BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
17 K
71

PANORMITANI
TERTIA SVPER SECVNDO DECRETALIVM.

[redacted]

Iacobus Iuvenus Dianensis I.U.D.

NICOLAI DE TVDESCHIS,
SICVLI, ABBATIS MONACEN
ſis, Archiepiſcopi Panormitani, eccleſiæ Romanæ
Cardinalis, Decretorumq́ Doctoris clariſſimi
Commentariorum Tertia in Secundum
Decretalium: unà cum Summa-
rijs & Adnotationibus com
plurium doctiſſimorum iu
reconſultorum: ea
iam recens ſi
de ex-
cu
ſa, ut ni
hil hactenus
euulgatorum deſi-
deretur.

ANNO M. D. XXXI.

S. Honuphrii anno 1610

Rubrice huius voluminis.

¶ De appellationibus recuſationibus ⁊ relationibus. fo. 5.
De clericis peregrinantibus. fo. 129
De confirmatione vtili vel inutili. fo. 60.
De exceptionibus. fo. 2.
De preſcriptionibus. fo. 20.
De ſententia ⁊ re iudicata. fo. 47.

¶ Tertia pars Commentariorum domini Nicolai de Tudeſchis: Archiepiſcopi Panormitani: in Secundum Decretalium. cum Additionibus ac Summarijs hactenus apponi ſolitis.

¶ De exceptionibus. Rubrica.

1 ¶ Exceptionis diffinitio.
Exceptio actionis que ſit.
Exceptio intentionis que ſit.

¶ Viſo de iure actoꝝ quo muniunt vt lanceis ſeu gladijs: merito ſubijcit ius reorum quo muniuntur vt clypeis et loricis vel aliter et ſic. Supra viſum eſt de ꝓbationibus in genere et in ſpecie: ſed quia vt plurimum fundata intentione actoris reus opponit peremptoriam contra ꝓbationem actoris: congrue igitur ex ordine ſubijcit tractatus de exceptionibus. ¶ Oppo. contra ſituationem rubrice videtur enim male ſituata. debuit enim poni ante rubri. de lit. conteſt. cum tunc opponantur dilatorie fori. Sol. dic quod reſpectu dilatoriarum congruentius fuiſſet ibi poſita rubrica ſed potius reſpectu peremptoriarum neceſſario debuit poni hic. Et ſi diceres quare non poſuit ibi ſicut hic: dicit Io. an. hoc eſſe de arbitrarijs: vel voluit hic ponere quia peremptorie magis afficiunt negotium principale. ideo fuit equius illam in ordine ponderare. arg. in l. queritur. ff. de ſta. ho. et. iiij. q. iij. hermafroditus. Et ſi diceres quod aliquando peremptorie proponuntur ante lit. conteſt. vt. j. de lit. conteſt. c. vno. lib. vj. rñdet ipſe quod hoc caſuale non fuit ponderandum regule. vel dic quod iura adaptantur ad ea que frequentius accidunt. vt. l. nam ad ea. ff. de leg. ¶ † Quero quid eſt exceptio. Sol. dico quod eſt actionis vel intentionis excluſio. ſic alternatiue dico quod aliquando excludit actionem aliquando intentionem tantum.[a] Exemplum primi cum in veritate actori competit actio: et eam per exceptionem excludi oportet. nam ſi metu coactus vel dolo inductus tibi ſtipulanti promitto. de iure ciui. obligatus tibi ſum. vnde ex ſtipulatu recte quidem agitur ſed iniquum. ideo per exceptionem quod me. ca. vel doli mali excludendus eſt actor. et idem in ſimilibus. Exemplum ſecundi quando actio in veritate non competit actori: ſed de facto agit: vt ſi petas a me decem et ego excipio et dico me ſoluiſſe. ſi enim verum eſt quod dico. ſi. me ſoluiſſe nulla competit tibi actio: quia ſolutione eius quod debetur omnis tollitur obligatio. Inſt. q. mo. tol. ob. in prin. et quod exceptio excludat quandoque non actionem ſed intentionem vel actorem. ꝓbatur. ff. eo. l. ij. et de his per Hoſt. in ſum. huius ti. et de multiplici excep. vide quod no. j. eo. c. exceptionem. vide etiam per Inno. in c. cum dilecti. et c. dudum. ij. de elec. vbi appellat exceptionem intentionis quando excipitur contra eum qui non petit. eſt tamen in facultate petendi et habet intentionem vel habere debet petendi vt quando excipitur contra electum antequam petat confirmationem vel conſecrationem. nam et exceptio poteſt deduci quandoque in iudicio: licet non deducatur actio: vt leg. et not. in. l. ſi contendat. ff. de fideiuſ. et in. l. aurelius. §. ſi centum. ff. de lib. leg. vide quod dixi in. c. ſi quis contra clericum. de foro compe. Adde vnum notabile dictum Spe. dicentis quod quando peremptoria proponitur ante lit. conteſt. eſt intentionis excluſio. ſi vero proponitur poſt tunc eſt actionis excluſio: ita no. in ti. eo. §. j. ver. et no. et in ti. de lit. conteſt. §. j. ver. ſed nunquid per exceptionem. et hec omnia procedunt in exceptione peremptoria. de reliquis videbitis. j. e. c. paſtoralis. et c. exceptionem. vnde autem habuit ortum exceptio: dic quod in paradiſo Adam excipiente quod deceptus ab eua peccauerat: vt ponit Spe. in proe. §. ſane. Ego credo quod proceſſit ab ipſa natura: quia exceptio eſt quedam defenſio que eſt de iure naturali.[b] vt in cle. paſtoralis. de re iu. Et Tul. li. j. offi. in tra. ſic inquit. Principio generi aiantium omni eſt a natura tributum vt ſe vitam corpuſque tueatur: declinetque ea que ei nocitura videantur: queque ſint ad viuendum neceſſaria inquirat et paret vt paſtum vel latibula et alia eiuſdem generis: formalitatem tamen ſumpſit a iure poſitiuo.

1 ¶ Teſtis repellitur a teſtimonio ſi fuit conuictus de crimine contra eum excepto: non tamen de illo punitur ſi non tangit cauſam principalem. 6. 14. 15.

2 Teſtis criminoſus et toleratus an poſſit reddere teſtimonium.

3 Teſtes non poſſunt repelli tanquam criminoſi poſt ſententiam vel concluſionem in cauſa.

4 Teſtis integer et qui non poſſit repelli qualis eſſe debeat.

5 Sententia lata in alio iudicio et inter alias perſonas que afficit hominem et ipſum notat facit fidem in omni iudicio.

6 Teſtis conuictus de crimine per viam exceptionis an veniat puniendus. 13. 14.
Sufficit iſtud verbum de natura ſui importat vt nil aliud requiratur.

7 Exceptio contra perſonas vel dicta teſtium vſque ad quantum tempus poteſt opponi. 3. 10.
Exceptio contra teſtes non eſt peremptoria.
Exceptio peremptoria vel habens naturam peremptorie: poteſt opponi vſque ad ſententiam.

8 Exceptio contra perſonas teſtium an et quo caſu poſſit opponi in cauſa appellationis.
Exceptio que poteſt opponi in primo iudicio ante ſententiam et litis conteſt. poteſt opponi in cauſa appellationis.

9 Omnis exceptio que malitioſe non fuit oppoſita in prima inſtantia vel tempore congruo: non poteſt vlterius opponi.

10 Exceptio contra perſonas teſtium an poſſit opponi poſt ſententiam in caſibus in quibus ſententia non tranſit in rem iudicatam.

11 Teſtis criminoſus qui egit penitentiam ſui criminis non repellitur a teſtimonio.

12 Non appellans videtur acquieuiſſe actui contra ſe facto.

13 Teſtis interrogatus de proprio crimine an teneatur reſpondere.

14 Teſtis vacillans vel falſum dicens punitur: ſed qua pena: vide remiſſiue.

15 Preſertim: iſta dictio ponitur pro tantum.

16 Crimen incidenter confeſſatum an ſit punibile.

17 Crimen quando dicatur contingere cauſam.

D Enique. ¶ † Si teſtis de crimine contra eum excepto conuincitur: vel alias conuictus appa ret repellitur a teſtimonio: ſed de crimine non punitur ſi non tangit negotium principale. h. d. tria ſunt dicta. ſecundum ibi: quod ſi. tertium ibi: ceterum. Ego materiam huius. c. clariſſime expediui in duobus locis: primum enim et ſecundum dictum expediui in. c. teſtimonium. ſ. de teſtib. vltimum in. c. ij. de or. cog. vbi videas. hic autem aliqua ſimpliciter dicam pro forma. ¶ Caſus literalis. Queſitum fuit a papa an in perſonas teſtium crimina obijci poſſint vt ſic a teſtimonio repellantur quibus ante iuramentum vel depoſitiones nihil fuerat obiectum. Rñdit papa quod poſſunt opponi. et ſubdiſtinguendum in hunc modum: ſi crimina obijciuntur teſtibus de quibus nondum fuerant accuſati: ſed tandem opponuntur in modum exceptionis: crimina illa ꝓbari debent antequam cauſa per ſententiam terminetur: que ſi ꝓbata fuerit a teſtimonio repellentur: quia vt dicunt canones: teſtes abſque vlla infamia vel ſuſpitione vel macula manifeſta in ferendo teſtimonium requirunt: quod ſi ſola crimina de quibus alio tempore conuicti vel confeſſi ſunt in iudicio teſtibus obijciuntur a teſtimonio repelluntur: quia eorum confeſſioni non eſt credendum contra alios: niſi prius ſe ꝓbauerint innocentes. ¶ Ceterum quereret aliquis. Ecce crimina ꝓbata ſunt contra teſtes vtrum puniuntur pena ordinaria. Rñdet papa quod in eos accuſatio iuris ordine non procedit: ſed ſufficit ſi a teſtimonio repellantur: precipue vbi crimen quod eis obijcitur non contingit cauſam de qua agitur. Ber. ¶ † No. teſtem quantumcunque toleratum poſſe repelli a teſtimonio ſi nunc de criminis ſuſpicione aut infamia conuinci poteſt. concor. d. c. teſtimonium. et c. ſup eo. de teſti. vbi no. quid de iure ciuili. ſecus autem ſi erat toleratus tempore quo reddidit teſtimonium. vt. l. j. C. de teſt. et quod ibi no. ij. q. vij. §. verum. ¶ † No. ij. quod ſententia eſt terminus excluſiuus ꝓbationis exceptionis.[d]

Zacharias.
[a] ¶ Aliquando intentionem tantum. Tu vide bo. gloſ. in. l. ij. in ver. intentionem. ff. eo. et illa dicit improprie exceptio. quando proprie exceptio eſt actionis excluſio denotaturque ab ea et appellatur exceptio actionis. altera vero. ſcilicet quando actor ſine actione agit ita quod ei nulla actio competit quod opponit reus dicitur exceptio intentionis et facti. vt Bal. glo. et no. Lanfran. de ordi. in. c. quoniam contra. §. exceptiones. in pu. ſ. de ꝓba. et his paucis abſolutum eſt quod in rubri. iſta dicitur.
Anto. Franciſ. de doctoribus de Padua.
¶ Circa hoc quod dicitur de exceptione intentionis et facti dicas quod illa non poteſt opponi poſt tranſactionem et litem finitam. l. nec intentio. vbi per Bal. C. de tranſac. et adde quod talis exceptio poteſt obijci etiam ſtante ſtatuto quod nulla exceptio admittatur. ita Bald. in. l. ſancimus. in. ij. col. C. de dona. de quo per eundem in. l. peremptorias. C. ſenten. reſcin. non poſſ. et per Alexan. in. l. qui ſe debere. ff. de condi. ob cau. et vide Spe. in tit. de excep. in. §. j. in ver. defenſionis. et in ver. fina. vbi dicit quod exceptio intentionis non dicitur proprie defenſio non exceptio. et in tit. de empt. et ven. in. §. j. in. j. forma libelli vbi ponit materiam iſtius exceptionis. et vide Bal. in addi. Spe. in tit. de lit. conteſt. in. §. j. in ver. per exceptionem. et vide Inno. in. c. cum ſuper. de ord. cogn. vbi dicit quod tres ſunt ſpecies intentionum. nam quedam opponuntur in iudicio: quedam ſententie: et quedam opponuntur executioni.

Sebaſti. Sapia.
[b] ¶ De iure naturali. Vide late per Ang. are. inſti. de excepti. colum. v. verſi. veniamus ad ſecundum. Bar. in. l. ex hoc iure. colum. pe. vbi Moder. ff. de iuſti. et iure. nunquid autem exceptio ſit defenſio. vide Gemi. poſt glo. in. c. j. de litis conteſt. li. vj. Bal. in. l. j. C. qui accuſa. non poſſ. Fel. in. c. ex parte. ij. in prin. ſ. de offic. dele.

Sebaſti. Sapia.
[c] ¶ Toleratum. Quando tolerantia inducat diſpenſationem tangit Feli. in. c. j. col. v. verſi. limita hoc tripliciter de treuga et pace. et. l. e. ſicut. ſ. de inde. Alexan. in conſi. cvij. incip. per inueſtigatione. co. ſi. in. ij. volu.

Zacharias.
[d] ¶ Exceptionis. Vtrum iſte ſentire quod ſi contra teſtem excipiatur de crimine ante tamen ſententiam aut concluſionem in cauſa quod repellitur et iſta eſt veritas ſed caue errores: quia oportet ſpecifice opponere declarando qualitatem criminis nec ſufficit dicere eſſe criminoſum ita not. Bart. in. l. iij. §. lege iulia. ff. de teſti. et in. c. preſentium. eo. titu. lib. vj. imo etiam vt voluit Bal. in aut. ſi dicatur. in ſi. C. eo. ſpecificari debet locus et tempus commiſſi criminis.
Anto. Franciſ. de doctoribus de Padua.
¶ Tu adde quod ſine dubio crimen debet opponi ſpecifice: nec ſufficit illud opponere in genere. imo debet qualitas declarari per modum locum et tempus. de quo vltra hic alleg. vide Bart. poſt glo. in. l. cum lege. C. de teſti. et Bald. in. l. j. in ſi. q. eo. titu. et vide do. Cardi. in cle. conſtitutionem. in §. j. de elect. et dominos de rota in deciſ. cclxix. in nouis. vbi dicunt eſſe

A nobis — 3 olim et infra — 12
Aduersario — 19 pastoralis — 4
Cum inter — 6 significauerunt — 16
Cum uenerabilis — 9 venerabilem — 20
Cum ecclesia — 3

ſpecificandū locū
annū ⁊ mēſem nō
aūt diē neqꝫ horā
niſi dies et hore
eſſent de ſubſtan-
tia materie. de q̄
plene per .d. Car.
vbi .ſ. in .iij. q.
Sebaſti. Sapia.
a ¶ An teſtis. Vi-
de late p. d. Iaſ. I
l. i. §. qui manda-
tū. col. ij. ff. de offi.
eius cui manda.
eſt iuriſdi. Feli. et
Dec. in c. preter-
ea. ſ. de offi. dele.
b ¶ In cā appella
tionis. Adde qḋ
hoc videtur intel
ligendum qñ ap-
pellatum fuit ab
admiſſione exce-
ptiōis. nā ſi pars
nihil opponat ex
ceptio nō oppoſi
ta in prima inſtā-
tia poterit oppo-
ni in ſcḋa. ſm ro.
conſi. ccclxxxiiij.
vbi ita conſuluit.
de exceptione tu
nō potes eſſe pro
curator.
Sebaſti. Sapia.
c ¶ Exceptiōe. Vi
de And. ſiculū in
ꝯſi. xxxv. incip. in
minimis Li. ij. vo.
Feli. in ca. ad au-
dientiā. ij. ſ. de re
ſcriptis.
Anto. Fran.
d ¶ Teneaf. Rūde
re. De ꝑſertim di
ctione vltra h al-
legata. vide Car.
in cle. j. de rerū p-
mu. ⁊ in c. cōtine-
baf. de deſpō. im-
pu. ⁊ in cle. i. in §.
ſ. de priui. ⁊ l cle. i.
in princ. de ſentē.
excō. vbi exponiſ
p maxime ⁊ vide
gloſ. in l. illud. ff.
ad legē aql. et ibi
p Flo. ⁊ gl. in l. qḋ
ſi minor. in §. re-
ſtitutio. ff. de mi-
no. q̄ dicūt qḋ in-
cludunt vtrunqꝫ
caſuꝫ ſicut dictio
maxime. adde tñ
ꝙ q̄nqꝫ ponif pro
ſolūmodo ⁊ ꝯpre
hēdit caſum exp̄ſ
ſum tm̄. vt in c. i.
ſ. de excep. ⁊ vide
Spec. in ti. de di-
ſputa. in §. poſt h.
in ver. item maxi
me quandoqꝫ.
e ¶ Dictio preſer
tim. Adde h hac
dictione Cal. con
ſi. iij. de ver. ſigni.
f ¶ An cōſtet. Vi
de de h. d. Anto.
poſt Innoc. in c.

oppoſite in perſonas teſtium: poſſunt ergo vſqꝫ
ad ſententiā probationes induci. ⁊ intelligo ante
cōcluſionē in cā p. c. dilectus. de ſi. inſtru. ⁊ c. audi-
tis. de pcu. ⁊ qḋ no. Inno. in c. paſtoralis. de cauſa
poſ. ⁊ ppꝛie. exceptio tñ dꝫ opponi ante aperturā
atteſtationū de quo dic vt legif ⁊ no. in c. p̄ſentiū.
ſ. de teſti. An autē ꝓbationes poſſint induci anq̄
teſtis recipiaf. dixi ple. in c. ex parte ade. de teſti.
4 ¶ † No. ꝙ ad hoc vt teſtis oīno dicaf integer opꝫ
qḋ ſit oīo immunis ab his quatuor. ſ. crimine. qḋ
intellige vt dixi in d. c. teſtimonium. Infamia: an
hoc pcedat in infamia facti: dic vt in d. c. teſtimo-
niū. Suſpicione. ſ. inimicitie. iij. q. v. accuſatores.
Vel criminis: quia nō dꝫ in aliquo vacillare ſicut
opinio ordinādi. lxxxi. di. tātis. Itē a macula ma-
nifeſta. ⁊ hoc duplr pōt intelligi. ſ. de macula aie. ⁊
tūc nō differt a crimine. ⁊ ſic forte ſumif hic: qꝛ pri
mo fecit in gñe mentionē de crimine. ⁊ poſtea exē
plificādo dixit a macula manifeſta. Scḋo pōt in-
telligi de macula corporis. et tūc opꝫ reſtringere
ſm Io. an. ⁊ bene qñ qs teſtificari vult in cā crimi
nali ꝯ clericū repellif eñ corpore vitiatus eo caſu
quo repelleref ab ordīe ſm Pe. ⁊ Abb. vide tex.
5 cū gl. ij. q. vij. ipſi apli. ⁊ in c. ſi. ſ. de teſti. ¶ † Not.
in §. ꝙ ſi. ꝙ ſnīa corporis afflictiua facit fidem in
alio iudicio ⁊ inter alias pſonas. vides eñ hic qḋ
ꝯfeſſus vel cōuict⁹ in alio iudicio: pōt tūc repelli
a teſtimonio inter alias pſonas. Iſte eñ ſnīe que
afficiūt ⁊ notāt hoīem ſequūtur hominē ſicut le-
pra leproſum. ar. l. c. cito turpē. i. q. i. facit. c. teſtimo
6 niū. ⁊ qḋ ibi dixi. ſ. de teſti. ¶ † No. in §. ceterū. ar.
a pro ⁊ ꝯ an teſtis ᵃ cōuictus de crimine ſit aliq̄ pe-
na puniēdus. nā tex. a ꝯrio ibi: pena ordinaria. fa-
cit vt puniri poſſit pena extraordinaria. ⁊ pro hoc
vide. l. nullū. C. de teſti. In ꝯriū ꝙ nulla pena pu-
niatur facit multū verba ſequētia ibi: ſufficit ſi a
perhibēdo teſtimonio repellanf: nā verbū ſufficit
importat vt nil aliud reqraf ſeu imponaf. vt not.
glo. in c. ſtatutū. in prin. de reſcri. li. vi. vide tñ cir-
7 ca hoc ꝙ plene dixi in c. ij. de or. cog. ¶ † Oppo. ⁊
videf ꝙ nō ſolum vſqꝫ ad ſnīam. ſed etiā p. xx. an-
nos poſt pōt opponi ⁊ exceptio probari cōtra te-
ſtes vt in c. lꝫ. de ꝓba. ⁊ c. cū venerabilis. ſ. e. ⁊ l. q̄-
relā. C. de fal. Scḋo pōt argui ꝙ nō vſqꝫ ad ſnīam
ſed tñ vſqꝫ ad lit. cōteſta. dꝫ pars admitti. hec eñ
exceptio cōtra pſonas teſtiū nō eſt perēptoria cū
non perimat actionē ſeu ius agēdi cū ⁊ alijs teſti
bus ſeu probationib⁹ poſſit fieri ꝓbatio. ad hoc
ſ. eo. c. inter. Sol. capiēdo mentē glo. iiij. hec exce-
ptio q̄ opponif in pſonas teſtiū nō pōt dici dila-
toria vel perēptoria cum nō differat iudiciū. ⁊ ſic
nō dꝫ regulari ſm regulas dilatoriarū. ⁊ lꝫ nō ſit
proprie peremptoria. accedit tamē magis ad na-
turā peremptoriarū q̄ dilatoriarū: qꝛ ſi non dire-
cte ſaltē p obliquū perimit: qꝛ ſublata ꝓbatione
remanet ius partis inutile: vt in c. ſepe. de reſtit.
ſpol. ⁊ l. duo ſunt titij. ff. de teſt. tu. et ideo pōt dici
quaſi peremptoria. ar. iiij. qō. iij. hermafroditus.
ideo vſqꝫ ad ſententiā pōt opponi ſicut alie perē-
ptorie. vt. l. ſi. C. ſen. reſcin. nō poſ. Non ob. cōtra-
riū qꝛ procedit in exceptiōe falſi. q̄ñ. ſ. opponif. in
dicta et nō in perſonas quo caſu eſt diſtinguēdū:
vt in gl. ⁊ no. bene hoc dictū ſimile no. in c. ex par
8 te adc. ſ. de teſti. ⁊ ibi plenius dixi ¶ † Sed que-
ro an in cauſa appellationis poſſit opponi cōtra
perſonas teſtium. Gloſſ. iſta in vltima parte no-
tabiliter dicit ꝙ ſic ſicut dꝛ de alijs peremptorijs
ſeruata tñ diſtinctione. c. preſentiū. ſ. de teſti. not.
ſing. hoc dictū ⁊ pro eo facit illud generale: nō op
poſitū opponā: nō probatū ꝓbabo in c. cum ioan-
nes. de ſi. inſtru. C. de tēp. app. l. p hanc. Itē probo
alia ratione: appellatio reſcindit oīa vſqꝫ ad lit.
cōteſt. ita ꝙ illud qḋ poterat opponi ante ſenten-
tiā ⁊ lit. cōteſt. poteſt opponi in cauſa appellatio-
nis vt leg. ⁊ no. in l. ita demū. C. de procu. ⁊ maxi-
me per Bar. ſed ante ſententiā poterit opponi et
probari cōtra perſonas teſtiū: iuxta diſtinctionē
c. preſentium. preallē. ergo ⁊ in cauſa appellatio-
b nis ᵇ eadem diſtinctione ſeruata. ¶ † Aduerte tñ
9 ad vnū notabile dictū tam circa iſtam exceptio-

nem q̄ circa alias peremptorias: qḋ ſi malitioſe cauſa vexandi aduerſa
rium pars diſtulit opponere in prima inſtātia nō audif in cā appella-
tionis ita no. ſentiūt Io. an. ⁊ Hoſt. in c. inter monaſteriū. ſ. de re iudic.
c qḋ eſt menti tenendū. ⁊ idē pōt dici in qualibet exceptione ᶜ q̄ malitioſe
tpe determinato nō fuit oppoſita vt poſt illud tp̄s non admittaf. ar. l. p
10 locū a ſpeciali in c. exceptionē. ſ. eo. ¶ † Sed circa hec q̄ro nūq̄d in cau
ſis in quib⁹ ſententia nō trāſit in rem iudi. vt in matrimonialibus poſſit
opponi in pſonas teſtiū circa als citra appellationē glo. hoc nō aperit.
loquif eñ qñ opponif circa dicta inferēdo falſitatē: tunc eñ clariſſimū
eſt ꝙ in infinitū pōt opponi: qꝛ apparet p nouā probationē fuiſſe eccle-
ſiā in ſnīa deceptā: ⁊ ſic pcedit illa iura vulgaria. de re iudi. c. lator. et. c.
ꝯſanguinei. ⁊ xxxv. q. ix. c. ꝙ qs. ſed p exceptionē ⁊ ꝓbationē ꝯ pſonas
teſtiū nō inferf neceſſario falſitas: qꝛ lꝫ qs ſit criminoſus: nihilominus
poterit veritatē dicere: ⁊ apte ptꝫ ex ſe. ⁊ in c. p tuas. ſ. de ſimo. ⁊ melius
in c. an fidei fauorē. de here. li. vi. ergo nō dꝫ recedi a cōibus regulis iu-
ris. In ꝯriū tñ facit qꝛ ſolus trāſit⁹ in rē iudi. excludit iſtas exceptiōes
ꝯ pſonas teſtiū: nā vt vides admittunf in cā appellationis: ſꝫ hec ratio
ceſſat in cauſis in qb⁹ ſnīa nō trāſit in rē iud. ad hoc optime facit. c. cau
ſam matrimonij: ⁊ ibi no. ſ. de ꝓba. ⁊ c. fraternitatis. poſt princ. de frig.
11 ⁊ c. ſicut nobis. maxime in ſi. ſ. de teſti. ⁊ vide oīno q̄ ibi dixi. ¶ † Opp.
ꝯ §. ꝙ ſi. vbi dꝛ ꝙ als cōuictus vel ꝯfeſſus nō dꝫ admitti niſi prius pro-
bauerit ſe innocentē: nō eñ vr̄ hoc poſſe pcedere: qꝛ ex quo fuit ꝓbatū
eū fore criminoſum maxime poſt cōfeſſionē ſuā: nō dꝫ admitti ad pro-
bandū negatiuā. vt in c. ad noſtrā. ſ. de ꝓba. So. gl. q̄ eſt in v̄bo ꝓbaue-
rit: ꝙ nō ꝓbauerūt directe ſe innocētes ſꝫ indirecte: puta ꝓbādo ꝙ ege-
rūt penitētiā ⁊ ꝓbabūt hoc p ſacerdotē ꝓpriū. ¶ No. hoc dictū qḋ poſt
penitētiā qs pōt dici innocēs. facit. l. di. ferrū. ⁊ vide ad iſtum intellectū
qḋ dixi in d. c. teſtimoniū. Abbas dixit probari innocētiā ſuā probādo
abſentiā a loco vbi dꝛ delictū cōmiſſum: hec lectura nō placet. Io. and.
lꝫ eñ pcedat reſpectu illius v̄bi cōuicti: nō tñ pcedit reſpectu illi⁹ ver
bi ꝯfeſſi. q. d. lꝫ admittaf ad ꝓbandū ꝯ ꝓbationē: nō tñ ꝯ ꝯfeſſionē pro-
priā. d. Ant. dicit ꝙ etiā reſpectu ꝯfeſſionis pōt admitti: nō tñ perimē-
do ꝯfeſſionē ſed poti⁹ excuſando iuxta ea q̄ no. ⁊ habenf in d. c. cū dile-
cti. de accu. mihi nō placet hoc dictū quo ad iſtū tex. nec reſpectu proba-
tionis neqꝫ reſpectu ꝯfeſſionis: loquif eñ tex. qñ alio tpe fuerūt ꝯuicti
vel ꝯfeſſi: ⁊ tūc opponunf crimina illa: certū eſt aūt ꝙ ex quo nō proba-
12 uerūt tūc ꝯriū nec excuſauerūt ꝯfeſſionē nō debēt nūc admitti. ¶ † Q2
nō appellādo videnf ſimplr acqeuiſſe cōuictioni ⁊ ꝯfeſſioni ar. c. qḋ ad
cōſultationē. de re iudi. ⁊ c. i. ſ. de frig. ⁊ male. vbi eſt ho. tex. in ſimili: ſed
hec dicta doc. procedūt vbi nouiter cōmincerenf de crimine vel ꝯfiterē
13 tur alij alr ſoluūt: ſed tene lect. gl. ¶ † Glo. in ver. ꝯfeſſi. intrat materiā
d an teſtis interrogatus de ꝓprio crimine teneaf r̄ndere ᵈ vide in hoc qḋ
ſatis late dixi poſt gl. in c. cū cauſam. de teſt. ¶ Vltimo gl. colligit arg.
ꝙ ſi iudex recuſaf corā arbitro pōt ab iſto q̄ri: ⁊ dꝫ inde dicere veritatē.
Aduerte ſi querif de crimine: dic vt no. in d. c. cum cauſam. ſi extra cau-
ſam criminis ſatis eſt honeſtū vt reſpondeat cū arbitri ſint in hoc arg.
14 iudices. de offi. delega. ab arbitris. lib. vi. ¶ † Circa. §. ceterum. quero
quid ſi crimē obiectū teſti ibi cōtingit cauſam de qua agitur. reſpōdet
gl. ſi. ꝙ tunc nō ſolū repellif ſed etiā punif. ſi aūt non contingit crimen
ſolū repellitur: quia ad hoc ſolū recipif: fatetur tñ ꝙ ſi teſtis teſtificādo
vacillauit vel falſum dixit punif a iudice. vt. l. nullū. C. de teſti. ¶ Qua-
liter aūt hoc vltimo caſu iſte punief. dic vt no. Bar. in d. l. nullum. ⁊ di-
15 xi in d. c. ij. de ordi. cogni. ¶ † Ex his videtur velle glo. ꝙ dictio preſer
e tim ᵉ poſita in tex. ponaf pro tantū. Idē Hoſtiē. ⁊ Goff. Inno. vero in-
ſtat in duabus gl. ⁊ videf velle in effectu ꝙ aut teſtis cōuincif per teſtes
ſeu inſtrumenta ⁊ non punitur nec ordinarie nec extraordinarie. ⁊ hoc
reſpectu dictio preſertim ſtat pro maxime: quaſi idem ſit ſi idem crimē
contingit cauſam de qua agitur. Aut eſt conuictus per cōfeſſionē pro-
priā ⁊ tunc ſi contingat cauſam de qua agitur punitur pena ordinaria.
ſ. de confeſ. c. ij. ⁊ c. per inquiſitionem. de elect. ⁊ ſi nō contingit cauſam
videtur dubitare quia loquif alternatiue: videtur tñ magis inclinare
vt puniaf pena extraordinaria: qḋ hic nō negaf ſm eū facit. d. c. per in-
quiſitionē. ⁊ ſic habes clare intētum ⁊ mentē Innoc. Io. and. videtur
velle ꝙ ſi cōtingit crimē de quo agitur puniaf pena ordinaria ſiue con
ſtet cōfeſſione ſiue ꝓbatione. ⁊ in hoc accedit ad dictū glo. Hoſt. ⁊ Gof.
ꝙ dictio preſertim ſtat pro tantū. ſi vero non cōtingit cauſam ſequitur
Inno. vt nō imponaf pena etiā extraordinaria ſi aliter cōſtat de crimi-
ne q̄ p ꝯfeſſionē. ſi aūt ꝯſtat p ꝯfeſſionē puniaf extraordinarie. d. Ant.
f plus placet hec opinio Inno. vt etiā in cōnexis diſtinguaf an ꝯſtet ᶠ cō-
feſſione an ꝓbatione: qꝛ cū nō ſit iudiciū ordinabiliter agitatum cōtra
teſtē nō dꝫ imponi pena ordinaria. de accu. inq̄ſitionis. nā probationes
exigūt telā iudicij. vt. ſ. vt lit. nō cōteſt. p totū. ſecus in cōfeſſione iuxta
no. p Inno. in c. qualiter ⁊ q̄ñ. el. ij. de accu. Itē qꝛ probatio p confeſſio-
nem eſt lucidior. hoc dixi vt nō deſint hec dicta antiquoꝝ que ſatis de-
clarant. ego antē pleniſſime hanc materiā explicaui. in d. c. ij. dic vt ibi.
16 ¶ † No. tamen ex iſto tex. ꝙ crimē incidenter confeſſatum vbi ad aliud
agebatur nō eſt punibile ſaltē pena ordinaria cū nō cōtingat crimē de
quo agitur. pro hoc. l. ſi filium. C. de lib. cau. ⁊ ſic videtur hic tex. pro di-
cto Barto. in l. ſi cōfeſſus. ff. de cuſto. ⁊ exhib. reo. ⁊ ſic limitat Innoc. in
17 d. c. qualiter. preallag. ¶ † Quando dicitur crimen cōtingere cauſam.
dicit

dicit hic Inno. ꝙ quādo teſtis cōfitetur ſe inuolutū illo de-
licto de quo agit. Hoſti. hic cōfitet quando eſt circa idē factū
quaſi ſecus ſi agit de ſimonia commiſſa in certa eccleſia ⁊ te-
ſtis confitet ſe cōmiſiſſe ſimoniā in alio facto. qḋ ſatis placet.
nam quando eſt diuerſum factū nō poteſt dici in iudiciū de-
ductū per viā connexionis: ſicut quādo cōtingit idem factū
d.c. per inquiſitionē. ⁊ c. ij. de confeſ. Bar. in. l. ij. §. ſi publico.
ff. de adul. exigit ꝙ tangat idem factū ⁊ eaſdem perſonas: vt
ſi producit teſtem cōtra me: ⁊ ego oppono ꝙ falſum dixit in
hac cauſa contra me. et videtur p hoc exemplū ſentire ꝙ nō
ſit neceſſe qḋ tangatur ſpecifice delictū de quo agitur: ſed ſa-
tis eſt ꝙ tangat illam cauſam. d. Anto. dicit ſe putare quēli-
bet bene dicere. licet ſint dicta diuerſa. Ego intelligerē hoc
dictum Bar. quādo agitur cum teſte. ſecus ſi cum producen-
te q2 ſententia lata cōtra producentem non preiudicat teſti.
a nec econtra [a] in. l. titius. ff. de his qui not. infa. ⁊ hoc videtur
ibi velle Bar. facit. c. ij. in ſi. de ord. cog. vide qḋ ibi dixi et ita
ſentit Bar. ibi. cum hac opi. glo. ſi. ⁊ dicit hoc eſſe caſum.

1 ¶ Exceptio excommunicationis non eliditur: ſi contra excipiētem replicatur quod ipſe ſit per participationem excommunicatus.
2 Excōmunicatio non incurritur ſi aliquis participat ignorāter cum excommunicato.
3 Cum excōmunicatis non eſt participandum etiam in bonis operibus.
4 Excōmunicatus nō poteſt neq3 agere neq3 accuſare etiā ſuā iniuriam proſequendo.
5 Excōmunicatio maior ⁊ minor quomodo differant.
Excōmunicatus minori non repellitur a limine iudicij: ſed tantum a participatione ſacramentorum.
6 Excōmunicationē minorē incurrit quis etiam ex participatione coacta: niſi fuiſſet quedam coactio precisa.
7 Excōmunicatis eſt reſeruata omnis exceptio ⁊ defenſio. 8. 11.
Si aliquem approbaui: vtrum poſſim eundem reprobare.
9 Excommunicatus minori excōmunicatione quo caſu repellatur a limine iudicij.
10 Accuſatio nō poteſt fieri ab exiſtente in peccato mortali: niſi accuſans proſequatur iniuriam propriam.
11 Infamis ⁊ criminoſus poſſunt repellere ſuum accuſatorem regulariter.
12 Excommunicatus an admittatur ad replicandum ſicut ad excipiendum.
13 Excommunicationem maiorem incurrit participans cū excommunicato a papa.
14 Replicatio quid ſit.
15 Replicatio cui competat.
16 Replicatio quando competat.
17 Annalia ad agendum ſunt perpetua ad excipiendum.
Exceptio que poteſt opponi agenti an poſſit opponi excipienti.
18 Effectus replicationis.
Replicatio impertinens repellitur.
19 Replicatio quomodo tollatur vel vitietur.
20 Que ſit primo probanda exceptio vel replicatio.
Exceptio peremptoria quo caſu ſit probanda per excipientē.
21 Iudex an debeat pronuntiare ſuper replicatione: videlicet an obſtet vel non.
Iudex procedendo ad vlteriora: cenſetur pronuntiare exceptiones non obſtare.

1 **A nobis.** ¶ † Reo excipiēte cōtra actorē de excōicatione nō obſtat replicatio cōmunionis. ſcḋa pars ibi: nos. ¶ Caſus literalis. Aliquis eſt excōmunicatus maiori excōmunicatione puta titius. martinus participauit titio ſcienter in locutione vel oratione. et ſic martinus eſt excōicatus minori excōicatione. ecce titius accuſat martinū. martinus excipit contra titiū dicens ipſum eſſe excōmunicatū maiori excōmunicatione. titius replicat contra martinū dicens tu nō potes excipere contra me: q2 tu ſcienter participaſti mihi in locutione vel oratione querit vtrū martinus poſſit repellere titium a ſua accuſatione non obſtante replicatione titij. Reſpōdet papa ꝙ titius bene poteſt repelli a ſua accuſatione nō obſtāte replicatione: q2 titius remotus eſt a cōmunione fideliū. Martinus vero ſolūmodo a participatione. Ber.
2 ¶ † No. i. ar. ibi: ſciēter: ꝙ cōmunicās [b] cum excōicato igno-
b rāter nullā excōmunicationē incurrit. ad idē. c. nuper. de ſen.
3 excō. ¶ † No. ij. ꝙ etiā in oratione nō eſt excōicato cōmunicā-
dum. ⁊ dic in oratione. i. ſecū orando. vide tex. xi. q. iij. cū excō-
4 municato. ⁊ c. nuper preallē. ¶ † Not. iij. excōicatū non poſſe
5 aliū accuſare: [c] qḋ intelligo etiā ſi proſequat iniuriā propriā.

vnde petenti reſtitutionē obſtat exceptio excommunicatio-
nis vt dicit gloſ. no. in. c. ex inſinuatione. de procu. pro hoc q2
iura generaliter repellūt excōicatum ab agendo. ꝫ. de iudi. c.
intelleximus. ⁊ c. pia. de except. lib. vi. ¶ Not. qḋ cōicans ex-
cōicato nō incurrit eandē excōicationē ſed minorē. ſ. de ſent.
5 excō. c. nup. ⁊ c. ſi. de cleri. excō. mi. ¶ † Et no. vnā differentiā
inter minorē excōicationē et maiorē. nam maior priuat nedū
a participatione ſacramentoꝝ. xi. q. iij. audi denique. ⁊ c. is cui.
et. c. i. de ſent. excō. lib. vi. ſed etiam a cōmunione fidelium: vt
hic. ⁊ in. d. c. cum excōicato. ⁊ c. inter. de ſen. excō. debet etiam
ſibi prohiberi ingreſſus eccleſie. xxi. di. cleros. ⁊ xxv. diſ. per-
lectis. minor vero ſolū priuat a participatione ſacramētorū
de quo dic vt legitur ⁊ not. in. c. ſi. de cleri. excō. mini. Ex quo
infert hic tex. excōicatum minori non poſſe a limine iudicio-
rum repelli nedum ab excipiendo. ¶ Oppo. ⁊ videtur qḋ is
qui cōicauit excommunicato nō poſſit illi excōmunicationē
obijcere: q2 nō poteſt reprobare quem ſemel approbauit in. c.
quēadmodū. ꝫ. tit. proxi. cū ſi. allegatis in prin. gl. Sol. gloſ. i.
latius formādo hoc contrariū ſoluit duob9 modis. primo p [a]
dictum Augu. Nonnullos ſuſtinemus quos inutiles tolera-
mus. xxiiij. q. i. quiſquis. ⁊ vult dicere ꝙ cōmunio et toleran-
tia voluntaria nocet vt in contrarijs: ſecus ſi eſt inuolunta-
6 ria. Hec ſol. tollitur iudicio meo duob9 modis. ¶ † Primo
q2 etiam cōicatione coacta quis incurrit excōmunicationem
niſi fuiſſet vis preciſa. vt in. c. ſacris. ꝫ. ꝙ met. cau. ¶ Secun-
do q2 non preſupponit hic ꝙ voluntarie ſibi cōmunicauerit
7 nec deciſio litere fundat ſe ſup volūtate. ¶ † Ideo forte glo.
ad ſecundā ſolutionē tranſit dicēs quē approbaui reprobare
non poſſum agendo cōtra eum ſed excipiendo ſic: quia quili-
bet reus etiam excōicatus poteſt excipere contra ſuū actorē:
quia omnis legitima defenſio eſt reſeruata reo etiā excōmu-
nicato. ſ. eo. c. cū inter. ⁊ cum hac ſolutione tranſeunt hic com
muniter docto. ſed iudicio meo non euacuat funditus con- b
trarium. nam ex ſolutione gloſ. ſequeretur ꝙ ſi mulier pete-
ret dotem a viro in caſu permiſſo poſſet vir excipere de adul
terio prius cōmiſſo: quia videtur approbaſſe ſolum quo ad
actionē ⁊ non quo ad exceptionē. qḋ eſt contra mentem. d. ca.
quēadmodū. et. l. ſi vxor. ff. de adul. quinimo tex. in. d. c. quem-
admodū proprie loquitur de exceptione vt nō poſſit excipere
cōtra mulierē cuius mores ſemel approbauit. Unde dicerē
ſic ꝙ vbi approbatio ſeu habilitatio depēdet a volūtate ap-
probantis: tunc nō poteſt illum approbatū impugnare: nec
per viam actionis nec exceptionis: ⁊ hoc caſu loquūtur iura
allegata in prin. gloſ. vbi vero non dependet a voluntate ſua
tunc non obſtante illa communione ſeu tacita approbatione
poteſt contra illum inſtare ſaltem per viam exceptionis pro
hoc eſt ho. tex. in. c. dilecto. de preben. ⁊ c. noſti. de elec. ⁊ quod
no. Io. and. in regula ſcienti. de reg. iur. lib. vi. in mercuria. et
glo. in. l. i. C. vbi de cri. agi opor. que dicit qḋ ſi litigaui coram c
eo quem mea voluntate non poteram iudicem facere poſſum
de nullitate experiri: licet a principio nō exceperim. vnde cū
cōmunicādo excōmunicato nō poſſim eū habilitare ad iudi-
cia poſſum illa cōmunione nō obſtante contra eū excipere vt
hic pro hoc eſt ho. tex. ſ. eo. c. exceptionem. ⁊ c. pia. eo. ti. lib. vi.
8 ¶ † Sed quero tex. hic loquit qñ excōmunicatus minori ex-
cipiebat contra excōmunicatum maiori: quid ſi iſte excipiēs
d fuiſſet etiā excōmunicatus [d] maiori. nūquid poſſet a ſua accu
ſatione repellere excommunicatum. videtur litera hic facere
ꝙ non: q2 iſte excipiēs eſt remotus nedū a participatione ſa-
cramentorū: ſed etiā a cōmunione fideliū. ⁊ ſic ceſſat ratio il-
lius litere. Contrariū tenet hic glo. ⁊ bene ꝙ licet excōmuni d
cato interdicatur poteſtas agēdi nō tamen excipiendi ⁊c. vt
in glo. ⁊ hoc cōmuniter approbant hic docto. et. c. cum inter.
ſ. eo. dicentes ꝙ omnis defenſio competit excōmunicato ſiue
ſit realis vt peremptoria: ſiue perſonalis vt cōtra iudicē com
petentem: ſiue ſit declinatoria ſiue competat ratione tempo-
ris feriati vel loci incōpetentis vel reſcripti ſurreptitij: vel
inepti libelli. ⁊ idem in dilatorijs ſolutionis. de quo etiā vide
9 qḋ no. ꝫ. in. c. ſi aduerſus. de here. ¶ † Plus dicit hic Inno.
qḋ excōmunicatus maiori repellit ab accuſatione ſua excom
municatū etiam minori tantum cum ſit criminoſus. §. quod
met. cau. c. ſacris. ſicut enim repelleret illum non excommu-
nicatus ſic ⁊ etiam excōmunicatus per iura hic alleg. in glo.
Io. and. intelligit hoc dictum vt excōmunicatus minori re-
pellatur ab accuſatione his caſibus quibus cōmunio cū ex-
communicato inducit mortale. de quibus plene no. in. d. c. ſa-
10 cris. ⁊ nota. ſingulariter hoc dictum. ¶ † Ex hoc enim infer
tur qḋ exiſtēs in mortali tanq̄ illegitimus repellitur ab ac-
cuſatione. facit ad ea que dixi in. c. teſtimonium. de teſtib. vbi
vide et no. multum ad limitationem. c. j. ſ. de accu. quod intel-

p inquiſitionē. in ſi. v. col. de ele. Sed limita hoc nō pcedere ſi cōfeſſio de delicto eſſet facta in foro mixto inter iudicialē et penitentialem: q2 tunc ex iſta cōfeſſione emanāte in tali foro cōfitens nō poſſet puniri ita ſinglr dic do. poſt gl. in. c. ex penitētib9. ppe. l. d. et do. Anto. poſt Hoſt. i. c. q̄uis. in iij. co. de ete. ⁊ qli.

a ¶ Nec ecōtra. ad de intelligēdum niſi fuerint citati vt dicit Ang. ꝯſ. cccviij. ⁊ an crimē pbatū per modū exceptionis veniat puniendum. vide Oldr. ꝯſ. lxxviij. ⁊ an excep. ꝫ pſonas teſtiū ſit perēptoria. vide Rap. alleg. lxxxij.

Sebaſti. Sapia.

b ¶ Cōicās. Quid autē ſi qs ſciuerit aliquē excōicatū ſed nōdū fuit denūtiatus an cum eo cōicans ſit excōicat9 vide Pe. de ancha. in cōſil. clxxxv. vbi tenet qḋ non. de cui9 veritate videas late p Feli. in. c. rodulph9. char. pe. col. iij. ver. limita q̄rto. ꝫ. de reſcri.

Zacharias.

c ¶ Aliū accuſare. Etiā ſi accuſatus eſſet excōicatus nec pōt replicare ꝺ excōicatione rei accuſandi. Bal. i ſua marg. in v̄. excōicat9. v. xij. poſt Imo. i. c. a nobis. ſ. de excōi. ⁊ p Bar. in. l. ſeruos. ff. de accu.

d ¶ Excōicat9 excōicatiōe maiori pōt repellere p exceptionē ꝯſimilē excōicatū ꝫ cum agētē idem dicit bar. i. l. ſi creditorib9. ad ſi. C. ꝺ ſer. da. pig. ma. ⁊ bar. in. l. ſeruos. ff. de accu. q dicit ſe plene dixiſſe in. l. cū mulier. ff. ſol. matri. ⁊ facit qḋ not. d. Abb. i. c. illud. de cle. excō. min.

¶ Addō an excōicatus poſſit pſeq ſuā vel ſuoꝝ iniuriā. Fed. ꝯſ. cxvj.

⁊ an dolus cā do lo cōpenſet et an bānitꝰ poſſit repellere bānitū vide q̄ poſui in.d.l. mulier.ſol.mat. Sebaſti. Sapia.

a ¶ Iniuriā propriā. Uide Pet. de ancha.in cōſil. cccc.xvij.inci.plura ex p̄dictis vbi dicit φ frequens accuſator nō accuſat et late Frā. are.i.d.c.teſtimonium.ſ.de teſti. Zacharias.

b ¶ Eſt eñ replicatio quedā defenſio.Pōdera verbū defenſio et cōperies replicationem nō eſſe exceptionis defenſionē ſed illius exceptionem. vt.l.in exceptionibus. ⁊ ibi Bal.C.eo.l.ij. ff.eo.ſpe.eo. in.§. ſi.in p̄n.⁊ Bal. in aut.ſi dicat. in.ſ. colū.in.ſ.oppo.C. de teſt. Zacharias.

c ¶ Que ſit prius p̄bāda. Adde q2 iſte alle. Spec. in tit.de excep.⁊ repli.§.ſi.fa.melius §.ij.v.ſed de qua. vbi dicit q̄d poſt excep.et in.§ hoc quoq;.eo.titu. q̄d eſt verū niſi talis replicatio ſit de directo exceptioni cōtraria q2 tūc d3 ſimul probare q̄ñ exceptio probat ſolu.ſi non eſt de directo cōtraria pōt probari poſt vt no.in.c.ſi lud.ſ.de preſcri.

a lige niſi proſequatur iniuriā propriā.ᵃ vt in.c.oībus.iiij.q.vj.
11 ¶ † Itē ex p̄dictis ⁊ ex gl.no. φ quātūcūq; q̄s infamis vel criminoſus ſit:pōt tñ excipere cōtra ſuū accuſatorē de illegitimitate.fallit in caſibꝰ alle.in gl.ex q̄u criminibꝰ exceptio.de quibus no.in.c.cū.P.de accu.⁊ in.c.i.de teſti.lib.vj.⁊ vide q̄d
12 not.in glo.in.d.c.oībus. ¶ † Sed quero nūquid excōicatus admittat ad replicādū ſicut admittit ad excipiendū. exēplū ago contra te occaſione mutui. excipis de pacto de non petendo:replico de pacto de petendo.opponit excōicatio contra me ſeu replicationē meā.Spec.eo.tit.§.ſi.verſi.itē querit. dicit hanc exceptionē ſeu duplicationē non obſtare replicationi:q2 replicatio ſe habet ad exceptionē ſicut exceptio ad
b actionē.Eſt eñ replicatio quedā defenſioᵇ cōtra exceptionē inſti.de repli.in p̄n.vnde ſicut excōicatio nō repellit ab excipiendo.ita nec a replicādo.Item duplicatio non admittitur niſi directe concernat ipſam replicationē:vt in loco pro.alleg.ſed excōicatio nō elidit replicationē ergo ⁊c.abſurdū eñ foret φ haberet reſpectus ad pactum de nō petendo ⁊ nō ad pactū ſequens de petēdo.dico tñ reū poſſe excipere de excōicatione non cōtra replicationē: ſed cōtra perſonā actoris vt repellat a iudicio: q2 hec exceptio pōt opponi in qualibet p
13 te iudicij.vt in.c.pia.ſ.eo.ti.li.vj.⁊.c.pe.ſ.eo. ¶ † Glo.fi. opponit de.c.ſignificauit.ſ.de ſen.exco.vbi cōmunicans excōicato incurrit excōicationē maiorē:tamen tñ contrariū innuit iſte tex.et ſoluit multipliciter.vera ſolutio eſt q̄d procedit in cōmunicante excōicato a papa concurrentibꝰ alijs de quibꝰ dicā ibi. ¶ Ultimo ſcias φ q2 iſtud.c.facit mentionē de replicatione.Io.and.poſuit ad materiā explicandā.vij.q̄ſtiones quas ſuccincte ponā ad inſtructionē iuuenum. Primo querit quid ſit replicatio. Scdo cui cōpetat. Tertio q̄ñ cōpetat. Quarto quis ſit eius effectus. Quinto quomodo tollatur vel vitietur. Sexto que ſit prius probāda exceptio vel replicatio. Septimo an ſuper replicatione ſit neceſſario pronū
14 tiandū. ¶ † Ad primū dicit q̄d replicatio eſt allegatio actoris per quā ſoluit exceptio.inſti.de repli.in prin.vel latius dicēdū q̄d replicatio eſt verbū actoris p id q̄d dicet.ſ.vnde replicatio eſt contraria exceptioni quaſi exceptionis exceptio. ff.eo.l.antepe.ſemper enim obijcitur vt exceptionē purget.ff. eod.l.ij.§.i.potes ponere exemplum.ſ.poſitū de cōtrario pacto.Item in terminis.c.accedentibus.de priuile. pone queſtionē:parochialis eccleſia petit decimas.reus excipit de priuilegio quod habet de decimis nō ſoluendis.replicat agens q̄d p̄ſcribit cōtra priuilegiū.hoc p̄bato elidit exceptio ⁊ ob
15 tinebit agens.⁊ idem in ſi. ¶ † Ad ſcdm cui cōpetat replicatio p3 reſpōſio ex p̄dictis q2 cōpetit actori.vnde dicit lex q̄d actores nō muniūt ſuā intentionē exceptionibꝰ q̄ ſunt reorū ſed replicationibꝰ.C.eo.tit.l.nō exceptionibꝰ.Et ſi dicas q̄d actore excipiēte cōtra teſtē vel p̄bationes rei ipſe reus replicat:reſpondet φ reus in eo φ p̄bat cenſet actor.ff.eo.l.i.Uel lex loquit quo ad exceptiones perēptorias vel que reſpiciūt principale.⁊ per hoc intellige quare ſupra dictū eſt in diffinitione p̄mi dubij q̄d verbū actoris pōt ibi ſumi largo modo.
16 ¶ † Ad tertiū q̄ſitū q̄ñ cōpetat.p3 rñſio etiā ex p̄dictis nā cū veniat cōtra exceptionē cōpetit cū reus excipit ⁊ nō prius nō enim pōt reſolui nec expugnari nondū obiectū.de deſpō. impu.c.ad diſſoluendū.cū ſi. ⁊ ſm hoc erit p̄petua replicatio et cōpetet q̄ñcūq; excipiet.cū eñ replicatio ſit exceptio
17 vt.ſ.dictū eſt. ¶ † Et annalia ad agendū ſunt p̄petua ad excipiendū.vt.l.pure.§.ſi.ff.de do.exce.ergo replicatio eſt p̄petua.dicit tñ Io.an.φ vbi eſſet quid imputandū actori ea ratione qua tēpore perit actio.periret etiā replicatio cū eadem actione.⁊ ſic intelligit.ff.q̄ñ actio de pec.eſt anna.l.queſitū. et ſic aliud eſt in exceptione rei originalis.et aliud in exceptione actoris q̄ dr̄ replicatio:q2 in poteſtate actoris eſt agere nō in p̄tāte rei.C.de dilati.l.ſi q̄ñ.Si ergo contra exceptionē rei tardi.replico de appellatione mea quā deſerui vel proſeq neglexi:ſicut mihi obſtaret hoc agenti.ita ob. mihi replicanti. de ap.ſepe.⁊ cle.ſi appellationē.eo.tit.hoc verū niſi exceptione pareretur mihi aliqua perpetua exceptio: puta nullitatis in his que ſunt poſt illam.de quo lex no.in.c.i3.de ſent.exco.
18 lib.vj. ¶ † Uenio ad quartū quis ſit replicationis effectꝰ.et dic φ reſoluit vel expugnat exceptionē.vt.ſ.dictū eſt.et ideo op3 φ replicatio ſit talis φ vitiet exceptionē.nā impertinēs repelleret.ſ.eo.dilecti.vel perſonā afficiēs vt ibi.Et ſcias q̄d fortiꝰ ſe habet replicatio ad exceptionē q̄ exceptio ad actionem.nā exceptio q̄ñq; defendit reū ſuper re petita.q̄ñq; afficit perſonā actoris: q̄ñq; iudicis: q̄ñq; teſtis: q̄ñq; p̄curatoris:q̄ñq; formā libelli:q̄ñq; reſcriptū: q̄ñq; locū ſed replicatio ſemp afficit ipſam exceptionē vt non proſit excipienti vel vt non noceat replicanti.inſti.de repli.in princi. vide ad hoc
19 q̄d not.in.c.ij.de ordi.cogn. ¶ † Ad quintū quomodo tollatur vel vitietur.dicas q̄d tollitur per duplicationem rei que ipſam afficit.pone exemplū per decre.dudū.de conuer.cōiu. duplicatio tollitur per triplicationē et ſic deinceps.vt.ff.eo.
20 l.ij.⁊ inſti.de repli.poſt prin. ¶ † Ad ſextū q̄ ſit prius probā
c daᶜ an exceptio vel replicatio.de hoc ſatis inſtat Io.an.hic poſt Spe.in ti.de excep.⁊ repli.§.ſi.vbi de materia inuenies. Concluſio vera eſt φ ſicut reus nō aſtringit probare peremptoriā ſibi cōpetentē niſi ex quo fundata fuit actoris intentio quā intendit p exceptionē elidere.C.eo.l.ſi quidē.facit q̄d legi.⁊ no.in.c.fine.de do.⁊ cōtu.⁊.c.de teſti.ſ.de teſti.niſi ſit dilatoria ſolutionis. de qua dicam.ſ.eo.c.exceptionem.ita nec actor cogit replicationē probare niſi ſit probata exceptio rei quā ipſe actor intēdit per replicationē elidere.⁊ hoc t3 Spe. in.d.§.ſi.poſt prin.poſſet tñ replicans ſi vellet prius probare ar.c.i.de proba.⁊.l.circa.⁊ q̄d ibi not.ff.de p̄ba.ſed vide q̄d in ſimili dixi in.c.i.de ord.cog.vbi plene dixi de actione et exceptione que ſit prius probāda.ſic dicendū eſt de exceptione et
21 replicatione:ideo limita vt ibi dixi. ¶ † Ad ſeptimū ⁊ ad vltimū quo querebat an ſit neceſſario pronuntiandū ſuper replicatione.dicit Io.and. ponderandū naturā exceptionis contra quā replicat:q2 ſi emergēs quātūcūq; ſequat replicatio:duplicatio:triplicatio:quadruplicatio:et ſic in infinitum ſatis eſt φ ſup exceptione iſta pronunciet ſup qua neceſſe eſt pronūtiari.iuxta ea q̄ dixi in.c.i.de or.cog.vbi ſatis expediui quid dicatur emergens ⁊ quid incidens:et an et q̄ñ ſit neceſſe tacite vel expreſſe ſuper eis pronuntiare.exemplū huius dicti excipio teſtem excōicatū.replicas illū abſolutū. duplico abſoluentē non habuiſſe poteſtatē abſoluēdi.hoc ipſo φ iudex pronuntiat teſtem admittendū vel nō admittendū ſatis ſuper replicatione et duplicatione pronuntiat.ſi tñ etiā ſup his ſpecialiter vellet interloqui nō eſſet peccatum.ſi vero exceptio eſt incidens ſuper qua nō eſt neceſſe pronuntiari.ergo nec ſuper replicatione pronūtiabit exēplū. excipio de pacto de nō petēdo replicat de renūtiatione vel cōtrario pacto.ſatis eſt vt cōdemnet iudex vel abſoluat ſup principali per q̄d erit expedita exceptio et replicatio: l3 ſi velit etiā ſuper illis ſpecialiter ⁊ pronūtiare poſſit.Concluſio ergo eſt φ ſup replicatione nō eſt neceſſe ſpecialiter pronūtiare q2 ſufficit tacita pronuntiatio que reſultat ex pronūtiatione ſuper exceptione vel ſuper ipſo facto principali:vt patet ex predictis ⁊ his que dixi in.c.i.de ordi.cogni.

1 ¶ Replicatio paris criminis repellit excipientem.
2 Beneficia quis pōt plura poſſidere in diuerſis eccleſijs intellige vt infra numero.-.8.
3 Exceptio alicuius rei nō debet opponi ab illo qui in eadem re laborat.4.9.
4 Alienans male bona eccleſie:poteſt bona per alium alienata repetere.
5 Beneficiatus pluribus beneficijs vtrum poſſit opponere et quo nomine contra aliquē querentē plura beneficia. Exceptio tu habes vel q̄ris plura beneficia: an poſſit obijci per illum qui etiam habet plura beneficia.10.11.
6 Collatio beneficij facta ex certa ſcientia licet excludat ſurreptionem tamen nō includit diſpenſationem:videlicet q̄d papa velit cum eo diſpenſare.
8 Iudex poteſt ex officio libellum lacerare ſi videt ius non cōpetere actori:maxime in ſpiritualibus: in quibus regulariter iudex ſupplet ex officio.
9 Criminoſus nō d3 opponere in aliū: id in quo ipſe verſatur. Exceptio non debet opponi ab illo qui poſſet eadem exceptione repelli.
12 Habere plura beneficia an ſit peccatum.
13 Rei voluntarij equiparantur actoribus in multis caſibus.
14 Accuſator illegitimus nō admittitur ad accuſandum.
15 Exceptio famoſa vel de iure cōmuni notoria admittitur cōtra illum cui de beneficio eſt prouiſum.

1 **Cum eccleſiaſtice.** ¶ † Habens plura beneficia contra aliū de pluralitate nō excipit. ita ſummat Io.an.hec ſummatio eſt multū g̃nalis conuenit tñ litere in g̃nē.alij ſummāt ſic.Reus non neceſſarius ab exceptione repellit per replicationē paris criminis vel obiecti. poſſet aliter ſummari et intelligi vt.ſ.patebit. Eſt enim hec decre.difficilis quo ad intellectū et adhuc reddit magis difficilis propter dicta doc.Diuidit in duas partes. In prima ponit deciſum exordiū. In ſcda mādatū ibi: mādamus. ¶ Caſus literalis. Quidā Jacobus nole fuit inueſtitus per dñm papā de quadā p̄benda vacante in nouarienſi eccleſia:et de mādato ipſius in corporalem poſſeſſionē ipſius prebende

inductus

inductus: quã nõ permittebãt cũ nouarienſes canonici poſſi-
dere. Hoc propoſuit Jac. pdictus in preſentia pape. e cõtra-
rio pars capituli exceptionẽ quandã ꝓpoſuit cõtra ipm vez
ꝙ in alia eccl'ia beneficiũ obtinebat. ille replicauit cõtra eos
ꝙ ꝛ ipſi plura beneficia in pluribꝰ eccleſijs obtinerẽt. Inno.
cognita veritate mãdat laudicẽſi epo quatenus dictũ Jaco-
bũ faciat ꝓbende illius pacifica poſſeſſione gaudere: de qua
fuit p. C. pdeceſſorẽ noſtrũ inueſtitꝰ nõ obſtante exceptione
predicta quã nõ poſſunt ei obijcere: cũ et ipſi varia beneficia
in diuerſis eccleſijs habere noſcunt. Ber. ¶ No. ar. qḋ p in-
1 ueſtiturã ᵃ factã in abſentia beneficij nõ acqrit illius bñficij
poſſeſſio. de quo dic vt not. in. c. tranſmiſſam. de elect. ꝛ. c. ij. de
2 conſue. ¶ † No. ij. quẽ poſſe eſſe pluralẽ in diuerſis eccleſijs.
qḋ intellige iuxta no. in. c. gratia. de reſer. lib. vi. ꝛ cle. gratie.
3 eo. ti. ¶ † No. iij. quẽ nõ poſſe reprehẽdere in alterius perſo-
na qḋ in ſua putat equũ. xxxij. q. vi. c. nihil. cum tribus ſeq. et
4 xxv. di. c. ſi. ꝛ. iij. q. vij. iudicet. ¶ † Op. cõtra tex. videt eñ qḋ
cõtra ipſum pñt plurales excipere saltẽ noĩe eccleſie. ar. in. c.
ſi qs presbyterorũ. ꝛ qḋ ibi no. de reb. eccle. nõ alie. vbi ptz qḋ
etiã is q male alienat põt noĩe eccleſie male alienata repete-
re. Itẽ ꝓtextu criminis vel excõicationis nõ repellit quis a
defenſione eccl'ie ſue. vt in. c. dilecti. j. e. Itẽ saltẽ ſi debuiſſent
plurales admitti volẽtes excipere cõtra iſtum impetrãtem.
ſol. ꝓpter hec cõtraria et ſimilia legit hoc. c. multipliciter. in
glo. ꝛ extra gloſ. Et diuide hanc gl. in tres partes. In prima
ponit opi. Vin. In ſcḋa opi. Tan. et Jo. illi contrariam. In
tertia glo. approbat opi. Vin. ꝛ rñdet ad aliqua motiua in cõ-
trarium. ſcḋa ibi. Tan. et Jo. tertia ibi: mihi videtur. vt cla-
5 rius habeas gl. recitabo eã cõcluſiue. ¶ † Vinc. fuit in opi.
ꝙ plurales in beneficijs admittant ad cõtradicendum noĩe
eccleſie et nõ ꝓprio. nõ plurales vero admittant ad cõtradi-
cendũ noĩe proprio ꝛ noĩe eccleſie. Ad iſtũ tex. rñdet dupli-
ter. et primo ꝙ non fuerunt admiſſi iſti noĩe eccleſie qꝛ papa
celeſtinus ex certa ſcientia iſti prouiderat. i. ſciens eum habe
re alia beneficia. et ex hac ſolutione colligitur prima lectu.
6 ¶ † Sed cõtra hunc intellectũ facit: qꝛ collatio ex certa ſciẽ-
tia facta: lꝫ excludat ſurreptionẽ: nõ tñ inducit diſpenſatio-
nem circa pluralitatem. iuxta ea que no. in cle. ſi romanus. de
preben. ꝛ in. c. ſi motu proprio. eo. titu. ꝛ melius in. c. nõ poteſt.
hic aũt obijciebat de ſurreptione: ſed ꝙ obtinebat beneficiũ
in alia eccleſia. ¶ Itẽ hec lect. gl. diuinat ad tex. nec tex. fun-
dat ſe ſup iſta rõne ſed ꝙ iſti obijciẽtes laborabãt eodẽ mor-
bo. ideo forte gl. tranſit ad ſecundã lec. dicẽs. ꝙ ideo non fuit
hec exceptio admiſſa: qꝛ iſte iam erat cõfirmatus ꝛ poſſeſſio-
nẽ beneficij adeptus. et ſic nõ habebat locũ exceptio cum nil
iuris iſte nũc peteret. ſed qḋ facti vt libere poſſideret. p hoc
c. cõſtitutꝰ. ꝛ qḋ ibi no. j. de app. ꝛ hec lec. corruit vt precedẽs.
diuinat enim: nec tex. ſup ea ſe fundat. ex rõne eñ deprehẽdi-
mus mentẽ diſponẽtis. j. de verb. ſigni. intelligẽtia. ꝛ. l. cũ pa-
ter. §. dulciſſimis. ff. de le. ij. ¶ Jo. et Tan. fuerũt in cõtraria
opi. Vin. dicentes ꝙ nec noĩe eccleſie nec noĩe ꝓprio poſſunt
canonici opponere etiã illi qui nõ habent plura beneficia. tñ
qñ nõ verſatur dãnũ eccleſie. tñ qꝛ vtile eſt ei habere plures be
7 neficiatos. ꝛ dic latius vt in gl. ¶ † Sed cõtra hãc opi. facit
qꝛ pluralis in beneficijs non poterit ita bene ſeruire eccleſie
ſicut ſi haberet vnũ beneficiũ tantũ: vt ptz in. c. qꝛ nõnulli. de
cle. non reſi. ꝛ. c. relatũ. eo. ti. Itẽ eſt cõtra eccleſie vniuerſalis
vtilitatẽ. vt in. c. qꝛ intantũ. de prebẽ. ꝛ. c. ad aures. de reſcri. et
ſic per hãc opi. non ſolueret cõtrariũ. facit qḋ legi. et no. in. c.
ſi. de reſer. lib. vi. ꝛ p Jo. de lig. in cle. gratie. e. tit. vbi ꝓbat qḋ
lꝫ exigere beneficiũ p ſingularẽ clericũ. facit. c. cõquerente. de
cle. nõ reſi. Itẽ cõtra hãc opi. Tan. ꝛ Jo. facit iſta litera a con
trario ſenſu q̃ innuit nõ plurales in beneficijs admittendos
ꝛ ſic hec tertia lec. nõ ꝓcedit. Ber. approbat opi. Vinc. vt ſal-
tẽ illi qui nõ habẽt plura bñficia admittant: alij vero nõ: niſi
noĩe eccleſie. ꝛ vide motiua ſua in gl. ꝛ ſaluãdo hãc lec. poſſet
dici ad iſtũ tex. qḋ iſti non fuerũt admiſſi: qꝛ opponebant ſe
8 noĩe proprio nõ aũt noĩe eccleſie. ¶ † Sed cõtra hũc intelle-
ctũ oppo. ſic. ſi hoc erat in ſe illicitũ debebat ſaltem papa ex
ſuo officio hũc repellere. ar. eius qḋ no. Inno. c. j. de offi. vica.
et. xi. q. j. ſacerdotibꝰ. vbi colligit iudicẽ debere ex officio ſuo
libellũ lacerare ſi videt ius nõ competere actori maxime in
iſtis ſpiritualibꝰ in quibus regulariter ſupplet ex officio. vt
in. c. cũ nobis. ꝛ. c. cũ dilecti. de elect. ꝛ. c. cum veniſſent. in ſi. de
inſti. ſaluãdo hunc intellectũ poſſet ſic rñderi ꝙ hic nõ cõſta-
bat ꝙ pluralitas eſſet illicita. nã in multis caſibus licitũ eſt
habere plura beneficia cõpatibilia. iuxta not. in. c. dudũ. el. ij.
de ele. ꝛ. c. gratia. de reſcri. li. vi. ꝛ p Inn. in. c. cũ iamdudũ. de
prebẽ. de quo papa noluit nũc inueſtigationẽ ſumere contra
iſtos ſe opponẽtes ſꝫ excludere ex gñali rõne: qꝛ nõ debẽt re-
putare reprehẽſibile ꝛ illicitũ in perſonis alioꝝ: qḋ in ſe pu-
tant licitũ ꝛ honeſtũ. xxxij. q. vi. nihil iniquius. cum tribus
ſeq. et qḋ quiſq3 iuris in alterũ ſtatuit ipſe debet vti eo. ff. qḋ
9 quiſq3 iuris. l. iij. ꝛ. c. cũ oẽs. de cõſtit. ¶ † Et p illũ tex. ꝛ pre-
dicta ampliãdo hanc lect. ponerẽ quartã. ꝙ nec noĩe proprio
nec noĩe eccleſie iſti plurales debẽt admitti ad opponẽdum
cõtra perſonã: nõ dico cõtra reſcriptũ. Et idẽ etiã dicerẽ con
tra reſcriptũ ſi ipſi eodem morbo laborarẽt noĩe proprio nõ
per ſupradicta: nec noĩe eccleſie etiã ſi vtilitas eccleſie verſa-
retur qꝛ nõ videnť moueri bono zelo. non eñ debẽt etiã noĩe ᵃ
eccleſie reputare iniquum in aliorũ perſonis qḋ in perſonis
b proprijs reputãt equũ: ᵇ vt probat in. d. c. cũ oẽs. ſm vnã lec.
cõmuniter ibi approbatã. debẽt eñ iſti a ſe incipere. ar. in. l. ſi
pupilli. ff. de nego. geſt. ꝛ poteſt eis dici eijce trabem de oculo
tuo ꝛc. iij. q. vij. §. itẽ in euãgelio. ꝛ alibi. Iudicet ille de aliorũ
errore qui nõ agit eadem que in alio putauerit punienda. iij.
q. vij. iudicet. ꝛ. c. poſtulatis. et hunc puto verũ intellectũ. c.
Nec ob. ſi dicatur criminoſum poſſe defendere eccleſiam vt in
contrariũ. hoc eñ fateor. niſi ſequat illud abſurdũ vt in alijs
dicãt iniuſtũ qḋ in ſe putãt iuſtũ: tunc eñ tanq̃ cõtrarius et
non bono zelo motus non debet admitti. ar. in. c. ſollicitudi-
nem. in ſi. de appel. ꝛ. l. vbi repugnãtia. ff. de reg. iur. alij vero
nõ plurales admitterentur: quia ceſſat in eis hec ratio ſuper
qua ſe fundat litera. Ex his habetur no. limitatio ad cõtra-
ria ſuperius allegata et litera iſta nullã patit violẽtiam etiã
10 a contrario ſenſu. ¶ † Vel dic ꝙ iſti canonici excipiendo de
pluralitate certabant de lucro captãdo vt ſcꝫ haberent pin-
guiores portiones: ideo repellũtur per replicationem paris
delicti. ſic iudicio meo videt ſenſiſſe Bar. allegãdo hunc tex.
in. l. cũ mulier. ff. ſolu. matri. pro hoc facit ille tex. et qḋ plene
c dixi in. c. dilecti. j. eo. Poteſt etiã dici ᶜ ꝙ iſti canonici plura-
les cõmiſerũt cõtra legẽ dãnantẽ pluralitatẽ ex qua cõpete-
bat eis exceptio merito repellunt ab hac exceptione: fruſtra
auxilium legis inuocat qui cõmittit in legem. vt in. c. fruſtra.
de vſur. facit. xxvi. diſt. c. vna. ꝛ hunc intellectũ ad iſtũ tex. re-
perio ſenſiſſe Inno. in. c. intelleximus. de adulte. et habes in
his multa vltra alios. Et hec clariſſime ſufficiant ad intelle
ctũ. c. Sed ne deficiant dicta antiquorũ ea recitabo maxime
11 qꝛ egẽt declaratione cũ confuſe p alios recitent. ¶ † Inno.
ponit quintã lect. dicẽs qḋ ſi reſcriptum peccat in ſurreptio-
ne: puta qꝛ non fecit mentionẽ de alijs beneficijs nec ex certa
ſciẽtia papa cõtulit: quilibet etiã habẽs plura beneficia po-
d terit excipere qꝛ nũc nõ excipit cõtra pſonã ᵈ ſed cõtra reſcri
ptum qḋ ſumit vires ex intẽtione cõcedẽtis. de verb. ſigni. c.
dilecto. de intentione aũt pape nõ eſt prouidere ei qui habet
aliud beneficium de illo non habita mentione. de reſcrip. c. ſi
proponente. et melius in. c. ſi motu proprio. de preben. lib. vi.
ego hoc puto verum niſi vt dixi iſti excipientes laborarẽt eo-
dem morbo. Si vero reſcriptum nõ peccat in ſurreptione ita
ꝙ nunc excipitur dictarat contra perſonam ſcꝫ ꝙ non poteſt
plura beneficia ſimul obtinere: ꝛ tunc ſi nõ vertitur in dam-
num eccleſie nõ poteſt agi noĩe eccleſie ſecus ſi verteret in dã
num: puta quia propter paupertatem prebendarũ deſeritur
eccleſia tunc enim quilibet cõtra eum ageret etiam alijs inui
tis. Item quilibet admitteret ſi ſuum ſpeciale intereſſe proſe
queretur etiam ceteris inuitis. ff. de procur. l. licet. puta ſi ſua
prebenda ſpecialis ex hoc diminueretur. ſecus ſi verſaretur
ad intereſſe cõmune: vt ſi diceret minorem prebendam habe
bo ſi iſte reciperet. forte eñ oia ſunt in cõmuni et in fine anni
12 redditus diuidunt inter canonicos. ¶ † Ratio autẽ quare
admittũtur cõtra reſcriptũ indiſtincte ꝛ nõ cõtra perſonã eſt
ſm Inno. qꝛ hoc vltimo caſu nõ verſatur peccatũ cum nõ ſit
peccatũ habere plura beneficia. iuxta no. plenius per eũ in. c.
cum iãdudũ. Et circa hoc inſtabit hic Inno. ꝛ certe licet iſta
videãtur exquiſita: nõ tñ cõueniũt litere que nullatenus iſta
cõſiderauit: ſed fundauit ſe ſup alia rõne. vt. s. dixi. Hoſti. te-
net hic pluralitatẽ beneficiorũ eſſe peccatũ. ꝛ ad iſtũ tex. dicit
ꝙ papa ꝓuidit ex certa ſciẽtia. ſꝫ circa hec dic vt dixi. s. et an
ſit peccatum collige ex notatis in. d. c. gratia. ꝛ cle. gratie. ꝛ. c.
13 cũ iãdudum. preallc. ¶ † Sextã lec. ſentit Jo. an. s. c. proxi. ꝛ
latius attingit eã hic do. Car. lꝫ de Jo. an. nõ faciat mentio-
nẽ dicẽs ꝙ iſti opponẽtes erant rei voluntarij. ꝛ ſic nõ debe-
bãt admitti niſi prius legitimarẽt eorũ perſonas. cũ in mul-
tis conueniãt cũ actoribus iuxta no. in. c. ſuper eo. de electio.
14 ¶ † Illegitimus aũt accuſator non debet admitti. de accu.
c. j. ſecus aũt ſi eſſent rei neceſſarij: qꝛ tũc admitterent ad de-
fenſionẽ eccleſie: ꝛ ſic intelligat. j. eo. c. dilecti. ꝛ qḋ dixi in con
trario: hec lec. mihi nõ placet: qꝛ ſi verſatur damnũ vel vtili-
tas eccleſie: nunq̃ canonici dicũtur rei volũtarij cũ teneãtur
defendere iura eccleſie ꝛ eorũ etiam intereſſe ne eccleſia eorũ

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Per inueſtitu-
rã. Vide Bal. in
rubri. C. de ꝯhen.
empt. in. xvij. qḋ.
Alex. latc. in. l. iij.
in princ. colũ. v. ff.
de acqui. poſſ.
b ¶ Reputãt equũ.
Pondera etiã. l.
ſi quis ł grani. §.
hi q̃z. ff. ad ſillena.
vbi inhabilis fa-
uore reipublice
cenſet habilis. et
ita dicamꝰ i caſu
noſtro ꝛ pꝯñs nõ
ꝓcedat iſta deci-
ſio. pondera iſta.
Andr. Barba.
c ¶ Dici. Ponde-
ra ſi poſſet dari
alia lectu. vt dica-
mus qḋ vbi exci-
piens eſt grauio-
ris defectus q̃ ſit
aduerſariꝰ qḋ nõ
poſſit illũ repelle-
re ꝛ facit illud qḋ
in euãgelio de ha-
bẽte trabẽ in ocu-
lo ſuo et redar-
guit feſtucam in
oculo fratris ſui
iij. qḋ. vij. §. item.
cum in euãgelio.
mõ dꝛ h ꝙ illi op-
poſuerũt illũ ha-
bere beneficiũ in
alia eccleſia ꝛ con
tra eos fuit repli-
catũ qḋ in diuer-
ſis eccleſijs habe-
bãt varia bñficia
ſimile qḋ habet I
aut. q̃uo opꝫ epi.
§. hec de deo. qñ
mulier contraxit
ter matrimoniũ
nõ dꝛ caſte viuere.
Andr. Barb.
Sebaſti. Sapia.
d ¶ Contra pſonã.
Celebratur dictũ
Inno. hic. qḋ re-
ſcriptũ cõſiderat
ſm intentionẽ cõ-
cedẽtis vt p Bal.
in. l. reſcripta. co.
pe. C. de preci. im-
pera. offerẽ. ꝛ An-
dre. ſicu. in conſi.
xiij. colũ. ix. in. ij.
volu. ꝛ inter cõſi-
lia Alex. in conſi.
cxxiij. ſcripſit ec-
cleſiaſtes char. vl-
tima. in. v. volu.

depauperetur vt no.ſentit Inno.in.c.ſuper his.de accu.ꝛ qḋ no.ſ.eo.c.dilecti. Tene ergo quartā lect.contra quā ꝛ contra tex.a cōtrario opp.videt enim ꝙ etiā nō plurales non deberent admitti ad excipiendū cum iſte iam eſſet inueſtitus: ſed opus eſſet agere non autē excipere: vt plene no.in.d.c.conſtitutus.de appel.ꝛ facit qḋ leg.et not.in.c.accedens.ſ.de accu. So.dicit Inn.Iſtum nō procedere cū excipitur ꝙ per obreptionem impetrauit.vt no.in.c.cū olim.de dolo ꝛ contu.ꝛ de cau.poſ.ꝛ proprie.c.cum olim.Hec ſol.eſt bona in ſe.nā tunc negat prorſus ius competere inſtituto: ſed in caſu noſtro nō procedit: qꝛ hic non opponebatur cōtra reſcriptum ſed contra perſonā: et ipſemet Innocē.ſ.voluit: vnde poteſt dici qḋ hec exceptio pōt admitti eo caſu quo de iure admitti poteſt vtputa ſi erat tale beneficium qḋ de iure nō poterat cum ſe-
15 cūdo retineri.℄ †Si enim admittitur exceptio famoſa contra prouiſum.vt.d.c.accedens.multofortius exceptio de iure cōmuni notoria.ar.c.i.de offi.vica.ꝛ qḋ ibi not.ꝛ c.ad decimas.de reſti.ſpo.lib.vi.

℄ Pro intellectu hui⁹ decre. vide q̄ late ꝛ eleganter ſcribit.d.Anto. in.c.itē cū qs. in.iij.et.iiij.colū. de reſtitu.ſpol. et Barto. in.l.i.§.et parui.ff.qḋ vi aut clā. Item vid' que late ſcribit.d.Anto.in.c.iſ cām.in iiij.et.v.colū.ſ.de pba.ꝛ qḋ ibi late ſcribit Innoc. in l.ſ.din.la vltima ff.de acqui.here. Sebaſti. Sapia.

b ℄ Iudicē. Vide Abb.in ꝯſi.xl.incip.venio in.i.vo. Roma.cōſi. cccexcviij.vol.i. Sebaſti. Sapia.

c ℄ Ex tunc. Vide Roma. in conſil. cxxxi.inci.prima dubitatio ꝛ i ꝯſil. cxxxviij.incip.noua ſuperueniē.et Dec. in cōſi.lxiij. in.i.col.et in cōſi. lxxxix.in.iij.col. ꝛ in conſil.xc.col. penulti.

d ℄ Et de hoc vide per Pe.de anch. in.c.frequens.de reſti.ſpol.li.vi.ꝛ p Bal. in.l.ij.ad ſi. de tēp.app.et do. Ant.hic in.iij.co. ver.quero tertio.

1 ℄ Exceptiones dilatorie non poſſunt opponi poſt elapſum terminum datum a iudice: niſi in caſibus expreſſis in textu ꝛ in nu.4.
2 Exceptiones dilatorie poſſunt opponi vſq̄ ad litis conteſt. de iure.5.
Iudex poteſt terminum a iure ſtatutum abbreuiare ſi ſibi videbitur.
3 Dictio extunc: denotat extremitatem temporis.
Terminus prefixus ad aliquid faciendū: in dubio preſumitur peremptorius.
Terminus an ꝛ quādo debeat eſſe peremptorius vel trinus. vide remiſſiue.
Quid iuris erit ſi vltima dies termini erit feriata.
4 Exceptiōes perēptorie pñt de iure opponi vſq̄ ad cōcluſionē in cā: ſed qd ſi ad eas opponēdas fuit ſtatutus per iudicē terminus an eo elapſo poterūt opponi.vide hic plene.9.
6 Utrum ſtetur iuramento partis dicentis ꝙ poſt terminum peruenit ad notitiam ſuam exceptio peremptoria: vel dilatoria quam vult opponere.8.
Reſtitutio in integrum non habet locum in criminalibus.
Iuramentū non eſt deferendū illi qui eſt ſuſpectus deierare.
7 Notoriū vel publicū preſumit qḋ quis ſciat niſi ille probet ſe in tali loco fuiſſe ꝙ veriſimiliter potuit ignorare.
8 Ignorantia preſumitur: niſi probetur ſcientia.
9 Exceptiones peremptorie poſſunt opponi vſq̄ a concluſionem in cauſa: nec debet prefigi terminus ad ipſas proponendas ſine cauſe cognitione.
10 Poſt terminū elapſum ad opponendas dilatorias poſſunt opponi exceptiones mixte.
Exceptiones mixte poſſunt opponi poſt lit.conteſta. indiſtincte.
11 Exceptio dilatoria orta poſt concluſionem in cauſa non poteſt amplius opponi.
Poſt concluſionē in cauſa nō admittuntur nec probationes nec allegationes conſiſtentes aut in facto aut in iure.
12 Exceptio excommunicationis poteſt dilatorie opponi etiā poſt terminum.
13 Iudex de cuius incompetentia eſt oppoſitū: non poteſt ſe in cauſa intromittere donec de ſua iuriſditione ſit iudicatum: et interim ſuper illa cauſa non eſt ei parendum.
14 Exceptio tu nō eras iudex: an poſſit opponi elapſo termino quem talis iudex dederat ad probandū: ꝛ nil fuit probatum.
15 Prefixio termini habet vim litis conteſtationis.
Terminus hominis ſurrogatus in locū termini iuris: cenſetur idem cum termino iuris.
16 Incompetentia iudicis poteſt allegari etiā poſt ſententiam.
Litigans coram iudice nō ſuo: an cenſeat in ipſum cōſentire adeo ꝙ non poſſit ipſius incompetentiam allegare.
17 Exceptio dilatoria quando poſt terminū opponitur que forma ſpectatur.
18 Exceptiones dilatorie vtrū indiſtincte nō opponantur poſt terminum.
19 Exceptiones cōtrarie an poſſunt vno ꝛ eodē tēpore opponi.
20 Terminus datus a iudice ad excipiendum ſi ſit elapſus an perdatur facultas excipiendi vel agendi.
2 Exceptio dilatoria orta poſt litē conteſtatā ꝛ poſt terminum datum a iudice poteſt opponi.
22 Exceptio dilatoria orta poſt terminū datum a iudice vel veniens ad notitiam partis poſt litis conteſt.nunquid indiſtincte admittatur.23.
24 Terminus datus reo ad reſpondendū an velit cedere vel cōtendere: quo caſu extēdatur vt in eodem termino reus opponat dilatorias: alš vlterius non audiatur.
25 Citatio cum tenore libelli debet cōtinere terminum vt reus veniat ad rñdendū libello: ꝛ ad dilatorias proponendum.
26 Terminus ad opponendum dilatorias datur reo ad inſtantiam actoris vel ex officio ipſius iudicis.
27 Terminus ad dilatorias opponēdas eſt in iudicis arbitrio vel in elongando vel breuiando.
28 Terminus ad opponēdas dilatorias an indiſtincte ſit prefigendus tam ſm ius canonicum ꝙ ſm ius ciuile.
29 Exceptio dilatoria non oppoſita in cauſa principali: non poteſt opponi in cauſa appellationis.
30 Appellatio reſtituit appellantem ad eum ſtatū in quo cauſa fuit poſt litem conteſtatam: ſecus ante.
Terminus datus ad dilatorias opponendas habet vim lit. conteſtationis.
31 Iudex poteſt opponere dilatorias poſt lapſum terminum ex officio ſuo in caſibus in quibus poteſt ex officio ſupplere.
Termini iudiciales licet excludant partem: nō tamen excludunt iudicem.
Exceptio dilatoria que poſt lapſum terminū nō pōt opponi poteſt tamen prius oppoſita declarari.
Declarare non eſt aliquid de nouo adducere vel facere.

a
1 Paſtoralis.[a] ℄ † Iudex ſtatuere debet terminū ad oēs dilatorias proponēdas: poſt quē excipientē non audiet niſi in tribus caſib⁹ hic except. Diuidit nā primo ponitur decisa cōſultatio. In ſecūda rñſio.in qua duo facit. Primo ponit decretū ꝛ ipſius cauſam. Scdo penā ꝛ tres caſus exceptos ibi itaq̄. ℄ Caſus litteralis. Qmdā malitioſe dilatorias exceptiones proponebant vt cauſarū terminatio differret. Ad iſtorū malitiā compeſcendā ſtatuit papa vt infra certū tempus aſſignādū a iudice oēs dilatorie exceptiones proponant: ita ꝙ ſi partes poſt terminū aliquas voluerint proponere quas in terminū nō fuerint proteſtate nullatenus audiātur niſi de nouo poſt terminū exorte fuerint vel niſi ille qui eā opponere voluerit ſidē faciat iuramēto ſe poſt terminū ad illius notitiā puenisse. Ber. ℄ Not.ibi: inqſitioni.iuncto ver.decernimus qḋ qñq̄ ad inqſitionē alicui⁹ papa edit ius de nouo.qḋ intellige qñ ꝯſtitutio nō venit in preiudiciū cauſe pcedētis.Nec ob.qḋ habet in aut.vt facte noue conſtitutiones.facit ad primū dictum.c.paſtoralis.in princi. de reſcri.ſic limita qḋ no.in.c.cōſultationi.de tēp.ordi.ꝛ c.ex
2 tua.de fil.preſby. ℄ † No.ij.ar.opti.iudicē[b] poſſe ex cā abbre-
b uiare terminū a iure ſtatutū ſine hoīs miniſterio.nā ad proponēdas dilatorias ius pfigit terminū lit.cōte.vt in.c.inter monaſteriū.ſ.de re iud.ꝛ C.de excep.l.ſi.ꝛ tñ iudex poteſt abbreuiare vt hic.ad hoc adducit iſtū tex. Barto.in.l.ij.ff.de re iudi. Iſte tñ tex.poſſet adduci in cōtrariū: qꝛ hoc facit iudex autoritate huius cōſtitutionis: vt pꝫ ibi decernimus. et de materia vide qḋ no.in.c.cū ſit romana.de ap.vbi latius dicā.
3 ℄ † No.ibi: extunc.de hac dictione extūc.[c] denotat enim ex-
c tremitatē tēporis.ꝛ dic extūc ideſt poſt terminū lapſum. Et ex hoc no.ꝙ terminus prefixus ad aliqd faciendū intelligitur in dubio perēptorius: niſi aliud in iure exprimatur. qḋ tenet hic Hoſt.allega.decre.conſuluit.de offi.c.delega.ꝛ vide ho.glo.in cle.i.eo.tit.in ver.peremptorio. Idē Guil.in Spe. de dila.§.i.ver.exceptorie.et ver.ſeq.vbi etiā tractat quid iu-
d ris ſi dies vltima termini ſit feriata.[d] vide bonam glo.in.c.i. de dolo ꝛ contu.lib.vi.que ſentit ꝙ ſi in iure vel alia diſpoſitione ſit mentio de termino intelligitur de ſimplici termino vnde nō eſt neceſſe ꝙ ſtatuatur peremptorie. Et regulariter an et quando terminus debet eſſe peremptorius ſeu trinus. vide qḋ plene no.in.c.cōſuluit.de offi.delega.ꝛ c.ad petitionē.ſ.de accu.ſatis per Innoc.ꝛ do.de ro.decl.xxix.ꝛ.cclxviij. et per Bart.in.l.ſi finita.§.iulianus.ff.de dam.infec.ꝛ l.mancipiorum.de opti.leg.vide text.cum ibi not.in.l.fina.ff.de fer.
4 ℄ † Not.regulā.ꝛ tres caſus exceptos a regula. Regula eſt qḋ poſt terminum lapſum pars nullatenus debet audiri volens proponere dilatorias. Fallit primo ſi pars fuit proteſtata in termino qḋ intellige vt in gloſ.iij. Secundo ſi de nouo exceptio ſit orta. Tertio ſi prius erat orta ꝛ de nouo venit ad notitiā rei. Adde quartū caſum ſi de nouo ſupuenit facultas probādi ea q̄ orta erāt tēpore termini ſeu dilationis. paria eñ iſta ſunt.ſ.ꝙ de nouo ſciat vel ſupueniat pbādi facultas.vt probat in.c.vt circa.de ele.li.vi.ita ſentit Pau.de lea. in cle.cōſtitutionē.de ele. Adde quintū cū vult pponere exceptionē illi ꝯriā quā primo ppoſuit: qꝛ nō potuit a principio ſimul exceptiones ꝯrias proponere.ita no.digit gl.in.c.cū dilectus.de reli.do.ꝛ.xiij.q.ij.§.i.v̄.ad hoc.in glo.in ver. aſſertis.ꝛ hic.et de hoc latius cū gl. ℄ His notabilib⁹ expeditis aſſumā

a ¶ Perēptorijs. 5
Et de hoc ꝑ Ange.
in.l.ſi ea.C.q ac-
cuſ.nō poſ.ſꝫ per
glo.hic vide glo.
in ver.libere.l.c.
ordinarij.de offi.
or.lib.vi.ſed adde
quod no.poſt do.
Ant.in.c.lꝫ cūm.
ē.de ꝓba.in.iiij.
col.⁊ ad hoc vide
glo.in ē.partes.
⁊.ibi Jmo.in cle.
ſepe.de ver.ſig.⁊
qđ iſta decret.nō
habeat locū in ꝑ
emptorijs: tenet
Jmo.in.l.ꝙdiu.
in prin.in.vi.col.
ff.de acqr.here.⁊
alleg.Cōpoſ.l.o.
c.ſicut.⁊ vide ang.
in.l.ꝑemptorias
ad fi.C.ſen.reſci.
nō poſ.⁊ in.l.i.C.
de re iu.vbi dicit
ꝙ ꝑemptoria ſu-
perueniens poſt
ſniam pōt oppo-
ni:ſꝫ credo ꝙ ve-
lit dicere ꝙ caſus
illius.l.ſit ſpālis.
Jtē de iſto artic.
vide etiā ꝑ Bal.
in addi.ad Bar.
in.l.i.ff.de excep. 6
¶ Adde ꝙ Ro.
ſin.ſms.ſo.viij.di
cit ſicut declina-
toria ſupueniēs
pōt opponi poſt
lit.conte.ita poſt
cōcluſionē in cā.
Zacharias.
¶ Adde qđ vo-
luit allegare ſin.
Ro.nu.cccliiij.
ꝙ incipit tu ſcis
ꝙ exceptio decli
natoria.pro quo
dicto adde text.i
l.elegāter.§.ſi qs
poſt.ff.de ꝯdi.in-
de.⁊ in.c.infinuā
te.ē.de offi.dele.
Jo.an.ſingulr.in
c.auditis.ē.de ꝓ
cur.qđ ad hoc re
fert Ro.vbi.ē.et
Lāfrā.i cle.ſepe.
nu.13.ver.ex hoc
ſeqr.⁊ ibi l apoſt.
celſi.in verſi.poſt
litis conte.de ē. 7
ſigni.
Anto.Franciſ.
¶ Circa hoc an
exceptio ꝑēpto-
ria ſuperueniēs
poſt terminū poſ
ſit opponi. vide
Car.in cle.conſti 8
tutionē. in.§.i.in
vij.q.de elec.vbi
dicit ꝙ pōt oppo-
ni poſt terminū
dummodo ꝓbet b

aſſumā primo glo.⁊ poſtea expediam aliqua dicta
doct.que non poterunt ad gloſ.ꝯmode applicari.
¶ † Queritur ergo primo an diſpō huius.c.habeat
locum in peremptorijs.ᵃ Glo.i.dicit ꝙ non.Ad-
uerte glo.poteſt intelligi dupl̄r.Primo ꝙ ſtatu-
to termino ad ꝓponendas dilatorias nihil ob.qn
poſt terminū poſſint proponi perēptorie:⁊ iſte in-
tellectus non habet dubitationē maxime:qꝛ perē
ptorie proponunt̄ poſt lit.cōte.⁊ nō ante.vt in.c.i.
⁊.ij.vt lit.conte.lib.vi.⁊ iſte terminus prefigit̄ añ
lit.conte.Scđo pōt intelligi ꝙ nō ob.termino ꝓfi
xo ad ꝓponendū peremptorias pōt ipſe perēpto
rie nihilominus ꝓponi non tñ reddit rōnem hu-
ius dicti:ſed remittit ad no.ſ.eo.c.exceptionem.⁊
ibi glo.ſingulr dicit peremptorias poſſe proponi
vſqꝫ ad concluſionē in cauſa:vt in.c.ſinē.de dolo ⁊
contu.⁊.l.exceptionē.C.de proba.ſed certe illa iu-
ra ⁊ conſimilia non faciunt:qꝛ loquunt̄ qñ nō fuit
ſtatutus aliqs terminus.nā dilatorie poſſunt de
iure vſqꝫ ad lit.conte.propon.ſ.de re iud.c.inter.
ſecus tamen eſt ſi terminus ad eas ꝓponēdas fuit
a iudice prefixus vt hic.Jdem ergo poſſet dici in
peremptorijs:ſed pro glo.iſta facit qꝛ indultum a
iure beneficiū nemini eſt auferendum vt in regula
indultū.de reg.iur.li.vj.Nec ob.iſte text.qꝛ loquit̄
in dilatorijs in quibus non tractat̄ de tanto ꝑiu-
dicio ſicut in peremptorijs.Et ex his potes colli
gere dubium eſſe ꝓbabile:quid ergo dicendū.di-
co quattuor opi.principales in hoc articulo repe-
riri.Prima ꝙ in perēptorijs non habet locū ꝑfi-
xio huius termini.hanc tenuit iſta glo.Scđa ha-
bet totū oppoſitū.hāc tenet Jnno.⁊ Hoſtien.hic.
Tertia vt cū cauſe cognitione poſſit terminꝰ ꝑfi-
gi:alſ ſecus hec fuit opi.Dy.in regula indultum
de reg.iur.lib.vj.Quarta vt quo ad regulā hic cō
tentā habeat locū iſte tex.in ꝑemptorijs.ſ.vt ter-
minus poſſit ꝑfigi ad oēs ꝑemptorias proponen
das:ſed quo ad exceptiones nō:⁊ hec opinio va-
riat̄.¶ Nam Cōpoſt.in.c.cū ſicut.de elec.⁊ recitat
do.de rot.deci.xxxix.dicit nō credendū iuramēto
partis ſi poſt terminū dicit ad ſuā notitiam ꝑem-
ptoriam ꝑueniſſe:qꝛ cū tex.iſte deuiet a regulis iu
ris vt credat̄ in facto ꝓprio iuramento partis nō
debet extendi ad perēptorias:maxime qꝛ propter
grauitatē ꝑiudicij pars de facili deieraret ⁊ iura-
mentū non eſt ſuſpecto deferendum in.c.clericos.
de coha.cle.⁊ mu.Spe.in ti.de excep.§.dicto.ver.
vtrū.tenet indiſtincte hunc text.habere locum in
peremptorijs niſi quo ad ꝓponēdū cria.Jn illis
eñ vult ꝙ nō credat̄ iuramēto partis ſi dicit illā
nouiter ad notitiā ſuā ꝑueniſſe:qꝛ poſt terminum
nō dꝫ audiri ſine reſtitutione in integrū ex clauſu
la gñali:vt no.Jnno.in.c.corā.de in integ.reſt.Jn
criminibꝰ aūt non hꝫ locū in integ.reſt.qꝛ nō ſub-
eſt equitas ⁊c.Do.de rot.deci.ꝑxi.alleg.plene ꝑ-
ſequunt̄ ⁊ ſinalr licet dñi fuiſſent varij fuit tamen
ſniatū vt l actore cui fuit ꝑfixus terminus ad oīa
iura ⁊ munimenta ꝓducenda non ſtet̄ iuramento
partis ꝓpter grauitatē ꝑiudicij ex parte rei imi-
nentis qui alſ veniret abſoluēdus:ſed in reo ſtā-
dum eſt ſuo iuramento qꝛ fauorabilior:⁊ ſic habe-
bit locū iſte tex.in eo etiā quo ad exceptiōes.pau.
in cle.ꝯſtitutionē.de elec.dicit ꝙ aut exceptio no-
uiter eſt orta ⁊ admittit̄ ſed nō ſtat̄ iuramēto ſuo.
arg.de off.deleg.c.inſinuāte.⁊.iij.q.x.placuit.⁊ qđ
ibi no.in gl.ſi.Aut vult opponere antiquā que no
uiter ad eiꝰ notitiā ꝑuenit.¶ † Et diſtinguit ꝙ ſi
nunc allegat ſibi notā eſſe qđ prius erat publicū ⁊
non audit̄ qꝛ eſt preſumptio ꝯ eum:vt in.c.i.de po
ſtul.ꝓla.⁊.xxvi.di.qđ dicitis.niſi ꝓbet ſe in tali lo-
co fuiſſe qđ veroſilr potuit ignorare:vt in.c.ſin.q
ma.accu.poſ.⁊ hoc credo admittendū etiā in dila
torijs:⁊ ſic ponit limitandū etiam iſtū text.ar.c.ſi.
de iureiu.in ſi.Si illud nō allegat notū ſeu publi
cum admitti dꝫ cū iuramento.¶ † Quia ꝑſumit̄
ignorātia niſi ꝓbet̄ ſcientia vt in regula.preſumit̄
lib.vi.niſi exceptio ſurgeret a facto ꝓprio qđ de-
buit indagare.de elec.c.innotuit.⁊.c.nulli.eo.tit.
lib.vj.de cri.fal.c.ad falſariorum.vel niſi aduerſa-
rius ᵇ probet aliqua ꝑ que preſumat̄ ſcia:qꝛ tunc

non ſufficeret iuramentū ſm cū ſed ꝓbare habe-
bit aliqua ꝑ que ꝑſumat̄ ignorantia ⁊ nihilominꝰ
iurabit.vt in.c.innotuit.iuncta glo.de ele.hoc oīa
puto procedere etiā in dilatorijs:qꝛ nunqꝫ dꝫ cre
di ſoli iuramento partis qñ veriſimilitudo eſt in
ꝯtrarium:vt probat̄ in.c.nulli.de elec.lib.vj.in verſi.
veriſilr.iuncta gl.Aut ſupuenit nouiter facultas
ꝓbandi:⁊ idē dicit ꝙ in caſu primo.Caute enim
egit nō ꝓponēdo qđ ꝓbare nō potuit.alleg.ij.qđ.
ſi.pleriqꝫ.Ego allego tex.expreſſum in.c.vt circa
de elec.lib.vi.ꝑ quē tex.dicit Archi.xiij.q.ij.ſuper
ſumma.ꝙ etiā reſpectu criminū ꝓponendoꝝ ſtan
dum eſt iuramēto partis ꝯ opi.Compoſt.Specu.
quod mihi placet.ad idem facit text.in.d.c.nulli.
9 ¶ † Ego dicerē ꝙ ſineᶜ cauſe cognitione nō poſ-
c ſit prefigi iſte terminus ad ꝓponendū perempto-
rias vt dicit Dyn.tā reſpectu actoris ꝙ̄ reſpectu
rei vñ fateor actori poſſe terminū ꝑfigi ad oīa mu
nimenta cauſe ꝓducenda:vt in.c.corā.⁊ qđ ibi no.
de in integ.reſt.⁊.c.auditis.de ꝓcu.Sed non ſine
cauſe cognitiōe:ar.in.l.diffamari.C.de inge.ma.⁊
l.cum titia.ff.de accu.⁊.l.ſi ea.C.qui accu.non poſ.
hoc probo etiā per locū a ſpeciali.nā hoc ſimplici
ter permittit̄ in cauſis ſummarijs:vt l cle.ſepe.de
ver.ſig.ergo ſecus in alijs.Jtem non debet de fa-
cili recedi a regulis iuris que volunt ꝙ vſqꝫ ad cō
cluſionem in cauſa poſſunt munimenta produci ⁊
allegationes nouiter fieri.de fide inſtru.c.cum di
lectus.⁊.c.cum veniſſent.de teſti.Jdē dico in reo
cum enim habeat a iure vt peremptorias poſſit ꝓ
ponere vſqꝫ ad ſententiam ſeu concluſionem in cā
vt in.l.peremptorias.C.ſenten.reſcin.non poſ.nō
debet ſine cauſa ita arctari.nam ſi idē eſſet in per
emptorijs quod in dilatorijs tex.hic:de vtriſqꝫ di
xiſſet.pro hoc facit quod no.in cle.vnica.eo.tit.in
ver.dilatorie.⁊ in.c.pia.eo.tit.lib.vj.Cum eñ ma-
ius preiudicium vertatur in omiſſione perempto
riarum ꝙ̄ dilatoriarum cautius eſt in eis proce-
dendum.de elec.c.vbi periculū.li.vj.⁊ ſic cā arctā-
di non ſubſiſtente poſſet iſta glo.procedere.reſpe-
ctu vero exceptionum placet vt qā habet locū re-
gula habeant locū etiā exceptiones:qꝛ ſi rigor ex
tenditur ad peremptorias fortius debet extendi b
eqtas:⁊ hoc ꝓbat̄ in.d.c.vt circa.⁊ in.c.nulli.cū li
mitatione tñ eoꝝ que.ē.tetigi ſm Pau.nec eſt cu
randū de grauitate ꝑiudicij:qꝛ licet admittat̄ ad
probandū non tñ habet̄ probatio:vñ ipſa admiſ-
ſio eſt in ſe modici preiudicij:ſed vide oīno ad pre
dicta que dixi in.d.c.cum dilectus.de fide inſtru.
10 ¶ † Sed circa predicta ⁊ circa tex.querit̄ de ſub-
tili ⁊ difficili queſtione:pone terminū prefixū ad
dilatorias proponendas fore lapſum:nūquid po-
terit probari exceptiones mixte que opponi pñt
demerita ⁊ proceſſum.de quibus in.c.i.de lit.con-
teſt.lib.vj.⁊ per Bar.in.l.cum querebatur.ff.iudi.
ſol.Spec.hanc queſtionem format in tit.de dila.
§.i.verſ.item querit̄.⁊ allegatis aliquibus pro et e
contra reliquit diſputationi.Jo.and.in addi.ibi
plene proſequit̄:⁊ videtur primo ꝙ non qꝛ termi
nus iſte ꝑfigit̄ ne impediat̄ longo tpe lit.conte.ſꝫ
ſi iſte exceptiones admitterent̄ iam fruſtraretur
principalis intentio huius.c.ergo ⁊c.Secūdo fa-
cit qꝛ ſi proponunt̄ in vim dilatorie debēt aſſume
re naturam dilatoriarum.ar.c.recolentes.de ſtat.
regu.Jn contrarium facit quia licet poſſint ꝓpo-
ni in vim dilatorie tamen nō perdunt nomē perē-
ptoriarum:vt in.d.c.i.ergo in termino excluſiuo
non includuntur cum hoc ſit odioſum:alſ ſeque-
retur abſurdum quod ſtatuto termino ad dilato-
rias proponendas videret̄ ſtatus etiam ad perē-
ptorias:qđ non eſt dicendum:cū diuerſitas nomi
num arguat diuerſitatē rerum in.c.ad audientiā.
de deci.⁊.l.ſi idē.C.de cod.⁊ hanc partem ſinalr te
net ibi Jo.an.Nec ob.iura ſuperius alle.qꝛ ꝑ op-
poſitionē iſtarū exceptionū nō ꝓrogat̄ lis:imo fa
cilius terminat̄:quia ante lit.conteſt.habent vim
peremptorie ⁊ dilatorie:⁊ ſic poterit ferri diffini-
tiua abſqꝫ alia conteſtatione litis.dicit tamen ꝙ
volendo tenere ꝯtrarium ſcꝫ ꝙ non poſſit oppo-
ni poſt terminum:quod tamen non placet:poſſet

ſuperueniſſe aliā
quā per iuramē-
tum opponentis
de quo vide om-
nino Alexan.de
imo.in.l.ſi inſulā
in pe.char.de vb.
ob.⁊ per Andre.
ſicu.in.c.paſtora-
lis.in.ij.col.de ex
cep.⁊ adde ꝙ ex-
ceptio perēpto-
ria regulariť nō
pōt opponi poſt
ſniam niſi ꝑ olno
reſtitutū in inte-
grū ad opponen
dum:vt in.l.perē
ptorias.C.ſentē.
reſcin.non poſ.⁊
ibi plene de ma-
teria.⁊ vide ſpec.
in ti.de excepe.in
§.iij in verſi.hoc
tamen.vbi ponit
ſeptē caſus in qs
hꝰ exceptio per
emptoria admit
titur poſt rē iudi
catā.adde tamen
ꝙ quando oppo
nitur poſt ſniam
debet opponi cō
tra actionem pri
menam ⁊ non cō
tra executionem
de quo vide bar.
poſt gloſ.in.l.i.et
ibi plene per do-
cto.C.de iur.⁊ fa.
ignoran.
Sebaſti. Sapia.
¶ Aduerſarius.
Non ſtatur iura-
mēto in his que
pendēt a conſciē
tia alicuiꝰ quādo
aliqua ꝑſumptio
eſt contra aliquē
vt per Fel.in.c.ſi
diligenti.col.iij.
ſ.de preſcript. et
Are.in.c.ad pre-
ſentiā.ꝑ illū tex.
ē.de teſti.
Sebaſti. Sapia.
¶ Qđ ſine.Alib
Bar.idem cōclu
dentem in.l.ij.co
lū.ij . vbi Mod.
ff.de re iudi.⁊ ita
ſeruatur l curia
ſm Archi.in.c.i.
xiij.q.ij.⁊ Bal.in
rub.ē.de conſue.
colum.ij.

a ⸺ Sebaſti. Sapia. ¶ Poſt concluſionem. Que admittantur poſt cō-
cluſionem in cauſa. tradit pulchre do. Iaſ. in repe. l. admonendi. col. ū.
xxv. ver. ex ſupraſcriptis omnibus. ff. de iureiur.
b ¶ Eo. ti. Et vide qđ ibi in alia ſi. q. no. Imo. ⁊ vide hic. d. Ant. in. ij. col.
ver. vel dic ⁊ melius. pro quo facit qđ no. Bart. in. l. ab executore. circa
fi. C. quorū ap. nō
reci. vbi dicit ꝙ
licet exceptio cō
fectionis inuēta
rij poſſit opponi
poſt ſnīam. vt. l.
neſennius. §. ſi. ff.
de re iu. tamē nō
poterit opponi ſi
antea dat⁹ fuerat
termin⁹ ad oppo
nendas exceptio
nes dilatorias ⁊
peremptorias: et
melius facit tex.
in. l. exceptiones
in ſi. ⁊ l. l. ſi ex fal.
ſis. in ſi. C. de tranſ
act. ⁊ rūdet ad gl.
l. o. cle. j. de exce.
ꝙ ibi eſt diuerſa
ratio. ſ. peccati p
pter cōionem cū
excōicato que rō
non militat hoc
caſu.
Anto. Franciſ.
¶ Circa exce-
ptionem inuēta-
rij. dicas ꝙ non
impedit litis cō-
teſtationem: vt p
Paul. de ca. in. l.
ſi. l. §. donec. C. de
iure delib. ⁊ dicit
ibi Bal. ꝙ eſt ex-
ceptio dilatoria
iudicij ⁊ ſolutio-
nis ⁊ pōt opponi
per heredē ne cō
ueniatur infra tē
pora inuentarij
actiōe perſonali
qđ dixit Bal. ibi
in. §. cum igitur.
pcedere etiam ſi
hereditas ſit eui
denter lucroſa: ⁊
tene menti glo. ⁊
Bald. in. l. j. C. de
iur. ⁊ fac. igno. et
in. l. perēptorie. l
j. col. C. ſen. reſci.
ꝙ exceptio inuē-
tarij non cōfecti
pōt opponi etiā
poſt ſnīam et de
mō opponēdi ta-
les exceptiones.
vide Bar. in. l. in
illa. de verbo. ob.
vbi dixit ꝙ deb3
opponi hoc mō
tu non feciſti in-
uentarium ⁊ ſi fe
ciſti peto mihi co
piam exhiberi.
tamen Angel. in
d. l. in illa. ⁊ bal. i
l. cū mulier. ff. ſo.
mat. ⁊ do. An. in
c. ſup his. d accu.
tenent ꝯ Barto.
dicentes ꝙ ſuffi-
cit dicere tu non
feciſti inuentarium ⁊ qui dicit feciſſe inuentarium debet probare q: al
legāti incumbit probatio. l. ij. de proba. ff. ⁊ in. l. actor. C. eo. ¶ Adde ꝙ
dilatorijs propoſitis non poteſt opponi declinatoria fori: vt dicit Ro.
conſil. clxix. ⁊ ꝙ exceptio incompetentie iudicis poſſit quandocunq;
opponi. vide Paul. de caſt. conſil. cclxxxviij. in ſecundo impreſſis.
⸺ Sebaſti. Sapia.

diſtingui vtrū opponanſ mere dilatorie: vtputa
dico te nō audiendū q: reſcriptū eſt ſurreptitium
⁊ non debet admitti poſt terminū: aut perempto
rie ⁊ debet admitti: q: tunc nullo mō includuntur
in termino: ⁊ hoc habet equitatē ſummam iudicio
meo: ar. illius. c. recolentes. ſ3 de rigore videſ ſim-
pliciter dicendū ꝯtrū: q: qualitercūq; opponātur
exceptiones iſte ſemꝑ ſunt perēptorie in ſe: l3 ha-
beant ex priuilegio effectū dilatiuū. Item dic ꝙ
poſt lit. conte. indiſtincte non admittunſ: q: vt no
tanter dicit ibi Io. an. licet ante lit. conte. habeāt
vtrāq; vim: non tū poſt conteſtationē pñt habere
niſi naturā perēptoriarū: non eñ pñt ampli⁹ dif-
ferri ex quo lis eſt conte. ⁊ hoc notabis pro intel-
11 lectu illius. c. j. ¶ † Itē querif circa pdicta ⁊ cir-
a ca tex. qd ſi oraſ exceptio poſt cōcluſionē ᵃ in cau-
ſa nunqd debeat admitti poſt terminum iuxta ca
ſum hic exceptū ⁊ dic ꝙ non: q: poſt cōcluſionē nō
admittunſ pbationes ſiue allegationes ſiue cōſi-
ſtant in facto ſiue in iure: vt in. c. cū dilectus. de ſi.
inſtru. ⁊ no. Inn. in. c. paſtoralis. de cā poſ. ⁊ ppri.
facit. c. auditis. de pcu. niſi euidens rō iudicē mo-
ueat. d. c. paſtoralis. ⁊ hoc tenent do. de Rot. deci.
12 xxix. ⁊ ſic limito hunc tex. ¶ † Quero an exceptio
excōicationis poſſit dilatorie ppōni poſt termi-
num. gl. iſta dicit ꝙ ſic: hodie habes tex. in cle. vni
13 ca. eo. ti. ⁊ vide qđ no. in glo. pe. ¶ † Gloſ. ij. expo-
nit tex. ex tunc. i. poſt terminus3 a iudice aſſignatū.
Ego circa hoc quero an iudex poſſit hunc termi-
num aſſignare ſi ꝯ eum ſeu ſuam iuriſditionē fuit
exceptū: vt ſic non pbata prius exceptione ꝯ iudi
cem propoſita teneaſ pars oēs ſuas exceptiones
dilatorias in termino ppōnere. Hoſti. dicit ꝙ ſic.
tum q: iudicis eſt examinare an ſua ſit iuriſditio
de reſcrip. c. ſuper literis. ff. de iu. l. ſi qs ex aliena.
tū q: ſi hoc nō poſſet: nimiū ꝓtelare poſſet iudiciū
ſucceſſiue illas ppōnendo ꝯ mentem huius. c. ⁊ ꝯ
hec ſubterfugia poteſt etiā iudex recuſatus puni-
dere: vt in. c. legitima. de app. li. vi. ⁊ facit de maior.
c. q̄to. in ſi. nec pōt excipiens de hoc cōqueri cum
ad diem aſſignatū poſſit oēs ppōnere: primo con
tra iudicē. ſcdo ꝯ reſcriptum. tertio ꝯ aduerſariū:
⁊ pordinē illas oppoſitas poſtea pſeq. Ego dubi-
to an hoc dictū ſit verū ⁊ potius putarē oppoſitū
nā ex quo excipio ꝯ iuriſditionē iudicis nō debet
ſe ipedire de principali prius nō diſcuſſo an ſit iu
dex: vt in. c. cū ſpāli. de app. ⁊. c. ſuſpicionis. de off.
deleg. Inſurgeret eñ quedā ꝯrietas ꝙ negē illū
iudicē vel dicā mihi ſuſpectū ⁊ ad ipſi⁹ interlocu-
toriā ⁊ pfixionē termini proponā oēs dilatorias
mihi cōpetētes. facit qđ no. Inno. in. c. ſolicitudi-
nem. de ap. ⁊. l. ſolutionē. C. de re iud. Item ſi nego
illū iudicē nego illū mihi poſſe ſtatuere terminū
ergo nō teneor recipere terminū. ar. c. ſolicitudi-
nem. ꝓalle. rō eñ que eſt in tota cā militat in prefi-
xione termini: ⁊ ſi eſt mihi ſuſpect⁹ poſſet me gra-
uare in prefixione termini et hanc opinio. teneo.
14 ¶ † Iuxta pdicta quero quid ſi is qui ſtatuit mihi
terminū ad ppōnendas dilatorias in ꝟitate non
erat iudex: nunquid potero poſt terminū allega-
re eū non iudicē. Spec. eo. ti. §. nunc videndū. ver.
qd ſi i termino. ⁊ ver. qd ſi iudex. videſ velle ꝙ ſic.
⁊ idē vult in omni exceptione q̄ reddit iudiciū re-
tro nullū. ar. in. c. in noſtra. de pcur. ⁊ p hoc facit ꝙ
ſi non erat iudex non potuit pfigere terminū: nec
vſ ex pfixione termini pnuntiare ſe iudicē: q2 ad
hoc vt ex pnuntiatione acqraſ iuriſditio oportet
ꝙ ſpecifice pnūtieſ nō aūt tacite. vt no. dicit In-
nocē. in. c. ij. de dila. d. Ant. diſtiguit ꝙ aut ſtatuit
terminū ſpecifice ad ppōnēdas declinatorias de
fectu iuriſditionis ⁊ poſt terminū nō poterit aut
in gñe ad dilatorias ppōnēdas ⁊ poterit: q: nō in
telligiſ terminū ſtatuiſſe ad hoc: ⁊ nil aliud alleg.
b Ego adduco l ar. op. tex. l cle. vnica. e. ti. ᵇ vbi ſpeci
fice ſit mētio q̄ ſtatuiſ termin⁹ ad declinatorias ⁊ e
dilatorias ppōnendas: ſi enim indiſtincte poſſet
poſtea opponere qd opareſ pfixio termini reſpe-
ctu declinatorie: certe nihil. Itē facit optime ille
tex. p opi. Spec. ꝙ pfixio termini ad dilatorias
ppōnēdas nō extendaſ ad declinatorias: illa eñ
ponunſ ibi vt diuerſa. Ego meli⁹ iudicio meo ſic
diſtinguerē ꝙ aut is qui gerebat ſe p iudice erat
talis quē conſenſu meo poterā mihi iudicē facere
⁊ non potero poſt terminū ppōnere declinatoriā
quā ſcienter omiſi: video eñ illi renūtiaſſe hoc p-
15 bo ſic. ¶ † Quia iſta pfixio termini h3 vim lit. cō
teſt. vt hic. facit qđ no. Inn. in. c. ex ratione. de ap-
pel. vbi dicit ꝙ termin⁹ hoīs ſurrogat⁹ in locum
termini iuris cenſeſ idē cū termino iuris. facit ad
hoc. c. cū ſit romana. ⁊. c. pſonas. de ap. ſed poſt ter
minum iuris. ſ. cōte. lit. nō poſſum declinatoriam
hoc caſu ppōnere pbaſ in. c. inter. de re iud. ergo
nec poſt terminū hoīs: nec facio vim vtrum fuerit
ſtatutus terminus ſimplr ad dilatorias ppōnen-
das an ad declinatorias: q: quelibet declinatoria
iudicis eſt dilatoria: vt pbaſ in. d. c. inter. ad pdi-
cta facit aut. offeraſ. C. de lit. cōte. canonizata. iij.
q. iij. offeraſ. ⁊ videſ ſatis hoc innuere iſte tex. mā-
dat eñ prefigi terminū ne cauſarū terminatio p-
rogetur: que quidē rō vendicat ſibi locū in omni
dilatoria: licet etiā ſit declinatoria als non ſufficiē
ter iſte terminus ſurrogaſ in locū conteſtationis
ꝯ. c. maiores. in prin. de bap. ⁊. c. eccleſia. vt lit. pen.
nec ob. tex. in. d. cle. q: ad maiorē cautelā ibi expri
16 mitur etiā de declinatorijs. ¶ † Aut eſt talis quē
ego nō poſſum facere iudicē ⁊ potero poſt lapſum
c termini ꝯ iudicem ppōnere: qnimo poſt ſnīam ᶜ
potero illū allegare non iudicē allegando nulli-
tatem: q: taciturnitas mea nihil officit ex quo nō
poſſum illū facere iudicē: facit ad hoc qđ no. Io.
an. in regula ſcienti. de reg. iur. lib. vi. in mercur. ⁊
glo. in. l. j. C. vbi de cri. agi op3. ⁊ glo. in cle. vna. de
ſeque. poſ. ⁊ fruc. ⁊ tex. cū glo. in cle. j. de re iud. ⁊ fa
cit ad idem q: lit. conte. nō excluderet hoc caſu di
ctionē nullitatis vt in iuribus ꝓalle. ergo fortius
nec termini prefixio. facit qđ le. ⁊ no. in. c. ſignifica
ſti. de fo. cōpe. p doc. ⁊ hoc caſu pcedit dictū Spe.
facit etiā iſte tex. cū fundat ſe ſup termino pfigen
do a iudice: ſi ergo non eſt iudex nō habet locum
iſte tex. q: ceſſat qualitas ſup qua ſe fundat hec de
cre. iuxta no. per Bart. in. l. j. ff. qđ vi aut clā. ⁊ in. c.
ſtatutum. de reſcrip. lib. vi. ex his habes ſextū ca-
ſum in quo poteſt opponi dilatoria. non ob. termi
17 ni lapſu. ¶ † Quero qualis debet eſſe proteſtatio
ad hoc ꝙ poſt terminum admittatur: ⁊ ſic ſum⁹ in
prima exceptione. c. Sol. dicit glo. iij. ꝙ debet eſſe
ſpecialis non aūt ſufficit gñalis: ⁊ bene loquitur
als eſſet inutilis pmiſſio huius decre. ⁊ idem tenet
Hoſt. ⁊ Specu. eo. tit. §. ij. ver. ſed quid. ⁊. §. viſo. ꝟ.
18 ſed qualiter. ¶ † Iuxta hoc ⁊ tex. quero nunquid
indiſtincte repellatur volens opponere ꝯtrarias
poſt terminum. Glo. iiij. no. dicit decre. procedere
exceptionibus non contrarijs ſed in contrarijs
ſecus: non enim potuit ſimul proſequi contraria:
ideo ad ea proſequenda admittitur pars poſt ter
minum. Idem no. glo. in. c. cum dilectus. de relig.
do. ⁊. xiij. q. ij. in ſumma. ⁊ quod ꝯ tetigi. d. Anto.
dicit quod forte hec contrarietas non excuſat cū
poſſit illas proponere cum diſiunctione ſeu vnā
pure ⁊ aliam ſub conditione. vt in regula nullus
19 pluribus. de regulis iur. lib. vi. ¶ † Hec qſtio pē-
det iudicio meo ab alia. videlicet an plures exce-
d ptiones ᵈ contrarie poſſint ſimul ⁊ eodem tēpore
proponi pure vel conditionaliter. nam ſi poſſunt
proponi ſaltē conditionaliter in dubio putarem
hanc glo. non bene dicere quia debuit re⁹ de illis
proteſtari: ⁊ ſic potuit ſibi pſpicere ⁊ huius ꝯſtitu
tionis mentē ⁊ verba ſeruare ꝯ quē committiſ ſi
ſucceſſiue

¶ Poſt ſnīam.
Vide Pe. de an
cha. in conſil. ce-
lxxi. incip. de titu
lis criminū. col.
pe. Alexā. in. l. de
pupillo. §. q op⁹.
ff. de ope. no. nū.
Peru. in. c. dile-
cto. in. iij. q. verſi.
ſexto limita. j. de
app. Alex. in ꝯſi.
cxi. inci. viſo the-
niate. l. v. vo. An
gel. in ꝯſil. clxx-
iiij. incip. a. et. b.
contraxerunt. in
fi. ⁊ in conſi. cxcij.
incip. dña Guil-
helmina.
d ¶ Exceptiones
contrarie. Adde
Fran. arc. conſil.
xcvi.
Anto. Franciſ.
¶ An excipiēs
obeat pbare om
nes exceptiones
propoſitas ſi vult
in cā obtinere: di
cas cōcluſionem
hic factā eſſe ve-
ram ⁊ ſi exceptio
nes neceſſarias
p victoria debet
in expenſis con-
demnari. c. finem
litibus. de dol. et
contu. c. ſnīa3. de
pe. l. non ignorat
⁊ ibi per Bar. C.
de fru. ⁊ lit. expē.
⁊ per Spec. in. §.
ij. in ver. porro. ⁊
in. §. iij. ⁊. iiij. l ꝟ.
quod ſi reus. vbi
dicit hoc eſſe ve-
rum ſi actor pro-
bat ſuā intentio-
nē: als ſecus per
l. qui accuſare. C.
de eden. nec pōt
appellare condē
natus in expēſis
a tali condemna
tione expenſarū.
ita l. c. ſepe. de ap
pel. ⁊ refert ſeq-
tur Ro. in ſingu.
in ver. exceptio.
incip. quidam op
ponit. ⁊ Bald. in
addi. Spec. in ti.
de expen. ver. ij.

ſucceſſiue poſſent pponi. Si vero non pñt pponi ſimul glo.
optime loquit̃ q2 preceptũ non obligat ad impoſſibile. Dy.
in regu. nullus. lib. vi. ponit exquiſitã theoricam. dicit enim
q2 ſi id qd̃ pponit̃ in vna exceptione non põt ↄcorrere cũ eo
qd̃ ponit̃ in alia non pñt ſimul pponi nec ſucceſſiue q2 cõdẽ
cat reus de mẽdacio. ad hoc aut. ↄ qui propriã. C. de non nu.
pecu. ⁊ l. j. ff. ſi quadru. pau. fe. di. ⁊ l. ſi. C. de noxa. Aut eſt poſ
ſibilis concurſus ⁊ admittitur: ⁊ ſic vult q2 vbi exceptiones
ſunt prorſus ↄrie: nõ poteſt reus eis vti etiam diuerſo tpe: ⁊
ſm̃ hanc opi. pcederet iſta gloſ. ſed gl. ſentit ↄriũ in. l. nemo.
ff. de excep. ⁊ clarius ibi Bar. dicens q2 cõtra Dy. videt̃ tex.
in. l. cũ de indebito. ff. de pba. facit. c. ſi. de ſolu. vbi ponit̃ con
ſimilis caſus in quo poteſt reus tranſire ad contrariam exce
ptionem. Cy. in. l. j. C. de fur. poſt aliquos dicit ſob condit̃io
ne reſultante ex eadẽ exceptione poſſe contraria ſimul ppo
ni alleg. l. ſi quidẽ. C. de excep. ⁊ idẽ Jac. but. in. d. aut. contra
qui propriam. Bar. in. d. l. nemo. ſic diſtinguit q2 aut ↄrietas
reſultat ex eadem exceptione ⁊ non admittit̃ volẽs ea vti. vt
l. ij. §. ſed ſi alius. ff. qñ app. ſit. Aut ex diuerſis exceptionibꝰ
a reſultat ↄrietas: ⁊ tunc aut onus pbandi[a] vtrãq3 incumbit
ipſi excipienti ⁊ admittit̃ volens ſimul pponere. alleg. c. au
ditis. ⁊ c. cum olim. de preſcrip. Aut onus pbandi vnam in
cumbit actori: ⁊ onus pbandi aliã incũbit reo ordine ſucceſ
ſiuo ⁊ non admittit̃. Exemplũ ſi nego pecuniã mihi mutua
tam. Jtẽ dico q2 ſolui. nã quatenus nego incũbit onus pbã
di actori ⁊ quatenus dico q2 ſolui incũbit mihi: ⁊ ſic reſulta
ret quedam ↄrietas etiam in ordine pbandi: ideo nõ debeo
admitti: mihi placet q2 ſi exceptiones ſunt prorſus contra
rie non poſſunt ſimul pponi pure ſed conditionaliter ſic q2
qui allegat ↄria non eſt audiendus: vt in. c. ſolicitudinẽ. de
appel. ⁊ l. vbi repugnantia. ff. de regu. iur. ad. c. auditis. rñde
vt no. gl. in reg. nullus pluribus. Ex his apparet qualiſcũq3
opi. teneat̃ preter illã Dy. glo. hanc male dicere: q2 ſaltẽ põt
proponere ſm̃ eãdem opi. exceptiones ↄrias ſub ↄditione: ⁊
ſic poterit vnam pponere pure ⁊ de alijs proteſtari: ⁊ ſic ſer
uabitur mens huius. c. ⁊ etiã verba. ⁊ habes incidenter illũ
articulum plene ⁊ expreſſe diſcuſſuʒ: an plures exceptiones
contrarie pñt ſimul proponi: ⁊ vide qd̃ dixi in. c. imputari. de
20 ſi. inſtru. ¶ † Quero vtrũ lapſo termino perdat̃ facultas ex
cipiendi vel agendi. gl. iſta in ſecunda parte dicit q2 nõ. Ad
uerte q2 glo. põt habere duplicẽ intellectum. Primo q2 ſta
tuto termino ad agendũ non pdit̃ ppterea actio lapſo ter
mino: ⁊ iſte intellectus non eſt verus in ſeq̃i in effectu pdit̃
ſicut exceptio: vt. l. diffamari. C. de inge. ⁊ ma. ⁊ c. lator. qui ſi.
ſint leg. ⁊ l. titia. ff. de accu. nec puto glo. habuiſſe hunc intel
lectum cum ↄrium ſentiat in ſequentibus. Scđo põt intelli
gi q2 ſtatuto termino ad exceptiones pponendas non pdit̃
actio. ſ. ſurgens ex illa materia ex qua poterat excipi: ⁊ ſic in
telligit hic Jo. an. ⁊ hñ: pone exemplũ in ſpoliatione de qua
poteſt agi ⁊ excipi: vt in. c. ij. de ord. cog. ſed in termino prefi
xo ad dilatorias proponendas ſpoliatus nõ excipit nec tol
litur actio. ſ. quin pviam actionis poſſit ſpoliatio deduci: q2
ad aliud nunc agit̃. Jtem in ſimili vult Jo. an. in regula mo
ra. de reg. iur. lib. vj. in mer. ⁊ no. in. d. c. ij. vide Fed. ↄſi. xviij.
⁊ proſequit̃ Jo. and. ⁊ Fede. An per viã accuſationis ſeu de
nuntiationis poſſit peti remotio illius q fuit ad beneficium
pmotus premiſſo termino perẽptorio volentibus excipere
21 contra perſonã vel reſcriptũ. ⁊ noĩe opponentis ꝛc. ¶ † Ue
b nio nũc ad ſcđm caſum exceptũ: ⁊ quero qd ſi exceptio[b] dila
toria oriat̃ nedũ poſt terminũ ſed etiã poſt lit. conte. nũquid
poterit opponi. gloſ. quinta tenet q2 ſic per. c. inſinuante. de
offi. deleg. videt̃ etiã tex. vltra glo. in. l. ij. C. de conſor. eiuſ. li.
tenet glo. in. d. c. inſinuante. ⁊ Jnno. ibi: ſed ipſe Jnno. dedit
mirabilẽ limitationẽ in. c. ij. de ord. cog. dicens q2 ſi de mate
ria exceptionis noniter orta eſt pronisum de modo agendi
non poterit excipi poſt lit. conteſt. ſed debet agi. pone exem
plum in ſpoliatione contingente poſt lit. conteſta. Jo. cal. in
c. ſi. ſ. eo. tenet ↄrium dicens q2 etiam excipi poterit p regulã
qui ad agendum. de reg. iur. lib. vj. ⁊ hoc mihi plus placet: fa
cilius enim eſt excipere q̃ agere: ⁊ pro hac ſnĩa facit iſte tex.
q indiſtincte admittit exceptionem poſt terminũ ortã: ⁊ iſte
terminus ſurrogat̃ in hoc loco ↄteſtationis litis: vt. ſ. dixi.
⁊ tene mẽti in hoc iſtũ tex. ſic intellectũ ⁊ vide qd̃ dixi in. d. c.
22 ij. ⁊ ſi. ¶ † Ueaio nũc ad vltimã exceptionẽ ⁊ capio pmo ſi
nem glo. que melius adaptat̃ ad tex. ⁊ quero nunquid indi
ſtincte admittat̃ exceptio poſt terminũ ſi eã ſibi competere
pars ignorauit in termino. glo. ſi. prope ſi. videt̃ velle q2 non:
⁊ intelligit tex. in exceptionibus facti ⁊ nõ iuris. in his qui
bus quis ignorauit factum ⁊ nõ ius: vtputa ignorabã iudi
cem eſſe conſanguineũ partis: certe poſtea certificatꝰ debeo
admitti cũ iuramento vt hic: ſecus ſi ſciebã conſanguineum
ſed ignorabam eũ ob hoc poſſe recuſari: tunc eñ ius hi ipu
tabitur ſm̃ glo. ⁊ idẽ vr̃ ſeq̃ Jo. an. qd̃ placet p regulã igno
rantia. de reg. iur. lib. vi. idẽ ſentit Jo. cal. in. c. ſi. de ord. cog.
idẽ dic vbi alia pſumptio ſcientie eſſet ↄ allegantẽ ignorã
23 tiã: vt. ſ. dixi poſt Pan. ¶ † Nũc redeo ad pn̄. gl. ⁊ quero qd
c ſi deuenit ad notitiã partis[c] poſt lit. conte. gl. recitat quoſdã
tenere eam pponi poſſe nõ ob. lit. cõte. ſed glo. tenet ↄriũ. q2
ab initio debuit inqrere an ſibi competeret: iura eñ ſubue
niunt vigilantibꝰ ⁊ nõ dormientibus ſeu negligentibꝰ. vt. l.
non eñ. ff. ex q. cau. ma. primã opi. tenet Gof. in ſumma huiꝰ
ti. §. ſed ſciendũ. ⁊ Jnno. de offi. dele. c. prudentiã. ⁊ Spec. de
recuſ. §. ſit aũt. ⁊ glo. in. l. exceptionẽ. C. de pba. Arehi. ⁊ glo.
iij. q. vi. c. excep. Sed aduerte q2 gl. in rõne ſui nõ pprie ipu
gnat primã opi. ſed potius limitat vt pcedat qñ nihil poteſt
parti imputari quare non oppoſuit tempore debito: ſecus
ſi põt imputari ⁊ negligentia notari. ar. op. in. c. innotuit. de
elec. ⁊ c. nulli. e. ti. lib. vi. in ver. veroſilr̃: vt q2 diligenter inda
gauit: ⁊ hoc tenet do. Ant. hic. Ego allego Cal. q hoc expſſe
tenuit in. c. ſi. de ord. cog. q dicit ſe ita intelligere iſtũ text. cũ
glo. Jdem dicit reſpectu teſtis. ſ. qñ puenit ad notitiã poſt
terminũ: vt admittat̃ ſi pbabiliter ignorauit. als ſecus: vt. d. a
24 c. nulli. ¶ † Expeditis glo. cũ ſupplctionibus; nũc ad maio
rem declarationẽ materie quero: pone q2 iudex a principio
non pfigit hunc terminũ ſed ſtatuit dilationẽ ipſi reo ad de
liberandũ an velit cedere vel contendere: iuxta id qd̃ habet̃
iij. q. iij. offerat̃. reus vero cõparẽs in termino petit īducias
ad oẽs dilatorias pponendas: querit̃ an dari debeant. videt̃
primo q2 ſic p. c. cũ cãm. de app. ↄriũ tenet Hoſt. Jnn. Abb. ⁊
cõiter doc. q2 in termino dato ad rñdẽdũ debet excipere vel
rñdere: ⁊ ad hoc habuit illũ terminum: ⁊ licet iſte terminus
detur ad petitionẽ actoris: non tñ ad petitioneʒ rei ſm̃ eos.
Ad. c. cũ cãm. rñdet q2 factũ narrat nec ille articulus ibi exa
minat̃. ⁊ dicit Jo. an. addendũ qd̃ no. in Spe. de dila. §. j. ver.
ſed qd ecce. ⁊ ver. deliberatõe. ⁊ §. nũc videamus. v̇. in ſom
ma. ⁊ enʒe. in cle. j. eo. ti. d. Ant. dicit ſe putare q2 ſi terminus b
eſt ſtatutus reo ad deliberandũ non debet iudex ad petitio
nem ipſius rei dare aliũ terminũ: q2 hoc includit̃ in pmo. idẽ
ſi datus eſt terminus ad rñdendũ libello. nã vr̃ datus etiam
ad pambula q̃ fieri debeãt ante rñſionẽ: ſed ſi ab initio eo cõ
parente nullus terminꝰ eſt datꝰ ſi tunc peterẽ maiorẽ termi
num termino iuris. de quo in. d. aut. offerat̃. non admittit̃. ſi
breuiorẽ admittit̃ q2 ex quo vult ſe arctare nõ apparet quid
repugnet huic aſſignationi: ⁊ ſic põt intelligi. d. c. cũ cãm. ſm̃
eũ. Mihi hec dicta nõ placẽt: dico eñ q2 ſi a principio reus
petit terminũ ad dilatorias pponendas nõ dʒ iudex niſi ex
iuſta cã ſibi videat̃ concedere: q2 poſſet malignari petendo c
ſibi terminũ cã ſubterfugij cũ forte nullã exceptionẽ dilato
riam habeat: vñ cũ iſtud. c. veniat ad breuiandas lites nõ dʒ
eſſe cauſa progandi. Nec ob. ſi dicat̃ q2 a iure habet terminũ
de quo. in. d. aut. offerat̃. ſ. xx. dierum. quod etiã ſentit Spec.
in. d. ver. in ſumma. ⁊ ſe. q2 nego illũ terminũ ſimplr̃ dari ad
pponendas dilatorias: licet vt eas pponat vel rñdeat libel
lo: vt colligit̃ ibi ex. ſi. glo. ⁊ c. vxor. xvij. q. iij. ⁊ ideo dico q2 ſi
reus petit a principio terminũ debet iudex volens obuiare
malitijs dicere ego ſtatuo tibi talem terminũ ad dilatorias
proponendas: ſi nullã pponere volueris ſtatuo ad rñdendũ
libello: q2 fieri põt. vt no. Jo. an. poſt Gul. naſo. in. d. verſi. in
ſomma. in addi. Spec. ſi aũt iudex a principio ſtatuat termi
num ſimplr̃ ad deliberandũ ⁊ cõparens in termino petit ter
minum ad dilatorias: dico q2 iudex põt preſumere fraudem
⁊ ex hac cauſa denegare: ſed ſi reus in termino aliquam dila
toriam pponit ⁊ petit terminũ ad pponendũ oẽs alias: nõ
video quare iudex debeat denegare: imo ex officio ſuo debet
indulgere: q2 reus poſſet ſucceſſiue pponendo plures dila
torias prorogare nimiũ iudiciũ qd̃ poſſet termino non ſtatu
to vt in regula nullus pluribus. lib. vj. ⁊ l. nemo ex his. ff. de
reg. iur. nã tex. in. d. aut. offeratur. non dicit q2 debeat ppone
re omnes exceptiones: ⁊ pro hoc facit qd̃ no. in Spe. in loco
proxi. alleg. vbi dicit q2 ſi reus nihil dicit: iudex non dʒ prefi
gere terminũ ad dilatorias: q2 forte nullam pponet. ſecus ſi
25 incipit aliquã pponere: ⁊ ſic limita oĩa predicta. ¶ † Et te
ne menti hanc cautelam ad lites breuiandas vt iudex in ci
tatione inferat tenorem libelli ⁊ prefigat terminum ad com
parendum ⁊ dilatorias proponendum vel ad reſpondendũ
26 libello. ⁊ vide qd̃ dixi in. c. ij. de dila. ¶ † Et ex his deciditur
alia queſtio ad cuius petitionem petit iudex hunc terminũ
prefigere: ⁊ dicendum quod ad petitionem actoris: q2 in eiꝰ
fauorem principaliter emanauit hec pniſio. Jtem iudex ex
officio ſuo: quia boni iudicis eſt lites dirimere et malitijs

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Onus pbandi. Uide Abba. poſt Jnn. in. c. auditis. col. viij. v̇ſ. opponit̃ tertio. ſ. de pſcri. ⁊ bart. in. l. j. in. ij. oppo. C. de fal. cau. adiec. le. vbi vult q2 reꝰ põt opponere q2 ſoluit ⁊ q2 liberatus eſt in teſtamento.

Sebaſti. Sapia.
b ¶ Exceptio. vid̃ Roma. late in. l. ſi vero. §. de viro. in. ij. fallẽ. ff. ſolu. mat. Feli. in. c. inſinuante. ſ. de of. deleg. ⁊ in. c. cum M. ferra. v̇. ⁊ hic incidenter. ſ. de conſtitu.

Sebaſti. Sapia.
c ¶ Partis. Uid̃ Alex. in. l. ita de ind. in. iiij. fallen. C. de procur. late p Areti. in. c. j. in ij. col. ſ. de accu.

obuiaret: vt in l. quidã eſtimauerũt. ff. ſi cert. pet. ⁊ c. finem. de
dolo ⁊ cõtu. ⁊ Spe. in. d. ver. in ſumma. ⁊ ad rei petitionẽ que
27 oĩa intellige: vt ſ. dictũ eſt. ¶ † Quero an terminus de quo
hic di poſſit excedere terminũ iuris. ſ. xx. dierũ: de qbus in
d. auẽ. offeraẽ. iij. q. iij. Spec. in. d. ver. in ſumma. dicit ꝙ non.
dicens ꝙ hoc. c. venit ad abbreuiationem litiũ ⁊ non ad au-
gendum: adeo põt ille termin⁹ abbreuiari ⁊ nõ elõgari: ego
dubito de hoc dicto: qꝛ vt. ſ. dixi auẽ. offeraẽ. nõ loquiẽ pro-
prie in caſu huius. c. ſed de termino ad deliberandũ an velit
cedere vel litẽ cõteſtari vel iudicẽ recuſare vel aliã exceptio
nem ꝓponere: non aũt teneẽ vigore illius termini propone
re oẽs dilatorias ſimul: ſed terminus de quo hic principaliꝛ
prefigitur ad proponẽdũ omnes dilatorias: ita ꝙ poſtea nõ
auditur amplius: ⁊ ſic cum hoc poſſit eſſe magne indaginis
ꝓpter cauſe magnitudinẽ ⁊ ſumus extra caſum a lege proui
ſum puto ſimplr hunc terminũ fore arbitrarium. ar. l. j. ff. de
28 iure delib. ⁊ qꝺ no. in. c. ij. de dila. ¶ † Quero vtrũ indiſtin-
cte tã de iure cano. ꝙ̃ ciuili poſſit iſte termin⁹ prefigi. Sol.
Jo. an. in addi. Spec. in ti. de dila. §. i. ver. ⁊ no. dicit Guil. de
ſu. tenuiſſe ꝙ de iure canonico põt ſtatui: vt hic. ſed de iure
ciuili non põt prefigi a principio: qꝛ iam ſtatutus eſt a iure
terminus ad dilatorias proponendas. ſ. lit. cõte. vt in l. exce
ptionẽ. C. de ꝓba. ſed ſi ex poſtfacto timeẽ de malitia partis
poterit ſtatui. Jo. an. ibi dicit ꝙ in hoc ius canonicũ nõ diſ-
cordat: per ea que habenẽ in. d. ver. in ſum. vbi Spe. videtur
velle hunc terminũ ſtatuendũ niſi qñ timeẽ de malitia: et ex
hoc innuiẽ hunc terminũ non prefigendum ſine cauſe cogni
tione: hoc etiã ſequiẽ hic. d. Ant. ¶ Ego de hoc dubito per
iſtũ tex. in ver. nonnunꝙ̃ ⁊c. ex quo videẽ innui ꝙ qꝛ contin-
gere põt prorogatio ex dilatorijs ſucceſſiue ꝓponẽdis: ideo
⁊c. Et ideo citra malitiã pſumptã põt iudex ab initio pfige-
re terminũ vt citius finis litibus imponaẽ ⁊ ſic videẽ ſatis
bene ꝓcedere opi. d. Guil. notantis differentiã inter ius ca
nonicum ⁊ ciuile quãtũ ad principiũ: ſed poterit ſeruari cau
29 tela quã. ſ. dixi. ¶ † Quero an poſt terminum lapſum hoiẽ
audiaẽ volens opponere in cã appellationis. d. Anto. dicit
ꝙ ſic p. c. cũ Joannes. de fi. inſtru. ⁊ l. per hanc. C. de tẽp. ap. ⁊
c. fraternitatis. de teſti. ⁊ qꝛ terminus ab hoie ſtatut⁹ reſtrin
gitur ad inſtantiã opponentis. eſt enĩ quedã cõminatio non
ſe extendens ad appellationẽ. C. cõmi. vel epi. p totam alle.
etiã Jo. Mo. ⁊ Arch. in. c. cupiẽtes. C. qꝺ ſi p. xx. de ele. li. vj.
⁊ xxiij. q. iij. de illicita. Ego tenerẽ ꝯriã opi. qꝛ vt. ſ. ſepe dixi
iſte terminus q ſtatuiẽ ab hoie hic ſuccedit loco termini iu-
ris. ſ. cõteſtationis litis: ergo debet etiã cenſeri eodẽ iure cũ
illo. vt no. Inno. in. d. c. ex rõne. ſicut ergo in cã appellatiõis
non licet ꝓponere dilatoriã non oppoſitã ante cõte. lit. vt. l.
ita demũ. C. de ꝓcu. vbi notabiliter ꝓbaẽ: ita nec omiſſum in
30 hoc termino. ¶ † Nã vt notanter dicit Bar. in. d. l. ita demũ
appellatio nõ reſtituit ad eũ ſtatũ in quo cã erat ante conte
ſtationẽ ſed ad eũ in quo erat poſt vt ibi probaẽ: ſed iſte ter-
minus habet vim ꝯteſtationis quo ad excluſionẽ dilatoria-
rum: ergo nõ reſtituiẽ p appellationẽ ad ſtatũ cauſe in quo
erat añ lapſum termini. itẽ ſi bñ ponderẽ ratio lr̃e militat
tã in inſtantia principali ꝙ̃ appellatione: ergo idẽ debet eſſe
ius: vt in cle. ij. de teſti. als de facili hui⁹ decre. puiſio euacua
retur: ⁊ ad iura: ſ. in ꝯriũ alleg. dico ꝙ ꝓcedunt in termino
perẽptorio ſtatuto ad ꝓbandũ perẽptoriã vel intentionem
principalẽ. nã appellatio reſcindit oĩa: vt. ſ. dixi. ⁊ ſic loquiẽ
Archi. in. d. c. de illicita. ſed nos loqmur in termino prefixo
ad dilatorias ꝓponendas q habet vim in hoc ꝯteſtationis
litis: cuius effectum non reſcindit appellatio. vt ſupra dixi.
31 ¶ † Ultimo queriẽ an iudex ex officio ſuo poſſit opponere
dilatoriã poſt lapſum termini in caſib⁹ in qbus põt ex offi-
cio ſupplere. d. Ant. dicit ꝙ ſic alleg. ho. gl. in ſu. in. c. in pri-
mis. ij. q. i. in vbo ꝗrẽdũ. ex qua colligi põt ꝙ iſti termini iu-
diciales lꝫ excludant partẽ nõ tñ excludunt iudicẽ: p hoc vbꝰ
bo. tex. in. c. cũ Joẽs. de fi. inſt. ⁊ qꝺ leg. ⁊ no. in. c. cũ clamor
de teſt. vide glo. no. in. c. i. de ele. li. vj. in v. abſentia. in fi. vide
etiã ad limitationẽ pdictoꝝ. Archi. xiij. q. ij. in ſumma. q di-
cit ꝙ licet poſt terminũ pars nõ poſſet excipere: poterit tñ
a exceptionẽ prius ꝓpoſitã declarare.ª qꝛ qui declarat nihil
agit de nouo: vt l. heredes palã. ff. de teſta. ad hoc ego addu-
co ho. tex. in. c. cũ dilecti. de accu. ⁊ qꝺ no. Inn. in. c. p inqſitio
nẽ. de ele. ſcias ꝙ Inn. plene h̃ tractat ꝺ dilatoria ſolonis ⁊
ſilib⁹: dicã poſt glo. j. e. c. exceptionẽ. qꝛ h̃. c. eſt ſatis oneratũ.

a ¶ Declarare. an poſt lapſum termini ad ꝓponendas exceptiones poſſit ꝓpoſitas declarare. vid. d. Anto. in. c. lꝫ in vij. col. ſ. de ꝓba. Sebaſti. Sapia.
a ¶ Declarare. vide bal. in. l. i. §. hu ius ſtudij. col. ĩ. ff. ꝺ iuſti. ⁊ iu. ⁊ re. in. l. heredes palam. §. ſi qd poſt. ff. de teſta. Fulg. in conſi. cxlvij. in cip. viſa. in fin. et Roma. in conſil. xlv. incip. ſup eo. in prin. ⁊ Andr. ſicu. in cõſi. xviij. col. ix. in. j. volu. ⁊ Jo. de ana. in ꝯſ. lxxxiij. incip. vi- deñ. col. ij. ⁊ ibi ꝙ̃ lis debeat eſſe de claratio.

1 ¶ Excõicatus poteſt appellare ⁊ omnem aliam defenſio-
nem facere: reconuenire autem non poteſt. 4. 11.
2 Excõicatus conuentus poteſt per procuratorem rñdere.
3 Si vnus ex iudicibus datis allegeẽ ſuſpectus: vel moriaẽ:
expirat iuriſdictio oĩm qꝛ cenſetur talis iuriſdictio data pro
parte: ſecus ſi inſolidum.
4 Exceptio qlibet maxime declinatoria põt dici defenſio. 6.
5 Coram iudice ſuſpecto litigare periculoſum eſt.
7 Argumentum ab abſurdo validum eſt in iure.
8 Ex certa ſcientia aliqd nõ pſumiẽ factũ niſi hoc exprimaẽ.
Ex certa ſcientia qñ papa reſcribit cẽſetur perinde ac ſi pa-
pa diceret ſe velle facere ex plenitudine poteſtatis.
9 Judices ſuſpecti vtrũ poſſint dari per papam ex certa ſciã.
Recuſatio iudicis eſt de iure naturali.
Princeps non tollit ea que ſunt de iure naturali ſine cauſa.
In principe ſemper preſumitur iuſta cauſa.
10 Excõicatus in caſu in quo poteſt eſſe in iudicio an poſſit pe
tere ſententiam pro ſe ferri.
Excõicatus conuentus non poteſt compellere actorem ad
agendum ſi actor oblato libello negligit proſequi.
11 Reus quomodo dicatur actor in excipiendo.
12 Excõicatus an tanꝙ̃ reus poſſit indiſtincte eſſe in iudicio.
Reus voluntarius aut neceſſarius quis proprie dicatur.
13 Excõicatus põt eſſe in iudicio tanꝙ̃ actor ſi reus eſt fugiti-
uus vel res eſt tpe peritura: ſed in hoc vltimo aliqui cõtra.
Geſta per excommunicatum coram ordinario valent ante-
ꝙ̃ repellatur: ſed coram delegato dubitatur.
Excommunicatus non interrumpit preſcriptionem contra
ſe currentem per actus ciuiles ſed naturales ſic.
14 Excõicatus contra quẽ eſt facta miſſio in poſſeſſionẽ ex cõ-
tumacia auditur poſtea petens poſſeſſionem ſibi reſtitui.
15 Excõicatus põt indiſtincte appellare ⁊ appellationẽ iudi-
cialẽ ꝓſeq in caſibus in qbus poſſet nõ excõicat⁹ idẽ facere.
Excõicatus appellando ſi non fecerit mentionem de excõi-
catione non reddit literas nullas.
16 Excõicatus appellatus an poſſit aduerſario non proſequẽ
te appellationem interpoſitam proſequi.
17 Excõicat⁹ an poſſit appellare extraiudicialiꝛ ⁊ ipſam ꝓſeq.
18 Excõicatus an poſſit appellationem extraiudicialem ꝓſe-
qui ſi poſt appellationem fuit excommunicatus.
19 Excõicatus abſolutus an poterit appellare: non obſtãte qꝺ
tempora ſint decurſa.
Excõicato non valenti ius ſuum proſequi an currãt tẽpora.
20 Excõicato quo caſu poſſit deferri iuramentum.
21 Preſbyter parochialis qui non exhibet ſacramenta paro-
chianis ſi petat ab eis decimas poterit repelli quod nõ ex-
hibet ſacramenta.
22 Sententia non retractatur ex eo ꝙ dicatur lata a iudice ſu-
ſpecto etiam ſi ſuſpicio poſtea detegatur.
Reſcriptum non redditur nullum ipſo iure ex eo quod ſit
impetratum ſuper ſuſpecto iudice.
23 Excõicatus conuentus nõ poteſt petere debitũ cõpenſari.
Compenſare eſt agere.
Excõicatus licet per aduerſarium non repellatur ab agen-
do: poterit tamen a iudice ex ſuo officio repelli.
Compẽſare non poteſt qui non poteſt agere.
24 Compenſare eſt ſoluere adeo ꝙ qui iurat ſoluere ⁊ compen
ſat non eſt periurus.
25 Excõicatus ſi aliqd ab eo petitur vigore alicuius ꝯtus po
terit a petente ſibi dari id ad qꝺ tenetur ex eo contractu.
Excõicatus ſi conuenitur ab emptore vt tradat ſibi rẽ em-
ptam: ipſe poterit petere vt pretium det.
26 Excõicatus conuentus ſi non põt compenſare poterit eius
fideiuſſor hoc facere ſi ipſe conueniatur.
Excõicatus repellitur a petendo propter cõionis periculũ
vt rubore ſuffuſus citius ad communionem redeat.
Exceptio cõpetẽs reo principali cõpetit etiã ei⁹ fideiuſſori.
27 Excõicat⁹ hñs exceptionẽ nõ audiẽ iploꝛãs offm̃ iudi. vt vi
gore dicte exceptiõis iponat ſilẽtiũ actori nõdũ ꝯ eũ agẽti.
28 Excõicatus non poteſt ſuam iniuriam proſequi.

1 **Cum inter.** ¶ † Excõicatus excipe ap pellare ⁊ omnẽ ſuã defenſio nem facere põt: ſed recõuenire nõ põt. Cõia diui ſio ſcba ibi: inqſitioni. ¶ Caſus iralis. Inter po rem ⁊ cõuentũ de argentolio ex parte vna. ⁊ G. nobilẽ virũ de malileone dioceſ. pictaueñ. ex altera controuerſia ſuper quibuſdã dãnis ⁊ rebus alijs vertebaẽ corã trib⁹ delegatis iudicib⁹ ꝓpter hoc ꝯſtitutis: pcurator ipſius nobilis exci piẽdo ꝓpoſuit ꝙ duos de iudicibus habebat certa ratione ſuſpectos: pcurator monaſterij allegauit ꝙ cũ nobilis ille excõicationis vinculo teneretur aſtrictus: exceptiões huiõi proponere nõ valebat: iudices ꝯſuluerunt dñm papã. Reſ- det papa ꝙ ipſi nobili quelibet legitima defenſio in iudicio reſeruatur ⁊ precipue iudicis recuſatio: cum periculoſum ſit ſub iudice litigare ſuſpecto: ⁊ apoſtolica ſedes iudicibus

ſuſpectis

a ¶ Defensio. Que autē differentia sit inter exceptiones ⁊ defensiones. Uide glo. in. c. i. in ver. defensionis. de lit. conte. lib. vi. ꝙ stricte appellatione vni⁹ alia nō ɔtinetur. qd est no. ſm do. ibi ad statuta. adde hic ꝙ in statuto appellatione exceptionis non continetur recuſatio ad hoc est gl. in ver. exceptiones. quā ibi no. d. Ant. in. c. qm contra. de proba.
Anto. Francis.

¶ An appellatione defensiōis veniat exceptio. dicas ꝙ venit exceptio declinatoria ſm Abba. in c. cū inter. ſ. de except. ⁊ vide Card. in cle. ſepe. in. §. i. de v. ſig. vbi dicit ꝙ venit ois exce 2 ptio nisi sit friuola. ⁊ vide eūdē in c. qualr ⁊ qn. el. ij. 3 de accu. ⁊ bal. i. l. ſi qdē. C. d excep. vbi dicit ꝙ appellatione defensionis non venit negatio.
Sebasti. Sapia.
b ¶ In reſcripto. Uide Imola. et alios in. l. qdā cōſulebat. ff. d re iu 4 dic. Are. in. l. pōt qs. col. iij. ff. d vulga. ⁊ pup. Feli. in c. nōnulli. col. xv. in. iiij. fallētia. v. 5 cōfirmatur iſta q̄rta fallentia. ſ. de 6 reſcri. ⁊ ibi quid operetur certa ſcia a pricipis. vide ēt ꝙ Frā. Cur. i ɔſ. lxv. incip. ſup premiſſa. vbi pla ēt adducit circa d qd di conſtare de certa ſcia qn ex 7 narratiõe colligit Quid aūt ſi princeps dicat expſſe 8 ſe feciſſe ex certa ſcia ⁊ ignoret: quõ intelligātur illa vba. vid pulchre p Car. in cō b ſil. cxiij. in vl. col. vltra ea que adducit Feli. hic.
Sebaſti. Sapia.
c ¶ Quid ſi papa. An papa poſſit committere cām recuſatiōe remota. vide late per And. Sicu. in. c. ex parte. ij. de of. delega.
d ¶ Nō poſſet. adde Fran. are. con ſil. xxix. 9
e ¶ Petere. tu pōdera q̄ vno permiſſo vr pmiſſū id ⁊c. l. ij. de iuriſ. om. iu. And. bar. c
f ¶ Excōicat⁹. excipit ſi ſit re⁹ neceſſari⁹ nō voluntarius. Et vid. d.

ſuſpectis ex certa ſcia cām nō cōmittit: vñ in talibus nō ɔſideratur fauor excōicati ſz eqtas iudicantis: ⁊ abſurdū eſt vt reo ɔ actorem defenſionis copia denegetur: q̄ ſic ɔdēnaretur q deberet abſolui: cū nec excōicato denegāda eſt ſnia qn eſt in cā abſolutionis. ⁊ ſi cōdēnaretur poteſt appellare ſi ɔ iuſticiā fuerit ɔdēnatus. ⁊ eadē rōne alia ſuffragia in vno ⁊ eodē iudicio nō denegantur eidē: ſed excōicatus recōuenire actorē nō pōt: ne ꝙ in remediū defenſionis ſuſtinetur ad ipugnationis materiā extendatur. Ber. ¶ † Not. i. excōicatū poſſe ɔueniri ⁊ reſdet cūc p ꝓcuratorem. An aūt poſſit interuenire perſonalr. no. in. c. intellegimus. ſ. de iud. ⁊ ibi plene dixi. ¶ † No. quē poſſe oīm iudicum iudicium declinare ſi hz aliquē ex eis ſuſpectū. qd intellige qn non ſuſpectus nequit procedere ſine ſuſpecto. ſicut eni ceſſat iuriſditio aliorū p mortē vni⁹. in. c. vno delegator. de offic. dele. ita ⁊ p ſuſpicionē. Et rō rōnis eſt q̄ exercitiū iuriſditionis cōpetit omnibus delegatis p parte ⁊ nō inſolidū: vt no. in. c. prudētiā. de off. dele. ſec⁹ dic vt ibi ex forma reſcripti vnus pōt ſine alio ꝓcedere: ⁊ hoc caſu de mō ꝓponendi ⁊ ꝓcedēdi in cā recuſationis: dic vt le. ⁊ no. in. c. ſi ɔ vnū. de offi. dele. lib. vi. dixi in. c. ſi qs contra clericū. de fo. cōpe. ¶ † No. iij. regulam ꝙ omni defenſione legitima pōt excōicatus vti: ipugnare vo aliū directe vel indirecte non pōt: ⁊ hec eſt alia regula q̄ in fi. c. colligitur. Et ex hoc ⁊ ex tex. no. ꝙ ois declinatoria iudicij maxime ratione ſuſpecti iudicis pōt dici defenſio. ¶ † Itē not. periculoſum fore corā iudice ſuſpecto litigare. cōcor. c. qd ſuſpecti. iij. q. v. vbi eſt ho. tex. ¶ † Not. ibi: ſz eqtas ꝙ exceptio fundatur ſup eqtate p hoc: q̄ exceptio eſt defenſio: a vt hic. ⁊. c. exceptio. ff. e. defenſio vero eſt de iure na. in cle. paſtoralis. de re iudi. ¶ No. iudiciū nō debere claudicare: claudicaret aūt ſm Hoſ. ſi audiretur impugnatio ⁊ nō defenſio puto ꝙ ſemp diceretur claudicare vbicunq̄ iudex pēderet ad alterā partiū forte fauore vel odio pſone: lz ſit diſparitas inter pſonas: q̄ in iudicio nō debet eē acceptio pſonarū. de iud. nouit. ¶ † Not. ibi: abſurdū. ꝙ vz ar. a vitatione abſurditatis ſiue ar. facit tex. in. c. ex ore. de priuil. ⁊. c. quēadmodū ſ. de iureiur. ¶ † No. ꝙ in dubio papa non cenſetur committere cām ſuſpectis ex certa ſcia. Qñ autē dicitur facere ex certa ſcientia dic qn hec exprimit. ar. in. c. paſtoralis. §. pterea. de offi. dele. ⁊ not. glo. quam tenebis mēti in cle. ij. de reſcri. Idē dic vbi ex his q̄ in reſcripto b exprimuntur pz de certa ſciētia pape: vt no. voluit Inno. in. c. pñti. ꝙ hodie incipit ſtatutum. de reſcrip. lib. vi. ſentit Io. an. in. c. nonnulli. eo. ti. ⁊ ſcias ꝙ qn papa actū gerit ex certa ſcientia pinde eſt ac ſi diceret ſe velle facere ex plenitudine ptātis ſi illa opus eſt in actu qui geritur. vt eſt glo. ſemp menti tenenda. in. c. ad hec. de reſcrip. facit qd in. c. ex multiplici. in fi. de deci. ⁊ in c. i. de conſti. lib. vi. ¶ No. inver. qua rōne ⁊c. ꝙ vno conceſſo videntur oīa ſimilia fore conceſſa. facit. c. cū dilecta. de confir. vtil. vel inutil. ⁊ qd no. glo. in. l. i. C. de condi. inde. ¶ No. ꝙ reconuentio nō eſt defenſio ſed impugnatio: ⁊ cui phibetur cōuentio phibetur etiā reconuentio. nā reconuētio eſt ſcda conuentio: vt in. c. i. ⁊. ij. de mut. peti. ⁊. c. ij. de ordi. cog.
9 ¶ † Anteq̄ deſcendā ad glo. quero pro declaratione predictoꝝ ⁊ tex. qd ſi papa c ex certa ſcientia committeret cām ſuſpectis: nunqd valeret ɔmiſſio. Hoſti. dicit ꝙ ſic: per. c. ex pte. ij. de offi. dele. dicit tñ hoc nō dicere: q̄ ſic poſſet de facili grauari ⁊ dānari innocens qd eſſet iniquū de proba. qn ɔ. nec inde debent iniurie naſci vñ iura naſcuntur. de accu. c. qualiter ⁊ qñ. i. Idem qd Hoſtië. hic tenuit Inno. c. ex tranſmiſſa. de foro cōpe. Ego vero aliter dicerē ꝙ ſic ꝙ aut papa committit cauſam cuius deciſio pendet a poteſtate ſua ⁊ procedat dictum

Hoſti. ad hoc qd no. in. c. veniens. de iureiurā. aut nō dependet a ptāte ſua: puta q̄ agitur de ſtatu pſone vel de rebus tpalibus inter laicos: ⁊ tūc puto
d ꝙ ſine cā rationabili non poſſet d cām cōmittere ſuſpecto parte reluctante: q̄ recuſatio iudicis eſt de iure na. vt probatur in. c. qd ſuſpecti. prealle. et in c. ſcdo requiris. in fi. de app. ea vero que ſont de iure nat. p principē ſine cā tolli non pſſt. d. cle. paſtoralis. inſti. de iur. na. gen. ⁊ ciui. §. ſed naturalia. et hoc videtur ſentire glo. in. c. ad hec. de reſcri. que eſt no. in fi. ij. glo. In dubio tñ forte pſumeretur iuſta cā in principe. iuxta no. in. c. que in eccleſiarum. de conſti. ⁊ per legiſtas in. l. fi. ⁊. l. pſcriptione. C. ſi contra ius vel vtili. pub. ⁊ ad hanc diſtinctionē puto
10 reducendū. c. ex parte. ſ alle. ¶ † Scdo quero nūquid excōicatus in caſibus in qbus pōt eſſe in iudicio poſſit petere ſniam pro ſe ferri. Sol. iſte tex. in v. porro. videtur innuere ꝙ ſic: ⁊ clarius hoc ſentit. d. Ant. in quodā notabili dicēs ꝙ in caſibus in qbus excōicatus pōt eſſe in iudicio nō ſolum eſſe pōt inquantū repellit ſniam pro alio ferendam ſz etiā inquantū ɔſequi velit iuſtā ſniam pro ſe. Ego dicerē ſic: ꝙ aut excōicatus eſt in iudicio vt actor in caſu quo pōt vt puta in cā abſolutiōis ⁊ ꝓcedit dictū. d. Ant. q̄ ex quo ius pmittit vt poſſit videtur
e permittere vt ſniam poſſit petere e facit. c. i. de reſcrip. lib. vi. ⁊ ſic pprie iſte tex. loquitur in ver. porro. Aut eſt in iudicio in caſu in quo eſſe non pōt ⁊ tūc in qualibet parte iudicij pōt repelli etiā ex officio iudicis vt in. c. pia. ſ. eo. ti. lib. vi. ⁊. c. exceptionē. ſ. eo. Aut eſt in iudicio vt reus: ⁊ puto ꝙ non poſſit petere ſniam pro ſe: q̄ nil pōt in iudicio petere. ſ. de iu. c. intellegimus. licet iudex ex officio ſuo poſſit illū abſoluere ſi videat actorē non probaſſe: vñ credo quod ſi actor oblato libello negligit proſequi nō valeret ipſe excōicatus petere ipſum actorem compelli ad agendum: iuxta autē. qui ſemel. C. quomodo ⁊ qñ iu. q̄ ſolum pōt ſtare in iudicio quatenus ab alio ſtimulatur ne reportet commodum de ſua malitia: vt. d. c. intellegimus. que quidem ratio ceſſat actore non pſequente. de quo vi-
11 de qd no. in. d. c. intellegimus. ¶ † Uenio ad gloſ. ⁊ opp. videtur enim ꝙ excōicatus non poſſit etiam excipere q̄ reus in excipiendo ſic actor. l. in exceptionibus. ff. de proba. So. glo. i. ſentit hic ɔrium in prima parte ſed formalr nō ſoluit. dic ꝙ efficitur actor quo ad onus ꝓbandi non aūt eſt actor proprie: q̄ non petit ſibi aliqd adiudicari vel dari ſeu fieri ſed intēdit repellere actorē in totū vel in ptē a petitione ſua. l. exceptio. ff. de exce. ⁊ ſic defendit ſe aduerſus actorē: omnis aūt defenſio ſibi reſeruatur. vñ ſm glo. eadem defenſio cōpetit excōicato que cōpetit non excōicato qd no. propter quod poteſt appellare ⁊ appellationem proſequi: q̄ appellatio eſt quedā defenſio ⁊ principalr inſtituta ad remouendā grauamen. c. ſuggeſtū. in fi. de app.
12 ¶ † Aduerte pro clara expeditiōe iſtius partis duo ſunt videnda. Primo nūqd excōicatus poſſit ſemper vt reus eſſe in iudicio. Secundo an indiſtincte poſſit appellare ⁊ appellationem proſequi. ¶ Circa primum dicit hic Inno. ꝙ excōicat⁹ vt reus neceſſarius pōt eſſe in iudicio ⁊ omni defenſione vti: ⁊ de tali reo poteſt intelligi iſte tex. et dicitur neceſſarius cum actio dirigitur contra eum vel ſpāliter vocatur ad iudicium: redditur enim iudicium in inuitū: vt. l. inter ſtipulātē. §. ſi ſtichū. ff.
f de verb. obli. Si autem excōicatus f venit vt re⁹ voluntarius nō eſt audiēdus ſm eum. Et dicitur
g voluntarius g qn non neceſſitatur per iudicē venire ad iudicium: ſed q̄ ipſe volūtarie venit forte pro ſuo intereſſe vel communi. exemplum in autenti. ſi omnes. C. ſi vt ſe ab heredi. abſtine. vbi dicitur quod cū minor petit ſe reſtitui aduerſus aditionem hereditatis vocādi ſunt omnes creditores.

Ant. in. c. exhibita. in antepe. col. de iud. ⁊ de hoc vide late p. d. Ant. in c. dilecti. in. iij. col. ſ. e. ti. ⁊ ad idē vide Pau. de ca. in. l. libertus a patrono. ff. de in ius vo. ⁊ pbatur in. l. de pupillo. §. in inducēdo. ⁊ ibi p Bar. ff. de oper. no. nū. ⁊ p Bart. in. l. ſi fideiuſſor. §. ſi neceſſaria. ff. q ſatiſ. cog. et adde ꝙ excōicatus pōt opponere exceptionē pſcriptionis ſm Bal. in c. intellegim⁹. ſ. de iudi.
¶ Adde ꝙ licet excōicat⁹ nō poſſit agere qd tñ pt cōmiſſionē impetrare in curia ro. vt dicunt Do. de Ro. deci. cccclxiiij. in antiqs. de ſent. excō. Itē pt bñficiū acceptare vt dicūt ijdem do. eo. titu. deciſ. cxxvi. optare tñ prebendam non pōt vt ibidem.
Anto. Franciſ.
¶ An excōicat⁹ poſſit impetrare bñficium eccleſiaſticū habetur in. c. poſtulaſti. de cle. exc. mi. vbi habetur qd nō. ⁊ vide do. Car. in cle. i. ſ. §. i. de relig. do. ⁊ dños de Rot. in deci. cxlix. incip. nota ꝙnō admittitur in antiqois vbi dicūt hoc eē verū in excōicato a lege ſecus in excōicato ab homine. ⁊ vide do. d Ro. i deci. clxxv. in anti. vbi dicūt ꝙ nō pōt optare de quo in. c. referente. de preben. vtrum aūt poſſit impetrare reſcriptum. vide q̄ plene habentur per And. ſicu. in. c. ſignificauerunt. in vlt. col. de excep. ⁊ p Phil. Frā. in c. bone. de app. et p Spec. in tit. de acto. in. §. i. inver. itē ꝙ eſt excōicatus. ⁊ de reſcrip. pſen. in. §. v. in v. ad primum. ⁊ per Io. and. in. c. i. de reſcrip. lib. vi. ⁊ p Car. in cle. ij. in. ſ. iiij. q. vt lite pen.
Sebaſti. Sapia.
g ¶ Uoluntarius. Quis ſit reus neceſſarius ⁊ q̄s voluntarius declarat Bar. ⁊ latius Alex. in. l. de pupillo. §. ſuos. ff. d oper. no. nū. Ro. ma. in ɔſ. cxxvij. incip. res iſta.

vel pone exēplū in.c.veniēs.ij.de teſti.dicit tamen
Inno.ꝙ ſi in libello ſpecificaret certa pſona vt ſi
petat minor vel eccleſia reſtitui ꝯ ſniam p petro ꝯ
ſe latā:vel qꝛ dānoſa eſt hereditas propter debita
petro vel ꝑpter legata ſibi relicta:tūc petrus ve-
niens audiret excōicatione nō obſtante cū videat
contra ipm ſpāliter actio dirigi vñ pōt dici reus
neceſſari⁹.dicit tñ ꝙ aliq dicūt etiā hoc caſu ipm
eſſe repellendū.d.Ant.dicit iſtū non admittendū
qñ acta iſti tertio nō p̄iudicarēt vel ſi preiudicarēt
non tamē in ſuo iure priuato vel eccl̃ie ſue:alſ cū
ſtimulet a p̄iudicio ſnīe q̄ ei p̄iudicat poterit ap-
pellare:qꝛ iſte eſt reus neceſſari⁹.hic eſt dictū Ho
ſtiē.ſ.eo.dilecti.ſentit Inn.in.c.ſup his.ſ.de accu.
⁊ facit qđ.ſ.dicā de app.extraiudiciali.Tene er-
go ꝙ aut ille cōparens p ſuo intereſſe vult aliqd
conſeq ⁊ nō admittit:qꝛ eſt mere voluntari⁹ in.c.
pia.ſ.eo.ti.li.vi.Aut vult euitare preiudiciū ⁊ gra
uamen ſibi imminēs niſi cōpareat ⁊ debet audiri
ſicut eſt videre in appellatione.nā ad appellandū
non moleſtat per iudicē ſed ſolo p̄iudicio ſnīe:eſt
enim iſta mera defenſio q̄ indiſtincte permittitur
excōicato vt hic.⁊ de hac materia vide qđ not.ſ.e.
c.dilecti.hec ꝓcedunt qñ timent preiudicium ſibi
inferendū vel illatū p iudicem:ſi aūt grauat extra
iudiciū per priuatū non auditur conquerens etiā
ſi petit reſtitutionē ſpoliatiōis.[a] vt in.c.ij.de ord.
cog.no.glo.in.c.ex inſinuatione.de ꝓcu.⁊.c.in no-
mine dñi.xxiij.di.⁊ Inno.in.c.cū noſtris.de cōceſ.
preben.⁊ no.in.c.dilectus.de reſcrip.diuerſitatis
ratio poteſt eſſe iudicio meo:qꝛ primo caſu mere
ſe defendit nec intēdit principalr conſequi vt hic.
In ſcđo vero vult conſequi ⁊ aliū impugnat:ideo
non audit nec ſit preiudicium irreuocabile ſi nūc
non audiatur cū obtenta abſolutione poterit age
re:ſed in iudicialibus niſi audiret de pñti nō poſ
ſet poſtmodū agere obſtante tranſitu in rē iudica
13 tam.¶ †Et per hanc rationē puto poſſe attenta
ri ꝙ ſi reus eſt fugitiuus:vel res eſt tpe peritura
excōicatū debere audiri:ſtimulat enim ad agēdū
ex imminenti preiudicio poteſt dici defenſio que-
dam:⁊ hoc eſt equiſſimū.facit qđ leg.⁊ not.in.l.aut
pretor.§.ſi debitorē.ff.de his que in fran.cred.⁊ in
l.nullus.C.de iudeis.hoc tñ puto verum reſpectu
debitoris fugientis:ſed ſi res eſſet aliter tempore
peritura:ſecus poſſet dici cū poſſit facere ſe abſo
lui:⁊ hoc expreſſe tenet Hoſt.in.c.ſignificauerunt
vbi dicit ꝙ ſi actio excōicati perit tpe non p hoc
debet admitti ⁊ ſi de facto fuit admiſſus non valet
etiā quo ad interrūpendā preſcriptionē:vnde di-
cit ſe putare ꝙ nulla ciuilis interruptio habet ex
cōicatum iuuare.ff.de reg.iur.l.qđ quis.⁊ in.c.i.de
poſtu.p̄la.naturalis vero que oībus ꝓdeſt ſibi ꝓ-
derit.ff.de vſuca.l.naturaliter.primū dictū vt non
valeat iudiciū ad interrūpendā preſcriptionē ſi
de facto fuit admiſſus:non puto verū:qꝛ oīa geſta
coram ordinario tenēt anteq̄ repellat:vt i.c.pia.
de excep.lib.vi.ſed corā delegato impetrato tem-
pore excōicationis poſſet dubitari:qꝛ illa geſta nō
tenent:vt in.c.i.de reſcrip.lib.vi.vnde eſſet incide
re in qōnē:an ꝑ actū iudicialē nulla interrumpat
14 preſcriptio.de quo dicet.ſ.ti.de p̄ſcri.¶ † Quid
aūt ſi cōtra reū[b] neceſſarium fuit facta miſſio in
poſſeſſionē ob ꝯtumaciā poſtmodū in excōicatio-
ne exiſtens petit poſſeſſionē ſibi reſtitui:nunquid
debet audiri:vide quod dixi in.c.qm̄.§.in alijs.et
ſeq.ſ.vt lit.non cōte.⁊ p Spe.in ti.de contu.§.fin.
ver.ſꝫ pone.plen⁹ p Bar.in.l.de pupillo.§.ſi.ff.de
no.oper.nū.vbi cōcludit ꝙ aut venit vt reus prin
cipaliter ad ſubeundā defenſionē cauſe:⁊ ꝯīr ad
recuperandā poſſeſſionem ⁊ debet audiri:qꝛ reus
eſt attēto p̄cipali.ar.in.l.ſi pupillus.§.i.ff.de pri-
ui.cred.⁊.d.c.i.§.in alijs.Aut principaliter petit
reſcindi qđ factum eſt contra ſe vel petit poſſeſſio
nem ſibi reſtitui:⁊ ōꝛ actor ar.l.in tribus.ff.de iud.
vnde oīa iura illa loquentia de actore habent lo-
cū in iſtoꝛ ſic nō vult reū debere hec vltimo caſu
audiri:⁊ idem hic do.Anto.Ego dico hic vltimū
non ꝓcedere qꝛ venit ſtimulatus ex facto iudicis
⁊ ſic eſt reus neceſſarius.Quēadmodū cū re⁹ gra

uatus appellat vt defendat ſe aduerſus ſniam:vt
hic ⁊.ſ.c.pe.⁊ ſi.ita ⁊ iſte grauatus p miſſionem:et
ſic per interlocutoriam iudicis pōt comparere et
allegare defenſionē ſuā ⁊ petere grauamen reuo-
cari:maxime ſi timet ne lapſu anni miſſus efficiat
verus poſſeſſor:⁊ ſic pdat poſſeſſionē:vt in.d.§.in
15 alijs.¶ † Venio ad ſcđm vez an excōicatus va-
leat indiſtincte appellare ⁊ appellationē proſeq:
⁊ dic ꝙ aut querit de appellatiōe iudiciali aut ex-
c traiudiciali.Primo caſu poteſt excōicatus[c] ſemp
appellare:eo tamen caſu quo poſſet non excōica-
tus.In hoc enim non differunt:vt hic:etiā ſi excō
municatus fuit actor originarius:qꝛ ad actum ap
pellatione venit neceſſitatus ſtimulo ſnīe:vt pro-
batur in.c.ſignificauerunt.ſ.eo.tit.⁊ appellationē
a ſe interpoſitā proſequi ⁊ literas ſup ea impetra-
re:etiā mentionē de excōicatione nō faciendo:vt
16 pbat.ſ.eo.ti.c.ſi.¶ † An aūt excōicatus appella-
tus poſſit appellationem interpoſitā p aduerſa-
rium proſequi aduerſario non pſequente videtur
quod ſic:qꝛ nō excōicatus poſſet eam pſequi.ſ.de
appel.c.oblate.ergo idē in excōicato cum in hoc
differant:vt.ſ.dixi.Ꝯtrarium videt velle Io.an.in.c.
pia.preallег.qꝛ reſpectu pſecutionis excōicatus
non ſtimulat cum rata remaneat ſnīa pro eo laca
aduerſario non proſequente.ſ.de app.c.perſonas
⁊.c.cū ſit.quod placet.ad quod facit quod.ſ.dixi.
17 ¶ † Scđo caſu[b].ſ.cum querit de appellatione ex
d traiudiciali.[c] Inno.fuit varius.hic tenuit ꝙ non
e cum talis appellatio ſit ad cām prouocatio:vt.d.
c.cum ſit.⁊ ſic habet vim conuentionis que excōi-
cato interdicit.Contrarium ſentit in.c.dilecti.de
ma.⁊ obe.Io.an.poſt alios concordando dicit in
d.c.pia.ꝙ aut appellatio eſt mere extraiudicialis
⁊ procedit primū dictum.Aut non eſt mere extra
iudicialis ⁊ procedit dictum contrariū ponit exē
plum huius vltimi dicti in eo qui appellat ab exe
cutore volente alicui ꝓuidere de beneficio qui pōt
vexare ⁊ grauare:dicit.d.Ant.primum dictū pro
cedere inquantum appellat a grauamine futuro.
ſcđm inquātū a grauamine preterito quo ad finē
deuoluendi.iuxta no.in.c.bone.de ap.putat tamē
ꝙ deberet audiri cū ſtimulet a grauamine maxi-
me vbi eſt grauamen poſſeſſionis:hoc dictū puto
oīno falſum:qꝛ talis appellatio eſt omnino extra
iudicialis cum ſit ad cām prouocatio nec ob gra-
uamen imminens cū vt.ſ.dixi non poſſit petere
reſtitutionem etiam ſi fuit ſpoliatus nec hoc caſu
defendit ſe:ſed potius vult aliū impugnare:⁊ po
terit abſolutione obtenta agere enim nullū ſit ſibi
iuris preiudicium.tene ergo ſimpliciter diſt.Io.
18 and.¶ † Iuxta p̄dicta quero pone ꝙ aliquis non
excōicatus extra iudiciū appellauit:⁊ poſtea excō
municat nunqd predictā appellationē proſeq po
terit non obſtāte p̄dicta excōicatione q̄ ſupuenit
⁊ intellige vt procedat dubitatio in appellatione
mere extraiudiciali.Inn.diſtinguit ꝙ aut nego-
tiū eſt delatum ad ſuperiorē:puta qꝛ poſt appella
tionē ⁊ ante excōicationē grauatus fuit in eo ſup
quo appellauit maxime ſi arripuit iter eūdi ad cu
riā aū excōicationē:⁊ poterit dictā appellationē
pſequi ar.iij.q.ix.reuera.qꝛ generaliter ōꝛ excōi-
catum poſſe ſuā appellationē pſequi:vt in.c.fin.ſ.
eo.ti.⁊ qꝛ iam videt ceptū iudiciū vel appellatio-
nis cā.ad hoc qđ no.de offi.deleg.c.gratū.⁊.c.cum
cām.Aut ante excōicationē nō fuit grauatus:⁊ p
ꝯñs appellatio nondū habebat effectū nec nego-
tium erat tranſlatū ad ſuperiorē ⁊ nō poterit hoc
caſu appellationem pſequi.Refert tamē Innoc.
alios tenere ꝯtrarium dicens ꝙ indiſtincte talē ap-
pellationē poterit pſequi excōicatus.d.Anto.te-
net primā diſtinc.⁊ reddit rationē diuerſitatis in
ter primū caſum ⁊ ſcđm dicēs ꝙ qñ iam superue-
nit grauamē ſe defendit ſtimulatus qđ nō eſt ante
ideo repellitur.hec iudicio meo non eſt ſufficiens
diuerſitatis ratio:qꝛ tempore pſecutionis ſemp
reperitur grauamen preceſſiſſe:⁊ ſic ſm rationem
ſemper deberet admitti cum veniat a grauami-
ne ſtimulatus quod eſt falſum.Ego autem ſaluo
meliori iudicio dicerem qđ nec in primo caſu nec
in ſecundo

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Reſtitutionē ſpoliationis.vid Fel.in.c.dilect⁹.co.pe.⁊.no.regulam.ſ.de reſcri.
b ¶ Cōtra reū.an excōicatus poſſit petere reuocari tenutā.⁊ de bāli gdꝑ.d.Ant.in.c.dilect⁹.el.i.de reſcri.⁊ p Do.poſt Io.l.c.i.in.ij.col.de reſcr.in.vi.qd de bannito.vide bar.in.l.nō cogē dū.§.ſi ꝓcura.ff.de ꝓcu.⁊ de.q.hic poſita in termis vide Lapū alle.lv.in.iiij.col.
Zacharias.
¶ Adde Inno.in.c.dilecto.de v.ſig.⁊ Bu.hic qui a tenēt gl.⁊ Ant.de quo Spe.l tit.de ꝯtu.§.ſi.v.ſed pone.Alexā.in.l.libertas.de i ius vo.Bel.in addi.Spe.in hac.tit.de cōtu.ver.an ve niens.Gemi.l.c.i.⁊ ibi l apo.celſi.de reſcri.lib.vi.⁊ Bald.⁊ Pau.de ca.in.l.teſtamēta.C.de teſta.
¶ Adde Calde.cōſi.i.de arbi.vbi ponit an petenti reductionem ad arbitriū boni viri obſtet exceptio excōicationis.
Anto.Franciſ.
¶ An excōicat⁹ vel bānit⁹ poſſit petere reuocationez tenute:dicas vt habet p doc.i c.Itellegimus.de iudi.⁊ an eodem mō poſſit petere reuocari attenta appellatiōe pēdente.vide Ioā.de imol.⁊ Phil.in.c.bone.de ap.vbi dicūt ꝙ ſic ſi appellatio ſit iudicialis.ſecus ſi ſit extraiudicialis.vt p Io.an.c.i.de excep.lib.vi.
Sebaſti. Sapia.
b ¶ Contra reum.Uide Ro.in ꝯſi.cexvij.incip.reſ iſta.⁊ Nellum de ſancto Gemi.in tract.bannitorū.in.i.parte ſecūdi tpis.q.lxiiij.Fel.in.c.intellexim⁹.ſ.de iudi.colū.ij.ver.vtrū aūt ex-

cōicatus.⁊ l.c.ſignificauerunt.ſ.codem.
c ¶ Excōicatus.Sed tu hoc itellige verū ſi ante q̄ proſequeretur appellationē petat ſe abſolui ab excōicatiōe nā ſi hoc non petit repellit a proſequēdo tanq̄ contem nens excōicationem.ita no.limitat do.Ant.in.c.ab excōicato.in xxiij.co.de reſer.⁊ vide Areb.iiij.q.i.in ſum.vltra mediū:vbi dicit ꝙ nulla defenſio ſiue fauorabilis ſiue odioſa eſt de neganda excōicato vel heretico:⁊ videt reprobare ibi dictū Uin.in c.ſi aduerſus.de here.qui dixit ꝙ mulier heretica nō poterit vti beneficio velleianī qđ erat inductū in fauorē mulieꝝ ſed dicebat ꝙ hū heretic⁹ poterat ſe iuuare auxilio macedoniani:cū nō ſit inductū in fauorē:ſꝫ in odiū creditorū.Itē vide qđ de hoc no.Areb.in.c.quod autem.in.ij.colū.iij.q.i.
d ¶ Secūdo caſu.vtrū excōicatus poſſit appellare extra iudicium:⁊ de hoc per pet.de anc.in.c.cōcertationi.circa ꝓn.de appel.eo.lib.
Sebaſti. Sapia.
e ¶ Extraiudiciali.Uide Philip.peruſ.in.c.bone.in.xi.q.ſ.de app.Gemin.in.c.i.§.i.col.ij.verſ.qd de appellatione extraiudiciali.ſ de excep.in.vi.

in ſcđo pôt excõicatus proſequi ex quo appellatio eſt mere extraiudi-
cialis. Moueor principaliter qr appellatio extra iudiciū nõ eſt ppriē ꝛ
ſtricte appellatio: ſed potius quedā puocatio ad cauſam: vt eſt tex. ſin.
in. d. c. cū ſit. nec ſuperueniētia grauaminis mutat naturā iſtius appel
lationis ſed eā verificat ꝛ facit eam vires aſſumere vbi pmo erat quaſi
cõditionalis ꝛ pendebat a futuro grauamine. vnde regulr nõ tenetur
appellatus cõparere ad terminū appoſitū per appellātē: ſed oꝫ iudex
ad ipſius inſtantiā citare aduerſariū. vt no. glo. in. d. c. cum ſit. ꝛ Inno.
in. c. dilecti. de ma. ꝛ obe. ꝛ ſic cū appellans ſemp teneat locū actoris po
teſt ſemp repelli pretextu excõicationis etiam ſupueniētis. vt in. c. pru
dentiā. §. vi. de offi. dele. ꝛ. ſ. c. c. exceptionē. ꝛ in. d. c. pia. Nec ob. c. ſi. ꝭ. eo.
ſup quo ſe fundat Inno. dicēs ibi caueri excõicatum poſſe appellatio-
nē pſequi: qr loquit de appellatione ppriē ſumpta. ſ. iudiciali. nam niſi
tūc poſſet appellare ꝛ appellationē pſequi ſentētia tranſiret in rē iudi
catā. ꝛ ſic ppriē ſe defendit appellando ꝛ appellationē proſequēdo: ſed
nos loquimur in appellatione extraiudiciali ꝛ in grauamine extraiu-
diciali facto per partē quo caſu ceſſant rõnes predicte: tamen pote-
rit poſtmodū qñcūqꝫ pſequi grauamen ſaltē per viā querele. de app. c.
cõcertationi. lib. vi. ꝛ ſic nõ timet de tranſitu in rem iudi. nec ob. qđ op-
ponit de grauamine: qr hoc idem eſt reperire circa omnē appellationē
ꝛ tamē nõ poteſt excõicatus id pſequi etiam ſi fuit ſpoliatus. vt. ꝭ. dixi
licet ſpoliatio ſit in multis priuilegiata. de ordini. cog. c. ſi. ad hoc facit
19 qđ. ꝭ. dixi. ¶ † Iuxta predicta queritur ſupra vidimus qñ excõicatus
appellare non poteſt: non queritur an in aliis caſibus poterit ſaltē ab-
ſolutus appellare nõ obſtante lapſu decēdii a tpe grauaminis ſeu ſen-
tentie. Solu. Innocē. ponit circa hoc duas opiniones. Prima vt poſt
abſolutionem audiat nõ via directa ſed per reſtitutionē in integrum.
debet eñ ſibi reſtitui facultas appellandi ex quo nec per ſe nec p procu
ratorē potuit excõicatione obſtāte ius ſuū pſequi. ff. ex qui. cau. maio. l.
ſed ꝛ ſi. ff. de minoribus. l. papinianus exuli. Secūda opinio eſt ꝙ excõ-
municato nõ currit tempus ex quo nõ potuit agere ſeu appellare. vn-
de poſt abſolutionem poterit appellare infra decem dies quaſi tēpus
decendii ad appellandum currat poſt abſolutionē obtentam: ꝛ inducit
in ar. ꝙ excõicato tps nõ currit. vt in. c. qr diuerſitatē. de conceſ. preben.
fatetur tñ Inno. ꝙ factū cõtra excõicatū tenet nec poteſt retractari: qr
vocatus nõ fuit vel admiſſus ꝙuis nõ excõicatus poſſet ob hoc dicere
actum nullū. vt no. ꝭ. de procura. c. in noſtra. hoc vltimū dictū Inn. in-
telligo qñ actio nõ dirigebat ſpecifice cõtra excõicatū: vtputa cum pe
titur confirmatio electionis vel in caſu aut. ſi omnes. C. ſi de ſe ab here.
abſti. vel ſimili. alias dicerem actū nullū ſi pceſſum fuit cõtra excõmu-
nicatū eo non vocato. arg. hic iuncto. c. oīa. ii. q. iii. c. caueant. Sed circa
principale dictū plus placet Inno. prima opi. vt audiat per viā reſtitu
a tionis[a] quam dicit concedēdam qñ aliter ſuper iure ſuo ſibi ſubuenire
nõ poteſt. Si autem aliter agere poteſt vt in cõfirmato q poſt cõfirma
tionē poteſt accuſari de criminibus nõ reſtituet iſte nūc abſolutus ad
appellandū. ad pdicta facit. c. cõſtitut⁹. de app. idem. l. i. ꝛ. ii. ff. ex q. cau.
ma. Aduerte qr idem Inno. in. c. prudentiam. de offi. dele. videt magis
accedere ad ſcđam opi. dicit enim ꝙ ſi excõicatus nõ fuit admiſſus ad
agendum poſt abſolutionem agere poterit preſcriptione non obſtāte:
qr per iudicem vel aduerſarium ſtetit quominus ageret in tpe: adducit
no. in. c. ex ratione. ſ. de appel. Hoſti. hic non placet prima nec ſcđa opi.
primā impugnat ex eo qr cum fuerit excõicatus pter delictū ſuum nõ
meretur reſtitutionē in integrū: licet aliud ſit in abſente cauſa reipub.
vel in detento iuſto impedimento in quibus caſibus loquūtur iura ſu-
perius inducta per Inno. vnde de vno caſu ad alium non eſt bona illa-
tio. Secūdam opi. impugnat: qr aut fuit caſus in quo poterat excõica-
tus appellare: ꝛ ſic currit ſibi decendiū cum appellare poſſit. vt hic. ꝛ. ſ.
eo. c. ſi. Aut erat caſus in quo nõ poterat appellare: ꝛ tūc ceſſat queſtio.
Sed in. c. ſignificauerūt. ſ. eo. formās queſtionem: nunquid excõicatus
poſſit petere reſtitutionē cõtra ſentētiā a qua nõ appellauit: refert con
trarias opin. ipſe vero dicit qđ ſi petitur reſtitutio ex clauſula generali
tali clauſula expreſſa qua probata niſi ſubueniret dānaretur innocens
vel periret aīa ſubueniēdum eſt. ar. hic. ꝛ. ꝭ. de in integ. reſti. c. ex literis.
Si vero petitur reſtitutio ex alio fauore dependēs excõicatus repelle-
retur cū de iniquitate iudicis vel iniuſta ſentētia nõ conqueraꝶ. ar. ff. de
mino. l. prefecti. Nec ob. iſte tex. vbi excõicato ſubuenit ex equitate quia
equitas ſuadet vt hi qui ſunt excluſi a participatione eccleſie repellan-
tur ab omni legum fauorabili auxilio: imputetur ergo ſibi ſi nõ appel-
lat: ꝛ licet loquat in excõicato: tamē in ratione ſua videtur limitare pri
mam opi. ſcđam opi. videt limitare in. d. c. prudentiam. nõ ſolum reſpe-
ctu appellationis: ſed generaliter ſentit ꝙ ſi excõmunicatus fuit in mo
ra petendi abſolutionē currit ſibi tempus: quaſi tūc impediatur agere
ex culpa ſua ꝛ non per iudicem vel aduerſarium: ſecus ſi non fuit in mo
ra. do. Ant. hic dicit ſatis eque poſſe diſtingui an excõicatus ſit iniuſte
et audiatur vel ſibi nõ currat tempus vel ſaltem reſtituatur an iuſte eſt
in culpa petendi abſolutionem currit tempus a tempore culpe et non
reſtituitur: non a tempore ſententie ſi non eſt culpa: quia forte vellet ſed
non poteſt tunc non currit vel ſaltem reſtitueretur. Nec obſt. quod de-
lictum non poteſt cauſam legitimam impedire vel curſum reſtituendi:
quia delictum vel culpa non eſt immediata cauſa: quare non poteſt ſed

eſt excõmunicatio. vt no. de conceſ. preben. c. quia
diuerſitatē ſm eum. Et vide ad hoc vltimū quod
no. glo. in regula. imputari. de reg. iur. lib. vi. Ego
latius conſiderando diſtinguerem ſic. ꝙ aut loqui
mur in facultate appellandi aut aliter agendi: pu
ta pro rebus ſeu iuribus preſcriptis propter defe
ctum facultatis agēdi. Primo caſu aut queritur
de facultate appellandi in iudicio aut extra. ſi in
iudicio non debet audiri poſt tempus a iure pre-
fixum nec ipſo iure nec per viam reſtitutiõis ſiue
excõicatio fuerit iuſta ſiue iniuſta ſiue fuerit in mo
ra petendi abſolutionē ſiue non. Ratio huius di-
cti eſt: qr excõicatio nõ impedit facultatem appel
landi vt hic. ꝛ. ſ. c. ſi. hoc verū quādo pretendit im-
pedimentū ex capite excõicationis: ſecus ſi pretē
dit aliud impedimentū ex cauſa probabili. et hoc
caſu procedit dictū Hoſt. ſ. e. in. c. ſignificauerunt.
Si vero de appellatione extra iudiciū queritur:
ꝛ tunc in caſibus in quib⁹. ꝭ. dixi excõicatuꝫ poſſe
appellare puto diſtinguenduꝫ. vt. ꝭ. dixi. In aliis
vero caſibus ſecus cum ſubſit remedium agendi
per viam querele. vt in. c. concertationi. de appel.
lib. vi. ꝛ ſi tempus agendi eſſet elapſum: ꝛ ſic obſta
ret preſcriptio tunc dicēdum vt in ſequenti caſu.
et hoc de primo membro. Quo ad ſecundum mē-
brum ſatis puto procedere dictum do. Anto. ꝛ fa-
cit. d. l. pap. exuli. ff. de mino. et per hoc eſt expedi-
20 ta prima pars glo. ¶ † Uenio ad ſecundam par-
tem ꝛ op. contra tex. videtur enim excommunica-
tum non admittendum etiam ſe defendēdo. quia
reus habet iurare ſicut et actor de calumnia. ꝭ. de
iura. calum. per totum. excommunicato vero non
licet tāgere ſacra ſicut nec ingredi. v. diſt. ad eius
xxi. diſtin. cleros. Sol. vt in gloſ. que ſoluendo di-
cit excommunicatum admittendum. quia hic ve-
nit in odium ſuum. alias reportaret commodum
de malitia ſua contra. c. intelleximus. de iudi. et
hec eſt bona ſolu. et vide in periuro quod le. et no.
in. c. cum in eccle. de maio. et obedien. vide etiam
quod not. i. q. i. qui ſtudet. et. xxiii. qđ. iiii. vir cum
propria. ¶ Quero quid ſi excommunicatus con-
b uenitur ſuper eo pro quo fuit iniuſte[b] excommu-
nicatus. nunquid poteſt excipere quod non tenea-
tur reſpondere niſi prius reſtituatur ad commu-
nionem qua fuit iniuſte priuatus. gl. in tertia par-
te cõcludit quod ſic dummodo probet quod iniu-
ſte excõmunicatus fuit. Hoſtien. hoc dicit verum
ſi agat excommunicatus vel is qui fecit iſtum ex-
communicari. ſecus ſi alius. argu. ſ. de reſtitutio.
ſpoliatorum. c. frequens. lib. vi. et credo quod hoc
fuit de mente gloſ. et id quod no. hic firmat gloſ.
in. c. nullus. ii. qõne. ii. vbi dicit idem in ſuſpenſo.
et vide ibi per Archid. Ex quo ſingu. not. quem
poſſe petere reſtitutionem illorū iurium que pro-
prie poſſideri vel quaſi poſſideri non poſſunt: ſed
concernunt quodammodo ſtatum perſone. facit
21 ad materiam. c. querelam. de elec. ¶ † Et per hoc
c dicit Lap. alleg. lxxi. quod ſi preſbyter[c] parochia-
lis non exhibet parochiano ſacramenta ſicut de-
bet et ſolitus erat facere ſi petit ab eo vel alia iu-
ra parochialia poterit parochianus excipere qđ
non exhibet ſacramenta vt prius: ꝛ quod cum pri
uauit quaſi poſſeſſione exhibitionis. et ſatis be-
ne facit text. in dicto. c. nullus. et vide quod not.
22 lxxxiiii. diſtinc. quiſquis. ¶ † Quero dicitur hic
quod ſuſpectis iudicibus ex certa ſcientia papa
cauſam non committit: pone quod ſententia la-
ta detegatur iudicis ſuſpitio nunquid debeat re-
tractari. Solu. gloſſ. in verbo. de certa ſcientia. ar
gumen. per iſtum text. quod ſic quia litere ſic ob-
d tente nullam videntur conferre iuriſditionem[d]
de. c. quo tamen. remittit ad not. in. c. ad audien-
tiam. ii. de reſcrip. Idem videtur notari in ordi-
nario. in. c. quoties. ii. q. vi. Aduerte: quia funda-
mentum huius dicti eſt falſum. ſuſpitio enim non
inducit nullitatem reſcripti ipſo facto: licet p ex-
ceptionem poſſit iuriſditio elidi: vt patꝫ in. c. inter
monaſteriuꝫ. ſ. de re iudi. quinimo nec qlibet alia
ſurreptio. vt no. in. c. ceterū. ꝛ. c. ad audientiam. ꝭ.
de reſcrip. vnde puto quia nec in ordinario nec in

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Per viā reſti-
tutionis. Uide
Abb. in. c. i. verſ.
ſꝫ ego formo que
ſtionē. col. iii. ſ. de
preſcri. Gemi. in
cõſ. cxiii. inci. pro
intellectu Abb. i
c. xxii. incip. qđā
ioānes. in. ſi. vol.
ꝛ Are. in cõſ. ci. i-
cip. in cā georgii.
Zacharias.
b ¶ Iniuſte. Ad-
de ꝙ etiā ſi iuſte
fuit excõicat⁹ nõ
tenet rñdere ſi cõ
uenit ſup eo pro
quo eſt excõicat⁹
iuſte niſi prius ab-
ſoluat ita conclu
dit rota dci. xxxi.
inci. no. ꝙ vbi. in
anti.
c ¶ Et facit ad ꝭ
gl. ꝛ qđ ibi no. i. c.
oīs chriſtian⁹. de
cõſe. di. i. ꝛ de iſta
q. in terminis vi
de p doc. in. c. fre-
quēs. §. ſi. in vlti.
co. de reſti. ſpo. li.
vi. ꝛ lati⁹ per do.
Ant. in. c. cū dile
ctus. in. xv. colū.
ꝟ. ex his occidit.
de ordi. cog.
d ¶ Cõferre iuriſ-
ditionē. ſed pon-
dera qr iſta gloſ.
ſentit ꝙ reſcri-
ptuꝫ recipit vim
ex mēte reſcribē
tis modo ſi com-
mittēdo cām iu-
dici ſuſpecto ex-
tra mētē pape vi
det ꝙ reſcindat
reſcriptuꝫ vel ſit
nullum ipſo iure
ergo reſcinditur
ſnia: quia tale re
ſcriptū nõ pſtat
iuriſditionē: nec
dicit ꝙ reſcriptū
teneat: qr ego te-
neo ꝙ ſit ipo iure
nullū p id qđ ha
bet in. c. ceterū. de
reſcrip. vide ibi.
Andr. barba.

a ¶ Excõicatus. An excõicatus poſſit cõpenſare ⁊ de hoc ⁊ de heretico vide p Albe.in.iiij.parte ſtatu.q.xcj.de hoc etiam vide p gloſ.iiij.q.j.in ſum.p Inno.in.c.ſi vere.in fi.glo.magne.de ſen.excõ.p Bal.in.l. cũ papinianus.in fi.C.de ſen.⁊ interlo.om.iu.⁊ in.l.qm̃ alexãdrũ.C.de adul. ⁊ per Bar.in.d.l.amplꝰ nõ peti.ff.rẽ ra.ha. Et dato ꝙ excõicatus non poſſit cõpenſare an eius fideiuſſoꝛ poſſit opponere exceptionẽ cõpẽſationis cõpetẽtem pn̄cipali excõmunicato. vid̃ p pc. de anch.l.c. itellexīmꝰ.de iudi.ad quẽ locum ipſe ⁊ do.pe.ĩ hac q.ſe remittũt i.c. pia.circa fi. de exce p.l.vi.⁊ ꝙ excõicatus poſſit com a penſare:cꝫ Bar. brixi.i.q.venereali que incipit q̃ritur vtrũ excõicatꝰ. cuiꝰ opi. dicit verã Archi. iiij. q.j.in ſum. in fi.ſi debitũ eſt liquidũ ⁊ cõſentit aduerſarius q2 tũc in nullo ĩpugnatur ⁊ ceſſat ratio huius.c. cũ iter. Et ꝙ excõicatus nõ poſſit cõpẽſare cꝫ Bal.in.c.intellexīmꝰ.in pn̄c. ij.col.d̃ iudi.⁊ idẽ Sali.poſt Ja.de are.in.d.l.qm̃.alex.in.iij.col.⁊ idẽ bal.in fili penitꝰ q.in diſputatiõe ſua q̃ incip. ſtatuto cauet ꝙ feneratoꝛ.in.xj.colũ. ¶ Adde an exceptio cõpẽſationis dicat̃ pprie exceptio ⁊ an cõpenſans dicat̃ agere. Alex.cõſi.xij.ij.li. ⁊ cõſi.xxiij.iij.lib. Anto.Franc. ¶ An excõicatꝰ poſſit opponere exceptionẽ cõpẽſationis.vide bal. in addi.Spe.i ti. de arbi.in v̉. hac ratione.⁊ Paul. de ca.in cõſi.lxiiij. ⁊ bal.i.l.qm̃ alexãdrũ.C.d̃ adult.et alex.de uno.in.l. libertus.ff.de in ius voc.vbi vltra hic allegata cõcludũt ꝙ excõicatꝰ nõ põt opponeꝛ exceptionẽ cõpẽſationis qđ dicit Abb.verũ.in.c. cũ inter.hic alle. ſi actoꝛ negat debitũ.al̃s ſecꝰ ⁊ ibi ẽt ponit qđ de fideiuſſoꝛe excõicati an poſſit opponere cõpẽſationẽ.

delegato ex hac ſola cauſa poſſit retractari ſententia:q2 non ſequitur iudex fuit ſuſpectus:ergo tulit iniquam ſententiam. Si enim credebat ſententiã iniquã debuit appellare:quapꝛopter ſibi imputetur ſi ſñie acquieuit.j.de re iudic.c. quod ad conſultationem.facit quod le.⁊ not.in.c.cum.J.⁊ A.de re iudi.⁊.c.ſicut.de teſti. Et ad iſtum tex.dico quod papa non committit ſuſpecto cauſam ex certa ſciẽtia.ſ.quin recuſari poſſit iuriſditionem tamen confert.quod patet ex eo quia parte nõ recuſante tenet ſententia:vt in.c.inſinuante.de offi. dele.⁊.d.c.inter monaſterium.qđ non eſſet ſi nullã 23 iuriſditionem iudex recepiſſet. ¶ † Venio ad gloſ.que in effectu querit nunquid excõmunicatusᵃ conuentus poſſit ſuum debitum compenſare. et concludit ꝙ non:quia qui compenſat quodãmodo agit et petit.l.amplius.ff.rem ra.ha. quinimo ſm glo.ſi aduerſarius excõmunicatum nõ repelleret poſſet iudex ex officio illud facere.j.eo.c.exceptionem.hanc opi.glo.tenent Joan.An.et idem Tan.hic.⁊.j.de ſenten.excom.ſi aliquando. Hoſt. pꝛimo arguit pꝛo opi.contraria. ſed finaliter pꝛobat opi.gloſ.veriorem vt excommunicatus compenſationem obijcere non poſſit: quia qui dãnatus eſt non petere compenſare non poteſt.d.l.amplius.ad fi. Bartho.brixien.in queſtione venereali que incipit queritur vtrum excõicatus. dicit ꝙ licet Tan.⁊ Joã.dicant contra:ipſe tamen putat excõicatum poſſe cõpẽſare:⁊ idem Phi.j.eo.c.dilecte.⁊ per.l.verum.ff.de compen. Hoſtien.pꝛimo arguit pꝛo compenſatione:q2 qui compenſat pꝛoprie non agit quod patet ex eo q2 venit in cõpenſatione ſm leges quod non venit in petitione vt debitum naturale.ff.de compen.l.j. Item excõmunicatꝰ ſoluere debet.et hoc videtur facere qui compenſat.l.ſi debitoꝛ.ff.qui po. in pig.ha. Demum diſtinguit quod aut debitum eſt liquidum nec aduerſarius negationẽ vel exceptionem pꝛetendit:ſed conſentit quod fiat compenſatio et debet admitti:vt.l.fi.C.de compen.⁊.c.bona fides.j. de depo.et ſufficere debet iudici qualitercunqꝫ ſatiſfiat actoꝛi.ff.de pig.actio.l.ſi rem.§.omnis. Si autem aduerſarius excõmunicati negat vel excipiat:tunc ſecus ſm eum. Jo.and.expꝛeſſe non eligit moꝛe ſuo quid velit. Pꝛimo enim confirmando opi.glo.dicit quod duplex eſt defenſio.vna que habet naturã ſolius excluſionis: ⁊ hec excõmunicato permittitur vt hic.⁊.ff.de accu.l.ſeruos. alia que habet naturam impugnationis et actionis vt compenſatio.⁊ hec non conceditur.C.de adul. l.qm̃ alexandrum.ſed in alia addi.ad fi. ſentit cõtrarium dicens nõ obſtare quod compenſans dicatur agere:quia idem dicitur de excipiente ⁊ tamen excommunicatus excipit vt hic vnde verum eſt ſm eum qui compenſat agit quo ad hoc quia habet pꝛobare.ſed veritate inſpecta nõ agit:quia iam compelleretur actoꝛ ſi ageretur reſiduum reſtituere.quod tamen non facit ſed ſolum fit compenſatio.⁊ hanc opi.ꝙ poſſit cõpenſare ſequitur hic.d. Anto.⁊ mouetur quia excõmunicatus poteſt excipere:⁊ compẽſare excipere eſt.debet enim attendi quod pꝛincipaliter agitur:vt.l.j.ff.de muto.tuto.finis autem compenſantis eſt pꝛincipaliter actoꝛem a ſua petitione repellere:licet in cõſequentiam ſibi debitum conſequatur: et hoc idem conſequitur excipiendo Non obſt.l.amplius. vbi pꝛomittens non petere non poteſt compenſare q2 verum eſt quod in effectu compẽſans petit. quem quidem effectum aduertit recipiens pꝛomiſſionẽ de non petendo ſed directe ſi agit:ita vt ob hoc excommunicatus repellatur. Jac.de are.cum quo tranſit Cyn.in.l.qm̃ alexandrum.C.de adul.dicit quod excommunicatus vel bannitus qui non poteſt agere non poteſt compenſare: quia compenſatio habet in ſe quandam impugnantiam et petitionem. Barto.in.l.amplius.pꝛeallega.tenet ꝙ gloſ.hic vt non admittatur compenſatio. et hoc idem dicit tenere Old.⁊ Jaco.de are.per illam.l. amplius.per quam etiam dicit compẽſantem in debitum ſolutum incidere in penam ſtatuti punientis petẽtem indebite ſolutum quod no. Puto quo ad noſtram queſtionem ſatis eque poſſe diſtingui quod aut aduerſarius confitetur debitum et acquieſcit compenſationi ⁊ admittitur:nec debet iudex ex officio ſuo repellere quia nõ agit: ſed potius ſoluit et non refert qualitercunqꝫ ſatiſfaciat.vt.d.l.ſi rem.§.omnis.⁊ ſic procedit opi. Hoſtien.aut aduerſarius negat et non acquieſcit cõpenſationi:⁊ tunc de rigoꝛe pꝛocedit opi.glo.⁊ ſequaciũ que videtur magis cõmunis.ſed de equitate quam puto obſeruandam videtur admittenda cum ſit quedam defenſio cum ideo nõ ſoluit q2 impediatur ex facto aduerſarij. ſi enim ille actoꝛ ſibi ſolueret iſte excõicatus ſatiſfaceret. vnde impeditur per actoꝛem ipſum quominus ſibi ſatiſ24 faciat. ¶ † Ad hoc quod no. Bart.in.d.l. amplꝰ vbi concludit non incidere in periurium: qui iu b rat ſoluereᵇ ſi compenſat ratione pꝛedicta. et hoc puto magis iuri ⁊ rationi conſonũ cũ omnis defenſio excõicato reſeruet̃ vt hic.⁊ ad.l.amplius. reſponde vt.ſ.ꝙ ibi cõſiderat̃ effectus compẽſationis:q2 dãnificat partẽ contra pactũ de nõ petendo ſed excõicatus nõ repellit̃ a iudicio quatenus aliũ ſtimulat ſed ſi ſtimulatur admittit̃ volens ſe 25 defendere compenſando vel alio modo. ¶ † Vnũ tñ notabis ꝙ ſi nõ excõicatus petit aliquid ex aliquo contractu ab excõicato ꝙ non excõicatꝰ cogitur dare excõicato omne id qđ tenet̃ ex eo cõtractu ita notãter p iſtũ tex.dicit Inn.in.c.ſi vere.de ſen. excõ.p hoc dixit Jo.an.hic excõicatum poſſe excipere cõtra emptoꝛẽ ꝙ nõ tenet̃ tradere rẽ quã vẽdidit niſi ſibi pꝛtiũ numeret̃.⁊ idẽ no.c.j.ſ.de pact. 26 ¶ † Quero pſuppoſito ꝙ excõicatꝰᶜ nõ poſſet ſuũ c debitũ cõpẽſare nunqđ ſaltẽ ipſius fideiuſſoꝛ cõuentus poſſit cõpẽſare debitũ ipſius excõicati: et videtur pꝛimo ꝙ nõ q2 hoc eſſet pꝛouidere etiã excõicato.⁊ ſic pꝑter cõnexitatẽ de vno dicto debet extendi ad reliquũ.de cõſti.c.trãſlato.⁊ facit.l. pedius.ff.de arbi.⁊.l.j.§.item querit̃.ff.de aqua quo. ⁊ eſti. Itẽ ſi admitteretur vitiarent̃ due regule q2 nõ ſequeret̃ acceſſoꝛiũ naturã pꝛincipalis. Item de negatum vna via admitteret̃ alia via:cõtra regulam acceſſoꝛiũ.⁊ regulã cũ qđ vna via. de reg.iur. lib.vi. Jo.an.tenet cõtrã ſñiam.ſ.ꝙ ſi debitũ eſt cõpẽſabile poſſit indiſtincte fideiuſſoꝛ cõpenſare excõicatione pꝛincipalis nõ obſtante. Mouet̃ q2 ius pꝛmittit fideiuſſoꝛi ſoluere de ſubſtantia debitoꝛiſ. ff.mã.l.ſi pꝛocuratoꝛem.§.ſi ignoꝛãtes.et q cõpenſat ſoluit:vt.ſ.dictũ eſt nec obſtare debet excõicato fideiuſſoꝛi onerosã cauſam habenti.ff.de do.exceep.l.apud.§.ſi cum legitima. Item cum exceptio perſonalis rei non iuuet ipſum fideiuſſoꝛem.ff.de excep.l.exceptiones que perſone.multominꝰ pſonalis cõtra reũ debet nocere.ff.de reg.iur.l.j.⁊ regula odia.lib.vi.⁊ hanc opi.ſequit̃ hic.d.Ant.⁊ vi d detur mihi veriſſima:facit qđ not.gloſ.in.c. vno. de iurepa.lib.vi. Itẽ adduco talẽ rationẽ excõicatus repellit̃ ab agẽdo ſeu petẽdo pꝑter cõmunionis periculũ:⁊ vt ruboꝛe ſuffuſus citiꝰ ad cõionẽ redeat:vt in.c.pia.de excep.li.vj.que rationes ceſſant in fideiuſſoꝛe.auditur enĩ ipſe pꝛoponens exceptionẽ competentẽ reo pꝛincipali ex pſona ſua:cũ omnis exceptio competẽs ipſi reo pꝛincipali cõd petat ex iuris diſpoſitione ipſi fideiuſſoꝛiᵈ etiã inuito reo:vt in.l.oẽs exceptiones.ff.de excep.⁊ pꝛopter cõnexitatẽ nõ debet innocens pꝛopter nocẽtem puniri:ſed nocens pꝑter innocentẽ tolerari vt in.c.ſacris.de ſepul.⁊ in.c.q̃ magnũ.xxiij.q.iiij.

¶ Vltimo

a ¶ Seb.Sapi. ¶ Excõicatus.vide Tindarũ in tract.de cõpẽſa.char. viij.v̉ſi.nũc videamus.⁊ Pau.de ca.in cõſi.lxiiij.incip.nanes ⁊ Geoꝛgius.ſm antiquã impꝛeſſionẽ.Albe.de ro.in.iiij. parte ſtatutoꝝ.q.xcij.

b ¶ Qui iurat ſoluere.Adde Alex.conſi.alle.xij.⁊.xxi.ij.lib. Anto.Franci. ¶ Adde ꝙ cõpẽſatio dicit̃ eſſe vera ſolutio.l.iiij.ff. qui potio.in pig.ha. et ideo q iurauit ſoluere ſi cõpẽſat nõ videt̃ piurus: ⁊ vide Bart.in.l. diuoꝛtio.in.§. ob donationes.ff.ſolu.mat.in.j. opp. ⁊ in.l. aufert̃.i.§. q cõpẽſationem. ff.de iu.fi.et ibi p Ale.⁊ habet̃ per Pau.de ca.in cõſil.xxxv.⁊ Bal.in l.ex cã.in pn̄.C.d̃ cõpẽ.⁊ in.l.tã mãdatoꝛ.l.C.de non nu.pec.in.iij. col. ⁊ ideo videt̃ ꝙ deciſio iſtiꝰ apoſtillantis ſit dubia: tñ Spe.in tit.de vſu.in.§.ſꝫ pone. dicit ꝙ ſi p ſtatutũ requireret̃ ſolutio vt q2 dĩc ſtatutũ nõ relaxari debitoꝛẽ q nõ ſoluit vel ſi dat terminum ad pꝛobandum ſolutionem nõ hꝫ locũ in eo qui cõpẽſationeꝫ opponit ſm Bart.not.in.l.in ca.in fi.C.de cõpẽ.⁊ vide Bar.in l.iulianꝰ.la.j.ff.d̃ cõdi.⁊ demõ.vbi d̃r ꝙ exceptio cõpenſationis ꝑpꝛie d̃r exceptio ſolutiõis ⁊ nõ vere ⁊ iõ poſſet dici ꝙ cũ iuramẽtũ debeat obſuari ꝙ nõ excuſetur a piurio q obijcit cõpẽſationẽ.c.de bitoꝛes.d̃ iureiu.

c ¶ Sebaſti. Sapia. ¶ Excõicatꝰ. vide late p Alb.de roſa.in.iiij.parte ſtatutoꝝ.q. xcij. incip.an fideiuſſoꝛ bãniti.⁊ Nellũ in tract. bãnitoꝝ.in.j.parte ſecundi tẽpoꝛis.q. lxvij.

d ¶ Ipſi fideiuſſori. Adde an fideiuſſoꝛ poſſit ſe tueri exceptione rei iudi. eundem Abb.conſilio.lx. Francíſ.are.cõſil.xxxiiij.

27 ¶ Ulti. qritur † hic generaliter dicitur hic excōicatū poſſe vti omni defenſione: nūquid excōicatus habens exceptionez poſſit anteq̄ ꝯueniatur implorare officiū iudicis vt ſilentiū imponat actori ea probata ſicut poteſt non excōicatus: iuxta ea que no. in. l. ſi contēdat. ff. de fideiuſ. ⁊ l. Aurelius. §. centum. ff. de libe. lega. dixi in. c. ſi quis contra clericū. de fo. cōpe. do. Anto. recitat Fede. tenere ꝙ ſic: cōſi. cclxxxij. ⁊ placet ſibi hec opi. quia quicquid agit ordinat ad finem defenſionis. adducat no. per Inno. §. qui filij ſint legi. c. lator. nam dato ꝙ prouocet ad iudiciū: tamen totum qđ facit venit ad defenſionez: quia nil petit vel impugnat niſi vt abſoluat. hoc dictuʒ mihi non placet.ᵃ Primo per iſtum tex. qui permittit defenſionez excōicato qui impugnat ab actore: ⁊ durū eſſet ꝙ actore impugnāte reus excōicatus non poſſet ſe defendere: nā ſic multoties cōdēnaret abſoluēdus: que quidem ratio ceſſat actore non agente. Item quis ſatis lucrat cum ſatiſfacit voluntati ſue. vt not. in. l. penul. ff. de condi. cau. da. non ergo debet admitti cum ipſe prouocat ad iudiciū: propter rationes quas ponit tex. in. c. pia. preall. faciat ergo ſe prius abſolui. naʒ repellitur a iudicio vt citius reſipiſcat: admittit enim quando venit ve reus quia neceſſitat ab alio et ne reportet cōmodum de malitia ſua. vt in. c. intelleximꝰ. de iudi. que ratio ceſſat qñ vltro ſe offert vt implorādo officiū iudicis ſub ſua defenſiōe. hic enim officiū iudicis non exercet in ſui odiū: ſed potiꝰ ad ſui cōmodū. ⁊ hanc ꝯtiam opi. puto veriſſimam ex quo habet

28 facultatē faciēdi ſe abſolui. ¶ † Et facit qđ dicit Fede. cōſi. cxiiij. vbi dicit: excōicatum non audiendū volentē propriam iniuriā proſequi: quia indiſtincte iura repellūt excōicatum. facit qđ dixi. ſ. eo. c. a nobis. ⁊ admitti non debet niſi in caſibus a iure expreſſis caſus aūt noſter non eſt expreſſus ſi bene ponderet iſte tex. ⁊ d. c. intelleximus.

1 ☞ Excipiens non videtur fateri ea que in exceptione includuntur. ⁊ nu. 26.

Exceptio falſi poteſt poſt ſentētiam opponi.

2 Libellus poteſt formari generalis in acceſſorijs.

3 Rei vēdicatio poteſt cōpetere pro rebus ſacris ipſis ꝑlatis vel rectoribꝰ lʒ non ſint domini rerum ſacrarum.

4 Una eccleſia poteſt cum pluribꝰ permutari ſine iure proprietatis vel tituli: dūmodo ille plures eccleſie tenerētur de iure cōmuni: ſecus ſi cum diſpēſatione: quia diſpēſatio non tranſit in tertium.

5 Tutor bene adminiſtrās habetur loco dñi: ſed male adminiſtrans habetur loco furis.

6 Epūs vel alius ꝑlatus non poteſt ad libitū diſponere de rebꝰ ad eius eccleſiā pertinētibus.

Epūs vel alter prelatus poteſt preſcribere vt habeat aliquas eccleſias ſibi tēporaliter ſubiectas.

7 Ad originale recurrit ſi tranſumptū diſcordat cū originali.

8 Actor poteſt fundare intentionem ſuam ſuper inſtrumentis per reum productis.

Procurator vel prelatus ſi falſant inſtrumenta non debent puniri dñs vel eccleſia. ⁊ nu. 28. et. 29.

Mandatū ꝓcuratoris non extenditur ad illicita.

Iudex poteſt ſupplere ex officio allegādo falſitatem inſtrumenti qñ falſitas eſt euidens.

Concedo: iſtud verbū non ſemꝑ importat tranſlationē dñij.

12 Confeſſio indeliberate ⁊ feſtināter emanata preiudicat cōſitenti data perſeuerantia.

Confeſſio facta calore iracūdie non preiudicat.

13 Litis ꝯteſtatio an inducat per exceptionē factam a parte.

14 Actio pignoratitia directa ⁊ ꝯtraria quibꝰ cōpetat.

Actio pignoratitia ꝯtria non datur creditori ſcienti rem pignoratā alienā vel alteri obligatā vel morboſam.

15 Actiones bone fidei quare potius dicant ille que enumerantur in. §. actionū. de act. q̄ alie: cum in omni cōtractu requiratur bona fides.

16 Uſure petunt vt intereſſe hodie in actionibꝰ bone fidei poſt moram quatenus intereſt.

Uſure an ſint prohibite de iure ciuili.

17 Pecuniam dari quādo eſt in obligatione habet ratio lucri ceſſantis.

18 In obligationibꝰ facti quare ſuccedit obligatio ad intereſſe et in obligationibꝰ dandi non.

19 In obligationibꝰ facti poſt morā intereſſe eſt in obligatiōe: ſecus in obligationibus dandi.

20 In bone fidei ꝯtctibus non veniūt ea de quibꝰ cogitatū non fuit niſi cōprehendant ex natura actionis. ⁊ nu. 21.

22 Permutatio an poſſit fieri cum alio q̄ cum dño.

Res permutata ſi euincat datur regreſſus contra illum qui talem rem dedit.

23 Si duo permutant beneficia: ⁊ vnus non habet ius in bñficio non poteſt ille alius propria autoritate redire ad beneficium ſuum cum temerit renūtiatio.

24 Agens ad beneficiū permutatū non habet neceſſe probare permutantē habuiſſe ius in beneficio.

25 Confitēs vnū videt cōfiteri omne id ꝙ ſequit ex illo.

27 Replicās non videt cōfiteri que cōtinent in replicatione.

29 Delictum prelati ⁊ capituli ſimul preiudicat eccleſie.

30 Falſificans inſtrumenta vel acta in aliqua cauſa: an debeat perdere illam cauſam vel aliter puniatur.

31 Producēs inſtrumentū falſum vel minus ſolenne in ſui fauorem: an debeat ſecundū illud lʒ falſum vel inualidū iudicari ipſe producens. ⁊ nu. 39.

Producens inſtrumentū cenſet approbare ⁊ cōfiteri omnia in eo contenta.

32 Producēs inſtrumētū falſum ignorāter non cenſet in eo cōtenta cōfiteri: nec poſtea ſm illud iudicari: etiaʒ ſi expreſſe cōfiteat contēta in inſtrumēto eſſe vera. ⁊ nu. 33. ᵃ

34 Confeſſio emanata non habita mētione inſtrumenti: ſi illud inſtrumentū reprobet remanet cōfeſſio niſi pretextu inſtrumenti reprobati reuocetur.

35 Cōfeſſio emanata vigore inſtrumēti nō ſolēnis valet et non tollitur etiam inſtrumēto apparēte non ſolēni.

Producens inſtrumentū non ſolenne: cenſet in eo contenta confiteri. ⁊ nu. 38.

36 Producēs inſtrumentū pro ſe: vel ſtatutū: vel legeʒ: ſi poſtea appareat contra ſe an poſſit condēnari.

37 Reſcriptū lʒ dicat ſurreptitiū: poteſt tñ allegari in fauorem aduerſarij inquantū in eo narrabant aliqua in ſuū fauorem.

40 Inſtrumentū cōtinens factū indiuiduū non poteſt ꝑ parte acceptari ⁊ pro parte non: alꝫ ſecus: ⁊ idem dic in cōfeſſione. ᵇ

41 Sentētia lata pretextu falſe ꝓbationis an ſit nulla.

42 Falſitas poteſt allegari vſq̄ ad viginti annos.

Sentētia lata per ꝓbationes falſas infra quantū tempus et qualiter poſſit retractari.

43 Epūs pōt dici dñs redditū eccleſie quo ad adminiſtrationē non quo ad hoc vt poſſit fructꝰ ſuos in vſus cōuertere.

44 Patronus an poſſit petere ꝙ clericꝰ eccleſie patronate aſſignet quid ⁊ quantū expēdat pro ſuo victu.

45 Quādo eccleſia eſt collegiata: electio ſpectat ad collegiū non autem ad epūm niſi cōſuetudo aliter diſponat.

46 Eccleſia qñ eſt ſita in parochia alterius an epūs vel rector parochie in ea preſentabit.

Iuſpatronatꝰ non q̄ritur niſi ex cōſtructione ⁊ edificatione.

47 Iuſpatronatꝰ nō acqrit populo ſi eccleſia non hʒ patronū.

Iuſpatronatus an acquirat populus ex conſuetudine vel preſentatione.

48 Sentētia an poſſit dici nulla ratione incertitudinis.

49 Sentētia generalis in iudicijs vniuerſalibꝰ vel generalibꝰ toleratur: in particularibus ſecus. ⁊ nu. 50.

Sentētia hoc modo lata: pronūtio prout talis iudex in tali cauſa ꝓnunciabit: non valet.

50 Sentētia lata hoc modo: ꝓnūtiamus per omnia vt in ꝯſilio in actis reddito cōtinetur: an valeat.

51 Sñia interlocutoria valet etiā ſine ſcriptis dūmodo notariꝰ eam reducat in ſcriptis: diffinitiua vero dʒ fieri in ſcriptis.

52 Sententia lata hoc modo: condēno te ad petita: vel ad id qđ debes: valet.

Sentētia lata: vt. ſ. ꝓximꝰ: ex quibꝰ actis debeat certificari.

53 Eccleſia ſi aliqd allegat pro ſe nō tenet illud ꝯ ſe acceptare.

54 Producēs pro ſe ſciēter inſtrumentū falſum nō pōt ꝯ illud allegare falſitatē: ſecus ſi ignorāter.

55 Approbatꝰ ad vnū officiū non poſſum idē reprobare reſpectu eiuſdē officij vel diuerſi vbi conſimiles perſone admittūtur niſi ex noua cauſa ſuperueniēte. ⁊ nu. 56.

Approbatus in iudicē poteſt reprobari in teſtem.

Scholaris approbatus in rectorem ſtudij poteſt reprobari in examine.

57 Dubia ꝓbatio recipit interꝑtationē ex partium cōfeſſione.

58 Ex rei exceptione non fundat intētio actoris nec declaratur dubia probatio eius.

Articulans non fatetur.

1 CUm venerabilis. † Si reus a quo res petitur excipiat de permutatione ipſius rei facta cum actore non fatet per hoc actorē fuiſſe dñm: et exceptio falſi etiam poſt ſñiam poteſt opponi. Uel generalꝰ ſumma ſic. Excipiēs non videt fateriᵇ ea que in exceptione includuntur. ⁊ hoc primo. Exceptio falſi poteſt etiam poſt ſñiam opponi. ⁊ hoc ſecūdo. Diuidit principaliter in duas partes.

bbb

ᵃ ¶ Mihi nō plʒ. Ideʒ qđ Abb. tenet hic Inno. ꝑ quibꝰ optime facit qđ no. do. Anto. i. c. itelleximꝰ. in vlti. co. de iudi. vbi dicit ꝙ excōicatꝰ nō poteſt cōpellere actorez vt agat ꝯdictiōe ex l. diffamari. ꝯtrā tenet hic Imo. Zacharias.

ᵇ ¶ Non vř fateri. Adde Rom. i. l. cū mulier. col. v. ⁊ vi. ff. ſolu. ma. ⁊ in l. alia. C. de hiaq. vt indi. ⁊ Alex. in l. decē. co. vij. ff. de ver. obl. ⁊ Dy. in reg. excep. ⁊ ibi ſ. poſi. do. Boerij. ipſum Imo. etiā dubiā illius ꝓbationē non declarat ⁊ per Feli. hic col. iiij. et ſeq. ſaluis tñ limitationibꝰ ad primū dubiū. q̄s et ibi ponit Ang. in rub. inſti. de excep. co. xx. in ꝑn. de quo plene ꝑ Lāfrā. in c. qm̄ ꝯtra. §. exceptiōes. nu. 4. v̄ſi. iſtō quoq̄ eſt notādū. ⁊ ibi i apo. Celſi. ſ. de pba.

In prima ponit facti et ꝓceſſus narratio. In ſcða diffinitio
ibi:intellexim⁹. Prima ſubdiuidit in tres.nã pmo ponit pe
titionẽ actoris.ſcðo ibi:idẽ:rñſionẽ:exceptionẽ:ꝛ ꝓbationez
reorum.tertio ibi:ad hoc:replicationẽ et ꝓbationẽ actoris.
Scða ſubdiuidit etiã in tres partes. Prima ponit quoddaʒ
motiuũ diffinitionis ſoluẽs obſtaculũ. Scðo diffinit cauſam
quo ad ſpũalia ibi:qꝛ vero. Tertio quo ad tpalia ibi: verum
colligam notabilia principaliora. ¶ Caſus literalis. Epũs ſa
binẽ.habebat cãm cũ monaſterio Farfeñ. ſup eccña ſancti
Uiti corã auditoribus vtriuſqꝫ partis.petebat ſabineñ.epũs
ipſam eccñam in monaſterio Farfeñ.cum poſſeſſionibus et
pertinentijs ſuis dicẽs eandẽ tam in ſpũalib⁹ ꝙ in tpalibus
pertinere ad eccñam Sabiñ.ꝓcurator monaſterij nondũ epi
intentione fundata perpropere ſic rñdit ꝙ ꝛ ſi eccleſia predi
cta olim fuerit ecc̃ie Sabiñ.eã tñ epũs non põt vẽdicare cum
ex cauſa permutatiõis monaſteriũ Farfeñ.eam obtineat: ad
hoc ꝓbandũ quoddã exhibuit inſtrumẽtũ in quo prima fa
cie cõtineri videbatur ꝙ Theodoſius epũs cũ aſſenſu canoni
corum ſuorũ predictã eccñam ſancti Uiti cõceſſerat monaſte
rio Farfeñ.in cambiũ ꝓ quibuſdã eccleſijs ꝛ rebus alijs. ad
hoc epũs memoratus intẽtionẽ ſuã fundatã eſſe rñdit ꝑ hmõi
rñſionẽ:qꝛ cũ ꝓcurator monaſterij rñderit dictã eccleſiam ex
permutatione facta ꝑ ſabiñ.epm obtinere:ꝑ ꝯñs cõfitebat ſe
credere ꝙ dicta eccleſia tpe pmutationis ptinuit ad eccñam
ſabiñ.cũ pmutatio inter ꝯctus bonefidei cõputet.et celebra
ri non põt niſi cum vero dño.vel cũ eo q loco dñi habet.ꝛ ad
probãdum ꝙ dicta eccña pertineat in tpalib⁹ ad epm ꝑdictũ
quoſdã teſtes induxit per quos oſtendere nitebat ꝙ tã dictã
eccleſiam ꝙ molẽdina terras ꝛ alia bona eius ſabiñ.epi diu
tius poſſederũt:de illis ꝓ ſue voluntatis arbitrio diſponen
do. His ꝛ alijs examinatis dñs papa intellexit dictum epm
intentionẽ ſuã non ꝓbaſſe per teſtes vel rñſionẽ ſupradicti
ꝓcuratoris:qꝛ qui opponit exceptionẽ nõ vr confiteri inten
tionẽ aduerſarij vel per inſtrumentũ ad hoc exhibitũ ex ad
uerſo:qꝛ in eo Theodoſius epũs a quo permutatio facta ꝓpo
nitur nõ dicitur epũs Sabiñ.cuius in trãſcripto quo procura
tor vtebat appoſitum fuit ſabiñ.per vitiũ falſitatis: lʒ autẽ
nimis exceſſerit q tranſcriptũ illud falſauit:ꝛ delictũ perſo
ne nõ debeat in damnum monaſterij redundare:et falſitatis
exceptio ꝛ ante ſentẽtiã ꝛ poſt obijci poſſit vſqꝫ ad.xx.annos
veritate cõperta non vult papa ꝙ ꝑ hoc monaſterio preiudi
ciũ generet. Uerũtamen qꝛ conſtitit pape dictã eccleſiam ſan
cti Uiti ſitam eſſe in dioceſi Sabiñ.adiudicauit ei ius epãle
in omnibus in eadẽ exceptis illis que per autentica ſcripta
eidem epõ ſunt ſubtracta:cũ exempta non probetur quo ad
temporalia eiuſdem eccleſie abſoluit monaſteriũ ab impeti
tione epi:cũ ſuper hoc non ꝓbauerit ſe legitima pſcriptione
2 munitũ. Ber. ¶ †Et no.primo ꝙ in acceſſorijs poteſt libel
lus eſſe generalis:vt ptʒ ibi.cũ poſſeſſionibus et pertinẽtijs
ſuis.ꝛ de hoc plene ꝑ Inno.in.c.tanta.de exceſ.ꝑla.et de hoc
et qd cõprehendat noie pertinentiaꝝ plene dixi in.c.cum ad
3 ſedem.de reſti.ſpo. ¶ †Scðo no.ibi:vendicare.ꝙ lʒ rei ven
dicatio ſtricta ꝛ directa non competat niſi ei qui eſt effectus
dñs de iuregentiũ vel ciuili:vt.l.in rem actio.ff.de rei vendi.
tñ larga ꝛ vtilis cõpetit ei qui hʒ ius in re ſacra et religioſa.
licet non ſit verus dñs.vnde vt hic vides epũs vendicat ſibi ec
a cleſiaꝫ ꝛõne iuriũ que habet in ea.ꝛ de hoc dic vt no. Inno.
in.c.venerabilis.de relig.do.et vide qð dixi in.c. examinata.
4 de iudi.facit.l.qui tabernas.ff.de ꝯhen.emp. ¶ †Not.iij. ꝙ
vna eccleſia põt cũ pluribus permutari.ad hoc quotidie ſo
let allegari iſte tex.tñ hic loquit qñ pmutatio fit iure ꝓprie
tatis. Nunquid autẽ poſſit fieri iure tituli. Io.and.dicit hic
poſſe argui ꝙ ſic.ꝛ ꝙ hoc vidit ſepe fieri.alleg.in argu.c.ij.de
mu.peti.quod parũ facit.dictũ tamen ſuũ cõiter approbat.
et maxime per Fede.in tracta.ſuo de permutatione.c.xij.ꝛ ꝑ
Io.cal.hic:ꝛ do.de Ro.deciſi.xvi.hoc tamẽ dicunt ꝓcedere ſi
habẽs plura illa tenebat de iure cõi.ſi autẽ cũ diſpenſatione
vt ꝙ erant incompatibilia:tunc non põt hoc fieri:qꝛ diſpen
ſatio nõ tranſit in tertiam perſonã.de priui.c.ſane.et.vij.q.i.
c.petiſti. ¶ No.iiij.ꝙ vna eccleſia põt permutari pro alia ec
cleſia ꝛ rebus alijs.et ſi intelligit de rebus alijs.ſ. ſpũalibus
litera eſt clara.ſi vero intelligitur de rebus tpalibus tũc ob.
c.ad qões.de re.permu. Sed poteſt dici hoc.c. procedere qñ
eccñe permutant iure ꝓprietatis. nã tunc permutant velut
quedã tpalitates ar.c.i.de eo q mit.in poſ.ideo admixtio tẽ
poraliũ nõ nocet illi qñ pmutant iure tituli.ꝛ hoc no. ¶ No.
ibi:loco dñi ꝛc.ꝙ lʒ epũs nõ ſit rerũ eccleſiaſticarum et ipſarũ
eccleſiarum dñs:vt in.n.c.ij.de dona.habet tñ loco dñi:vnde
5 permutat ſicut dñs. Idem dic in quolibet alio prelato. †Nã
et ipſe tutor cũ bene adminiſtrat habet loco dñi:ſed cũ male
loco furis:vt.l.qui fundũ.§.ſi tutor.ff.ꝓ emp.non tamen per
hoc dʒ epũs exigere ſeruitia more ſeruili:qꝛ ſcriptum eſt. Nec
6 vt dñantes in clero.x.q.iij.c.i.in ſi. ¶ †No.vi.ꝙ epũs non põt
de iure cõi diſponere ad libitũ de reb⁹ ptinẽtib⁹ ad eccleſias
ſibi ſubiectas. Uel ſic.no.ꝙ lʒ epũs fundet intentum de iure
cõi ſuper eccleſijs ſue dioceſis reſpectu ſpũalium ſeu iurium
epalium.non tñ quo ad tpalia vt de eis poſſit ad ſuum vſum
diſponere niſi aliud ſibi ꝯpetat de iure ſpeciali etiã ſi eccleſie
vacent vt hic:ꝛ in.c.preſenti.de offi.ordi.li.vi. Idẽ dic in ab
bate reſpectu prioratuum ꝛ eccleſiarum ſibi ſubiectarũ.vt in
cle.qꝛ regulares.de ſup.neg.pre.poteſt tñ epũs vel alius prela
tus pſcribere vt aliquas eccleſias habeat tẽporaliter ſubie
ctas.vt hic not.probatur in ſi.facit.d.c.preſenti.ꝛ vide omni
no quod legi.ꝛ no.in.c.vt ſuper.de re.eccle.non alie.ꝛ cle.i.de
exceſ.prela.vbi no.que eccleſie dicunt de menſa prelati.ꝛ vide
qð no. Io.and.in reg.qui contra.de reg.iur.lib.vi.in mercu.
7 ¶ †No.ꝙ ſi tranſumptũ diſcordat ab originali ſtandum eſt
8 originali.cõcor.c.quoniã contra.de proba. ¶ †No.ꝙ ex in
ſtrumentis productis per aduerſariũ etiam ſi ſit reus poteſt
actor fundare intẽtionẽ ſuam:ꝛ ꝙ plus etiam ſi ſint ꝓducta
ad ꝓbandã exceptionẽ ſuper qua actor ſe fundare non põt.ꝛ
eſt ratio quia vtẽdo inſtrumẽtis efficiunt illa communia. vt
l.i.§.edenda.ff.de eden.ꝛ.c.ſ. perpetuus.cum ibi no. de ſide
9 inſtru.ꝛ.c.cum olim.de cenſi. ¶ †No.ꝙ eccleſia non debet pu
niri ſi ꝓcurator vel ꝑlatus falſat inſtrumentũ.facit etiam ꝙ
procurator non videt habere mandatũ ad illicita.l.ſi procu
rator.ff.de condi.inde.ꝛ.l.i.§.ſi ꝓcurator.ff.ſi quis ius dicen.
non obtẽpe.vbi patet ꝙ procurator ipſe ꝛ non dñs punit ex
10 ſua ꝯtumacia.vt in.c.i.vt li.non cõte. ¶ †No.ꝙ iudex poteſt
ſupplere ex officio allegando falſitatẽ notoriam inſtrumẽti:
maxime ad cõmodum publicũ:lʒ fuerit falſatũ per producẽ
11 tem. Alia expedient.j.cũ materia. ¶ †Potes tamẽ notare
b ibi:concedendũ.ꝙ per verbum cõcedo transfert dominiuʒ.
ego dico ꝙ hic non ꝓbatur hoc per verbũ in cambium huic
verbo adiunctũ.poteſt enim hic colligi ꝙ per hoc verbũ cõ
cedo transfert dñium ſi verba ꝑcedentia vel ſequẽtia hoc in
nuunt:vt ſi dicitur cõcedo hanc rem vtendã vel fruendã non
venit dñium ſed vſuſfructus.xvi.q.i.poſſeſſiones. Uel ſi dico
tibi ꝯcedo cauſa mortis.nam tunc verbũ concedo:reſtringit
vt non videatur de pſenti cõcedere.ff.de do.cau.mor.per to
tum.ꝛ.l.non omnes.ff.ſi cer.pe. Quid autẽ dicendũ in dubio
vt cum ſimpliciter ꝯceditur per hoc verbũ cõcedo:dic ꝙ idẽ
importat ꝙ dono.ad hoc vide ho.tex.in.l.ſi.ff.de dona.ꝛ.c.pa
ſtoralis.eo.tit.no.glo.ꝛ Bar.in.l.vxori.§.ſi.ff.de leg.iij. quod
puto verum:niſi ex circũſtantijs cõtrarium eliciat:vt ſi pul
cherrimũ equũ querẽti cõmodatũ quis ꝯcedat.facit qð no.
glo.in.l.cum quis.ff.ſi cer.pet.ꝛ hec no. ¶ Expediã more ſo
lito prius glo. Prima glo.dicit ſimilem caſum haberi in.c.
preterea.ij.de trãſac.dic ꝙ eſt ſimilis quo ad narrationeʒ fa
cti:ſed diſſimilis quo ad deciſionẽ.nam ibi fertur ſnia ex ſo
la ꝯfeſſione rei:hic econtra.ſed dicit bene ſm Io.an.ꝙ ibi rñ
dendo fuit pure ꝯfeſſus ꝛ non per viã exceptionis:ſicut hic.
nam excipiẽs non fatetur:vt in regu.exceptionẽ obijciẽs.de
reg.iur.lib.vi.ꝛ.l.non vtiqꝫ.ff.de excep. Et no.hoc pro teſtib⁹
cõcordandis qui dixerũt aliquã rem ſimilẽ vt non exigatur
omnimoda ſimilitudo:vide qð dixi in.c.trãſlato.de conſti.et
12 c.cum dilecta.de cõfir.vti.vel inuti. ¶ Oppo.videt enim †ꝙ
ex iſta ꝯfeſſione rei potuit epũs actor ſuam fundare intẽtionẽ
vt in.d.c.pterea.de elec.per inquiſitionẽ. Sol. dupliciter per
glo.ij.primo ꝙ hic fuit repẽtina ꝯfeſſio que non habet preiu
dicare nec debet ſufficere pro li.cõteſta. No.bene hanc glo.in
ſeq.ꝙ ꝯfeſſio facta indeliberate ꝛ ꝓpere non preiudicat:ſicut
in ſimili dicit glo.not.de ꝯfeſſione facta calore iracũdie in.c.
ex literis.de diuor.ſed quo ad iſtum tex.non placet mihi hec
glo.quia lʒ poſſit illico talis ꝯfeſſio reuocari.vt eſt glo. not.
in.c.apud.xxxij.q.i.ꝛ.c.ſi.de furetur.lib.vi.tamẽ ex quo ſi re
uocatur ſed datur perſeuerãtia vt hic dobat debebat valere:
13 vt in dictis iuribus.ꝛ.c. pterea.de teſti.cogẽ. †Forte ob hoc
tranſit ad ſecundã ſolu.ꝙ li.ꝯteſta.debet fieri per directã re
ſponſionẽ ad libellũ:vt in.c.vno.de li.ꝯte.hic autẽ excipiẽdo
ſub ꝯditione rñdit. Nec ſol.an ſit vera in ſe:dic vt habes tex.
et glo.in.c.ij.de li.ꝯteſt.lib.vi.ꝛ dicit hic Inno.ꝛ bene ꝙ ſiue
excipiẽdo ſiue rñdendo petitioni rñdeatur animo cõteſtãdi
litem facta erit cõteſtatio:qð dicit hic patere:quia hic id qð
vocatur rñſio etiã vocatur exceptio.ſed dic ꝙ non eſt bona ꝛ
formalis rñſio ad ꝯtrium:ꝛ ad iſtum tex.quia hic non qrit an
fuerit facta ꝯteſtatio:nam ꝯfeſſio facta ante litem ꝯte.preiu
dicat.vt in.l.i.ff.de cõfeſ.ꝛ no.glo.in.c.dudum.ij. de elec.et.ij.
q.i.nos in quẽdã.ꝛ ideo dic ꝙ cõfeſſio hic nõ preiudicat: quia
emanauit excipiẽdo:vt.ſ.dixi.ꝛ dicit tex.et dicetur latius.ſ.
in glo.ſup

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Eccleſiã. Uide Bal.ꝛ Pau.ðca. in.l. monumẽta. C.de lega.vbi dicũt ꝙ admittit libellus in quo patron⁹ eccleſiã tãꝙ ſuã petit.ꝙ etiaʒ tenet Abb. in.c. ꝓ illoꝝ. in prin.ſ. de preben.

b ¶ Uerbũ ꝯcedo. De hoc vbo ꝯcedo:vtrũ importet trãſlationeʒ dñij vl iuris:vide tex. iũcta glo.in.l.i.ff. de ꝯſti.prin.ꝛ ibi Ang. diſtiguẽtẽ ꝙ aut cõceſſio ſit ex cã ex qua ꝯſueuit dñiũ trãſferri:tunc importat dñij trãſlationẽ: aliſcecus:iurib⁹ ꝑ eũ all.de quo við etiã ꝑ glo. Bar.ꝛ dðs i.l.ſi.in ꝑn.ff. de dona.ꝑ Bart. in.l. vxori.§. ſi.ꝑ illũ tex.cũ glo.ff. de leg.iij.ꝑ Bal.i §.titi⁹ filios.ſi de feu.fue.ꝯtro. liter do.ꝛ agna. Ang. in.§.quia.vñ.i.in aut.de non alie.ꝛ pleni⁹ ꝑ do. Alex. Inno.in.l.cũ qd. ff.ſi cer.pe.ad quẽ te remitto cum alijs concor.ibi ꝑ eum all.

Sebaſti. Sapia.
b ¶ Uerbũ ꝯcedo. An ꝛ qñ vbũ cõcedo iducat dñij trãſlationẽ: vide Sali.in.l.ſi dona tione.C.de colla. Bal.in.l.cũ virũ. col.iij.C.de fideicõ.in.l.nõ ambigit.l ſi.ff.de legi. ꝛ Frãciſ.areti.in cõſi.cix.inci.lõga eſt iſta ꝯſultatio. Lix.ꝛ.x.col. Alex. in.l.a titio.col.ſi. ff.de ver.obli.ꝛ in d.l.ſi donatione. charta penul.ꝛ i l.ſi qs añ.in ſi.ff. de acq.poſ. Iaſ. in.l.i.col.ſi. verſ. ſecũdo põdera.ff. de legi.

Zacharias.
a ℭ De iure ciuili.
Et qd de iure ca
noni.vid de vtro
q an et qñ ſint p
miſſe:p Alex.ↄſi.
glix.in.i.ꝛ.ij.col.ꝛ
quaſi per totum.
volu.iiij.
Anto.Franciſ.
ℭ Circa hoc an ver
bũ ↄcedo:impoꝛ
tet trãſlationem
dñij: dicas q ſi
nõ appet alia cã
ex qua fiat cõceſ
ſio iportat dona
tionẽ.l.vxori.l.ſi.
ꝛ ibi gl.ꝛ Bar.ff.
de lega.iij.ꝛ pleni⁹
p Alex.i.l.cũ qd.
in ſi.ij.co.ff.ſi cer.
peta.ꝛ l.l.ſi pecu
niã.ff.de cõdi.ob
cau.ꝛ in.l.ſʒ ſi me
putẽ.in.§.i.de cõ
di.inde.ꝛ p Alex.
l.l.a titia.de ver.
ob.vbi dixit:q ſi
peto a te equũ cõ
modato:et tu di
cis ↄcedo ſimplr
itelligiť i cõmo
datũ:p tex.l.c.pa
ſtoralis.de locu.ꝛ
vide glo.in.c.i.de
vſur.in.vi.q dicit
q verbũ concedo
eſt verbũ genera
le.ꝛ tene mẽti qd
Bal.in.l. in vẽdẽ
tis.in.v.opp.C.d
ↄhen.emp.dixit
q ſi ↄcedo alicui
vſum pecunie di
cor mutuare pe
cuniã.ꝛ vide eũdẽ
in.c.i.in.§.ſi titi⁹.
in vſi.ꝛ nota q p
verbũ ↄcedo.ſi d
feu.fue.ↄtro.vbi
dixit q verbũ cõ
cedo eſt verbũ p
qd trãſferť iuſ p
cedẽte titulo ha
bili ad trãſlatio
nẽ:alſ nõ.ꝛ vide
Abb.in.c.paſto
ralis.d dona.vbi
dixit q cõcedẽs
vř ↄcedere iuſ q
hʒ in re.ꝛ idẽ di
cit in.c.cũ adt.de
iurepa.ꝛ id dice
bat Bal.in.l.mo
numẽta.C.d legi.
q ↄcedẽs caſtrũ
vř cõcedere iuſ
qd habet in illo.
et vide Flo.in.l.
arborib⁹.l.§.vſu
fructuarius.ff.de
vſufr.vbi dixit q
eſt verbũ trãſfe
rẽs titulũ habilẽ
ad trãſlationem
dominij.

in glo.ſuper ver.fuiſſe cõfeſſus. ℭ Glo.in ver.bo
neſidei. Facit duo:nam primo querit que dicanť
actiones bone fidei:et que ſtricti iuris. Secundo
querit quare alique actiones dicunť dũtaxat bo
neſidei cum in omni ↄtractu ↄſideretur bona fi
des.Secũda pars ibi:nec dicuntur. ℭ Venio ad
primã partẽʒ in qua dic declarãdo glo.q omnes
actiones regulariter ſunt ſtricti iuris ꝓter actio
nes enumeratas.inſti.de act.§.actionuʒ.ꝛ hoc in
14 glo.in qua enumeranť.xvij. † Et quatenus enu
merat actionẽ pignoratitiã:dic ſm Pe.ꝛ Abb.
tam directã q ↄtrariam.eſt enim duplex:quedã que
datur debitori debito ſoluto:alia que datur cre
ditori ſi res ſibi pignorata ſit aliena:ꝛ iſta appel
latur pignoratitia ↄtria ad hoc all.tex.apertuʒ in
l.tutor.§.ↄtriam.ff.de pig.act.non tñ cõpetit ſi cre
ditor ſciebat rem pignoratã eſſe alienã vel obliga
tam vel morboſam:vt ibi dr.adde glo.actionẽ ex
ſtipulatu de dote:vt habetur in.d.§.actionum.
15 ℭ † Venio ad ſecundã partem:ꝛ quero quare ali
que dicanť actiones bonefidei ꝛ alique ſtricti iu
ris:cum in omni ↄtctu cõſidereť bona fides.l.bo
nam fidem.C.de act.ꝛ obli.vnde hoc reſpectu oĩs
contractus poteſt dici bonefidei.ita ſumiť in.c.ij.
xxvij.q.i.ꝛ adeo ↄſiderať bona fides q ſi interue
nit dolus aut ↄctus eſt nullus aut irritať.de quo
dicendũ vt plene no.per glo.ꝛ doc.in.c.cũ dilecti.
de emp.ꝛ vẽdi.Sol.glo.fatetur q in omni cõtra
ctu ↄſideratur bonafides.ſed ponit tres differen
tias ratione quarum diuerſificanť in omnibus.
16 Prima † quia in actione ſtricti iuris non venit
niſi q ſtricte exigit actionis natura:vnde non ve
niunt vſure ex mora niſi ſpecialiter ſint promiſſe.
vt.l.iij.ff.de vſur.ſed in actionib⁹ bone fidei ſic.vt
in.l.iulianus.§.ex vendito.ff.de act.emp.ꝛ l.cura
bit.C.eo.vbi dr: q ſi emptor diſtulit ſoluere pretiũ
rei empte cuius fructus ꝑcepit agitur cõtra eum
nedum ad pretiũ:ſed etiam ad vſuraʒ pretij:quia
ex quo ꝑcepit fructus equiſſimũ eſt vt ſoluat pre
tium ꝛ vſurã pretij.vt ibi dicit Io.and.hoc proce
dere ſm leges:ſed ſm canones cõtra. Idem forte
hodie ſm leges:ſm eũ ꝛ ſm Abb. per no.in.c.iij.
de vſur.quaſi dicãt q cum hodie multi tenẽt vſu
ras ꝓhibitas etiam de iure ciuili ceſſabunt vſure
etiã in iſtis ↄctibus bonefidei.Aduerte an vſure
a ſint ꝓhibite de iure ciuili.ᵃego pleniſſime dixi in
c.cum ſit.de fo.cõpe.ſed an in ↄctibus bone fidei
ceſſent hodie vſure ſaltẽ de iure canonico.ego di
co q ceſſant quatenus petũtur vt vſure:ſed ſi pe
tuntur vt intereſſe:tũc quaten⁹ intereſt peti poſ
ſunt.ita voluit glo.no.in.d.l.curabit.et in.c.con
queſtus.de vſur.vbi plene hoc examino.facit.c.di
lecti.de fo.cõpe.ꝛ in.c.peruenit.de fideiuſ.cũ ſimi.
17 Et per Inn.in.c.ſacro.de ſen.excõ.vbi dr † q vbi
pecuniã dari eſt in obligatione habebiť ratio lu
b cri ceſſantis:ᵇquod eſt bene no.ad idem all.l.non
vtiq.in ſi.ꝛ qd ibi no.Bar.ff.de eo qd cer.lo.dico
18 plenius in.d.c.cõqueſtus. ℭ † Scd̃a differẽtia eſt
quia in actionib⁹ ſtricti iuris non venit intereſſe
ſi rem mihi dari eſt in obligatiõe:ſecus ſi rem tra
di vel factum.vt.l.vbi autem.ff.de ver.obli.et.l.ſi
quis ab alio.de re iudi.ſed iſta omnia veniunt in
actionib⁹ bonefidei.l.i.ff.de ac.emp.Aduerte hec
enim differentia poteſt intelligi dupliciter.Pri
mo q in actionib⁹ ſtricti iuris nõ venit intereſſe:
id eſt non liberať quis ſoluẽdo intereſſe vbi rem
dari eſt in obligatiõe:ſecus ſi rem tradi vel factũ.
et hic intellect⁹ eſt verus in ſe:ꝛ ꝓbatur in iurib⁹
ſuperius all.Et eſt ratio diuerſitatis:quia ſi pre
ciſe cõpelleretur ad factum vel ad rem tradendã:
quod etiã conſiſtit in facto eſſet quedã ſpecies ſer
uitutis:quod iura abhorrẽt.l.titio.ff.de condi.et
demõ.facit quod no.glo.in.l. cum antiquitas.C.
de vſu ꝛ habi.non ſic cum rem dari eſt in obliga
tione:quia dare eſt accipientis facere:id eſt facere
alium dominũ per traditionem.inſti.de act.§.ſic
itaq.q ↄſiſtit in puro facto.hanc rationeʒ alleg.
Bar.in.l.ſtipulationes non diuidunť.ff.de verb.
obli.vbi pleniſſime ꝓſequitur iſtam materiã.ſed
lʒ hoc dictum ſit verum in ſe:tamen non cõuenit
hic intellect⁹ materie noſtre:quia ex hoc ſequereť
q in ↄctibus bone fidei dãdo intereſſe quis libe
raretur:qd eſt falſum apparẽte re que debetur.vt
l.is qui.ff.cõmo.ꝛ.l.ex empto.ff.de ac.emp.no.in
19 c.cum ioannes.de fide inſtru. ℭ † Ideo do ſecun
dum intellectũ qui conſiſtat magis in ſubtilitate
vt dicamus q in actionib⁹ ſtricti iuris venit in
tereſſe ſi rem tradi vel factum eſt in obligatione:
id eſt q ipſum intereſſe eſt in obligatione et peti
poteſt:qd intellige poſt moram.vt.d.l.ſtipulatio
nes.in ſi.ꝛ ibi hoc tenet glo.ꝛ Bart.ꝛ Dy.in reg.
mora.lib.vi.nam aliqui volunt q intereſſe nõ eſt
in obligatione nec peti poterat etiam poſt morã:
ſed debet peti ipſa res:ꝛ intereſſe venit poſt cõdẽ
nationem per officiũ iudicis. Sed primum dictũ
cõmunius eſt ꝛ verius in actiõibus vero bone fidei
ipſuʒ intereſſe nõ venit.i.nõ eſt in obligatione vt
peti poſſit:ſed debet peti res ꝛ in defectum venit
intereſſe:vt ꝓbari videtur in.d.l.ex empto. nã vt
ibi dicit tex.nihil magis bone fidei cõgruit q id
preſtari qd inter ↄtrahentes actum eſt:quod no.
20 ℭ † Fatetur tamen iſta glo.quia in bone fidei cõ
tractibus quãdoq non veniunt ea de quibus co
gitatum non fuit:nam ſi vẽdo fundum vel domũ
non veniũt ceſa ꝛ rupta:quia non ſunt pars fun
di niſi actũ extiterit vt venirent.vt.l. fundi.§. ru
pta.ff.de act.emp.ꝛ vend.ꝛ dic ceſa vt carbones ꝛ
arbores ceſe.rupta vt harena creta et ſimilia que
ſunt in fundo.vt ibi dicit tex. Tertia differentia
eſt quia in actionib⁹ bone fidei multum exuberat
officiũ iudicis ꝛ pleni⁹ ſuccurriť q in aliis.ꝛ pro
pter has differẽtias ille actiões vocanť ſtricti iu
21 ris et iſte bone fidei. ℭ † Cõtra ꝓcedẽs dictũ glo.
opp.de.c.cum eccleſia ſutrina.de cau.poſ.ꝛ ꝓprie.
vbi dicitur q in iudicio veniunt ea etiam de qui
bus actum non fuit vt venirent.qd eſt contra.d.l.
fundi.ſed dic q illud intelligitur de his que poſ
ſunt cõprehendi ex natura actionis:vt pleni⁹ no.
in.d.c.ꝛ in.l.ſolemnis.ff.de iudi.alſ extranea non
veniũt.vt.l.non poteſt videri.ff.eo.ꝛ hoc ſic decla
c raui vltra alios in fauorẽ canoniſtaruʒ ᶜqui hanc
materiã vt pure legalem intelligere non ſolent.ꝛ
habes conſimilẽ glo.in.d.§. actionũ. ℭ Sed quo
ad quem effectũ allegauit iſte q permutatio com
putetur inter ↄtractus bone fidei.Sol. nõ poteſt
hoc colligi ex tex.nec extra ſed forte voluit dicere
q cum permutatio eſſet ↄtractus bone fidei debe
bat iſte abbas agnoſcere bonaʒ fidem:ac etiã de
buit credere eccleſiã iſtam pertinere ad epm cum
quo ↄtrahebat permutationẽ.hoc tñ non multuʒ
22 refert. ℭ † Quero quare permutatio non poteſt
fieri niſi cum dño vel eo qui eſt loco dñi.Sol.dicit
glo.in ver.loco domini.quia qui dat alienaʒ rem
non ↄhit permutationẽ:vt.l.i.ff.de re. pmu.certe
per hoc non ſoluitur formaliter queſituʒ.nam de
hoc poteſt queri quare non ↄhit permutationeʒ:
nec hoc abſolute tenetur:quia tradẽs rem alienã
bona fide ↄtrahit permutationẽ.vt not. glo. po
nens opi.ↄtrias in.d.l.i.ſed glo.fuit hic locuta ſm
opi.Pedij iuriſcõ.de qua ibi:ꝛ plene per Dy.in
l.i.ff.de re.permu.dic tu poſt Bar.in.d.l.i.ff.eo.q
aut volẽtes permutare vtuntur verbis denotãti
bus tranſlationẽ dñij:vtputa dabis mihi equũ et
dabo tibi codicẽ:ꝛ tũc cum non dño permutatio
contrahiť ꝛ ꝓcedit hoc caſu opi. Pedij:et eſt ra
tio:quia non dñs non facit tradẽdo rem alienam
alium dñm:quia nemo dat q non habet.vt.l.tra
ditio.ff.de acqui.re.domi.ꝛ.c.quod autem.de iu
repatro.nam vt ibi dicitur pro nõ dato habetur
qd ab illo datur qui de iure dare non poteſt.per
mutatio autem ſumit initium non ex ↄſenſu ſim
plici ſed ex rerum traditione ꝛ trãſlato in alium
dño:vt.d.l.i.ꝛ.l.ex placito.C.eo.cum ſit ↄctus in
nominat⁹:vt ibi.Aut volẽtes ꝓmutare vtunť ver
bis ſapiẽtibus puri facti traditionẽ:vt ego acci
pio codicẽ tuuʒ ꝛ tu meũ digeſtũ: vel vtunť verbo
tradere:vel ſimili:ꝛ tunc ꝓmutatio poteſt perfici
cum non dño:quia ſatiſfactũ eſt verbis ↄhentiũ.
et cum hoc tẽperamẽto intelligas hãc allegatio
nem que poniť in tex.puto tñ q re alteri⁹ euicta

↪ Sebaſti. Sapia.
b ℭ Lucri ceſſan
tis. Qñ habeať
ratio lucri.vltra
all.hic p Feli.vi
de Deci.in cõſi.
clxi.col.iiij.verſi.
tertio generaliť.
Areti.in cõſi.ix.
inci.elegãter:ꝛ ve
re.circa ſi. Alex.
in ↄſi.cxc.inci.vi
ſa ſcriptura pri
uata.l ſi.in.ij.col.
Rapha.cu.in ↄſ.
cxxxix.inci.P.
laic⁹.co.ſi.ꝛ Ro
ma.in ↄſi.ci.inci.
ꝓpoſite cõſulta
tionis.vbi dicit:
q ſi nõ dediſti pe
cuniã quam debe
bas:ꝛ ego accepi
pecuniã ſub cam
bio:teneris mihi
ad illud itereſſe.
↪ Sebaſti. Sapia.
c ℭ In fauorẽ ca
noniſtarũ.Videť
tñ q hec materia
ad canoniſtas ni
hil ſpectet:qꝛ in
quit Bald.in.c.i.
col.vlt.ꝓpe ſi.de
pl⁹ pet.q de eqta
te canonica oẽs
ↄctus mũdi ſunt
bonefidei. ſequiť
Iaſ.i.§.actionũ.
colũ.ij.et col.vij.
inſti.d act.tñ idẽ
Iaſ.in.l.ſi fund⁹.
in pn.ff.ſi cer.pe.
ſentit ↄtrũ ꝛ cla
ri⁹ in.l.qd te.col.
pe.co.ti.vbi ↄtra
Bal.adducit hãc
decret.et ita ſen
tit Abb.hic.

poteſt is q rem perdidit habere regreſſum cōtra
tradentē:ſic obſeruaꝛ in cōtractu venditionis.de
quo tamen dicendū vt no.in.d.l.i.ff.ꝛ.C.eo.ꝛ hoc
no.quia canoniſte non declarant hic. In dubio
autem credā actum vt trāſferaꝛ dn̄ium: quia hoc
23 videꝛ de natura pmutationis. arg.d.l.i.† Et per
hoc dicendū q̄ ſi duo permutāt beneficia a ꝛ alter
non habet ius in ſuo q̄ nulla cōtrahiꝛ pmutatio:
vnde recipiēti beneficiū alterius nullū ius acqui
ritur:tum quia non contrahitur permutatio cuꝫ
non habēte ius cum ſaltē tacite videaꝛ actū vt be
neficiū ſuum aſſignet ꝛ non alienum:tum quia ſu-
perior non intēdit cōferre ius niſi loco bñficij ſui.
et ita cōcludit Fede.in trac. permutationū.c.x. p
iſtam ꝛ alias rationes.ꝛ iſto caſu nō curarē de va
rietate verboꝝ:de qua.s.ꝑpter rationes ꝑgi.all.
non tñ debet quis ꝑpria autoritate redire ad be-
neficiū ſuum ex quo tenuit renūtiatio:lꝫ ex cauſa
permutatio non tenuerit:ſed cum ſuperioris au-
toritate.de quo tñ dic vt no.Fede.in.d.trac.c.v.et
per Io.an.in.d.c.vnico.de re.permu.lib.vi.vide
tex.no.ꝛ qđ ibi no.in.c.ſi beneficia.de ꝓben.lib.vi.
24 † An autē agens pro beneficio pmutato habeat
neceſſe ꝓbare permutantē ſecum habuiſſe ius in
beneficio:b vide per do.de Rota deci.cxv.vbi di-
cunt q̄ non:ſed ſufficit ꝓbare illum habitū et re-
putatū pro tali ꝛ fuiſſe in poſſeſſione illius benefi
cij.qđ no.ꝛ facit qđ in ſimili no. Inn.in.c.veniēs.
de ver.ſigni.lib.vi. ¶ Oppo.ꝛ videꝛ q̄ ſuper illa
ꝯfeſſione ꝓcuratoris poſſit eps fundare intentio
nem ſuam:nam ex quo fuit cōfeſſus pmutationeꝫ
fuiſſe factā cum epo ergo cōfitebaꝛ eccleſias illas
pertinuiſſe ad epm quia pmutatio non fit niſi cū
25 dño.vt.s.dixi.† Et qui confitetur vnum ꝯfitetur
omne id q̄ ex illo ſequiꝛ.viij.diſt.quo iure. Sol.
glo.in ver.fuiſſe ꝯfeſſus.intrat hāc materiā ꝛ du-
26 bie loquiꝛ:ſed ſi bene ponderet:† hoc intendit q̄
procurator fuit hic ꝯfeſſus excipiēdo:is autē qui
excipit quāuis cōfiteaꝛ factū contentū in exceptio-
ne:non tamē cōfitetur id q̄ iure eſt tacite compre
henſum in ipſa exceptione. Exemplū:excipio de
permutatione per hoc bene fateor permutationē
interueniſſe inter te ꝛ me:quia expſſe hoc dico:ſed
nō fateor q̄ res vere ſpectabat ad te:quia potuit
eſſe pmutatio de facto.ꝛ hoc qđ pertinuerit ad te
ego nō cōfiteor:vnde cum ꝓponā factū excipiē-
do ꝛ repellēdo te ab intētione tua:non debet dici
q̄ ego confiteor intētionem tuam ne vna ꝛ eadem
confeſſio opereꝛ cōtrarios effectus.contra.c.ma-
iores.de baptiſ.ꝯſuluit tamen glo.ad omne peri-
culum euitandū vt quis excipiat ſub conditione
vt ſi volo excipere de pacto de non petēdo dicam
nō confiteor te mihi mutuaſſe ꝛ eſto q̄ ꝓbaretur
dico te mihi feciſſe pactum de non petēdo.ꝛ idem
de excipiente de interruptione cōtra preſcriptio
nem:ꝛ in coniuge excipiente de ꝯſanguinitate cō
tra coniugem eam vendicantem ꝛ ſimilibus.tunc
enim in dubio non poteſt aduerſarius ſe funda-
re ſuper illa ꝯfeſſione.ꝛ hanc glo.ſic intellectā no.
¶ Et ſcias q̄ extra glo.multum in hac materia
in diuerſis locis variarunt doc.ꝛ per ordinem ſit
prima hec opi.glo.quam apertius tenet hic In-
nocen.dicens q̄ aut non excipiendo:ſed alio mo-
do confitetur quis intentionem aduerſarij:ꝛ ſibi
preiudicat adeo q̄ contra ſuam confeſſionem nō
poteſt aliquid dicere niſi ꝓbaret errorem ante ſen
tentiam:de quo dicendum vt plene dixi in.c.ſi.de
confeſ.ſed ſi nō ꝯfitetur ſed ſolum excipiēdo pro-
ponit:ꝛ non poteſt dici q̄ confiteatur nec q̄ cre-
dat:qui enim excipit nō credit ſm eum nec diſcre
dit:imo dici poteſt q̄ dubitat et quaſi inter duo
veriſimilia deducitur.C.eodem.l.ſi quidem.hanc
opi.clarius ꝛ latius ꝓſequiꝛ.ꝛ tenet glo.in reg.
exceptionem.de regu.iur.libro.vi.vbi dicit q̄ illa
via negandi factum non eſt tuta cum doceat men
tiri ſi veritas vel conſcientia eſt in oppoſitum.di-
cit tamen q̄ ſi pure excipit non per hoc actor po-
teſt intentionem ſuam fundare per regulam hic
et ibi traditam.ꝛ huius dicti triplicem reddit ra
tionem quam ibi videas. Idem videtur tenere
Specula.eodem titu.in.§.viſo.verſicu.quid ſi reus.ꝛ ſequen.ſentit Cy.
in.l.exceptionem.C.de ꝓba.ꝛ.l.ſi quidem.C.de except.vbi late hoc pro
c ſequitur.Secunda opi.eſt Accur.in.l.non vtiqꝫ c.ff.eo.ꝛ in.l.ſi quidem.
C.eo.q̄ aut excipiens primo negat ꝛ non videtur fateri.vtputa ſi dicit.
nego obligationē ꝛ inq̄tum apparet dico te mihi feciſſe pactū de non
petendo.ꝛ in hoc caſu intelligit iura que dicūt quod excipiens non vi
detur fateri.Aut ſimpliciter excipit ꝛ videtur fundata intentio aduer
ſarij:hanc opi.ſecutus eſt Cy.in regu.prealleg.Tertia fuit opi. Bar.
in.d.l.non vtiqꝫ.reducentis ad concordiā dictas opi.dicit eñ q̄ ſi reus
pure excipit ꝛ actor ex toto negat exceptionē ꝛ non poteſt actor ſup il-
la ſe fundare per.l.cum de indebito.ff.de ꝓba.ꝛ per regulaꝫ ex eo.de re
gu.in.lib.vi.Exemplum dicis me tibi obligatum occaſione mutui.ex
cipio q̄ mihi feciſti pactū de non petēdo.tu hoc negas:dicis intētionē
tuam fundatam ex verbis meis.certe nō bene dicis per predicta. Aut
confiteris factū ſed negas ius:vtputa q: fateris pactum de non peten
do:ſed dicis illud inualidum ratione minoris etatis vel alia ratione:ꝛ
tunc poteris te fundare ſup exceptione mea per.l.qm̄.ff.de his qui no.
infa.Hec opi.Bart.iudicio meo eſt cōtra hunc tex.nam epiſcopus hic
confitebatur permutationē de facto interceſſiſſe:vt clare colligitur ex
tex.ſed eam impugnabat forte ex defectu alicuius ſolennitatis:ꝛ tamē
non potuit fundare intentionem ſuam ſuper illa exceptione: niſi dice-
res q̄ iſte procurator non excipit pure ſed conditionaliter.ſed pro pri-
mo facit ratio litere:q: papa in decidendo non ſe fundat ſup conditio
ne ſed ſimpliciter ſuper exceptione.ꝛ ad.l.qm̄.quam alleg. Bar.reſpō-
deo q̄ hoc non probat.loquitur enim in trāſigente ſuper crimine:ꝛ di-
cit q̄ trāſigendo videtur fateri crimen.Videtur enim feciſſe metu pro
bationis future:ꝛ ſic nō loquiꝛ in excipiente:q: excipiēdo intendit re-
pellere aduerſarium ab intentione ſua.Quartam opini.poſuit Iaco.
de are.vt recitat Cy.in.d.l.ſi quidem.diſtinguens multas formas exci-
piendi.Aut enim reus ſic reſpondet confiteor obligationem:ſꝫ tu feci
ſti mihi poſtea pactum de non petendo:ꝛ tunc niſi probet exceptioneꝫ
condemnabitur:q: fundata eſt per ſuam puram confeſſionem intentio
actoris.ad hoc adducit.d.l.ſi quidem.ff.reſpō.ꝛ.l.i.ꝛ.l. exceptionem.C.
de probaꝛ.et no.q: veriſſimum eſt q: confeſſio eſt ſeparata ab exceptio-
ne.ꝛ eſt de hoc ho.tex.in.c.preterea.ij.de tranſact. Aut reus dicit non
confiteor obligationē.ꝛ ſi de ea appareat:dico q̄ feciſti mihi pactuꝫ de
non petendo.ꝛ tunc non poteſt actor ſe fundare ex illa cōfeſſione : quia
obligationem negauit:aut dixit ſi obligatio preceſſit vt aſſeris.tamen
tu feciſti mihi pactum de non petendo. ꝛ tamen non dicitur confiteri
nec negari.ꝛ ſic nō poteſt actor ſuper illa ſe fundare.ꝛ hoc caſu dicit lo
d qui hanc decre.ꝛ.l.non vtiqꝫ d.preallegata.cum ſimi. quaſi velit ſecus eſſe
quando reus pure exciperet.puta ſi diceret. tu feciſti mihi pactum de
non petendo:q: tunc videtur tacite confiteri obligationem.ꝛ in hoc ac
cedit ad opi.Accur.ꝛ Cy.d.Anto.videtur in effectu ſequi primā opi.
que mihi ſatis placet:cū regula exceptionē.ꝛ.l.non vtiqꝫ.loquantur in
diſtincte.ergo ſimpliciter ſunt intelligende vt ſtans in finibus mere ex
ceptionis non videatur confiteri.ꝛ ſic niſi actor ꝓbet intētionem ſuam
videtur reus abſoluendus vt hic.limita tamen vt colligi poteſt ex pre-
dictis:q: ſi pure confitetur obligationem ꝛ immediate excipit ſibi pre
iudicat.Item ſuper puro facto exceptionis poteſt actor ſe fundare.ad
hoc allego tex.no.in.c.ex parte decani.de reſcrip.vbi ille excipiēdo di
xit ſe ꝓcuratorem reuocaſſe ꝛ aduerſarius ſuper illa reuocatiōe ſe fun
dauit.nam reſpectu eius quod ponitur explicite in ipſa exceptione nō
habet ipſe reus aliquā excuſationē. videmus enim q̄ ſi excipiendo ne-
gauit:ꝛ poſtea ſuper illo conuincitur punitur in penam mēdacij.vt.l.
pe.ff.de rei vendi.ꝛ aut.contra q propriam.C.de non nu.pecu. Tertio
limitari poteſt ſm.d.Anto.quādo actor vult ſe fundare ſuper facto in
tercluſo prout eſt in facto non prout eſt in iuris effectu.nam illud vide
tur reus fateri excipiendo.Exemplum ſi enim agitur ex maleficio infa
mante opponens tranſactionem videtur fateri factum ex quo infama
tur.all.d.l.qm̄.ff.de his qui no.infa.certe illa lex hoc non ꝓbat:q: vt.s.
dixi non loquitur in excipiente:ſed in tranſigente:cum cōſtat de tranſ
actione ꝛ de maleficio obiecto ſed hic nos loquimur qñ nullo modo cō
27 ſtat de facto niſi ex eo q: ſimpliciter iſte excipit.¶ † Iteꝫ aduerte q: q̄
dixi de exceptione habet locum in replicatione vt actor replicans non
videatur fateri:vt dixi in reo excipiēte ſm gl.no.in.d.regula exceptio
nem.ideo q: ſicut ſe habet exceptio ad actioneꝫ.ita ſe habet replicatio
ad exceptionem.eſt eñ replicatio quedaꝫ exceptio exceptionis:vt.l.ij.
ff.de excep.ꝛ per hec habes plene ꝛ clare hunc articulum examinatuꝫ.
¶ Et notabis ex ꝓdictis multas practicas excipiendi vt euiteꝛ opi-
niōes:ſis cautus vt taliter excipias q̄ nullo modo videaris fateri.Itē
tene menti dictum Bar.q̄ actor negans ex toto exceptionem non po-
teſt ſuper ea aliquo modo ſe fundare.quod intelligo etiam ſuper eo qđ
28 explicite continetur in ipſa exceptione:quod declara vt.s.¶ † Oppo.
vlterius.de.c.olim.de reſcrip.vbi cōmittēs falſitatem in cauſa perdit
cauſam.ergo monaſterium debuit hic ſuccumbere cū pars ſua falſaue
rit inſtrumentum.Sol.glo.in ver.per vitium.ſentit hoc contrarium ꝛ
non ſoluit.ſed glo.ſequēs videtur ſoluere q̄ contrarium ꝓcedit in pri-
uato falſante in cauſa ꝓpria.hic vero cum procurator falſauit in cauſa
eccleſie.nam vt dicitur in tex.delictum perſone non debet redundare in
damnum

Zacharias.
a ¶ Bñficia. Ad-
de de hac.q.iiij.
Car.in cle.i.ſi re.
pmu.et Bal.i.l.i.a
col.iij.verſi.q̄ro
an poſſet ſpūalia
C.eo.titu.
Sebaſti. Sapia.
b ¶ In bñficio.Vi
de Rotā ita ꝯclu
dētē i deci.i.ꝛ.iij.
i nouis.ꝛ Semi.
in.c.i.co.vi.verſi.
ſed circa pmiſſa.
de re.pmu.lib.vi.
ſed ꝯtrā ptē dicit
magis cōmuni-
ter teneri.ꝛ eā de
fendit do. Sozi.
in ꝯſi.clxvi.icip.
in pmio.in.i.pte.
c ¶ Non vtiqꝫ.Tn b
pōdera quia tex.
iſte dixit nō intel
leximꝰ p exceptio
nē huiꝰ ꝓcurato
ris:ſꝫ iſte ꝓcura-
tor excipit cōdi-
tionaliter: ergo
iſte intelligiꝛ qđ
tūc nō fateꝛ exci-
piēs q̄re excipit
cōditionaliter.et
all.iſte tex.forma
liter.l.non vtiqꝫ.
vbi dr̄ nō exiſti-
maꝛ ꝯfiteri de in
tētiōe actoris cū
reꝰ vtiꝛ exceptio-
ne.ꝛ pōdera vnū
qđ cū glo.ſint di-
ſcordes in hoc:q:
gl.i.l.nō vtiqꝫ.co.
ti.ꝛ i.l.nemo.tꝫ q̄
nō vr̄ confiteri.ꝛ
glo.in.l.ſi qdē.C.
eo.ti.tenet ꝯtra.ꝛ
in.§.ſancimus.i
aut.de exhi.reis.
tenet etiā ꝯtrā.et
ſic iſte gl.ſunt cō
trarie.ꝛ eſt dubi-
tatio non medio
cris. vnde vr̄ q̄
iſte tex.tollat iſtā
dubitationem:et
iſtđ ē dictū meū.
ꝛ ad hoc adduco
tex.in.c.cū veniſ-
ſent.de iſti.cū ex-
cipit q̄ nō ſpecta
bat ad archiepꝫ:
q: perpetuo cōtu
lerat archiepō.
Andre.Barba.
Sebaſti. Sapia.
d ¶ In.l.nō vtiqꝫ.
Vide ibi latiſſi-
me p Bartho.So
zi.ꝛ p Alex.Are.
ꝛ Moder.l.l.de-
cē.ff.de ver.obli.
Bal.i.l.polla.co.
ij.C.de his q.vt
indig.

damnū eccleſie. Non obſt.c.tum ex literis.de in inte.reſti.vbi
ex delicto falſitatis fuit lata ſnīa cōtrā eccleſiā: quia ſm glo.
ibi deliquit tota eccleſia.hic vō non conſiſtit capitulū fuiſſe
in culpa.imo innuit ꝯtrium in eo ꝙ dicit delictū perſone ⁊c.
29 ¶ † No.duo ſing.ex hac glo. Primo ꝙ delictū prelati et ca-
pituli nocet eccleſie.idem not.glo.in.c.ij.de ordi.cog.vide ta
de hoc qđ plene dixi in.c.j.de do.⁊ contu.⁊ no.bene quia ſen-
tit hic glo.ꝙ etiam in iudicio delictū ſolius prelati non no-
a cet eccleſie.[a] cuius ꝯtrium tenet glo.in reg.delictum.in.vi.per
30 c.cum olim.de cenſi.ſed vide qđ dixi in.d.c.j. ¶ † Scđo prin-
cipaliter no.ꝙ cōmittens in iudicio vitium falſitatis debet
perdere cauſam: ſi falſitas eſt talis que cauſe preiudicare pōt.
Jo.⁊ do.Anto.tranſeunt ſimpliciter cum dicto glo.ſed ego
alle.Bar.in.l.in fraudem.§.quoties.ff.de iu.fiſci.in ꝯtrium di-
cit enim ꝙ cōmittens falſum circa inſtrumēta vel teſtes non
ex hoc perdit cauſam: lʒ aliter poſſit puniri de falſo.al.l.di-
uus.ff.de re iudi.⁊.l.qui agnitis.ff.de excep.que bene faciūt:
ſecus ſi committitur falſum circa acta cauſe: per tex.illius.§.
quoties.vbi tex.aperte videt̄ innuere ꝙ debebat perdere cau
ſam.generaliter tū glo.ibi dicit ꝙ qui falſitatem cōmittit in
cauſa debet perdere cauſaʒ.ſed vt predixi Bar.reſtringit ad
acta.⁊ ſic in veritate loquitur ille tex.⁊ ita intelligit gl.in.l.j.
C.de formu.que eſt no.⁊ ponit ibi aliū intellectuʒ ad.§.quo-
ties.ꝙ loquitur in cauſa fiſci que agitur apud procuratorem
fiſci.⁊ ſic in veritate loquitur: lʒ Bar.⁊ gloſ.ibi extendant ad
omnes.⁊ ꝙ non habeat locum in priuata cauſa. optime facit
c.cum olim.ij.de offi.dele.vbi ille qui violauit ſigilla iudicuʒ
circa acta non fuit punitus in perditione cauſe: ſed ſolum vt
non poſſit opponere contra illa acta. Uel niſi velis reſponde
re vt no.dicit Bart.in.l.qui teſtium.ff.de fal.ꝙ ibi non fuit
proprie commiſſa falſitas cum non immutauerit acta: ſed ſo
lum aperuit et perlegit: ⁊ ideo fuit extraordinarie punitus.
¶ Quid dicemus circa hāc varietatem vt reducātur aliqua
ad concordiam facio in hoc duo membra: aut queritur nun-
quid committēs falſitatē in iudicio debeat perdere cauſam:
aut queritur nūquid falſans inſtrumētum ſeu producēs in-
ſtrumētum falſum debeat ſaltem iudicari ac ſi inſtrumentuʒ
eſſet legitimum: ita ꝙ contra ipſum faciat plenam fidem.
¶ Circa primū puto ꝙ regulariter non debeat perdere cau
b ſam:[b] lʒ poſſet aliter puniri: quia cū hec pena nullo iure ca-
ueatur non debet capitalis ſentētia imponi.ad hoc quod in
ſimili no.glo.in.c.ſi.de iurepatro.⁊ pena.d.§.quoties.cum lo-
quatur in cauſa fiſci in quo ſunt multa ſpecialia non debet
extendi.vt in reg.odia.de regu.iur.lib.vj.et de pe.diſt.j.pene.
vbi dr̄ ꝙ pene non debent excedere caſum propriū. Iteʒ tex.
in.d.l.diuus.indiſtincte dicit ꝙ aduerſus ſnīam latam ex fal
ſis probationibus debet ſuccūbens in integrum reſtitui. nō
enim dicit ꝙ falſarius debet puniri in amiſſione cauſe. ſed
potius innuit ꝯtrium aperte cum cauſa ſit de nouo agitanda
remedio reſtitutionis in integrum.quod eſt cōtra hanc glo.
et glo.c.tum ex literis.de reſti.in inte. Nec obſt.c.olim.de re-
ſcrip.quia ibi fuit clericus priuatus beneficio propter deli-
ctum falſi propter quod poteſt etiam clericus deponi ab or-
dine detrudi etiam in monaſterio.vt no.dicit tex.in.c.ſi epi-
ſcopus.l.diſtin. Ad.c.tum ex literis.dico ꝙ ſm alium intelle
ctum magis cōem nihil facit.tulit enim ibi papa ſnīam con-
tra eccleſiam credens ꝙ inſtrumentū productū per eccleſiaʒ
eſſet falſum ⁊ ſic ꝙ nihil probaret.quod tamen non erat fal-
ſum.vnde non tulit ſententiā puniendo eccleſiā: ſed credens
eccleſiam nullum ius habere ex defectu pbationis. Ad iſtuʒ
tex.rn̄dit ꝙ non probat: ꝙ propter delictū falſitatis debeat
quis cadere a cauſa: ſed ꝙ ſi cauſa fuiſſet eccleſie debuiſſet iu-
dicari ſm iſtud inſtrumentū: quia apponēdo in inſtrumēto
ꝙ ille fuit eps Sabineñ.videtur falſarius cōfiteri ꝙ in veri-
tate iſte eps de quo dicit̄ in originali fuit Sabiñ.et hoc pro-
31 bat no.iſte tex.vt dicam in ſeq. membro. ¶ † Uenio ad ſcđm
in quo concludā aliqua bona et quotidiana dicta per Inno.
hic.⁊ videtur primo ꝙ debeat pducens inſtrumentū falſum
vel minus ſolēne iudicari ſm illud quia non poteſt quis di-
cere contra inſtrumēta per eum producta: tum ratione pro-
c ductionis ⁊ approbationis:[c] vt in.c.cum olim.de cenſi. tum
etiam ratione tacite confeſſionis.nam producēdo inſtrumē-
ta videtur tacite confiteri omnia in eis ꝯtenta.vt no. Inno.
in.d.c.cum olim.⁊ hic: ⁊ Bar.in.l.poſt legatum.ff.de his qui.
vt indi.⁊ facit iſte tex.arguēdo per locum a ſpeciali. ¶ Expe
diam hanc materiā ponendo aliquos caſus qui erunt quaſi
32 concluſiones in materia. † Primus caſus ſit quando quis
ſine dolo ⁊ ignoranter produxit inſtrumentum quod poſtea
probatur falſum: ⁊ non debet ſm illud iudicari: quia ex quo
d fecit ignoranter non debet ex hoc puniri[d] ſicut hic dicimus

in eccleſia que non fuit in culpa.⁊ facit.l.poſt legatum.preall.
nec ratiōe cōfeſſionis tacite poteſt aduerſarius ſe fundare ſi
aliquid ibidem cōtinetur in fauorem ſuum: quia illa tacita
e confeſſio[e] que reſultat ex productiōe eſt coherēs inſtrumēto: a
vnde ſublato inſtrumēto vt falſo tollitur ⁊ tacita ꝯfeſſio tā-
ꝙ acceſſoria: videtur enim quis cōfiteri quatenus inſtrumē-
tum probat et non aliter.vt.d.l.poſt legatum. et hoc voluit
33 Inno.hic ⁊ Bar.in.d.l.poſt legatum. ¶ † Secundus caſus
retentis premiſſis terminis quādo producēs inſtrumentum
expreſſe fuit cōfeſſus vera eſſe omnia que cōtinētur in inſtru-
mēto.⁊ idem quod.ſ.dictum eſt in inſtrumento poſtmodum
falſo pbato ſm Inno.⁊ Bar.in.d.l.quia licet hoc caſu ema-
nauerit vltra productionem expreſſa cōfeſſio: tamē eſt appli
cata ⁊ relata in inſtrumēto.⁊ ſic videt̄ cōfiteri quatenus in-
ſtrumētum probat ⁊ nō aliter.vt.d.l.poſt legatum.facit.c.fra
34 ternitatis.⁊ quod ibi no.de hereti. ¶ † Tertius caſus qn̄ cō
feſſio emanauit nulla habita mentione de priuilegio ſeu in- b
ſtrumēto.⁊ tunc reprobato inſtrumēto: nihilominus tamen
remanet confeſſio ſm eos: ratio poteſt eſſe quia ex ſeparatis
non fit illatio.de trāſla.prela.c.ſi.⁊.l. papinianus exuli.ff.de
mino.l.nec natales.C.de proba. Adde ad hūc caſum no.li-
mitationem Bar.in.d.l.poſt legatum.quam nō ſolēt hic all.
canoniſte: videlicet ꝙ licet hoc caſu nō corruat cōfeſſio repro
bato inſtrumēto tamē ſi cōfitēs vult ratione erroris reuoca
re cōfeſſionē: hoc poterit allegādo illud priuilegiū reproba-
tum: quaſi fuerit cauſa illius probatiōis ⁊ cōfeſſiōis. qđ no.
facit quod in ſimili no.in.c.finem.de do.⁊ contu.et.l.qui ſoli-
35 dum.ff.de lega.ij. ¶ † Quartus caſus quando agitur igno-
f ranter[f] producto inſtrumento reprobatur per aduerſarium
non vt falſum ſed vt minus ſolēne: puta quia deficit conſen-
ſus canonicorū: vbi neceſſario debebat interuenire vel char-
tam nō eſſe ſufficiētem ad probādum id ad quod inducitur:
⁊ tūc ſm Inno.rata manēt omnia ibidem cōtēta propter cō c
g feſſionem.[g] Ratio diuerſitatis inter hunc caſum ⁊ preceden-
tem: eſt quia probato inſtrumēto falſo tollitur fundamētum
cui inherebat cōfeſſio: ⁊ ita per cōſequēs totum tollitur edi-
ficium: ſed in hoc caſu vbi nō probatur falſum remanet in-
ſtrumētum in ſuo vigore: lʒ nō habeat tm̄ vigorem vt crede-
36 bat ille qui pducebat. ¶ † Aduertēdum tamē ſubtiliter cir-
ca hoc: nam Inno.in ſeq.col.videtur prima fronte velle rece-
dere vel limitare hūc caſum: dicit eñ ꝙ ſi qs male intelligēs d
legem allegat eam pro ſe vel inſtrumētū vel chartam ſimpli
cem dicit ſibi fauere in ſua cauſa cum in veritate de iure non
faueat: quia non eſt autētica charta vel eſt teſtimonialis tm̄:
tamē ſi poſtea propter alium articulum qui in eadem charta
continetur inducatur contra eum nō facit ſibi preiudicium
per rationem iſtam: quia veritas geſtorum preferēda eſt opi.
l.illicitas.§.veritas.ff.de offi.preſi.⁊.viij.diſt.veritate.⁊.c.cō-
ſuetudo.⁊ quia qui errat in iure vt in caſibus precedentibus
non ſolum ſe corrigere poteſt: imo ⁊ iudex corrigere ⁊ ſupple
re debet.vt no.in ſummis.de erro. aduo. Non ob.ſm eum ſi
dicatur ꝙ producēs hāc chartam credebatur pbare per eaʒ
id qđ pro eo faciebat.ergo ⁊ eadem ratiōe debet probare cō-
tra eum: ergo debet haberi pro cōfeſſo: maxime ſi cōfiteatur
ea que cōtinētur in charta eſſe probata: nam ex quo veritas
eſt in ꝯtrium nec probari poſſunt ſm qđ credebat: patet quia e
ea cōfitendo errauit in iure.⁊ ideo ſibi non preiudicat: vt eſt
dictum.ſecus ſi cōfitetur ſe credere ea que ſunt in charta eſſe
vera.hic tamē fatetur Inno.ꝙ ſi per talem chartam minus
autēticam aliquid iudicatū eſſet: tūc tam iudex ꝙ aſſeſſor ꝙ
etiam litigator eādem chartam vel cōſimilē vel idem ius cō
dēnato agēte cōtra ſe admittere tenētur.all.no.in ſumma.
quod quiſq; iur.quod eſt no. Ecce ergo vt patet ex proxime
dictis vult Inno.ꝙ licet inſtrumētum nō reprobetur vt fal-
ſum ſed vt minus ſolēne nō tamē nocet cōfeſſio tacita: cuius
cōtrarium videtur ſenſiſſe in precedētibus.nec doc.noſtri ali
ter declarāt. Poteſt primo dici ꝙ prius dicta procedunt qn̄ f
ſciēter quis produxit inſtrumētum minus ſufficiēs: ſecus ſi
ignorāter: vt hic.ſed certe hec ſol.ſtare nō poteſt: quia ſi ſciē-
ter produxiſſet nō eſſet dubium.et idem forte in inſtrumēto
falſo: vt ſtatim dicetur.cuius ꝯtrium voluit.d. Inno. ¶ Se-
cūdo poteſt dici ⁊ melius ꝙ aut inſtrumētum reprobatur ex
defectu extrinſece ſolēnitatis: vtputa quia non interuenit in
alienatiōe cōſenſus canonicorū: eſt tamē inſtrumētum in ſe g
publicum ⁊ autēticum.⁊ tūc procedāt primo loco dicta. Aut
nō eſt autēticum: et tūc procedūt hec vltima.nō enim vide-
tur ꝙ aduerſarius poſſit pro ſe inducere ex quo nō approba
uit illam chartam vt autēticam: ſecus ſi approbauit vt autē-
37 ticam: ſed ex alio defectu intrinſeco reprobauit. ¶ † Ad hoc
all.no.dictum Jo.and.in.c.cum in poſitionibus.de iureiur.

Zacharias.
¶ Nō nocet eccle-
ſie. Tu dic p cōcor.
hoꝝ differētiū vt
no.in apo.ad iſtū
i.c.ſi diligēti.nu.
24.in ver. nocet
eccle.vbi diſt.po
no ꝯcluſionē hāc
ſ.de fo.ꝯpe.⁊ i.c.
imperatoꝝ.nu.3.
in ver.preiudicat
eccle.ſ.hīnr.col.
Sebaſti. Sapia.
¶ Perdere cāʒ.
Uide Bal.in.l.ſi.
co.j.C.de pe.iud.
q ma.iudi. Imo.
in ꝯſ.cxix.incip.
ad primū.vſ.ad
ſm. Pe.de anc.l
ꝯſ.cccl xxxix. Ici.
in caſu premiſſo.
col.ix.vſ.preterea.
Jo.de ana.in ꝯſ.
xij.inci.primo ad
intellectū.⁊ mul-
ta all.per Alex.
⁊ Moder.in.d.l.
diu[o].ff.de re iud.
¶ Approbatio-
nis. Adđ ꝙ pdu-
cēs inſtrumētum
videat̄ oia ꝯtēta
i eo fateri: Roſſ.
cōſ. lxxi. Oldra.
conſi.cxcviij.
Zacharias.
¶ Puniri. Dū-
modo nō ꝯſtet ſʒ
eum peniteat.ita
no. Sali.l.l.ſi fal-
ſos.C.de falſis.et
Bar.in.l.diuus.
ff.eo.Bal.in.l.iij.
C.de iſa.⁊ in.l.iij.
C.ď ſi.iſtru.⁊ Jo.
papi.in ſua ſum.
ti.de fal.vſ.dolo
ſe vſus.vbi dicit:
ꝙ vſq; ad ſnīam
poteſt penitere.
Sebaſti. Sapia.
¶ Tacita ꝯfeſſio.
Uide Pau.ď ca.
in ꝯſ.cccviij.ici.
aduertēdū.colū.
iiij.⁊ Alex.in ꝯſ.
cviij.ici.viſo pro-
ceſſu.col.iij.in.v.
vo. Roma.in ꝯſ.
cexciiij.incip.hec
confeſſio.
Sebaſti. Sapia.
¶ Ignorāter. Ui-
de Bal.in.l.alia.
col.ij.C.de his q.
vt indi.⁊ Roma.
in pallegato ꝯſ.
cexciiij.icipi.hec
confeſſio.
¶ Confeſſioneʒ.
Adde videnduʒ
Ro.ꝯſ.cexciiij.

lib.vj.vbi dicit: ꝙ ſi aduerſarius meus impetrauit reſcriptũ cõtra me in quo narrauit aliqua pro me poſſum illa pro me facientia approbare ⁊ allegare in alio iudicio quãuis illud reſcriptum reprobẽ vt ſurreptitiũ quia per hoc ꝙ ſit ſurrepti-
38 tium nõ deſinit eſſe autẽticum reſpectu narratorũ. ❡ † Vel tertio dicerem ꝙ aut inſtrumẽtum ſeu charta producta cõtinet factum producẽtis veriſimiliter ſibi notum: ⁊ tũc ex quo producit videtur cõfiteri omnia ibidem cõtẽta eſſe vera: nec poteſt ab hac tacita ↄfeſſione deſiſtere: lʒ poſtmodum probetur illam chartam eſſe minus ſolennem. arg. c. ab excõicato. ⁊ quod ibi no. de reſcrip. Aut cõtinet factum ſibi veriſimiliter incognitum: ⁊ tũc cum videatur ex ignorãtia approbaſſe: diſtingue vt. ſ. proxi. dixi. ꝙ aut nõ eſt autẽticum ⁊ nõ poteſt cõtra eum pduci: aut ſic. lʒ in alijs ſolẽnitatibus deficiat reſpectu cõtẽtorum: ⁊ ſecus dicẽdum vt. ſ. ratio diuerſitatis pa-
39 tet ex ſe: ⁊ hoc no. ❡ † Quintus caſus qñ quis ſciẽter et dolo
a ſe[a] produxit inſtrumẽtum falſum. et dicũt quidam vt Inno. ꝙ nullum in hoc eſt ſpeciale in eccleſia: quia quicũꝗ priuatꝰ inducit inſtrumẽtum falſum eo probato falſo nõ cõdemnabitur productor inſtrumẽti ad id quod falſum inſtrumẽtum dicebat eum teneri cum in veritate nõ teneretur. fateor tñ ꝙ poſſet cõdemnari de falſo. arg. de cau. poſ. ⁊ ppe. c. cum ſup. Item alia ratione ſm eum nõ debet cõdemnari ad id qđ cõtinetur in inſtrumẽto: quia excipiẽdo proponit: et ideo non cõfitetur. alij dicũt vt ipſe refert quia ex quo ſciẽter producit inſtrumẽtum falſum ferẽda eſt ſentẽtia cõtra eum in eo ꝙ facit cõtra producẽtem per ſuperius dicta: q: ſcilicet videtur fateri omnia cõtẽta in inſtrumẽto: ſed in eccleſia eſt ſpeciale: vt hic: et cum hoc trãſit hic Inno. ❡ Ex hoc potes colligere intellectũ ad iſtum tex. in eo ꝙ dicit ꝙ delictũ perſone nõ debet preiudicare eccleſie. nam in alio tale inſtrumẽtum probaſſet cõtra producẽtem licet probaretur falſum: nõ eñ probat litera ꝙ alius debuiſſet perdere cauſam ppter delictum falſitatis: vt. ſ. dixi. vt ſatis ſentit Inno. ❡ Ex predictis no. caſum in quo iudex fert ſentẽtiam ſm inſtrumẽtum falſum. do. Ant. hoc temperat vt non tam ex viribus inſtrumẽti ꝙ in penam ſciẽter producẽtis ſentẽtia ferri debeat: alias eſſet
40 ſententia iniqua. ❡ † Ego in hoc articulo ſic dicerem ꝙ aut inſtrumẽtum cõtinet vnum factum indiuiduum: ⁊ tũc ſi aduerſarius vult recipere pro ſe debet recipere etiam cõtra ſe. vnde ſaltẽ ex officio ſuo iudex debet cõſulere pducẽti ex quo aduerſarius fundat ſe ſuper illo. arg. in reg. ex eo. de reg. iur. lib. vi. ⁊ in. c. cum olim. de cẽſ. ⁊ ſic intelligo no. ibi per Inno. et Bar. in. d. l. poſt legatum. facit quod in ſimili no. in cõfeſ-
b ſione expreſſa cõtinente vnum factum indiuiduum.[b] vt no. Jo. and. in. c. j. de cõfeſ. lib. vi. ⁊ Bar. in. l. aurelius. §. idẽ queſiit. ff. de libe. lega. ⁊ in. l. ſi quidem. C. de except. et ſic intellige Bart. in. l. ſi conſul. ff. de adop. vbi dicit ꝙ ſi in facto proprio tabellio ſcripſit inſtrumẽtum et produxit illud in iudicio ſi pars aduerſa vult recipere pro ſe tenetur recipere contra ſe. Aut inſtrumẽtum cõtinet plura ſeparata: ⁊ tunc procedit dictum Inno. hic: vt poſſit ſe aduerſarius fundare ex illo inſtrumẽto nõ in penam. vt dixit do. Ant. ſed quia ex quo ſciẽter produxit videtur fateri omnia cõtenta in inſtrumẽto fore vera: vnde ſicut in cõfeſſione expreſſa põt aduerſarius recipere quod facit pro ſe ⁊ reijcere quod facit cõtra ſe. vt in. c. preterea. ij. de tranſac. et no. in iuribus preall. ita ⁊ in hac cõfeſſione tacita maxime in odium ipſius doloſi. ⁊ hoc videtur probare hec litera: nam vt clare habeas factum in originali inſtrumẽto dicebatur ſolum ꝙ ipſe Theodoſiꝰ epũs pmutauit cum monaſterio nec dicebatur vnde eſſet epũs. procurator vo monaſterij doloſe in trãſumpto ex originali appoſuit ꝙ erat Sabiñ. epiſcopus poſtꝗ̃ epiſcopus fundauit intentionem ex inſtrumẽto dicebatur ꝙ nõ proderat epiſcopo: quia in originali non dicebatur ꝙ eſſet epũs Sabineñ. replicabat epũs ꝙ hoc nõ poterat allegari: quia procurator falſe appoſuit. ⁊ ſic videtur fateri ꝙ erat Sabiñ. rñdetur per papam ꝙ delictũ perſone ⁊c. Sed dices ſi epũs recipiebat inſtrumẽtum pro ſe quare nõ compellebatur ſtare permutationi facte per predeceſſorẽ: vt in. c. cum venerabilis. de cenſ. reſpondeo ſm Inno. ꝙ forte inſtrumẽtum nõ cõtinebat omnia ſubſtãtialia ad permutationem: vt quia nõ interuenerat cõſenſus ſuperioris nec alia que interuenire debuerẽt. de quibus. xij. q. ij. ſine exceptione. ⁊. xvij. q. iiij. in vẽditionibus. cum ſimi. ❡ Et ex hoc quod. ſ. dixi no. ꝙ ex inſtrumẽto producto ad probationem exceptionis poteſt aduerſarius ſe fundare: lʒ nõ poſſit ſuper illa exceptione: quia immediate ꝙ probatio producitur in iudicio efficitur communis. vt. l. i. §. edẽda. ff. de edẽ. ⁊
41 c. ſi. perpetuus. ⁊ quod ibi no. de ſi. inſtru. ❡ † Venio nunc ad glo. antepe. ⁊ penul. quero an ſnĩa lata pretextu falſe pba-
c tionis teneat.[c] ⁊ infra quãtum tempus poſſet retractari glo. penul. arguit pro ⁊ contra. videtur enĩ in primo ꝙ ſit nulla. patet quia ex ea nõ competit exceptio. l. qui agnitis. ff. eo. In cõtrariũ facit: quia ſi eſſet nulla nõ cõualeſceret poſt viginti annos. nam vt dicit hic tex. poſt. xx. annos non poteſt retractari. et ſic ſentit qđ infra. xx. annos duntaxat poteſt retractari. et idem ſentit glo. antepe. tandem glo. ſoluit ⁊ obſcure. ſed intentus glo. eſt ſm Hoſt. ꝙ nulla eſt quo ad veritatẽ ſed aliqua quo ad opi. vnde ꝗ̃diu detegitur falſitas debet obſerua-
d ri[d] ⁊ poſt tempus. xx. annorum precluditur via dicẽdi nullitatem. ❡ Et ex hac glo. no. ꝙ id qđ eſt nullum quo ad veritatem ⁊ quo ad opinionem tractu tẽporis non cõfirmatur: ſed id qđ eſt nullũ quo ad veritatẽ: ſed aliquid quo ad opinionẽ poteſt cõfirmari: non vt in veritate teneat: ſed vt precludatur via dicendi nullum. ⁊ ſic intelligo glo. Jo. and. multum inſtat hic circa materiã. ego plenius ⁊ clarius examinam hos duos articulos in. c. licet. de proba. Et breuiter quãtum attinet ad hoc. c. dic ꝙ ſentẽtia tenet mero iure ſi eſt lata contra preſentem. vt. l. diuus. ff. de re iudi. C. ſi ex fal. inſtru. per totũ. maxime in. l. iij. tenet glo. ⁊ poſt eam Bart. in. l. ſi pretor. §. marcellus. ff. de iudi. Non obſt. l. qui agnitis. que facit glo. iſtã ceſpitare: quia ſolum dicit ꝙ non poteſt excipi de re iudi. cõtra volẽtem agere falſo quominus examinetur queſtio falſi: ſententia tamen interim tenet: vt in. c. accepimus. de ſi. inſtr. donec per iudicem retractetur. Aut ſentẽtia eſt lata contra abſentẽ ex falſis inſtrumẽtis ſeu allegationibꝰ doloſis: ⁊ tunc ſnĩa eſt nulla. et iſte caſus eſt in. d. §. marcellus. ⁊ tenet ibi glo. ⁊ Bar. et vide per Inno. in. c. cum bertoldus. de re iudi. ⁊. c. cum di-
42 lecta. de reſcrip. ❡ Quo ad ſcđm † infra quantũ tempus[e] et
e qualiter debeat retractari: dic ꝙ de falſo poteſt agi multis modis. Primo criminaliter vt falſarius puniatur: ⁊ tũc debet accuſatio inſtitui infra. xx. annos. vt. l. querela ʒ. C. de fal. que in hoc caſu loquitur ⁊ nõ qñ agitur ad effectũ retractãdi ſnĩam. vnde cõiter dr ꝙ papa hic poſuit falſum allegationẽ: ⁊ cõtingit hoc ppter varie no. in. d. l. querelã. Secũdo poteſt agi ciuiliter actione in factũ ad intereſſe: ⁊ tunc põt agi vſꝗ ad. xxx. annos. quia tanto tempore durat quelibet actio pſonalis. vt. l. ſi. C. de pſcrip. xxx. vel. xl. anno. Tertio modo põt excipi ⁊ durat hec facultas perpetuo. l. pure. ff. de except. ⁊ in. d. l. querelam. Quarto modo cum quis vult obtinere directe retractationẽ ſnĩe ſi fuit reus vel actor vult reduci ad priſtinã actionẽ ⁊ peti debet reſtitutio in integrũ infra quadriennium. vt. d. l. diuus. Quinto modo poteſt deduci falſitas per viam replicatiõis: ⁊ dic vt dixi in. d. c. licet. vbi inuenies hãc materiam lõge latius diſcuſſam. Et aduerte quia loquor de falſitate pbationis: ſi enim reſcriptũ delegati erat falſum vel iniuſtũ inſtrumẽtum pcuratoris: dicẽdum vt in. c. ſuper lřis.
43 de reſcrip. in. c. in noſtra. de procu. ❡ † Nunc extra glo. primo oppo. videtur enim ꝙ de iure cõi eccleſie ſite in dioceſi pertineant ad epm̃ loci etiam in tpalibus. vt in. c. epm̃. x. q. i. petit enim ibi rationẽ adminiſtrationis reddituũ. Item agit pro rebꝰ tpalibus ſpectãtibꝰ ad eccleſiã. vt in. c. ſi. de ſuc. ab inte. Item adduco tex. no. in. c. cum ad ſedem. de reſti. ſpo. vbi epũs fundabat intentionẽ ſuam etiã ſuper hoſpitali ⁊ ſuper oībꝰ poſſeſſionibꝰ ad illud ptinẽtibus. Sol. dic vt. ſ. dixi in quodam notabili ⁊ adhuc latius ꝙ aut epũs dicit tẽporalia eccleſie ad ſe pertinere: ſcʒ vt eorum redditus poſſit cõuertere ad vſus proprios ⁊ de eis diſponere ad libitũ ⁊ non poteſt quia redditus particulariũ eccleſiarũ ſunt deputati ad vſum miniſtrorum ⁊ alia neceſſaria ipſarũ eccleſiarũ. vt in. c. paſtoralis. de his que ſi. a prela. adeo ꝙ etiã ſi vacat eccleſia non põt epũs illius redditus ſibi appropriare: ſed debẽt cõuerti in vtilitatem eccleſiarũ vel reſeruari futuro ſucceſſori. vt in. c. pſenti. de offi. ordi. lib. vi. facit qđ legitur ⁊ no. in. c. ſi propter tua debita. de reſcrip. eo. lib. Aut vult fundare intẽtionem ſuper tẽporalibus quo ad iuriſditionem ⁊ protectionẽ ⁊ vt exigat rationẽ de adminiſtratione ipſorum et poteſt. ⁊ hoc caſu loquitur ↄria. ⁊ his reſpectibus admitteret libellus epĩ ſi peteret tẽporalia eccleſie ſibi ſubiecte. vt no. Inno. in. d. c. cum ad ſedem. vbi videas. dicit etiam hic Inno. ꝙ vacãte eccleſia poteſt epũs pro ea agere: per. c. ſi. de ſuc. ab inte. dic tñ ꝙ etiã non vacãte poteſt agere: vt no. in. d. c. ſi. et ad hoc induco. c. nouerint. ⁊. c. regẽda. x. q. i. ⁊ no. in cle. i. de reſcrip. dixi pleniꝰ in. c. cum deputati. de iudi. vbi tractaui poſt Inno. ꝙ ſi cõcurrũt epũs ⁊ rector immediatꝰ eccleſie quis eorum debeat pferri. dicit etiam ꝙ ſi eccleſia nõ habet patronũ erit libera ⁊ ad epm̃ pertinet ponere ibi rectorẽ ſi non eſt collegiata nec in parochia alterius eccleſie ↄſuls aliqui dicant ſm eum ꝙ epũs petit rationem adminiſtrationis ſed populus preſentabit qđ
44 ipſe non credit: quia nullo iure pbatur. ❡ † Nota plura ex

dictis

c✝Sebaſti. Sapia.
a ❡ Doloſe. Quod hoc pcedat vide Jo. de ana. in ↄſi. xij. inci. primo ad intellectũ. i ſcđo dubio. Bal. i. l. ſi quis teſtibus. col. j. verſi. ſed nũquid C. de teſti.
b ❡ Indiuiduum. Adde qñ ↄfeſſio connexa poſſit p parte acceptari: Roñ. ↄſi. clxvij. Oldra. ↄſi. cccxij. Zacharias.
❡ Adde Lãfrã. de oria. in. c. qm̃ cõtra. §. confeſſiones. nu. 2. ⁊ ibi in apo. Cel. in ver. defenſionẽ. ſ. de proba.
c ❡ Teneat. Adde Raph. cuma. cõſi. lxviij. vbi de ſnĩa lata propter falſos teſtes. Zacharias.
d ❡ Dʒ obſeruari. Adde iſtũ ⁊ qđ not. in apoſtil. ad ipſum in. c. cũ in cauſa. num. 25. in apoſt. mea in ver. poſt ſentẽtiaʒ. ſ. de iura. calũ.
c✝Sebaſti. Sapia.
e ❡ Tẽpus. Vide late p Jo. d ana. in. c. ſuper eo. col. pe. j. de crimi. fal.

a ✠ Sebaſt. Sapia. ¶ Cōmunis error. Vide Fed. de ſe. in ꝯſi. cccxxiiij. inci. ſuper primo pūcto. in fi. ꝛ Cardi. in conſi. lxv. inci. pro diſcuſſione. col. i. ꝛ Cardi. in cle. j. in prin. col. xiiij. verſi. ſolutio pro declaratiōe queſtionis. de ſupplē. negli. p̄ła.

b ¶ Preſentationem. Adde eundem conſi. lxvij.

c ¶ Incertitudinis. An ꝛ qñ licet ta ſniā teneat: vide hic ꝑ do. Ant. in. c. cōſtitutus. ꝛ c. cū venerabilis. de reli. do.

d ¶ Per inſtrumēta. Et ꝙ ſniā poſſit certificari ex actis nō ꝓductis: ꝫ Bal. in. l. pe. C. de ſenten. q̄ ſi cer. quāti. ſed ꝯtrū vř ꝓbare tex. in. d. l. penul. pōderādo verbū aliqua pte ibi poſitū. Adde an ſententia poſſit certificari ex actis: Paul. de caſt. ꝯſi. cccxix. in primo impreſſis. Andre. Barba.
¶ An ſniā poſſit certificari ex actꝫ a dicas ꝙ ꝑt certificari ex actꝫ eiuſdē inſtātie: ꝺ quo ꝑ Ang. in ſum. in ꝓ. q ſortis. ff. ꝺ re iud. idēꝫ dicit ſic fuiſſe iudicatum Florentie. ꝛ vide Alex. i. l. ex diuer ſo. de reivendi. ꝛ c Jo. and. in addi. Specu. i titu. de ſentē. in. ꝓ. q̃liter. in vͤſi. qd ſi iudex. ꝛ Ange. in. l. ſi cū venerit. ꝺ reiud. ꝛ Bal. ꝛ Imo. i. c. cū venerabilis. ꝺ rel. domi. vbi all. Jo. an. in p̄all. ad di. et vide Pau. de ca. i ꝯſi. ccc xxj. inci. viſis ꝛ pōderatis oib⁹. vbi ponit an valeat ſniā ſi iudex dicit ꝯdēno: put cōſtat in actis. ꝛ vide bar. in. l. iiij. de ſen. q̄ ſi. cer. quanti. profe. vbi tꝫ ꝙ ſic. ꝛ viꝺ Bal. i. l. terminato. in. ij. col. C. de fru. ꝛ lit. expē. vbi ponit an valeat ſniā in quo iudex dicit: abſolno abſoluendū: ꝛ condēno condēnandum. ꝛ dicit ꝙ valet ꝛ certificatur ex actis.

dictis Inno. Primo ꝙ eps petit rationē adminiſtrationis eccleſiarū. qꝺ dicit ipſe verum exceptis eccleſijs in quibus clericus eſt patronus: de quo vide qꝺ leg. ꝛ no. in. c. in lateranēſi. de p̄bē. ꝛ c. cum ꝛ plātare. ꝓ. in eccleſijs. de priuile. vbi etiaꝫ vide per Inno. qualr ſit exigēda hec ratio ꝑ eṕm vel patronū eccleſiaſticū: an ſit opus ꝙ cleric⁹ particularis aſſignet quid ꝛ quātū expēdat ꝑ ſuo victu.
45 ¶ † No. ij. ꝙ vbi eccleſia eſt collegiata electio pertinet ad collegiū ꝛ nō ad eṕm. vt in. c. j. de elec. nec etiam ad legatū: vt in. c. iij. ꝛ iiij. de offi. lega. lib. vj. dic tñ ꝙ eṕs habet cōfirmare electionē etiā ſi ſit collegiū religioſoꝝ. ad hoc all. ho. tex. cū glo. in. c. j. xviij. q. ij. et quod no. in. c. nihil. de elec. facit xvj. q. vij. omnes baſilice. vide ad materiā ho. glo. in. c. quāq̄. de elect. lib. vj. ꝛ hoc dicit verū Hoſtie. niſi ex ꝯſuetudine hoc cōpeteret eṕo. vt in. c. ij. de in inte. reſti.
46 ¶ † Tertio no ꝙ ſi eccleſia ſita eſt in parochia alterius nō eṕs ſed rector parochie habet p̄ſentare miniſtrū: ſed eo negligēte hoc faciet eṕs: ſm Hoſt. remittit ad. c. audiētiā. de eccle. edi. Et ſic no. ꝙ etiam Hoſti. approbat hoc dictum et tranſeūt cum eo cōiter doc. hic. ꝛ firmat Jo. and. in. c. j. de cap. mona. lib. vj. ſed certe hoc nullo iure probatur ſed emanauit iſte communis error:[a] per illud. c. ad audientiā. ꝙ loquitur qñ eccleſia parochialis contulit de ſuo ad edificationē ꝛ dotationem capelle. dedit enim ibi omnes obuētiones illius. ſecus ergo qñ nihil de ſuo ꝯtulit: quia iuſpatronatus non acquirit niſi edificatione: conſtructione: vel dotatione ꝛc. vt no. xvj. q. vij. pie mentis. ꝛ hoc plenius dico in. c. ad audientiā. vbi hoc etiam ſentit do. Ant. lꝫ hic ſimpliciter tranſierit cum dicto Inno.
47 ¶ † Quarto no. ꝙ etiaꝫ vbi eccleſia non habet patronū populus nō habet preſentationē.[b] An autem ex ꝯſuetudine vel preſcriptiōe poſſit acquireret: vide no. in. c. querelā. de elec. plenius per Jo. and. in reg. qꝺ alicui gratioſe. in mercu. dico tñ ꝙ eṕs debet conari inquātū poteſt deputare rectorē cum beneplacito populi. arg. in c. nullus. lxj. diſt. ꝛ. lxiij. di. c. j. ꝛ vide ibi bonaꝫ glo. Quid ſi populus non vult ſine ſcandalo acceptare epiſcopū ſeu rectorē deputatū per ſuperiorem.
48 ¶ † Opp. ij. contra hanc ſniā in pape: nam rōne incertitudinis[c] debet eſſe nulla. C. de ſen. q̄ ſi. cer. quāti. per totū. ꝛ. ij. q. vj. diffinitiua. ꝙ autem hec ſniā fuerit incerta patet in exceptiōe ſnīe ibi q̄ autētica ſcripta noſtra ꝛc. ꝛ nō dicit que ſunt illa autētica ſcripta. ꝛ quid ꝯtineāt. Sol. triplex colligi poteſt ex dictis Inno. Prima ꝙ papa in ſniā lꝫ non dicat hic diſtinguit certis nominib⁹ vel circūlocutionib⁹ hec inſtrumēta: ita ꝙ ꝯſtabat de quibus inſtrumētis ſniā faciebat mentionē qꝺ ſufficit ad certitudinē. arg. in. c. licet ex quadam. ꝺ. de teſti. ꝛ in. l. certum. ff. ſi cer. pet. Secundo poteſt intelligi ꝙ iſta inſtrumēta erāt ꝓducta ibi in actis ee ſic ex parte actoris certificabat ſentētia ꝙ fieri poteſt. vt. l. pe. ꝛ vlti. C. de ſentē. que ſine cer. quāti.

e ✠ Sebaſti. Sapia. ¶ Hanc ſniam. Vide Alex. tenentē ꝯtrium in. l. ait pretor. ꝓ. ſi iudex. ff. de re iudi. Moder. in. ꝓ. curare. inſti. de act. Rapha. coma. in conſi. vij. inci. viſis cōpromiſſo. col. vij. Sed cū hac opi. Jo. an. ꝛ Specu. tenet Alex. ſibi ꝯtrius in conſi. cix. inci. viſo ꝓceſſu. col. ij. i. n. v. volu. ꝛ in. conſi. xxxvij. inci. viſo. in. ij. volu.

f ¶ Sētentia. An valeat ſniā lata ſm formā cōſilij. de hac queſtiōe vide plene per do. Anto. in. c. cōſtitutus. ꝛ. c. cum venerabilis. de reli. domi. ꝛ vide Bal. in. l. j. circa prin. C. de ſentē. ex pericu. reci. vbi dicit ꝙ iudex nō poteſt pronūciare ſm conſilium ſapientis clauſum: ſed debet aperire ꝛ legere ſm do. Bartholo. de belen. adde vltra eū pro cōfirmatione: quod ſing. tenet Ange. conſi. cxlij. quod inci. domina liberina de mantua. ꝛ teneas bene menti: quia poſſes lucrari vnam bonā veſtem. vbi cōſuluit ꝙ ſi de cauſa vertente coram ordinario: puta coram poteſtate ſit petitum conſilium ſapientis ꝛ cauſa ſit cōmiſſa cōſilio vnius confidentis partium. pone portatur iſtud conſilium clauſum iudici ordinario qui diſſigillat ꝛ dicit pronuntio prout in iſto conſilio continet ad verbum ꝛ poſtea tradit conſilium notario banchi: ꝛ notarius in fine ſcribit qualiter ordinarius ꝓnūtiauit: prout in iſto conſilio continetur:

Tertio dicit hāc ſniāꝫ certā etiā ſi in nulla parte actoꝝ exprimant capitula: q̄ ſcripta autētica certa ꝛ indubitata fuerūt: ideo eis fides eſt exhibenda: ꝛ ideo per hunc tex. ꝛ per p̄dicta ꝯſului ꝙ is a quo petunt iura eṕalia faciat illa exprimi: nam ſi ſimpliciter cōdemnaret teneret ad oīa nec releuaret ſi poſtmodū diceret ſe exēptū ab aliquibus. iudex tñ prudēter faciet ſi de aliquib⁹ dubitet ꝙ pronūtiet faciēdo exceptionē: vt hic. ¶ No. ſing. ex tertia ꝛ prima ſol. Inno. ꝙ ſniā poſſet certificari ex inſtrumētis productis apud acta ad q̄ iudex ſe in ſniā retulit ſpecialiter vel in genere. ꝯtriū ipſemet ſentit in. c. ij. de lib. obla. in fi. vbi dicit ꝙ ſniā debet eſſe certa in ſe vel per acta. ff. de re iudi. l. ait pretor. ꝛ. l. penul. C. de ſniā que ſine cer. quāti. do. Anto. dicit ꝙ exceptio ſnīe pōt bene certificari ꝑ
d inſtrumēta[d] non producta. ꝛ ſic intelligit iſtū tex. quia de dubitabili poteſt iudex excipere vt vult cum exceptū non declaret ſed ſuper eo ꝓteſtatur. hoc dictum poſſet procedere quando iudex exciperet certa capitula: quia ſatis eſt ſniam eſſe certā in principali vbi ſit condēnatio. ꝛ ſic videt intelligere Specu. in titu. de ſentē. pro la. ꝓ. qualiter. vͤſi. ſed qꝺ peto. ſed quādo exceptio eſt valida ꝛ generalis: vt hic erat: nec poterat certificari ex actis: tunc incertitudo exceptiōis reddit principale incertū: quia nec apparet hic nec ex actis apparere poteſt in quibus articulis ſit facta condemnatio.
49 ¶ † Ideo pone hic ſingularē intellectū ꝙ procedit illa generalitas in iudicijs vniuerſalibus ſeu generalib⁹ in quib⁹ multa ſunt ſpecialia: vt plene dixi in. c. ij. de libel. obla. ꝛ hunc intellectum ad hoc. c. ꝛ. c. cum venerabilis. j. de relig. domu. ſentit notanter Jo. and. in addi. Spe. p̄alle. ꝓ. qualr. vͤſi. quid ſi reus. vbi dicit ꝙ in particularibus non valet ſniā niſi ſit certa ex ſe vel certificari poſſit ꝑ acta per. l. pe. p̄alleg. Ideo cōcludit nō valere hāc
e ſniam:[e] ꝓnūtio vt talis iudex in tali cauſa ꝓnuntiauit ex quo illa ſniā nō eſt ꝓducta in actis. ſecus in vniuerſalibus iudicijs ſeu generalib⁹: vt hic.
50 ¶ † No. bene ex hoc et ex tex. ꝙ cū epiſcopus petit ſubiectionē in eccl̃ia valet hec ſniā. adiudicamus tibi ius eṕale in tali eccleſia: licet aliter iura eṕalia nō exprimant. hoc dico notandū ꝓpterea que not. Inno. in. c. conquerēte. de offi. ordi. vide tamē q̄ dixi in. d. c. ij. Et hec faciūt ad qōnē quotidianā: aſſumptus fuit ſapiēs ad cōſulendū in certa cauſa qui cōſuluit reū cōdēnandū iudex redacto ꝯſilio in actis ꝓnūtiauit hoc modo: ꝓnuntiam⁹ ꝑ oīa vt in cōſilio in actis redacto cōtinet
f an valeat talis ſniā.[f] legiſſe plene tractant in. l. j. C. ſi aduer. lib. ꝛ plene Jo. and. in addi. Spec. de excep. ꝓ. viſo. vͤſi. porro. vbi Spe. ponit hoc caſu bonā practicā per quā euitant varie opi. de qbus ſtatim dicet ꝛ eam ibi vide. ſed in qōne principali Bar. in. d. l. j. tenet ſniam nō valere. qꝛ cōſilium dixit cōdēnandum. iudex ergo ſequēdo formā conſilij refert ſe etiā ad futurū: ꝛ ſic de p̄ſenti nō con-

conſuluit Ang. ꝛ bene ꝙ iſta ſentētia eſt ipſo iure nulla. quare: quia ſentētia diffinitiua dꝫ de neceſſitate ꝓferri de reſcripti recitatione: iudex ergo ordinarius debuit ꝑmo ſcribere iſta verba pronūtio: prout in iſto cōſilio continetur: et poſtea proferre: ſi ſecus fecit ſententia eſt nulla. ꝛ iſtā deciſionē Ang. pro ſingulari refert et ſequit do. mi. Anto. ꝛ Alexan. in. l. j. circa finē. C. ſi aduer. liberta. ꝛ ſic refert ꝛ ſequit domin⁹ Jaſ. de maino in l. nec quicq̄. ꝓ. vbi decretū. ff. ꝺ offi. proconſu. Anto. Franc.
¶ Circa hoc an valeat ſententia lata ſm cōſilium ſapiētis: Dicas ꝙ conſilio clauſo non valet: ſed eo aperto ſic: als eſt nulla. ita notabiliter voluit Bal. in. l. j. in. j. colū. C. de ſenten. ex peri co. recitan. quod intellige veruꝫ ſi feratur a iudice: non ſi feratur ab arbitratore: put etiaꝫ voluit Bal. et poſt eum Angelus i dicta. l. j. in vlti. columna. ꝛ Lāfrā. de oria. in. c. quoniā contra. de probatio. in ver. ſentētia. ꝛ Inno. in. c. quintauallis. in. ij. columna. de iureiuran. ꝛ vide Pau. de caſt. in. l. ſi preſes. C. de ſenten. imo dixit Barto. in. l. j. C. ſi aduer. liberta. hic alleg. in ver. facit ad queſtionem: ꝙ ſententia non eſt condemnatoria que fertur ſm conſilium in quo concluditur eſſe condemnandum: ſecus ſi conſultor vtitur verbo condemnamus: vel ſi iudex dicit condēnamus ſm conſiliuꝫ. de quo vide per Alexan. poſt Baldum ꝛ Ange. in. l. j. ꝓ. ſi quis ita. de verboruꝫ obliga. ꝛ Rotam in. l. j. de iudicijs. ꝛ in rubri. de arbi. ꝛ Barto. in. l. fundus. ff. de reſcinden. vendi. ꝛ Pau. de caſtro in conſi. xv. incipiente: pro clariori. ꝛ vide Alexan. in conſi. clxxxiiij. in. iij. parte. ad finem. vbi ponit: an valeat ſententia que fertur ſm conſilium habendum a conſultore. et an valeat ſententia ferenda de conſilio ſapientis ſi feratur ſine eo quando ſtatutum requirit ꝙ feratur de conſilio ſapientis. vide Bartolum in. l. j. ꝓ. ſi plures. in verſicu. quarto quero. ff. de exercit. vbi dicit ꝙ non valet. ꝛ vide Bartolum ꝛ Imolam in. c. cum olim. de arbitris. et Alexandrum in conſilio. lij. in. iiij. parte conſi. ꝛ in. l. j. ff. de liberis et poſthumis.

a ✠Sebaſtia. Sapia. ¶ Pars monaſterij. Vide Bal. in l. ſi quis teſtibus. C. de teſti. vbi dixit: ꝙ ſi produxi inſtrumentū manu cuiuſdā notarij alꝰ inhabilis videor eum approbare. adeo ꝙ ſi contra me ꝓducatur aliud inſtrumentū ſcriptum manu illius notarij non potero dicere illum notariū inhabilē. ⁊ an ⁊ quando quis poſſit venire contra illud qđ ſemel approbauit vide late per Feli. i. c. capitulū ſancte crucis. co. xiij. cū pluribus ſeq. ſ. de reſcrip. ⁊ nūquid approbatꝰ in vno offō poſſit in alio reprobari. vide al. leg. p Decius in ꝯſi. lxxxvi. col. vj.

b ¶ Reprobare. Vtrū ſi approbo aliquē in vno officio videar eū approbare in alio. ⁊ vide p do. Ant. in c. preſentiā. de teſti. in v. col. ⁊ in d. c. etiā ponit an ſi ſemel approbaui teſtem poſtea inter alias perſonas poſſim reprobare. Anto. Franciſ. ¶ Vtrū approbatus in vno officio poſſit i alio reprobari: dicas ꝙ nō: qñ illō aliud officiū reqrit eādem idoneitatē pſone. ita Bal. in l. j. in vlti. co. C. de ſerui. ⁊ l. l. ſi quis teſtibꝰ. in. j. co. C. de teſti. vbi dicit idē eſſe i teſte quē ſemel approbaui ſ. ita dicit itelligēda eē dicta Inn. hic. ⁊ do. Anto. ⁊ alioꝝ i. c. pſentiā. hic allē. ꝙ itellige veꝝ niſi ſit medicus vl̄ grāmaticꝰ q: ſemel approbatꝰ pōt ēt reprobari: vt habet p gl. ⁊ doc. i. l. pōponiꝰ. de neg. geſt. ⁊ p Bar. in l. diſpēſatorē. ff. de ſol. et vide Spe. hic olī no in tit. de arbi. in. §. ſequit. l pn. ⁊ in tit. de teſte. in §. penul. Addō tñ ꝙ pōt approbari factū et reprobari eiꝰ ꝗlitas. vt not. voluit Bal. in. l. i. i. ij. co. C. de fur. Et adde etiā ꝙ heres approbans teſtamentū obligat ſe ad legata facta in iſo teſtamēto etiā inualida. ita Bal. in. l. nō dubiū. C. de teſta. in prin.

dēnat nec abſoluit. ꝯtra. l. quid tamē. ff. de arbi. et l. ait pretor. ff. de re iudi. C. x. poſt Pe. tenet ꝯtrium vt res potiꝰ valeat ⁊c. Idem ibi Bal. quia verba cōſilij dirigunt ad iudicē: ideo ſunt de futuro ſed iudex videt ꝓnūtiare de pſenti cum alias ſnīa nō eſſet ꝯformis libello. all. l. fundus. de reſcin. vēdi. Io. and. in loco pallꝰ. poſt multa diſtinguit inter diffinitiuā ⁊ interlocutoriā: vt diffinitiua non te-

51 neat: interlocutoria ſic. Ratio diuerſitatis eſt † qꝛ diffinitiua debet ꝓferri in ſcriptis: non ſic interlocutoria: qꝛ ſatis eſt ꝙ poſtmodū reducat p notariū in ſcriptis. vt leg. ⁊ no. in c. ſi. de re iud. li. vj. et. c. quoniā cōtra. de ꝓba. ſed qñ iudex ſic ꝓnunciat: nec abſoluit: nec ꝯdēnat ex ſcripto: cōiter tenetur ꝙ ſnīa valeat: qđ videt tenēdum ſaltē in re dubia: per c. abbate. de ver. ſigni. ⁊ l. quotiens. ff. de ver. obli. ⁊ de ſubtilitate iuris videt multū reſtringere cōſideratio Io. and. ſed quia magis in ſentētijs debemꝰ cōſiderare mētem potius ꝙ verba. mens autē iudicis eſt cōdēnare de pſenti: quia alias non eſſet ſnīa: ⁊ interptatio debet fieri vt ꝯueniat rei de qua agit: vt in c. inter dilectos. de ſi. inſtru. teneo partē ꝙ ſnīa valeat. ꝓ quo all. tex. ſatis no. in c. in his que. ſ. de ver. ſigni. qui optime facit: ma-

52 xime ꝯiuncta. l. ait ꝑtor. ff. de re iudi. ¶ † Ex qbꝰ autē actis debet ſnīa certificari: Quidā dicunt ꝙ ex ꝓbatorijs: vt ex atteſtatiōibꝰ: inſtrumētis: vel cōfeſſionibꝰ. vt no. in d. l. penul. Alij dicūt ſufficere qđ ex aſſertorijs: vt ex libello. qđ ſenſit Io. an. in d. verſi. quid ſi iudex. vbi dicit valere ſnīam ſi iudex dicat ꝯdēno te ad petita. Bar. in d. l. iij. ſic diſtinguit: ꝙ aut iudex retulit ſe ad certa acta et nō eſt vis que ſint illa: dūmodo ex illis poſſit certificari. vt d. l. penul. ⁊ l. ait ꝑtor. et l. quid tamen. Aut nō retulit ſe ad certa acta: ſed generaliꝰ dixit condēno te ad id ꝙ debes: ⁊ tūc oportet ꝯſtare ex actis ꝓbatorijs: ⁊ bene loquit ꝙ ex ſola aſſertiōe libelli non cōſtat illū debere: ⁊ ꝙ valeat talis ſentētia: eſt tex. iūcta glo. in d. l. quid tamē. ff. de arb.

53 ¶ † Tertio principaliter opp. ꝓducēs inſtrumētum nō poteſt cōtra illud dicere. vt in c. cū olim. de cēſi. facit qđ leg. ⁊ no. in c. imputari. de ſi. inſtr. ergo pars monaſterij[a] non potuit aliqđ allegare ꝯtra inſtrumētū per ſe ꝓductū. Sol. dicit Inno. ꝙ lꝫ ꝓducēs inſtrumentū non poſſit illud redarguere de falſo: vt in ꝯtio. poteſt tamē dicere ꝙ cōtra ipſum nō facit. ita dicebat hic monaſteriū ꝙ inſtrumētū autēticū nō erat Sabiñ. ſed certe hoc nō ſoluit ꝯtrium: quia reſpectu trāſſumpti qđ monaſteriū ſeu ipſiꝰ ſyndicus ꝓduxit allegabat falſitas: vt in litera. Ideo dico ꝙ hoc eſt ſpeciale fauore eccleſie: quia vt in litera ꝑ delictū pſone nō de-

54 buit eccle ꝑiudicare. ¶ † Itē dic ꝙ dictū Inn. non eſt indiſtincte verū. vnde diſtingue ꝙ aut ſciēter quis ꝓduxit inſtrumētū: ⁊ ꝓcedit dictū Inn. vt non poſſit ꝯtra illud allegare falſitatē cū ipſe de hoc poſſit accuſari ⁊ puniri. ⁊ hoc etiā voluit Bar. in d. l. poſt legatū. Aut ꝓduxit ignoranter et tunc ipſemet poteſt dicere illud falſum: vt ꝓbat in d. l. poſt legatū. ⁊ ibi Bar. ⁊ optime facit. l. qui ignorās. ff. de fal. vbi hoc ꝓbat ⁊ intellige qñ ꝓba-

55 biliter ignorauit. ¶ † Et ex predictis etiā infert ſm Inn. ꝙ ex quo ſemel approbaui aliquē ad certum officiū nō poſſum ampliꝰ illū reſpectu eiuſdem officij reprobare: vt patet in teſte quē ſemel produxi. vt iiij. q. iij. ſi quis teſtibꝰ. niſi ex cauſa ſuperueniēte. vt in c. inſinuāte. de offi. dele. Et plus notabiliter dicit ꝙ etiā reſpectu alteriꝰ officij nō poſſum reprobare:[b] dūmodo ſit tale in quo perſone cōſimiles admittant: ſecꝰ ſi diſſimiles: vnde ſi approbaui aliquē in iudicē poſſum reprobare ſi producit cōtra me in teſtē: quia pſona criminoſa poteſt eſſe iudex. iuxta no. plene in c. ſciſcitatꝰ. de reſcrip. ſed non teſtis. vt in c. teſtimoniū. de teſti.

qđ no. ex hoc alꝰ dixi ꝙ lꝫ ſcholaris fuerit approbatꝰ in rectorē ſtudij nō tamē per hoc cōcludit ꝙ nō poſſit reprobari in examine: quia illud eſt diuerſū officiū: nam illiteratꝰ poteſt eſſe iudex dūmodo habeat peritiam cauſarū. vt in l. licet. C. de iudi. no. glo. in d. c. ſciſcitatus. non tamen doctor. vt in l. magiſtros. C. de ꝓfeſ. ⁊ medi. li. x. ⁊ l. vnica. C. de profeſ. qui in vr. ꝯſtan. lib. xij. nec ſtatutū vniuerſitatis in ꝯtrium valet: quia hoc non eſt in poteſtate eorum. doc. enim in approbādo ſunt vt teſtes ⁊ cācellarius ꝯfert honorē doctoratꝰ loco principis. ad hoc cle. ſi. de magiſtra. facit qđ no. Bar. in ꝓhe. ff. ⁊ vide qđ dixi in c. propoſuiſti. de ꝓba. ⁊ pro dicto Inno. all. ho. tex. cum glo. in c. accepimꝰ. de eta. et quali. vbi hoc videt quaſi expſſum. ⁊ vide etiam glo. in c. ſcriptū. de electione.

56 ¶ † Limito tamen hoc dictū vt ꝓcedat reſpectu priuati qui approbauit vel tolerauit in vno officio: ſed reſpectu ſuperioris non ꝓcedit indiſtincte. dico enim ꝙ poteſt illū examinare cum eſt trāſferendus ad illud officiū: quia potuit effici indignꝰ. arg. in l. magiſtros. ⁊ qđ ibi no. C. de profeſ. ⁊ medi. lib. x. ⁊ pro hac limitatiōe mea videt tex. in c. in cauſis. de elec. ⁊ in c. ſcriptū. preall. ⁊ ibi hoc idem videt velle Io. an. poſt Vincē.

57 ſuper glo. in ver. pſumptiōe. ¶ † Quarto ⁊ vltimo fortiter vltra alios oppo. ſic: dubia ꝓbatio recipit interpretationē ex partiū cōfeſſione. vt in c. cū ioannes. de ſi. inſtru. ſed hec pars monaſterij ꝓpoſuerat ꝙ permutatio facta fuerat cum epō Sabineñ. ergo originale faciēs mētionē de epō Theodoſio ſimpliciter debebat itelligi ꝙ ille Theodoſiꝰ erat epūs Sabiñ. Sol. dico ꝙ hic non fuit facta mētio de epō Sabineñ in forma cōfeſſionis ſicut in c. cum ioannes. ſed in forma exceptionis: vt colligit

58 ex litera. ¶ † Et ex hoc intellectu colligo ſingulare ⁊ notabile dictū ꝙ neſcio alibi: videlꝫ ꝙ ex rei exceptione non ſolū nō fundat actoris intētio: quinimmo nec declarat dubia ꝓbatio ipſius actoris ad ipſiꝰ cōmodum. ⁊ idem breuiter ſi reus aliquid ponit in articulis: quia articulās non fatetur. vt no. Io. andr. in c. cum in poſitionibꝰ. de iureiurā. lib. vj. Secūdo poteſt dici ꝙ hec cōfeſſio emanauerat falſo ⁊ erat fundata ſuper falſo inſtrumento. vnde ſicut falſitas non nocet monaſterio: ita nec illa confeſſio.

1 ☞ Exceptio non admiſſa ⁊ ob id fuit appellatū debet coram iudice appellationis declarari vera.

2 Dicta vltra quam prohibetur quis tradi connumerat a fine dioceſis: non autem a loco habitationis.

3 Citatus non tenetur cōparere quotieſcūqꝫ notoriū eſt ꝙ ſibi competit declinatoria fori: nec tenet proceſſus contra eum factus. ⁊ nu. 4.

5 Dicta an ſit cōſideranda per aquam an per terram dato ꝙ vna iſtarū viarum ſit breuior vel longior alia.

6 Dicta an ꝯſiderent vſqꝫ ad locū vbi cauſa eſt cōmiſſa: vel ad locū ad quē ſe iudices conferunt.

Iudex cōmiſſarius deputatꝰ vt iudicet ſub cōmemoratione loci vbi reſidet non poteſt vltra illū locū iudicare.

7 Iudex appellationis ſi ad ipſum fuit appellatū circa vnū articulū an debeat vel poſſit ſe intromittere ſup tota cauſa.

c **Olim et infra.** † Qui ꝓpter exceptionē nō admiſſam appellat corā iudice appellationis ꝓbare debet exceptionē eſſe veram. ita cōmuniter ſummat: ſed ſm hanc ſummationē hec decre. eſt de indubio per c. interpoſita. de app. ideo poteſt ſummari aliter intelligēdo ꝙ hic ſcribitur executoribus illarum ſententiarum: ⁊ ſic exceptio inferēs nullitatem ſententie etiam coram executore auditur ad affectū vt ſi veram eſſe cognouerit ſuperſedeat. Vel tertio ſic intelligendo ꝙ iſti erāt iudices appellationis. Si exceptio iuriſditionis excluſiua ꝓpter quā fuit appellatum probatur vera: iudex appellationis non debet de principali cognoſcere ſed ſuperſedere. ⁊ tā iſte ꝙ precedēs eſt notabilis intellectus. In prima ponitur appellantis querela. In ſecunda ꝓuiſio. ibi: diſcretioni. Et vt patet ex ꝑdictis habet iſte tex. duos intellectus: ſm primum ⁊ magis communem pone ſic caſum. ¶ V. tractus coram iudice delegato oppoſuit ꝙ trahebatur vltra duas dietas. replicabatur vt in litera. demum propter exceptionem nō admiſſam fuit appellatum: delegatus appellatione non obſtante excōmunicauit illum. V. ⁊ fuerūt impetrate litere ab aduerſario ſuper executiōe iſtius ſentētie ad iſtos de quibus in ſuprascriptione: corā quibus. V. propoſuit exceptionem ſuam: ⁊ quia non audiebatur mādat eis papa: vt in litera patet. ſm alium intellectum pone caſum ꝙ. V. appellauit ⁊ impetrauit literas ad iſtos iudices in ſuprascriptione contentos: quibus papa mādauit: vt patet in litera. ⁊ iſte intellectus eſt magis planus ⁊ litere conſentaneus. nam ſi ſcriberetur executoribus papa non mandaret eis vt ipſi decernerent appellationē eſſe legitimam: quia nō pertinet hoc ad eorum officium: ſed ſolum debent cognoſcere ad effectū exequendi vel ſuperſedendi. vt in c. decetero. ſ. de re iudicata. vbi plene tractabo hūc articulum an ⁊ quas exceptiones debet executor admittere. Itē facit c. cum contingat. de reſcriptis. ⁊ notat. c. paſtoralis. §. quia vero. ⁊ quod ibi no. de officio delega. Preterea ꝓ iſto intellectu facit quia appellatione pendente non debet fieri executio late ſententie poſt appellationem: cum validitas geſtorum poſt appellationem a grauamine dependeat ab ipſa appellatione. vt in capitu. nō ſolum. de appellationibus. libro ſexto. vnde ſi factum contigiſſet vt recitat gloſſa ſina. non mandaſſet papa

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Notoriū. vide
no. p Feli. in. c. cū
ordinē. col. vij. vſ.
prīa dclaratio. ĩ.
de reſcri. vbi tan
git qñ notorium
nō indigeat alle
gatiōe vide etiaꝫ
Moder. i. l. ñ. ff.
ſi qs ius dicē. nō
obtempera.
b ¶ Et in h̄ ꝯriūꝫ
hic. d. Ant. ⁊ pro
eo facit glo. l ver.
notorie. in cle. pa
ſtoralis. ȏ re iu. et
qđ no. doc. i. c. ex
parte. el. i. de ap.
c ¶ Attēdit poti⁹
via terreſtris ꝙ̄
aqueſtris. de quo
vltra. d. Ant. hic
ſatis ēt p. d. ant. l
d. c. nōnulli. de re
ſcrip. ⁊ archi. i. c.
ſtatutū. §. cū ant.
de reſcri. in. vi. et a
vide Bar. in. l. in b
itinere. ff. de ver.
ſig. ⁊ Bal. h̄. ⁊ ꝙ
attēdi debeat via
breuior dūmō nō
ſit piculoſa. alle.
opi. Bar. i. l. vete
res. ff. de exeu. tu.
ſꝫ tu ſup hoc ar. 4
diſtīgue pulchre
vt p Bart. in. l. i. i
fin. ff. ſi quis cau.
Imo. l. i. ꝯtinu⁹.
§. cū ita. ff. de ver. 5
obl. ⁊ ad h̄ alleg.
bo. text. in. l. ij. §.
pe. ff. ſi qs cau. et
refert Plutar-
chus i vita Cato
nis pro trib⁹ cū p
oēm etatē pniaꝫ
egiſſe. primo ſi ꝙ
arcanū mulieri c
credidiſſet. ſecun
do ſi per aquam
traieciſſet q̄ pote
rat p terrā pſici-
ſci. tertio ſi aliq̄s
dies p incuriā ſi- 6
ne ſtudio trāſiuiſ
ſet. ⁊ adde ꝙ ipu
tatur alicui caſ⁹
fortuit⁹ eo qđ nō
iuit p viā ſeu iter
ꝯſuetū ſm bar. l
l. cū pponas. C. ȏ
nau. fe. ⁊ in. l. i. ff.
de his q deie. vel
effu. facit qđ not.
Ang. i. §. his igi
tur. in prin. inſti.
de iuſti. ⁊ iure.
Anto. Franciſ.
¶ Quō fiat ꝯpu
tatio dietarum ⁊ 7
q̄liter debeat fie
ri mēſuratio. pri
mo dicas ꝙ men
ſuratio non fit a
porta ſꝫ a ꝯtinen
tibus edificijs itē
ſit p viam magis

daſſet papa vt executores cognoſcerēt aliquo mo
do de appellatione. ſed vt ſuperſederent in euen-
tum cauſe appellationis. ⁊ miror ꝙ gloſ. ⁊ docto.
hoc non ponderauerūt. ideo tene aliū intellectuꝫ.
2 ¶ † Not. ibi: extra ſuā diocesim ⁊c. ꝙ due die te q-
bus prohibet tractus nō ꝯputantur a loco habi-
tationis: ſed a fine dioce. ꝯtra. c. nōnulli. de reſcri.
⁊ clarius tenēt doct. ibi. hodie vero non pōt quis
trahi vltra vnā. vt in. c. ſtatutū. de reſcript. lib. vj.
¶ No. ij. practicā pcedēdi cū qs citra vltra duas
dietas. dꝫ enim hoc pponere corā iudice: ⁊ ſi nō; au
3 dietur dꝫ appellare. ¶ † Ex hoc inſero ad duas
q̄ōnes. prima nūq̄d citatus vltra duas dietas ho-
die vltra vnā teneat ꝯparere ad excipiendū ꝯ re-
ſcriptū. Gof. ⁊ Hoſt. arguūt ad ptes ꝙ teneat ire.
allegāt. l. arbiter kalēdis. §. i. ff. de arbi. ⁊. de offic.
delega. c. prudentiā. In ꝯtrarium eſt. l. nō videt. ⁊. l. ſi
qs ex aliena. ff. de iudi. ⁊. l. ex quācūq̄. ff. ſi qs i ius
voc. tñ hec vltima duo iura vident potius p ꝯtra
parte. Concludūt tñ preſati doc. ꝙ ire tenet ſi du-
bitatur de dietis vel an litere ſint obtente de ꝯſen
ſu pcuratorū quos partes habēt in curia. als nō
teneret ire ſi nullū dubiū eſt. Aduerte ꝙ doct. hāc
eandē queſtionē formāt in. d. c. nōnulli. ⁊ cōiter cō-
cludūt oppoſitū dicētes ꝙ dꝫ ire ad allegādū pri-
uilegium ſuū per. d. l. ſi qs ex aliena. cū ſimilibus.
ſed mihi plus plꝫ opi. precedēs q2 vbicunq̄ noto-
riumª eſt ꝙ citato cōpetit declinatoria nō tenetur
cōparereᵇ vt. d. l. nō videt latitare. ff. de in. no. In-
no. in. c. ij. de dila. ⁊ gl. in. c. ſup literis. de reſcrip. in
ver. niſi forſan. que loquit quaſi in terminis nr̄is. ⁊
gl. in. c. veniens. de accu. ⁊ in. c. ſi eps. iij. q. ij. ⁊ Joā.
an. in regula ſcienti. de reg. iu. in mercu. facit opti-
me tex. cū glo. in. c. paſtoralis. §. piſana. de re iudi.
Et ad iſtū tex. dicit ꝙ iſte volunt vt ſaltē euitaret
preiudiciū facti cōparere vel factū erat dubium.
4 ¶ † Secūda q̄ſtio eſt nunq̄d teneret pceſſus ſi nō cō
pareret. dic ꝙ re exiſtēte dubia teneret ēt ſi prius
nō pronunciaret ſe iudicē: q2 reſcriptū tenet mero
iure licet cōpetat exceptio iuriſditionis eliſiua vt
ſatis colligi pōt ex. c. nonnulli. ſed hodie pōt dici
5 ꝯtrium p. c. ſtatutū. de reſcri. li. vj. in ſi. ¶ † Tertio
queritur qđ ſi ad iudicē citantē iter eſt p aquam et
terram: ſed per aquā nō diſtat vltra vnā dietam:
p terrā vero quatuor vel econuerſo: q̄ via attendi-
tur an terreſtris vel marina. Quidā dixerūt conſi
derandum eſſe viā vſitatiorē ⁊ frequentiorē. ar. in
d. l. ſepe. ⁊. l. ſi putator. ff. ad. l. aquil. ⁊ de ſponſa. c.
ex literis. ⁊. l. cū de lanionis. §. aſinā. ff. de fundo in-
ſtru. Goff. ⁊ Hoſti. dicunt frequentius eſſe vt cōſi-
derentur itinera terreſtriaᶜ maxime tpe hyemali
quo ſolet periculoſa nauigatio eſſe. C. de off. recto.
puin. l. ciuitas. Itē termini dioceſ. melius diſtin-
guunt p terraꝫ ꝙ̄ in mari vel in aquis. facit qđ
not. in ſpec. de cita. poſt prin. ⁊ hec ſatis placet. de
materia iſta vide plures q̄ſtiones doct. in. d. c. nō-
6 nulli. ¶ † Gl. i. q̄rit quid ſi litere impetrant vltra
duas dietas ſed iudices ꝯferunt ſe ad locū ppin-
quum nunquid reus teneat rñdere. Glo. iſta dicit
ꝙ ſic. quia hic ⁊ in. d. c. nōnulli. ſolū ponderat tra-
ctus. olim tpe iſtorū iuriū erat hec opi. vera. et ſa-
tis faciebat iſte text. ⁊ ratio. d. c. nonnulli. ſꝫ hodie
poteſt pcedere dūmodo iudex non exeat locū cō-
miſſionis: vtputa ſi eſt deputatus in certa dioceſi
nō poteſt illam exire: ſed infra illā poteſt ſe appro-
pinquare: vt probat in. c. ſtatutū. §. in nullo. preal-
leg. ⁊ videt iudicio meo facta cōmiſſio in certo lo-
co non ſoluꝫ qñ hoc exprimit: ſed etiā ſi in cōmiſ-
ſione exprimat dioce. iudicis. Et ſi dicat in tali lo
co cōmoranti pōt tunc cognoſcere in loco more li
cet non ſit infra ſuaꝫ dioceſim. ad hoc bonus text.
7 in. c. ſi. de rerum permuta. ⁊ ibi hoc tenet Jo. and.
qđ ſemp notabis: quia quotidie accidit. ¶ † Glo.
ſi. opponitur de multis iuribus ⁊ bene ſoluit. ſed
tu de iſta materia dic vt latius dicetur in. c. inter-
poſita. ſ. de appel. ⁊ ibi eſt bo. text. pncipalis ⁊ fun-
damentū huius materie. ¶ Vltima glo. op. videt
enim qđ iuſtificata appellatione non debeant iu-
dices ſuperſedere: ſed procedere in cauſa: cuꝫ ipſi
ſuccedant loco primorū iudicum. vt in. c. vt debi-

tus. de appella. Solū glo. ponit intellectū quē. ſ.
recitaui: vt patet ex eo. Ex quo intellectu collige
⁊ not. qđ dixi in ſecundo ſummario. Pet. ⁊ Abb.
ponunt alium intellectū ꝙ iſti quibus nunc ſcri-
bitur erant iudices appellatiōis. ⁊ hec lect. verior
⁊ notabilior: vt. ſ. dixi. Et ad contrariū dic ꝙ pro
cedit qñ exceptio propter quā appellatur non ve-
nit ad declinandam et extinguendam iuriſditio-
nem iudicis: ſed concernit intentionē actoris. tūc
enim cū iudex appellationis ſuccedat loco primi
iudicis debet iuſtificata appellatione de cauſa co
gnoſcere. ſed cum exceptio extinguit iuriſditionē
iudicis debet iſte facere qđ primus iudex erat de
iure facturus: ſcꝫ ſuperſedere ⁊ pronuntiare ſe nō
iudicem: alias ſi diceremus oppoſitū iſte per ſuaꝫ
exceptionem quaſi nihil obtineret nec huic intel-
lectui obſt. c. ex parte. iij. de quo Pet. ⁊ Abb. op-
ponunt ⁊ non ſoluūt: q2 vt ibi not. illi iudices fue-
runt de nouo dati non contra matrem appellan-
tem ſed cōtra filios in quos erat actio dirigenda
⁊ ita potuiſſet papa facere hoc ſi voluiſſet ſed vo-
luit ſupplere de facto.

1 ¶ Excōicatus ⁊ periurus poſſunt p defenſione
eccleſie ipſorum excipere ⁊ opponere illa crimina
quibus ipſi tenentur.
Excōicati poſſunt electionem de indigno factam
incuſare.
2 Excōicati ⁊ periuri non ſunt ipſo iure priuati be-
neficio.
3 Electio facta de excōicato eſt ipſo iure nulla. ſi ve
ro excōicatio venit poſt electionē: talis electio po
teſt caſſari.
4 Periuri repelluntur ab agendo vel accuſando ſi-
cut alij criminoſi: ab excipiendo vero non repel-
luntur.
5 Replicatio vbi elidit exceptionem: debet primo
probari q2 ea probata remanet exceptio inefficax.
6 Excōicatus ⁊ periurus an audiunt tanꝙ̄ rei vo-
luntarij.
Jus ſuum dicit pſequi ille qui nō vult ſuperiorē
non idoneum.
7 Exceptio criminis an tollat p replicationē eiuſdē
criminis: ⁊ ſic an paria delicta mutua cōpenſatio-
ne tollantur. 17.
8 Si tu excipis quod gabella non eſt ſoluta de con-
tractu in quo me fundo: ⁊ ego excipio quod nec tu
ſoluiſti: tua exceptio non tollitur per meā replica
tionem.
Replicatio debet elidere exceptionem. 9.
10 Bānitus pōt aliū bannitū impune occidere: ſtāte
ſtatuto ꝙ bānitus poſſit impune occidi.
11 Bannitus ex forma ſtatuti non pōt nec agere nec
excipere: nec vnus bānitus pōt agere nec excipe-
re cōtra alium bannitum.
12 Judex pōt ex officio ēt parte nō excipiēte pſonas
indignas a teſtimonio repellere.
13 Statutum tollens defenſionē tam circa perſonaꝫ
ꝙ̄ circa res: an valeat.
14 Appellatio pōt tolli per principem.
15 Statutū ꝙ bānitus poſſit impune offendi valet.
16 Teſtis ꝯ quē excipitur de crimine: nō pōt ꝯ exci-
pientem de ſimili crimine replicare.
18 Calor iracundie nō excuſat quē ab iniuria.
19 Vſurarius volens repetere vſuras non audit niſi
reſtituat quas extorſit.

Dilecti filij. Per excōmuni
cationis vel pi
rij exceptionē a ſua vel eccleſie ſue de-
fenſione quis repelli non debet. vel ſic.
Pro defenſione ſue eccleſie poteſt quis opponere
exceptioneꝫ excōmunicationis periurij vel aliam
legitimā exceptionē: nec per replicationē excōica
tionis vel periurij repelli poteſt. hoc dicit. Pri
pars ponit petitionem appellantis. Secūda dat in
dicē ibi: quo circa. ¶ Caſus literalis. Quidā ca-
nonicus graden. M. nole electus fuit in priorem
eiuſdem eccleſie. ſed. S. H. et. P. canonici ſancte
Marie ſe opponebant electioni illius: vnde con-
tra illos literas impetrauit. Ipſi coram iudici-
bus cōſtituti pppoſuerūt ꝙ dictus. M. non debe-

vſitatū vel etiam
p aerē ſi aliter ſie
ri non pōt vt ple
ne p Bar. l. i. i. ff.
ſi quis cau. h̄ all.
⁊ qñ vna via ē lō-
gior altera: dicas
ꝙ mēſuratio dꝫ
ſieri p viā lōgio-
rē ſi forte agat de
vita hois. vt p. d.
Ant. ⁊ Imo. in. c.
nōnulli. ȏ reſcri.
⁊ p Imol. ple. i. l.
ꝯtinuus. i. §. cum
ita. h̄ alle. ⁊ vide
bar. i. l. iperator.
de ap. vbi: aīt die
ta itelligat ſꝫ le-
galē diſpōnē an
vō ſm ꝯſuetudi-
nē regiōis. vide
gl. ⁊ doc. i. c. non-
nulli. de reſcri. et
i. c. ſtatutū. §. cum
vo. e. ti. li. vi. ⁊ ad
de ꝙ dieta cōpu-
tat a fine dio. do-
micilij ipſius rei
ſꝫ Jo. an. in. d. c.
ſtatutū. ⁊ videas
de ro. i dci. ccccc
xliij. ici. cōiter tꝫ
ro. i antiqs. ⁊ ad-
de ēt ꝙ dieta in
realib⁹ ꝯputat a
loco in q̄ eſt res.
⁊ p. d. Car. i cle. i.
de reſcrip. ⁊ tene
mēti ꝙ dixit bal.
i. l. ſi tibi mādaue
ro. ff. cōmo. ꝙ qui
facit dietā nimis
lōgā ſi eē i culpa
Sebaſti. Sapia.
c ¶ Terreſtria. vi
de alex. i ꝯſi. xxij.
incip. ꝯſideratio
vbi ſtatuti l. iiij.
vol. ⁊ quot milia
ria faciant vnam
dietā p mare tan
git bar. in tracta
tu de inſula. col.
iij. vbi dicit ꝙ qu
quaginta milia-
ria requirantur.

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Periuriũ. Vide Ro. in ſingu. ccccxci. inci. tu ſai vbi dicit ꝙ piu⸗
1 rus non pt̃ agere i cã i q̃ fuit periurus vide alex. I
2 ↄſ. xviij. lci. põderatis. colũ. ij. i. iij. vol. ⁊ in ↄſ. lxxvi. inci. viſis col. iiij. in. v. vol. ⁊i. l. ſi qs
3 maioꝛ. col. fi. C. ð tranſac.
b ¶ Nota hic pleniſſime an ⁊ qñ ↄ̃ excipiẽtẽ de dolo ſeu crie admitta
4 tur replicatio doli vel alteri⁹ cri. ⁊ adde hic q̃ ſcribũt. d. abb. ⁊ doc. in. c. peñ. ⁊ vlt. de
a adulte. ⁊ við pul. p bar. i. l. viro. in vi. col. ff. ſol. ma. ⁊ p Inn. i. c. ſi qs p̃ſbyteroꝝ. de re. eccle. nõ alie.
Anto. Franciſ.
¶ An replicatio doli vł alteri⁹ criminis ⁊ qñ nõ ad
5 mittit ↄ̃ replicationẽ alterius dicas ꝙ nõ admittitur qñ replicãs tractat de lucro ita Bar. i. l. papi
6 nianus. §. marcellus. ff. de doli excep. ⁊ ibi p alex. ſꝫ ſi replicans tractat de dãno admittit replicatio niſi in odiũ feneratoꝛis vt i. c. qꝛ fruſtra. de vſur. ⁊ niſi qñ exceptio ẽ de ĩhabilitate pſone ad agẽdũ qꝛ tũc iudex ẽt ex officio repelleret vt i. l. quos ꝓhibet. de poſtu. ⁊ hꝫ per Inn. i. c. itellexi mus. de adul. ⁊ p Spe. in ti. de excep. in. §. fi.
Sebaſti. Sapia.
c ¶ Si ſtatuto. vide and. ſicu. l ↄſil. xciij. colũ. xxij. i. ſ. vol. Are. in cõſil. cj. in fi. ⁊ in conſi. cxxviij. colũ. iij. ⁊ ſequen.

hat audiri ꝑ eo ꝙ erat excõicatus ⁊ piurus ſꝫ di⸗
ctus. M. contra. S. ⁊. P. in modũ exceptionis et
replicationis obiecit periuriũ ⁊ excõicationem ⁊
replicationẽ excõicationis cõtra. S. vt eorũ exce⸗
ptionẽ elideret. ſed ꝓcuratoꝛ illoꝝ rñdit ꝙ proba
tio illi⁹ electi ſup hoc recipi non debebat: qꝛ ⁊ ſi il
la etiã ꝓbarent non eſſent propterea a defenſione
ſue eccleſie repellendi. ⁊ ſi excõicatio ↄtra dictum
electũ probaret in modũ exceptiõis repelleret ab
agendo: ſed replicatio excõicationis etiã proba⸗
ta ↄtra. S. non repelleret eũ a defendẽdo. iudices
interlocuti fuerunt ꝙ prius reciperent probatio⸗
nes ſup replicatione premiſſa: propter qð ad ſedẽ
apoſtolicaꝫ appellauit. mandat papa quatenus ſi
eſt ita reuocet in irritũ qcquid fuit factũ poſt ap⸗
1 pellationẽ. Ber. ¶ † No. i. ꝙ excõicati vel periuri
poſſunt ſe opponere ↄtra electionẽ de indigno fa⸗
ctam in eoꝝ eccleſia: ac illa eadeꝫ crimina quibus
2 ipſi tenent electo opponere. ¶ † Ex quo infertur
ꝙ excõicatus ⁊ periurus non eſt ipſo iure priua⸗
tus titulo ſui beneficij. quod intellige: vt not. In⸗
no. in. c. cum noſtris. de cõceſ. prebẽ. vide quod di⸗
xi. ↄ̃. in. c. querelam. de iureiuran. facit. c. i. de indi.
3 ¶ † Not. iij. ꝙ electo petenti ſuam cõfirmationeꝫ
vel agenti contra ſibi reſiſtentes: obſtat exceptio
periurij ⁊ excõicationis: ⁊ ſi iſta inerãt tpe electio⸗
nis electio fuit nulla: vt in. c. fi. de cle. excõ. mi. et. c.
cum in cunctis. de elec. ⁊ qð not. in. d. c. querelam.
ſi aũt ſuperuenerunt poſſunt opponi ad effectum
repellẽdi electũ ab agẽdo: vt eius electio caſſetur
4 vt in. c. ſuper his. de accuſa. ⁊ dic vt ibi. ¶ † Nota
ar. ꝓ locũ a ſpeciali ꝙ periuriuꝫ repellit quem ab
agendo. hic eñ dicit ꝙ non repellit quem a defen
ſione ſue eccleſie. ergo aliter agentem repellit. Io.
a an. hic dicit ꝙ piuriũ⁹ non impedit agentẽ ſꝫ ↄfir
mationẽ petentẽ ſic: quia illius intentionem peri⸗
mit. ſicut repellit oꝛdinandum. de tempo. oꝛ. c. ſi. et
teſtem. ↄ̃. de teſti. c. teſtimoniũ. Ego dico ꝙ periu⸗
rium nõ repellit niſi quemadmodum alia crimi⸗
na. nam criminoſi a multis repelluntur: vt in. c. i. ⁊
in. c. cum dilectus. de accuſa. ⁊. iiij. qð. vi. c. omnib⁹.
vnde criminoſi non poſſunt alios denuntiare vel
accuſare. vt in iuribus preallega. hec enim admit⸗
tuntur qꝛ defendebant eccleſiã ꝓpriã. ⁊ ſm hoc ꝓ⸗
cedit hic arg. a ſpeciali an ſuſpenſus ab offõ ⁊ be⸗
5 neficio poſſit agere. dic vt not. i. c. proxi. ¶ † Nota
qð vbi replicatio elidit exceptionem debet prius
ipſius probatio admitti: quia ea probata remane
ret exceptio inefficax. de hoc tamen vide quod in
ſimili dixi in. c. i. de oꝛ. cog. et. l. circa. ff. de proba. et
plenius in terminis noſtris dixi poſt Ioã. and. in
6 c. a nobis. ↄ̃. eo. dic vt ibi. ¶ † Glo. i. colligit ꝙ gli
bet admittendus eſt ad defenſioneꝫ ſue eccleſie: ẽt
periurus ⁊ excõmunicatus. ¶ Sed contra hoc et
contra text. oppo. videt enim ꝙ iſti non eſſent ad⸗
mittendi cũ ipſi opponerẽt ſe iſti electo. ⁊ ſic erant
rei volũtarij qui cenſentur actoꝛes. ad hoc. c. exhi
bita. de iudi. ⁊ quod not. in. c. ſuper eo. de electio. fa
cit. c. cum inter. ↄ̃. eo. vbi excõmunicato permitti⸗
tur dumtaxat ſtricta defenſio: vnde prohibetur re
conuentio: ne remedium defenſionis permiſſum
trahatur ad impugnationis materiam. ⁊ ſic nullo
modo excommunicatus poteſt impugnare alium
etiam ad cõmodũ eccleſie: vt in. d. c. exhibita. Sol.
Inno. ↄ̃. eod. c. cũ inter. fatetur contrarium dicẽs
excõmunicatum non poſſe excipere contra peten
tem confirmationeꝫ ne defenſio trahat ad impu⸗
gnationẽ: ⁊ qꝛ cuꝫ ſit extra eccleſiam propter deli⸗
ctuum ſuum non intereſt ſua: nec poteſt excõmuni
cationem vel aliud crimen obijcere. argu. xxvi. di⸗
ſtinc. vna tantum. ⁊ qꝛ cum trabem geſtat in oculo
non poteſt feſtucam de oculo fratris eruere. iij. qð.
vij. §. tria. in fi. Ad hanc decre. reſpondet ꝙ loquit
in reo neceſſario: qð videt colligi ex litera ibi tra⸗
xiſſet in cauſam ⁊c. voluntarius aũt debet primo
fundare intentionẽ ſuam in iudicio: qð facere non
poteſt excõicatus: neceſſarius autẽ firmat inten⸗
tionem ſuam in pſonã hoc ipſo ꝙ vocatus et cita⸗
tus eſt ad iudiciuꝫ. de iudi. intelleximus. et. l. inter
ſtipulantem. §. j. ff. de verbo. obli. Hoſti. in. d. c. cum

inter ⁊ hic tenet oppoſitum adducens iſtũ text. in eo quod iſti canonici
prius ſe opponebant huic electo. ⁊ ſic erant voluntarij. Item adducit
caſum de tranſlato ad aliuꝫ epiſcopatum cui per canonicum ad impe⸗
diendam poſſeſſionem opponebatur crimen cũ infamia: contra quam
ipſe tranſlatus replicabat excõmunicationem. ⁊ dicit Clementẽ quar
tum diffiniuiſſe ꝙ replicatio non elidebat exceptionem licet ille eſſet
reus voluntarius prouocans non prouocatus. ideo concludit Hoſtiẽ.
illam diſtinctionem Inno. inter reum neceſſarium ⁊ voluntarium non
admittendam: niſi illam ſaluando dicamus ſm eum iſtũ qui vult ma⸗
lum prelatum repellere foꝛe neceſſarium ⁊ non voluntariũ. Quid eniꝫ
grauius intolerabilius periculoſius q̃ ꝙ detur lupus loco paſtoꝛis:
diſſipatoꝛ loco tutoꝛis: homicida pro medico: tyrannus pro defenſoꝛe:
inimicus pro aduocato. certi nihil. vt. ↄ̃. de elec. nihil eſt. et. c. ne ꝓ defe⸗
ctu. xl. diſtin. multi. Item cum excõmunicato reſeruetur exceptio cõtra
temporalem iudicẽ delegatum ſuſpectũ fortius dꝫ reſeruari ↄtra oꝛdi
nariũ q eſt perpetuus. ⁊ hoc dictũ Hoſti. dixit Spe. curiã ſeruare. ſ. qð
excõicatus pro eccleſia ſua poſſit opponere cõtra petentem confirma⸗
tionẽ etiam ſi voluntarie veniat: vt no. in Spe. de actoꝛe. §. i. ver. iteꝫ ꝙ
excõmunicatus. hoc etiã videt ſequi Ioã. and. Et ad. c. exhibita. halle.
dicit poſſe dici ꝙ ſi canonicus excõmunicatus prouocat ad iudicium
dans libellũ vt caſſetur electio repellitur ꝑ exceptionẽ ſi vero cõtra ꝓ⸗
uocantem ad confirmationẽ excipit etiam ſi ſponte veniat admittetur
hoc etiã dictum videtur ſequi do. Ant. nec Inno. contradicit in hoc ca
ſu propoſito ſi bene ponderent dicta ſua in. c. ſup his. de accu. in. ij. col.
vbi dicit ꝙ criminoſus non admittitur ↄtra petentẽ confirmationem
niſi ſua interſit: puta ꝙ ſit futurus ſuus prelatus vel ſit patronus. ne⸗
mini enim ius ſuũ proſequenti obſtat exceptio criminis. argu. iij. q. vj.
omnibus. ſm eũ. ⁊ pondera bene ſuã rationẽ. vult enim ꝙ excipiens cõ
tra futurũ prelatũ ſuũ dꝫ ius ſuum ꝓſequi nedũ eccleſiam ſuam defen⸗
dere. excõicatus aũt non repellitur a proſecutione iuris ſui. ꝓcedat er⸗
go dictum Inno. in. d. c. cuꝫ inter. cũ criminoſus excipit tanq̃ vnus de
populo contra petentẽ confirmationem. ⁊ forte poſſet attentari ꝙ gli⸗
bet etiã laicus futurus etiã ſubiectus eſt admittendus ↄtra petentem
ↄfirmationẽ nõ obſtante replicatione criminis per rationẽ. ↄ̃. dictam
⁊ facit. c. audacter. in fi. viij. q. i. ad p̃dicta etiam facit qð no. Ioã. and. in
c. pia. ↄ̃. eo. li. vi. vbi ↄcoꝛdando Inn. dicit ꝙ admittitur excõicatus ap⸗
pellans extra iudicium qñ aliqð preiudiciũ ex omiſſione poteſt ſibi ge
nerari. ſed in caſu noſtro preiudiciũ generaretur huic excõicato ſi non
poſſet ſe opponere contra petentẽ ↄfirmationẽ: quia obtenta cõfirma⸗
tione mitteretur in poſſeſſionem ⁊ durius tunc repelleret. iuxta ea que
7 leg. ⁊ not. in. c. veniens. ij. de teſti. ¶ † Opp. hic ↄtra exceptionẽ crimi⸗
nis nõ datur replicatio criminis. ⁊ ſic videt ꝙ contra exceptionẽ doli
non detur replicatio doli quod videt etiaꝫ probari in. l. apud iulianũ.
§. marcellus. ff. de doli excep. ¶ Sed contra hoc op. de. l. cũ mulier. et. l.
viro. ff. ſol. mat. vbi ſi contra mulierẽ repetẽtẽ dotẽ vir excipit de adul⸗
terio admittitur replicatio mulieris cõtra virum de lenocinio. ad idẽ
c. penul. ⁊ vlti. ↄ̃. de adul. vbi contra proponentẽ adulterium mulieris:
mulier admittit proponens adulterium viri. ⁊ ſic mutua compenſatio⸗
ne crimina tolluntur. Solu. glo. ſi. hic ſatis in ſua materia notanda in⸗
trat hanc difficultatẽ ⁊ in effectu pro ſolutione cõcludit quod replica⸗
tio admittitur quando ea non admiſſa excipiens remaneret in lucro
exemplum in. d. l. cum mulier. ⁊. d. c. penul. reijcitur vera replicatio ſi ea
admiſſa agens remaneret in lucro. ſic loquitur. d. §. marcellus. et caſus
hic. nam ſi replicatio iſtius electi fuiſſet admiſſa admitteretur iſte ele⸗
ctus excõmunicatus ad agendum. ⁊ ſic repoꝛtaret cõmodum. ⁊ admit⸗
tendo vel denegando: eadem eſt ratio: ne alter remaneat in lucro. alter
in damno. hoc vult in effectu tota iſta glo. hunc articulũ attingit In⸗
no. in. c. intelleximus. de adulte. ⁊ aliquid poſuit in. c. ſi quis preſbyte⸗
roꝛum. de reb. eccle. non alie. ſed Barto. ⁊ Bal. poſt Iaco. de are. ⁊ Bu⸗
triga. clarius procedunt in. l. cum mulier. ff. ſolu. matri. ⁊. l. viro. ff. codẽ.
b titu. Et primo ponam duas theoꝛicas ad cognoſcendum an ⁊ quãdo [b]
exceptio doli ſeu criminis tollatur replicatione doli ſeu alterius cri⸗
minis. Secundo ſubijciam exempla ad maioꝛẽ claritatem: quia mate⸗
ria eſt difficilis. Tertio ponam aliquas queſtiones notabiles et dubi⸗
tabiles. Quarto foꝛmabo ex me vnam paruam diſtinctionem pro ali⸗
quali introductione ad materiam. ¶ Prima theoꝛica eſt legiſtarum
⁊ maxime Barto. in. d. l. cuꝫ mulier. dicentis quod aut excipiens certat
de lucro captando. et admittitur replicatio doli ne cõis malitia proſit
ſibi ⁊ alteri noceat. exemplum in. d. l. cũ mulier: vxoꝛ repetit dotem vel
agit vt admittat ad cõſoꝛtium viri. maritus autem excipit de adulte⸗
rio ad lucrandum dotẽ. mulier replicat quod etiam ipſe fuit adultera⸗
tus: certe admittitur replicatio mulieris: vt ibi: et in. c. intelleximus.
de adulterijs. Aut excipiens tractat de damno vitando et non admit⸗
titur replicatio. Exemplum pone hic in. c. noſtro. et in. l. apud celſum.
§. marcellus. ff. de do. excep. Item ſm eum quando ſunt actoꝛ ⁊ reus in
pari cauſa. magis enim tunc fauendum eſt reo excipienti q̃ actoꝛi re⸗
8 plicanti. ar. in regula. in pari cauſa. de reg. iur. li. vi. ¶ † Et per hoc. d.
c Bar. poſt Iac. but. ꝙ ſi ſtatuto cauet ꝙ non valeat ipſo iure cõtractus
ſi non ſit ſoluta gabella: et nos ſimul contraximus nec ſoluimus gabel
lam: ꝙ ſi poſtmodum peto a te: qꝛ vẽdidiſti ⁊ tu excipis de inualiditate
contractus

contractus:qꝛ nō ſolui gabellā a ⁊ ego replico ꝙ
nec tu ſoluiſti hec replicatio mea non dꝫ admitti
eſt tñ alia rō efficacioꝛ:qꝛ ꝓpter tuū nō ſoluere ga
bellā nō validat̄ cōtractus.⁊ ſic hec replicatio nō
elidit exceptionem meā quia facere dꝫ replicatio:
vt.ſ.dicā. Hec dicit Bar.vera qñ replicatio opp.
poſt lit.ↄteſt.⁊ ad merita cauſe vt tunc excipiens
certans de lucro repellat̄ ꝑ replicationē paris cri
minis:quo caſu intelligit̄.d.c.cū eccleſiaſtice.ſ.eo.
qđ not.ꝓ intellectu illius.c.ſecus dicit qñ exce
ptio inhabilitans opponit̄ ad ꝑſonā. tunc eñ nō
elidit̄ ꝑ replicationē paris criminis.rō:qꝛ reus
eoipſo habilitat̄ ꝙ trahit̄ ad iudiciū.ideo poteſt
excipere ↄtra actorē:nec pōt repelli ꝑ replicatio
nem cū ſit reus neceſſarius vt hic.ita dicit Inno.
ſ.e.c.cū inter.⁊ vide ho.gl.in.c.a nobis.ſ.e.hec di
cit:ipſe vera niſi actoꝛ ſit domeſticus familiaris ip
ſius rei.quia tūc nō poterit ipſe reus:lꝫ neceſſari⁹
excipere ↄtra perſonā ipſius actoris cū ante ipm
tolerauit in familiaritate allegat.c.nulli.de accu.
¶ Sed aduerte qꝛ glo.ibi ⁊ Inno.⁊ glo.in.§.hoc
ij.q.vij.dicūt illud.c.ponere ſpāle in epo q tenetur
habere in ſua familiaritate bonos ⁊ graues ideo
nō poteſt ↄtra illos poſtea excipere.quinimo In
no.voluit reſtringere illum tex. ad cubicularios
dūtaxat:qꝛ precipit̄ epo vt eos habeat honeſtos ⁊
graues.ij.qđ.vij.cum paſtoris.ſecus in alijs cleri
cis quos interdū bonus prelatus tolerat propter
ſcandalū qđ eſt bene not.⁊ ex his habes theoricā
9 Bar.extenſam ⁊ declaratā. ¶ † Venio ad ſcđam
quā lꝫ ſenſerit hic do.Ant.tñ latius ⁊ clarius po
ſuit Io.an.ſ.eo.c.a nobis.nō aſtringens ſe ad re
plicationē criminis:ſed gñaliter loquēs dixit qđ
effectus replicatiōis eſt reſoluere vel expugnare
exceptionē. nam ſicut ſe hꝫ exceptio ad actionem
ita ſe hꝫ replicatio ad exceptionē.l.ij.ff.e.ti. opꝫ er
go ad hoc vt replicatio admittat̄ ⁊ operet̄ effectū
ſuum ꝙ ſit pertinēs ⁊ talis que vitiet exceptionē.
nam impertinēs repelleret̄. allegat ad hoc iſtum
tex.vel ꝙ ꝑſonā afficiat:vt hic.Et ſi diceres qñ dꝫ
reſoluere exceptionem:dico ꝙ non pōt dari certa
doctrina ſed ex natura exceptionis et replicatio
nis pōt perpēdi ↄſideratis maxime q̄ dicta ſunt.
10 ¶ † Ex his infert̄ ad aliquas q̄ſtiones:⁊ pmo po
ne:ſtatutū dicit ꝙ bānitus poſſit impune offendi:
accuſatur titius ꝙ peuſſit ſemproniū:excipit titi⁹
ꝙ ſempronius eſt bānitus ⁊ ſic poterat īpune of
fendi replicat ſempronius ꝙ ēt ipſe titius eſt bāni
tus nūquid debeat admitti replicatio. concludit
Bart.poſt Iac.de are.in.d.l.cū mulier. ꝙ non:qꝛ
cū titius ſit reus neceſſarius pōt ꝓponere omnē
exceptionē inhabilitantē accuſatorē:nec pōt ipſe
repelli.ad hoc optime facit iſte tex.⁊ gloſſ.in.d.c.a
11 nobis.⁊ qđ.ſ.dixi. ¶ † Scđo querit̄.qđ ſi ſtatuto
b cauetur vt bānitus b nō audiatur nec agendo nec
excipiēdo agit titius contra ſemproniū:excipit
ſempronius titium eſſe bānitū:⁊ ſic nō debere au
diri excipiēs ↄ agētem replicat titius ꝙ ipſe ſem
pronius eſt bānitus.⁊ ſic nō dꝫ audiri excipiēs qđ
ſiet nō eñ poterit audire vnū quin incidat in ſta
tutum. Iac.de are.tenuit excipientē non audien
dum obſtante ſtatuto.ſed Bar. poſt multa cōclu
dit nō ꝓcedere iudiciū qꝛ qua rōne non dꝫ audiri
reus excipiens:eadem rōne non dꝫ audiri actoꝛ
agens:ex quo vterqꝫ eſt bānitus:et rōne banni dꝫ
iudex vtrūqꝫ repellere et hoc mihi plꝫ nam actoꝛ
poteſt repelli iudicis officio. vt in.l.quos prohi
bet.ff.de poſtu.vñ licet reus nō audiat̄ non tamen
12 ſilet iudicis officium. ¶ † Et vide ad hoc qđ not.
Inno.in.c.intimauit.de teſti.vbi dicit iudicem ex
officio ſuo poſſe etiam nullo excipiente indignas
perſonas a teſtimonio repellere.d.l.quos prohi
bet. Idem dico in alijs actibus iudicialibus.vt.j.
eod.c.exceptionem.vide ho.tex.cum glo.not. in.c.
querendum.⁊ in.c.qui ſunt.ij.qđ.vij.⁊ poteſt iudex
ex officio repellere perſonas inhabiles etiā ſi ad
uerſarius propter ſuū delictū ſit priuatus faculta
te excipiendi.vt not.voluerunt glo.⁊ Innoc.in.c.
13 nulli.de accu.⁊ glo.in.c.alieni.ij.q.vij. ¶ † Reuo
cat tamen Bar.in dubium nūquid valet ſtatutū
tollens defenſionē:cū nec bānito nec excōmunica
to nec quātūcūqꝫ criminoſo ſit auferenda defenſio d
vt in.c.cū inter.ſ.eod.eſt enim de iure naturali. et
ideo nec ꝑ legem nec ꝑ principē tolli poteſt vt eſt
tex.in cle.paſtoralis.de re iudi.⁊ ꝑ hanc rationē
c dicit ipſe non valere ſtatutū.c exceptionē vero vo
luntariam pōt ſꝫm cum ſtatutū tollere: vtputa vt
non poſſit alium defendere.ſed tu dic latius poſt
Bal.ibi:ꝙ quedā eſt defenſio in qua nil agit quis
ſed ſolū negat.⁊ illa nō pōt tolli.vñ actore non ꝓ
bante reus negans debet abſolui.de iureiur.c.ſi.⁊
l.qui accuſare.C.de eden.Quedam eſt defenſio in
qua reus aliquid vult cōſequi.⁊ tūc ſi illa eſt de iu
re naturali non pōt ꝑ ſtatutū tolli vtputa ſi reus
d ꝓponit ꝙ homicidiū d cōmiſit ad defenſionē ſuā
vel quid ſimile.l.vt vim.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊.c.dilecto
de ſen.excō.li.vj.⁊ iſte eſt proprius caſus.d.cle. pa
ſtoralis.aut eſt de iure ciuili vt exceptio ꝑſcriptio
nis rei iudi.vel ſimilis.⁊ ille pōt per ſtatutū tolli
ar.ho.in.c.quo iure.viij.di.facit aut.que ſupplica
tio.C.de preci.impe.offe.ciuilis enim ratio pōt ea
que iuris ciuilis ſunt tollere.naturalia vero iura
corrumpere nō poteſt.inſti.de iure na.gen.§.ſꝫ na
turalia.⁊.v.diſt.in prin.facit quod no.glo.in.l.quo
ties.C.de preci.imper.offe.⁊ per hoc habes intel
lectum ad cle.paſtoralis preallег.vt nō intelliga e
14 tur in qualibet defenſione. ¶ † Vide ſimile ap
pellatio eſt defenſio:vt in.c.ſuggeſtum.de appel.⁊
in.c.cum inter.ſ.eod.⁊ tñ pōt tolli ꝑ principem vt
in.c.ſuper queſtionum.de offi.deleg.⁊.l.i.ff.qui ⁊ a
15 qui.app.non lꝫ. ¶ † Poſſet etiam circa predicta
dubitari nunquid valeat ſtatutum vt poſſit ban
nitus impune offendi. et dic ꝙ ſic de quo plene ꝑ
Bart.in.l.omnes populi.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊ per Io.
an.in addi.ſpecu.in titu.de conſti.princ.ſunt enim
hoſtes ciuitatis.⁊ perdūt oīa iura ciuitatis. vt in
l.amiſſione.ff.de capi.dimi.⁊.l.minime.ff.de reli.⁊
16 ſump.fu.⁊ vtrobiqꝫ plene per Barto. ¶ † Tertio
principaliter quero.pone ꝙ teſtis cui obijcit̄ cri
men cum infamia replicat cōtra opponentem qđ
etiam ipſe criminoſus eſt:nūquid debeat admitti
replicatio.glo.in.l.iij.ff.de teſti.videtur ſentire ꝙ
ſic:contrarium tenet Bart. in.d.l.cū mulier. nam
excipiens tractat de damno vitando:ergo nō de
bet repelli replicatione criminis vt dixi. Itē hec
replicatio non elidit ſeu reſoluit exceptionem qꝛ
teſtis producitur vt fiat fides iudici.ſed iudex nō
debet inclinari ad magis credēdum: qꝛ excipiēs
eſt infamis.⁊ ſic ꝑ vtramqꝫ theoricam.ſ.traditam
replicatio eſt repellenda.⁊ idem tenet glo. in.c.te
ſtimonium.ſ.de teſti.vide quod not. Inn. in.c.in
17 tellegimus. ¶ † Finaliter circa hanc materiam
pone hanc breuem diſtinctionem:quod aut agit̄
criminaliter aut ciuiliter. Primo caſu non obſtat
replicatio alteri⁹ vel exceptio alteri⁹ criminis: qꝛ
non relatione criminis:ſed innocentia reus pur
gatur:vt.l.neganda.C.qui accu.non poſ.canoniza
ta.iij. queſtione.xi. neganda. tamen de hoc arti
culo dicendum eſt vt plene leg. et nota. per Bar
to.in.l.is qui reus.ff.de publi.iudi. admittitur ta
men obiectio annexi criminis vt accuſatoꝛ nō re
pellatur ſed vterqꝫ probato delicto puniatur. vt
ſi maritus accuſat vxorem de adulterio crimina
liter ⁊ vxoꝛ excipit de lenocinio admittitur enim
et habet effectum cuiuſdam accuſationis . iſte eſt
caſus not.in.l.ij.§.ſi publico.ff.de adulte.et dicen
dum plenius vt ibi not. per archi.in.d.c.negāda.
¶ Secundo caſu ſubdiſtingue cum agitur ciui
liter.ꝙ aut replicatio aut exceptio cōcernunt di
uerſa facta aut idē primo caſu ſi habēt diuerſos
effectus nō tollitur exceptio ꝑ replicationē: ſꝫ qli
bet agit de facto ſuo: exemplum . ſi tu dediſti mi
hi damnum in vna re et ego dedi tibi in alia.vel ſi
tu dixiſti mihi iniuriā ⁊ ego tibi ⁊c.ad hoc.l. quē
admodū.§.ſi nauis.ff.ad.l.aquil.⁊ no.ſpe.in tit.de
accu.ver.quid ſi vocani te.⁊ Innoc. in.d.c.intelle
e gimus.recitat tñ ibi ſpe.vnū dictum notabile e et
ſemp mēti tenendū.dicit eñ quoſdam dicere ꝙ ſi
dicto vel facto feciſti mihi iniuriā ⁊ ego dicto vel
facto tuo ꝓuocatus intuli tibi ꝙ ex hoc non ſum

a ¶ Si tu excipis a
ↄ me ꝙ ago non
ſolui gabellā ne
ↄctū replicatio
mea qđ ēt tu non
ſolueris gabellā
nō iuuat me ⁊ vi
de ꝺ hac.q.per.d.
anto.hic.⁊ Bar.
in.l.fin.§.pe.ff.de
eo per quem.
Sebaſti. Sapia.

b ¶ Ac bānit⁹.vide
ſing.de are.ſ ꝑn.
iſti.de excep. col.
xxv.alex.in cōſil.
xxx.col.ij. in.iiij.
vo.⁊ ſ ſili Pe. de
anc.ſ.c.canonum
ſtatuta. col.lxv.⁊
lxviij.ſ.de cōſtit.
nellū in trac.bā
nitoꝝ.in.ij. q̄ōne
ſecūdi tēporis.

c ¶ Atꝫ valeat ſta
tutū qđ bānitus
nō audiatur nec
agendo nec exci
piēdo vł defendē
do.et vide qđ de
ꝺ late ſcripſi i do.
bar.ꝺ hellē.i cle.
paſtoral.de re iu.
Anto.Franciſ.

¶ Qñ bānit⁹ nō
dꝫ audiri ex for
ma ſtatuti nō vꝫ
ſnia lata ꝑ eo.vi
de ꝑ alex. plene i
cōſi.lxxxi.i.ij. pte
ↄſi.⁊ adde ꝙ bā
nit⁹ ꝓhibit⁹ age
re ꝑ ꝓcu.vł ceſſio
nariū ita Bal.in
l.ſi cūdotē.§.ſi pa
tri.ſ.iij. no.ff. ſol.
mat.⁊ not.i.l.iiij.
§.ſi cōem ff.finiū
reg.⁊ ꝑ bal. ſ.c.i.l
j.col.ſ ti.hic ſimł
lex cōra.⁊ ꝑ Io.
an.l.c.veniēs.de
accu.⁊ ꝑ Pau. ꝺ
caſt.l.l. papinia
nus exuli.ff.ꝺ mi
no.adde tñ ꝙ bā
nitus ꝓhibitus
agere pōt tñ cāꝫ
ceptā añ bānum
finire ⁊ ꝓſeq. ad
qđ vide Bar. i.l.
deferre.in ꝓnc.ff.
de iu.fiſ.⁊ Bar.⁊
Ang.i rub.C. de
dela.li.x.⁊ Bar.i
l.mutina.in ꝓnc.
vlt.col.ff.de fide
iuſ.⁊ hř ꝑ Bal.in
l.legca.la.i.C.ꝺle
gi.⁊ vide Bal.in
l.nec intentio. in
ſ.de tranſac.⁊ in
l.ꝑemptorias. C.
ſen.reſciu.nō po.
in.viij.col.vbi di
cit ꝙ bānitus ꝓ
hibit⁹ audiri pōt
opponere exce
ptionē intentio
nis ⁊ facti.

Sebaſti. Sapia.
d ¶ Homicidiū.
Ex talē defenſio
ne ſtatutū poſſit
tollere ſēťit bar.
ſ.l.vt vim.ff.ꝺ iu
ſti.et iur.vbi vult
ꝙ ſtante ſtatuto
ꝙ bannit⁹ poſſit
impune offendi
ſi qs bānitū ag
grediat̄ nō pt bā
nit⁹ licite ſeipm
defendere.qđ di
ctum tꝫ nellus in
tract.bānitoꝝ in
ſcđa pte ſcđe ptis
queſt.xlix.⁊ pau.
de ca.i.l. ſi ſeru⁹.
C.de his q ad ec
cle.cōfu.⁊ hoc di
ctum Bart.dicit
eſſe ſtupendū Fe
li.hic.

Sebaſti. Sapia.
e ¶ Vocabile.Vi
de Bart.in.l.que
oia.§.i.ff.de pro
cura. vbi dicit ꝑ
illum tex.ꝙ ſi qs
mihi dicat cōui
tiū vel aliqđ cri
mē obijciat poſ
ſum ei ipune di
cere tu mentiris
refert ⁊ ſequitur
d. Iaſ.l.l.vt vim.
col.ſi.ff. de iuſti.⁊
iure.

Anto. Franc.

a ¶ An et quando abſolutio poſſit concedi ad cautelam. et quando fiat et an poſſit fieri per iudicem appellationis. vide plene per ſpe. in ti. de ſen. in §. vt autem. I ver. porro. el. iiij. vſque ad ver. poſtremo. et in ver. quid ſi ſcribat. vbi ple. examinat iſtam materiam abſolutionis ab excommunicatione ad cautelam et ibi etiam ponit an abſolutio iniuſta teneat ſiue quis ſit ligatus vnica ſiue pluribus excommunicationibus. et vide etiam I tit. de proba. in §. iiij. I ver. ſed nunquid. et vide Inn. I. c. ſolet. circa prin. de ſen. excom.

b ¶ Iudex abſoluere. pondera hic quia in queſtionem dicebat ſe probare per teſtes nullitatem quod non loquitur de nullitate que reſultat ex varietate facti. Andre. Barba.

Sebaſti. Sapia.

b ¶ Abſoluere. alios caſus ponit Io. de ana. in c. j. col. vi. I. de maledi. Alb. de roſ. l. l. a procedente. C. de dilatio. gl. et alij I c. ſignificaſti. I. de eo qui duxit in matri. Abb. et Imo. I. c. ab excommunicato. S. de reſcrip.

c ¶ Debemus intelligere. pondera quia ſequitur quod iſta abſolutio ad cautelam ſi ſit fauore eccleſie ſequitur indultum operatur ad fauorem ſuſpenſi cum illam non petierit pondera quia oppoſuit de nullitate. pondera etiam qui non apparet de quo nullitate. vide c. ſolet. de ſen. ex. I vi. et ibi ſcribentes Andre. Barba.

d ¶ De hoc vide p. d. Abb. et p Imo. I cle. quia. ſup gl. in verſ. beneficiorum. de vi. et ho. cle. et decide hic ex his que no. tradidit do. I c. preſbyter. in. xxi. col. xxviij. diſt.

tibi condemnandus. argu. in l. j. §. cum ariete. ff. ad l. aquil. et quod calore iracundie fit: calumnia caret. ij. q. iij. §. notandum. quod ego non credo ex toto verum.
18 ¶ † Quia calor iracundie non excuſat ab iniuria vt. l. ſi non conuitij. et ibi plene per Cy. C. de iniu. facit l. ſi ex plagis. §. tabernarius. ff. ad l. aql. credo tamen quod mitius ſum puniendus: quia iuſto calore motus intuli ſibi iniuriam: vt eſt tex. no. in l. ſi adulterium.
19 §. imperatores. ff. de adul. ¶ † Predicta procedunt regulariter quando tamen in odium certi delicti admittitur exceptio vel replicatio in diuerſis factis ſeparatis vt in c. quia fruſtra. de vſu. vbi non auditur volens repetere vſuras niſi ipſas vſuras per eum extortas reſtituat. Regulariter enim contra ſecundum Inno. in d. c. intelleximus. firmans pro regula quod licet quis committat contra vnam legem: tamen per hoc non priuatur beneficio aliarum legum vel eiuſdem in diuerſis factis. vnde ſtultum eſſet dicere ſecundum eum quod ſi filiusfa. mutuauit filiofa. et ſic commiſit contra macedonianum quod iuuetur macedoniano ſi alter ſibi mutuauit: dicit tamen notanter quod ſi quis commiſit in eam legem per quam datur ſibi exceptio quod remouebitur ab exceptione. et ſic dicit ſecundum vnum intellectum poſſe intelligi c. cum eccleſiaſtice. S. e. quod no. Si vero replicatio et exceptio concernunt diuerſa habentia eundem effectum ſeu concernunt vnum et idem factum: exemplum in diuerſis adulterijs viri et mulieris concernentibus idem matrimonium et tunc diſtingue vt S. dixi et declaraui in theorica palleg. et hec habes notabis tu canoniſta: quia non habes alibi hanc materiam ita bene et clare enucleatam. ¶ Vltimo ſcias quod Inno. tractauit hic materiam cum committitur vt citentur omnes qui ſe opponunt alicui facto et quia parum eſt vtilis ideo conſulto omiſi.

1 ☞ Iudex non debet ad vtilitatem priuatam ſuum officium non petitum interponere.
Abſolutio ab excommunicatione non eſt non petenti impendenda niſi vbi immineret vtilitas publica.
2 Suſpenſi poſſunt eligere et agere: nec ſunt priuati communione hominum: quando eſt ſuſpenſio minor ſecus ſi maior. 3. 4. 5. 8.
6 Suſpenſus an poſſit agere nomine proprio pro iuribus ſui beneficij. 4. 5.
7 Suſpenſi a beneficio non debent habere redditus beneficij modicam tamen ſuſtentationem habere debent ſi non habent vnde viuant. 5.
9 Suſpenſus ab officio poteſt aliquo caſu cenſeri etiam ſuſpenſus a beneficio. de quo vide remiſſiue.
10 Abſolutio ad cautelam petitur ab illo qui reputatur excommunicatus et non eſt.
Excommunicatus quando petit abſolutionem debet dare cautionem ſaltem iuratoriam de parendo mandatis eccleſie: et de ſatiſfaciendo.
11 Abſolutio ad cautelam per quem iudicem poteſt fieri.
12 Abſolutio in dubio cenſetur petita ab excommunicato non ad cautelam ſed pure et vere. niſi aliud exprimatur.
Petens abſolutionem an preſupponat vinculum.

Apoſtolice. ¶ Si per exceptionem ſuſpenſionis contra quam replicatur de nullitate ordinatio eccleſie retardatur ſit abſolutio ad cautelam. h. d. Poteſt diuidi in quatuor partes. nam prima ponit exceptionem. ſecunda ibi: quas. replicationem. tertia ibi: ne tamen. relaxationis cauſam. quarta relaxationem. ibi: ſententias. ¶ Caſus literalis. Duo canonici pragenſes. I. et M. acceſſerunt ad ſedem apo. propter ordinationem pragen. eccleſie. quidam volentes impedire propoſitum illorum obijciebant eis quandam ſententiam ſuſpenſionis et remotionis a beneficijs in modum exceptionis: et ipſi reſpondebant ſententias illas nullas eſſe: et hoc probare volebant per teſtes et inſtrumenta. dominus papa ne propter hoc impediretur ordinatio pragen. eccleſie propter quam venerant ſententias illas relaxauit ad cautelam. h. ¶ Not. i. vnam cauſam legitimam propter quam poteſt fieri ante omnia
a abſolutio ad cautelam cum. ſ. allegatur nullitas[a] ſententie cenſure et ex dilatione iudicij retardatur prouiſio ſeu alia vtilitas eccleſie et credo quod hoc vltimum ponderatur ad hoc vt ex officio ſuo iudex tales ſenten-
1 tias relaxaret. ¶ † Nam ad commodum principaliter priuatum non debet iudex ſuum officium non petitum interponere: vt. l. ad peremptorias. ff. de iudi. et l. iiij. §. hoc autem iudicium et quod ibi plene no. ff. de dam. infec. notat Inno. in c. ad noſtram. ij. S. de iureiur. et ſic poteſt intelligi tex. cum glo. not. c. ſignificaſti. de eo qui dux. in ma. vbi concluditur quod abſolutio ab excommunicatione non eſt petenti impendenda. ceſſante ergo vtilitate eccleſie non debet iudex ex ſuo officio ſuam ſententiam relaxare etiam ad cautelam ſed debet procedere ſup veritate cauſe et ſi conſtiterit de nullitate ſententie pronuntiare eam nullam alias abſoluere non ad cautelam ſed ſecundum quod ius exigit ad hoc quod in ſimili no. gl. de delegato in c. ſolet. de ſen. excom. lib. vi. ſed ſi pars petit abſolui ad cautelam allegando nullitatem et preſtando cautionem de ſtando iuri debet iudex abſoluere etiam ſi non impediatur ex dilatione prouiſio eccleſie per. d. c. ſolet. et quod ibi no. Io. an. ſeruato tamen eo quod habetur in. d. c. ſolet. et ſic vltra alios intelligo iſtum text. Ex quo infero vnum notabile quod vbi imminet vtilitas eccle-
b ſiaſtica ſeu impeditur ordinatio eccleſie poteſt iudex abſoluere[b] quem ab excommunicatione licet non petat. ad hoc bene facit. c. veniens. ij. in fi. de teſti. et quod ibi no. dixi et ſic limita not. in. d. c. ſignificaſti. et hoc not. ¶ No. ij. quod abſolutio ad cautelam impenditur non ſolum in ſententia excommunicationis. ſed etiam in ſententia ſuſpenſionis vt hic quod not. eſt enim eadem ratio in iſta ſicut in illa vt patebit ex. j. dicendis. Et ſcias quod quemadmodum in abſolutione excommunicationis ad cautelam preſtatur cautio in. d. c. ſolet. ita et in iſta. vt eſt
c tex. no. in c. venerabili. j. de ſen. excom. et ſic debemus intelligere[c] iſtum text. quod iſti canonici preſtiterunt cautionem ſaltem iuratoriam de parendo mandatis iudicis ſi conſtiterit eos fuiſſe culpabiles in eo pro quo late fue-
2 runt dicte ſententie. ¶ † Oppo. videtur enim quod pretextu ſuſpenſionis non poterant iſti canonici repelli ab agendo: quia ſuſpenſus ab officio ac etiam beneficio non eſt priuatus communione hominum p. c. a nobis. S. eo. Item ſuſpenſi poſſunt eligere vt in c. ſi. de cleri. excom. mi. ſol. glo. i. intrat hanc materiam et vt clarius intelligas glo. et hanc materiam primo ſcias habe-
3 re iſtum text. duos intellectus principales. ¶ † Primus quod iſti canonici venerunt ad curiam vt in preſentia pape eligerent forte propter ſcandalum ſedandum in partibus et excipiebatur nunc contra eos de ſuſpenſione vt repellerentur ab eligendo: et tunc litera eſſet clara. quia ſuſpenſus ab officio non poteſt eligere: vt in c. cum dilectus. de conſue. et in c. cum inter. R. de ele. et ad. c. ſi. de cle. excom. mi. reſpondetur ſecundum glo. quod loquitur de ſuſpenſione minori quam quis incurrit ex participatione cum excommunicato illa enim ſolum priuat a participatione ſacramentorum et electione paſſiua non actiua: vt hic. ibi loquitur de ſupenſione facta a iudice vel a canone inferente ſuſpenſionem in penam delicti vel contumacie et hec priuat electione etiam actiua: vt in iuribus pre-
4 alleg. ¶ † Secundus intellectus eſt quod iſti repellebantur a limine iudiciorum dum agerent ſup iure eligendi: vel dum proſequerentur electionem iam factam in partibus et hunc intellectum alternatiue ſentit Hoſt. et vtrunque intellectum ſentit Petrus et tunc viget contrarium primo formatum ad quod reſpondet primo notabiliter hec glo. quod agentem negotia propria vel eccleſie cum mandato et ſic nomine eccleſie non repellit exceptio ſuſpenſionis vt in contrario. ſed promouentem negotia eccleſie nomine proprio ſic. quia cum ſit ſuſpenſus ab officio et beneficio non poteſt agere pro iuribus beneficij maxime ſpiritualibus cum ab illo ſit remotus ſeu ſuſpenſus cum eo tempore ſua non intereſt preſertim cum agit de iure eligendi quod ſuſpenſi exercere non poſſunt merito iſti canonici pretextu ſuſpenſionis non poterant taliter repelli a
5 limine iudiciorum. ¶ † Ex hac glo. habes colligere vnum valde nota-
d bile dictum quod ſuſpenſus ab officio[d] et beneficio non poteſt agere pro iuribus beneficij temporalibus vel ſpiritualibus nomine proprio tanquam beneficiatus: iſti enim canonici dicebantur eſſe ſuſpenſi ab officio et beneficio vnde verbum ſuſpenſionis poſitum in tex. refertur ad officium ſecundum docto. vt differat a verbo amotionis: quod ſequitur. Et aduerte quia Io. an. et alij vſque ad tempus ſuum ſimpliciter tranſeunt cum hac glo. do. Ant. diſtinguens has ſuſpenſiones dicit quod ſuſpenſus a beneficio non poteſt agere nomine proprio et iure ſuo: quia priuatus eſt adminiſtratione et ſic ſua non intereſt. adducit no. in c. cum vintonienſis. de electio. ſed certe male adducit. nam ibi glo. no. quam doct. hic non reprobant dicit quod ſuſpenſi a beneficio non impediuntur eligere. quia talis ſuſpenſio non repellit eos ab electione nec etiam a diuinis officijs vnde concludit quod ſuſpenſi omnia negotia tam ſpiritualia quam temporalia poſſunt exercere adeo quod tali tempore tales tenentur officiare eccleſiam quia in pena eorum talis ſuſpenſio introducta eſt: ideo non debet in eorum releuationem aliquid operari. dicit tamen quod ſuſpenſi modicam ſuſtentationem debent tunc habere ne ex toto egeant et ſic concludit totum oppoſitum. Redeo ad verba do. Anto. aut eſt quis ſuſpenſus ab officio tantum: et tunc putat quod cum non ſit remotus ab adminiſtratione beneficij poterit agere cauſas temporales et ſpirituales in iudicio: quia iſti non annectuntur ordini. fallit in cauſa electionis quam egere non poterit: tum quia ipſam facere non poteſt: cum quia annectitur ordi-
6 ni: et quia ſua non intereſt. ¶ † Ego in hoc paſſu concluderem quod ſuſpenſio operatur ad limites ſuſpenſionis. Aut enim quis ſuſpenditur ab officio et beneficio: et tunc perpetuo tene menti dictum huius gl. quam puto veriſſimam: et ſic ſuſpenſus non poſſit agere nomine proprio tanquam beneficiatus pro iuribus ipſius beneficij. nam tamen debet facere ſuſpenſio temporalis quo ad tempus quantum perpetua in perpetuum. ar. in l. que de tota. ff. de rei ven. et in c. at ſi clerici. de
7 iudi. ¶ † Ex hac glo. etiam infertur quod ſuſpenſus a beneficio non debet habere redditus beneficij cum pro eo agere non poſſit. quod minus eſt. ad hoc bene facit. c. preter. xxxij. diſt. modicam tamen ſuſtentationem habere poterit ſi non habet

non habet vnde viuat. vt dicit gl.no.in.d.c.cũ vintonieñ.et
glo.in cle.vt hi qui.de eta.ꝛ quali.in ver.dimidia.facit quod
no.glo.in.c.paſtoralis.in fi.de appel.ꝛ hoc puto verius quic
quid dicit Egi. in.c.ꝑuenit.de fideiuſ.vbi ꝑ illũ tex.ꝛ eodem
obſeruãtiã dicit ꝙ ſuſpẽſio refert ad quotidianas diſtribu-
tiones ꝛ nõ ad corpus ꝑbende.ad illũ tex.dic vt ibi not.in.v.
ſolutiõe ꝙ illa ſuſpenſio fit poſtmodũ ſine ꝑiudicio credito-
ris cui redditus erant adiudicati.vel dic ꝙ nõ intelligit de
redditibus beneficij ſꝫ de ꝓprijs patrimonialibus: ꝛ de hoc
eſt ho.tex.iuncta glo.in.c.de multa.de ꝑbẽ.qd latius declaro
8 in.d.c.ꝑuenit.℄ †Aut eſt qs ſuſpenſus a beneficio tñ:ꝛ tũc
tenet gl.valde ſin.in.d.c.cũ vintonienſis.ꝛ eam declarãdo et
a limitãdo dico ſic ꝙ ſuſpenſus a bñficio põt eligere[a] hoc ꝓba
tur in.c.cũ in cunctis.§.ſi.iuncto.c.cũ vintonieñ.de elec.vi-
de glo.in.c.cupiẽtes.§.ceterũ.in ver.a beneficijs. de elect.lib.
vi.ꝛ hoc qꝛ ius eligẽdi annectit ordini ſeu officio a quo nõ re
peritur ſuſpenſus.hoc no.doc.in.c.cũ dilectus.de ꝯſue.eligi
aũt nõ poteſt in illa eccleſia vbi eſt.ſuſpenſus.de hoc videtur
caſus ſing.in.c.ꝑ inquiſitionẽ.de elec.ꝛ no.gl.ſalle.in.d.c.cu-
pientes.oĩa alia vero que ſpectant ad officiũ poterit exerce-
re ſiue ſint ſpiritualia ſiue temporalia.ꝛ ſic reſtringerẽ gl.in
d.c.cupientes.in eo quod dicit ꝙ ſuſpẽſus a beneficio poteſt
exercere omnia negotia ſpiritualia ꝛ temporalia.nã ſi intel-
ligeretur de negotijs ꝑtinentibus ad bñficiũ a quo eſt ſuſpẽ
ſus eſſet de directo cõtra hanc glo.Itẽ quomodo poſſet age
re ꝑ beneficio ſi ab illo ſuſpenſus eſſet.ꝛ in hoc reſtringo illã
glo.vt ꝯcordet cũ illa.ꝛ facit ratio.c.paſtoralis.in fi.ſ.de ap-
pel.ꝛ ſentit hic not.Inno.dicens ꝙ ex quo iſti erant amoti a
beneficijs ſuis lꝫ temporaliter:tñ infra tꝑs amotiõis ſue cõi
bus negotijs eccleſie intereſſe nõ poterãt.qd dicit no.dignũ.
Aut eſt qs ſuſpenſus ab officio tñ:ꝛ tunc nec eligere poteſt
nec eligi:vt in.d.c.cũ dilectus.vt plene de h no.nec alia exer-
cere q̃ ſunt deputata ordini:vt in.c.i.de ſen.ꝛ re iudi.li.vi.ſpe
ctantia vero ad beneficiũ exercere poteſt:vt in.c.ꝑſbyterus.
9 xxviij.diſt.facit.c.ſtudeat.l.diſtin. ℄ †Hec limita niſi ſit pro
tali cauſa ſuſpenſus ab officio ꝙ ꝑ ꝯſequẽtiã etiã cenſeatur
ſuſpenſus a beneficio.qd qñ cõtingat vide ꝑ glo.ſi.in cle.cu-
pientes.§.qui vero.in glo.no.c.nouã.de pe.Et vide ad mate
riam qd no.in.c.ſicut.de coha.cle.ꝛ mu.ꝛ in.c.cũ bone.de eta.
ꝛ quali.ꝛ hec notabis:qꝛ non habes alibi hunc articulũ ita
10 late deciſum.℄ †Extra glo.ſcias ꝙ Inn.tractauit hic ma-
teriã huius abſolutionis ad cautelã q̃ poſſet hic omitti cum
eam longe diffuſius tractauerit Io.an.poſt alios in.d.c.ſo-
let.vbi videas.Sed ad intellectũ terminoꝝ dicã hic aliquid
breuiter.ꝛ primo quero quare iſta abſolutio dĩ ad cautelam
Sol.dic ꝙ dĩ ad cautelã.i.ad maiorẽ ſecuritatẽ: ꝛ ad hoc vt
reus ſit potius in tuto q̃ in ꝑiculo.vñ alibi dicit lex ꝙ abun-
dans cautela nõ nocet:vt in.l.teſtiũ.C.de teſta.nam ꝑtendẽs
excõicationẽ nullã quo caſu dũtaxat hꝫ locũ hec ſolutio: vt
not.in.d.c.ſolet.ꝛ.c.venerabilibus.de ſen.excõ.lib.vi.ꝛ hic ſi
innititur veritati nulla indiget abſolutione: vt in.c.ꝑ tuas.
de ſen.excom.ꝛ.c.cũ cõtingat.de offi.deleg.ſed qꝛ ſup nullita
te litigando poſſet interim ſibi imminere aliqd ꝑiudiciũ vt
ſi ꝑtextu nullitatis immiſceret ſe diuinis:ꝛ poſtmodũ repe-
riret aliqua vel notaret apud vulgares qd eſt excõicatus et
nõ ſe abſtineret a diuinis ꝛ cõmunione hominũ vel qd ſimi-
le:ideo vt hec ꝑicula euitent ꝛ reus ſit in tuto inuenerũt iura
vt peti poſſit ſeu fieri hec abſolutio ad cautelã.ſ.de preſenti
abſoluatur inquãtũ opus ſit ꝑſtita cautione de parẽdo man
datis eccleſie.ꝛ poſtmodum litiget ſup veritate rei.ꝛ ſi fuerit
repertus culpabilis cõpellat ſatiſfacere:vt i.d.c.venerabili-
bus.alr̃ in totũ abſoluat.vñ ſm Inno.ſit ad cautelã iſtius q
petit vt tute ꝛ cum bona conſcientia et ſine aliquo ſcrupulo
poſſit ſe immiſcere diuinis. Itẽ ad cautelã opinionis ſue:vt
ſ.dixi. Itẽ ad cautelã alioꝝ q̃ nolunt ſibi cõicare ꝛ ad caute-
lam eoꝝ q̃ iſte facturus eſt ꝛ ne ꝑtextu excõicationis infrin-
gant ꝛ ſimiliũ q̃ ſtudioſus ex ſe poterit cogitare. ℄ Secũdo
querit qñ hꝫ locum hec abſolutio ad cautelã.Sol.quidaꝫ te-
nuerũt ꝙ in duobus caſibus tantũ.Primus qñ qs preten-
dit excõicationẽ latã poſt appellationẽ tantũ.Secũdus cuꝫ
dicit errorẽ fuiſſe expreſſum in ipſa excõicatione ꝛ ſic cũ pre-
tendit nullitas altero ꝑdictoꝝ caſuum vt no. ꝑ Inn. in.d.c.
ſolet.de ſen.excõ.lib.vi.ꝛ facit tex.in.d.c.venerabilibus. ſed
hic Inn. firmiter tꝫ ꝙ qñ ex quacũqꝫ cauſa allegat nullitas
ſemp habet locũ iſta abſolutio ad cautelã.ꝛ hec opi.eſt cõmu
nior ꝛ verior ꝛ cõiter tenet:vt etiã no.in.d.c.ſolet. nã eadẽ eſt
rõ vbicũqꝫ ꝑtendit nullitas q̃ verſat in dictis duobus caſi-
bus.vñ dicit ꝙ cã exẽpli tex.in.d.c.venerabilibus.fecit men
tionẽ de illis duobus caſibus ꝛ ea q̃ dicunt cauſa exempli re
11 gulã non reſtringũt.℄ †Ultimo querit qs iudex poſſit ad
cautelã abſoluere.Sol.dicit Inno.ꝙ quilibet de ſentẽtijs ꝑ
ſe vel autoritate ſua latis:nõ tñ poſſet ſnĩas alioꝝ relaxare
niſi in caſibus ſuis remittẽs de hoc ad not.in.c.ad reprimen
dam.ꝛ.c.paſtoralis.de offi.ordi. ℄ Quid aũt de iudice dele-
gato in ſnĩa a ſe non lata.vide glo.not.ꝛ qd ſup ea no.in.d.c.
12 ſolet.℄ †Unũ tñ in hac materia ſemp notabis ꝙ vbicunqꝫ
ſit mentio de abſolutiõe non adiecto ad cautelã intelligitur
de vera ꝛ pura abſolutiõe q̃ ꝑſupponit vinculũ.ad hoc vide
gl.no.in.c.capitulũ ſancte crucis.de reſcri.in ſi.vbi dĩ ꝙ nũ-
q̃ abſolutio intelligit fieri ad cautelã niſi exprimat. An pe-
titio abſolutionis pure facta ꝑſupponat veruꝫ vinculũ.ple- a
ne dic vt in.c.venerabilẽ.de elec.hic nõ ſunt alia.

1 ℄ Exceptio excõicatiõis nõ nocet quin excõicatus poſſit
ꝓſequi appellationem.
2 Excõmunicatio lata in collegium vel vniuerſitatem:an effi- a
ciat omnes.
3 Reſcriptũ qñ impetrat dꝫ impetrans facere mentionẽ ple-
ne de proceſſu ꝛ ſerie negotij:alr̃ eſſet ſurreptitiũ : niſi talis
proceſſus ſit factus poſt appellationẽ quo caſu de eo non eſt
ſienda mentio per cauſas hic poſitas.
Reſcriptum nõ debet facere mẽtionem de alio reſcripto qd
eſt nullum.
4 Appellatione pendente nil eſt innouandum : quomodo iſta
regula intelligatur tam in perſona iudicis a quo q̃ in per-
ſona partis.

1 Dilecte in chriſto. ℄ †Per ex-
cõicationis b
exceptionẽ a ꝓſecutione appellationis qs repel-
li non dꝫ.ſic cõiter ſummat:ſed hec ſummatio nõ
cõtinet aliquã dubitationẽ ꝑ.c.cũ inter.ſ.eo.ꝛ.ſ.eo. c.ſi. ideo
ſummo ſic.Excõicatiõis exceptione nõ obſtante valet reſcri
ptum impetratũ in cauſa appellationis lꝫ de excõicatiõe la
ta poſt appellationẽ de grauamine non faciat mentionem.ꝛ
ſꝫ hoc caſus eſt notabilis ꝛ forte ſingularis ꝑ quẽ poſſet col
ligi vna regula ꝙ de innouato poſt appellationẽ etiã ab in-
terlocutoria nõ eſt neceſſe in reſcripto facere mentionem.de
quo.ſ.dicaꝫ. Diuidit hec decreta.nã in prima ponit appel-
lantis narratio.in ſcd̃a appellatiõis cõmiſſio. ſcd̃a ibi: quo
circa.℄ Caſus literalis. Inter priorẽ ꝛ ꝯuentũ de hucelleta
ex pte vna ꝛ prioriſſam ꝛ ꝯuentũ de campeſſia ex altera ſup
quibuſdam in decimis q̃ſtio vertebat.ad petitionẽ prioris
ꝛ cõuentus predictorum cõmiſſa fuit cauſa illa abbati ſcti
benedicti ꝛ eius coniudicibus. ſed moniales ex grauamine
ſufficienti ab eis ad ſedẽ apoſt.appellarunt:ꝛ nuntiũ ſuũ ad
appellationẽ proſequendam tranſmiſerũt. Iudices app.nõ
obſtãte tulerũt excõmunicationis ſentẽtiam in eaſdeꝫ. Pa-
pa appellationis cauſam cõmiſit priori de angles ꝛ ꝯiudici-
bus ſuis corã quibus pars aduerſa ꝓpoſuit ꝙ cũ eſſent excõ
municate ꝛ in literis appellationis nõ fieret mencio de ſen-
tẽtia excõmunicationis lata contra ipſas:litere nõ valebãt
ꝛ qꝛ iudices hanc exceptionem nõ admittebãt. dictus prior
ad ſedẽ apoſt.appellauit ꝛ cãm fecit cõmitti priori de gerne
moe ꝛ cõiudicibus ſuis corã quibus ex parte monialiũ fuit
excipiendo ꝓpoſitũ ꝙ ſnĩa excõicatiõis in eas lata fuit poſt
appellationẽ legitimaꝫ ꝛ cuilibet etiã excõicato defenſionis
auxiliũ in iudicio reſeruatur:quare iudices monialiũ exce-
ptionem ptis aduerſe admittere nõ debebant ſicut ipſi eam
non admiſerunt et ideo appellatio propter hoc interpoſita
nõ valuit.Sed quia prior de gernemoe ꝛ eius cõiudices ex-
ceptionẽ hmõi admittere denegabant:ipſe moniales ad ſe.
apoſt.appellarũt:vñ mandat papa decano linconienſi ꝙte-
nus ſi eſt ita quicquid fuerit factũ poſt appellationẽ ipſarum
in irritũ reuocetur.et in cauſa ꝓcedat iuxta mandatũ dire-
2 ctum ad priorẽ de gernemoe ꝛ ꝯiudices ſuos.Her. ℄ †No.
ibi in eaſdẽ:ꝙ in ea monaſterij põt ex cã ferri excõmunicatio
b in ſingulos[b] de collegio.hic enim ipſe moniales fuerũt excõ
municate.forte eñ iudex proceſſit propter eaꝝ ꝯtumaciã ad
hoc.c.romana.§.in vniuerſitatẽ.de ſen.excõ.lib.vi.Et ꝑ hoc
tollitur ꝙ quidã colligebant hic dicẽtes ꝙ tenet excommu-
nicatio lata in vniuerſitatẽ.de quo tñ dicenduꝫ: vt in.d.§.in c
c vniuerſitatẽ.℄ No.ſ.ꝙ excõicatus[c] poteſt in cauſa appella-
tionis impetrare reſcriptũ.ex quo enim ſibi ꝑmittit appel-
latio tanq̃ defenſio:ergo ꝛ facultas ſup ea iudicẽ impetran-
di ꝛ proſequendi.parum eñ aut nihil prodeſſet appellatio
ſi etiam nõ daret facultas iudicem impetrandi ꝛ ꝓſequendi
quod procedit etiaꝫ ſi ꝑ alijs cauſis fuiſſet excõicatus vt cla
3 rius probatur in.c.ſi.ſ.eo.ꝛ.ſ.eo.c.cũ inter. ℄ †Opp.ꝛ vide
tur ꝙ reſcriptum impetratum per moniales non debuerit
valere tanq̃ ſurreptitium cum non fecerit mentionem ple-
nam de proceſſu.vt in.c.inter monaſterium.ſ.de re iudi.et in

a ℄ Põt eligere. Adde Old.cõſil. cclxxxvi. †Sebaſti. Sapia.

a ℄ Eligere. Uide Gemini. in.c.preſbyter.xxviij. diſtin.ant.de bu. in c.cũ dilect⁹.de cõſue.ꝛ Abb. i.d.c. cum vintonieñ. col.v.ſ.d electio. vbi extollit gloſ. ibi in verbo amiſerunt. Anto. Franciſ.

b ℄ De excõicatione an poſſit ferri in vniuerſitatẽ et quos liget dicas ꝙ vniuerſitas nõ põt interdici nec excõicari ex delicto vnius vel etiã pluriũ.tñ ſi excõicat vel interdicatur timẽda ẽ ſenteucia:vt plene ꝑ do.Flor. in.l.vſufructuari⁹ venari.ff.de vſufr.et ſi excõicat vniuerſitas: an ſinguli ſint excõicati vide in.c.romana. §.in vniuerſitate de ſen.ex.in.vi.et vide ꝑ ſpe.in tit. de ſent.ex.vbi tꝫ ꝙ nõ põt excõicari:qꝛ nõ hꝫ aiam et vide gl.in.c.ſicut.viij.q.i.ꝛ an q poſtea nati ſunt vel ſucceſſerũt in locũ mortuorum vl̃ eoꝝ q ſe abſentarũt dñeãt talẽ excõicationeꝫ tinere. vide Bar. in.l.qd in rex.in §.ſi.in vlt.q.ff.de le.i.ꝛ in.l.inter ſtipulantẽ. in.§. ſcimus.de ver.ob.ꝛ ang.i.l.ſi grege. de le.i.ꝛ Inn.i.c. grauẽ.de ſen.ex. †Sebaſti. Sapia.

c ℄ Excõicat⁹.qñ valeat ipetratio reſcripti facta ꝑ excõicatũ tradit Cal.in ꝯſi.iiij.i ti. de reſcri.ꝛ in ꝯſi. xij.in tit.de regula.ꝛ multa ponit Feli.in.c.i.col.vi. ſ.de reſcri.ꝛ in.c. ſi.col.ij.ſ.eo.

Sebaſti. Sapia.

a ¶ Nil innouari. Quõ procedat illa regula ponit do. Iaſ. i.l.j.C.ſi bo. poſ. ſm tab. d. ꝑpoſitus in rub. ſ. ſi ap. col. ij. ver. ſacite ergo regulã. coiſe. in fin. ſuis. in verbo appellatio. ver. regula eſt d. vitalis in trac. clauſularũ. charta. xij.

b ¶ Remediũ attẽtatoꝝ appellatiõe pẽdẽ. nõ ſolũ hꝫ locũ in attẽtatis p iudicẽ ſꝫ ẽtiã attẽtatis p ptẽ ad min⁹ violẽter ⁊ de h̃ vide p bal. i. l. ij. C. ſi ap. et q̃liter formari dbeat libell⁹ ſup attẽtatis appellatiõe pẽdẽte. vide hic p. d. ant. ⁊ late p eundẽ in. c. a conſuluit. el. ij. ſ. de ap. ⁊ quod ibi notatur.

Anto. Franciſ. ¶ An remediũ attẽtatorum habeat locũ ita l at tẽtatis p iudiceꝫ ſicut p ptẽ. vide Old. in ꝯſi. ccv. et do. de ro. in deci. cxc. anti. lꝫ in nouis. vbi dicũt ꝙ nõ reuocantur p viã attentati que ſunt attentata p ptẽ ſꝫ p officiũ iudicis ⁊ bñficio iuris. ⁊ vide ẽt do. de ro. i deci. l viij. inci. ad inſtantiã in nouis. vbi loquunt de attẽtatis lite pendẽte. ⁊ eoſdẽ in deci. lx. inci. attentata in nouis. vbi dicũt ꝙ petunt reuocari vſq; ad ꝯcluſionẽ in cã ⁊ vide p eoſdẽ i deci. clxxviij. inci. ꝙ ſi pe. i nouis. q̃ oĩa ſunt notanda ad materiã. c. non ſolũ. de appel.

c ¶ No. p ꝯcordia teſtiũ. et vide do. Ant. in. c. cũ vintomenſis. in pri. pe. col. de elec.

c. dilectus. de reſcrip. ⁊. c. ſup eo. de coha. cle. ⁊ mu. ⁊. c. ex lris. de do. ⁊ ꝯtu. ⁊ in. c. in noſtra. de pcur. In quibus iurib⁹ ꝓbaẽ ꝙ reſcriptũ dꝫ facere mentionẽ de ꝓceſſu cauſe ⁊ ſerie negotij ⁊ ſimilibus: vt in eis ptꝫ. Soluit notanter Hoſ. ꝙ ꝓdicta ſunt vera reſpectu eoꝝ q̃ fiunt añ appellationẽ: q: eorũ que fiunt ſeu nouanẽ poſt appellationẽ nõ poteſt fieri mentio. cũ enim p appellationẽ ſit a iudice receſſum nõ tenetꝛ ſcire qd ipſe faciat. vñ nõ facta de illis mentione reſcriptũ tꝫ. vt hic ⁊. ſ. de ꝯſir. vti. vel inuti. c. bone. Idẽ tenet Phi. dicens p illã decre. bone. ꝙ ſicut de literis q̃ nulle ſunt nõ eſt neceſſe fieri mentionem vt ibi. ⁊ no. in. c. ex tenore. ſ. de reſcri. vbi hoc plene examinauit: ita nec de excõicatiõe vt hic: qđ eſt bene notandum. puto ꝙ etiam alio reſpectu taciturnitas illius excõicationis nõ habeat vitiare q: illius expreſſio non ſubtraxiſſet vel retardaſſet principẽ a ꝯceſſione reſcripti. nam ꝓpter excõicationẽ nõ vt. ſ. c. ſi. ⁊. ſ. co. c. cũ inter. ꝓpter innouationeꝫ factã non. q: validitas illius innouatiõis pendet ab exitu illius appellationis: vt in. c. nõ ſolum. de ap. lib. vi. ergo ceſſat omnis ſurreptio. vt in. c. ſup literis. de reſcri. ¶ Op. ij. videẽ enim ꝙ papa non debuit dare reſcriptũ iſtis monachis appellantibus cũ exprimerẽt cauſaꝫ iniuſtã. Sol. Inn. ꝙ litere monachorũ nõ habebant bonã formã ſed ſurreptitiam dixerunt eñ in impetratione ꝙ iudices non admiſerũt exceptionem excõicationis ꝯtra actorẽ. ſi enim expreſſiſſent qualitatem excõicationis: ⁊ quõ excõicati agebant ꝓſequẽdo appel-

4 lationẽ ſuã literas non habuiſſent. ¶ † Op. iij. in eo ꝙ papa mandat ſimpliciter reuocari innouata poſt appellationem non eñ vr̃ hoc indiſtincte de iure fiendũ vt no. in. c. nõ ſolum ꝓalle. So. Inno. multũ ſingulariter limitat hic illã iuris regulam nil innouari[a] appellatione pendẽte de qua. ff. nil not. app. pen. p totũ ⁊ in. l. appellatione. C. de ap. ⁊. c. dilectus. eo. ti. ⁊. ij. q. vi. ꝟ. appellatiõe. dicit enim eaꝫ ꝓcedere reſpectu iudicis nõ reſpectu ptis. ⁊ ſic etiã intelligit ꝙ habeẽ in aut. vt nulli. in. ꝟ. ſup hoc. vbi ꝓhibeẽ poſſeſſionẽ transferri de vno litigantiũ in aliũ. ⁊ ideo ſi aliquid p partẽ fiat nõ eſt id reuocandũ maxime ſi nõ immutaẽ ſtatus litis. Et ex hoc dic ꝙ ſi agaẽ pſonali actione vt exempto vel cõſimili: ⁊ res que petiẽ alienẽ: tenet alienatio eũ p hoc nõ muteẽ ſtatus litis: nec ꝓiudicetur appellationi. q: ita cõdemnabiẽ pſona facta alienatione ſicut ſi nõ fuiſſet facta. ſi aũt agaẽ reali actione de dominio: tunc ſatetur ꝙ nõ tenet alienatio nõ ea ratione q: appellatiõe pendente factũ eſt ſed q: res eſt litigioſa. Hoſti. võ

b dicit ꝙ iſta regula ap. pen.[b] ⁊c. reſpicit nedũ iudicẽ ſed etiaꝫ ptes ne videlicet aliquid innouẽt in cã in preiudiciũ aduerſariorũ ad minus violenter. nec mirũ ſm euꝫ: q: etiã nulla lite vel ap. pendẽ. nõ datur licẽtia parti inuadẽdi poſſeſſionẽ quam tꝫ alia ps vel circa illã inferendi aliquam violentiam imo p ius ꝓhibeẽ expreſſe. C. vñ vi. l. ſi qs in tantã. ⁊. l. extat. ff. qđ me. cauſa. ⁊. c. placuit. xvi. q. vi. fortius ergo ſm eũ intelligitur ꝓhibitũ ap. pen. ⁊ cum his trãſit ſimpliciter. d. Anto. hic. Ego cõtra hanc diſtinctionẽ Inno. adduco ho. tex. cum glo. in. l. chirographus. ꝟ. ſi. ff. de admi. tu. vbi dicit ꝙ iudex relegauit quẽdã ademptis ſibi bonis ⁊ cauſa ap. pendẽ. condemnatus illa bona alienat. cõfirmata vero ſnia ꝯtra appellantẽ fuit facta illius alienationis reuocatio. ⁊ dicit gloſſ. ibi hoc eſſe quia ap. pendẽ. nõ debuit fieri alienatio. ⁊ qđ debuit ex iudicis officio fieri illa reuocatio. idem tenet glo. in. l. furti. ff. de his qui no. infa. ⁊ ſic videẽ dupliciter intelligi illa lex cum glo. facere ꝯtra opi. Inno. primo quia remediũ illius tituli nil innouari ⁊c. hꝫ locũ cõtra innouationẽ ptis. ſecundo quia ſit innouatio. lꝫ ageretur pſonali. quid dicẽdũ. Ego dicerem ſequendo illã glo. ⁊ Hoſti. ꝙ illius tituli remediũ habet locũ etiã reſpectu ptis vbi p factũ ptis mutareẽ ſtatus litis. ad hoc adduco. c. bone. ⁊ qđ ibi not. Inn. de ap. ⁊ gl. i. d. c. nõ ſolũ. pro hoc quia inſtantia cauſe appellationis ſuccedit loco inſtãtie cauſe ꝓncipalis. vñ ſicut pendẽte illa inſtãtia nihil eſt innouandũ etiã p partẽ: vt in cle. ij. vt lit. pend. ita nec pendẽte inſtantia cauſe ap. quia ſurrogatum dꝫ ſapere naturam illius in cuius locũ ſurrogaẽ. vt in. c. eccleſia. vt li. pend. ⁊. c. maiores. de bap. eadeꝫ eñ eſt cauſa lꝫ inſtãtia ſit diuerſa. vt. ij. q. vi. ꝟ. poſt ſcðam. iuncta glo. ⁊ p Bart. in. l. cũ apud. ff. iudi. ſol. Uel poteſt ſic dici ⁊ melius ꝙ aut appellaẽ extra iudiciũ: ⁊ in dubio hꝫ locũ cõtra innouata appellationis pendentia. vt ꝓbaẽ in. d. c. bone. ⁊ ibi p Inno. ⁊ p eundẽ in. c. dilecti. de ma. ⁊ obe. ⁊ in. c. ex pte. ſ. de reſcri. aut appellaẽ in iudicio. ⁊ ꝓcedit opi. Innoc. hic. dico tñ quod innouata reuocabũtur nõ p remediũ illius tituli nil innouari ⁊c. ſed p remedium alterius videlicet vt lit. pen. nã vt. ſ. dixi nõ nimus lis pendet nũc ꝙ primo. ar. op. in. l. ita demũ. C. de ꝓcur. vbi ptꝫ ꝙ effectus lit. ꝯte. durat ẽt poſt interpoſitionẽ appellatiõis ad idem tex. op. qui ad hoc põt adduci in. c. cũ teneamur. de ap. ⁊ ſic poteſt ſaluari illud ſingulare dictũ Inno. ⁊ ratio diuerſitatis inter appellationeꝫ iudicialẽ ⁊ extraiudicialẽ põt eſſe hec. appellatio eñ extraiudicialis directe dirigiẽ ad ptẽ vt nihil innouet. vt. d. c. bone. ⁊ in. c. cõcertatiõi. eo. titu. li. vi. et loquoꝛ qñ appellaẽ extra iudiciũ nõ a iudice. ⁊ id operaẽ officiũ ſuũ ꝯ partem innouantẽ: iudicialis võ dirigiẽ ad iudicẽ. eſt eñ appellatio iudicialis de minori iudice ad maiorẽ ꝓuocatio. vt. l. j. ff. de ap. vide ho. glo. in. c. ij. de ꝯſue. lib. vi. vñ p appellationẽ agit appellãs ſuſpẽdere iuriſditioneꝫ primi iudicis ⁊ cauſam deducere ad ſuperiorẽ vt in. c. ſi a iudice. de ap. li. vj. ꝯ partẽ eñ nihil agiẽ. ad hoc. c. interpoſita. ꝟ. ſane. de ap. ideo illud remediũ nil innouari ⁊c. fuit ꝓncipaliter inductum cõtra iudicẽ: cuius iuriſditio erat ſuſpẽſa per appellationem: ⁊ tene menti hãc rõnem. puto etiã dictum Inn. verũ ꝙ ſi agatur pſonali nõ debet fieri reuocatio alienationis appellatione pendente facta p id qđ no. Inn. in. c. cũ. M. de cõſtitu. ⁊ lꝫ ibi loquatur pendẽte prima inſtãtia: idẽ tñ eſt dicẽdum in cauſa appellatiõis: q: quicquid põt fieri in prima inſtãtia poſt litẽ cõteſt. poteſt fieri in cauſa appellationis: vt in c. cum Ioãnes. de fid. inſtru. ⁊ qđ no. in. d. l. ita demũ. p Bart. appellatio eñ ſolũ reſcindit effectũ ꝓnũtiati ⁊ deuoluit cauſam ad maiorẽ iudicem: vt. l. p hanc. C. de tem. ap. ⁊. c. venicõs. de iureiurã. Ad. l. chirographus. ꝟ. ſi. ꝓallega. poteſt rñderi ꝙ ibi bona erãt affecta cum ſentẽtia fuerit lata ſpecifice ſup illis: vt in. l. cõmiſſa. ff. de publi. vnde p alienationem mutatur ſtatus litis cõtra titulum: vt lit. pendẽ. ideo debet fieri reuocatio. ⁊ hoc negat Inno. ſed quãdo agitur perſonali bona nõ afficiuntur etiam per ſnĩam ſed ſolũ ꝓcipitur ꝙ debeat rem tradere. de quo tamẽ dicendũ vt no. in. l. i. de actio. emp. ⁊ dixi in. c. cum Ioãnes. ꝓalleg. de fi. inſtru. Itẽ ⁊ ſecũdo poteſt rñderi ꝙ ſi nõ reuocaretur ibi alienatio nõ poſſet perſona cõdemnari ſicut prius. Uel tertio poteſt dici ꝙ id eſt ſpeciale in ſiſco in cuius fraudẽ alienatio facta fuit. faciũt plene circa hoc not. in. l. poſt cõtractũ. ff. de dona. ſed primus ſol. eſt ſubtilior. ¶ Uenio ad glo. quas ꝓter ordinẽ ſolitũ in fine reſeruaui ꝓpter earũ facilitatẽ: ⁊ q: oẽs clare ſatis ſunt ꝓter finalem que diuidiẽ in duas ptes. In prima op. ꝙ hic emanarũt quatuor cõmiſſiões. Prima ad abbatem ſancti bñdicti ad petitionẽ monachorũ. Secũda ad priorẽ de angleſia ad petitioneꝫ monialiũ appellãtiũ. Tertia ad priorẽ de gernemoe ad petitionẽ monachorũ appellantiũ. Quarta ad decanum linconeñ. ad petitionẽ monialium iteruꝫ appellãtiũ. Et hec fuit vltia cõmiſſio de quo vt hic in text. cui decano papa mãdat ꝙ iuſtificata appellatiõe ex pte monialiũ debeat ꝓcedere ſm tenorẽ prioris mãdati directi ad prioreꝫ de gernemoe ſed illud fuit tertiũ mãdatum ⁊ nõ primũ vt ptꝫ ex ꝓdictis ⁊ ex tex. quare male. Solu. glo. ꝙ reſpectu primi mãdati procedit ꝯtrariũ: ſed reſpectu iſtius vltimi illud dicitur primum. fuit eñ primũ reſpectu iſtius vltimi. facit qđ in ſimili habe-

c tur in. c. ioſeph. de verb. ſig. ⁊ hoc no. p teſtibus [c] ꝯcordãdis. ¶ Scðo querit glo. de ordine ꝓcedẽdi p iſtũ decanũ ⁊ rñdet vt in eo patet. ⁊ in effectu vult ꝙ lꝫ iuſtificeẽ appellatio monialiũ interpoſita a priore de gernemoe: nõ tñ. p hoc cognoſcet de ꝓncipali cauſa ſꝫ ſuccedit in locũ ꝓoris de gernemoe Hoſt. repꝛehẽdit gloſſ. dicẽs ꝙ poſtq̃ cõſtiterit de grauamine tertioꝝ iudicum debet iſte decanus ꝓcedere in cauſa ꝓncipali: vt ꝓbaẽ in literis ſm eum. ⁊ hoc voluit papa vt euitaretur circuitus. Io. an. ⁊ ẽiter doc. ſequẽtes tenẽt cũ gl. ⁊ certe glo. ꝓcedit vt ius dictat. argu. c. vt debitus. de appella. ſꝫ iudicio meo nõ oportet nos in illo fatigare: quia papa mandauit hic decano vt iuſtificata appellatiõe ꝓcedat iuxta tenorem cõmiſſionis prime facte priori de gernemoe: ideo inſpiciẽda erat illa forma ⁊ ſequẽda. arg. c. cũ dilecta. de reſcri. ⁊ ſi de nouo acciderẽt iſte appel. ꝓcedẽdum foret: vt habeẽ in gl. niſi aliud haberet forma cõmiſſionis vt hic. ⁊ hec ſufficiãt quoniã hic nõ ſunt alia.

1 ☞ Exceptio excõicationis nõ impedit appellãtem quominus poſſit ſuã appellationẽ proſequi.

2 Nomen collectiuum põt adiungi verbo pluralis numeri.

3 Qñ eccleſia eſt collegiata: electio ſpectat ad collegiũ ꝯfirmatio vero ad ſuperiorem.

4 Excõicatus põt ſtare in iudicio ſemp ad ſui defenſionẽ.

5 Eligẽs indignũ priuatur ipſo facto ptãte eligẽdi. ⁊ talis poteſtas deuoluitur ad ſuperiorem.

6 Snĩa oſtendit ſup qua re erat contentio.

7 Appellari põt a ſnĩa per vtramq; partem.

Appellari põt a ſnĩa iudicis qñ fuit omiſſum ꝯdẽnare victũ in expẽſis. limita ⁊ intellige vt hic late.

Appellari nõ põt pars que habuit ſnĩam pro ſe.

Sententia

8 Sñia cõtinens plures articulos põt in effectu dici habere vim pluriũ ſniarum.
9 Judex an teneať ɔdẽnare victũ i expẽſis ſi nõ fuerunt petite. ⁊ ſi non condemnauerit an pars poſſit appellare.
10 Quotieſcũq; iudex põt aliqd facere ex offõ ſuo ⁊ nõ facit non põt ab hoc appellari.
Judex nõ teneť impartiri officiũ ſuum ad cõmodum priuatũ niſi petatur.
Judex ſi omiſit ɔdẽnare partẽ in expẽſis petitis teneť reſarcire de ſuo: alѕ ſecus.
11 Judex appellationis põt habere ɔſiderationem expenſarũ lʒ nõ fuerint petite in primo iudicio.
12 Appellans ſimplr a ſnia cẽſetur appellaſſe taʒ in cauſa principali q̃ ab expenſis.
Per appellationẽ a diffinitiua nõ põt appellans proſequi condẽnationẽ expenſarũ iam diu in eadeʒ cã factarũ ſi tunc nõ appellauit.
13 Inſtitutus nõ legitime ad bñficiũ teneť ad reſtitutionem fructuum.
14 Excõicatus iuſte volẽs litigare ſup iniuſtitia excõicationis nõ audiť niſi petita abſolutione.
15 Judex appellationis ſi videt appellanteʒ fouere iuſtitiã ⁊ eſſe excõicatum an debeat p appellante excõmunicato pronuntiare an expectabit ipſum abſolutum.
Excõmunicatus nõ debet in ſui fauorẽ reportare ſententiam.
16 Sñia abſolutoria põt ferri p reo cõtumace nõ autem adiudicatoria.
17 Exceptio excõicationis poteſt in qualibet parte litis opponi etiã poſt ſententiam ad executionem differendam.
18 Sententia lata in fauorem actoris excommunicati non poteſt mandari executioni niſi poſt abſolutionem.
19 Procurator q appellauit a ſñia an poſſit appellationem proſequi ſi poſtea excõicetur.
Procurator teneť appellationẽ interponere non aũt ipſam proſequi.
20 Excommunicatus auditur dicendo ſententiam nullam.
21 Excõicatus an poſſit petere q laudum reducať ad arbitrium boni viri: vel retractari ſñiam que non tranſiuit in rem iudi.
22 Excõicatus an audiať petẽs ſe reſtitui aduerſus ſñiam a qua non appellauit.

Significauerunt.

1 ¶ † Per exceptionem excõicationis a proſecutione appellationis etiã originalis actor repelli nõ debet: ⁊ eſt caſus ſingularis quatenus dicit de actore. Diuidiť in duas partes in prima ponit querelam appellantis. in ſcða inſtruit iudicem a quo. ibi: mandamus. ¶ Caſus literalis. Canonici de conare. elegerunt. P. in ſuuʒ archipreſbyterũ ⁊ electionẽ ſuam pſentauerũt archiepõ Mediolaneñ. ipſe vero eam renuit confirmare: quẽdã zepũ clericũ inſtituens in archipreſbyterũ eccleſie ſupradicte: ppter qõ canonici ad ſedem apoſt. appellauerunt: ⁊ cãm appel. fecerunt cõmitti pposito ſancti Stephani: qui electionem ſuam ɔfirmauit: pronuntians ius eligendi ptinere ad capitulum de conare. ⁊ abſoluẽs ptẽ aduerſam ab impetitiõe cleric. a qua ſentẽtia partes ad ſedẽ apoſto. appellauerunt ⁊ cauſam obtinuerunt cõmitti abbati ſancti ſaluatoris Papienſis ⁊ pposito Vercelleñ. coram quibus ex pte archiepi ⁊ dicti zepi exceptio excõmunicationis fuit pppoſita contra capitulũ de conare. Judices non conſiderantes quod a proſecutione appellationis pretextu excõmunicationis non debeat qs excludi cum omnis defenſio legitima in iudicio excõmunicato reſeruetur pnuntiauerunt partem archiepi non eſſe cagendam ad reſpõdendũ clericis ſupradictis. ppter quod clerici ad ſedem apoſt. appellauerunt ⁊ ſignificauerunt factuʒ domino pape. vnde mandat eiſdẽ iudicibus quatenus ſi ita eſt pcedant in cauſa exceptione hmõi non obſtante. Ber. ¶ † No. ibi: ſignificauerunt capitulum. et ibi capitulũ appellarunt q nomen habens ſignificatum plurale vel nomen collectiuũ põt cõiungi cum verbo pluralis numeri. ⁊ de hoc in. c. capitu-
3 lum ſancte crucis. de reſcrip. ¶ † No. ij. q in collegiata eccleſia etiã ſeculari epõs non fundat intentum ſuum ſup libera collatione ſed dũtaxat ſuper confirmatione: electio vero ſpectat ad collegium. ad hoc. c. j. de elec. ⁊ xviij. q. ij. c. j. iuncta glo. dig. ḋ.
a co. c. cum venerabilis. ¶ No. iij. qõ capitulũ [a] poteſt excõmunicari. dic vt plene legi. ⁊ not. in. c. romana. §. in vniuerſitatem. de ſenten. excom. lib. vj. ¶ Nota quid fiendum cũ ſuperior non vult confirmare electionem. debet enim recurri ad ſuũ ſuperiorẽ: ⁊ poteſt adiri etiã appellationis via. grauat enim in nõ ɔfirmando put de iure debet: nec tps eſt prefixum ad ɔfirmandũ ſeu inſtituendum ideo oportet vt predixi recurrere ad ſuperiorem: vt dixi poſt domi. de rota in. c. ij. de conceſ. preben.
4 ¶ † Nota vltimo regulã generalem quod omnis defenſio conceditur excõicato. habet eniʒ ſemper legitimam pſonam ſtandi in iudicio ⁊ extra vbicunq; ſe defendit legitime. ɔcordat. ḋ. eo. c. cũ inter.
5 ¶ † Opp. vř enim q legitime potuerit archiepõs non confirmare electũ a capitulo. nã ſi capitulum elegit indignũ priuatur ipſo facto ptãte eligendi ⁊ ptestas deuolniť ad ſuperiorẽ vt in. c. cũ in cunctis. in ſi. de ele. Solu. duplex eſt intellectus. Primus q cauſa indignitatis electi fuit quare archiepõs aliũ inſtituit: ſed tunc appellatio fuiſſet iniuſta. Secundus intellectus eſt q archiepõs pten debat ius eligendi ad ſe ſpectare ⁊ nõ ad capitulũ et iſte intellectus magis placet gl. prime ⁊ eſt verior p tex. in eo q fuit pnuntiatũ ius eligendi pertine-
6 re ad capitulũ. ¶ † Nam ex forma ſententie preſumitur qualis erat cõtentio. vt no. gl. in. c. inter dilectos. de ſi. inſtru. ⁊ expreſſius no. glo. in. c. audita.
7 de reſtitu. ſpo. ¶ † Oppo. ij. videtur enim q capitulum non potuerit appellare cum ſententia fuerit pro eo lata. vt in. l. omneʒ honorem. C. qñ puo. non eſt ne. Solu. dicit glo. ij. ⁊ bene q imo fuit lata in parte contra capitulum in eo q pars aduerſa fuit abſoluta ab impetitione capituli. forte eñ ſm glo. capitulum petijt a parte aduerſa expenſas factas in cauſis ⁊ pronuntiari ius eligẽdi ad ipſum capitulum ptinere. iudices pnuntiauerunt pro capitulo quo ad ius eligendi ⁊ reſpectu expẽſarum abſoluit partem aduerſaʒ ⁊ ſic vtraq; ps reſpectu diuerſoꝝ appellauit quod fieri poteſt. vt in. c. raynaldus. ⁊ in. c. raynutius. de teſta. Et ex hoc intel-
b lectu not. q victor in principali poteſt appellare [b] reſpectu condemnationis expẽſarum omiſſe licet pars victa appellauerit ab ipſa ſententia. Pet. ⁊ Abbas tenent hic cõtrariũ dicentes q ex quo iudex tulit hic ſentẽtiam in fauorem vnius ptis nõ põt illa ps dehoneſtare iudicem appellando dumtaxat ex omiſſione condemnationis expenſarum allegant. d. l. omnem honoreʒ. Aduerte hec decertatio dependet ab intellectu illius. l. omneʒ honorem. ſʒ cõis opi. ibi ⁊ alibi: vt. ĵ. allegabo eſt in cõtrariũ. Concludendo veritatẽ dic cũ queriť nunquid victor poſſit appellare ex ſola omiſſione condemnationis expenſarũ vel qꝛ minus ſufficienter condemnatio facta eſt. aut enim pars victa appellauit. ⁊ nõ põt victor ex eo ſolo appellare ⁊ hoc idõ qꝛ p appellationem aduerſarij põt cõſequi reformationẽ expenſarũ ideo ex quo põt intentũ ſuum conſequi ſine appellatione nõ dʒ appellare iudicem dehoneſtando qõ procedit etiã ſi ps victa appellauerit ⁊ appellationẽ nõ proſequatur. eſt eniʒ ius acquiſitum appellato vt poſſit illã inuito appellatore pſequi ⁊ iſte eſt verus caſus. d. l. omnem honorem. lʒ glo. aliter ibi ſentiat. hoc tenet Bart. ibi ⁊ do. de ro. deci. ccclxiiij. ⁊ ſpe. in tit. de app. §. in quibus. ver. xxxiij. ⁊ Joã. and. in addi. ⁊ do. Anto. hic ⁊ hoc recte iudicio meo voluit ille tex. hoc tñ limitat hic do. Ant. qñ fuit omiſſa expenſarum cõdemnatio. Si autẽ ſit lata ɔdemnatoria ɔtra reuʒ ⁊ abſolutio expenſarũ p eo: tunc opʒ actorem ap-
c pellare [c] ſi vult expenſas cõſequi. qꝛ nõ poſſet releuari ex appellatiõe aduerſarij: cum per illam non

---

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Hoc caplm. vide ang. i. l. i. §. ſi. ff. de acq. poſ. Joã. de ana. i. c. dilect[us]. ij. col. ix. ṽ. adde pdictis. j. de ſimo. cũ multis ɔgeſtis p Feli. i. c. pcedẽti. col. j. vide ẽt Fel. i. c. cã te. col. xi. ṽ. ſcða declaratio. ḋ. de reſcrip.

Sebaſti. Sapia.
b ¶ Appellare. vide Bal. i. c. ſi finitatis. col. iij. ḋ. de teſti. vbi dicit q ſi victor appellauit ab omiſſione expẽſarũ quã iſta lis appellatio nõ teneat. l. ſi. C. qñ puo. nõ eſt neceſ. tñ nõ excuſať iudex negligẽs qn ſoluat expẽſas q dictũ ɔmẽdat. d. Jaſ. in. l. pperandũ. §. ſinaũt alter utra. col. ix. ṽſ. an aũt poſſit appellari ab omiſſiõe. C. de iudi.

c ¶ Adde q de hoc ſcribit ang. i ſuo ɔſi. lxxxviij. qõ incipit i dei noĩe et ſue mřis ⁊c. ⁊ qõ no. d. Abb. i. c. ſinẽ. ppe ſi. de do. ⁊ ɔtu. i. recollectis ⁊ vide qõ no. pet. de anch. i. c. ſi. alѕ j. l. iij. co. de ap. li. vj. Et p pte q ſi le p q ẽ lata ſñia ſup pncipali ſʒ ɔ ſe in expẽſis non poſſit appellare a ɔdẽnatiõe expẽſarũ eſt tex. i. l. pperãdũ. §. ſinaũt ex geſtis ibi nulle penitus ⁊c. C. de iud. ſʒ rñde q idõ ibi non appellat. qꝛ ɔdẽnatus i expẽſis erat maniſeſtus ɔtumax ſʒ p pte q actor poſſit appellare a ɔdẽnatione expẽſarũ ſi reus appellauit a ſñia pncipali facit qꝛam hc pteſpſit ſimul appellare ab eadẽ ſñia vt eſt tex. i. c. raynuti[us]. ⁊ c. raynaldus. de teſta. ⁊ . c. ſi duob[us]. i pnc. de ap. ⁊ vide bal. i. l. d. l. oẽm honorẽ. in ṽ. qro de tali caſu. ⁊ ibi in ver. ⁊ no. q idem vbi dicit q idem erit in cã nullitatis: quia ſi iudex 2 omiſit cõdẽnare victum in expẽſ. iudex nullitatis ħ poterit: ⁊ qñ cõtingit ambas ptes ab eadẽ ſñia appellaſ forte ſup diuerſis articulis: an poſſit appellare ad diuerſos iudices vide tex. Jnn. ⁊ d. Anto. ⁊ d. Car. ⁊ ibi elegãter per do. Abb. i. d. c. ſi duobus.

Anto. Franciſ.
¶ An appellatio ad plures iudices qñ ſñia ɔtinet i ſe plures articulos valeat. dicas q ẽt ſi copulatiue ſiat vʒ de iure canonico et intelligitur facta ad papã. de quo vide Spec. in tit. de ap. §. nũc tractemus. i ṽ. ſʒ pone aliqs. de ap. ⁊ ibi p Joã. and. in addi. vbi ponit ⁊ dicit hoc eẽ verũ ſi qñ eſt appellatũ ad plures ⁊ nõ eſt declaratuʒ ad quẽ ſit interpoſita appellatio declarabiť infra decem dies de quo ẽt p ang. ⁊ Jnno. in. l. j. in. §. ſi qs. ḋ ap. ⁊ vide Alex. i conſi. cxliij. et in clxxxij. in. ij. parte conſi.

a ¶ Illum textuꝫ.
illud eſt ꝯ tex. d.
l. oẽm in vſic. ni-
hil capere ꝓ ex-
pẽſis iuſta ſit. ꝛ ſic
in ale log. d. ant.
Andre. Barba.
b ¶ Reliq̃ pte. põ-
dera q: iſte male
dicit q: q̃ñ ꝯdem
nat in min⁹ ſunt
in eodẽ articulo
id nõ eſt miruꝫ ſi
vr̃ abſoluere i re-
ſiduo ſ3 nõ eſt ſic
in caſu expẽſarũ
qꝛ ẽ articul⁹ ſepa-
rat⁹ a ſnĩa. Itẽ ſu-
mus in tacito q̃ñ
ꝯdẽnat i min⁹ ſ3
q̃ñ abſoluit ab ex-
pẽſis ſum⁹ in ex-
preſſo expꝛ̃ſſa no-
cent ꝛ tacita nõ ꝛ
ſic male reſpõdit
Andre. Barba.
c ¶ Facit ꝯ ſe. ꝛ id
cautela ẽ ꝙ dicat
appello i ꝓteptẽ
bus facientib⁹ ꝯ
me. vide q̃ dixi in
c. iter dilectos. ꝺ
ſi. iſtr. And. bar.
ꝛ S. baſti. Sapia.
d ¶ Offõ ſuo. Quõ
ꝺ p: edat late ex-
plicat Feli. i. c. ex-
ceptioneꝫ. col. iiij.
j. eod. Mod. in. l.
vbi pactuꝫ. C. de
tranſac.
e ¶ Pricipali. tu
pondera q: ſnĩa
ſup expenſis põt
ferri ſeorſuꝫ a diſ
finitiua: vt in. l.
paul⁹. ff. de re iu-
di. ergo vna eſt di-
uerſa ab alia. itẽ
qꝛ põt ferri ſnĩa
expẽſaꝝ ſine ſnĩa
diffinitiua vt in
cle. j. de reſcri. ꝛ l
c. ſi. eo. ti. id nõ eſt
mirũ ſi appellaꝛ
a diffinitiua. qꝺ
nõ vr̃ appellari a
ſnĩa expẽſaꝝ vid
l. oẽꝫ honorẽ. vbi
ꝓbaꝛ formaliter
qꝺ appellatio a
ꝑncipali ꝯprehẽ
dit appellationẽ
ab expenſis ẽt ſi
fuit facta abſolu
tio ab expẽſis vt
probatur in tex.
in verbo omiſſa.
Andre. Barba.

ſuſpendaꝛ abſolutoria ab expenſis. ꝛ ſic dicit poſſe
a intelligi iſtũ tex.ᵃ Sed ego non video ſufficienteꝫ
rationem differentie inter hunc caſum ꝛ ꝑcedẽtẽ
nam q̃ñ iudex ꝯdẽnat minus ſufficienter vr̃ ptem
b abſoluere a reliqua pteᵇ vbi non fuit petita certa
quãtitas: vt in. l. j. C. ſi aduer. reꝫ iudi. ſm̃ vnum in
tellectũ qui cõiter ibi tenetur. ꝛ not. Innocen. j. de
re iudi. c. cũ inter. tñ videmus ꝙ per appellationẽ
aduerſarij poteſt victor cõſequi reformationẽ ſen
tentie: vt. d. l. oẽm honorem. In hoc tñ diſtingue-
rem ꝙ aut victus appellat a ſnĩa quatenus erat ꝯ
eum duntaxat: ꝛ tunc puto ꝙ oportet victorem ap-
pellare reſpectu expenſarũ ſiue iudex omiſerit cõ
8 dẽnationem expenſarũ ſiue abſoluerit. ¶ † Quia
cum tot in effectu ſint ſnĩe quot ſunt articuli: vt. l.
etiã. de mino. ꝛ no. glo. in. c. ij. de ordi. cog. licuit vi-
c cto appellare quatenus facit contra ſe.ᶜ ꝛ per ꝯñs
non reperiꝛ ſnĩa ſuſpenſa niſi quatenus facit con
tra victum appellantẽ. et ideo niſi victor appellet
nõ poterit pro ſe aliquid dicere. facit qꝺ not. in ſi-
mili. in. c. cũ olim. de cenſi. ꝛ qꝺ habeꝛ in. d. l. etiam.
aut victus ſimpliciter appellat a ſnĩa. ꝛ tunc indi-
ſtincte põt victor reformationẽ expenſarũ cõſequi
qꝛ ſimplex appellatio a ſnĩa ſuſpendit totã ſnĩam
l3 ꝯtineat plures articulos: vt in. c. raynaldus. et
c. raynutius. de teſt. ꝛ ſic intelligo ꝛ reſtringo text.
in. d. l. oẽm honorẽ. Aut victus nõ appellat. ꝛ tũc
põt victor appellare. ſumus enim extra caſum. l.
oẽm honorẽ. ꝛ ſi diceremus cõtrariũ ſequereꝛ ab-
ſurdũ. qꝛ ex non appellatiõe aduerſarij victor per
deret ſumptus factos in litem ꝛ eſſet in optiõe iu
dicis non cõdẽnare ad expenſas cõtra. l. ꝓperan-
dum. C. de iudi. ꝛ. c. calumniã. de pe. ꝛ hanc opi. te-
nuerunt do. de ro. ꝛ Bar. ꝛ Spe. in loco preallega.
9 ¶ † Sed circa predicta q̃ro quid ſi expẽſe nõ fue-
runt ꝑ actorẽ petite. nunq̃d poſſit appellare ſi iu-
dex tulit ꝓ eo ſnĩaꝫ in ꝑncipali ꝛ omiſit ꝯdẽnatio
nem expenſarũ. do. de Ro. deci. ꝑalle. cõcludunt ꝓ
maiori parte ꝙ ſic. qꝛ iudex ex officio ſuo debebat
condẽnationem facere: vt. l. ediles. §. item ſciendũ.
ff. de edil. edi. ꝛ iura dicunt victũ victori ꝯdẽnãdũ
vt. d. l. properandũ. ꝛ. c. calumniã. q̃daꝫ tñ fuerunt
in cõtraria opi. ꝛ ſnĩa vt ibi refert collector deciſio
10 nũ. ſ3 cũ ꝑla opi. vr̃ h̃ tranſire. d. Ant. ¶ † Aduer-
te qꝛ hec eſt ſubtilis cõſideratio. nã vbicunq̃ poteſt
d iudex aliquid facere ex officio ſuoᵈ ſi non facit nõ
poteſt ex hoc appellari. dictũ eſt not. Spe. in titu.
de offi. iudi. §. impedit. verſi. quid ſi iudex. ꝛ Joã.
and. ꝛ cõiter doct. poſt Pet. j. c. ꝓxi. ratio eſt qꝛ iu
dex non teneꝛ impendere officiũ ſuũ ad cõmoduꝫ
priuati ſi non poſtulaꝛ vt in. l. iiij. §. hoc auteꝫ iudi
ciũ. ff. de dam. infec. ꝛ no. Inno. in. c. ad noſtram. ij.
de iureiur. ideo cõiter dr̃ ꝙ ſi iudex omittit cõdẽ-
nationẽ expenſaruꝫ: qꝛ non fuit petitũ: non teneꝛ
reſarcire de ſuo. ſecus ſi fuit petitũ. hoc no. glo. in
c. ſi. de reſcrip. ꝛ Bart. in. d. §. hoc aũt iudiciũ. et. d.
l. properandũ. ꝛ. d. l. oẽm honorem. ꝛ qꝺ non poſſit
appellare q̃ñ expẽſe non fuerũt petite: ſentit Spe.
in. d. §. in quibus. ver. ſed quid ſi victus. ꝛ forte hec
opin. eſt verior de rigore iuris. imputet enim ſibi
quia non petijt. magis enim debuit ſibi proſpice-
re q̃ꝫ expectare propriũ motum iudicis. Et ſi dice
res nonne ſepe appellat quis vt probet non ꝓba-
tum vel vt opponat non oppoſituꝫ. in. l. per hanc.
C. de temp. ap. ꝛ. c. cũ Joãnes. de fi. inſtru. Rñdeo
ꝙ ob iſtas cauſas põt appellare: nõ aũt vt de no-
uo aliquid petat qꝛ hoc non ſpectat ad iudicẽ ap
pel. ij. q. vj. in ſi. et. l. eos. C. de app. dices tu ergo ex
toto iſte perdet ſumptus cũ non competat ſibi ali
quod remediũ. vt. l. terminato. C. de fru. ꝛ li. expẽ. ꝛ
l. in bonefidei. C. de vſur. dico ꝙ ſic. ꝛ ſibi imputet.
argu. in. l. iij. C. depoſi. ſic limita predicta vt poſſit
11 appellari quãdo expenſe fuerunt petite. ¶ † Fa-
teor tamẽ ꝙ ſi pars victa appellauerit poterit iu-
dex ad quẽ habere cõſiderationem expenſaruꝫ: l3
non fuerint petite in primo iudicio. qꝛ cum ſucce-
dit in locuꝫ primi iudicis ſicut ille poterat ex ſuo
officio condemnare ita et iſte facit ad hoc qꝺ not.
do. de ro. deci. cccliiij. vbi dicunt ꝙ ad appellatio-
nem alterius partis poterit iudex reformare ſen-
tentiam etiam in fauorem nõ appellantis. quia ſuccedit loco primi iu-
dicis. facit quod not. Bart. in. l. ſi expreſſim. ff. de appel. vnde conſequi-
tur appellatus ex perſona alterius quod ex propria perſona conſequi
non poteſt. ſi. in. l. petende. C. de tempo. in integ. reſtit. ꝛ in. c. autoritate
martini. de cõceſ. preben. lib. vj. ꝛ predicta bene notabis: quia faciũt ad
12 multa. ¶ † Subſequenter ad idẽ quero quid ſi aliquis fuit ſimul con-
demnatus in principali et expenſis. Solutio. dicit domi. Anto. quod
oportet ipſum ab vtraq̃ꝫ appellare ꝛ conſequi vtranq̃ꝫ quia vna ꝑ aliam
non ſuſpenditur. ꝛ hoc dicit tenere Archidiaconus in. c. ſi. in ſi. de ap-
pella. lib. vj. Sed tu aduerte quia Archidiaconus non ſic loquitur vt
allegatur. loquitur enim ipſe quando condemnatio expenſarum fuit
facta ante diffinitiuam ſuper aliquo articulo ſi enim cõdemnatus non
appellauit et lapſum eſt decendiũ non poterit poſtea in appellatione a
diffinitiua illã cõdemnationẽ proſequi ꝛ optime loquiꝛ ꝑ. c. ſi. preallég.
e quia illud grauamen nõ eſt ꝯiunctũ negotio principali:ᵉ imo plus vo-
luit Inno. in. c. ſepe. de appel. ꝙ ſi iudex pronũtiat ſup aliqua exceptio-
ne contra proponentẽ l3 tunc non condemnauit in expenſis non pote-
rit poſtea appellari ſi poſt decendiũ ſit condẽnatio qꝛ iſta eſt executio
prime pronuntiationis. vnde ad propoſitũ dico ꝙ ſi in eadem ſnĩa iu-
dex ꝯdẽnauit in principali ꝛ in expenſis ſatis eſt ſimpliciter a ſnĩa ap-
pellari quia vnica põt dici ſnĩa: vt in. c. ij. ꝺ. de ordi. cog. que ſuſpẽditur
ꝑ vnã appellationẽ: l3 habeat plures articulos. vt in. c. raynutius. et. c.
13 raynaldus. de teſta. ¶ † Redeo nunc ad cõtrariũ primo formatũ ꝑ gl.
tene ſequutam ſolutionẽ in glo. ꝙ forte capitulũ petijt fructus ab in-
ſtituto. ꝛ hec ſolutio eſt bona ex qua collige ꝙ inſtitutus non legitime
teneꝛ ad reſtitutionem fructuũ. qꝺ tñ intellige ſm̃ ea que plene dixi in
c. grauis. de reſti. ſpo. ¶ Oppo. ij. de contrarietate litere. naꝫ primo in-
nuit iſtos canonicos fuiſſe actores: ꝛ tñ poſtea videꝛ velle oppoſitũ di-
cendo ꝙ excõmunicato defenſio reſeruatur. Itẽ ex quo iſti de capitulo
erant actores: quia petebant confirmationẽ quare non repellunꝛ pre-
textu excõmunicationis cõtra. c. pia. de excep. lib. vj. Sol. gl. in ver. de-
fenſio. que intrat hanc materiaꝫ in effectu cõcludit ꝙ iſti erant actores
vt ſatis patet ex litera. ſed ex quo ſenẽtia fuit lata ꝯtra eos intelligũ
tur rei. veniunt enim ad appellandũ ſtimulati ex ſnĩa ideo ꝑtextu excõ
municationis non debent repelli ne ius eorum pereat. Ex hac ſolutio
ne colligiꝛ quod dixi in ſummario ꝙ ad proſecutionem appellationis
admittitur etiã actor originarius. hanc opi. clarius tenet Inn. hic di-
cens hoc expreſſum: qꝛ non ſolum reus originarius: ſed etiã actor põt
appellationẽ ſuã proſequi excõicatione non obſtante. Et ꝙ capituluꝫ
fuit actor patet ſm̃ eum: qꝛ primo egit corã archiepiſcopo petendo cõ-
firmationẽ Petri queꝫ elegerant ꝛ appellauit ab ipſo quã appellatio-
nem proſecuti fuerunt coram prepoſito. Tertio egit coram abbate ſan
cti ſaluatoris ꝛ collegis petens ſententiam abſolutoriã latã ꝓ aduer-
ſario retractari. Hoſtien. hic tenet contrariũ: quia is qui in principali
eſt actor eſt etiam actor in cauſa appellationis. facit. l. hi qui ad ciuilia.
C. de appella. ꝛ quod not. in. c. in preſentia. de renun. ſicut ergo in princi
pali fuiſſet repulſus ita ꝛ in cauſa appellationis: ſi ergo vult audiri fa-
ciat ſe abſolui. pro hoc facit. j. eo. c. proxi. vbi in qualibet parte litis po-
teſt repelli. dicit etiam ꝙ ſi tanto tempore ſteterit excõicatus ꝙ lapſuꝫ
ſit tempus appellationis exercende non audieꝛ amplius. de ſe enim cõ
queraꝛ. ar. ff. de mino. l. cũ mandato. non ob. hec decre. que vr̃ admitte-
re actorẽ originariuꝫ: quia quatenus capitulũ petebat ꝯfirmationem
erat actor ꝛ hoc reſpectu non debet audiri ſed eo reſpectu quo appella
uit ab inſtitutione ꝑbi: qui tenebat locũ rei: quia defendebat iura ec-
cleſie ꝛ hoc reſpectu debet audiri. Jo. and. inſtat ſed tandem concludit
ꝙ aut appellat excõmunicatus ab interlocutoria ꝛ tunc ſinito articu-
lo appellationis poteſt pretextu excommunicationis repelli ex quo eſt
actor: quia iam opponiꝛ cauſe principali cum ſinito appellationis arti
culo aggrediatur iudex cauſam principalem. ad hoc qꝺ leg. ꝛ no. in. c. j.
de appella. lib. vj. ſed prius repelli non poteſt cũ veniat ſtimulatus aut
appellauit a diffinitiua ꝛ tenet ſimpliciter opi. Innoc. vt non poſſet re-
pelli ꝛ hoc propter cõnixtionẽ appellatiõis ꝛ principalitatis nõ enim
poteſt cognoſci de appellatione quin cognoſcatur de principali vnde
potius propter iniquitatem grauaminis ſaltem re ipſa: ꝛ ſi non ex iudi
cio propoſito debet audiri etiam ſuper principali q̃ꝫ propter principa-
le cõnixtum ipſum excludi a proſecutione grauaminis. facit. c. ſacris.
de ſepul. ꝛ quod ibi not. ꝛ. l. vna. in prin. C. de rei vxo. ac. ꝛ in. c. j. ne ſe. va.
hanc opi. vt audiatur tenet Abb. in. c. j. de excc. lib. vj. ꝛ cõmuniter mo-
derni hic. hanc opi. credo veriſſimam et dico aperte probari per iſtum
text. nam ſi bene ponderetur ſententia lata ſuper appellatione aperte
colligitur ꝙ capitulum principaliter proſequebatur cauſam in q̃ erat
actor. fuit enim pronuntiatum ius eligendi ad capitulum pertinere et
confirmatus fuit ab eo electus. Item patet ex pronuntiatione prioruꝫ
iudicum in eo ꝙ decreuerunt partem aduerſam non cogendam ad re-
ſpondenduꝫ eiſdem ꝛ ſic capituluꝫ nunc erat actor ſicut prius non ob.
c. ꝑ tuas. j. de appel. quia iſtud procedit cuꝫ excõmunicatus appellauit
a ſententia excõmunicationis: ꝛ fatetur ſe ligatũ. vnde cũ in omnẽ euẽ-
14 tum ſit abſoluendus. ¶ † Ex quo excõmunicatio tenuit: vt in. c. cũ con
tingat. de offi. deleg. non dꝫ audiri volens litigare ſuper iniuſtitia ex-
cõmunicationis niſi prius abſolutionẽ petat ne ipſam excõicationem
contemnere

contẽnere videat:ſed hic nõ fuit appellatum ab excõicatione ſed ſuper
alio articulo nec fatebať ſe ligatũ:vñ non dꝫ admitti exceptio ex quo
proſequiť grauamẽ per iudicẽ inflictũ.non ob.c.i.ꝑxi.q2 verũ eſt ꝙ in
qualibet parte litis ſup principali põt opponi excõicatio:⁊ ita loquiť
a illud.c.ſecus in cã appellationis.rõ diuerſitatis [a] q2 nullũ ſubeſt peri
culum ſi appellať a principali:ſed in cã appellationis ſic:q2 deſeretur
interim appellatio:⁊ ſic non poſſet ſe defendere aduerſus oppreſſionẽ
15 iudicis.¶ † Et per hoc ſolniť alia queſtio que ſequiť in glo.preſuppo
ſito ꝙ audiri debeat prout.ſ.dictũ eſt ꝙ erit officiũ iudicis appellatio
nis:nunquid ſimpľr reperta iniquitate ſnĩe caſſabit illã an etiã condẽ
nabit reũ actori excõicato.pone exemplũ:actor petebat centũ a reo:iu
dex perperã reum abſoluit:a cuius ſnĩa appellauit actor:conſtat iudi
ci ad quẽ ꝙ debuit reus ꝯdẽnari actori:nunqd ipſe faciet hanc condẽ
nationẽ ex quo opponiť appellãtẽ eſſe excõicatũ.Glo.iſta attingit que
ſtionem ⁊ ponit duas opi.Prima ꝙ caſſabiť ſnĩa de preſenti vt ſic re
leueť a grauamine:ſed ꝯdẽnatio differetur in euentũ abſolutionis:q2
non debet ferri ſnĩa pro excõicato.Scđa opi.in qua glo.videť reſidere
eſt:vt etiã feratur cõdẽnatoria:q2 cũ non ꝯſtat illũ excõicatũ cũ nec ad
ꝓbandũ dꝫ admitti aduerſari⁹ ex quo actor eſt in cã appellationis nõ
põt dici ꝙ ſnĩa ferať pro excõicato.no.ratione glo.videť eũ ſentire ꝙ
ſi cõſtaret non debet ꝯdẽnatoria pro eo ferri.Jo.an.tenet qđ.ſ.dixi vt
rõne grauaminis admixti audiať etiã ſup principali.Jo.cald.tenet in
prima parte Ʒ Hoſti.vt actor originarius audiať in cã appellationis
ꝑ iſtũ tex.ſed dicit ꝙ caſſata ſnĩa nõ dꝫ iudex ferre ꝯdẽnatoriã:⁊ ſic tꝫ
primã opi.glo.ſed dꝫ differri in tpe abſolutionis deferende:erit ergo
hec diuerſitas in ꝓnuntiatione ex cã vt ſicut ex eqtate põt ſe in cã ap
pellationis defendere:ita debet ſeruari iuſtitia que nõ vult:vt aliquid
adiudiceť excõicato.ſ.de iudi.c.intelleximus.Et dicit ꝙ iudex appel
lationis caſſando ſnĩam debet ꝓteſtari ꝙ per hoc nõ condẽnat reum
actori in principali ex eo:q2 de excõicatione actoris ſibi eſt legitime fa
cta fides:⁊ hanc ꝓteſtationẽ dicit obſeruandã qñ ſimpľr caſſando ſen
b tentiã [b] videť reũ actori ꝯdẽnare.hoc vltimũ ſimpľr nõ admitto:⁊ con
trariũ vť ſentire Bar.in.l.cũ apud.ff.iudi.ſol.⁊ bñ facit ibi tex.in.c.cũ
cauſa.de re iud.primũ tamen tenuit Bar.in.l.eos.C.de app.vbi latius
hunc articulũ ꝓſequiť.hic tñ non ꝓcedo vlterius q2 non eſt ꝓprie ma
teria nr̃a ideo alibi dicã.vide in.d.c.cum cã.Sed redeo ad primũ prin
16 cipale dictũ ⁊ eſt ſciendũ ꝙ ꝓ primo dicto Cal.¶ † Facit qđ in ſiñ di
cunt do.de Ro.deci.clxxxix.dicẽtes ꝙ lꝫ pro reo cõtumace poſſit ferri
abſolutoria nõ tñ adiudicatoria.ar.in.c.inter.ſ.eo.⁊.l.q̄uis indubita
ti.C.de adul.do.Ant.putat hãc opi.ꝓcedere ſi reus a principio oppo
nit eũ non audiendũ inquantũ velit ꝯdẽnatoriã obtinere ſeu declara
toriã:ſecus dicit ſi expectat ꝯcluſionẽ in cã anteq̄ꝫ opponat:q2 tunc nõ
põt excipi nec ꝓbatio fieri de pꝛnr.c.auditis.hec diſtinctio do.Anto.
mihi nõ plꝫ:q2 ſi põt obijci ad ꝯdẽnationẽ differendã ante ꝯcluſionem
17 ergo ⁊ poſt.¶ † Cũ hec excõicationis exceptio ſit multũ priuilegiata
vt in qualibet pte litis poſſit obijci:vt.j.c.ꝑxi.⁊.c.pia.eo.tit.lib.vi.vbi
patet ꝙ etiã poſt ſnĩam põt obijci ad executionẽ differẽdã multo ergo
fortius poſt ꝯcluſionẽ ad ꝯdẽnationẽ differẽdã.Et ꝓ hoc q2 rationes
poſite in.c.pia.ꝑalle.militãt etiã poſt ꝯcluſionẽ.Jtẽ q2 equitate ſugge
rente q̄nq̄ꝫ admittiť ꝓbatio ⁊ ſuſpendiť primũ iudiciũ:vt in.c.paſtora
lis.de cã poſ.⁊ ꝓpꝛie.⁊ poſtmodũ reperi hoc idẽ tenere Spec.in tit.de
renũ.⁊ ꝯclu.§.i.ver.⁊ ſcias.Jn hoc tñ articulo credo ꝙ de rigore iuris
poſſet defendi prima opi.glo.quã ſequiť Cal.q2 in ꝯdẽnatione ſeu de
claratiõe ceſſat illa eqtas grauaminis que fecit excõicatũ audiri:ſuffi
cit enim ꝙ ſibi prouideať aduerſus ſtimulũ iniqtatis ſnĩe ꝑ ceſſationẽ
nã conceſſum Ʒ regulas iuris ex neceſſitate durat quatenus viget illa
neceſſitas ſeu cã.vt in.c.deus qui.de vi.⁊ hone.cle.⁊ in.c.tranſmiſſa.de
ꝑſcrip.alia tñ opi.vť verior ⁊ minus deuiat a regulis iuris.tñ q2 ſequẽ
do primã opi.feriť ſnĩa per partes Ʒ id qđ habeť in.l.in hoc iudicio.ff.
fam.hercil.qđ no.in.l.i.C.ſi aduer.rem iud.⁊ per Jnno.de re iudi.c.cũ
inter.Jtẽ oriť alia difficultas q2 ex tpe ceſſat officium iudicis appel
lationis.Jtem adduco bonũ tex.j.c.ꝑxi.vbi certo caſu ſit cõdemnatio
expenſarũ in fauorẽ excõicati ⁊ ſatis eſt qđ executio ⁊ cõmodũ ſnĩe diſ
feratur in tpe abſolutionis ita ⁊ fortius credo dicẽdũ hoc caſu vt oẽs
18 iſte difficultates ceſſent.¶ † Querit glo.circa mediũ quid ſi ſnĩa in cã
principali feriť pro actore excõicato.rñdet eam non valere.intellige tñ
qđ nõ valet in effectu quia non poterat pro ea agere durante excõica
tione ſed poſt abſolutionẽ poterit petere illius executionẽ:vt dꝛ in ſi.
glo.⁊ ꝓbatur in.c.pia.ꝑalle.vbi de hoc niſi fuiſſet lata vigore reſcripti
19 impetrati ab excõicato:vt in.c.i.de reſcri.lib.vi.vbi de hoc.¶ † Extra
c glo.quero qđ ſi procurator [c] alicuius appellauit a ſnĩa lata Ʒ ſe demum
fuit excõicatus nunqd poterit appellationem ꝓſequi.varie ſunt opin.
vt recitat hic Jnno.Quidã dixerunt ꝙ non q2 excõicatus eſt volunta
rius licet enim teneať appellationẽ interponere non tñ ipſam ꝓſequi
vt in.l.inuitus.C.de procur.⁊.c.non iniuſte.e.ti.Alij dicunt ꝙ aut pro
miſit appellationem ꝓſequi ⁊ tũc ne veniat Ʒ fidem debet admitti:aut
nihil ꝓmiſit ⁊ procedat prima opi.⁊ hanc opi.videť ſequi Jnno.lꝫ non
firmet pedes Jo.and.dicit poſſe dici ꝙ etiã vbi expꝛeſſe ꝓmiſit nõ te
netur hoc obſeruare:q2 ſi expꝛeſſe dixerit:promitto tibi ꝙ ſi etiã cõtin
gat me excõicari appellationẽ proſequar:turpis eſt ꝓmiſſio ꝓpter pe
riculum animarũ ⁊ ſic non eſt obſeruanda.xxii.q.iiii.in malis.Si vero ſimpľr promiſit appellatio
nem proſequi non teneť ſtatuto ſic immutato ſer
uare:etiam ſi ſuper hoc fuiſſet preſtitum iuramen
tum:q2 ſubintelligebať hec ꝯditio ſi ſtatus meus
fuerit non immutatus:vt patet ex no.in.c.quẽad
modum.de iureiur.⁊ hanc opi.puto veriſſimã fa
cit qđ in ſimili no.Jnno.in.c.qualiter ⁊ qñ.el.i.de
accuſa.in illa.q.cum quis iurauit nulla rõne reue
lare ſecretum:⁊ poſtea producitur in teſtẽ.Jtẽ nõ
video quomodo potuit iſte nec tacite nec expꝛeſſe
ſe obligare contra iuris diſpõnem cũ pactis pri
uatorum ius publicũ non immutetur in.c.ſi dili
gенti.de foro compet.⁊.l.ius publicum.ff.de pac.
nec valet proteſtatio.iuxta no.in.l.alimenta.C.de
20 neg.geſt.¶ † Quero hic excõicatus auditur per
viam appellationis nunqd eodem mõ debet au
diri ſi impetrat ſup nullitate ſnĩe Hoſtien.ꝙ ſic ⁊
idem tenuit.j.de re iud.qđ ad conſultationẽ:mo
d uetur q2 excõicato [d] reſeruatur omnis defenſio:vt
hic ⁊.ſ.e.c.cum inter.⁊ nullũ excludit qui omnes
incluſit.ſ.de maio.⁊ obed.c.ſolite.ad ſi.Jtem ſi ſe
defendit appellando vbi ſnĩa eſt aliqua fortius vbi
eſt nulla.de elec.c.cũ in cunctis.⁊ qui ſil.ſunt legi.⁊
c.per venerabilem.in prin.Jtẽ ſi diceremus con
trarium poſſet de facto in non modicum tempus
grauamen executioni mandari:⁊ ſic excluderetur
excõicatus a defenſione:ſubueniendũ ergo eſt illi
ante tempus ne contra iuſtitiam opprimať:ar.de
ſer.non ordi.c.i.⁊ qđ ibi no.Joã.an.tenet Ʒrium p
c.i.de reſcri.lib.vi.Hoſt.tenet id qđ.ſ.in exceptio
nibus que poſſunt opponi ne mandetur ſnĩa exe
cutioni.de quibus in.d.c.quod ad conſultationẽ.
21 ¶ † Ex his putat do.Ant.ꝙ petens laudũ redu
ci ad arbitriũ boni viri debet audiri non obſtãte
e excõicatione [e]:⁊ ſimiliter petens retractari ſentẽ
tiam que non tranſit in rem iudicatã:q2 ſe defen
dit aduerſus ſtimulum ſnĩe ſtimulantis ⁊ pericu
lum anime vbi in obſeruatione ſnĩe verſatur pe
f riculum anime.Ego puto ꝙ excõicatus [f] pronõ
catus non debet audiri niſi qñ preiudiciũ de pre
ſenti ſibi infertur ex ſnĩa alias debet expectare et
cum mandabiť executioni poterit de nullitate op
g ponere [g] ⁊ ſic põt obſeruari opi.Jo.an.⁊ hec ſuffi
ciant.Alia que doct.hic tractant ſunt ſatis expe
22 dita.ſ.eo.c.cum inter.⁊ in.c.a nobis.¶ † Et ma
h xime de illa q̃õne an excõicatus [h] audiať petens
in integ.reſti.aduerſus ſnĩam a qua non appella
uit:quam format hic Hoſtien.⁊ refert contrarias
opi.ipſe vero concludit quod ſi petiť reſtitutio ex
clauſula gñali tali cauſa expꝛeſſa qua probata niſi
ſubueniretur damnareť innocens vel periret ani
ma tunc eſt ſubueniendũ.ar.ſ.eo.ti.cum inter.§.i.
⁊.ſ.de reſt.in integ.ex literis.vbi vero petitur re
ſtitutio ex ſolo fauore dependens repelleretur cum
de iniquitate iudicis vel de iniuſta ſnĩa non que
ratur.ar.ff.de mino.l.prefecti.eqtas enim ſuadet
vt hi qui ſunt excluſi a participatione eccleſie ab
omni legum fauorabili auxilio repellantur:vt in
aut.de pri.do.here.non preſtan.circa mediũ.colũ.
viii.hoc idem tenent do.de Rota deci.cccclii.vt
principaliter non petat:ſed ſi velit reſtitui ad ap
pellandum:tunc dicunt qđ admittitur q2 vt pre-
ambulum quoddam incidenter petitur ⁊ olã or-

a ¶ Ratio diuerſitatis.tu dicas ꝙ opi.Hoſt.confundiť per tex.ad hoc
mirabilem.in.l.libertus.la.i.ff.de in ius voc.vbi ille qui petit abſolui
eſt reus:ſed appellans petit ſe abſolui a ſententia lata contra eũ ergo
eſt reus.vide ibi Guil.⁊ Bal.Andre.Barba.

b ✠ Sebaſti.Sapia.¶ Caſſando ſniam.Nunqd ſi iudex ꝓnuntiat ma
le iudicatũ ipoſ
tet ꝯdẽnatoriam
vbi p̄la ſnĩa a q̄
fuit appellatum
erat abſolutoria
tradit Ang.are.
late i.l.ſi expꝛeſſim.
col.xxxviii.verſi.
q̄ro de forma.ff.
de app.Jmo.i.l.
in ſumma.ff.ď re
iud.⁊ in.l.ex con
ſenſu.§.i.ff.de ap
pellatio.
c ¶ Utrũ ſi ꝓcura
tor alicui⁹ q ap
pellauit a ſnĩa Ʒ
ſe lata excõiceť a
iudice cõpe.poſ
ſit hac excõicatio
ne nõ obſtãte ꝓſe
qui appellationẽ
⁊ do.Ant.hic cõ
cludit ꝙ non.
d ¶ Et vide ibi p
d.Ant.in vlt.co.
ſ.nunqd aũt.⁊ p
Mod.in.l.de pu
pillo.§.q remiſ
ſionem.ff.de ope.
no.nũ.⁊ p Bal.i
c.intelleximus.ſ.i.
colum.de iud.Et
vtrum excõicat⁹
audiať Ʒ ſnĩaꝫ p
viã ſupplicatio
nis vide per do.
Ant.in.d.c.ꝙ ad
conſultationem.
in vlti.colum.
Anto.Franciſ.
¶ An excõicat⁹
poſſit ſupplicare
dicas ꝙ corã or
dinario excõicã
te poteſt ſuppli
care vt reuocet
ſniam vel etiam
corã delegante
non aũt corã de
legato de quo vi
de per Joã.and.
poſt Hoſtiẽ.in.c.
qđ ad cõſultatio
nem.de re iudic.
⁊ an excõicatus
poſſit cõqueri tã
per viam appel
lationis q̄ꝫ ꝑ viã
q̄rele.vide q̄ ha
benť i.c.qua frõ
te.⁊ ibi plene per
doc.de appel.
e ¶ An excõicat⁹
petat reductionẽ
ad arbitriũ boni
viri:an autem excommunicatus poſſit compromittere in arbitriũ.vi
de per do.Anto.in.c.cum inter.in.vi.col.ſ.eodem.

f ✠ Sebaſti.Sapia.¶ Excõicatus.Jdem tenet Bal.in.c.cũ inter.ad
ſin.ſ.eo.ſed contrarium tenet Calde.in conſi.i.ſub titu.de arbitris.

g ¶ Nullitate opponere.pondera ſi exceptio nullitatis eſt notoria quod
poſſit opponi:alš ſecus vide Bar.in.l.de pupillo.§.ſi.ff.de no.ope.nũ.
vbi dicit ꝙ ſi petit tenutam nullam dici:vel reuocari non auditur.alš
ſecus vt ibi per eum.Andre.Barba.

h ¶ Et vide qđ de hoc late ſcribũt do.de Ro.in nouis deciſ.ccccxxxiiii

dinantur ad finē defenſionis.arg.in.l. oratio.ff.de ſpon.ꝛ hoc ſequitur do.Anto.hic mihi placet indiſtincte opinio Hoſt.[a] niſi immineat periculum anime:non enī eſt ſibi ſubueniendū ex mero fauore cum omni fauore carere debeat:vt citius reſipiſcat.d.c.pia.eo.ti.lib.vj. Abbas.

1 Exceptio excōicationis poteſt opponi cōtra actorem in quacūqȝ parte litis.ꝛ ſi malitioſe reus diſtulerit opponere condemnetur in expenſis.5.22.23.24.vbi ponitur an indiſtincte hoc caſu reᵘ condemnabitur in expenſis.
Iudex poteſt ex officio publice excōmunicatum a iudicio repellere.
2 Exceptio excōicationis eſt dilatoria.
Exceptiones dilatorie regulariter opponunt̄ añ litem conteſtatam.
3 Participans cum excōicato etiā in iudicio non euitat peccatum mortale ſi excōicatus eſt actor:ſi autem ſit reus.vide remiſſiue.
4 Terminus prefixus ad aliquid faciendum nō precludit viam quia lapſo termino id poſſit fieri ꝙ ſi non eſſet factum immineret periculum anime.
5 Ratio quare in matrimonialibus ſnia nunqȝ trāſit in rem iudicatam.
6 Snia lata in fauorem excōicati nunqȝ mandatur executioni niſi poſt abſolutionem.
7 Iudex ex officio ſuo poteſt ſupplere in multis caſibus:ꝛ in quibus.
8 Appellare non pōt pars ſi iudex non facit id qḋ poteſt facere ex officio ſuo.
9 Exceptionum quot ſint ſpecies.
10 Exceptiones dilatorie concernentes ipſum iudicium quando opponende ſint.
11 Exceptio declinatoria ipſius iudicis quādo proponenda ſit.
12 Exceptiones dilatorie concernentes negotiū pͥncipale quando.de quo nu.13.
13 Teſtes poſt dicta teſtificata non poſſunt examinari ſuper directo contrarijs.
14 Exceptio dilatoria concernens negotium principale nota vel non nota iudici ſi non ſit oppoſita ꝑ partem:quid eſt agendum.
Iudex poteſt repellere actorem qñ conſtat ſibi ꝙ nullum ius habet.
15 Exceptionum peremptoriarum alique non poſſunt opponi niſi poſt litem conteſta.alique ante ꝛ poſt de quibus vide hic exempla.
16 Iudex in notorijs non debet pati cauſam deduci in iudicium.
17 Exceptio peremptoria non oppoſita in cā principali poteſt opponi in cauſa appellationis niſi malitioſe fuerint pretermiſſe:dilatorie vero ſecus.
18 Exceptiones que poſſunt opponi poſt litem conteſtatam:poſſunt opponi in cauſa appellationis.
Appellatio ſuſpendit effectum actoris vſqȝ ad litem conteſtatam.
Exceptiones peremptorie concernentes executionem ſnie poſſunt opponi poſt ſententiam.
19 Exceptiones anormale peremptorie que dicant̄.
Exceptiones anormale dilatorie que ſint.
Exceptio falſi procuratoris reddit iudiciū retro nullum:ꝛ poteſt quandocūqȝ opponi.
20 Regulariter poſt concluſionem in cauſa non admittuntur alique probationes aut allegationes niſi ex magna equitate.
21 Exceptione excōicationis probata vel detecta an proceſſus prius validus remaneat nullus vel ſententia tam reſpectu iudicis actoris aut rei:ſiue in cauſa principali vel appellationis:ſiue coram ordinario vel delegato.23.26.
25 Exceptio excōicationis ſi malitioſe non fuit propoſita per reum in tempore cōgruo in quibus expenſis condemnabitur.
27 Publice excōicatus quis dicatur ad effectum ꝙ participans cum eo peccet vel quod ipſum poſſit iudex a iudicio repellere.
28 Iudex tenet̄ ex officio ſuo inquirere de habilitate actoris vel accuſatoris:etiā ſup hoc examinare.
Excommunicatus ingerendo ſe communioni hominum magis peccat.
29 Reus non poteſt compellere actorem excōicatum vt proſequatur iudicium contra ipſum vel quod incipiat.
Actor excōicatus niſi proſequatur per procuratorem procedetur contra ipſum tanqȝ contra contumacem.

1 **Exceptionem.** † Reus ĩ qualibet parte litis excōicationem cōtra actorem obijciens audit̄:ꝛ ſi malitioſe diſtulerit in expēſis condēnatur ꝛ dato ꝙ non excipiat ipſe iudex publice excōicatum repellet. Diuidit̄:nā prima ps ponit dictū qḋ dicit ſpāle ꝛ exprimit cauſam. ſcḋa ibi:qḋ ſi puniri iubet reū doloſum:tertia ꝑcipit ſine ope exce-
2 ptionis publicū excōicatū repelli. ¶ Caſus lr̄alis. † Exceptio excōicationis inter dilatorias numerat̄:tñ ſi reus illā ſcienter omittat nihilominus eam in qualibet parte litis opponere pōt quod eſt ſpāle in hac exceptione cū alie dilatorie añ litis ingreſſum ſint ꝓponēde:ꝛ hoc ſtatutum eſt ne aliqs in periculū anime ſue excōicato cōicare cogatur ſed ſi eam omiſerit vt actor fatiget̄ laboribus ꝛ expenſis condēnādus eſt in expenſis legitimis actori. In fine dicit ſi aliquis eſt excōicatᵘ iudex officio ſuo repellat eū ab agendo ꝗuis hmōi exceptio non oppo-
3 natur. Ber. ¶ † No. ibi:in periculū ꝛc. ꝙ excōicato non cōicatur ſine peccato etiā in iudicio:qḋ ꝓcedit indubie cū excōicatus eſt actor ꝛ ſic loquit̄ iſte tex. Quid aūt ſi eſt reus nunqd per ſe valeat eſſe in iudicio ſine aliorum periculo.dic vt legi.ꝛ nota.in.c.intelleximus.de iudicijs.
4 ¶ † No.ij. vnā regulam notabilem que pōt ex tex.colligi ꝙ terminus prefixus ſimplr̄ ad aliquid faciendum non precludit viā ad faciendū ſeu proponendum id ex cuius omiſſione imminet anime periculum:ꝛ hec eſt ratio quare in cā matrimoniali ſnia non tranſit in rem iudic. vt in.c.lator.ꝛ.c.cōſanguinei.de re iud.de quo vide qḋ plene dixi in.c.inſi-
5 nuauit.de proba.ꝛ vide bo.glo.in.c.lator.ꝛ ibi per Hoſti. ¶ † Not.iij.ꝙ excōicationis exceptio poteſt ꝓponi poſt lit.conte.etiā ſi malitioſe nō fuit ꝓpoſita tpe debito. Ex quo infert ꝙ crimen qḋ poteſt ꝓponi tēpore ordinario:ꝛ extraordinario in ſubſidiū:poteſt illud ꝓponi extraordinario tpe etiā ſi malitioſe fuit ꝑtermiſſum ordinario tpe. Sed certe hoc eſt ꝓpter pctm̄ iminens qñ viget pariter vtroqȝ tpe alias videret̄ ſecus.ar.in.l.auxiliū.ff.de mino.ad hoc glo.not.in.c.ad audientiam.ij.de reſcrip.ꝛ in.c.inter monaſterium.ſ.de re iud.ꝛ quod no.ibi Hoſtiē.
6 ¶ † No.hic caſum notabilē in quo fert̄ ſnia ꝯdēnationis expenſarum in fauorē excōicati.optime facit iſte tex.ad no.ſ.ꝑxi.vt etiam ſup principali poſſit ꝑ ea ferri in cā appellationis a diffinitiua:dicit tñ Inno. ꝛ placet cōiter doc.ꝙ licet hic fiat ꝯdēnatio expenſarū executio tamē differtur donec excōicatus fuerit abſolutᵘ:vel ſm̄ cum eſt ſpāle in pena iſtius rei qui doloſe diſtulit hanc exceptionē ꝓponere:ego fateor hȯ eſſe ſpāle:ſed dico ꝙ ſicut inducit̄ ſpeciale hic rōne predicta ita dicendum vt ſit ſpāle qñ cauſa grauaminis eſt coniuncta cū negotio principali:vt tunc in cā appellationis poſſit ferri ſnia etiam pro actore ori-
7 ginali:vt plene dixi.ſ.c.ꝑxi. ¶ † Vltimo no.ꝙ in publice notis iudex
b ſupplet ex officio. Item iudicē poſſe iudicare[b] de eo qḋ eſt ſibi notū vt notoriū:facit ad hoc bo.tex.cū glo.in.l.j.C.qui ꝛ aduer.quos. Itē inhabilem poteſt iudex a limine iudicioꝝ ex officio repellere etiā ſi non repellat̄ a parte:qꝛ hoc non eſt ſimplr̄ ſtatutum in fauorē partis ſed publicum ad hoc.l.quos ꝓhibet.ff.de poſtulan.ꝛ tex.cū glo.in.c.querendum.ij.q.vij.ꝙ ꝓcedit etiam ſi pars ob culpā ſuam nō poſſet excipere. vt eſt glo.no.in.c.aliene.ea.cauſa.ꝛ.q.facit qḋ no.glo.in.c.j.de elec.li.vj.
8 ¶ † Nunqd aūt poſſit pars appellare ſi iudex[c] ex officio ſuo inha-
c bilem non repellit. Jo.and.ꝛ doc.cōiter ſequentes poſt Pe.tenent ꝙ non.idem Spec.vult in ti.de offi.iudi.§.impedit.vbi generaliter dicit iudicem non grauare ſi non facit qḋ ex mero officio ſuo facere pōt.ad qḋ bene facit qḋ legi.in.l.iiij.§.hoc autem iudicium.ff.de dam.infec.ꝙ
9 eſt ſinglr̄ no.ꝛ vide qḋ dixi.ſ.c.proxi. ¶ † Quero tex.hic dicit ꝙ exceptio excōicationis in dilatorijs ꝓponendis omiſſa poteſt ꝓponi poſtmodum:ſed reus venit condēnandus in expenſis ſi malitioſe ꝓponere diſtulit:quero igitur qñ eſt tp̄s dilatoriarum ꝓponendarum. Solu. glo.j.hinc ſumpta occaſione ꝓſequitur hanc materiam exceptionū ꝓponendarū:ꝛ in effectu ponit tres ſpēs exceptionū quedā enim ſunt dilatorie:quedam peremptorie ꝛ quedā anormale ꝛ declarant̄ in gloſ. ſed dic latius ꝛ clarius qḋ quedā ſunt dilatorie tpales:quedam peremptorie ꝛ perpetue:ita diſtinguit tex.inſti.eo.§.appellantur:quedā vero ſunt anormale reſpectu nature earū:qꝛ ex toto non ſequunt̄ naturā di-
10 latoriarum vel peremptoriarū. ¶ † Dilatorie vero ſunt duplices:quedā enī concernunt ipſum iudiciū vt perſonā iudicis partis vel reſcriptum:quedā ꝯcernunt ipm̄ negotiū principale ſeu rē de qua agit̄:prime debēt ꝓponi ꝛ ꝓbari ante lit.cōteſt.ſeu infra terminū expreſſum prefixū a iudice ad oēs dilatorias ꝓponendas:vt ꝓbat̄ in.c.paſtoralis.ſ.eo.et c.inter monaſteriū.ſ.de ſen.ꝛ re iudi.ꝛ.l.ſi.C.eo.ti.ꝛ no.in.l.exceptionē C.de proba.vbi ſatis habes de hac materia ꝛ maxime ꝑ Cy.poſtea aūt
d proponi non pñt niſi orte fuerint[d] poſtmodū:vt in.d.c.paſtoralis.ꝛ.c. inſinuante.de offi.deleg.ꝛ.l.ij.de conſor.eius.li.vel vbi de nouo puenerunt ad notitiā partis.ar.in.d.c.paſtoralis.ꝛ in.d.c.vt circa de elect.li. vi.ꝛ glo.no.iij.q.vi.exceptio voluit Inno.in.c.paſtoralis.ſ.alleg.ꝛ vide qḋ circa hoc dixi in.c.ij.in ſi.de ord.cog. Ratio aūt regule quare ſcȝ nō pñt opponi poſt litem conteſtatā eſt:qꝛ pars lit.conteſta.dicit ſe velle litigare.

+ Sebaſti.Sapia.
a ¶ Opi. Hoſtiē. a vide late Rotā decis.vij. in ti.de except.in nouis. vbi tꝫcū Hoſt.ꝙ excōicatus nō petit reſtōnē in integrū niſi vbi vertit̄ periculū aīe.

+ Sebaſti.Sapia.
b ¶ Iudicare. vide.d.Ant.de bu. in.c. bone.col.vj. ſ.de poſtu.ꝓla. vbi dicit qḋ vbi cōſtat aliquid iudici vt iudici ex actis poteſt ſupplere in notorio etiam ſi pars non petat ſeqt̄ Alex. i.l.j.C.vt q̄ deſūt aduo.iudex ſuppleat.ꝛ Feli.in.c. cū ordinē.co.vij. ꝟ.prima declaratio.ꝛ col.x.ꝟ.quīta declaratio.ſ.de reſcriptis.
c ¶ Quādo iudex. Ubi pōt ex officio non repellit agētē nō pōt ab eo appellari ad idē.vide.d.Ant. hic in.iiij.col. circa mediū.ꝟ.qd ſi iudex.et Pet.de ancha.poſt Lap. in.c. pia.l antep. colū.de exceptio. lib.vj.

+ Sebaſti. Sapia.
d ¶ Orte fuerint. Aliū caſum in q̄ exceptio dilatoria poteſt opponi poſt litē cōteſ. ponit Ange.in.l. ſi qs libertatē.ff. de peti.here.quē ſequit̄ Feli. in.c. ſup eo.ſ.de offi. deleg.in ꝑn.vide licet qñ tertiᵘ cōparet ꝓ ſuo intereſſe ꝛ caſum in q̄ exceptio dilatoria ſuperueniēs poſt litis cōteſtationē non pōt opponi ponit bar.ꝛ bal. l.l.nihil.C.ꝺ ꝓcur.vꝫ qñ poſt dilatoriā ſuperueniente alienatus eſt aliqs actus vl terior circa merita cauſe cū parte aduerſa qꝛ tūc ſicut lit.conteſt.ſequēs excludit dilatoriā.vide Fel. in.c.cū.m.ferrarienſis.col.v.ꝟſ. ꝛ hinc incidēter. ſ.de conſtitutio.

litigare.⁊ ſic ingredit̃ negotiũ principale:ſed ꝑ iſtas dilatorias dicit ſe nolle litigare cũ veniat ad differendũ iudiciũ:vt in ꝓalle.§.appellant. ⁊ ſic ex ꝓpoſitione iſtarũ poſt lit.cõte.reſultat quedã ꝯtrarietas:vt in.c.cũ cãm.ĳ.de app.⁊ qđ ibi no.merito tanꝙ̃ ꝯtrarius non debet audiri:vt in.c. ſolicitudinẽ.de app.⁊ in.l.vbi repugnantia.ff.de reg.iur. Idẽ dicendũ cum ꝓponunt̃ poſt terminũ datũ ad dilatorias ꝓponendas:q: ille ſuccedit loco termini iuris.i.lit.conte.iđ debet eodem iure cũ illo cenſeri.d.c.paſtoralis.⁊ no.Inn.in.c.ex rõne.de ap.facit.c.maiores.de bap. ratio aũt exceptionum eſt:q: qñ de nouo ſupuenerunt vel ad notitiam nouiter ꝑducte ſunt nõ fuit liber ꝯſenſus in litigando:q: ignorãs nõ cõſentit:vt.l.nec ignorãs.C.de dona.⁊.l.ſi per errorem.ff.de iur.om.iu.

11 ¶ † Dicit tñ notanter iſta glo.ꝙ exceptio declinatoria circa iudicem non ſolũ dꝫ ꝓponi ante lit.conte.ſed etiã ante alias declinatorias:q: ꝓponẽdo alias corã iudice videt̃ approbare ꝑſonã iudicis:⁊ ſic nõ põt poſtmodũ iudicẽ declinare:⁊ idẽ tenet gloſ.in.c.inter monaſteriũ.ĳ.de re iud.⁊ ibi plene ꝑ doc.hanc tñ opi.ſequit̃ Bar.in.l.quidã conſulebat ff.de re iud.⁊.l.ſi.C.de excep.⁊.l.nõ videt̃ in iudicẽ.ff.de iud.⁊ plꝫ mihi hec opi.q: quẽadmodũ ꝓducendo teſtẽ videor ipſius ꝑſonã approbare ⁊ poſtmodũ reprobare nõ poſſum.iiĳ.q.iĳ.§.ſi quis teſtibus.ita ⁊ ipſm iudicẽ approbo litigando corã eo ſup alĳs dilatorĳs.facit.c.inſinuãte de offi.dele.⁊ plenius dicã in.d.c.inter monaſteriũ.ideo cautela eſt ad euitandas opin.ꝙ exceptio ꝯ iudicem ꝓponatur contra iudicẽ ſimplr alie vero differant̃ in exitu iſtius aut ꝓponant̃ ſub conditione ſi prima non procedit.Si vero proponunt̃ omnes ſimplr:dic ꝙ videtur in dubio ꝓponere illã que eſt ꝯ iudicem ⁊ alias ſub conditione.ar.in.c.cãm de reſcrip.⁊ ita voluit Bart.in.d.l.quidam cõſulebat:qđ eſt notãdum.

12 ¶ † Scđe dilatorie.ſ.cõcernentes negotiũ ꝑncipale ſunt ille q̃ cõcernunt ipſam rẽ de qua agit̃ vt eſt dilatoria ſolutionis:vñ ſi petis a me.x. ⁊ ego dico ꝙ ego nõ teneor ibi ſoluere hinc ad annũ:q: ſic fuit a ꝑncipio conuentũ vel feciſti mihi pactũ ex poſtfacto.⁊ de hoc eſt dubiũ qñ debeat ꝓponi ⁊ ꝓbari de hoc ꝑ glo.hic ⁊ in.l.exceptionẽ.ꝓalle.⁊ plene ꝑ Inn.in.d.c.paſtoralis.⁊ ꝑ Bar.⁊ ꝑ Cy.in.d.l.exceptionẽ.⁊ ꝯclude ſic maxime poſt Inn.ꝙ aut exceptio opponit̃ ad ꝓceſſuꝫ vt repellat actorem ab agẽdo:⁊ dꝫ ꝓponi ⁊ ꝓbari añ lit.cõte.ſic ſeruat̃ in alĳs dilatorĳs.non enĩ põt actor agere ante tꝑs:vt in.l.cõtinuus.§.cũ ꝗ tpe.ff.de ver.ob.⁊.l.itẽ q:.ff.de pac.Aut opponit̃ ad merita cauſe.ſ.ne condẽnet̃ ad ſoluẽdũ añ tꝑs:⁊ tũc ſunt opi.Quidã dicunt ꝙ debẽt ꝓponi neceſſario añ lit.conte.⁊ ꝓbari:vñ nõ ſufficit poſt lit.cõte.ꝓponere ⁊ ꝓbare:⁊ hoc dicũt ꝑ illã.l.exceptionẽ.que ſic videt̃ loq:⁊ ita videt̃ velle glo.hic ⁊ in.d.l.exceptionẽ.⁊ in.d.c.exceptio.⁊ ita tenuit quoq Pet.vt ibi recitat Cy.⁊ hoc q: ꝓponendo poſt lit.cõte.videt̃ ꝓponere cã ſubterfugiẽdi iudiciũ:⁊ hanc opi.recitat etiã Inno.in.d.c.paſtoralis.Alĳ dicunt ꝙ ſatis eſt ꝓponere ⁊ ꝓbare poſt lit.conteſt.⁊ tex.in.d.l.exceptionẽ.vbi dicit ꝙ dꝫ ꝓponi ante:loquit̃ de ꝯſilio ⁊ nõ de neceſſitate:⁊ hec opi.vr̃ cõior:⁊ eã tenet Inno.in ꝓalle.c.paſtoralis.⁊ Bar.in.d.l.exceptionẽ.et Ja.de are.⁊ quoq Pe.vt ibi recitat Cy.⁊ hec mihi plus placet.nam ſi opponit̃ ad merita cauſe ſatis eſt eã ꝓponere poſt lit.cõte.Concludit enĩ actorẽ male petere:vt in iurib' ꝓalle.Hoſt.in.d.c.paſtoralis.tenuit

13 primã opi.⁊ do.Ant.ſcđam. ¶ † Sed circa hoc querit̃ vſq ad qđ tꝑs hoc vltimo caſu põt ꝓbari.Inno.dicit ꝙ ibi vſq ad ꝯcluſionẽ in cã ⁊ non poſtea:dixerunt quidã ꝙ per teſtes ꝓbari non põt niſi añ publicationẽ atteſtationũ ſup ꝑncipali:ſed tu dic melius ꝙ aut articulus qui nunc format̃ eſt directe ꝯtrarius primo:⁊ ꝓcedit hec opi.⁊ ꝓbat̃ in.c.fraternitatis.de teſti.⁊ ſic intellige ⁊ reſtringe gl.in.l.ꝑemptorias.C.ſen.reſcin.nõ poſ.Aut nõ eſt directe ꝯtrarius imo ambo facta ſunt compaſſibilia:⁊ tunc põt ꝓbari poſtea:ſicut obſeruat̃ in qualibet peremptoria.vt plene dixi in.c.i.de ordi.cog.⁊ facit.c.finẽ.de do.⁊ contu.⁊ in.c.de teſtibus.ĳ.de teſti.Exemplũ primi ſi poſt publicatas atteſtationes dico ꝙ ego ꝓmiſi dare nõ pure ſed ad tꝑs.Exemplũ ſcđi ſi dico ꝙ ex poſtfacto feciſti mihi pactũ de nõ petẽdo vſq ad annũ.hic enĩ ceſſat timor ſubornationis ſicut in qualibet alia perẽptoria cõpaſſibili cũ facto ꝑncipaliter.⁊ hoc expſſe voluit Jo.an.in hac dilatoria ſolutiõis in addi. Spec.eo.tit.§.nũc dicendũ.facit qđ not.Bart.in.d.aut.qui ſemel.C.de

14 ꝓba.⁊ facit optime text.in.d.l.exceptionẽ. ¶ † Ad idẽ querit̃ qđ ſi hec exceptio dilatoria ſolutiõis nõ fuit oppoſita:cõclude poſt Bar.in.d.l. exceptionẽ.ꝙ aut de eo nõ ꝯſtitit iudici ⁊ tunc iudex ſimplr ꝯdẽnabit ſcđm inſtrumentũ ⁊ ꝓbatiões actoris.Aut cõſtitit iudici ꝙ reo cõpetebat hec exceptio:licet nõ fuerit oppoſita:⁊ tunc aut inerat obligationi:vtputa q: a ꝑncipio fuit conuentũ vt fieret ſolutio poſt bienniũ:vel fuit oppoſitũ pactum in cõtinenti de non petẽdo infra bienniũ:⁊ tunc q: hoc pactum videt̃ ineſſe illi obligationi:vt.l.lecta.ff.ſi cer.peta.vbi iudex debet illũ condẽnare ad ſoluendũ in termino:q: de qua re iudex cognouit de ea debet ꝓnũtiare.l.de qua.ff.de iud.⁊.c.cum ſuper.de cã poſ.⁊ propi.le.⁊ in hoc caſu intellige Inno.in.d.c.paſtoralis.Hoſti.tñ ibi dixit ꝙ iudex debet reo duplicare inducias ꝑ ea que habentur i.c. vno.de plus peti.ſed de hoc vltimo dic vt ibi no.aut pactũ de non petendo infra bienniũ fuit appoſitũ ⁊ ex poſtfacto:⁊ tunc iudex condemnabit pure:q: ex quo non opponit̃ exceptio remanet actio nõ eliſa ſm Bar.⁊ no.bene hoc dictũ:⁊ ita reſtringe dictũ Innoc.ex quo habes ꝙ

a iudex [a] non debet ſupplere peremptoriam ad ꝯmodũ partis non opponentis:licet de ea conſtet.facit.l.iiĳ.§.hoc antẽ iudicium.ff.de dam.infec.⁊ qđ no.Inn.in.c.ad noſtram.ĳ.de iureiuran.ſecus vbi conſtaret nullum ius competere actori:vt in.c.ſacerdotibus.xi.q.i. no.Inno.in.c.i.de offi.delega.⁊ in.l.ſi pupilli.§.videamus.ff.de nego.geſt.⁊ vide qđ no.Bar.in.d.l.

15 lecta.⁊ hec de dilatorĳs. ¶ † Circa perẽptorias dic ꝙ quedam ſunt peremptorie reſpectu actionis:vt q: directe opponuntur actioni:vt pactum de nõ petendo:quedã ſunt peremptorie reſpectu intentionis:vt quando non competit actio:puta q: ſoluit vt dixi.ĳ.ſuper rub.Item ſcias ꝙ quedã peremptorie concernunt ipſam obligationem vt pactum de non petendo.Quedã vero concernunt exactionem vt eſt exceptio que competit viro cũ conuenitur ſuper reſtitutione dotis vt non teneatur vltra ꝙ̃ facere poſſit:de qua in.l.alia.⁊ in.l.ex diuerſo.ff.ſolu.matrimo.Item pone exemplum in exceptione compenſationis:vt in.l.qđ in diem §.i.ff.de compenſ.prime exceptiones regulariter debent proponi ⁊ ꝓbari poſt litem conte.vſq ad concluſionem in cauſa.d.l.peremptorias.intelligendo tamen vt dixi in.d.c.i.de ordi.cog.et ſm qđ ĳ.dixi in.l.in dilatoria ſolutione.non autem poſſunt ꝓponi ante lit.conteſt.quia cum iſte concernant negotium principale:oportet ꝙ prius ptes ingrediantur iudicium ſuper ipſo negotio principali ꝙ̃ deueniant ad conflictũ ſicut in bello materiali:non enim prius poſſunt pugnare ꝙ̃ vtraq pars ingrediatur in campum:hoc fallit in exceptionibus litis finite que poſſunt opponi ante ⁊ poſt: vt eſt exceptio rei iudicate trãſactionis vel iuriſiurandi:de quibus dicendum:vt in.c.i.de lit.conte. lib.vi.ratio eſt in illis:quia cum ſuper inſtãtia lis inchoata fuerit ⁊ finita noluerunt iura vt pars iterum compelleretur aſſumere nouũ iudicium:q: ſic proceſſus poſſet eſſe infinitus.Item fallit vbi-

16 cunq peremptoria eſt notoria. ¶ † Quia in notorĳs non debet iudex pati cauſam deduci in iudicium:vt eſt ho.tex.in.c.quoniam.de fil.preſby.voluit no.Specu.in titu.de exceptio.§.dicto.verſic. ſed pone.⁊ no.Jo.and.in dicto.c.i.Idem non ꝓbatur per inſtrumentum contra quod actor nihil excepit ſeu excipere poteſt vt no.dicit Joan.and. in additio.Spec.eo.titu.§.dicto.ver.ſed an re us.

b Idem vbicunq exceptio [b] concludit actori ius nõ cõpetere:vtputa ſi excipio quod ego ſolui poſſum enim proponere ante lit.conteſta.⁊ impedire conteſtationem:q: ſi nullum ius competit actori ergo non poteſt agere:quia ſine actione nemo experit̃: vt dicta.l.ſi pupilli.ergo non teneor intrare iudicium.⁊ hoc tenet Bartol.in.l.cum querebatur.et l.vir bonus.ff.iudica.ſolui.⁊ bene facit ibi text. vide aliquas alias exceptiões in materia ꝑ Spec. in dicto.§.dicto verſic.hoc tamen fallit.⁊ per Ar-

17 chidi.in dicto.c.exceptio.iĳ.q.vi. ¶ † Item ſcias ꝙ ſi iſte exceptiones peremptorie omittuntur in inſtantia principali:poſſunt opponi in cauſa appellationis:vt in.c.cum Joannes.de fide inſtrumento.⁊.l.per hanc.C.de tempo.appella.niſi malitioſe fuerint pretermiſſe.vide ad hoc quod not. glo.⁊ Hoſtien.in.c.inter monaſterium.de re iudi. ⁊ in.c.ad audientiam.ĳ.de reſcriptis.⁊ hoc ſequitur domi.Anto.hic quod eſt not.ſecus in dilatorĳs.ille enim indiſtincte proponi non poſſunt in cauſa appellationis:vt eſt tex.no.in.l.ita demum. C.de procur.⁊ hoc quia in cauſa appellationis durat effectus conteſtationis facte in principali vt in.c.per tuas.de appel.⁊ in.l.fina.C.de temp.app.

18 ¶ † Conclude tamen ꝙ in illis caſibus in quibus poterant proponi in cauſa principali poſt conteſtationem poterunt regulariter opponi in cauſa appellationis:quia litis appellatio ſuſpendit effectum actoris vſq ad tempus lit.conteſta.vt dictis iuribus.⁊.l.i.ff.ad turpillia.⁊ in.c.veniens.de iureiuran.⁊ no.Barto.in.l.ita demum.Alie vero peremptorie non concernentes principalem obligationem ſed exactionem poſſunt proponi ⁊ ꝓbari poſt ſententiam:vt dicta.l.ex diuerſo in fine. ⁊ dicta.l.in diem.de compen.et idem in ſimilibus.

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Iudex.Vide Pau.de caſtro ⁊ Alex.in.l.vbi pactum.C.de trãſa. vbi dicunt iudicẽ nõ teneri ſupplere exceptionẽ etiã que ineſt obligatiõi.vide Feli.in.c.cum ordinem.col.xi.verſ. ſexta declaratio.

Sebaſti. Sapia.
b ¶ Exceptio.Vide Feli.in.c.ſuꝑ litis.in ſi.ver.vltimo inquirẽ abb. vbi reprobat abbatem ibi tenentem ꝙ omnis exceptio perẽptoria poteſt opponi ante litem conteſtatã dũ pars ſtatim ⁊ incontinenti velit ꝓbare eam ⁊ idem reprobat hic colũ. xĳ.verſicu.datur alia fallentia.

⁊ vide[a] gl. in d. c. exceptio. ⁊ no. Cy. in d. l. exceptio-
19 nem. ¶ † Quedã ſunt vt dixi exceptiões anorma-
le que nõ ſequunt regulã aliaꝝ: de pemptorijs ha-
buiſtis ſ. multa exẽpla. vt pꝫ in illis que pñt op-
poni añ lit. conte. vel poſt ſnĩam. de dilatorijs po-
ne exemplũ in ſnĩa excõicationis que põt opponi
in qualibet parte iudicij: ⁊ vide ho. tex. in cle. vna.
eo. ti. Itẽ exceptio falſi pcuratoris ⁊ quelibet alia
q̃ reddit iudiciũ retro nullũ põt opponi qñcunq;
de quo in c. in nr̃a. de pcur. ⁊ in l. licet. C. eo. ti. dico
tñ ꝙ exceptio excõicationis põt opponi etiã poſt
ꝯcluſionẽ in cã. ar. in c. pia. ꝑalle. ⁊ no. voluit Spe.
20 in ti. de renũ. ⁊ conclu. §. j. ver. ⁊ ſcias. ¶ † Regu-
lariter aũt poſt cõcluſionẽ non admittunt alique
pbationes: nec etiã allegationes: vt in c. cum dile-
b ctus.[b] de fide inſtru. no. Inn. in c. paſtoralis. de cã
poſ. ⁊ ppꝛie. niſi equitas magna ꝯtrarium ſuadeat: vt
in c. paſtoralis. no. Spec. in ver. ꝑalleg. ⁊ hec ſuffi-
21 ciant quo ad materiã prime glo. ¶ † In eo tamẽ
ꝙ glo. iſta variat an pbata exceptione excõicatio-
c nis pceſſus prius habitus remaneat nullus.[c] dic
melius ꝙ aut probaf excõicatio ꝯ iudicẽ: ⁊ dic vt
leg. ⁊ no. in c. ad pbandũ. de re iud. Aut ꝯ partẽ ⁊
aut ꝯ reum ⁊ nõ nocet excõicatio. vt in c. intellexi-
mus. de eo. ti. dic vt leg. ⁊ no. in c. cũ inter. ⁊ c. dile-
cti. ſ. eo. Aut ꝯ actorem ⁊ ſi ſumus in cã appella-
tionis: dic vt. ſ. c. proxi. ⁊ ſi in cã pricipali: aut age-
batur corã ordinario ⁊ valent geſta anteq̃ repel-
latur: vt in c. pia. eo. ti. lib. vj. Aut corã delegato et
22 dic vt in c. j. de reſcrip. eo. lib. ¶ † Opp. ⁊ videf ꝙ
ſcienter omittif exceptio excõicatiõis añ lit. ꝯte.
nõ poſſit opponi poſtea: vt in c. inſinuante. de off.
deleg. Sol. glo. iij. hoc eſſe ſpãle in excõicatiõe: vt
dixi. ſ. rõ ſpãlitatis colligitur ex text. ⁊ facit hec
glo. ad id qḋ dixi in notabilibus. ⁊ aduerte qḋ eñ
hic dꝛ procedit qñ excõicatio opponitur dilatorie
ſcꝫ ad differendũ lites mõ predicto: ſi vero perẽ-
ptorie puta ad inferendã electionẽ nullam ꝑpter
excõicationẽ eligentiũ tunc oppo. poſt lit. conteſt.
ſicut alia pemptoria. ad hoc qḋ no. in d. cle. j. eo. ti.
23 ¶ † Opp. ⁊ videf ꝙ reus nõ debeat condẽnari in
expenſis ſi excõicationem pbat ꝯ actorẽ: qꝛ actor
nõ fruſtra fecit illas expenſas: cũ teneãt oĩa geſta
donec expellaf ⁊ eo abſoluto poterit illis vti. vt in
d. c. pia. eo. ti. lib. vj. Sol. dicit gl. in ver. ꝯdẽnãdus
ꝙ olim pceſſus erat nullus: alꝰ procederet ꝯtra
hodie vero ſecus vt in d. c. pia. ⁊ ſic ſentit ꝙ hodie
non haberet locũ iſta cõdẽnatio expenſarũ: ⁊ hoc
reſpectu excõicationis actoris: ſed reſpectu iudi-
cis. dicit gl. pceſſum non tenere ſi excõicatio erat
notoria p d. c. ad pbandũ. ſed gl. non aperit an ma-
litioſe differens opponere ꝯ iudicem ſit condem-
nandus in expenſis cũ fruſtra aliqua pars repiaf
expenſas feciſſe ꝯ proceſſum nullũ. Ego credo qḋ
aut actor ignorabat ⁊ habebit locũ condẽnatio p
rationẽ huius tex. Aut ſciebat iudicẽ excõicatũ ⁊
ſeipſum decipit: ideo debet ceſſare condemnatio. ad
hoc. l. j. ff. de act. emp. ⁊ quod not. in d. c. ad pbãdũ.

Item reſpectu partis. dicit Jo. an. p rõnem huiꝰ
glo. ⁊ hunc tex. ꝙ ſi malitioſe diſtulit reꝰ oppone-
re exceptionẽ excõicationis ꝯ reſcriptũ impetra-
tum ab excõicato ꝙ locus erit cõdẽnationi expẽ-
ſarum cũ expenſe litis interim ſint pdite. per c. j.
24 de reſcrip. lib. vj. ¶ † Sed extra gl. quero nunq̃d
indiſtincte habeat locũ hec ꝯdẽnatio expenſarũ
data inualiditate pceſſus dic ꝙ non. Primo eñ
requirif ꝙ malitioſe reus diſtulerit opponere: vt
patet ex lra ⁊ ideo dicit Inn. ꝙ ſi ex iuſta cã reus
diſtulerit: puta qꝛ tunc nõ habebat pbationes pa-
ratas ceſſabit hec ꝯdẽnatio: qḋ etiã placet Hoſti.
alleg. l. argẽtarius. §. pe. ff. de edẽ. adduco ho. text.
in c. plerũq;. ij. q. vij. Scḋo requirif ꝙ actor igno-
rauerit ſe excõicatum: vtputa qꝛ abſens exiſtẽs in
remotis fuit excõicatus. ar. de app. cũ ſit. ⁊ reꝰ hoc
ſciebat ⁊ malitioſe diſtulit. vñ cum actor nõ depre-
hendaf in aliqua culpa merito reus doloſus con-
demnaf actori bonefidei vt hic. ⁊ arg. in c. apſice.
de cle. excõ. mi. ſi vero actor ſciebat ſe excõicatũ tũc
ceſſabit hec condẽnatio ſm Hoſti. Pe. ⁊ Abb. qꝛ
vterq; reperif in culpa: vñ compenſabif dolus cũ
dolo, ⁊ culpa cũ culpa. ff. de dolo. l. ſi duo. ⁊ ff. de cõ-
d pen. l. ſi ambo. ⁊ ſ. de adul. c. pe. ⁊ vlt. Ego dubito[d]
an hoc ſit verũ. Primo qꝛ tex. iſte expoſcit ſeu põ-
derat malitiã rei ⁊ nil dicit de ignorãtia actoris
dicit. Scḋo qꝛ pſuppoſito ꝙ actor ſciat ſe excõica-
tum non eſt in dolo ſed in culpa dũtaxat de cleri.
excõ. mi. c. illud. ſed reus qui malitioſe diſtulit cã
decipiendi ipm actorẽ eſt in dolo: dolus aũt ppon-
derat culpe: vt. l. item ſi obſtetrix. ff. ad leg. aq̃l. itẽ
reus punif ex ſuo dolo dũtaxat qꝛ non appoſuit
tpe debito ſed malitioſe diſtulit. non eñ deberet
de rigore poſt tp̃s admitti: p prima tamẽ opi. põt
ſic argui: ſcienti nõ fit iniuria neq; dolus: vt in re-
gula ſcienti: de regu. iur. lib. vj. ⁊ actor ſciens ſe ex-
cõicatũ ⁊ nihilominus ſe ingerens ſeipſum deci-
pit: vt in l. j. ff. de act. emp. item iſte proceſſus erat
nullus etiã ſi iſte reus nunq̃ oppoſuit ſaltem ſm
hec tpa: vt voluit iſta glo. ergo ꝙ reus nunc exci-
pit non ledit actorẽ imo potius conſulit: qꝛ meliꝰ
eſt nũc opponere q̃ nunq; opponere: forte hec po-
25 eſt verior. ¶ † Ulterius quero in quibus expẽſis
fiet iſta cõdẽnatio cõclude ſm Inno. ꝙ aut excõi-
catio pbaf ⁊ habebif reſpectus ad oẽs expenſas
factas ſup principali vel alijs exceptionibꝰ vſq;
ad tp̃s oppoſite exceptionis excõicationis: ad ex-
penſas aũt quas reus fecit in hac pbanda exce-
ptione nõ condemnabif actor: qꝛ in hoc non vexa-
uit actorẽ: qḋ pꝫ ex ſnĩa p ipſo lata. ar. C. de iudi. l.
rem non nouã. Ego intelligo hoc de expenſis fa-
ctis a tpe quo fuit in mora excõicationem obijciẽ-
di, nam ante morã cũ nõ fuerit in culpa non video
quare debeat condẽnari in expenſis. ar. in c. ij. de
conſti. ⁊ qḋ no. in c. cum dilecti. de dolo ⁊ contu. vt
puta in expenſis quas fecit actor in citando vel li-
bellum porrigendo ⁊ ſimilibus: nõ enim tenetur
reus illico obijcere cum in multis caſibus poteſt

a ¶ Caue tu qꝛ Panor. hic vult ꝙ iſta exceptio: ne maritꝰ exigaf vltra q̃ facere poſſit ſit pemptoria ⁊ idẽ voluerunt gl. ⁊ Bar. in l. j. C. de iur. et fac. igno. ſꝫ in hoc errãt: qꝛ imo exceptio ꝙ qs nõ exigaf in effectu vltra quã facere poſſit q̃ cõpetit marito dãnato inſolidũ ſocio militi donatori ⁊ ſi. eſt exceptio dilatoria. ita tenet glo. ord. ⁊ melior de iure ⁊ no. in d. §. appellant. in §. agentibꝰ. in ſi. ⁊ inſti. eo. ⁊ ibi Ange. de are. gl. ⁊ ibi ipſemet bar. in l. iij. ff. de exceptio. Bar. ⁊ alij in d. l. ⁊ ex diuerſo. §. ſi. ff. ſolu. ma. Bart. in l. ꝙ nole. in ſi. ff. de cõdi. indeb. Fulg. ⁊ d. Jaſ. de may. l. d. l. j. ⁊ iſtõ apparet vitã rõne nã ille dicunf exceptiões pemptorie que i totũ ⁊ in ppetuum tollunt intentionẽ agẽtis. Ille vo q̃ nõ tollũt in totũ ſꝫ differũt ad aliqḋ tp̃s ſunt dilatorie: vt declarat tex. in d. §. appellatur. Sed ſic eſt ꝙ exceptio cõpetens marito donatori ⁊ ſiliſbꝰ nõ tollit in totũ: ſed differt qa poſſet maritus fieri ſoluendo qḋ lex in dubio pſumif. l. ſi defunctꝰ. C. arbi. tute. ergo apparet ꝙ eſt exceptio ſolũ dilatoria: itẽ non cõpetit niſi marito ergo eo mortuo ceſſat: ſolũ ergo eſt dilatoria. tertio pꝫ qꝛ ſi maritꝰ ſoluat nõ repetit: q̃re q̃rĩſta exceptio cenſef dilatoria. nã ſi cẽſeref pemptoria poſſet ſolutũ repetere. l. quo nõie. ⁊ l. naꝫ ⁊ ſi maritꝰ. ff. de condi. indebi.
Anto. Francis.

¶ An exceptiõe qs ꝯueniaf vltra quã facere poſſit ſit dilatoria vel pemptoria vide q̃ habenf in l. ſunt qui. ff. de re iudi. vbi per Bart. ⁊ in l. iiij. ff. de excep. ⁊ in l. ſi creditores. ff. de ſepara. ⁊ vide Bar. in l. circa. in §. beneficium. ff. de mune. ⁊ hono. vbi dixit ꝙ eſt temporalis qꝛ non pdeſt ei qui poſtea locupletior factꝰ: ⁊ qḋ etiam voluit Bar. in l. iij. ꝑalleg. ⁊ in l. ſed maritus. C. ſol. mat. ⁊ in l. non tantũ. in §. cos. de excu. tuto. ⁊ vide do. Pau. de caſt. in conſi. cxlj. vbi dicit ꝙ talis exceptio poteſt opponi etiam in executione ſnĩe: ⁊ q̃bus pſonis cõpetat talis exceptio ⁊ quibus non vide glo. ⁊ Abbatem in c. cum tu. de vſu. vbi inter reliqua dicit ꝙ debitor pauper in foro cõſcientie non tenetur vltra quã facere poſſit. ⁊ vide Ang. in l. j. §. hec ſtipulatio. ff. ſi cui pluſq̃. per l. falcidiam.

b ⁊ Sebaſti. Sapia. ¶ In c. cum dilectus. Uide ibi Feli. ampliantem ⁊ limitantem pluribus modis. ⁊ do. Jaſ. in repe. l. admonendi. col. xxv. ex ſupraſcriptis omnibus. ff. de iureiuran.

c ¶ Tu vide etiã gl. in l. exceptiones aũt ppetue. ⁊ in l. ſi. ff. de except. gl. ⁊ ibi Pau. de ca. in l. inter eos. ff. de re iud. eſt etiam tex. apertus ꝙ exceptio ne qs ꝯueniaf niſi in q̃tũ facere põt: põt opponi etiã poſt ſnĩam in l. q id qḋ. in pñ. ff. de do. ⁊ in l. neſennius. ff. de re iud. Quod limitavit p Bal. in l. ab executiõe circa ſi. C. quorũ ap. nõ reci. vt ſit verũ niſi iudex añ ſnĩam ſtatuiſſet terminũ parti ad opponẽdũ oẽs exceptiones pemptorias dilatorias ⁊ anormalas put tota die fit: tũc ſi iſte exceptiones q̃ diminuũt executionẽ nõ fuerit oppoſite añ ſnĩaꝫ nõ poterũt ẽt opponi poſt ſnĩam qḋ ſi eſt verũ multum limitat iſtaꝫ doctrinam Panor. ⁊ Bal. in l. j. C. de iur. ⁊ fac. ig. ⁊ iſtam limitationem ſimpĺr ſeqf. d. Alexã. de imo. in d. l. ex diuerſo §. ſi. ⁊ nullus ꝯdicit. bñ facit text. ſ c. paſtoralis. ſ. e. tñ ille tex. loquif ſ exce. dilatorijs teneas ſemp cor d. qꝛ in practica quotidie ſit. ſcḋo limita niſi tales exceptiones fuiſſent oppoſite añ ſnĩam per partẽ ⁊ reprobate p iudicem tunc non poſſent opponi poſt ſnĩam l execu. rõ eſt quia ex quo fuerunt expreſſe reprobate diceref tũc opponi ꝯ ſnĩaꝫ nec eſſent tũc cõpaſſibiles cũ ſnĩa gl. eſt ordi. i. d. l. neſennius. §. ſi. Dy. ⁊ Bar. in d. l. ex diuerſo. §. ſi. Bal. i d. l. ab executiõe. in pen. col. ſi ñq̃d aũt i iſtis caſibꝰ ⁊ ſiliſbꝰ in qbꝰ tales exceptiões p emptorie pñt opponi poſt ſnĩaꝫ poſſint ẽt oppõi poſt tp̃s q̃drimeſtre: qḋ daf ꝯdẽnatis ad ſoluẽdũ gl. eſt multũ ſing. ꝙ ſic quã mĩtũ not. ad extẽſionem huiꝰ doctrine i. d. l. ab executiõe. i v̄. excedat. circa med. quã bar. ibi multũ no. ⁊ cõmẽdat.

Anto. Francis. ¶ Circa hoc de exceptione pemptoria an poſſit opponi poſt ſnĩam ⁊ infra tp̃s quod daf iudicatis ad ſoluendũ dicas ꝙ regulariter non põt opponi poſt ſnĩam niſi p minorem reſtitutũ in integ. ad opponendũ: vt in l. pemptorias. C. ſen. reſcin. non po. de quo etiam per Pau. de caſt. in l. j. C. de iur. ⁊ fac. igno. poſt alios. ⁊ vide gloſ. ordi. in l. tametſi. ff. de excep. rei iudi. ⁊ in l. poſt rem. in §. j. ff. de tranſactio. ⁊ vide Specu. in tit. de except. in §. iiij. in ver. hoc tamen vbi ponit ſeptẽ caſus in quibus admittitur poſt rem iudi.

¶ Adde ꝙ cũ exceptio ſemel eſt oppoſita ⁊ ſup ea cognitũ ⁊ iudex pceſſit ad vlteriora ꝙ vlterius non põt deduci ad eundẽ finẽ. Ro. conſi. cccxlj. ⁊ q̃ exceptiones poſſint opponi poſt ſnĩam. vide Ancha. cõſi. vj.

d ¶ Ego dubito. tu põdera: qꝛ hic dicitur ꝙ ideo punitur reus quia fatigauit actorem laboribus ⁊ expẽſis: ſed iſta rõ habet locũ: licet actor ſciat ſe excõicatum: ergo. Item quia mitius agitur cũ actore hoc caſu qꝛ aliter poteſt excuſari ſed in reo arguitur malitia. Andre. Barba.

excõicatus iteruenire in iudicio:adeo potuit re⁹
ante oĩa petere copiã libelli.ar.in.l.nõ videt̃ in iu
dicem.⁊ qð ibi no.ff.de iud. Si vo reus excõicatio
nẽ nõ ꝓbauit:tunc ſolũ actor ↄdẽnabit̃ in expẽ
ſis factis in hac exceptione:nõ aũt in aliis:qꝛ non
fruſtra actor illas fecit cũ poſſit ꝓſequi negotium
26 principale.ſ.c.pia.lib.vi. ¶ † Quero qd ſi excõica
tio erat occulta nũquid reuocat̃ ꝓceſſus vel ſnĩa
excõicatione nõ detecta. Solu.glo.ante pe.arguit
per iſtũ tex.ꝙ nõ:qꝛ nõ cogit̃ qs diuinare. Aduer
te qꝛ hoc poterat ꝓcedere de iure antiquo ſed ho
die dic in iudice,vel legato vt no.in.c.ad ꝓbandũ.
ꝑ ealle.reſpectu actoris.dic ꝙ ſi geſtũ eſt corã or
dinario valet indifferẽter ſiue ſit occultus ſiue pu
blicus:vt in.d.c.pia.ſi corã delegato nõ tenet pro
ceſſus ſi reſcriptũ fuit impetratũ ab excõicato lʒ
occulto.per.c.ſ.de reſcrip.lib.vi.⁊ ibi ꝑ Jo.an.fa
27 cit qð not. Inn.in.c.cũ dilectus.de ↄſue. ¶ † Sed
q̃ro hic ði excõicatum publice ꝑ iudicem repellẽ
dum licet reus nõ excipiat qñ ði publicus. Solu.
a dicit gl.multũ no.ꝙ ſi iudex[a] tulit illã ſnĩam in lo
co vbi publice iudicare ↄſueuit pñtibus officia
libus ſuis ⁊ partibus vel altera parte per contu
maciã abſente:ſatis ði publicus:alr ſec⁹.ad hoc
adducit.l.ſi vt ꝓponis.C.quõ ⁊ qñ iud.illa lex vt
dicit Jo.an.⁊ bñ parum facit:ſolũ eñ ꝓbat a ↄtrio
ſenſu ꝙ ſnĩa tenet:nõ aũt ꝙ dicat̃ notoria ſeu pu
blica:ſed melius facit ſm eũ.l.in donationib⁹.C.
de dona.⁊ qð ibi no.⁊.C.de do.omniũ. Finalr dicit
tenendũ qð no.in cle.eos.de ſepul.in glo.in verſi.
publice.⁊ ibi obſcure loquit̃:videt̃ tamen ibi vel
le ꝙ reſpectu alioꝝ non ði quis publice excõicat⁹
eo qð ſnĩa fuit lata pñſentibus officialibus ⁊ par
tibus vt dicit iſta glo.qꝛ iura exigunt publicitatẽ
reſpectu alioꝝ quo ad hoc vt preſumat̃ ſcientia:⁊
ſic ex multitudine aſſiſtentiũ tempoꝛe excõicatio
nis dicemus eã publicam vel occultã. Ego dicerẽ
ꝙ aut agit̃ de pena incurrenda reſpectu excõicã
tium publice ipſi excõicato ⁊ habet locũ illud di
ctum Jo.and.qꝛ vba debent ſtricte capi ne qs pu
niatur ⁊ maxime ſine culpa.nã de facili non habet̃
notitia de eo qð iudex egit in bancho ſuo coram
paucis:ſed reſpectu ipſi⁹ excõicati ſatis credo ex
cõicationẽ eſſe publicã ſi ipſe interfuit vel fuit ad
hoc citat⁹:qꝛ id qð fit in iudicio ði notoriũ:vt in
c.veſtra.⁊ in.c.ſi.de coha.cle.⁊ muli.qꝛ nimo ðꝛ id
qð ex ꝓbatione ↄſtat manifeſtũ:vt in.c.olim.de v.
ſig. Et per hoc infero ꝙ etiã vbi agit̃ de incurrẽda
pena vt in caſu illius cle.eos.reſpectu ſcientium
ſnĩam eſſe latã prout hic ði in hac gloſ.dico iſtum
dici publice excõicatum:⁊ ſic iſti incurrent penas
inflictas ↄ cõicantes vel ſepeliẽtes publice excõi
catum licet alr ⁊ minus bñ videat̃ ſentire iſta glo.
Item quo ad diſpoſitionem huius.c.vt iudex illũ
repellat glo.iſta optime loquit̃:vt in.d.c.veſtra.in
ſi. Credo etiam ꝙ ſi nõ fuit excõicatus in iudicio
ſed ex quo non fuit publice excõicatus ſufficit et
credo ꝙ verbũ publice non debet hic capi ꝓ no
torio ſed pro ſpecie diſtincta a notorio.iuxta not.
in.d.c.veſtra.⁊ ſatis eſt ꝙ ꝓbari põt excõicat⁹ ſi
cut enim pars põt opponere excõicationem licet
nõ ſit notoꝛia vt hic:⁊ l.d.c.pia.ita ⁊ iudex cũ hoc
fiat in fauoꝛẽ publicum rõne cuius põt iudex ſup
plere ex officio:vt no.in.l.iiij.§.hoc aũt iudiciũ.ff.
28 de dã.infec. ¶ † Itẽ iudex tenet̃ ex officio ſuo in
q̃rere de habilitate ⁊ ihabilitate accuſatoris:ſeu
actoris:vt in.ij.q.vij.c.querendũ.⁊.l.quos ꝓhibet
de poſtu.l.filiuſfamilias.§.milites.ff.de ꝑcu.⁊ ad
hoc poteſt teſtes recipere:ad hoc qð no.Bar.in.l.
ſ.prope ſi.ff.de queſtio.vnde ponit̃ hic publicũ vt
differat ab occulto:qꝛ ſi probari non poteſt excõi
catus licet ſit in veritate excõicatus debet iudex
ſilere alias opponere ⁊ repellere.ad hoc.ij.qð.vij.
plerũqꝫ.⁊.vij.q.ij.ſi qñ.⁊.c.placuit.que iura ad hoc
optime faciunt:hoc eñ ꝓceſt ipſi excõicato cũ ſe
communioni hominũ ingerendo peccet.de cleri.
b excõ.miniſtran.[b] illud.ac aliis qui ſcienter eũ aĩ
marum periculo ipſi cõicauerunt:facit.c.cum nõ
ab hoĩe.⁊ qð ibi no.de ſen.exc.⁊ quod ibi habetur
29 in gl.ſeq. ¶ † Et per hec poſſunt decidi due que
ſtiones quas ponit hic Inno.primo ꝙ ſi actor ob
lato libello repellitur iudicis officio:ſed reus in
c ſtat vt agat ⁊ proſequat̃ quod poteſt reus facere[c]
iuxta no.in aut.qui ſemel.C.quõ ⁊ qñ iud.⁊.c.cũm.
de dolo ⁊ contu.nunquid iudex debet eũ repelle
re Inno.dicit ꝙ non. Idem videt̃ ibi dicendum ſi
reus non fuerit adhuc conuentus ſed timet ab eo
d cõueniri.vñ põt reus[d] inſtare vt compellat̃ age
re iuxta formã.l.diffamari.C.de inge.manu.⁊.c.cõ
querente.ſm vnã lect.de offi.ord.nã ſi diceremus
ↄtrium ſequeret̃ ꝙ id qð ſtatutũ eſt in fauorem nõ
excõicati retorqueret̃ in ipſius odiũ ↄ.l.qð fauore
C.de legi.⁊.c.qð ob gratiã.de regu.iur.lib.vi. Ego
per ꝓdicta dubito an hec ſint vera:qꝛ non agitur
hoc caſu de vtilitate partis tantũ ſed de publica.
hinc eſt ꝙ parte non excipiente iudex debet ſup
plere:⁊ ꝓ hoc dicto ſunt due glo. Prima in.c.que
rendũ eſt:ſup verbo a iudice:⁊ in.c.alieni.in glo.in
ver.argumento ꝙ iudex.ij.q.vij.ergo non põt ſo
la voluntas rei impedire iudicis officiũ ſed ſi re⁹
poteſt in hoc aliquod pretendere intereſſe proce
dat tunc opi.Inn.videtur ſatis honeſtum vt agat
per procuratorem:alr procedat contra eum tanq̃
contra contumacem:qꝛ non legitime comparet in
iudicio:⁊ hec ſufficiant. Abbas.

1 ¶ Exceptio rei iudicate non cõpetit reo abſo
luto:quia non poſſidebat:ſi poſt ſnĩam inceperit
poſſidere.ↄ.intellige vt.ſ.nume.10.
2 Conuentus reali:ſi non dolo deſijt poſſidere:ab
ſoluitur.
4 Si reus fuit abſolutus:qꝛ nõ venerat dies vel cõ
ditio non prodeſt ſibi exceptio rei iudicate adue
niente die vel conditione.
5 Rei vendicatio datur etiam contra ſimplicẽ detẽ
toꝛem:niſi noĩauerit dñm in iudicio.
6 Dolo deſinens poſſidere habet̃ pro poſſeſſoꝛe.
7 Poſſeſſoꝛ qui a principio fuit in dolo vel in mala
fide:tenetur re perempta:vel ſi ſine dolo deſierit
poſſidere.
8 Dolus debet probari ab illo qui ipſum allegat.
Poſſeſſio quõ probabit̃ dolo deſijſſe poſſidere.
Dolus probatur ex coniecturis.
9 Offerre ſe liti quõ quis dicatur ad hoc vt non vi
tet penam offerentis ſe liti.
11 Cõuent⁹ rei vẽdicatiõe ⁊ abſolut⁹ an cẽſeat̃ abſo
lut⁹ qꝛ nõ poſſidet:an qꝛ nil fuit ꝓbatũ ↄ ipſam.
Snĩa preſumitur lata in id qð acta ſonant.
Snĩa preſumitur lata ex leuiori cauſa.
12 Poſſeſſoꝛ qui rem ad quã conueniebat̃ deſijt poſ
ſidere an condemnabitur:⁊ ad quid:⁊ quõ:⁊ an te
neatur ad fructus ſi rem non poſſidet ſine culpa.
Fructus quo caſu poſſunt peti re perempta.
13 Exceptio rei iudicate obſtat ſi finis agendi idem
eſt licet modus agendi ſit diuerſus.
14 Exceptio rei iudicate obſtat tantum in proſecu
tis:licet petitio fuerit generalis.

c ADuerſario.[c] † Nõ cõpetit
1 exceptio rei iu
dicate reo abſoluto:qꝛ non poſſidebat.
Et nõ diuidit̃. ¶ Caſus ſfalis. Aliqs
conuenit aduerſariũ ſuũ ſup aliqua re quã poſſi
debat tꝑe litis conte. Sed qꝛ poſtea ſine dolo de
ſijt rẽ illã poſſidere fuit abſolutus:poſtea eandẽ
rem cepit poſſidere actoꝛ petit eandem rẽ:querit̃
an res iudicata ei obſtet. Et rñdet papa ꝙ nõ ob
2 ſtat exceptio rei iud. Ber. ¶ † Not.ſ.ꝙ in actione
reali venit ſnĩa abſolutoꝛia ferẽda ſi reus ſine do
lo pendente iudicio deſijt rem petitam poſſidere.
3 ¶ † No.ij.exceptionem rei iudicate non compete
re qñ ceſſat cã ſnĩe iam late:licet eadẽ ſit cã peten
di:⁊ idem corpus vel quãtitas petat̃ ac eadem ſit
perſonarũ conditio:hic enim oĩa iſta ↄcurrebant
ſed qꝛ abſolutio fuit facta qñ re⁹ deſierat poſſide
re ſine dolo:qꝛ ceſſat rõ ſnĩe ꝓcedit iudicium exce
ptione rei iudicate non ob.facit.c.odoardus.⁊ qð
4 ibi no.de ſol. ¶ † Hinc dicit Hoſ.hic ꝙ ſi re⁹ ab
ſoluit̃ qꝛ actoꝛ ante diẽ vel conditionẽ agebat nõ
ob.adueniente die vel ↄditionis euentu exceptio
rei iudicate alleg.l.grece.ff.de pig.§.ſi.⁊.ff.ð edil.
edi.l.bouẽ.§.pe.⁊ vlt. Idem dicit ſi fuit abſolutus

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Qð iudex.vi
de Feli.in.c.ad ꝓ
bandũ.in.ij.col.
ver.⁊ not.ꝙ ſi te
ſtes.ſ.de re iudi.
vbi dicit ꝙ ad hoc
vt geſta ꝑ excõi
catum valeãt re
quirit̃ ꝙ nõ ſolũ
ſit occult⁹ vni pti
ſed ambab⁹:⁊ ibi
late attingit qð
poſſit facere ex
cõicat⁹ occult⁹.
b ¶ Uide Pau.ð
leaza.in cõmẽ.c.
ſi celebrat.de cle.
excõ.mi.in pe.q.
c ¶ Reus facere.
qd ſi re⁹ inſtat ꝙ
actoꝛ excõicatus
agat:an iudex po
terit illũ repelle
re.vide Joan.de
ſan.⁊ do.ij.q.vij.
ca.querendum.⁊
c.alieni.vbi pul
chre loquũtur ↄ
Inno.⁊ pro eorũ
ſnĩa videt̃ tex.in
d.c.pia.in princi.
de except.lib.vi.
Andre. Barba.
Anto. Franciſ.
¶ Circa iſtud ð
excõicato an cõ
pellat̃ agere. Di
cas ꝙ excõicat⁹
regulr nõ agit vt
plene traditur ꝑ
c.intelleximº.de
iudic.imo ſi age
ret etiã parte nõ
opponẽte põt of
ficio iudicis re
pelli:vt in.c.pia.
in ſi.de except.li.
vi.⁊ ꝑ Philip.in
c.cũ parati.in.ſ.
col.de ap.⁊ vide
Spe.in ti.de off.
iud.in.§.ij.in ſi.⁊
in.§.iiij.ꝑ ver.itẽ
poſt.⁊ vide.d.car
di.in cle.ſ.in.xvi.
q.de except.imo
põt excõicat⁹ re
pelli etiã a tertio
cuius non iterſit
ſi opponat ↄ eũ
ſm Phil.in.d.c.
cũ parati.de quo
tamen ibi dubi
tat Joã.de imol.
nec credo ꝙ poſ
ſit cõpelli agere
per ſe niſi vel vt
conſtituat procu
ratoꝛẽ vel ſi abſol
uat̃ vt poſſit age
re ꝓpter pericu
lum participij ꝑ
ea que habent̃ in
d.c.intelleximº.

Sebaſti. Sapia.
d ¶ Põt reus.vi
de Abb.⁊ alios ꝑ
c.intelleximº.co.
pen.ſ.de iudic.⁊
Joã.de ana.in.c.
cura.col.iij.verſ.
qd autẽ.ſ.de cri.
fal. Bal.⁊ Ange.
in.l.nulla.ff.de le
gibus.
e ¶ De intellectu
huius decre.vide
do. Ant.in.c.ſ.in
xxij.col.de re iu
di.⁊ vide qð ibi
dẽ poſt do. Ant.
no.d. Bar.de bel
lenzi.⁊ vide ſpec.
in tit.de interro.
act.in loco quem
alle.d. Ant.in.d.
c.ſ.vbi Spe.reaſ
ſumpſit dicta In
noc.in ꝓall.rub.
de re iudi.⁊ vide
ꝑ iſta materia ho.
tex.in.l.cũ reo.ff.
de lega.ſ.plenam
gl.⁊ ibi Dy.in.c.
pro poſſeſſoꝛe.de
reg.iu.libi.vi. Et
ibi Bal.in addi.
dicit ꝙ ſtatutum
loquens de poſ
ſeſſoꝛe nõ habet
locũ in illo q ha
betur ꝓ poſſeſſo
re:vt in illo q do
lo deſijt poſſide
re de quo vide ꝑ
Alber.in.ſ.parte
ſtatuto.q.clxx.
Anto. Fran.
¶ Circa hoc an
ſtatutum loquẽs
de poſſeſſoꝛe ha
beat locum in eo
qui non eſt poſſeſ
ſoꝛ ſed habet̃ pro
poſſeſſoꝛe puto
ꝙ non ex eo quia
ſtatuta debẽt in
telligi proprie et
non habent locũ
in caſu ficto.l.iij.
§.hec verba.ff.de
nego.geſt.l.ſ.§.is
q naue.ff.ð exer.
ſed qui gerit ſe ꝓ
poſſeſſoꝛe nõ eſt
ver⁹ poſſeſſoꝛ ſʒ
fictus ⁊ ideo non
comprehenditur
a ſtatuto loquen
te de poſſeſſoꝛe.

reus:qꝛ inepte agebat:vt.ſ.de iudi.c.examinata.
5 ⁊.l.j.ff.ſi men.fal.mo.dixe.¶ † Glo.j.eſt clara ⁊ tu canoniſta no.eam.Et in eo ꝙ dicit ſufficere reum poſſidere ſaltem tpe ſnie:dic ꝙ non requirit preciſe poſſeſſio:nec a principio:nec tpe ſnie:ſed ſufficit detentatio:vt.l.officiũ.in fi.ff.de rei vend.⁊ no.in.c.examinata.de iudi.niſi nominauerit dominũ in iudicio:vt in.c.qm̃.vt lit.non conteſt.§.qđ ſi.⁊.l.
6 ij.C.vbi in rem acti.¶ † Uenio ad glo.ij.quã recitabo non vt iacet:ſed ſeruato oꝛdine cõpotẽtiori.Et primo q̃ro quare põderat in tex.ꝙ ſine dolo iſte deſierat poſſidere.Sol.gl.iſta formauit ꝓpe mediũ hanc q̃ſtionem quã cõpetenti⁹ poſuiſſet ĥ in principio:⁊ ſoluendo dicit ꝙ ideo ſi dolo deſijſſet poſſidere nõ fuiſſet abſolutus:ſed ꝯdẽnatus:ac ſi poſſideret qa doloſus ꝓ poſſeſſoꝛe habet.allegat multa iura:⁊ hodie habes tex.in reg.pro poſſeſſoꝛe.de reg.iur.lib.vj.⁊ dic ꝙ contra poſſidentẽ qui dolo deſijt poſſidere non cõpetit rei vẽdicatio directa:qꝛ verba deficiunt:vt in.l.ſi quis id qđ.ff.de iuriſd.om.iud.⁊ plene per Cy.in.l.ex placito.C.de rerum permu.ſed cõpetit vtilis ꝓpter mentẽ iuris:vñ illa que prius anteq̃ȝ dolo deſineret poſſidere erat directa efficitur vtilis rõne doli ex iuris diſpõne.ita no.Spec.in ti.de interro.act.§.iij.vñ.
7 antepe.¶ † Itẽ limita hoc dictũ ⁊ tex.niſi a principio dolo incepiſſet poſſidere:vt in.l.ſi me vi deiecerit.ff.de vi ⁊ vi ar.⁊ hoc ſentit Hoſt.⁊ clarius Spec.in p̃alleg.§.item hoc.vbi dicit ꝙ ſi dolo vel alias iniuſte ⁊ malitioſe incepit poſſidere tenetur lȝ nunc ſine dolo deſierit poſſidere:vt in.d.l.ſi vi.⁊ in.c.cum tu.de vſur.⁊ in.c.ſicut dignũ.§.eos.de homi.facit.l.ꝙ te.ff.ſi cer.pe.⁊.l.fin.ff.de ꝯdi.fur.⁊ in his duabus vltimis concoꝛ.ꝓbatur hunc illicitũ
8 poſſeſſoꝛẽ teneri etiã ſi res ſit perẽpta.¶ † Nunc q̃ro capiendo primã partẽ glo.qs habeat ꝓbare ſi negat dolus gl.arguit pro ⁊ ꝯ.⁊ videt in pꝛincipio inclinare ꝙ onus ꝓbandi incũbit dolũ allegãti:qꝛ regula eſt ꝙ dolũ allegans probare tenet:vt.l.quoties.§.qui dolũ.ff.de proba.ſȝ.j.in ver.vel dic.qui debebat continuari ad precedentia:alr ſoluit dicens ꝙ ſi tpe litis cõteſt.poſſidebat preſumit ꝙ dolo deſijt poſſidere:ſi aũt tunc nõ poſſidebat nõ preſumit dolus:⁊ ſic põt reduci ad concoꝛdiã opiniones de qbus in pꝛincipio glo.doc.cõiter tranſeunt cũ iſta glo.Ego allego pro hac opi.tex.iuncta glo.in.l.non ignoꝛabit.C.ad exhi.⁊ dicit Ioã.and.ꝙ dolus probabit ex cõiecturis.de renũ.c.ij.
9 lib.vj.⁊.l.dolũ.C.de dolo.¶ † Opp.videtur enim ꝙ etiã nõ poſſidens debeat ꝯdẽnari ex quo litem aſſumpſit:vt in.l.is qui ſe obtulit.ff.de rei vend.⁊.l.qui ſe liti.de peti.here.glo.dicit ꝯtrium procedere duobus concurrentibus.Primo qđ reus non
a poſſidẽs obtulerit ſe liti[a] quaſi ſentiat qđ iſte non obtulerit ſe liti.Scđo ꝙ actoꝛ ignoꝛauerit reũ nõ poſſidere alias ſeipm̃ decipit.Aduerte qꝛ glo.nõ declarat qñ dr̃ ſe liti offerre:dic ꝙ tunc dr̃ ſe offerre quando in iudicio vel extra dicit ſe poſſidere:
b ſi autem vocatus[b] venit ad iudiciũ ⁊ aſſumpſit defenſionem nec fuit interrogatus an poſſideret nõ dr̃ ſe liti offerre:ſed potius ſe defendere:qꝛ ex quo fuit vocatus tenebat venire:cũ iudiciũ reddatur in inuitũ:vt.l.inter ſtipulantẽ.§.ſi ſtichũ.ff.de ver.ob.⁊ de iud.intellegimus.hoc probari videtur in.l.qui petitoꝛio.ff.de rei ven.vbi dicit ꝙ qui petitorio iudicio vtitur ne fruſtra experiatur debet interrogare reum an poſſideat vel dolo deſijt poſſidere.⁊ hanc opi.tenet Spec.in p̃realleg.§.ver.ſed pone.⁊ Bar.in.l.is qui ſe obtulit.p̃realleg.qđ eſt
10 notandũ.¶ † Glo.etiã in vltima parte querit q̃ ⁊ quot exigant ad hoc vt obſtet exceptio rei iudicate glo.dicit ꝙ tria vt patet in ea.Et in fi.videt addere quartum:vȝ ꝙ ille qui fuit abſolutus poſſidebat tempoꝛe ſnie:nã ſi non poſſidebat ⁊ nõ obeſt hec exceptio.licet ſit eadẽ cã petendi:adẽ coꝛpus ſeu quantitas ⁊ eadẽ perſonarum conditio vt hic.non intelligas hoc dictũ gl.indiſtincte qꝛ p̃cedit ſolum qñ reus fuiſſet abſolutus:qꝛ nõ poſſidebat ſi autem fuiſſet abſolutus:quia non poſſidebat:qꝛ actoꝛ non pꝛobauit:tũc obſtat poſtmodũ exceptio

a ¶ Utrũ autẽ acceptans libellũ ab actoꝛe poꝛrectum videatur ſe offerre liti.vidꝫ ſ.d.Anto.⁊ gl.magiſtralem in.l.is qui ſe obtulit.ff.de rei vẽd.⁊ text.in.l.iiij.in pꝛin.et ibi bar.⁊ doct.ff.de re iudi.
Anto.Franciſ.
¶ Circa hoc an acceptatio libellũ videatur ſe offerre liti dicas ꝙ niſi libellus offerat reo nõ cogit re⁹ reſpõdere ita glo.et Bal.in.l.ij.in fi.C.de here.vel ac.vend.⁊ vide bar.in rub.ff.de dam.infec.vbi dixit ꝙ libellus nõ eſt de ꝓceſſu niſi poſtq̃ȝ eſt datus parti.⁊ vide bal.in addi.ſpec.in ti.de cẽſi.in verſi.libelli.⁊ adde ꝙ libellus non põt dari vel offerri iudici pte nõ citata ita ro.in.l.j.in.ij.colũ.ff.de in ius voc.⁊ vide Spec.in ti.de exceptio.in.§.ij.in ver.illud quoq̃.vbi dixit ꝙ iudex nõ debet recipe exceptionẽ dilatoriã priuſq̃ȝ libellus recipiatur a reo ⁊ vide Spec.ibi.vbi dixit qđ receptio libelli facta per reum inducit conſenſum in iudicem.
Sebaſti.Sapia.
b ¶ Uocatus.vidꝫ abb.in.c.examinata colũ.v.ſ.de iud.bal.in.l.cogi ad fi.C.de pe.heredi.bar.in.l.ſi a te.§.⁊.ff.de excep.rei indi.

rei iudicate:qꝛ non ceſſat ſcđa cã licet ceſſet pma.inſti.de nupt.§.affinitatis.hoc notabiliter voluit glo.quam ſequit Bar.in.d.l.ſi qs ad exhibẽdum.
11 ff.de excep.rei iud.¶ † Sed circa hoc ⁊ circa tex.
c querit quid ſi reus fuit ſimplr̃ abſolutus.[c] Solu.dicit Bar.poſt gloſ.in.d.l.ſi quis.ꝙ debet inſpici ⁊ coniecturari cã ſnie ex actis vt in.l.non intelligitur.§.j.ff.de iure fiſ.facit.l.iiij.C.de ſent.que ſine cer.quãti.vide ho.glo.in.c.audita.de reſt.ſpo.⁊ idẽ ſi apparet ꝓbatum in actis ꝙ iſte non poſſidebat preſumit ꝙ ex hac cã fuerit abſolut⁹:ſi aũt apparet ꝙ actoꝛ non ꝓbauit preſumit ꝙ fuit abſolut⁹ ſimplr̃.Quid aũt in dubio dicit do.Ant.ꝙ preſumetur ex minori cã.ſ.ꝙ non poſſidebat:⁊ pro hoc dicto allego qꝛ in dubio debemus preſumere ſententiã fuiſſe latã ex leuiori cã:vt in.l.ſi preſes.ff.de pe.⁊.l.he cauſe.ff.de ſuſpe.tut.tñ in preſenti pũcto alr̃ diſtinguerem ⁊ ſic ꝙ aut iudex abſoluerit reũ ab impetitiõe actoris:⁊ videt abſolutus:qꝛ actoꝛ non ꝓbauit.nam hec verba iſtud impoꝛtant:vt in c.cũ venerabilis.ſ.de ex.ti.cum ſi.Aut fuit abſolut⁹ ab inſtantia iudicij:⁊ tunc poſſet ꝓcedere opi.cõtraria.pro hoc facit cõis ſtilus iudiciorũ qui attẽdendus eſt:ar.in.c.ecclẽs.de conſti.nam vbi qs abſoluitur:qꝛ non poſſidet vel qꝛ actoꝛ inepte egit ſemper hoc ſolet exprimi in ſnia:vt in.c.examinata:⁊ qđ ibi no.ſ.de iud.Nunc glo.expeditis ⁊ ſuppletis inferam aliqua que poſuit Innoc.ſup rub.j.de re iud.que melius cadunt hic.⁊ Spec.in tit.de interrog.§.ij.ver.verum.cum ſeq.que veniunt
12 ad intellectũ huius.c.⁊ materie.¶ † Quero igit quid ſi cõtingat reum euocatũ a iudice:cadere a poſſeſſione ſup qua agebat:an ex eadem inſtantia poſſit ꝯdẽnari qui deſijt poſſidere:⁊ quid ⁊ qũo ſit ſniandũ.ſol.poſt Inn.dic ꝙ aut reus cadit a poſſeſſione voluntarie cã mutandi iudicij:⁊ tunc põt condemnari remedio illius ti.ff.de alie.iu.de quo in.c.ſi.eo.ti.⁊ hoc ſiue ante lit.conte.ſiue poſt.ſi vero non tranſtulit poſſeſſionẽ modo p̃dicto ſed aliter deſijt poſſidere:⁊ tunc ſi agit perſonaliter non eſt vis an culpa an ſine culpa deſierit poſſidere:quia cum perſona ⁊ nõ res ſit obligata poteſt ad ſniam procedi:facit qđ no.idem Inn.in.c.cum.M.de cõſtitu.ſi vero agebat reali ⁊ tunc ſi ſine culpa deſijt poſſidere non condemnabitur ſed abſoluetur:vt hic.⁊.ſ.latius dixi.ſed cum culpa ꝓcedetur cõtra eum vt ad litis eſtimationẽ ⁊ intereſſe condemnetur.ff.ad exhi.l.de eo.⁊ predicta.l.ſi autem.§.poſſidere.In priori tamen caſu cum ſine culpa deſijt poſſidere:dicit Inno.ꝙ actoꝛ inuito reo ⁊ re⁹ inuito actoꝛe poterit petere vt ꝓcedat ad ſniam diffinitiuam ꝓpter fructus ⁊ expenſas ⁊ intereſſe et alia acceſſoꝛia ad pꝛincipale iudiciũ:⁊ ꝓpter ſtipulationem de euictione:⁊ idem in hoc vltimo caſu tenet glo.in.d.l.vtiq̃ȝ.⁊ loquitur Inno.qñ deſinit poſſidere poſt lit.conte.nã ſi prius nõ deberet peti res pꝛincipalis:qꝛ inepte peteret eum deſijſſet poſſidere ſine culpa.de quo in.l.vtiq̃ȝ.ff.de rei ven.neq̃ȝ poſſet petere fructus ⁊ partus qñ eſſent omnino acceſſuri ad ipſam rẽ perẽptam.arg.l.iiij.C.depoſi.⁊ hoc vltimũ voluerunt glo.⁊ Bart.in.d.l.vtiq̃ȝ.ſecus puto qñ non eſſent oĩno acceſſorij ſed poſſet peti pꝛincipaliter ſicut ipſa res:vtputa qa percepiſti fructus ex re mea:iuxta no.per Bar.in.l.ex diuerſo.ff.de rei ven.⁊ per Inn.in.c.ij.de lib.obla.⁊ in.c.tanta.de exceſ.prela.nam tunc puto ꝙ perempta re etiam ante lit.conteſt.poterunt peti fructus:qꝛ poſſunt peti iure actionis ⁊ ſic pꝛincipaliter de quo dicendum vt plenius no.in iurib⁹ p̃realleg.Nunquid aũt nole fructuũ veniane hoc caſu actiones q̃ ſite occaſione rei ꝑempte vt actio legis aquilie ⁊ ſilẽs.dic vt no.Inn.in.d.c.j.vbi videtur tenere ꝙ tales actiones reus ſuccũbens tenetur cedere actoꝛi vincẽti.¶ Qualiter iudex debeat ſe habere in ſnia ferenda ſi reus non reperit poſſidere:dic ꝙ aut conſtituit reum nõ poſſidere anteq̃ȝ actoꝛ fundaret intentionẽ ſuã aut poſtea.Primo caſu dȝ reus abſolui nec in aliquo ꝓnuntiatur pro actoꝛe de hoc eſt caſus in.c.examinata.ſ.de iud.niſi actoꝛ vel reus inſtaret vt procedatur

propter

c ¶ Ex qua cã in dubio preſumat reus abſolutus.vide bar.in.l.iul.verũ debitoꝛẽ circa pꝛin.in.iiij.col.ff.de condi.inde.vbi dicit ꝙ in dubio non preſumitur abſolutus qꝛ innocens:ſed qa actoꝛ ꝓbauit qđ intellige:⁊ declara.not.vt ibi per eũ cũ quo etiã cõcoꝛdat Bar.in.l.duob⁹.§.fideiuſſoꝛ.ff.de iureiur.⁊ de hoc vide ho.glo.⁊ Bar.in.l.ſi qs ad exhibẽdũ.ff.de excep.rei iudi.⁊ Spec.in tit.de offi.iud.§.deſeruit.in pe.colũ.ver.quid ſi reus.
Anto.Fran.
¶ Ex qua cauſa qs p̃ſumat abſolutus.vide bart.in.l.iul.hic alleg.in.xvi.col.in ver.quãq̃ȝ qs abſoluit vbi dicit ꝙ p̃ſumitur abſolutus ex cã q̃ appet ex actis.⁊ vide do.Alex.in.l.admonendi.l.iij.char.de iureiu.⁊ adde ꝙ abſolutus per ſniam iniuſtã tenetur in foꝛo conſcientie ita Bal.in.l.cuȝ qs.in.ix.col.C.de iur.⁊ fa.igno.⁊ in aut.ad hoc.C.de vſu.vbi dicit ꝙ poteſt talis denuntiari eccleſie ſi fateat iniuſtitiam ſnie.

propter fructus ꝛ alia acceſſoria: vt. ſ. dixi. ſi aũt iã ꝯſtitit de iure acto-
ris: tũc dꝫ ꝓnuntiari etiã pro actore: qꝛ ꝓnuntiabiť oĩs: vt probať ſm
vnũ intellectũ in. l. ſi a te. ff. de excep. rei iud. ꝛ no. Bar. in. l. as qui ſe ob-
tulit. ꝛ valebit illa ꝓnuntiatio tantũ contra reũ: ꝙ ſi reperiť poſtea illã
rẽ poſſidere mandabiť ſnĩa executioni ꝯ reum abſqꝫ alio iudicio noui
ter inchoando. ad hoc. l. iiij. ꝛ qđ ibi no. ff. de peti. here. ꝛ not. Bart. in. l.
ſi a te. ꝛ vide qđ dixi in. d. c. examinata. Inno. in loco ꝑalle. ſ. ſuper rub.
de re iud. quẽ ſequiť Spec. in. d. §. ij. ver. quar. dicit ꝙ ſi ſnĩa eſt ferẽda
pro actore iudex ſñiabit ſic: qꝛ inuenimus ꝙ reus erat in cã condemna
tionis ſi poſſideret: ideo condẽnamus eũ ad fructus ꝛ expenſas: ſꝫ qa
non poſſidet nec culpa ſua deſijt poſſidere: abſoluimus eũ quãtum ad
rem petitã: dicit tñ ꝙ prius debet iudex facere vt pſtet cautionẽ de re-
ſtituẽda re actori ſi ad eũ peruenerit. ff. de rei ven. l. ſi vero. Si aũt nõ eſt
ſnĩa ferẽda pro actore dicit iudex abſoluimus reũ ab ꝑpetitione acto-
ris ꝛ ꝯdẽnamus actorẽ ad expẽſas: refert tñ Inn. alios dicere ꝙ ſemp
iudex ſententiabit ſuper re que petiť non qđ dicat cõdẽnamus reũ ad
reſtitutionẽ rei ſimplr: ſed ſic. ſ. qñ eam habuerit. vel ſic: qꝛ iudicabit rẽ
petitam eſſe actoris. ar. pro eis. ff. iudi. ſol. l. ſi ſeruus. Sed primũ dictũ
plus placet Inno. ſatis iudicio meo põt teneri qđ prius dixi. dicit etiã
Inno. in loco ꝑalle. ꝙ ſi eſt ſpes ꝙ reus cito recuperabit rem ꝙ iudex
poterit differre ſñiam ꝛ abſoluere eũ ſimplr a termino aſſignato: ꝛ cũ
poſtea recuperauerit rem ꝓcedeť in cã cepta: põt etiam iudex ſm eum
aliqñ abſoluere non a re petita ſed ab inſtantia iudicij: ꝛ tunc ſi poſtea
recuperauerit rem incipietur iudicium de nouo: ꝛ hec bene notabis.

13 ¶ † Ultimo ad limitationẽ eius qđ diciť in ſi. glo. vide no. dictũ Bar.
in. l. j. C. de ordi. in. vbi dicit ꝙ vbi prorſus idẽ eſt finis agendi ob. exce-
ptio rei iud. non ob. ꝙ varieť modus agendi: ideo ꝯcludit nõ poſſe de-
duci ꝑ viam actionis qđ primo fuit deductũ ꝑ viam exceptionis: ſi idẽ
eſt prorſus finis agẽdi ad hoc tex. eſt no. in. l. duobus. ff. de excep. rei iu.
vide de hoc vltimo quod no. Inno. in. c. ij. de ordi. cog. ꝛ quod ibi dixi.

14 ¶ † Itẽ adde aliud notabile dictũ ꝙ vbi petitio fuit gñalis: perſecu
tio vero ſpãlis: obſtat exceptio rei iudicate ſolum in proſecutis: ꝛ ſnĩa
generalis referť ad proſecuta duntaxat niſi ſciẽter ꝛ malitioſe fuerit fa
cta proſecutio ſpecialis: ad hoc habes tex. multũ not. in. l. de rebus. ff.
de arbi. no. Barto. in. l. an eadem. §. actiones. ff. de excep. rei iud. ꝛ vide
ſibi de materia glo. in. l. ſi mater. §. eadem. eo. titu.

1 ¶ Excõicatus poteſt proſequi appellationẽ: licet i reſcripto ad hoc
impetrato non fuerit facta mentio de excõicatione.
2 Excõicatus poteſt appellare ab omni grauamine illato. 7.
3 Excommunicatus in ſe defendendo poteſt perſonaliter comparere et
non per procuratorem.
4 Procurator ad agẽdũ poteſt ſuper hoc literas impetrare citra aliud
mandatum.
5 Conceſſo vno cenſentur alia conceſſa ſine quibus illud non poteſt com
mode expediri.
6 Excõicatus dum litigat ſuper validitate vel inualiditate ſue excõica
tionis non auditur niſi primo petat abſolutionem.
8 Sentencia lata pro excõicato: ſiue ſit ante vel poſt excõicatus non mã-
datur executioni ante abſolutionem.

1 Venerabilem. † Ualet reſcriptũ impetratũ ab excõicato ſuper ꝓſecutione appellationis: lꝫ de excõicatione nõ fecit mẽtionẽ. Primo ponit dictũ. Scđo ſubiungit ipſius cauſam. ibi: quia nihil.

¶ Caſus literalis. Archiepꝯ narbon. appellauit a iudicibus propter
grauamẽ ſibi illatũ ꝛ ſup appellatione ſua lr̃as impetrauit. corã iudi-
cibus appellationis obijciebať lr̃as non valere ꝓ eo ꝙ tpe impetrati
reſcripti erat ex cauſis alijs excõicatus. Iudices ꝯſuluerũt papam et
ipſe rñdet ꝙ lꝫ ex alijs cauſis tpe impetrati reſcripti excõicatiõis vin
culo teneret de quibus in lr̃is ſuis mẽtio nõ haberet: nihilominus ad
proſequendã appellationẽ ſuã dꝫ admitti: qꝛ nihil prodeſſet excõicato
appellare ſi nõ poſſet appellationem ꝓſequi ꝛ literas impetrare. Ber.
2 ¶ † No. j. excõicatum poſſe appellare nedũ a diffinitiua vt. ſ. c. ſignifi-
a cauerũt: ſꝫ etiã a grauamine,[a] illato ante ſñiam vt hic. ꝛ. ſ. eo. c. cũ iter.
3 ¶ † Not. ij. ꝛ tene mẽti ꝙ excõicatus põt ſe defendendo eſſe in iudicio
b per ſe: ꝛ impetrare lr̃as per ſe nec cõpelliť ꝯſtituere procuratorẽ[b] ꝛ fa
4 cit hoc ad intellectũ. c. intelleximus. de iud. ¶ † No. iij. regulam ꝙ vbi
c excõicatus[c] poteſt eſſe in iudicio põt etiam lr̃as impetrare: ꝛ facit iſte
tex. in ar. ꝙ procurator etiã gñalis põt ſine alio ſpeciali mandato lr̃as
impetrare in cauſis in quibus ex ſuo mãdato agere poteſt: de quo vide
5 qđ dixi in. c. nõnulli. de reſcrip. §. i. ¶ † No. iiij. ꝙ vno ꝯceſſo intelligũ
tur cõceſſa oĩa ſine quibus illud cõmode expediri nõ põt. ꝓeor. de offi.
6 deleg. c. prudentiã. ꝛ. c. preterea. ¶ † Opp. contra tex. in eo ꝙ dicit ex-
cõicatum poſſe appellare ꝛ appellationẽ poſſe proſequi ꝛc. videť enim
ꝙ non debeat admitti ad proſecutionẽ niſi prius petat abſolutionẽ m
vt in. c. per tuas. de ſen. exc. Sol. dico Iñium ꝓcedere qñ quis appellat
a ſnĩa excõicationis quã dicit iniuſtã. nã cum fateať ſe ligatũ nõ debet
admitti ad litigãdum de iuſtitia niſi prius petat abſolutionẽ. vt in. c. ꝑ
tuas. de ſen. exc. qꝛ cum in oẽm euentũ ſit obtinenda abſolutio: vt in. c.
cũ contingat. de offi. deleg. differendo abſolutionem videť contẽnere
excõicationem in. d. c. per tuas. hic vero loquitur cũ appellatur ab alio
grauamine ꝛ de excõicatione nihil ipſe dicit nec
confitendo eam iniuſtã neqꝫ nullam: ſed aduerſa-
rius opponit de excõicatione ad finem iſtum re-
pellendi ad qđ non debet admitti cũ iſte ſe defen-
7 dat. ¶ † Quero text. hic loquiť quando appellãs e
fuerat excõicatus ex alijs cauſis ꝛc. quid ſi fuiſſet
excõicatus pro eadẽ cauſa pro qua eſt in iudicio.
Sol. dicunt doc. ꝙ idem. vnde ſatis eſt ipſum ap-
pellare ex grauamine legitimo: vt hic. ꝛ. ſ. eo. c. cũ
inter. ꝛ pro hoc alleg. c. j. de reſcrip. lib. vj. vbi indi
ſtincte in appellationis articulo permittiť excõi-
8 cato reſcriptum impetrare. ¶ † Quero nunquid
d petenti executionẽ[d] ſnĩe obſtabit excõicationis
exceptio. doc. hic olim inſtabant: ſed hodie nõ eſt
diſputandũ per. c. pia. de excep. lib. vj. vbi conclu-
ditur ꝙ ſic: qđ põt dupliciter contingere. Aut qa
fuit excõicatus poſt ſñiam pro eo latam nondum
executioni mandatã. Aut qꝛ fuit in iudicio agẽs d
toleratus ꝛ non repulſus exceptionis ope: ſꝫ nũc
tempore executionis excipitur quod fieri poteſt.
vt in. d. c. pia. Cetera clara ſunt ꝛ ſatis expedita in
precedentibus capitulis.

a ¶ Sed etiã a grauamine. Adde Spec. in ti. de act. ver. itẽ ꝙ eſt excõi-
catus. ꝛ ibi ꝑ Bal. in apoſt. dixi in apoſt. ad iſtũ in. c. q̃ fronte. ſ. de app.
b Anto. Franciſ. ¶ An excõicatus volens ſe defendere poſſit compelli
conſtituere procuratorem: puto ꝙ ſic vt euitetur periculum participij
iuxta ea que plene traduntur in. c. intelleximus. hic alleg. ꝛ quas exce-
ptiones poſſit fa
cere excõicat[9] vi
de Archi. in. c. j.
iiij. q. i.
Sebaſti. Sapia.
¶ Ubi excõica
tus. Nunquid autẽ
valeat ꝯña: excõi
catus non poteſt
lr̃as ĩpetrare er-
go nec cõparere.
vide Jo. de ana. i
c. dura. col. iiij. ſ.
de crimi. fal. ꝛ Fe
li. i. c. ſignificaue-
runt. col. ix. verſi.
ad vnum aduer-
te. ſ. eo.
¶ Utrum excõi
catus poſſit pete
re executionem
ſentẽtie. vide do.
Ant. in. c. ſignifi-
cauerunt. ſ. eo. in
vij. colũ. ꝛ qđ no.
do. Bar. de bellẽ
zi. in. d. c. pia. e. ti.
lib. vj. ꝛ inq̃tum
do. Ant. hic. ꝛ in
vltima col. dicit
ꝙ in iudicijs du-
plicibus ſiue cõ-
munibus excom
municatus indi
ſtincte habet legi-
timã perſonã ſtã
di in iudicio. ad-
de ꝙ contra hoc
facit tex. in. l. non
ſolum. §. ſi ſtatu-
tum. in ſi. ff. de ꝓ
cura. vbi i dubio
quis cenſeť actor
ꝛ contra hoc di-
ctum facit tex. in
c. cum deſideres.
in penulti. rubri.
de ſen. excom.
Anto. Franciſ.
¶ An excõicat[9]
poſſit petere ſen
tẽtie executionẽ.
vide Innocen. in
ca. exceptionem.
hoc. e. ti. ꝛ Arch.
in. c. intellexim[9].
ſ. de iudi. et vide
Bal. in margari
ta ſuper Inn. in
ver. excommuni-
catis. in verſicu.
xxiiij.
Sebaſti. Sapia.
¶ Preſcriptio.
Hanc diffinitio-
nem tenet Albe.
de roſa. in rubri.
C. đ preſcriptio.

¶ De preſcriptionibus. Rubrica.

1 ¶ Diffinitio preſcriptionis.
2 Preſcriptio non diciť contraria iuri naturali.
3 Uſucapio quid ſit: ꝛ an comprehendat preſcriptio
nem vel econtra.
4 Per vſucapionem acquiritur dominium directũ
per preſcriptionem vero dic vt hic late.
Dominium an acquiratur vtile vel directum vel
vtrũqꝫ ex preſcriptione.
Preſcriptio đi odioſa: vſucapio vo fauorabilis.
5 Statutum inducens preſcriptionẽ debiti: nõ tol
lit naturalem obligationem.
6 Statuta que poſt certum tempus non admittunt
creditorem ad agendum: an valeant quin ſaltem
poſſit agi in foro eccleſiaſtico. 8.
7 Preſcriptioni nõ poteſt per pactum renuntiari:
licet in aliquibus ſic.
Renuntiare iuri introducto in odium alterius
nemo poteſt.

¶ Rubrica iſta cõtinuatur ad proximam hoc or-
dine. Supra viſum eſt de exceptionibus in gene-
re: ſed qꝛ frequenter obijciť preſcriptionis exce-
ptio: ꝛ plerunqꝫ dubitať an ꝛ qñ cõpetat: merito
1 poſt precedentẽ ſequiť iſta. ¶ † Quero primo pro
intellectu litere quid ſit ꝑſcriptio. vide ho. gl. xvi.
q. iij. in ſumma que proſequiť quid ſit ꝑſcriptio qđ
vſucapio q̃ in eis exigant ꝛ de earũ effectu ꝛ ipſa
rũ interruptiõe. Et ad queſitũ noſtrũ dicit ꝙ eſt
exceptio ex tpe ſubſtãtiã capiens: q̃ actioni perſo
nali vel in rẽ opponiť: hec profecto diffinitio non
ꝓcedit: tũ qꝛ preſcriptio nõ capit ſubſtantiã ex ſo-
lo tpe: alſ ꝓcederet a natura cũ tps ſit qđ natura
le. Itẽ non explicat cãm finalẽ rei ad oẽs ptes ſub
ſtantiales ipſius ſicut debet facere bona diffinitio
ſicut leg. ꝛ no. in. l. j. ff. de dolo. ꝛ in regula poſſeſſor
de reg. iur. lib. vj. in mercu. Ideo diffiniť ſic ꝛ me-
c lius: vt no. ſup dicta regula ꝙ ꝑſcriptio[c] eſt quod
dam ius ex tpe congruens: autoritate legũ vim ca
piens penã negligentibus inferens: ꝛ finẽ litibus c
2 imponens. ¶ † Scđo queriť an ꝑſcriptio[f] ſit cõ-
f tra ius naturale: ꝛ prima fronte videť ꝙ ſic: qꝛ eſt
contra illã regulam naturalẽ: neminẽ debere lo-
cupletari cum alterius iactura. ꝛ. l. iure nature
...
rerum immo. in prin. ꝛ Pau. de caſt. in conſil. cxcij. incip. viſis ꝛ pon-
deratis omnibus ſm antiquam impreſſionem.
f Sebaſti. Sapia. ¶ An preſcriptio. An ꝑſcriptio ſit ꝯ equitatem.
Uide Ange. in. l. ſequiť. §. ſi viã. ff. de vſucapi. qui tenet ꝙ ſic. ſed repro
bat Roma. relata per Feli. hic. ꝛ d. Andre. ſiculũ. in. c. ex parte. ij. ſ. de
offi. delega. ꝛ Aret. in. c. dilecti. ſ. de iudi. ꝛ in. l. ſi ſeruum. §. ſequiť. ff. de
verbo. obli. ꝛ ita etiã tenet Bal. i. c. quamuis. col. vlti. ſ. de iureiuran.

Ad aures — 25. Cum ex officij — 36 Vigilanti —
Accedens — 29. Cum olim — 41. Venerẽ —
Ad audientiam — 34 De quarta — 23.
Audita — 34 Ex transmissa — 28
Cum tornum — 23 Illud — 26
Nihil — 22.

a ¶ Penã negligentib⁹. tu põdera gl. in aut. vt eccl. ro. §. habeat itaq;. vbi õ ꝙ eſt imquiſſimũ iuris ſubſidiũ vt voluit Bal. in. l. j. C. de pſcri. xxx. ann. ⁊ Ang. in. l. ſequitur. §. ſi viam. ff. de vſuca. Andre. Barba.

b ¶ Utile dominium. Adde quale dominium acquiratur. Alexan. conſilio. lxxxviij. Ange. conſilio. clxij.

Anto. Franciſ.

¶ Circa hoc qḋ dñium acqrat ex pſcriptiõe. dicas ꝙ acquirit vtile dñium: vt p bar. in. l. minor. i. §. ij. ff. de euic. ⁊ p bal. in aut. niſi tricennalis. C. de bonis mat. qḋ intelligẽ verũ niſi ſtatuto cautũ ſit ꝙ pſcriptione queratur dñiũ: q: tũc queritur directũ vt ſtatutũ aliqd operetur ꝯ ius cõe: vt p Bart. in. l. ij. in. ij. q. ff. de vſuc. ⁊ vide Archi. i. c. j. de pſcript. li. vj. qui tenet ꝙ de iure canonico acqritur non ſolum vtile dominiũ ſꝫ etiam directum.

Sebaſti. Sapia.

b ¶ Dñium. vide late p Jmol. I re. pe. c. ſi. col. xxiiij. j. eo. Mari. ſoci. in rub. de cã poſ. ⁊ proprie. ꝟ. xviij. Alex. in ꝯſ. lxxviij. incip. eximie dñe vicarie. colũ. iij. in. ij. vol. prac. papiẽſem in forma libelli. i. actione reali. in verbo iure dñij. Deciũ in. l. ſi. co. j. ⁊ ij. C. de edi. diui adri. tollen.

c ¶ Nõ audiatur. Adde videndum Ro. cõſ. cij. Pe. de anc. ꝯſil. cclx. Raph. cu. ꝯſ. xx.

d ¶ Impediri preſcriptio. Addo ꝙ Ro. ꝯſil. ccj. dicit ꝙ pſcriptioni cõplete quis renunciare põt future vero non.

Sebaſti. Sapia.

d ¶ Impediri. vide Ro. in repet. rub. ff. de arb. co. xx. ⁊ in conſil. ccj. incip. pro deciſione preſentis conſultationis. Rapha. comẽ. in conſil. clxix. incip. viſa copia precepti in fi. ⁊ Ang. in cõſil. lv. incip. Guilielmus ⁊ Franciſcus. circa finẽ.

cupletari cũ alterius iactura: vt in regula locupletari. lib. vj. ⁊ in. l. nam hoc natura. ff. de ꝯdi. indeb.
ſed ꝯtrium concludit per Jo. and. ⁊ bene ſuper dicta regula poſſeſſor. nã infert penã negligentib⁹ a
⁊ finem imponit litibus: qḋ eſt rationi naturali cõgruum vnde non ſimplr recedit ab illa regula naturali: q: non ſine cũ locupletatur quis ex preſcriptione cũ alteri⁹ iactura: ſed ſit vt obſeruent due regule premiſſe: vñ nec ex toto recedit a iure naturali nec ei in totum deſeruit: vide plene de mate-
3 ria in. d. regula poſſeſſor. ¶ † Subſequenter quero quid eſt vſucapio. Solu. premitto quod vſucapio eſt nomen generale comprehendit enim lato ſumpto vocabulo preſcriptionem: ⁊ ecõuerſo preſcriptio comprehendit largo modo vſucapionem vt probatur. ff. de vſucap. annecto rubro cũ nigro. ⁊ ff. de diuer. ⁊ temp. preſcript. per totũ. ſed proprie ⁊ ſtricte differunt inter ſe: nam vſucapio eſt in rebus mobilibus ⁊ ſe mouentibus. preſcriptio vero in rebus immobilibus ⁊ iuribus incorporalib⁹. vt inſti. de vſucap. ⁊ long. tẽp. preſcri. j. rñſo. ⁊ vide ibi glo. que eſt in verbo vſucapiant. ⁊ dicit Barto. in. l. ſeruitutes. la. ij. ff. de ſerui. ꝙ olim nomen vſucapionis cõprehendat vſucapionẽ ⁊ preſcriptionem alleg. l. ij. ⁊ l. eum qui edes. ff. de vſuca. ſed poſtea Juſtinianus vſucapionẽ attribuit rebus mobilibus: ⁊ preſcriptionem rebus immobilibus: vt l. vna. C. de vſu. transfor. ⁊ quelibet ſolutio bona ⁊ in vſucapione ſufficit trienniũ: vt ibi: ⁊ latius dic vt no. xvj. q. iij. in ſum. ⁊ de tempore reqſito ad preſcribendũ. vide bo. text. in. §. põt. ea. can. ⁊ q. Et an vſucapio habeat locũ contra eccleſiã. vide p Dy. in. d. regula poſſeſſor. ⁊ plenius per doct. in. c. i. de in integ. reſti. vbi tangit. Capiendo aũt vſucapionem in ſua ſpecie: dicit ꝙ vſucapio eſt acqſitio dominij per cõtinuationẽ poſſeſſionis tpis lege diffinitita diffinit iuriſconſultus in. l. iij. ff. de vſuc. ⁊ pondera hñ in eo quod õ ꝙ eſt acquiſitio domi-
4 nij ⁊c. ¶ † Ex quo no. collige ꝙ per vſucapionem acquirit dñium: ⁊ idem dicit text. in. l. traditionibus. C. de pac. qḋ intellige ſm Dy. in regula poſſeſſor. ꝑalleg. etiã de directo. nã appellatione dñij intelligit de directo. ff. ſi ager vecti. vel emph. l. j. ⁊ ij. qḋ eſt notandũ. ſecus aũt eſt in pſcriptione. nã in pſcriptione. x. vel. xx. annorũ que pcedit in rebus priuatorũ cum titulo acquirit dñium: ſed nõ directũ: illud eñ remanet apud dñm rõne cuius ſm Dy. poſſet dñs in rem agere non ꝯ preſcribentem ſed contra tertiũ. Jn pſcriptione vero lõgiſſimi tpis puta. xxx. vel. xl. annoꝝ non acquirit dñiũ vtile aut directũ: ſed eſt tutus pſcribens exceptione contra dñm: vt in. l. ſi quis emptionis. C. de preſcrip. xxx. annorũ. ⁊ in. d. §. põt. Et rõ diuerſitatis: ſm Cy. eſt q: vſucapio eſt inducta in merũ fauorẽ poſſidentis: ideo fauor facit vt acquirat dominiũ etiam directũ. preſcriptio vero. x. vel. xx. an. eſt inducta partim in fauorẽ poſſidẽtis: pp̄ter bonam fidem: quã habet ⁊ partim in odiũ negligentis: vñ fauor facit vt tranſeat dñium vtile: odium vero ex parte dñi inducit vt apud eũ remaneat dñiũ directum. preſcriptio vero. xxx. vel. xl. ann. eſt inducta in merũ odium negligentis: q: cum pcedat cũ mala fide iura nolunt ſubuenire male fidei poſſeſſoribus. Et ex hac rõne dico ꝙ in pſcriptione lõgiſſimi temporis cũ bona fide qñ preſcribitur ꝯ eccleſiam. j. eo. de quarta. vel contra priuatũ ſine titulo ꝙ acquirit dñium vtile ſicut in pſcriptione longi temporis: cũ tunc ceſſat rõ male fidei qḋ videtur velle tex. in. d. §. poteſt. ⁊ in. l. ſi qs emptionis. ꝑall. ⁊ idẽ ibi Bart. Aduerte tñ in eo qḋ dixi poſt Dy. ꝙ per preſcriptionẽ acquirit vtile dñium b ⁊ non directum. ſcias eñ ꝙ in preſcriptione cũ mala fide omnes conueniunt ꝙ non acquirit dominium ſed tantum exceptio: vt in. d. l. ſi quis. ⁊. d. §. poteſt.

Sed in preſcriptione cum bona fide ſunt opi. quidam enim tenent illã opi. Dy. Alij vero dicunt ꝙ acquiritur dñium etiam directum: de quo vide per glo. in. d. l. ſi quis emptionis. ⁊ plenius per Jo. and. in. d. regula poſſeſſor. in ver. quartum proponebat. vbi ponit motiua vrgentia ad vtrãq; partem: ⁊ tandẽ concludit ꝙ quo ad modum vtendi acqrit preſcribens omne dñium: q: poteſt illa re vti vt vult ſicut poteſt quilibet dñs diſponere de re ſua: ⁊ ſic iudicio meo poſſet intelligi Jnno. in. c. ceterum. j. de iudi. vbi dicit ꝙ per preſcriptionem quis acquirit directũ ⁊ vtile dñium: qḋ eſt notandum. quod vide per gloſ. ⁊ Cy. in aut. niſi. C. de bo. mat. ⁊ per Bart. in. l. j. §. ſi. ff. de aqua plu. arcẽ. ⁊ in. l. minor. §. i. ff. de euic. ſed diſtingue ibi no. ſm diſtinctionem iſtam. Sed capiendo dominium directum prout deſcendit a iure naturali qḋ inheret oſſibus hominis: vt in. l. iij. ff. pro ſocio. illud non preſcribit quia non põt lege humana ⁊ ciuili tolli qḋ eſt naturali rõne acquiſitũ: reſiſtit eñ in hoc equitas naturalis: qḋ ſatis placet. Et addo ad hoc tex. no. i. c. ad aures j. eo. vbi õ ꝙ preſcriptio cum bona fide omnẽ prorſus actionem exclu-
5 dit: ⁊ vide omnino quod ibi dicam. ¶ † Uide ſimilem queſtionem per Bar. in. l. ſi. ff. rem ratam hab. vbi querit an per preſcriptionem debiti tollatur obligatio naturalis ⁊ cõcludit idem in effectu qḋ ſupra quod tollitur obligatio quo ad omnem effectum: tamen remanet naturalis ⁊ vtilis apud eum. ad idem vide gl. in. l. obligationum fere. §. placet. ff. de act. ⁊ oblig. Aduerte hoc poteſt ſatis admitti de iure canonico vbi
6 ſunt preſcriptum cum mala fide. ¶ † Et quotidie hoc contingit hodie propter ſtatuta que poſt certum tempus non admittunt creditorẽ ad agendum: nunquid valent talia ſtatuta quin ſaltẽ poſſit agi in foro eccleſiaſtico ratione peccati vt dixi. Bar. fuit ſibi contrarius: videt tamẽ magis vt valeant ⁊ ꝙ tollatur oĩs obligatio naturalis in effectu: ſed contrarium voluit Jo. and. in. c. ſi. de excep. lib. vj. Bal. in. c. ſi quis per triginta. ſi de feu. fue. controuer. col. x. dicit conſideranda verba ſtatuti. Aut enim dicit ꝙ creditor qui non petierit infra tãtum tempus intelligatur feciſſe pactum de non petendo vel intelligat per acceptilationem debitorem liberaſſe: ⁊ tunc bene tolleret naturalem obligationem in effectu: ⁊ ſic ſentit ꝙ hoc caſu non poſſit recurri ad eccleſiã. facit quod in ſimili no. Bar. in. l. omnes populi. ff. de inſti. ⁊ iure. quando ſtatutum preſumit ſictionem vel ſimulationem. Aut ſtatutum dicit ꝙ tollatur ratione negligentie obligatio naturalis: ⁊ tunc dicit ſe putare ꝙ in foro ſtatuẽtium tollatur obligatio naturalis ſaltem in effectu ſecus in foro canonico ratione peccati: quia non poteſt directe tollere naturalem. ⁊ vide ibi latius. Aut ſtatutum ſe refert ſolũ ad exercitiũ:
c vt, quia dicit creditor non audiatur c poſt tantum tps: ⁊ tunc non tollitur aliqua obligatio: q: ſolum excludit perſona agens: ſicut in excõicato: q: tunc agit poſt abſolutionem: ⁊ ideo hoc caſu ſtatutũ non impedit quin debeat audiri in foro eccleſiaſtico. not. bene hec verba. ⁊ vide
7 qḋ dicam. j. c. ſi. ¶ † Ultimo hic quero an per pactũ poſſit impediri d preſcriptio. vide per Bar. poſt Dy. in. l. nemo põt. ff. de lega. j. ⁊ in. l. j. ff. de vſuca. vbi in effectu concludit ꝙ vſucapio ſeu pſcriptio cũ bona fide non poteſt pacto directe renuntiari: q: ſunt inducte in fauorem publicum ne dñia ſint incerta: vt in. d. l. j. ius aũt publicum pacto priuatorum non remittit. ff. de pac. ius publicũ. ⁊ in. c. ſi diligenti. de foro competẽ. indirecte tñ bene remittit propter ſuperuenientiã male fidei que impedit curſum pſcriptionis: vt in. c. ſi. j. eo. Preſcriptio vero que eſt inducta in odiũ negligentis: vt illa que currit cũ mala fide non poteſt renũtiari: q: non põt quis renuntiare iuri introducto in odiũ alterius.
8 vt no. in. l. cũ filiusfa. ff. ad macedo. ¶ † Ex quo infert Bar. ꝙ ſi ſtatuto caueſt creditorẽ non audiendũ poſt. xx. an. non põt debitor tali ſtatuto renũtiare: ⁊ ex hoc ſentit valere tale ſtatutũ: ⁊ idẽ innuit in. l. ſequit. §. ſi viã. ff. de vſucap. ſed ꝯtrium no. in. l. oẽs populi. ff. de iuſti. ⁊ iur. Et vide in hoc qḋ dixi in. c. qḋ clericis. de fo. cõpe. Quedã eſt preſcriptio inducta in merũ fauorẽ alicuius: ⁊ tali pſcriptioni renuntiari põt. exemplum in pſcriptione inducta ꝯ volentẽ redhibere animal morboſum. vt. l. qḋ ſi nolit. §. ſi qd ita. ff. de edi. edic. Jo. an. ſup rub. huius ti. i addi. poſt Roſ. formant qõnẽ de eo cui fuit cõſtituta ſeruitus ⁊ appoſitũ vt non tollat lapſu tpis: ⁊ ꝯcludit qḋ. ꝯ. dixi poſt Dy. ⁊ Bar. vt impediat preſcriptio pp̄ter malã fidẽ. Jtem videt ſentire ꝙ etiã impediatur vi pacti: dicit eñ tale pactũ nocere emptori illius fundi in quo fuit cõſtituta ſeruitus: q: pactũ nocet ⁊ prodeſt habenti cãm a paciſcente. l. emptori. C. de euic. ⁊ l. quoties. ff. ſi ſa. fur. fe. dic. ſed extraneo non nocet cũ fuerit pſonale. l. ſi vnus. §. ante oĩa. ff. de pac. d. Ant. j. c. cũ non liceat. videtur idẽ velle. ſ. vt ex viribus pacti impediat preſcriptio: q: hoc tangit principalr vtilitatem priuatã: ſecus ſi publicam cui pacto põt renuntiari. vt not. in. c. ſi diligenti. de foro cõpe. qḋ magis pcederet ſm eũ in pſcriptione mere odioſa. nam cum poſſit pacto interrũpi. vt noc. Dy. in. l. ſicut. C. de preſcript. xxx. an. multo fortius poteſt impediri ne inchoet de iure. quemadmodũ. Sed mihi non placet quaten⁹ dixit do. Ant. pactũ valere in pſcriptione mere odioſa. nã cũ illa non ſit inducta in fauorẽ poſſeſſoris: q: iura non fauent male fidei poſſeſſoribus non video quõ poſſit principio per pactũ renuntiare. ar. c. vigilanti. et qḋ ibi dicam. j. eod. ſed in mere fauorabili vel partim odioſa ⁊ partim fauorabili poſſet procedere hec opi. Jo. an. ar. in cle. quãdiu. de app. in aut. ſi tamen. C. de temp. ap. fac. l. ſi quis emptionis. C. de preſcript. xxx. anno. et

anno.ꝛ melius.c.ad apoſtolicam.de regu.cū ibi no.Bal.tamen in.c.i.§.
preterea.de cap.contra.col.x.videtur ſequi opi.Bar.ſimpliciter.Et hec
ſufficiant ad intellectum rubrice. Abbas.

1 ¶ Preſcriptio rei eccleſiaſtice immobilis in aliquo caſu pōt currere per ſpatium trium annorū cum mala fide:qđ eſt fauore religionis.
2 Preſcriptio non currit contra pupillum etiam habētem tutorem nec contra eccleſiam vacantem licet habeat epiſcopum.
3 Preſcriptio non currit contra iura imperij vacante imperio.5.
4 Preſcriptio an currat contra bona pertinentia ad capitulum: vel ad capitulum ꝛ epiſcopum.
Capitulum an ſede vacāte exerceat iura ſpectātia ad prelatum ſolum: vel ad prelatum ꝛ capitulum.
6 Preſcriptio incorporaliū non requirit quaſi poſſeſſionem ſed ſciētiam et patientiā aduerſarij vel poſſeſſoris.
7 Preſcriptio non currit contra eccleſiā excōicatum prelatū habentem.
8 Preſcriptio non currit contra excōmunicatum.
9 Eccleſia reſtituitur aduerſus preſcriptionem:ſicut minor.
10 Prelatus poteſt preiudicare eccleſie in iudicialib⁹:ſed in cōtractu nō.
11 Reſtitutio aduerſus pſcriptionē datur etiā minori ꝑpter ignorantiā.12.
12 Aduerſus quadriēnium qđ datur ad petēdam reſtitutionē in integrū non reſtituitur quis niſi quis ignorauerit preſcriptionem.
Negligentia non cadit in ignorantem.

Placuit. Epiſcopus cōtra epiſcopū locum per ſe conuerſum ad fidem preſcribit triēnio:ſed cū vacat eccleſia vel eſt in ſchiſmate nō preſcribitur cōtra ipſam.Diuiditur.Nam primo ponit dictū. Secūdo determinat ibi:ſi tamē. caſum determinatum exponens.ibi:ſi autē.ꝛ aliū addens ibi: itē ſi. ¶ Caſus literalis.Epiſcopi ꝛ prelati negligebant plebs ſuas conuertere ad catholicam vnitatē.vnde ſtatuit conciliū iſtud vt ſi aliquis aliquē locum ad catholicā vnitatē conuerterit ſi per triēnium tenuerit locum illum nullo ipſum repetente decetero nō repetatur ab eo:hoc verum eſt ſi per ipſum triēniū fuit eps qui poſſit illū repetere ꝛ tacuit. Si vero nullus fuerit eps non preiudicetur eccleſie.Sed cū eccleſia epiſcopū habuerit liceat ex ea die intra triēnium ipſum repetere.Itē ſi epiſcopus p triennium illud catholicus nō fuerit nō currit tunc preſcriptio.ſed ſi ad catholicā vnitatem cōuerſus fuerit ex ea die qua cōuerſus fuerit per triēnium habeat poteſtatē repetendi locum illum qui pertinebat ad eccle
1 ſiam ſuam.Ber.¶ †Not.i.duo ſingularia ex iſto text. Primo in eo qđ habes caſum in quo cōtra eccleſiā in re immobili ſeu in iurib⁹ incorporalibus currit preſcriptio et per ſpatium triennij.cōtra.C.de quarta.in ſi.ꝫ.eo.ꝛ aut.quas actiones.C.de ſacroſan.eccle.Scđo ꝙ currit preſcriptio de iure canonico etiā contra eccleſiā cum mala fide.contra.c.vigilanti.ꝛ.c.fina.ꝫ.eo.ſed dic iſta emanaſſe in fauorem fidei vt prelati eſſent promptiores in reducendo ad fidelitatē loca collapſa in hereſim. multa enim in fidei fauorem ſpecialia inducta ſunt vt in.c.in fidei fauorem. de here.lib.vi.ꝛ.ij.q.vij.ſi hereticus.cum ſi.Preterea autoritate canonum et per monitionem que debet acquiſitionē precedere:vt no. hic in glo.ꝛ in regula poſſeſſor.de regu.iuris.lib.vi.Et ex hoc ꝛ ex tex.collige ꝙ ex cauſa vrgenti ꝛ rationabili poſſet induci in certis caſibus preſcri
a ptio cū mala fide:ᵃ ſed cum agatur de excluſione peccati credo autoritatem canonis neceſſariā.Lex autem ciuilis nō poſſet hoc inducere.ad hoc tex.cū gl.no.in.c.inter hec.xxxij.q.ij.¶ No.ſcđo ꝙ eccleſie matrici
b vacāti vel inutilē ꝑlatū ad agendū habēti nō currit pſcriptio.ᵇ ꝛ dic qđ hoc tēpore dormit pſcriptio ſi prius tēpore habilis ꝑlati fuiſſet inchoata.vnde tēpore vacationis ſeu inhabilitatis ꝑlati debēt de medio pſcriptiones ſubduci.vt in.c.auditis.ꝫ.eo.Ad materiā vide qđ no.ꝫ.eod.ex traſmiſſa.ꝛ.c.illud.ꝛ per Bar.in.l.naturaliter.ff.de vſucap.¶ Glo. prima opponit ꝛ ſoluit ꝛ quia facilis eſt eam per te videas.Aduerte tamē in eo qđ dicit ꝙ iſtud triennium computatur poſt illos ſex mēſes qui debent intercedere poſt admonitionē factam proprio epiſcopo vt locum proprium conuertat ad fidem.nam ſane intelligas vt ſemper fiat continuatio triēnij immediate poſt lapſum illorum ſex menſium.nam hoc triēnium currit a die cōuerſionis ſeu poſſeſſionis:quia abſq; poſſeſſione non curreret preſcriptio.vt in regula ſine poſſeſſione.li.vi.Unde dicunt hic Inno.ꝛ Hoſt.ꝛ bene in contrarijs ſignatis in gl.ponitur tempus poſt qđ licet populum lapſum in hereſim acquirere et lucrari. hic vero ponitur tempus poſt qđ epiſcopus populi lapſi non poteſt illum repetere.¶ Glo.ſi.primo colligit duos caſus in quib⁹ eccleſie non currit preſcriptio.Scđo oppo.ꝛ ſoluit.vt patet in ea ſed nō reſpondet formaliter ad.c.nobis.ꝛ.c.vulteranę.Goffre.dicit:ꝙ hec capitula non loquuntur in iconomo ſed in adminiſtratore qui plenam habet adminiſtrationē in tēporalib⁹.Itē ꝓſuppoſito qđ ar.eſſet verū.ſ.ꝙ iconomus
2 poſſet agere tñ non ꝯcluderet.¶ †Et patet inſtantia in tutore qui pōt cōuenire ꝛ cōueniri pro pupillo vel pupillus eius autoritate. iuxta di. poſitā in.l.i.ff.de auto.tut. Tamen nō currit contra pupillū pſcriptio. xxx.anno.l.ſicut.ꝛ.l.ſi.C.in q.cau.in inte.reſti.non eſt neceſſ.ſm Innoc. ego do aliā inſtantiā magis cōcludentē ad propoſitū. nam vacante ec
c cleſiaᶜ inferior nō incurrit contra eā preſcriptio.licet eps pro ea poſſit agere.hoc vltimū probat in.c.ſi.de ſucceſ.ab inteſta.ꝛ.l.ſancimus.C.de ſac.ſan.eccle.primū.ſ.ꝙ nō currat pſcriptio tunc tpis:notāter firmat Inno.in.c.olim.el.i.de reſtit. ſpo.mouet q2 tūc eccleſia caret immediato defenſore et ſic nō eſt q illius curā vtiliter agat.ꝛ ꝑ hoc facit ꝙ licet eps poſſit agere.nō tamen hȝ vel habere poteſt de facto curā ſicut imediatus adminiſtrator.ar.opti.in.c.ſi.de offic.archi.in.c.ſi.de reb⁹
3 eccl.nō alie.li.vi.¶ †Et per hoc poteſt defenſari et ꝓbari notabile dictū Bart. in.l.naturaliter.ff. de vſuca.vbi dicit ꝙ vacante imperio nō currit ꝫ iura eius pſcriptio:licet papa tūc ſuccedat in poteſtate adminiſtrādi:vt ſ.c.licet ex ſuſcepto.de ſo. cōpe.et ſic ciuitates vel alij principes nō poſſunt ᵈ preſcribere tunc merū ꝛ mixtū imperiū ſm eū. et no.hoc dictū rōne roboratū: q2 ipſe non ita bene ꝓbat:ſed facit fundamētū falſum in iconomo q lȝ adheſit tēpore vacationis eccleſie:nō tñ currit pſcriptio ſm eū: vt hic. ſed hoc ar.eſt falſum: quia iconomus agere nō pōt vacāte eccl'ia: vt dicit gl. et hoc indubitatū eſt in iurib⁹ ſpectātib⁹ ad ſolū ꝑlatū.ad hoc.c.i.in ſi.ne ſe.vacā.et in cle.ꝓcuratore.de procu.cū ibi no.¶ †Sed dubiū magis pōt
4 eſſe in alijs bonis ꝛ iurib⁹ que nō pertinēt ad ꝑlatum tñ:ꝛ ꝑfecto in bonis ſpectantib⁹ ad ſolū cōuentū ſeu caplm.ſatis puto qđ currat pſcriptio: q2 nihil ad epm de illis:niſi forte ſint talia ꝛ tanta ꝙ capitulū nō poſſet agere ſup illis ſine conſenſu ꝑlati.iuxta no.in.c.edoceri.de reſcri.ꝛ.c.i.de ꝓcu. et tūc puto in illis hūc tex.ꝓcedere. Si autē ſunt bona cōia.ſ.ꝑlato ꝛ eccleſie:ꝛ tūc nō eſt paruū dubium ſcđm me:vtrū tunc pſcriptio currat vacante eccleſia:in quo ſic dicerē qđ ſi teneremus opi.ꝙ tunc eccleſia nō poſſit agere:qđ ſentit gloſ.ſi.in.d. cle.procuratorē.nō curret preſcriptio:quia militat in illis rō huius.c.Aut tenem⁹ contrariā opi. quā vr̄ fouere Archid.ꝛ Pau.vt ibi no.ꝛ tunc vr̄ dicēdū oppoſitū:ꝛ facit qđ no.Inno.in.c.cū dilectus.đ ꝯſue.vbi dicit ꝙ vacāte monaſterio p mortem abbatis licite pōt conuētus agere ꝛ ſyndicū creare alle.l.i.i.ff.qđ cuiuſq; vni.ſȝ mihi plus placet vt nō currat tūc pſcriptio.Quia nō dȝ ꝑiudicare prelato q non adeſt.ar.in.l.ſi cōem.ff.quēad. ſer.amit.vbi patet ꝙ ꝑpter perſonā pupilli ꝯſeruaſ maior leſus in ꝑdio cōi.Preterea hoc ꝓbo p iſtū tex.nā vt dicit Inn.in.c.dilecti.de ma.ꝛ obe. hec ſpūalia et dignitates eccl'ie ſunt cōia ꝛ cōiter tenenſ ab epo et capitulo:licet eps ſit caput:vt in c.cū clerici.de ver.ſigni.ꝛ tñ vt vides hic non currit preſcriptio in his iuribus ſede vacante. Plus etiam placet mihi prima opi.vt ſede vacante non poſſit capitulū agere ſuper iuribus ꝛ bonis communibus:quia prelatus eſt caput vt predixi.ꝛ patet in.c.nouit.et.c.q̄to.de his que ſi.a prela. vnde ſine capite nō debet licere mēbris iura cōmunia in iudiciū deducere cū poſſit preiudicari prelato: ſed in alijs in quibus non timeſ de magno preiudicio poteſt admitti vt capitulū ſede vacante exerceat iura pariter ſpectantia ad vtrunq; ſic intelligo.c.fina.de re iudic.libr.vi.ꝛ.c.vnico. ne ſede vacante.eo.lib.ꝛ hec bene notabis:quia per doct.
5 non bene diſcuſſa. ¶ †Et notabis illud dictum
d Bar.ꝙ vacante imperio non currit preſcriptio ᵈ licet eccleſia ſuccedat in adminiſtratione. nā ipſe Barto.alibi dubitauit ꝛ dimiſit queſtionē indeciſam.vt ipſe no.in.l.i.ff.de aqua plu.ar. Itē quatenus dicit Bar.in.d.l.naturaliter.ꝙ vacāte imperio nō preſcribitur merū aut mixtū imperiū.dico idem ſi imperiū nō vacat ſed imperator eſt in remotis et nō habet aliquē loco ſui in prouincia vt hodie cōtingit in Italia.nā inferior non pōt pre
6 ſcribere merū aut mixtum imperium. † Quia in rum tantum ſpectet ad collationem epiſcopi.ꝛ vide ibi domi.Cardi.in xi.q.ꝛ in cle.i.in.§.ij.de here.

a ¶ Cum mala fide. Adde Alex.conſi.clxxij.lib.ij.
b ✠ Sebaſti. Sapia. ¶ Preſcriptio. Caſus ī qb⁹ dormiat pſcriptio late enumerat Plat.papi.ī forma riſionis rei cōuēti: in vbo exceptionē pſcriptionis:ꝛ Jo.frā.Balbus taurinēſis in trac. pſcriptio.in.ij.parte ſexte partis ꝑncipalis ꝛ ibi in quarto caſu meminit de iſto caſu qñ vacat eccleſia vel hȝ prelatū inutilem. ✠ Sebaſti. Sapia.

c ¶ Vacante eccleſia.vide Abb.i.c.cū deputati.ꝫ.de iud.ꝛ in.c.qm frequenter.§.porro. vt lite nō cōteſta.ꝛ l ꝯſi.xxxiij.incipien.quia defunctus.in.j.volu. Anto.Franciſ.

¶ Preſcriptio.ī qb⁹ ſuccedat capitulū ſede vacāte. dicas.i.qđ caplm nō poteſt cōferre bñficia quoꝝ collatio ſpectat ad caplm et epm ſimul.c.i.ne ſede vacāte.ꝛ vide Inn.ī c.dilecti.vbi dicit đ ma.ꝛ obe.ꝙ ꝯſequiſ iura ſpalia. ꝛ vide gl.i.c.is q. ꝛ l.c.cū olim.e.ti. ꝛ Bar.i.l.vbi abſunt.de tut.ꝛ cur. datis ab his vbi hſ ꝙ caplm vacāte ſede hȝ iuriſdictionalia.đ q̄ vide Spe.l ti.de inſtr. edi.l.§. cui⁹ vero aliqua.in v̄. circa legitimos.ꝛ Car. in cle.i.in.§.ij.de hereti. et in.c.ad abolēdā.ne here. lib.vi.dicas tñ ꝙ caplm ſede vacāte nō pōe pſentare ad bñficia quorū pſentatio ptinet ad prelatū in Spe.in ti.ne ſede vacā.et Car.ī cle. ij.l.ij.q.de ꝓcu.et vide not.in.c.i.ne ſede vacā.libr.vi. vbi dī ꝙ capitulū mortuo ꝑlato ſit proſeq ea q̄ ſimul ſunt cepta cū epo ꝛ vide.d.Abb.in c.verū.đ ſo.cōpe. ꝛ Car.in cle.ij.in iiij.q.de ſta.mo.ꝛ in cle.i.l.§.ij.l.ix. q.ne here.vbi dicūt ꝙ caplm ſede vacāte ſuccedit ī his q̄ ptinent ad epm iure cōi.ꝛ vide gl.ī cle.i.đ rep pmut.q̄ dixit qđ caplm ſede vacāte pōt autorari ī pmutatiōib⁹ bñficiorum niſi ambo beneficia vel alterum tantum ſpectet ad collationem epiſcopi.

→ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Seu poſſeſſo-
re. Uide Iaſ. in. l.
imperiū. col. vi. ff.
de iuriſ. om. iudi.
et Alexan. in ↄſi.
xvi. colū. vij. in. v.
volu. Feli. in. c. de
quarta. colū. xiiij.
ſ. eodem.
→ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Infra q̃drien
niū. Uide. d. Iaſ.
i auſ. quas actio-
nes. col. viij. circa
fi. C. de ſacroſanc.
eccle. Cardi. i cle.
ſ. in. viij. q. d reſti.
in integ. late Ale
xan. in cōſil. lxxxi.
incipien. reuocaſ
in dubium. col. ij.
in. v. volu.
c ¶ Cōſului. Adde
eius conſil. xxxij.
vbi idem dicit. et
vide Roſſi. conſi.
clxvi. ⁊ clvij. Ale
xand. conſi. clxvi.
lib. ij.
d ¶ Delictū ꝑlati.
Adde qđ poſui i
apoſtil. ad iſtū in
c. ſi diligenti. nu.
24. in v̄. nocet ec-
cleſie. ſ. de ſo. cō-
pe. ⁊ in. c. impera-
torū. nume. 3. in v̄.
ꝑiudicat eccleſie.
ſ. de iura. calum.
→ Sebaſti. Sapia.
e ¶ Dubiū. Uide
Alex. in cōſil. iiij.
in. ij. vol. ⁊ in ↄſil.
lxxxix. eodē volu.
Deci. in conſilio
xlij. in fi. Roma.
in ↄſi. ccclxix. inci
pien. circa primā
ꝓpoſite q̄onis ar
ticulum. col. vij. ⁊
in cōſi. cxxiij. et in
cōſi. ccccvij. circa
finē. et in conſilio
lviij. in fine Iaſ.
in. §. rurſus. colū.
xvi. inſti. de actio.

iſtis incorporalib⁹ non requiritur quaſi poſſeſſio
a niſi ſciente aduerſario ſeu poſſeſſore.ᵃ vt in. l. ij. de
ſer. ⁊ aqua. no. Innoc. in. c. bone. ij. de poſtu. prela.
et. c. cōquerēte. de offi. ord. ⁊. c. ij. de in integ. reſti. ⁊
in multis alijs locis. et ideo ſi imperator ignorat
non pōt q̄s hec iuriſditionalia pſcribere. vt ipſe-
met Bart. voluit in. l. j. ff. de aqua plu. arcē. et in. l.
ſi publicanus. §. in vectigalib⁹. ff. de publi. qđ te-
ne menti. ex predictis habes ampliatum hoc. c. vt
nō ponat caſum ſpecialē in eccleſia matrice vacā-
7 te. ſed idē eſt in alia dignitate. ¶ † Extra gl. q̄ro
quid ſi prelatus eſt excōicatus nunq̄d tunc cōtra
eccleſiam currat preſcriptio. gl. in. c. prima actio-
ne. xvi. q. j. tenet ꝙ nō. ⁊ idem hic Hoſti. qui ꝑ hāc
literam arguit ꝙ licet eccleſia habeat epiſcopū. ſi
tamē nō eſt talis ꝙ poſſit iura eccleſie repetere. vt
quia eſt excōmunicatus nō currit preſcriptio ec-
cleſie. alleg. c. quia diuerſitatē. de cōceſ. preben. qui
tex. bene facit. ⁊. c. cū inter. ſ. de excep. et hoc eſt ſa
tis rationabile in bonis eccleſie: q2 malitia prela
ti non debet nocere eccleſie. xvi. q. vj. ſi epiſcopum
et parta ſunt nullum habere prelatū ⁊ inutilē ha-
8 bere. vt in. c. ij. de tranſla. prela. ¶ † Sed ego for-
mo q̄onem quid in iurib⁹ et rebus ꝓprijs ipſius
excōicati an currat cōtra eū preſcriptio cum non
deberet reportare cōmodū de malitia ſua. de iud.
intelleximus. ⁊ facit qđ dixi poſt Hoſti. ſ. tit. p̄xi.
c. ſignificauerūt. Sed puto idē dicendū vt preſcri
ptio non currat. Moueor per. d. c. quia diuerſita-
tem. qđ loquiſ de iuribus et preeminētijs ipſius
excōmunicati. ⁊ per rationē gloſ. in regula impu-
tari. de regu. iur. lib. vi. Nam hoc impedimentum
agendi nō oritur immediate ex culpa excōmuni-
cati ſed ex pena excōicationis. et ideo cum ſit im-
peditus a lege nō debet cōtra eū currere preſcri-
ptio. l. j. in fi. C. de anna. except. cū ſimi. ⁊ vide plu-
res conſimiles caſus in quibus nō currit preſcri
ptio per gl. in. d. c. prima actione. ⁊ plures adhuc
no. per doc. in. c. ex tranſmiſſa. ſ. eo. vbi dicā. et ibi
etiam tangitur an in iſtis ⁊ ſimilibus impedimē-
tis non currat preſcriptio: an vero currat ſed deſ
9 reſtitutio. et dic vt ibi diceſ. ¶ † Ulterius quero
an cōtra pſcriptionē detur eccleſie infra quadriē-
b niū ᵇ beneficiū reſtitutionis in integ. Hoſt. primo
ſentit hic ꝙ ſic. dicit enim ꝙ poſt trienniū de quo
hic nō audietur prelatus repetens iure cōi: ſed ꝑ
beneficiū reſtitutionis in integ. forſan ꝙ ſic. remit-
tens ad no. in. c. j. de reſti. in inte. ſed ſtatim ab hoc
dicto recedit dicens per iſtum tex. reprobari opi.
Raſonis q dixerat eccleſiā reſtituendā cōtra pre-
ſcriptionē ſicut pupillus. nā vt dicit ſi id verū eēt
hic tēporalis preſcriptio nō curreret ↄ eccleſiam
ſicut nec cōtra adoleſcentē. C. in qui. cau. in integ.
reſti. nō eſt neceſ. l. ſi. ⁊ ita tranſeūt hic cōiter doc.
ſed ipſemet Hoſtiē. tenuit ↄrium in ſumma. de in
inte. reſti. §. iij. ꝓpe fi. vbi dixit pſcriptionē curre-
re ſʒ ſibi ſubueniſ ꝑ beneficiū reſtōnis. Ego alias
c in hac q̄one cōſuluiᶜ ⁊ varias reperi opi. ⁊ profe-
cto eſt elegans ⁊ ſubtile dubiū: ⁊ primo Ber. gloſ.
multū variat in. c. auditis. de in integ. reſti. nūc in
vnā nunc in ↄriam ſniam declinando. ſed tandem
adheſit opi. Io. ⁊ Uin. qui tenuerūt reſtōnē dene-
gandā. moti q2 iura voluerūt eccleſijs per preſcri
ptionē ꝑiudicari: vt in. c. placuit. xvi. q. iij. et ea. cā
q. iiij. volumus. itē quia ſi conſidereſ reſtō fruſtra
emanaſſent iura de preſcriptione loq̄ntia aduer
ſus eccleſiā. idē tenuit Gof. in ſum. de in inte. reſt.
in. ij. col. dicēs ꝙ nunq̄ inuenit eccleſiā reſtitui in
vſucapione vel pſcriptione: licet q̄dā tēpora ſub-
ducanſ de medio. vt in. c. auditis. ſ. eo. ⁊ hic. ſed in
cōtractu ⁊ pſcriptionib⁹ iudicialib⁹ eccleſia equi
paraſ minori. hanc eandē opi. ſentit gl. in cle. j. de
in inte. reſti. dicēs illā cle. loqui de reſtit. aduerſus
lapſum tēis ⁊ nō aduerſus pſcriptionē ↄ quā nō
datur reſtitutio remittens ad not. in. d. c. auditis.
nihil de nouo inducens. Sed in cōtrariam ſniam
cōueniunt numero plures et ingenij elegātioris.
primo Accur. gl. iuris ciuilis in. d. auſ. q̄s actio-
nes. ⁊ apertius in auſ. de eccle. ti. §. ꝑ tēporalib⁹.
vt dixit hoc cōiter teneri. ſcđo tenuit hic Io. glo.

decreti in. c. placuit. ij. xvi. q. iij. idē tenuit Inno. papa doctor ſubtiliſſi-
mus in. c. j. de in inte. reſti. hanc opi. ſecuti ſunt Pau. de leaza. ⁊ Zenze.
Io. de lig. in. d. cle. vna. de in integ. reſtit. Col. in. c. auditis. ⁊ idē ibi oēs
fere moderni. Hoſt. in. d. §. iij. ſenſerūt Bar. ⁊ Bal. in. d. auſ. quas actio-
nes. licet Cy. aliter ⁊ male ⁊ infideliter recitet ibi opi. canoniſtax. Pro
hac opin. ego cōſului in q̄one facti in quodā legato facto eccleſie fratrū
minorū de Senis ⁊ probaſ hec opi. rōne. Minori currit preſcriptio et
tñ reſtituitur. l. ſi vna. C. ſi aduer. vſu. ⁊. l. fi. C. in quib⁹ cau. re. in inte. non
eſt neceſ. no. glo. in. l. ſicut. C. de pſcrip. xxx. anno. ergo idem dicēdum in
eccleſia que fungitur iure minorū in reſtitutionis materia: vt in. c. j. ⁊. c.
auditis. de in inte. reſti. ⁊ in. c. j. ⁊. ij. eo. ti. li. vi. ⁊ in cle. vna. eo. ti. Nec va-
let ſi dicaſ dicta iura loqui in cōtractibus et pſcriptionib⁹ iudicialib⁹:
quia nō apparet rō ſic reſtringēdi. ſi enim aduerſus cōtractū per quem
ſecuta traditione transferſ dñium datur reſtō. ergo fortius eſt cōceden
da reſtō aduerſus pſcriptionē cū contractus ſit de iure gentiū. l. ex hoc
iure. ff. de iuſti. et iur. et interuenit vtriuſq̄ partis cōſenſus. l. ſicut. C. de
actio. ⁊ obli. et vtrinq̄ naſciſ obligatio. l. labeo. ij. ff. de v̄bo. ſig. preſcri-
ptio autē eſt de iure ciuili ⁊ inuēta ⁊ cauſata citra partiū cōſenſum. Si
ergo per reſtitutionē fortius vinculum diſſolniſ: multofortius minus
forte aut multomagis. C. de epi. ⁊ cle. ⁊. c. cū in cunctis. de elect. itē actus
iudiciales ſunt multū fauorabiles vt teneant ⁊ ſit litiū finis vt in. c. fin.
10 de dolo ⁊ cōtuma. ⁊. l. quidam eſtimauerunt. ff. ſi cer. pe. ¶ † Hinc alibi
d dixit glo. no. delictū prelati ᵈ nocere eccleſie in iudicialib⁹ ſed non in cō
tractu. vt no. in regula delictū perſone. li. vi. ſʒ aduerſus actus iudicia-
les reſtituitur eccleſia etiam aduerſus ſententiā: vt in. d. c. j. de in integ.
reſti. lib. vi. et. c. auditis. ergo multofortius aduerſus preſcriptionē ex-
traiudicialē. Preterea cle. vna. de in integ. reſti. loquitur indiſtincte vt
aduerſus lapſum tēporis reſtituaſ eccleſia: ergo aduerſus pſcriptionē
que cauſaſ ex tēporis curſu. et pars illa profecto verior eſt maxime vbi
preſcriptio ꝓceſſit cōtra ignorantē de iure ſuo: vt erat in illa q̄one circa
11 legatū eccleſie factū. ¶ † Nā vt ſingulariter voluit Bar. in. l. j. §. ſi quis
autē. ff. de iti. actuq̄ priua. etiā maior eſt reſtituēdus propter ignorātiā
aduerſus preſcriptionē. ar. illius. l. Ego adduco ad idē glo. no. que hoc
ſentit in. l. j. C. de pa. pote. ⁊ facit op. tex. in. l. pantonius. ff. de acqr. here.
Non obſtant iura q̄ voluerūt eccleſie ꝑiudicari per preſcriptionē q2 idē
reperiſ in minori: ⁊ tñ conceditſ reſtitutio. idē etiā eſt reperire in ↄctu q̄
obligat: ſed tñ reſcinditſ per reſtōnis beneficiū. nec ſequiſ qđ ꝓpter hoc
iura ſunt fruſtratoria: q2 hoc eſt falſum cū reſtō debeat peti infra q̄driē
niū: quo elapſo alia iuſta cā nō apparēte firma manet pſcriptio vt l. c. j.
⁊. ij. de in inte. reſti. lib. vi. Non ob. ꝙ de hac reſtōne iure nō caueaſ: quia
ſatis eſt ꝙ includaſ ſub verbis generalib⁹ iura eni gñaliter volūt eccle
12 ſie leſe ſuccurri per reſtōnis beneficiū vt in iurib⁹ prealle. ¶ † Sʒ occur
e rit aliud pulchrū dubiū ᵉ circa curſum illius quadriēnij qđ daſ ad pe-
tendū beneficiū reſtōnis. nā cōiter teneſ ꝙ aduerſus illud quadriēniū
non daſ reſtō ne ꝓceſſus ſit infinitus cū veniat ad firmandā pſcriptio-
nē: ⁊ vſ ꝓbari in. d. c. j. ⁊. ij. de in inte. reſt. li. vi. Qñ incipiat currere illud
quadriēniū certe dicendū ꝙ a tpe leſionis vt in dictis iurib⁹: ⁊ ſic poſt
cōpletā pſcriptionē quia tūc eccleſia incipit ledi. Sed dico vnū notabi
le videlicet ꝙ illud tps eſt a principio vtile vnde non currit ignoranti.
hoc vſ probari ꝑ tex. illius. c. j. vbi đi qđ ſi quis negligēter omiſerit ⁊c.
ignorās enim nō negligit: vt probaſ in. c. ij. iuncto. c. quia diuerſitatem.
de ↄceſ. prebē. Ad idē glo. in. c. ꝙ ſit. de elec. li. vi. in ver. diſtulerit. ⁊ inſti.
de act. §. itē mixta. in v̄. diſtulerit. Et hanc opi. ſi. tenuit Ioā. de lig. poſt
Zenze. in. d. cle. vna. in ver. cōtinuum. Pro hoc facit quia quadrienniū
illud ſuccedit loco anni vtilis q olim cōpetebat: vt dicit tex. in. l. ſi. C. de
tempo. in inte. reſti. debet ergo eſſe vtile a principio vt ſic ſapiat naturā
eius in cuius locū ſurrogatur. ar. c. eccleſia. vt lit. pen. preterea ibi in. d.
c. j. đi poſt quadriēniū eccleſiā nō audiendā volentē petere reſtōnem in
integ. niſi aliqua rōnabilis cauſa ſubſit q̄ moueat ſuperiorē ad hoc be-
neficiū ↄcedendū: ſed profecto ignorātia eſt probabilis cā cum inducat
reſtōnem etiam in maiori: vt. ſ. dixi. ⁊ per hec habes hoc. c. vtiliter expe
ditum. Alia que poſſunt tangi ſunt facilia. Abbas.

1 ¶ Religioſi non peccant ius ſuū proſequendo in iudicio licet ſit ho-
neſtum vt ſyndicum conſtituant.
2 Peccatum an incurrat ille qui petendo rem ſuam non poteſt eam ſine
ſcandalo conſequi.
3 Furem licitū eſt occidere pro recuperanda re ſua de iure ciuili: de iure
vero canonico omnia licēt preter cedem.
4 Prelatus quo caſu peccet nō repetendo res, eccleſie vel pauperum ad
hoc vt vitet ſtrepitum iudiciorum.
Negligentia in prelato eſt peccatum mortale.
5 Papa loquens in literis in numero ſingulari reddit illas falſas.
6 Delictum priuati preiudicat eccleſie in omittendo.
7 Preſcribi nō poteſt res vitioſa vitio reali etiā per ſingularem ſucceſ-
ſorem: quia vitium reale ſequitur quēlibet ſucceſſorem.
8 Succeſſor vniuerſalis nō preſcribit etiam ex perſona ſua ſi defunctus
habuit malam fidem etiam ſine violentia de nullo iure.
Heres tenetur exonerare conſcientiam defuncti.
9 Preſcriptio interrūpitur ciuiliter per proteſtationē vel querelam fa-
ctam coram iudice: vel epo: notario: vel honeſtis viris.

Papa

Papa interrumpit preſcriptionē etiā per proteſtationem extraiudicialem ꝛ quare.
Interruptio vel proteſtatio extraiudicialis non interrumpit vſucapionē inchoatam: ſecus ſi non eſt inchoata: vel niſi inchoauerit ſine titulo. 2.
10 Preſcriptio currit.xl.an. ꝫ res debitas incertis perſonis: puta pauperibus: vel pro captiuis rediendis: ꝛ etiam ad alias pias cauſas.
Legatum factū pro aīa dicitur ad pias cauſas.
11 Preſcriptio currit cōtra minorem etiam curatorem habentem litem contra eccleſiam: ex negligētia curatoris vel prelati.

Nihil. Hoc.c. legitur varijs modis in glo. ꝛ extra: vt.ſ. patebit: ſed Joan.and. ſummat duobus modis ſm primas duas lectu. que eliciunt ex glo. fin. ꝛ primo ſic. Taciturnitas prelati non nocet eccleſie donec ſit preſcriptum. ſcdo ſic. In rebus inuaſis non currit preſcriptio. Poſſet ſummari ꝛ aliter. vt.ſ. patebit. ſed iſte due lecture ſunt vere in ſe: ꝛ procedūt ſine ſcrupulo. De alijs vero poſſet dubitari vt dicā in ſequentibus. diuiditur. nam primo repetit ꝙ ſcripſerat olim. ſcdo proteſtať. ibi: ſed illud. ¶ Caſus literalis. Quedā domina patricia occupauerat partē patrimonij beati Petri: papa Grego. ſcripſit ei ꝙ ipſa dimitteret patrimoniū illud: ꝛ ipſa ei ſcripſit qđ parata erat facere rationē: et papa remandauit eidem qđ nihil cū ſcandalo: nihil cū ſtrepitu iudicij volebat de cauſis pauperū diffinire. vltimo cū ipſa non dimitteret bona pauperū reducit eidem dn̄e ad memoriā qualiter olim ſcripſerat ſibi dicens: qđ taciturnitas ꝛ patientia ſua nō faciet preiudicium ſucceſſoribus ſuis in rebus pauperū. Berſi.
¶ Not. primo ar. ꝙ pro ſcādalo euitādo debet qs ius ſuū indiſcuſſum dimittere.[a] et idē videť probare tex. qñ res recuperari ſine formali ſtrepitu. ſ. cōtentioſo iudicio non poteſt vt potius ſit contēnenda ꝙ in iudicio litigandū. Sed Inn. dicit qđ hoc fecit papa ex ſuperabūdanti iuſtitia: nā ꝛ ſi cū formali ſtrepitu hoc faceret non peccaret. Ego ħ fateor aperte quo ad ſtrepitū iudiciorū. ¶ † Nam ꝛ religioſi nō peccant ſi ius ſuū proſequunť in iudicio. lꝫ ſit honeſtū vt cōſtituant ſyndicū: vt leg. ꝛ no. in.c. vno. de ſyndico. ꝛ.c. cū deputati. de iudi. et v. qđ. iij.c. ſi. et probať apertius in omnib⁹ in.c. qđ debetur. xiiij. qđ. i. ¶ † Sed dubito circa tex. de duob⁹. Primo nunquid quis ſine peccato poſſit rem ſuā ſic repetere ſi ſine ſcādalo eam cōſequi nō poteſt ſeu valet. Scdo nūquid prelatus citra papam poſſit licite rem eccleſie vel pauperū nō repetere vt euitet anfractus iudiciorū ſicut videť hic papa feciſſe. ¶ Circa primū hic dicerem ꝙ aut timetur de ſcandalo circa perſonā rem noſtrā detinente ꝛ de iure ciuili nō eſt de tali ſcandalo curandum.[b] ¶ † Nā ſi non poteſt res aliter recuperari licitū eſt etiā occidere inuadentem. vt no. Bar. in l. furem. ff. de ſica. multofortius non eſt curandum de ſcādalo qđ aliunde poteſt ꝯtingere in perſonā illius illiciti detentoris. Et idem vř de iure canonico qñ non timetur cedes. ſed quid valde ſeuū et horribile. arg.c. de occidendis. xxiij. q. v. et in.c. ij. de homi. lib. vi. Si aūt tale qđ graue ꝛ horridū timereť nō conſulerē bono viro vt pro repetitione bonoꝝ tēporaliū tantum ſcādalum ſuſcitaret. ad hoc adduco ho. tex. in.c. ſuſcepimus. de ho. et vide qđ ibi not. et in.c. ij. de no. oper. nun. vbi ho. tex. ad materiā ꝛ vide per Innoc. in.c. ſi vero. el. i. de ſent. excōmu. fortius ergo debet abſtinere pro euitādo aliorum ſcandalo. vt in d.c. ij. dic vt ibi. ¶ † Quo ad ſcdm dicerē ꝙ ſi prelatus veriſimiliť arbitrať qđ ad tp̄s differēdo recupabit rē ſuā ſine litigio non peccat ſuperſedēdo. ar. hic. ꝛ ar. xxiij. q. viij. conuenior. et.c. qñ. xi. q. iij. hinc apoſtolus. Redimentes tēpus qñ dies mali ſunt: ſed vbi prelatus iſta veriſimiliter nō arbitrať puto ipſum peccare. qꝛ de negligētia conuinciť[c] que eſt peccatū mortale in prelato. vt not. gloſ. in.c. ea. de offi. archi. ꝛ facit.c. ſi quis abbas. xviij. q. ij. ꝛ videť pro hac ꝯcluſione tex. in.c. in canonib⁹. xvj. q. i. ꝛ.c. ſit rector. lxiij. diſ.

a ¶ Indiſcuſſum dimittere. Pondera qꝛ tex. hic dicit velle ꝛ ſic voluntarie ꝛ nō ex debito. And. Barb. Sebaſti. Sapia. 1
a ¶ Dimittere. Specialia inducta ad euitādum ſcandalum ponit Feli. hic qb⁹ addō 2 vnū qđ refert idē Fel. in.c. i. colum. vlti. ſ. de reſcrip. aliud quod ponit Jo. an. poſt Egi. in.c. de hoc. ſ. de ſimo. aliud qđ ponit Imol. l.c. omnia. ſ. de peni. ꝛ re b miſ. et d. Abb. in 3 c. dilectus. ſ. de exceſſ. prela. ꝛ aliud ponit Deci. i. l. ſi. colū. ij. in ſi. C. de edi. diui adri. tol. ꝛ multa de ſcādalo euitando ſcribit diuus Tho. ſcda ſcde. q. xliij. arti. i. ꝛ. iiij. ſentē. diſt. xxiiij. arti. vi.
b ¶ Scandalo curandum. Contra 4 iſtud facit dictuꝫ Inno. in.c. olim. de reſtit. ſpol. vbi dicit qđ licitū eſt recuperare rē ſuā vel equiualentem qñ nō poteſt con c ſequi illā in iudicio niſi eſſet ſcandalū. pro quo eſt

facit.c. expedit. xij. q. i. ꝛ.c. error cui non reſiſtitur.
5 lxxxiij. di. ¶ † Ultimo potes notare ibi vobis. et ibi poſt me. ꝙ papa loquiť vni in plurali et de ſe in ſingulari: et hoc fecit Grego. ex magna humilitate. hodie autē ꝓpter ſtylū curie tales licere p̄ſumerētur falſe: vt in.c. ꝙ graue. de cri. falſi. ¶ † Ue
6 nio ad gl. i. ꝛ. ij. ſunt faciles. Ultima colligit ꝙ taciturnitas prelati nō p̄iudicat ſucceſſori cōtra qđ immediate op. de.c. precedēti vbi patet ꝙ ex taciturnitate prelati inducitur preſcriptio. delictum enī prelati in omittēdo p̄iudicat eccleſie: vt no. in regula delictū. lib. vi. ꝛ hoc cōtrariū militat cōtra c tex. iſtū in quo papa dicit ꝙ taciturnitas ſua non nocebit alijs ſucceſſoribus. nam ꝛ contra papam in iurib⁹ romane eccleſie currit preſcriptio: licet requiratur cētenaria. vt. ſ.c. cum nobis. et in auť. quas actiones. C. de ſacroſan. eccle. Sol. metu cōtrarij iſte text. legiť varijs modis. Primo ſm gl. vt intelligať de preſcriptione non cōpleta nā cū ſola cētenaria currat contra eccleſiā romanā non poterat iſte papa tanto tēpore viuere: vt taciturnitas ſua eccleſie p̄iudicaret. ar. l. ſi. C. de ſac. ſanc. eccle. hec lec. eſt in ſe vera: ſꝫ nō cōgruit litere que in plurali dicit ꝙ non nocebit pontificibus futuris ꝛc. etiā ſi potuiſſet cōpleri in vita ſucceſſoris. Preterea hec lec. nullam cōtinet dubitationem. nam ſola taciturnitas etiam in rebus priuatorū nō nocet ante preſcriptionē completā: quia quis d nō preſumiť[d] cōſentire: vt. l. filiusfa. ꝙ. inuitus. ff. de procu. ꝛ. l. qui vas. ꝙ. vetare. ff. de fur. ꝛ. ſ. eo. per
7 totū. ¶ † Scdo legiť in gl. vt intelligať in rebus inuaſis quas iſta patricia violenter inuaſerat in quibus non currit preſcriptio allega. xvi. qđ. iij. lꝫ in regulis. Hec lec. eſt etiā in ſe vera: ſed ad ipſius intellectū aduerte. nam reſpectu occupātis nulla d eſt ſpecialitas ſaltē in iure canonico in violento: quia mala fides impedit preſcriptionē. ſ. eo. vigilanti. ꝛ.c. ſi. ſed reſpectu aliorū ſucceſſorū etiā ſingulariū violētia afficit rem inuaſam: vt ꝙtūcūꝙ habeat bonā fidem nō poſſit preſcribere propter vnū vitium reale: qđ ſequiť quēlibet poſſeſſorē: vt l. vitia. C. de acq. poſſ. ꝛ expreſſius inſti. de vſucap. ꝙ. furtiue. cū ſequē. ſed ille tex. loquitur de preſcriptione longi tēporis vel. x. vel. xx. annorū cum titulo que cōtra priuatū currit. ſecus in p̄ſcriptione longiſſimi tēporis: vt. xxx. vel. xl. ann. nā illa p̄cedit etiā in rebus inuaſis ſi ſucceſſor ſingularis fuit bone fidei ſucceſſor ꝛ a ſe vult incipere p̄ſcriptionē: vt no. gl. in. d. ꝙ. furtiue. pro hoc. l. ſicut. ꝛ. l.
8 omnes. C. de preſcrip. xxx. annorū. ¶ † Succeſſor vero vniuerſalis nō preſcribit de iure ciuili ſi defunctus habuit malā fidem etiā ſine violētia. vt. l. cum heres. ff. de diuer. ꝛ tēpo. preſcrip. qꝛ cenſetur eadē perſona cū defuncto: vt in auť. de iureiuran. a moriē. preſti. ſed de equitate canonica dicit Dy. in regula poſſeſſor. li. vi. ꝙ pōt preſcribere ex quo eſt bone fidei poſſeſſor et inchoata pſona ſua preſcriptionē per ea que leg. et no. ſ. eo. de quarta. ꝛ.c. cura. de iurepat. Licet poſſet iudicio meo dici qđ illa iura loquūtur in ſucceſſore qui nō cauſat ius ſuū a defuncto ſed a ſuperiore qui inueſtiuit eum de beneficio. hic enim nō cenſetur eadem perſona cum defuncto merito mala fides predeceſſoris nō nocet ſucceſſori. ſecus autē videtur in herede qui cauſat ius ſuū a defuncto ꝛ cenſetur eadem perſona cū defuncto ꝛ cū hoc ſit expreſſum de iure ciuili: vt. d. l. cū heres. nec habeamus cōtrariū de iure canonico ſtādū eſt iuri ciuili: vt in.c. i. de oper. no. nun. maxime quia heres tenetur exonerare animā defuncti qui fuit in mala fide: vt in.c. fin. de ſepul. et in.c. literis. de rap. ꝛ.c. a nobis. ij. de ſenten. excō. Et ad hoc forte non aduertit Dy. et per hec habes declaratā hanc ſcdam lectu. que minus ge
9 neraliter ponitur hic per glo. ꝛ doct. ¶ † Tertiū intellectū ſentit hic gloſ. prope finem. ꝙ per hanc proteſtationem quā facit hic papa fuit p̄ſcriptio patricie interrupta: nō tamē firmat pedes ſed videtur recedere ab ea in eo quod dicit ꝙ papa nō ſeruauit id qđ habetur in. l. ij. C. de anna. except. et. xvj. qđ. iij. ꝙ. poteſt. ibi enim dicitur qđ qui vult

glo. in.c. ius militare. i. diſ. ad. l. furem. rn̄de quia loquiť qñ ſine periculo ſuo non poterat illud facere vel dic qđ loquitur i fure nocturno: et ſic loquitur in caſu ſpeciali. Andr. Barb.
c ¶ Conuincitur. Iſtud eſt contra iſtū text. dū dicit velle. nā ſi ita eēt papa daret materiam peccandi qđ eſſe nō debet ꝛ vt euitetur negligentia. dico ꝙ dꝫ proteſtari ꝙ ꝓpter ſcandalū nō proſequitur rē eccleſie. Et ad iura in contrariū allegata. reſponde ꝙ limitātur propter ſcandalum euitādum: ꝛ reſtringūtur ſm diſtinctionem. gloſſ. in.c. ſi quis ſcandalizauerit. de regu. iu. Andr. Barba.
d ¶ Nō preſumiť. Tu pōdera quia imo nocet: qꝛ incepta cū prelato cōtinuantur in ſucceſſorē per id qđ habetur in. l. emilius. ff. de minori. l. cum fundus. ff. de fun. do. Andr. Barba.

preſcriptionē interrumpere debet adire iudicē et querelā exponere: ⁊ ſi nō poteſt illū habere adeat ep̄m et in ipſius defectu proteſtetur coram notario: et ſi nō eſt tabellionis vſus proteſtetur coram viris idoneis: alias autem non fit ciuiliter interruptio. Inno. vero ponit hic iſtas tres lec. ⁊ vltimā etiā approbat dicens ſpeciale in principe vt vnus princeps cōtra aliū p tales proteſtationes interrumpat p̄ſcriptionē cum non ſit alius coram quo ꝯueniat. arg. illius. l. ij. ⁊ qđ no. ſ. c. proxi. ⁊ ſic etiā tranſit Io. and. ⁊ approbant eā cōiter doc. ſequentes: ⁊ eſt ꝑfecto lec. notabilis ⁊ veriſſima in ſe habito reſpectu non ad verba ſed ad mentē illius. l. ij. non enim decet vt papa adeat epiſcopū loci cū ipſe ſit eo maior: ſed nō puto in alijs inferioribus ꝓcedere:ᵃ q: ſi poſſeſſor nō poteſt de facili cōueniri debet actor adire loci ep̄m qui eſt iudex in defectū preſidis prouincie. in auť. vt diffe. iudi. col. ix. nā iſte denūtiationesᵇ extraiudiciales nō conſtituūt quem in mala fideᶜ regulariter poſt vſucapionē incohoatā: vt leg. ⁊ no. in. l. pe. ff. p empt. no. Bar. l. naturaliter. ff. de vſuca. ⁊ Archi. in. §. pōt. xvi. q. iij. ⁊ glo. xxiij. q. iiij. ꝗ magnū. ſecus ſi fiat in prin. acquiſitionis. alleg. l. ſi fundus. C. de rei vendi. ⁊ no. in iuribus preallega. Et ſic debet intelligi glo. ſ. eo. ſi diligenti. puto tamen ꝙ in principibus ſuperiorem nō recognoſcentibus ſaltē de facto poterit dicta lec. Inno. obſeruari. Hec tamen lec. iudicio meo nō ꝯgruit iſti litere q̄ aperte preſupponit hanc patriciā potuiſſe in iudicio conueniri vt patet in text. ibi: nihil cū forali ſtrepitu ⁊c. Itē ſaltē erat ſub papa ſi nō recognoſcebat aliū ſuperiorē: vt dixi. ſ. c. proxi. no. Inno. in. c. licet ex ſuſcepto. de foro cōpe. qui poterit eſſe iudex ſuper rebus eccleſie vel pauperū. ij. q. vij. ſi quis erga. et no. ſ. de iudi. cū veniſſent. cū ergo remedium eſſet promptū non debet contra regulas iuris denuntiatio extraiudicialis interrūpere preſcriptionē

10 ſeu conſtituere quem in mala fide. ¶ † Quartam lectu. ponit hic do. Anto. ⁊ eſt not. intellectus ſm̄ eum vt intelligat̃ hec decre. in debitis vel reb⁹ legatis vel alias debitis pauperib⁹ incertis vt illis ex taciturnitate prelati vel executorū nō declarātiū ſeu procedentiū non preiudicet̃ ex quo legatū vel debitū non determinatur ad certū locū: quia pauperib⁹ non pōt imputari quare non agunt ex quo nō ſunt certi nec certificati. ad qđ inducit. l. j. C. de anna. except. et ſic dicit alias dixiſſe in q̄ōne facti quicquid dixerit Fede. ſuo conſi. cj. vbi dicit ꝙ ep̄o in vēditione rerū p incertis dat̃ ꝯditio ex. l. nulli. C. de epi. ⁊ cle. que ſpatio. xxx. ann. tollitur. C. de p̄ſcrip. xxx. an. l. ſicut. Nec ob. ſm̄ eū ꝙ eccleſie nō currat p̄ſcriptio niſi p̄ſcriptiones. xl. ann. vt ſ. eo. de quarta. q: in caſu predicto nō currūt eccleſijs vel reb⁹ eccleſiaſticis ſeu l debitis eccleſijs. nā hoc caſu nō cōpetūt actiōes ep̄o vt ep̄o: ſꝫ vt adminiſtratori ⁊ iconomo bonorū pauperū: vt. l. nulli. ⁊. l. ſi qs. C. de epi. ⁊ cle. ſm̄ Fede. ſed hec nō placēt do. Ant. vt ꝑdixi q: ſm̄ eū ex quo⁹ pauperes ſunt incerti negligētia epi vt executoris nō dꝫ nocere illis agere nō valētibus ſicut nec negligētia pr̄is adminiſtratoris nocet filio: vt. l. j. in fi. C. de anna. excep. Hec lec. d. Ant. ſi vera foret eſſet notabilis et ſingularis: ſed minime eā verā puto quinimo ꝯ eā dico eſſe caſum in. l. ſi. C. de ſa. ſan. eccl. vbi p̄ſcribitur ꝯ legatū factū p redimēdis captiuis: lꝫ captiui non eſſent expꝛ̃ſſi nec agere poſſent. et idē qñ legatū ſit pauperib⁹. ⁊ ibi not. in gl. in ṽ. captiuorū. ⁊ hoc q: vtroq̧ caſu cōpetit ep̄o vendicatio: vt dicit ibi gl. ⁊ ꝓbat̃ in. l. nulli. ⁊. l. ſi quis ad declinādam. C. de epi. ⁊ cle. et hoc qñ teſtator de executore ſibi nō ꝓuidit: vt in preallег. iurib⁹. alias executor vēdicat. Ad idē alle. tex. no. in auť. de eccle. ti. §. p tēporalib⁹. col. ix. vbi generalr̃ dꝛ qđ in exactione legatorum ⁊ hereditatū que ad pias cauſas relinquuntur habet locū dūtaxat preſcriptio. xl. anno. Certūq̧ eſt ꝙ id qđ relinquit̃ p̄ꝑis qualitercūq̧ dr̃ relictū ad pias cauſas: vt in. l. ſi quis titio. ff. de lega. ij. ⁊ ibi p Bar. ⁊ gl. Nec ob. ratio. d. Anto. qđ paupes ſunt incerti et ſic agere nō pñt. ¶ † Cape inſtantiā minor non poteſt eſſe in iudicio ſine curato. inſti. de cura. in princ. ⁊ tñ contra eum currit p̄ſcriptio ex negligentia vel defectu curatoris: vt in. l. ſicut. C. de preſcrip. xxx. an. facit. l. ſi. in fi. C. in qui. cau. in inte. reſt. nō eſt neceſ. Itē eccleſia tanq̄ corpus inanimatū agere nō poteſt. et tñ ex negligentia rectoris currit cōtra eā preſcriptio. ita dicendū eſt in ꝓpoſito licet paupes incerti non pñt agere: q: tñ habent adminiſtratorē legitimum. ſ. ep̄m ex eius negligētia currit preſcriptio.ᵈ vt in d. l. ſi. Nō ob. l. j. C. de anna. excep. quā pro ſe alleg. do. Ant. q: pater ibi poſſidet bona filij vt nō adminiſtrator filij ſed per vſumfructū quē habet in illis bonis vt ibi pꝫ. ⁊ ideo cū fili⁹ nō valeat agere illo tp̄e ſibi non currit p̄ſcriptio: ſicut in ſimili videmus in reb⁹ dotalib⁹ pro quib⁹ cōſtante matrimonio vxor agere non pōt. vt. l. doce ancillam. C. de rei vēd. ⁊ hoc q: maritus eſt quaſi dn̄s poſſidēs illa bona nō vt adminiſtrator vxoris ſed iure ſuo. ideo nō currit cōtra vxorē preſcriptio cōſtante matrimonio vt. l. in rebus. C. de iure do. etiam dico ꝙ cōtra dictū Fede. de quo etiā valde admiror in eo ꝙ dicit ꝙ in iſtis legatis incertis ſeu factis pauperibus currit cōtra ep̄m p̄ſcriptio. xxx. an. eſt de directo caſus rotūdus in. d. §. pro tēporalibus. vbi dicit̃ ꝙ in legatis ad pias cauſas nō currit minor preſcriptio quadragenaria. ad idem optime facit. l. ſi. C. de ſa. ſan. eccle. ibi enim exparant̃ legatū factū eccleſijs ⁊ pro redēptione captiuorūᵉ ſeu pauperibus quo ad p̄ſcriptionē inducendā. nā in vtroq̧ caſu illo tēpore ſtatuebat̃ terminus centū annorū. ex quo euidenter colligit̃ ꝙ hec actio nō regulatur ſm̄ alias actiōes. ⁊ in hoc fuit deceptus Feder. quia voluit iudicare in iſtis ſicut in alijs actionibus nō priuilegiatis ⁊ nimirū hec actio competēs pro legatis factis ad pias cauſas eſt priuilegiata. nā iura non minus fauent pauperibus q̄ eccleſijs: vt. d. l. ſi. nā et bona eccleſiarū dicunt̃ pauperū: vt in. c. ſi. xvi. q. j. et hoc ſm̄ intellectū gl. ⁊ propter pauperes alendos iubent̃ bona eccleſijs iam acquiſita vendi vt in. c. aurū bꝫ eccleſia. xij. q. ij. Et ꝓpter pauperes alendos principaliter fuerunt bona eccleſijs collata reſeruata q̄ olim in primitiua eccleſia diſtrahebātur: vt. l. c. vidētes. xij. q. j. ⁊ ex predicto. §. pro tēporalibus. et xvi. qđ. iiij. c. ſi. dico ꝙ hodie etiā in legatis factis eccleſijs currit p̄ſcriptio. xl. an. nec expectatur lapſus centū annorū. ⁊ ſic. l. ſi. C. de ſa. ſan. eccle. etiā in legatis eſt correcta licet gl. ibi videat̃ dubitare per auť. quas actiones. eo. tit. ⁊ ꝑdicta bene notabis. tene ergo alterā ex trib⁹ primis lect. nā papa iudicio meo nil noui voluit hic inducere: ſed fecit hanc denūtiationem ad cōfuſionem illius patritie ne crederet ꝙ taciturnitas pape ſibi prodeſſet in acquiſitione dominij: et ſic induceretur ad illa bona inuaſa vel occupata retinēda. Et qđ hoc ſit verū probo p tex. ibi: illud vos ſcire credimus ⁊c. que verba innuunt clariſſime ꝙ hec denuntiatio nil noui inducit ſed declarat ius antiquū. Et pro tertio intellectu quē firmat Innoc. vide in ſimili ho. tex. ⁊ qđ ibi not. Bart. in. l. de pupillo. §. ſi quis

12 ipſi pretori. ff. de noui ope. nun. † Vel dic ponēdo quintā lec. qđ in reb⁹ pauperū ſeu eccleſie ſola denūtiatio etiā poſt acquiſitionem conſtituit quem in mala fide: ⁊ ideo tex. hic nō ſine miniſterio dicit in rebus pauperum ⁊c. et eſt notabilis ⁊ ſingularis intellectus et multū ꝓbabilis. video enī ꝙ in petitiōe hereditatis eſt ſpecialis ſm̄ doc. in. c. grauis. ſ. de reſtit. ſpol. ⁊. ſ. c. proxi. vt is qui audit ſibi litē mouendā cōſtituat̃ in mala fide. et ꝓbat̃ in. l. item veniūt. ff. de peti. here. §. petitā. cū ſequē. fortius in rebus pauperū vel eccleſie talis denuntiatio debet nocere vt hic. nā credendū eſt huic denūtiationi vel ſaltē facit hominē vacillare cum non faciat pro priuato cōmodo: ſeu publico vel poſſumus dicere tenēdo intellectū quē tꝫ. d. Ant. in. c. grauis ꝑalle. ad. d. l. itē veniūt. vbi dicit illā procedere regulariter q̄ñcūq̧ quis poſſidet ſine titulo vt tunc denūtiatio conſtituat quē in mala fide: qđ eſt bñ notādū. ita dicamus in propoſito ꝙ cū iſta patritia

a ¶ Procedere. q: iſta erat res eccleſiaſtica et poterat conueniri laicus corā eccleſiaſtico. vt in. c. cum ſit. de foro compe. ideo potuit iſta proteſtatio fieri per iudicē cauſe. dꝫ conueniri q: poteſt eſſe iudex i cauſa eccleſie: vt no. ſ. c. ex parte. de verb. ſignifi. iſtud militat in inferiori eccleſiaſtico per dictū cap. ex parte. And. Barba.

Sebaſti. Sapia.

b ¶ Denuntiationes. Quomō hoc ꝓcedat declarat Imo. in repe. c. ſi. col. v. verſi. qualr̃ aūt probari poterit. et col. ix. in fi. ſ. eod. ⁊ Corne. in ꝯſil. l. incipiēte. in cauſa vertēte. col. vlti. in. ij. volumi. Alexan. in conſil. lxxxix. inci. excellētiſſimi iuriſconſulti. in. v. vol.

c ¶ Mala fide. tu pondera etiā q: nō fuit opus iſta ꝓteſtatione vt dicunt̃ q̄ ad illā. ⁊ quia erat in mala fide non erat opus ꝓteſtatione. idē quo ad ſucceſſorē niſi dicamus ꝙ hic eſt caſus quo ꝺ iure canonico mala fides predeceſſoris nō tranſit in ſucceſſorem. Andre. Barba.

Anto. Fran.

¶ An mala fides predeceſſoris noceat ſucceſſori. dicas ꝙ nocet vniuerſali ſucceſſori vt non preſcribat ſm̄ Bart. in. l. neratius. ff. de peti. here. ⁊ in. l. fin. C. cōmu. de vſuca. ⁊ vide Pan. de ca. in cōſil. xlviij. ⁊ in conſil. cexlviij. ⁊ p Alex. i ꝯſ. lxxxix. in. ij. parte. ⁊ i ꝯſi. lxxx. in. iiij. pte. et xcix. ⁊ plenius in l. pomponius. in §. j. ff. de acq. poſſ. vbi dicit hoc eſſe verū in mala fide vera non autem p̄ſumpta cauſata

11 ab errore iuris ꝑ gl. not. in. l. tutor. ff. de admin. tuto. nunquid autem noceat ſingulari ſucceſſori. vide Bal. in. l. ancille. C. de fur. ⁊ p Alexan. in conſil. iiij. l. ij. parte. ⁊ p eundem in. l. ex diuerſo. de rei ven. ⁊ an mala fides preceſſoris noceat ſucceſſori in beneficio habenti bonā fidem. vide Abb. in. c. iter. de iurepatro. ⁊ per Dy. in reg. iur. lib. vi.

d ¶ Currit preſcriptio. Pōdera gl. in. l. j. C. ꝺ ann. except. q̄ dicit ꝙ nō currit preſcriptio in eo qđ conſiſtit in voluntate alterius. And. barb.

Sebaſti. Sapia.

e ¶ Pro redemptione captiuorū. Ꝺ pauperes et miſerabiles pſone quo ad preſcriptionē gaudeant priuilegio eccleſie tenet. do. Iaſ. poſt Bald. in auť. quas actiōes. circa principiū. C. ꝺ ſacroſan. eccl. ⁊ in §. ex maleficijs. colū. ɡj. inſtitu. de actio.

patricia poſſideret ſine titulo merito hec denũtiatio preſer-
tim iterata habuerit interrumpere preſcriptionẽ etiã bona
fide incohoatam:maxime cũ ſit per ſuperiorẽ vt hic. et hoc eſt
iuris antiqui.ideo nihil de nouo hec decre. inducit cũ ratio
eſſet antiqua.⁊ ideo dixit illa verba ſcire vos credimus ⁊c. et
hec multum notabis. Abbas.

1 ¶ Eccleſia preſcribit rem priuati per ſpatiũ.xxx. anno.cũ
bona fide ⁊ ſine titulo:cũ titulo vero per ſpatium.x.anno.ſ.
2 Quiete poſſidere quis dicitur qñ non ſtimulatur in iudicio:
ſincere vero quando habet bonam fidem.
3 Bona fides in dubio preſumitur.
4 Mala fides ex quibus coniecturis probetur.
6 Res clericorum preſcribuntur ſicut res priuatorum.

1 Sanctorum. ¶ † Hoc.c.habet principaliter duos intellect⁹. Primus in preſcriptione eccleſie actiue. Scd̃s in paſſiue:ſm primũ hoc intẽdit. Per quietã ⁊ ſinceram poſſeſſionẽ.xxx.anno.pſcribit eccleſia rẽ priuati.ſm aliũ h.d. Eccleſia cõtra eccleſiã preſcribit ſpatio.xxx.ann.⁊ hodie nõ procedit per.c.ſ.pxi.ideo tene primũ. ¶ Caſus literalis. Olim habebat locũ preſcriptio.xxx.an.in rebus eccleſie ho-
2 die nõ:vnde tene qd̃ hic dicit̃.Ber. ¶ † No.i.ibi quiete ⁊ ſincere iuncta gl. Pro intellectu horũ verborũ.quiete enim poſſidet qui non ſtimulat̃ in iudicio. ſincere vero qui habet bonã fidẽ ex quibus bene notabis ꝙ qui patitur cõtrouerſiam nõ dicitur illã rem quiete poſſidere licet cõtrouerſia ſit iudicialis:quod facit ad intellectũ iurium exigentiũ quietã poſſeſſionẽ.et ad not.in.c.cõmiſſa.de elec.li.vi. ¶ No.ſcd̃o ibi:abſq̃ ſynodali proclamatione ꝙ olim cauſe referebantur in ſynodum.vi.q.iij.c.i.⁊.ij.de iudi.c.i. ¶ Oppo.primo.⁊ videtur qd̃ ſynodalis pclamatio ⁊ iudicialis non ſufficiũt ad pſcriptio-
a nem interrumpendã:ſed requirit̃ litis cõteſtatio:ᵃ vt.l.pe.C. ne de ſta.defun.xvi.q.iij.ſ.poteſt. Solu.dicit glo.ij.hunc tex. procedere quando non poterat actor litẽ cõteſtari.ſed tu dic vt dictũ fuit.ſ.c.proxi.⁊ plenius notabitur.ſ.eo.illud.vbi dicam qualiter pſcriptio interrũpitur naturaliter et ciuiliter.
3 de quo per Bar.in.l.naturaliter.ff.de vſucap. ¶ † Quero qr tex.exigit hic qd̃ ſincere.id eſt bona fide quis poſſederit quõ conſtabit qd̃ bona fide. Solu.dicit gl.finalis poſt princi.ꝙ in dubio preſumit̃ bona fides.⁊ hoc no.⁊ idem notat gloſ.in.c.ſi
4 diligẽti.ſ.eo.⁊ ibi plene de hoc dicetur. ¶ † Qualiter autem probat̃ mala fides no.Bar.in.l.celſus.ff.de vſucap.dicã in.d. c.ſi diligenti.probatur enim per cõfeſſionẽ propriã poſſidentis:vt in.c.ij.de confeſ.⁊.c.per inquiſitionẽ.de elec. Itẽ per famam que erat in vicinia.ar.c.quoſdã.⁊ in.c.quãto.de preſum. vel denuntiationẽ factam tẽpore cõtractus.l.cum fundus.C. de reiven.ſ.c.proxi.⁊ in.c.i.⁊ p ſimiles coniecturas.ar.in.c.ſi. de renũ.lib.vi.⁊.l.dolũ.C.de dolo. Vltimo op.de.c.pxi.vbi dr ꝙ contra eccleſiam ſola quadragenaria currit preſcriptio:vt in auẽ.quas actiones.C.de ſacroſanc.eccle. Sol.hoc.c.dupliciter ſeu duobus modis legit̃ vt predixi. Primo in gl. quod procedit de iure antiquo:ſecus de iure hoderno:vt in cõtrario.⁊ hec lec.procedit intelligẽdo tex.vt loquat̃ de pſcriptione contra eccleſiã. Scd̃o principaliter intelligatur de preſcriptione eccleſie cõtra priuatũ ſm Hoſt.Pet.⁊ Abb. ſed dicit Jo.and.falſum:⁊ remittit ad no.ſ.c.illud.⁊ idem tenet in regula qui ad agendũ.de reg.iur.lib.vi.in mercu. Et reprobare videt̃ ea rõne quia preſcriptio.xxx.an.procedit ſm ius ciuile cum mala fide quã pſcriptionẽ canones nullo modo admittunt.ſ.e.c.ſi. Sed profecto hec ratio videt̃ mihi ſatis debilis. nã ſine titulo et bona fide res priuatorũ pſcribit̃ ſpacio.xxx. an.etiam de iure ciuili:vt.l.ſi quis emptionis.C.de preſcrip. xxx.ann.⁊.xvi.q.iij.ſ.poteſt.⁊ iſte text.expreſſe exegit bonam fidem p verbũ ſincere vt pdixi.et ſic approbat illã pſcriptio-
5 nem quatenus eſt cum bona fide ⁊ ſine interruptione. ¶ † Et ideo dico tenendo principaliter hunc ſcd̃m intellectũ qd̃ etiã hodie iſte tex.pcedere poteſt quãdo eccleſia preſcribit cõtra priuatum bona fide ⁊ ſine titulo.⁊ ſic poteſt ſaluari gloſ.ſ.eo. illud. Sed ſi eccleſia haberet titulũ tunc pſcriberet rẽ priuati ſicut priuatus ꝫ priuatũ.ſ.x.annis inter pſentes:⁊.xx. inter abſentes:vt.l.ſi.C.de pſcri.lon.tẽpo.not. Jo.an.in regula qui ad agẽdũ.li.vi.in mercur.⁊ no.in auẽ.quas actiones.C.de ſacroſan.eccle.nã quadragenaria requirit̃ ſolũ quãdo pſcribit̃ contra eccleſiã vel ad pias cauſas:vt dixi.ſ.c.proxi.non autẽ quãdo eccleſia preſcribit cõtra priuatũ:vt no.in locis pallegat.
6 qd̃ eſt notandũ ⁊ vide qd̃ dicã.ſ.c.proxi. ¶ † Tertio principa-
b liter poteſt intelligi qñ preſcribũtur patrimonia clericoꝝ:ᵇ ⁊ ita vr̃ intelligere gl.allegãdo hoc.c.xvi.q.iij.poſſeſſiones.⁊ intellige qñ pſcribit̃ ſine titulo alias ſufficeret tpũs.x.vel.xx. ann.ſicut diſponit̃ in rebus priuatorũ:vt no.in.d.regula qui ad agendum.⁊ dicam latius.ſ.c.proxi. Et notabis ſingulariter glo.in.d.c.poſſeſſiones. Abbas.

1 ¶ Canonica portio que debet̃ ep̃is de decimis et mortuarijs preſcribitur ſpatio.xl.annorũ ſi interim cathedralis eccleſia non vacauerit.3.
2 Decime non debentur ep̃o:ſed decimarũ quarta:decime vero debentur eccleſie parochiali.
4 Quarta portio decimarũ vel funeraliũ debita ep̃o poteſt per ipſum in alium trãſferri ⁊ ſic alienari ⁊ alteri concedi an autem requiratur conſenſus capituli.vide in nu.11.
5 Preſcriptio contra bona epiſcopi:vt epiſcopi nõ currit minor quadragenaria:idem contra bona capituli debita canonicis vt canonicis.
6 Preſcriptio non currit ſede vacante etiam circa bona communia prelato ⁊ capitulo.
Redditus eccleſie ſunt cõmunes epiſcopo ⁊ capitulo.
7 Preſcriptio contra bona eccleſie vel legata pia vel alia loca pia non currit minor quadragenaria.
8 Preſcriptio non currit iacente hereditate.
9 Mala fides predeceſſoris in beneficio nõ nocet ſucceſſori ha- a benti bonam fidem.
10 Titulus putatiuus ex quibus cauſis cauſetur.
Fama preſtat iuſtam cauſam credendi.
12 Error iuris impedit preſcriptionẽ:ſed non error facti.
Preſcribere an poſſit emens res eccleſie vel a ſolo prelato: vel ſine ſolennitatibus requiſitis.
13 In preſcriptione ſeruitutum diſcontinuam cauſam habentium duplicatur tempus in alijs preſcriptionibus determinatum.⁊ an in hoc ſit differentia inter ius canonicũ et ciuile. vide in nu.14.
Jus decimandi an habeat cauſam continuam.21.
15 Preſcriptio circa bona patrimonialia clericorũ non eſt minor quadragenaria.
16 In preſcriptionibus fere nulla differentia eſt inter ius canonicum ⁊ ciuile.14.
17 Vſucapio mobilium an ſit triennalis contra eccleſiam ſicut contra priuatum:vide remiſſiue.
18 Preſcriptio ꝫ iura eccleſie habentia cauſam diſcontinuam currit non duplicato tempore:prout contra priuatum.
19 Preſcriptio contra laicum habentem rem communem cum eccleſia eſt quadragenaria niſi eſſet dare caſum ꝙ ius eccleſie remaneret illeſum.
20 Preſcriptio incohoata ꝫ priuatam cui ſuccedit eccleſia non finitur tanꝗ contra priuatum ſed contra eccleſiam.
Preſcriptio incohoata contra aliquem:dormit ſi eidem ſuccedat pupillus. b
21 Seruitutes habentes cauſam continuam vel perpetuã:preſcribuntur prout res immobiles:licet in huiuſmodi ſeruitutibus non requiratur titulus:ſed ſcientia ⁊ patientia illius contra quem preſcribitur.24.
22 Patientia illius contra quem preſcribitur per quem debet probari.
23 Preſcriptio ſeruitutũ habentiũ cauſam diſcontinuã requirit tempus de cuius initio non extet memoria.
25 Titulus regulariter nõ requiritur in preſcriptione iurium: ſed in preſcriptione immobilium ſic licet aliquo caſu a pari procedant.
26 In preſcriptione iurium quãdo.ſ.preſcriptio eſt contra ius commune requiritur titulus.
27 Preſcribens vſumfructum debet habere titulum:alˢ non preſcriberet.
28 In preſcriptione iurium reſpicientium ⁊ obligantiũ ipſam perſonam requiritur titulus.
29 In preſcriptione iuriũ requirit̃ neceſſario ſcientia ⁊ patientia illius cõtra quẽ preſcribitur:ſecus in preſcriptione aliarum rerum que vere poſſidentur.
30 Preſentes in materia preſcriptionũ dicũtur illi qui ſunt in eadem ciuitate ibi domicilium habentes.
Ciuitas quelibet hodie habet vim vnius prouincie:⁊ habetur pro vna prouincia.
31 Seruitutes habentes cauſam continuam vel diſcontinuam quanto perdantur:ſiue ruſtice ſiue vrbane.

1 De quarta. ¶ † Quarta decimarũ ⁊ funeraliũ preſcribit̃ cõtra epiſcopũ ſi.xl.an.ſpatio nõ ſoluatur ⁊ cathedralis eccleſia interim non vacauit. Primo ponit dictum. Secundo caſum exceptum:ibi niſi. Tertio ius antiquum reprobat.ibi:nam romana. ¶ Caſus literalis. Quidam clericus preſcripſerat quartam decimarum ⁊ oblationum defunctorum que ad ep̃m pertinebãt:querebatur an poſſit ſe tueri

a Sebaſti. Sapia. ¶ Litis cõteſtatio. Nunquid ad interrũpendã pſcriptionẽ ſemp requirat̃ litis cõteſtatio. late ponit Feli.i.c.illud. col.ij.ſ.eo.et Jaſ. in.l.ſi.in prin.col. ij.et.iij.ff.de eo p quem factũ erit. Jo.fran.Bald.in tracta.pſcriptio. in tertia pte ſexte principalis.colũ. x.verſi.ſecũda cõcluſio.

b ¶ Patrimonia clericoꝝ. Cum tñ ꝯtrariũ ſoleat dici per text.iuncta glo.in.c.ſi.de vi.⁊ hone.cle.⁊ p glo. in.c.ex literis.de pigno.⁊.c.ſꝗ.de cenſi.li.vi.⁊ in cle. pſenti.de cẽſi.⁊.c. ſimiliter.xvi.q.i. de quo plene per d.Ant.in.c.ſi dilligenti.ſ.co.in ſi.et ibi tꝫ qd̃ res matrimoniales clericorũ preſcribuntur minori ſpatio.xl. ann.qd̃ etiã tenet Jmo.l repet.c.ſi. de pſcrip.in pe.et vlti.colum.

a ℭ Cõſului. adde cunctẽ cõſil. xxvi. Cal. ↄſ. ij. ſ̃ eo. ti. Ro. cõſil. ccclxxi. Lapũ. alleg. xxx.
b ℭ Uſucapi. an ãt res ꝓhibita alienari per teſtatorẽ extra familiã poſſit lõgo tpe ꝑſcribi. Alex. tz ꝙ ſic. l ↄſ. lix. v. vi. ꝑſuponit in. iij. vol. ⁊ ſic vĩ ꝙ ꝑſcribere ſt ſit alienare. Cogita. Aẽt. de ſal.
✠ Sebaſti. Sapia.
c ℭ Cõtra eccleſiã. vide abb. l. c. accedẽtib⁹. l. ij. no. ſ. õ ꝑm. ⁊ l. c. i. col. pe. ſ. õ reſti. l lte. Alex. ã. l ↄ. cxx. lei. ſup eo ꝙ q̃rit. col. i. in ſ. vol. ⁊ in cõſil. ix. lci. viſo dicto the inate. col. i. ⁊ colũ. iiij. l ij. dubio. ⁊ l ↄſi. ccix. lci. ſtatutis accurate ꝯſpectis in pꝛin. ⁊ col. ij. in. ij. volu.
✠ Sebaſti. Sapia.
d ℭ Uer⁹ titulus. Uide Alex. l ↄſi. cxxvij. col. ij. l. iiij. volu. Feli. in. c. cũ cõtingat. col. ij. ſ. de reſcr. ⁊ l. c. ſi diligẽti. col. iij. ſ. de foro compe.
e ℭ Utrũ ius pcipiẽdi decimas dicat h̃re cãm cõtinuã vl' diſcõtinuã et an poſſit ꝑſcribi ⁊ q̃to tpe. ⁊ õ ſ̃ vid late p. d. ant. l c. ꝑuenit. l repe. l xx. col. de cenſ.
ℭ Adde vidẽdũ Frã. are. ↄſi. xxx. ⁊. cliiij. Pe. õ ancha. conſ. cxlj. Anto. Franciſ.
ℭ Decime debẽtur vel ex priuilegio vel ex pꝛeſcriptione. c. dilecti. ⁊ ſequen. de deci. c. accedẽtib⁹. de priuile. ⁊ vide Car. l cle. j. de excel. ꝑla. ⁊ in cle. ſi. §. ad religioſos. de pe. et per Jo. an. et do. Ant. i. c. j. de cẽſ. ⁊ Pan. de ea. circa hoc in conſilio ccl xxxvij.
f ℭ Innocẽ. Et de hoc ẽt vide p do. Anto. in. d. repe. c. ꝑuenit. ſ. xxiij. ⁊. xxvij. col. cũ ſequẽ. de cenſ. et in ca. cumana. in. v. colũ. de elec.

ab impetitione epiſcopi ſuper quarta pꝛedicta ꝑſcriptione.
gl. anno. Rñdet pa. ſe tueri poſſe niſi interim eccleſia paſtore
vacaret qui iura ipſius exigere debuiſſet. In fine rñdet tacite
qõni que poſſet fieri per canones antiquos in. c. pꝛecedente.
nõne ſufficit pꝛeſcrip. xxx. an. vt dicunt canones. Reſpondet
romana eccle. tricẽnalem pꝛeſcriptionẽ contra eccleſiam
2 nõ admitti. Ber. ℭ † Not. pꝛimo ꝙ non decima: ſed decimarum
quarta ab eccleſijs parochialibus eſt epõ iure cõi debita:
ipſa vero decima pertinet ad eccleſiam parochialẽ infra
cuius parochiã pꝛedia ſita ſunt: vt in. c. cum contingat. ſ. de
deci. et dic vt ibi plene dicã ⁊ concordat huic. c. cõquerẽte. de
3 offi. oꝛdi. ℭ † No. ſc̃dõ qõ hec quarta epõ debita eſt in totum
pꝛeſcriptibilis. Idem in quarta funeralium. i. eorum que veniunt
occaſione defunctorũ. et tunc tene menti hoc vltimum
ꝙ alibi nõ ita bene ꝓbaꝛ ſicut hic. ⁊ quotidie eſt de hoc contentio
inter epõs ⁊ eccleſias inferiores. nã epiſcopi per fas ⁊
nefas nituntꝛ hanc quaſi tam pꝛeſcriptione nõ obſtante extorquere
⁊ male faciũt cum tex. rotundus hic ſit ⁊ eſt gloſſ. oꝛdinaria.
in. c. j. de ſta. reg. Idem ibi Jo. and. ⁊ Hoſti. in ſumma.
de ſepul. §. ⁊ quota ſit. licet aliqui videantur hoc reuocare in
dubium in. c. requiſiſti. de teſt. ⁊. c. certificari. de ſepul. ⁊ dic vt
a ibi plenius dico ⁊ pluries pꝛo hac parte cõſului.[a] dico tamẽ
ꝙ cum hoc ſit contra ius cõmune: vt hic. et. d. c. conquerente.
requiritur titulus verus aut putatiuus aut tanti temporis
curſus de cuius initio non ſit memoria: vt in. c. j. de pꝛeſcripp.
4 libꝛ. vi. ℭ † Ad pꝛedicta facit quia epõs hanc quartam poteſt
alteri concedere: vt eſt tex. no. in. c. ſi. xij. q. iij. cũ ergo ſit abducabilis
ab epõ per cõceſſionẽ ita per pꝛeſcriptionẽ. videꝛ oſſi
b alienare qui patiꝛ vſucapi[b]. l. alienationis verbũ. ff. de verb.
5 ſigni. ℭ † Not. tertio ꝙ contra iura debita pꝛincipaliter epõ
vt epiſcopo non currit pꝛeſcriptio minoꝛ quadragenaria. nã
debitũ epiſcopo vt epõ videꝛ debitũ eccleſie vt hic aperte colligitur
maxime in ſi. Et per hoc infero ꝙ cõtra iura et bona
capituli vel debita canonicis vt canonicis non currit minoꝛ
6 pꝛeſcriptio. ℭ † Not. quarto ꝙ ſede vacãte nõ currit pꝛeſcri.
etiam in bonis cõmunibus epõ et capitulo. nam de iure cõi
hec quarta et aliĩ redditus eccleſie vndecunq; prouenientes
ſunt cões epiſcopo et capitulo: vt in. c. requiſiſti. de teſt. et. xij.
q. ij. quatuoꝛ. ⁊. c. de redditibus. et tamen vides hic ꝙ vacante
eccleſia nõ currit ꝑſcriptio: nec videꝛ alius fuiſſe idoneus
ad litigãdũ pꝛo hoc tex. ibi: exigere debuiſſet. ⁊ facit iſte text.
7 ad ea que dixi. ſ. c. j. ℭ † Nota vlti. regulam qõ contra eccleſiam[c]
c non currit pꝛeſcriptio niſi. xl. anno. idem dic in legatis
ad pias cauſas: vt in auten. de eccle. ti. §. pꝛo tempoꝛalibus.
et. xvi. q. iij. c. ſi. idem dico in hoſpitalibus et locis pijs. nam
iſta gaudent priuilegio eccleſiarum: vt eſt tex. not. in. l. omnia
priuilegia. C. de epi. ⁊ cleri. ⁊ ibi per Bart. no. Jo. and. in. c. ij.
de in integ. reſtitu. lib. vi. et facit hoc pꝛo his que no. in gloſ. j.
8 ℭ † Quero nunqd iacente hereditate impediaꝛ pꝛeſcriptio
ſicut vacante eccleſia. Spe. eo. ti. §. j. ver. item no. dicit ꝙ non.
imo currit tunc pꝛeſcriptio. alleg. l. ſi pꝛedio. ff. de in diem adiect.
l. ſi. ff. de vſuca. cum ſi. illa tamẽ iura aperte non pꝛobant:
loquuntur enim in cõuentionali. ſed do. Anto. in. c. cum non
liceat. ſ. eo. ſequitur hoc dictũ Spe. alia ratione quia cum ſit
in facultate heredis adeundi currit pꝛeſcriptio ſi per eũ ſtat
quin facere poſſit. ff. de regu. iur. qui poteſt facere. ſed ſi aliter
eſt impeditus equum eſt eum reſtitui ex clauſula generali. ad
hoc. l. ſi pꝛius. ff. ad carbo. ⁊ qõ not. in. l. ventrẽ. ff. de acquiren.
here. Mihi hec ratio nõ multũ placet quid enim ſi ſcriptus
heres voluit interim deliberare quo tẽpoꝛe actiones exercere
nõ poteſt: vt in. l. ait pꝛetoꝛ. ff. de iur. deli. durum eſt dicere
ꝙ currat pꝛeſcriptio. ar. hic. Item quid ſi heres ſcriptus repudiauit
interiecto tempoꝛe vel eſt cõtra eum pꝛeſcriptũ in
iure adeundi. iuxta no. in. l. licet. C. de iur. deli. ⁊ ſic ſuccedunt
venientes ab inteſtato: durũ eſt dicere qõ currat pꝛeſcriptio
cum interim in nulla moꝛa iſti venientes ab inteſtato depꝛehendãtur
et hec pꝛeſcriptio eſt inducta partim in odium negligentis.
xvi. q. iij. §. poteſt. vnde ſatis poſſet ſuſtineri. argu.
huius text. ꝙ tunc non currat pꝛeſcriptio: cũ tunc non ſit qui
iura hereditatis exerceat. d. l. ait pꝛetoꝛ. vel ſi vis tenere contrarium
ar. d. l. ſi pꝛedio. dic ꝙ cõpetit reſtitutio: vt no. in. d. l.
ſi pꝛedio. ℭ Uenio ad gloſ. ⁊ oppono contra text. qõ pꝛeſcriptio
non debeat hic habere locũ reſiſtit enim ius cõmune: vt
in. c. cõquerente. de offi. oꝛd. ⁊. c. requiſiſti. de teſta. ergo poſſeſſoꝛ
pꝛeſumitur in mala fide vt in regula qui contra iura. lib.
vi. ⁊. l. quẽadmodũ. C. de agri. ⁊ cenſi. li. xi. Sol. gloſ. pe. dupliciter
pꝛimo qõ poteſt tex. intelligi non in eo qui incipit poſſidere:
ſed in ſucceſſoꝛe qui repetit eccleſiã poſſidere: ⁊ credidit
9 qõ iuſte. vnde potuit a ſe incipere pꝛeſcriptio. ℭ † No. ſingu.
iſtam glo. ⁊ idem not. glo. in. c. cura. de iurepat. Et ex hoc ha

hes ſemper notare ꝙ mala fides ꝑdeceſſoꝛis in beneficio nõ
nocet ſucceſſoꝛi habẽti bonam fidẽ. ⁊ idem not. Dy. in regula
poſſeſſoꝛ. lib. vi. ⁊ glo. in regula cũ quis in ius. eo. lib. ſecus de
iure ciuili ſaltem in herede vniuerſali. ⁊ in. l. cũ heres. ff. de diuer.
⁊ tem. pꝛeſcri. ſed vide qõ dixi. ſ. c. ij. ⁊ dic vt ibi Joã. and.
hic dicit ſolutionẽ huius gloſ. eſſe ſufficientẽ quo ad malam
fidem excludẽdam: ſed nõ quo ad validandã pꝛeſcriptionem
in hoc caſu niſi tanto tempoꝛe poſſederit cuius initij non ſit
memoꝛia ⁊ hoc ideo qꝛ ius cõmune eſt hic cõtra pꝛeſcribentẽ
ſ. eo. c. j. li. vi. pꝛocedit ergo ratio glo. vbi non requiritur titulus.
⁊ idẽ no. Dy. in. d. regula poſſeſſoꝛ. ⁊ optime iſti loquuntꝛ.
10 ℭ † Dico tñ ꝙ nõ eſt ſemper neceſſe ꝙ interueniat verus ti
d tulus:[d] ſed ſufficit putatiuus vt ſi errore iuſto ductus quis
credit titulum pꝛeceſſiſſe: vtputa ſi ꝓcuratoꝛ eccleſie dixerat
ſe emiſſe vel fama erat in loco ꝙ res illa fuerat legata: vel qõ
papa cõceſſerat priuilegium ſed fuit perditũ tempoꝛe guerre:
ſicut ⁊ aliãs: his enim ⁊ ſimilib⁹ caſibus pꝛocedit ꝑſcriptio
etiam contra ius. ad hoc text. notabilis. in. l. qõ vulgo. ff. pꝛo
empto. ⁊ no. ponit Bart. in. l. celſus. poſt pꝛinc. ff. de vſuca. qõ
eſt notãdum: nam fama pꝛebet iuſtã cauſam credendi: vt no.
glo. in. c. inquiſitionis. de ſentẽ. excõ. ⁊. c. cum cõtingat. de reſcrip.
per Bar. in. l. ij. C. ſi ſer. vel liber ad decu. offi. aſpi. lib. x.
et in. d. l. celſus. Tertio ſoluit hic glo. ꝙ potuit pꝛeſbyter iſte
habere titulũ ex conceſſione ſolius epi. vnde occaſione illius
11 pꝛeſcripſit licet eſſet minus iuſtus. ℭ † No. gl. ꝙ epõs ſine cõſenſu
capituli nõ poteſt hanc quartam donare alteri eccleſie:
et idem dicit glo. xij. q. ij. c. ſi. ⁊ Hoſtien. hic dicens ꝙ ſi interueniſſet
conſenſus capituli non foꝛet neceſſaria pꝛeſcriptio.
12 ℭ † Sed contra hanc ſolutionẽ glo. opp. nam ſi credidit cõceſſionẽ
epi ſufficere errauit in iure ⁊ per conſequens non potuit
pꝛeſcribere: quia erroꝛ iuris nocet in vſucapione: vt in. l.
nunq;. ff. de vſucap. et leg. et no. in. c. dudum. de deci. et. c. apoſtolice.
de dona. item gl. aperte tenet cõtrarium in. c. ij. de his
que ſi. a pꝛela. per rationem pꝛedictã. Sol. dic has gl. cõcoꝛdando
qõ aut habens ſolius epi conceſſionem errauit in facto.
vt quia credidit conſenſum capituli interueniſſe. ar. c. ca
noſcitur. eo. ti. ⁊ pꝛocedit gloſ. iſta. argu. in. d. l. qõ vulgo. Aut
errauit in iure vt quia credidit conceſſiones ſolius epi ſufficere:
⁊ pꝛocedat glo. cõtraria. Si autẽ ius in quo errauit erat
dubium credo ꝙ erroꝛ excuſaret in pꝛeſcribẽdo. pꝛo hoc tex.
no. in. c. cum dilectus. de conſue. facit. l. ij. ff. de iur. ⁊ fac. igno.
Ad pꝛedictam diſtinctionẽ reduco no. per Jo. and. in. c. cura.
de iurepa. ⁊ gl. ⁊ Jo. and. in. c. ij. de rebus eccle. nõ alie. libꝛ. vi.
vbi videꝛ ſentire ꝙ titulus ſolius pꝛelati det cauſam pꝛeſcribendi
⁊ ſimilis queſtio foꝛmari poteſt cũ res eccleſie fuit alienata
non ſeruata ſolennitate debita de qua aliquid per Joã.
and. in addi. Spe. ſuper rubꝛ. eo. ti. ⁊ in. d. c. ij. ſed ego diſtinguerem
modo pꝛedicto. ⁊ ſic poteſt intelligi text. in dicto. c. ij.
13 vbi reprobatur pꝛeſcriptio. ℭ † Extra gloſ. aſſumendo not.
glo. Inno. hic oppo. videꝛ enim ꝙ in pꝛeſcribenda hac quarta
decimarũ requiritur tempus duplicatum: quia vbicunq;
pꝛeſcribitur ſeruitus habens cauſam diſcontinuã ſeu interuallum
annoꝛum vel menſium requiritur tempus duplicatum.
vt in. l. ſi ſic conſtituta. ff. quẽadmo. ſerui. amit. cum gloſ.
alias cum contra eccleſiam requiratur tempus. xl. anno. regulariter:
vt hic: ⁊ in aut. quas actiones. C. de ſacroſan. eccle.
ergo in iuribus habentibus cauſam diſcõtinuam debet intercedere
tempus. lxxx. anno. nam decime nõ habent cauſam
continuam ſed diſcontinuam cum non omni die vel ſingulis
menſibus perueniant. Solu. dicit Inno. ꝙ ſunt qui aſſerunt
hanc diſtinctionem habere locũ ſm canonem. nam ius perce
e ptionis decimarum[e] habet magnũ interuallum. ſ. de meſſibus
vnius anni vſq; ad meſſes alterius: ⁊ de vindemijs vſq;
ad vindemias: et tamen in hoc iure pꝛeſcribendo non duplicatur
tẽpus vt hic. ſed ipſe Innoc. videtur tenere cõtrarium
quia hoc ius non habet interuallum aliqõ etiam hoꝛarum:
imo quaſi continuam cauſam habet cum quotidie poſſint et
debeant recipi decime non ſolum perſonales: ſed etiam pꝛediales
cum quotidie pꝛedia aliquos fructus pꝛoducere poſſint
et quotidie quarta epiſcopis eſt ſoluenda. et idem dicit
f Innoc.[f] de iure eligendi quia quotidie poteſt eccleſia vacare
argu. eius quod dicitur de ſtillicidio in. l. foramen. ff. de ſerui.
vꝛba. pꝛedio. ⁊ ideo ſufficiunt. xl. anni: vt hic. ⁊ no. in. c. cum
eccleſia ſutrina. de cauſa poſſeſ. et pꝛopꝛieta. Si autẽ eſſet ius
qõ interuallum certum et deputatum ab homine vel a iure
reciperet quale eſt vt ꝙ omni anno partem oblationis in die
dedicationis vel feſtiuitatis reciperet. xiij. q. ij. eleutherius.
vel qõ annuatim reciperet aliquod ſeruitium. ſ. de cenſibus
cum venerabilis. tunc dicit Inno. ꝙ ſcðm eos qui dicũt tempus
eſſe duplicandũ neceſſarij ſunt. lxxx. ann. Aduerte quia
Inno.

Inno.ideo loquit̃ ſic dubitatiue in hoc vltimo q: non habet̃
ius in hoc expreſſum.nam tex.in.l.ſi ſic cõſtituta.p:calleg.di-
git dũtaxat ꝙ ſeruitus nõ habẽs cauſam continuã amittitur
per nõ vſum duplicato tẽpore cõſtituto.⁊ gl.ponit duas opi.
Quidã enim dicunt qd̃ requirit̃ tp̃s.xx.an.inter preſentes et
abſentes quaſi ſolum duplicetur tp̃s.x.an.non aũt tẽpus.xx.
an.qd̃ datur contra abſentes.⁊ hoc ideo ſm̃ iſtos quia nulla
preſcriptio preter hypothecariã extẽditur ad tẽpus.xl.an.l.
cum notiſſimi.C.de preſcript.xxx.vel.xl.an.Alij vero dicunt
vtroq; caſu tẽpus in hoc duplicari.et in hoc vr̃ reſidere glo.
illa tanq̃ in vltima opinione.⁊ Inno.hic:in alia glo.et ſatis
mihi placet cũ text.in.d.l.dicat duplicari tp̃s cõſtitutũ.Cer-
tumq; eſt ꝙ inter abſentes eſt conſtitutũ tp̃s.xx.an.l.ſi.C.de
preſcrip.lon.tem.Preterea ſcias ꝙ reſpectu iuris declinãdi
Inno.hic in alia parte limitat qd̃.ſ.dixerat.dicit eñ qd̃ ius
percipiendi decimas de fructibus fundi cõtinuã habet cãm.
ſed ius percipiẽdi decimas de vino vel grano tantum: vel de
oĩbus minutis tantũ vel conſimilibus nõ habet perpetuam
cauſam q: hec percipiunt̃ tẽporibus certis tñ. vt no.ſ.eo.ad
aures.et multa alia circa ſeruitutẽ acquirẽdam vel amitten-
dam.Inn.hic inculcat.ſed pro intellectu clariori decreui per
ſe quẽlibet articulum examinare.Hoſti.hic dicit ꝙ gloſ.iſta
Inn.q̃tum ad canones potius eſt ſubtilis q̃ vtilis: ſiue eñ
agamus ſm̃ eũ de corporalibus ſiue incorporalib9 continuã
cauſam habentibus vel nõ regulariter eſt tenendum qd̃ ſola
preſcriptio quadragenaria currit cõtra eccleſiam ⁊ nulla mi
nor:vt hic in fi.⁊ ſi preſcriptio eſt contra ius requirit̃ titulus
ſupple vel tp̃s de cuius initio non eſt memoria.ſ.eo.ti.c.i.lib.
vi.⁊ recitãdo tranſit Ioã.and. nullã opi. firmando more ſuo
cõi licet qñ apponit ſtudium optime decidat:ſed raro hoc fa-
cit.ꝙ ſi feciſſet arbitror ꝙ multis ſcribentib9 ſilentiũ impo-
ſuiſſet:ſed credo ꝙ accelerauit ſe vt multa ſcriberet.d.Anto.
dicit hic ſe non putare qd̃ minus tp̃s exigat̃ a iure canonico
q̃ a iure ciuili:tũ q: non ſunt iura in hoc correcta: tũ q: plus
tendunt canones ad tollendas quã ampliãdas preſcriptio-
nes.ſ.eo.c.ſi.Sed dicit ꝙ illa diſtin.an habeat ſeruitus cau-
ſam continuã vel diſcontinuã habet locũ qñ agitur de ſerui-
a tutibus realibus^a debitis.ſ.a re rei:q:.cũ ibi res non habeat
animũ cõtinuantẽ poſſeſſionẽ oportet ꝙ ipſo facto cõtinuet̃
vt currat p̃ſcriptio que nõ currit ſine poſſeſſione:ſed in iuri-
bus perſonalib9 debitis a re perſone vel a perſona perſone.
ſecus eſt: q: ibi animus continuat poſſeſſionẽ quia poſſeſſio
animo retinet̃.vt eſt tex.in.l.licet.C.de acq.poſ.quaſi per hoc
velit innuere ꝙ cum ius percipiendi decimã ſeu quartã deci
marũ debeat̃ perſone non eſt neceſſe ꝙ ibi duplicet̃ tempus.
Aduerte q: hec fuit originaliter opi.Cyn.in.l.ij.C.de ſerui.⁊
Bart.in.l.ſi iuſto errore.§.nõ mutat.ff.de vſucap.lz.d.Anto.
eos non alleget:⁊ profecto lz hanc opi.hactenus fuerim ſecu
tus propter autoritatẽ tantorũ virorũ tamẽ nunc ſcribendo
cogitaui illam opi.minime verã eſſe. Et moueor primo quia
licet ſeruitus ſit realis.i.a re rei debita non tamen eſt res que
requirit vel poſſidet cum ſit inanimata.ſed eſt perſona.ſ.dñs
fundi ꝙ patet ex eo quia requirit̃ in p̃ſcribenda ſeruitute qd̃
quis credat vti iure ſuo:vt.l.fin.ff.quẽadmo.ſer.amit. et not.
Inno.in.c.bone.el.ij.de poſtu.prela.ſcd̃o moueor p tex. aper
tum male iudicio meo in hoc ponderatum in.d.l.ſi ſic conſti-
tuta.vbi eſt clauis huius materie.ibi enim vbi diſponitur de
duplicatione duplicando tẽpus propter cauſam diſcontinuã
ponderat̃ factũ hominis poſſidentis et nõ rei cui debet̃ ſer-
uitus.dicit enim ꝙ ideo requiritur tp̃s duplicatũ in admit-
tenda ſeruitute:q: propter diſcontinuã cauſam nõ fuit vſus
illa ſeruitute:quia nec vti ſemper potuit. Preterea ⁊ melius
in.d.l.ſi ſic cõſtituta.nõ agitur nec diſponit̃ de ſeruitute acq-
renda:ſed de ea perdenda:⁊ ponderatur dũtaxat factũ ⁊ ani-
mus nõ vtentis.dicit̃ enim ꝙ ſi quis habeat aquam alternis
annis vel menſibus nõ perdit illam ſeruitutẽ niſi duplicato
tempore cõſtituto:quia non ſemper fuit in mora non vtendi:
cũ nõ potuiſſet ſemper vti ſi etiã voluiſſet cũ haberet cauſam
diſcontinuam:⁊ ſic ponderatur animus ⁊ factũ hominis ſcz
dñi fundi ⁊ multofortius hoc dicendũ eſt vbi tractat̃ de ſer-
uitute nõ habente cauſam cõtinuam acquirendi: vt.ſ.latius
dicã.nam patientia dñi inducit poſſeſſionẽ in iſtis incorpo-
ralibus.vt in alijs vt ibi no.C.de ſer.⁊ aqua.⁊ per Bart.in.l.
j.ff.de aqua plu.arcẽ.⁊ in.d.l.ſeruitutẽ.ff.de ſerui.not.Innoc.
in.d.c.bone.el.ij.⁊ in.c.conquerente.de offic.ordi. ſed hec pa-
tiẽtia nõ habetur ſemper vbi cauſa nõ eſt cõtinua. ergo poſ-
ſeſſio non debet vniformiter operari:quia animus poſſiden-
tis non ſemper notus eſt aduerſario ⁊ poſſeſſori: et poſſeſſio
habet plurimũ facti vt no.in.c.cũ noſtris.de cõceſ.preben.et
forte ob iſta Inno.locutus eſt generaliter nec diſtingit inter

ſeruitutẽ realem ⁊ perſonalem debitã nec Cyn.⁊ Bar.aperte
14 probant eorũ opinionẽ.¶ † Sed quantũ ad principalẽ arti-
culũ an ſit in hoc tp̃e duplicãdo dr̃ia inter ius canonicũ ⁊ ci-
b uile.^b Ego p̃mitto ꝙ regulariter inter ius canonicũ ⁊ ciuile
quantũ ad p̃ſcriptionẽ inducendã nulla eſt dr̃ia preter illã q:
ius ciuile admittit p̃ſcriptionẽ cũ malafide.l.ſi quis emptio-
nis.C.de preſcrip.xxx.an.quã ius canonicũ dãnat.ſ.c.poſſe.
et.c.ſi.Alia enim differẽtia iure nõ probatur.Hec ob. ſi dica-
tur ꝙ canonica iura expoſcunt indifferenter tempus.xl.an.
vt hic.⁊.ſ.eo.c.illud.ſecus de iure ciuili.l.ſi.C.de preſcri.lon.
temp.q: dico ꝙ ius canonicũ ſemper non requirit illud tem
pus.ſed tunc ſolum quãdo preſcribit̃ cõtra eccleſiam ⁊ in fa-
uorẽ eccleſie illud fuit inductũ.et idem eſt de ciuili. vt in aut.
quas actiones.C.de ſacroſan.eccle.⁊ quemadmodum contra
eccleſiam romanã de iure canonico nõ admittit̃ niſi preſcri-
ptio centenaria.ſ.c.cũ nobis.⁊ eo.tit.c.ij.lib.vi.ita de iure ci-
uili.d.aut.quas actiones.vnde eccleſia contra priuatũ et pri-
uatus cõtra priuatum bene preſcribit minori tempore. et ſic
diſponitur de iure ciuili.vt not.in aut.quas actiones. et per
15 Io.and.in regula qui ad agendũ.in mercu. ¶ † Et per glo.
xvi.q.iij.poſſeſſiones.que vult ꝙ in bonis patrimonialibus
clericorũ exigitur tẽpus.xl.ann.⁊ de tẽporibus requiſitis ad
16 p̃ſcriptionẽ.vide ho.tex.in.§.poteſt.xvi.q.iij.¶ † His p̃ſup-
poſitis ad materiam.ſ.tactam diſtinguo ſic. qd̃ aut eccleſia
preſcribit cõtra priuatum aut priuatus contra priuatum et
indiſtincte habẽt locũ iura ciuilia cuius diſpoſitio recitatur
in hoc in.d.§.poteſt.vt diſtinguatur an quis preſcribat cum
titulo aut ſine titulo. et an iura habeant cauſam continuam
vel diſcontinuam.facit qd̃ no.xiij.qd̃.ij.in ſumma.aut priua-
tus preſcribit contra eccleſiam vel eccleſia cõtra eccleſiã.⁊ in
mobilibus vel in iuribus habẽtibus cauſam cõtinuam non
eſt dubium quin requiratur tempus.xl.anno.vt hic.et in.c.j.
17 eo.ti.lib.vi.¶ † Sed dubium eſt primo in mobilibus vtrum
contra eccleſiam habeat locũ vſucapio triẽnij ſicut de iure ci
uili.et de hoc remitto ad plene not.in.c.j.de in integ. reſtitu.
18 ¶ † Scd̃o eſt dubium in iuribus habentibus cauſam diſcõ
a tinuam in quo ſic diceret̃.ꝙ vbi de iure ciuili requirat̃ contra
priuatum tempus de cuius initio non eſt memoria multofor
tius requireretur cũ preſcribitur contra eccleſiã.ar.c.j.ſ.eo.
ti.li.vi.⁊ quia id qd̃ eſt ſtatutum in fauorem eccleſie de preſcri
ptione quadragenaria nõ debet torqueri in ipſius leſionem:
vt in regula qd̃ ob gratiam.lib.vj.et.l.qd̃ fauore.C.de legi.et
optime facit aut.quas actiones. vbi patet ꝙ p̃ſcriptio qua-
dragenaria fuit ſtatuta in fauorem eccleſie illis caſibus qui-
bus cõtra priuatũ preſcribebatur minori tẽpore.ſecus ergo
in illis in quibus requirit̃ tẽpus de cuius initio non eſt me-
moria.de quibus.ſ.diceetur.nam inducta ad augmentum nõ
debent operari diminutionẽ.ar.c.ſi.de ver.ſig.aut nõ requi-
ritur tantum tp̃s ſed tẽpus duplicatũ ſicut quãdo agitur de
ſeruitute habente cauſam diſcontinuã amittendã:⁊ tunc pu-
to ꝙ non duplicabitur tẽpus.xl.an.quia cũ ius ſtatuerit pre
alijs priuatis tẽpus prolixius in eccleſijs.vt hic.et in.d.aut.
quas actiones.hoc fecerit pure ſimpliciter et indiſtincte: vt
hic ⁊ in.d.aut.tẽpus debet eſſe vniforme et non duplicatum.
priuilegiũ enim debet excedere proprios terminos.ſ.de pri-
uileg.ſane ⁊.c.porro.⁊.vij.q.j.petiſti.ius enim ciuile ideo for-
taſſe requiſiuit tempus duplicatũ: quia prius prouiderat de
breui tempore.vnde cum eccleſie fuerit cõceſſum tẽpus ſatis
b prolixum ⁊ longiſſimũ.ſcz.xl.anno.non debet duplicari ſed
debet eſſe ſuo priuilegio cõtenta.et hoc eſt ſatis de mente gl.
in.d.l.ſic cõſtituta.que dubitauit nunquid tempus.xx.anno.
deberet duplicari ne requireret̃ curſus.xl.an.fortius non eſt
dicẽdum ꝙ duplicetur tẽpus.xl.an.⁊ hoc caſu poteſt ſaluari
19 opi.Hoſti.⁊ hec puto veriſſima.¶ † Sed circa predicta q̃ro
quid ſi laicus habet rem cõmunem ⁊ indiuiſibilem cum eccle
ſia an contra laicum preſcribitur ſpatio a iure communi ſta-
tuto contra laicum.dic ꝙ nõ ſed conſeruatur ius ſuum pro-
pter eccleſiam ex quo datur iuris indiuiſibilitas. argu.opti.
et quaſi expreſſum in.l.ſi cõem.ff.quẽadmo. ſer. amit. et vide
ho.glo.in.c.vno.de inrepa.lib.vi.⁊ ibi Io.and.in nouella fir-
mat iſtam partem:dicit tamen ⁊ bene ꝙ vbi poſſet preſcribi
contra laicum iure eccleſie manẽte illeſo ꝙ ſufficeret preſcri
ptio cõis.facit qd̃ not.ſ.c.ad audiẽtiam.et.xvi.q.one.iiij. volu
20 mus.¶ † Sed queritur quid ſi eccleſia ſucceſſit laico contra
quem erat inchoata p̃ſcriptio nunqd vtetur iure priuati an
priuilegio eccleſie.hanc.q.tetigit gloſ.in aut.quas actiones.
C.de ſacroſan.eccle.⁊ nõ firmat pedes.tãgit Io.an.in.c.vno.
de inrepa.li.vi.reſerẽdo qd̃ in.d.aut.tangunt etiã ibi Bar.et
Bald.⁊ opi.cõior et verior vr̃ ampliãdo terminos qõnis: qd̃
aut priuilegium qd̃ habet ſuccedẽs preſcriptionẽ extinguit.

a ¶ Realibus. In
ſeruitutib9 debi-
tis a re pſone hz
locũ p̃ſcrip.cõis.
ſecus ſi deberet̃ a
re rei.et idẽ dicit
d.Anto.in.c.cum
eccleſia.§.ſi.in.ij.
col.de can.poſſ.et
ppꝛie.⁊ i ſua repe
tit.in.c. peruenit.
l.xviij.col.de cẽſi.
⁊ Bal.in. l.ij.C.de
ſer.⁊ aqua. in.iiij.
col.ver. q̃ro ergo
ſi volo p̃ſcribere
ius eligendi ⁊c.
Do.poſt Imo.in
c.nõ eſt.in ſi.de cõ
ſue.li. vi.d. Ant.l
c.cũ non liceat.in
vlti.col.ſ.eo.ti.
Sebaſti. Sapia.

a ¶ Realib9.Quo
preſcriptio indu-
catur in ſeruituti
bus realib9 vide
late p Pe.de an-
char.in regu.ſine
poſſeſſione. colũ.
vij.de regu.iu. in
vi.⁊ Alex.in cõſi.
cviij.incipi. in cũ
et lite. in.ij.et.iij.
col.in.ſi.vol.et in
cõſil.lxix. incipiẽ.
circa primũ.colũ.
ſi.in.v.volum. et
Bartho. vero. in
tract. ſerui. vrba.
predi.c.xix.et. xx.
Ioan.fa. Ang.et
Iaſ.in.§.eque. in
ſti.de actio.
Sebaſti. Sapia.

b ¶ Et ciuile. Hec
verba refert ⁊ ſe-
quit̃ do. Bartho.
vero.in tract.ſer-
ui.vrba.predio.c.
xxiiij.circa finẽ:⁊
Cardi. in conſil.
xxxviij. incipien.
primo rationes.
col.j.

a ❡ Uide etiã de
hoc ꝗ̃to: ſcilꝫ tpe
preſcribunt̃ iura
et ſeruitutes do.
Ant. l. c. ꝑuenit. i
xi. col. cũ ſeque. in
repe. de cẽſi. ⁊ ibi
ẽt vide l. xij. col. ⁊
vide Innoc. i d. c.
accedẽtibꝰ. de pri
ui. glo. in. c. cũ ac
eeſſiſſent. de ꝯſti.
et in ca. neq̃. xvj.
q. vij.
Zacharias.

b ❡ Agitur de ma
gno preiudicio.
Adde Bal. i. l. ꝗ
bus diebꝰ. §. dñs.
ff. de ꝯdi. ⁊ demõ.
⁊ alex. ꝯſi. clxxxv.
ſci. viſo ti. qõnis.
col. xij. vſ̃ſic. venio
ad ſcdm dubiũ
volu. ij. ⁊ ꝯſi. xxx
iiij. inci. viſo pro
ceſſu. in. j. colom.
volu. iij.
Sebaſti. Sapia.

c ❡ Contra ius. vi
de Cardi. in ꝯſi.
cxiiij. incipi. dico
petrũ nõ audien
dũ circa finẽ vbi
vult ꝙ qñ preſcri
ptio eſt ꝯ̃ ius req
rit̃ tps cuꝰ initiũ
memoria nõ exi
git qõ habet lo
co tituli qõ late ꝑ
ſequit̃ Feli. in. c. ſi
diligenti. col. vij.
in. j. reſtrictione.
ſ. eodem.
Sebaſti. Sapia.

d ❡ Reſtringenda
pſona. Qñ ad pre
ſcribẽdum ſit ne
ceſſarius titulus
vide late p Imo.
i repe. c. ſi. col. vij.
⁊ seq. ſ. eo. ⁊ Dec.
in ꝯſil. cxxxiiij. i
cipi. viſo puncto.
col. pen. ⁊ Fel. i d.
c. ſi diligẽti. ſ. eo.
Sebaſti. Sapia.

e ❡ Quaſi poſſeſ
ſio. Uide Iaſ. l. l.
imperiũ. colũ. xij.
ff. de iuriſdi. om.
iud. Alex. in ꝯſi.
xvi. inci. in cauſa
et lite. col. iiij. vſ̃.
poſſet etiã decli
nari. in. v. volum.
Bartho. veronẽ.
in tract. ſer. vrba.
pred. c. xx. col. ij.

eat pſcriptionẽ differt aut illam mutat. Primo caſu ſucce
dens nõ vtitur priuilegio ſuo. exẽplũ in. l. ſi fundũ. ff. de fun.
do. vbi dicit̃ ꝙ ſi quis incipit pſcribere certũ fundũ lꝫ poſtea
mulier illũ aſſignauerit in dotẽ non minus currit pſcriptio.
licet a principio ſi fuiſſet dotalis non potuiſſet incohari pre
ſcriptio. et eſt ratio quia priuilegiũ vnius nõ debet abſorbe
re ius alteri queſitũ: ꝙ faceret iſto caſu ſi mulier poſſet vti pri
uilegio ſuo. Scdo caſu quãdo differt tunc vtitur ſuo priuile
gio. exemplũ in pupillo alteri ſuccedẽte cõtra quẽ nõ currit
preſcriptio durante pupillari etate. l. ſicut. C. de pſcript. xxx.
vel. xl. an. Tertio caſu qñ mutat pſcriptionẽ: vt in caſu que
ſtionis noſtre. nã preſcriptio cõtra eccleſiã currit ſicut cõtra
priuatũ: ſed alio modo: quia cõtra priuatũ currit preſcrip. x.
vel. xx. an. cum titulo ſed contra eccleſiã currit quadragena
ria duntaxat. ⁊ hoc caſu dicendũ ꝙ pro tẽpore preterito vtitur
eccleſia iure priuati: pro futuro vtitur priuilegio ſuo ar. in. l.
fiſcus. ff. de iure fiſ. ideo ſi cõtra priuatum preſentẽ currerent
quinq̃ anni: ⁊ ſic medietas pſcriptionis ſatis eſt cõtra eccle
ſiam ſuccedẽtẽ cõplere aliã medietatẽ habito tñ reſpectu ad
priuilegiũ ſuum: et ſic requirunt̃ ad complendã preſcrip. xx.
an. qui ſunt medietas tẽporis reſpectu eccleſie. et idem dic in
ſimilibus. facit auẽ. ſi quis. C. de preſcript. long. tem. qõ nota
21 bis: qr clare ⁊ vtiliter eſt expeditũ. ❡ † Expediẽdo ⁊ ampliã
do reliqua dicta Inn. quero pncipaliter de duobus. Primo
qualiter acquirãtur ſeruitutes ⁊ iura cõſimilia. Scdo quali
ter perdant̃ ⁊ quanto tẽpore. ❡ Uenio ad primũ ad qõ dicit
Innoc. ꝙ ſi ius de quo agit̃ habet cauſam continuã ⁊ perpe
tuã: ſicut eſt ſeruitus aqueductus que ſine intermiſſione du
citur vel habet cauſam quaſi perpetuã vt in electione ſeu iure
eligendi: et in iure percipiẽdi decimas ex agro: acquirit̃ ſer
uitus per preſcriptionẽ. x. ann. inter preſentes. ⁊. xx. inter ab
ſentes ad ſimilitudinem rerũ immobiliũ. C. de ſerui. l. ij. C. de
preſcrip. lon. tem. l. ſi. Sed hic eſt differentia ſm eũ inter hec
incorporalia ⁊ alia corporalia imobilia: qr in rebꝰ immobili
bus requirit̃ titulus. vt in d. l. ſi. et in d. §. poteſt. xvi. q. iij. ſed
in ſeruitutibꝰ ſiue iuribꝰ nõ requirit̃ imo ſufficit ſolus vſus
vt patet. ff. ſi ſer. ven. l. ſi quis diuturno. ⁊ in eo qõ no. ſ. eo. ſi di
ligenti. ⁊ incipit hoc tps currere ſm eũ ex quo quis cepit vti
illo iure nõ vi aut clam nec precario ſciente videlicet illo cui
22 fiebat preiudiciũ ⁊ non cõtradicente. ❡ † Et hoc ipſum pro
bare dꝫ ſm quoſdã: et ſic intelligũt. ff. quẽad. ſer. amit. l. ſin. ff.
de iti. actuq̃. pri. l. j. §. iulianus. ⁊ hec põdera que infra latius
23 reaſſumã. ❡ † Si aũt nõ habeãt cãm perpetuã et cõtinuã vt
ſeruitus vie ⁊ ſeruitiorũ extraordinariorũ pſtatio hec ⁊ ſimi
lia nõ preſcribũtur niſi tanto tẽpore percipiant̃ cuius initiũ
memoria nõ exiſtit. x. q. iij. qr cognouimus. c. di. cõtra morẽ. et
ex eo qõ le. ⁊ no. ſ. de ver. ſig. ſuper quibuſdã. §. iij. ver. ſin. ⁊ ff.
de aqua plu. ar. l. j. §. j. ⁊ l. ij. §. antepe. ⁊ ff. de aqua quoti. et eſti.
24 l. hoc iure. §. ductus aque. Hec ſunt Inn. dicta. ❡ † Ad pri
a mam queſtionẽ ⁊ videaᵃ tu ho. gl. iuris ciuilis q̃ hoc in effectu
dicit in. l. ſeruitutes. ij. ff. de ſer. aliqd in. l. j. ff. de aqua plu. arc.
⁊ per Bar. ibi: ⁊ in d. l. ſeruitutes. p Cy. in. l. j. ⁊. ij. C. de ſeruit.
25 ❡ † Et circa pdictoꝝ declarationẽ ego primo quero nũquid
ſit verũ qõ in iſtis iuribus preſcribẽdis nõ requirat̃ titulus
doc. hic cõiter tranſeũt cum opi. Innoc. vt titulus nõ requi
ratur. Idem vult gl. in. c. cum eccleſia ſutrina. de cauſa poſ. et
proprie. ⁊ gl. ⁊ Bar. in d. l. ſeruitutes. ⁊ videt̃ probari in d. l. ſi
quis diuturno. ⁊ Dy. in regula poſſeſſor. lib. vi. ſed doct. non
reddunt rationẽ diuerſitatis inter hec iura ⁊ bona imobilia.
Dy. in d. regula poſſeſſor. ⁊ Bar. in d. l. ſeruitutes. dicunt qõ
b in pſcribẽdo rei dominio agitur de magno pıudicioᵇ cũ dñs
priuſus ipſam rẽ admittit: ideo cautius fuit agẽdum vt ſine
titulo nõ preſcribat̃ longo tẽpore ſed lõgiſſimo ſic: vt in d. l. ſi
quis emptionis. C. de pſcrip. xxx. ann. Sed qñ agitur de ſer
uitute acquirẽda. nõ agit̃ de tanto pıudicio cũ dñs non pdat
ipſam rem ſed patitur duntaxat ſeruitutẽ. Et hanc rationem
26 no. ❡ † Ego vero hoc dictũ vt nõ requiratur titulus limito
multipliciter. Primo vt nõ procedat qñ preſcriptio eſt cõtra
c iusᶜ per. c. j. eo. tit. li. vi. ⁊ ꝗ̃ꝗ̃ hoc nõ reperiat̃ ſpecifice cautũ
de iure ciuili: tamẽ idẽ credo eſſe illo iure quia ius canonicũ
exigit titulũ hoc caſu: qr eſt preſcriptio male fidei cõtra poſſi
dentẽ propter reſiſtẽtiã iuris cõis. facit optime. l. quẽadmo
dum. C. de agri. ⁊ cenſi. lib. xi. ⁊ qõ ibi no. Bart. ſtandum eſt in
hoc diſpoſitioni iuris canonici propter peccatũ. vt in regula
poſſeſſor. ⁊ qõ ibi no. preallega. ⁊. ſ. c. ſi. ⁊ per Bart. in. l. priui
27 legia. C. de ſacroſan. eccle. ❡ † Scdo limita id dictũ in vſufr.
preſcribẽdo: licet enim ſit ius corporale. l. j. in ſi. ff. ad leg. fal.
⁊ quedã ſeruitus in rebus alienis. l. j. ff. de vſufru. accre. tamẽ
in eo preſcribẽdo requiritur titulus: alias nõ preſcriberetur
ſpacio. x. vel. xx. an. vt probatur in. l. ſi. de preſcrip. lon. tẽpo. et

de hoc per Dyn. in d. regula poſſeſſor. lib. vi. ⁊ per Bart. in. l.
iuſto errore. §. nõ mutat. ff. de vſucap. ⁊ eſt ratio quia vſuſfru
ctus eſt pars dñij. l. iij. ff. de vſufruct. ideo requiritur titulus
ſicut in preſcribẽdo dñio: vt not. Dyn. in d. regula poſſeſſor. ⁊
dicit gl. ſatis no. in. l. corruptionẽ. C. de vſufru. ꝙ etiã ſi vſuſ
fructus cõſiſtat in re mobili tñ actio perſonalis ad ipſum cõ
petens nõ tollit̃ triẽnio. ⁊ ita videt̃ dicendũ in acquiſitione. ⁊
hoc ideo qr vſuſfructus rei immobilis cõparatur. ita notan
ter dicit gl. palle. quẽ no. dico tñ ꝙ fructus qui percipiuntur
ex agro alieno bona fide vſucapiũtur triẽnio. tex. eſt not. in. l.
ſequitur. §. fructus. ff. de vſuca. ⁊ ibi per Barto. et hoc ideo qr
ibi nõ agitur de preſcribẽdo iure: ſed de vſucapiendis rebus
mobilibus. qõ ergo dr ꝙ quis tenet̃ reſtituere fructus exta
tes. inſti. de offi. iudi. in prin. ⁊ not. in. c. grauis. de reſtit. ſpol.
hoc eſt verũ vt pdixi niſi poſſeſſor illos poſſederit bona fide
28 ⁊ iuſto titulo per trienniũ. ❡ † Tertio limito principale di
d ctum vbi agitur de obliganda vel diſtringenda perſonaᵈ ad
aliqõ ſeruitiũ. nam tunc propter grauitatẽ ſaltẽ eſt neceſſe ꝙ
alleget̃ titulus ⁊ probet̃ preſumptiue p lapſum longi tempo
ris: et ſic poteſt intelligi. l. cũ de in rẽ verſo. ff. de vſur. no. Dy.
in d. regula poſſeſſor. Quarto limito vt nõ procedat cũ pre
ſcribitur contra eccleſiã. nam tunc licet non requirat̃ titulus
requiritur tñ tempus. gl. an. vt hic ⁊ in d. auẽ. quas actiones.
29 ❡ † Secundo principaliter circa dicta Innoc. reuoco in du
biũ an requiratur ſciẽtia aduerſarij in preſcriptione iſtorũ
iurium. Innoc. vt patet ex pdictis dicit ꝙ ſic. ⁊ tenet idem in
multis locis in. c. bone. de poſtu. prela. plenius in. c. conque
rente. de offi. ordi. ⁊ in. c. ij. de in inte. reſti. cũ ſimi. Quidam tñ
vt no. in. l. ij. C. de ſerui. ⁊. l. j. ff. de aqua plu. ar. tenuerunt con
trarium quia preſcriptio currit cõtra ignorantẽ vt. l. ſi. C. de
preſcri. lon. tem. ſed primũ dictũ cõiter tenet̃ per legiſtas ⁊ ca
noniſtas. vt no. in locis palle. dicẽtes ⁊ bene aliud eſſe in pre
ſcriptione rerum mobiliũ: aliud in pſcriptione iuriũ et ſer
uitutũ. Ratio qr primo caſu quis poſſidet ipſam rem q̃ ſibi
debet ſufficere ideo nõ curatur de aduerſarij ſciẽtia. ſed ſcdo
caſu non poſſidet ipſe illam rem: ſed dñs ideo requirit̃ illius
ſciẽtia. Reddit̃ et alia ratio que plus placet Bart. in d. l. j. de
aqua plu. ar. ⁊ d. l. ſeruitutes. nã in iſtis ſeruitutibꝰ ⁊ iuribus
e cũ nõ poſſint vere poſſideri nõ poteſt acqri quaſi poſſeſſioᵉ
niſi ſciẽte aduerſario qui rem poſſidet: vt videt̃ probari in d.
l. ij. C. de ſerui. tenet Inno. in locis prealleg. ⁊ ſine poſſeſſione
30 non procedit pſcriptio: ideo requirit̃ ſcientia. ❡ † Tertio ad
declarationẽ predictorũ quero: quia dixi qõ inter preſentes
requirit̃ tps. x. an. ⁊. xx. inter abſentes: qui dicãtur preſentes
⁊ q abſentes. Sol. dico ꝙ quis dicit̃ pſens varijs modis ſm
materiam ſubiectã: de quo vide gloſ. not. in auẽ. de fideiuſſ. in
ver. preſentes. ſed quantũ ad propoſitũ noſtrum eſt tex. ſing.
in. l. ſi. C. de preſcrip. lon. temp. vbi dicit̃ ꝙ preſentes dicũtur
ſi poſſidens ⁊ aduerſarius habent domiciliũ in eadẽ prouin
cia. vnde ſpectatur vbi res ſita eſt. ſed vbi habeat domiciliũ
⁊ ſi alter habet alibi domiciliũ nõ dicuntur pſentes. ⁊ ſpecta
tur prouincia qñ tota regit̃ eodem preſide: vt olim erat. hodie
vero quelibet ciuitas habet regimina ſua ſicut olim prouin
cia: vnde exiſtentes in ciuitate dicũtur preſentes vt eſt gl. ſin
31 gu. ab oibus cõiter approbata: vt in d. l. ſi. ❡ † Nũc venio ad
ſcdam queſtionẽ Inno. qualiter ſcꝫ ſeruitutes perdant̃. So.
dicit Inno. ꝙ ſm leges ſeruitus ruſtica q̃ non hꝫ interuallũ
vel hꝫ ſed modicũ puta aliquorũ dierũ vel horarũ perditur
ſpacio. x. an. inter preſentes. xx. inter abſentes. ſi autẽ habeat
interuallum annorũ vel menſiũ tunc duplicat̃ tẽpus vcꝫ vt
inter preſentes neceſſarij ſint. xx. anni. ⁊ inter abſentes. xl. ar.
in d. l. ſi ſic conſtituta. ff. quẽadmo. ſerui. amit. Idem eſt dicen
dum ſm eũ ſi habet interualla ſeptimanarũ. ſunt enim odia
reſtringenda. ff. de lib. ⁊ poſthu. cum quidã. ⁊ regula odia. lib.
vi. ⁊ in hoc vltimo vt idem ſit in interuallo ſeptimanarũ not.
glo. in d. l. ſi ſic cõſtituta. dicit tamẽ Innoc. alios dicere ꝙ lꝫ
habeat interuallum nõ ſunt neceſſarij inter abſentes niſi. xx.
an. quaſi iſti tempus nõ debeat duplicari: qõ dixi. ſ. primum
tamen puto verius: dicit preter Inn. ꝙ etiam ſer. vr. pre. tem
pore admittunt̃. Sed eſt differẽtia inter ſeruitutẽ ruſticam et
vrbanã: ꝙ ruſtica perit certo tẽpore nõ vtendo. vrbana vero
per ſolum nõ vſum non perit omno. ſed ita demum ſi vicinus
ſimul vſucapit libertatẽ veluti ſi edes tue edibꝰ meis ſeruiãt
ne tue altius tollãtur ne luminibus mearũ officiant. In hoc
enim caſu ſi ego feneſtras meas pfixas habuero vel obſtrin
xero. ita demum ius meũ amitto ſi tu per idem tẽpus altius
ſublatas habueris edes tuas aliquin ſi nihil noui feceris re
tineo ſeruitutem. hec probantur in. l. hoc autem. ff. de ſeruit.
vrba. predi. Et aduerte quia licet Inno. dicat predicta proce
dere ſm leges idem dic ſm canones: quia in hoc canones nõ

reperiuntur

a ✠ Sebaſti. Sapia. ¶ Artis. Uide Bar. in. l. q ſub pretextu. C. de ſac. ſan. eccle. in. l. iij. C. de tiro. lib. xij. Abb. in. c. clerici. J. de indi. bal. ⁊ alex. in l. ſcriniarios. C. de teſta. mili. ⁊ omnino areti. in. d. c. clerici. vbi ponit pulchram diſtinctionem.

b ¶ An in preſcriptiõe requiratur ſcientia eius cõtra quẽ preſcribitur Uide per bar. in l. ſi publican⁹. §. l vectigalib⁹. vltra med. ff. de publi. ¶ Addo an pſcriptio currat ꝯtra ignorãtes. Alex. ꝯſ. lxj. j. li. ⁊ clxvi. ij. lib. paul. de ca. cõſi. ccxv. in pmo impreſſis.

✠ Sebaſti. Sapia.

c ¶ Reſtitutio. vltra infinita allegata p Fel. hic l hoc arti. an ignorãtia ſit iuſta cauſa cõcedẽdi reſtitutionẽ in integrũ vid Alex. tenẽtẽ opi. Bar. in cõſi. l j. incip. quidã in domene in. v. vo. ⁊ Alex. in conſil. lxxxj. incip. an ar biter eo. vol. ⁊ in ꝯſi. cxvi. incip. an aduerſus eo. vol. v. vide etiã Ang. in ꝯſi. cxcvi. inci. exhẽniate ſupra dicto l ſi. ⁊ Fulg. in ꝯſ. cxxiij. icip. s. ⁊. p. ⁊ d. and. ſicalũ in cõſi. xli. incip. illud aſſeraʒ in mediũ l. j. vol. vbi dicit op. bar. nõ pcedere in pſcriptione lõgiſſimi tpis vide ẽt Alex. in ꝯſi. iiij. ⁊ cõſi. clxix. ⁊ conſi. lxxxix. ⁊ xcv. clxix. in. ij. vol. ⁊ nouiſſime vide bulgari. in rep. l. j. in ſ. ſi. ff. ſol. matr. vbi tenet cõtra Bar. ¶ Uide etiã per Jmol. in repe. c. l ſi. in antepenult. char. J. eo.

e ¶ Et ſm Jmol. l. l. j. §. per ſeruũ qui in fuga. ff. de acqui. poſ. iſta gl. eſt ad hoc ſing. in iure. Sʒ tu adde ſimilẽ ad verbuʒ in. §. ſed aliqñ. in ſit. de vſucap. Et aliã gl. in. d. l. male agitur in glo. magna. cir. med. C. de preſcri. xxx. ann. quã glo. alle. ad hoc Bar. in. l. iij. §. ex cõtrario. in. j. col. ff. de acqui. poſ. ⁊ ſequitur. d. l. glo. in. d. l. ſ. antiqui. Bart. ⁊ ſali. ibi ⁊ Bar. in. l. celſus. in. iiij. col. vbi per hoc tradit no. caute. ff. de vſuca. Et p iſta determinatione facit viua ratio. nã ſola ciuilis poſſeſſio que animo retinetur eſt ſufficiens ⁊ potens ad preſcribendum: ſed non ſola naturalis ⁊ ideo ciuilis poſſeſſio in hoc cenſetur nobilior et potentior q̃ ſit naturalis ſm Bar. in. l. ſiue certo. §. ſi duobus. ad ſi. ff. cõmod. glo. et ibi lato Bar. ⁊ Moder. ⁊ ibi vide in. l. iij. §. ex contrario. in. j. ⁊. ij. col. ff. de acquir. poſſeſ. cum limitatio. de qua ibi per Bar. no. glo. ordi. et cano. ibi in. c. cauſam. in hoc titu. donec ergo durat ciuilis poſſeſ. impoſſibile eſt ꝙ alius naturaliter poſſidẽs poſſit pſcribere: alias eueniret abſurdum ꝙ duo poſſent eodem modo ⁊ tempore preſcribere. et per illam gloſ. in d. l. j. dixit alibi. Joan. and. no. in addi. Spe. ſuper rubri. in. ij. col. in ver. xxviij. quẽ ſequũtur Ange. et Pan. de ca. in. d. l. j. ꝙ ſi vaſallus alienat rem feudalem ignorante dño ꝙ licʒ ille in quẽ alienauit poſſit pſcribere. xxx. ann. quo ad preiudicium vaſalli tamẽ quo ad preiudicium directi dñi preſcribere ſi poteſt qꝛ cũ directo dño retineat ciuilem poſſeſſionem in re feudali lꝫ iterim ali⁹ nõ poteſt inchoare preſcriptionẽ vt d. gloſſ. not. Sed ꝯtra Jo. an. facit et iſta erit vna limitatio ad illam glo. ciuilis poſſeſſio exiſtẽs penes directo dñm impedit poſſidentem naturalr̃ pſcribere iſtud eſt veruʒ qñ ille vellet preſcribere ꝓprietatẽ ꝯ directo dñm ⁊ fertile dñiʒ p qð dñs excludiť. ita loquiť. d. glo. Sʒ qñ naturalr̃ poſſidẽs vellet ſolum pſcribere aliqð ius feudale: vl̃ aliqð ius vſuf. vl̃ aliqð ius emphyteoticũ certe iſta iura recognoſcũt directo dñm ⁊ ſe ꝯpatiunť: ⁊ tũc ciuilis poſſeſſio exiſtẽs penes directũ dñm nõ impedit talẽ preſcriptionẽ ſm Bar. ⁊ alios poſt Jnn. d. l. iij. §. ex ꝯtrario. et Pan. de ca. in d. l. j. in pe. col. et hoc oſtẽdiť viua rõne. nã qui non eſt vaſallus ſi poſſideat. xxx. an. rẽ tãq̃ vaſallus preſcribit. xxx. ann. ⁊ ꝯſtituiť ac ſi eſſet vaſallus. c. ſi qs p xxx. ſi de feud. fue. ꝯtro inter do. ⁊ agn. quid ergo impedit in deciſione Jo. an. quin emptor poſſit preſcriberere. xxx. an ius feudale per ꝙ recognoſcitur directũ dñium niſi forte diceres intereſſe directi dñi mutari nõ ſibi vaſallũ. ⁊ iſtam deciſionẽʒ Jo. etiam reprobat ad literã Panor. ipſe in. c. ad audientiam. in pe. col. in hoc eo. titu.

¶ Adde tu predictis Ro. latius eius ꝯſ. clxvi. Fulg. cõſi. clxiij.

reperiuntur ꝯtium diſponere niſi reſpectu eccleſie: vnde in foro canonico ſeruabũtur predicta ad vnguẽ per ea que ſuperius dixi ideo inſtiti circa predicta tanq̃ canoniſtis pernecessaria.

¶ Malefidei poſſeſſor dicitur ille qui hʒ ſcientiam rei aliene.

2 Preſcriptioni valide non põt quis renuntiare.

3 Preſcriptio ſi habet alia ſubſtãtialia: currit contra ignorantem ⁊ abſentem: niſi ignorans vel abſens retineat ciuilem poſſeſſionem illius rei quã quis vult preſcribere.

Jgnorans an reſtituať aduerſus preſcriptionez.

4 Poſſeſſio ciuilis perditur ſpatio. x. ann. puta qꝛ eam neglexi per decẽnium: vel qꝛ ſcio aliũ ingreſſum ⁊ ſuſpicor poſſe repelli.

5 Mala fides: an indiſtincte vitiet vel ĩpediat preſcriptionem.

6 Preſcribens ſi finita preſcriptione nouerit rem fuiſſe alienam nõ tenetur in foro conſcientie nec alii reſtituere.

Vigilanti. Poſſeſſor malefidei non preſcribit. Primo ponit dictum. ſecundo ibi Ephesinus. rõnẽ legis cõtrarie. tertio corrigit ibi: nobis. ¶ Caſus literalis. ſcdʒ leges malefidei poſſeſſor preſcribit rem alterius vnde dubitauit quidam eps an idez eſſet ſm canones. ſuper hoc ſcribit papa dicẽs ꝙ valde cauendum eſt ne ſimus malefidei poſſeſſores in prediis alienis: qꝛ nulla antiqua dierũ poſſeſſio iuuat malefidei poſſeſſorem: niſi rem reſtituerit poſtq̃ eam nouerit alienã cum poſtea bonefidei poſ. dici non poſſit: oſtendẽs quare aliter ſʒ leges. Ephesinus enim legiſlator hãc legẽ inuenit vt locuʒ haberet preſcri. xxx. vel. xl. ann. l malefidei poſ. ſolũmodo ꝓpter vitãdam negligentiam miſeroꝝ ⁊ longi tẽporis errorẽ ⁊ cõfuſionem. ſed pape hoc non placuit ſine verus dñs ſciat rẽ ſuã preſcribi ſine ignoret. Ber. ¶ No. ꝑncipium ꝓ vigilãtia ſtudii: ⁊ per hoc ptʒ ſm Hoſti. ꝙ ſtudenti cõpetunt vigilie: et ego dico ꝙ ſunt neceſſarie: qꝛ nemo põt ſapientie laudem ſine maximo labore ⁊ ſtudio conſequi. vñ ſtudere eſt idez quod valde cupere. hinc a cupiditate lectionis dictum eſt ſtudium literarũ. vt not. Arch. in. c. in nona. xvi. q. vij. ⁊ qui eſt in collegio alicuius artis ſeu ꝓfeſſionis ſi illam nõ exercet actu minime gaudere dʒ priuilegio profeſſionis vel artis: vt. l. ſemper. ⁊ ibi per Bar. ff. de iure immu. ⁊. l. j. §. negotiatores. eo. titu. not. Jo. de lig. in pe. cle. ⁊ vide ꝙ dixi ſuper rub. de indi. ¶ † No. ij. ibi: aliena ſe nouerit. ꝙ is dicitur poſſeſſor malefidei qui hʒ rei aliene conſcientiam. xxxiiij. q. j. ſi virgo. Quid autem ſi titubat dicam. j. eo. c. finali. ¶ † No. iij. ꝙ preſcriptio cum mala fide fuit inducta partim in odium negligentis ⁊ partim in fauorem publicũ. ſ. ꝓpter errorem ⁊ cõfuſionẽ ne dominia eſſent incerta. facit. l. j. ff. de vſucap. Ex quo infertur ꝙ preſuppoſita validitate non poteſt quis huic preſcriptioni renuntiare. arg. in. c. ſi diligenti. de foro cõpe. ⁊. l. ius publicum. ff. de pac. ⁊ quod no. glo. in. l. tametſi. ff. ad macedo. dixi plene poſt Bar. J. e. ſup rub. ¶ † No. vlt. tex. in ſi. ⁊ tene mẽti iuncta penul. ⁊ vlti. glo. ꝙ preſcriptio[b] currit contra ignorantem dũmodo adſint alia ſubſtãtialia preſcriptionis vt bona fides ⁊ titulus in caſibus qbus eſt neceſſarius ⁊ ꝙ preſcriptio currat cõtra ignorantem ꝓbatur apertius in. l. ſi. C. de preſcri. lon. tem. quod ꝓcedit vbi agitur de preſcribendo dñio. ſecus autem eſt in iſtis immobilibus incorporalibus: vt in. l. ij. C. de ſerui. ⁊ aqua. Dicit tamẽ notabiliter Bart. in. l. j. §. ſi quis aũt. ff. de iti. act. pri. ꝙ hoc caſu dabitur ex iuſta cauſa reſtitutio.[c]

d et hic per iſtum tex. ad hoc allego[d] ho. gloſſ. in. l. j. C. de pa. po. facit quod in ſimili no. Spec. eo. ti. §. j. in ver. pone colonus. in cõtrarium tamẽ multũ facit tex. in. d. l. ſi. in ſi. vbi dicitur nulla ſcientia vel ignorantia expectãda ⁊c. ſed poteſt intelligi quod ignorantia nõ impedit curſum preſcriptionis: tamen ſi fuerit iuſta ⁊ ꝓbabilis: eſt illi ſubueniẽdũ. arg. c. cuʒ illoꝝ. de ſen. excõ. ver. circa. Addo tamẽ ad predicta notabile dictum ꝙ preſcriptio currit cõtra abſentem ⁊ ignorãtem: niſi abſens et ignorans poſſideat ciuiliter. nã tunc cõtra eum nõ ꝓcedit preſcriptio: vt. l. male agitur. C. de pſcri. xxx. vel. xl. ann. ¶ † Et hoc infero ꝙ ſi me abſente aliquis ingreditur poſ. meã non incipit tunc preſcriptio: licet bona fide fuerit ingreſſus qꝛ per hũc ingreſſum non perdo poſ. vt in. l. ſi id qð. ff. de acqui. poſ. ſed opʒ ꝙ prius perdã poſſ. vt puta. qꝛ ſciens alium ingreſſuʒ ſuſpicor me poſſe repelli. d. l. ſi id quod. vel trado obliuioni ꝙ eam neglexi per decẽnium. per. d. l. ſi id qð. ⁊. l. ſi de eo. et ab eo tẽpore et non prius incipit currere preſcriptio: vt notanter dicit Dy. in regula ſine poſſeſſione. de reg. iu. lib. vj. ⁊ ſentit glo. notabilis ⁊ apertius ibi Bar.

e in. l. j.[e] C. de ſer. fu. ⁊ predicta bñ notabis. ¶ † An autem mala fides indiſtincte vitiet ⁊ impediat pſcriptionem Barto. in. l. ſequitur. §. ſi viam. ff. de vſuca. dicit ꝙ non ſed ſolum impedit vbi preſcriptio cauſatur ex facto poſſidentis. ⁊ ſic intelligit regulã poſſeſſor. lib. vj. ſecus aũt ſm eum vbi preſcriptio currit ex mera negligentia nõ petẽtis vt in actionibus perſonalibus in quibus non eſt dare poſſeſſionem vel quaſi. ſed cõtrariũ ipſe tenuit in. l. oẽs populi. ff. de iuſt. ⁊ iur. vbi dicit nõ valere ſtatutum diſponens vt poſt decẽnium nõ audiať creditor ſuper debito ratione peccati. Ego hunc articulum plenius examinabo. j. c. ſi. vbi ſolet tractari: qꝛ non intendo ad oſtentationem meam vt multi faciunt tranſportare materias cum difficile ſit ſtudentibus poſtea inuenire: ſed hec ita ſuccincte volui tangere ne quis ruditer aggrederet materiã. ¶ † Quero certũ eſt ꝙ nulla mala fides qñcunq; ſuperueniens ante impletã preſcriptionem eam interrũpit vt hic ⁊ in. c. fina. ⁊ in regula poſſeſſor. de reg. iur. lib. vj. no. Bart. in. l. naturalr̃ ff. de vſucap. quid ſi ſuperuenit poſt impletã preſcriptionem nũquid teneatur preſcribens rẽ preſcriptam reſtituere. Gloſſ. ij. hic plene examinat et tandem hic ponit tres opi. Prima opi. habet qð ſic. alias peccat non reſtituẽdo. ⁊ hãc tenuit Hug. vt refert hic Jo. an. Scda opi. que videtur verior ſm glo. eſt huic contraria vt nõ teneatur reſtituere qꝛ non eſt amplius aliena ſed ꝓpria ex preſcriptione autoritate iuris. Et hãc opi. tenuerũt Jo. An. Tan. Gof. Hoſti. ⁊ Jo. an. in regula poſſeſſor. de reg. iur. lib. vj. in merc. vbi plene examinat et vide ibi per eum. dicit tamen Hoſtiẽ. ꝙ ſi conſcientia eius ex hoc eſſet leſa ſatiſfacere deberet cõſcientie. ⁊ remittit ad ſummã eo. tit. ſuper rub. de preſcriptione rerum immobilium. §. que exigantur. ſub ver. verum quicquid. Tertia fuit opi. Alani diſtinguentis an res fuiſſet preſcripta ex cauſa lucratiua aut ex cã non lucratiua: vt primo

caſu teneatur reſtituere:ſcdo non.arg.xiiij.q.j.qd debetur qd quidē.c.paruz facit.ſed hec diſtinctio reprobatur ſm Hoſt.C.de preſcrip.lon.tēp.l.pe.et.j.de dona.apoſtolice.que iura bene faciunt in hac materia.do.Anto.refert hic ſe hunc articulū diſputaſſe ⁊ tenuiſſe opi.theologo⁊:vt forus canonicus nō arctet ad reſtituendum prout eſt contentioſus:ſed forus penitētie ſic qd maxime pcedit in eo cui nō poteſt imputari negligentia q2 cauſa querendi cum dāno alterius nō eſt oīno ſufficiēs quo ad equitatē equa lance menſurandam:vt ſic meū auferatur ſm eū.⁊ ſic in effectu do.Ant.ſequtur primā opi.Ego vō indiſtincte dico opinionē ſcdaz que vr̄ cōio⁊ canoniſtis veriorē ⁊ in foro cōſcientie eſſe ſeruādaz.Moueo⁊ vltra alios q2 ius canonicū etiā quatenus diſponit in foro cōtētioſo ſemper tendit in ſalutē anime.de iureiur.c.cū cōtingat.⁊ qd ibi no.nā finis iuris canonici eſt dirigere hominē ad bonū cōe ſcdm q congruit humane ſocietati nō ſolum ciuiliter viuenti:ſed ſm fidem in deū tendendo ⁊ vitā aliam expectādo.vt in.c.rex pacificus.§.in ꝓlo.⁊ in.c.ꝓdeſt.xxiij.q.v.no.in regula peccatū ⁊ regula poſſeſſo⁊.li.vi.Itē lex humana iniquitatem nō cōtinēs ſeruāda eſt etiā in foro cōſcientie.vt no.Jo.cal.§.in pemio.⁊ Jo.an.poſt.beatū Tho.in.c.ij.de vſur.lib.vi.cum ergo lex humana etiam canonica ex iuſta cā tollat actionem ⁊ cōferat dn̄ium preſcribēdi ſaltem in effectu:vt plene dixi.§.ſup rub.⁊ facit tex.j.c.pxi.apparet rō ſufficiēs quare teneatur reſtituere in foro anime facit optime.c.j.§.eo.vbi inducit preſcriptio ex cauſa etiā cū notitia rei aliene pōt eñ lex ex iuſta cauſa priuare quē re ſua ⁊ alteri tradere vel ꝓpter delictū vel ꝓpter bonū publicum:vt in.l.itē ſi vberatū.ff.de rei ven.et.c.ꝓ humani.de homi.lib.vi.Item ius canonicū nūq̄ ſcienter inijcit alicui laqueum nec ſcienter defendit aliquē in peccato.vt.c.literas.de reſtitu.ſpo.⁊.c.lato⁊.⁊.c.cōſanguinei.de re iud.⁊.j.c.fi.Si eñ pſcriberet cū bona fide induceret peccatū poſt notitiā habitaz cōpleta preſcriptione.ius canonicū ꝓfecto nō diceret quē poſſe preſcriptione ſe tueri.ſicut facit.§.c.de quarta.⁊.j.c.pxi.⁊ optime facit.c.cū dilectus de conſue.vbi patuit preſcriptionem fuiſſe inductā iuri huius ſtatuti male intellecti.Nec papa mādat preſcriptionē reſcindi imo expreſſe eā approbat ad idem.c.auditis.j.eo.vbi lȝ poſtmodū cōſtiterit illi abbati viro religioſo nullū ius cōpetere decreuit tñ papa illum debere defendi ex iurib⁹ preſcriptionis.⁊ hāc opi.tenet Inno.in.c.cura.in fi.de iurepat.vbi dicit q lȝ poſt cōpletam preſcriptionem appareat de illegitimo titulo nihilominus tamen ſalua cōſcientia poſſunt hi qui pſcripſerūt bona preſcripta retinere:q2 tuti ſunt autoritate illius qui poteſtatem cōdendi ius ſuper tēporalibus hȝ qui hāc penam amiſſionis iurium ſuo⁊ induxit in odiū negligentiū ⁊ in fauorē ſollicito⁊.Idem tenet in.c.plerūq₃.de immu.eccl.quo ad preſcriptionē que inducitur cū titulo ⁊ bona fide:q2 illa eſt inducta nō ſola in odium negligentis ſed etiā in fauorem preſcribentis:ſed vr̄ dubitare de eo qui preſcripſit bona fide ſine titulo:videtur tñ inclinare vt rōne bonefidei nō teneatur.⁊ hoc verius.nā iſte preſcriptiones equiparātur.⁊ q defectū tituli hic ſupplet tp̄s maius.ad hoc xvi.q.iij.§.poteſt.⁊ facit qd dixi.§.ſuper rub.idē Bal.in.c.ſi quis per triginta.ſi de feu fue.contro.col.x.vbi dicit q is qui preſcripſit pōt rē cum bona cōſcientia poſſidere alias nullus poſſet excipere de preſcriptione:q2 cum iudex videret eū delinquere ex officio ſuo repelleret eum.ille enim qui preſcripſit habet veritatem pro ſe licet nō habeat primordium veritatis.alleg.glo.in.l.j.ff.de eden.in prin.in magna glo.quam dicit eſſe notandam et maxime hec ꝓcedunt in eo qui ſcit rem ſuā ab alio vſucapi ⁊ non contradicit.videtur enim tacite alienare:vt.l.alienationis verbum.ff.de verb.ſigni.⁊ hec ſufficiant.

☞ Ius decimādi preſcribitur in aliena parochia ſpatio.xl.annorum.

✝ Sebaſti.Sapia.
a ¶ Una eccleſia.Vide Alex.in cōſil.xxxvi.incip.viſo teſtamēto.col.penul.⁊ vlti.ver.de pſcriptio.aut.et Jo.Fran.bal.in tract.preſcrip.in pma parte qn te partis pncipalis.q.xiiij.vbi tāgit an eccl'ia poſſit preſcribere cōtra eccleſiā quartam parochialē.

✝ Sebaſti.Sapia.
b ¶ Lacerare.vide glo.⁊ q ibi Moder.not.in.l.j.ff.de offi.aſſeſſo.

2 Una eccleſia preſcribit contra aliam etiam iura ſpiritualia.
Iura ſpiritualia non poſſunt poſſideri per laicum etiam per tātum tempus de cuius initio non eſt memoria in contrarium.
3 Priuilegiatus quo caſu vtatur ꝓuilegio cōtra pariter priuilegiatuȝ.
4 Per preſcriptionem tollitur oīs actio:⁊ ſoluens debitū preſcriptum poteſt repetere nō tamē tollitur obligatio naturalis vel directum dominium:licet ſint inefficacia ad agendum.
Preſcribens dicitur ſoluere.
Per pſcriptionē queritur de iure canonico dominiū vtile ⁊ directuȝ.
5 Iudex ex officio ſuo poteſt actorem repellere:quando notorie conſtat q nulla competit ſibi actio.
Paria ſunt non habere actionem:vel inutilem habere.
6 Titulus requiritur in preſcriptione contra ius:vel tātum tempus de cuius initio non ſit memoria.

1 **A Dau**res.¶ ✝ Una eccleſia in parochia alterius
xl.an.ſpatio decimas preſcribit.Cōmu
nis diuiſio.ſcda ibi:tue.¶ Caſus literalis.Quedaz eccleſia
poſſedit decimas in parochia alterius.xl.ann.queritur an
tuta ſit eccleſia preſcriptione.Rñdet papa q de iure melior eſt cōditio
2 poſſidentis q2 preſcrip.xl.ann.excludit oēm actionez.Ber.¶ ✝ Not.j.
a qd vna eccleſia[a] poteſt contra aliam eccleſiam etiam iura ſpiritualia
preſcribere requiritur tamen tp̄s.xl.ann.Ex quo collige q iura ſpūalia ſunt preſcriptibilia per eū qui illa poſſidere poteſt:ſecus per laicū
qui illa poſſidere non poteſt.j.eo.cauſam.etiam per tantū tempus de
cuius initio non eſt memoria:vt notanter dicit Jo.an.in.c.ij.de preb.
3 li.vi.dicā.l.d.c.cū.¶ ✝ Scdo ex eo collige q ꝓuilegiat⁹ vtit̄ ꝓuilegio
ſuo cōtra pariter priuilegiatum.nam eccleſia ex priuilegio hȝ vt contra eam nō preſcribatur ſpatio cōi ſed requiritur tp̄s.xl.ann.vt in aut.
quas actiones.C.de ſacroſan.eccle.⁊.§.eo.de quarta.⁊ tamē vtit̄ hoc
priuilegio cōtra eccleſiā preſcribētē que eſt pariter priuilegiata.Sed
hoc cōtingit q2 eccleſia nō eſt priuilegiata in preſcriptione actiua ſed
paſſiua:ſi eccleſia preſcribēs nō eſt priuilegiata in illo caſu:merito eccleſia vtitur priuilegio ſuo cōtra eccleſiam aliam.Et de hoc an priuilegiatus vtatur priuilegio cōtra pariter priuilegiatū:vide per Bar.in
aut.quas actiones.p:eallē.tetigi.in.c.in preſentia.de pba.¶ No.iij.q
eccleſia poteſt ſe defendere ex ſola preſcriptione etiā ſuper reb⁹ ſpiri
4 tualibus.¶ ✝ Not.vlti.⁊ tene mēti iſtum tex.in fi.q preſcriptio tollit
prorſus oēm actionem.⁊ no.id verbuȝ ꝓrſus.facit eñ optime hec litera ꝓ opi.glo.quā ſequūtur Bar.⁊ multi alij in.l.fi.ff.rem ra.habe.vbi
cōcluditur q ſi tutus preſcriptiōe ſoluit ignorāter poteſt repetere q2
ſoluit indebitū.vel ſaltem erat tutus exceptiōe perpetua ideo competit repetitio.l.qui exceptione.ff.de condi.inde.Item facit iſte tex.pro
opi.Arcbi.in.c.j.eo.tit.lib.vi.vbi dicit q per preſcriptionem acquirit̄
de iure canonico tam vtile q̄ directū dn̄ium nō tñ allegauit iſtum tex.
ſed.xvi.q.iij.c.quicūq₃.⁊.c.licet.ſed melius facit iſte tex.vide tam in dominio q̄ in actione quid dixi.§.ſuper rub.poſt Bar.⁊ Cy.in.l.fi.C.ex
quibus cau.ma.⁊ per iſtū tex.dicit hic.d.Ant.iudicem poſſe repellere
illum ex officio ſuo ab agēdo cui obſtat legitima preſcriptio quia ſine
actiōe nemo experitur:qd puto verū:q2 preſuppoſito ſm cōem opi.q
remaneat obligatio naturalis in debito et in re preſcripta remaneat
dn̄ium illud directū q cōpetat de iure naturali:vt dixi.§.ſuper rub.tñ
illa ſunt inefficacia ⁊ ꝓrſus inutilia ad agēduȝ:vt optime ꝓbatur hic:
et ex tex.no.iuris ciuilis in.l.ſi pupillus.ff.de admi.tut.vbi dicit q pre
5 ſcribens eſt ſimilis ſoluenti.¶ ✝ Et dicit Inno.in.c.j.de offi.vic.q vbi
apparet de ineptitudine libelli licet non cōtineatur in libello:ſed eſt
notorium de ineptitudine libelli et impotentia agendi poteſt ⁊ debet
b iudex officio ſuo libellum lacerare.[b] facit.c.ſacerdotibus.xi.q.j.Item
nemo ſine actione recte experitur.l.ſi pupilli.ff.de neg.geſt.⁊.viij.diſt.
quo iure.et paria ſunt nullam habere actionem vel prorſus inefficacem
6 cem habere.arg.in.c.ij.de tranſla.prela.¶ ✝ Glo.ij.hic inſtat an in iſta
preſcriptione ſit neceſſarius titulus contra ius.ſed hodie eſt tex.apertus in.c.j.eo.titu.lib.vi.vbi cōcluditur q ſic cum ſit contra ius cōmune q vna eccleſia percipiat decimas in aliena parochia:vt in.c.ad decimas.de reſtitu.ſpol.lib.vi.vnde requiritur titulus vel tantum tempus de cuius initio non ſit memoria vt ibi.vnde intelligo q interuenit titulus alias ſecus.

1 ☞ Laici non poſſunt preſcribere ius decimandi:q2 cum ſit quid ſpirituale non poſſunt illud poſſidere.2.
3 Preſcribi poteſt id quod ex priuilegio queri poteſt:niſi id quod de iure poſſideri non poteſt.
Collatio beneficio⁊um et ius excommunicandi poteſt per papam cōcedi laicis.
4 Spiritualia ⁊ eis annexa non poſſunt per laicum preſcribi.
Iuſpatronatus non poteſt per laicum preſcribi.
5 Laici conuerſi qui poſſunt dici religioſi poſſunt ſpiritualia preſcribere quia non ſunt ſimpliciter laici.
6 Naturalis poſſeſſio ſola non eſt ſufficiens ad preſcriptionem ciuilis vero ſic.
7 Poſſeſſio nulla dr̄ eſſe penes religioſos ſine licentia eorū ſuperioris.
8 Decime non poſſunt cōcedi laicis in titulum:ſed in elimoſinam ſic.

1 Cauſam. Laicus decimas non preſcribit. vel ſic latius. ℭ † Laici ſpiritualia poſſidere non poſſunt ergo per cõſequens nec preſcribere. h. d. ⁊ quotidie allegatur. Cõis diuiſio. ſcḋa ibi: ideoq;. ℭ Caſus literalis. Inter archidiaconũ regiñ. ⁊ nobilẽ virũ. G. queſtio ſuper decimis vertebatur. papa cõmittit cãm illã mãdans iudici quatenus cauſam ipſam debito fine decidat nõ obſtãte preſcriptiõe tpis vel cõceſſione eccleſiaſtice perſone vel ſecularis ſidẽ. G. eam opponere voluerit: q: cũ laici
2 decimas poſſidere nõ poſſunt eas preſcribere nõ valet. Ber. ℭ † No. ſ.
a ibi: nõ obſtãte preſcriptiõe tpis ⁊c. ꝙ nulla tpis preſcriptio[a] iuuat laicum in iſtis ſpũalibus. nã pondera literã que nõ reſtringit ſe ad pſcriptionẽ certi tpis. ſed indiſtincte dicit tpis. ⁊ ſic induco hanc literã ad pbandũ notabile dictũ Jo. an. ⁊ Jo. mo. in. c. ij. de prebẽ. lib. vi. vbi dicunt ꝙ laici nõ poſſunt preſcribere ſpũalia etiam per tñ tps de cuius initio memoria nõ exiſtat: ⁊ eſt rõ q: cũ illa poſſideri nõ poſſint vt hic: ergo nullo tpis curſu poſſunt preſcribi: q: ſine poſſeſſiõe nõ pcedit pre
3 ſcriptio: vt in regula ſine poſſeſſione. de reg. iur. lib. vj. ℭ † Ex quo habes limitare aliã regulã que hz ꝙ ea que ſunt queſibilia puilegio poſſunt queri preſcriptione. de offi. ordi. c. duo ſimul. nõ pcedit in his que de iure poſſideri nõ poſſunt. nã data incapacitate poſſidẽdi põt priuilegiũ principis operari ⁊ nõ preſcriptio: primum pbaẽ ex notatis i. c. ℭuis. de deci. ſcḋm pbatur hic. Rõ diuerſitatis ptz q: pnceps per ſuũ priuilegiũ põt facere quẽ capacẽ: vt no. glo. xxxij. diſt. ſ. verũ. ⁊. xvj. di. bene quidẽ. que dicit ꝙ papa põt laico dare poteſtatẽ excõicandi. Itẽ antiquitus eccleſia ſeu papa cõceſſit imperatori ⁊ multis regibus poteſtatem cõferẽdi beneficia. lxiij. di. adrianus. ⁊ in. c. in ſynodo. et multis laicis cõtulit decimas: vt no. i. d. c. ℭuis. preſcriptio vo hoc nõ põt q: eſt fundata ſuper poſſeſſione ⁊ ſic poſſeſſio dz precedere laicus autẽ
4 ex ſe nõ eſt capax huius poſſeſſionis. ℭ † Et qḋ dixi in ſpũalibus pcedit etiã in annexis ipſis ſpũalibus. nã laici nec illa poſſidere valẽt niſi ex priuilegio: vt in. c. de iure. ⁊. c. qñ. de iurepa. ⁊ ideo laicus nõ põt pre
b ſcribere iuſpatronatus[b] ſaltẽ qñ vult preſcribere cõtra eccleſiã nõ patronatã: vt no. Jo. an. in reg. ꝙ alicui gratioſe. lib. vi. in merc. ⁊ vide qḋ no. in. c. querelã. de elec. ⁊ per Archi. plene in. c. hortamur. lxxi. diſt. dixi
5 plene in quadã diſputatione que incipit augerio. ℭ † Predicta oĩa limito in puris laicis. cõuerſi aũt laici non debent tractare cũ clericis ſpiritualia: tñ poſſunt iura ſpũalia preſcribere q: nõ ſunt oĩno laici ſz poſſunt dici religioſi. ad hoc vide tex. iuncta glo. in. c. ex eo. de ele. li. vj.
6 ⁊ per Inno. in. c. ij. de inſti. ℭ † Scḋo colligo pcipaliter ex fine tex. iũcta glo. ꝙ poſſeſſio ciuilis neceſſario requiriẽ ad preſcriptionẽ: naturalis aũt nõ ſufficit: de quo plene per Dy. in regula ſine poſſeſſione preallc. vbi videas. Colligiẽ aũt hic ꝙ laici bene poſſidẽt naturalr ſeu detinent decimas: ſed q: nõ poſſunt ciuilr poſſidere. ideo nõ preſcribunt hec aũt ciuilis poſſeſſio eſt illa que germinat plem ſm gloſ. i. fructum parit. ſ. acquirẽdo dñium ſm Jo. an. qui ita exponit glo. ⁊ bene. lz alij aliter ⁊ minus bene. ℭ Et no. ex tex. iuncta glo. ꝙ detinere ſumiẽ qñq; p poſſidere vt hic. ſic qñq; ecõuerſo. xij. q. i. c. ij. nã laici poſſunt bene detinere decimas: q: detẽtio eſt qd facti ⁊ nõ ſonat in ius. vt not. Bart. in l. j. ff. de acq. poſ. ⁊ ſatis ſentit hic gl. quã no. Hinc eſt ꝙ ſeruus põt detinere. vt. l. ſtipulatio iſta. ſ. hec quoq;. ff. de vb. obli. in ſeruũ aũt non cadunt ea que ſunt iuris nec poſſunt per momẽtũ cõſiſtere. l. placet. ff. de
7 acqui. here. ℭ † Et vide glo. in religioſo ſimplici ꝙ nil dicaẽ poſſidere ſine licẽtia ſui prelati: ſed tñ detinere in. c. non dicatis. xij. q. i. nec puto qḋ laicus dicaẽ decimas poſſidere etiã naturalr q: poſſeſſio naturalis eſt ius inſiſtẽdi rei nõ phibite poſſideri. vt not. Bar. in. d. l. i. vbi plene tractatur hec materia diuerſarũ ſpecierũ poſſeſſionũ ⁊ detentationis
8 ℭ † Opp. vltimo ⁊ vr decimas poſſe laicis cõcedi. x. q. i. c. pe. ⁊ fi. Solu. dicit Inno. ꝙ in titulũ nõ poſſunt eis cõcedi vt illas habeãt vt clerici: ſed in alimonia cõcedi poſſunt pauperibus laicis vt in Io. hoc dico poſſe pcedere reſpectu fructuũ ⁊ ad tps. arg. c. poſſeſſiones. xvi. q. i. nã hoc modo poſſunt quibuſcũq; locari vt in. c. ij. de loca. ⁊ vide ad materiam qḋ leg. ⁊ no. in. c. ℭuis. ⁊. c. phibemus. de deci.

1 ℭ Stilus curie romane eſt ſeruãdus data cõtrarietate canonum.
2 Preſcribens non tenetur rem preſcriptam reſtituere ſi poſtea ſuperuenit notitia rei aliene.
3 Allegans interruptionem contra preſcribentem: nõ cõfitetur preſcriptionem: quia excipiens non fatetur.
4 Preſcriptio quibus ⁊ quot modis interrũpatur. vide per diſcurſum.
5 Preſcriptio aliqñ nõ currit: aliquãdo dormit: ⁊ aliquãdo interrũpitur
6 Titulus quo caſu requiratur in preſcriptionibus.
7 Naturalis poſſeſſio aliquo caſu ſufficit ad preſcribendum.
8 Mala fides an quo caſu interrumpat preſcriptionem.
9 Preſcriptio indiſtincte interrumpitur ſi preſcribebam rem titij: quã putabam ſempronij.
Iniuriam q cõmittit hz animum iniuriandi: lz erret in perſona.
10 Preſcriptio an ⁊ quando interrũpatur ex defectu tituli.
11 Preſcriptio vel vſucapio quõ interrũpatur per litis conteſtationem: vel per alios actus ciuiles: vide per diſcurſum.
12 Preſcriptio ſtatutaria interrũpitur per ſolam citationem.
13 Preſcriptio. xxx. annoꝝ cum bona fide ⁊ ſine titulo quõ interrũpatur.
14 Preſcriptio non interrũpitur per lit. cõteſt. corã incompetenti iudice factam: vel per alios actus ciuiles inualidos.
Preſcriptio interrumpitur per conteſtationem factam coram arbitro: ſi compromiſſum in ipſum factum ſit validum.
15 Actus factus coram iudice incõpetenti an ſaltem valeat vt actus extraiudicialiter factus.
16 Mala fides preſumitur ex coniecturis.
17 Preſcriptio non interrũpitur per cõteſtationem factam coram arbitratore vel amicabili cõpoſitore. niſi per talem conteſtationem aduerſarius incipiat eſſe in mala fide.
18 Preſcriptio interrupta: ſiue naturaliter: ſiue ciuiliter: an ceſſante interruptione iterum incipiat currere. 24.
19 Actiones temporales efficiuntur perpetue per conteſtationem.
20 Mala fides pſumpta nõ impedit preſcriptionẽ. Inſtãtia ſi eſt perẽpta res inducitur fere ad illum ſtatum in quo res erat prius: vide hic exempla.
21 Preſcriptio iurium incorporalium qualiter interrumpatur.
22 Preſcriptio libertatis qualiter interrũpatur.
23 Preſcriptio qualr interrũpaẽ in criminalibus.

Illud autem. Si contra preſcriptionem. xl. ann. que ſola currit cõtra eccleſiam opponatur interruptio vterq; pbabit. ⁊ ſunt duo dicta. ſcḋm ibi: verũ. ℭ Caſus literalis. In canonibus reperitur ꝙ qui rem alterius preſcribit. xxx. ann. tutus eſt preſcriptione. queſitũ fuit a papa vtrũ locum habeat talis pſcriptio. Rñdetur ꝙ romana eccleſia nõ admittit minorem preſcriptionẽ ꝙ. xl. an. licet quidã canones admittãt tricẽnalem. ⁊ ſi eccleſia per. xl. an. rẽ aliquã inconcuſſe poſſedit aduerſus aliã eccleſiã poteſt ſe tueri quadragenaria preſcriptione: ſi vo de preſcriptiõe ⁊ interruptiõe qḋ fuerit iter partes ab vtraq; parte teſtes recipi debẽt ⁊ ſi pbata fuerit interruptio preſcriptio non valebit. Bernar.
1 ℭ † No. j. ꝙ data cõtrarietate ſeu varietate canonum recurrendũ eſt et tenẽdum qḋ ſeruat romana
c na eccleſia ſeu ſtilus curie romane[c] facit. c. ex lris.
2 ⁊ qḋ ibi no. de cõſti. ⁊ de cri. fal. ℭ graui. ℭ † Not. ſcḋo ꝙ eccleſia ex ſola preſcriptiõe põt ſe tueri aduerſus eccleſiã. ⁊ ſic licet ex poſtfacto ſuperueniat rei aliene notitia nõ tenetur tñ is qui preſcripſit rem reſtituere licet ſit eccleſia ⁊ preſcripſit contra eccleſiã. qḋ eſt notãdum: cõcordat. ſ. c. ad aures. fa
3 cit ad ea que dixi. ſ. eo. vigilãti. ℭ † Not. tertio in ver. verum. ꝙ excipiens de interruptione contra allegãtem preſcriptionem nõ videtur preſcriptionem cõfiteri. nã ſi ipſam tacite cõfiteretur releuaretur allegãs preſcriptionẽ ab onere ipſam pbãdi. vt in. c. preterea. de trãſac. ſed hic tenetur allegãs ipſam pbare. ⁊ hoc cõtingit ex eo q: excipiẽs nõ fatetur ea que tacite includũtur in exceptione vt in. c. cũ venerabilis. ſ. ti. pxi. ⁊ vide qḋ ibi dixi. ℭ Not. ꝙ preſcriptio tẽporis nõ nocet pbata interruptione: cõcordat. ſ. c. auditis. preſcriptio aũt
4 poteſt interrumpi. † ℭ Qualiter autem interrũpatur glo. ſi. hic inſtat quam notabis: q: quotidie ad eam in hac materia ſit remiſſio. ⁊ in effectu dicit ꝙ interruptio ſit quãdoq; naturaliter et quãdoq; ciuiliter. et naturalis interruptionis ponit duos caſus ciuilis vero octo: ⁊ idem facit Innoc. hic: ⁊ vide conſimilem glo. xvi. q. iij. ſ. poteſt. in v. interrupta. et in. l. cum notiſſimi. C. de preſcript. xxx. an. in ver. interrupta. ⁊ ibi per Cy. ⁊ plenius de materia per Barto. in. l. naturaliter. ff. de vſuc.
5 vbi vide. ℭ † Et proſequendo hic ſubſtãtialia ad declarationem glo. ⁊ materie ſciãs ꝙ preſcriptio quandoq; nullo modo currit: quandoq; dormit: quando interrumpitur anteꝙ. ſ. compleatur. Nõ currit quando res non eſt preſcriptibilis: vt patz ex his que leg. et no. in. c. cum non liceat. ſ. eo. et dic vt ibi not. facit quod leg. ⁊ no. in. l. ſi. C. in quibus cau. in integ. reſtit. non eſt neceſſaria: et in. l. ſicut. verſi. ſed pupillari etate. C. de preſcrip. lon. temp.

ddd ij

Sebaſti. Sapia.
a ℭ Preſcriptio. Vide Fulg. i. cõſi. clxvi. incip. in qḋ ne que vertitur. ⁊ per Raph. co. i cõſi. lxxxiij. incip. quia cauſa decimalis.
b ℭ Iuſpatronatus. Adḋ eundẽ cõſi. xlvij.
Sebaſti. Sapia.
b ℭ Iuſpatronatus. Vide Abb. i diſpu. ſua incip. augerio. col. vj. et in cõſ. cvi. v. caſus ver. ſcḋo pncipaliter i. ij. vol. alex. in cõſi. lxxv. inci. viſo in fin. in. iiij. vol. ⁊ do. Dec. in rub. de iudi. col. penul. Abb. i cõſil. lxxvi. inci. plura ſunt examinãda. in. ij. vol. Ro. in conſi. ccclxviij. incip. preſens cõſulatio et Abb. dñm meũ. d. Rochũ curtiũ late i tract. de iurepat. in vlt. queſtione ⁊ Dec. in conſil. cxxxiiij. inci. viſo puncto. col. pẽul.
Zacharias.
c ℭ Stilus curie romane. Adḋ ꝙ eſt hoc caſu p lege ſeruãdus. ita no. Spe. in ti. de teſti. ſ. publicatẽ. v. deinde. ⁊ in ti. de reſcrip. pſent. ſ. ratione forme quoq;. Et ratio ẽ quã ipſe dat in ti. de ap. ſ. ḋ officio. col. iiij. v. vt autẽ eſt. q: curia romana tãꝙ magiſtra eſt ab oĩbus ſequẽda qḋ eſt verũ limitando vt hic. ſ. data cõtrarietate inter canones. vt not. in. c. cũ olim. ſ. de conſue.

a ¶ Quando ⁊ qualiter interrumpatur preſcriptio. Vide hic do. Anto. melius ꝙ alibi: ⁊ cōiter noſtri canoniſte reaſſumpſerunt in hac materia dicta Bar. in. l. naturalr. ff. de vſuc. itē adde ꝙ per receptionē teſtiū que fit lit. non cōteſt. ꝓpter imminēs periculum nō interrūpitur preſcrip. hoc fuit dictum elegās Vin. in. c. quoniā frequēter. in prin. vt lit. non cōteſt. prout refert ⁊ ſequitur do. Anto. in. vij. colū. Itē adde ꝙ perēpta inſtātia nō perīt interruptio facta per lit cōteſt. factā ī illa inſtātia ſm Bar. in. l. fi. C. de fruc. ⁊ lit. expē. lʒ gloſ. ibi aliter dicat ꝺ quo per do. Ant. in. c. cauſam. el. i. in. iiij. col. ⁊ quod ibi not. de teſt. itē adde ꝙ ad interrūpendā preſcriptionē nō requiritur libelli oblatio ſʒ ſufficit ali9 actus precedens text. eſt in. l. ſicut. ver. nec ſufficiat. C. ne preſcri. xxx. ann. qualiter aūt interrūpatur preſcriptio in incorporalibus declarat do. Ant. in. c. auditis. in. iiij. colū. ſ. e. tit. Vtrum aūt interrupta ꝑſcriptione cōtra reum ꝑncipalem intelligat̄ interrupta cōtra eius fideiuſſorē gloſſ. tenet ꝙ ſic in. l. ſi fideiuſ. §. fi. ff. mā da. ꝺ quo ibi per Barto.

Anto. Franciſ.

¶ Quibus modis īterrūpatur preſcriptio. Dicas ꝙ per ſimplicem cōtrouerſiaʒ īterrūpitur: vt p glo. in. l. ſʒ ſi lege ff. de peti. here. et per bar. ⁊ doc. in l. fi. in ꝑn. ff. de eo per quē fact. erit ⁊ multos modos ꝑ quos interrūpatur. vide p Jo. ber. in ſuo reper. in litera. p. in vſ. preſcriptio interrūpitur. vbi late per Lāfran. circa hanc materiam.

Sebaſti. Sapia.

b ¶ Mala fides. Vide late p alex. et Jaſ. in. l. iij. §. genera. colū. ij. ⁊ iij. ff. de acq. poſſ. ⁊ quomodo dubitans ⁊ ignorans equiparentur declarat do. Jaſ. i. l. ꝙdiu. C. qui admitti.

Dormit quoqꝫ qñ ex aliquo defectu tꝑali nō currit vt puta ꝓpter defectū prelati. ꝫ. c. ij. ⁊. c. de quarta. Vel ꝓpter hoſtilitatē qñ tanta eſt ꝙ nō redditur ius in loco. ſ. c. ex tranſmiſſa. ⁊ de hoc articulo dic vt ibi dicā. Dixi ī tertio mēbro ꝙ quoqꝫ ꝑſcriptio iam incohata interrumpit̄. ⁊ de hoc articulo hic.

6 ¶ † Ad cuius declarationē ſcias ꝙ interruptioa fit ꝑncipaliter duobus modis. ſ. naturalr ⁊ ciuilr. naturaliter vero dr̄ fieri qñ aliqđ de requiſitis ad ſubſtātiā preſcriptionis perit: nā ad ſubſtātiā preſcriptionis quoqꝫ requirūtur tria: quoqꝫ duo: quoqꝫ vnum nūtaxat ſm naturā preſcriptionū. Tria eī requirūtur qñ preſcriptio eſt talis ꝙ deſiderat titulū bonam fidē ⁊ poſſeſſionē vt in preſcriptione ꝫ ius cōe: vt in. c. i. c. tit. lib. vi. vel in preſcriptione x. vel. xx. ann. ꝫ prelatū. iuxta ea que dixi. ꝫ. eo. de quarta. Duo vō requirunt̄ vbi nō eſt titulus neceſſarius vt regulr̄ cōtingit in ꝑſcriptiōe. xl. ann. iure cōi nō refragāte: vt hic. ⁊. ꝫ. de quarta. ſ. poſſeſſio ⁊ bona fides. Vnū vō ſaltē requirit̄ in ꝑſcriptione inducta in odiū negliḡētis: vt in actionibus ꝑſcribēdis. ſ. curſus tꝑis vt in. l. ſi qs emptionis. C. de ꝑſcrip. xxx. ann. Vbicūqꝫ eī alterum de req̄ſitis perit naturalr preſcriptio interrūpit̄: q2 deficiēte altero ſubſtātialr req̄ſito ad cōfectioneʒ actus naturalr deficit ipſe actus in. c. fi. de cō. ap. ⁊ in. c. cū ſuper abbatia. de offi. dele. ¶ Et ꝓ maiori declaratiōe ꝓſequamur quodlʒ de ſubſtātialr requiſitis de per ſe. De poſſeſſiōe eī certiſſimū ⁊ abſolutū eſt ꝙ ſi ea interrūpit̄ ꝑſcriptio ipſa naturalr interrupta eſt. Pōt aūt poſſeſſio interrūpi multis modis vt inundatiōe maris vel fluminis vel vt ſi vi eiciat̄ quis de poſſeſſiōe. vt. ꝺ. l. naturalr. vel per ſiles actus naʒ ſine poſſeſſiōe ꝑſcriptio nō ꝓcedit: vt in regula ſine poſſeſſione. li. vi. ⁊ cū hec interruptio nō reſtringat̄ ad certā perſonam ꝓdeſt oībus pretēdētibus intereſſe. ꝺ. l. naturaliter. ⁊ intellige de poſſeſſiōe ciuili. vt not. Dy. in. ꝺ. regula ſine poſſeſſiōe: vt dixi. ꝫ. eo. c. cauſam. facit. l. clam poſſidere. ⁊ qđ ibi no. ff. de acqui. poſ.

7 ¶ † Vel de naturali eo caſu quo naturalis eſt ſufficiēs ad vſucapionē ſm Bar. in. ꝺ. l. naturalr. pone exēplū in ꝑſcribēte vſumfructū. nā vſufructuarius poſſidet naturalr tm̄. vt in. l. naturalr. ff. de acqui. poſ. defectus aūt poſſeſſiōis corporalis nō vitiat. l. ſi id qđ. §. fi. ff. de acq. poſ. ⁊ de his ſpeciebꝰ poſſeſſionū plene p Bar. in. l. i. de acq. poſ. ff. et tetigi. in. c. olim. ſ. de reſti. ſpol.

8 ¶ † Venio ad ſcōm requiſitū. ſ. ad bonā fidē ⁊ in hoc cōſidero tria. quoqꝫ ſuperuenit ex toto mala fides: q2 incipit habere cōſciētiā rei aliene: quoqꝫ eſt in dubitatione. quoqꝫ ſuperuenit mala fides quo ad vnum: ⁊ nō quo ad aliū: q2 putabat rē eſſe martini ⁊ nō titij. Primo caſu certū eſt ꝙ de iure canonico interrūpit̄ ꝑſcriptio ꝑ ſuperueniētē malā fidē quādocūqꝫ ante cōpletam ꝑſcriptionē: vt. ſ. eo. c. fi. ⁊ in regula poſſeſſor. lib. vi. ⁊ huic iuri canonico eſt ſtādū: ideo nō curo ꝓſequi qđ de iure ciuili. vt no. Bar. in. ꝺ. l. naturaliter. ⁊ no. ſ. c. fi. Scđo caſu cū nō ſuperuenit mala b fidesb firmiter ſʒ incepit dubitare Bart. tenet ꝙ nō eſt interrupta ꝑſcriptio. in ꝫtrariū facit. c. i. xvi. q. iij. dicā plenius poſt gl. ſ. c. fi.

8 ¶ † Tertio caſu putat hic. ꝺ. Ant. ꝙ poſſit ꝑſcribere quo ad eū apud quē erat bona fides: q2 bona fides ⁊ mala poſſunt referri ad vnū ⁊ nō ad aliū. ⁊ reſpicere vnū ita qđ nō aliū. arg. in. l. fulcimus. §. qđ ſi aduerſus. ff. ex c quibus cau. in poſ. ea. Ego firmiter putoc ꝫtrium per tex. apertū in. ꝺ. c. fi. vbi ptʒ ꝙ poſſidēs repugnāte ꝯſciētia peccat. ſʒ iſte credebat rē nō ſuam ergo peccat ⁊ ſic non poterat ꝑſcribere. ad idē. c. ſi virgo. xxxiiij. q. ij. vbi dr̄ ꝙ tādiu quis dr̄ poſſeſſor bone fidei ꝙdiu ignorat ſe poſſidere alienū. ſʒ iſte credebat rē. nō eē ſua. lʒ putaret eā eſſe illius cuiꝰ nō erat: ꝙ erat ī mala fide. ad idē optie facit in ſiḿ

c ¶ Sed tu dic veriorem eſſe opi. Bart. in. ꝺ. l. naturaliter. ⁊ do. Anto. hic quā tenebat dñs meus Franc. de are. in voce legēs hāc decre. ⁊ pro hoc adducit tex. in. l. aut qui aliter. §. ſi quis dum putat. ff. qđ vi aut clā. ⁊ ibi Bar. per quē tex. dicebat reprobari not. in. l. i. §. interdum. in ver. vlti. ff. vti poſ. ⁊ idē in terminis qđ do. Anto. tenet hic Pet. de anch. ſ. c. i. in pen. col. eo. tit. lib. vi. vbi pro hoc alle. ꝓ caſu. l. qui balneū. ff. qui po. in pig. ha.

Sebaſti. Sapia.

d ¶ De ſtatutis. Vide alex. ⁊ Jaſ. in. l. fi. in ꝑnc. col. iij. ff. de eo ꝑ quē factū erit vbi late ⁊ Roma. in cōſ. xxxix. incip. in q̄ſtione ꝓpoſita.

e ¶ Preſcriptiones ſtatutarie interrūpuntur ſola executiōis miſſione: ſʒ dic ꝙ debēt interrumpi ꝑut ꝑſcriptiōes iuris cōis vt plene not. Jo. an. in addi. Spe. in tit. de appel. §. nunc breuiter. circa ꝑncī. Bal. in. l. fi. C. in quib. cau. re. ī inte. nō eſt neceſ. ⁊ in. c. i. §. ſi quis per. xxx. ſi de feu. fue. cōtro. ⁊ in. c. i. §. in cauſis. ꝺ pa. iur. fir. ⁊ vtrū per ſolā cautionē de iudicio ſiſti interrūpat̄ ꝑſcriptio⁊ perpetuet̄ actio iniuriarū. dic qđ non tex. eſt in. l. ſi cū. §. qui iniuriarū. ff. ſi quis cau.

¶ Adde qđ bal. cōſ. clxvi. li. i. dicit ꝙ citatio factā etiaʒ in alio loco ꝙ domicilij īterrumpit preſcriptionem. ⁊ an iudicium in quo agens ſuccubuit īterrūpat preſcriptionē. vide pau. de ca. cōſ. cccij. in ꝑmo impſſis ⁊ ꝙ citatio interrūpat ꝑſcriptionem. vide Rom. cōſ. xxxviij.

Leum qui nocentē. ff. de iniur. vbi pʒ ꝙ iniuriarū tenet̄ qui intulit iniuriā ex quo habebat iniuriādi animū lʒ errauerit in ꝑſona. ⁊ hoc de ſcđo requiſito.

10 ¶ † Quo ad tertiū de defectu tituli ſatis cōfuſe Bar. tractauit in. ꝺ. l. naturalr. Sʒ clarius dico ſic. aut ſuꝑuenit defectus tituli: q2 certior effectus d eſt poſſeſſor de illius nullitate. ⁊ tūc impeditur et interrūpit̄ ꝑſcritio q2 talis defectus ſuꝑueniens cōſtituit eū in mala fide. ar. c. veniēs. ſ. eo. Aut ſuperuenit defectus tituli reſpectu reſolutionis: q2 ego poſſidēs rē bona fide vēdidi tibi rē illā ſub pacto vt deficiēte cōditione appoſita res eſſet inempta: ⁊ tūc lʒ deficiat cōditio non tm̄ eſt interrupta ꝑſcriptio incohata ꝫ dñm ſed pōt primus poſſeſ- e ſor: priora tꝑa cū ſequētibus cōtinuare: q2 nō pōt illa ꝑma ꝓprie vēditio dici cū eſſet reſolubilis in euentū cōditionis. ⁊ idē dicēdū in ſilibus. ⁊ hec ꝓcedūt quo ad interruptionē naturalē.

11 ¶ † Venio ad ſcōm ꝑncipale. ſ. ad interruptionē ciuilē: ⁊ dicēdū ꝙ interruptio ciuilis eſt qñ aliqđ de naturalibus ⁊ ſubſtātialibus nō extinguit̄: ſʒ alias actus celebrat̄ q ue iure ciuili impedit ꝑſcriptionē: ⁊ ea interruptio dr̄ ciuilis q2 a ciuili iure inuēta eſt. et in hoc dicendū ꝙ quedā eſt ꝑſcriptio mere fauorabilis vt vſucapio que triēnio cauſat̄ cū titulo ⁊ bona fide: vt inſti. de vſuca. in ꝑn. hec eī eſt introducta in merū fauorē poſſidētis rem nobilē cum titulo ⁊ bona fide. vt dicit tex. xvi. q. iij. §. pōt. no. Dy. in regu. poſſeſſor. lib. vi. ⁊ Bart. in. l. ij. §. ſi rē. ff. ꝓ emp. ⁊. ꝺ. l. naturalr. ⁊ hec nō interrūpitur li. cōte. niſi in effectu: q2 pēdēte iudicio currit vſucapio. ⁊ ſi interim implet̄ tꝑs tenet̄ rē reſtituere: ſʒ ꝓnūtiabit̄ rē eſſe petētis. vt le. ⁊ no. in. l. ſi rē alienā. preall. Quedā eſt ꝑſcriptio mere odioſa vt illa que inducit̄ de iure ciuili ꝑ ſpatiū. xxx. ann. cū mala fide. hec eī nō eſt introducta aliquatenus in fauorē poſſidentiū: q2 iura nō fauent malefidei poſſeſſoribus. ꝫ. c. vigilāti. ⁊. ſ. eo. c. fi. ⁊. l. ſi qs emptionis. C. de ꝑſcri. xxx. ann. ⁊ hec interrūpit̄ per ſolā citationē. vt in. ꝺ. §. pōt. ⁊. l. cū notiſſimi. C. de preſcrip. xxx. ann. Et eſt ratio q2 cū hec ꝑſcriptio ſit fundata ſuꝑ odio ⁊ negligētia nō petentis ceſſat negligētia cū mittit executorē ſeu nuntiū. ⁊ iō interrūpit̄ ꝑſcriptio: ſʒ ꝓcedēs que eſt mere fauore poſſidētis nō interrūpit̄ lit. ꝯte. per hoc eī nō tollit̄ titulus ⁊ poſſeſſio ꝑſcribētis ex qbꝰ cauſat̄ fauor ſʒ expectat̄ ſnīa. Quedā eſt ꝑſcriptio mixta ſ. partim introducta in fauorē preſcribētis. ⁊ partim in odiū negligentis vt eſt ꝑſcriptio. x. vel. xx. ann. cū titulo cōtra priuatū: ⁊ hic interrūpit̄ litis cōteſ. facta corā iudice cōpetēti: vt in. ꝺ. §. pōt. ⁊ in l. penul. C. ne de ſta. defun. et in. l. more litis. C. de rei ven. ⁊ hoc in actionibus ꝑpetuis ſeu tꝑalibus. In annalibus vō ⁊ pretorijs. ſ. inductis ꝑ pretores qui regulr̄ durāt anno. vt in. l. in honorarijs. ff. de act. ⁊ ob. fit interruptio litis cōte. vel quaſi vt ꝑ libellū ꝑncipi oblatū: de quo dicēdū vt in. l. ij. C. qñ libel. ꝑn. obla. lit. ꝯteſt. faciat. ⁊ dicit Bart. in ꝺ. §. ſi rem. Idē dicēdū ſi eſſet preſcriptio annalis inducta ex ſtatuto ꝑncipis vel alicuius comitis ſeu baronis. nā ſtatuta ipſorū pñt equiparari iuri pretorio: vt no. idem Bar. in. l. iij. ff. de verb. obl. et

12 in. l. ſi. ff. de pen. ¶ † Sʒ dubitatur circa predicta

d quid de ſtatutisd ſeu preſcriptiōibus ſtatutarijs: vtputa cauetur ſtatuto qui non petierit debitum ſuū infra decendiū cadit a iure ſuo. dicit Bart. in ꝺ. §. ſi rē. ꝙ hec ꝑſcriptio interrumpit̄ ꝑ ſolā citatio-

e nem:e q2 hec introducta eſt mero odio negliḡē-

13 tis ſine titulo et poſſeſſione. ¶ † Preterea dubitatur quid de preſcriptione. xxx. ann. cū bona fide ſine titulo Bar. aperte nō tangit in locis preall. Sed do. Anto. tenet hic ꝙ interrūpitur per ſolā citationem ſicut illa que inducitur cū mala fide ⁊ hoc refert idem ſe putare dicēdum in preſcriptionibus

nibus currentibus cōtra eccleſiā vbi nō exigitur
titulus q: currit mera negligētia. ad qd̄ alle. ſ. eo.
nihil. ſm vnā lec. qd̄ pfecto. c. nihil facit ad ppoſi
tum. ⁊ pfecto credo qd̄ in hoc do. Ant. errauit. vī
eñi locutus expſſe ꝯ tex. l. d. §. pōt. vbi expſſe dī ꝙ
preſcriptio. xxx. ann. ſine titulo equiparaꝛ preſcri
ptioni. x. vel. xx. ann. cū titulo. ⁊ vtraqꝫ eſt inducta
partim in odium negligētis ⁊ partim in fauorem
poſſidētis cū bona fide. nam curſus maioris tpis
ſupplet defectū tituli: ⁊ hoc etiā ſatis expreſſe col
ligitur in. l. ſi qs emptionis. C. de pſcrip. xxx. ann.
hinc eſt ꝙ vtroqꝫ caſu acquiriꝛ dñium pſcribēti.
ſed in preſcriptiōe cum mala fide acquirebaꝛ ſolū
de iure ciuili. de quo dicēdum vt. d. §. poteſt. et in
d. l. ſi quis emptionis. ⁊ an valeat dictū ſtatutum
factum ꝯtra nō petentem debitū infra decēnium
dicā. ſ. c. ſi. in ſi. Itē interrūpiꝛ preſcriptio ciuilr ſi
nō valens litē cōteſtari pcedit per modū hic tra
ditum in gloſ. ⁊ habeꝛ in. d. §. poteſt. ⁊ in. l. vt per
fectius. C. de anna. excep. Itē per ſacrū oraculum
ſeu petitoriū vel reſcriptū principi oblatū cum p
executorē ſeu nuntiū fuerit. poſtmodū ſubſecuta
cōuentio ſeu citatio. vt. l. iij. C. de pſcript. xxx. ann.
⁊ an hoc caſu ſit neceſſe libellū pducere no. ibi. et
in Spec. de execu. §. j. vſ. executoꝛ. ⁊ ſeq. per exce
ptionē vero nō ſit interruptio. vt no. in. c. ſi. de oꝛ.
cog. in glo. hic patet. Item ſit interruptio ſm glo.
per ſolutionē vſurarū. d. l. ſi qs emptionis. hec in
terruptio nō pōt habere locum in vſucapione vel
in preſcriptione. x. vel. xx. ann. vel in pſcriptione.
de iure canonico: ſed pcedit cū qs vult pſcribere
pignus vel debitū. nā p ſolutionē vſurarū q: debi
tum per hoc recognoſciꝛ ⁊ interrūpitur pſcriptio
Itē ſcdm glo. ſit interruptio p ſynodalē pclama
tionē. ſ. c. ſanctoꝝ. hoc intelligo put no. in gl. ⁊ dic
vt ibi. Itē interrūpiꝛ per ſcd̄ain cautionē a debi
tore factā: vt. l. cū notiſſimi. alle. in glo. hoc pcedit
in preſcriptione aduerſus debitū. ¶ Ultimo iter
a rumpiꝛ ſm glo. p denuntiationē factā colono[a]. ſ.
vt lit. nō cōte. qm̄. §. qd̄ ſi ſup. ⁊ l. ij. C. vbi in rē act.
ſed intelligit hunc caſum vt in illis iuribus pxi.
alleg. habeꝛ. An aūt per denuntiationem extra
iudiciū factā interrūpaꝛ pſcriptio: dic vt dixi. ſ. e.
14 nihil. ⁊ no. ſ. eo. ſi diligēti. ¶ † Sed q: ſ. dixi pre
ſcriptionē inductā in fauorē preſcribentis ⁊ odiū
negligētis interrūpi p litis ꝯteſta. corā ſuo iudice
b factā. Quero qd ſi ſiat corā iudice incompetenti.[b]
Sol. tex. vī dicere iuncta gl. in. d. l. pe. C. ne de ſta.
defun. ꝙ nō ſiat interruptio. Idē per iſtū tex. vo
luit gl. xvi. q. iij. §. poteſt. ⁊ in. c. ex tuarū. de pui. et
in. c. vt debitus. de app. ſentit Io. an. in addi. ſpe.
in ti. de lit. ꝯteſt. §. effectus. et tenet Gui. de ſuz. vt
ipſe ibi refert qui etiā dixit per illū tex. ꝙ interru
ptio nō induciꝛ per litis cōteſtationē habitā corā
arbitro ſi cōpromiſſum non valuit pter defectū
arbitri vel cōpromittentiū vel aliā rōnē: lꝫ alſ va
lente cōpromiſſo inducaꝛ interruptio. ſicut coraꝫ
iudice: vt eſt tex. in. l. pe. C. de arbi. Ad predictam
opi. facit qd̄ no. Bar. in. l. accuſaturus. ff. de adul.
⁊ bene facit ibi ille tex. per quē ibi dixit Ber. ꝙ q̄
dam eſt pſcriptio que per dationē libelli interrū
pitur ⁊ in illa inſpiciꝛ vtrū libellus ſit bene cōce
ptus vel non: vt eſt caſus in. d. l. accuſaturus iun
cta. l. mariti. §. quīquēniū. eo. ti. in pſcriptiōe vero
que interrūpiꝛ p ſolā citationē ſolum inſpiciꝛ an
citatio ſit bene facta. vt. l. cū notiſſimi. C. de pſcrip
xxx. ann. In preſcriptiōe vō que interrūpitur per
litis cōteſtationē inſpicimus an ſit lis nūc ꝯteſta
ta. alle. d. l. pe. C. ne de ſta. defun. Et ex his verbis
infero ꝙ quēadmoduꝫ pſcriptio nō interrūpiꝛ[c] p
litis cōteſtationē factā corā iudice incōpetēti: ita
nec per citationē factā per iudicē incōpetētē: licet
alſ per legitimā citationē ſieret interruptio: vt l
caſu prealleg. d. Ant. in. c. vt debitus. prealle. licet
predicta olno nō referat. dicit tamē ad principalē
q. ꝙ vbi ad interruptionē requiritur litis cōteſta
tio pcedit premiſſa cōcluſio vt nō interrūpatur p
actū geſtuꝫ corā iudice incōpetēti. vbi aūt exigeꝛ
ſola ſides mala ſi ex illo actu cōſtitueretꝛ in mala
ſide interrūperetur alſ nō. q: talia vt in facto cō

ſiſtentia operarētur etiam ſine iudicis cōpetētia.
no. i ſimili. in. c. cū dilectus. de oꝛ. cog. in illa. q. an
15 p exceptionē interrūpatur preſcriptio. ¶ † Et in
ſimili. c. atſi clerici. de iudi. in illa. q. an actus geſtꝰ
corā iudice incōpetenti valeat ſaltē vt geſtus ex
traiudicialiter: ⁊ fuit hec optima cōſideratio licet
clare nō exprimat. Unde clarius pſequēdo ⁊ con
cordādo dic ſic ꝙ qñqꝫ tale qd expreſſit corā iudi
ce incōpetenti qd̄ cōſtituit aduerſariū in mala ſi
de. vt q: informauit in facto cōſcientiā ſuā vel tale
quid dixit qd̄ informare debuit arg. l. qd̄ te mihi.
in ſi. ff. ſi cer. pet. ⁊ in. c. inquiſitioni. de ſen. excō. et
per Bar. in extrauag. ad repri. in v̄. denūtiationē.
in ſi. ⁊ tunc eſt inducta pſcriptio nō virtute actus
iudicialis ſed pter malā ſidem ſuperuenientem.
16 ¶ † Que pſumiꝛ ex cōiecturis. arg. in. l. cū quere
batur. C. vnde vi ⁊ in. c. ſi. de renun. lib. vi. Aut nō
fuit tale qd expreſſum ſed nuda citatio facta: vel
petitio emanauit ſimplr a iudice incompetenti: ⁊
tūc nō ſit interruptio: q: cū hec ſit interruptio nō
naturalis ſꝫ ciuilis: opꝫ ꝙ actus teneat mero iu
re: ⁊ ſic loquiꝛ. l. pe. ſ. alle. ⁊ cōtraria opi. p qua fa
17 cit. c. ſanctoꝝ. iuncta gl. ſ. eo. ¶ † Iuxta predicta
d querit nunqd litis cōteſtatio[d] facta corā arbitra
tore ⁊ amicabili cōpoſitore interrūpat pſcriptio
nem. Io. an. tāgit in. d. §. effectus. ⁊ tādem vī con
e cludere ꝙ nō:[e] q: corā eo nō eſt iudiciū: ſed hꝫ vim
cuiuſdā trāſactionis qd̄ corā eo ſit: vt in auſ. vt diſ
fe. iudi. §. ſi vero. ⁊ no. per Inn. in. c. quintauallis.
de iureiu. ergo ⁊c. facit. l. alienā. ff. p emp. Hoc di
ctum no. ⁊ limita put. ſ. dixi. niſi tale qd ſit dictuꝫ
qd̄ habuit īducere malā ſidē. ⁊ hec bene notabis.
18 ¶ † Sed quero ad declarationē predictoꝝ an in
terruptio ſeu eius effectus duret perpetuo. dic ꝙ
in. naturali durat tādiu ꝙdiu durat effectus iter
ruptionis. ſi eñi recuperat poſſeſſionem amiſſam:
vel ſupuenit bona ſides vel titulus: incipit de no
uo pſcribere: q: ceſſauit cauſa impediēs ⁊ ſupue
nit cauſa cōfirmās: vt no. in ſiñ in. c. nō ſirmaꝛ. de
reg. iur. lib. vi. Interruptione vero que ſit ciuilr
modis pdictis: idē ſentit hic Inn. dicēs ꝙ in his
opꝫ preſcriptionē incohoari. q. d. ſm Hoſtiē. ꝙ tpa
pendentia nō pſunt pſcribenti. Et intelligo ꝙ de
nouo incohoaꝛ a tpe. ſ. quo ceſſat effectus interru
ptionis: verbi gratia per lit. cōte. interrūpiꝛ pre
ſcriptio: vt. ſ. dixi. ⁊ noua pſcriptio nō incipit ſta
tim poſt factā cōteſtationē: ſꝫ poſtq̄ partes ceſſa
uerunt litigare puta poſt perēptā inſtantiā: vt in
19 l. ſi. C. de pſcrip. xxx. ann. ¶ † Et ſcias ꝙ de iure ci
uili actio que prius erat tpalis p cōteſtationē litꝫ
efficiꝛ perpetua. i. durat per. xl. an. vt in. d. l. fin. Sꝫ
de iure canonico dicit glo. no. in. c. j. xvi. q. iij. ꝙ ex
quo facta eſt ſemel litis cōte. nō currit pſcriptio:
q: preſumitur poſſidēs iam habere malā ſidem: ⁊
de iure ſuo titubare. C. d̄ acqui. poſ. l. nemo. vnde
f nō preſcribit ad mille annos.[f] arg. c. ſi. ſ. eo. ⁊ idē
tenet gl. o. in regula ſine poſſeſſione. lib. vj. et ſeqꝛ
do. Ant. hic. Sꝫ ego dubito ⁊ p glo. facit q: perē
pta inſtātia per lapſum triēniū vel renuntiationē
partiū durat vitiū litigioſi. vt leg. ⁊ no. in. l. j. C. de
preſcrip. lon. tem. vnde nō pōt poſſeſſoꝛ pſcribere
cōi tpe. ſ. x. vel. xx. ann. ſicut prius. ergo cum duret
dꝫ de iure canonico ſemper impedire. ſ. c. vigilā
ti. Sed hoc nō obſtāte ꝯtrium arbitroꝛ verius. ſ. ꝙ
iterū poſſit incohoari pſcriptio ſicut de iure ciuili
hoc pmo ſentit Gra. in. §. preſcriptionē. xvi. q. iij.
nō faciendo ibi differētiā inter ius canonicū ⁊ ci
uile. Preterea hoc eſt de iure ciuili inductū ⁊ nō
reperitur ꝯtrium de iure canonico. ergo ⁊c. de no.
20 ope. nun. c. i. ¶ † Non obſt. fundamentū glo. in eo
ꝙ fundat ſe ſup aſſiſtentia male ſidei: q: iura ca
nonica loquunꝛ de vera mala ſide nō de preſum
pta. ſicut illa que pſumiꝛ p litis cōteſt. nā certū eſt
ꝙ illa eſt pſumpta ⁊ non vera. vt no. in. d. l. nemo.
C. de acqr. poſ. nā poſſidens rē ⁊ credens ſirmiter
eam ſuā nō mouetꝛ ſirmiter ad credendū ꝯtrium ex
eo ꝙ alius fecit ſibi qōnēꝫ. alias de facili daretur
materia impediēdi perpetuo curſum preſcriptio
nis. nam nō haberet niſi litē conteſtari. Item illa
preſumptio vacillationis ⁊ maleſidei iam exorta

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Colono. Uide Bal. in. l. ij. colū. penl. C. vbi in rē actio. ⁊ Alex. i. l. naturalr. in apo. ad Bar. ff. de vſucapio. col. iiij.

b ¶ Incōpetenti. Adde eundē ꝯſi. xiiij. li. ij. ⁊ p quē actū interrūpaꝛ pſcriptio vbi lis cōteſtaꝛ. vide eūdē ꝯſi. iij. q. xviij.

Sebaſti. Sapia.
c ¶ Nō interrūpitur. Uide Bal. in auſ. offeraꝛ. C. de litis cōteſt. col. ſi. verſi. venio ad illud. vbi tāgit an ⁊ qñ pceſſus nullus interrumpat preſcriptionē vn decunqꝫ cauſetur nullitas.

Sebaſti. Sapia.
d ¶ Litis ꝯteſtatio Uide Old. in cōſil. cel xxvi. incip. factum tale eſt inc vertice cuiuſdaꝫ mōtis. quē refert ⁊ ſequiꝛ Bald. in l. eū ante. col. pe. C. de arbi.

e ¶ Q: non. adde ꝙ illa dicta fuerūt originaliter Old. cōſi. cl xxvi. ¶ Et adde ꝙ lꝫ

per lit. ꝯte. interrūpaꝛ pſcriptio de iure ciuili ⁊ perpetuetur vſqꝫ ad xl. ann. vt. d. l. ſin. hic alleg. tñ interruptio facta p citationē vel executoris ſolā miſſionem: lꝫ interrumpat pſcriptionē precedētē: tñ nō perpetuat actionem vſqꝫ ad. xl. an. de hoc eſt gl. ſing. in. l. cum notiſſimi. in prin. in ver. cōuentionē quā ſequiꝛ ⁊ commēdat ibi Bart. C. de pſcript. xxx. ann. ⁊ idem dicit glo. xvi. qd̄. iij. §. poteſt. addens ꝙ naturalis interruptio non perpetuatur vſqꝫ ad xl. ann. Et ad idē qd̄ dixi de executoris miſſione vide etiā gl. in ver. executorē. in ſi. l. ſicut. C. de pſcrip. xxx. ann.

Anto. Franciſ.
¶ An pſcriptio īterrūpatur per miſſionem executoris ⁊ an p illaꝫ perpetueꝛ actio ⁊ quāto tempore. vide per Bal. in l. ſicut. in. j. col. et in. iij. de preſcri. xxx. ann. ⁊ Bal. ⁊ Alexā. in. l. ſi ſeruum. in. §. ſequiꝛ de verb. ob. ⁊ per Ang. in. l. ij. in. §. ſi rē. ff. p empt. et per Alexā. in. l. i. ff. de eo per queꝫ fac. er. vbi dicunt ꝙ preſcriptio ſtatutaria interrūpitur per miſſionem executoris ⁊ etiaꝫ perpetuaꝛ: in tātum tpꝰ quātum hꝫ ex ſtatuto ſed ſi interrūpatur p litis cōteſtationē perpetuaꝛ in. xxx. ann. ⁊ de multis modis interrūpēdi pſcriptionē. vide per Bal. in. c. j. in §. quid ergo. de inueſti. d̄ re. alie. fac. ⁊ in. l. j. i. viij. col. C. de furt. ⁊ p Bal. in. l. naturaliter. ff. de vſuca. et per Paul. de caſt. i cōſil. cl xxviij. incip. viſa ſuper inſtrumento facti mentione.

c+Sebaſti. Sapia.
a ¶ Incoꝛpoꝛaliū vide Aret.in cōſil.xxx.incip.viſo themate.col.ſi.in pn.ꝛ late Barth. veronē.in tracta. ſeruitu. vrb.pdioꝛū.c.xx.col.uiij.
b ¶ De iterruptione pſcriptiōis criminalis ꝛ p quez actuz interrūpaẗ vide plene p do. Anto.hic.in.iiij. col.ꝛ vide p bar. in.l.accuſatorus. ff.de adul.Et no. ꝙ p accuſationē rei nō ōi icboatū iudiciū: ita ꝙ ſit interrupta pſcriptio ſi actoꝛ q fecit citari cum nō cōparuit. ſʒ bal. in.l.i.ff. de in ius voc.qui alle.not. p Guil.in.l.ſicut. de preſcript.xxx. ann. ad idē vide bal.in.l. ſi. in pn. ff.de eo per quez fact.erit.ē de iſta materia vide per bar.in.d.l.ſi.ff.de eo p quē fac.erit. Anto.Franciſ.
¶ An l crimina lib⁹ interrūpaẗ pſcriptio ꝛ p quē actū.ꝛ an p oblatione libelli male cōcepti ſiat talis īterruptio vel per litis cōteſtationē factam ſine libello. vide per Spe. in ti.de exe cu.in v̄. ſʒ nunqd ꝛ in ti.de libel.cōcep.in.§.ix.ꝛ.xvi. in vſi.intra ſcōm quoſdā.ꝛ in ti. de in inte.reſti.in.§. ſan v̄.ſin.ꝛ an interruptio facta p accuſatorē proſit iudici inquirēti. vide per Bal. in l.neganda.C.qui accuſ.nō poſ.et p Alexā.in.l.intra quatuoꝛ.ō diuer. ꝛ tēmp.preſcrip.
c+Sebaſti. Sapia.
c ¶ De agrimēſore.De qua culpa teneat agrimenſoꝛ,ꝓgeneta ꝛ ſimi les pſone tradit Geoꝛg.Natta.in repe.cle.ſepe.§.ſi ola.co.vi. in ſi.cū ſeq.de vb.ſig.vbi pulchre limitat. l.iij.ff. ſi men.fal. mo.dixerit.
d ¶ Cōſuetudinē. Adde qō voluit Fede.gſi.xxviij.

tollitur ꝛ purgatur per peremptionē inſtātie ſaltem cōtingentem culpa actoꝛis.arg.c.cū ceſſante. de app.Et ad predicta optime facit glo.no.in.l.ij. C.de fruc.ꝛ lit.expen.vbi dicit gloſſ. ꝙ perempta inſtātia lapſu tpis poſſeſſoꝛ facit fructus ſuos qꝛ videtur bone ſidei nec tenetur ad reſtitutionem ꝛ eſt illa glo.multū no.Bar.ibi tamen ſentit cōtrarium ꝛ videẗ velle ꝙ per cōteſtationem interrūpatur preſcriptio ꝛ efficiaẗ male ſidei.ꝛ ꝙ iſti effectus durāt etiā perempta inſtantia ꝛ concernunt ipſam cauſam ꝛ nō inſtantiam. alleg. glo.in.l.properādum.§.ꝛ ſi quidem.in ver. iudicij.C. de iudi. ꝛ Innoc.in.c.cauſam.de teſt.qui dicūt ꝙ perēpta inſtātia durat vitium litigioſi.Et ſi velles tenere hanc partem poſſes dicere ꝙ ius ciuile admittit preſcriptionē ibi de nouo nō ſimpliciter:ſed regitur tpe.xl.ann.in.d.l.ſi. nā ꝛ cū mala ſide currit de iure ciuili preſcriptio cū tanto tpe:imo regulariter non requiritur niſi tpe.xxx.ann. vt.l.ſicut.l. cū notiſſimi.prealleg.Sed tenēdo aliā partē poſſet dici ꝙ lex exigit de nouo.xl.ann. nō ꝓpter preſumptionē male ſidei ſed ꝓpter diligentiā habitam per actorē.nam purgauit ad tēpus negligentiam litē cōteſtando.ꝛ certe articulus iſte eſt dubius.pars.gloſ.eſt tutioꝛ ꝛ cōmunioꝛ ꝛ in iudicio
21 ſeruaretur:ſʒ alia vr̄ verioꝛ.¶ † Quero qualiter interrūpatur pſcriptio iuriū incoꝛpoꝛaliū.ᵃ Sol. dicit Bart.in.d.l. naturaliter.ꝙ quedā ſunt iura incoꝛpoꝛalia debita fundo.ꝛ tunc interrumpitur perdita poſſeſſione fundi dominātis. vt.l. ſi edes §.i.ff.de ſer.vrb.pred.Itē interrūpitur cōtra illū qui ille cōtra quē preſcribiẗ impedit eū vti ſeruitute.vt.l.ſequeē.§.ſi viā.ff.de vſuc.cū eñ in incoꝛpoꝛalib⁹ nihil aliud ſit quaſi poſſeſſio niſi aduerſarij patientia.vt.l.quoties.ff.de ſerui.ꝛ ſtatim ꝙ quis deſinit pati interrūpitur quaſi poſſeſſio ſeruitutis. Idē dicit in iuribus incoꝛpoꝛalibus nō coherētibus predio.vt in iuriſdictionibus ꝛ ſimilibus.nā ſtatim cum ſit vnus actus per quē qs ꝓhibetur vti illo iure vr̄ interrupta quaſi poſſeſſio ꝛ de hoc eñ hon.tex.in.c.auditis.ſ.eo. ꝛ inclino in c.cum eccleſia ſutrina.de cau.poſ. ꝛ ꝓprie.quinimo ſentit plus Inno.in.d.c.auditis:vez ꝙ eoipſo qō is ad quez ſpectat iuriſdictio de iure exercuit illa iura infra tps preſcriptionis vr̄ illā interrupiſſe. ꝛ facit qō no.glo.in.c.j.ſ.eo.lib. vi.vide qō dicā in
22 d.c.auditis.¶ † Quero qualiter interrūpatur pſcriptio libertatis.Sol.bar.in.d.l.naturaliter. ꝙ per quencūq; actuz quo quis vtatur ſeruitute. vt in.l.arboꝛibus.§.itē cōſtat.ff.de vſufru.Item credo ꝙ quis poſſit interrūpi naturaliter ꝛ ciuiliter
23 modis predictis eadem ratione.¶ † Quero certum eſt ſaltē de iure ciuili currit preſcriptio cōtra accuſationes criminales.ᵇ ꝛ regulariter excludūtur p tēpus.xx.an.vt.l.querelā.C.de fal. dixi regulariter ꝙ quedā ſunt que preſcribūtur minoꝛi tpe vt accuſatio adulterij que preſcribitur ſpatio quinquēnij.l.adulter.C.de adul.ꝛ vide de his plene per gloſſ.in.d.l.querelā.queritur igiẗ qualiter in his ſiat interruptio.Sol.dicit Bart. in.d.l.naturaliter.ꝙ per ſolā libelli oblationem vt.l.mariti.§.quinquēnium.ff.de adul. nō ergo requiritur citatio nec litis cōteſtatio.ſʒ ſola libelli poꝛrectio qō no.ꝛ aduerte qꝛ ideo dixi ꝙ currit de iure ciuili:qꝛ de iure canonico eſt dubium. ꝛ gl.no.in.c.admonere.xxx.q.ij.dicit:ꝙ ſemper maritus pōt accuſare vxoꝛem etiā ad mille annos ſi tanto tēpoꝛe contingeret eā viuere.Et idem ſentit in alijs criminibus:qꝛ quādocūq; crimina claruerint puniēda ſunt.xxiiij.q.iij.ecce.ſed tu vide quod dixi poſt
24 docto.l.c.licet.de ꝓbatio.¶ † Quero an interruptio ciuilis ꝓſit omnibus:puta ſi fuit lit. conteſt. contra me:ꝛ ſic interrumpitur preſcriptio iuxta predicta:an operabitur ſuū effectum etiam cōtra alios.Solu. cōmuniter tenetur ꝙ non.ſed ſolum prodeſt actum exercenti quaſi reſtringatur actus ad certam perſonam.ad hoc.l. intra quatuoꝛ.ff.ō diuer.ꝛ tem.preſcrip.no.gloſſ.in.d.§.poteſt.in vẽſi. interrupta.no.in.d.l.cū notiſſimi.ꝛ Barto.in.d.l. naturaliter.ꝛ do.Ant.hic.Ego dico ꝙ de iure ci-

nili ſatis pōt hoc admitti : ſed de iure canonico pēdet iudicio meo ab illa qōne quā.ſ.examinaui. Nam ſi tenemus ꝙ per conteſtationē litis efficitur male ſidei poſſeſſoꝛ ꝛ ꝙ durat hoc vitiuz etiā perempta inſtantia neſcio videre quomodo nō interrumpaẗ quo ad oēs : qꝛ ꝙ non eſt ex ſide.i.cōſcientia peccatum eſt.vt.j.c.ſi.ꝛ facit qō dixi.ſ. Sed ſi tenemus aliam opi.quā.ſ.dixi veriorem ꝙ hec eſt ſicta interruptio ꝛ ꝙ nō durat perempta inſtātia ſatis poteſt hec opi.ſuſtentari ꝛ vide ad limitationē pdictoꝝ.glo.pxi.alle.in.d.§.poteſt.que dicit ꝙ cōteſtatio litis interrūpit preſcriptionem qñ ſcʒ ſit eo animo vt ducat cauſam vſq; ad ſinem:ſed impeditur poſtmodum per caſus foꝛtuitos:alſ non prodeſt conteſtatio.arg.a contrario ſenſu in.l.vlt.C.de preſcri.xxx.an.ꝛ in aut. de litig.§.oēm.circa ſi.ꝛ hec ſufficiant.Poſſunt eñ per predicta decidi ſimiles qōnes vt puta ſi re poſſeſſa efficiatur ſacra vel religioſa vel extinguatur naturaliter:deficit eñ preſcriptio:qꝛ interrūpiẗ poſſeſſio. vt in.d.l.naturaliter.Uel ſi poſſeſſoꝛ efficiatur incapax illius rei dominij vt in iudeo qui non poteſt habere mancipium chriſtianum.j. de iude.c.ſi.ꝛ idem in ſimilibus.

1 ¶ Hoꝛtamur per iſtud verbum cōmittitur aliquādo iuriſdictio.
Rogo:iſtud verbū ponitur ꝓ precipio:ſcōm ſubiectam materiā.
2 Agrimenſoꝛ ſi male ſe geſſerit in menſurādo tenetur actione in factū ſi dolo vel lata culpa fecerit in caſu:de quo.j.nu.4.
3 Actio locati non datur inter iſtos qui exhibēt operas ſuas cōſiſtentes in aliquo notabili exercitio vel arte liberali : puta inter aduocatum ꝛ clientulum:vel medicum ꝛ infirmum ꝛ ſimiles.
5 Actio contra agrimenſoꝛem quāto tempoꝛe duret.
6 Agrimenſoꝛ qñ eligitur vel quādo vadit ad menſurandū debet pars citari qꝛ poteſt ipſum melius infoꝛmare.7.
7 Agrimenſoꝛ dicitur ꝛ inducitur quaſi vt quidam teſtis.
Agrimenſoꝛ quando vadit ad menſurandum non eſt neceſſaria preſentia iudicis.
8 Sententia in cauſa limitum eſt ferenda lite conteſtata.
9 In cauſa limitum terminādoꝝ quo oꝛdine ſit procedendum.
10 Arbitratores ꝛ ſimiles pſone que īteruenerūt inter partes ad diſcoꝛdias cedendas tenetur ſi aliquid dolo vel culpa fecerint.
11 Limites eccleſiarum vel pꝛouinciarum quo caſu preſcribuntur.

Uia indicante. Fines pdioꝝ eccleſiaſticoꝝ.xl.ann.ſpatio preſcribūtur. Primo ponit dictū:qō ſcdo exequēdo cōmittit. ibi: hoꝛtamur.tertio circa exceptionem inſtruit.ibi.gl.tantum.
¶ Caſus literalis. Inter duos oꝛta fuit qō de finibus. papa mādat illam qōnem diffiniēdā per agrimēſores qui ad loca de qbus cōtētio eſt accedāt ꝛ in preſentia illoꝝ qōnem faciāt terminari: preſcriptione.xl. ann.tñ vtriq; parti ſeruata.Ber.¶ No.i.quid dʒ facere iudex qñ qō coꝛā eo mota:decidi allegationibus ſeu ꝓbationibus non pōt.vt puta qꝛ opus eſt induſtria ꝛ artificio peritoꝝ.dʒ eñ ire vel ſaltē mittere vna cum peritis in illa arte ꝛ ad illoꝝ relationē qōnem decidere.ꝛ facit qñ illud vulnus infirmi eſſet moꝛtale vt iudex vadat vel mittat vna cum peritis medicis:ꝛ de iudicio iſtoꝝ peritoꝝ.vide p Bar.in ꝓemio ffoꝝ.
1 dixi plene in.c.ꝓpoſuiſti.de ꝓba.vbi videas.¶ † No.ij.ꝙ per verbum hoꝛtamur:aliqñ cōmittitur iuriſdictio.de quo vide qō no.in.c.ij. de teſti.nā verbū rogo poniẗ ꝓ precipio ſm ſubiectā materiā.vt leg.ꝛ not. in.c.rogo.xi.q.iij.¶ No.ꝙ aduerſus eccleſias nō currit preſcriptio niſi quadragenaria etiā ſi agaẗ de modico preiudicio.puta de finibus ꝓ-
2 dioꝝ:vt hic.quod not.¶ † Quero qꝛ hic tractatur de agrimenſoreᶜ qd
c ſi iſte male renūtiauerit ſeu in menſurādo male ſe geſſerit.Solu.dicit gl.ꝙ tenetur actione in factum dūmodo doloſe hoc faciat:qꝛ de culpa vel negligentia nō tenetur.ff.ſi menſoꝛ fal.mo.dixe.l.iij.§.i.Hoſt.dicit ꝛ bene ꝙ nō teneẗ de culpa.ſ.leui.ſed de lata bene teneẗ : qꝛ equiparaẗ dolo:vt.l.i.ff.e.vbi tex.expꝛeſſus. Itē hec actio daẗ heredi ſʒ nō ꝯ heredē agrimēſoꝛis:qꝛ lʒ reſpectu actoꝛis ſit rei pſecutoꝛia.tñ reſpectu mēſoꝛis eſt quodāmodo penalis.vt.ff.de eo p quē fac.l.i.pdicta ꝓbantur in
3 d.l.iij.in ſi.¶ † Extra glo.ꝛ doct.quero hic de pluribus.ꝛ primo quare nō datur cōtra mēſorem actio locati cum ſoleat ꝓ huiuſmodi laboꝛe accipere mercedem.Solu.tex.in.d.l.i.dicit ꝙ inter menſoꝛem ꝛ illum qui eum adhibuit non eſt pꝛopꝛie locatio.ſed magis opera beneficij loco prebetur ꝛ id quod ad remunerandum datur honoꝛarium appellatur.Si autem ageretur ex locato vel cōducto non teneret libellus ſm tex.ibi quod eſt bene notandum. Ex quo not. ibi Bart.quod cum iſtis qui exhibent operas ſuas conſiſtentes in aliquo artificio vel arte aliqua liberali non conſiſtit locatio.ſed potius dicitur pꝛeberi opera beneficij gratia:ꝛ hoc eſt ſecundum eum propter notabile exercitium. facit quod leg.ꝛ no.in.l.i.ff.de var.ꝛ extraoꝛd.cog.ꝛ ideo dicit notāter quod inter aduocatum ꝛ clientulum : docto.ꝛ ſcholares:infirmum et medicum non eſt pꝛopꝛie locatio: quod no.in contrarium tamen facit quod not.ipſe Bar.in.d.l.i.§.illud quoq;.ff. de var.extraoꝛd.cog.vbi querit qualiter conſuletur doctoꝛi iuris circa ſalarium:et reſpondet ſi quidem ſalarium eſt pꝛomiſſum agetur ex pꝛomiſſione.alſ ſi iſte eſt talis qui profecit ꝛ conſueuit operas locare videtur locaſſe ſcōm ſuā cō-
d ſuetudinem:ᵈ vt in.l.exempto.c.locati.ꝛ. inſti.eo. poſt pꝛin.et ſic ſentit ꝙ poteſt agere actione locati.Sed dic melius ꝙ agetur ꝓpter cōſuetudinem

tudinem actione quaſi locati:q2 non eſt vera locatio: ita vult
ipſe in notario:vt.l.argẽtarius.ff.de eden. Alij vero qui non
ſunt iuris periti poſſunt ꝓ eoꝝ mercedibus implorare iudi
cis officium.de quo dicẽdum vt plene leg.ꝛ no.in.d.l. prima.
4 ¶ † Scdo quero ad qd datur hec actio in factũ cõtra mẽſo-
rem. Sol.dic ꝙ ad intereſſe et videtur tũc cõpetere cõtra eũ
qñ non ſubeſt remediũ actori cõtra partem ita videtur tex.
dicere in.d.l.iij.ff.ſi mẽ.fal.mo.di. Exẽplum quidã fuit iudi-
ci cõqueſtus ꝙ quidã ꝓmiſit ſibi dare decẽ iugera terre ꝛ nõ
dedit niſi nouẽ iudex vo miſit menſorẽ qui mẽſuraret: ille re
nunciauit eſſe.x.iugera:ꝛ ſic iudex abſoluit reum ꝛ ſententia
trãſiuit in rem iudicatã.ſecus aũt ſi cõpetit remediũ:vtputa
emit quis decẽ iugera terre ꝛ interueniẽte falſo mẽſore aſſi-
gnauit tñ nouẽ:certe poteſt agere cõtra vẽditorẽ actione ex
empto vt aſſignet vnũ aliud:nec poterit agere cõtra mẽſorẽ
niſi venditor non ſit ſoluẽdo.ita videtur velle tex. in.d.l.iij.
5 ¶ † Quero tertio aliquis fuit grauatus dolo vel lata culpa
agrimẽſoris infra quãtũ tpˢ dꝫ cõqueri.dicit Bal. in.d.l.q
bona fide.ff.de dam.infec. ꝙ infra annũ per.l. qui grauatos.
C.de cenſi.ꝛ cenſi.li.xi.ſed mihi nõ placet:q2 cũ cõpetat actio
ſpecialis dꝫ audiri tãdiu q̃diu erit preſcriptũ cõtra actionẽ
cõpetẽtem. Actio vo ex vendito vel actio in factũ cum ſint ꝑ
ſonales durant.xxx.annis.l. ſicut.C. de preſcrip.xxx.an. Uel
ſaltem nõ ꝓcedat dictũ Bal.qñ grauatus infra annũ fuit cõ
queſtus ſaltẽ extra iudiciũ.ſicut in ſimili no. Bar. in petitio-
ne reductionis ad arbitriũ boni viri in.l.ſi ſocietatẽ.§.arbi-
6 trorum.ff.ꝓ ſo. ¶ † Quarto quero nũquid partesᵃ debẽt eẽ
a preſentes tpe menſurationis. Sol.dico ꝙ ſic.ᵇ vnde iudex dꝫ
b ſpecialr eas citare ad hoc vt.ſ.ſint die tali ꝛ hora tali cũ tali
magiſtro vel ſecũ.vt in.l.iij.C.fini.regũ.no.Barto.in.d.l.qui
bona fide.§.in quadã.ff.de dam.infe.et facit.l.generaliter.§.
pe.ff.de iureiur. Et eſt ratio q2 per partis pñtiam põt iudex
vel agrimẽſor aliter informari.ꝛ ideo cõſuluit Bar.ꝙ iudex
de hoc cũ eſt in loco faciat cõfici inſtrumentũ:alˢ poſſet pro-
7 ceſſus periclitari. ¶ † Quinto circa predicta quero nũquid
iudex teneat pñtialiter ire tpe mẽſurationis.vr̃ iſte tex.velle
hic ꝙ ſic.ego credo,hoc eſſe vtile.arg.op.hic.ſed nõ eſt neceſ-
ſarium:ſatis enĩ eſt ꝙ iudex mittat menſorẽ partibus vt in-
terſint citatis:ꝛ ſiue partes vadant ſiue nõ põt mẽſor ſuũ of
ficium exercere ꝛ per ſe vel nũtium vel epl̃am iudici renun-
tiare.tex.eſt in.d.l.iij.C.fin.regũ.iuncta.l.j.in fi.cũ ſeq.ff.ſi mẽ.
fal.mo.dix.ꝛ clare ſentiũt glo.ꝛ doct.in.d.l.iij.fi.regũ. ꝛ forte
ab hoc dicit tex.hic hortamur ꝛc.qꝺ in ſe nõ eſt neceſſitatiuũ
ſed exhortatiuũ.vt in.§.hec ꝛ ſi legibus.iiij.diſt. iſti enĩ ſunt
quaſi quidã teſtes:vnde ſatis eſt vt videant ꝛ iudici referant
iij.q.ix.teſtes.ꝛ.l.ſi quis.C.de teſti. ꝛ in ꝓpoſito noſtro videtur
ho.tex.in.c.fraternitatis.in princi.de fri.ꝛ in.l.j.ff. de ven.in-
8 ſpi. ¶ † Sexto quero an in cauſa limitũ poſſit ꝓcedi ad diffi
nitiuã lite nõ cõteſt.glo.in.d.l.iij.C.fini.reg. ꝙ nõ. dicens qꝺ
ibi erat lit.cõte.tpe ſnie:vnde appellatur ibi qꝺ. ſed in ꝓnci-
pio appellat ibi querimonia:q2 lis nondũ erat cõteſ. ex qua
glo.colligit ibi notabilis dr̃ia inter querimoniã ꝛ qõnẽ.bar.
dicit ibi poſſe dici ꝙ lite etiã nõ conte.põt ꝓcedi ad diffini-
tiuã:q2 hoc caſu nõ eſt de remedio menſoꝝ ꝓuiſum.alleg.no.
in aut.ſi oẽs.C.ſi vt ſe ab he.abſti.ſed Bald. ſequit ibi glo.et
melius:q2 cũ hoc caſu nõ reperit receſſum a regula iuris illi
eſt inſiſtendũ.ꝛ ꝑfecto theorica Bar.cõfundit in.c.tue.vt lit.
nõ conteſt.ꝛ dic vt ibi no.ꝛ bene facit qꝺ le.ꝛ no.in.c.ij. vt lit.
9 non cõteſt. ¶ † Ultimo quero ſuper hac glo.de modo ꝓcedẽ
di in cauſa limitũ. Sol.vide bo.glo.in.d.l.iij.ꝛ ibi per. doct.
maxime per Bar.ꝛ duplex põt dari practica.prima vt depo-
ſita querela iudex inquirat qˢ poſſideat ꝛ quãtum. poſt mo-
dum videat circa ꝓprietatẽ quãtum debeat quiſqꝫ habere:
ꝛ hac informatione adhibita vadat cũ agrimenſore:vel aliũ
c mittat citatis partibusᶜ ꝛ iniungat vt circa ꝓbationẽ habi
tã menſuret agrũ aſſignãdo cuiqꝫ qꝺ ſuũ eſt ꝛ terminos ſta-
tuat.poſtmodũ vero iudex ꝓnũtiet illos terminos in futu-
rum vt legitimos obſeruãdos.ſcda practica eſt vt iudex ha-
bita informatione ꝓnũtiet terminos ponendos ſm ꝓba-
tionem habitã.prima tamẽ certior ꝛ melior.arg.inſti. de act.
§.curare.ꝛ plus placet ibi Bal.gloſ.tñ ibi ſentit ſcdam:ꝛ dic
vt ibi. Et aduerte q2 vt dicit Jo.an.hic:ꝛ originaliter fuit di
ctum glo.in.d.l.iij.tũc eſt ſtãdum huic iudicio agrimenſoris
qñ cõſtat quot iugera.i.menſuras terre debꝫ habere vtraqꝫ
pars:puta vnus.xv. ex parte ſuperiori; alter.x. ex parte in-
feriori:alˢ ſepe poteſt contingere ꝙ queſtio finium per agri
10 menſorẽ diffiniri non poterit. ¶ † Ex predictis habes vltra
gloſſ.ꝛ doct.noſtros hãc materiã clare ꝛ vtiliter expeditam.
Sed vnũ nolo omittere.agrimenſor tenetur de dolo et lata
culpa:quid de alijs qui adhibentur inter partes ad aliquaꝫ

diſcordiã ſedãdam vt rõnem ſeu calculum faciãt:vt ſunt ar-
bitratores vel ſimiles nũquid iſti teneãtur de dolo ꝛ lata cul
pa ſicut agrimẽſor.dic ꝙ ſic.ꝛ tex. eſt notabilis.ꝛ ibi per bar. a
in l.fi.ff.ſi mẽſor.fal.mo.dix.ꝛ per eũdem in.l.vlti.ff.de var.
ꝛ extraor.cog.qꝺ eſt notãdũ. ꝛ vide bo.glo.in arbitro. inſt.de
obli.que ex quaſi deli.naſcũ.in prin.puto etiã qꝺ iſti q exer-
cent aliquã artẽ tanq̃ periti ꝛ magiſtri teneãtur nõ ſoluꝫ de
lata culpa:ſed etiã de leui vel leuiſſima ſm quãtitatẽ culpe ꝛ
imperitie.fuit enĩ in culpa immiſcẽdo ſe rei que ad ſe nõ ꝑti b
nebat:ſicut dicimus in iudice qui per imperitiaꝫ iudicat:vt
no.inſti.de ob.que ex quaſi delic.in glo.iij.ꝓbatur in.l.illici-
tas.§.ſicuti.ff.de offi.preſi.ꝛ in regula nõ eſt ſine culpa.de re-
gu.iur.lib.vj.ꝛ.l. imperitia.ff.co.ꝛ in.c.tua.ꝛ ibi not. de ho-
mi.ꝛ in.c.ad aures.de eta.ꝛ quali. Alie aũt glo. ſunt faciles.
11 ¶ † Et ad glo.ſi.in fi.dicas ꝙ limites parochiarũ ꝛ ꝓuincia
rum ſeu ſpatiorum:bene poſſunt preſcribi iure ꝓprietatis:ſꝫ
d nõ iure finiumᵈ vt.ſ.limes vnius extendatur et alterius re-
ſtringatur ne cõfundantur termini.de quo vide bo. glo.xvi.
q.iij.quicunqꝫ.ꝛ qꝺ no.de parochijs.c.fin.ꝛ in.c.ex literis. de
proba.vbi de materia iſta habetur.
1 ☞ Preſcriptio non currit tempore hoſtilitatis.4.
2 Eccleſia parochialis ſiue baptiſmalis poteſt ꝑtinere ad ius
monachorum.
3 Oblationes que fiũt capellis ſitis infra aliquã parochiam:
cedunt de iure eccleſie parochiali ſub qua ſunt ſite.
4 Preſcriptio continuatur cum tempore habili:remoto tem-
pore quo dormiuit.
5 Preſcriptio dormit nõ ſolũ tpe hoſtilitatis: ſed etiã quãdo
in loco nõ redditur ius ex defectu iudicis vel rei: quibus ca
ſibus opꝫ ꝙ actor proteſtetur ꝙ non potuit ius ſuũ ꝓſequi. c
vide.ſ.nu.14.vbi videtur poni cõtrarium.
6 Impedimentum non ſufficit probare niſi probetur qꝺ fuit
cauſa impeditiua: quod ꝓbatur ſi ipſe fuit ſollicitus nõ ta-
men potuit agere.
7 Preſcriptio interrũpitur vel dormit tempore peſtis.
Citatus in loco vbi eſt peſtis hꝫ iuſtã cãm nõ comparendi:
Preſcriptio licꝫ currat tpe peſtis ſi in loco reddebat ius:tñ
ille cõtra quẽ preſcribit reſtituitur ex clauſula generali.
8 Preſcriptio dormit cõtra eccleſiam que autem nõ hꝫ prela-
tum aut habet ſed inutilem.
9 Preſcriptio dormit aduerſus eos qui nõ valẽt agere.13.
10 Preſcribi nõ poſſunt res que ſub conditione debentur.
11 Preſcriptio currit etiaꝫ tẽpore feriarum:lꝫ aliquo caſu ille
contra quem preſcribitur reſtituatur.
12 Preſcriptio an et quo caſu currat aduerſus illum qui abeſt
cauſa reipublice.
13 Preſcriptio in caſibus in quibus interrumpitur vel dormit d
an interrũpatur vel dormiat ipſo iure:an vero currat:ſꝫ ad-
uerſus eam detur reſtitutio.
14 Preſcriptio an indiſtincte nõ currat nõ valenti agere.
1 **Ex tranſmiſſa.** ¶ † Tẽpore hoſtili
tatis non currit pre-
ſcriptio. Prima pars ponit querelã. Scda dat iu
dices ibi:diſcretioni. ¶ Caſus literalis. Eccleſia
de camenone pertinet ad monaſteriũ de haben. et homines
de ſibino vitomñ.eccleſie ſunt parochiam matricis eccleſie
et illi de ſibino qui ꝑdictas habẽt eccleſias minutatim om̃e
ius parochiale preter ius funerãdi ſubtraxerũt illi matrici
eccleſie.ſ.decimas et oblationes.vnde abbas ꝛ monachi de e
haben.ꝓ eccleſia ſua matrice de came.conqueſti ſunt do. pa.
vñ papa mãdat iudicibꝰ quatenus faciãt reſtitui decimas ꝛ
oblatões cũ alijs obuẽtõibꝰ ꝑdicte matrici eccleſie ꝺ came.
nõ obſtãte ꝑſcriptiõe tpe hoſtilitatis a clericis ꝑdictaꝝ ec-
2 cleſiarũ.hec. ¶ † No.ſ.ꝙ eccleſia parochialis ꝛ baptiſmalis
que alˢ dr̃ matrix põt pertinere ad ius monachorũ. de quo
vide qꝺ le.ꝛ no.in.c.de monachis.et.c.in lateran. de preben. f
¶ No.ij.ꝙ ꝑlatus põt agere ꝓ eccleſijs ſibi ſubiectis.de quo
in.c.ſi.de ſuc.ab inte.ꝛ plene dixi in.c.cum deputati. de iudi.
3 ¶ † No.iij.ꝛ tene mẽti ꝙ oblatiões que fiũt in capellis ſitis
infra alicuius eccleſie parochiã cedũt de iure ipſi eccleſie pa
e rochialiᵉ nõ aũt pertinẽt ad capellas ꝛ facit ꝓ locũ a ſpeciali
tex.in.c.ad audiẽtiã.de eccle.edi. ꝛ vide qꝺ ibi dixi ꝛ ſup rub.
de parochijs.ꝛ.c.paſtoralis.ꝺ his que fi.a prela. ¶ No.iiij.ꝙ
ius funerãdi ꝑtinet ad eccleſiã parochialẽ.qꝺ intellige ſcdm
ꝙ le.ꝛ not.in.c.j.ꝛ in.c.in noſtra.de ſepul. ¶ No.ꝙ matrix ec
cleſia.i.eccleſia baptiſmalis vel plebanalis fundat intẽtũ de
iure cõi ſup decimis.ꝛ facit iſte tex.ꝙ decime nõ ꝑtinent ad
f capellas ſꝫ ad eccleſiã plebis.ᶠ tu vo dicas vt plene dico poſt
doc.in.c.cũ cõtingat.de deci. Et tenẽdo ꝙ pertineat ad eccle
ſiã parochialẽ:vt vr̃ tex.in.c.ad decimas. de reſti.ſpo.lib.vj.

Sebaſti. Sapia.
¶ Nũqd partes. Uide ad hãc materiam per ang. de are.in.§.qdã. ante finẽ.inſti.de actioni.
¶ Qꝺ ſic. Adde quod in relatiõe quaꝫ facit iudici nõ eſt neceſſaria citatio: vt dicit Ro.conſi.lxi.
Anto. Franciſ.
¶ Ad hoc de agrimẽſore referẽte iudici mẽſurã ꝑ eum factã vide Spe.in.ti.de.i.et ſi.decre.in.§. videdũ.in ꝟ.ꝛ actione aũt.ꝛ vide eũdẽ in ti.de paro.in ꝟ.ꝛ q2.ꝛ vide q̃ habẽtur in.l.j. et coto ti.ff.ſi mẽſor fal.mo.dix.
Zacharias.
¶ Citatis partibus. Aduerte cõ dicit ꝙ partes debẽt citari qꝺ hoc eſt verũ vt interſint ſi velint 1mẽ ſuratione: q2 mẽ ſores poſſunt facere coꝝ relatione parte nõ citata ſicut nuntiꝰ ita nõ. Ang.in.l.j.§.marcellus.ff.ſi cui plus q̃ ꝑ le.fal.ꝛ Barto.in.l. theopõpus.ff.de do.pre.
¶ Hoc eſt verũ etiã ſi ꝑ mille annos ĩ dioceſi vicina nõ fuiſſet epũs vt eſt glo.ſing.in c.felix.xvj.q.j.
¶ Adde ꝙ old. ꝯſ.lxxxij.dicit ꝙ limes dioceſis nõ põt ꝑſcribi ſed fines territorij ſic.
Zacharias.
¶ Eccleſie parochiali. adde ĩ no. in.c.j.in ꝑn.de ſepul. Flo. in.l.ſtatuas.de vſufru.ꝛ Car.in cle.dudũ.§.ab olĩ.ꝺ ſepul.
¶ Eccleſiaꝫ plebis.adde Cal.cõſi.ij.de decimis ꝛ qꝺ cõſuluit Fed. cõſil.cccxuij.vbi tenuit ꝙ capelle teneãt ad reparationem plebis cũ illa nõ eſt ſufficiẽs ꝛ ꝙ a capellis põt exigi iura ꝓalia illis nõ ſolutis ꝑ plebeꝫ.

et.n.c.cum ꝯtingat.qḋ mihi ſatis placet.pōt dici ad iſtū tex. ꝙ iſte capelle nō habebāt parochiā.diſtinctā vel melius dic ꝙ loquit̄ de decimis ꝑſonalibus q̄ debent̄ vbi quis audit diuina:vt in.c.fi.de parochijs.¶ † Vl imo collige vnū caſum in quo nō currit pſcriptio.ſ.tpe hoſtilitatis.Et pondera tex.in eo ꝙ dicit tūc nō currere pſcriptionē. Dormit aūt tūc pſcriptio:nō tñ interrūpit̄.qḋ tenet Inn.⁊ cōiter doc.ita ꝙ finita hoſtilitate tp̄s ſequēs cōtinuabit̄ cū pcedēte.⁊ ſic pficit̄ pſcriptio.gl.an ſubducto tpe medio.ſ.c.auditis.⁊ hꝫ locū ſm Innocē.nō tm̄ ſm canones in eccleſijs ſꝫ etiā ſm leges ⁊ in lai-

a cis:[a] ⁊ ſiue vna die ſiue pluribus annis hec hoſtilitas interuenerit ſemp hoc tpe pſcriptio dormitabit.⁊ hoc tp̄s quātūcūq3 magnū ſiue modicū ſit de medio ſubducetur ſm Inn. qḋ ſatis iudicio meo pbat̄ hic in fine vbi in fine dr̄ ꝙ hoſtilitatis tpe nō currente.facit.c.ſolite.de ma.⁊ obe.⁊.xxxi.q.i.ꝙ ſi dormierit.ſimile.ſ.c.auditis.⁊.c.de q̄rta.¶ Sed quero nūquid ſunt ⁊ alij caſus in qbus nō currit preſcriptio:ſꝫ dormitat ꝙ in caſu noſtro.Sol.Inn.ponit hic plures caſus[b] quoꝝ aliquos enumerat gl.ſ.eo.cū nō liceat.vbi ho.glo.⁊ in.c.prima actione.xvi.q.iij.⁊ hic enumerabimus vt eos examinemus. ⁊ poſtmodū ſubijciā regulaꝫ generalem an ⁊ qñ currat preſcriptio.

5 ¶ † Scḋo eſt ſm Inno.in quo nō currit preſcriptio vbi ius nō redditur ꝑpter defectū iudicis vel rei alleg. ff.ex quib.cau ma.l.ſed ⁊ ſi per ptorē.per totū vſq3 ad.§.quoties. limitat tñ Inno.multū notāter hūc caſum ⁊ precedētem. dicit enī ꝙ eſt neceſſe ꝙ actor doceat ſe voluiſſe agere: ſed non potuit ꝑpter cauſas predictas impeditus:vt qꝛ ius nō reddebatur in loco ꝑpter hoſtilitatē:⁊ ſic intelligit iſtū text.vel ꝑpter iudicis defectū vel rei nō potuit.ius ſuū pſequi alle. d.l.ſꝫ ⁊ ſi per pretorē.§.ſi ferie.vnde ⁊ vtile eſt ſm eū vt.ſ.ꝓteſtetur ſuper hoc.C.de anna.exce.l.vt perfectius.⁊ le.⁊ not.ſ.

6 de offi.or.paſtoralis.§.ſi.qḋ bene notabis.¶ † Ex quo tenemēti ꝙ nō ſufficit pbare impedimētū affuiſſe niſi doceatur ꝙ id impedimētum fuit cauſa nō agēdi:⁊ id pbatur pbādo tūc tpis ſolicitudinē ⁊ idē no.Archi.in.c.prima actiōe ſall. et Bar.in.l.ij.§.qḋ dicimus.ff.ſi qs cau.vbi dicit nō ſufficere pbare tēpeſtatem fuiſſe tūc tpis in mari vt nauigare nō potuiſſet niſi pbet ſe fuiſſe ad mare vt nauigaret ſed ꝑpter tēporis qualitatē nō potuiſſe nauigare.facit etiā qḋ ipſe no.in

7 l.de pupillo.§.ſi quis ipſi pretori.ff.de oper.no.nun. ¶ † Et ſub iſtis caſibus pōt cōprehendi caſus quē ponit Bart. in.l. naturaliter.ff.de vſuca.vbi dicit qḋ ſicut tpe hoſtilitatis[c] ſeu guerre hominū non currit preſcriptio.vt hic.⁊ in.d.c.prima actione.ita nec tēpore mortalitatis ſeu peſtilētie qñ ita ſeuiet in loco ꝙ ius in eo non redditur.plus ego credo ꝙ etiam ſi ius reddatur in loco mortalitatis: tamē ſi actor erat abſens propter timorem:qꝛ peſtis multum ſeuiebat in loco ꝙ tunc currit preſcriptio:tamē eſt iuſta cauſa petendi reſtitutionem ex clauſula generali.ad hoc allego notabile dictū Barto. in l.de etate.ff.ad treb.vbi dicit ꝙ tunc citatus habet iuſtā cauſam non comparendi.alle.in arg.ho.tex.in.c.ad ſupplicationem.de renun.ego allego ho.glo.in.c.ſi vero de iureiuran. et in.c.cōmunis filius.xxiij.diſt.facit tex. xxij. q.iiij.§.vlt.v.quis.⁊ vide quod dixi in.c.cū dilecti.de do.⁊ cōtu.¶ † Ter-

8 tius caſus cōprehendens in ſe multos alios eſt cum eccleſia nullū habet prelatū vel habet inutilē ad agēdum ⁊ ſub iſto cōprehenditur tp̄s vacationis eccleſie.de quo in.c.i.ſ. e.tp̄s excōicationis vel ſuſpenſionis vel captiuitatis ipſius prelati.de cōceſ.prebend.qꝛ diuerſitatē.⁊.xvi.q.iij.c.i.⁊.c. porro.de elec.qꝛ diligētia. Itē tp̄s prelati dilapidantis ſeu alienātis: vt in.c.ſi ſacerdotes.xvi. q.iij.facit quod legi. ⁊ not.in.c.i.de in integ.reſti.li.vi.⁊ vide ad predicta gl. in.d.c. prima actiōe.

9 ¶ † Quartus caſus etiā ſatis generalis eſt cū quis de iure impeditur agere.exēplum in filiof.viuente patre: vt in.l.i.in fi.C.de anna.excep.⁊ in vxore viuente marito reſpectu reruꝫ dotalium.l.in rebus.C.de iur.dot.item in pupillo etate pupillari durante.l.ſicut.vltra medium.C.de preſcri.xxx.ann.

10 ¶ Quint⁹ caſus tēpore ſchiſmatis.ſ.c.cū nobis.¶ † Sext⁹ in rebus que ſub conditione debētur. non enī currit preſcriptio durāte conditione vt in.l. cū notiſſimi.§.ſed illud.C.de

11 preſcrip.xxx.an.qꝛ tūc nulla cōmittit̄ mora.¶ † Septimus eſt dubitabilis.ſ.tēpore feriarum.⁊ in hoc dicit Innoc.qḋ in vſitatis ⁊ in ſolēnibus ferijs bene currit preſcriptio:qꝛ puideri potuerunt.de quo eſt tex.in.d.l.ſed ⁊ ſi per pretorem.§. ſi ferie.facit.l.ij.ff.ſi quis can.⁊.l.ſi quis domū. ff. loca. ſed in repentinis ferijs currit preſcriptio:ſed indulgeri poteſt reſtitutio tanti temporis quāti fuit cauſa reipublice ⁊ impedimenti ⁊ hoc qꝛ iſte ferie repentine non potuerunt precaueri: vt dicit tex.in.d.§.ſi ferie. ergo a ratione litere ſcḋm hoc ſi nō potuiſſent vſitate ferie ⁊ ſolēnitates precaueri etiam in illis

12 daretur reſtitutio. ar.eo.que no.l.c.lꝫ.de pba.¶ † Octauus caſus in abſente cauſa reipublice. In hoc tamē dicit Innoc. ū.in precedenti caſu vt currat preſcriptio ſed indulgebit̄ reſtitutio ꝓ tempore abſentie.limitat tñ hūc caſum ⁊ precedentem qñ preſcriptio fuit cōpleta tpe feriaruꝫ vel tp̄e abſentie cauſa reipublice vel parū poſt. ſecus ſi poſt magnū tp̄s poſt reuerſionē cōputandū cōpleta ſit:qꝛ tūc nulla ſit reſtō cū habuerit tp̄s ſatis plixū ad couueniēdum aduerſariū ⁊ interrūpendū preſcriptionē.negligētia ergo ſua ⁊ nō tp̄s feriarū vel abſentie fuit cā preſcriptionis.nā beneficiū reſtōnis in integrum cū ſit extraordinariū nō eſt laxādū:ſed potius reſtringendū:vt pꝫ in.l.in cauſe. ij.ff.de mino. quō ergo ſibi potuit puidere iure ordinario : non tamē dꝫ ſibi ſubueniri remedio extraordinario.Hoſtr.recitat primo hāc opi.q̄ placuit Inn. ⁊ ꝓ ea adducit verba pretoris qui ait.Si qd ex bonis abſentis reipublice cauſa preſcriptū fuerit cū is abeſſet poſtea ve reſtituā ⁊c.dicens ꝙ id poſtea ad modicū tp̄s refertur.ſ. dū reuerſus cōducit hoſpitium cōponit ſarcinulas ⁊ aduocatū querit que modica pſentia ꝓ abſentia reputat̄ vt in.l.ab hoſtibus.§.ſed qḋ ſimpliciter.ff.ex quib. cau.ma. facit.l. hec adiectio.ff.de verb.ſig.¶ Scḋo ponit aliā opi.que habet vt nō ſolū vnum tp̄s ſed etiā plura tpa talis abſentie per iſtā reſtōnem debeāt de preſcriptione ſubduci:qꝛ ex totali tpe preſcriptionis qs leditur nō tm̄ ex eo ꝙ preſcriptio cōplet̄ alioqn ſolū vltimi diei vel momēti tp̄s preſcriptiōis laberet̄ reo et ad illud ſolū reſtitui deberet:qḋ videret̄ abſurdū.⁊ hoc tenētes dicūt ꝙ hec opi:hꝫ equitatē ⁊ innitit̄ legibus.ff.ex q. cau. ma.necnō.§. ſi quis ſepius.C.de tēp.in inte.reſti.l. vlti. cū ſi. ſubdit tñ Hoſ.ꝙ dominus ſuus dicit in ſumma ꝙ lꝫ iſta opi. ſit equior:prima tñ ſm leges eſt ſecurior.⁊ ſic recitādo trāſit ſimpliciter Io.an.hic iudicio meo. prima opi. Inno. eſt verior.⁊ ſatis vꝫ pbari in.l.ab hoſtibus.preal.: facit.c.dilecto. ſ.de v̄b.ſig.lꝫ adduci poſſint pro ⁊ contra no.in.c.ex rōne. de ap.in illa.q.impedimentum cōtingit infra annū appellatio-

13 nis exercende.¶ † Nunc vltimo vt habeamus in materia regulam quero an in predictis ⁊ ſimilibus caſibus impedit̄ preſcriptio:ita ꝙ non ſit opus reſtitutionem petere:an vero currat ſed detur reſtitutio. Sol.Gul. ⁊ ſequaces dixerūt qḋ opus eſt beneficio reſtitutionis. argu.ff. ex quibus cau.ma. l.ab hoſt.in fi.⁊.C.de reſt.mil.l.ij.⁊.l.ignorare.ſed Innoc.tenet quod ipſo iure impeditur preſcriptio niſi in caſibus. ſ. exceptis:ita ꝙ illa tēpora impedimenti ſubducūtur de medio preſcriptionis vt in iuribus.ſ.inductis. nec obſtant iura proxime allegata:qꝛ loquūtur ſm Inno. de reſti. in inte. que datur abſenti cauſa reipublice.cum enim preſcriptio ſit odioſa:vt pꝫ ex eo quod legi.⁊ no.in.c.vigilāti.ſ.eo. non eſt relaxanda ſed potius reſtringenda.arg.ff. de libe. ⁊ poſthu. cum quidam.bene eſt ergo ſm Innoc.qḋ ex cauſis ſupradictis retardetur vſucapio nec currat ⁊ per cōſequēs nec reſtitutio neceſſaria ſit : ⁊ notanda eſt hec ratio.Bar. vero in.d.l. naturaliter.ponit caſum hoſtilitatis vt tūc non currat preſcriptio ſed dicit ꝙ ſi in alijs caſibus quis impediatur agere currit ꝯtra eū preſcriptio ſed reſtituitur vt in titulo quibus ex cau.ma.per totum.⁊ maxime.l.ſed ⁊ ſi quis per pretorem. in prin.Sed idē Bar.aliam theoricā ponit ſequēdo Guil.de cu.in.l.ſenatus.ff.de offi. pſi. dicens qḋ aut aliquis eſt impeditus impedimēto iuris aut facti. Primo caſu aut impedimētum accidit ante actionē cōpetentem aut poſt. Si ante nō valenti agere non currit preſcriptio.vt in.d. l.i.in fi. C.de anna.excep.Si vero impedimētum ſuperuenit poſt actionē cōpetentē tūc currit preſcriptio:datur tñ reſtitutio.d. l.ſenatus.Scḋo caſu pncipali qñ quis impedit̄ impedimēto facti: ⁊ tūc aut impedimētū eſt iuſtū ⁊ preſcriptio currit ſed datur reſtitutio:vt in.l.⁊ atilicinus.ff. de ſer.ruſti. predio. Si vero nō eſt iuſtū impedimētū ⁊ tunc preſcriptio currit ⁊ nō datur reſtitutio.vt.l.ij.§.ſi qs.ff.ſi qs.cau.Ja.bu.reprehēdit Guil. in pmis duobus caſibus vt refert Bart.in.d.l.ſenatus.pmo in eo ꝙ Guil.dicit ꝙ ſi impedimētum accidit ante actionem cōpetētem nō currit preſcriptio.nā cōtra hoc adducit.d.l.ſenatus.dicēs ꝙ ſi illi officiales ꝯtraxiſſent poſtq̄ in puinciā puenerūt multominus dꝫ eis ius dici:vt ibi no.in. i.gl.ma. Iteꝫ reſpectu ſcḋi mēbri in eo ꝙ Guil.dixit ꝙ ſuperueniēte impedimēto poſt actionem cōpetētem currit preſcriptio:ſed dat̄ reſtitutio. adducit in ꝯtrium.l.ſi.§.donec.C.de iure delib.vbi ſuperueniēte impedimento preſcriptio nō currit. vnde ipſe Ja.bu.ponit aliā theoricā.⁊ ſic in ordine quartam dicens ꝙ aut eſt impedimētum ex parte rei ꝙ res ipſa nō eſt preſcriptibilis.⁊ tunc tale impedimētū ſuperueniens nō tollit preſcriptionē incohoatā ſꝫ impedit inchoandā:vt in.l.ſi fundū.ff. de fun.do.⁊ not.hoc mēbrū ꝓ quo etiam facit tex.in.l.emilius. ff.de mi.

a ¶ In laicis. ad de Paul.de caſt. conſil.cclxxxviij. in primo impreſſis.⁊ vide per eūdē Abbatē cōſil. xlvi.⁊.xciij.ij.lib. Sebaſti.Sapia.

b ¶ Plures caſus ſūt Prac. pap. in forma reſponſionis rei ꝯuenti in v̄bo.exceptionem pſcriptiōis Sebaſti. Sapia.

c ¶ Tpe hoſtilitatis.Nūquid antē currat pſcriptio cōtra populū hoſtilitate ōſtructū poſt tp̄s hoſtilitatis vide Bal.tenentē ꝙ nō in cōſil.ccclviij.incip. ꝑponit ꝙ quidā cōſi.tertio querit̄ in.i.vol. Nūquid aūt qñ qs habet ſaluū ꝯductū cōtra cū currat preſcriptio cā hoſtilitatis vide aret. in cōſi.xvi.incip. preſuponit̄ in facto ⁊ Feli.in.c. accedens.ij.col.i.et iiij.ſ. vt lite non cōteſt.⁊ Feli.hic col.ij.

ff.de mi.ꝛ quod no. Jo.an.in.c.vno.de iurepa.li.vi. Si vero impedimē‑tum eſt ex parte agētis ſeu agere debentis:ꝛ tūc aut omnino impedit agere ꝛ tale impedimētū impedit pſcriptionē incboatā ꝛ incboandam d.l.i.§.fi.C.de anna.excep. Aut non impedit omnino agere ſed commode nō pōt agere:ꝛ tūc currit preſcriptio ſed dat reſtitutio.ꝛ ita intelligebat d.l.ſenatus.ꝛ videt diſtinctio ſatis pbabilis.ſed Bar.vt dixi ſequit opi.Guil.dicens ꝙ l.ſenatus nō facit p opi. Jaco.q: ibi nil dicit an currat preſcriptio ſi impedimentū accidit ante actionē cōpetētem. Nec ob.fin eū.§.donec preal.q: pōt dici ꝙ ibi impedimentū accidit cū actione cōpetente.ꝛ cū Bar.tranſit.d.Ant.hic ſed certe iudicio meo ille text.hāc reſtitutionē non patit.vnde multū bene facit p opi.Jac.ad quā etiā adduco bo.text.in.c.cū nobis.j.e.vbi de preſcriptiōe tollitur tempora intercedentiū ſchiſmatū.ꝛ pondera verbū intercedentiū q̄ſi ſchiſma interceſſerat poſt incboatā preſcriptionē ꝛ nihilominꝰ impeditur ipſo iure preſcriptio.ad idē.c.auditis.j.e.vbi expreſſe pbat ꝙ tēpus vacationis eccleſie intercedēs poſt incboatā preſcriptionē ſubducitur ipſo iure de medio:ita vt illo tempore nō currerit pſcriptio.facit etiā.c.q: diuerſitatē.de cōceſ.prebē.vnde dicerē ꝙ aut quis directe im‑

a peditur[a] ſeu inhabilitat a iure ad agendū:ꝛ ipſo facto impedit pſcriptio durante impedimento ſiue impedimentū acciderit a principio ſiue poſt incboatā preſcriptionē.exemplū in filiofa.durante paterna poteſtate.d.l.j.C.de anna.exce.ꝛ in muliere durāte matrimonio in rebus dotalibꝰ.d.l.in rebus.C.de iure do.ꝛ in prelato excōicato vel ſuſpenſo vel mortuo.nā eccleſia tūc inhabilitat ad agendū. Aut directe quis nō inhabilitat ad agendū ſed extrinſecus venit impedimentū:ꝛ tūc licet illud ſit iuridicū nō currit pſcriptio ſed dat reſtitutio.ꝛ ſic pōt pcedere qđ dixi.ſ.de tempore feriarū repentinarū vel ſi per iudices ſteterit: vt probat l.d.l.ſed ꝛ ſi per pretorē.in prin.et.§.ſi ferie.licet aliud in hoc vltimo ſentiat hic Inno.vt.ſ.dixi.hoc verū niſi vbi cōtrariū vt preſcriptio nō currat reperit expreſſum.nā tūc ſerua ius expreſſum vt eſt tpe ſchiſmatis hoſtilitatis ꝛ ſimilibꝰ.ꝛ ſic pōt intelligi gl.no.in.c.auditis.j.e.in ver. imponētes prope mediū. Ad.l.ſenatus poteſt multipliciter reſpōderi.primo ꝙ ibi loquit de impedimēto extrinſeco.vel ſecūdo videlicet vt ibi gl.dicit ꝙ quādo quis poteſt interrūpere pſcriptionē ſ; nō cōmode:ideo datur reſtitutio.vel tertio loquit in officialibꝰ priuilegiatis vnde diſpoſitio ſpecialis nō pōt impedire diſpoſitionē iuris cōmunis quare currit pſcriptio ſed dat reſtitutio.ꝛ h̄ vltimū tenuit hic

4 Old. ¶ † Sed circa pdicta quero vtrū indiſtincte nō valenti agere nō currat preſcriptio.gl.in.d.l.ſenatus.videt velle hoc mirabiliter limitare qñ quis nō potuit preſcriptionē interrūpere.puta mittēdo executorem vel al's extraiudicialiter.iuxta ea que habent in.l.vt perfectiꝰ. C. de anna.exce.ꝛ.xvi.q.iij.§.pōt.al's autē currit preſcriptio.ſed ſi non potuit cōmode interrūpere dat ſibi reſtitutio.ꝛ ſic intellegit illā.l.vt.ſ.te‑tigi.ꝛ hoc firmat.d.Ant.hic.ſed mihi nō placet.nā cui dubiū ꝙ tempore hoſtilitatis q̄tūcūq; ius non reddat poſſit actor adire epm loci vel proteſtari corā tabellione vel aliis bonis viris.ꝛ tamē tex.hic indiſtincte dicit ꝙ illo tēpore nō currit pſcriptio.ſic ēt potuiſſet facere filiuſfa. vel vxor cū hec querimonia ſeu proteſtatio conſiſtat in facto:ꝛ tamē iura indiſtincte dicūt ꝙ tūc nō currit preſcrip. Et ad.l.vt perfectiꝰ.dico ꝙ loquitur in interruptione per quā conquaſſat tota tela preſcriptionis.vnde eſt neceſſe de nouo incipere.ſed nos loquimur ad effectū vt preſcriptio dormiat:ꝛ ad hunc effectū caſſandum ſufficit iuris impedimentū:vt in dictis iuribus. Fateor aūt ꝙ impeditꝰ volēs ſibi pinguiꝰ prouidere vtile eſt ſi poterit preſcriptionē interrūpere ſi tamen non facit nō currit tempus ex quo agere non pōt.ꝛ hunc intellectū apertiſſime ſentit hic Inno.in fi.vbi dicit ꝙ in caſibus in quibus.ſ.dictum eſt preſcriptionē non currere ſeu dormire licitū eſt actori ſi vult īterrūpere preſcriptionē ſiue litē conteſtādo in caſibus in quibus ſola proteſtatio ſufficit.ſ.de offi.or.c.paſtoralis.in fi.C.de anna.exce.vt pfectꝰ.illud enim beneficium a iure conceſſum ꝙ in aliquibus caſibus currat preſcriptio non tollit maius beneficium ſcilicet vt preſcriptionem interrumpat ſ; eum:ꝙ eſt bene notādum.hic nō ſunt alia vtilia.

1 ☞ Procurationes que debentur nuntiis ſedis apoſtolice vllo tempore nō preſcribūtur:nō ſolū cōtra ipſos nūtios:ſed etiā aliqui clerici cōtra totū clerum.6.

2 Ad pcurationes debitas legatis ꝛ nūtiis ſedis apoſtolice tenent cōtribuere omnes eccleſie ꝛ epiſcopus loci.4.

3 Non omne ꝙ pōt cōcedi per priuilegiū pōt pſcribi.

Procurationes debite legatis ꝛc.poſſunt priuilegio remitti.

5 Canonici nō tenētur ad preſtationē procurationū debitarū legatis ſedis apoſtolice vel ad alia ſimilia onera:quādo eis eſt aſſignata aliqua prebēda pro eorū ſuſtentatiōe tantū.

6 Preſcribere an poſſit vna eccleſia ne teneantur ad onera ad q̄ tenetur totus clerus.

7 Titulꝰ cauſat pſcriptione tanti tēporis de cuiꝰ initio nō ſit memoria. Cauſa in dubio preſumitur.

8 Immunitas onerum cōceſſa aliquibꝰ:an operetur vt onus incūbens immineat inſolidū reliquis.

9 Appellare nō licet ab eo ꝙ motu proprio princeps cōceſſit.

10 Preſcribi an poſſint illa ad q̄ tenent eccle p ꝯſecratiōe epoꝝ ſuoꝝ.

b 1 Accedentes.[b] ¶ † Procuratiōes q̄ debentur legatis ꝛ nuntiis apoſtolice ſe. preſcribi nō poſſunt. Prima pars ponit querelā.ſecunda dat iudicē ibi volētes. ¶ Caſus literalis. Prepoſitus ſancti nazarii ꝛ. A. canonicꝰ ſancti ſtephani ſyndici ꝛ procuratores:primicerii et clerici mediolañ.ad ſe.apo.accedentes conqueſti ſunt grauiter de ordinariis maioris eccleſie ꝛ cū ipſi procurēt legatos ꝛ nuntios apoſtolice ſedis dicti ordinarii nolūt illos pcurare nec aliquid cōferre ad pcurationes preſtādas:volēs papa vt qđ oībus imminet ab omnibus cōportetur mandat abbati de ciricto quatenus niſi dicti ordinarii per ſpeciale priuilegiū apo.ſe a preſtādis procurationibus oſtenderint ſe immunes: decernat ipſos teneri ad pcurationes ordine debito faciēdas etiā ſi lōgiſſimo tpe nō impēderint pcurationē:cū in talibꝰ nō habeat locū pſcri. Ber. ¶ No.q: clerici etiā habētes dignitatē ꝛ canonicatū poſſunt eſſe ſyndici ſeu pcuratores clericoꝝ de quo vide qđ leg.ꝛ no.in.c.in nřa. ¶ Not. ii.ibi: ſyndici ꝛ pcuratores.ꝛ tene mēti tex.p cōſuetudine hodierna ꝙ nō vitiat pcuratoriū:ſ; accumulent plura et diuerſa nola adminiſtratorū.iſta eñ hic pro eodē ſumunt ſ; ſtricte inter ſe differūt:ſed ſatis ē ꝙ ꝯſtat de ītētiōe ꝯſtituentiū:de q̄ vide ꝙ leg. ꝛ no.l.c.petitio.de procu.ſolent eniꝫ hec ꝛ ſimilia ad cautelā accumulari. ¶ No.iii.ibi primicerii et clerici ꝛ tene mēti ꝙ clericꝰ ciuitatis pōt conuenire ꝛ cōſtituere vniuerſitatē:ꝛ creare l factis pertinentibus ad clerū ſyndicū qui agat nōle totiꝰ cleri.habēt eñ clerici totiꝰ ciuitatis pp̄ter onera et alia eis cōiter incūbentia iuſtā cauſam cōueniendi in vnū.ꝛ ideo poſſunt vniuerſitatē conſtituere. l.i.ff.de colle.illi.hoc idē voluit Inn.in. c.dilecta. de exceſ.pla.cir.fi.vbi di.ꝙ clerici ciuitatis vel caſtri. poſſunt conſtituere vniuerſitātē cū religioſis: ſed vt miſſas celebrēt p viuis ꝛ defunctis ꝛ ſimilibus:vt puta p onerībꝰ eis incūbentibꝰ vt hic. Et no.bene ꝙ poſſunt facere vniuerſitatē ſine epo et poſſunt habere aliū preſidentē vt erat primiceriꝰ. facit ꝙ no. Inn.in.c.cū ab eccleſiaꝝ.de offi.or .qn immo notāter dicit Innoc.in.c.cū nō ignores.de prebē.ꝙ ad eſſe collegii nō requirit de neceſſitate rector:ſed ipſū collegiū tenet locū rectoris reſpe‑

2 ctu ſinguloꝝ.facit.l.i.ff.ꝙ cuiuſq; vni. ¶ † No.qđ nedū legatis ſ; etiā nūtiis apo. ſe.debent pcurationes p clerū totiꝰ ciuitatis.et intellige ꝙ tenent clerici rōne eccleſiaꝝ.vñ hoc onꝰ videt pncipaliter iminere eccleſiis:vt.ſ.c.cū inſtātia.de cēſ.ꝛ tenetur etiā epꝰ in his cōtribuere.ar.hic ꝛ meliꝰ in c.ego.de iureiur.ꝛ in.c.cū inſtātia.ſ.alle. ¶ No.ibi ordinarii ꝙ canonici appellantur ordinarii.et eſt vulgare illius loci. Rauenne vero dicunt cardina‑

c les.[c] ¶ † No.qđ valet priuilegiū eximēs aliquos

3 a procuratione legatoꝝ ꝛ nuntioꝝ ſe.apo.preſcriptio vero non valet. Et ſic no.ꝙ priuilegiū et preſcriptio non habent eandē vim.ꝛ ꝙ multa poſſint

d queri priuilegio[d] que non poſſunt queri preſcriptione.facit quod dixi.ſ.e.c.cauſa.quod poteſt intelligi quando preſcriptio vel conſuetudo non inducitur ad conſcientiam illius qui poteſt priuilegium tribuere:alias ſecus:vt ſentit hic do. An.p hoc adduco.l.de quibus.ff.de leg.vbi habetur qđ inducta conſuetudo ab habente poteſtatem habet vim legis et qui patitur preſcriptionem videtur alienare.vt.l.alienationis verbum.ff.de verb. ſignifi.facit.c.duo ſimul.de officio ordi . quod no.

4 ¶ † No.quod canonici eccleſie cathedralis tenētur de redditibus prebendarum ad procurationes legatorum ꝛ nuntiorum apoſtolicorum.ꝛ idē videtur in aliis oneribus toti clero incumbentibus:quod probat iudicio meo litera in verbo vo‑

5 lentes. ¶ † Op.contra hoc et cōtra text. videtur enim ꝙ canonici non debeant ad hoc aſtringi: q: hoc onus incumbit eccleſiis.d.c.cum inſtantia.canonici vero non habent eccleſiā quia epiſcopꝰ eſt ſpōſus eccleſie cathedralis.ſ.de trāſla. p̄rela.c.ii. ꝛ.c.q̄to.ꝛ ipſe eſt qui percipit redditꝰ eccleſie pro

Sebaſti. Sapia.

a ¶ Impedit.vid Bal.in repet.l.fi. col.xiiii.C.de preſcri.lon.tēp. Alexand.in.l.fina.§. donec circa med. C.de iure delibe. Bal.in.l.ſicut ad fi.vbi Ang.C.de preſc.xxx.vel.gl. an.ꝛ quot modis quis dicat nō poſſe agere declarat Bal.in.l.in rebꝰ. col.ii.C.de iu.do.

b ¶ Amplia iſtum tex.multū not.vt per.d.Anto.poſt Inno.in.c.cuꝫ ex officii.in.iii.col. j.e.tit.

Zacharias.

c ¶ Dicuntur cardinales.ita dicit Joā.an.in addit. ad ſpe.in ti. de iura.ca.§.reſtat videre.ver.qđ ſi aliquod.de quo etiā per card.in cle.ii. poſt gl.in prin.de cele.miſ.vbi idē dicit d canonicis eccleſie cōpoſtellane qui dicūtur cardinales.ſ; nō ſunt ſimplr cardinales.vt.xxiii.q. ii.c.pudor.

d ¶ Utrum omne quod poteſt acquiri ex priuilegio poſſit acqri ex cōſuetudine vel preſcriptiōe.vide ꝙ late ſcribit poſt gl.l.c.catholicā. xi.diſ.ꝛ de hoc in terminis p Ang. in aut.vt eccl.ro. ſpa.c.an . circa fi. vbi.dicit ꝙ nō valet pctū qđ non currat niſi cētenaria preſcriptio.

a ꝛ Sebaſti. Sapia. ¶ Procuratio.vide Abb.in conſi.xciiij.inci. videtur primo.in.i.vol.vbi dicit ꝙ licet in procuratione legatorum ⁊ nunciorum ſedis apoſtolice non currat preſcriptio tamen contra reſiduuz cleri bene currit.de quo etiam meminit Jo. Franciſ.balb.in trac.preſcrip.in.i.parte quinte partis prin.q.xvi.

b ¶ Conſulit. adde eundem.cõſil.xxvi.ij.li.ro.cõſil.ccclxviij. Lapuz alle.xxx. Cal.cõſ.ij. et dicunt dñi de ro.deci. x.hoc e.tit.in antiquis. ꝙ eccleſia parochialis et hoſpitalarij poſſũt preſcribere iura aliarũ eccleſiarũ. Anto. Franciſ. ¶ An eccleſia parochialis ⁊ hoſpitalia poſſit pſcribere bona aliarũ

5 eccleſiaruz dicas quod poteſt preſcribere ſicut preſcribit eccleſia cõtra eccleſiaz quia appellatione eccleſie veniunt omnia monaſteria ⁊ omnis locus pi⁹ ſm Jo.an.in.c.ij.in prin.de in inte grum reſti.in.vi. ⁊ in nouel.⁊ abb.in c.ij.de conſuet. et car.in cle.ij.in.iij.q.de iude.qꝺ ſine dubio ꝓcedit qñ hoſpitale eſt conſtructũ autoritate epi.quod in dubio preſumit ſi in eo miſſe celebrãtur vt per Archi.in.c.nemo.de cõſe.di.i.et adde qꝺ hoſpitale cõſtructũ autoritate epi hꝫ oĩa priuilegia que hꝫ eccleſia.vt in cle.qꝛ cõtingit de reli.do.et per Bal.in aut.quas actiones.C.de ſacroſan.ecc.et propterea dicit ꝙ bona hoſpital' gaudent eo ꝑuilegio quo bona eccleſie lo.ꝯ.⁊ ibi p Bar.C.de epiſ.et cle.⁊ vide Alex.in cõſil.cxx.in.i. parte cõſ.⁊ in cõſi.ix.in ij.parte .et vide Pau.de ca.cõſil. cl.xxviij.et.ccxcv. vbi dicit ꝙ aduerſus hoſpitale nõ detrahit falcidia vel trebellianica ſicut non detrahit aduerſus alia loca pia vt in auẽ.ſimiliter.C.ad.l.fal.

oneribus incũbentibus.vt in.c.videntes.xij.q.i. canonici vero ſunt aſſignate prebẽde pro eorum neceſſarijs.xij.q.i.§.ſi.vnde dicunt beneficiati perſonaliter:vt no.in.c.preſenti.de of.or.li.vi.certum eſt quod quis nõ dꝫ indebite grauari in hac contributione fiẽda vltra ꝙ poſſit.ſed dꝫ conſiderari ne egeat vt no.in.d.c.cũ inſtãtia.So.cõtrarium videtur difficile nec per doc.tactũ.Ego dico ꝙ canonici nõ allegabãt hic impotentiã ſed pſcriptionem tantũ quare fateor plane ꝙ ſi canonicis fuiſſent aſſignate prebẽde pro eoꝝ ſuſtentatione tantuꝫ reliquis bonis eccleſie remanentibus penes epiſcopum ꝙ ipſe epiſcopus ſol⁹ pro ſua eccleſia ſobiret hec onera.ar.ho.ex his que no.i.c.de monachis.de preben.et in cle.i.de iure pa.§.i.vbi ho.tex.ſed prebende ſolent cõiter aſſignari p victu ⁊ alijs neceſſarijs.d.§.ſi.xij.q.i.Ex hoc dico ꝙ in eccleſijs regularibus maxime cathedralib⁹ in quibus de antiqua cõſuetudine vel ſtatuto bona oĩa remanẽt penes epiſcopũ vel abbatẽ modica portione relicta conuentui pro fratrũ ſuſtentatione.hec ⁊ ſimilia onera debent ſubiri per prelatũ ⁊ nõ per conuentũ.Idẽ dico in eccleſijs pertinentib⁹ ad ius ⁊ proprietatẽ monachoꝝ in quibus ponũt rectores vel vicarios eis aſſignata modica portione pro eorũ ſuſtentatione dũtaxat.vt in.d.cle.i.de iure pa.§.i.iuncta glo.in ṽ.obſeruent.qꝺ notabis.

6 ¶ † Quero hic dicit ꝙ ꝓcuratio^a non preſcribit an procedat indiſtincte.Sol.Joan.de lig.quẽ ſequitur hic.d.Ant.dicit ꝙ clerici nõ poſſunt pſcribere cõtra legatos.⁊ ita intelligit hũc tex.ſꝫ aliqui bñ pñt preſcribere contra reliqs clericos:puta in terminis capli cũ potuiſſent ordinarij ſeu canonici iſti preſcribere contra totũ reſiduũ cleri.nã tota ꝓcuratio preſtabit per alios clericos.nihil.aũt preiudicabit legatis ⁊ nuntijs ſedis apo.⁊ ſic ceſſat ratio ꝓhibitionis huius.c.ꝙ procedit ſm do.Car.niſi preſcribẽtes eſſent tot quot indirecte minuerent procuratio:vt qꝛ reliqui nõ ſunt ſoluendo vel nimiũ grauant.nã tunc poſſent appellare vel iudicis officiũ implorare:vt infra dicam.Et ꝗꝗ hoc dictum videat ſubtile tamen iudicio meo iſte tex.vehemẽter reſiſtit.hic eñ nõ cõquerebant legati aut nuntij ſedis apo.ſed clerus:nec ꝓponebat ꝙ iſti ordinarij nollent ꝓcurare legatos ſimpliciter:ſed ꝙ ipſi clerici legatos ⁊ nũtios deuote recipiebãt ⁊ procurabãt.ipſi vero ordinarij cenebant procurare ⁊ ꝓcurantibus ad expẽſas ſubſidium impartiri.vnde põdera hoc vltimũ ex quo clare infert ꝙ legatis nil decrat in procurationibus debitis:ſed totũ onus incũbebat reſiduo cleri:⁊ tamen papa mãdat vt hoc onus ab oĩbus cõportet etiã ſi lõgiſſimo tempore aliqui ꝓcurationis officiũ nõ impẽderint reddẽtes rõnẽ ꝙ in talibus pſcriptio nõ ꝓcedit.hoc ergo videt impreſcriptibile forte ꝓpt bonũ obediẽtie.ar.ſ.e.cũ nõ liceat.⁊ ꝓpter vtilitatẽ cõmuneꝫ.facit optime ad predicta qꝺ no.in cle.i.de cenſi.iuncta gl.ṽ.legitima.Ex qua iuncto tex.infert ꝙ in oneribus alijs preſcriptibilib⁹ valet preſcriptio per aliquos clericos vel eccleſias cõtra reſiduũ cleri.⁊ ſic alias cõ

b ſolui^b in queſtione facti que talis erat.Quedã eccleſia non curata per tp̃s de cuius initio non erat memoria cũ alijs eccleſijs ciuitatis ad onera cõmuniter incũbentia minime cõtribuit:ſꝫ alijs ſoluentib⁹ p rata illa minime ſoluebat.vrgebat per

c ꝛ Sebaſti. Sapia. ¶ Nũquid onus.vide bal.in.l.ẽt.i vi.col.C. de exe.rei iud.Card.i cle.pñti.i vi.q.de cenſi.⁊ Pet.de anc.i cõſ.ccxliij.inci.ad pdicta ⁊ i cõſ.cccvi.inci.viſo iſto ad ſi.ro.l.l.iiij.i pn.de re iudi.⁊ in cõſil.cclij.inci.deciſione ꝓpoſite cõſultationis.⁊ Alex.in conſi.ci.incip.viſis inſtrumẽtis.in.i.col.in.i.vol.⁊ in cõſi.cxxvi.inci.in cauſa ⁊ lite.l.ij.volu.

d ¶ In ti.de cẽſi.adde Pe.de Anch.cõſ.cclj.qui illud dictum ſequitur.

clerũ vt ſolderet conſuetudine nõ obſtãte.dixi ꝙ poterat ſe defendere ex illa preſcriptiõe allegabã.d.cle.i.de cẽſi.iuncta gl.vbi probat ꝙ preſcriptio ꝓdeſt in his onerib⁹ vitãdis:in his tamẽ q pſcriptibilia ſunt. Et forte ideo illa gl.adiecit hãc limitationẽ qꝛ dubitat nunquid aduerſus cathedraticũ currat preſcriptio.nã gl.i.c.quicũqꝫ.xvi.q.vij.volunt ꝙ licet currat preſcriptio in ꝗtitate.nõ tamẽ i totũ vt nihil debeatur aliud tñ ſentit Arch.in.c.i.de pbẽ.li.vi.et plenius de hoc per Jo.an.in c.cũ venerabilis.de cenſi.Itẽ dubitat in charitatiuo ſubſidio.ſentit enim Jo.an.in.d.c.cũ venerabilis.ꝙ nõ poſſit eccleſia ſuo nomine allegare preſcriptionẽ.⁊ ideꝫ in procuratione ratione viſitationis:vt in c.cũ ex officij.ſ.e.⁊ in procuratione legatoꝝ ⁊ nũtioꝝ ſedis apo.vt hic.ſunt ergo quedã impreſcriptibilia.i alijs vero onerib⁹ regularib⁹ currit preſcriptio vt etiã ſentit Jo.an.in.d.c.cũ venerabilis.videmus eñ ꝙ in quarta decimarũ ⁊ mortuarioꝝ currit pſcriptio etiã cõtra epiſcopum vt in.c.de quarta.ſ.e.Itẽ vna eccleſia preſcribit decimas in paro

7 chia alterius.C.e.ad aures.⁊.c.i.e.ti.li.vi. ¶ † Et preſertiꝫ hoc ꝓcedit in preſcriptione tãti temporis de cuius initio nõ eſt memoria.illa eniꝫ preſcriptio habet vim tituli ſeu cõceſſiõis.d.c.i.⁊.l.hoc iure.§.ductus aque.ff.de aqua quo.et.l.i.§.a.⁊.ij.et.l.ij.§.pe.ff.de aqua plu.ar.Preterea videm⁹ ꝙ in preſcriptione cẽſus ⁊ ſeruitioꝝ ſufficit allegare tantuꝫ tẽp⁹ de cuius initio nõ eſt memoria.alia cauſa nõ eſt allegata:qꝛ cã preſumitur:vt no.Jo.an.c.peruenit.de cenſi.et Bar.in.l.cũ de in rem verſo.ff.de vſur.⁊ gl.in.c.nullus eps.i.q.i.ergo fortius eſt admittẽdum in

8 preſcriptione libertatis ⁊ plenı⁹ de hoc videas in.d.cõſi.xcv. ¶ † Nũc quero certũ eſt ꝙ papa põt aliquẽ eximere ab iſtis onerib⁹:vt hic.et.c.

c cũ inſtantia.nũquid onus^c incũbẽs immineat inſolidũ reliquis.et eſt notabilis queſtio ⁊ quotidiana cũ ſepe ciuis vel comitatiuus vel forẽſis ab iſtis onerib⁹ eximat.an integrũ onus omnibus incũbens remaneat reliquis vt priuilegiũ ſic tẽdat in diſpendiũ alioꝝ cũ alij plus aggrauabunt quibuſdã exẽptis.iſte tex.facit ꝙ ſic.⁊ idẽ videt velle.d.c.cũ inſtãtia.facit optime.l.ab oĩbus.ff.de leg.i.vbi patet ꝙ ſi teſtator mãdauit per heredes ſuos ſolui centũ:⁊ poſtea aliquẽ ex heredibus exemit ab onere ſoluẽdi:tenent reliqui ad integrã ſolutionẽ.nã et princeps q habet plenitudinẽ poteſtatis põt quẽ vult a muneribus eximere ⁊ cui vult onera imponere:vt pꝫ.C.de ꝓfeſ.⁊ medi.l.medicos.⁊.ff.de iure immu.per totũ ⁊.l.vna.C.de ſuperindic.li.x.In cõtrariũ facit qꝺ no.ſpe.

d in ti.de cenſi.^d§.nũc dicẽdũ.ṽ.quid ſi vniuerſitas.vbi dicit ꝙ ſi aliqua vniuerſitas tenet ad aliquã annuã preſtationẽ dño ſuo ſi dñs aliquem exemerit nõ tenent illi de neceſſitate ad integrã ſolutionẽ:ſed tantum minus ꝗtũ eſt illud qꝺ debebat ſoluere priuilegiatus.⁊ idẽ videt ſentire Bar.in.d.l.ab oĩbus.in obli.ex cõtractu vt vno liberato reliqui nõ teneant inſolidũ.ar.in.l.epiſtola.⁊.l.ſi vnus.§.ante oĩa.ff.de pact.cũ ſi.et de hac queſtione ibi per eũ.⁊ plenius per Jo.an.in.c.ij.de immu.eccle.Et cõcludendo ⁊ reducẽdo oĩa ad cõcordiã dicerẽ ꝙ ſi onus imminet pluribus nõ inſolidũ:ſed pro virili portione:⁊ tũc aut incumbit ex contractu:aut ex vltima volũtate aut ex diſpoſitione iuris cõis:aut ex conſuetudine.Primo caſu vno exẽpto per creditorẽ alij tenent pro virili portione:⁊ nõ inſolidũ per iura ſuperius alleg.facit.l.i.C.ſi plures vna ſentẽtia.ſecus ſi fuiſſent obligati inſolidũ.vt.l.ij.ff.de duo.re.not.Bart.in.d.l.ab omnibus.Secũdo caſu non tenent ex vltima voluntate:⁊ ſi teſtator exemit aliquẽ reliqui tenent inſolidũ.d.l.ab oĩb⁹.qꝛ hoc videt fuiſſe de mente teſtatoris cuius mens eſt habẽda p lege.xiij.q.ij.vltima volũtas.⁊.d.l.ab oĩbus.Tertio caſu cũ ex diſpoſitiõe iuris imperator ſol⁹ põt eximere regulariter in tẽporalib⁹ ⁊ papa in ſpiritualibus ⁊ onus accreſcit alijs.⁊ ſic itellige hũc tex.⁊ ea que plene no.per Jo.an.in.c.ij.de immu.ec.alij vero reges principes ⁊ barones et ſimiles nõ habẽtes iura impij lꝫ poſſint eximere aliquẽ i eoꝝ ꝑiudiciũ.nõ tñ i ꝑiudiciũ alioꝝ ⁊ reipublice.⁊ p hoc tex.opti.in.l.vacuatis.iũcta gl.⁊ Bar.C.de decu.li.x.p eũdẽ Bart.i.l.ij.ff.de iure imu.vbi vide.idẽ dicerem i obligatis rõne ſtatuti.⁊ ſic diſtiguerẽ ſꝫ Bar.⁊ Jac.de are.i.d.l.ab oĩb⁹ vbi dicit p illã.l.ꝙ ſi ſtatuto caueť vt comitatini teneant ſoluere ſalariũ ꝑtãtis ⁊ poſtea villa aliq eximit ab onerib⁹ tenent reliq comitatini ſoluere itegrũ ſalariũ ſ puto veꝝ niſi ex cã rõnabili qs eximatur p iferiorẽ:vt.l.i.C.de decre.decu.li.x.ſentit Bar.i.d.l.vacuatis.in ſi. In ꝗrto mẽbro in obligatis rõne cõſuetudinis credo idẽ dicẽdũ ꝙ in obligatiõe ex ꝯtu:qꝛ ex ꝗ oẽs tenent ad onus rõne cõſuetudinis non dꝫ vn⁹ eximi in alioꝝ ꝑiudiciũ.facit qꝺ no.Jo.an.in addi.ſpec.in.d.§.dicẽdũ.in.iij.col.vbi dicit ꝙ ſi de cõſuetudine forẽſes cõſueuerunt eſſe immunes ab onerib⁹ nõ pñt nũc ad illa p ſtatutũ obligari.facit qꝺ i ſi mihi no.Bar.in.l.qꝺ ſemel.ff.de decr.ab or.fa.⁊ pdicta notabis.Ex his infert ad ꝗſtionẽ qd ſi multi p ꝑuilegiũ apoſtolicũ ſint exẽpti a ꝓcurationib⁹ legatoꝝ ita ꝙ alij nimiũ grauent.So.modicã leſionẽ debẽt ſuſtinere.vt in.l.ꝗties.C.de pei.imp.offe.no.in.c.reſcripta.xxv.q.ij.⁊ etiã magnã vbi clare cõſtaret de intẽtione pape:vt in.c.in memoriã.xix.diſ.ſed i dubio ꝑnceps nõ.pſumit hoc velle.vt in.c.ſup eo.de offi.deleg.⁊ meli⁹.i.c.ſuggeſtũ.⁊.c.dilecti.de deci.⁊.l.ex facto.ff.de vul.⁊ pup.ꝗ eaſu dicit Card.ꝙ reliquos clerus põt reſiſtere ne ſoluat totaꝫ ꝓcurationem ⁊ appellare:expſſa in appellatiõe hac cã:qꝛ enormiter ex h grauatur ⁊ debebit ꝑnceps hoc viſo priuilegia illa reuocare tãꝗ tẽdẽtia ad nouã.d.c.ſuggeſtũ vel procurationẽ minuere.⁊ ita dicit ſe conſuluiſſe.

Ego aliter

9 ¶ †Ego aliter dicerem ⁊ ſic ꝙ aut priuilegia^a fuerunt con-
a ceſſa proprio motu principis ⁊ tunc nõ video ſuper quo poſ-
ſit fundari appellatio: cũ cõtra principis diſpoſitionez nõ ſit
licitũ appellare. ix. q. iij. cuncta per mundũ. ⁊ c. per principa-
lem. ſed ſi nimiũ grauat debet implorari remedium a princi
pe cuius eſt decernere de ſuis priuilegijs: vt no. in. c. cũ venniſ
ſent. de iud. ⁊ in. c. ſuggeſtũ. pal. Si vero fuerint cõceſſa ad in
ſtantiã tũc poterit dici ꝙ emanauerũt vel per ambitionẽ vel
importunitatẽ impetrãtiũ ꝙ ſi princeps ſciuiſſet ꝙ alia pre
ceſſiſſent nunꝗ̃ cõceſſiſſet cũ tanto eoꝝ preiudicio maxime
cũ ſint contra rem publicã ⁊ a iure dãnata. ff. ſi cõtra ius vel
vti. pub. l. ſi. ⁊ l. vacuatis. C. de decu. li. x. et ſi hec exceptio nõ
admittit̃ poterit appellari. ar. in. c. ſuper eo. de off. dele. ⁊ hec
videt̃ de mente Jo. an. in ſimili. q. in. d. c. ij. de immu. eccle.
10 ¶ †Itẽ per predicta videt̃ ſolui queſtio quã inſolutã reliqt
hic Hoſt. querens quid d capellis nolẽtibus cõtribuere ad
b expenſas^b que fiunt ꝓ cõſecratione epiſcopoꝝ ſuoꝝ preten-
dentes ſolã preſcriptionẽ vel cõſuetudinẽ ⁊ arguit ꝙ nõ in-
uenit̃ per hoc. c. cũ ſuis concordantijs: demũ remittit ad no.
in. c. vt preterite. de elec. Ego dico ꝙ expenſe principaliter i
cũbũt ipſi prelato cuius factuz agit̃: vt not. in. d. c. vt preteri-
te. Si vero facultates prelati non ſufficiũt tũc alij ſubditi te
nent̃ ad charitatiuũ ſubſidiũ. vt in. c. cũ apoſtolus. de cenſi. ⁊
c no. in. d. c. vt preterite.^c Sol. ergo queſtionis dependet mnc
an cõtra charitatiuum ſubſidium currat preſcriptio ⁊ an ſal
tem poſſint aliqui cõtra reſiduuz cleri preſcribere. vide que
ſ. vltra alios plene examinaui.

1 ☞ Subditi nullo tempore preſcribunt obedientiã dño. iz.
2 Clerici tenẽtur obedire capitulo ſiue ſede va. ſiue nõ.
Epiſcopus cuz capellano dicuntur explicare negotia eccle
ſie: nec vnus ſine alio.
Capitulum et ſinguli canonici nõ iudicãt̃ a pari nã plus eſt
capellanũ ꝙ̃ ſinguli canonici.
3 Obediẽtia ꝓpter que crimina eſt denegãda prelatis.
4 Clerici vel ꝓlati notorie fornicatores vel ſimoniaci ſunt ipſo
iure ſuſpenſi a beneficio.
5 Hereticus eſt priuat⁹ omnibus iuribus ⁊ bonis ⁊ eſt excom
municatus.
6 Tanꝗ̃ hereticus punitur ille qui credit eccleſiam non habe
re poteſtatem canones condendi.
7 Res prohibita alienari per legẽ vel ſtatutũ vel defunctũ ſiue
per pactum an poſſit preſcribi vide per diſcurſũ.
8 Error iuris impedit preſcriptionẽ: error facti nõ. 9.
10 Preſcriptio non currit cõtra pupillũ furioſuz aut prodigũ
⁊ quatenus currat reſtituitur.
11 Preſcribere nõ poſſunt colonus habẽs precario: vſufructu
arius: creditor pignoris: ⁊ ſimiles ꝑſone.
12 Preſcribere poteſt ille qui bona fide emit rem a colono: ſed
dñs ignorãs aduerſus hãc preſcriptionẽ reſtituitur.
14 Articuli non ſunt admittendi quando veniunt contra deci
ſionẽ alicuius textus.
15 Preſcriptio libertatis quã faciũt ſubditi: procedit ſine poſ
ſeſſione.
16 Preſcribere licet quis poſſit iura imperij in territorio ſuo:
tamẽ nõ põt preſcribere vt nemini ſubſit.
Imperator nõ poſſet cõcedere ꝑuilegiũ omnimode exẽpti-
onis qꝛ eſſet lacerare imperium.
17 Abbas põt preſcribere iura epiſcopalia.
Monachi poſſunt exercere curam animarum vbi de hoc eſt
cõſuetudo.
Abbas põt preſcribere aliquã eccleſiã cõtra epiſcopũ.

1 **Cum non liceat.** †Subdit⁹ non preſcribit obe-
dientiã cõtra prelatũ. Sunt due partes. Prima
reprehendit factũ iſtoꝝ quibus ſcribit̃ exprimen
do cauſam. Scdo illud corrigi precipit et exceptione remo-
uet. ibi: ideoq;. ¶ Caſus literalis. Archiepiſcopus bracha-
reñ. cõqneſtus eſt do. pape ꝙ priores de coſta ⁊ de ſancto do
nato denegabãt ſibi obediẽtiã ⁊ reuerẽtiã exhibere: lz eccle-
ſie ſue i dioceſi ipſi⁹ archiepi eſſet cõſtitute: dicẽtes ꝙ eã ſibi
exhibere nõ cõſueuerũt. Mãdat pa. dictis priorib⁹ quaten⁹
ꝑdicto archiepõ exhibeãt obedientiã ⁊ reuerentiã debitã ſi
cut alij clerici ſue dioceſis ꝑſcriptione tpis nõ obſtãte. Ber.
¶ No. i. ꝙ epũs dicit̃ eſſe caput oĩm de dioceſi. iferiores vero
prelati dicunt̃ eſſe mẽbra. ⁊ ſic nõ ſolũ canonici dicũt̃ mẽbra
vt in. c. nouit. de his que fi. a prela. facit qð l. e. ⁊ no. in. c. ſigni-
ficaſti. de elec. in fi. ¶ Not. ij. ꝙ qs nõ põt eſſe ſine capite. eſſet
enim acephal⁹. de quo vide tex. cũ gl. in. c. nulla ratiõe. lxxij.
diſt. ¶ Et no. ꝙ caput eſt honorabili⁹ mẽbrũ qð ſit in corpo
re. mẽbra eñ ſequunt̃ caput ⁊ nõ econtra. hinc eſt ꝙ ſolũ ca-
put ſine alijs mẽbris facit locuz in quo ſepelit̃ religioſum. l.
cũ in diuerſis. ff. de relig. ⁊ ſum. fu. ⁊ amputato capite fruſtra
iactat ſe quis habere reliqua mẽbra. i. q. i. illi conferunt in fi. a
2 ¶ †Not. iij. ꝙ oẽs clerici dioceſis etiã ſi ſint ꝑlati tenẽtur
epõ ad obedientiã ⁊ reuerentiã cõcordat qð leg. ⁊ no. i. c. his
que. de maio. ⁊ obe. vbi ſit mẽtio de obediẽtia reuerẽtia ⁊ ho
norificẽtia. ⁊ dic vt ibi de differentia inter hec. Et aduerte qꝛ
videt̃ velle iſte tex. quod nõ ſolũ epõ tenet̃ obedire ⁊ reuere
ri: ſed etiaz capitulo: vt patet ibi: archiepiſcopi ⁊ eccleſie nã
appellatione eccleſie venit capitulum: vt in. c. requiſiti. de te b
ſta. Jo. an. intelligit iſtum text. reſpectu capituli ſede vacãte.
alleg. c. his que. ⁊ c. cum olim. de ma. et obe et ſic ſentit ꝙ ſu-
perſtite epiſcopo non tenẽtur inferiores capitulo ad obediẽ
tiam et reuerentiam. Ego vero dico contrarium per tex. ex-
preſſum. in. c. cum clerici. de ver. ſig. vbi patet ꝙ clerici iurãt c
obedire epõ et eccleſie. i. capitulo ⁊ dicit ibi tex. in fi. ꝙ ꝑ tale
iuramentum epiſcopo tanꝗ̃ capiti principaliter obligãtur.
et per illum tex. dicit Inno. in. c. dilecti. de ma. et obe. ꝙ ſpi-
ritualia et dignitates eccleſie ſunt communia. et communi-
ter tenentur per epiſcopum ⁊ capitulum: licet epiſcopus ſit d
caput. ſatis bene facit ille text. in. c. dilecti. cum materia ſua.
Probo ratione. epiſcopus omnia facit aut cum conſilio aut
cum conſenſu capituli aut ſimul per vtrũq; explicantur: fa-
ciunt enim vnum corpus iuxta ea que habẽtur et no. in. c. no
uit. ⁊ c. ꝗ̃to. de his que fi. a prela. ⁊ in. c. edoceri. de reſcri. ⁊ in
c. i. de procu. qua ratiõe omnes de dioceſi debẽt exhibere re
uerentiam et obedientiam epiſcopo et capitulo: ſed epiſco-
po tanꝗ̃ capiti. nõ ſic dico in ſingulis canonicis: quia aliud
capitulum aliud ſinguli. pro hoc faciunt no. per Inn. in. c. cũ
dilectus. de conſue. vbi dicit ꝙ ſinguli canonici non habent
publicũ officiũ ſed capitulũ. Idẽ not. ipſe in. c. cũ vintonieñ.
de elec. per. d. Ant. in. c. illa. e. ti. ⁊ ſic aliud capitulũ aliud ſin-
guli vt hic dicit Jo. an. ⁊ dic vt not. in. c. ad probandũ. ſ. de re
iudi. xij. q. ij. qui manumittit̃. Nec ob. illud. c. his que. ⁊ c. cum
olim. allegata per Jo. an. qꝛ dico ꝙ vacan. ſe. debet̃ capitulo
obedientia ⁊ reuerentia principaliter ⁊ in ſolidũ ſicut epiſco
po: ſed ſede repleta debetur acceſſorie tanꝗ̃ membris epiſco
pi. facit quod in ſimili no. Joan. mo. in. c. ſup eo. de here. li. vi.
3 ¶ †Op. cõtra tex. videt̃ ꝙ liceat recedere a prelato: vt i. c. ſa
ne. xxiij. q. ij. c. qꝛ diligentia. de elec. cũ ſi. Sol. dicit gl. i. ꝙ re-
gulariter ꝓcedit ꝙ dicitur hic in tex. fallit in caſib⁹ vt in cri
mine hereſis primo. ſecũdo in ſchiſmate. tertio in crimie no
torio fornicationis. quarto in ſimonia in ordine commiſſa ſi
d probari poſſunt. xxxij. di. ꝗ. verũ. In alijs autẽ criminibus^d
etiã ſi ſint notoria nõ eſt licitũ ab obediẽtia prelati ante ſen-
tentiã cõtra eũ ferendã recedere. viij. q. iiij. nonne. ⁊ no. bene
hanc gl. idẽ no. gl. in. c. nullus. xxxij. di. Quare autẽ in predi-
ctis caſibus licitũ eſt ante ſententiã ab obedientia recedere.
dicit glo. ꝙ inuoluti in illis criminibus ſunt a iure ſuſpenſi.
Sed cõtra hoc gl. inſtat. nã ⁊ alij criminoſi videnẽt prohibiti
a perceptione ſacramentoꝝ. de cõſe. di. ij. quotidie. Sol. dicit
gl. ꝙ canõ dicit ꝙ iſtos ſymoniacos ⁊ fornicarios vitare poſ
ſumus ſed alios nõ: niſi ſint excõicati vel ſuſpẽſi vel depoſiti
hec gl. ſm Jo. an. bene nõ reddit ſufficiẽter rationẽ diuerſi-
tatis: qꝛ repetit ipſum quare. ipſe vero Jo. an. dicit ꝙ rõ di-
uerſitatis ſeu ſpecialitatis in ſimoniaco in ordine eſt qꝛ int⁹
omnis occidit ꝗ̃tũcũq; occultus: vt no. de ſimo. tãta. videtur
tex. i. q. i. quibuſdã. fornicatio aũt inquinat animaz ⁊ corpus.
Itẽ qꝛ nimis frequentat̃ ideo iura magis exaſperant. xxxij.
q. vij. quid in oĩbus. ⁊ ff. de pe. aut facta. in fi. et idẽ not. Hoſt.
in. d. c. tanta. ¶ Aduerte latius qꝛ cũ querit̃ an ⁊ qñ ſit licitũ
recedere ab obediẽtia prelati. primo eñ lz qñ prelat⁹ eſt ab
eccleſia preciſus: vt qꝛ eſt excõicatus. de ap. c. paſtoralis in fi.
et. xi. q. iij. excõicatos. ⁊ c. cũ excõicato. vt dicit Inn. in. c. i. de
ſchiſma. ꝙ ꝗ̃tũcũq; iſte toleret̃ dũmodo ꝓbari poſſit ſi vo-
cat aliquẽ ſubditũ ad ordines vel ad alia ſacramẽta põt ei di
ci nõ recipiã hoc a te: qꝛ es excõicat⁹. vnde tibi participãdũ
non eſt. ⁊ ex hac cauſa legitima eſt appellatio ſm eũ: ſecus di
cit in alijs puta irregularib⁹ infamib⁹ et alijs criminoſis: qꝛ
contra eos nõ eſſet admittẽda talis exceptio: nõ recipiã hoc
a te: qꝛ es irregularis ſufficit eniz ꝙ toleret̃. viij. q. iiij. nõne.
Ratio diuerſitatis ſm eum eſt qꝛ excõicato nõ poteſt cõmu-
nicari ſine periculo. ſed in alijs ſecus. et adde ad hoc qð not.
idem Inno. in. c. inter dilectos. de exceſ. prela. ⁊ in. c. ſciſcita-
tus. de reſcri. ⁊ in. c. cũ ſuper. de offi. deleg. Idẽ qð in excõica
to dicit hic Inn. in notorio fornicatore ⁊ ſimoniaco. ⁊ hoc ea
ratione: qꝛ ab eoꝝ obediẽtia ſua autoritate recedere lz. xxxij.
di. verũ. ¶ No. bene hoc dictũ. ⁊ ita voluit gl. hic licet nõ ita
clare. ex quo habes ꝙ nõ ſolũ i diuinis poſſumus ꝓpria au
toritate vitare fornicatorẽ notoriũ ⁊ ſimoniacum in ordine.

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Aut ꝑuilegia. Aliã diſtinctionẽ ponit. d. Jaſ. in. l. anus neptis. col. iij. ff. de pact. vbi plura ad propoſitum.
b ¶ Vide. d. Ant. ⁊. d. Bart. de bel. lẽ. i. c. ſi archiepõs. de tẽpo. ordi.
c ¶ Ut preterite. adde ꝓ hac opi. qð voluit Fel. cõſi. ccxxiiij.
Zacharias.
d ¶ In alijs autez criminib⁹. limita hoc dictũ ꝑ gl. i. c. ſacerdotes. ij. qð. vij. q̃ vult ꝙ ꝑlato nõ ſeruãti conſtitutiões ſeu canones poſſit impune leuari obedientia etiã ante latã ſup h̃ ſniam quã tñ glo. limita vt p Ge. ibi ſcilicet ſi nõ ſeruet ex ſimplicitate. ſec⁹ ſi ex cõtemptu vt etiã no. Car. ſcle. i. q. e. de eta. et q̃li. Aliã gl. habes in. c. venerabili. ⁊ ibi Gemi. et Celſus in ſapo. ad iſtz de elec. li. vi. quaz ad hoc ſingulariзat Ro. ſing. cccc xcviij. curialis de florẽtia.
Anto. Franciſ.
¶ Circa hoc an obedientia poſſit leuari nõ ſeruãti canones vel leges nõ expectata ſententia. dicas ꝙ canones ſunt ab oĩbus obſeruãdi q ſunt chriſtiani et ſubditi pape. vt i c. i. de conſti. et ſuperiori quis tenetur obedire vt in c. legebat̃ de ma. ⁊ obe. ⁊ recuſans obedire iudici et ſupiori põt ab eo puniri vt ꝑ Spe. in ti. de accuſ. i. ꝗ. vi. in vẽſi. ſi credit adde tñ qð obediẽtia etiaz pape nõ eſt ꝑſtãda illicitis vt ꝑ Inno. i c. inquiſitionis. d ſen. ex. ⁊ in. c. ꝓpoſuit. de cõceſ. preben. ⁊ habetur in c. ſi dñs. ⁊ i. c. qre ſiſtit. xi. q. iij.

ſed etiā poſſumus recedere ab eoꝝ obediētia.iura tamē cla
4 re non dicūt:ſed poteſt ſic argui pro hac opi.¶ † Iſti ſm cō
munē opi.ſunt ipſo iure ſuſpēſi ab officio.de quo dic vt not.
in.c.veſtra.de coha.cle.ꝛ mu.ꝛ in.c.per tuas.de ma.ꝛ obe.er
go ꝛ a beneficio.de quo dic vt no.in.c.cupientes.de penis.in
gl.nouā.Preterea ſuſpenſus ab officio eſt ſuſpenſus a iuriſ
ditione vt no.in.c.cū dilectus.de conſue.Sed an hoc ſit verū
a indiſtincte qḋ notoꝛius foꝛnicatoꝛ[a] ſit ſuſpenſus ab officio.
dic vt no.in.d.c.veſtra.Idē qḋ.ſ.dic in alijs preciſis ab eccle
ſia vt in ſuſpenſis ꝛ depoſitis vt hic in gl.ꝛ in.d.c.i.per Inn.
5 ¶ † Et hec eſt ratio ſpecialitatis in heretico ꝛ ſchiſmatico.
hereticus enim eſt priuatus oibus iuribus ꝛ bonis et eſt ex
communicat⁹.vt in.c.excōicamus.de here.ꝛ.c.vergētis.c.ti.
ꝛ.c.cū ſm leges.e.ti.li.vi.Schiſmaticus etiā eſt excōicat⁹.vt
in.c.licet.de ele.li.vi.ꝛ.xxiij.di.in noīe dñi.Adde alios duos
caſus multum not.primū ponit gl.in.c.ſacerdotes.ij.q.vij.ſi
b prelatus non ſeruat canones.[b] et videt hoc mirabile nec iu
dicio meo aperte iure probat pōt tñ adduci.c.alieni.ij.q.vij.
ſed non facit multū intelligendo.vt no.gl.que intelligit iſtū
6 tex.in ſchiſmatico.¶ † Poſſet tñ intelligi in nō obſeruāte
canones illos cōtēnēdo:q2 nō credit eccleſiā habere poteſta
tem condēdi.talis eīm debet puniri vt hereticus:vt no.gl.in
c.generali.de elec.li.vi.facit tamē pro illa gl.alius caſus quē
ponit Io.an.in.c.i.de cenſi.poſt Hoſti.ꝛ melius loquitur.et
clarius Hoſt.i.c.licet in corrigēdis.de offi.or.vbi dicit ꝙ ſi
prelatus corrigens ſubditū eodē peccato moꝛtali equali vel
minori notorio ſit detentus videtur appellatū ab eo.et vide
no.in.d.c.de prioꝛe.de ap.in ſi.vbi dicit ꝙ a prelato etiā reli
gioſo conſtituto in moꝛtali peccato cuius crimē eſt notoriū
vel famoſum ſi eſt incorrigibilis poteſt appellari:et ſi defert
bene quidē.alꝰ acriter puniretur per.c.de poꝛe.de ap.ꝛ red
dit cauſam:q2 iudicialis correctio ad talē prelatū nō ſpectat
iij.q.vij.iudicet.ꝛ ꝗꝗ iſtoꝝ ſit magna autoritas ego tamen
hoc non puto verum.et eſt expreſſe contra autoritatem hu
ius gl.que dicit ꝙ regulariter etiā ſi crimina ſint notoria nō
eſt licitū ante ſententiā recedere a prelato.viij.q.iiij.nōne.
et idem no.gl.i.d.c.nullus.ꝛ.d.c.ſacerdotes.et ad.c.iudicet.
dic vt reſpondet Gra.in.§.item in euangelio.ea.cauſa.q.vij.
ꝙ criminoſus non iudicat ex merito vite alias ſibi nocet li
cet eius iudicium nō debent ſubditi vitare ꝗdiu tolerat.ad
hoc.c.dictum.i.q.i.facit optime ꝙ no.Inno.in.d.c.ſciſcitat⁹.
et vide ho.tex.in.c.ſacerdotes.el.ij.ij.q.vij.vbi tradit regu
la ꝙ ſubditi debēt obedire preceptis prelatoꝝ licꝫ ipſi aliter
agant ꝗ debeant niſi in fide errauerint.et ſic ſolum excipit
vnū caſum.non.ergo licet ab eis recedere pretextu criminis
niſi reperiat iure permiſſum.quod no.¶ Vltima gl.diuidi
tur principaliter in tres partes.In prima ponit.xxvi.caſus
in quibus preſcriptio non procedit aut doꝛmit.In ſecunda
ponit quinqꝫ perſonas que nō preſcribunt.In tertia prope
ſi.format vnum contrarium contra tex.et ſoluit.ſecūda pars
ibi:itē quidā ſunt.tertia ibi.arg.contra.¶ Et pro intellectu
prime partis ſcias ꝙ quādoqꝫ preſcriptio currit ſed per in
terruptionē tota tella conquaſſabat ita ꝙ non proſint prece
dentia tēpora:ꝙ quādo contingit nō eſt materia noſtra ſꝫ eā
expediui.ſ.c.illud.Quādoqꝫ vero preſcriptio doꝛmit iam i
choata propter aliquod accidens ſuperueniēs nō tñ cōquaſ
ſatur preſcriptio:ſed ceſſāte impedimēto currit ꝛ cōtinuan
tur ꝓcedentia tpa cū ſequentibus.nec eſt iſta materia nr̄a:ſꝫ
eā tradidi in.c.ex traſmiſſa.ſ.e.Quādoqꝫ vero ꝑſcriptio nul
lo modo currit ita ꝙ non eſt opus vt interrumpat aut doꝛ
miat:ꝛ hec eſt proprie materia nr̄a.ꝛ ſic gl.impertinenter po
nit hic aliquos caſus in quib⁹ preſcriptio doꝛmit.Scire em̄
debes ꝙ lex ſeu canon in multis caſib⁹ directe īpedit vſuca
pionē vt in tex.nr̄o ꝛ in multis caſibus notatis in glo.in qui
bus caſib⁹ nō prodeſt bona fides poſſidenti:vt dicit tex.in.l.
vbi lex.ff.de vſuc.ꝛ quatenus hec gl.dicit ꝙ in rebus fiſci nō
currit vſucapio min⁹ perfecte materiā fiſci explicat i tēpore
preſcriptionis.nā in contrariū videt tex.in.l.omnis.ff.de vſu.
ꝛ.l.inter quatuoꝛ.ꝛ.l.in oībus.ff.de diuer.ꝛ tē.preſcri.ꝛ.l.i.C.
7 de quadri.ꝑſcri.nec etiā hoc doc.declarāt.Ego vero dicā la
tius.ſ.e.c.cū nobis.q2 hoc.c.ſatis eſt oneratū.¶ † Et circa
iſtā primā partē gl.quero quid ſi lex vel canon directe ſeu ex
preſſe nō ihibet vſucapionē ſed tacite:vt q2 prohibet rē alie
nari:nūquid poſſit vſucapi⁹ ſeu preſcribi.ꝛ videt ꝓmo ꝙ nō:
q2 res prohibita alienari tacite prohibet vſucapi:vt no.glo.
in.d.l.cū lex.videt text.in.l.alienationis verbū.ff.de ver.ſig.
vbi dicit ꝙ alienatiōis verbū cōtinet vſucapionē.vix eſt em̄
vt non videat alienare qui patit vſucapi.In contrariū facit
q2 res minoris prohibet alienari ſine decreto.C.de ꝓdi.mi.
ſine decr.non alie.per totū.ꝛ tamē pōt preſcribi ſi bona fide

res fuit empta.puta q2 emptoꝛ putabat illū maioꝛē vt.l.ij.§.
ſi a pupillo.ff.pro empto.Itē res eccleſie prohibentur aliena
ri.de reb.ec.non alie.per totū.ꝛ tamē preſcribunt vt hic licet
poſſit reſpōderi ꝙ iura nō ſimpliciter alienationē prohibēt
rerū pupilli vel minoris eccleſie:ſed ꝓhibēt ſine cauſa ꝛ cer
ta ſolennitate ꝛ ſic iura non reſiſtunt ſimpliciter alienatiōi:
vt ſentit Bar.in.l.ſi.C.in qui.cau.in inte.re.non eſt ne.Item
aliud eſt expreſſe ꝓhibere vſucapionē aliud tacite puta per
ꝓhibitionē vſucapionis:vt no.gl.in.d.l.cū lex.Pro ſolutio
ne dico ꝙ qñqꝫ lex ꝓhibet rem alienari:q2 eius cōmerciū ha
beri nō pōt nec poſſeſſio vt in rebus ſacris ꝛ religioſis ꝛ ſpi
ritualibus reſpectu laicoꝝ:ꝛ i illis nō procedit vſucapio:q2
deficiēte poſſeſſione nō ꝓcedit ꝑſcriptio:vt in.c.cauſam.ſ.e.
Qñqꝫ res ꝓhibet alienari ſimpliciter fauoꝛe ipſius rei.exē
plum in fundo dotali ꝛ tūc ꝓhibitio ipſa impedit vſucapio
nem inchoari.vt in.l.ſi fundū.ff.de fun.do.no.gl.ꝛ Bar.in.l.
ij.C.de vſuc.ꝓ emp.ſed ſi erat inchoata ꝛ poſtmodū ſuperue
nit qualitas ſuper qua ſe ius fundat in ꝓhibitiōe:vtputa q2
poſt factū res efficit dotalis ꝛ tūc nō impedit vſuc.tex.eſt in
d.l.ſi fundū.ff.de fun.do.Idē eſt quādo res peruenit ad pri
uilegiū vt nō poſſit cōtra eū ꝑſcribi:vt no.Io.an.c.vnico.de
8 ſurepa.li.vi.¶ † Et intellige ſemp ꝙ poſſidēs ſit bone fide
vt qui ignorat ꝓhibitionē iuris ꝓbabiliter.alꝰ autē erroꝛ iu
ris nō iuuaret in vſucapione.d.§.ſi a pupillo.ꝛ.l.nunꝗ.ff.de
9 vſuc.no.in.c.apoſtolice.de dona.¶ † Qñqꝫ res nō ꝓhibetur
ſimpliciter alienari ſed ſine certa ſolēnitate vt in reb⁹ mino
rum ꝛ eccleſie ꝛ tunc data bona fide ꝛ excluſo iuris erroꝛe ꝓ
cedit preſcriptio ſi habet concomitantiā ſuā vt in cōtrarijs
alleg.ſuperius.facit ꝙ dixi.ſ.e.c.de quarta.vtputa emi rem
eccleſie a prelato ſed putabā capituli cōſenſum iterceſſiſſe q
tamē nō interceſſerat.vt dixi in.d.c.de quarta.vel putabam
venditoꝛē maioꝛē qui tñ erat minoꝛ.Secus ſi errabā in iure
q2 putabā minoꝛē poſſe vēdere ſine decreto vel prelatū ſine
conſenſu capituli.vt.d.§.ſi a pupillo.ſic intellige gl.in.c.ij.de
his que ſi.a prela.ꝛ tex.iuncta gl.in.c.i.de reb ecc.nō alie.lib.
vi.ꝛ ſic intelligo ꝛ diſtingo Bart.in.l.ſi.C.in qui.cau.in inte.
reſti.nō eſt ne.ꝓdicta procedūt quādo res eſt prohibita alie
nari per leges vel canones.Quādoqꝫ res eſt prohibita alie
nari per defunctū:ꝛ tūc idē dicendū quod in prohibitiōe le
gis vt vſucapi non poſſit.tex.eſt notabi.in.l.ij.C.de vſuc.pro
emp.ꝛ ibi gl.ꝛ Bar.qui idē no.in.l.cū lex.prealle.nā diſpoſi
tio teſtatoris in impediendo alienationē habet vim legis vt
no.Inno.in.c.raynaldus.de teſta.ꝛ no.in.l.ſi.C.de reb.ec.nō
alie.facit.xiij.q.ij.vltima voluntas.ꝛ hoc intellige quādo ꝓ
hibitio ſit per teſtatoꝛē ex cauſa.nā ſine cauſa nō valet:vt.e.
et no.in.l.filius.§.diui.ff.de leg.i.vbi plene per Bart.Idem
no.ꝛ ſing.dixit Bar.in.d.l.cū lex.quando prohibitio ſit in cō
tractu.ꝛ eſt talis qui habet impedire dominij tranſlationē
qḋ quando ſit ibi proſequitur ſed remitto ad plene not.per
eum et alios in.l.ea lege.C.de condit.ob cau.et.l.nemo.C.de
pac.et in effectu dicit ꝙ tunc impeditur per pactū dominij
tranſlatio cum paciſcens reſeruat ſibi aliquod ius in re.exē
plum in creditoꝛe cui res eſt obligata ꝛ appoſuit pactum vt
illa res interim nō alienaretur:tunc enim impeditur domi
nij tranſlatio.tex.eſt no.et ſing.in.l.ſi creditoꝛ.§.vlti.ff.de di
ſtra.pig.alꝰ non impeditur dominij tranſlatio.ſed ſi paciſcē
tis intereſt agit ad intereſſe.vt.l.ſi.C.de pac.inter emp.et vē
di.ꝛ not.in dictis iuribus.Sed ego dubito an illud dictū
Bar.ſit verum vt pactum hoc caſu habeat impedire vſuca
pionem.moueoꝛ quia pactum priuatoꝝ non poteſt impe
dire preſcriptionem vt ipſemet Bar.no.in.l.nemo poteſt.ff.
de le.i.et in.l.i.ff.de vſuc.dixi.ſ.ſuper rub.quia hoc eſt intro
ductum in fauoꝛem publicum vel in odium negligentis.ſ.e.
vigilanti.et.d.l.i.et hec non poſſunt paſſionibus priuatoꝝ
remitti.c.ſi diligenti.de fo.compe.Nō ob.quod.ſ.dixi in de
functo:quia poteſt dici ſpeciale in ipſius prohibitione:quia
voluntas defuncti pro lege ſeruāda eſt:vt in aut.de nup.§.
diſponat.no.in.d.c.vltima voluntas.Idem dic vbi prohibi
tio ſit per ſtatuta.vt no.Bar.in.d.l.cum lex.nam ſtatutū eſt
10 in loco iuris ciuilis.i.di.ius ciuile.et hoc bene no.¶ Secū
d do quero dicitur in gl.ꝙ contra pupillum[d] non currit ꝑſcri
ptio.et eſt tex.in.l.ſicut.C.de preſcrip.xxx.an.nunquid idem
ſit i furioſo et prodigo.vide in furioſo gl.no.l.ij.C.de cur.fu.
que ſingulariter dicit ꝙ priuilegia ꝛ beneficia collata mino
ri in preſcriptionibus ꝛ in alijs videnſ collata furioſo.Idē
in prodigo dicit Io.an.poſt Aber.de bo.i addi.Spe.eo.tit.
ſuper rub.in.ij.col.ar.illius.l.cum ſimilibus.ꝛ facit.l.ij.ff.de
cur.fur.Et ad omne dubium tollendū dicit ꝙ preſuppoſito
ꝙ currat daretur reſtitutio ꝛ no.hoc vltimū pro his que in
11 eccleſia dixi.ſ.e.ti.c.ſi.¶ † Venio ad ſecundam partem glo.
que dicit

a ¶ Notorius foꝛnicatoꝛ.Addō alex.in ꝯſ.lxxij.i.li.

b ¶ Canones.adde Ro.ſing.ſuis.fo.xxiij.

c ¶ Vſucapi.Adde Alexā.conſi.i.iiij.li.

Sebaſti. Sapia.
c ¶ Vſucapi.vide circa hanc materiā pulchre p bal.in.l.i.col.v.cū ſe.C.de ſer.fugi.per Pau.de caſ.in.l.ſi.§.pe.C.cōmu.de leg.p Moder.in.l.filius.§.diui.ff.de le.i.ꝛ alexan.in cōſi.lix.incip.attentis verbis teſtamēti.col.iij.in.iij.vol.et.d.ſoci.in cōſi.ccli.incip.qm̄ in preſenti.col.pe.Coꝛn.i cōſi.xxxviij.ici.placet.in.iiij.colū.in i.vol.et in cōſ.cec iiij.inci.rē arduā in.iij.col.in.iiij.vol.et Bal.in cōſi.cxxi.ici.Quod non poſſit in ſi.in iiij.parte vbi dicit ꝙ prohibita alienari fauore publice vtilitatis ꝑſcribi nō pñt.

Sebaſti. Sapia.
d ¶ Contra pupillum.vide Alexā.in.l.ſi curatoꝛem habens.in.ij.no.C.de in inte.reſt.mino.vbi tradit an priuilegia cōceſſa minoribus habeāt locū i prodigo ꝛ furioſo.vide quomodo furioſ⁹ et minoꝛ equiparent ꝑ Feli.i.c.paſtoꝛalis.co.ij.ꝛ ſ.de iudi.et quō minoꝛ ꝛ prodig⁹ equiparent ꝑ Fe ꝛ li.in.c.i.col.v.cir.ſi.ſ.e.Iaſ.in.l.is cui bonis.col.iij.ff.de ver.ob.

que dicit preſcriptionē quādoq; ipediri defectu perſone.⁊ primo exē-
plificat in precario tenente.⁊ ratio huius eſt:q: nō ipſe ſ; dñs poſſidet
l.certe.§.is qui rogauit.ff.de preca.Secūdus caſus eſt in colono.⁊ ea-
dem ratione in iſto:q: nō ipſe ſed dñs poſſidet per eū.vt in.l.male agi
tur.C.de preſcrip.xxx.an.⁊ in.l.i.C.cōmunia de vſuc.Tertius caſus in
eo qui alieno noīe poſſidet.ſ.c.ſi diligenti.⁊ hoc premiſſa ratione.q: is
poſſidet cui⁹ nomine poſſidet in.c.cū veniſſent.de reſti.ſpo.Quart⁹ ca-
ſus eſt in vſufructuario.iſte eñ nō preſcribit proprietatē ipſius rei:tū
q: non poſſidet ipſe ciuiliter:ſed naturaliter:vt in.l.naturaliter.de ac-
qui.poſ.tum q: non habet bonā fidē:vt dicit tex.inſtit.per quas perſo.
no.acqui.§.fructuarius.vſumfructū vero poſſet quis bene pſcribere ſi
haberet bonā fidē.vt.l.ſi.C.de preſcrip.lō.tem.⁊ no.in.l.corruptionem.
C.de vſu et ha.l.ſi iuſto errore.§.nō mutat.ff.de vſufr.per Bar.Quint⁹
a ⁊ vlti.caſus in creditore[a] qui nunq̄ preſcribit pignus.quod intelligit
gl.in longa preſcriptione nō in longiſſima.ſ.xxx.an.vt.l. ſicut.et.l.oēs.
C.de preſcrip.xxx.an.Aduerte illud procedit de iure ciuili non aūt de
12 iure canonico repugnante mala fide.ſ.e.c.ſi.¶ †Circa iſtā partē que-
ro certū eſt q colonus non preſcribit:vt.ſ.dixi:nec pōt mutare cauſaʒ
poſſeſſionis:vt.l.cū nemo.C.de acqui.poſ.pone q colonus alteri bona
fide recipienti vēdidit ⁊ tradidit nunquid iſte emptor poterit preſcri-
bere qui habet cauſam a colono.Spec.hanc queſtionē tangit.e.tit.§.i.
ver.pone colon⁹.⁊ ibi tandē cōcludit q ſic.ſed ſi dñs ignorauit poterit
petere reſtitutionē in integrū ex clauſula generali.l.i.ff.ex qui.cau.ma
io.⁊ no.hoc vltimū ad ea que dixi.ſ.c.vigilanti.Ego reperio q glo.iu
ris ciuilis format hanc queſtionē ⁊ late eā proſequit in.d.l.cū nemo.et
tandē cōcludit q preſcribere poteſt:q: colon⁹ ipſe nō preſcribit q: nō
poſſidet ⁊ habet malā fidē:ſed emptor acquiſiuit poſſeſſionē per tradi
tionē.l.iij.§.q ſi ſeruus.ff.de acqui.poſ.⁊.l.ſi.C.eo.Itē habet bonam ſi
dem nā credebat poſſeſſionē ⁊ titulū habere a colono.et circa hoc vide
qđ late ſcribit Bar.in.l.cū ſolus.ff.de vſuca.⁊ hoc de ſecunda parte gl.
13 ¶ †Venio ad tertiā ⁊ vltimā partē gl.⁊ op.cōtra tex.videt eñ q obe-
dientia ⁊ ius ſuperioritatis poſſit preſcribi:vt in.c.cū olim.de priuile.
vbi eccleſia preſcribit libertatē cōtra epiſcopū.Sol.dicit gl.q ibi iter
uenit priuilegiū cuius rationē preſcripſit.Itē ibi nō preſcripſit liber-
tatē ſimpliciter ſed vt ſubeſſet alteri ſcilicet romane ec.⁊ romana ec.vi
detur potius preſcripſiſſe cōtra epiſcopū:⁊ concordat huic.c.cū perſo
ne.de priui.li.vi.vbi valet preſcriptio cōtra epiſcopū iure ſuperiorita-
tis.idē qđ gl.vult hic in effectu Cal.licet per verba ſubtiliora et latio-
ra dicens in effectu q cū quis non poſſit ſibiipſi imperare nec in ſe ius
iuriſditionis exercere.l.pe.ff.de arbi.⁊.c.ſi.de pe.⁊ re.per conſequens
nec ſeipſum poſſidere:⁊ ſine poſſeſſione preſcriptio non procedit:vt in
regula ſine poſſeſſione.li.vi.Ex quo infertur q quis ſimpliciter nō po
teſt preſcribere vt non ſit ſuo ſuperiori ſubiectus:vt hic:ſed ſi aliter in
eo exercuit iuriſditionem:tunc bene poteſt preſcribere ille cōtra ſupe
riorem iſtius:vt in.c.auditis.et ibi per Inno.ſ.e.⁊ illud eſt clarū.Iteʒ
ſm Card.poteſt iſte ſubditus preſcribere:vt non ſubſit iſti ſed alteri.⁊
in hoc preſcribit iſte libertatem contra ſuperiorem ſuum.et ita loquit
14 d.c.cum olim.⁊.c.cum perſone.¶ †Et idem voluerūt in effectu do.de
ro.deci.cccxvi.vbi dicit q ſi ſubdit⁹ epiſcopo format articulos q eſt
exemptus ab omni ſua iuriſditione quod preſcripſit omnimodā liber
tatem:tales articuli non ſunt admittendi:quia contra iſtum tex.et ra-
tiones predictas:ſecus ſi dicit quod alter preſcripſit in eis hāc iuriſdi
tionem vel quod ipſe preſcripſit qđ eſſet alteri ſubiectus: allegant no.
15 hic.⁊.d.c.auditis.¶ †Sed contra hoc ſic op.videtur enim qđ non poſ
ſit dicere ſe preſcripſiſſe vt alteri ſit ſubiectus:q: ſicut dixi.ſ.ſine poſſeſ
ſione preſcriptio non procedit.ſed iſte nihil poſſedit ſi alius in eū exer
cuit iuriſditionem ergo non poteſt allegare preſcriptioneʒ.So.eſt du
plex primo aut allegat preſcriptionē ex parte ſuperioris et poteſt ipſe
allegare quia intereſt ſua non mutare dominum vt plene no.in.c.ſi.de
ma.et obe.⁊.ſ.e.c.auditis.per Inno.probatur vt.l.c.imperialem.§.pre
terea ducatus.de prohi.alie.feu.per Fed.col.x.Secundo poteſt allega
re ex perſona ſua allegādo q preſcripſit libertatem.Nam ſm Cal.aut
preſcriptio inducitur ad acquiſitionem rei vel iuris in re tunc proprie
procedit regula predicta quod ſine poſſeſſiōe ⁊c.Aut inducitur ad ex-
tinguendum ius alterius vel ad defenſionem contra ius alteri compe
tens:et tunc tali defendenti non eſt neceſſaria vera poſſeſſio vel quaſi
alś ſequeretur quod non preſcriberetur actioni perſonali cōtra id qđ
habetur in.l.ij.C.de cōſti.pec.et.l.ſicut.C.de preſcri.xxx.an.quia nemo
vere eam poſſidet niſi is cui competit vt no.Inno.in.c.in literis.de re
ſti.ſpo.In preſcriptione autem obedientie duo ſunt conſideranda:vnū
eſt inquantum dicit relationem duorum terminorum ſcilicet precipiē
tis et obſequentis.et tūc procedit quod dictum eſt q nemo ſibiipſi im-
perat cum ſint relatiua.Nam relatiuorum eſt vt vnum non ſit aliud.ſ.
b de bap.debitum.cum ſi.et ſic ipſe non dicitur preſcribere[b] obedientiā
ſiue ſubiectionem vel exceptionem ſed alius vt.ſ.e.cū ex officij.Aliud
inquantum habet effectum abnegatiuum cuius vigore dicit ſe liberū
ab obedientiā huius epiſcopi vel prelati:et per conſequēs dicit ſe pre-
ſcribere non obedientiam proprie loquendo:ſed libertatem.C.de pre-
ſcri.que pro li.in rub.et nig.ff.de acqui.poſ.l.iij.§.ſi ſeru⁹.facit.l.ſi par-
tem.ff.quēad.ſer.amit.et ſic poſſunt intelligi.d.c.cum olim.et.c.cū per-

a ¶ Adde q licet creditor non poſſit preſcribere pignus vt dicit hic gl.
et in.c.clerici.xvi.q.iij.tamen preſcribit ne conueniatur pignoratitia
actione a debitore.gl.eſt no.in.l.i.§.pe.in ver.pro ſo.in ſi.C.de anna.ex
ce.et gl.in.l.pignori.ff.de excep.Ille autem qui cepit preſcribere rem
alienam non deſinit preſcribere licet eam tradiderit pignori.tex.eſt in
l.q pignori.ff.de
acq.poſ.⁊ in.l.nō
ſolū.§.qui pigno
ri.ff.de vſuca.qđ
eſt verum niſi ea
traderent pigno
ri vero dño quem
ēt ignoraret eſſe
dñi tex.eſt in.d.
l.non ſolū.§.ſi rē
tuaʒ.Et ſimiliter
erit interrupta p̄
ſcriptio ſi locaret
vero dño vel de-
poneret penes ve
rum dñm text.eſt
in.l.ei a quo.ff.de
vſu.qđ eſt verum
nō ſolū ſi ille cui
fuit data res pi-
gnori a prin.erat
dñs rei pignora-
te.ſed etiam ſi tē-
pore dati pigno-
ris creditor cui
fuit datū pignus
nō erat dñs ſ; ſu
peruenit ex poſt
facto.q: ex tēpore
ſupueniētis do-
mini interrumpi
tur pſcriptio.ca-
ſus eſt not.in.l.ſi
rem alienaʒ.ff.de
pig.ac.q eſt verū
etiā ſi creditor de
bitori pignorāti
eandē rem preca
rio conceſſiſſet vt
eſt caſus in.d.l.ſi
rem alienam.

16 ſone.¶ †Et per hunc tex.et predicta puto Bar.
non bene ſenſiſſe in.l.infamem.ff.de pub.iud.in.ſi.
et in.l.hoſtes.ff.de cap.vbi ſentit q contra roma-
num imperium poſſit aliquis princeps vel cōmu
nitas preſcribere vt ſit ab illa iuriſditione vniuer
ſali exemptus vel exempta et vt ſit loco imperato
ris in ſuo territorio nullum ſuperiorem recogno
c ſcendo.hoc enim non videtur poſſibile[c] vt hic fa-
teor q poſſit preſcribere iura imperij vt in.c.qui-
buſdam.de ver.ſig.et quod le.⁊ no.in.l.ſi publica-
nus.§.in vectigalibus.ff.de pub.ſed q ipſe poſſit
preſcribere vt nemini ſubſit nō eſt poſſibile per ra
tiones predictas.⁊.c.nulla.xciij.di.⁊.viij.di.c.quo
iure.no.Hoſt.in.c.per venerabilem.qui ſi.ſint le.
vbi vide.nec etiam imperator poſſet cōcedere pri
uilegium omnimode exemptionis quia eſſet la-
cerare imperium et abdicare a ſe iuriſditionē:q
non eſt poſſibile.ar.in.l.legatus.ff.de offi.preſi.et
hoc vltimum tenet Bald.in proemio ſuper li.feu.
¶ Poteſt etiam decidi alia queſtio que de facto
17 pendet hic ſemis.¶ †Quidam abbas exemptus
habens in monaſterio ſuo certam parochiam po
puli non exempti exercuit curam animarum per
monachos ſuos nunc vni nunc alteri committen
do prout videbatur ſibi expedire nec vnq̄ recepit
ipſe curam ab epiſcopo nec ab eo fuit ipſe abbas
vel prepoſitus cure per eum viſitatus.et hoc du-
rauit per tantum tempus de cuius initio non eſt
memoria.nunc epiſcopus vult viſitare:et allegat
tria contra abbatem.Primo quod contra viſita-
tionem ſi currit preſcriptio.ſ.e.cum ex officij.⁊ ar.
hic.Secundo quod abbas nō poteſt per ſuos mo
nachos curam exercere:ſed hoc debet facere p ca
pellanū qui curam populi debet ab epiſcopo ha-
bere vt in.d.c.i.de capel.moñ.Tertio q ius inſti-
tuendi quo ad curam populi non poteſt preſcribi
per inferiorem epiſcopo:vt in.c.cum ſatis.de off.
ar.⁊ ibi tenuit hoc Hoſt.⁊ profecto circa hoc mul
ta poſſunt ſcribi q̄ breuitatis cauſa omitto.et cō-
cluſiue teneo contrarium.Cum enim abbas hoc
caſu non intendat ſeipſum preſcribere cuʒ ſubſit
ſuperiori ſuo:ſed potius preſcripſit cōtra epiſco-
pum vt ipſe committat curam et prepoſitum cure
viſitet corrigat et caſtiget:non eſt impugnāda pre
d ſcriptio:quia poteſt pſcribere iura epiſcopalia:[d]
vt in.c.auditis.et.c.cum olim.ſ.e.et per Io.an.in
c.cum epiſcopus.de offi.or.li.vi.et dixi in.c.cū cō-
tingat.de fo.compe.Ipſe vero abbas viſitabitur
a ſuperiore ſuo cum ſit exemptus et ſic ceſſat pri-
ma obiectio epiſcopi.Non ob.ſecunda quia proce
dit niſi ſit conſuetudo vt per monachos cura exer
ceatur vt no.Io.de lig.poſt Lau.in cle.ne i agro.
§.ceterum.de ſta.reg.et Io.an.in.c.ſtatutum.de
elec.li.vi.et ſentit Pau.in cle.frequens.de exceſ.
prela.dico plenius in.d.c.i.de capel.moñ.Ex his
colligitur tertia obiectio.dico enim q immo va-
let preſcriptio.vt in.d.c.auditis.⁊ in.c.cum olim.
et ſentit Inno.in.d.c.auditis.et Ioā.an.in.d.c.ſi
epiſcopus.et in.d.c.cum venerabilis de cenſi.et
Pau.in.d.cle.frequens.facit quod not.Archid.
xvi.q.ij.in ſumma.et Io.an.in.c.literas.de reſti.
ſpo.et glo.iuncto tex.in.c.accedentibus.de exceſ.
prela.In iſtis enim vltimis concordantijs patet.
q ea que ſunt dignitatis epiſcopalis poſſunt per
inferiorem preſcribi.In prioribus vero concor-
dantijs expreſſe dicitur de cura.⁊ ad.c.cum ſatis.
dic vt ibi no.

Sebaſti.Sapia.
b ¶ Preſcribere.
vide Oldr.in cō-
ſi.cexliij.et in 2ſi.
cclij.⁊ Pe.de an
ca.in cōſi.cxli.in-
cip.clarior et bre
uior.

Sebaſti.Sapia.
c ¶ Poſſibile.vi-
de ſoci.in cōſil.ce
lxxv.incip.in cau-
ſa fratrū.col.ij.et
iij.in.ij.pte.Iaſ.
in.l.imperiū.col.
xi.ff.de iu.om.iu.
do.Prep.in.c.p
venerabilē.in.v.
op.qui ſi.ſint leg.
d ¶ Iura epiſco-
palia.Adde bal.
conſi.cciij.v.lib.

1 ☞ In feudare bona ad romanā ec.pertinentia
ſol⁹ papa pōt.ſed an hoc poſſit facere ſine cauſa.
2 Cenſus an debeat alicui rōne conſuetudinis
3 Priuilegiū pape facit fidē de cōtentis in eo etiā
ↄ laicū tertiū poſſeſſorē de quo vide infra.nu.9.
4 Liber cenſualis alicuius eccleſie repertus i loco
non ſuſpecto facit fidem.

a ¶ Et an ⁊ quando ſcriptura producta de archiuo probet vide per Jn no. in c. j. in vi. ſua gl. ⁊ qđ ibi notant de procu. et quod habetur in auē. ad hec. C. de fi. inſtru. ¶ Adde ꝙ libri cenſuales faciant plenā fidē ro. conſi. cxxvij. Abb. cōſi. lxvij.
Anto. Fr̄acis. ¶ An credatur libris ⁊ ſcripturis repertis ī archiuo pu blico vide que ha bentur in c. j. đ p ba. ⁊ quis dicatur archiuꝰ. vide gl. in cle. j. in fi. de iu reiur. ⁊ vide gloſ. in auē. ad hec. C. de fi. iſtr. ⁊ an cre datur libro cēſuali canonicorum vel aliorum etiā ſcripto manu priuata vi de gl. ⁊ Jnn. in c. ad audientiā. de pſcrip. vbi dicitur ꝙ probat tā pro tēpore preterito ꝙ̄ futuro. et vide Joā. an. in addit. ſpec. in ti. de iſtr. edi. in §. nunc di cendū. in iij. addi tio. ⁊ habetur p bal. in rub. C. de fi. in ſtru. in pe. col. ⁊ p Bal. in l. exēplo. C. de proba. et ibi per Sali. qui di cit ꝙ pbat cōtra ſubditos non cō tra alios. ⁊ Bal. i l. fi. C. ſine cenſ. vł re. vbi dicit ꝙ ſi ī libro cenſuali reperitur ſic eſſe ſcri ptū per. x. an. nō eſt aliud querē dum et per tales pbatur conſuetu do. ⁊ vide Pe. de ancha. in cōſi. xij. inci. in chriſti no mine. circa p̄mū dubium.
Sebaſti. Sapia.
b ¶ Officium ſuū. vide Bal. in c. li teras. ē. de pſum. et Jo. de ana. i. c. cum dilecti. colū. iij. ī. de accu. Sal. in l. ſi quis decu rio. l. de falſis. ro. in l. j. §. fi. col. vlt. ff. de ver. obli.
c ¶ Cui credendū ſit ſi teſtis dicat ſe dixiſſe contrariū eiꝰ ꝙ ſcripſit no tariꝰ vide hic. do. An. ⁊ Abb. ipſū in c. cū cauſā. ex. el. j. circa prin. de te ſti. ⁊ eundē aliter loquentem in c. ſi cut. e. ti. et de hoc etiā per Jnno. in c. cū Joānes. cir ca principiū de fi. inſtr. ⁊ audiui al legari ⁊ vidi alle gatū ſed non po tui reperire Jn no. hoc dicere ī c. ī qm̄ cōtra. de pro

5 Camera camerarij pape vel alterius cardinalis vel epiſcopi dicitur locus non ſuſpectus.
6 Notariꝰ pſumitur bn̄ ⁊ diligēter exercere offm̄ ſuū ⁊ nō pſumitur aliud ſcribere niſi id ꝙ teſtes dicūt.
7 Teſtis aſſerēs ſe non ita depoſuiſſe put notariꝰ ſcripſit an credatur magis ſibi ꝙ̄ notario.
8 Jnfra quibꝰ caſibꝰ habeāt maiorē fidē ꝙ̄ teſtes.
10 Jn dubijs pleniſſime creditur aſſertioni pape.
11 Libri antiqui probant diuiſionem dioceſum.
Libris extractis ex archiuo publico habētibꝰ te ſtimoniū notarij archiui datur fides.
12 Preſcriptio tantum centenaria currit contra ro manam eccleſiam ſed de rebus ad ipſam princi paliter ſpectātibꝰ ſecꝰ ſi ſecūdario.
13 Subditorum intereſt nō mutare dominū.
Papa nō habet ſuperiorē in orbe.
14 Feudum an quis poſſit pſcribere reſpectu vtilis dominij qđ eſt penes vaſallū directo remanente penes dominū. 16.
Feudum poteſt quis pſcribere poſſidēdo per tri ginta annos et ſeruitia preſtādo. 15.
15 Feudū ſi fuerit perditū ⁊ dn̄s recuperauerit non tenetur illud vlterius vaſallo reſtituere.
17 Vaſallꝰ an poſſit preſcribere libertatē ⁊ directū dominiū aduerſus feudi dominū.
18 Preſcriptio an currat aduerſus proteſtationem cēſus aut tributi.
19 Preſcriptio ꝯ ſupremā ptātē pape nunꝙ̄ currit.

Ad audientiā. Jn feudo ro. ec. con tra ipſam eccleſiā ⁊ vaſallum currit ſola preſcriptio. c. annorū. vel generaliꝰ ſic. Jn iuribꝰ ad ro. ec. ſpectātibꝰ currit ſola cētenaria preſcriptio. Due ſunt partes principales. Jn prima ponitur proceſſus narratio. Jn ſecūda diffinitio ibi nos igitur. Prima ſubdiuiditur. Primo po nit petitionē actoris. Secūdo reſpōſionē rei: ibi ſed ea. Tertio probationes actoris ibi: ad quod. Quarto pbationū ipſarū impugnationes. ibi: ſz inter. ¶ Caſus literalis. ¶ Jnter nobilē virum mataſelonē ex vna parte ⁊ caſtellanū de caſtro pa lacioli ex alia vertebatur queſtio ſup quibuſdā iuri bus que nobilis predictus dicebat ſe debere per cipere ī dicto caſtro p ec. ro. partibus pp̄ter hoc in preſentia pape cōſtitutis. ex parte ipſius nobi lis proponebatur ꝙ Alex. papa cōceſſerat ſibi in di cto caſtro. xl. ſolidos papienſes: quos romana ec. ibi conſueuit percipere annuatim inſuper come ſtiones placita banna. ⁊ oīa iura que ibi romana ec. habebat. caſtellanꝰ ecōtra dicebat ſe ad ea nul la ratione teneri. Ad hoc probādū predictus no bilis inducebat priuilegiū alexandri ⁊ librū cen ſualē: ⁊ hoc idē nitebatur pbare per teſtes qui dice bant ſe vidiſſe predictū cenſum nūtijs apo. ſe. a. l. annis ⁊ infra fuiſſe ſolutū. Sed ex aduerſo fuit re ſponſum ꝙ nec priuilegiū nec liber cenſualis ali quid cōmodi cōferebat cū ipſe priuilegio vſus nō fuerit ſpacio. xxx. an. nec liber cēſualis. qr ſuſpe ctꝰ erat ex eo ꝙ nō fuerat īuentꝰ in camera pape ⁊ notarius aliter ſcripſerat dicta teſtiū ꝙ̄ dixiſſet. Do. pa. cōſiderans potiꝰ autoritatē priuilegij ꝙ̄ dicta teſtiū nec librū cenſualē hꝫ ſuſpectū lꝫ in ca mera pape non fuiſſet inuentus: nec credit nota rium aliter ſcripſiſſe dicta teſtiū ꝙ̄ dixiſſent cū iu ratus ſit officiū ſuū fideliter exequi cōſiderās in ſuper ꝙ eſt longe validius negotiū ipſum tange re principaliter romanā ec. cōtra quā niſi centena ria currit preſcriptio: cōdēnauit dictū caſtellanū in ſolutione oīno omniū petitoꝝ iniūgēdo eidem vt dicto nobili non tanꝙ̄ ſibi ſed tanꝙ̄ roma. ec. cuius autoritate percipere dꝫ predicta ⁊ cuiꝰ etiā vaſallꝰ propter pdictas exiſtit perſoluat. Bern. ¶ † No. j. ꝙ ſolus papa pōt etiā laico in feudū cō cedere certa iura in aliquo loco ad ro. ec. ſpectan

ba. ſed hoc ibi apte decidit. d. Ant. in. xiiij. col. in ¶. inquantum dixi. et de hoc per Bart. remiſſ. in l. j. §. fi. i fi. ff. quemadmo. teſt. aper. ⁊ per Jn no. in cle. j. in vlti. col. de here. et vide Pet. de ancha. in c. cū ab vno. in fi. de re iudi. li. vi. vbi allegat Cyn. in l. ſi quis decur. C. de fal. et de iſto articulo vide pulchre per Flo. in l. de etate. in fi. ff. de pba. et Barto. in

tia poteſt ergo ſolꝰ bona eccleſie alienare. An aūt valeat hoc ſine cauſa legitima facere vide per ar chi. in c. nō liceat pape. xij. q. ij. qđ no. Joan. mo. in
2 c. ſuper eo. de here. lib. vi. ¶ † No. ij. ibi: conſueuit ꝙ cenſus pōt deberi ratione ſolius ꝯſuetudinis. ſufficit ergo in petitione cēſus cōſuetudinem ex primere p io cauſa. ⁊ videtur cōcordare tex. in c. dile ctus. de of. or. ⁊ ibi per Jo. an. ſic limita ꝙ le. ⁊ no. in c. peruenit. de cenſi. dic tamē melius vt ibi no. et per Bar. in l. cū de in rem verſo. ff. de vſu. ⁊ vide gl. j. q. j. nullus epūs gramamē que requirit tm̄ tem pus de cuius initio nō ſit memoria. dic vt in iuri
3 bus ſpeal. ¶ † No. iij. ī ver. nos igitur mirabilē tex. ꝙ priuilegiū pape facit fidē de cōtētis in eo etiā contra laicū tertiū poſſeſſorē. et de hoc aliquid. j.
4 ¶ † No. iiij. ⁊ tene mēti ꝙ creditur libro cenſuali an tiquo alicuius eccleſie dūmodo reperiatur ⁊ conſer
a uetur in loco nō ſuſpecto[a] vide ꝙ dixi in c. cū cau ſam. de proba. ⁊ qđ no. Bar. in l. j. ff. ſi cer. pet. facit
5 auē. ad hoc. de fi. inſtr. C. ¶ † Et no. ꝙ camera ca merarij pape vel cardinalis eſt locus pbabilis ⁊ nō ſuſpectus. Jdē dixit hic Pe. de camera epi qđ no. ⁊ vide qđ no. in c. poſt ceſſionē. de pba. vide gl.
6 in c. j. viij. q. j. et in cle. ne romani. de elec. ¶ † Not. v. in ver. nec credētes ꝙ preſumitur ptabellione ꝙ
b diligēter exercuerit officiū ſuū[b] nec preſumitur ali ter ſcripſiſſe depoſitiones teſtiū ꝙ̄ ipſi dixerint: li cet ſine teſtiū pſentia illoꝝ dicta receperit: vt hic. et dicit h Jnn. ſpeciale eſſe in actis vt ſoli notario credatur ſine teſtiū inſcriptione niſi probetur contra riū de quo remittit ad no. in c. poſt ceſſionē. de p ba. et dixi pleniꝰ in c. qm̄. de pba. facit text. in l. in
7 donationibꝰ. C. de dona. ¶ † Et facit iſte text. no. ad q. teſtis publicatione dicti facta dixit ſe ita nō
c dixiſſe ſicut notariꝰ ſcripſit cuiꝰ debeat magis cre di ſibi an notario ⁊ fuit hec queſtio dominicalis ⁊ eā ple. Spe. proſequitur in ti. de teſti. §. j. ver. ſed po ne ecce iudex. ⁊ in ti. de inſtru. edi. §. reſtat. ver. qđ ſi dum atteſtationes cum duobus ſequentibꝰ. Et ibi in effectu cōcludit ꝙ in ciuilibus debet credi notario: per hunc text. cum teſtes ſint ſingulares. Et notarius ratione publici officij preſumitur di ligenter ſuum exercuiſſe officium vt hic et hoc ve rum niſi notarius ſit ſuſpectus: vel teſtis ſit mul tum notabilis perſona. facit quod in ſimili nota. Cy. in l. ſi quis decur. C. de fal. et Jo. an. in c. cū pa rati. de teſti. preſertim ſi teſtes ſint multi ⁊ omnes conueniant. ſed ſi cōtra teſtem ageretur crimina liter de falſo et produceretur dictum ſuū ille ne garet ſe ſic dixiſſe. Spe. dixit in d. §. reſtat. ver. qđ ſi vnus. omnes doc. in ſua examinatione priuata concordaſſe: vt ſcripture notarij non credatur: qr in criminalibus debent eſſe probationes luce cla riores: vt in l. ſciant cuncti. C. de proba. canoniza ta. ij. qđ. vij. ſciant. nec creditur dicto teſtis contra notarium cum ſint ſingulares: licet plures ſint. đ electio. cum dilecti. et vide de hoc quod not. in c. ſicut. de teſti. ¶ Vlti. collige ibi beneficia. qđ feu dum dicitur beneficium: et clarius probatur in c. j. in quibus cau. feu. amit. vbi dicitur quod bene ficium generaliter ſumptum diffinitur quod eſt beniuola actio gaudiū tribuens capiēti. ¶ Alia declarabuntur cum glo. ad quas deſcendēdo pri mo quero de intellectu iſtorum que fuerunt data in feudum hic vt comeſtiones banna placita ⁊ fo riſfacta. Solu. gloſſ. j. et. ij. exponunt duo ex predi ctis. et dic vt in eis. ſed Joan. and. exponit come ſtiones id eſt albergarias ſeu procuratiōes quas a ſingulis ſeu certis percipere poterat. Bāna. id eſt ius indicendi bannum vel edictum. Placita dic vt in gl. et alludit vulgari. ſicut. ſ. ne clerici vel monachi. c. j. et. xv. q. iij. placita. Foriſfacta dic vt ī
8 gloſ. et eſt vulgare loci. ¶ † Oppo. contra text. in ver. nos. vbi dicitur quod papa magis ꝯſiderauit priuilegium

apo. in l. ob car mē. in iij. col. v. ſꝫ quid ſi teſtis. ff. đ teſti. vbi dicit qđ nō creditur teſti. et allegat Jnnoc. in d. c. cū Joānes. ⁊ in d. c. quoniā cō tra. ⁊ de hoc arti culo. vide Ang. ⁊ Sal. i. d. l. ſi qs đ cur. C. de fal. vbi firmāt ꝙ credi đ beat notario ſi ſi eſt ſuſpectꝰ dicēs de hoc eſſe caſum. in l. tertia. §. due. ff. de carb. edi. ⁊ vi de etiā per Jmo. hic. ⁊ vide no. q. ſ. de ap. cū parati. ⁊ quod potius cre di debeat nota rio ꝙ̄ teſti tꝫ No. in l. j. §. fi. in v. co lum. ff. de ver. ob. hoc referendo et ſequēdo Cy. in d. l. ſi quis decur. C. de fal. de quo vid ibi per Sali. in vl ti. col.
¶ Adde Alexā. cōſil. lvi. ij. lib.
Anto. Franciſ.
¶ An magis cre datur notario aſ ſerenti verū in in ſtrumento ꝙ̄ te ſtibus deponēti bus cōtrariū. di cas ꝙ magis cre ditur notario in dubio niſi aliē ſint preſumptiōes in contrarium vt p Cy. in l. ſi qs decu rio. hic alle. ⁊ quā do teſtes deſcrip ti vel nō ī inſtru mēto faciāt vacil lare fidē iſtrumē ti vide p Bald. et alios i. l. i. ex re cē dis. C. de fi. inſtr. et in l. proxime. p Bart. ff. de his ꝙ̄ in teſt. delen.

priuilegium ꝙ dicta teſtiũ. Nam priuilegiũ ſeu inſtrumentũ ⁊ teſtes habent parẽ vim in ꝓbatione fienda: vt in. l. in exercendis. C. de fi. inſtru. ⁊ c. cũ Joannes. de fi. inſtru. Sol. dicit
a gl. iij. ꝙ contrariũ[a] procedit regulariter. Fallit primo in antiquitate facti. nã facta antiqua melius probant̃ per inſtrumẽta ꝙ per teſtes: q: hominũ memoria labilis eſt. C. de proba. l. cenſus. Secũdo fallit vbi ſcriptura eſt neceſſaria. l. i. C. de mãda. prin. ꝙ quando ſit habes gl. no. in. c. i. de cenſi. li. vi. Tertio vbicunqꝫ allegat̃ priuilegiũ. magis enim tunc creditur ſcripture ꝙ teſtibus. ar. in. c. porro. et. c. cum olim. de pri. Prima ſolutio eſt vera in ſe: ſed non conuenit huic litere: q: priuilegiũ nõ fuit confectũ tempore quo cẽſus cõpetit rom. ec. ſed poſt: teſtes autẽ deponebãt de longiori tẽpore ſcilicet de. l. an. ⁊ infra. ⁊ ſic debebãt inducere validiorẽ probationẽ.
9 ¶ † Et forte ob hoc Jo. an. ſoluit hic aliter dicens ꝙ papa habuit hic reſpectũ ad factũ narratũ: q: teſtes dicebãt ſolũ voluiſſe cenſum ſolutũ: priuilegiũ vero aſſerebat illum debitum: ⁊ facit ſm cũ. de priuilegijs. ſi papa. li. vi. ⁊ propter hoc probatio priuilegij erat validior facit qꝺ le. ⁊ no. de cẽſi. peruenit. Ex predictis ſentit Jo. an. vnũ mirabile vt dixi ſuper tex. ꝙ aſſertio et contentis in priuilegio pape ſuper quibus fundat̃ pape intentio credit̃ ad preiudiciũ laici non ſuppoſiti: lꝫ narrata tendãt in fauorẽ ro. ec. et commodũ. qꝺ ſi eſt ve-
b rum extendit miro modo cle. literis[b]. de probatio. In cõtrarium tamen facit qꝺ no. Inno. in. c. inquiſitioni. de ſen. ex. cũ enim laicus hoc caſu non ſit ſubiectus pape nec ratione pſone nec cauſe nõ apparet quare debeat credi verbis ſuis enũtiatiuis ad commodũ ro. ec. ⁊ in preiudiciũ laici nõ ſuppoſiti. põt dici de iudicio meo ꝙ forte iſtud caſtrũ palacioli erat de patrimonio ro. ec. ⁊ ab iſto caſtellano tenebat̃ in feudũ ratione cuius debebat ſoluere cenſum vt patebat in libro cenſuali ⁊ ſubire alia onera que hic narrantur. vnde ratione rei cauſa erat ſuppoſita foro eccleſie: vt in. c. ſi cleric⁹ laicũ. ꝺ fo.
10 cõpe. merito credẽdũ erat pape. ¶ † Vel ſecũdo ſpeciale eſt in papa vt in dubijs credat̃ pleniſſime aſſertioni ſue arg. in c. per venerabilem. qui ſi. ſint legi. et in. c. i. gl. di. et. c. quicũqꝫ xi. q. i. Ex quo infertur ꝙ. d. cle. in literis. debet intelligi indiſtincte. Vel tertio dic ꝙ hic non creditur priuilegio ad plenum preiudicium laici naꝫ ponderantur hic cenſualis liber et dicta teſtium ſed per maxime priuilegium. et ſic facit cum alijs plenam probationem: non autem per ſe tantum. et que
11 libet ſolutio eſt per ſe notabilis et poſſet ſuſtineri. ¶ † Glo. iiij. adducit duo ſimilia ſicut enim creditur hic libro cenſuali ita in ſimili per libros antiquos probatur diuiſio dioceſũ de quo dicendũ vt plene dixi in. c. cum cauſam. de proba. Itẽ creditur pari ratione inſtrumento producto ex archiuo pu
c blico[c] habenti teſtimonium publicum: vt in aut. ad hec. C. de fi. inſtru. Et dicitur habere teſtimonium publicum ſiue magiſtratus atteſtet̃ illud de archiuo eſſe. ar. hic: ſiue manu cõmentarienſis habet ſigna ſolita et conſueta imponi. ⁊ dic cõmentarienſis. i. eſt tabellionis ſuper archiuo deputati: tñ ſi nõ ſit tabellio dummodo ſit publice deputatus ad illud officium ſufficit ad fidẽ imponendã vt no. in. d. aut. ad hec. et eſt archiuus locus in quo ſolẽt reponi ſcripture publice et autentice. ¶ Quero quare papa dicit ꝙ hoc negotiũ tãgebat principaliter ro. ec. ideo erat neceſſaria ꝑſcriptio. Sol. dicit gl. in ver. principaliter. ꝙ ideo quia ſi non principaliter ſꝫ ſecundario ſpectaret ad papã non requireretur tam lõga preſcriptio. ar. ſ. de priui. accedentibus. ⁊. c. ſi de terra. vbi cõtra eccleſiã exemptã: ſeu eccleſiã inferiorẽ ſubiectã currit i ſuis iuribus. gl. an. preſcri. ⁊ tamẽ quelibet eccleſia ſpectat ad papam ſed iura illarũ pertinent ad ro. ec. ſecundario: non prin-
12 cipaliter. ¶ † Et no. bene hanc ſolutionẽ iuncto tex. pro intellectu iuriũ dicentiũ cõtra ro. ec. ſolũ currere preſcriptionem centenariam debet intelligi reſpectu rerũ ⁊ iuriũ prin-
d cipaliter ⁊ non ſecundario[d] ſpectantiũ ad ro. ec. Et idem voluit Hoſt. hic exponẽs verbũ principaliter id eſt ꝓprie quo ad propriã menſam vel patrimoniũ qꝺ tanꝙ principale ⁊ ꝓprium ab alijs eſt excluſum in aut. hec conſtitutio. colũ. viij. Et ſic non colligitur hic ſm Jo. an. ec. ro. ſe poſſe opponere cõtra omnẽ quadragenariã preſcriptionẽ factã cõtra minorem eccleſiaꝫ. quaſi illa primo ⁊ principaliter ſibi ſit ſubiecta ſicut quidam arguebant in. c. ij. ꝺ. e. per illũ tex. quod eſt falſum vt hic patet. Fateor eſt ꝙ papa audiret̃ pro iurib⁹ eccleſie illius que principaliter ad eũ pertinerent. ſecus in ſpectãtibus ad illã eccleſiã inferiorẽ. et de hoc vide tex. iuncta glo. no. in. c. volumus. xvi. q. iij. que dicit ꝙ contra eccleſiã exemptam currit preſcriptio communi tẽpore quatenus preiudicatur illi eccleſie: ſed non quatenus preiudicatur pape. Itẽ et clarius dicit gl. no. in. c. dilectus. de capel. mona. in ver. ge

neretur que dicit ꝙ contra monaſterium exemptum preſcribitur ſpacio. gl. an. licet non contra papam. et alleg. d. c. volumus. et videtur hoc procedere etiam reſpectu exemptionis quatenus preſcriptio preiudicat exempto tantum. ad hoc alleg. ho. tex. in. c. cum dilecta. in ver. quia vero. de cõfir. vti. vel inuti. ſicut enim eccleſia inferior poteſt preſcribere libertatẽ contra epiſcopum vt dixi. ꝺ. e. cum non liceat. ita et epiſcop⁹ poteſt preſcribere contra libertatem ⁊ priuilegia libertatis ſpacio. xl. anno. non tamen preiudicabit eccleſie romane reſpectu iuris ſui vt i. d. c. cum dilecta. vnde poterit dicere epiſcopus quo ad te liberas edes habeo. l. loci corpus. §. cõpetit. ff. ſi ſer. ven. Ex quo infertur ꝙ eccleſia inferior contra cuius libertatem eſt preſcriptuꝫ non poterat ſe tueri ex perſona pape. hinc forte papa conſtituit procuratricẽ abbatiſſam
a monaſteri vt poſſet allegare ius competens romane eccleſie: vt in. d. c. cum dilecta. quod alias allegare non potuiſſet. In contrarium tamen iudicio meo multum facit quod not. in. c. mandatum. ꝺ. de reſcrip. vbi concluditur ꝙ quis poteſt defendere ſe ex iure tertij ex quo concluditur actori ius nõ competere ſaltem vbi non allegat turpitudinem propriã. facit. c. cum dilectus. de iurepa. et. c. autoritate martini. de conceſ. preben. ſed certum eſt ꝙ contra eccleſiam romanam etiã reſpectu iuris quod habet in eccleſia exempta nõ currit preſcriptio niſi centenaria vt in. d. c. cum dilecta. ergo poteſt eccleſia inferior dicere epiſcopo non potes erga nos vti iuriſditione quia ſumus immediate ſubiecti eccleſie roma. cõtra
13 quam nõ eſt completa preſcriptio. ¶ † Nam intereſt ſubditorum non mutare dominum maxime papam quo null⁹ in orbe maior: vt no. ſ. c. auditis. per Inno. et in. c. ſi. de maio. et obe. per Hoſt. et tũc oportet dicere ad. c. cũ dilecta. ꝙ ad maiorem cautelam papa cõſtituit illam abbatiſſam procuratricem. et forte hec pars verior cum exemptus non poſſit etiaꝫ
b ſi velit expreſſe renunciare priuilegio libertatis vel in inferiorem iudicem cõſentire: vt in. c. cum tempore. de arbi. no. Jo. an. in regula ſcienti. de re. iu. li. vi. in mercu. facit qꝺ not. Pan. in cle. frequens. de exceſ. prela. et reus poteſt vti diuerſis exceptionibus etiam contrarijs. vt in regula nullus pluribus. et quod ibi no. de re. iu. li. vi. in. l. nemo. ff. de except. et vide ad prius dicta Arch. in. d. c. volumus. ⁊ in. c. ij. e. ti. li. vi. dicit ꝙ eccleſia lateranẽ. cui papa immediate preſidet et res ipſius eccleſie ⁊ generaliter omnia que immediate pertinẽt ad diſpoſitionem apo. ſedis gaudent hoc priuilegio preſcri-
c ptionis. ſed intellige vt dixi in iuribus et bonis que immediate pertinẽt ad diſpoſitionem ipſius pape. et idem voluit Jo. an. ſ. c. proxi. vbi dicit ꝙ eccleſia romana gaudet hoc priuilegio quo ad ſingulare patrimonium ſuum alleg. no. hic. Ex his infertur ad queſtionem que ſequitur in gl. an iſte caſtellanus potuiſſet preſcribere communi ſpacio contra illũ vaſallum pape vt ipſe eſſet vaſallus romane eccleſie. et concludit ꝙ ſic quia per hoc nullum preiudicium patitur papa
14 cum non ſolum preſcribatur ius vaſalli. ¶ † Ex hac gl. ſing. d
no. ꝙ quis poteſt preſcribere feudum reſpectu vtilis domi-
e nij[e] quod eſt penes vaſallum directo remanente penes dominum ſed hoc nõ credit Hoſt. ꝙ eccleſia romana habeat vaſallum quem nollet vel quem ſibi habere nõ expedit. Et idẽ c pari ratione eſt dicendũ in alio domino. Ego reducẽdo hec ad concordiam dicereꝫ ꝙ gl. ſaluari poteſt qñ dñs ſentit iſtũ extraneũ ſe gerere pro vaſallo ⁊ non cõtradixit. nã ſicut põt de nouo acquirere per huiuſmodi patientiã ius feudale. vt
f in. c. ſi quis per. xxx. ſi de feu. fue. ꝯtro. col. x. vbi dicit̃ ꝙ ſi quis[f] per. xxx. an. rem aliquã vt feudũ poſſidet ⁊ ſeruitiũ dño exhibuit ꝯtuis de ea re nunꝙ fuit inueſtit⁹ ꝑſcriptiõe tñ. xxx. an. poterit ſe tueri. ⁊ eſt text. no. forti⁹ patiẽte dño põt hoc ius iã formatũ ⁊ cõſtitutũ ⁊ in aliũ tranſlatũ preſcribere: ſꝫ vbi dñs ignorauit ⁊ põt pretẽdere aliqꝺ intereſſe in immutatione vaſalli poſſet forte ꝓcedere dictũ Hoſt. cũ quo trãſeũt hic cõiter doc. facit qꝺ in ſimili leg. ⁊ no. maxie p Inn. in. c. veniẽs. ij. de teſti. et in. c. piſanis. de reſti. ſpo. Sed nihilomin⁹ lꝫ hoc videatur equum: contrariũ tñ puto verius vt hoc caſu etiaꝫ nõ poſſit dominus iſtũ qui ſcripſit ad minus ſpacio. xxx. an. moleſtare. hoc probo per tex. apertũ iũcta gl. quã ſequit̃ ibi Bal. in. c. i. de capi. con. §. i. vbi di ꝙ licet domino alienationem feudi factã nulla obſtãte preſcriptione reuocare: ⁊ intelligit ibi gl. ⁊ bene. ꝺ preſcrip. x. vel. xx. an. ſecus in quadragenaria. nec diſtinguit̃ ibi ſcientia vel ignorãtia dñi: ex quo nõ agit̃ de preſcriptione ꝓprietatis. Nã ⁊ cõtra ignorãtẽ in ſui preiudiciũ currit preſcriptio maxime. xxx. an. vt in. l. ſi. C. de preſcri. lõ. tem. ⁊. l. ſicut. C. de ꝑſcri. xxx. an. facit qꝺ dixi. ꝺ. e. vigilanti. ⁊ hoc videtur ſentire Inn. hic dicens ꝙ preſcriptio gl. an. hic currebat contra iſtum: ſed ex perſona ec. ro. contra

Sebaſti. Sapia.
a Contrarium. Qꝺ in multis admittitur ꝓbatio per teſtes in quib⁹ nõ admittitur per inſtrumentuꝫ vide And. ſicul. in rep. rub. ꝺ. de fi. inſtr. co. xxi. et Jaſ. in repe. l. admonendi. col. xxiij. ff. de iureiu. vide et dec. i cõſi. lxxix. in vlti. col. in. ij. dubio ⁊ in cõſi. lxxxij. i. ij. columna.

Sebaſti. Sapia.
b ¶ Cle. in literis Ad intellectũ. d. cle. in literis vid Aret. in. c. cum a nobis. ꝺ. de teſti. et pan. de ca. in cõſil. clvi. inci. viſo examinato ad ſi. ſm antiquam impreſſionẽ.

c ¶ Archiuo publico. adde Ro. conſil. cccxix. ⁊ dicit idem ro. cõſil. cccl. qꝺ ſcriptura archiui publici facit notorium.

d ¶ Secundario. Adde Petrũ de Anch. cõſi. cxlvi.

e ¶ Vtilis dominij. Adde roma. conſi. clxvi. et ancha. vbi. ꝺ.

Sebaſti. Sapia.
f ¶ Si quis. vide Alex. i cõſi. clxix. inci. viſo themate. in. i. colũ. in. ij. vol. et i cõſi. cxiij. inci. viſo ⁊ diligẽter cõſiderato colum. ſi. in. iij. vol. et Ang. in cõſilio cvj. inci. ſanctiſſima deci. in conſi. cxliij. inci. ⁊ mature col. iij. v. ſed his non obſtantibus. Jaco. de ſancto georgio i ſua inueſtitura feudali in verbo ita qꝺ ipſi inueſtiti habeant. col. ij.

quã nõ currit niſi centenaria iſte innuit.ar.in.l.ſi cõmuneꝫ.ff. quẽad.ſer.amit.⁊ ſic ſentit quod ſi iſte caſtellanꝰ noluiſſet excludere eccleſiã romanã valuiſſet ꝑſcriptio ꝯtra illũ.⁊ ſatis
15 hoc iudicio meo innuit tex.iſte.¶ † Sed Jo.an.in addi. ſpecu.in ti.de feu.ſuper rub.in.ij.col.v.xxviij.poſt pile.ſentit cõtrariũ.ibi enim vult ꝙ licet preſcriptũ ſit contra vaſallũ ſpacio.xxx.an.tamen dñs cui vaſallus cõtinue ſeruierat ⁊ caſuꝫ ignorauerat põt feudũ recuperare ⁊ illud eripere a manibꝰ preſcribẽtis nec tenet͛ ampliꝰ reſtituere primo vaſallo quia fuit negligẽs ⁊ ingratus in patiẽdo feudũ preſcribi:alienauit enim ꝙtũ in ſe fuit feudũ:vt in.l.alienationis verbũ.ff.de ver.ſig.Et fundamentũ primi dicti eſt qꝛ dñs poſſidebat ciuiliter:⁊ ſic nõ currebat preſcriptio cõtra eũ.iuxta not.in.l.j.C.de ſer.fug.dixi pleniꝰ in.c.vigilãti.ẽ.eo.⁊ ſic ſentit.ſecus ſi ſciuiſſet dñs aliũ poſſidere vel ſi ignoraſſet non tamẽ fuiſſet in poſſeſſione ciuili ſed iſta cõſideratio licet multũ equa poſſet procedere reſpectu proprietatis non autẽ reſpectu vſufructus quem habet vaſallus:vt in.c.j.in ſi.in qui.cau.feu.amit. Nã ad vſumfructũ preſcribẽdũ ſufficit naturalis ſeu corporalis poſſeſſio:vt.l.ſi.C.de preſcri.lon.tẽpo.no.Bar.in.l.j.ff.de acqui poſ.dico tamẽ ꝙ tenendo preſcriptionẽ currere daret͛ reſtitutio dño ignoranti ne cogat͛ habere vaſallũ quẽ noluit iuxta ea que dixi in.d.c.vigilanti.Opinio tamẽ diſtinguens inter ſciẽtiã ⁊ ignorantiã eſt multũ equa.Et no.illud incidẽter dictũ qꝛ dñs feudũ recuperãs nõ tenet͛ reſtituere vaſallo.
16 ¶ † Sed quero ⁊ reuoco in dubiũ ꝙto tpe preſcribat͛ cõtra vaſallũ reſpectu iuris ſui.dico ꝙ ad hoc vt preiudicet domino nõ currit preſcriptio minor.xxx.an.⁊ eſt ſpeciale in feudo ꝙtũcũqꝫ preſcribẽs habuerit titulũ ⁊ bonaꝫ fidẽ.caſꝰ eſt i.d.c.j.iũcta gl.de capi.corra.⁊ ſentit Jo.an.in addi.ẽ.in prime queſtione allegata.ſed reſpectu ⁊ in preiudiciũ ſolius vaſalli quo ad vtile dñiũ ſuũ eſt magis dubiũ ⁊ ꝑfecto vbi non interuenit titulus ſed tãtũ bona fides requirit͛ ꝑſcriptio.xxx.an.ſicut in alijs rebus preſcribẽdis immobilibꝰ ⁊ iuribꝰ:vt in.l.ſi quis emptionis.C.de ꝑſcri.xxx.an.⁊.xvi.q.iij.§.põt.et per gl.in.d.c.j.de capi.cor.Si vero interuenit titulus putatiuus puta qꝛ ſucceſſit defũcto vel erat fama ꝙ pater ſuus habuerat i feudũ:iuxta ea que leg.et notã.maxime per Bar.in l.celſus.ff.de vſuc.eſt magis dubiũ vt dixi tex.hic ſentit ꝙ requirit͛ tempus.xxx.an.ᵃ ⁊ clarius ſentit Jnn.⁊ Jo.an.i ꝑall.addi.⁊ ꝑfecto hoc videt͛ clarũ vbi nunꝙ habuiſſet poſſeſſionem:qꝛ cõtra actionẽ nõ preſcribit͛ regulariter minori tẽpore vt in.l.ſicut.C.de ꝑſcri.xxx.an.ſed ſi habuiſſet poſſeſſionẽ q̃ſtio eſt ſatis dubitabilis nã ſicut preſcribit͛ directũ dominium ⁊ ius incorporale ſpacio.xx.an.cũ ti.vt in.l.ſi.C.de preſcri.lon.tẽp.ita videt͛ dicendũ ⁊ fortius in dominio vtili.⁊ hoc videt͛ veriſſimũ niſi dicas ſpeciale in feudo.per text.d.c.j.de ca.corra.vt nõ preſcribat͛ minori tpe.xxx.an.ille tamẽ tex.loquitur in dño recuperãte ⁊ nõ in vaſallo.niſi diceres ꝙ ſi preſcriptio curreret minori tẽpore cõtra vaſallũ nõ daret͛ ſibi facultas dño recuperandi feudũ preſcriptione nõ obſtãte niſi reſpectu proprietatis:⁊ hoc ſatis bene põt admitti vt ſit ſpeciale in feudo vt nõ currat ꝑſcriptio minor tricenaria.⁊ hoc
17 no.¶ † Sed iuxta predicta quero de notabili queſtione nũquid vaſallusᵇ poſſit preſcribere libertatẽ ⁊ directum dominium feudi.xxx.an.non ſeruiẽdo.hec fuit queſtio Uber.vt recitat Jo.an.i addi.Spe.pro vaſallo facit.l.oẽs.C.de preſcri.xxx.an.Jn contrariũ facit qꝛ nunꝙ interpellauit ius dñi dicendo eũ non ſuũ dominũ ⁊ ſic nõ potuit ſibi mutare poſſeſſionis cauſam.l.cũ nemo.C.de acq.poſ.Dicebat Ube.poſſe diſtingui an deberet vaſallus dare certas penſiones dño:puta tenere equũ pro feudo:⁊ tũc ſit imputandũ dño ꝙ illas non exegit.Si autẽ erat feudũ honorificatũ non eſt ꝙ poſſit dño imputari qui nihil potuit exigere.⁊ hoc ſatꝫ ſibi placet.Uel diſtingue ſm eũ an infra illud tempus.xxx.an.dñs habuerit negotia ad que vaſalli eſſent vocandi ⁊ veriſimile eſſet ꝙ dñs hũc vocaſſet ſi vaſallꝰ fuiſſet vt in militia ⁊ in vxore ducenda ⁊ ſimilibus.et in talibus enimᶜ ſi alijs euntibus iſte non iuit interpelaſſe videtur ius domini et ſic poſſet libertatem preſcribere.nam et libertas ſerui ſi mala fides nõ ob.lon.tem.preſcribitur.C.de preſcri.lon.tem.que pro li.l.j.⁊ ij.hec dicta ſatis mihi placent dũmodo vaſallus ſit in fide bona:vt puta quia credebat id non eſſe feudũ quia alteri ſucceſſit.Aduertendum tamen ne vitium reale ſibi noceat iuxta.l.vitia.C.de acqui.poſ.l.cum heres.ff.de diuer.⁊ temp.ꝑſcrip.dixi in.c.nihil.ẽ.c.nam ſine bona fide non poteſt ꝑſcribi nedum directum dominium ſed nec ſolum vtile vt ſcꝫ res teneatur in feudum preſtando ſeruitium:vt no.Bald.in.c.ſi quis per.xxx.precalle.licet glo.aliter ſentiat in hoc vltimo li-
18 cet minus bene per.c.ſi.ſ.e.¶ † Alti.op.contra tex.videtur

☞ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Tẽpꝰ.xxx.an. Uide Bal.in conſi.cxvij.icip.vba inueſtiture.co.ij.in.j.vol.

b ¶ Nunqd vaſallus.Adde ro.cõſi.cccclxix.⁊.ccclxxi.et quod dixit fulgo.de emphiteota eius cõſi.clxiij.

☞ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Jn talibꝰ enĩ. Jſtõ procedit quãdo dominus egeret opera vaſalli et nõ fuiſſet vſus ſed ſi nõ fuit vſus qꝛ nõ egebat non videt͛ poſſe ꝑſcribere ꝯ dominum per no.per Bar.in.l.cũ ſcimus.C.de agrico.⁊ cen.libro.xi cũ allegatis per Feli.in.c.cũ acceſſiſſent.colum.ix.cũ ſe.ẽ.de cõſti.⁊ per Jaſ.in l.ſi.colũ.xij.ff.de cõſti.princ.et hoc etiam voluit Feli.hic.

d ¶ Non currit ꝑſcriptio.adde tamen ꝙ preſcribit͛ ſolutio q̃ fieri debet i vna re ꝑ legitimũ tẽpus ſit in alia.vt vult roma.conſi.cxcviij.

d enim ꝙ cõtra cenſus preſtationem non currit preſcriptio:ᵈ vt.l.cõpetit.C.de preſcrip.xxx.an.ſol.dicit Goffre.ꝙ contrariuꝫ loquitur in tributo.vel hic allegabatur preſcriptio nõ tantum in cenſu ſed etiam in alijs ſm eum.Prima ſolu.verior pro cuius tamen intellectu ſcias ꝙ inter cẽſum ⁊ tributum ſeu publicam functionem vel penſionem non eſt differentia cum hec preſtantur principi in ſignum ſupreme poteſtatis.ſunt enim hec ſynonyma.vt no.gl.⁊ Barto.in.l.j.ff.de pub.ſed cum preſtatio ſit priuato vel ciuitati vel alicui domino inferiori eſt differentia inter cenſum et penſioneꝫ.de qua dic vt no.gl.et Jnno.in.c.conſtitutus.de reli.do.dic ergo ꝙ aut tributum ſeu cenſus preſtatur principi in ſignum ſupreme poteſtatis et vniuerſalis dominij:et tunc non poteſt preſcribi ſicut nec ipſa ſubiectio:vt in.d.l.competit.facit in ſimili.c.cum ex officij.ſ.e.aut cenſus debetur alia conſideratiõe ⁊ tunc poteſt preſcribi:vt hic.et no.Cy.in.d.l.competit.ſicut enim alia iura eccleſie romane vel principis poſſunt preſcribi ita et cenſus ex quo ceſſat cauſa predicta.Et per predicta puto ꝙ vbi poteſt preſcribi ſubiectio puta epiſcopi vel alterius circa principem quod poterit preſcribi cenſus etiã ſi ꝓſtaretur in ſignum ſubiectiõis:qꝛ ſicut poteſt preſcribi ſubiectio ita et fortius ſubiectionis ſignum ne fortius ſit ſignũ ꝙ ſignatum ad quod de cathedratico no.in.c.olim.et.c.cum
19 venerabilis.de cenſi.¶ † Dubitat͛ tamen an remanẽte ſubiectione poſſit in totum preſcribi ſubiectionis ſignum.⁊ dic vt no.in iuribus proxi.alleg.Contra papam vero certuꝫ eſt ꝙ ſuprema poteſtas preſcribi nõ poteſt ſicut nec cõtra deũ cuius vices gerit ⁊ notanter dicit Jnn.in.c.bone.ij.de poſt.prela.et dicam.ſ.c.proxi.in caſu vero huius.c.non preſtabat͛ cenſus pape in ſignũ ſupreme poteſtatis ſeu vniuerſalis dominij ſed potius ex alia cauſa forte.

1 ☞ Laicus poteſt ſtatuere ſuper rebus eccleſie ipſas priuilegiando.
2 Preſcriptio quanto tempore currat aduerſus res que ſpectant ad papam et ex ſpeciali ſua prerogatiua.
3 Jura reſeruata imperatori in ſignũ ſupreme poteſtatis preſcribuntur tanto tempore de cuius initio nõ ſit memoria.
4 Conſuetudo tanti temporis de quo non ſit memoria in contrarium habet vim conceſſionis.
5 Preſcriptio centum annorum quomodo probabitur.
Poſſeſſio quomodo probetur tradita alicui.
6 Teſtes poſſunt facti maiores teſtificari de his que viderunt in pupillari etate niſi ius requirat maioritatẽ tempore actꝰ celebrati.
7 Preſcriptio contra romanaꝫ eccleſiam non ſemper requiritur centenaria.9.10.
8 Jnquiſitores heretice prauitatis an poſſint inquirere poſt quinquennium a morte heretici:ad effectum confiſcationis bonorum.
10 Preſcriptio centenaria an requiratur tam contra bona delata tantum romane eccleſie ꝙ incorporata.11.
11 Preſcriptio aduerſus imperatorem vel fiſcum ꝙto tempore finiatur.
12 Preſcribere an poſſit papa contra eccleſias inferiores vel alter contra ipſum.

Cum nobis. De cẽtenaria ꝑſcriptione que ſoluꝫ currit contra romanã eccleſiã tpa ſchiſmatũ deducitur.Jn prima ponit͛ cõſultatio.Jn ſecũda reſpõſio ibi:ſꝫ.
¶ Caſus literalis.Hildeſemenſis epũs mouit queſtionẽ ſubiectionis cõtra monaſteriũ grãdeſ.⁊ eccleſiã ro.dicens ꝙ ꝑſcripſerat ſubiectionẽ cõtra libertatẽ monaſterij.papa cõmiſit quibuſdã abbatibus vt reciperẽt teſtes epĩ ad probandã preſcriptionẽ cõtra libertatẽ monaſterij.Sed poſtꝙ incohata fuit ꝑſcriptio cõtra mõaſteriũ ſciſſura triũ ſchiſmatũ fuit in eccleſia romana vñ papa iterũ ſcribit eiſdẽ abbatibus dicens ꝙ tã de iure canonico ꝙ ciuili ro.ec.gaudet priuilegio ſpeciali vt cõtra eã nõ currat ꝑſcriptio niſi.c.anno.ẽ nõ vult papa tẽpora triuꝫ ſchiſmatũ cõputari in preſcriptiõe ſed de medio preſcriptiõis deduci.Ber.¶ Not.ꝙ in eodẽ puncto ſeu ſuper eodem facto poteſt concurrere ⁊ allegari vtriuſqꝫ iuris diſpoſitio etiam in foro canon.ſic limita quod no.gl.x.
1 di.ſi in adiutorium.¶ † No.ſecũdo ꝙ priceps ſecularis poteſt edere ſtatutum ſuper rebus eccleſie etiã romane.Jn cõtrarium facit.c.eccleſia.de conſti.xvi.di.bene quidem.ſed intellige hũc tex.in ſtatuto ꝑuilegiatiuo.priuilegiauit enĩ ius ciuile eccleſiam in curſu preſcriptionis:vt in aut.quas actiones.C.de ſacroſan.eccle.nam et non ſubditũ poteſt quis priuilegiare.vt legi.et no.in.c.nouit.de iudi.et.xi.q.j.quicũque.¶ No.tertio ꝙ contra eccleſiam romanam non currit regulariter

lariter niſi preſcriptio centenaria.dixi regulariter q quandoq fallit:
vt.j.dicam. Itē habet in hoc eccleſia romana ſpeciale priuilegium qr
contra alias eccleſias inferiores currit regulariter pſcriptio.gl.anno.
vt in.c.de quarta.ē.eo.⁊ in aut.quas actiones preallc. ¶ No.vlt.⁊ tene
menti q impedimentū etiam ſuperueniens poſt inchoatā preſcriptio
nem impedit curſum pſcriptionis non aūt interrumpit ſed facit eam
durante impedimento dormire:⁊ q hic eſſet inchoata pſcriptio ſatis
innuit tex.⁊ aperte tenet glo.j.quod eſt ↄtra Bar.in.l.ſenatus.ff.de of
fi.preſi.⁊ vide quod dixi plene in.c.ex trāſmiſſa.ē.eo. ¶ Opp.⁊ videtur
q ↄtra romanā eccleſiā non currit pſcriptio cū ſit cunctis diſpoſitio
ne diuina plata.xxij.diſt.c.j.⁊.ij.nec poteſt quis ſe ab vnitate eccleſie di
uidere.xxiiij.q.j.loquitur.nec eſſet acephalis.xciij.di.nulla.⁊.ē.eo. cū
non liceat.Soluit glo.iiij.bene quod contra eccleſiā romanā reſpectu
prelationis ⁊ ſupreme poteſtatis nō currit pſcriptio:vt in ↄtrario:ſed
in rebus ⁊ poſſeſſionibus ⁊ iuribus ipſius eccleſie romane ſic:vt hic:⁊
no.hanc ſolutionē. Idem no. Inno.in.c.bone.ij.de poſtu.prela.vbi di
cit hoc pcedere etiam reſpectu ciuitatū ⁊ villarū eccleſie romane.alle.
ē.eo.ad audientiam. In quibus autē bonis eccleſia romana gaudeat
hoc priuilegio centū annorū dixi plene.ē.c.pxi.et vide Archi.in.c.ne
2 mo.xvi.q.vi. ¶ † Sed circa hanc particulā glo.quero:quid in his que
ſpectant ad papā ſpeciali prerogatiua ſeu in ſignū priuilegij ſingula
ris glo.no.in.c.vno.de cle.egro.lib.vj.in ver.non obſtante.dicit p iſtū
a tex.non valere in illis cōſuetudinē in cōtrariū[a] ⁊ ſic nō poſſunt per cō
3 ſuetudinē cōpetere inferiori. ¶ † Sed ego allego in cōtrariū.c.ſuper
quibuſdā.de verb.ſig.vbi pz q iura ſeruata imperatori in ſignū ſpecia
lis priuilegij poſſunt pſcribi tāto tpe de cuius initio non eſt memoria.
et no.p Bar.in.l.ſi publicanus.§.in vectigalibus.ff.de pub.de reſerua
4 tis vero pape allego textū in.c.quod tranſlationē.de offi.lega. ¶ † Nā
cōſuetudo tanti tpis habet vim cōceſſionis vt in.l.hoc iure.§.ductus
aque.ff.de aqua quo.⁊ eſti.et.l.j.⁊.ij.ff.ne aqua plu.arcen.c.j.eo.ti.lib.vj.
In hac tamen ↄſuetudine ſeu pſcriptione requirit̄ ſcientia pape:qr in
iſtis incorporalibus nō poteſt haberi poſſeſſio ſine licētia illius qui ea
poſſidet vt.l.ij.C.de ſer.⁊ aqua.no.Inno.in.c.bone.prealle.⁊.c.conque
rente.de offi.or.⁊ multis alijs locis p Bar.in.l.j.ff.de aqua plu.ar.⁊.d.
§.in vectigalibus.⁊ hec ſciētia pape habet vim ↄſtituti:vt in dictis iu
ribus.Ex his poteſt inferri ad intellectū illius.c.vnici.vt intelligatur
in cōſuetudine inducta ſine ſcientia pape vel que nō eſt tanto tpe pſcri
pta.quod eſt notandū:⁊ vide in ſimili qd dixi in.c.j.vt lit.pen.vbi tra
ctatur an facultas deferendi inſignia pōtificalia poſſit ↄſuetudine que
5 ri.tangit Io.an.in.c.abbates.de priui.lib.vj. ¶ † Scdo principaliter
op.cōtra tex.in eo quod cōtra eccleſiā romanā requirit pſcriptionē cen
tum annorū.videt̄ enī q hec diſpoſitio ſit fundata ſuper impoſſibili qr
b nunq poterit probari poſſeſſio centū annorū[b].per inſtrumenta non:qr
per ea non probatur poſſeſſio arg.ca.inter dilectos.de fide inſtru. nec
per teſtes qr oporteret teſtes habere centū ⁊ quatuordecim annis vt p
cētū annos viderint iſtū allegantē pſcriptionē poſſidere nec potuerūt
videre a tēpore natiuitatis ſed ad minus debebāt eſſe puberes ſed cōi
ter hoīes nō viuunt vltra cētum annos:ergo reqrere ita longiſſimam
preſcriptionem nihil aliud eſt in effectu q impedire pſcriptionē.⁊ ſic
vtriuſq iuris diſpoſitio videt̄ in hoc fundata ſup verbis ⁊ non ſup re
bus.contra.c.commiſſa.de ele.li.vj.ſol.dicit glo.palle.in ſcda parte q
propter difficultatē probandi vꝫ ſufficere probare poſſeſſionē per tan
tum tps de cuius initio non extat memoria.vel q teſtes dicāt ſe ſemp
audiuiſſe ⁊c.vt in glo.ſed hoc in effectu finaliter nō placet gl.qr nō eſt
recedendū a verbis iuris.vñ neceſſe eſt ſm eū probare pſcriptionē cen
tum annorū prout hic dicit̄.Sed aduerte qr per hoc glo. non ſoluit cō
trariū qr non eſt veriſimile q lex ſit poſita ſup impoſſibilitate.non enī
eſſet tūc lex.iiij.di.erit aūt lex.⁊ in.l.ſi.ff.que ſent.ſine ap.reſcin.gloſ.tā
ſimpliciter proſequunt̄ Tā.Vin.⁊ Hoſti.q dicit hoc priuilegiū p nul
lam glo.ledendū.maxime qr reſpicit honorē dei ⁊ fauorē eccleſie. nā et
priuilegiū ↄceſſum priuato a principe a priuato nō debet minui vel le
di.de reg.iur.decet.li.vj.ſꝫ nec p hoc dictū ſoluit̄ ↄriū.Io.an.ſoluit di
cēs q lꝫ pbare ſit difficile nō tñ ipoſſibile cū interdū inueniant̄ tā an
tiq teſtes.Itē p inſtra pōt probari poſſeſſio vt ipſe not.j.eo.ſi diligēti.
vbi ponit vnū modū probandi poſſeſſionē vel quaſi:vt ſi volo probare
quaſi poſſeſ.ſubiectiōis potero probare per inſtra cōfecta de fidelita
te p.cc.annos vel plus.Itē pōt probari poſſeſſio ſm eū p cōfeſſionem
partis aduerſe ⁊ lꝫ hoc ſit rarū ſatis eſt tñ q poſſit probari vt vitetur
obiectio.Ego vero dico q multis modis p inſtrumēta poteſt probari
poſſeſſio etiā lōgiſſimi tēporis:vtputa ſi autoritate iudicis vel volun
tate partis tradētis apprehendit tenutā de qua apprehēſione fuit ro
gatus notarius:nam p traditionē transfertur poſſeſſio.inſti.de re.di
ui.§.per traditionē.et.l.traditionibus.C.de pac.c.ij.de cōſue.Itē po
teſt pbari poſſeſſio ſi venditor in pſentia rei mihi poſſeſſionē tradidit
c ⁊ notarius[c] ſcripſit qd vendidit tradidit ⁊ aſſignauit ⁊c.⁊ eſt tex. mul
tum nota.in.l.ij.C.de acqui.poſ.⁊ ibi p doc. Item pōt probari per viā
conſtituti.vt quia venditor vel donans conſtituit ſe alterius nomine
poſſidere:vt in.l.quod meo.ff.de acqui.poſſeſ.⁊.l.certe.de preca.⁊ vide
plures alios modos quos poſui in.c.cum veniſſent.de reſti.ſpo.⁊.d.c.
ij.de conſue. Preterea non eſt neceſſe in teſtibus vt habeant centum ⁊

a ⸿ Sebaſti. Sapia. ¶ In contrariū. Qd non currat pſcriptio cōtra
papam in his q ſunt reſeruata in ſignū ſuperioritatis voluit Bald.in
l.ij.in.vj.q.C.de ſeruituti.⁊ aqua.⁊ Iaſ.in.l.imperiū.col.xj.ff.de iuriſ
di.om.iudi.⁊ ſoci.in ↄſi.cclxxvij.inci.in cauſa fratrū.col.ij.in ſcda par
te.Cōtrariū voluit Bal.in.l.j.col.j.C.ne rei domi.vel tēplo.vide Feli.
in.c.nō liceat.co.
iiij.de preſcrip.

6 quatuordecim annos. ¶ † Nā regulariter ſatis
eſt quod tēpore apprehēſionis erat doli capax.et b
nunc tpe depoſitionis ſit maior:vt not. gloſſ.in.c.
relatum.xxxvij.di.⁊ Spec.in tit.de teſte.§. oppo
nitur.v.ſed nunqd factus pubes.⁊ Ioā.an. in.c.
ex parte.de cor.vi.vide tex.iuncta glo.inſti.de te
ſta.§.teſtes.hoc verū niſi ius reqrat ſpecifice ma
iorē etatē tpe apprehenſionis:vt in teſtamēto in
quo teſtes debēt eſſe puberes.d.§.teſtes.⁊ hāc cō
cluſionē firmat glo.in.l.iij.§.lege in.l.ff.de teſti.et
q per teſtes poſſit hec preſcriptio probari videt̄
tex.in.c.cum dilecta.de ↄfir.vtili.Itē poterit par
tim per teſtes ⁊ partim p inſtrumēta probari cū
partem vim habebāt:vt in.l.in exercēdis.C.de fi.
inſtru.⁊.c.cū Ioānes.eo.tit.nec hec difficultas p
teſtes probādi debet eſſe alicui moleſta cū plura
ſint q ad ſui ſubſtātiā exigant ſcripturā:vt no.gl.
7 in.c.j.de cenſi.lib.vj. ¶ † Extra gl.opp.ↄtra text.
⁊ videtur q maior preſcriptio centenaria currat
contra eccleſiā romanā:vt in. c.ij.§.j.eo.tit.lib.vj.
vbi dicit̄ q bona hereticorū q ignorabant̄ in vita
q eſſent heretici pſcribunt̄ p catholicos bonafi
de illa poſſidentes etiam contra eccleſiā romanā
ſpatio.xl.an.ſo.q ponitur hic procedit regulari
ter:vt.ē.dixi.ille vero eſt caſus ſpecialis vt colli
8 git̄ ibi ex tex.⁊ glo. ¶ † Et aduerte diligenter qr
per illū tex.dico q ↄfundit̄ opi.Bar.in.l.ij. C.de
apoſta.vbi per illū tex.dicit q inquiſitores here
tice priuatis nō poſſunt inqrere poſt quinquen
niū a tpe mortis ad effectū bonorū.qd apte eſt cō
tra illum tex.niſi ſaluando dictū ſuū dicat̄ quod
quaten⁹ bona veniūt publicāda fiſco iudicis ſecu
laris procedit illa preſcriptio quinquēnij.p quo
adduco bonā ⁊ not.glo.quā nō alleg. Barto.in.l.
manicheos.C.de here.nā tex.quē alle.Bar.aper
te nō probat.⁊ ideo gloſ.pdicta loquit̄ ſub dubio
forte.⁊ facit in ſimili ho.tex.in.l.ij.C.de vect.⁊ cō
mi.vbi tex.no.dicit q i bonis delatis fiſco pꝑter
vectigal non ſolutum pſcribitur ſpatio.v. anno
d rum.[d] ⁊ no.Bart.in.l.cōmiſſa.ff.de publi.aut bo
na veniunt ſuccedunt fiſco eccleſie ⁊ habet locum
9 d.c.ij. ¶ † Et ex hoc pone vnū ſingulare dictum
q lꝫ in iuribus principis: ſeu fiſci fiat diſtinctio
in curſu preſcriptionis inter bona fiſco incorpo
rata ⁊ bona delata nōdū incorporata:vt.j. latius
dicam:tñ reſpectu eccleſie nō videt̄ differētia fa
cienda:ſed ſemper vniformis eſt preſcriptio:req
ritur enī tps.xl.an.vt pbat̄ in.d.c.ij.quatenus lo
quitur de alijs eccleſijs circa eccleſiā ro.ſed in ec
cleſia ro.eſt differentia ſaltem quo ad illum caſū
qr in incorporatis requiritur curſus.c. annorum e
in delatis vero ſufficit tēpus.xl.ann.ſicut in alijs
10 eccleſijs. ¶ † Sed poteſt dubitari nunquid idem
ſit in alijs caſib⁹ in quib⁹ bona deferunt̄:ſed non
dum ſunt incorporata vt ſufficiat tempus. xl.an.
reſpectu eccleſie romane:⁊ credo quod nō poteſt
per illum text.qui ponit caſum ſpecialem:vt pꝫ
ibi in hoc caſu:⁊ ius nouum vt pꝫ ibi: ſancimus
Et hoc Ioā.an.ibi:in nouel.dicat q niſi eſſet ille d
text. nō curreret ibi preſcriptio qr nō facta prius
declaratione ſuper hereſi non poſſunt apprehen
di bona:vt in.c.cum ſm.de here.lib.vj.⁊ per con
ſequens non currit preſcriptio cum non poſſunt
bona peti.Ego dico contrarium: quia qui actio
nem habet non impeditur agere:vt.l. qui actio
nem.ff.de reg.iur.vnde ſatis eſt q bona ſunt ipſo
facto publicata ⁊ potuiſſet agere vt pronūtiaret̄
iuxta formam.d.c. cum ſecundum. Preterea in
rebus latentibus currit preſcriptio:vt in.c.vigi
lanti.ē.eo.⁊.l.ſi.C.de pſcri.lō.temp. Item q cur
rat pſcriptio in tali caſu eſt tex.in.d.l.ij.C.de apo
ſta.⁊.l.ij.C.de vectig.⁊ cōmiſ.⁊ text.iuncta gloſ.in
vñi.⁊ hoc debet.C.de here.l.manicheos.⁊ qd not.
Bart.in.d.l.cōmiſſa. Ponit ergo text.ille caſum

b ¶ Qualiter pro
betur poſſeſſio.c.
annorū.vid plene
p Bal.in.l.ſi.C.d
ſacroſanc.eccle.
Anto. Franciſ.
¶ Quō probet̄
poſſeſſio. vid bar
to.ang.⁊ Imo.in
l.q vniuerſas.§.
q p colonū.et in
l.qūuis.§.ſi cōdu
ctor.ff.d acq.poſ.
et p Ang.l.l.qdā
mulier.de rei ven
di.⁊ in.l.litib⁹.C.
de ag.⁊ cenſi.et p
Alc.in ↄſi.x.l.in.
pte.⁊ l ↄſi.cxxxij.
in.j.pte.⁊ adde q
p locationē ⁊ fru
ctuū pceptionē
pbatur poſſeſſio
et nō p locationē
tātū.vt per Bar.
in.l.ij.C.d acqui.
poſ.⁊ per Bal.l.l.
j.in vlti.col.C.ne
ſer.fug.⁊ an pbe
tur poſſeſſio p ſo
lam ïueſtiturā in
ter ↄhētes nō ad
pindiciū tertij.vi
de ang. in.l.qſqs
C.de dona.et per
Bal.in.l.ēptione
in ver.qro quadr.
C.plus val.quod
agi.⁊ an p ↄſtōnē
pcarij pbet̄ poſ
ſeſſio vā vel ficta
et qñ hñs cōſtitu
tionē pcarij pſe
ratur hūiſſe veram
traditionē poſſeſ
ſionis videq ha
bentur in.l. quo
ties.C.de rei ven.
⸿ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Et notari⁹.vi
de Bar.l.l.pdia.
vbi Alc.et alij.ff.
de acq.poſ. Bal.
in.l.iudicia.col.j.
C.de rei vēdicat.
Alc.l.l.ij.§.ſtipu
latio.ff.de v.obl.
¶ Quinq annorum.
d Adde Ro.
ſingu. ſuis.fol.v.
Franciſ.are. con
ſilio.cliij.

ſpecialem in hoc: q: cõtra eccleſiã ro. currit pſcriptio minor centenaria: ⁊ hoc fauore catholicorũ qui bona fide illa poſſederũt. ⁊ arbitror ꝙ lꝫ aliuſta ignorãtie cauſa intercedẽte poſſit peti in integrũ reſtitutio aduerſus pſcriptionẽ: vt dixi in d.c. vigilanti. tamen in caſu illius. c. ij. peti nõ poterit de iuſtitia ordinata: q: prohibet ille tex. poſt xl. annos aliquam moleſtiã poſſeſſoribus bonorꝫ fieri. ⁊ hec ſunt multũ notã. ad intellectum iſtius c. ⁊ huius materie.

11 ¶ † Nũc quero viſum eſt qualiter preſcribatur aduerſus eccleſiam rom. ⁊ inferiores eccleſias tam reſpectu bonorum incorporatorum ꝙ delatorum dũtaxat: quid aduerſus imperatorem ſeu fiſcũ. Sol. glo. ſ. eo. c. cũ non liceat ſimpliciter dicit res fiſci non vſucapi. alleg. inſti. de vſuc. §. res fiſci. ⁊ profecto nimis breuiter ſe expediuit glo. ibi. ſ. in. §. res fiſci. intellexit illũ text. in vſucapione triẽnij vel ſaltem in preſcriptione x. vel. xx. an. ſecus dicit in preſcriptione. xl. ann. l. omnes. ⁊. l. comperit. C. de preſcri. xxx. vel. xl. ann. ſed quod etiam currit preſcriptio minoris tẽporis. allego multa iura ciuilia que in hoc varie loquuntur: vt patet in. l. j. C. de quadri. preſcrip. vel de preſcriptione quatuor annorum. vt in. l. inter quatuor. ff. de diuer. ⁊ temp. preſcrip. ⁊ in. l. omnibus. eo. tit. vbi requirit preſcriptio. xx. anno. et. l. ꝗuis. ff. de vſuc. vbi reqritur pſcrip. x. vel. xx. ann. ⁊. l. ij. C. de vect. ⁊ cõmi. ⁊. l. ij. C. de apoſt. vbi ſufficit preſcriptio. v. an.
a Quid ergo[a] in tanta varietate dicendum. profecto vario modo dixerũt ad horum concordantiam glo. ⁊ ſcribẽtes in locis prealleg. ſed ego ero pro concluſione contentus recitatione Bart. qui omnium iudicio cunctos ſcribentes in equitate ⁊ veritate preceſſit. dixit enim in. l. ij. C. de apoſt. ⁊. l. cõmiſſa. de vect. ꝙ aduerſus bona publicata nondum incorporata ſufficit preſcriptio. v. anno. vt in iuribus preallcg. ⁊ dicebat hoc notandum propter ſtatuta que in multis caſibus inducunt ipſo facto bonorum publicationem vt poſt quinqꝫ annos a tempore publicationis non poſſit agi. ſed cõtra eum facit tex. iuncta gloſ. in. d. l. in omnibus. vbi habet ꝙ regulariter in talibus requirit preſcripť. xxx. anno. exceptis cauſis in quibus minora tempora ſeruare ſpecialiter conſtitutum eſt. ⁊ glo. ibi: et pro caſu ſpeciali alleg. d. l. ij. de vecti. ⁊ cõmiſ. ⁊ in. l. inter quatuor. preallc. ideo diſtingue meli⁹ poſt eũ in. l. in omnibus. preal leg. vbi melius examinauit hanc materiam quod aut queritur in bonis ſeu in iuribus reſeruatis principi in ſignum ſubiectionis: vt in tributo ſeu cenſu: ⁊ in illis multo tempore currit preſcriptio. vt in. l. comperit. C. de preſcri. xxx. an. idem dico et fortius in ipſa ſubiectione vt actiue preſcribi non poſſit ne ſit acephalus: vt dixi. ſ. e. c. cum non liceat. ⁊ in. c. per venerabilẽ. qui filij ſint legi. Quedã ſunt iura reſeruata principi in ſignũ priuilegij ſingularis: vt legitimare ſpurios: creare tabelliones: exigere vectigalia pedagia ⁊ ſimilia. ⁊ in iſtis currit preſcriptio: ſed requirit ſcientia ipſi⁹ principis ⁊ tñ tps de cuius initio nõ exiſtat memoria. eſt tex. no. in. c. ſuper quibuſdam. de verb. ſign. Inno. in. c. cum. p. tabellio. de fi. inſtru. ⁊ per Barto. in. l. ſi publicanus. §. in vectigalib⁹. ff. de publi. ⁊. l. j. de aqua plu. ar. ⁊. l. cũctos populos. C. de ſum. trini. ⁊ fi. cath. Quedam enim ſunt bona ⁊ iura pariter poſſeſſibilia. ⁊ iſta ſi ſunt principi incorporata requiritur preſcriptio. xl. an. vt in. d. l. comperit. ⁊ ſic procedit glo. in. d. §. res fiſci. Si vero non ſunt incorporata ſed dũtaxat delata tanꝙ vacantia ſeu ex cauſa publicata: et tũc in bonis delatis ꝓpter vectigal nõ ſolutum ſufficit tps. v. an. vt. d. l. ij. Idẽ dico in bonis ſibi delatis ꝓpter hereſim: vt. d. l. ij. de apoſt. ⁊ p gl. in. d. l. manicheos. In alijs võ ſi pceſſit denuntiatio bonorũ vacantiũ ſufficit tps quatuor an. vt. d. l. quatuor. ⁊. d. l. j. de quadri. pſcri. Si võ denũtiatio nõ interuenit: ⁊ tunc aut qs illa bona poſſidet bona fide tñ: et requiritur tps. xx. ann. ⁊ ſic loquitur. d. l. in omnibus: aut habuerit etiam titulum: ⁊ tunc ſufficit preſcriptio. x. annorꝫ. ⁊ ſic loquitur. l. ꝗuis.

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Quid ergo. vide Jo. fa. ⁊ Ang. in. §. res fiſci. Inſti. de vſuca. paul. de ca. in. l. fi. col. pen. C. de ſacroſan. eccle. are. i cõſi. clvij. inci. cõſultatio ꝓpoſita. coſi. vlti. bal. i cõſi. xxxviij. ante finẽ. i tertia parte. ⁊ in cõſi. cccviij. incip. quidam lucanus. i tertia parte. ⁊ alex. in cõſil. lxxxiiij. i. j. volu. ⁊ in cõſil. xxxi. incip. põderatis his in fi. in. v. vol. Sozi. in cõſil. lxxvj. col. fi. vẽſi. v. hec concluſio. ⁊ in cõſil. clvj. co. fi. v. ſꝫ clarũ. in. j. parte.
b ¶ Vel econtra. Adde eũdẽ cõſi. lviij. l. ij. vbi lati⁹.

ff. de vſuca. ⁊ per hoc habes clare hãc materiam reſpectu pape ⁊ imperatoris. ⁊ de priuatis ⁊ inferioribus eccleſijs dixi in. c. de quarta. ſ. eo.

12 ¶ † Vltimo hic quero an eccleſia inferior poſſit preſcribere cõtra papam: vel econtra[b] papa contra eccleſias inferiores. Specu. hãc queſtionem poſuit eo. titu. v. aliud etiam. ⁊ finaliter cõcludit ꝙ nõ: q: res eccleſie ſunt ſue ⁊ ſic non poſſunt amplius effici ſue. de fide inſtru. inter dilectos. §. ceterum. nec cõtra eum poteſt preſcribi q: licet per preſcriptionem aliquis ſibi querat in rebus eccleſie pape ſubiecte. ius tñ pape remanet ſemp ſaluum: q: intelligitur ſemper excepta autoritas ſua. de re iudicata ſuborta. de capel. mo. c. dilectus. do. Ant. tenet cõtrarium dicens papam eſſe dñm vniuerſalẽ. vñ põt preſcribere in ſpecie et putat ꝙ. xl. anni ſufficiant pape ad preſcribendũ ne ius pro eo introductum contra eum retorqueatur. de re iudi. quod ob gratiam. li. vj. Ego dico latius ſic ꝙ aut papa vtitur plenitudine poteſtatis ⁊ tũc nõ preſcribit nec poſſeſſionẽ querit: q: preſcriptio fundatur ſup bona fide q: credit rem eſſe ſuam vel ad ſe ptinere. xxxiiij. qõ. ij. ſi virgo. ⁊. ſ. c. fina. Ex quo infertur quod ſi papa p maximũ tempus ex plenitudine poteſtatis viſitaſſet aliquod monaſteriũ epõ ſubiectũ non p hoc preſcribit cõtra eũ q: epiſcopus nõ fuit negligens nec papa cõi aliorũ iure id fecit. ſecus autem ſi alius rem a papa recepit conferẽte illam ex plenitudine poteſtatis q: ex illo titulo minus ſufficienti potuit inferior habere cauſam preſcribendi. arg. in. c. cum pſone. de priuil. lib. vj. ⁊. c. cũ dilectus. de cõſue. hoc in effectu voluit Innoc. in. c. bone. ij. de poſtu. prela. in. ij. col. ⁊ Archi. in. c. volumus. xvj. q. iij. Aut papa vſus eſt ſimpliciter iure alterius priuati ⁊ tũc preſcribit ſicut alius et cõi ſpatio: ſicut de eccleſia preſcribente contra priuatũ dixi. ſ. eo. de quarta. ⁊ not. Jo. an. in regula qui ad agendum. lib. vj. in mercu. et gloſ. in aut. quas actiones. C. de ſac. ſanc. eccl. ſi aũt fuit vſus re eccleſie inferioris cã preſcribit: ſpectat immediate ad eccleſiam romanam. ⁊ idem dico ſi fuit vſus immediate ſubiectione alicuius eccleſie credẽs illam immediate ptinere ad eccleſiam ro. vt in. c. pſone. palleg. primo enim illa eccleſia ſuberat pape vniuerſaliter ⁊ iure aliorum: nũc aũt erat ſubiecta ſpecialiter. vt in. c. ſi papa. de priuil. lib. vj. de eccleſia vero inferiore dico ꝙ nõ põt pſcribere cõtra papã reſpectu ſupreme poteſtatis: vt. ſ. dixi ſed bene põt preſcribere iura ſua ⁊ bona vt immediate ſibi ſubſint lꝫ teneať recognoſcere papam in vniuerſalem dñm: vt probať in. c. cũ dilecta. de cõfir. vti. ⁊. d. c. volumus. idem in priuato contra papam. ſ. c. proxi.

1 De preſcriptione facta contra eccleſiam vel iura epiſcopalia ſubducuntur tempora quibus eccleſia fuit ſine paſtore.
2 Sententia eſt ſtricti iuris.
3 Dubia ꝓbatio inſtrumenti nõ releuat: niſi factum aliter certificetur.
4 Monaſterium poteſt habere pleno iure eccleſiaꝫ inferiorẽ ſubiectam aut ex priuilegio aut ex preſcriptione.
Iura epalia põt pleno iure preſcribi. 6. ſed non illa q̃ ſunt ordinis. 23.
5 Preſcriptio contra eccleſiam vacantem non currit.
6 Cognitio cauſarũ matrimonialiũ põt p inferiorem platum preſcribi.
7 Preſcribi an poſſit per inferiorẽ prelatũ certa pars diocesis cũ territorio: excludendo prorſus epiſcopum.
Preſcribens iuriſditionem excludit illum ad quẽ pertinebat nõ aũt cum illo concurrit.
8 Titulus ſiue bona fides in pſcribẽdo cauſari põt ex ꝓuilegio dubio.
9 Interruptio pſcriptionis reſpectu certe rei non extenditur ad alias etiam conſimiles.
Preſcribens iuriſditionem reſpectu certorũ articulorum non porrigit effectum ſuum ad alios etiam conſimiles. 33.
10 Interruptio proueniens poſt finitã preſcriptionẽ: nil nocet. 12.
11 Conſuetudo iam in eſſe deducta non tollitur ſi contra eam bis vel ſemel aliquid intentetur.
13 Preſcriptio iurium incorporalium puta iuriſditionalium quomodo interrumpatur.
14 Preſcriptio iurium epalium: quõ interrumpatur per ipſum epm.
Ius excommunicandi vel viſitandi poteſt eſſe apud plures inſolidũ ⁊ locus eſt preoccupationi. 17.
15 Teſtes deponentes veriſimiliora: ⁊ concordantes iuri communi preferuntur alijs.
16 Indefinita nõ ſemper equipollet vniuerſali.
Teſtes deponẽtes indefinite ſuper capitulis: neceſſario nõ cõcludũt ⁊ ideo non probant.
18 Poſſeſſio alicuius rei ſi probatur equaliter fuiſſe apud duos: eſt vtriꝗ res illa adiudicanda.
19 Snĩa lata contra ſubditum an noceat ſuperiori.
Subditi an ſint moleſtandi ſiue conueniendi ab his qui pretendũt habere intereſſe.
20 Subditorũ intereſt nõ mutare dominum: ⁊ dominorum intereſt non mutare ſubditos.
21 Subditis facientibus vel ignorantibus an preiudicet dñs tranſigẽdo vel aliter componendo de feudo.
22 Subditus non poteſt preſcribere ne preſtet obediẽtiam ſuperiori ſed iura ſuperioris bene poteſt preſcribere.
24 Res mea non põt eſſe mea ex pluribus contrarijs acquiſitionibus.

Exceptiones

Exceptiones contrarias ſi quis oppoſuerit videt illas diſiunctiue oppoſuiſſe.
25 Probatio debet in ſpecie ⁊ non in genere concludere. 28.
Equus ſi probetur mortuus: ⁊ nõ probetur talis equus talis pilaminus ⁊c. non releuat probantem.
26 Pignus quod probatur venditum a creditore ex pacto debet probari ꝙ illamet res pignorata fuit vendita non autẽ ꝙ talis res fuit vendita.
27 Articulans preſcriptionem non debet ſe arctare ad tẽpus ſtatutum ad finiendam preſcriptionẽ ſed ad maius tempus q: ſi deducuntur aliqua tempora: tps ſufficiens remaneat.
29 Factum qđ eſt punibile certo loco vel tpe: debet exprimi locus ⁊ tempus: alſ dubia probatio non releuaret.
30 Delictum quod poteſt eſſe punibile ⁊ non punibile ſm exceptionem rei preſumitur potius non punibile.
31 Agens ad mutuũ: debet probare mutuum preceſſiſſe libellum: alias actor ſuccumberet.
32 Confeſſio inquiſiti poteſt acceptari quatenus facit contra ſe et non aliter niſi probetur: et quid operetur.
Ex preſumptionibus vehementibus non debet quis corporaliter puniri.
34 Prelatus preiudicat eccleſie ſue in omittendo. puta in permittendo rem eccleſie pſcribi tenetur tñ de ſuo reſarcire.
35 Reſtitutio in integrum aduerſus preſcriptionẽ infra q̃tuz tempus debet peti.
36 Preſcriptio an currat aduerſus debitum annuum: ſi creditor ceſſauit petere.

1 **Auditis.** ¶ † De preſcriptione ſubducitur tempus quo vacauit eccleſia ↄtra quã preſcribit. ita ſummat Jo. an. hic: ſꝫ hec ſummatio de nihilo ſeruit cũ hoc ſit expꝛeſſum in multis iuribus. ſ. c. de quarta. et. c. j. cũ ſi. ideo ſummo ſic. Prelatus inferior poteſt preſcribere in certis eccleſijs dioceſis totum ius epale. ſubducit tñ de preſcriptione tempus quo vacauit eccleſia cathedralis. h. d. uo. Primo ponit proceſſum ⁊ concluſionẽ negotij. Secũdo indeciſe narrat reſtitutionẽ ab vna parte petitam ⁊ conceſſam. Tertio cõmittit ꝓbationes recipiendas ſup reſtitutione ⁊ cauſam diffiniendam. tertia ibi: quocirca. ¶ Caſus literalis. Inter epm vigo. ⁊ abbatẽ de eueſchã vertebat ↄtrouerſia ſuper quibuſdã eccleſijs in valle de eueſchã cõſtitutis quas dicebat eps ad ſe ſpectare. l. dioceſana cauſa ſuper his cõmiſſa fuit iudicibus corã quibus petijt eps eccleſias ſibi debere ſubeſſe quo ad legẽ dioceſanã ⁊ oia iura epalia ſibi debere adiudicari in illis eccleſijs. abbas vero dicebat eccl'ias illas ab eius iuriſditione prorſus exẽptas per priuilegia. Itẽ dicebat ſe illas eccleſias legitime preſcripſiſſe. ſuper his vtraqꝫ pars ſuas probationes induxit. abbas induxit tã priuilegia ꝙ teſtes ad probãdum ſuam intentionẽ: ⁊ eps ad probandum interruptionem: tandem cauſa ſic inſtructa remiſſa fuit ad ſedem apo. poſt allegationes multiplices intellexit eps ꝙ licet abbas per priuilegia non probaſſet ſuã intentionẽ tñ probauerat preſcriptionẽ: petijt eps ſe admitti per beneficium reſtitutionis ad probandũ ꝙ vigore eñ eccleſia tanto tempore vacauerat ꝙ tempore vacationis ſubducto pſcriptio nõ ſit cõpleta. abbas videns ꝙ iſta probatio ꝓiudicabat ſibi in totũ petijt ſe admitti ꝑ idem beneficiũ ad probandũ per priuilegia theo. ⁊ offi. regũ. ꝙ vallis de eueſcham eſt ille locus quẽ Celeſtin⁹ libertati donauit. Papa vidẽs ꝙ vtraqꝫ eccleſia neceſſariam ꝓbationẽ admiſit vtrãqꝫ reſtituit contra alterã in predictis articulis: ſed q: probatio abbatis ꝓiudicialis erat: mandat papa iudicibus quatenus inſpiciant priuilegia theo. ⁊ of. regum. que abbas ſup libertate premiſſa aſſerit ſe habere. ⁊ ſi per illam conſtiterit ꝙ vallis de eueſcham ſit ille locus quẽ celeſtinus libertati donauit abſoluant abbatem ab impetitione epi ſuper eccleſijs predictis epiſcopo ſup illis ſilentium imponẽtes. ſi vero abbas in hac ꝓbatione defecerit audiant probationẽs epiſcopi ſup tempore quo infra. xl. an. ſedes epiſcopalis vacauit: ⁊ ſi per tñ tẽpus vacaſſe conſtiterit ꝙ illo ſubducto preſcriptio non ſit completa: adiudicẽt epiſcopo ius epiſcopale in illis eccleſijs: abbati ſilentiũ imponendo. ſi aũt eps hanc exceptionẽ nõ ꝓbauerit: q: tñ interruptionẽ ꝓbauit in quibuſdã articulis adiudicẽt eidẽ ius epiſcopale in illis dũmodo infra quadraginta annos interruptio facta fuit in certis in quibus abbas preſcriptionem probauit epiſcopo ſilentium imponentes. Ber. ¶ Nota primo iuncta glo. j. ꝙ lex dioceſana generaliter ſumpta comprehendit legem iuriſditionis. colligit aũt hic q: petebat eps in iſtis eccleſijs ius epale: vt pꝫ in ſequẽtibus. hoc autem ius conſiſtit in vtraqꝫ lege ⁊ precipue in. l. iuriſditionis. ⁊ cum illa monaſteria non ſunt exẽpta vt plene legi. ⁊ not. in. c. dilectus. de offi. ordi. ⁊. x. q. j. in ſumma. capitur antẽ hic ita large: tamen propter ſubiectã materiam tñ q: verba libelli ſunt late interpretanda in fauorẽ libellan-
a tis[b]: vt. l. ſi quis intentione ambigua. ⁊ l. ſolemus. ff. de iud. ⁊ c. cũ eccleſia ſutrina. de cã poſ. ⁊ ꝓprie. ⁊ bonus tex. cũ ibi notatis. in. c. cõſtitutus. de reli. do. ſecus aũt vbi hoc verbũ proferret in materia ſtricta: q: tunc non comprehẽderet legem iuriſditionis ſed legẽ dioceſanam tñ in ſpecie ſua. ſic intelli-
2 ge tex. in. d. c. dilectus. ¶ † Nã iſtud verbũ fuit ibi prolatũ in ſententia que eſt ſtricti iuris: vt. l. vna. C. ſi plu. vna ſentẽ. no. Bar. in. l. ſi expreſſim. ff. de ap. in. ij. colum. qđ not. Ex his do hanc regulam quod in materia differenti ſi ſumus in fauorabilibus vna lex cõprehendit aliã: ſecus in odioſis. ¶ No. ſecundo ꝙ reus põt ſimul ⁊ ſemel ſe defendere ex priuilegio ⁊ preſcriptione. de quo vide bonam glo. in regula nullus pluribus. lib. vi. ⁊ quod no. j. c. veniens. Itẽ ꝙ pluribus defenſionibus allegatis quarꝫ quelibet eſt per ſe ſufficiens ad intentũ proponẽtis recipiẽda eſt prius probatio ſuper leuiori vnde papa mãdauit hic recipi prius ꝓbationes ſup priuilegio ⁊ in defectũ ſup preſcriptione. ſimile in. c. ſi forte. de elec.
3 lib. vi. ¶ † Nota tertio ꝙ ꝓbatio inſtrumenti dubia non releuat: niſi aliter certificet: nec recipit interpretationẽ ab articulis ſeu ↄfeſſionẽ producẽtis. facit. c. in pſentia. de proba-
4 tioni. ⁊ c. cum Joãnes. de fide inſtru. ¶ † Not. quarto duos modos quibus eccleſie ſeculares poſſunt pleno iure ſubeſſe abbati ꝑ priuilegiũ. ſ. romani pontificis ⁊ per pſcriptionem et dicunt ſubiecte pleno iure qñ eps nullum ius epiſcopale in illis exercet: ſed vtraqꝫ lege ſubijciunt abbati: vt leg. ⁊ no. in. c. quoniã. de priuil. Ex quo ſingulariter no. ꝙ totum ius epiſcopale in certis eccleſijs eſt pſcriptibile per inferiorẽ. ⁊
5 de hoc latius. ſ. ſuper glo. ij. ¶ † Not. ibi infra. xl. annos ⁊c. ꝙ vacatio eccleſie impedit contra eã preſcriptionẽ currere: ⁊ facit eã dormire ſiue ante preſcriptionẽ inchoatã cõtigerit. vt. ſ. c. j. ⁊ c. de quarta ſiue pendente pſcriptione vt hic et
6 facit ad ea q̃ dixi. ſ. eo. ex tranſmiſſa. ⁊ c. cũ nobis. ¶ † Not. ibi: cauſarum matrimonialiũ. iuncta glo. iij. in fi. ⁊ tene ſemper menti. habes eñ hic tex. expreſſum ꝙ cognitio cauſarũ
b matrimonialiũ põt preſcribi per inferiorẽ prelatũ[b] epiſcopo etiam regularem. Abbas eñ hic pſcripſiſſet niſi interruptio obſtitiſſet: cuius cõtrariũ ⁊ minus bene tenuit Hoſti. in. c. ad literas. de reſti. ſpo. ⁊ ſatis videtur concordare huic tex. c. accedentibus. iuncta glo. fi. de exceſ. prela. ⁊ c. j. iuncta glo. iij. de cõſangui. ⁊ affi. tenet Jo. an. in. d. c. literas. ⁊ c. accedentibus. Ex quo not. ꝙ nedum ea q̃ ſunt ſimplicis iuriſditionis poſſunt ꝑ inferiorẽ preſcribi: ſed etiã ſi ſint dignitatis epiſcopalis: nã cognitio cauſarũ matrimonialium eſt dignitatis epalis. vt in. d. c. accedentibus. Ex quo infero ꝙ inſtitutio etiã autoriʒabilis poteſt ꝑ inferiorẽ prelatũ pſcribi cũ hoc non ſit ordinis epiſcopalis ⁊ ſic ceſſat contrariũ. c. q̃to. de cõſue. ⁊ c. q̃uis corepi. lxviij. diſt. cuius contrarium voluit hic Hoſti. ⁊ in. c. cũ ſatis. de offi. archi. ſed minus bene iudicio meo ⁊ cõtra hunc tex. l. locutus eſt: q: ſub cura eccleſiarũ iſtarũ erat tota illa vallis de eueſcham. hinc eſt qđ etiã preſcripſerat abbas iuriſditionẽ epiſcopalem reſpectu populi: vt patet in cognitione cauſarꝫ matrimonialiũ circa quam facta fuit interruptio et ſic abbas acquiſiuit plenum ius epale in iſtis eccleſijs ⁊ in tota illa valle preterq̃ in exceptuatis hic in qbus facta fuit interruptio per epm: alſ proceſſiſſet in totũ pſcriptio ergo competebat huic abbati inſtitutio etiã autoriʒabilis reſpectu cure populi. ⁊ no. ſingulariter q: nemo ad hoc ponderauit iſtũ tex. Et ꝙ hec inſtitutio queſibilis ſit per inferiorem epiſcopo: ſentit hic Inn.
c ⁊ clarius. j. c. cum olim[c]. vbi videtur tex. iudicio meo nõ cauillando literã. ⁊ tenet glo. in. d. c. cum ſatis. ⁊ Jo. an. aperte ſenſit in. c. cum venerabilis. de cenſi. ⁊ Pau. in cle. j. de exceſ. prela. in cle. ne in agro. §. ceterum. de ſtatu regu. facit qđ no. Jo. an. poſt Archi. in. c. cũ eps. de offi. or. lib. vi. ⁊ Archi. xvi.
7 q. ij. in ſumma. ⁊ do. de Rot. deci. cccxxi. ¶ † Ex predictis ⁊
d tex. no. aliud ſingulare dictũ[d] quod alibi ita bene non probatur quod inferior prelatus non poteſt preſcribere certam partem dioceſis cum territorio excludendo prorſus epiſcopum in illo loco ab exercitio iuris epiſcopalis: cuius contrarium non bene ſenſit Hoſtiẽ. in. c. cum contingat. de foro compe. ſed primum dictum tenet Archi. ⁊ Joã. and. in. c. cũ epiſcopus. ⁊ vide in hoc quod plene dixi in. d. c. cum contingat. Aliud etiam ſingulare colligo ex hoc tex. quod exercẽs iuriſditionem in aliquo loco vniuerſaliter vel in certis articulis videtur illam preſcribere excludendo illum ad quem pertinebat iuriſditio: nõ autem vt in exercitio cum illo con-

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Libellantis. Vide qđ decidit d. abb. l. c. ex parte. ſ. de reſcri. ⁊ in c. ſedes. in. j. no. ſ. de teſtib. ⁊ multa accumulat Feli. hic ⁊ mod. in. l. ſꝫ et ſi poſſeſſori. §. itẽ ſi iurauero. ff. de iureiu. qđ aũt ſi in libello eſſet clauſula omni meliori modo. an libell⁹ ↄtinens repugnãtiã ſaluari poſſit vide alex. in cõſi. cx. in. v. volu. vbi vide Zuari de his que dicit Fel. hic col. iij.
b ¶ Inferiorẽ prelatũ. adde Cal. late ↄſi. ij. hoc eo. ti. Bal. ↄſi. ccij. v. lib.
c ¶ Olim. Et ibidẽ de hoc vide ꝑ d. Ant. in. ij. colũ.
Sebaſti. Sapia.
d ¶ Singulare dictũ. vide Feli. l. c. irrefragabili. circa princi. ſ. de of. ſi. ord. Abb. in. c. auditis. l. iiij. no. ſ. de in inte. reſti. ⁊ in. c. cũ venerabilis. ſ. de cenſib.

a ℂ Interruptio.
Utrū p interru-
ptionē pſcriptio
nis vł acqſitionē
poſſeſſionis quo
ad vnū articulū
intelligat̃ iterru
pta pſcriptio vel
acqſita poſſeſſio
quo ad alios.vi
de 'oino Pet.de
ancha.in repe.c.
bñficium.in vlti.
ebar.vſ.x.q̃ro.de
reg.iur.in.vi.
ℂ Adde ro.ↄſil.
ccclxxxi.Abbas
ↄſi.lviij.ij.lib.
Sebaſti. Sapia.
b ℂ Qḋ eps.Uide
Jo.Fran.balbū
in trac.pſcriptio
nū.l.iij.pte ſexte
ptis principalis
in.i.qō.vbi refert
vba abba.hic.
c ℂ Veriſimiliora.
Utrū indiſtincte
pferant̃ teſtes de
ponentes veriſi-
miliora.⁊ de hoc
p.d.Aн.in.d.c.lʒ
cām.in.xvij.colū.
⁊ qō ibi notani.
ℂ Adde dictis
panoꝛ. Old.cōſi.
cclxxiiij.
Sebaſti. Sapia.
d ℂ Tñ aliud.idē
tʒ Alex.inↄſi.cx.
incipi. viſis acu-
tiſſimis.in.iij.co.
in.i.vol.⁊ Deci.l
c.cū oēs.in.ij.lec.
in.i.co.ſ.de ↄſtit.
cū multis allega
tis p Felī.hic co.
xiiij.Alex.in ↄſi.
lxviij.l.ij.vol.⁊ in
ↄſi.clxxxix.in eo.
volu.
e ℂ In teſtibus.
Not. limitationē
a regula q̃ hʒ q i
definita eqpollet
vniuerſali.nā iſta
regula fallit i di
cto teſtis: q: cum
dbeat neceſſario
ↄcludere idefini
ta pꝛolata a teſte
nō eqpollet vni-
uerſali.puta po-
ne q teſtes depo
nunt qualiter ca
nonici talis eccle
ſie ↄſenſerunt in
electiōe talis ſyn
dici.pars aduer-
ſa dicit eſt hñ ve-
rū q duo vel tres
ↄſenſerūt: ſed in
illa eccleſia ſūt.x.
canonici pſecto
illa indefinita p-
lata a teſte nō eq
pollet vniuerſali
nec probat q oēs
canonici conſen-

currat.licet glo.⁊ quidam alij ſentiāt cōtrarium in.c.paſto-
ralis.in pꝛin.de offi.oꝛdi.ſed hic eſt tex.pꝛſus in cōtrarium:
hic enim non dicitur quod eps fuit aliquando pꝛohibitus
exercere iura epiſcopalia:ſed abbas exercēdo pꝛeſcripſit cō
tra epiſcopum negligentem:⁊ imponitur ſilentium epiſco-
po ⁊ abbati adiudicat̃ ius epiſcopale.⁊ ad idē.j.c.cum olim.
8 ⁊ facit qḋ no.Inn.in.c.dilectus.de capel.mo. ℂ † No.q pri
uilegium incertum ⁊ dubiū vt erat hic puilegiuʒ celeſtini
quod referebat ſe ad puilegium illoꝛum regum dat legiti
mam cauſam pꝛeſcribendi certa iura.ad idem vide bonum
9 tex.in.c.cum dilectus.de conſue. ℂ † No.ex fine tex.q inter
ruptio^a facta in certis capitulis alio poſſidente iuriſditio-
nem vniuerſaliter:non operatur effectum ſuum reſpectu iu
riſditionis vniuerſalis ſed ſolum reſpectu alioꝛum articu-
loꝛum in qbus facta fuit.ſimile in poſſidente ſeu exercēte iu
riſditionē reſpectu certoꝝ articuloꝝ poſſidente vniuerſali-
ter.non enim extenditur poſſeſſio ad alios articulos etiam
conſimiles ſed tm̃ pꝛeſcribitur q̃tū poſſidet̃:vt eſt tex.ho.in
d.c.cum olim.⁊.c.cū contingat.ſ.de decimis. not.ponit In-
10 no.in.d.c.cum dilectus.de capel.mona. ℂ † Ultimo not. in
ver.ſi tñ quod interruptio poſt completam pꝛeſcriptionem
non habet ledere ius ex pꝛeſcriptione iam queſitū. opoꝛtet
ergo vt valeat qḋ fiat infra tēpus pꝛeſcriptionis. ℂ Ex quo
11 infero † q pꝛeſcriptio ſeu conſuetudo iam completa nō tol-
litur licet bis vel ſemel fiat contrarium qḋ tenet Spe.co.ti.
§.i.v.quid ſi poſt completā.allegat̃.l.ſi vnus.§.ſed ſi pactum.
ff.de pac.ſed iudicio meo hoc magis clare pꝛobat̃.⁊ ad hoc
clarius.l.tempoꝛalis.iuncta glo.ff.de reg.iur.alſ eſt.§.l.pꝛe
cedentis que incipit nemo alieno.no.Joā.an.in.c.ſi.de con-
ſue.requiritur ergo ad tollendā pꝛeſcriptionem vel conſue-
tudinem contraria pꝛeſcriptio vel conſuetudo:vt no.in iu-
12 ribus pꝛoxime allegatis.facit.c.i.ſ.de reg.iur. ℂ † Et nota
q ex ſola pꝛeſcriptione poſſunt ſe tueri etiā religioſi lʒ exp̃l
ſe ⁊ ex facto conſtat titulum q dedit cauſam pſcribendi non
ſufficere ad ius transferendū.ſimil̃ in.c.cū dilect⁹.de ↄſue.
ℂ Sed anteq̃ deſcendā ad glo.q: tex.facit mentionē de in-
13 terruptiōe:⁊ nō dicit qual̃r fiat iſta iterruptio. ℂ † Quero
qualiter fiat interruptio pꝛeſcriptionis in incoꝛpoꝛalibus
ſol.hanc materiā ſatis examinaui.ſ.c.illud. Sed pp̃ter ali-
qua dicta Innoc.hic que mihi non placēt:nec illa in totum
ibi recitaui dicam hic.dicit enī q interruptio fit in iuribus
⁊ in alijs incoꝛpoꝛalibus codeʒ modo ſicut in coꝛpoꝛalibus
ſcʒ per litis conteſt.⁊ alijs modis.no.in.d.c.illud.fit etiaʒ in
his ſpecialis interruptio ſi epiſcopus ſaltē vna vice fuiſſet
vſus his iuribus ante completam pꝛeſcriptionem abbatis
arg.C.de pꝛeſcri.xxx.an.cū notiſſimi. Idē dicit ſi pꝛohibuiſſet
eps per violentiam abbatem volentem exercere iuriſditio-
nem quam pꝛeſcribebat ita q timoꝛe epi dimiſerit illam ex
ercere:q: cum poſſeſſio perdat̃ ſolo animo multofoꝛtius in-
terrumpit̃.ff.de acquir.poſ.l.poſſideri.§.in amittenda. et.l.
quēadmodum.⁊ q: deiectus videt̃ qui non vtit̃:q: ſuſpicat̃
ſe poſſe repelli.ff.de acqui.poſ.ſi id quod.ij.ſi. hoc dictum ſa
14 tis placet ⁊ tenet Bar.in.l.naturaliter.ff.de vſuca. ℂ † Sed
b contra pꝛecedens dictum in eo q voluit q eps^b exercendo
⁊ vtendo illis iuribus ſaltem vna vice ante completā pſcri-
ptionē videat̃ interrumpere pꝛeſcriptionē op.q lʒ eps exer
cuerit epalia non minus poterit abbas illa exercere:cū viſi-
tatio:excōicatio ⁊ ſimilia:poſſunt eſſe inſolidum apud plu-
res ſicut ſunt apud archipꝛeſbyterū:archidiaconum: epm ⁊
archiepm q in pꝛopꝛios ſubditos exercent pꝛedicta.j.c.pꝛo
ximo.de off. archi.c.i.⁊.c.cum ſatis.de offi.archipꝛeſby. et.c.
ij.⁊.iij.ſic ⁊ abbas poterit cū pꝛedictis hec iura exercere nec
pꝛeſcribet ſibi ius alterius ſed pꝛeſcribit ſibi ius conſimile.
ſol.hic cōtrarium foꝛmauit ipſemet Inno.ſed iudicio meo
minus bene ſoluit.dicit enim quod abbas pꝛeſcribit hñ ſin
gulos et contra omnes.nam quicunq; fuerit ille qui habet
ius excōmunicandi vel viſitandi vel quodcūq; ſiue archie-
piſcopus ſiue eps ſiue quis alius:etiā ſi ex pꝛeſcriptione ha
beat contra eū vel omnes pꝛeſcriberet abbas ⁊ ſi aliqs ipſo
rum interrumpat aliquo modoꝝ ſupꝛadictoꝝ contra eum
non perficietur pꝛeſcriptio.⁊ hoc dicit bene pꝛobari ex hoc
c.⁊.j.c.cum olim. Certe hic.et in.c.cum olim. non pꝛobatur
q epiſcopus exercendo per ſe interrumpit pꝛeſcriptionem
abbatis.ſolum enim hic fit mētio de interruptione:ſed non
dicit qualiter fuit facta interruptio.nec puto id dictum In
nocē.verum ⁊ contrarium ipſemet ſenſit in.d.c.cum olim.in
pꝛin.vbi dicit quod ſi eps vidit alium iura epiſcopalia exer
cere ⁊ populum obedire vel illius ſniam obſeruare ⁊ paſſus
eſt in tm̃ quod parochianos alteri obedientes non puniunt
nec exercuit animo puſillanimi deſeruiſſe videtur ſuam poſ

ſeſſionem ⁊ ſic eſt in alium trāſlata.ar.ff.ſi ſer.ven.l.⁊ ſi foꝛte.
§.i.ſed ſi epiſcopus non eſt paſſus ſuum populum alterius
epiſcopi vel pꝛelati ſententias ſeruare:puta quia vel tēpoꝛa
liter puniuit parochianos qui ſeruabāt ſentētias alterius
intantū quod eos vilipenderet vel ſaltē excōicauit eos licet
non poſſit facere quod alterius ſententias non ſeruauerunt
vel alio modo proceſſiſſet contra eos:ita quod bene appa-
reat q poſſeſſionē non dimittit:dicit Innoc.q non amittit
poſſeſſionem que nō amittitur niſi animo:⁊ iſte nullo mo-
do videt̃ habere animū poſſeſſionem amittēdi. Et idē dicit
Inno.ſi aliter contra parochianos hmōi proceſſiſſet:puta
mulctando:vel coꝝ bona occupādo. Ex his eñ ſatis arguo
q eps non impedit nec interrūpit poſſeſſionē alterius illa
iura exercēdo:ſed opoꝛtet q ipſe pꝛohibeat illum exercere
vel ſubiectos ſibi obedire vel litē ↄteſtet̃ vel aliū actū exer
ceat per quē interrumpatur pꝛeſcriptio:de quo in.d.c.illud.
facit op.l.vt perfectius.C.de anna.except.et etiā.xvi.q.iij.§.
poteſt.vbi ponitur modus interrūpendi pꝛeſcriptionē nec
numerat̃ pꝛedictus modus. Bar.etiā in.d.l.naturaliter.po-
nit dicta Inn.hic:ſed omiſit hūc modū:q: foꝛte ſibi nō pla-
cuit. Preterea ſi hoc dictū Inn.eſſet veꝝ ſequeret̃ q nunq̃
q̃s pꝛeſcriberet iuriſditionē accumulatiue ad epm ſi ambo
exercerent:⁊ ſit locus pꝛeuentioni:cuius contrarium ſentit
glo.⁊ clarius Jo.and.in.c.paſtoꝛalis.de offic.oꝛ. Dico ergo
concludendo q aut ſolus pꝛeſcribens vſus fuit illis iurib⁹
et videt̃ pſcripſiſſe excluſo epiſcopo:⁊ hoc tenet Inno.in.d.
c.cum olim.aut etiā eps fuit vſus ⁊ tunc pꝛeſcripſit accumu
latiue ad epm ⁊ epiſcopus non vtendo et patiendo aliū vi-
detur conſenſiſſe vt ambo vtant̃.⁊ ſic intelligo no.in.d.c.pa-
ſtoꝛalis.et pꝛo hoc facit totus fere titulus.de offic. archi.nā
pꝛo maioꝛi parte illa ſpectant ad archidiaconū de conſue.⁊
nihilominus eps illa exercet ⁊ hec notabis: quia non bene
per alios declarata. Ex pꝛedictis infero ad aliam queſtionē
quam ponit Inno.q ſi teſtes per epm pꝛoducti dicunt q ex
ercuit iura epiſcopalia:⁊ teſtes abbatis deponūt pꝛo abba-
te:quoꝝum dicto ſtabitur.ſolu.dicit Innocen.quod ſi teſtes
epi et teſtes abbatis oīno ſunt pares:vt q: teſtes epi dicunt
eum exercuiſſe iura epalia et teſtes abbatis illud idē dicunt
15 de abbate. ℂ † Data in alijs teſtiū paritate pꝛeferuntur te
c ſtes q concoꝛdant iuri cōi:⁊ ſic dicūt veriſimilioꝛa.^c argu.ſ.
de pꝛoba.licet.v.ex pmiſſis. Si vero teſtes abbatis dicāt ge
neraliter abbatē exercuiſſe iura epalia:⁊ teſtes epi pꝛobant
ſolū eccleſiā ſitā in dioceſi:⁊ q eps exercuit ibi epalia:tñ di-
cunt q omnia adiudicabunt̃ abbati illis exceptis de qbus
pꝛobauit eps:⁊ exceptis his de quibus pꝛobauerit interru
ptionem interueniſſe quod foꝛte ſufficit pꝛobare per duos
teſtes ſm eum:lʒ abbas generaliter pꝛobauit per plures. ar.
ſ.c.illud.dicit tñ Innoc.q pꝛudēter faciet examinatoꝛ ſi de
ſingulis capitulis iuris epiſcopalis ſigillatim iterroget te
ſtes abbatis. Hoſtiē.dicit q hec debet eſſe cautela aduocati
epi contra quē teſtes pducunt̃.ad hoc de teſti.c.ij.li.vi.⁊ tūc
ſm Innoc.non pꝛoderit pꝛeſcriptio abbatis niſi in capitu-
16 lis pꝛobatis.vt.j.cum olim. ℂ † Mihi nō placet hoc ſecun
dum mēbrū Inno.q: lʒ indefinita in multis eqpolleat vni-
uerſali:iuxta no.in.c.vt circa.de ele.li.vi.⁊ bene facit tex.in.l.
d ſi.ff.de vi.tri.⁊ oleo le.tñ aliud^d dicendū in teſtibus^e cū coꝝ
e dictum debeat ↄcludere neceſſario ⁊ nō pꝛeſumptiue:vt in
c.in pꝛeſentia.de pꝛoba.nā indefinita poſſet verificari in duo-
bus capitulis ſeu iuribus epiſcopalib⁹.⁊ in hoc no.dictum
17 Inno. ℂ † Sed pꝛimū mēbrū Inn.nō mihi placet in eo q
dicit q teſtes vtriuſq; ſunt equales pꝛeferendi ſunt teſtes
epi q: ↄcoꝛdant iuri cōi.nā poſſibile eſt q vtriuſq; teſtes ve
rū dicāt.ſ.q eps ⁊ abbas exercuerūt.iuxta ea q̃ dixi in pꝛece
denti.q. Saluando tñ certo caſu dictum Inno.diſtinguo ſic
q aut eps ⁊ abbas dicūt ſe illa iura inſolidum poſſediſſe et
tunc cū impoſſibile ſit q duo illa eadē iura poſſederūt inſo-
lidū ſentētiandū eſt pꝛo eo q habet pſumptionē iuris pꝛo ſe
et iſte eſt pꝛimus caſus dicti.c.lʒ.v.ex pmiſſis. de pꝛob. Aut
dicit abbas q exercuit ⁊ poſſedit illa iura epo tñ excluſo ſed
concurrente in exercitio ita q locus erat pꝛeuentioni:⁊ tūc
ſentētiabitur pꝛo vtroq; cū vtrunq; ſit poſſibile q: diſtinctū
18 ar.c.cū tu.de teſti.⁊ coꝝ que no.in.d.c.paſtoꝛalis. ℂ † Facit
op.q no.Bar.in.l.ſi duo.ff.vti poſſi.vbi dicit ſi duo pꝛobant
equaliter poſſediſſe eandem rem adiudicāda eſt eadem res
vtriq;.⁊ de hoc vltimo dixi plene in.d.c.licet. ℂ Nunc venio
19 ad glo.⁊ op.contra tex.in eo † q eps egerit ſuper eccleſijs ſi
tis in valle de eueſchā contra abbatem.videtur enim quod
debuiſſet agere cōtra capellanos ſeu rectoꝛes illarum eccle
ſiarum.vt in.c.querelam.de electio. Sol.gloſ.ij.hic contra-
rium ſenſit:⁊ in effectu voluit ſic ſoluere quod aut agitur de
ſubiectione

ſerint.imo nihil releuat.et idē qō Panor.bictenēt Pet.de ancha.ꝛ Jnn.in.c.ꝓto.de his q̄ fi.a pla.ſine ꝯſen.c.ꝛ iſtā deciſionem ſequit.d. Alexā.in multis ꝯſilijs in cōſi.cx. inci.viſis acutiſſimis dubitationibus in.ij.colū. et ꝯſil.cx.inci. viſo ꝛ bene diſcuſſo ꝓceſſu.in.ij.colū.ꝛ in ꝯſ.ccl.incip.in cā ꝛ lite vtēte inter dños.l pe.co.ꝛ in ꝯſ.cccclxxvj.ꝙ incipit viſo ſuperiore themate.in.iiij.col.ꝛ i ꝯſil.cccclxv.incip. viſo ꝓceſſu cauſe vtentis inter dñm Frā.ad ſi.alibi tñ neſcio q̄ ſpū do. Ale. tenuit ꝯ̄ Jnū et male in conſil. cxviij.in.ij.col. Anto. Franciſ. a

¶ An ꝛ qñ indefinita equipollet vniuerſali. Uide Bar.ꝛ doc.in.l.j.ff.de reg.iur.ꝛ eūdē Bar. i.l. ſi plures.ff.de le.iij. et in.l.ſi qs ita.d te.ſta.tu.ꝛ in.l.ſi ſeruit⁹.ff. de ſer.vr.pre.ꝛ old.in cōſi. elxxij.ꝛ p pau.de ca.cōſil.cxlviij.et vide bar.in.l.qui edificiū.ff. de ſer. vr.ꝓdi.ꝛ ad illud ꝙ iſte dicit quod ſi ſunt plures canonici in eccleſia ꝛ fiat mētio de canonicis ſimplr ſi intelligit vniuerſaliter vt eſt tex.ꝛ ibi p do. Abb.c. moder.in.c. cū ac ceſſiſſent.de ꝯſti. vbi ſit mentio de canonicis ſimpliciter ꝛ quando ſit mentio de canonicis vniuerſaliter ſit ibi mentio de capitulo.et hī in.c.cū. in. eo.tit. de ꝯſti. p An.ſic. Sebaſti. Sapia.

a ¶ Snia lata. Uide Jo.de imo.in l.a ſnia.col.xij.ff. de appel.cū multis all.p Alex.in rep.l.ſepe.co.lxx vj.ff.de re iudi. Sebaſti. Sapia.

b ¶ Nec ecōtra.vide Fel.in.c.dilecti.ꝯ̄.de maior.ꝛ obe.l.c.ad audiē

ſubiectione et tunc non illi qui poſſederunt iure ſubiectiōis ſed ille q dicit illos ſibi ſubiectos cōueniri debet quaſi iſtius principaliter interſit: et ita loquitur hic. Aut agitur de facto ſubiecti vel rectoris: vt qꝛ dr ipm etiā eccleſiā occupaſſe: petitur ut inde remoueri: ꝛ conuenit ipſe ſubiectus: ꝛ ita loquit.d.c.querelā. Aut agit de alijs iuribus puta ꝙ quis petit cenſum vel ꝓcurationem a capellanis: ꝛ tūc illos ꝯuenit quaſi principaliter intereſt capellanoꝝ: ꝛ nō illius q poſſidet ſubiectionē: ꝛ hec eſt mens huius glo. Extra glo.multa dicunt. Ān.ſentit ꝙ contra vtrūqꝫ pōt agi lꝫ agatur de ſubiectione ꝛ obtinendo cōtra vnum alteri non ſit preiudicium.j.de re iud.cū ſup.ꝛ.c. ſuborta.no.bene hoc dictū Uincē.ꝛ idē tenet Lā.ſed Phi.hoc limitauit niſi is q dicit eos ſibi ſubditos ſciuerit cām ſuā agi ꝛ tacuerit p.c.ꝗuis.j. eo. Jnnoc.in hoc multa ſcribit hic: ꝛ in.c. inter quatuor.de ma.ꝛ obe.ꝛ in.c.cū deputati.de iudi.et.c. cū ſup.ꝛ.c.penul.j.de re iud. Ego aliqua tetigi in d.c.cū deputati.ꝛ infra remittā. Sed hic annectā q̄ dicit Jnno.hic qui primo dixi ꝙ tunc nocet taciturnitas hoc caſu qñ lata eſt ſnia ꝯtra illum ad quē primo loco ꝑtinet defenſio ſciente illo ad quē pertinet ſecūdo loco p ꝑalle.decre.ꝗuis.ꝛ.l.ſepe.ff.de re iud.ſec⁹ dicit ecōtra.allegat.d.c.cū ſup.et dicit quoſdā dicere ꝙ primo loco ſpectat ad prelatum defenſio eccleſie de cuius ſubiectione agit qui ſubiectionem poſſidet.ſecūdo ad miniſtrum illius eccleſie ſiue ad rectorē.ſec⁹ ſi ageret de poſſeſſionibus eccleſie quaſi pro hoc ſentiat Jnn. ꝙ ſnia lata a ſuper ſubiectione ꝯtra ſuperiorē ipſam poſſidentem nocet ſubiectis ſcientibus illā cām agi quibus cōpetit ſecūdo loco defenſio.ſecus ſi eſt lata contra ſubiectos qꝛ tunc non nocet ſuperiori lꝫ ſciuerit cauſam agi. Sed Hoſti.agit ꝙ p illa iura.c.ꝗuis.ꝛ.l.ſepe.potius eſſet dicendū oppoſitum.q.d. Hoſtiē.ꝙ magis eſſet imputandū ei cui primo loco competebat defenſio ꝛ permiſit ſequētem agere: qꝛ poterat illum repellere ꝛ cauſam in ſe aſſumere ꝙ ecōtra. Et forte melius diceꝛ ſi illa iura recte ponderent: ſed uic vt.j.poſtea no. dicit Jnn.alios dicere ꝛ forte melius ſm eū ꝙ hoc caſu non dicitur pertinere primo ad vnū: ſecūdo ad aliū.ſed plene ꝛ equaliter defenſio ꝑtinet ad vtrūqꝫ.C.de lib.cau.l.principaliter. Et nota bene hoc

20 dictum ꝙ ſatis mihi placet. ¶ † Nā vt dicit Jnno.ꝛ bene ſicut intereſt dñi nō perdere ſubiectos ita intereſt ſubiectorū nō mutare dñm.ad hoc al leg.quod leg.ꝛ no.in.c.humilis.de ma.ꝛ obe.ꝛ in l.imperialem.§.preterea ducatus.de ꝓhi.feu.alī.col.x.ꝛ.l.i.§.ex eadē.de capi.cōr.ea.colla.vbi dicit non poſſe dñm alienare feudū ſine conſenſu vaſalli ne cōpellat habere dñm quē nolit vel ſibi nō expediat habere in.d.c.humilis.citant prelati inferiores cum agitur de iure primatie quaſi corū intereſt non habere nouum dñm ꝛ ſuperiorem.dicit etiam Jnno.ꝙ ſententia contra vnum ex predictis lata non preiudicat alteri ignoranti ſed ſciēti p iura prealleg.ſed certe iudicio meo hoc dictū ſe non compatitur cū precedēti. nam ſi ad vtrūqꝫ ꝑtinet defenſio eque principaliter ergo ſentētia lata contra vnū nō debet preiudicare alteri etiā ſciēti: per iura que ad ſuā opi.adducit Jnnocen. nā.c.ꝗuis.ꝛ.l.ſepe.loquunt quando ſentētia fuit lata ꝯtra eū cui ſecundo loco competebat defenſio qꝛ tunc eſt quid imputandū tacēti ꝛ ſciēti cui competebat primo loco defenſio: quare ꝑmiſit ſequentem agere.nam videt litigaſſe de ſuo ꝯſenſu ex quo potuit illum remouere ꝛ nō remouit: ꝛ ſuper hac ratione ſunt fundata illa iura: ſed qñ defenſio ꝑtinet ſimul ad vtrūqꝫ ceſſat hec ratio cum non ſit qd imputet tacenti in iudiciū non vocato cum non poſſit remouere illum cui principaliter ſicut ſibi cōpetebat defenſio: cū exequeret ſeu defendere ius ſuum.vnde propter per intereſſe negotium agitatū cū vno dicit reſpectu alteri⁹ res inter alios acta ad hoc qō alteri nō ꝑiudicat. ad hoc allego tex.apertū in.d.c.cū ſup.qui eſt ſingularis iudicio meo in hac materia: ꝛ ibi latius hūc

articulum examinabo.ꝛ ſic intelligendo pōt ſal

21 uari dictū Ān.ꝛ Lā.qō ꝯ̄.recitaui. ¶ † Jn compoſitione ſeu tranſactione fatet Jnn. ꝙ facta ab vno alteri etiam ſciēti non preiudicat.arg. in eo c quod leg.ꝛ no.in.c.contingit.de trāſa.ꝙ eſt bene notandū: ſi ergo ſuperior componit ꝛ trāſigit ſuper ſubiectione non preiudicat ſubiectis etiā ſciē

b tibus ꝛ tacentibus nec econtra. b ꝛ hoc puto procedere reſpectu ſuperioritatis eccleſiaſtice. Jn ſecularib⁹ vero dicerē vt in comitatib⁹: ducatib⁹ ꝛ ſimilibus de iure vendicare non poſſe cū ſint publici iuris: niſi cōſuetudo aliud habeat quo caſu poterant vendi ad libitum nō obſtante contradictione ſubiectoꝝ ſentit Bal.in.c.i.§.ex eadē.de lege cōr.col.x.ꝛ hoc caſu puto ꝙ dñs poterit ſolus in iudiciū ſubiectionē deducere cōponere et

c trāſigere ꝛ preiudicabit ſubiectis c etiā ignorātibus: qꝛ qui pōt ſolus vendere pōt fortius in iudicio experiri ꝛ cōponere.ar.in.l.ait pretor.ff. de in re delib.idē dico in feudo vt poſſit dñs cū vniuerſitate illud in alium trāſferre ꝛ experiri in ꝑiudiciū vaſalloꝝ ſeu ſine conſenſu eoꝝ: vt in.d.§.ex eadē.poterit etiā ſine vniuerſitate ſi ꝯſuetudo habet vt ſolus poſſit alienare.de quo in.d.c.§.ex eadē. et in.c. imperialem.§. preterea ducatus. de ꝓhi. feu.aliena. Finaliter Jnno.hic circa ordinē agēdi diſtinguit ꝙ aliqñ poſſidet qs iura aliqua: aliquando non poſſidet ſed tñ in eo poſſident inter que duo.ſ.eſt differentia notāda. ponit exēplum. quandoqꝫ eſt aliquis in poſſeſſione ꝙ non teneat ire ad cōcilium vel qō poſſit ordinari et beneficia conſequi a quo maluerit epō ꝛ conſimilia.j.c.veniens.qñqꝫ vero non poſſidet hec iura. ſꝫ ab alio poſſidentur in eo: ſicut monaſterium de quo hic agit dicebat ſe habere ꝛ poſſidere quedā iura in quibuſdam eccleſijs que tñ eccleſie nō poſſidebāt neqꝫ poſſidere poterant in ſeipſis: qꝛ nullus pōt in ſeipſo ius vel ſeruitutem habere: nec mirū: qꝛ nec in re ꝓpria qs pōt habere ſeruitutē.l.in re cōmuni.ff.de ſer.vr.pre.hoc vltimo caſu pōt agi cōtra vtrūqꝫ.ſ.contra detinētē ſubditos ꝛ ꝯtra ſubditos q non obediunt ꝯ̄ detinentē vero agi pōt: qꝛ ſua intereſt cū ſit in poſſeſſione ſubiectiōis: vt hic.ꝛ.c.inter quatuor.de maio.ꝛ obe.cōtra ſubditos vero agi pōt qꝛ actorē ſi patiūtur vt iure ſuo ſibi nō obediendo. Jtē ſicut intereſt prelatoꝝ nō perdere iura ſua q̄ habēt in ſubditis: ita qñqꝫ intereſt ſubditoꝝ nō mutare dños: vt.ꝯ̄.dixi. Et ex hac rōne dicit Jnno.ꝙ ſubditi poſſeſſi admittūtur ad defendendū litē ꝛ ad aſſiſtendū defendēti ꝛ ad appellandū: vt no.j.ti.ꝓxi.cū ſup.ꝛ hoc membrum ſatis placet Jo.an.ꝛ credo veriſſimum per ea q̄ ſuperius dixi: ꝛ qō poſſit agi ꝯtra poſſeſſum alle.c.cum inter.ꝛ.d.c.cū ſup.j.ti.proxi. facit.c.cū dilecta.de confir.vti.in precedenti vero membro cum quis poſſidet aliqua iura nō ſꝫ poſſidētur in eo: dicit Jnn.ꝙ prelatus talis poſſeſſonis ſiue ſit reus ſiue actor non poteſt ſuper huiuſmodi iuribus vel libertate cōuenire nec cōueniri vel aſſiſtere conuenienti vel cōuento nec appellare cum eius non interſit.ij.q.vi.nō ſolent.quid eñ ſm cō intereſt epiſcopi dioceſani ſi clericus ſuus vadat ad concilium vel ſynodum alterius epi dummodo epiſcopo nihil detrahatur.hec dicta non placent Hoſti.dicenti ſe non poſſe capere iſta verba non enim concipiebat quomodo poſſit eſſe quod meus ſubditus teneatur ire ad alterius ſynodū: vel quod poſſit ab alio benedici vel ordinari qō alius poſſit habere in eo aliquam ſeruitutē quin ꝛ mihi aliquod preiudiciū generaretur. D. Anto.concordando dicit quod dictum Hoſti. poſſet procedere quādo eſſet alis reſpectu horum iuriū ſubiectus.ſed quando in illis pretendit ſe liberū procedit dictum Jnno.niſi dicatur ſm eum qō ꝛ tūc intereſt epiſcopi vt liber ſit potius q̄ habeat alium dominum propter faciliorē venditionem ad hoc quod no.in.c.veniens.ij.de teſti.putat tñ quod licet hoc caſu poſſit ſuperior aſſiſtere defenſioni libellus tamen eſſet dictandus contra ꝑtendentem ſe liberum. Ego puto dictū Jnn.verius

tiā.colū.ij.ꝯ̄.co.ꝛ Jaſ.in preludijs feu.char.8.co.iij.

¶ Subiectis.ad de eundē cōſ.iij.

¶ Adde ꝙ iſtā deciſionē ſequit hic.d. An.in.iiij. col.ꝛ do.Alex.cōſil.cxviij.incip.in cā.ꝛ lite vtēte inter pegrinū.ſ vl. col.ꝛ in ꝯſi.ſeq.ꝙ incipit viſo ꝓceſſu.in.iiij.colū. Et ex ꝑdictis infero ꝙ in reb⁹ ꝑſumit pluralitas. et ſic habes colligere limitationem ad regulam q̄ habet ꝙ pluralitas in dubio nō ꝑſumit niſi probet.l.oia. iuncta gl.in v.cō probat.C.de teſt. l.ſi.vbi no. Bart. C.ſi cer.peta. no tex. in.c.in ꝑſtia. §.verū.ij.ꝛ ibi expreſſe no.d. Ant. de bu.ꝛ alij de ꝓba.idē tenet bal. in.l.ij.C. de erro. aduo.vbi dicit ꝙ in dubio nō ꝑſumitur pluralitas ſniarū.ꝛ ibidem Sali.no.ꝙ in dubio nō ꝑſumitur pluralitas teſtamentoꝝ.ꝛ ꝙ non ꝑſumat pluralitas in actib⁹ hominū nec in perſonis niſi ꝓbet ꝙ dicit Bal.in.l.neqꝫ natales.in.ij.col. C.de ꝓba. ſic nec preſumitur pluralitas i nomine ꝓprio ſm Bart. in.l.ſi in rem.ff.d rei ven.ꝛ Bar.in pul.q.in.l.ſi quis ſuos.§.iter duos in ſi.ff.d leg.ij.ad literā. d. Ant. de butr.in.c.ij.in.ij. co.in ſi. de li.obl. iſta regula multum ſtringit ꝯ̄ dicta hic p Jo.an. Panor.ꝛ ſequaces niſi dicamus ꝙ ꝑdicta regula fallit in reb⁹.ita loquunt hic Jo. and.ꝛ Panor.vt ſ. collegi.ꝛ iſtam limitationē expſſe ponit do.alex. nullam tñ mētionem faciēs de ꝑdictis in conſi.cc lxxv.inci.in cauſa ꝛ lite vertente inter Alberic.de mainardis in.ij. colū.vbi expreſſe

indiſtincte ꝙ ex quo conuenitur ſuper iuribus ab eo poſſeſſis vel in quibus ptendit libertatem ſuperior iſtius non eſt admittendus etiã vt aſſiſtat in lite: qꝛ ſicut põt ſubditus acceptãdo beneficiũ ab alio illi ſe obligare ſine prioris piudicio iuxta no. per Inno. in c. cum iãdudum. de preben. facit c. iij. de temp. ordi. lib. vi. ⁊ vaſallus vnius põt recipiendo feudum ab alio illi ſe obligare ſine prioris preiudicio vt in c. ij. de probi. feu. alie. per Lotha. colla. x. ita poteſt ⁊ debet iſte ſolus de illis iuribus litigare: facit quod not. Innoc. in c. cõquerente. de offi. or. ⁊ in c. dilectus. de appel. ¶ Opp.
22 ſecundo ⁊ videt † ꝙ abbas nequiuerit ↄtra epm preſcribere iura epiſcopalia. per c. cum nõ liceat. ẽ. eo. Sol. dicit gloſ. iij. quod aut queritur nunqd abbas poſſit preſcribere ſuam propriã libertatẽ. vt ſcʒ amplius non ſubſit epiſcopo. ⁊ dicendũ ꝙ non alſs tñ bene potuiſſet ſubiectionẽ in eo ↄtra epiſcopum preſcribere cõcurrente titulo: cũ hec preſcriptio ſit contra ius cõmune: vt in d. c. cum non liceat. iuncto c. ſ. prox. Aut queritur nunqd abbas poſſit preſcribere eccleſias epiſcopo ſubiectas vt ſibi pleno iure ſubſint ⁊ nõ epiſcopo. ⁊ dicendum eſt quod ſic: vt hic. Gloſ. vero reddit diuerſitatis rationẽ inter hũc ⁊ precedentem. dicit rationẽ eſſe: qꝛ abbas vel quis alius ſeipſum poſſidere non poteſt ſicut nec imperare ſibi poteſt. l. ij. ff. de arbi. merito non põt preſcribere ſeipſum contra epiſcopum cũ ſine poſſeſſione preſcriptio non procedit: vt in regula ſine poſſeſſione. lib. vi. ſed alias eccleſias bene poſſunt poſſidere merito illis preſcribunt: vt hic. ⁊ ſ. c. pxi. ⁊ põdera bene: qꝛ gl. apte ſentit ꝙ abbas etiã epiſcopo ſubiect⁹ poteſt pſcribere iura epiſcopalia in eccleſijs ſubiectis epõ licet ipſe abbas remaneat ſub epiſcopi obedientia e hoc in effectu voluit hic Inno. et clarius ſ. c. cum olim. in fin. ⁊ vide circa hoc quod
23 plene dixi in d. c. cum non liceat. ¶ † Cõtra hoc gloſ. iſta in ſecunda parte opponit de c. q̃uis cor epiſcopis. lxviij. diſt. Sol. in effectu ⁊ hũ quod ea que ſunt ordinis epiſcopalis per inferiorem preſcribi non poſſunt. ⁊ probatur clarius in c. q̃to. de conſuetu. Sed alia que ſunt iuriſditionis ſiue ſpectent ad legem dioceſanam ſiue ad legem iuriſditionis preſcribi poſſunt vt hic. ⁊ ſ. c. cũ olim. ⁊ intellige quod requiritur titulus putatiuus cũ ius cõmune reſiſtat vel tantũ tẽpus de cuius initio memoria hominũ non exiſtat: vt in c. j. eo. titu. lib. vi. hic autem ſuberat illud priuilegium. Celeſtini licet etiam incertum tamen putabat abbas quod verificaretur in illis eccleſijs: ſufficit enim in hoc error probabilis: vt l. quod vulgo. ff. pro
24 empto. ¶ † Oppo. iij. in eo quod hic abbas propoſuit contrarias defenſiones. ſ. priuilegium et preſcriptionem. nam quod meum eſt ex vna cã ⁊c. de fide inſtr. inter dilectos. tanq̃ ergo proponens contraria non erat audiendus in c. ſolicitudinẽ. ſ. de appel. ⁊ l. vbi repugnãtia. ff. de reg. iur. Glo. in ver. preſcripſiſſe. ſoluit duobus modis. primo quod has exceptiones non ꝓpoſuit abbas ſimul ſed de vna tranſiuit ad aliã. ſecũdo quod eas propoſuit diſiunctiue vt ſi vna non ſufficeret alia iuuaret. Ego remitto ad glo. in regula nullus pluribus. de reg. iur. lib. vi. ⁊ no. in c. veniens. Plene per Barto. in l. nemo. ff. de excep. et vide qđ dixit poſt Jo. an. Joan. de lig. in c. imputari. de fide inſtru. et dic vt ibi. Et dicit hic Innoc. vnum menti cõmendandũ quod proponens exceptiones contrarias intelligitur proponere ſub diſiunctione quaſi ſi vnum non poterit probare: aliud probet argu. d. l. nemo. ⁊ ff. de inoffic. teſta. l. veterani. §. ſʒ nec impuberis. ¶ Opp. primo ↄtra tex. in eo ꝙ papa mãdat ad probationem libertatis eccleſiarũ inſpici priuilegiũ regũ ſecularium. nã pncipes ſeculares ſuper huiuſcemodi nõ valẽt priuilegia concedere vt in c. dudum. de deci. ⁊ xcvi. diſt. bene quidem. Sol. dic vt no. in glo. in ver. ſi per illa nõ enim reges conceſſiſſent libertatẽ ſuper ſpiritualibus ⁊ ſuper temporalibus. papa vero Celeſtin⁹ vt in litera dicitur exemit in ſpiritualibus referendo ſe ad priuilegia illorum regum. puta dicẽdo quod illa loca que illi reges exemerũt in temporalibus ⁊ contulerant monaſterio ipſe eximebat a poteſtate epiſcoporum ⁊ aliorũ ordinariorꝫ ⁊ pleno iure illa tribuebat monaſterio. aduocat⁹ monaſterij incaute produxit ſolũ priuilegiũ Celeſtini per quod non potuit cõſtare an illa vallis de eueſchã eſſet ille locus cũ papa retuliſſet ſe ad priuilegiũ illorꝫ regum: ideo ad verificationem ⁊ liquidationem priuilegij Celeſtini: papa mãdat nunc inſpici priuilegia illorꝫ regum: debuit ergo aduocatus eſſe cautus vt probatio cõcluderet neceſſario. facit in ſimili quod no. in ſpec. de loca. §. nunc aliqua. ver. lviij. in fi. ⁊ verſi. ſeq. Et dicit hic Joan. Andr. ſe aliter practicaſſe ſimiles caſus.
25 ¶ † Quidam bidellus cõduxit equũ ad certum locum qui mortuus eſt in via naturaliter: vt dicebatur. locator petebat emendam equi. conductor probauit in genere equum mortuũ naturaliter: probauit enim p illos qui ſecum erant ꝙ equus quẽ equitauit die tali mortuus erat naturaliter: dicebat dictus locator probaſti vnũ mortuũ ſed nõ illum quẽ tibi locaui: quare probatio te non
a iuuat[a] ⁊ bene dicebat vt pʒ ſm cũ. debuerat ergo formaſſe articulos ſuper inſignijs equi et proba
26 re illum equũ mortuũ. ¶ † Similiter dicit ſe vidiſſe in quodã inſortiato ꝙ ſcholaris debitor petebat poſt annũ a creditore vniuerſitatis mercatore q dicebat ſe vendidiſſe quod licebat ex pacto ⁊ probauit ꝙ vendiderat vnũ inſortiatũ: ſed probatio non profuit: qꝛ non probauit de illo cuius interſignia debuiſſet capitulis expreſſiſſe. vt ſ. di
27 ctum eſt de equo. ¶ † Et hec ſunt vtilia ad inſtructionem nouitiorum aduocatorũ quos etiam inſtruit hec decre. in alio. ſ. ꝙ nõ arctent ſe vel clien
b tulos habentes probare preſcriptionẽ[b] ſolum ad tẽpus preſcriptioni neceſſariũ: puta xl. an. contra eccleſiã qꝛ ſi ſic ſe arctãt facile inuenietur aliquid interim occurriſſe quod fecit dormire pſcriptionem: puta vacationẽ: ſchiſma: vel hoſtilitatẽ vel his ſimile. quo probato inutilis erit hec probatio. vnde aduocati moderni ſic formant articulos intendit probare quod poſſedit rẽ talem. xl. vel l. annis vel plus tãto tempore cuius initij vel contrarij non eſt memoria: ⁊ ſic teſtes deponãt ꝙ remoto tempore nouerint ſm Joã. and. que not.
28 in practi. ¶ † Ego vero adduco ad proxime precedentia que no. Bar. poſt gloſ. in l. non ſolum. §. ſed vt probari. ff. de no. ope. nũ. vbi gl. dicit quod ad deſtructionem operis nõ ſufficit pbare opus nouum fuiſſe nuntiatum niſi pbet ꝙ poſtea fuit edificatum. qꝛ probatio actoris debet eſſe clara: ⁊ optime facit c. in preſentia. de proba. vbi non ſufficit pbare in gñe quod ille erat minor annis cũ intrauit religionẽ: qꝛ poterat eſſe minor. xxv. tñ
29 maior. xiiij. ¶ † Et per gl. prealle. dicit Barto. ſe dixiſſe in queſtione facti: ſtatuto cauebat ꝙ in talibus pratis nõ poſſunt tenere homines beſtias ad paſcendum infra terminos deſignatos. et ſic in certa parte prati poterant paſcere ſed in certa non. fuit quidam accuſatus qđ tenuerat beſtias in dictis pratis: non tamen fuit dictum infra terminos aſſignatos: ⁊ ſic ſimpliciter fuit probatũ: quod debebat ſequi abſolutio ⁊ nõ ↄdẽnatio. alleg. etiam d. l. de pupillo. §. qui nuntiat. ff. de noui oper. nun. per que dicit ꝙ quando vnum et idem factum nõ eſt punibile in qualibet parte loci debet exprimi et probari illa pars loci in qua factum eſt punibile: pro hoc videtur tex. in l. j. in fi. cum l. ſeq. ff. de incen. rui. nau. ⁊ idem dicit in diuerſitate temporis. pone licitum eſt vigore ſtatuti poſt medium menſis martij paſturare in certis pratis nõ ante accuſo titium quod paſturauerit de menſe martij ⁊ ita generaliter probo: eſt ne condemnandus. certe nõ. quia factum in parte dicti menſis eſt punibile in parte non: ad hoc ergo qđ ſequatur cõdemnatio: oportet quod exprimatur et probetur illa pars loci in quo factum eſt puni
c bile.[c] pro hoc quod not. ff. de neg. geſt. l. cum acti. in fi. vbi eſt quaſi expreſſum. facit glo. no. in cle. ſi. de reſcri.

conſuluit ꝙ in rebus pſumit pluralitas niſi identitas pbetur all. no. p Jac. but. et bal. in d. l. ij. C. de erro. aduoca. Anto. Franciſ.

¶ Circa hoc an pluralitas preſumat dicas ꝙ i pſonis ⁊ in actib⁹ hoim nõ pſumit vt p Bal. in locis hic alle. ⁊ in l. edita. in pe. col. C. de edẽ. et p Pau. de caſt. in ↄſil. xxxv. nec etiã pſumit i delictis ſm Bal. in l. ſi duo. in §. j. ff. de arbi. ⁊ habetur p gl. in l. vulgaris qđ. ff. d fur. ⁊ p alex. in l. is q reus. ff. de pu. in di. nec etiã pſumitur in teſtis. vt h ⁊ p Bal. in l. ſi. C. de re. cre. ⁊ p alex. in l. diu⁹. ff. de cu. reo. ⁊ p Bal. in l. ↄuenticulam. in v. col. C. de epi. ⁊ cle. in reb⁹ aũt pſumitur pluralitas vt p do. Ant. in c. in pñtia. de pba. ⁊ i c. cũ Joãnes. de fide inſtru. ⁊ p bal. in l. ↄuenticulam. prealleg. Sebaſti. Sapia.

a ¶ Nõ iuuat. Idẽ tenet Alex. i ↄſ. cxviij. incip. in cã vertente inter peregrinũ. in vlt. co. i j. vol. ⁊ in ↄſ. cxix. inci. viſo proceſſu ſup cã vertẽte. in ij. col. in j. vol. ſʒ de veritate dubitat d. Jaſ. in l. nõ hoc. col. iij. v. ix. ad iſtã regulã C. vnde legiti.

b ¶ Preſcriptionem. No. formaʒ articulãdi qñ qs intẽdit pbare pſcriptionẽ. ⁊ vide d. Ant. hic. i. xij. col. ⁊ in c. lʒ cãm. de pba. i. vij. col. ⁊ qđ ibi late not.

c ¶ Punibile. Facit qđ refert pau. de ca. in l. j. §. i eũ. ff. ne quis eũ q i ius voca. vbi refert Mar. ſil. ↄterminaſſe ꝙ ſtãte ſtatuto ꝙ villa teneatur p homicidio cõmiſſo i ſuo territorio reperitur hõ occiſus in illo territorio qꝛ non fuit probatum ꝙ ſuper illo territorio fuiſſʒ occiſus ↄfendi t villã a tali ↄdẽnatione: qꝛ potuiſſet eſſe occiſus ſup alio territorio ⁊ delat⁹ ſeu portatus ſup iſto territorio. vide etiã ad pdicta qđ pul. decidit Joã. and. in c. j. de homi. in vi. in nouella. vbi refert ſe euaſiſſe quendam platũ a pena impoſita de iure plato facienti aſſaſinari chriſtianũ vbi eſt tex. nã hic pbat ꝙ prelatus fecerat aſſaſinari quendam hoiem ſed qꝛ non fuerat capitulatum nec pbatũ ꝙ ille homo eſſet xpianus defendit illũ prelatũ a pena. ⁊ idẽ dicit Bald. in l. ſi qs nõ dicã rapere in iij. col. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ iſtam deciſionẽ refert ⁊ ſequit i multis locis d. Alexã. in conſil. cxxiij. inci. viſis et oportune diſcuſſis. i. ij. col. et in cõſ. ccclxv. incip. viſo proceſſu inqſitionis cõtra peregrinum. ⁊ in conſil. ſeq. qđ incip. viſo pceſſu inquiſitionis formate contra Antonium. in ix. co. ⁊ in conſi. ccccxlvij. incip. viſo pceſſu cauſe vertẽtis inter vniuerſitatem. in vj. col.

de reſcri. Predicta procedit qñ actor clare ſuã intẽtionem
non probauit pro quibus videtur caſus in.d.c.in preſentia.
30 ¶ † Sed qñ contingit ꝙ probatio reddit dubia propter ex
ceptionẽ rei ⁊ ipſa ꝓbatio exceptionis eſt etiã dubia ꝓpter
ꝓbationẽ actoris.pone exẽplũ accuſat titius ꝙ vulnerauit
ſemproniũ de menſe maij.titius vo probat ad ſui defenſio
nẽ ꝙ ille potuit offendi de iure municipali:qꝛ erat bãnitus
⁊ producit bãnimẽtũ factũ in medio mẽſis maij.⁊ ſic ꝑ exce
ptionẽ aduerſarij eſt dubiũ an talis ꝑcuſſio fuerit delictum
vel non:hoc eſt an fuerit percuſſus ante bãnimẽtũ vel poſt.
Pone aliud exemplũ.ſtatutũ eſt ꝙ nobiles non poſſunt in
trare palatium niſi tẽpore cõcilij:quidam nobilis accuſatur
ꝙ intrauit palatium de menſe maij.ipſe vero probat ad ſui
defenſionẽ ꝙ fuit factũ ꝯciliũ de illo mẽſe.an nũc intrauerat
tpe ꝯcilij ꝑmiſſo vel tpe ꝓhibito dubitaꝛ.quero an abſolu
tio an cõdẽnatio ſeq debeat.⁊ primo videtꝰ ꝙ nõ ſit abſoluẽ
dus:qꝛ ſicut actor debet intẽtionẽ ſuã clare probare vt in iu
ribus.ſ.allegatis ⁊ reus ſuã exceptionẽ:qꝛ in excipiendo fit
actor.l.i.ff.de excep.⁊ in.l.in exceptionibus.ff.de proba.vi
detur expreſſum in.l.matrem.C.de proba. Bart.notãter di
n cit ꝙ in delictis[a] in dubio debemus preſumere actũ factum
tpe quo lꝫ vt ſic delictũ viteꝛ.l. merito.ff.pro ſo.⁊.l. interpre
tatione.ff.de penis.facit quod dicimus in teſtibus:vt ꝑ pre
ſumptionẽ actꝰ multiplicati ſeu geminati reducanꝛ ad con
cordiam ne ꝑiurio noteꝛ:vt in.c.cũ in.de teſti.Ad idem eſt
optimus tex.iuncta gl.in.l.ij.C.de pet.he.ibi enĩ fundata in
tentione actoris excipiebat reus de titulo ſue emptionis:ſꝫ
dubitabaꝛ an dicta emptio preceſſerit litẽ vel fuit ſecuta: et
dicit ibi gloſ.ꝙ in dubio ꝑſumiꝛ ꝓceſſiſſe: qꝛ alia preſum
ptio faceret delictũ.ſ.cõtractum litigioſum. Si aũt ſumus
in alijs nõ delictis tũc ſi excipiẽs clare nõ probat ſuã inten
tionem dꝫ in dubio ſuccumbere:vt hic.⁊ in.d.l.matrem.no.
glo.in cle.ſi.de reſcrip.⁊ facit.l.titie textores.de leg.i. In cau
ſa tñ liberali dicit Bar.ꝙ ſtaret pro libertate niſi alius eſſet
in poſſeſſione ſeruitutis.⁊ hoc ſi conueniaꝛ.ſi aũt ageret di
cens ſe liberũ vel liberũ credit idẽ qꝺ.ſ.ſcꝫ vt habeat plene
31 probare.⁊ pro hoc.l.matrẽ. ¶ † Itẽ predicta faciunt ꝙ ille
qui petit centum occaſione mutui debet probare mutuũ fa
ctum ante libellũ datũ alꝭ ſuccũberet:vt i.c.abbate ſane.de
re iudi.li.vi.circa ſi.not.in.l.⁊ in eadem.§.actionis. ff.de ex
cep.rei iudi.⁊ hec ſingulariter notabis:qꝛ aperiunt intelle
32 ctum ad multa. ¶ † Sed cõtra predicta in eo ꝙ dictũ eſt ꝙ
in delictis exceptio dubia releuat vt nõ ꝓſumaꝛ delictũ:for
titer facit ꝙ ipſe Bar.no.in.l.aurelius.§.idẽ queſijt. ff.de li.
le.vbi dicit ꝙ ſi accuſatus de homicidio excipit ꝙ hominẽ
b illũ interfecit ad ſui defenſionẽ[b] põt ex ſua ꝯfeſſione dãnari
qꝛ licet ꝯfeſſio ſit ſub vno cõſtructu ⁊ qualificate prolata: tñ
qꝛ preſumptio orta ex homicidio eſt contra ꝯfitentẽ põt re
cipi ꝯfeſſio quatenus eſt ꝯ confitentẽ ⁊ reſpui quatenus eſt
pro eo.⁊ facit quod in ſimili no.in.c.cum neceſſiſſent.de con
ſti.ſed ſaluãdo precedens dictum poſſet dici quod procedit
qñ exceptio eſt probata ſed probatio eſt dubia.ſecus quãdo
non conſtat niſi per confeſſionem:qꝛ cõfeſſio nõ releuat con
fitentẽ vbi ꝓſumptio eſt cõtra eũ:vt not.in.c.cũ neceſſiſſent.
xiiij.q.ij.in prin.putat tamẽ ꝙ ex illa ſola ꝯfeſſione non de
beat dãnari ſaltẽ capitulariter:qꝛ in tali pena inferẽda pro
bationes debent eſſe luce clariores.l.ſciãt cũcti.C.de prob.
canonizata.ij.q.vij.ſciant.⁊.l.qui ſniam.C. de penis.⁊ opti
me facit qꝺ no.eſt hic.cum illa cõfeſſio non emanauerit pu
re ſed qualificate:nec ex ꝓſumptione lꝫ vehementi debet qs
de tanto crimine condẽnari:vt in.c.literas.de preſum.facit
quod no. Inno.in.c.qꝛ veriſimile.de preſump.vbi dicit no
tanter ꝙ qñ iudex procedit ſuper delicto ex preſumptione
debet multũ tẽperare ſniam ſuã:maxime nec cõdemnet niſi
raro ⁊ modice ad penã corporalem vel ad pecuniariã. vide
ad predicta que dixi in.c.tertio loco.de proba.⁊ in.c.in ꝓſen
33 tia.eo.tit. ¶ † Oppo.v.qꝛ interruptio facta in vno articulo
iuriſditionali debet prodeſſe quo ad totã iuriſditionem: qꝛ
qui aurem hominis tetigit totum tetigiſſe videtur:vt in.l.
vulgaris.ff.de fur.canonizata.de peni.diſt.i.Solu.glo. in v.
interruptionem.tangit:ſed formaliter non ſoluit.dicit ta
men ⁊ bene quod licet preſcribaꝛ in vno capitulo non ꝓſcri
bitur in alio.ſic interruptio facta in vno nõ prodeſt in alio:
⁊ not.glo.⁊ limita precedens dictum glo.vt no. Innoc.in.c.
dilectus.de capel.mo.⁊.ſ.aliquid tetigit. Hoſt.vero ſoluit
c contrarium de.l.vulgaris. dicens ꝙ illud iusᶜ ⁊ ſimilia lo
quunꝛ de indiuiſibilibus ⁊ contiguis.ad hoc.l.cum actum.
ff.de nego.geſt.⁊.ff.de vſuca.rerum mixtura.facit de preben.
qꝛ ſepe.⁊.c.antepe.lib.vi.de conſe.eccle.vel alta.c.vno.eo.lib.
de ſenten.excom.ſi ciuitas.in ſi.eod.lib.hoc vero.c.⁊ ſimilia
procedunt in diuiſibilibus ⁊ ſeparatis:cũ vero abbas poſ
ſideret vniuerſaliter iuriſditionem epiſcopalẽ interruptio
nõ prodeſt niſi in articulis in quibus facta fuit interruptio
ita exercitium in vno articulo non extenditur ad totam iu
riſditionem:alio illam vniuerſaliter poſſidente:vt no. In
34 no.in.d.c.dilectus. ¶ † Gloſ.vlti.diuiditur in tres partes.
In prima colligit ꝙ taciturnitas ꝑlati eccleſie nocet in pre
ſcribendo. In contrarium op.de.c.nihil.ſ.eo.⁊ remittit ad
ibi not.⁊ dic vt ibi:teneꝛ tñ prelatus de ſuo ſatiſfacere eccle
ſie in eo ꝙ eccleſia leſit ꝑmittendo ꝓſcriptionẽ cõtra eã cur
rere:vt dicit gl.ſing.in.c.placuit.el.ij.xvi.q.iij. In ſcꝺa par
te glo.querit an non valenti agere currat preſcriptio.⁊ not.
35 eam ⁊ dic vt plenius dixi.ſ.ca.ex tranſmiſſa. ¶ † In tertia
parte querit infra quãtũ tempus debet leſus ex preſcriptio
ne petere reſti.in integ.⁊ ſic tacite ꝓſupponit ꝙ cõtra ꝓſcri
ptionẽ põt peti reſtitutio qꝺ eſt verũ ex clauſula gñali iuxta
ea que dixi.ſ.c.vigilanti.ſed a iure ſpeciali puta qꝛ eccleſia:
36 dic vt dixi plene.ſ.eo.c.i. ¶ † Extra glo.quero quid ſi ſingu
lis annis debes mihi decẽ et ceſſaui petere:tolleꝛ ne debitũ
a preſcriptione.de hoc plene no.in.l.cũ notiſſimi.C.de preſcr.
xxx.an. Joã.an.poſt Hoſ.diſtinguit ꝙ aut debeꝛ ex ſtipula
tiõe:aut ex legato. Primo caſu qꝛ ſtipulatio vnica eſt ⁊ vni
cam obligationẽ inducit vna preſcriptione tolleꝛ.ad hoc.l.
ſenatus.§.fin.ff.de dona.cauſa mor. Secundo caſu qꝛ legata
ſunt plura.cum tot ſunt quot ſunt annue preſtationes.d.l.ſe
natus.in ſi.tot ſunt neceſſarie ꝓſcriptiones quot ſunt peti
tiones que competunt ad ipſa legata.⁊ ſic tale legatum non
perit non vtendo ſed curret preſcriptio a principio ſingulo
rum annorum.d.l.cũ notiſſimi.hec fuit opi.gloſ.in.d.l.cum no
tiſſimi. Vide plenius de materia in Specu.de loca.§. nunc
aliqua.verſi.xli. Sed doc.vltramon.tenuerunt contrarium:
vt no. Cy in.d.l.cum notiſſimi.dicentes ꝙ tam in legato ꝙ b
in ſtipulationibus preſcriptio incipit quolibet anno ꝑ iſtuꝫ
tex.qui videtur iſta equiparare.ſed Bar.ibi nititur ſuſtine
re opi.illius glo.dicens ꝙ vbi obligatio eſt orta de preſenti
licet exactio ſit dilata in diẽ incipit vniformiter preſcriptio
cõtra debitum annuũ:ſed ibi obligatio non eſt orta de ꝓſen
ti ſed oritur quolibet anno vt in legato ſimpliciter annuo
procedit contraria opinio:qꝛ cum obligatio ſit in diem non
currit preſcriptio niſi n tempore extantis obligationis.⁊ ſic
intelligit dictã.l.cũ notiſſimi.§.illud. Ex hoc cõcludit ꝙ nõ
eſt differentia inter legatum ⁊ ſtipulationem.ſed debemus
in vtroqꝫ animaduertere an obligatio ſit nata de preſenti lꝫ
dilata ſit exactio.an vero obligatio ſit in diem.nõ autẽ po
nit exemplum quando in legato annuo eſſe poteſt orta obli
gatio de preſenti:ſed poteſt ſic poni iudicio meo. Dixit te
ſtator lego mille nepoti meo ⁊ volo ꝙ tradanꝛ ſibi decẽ an
nuatim.ſolũ enim hoc caſu eſt dilata exactio. argu.l. ex his.
C.quando di.leg.ce. Et pro primo membro argu.ego addu
co.c.de quarta.ij.eo.vbi patet ꝙ vnica ꝓſcriptione quadra
genaria tollitur quarta decimarũ debita epiſcopo que cõi
ter ſoluitur quolibet anno:qꝛ obligatio eſt orta de preſenti:
licet exactio ſit dilata ad tempus debitum.

1 ☞ Procurationes que debenꝛ prelatis viſitantibus non
poſſunt preſcribi:etiam per tempus de quo nõ ſit memoria
in contrarium.4.rationes ponuntur.ſ.nu.11.
2 Archiepꝯ põt viſitare etiã dioceſes ſuorũ ſuffraganeorum
⁊ audire confeſſiones ⁊ abſolutiones facere.
Archiepiſcopus habet aliquo caſu iuriſditionem in ſubdi
tos ſuffraganeorum.11.
3 Archiepꝯ põt viſitare mõaſteria ⁊ alia loca pia ſue ꝓuicie.
4 Bona fides non ſufficit ad vſucapiendũ:quando lex prohi
bet vſucapionem.
5 Preſcribi ſi non poteſt principale: nec acceſſorium eſt pre
ſcriptibile.
6 Procurationes qs põt preſcribere petendo non negando.
Quedam iura epiſcopalia preſcriptibilia.
7 Predicatores licite poſſunt petere tpalia ꝑ ſuſtentatione.
8 Militare nemo cogitur ſtipendijs ſuis.
9 Procurationes quare ſunt debite ꝓlatis:cũ habeãt reddi
tus ſuorum beneficiorum ad hoc vt viſitent dioceſim.
10 Redditus epatuum nõ omnes integri debentur prelatis.
11 Archiepꝯ an iure poſſit excõicare ſubditos ſuffraganei de
negantes ſibi aut procurationes aut hoſpitalitatem.
12 Procuratio an aliquo reſpectu ſit preſcriptibilis:aut in to
tum aut in partem.
13 Conſuetudo ſi eſt rationabilis tollit ius publicũ:etiã ꝙ nõ
interueniat conſenſus pape.
14 Procuratio an poſſit remitti ꝑ prelatos:aut in totũ aut in
partem:ſiue expreſſe ſiue tacite.

Sebaſti. Sapia.
a ¶ In delictis.
Quo hoc ꝓcedit
vide Are.in.c.cũ
dilecti.in.vij.no.
ſ.de accu. Feli.in
c.nõnulli.§.ſunt
⁊ alij.col.vi.ſ. de
reſcri.⁊ in.c.i.col.
iiij.ſ.de re iudi.⁊
late ꝑ Deci.in.c.
i ꝓñtia.in.xij.no.
ſ.de proba.
Zacharias.
b ¶ Defenſionem
Adde Ludo.ro.
ſingu.ſuo.xxviij.
inci.accuſatꝰ.de
homi.⁊ ibi i apo.
ad ipm hippo.de
marſ.ſingu.cxxv.
incip.ꝯfeſſio inq
ſiti.pleniſſime ꝑ
Lãfr.in.c.qm ꝯ.
§.cõfeſſionẽ. nu.
12.v.quo iuxta ꝓ
miſſa.⁊ ibi diffu
ſe ꝑ remiſ.i apoſt.
celſi.i v.defenſio
nẽ.ſ.de ꝓba.de q
vide bal.conſi.ce
xxv.inci.dãnati
da vox.volu.ij.et
qꝺ dixi i apo. ad
iſtũ in.c. bone.lo
ij.nu.21.in apo.in
v.ad ſui defenſio
nẽ.ſ.de poſtu.ꝓl.
Sebaſti. Sapia.
c ¶ Illud ius.vid
d. Jaſ.l.l.de qbꝰ.
col.vij. ff.de legi.
v.nota tu dilige
ter vbi dicit ꝙ il
la regula q hꝫ qꝺ
tũ intelligit pre
ſcriptũ ꝙtũ poſ
ſeſſum ⁊ nõ plus
fallit qñ aliqs ve
nit acceſſorie vt
puta preſcripto
fundo intelligit
etiã ꝓſcripta ſer
uitꝯ fundo de
bita.qꝺ multum
extollit vt ibi per
cum.

15 Procuratio an poſſit cõmutari in aliud: puta quod clerici ſint obligati pro procuratione aliud dare: ſiue volentes ſiue inuiti.
16 Archieps̃ concurrit cũ ſuffraganeo ſiue negligente ſiue nõ in viſitatione dioceſium: et prefertur archieps̃.
17 Illud qḋ debetur ratione ꝯſuetudinis põt ꝯtraria ꝯſuetudine tolli: lꝫ ſi aliter deberet: non poſſet tolli conſuetudine.
18 Ordinarius ſi eſt delegatus pape: põt procedere vtraqꝫ autoritate.19.et tunc ab eius ſnia appellatur ad papam.25.
A ſnia epiſcopi appellatur ad patriarcham.
Ordinarius et idẽ delegatus põt vti in eadem cauſa partim ordinaria et partim delegata iuriſditione.
19 Ordinaria iuriſditio non cenſetur reuocata per legatum. nuuc.20.21.23.
21 Inquiſitor heretice prauitatis non perdit officium per mortem committentis.
22 Iuriſditio ordinaria cenſet̃ tunc reuocata p delegatum: qñ princeps delegat ex certa ſcientia.
23 Papa licet mandat ep̃o vt prouideat alicui de prebenda: tñ ſi ipſe prouidet aliter valet collatio: licet veniat puniẽdus.
24 Exceptio litis pendẽtie: ſi non opponat̃ non vitiat plures proceſſus corã pluribus ſuper eadẽ cauſa agitatos.
Due poteſtates delegate diuerſe pñt eſſe in eadẽ perſona.
26 Proceſſus factus corã ordinario qui proceſſit tanq̃ delegatus an valeat.32.
27 Proteſtatio ſi eſt contraria facto: factum preualet.
28 Iudex vel tutor q in veritate habẽt officiũ: ſi ipſi ignorent. et procedunt circa aliquẽ actũ explicandũ: annulant illum.
29 Snia lata ſuper aliquo iureqꝫ non faciat ad propoſitũ nõ eſt nulla: maxime ſi poteſt alio iure ſuſtineri.
Intelligere male legẽ vel canonem: nõ eſt peccatũ mortale.
30 Delegatus vnius aſſerens ſe delegatũ alterius: reddit proceſſum coram eo agitatum nullum.
31 Iudex ordinarius et idẽ delegatus procedendo in cauſa ſimpliciter nõ exprimẽdo poteſtatem: cenſet̃ procedere eo iure quo proceſſus validetur.
32 Citatus nõ tenet̃ comparere ſi citans non exprimat poteſtatem ordinariam vel delegatam.
33 Cauſa ſi eſt cõmiſſa vel delegata inutiliter ordinario: et partes corã eo litigarunt: an valeat proceſſus.32.
34 Iuriſditio ſi ſuperueniat illi corã quo partes ceperunt litigare an confirmet acta iam facta.
35 Collatio beneficij facta alicui inutiliter an ꝯfirmet̃ per ſuperuenientiam poteſtatis conferendi.
36 Contrahere ſi qs impediat̃ ob aliquod obſtaculum et tñ cõtraxerit contractus valebit remoto obſtaculo.
37 Vendens rẽ alienam: ſi ſuccedat dño illius rei transfert dominiũ in emptorẽ ſine alia traditione: ſi in tali emptione nõ requirebatur traditio alſ forte ſecus.39.
39 Actus vel contractus a principio nullus an et quando conualidetur iure ſuperueniente.

Sebaſti. Sapia
a ℭ Procurationem. An ſublata pſcriptiõe ẽt cenſet̃ ſublata pſcriptio cuius initij memoria nõ extitit. declarat bal. in.l.oẽs.C.de preſcri.xxx.vl.xl.an. Feli.in rub. huius tit.colũ.vlti. ver.ꝯſidera ſcḋo. aret.in ꝯſ.xv.inci. reuerẽdiſſime pater.eo.pc.l.iij. dubio. vbi dicit ꝙ nũq̃ cenſet̃ exclusa et idẽ tꝫ alc. in ꝯſ.lx.inci.omiſſo multilogo.circa ſi.in.j.vol.et in ꝯſ.xl.incip.in cã. et late col.vi.in.v. vol.et Arc.in ꝯſ. xxx.inci.viſo theate.in.iij. colũ. qḋ qualr̃ pcedat declarat ẽt Feli. in.c. accedentes. colũ.iiij. ver.ſalſe tertio.ſ.eo,

1 Cum ex officij. ℭ † Procurationẽ debetur ordinario viſitanti preſcribi nõ poteſt. hoc dicit ſm Io.an. Vel ſumma ſic et pinguius. Non põt ſubditus cõtra ſuperiorẽ viſitationẽ aut procurationem ratione viſitationis debitã in ſeipſo preſcribere q̃uis alius in perſonam alterius preſcribere poſſet vtraqꝫ. Prima pars narrat factum et allegationẽ eorum. Secũda ibi: nos igitur allegationem reprobat et proceſſum contra eos factum ſeruari precipit. Tertia ibi: ſi quid. reſeruat allegationes aliquas ſi quas habẽt legitimas. ℭ Caſus literalis. Archieps̃ ſenoñ. dum viſitaret prouinciã ſuam tranſitũ faciens per dioceſim. Pariſieñ. deſcẽdit ad eccleſias abbatis ſancti Maglorij et prioris de caſtres a qbus petijt pcurationẽ ſed ipſi cã ſibi: denegauerunt: allegantes in ſuam defenſionem ꝙ nunq̃ huiuſmodi pcurationẽ preſtiterũt predeceſſoribus ipſius archiep̃i: nec petita fuit ab eis ꝙ ipſi meminerint: ppter quod archieps̃ tulit in eos ſnĩam ſuſpenſionis: ſignificãs hoc domino pape. Sed ipſe hanc allegationẽ friuolã reputauit cum contra pcurationẽ q̃ rõne viſitationis debet̃ pſcribi nõ poſſit nec contra ipſam viſitationẽ põt aliquo modo preſcribi: q̃uis alius poſſit ꝯtra ipſum preſcribere: vnde mãdat Pariſieñ. ep̃o quatenus ſentẽtiam quã tulit prefatus archieps̃ in hmõi contemptores de antiqua metropoli conſuetudine vſqꝫ ad debitam ſatiſfactionem faciat obſeruari: qꝛ vt dicit apoſtolus qui ſpiritualia ſeminat nõ eſt magnum ſi carnalia metat: cũ nemo ſuis ſtipẽdijs militare cogitur. Si aliqd aliud voluerint allegare cõtra intentionẽ archiep̃i ac pbare: papa faciet eis iuſtitiã exhiberi. Ber. ℭ † No.1.ꝙ archi-
2 ep̃s põt nedũ ſuã dioceſim ſed et totã pũinciã ſibi decretam viſitare. Primo tñ debet viſitare ſuã dioceſim: et poſtea dioceſes ſuorꝫ ſuffraganeorꝫ debet tñ preſertim in ſecũda viſitatione ſeruare ordinẽ q tradit̃ in.c.j.de cẽſi.li.vi.et iſte eſt vnus de caſibus in quibus archiepiſcopus habet iuriſditionem in ſubditos ſuorꝫ ſuffraganeorum. et que crimina poſſit tunc punire: dic vt legi. et no.in.d.c.j.§.notoria. et poteſt tunc temporis audire confeſſionẽ et abſolutionẽ ſalutarẽ impendere:
3 vt in.c.ſi.eo.tit.lib.vi. ℭ † Not.ij.ꝙ archieps̃ põt etiam viſitare monaſteria ſue prouincie. idẽ dic de hoſpitalibꝰ et alijs
4 pijs locis et clero et populo: vt.d.c.j. ℭ † No.ibi: non memine
a rint: ꝙ ppter procurationẽª debitã ratione viſitationis non currit preſcriptio etiã tanti tẽporis de cuius initio memoria non extitit. pro hoc facit: qꝛ ex quo lex prohibet preſcriptionẽ: bona fides vſucapiendi nil prodeſt: vt in.l.vbi lex.ff. de vſuca. qḋ not. pro limitatione.c.j.eo.ti.lib.vi. et hoc dictũ
5 tenet hic Ant. ℭ † No.ꝙ ſtante iure viſitandi nõ currit preſcriptio cõtra pcurationẽ tanq̃ acceſſoriã et annexã iuri viſitandi. Ex quo infert̃ ꝙ ſi principale eſt impreſcriptibile nõ
6 poteſt preſcribi acceſſoriũ vel connexũ. ℭ † No.ꝙ põt quis preſcribere viſitationẽ et pcurationẽ in ſubiectos ep̃o. et cum iſte text. dicat alius et c. nec diſtinguit inter ſubditũ et extraneum: infert̃ ꝙ etiã ſubditus epiſcopi poſſit preſcribere hec iura contra epiſcopum pprium. qḋ voluit gl.ſ.eo.auditis. et ibi dixi. tenet Inno.in.c.cũ olim.in ſi.j.eo. facit.c.de quarta.ſ.eo. Item infero a paritate rationis ꝙ cum hec duo iura in tantũ ſint reſeruata epiſcopis: vt ab hoc expreſſo conſenſu abdicari non poſſint: vt in.c.cum venerabilis. et quod ibi no.p Io.an.j.de cenſi. preſcribi poteſt eadẽ ratione inſtitutio autorizabilis quoad curã populi et multofortius cũ predicta ſint maioris ponderis et preiudicij q̃ inſtitutio. de
7 quo dixi.ſ.c.auditis. ℭ † Not. ibi: qui ſpũalia ſeminat et c.ꝙ predicator licite capit bona tpalia pro ſua ſuſtentatione. de quo vide qḋ leg. et no.in.c.cum voluntate.§.predicatores. de ſent.exco. non poteſt tamẽ exigere ab inuito niſi ſit ordinarius. vt hic. vnde intelligit Hoſtiẽ. iſtum tex.in eo qui ſeminat ſpiritualia ex debito: qḋ probat verbũ cogat̃ qḋ ſeqtur.
8 ℭ † No.ꝙ ep̃s viſitando dr̃ militare et ſic clerici dicunt̃ milites. vt in.c.j.de cle.egro. ſunt enĩ celeſtes milites.xi.q.i.chriſtianis. et habent gaudere priuilegio militũ. vt no.glo.l.miles.ff.de re iudi. Et no. id ad quod quotidie allegat̃ hec litera ꝙ nemo cogendus eſt ſuis ſtipẽdijs militare: et alibi dicit̃ ꝙ nemo debet cogi de pprio facere beneficiũ.x.qḋ.ij.ꝑcarie.
9 ℭ † Sed contra hanc rationẽ anteq̃ deſcendam ad gl.op. videt̃ enim ꝙ non ſit bona: qꝛ licet prelatus viſitet ſine procuratione ſubditorꝫ: nõ tñ per hoc dicit̃ ſuis ſtipendijs militare: quia ad hoc habet bona ep̃atus. vt ex eis hec et alia ad ſuũ officiũ pertinẽtia faciat. ad hoc ho.text.in.c.cũ ab omni. de vi. et ho.cler. et habẽti dare nihil aliud eſt q̃ perdere. vt in c.paſtor.j.q.ij. nec illi qui ſua poſſidentes dari ſibi ab eccleſijs aliquid volunt ſine grandi peccato ſuo: vnde pauper victurus erat. accipiũt. vt in.d.c.paſtor dicit̃. Sol. doct. hoc nõ tangunt. ſed Inno.in.c.romana. de cẽſi.lib.vi. fateri videtur ꝯtrã dicẽs ꝙ hoc ꝯmuniũ ſeu pcuratio in ſignũ potius ſubiectionis datur et ppter hoſpitalitatem potius q̃ de iuris naturalis neceſſitate: qꝛ ob hoc et ſimilia habẽt redditꝰ epiſcopatus. hinc eſt ſm eum ꝙ ſi alique eccleſie ſunt pauperes ad hanc pcurationẽ non coguntur.ſ.de cenſi.cum apoſtolus in ſi. et x.q.iij.cauendũ. Ego addo rationem vt.ſ.prelatus facilius inducatur ad eccleſiam viſitandã. nã faciliter negligeret viſitationem ſi neceſſe haberet ſecũ ſuis ſumptibus ducere victualia vel ad epiſcopatum pro refectione ſumẽda redire. arg. eius quod fuit ſtatutũ pro diſtributionibus canonicorum diuinis intereſſentiũ: vt leg. et not.in.c. vno. de cler. non reſi.lib.vi. et clemẽ.ſi dominum. de rel. et vene.ſan. Quarta poteſt eſſe qꝛ denegare refectionem prelato viſitanti et ea que Ieſu Chriſti ſunt exercenti eſt contra charitatem et omnem humanitatem: cum bona eccleſiarum ſunt deputata vſibus publicis. vt in. c.videntes.xij.q.i. et indignũ eſt vt quod pro communi vtilitate datũ eſſe cognoſcitur vſibus cuiuſqꝫ applicetur: vt in.c.ratio nulla permittit. de preben. Conſuetudo vero contra bonum charitatis non valet: vt no.in.c.cum apaſtolus. et c.cum venerabilis. de cenſi. et c.ſin. de conſue. et hoc tenendo oportet dicere quod ratio litere eſt perſuaſiua.
10 potius q̃ neceſſaria. ℭ † Vel ſi volumus ſaluare hanc literam dicamus ꝙ epiſcopus nõ debet de bonis epiſcopatus percipere niſi neceſſaria. reliqua võ tenet̃ diſpenſare neceſſitatem habẽtibus: vt in.c.epiſcopus.x.q.ij. et c.videntes. preal le. et pro ſuis neceſſitatibus fuit ſibi poſtmodũ p antiquos canones decreta quarta redditnum: vt in.c.quatuor. et in.c.

concesso

cõceſſo.xij.q.ij.cũ aũt viſitat agit ꝛ promouet ſpecialiter curam ꝛ bonũ cuiuſqȝ eccleſie.igitur tunc debet viuere de bonis illarũ eccleſiarũ ꝛ bona epatus reſeruare ꝓ alijs communibus neceſſitatibus:cũ non debeat ligari os bouis triturãtis.vt in.c.extirpande.de preben.maxime cum ipſe ſit generalis ſponſus omnium eccleſiarum ſue dioceſis.vij.q.i.ſicut.hinc tota dioceſis dꝛ eſſe in ſua parochia.vt in.c.apoſtolice.

11 de dona.ꝛ hec no. ¶ † Uenio nunc ad gl.ꝛ primo ſupplet ad tex.archiepiſcopus excõicauit iſtos ſubditos ſuffraganeorum ſuorum ꝓpter ꝓcurationẽ denegatã vt patet ex reſponſione pape. Sed gloſ.hic non aperit an de iure cõi potuerit hanc ſententiam excõicationis ferre.tex.eñ vr̃ in hoc ſe fundare ſup cõſuetudine.vt ptꝫ ibi de antiqua conſuetudine ꝛc. ꝛ ita vr̃ velle hic.d.Anto.in vlti.no.per eũ hic collecto.colligit eñ ꝙ rõne iurium denegatorũ archiepõ que ſibi iure cõi debentur non poteſt archieps̃ exercere iuriſditionẽ in ſubditos ſuffraganei ſui niſi aliud habeat ex conſuetudine. Sed aduerte hic tu qꝛ gloſ.hic in verbo cõſuetudine ſentit oppoſitum:dicens ſupplendo ad tex.qȯ etiam de iure cõi potuit.alleg.tamen ad hoc.c.ſopite.de cenſi.qȯ nihil dicit de excõicatione:ſed ſolũ de ꝓcuratione archiepõ debita.tamen do.Anto.trãſit ibi cum glo.vt de iure potuerit iſtos excõicare ꝛ ſic vr̃ ſibi quodãmodo contrarius.Ego cõcordando dicerem ſic ꝙ aut archieps̃ nõ viſitat ꝛ tunc non poteſt pretextu debiti ferre ſniam in ſubditos ſui ſuffraganei niſi in caſibus a iure expreſſis:de quib⁹ in.c.paſtoralis.de offic.ordi.hinc dicit Inn.ꝙ ſi archiepõ fuit denegatũ hoſpitiũ ex alia neceſſitate ꝙ rõne viſitationis tranſeunti non debet ipſe punire ſubditos ſui ſuffraganei:ſed gratioſe tñ petere ꝓcurationẽ.eps̃ autem illos puniet qꝛ inhumaniter ſe habuerint cõtra ſuum archiepm̃.ꝛ no.hoc dictũ.nam clerici tenenť ad hoſpitalitatem tp̃e neceſſitatis.xlvij.di.ſicut.ꝛ.c.i.ꝛ qȯ ibi not.de empt.ꝛ ven.Aut archieps̃ viſitat ꝛ denegať ſibi procuratio debita ꝛ dico ꝙ poterit mero iure denegantes excõicare ſeu aliter
a punire duplici ratione. Prima quia ex hac denegatione[a] inhumaniter facta oritur delictũ notorium qȯ poteſt archiepiſcopus tp̃e viſitationis punire.vt in.d.§.notoria. Scđa ratio qꝛ ex hac denegatione ꝓcurationis impediť ꝓ ꝯñtiã viſitatio ꝛ ſic ipſius iuriſditio quo caſu põt aíaduertere in ſubditos ſuffraganei.vt in.c.i.de pe.li.vi.põt addi ꝛ tertia rõ:quia per denegationẽ iſtã ſit ſibi iniuria ꝑ quã põt aíaduertere tp̃e viſitationis etiã ſi nõ impediať ſua iuriſditio.vt in.d.c.i.§.i. ſi vo ſubditi epi allegarẽt aliquã iuſtã cãm in denegãdo ꝓcurationẽ:ſatis credo ꝙ tũc nõ ipſe archieps̃ ſed ſuffraganeus habet de hoc cognoſcere.ar.in.d.§.notoria.cũ ꝓcedenti et in d.c.i.de penis.et ob iſtam forte cãm allegata fuit hic antiqua conſuetudo illius eccleſie que tribuit iuriſditionem.ix.q.iij.conqueſtus.et.c.duo ſimul.de offic.ordi.cũ ſimi. ¶ Oppo.i. cõtra tex.ꝛ vr̃ ꝙ ex lapſu tanti tp̃is ſit preſcriptũ.vt.l.quemadmodum.C.de agri.ꝛ cenſi.lib.xi. Solu.glo.ij.format hanc oppoſitionẽ.ꝛ nõ ſoluit.dic ꝙ hic loquiť de re impreſcriptibili in qua tẽpus non relevat.l.vbi lex.ff.de vſucap.ſimile in l.comperit.C.de preſcrip.xxx.ann.Eſt autem procuratio im-

12 preſcriptibilis ꝓpter rõnes preallę. ¶ † Quero nũquid indiſtincte ſit ꝓhibita preſcriptio procurationis.Sol.glo.ij.refert quoſdam tenuiſſe ꝙ non:ſed tunc tñ qñ eps̃ non viſitauit.ſi aũt viſitat ꝛ ꝓcurationem non exigit:tunc bene põt preſcribi.alleg.in ar.c.ſopite.ſ.de cenſi.qȯ nihil facit.Mouebantur ꝛ ſcđo qꝛ talis procuratio põt cõputari.ergo ꝛ ꝑſcribi.ſed gl.noſtra tenuit cõtrariũ.Mouetur primo qꝛ eps̃ etiã ſi vellet non poteſt procurationẽ iſtam remittere.vt in.c.cum venerabilis.ſ.de cenſi.Itẽ lex dicit ꝙ q habet iter eundi ad fontẽ habet ꝛ hauſtum.l.iij.§.ſi.ff.de ſer.ruſti.pred.ꝛ ſic retinendo ꝑncipale videť retinere ꝛ acceſſoriũ.ita in propoſito retinendo imo habendo ius viſitandi retinet et habet ius procurationes recipiendi quantũcunqȝ nõ exigit ꝓcurationẽ.Duo hic ſunt vidẽda.primo an ꝓcuratio poſſit preſcribi aliquo modo.ſcđo an poſſit expreſſe remitti per ſuperiorẽ põt addi ꝛ tertiũ an poſſit cõmutari in aliud. ¶ Ad primum dicit hic Uincen.ꝙ aut ꝓcuratio non fuit hic petita ꝛ videť remiſſa ꝛ poſt preſumptam renuntiationem poteſt ſubditus illã preſcribere:ſicut põt ꝑuilegiũ.ſ.de ꝑuile.cũ olim.hec opi.mihi non placet:cum aperte videať cõtra hunc tex.dicebant eñ iſti ꝙ nõ meminerãt ꝙ aliqñ procurationẽ exoluiſſent vel ꝙ ab eis fuiſſet petita:ꝛ tamen non profuit nec tacita remiſſio nec preſcriptio.Inno.dicit qui nihil ſoluit non poteſt ſe tueri preſcriptione.ſecus ſi aliquid lꝫ modicũ.ſ.de cenſi.ex parte.Jo.an.in.c.ſi.de cenſi.refert idẽ tenuiſſe Inno.qȯ hic in quadã extrauag.q̃ incipit venerabilis.vbi concluſit ꝙ ꝓcuratio ex toto preſcribi non poteſt:ſed quota ſic.quia ius quo diſponiť vt aliqua detur ꝓcuratio eſt publicum vtilitate ꝛ autoritate:ſicut ius qȯ diſponit de viſitatione ꝛ correctione:ꝛ hoc negligať viſitatio.no.bene hãc rationẽ Inn.

13 qꝛ facit ad id qȯ.ſ.in tertia rõne dixi. ¶ † Conſuetudo autẽ cõtra ius publicum autoritate ꝛ vtilitate non valet niſi inducať expreſſo conſenſu pape vel tacite interueniente iuſta cauſa.alleg.xij.diſt.nos cõſuetudinẽ.ꝛ not.bene hoc.ſed ego remitto ad no.in.c.ſi.de cõſue.ꝛ puto ꝙ ſi cõſuetudo eſt notabilis tollit tale ius publicum:lꝫ nõ interueniat ꝯſenſus pape expreſſus vel tacitus:vt dicit gloſ.no.iiij.di.§.leges.viij.diſt.c.fruſtra.ſatis eñ habeť conſenſus pape ex diſpoſitione c.ſi.de cõſue.vbi permittit generaliter conſuetudinẽ contra ius poſitiuum ſi eſt rationabilis et preſcripta. Sed in caſu noſtro qȯ nihil detur pro ꝓcuratione non põt eſſe rationabilis per ea que.ſ.dixi poſt notabilia.Ius autẽ qȯ diſponit de integra ꝓcuratione eſt vtilitate priuatũ:ideo pacto ꝛ conſuetudine poteſt tolli eã moderãdo ſm Inno.in loco ſ alle. alleg.x.q.iij.relatũ.Joã.an.in.d.c.ſi.alle.pro mẽbro Innocẽ.ꝙ ex toto preſcribi nõ poſſit.alle.illũ text.ꝙ quota preſcribi poſſit inducit.c.olim.de cenſib⁹.eo.ti.c.felicis.lib.vi.ꝛ qȯ gl.in.c.quicũqȝ.xvi.q.vij.que dicit ꝙ in quãtitate cathedratici currit preſcriptio:non autem in totũ:hanc tamẽ opi.non firmat ibi Jo.an.ſed dicit dubitari ne ratio negligendi quam Inno.reddit de tota ꝓcuratione locum habeat etiã in parte:qꝛ vidẽs viſitator ꝙ de ſuo habeat impendere in procurãdo ſe abſtineat a viſitando.d.Anto.hic dixit ſe putare quod de iure ſit vera opi.Inno.dicit etiã valere preſcriptionem in modo ꝓcurandi.alleg.de exceſ.prela.ſane.ꝛ Specu.in tit.de
b le.§.ſupereſt.ver.illud quoqȝ.Ego puto[b] qȯ nec in toto nec in parte valeat preſcriptio per iſtũ text.qui dicit ꝙ ꝯtra procurationẽ que rõne viſitationis debeť nõ currit preſcriptio quẽadmodum nec contra viſitationem ipſam poteſt aliquo modo preſcribi:vnde primo pondero text.dicit ꝙ cõtra procurationẽ que debeť ratione viſitationis ꝛc.ſed rõne viſitationis debetur integra ꝓcuratio pro ſe ꝛ ſuis ſcđm numerũ taxatũ in.c.cũ apoſtol⁹.de cẽſi.ergo ꝑſcriptio nõ ꝓcedit etiã in ꝑte qꝛ ſubtrahẽdo ꝑtẽ ſubtraheret debitũ.arg.eius qȯ le.et no.in.l.quidã eſtimauerũt.ff.ſi cer.pet.Item pondero ſimilitudinem quã facit hic tex.dum dicit ſicut viſitatio nõ poteſt aliquo modo preſcribi ꝛc.vnde põdera illa verba aliquo modo ſicut ergo viſitatio non poteſt in totum vel in partem pre-
c ſcribi:ita nec procuratio[c] illi annexa.ꝛ ſic de connexis idem eſt iudiciũ:vt hic.ꝛ in.c.tranſlato.de cõſti.Preterea lꝫ arguere de parte ad totum qñ eſt eadẽ ratio in vtriſqȝ.l.q̃ de tota.ff.de rei ven.ꝛ in.c.paſtoralis.§.itẽ cũ totũ.de offi.dele.ſꝫ viſitatio ita leuiter negligereť dãdo modicũ ſicut nihil dando:qꝛ de modico:nil curať in.c.ꝛ ſi queſtiones.de ſimo.ergo ꝛc.Itẽ iſte tex.indiſtincte prohibet preſcriptionẽ contra procu-
d rationem[d] nec habemus tex.in ꝯtrarium:ergo per opi.magiſtrorũ nõ debemus a verbis litere recedere.arg.vt in.c.ſolite.de ma.ꝛ obe.xix.diſt.ſi romanorũ. ¶ † Uenio ad ſcđm an

14 procuratio poſſit remitti expreſſe ꝑ prelatũ.Inno.tꝫ hic qȯ ſic cũ in iure priuato ꝛ tꝑalitate conſiſtat.vij.q.i.§ periculoſum:ſed tacite remitti nõ põt ſm eũ.ſ.multo tp̃e nõ recipiendo ꝓcurationẽ cũ non preſcribať ꝯ ipſam vt hic.procuratio eñ debeť acceſſorie ꝓpter viſitationẽ qua viſitatione retẽta teneť acceſſoriũ.ſ.ꝓcuratio ſed viſitationẽ ꝛ correctionẽ q̃ cõſiſtũt in iure publico etiã expreſſe non poſſet remittere ſuperior ſm Inn.ad hoc alle.qȯ leg.ꝛ no.in.c.ſi diligenti.de foro cõpe.Ego alle.c.cũ venerabilis.ꝛ qȯ le.ꝛ not.de cẽſib⁹.ꝛ in.l.legat⁹.ff.de offi.ꝓſi.ꝛ qȯ ibi no.idẽ vt poſſit ꝓcuratio expſſe remitti:tenuit hic Uin.niſi remiſſio fiat ꝑ vim.i.q.iij.ꝯſtituit.vel precario.l.male agiť.C.de ꝑſcri.xxx.ann.Hoſt.aũt tenet ꝯtrariũ:qꝛ eſt iuris publici ſicut ipſa viſitatio cui eſt annexa.ar.in.d.c.tranſlato.Inno.aũt in dicta extrauagã.magis ſtricte locutus fuit:nã tenuit ꝙ pacto poteſt remitti in parte:non autem in totum per dictũ.c.relatum.x.queſtione.iij.ad quod dictum non aduertens domi.Anto.ſed tantum ad opinio.Innoc.hic poſitam dixit quod hec opi.Innoc.vt poſſit expreſſe remitti eſt vera in remiſſione temporali ad preiudicium prelati:non autem in perpetuũ ad preiudicium ſucceſſoris.argu.in.c.ij.de preca.et.c.i.de tranſac.ego dico quod aut queritur nunquid prelatus quolibet anno dum viſitat poſſit remittere hanc procurationem:et dico quod ſic et expreſſe ꝛ tacite non petendo.argu.opti.in.c.fina.xij.qȯ.iij.ꝛ in.d.c.quam periculoſum.ꝛ.c.ad apoſtolicam.de regu.cum ex hoc non ledatur iuſtitia publica.Aut queritur nunquid poſſit illam remittere ſe obligando ad non petendum pro
e futuro tẽpore ꝛ indubie dico ꝙ nõ[e] reſpectu ſui nec ſuorum ſucceſſorum:quia ea ratio q̃ militat vt non poſſit preſcribi

a ¶ Denegatione ꝓcurationis.adde quod voluit Cald.conſi.ix.de ſentẽ.excõ.

b ¶ Ego puto.adde Roma.conſil.cccixxi.Abb.conſilio.viij.ꝛ melius conſil.xxvi.ij.lib.Lapũ alle.xxx.

c ¶ Nec procuratio.iſte text.dicit de tota ꝓcuratione ꝛ nõ de ꝑte nec ẽ verum ꝙ ſit idẽ i ꝑte qȯ in toto ꝑ id qȯ hꝛ ꝑ gl.in.d.c.ꝗcũqȝ.xvij.qȯ.ij.Andre.Barba.

d ¶ Contra procurationem.verba text.hic nõ dicũt ſed vbi nõ habemus.l.licitum eſt allegare autoritatem maiorũ.l.ſi idem.ff.de iuriſ.om.iudi.c.i.de deci.Item pondera quia iſte text.fũdat ſe qꝛ nõ dꝫ proprijs ſtipendijs militare:et ſic fundat ſe ſup cõmodo priuato lꝫ viſitatio ꝑſcribi non poſſit nec procuratio tñ in ꝑte poterit.Andre.Barba.

Sebaſti.Sapia.

d ¶ Procurationem.Reſtringe tamẽ vt per abb.in ꝯſil.xciiij.inci.videtur primo.in i.vol.vbi dicit qȯ licet in procuratione legatorũ et nũtiorũ ſedis apoſtolice nõ currat preſcriptio cõtra ipſos legatos tñ ꝯ reſiduũ cleri hñ currit vt reliqui clerici ſeu eccłie teneanť ad integrã ꝓcurationem illa eccłia excepta.de quo ẽt vide Cal.ꝯſi.ij.ſub ti.de ꝑſcriptio.Feli.i.c.accedẽtes.col.v.vſ.ceterũ limitauit.ſ.eodem.

e ¶ Qȯ nõ.adde ꝑ D Fe.ꝯſil.cclxvij.vbi ꝯſuluit ꝙ eps̃ nõ ꝑt locũ ꝯſtruẽdũ a ſe eximeť ab vniuerſali iuriſditiõe ꝛ maxime a viſitatiõe ꝛ a quarta epali ergo multo minus locũ conſtructũ ꝛ iã acqſitũ vt ibi per eũ.Antoni⁹ Frãciſ.

¶ Circa hoc an

de qua.ſ.militat vt non poſſit pro futuro tpe remitti:ſi enim
eſſet remiſſibile ꝑ platū fortiꝰ eſſet ꝑſcriptibile iuris autori-
tate.arg.l.alienationis verbom.ff.de ver.ſig.ratio eñ annue-
gionis ⁊ iuris publici:⁊ ne viſitatio negligat̃ ex defectu pro-
curationis militat contra remiſſionem ſicut contra procura
tioné.ar.in.c.ſi diligenti.de fo.cõpe.⁊ tãto fortiꝰ quãto in re-
miſſione nõ interuenit iuris autoritas ſicut nec aliqs fauoꝛ
publicus q̃ verſat̃ in preſcriptione iuxta ea q̃ dixi.ſ.ſup ru-
bꝛi.hinc eſt ꝙ bona eccleſie poſſunt preſcribi vt per totū iſtū
titulū:que tñ per prelatum alienari ſeu remitti non poſſunt
xij.q.ij.ſine exceptione.⁊ ꝙ nõ valeat remiſſio ſeu etiã cõpo-
ſitio qđ fortius eſt allego glo.no.in cle.ij.de cenſi.in ver.com
poſitiones.fateoꝛ vt dicit gl.illa ꝙ ſup mõ ꝓcurãdi ⁊ ſup nu
mero ꝓcurãdorū poterit interuenire cõpoſitio.arg.in.c.cū
apoſtolus.de cenſi.⁊ de tranſactio.ſtatuimus.de deci.ex mul-
tiplici.qđ tñ intelligo vt ſiat ita ⁊ taliter ꝙ indirecte ꝓcura-
tio non tollat̃ nec viſitatio debita nõ negligat̃. quid enim ſi
interueniſſet cõpoſitio vt ꝓcuraret̃ tantū epũs cū vno cleri-
co certe paria ſunt nil dare:⁊ ita modicū dare qđ ex modici-
tate euidenter negligeretur viſitatio. argu.opti.in.l.ſi quis
antea.in ſi.ff.de acqui.poſ.vbi dicitur ꝙ conductio ſeu loca-
a tio facta pro vno nũmo nullius momenti eſt ᵃ⁊ ſic limito illã
15 glo.⁊ qđ leg.⁊ no.x.q.iij.relatū.¶ † Ad tertiam an poſſit in
aliud ꝓcuratio cõmutari dicit Inno.ꝙ poſſet pactū fieri ꝙ
pro ea certa pecunia preſtaretur annuatim per.c.relatum.
proxi.alleg.dũmodo fraus excludat̃.arg.C.de tranſac.l.pre-
ſes.Hoſt.contra dicens qđ in.c.relatū.ſtatutū fuit ad tpũs ex
cauſa nec ibidẽ cõuentio cõfirmat̃.de hoc dicas vt hodie ha
betur in.c.exigit.⁊.c.felicis.de cenſi.lib.vi.Et concluſio eſt ꝙ
põt prelatus recipere pecuniã a volentibus pro ꝓcurationi
bus debitis non aũt ab inuitis:imo prelatus tunc incurrit
penas de quibus in.d.c.exigit.Itẽ ſcias qđ cū prelatus viſi-
b tat per aliūᵇ in caſibus in quibus a iure ei permittit̃ non po
teſt aliquid a viſitatis petere ſed viſitati tenẽtur ꝓcurare.vi
ſitantẽ dũtaxat in vectigalibꝰ.de quo dic vt legi.⁊ not.in.c.
16 ſi epũs.de offi.ordi.li.vi.¶ † Glo.in ver.conſuetudine.fuit.ſ.
expedita in prima gloſſa.⁊ dic vt ibi dixi.In eo tñ ꝙ glo.di-
cit archiepũm debere viſitare cū epũs ẽ negligẽs:dic meliꝰ qđ
etiã negligentia ceſſante hoc poterit:vt in.c.j.⁊ in.c.ſi.de cẽſi.
li.vi.⁊ dic vt ibi.⁊ dicit hic Innoc.ꝙ ſi cõcurrerent archiepũs
⁊ epũs preferri debet archiepũs.xi.q.iij.qui reſiſtit.⁊ idẽ Hoſt.
dicit tamen ꝙ cauere dꝫ ne impediat epũm tẽpoꝛibꝰ cõgruis.
Jo.an.remittit ad plene no.per eū in.d.c.j.in glo.in verbo ſi
17 concurrat.⁊ dic vt ibi.¶ † Extra gl.op.videt̃ iſte tex.innue-
re ꝙ ꝓcuratio iſta erat debita rõne cõſuetudinis.ergo vide
tur ꝙ poterat tolli cõtraria cõſuetudine.ar.c.j.ſ.de re.iur.et
in.l.de quibus.ff.de legi.Soluit Inno.dupl'r. Primo quod
vniuerſalis prouincia bene potuiſſet hoc ius preſcribere:ſꝫ
ſingularis eccleſia vel dioceſis nõ poſſet.qꝛ turpis eſt ps ⁊c.
de ſpon.duo.c.ſi.Hec ſolutio mihi nõ placet:qꝛ licitū eſt cui
libet acqrere liberationẽ.Item qꝛ nil officit eccleſie dei di-
uerſa cõſuetudo.de cõſe.di.iiij.doctrina.Secunda ſolu.que
plus placet Inno.eſt ꝙ ꝓcuratio ſola conſuetudine debita
contraria cõſuetudine tolli põt.ſed illa de qua in tex.dicitur
non ſolū cõſuetudine ſed etiã iure cõi publico debet̃.vñ neqꝫ
pacto nec preſcripta conſuetudine tolli poterat.ſ.de cenſi.ſo
pite.⁊.c.cū venerabilis.⁊.c.romana.eo.tit.lib.vi.⁊.ſ.dixi ple-
nius.Ergo plus dico ꝙ procuratio debita rõne viſitationis
dũtaxat eſt priuilegiata vt conſuetudine non tollatur. ſecus
autẽ in qualibet alia ſiue ſit debita ratione inſtitutionis cū
fundata fuit eccleſia ſiue rõne pacti vel alia conſimili ratio-
ne.vt no.glo.in.c.accedẽtes.ſ.eo.ſentit gl.in.c.ꝓcurationes.
de cenſi.facit iſte text.qui fundat ſe ſuper viſitatione.ratio di
uerſitatis qꝛ in aliis ceſſat ratio annorum ⁊ iuris publici et
alie de quibus.ſ.Uel poteſt intelligi iudicio meo qđ iſte tex.
alleget cõſuetudinem eccleſie metropolitane ſup excõicatio
ne ꝓferenda.vt.ſ.dixi.nõ autẽ ſuper ꝓcuratione recipiẽda:
alſ reſultaret ex litera cõtrarietas quedã.Itẽ intellige ſm
Inno.qđ iſte archiepũs declinabat ad iſtas eccleſias ex neceſ
ſitate iuris.ſ.pro neceſſitate viſitandi vt crimina corrigeret
moꝛes reformaret nõ aũt pro neceſſitate ſui corpoꝛis:nã tũc
ſentẽtie nõ tenuiſſent cū non fuiſſet iudex iuxta not.in.c.pa-
18 ſtoꝛalis.de offi.ordi.⁊ dic vt.ſ.dixi.¶ † Expedita nũc mate
ria intrinſeca.e.venio.ad materiã extrinſecã quã ſubtiliter
hic tractat Inno.in antiqua enim decre.dicebat̃ ꝙ iſte archi
epũs ꝓceſſerat ad ſentẽtiã excõicationis tã autoritate reſcri-
pti apoſtolici q̃ ſm antiquã cõſuetudinẽ ⁊c.Ex hac eñ litte-
ra dicebat Inno.no.ꝙ põt ordinariꝰ habens delegatã:ꝓce-
c dere vtraqꝫ autoritateᶜ ſic.ſ.de coꝛ.viti.ſignificauit.ſ.de pre-
ben.niſi eſſent.⁊ tunc qñ ſimul vtraqꝫ autoritate procedit ad

papam nõ ad patriarcham appellãdum eſt:poſtq̃ autoritati
metropolitani admiſta eſt autoritas pape vt maius dignum
minus dignū ad ſe trahat.ſicut.ſ.de cõſe.eccle.vel alta.qđ in
dubiis.⁊ de offi.deleg.ſi duo.li.vi.⁊ ex hoc no.etiã Inno.etiã
qđ duabꝰ autoritatibꝰ poteſt ꝓcedere nõ cogit̃ alterã elige
re:ſꝫ ſi eligat valet electio ⁊ illa autoritate vtet̃.ar.ſ.de offi.
deleg.ſignificantibꝰ.Itẽ ſecundū cū poſſet eligere qđ in vna
parte cauſe vteret̃ poteſtate ordinaria in alia delegata.ſ.de
arbi.innotuit.melius facit ſm Hoſti.de prebẽ.niſi vbi dicit
ꝙ non valet eo caſu appellatio interpoſita ad ordinarium in
eo ꝙ procedit poteſtate delegata:valet aũt in eo ꝙ procedit
ordinaria.⁊ ſi ad papã vt proximū ordinariū appellaret̃:re-
mittit ad.c.ſi duobꝰ.de app.⁊ hoc quo ad primã queſtionem
19 quã ponit hic Innoc.¶ † Do.Anto.videt̃ confundere pri-
mum dictū:dicit eñ ſe nõ putare ꝙ ſimul vtraqꝫ ptãte poſſit
procedere:qꝛ poteſtas ordinaria in ſpecie delegata eſt reuo-
cata ⁊ tranſfuſa in delegatã.caret ergo ordinaria in illa quo
ad principalẽ ꝓceſſum:⁊ ſic non compatitur ſe proceſſus or-
dinarii ⁊ ꝓceſſus delegati ſi ꝑ ſe ꝓcederet.de app.ſi duobꝰ.et
c.vt noſtrū.⁊ no.de cõſti.cū.M.ſic nec cõpatit̃ in eadẽ perſo
na qꝛ illã perſonã facit iure diuerſorū cenſeri.ar.eo.q̃ not.in
c.cū olim.de re iudi.Nec obſtant ſm eū cõtraria iura:quia lo
quuntur in arbitraria ptãte ⁊ iuriſditionali que non ſunt ſic
incõpatibiles cum in aliquibus iudex ꝓcedat vt arbiter.pu
to tamen ꝙ in exequendo poſſet delegata iuuare ordinariã
arg.ſ.de reſcrip.cū contingat.de offi.delega.cū in iure.et ex
hoc dicto deſtrueret̃ aliud dictū Innoc.nam ſi predicta vera
ſunt nõ poſſet eligere alterã ex illis cū ordinaria eſſet reuo-
20 cata q̃ ad ſpeciẽ delegatã.¶ † Sed certe his dictis.d.Ant.
nõ acquieſco.⁊ primo reſpondit ad.c.ſignificauit.de coꝛ.viti.
vbi qs procedit autoritate delegata ⁊ ordinaria.ad idem in-
duco notabiliter.c.per hoc.de hereti.lib.vi.vbi inquiſitoꝛ he
retice prauitatis qui habet delegatam:vt ibi no.Joan.and.
21 probat̃ ⁊ in.c.ne aliqui.eo.ti.lib.vi.¶ † Ubi dꝛ ꝙ fauore fidei
non expirat officiū illud ꝑ mortẽ cõpromittentis.ſi eñ habe
ret ordinariam ceſſante omni fauoꝛe non expiraret. vt in.c.
ij.de offi.deleg.lib.vi.ꝓcedit etiã epũo habente ordinariã.⁊ ſic
nõ eſt indiſtincte verū ꝙ papa cõmittendo negotiū videat̃
22 ordinariã ptãtem quo ad illud reuocare.¶ † Non obſtãt iu-
ra allegata ꝑ do.Anto.illa eñ notãter limitat Inno.in.d.c.
cū.M.in ſi.in vltima ſua opi.dicẽs ꝙ tunc videt̃ iuriſditio-
nẽ inferioꝛẽ reuocare qñ aliquod negotiom ex certa ſcientia
ad ſe reuocat ſecus aũt qꝛ ordine iudiciario ꝓcedit qđ eſt no
tandum:quaſi tunc cognoſcat ſicut quilibet ordinarius.
23 ¶ † Pro hoc ego no.adduco.c.dilectus.ij.de preben.vbi dꝛ
ꝙ lꝫ papa mandet epũo vt prebẽdam cõferat alicui clerico:tñ
ſi epiſcopus ipſe autoritate ordinaria conferat alteri valet
collatio licet veniat epũs puniendus qꝛ eluſit mandatū apo-
ſtolicū ⁊ tamen certū eſt ꝙ mandãdo ſibi vt alicui conferret
faciebat eum delegatū:vt dicit glo.no.in.c.cū aliquibus.de
reſcrip.lib.vi.⁊ nihilominus remãſit apud eū poteſtas ordi
naria.niſi ergo appareat ꝙ papa voluit reuocare poteſtatē
ordinariam dando delegatã remanet ordinaria maxime in
eadem perſona.Preterea inferioꝛibus ordinariis poſſet in
dubio practicari opi.Inno.ꝙ per delegationem vnius non
ſuſpenditur iuriſditio alterius:qꝛ par in parẽ ⁊c.de elect.in-
24 notuit.¶ † Ad hoc qđ no.Inno.in.d.c.cū.M.vbi dicit qđ
ſi quis habet ploꝛes ordinarios:valet ꝓceſſus ſuper eadem
re ab vtroqꝫ diuiſim agitatus:ſi nõ ſint corã ſecũdo exceptū
de pẽdentia cauſe coram alio:ſi ergo vnus delegat alteri nõ
ſuſpenditur per hoc ordinaria iuriſditio ad hoc.c.ſup que-
ſtionem.§.ſi vero duo.de offic.delega.vbi patet qđ in eadem
perſona poſſunt concurrere due poteſtates delegate q̃ ſunt
diuerſe nature.et in predictis omnibus iſtis poſſunt practi
25 cari dicta Inno.¶ † Et quatenus dicit quod data in eadē
perſona poteſtate ordinaria et delegata principis eſt ad pa-
pam appellandum ego allego pro hoc caſum.d.c.per hoc.
de here.lib.vi.quod enim ſtatuitur in duobus habet locum
in eadem perſona concurrentibus in ea illorum duorū qua-
litatibus:vt not.in.d.c.cum olim.et.c.ex literis.de probatio.
26 ¶ † Quero predicta procedunt qñ qs habet duas ᵈiuriſdi-
d tiones.Sed pone ꝙ non habeat niſi vnã et credit hẽre duas
qđ facile accidere poteſt.nam ſepe quis credit ſe habere.dele
gatam ⁊ ordinariam:et non habet niſi alteram. exẽplum. vt
in.c.licet.de offi.ordi.⁊ in cle.attendentes.de ſta.mona.et de
reli.do.quia contingit.⁊ de ſup.neg.prela.cle.qꝛ regulares.
⁊ in procedendo eligit illam quã non habet puta delegatã:
nunquid valeat proceſſus ratione ordinarie ptãtis quam hꝫ.
Sol.dicunt quidã vt refert Inn.qđ licet eligat ⁊ ꝓteſtet̃ qđ
tantū pape autoritate vult ꝓcedere.tamen valet proceſſus
habitus

epũs poſſit exime
re locū ſue dioce.
a viſitatione vel
ſuperioꝛitate aut
renũtiare iuri vi
ſitãdi.vide Inn.
in.c.cū ex officii.
de preſcri.vbi di-
cit ꝙ lꝫ poſſit re-
nũtiare procura-
tionī ſibi debẽde
ꝑ viſitatione iux
ta tex.i.c.cū apo-
ſtolice.de cenſi.tñ
iuri viſitãdi non
põt renũtiare:vt
no.etiã.d.Car.in
cle.j.de cenſi.⁊ ad
de quod viſitatio
dioce.fieri dꝫ per
epũm vt in.c.ſi epũs
⁊ ibi ꝑ gl.de offi.
ordi.lib.vi.⁊ illa
dꝫ fieri ſingulis
annis ſemel tñ vt
j.c.decernimꝰ.x.
q.j.niſi forſã ſub-
ſit aliqua cã pro-
pter quã epũs de-
beat reiterare ip
ſam viſitationē:
de qua ꝑ Car.in
cle.ij.in princi.de
ſta.mo.⁊ habet̃ ꝑ
Jo.an.in.c.j.ſin-
gulis.eo.titu.nec
põt ꝑſcribi ꝫ ta-
lẽ ſuperioꝛitatē:
vt in.c.ad audien
tiã.⁊ ibi plene.de
preſcrip.

a ¶ Momenti eſt.
Adde an hoc ſit
verum Pe.de an
cha.conſi.vlti.

b ¶ Per aliū.Ad-
de Old.loco pre-
alleg.xxvi.
Sebaſti.Sapia.

c ¶ Utraqꝫ auto-
ritate.Uide bal.
in.l.j.ad finẽ.C.de
fur.⁊ in.c.ſi inter
pares.de lege cõ
ra.in vſi.feudoꝝ.
Roma.in rub.ff.
de arbi.cap.x.vñ.
qđ ſi in eo tẽpoꝛe
Abb.in.c.quin-
tauallis.char.pe.
ver.ego aũt cum
reuerẽtia.ſ.de iu
reiurã. Joan.de
imo.i.c.niſi eẽnt.
col.j.ſ.de preben.
Paul.de caſt.et
Moder.in.l.et ſi
pretoꝛ.ff.de iuriſ.
om.iudi.

d ¶ Habet duas.
Adde Ro.con-
ſilio.cccc.xiij.vbi
late.

habitus non obſtãte tali errore: qꝛ ꝓcedere volebat licet nõ autoritate ordinaria. ⁊ ita qđ principale eſt. ſ. ꝓceſſus tꝫ. arg. opti. ff. de iniu. cũ qui. §. ſi in iuria. ⁊ ff. ad le. aqui. ſcientiam. ff. fami. herci. cum putarẽ. Cum eñ iſte ſit error iuris nõ dꝫ impedire verum ꝓceſſum arg. viij. diſt. veritate. ff. de offi. preſi. l. illicitas. §. veritas. quinimmo plus credũt iſti ꝙ ſi diceret nolo procedere autoritate ordinaria. tñ valet ꝓceſſus autorita-

27 te ordinaria predictis rõnibus. ¶ † Et qꝛ proteſtatio eſt contraria facto vnde factum preualet. ſ. de appel. ſollicitudinem in fi. Item qꝛ nemo põt a ſe abdicare imperiũ. ff. de offi. ꝓcõ. l. legatus. Alij vero vt ipſe Inn. refert dicũt contrarium in duobus caſibus ꝓmis. ⁊ allegãt pro ſe qꝛ qđ potuit noluit ⁊ qđ voluit ⁊c. de offi. dele. cũ ſuper. ⁊ qꝛ nil ſic contrariũ cõſenſui ſicut error. ff. de iuriſ. om. iu. l. ſi per errorẽ. ⁊ ff. de arb. l. ſed ⁊ ſi in ſeruum. ⁊ duabus ſequentibus. Nec ob. d. l. eum qui. de iniurijs. qꝛ hic eſt ipſa autoritas que procedit ordinaria vel delegata qđ principale qua deficiente deficit proceſſus nõ autẽ eſt principale ſi erraret in ſenſu legis ſeu indulgentie vel priuilegij vel huiuſmodi. ff. de re iud. cũ ꝓlatis. ⁊ no. ſ. de priuil. ex parte abbatiſſe. hanc opi. tenere videtur Inn. ⁊ clarius eligit Hoſt. per d. decre. cum ſuper. de offi. dele. Jo. an. de mate-

28 teria remittit ad Spe. de iuriſ. om. iudi. ver. vlt. ¶ † Not. do. Anto. videtur hanc vltimam opi. ſequi nihil adducẽs de nouo: ſed rñ. ad l. ij. ff. de iudic. vbi valuit proceſſus errore iudicis non ob. dicit eñ ꝙ ibi error non nocuit qꝛ iuriſditio illa quam iudex putabat ſe habere nõ erat differẽs ab ea quã habebat ſed eadẽ. ignorabat eñ ſuã iuriſditionẽ ꝓrogatã: credebat tñ iuriſditionẽ habere ⁊ dic clarius vt ibi no. Bar. ꝙ vbi habebat iuriſditionem ⁊ ſciebat ſe habere ſed ignorabat modum: ſecus aũt qñ iudex errat in fundamẽto iuriſditionis qꝛ ignorat ea que ſunt neceſſaria ad exercitium iuriſditiõis: puta: qꝛ fert ſñiam contra contumacem non eſt certus an ille ſit contumax vel an ſit lis conteſtata. tunc eñ non valet ſententia: vt no. Bar. in l. multum. ff. de condi. ⁊ demõ. ⁊ l. ſi finita. §. iulianus. ff. de dam. infec. ⁊ d. l. ij. facit op. l. quero. ff. de eo qui pro tu. ne. ge. vbi nõ valet geſtum per tutorem ſi ſe ignorabat tutorem eſſe. ad idem. c. prudentiam. de offi. dele. ⁊ qđ ibi not. doc. vbi ptꝫ ꝙ ſi iudex ignorat ſuam iuriſditionem purificatam propter impedimentum college ⁊ procedit non valet ꝓceſſus lꝫ in veritate ſit purificata. ⁊ tenet Bar. in d. l. multum idem ⁊ fortius dico in caſu noſtro ꝙ cum iudex non intendat procedere ꝑtãte ordinaria quã hꝫ ex autoritate delegata quã nõ hꝫ non vꝫ proceſſus qꝛ errat in eo qđ neceſſario requiritur ad exercitium iuriſditionis ⁊ validicatis cuiuſqꝫ actus depẽdet a ꝑtãte ⁊ volũtate: ⁊ altero deficiẽte nil ſolide explicari poteſt. vt d. c. cum ſuper. ⁊ l. multum intereſt. C. ſi qs ſi. vel alij. et l. qui alienã. ⁊ l. ſi is ad quẽ. ff. de acq. here. cũ ſi. in caſu vero noſtro in delegata deficiebat poteſtas in ordinaria deficiebat voluntas. Et puto ꝙ de hac queſtione ſit melior tex. q poſſit allegari in. c. ex parte aſtenſis. de cõceſ. ꝓbẽ. cũ ibi no. vbi ptꝫ ꝙ valens explicare actũ vno modo ſi eligit aliũ modum incõpetentẽ corruit actus. ⁊ facit. d. l. qui in aliena. ⁊ l. ſi is ad quẽ.

29 ⁊ l. is qui putabat. ff. de acq. here. ¶ † No. tñ ⁊ pondera hñ dictum Inn. ꝑ alle. in eo qđ dicit ſi ꝙ iudex errat in ſenſu legis vel indulgẽtie vel ꝓuilegij vel hmõi tꝫ act⁹ ex quo infero ꝙ ſi

a iudex[a] ferat ſententiam fundãdo ſe ſuper aliqua lege que nõ facit quod ſententia non eſt nulla: ex quo aliter non expreſſit errorem contra ius: nec etiam eſt irritanda ſi poteſt alia

b lege ſuſtineri[b] lꝫ Hoſt. tenuerit contrarium in d. c. ex parte aſtenſis. ſed pro primo ego adduco bo. tex. in. c. per tuas. ⁊ qđ ibi no. Jo. an. qui ſi. ſint legi. ⁊ in. c. cum prolatio ſm vnum intellectum. ff. de re iudi. ⁊ dicit Inno. in. c. per tuas. ij. de bo. ꝙ non eſt peccatum mortale male intelligere canonem vel legẽ

30 cũ ſint de iure poſitiuo. qđ not. ¶ † Vide ad predictã cõcluſionẽ qđ no. Spe. in ti. de ſen. ꝑla. §. qñ. ver. quid ſi dixerit vbi dixit qđ ſi quis dixit ſe delegatũ vnius cũ eſſet delegatus alterius nõ tꝫ ſñla ſua ſeu ꝓceſſus. facit. l. ante pe. ff. de eo q ꝓ tu.

31 ¶ † Sed iuxta predicta quero pone ꝙ hñs ꝑtãtem ordinariam ⁊ delegatam procedit ſimplr. d. Ant. refert Fede. conſ. xxv. als. xiiij. tenuiſſe ꝙ nõ valet ꝓceſſus qꝛ in dubio ex ordinaria ꝑtãte procedere videt qꝛ ex quo nõ exprimit delegatã niſi aliud appareat. de off. dele. cũ in iure. maxime ſi exprimit nomen ordinarij. alle. de offic. ordi. lꝫ in verbo faciendum. ad hoc. de preben. niſi. ⁊ qđ no. gl. in l. i. de iudi. d. Ant. putat contrarium qꝛ in dubio elegiſſe videtur poteſtatem ꝑ quam act⁹

c valeat.[c] alleg. l. neqꝫ. ff. de mil. teſta. que iudicio meo parum facit lꝫ longe melius facit. l. iij. ff. eo. titu. quam forte voluit allegare. ibi eñ dicitur ꝙ in dubio nõ videtur miles in teſtando elegiſſe viam per quam poſſit ſuum iudicium infringi. item potius debemus interpretari rẽ vt valeat: quam vt pereat. de verbo. ſigni. abbate. Ego nõ video qualiter poſſet ſaltem ita indiſtincte procedere dictũ Fede. nam vt. ſ. dixi hñs vtrãqꝫ poteſtatem non compellitur alteram eligere ſed vtraqꝫ põt procedere vt hic ⁊ in. d. c. ſignificauit. ⁊ eo caſu quo reuocatur

32 ordinaria per delegatam quod qñ ſit. ſ. dixi. ¶ † Dico ꝙ niſi exprimat in citatione poteſtatem quam habet non tenetur

d citatus comparere[d] vt no. Inno. in. c. ij. de dila. ſed ſi comparuit dico ꝙ in dubio videtur eligere poteſtatem quam habet per. d. l. iij. de nuli. teſta. Nec ob. ꝙ expreſſit dignitatem ordinariam qꝛ ſepe exprimitur cauſa demonſtrandi perſonam vt in ſimili dicitur in. l. iuriſgentium. §. pactorum. ff. de pac. vide in hoc ꝙ in ſimili dixi in. c. ceterum. de iudic. vel dic ⁊ melius ꝙ inſpicienda ſunt hoc vltimo caſu acta ⁊ ſi in eis apparet ꝙ proceſſit vt ordinarius non valet iudicium: vt in ſimili not. Bar. in. l. vna. C. q pro ſua iuriſ. in dubio vero valebit. ar. in. l.

33 quoties. de ver. obli. ⁊. c. abbate. de ver. ſig. ¶ † Vltimo ſcias qđ Jo. an. hic format duas queſtiones quas ponit gl. in. l. vna C. qui pro ſua iuriſ. Prima eſt pone qđ alias habenti iuriſditionem ſit delegatio inutiliter: partes hoc facientes litigant coram illo nunquid valebit proceſſus. glo. ꝓalleg. tenet qđ ſic argu. l. i. C. de iuriſ. om. iudi. Pe. Azo ⁊ Barto. dicunt debere inſpici acta. ſi enim proceſſit vt delegatus non valet proceſſus ſecus vt ordinarius: quia tunc cenſetur prorogata iuriſditio. ⁊ hec opi. placet ⁊ in dubio ſi non apparet qualiter proceſſit puto quod valeat proceſſus quia in litigando corã competenti iudice videntur prorogaſſe iuriſditionem que erat prorogabilis: ſcilicet ordinariam. ⁊ non autem illã que erat improrogabilis: ſcilicet delegatam. argu. in. d. l. iij. ff. de ini. teſta. ⁊ hoc caſu procedit illa gloſ. vel quando expreſſe pro-

34 ceſſit iudex vt ordinarius. ¶ † Secunda queſtio eſt[e] pone ꝙ

e in princi. delegationis delegans carebat iuriſditiõe. ſed poſtea eſt eam adeptus nunquid teneat proceſſus. Sol. dicit glo. in. d. l. vna. ꝙ delegatio videtur cõfirmari per ſuperuenientiã poteſtatis. ar. in. l. licet. ff. de iu. tñ a tempore ſuperuenientis iuriſditionis ⁊ non prius. ff. de offi. procon. l. obſeruare. §. vl. Ja. de are. dicit in. d. l. vna gl. procedere qñ iuriſditio delegãtis iam erat radicata puta qꝛ lꝫ exercitium non haberet iam tñ electus erat. vt in. d. l. obſeruare. ad idem. ff. de pig. act. ſi rẽ §. ſi. ff. ad treb. l. ſed ſi ante. ſi autem radicata non erat tempore delegationis nõ valet delegati proceſſus cũ delegatio nulla fuerat ſine radice iudicis. facit qđ de dñio no. ff. de rei ven.

35 ſi a titio. ⁊ cũ hac opi. tranſit hic Jo. an. ¶ † Aduerte qꝛ hãc

f diſtinctionem.[f] adduco ad queſtionem no. ⁊ quotidianam epiſcopus contulit beneficiũ ante lapſum menſis de quo in cle. i. de conceſ. preben. demum habens gratiam iuxta illam cle. non acceptauit beneficium infra menſem nunquid conualeſcat dicta collatio cum infra menſem haberet ordinarius collator manus ligatas. videtur per iſtam diſtinctionem dicendum ꝙ ſic. ſecus videtur ſi contulit beneficium cuius collatio vel inſtitutio ſpectat ad inferiorem licet eñ poſtmodum ad eum deuoluatur collatio nõ tamẽ per hoc recõualeſcit collatio vel inſtitutio ante deuolutionem factã. qꝛ primo caſu epiſcopus habet iuriſditionẽ ⁊ poteſtatem in habitu licet exercitium ſit ſibi interdictum infra menſem. ſed in ſecundo caſu non ſpectabat ad eum poteſtas conferendi nec in habitu nec in actu ante deuolutionem factam. de quo tamen ſatis poſſet dubitari. ⁊ primo caſu credo ꝙ ipſo caſu reconualeſcat collatio qꝛ nullũ ius ſuperuenit de preſenti ſed ſolũ fuit remotũ

36 obſtaculũ. ¶ † Ad hoc adduco no. dictũ Bar. in. l. cũ vir predium. ff. de vſucap. vbi querit cauetur ſtatuto fauore creditorum quod debitor exbannitus vel condemnatus pro debito nullum contractum poſſit facere donec ſoluat. contigit qđ prius contraxit ⁊ poſtea ſoluit an contractus confirmetur. et tenet quod ſic ſiue ſua interſit ſiue non. quia non ſuperuenit ius ſed obſtaculum remouetur. alleg. l. pignori. ff. qui ⁊ a quibus. ⁊. C. ne tu. vel cura. l. nec puto etiam in alio caſu quod teneat collatio vel conualeſcat ſi epiſcopus contulit ſcienter beneficium quod conferre non poterat: quia obligatus eſt ad conferendum aliud ne ille decipiatur: vt in. c. inter cetera. de preben. ergo ſtatim qđ ad eum fuit deuoluta poteſtas conualidata fuit illa collatio ſiue inſtitutio cũ non requira-

37 tur alia traditio ad hoc. l. ſi rem alie. in ſi. de pig. act. ¶ † Et quod not. in ſimili Bart. in. d. l. cum vir predium. ex quo dicit ibi Bart. qđ ſi aliquis vendidit eccleſie rem alienam ⁊ võditor ſuccedit domino ꝙ ſtatim tranſit vtile dominium in eccleſiam: ratio quia non requiritur ibi traditio. l. fina. C. de ſacroſan. eccle. ⁊ inter erat venditoris contractum confirmari cum ipſe eſſet obligatus ex contractu ſuo: ſed ſi preſupponimus quod collator non erat obligatus ad aliud beneficium conferendũ vt puta qꝛ contulit ignoranter vel ſcienti

Sebaſti. Sapia.

a ¶ Si iudex. Hoc dictũ ſimpliciter ſequitur Feli. in. c. i. colũ. vij. in fine ſcđe limitationis ſ. de re iudica.

b ¶ Suſtineri. adde qđ Ro. ſingu. ſuis fol. i. dicit hoc eẽ ſingulare dictũ Jo. an. hic.

Zacharias.

¶ Adde qđ voluit alleg. Rom. ſing. ſuo. clv. incipien. iudex pnuntiat. de quo ꝑ Feli. poſt Mari. de ſe. in. c. illa. in ſin. vbi alleg. Inno. hic ⁊ Ro. hic ſin. ſ. de accuſa. dixi in apoſt. ad iſtũ in c. cãm q. nn. ij. in apo. in verſ. male intelligẽdo. ſ. de reſcrip.

Sebaſti. Sapia.

c ¶ Actus valeat. Idẽ tꝫ Jo. an. in c. ſi poſtq̃. in verbo ordinariũ. de elect. in. vi. Pet. de ancha. in cõſil. cexi. inci. ſcripſit papa. col. i.

Zacharias.

d ¶ Citatus cõparere. Adde Lanfran. in. c. qñ contra. in prin. nu. ij. verſi. attẽdite. ibi cauti tñ iudices. ſ. de proba.

Sebaſti. Sapia.

e ¶ Queſtio eſt. vide Bal. in. l. eũ q. in. iiij. qõne. ff. de iuriſdi. om. iudic.

Sebaſti. Sapia.

f. ¶ Hanc diſtinctionẽ. Vide pet. de ancha. l. c. ſtatutũ. ad ſi. de preben. in. vi. Abb. i diſputatione ſua inci. augerio. col. xxvi. Car. late in cõſi. cxvi. inci. A. ⁊ B. clerici. in cle. i. in. xxv. col. ver. qꝛ bus attentis. de ſup. negli. prela.

illud conferri nõ poſſe per eũ ⁊ tũc credo ꝙ non conualeſcit
collatio ex ſuperuenientia poteſtatis: qꝛ ſua non intererat
vt valeat vnde opꝫ ꝙ interueniat noua collatio argu.in.d.l.
cũ vir prediũ.⁊ qđ ibi not. Barto.in regula non firmatur.de
reg.iur.li.vi.⁊ qđ ibi no. Dy.⁊ in.l.ſi ſeruo.ff.qui ⁊ a quibus.
⁊.l.j.ff.de pig.act.qđ puto verum niſi poſtea fecerit aliquem
actum per quẽ tacite videaꝛ approbaſſe illam collationẽ cuꝫ
hic non requiraꝛ alia ſolennitas vel traductio ſꝫ ſufficit nu-
dus conſenſus.ar.bo.in.c.dilecto.de preben.⁊ in.c.ſi tibi ab-
ſenti.eo.ti.li.vi.qđ no. Bart.in.l.qui cũ.ff.rem ra.ha.et quod
leg.⁊ not.in.c.ex oꝛe.de priui.⁊ not.hic ſingulariter qđ nemo
diſcutit nec vnꝙ̃ ita late examinaui ſicut nũc.⁊ ſcđm hoc pu
to limitanda ea que not.do.de Ro.decι.ccvij.in antiquis.et
pꝛo hoc vltimo membꝛo facit qđ not. Bald.in.d.l.vna.C.qui
pꝛo ſua iuriſd. Et quo ad principale queſitum de quo.§.vide
per Bal.in.d.l.j.C.vbi de cri.agi opoꝛtet.vbi etiam de mate
ria habeꝛ bo.glo.⁊ per Bal.in.d.l.vnica.⁊ Spe.in ti.de dele.
38 §.excipi põt.verſi.qđ ſi cõmittens. ¶ † Sed breuiter conclu
dendo dico ſic ꝙ aut ante ſuperuenientiam iuriſditionis in
delegante delegatus exercuit aliquem actum de ſubſtãtiali
bus iudicij: ⁊ tunc dico qđ quantũcũꝙ ſuperueniat iuriſdi-
tio nõ poteſt conualidari proceſſus: qꝛ cũ fuerit pꝛoꝛſus nul
lus ex defectu ſubſtantialiũ non põt poſtmodum cõualidari
ad hoc.c.dudũ.de elec.⁊.c.j.de litis conteſta.lib.vj.⁊.l.momẽ
tanee.C.qui le.perſo.voluit in ſimili Inno.in.c.pꝛudentiaꝫ.
de offi.deleg.⁊ ibi aliqua tetigi.firmat hoc Bald.in.d.l.vni-
ca.⁊ Spe.in loco pꝛealle.nec valebit reliquus ꝓceſſus cũ de-
ficiat in fundamẽto.d.l.momentanee.⁊.c.dudum. Aut nil de
ſubſtãtialibus fuit actũ tpe ſupuenĩetie iuriſditionis ⁊ ſic ſo
lũ queriꝛ an firmeꝛ delegatio ⁊ cõiter teneꝛ illa opi. Iaco.de
are.ſupꝛaſcripta: vt habetur per Bald.in.d.l.j.C.vbi de cri.
agi opꝫ.vbi ꝑ alia ṽba dicit ꝙ aut ſupuenit iuriſditio ex cã
de preterito ⁊ cõfirmaꝛ.d.l.obſeruare.in fi.aut ex cauſa de ꝑ-
39 ſenti poſt delegationẽ oꝛta. ¶ † Et ſecus vt in.d.l.ſi a titio.
vbi dꝛ ꝙ ſi emi fundũ ab eo qui non erat dñs: lꝫ poſtea efficia
tur dñs nõ ꝑ hoc ipo facto in me trãſit dñium.de hoc tñ an et
qñ ꝯtctus nullus a ꝑncipio cõualideꝛ iure ſupueniẽte dic vt
pleni⁹ no. Bar.in.d.l.cũ vir ꝑdiũ.hoc tñ vltimũ mẽbꝛũ limi-
to niſi poſt iuriſditionẽ de nouo ſupuenientẽ delegans fece-
rit aliquẽ actũ per quẽ videaꝛ appꝛobare primã delegationẽ
cũ ſufficiat ſolus cõſenſus.ad hoc.l.ſi filiuſfa.ff.ad maced.et
cle.j.de procura. Quod tamẽ ſupꝛadictum eſt de electo dele-
gante ante ꝯfirmationẽ non bene procedit iure canonico in
dignitatibus eccleſiaſticis.per.c.auaritie.de elect.li.vj. quia
qualitercũꝙ ſe ingerit ante confirmationem pꝛiuatur ipſo
iure quod pꝛius habebat ibi.⁊ hoc idem ſentit Ioan.and.in
addi.Spe.loco pꝛealleg.

1 ☞ Preſcribere non põt ille q alieno noĩe poſſidet.
Titulus nõ reqritur in ꝑſcriptione quadragenaria contra
ecclẽſiã niſi cũ ius cõe vel ꝑſumptio eſt cõtra preſcribentẽ.
2 Papa ⁊ imperatoꝛ licet ſint domini in vniuerſo: non tamen
rerum particularium.
3 Vaſallus habet vtile dominium rei feudalis: directum ve-
ro eſt apud dominum.
4 Confeſſio pꝛelati non nocet eccleſie niſi pꝛeſumptio ſit con-
tra eccleſiam.
5 Incoꝛpoꝛalia quaſi poſſidenꝛ: ⁊ pñt quaſi poſſideri per aliũ.
6 Preſcribere põt qs rẽ: quam per alium poſſidet.
7 Acquirens res cum peccato vel contra iuramentũ ꝓpꝛium
tenetur illas reſtituere.
Iuramentum non impedit validitatem actus: licet atten-
tans ſit periurus.
8 Res feudalis põt preſcribi ꝯ dñm: non tñ per vaſallum.
9 Preſcribi poſſunt ciuitates ad eccleſiã romanã pertinẽtes
ſpatio centum annoꝛum ⁊ non minoꝛi.
10 Preſcriptio centenaria quomodo pꝛobabitur.
11 Iura ⁊ bona ſpectãtia ad papã pñt ꝑſcribi etiã ꝑ eccleſiã in
feriorem ſed eius ſupꝛema poteſtas non pꝛeſcribitur.
12 Bona fides an requiratur in pꝛeſcriptione iurium,
13 In bona fide dꝛ ille qui non habet notitiam rei aliene,
14 Bona fides pꝛeſumitur niſi in quatuoꝛ caſibus ⁊ ignoꝛantia
pꝛeſumitur niſi pꝛobetur contrarium.
15 Bonafides an ⁊ quo caſu pꝛeſumaꝛ tam in pꝛeſcriptione re-
rum coꝛpoꝛalium ꝙ̃ iurium.18.
16 Bonafides ꝑſumitur poſt.xxx.annos retro ſemper fuiſſe pe
nes illũ qui non fuit moleſtatus per dictum tempus.
17 Remediũ canonis reintegranda: daꝛ etiã ꝯ bonafide poſſi-
dentem pꝛobata antiquioꝛ poſſeſſione aduerſarij.
19 Titulus non requiritur in pꝛeſcriptione iuriũ puta ſeruitu
tum: ſed ſufficit ꝓbare ꝙ de hoc erat fama ⁊ ſimilia.
20 Titulus requiritur in pꝛeſcriptione qñ ius cõe vel pꝛeſum-
ptio eſt contra pꝛeſcribentem.
21 Bonafides in pꝛeſcribente libertatem indiſtincte pꝛeſumiꝛ
licet poſſit pꝛobari contrarium.
22 Malafides pꝛeſumitur ſi fuit denuntiatum emptoꝛi ne eme
ret qꝛ res erat alterius: ſecus ſi ex poſtfacto.
23 Malafides pꝛeſumitur ſi res fuit acq̃ſita ꝯ ius vel nõ ſerua
ta iuris ſolẽnitate niſi longo tempoꝛe quis poſſederit.
24 Erroꝛ iuris lꝫ noceat ad ꝑſcribendũ tñ nõ nocet in acq̃ſitio-
ne fructuũ ſed in pꝛeſcriptione fructuũ ſic.25.vbi poniꝛ rõ.
Erroꝛ iuris non pꝛeſumitur ſed dꝫ ꝓbari per allegantem.
26 Emens a pꝛodigo aut luxurioſo: an poſſit pꝛeſcribere.
27 Ludendo ſi vnus vendit alteri emens non pꝛeſcribit: ⁊ ven-
ditoꝛ non tenetur de euictione: ſecus ſi vendit alteri.
28 Preſcribere poſſum rem quam emi a bonefidei poſſeſſoꝛe:
licet ego ſciam alienam.
29 Malafides autoꝛis an noceat ſucceſſoꝛi in bonafide ſiue ſit
ſucceſſoꝛ vniuerſalis ſiue particularis.30.
31 Errans in iure an pꝛeſumatur in mala fide.
32 Titubans an pꝛeſcribat tanꝙ̃ ſit in bona fide.
33 Titulus requiritur in pꝛeſcriptione non ille per quẽ tranſ-
fertur dominium: ſed putatiuus.
34 Preſcribiꝛ ꝯ eccleſiã ſpatio.xl.annoꝝ cũ bona fide: ⁊ ſine ti-
tulo ſi pꝛeſcriptio nõ eſt cõtra ius: alıs requiriꝛ titulus.
35 Titulus an indiſtincte requiraꝛ qñ pꝛeſcriptio eſt ꝯ ius.
36 Preſcribunꝛ bona patrimonialia clericoꝝ: ſicut pꝛiuatoꝝ.
Clericus non gaudet in bonis patrimonialibus pꝛiuilegio
eccleſiarum: niſi in caſibus iure expꝛeſſis.37.
Priuilegia non debent extendi ad perſonas in eis non com
pꝛehenſas.
37 Inſtantia in cauſa fiſcali ⁊ eccl'iaſtica non perit triennio.

1 S I diligenti. ¶ † Qui alieno nomi-
ne poſſidet non pꝛeſcri-
bit.nec etiã is q ꝓpꝛio niſi habeat bonã fidẽ ⁊ iu-
ſtum titulũ.ita ſummat Ioã.and.⁊ ſatis conuenit
litere quo ad coꝛticẽ. Sed ad intellectum adde ſi pꝛeſumptio
eſt cõtra eũ: hoc dico qꝛ titulus nõ requiriꝛ in pꝛeſcriptione
quadragenaria cõtra eccleſiã niſi cũ ius cõe vel pꝛeſumptio
eſt cõtra pꝛeſcribentẽ: vt in.c.j.eo.ti.lib.vj. Diuidiꝛ.nã pꝛmo
inducit vnã rationẽ contra archiepiſcopum ⁊ ſcđo repꝛobat
excuſationẽ ipſius per locũ a diuiſiõe. Scđa ibi: nos igitur.
¶ Caſus literalis. Archiepꝯ piſanus fecit ſibi pꝛeſtari iu-
ramẽtum fidelitatis noĩe ſuo ⁊ eccleſie piſane a marchione
maſſe iudice calaritano pꝛo ipſo iudicatu cũ tamẽ iudicatus
ille pertineat ad romanã eccleſiã.papa hoc intelligens man
dauit archiepiſcopo piſano vt illũ abſolueret ab illo iura-
mẽto niſi aliud poſtea exhiberet eccl'ie romane.eo nõ obſtan
te archiepꝯ receptis literis dñi pape miſit nuntios ſuos ad
eũ vt ſuper hoc ſe excuſaret ſcribens eidem qđ poſtꝙ̃ fuit in
archiepꝯm aſſumptus iuramentũ illud recepit ab illo iudice
pꝛo eccleſia romana: ⁊ hoc idem fecit anteceſſoꝛ ipſius: papa
audita riſione archiepi et alijs que nuntij pꝛoponere volue-
runt reſcripſit eidem archiepꝯo in hũc modũ dicẽs ꝙ iudica-
tus calaritanus ad ius ⁊ ꝓpꝛietatẽ romane eccleſie pertinet
ſicut tota ſardinia nullo mediante.vnde nõ licuit ei ꝑ ſe vel
eccl'ia ſua predictũ exigere iuramẽtũ.⁊ intellectis q̃ nũtius
ipſius ꝓpoſuit coꝛam papa nõ intellexit ipſum vel eccleſiam
ſuã aliquo iuuari cũ autoꝛitate apo.ſe.ſuper hoc non oſten-
dat per quẽ iuramentum illud aliqñ ſit exactum nec pꝛeſcri-
ptione aliqua muniaꝛ imo ſm confeſſionẽ archiepiſcopi nõ
eccleſia piſana vel ipſe archiepꝯs fuit in quaſi poſſeſſione exi-
gendi huiuſmodi iuramentũ qđ ab ipſis iudicib⁹ ꝑ ſe. apo.
confitetur fuiſſe receptum per qđ conſtat ꝙ eccleſia romana
ſemꝑ fuit in quaſi poſſeſſione quia miniſterio illius ⁊ anteceſ
ſoꝛum ſuoꝝ ꝑ romana eccl'ia exactũ fuit ⁊ pꝛeſtitũ hmõi iu-
ramentum: ille eñ poſſidet cuius noĩe poſſidetur. ſi vero di-
cat archiepiſcopus ꝙ nomine ſuo ⁊ non nomine romane ec-
cleſie iuramentum fuit exactum poſſit ei inferri ꝙ ipſe vio-
lauit iuramentũ pꝛeſtitũ pꝛo conſeruando iure et honoꝛe ro
mane eccl'ie: vnde licet retineri non poſſet cũ in ꝑſcriptione
rerũ eccleſiaſticarũ bona fides ⁊ iuſtus titulus exiganꝛ: et ſi
pꝛeſcriptio locum poſſit habere non tamẽ poſſit centenariã
pꝛeſcriptionẽ ꝓbare que ſola currit contra romanã eccleſiã.
Ber. ¶ Not.j.ꝙ tota ſardinia pertinet ad eccleſiã romanam
nullo mediante: ⁊ ſic habet eccleſia romana iura imperij ibi-
dem ſicut habet in toto patrimonio eccleſie.vt in.c.per vene
rabilem.qui fi.ſint leg.⁊ habuit papa illam inſulam ſardinie
ex donatione Conſtãtini ⁊ alioꝝ imperatoꝛum vna cũ alijs
pꝛouincijs.vt in.c.tibi dño.⁊ in.c.ego ludouicus.lxiij.diſt.et
xcvj.di.cõſtantinus.⁊ de ſicilia qualiter pertinet ad eccleſiaꝫ
romanam

a ❧ Sebaſti.Sapia. C De imperatore. Vide Bar.in.l.i.§.per hanc.ff.
de rei vendi.vbi declarat qualiter imperator ſit dñs totius mundi.
b ❧ Sebaſti.Sapia. C Iuramentum. Vide Alex.in.l.ſtipulatio hoc
modo concepta.in.ij.col.ff.de verbo.obliga.ꝛ in conſi.xvj.in.iij.volu.et
remiſſiue per Feli.hic.col.ij.

oēs.§.recte.ff.de fur.ex quibus oībus iurib⁹ ſupradictis reperies va
rias ꝛ ſing.doctrinas in hac materia q̄ predicta oia allegādo ꝛ in voce
legēdo proſecutus ordinate fuit in hac decreta.d.meus Fran.de are.
C Adde an in dubio preſomatur mala fides vel bona Alexan.conſil.
xxj.et.xxxv.iiij.lib.

c C Quis dicatur
habere bonā fidē
vide Inn.l repe.
c.ſi.j.e.in.xi.co.v.
qs aūt dicaf ha
bere ꝛ d qōne hic
poſita vide p pet.
de ancha.in.c.i.in
viij.col.de pſcri.
li.vj.ꝛ p.d. Ant.i
c.peruenit.i.xiiij.
col.de cenſi.
d C An pſumatur a
bona fides ꝛ de h
vide p Old.i cōſi.
cexliiij.et plene p
Imol.in fin.in.v.
col.j.e.ꝛ qualr p/
hef bona vel ma/
la fides p Pe.de
ancha.in.c.j.i pe.
col.de pſcri.li.vj.
ꝛ Imo.in repe.c.
ſi.in.viij.col.v.re
deo ad gl.j.eo.ti.
ꝛ de hoc qd hic di
cit.d.Ant.vide p
Bal.late in.§.ſed
iſte.in pe.col. Iſti.
de acti.ꝛ de qōne
hic poſita vide in
terminis p Bal.i
l.j.in añpe.col.C.
de ſer.ꝛ quod no.
Bar.in.l.i.§.hoc
interdictuz.ff.de
iti.act.pri.et in.l.
j.§.ariſto.ff.de aq
quoti.ꝛ eſti.et qd
no.Inn.ꝛ gl.in.c.
bone.de poſtu.p/
la.ꝛ de iſto articu
lo an ꝛ qñ pſuma
tur bona fides:vi
de elegātiſſime p
Ant.i.l.cū q.§.in
publicia.ff.d pu.
q habuit dcā ſua
pro maiori pte a
Bart.in.l.ij.§.ſi a
pupillo.in fi.ff.p
emp.ꝛ in.l.qui ro
me.§.duo fres.in
ſua repe.ff.de ver.
oblig.ꝛ vide text.
ſing.ſm Bal.ibi
in.c.j.§.ſi duo.de
pa.te. Bart.in.l.
cum inteſt.ff.pro
emp.ꝛ Bart.in.l.
ij.ff.de re milita.
Bal.in.l.iuſtitia.
in vlti.colū.C.de
rei vē.ꝛ in.c.j.§.ſi
qs per.xxx.ſi de
feu.fue.cō.tex.eſt
ſing.quē ponde/
rat ibi Bart.als
Bal.in.l.fi.in fin.
ff.p ſuo.Bart.in
l q fundū.§.q p/
curator.in vlti/
mis verbis.ff.p
emp.ꝛ videas.d.
Barto.in.l.inter

romanam.vide in.c.mādata.de preſum.ꝛ melius
in cle.paſtoralis.de re iudic.et.c.ad apoſtolice.eo.
ti.lib.vj.de romana.vide in.c.fundamēta.de elect.
2 lib.vj. C † Ro.ij.q valet argu.de toto ad partem
habēs em̄ ius in toto fundat intentionē in quali/
bet eius parte ꝛ eſt argu.ſm Hoſt.quod comites
ꝛ dñi tēporales fundant intentionē ſuā de iure cōi
quo ad res ſitas infra limites ſue terre.de quo vi/
de qd no.Ioā.and.in.c.ſi.de offi.archi.qd intelli/
go reſpectu iuriſditionis nō autē reſpectu pprie
tatis rerū ꝛ bonorū infra limites exiſtentiū: ſicut
a de imperatore reſpectu totius orbis.no.in.l. he/
ne a zenone.C.de quadri.preſcri. Et idem dico in
pa.quo ad patrimoniū eccleſie.fundat enim inten
tiā ſuā quo ad iura imperialia:nō aūt in pprieta/
te bonorū.arg.in.d.c.p venerabilem.ꝛ in.l.tradi/
tio.ff.de acquirē.re.do.ꝛ.c.nuper.de dote poſt di/
uor.ꝛ arguit hic papa de toto ad partē hoc modo
ducatus calaritanus eſt in ſardinia ſed tota ſar/
dinia ptinet ad eccleſiā romanā immediate ergo
ꝛ ducatus calaritanus.ſimile de reli.do.cū vene/
3 rabilis. C † Ro.iij.ibi ad ius ꝛ pprietatē: qd do/
miniū rei feudalis eſt penes dñm feodi.ꝛ itelligit
Inno.in dominio directo.vtile enim eſt penes va
ſallū ſm eū ad qd allegat Hoſtiē.d.c.nuper.illud
c.ſolū pbat q zcedēs feudū dr dñs ꝛ hoc clariſſi/
mum.ſed difficultas ſtat in videndo quale ius ha
beat vaſallus. Inno.em̄ vt hic vides dicit q vti/
le dñium qd no.ſz nihil alle.ego alle.tibi tex.in.c.
j.in q.cau.feu.amit.col.x.vbi dr q pprietas rema
net apud dñm. vſuſfructus vero trāſit in vaſallū.
ſed Bal.ibi dicit q vſuſfructus ponit ibi p vtili
dñio:qd dicit ibi no.ꝛ alibi poſt gl.aſſumit diſpu/
ta.ſup hoc.ſ.in.c.j.de cap.con.co.x.ꝛ tandē dicit p
firma concluſione tenendū q vtile dñium cōpetit
vaſallo qd pbatur ex eo:qꝛ ſibi datur vendica.fa/
cit qd leg.ꝛ no.in.l.j.ff.ſi ager vec.ꝛ per Innocē.in
4 c.ceterum.de iudi. C † Not.ibi ſm confeſſionem
tuā ꝛc.q cōfeſſio ſolius prelati nocet eccleſie:con
cor.c.ij.de ca.mo.ſed in zrium facit qd le.ꝛ no.in.c.
ij.de teſti.li.vj.ꝛ in.c.de conſtantinopolitana.xxij.
diſt.vbi ptz q in eccleſia collegiata cōfeſſio ſolius
prelati nō obeſt.ꝛ credo hūc tex.pcedere cū pſum
ptio ſeu ius cōe eſt z eccleſiam vt hic erat:nā tota
ſardinia ptinebat ad papā vt in tex.als ſecus vt
5 l zriis.ꝛ no.hāc limitationē ad illa iura. C † Ro.
ibi:in quaſi poſſeſſionē.q eſt dare quaſi poſſeſſio/
nē iuris exigendi iuramenta fidelitatis:ꝛ ſic poſ/
ſet qs petere reſtitutionē ſi vaſallus denegaret ta
le iuramentū fidelitatis exhibere. Et not.q iura
incorporalia quaſi poſſident.ꝛ ideo quaſi:qꝛ vere
nō poſſident cū tāgi nō poſſunt.inſtit.de re.corpo
6 ra.ꝛ incor.ꝛ.l.j.in pn.ff.de acq.poſ. C † Not.q de/
tinēs noie alieno nō dr poſſidere:ſz nudū prebere
miniſteriū.is aūt poſſidet ꝛ p zñs preſcribit cui⁹
noie poſſidef:vt hic.ꝛ in.c.cū veniſſet.de reſti.ſpo.
ꝛ no.q etiā incorporalia pōt qs p aliū poſſidere.
7 C † Ro.ibi q cōtra iuramentū ꝛc.ꝛ tene mēti qd
tenef qs reſtituere q ztra iuramentū ppriū acq/
ſiuit.qd no.hic Hoſti.alle.c.ad audientiā.qd met.
ca.idē dicit de aliīs cum peccato acqſitis.ſ.de iu
de.cū ſit. Ego p hoc vltimo alle.ꝛ remitto ad me/
lius ꝛ ad plenius no.in.c.ex tranſmiſſa.de deci.et
xiiij.q.v.in ſom.ꝛ.i.q.i.cito turpē.ꝛ.c.nō eſt putan/
da.ꝛ p Io.an.in regula qd ſemel.li.vj.in mer. Sed
b ex primo dicto no.q iuramentū nō impedit va/
liditatē actus lz attentās ſit periurus.de quo per
Inno.ꝛ alios in.c.dilecto.de preben.ꝛ p Ioā. an.
8 in.d.regula q ſemel. C † Ro.vlti.q in rebus feu/
dalib⁹ currit pſcriptio etiā ztra dñm.vñ pōt etiā
tertius preſcribere directū dñium qd erat penes
dñm vtili remanēte penes vaſallū:vide qd dixi.ſ.
9 c.ad audientiā. C † Itē no.q z eccleſiā romanā
pōt preſcribi in reb⁹ ciuitatib⁹ et regnis ad eam

pertinētibus pleno iure:ſed requirif preſcriptio
nō minor cētenaria.vide qd dixi.ſ.eo.cū nobis.
10 C † Opp.z ſi.ꝛ ex.in eo qd dicit q poſito qd hoc
caſu locū habuiſſet preſcriptio.tñ centenaria pre/
ſcriptio q̄ ſola currit cōtra eccleſiā ro.probari nō
poterit. Et ſic vr q lex ſeu canon requirēs hāc p/
ſcriptionē ſit impoſita verbis ꝛ nō reb⁹ z.c.com/
miſſa.de elec.li.vj.itē tex.in.c.cū dilecta.de cōfir.
vti.vel inuti.tenet eā poſſe pbari ad idē qd plene
dixi.ſ.eo.cū nobis. So.dicit Io.an.q papa pon/
derat hic factū ſpeciale quo ad hūc caſum et nou
ius.q.d.q de iure bene poſſibilis eſt pbatio:ſz pa
pa credebat hic q nō poſſediſſet archiepūs piſa/
nus tanto tpe vt poſſet pbari preſcriptio cētena/
ria.vel ſm Hoſti.pa.not.hic pbationē teſtiū per
quos nō credit hoc poſſe pbari:als tamē proba/
ri poſſet p inſtrumēta de fidelitatib⁹ facta p ducē
tos annos ꝛ plus.prima ſol.plus mihi placet cuz
archiepūs nō allegaſſet hic pbationē teſtiū.ꝛ vide
11 qd dixi in.d.c.cū nobis. C † Ex pdictis ꝛ ex text.
no.q eccleſia inferior poteſt preſcribere iura ꝛ bo
na ad pa.ſpectātia:ſuprema tamen poteſtas pre/
ſcribi non poteſt vt dixi in.d.c.cum nobis. C Ve/
nio ad glo.in verbo bona fide:qꝛ alie ſunt faciles
que multa facit. Primo enim format duas qōnes
ꝛ ſoluit. Secūdo vnā oppoſitionē ꝛ nō reſpondet.
Tertio iterū format duas qſtiones et non ſoluit.
Quarto opponit ꝛ ſoluit. Quinto ponit duas q/
12 ſtiones ꝛ ſoluit. C † Primo igitur qrit an ſemp
ſit ſm canones neceſſaria bona fides.ꝛ reſpondet
q ſic ſiue agatur de iure ſpirituali ſiue ciuili.j.c.
ſi. Aduerte tñ q vbicūq pſcriptio cauſaf ex poſ/
ſeſſione pſcribēti.cōiter tenef q neceſſario regra
tur bona fides.vt.ſ.c.vigilāti.ꝛ.c.ſi.j.eo.ꝛ huic iu
ri canoni.ſtandum eſt hodie etiā in foro ciuili ra/
tione peccati:vt no.Bar.in.l.priuilegia.C.de ſac.
ſanc.eccle.ꝛ glo.in regula poſſeſſor.lib.vj. Quādo
q pcedit preſcriptio ſine poſſeſſione preſcriben/
tis:vt in actionib⁹ ꝛ ſimilib⁹.ꝛ tūc Bar.in.l.ſequi
tur.§.ſi viā.ff.de vſucap.dixit q non reqritur ibi
bona fides:qꝛ preſcriptio cauſaf ex negligētia nō
petētis. Ego hūc articulū plene examinabo.j.c.ſi.
13 C † Secūdo gl.querit qñ preſcribēs dr eſſe in bo
c na fide:rñdet q cū credit tradentem eſſe dñm vel
habere ius diſtrahēdi:lz erret in facto. Ego gene
raliter dico q bone fidei eſt cū non hz notitiā rei
aliene:ſicut ille dr male fidei q hz notitiā rei alie/
ne.vt in.c.ſi virgo.xxxiiij.q.ij.ita per contrarium
dr bone fidei q poſſidet cogitatione dñi:ita vt nō
erret in iure:qꝛ error iuris nō excuſat in preſcrip.
vt.l.nunq.ff.de vſuca.ꝛ.c.dudū.de deci.no.glo.in
14 c.apoſtolice.de dona. C † Tertio querit an bona
d fides preſumatur.glo.rñ.qd ſic:quia preſumitur
ignorantia niſi probetur ſcientia. Idem not.in.c.
ſanctorum.ſ.eo. Excipit gloſ.iiij.caſus. Primus
ſi facta fuit denuntiatio acquirēti quod res eſſet
alterius.C.de rei vendic.ſi fundum. Secundus ſi
rem acquiſiuit contra ius.l.quemadmodum.C.de
agri.ꝛ cen.li.xi. Tertius ſi emit a pcuratore inco
per colluſionem. Quartus ſi emit a prodigo vel
luxurioſo cui bonis interdictum eſt cū ſciret illū
protinus conſumpturū pecuniā.iura allegantur
15 in glo. C † Examinemus nunc regulam ꝛ caſus
exceptos:dicit enim primo glo.q regulariter bo
na fides preſumitur.glo.in.c.dilecto.xv.qd.iij.di/
cit qd parti que allegat titulum ꝛ bonam fidem ſi
non pōt probare permittendum eſt iurare qd bo
na fide poſſederit rem illā ꝛ iuſto titulo eam acq/
ſierit.glo.in.§.alie.inſti.de act.ꝛ in.l.pe.C.de euic.
ſimpliciter dicunt q bona fides preſumitur. Ad/
uerte aūt queritur in rebus corpōralibus aut in/
corporalibus. Primo caſu dicit Barto.in.l.cel/
ſus.ff.de vſuca.qd aut preceſſit titulus etiā errore
iniuſto ꝛ pſumit bona fides:vt i.d.l.pe.C.de euict.

Antoni⁹ Frācis.
C An ꝛ qñ preſu
maf bona vel ma
la fides. Dicas
qd regulr preſu/
mif in eo q facit
acta cū preſentia
iudicis vel ppin
quorum pupilli.
ita Bart.in.l.fra
ter a fratre.l vlti.
char.ff.de condi.
inde.ꝛ habef per
Bal.in.l.i.in pe.
col.C.de furt.ꝛ vi
de Bal.in.l.fin.§.
cum igitur.C.de
iur.deli.vbi dixit
q bona fides pre
ſumptiue probaf
per inſtrumentū
ꝛ multos effectus
qui inducuntur
ex iudicis autori
tate:vide p Bal.
in.c.j.in.v.col.qui
feu.da.poſ.in vſi.
feud.ꝛ p nouiſ.in
l.pacta nouiſſima
C.de pact.ꝛ vide
Inno.in.c.cū ve/
niſſent.in ver.itē
no.q lz.de in in/
teg.reſt.vbi dixit
qd ex titulo ꝛ lon
ga poſſeſſione p/
ſumif bona fides
lz Bart.in.l.ſi.C.
vnde vi.in.vj.col.
in ver.ſz contra.
videaf tenere qd
ex poſſeſſiōe.xxx.
ann.etiam ſine ti
tulo preſumatur
bona fides.d quo
p Ioā.de imol.in
l.celſus.ff.de vſu
cap.ꝛ in.c.fin.de
preſcrip.
❧ Sebaſti.Sapia.
d C Bona fides.
Vide Abb.in.c.
cōſultationib⁹.j.
de iurepat. Alex.
in zſi.lxxv.incip.
viſis ꝛ pondera/
tis.colū.penul.in
iiij.vol.ꝛ in cōſil.
lxxvi.incipi.in cā
ꝛ lite.circa finem
ꝛ in cōſ.xciiij.in/
cip.in cauſa et li/
te.col.vlti.ꝛ in cō
ſilio.cc.incipi.vi/
ſo ꝛ diſcuſſo.col.
j.in.ij.vol.vbi la/
te ex quibus bo/
na fides preſuma
tur.ꝛ do.Frācis.
Curtium in cōſ.
lxxxij.incip.deus
pius.col.ij.

facit.l.igitur.§.poteſt.ff.de lib.cau. Idem dicit de
quolibet poſſidente niſi alius poſſeſſor antiquior
appareat:ille enim pōt bn̄ facere illam allegationem
qđ tuū nō erat debebas ſcire ad aliū pertinere.l.
ſi.C.vnde vi.quo ad aliū licite ⁊ bona fide p̄ſumit
pertinere niſi ius cōe ſibi ꝯdicat.facit co.ti.c.i.lib.
vi.ſm eū ⁊ cū eo tranſit.d.Ant.hic:ſed ego allego
in materia duo dicta multū no.quorum vnum eſt
16 Bar.⁊ aliud Inno. ¶ † Bar.enim in.l.ſi.in ſi.C.vn̄
vi.videtur dictū ſuū precedēs limitare vt mala ſi
a dei⁹ poſſit allegari p antiquiorē poſſeſſorē.ſ.infra
xxx.an.ſꝫ poſtea non:p tex.illius.l.ſi.nā p̄ſumptio
male fidei cōtra ingredientē poſſeſſionē ſine titu-
lo p curſum.xxx.ann.⁊ ex tunc p̄ſumit illum retro
fuiſſe bone fidei.qđ eſt ſingulare dictū ⁊ ſemp mē-
ti tenendū.ad cuius cōfirmationē ⁊ ampliationem
allego ſingulare dictū Inno.in.c.ij.de in integ.re.
vbi dicit eſſe notandū ꝙ lꝫ glibet p̄ſumat eſſe bo
nus niſi pbet malus.de p̄ſum.c.ſi.ꝫ.de ſeru.in di.
facie.c.vno.non tn̄ ſic eſt in bona fide: qꝛ oportet
ad hoc vt p̄ſumat bona fides ꝙ habeat iuſtū titu
lum vel ꝙ pbabilib⁹ rōnib⁹ queſiuerit poſſeſſio-
nē.ff.de li.cā.l.igit.§.ij.⁊.l.liberis.§.fin.et qđ lon-
go tpe fuerit in poſſeſſione.l.poſſiden.§.ſi ſeruus.
ff.de acq.poſ.⁊ qđ dicat longū tps arbitrio boni
iudicis relinquitur.ff.de iure delibe.l.j.hinc dicit
ꝙ ſi alius ꝙ capitulum maioris eccleſie ſit in poſ-
ſeſſione eligēdi et petit cōfirmari ſuam electionē
ſuccūbit in petitione ſua:qꝛ nō preſumit bona ſi-
de eſſe in hāc poſſeſſionē qꝛ cōtra ius.⁊ idem eſt in
cōſimilib⁹. Aduertendū tamē qđ Innoc.videtur
ſe reſtringere ad caſum cū poſſeſſio eſt cōtra ius.
licet enim Bar.ſimpliciter dixit ꝙ poſſidens cōtra
ius nō preſumitur bonefidei. Inno.limitat niſi ſit
poſſeſſio lōgi tēporis vel plurib⁹ rōnibus fuerit
acquiſita.p hoc adduco tex.c.cum eccl'ia ſutrina.
de cauſa poſ.⁊ pprie.⁊.c.ad decimas.de reſti.ſpo.
lib.vi.in verbo aliquandiu. Ex quo infero ad di-
ctū Bar.nam ſi poſſidens longo tēpore iure reſi-
ſtente preſumit bone fidei:fortius debet preſumi
bona fides ex diuturnitate temporis contra an-
tiquiorem poſſeſſorē cū hoc vltimū conſiſtat in fa
cto ⁊ pbabiliter ignorari pōt.precedēs vero cōſi
ſtit in iure cuius ignorantia de facili nō preſumit
pro hoc regula ignorantia et regula preſumit.de
17 reg.iur.li.vi. ¶ † Aliquid aūt antiquiori poſſeſſo-
ri ſit proditū aliqđ remediū cōtra ſcđm poſſeſſo-
rē dic ꝙ ſic etiam ſi preſumat bona fide poſſidere.
pōt enim implorare iudicis officiū vel intētare con
ditionē.l.ſi coloni.C.de agri.⁊ cēſi.li.xi.ita notan-
ter voluit Inno.in.c.ſepe.ppe ſi.de reſtit.ſpol. qđ
dicit notandū p poſſeſſoribus priorib⁹ eccleſiarū
qui amittunt earū poſſeſſionē nec poſſunt pbare
ſuam canonicā inſtitutionē.ſiet enim eis reſtitutio
probata antiquiori poſſeſſione lꝫ nō pbēt ſpolia-
tionē.d.l.ſi coloni.⁊.iij.q.i.reintegrāda.⁊ idem vo
luit Bar.in.d.l.ſi coloni.reſtringit tn̄ hoc contra
malefidei poſſeſſorē.ſed gl.in.l.inciuile.C.de fur.
videt ſentire ſimpliciter cū Inn.ſed Bart.ibi re-
mittit ad no.p eū in.l.ſi.co.tit.ibi enim.⁊ in.l.rē q̄.ff.
de acq.poſ.diſtinguit ꝙ aut ſcđs habuit ab auto-
re vitioſo ⁊ pōt agi cōtra eū vt ſic mala fides au-
toris iſtū aliqualiter afficiat.argu.in aut.male fi-
dei.C.de preſcri.lon.tēp.idē ⁊ fortius qn̄ iſte ſecū-
dus eſt in mala fide.⁊ ſic intelligit.d.l.ſi colom.ſe-
cus dicit vbi ſcđs eſt in bona fide ⁊ habuit ab au-
tore nō vitioſo:tūc enim tenet ꝙ prius nō agit con-
tra ſcđm p.l.ſiue aūt.§.ſi duob⁹.ff.de publi.vbi di
ꝙ ſi duo emerunt rem a diuerſis quos putabant
dn̄os ſi cuiq; tradita fuit ſuo tpe poſſeſſio potior
nūc eſt poſſeſſor ⁊ nō ille q primo poſſeſſionē ha-
buerit. Sed mihi plus placet dictū Inno.⁊ gloſ.
in.d.l.inciuile.⁊ per.l.ſi coloni.q̄ loquit indiſtin-
cte.⁊ ar.eorū que no.in.d.c.reintegrāda.⁊ p Inn.
in.c.poſt electionē.de cōceſ.preben.in ſi. Et ad.l.ſi
duob⁹.reſpondeo ꝙ loquit cum liquet de defectu
proprietatis vtriuſq;: ideo in pari cauſa potior
eſt conditio poſſidentis vt in regula in pari cau-
ſa.lib.vj.ſed nos loquimur qn̄ ſimpliciter quis fun-
dat ſe ſuper poſſeſſione quā dicit ſe habuiſſe ⁊ ſine

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Mala fides.
Vide practi.pap.
in forma r̄ſſiōis
rei cōuēti.in v̄bo
exceptionē p̄ſcri-
ptionis.colū.iiij.
Alex.i cōſ.xxxv.
incip.viſo pceſſu
in.iiij.vol.⁊ in.d.
cōſi.cc.in.j.colū.
in.ij.vol.⁊ in ꝯſi.
cxcij.incip.in cau
ſa ⁊ lite.in.j.colū.
in.ij.vol. vbi ſibi
cōtrariatur.

Sebaſti. Sapia.
b ¶ Poſſeſſio.hoc
dictū ēt ſequitur
Abb.in.c.ꝯſulta
tionib⁹.vltra me
diū.ver.ex predi-
ctis infert.j.de iu
repatro.⁊ Alex.
in ꝯſi.cx.incip. vi
ſis acutiſſimis in
vlti.col.in.j.volu.
reprobat Imol.
in repe.c.ſi. col.v.
j.eodem.

Sebaſti. Sapia.
c ¶ Ad caſus exce
ptos. Vide ad h̄
que ſcribit Iaſ.i
l.quoties. in. vij.
col.in nona limi-
tatio.C.de rei vē
dicatiōe.⁊ qn̄o ta
lis denūtiatio cō
ſtituat in mala ſi-
de vide Cor.i ꝯſi.
l.incip.in cā cōpe
tēte.col.vlti.in.ij.
vol.Alex.in.l. de
pupillo.§.ſi is cui
circa mediū. ver.
q̄rit vltimo Bar.
ff.de ope.no.nū.

iuſta cauſa perdidiſſe ⁊ ante omnia petit illam ſibi reſtitui per officium
iudicis vel per conditionem.l.ſi coloni:vel.c.reintegranda.ſecundum
vnam opi.⁊ vide q̄ dixi in.c.ſepe.⁊.c.cū ad ſedem.eo.tit.⁊ hoc notabis.
18 ¶ † Venio ad ſcđm membrū principale an.ſ.in rebus incorporalibus
preſumat quis bonefidei.de hoc p glo.⁊ Bar.in.l.i.§.ij.ff.de iti.act.pri.
p Cy.⁊ alios in.l.i.C.de ſer. Cōmunis opi.eſt ꝙ aut agit de preſcriben
da ſeruitute aut libertate. Primo caſu nō preſumit bona fides:qꝛ que
libet res preſumit libera.⁊ ſic eſt preſumptio cōtra poſſidentē.arg.in.l.
19 ſi.C.vnde vi. ¶ † Dicunt tamē Cy.⁊ Bar. ꝙ ad preſumēdam bonā fi-
dem nō exigitur vt probet titulus qꝛ in iſtis incorporalib⁹ nō eſt neceſ
ſe vt pbet titulus vt in.l.ſi qs diuturno.ff.ſi ſer.ven.ſed ſatis eſt aliqd
probare.ppter qđ iſte motus ſit ad credendū ſeruitutē ſibi competere
alle.l.i.§.ſed ⁊ ſic.ff.de aqua quoti.⁊ eſti.⁊ ſufficit ſm Bart. probare qđ
de hoc erat fama in vicinia.facit qđ no.in.c.inquiſitioni.de ſentē.excō.
⁊.l.ij.C.ſi ſer.vel lib.ad decu.aſpi.lib.xi.idem ſi erāt ibi ſigna vie vel alia
veriſimilia que poſſunt adducere animū ad credulitatē iſtā. Ego dico
hāc opi.limitandā vt precedentē.ſ.cū poſſeſſio eſt recens:ſed ſi per lon-
b ga tpa poſſederit preſumit bona fides ar.c.i.e.ti.li.vi.nā ſi poſſeſſio ha
bita iure reſiſtente preſumitur iuſta ex diuturnitate tpis.vt.ꝫ.dixi.ſm
Inno.fortius preſumēda eſt iuſta in caſu noſtro.hoc pbo p.c.cū eccle-
ſia ſutrina.de cau.poſ.⁊ ppric.nā ibi loquit de poſſeſſione incorpora-
liū ⁊ de acquirēda quadā ſeruitute in iure eligendi contra canonicos
eccleſie cathedralis iure etiā reſiſtēte:⁊ tamē nō fuit opus pbare bonā
fidem.hoc etiā ſentit hic Inno.dicēs ꝙ ppter preſumptionē que eſt cō
tra preſcribentē ſeruitutē ſufficit allegare titulū ſed nō eſt neceſſe pba
re ſed ſufficit ꝙ per longū tempus:ſcꝫ per.x.ann.inter preſentes.⁊.xx.
inter abſentes contra eccleſiā per.xl.an.fuit vſus ſeruitute illa domino
ſciente ⁊ non cōtradicente.preſumit enim debitum hic ius ſeu ſeruitus
ex ea cauſa que pretendit preceſſiſſe.ff.de vſu.cum de in rem ver.⁊.ff.de
20 aqua plu.arcen.l.i.§.vlti. ¶ † Aduerte tamen qꝛ iure noſtro nō ſufficit
bona fides.ſed requiritur titulus cum ius cōmune vel preſumptio eſt
contra preſcribentem.vt in.c.i.eo.titu.lib.vi.ſed intelligo hoc procede
re in preſumptione vigenti non autem in qualibet preſumptione:vtpu
ta.qꝛ epiſcopus exigit grauamina ſeruilia a ſubditis:preſumitur enim
ꝙ timore ſubditi preſtiterint:vt not.hic Inno.⁊ Io.an.in.d.c.i.⁊ pro-
batur.x.q.ij.qꝛ cognouimus.⁊.i.q.i.nullus.vel ſi charitatiue quis fuit
receptus longo tempore ad domum amici iuxta no.in.c.cū eccleſia ſu
trina.de cauſa poſ.⁊ proprie. Secus autem quando concurrit modica
preſumptio vtputa qꝛ res p̄ſumitur libera.hoc enim faciliter tollitur
ex aliis coniecturis vel ex curſu longi temporis arg.in.d.l.cum de in rē
verſo.⁊ in.d.l.ſi qs diuturno.⁊ hoc bene notabis pro intellectu illius.c.
21 ¶ † Secundo caſu principali cum agitur de preſcribenda libertate cō
muniter tenetur qđ preſumatur bona fides quia habet fundamentum
preſumptionis iuris pro ſe.debuit enim credere rem talem eſſe qualis
naturaliter eſſe debet:vt no.Cy.in.d.l.i.poteſt tamen ex aduerſo proba
ri mala fides vel ex fama vel quia dixit extra iudicium vel quid ſimile:
vt no.Barto.in.l.celſus.ff.de vſuca.nam bona fides ⁊ mala cum conſi-
ſtat in animo non poſſunt probari niſi per coniecturas.vt.c.ij.de regu.
22 lib.vi.et.l.dolum.C.de dolo. ¶ † Expedita regula venio ad caſus exce
c ptos.⁊ primo gloſ.excipit caſum cum interuenit denuntiatio.l.ſi fun-
dum.C.de rei vendicatio.dic quod aut interuenit denuntiatio ab ini-
tio contractus:vt quia dum quis vellet rem emere fuit ſibi denuntia-
tum quod non erat vendentis ſed alterius:⁊ ex hac denuntiatione cō-
ſtituitur in mala fide.ſic loquitur.d.l.ſi fundum.aut denuntiatio fuit fa
cta ex poſtfacto et tunc ſecus niſi fiat in defectum:prout habetur in.l.
vt perfectus.C.de anna.exceptio.et.xvj.q̄ſtione.iij.§.poteſt.vide in hoc
quod dixi in.c.nihil.et.c.ſanctorum.ꝫ.eodem.et.c. grauius. de reſtitu.
23 ſpoliatio. ¶ † Secundus caſus ſi res fuit acquiſita contra ius pro hoc
regula qui contra iura mercatur.de regu.iur.lib.vi.hoc verum niſi lon
go tempore poſſediſſet.vt.ꝫ.dixi. Ex quo infertur quod emens rem ec-
cleſie non ſeruata iuris ſolennitate preſumitur in mala fide.ad hoc qđ
leg.et not.in.c.ij.de rebus eccle.non alienan.lib.vi.vide qnod dixi. ꝫ.c.
24 de quarta. ¶ † Item ſcias quod in vſucapione ſeu in preſcriptione iu
ris error nocet.l.nunq̄.ff.de vſucapio.ſed in acquiſitione fructuum nō
nocet:vt in.l.ſed et ſi.§.ſcire.ff.de peti.heredi.not. Dyn.in regula poſ-
ſeſſor.de regu.iur.lib.vi.et gloſ.in.l.ſi fur.ff.de vſucap.dicit tamen Bar
to.in.d.§.ſcire.quod iſte qui allegat iuris errorem debet hoc probare:
quia ſcientia regulariter preſumitur.vt in.l.leges.C.de legi. quod eſt
notandum.facit quod leg.et not.in.l.late culpe.ff.de verbo. ſignifica.⁊
Barto.in.l. quod nerua.ff.depoſiti. hoc tamen ſubtiliter limitat ibi
Barto.quando quis poſſidet iure reſiſtente vt quia aliquid prohibet
vel precipit fieri.tunc enim quis preſumitur in mala fide.⁊ ſic intelligit
d.l.queadmodum.de agri.⁊ cenſi.⁊ regulam.qui contra iura.ſed quan-
do poſſidet quis iure non aſſiſtente:vtputa vt teſtamentum fiat coram
ſeptem teſtibus alias non valeat:tunc non preſumitur malefidei in.d.
§.ſcire. Ego dubito an hec reſtrictio ſit vera.ſi enim ex eo ſolo qđ poſſi
det ſeruitutem preſumitur male fidei quia res preſumitur libera vt vo
luit ipſemet Bar.in.d.l.i.fortius debet preſumi malefidei ſi poſſidet iu
re ſibi nō aſſiſtēte. Preterea quis preſumitur ſcire iura vt in iuribus
preallег.ergo preſumitur ſcire qđ ſibi ius non aſſiſtit. Nec ob.tex.in.§.
ſcire.

a ¶ Et vide ibi p Inno. ⁊ in repe.c.cũ cõtingat.in.xxiij.char.in.j.colum. illius charte.de iureiurã.vbi ponit an ille cõtractus factus cũ illo qui ſtatim erat conſumptus firmetur iuramento.
¶ Adde Franciſ.are.conſi.lxxxi.

b ¶ An et qñ mala fides autoꝛis noceat ſucceſſoꝛi in preſcriptione.vide glo.in.c.de quarta.ꝫ.eo.et de hoc late per Roma.⁊ poſt glo.in.l.põponius.§.ſi quis adminiculo.ff.de acquirẽ.poſ.vbi ponit ꝙplures limitationes ad.d.autent.male fidei poſſeſſoꝛ.C.de pſcript.longi tempo.⁊ vide text.in §.diuturna.inſti.de vſuc.⁊ de hoc p Pe.de ancha.in c.j.in penul.colũ.verſic.quomodo etiam malefid.de preſcript.lib.vj.et vide Imol.in repeti.c.fin.circa prin.j.eo.ti.in.ij.colũ.⁊ late domi.Anto.in.c.cura.in.ij.colũ.de iure patro.qñ autem fiat acceſſio tẽpoꝛũ in preſcriptione complenda di a ſtin.vt per Bart.olno in.d.l.pomponius.§.ſi.q in ter alia ſingulariter dicit qꝺ poſſeſſio iniuſta autoꝛis violẽti iungitur cum poſſeſſione ſucceſſoꝛis ad cauſandũ ipſi ſucceſſoꝛi pſcriptionẽ.xxx.ann.licet ipſe autoꝛ preſcribere nõ potuiſſet ꝙ dicit pcedere de iure ciuili.ſec⁹ autẽ dicit de iure canonico qꝺ bene not.qꝛ eſt pul.limitatio.ad legẽ pompo.§.fin.ſed pro hoc dicto allego opt.gl.in.§.pe.in ver.ꝯtinua re.xvi.q.iij.item multas limita. Antoni⁹ Frãciſ.
¶ An mala fides noceat ſucceſſoꝛi.dicas qꝺ illa nocet heredi non autẽ ſingulari ſucceſſoꝛi ĩ fructib⁹ querẽdis: vt per Bal.in.l.ij.C.de pe.here.⁊ in.l.vitia.C.de acq.poſ.⁊ p Alex.poſt Bar.in.l.ex diuerſo.ad fi.ff.de rei ven.⁊ per eundẽ Bal.in.l.j.C.eo.ti.⁊ in.l.ſequit.in.§.fructus.ff.de vſucap.⁊ vide per Io.and.in addi.Specu.in tit.de preſcrip.in.§.ſi.in addi.magna ⁊ vide Innocen.⁊ do.Anto.⁊ iſtum in.c.ſi diligenti.de preſcrip.⁊ per Alexan.in conſi.iiij.in.ij.parte.⁊ in conſi.xxxix.in.iiij.parte cõſi.lij.⁊ in cõſi.lxx.in eadem parte.⁊ in conſi.lxxxuij.in.j.parte.
¶ Mala fides predeceſſoꝛis nocet eius heredi bone fidei poſſeſſoꝛi co preteritu:qꝛ tenetur ad exonerandum animã defuncti quam aliter exonerare non poteſt.⁊ vide Ro.in.l.pompo.in.§.cum quis adnunciu...

ſcire.qꝛ non dicit ꝙ talis nõ preſumat male fidei.ſed ſolũ dicit ꝙ ille qui errat in iure non eſt predo qꝛ dolo caret ⁊ ſic preſupponit errorem qui nõ eſt preſumẽdus niſi pbetur ex cõiecturis qꝛ ignorantia iuris nõ preſumit.vt in regula ignorantia.de reg.iur.li.vj.⁊.l.regula.ff.de iur.⁊ fact.igno.videt autẽ coniectura pbabilis ſi erat poſſeſſoꝛ ſimplex perſona vel mulier.argu.in.l.cũ de indebito.ff.de proba.vel erroꝛ iuris erat pbabilis.vt in regula alleg.⁊.c.cũ dilectus.de cõſue.no. Io.an.in.c.j.de priui.lib.vj.facit qꝺ no. Innoc.in.c.per tuas.ij.de
25 ſimo. ¶ † Et ſi queras quare in vſucapione nocet iuris erroꝛ ⁊ nõ in acqſitione fructuũ.reſpondet Bar.in.d.§.ſcire.ꝙ in vſucapione requirit verus titulus vel iuſtus erroꝛ iuris.vt in.d.l.celſus.de vſuca.ſed erroꝛ iuris nõ eſt iuſtus ergo ad vſucapionẽ nõ ſufficiunt:ſꝫ quo ad acqſitionẽ fructuũ non requiritur titulus ſed ſufficit ꝙ abſit mala fides que abeſt vbi eſt iuris erroꝛ.vt in.d.§.ſcire.et intellige de acquiſitione fructuum fienda vt a bonefidei poſſeſſoꝛe.talis eñ errans equiparatur in hoc bonefidei poſſeſſoꝛi:ſecus autẽ ſi ageret de vſucapiẽdis fructib⁹ qꝛ tunc exigũtur neceſſaria ad vſucapionẽ.iuxta not.in.l.ſeqtur.§.fructus.ff.de vſucap.⁊ in.l.ex diuerſo.ff.de rei ven.in.d.§.ſcire. ¶ Tertius caſus exceptus cũ quis emit a pcuratoꝛe p colluſionẽ ⁊ hic caſus eſt clarus.nam colluſio detegit malã fidẽ.ſ.de coll.p totũ.
26 ¶ † Quartus caſus ſi emit a prodigo vel luxurioſo[a] ⁊c.Cõclude in hoc latius ⁊ melius poſt Bart.in.l.ſi qs cũ ſciret.ff.pro emp.ꝙ aut quis emit ab eo cui bonis fuerat interdictum.⁊ non valet cõtractus nec transfert vſucapiendi cõditio.vt in.l.qui fundũ.§.qui ſciens.ff.pro empt.Aut emit ab eo cui non erat bonis interdictũ:⁊ tũc aut ſciebat eũ cõſumpturũ ſed ignoꝛabat in quẽ vſum:⁊ valet ⁊ poteſt vſucapere qꝛ eſt bone fidei.vt.d.l.ſi quis cũ ſciret. Aut ſciebat ꝙ in aliquẽ maluꝫ vſum volebat expendere pretiũ ⁊ nõ valet in.d.l.ſi quis.in ſi.magime ſi ille erat minoꝛ.vt.l.ſi vero nõ remunerandi.
27 §.ſi adoleſcẽs luxurioſus.ff.manda. ¶ † Ex predictis deciditur queſtio de eo qui emit ab exiſtẽte in ludo.⁊ cõcludo ꝙ aut vendidit colluſoꝛi ⁊ non valet cõtract⁹ nec tenet victo vẽditoꝛ de euictione cũ ſimul delinquãt.vt in.l.ſi.§.j.ff.quarũ rerum act.non da.⁊ per conſequens cum ſit in mala fide ⁊ cõtractus ſit a iure pbibitus nõ poterit preſcribere.aut vendidit alteri ⁊ valet cõtractus.l.fin.ff.de alie.⁊ eſt ratio qꝛ is qui ſoluit ludenti ſoluit nõ oino ꝯſumpturo:qꝛ forte põt vincere ſm Bar.in d.l.ſi qs.qꝺ no.⁊ p ꝯñs ſi res erat aliena ⁊ bona ſi
28 de qs emit poterit preſcribere. ¶ † Scdo gl.principaliter oppo.cõtra tex.⁊ contra pxime dicta in eo ꝙ in preſcriptione requirit bona fides.de.l.generaliter.ff.de noxa.vbi dr ꝙ ſi egi actione noxali cõtra te noie alieni ſerui qui bonafide tibi ſeruiebat tuqꝫ mihi illum tradidiſti pro noxa poſſum ego illum ſeruum vſucapere licet ſciã qꝺ alienus ſit.Ad idem opponit de.c.placuit.vt quicunqꝫ.xvi.q.iij.vbi loca conuerſa ad fidem ſm diſpoſitionem.c.j.ꝫ.eo.quis ſcienter preſcribit.Glo.nõ ſoluit:ſed dic ad.l.generaliter.qꝺ qꝛ dñs tenebat ad eſtimationem dãni:vel ad dãnũ ſeruũ pro noxa videoꝛ ab eo habere cauſaꝫ ſi id a poſſeſſoꝛe bo

lo.in.ij.col.de acquiren.poſ.vbi refert hanc doctrinã do.Anto.⁊ idem dicit Imo.in repe.c.ſi.iij.col.ĩ.eo.titu.⁊ hoc limita verum in ſucceſſoꝛe vniuerſali qui cauſat totum ius ſuum a defuncto.nam ſecus eſſet ſi cauſat ius ſuum ab alio ꝙ a defuncto ita ſingulariter dicit.d. Ant.in.c.cura.in.iij.col.de iurepatro.⁊ cũ eo qꝺ dicit hic do.Anto.cõcoꝛdare videtur etiã Bald.in aut.ad hoc.C.de vſuc.quẽ refert et ſequitur Imo.in repeti.in.c.fin.in glvij.ĩ.eo.ti. Sed contrariuꝫ tenet Bal.in.l.nihil.C.pro here.⁊ Bart.in.l.cuꝫ heres.in princ.ff.de diuer.et tempo.preſcri.qui ſimiliter ſequuntur Dyn.in d.regula poſſeſſoꝛ.⁊ qui vellet tenere iſtam faciliter reſpõderet ad rationem domi.Anto.hic:videlꝫ ꝙ nõ debet impediri effectus preſcriptionis ex eo qꝺ heres teneatur defunctuꝫ exonerare quia preſcriptio hꝫ vim ſolutionis.vt eſt text.in.l.ſi pupil.ff.de admini.tut.⁊ in.l.ſi vnus.§.ſi antẽ.ff.de iniur.modo certum eſt quod ſolutio liberaſſet a lamẽ defuncti:ergo ⁊c.ita reſpondebat domi.meus Franciſ.de arc.legẽdo hãc decretalem in voce.
¶ Adde qꝺ heres teneat exonerare conſcientiaꝫ defuncti eundem Abb.cõſi.lxxvij.in ſi.j.li.⁊ an heres poſſit preſcribere ſi defunctus fuit in mala fide.vide Alexã.cõſil.lxxxiiij.et.cx.j.li.et an erroꝛ iuris pꝛoſit ad preſcriptionem:per eũdem conſi.lxxiiij.iiij.lib.⁊ an in pſcriptione requiratur titulus et bona fides per eũdem conſil.cxxv.ij.lib.
Antoni⁹ Frãciſ.
¶ An heres teneatur exonerare conſcientiam defuncti.Vide ꝙ habentur in.c.ſi.de ſepultu.ſiue loquamur de ſuo herede ſiue extraneo.et vide glo.que tenet quod ſic.in.l.nihil.C.pro herede.et text.Pau.de caſt.et Roma.in.l.an vitium.ff.de diuer.⁊ tempo.preſcript.et habetur per Pau.de caſt.in.l.ſequitur.in.§.heres.ff.de vſuc.et per Roma.in.l.pomponius.in.§.j.ff.de acqui.poſ.quod eſt abſqꝫ dubio verum quando heres vult vti acceſſione defuncti.ſecus ſi vult computare tempus ex ſua perſona.⁊ vide Pau.de caſt.in conſi.clxxxviij.et.cxliij.vbi ſing.loquitur.dicas ꝙ fructus non ſuperlucraretur.⁊ vide etiam in cõſi.lxxx.ꝫ.in.l.pomponius.§.cum heres.de vſuca.

nefidei conſecutus ſum.poterit enim dñs vendicare offerendo eſtimationem litis qꝺ cum nõ fecerit videtur conſenſiſſe vt ſeruus datus eſſet p noxa.arg.in.l.alienationis verbum.ff.de verb.ſigni.
29 ad.c.placuit.dic vt dictum fuit in.d.c.j. ¶ † Tertio principaliter glo.querit an mala fides tradentis noceat accipienti[b] cum bona fide.gloſ.primo dicit qꝺ non per.l.an vitium.ff.de diuer.⁊ tempo.preſcript.⁊ in contrarium adducit aut.malefidei C.de preſcrip.xxx.ann.glo.reſpondet diſtinguendo qꝺ in pſcriptione longi tempoꝛis.vt.x.vel.xx.ann.noceat mala fides tradentis.vt in.d.aut.ſed in preſcriptione longiſſimi tempoꝛis:vt.xxx.vel xl.ann.ſecus vt in.d.l.an vitium.Dic latius quod quedam ſunt vitia realia quedã perſonalia realia ſunt que ipſam rem comitantur vt ſi res eſt furtiua vel violenter poſſeſſa:et hoc vitium tranſit in poſſeſſoꝛem ſucceſſoꝛem etiã de iure ciuili quo ad preſcriptioneꝫ longi tpꝛs.i.x.vel.xx.ann.vt inſtit.de vſuca.§.furtiue.cum ſeq.⁊.l.vitia.⁊ ibi ho.glo.C.de acquiren.poſſeſ.ſed in preſcriptione.xxx.vel xl.ann.ſubdiſtinguendum eſt qꝺ aut loquimur in ſucceſſoꝛe ſingulari et de iure ciuili iſte preſcribit:vt not.in.d.§.furtiue.p omnes.⁊.l.ſicut.C.de preſcript.xxx.vel.xl.ann.etiam ſi ſucceſſoꝛ ſit malefidei.vt ibi.ſecus in ſucceſſoꝛe vniuerſali.vt in herede:quia cenſetur eadem perſona cum defuncto.vt in aut.de iureiuran.a moꝛiente pre.propter menſuram.colla.v.vnde ſicut ipſe defunctus non potuiſſet preſcribere ita nec eius heres.l.cum heres ff.de diuer.et temp.preſcrip.ſed de iure canonico eſt dubium:de quo vide quod dixi in.c.de quarta.ꝫ.eo.⁊ dic vt ibi.Si autem loquimur de vitijs perſonalibus vt eſt mala fides poſſidentis de iure ciuili diſtingue vt hic in glo.et plenius vt not.d.l.vitia.et.d.aut.malefidei.de iure canonico.vi
30 de quod dixi in.d.c.de quarta. ¶ † Sed circa pdicta mouet do.Anto.dubium quotidianum.pone:qꝺ ſumus in caſu in quo de iure ciuili procedit preſcriptio cum mala fide:quo caſu certum eſt qꝺ illo iure mala fides defuncti non nocet heredi cum nec propꝛia nocet:nunquid de iure canonico poterit heres cum bonafide a ſe preſcriptionẽ inchoare dubium facit quia de iure canonico defunctus non poterat preſcribere pꝑter malam fidem.ergo nec heres cum cenſeat eadem perſona cum defuncto.vt in.d.l.cum heres. Contrarium cõcludit hic.d.Ant.ꝙ licet mala fides autoꝛis in aliquo caſu noceat ſucceſſoꝛi vbi exigitur bona fides:tamen hic mala fides eſt ficta ſucceſſoꝛis non vera.vnde non apparet ratio quare non preſcribebat ex quo vere nõ eſt in mala fide niſi dicatur
c ſm cum quod aliter conſcientia[c] defuncti exonerari non poſſit a peccato ⁊ heres teneatur exonerare conſcientiam defuncti.de ſepul.c.fin.⁊ aliter exonerare nõ poteſt niſi rem reſtituat:qꝛ per hoc qꝺ acquiſiuit non purgatur peccatum defuncti.⁊ ad hoc dic reducendum qꝺ no.Oldr.ſuo conſil.xcj.⁊ ſic dicit intelligendum qꝺ no.Dyn.in regula poſſeſſoꝛ.li.vj.vbi dicit qꝺ de rigoꝛe heres non preſcribit ſed de equitate canonica ſecus:vt patet ex predictis.Ex hoc vltimo videtur ſentire qꝺ etiam de equitate canonica heres non preſcribit cũ teneatur ad exonerãdum animam defuncti:et

a ſic videtur recedere a primo dicto. Ego vero [a] ſim
pliciter puto etiã ceſſante illa ratione de exonerã
da anima defuncti q̄ heres vtroq̄ȝ iure non pote-
rit preſcribere eo caſu quo defunctus non pote-
rat quia cuȝ ſuccedat in ius defuncti: et omne ius
ſuum cauſatur a defuncto cenſetur eodem iure cũ
illo. d. l. cũ heres. nec habemus contrariũ de iure
canonico. vt plene dixi in. d. c. de q̄rta. Ex hoc in-
fero qḋ ſicut defunctus malefidei nullo tempore
potuiſſet preſcribere. ſ. c. fin. nec ſuus heres pote-
rit. dicta. l. cum heres. quod bene notandum eſt.

31 ¶ † Quarto principaliter gloſ. querit an errans
in iure dicatur bonefidei. et primo dicit qḋ ſic p. c.
cura. de iurepatro. ff. de pe. hered. l. ſed ꝛ ſi. §. ſcire.
dicit tñ qḋ. c. cura. loq̄r in alio caſu: ſecus dicit in
vſucapione. tu de hoc dic vt melius dixi. ſ. in ſcḋo
32 caſu excepto ad. c. cura. dic vt ibi no. ¶ † Quinto
querit an habens conſcientiã dubiam preſcribat
tanq̄ȝ bonefidei poſſeſſor. gloſ. concludit q̄ ſic per
l. qui ſcit. §. bonefidei poſſeſſor. ff. de vſuca. Hoſti.
dicit illud veruȝ ſm leges: ſecus ſm canones. ſ. c.
pe. ꝛ vlti. ꝛ ſequendũ eſt qḋ anime eſt vtilius. ſ. de
ſponſa. iuuenis. de hoc latius dicetur. ſ. c. finali.

33 ¶ † Venio ad gloſ. vlti. que primo ex tex. colligit
qḋ bona fides non ſufficit ſine iuſto titulo in pre-
ſcriptione rerũ eccleſiarũ. cõtra hec gloſ. opp. du-
pliciter. Primo de multis iuribus que ſolum re-
quirunt curſum. xl. ann. vt in. c. de quarta. et. c. il-
lud. cũ ſi. ſ. eo. Secundo de repugnãtia quadam q̄
oritur ex requiſitione tituli. naȝ ex titulo interce-
dente poſſeſſione acquiritur dñium vt in. l. tradi-
tionibus. C. de pac. ꝛ in ſpiritualibus ex ſolo titu
lo transfertur dñium. vt in. c. ſi tibi abſenti. de pre
ben. lib. vi. ergo fruſtra exigitur preſcriptio: quia
quod meũ eſt ex vna cauſa ex alia meum fieri non
põt. vt in. c. inter dilectos. de fi. inſtru. So. capien
do mentẽ gl. in preſcriptione nõ requiritur titu-
lus per quem transferat̃ dñium: ſed titulus puta-
tiuus qui. ſ. putat̃ legitimus licite ex aliqua cauſa
occulta dominium non transferat̃; vtputa emi ab
eo quẽ putabam dominũ vel habui venditionem
epiſcopi: ꝛ putabam capitulum conſenſiſſe vel qḋ
ſimile. ꝛ de tali titulo loquitur hic. et exigitur hic
titulus ad purgandum vitiũ malefidei preſum-
ptum ex iuris reſiſtentia contra poſſeſſorem. ꝛ per
34 hoc remanet ſolutum ſcḋm contrarium. ¶ † Ad
primũ vero de. c. de quarta. ꝛ ſimilibus gloſ. mul-
tum inſtat. ſed in effectu concludit q̄ aut ius cõe
reſiſtit potentie habendi ꝛ poſſidendi. et tunc non
procedit p̄ſcriptio. ratio q: ſine poſſeſſione p̄ſcri-
ptio non p̄cedit ſed preſcribens eſt incapax poſ-
ſidendi ꝛ habendi. ergo ꝛc. de quo dic plenius vt
dixi. ſ. c. cauſam. Aut ius diſponit ſolum reſpe-
ctu iuris p̄prietatis nec reſiſtit facultati poſſiden
di. ꝛ tunc requiritur titulus putatiuus qui cau-
ſam dederit preſcribendi. vt in. c. j. eod. titu. lib. vi.
Idem ſi preſumptio eſt cõtra poſſidentẽ. vt in. d.
c. j. ꝛ dixi. ſ. plenius ꝛ hoc vltimo caſu poteſt intel
ligi tex. iſte. erat enim preſumptio cõtra archiepi
ſcopum piſanum ex eo q: nomine romane eccleſie
fuerit ſepe illud iuramentum fidelitatis exactuȝ.
Item poteſt dici iudicio meo q̄ ius cõe reſiſtebat
archiepiſcopo q: in iure diſponitur qḋ tota ſar-
dinia pertinet ad eccleſiam romanam. vt in. c. ego
ludouicus. lxiij. di. ꝛ. c. conſtantinus. xcvj. di. ergo
neceſſarius erat titulus ꝛ in his duobus caſibus
ſaluatur qḋ hic in ſi. dr. ſed vbi ius nihil diſponit
nec fortius p̄ſumptio eſt cõtra poſſidentẽ ſufficit
cõtra eccleſiã preſcriptio. xl. ann. cum bona fide. ꝛ
hoc caſu p̄cedit. c. illud. cũ ſi. ꝛ hodie habet̃ clari⁹
in. d. c. j. lib. vj. Si autẽ eccleſia p̄ſcribit contra pri-
uatum vel priuatus cõtra priuatũ an ꝛ qñ requi-
ratur titulus. dic vt dixi in dicto capi. de quarta.
35 ¶ † Sed iuxta predicta quero an indiſtincte re-
quiratur titulus iure cõi reſiſtente. Sol. glo. in. d.
c. j. eo. tit. li. vj. mirabiliter limitare voluit iſtũ tex.
dicens q̄ aut ius cõe eſt cõtra preſcribentẽ ꝛ cum
hoc fundat intentionẽ agẽtis ꝛ tũc requirit̃ titu-
lus. ſecus ſi eſt cõtra preſcribentem ſed nõ fundat
intentionẽ agentis. Ex quo infert̃ qḋ ſi vna eccle-
ſia petit decimas ab alia eccleſia quas poſſidet in
aliena parochia q̄ ſufficiat tunc preſcribẽti bona
fides q: lȝ ius cõe faciat cõtra p̄ſcribentẽ nõ tñ fa
cit p̄ petente: ꝛ ſic forte ſm glo. iſtã poſſet intelligi
decre. ad aures. eo. tit. Sed contra hoc dictũ facit
b dictũ. d. Ant. [b] q: ꝯtra p̄ſcribentẽ p̄ſumit̃ ex quo
ius cõe eſt contra eũ niſi dicat̃ ſm eũ qḋ preſumit̃
iniq̄̃ũtum poſſidet cõtra eũ cuius intẽtio fundat̃
a iure: ſecus ſi cõtra aliũ ꝛ ſic nõ firmat in hoc ar-
ticulo pedes. Ego dico q̄ lȝ text. in. d. c. j. faciat in
prin. in ar. p̄ gl. illa in eo q̄ loquit̃ illi cuius inten
tio erat fundata de iure cõi tñ tex. in me. ꝛ in ſi. lo-
quitur gñaliter dicens q̄ vbi ius cõe eſt cõtrariũ
preſcribẽti vel eſt p̄ſumptio cõtra ipſum bona fi-
des nõ ſufficit: ſȝ eſt neceſſarius titulus. Ad ideȝ
c. ad decimas. de reſti. ſpo. lib. vj. vbi p̄ſumit̃ iniu-
ſta poſſeſſio illius q in aliena parochia decimas
p̄cepit nec in rõne decidẽdi p̄õderat qḋ parochia
eſſet agẽtis ſed ſolũ q̄ eſt aliena a poſſidẽte. lȝ gl.
ibi ꝛ male ſenſerit. vnde Jo. an. in addi. Specu. in
tit. de reſti. ſpo. ſup rubrica videt̃ illã gl. reuocaſſe
dicẽs nõ referre an ſit ius cõe p̄ agente ſȝ ſatis eſt
q̄ ſit ꝯtra poſſidentẽ p̄ quo facit qḋ leg. ꝛ not. ma-
xime p̄ Inno. in. c. cõſtitutus. de ſi. preſby. ꝛ in. c. j.
de offi. vica. ꝛ vide qḋ in materia dixi in. c. in lr̃is.
de reſti. ſpo. Preterea ſi ſola p̄ſumptio ſufficit vt
exigatur titulus: vt in. d. c. j. fortius debet exigi
cum ius cõmune eſt contra poſſidentem licet non
fundet intentionẽ agentis. Iteȝ titulus exigitur
iure cõmuni reſiſtente q: eſt preſumptio male fi-
dei cuȝ preſumatur ſcire iura. hec ratio militat li
cet non fundet intentionem alterius: ꝛ hanc par-
tem puto veriorem: ꝛ hoc de iure canonico. Sed
an de iure ciuili exigatur titulus in preſcriptio-
ne. xxx. vel. xl. an. cũ bona fide ſi ius cõe reſiſtit pre
ſcribenti tex. in. l. ſi quis emptionis. C. de preſcri.
xxx. vel. xl. ann. loquens de iſta preſcriptione non
aperit ſȝ ceſſante titulo requirit curſum longiſſi-
mi tẽporis: nec Bar. ibi aperit. ego puto q̄ ſic: tuȝ
argu. eorũ que leg. ꝛ not. in. l. quẽadmo. C. de agri.
ꝛ cenſi. lib. xj. tum quia ius canonicum exigit ti-
tulum hoc caſu p̄pter preſumptam malam fidem
ergo cũ agatur de peccato excludendo ſtandũ eſt
iuri cano. vt not. in regula poſſeſſor. lib. vj. et in. l.
priuilegia. C. de ſacroſan. eccle. ꝛ lȝ tex. in. d. c. j. lo-
quatur in preſcribente rem eccleſiaſticam tamẽ in
hoc eadem eſt ratio que in alijs rebus ex quo ius
cõe reſiſtit preſcribenti: q: in vtroq̄ȝ caſu preſumi
tur mala fides. vt in. d. l. quẽadmodum. in fin. Nec
obſtat ſi dicatur q̄ text. ibi loquatur de preſcri-
ptione longiſſimi tp̄is: ſecus ergo in p̄ſcri. longi
tẽpo. vt ibi not. in glo. q: dico q̄ ideo reſeruat ibi
tex. preſcript. longiſſimi tẽporis: q: de iure ciuili
currit preſcriptio tanti tẽporis etiã cũ mala fide:
ſed cum de iure cano. cui hodie ſtandum eſt talis
36 preſcriptio nõ currat ſecus eſt dicendũ. ¶ † Vlti
mo queritur hic quãto tempore preſcribat̃ in re-
c bus patrimonialibus [c] clericorum. d. Anto. ſatis
impertinẽter format hic iſtam q̃õnem. Ego eam
attigi in. c. de quarta. ſ. eo. vbi melius cadebat et
concludit hic q̄ ſpatio cõmuni. ſ. x. annorũ inter
preſentes. et viginti inter abſentes intercedente
tamen titulo. ꝛ. xxx. ann. ſine titulo. ꝛ dic in effectu
q̄ ſicut preſcribit̃ cõtra priuatũ ita ꝛ clericum q:
nõ reperitur in hoc priuilegiatus. hoc tenet gloſ.
in. c. poſſeſſiones. xvj. q. iiij. ſentit gl. not. in. c. q̄ꝑ.
de cenſi. li. vj. que dicit nõ eſſe vniuerſaliter veruȝ vt
clericus gaudeat in rebus p̄prijs p̄uilegio eccle-
ſiarũ. ꝛ idem Archi. ibi allegat glo. in. d. c. poſſeſ-
ſiones. ꝛ hoc puto veriſſimum quia iura canoni-
ca exigunt preſcriptionem. xl. ann. ſolum cum pre
ſcribitur cõtra eccleſiam. ita loquitur. c. de quar-
ta. ꝛ. c. illud. cum ſimilibus. ſ. eo. titu. ita etiam lo-
quitur auṫ. quas actiones. C. de ſacroſanc. eccle.
In alijs autem ſtabimus ciuili legi. arg. in. c. j. de
no. ope. nuntia. priuilegia eñi non debent extendi
ad perſonas in eis non cõprehenſas. vt in. c. ſane.
de priuile. ꝛ. vij. q. j. petiſti. Non obſt. ſi dicatur qḋ
bona clericorum gaudent eodem priuilegio cum
rebus eccleſiarũ. vt not. glo. in. c. ex literis. de pig.
facit

→ Sebaſti. Sapia.

a ¶ Ego vero. Hãc opi. tȝ Alex. in cõſil. lxxxiiij. incipi. in cã vertẽte. in. j. volu. et late ĩ cõſi. lxiij. incip. ſtantibus his. col. ij. et ꝯſi. xcix. incip. videt̃ prima facie. col. ſi. l. iiij. vol. et in ꝯſi. v. incip. videretur in. ij. col. in. v. vol. ſed ideȝ Alex. ſibi ꝯri⁹ tȝ ꝯrũ in ꝯſil. cx. incip. viſis. cir. ſi. in j. vo. ꝛ ĩ ꝯſi. cxxix. incipiẽ. viſis ſcripturis. in. j. col. et ꝯſil. cxxxiiij. icip. in cã circa ſi. in. ij. vol. ꝛ ita etiam tȝ Corne. in conſil. clxxvj. inci. ad euidentiã. col. ij. in. j. vol. ꝛ in ꝯſi. cxxxviij. incip. videt̃ p̄ totũ ꝛ in ꝯſil. ccciiij. incip. rem arduã. col. xiiij. l. iiij. vol. ꝛ ꝯſi. cclxxvij. incip. ad euidentiã. col. pe. in. iiij. volu.

b ¶ Dictũ. d. ant. pro certo illa gl. dicit verũ q: ſicut ius cõe eſt contra p̄ſcribentẽ codeȝ mõ eſt ꝯ aliũ: ꝛ in pari cã melior eſt cõditio poſſidentis. Itẽ q: d. c. j. ĩ p̄n. loq̄tur qñ ius cõe fundat intentionẽ agẽtis. ita dȝ ĩtelligi mediũ et finis illius ca. Andre. Barba.

c ¶ Quãtũ tp̄s requirat̃ in preſcriptione rerũ patrimonialiũ clericorũ. de hoc ſatis late vide p̄ Imo. in repe. ꝛ. c. ſi. ſ. eo. in pe. ꝛ vlti. col. ꝛ vide p̄ Ro. in. l. vſuca. ff. de vſuca. vbi ponit an quo ad preſcriptionẽ bona clericorũ gaudeant eo priuilegio quo res eccleſie ꝛ facit mentionẽ de doctrina h̄ tradita p. d. ant. ꝛ eã ſequit̃ dicens ita cõiter teneri.

¶ Adde Roma. ſingu. ſuis ſo. xij. Antoni⁹ Frãciſ.

¶ An bona clericorũ gaudeãt eodeȝ p̄uilegio quo bona ipſius eccleſie. vide q̄ habent̃ ĩ. c. ex lr̃is. de pig. ꝛ p̄ Bart. in. l. cuȝ ſit gñale. de foro cõpe. ꝛ p̄ Card. in cle. ſi. de cẽſi. ꝛ adde q̄ bona clericoꝝ nõ veniũt in generali obliga. bonoꝝ ciuitatis. ꝛ ideo nõ poſſunt capi pro delictis cõis ſicut nec capi poſſunt bona eccleſie etiã ſi ſint clerici prime tonſure ſm Bald. in l. etiã. C. de execu. rei iudi. ꝛ quãtuȝ tẽpus requirat̃ ĩ preſcriptione rerũ patrimonialiũ clerici dicas q̄ tã tũ tẽpus quantũ requirit̃ in p̄ſcriptione bonorum eccle. iuxta no. in c. illud. et in. c. de quarta. hoc eo. ti.

→ Sebaſti. Sapia.

c ¶ Patrimonialibus. Vide Ro. in ſing. cccclj. incip. tu ſcis. Feli. ĩ c. ij. in ſi. ſ. e. Feli. ĩ. c. eccleſia ſancte marie. col. v. ſ. de conſti. vbi latiſſime tãgit quando bona clericorum primonialia gaudeant priuilegio eccleſie. ꝛ vid Jo. Fran. Bal. in tractatu preſcrip. in prima p̄te quinte partis principalis queſtio. v.

a ¶ Ad idem facit caſ⁹ quē ponit gl. ſū.i cle.ſi.ū pcur. facit qđ dicit gl.i c.ſi tributū.xi.q.i a j.ꝛ vide.d.Ant.in c.cū l tpe.l ſi.ū ar bi.vbi dr ꝙ cleri cus ū bonis pri monialib⁹ pōt cō promittere auto ritate ppria qđ tñ nō poſſet ū re bus eccliē vt no. Hoſt.ꝛ doc.i.c.p̄uenit.e.ti. ad idē vide tex.ſm vnā lec.gl.i.c.nouiſge nus.de deci. vbi ē ſolutiōe decima rū nō gaudēt eo p̄uilegio q̄ eccliē ꝛ hāc doctrinā ſe quit.d.ant. ſ vez ꝙ bona patrimo nialia clericoꝝ ñ gaudeāt eo p̄uile gio q̄ res eccliaꝝ rū niſi i caſib⁹ in iure expreſſis. ēt ſequit.d.Abb.in c.ecclia ſctē ma rie.de ꝯſti.ꝛ in.c. ſi.in pe.col.de vi. ꝛ ho.cle.ſed ꝯtra hāc doctrinaꝫ vr̄ tenere gl.redden do rōnē in.c.ex li teris.de pig.vid gl.i.c.ſitr.xvi. qđ. j.ꝛ hoc dicit do. Ant.in.c.j.i ſi.de ꝯſue.ꝛ p hac pte adducit glo.in.l. munerū.ſ.patri moniorum.l ver. pōtifex.ff.de mu. ꝛ ho.ꝛ text.i auť. itē nulla cōitas. de epi.ꝛ cle. tex.i c.cleric⁹ laicū.de rebus ſms vel ec cleſie.de fo.cōpe. tex.in cle. p̄ſenti. de cenſi.ꝛ in.c.ec cleſiaꝝ ſuos.xū. q.ū.ꝛ de iſto arg. vide late p.d.car di.in cle.j.de vi.ꝛ hone.cle.Et adū qđ res patrimo niales iperatoris non gaudent eo priuilegio q̄ gau dent res fiſci ſui text.eſt cū gl.in.l. ſi qs ſeruuz.C.de ſer.fugi.Itē limi ta iſtam regulaꝫ traditā hic p do. Anto.ꝛ Panor. non habere locū i bonis patrimo nialibus ad q̄ cle ric⁹ eſt intitulat⁹ quia illa gaudēt priuilegijs qb⁹ res eccleſie ad ū eſt gloſ.ſing.in.c. ep̄s.de preben.

facit tex.in.c.ſimiliter.xvi.q.j.qꝛ illud nullibi vniuerſaliter probatur ſed in quibuſdā caſibus iure expreſſis dūtaxat:ꝛ vide hic qđ no.Spec.in tit.de in integ.reſti.ſ.aliter.ver.ſꝫ nunquid.vbi dicit qđ clericus maioꝛ non poteſt petere reſtitutioneꝫ in integrū ſi in rebus pprijs fuit leſus ſecus ſi in rebus eccleſie:ꝛ ad iura q̄ dicūt clericos gaudere eodem priuilegio in rebus proprijs quo in rebus eccleſie:rñdet ꝙ loquunť quo ad defenſionem. allegat.xij.q.ij.eccleſiarū ſeruos.ꝛ hanc opi.dicit tenere Ant.Ad idē glo.not.in cle.vna.de in integ.reſti.in verbo eccleſiarū.q̄ dicit ꝙ ſi non eccleſia ſed ſolū pſone clericoꝝ lederenť ex lapſu tpis non cōpetit reſtitutio.
37 ¶ †Ad idē allego dictū Hoſt.in c.pe.de iudi.vbi tꝫ ꝙ in cauſa eccleſie ſunt in cauſa fiſcali non perit triennio inſtātia.ſecus dicit in cā patrimoniali ipſius clerici:qꝛ hoc non reperiť iure cautū.idē ſentiunt Pet.ꝛ Abb.in ſimili in.c. cum ſit gñale.de fo.ꝯpe.vbi dicunt ꝙ lꝫ raptores bonorū eccleſie poſſunt cōueniri corā iudice eccleſiaſtico vt ibi ſecus in raptoribus bonorum patrimonialiū ipſoꝝ clericoꝝ:qꝛ priuilegiū non debet extendi.vt in.d.c.petiſti.ſatis plꝫ mihi rō. Quid autē in dicto p̄ncipali:dic vt dixi i.d.c.cū ſit.ꝛ.c.ceterū.de iudi.hoc etiā ꝙ nō gaudeant clerici eodē priuilegio in rebus proprijs quo in rebus eccleſie niſi in caſibus iure expreſſis tꝫ hic.d.Anto.nam multa ſm eū habent priuilegia eccleſie bona que non putat habere bona clericorū:nā bona eccleſiarum non pñt alienari abſqꝫ ſolennitate de q̄.xij.q.ij.ſine exceptione.ſecus vr̄ in rebus clericoꝝ:quia hic non reperiť iure expreſſum:ꝛ idem in ſimilib⁹. ꝯcludit ergo ꝙ niſi ſit iure expꝛeſſum vel ſubſit oīno eadē rō non gaudebūt bona clericorū eodē priuilegio cū rebus eccleſiarū.in hoc tñ fuit ſibiipſi do. Anto.ꝯrius.nam ꝯrium tenuit in.c.pe.de iudi.et ꝛ in.c.j.de cōſue.ſed ibi nō diſcuſſit ita materiā ſꝫ tranſiuit cōiter cum.d.gloſſ.ego ſemp tenui qđ.ſ. dixi.ꝛ vide qđ ſcripſi in.d.c.ex literis.de pig.et in c.eccleſia ſancte Marie.de conſti.vbi aliquid de materia tetigi.

1 ¶ Ep̄s de iure cōi eſt ſuperioꝛ in oībus ſpūalib⁹ exercendis infra dioceſim.
2 Ep̄s dr̄ dioceſanus in tota dioceſi.
Ordinarij appellatione venit nō ſolū ep̄s:ſed quilibet alius habēs ordinariā poteſtatem.
3 Arbiter poteſt eſſe p̄latus vel clericus in iuribus eccleſie.
4 Abbas ꝛ alius inferioꝛ p̄latus exēptus nō pōt p̄ſcribere iura ep̄alia que numeranť.nu.5.
6 Iuriſditio tota non preſcribitur ſi quis exercet in certis caſibus ꝛ hoc ſi alter poſſidet vniuerſaliter alias ſecus.
7 Preſcribēs ptātem excōicandi nō cenſeť preſcribere ptātem abſoluēdi aut interdicēdi.
Preſcriptio non extenditur ad caſum etiam oīno ſimilem.

Cum olim. Abbas in capellis p̄ſcribere pōt iura ep̄alia:obtinet tñ in his ſolis q̄ preſcripſit quo ad titulum.h.d. Diuiditur in tres ptes.In prima ponit petitionē actoris et ipſius iura.In ſcđa ponit iura ipſius abba.ibi:ad eligendam.In tertia diffinit.ibi: quia predictus. ¶ Caſus literalis.Ep̄s lucanus in preſentia do.pa.litigabat cū abbate et monachis ſancti ſaluatoris de ſicheto ſup plebe ſalamanſane ꝛ capellis pertinentibus ad dictā plebem petens in eis inſtitutionem ꝛ alia ad ius epiſcopale pertinentia.ad probandam intentioneꝫ ſuā primo allegabat ius cōmune cuius autoritate dicebat oīa ſpiritualia in p̄dictis locis in eius dioceſi cōſtitutis ad ipſuꝫ tanꝙ ad dioceſanum epiſcopum pertinere inſup allegabat quoddam arbitrium a piſtorienſi epiſcopo archipreſbytero et primicerio lucanis ſup hoc promulgatū: ex parte abbatis exhibitūꝫ fuit quoddam priuilegium Gregorij.vij.quod vr̄ preceſſiſſe dictum arbitrium per quod monaſterium plebs ꝛ capelle videbantur libertati donate ꝛ alia priuilegia roma.ponti.poſt dictū arbitriuꝫ obtēta:que libertatem ſibi concedere videbanť induxit inſuper teſtes ad probanduꝫ preſcriptionem. b Do.pa.examinato negotio quia conſtitit ei quod abbas ſufficienter oſtendit monaſteriū ſup inſtitutionibus ꝛ quibuſdā alijs articulis tam in plebe ꝙ in capellis legitima preſcriptione munituꝫ: abſoluit abbateꝫ ab impetitiōe epiſcopi ſup tam dictis articulis ꝛ ſuper alijs omnibus que ad ius epiſcopale pertinere noſcuntur ſm tenoꝛem arbitrij eundem abbatē quo ad plebem ꝛ capellas cōdemnauit.Ber. ¶ No.j.ꝙ de ſubiectione hic agitur non cōtra ſubiectū:ſed contra eum qui ſubiectionē poſſidet.agiť enim hic non cōtra plebanū ſed cōtra abbatem: de quo dic vt.ſ.dixi in.c.auditis. ¶ Not.ij.ꝙ plebs habet quandoqꝫ capellas adiacentes:ꝛ dic adiacentes.ſ.per annexioneꝫ vel ſubiectioneꝫ ſm Io.and.vel dic ꝛ melius ꝙ erant infra plebanatum.quandoqꝫ enim propter diffuſam parochiā plebis cōſtituuntur ibideꝫ capelle: vt in.c.ad audientiam.de ecc.edifi.no.Ioā.and.in addi.ſuper rub.de deci.illud autē certum eſt ꝙ de iure cōmuni plebs non fundat intentionem ſuam ſuper ſubiectione capellarū.vt in.d.c.ad audiētiā.
1 ꝛ no.in.c.dilectus.de cap.mo. ¶ †Not.iij.qđ epiſcopus de iure cōmuni eſt ſuperioꝛ in oībus ſpiritualibus exercendis infra dioceſim.facit.c.cum venerabilis.de relig.do.ꝛ.c.oēs baſilice.xvi.qđ.vij.ꝛ
2 x.q.j.placuit. ¶ †Not.iiij.quod ep̄s dicitur dioceſanus in tota dioceſi et non alius.facit.c.cum epiſcopus.de offi.oꝛ.li.vj.vide ad hoc gl.j.in ſi.in cle.j.de vita ꝛ hone.cleri.ꝛ in cle.j.de iurepatr.in verbo dioceſanis.Ex quibus collige ꝙ propꝛie epiſcopus diciť dioceſanus ꝛ nō alius:lꝫ de iure ſpeciali habeat ordinarium in loco. Ideo in materia noua appellatione dioceſani intelligiť de ſolo epiſcopo ꝛ nō de alio ordinario.ſecus vbi materia ſubiecta pariter eſt apta concernere ep̄m vel aliū ordinariū.ſic intellige ꝛ ſalua Io.and.in.c. Ioannes.de teſta.ordinarij vero appellatione comprehenditur nedū ep̄s ſed ꝛ quilibet alius habēs ordinariam poteſtatē in loco vide ad hoc vltra glo. p̄dictas.ho.text.iuncta glo.in.c.ordinarij.de offi.ordi.lib.vj.ꝛ hoc not.et probanť iſta ex etymologia ꝛ alluſione vocabuli.ordinarius enim dr̄ qui habet ordinariā iuriſditionē.ſi hoc cōuenit cuilibet habenti ordinariaꝫ iuriſditionē: dioceſanus dr̄ qui preeſt dioceſi qđ cōuenit ſoli ep̄o: vt in.d.c.
3 cū ep̄s.ꝛ.c.omnes baſilice.pꝛealleg. ¶ †No.v.ibi: archipꝛeſbytero et primicerio lucanis ꝛc.iuncta ſupraſcriptione ꝙ in perſona clerici poteſt fieri cōpromiſſum de iuribus ipſius eccleſie papa enim compꝛomiſſum iſtud appꝛobat in fine.quod ſatis ponderat hic Io.and.remittens ad not.per ſe in c.inter.de re iudi.ꝛ Specu.de arbi.ſ.ſequiť. verſi. ſed nunquid abbas.in contrarium facit ſm eū.ff. de arbi.l.penul.ſed illa lex iudicio meo nihil facit: ſolum enim dicit qđ in re propꝛia non poteſt eſſe quis arbiter: vt in caſu noſtro iſti archipꝛeſbyter et primicerius lucani non erant arbitri in facto pprio:ſed in iuribus eccleſie quo caſu nedum ipſi:
b ſed etiaꝫ ipſe prelatus^b potuiſſet eſſe arbiter ſicut ꝛ iudex.ij.q.vij.ſi quis ergo.not.in.c.j.de pe.lib.vj. dixi pleniſſime in.c.cū veniſſent.de iudi. ¶ No.vi. nouam ſpēm libertatis: vt.ſ.eximatur a iuriſditione ep̄i ꝛ ſubijciatur alteri prelato inferiori immediate pape ſubiecto.ꝛ hoc reſpectu plebis ꝛ ca
4 pelle fuerūt p papā donate libertati. ¶ †Not.vij. ꝙ abbas ꝛ ſic prelatus inferioꝛ ep̄o poteſt p̄ſcribere iura epiſcopalia.ꝯcordat.ſ.c. auditis.qđ intelligit Hoſti.ꝙ de abbate exempto aliter autē non potuiſſet p̄ſcribere nomine propꝛio cōtra ep̄m ſꝫ eum:ſed in cōtrariū ꝛ verius tenuit hic Inn.ꝛ di
5 xi plenius in.d.c.auditis. ¶ †Not.viij.nouem iura preſcriptibilia per inferiorē ep̄o.Primo ius inſtituendi in eccleſia et capellis quod voluit Hoſt. reſtringere dicens qđ quo ad curata beneficia dꝫ ſumi inſtitutio pro collatione tituli colorata.nam autoꝛizabilis inſtitutio in illis preſcribi non poteſt ſm eum per.c.cuꝫ ſatis.de offi.archi. eſt enī neceſſe vt curatus autoritate ep̄i ingrediať et egreſſ

b ¶ Prelat⁹ pōt eē arbiter in cā propꝛie ecclīe.qđ no. qꝛ limitat.d.l.pe. ff.de arbi.Et idē dicit Flo.in rep. ſ.arbitroꝝ.circa pn.in.l.ſi ſocietatem.ff.p ſo.ꝛ pro ū facit qđ ſcribit d.Ant.poſt Hoſtiē.in.d.c.cū lter ſ.j.in.j.col.de re iud.vbi ē ponit q.l terminis.ſꝫ i ꝯriū facit qđ ſcribit.d.Anto.in.c. inſinuante.in ſi. de offi.deleg. Anto.Franc. ¶ Circa ūan clericus poſſit eē arbiter in cā ſue eccleſie.Dicas ꝙ ſi eligať in arbitrū a pte q̄ hꝫ cāꝫ cū ecclia ꝙ abſqꝫ dubio pt eē qꝛ nō pt ps aduerſa eū recuſare vt ſuſpectū cū videať ei⁹ pſona p ipſuꝫ eligēteꝫ appꝛobata ꝛ renūtiaſſe exceptiōi que forſan poſſet ſibi cōpetere p ea q̄ habenť l.c.inſinuāte.ꝛ in c.ſuſpitionis. de offi.dele.ꝛ in.c.cū R.eo.ti.nā quotieſcūqꝫ p̄lati pſona caret ſuſpitione: put eēt ſi cognoſceret de cauſa feudali vertēte inter duos feudatarios eiuſdē p̄lati quo caſu nō ſolum eidē pōt eſſe arbiter ſed ēt iudex.ꝛ in.c.ceterū vbi ū materia.ſ. de iudi.

diſtur.vel ſm eum referendū eſt hoc verbū inſtitutio ad ſimplices clericos vel capellas ſine cura. de priui.volentes.§.ſi.li.vi. Contrarium ego concluſi in.d.c.auditis.vbi vide ⁊ ꝓbatur aperte hic vbi ſimpliciter inſtitutio reſeruatᷣ abbati in plebe ⁊ capellis. Scdo preſcribi pōt ius deſtituendi. tertio ordinatio clericorum quod poteſt intelligi dupliciter. Primo vt ipſe preſcribēs ordinet clericos: ⁊ tūc dʒ intelligi de illis ordinibus quo preſcribēs iure cōi poteſt cōferre vt in abbate[a] q pōt minores ordines cōferre: de quo in.c. abbates. de priui.lib.vi.⁊.lxviij.diſtin.c.vno.de alijs vero non pōt intelligi per.c.quāto.de cōſue.vbi patet ꝙ ea que ſunt ordinis epiſcopalis ꝓſcribi nō poſſunt. ¶ Secundo mō poteſt intelligi vt faciat ſuos clericos ordinari p quē voluerit epm.hoc em̄ eſt impreſcriptibile.j.eo.veniens. Quarto poteſt ꝓſcribi baptiſmus.i.vt habeat in eccleſia ius tenendi baptiſmū.ſimile io.c.ij.de capel.mo.Quinto ī penitentia in leuioribus culpis. Ex hoc colligit hic ar.d.Ant.ꝙ inferior prelatus nō poteſt preſcribere ius penitētie iniungēde quo ad grauiores culpas et quo ad caſus reſeruatos epo:[b] de quibus in.c.ij.de pe.⁊ remiſ.lib.vj.ego puto cōtrarium et dico ꝙ oia q̄ ſunt iuriſditionis ⁊ dignitatis epalis poſſunt per inferiorē epo[c] noie ſue eccleſie preſcribi: vt in.c.auditis.ſ.eod.⁊ ibi dixi.ad hūc text. rñdeo ꝙ hic dicit de leuioribus q: in illis dumtaxat fuerit preſcriptum.non enim negat quin potuiſſet preſcribere in grauioribus.Sexto preſcribi pōt ſepultura.i.ius libere recipiendi aliquem ad ſepulturam.Septimo decimarū pceptio: forſan ſm Jo.and.nullā partē tradendo epo.ſ.eo.de quarta.quaſi ſentiat ꝙ in perceptione decimaruꝫ nō eſt opus preſcriptione cū de iure cōi pertineat ad plebem.de deci.cū cōtingat.Sed poteſt dici ꝙ forte abbas preſcripſit decimas vt caperet ad vtilitatem ſui monaſterij.Octauo ius celebrandi diuina in his eccleſijs epo ſubiectio.qδ poteſt intelligi dupliciter. Primo vt denotet libertatem ibidem celebrandi ſm Inno.i.vt abbas poſſit ibi libere celebrare.vel ſecundo qδ poſſit celebrare ſm officiū monachale ſm Hoſtie.nam de iure monachus qui preeſt eccleſie ſeculari non dʒ regere ſm officiū monachale.vt not.glo.in.c.iij.xvi.q.i.et in cle.ij.de celebra.miſſa.⁊ tene menti hoc eſſe ꝓſcriptibile lʒ eccleſia remaneat in alijs epiſcopo ſubiecta: vt hic in ſi. Nono poteſtas excōicandi interdicendi ⁊ abſoluendi: intellige reſpectu clericorū ⁊ eccleſiarum ſecularium.nam ſubditos ſuos poteſt abbas de iure cōmuni excōmunicare: vt in.c. ſicut.de ſimo.⁊ in.c.cū in eccleſijs.de maio.⁊ obe.

6 ¶ † Ultimo ex his ⁊ ex text.not.ꝙ alio exercente et poſſidente vniuerſalem iuriſditionem in loco exercendo quis iuriſditionem in certis articulis etiam animo acquirendi vniuerſalem iuriſditionem non per hec acquirit vniuerſum iuriſditionis ſed tantū poſſidet ⁊ preſcribit quantum exercuit.quod tene mēti quia hic eſt caſus pro his que not. Innoc.in.c.dilectus.de capel.mo.ſecus ſi nemo vniuerſaliter poſſidebat: vt ibi not. Innocē.⁊ optime facit.c.j.de reli.do.⁊ qδ not. Inno.et vide ad primum dictū quod not.Barto.in.l.j.§.ſi quis hoc interdicto.ff.de iti.actuq; pri.vbi ponit aliaꝫ limitationē dicens ꝙ ſi quis habet conceſſionē ab eo qui habet ius ↄcedendi exercēdo in vno acquirit ⁊ retinet in alijs pro quo adduco.l. poſſideri. in prin.ff.de acqui.poſſeſ.vbi dicitur ꝙ ad acquirendā poſſeſſioneꝫ fundi non eſt neceſſe vt omnes glebas circumambulet ſed ſufficit quālibet partem fundi introire dummodo mēte ⁊ cogitatione hoc ſit vt totū fundum vſq; ad terminū velit poſſidere.⁊ per hec notabilia habes declaratā maiorem partē.c.

7 ¶ † Sed iuxta predicta ego quero[d]
d nunquid preſcribens poteſtatem excommunicandi videatur preſcribere poteſtatem interdicendi ſuſpendendi ⁊ abſoluēdi.Sol.iſte tex.vr̄ facere qδ nō: tum p ſupradicta: tum quia text.ſpecifice ⁊ diſtincte ponit poteſtateꝫ excōicandi interdicendi ⁊ abſoluendi. In cōtrariū facit ꝙ appellatione ten

Sebaſti. Sapia.
a ¶ In abbate.vide Abb.i.c.quāto.in prio no.ſ.δ ↄſue.⁊ late p car. in ↄſi.cxxxij.inci. vidēdū eſt plene ⁊ p Cal.in ↄſi.ij. ſub ti.de preſcri.

Sebaſti. Sapia.
b ¶ Reſeruatos epo. Uide Old.ī ↄſil.clvj.inci.primū de quo q̄ritur an interuenerit.

c ¶ Inferiorē epo. adde Cal.ↄſ.ij.ſ eo.ti.ſ.ſepi⁹ alle.

Sebaſti. Sapia.
d ¶ Ego q̄ro.An ⁊ qñ in ꝓſcriptionibus habeat locum extēſio late explicat Feli.i.c. auditis.col. vi.v. ceterū ꝓ ordināda.ſ.e.⁊ qñ q poteſt excōicarᷣ: poſſit abſoluere tradit idē Feli.in.c. paſtoralis.§.j.ſ. de offi.ordi.

iure eccleſiaſtice comprehenduntᷣ iſta tria.j.de ver.ſig.querenti.⁊ ſemp iudicantᷣ iſta a pari in.c.is cui.in ſi.de ſen.excō.li.vj.cui cōpetit vnū cōpetit ⁊ reliquum maxime etiā reſpectu poteſtatis excōicandi ⁊ abſoluēdi: vt in.c.verbum.de pe.diſt.j.puto ꝙ prima pars ſit verior: cū hec poteſtas competit ex preſcriptione: q: preſcriptio non dʒ extendi etiā ad caſum oino ſimilem: vt in.c.cū contingat.de deci.vbi ho.text.ad idē.c. cū contingat.de foro compe.vbi ex preſcriptione cōpetebat iuriſditio ſine poteſtate excōicandi vel aliter coercendi.facit qδ in ſimili not.c.cū ex iniuncto.de here.⁊ in hoc dico tex.iſtū notabilē. Contraria ꝓcedūt

8 qñ de iure cōi competit poteſtas excōicandi vel abſoluendi. ¶ † Opp. cōtra tex.in eo ꝙ pro abbate pronuntiatur ſolū reſpectu eoꝝ que ꝓſcripſit.vr̄ enim ꝙ ratione priuilegioꝝ debuiſſet obtinere in totū.j.de priuile.c.cū olim.⁊.c.cū perſone.eo.titu.li.vi.Sol.glo.ſi. ꝙ ideo papa non habuit reſpectū ad priuilegia q: ab his que fuerant impetrata añ cōpromiſſum ⁊ laudum fuit receſſum p cōpromiſſum ⁊ laudū inde ſecutū alia vero priuilegia impetrata poſt non preiudicabunt iuri epiſcopi: q: non faciebant mentionē de laudo.arg.in.c.ex multiplici.de deci. Ex hoc vltimo dicto ſingulariter not.ꝙ ſi ius ſpeciale ↄcurrit cū iure cōi: non valet priuilegiū in ↄtrarium niſi fiat mentio de illo iure ſpeciali licet tollatur ius cōe.⁊ eſt ratio q: papa nō cenſetur velle preiudicare iuri ꝙ ignorat.l.ij.§.ſi quis a principe.ff.ne qd in lo.pub.⁊.c.ſup eo.ſi.de offic.dele.optime facit qδ le.⁊ no.in.c.ſup eo.de cog.ſpi. ¶ Sed cōtra primā ſolutionē ⁊ cōtra hoc ſic oppono.abbas non potuit cōpromittere ſup libertate.vt in.c.cū tpe.de arbi.ergo compromiſſum non habuit nocere priuilegijs precedentibus vel ſubſequentibus.vt in regula nō ꝓſtat impedimentū.de reg.iur.li.vj.Sol.gl.iſta cōfuſe tangit ſolutionem: ſʒ formalius ⁊ clarius ſoluēdo dico ſic: ꝙ abbas non cōpromiſit hic ſuper libertate propria nec etiā ſup ſubiectione que immediate ptineret ad papam quo caſu procederet cōtrariū: ſed cōpromiſit ſup ſubiectiōe plebis ⁊ capellarū que ptinebant ad eū.potuit eñi in hoc ſuo fauori renuntiare maxime vt res rediret ad naturā ſuā.ar.opt.de pact.c.j.li.vj.facit qδ no.Fede.ↄſi.lxxxviij.⁊ no.in hoc tex.iſtū iuncta gl. ¶ Opp.⁊ aliter ſi enim compromiſſum fuit validū non potuit abbas ꝓſcribere cū eſſet in mala fide.ſ.in.c.ſi.Sol.glo.in ſcδa parte ſui ꝙ arbitrium non tangebat illa capitula ſup qbus abbas ꝓſcripſit. Uel dic ⁊ melius ꝙ abbas q ꝓſcripſit ignorabat arbitriū ⁊ laudū inde ſecutū que forte interceſſerant tpe predeceſſoris.arg.eoꝝ que dixi in.d.c.de quarta.ſ.eo. ¶ Opp. ⁊ aliter videtᷣ enim ꝙ non obſtante arbitrio poterat abbas adire iudicem ordinariū.ſ.papam ⁊ vti priori iure: vt.l.ſi qs rem.ff.de arbi. arbitrium eñi nō arctat niſi ad penā: ⁊ ſi nō interuenit ad intereſſe: vt in.c. p tuas.de arbi.Sol. Inn.⁊ Hoſt.inſtant ſed obſcure.ſed dic formalius ⁊ clarius primo intelligēdo ꝙ iſti fuerūt arbitri.i.iudices ſed electi ad inſtar arbitrorū.ſ.eorū iuriſditionem prorogādo vel fuerunt arbitri iuris: q: epus mouit q̄ōnem ↄ ſubditum quo caſu eliguntᷣ arbitri autoritate iuris q habent ordinariā.vt in.c.ſi clericus.xj.q.j.⁊ qδ not.gl.in.c.irrefragabili.de offi.or.ſine vero iudicū precise eſt parendū: q: iudicium redditur in inuitū.l.inter ſtipulantem.§.ſi ſtichū.ff.de verb.obli.Scδo principaliter pōt intelligi ꝙ fuerūt meri arbitri tunc dicendū ꝙ arbitrium ſeu laudū fuit emologatū ⁊ approbatū expreſſe vel tacite taciturnitate.x.dierū quo caſu de iure datur ex eo actio ⁊ exceptio in.l.pe.C. de arbi.⁊ dicendū vt ibi not.⁊ in.d.c.per tuas.per hec habes materiaꝫ huius capituli expeditam.

1 ☞ Libellus in interdicto vti poſſidetis debet concludere vt reus nō impediat per ſe vel per alium quominus actor libere et quiete valeat poſſidere.

2 Decime poſſunt deberi religioſis infra parochiam vel dioceſim: vel ex preſcriptione: vel ex priuilegio.

3 Cōuentus interdicto vti poſ.pōt reconueniri interdicto vnde vi ante lit.ↄteſt.non aūt poſt.26.ſm vnam opi.

4 Ea que ſunt ordinis epiſcopalis non preſcribuntur.

5 Ordinis epiſcopalis que ſint.
Ordines ſacri et prima tonſura nō debent capi niſi a proprio epo niſi in caſibus de quibus nume.6.

7 Preſcribēs ſi impetrauerit priuilegiū ſup re quā ꝓſcribit cōſtituitur in mala fide ⁊ non pōt ſe vlterius preſcriptione iuuare.

8 Interdicto vti poſſidetis an ſufficiat probare poſſeſſionem.

9 Super decimis nō ſoluēdis an reges poſſint condere priuilegia.

10 Iuriſditio epiſcopi propter eius delictuꝫ nō deuoluitur ad archiepm ſed ad papam.

11 Reſcripta ⁊ priuilegia non reuocant alia reſcripta niſi de ipſis faciāt ſpecialem mentionem.
Lex cōis reuocat aliā: licet de ipſa mentionē non faciat.

12 Priuilegium nō faciens mentionē de alio priuilegio alteri cōceſſo an valeat etiā ꝙ primum priuilegiū partim ſit ſuper iure cōi: ⁊ partim ſuper iure ſpeciali.15.

13 Priuilegiū an debeat facere mentionē de alio priuilegio ipſimet priuilegiato cōceſſo.vide in diſcurſu.17.

14 Legitimatus ſi impetrat beneficiū nō tenetᷣ de priori defectu ſeu legitimatione prius facta diſpenſationem facere.

16 Priuilegium contra ius commune an debeat facere mentionem de iure

iure communi.
18 Priuilegiū ⁊ preſcriptio an poſſint ſimul ↄcurrere circa eā-dem rem: ⁊ vnū nō preiudicet alteri.
19 Preſcriptio an interrūpatur per ſolā impetrationē priuilegij: an vero requiraẜ ꝙ priuilegio vtatur.
20 Preſertim: iſta dictio denotat idē in caſu cōtrario.
21 Prelatus an ⁊ qñ poſſit tacite vel expreſſe iuribus eccleſie cōpetentibus renuntiare.
Adminiſtratio ſi eſt cōceſſa alicui nō intelligiẜ data ptās vẜ lapidandi vel donandi ⁊ ſimilia faciendi.
Ep̄s ⁊ capitulū ſi volunt aliqd facere cōtra priuilegia eccl'ie pōt vnus ſolus cōtradicere.
22 Quando reuertitur ad ius cōe indiſtincte prelatus pōt preiudicare eccleſie.
23 Prelatus qñ renuntiat tacite vel expreſſe an requiraẜ conſenſus capituli.
Conſenſus cōſentire debentis ſemper preſumitur.
24 Interdictum recuperāde ⁊ retinende ſi ſimul cumulenẜ vnū ab actore: aliud a reo in recōueniendo quō ſententiabitur et quomodo procedetur.
In interdicto retinende debet probari poſſeſſio tp̄e cōteſtationis ⁊ turbationis.
25 Ius tertij an et quando liceat opponere ad excludendū ius agentis.
27 Interdictum vti poſ. datur non ſolum contra poſſidere cōtendentem: ſed etiā contra illum qui turbat licet poſſidere non contendat.
28 Snīa lata ꝓ poſſeſſore in interdicto retinēde nō parit exceptionē rei iudicate ſi cōueniatur recuperande.
29 Succūbens in interdicto vti poſſidetis pōt rei vēdicationē intentare vel interdictum vnde vi.
30 Snīa lata ꝓ agente cōfeſſoria parit exceptionē rei iudicate ſi cōueniatur alijs remedijs poſſeſſorijs.
Confeſſoria eſt actio realis in incorporalibus.
31 Agens vti poſſidetis ſi ſuccūbat an reus abſolueẜ: an vero actor condēnabitur reo vt ipſum reum nō moleſtet.
Poſſidens preſumitur iuſte poſſidere niſi aliud appareat in contrarium.

Veniens. Qui preſcriptione ↄpleta priuilegiū ↄtrium ipetrat ⁊ vtitur illo: p̄ſcriptioni renuntiat ſi preſcriptio non erat ↄpleta ⁊ malā fidē h̄z: ⁊ iō non p̄ſcribit. h. d. Primo poniẜ ↄuētio abbatis. Scd̄o recōuentio ep̄i. ibi: p̄fatus. Tertio diffinitio. ibi: chriſma. l quo duo ſoluit obſtacula. primum ibi: non ob. ſcd̄m ibi: nec obſtare. ℭ Caſus ſ'alis. Inter abbatē ſancti Martini de pānonia ex vna pte ⁊ ep̄m veſperimeñ. ex altera ↄtrouerſia vertebaẜ ſuper quibuſdā iuribus ſpūalibus clericorū ⁊ eccleſiarum ipſius monaſterij: abbas in preſentia pape petijt vt ep̄s predictus non impediat vel faciat impediri quominus oēs qui cōſiſtunt in ſimageñ parochia vel comitatu decimas ſibi ſoluāt de oībus que ibi habent. petijt inſuper vt clerici eccleſiarū monaſterij libere percipere poſſint chriſma oleū ſanctū cōſecrationes altariū ⁊ eccleſiarū ⁊ ordines a quo maluerint ep̄o. ad hec probanda induxit priuilegiū paſchalis ⁊ ſancti Stephani regis ⁊ priuile. Alex. ⁊ cle. allegauit inſuper ⁊ p̄ſcriptionē in p̄dictis ſacramētis percipiēdis. Ex aduerſo petijt ep̄s decimas ſimageñ. comitatus cōſtitutas in dioce. ſua quas detinet: idē abbas ſibi reſtitui faceret niſi aliquo ſpāli iure ſe defendere poſſit vt clerici capellarum monaſterij p̄dicta ſacramēta reciperent ab eo. Pa. auditis ⁊ intellectis meritis cauſe decernit ꝙ clerici eccleſiarū ipſius monaſterij qd̄ eſt in ipſius dioceſi conſtitutū reciperent p̄dicta ſacramēta ab ep̄o veſperimeñ. ſi catholicus fuerit ⁊ ea gratis voluerit exhibere: alioquin a quo maluerint ep̄o catholico recipiēdi p̄dicta liberam habeant facultatē ſicut in priuilegijs paſcha. ⁊ Alex. cōtinetur non ob. priuilegio clementis p qd̄ priuilegiū p̄dc. ſuorū non extitit derogatum cū de ipſis nullā fecerint mentionē cū ibi contineatur ſaluis cōſtitutionibus eccleſie romane ⁊ legatorum ipſius. Preterea preſcriptio quā abbas opponebat in eius ſubſidium obſtare nō pōt quia ſi p̄ſcriptio cōſummata erat qñ ab Alexā. priuilegium impetrauit: iuri preſcriptionis renuntiaſſe vr̄ cū abbas priuilegio Alexandri ſit vſus coram pa. in hac cauſa ⁊ tamē ↄtradicebat intentioni abbatis quantū ad hunc articulū. Si vero nondū finita erat preſcriptio ſed erat in p̄ſcribēdo quando priuilegiū obtinuit: poſt ipetratū p̄uilegiū bonā fidē nō habuit: ⁊ ideo nō p̄ſcribit. Ber. ℭ † No. j. practicā libellādi in interdicto vti poſ. dz autē actor concludere vt reus non impediat p ſe vel p aliū quominus actor libere ⁊ quiete valeat poſſidere: de quo vide

qd̄ leg. ⁊ not. in. c. licet. de probatio. ⁊ c. audita. de reſtitu. ſpo.
2 ℭ † No. ij. ꝙ religioſi poſſunt percipere decimas infra parochiā ſeu dioceſim ep̄i duplici iure. ſ. priuilegij ⁊ p̄ſcriptionis.
a ℭ Not. iij. ꝙ comitatus[a] non ponitur ꝓ dioceſi. hec eniz erat certa pars dioce. ⁊ dicit hic Jo. an. ꝙ comitatus ⁊ parochia ponunẜ hic pro eodē: ſed parochia poniẜ hic pro parte dioceſis. Quñqʒ vero ponitur ꝓ eccleſia tm̄. ſ. de paro. c. ſi. de ecc. edifi. c. iiij. Quñqʒ ꝓ toto ep̄atu de dona. apoſtolice. vbi de hoc idē puto dicendū de comitatu. nam qñqʒ comitatus idē eſt ꝙ tota dioceſis. Quñqʒ vero eſt certa pars dioceſis: vtputa qñ aliqs comitatus eſt in dioceſi: vt in. c. ſignificauit. de reſcri. Quñqʒ vero ponitur comitatus improprie pro curia principis cum omnibus officijs ſuis inſtructa. xxiij. q. viii. c. ſi vobis. iuncta glo. qd̄ not. facit qd̄ habeẜ in li. feu. in tit. qs dicaẜ dux. vbi dr̄ ꝙ ille dicitur comes qui inueſtitus eſt de aliquo comitatu. Alij vero ſine comitatu dicūtur comites abuſiue:
3 vt not. ibi Bal. ⁊ bene. ℭ † No. iiij. ꝙ ↄuentus interdicto vti poſſide. poteſt actorē reconuenire interdicto vn̄ vi etiam ſuper eadem re. qd̄ eſt bene notandū. ℭ Et not. ibi: niſi aliquo iure ſpeciali ⁊c. qd̄ ſpoliatus poteſt deducere poſſeſſoriū ſine priuilegio excluſiuo iuris ꝓprietatis. ſimile in. c. j. de reſtitu.
4 ſpo. ℭ † No. v. ⁊ tene menti ꝙ lʒ inferior ep̄o non poſſit ex p̄ſcriptione ſeu ↄſuetudine querere ſibi quo ad exercitiū ea q̄ ſunt ordinis ep̄alis. vt in. c. quanto. de conſue. poteſt tm̄ in illis libertatē preſcribere vt ea faciat a quo elegerit ep̄o ſubdi-
5 tis ſuis ↄferri. ℭ † Not. vi. quinqʒ que ſunt ordinis ep̄alis et ab ep̄o proprio neceſſarie poſtulāda: vt chriſma ⁊ oleum ſanctum. xcv. diſt. chriſma. cū. c. ſeq. ⁊ de cele. miſſa. te referēte cōſecrationes altariū ⁊ baſilicarū. lxviij. diſt. quāuis corepiſcopi cum ſeq. ⁊ ibi videas plura que ptinent ad ordinē ep̄alem quare autem dic ⁊c. Tertio ponitur hic promotio ad ſacros ordines. Quare aūt dicit de ſacris ordinibus ⁊ non de alijs multiplex daẜ ſolutio. quidā primo dicunt qd̄ iō dixit de ſacris quia de minoribus non eſt vis a quo recipianẜ quod eſt falſum ſm̄ doc. p. c. inter. ſ. titu. proxi. ⁊ de ordi. ab ep̄o. c. j. ego allego tex. apertiſſimū in. c. ſi. de temp. or. li. vj. vbi probaẜ ꝙ etiam prima tonſura non dʒ capi niſi a ꝓprio ep̄o ⁊ ſtatuitur ibi certa pena ep̄o alieno hoc p̄ſumenti. ſcd̄o ſoluit Hoſti. ꝙ ad literam iſtā ſubaudiendū eſt maxime. vel tertio ꝙ ſic ver- ba priuilegij iacebant que papa ſequi voluit vt debuit. vt in ver. alioquin. quarto ſoluit Jo. an. ꝙ ſacri ordines ſumūtur hic large: vt not. xxxv. diſt. in ſumma. vel ſexto hoc fuit dictū ꝓpter illos minores: quos conferre poſſunt abbates p̄ſbyteri ⁊ benedicti his in quos habēt ep̄alem iuriſditionē vel qñ de eta. ⁊ quali. cū ↄtingat. de priuile. abbates. li. vj. ⁊ quelibet
6 ſolutio eſt bona. ℭ † No. vij. tria ꝓpter q̄ dʒ ſubditus abſtinere a ſuſceptione ordinū ab ep̄o proprio ſuſcipiēdoꝝ ⁊ aliorum iuriū ptinētiū ad ordinē epiſcopalē. Primo ſi ꝓprius ep̄s eſt hereticus: non enim poſſet ↄferre executionē de quo xxxij. diſt. §. verū. vbi de hoc. ⁊ no. in. c. cū non liceat. ē. co. Secundo ſi epiſcopus proprius non hʒ gratiā ſedis apoſto. puta quia eſt excōmunicatus vel ſuſpēſus aut interdictus. de quo per tex. iuncta glo. in. d. c. j. de or. ab ep̄o. ⁊. d. §. verū. Tertio ſi non vult ſacramēta niſi ſimoniace cōferre. ad hoc. j. q. j. quibuſdā ⁊ quaſi p totum: ⁊ qd̄ leg. ⁊ not. in. c. p tuas. ij. de ſimo. maxime in. c. j. p Inn. de ſchiſma. ⁊ in. d. c. cū non liceat. ⁊ dic vt ibi nigi. ⁊ in. c. veſtra. de coha. cle. ⁊ mulie. An autē his caſib⁹ vel eorū altero liceat ſubdito recipere ordines vel alia ſacramēta a quocūqʒ epiſcopoꝝ. dic vt. ſ. dicā. nā iſte text. facit qd̄ non cū hoc cōpeteret iſti abbati ex priuilegio. ℭ Not.
b viij. text. mirabilē ꝙ non ſolū[b] de priuilegio alteri cōceſſo eſt fienda mentio in ſcd̄o ad hoc vt illi p̄iudicet ſed etiā de priuilegio limitato ipſi priuilegiato cōceſſo ſi ſcd̄ʒ ↄcediẜ pure ſine limitatione in p̄iudiciū iam iuris alteri reſeruati in primo priuilegio qd̄ neſcio alibi. ⁊ de hoc. ſ. aliqd. ℭ No. ix. ⁊ tene menti ꝙ impetrās ius cōtrariū primo ſaltē quo ad intentionē impetrantis ⁊ vtētis vr̄ renūtiare iuri qd̄ prius habe-
7 bat. de quo aliqd. ſ. ℭ † Not. x. ꝙ ipetratio priuilegij cauſat malā fidē reſpectu iuris prius poſſeſſi vr̄ eni impetrans ſe fateri non ius h̄re: qꝛ non preſumiẜ fruſtra impetraſſe priuilegiū. arg. in. l. vna. C. de theſau. li. x. ideo ſi priuilegiuʒ reperiẜ ex aliqua cauſa nō valere nō pōt p̄ſcriptio allegari qd̄ intellige qñ p̄ſcriptio nō eſt p̄uilegio ↄformis: vt hic: alr̄ ſecus vt in. c. cū pſone. de priui. lib. vj. ⁊ de hoc clarius. ſ. ℭ Venio ad gl. ⁊ primo q̄ro quā actionē intentauit iſte abbas cōtra ep̄m r̄ſidet glo. j. ꝙ vti poſ. ⁊ ſatis hoc iudicio meo innuiẜ ex litera in eo ꝙ petebat ꝙ ep̄s non ipediret ⁊c. ⁊ tenēdo hūc intellectum dicit Inno. ꝙ verba iſta poſita in libello ſicut in priuilegijs ex ſuperabundanti ponunẜ. Hoſt. cōtra dicens ꝙ ſi ex priuilegio fundabatur intentio abbatis non videt ꝙ illa

Sebaſti. Sapia. a ℭ Comitatus. vi de Feli. i. c. rodulphus. col. xij. vſ. comitat⁹. ē. de reſcrip.

Sebaſti. Sapia. b ℭ Nō solū. Vide Jo. an. i addi. ſpecu. i ti. de teſta. in prima additione ⁊ Pe. de anc. i. c. ſi ꝓpter in. xi. co. ver. ſcd̄o hoc probaẜ. de reſcrip. in vj. ⁊ Gemi. i. c. qm̄ xviij. diſ. ſʒ ↄ hoc vide difficultatē quam mouet Feli. i. c. j. col. iij. ver. limita ſecūdo. ē. de reſcrip.

verba ſuperabundēt:imo ſunt neceſſaria.de lib.ob.c.iij.de ſi.
8 inſtru.inter dilectos.¶ † Jo.an.ſaluando Inno.dicit ſē pu
tare qḋ ideo Inn.ſic dicit.q: agens vti poſ. non hēret neceſſe
ꝓbare dominiū ſed poſſeſſionē tm̄.vn̄ ego dico ꝙ lʒ nō ſit ne
ceſſe ꝓbare dominiū eſt tn̄ vtile q: ſi vterq; pariter probaret
poſſeſſionē ꝑferret ille qui ꝓbaret titulum.vt in.c.lʒ.de pro
ba.vbi de hoc. Preterea poteſt dici ꝙ abbas non allegauit
hoc priuilegiū ratione tituli:ſʒ vt certificaret petitionē ſuā
dicebat enim ꝙ epūs non īpediret quominus holes illius co
mitatus ſibi ſoluerent decimas:ſcḋm ꝙ in priuilegijs conti
nebatur.i.ſm ordinē ⁊ modū in priuilegijs ꝯtentū. Uel pōt
ſm Inno.hic dici ꝙ abbas qui egit ꝯfeſſoria ꝓ iure decima
rum.ff.ſi ſer.ven.egi.⁊ ſup hoc libello non ponit̄ hec ſnīa:ſed
ſup ſcḋa parte libelli q̄ ponitur indeciſa.nam abbas etiā pe
tijt vt clerici eccleſiarū monaſterij libere poſſent recipere ſa
cramenta a quo epo vellent:⁊ in gl.iij.dr̄ ⁊ ſup hac parte po
nitur hec ſnīa:q: faciebat ad titulū.alia vero pars ſnīe fuit
deciſa:quia non faciebat ad titulū.⁊ mirabilis fuit hec deci
ſio:debuit em̄ ſubticeri illa pars libelli ſup qua non ponitur
hec ſnīa ⁊ exprimi illa pars ſup qua ſententiat̄.Et mihi plʒ
plus primus intellectus ꝙ abbas hic egerit vti poſ.⁊ epūs eū
9 recōuenerit:vt hr̄ in litera ⁊.j.latius dr̄ poſt gl.¶ † Gl.ij.col
ligit ar.ꝙ reges pñt dare priuilegia ſup decimis.Opp.de.c.
dudū.⁊.c.tua.de deci.glo.ſtat ꝯtra:ſʒ non ſoluit. Inno.dicit
ꝙ iſte rex ſanctus erat ⁊ apoſtolice ſedis legatus vel ſʒ Ho
ſtien.rex donauit tēporalia : paſchalis ſpūalia.ꝯ.co.auditis
vel non examinatur hic iſte articulus q: ſup parte libelli de
ciſa fert̄ ſnīa:ſʒ hoc nō ſoluit ꝯtrarium.nā non debuiſſet admit
ti libellus patenter ineptus:vt not.in.c.j.de offi.vica.⁊ in.l.j.
ff.de offic.aſſe.Ego dico ꝙ opʒ ꝑſupponere ꝙ aut iſte habe
bat aliā ꝑtātem:puta q: legatus pape vel ꝙ erat purus lai
cus ⁊ ꝙ habuerit illas decimas ab antiquo in feudū ⁊ poſt
modū illas ꝯceſſerat monaſterio de cōſenſu dioceſani.iuxta
c.cū apoſtolica.de his q̄ ſi.a p̄la.nec ponit̄ hic ꝑciſe tenor li
belli ſed ſubſtantia.¶ Opp.ꝯ priuilegiū paſchalis limitate
hic cōceſſum.vr̄ em̄ ꝙ fuerit ſuperfluū cū data ꝑtāuitate ꝓ
prij epī liceat ab alio hec ſpiritualia recipere arg.in.c. ſigni
ficauit.de offi.ordi.Glo.in ver.paſchalis.vr̄ fateri cōtrariū.
10 ⁊ idē hic Gaff.¶ † Sed Hoſti.contra ꝑ.c.romana.de ſuppl.
neg.p̄la.li.vj.vbi patet ꝙ propter delictū epī iuriſditio non
deuoluitur ad archiepiſcopū.ſed ad papā.⁊ hoc credit Jo.
an.verius.⁊ facit ꝓ locū a ſpeciali.c.eos.de tempo.ordi.li.vj.
in ſi.⁊ pro hoc facit hec decre.vbi facultas recurrēdi ad aliū
epiſcopum fuit priuilegio conceſſa.⁊ ad.c.ſignificauit. reſpō
detur qḋ ibi ponitur caſus ſpecialis. Preterea hoc priuile
gium ꝯcedebat vt quēcunq; epiſcopū etiā extraneum poſſet
abbas eligere.qḋ alias de iure cōmuni non lʒ.ix.q.ij. per to
11 tum.¶ † Oppo.contra tex.in eo qḋ dicit priuilegiū debere
facere mentionē de ꝑcedenti priuilegio.nam priuilegium eſt
lex priuata.iij.di.priuilegia.ſed vna lex tollit aliā licet de ea
mentionē non faciat:vt in.c.j.de cōſti.li.vj.Glo.ſoluit in ver
bo nulla.ꝙ cōtrariū loquitur in legibus cōmunibus quas
papa ꝑſumitur ſcire.C.de teſt.l.omniū.ſecus in legibus pri
uatis vt ſunt priuilegia:quia cū iſta conſiſtant in facto non
preſumitur illa ſcire princeps ⁊ ꝑ cōſequēs nec reuocare niſi
12 ſpecificam faciat mētionē.¶ † Aduerte hic ſunt duo exami
nanda.Primo nunquid priuilegium valeat non faciens mē
tionem de priuilegio alteri conceſſo.⁊ iſte proprie non eſt ca
ſus noſter:quia nullum priuilegium fuerat hic epiſcopo con
ceſſum.Secundo an priuilegiū debeat facere mentionem de
alio priuilegio ipſimet priuilegiato prius conceſſo.⁊ iſte eſt
proprie caſus noſter.Primū non tangunt hic doc.ſed plene
no.in.c.j.de reſcrip.⁊.c.cū ordinē.eo.titu.ꝑ glo.in regula ge
neri.de regu.iur.li.vj.⁊.xxv.q.ij.in ſumma.Et concludo ſic ꝙ
aut vtrūq; priuilegium eſt ſpeciale:⁊ ſecundū non ꝑiudicat
primo.niſi de eo fiat mentio.arg.opti.hic.⁊ facit.c.ceterū.et
c.ij.de reſcrip.Aut alterum eſt generale[a] ⁊ reliquum ſpeciale
⁊ hoc caſu ſunt multe varietates de quibus ꝑ doct.in.d.c.j.⁊
c.cū ordinē.glo.tamen in.d.regula generi.⁊.xxv.q.ij.in ſum
ma.tenēt idē quia per priuilegiū acquiſitū eſt ius parti. In
contrarium multū tamen facit.c.j.de reſcrip.⁊ fortius.c. du
dum ⁊.c.quāuis.ij.de preben.li.vj.pro quorū concordia ego
ſic diſtingua ꝙ aut priuilegium eſt tale ꝙ acquiſitum eſt ius
in re in omnibus ſpeciebus contentis ſub genere:⁊ tunc in
dubie puto ꝙ priuilegiū ſpeciale non derogat generali cū
iam ſit ſortitū effectum ſuum ⁊ acquiſitū eſt ius parti in qua
libet ſpecie.pone exemplū.cuidā conceſſum extitit ꝑ ſe.apo.
priuilegium ꝑcipiēdi decimas in tota parochia deinde fuit
conceſſa facultas alteri ꝑcipiendi ex certis predijs illius pa
rochie:de primo priuilegio nulla habita mentione. certe nō

→Sebaſti. Sapia.
a ¶ Gñale. Uide
arc.i ꝯſi. lxxvij.i
cip. diligēter vi
ſis circa hʒ. Pe.
de ancha.in ꝯſil.
clx.inci.viſo col.
iij.⁊ Deci. in ꝯſi.
cxlvij.vbi late.
b ¶ Si primū pri
uilegiū i ꝑtē ꝯti
net ius cōe nō vʒ
ſcḋm ipetratū ꝯt
ꝯ partē primi ꝑ
uilegij qḋ ꝯtine
bat ius cōe niſi d
prio priuilegio fa
ciat mētionem.⁊
idē.d.Ant.in.c.j.
i pn.in vj.col. vñ.
aduerte. h dictū
eſt ver: de reſcri.
⁊ idē ꝯcludit Jo.
an.hūc articulū
diſputādo i addi.
ſpe.i ru.d te.i.j.q.
vbi idē ꝯcludit d
ſtatuto īferioris
ꝙ nititur auto
ritate ap̄lica:q:
alr̄ nō valeret.et
adducit ꝓ iſta ꝑ
te i rōne ſui tex.i
c.ij.§.j.d dci.li.vj.
→Sebaſti. Sapia.
b ¶ Partē. Uide
Gemi.i.c. qm̄.xv
iij.diſt.⁊ Pet.de
anc.in repe.c.ſi ꝓ
pter. col.xj.v̄. ſe
cūdo ꝓbat̄.de re
ſcri.i vj.vbi extol
lūt h dictū.⁊ Fel.
hic inducens ad
pulchrā queſtio
nē in materia le
gitimationis.

debet in aliquo primo priuilegiato ꝑiudicare q: ſola poſſeſ
ſio alterius impedit vires priuilegij de alterius poſſeſſione
mentione non habita:vt in.c.ij.de deci.lib.vj.no.in.c.dudū.
de priui.fortius impedit hoc caſu ꝓprietas cum poſſeſſione
princeps enim non videtur in dubio voluiſſe alteri preiudi
care.argu.in.l.ij.§.ſi quis a principe.ff.ne quid in loco publi.
⁊.c.ſuper eo.de offi.delega.facit.c.conſtitutus.⁊ qḋ no.de re
ſcrip.Qñq; per priuilegium conceſſum eſt ius ad rē ⁊ adhuc
pendet ⁊ tunc quia non ſit tantū ꝑiudiciū poſſet procedere
alia opinio que habet qḋ generali deroget ſpeciale.⁊ ita in
telligantur ⁊ limitentur prealleg.c.dudum.⁊.c.quāuis.in ra
tione eorum.⁊ videt̄ hec diſtinctio equiſſima ⁊ reducūtur ad
concordiā contrarie opi.de quibus in iuribus prealle.⁊ da
tur intellectus nouus ad.c.j.de reſcri.qḋ dʒ intelligi ſm pre
dictā diſtinctionē.ſ.ꝙ ibi ꝑ priuilegiū generale nō erat ius
queſitum in re ideo valuit ſcḋm ſpāle lʒ de primo nō faceret
13 mentionem : ⁊ hoc de primo membro.¶ † Uenio ad ſecun
dum membrū in quo ampliando ⁊ cōcludendo Inn.dico ſic.
ꝙ aut ei conceditur aliud priuilegium ſup ſeparatis:vel ſuper
eiſdē:vel q̄ſi ſup executione prime gratie:⁊ non eſt neceſſe ꝙ
de prima fiat mentio:q: hoc nullibi cauet̄ ſolum em̄ propter
odioſam pluralitatē beneficiorū cautum hoc reperit̄ in ma
teria beneficiorū:vt in.c.ſi motu proprio.de ꝑben.lib.vj.in.c.
14 in noſtra.de reſcrip.cum ſi.¶ † Hinc notabiliter dicit Jo.
an.in.c.ij.de ſi.ꝑſby.lib.vj.ꝙ legitimatus ⁊ diſpēſatus ſuper
defectu nataliū ſi impetrat poſtea beneficiū:non tenetur de
priori defectu vel diſpenſatione prius facta facere mentionē
quod eſt menti tenendū.Aut habens priuilegiū vel diſpen
ſationē cum certa moderatione ſeu reſeruatione iuris alte
rius impetrat ſecundū priuilegiū ſimpliciter ꝑiudicādo iu
ri alterius ꝑ primū priuilegiū reſeruatū:⁊ nō valet nō facta
mētione de priori.Et iſte eſt ꝓprius caſus huius capituli ſʒ
Inn.⁊ bene.Nam papa prius conceſſit abbati priuilegium
cū certa moderatione ⁊ reſeruatiōe iuris dioceſani:vt prius
ſcʒ peteret abbas hec ſacramenta a dioceſano proprio:⁊ da
ta ipſius ꝑtāuitate poſtularet a quocunq;.poſtea vero impe
trauit ſimpliciter vt poſſet recipere a quocūq; non facta de
priori priuilegio moderate conceſſo mentione.⁊ dr̄ ꝙ nō va
let ſcḋm:quia ſi papa ſciuiſſet ⁊ non mutaſſet ſaltē ita de fa
cili primū moderatū ꝑ ſecundū immoderatum.j.de deci.ex
15 multiplici.¶ † Per qḋ infert Inno. idē dicendum ſi primo
b papa conceſſit partem[b] alicuius rei vt decimarum ex priui
legio:⁊ partē reliquit iuri cōi ſi poſtea partem iuri cōmuni
relictam eidem vel alij concedat non valet niſi de priori con
ceſſione fecerit mentionē vt hic.ſecus eſſet ſm eum ſi a prin
cipio in omnē caſum concederet vſum vel libertatē in rē in
tegram:quia tunc non teneretur facere mentionē de iure cō
16 muni.alleg.not.in.c.j.de reſcrip.¶ † Ego de hoc vltimo an
in priuilegio cōtra ius cōmune ſit ſienda mentio de iure cō
muni:remitto ad plene no.in.c.nonnulli.de reſcrip.vbi ple
ne hanc materiā examinaui.d.Anto. tractat in.d.c.j.⁊ Jo.
and.in.c.j.de exceſ.p̄la.lib.vj.Barto.⁊ alij in.l.quoties.C.de
preci.impe.offe.⁊ in.l.ſi.C.ſi cōtra ius vel vti.pub.⁊ in extra
17 ua.ad repriuē.in ver.nō obſtantibus priuilegijs.¶ † Sed
ad primū dictum alleg.ꝑ cōcordanti ad iſtum tex. valde no.
in.c.ij.de ſi.ꝑſby.lib.vj.vbi dr̄ ꝙ ſi papa diſpenſauit cum ille
gitimo vt defectu natalium non obſt.poſſit promoueri ad ſa
cros ordines ⁊ vnicum beneficium curatū obtinere: ſi poſt
modum ille ſic cū moderamine diſpēſatus impetrat vt plu
ra curata poſſit obtinere non facta de ſuo defectu mentione
non valet ſecunda gratia:quia vt dicit ibi Jo. and. ſecunda
diſpēſatio addit prime excedēdo primum moderamen ideo
non valet de priori non facta mentione:quia ſi papa ſciuiſſet
non conceſſiſſet veriſimiliter diſpenſationē ita amplam ⁊ ꝑ
hoc amplio hunc tex.⁊ theoricam Inno.ꝙ lʒ ꝑ primum pri
uilegium non ſit alteri ius reſeruatum:tamē ſi ſecundū ad
dit primo moderate cōceſſo moderamē excedendo nō valet
ſecundū de illo non habita mentione.ſi enim papa ſciuiſſet
forte dixiſſet ſufficit tibi gratia primo cōceſſa cum modera
tione.arg.in dicto.c.in noſtra.Et hec ſingulariter notabis.
18 ¶ † Glo.in ver.renuntiaſſe.colligit ex tex.ꝙ priuilegium ⁊
preſcriptio ſunt contraria:ex quo ſimul haberi nō poſſunt:
imo ingreſſus vnius alterius operatur excluſionem:vt hic.
¶ Contra hoc op.nam iure cōmuni et priuilegio pōt quis
vti.de ꝯſue.cum dilectus.nec renunciauit quis iuri militari
licet vtatur iure communi:vt.l.iij.ff.de teſta.mili.itē pōt [illegible]
ſimul inniti iuri cōmuni ⁊ cōſuetudini:vt in.c.ſopite.de cēſ.
ergo pari ratione dʒ quis poſſe vti ꝑſcriptione ⁊ priuilegio
⁊ ꝓ hoc ho.tex.in.c.auditis.ꝯ.co.ſol.glo.in effectu ꝙ aut q
impetrat priuilegium iuris collatorū ⁊ videtur renuntiare
preſcriptioni

8 ¶ No. diligēter ꝙ pactū vel tacita renūtiatio pacti pōt ꝑiudicare eccle
ſie qñ p hoc redit ad ius cōe ⁊ ħ ſine p̄iudiciū ſit leue ſiue graue. adde
q̄ res de facili reuertit ad naturā ſuā. l. ſi vnꝰ. §. pactꝰ. ver. ꝙ l ſpē. ff. de
pac. ⁊. c. ab exordio. xxxv. di. ⁊ ibi glo. ad idē facit qđ tenuit ipſemet Pa
nor. l. c. cū veniſſet. i vi. col. de i inte. reſti. vbi ꝯcludit valere ꝯſuetudinē
ꝙ epō poſſit ꝓui
dere de ꝑlato ol
bus eccleſiis etiā
collegiatis lꝫ i il
lis habeat ſolam
cōfirmationē eo
ꝙ ħ mō res reuer
tit ad naturā ſuā
⁊ ad ius cōe. Ad
qđ vid gl. i. c. ꝙ ꝓ
i pn. i gl. magna.
de ele. l. vi. ad idē
Abb. Panor. in
ꝯſi. xxv. qđ icipit
canonicꝰ regula
ris l. ij. col. vbi tꝫ
ꝙ lꝫ clericus non
poſſit cōſentire i
alium iudicē ſine
cōſenſu ſui epi. c.
ſignificaſti cuꝫ ſi.
de fo. ꝯpe. tñ cleri
cus ſubiectꝰ ꝑla
to īferiori ab epō
ex iure ſpāli ſi cō
ſentiat in epꝫ nō
requirit ſnīa illiꝰ
ꝑlati cum ex hoc
iuriſditio redeat
ad naturā ſuaꝫ ⁊
ad ius cōe: ad idē
facit quod tenuit
Abb. Panor. in
d. c. ſignificaſti. in
iij. col. et plenius
idē abb. Panor.
i ſua diſpu. incip.
duo clericali ordi
ne inſigniti ⁊c. ꝙ
lꝫ exēptꝰ q hꝫ pri
uilegiū exēptio
nis non poſſit ſe
ſubmittere extra
neo ſuperiori ſi
ne licētia pape q
priuilegiū exem
ptiōis ꝯceſſit. tñ
ħ poſſet ſe ſub
mittere iuriſdi
tioni illiꝰ iudicis
q alias erat ſuus
iudex ordinariꝰ
abſq alia licētia
pape qr ħ mō res
reuertitur ad ius
cōe ad idem facit
qđ dicit idē Pa
nor. l. c. ver. in v.
col. añ mediū. vſ.
ſi ergo ec. ⁊c. ⁊ i. c.
lꝫ. l vlt. col. circa
mediū. de fo. ꝯpe
ten. vltra ꝑdicta
q oia ſunt dicta
ipſiꝰ Panor. pōt
ēt confirmari di
ctū Panor. hic p
illud quod no. d.
Ant. i. c. ꝯſtitutꝰ.
i. ſ. col. de tranſa.
vbi dicit ꝙ lꝫ ꝑla
tus īferior ſi poſ
ſit regulr tranſi
gere ſine cōſenſu
epi. c. ȣcetero. eo.
titu. tñ qñ agit de recuperando priſtino iure eccleſie de ꝑdito poterit fa
cere tranſactionē ſine ꝯſenſu epi ad hoc vt facilius reuertat res ad na
turā ſuā. ⁊ dicit eſſe tex. ſin. i. c. j. de pac. in vj. alleg. ħ p Abb. Ad idē fa
cit qđ dicit Domi. i. d. c. ab exordio. xxxv. diſ. vbi dicit ꝙ lꝫ clericis tam
ꝓmotis nō poſſit ſuperior indicere aſperiorē vitā eis inuitis vt habet
in. c. propoſuiſti.
lxxxvij. di. ſi. ⁊ per
gl. ordi. in reg. ꝙ
oēs. l. vj. tñ ſi idu
cit aſperiorē vitā
redeūdo ad ſtatū
antiquum a quo
erāt collapſi non
requirit ꝯſenſus
oim. vt not. in. c.
cū oēs. de ꝯſti. ad
idē facit qđ dicit
Pe. de ancha. cō
ſi. cl. xxv. in ipreſ
ſiōe romana. ici.
qđ vr magis du
bia quam appa
reat p̄ma facie ⁊c.
in vlt. col. ꝙ ma
ter q erat relicta
domina ⁊ vſufru.
mortuo filio de
bet habere inte
grum vſumfruc.
qr ceſſante fauore
filij res facile re
dit ad naturam
ſuā ⁊ ſic legatum
interpretatiōe cō
ſuetudinis alimē
toꝝ ꝯuertit in le
gatuꝫ vſufru. di
ctum tñ Panor.
hic ⁊ ꝑdicta limi
to verum et vera
qñ quo ad oēs re
dimus ad ius cō
mune ſed qñ redi
retur quo ad pre
iudiciū ⁊ damnū
aliquoꝝ non pce
derēt. tex. eſt ſm
cōem intellectuꝫ
quē ego ſolus ad
hoc pōdero in. c.
cū oēs. de conſti.
a ⁊ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Tempore tur
batiōis. Queſiut
neceſſario probā
da in poſſeſſorio
retinende ponit
Bart. in. l. j. §. in
terdictum. ff. vti
poſſide. et Lan
fran. de oria. in re
peti. rubri. de cā
poſſe. ⁊ ꝓprie. co
lum. viij. ver. pri
ma concluſio.

preſcriptioni: q̄ ex diuerſis cauſis non poteſt ha
beri dominiū. de fide inſtr. inter dilectos. Aut im
petratur priuilegiū confirmatoriū et tunc ſecus.
Hec ſolu. mihi non plꝫ: quia lꝫ quis dominium ex
pluribus cauſis non poſſit acquirere tñ poteſt ad
cautelā varios titulos multiplicare nō ad effectū
cōſequendi ius ex varijs titulis ſed vt ex illis poſ
ſit ſe defendere: vt in. c. poſt electionē. de ꝯceſ. pre
bē. ⁊ ibi dixi. facit ēt qđ no. Jo. and. in. c. cū pſone.
de priui. lib. vi. vbi dicit poſt Jo. mona. ꝙ vbi du
bium eſt de primo titulo pōt res acquiri ex ſecun
do ad cautelam. alle. d. c. poſt electionē. facit. c. cum
dilectus. de cōſuetu. idem dicit quando mihi pin
guius ſuccurritur p ſcđm. argu. in. l. iiij. ff. ad. l. fal
ci. Itē ꝙ ꝑſcriptio ⁊ priuilegium non ſunt cōtra
ria in effectu plene ꝓſequitur gloſſ. in regula nul
lus pluribus. de regn. iur. li. vi. vbi vide. ⁊ ideo dic
melius vt colligitur ex gl. ſeq. q dicit ꝙ ideo p pri
uilegiū renuntiaunt ꝑſcriptioni quia priuilegium
⁊ preſcriptio non cōpatiebant ſe in caſu noſtro: q̄
p preſcriptionē cōpetebat oimoda libertas. priui
legiū vero in ſe habebat moderamen vt patet ex
litera ſecus aūt ſi priuilegiū conceſſiſſet qđ ꝑſcri
ptio. ⁊ hunc intellectum ſequunt hic cōiter docto.
vnde ponderat hic Hoſtiē. ⁊ Abb. verbum hmōi
poſitū in ſi. text. qđ videtur reſtringere diſpoſitio
nem huius capituli ad caſum propoſitū. ſ. vt cum
priuilegiū hꝫ formam cōtrariā preſcriptioni. con
cludo ergo iſtā materiā ſic: ꝙ aut priuilegium hꝫ
formam contrariā ꝑſcriptioni: aut conuenientē.
Primo caſu aut preſcriptio erat cōpleta ⁊ vr per
priuilegiū renuntiare preſcriptioni vt hic. idē in
alia diſpoſitione contraria alteri vt in priuilegijs
cōtrarijs: ſm Inn. facit. xxxij. q. i. c. cū renuntiat. ⁊
xi. q. iij. eſtimant. cū ſeq. Aut non erat completa et
impeditur curſus preſcriptionis ꝓpter malaꝫ fi
dem ſuperuenientē. vt hic: lꝫ enim ab impetratio
ne priuilegij preſcriptio poſſit incboari ad limi
tes priuilegij: vt in. c. cuꝫ pſone. de priui. lib. vj. cur
ſus tñ incboate preſcriptionis impeditur per pri
uilegiū impetratū ſimpliciter a me: cum ſimplici
ter impetrando fateri videatur ſe credere rē ad ſe
non ptinere. Scđo caſu quando priuilegiū nō con
trariatur preſcriptioni etiā diſtingue: aut preſcri
ptio erat completa ⁊ dico ꝙ nō renuntiat preſcri
ptioni: ſed videt impetraſſe ſecunduꝫ titulum ad
maioreꝫ cautelam. d. c. auditis. ē. cod. et qđ. ē. dixi.
Aut preſcriptio nō erat completa ⁊ impedit cur
ſus incboate preſcriptionis qđ preſumit in mala
fide impetrando priuilegium poteſt tamen de no
uo ad limites priuilegij incboari ꝑſcriptio ſi ali
quo facto intrinſeco priuilegiū corrueret: vt. ē. di
xi. ⁊ hec videntur de mente Jo. and. ⁊ Hoſtiē. licet
19 non ita ordinate ⁊ clare proſequantur. ¶ † An au
tem ſufficit ſola impetratio ad excluſionē preſcri
ptionis contrarie ſeu priuilegij contrarij an req
ratur vſus priuilegij. Gloſſ. penul. prope medium
dicit ſolū impetrationem ſufficere. Inno. variat.
Primo enim dicit hanc excluſionē ſeu tacitam re
nuntiationē procedere ex vſu: ſecus ſi impetrans
non fuiſſet priuilegio vſus: ⁊ poſtea dicit hanc eſſe
veritatē ꝙ impetrādo cōtrariū priuilegiū primo
renuntiare vr. renuntiatio eīm ſit ſm cum non tñ
expreſſe ſed etiam tacite. C. de teſta. mili. l. i. ⁊ l. ſi. ff.
de acqui. here. ⁊ poteſt quocunq indicio recuſari
ideo Jo. and. vr ſummando decretaleꝫ requirere
vſum. ego vero acquieſco priori dicto vt ſufficiat
ſola impetratio q̄ ſolus animus ad renuntiatio
nem ſui iuris ſufficit. l. ſi quis vi. §. differentia. ff. de
acqui. poſſeſ. ⁊ xi. q. iij. eſtimant. cū ſeq. q ſatis pre
ſumitur ex impetratione iuris cōtrarij. argu. c. ij.
de renū. lib. vi. ⁊ iudicio meo ꝓbat hoc in ſi. tex. cū
20 dicit preſertim cum fuerit vſus ⁊c. ¶ † Nam di
ctio preſertim ex ꝓprio ſignificato denotat idem
in caſu cōtrario: vt no. in. c. auditis. de elec. ⁊. c. qñ
21 frequēter. vt lit. non ꝯteſt. ⁊ hec notabis. ¶ † Sed
cōtra predicta ⁊ cōtra tex. opp. vr eīm ꝙ abbas im
petrando priuilegiū cōtrariū non potuerit renū
tiare iuri iam eccleſie queſito p preſcriptioneꝫ. ar.
in. c. fraternitatē. de dona. ⁊. C. de trāſa. preſes. ⁊. ff.
de pact. l. cōtra iuris ciuilis regulas. ⁊. ff. de dona.
l. filiuſfa. vbi dicit ꝙ cōceſſa libera adminiſtratio
ne alicui non intelligit ei data poteſtas dilapidā
di vel donandi vel pactū gratuitū faciendi. Solu.
dicit Inno. ꝙ maior ⁊ liberior eſt poteſtas prelato
rum ꝙ aliorum adminiſtratoruꝫ ſicut apparet ex
decre. ceterū. de dona. quaſi ſentiat ꝙ cōtraria lo
quunt in adminiſtratione alijs ꝙ prelatis cōceſſa
ſed p hoc non ſoluit contrariū. d. c. fraternitatē. de
dona. vbi dr ꝙ prelatus poteſt eccleſie cōditioneꝫ
meliorē facere nō aūt deteriorē. ad idē adduco no
tabile dictum eiuſdem Inno. in. c. accedētibus. de
exceſ. prela. vbi inter cetera dicit ꝙ ſiue ſint cōſue
tudines ſiue conſtitutiones ſiue priuilegia hono
rabilia vel vtilia eccleſijs illa nunꝙ videntur illi
de eccleſia renuntiare p vnū actū vel per plures:
q̄ etiam ſi expreſſe vellent renuntiare nō poſſent
alle. d. l. preſes. ⁊. d. l. contra. ē. ſi. ⁊ ſubdit ſi hoc ca
ſu oēs de capitulo vellēt facere aliquid cōtra pri
uilegiū vel conſuetas conſtitutiones ſuas: vnus
ſolus poſſet cōtradicere. argu. in. c. j. de his que ſi.
a ma. par. cap. Et forte ob hoc dubitauit Inno. et
ſubiungit hic ꝙ ſi ex tali renuntiatione lederetur
enormiter monaſterium dabitur in integ. reſtitu.
de in inte. reſti. c. j. Soluit Jo. and. diſtinguēdo in
ter renuntiationē ſeu donationē magnam et par
uam. vt leg. ⁊ no. in. d. c. ceterum. de dona. ⁊. c. apo
ſtolice. eo. tit. Uel poteſt ⁊ tertio dici ſm Inno. ꝙ
ideo tenuit hec renuntiatio q̄ ex cauſa facta fuit
vt. ſ. abbas fugeret indignationē diocefani. argu.
c. cōtra morē. c. diſt. ff. de ſepara. l. j. §. illud ſciendū.
Concludendo ꝑdicta dico ꝙ aut querit: an prela
tus poſſit cū enormi damno eccleſie renuntiare iu
ra ipſius eccleſie. ⁊ dicendū ꝙ nō: vt l. d. c. fraterni
tatem. ⁊ in. c. cōſtitutus. ⁊ qđ ibi not. ē. de elec. ⁊ per
Inno. in. d. c. accedētibus. Aut queritur nunquid
poſſit cū leui preiudicio. ⁊ dicendū ꝙ ſic. vt in. d. c.
22 ceterum. ⁊ xij. q. ij. terrulas. ¶ † Hec vera niſi per
a pactum[a] vel tacitam renuntiationeꝫ redeatur ad
ius cōe: tunc eīm puto ꝑiudicari eccleſie non habi
ta diſtinctione inter ꝑiudiciū leue ⁊ graue. ad hoc b
tex. not. in. c. j. ⁊. c. ſi. de pac. lib. vj. ⁊ qđ ponit Fede.
cōſi. lxxviij. als. cxij. in ſi. ⁊ hoc caſu poteſt iudicio
23 meo iſte tex. intelligi. ¶ † An autem in hac renun
tiatione tacite vel expreſſe exigatur cōſenſus capi
tuli. Inno. primo ſentit ꝙ ſic. dicit enim notandū
ꝙ hec renuntiatio de tam parua libertate ſcꝫ ꝙ a
quocunq volunt accipiant clerici eccleſiaſtica ſa
cramēta. valet etiam ſi cōuentus cauſam ignoraſ
ſet. d. c. ceterum. qđ eſt ſingulariter not. Poſtea di
cit poſſe dici ꝙ hic interuenit conſenſus conuen
tus qui ſemp preſumitur. ſ. de his q ſi. a prela. c. ca
noſcitur. Utrumq dictum eſt verum in ſe: ⁊ ſic li
mitanda ſunt dicta Innoc. in. d. c. accedentibus.
¶ Ultima pars gloſſ. eſt facilis ⁊ hodie expedita
24 in. c. j. eo. titu. lib. vj. ¶ † Sed extra glo. quero cō
muniter tenetur ꝙ hic abbas cōueniebat epiſco
pum interdicto retinende poſſeſſionis. epiſcopus
vero conuentus reconuenit actoreꝫ interdicto re
cuperande q̄ritur nunc acumulatis p actorem et
reum his interdictis de modo ſententiandi. Sol.
hic Innoc. in hoc multum inſtat ⁊ q̄ ponit mate
riam quotianam eam proſequar. ⁊ pro clariori ex
peditione ſciendum quod aut actor ſolus probat
intentionē ſuā: vt q̄ ꝓbauit ſe poſſidere tpe li. cō
b teſt. ⁊ tpe turbationis[b] qđ eſt neceſſe: vt inſtitu. de
interdi. §. hodie. ⁊ tunc p eo fert ſnīa dūtaxat: vt
in. c. lꝫ. de proba. Aut reus probat ſolus ſpolia

tionē.⁊ ꝑ eo fertur ſnīa ad limites petitionis. argu.hic. Aut vterqꝫ nititur ꝓbare intētionē ſuam ſcꝫ actor turbationē ⁊ reus ſpoliationem.⁊ tunc ſi prius conſtat de turbatione ꝙ̄ de ſpoliatione pronuntiabitur prius pro actore interdicto retinende:compeſcet̄ enim reus a ꝑturbatione donec ſententietur ſuper interdicto vnde vi. ſm Inn.allegat.c.cum veniſſent.de inſti.quod ſatis placet: vt interim euitetur turbatio et ſcandalum. argu. in l.equiſſimum.ff.de vſufruc. Aut ſimul liquet pro vtroqꝫ q2 actor probat poſſeſſionē ⁊ turbationē.

25 ¶ † Reus vero probat ſpoliationē.⁊ tunc aut ꝓbat ꝙ vi ab alio poſſidet.i.ꝙ aliū illa re ſpoliauit ⁊ non prodeſt conuento:quia non pōt ſe defendere iure tertij.text.eſt apertus in.l.j.ff.vti poſ.in fin. ⁊ hoc ideo contingit quia ius tertij non excludit prorſus ius agentis.non enim ſequitur ſpoliaui alium.ergo tu potes me turbare. facit.l. bona fides.ff.depoſiti.ſecus autē eſſet vbi ius tertij prorſus excluderet ius agentis.tunc enim pōt opponi de iure tertij:vt.l.cū ſeruū.C.de ſer.fugi.not. Barto.in.d.l.j.§.ſi.qđ eſt notandum: ad hoc reducas prolixe no.p Io.an.in.c.mandatum.de reſcri. vbi diſcutit poſt alios an ⁊ qñ liceat de iure tertij ꝓponere. Aut probat conuentus ꝙ ab eo poſſidet vi:⁊ hoc caſu Inno.ponit opi. Quidā enim dicūt ꝙ fertur ſententia ſup vtroqꝫ ſed executioni non mandabitur ſnīa niſi ſuper interdicto vñ vi quaſi ſnīa reſtitutoria trahat ad ſe et abſorbeat ſententiam ſup turbatione.arg.in.c.cūꝫ dilectus.de cau. poſ.⁊ proprie. Alij vt refert Innoc.dicunt qđ hoc caſu nulla ſnīa fertur ſup interdicto vti poſ.et ita intelligunt iſti.l.j.§.preallega.vbi dr̄ qđ ſi aliquis vi aut clam vel precario ab aduerſario poſſidet ꝙ non dꝫ vincere in interdicto vti poſſi.et exponunt illa verba.i.nulla ſnīa ſup iſto interdicto debet ferri.ſed primi qui tenēt ꝙ ſnīa dꝫ ferri : quod eſt tutius ſm Innoc.exponunt iſta verba legis que dicunt ꝙ poſſeſſor non dꝫ vincere hoc caſu.ſ. cū effectu:q2 illa ſnīa non mandabitur executioni. qđ tamen tunc tantū obtinet ſm Inno. qñ conuentus vti poſ.reconueniebat actorē interdicto vnde vi. ſi enim aliter velles intelligere illam legē.ſ. ꝙ interdictum vti poſ.non competit cōtra ſpoliatorē cum effectu ꝙ reus poſſit excipere de ſpoliatione ſua:ſequeretur hec abſurditas ſm eum ſcꝫ ꝙ nulla ſnīa ſuper interdicto vti poſ.ferri poſſit probata ſpoliatione:quia ſi ferret̄ ſnīa ꝙ reus q ꝓbauit ſpoliationē ceſſet a moleſtia expreſſe contradiceret.d.l.j.in ſi.vbi dr̄ ꝙ actor non dꝫ vincere probata violētia vel clādeſtinitate ſeu ꝑcaria poſſeſſione.ſi vero index abſolueret reum ſpoliatū ab impetitione actoris hoc etiam non pōt fiare: quia ꝑ cōſequēs ꝯcederet ꝙ moleſtet poſſeſſorē qđ eſt falſum:cum etiā predo ſit in ſua poſſeſſione defendēdus.vt.ſ̄.de reſtitu.ſpo.in literis. Itē ſi liceret eidem ſpoliato turbare:eadē ratione ⁊ ſpoliare qđ falſum eſt:quia etiaꝫ ipſi priori ſpoliatori competit interdictū contra ſecundū ſpoliatorē ⁊ primo ſpoliatum:vt in ꝓalleg.decre.in literis.⁊ quod ibi not. Itē ſm eum ꝑ predictum modū agēdi.ſcꝫ vti poſ.⁊ excipiēdo de ſpoliatione non ſiet rei reſtitutio ſpoliato: quia nec ad hoc actum eſt nec interdictum vti poſ.inſtitutum eſt ad poſſeſſionē recuperandam. Item ſi conſtat qđ male fecit iſte ſpoliatus qui turbat poſſeſſorē ergo dꝫ puniri.⁊ ſi diceres forte vt aliqui inaniter ſomniauerunt qđ punietur ꝑ alias actiones.ſcꝫ ꝑ actionē iniuriaꝝ vel ꝑ officiū iudicis.certe hoc non procedit ſm ipſuꝫ q2 actio iniuriarū eſt prodita ad vindictaꝫ tm̄. vñ per hoc non cōſequeret̄ poſſeſſor ꝙ ceſſet ab eius moleſtatione.quare cōcludit Inn.ꝙ verba illius l.j.in prin.⁊ in ſi.vbi dr̄ ꝙ poſſeſſor non obtinebit in interdicto vti poſ.cōtra iſtū quē ſpoliat ſic eſſe intelligēda.ſ.ſi reus añ lit.ꝯte.excipiat cōtra agētem interdicto vti poſ.nō eſſe audiendū niſi prius reſtituat reꝫ de qua agit̄:q̄ reū prius ſpoliauit.ad hoc.c.ſup ſpoliatione.de ordi.cog.vel ſi directe ꝓponat interdictum vñ vi cōtra agentem vti poſſi.

26 ¶ † Vult ergo in effectu ꝙ cōuētus hoc interdicto habet duplex remediū. Primū vt actorē expellat ab agendo ꝓponendo ſpoliationē ſuā ꝑ viam exceptionis añ lit.ꝯteſt.ſecus ſi poſt.ar. eorū q̄ leg.⁊ no.in.c.ij.⁊ ſi.de ordi.cog.ſcđm vt directe ꝯtra actorē intētet interdictum vnde vi.⁊ ꝓbata ſpoliatione obtinebit ipſe ſolus in effectu lꝫ etiā pronuntiari debeat ſuper interdicto vti poſ.lꝫ ſnīa nō mandabitur executioni.ar.c.cū dilectus.de cau.poſ.⁊ ꝓprie.⁊ ad hāc breuē cōcluſione pōt reduci tota iſta gl. Inn.ſed voluit tota ſua verba recitare vt videas ſua ſubtilia motiua. Bart.aūt in.d.l.j.§.ſi.nō placent hec dicta.pondera eñ text.in.d.l.j.in ſi.in eo qđ dicit ꝙ poſſidens vi clam vel ꝑcario a cōuento non dꝫ vincere in hoc interdicto vti poſſidetis.ex hoc eñ verbo vincere oſtendit̄ ꝙ hec exceptio nō eſt ꝑciſe examinanda ante lit.ꝯteſt.ſed poſtea ad merita cauſe vſqꝫ ad tp̄s diffinitiue nā ſi añ lit.ꝯteſt.examinaretur nō poſſet diffinitiue ꝓnūtiari:vt in.c.qm̄.vt lit. nō ꝯteſt.ad idē tex.iuncta.l.j.in prin.vbi ꝑtor dicit vim fieri veto quominus poſſideas vti poſſidebas non vi nec clam nec precario.⁊ ſic habuit reſpectū ad diffinitiue tp̄s ⁊ nō ad proceſſum nil tñ ſpecifice attingit qđ iuris cū ꝓponit̄ ſpoliatio ꝑ viā actionis:nec rñdet ad abſurditates. Inno.tñ colligit vnū ſingulare dictū qđ eſt de directo ꝯ fundamentum Inno.dicēs deiectū poſſe inquietare deiectorē ſuū qñqꝫ nec tenet̄ interdicto vti poſ.ſed repellere non lꝫ niſi incōtinenti.l.iij.§.cum igit̄.ff.de vi ⁊ vi ar.⁊.c.olim.de reſtit.ſpo.⁊ ita dicit tenere glo.in.l.vna. C.vti poſ.qđ eſt menti tenendū do. Ant.ſequit̄ Bar.vt exceptio ſpoliationis poſſit opponi hoc caſu etiā poſt lit.ꝯteſt. Item dicit ꝙ ſi ſpoliatio fuit deducta ꝑ viam actionis ⁊ ꝓbata:nō eſt ꝓnunciandu ſuper interdicto vti poſ.dūmodo dicat cōuentus nō eſſe ſententiandū.lꝫ aliud ſentit Inn. Mouetur q2 hec exceptio ſpoliationis eſt peremptoria q̄ poteſt qñcūqꝫ opponi.⁊ q2 in exceptionibus ſufficit ꝓponi factum ex quo colligat̄ exceptio ⁊ q2 directa cōtraria actio hꝫ ſine exceptiōis:qñqꝫ negat ius agendi.nā ſi dicis te dñm ego cōtradico me dñm:lꝫ agendo excipio te dñm non eſſe:⁊ q2 notorie ꝯſtat agente non hr̄e ius agendi poteſt ⁊ dꝫ index ſententiare ꝑ agente recuperande ⁊ nō ꝑ agēte vti poſſ. Itē q2 inanis eſſet illa ꝓnuntiatio ſi in effectu mandaret̄ executioni ſi liceret turbare liceret ſpoliare.qđ eſt falſum.d.c.in literis. q2 aliud eſt in turbatione ꝙ̄ in ſpoliatione vel ecōtra.ſpoliatio eñ ſcđa purgat vitium prime ſpoliationis ſed nō turbatio.⁊ q2 plus eſt ſpoliare ꝙ̄ turbare:nō obſt.ꝙ ſpoliatio detur remediū ad recuperandū:fortius dabitur ad defendendū:qnimo ſm.d. Ant.fortius datur ad recuperandū propter rationē ꝑcedentē. Non ob.ꝙ iniuſte faciat turbādo : q2 ibi iniuſte facit donec liqueat de violentia:ſed iuſte facit ⁊ feciſſe cenſet̄ factū hoc liquidādo.⁊ hoc ſatis plꝫ. Sed cōcludendo latius ⁊ clarius dico ꝙ triplex remediū a cōpetit cōuento vti poſſi.q ꝑtendit ſe ſpoliatū ab actore. Primū vt eum repellat ab agēdo excipiendo de ſua ſpoliatione añ lit. ꝯteſt.⁊ hec exceptio dilatorie propoſita operabitur effectū repulſiuum nō quia detrahat iuri agendi vti poſſidetis cum nō opponat̄ peremptorie.ſed ex priuilegio tributo ſpoliato.nō eñ cōpellit̄ rñdere ſpoliatori añ reſtitutionē:vt in.c.ij.in ſi.de ordi.cog.⁊ ꝙ hec exceptio ad effectum repulſiuum agendi debet ꝓponi ante lit.ꝯteſt.eſt tex.iuncta gl.in c.j.ij.q.ij. Scđm remediū eſt vt de expoliatiōe excipiat̄ peremptorie:et ſic poſt lit.ꝯteſt.vſqꝫ ad ſnīam ſeu donec fuerit in cā cōcluſum ꝑ.d.l.j.in prin.⁊ in ſi.ff.vti poſ.qua ꝓbata:dꝫ actor ſuccūbere ſed nō ſiet reſtitutio cōuento ſi hoc nō competit:q2 ordinata ad ſinem repellendi nō cōſequunt̄ effectū cōſequēdi:vt ꝓbat̄ in.d.c.ij.de ordi.cog. Nō ob.ſi dicat̄ ꝙ ſm hoc licebit ſpoliato impune illū moleſtare:q2 dico ꝙ aut iſtū moleſtabat in poſſeſſione ſubtracta ⁊ nō habet ſpoliator de quo conqueratur cū poſſit ſibi ꝓuidere reſtituēdo poſſeſſionem violētā ⁊ ipſe fuit et eſt iſtius turbationis cauſa.nō eñ voluit pretor talem in violenta ⁊ iniqua poſſeſſione defendere:ne ſit iniquitatis fautor ⁊ ne inde procedant iniurie vnde iura naſcūtur in.c.qualiter ⁊ qñ.j.de accu.⁊.l.meminimus C.vnde vi.⁊ hec potuit eſſe ratio decidendi in.d.l.j.vbi dr̄ ꝙ talis violētus vel clādeſtinus nō debet in hoc interdicto vti poſſi.vincere ſicut in ſimili iura mandāt actorem in poſſeſſionē rei petite mitti vt reus cōtumax tedio affectus veniat rñſurus.vt in.c.qm̄.§.in alijs.vt lit.nō cōteſ. Tertiū remediū eſt vt cōuentus deducat ſpoliationē ſuā directe ꝓponendo interdictū recuperāde ſicut vr̄ feciſſe eꝑs hic.quo caſu ꝓbabiliter pōt de mō ꝓnuntiandi dubitari vtroqꝫ probāte intentionē ſuam. Opiniones hincinde ſupra vidiſtis mihi plꝫ opinio vt nō ꝓnuntietur pro actore in interdicto vti poſ.q2 ex probatiōibus cōuenti clare ꝯſtat ꝙ ſibi ius non cōpetit.voluit eñ ꝑtor in hoc interdicto vti poſ.ſubueniri violento poſſeſſori cōtra ſpoliatū.d.l.j.⁊ ſatis eſt ꝙ ꝯſtet illū violētum poſſeſſorē.argu.c.ecce.xxiiij.q.iij. Itē reus petendo illius poſſeſſionis reſtitutionē ſatis vr̄ excipere:vt pro illo non ꝓnuntiet̄:ꝙ q vult ꝯñs vult ⁊ antecedens.l.illud.ſ̄.de acqui.here.⁊.c.cum.M.⁊ qđ ibi no. de cōſtitu.⁊.c.ex pte.de ſpon.vñ poterit index ſic pronūtiare:q2 tu actor probaſti poſſeſſionē ⁊ turbationē erat ꝑ te pronūtiandū : ſꝫ quia actor probauit ꝙ vi ab eo poſſides ⁊ petijt ſibi poſſeſſionē reſtitui:ideo eum reſtituimus ⁊ te ꝯdēnamus ad poſſeſſionē libere relaxandā: ⁊ hec ſuffi-

27 ciant in hoc articulo. ¶ † Vltimo quero q2 text.in.d.l.j.ff.vti poſ.dicit ꝙ nō dꝫ actor in hoc interdicto vti poſ.vincere cōtra reum a quo poſſidet vi vel clam vel ꝑcario:qñ dr̄ actor ſic poſſidere. Sol.dicit Inn.qđ lꝫ Azo in ſumma vti poſſidetis faciat magnas difficultates in expoſitionem illorum

❧ Sebaſti. Sapia.

a ¶ Triplex remedium. Vide Lanfran.i preallegata repe.rub.de cā poſ.⁊ ꝓprie.colū. xuij.verſ.ſeptima concluſio.vbi dicit ꝙ ſpoliat⁹ nō pōt cōueniri poſſeſſorio vti poſſidetis.⁊ ideo pōt impune turbare in poſſeſſiōe fundi quo fuit ſpoliatus ēt ſi turbaret ex interuallo.

tione illorum verborū: ipſe tñ Inn. ſic ſimpliciter dicit exponēdo poſſi
deo a te vi. i. violenter tibi abſtuli. ⁊ ſic de alijs. Barto. in. d. l. i. §. ſi. dicit
ꝙ ſalua reuerentia Inno. labor Azo. non fuit indebitus. cauſa eſt ſm
eum. q2 ad hoc vt iſtud interdictum alicui cōpetat neceſſe eſt vt ipſe poſ
ſideat. vñ ſi ego poſſideo vi clam vel ꝑcario quo potes tu agere contra
me ſi nō poſſides. Et ideo laborat multū Bar. in ponendo exempla qđ
vterqꝫ actor ſcꝫ ⁊ reus poſſideat ⁊ eoꝝ alter poſſideat vi clam vel pre-
cario. Sed ꝑfecto parcat mihi reuerentia Bar. lꝫ hoc poſſit cōtingere
non tñ eſt neceſſe: q2 pariter interdictū vti poſſ. daṫ nō ſolū inter duos
qui cōtendūt poſſidere: vt. l. ſi duo. in prin. ff. vti poſ. leg. ⁊ not. in. c. lꝫ. de
proba. ſꝫ etiā datur poſſeſſori ad tuendam ſuā poſſeſſionē cōtra aduer-
ſarium qui eū turbat ⁊ inquietat: lꝫ nō poſſideat nec poſſidere conten-
dat: vt in. d. l. i. §. eſt igiṫ. ⁊ leg. ⁊ not. in. d. c. lꝫ. in glo. in ver. vti poſ. ⁊ in. c.
audita. de reſtitu. ſpo. quapropter tenendo ꝙ actor ſolus poſſideat cla-
re pꝫ expoſitio illorū verborum ſm Inno. potes enī a me vel ab alio vi
poſſidere: quia me a poſſeſſione deieciſti. clam q2 me abſente clam fuiſti
poſſeſſionem ingreſſus. precario q2 ad preces cōceſſi tibi vt poſſideres
ſi poſtea cōtra me te in poſſeſſionē turbantem agis hoc interdicto vti
poſ. potero excipere ꝙ vi clam vel precario poſſides. ⁊ ſi a me deberes
ſuccumbere: ſi ab alio ſecus: quia quo ad me libere ⁊ iuſte poſſides. d. l.
i. in fin. et ſm hanc viam res eſt clariſſima. Sed ſi teneremus qđ vterqꝫ
poſſideret: ſed alter vi clam vel precario qđ eſſe pōt. d. l. ſi duo. in princ.
tunc eſt difficultas in proponendis exemplis. et forte hoc caſu labora-
uit Azo. ſed dic breuiter vt not. in. d. l. i. ꝙ vi aut clam alter poſſidet. Si
ego eram dominus alius erat fructuarius qui poſſidebat naturaliter:
tu iuiſti ⁊ fructuarium deieciſti vi: certe poſſides a fructuario nō a me
domino. vnde vterqꝫ noſtrūꝫ poſſidet: ergo ciuiliter ⁊ naturaliter vter-
qꝫ noſtrūꝫ eſt tuendus in poſſeſſione: quia tu non debes me turbare in
poſſeſſiōe mea ciuili: nec ego te in tua naturali: ſed ſi tu poſſides vi aut
clam a me naturaliter debes ſuccūbere: vt in. d. l. ſi duo. ⁊ in eiſdē termi-
nis pone exemplum quando alter poſſidet iuſte. ſ. reſpectu iuſte ciuilis
poſſeſſionis. alter clam vel precario reſpectu naturalis. Reſpectu vero
eiuſdē ſpēi poſſeſſiōis non pōt hoc cōtingere q2 duo eandem rem eodē
modo inſolidū poſſidere non poſſunt: vt in. c. licet. de proba. Quid aūt
ſi de facto vterqꝫ pariter probauit ſe poſſidere inſolidum: dic vt dixi in
28 d. c. licet. ⁊ per hoc habes clare hunc articulum. ¶ † Querit inſup In-
no. an ſnīa pro poſſeſſore lata in interdicto vti poſſidetis: pariat exce-
ptionē rei iudicate: ſi idē contra quem iudicatum fuerit agat tunc pro
eiſdem rebus interdicto vñ vi. ⁊ rñdet ꝙ non q2 alia eſt actio ⁊ ad aliud
agitur nunc ꝙ prius. ff. de except. rei iudic. l. cum queriṫ. cū duabus ſeq.
⁊. §. de teſti. cauſam q̄ inter economum. et quia ſnīa iudicis primo lata
in interdicto vti poſ. non prohibet moleſtationē iuris: ſed facti quam-
29 diu poſſidet hic aūt ꝯſtat ꝙ re euicta ab eo iam nō poſſidet. ¶ † Illud
aūt certū eſt ſm eum ꝙ is qui interdicto vti poſ. ſuccubuit poſſit ꝓpo-
nere rei vendicationē. quare ergo ſimiliter proponere interdictum vñ
vi non poterit: vel aliam cōpetentē actionē. diuerſitatis rō non appa-
30 ret. ergo idem eſt dicendum. C. de lib. prete. ⁊ exhere. l. i. ¶ † Si aūt nō
egit vti poſſidetis: ſed cōfeſſoria petens aduerſariū a ſua moleſtatione
cōpeſci ⁊ obtinuit. tunc reus nō poterit agere vñ vi vel alio interdicto
⁊ eſt rō ſm eum quia in primo iudicio in quo fuit confeſſoria intentata
actū fuit de ꝓprietate que preiudicat omnibus poſſeſſoribus. ꝫ. de cau-
ſa poſ. ⁊ ꝓprie. cum dilectus. ꝙ aūt cōfeſſoria ſit actio in rem in his in-
corporalibus: ꝓbaṫ in. l. ⁊ ſi forte. ff. ſi ſer. ven. ⁊ in. §. ecōtra. inſti. de acti.
31 ¶ † Ultimo vltra doct. hic queritur quid ſi actor ſuccubuit q2 nō ꝓba-
uit ſe poſſidere: nunquid debeat cōdemnari reo in aliquo ſaltē vt eum
decetero in ſua poſſeſſione nō moleſtet. Glo. in. l. i. C. vti poſ. dicit ꝙ nō
ſed reus debet abſolui: latius hoc ꝓſequitur Bart. in. d. l. i. ff. eo. dicens
ꝙ aut reus abſoluiṫ quia actor nō poſſidet. ⁊ tunc actor ad nihilū con-
demnabiṫ reſpectu poſſeſſionis de qua agitur. quaſi ſecus reſpectu ex-
penſarū. nam in his diſtinguendū vt not. in. c. finem. de do. ⁊ cōtu. Aut
reus abſoluitur quia docuit ſe poſſidere: et tunc ſubdiſtinguitur. Aut
enim docuit ſe poſſidere iuſte ⁊ poterit actori imponi ſilentium ne eum
decetero moleſtet. l. circa. ff. de proba. Not. bene hoc dictū ſentit eniꝫ ꝙ
ſi ſuper libello actoris reus probat de iure ſuo eſt ꝓ reo ꝓnunciandū.
lꝫ expreſſe hoc non petierit. de quo vide qđ plene dixi in. c. ex cōqueſtio-
ne. de reſtitu. ſpolia. Si autē docuit ſe poſſidere ſimpliciter tunc ſecus
ſm eum: quia poſſet eē qđ poſſidet ab aduerſario vi clam vel precario
hoc mihi nō placet. quia donec aliud appareat poſſidens preſumitur
iuſte poſſidere. vt. l. ſi. C. de rei ven. Iteꝫ nunc poſſeſſor nō debet in hoc
interdicto vincere eum appareret quod vi vel clam vel precario poſſi-
det. d. l. i. in princi. ⁊ in ſi. ſecus ergo vbi non apparet iniuſtitia poſſeſſio-
nis. facit. d. c. licet. de proba. nam in dubio poſſeſſor preſumitur in bona
fide. vt plene dixi. ꝫ. eod. ſi diligenti. Aut non conſtitit actorem vel reū
poſſidere aliquo modo. vtputa q2 actor erat colonus vel creditor miſ-
ſus in poſſeſſionē ex primo decreto. vt. l. ſi duo. §. creditores. ff. vti poſſ.
⁊ tunc non eſt dubiū ꝙ reus venit abſoluendus. vt in. d. §. creditores. ta-
men actor in nullo ſibi condemnabiṫ vel preiudicabiṫ ſm Bart. quod
intelligo ſm predicta quia reus nō probauit ſe poſſidere. Quādoqꝫ cō-
tingit quod vterqꝫ poſſidet. ſed diuerſo modo: vt quia vnus ciuiliter
⁊ alius naturaliter. et quilibet debet obtinere in ſpecie ſua ſi iuſte quiſ-
qꝫ poſſidet. de quo dic vt. ꝫ. latius dixi. ⁊ ad materiam ampliandam vi-
de plene not. in. d. c. licet. de proba. ⁊ per Barto. in. d. l. i. §. ſi. ⁊. l. ſi duo. ff.
vti poſſi. ⁊ hec not.

1 ☞ Papa non pōt tollere ius ciuile in cōcernentibus animā.
2 Lex cōtinens in ſe peccatū etiam veniale eſt ipſo iure nulla.
Subditi nō tenentur parere ſuperiori cōtra legē dei.
3 In bona fide dicunṫ illi qui nō habent ſcientiā rei aliene.
4 Bona fides requiriṫ de iure canonico omni tpe in preſcriptione.
5 Mala fides poteſt et debet probari per illum qui dicit non fuiſſe in ꝑ-
ſcriptione. vel quia preſcribens confeſſus fuit in iudicium qđ res erat
aliena.
6 Mala fides interueniſſe in preſcriptione ꝓbatur: q2 fama erat in loco
ꝙ res erat aliena.
7 Preſcribens an teneatur docere de titulo. vide remiſſiue.
Preſcriptiones iuriū currunt ex negligentia nō petentis.
8 Preſcriptio libertatis in ſeruitutib⁹ vrbanorū prediorū currit cū pre-
ſcribens vtitur facto ſuo: vtꝫ altius tollēdo edes ſuas: ſꝫ ꝑſcriptio ſer-
uitutis ruſtice cauſaṫ ex mera negligētia nō petentis.
9 Debitor an ꝑſcribet tam in foro fori ꝙ poli ꝯ ſuū creditorē negligētē
petere ſi ipſe debitor ignoret ſe debere. 13. 14. 15. vel ſciat. 18. 21. 23. 30.
Statutū ꝙ ſi qs nō petierit debitū infra tantū tp̄s ꝙ cadat a iure ſuo:
vel vlterius nō audiatur: an valeat. 13. 18. ⁊ ſequenti.
10 Renunciare non pōt quis iuri introducto in odium alterius vt ꝑſcri-
ptioni ⁊ macedoniano.
11 Actiones tēporales ⁊ quāto minoris ⁊ redhibitoria de iure canonico
finiuntur tēpore a iure ciuili ſtatuto.
12 Actiones vel accuſationes criminales que poſt certū tp̄s non poſſunt
amplius intentari de iure ciuili nō precludunt viam quin in foro cano-
nico intententur.
14 Debitor an ⁊ qñ teneatur ire ad domū creditoris offerēdo debitū vel
econtra. vide remiſſiue.
15 Nulla. iſta dictio eſt vniuerſalis negatiua excludēs omne ſub ea cōten-
tum: aliquādo ſecus. vide nu. 35.
16 Uia illa eſt tenēda per quā omne vitatur peccatū q2 eſt tutior.
17 Iura ⁊ actiones veniunt appellatione rei vel bonorum.
19 Mora interpellat pro homine in foro contentioſo. ſed non peniten-
tiali. 20.
22 Denunciatio euangelica poteſt ſemper intentari vbi ſubeſt obligatio
naturalis.
25 Debitor qñ preſcribit contra creditorem an ⁊ quo caſu tollatur obli-
gatio naturalis.
26 Denunciatio in foro eccleſiaſtico non pōt intentari qñ denegaṫ actio
de iure ciuili ob magnam equitatem.
Exceptio macedoniani ⁊ velleiani ⁊ ſimiles habēt locū in vtroqꝫ foro.
27 Denunciatio in foro eccleſiaſtico tūc demum habet locū qñ obſeruātia
iuris ciuilis induceret peccatum.
Preſcribens non teneṫ reſtituere rem preſcriptam in nullo foro ſi poſt
preſcriptionē ſuperueniat mala fides. 37.
28 Preſcriptio lōgiſſimi tp̄is ſine titulo equalis eſt in fauore preſcriptio-
ni longi temporis.
29 Filiuſfamilias nō teneṫ reſtituere mutuum ēt in foro anime.
30 Debitum vigore ſnīe an preſcribatur adeo ꝙ cōtra preſcribentē non
poſſit intentari denūciatio in foro eccleſiaſtico.
31 Sententia declarat non autem inducit.
32 Snīa preſumiṫ iuſta preſumptiōe iuris ⁊ de iure in qua preſumiṫ ineſſe
naturalis obligatio.
33 Feudum an preſcribatur eo ſolo ꝙ quis preſtiterit ſeruitia domino ꝑ
plura tempora.
Preſcriptio de iure ciuili nunqꝫ currit cū mala fide q̄ pariat actioneꝫ:
ſed exceptionē ſic: de iure canonico nec exceptionē parit.
34 Allegans preſcriptionem non neceſſitatur allegare bonam fideꝫ quia
preſumitur.
Preſcriptio ſi fuerit capitulata cenſetur fuiſſe capitulatum de titulo
quando requiritur.
35 Statutum dicens ꝙ in caſu nulla currat preſcriptio non excludit pre-
ſcriptionem longiſſimi temporis.
Preſcriptio an poſſit tolli per priuilegium.
36 Diſpoſitio iſtius capituli an ſe extendat ad preſcriptiones ꝑcedentes.
38 Preſcriptio an currat vel interrumpatur ſi preſcribens habuit aliqñ
conſcientiam leſam. ſed in fine non.
39 Titubans an preſcribat.
40 Bone fidei poſſeſſor rectiſſime quiſqꝫ diciṫ quādiu poſſidere ſe igno-
rat alienum.
Ignorans nō habet nec bonam nec malam fidem.
41 Prelatus qui habet ſcientiā rei aliene quā nomine eccleſie poſſidet an
teneatur illam reſtituere.
42 Prelato ſolo non creditur etiam vt teſti. 44.
43 Confeſſio prelati aſſerentis rem per eccleſiam poſſeſſam eſſe alienā q̄
tamen eſt bona fide an preiudicet.
45 Emens bona fide rem alienam ſi anteqꝫ preſcribere finiat ſcit rē fuiſſe

alienam quod remedium habebit.
De euictione non agitur antequam res euincatur lz
ſciatur quod eſt aliena.
46 Mala fides quomodo probetur: et quomodo purgetur.

Uoniam omne.

Poſſeſſor male fidei nullo tpe pſcribit
ita cōiter ſummaẜ.ſʒ p hoc ſummariū
nihil induceret de nouo iſte tex.cū eēt puiſum.ſ.e.
vigilāti.ideo plenius ſummo ſic.Nec in foro cano
nico:nec ciuili vʒ pſcrip.cū mala fide.h.d.Diuidi-
tur in quattuor ptes.In pma ponit ɔſtitutionis cāʒ.
In ſcda conſtitutionē ibi:ſynodali.In tertia ibi:
infert exclū.ibi:cum gnāliter. In quarta cōcludit
ibi:vñ.¶ Caſus literalis loco ponitur hoc qd ſeqr.
Quicunqʒ facit ɔtra cōſcientiā edificat ad gehennā.
et ideo ſtatuit conciliū q nulla valeat preſcriptio
abſqʒ bona fide tam canonica quam ciuilis:qz genera
liter oī cōſuetudini et cōſtitutioni derogandum eſt
que ſine peccato mortali ſeruari non pōt.et iō opʒ
vt qui rē alterius pſcribit qd in nulla pte preſcri-
ptionis habeat malā fidē.¶ No.pncipiū q oē qd
nō eſt ex fide peccatū eſt.et ſunt verba apoſtoli ad
Ro.xiiij.in fi.que expone vt ple.proſequitur Gra.
xxviij.q.i.§.ex his.vbi dat duas expoſitiones.ſʒ.j.
mihi plʒ ad ppoſitū noſtrū vt dicamus q oē qd
cōtra cōſcientiā fit eſt peccatū.vñ capitur hic fides p
conſcientia vt voluit etiā hic gl.j.habens enim rei
aliene cōſcientiā pſcribere conatur cōtra cōſcientiā
et ideo peccat.vt in.c.lrās.de reſti.ſpo. merito non
iure pōt pſcribere.Quot āt modis capiatur fides vi
de p gl.ſatis planā ſup rub.de ſum.tri.quā nota-
bis.¶ No.ij.q ſynodus quandoqʒ ſumitur p cōcilio gnā-
li.ɔcor.c.j.de ſpon.quandoqʒ ſumitur p ſynodo quā facit
epūs.ſ.de accu.ſicut.¶ † No.iij.ſm verū intellectū
papā poſſe tollere ius ciuile in cōcernētibus ani-
mā ſeu peccatū.eſt enim in talibus.ſ.oēm creaturaʒ
vt in.c.nouit.de iud.voluit Bar.in.l.puilegia.C.
de ſacroſan.ec.vide gl. in regula poſſeſſor. de reg.
2 iur.li.vi.¶ † No.abolendā et caſſandā eſſe cōſtitu-
tionē que abſqʒ peccato mortali ſeruari non poteſt.
Ego dico q talis cōſtitutio eſt ipſo iure nulla qz
de ſubſtantia legis eſt vt ſit iuſta et honeſta.iiij.di.
erit aūt lex.Si aūt cōtinet peccatum non pōt dici
lex.Itē ſi cōtineret aliqd inhoneſtū.qd tʒ Bar.in
l.oēs populi.ff.de iuſti.et iu.et.l.ſi.C.ſi cōtra ius vel
vti.pub.quinimo talis legis pmulgator tanquam cō-
tra ius diuinū diſponens cōuincitur potius errare
quam legē cōdere.xxv.q.i.ſunt quidā.nec tali legi de-
bent ſubditi parere nec obediāt inferiori cōtra le
gem ſuperioris.ſ.dei.xi.q.iij. qui reſiſtit.et.c.iulia-
nus.et ad iſtū tex.qui dicit tali cōſtitutioni derogā
dum:intelligo de facto.nam de iure eſt irrita per
ſ.dicta.Et idē vr ſi cōtinet in ſe peccatū veniale[a]
ar.in.c.ij.de pac.lib.vi.cū ſua gl.tʒ hic do.Ant.fa-
3 cit qd not.gl.xiiij.di.in ſumma.¶ † Not.q ille dr
eſſe in bona fide[b] qui non habet cōſcientiā rei alie
ne qd clarius probatur in.c.ſi virgo.xxxiiij.qō.ij. in
4 ſum.¶ † No.vlt.q de iure canonico nō ſufficit bo
nam fidē aſſiſtere in prin.ſed requiritur toto tpe pre
ſcriptionis.¶ Gloſſ.ij.diuiditur in quattuor partes.
Primo enim opponit de.c.cura.de iurepat.vbi vi-
detur currere preſcriptio cum mala fide.Glo.non
ſoluit.Ioā.and.dicit q ibi ſoluitur.dic q vario mō
ſed mihi placet illa ſolutio q preſcribens errabat
in facto et ſic non erat in mala fide:et dic vt ibi ple-
nius not.¶ Secundo glo.querit qn quis dicatur
habere bonam fidē:remittit ad not.in.c.ſi diligen
5 ti.ſ.eo.dicut ibi plene not.¶ † Tertio gl.qrit qd
ſi actor contra quem allegatur pſcriptio vult pro-
bare quod preſcribens habuit ab initio vel me-
dio tempore malam fidem arguit p et cōtra.et tan-
dem concludit q debet ad probandū admitti ſed
de hoc ego non dubito q ſi habuit illo tēpore du-
rante curſu preſcriptionis malā fidem non potuit
preſcribere vt hic in fi.probatur et in.c.veniens.in fi.
ſ.eod.et in regula poſſeſſor.lib.vi.dʒ ergo admitti
actor ad probandū q detrahit ſubſtantie preſcri-
ptionis et interimit intentionem ſeu exceptionem
6 illius rei.¶ † Qualiter autem probabit malam
fidem[c] dic p famā que erat in loco:quo erat res alie-
na vel qd ipſe pſcribēs fuit aliqd hoc cōfeſſus ex-
tra iudiciū.de quo vide p Bar.l.i.celſus.ff.de vſu
7 ca.et dixi.ſ.in trac.huius tit. ¶ † Ultimo gl.que-
rit an preſcribens teneatur docere de titulo.et re
mittit ad not.in.c.ſi diligenti.ſ.eo.et tu vide q ibi
dixi.et habes tex.expreſſum in.c.i.eo.ti.lib.vi.et dic
vt ibi.¶ Quero capiendo gloſ.iij.an p hoc.c.ſint
iura ciuilia correcta quatenus admittunt preſcri
ptionē cuʒ mala fide.gl.primo adducit iſtū text. p
parte affirmatiua in eo q tollit preſcriptionē ca-
nonicam et ciuilē non ſuffragante bona fide:et hāc
opi.dicit tenere Io.qz ratione peccati ſm eum po
tuit eccleſia legibus ciuilibus preiudicare.de iud.
nouit.¶ Secūdo refert gl.opi.cōtrariā q pecca-
tum dʒ conſiderari quo ad ius diuinum:non autē
quo ad forū ciuile.et ſm hanc opi.exponitur text. ca-
nonica.i.cum agitur de re ſpūali preſcribenda.ciui
lis cum agitur de re ciuili.i. non ſpūali:.et ſic tolli-
tur preſcriptio quo ad forū eccleſiaſticum dūtaxat.
¶ Tertio glo.reſpondet ad opinionē Ioā.quam
approbat quoniā lex ciuilis conſiderat negligen-
tiam nō petentis:ſed canon conſiderat peccatum
mala fide preſcribētis. ideo canon pualere debet
propter animarum periculum.hanc opi . tenet hic
Inno.dicens q ratione peccati canon potuit cor
rigere legem.ar.c.nouit.de iudi.idē Hoſtiē.et Io.
and.in regula poſſeſſor.lib.vi. in gloſſ.et in mercu.
Aduerte vbi preſcriptio cū mala fide cauſatur ex
iniuſto poſſidere preſcribentis omnes cōſentiunt
q ratione peccati ſtandū eſt canoni:vt not.Bart.
in.l.priuilegia.C.de ſacroſan.eccle.nā et ipſe impe
rator dicit q in iſtis lex non dedignatur ſacros ca-
nones imitari.et ſic ſubijcit ſe diſpoſitioni canoni
ce:vt in aut. vt cleri. apud propri.epi.§.penul. co-
lum.vj.et in.c.clerici.de iudi.et in.c.j.de iur.cal.di-
ſpoſitum ergo in huiuſmodi ſpiritualibus per ca
nones pōt dici diſpoſitum per leges.facit quod ne
cōcubinatu et ſimilibus not. Ioā.an.in regula ſine
8 culpa.in mercu.¶ † Sed quandoqʒ pſcriptio cau
ſatur ſine poſſeſſione et facto preſcribentis. vt in
actionibus. debitor enim nihil poſſidet quod ſit
creditoris.nam lʒ rei ſibi mutuate dominium ha-
bet.l.ij.ff.ſi cer.peta.tamen non ipſe dicitur poſſi-
dere actionē cū detur cōtra eum et ſit penes ipſum
creditorem. vide aliud in preſcribenda libertate
contra ſeruitutem ruſticam: in qua non requiri-
tur aliquod factum preſcribentis:ſed ſolum negli
gentia non vtentis.ſecus in preſcribenda liberta
te ſeruitutis vrbane:quia tunc requiritur factum
hominis.exemplum in hoc vltimo ſi edes tue edi-
bus meis ſeruiant ne altius tollantur vel lumini
bus edium mearum officiatur et ego feneſtras meas
prefixas et clauſas habuero : ita demū ius meum
amitto ſi tu per hoc tēpus edes tuas altius ſub-
latas habueris:non ſic in ſeruitute ruſtica.nam ſi
habes ſeruitutem eundi p fundū meum et per ma
gnum tempus hac ſeruitute non vſus fuiſti illam
perdis:et ego acquiro ſine aliquo facto meo liber-
tatem in fundo meo.hec pbantur in.l.hec autē.ff.de
ſer.ruſti.pdi.et.l.ſequitur.§.ſi viā.cū ſeq.ff.de vſucap.
9 ¶ † In iſtis ergo caſibus dubitatur an per ius ca-
nonicum ſit ciuile ius correctum qd in iſtis caſibus
non curatur de bona vel mala fide preſcribentis:
vt in iuribus preallegatis.Bar.fuit his caſibus in ſin
gulari opi.[d] in.l.ſequitur.§.ſi viam.[e] preallega.di-
cens ius canonicū ad hos caſus non referendum
quia ſm eum.c.iſtud.et regula poſſeſſor.de reg.iur.
li.vi.loquuntur in pſcriptione que cauſatur ex poſ-
ſeſſione preſcribētis:quo caſu requiritur bona fides
ppter factum poſſidentis rem alienā.ſecus aūt in
his caſibus vbi nulla reperitur poſſeſſio ex par-
te preſcribentis . ideo bona fides non requiritur
vt.d.§.ſi viam . preſcribo enim his caſibus pro-
pter tuam negligentiam: vel potius tu perdis quam
ego preſcribam.Pone enim ſm eum quod igno-
rem me debere et tibi obligatū eſſe:et tu ceſſas pe-
tere : certe non ſum bone fidei vel male : et tamen
preſcriptio procedit propter tuam negligentiam
l.omnes.et.l.ſicut.C.de preſcriptio.xxx.vel.xl. an.
et hoc

a ¶ Et vide hic.d.
Ant.q dicit q.l.
canonica nō ſolū
eſt ſeruāda i foro
ciuili qn.l.ciuilis
nutrit peccatum
mortale ſed ēt qn
nutriret veniale
tn.et idē dt Imo.
in repe.in.j.colū.
Anto.Franc.
¶ An et qn lex ca
nonica ſit ſeruan
da in foro ciuili.
Dicas q lʒ leges
et canones pceſſe
rint ex fonte diui
no et dicantur de ce
lo p ora pncipum
pmulgate vt per
Bal.not.in trac.
ſchiſma. in.j.col.
tn i terris Iperij
leges ciuiles pua
lent canonibus: ſʒ
i terris eccle pre
ualēt canones vt
plene i.c.j.ne ɔſti.
et h niſi leges ciuiles
leges cēnt nutri
tiue pcti vel diſpo
nerēt d rebus ſpiri
tualibus qz tūc ſta
remus canonibus
et nō legibus vt l.l.
pnilegia. et ibi p
bar.C.de ſac.ſan.
ec.et in.c.eccleſia
ſctē marie.de cō-
ſti.et iō in matri-
monijs ſtamus di-
ſpoſitiōi canoni-
ce.c.fin. de ſecun.
nup.et not. gl.i.§.
ſi.inſti. de gradi.
et idē dicas in vſu
ris:vt in.l.i.C.de
ſum.tri.et in aut.
vt clerici apud p
prios epos i.§.ſi.
et i aut.ad h.C.de
vſu.et i.c.j.et.ij.de
no.ope.nū.et i.c.j.
et.c.tua.d oz.cog.
et p Bart.i.l.titia
ff.ſol.ma.et an le-
ges ciuiles poſ-
ſint tolli p papam
vide p Io.an.i.c.
ſi.de reg. iu.li.vj.
et p ſpe.i ti.de di-
ſpu. l.§. panthe.
ver.ſʒ nūqd et i.c.
ɔſtitutiōes.x. di.

b ¶ Nō ſolum ſi ſit
cauſata ex iuſtis
rōnibus ſʒ ēt ex in
iuſtis et temera-
rijs.ita vlr Bal.
i.l.i.i ſi.p glo. ibi
quā ad hoc mul-
tū no.et dicit et re
putat tenendam
menti.C.vbi cau
ſa ſtatus qd mul
tum no.

Sebaſti. Sapia.
c ¶ Malam fidē.
An p famā pbetur
mala fides vide
Car.in cōſi.xxx-
viij.inci.prio rō-
neo. col.j.v. ſcdo
qz.et practi.pap.i
forma rñſiōis rei
ɔuēti in vbo exce
ptionem preſcri-
ptionis.col.v.

Sebaſti. Sapia.
d ¶ Singlari opi
nio.Bācopi.ſeqr
practi.pap.i loco
pallegato.vbi ēt
dicit cōiter pra-
cticari q i mate-
ria pſcriptionum
ſeruatur idiſtincte
ius ciuile i foro ſe
culari et opi.bar.
ſeqtur Maria.
ſoc.i ɔſi.cciij. ici.
circa pmū.ptoti
et Corſe.in conſi.
clxxvi.ici.ad eui-
dentiā.col.ij.et cō
ſi.cxxxviij. incip.
vr i.j.vol.et in ɔſi.
cclxxvij. icipi.ad
euidentiā p totū
in.iiij.vo.vbi dat
nouū itellectū ad
iſtum tex.

e ¶ Et hāc opi.bar.
i.d.§.ſi viā tʒ idē
bart.i.l.h āt iura
ff.de ſer.vr.pdi.et i
l.ſicut.l ſi.C.de p-
ſcri.xxx.an.ſeruiʒ
tʒ bal.l.l.i.C.d ſer
ui.et aq.et i.c.ſi qs
p.xxx.an.ſi d feu.
fue.ɔtro. iter do.
et vaſallū.et i aut.
ad h.in.v.col. C.
de vſu.et Ang. in
d.§.ſi viā.et in ſua
repe. l.i.C.de in.
de q ēt vide p.d.
Ant.i.d.c.qz ple-
riqʒ.l.iiij.col.de i
mu.ec.et p Pe.de
anch.in reg. ſine
poſſ.l.xvij . col.et
d.Ant.i.c. cura.i
pe.col.d iurepa.et
pleniſſime per.d.
Ant.in repe.c.p-
uenit.in pe.char.
de cenſ.et pleniſſi
me per Hoſti. in
ſum.de preſcrip.
§.que res.

et hoc firmat: ſalua tamen determinatione ſancte matris eccleſie: ꝛ theologorū. et idem dixit in. l. ſi. ff. quē ad. ſer. amit. et per hec dixit in. d. §. ſi viam. valere ſtatutū ciuitatis quo cauetur ꝙ ſi creditor non petierit debitum infra certuꝫ tempus cadat a iure ſuo: vel ſi dicat decetero non audiat̃ per iudicem. dicit tñ ꝙ primo caſu quādo dicit cadat a iure ſuo: tollitur obligatio ciuilis et effect⁹ naturalis. vt no. per eum in. l. ſi. ff. rem ra. habe. ſed ſecundo caſu qñ dicit nõ audiatur nulla obligatio tollit̃ ſed via agēdi precludit̃: ꝛ ideo tūc remanet ſm eum via agēdi per denūtiationē ſm formā. c. nouit. de iudi. ꝛ ſic ſpectabit ad iudicium eccleſie. ꝛ alibi Bar. in tantum approbauit hoc ſtatutum vt dixerit ꝙ non poſſit creditor per pactū illi renunciare: quia eſt introductum in odium negligētis: ꝛ

10 ſic fauore publico. † Non enim poteſt quis renunciare iuri introducto odio alterius: ſicut dicitur in macedoniano. vt. s. de ſo. cōpe. ſi diligēti. ꝛ. l. fin. C. ad macedo. hoc firmat Bar. in. l. nemo poteſt. ff. de leg. i. ꝛ. l. i. ff. de vſucap. Sed aduerte[a] quia idem Bar. in. l. omnes populi. ff. de iuſt. ꝛ iur. in ſua ſolēni repeti. tenuit cõtrarium dicēs non valere ſtatutum predictuꝫ: quia eſt peccati nutritiuum nec lex imperialis ſi hoc diceret valere ſcðm eum: ideo tenuit ꝙ leges permittentes male fidei poſſeſſorem preſcribere non valent: quia nutriunt peccatum: ꝛ alle. hoc. c. ſecus dicit ſi ſtatutū non excluderet ſimpliciter creditorē ex lapſu tēporis: ſed preſumeret̃ ſctum fictitium: q2 excluderet peccatum. do. Ant. refert hic Inn. in. c. q2 plerīq3. de immu. ec. ſenſiſſe primam opi. Bar. ꝛ Vinc. in. c. cura. de iurepatro. ſed iudicio meo hoc nõ ſentiunt: ſed Inno. loquit̃ habito reſpectu ad ius ciuile et loquit̃ indiſtincte de pſcri. xxx. an. cum mala fide. nec aſtringit ſe magis ad actiones perſonales ꝙ̃ reales hinc dicit ꝙ preſcribens mala fide teneatur in foro anime ad reſtitutionē. Vinc. vero loquit̃ non in actione perſonali ſed reali habito reſpectu ad diſpoſitionem illius. c. cura. dicēs ꝙ ibi nõ fuit vera pſcriptio: ſed potius exceptio quedā que cõpetit in odiū epi negligētis ꝛ tacite cõſentientis: illa tamē lectura cõmuniter non tenet̃ ad illum tex. ſed debet intelligi qñ in preſcriptione interuenit error facti vt q2 putabatur epm cõſenſiſſe. iuxta no. in. c. de quarta. s. co. ꝛ dicendū vt plenius no. in. d. c. cura. Ipſe vero do. Anto. in effectu facit hic duo mēbra dicens qð aut actio ſui natura data eſt tpalis a lege in merā penam: ꝛ tunc putat illam tolli etiam ſciente debitore: quia ex ſe finitur abſq3 eo qð aliquid preſcribat vel acquirat: quia in penalibus non arctatur conſciētia. vt no. xij. q. ij. fraternitas. ꝛ per Hoſtiē. in ſum. de penis. ꝛ no. hoc dictum vltimū: quia eſt contra no. per Bar. in. l. ſi pene cauſa. ff. de condi. inde. ꝛ vide quod dixi in. c. nouit. de iudi. in addi. nam a lege cõceſſum lex tollere poteſt ſm eum. vt in. c. in noſtra. ꝛ quod ibi no. Inno. de iniur. hoc puto veriſſimū. ꝛ allego glo. ſing. in. c. cum ſm le-

11 ges. de hereti. lib. vi. in ver. caſu. ¶ † Sed ego dubito quid ſi non in meram penam lex a principio introduxit actionē temporalē: ſed quia ſic fuit viſum ſibi cõuenire ſaluti reipub. exēplū in actione de dolo. l. ſi. C. de dolo. ꝛ quāto minoris ſeu redhibitoria. l. ij. C. de edi. edi. ꝛ multis alijs ſilib⁹ de qb⁹ inſti. de perpe. ꝛ temp. act. ꝛ. ff. de act. et obli. Hoſt. in ſum. eo. tit. §. que res pſcribi poſſunt. poſt prin. tenet ꝙ hec iura ciuilia non ſunt correcta per ius canonicū. quod eſt notā. Sed ego credo ꝙ in foro anime ſi ex parte alterius ꝯbētis interceſſerit dolus ſeu aliud peccatū tenetur ſatiſfacere: quia lex nõ tollit peccatū ſed ſolum dedit actionē ad tempus: vnde ꝛ ſi nūq̃ dediſſet actionē teneret̃ ille ſatiſfacere de peccato ſuo: vt patet in materia vſuraria. p predictis facit tex. in. c. q habetis. ꝛ in. c. non ſane. xiiij. q. v. ꝛ qð no. Inno. in. c. q2 plerīq3. preall. ꝛ per glo. in. c. ex tranſmiſſa. de deci. ꝛ. xiiij. q. v. in ſum. peccatū enim nõ dimittit̃ niſi reſtituatur ablatū. in. c. cum tu. de vſur. et in regu. peccatum. lib. vi. hinc dixit glo. ſingu. in. c. admonere. xxiij. q.

12 ij. † Quod licet quo ad accuſationem criminalem preſcripta ſunt tēpora certa a iure vltra que non licet accuſare. vt. l. querelam. C. de fal. ꝛ. l. adul. C. de adul. tamen quo ad penitentiā peragendam nullum tempus eſt prefixum. ꝛ vide quod in hoc dixi in. c. licet. de proba. Vel dic ꝛ melius ꝙ licet in foro ciuili non poſſit poſt tempus agi: quia nõ datur amplius actio: et ius ciuile potuit tollere qð dedit vel potius nõ dedit vltra illud tempus: nõ tamen potuit tollere quin iuſtitia ſaltem ratione peccati redderetur: ex quo ſubeſt equitas iurisgētium ſeu diuini. iuxta no. ſing. per Inno. in. c. que in eccleſiarum. de cõſti. ꝛ ideo potuit ratione huius equitatis naturalis et peccati agi in foro canonico per viam denuntiationis iudicialis. iuxta no. in. c. nouit. de iudi. maxime per Inno. et Bar. in extrauag. ad reprimē. in ver. denuntiationeꝫ. ꝛ hoc iudicio meo ſenſit Hoſti. ꝛ Jo. and. poſt eum in. c. per tuas. de dona. ſecus autem vbi lex introduxit actionē temporalē ex ſuo officio. ita ꝙ nulla culpa ſeu delictū reperitur ex parte alteri⁹: q2 tunc poſt tempus non poſſet agi: quia nulluꝫ ius ſubeſt agendi. redeo ad dicta do. Anto. aut actio originaliter eſt perpetua: ſed lex decurtat viam actionis. et tūc putat ipſe ꝙ ſiue lex ſiue ſtatutum tollat ciuilem et effectum naturalis: ſiue inducat ſolum exceptionē contra actorem: vt in exemplis s. poſitis Bart. quia data ſcientia debitoris non valebit preſcriptio in vtroq3 foro: ita ꝙ in hoc ſit lex correcta per canones: ꝛ ſic in effectu tenet contra Bar. Mouetur quia hec actio finitur contra naturalem equitatē: ꝛ finitur annexa negligentia ipſius debitoris in non ſoluēdo quāq̃ lex ciuilis non fundat ſe in morte ipſius actoris ex terminis ipſius qui liberat̃ tñ cõmodū qð ei applicat̃. ſ. liberationis occaſionatur a peccato: nec hoc ex ſide eſt ꝙ ipſe ſciens debitorem propter ſuum non ſoluere liberetur. deus enim ſic arctat debitorem ad ſoluendum et ſatiſfaciendum: ſicut lex ciuilis arctat creditorem ad petendum. Preterea lex canonica non ponderat poſſeſſionem ex parte preſcribentis: ſed ſolum hoc quod non ſit ex ſide: ſed cum peccato: vt hic. et pro hoc dicit eſſe caſum in aut. vt eccle. ro. cētū an. gau. pſcrip. vbi cum mala ſide nõ currunt preſcriptiones contra eccleſiaꝫ. et dicitur currere cum mala ſide quando preſcribitur a debitore ſciente. Aduerte q2 Ange. de peru. hanc opi. contra Bar. tenuit in. d. §. ſi viam directe. per tex. illius aut. vt eccle. roma. centū an. gau. pſcrip. ꝛ ille tex. opti. facit: appellat enim preſcriptionem illam que ſit debitore ſciente iniquū pſidium. ꝛ aperte dicit ꝙ talis preſcriptio dat materiam peccandi quaſi debitor ſciens preſcriptionē currere induceretur ad nõ ſoluendum vt ſic ſupplantaret proximum. Idem dicit ꝙ ius canonicum nõ conſiderat negligentiā creditoris ſed peccatū debitoris: ꝛ ideo dicit caute feciſſe Bar. q in hoc ſe ſubiecit determinationi ſancte matris ec-

b cleſie. nam ſm eum cõiter tenet̃ ꝯtrium.[b] ꝛ all. Jo. and. in reg. poſſeſſor. in mercu. ſed certe Jo. and. ſpecifice hoc nõ tāgit: ſed hoc apertiſſime firmat in. c. ij. de exceſ. lib. vi. vbi dixit ſupraſcriptū ſtatutum non valere in vtroq3 foro: ꝛ de actione perſonali que iure ciuili preſcribitur ſpatio. xxx. an. tetigit Hoſt. in. c. per tuas. de dona. vbi dicit ꝙ deficiēte bono conſcientie ex parte debitoris: poterit ratione peccati agi de iure canonico etiā poſt c illud tempus per iſtum tex. ꝛ hanc opi. ſ. ꝙ actiones non pſcribuntur mala fide ſequitur do. Car. in. c. vigilanti. s. eo. Bal. tetigit in pluribus locis vt in. l. i. C. de ſer. ꝛ aut. ad hec. C. de vſur. ꝛ ſpecialiter in. c. ſi quis per triginta. in tit. ſi de feu. fue. cõtrouer. coll. x. ꝛ ſemper tenuit ꝙ in foro ciuili ſeruanda eſſet opi. Bar. quod potius eſt quedam pena legalis ꝙ̃ preſcriptio cum cauſet̃ ſine peccato debitoris: ſed in foro canonico ſecus: q2 canon nõ ꝯſiderauit illā ſubtilitatē: ſ3 ſimplicitatē ꝛ pctm̃:

c vt hic. quod qdē peccatū nõ dimittit̃ ſ3 auget̃ ex dilata ſolutione debitoris. argu. in. c. ſi. in prin. de

13 ꝯſue. ſm euꝫ. † Ego in. c. qð clericis. s. de fo. cõpe. et alibi vbi tetigi hunc paſſum ſolit⁹ ſum diſtin-

a ¶ Sed aduerte. Vtrū valeat ſtatutuꝫ ꝙ creditor nõ petēs debituꝫ īfra certū tps nõ audiat̃. vide do. Ant. l repe. c. pue nit. de cēſi. in pe. ehar. ꝛ vide oino pleniſſime ꝯſ. do. Philip. de fora. ꝙ inci. ſtatuto cauet̃ ꝙ ſi qs creditor. ¶ Adde Raphae. cuma. cõſi. clxvij. lxvij. et. xc. Fulgo. ꝯſi. cxxiij. Roma. conſi. cij. Pe. d anc. ꝯſ. clx. Anto. Franciſ. ¶ Vtrū p pſcriptionē ſtatutariā tollatur ipſa ciuilis ſeu naturalis obligatio? dicas ꝙ pſcriptio tollit ciuilē obligationē: et elidit naturalē. l. ſi. §. i. et ibi p Bart. ff. rem ra. hab. et p Bal. in aut. ad hec. in v. idē dubitat̃. C. d vſur. ꝛ p Imo. et doc. l. c. ſi. hoc eo. ti. ꝛ vide Spe. in ti. d excep. l. §. iij. in vſi. ſed pone. ꝛ p Alex. in. l. ſi pene. d ꝯdi. īde. ꝛ in l. ſi cui. §. felicib⁹. de ſol. adde ꝙ pſcri. etiā. xxx. an. nõ tollit actionē ipo iure: ſ3 ope exceptiõis. ita Cy. i. l. cū qs. C. de iu. ꝛ facgno. ꝛ Sali. i. l. ſicut. i. vj. opp. de pſcrip. xxx. an. vbi dicit hāc eſſe cõeꝫ opi. i. l. ſi. eo. §. q iniuriaꝫ. ff. ſi qs can. ꝛ in. l. at q natura. d ne. geſt. ꝛ p Bal. ꝛ Ang. i l. hñ a zenone. C. de q̃drie. pſcrip. vbi dicūt ꝙ ſi ſtatutū dicit tolli oīno actionē p preſcriptionē indu-cit̃ ipſo iure liberatio: ꝛ an in delictis preſcriptio ſtatutaria tollat obligationē ipſo iure habetur per Bal. in. l. ſi pene ff. de ꝯdi. inde. ꝛ p Hoſt. in. c. ſignificauit. de cēſi. ꝛ vide p Spe. i tit. de ſentē. i verſi. ſina.

Sebaſti. Sapia.

b ¶ Cõtrariū. Et ita firmat Jo. de imo. in ꝯſi. cxxiij. inci. in cā q̃ vertit̃ col. i. ꝛ ſeq. Alex. i ꝯſi. clxxxv. inci. viſo titulo co. pe. verſi. nec pdictis. in. ij. vol. vbi plura adducit. ꝛ ſozi. in ꝯſi. lxxxvj. inci. in cauſa cõitatis col. pe. in. i. parte. ꝛ Corne. i ꝯſi. lv. incip. viſis. co. iij. in. iij. vol. ꝛ in ꝯſi. cclxiiij. īci. in hac ꝯſultatione. in. i. vol. ꝛ cõſi. cccxxviij. vſ̃ p totū. i. i. vo. ꝛ in ꝯſi. clxxx. p totū. in. iij. vol. ꝛ ita atteſtat̃ opi. Bart. cõiter reprobari. et ita ēt atteſtat̃ do. Jo. baptiſta de ſctõ Seuerino in repeti. l. oēs populi. col. xxviij. ff. de iuſti. ꝛ iure.

c ¶ Non dimittit̃. Tu pondera q2 do. Ant. nõ loquitur qñ qs pcepit alienationē vt in vſurario ſed loquitur qñ icidit ī penaꝫ quo caſu credo ꝙ cēt īponēda penitētia p culpa. vt dixit Inn. quem refert do. Abbas in. c. i. de conſtitu. Andre. Barba.

guere pro barum opi.cõcoꝛdia:ꝙ aut debitoꝛ nõ
tenebatur debitum offerre:ita ꝙ ceſſando a ſolu-
tione non fuit in negligentia. et tunc procedat
opi.Bar.et ſequacium.non enim preſcriptio hoc
caſu videtur habere annexum peccatũ ipſius de-
bitoris cum in eo nulla poſſit culpa notari: ſed
procedit hoc caſu preſcriptio ex mera negligẽtia
non petentis:ꝛ hoc facere potuit lex:ſciẽte etiam
eo cui cõmodũ applicat.ad hoc bonꝰ tex.is ſimili
in.c.i.ẽ.eo.Aut debitoꝛ debitũ tenebatur offerre.
tunc cum fuerit in culpa in non ſoluendo:non de-
bet ꝑpter nõ ſuũ ſoluere induci ꝑſcriptio cũ ꝑce-
deret cũ annexiõe peccati ipſiꝰ debitoꝛis. Ex quo
īfert ꝙ in ꝑſcribẽda libertate aduerſus ſeruitutẽ
ruſticã non exigit bona fides cum ibi ꝑcedat pre
ſcriptio ex ſolo non vſu ſine aliquo facto et negli-
14 gentia ꝛ culpa ſeruitutẽ debẽtis.❡ †An autẽ et
quando debeat debitũ debitoꝛ offerre ꝛ ire ad do
a mum creditoris a vel ecõtra.vide bo.tex.cum glo.
in.l.item illa.ff.de ꝯſti.pecu.ꝛ ibi pleniꝰ per Bar.
15 tãgo in.c.ſignificante.de pigno.❡ †Nũc vero cũ
ſcriberẽ ſuper hoc ꝛ colligerẽ ex varijs locis oĩa
ẽ.ſcripta:adhibito longo ꝑſertim nocturno ſtu-
dio cepi multum fluctuare ponderãdo ſubtiliter
hunc tex.in eo maxime ꝙ generaliter dicit nullaꝫ
valere preſcriptionẽ abſqꝫ bona fide canonicã vel
ciuilẽ:vnde põdero verbũ nullã:qḋ eſt vniuerſale
negatiuũ excludẽs omnẽ ꝑſcriptionẽ abſqꝫ bona
fide.ergo excludit preſcriptionẽ etiã in ꝑſonalibꝰ
actionibꝰ:quia qui omnia dicit nihil excludit. de
maioꝛ.ꝛ obediẽ.ſolite.ꝛ.xix.diſt. ſi romanoꝝ. pre-
ſertim cum nõ ſit ratio legitima reſtringẽdi imo
16 potius ampliãdi vt euitet peccatũ. †Nam in du-
bijs tenẽda eſt illa opi.per quã omne euitat pec-
b catum: b quia illa tutioꝛ.vt in cle.exiui.de verbo.
ſigni.ꝛ in.c.iuuenis.de ſponſa.no.gloſ.in.c.vnico.
de ſeruti.item quia litera in reprobatione preſcri
ptionis fundat ſe nõ ſuper iniuſta poſſeſſione ſed
ſuper mala fide.vnde tex.hic in nulla ſui parte fa
cit mẽtionẽ de iniuſta poſſeſſione:nec obſtare vi-
detur lr̃a in fi.in eo ꝙ dicit opoꝛtere vt is qui pre
ſcribit in nulla tꝑis parte ꝯſciẽtiã habeat rei alie
ne:qꝛ preſcribẽs aduerſus actionẽ ſeu ſeruitutem
ſatis habet cõſciẽtiã rei aliene:ex quo certꝰ eſt ꝙ
is cõtra quem preſcribit habet actionẽ aduerſus
17 eum. †Nam preſcribẽdo aduerſus actioneꝫ ſatis
preſcribit aduerſus rem alienaꝫ.appellatione eñ
rei veniũt actiones ꝛ iura.vt no.Bar.in.l.quintꝰ.
ff.de au.ꝛ arg.le.ar.l.rei appellatiõe.ff.de ver.ſig.
nã ꝛ appellatione bonoꝝ veniũt actiones ꝛ iura.
vt.l.bonoꝝ.ff.eo.titu.foꝛtius appellatione rei cuꝫ
ſit genus generaliſſimũ.ꝛ per hoc tollit motiuũ
Bar.in eo ꝙ dicit in iſtis ꝑſonalibꝰ actiõibꝰ pre-
ſcribẽdis non verſari bonã vel malã fidẽ quia po
teſt verſari mala fides in eo ꝙ ſcit actionẽ aduer-
ſario cõpetere contra quã ex ſuo non ſoluere pre-
18 ſcribit.❡ †Sed poſtmodũ accuratius inueſtigã
do reperi Hoſt.in ſum.preall.§.que res. hũc paſ-
ſum plenius ceteris examinaſſe quẽ nemo ad hoc
allegauit cuius originaliter fuit opi.primo loco
recitata que cõiter attribuit Bar.in.d.§.ſi viam.
et in multis alijs locis ſuperiꝰ all.ꝛ in effectu col-
ligẽdo ipſius mentẽ:dicit ꝙ is actionibꝰ ꝑſonali
bus ꝑſcribẽdis non requirit ꝙ debitoꝛ credat ſe
non debitoꝛẽ:imo quãtumcũqꝫ ſciat nihilominꝰ
preſcribit quia is iſtis regulariter oꝛit obligatio
a principio ex ꝯſenſu partiũ:vtputa qꝛ mihi mu-
tuaſti.l.ſicut.C.de act.ꝛ oblig.vñ ſi non ſoluo per
hoc nõ ſum in mala fide ſeu peccato: qꝛ ex quo tu
nõ repetis poſſum ꝓbabiliter ꝑſumere:quia aut
vis donare aut maioꝛẽ gratiã is expectãdo face-
re.arg.in.c.j.de cõmo.ꝛ ſi ſtas per tantũ tẽpus ꝙ
preſcriptio cõpleat potiꝰ eſt tue negligẽtie impu
19 tandũ ꝙ̃ facto meo. †Quia lꝫ ſm eũ mora inter-
pellet pro hoĩe in foꝛo cõtẽtioſo.vt in.c.ſi.de loca.
ſecus tñ ſm euꝫ quo ad peccatũ cõmittendũ:non
enim pecco niſi petas:niſi ſaltẽ interuenerit iura-
mentũ.arg.c.debitoꝛes.de iureiur. qḋ eſt ſing.di-
ctum.ſecus aũt dicit ſi ego renui ſoluere:ſeu mali
tioſe egi:quia tunc licet tu ꝑpter malitiã meã vel

Zacharias.
a ❡Ad domũ cre
ditoꝛis.Adḋ ple
niſſime Alexã.in
all.l.itẽ illa.Bal.
in.l.ſi.C.de cõdi.
inſer.ꝛ in.l.acce-
ptã.q.xiiij.ꝛ per
totũ.C.de vſur.eñ
dẽ in.l.j.co.pe.C.
de inſti.et ſubſti.
pleniſſime ꝑ Ale
xã.poſt Bar.in.l.
cũ filius.§.ſi.vbi
etiã Ang.Bal.ꝛ
Imo.vbi idẽ In
no.vf reſtringe-
re ſi ſunt eiuſdeꝫ
foꝛiſecꝰ ſi diuerſi:
vide dño Butri.
ꝛ Inno.l.c.ſigni-
ficante.ꝑ iſtũ all.
j.de pigno.
Sebaſti. Sapia.
b ❡Euitat pecca
tum.Et ita ꝯclu-
dit Peruſinꝰ l.c.
poſſeſſoꝛ.co.ij.de
re.iur.l.vj. Alex.
is ꝯſi.lxxxij.inci.
videt.in.ij.col.in
iiij.vol.ꝛ in conſ.
clxxv. inci.viſo.
in. ij. dubio.in.ſi.
vo.ꝛ in cõſ.xcix.
inci. vf.col.j. vol.
iiij.ꝛ late l cõſi.lj.
ſci.videret.col.j.
in.v.vo.ꝛ Raph.
cum.is ꝯſ.lxxvij.
ſci.ſtatuto ciuita
tis.ꝛ cõſi.clxxvij.
ſci. dña comitiſ-
ſa.ꝛ Fulg.in cõ-
ſi.cxxiij.inci. S.ꝛ
P.cinco.

potẽtiã vel alio reſpectu a me nõ exegeris:non tñ preſcribo etiã in ꝑpe
tuũ:qꝛ perſeuero in peccato:ꝛ hoc reſpectu etiã in iſtis ꝑſonalibꝰ actio-
nibꝰ exigit bona fides:ſed is realibus ideo exigit ignoꝛãtia rei aliene:
quia in rebus alienis legitime poſſeſſis requirit regulariter vt interue
niat titulus legitimus ſeu traditio:ꝛ in dubio nõ preſumit dñs cõſen-
tire vt res ſua ab alio poſſideat:imo preſumit potius ꝯdicere.arg.in
l.qui vas.§.vetare.ff.de fur.ideo poſſidẽs rem alienã ſciẽter ſine dñi cõ
ſenſu vitioſe poſſidet ꝛ eſt in mala fide:ideo nõ preſcribit.xxxiiij.q.ij.ſi
virgo.ꝛ in reg.poſſeſſoꝛ.preall.❡ Ex ꝑdictis infertur ꝙ iura ciuilia in
actionibꝰ perſonalibus non ſunt coꝛrecta per ius canonicũ.lꝫ hoc.c.et
d.c.ſi virgo.ꝛ.c.vigilãti.ẽ.eo.ꝛ reg.poſſeſſoꝛ.preall.loquunt in poſſeſſo
re rei aliene cum mala fide:ꝛ ſic in realibꝰ ratione ꝑdicta vel qñ in ꝑſo-
nalibꝰ interueniret malitia ꝛ pertinacia in non ſoluẽdo modo ꝑdicto.
ꝛ hec ſunt ſing.no.ꝛ miroꝛ quia nemo allegauit ꝛ foꝛte ab eo habuit ori
ginaliter Bar.illam ſuam opi.lꝫ non ita perfecte ꝛ complete loquatur
ſicut ipſe Hoſt.qui per verba latioꝛa loquitur:ꝛ videre poteris is ſum.
in loco preall.Et hec cõfirmãt in parte meam diſtinctionẽ.ẽ.poſitam:
ſed diſcrepat in eo ꝙ ſentit ꝙ lꝫ eſſem obligatꝰ ad ſoluẽdum certa die
20 nih ilominus preſcribo ſi malitioſe nõ diſtuli ſoluere. † quia dies non
interpellat ꝑ homine quo ad peccatũ cõmittendum niſi interuenerit
iuramentum.hoc enim mihi non placet:qꝛ ad peccatũ cõmittẽdum in
genere preſuppoſita obligatiõe deus nõ facit differentiã inter iuramẽ
tum:ꝛ ſimpliceꝫ promiſſionem.vt in.c.iuramenti.xxij.queſtione.v. nec
debet qs preſumere ꝙ velit amplioꝛeꝫ diem ſtatuta prefigere.arg.in.l.
cum de indebito.ff.de proba.ꝛ in.c.ſuper hoc.de renũtia.preſumit eñ
vnuſquiſqꝫ diligens in re ſua ꝛ non velle ſuuꝫ iactare:vt in iuribꝰ pre-
all.ꝛ facit quod no.glo.in.l.cum quid.ff.ſi cer.peta.ꝛ preſumitur in ſua
prima cõpoſitione perdurare:ꝛ dicens ꝯtrium habet ꝓbare.vt in.l.euꝫ
qui volũtatẽ.ff.de proba.facit reg.ſemel malus.ꝛ qḋ ibi no.de reg.iur.
21 lib.vj.❡ † Cõcludo ergo tenendo diſtinctionẽ meam ꝙ vbi nullũ pec
catũ ſeu culpa reperit ex parte preſcribentis ꝙ valet preſcriptio quãtũ
cunqꝫ ſciuerit ſe eſſe debitoꝛeꝫ.ꝛ per hoc tollo fundamentũ quod ſit de
iſto tex.nam hic tollitur oĩs preſcriptio quãdo ſubeſt peccatũ et mala
fides:vt patet in litera.ſed nullum peccatũ eſt ex parte mea ſi nõ ſolui:
cum ad hoc non eram obligatus ſine interpellatione:non eñ poſſideo
alienum:ꝛ ſi actio cõpetit aduerſus me habeo exceptionẽ ex cauſa legi
tima ab eo qui dedit tibi actionẽ ſine aliqua mea culpa:ſed ex mera ne
gligẽtia tua ſicut in macedoniano:dixit Inn.in.c.quia pleriqꝫ.de im-
muni.eccle.puto tñ ꝙ hoc caſu ſcienter locupletoꝛ cum iactura tua cõ-
tra equitatẽ ꝛ ius naturale.vt in.l.nam hoc natura.ff.de cõdi.inde.ꝛ in
reg.locupletari.de reg.iur.lib.vj.quia potero aduerſus te agere ꝑ viaꝫ
denũtiatiõis iudicialis.de qua in.c.nouit.de iudi.ꝛ qḋ ibi no. maxime
per Inno.ꝛ ꝓbatur apertiſſime maxime iuncta glo.in autẽ.vt eccle.ro.
centũ anno.ꝑſcrip.gau.vbi appellat talis ꝑſcriptio iniquũ preſidiũ.et
22 hoc reſpectu iuris ꝛ equitatis naturalis.ꝛ ibi glo. † Facit qḋ no. Bar.
in.d.extrauag.ad repri.in ver.denũtiationẽ.vbi dicit ꝙ vbi ſubeſt obli
gatio naturalis oꝛta ex ꝯſenſu tuo:puta quia ꝓmiſiſti per pactum mo-
dum vel quia locupletaris cum iactura mea poſſum recurrere ad eccle
23 ſiam per viã denũtiationis.❡ † Et hoc aperte in preſcriptione voluit
Bal.in terminis noſtris in.d.c.ſi quis per triginta.ſi de feu.fue.cõtro-
uer.vbi dicit ꝙ preſcribẽs debitũ ſcienter poteſt ſemper denũtiari:qꝛ
ius ciuile non potuit tollere obligationẽ naturalẽ.inſti.de iu.nat.gen.
et ciui.§.ſed naturalia.niſi quando ex lapſu termini preſumeret ſolu-
tionem vel acceptilationẽ interueniſſe:qꝛ tunc ratione preſumptionis
non admittitur denũtiatio.dico tamen ꝙ re ipſa non tollitur obliga-
tio naturalis ſi in veritate ſolutio vel acceptilatio non interuenit:quia
preſumptio cedit veritati.viij.diſt.veritate.facit optime qḋ not. Inno.
d.c.quia pleriqꝫ.cũ ſententia in rei veritate eſt iniuſta.de quo ibi videas
ſed ratione ꝑſcriptionis ſtatuti nõ preſumit naturalis obligatio ſub-
eſſe.ꝛ ſm hoc poteſt optime reduci ad cõcoꝛdiam Bar.is locis preall.
24 † vbi tamen preſcriptio fuit inducta debitoꝛe ignoꝛãte debitum:puto
ꝙ non habet locum hec denũtiatio in foꝛo eccleſiaſtico:nec tenet is fo-
ro anime preſcribens ad reſtitutionem:vt voluit Innocen.in.d.c.quia
pleriqꝫ.ꝛ.c.cura.de iurepatrona.ꝛ dixi plene.ẽ.eodem.vigilãti.tollitur
enim hoc caſu effectus naturalis:ita ꝙ remanet eliſa quo ad oẽs effe-
ctus.arg.ẽ.eo.ad aures.ꝛ hoc caſu poteſt ſaluari opi.cõtraria Bar.de
qua in.l.ſi.ff.rem ratã habe.ꝛ in.d.§.ſi viam.ꝛ per hec habes iſtum paſ-
25 ſum melius ꝛ plenius ꝙ̃ alibi diſcuſſum.❡ † Et ſi quereres quare qñ
cõcurrit ignoꝛãtia debitoꝛis tollit effectus naturalis:ꝛ non ſic quando
cõcurrit ſcientia:rñdeo ꝙ primo caſu preſcriptio inducitur nõ ſolum
propter odium negligentis:ſed etiam propter bonum ꝛ equum.vt.xvj.
q.iij.§.poteſt.ſecũdo vero caſu eſt mere odioſa.ideo cũ equitas cõcur-
rat data ignoꝛantia ꝛ non ſic data ſcientia eliditur effectus naturalis
hoc caſu dumtaxat ꝛ nõ in altero vbi deficit omnis equitas ꝛ verſatur
26 ſolum odium.ꝛ facit quod no. Inno.in.d.c.quia pleriqꝫ.❡ † Hinc di-
xit Bald.in.d.c.ſi quis per triginta.ꝙ vbi ſtatutum laicoꝝ denegat
audientiam in foꝛo ſeculari propter equum ſeu bonum publicum non
habet locum denũtiatio in iudicio eccleſiaſtico:vtputa ſi ſtatuto caue-
tur ꝙ non ſoluẽs gabellã ex contractu nõ audiatur vel ſi inſtrumentũ
non reperitur inſinuatũ ſeu regiſtratũ in libris cõis preſumat falſum.
Idem ſentit

Zacharias.
a ¶ Quo ad deum.
Limitabis hſin.
dicit nō ꝓcedere
ſi creditor inſte
putaſſet cū ſui iu
ris ex fama publi
ca: q2 tūc etiā nō
obſtāte exceptiōe
macedoniani te-
neť ad mutuū fi-
liuſfa. ſi nō ꝓbet
iuſtā cauſa3: ideſt
famā publicā. vt
no. Bart. ⁊ Bal. i
l. j. C. ad macedo.
⁊ idē ſi a duobus
creditorib⁹ rece-
perit mutuū quo
rū alť iuſtť igno-
rabat eu3 filiūſa.
alť vō ſciebat q2
inquātū ad igno
rātē nō eſt tutus
etiā in foro cōten
tioſo excep. mace
do. vt p Bal. vbi
ſ. ⁊ bar. i. l. ſi duo-
bus. ff. de duo. re.
Anto. Franciſ.
¶ Circa h̄ ꝙ hic
d1 de fama publi
ca: dicas ꝙ fama
publica facit pſu
mi ſciētiā. vt p gl.
Bar. bal. Ang. ⁊
doc. i. l. ſi tutor. C.
de peri. tuto. ⁊ p
Bar. i. l. celſus. ff.
de vſuc. ⁊ i. l. j. C. ſi
ſer. vł lib. ad dcu.
aſpi. lib. x. ⁊ i. l. is
pōt. ff. ḋ acq. her.
p Bar. in. l. ſi cui.
§. iiſdē. ḋ accu. ⁊ i
l. cū quidā. §. ſi. de
admi. tuto. ⁊ vide
Sali. i. l. i. in fi. C.
ḋ his q a latr. vbi
dicit hāc opi. eſſe
verā l3 aliq videā
tur tenere 3riū ſi
ergo fama facit p̄
ſumi ſciētiā: ergo
in ꝓpoſito exclu-
deť exceptio ma-
cedoniani: q2 ſi il
le filiuſfa. cui fuit
factū mutuu3 cōi
fama: ⁊ opi. repu-
ta haľ paterſa. ex
cludeť talis exce-
ptio tāꝙ mutuu3
fuerit factū patri
fami. iuxta mate
riā. l. barbari⁹. ff.
de offi. p̄to. ⁊ not.
l. j. C. de teſt.
Sebaſti. Sapia.
b ¶ Bonā fidē alle
gare. vide do. Ja
ſo. i. l. nō h. col. ſi.
C. vñ leg. Alex. in
cōſi. lxxvj. inci. in
cauſa. circa fi. ⁊ in
cōſi. xcuij. inci. in
cauſa. colū. vlti. ⁊
i 3ſi. cc. inci. viſo.
col. j. in. ij. volu. et
Bartholo. vōn.

27 ¶ † Idem ſentit Bar. in. d. extrauag. ad repri. in
ver. denūtiationem. vbi dicit ꝙ in macedoniano
vel velleiano non habet locum denūtiatio in foro
eccleſiaſtico: quia exceptio in eis datur a iure ciui
li ex maxima equitate naturali: ⁊ ꝓpter ſexus fra
gilitatē: ⁊ vt euitenť multa mala ad que cōmittē-
da inducebanť filiiſfamilias ex mutuo recepto. ob
hoc dicit Bald. in. d. c. ſi quis per triginta. ꝙ tunc
regulariter habet locum denūtiatio in foro eccle
ſiaſtico qn̄ extra iuris ciuilis obſeruantiā nutriť
peccatū. idem ſentit Inno. in. d. c. quia plerique. ꝙ
preſcribēs bona fide non tenetur in foro eccleſia-
ſtico ſeu in foro anime reſtituere: quia illa preſcri
ptio fuit inducta propter equū ⁊ bonū: ⁊ loquitur
aperte eo caſu quo quis preſcribit cū titulo ⁊ bo-
28 na fide. † Si antē preſcripſit cū mala fide ſine ti-
tulo videť dubitare. videť tamen declinare vt idē
ſit hoc caſu: ⁊ puto verius: quia p̄ſcriptio. xxx. vel
xl. annoꝝ ſine titulo equalis eſt in fauore preſcri-
ptioni. x. vel. xx. annoru3 cum titulo: quia qḋ deeſt
reſpectu tituli ſuppleť tēpore: vt probatur i. d. §.
poteſt. xvi. q. iii. ⁊ in. l. ſi quis emptiōis. C. de p̄ſcri.
29 xxx. vel. xl. an. dixi. ſ. eo. de q̄rta. † Hoc idē vt non
teneať etiā in foro aīe filiuſfa. mutuū reſtituere. te
nuit idē Inn. in. d. c. quia plerique. ꝓpter rationez
predictā q2 macedonianū fuit introductū nō ſolū
ꝓpter odiū creditoris: ſed etiā ꝓpter bonū publi
cum vt euitenť mortes parētū. C. ad mace. l. i. i p̄n.
vel melius ſm eū: quia nihil eſt apud hūc filiūſfa.
cuius dn̄iūm nō habeat. nā ⁊ dn̄iū rei mutuate in
eū trāſit. l. ij. ff. ſi cer. peta. 3 actionē vero que 3 eu3
intētari pōt legitimā exceptionē habet: vñ cū ex-
ceptio ſit ei data 3 actionē ab eo q actionē dedit
ſibi ſufficit vt tutus ſit etiā quo ad deū.ᵃ ⁊ hoc eſt
ſing. not. quia facit ad multa ſimilia: de quibus in
30 hac materia dubitari poſſet. ¶ † Sed circa p̄di-
cta q̄ro quid ſi cōtra ſnīa3 eſt p̄ſcriptū nūquid ha
beat locū denūtiatio in foro eccleſiaſtico. Bal. i. d.
c. ſi quis per triginta. ſi de feu. fue. cōtro. t3 ꝙ non:
quia ex ſnīa nō oriť obligatio naturalis: maxime
ſi fuerit iniuſta. iuxta no. i. l. julian⁹. ff. de cōdi. ide.
qḋ eſt no. ⁊ intelligo qn̄ fuit ſciēter p̄ſcriptū: vtpu
ta q2 ſciebā me tibi cōdēnatū per ſnīam: ſed ceſſa
ſti petere per. xxx. an. nā ſi dareť ignorātia res nō
haberet dubiū per predicta. ⁊ aduerte latius: nā ſi
ſnīa erat iniuſta ⁊ pōt ꝓbari: cōcluſio p̄dicta ꝓce-
dit ſine ſcrupulo: nam cōtra ciuilē obligationē eſt
31 preſcriptū. naturalis vō nulla ſubeſt: † quia ſnīa
declarat nō aūt inducit. vt in. l. ſicut. §. ſed ⁊ ſi q̄ri
tur. ff. ſi ſer. vēd. no. in. c. forus. ſ. de ver. ſigni. vñ nō
pecco ſi ſnīam iniuſtā nō ſeruo. vt no. Inno. in. c.
q2 plerique. preall. ſi autē ſnīa eſſet iuſta ⁊ poſſet iu
ſtitia probari. ⁊ tūc dic vt dixi. ſ. principali. q. Sed
ſi ſolū ꝓduciť ſnīa p quā allegať ſola p̄ſcriptio eſt
32 dubiū. † quia ſnīa p̄ſumiť iuſta p̄ſumptiōe iuris
⁊ de iure. vt in. c. cum inter. de re iud. vbi d2 ꝙ res
iudicata pro veritate accipiť. facit. l. ingenuū. ff. de
ſta. hoī. ergo p̄ſumiť ineſſe obligatio naturalis
rōne cui⁹ pōt fieri denūtiatio: ne alter locupleteť
ſciēter cū alteri⁹ iactura. vt. ſ. dixi. In 3riū facit
q2 virtus ſnīe eſt ſublata p preſcriptionē ergo ceſ
ſat p̄ſumptio. Preterea in hac denuntiatione d3
aperte ꝓbari peccatū. iuxta no. maxime p Inno.
in. c. nouit. de iudi. ſed in caſu noſtro nō probatur
peccatū per ſolā denūtiationē cum poſſit denun-
tiatus dicere ego in nullo peccato ſum ⁊ ſnīa fuit
iniqua: nec pōt allegari cum virtus per ſnīam ſit
ſublata. ⁊ ſatis eſt ꝙ poſſit eſſe iniqua: ergo vera-
citer nō probatur peccatū: ⁊ ſic ceſſat denūtiatio.
33 ⁊ hoc no. ¶ † Sed quero pone ꝙ quis tenuit re3
alterius tāꝙ feudalē p̄ſtādo ſeruitiū dn̄o: nūquid
p̄ſcribit vt decetero illā rem habeat in feudū: ad-
uerte tex. eſt de hoc ſing. in. d. c. ſi quis per trigin-
ta. in tit. ſi de feu. fue. cōtrouer. ſuperi⁹ alľ. vbi con-
cludiť ꝙ ſic: l3 de illa re nūꝙ fuerit inueſtit⁹. ⁊ in-
telligo illū tex. qn̄ preſcribiť contra priuatū: nam
cōtra eccleſiā non currit p̄ſcriptio minori. xl. ann.
vt in. c. de quarta. ſ. eo. ⁊. c. illud. p̄terea ille tex. in-
dubie ꝓcedit in p̄ſcriptiōe cōcurrente bona fide.
Quid aūt ſi erat poſſeſſor in mala fide. glo. tetigit

in. d. c. ſi quis. ⁊ aliquib⁹ viſum fuit ꝙ ꝓcedit pre-
ſcriptio quaſi dn̄s cōſenſerit recipiēdo ſeruitium
ſed Ja. de bel. quē ſequiť ibi Bal. tenuit 3triū ꝙ
nūꝙ ſine bona fide p̄ſcribiť etiā de iure ciuili: ſed
tn̄ exceptio. vt. l. ſi qs emptionis. C. de p̄ſcri. xxx.
an. ⁊ de diſpoſitione canonica dico etiā ꝙ nō pōt
reſpectu exceptionis. vt hic. ⁊. ſ. eo. vigilāti. ita cō
cludo ꝙ etia3 reſpectu feudi non currit p̄ſcriptio
cum mala fide. ⁊ ꝓbat tex. hic: dū dicit nulla pre-
34 ſcriptio ⁊c. ¶ † Sed quero an ſit neceſſe in p̄ſcri-
b ptione bonā fidē allegare:ᵇ Bal. in. d. c. ſi quis p
triginta. dicit ꝙ ſic: quia non p̄ſumiť niſi allegeť.
allť glo. inſti. de act. §. alie. ſed certe illa glo. hoc nō
dicit: ſed poti⁹ innuit 3riū. dicit eñ ꝙ bona fides
requiriť: ſed nō eſt neceſſe illā ꝓbare cū cōſiſtat in
animo: ⁊ ſic ꝓbari nō poſſit. ad idē. c. auditis. ⁊. c.
cum olim. cū ſimi. ſ. eo. vbi ſimpliciter fuit allega
ta p̄ſcriptio nec vlla fuit facta mētio de bona fide
fat eoi eñ vt. ſ. dixi ꝙ requiriť: tn̄ allegādo preſcri
ptionē que nō currit ſine bona fide videť tacite al
legata bona fides: quia pōt dici ſolēnitas intrin-
ſeca ad illam p̄ſcriptionē que p̄ſumiť deducta al-
legata p̄ſcriptione. vt in. l. ſciendū. et qḋ ibi no. ff.
de ver. obli. ⁊ inſti. de fideiuſ. in fi. et qḋ no. Inno.
in. c. innotuit. de eo qui fur. ordi. rece. et clarius in
terminis latioribus voluit idē Inno. c. fraternita- d
tis. de teſti. vbi dixit ꝙ ſi capitulaui p̄ſcriptionez
in qua requiriť titulus: videor etiā deduxiſſe titu
lum p conſequētiā neceſſariā. ⁊ facit quia bona fi-
des p̄ſumiť. vt no. glo. in. c. ſanctoꝝ. ⁊. c. ſi diligēti. e
35 ſ. eo. ⁊ vide qḋ ibi dixi. ¶ † Quero quid ſi ſtatuto
vel aliq̄ lege caueť vt certo caſu nulla currat p̄ſcri
c ptio:ᶜ nunqd cēſeatur ſublata omnis p̄ſcriptioᵈ
d quātūcūq lōgiſſima: ſol. de hoc allť. tex. iūcta gl.
ſing. in. c. j. de capi. con. col. x. que ſing. dicit ꝙ nō:
ſed ſolū tolliť p̄ſcriptio lōgi tpis. vt. x. vel. xx. an. f
quia nō eſt veriſimile ꝙ ſtatuēs voluerit oīa iura
in hac materia loquētia tollere. ad hoc. l. ſicut. ⁊. l.
omnes. C. de p̄ſcrip. xxx. an. facit optime qḋ no. in
ſimili. l. ſi qn̄. C. de inoffi. teſt. ſatis eñ eſt ꝙ ſtatu-
tum pōt aliqd operari: l3 loquať per verba gene-
e ralia. ⁊ illā glo. ſequiť hic Bal.ᵉ et tenet Jo. an. in
addi. Spe. in titu. de feu. in. ij. col. ⁊ refert Dy. ita
cōſuluiſſe. ⁊ hec ſunt mēti tenēda in materia extē- g
ſionis. limita tn̄ Bal. in loco p allť. qn̄ ſtatutū pōt
verificari in p̄ſcriptione longi tpis: ſed nō pōt ve
rificari niſi in p̄ſcriptione lōgiſſima vt. xxx. vł. xl.
an. vtputa in actionib⁹ pſonalib⁹ vel in reb⁹ eccle
ſie: tūc vt ſtatutū aliqd opereť videť excludere etiā
longiſſimū. Et per p̄dicta ego puto ꝙ nō excludi
tur hoc caſu illa de cuius initio non eſt memoria
cū ſit alteri⁹ nature ⁊ fortioris potētie. vt i. c. i. ſ. e.
lib. vi. ⁊. l. hoc iure. §. duct⁹ aque. ff. de aqua quoti.
⁊ eſti. ⁊ ſatis eſt ſtatutū poſſe opari reſpectu pre-
ſcriptiōis lōgiſſime. ⁊ hoc no. Et vide an p priui
legiū poſſit 3cedi vt nulla poſſit p̄ſcriptio curre-
re per Bal. ⁊ Bar. poſt glo. vt in aut. quas actio-
36 nes. C. de ſacroſan. eccle. ¶ † Quero capiēdo finē
hui⁹ glo. an 3ſtitutio iſta inquātū reprobat oēm
p̄ſcriptionē cū mala fide extēdať ad preſcriptio-
nes precedētes hanc 3ſtitutionē. pfecto hec q̄ſtio
eſt hodie nulli⁹ vtilitatis quo ad terminos q̄ſtio-
nis: quia tātū tp̄s eſt ꝙ emanauit ꝙ de p̄cedētib⁹
preſcriptionibus nō poſſet in dubiū reuocari: ſ3
expediā quia poſſet eſſe vtilis ad cōſimiles q̄ſtio-
nes: Glo. 3cludit ꝙ non extēdatur ad p̄terita: ſed
reſpicit tm̄ ad futura: per. c. fina. de conſtitu. idem
Jo. Uincē. ⁊ Goffre. ⁊ Philip. his enim qui an-
te iſtam cōſtitutionez preſcripſerāt: cōſuletur ſm
Uincē. ſi agant penitētiam ⁊ habeant propoſitu3
taliter deinceps nō preſcribēdi: ſed preſcripta re
ſtituere nō tenētur. circa p̄ſcriptiones tn̄ incboa
tas: ſed nondū cōſummatas tēpore huius conſti
tutionis tenebat Jo. illas non interrumpi. Jo.
andr. tenet hic contrarium glo. ⁊ per conſequens
contra predictos: dicens hanc conſtitutionez ex-
tendi ad preterita: per nota. in. c. fina. de cōſtitu. et
f in. c. cum tu.ᶠ de vſuris. quaſi ſentiat ⁊ bene: ꝙ hec
g conſtitutio fuerit iuris declaratoriaᵍ potius ꝙ
noui editoria. nam vt ſupra dixi. et patet in tex.

in tract. ſerui. v2.
p̄dio. c. xx. col. xi.
Sebaſti. Sapia.
c ¶ Preſcriptio.
Nunqd p ſtatutū
poſſit tolli p̄ſcri-
ptio. vid Feli. i. c.
nōnulli. i p̄n. col.
xiij. ſ. de reſcri. et
Areti. in 3ſi. xvi.
incip. reuerēdiſſi
me. in. ii. dubio. ⁊
vide ibi in. iii. du
bio. vbi tāgit an
p tale ſtatutū tol
lať p̄ſcriptio lon
giſſima: ḋ quo vi
de p Feli. i ru. ſ.
c. col. pe. ⁊ i. c. acce
dētes. col. iii. vſ.
fallit tertio. ſ. eo.
vide etiā Alex. i
3ſi. lx. incipi. viſo
multilogo. circa
finē. in. i. volu.
¶ Ois p̄ſcriptio.
Addō Frāciſ. are.
3ſi. xxx. Abb. cō-
ſilio. ciiij.
¶ Sequiť h Bal.
Uide q̄ dixi. ſ. in
ru. ſ3 Bar. t3 3triū
l. i. cū ſatis. C. de
agri. ⁊ cēſi. lib. x.
Andre. Barba.
¶ Cū tu. Nec ob.
c. cū tu. de vſu. q2
loquitur in mate
ria dānata a lege
diuina naturali ⁊
poſitiua: qḋ non
eſt ſic in caſu iſto.
Andre. Barba.
¶ Declaratoria.
Cōſtitutio iuris
antiq trahiť ad
p̄terita de q̄ vide
p do. Ant. i. d. c. ſi.
ſ. ḋ 3ſti. ⁊ ibi late
no. ⁊ hoc ſequitur
Inno. in repeti.
xxxvi. co. ¶ Ad-
de Pau. ḋ ca. 3ſi.
cexciij. in primo
impreſſio.
Anto. Franc.
¶ Am qn̄ 3ſtitu
tio trahať ad p̄te
rita: dicas ꝙ qn̄
h̄ exprimiť ꝙ tra
hať ⁊ cōprehēdat
caſus preteritos
tūc trahiť: alſ nō
vt in. c. cū oēs. de
3ſti. ⁊ habeť ple-
ne p do. Card. in
cle. i. i. v. no. ḋ reg.
⁊ adde ꝙ 3ſtitu-
tio ſi trahiť ēt ad
p̄ſentia niſi h̄ ex-
primať ⁊ ſi expri-
miť ſi reſpicit p̄ē
dētia p appella-
tionē. vt habeť p
gl. ⁊ do. Card. in
cle. ſi. in. xiii. no. ⁊
in. vi. opp. ḋ iude.
⁊ vide eūdē dn̄m
Car. i. cle. ii. i. §. j.
de peni. ⁊ remiſ.

cum non potuerit cum mala fide pſcribi ſine pec⸗
cato: quia omne ꝙ non eſt ex fide peccatū eſt. clare
colligitur ꝙ lex ciuilis illam inducens non tenet.
iij. diſtin. erit autem lex. ⁊ hanc opi. ſequit hic do.
Anto. dicens ꝙ hec cōſtitutio declarat irrationa
bilitatem iuris ciuilis. ⁊ opi. Vincē. in eo ꝙ dice⸗
bat cum qui mala fide preſcripſerat ante conſtitu
tionem iſtam non arctari ad reſtituendū preſcri⸗
pta aperte cōfunditur. Primo per iſtū tex. in eo
ꝙ aperte innuit iſtum preſcribentē etiā tunc pec⸗
care. cum ergo acquiſiuerit rem cū peccato: ergo te
netur ad reſtitutionem ipſius. xiiij. q. v. non ſane. ⁊
c. qui habetis. Preterea et melius ex pſcriptione
cum mala fide non acquirit aliquod dominium:
nec in perſonalibus tollitur obligatio naturalis.
vt. l. ſi quis emptionis. C. de pſcrip. xxx. an. et. xvi.
q. iij. §. poteſt. ergo cum iſte preſcribēs poſſideret
alienū: vel eſſet obligatus naturaliter: lꝫ in foro ci
uili haberet ex ſolo odio illius cōtra quem fuerat
preſcriptum exceptionē tenetur in foro anime ad
reſtituendū. ad hoc qđ no. Inno. in. d. c. quia ple⸗
rique. de immu. eccle. nō enim dimittit peccatū niſi
37 reſtituat ablatū. vt in reg. peccatū. li. vi. ¶ † Ve⸗
nio ad gloſ. vlti. que facit quinque. Primo namque
querit quia tex. uicit ꝙ preſcribēs in nulla tēpo⸗
ris parte debet habere rei aliene conſciētiā: quid
ſi poſt cōpletam preſcriptionē ſciat rem ad alium
ptinere? Rñdet hoc nō nocere. ⁊ remittit ad no.
in. c. vigilāti. ꝫ. eo. Idem tenet Inno. hic: et plene
vt per Io. and. in reg. poſſeſſor. de reg. iur. lib. vi.
in mercu. dixi in. d. c. vigilanti. vbi videas. et dicit
Hug. in. c. ſi virgo. xxxiiij. q. ij. ꝙ ex quo bona fide
continua pſcripſit non tenet iure diuino aut hu⸗
mano reſtituere: lꝫ tunc ſciat rem ad alium perti⸗
nuiſſe: quia tpe quo ſcit iam non poſſidet alienū:
ſed propriū cum iure diſponēte res ſit ppria effe⸗
cta. xxiiij. q. iiij. qui peccat. ⁊ alibi dicit tex. ꝙ non
eſt alienum qđ iure poſſidet. xiiij. q. iiij. quid dicaꝫ
neceſſario ergo oportet intelligere hoc. c. ⁊ ſimilia
in ſciēte ante cōpletā preſcriptionē: quia tunc res
eſt aliena: poſtea vero res eſt effecta ſua: ⁊ ſic nō po
teſt habere cōſciētiā rei aliene. ¶ Secūdo princi
38 paliter glo. querit † qd ſi tēpore pſcriptionis ha⸗
buerit cōſtientiā leſam: poſtea incipit habere nō
leſam: nūquid ſit interrupta pſcriptio? Glo. con⸗
cludit ꝙ non. ⁊ videt velle ꝙ non habuerit in ali⸗
quo nocere: quia tanꝗ erroneā potuit talem con⸗
ſcientiā deponere. de ſimo. per tuas. et idem tenet
hic Inno. Vicē. ⁊ Philip. ſed Hoſti. tenet ꝯtrium
ad quod facit ſm Io. and. ꝫ. c. proxi. in ſi. do. Ant.
diſtinguit: dicēs ꝙ ſi habuerit ꝯſcientiā leſam ex
legitima informatiōe cōcurrēte veritate ⁊ poſtea
eam aliter erronee informauit ꝙ nō pſcribat. Si
vō habuerit ꝯſciētiā leſam ex leui indicio: ⁊ poſt⸗
ea aliter eā informauerit ex aliis vel ex anteceden
tibus legitimis indiciis: ſequit glo. vt preſcriptio
ex hoc non ſit interrupta. in dubio vero ſi non ap⸗
paret qualiter ꝯſcientiā informauerit: ſed prima
conſciētia ꝯcurrit cum veritate pſumitur ꝙ eam
bene primo īformauerit: ⁊ ſecūdo male niſi aliud
appareat. Bar. in. l. naturaliter. ff. de vſuc. ſimpli⸗
citer refert ⁊ ſequit Inno. hic: dicens ꝙ ad hoc vt
ſuperueniēs mala fides interrūpat pſcriptionē:
oportet ꝙ ſuperueniat irreuocabiliter. ſi eī in me⸗
dio tēpore putaui rem alienā: poſtea meliꝰ infor⸗
matus putaui eam meam: illa mala fides que fuit
illo medio tempore vſucapionem nō impedit ſm
ꝙ etiā iura ciuilia volūt. ⁊ ſic ſm eū ius ciuile cor⸗
rigit tñ in eo ꝙ mala fides irreuocabiliter inter⸗
uenit. Aduerte aūt eī illa mala fides fuit in prin
cipio: ⁊ tūc durāte mala fide non currit pſcriptio
nec prodeſt ad illud tempus cōputādū: lꝫ poſtea
ſuperueniret bona fides quia a principio requi⸗
ritur bona fides etiam de iure ciuili. vt not. in. l. i.
C. de acqui. poſſeſ. no. Bar. l. d. l. naturaliter. Aut
a principio a fuit bona fides: ⁊ etiam in fine: ſed in
medio habuit malā fidem: ⁊ credo ꝙ per ſuperue
nientiā male fidei fuerit interrupta pſcriptio: ita
ꝙ principiū non poteſt cōputari cū fine quo ha⸗
buerit bonā fidē: ſed per ſuperueniētiā male fidei

~ Sebaſti. Sapia.
a ¶ A pncipio. Vi
de Inno. in. l. ſeq⸗
tur. §. ſi viam. col.
vlti. ff. de vſucap.
Bal. ⁊ Ang. in. l.
ſuper lōgi. col. ij.
C. de pſcri. longi
tempo. ⁊ Iaſ. in. l.
iij. §. genera. col.
iij. ff. de acq. poſ.
vbi tenēt nouam
opi. ꝙ habens a
principio ſciētiā
rei aliene pōt ta⸗
men preſcribere.
b ¶ Si quo dubitet.
An dubitās pre⸗
ſcribat. ⁊ de hoc
vide optimū tex.
i. c. i. xvi. q. iij. gl. i
c. paſtoralis. i ſi. ꝺ
offi. delega. gl. in
c. qm̄. §. qđ ſi vō. i
ꝟ. reſeruata. vt li
te nō ꝯte. ⁊ qđ no.
do. Abb. i. c. vigi
lanti. i recolle. ꝫ.
eo. ti. ⁊ pleniſſime
per Roma. i. d. l.
naturaliter. poſt
Bar. ff. de acqui.
poſſeſ. ⁊ aliqd per
eundē in. l. iij. §. ſi.
circa pn. ff. ꝺ acq.
poſ. ⁊ hic p Imo.
in repet. i penul.
charta. vbi plene
de quo pdo. Ant.
i. c. illud. l. iij. col.
⁊ qđ ibi not. ꝫ. eo.
poſſet tñ qui vel⸗
let ipugnare opi.
bar. dicētꝫ ꝙ tex.
i. d. c. i. xvi. q. iij. nō
loqt de dubio qđ
ſimplr venit i aio
ſed intelligit de
dubitatione iudi
ciali q̄ ſit per ali⸗
quod pncipiū cō
trouerſie in iudi⸗
cio mote. ⁊ ita ex
ponit gl. ibi adde a
Bal. in. c. ſi. in. iij.
col. de ꝯſuetu. vbi
dicit ꝙ dubius i
ꝯſciētia nō dr̄ ha⸗

fuerit cōquaſſata preſcriptio. hoc probo per iſtuꝫ
tex. in eo ꝙ in ſi. dicit oportere vt pſcribēs in nul
la parte temporis habuerit cōſciētiā rei aliene. fa
cit. c. ſanctorū. ꝫ. e. vbi dr̄ ꝙ pſcribēs debet ꝯtinuo
ſyncere ⁊ quiete poſſidere. ⁊ optime facit. c. ſi vir⸗
go. xxxiiij. q. ij. vbi dr̄ ꝙ ſtatim q habet rei aliene
cōſciētiā eſt iniuſtus poſſeſſor. ⁊ probat iſte tex. in
prin. quia qđ non eſt ex fide peccatū eſt. nec poteſt
dici ꝙ cōſcientia fuerit erronea: imo iuſtiſſima cū
habuerit cōcurſum cum veritate: nā ſi fuiſſet ſua
non eſſet opus pſcribere. Et poſſet attētari ꝙ ſm
canones iſte talis nunꝗ pſcribere poſſit: per iſtū
tex. in ſi. per reg. poſſeſſor. de regu. iur. lib. vi. ⁊ per
id quod no. glo. xvi. q. iij. c. i. ⁊ in. d. regu. poſſeſſor.
nam preſumptio eſt ꝙ ſemper titubauerit cū ha⸗
buerit veraciter conſcientiā rei aliene. vnde ſecun
do informatio fuit erronea cum haberet veritatē
contra ſe. vel ſaltem dicamus ꝙ incepit preſcribe
re a tempore quo per legitima indicia ſuperuene
rit bona fides. arg. eorum que no. in. d. c. de quar⸗
39 ta. ꝫ. eo. ⁊ in. c. cura. de iurepatro. ¶ † Tertio glo.
b querit qd ſi quis dubitet b an res ſit ſua ⁊ habet
iuſtam cauſam dubitādi? Reſpōdet ꝙ preſcribit
quia adhuc dicitur bone fidei poſſeſſor. Idem te⸗
net glo. ꝫ. eo. ſi diligēti. ⁊ Inno. hic: ⁊ Bart. in. d. l.
naturaliter. dicit ꝙ talis a principio non preſcri⸗
beret: quia non habet bonā fidē licet non habeat
malam fidem. vt no. in. d. l. i. C. de acqui. poſſeſ. ſed
talis defectus ſuperueniens non extinguit vſuca
pionē quia requirit ꝙ firmiter credat ſe male fi⸗
dei poſſeſſorem. all. Innoc. hic. glo. in. c. quoniam
frequenter. §. quod ſi ſuper. vt lit. nō conte. in ver.
reſeruato. ſentit ꝙ dubitās nō pſcribit. do. Anto.
dicit aduertēdū qualiter iura canonica in hoc lo⸗
quantur. nam aliqua dicunt male fidei poſſeſſorē
non preſcribere. ꝫ. eo. vigilanti. ⁊. c. ſi diligēti. Ali
qua exigunt bonam fidem: quia omne ꝙ non eſt
ex fide peccatū eſt: vt hic. ⁊ hoc iure attento ⁊ ver⸗
bis huius decret. non ſufficit ad preſcribendū ꝙ
deficeret extremū male fidei niſi detur extremum
bone fidei. dubitans autem eſt in medio non ha⸗
bens bonam nec malam fidē: ergo non preſcribit.
dicit tamen finaliter ſe putare ꝙ ſi dubitatio eſt
momentanea non fixa ⁊ firma ſed vacillans ꝙ hec
nō interrumpat: ſicut nec hereticus qui dubitat:
ſed non fixe ⁊ firme. vt no. de hereti. c. i. Si autem
eſt perſeuerans fixa ⁊ firma ⁊ ad merito dubitan⸗
dum concurrat veritas ſeu aliqua legitima cauſa
plus credendi rem eſſe alienam ꝗ propriam: tunc
putat ꝙ interrumpatur preſcriptio. idē ſm euꝫ ſi
aliquid ei oſtendit vel probatur ex quo veriſimili
ter potuerit ⁊ debuerit dubitare lꝫ aſſerat ſe non
dubitaſſe. vt. ꝫ. de iudi. nouit. ⁊ per hoc dicit ſe pu
tare ꝙ aliquo caſu denūtiatio etiam poſt poſſeſ⸗
ſionem adeptā interrumpat quando ſit a tali cui
merito erat credendū: vbi autem dubitatio erat
in principio preſcriptionis fortius tūc impeditur
ad hoc quod no. in. d. l. i. C. de acquirē. poſſeſ. ⁊ hec
40 ſunt notabilia verba. † Sed ego ad ſaluādū glo.
⁊ communem opi. adduco tex. opti. in. c. ſi virgo.
preall. vbi dicitur ꝙ bone fidei poſſeſſor rectiſſi⸗
me quiſque dicitur ꝗdiu poſſidere ſe ignorat alie⸗
num: cum vero ſciuerit nec ab illa poſſeſſiōe rece
ſerit tunc mala fides prohibetur: tunc iuſte iniu⸗
ſtus vocabitur que verba ſunt multum notanda
⁊ ponderanda in hac materia: ⁊ apertiſſime pro⸗
bant ꝙ etiam dubitans dicitur bone fidei poſſeſ⸗
ſor ⁊ preſcribit: quod verum eſt dicere quando du
bitans ignorat rem eſſe alienam: nec ratione du⸗
bii tenetur rem dimittere: imo ſuper illo dubio
preſcribit. argu. bonum in. c. cum dilectus. de con
ſuetu. ⁊ in. c. auditis. ꝫ. eo. Nec obſtant not. in. l. i.
C. de acqui. poſſeſ. quia procedunt in ignorante ſe
poſſidere. iſte enim non preſcribit: quia ignorans
non habet nec malam nec bonam fidem. ſecus au⸗
tem ſi ſcit ſe poſſidere licet dubitet an res ſit ſua:
quia iſte iuſte poſſidet ex quo non ſcit rem ad aliū
pertinere: non enim iſte agit contra conſcientiā.
d. c. ſi virgo. ⁊ hic in ſi. vbi requirit conſcientia rei
aliene ad impediendum curſum preſcriptionis.
Quarto

cere ꝯ cōſcientiā:
niſi poſtꝗ mōſtra
ta fuerit ſibi veri
tas. ⁊ ita dicit in⸗
telligēdū qđ not.
Inno. i. c. nouit.
de iudi.
Anto. Franc.
¶ Circa h ꝙ hic
dr̄ ꝺ dubitāte: di⸗
cas ꝙ dubitās po
teſt licite poſſide
re ⁊ vti poſſeſ. l. ſi
prius. ff. ꝺ no. op.
nun. ⁊ ait Bar. in
l. barbariꝰ. in. xij.
col. ff. de offi. pto.
i repeti. ſi ergo li
cite poſſidet ergo
pōt pſcribere. ad
de tñ ꝙ dubitāti
⁊ ignorāti nō cur
rit tpꝰ. l. quādiu.
C. q admi. ad bo.
poſſeſ. niſi dubi⸗
tās poſſit de faci
li certiorari: et q
pōt de facili cer⸗
tiorari habet p
ſciēte. vt no. gl. in
l. locꝰ. de acq. poſ.
⁊ eſt tex. in. l. regu
la. in. §. ſꝫ facti. ff.
de iur. et fa. igno.
⁊ habet p Spe. i
tit. ꝺ teſte. §. i. vñ.
iteꝫ ꝙ ſunt varii.
vbi dicit: ꝙ dubi
tās habetur pro
ignorāte: ⁊ ppter
ea dicit ꝙ dubi⸗
tās nō pōt redde
re teſtimoniū: p
quo eſt bona gl.
in. l. de etate. i. §.
nihil. ⁊ in. l. q in⸗
terrogatur. ff. de
interroga. act.
~ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Dubitet. Vi⸗
de late p Alex. et
per do. Iaſo. i. l.
iij. §. genera. ff. de
acqui. poſ. vbi di
cūt cōem opi. eſſe
ꝙ dubitatio non
interrūpit pſcri⸗
ptionem.

41 ¶ Quarto glo. querit † quid ſi prelatus[a] habet leſam cōſciē
n tiam alicuius rei quā nomine eccleſie poſſidet debet ne illi re
ſtituere quem credit eſſe dñm: Rñdet ꝙ nō: ex quo capitulū
habet bonā cōſcientiā: ſed debet intimare illi cuius res eſt vt
illam petat. arg. in. l. at qui natura. §. cum abſente. ff. de neg.
geſt. ꝛ hanc opi. tꝫ glo. in. c. generalis. liiij. diſt. et in. c. bone. ij.
de poſtu. pla. ꝛ Inno. hic dicēs ꝙ cauere debet in hoc p̄latus
ne aliquid cōtra cōſciētiā faciat vel fieri ꝓcuret. ꝛ ſic trāſeūt
hic doc. Sed Arch. in. d. c. generalis. ponit tres opi. Primo
enim recitat Guilliel. na. tenuiſſe ꝙ aut p̄latus pro certo ſcit
ꝛ debet illā rem reſtituere: per. c. illud generalis. aut dubitat:
et tunc debet ſubmittere aliū puta intimare dño vt petat.
Secūda fuit Hoſtiē. qui dicit: ꝙ in caſu reſtitutionis debet
hoc prelatū facere cōuocato cōſilio capituli: ꝛ ſi capitulū non
vult debet dicere ſicut dicit apoſtolus. Munde ſunt manus
mee ab hac cauſa voſipſi ſcitis: eam procurate. xliij. diſt. ephe
ſijs. Tertia eſt opi. ipſius Arch. dicētis ꝙ lꝫ p̄latus habeat
leſam ꝯſcientiā poterit nihilomin⁹ ſm iuris ordinē illā rem
defendere in iudicio quia ſcit vt priuata pſona. defenſionem
enim aſſumit tanꝗ̄ p̄latus ꝛ pſona publica. arg. in. c. ſi ſacer-
dos. de offi. ordi. ꝛ qđ not. in. c. paſtoralis. §. quia vero. de offi.
dele. ꝛ per glo. xv. q. v. c. p̄ſbyter. Ego cōcordādo opi. quantū
fieri pōt ſic diſtinguerē ꝙ aut notorie cōſtat rem eſſe alienā:
et tūc ſolus p̄latus poteſt ꝛ debet illam reſtituere. ꝛ ſic intelli
gatur. d. c. generalis. nō eñ debet p̄latus vel eccleſia detinere
alienū ſed agnoſcere bonā fidem. vt in. c. per tuas. de dona. et
c. ſepe. de reſti. ſpo. nec dꝫ ſolus p̄latus hoc caſu alienare rem
eccleſie cum notorie cōſtat ꝙ non eſt eccleſie: ſed poti⁹ dꝫ ꝓcu
rare negotia eccleſie cuius infamia purgat̄ in reſtitutiōe rei
42 aliene. † Aut non ꝯſtat notorie: ꝛ tunc aut ſolus p̄latus ſcit:
nec aliter poteſt ꝓbari ꝛ debet tacere quia ſibi ſoli non crede
retur. vij. q. ij. ſi tantū. ꝛ. c. placuit. ꝛ ea. cauſa. q. vij. c. plerūq̄.
nec detinēdo p̄latus peccat: quia hoc facit tanꝗ̄ pſona publi-
ca ꝛ cōſcientiā habet vt priuat⁹. Aut poſſet ꝓbari per alios:
et tunc cōſiliū huius glo. eſt ſeruādū: nec credo ꝙ p̄latus cum
capitulo ſufficeret ad illā rem reſtituēdā: ex quo notorie non
cōſtat rem illam eſſe alienā: quia ſicut directe cauſa nō appa
rente nō pōt prelatus cum capitulo alienare. xij. q. ij. ſine ex-
ceptiōe. ita nec indirecte: alꝭ poſſet cōfingi fraus. notoria eñ
debet eſſe cauſa alienationis ſiēde. de re. eccl. nō alie. c. j. li. vj.
facit. l. cum hi. §. ſi cum his. ff. de trāſac. et hec puto veriſſima.
43 ¶ Quinto ꝛ vlti. glo. retētis eiſdē terminis q̄rit † quid ſi dñs
cuius eſt res per eccleſiā poſſeſſa rem ipſam repetit: p̄lat⁹ vo
b habēs ꝯſcientiā leſam: ꝯfitetur nunqd p̄iudicat[b] eccleſie ha-
benti bonā fidē: Rñdet diſtinguendo ꝙ aut p̄latus habebat
mandatū a capitulo: ꝛ tunc ꝯfeſſio ſua nocet eccleſie alꝭ ſec⁹.
all. iura no. tamen glo. Idem no. glo. in. c. de cōſtātinopolita
ne. xxij. diſt. videt̄ tex. iūctu glo. in. c. ij. de teſti. li. vj. et ad illud
c. remittit hic Jo. and. aliter diſtinguit hic do. Ant. dicēs ꝙ
aut prelatus cōfitet̄ in his in quibus habet diuiſam admini-
ſtrationē ab eccleſia ꝛ p̄iudicat eccleſie: quia illa pōt ſolus in
iudiciū deducere niſi ſint ardua. Aut cōfitet̄ in his in quib⁹
non habet diuiſam adminiſtrationē ſed cōiunctim: ꝛ ꝓcedit
iſta glo. vt preiudicet demū cum cōſenſu capituli. ꝛ hoc tenet
44 indiſtincte lꝫ geſſerit actū ſolus in quo cōfitet̄. † Quia non
debet hoc aliqd operari cum in hoc ei etiā vt teſti non ſemp
credit̄. vt no. de teſti. a nobis. ꝛ in hoc videt̄ impugnare glo.
que in hoc vltimo ſenſit ꝯrium. Ego ſaluādo glo. in hoc vlti.
dico ꝙ vbi p̄latus ſolus geſſit actū eccleſie nomine: ꝛ dubita
tur qualiter geſſerit actū tunc ſtatur dicto ſuo ex quo aliter
cōſtare nō pōt. pro hoc all. tex. in. c. ſi diligēti. ꝭ. eo. facit. c. di-
lectus. de capel. mona. nam ꝛ ſeru⁹ interrogat̄ ſup his q̄ ipſe
geſſit ex quo agit̄ de facto ſuo. vt in. l. interrogari. C. de que-
ſtioni. ꝛ. iiij. q. ij. ſerui. facit. l. neſenni⁹. ff. de neg. geſt. ſed quo
ad precedentia dicta dico ꝙ aut p̄latus non habet capitulū: ꝛ
valet cōfeſſio ſua dūmodo cōfiteat̄ per viā cōtentioſe iuriſdi
tionis. vt in. d. c. dilectus. ſecus ſi per viam volūtarie iuriſdi-
tionis. vt in. l. certū. §. ſed an ꝛ ipſos. ꝛ ibi per Bar. ff. de con-
feſ. ꝛ per Cy. in. l. j. C. eo. aut habet capitulū: ꝛ tunc aut volun-
tarie cōfitent̄ ambo: ꝛ non credo ꝙ p̄iudicet̄ eccleſie ſi per illā
deuenit̄ ad diſtractionē rerū immobiliū: quia qđ non poſ-
ſunt directe non dicūtur poſſe facere indirecte. d. c. ſine exce-
ptione. et. d. §. ſi cum his. ſecus ſi preiudicet quo ad fructus.
arg. c. quod quibuſdam. de fideiuſſo. aut confitetur in iudicio
contētioſo ꝛ preiudicat. vt in. d. c. ij. de teſti. lib. vj. facit. c. ſub-
orta. de re iudi. ꝛ quod no. Bar. ꝛ Cy. in locis preall. aut prela
tus ſolus ꝯfitetur ꝛ tūc ſi non volūtarie preiudicat: ſicut nec
hoc caſu ꝯfeſſio tutoris p̄iudicat pupillo. d. §. ſed an et ipſos.
aut in cōtentioſo iudicio: ꝛ tunc aut habet mādatū a capitu-
lo ꝛ preiudicat. vt in glo. hic. ꝛ operat̄ mādatū quia oſtendit
cōſenſum capituli in illa cauſa: nō aūt operat̄ vt virtute mā-
dati admittat̄ prelatus ad agēdū cum ſine vllo admittat̄ ex
iuris diſpoſitiōe. vt in. c. edoceri. de reſcrip. no. Arch. in. c. ij. a
aut non habet mādatū: ꝛ tene diſtinctionē do. Anto. ꝭ. reci-
tatā que in diuiſis p̄iudicent niſi factū ſit arduū: quia tūc non
poteſt eſſe ſolus in iudicio. vt in. c. j. de procu. ꝛ no. in. d. c. edo-
45 ceri. In cōibus vo ſecus: vt hic in glo. ¶ † Quero extra glo.
dicit̄ hic: ꝛ in. d. c. ſi virgo. ꝙ habēs ꝯſcientiā rei aliene quam
poſſidet peccat: niſi rem reſtituat: ꝛ alibi dꝫ ꝙ non multū in-
tereſt iniuſte detinere vel inuadere alienū. pone ꝙ bona fide
emi rem alienā: tractu tpis anteꝗ̄ cōpleat̄ p̄ſcriptio ſcio rem b
eſſe alienā qđ remediū mihi cōpetit vt recedā a peccato ꝛ dā
num euitem. nam ſi reſtituo ſpōte non habeo actionē de eui-
ctione. vt. l. qui rem emit. ꝛ. l. ſi poſt perfectā. C. de euict. ꝛ. l. at
qui natura. §. cū me abſente. ff. de neg. geſt. nec agere poſſum
anteꝗ̄ mihi euincat̄: vt in iurib⁹ preall. niſi in caſib⁹ exceptis
per glo. in. d. l. qui rem. Sol. dic ꝙ poſſum denuntiare dño vt
petat vel ſubmittere aliā perſonā que agat noīe dñi ꝛ omit-
tere exceptionē defectus mādati ꝛ re euicta potero agere cō-
tra vēditorē de euic. d. §. cū me abſente. ꝛ de hoc lati⁹ per glo.
46 in. d. c. ſi virgo. xxxiiij. q. ij. ¶ † Vlti. hic quero qualiter pro-
c babitur[c] hic mala fides. vide qđ dixi in. c. ſi diligenti. ꝭ. eo. et
per Bar. in. l. j. ff. de itine. actuq̄ priua. ꝛ. l. celſus. ff. de vſuc. et
cōclude ꝙ cuꝫ mala fides cōſiſtat in animo ſicut ꝛ bona fides
non poteſt vere ꝓbari. vt no. glo. in. §. alie. inſti. de act. et facit
l. dolum. C. de dolo. ꝛ. c. ij. de renū. lib. vj. Ideo ꝓbat̄ ex conie-
cturis dūtaxat. d. l. dolū. ꝛ. c. ij. ſi ius reſiſtit poſſidenti eſt pre-
ſumptio male fidei. vt in reg. qui contra iura. de reg. iur. lib.
vj. ꝛ. c. ad decimas. de reſtitu. ſpo. lib. vj. ꝛ. l. quēadmodū. et qđ
ibi no. C. de agri. ꝛ cenſi. lib. xi. hāc tñ p̄ſumptionē male fidei
purgat diuturnitas poſſeſſionis vel iuſtus color in acquirē-
do: vt no. Inno. in. c. ij. de in inte. reſti. facit qđ no. Bart. in. l.
cum querebat̄. in fi. C. vnde vi. ſi autē ius cōmune non reſiſtit
poteſt mala fides ꝓbari ſi poſſidēti fuit denūtiatū tpe acqſi-
tionis ꝙ res illa erat aliena. vt. l. ſi fundū. C. de euic. Idem ſi
corā aliquib⁹ dixi ſe ſciuiſſe vel ſcire rem eſſe alienā quia p̄ſu
mitur illud in mēte habuiſſe. l. labeo. ff. de ſupel. lega. et. xxij.
q. ij. c. is autē. Itē ſi de hoc erat fama in vicinia: ꝛ ipſe poſſeſ-
ſor erat vicinus: p̄ſumit̄ enim ꝙ ipſe debet ſcire rōne vicini-
tatis. de p̄ſump. c. quoſdā. ꝛ. c. quāto. de poſtu. pla. c. j. xvi. diſ.
qđ dicitis. no. Bar. in. l. j. ff. ſi cer. peta. ꝛ. d. l. celſus. Itē ſi fuit
ſibi denūtiatū poſt acquiſitionē poſſeſſiōis per hominez cui
erat veriſimiliter credēdum: maxime cum dedit tāta indicia
quib⁹ veriſimiliter debuit credere. arg. in. c. inqſitiōi. de ſen.
excō. ꝛ. c. ꝯtingat. de reſcrip. ꝛ qđ in eis no. ꝛ eſt de mēte Bar.
in extrauā. ad repri. in ver. denūtiationē. in fi. facit. l. qđ te. ff.
ſi cer. peta. et ſi noluit informari habet̄ pro informato. vt no.
Bar. in. d. extrauā. facit. l. j. §. j. qđ vi aut clā. et in. c. ij. de tēpo.
ordi. lib. vj. videtur enim affectata ignorātia: vt ibi.

¶ De ſententia ꝛ re iudicata. Rubrica.

1 ¶ Snia nō dꝛ res iudicata ꝓpꝛie durāte tpe appellatiōis. d
Sentētia ꝛ res iudicata an in aliquo differant.
2 Iudex dꝫ ſequi in ſentētiādo opinionē ſuā ꝛ non voluntatē.
3 Snia poſt lapſum. x. dierū an poſſit appellari res iudicata.
4 Sentētia quid ſit: ꝛ quib⁹ modis ſumat̄: ꝛ quotuplex ſit.
5 Sentētia lata ſup exceptione peremptoria an ſit diffinitiua.
6 Sentētia quaſi diffinitiua que ſit ꝛ eius exemplum.
7 Preceptū qđ iudex facit vel cōmittit: an ſit ſnia: ꝛ q̄. et nu. 8.
8 Sentētia habens vim diffinitiuā que ſit.
9 Snia excōicationis an ſit interlocutoria an diffinitiua.
¶ Hec rubri. duob⁹ modis ſm Jo. and. poſt Goffre. ad pre-
cedētia cōtinuat̄. primo ſic. Viſo quō res acquirunt̄ per pre-
ſcriptionē: vidēduꝫ eſt quō aliter acquirunt̄ ciuiliter: ſcilicet
per ſentētias iudicū. Vel ſecūdo ſic. Expedito tractatu pro-
ceſſus iudicioꝝ: ad ſnias que finē imponūt litib⁹ veniamus.
1 ¶ † Quia vero ſm Jo. and. lata ſnia ſi nō appellat̄ ab ea ſu-
d mit nomē rei iudicate:[d] ideo ꝛ de re iudicata ſubmittit. dicit
tamē ꝙ large poteſt dici res iudicata lꝫ poſſit appellari. all.
not. in. l. j. ff. eo. ꝛ. l. litigatorib⁹. C. de appel. ¶ Ex his verbis
Jo. and. bene notabis differētiā inter ſniam ꝛ rem iudicatā
vt ꝓpꝛie ꝛ ſtricte ſnia appellet̄ cum adeſt appellādi facultas.
cū vero nō ſubeſt remediū retractatiuū appellat̄ res iudica-
ta: large tñ pōt etiā ante dici res iudicata: ꝛ ſic intelligit. l. li-
tigatorib⁹. preall. vbi appellat̄ ſnia res iudicata lꝫ cōpeteret
appellādi remediū. ¶ Sed contra hoc dictū Jo. and. aper-
te videtur facere tex. in. d. l. j. ff. eo. vbi dicitur ꝙ res iudicata
eſt que finem cōtrouerſiarum pronūtiatione iudicis accipit
quod cōdemnatione vel abſolutione contingit. et ſic aperte

a ¶ Quid ſi p̄lat⁹. Vide gl. xliij. q. j. c. j. vbi opti. tex. ꝭ l. quotien. §. ſicut. ff. de admi. tuto. ꝛ in. l. idez quod. §. fideiuſſorem. ff. manda.

b ¶ Preiudicat. An cōfeſſio p̄lati p̄iudicet eccleſie. vide de hoc qđ plene no. poſt do. Ant. l. c. dudū. el. ij. de elec. ¶ Adde an cōfeſſio religioſi cōfitētis ꝙ bona q̄ detulit in monaſterio detinuit cū mala ꝯſciētia p̄iudicet eccleſie: Ang. conſ. lxxx. Sebaſti. Sapia.

c ¶ Qualiter ꝓba bit̄. Ex qb⁹ mala fides ꝓbet̄: vide late p Ange. in. l. cum q. §. ſi. circa fi. ff. de publi. do. Ant. in. c. puenit col. xviij. vſ. ſcđo dicit gl. ꝭ. de cēſi. Bal. in rub. hui⁹ ti. co. pe. Bartho lo. veroñ. in trac. ſerui. real. c. xx. co lū. j. ꝛ. ij. ꝛ Feli. in c. ſi diligēti. co. ij. ꝭ. eo. ꝛ ꝙ mala fides ꝓbari poſſit ex cōiecturis: fir mat Alex. in ꝯſi. clxxxvij. incip. in hac cā. col. iij. l. ij. vol. ꝛ in cōſi. xlvj. ici. circa p̄ſentin. co. vlti. in. iij. vol. ꝛ do. Andre. ſicu. l ꝯſi. ix. ici. ſupre mi dei. in. j. vol.

d ¶ Rei iudicate. Querit hic do. Pe. an res iudi cata dicat̄ infra de cē dies infra quos poteſt appellari: doc. nr̄i ꝙ nō: l. d. c. ꝙ ad ꝯſultatio nē. gl. in reſ ciuilis ꝭ: vt. l. eleganter §. ſi qn poſt. ff. de ꝯdi. inde. Bar. di cit ꝙ nō ē diſcor dia niſi l equoca tiōe ſi res iudica ta accipit̄ p ſnia ſine cauſa. ꝛ ita lo quit̄. §. ſi qn poſt. Si vero aſſumat̄ res iudicata per fecte ꝛ irreuoca biliter: tunc ve rum dicūt cano niſte quod dic p Bart. in. l. j. ff. eo. Andre. Barba.

Ad probandum — 80 | Cum J. et a — 76 | Inter monasterium — 73
Cum aliquibus — 53 | Cum te — 78 | Lator — 54
Cum causa — 54 | De cetero — 52 | Non potest — 50
Consanguinei — 58 | Duobus — 84 | Quod ad consultationem — 63
Cum olim — 59 | Ea que — 51 | Quam vis — 81
Cum inter — 61 | Jurgantia — 49 | Sententia — 48
— 62 | — 56 | — 65

innuit ille tex. ꝙ ipſa ſnia non poteſt appellari res iudicata:
ſed potius id ꝙ per ipſam ſniam iudicaẜ ⁊ deciditᷣ. ⁊ ideo per
illum tex. dicit ibi Bar. ꝙ aliud eſt res iudicata. et aliud res
iudicãs. Res iudicans eſt ipſa ſententia ſeu actus ſentẽtiãdi:
et hec imponit finem cõtrouerſie. Sed res iudicata eſt cauſa
que finẽ cõtrouerſie a ſnia accipit. ⁊ hoc vult ille tex. ſm eum.
et ſic in effectu voluit Bar. ꝙ ſnia eſt res iudicãs. res vero iu
dicata eſt cauſa deciſa. hinc eſt ꝙ de iure ciuili ſm eum habeẜ
per ſe tractatꝰ ſeu titulus. de ſentẽ. ⁊ per ſe titu. de re iud. que
niſi eſſent diuerſa nõ eſſent diuerſi tituli. vt. l. ſi idẽ. C. de cod.
fateẜ tamen ꝙ tex. ⁊ glo. qñqꝫ ponunt vnum pro alio. ¶ Sed
contra hec dicta Bar. ⁊ pro Jo. and. ego adduco tex. in. c. di-
lecti. in ſi. de elec. ⁊. c. cum inter. ⁊. c. qꝺ ad conſultationẽ. ꝭ. eo.
vbi dꝛ ꝙ ſnia poſt lapſum. x. dierũ tranſit in rem iudicatã: er-
go ipſa appellaẜ res iudicata poſt decẽ dies. do. Ant. dicit ꝙ
proprie ⁊ ſtricte ſnia eſt res iudicans ⁊ materia: ⁊ queſtio ſup
qua iudicaẜ eſt res iudicata: tñ alio reſpectu põt ſnia appel-
lari res iudicata. ſi eñ ponderaẜ ſnia prout ꝓmulgaẜ eſt res
iudicãs: ſi ꝓut eſt lata ⁊ trãſiuit in rem iudicatã: põt tũc dici
res iudicata quia irreuocabiliter ⁊ ꝑfecte iudicata cum non
pẽdeat in aliquo ex futuro euẽtu. ¶ Sed cõtra hoc ſic opp. ſi
ſnia eſt res iudicãs quõ põt effici res iudicata cum maxima
differẽtia ſit inter iudicãtẽ ⁊ iudicatũ: nec vnũ efficiẜ reliquũ
imo ſunt correlatiua q̃ nõ pñt cadere in eodeꝫ ſubiecto: ſicut
eſt differẽtia iter inſtituẽtẽ ⁊ inſtitutũ. in. c. ſi. de inſti. et inter
generãtẽ ⁊ generatũ. vt in. c. dãnamus. de ſum. trini. ⁊ de ma-
teria in. c. poſtulaſti. de ꝯceſ. ꝑben. ¶ Quare mihi poſt diligẽ
tem ſpeculationẽ pro oĩm iuriũ cõcordia viſum eſt ſic dicere:
ꝙ ſnia põt dupliciter cõſiderari. Primo reſpectu ipſius diſ-
finitionis iudicialis: ideſt reſpectu cauſe agẽtis: ⁊ tunc ꝓprie
appellaẜ ſnia: quia ꝯtinet id ꝙ iudex diffiniẽdo ſentit. iudex
enim habet diffinire ſm ꝙ ſibi videẜ. vt in aut. vſurã. quod

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Alia qꝺ. Ad-
de glo. in. c. nõ ſo
lũ. in ver. innona
ta. de appel. li. vi.
q̃ vult ꝙ tũc pro-
prie dr iudicatuꝫ
qñ appellari nõ
põt. ⁊ illã no. Ge-
mini. ibi ad ſi. ꝑn.
ad ſtatuta cuius
meminit Feli. in
c. ſi. in ſi. ꝭ. eo. ⁊ di-
cit eſſe addẽdam
hic. ⁊ ad hec vide
etiã Rom. in ꝯſi.
cccxxxiiij. lci. cir-
ca principiũ. l. ij.
colũna.
b ¶ Et irreuocabi
liter. Adde Ro.
conſi. cccxxxiiij.
c ¶ Quid ſit ſnia.
Adde Jo. de ana.
conſi. xvi.
d ¶ Diffinitiua.
Adde q̃ ſit ſnia
diffinitiua: q̃ in-
terlocutoria: et q̃
ſit miſta: Ant. de
but. ꝯſi. vi. Ang.
conſi. cxv.

2 preſſa. ab his. ⁊ in. l. qualem. ff. de arbi. † Hinc dicit glo. no. in
c. iudicet. iij. q. vij. ꝙ iudex teneẜ iudicando ſequi opi. ſuã: ſed
non volũtatẽ. de quo in. c. i. de cõſti. Secũdo põt ſnia ꝯſidera-
ri reſpectu cõtẽti in ea ſeu cauſa patiẽtis: ⁊ tũc qcqd ibi cõti
neẜ ſumẽs deciſionẽ ⁊ diffinitionẽ facto iudicio: ſiue ſit cauſa
principalis: ſiue acceſſoria: ſiue ſint expẽſe vel intereſſe: appel
latur res iudicata. ⁊ hoc voluit tex. in. d. l. i. ff. eo. dum dixit ꝙ
res iudicata dꝛ que finẽ cõtrouerſiarũ pronũtiatione iudicis
accipit. ꝯſiderauit eñ ſnĩam ex parte cõtẽti: ⁊ cauſe patiẽtis:
nam decidẽs ⁊ deciſum habẽt ſe vt agẽs ⁊ patiẽs. ſicut in ſi-
mili dꝛ de actione reſcindẽte: ⁊ actione reſciſſoria. vt no. in. c.
tum ex literis. de in inte. reſti. ⁊ in. l. ab hoſtibꝰ. ff. ex qui. cau.
maio. ⁊ hoc modo debet intelligi tex. in. l. litigatoribꝰ. prealẜ.
et alia iura que appellãt ſniam rem iudicatã etiã ſi cõpetit fa
cultas appellãdi. hoc etiã reſpectu dico ꝙ debẽt iura intelli-
gi dum dicũt ꝙ ſnia trãſit in rem iudicatã: ideſt ꝯtẽtũ ⁊ deci
ſum in ipſa ſnia: ſeu materia ipſius ſnie trãſiuit in rem iudi-
catã: ideſt aſſumit autoritateꝫ rei iudicate. ⁊ eſt no. tex. in. d. c.
quod ad ꝯſultationẽ. ⁊ ſm illũ tex. ſunt intelligẽda illa iura
que dicũt ꝙ trãſit in rem iudicatã aſſumit eñ poſt decẽdium
autoritatẽ rei iudicate: quaſi dicat priꝰ erat res iudicata. ſed
poſt decẽdiũ aſſumit autoritatẽ rei iudicate: quia efficiẜ irre-
uocabilis: ⁊ iuris autoritate cõpetit ex ea exceptio rei iudica
te que fuit inducta ad iuris rigorẽ ſeruãdũ vt eẽt finis litiũ.
vt no. in. c. paſtoralis. ꝭ. quia vero. de offi. dele. ⁊ in. l. qui exce-
3 ptionẽ. ff. de ꝯdi. inde. ¶ † Et per hoc decidiẜ alia q̃ſtioᵃ nũ-
a quid ante lapſum decẽdij poſſit ꝓprie ſnia appellari res iu-
dicata: Jo. and. vt patet ex ꝑdictis: ſentit ꝙ non. glo. tenuit
ꝯtrium in. d. l. i. ⁊ in. l. litigatoribus. prealẜ. Bar. in. d. l. i. diſtin-
guit: ꝙ aut ſumiẜ res iudicata pro ipſa ſnia: ſeu ꝓ cauſa deci
ſa. ⁊ tũc ꝓcedit opi. illꝰ glo. quia ſtatim eſt ſnia ⁊ res iudica-
b ta. ſi vo ſumiẜ res iudicata ꝑfecte ⁊ irreuocabiliterᵇ adeo ꝙ
nõ poſſit trãſigi. ⁊ tũc ꝓcedit opi. ꝯtria quã tenuit Jo. and. et
eam attribuit Bar. canoniſtis per. d. c. qꝺ ad cõſultationẽ. et
ſic ꝓcedit. l. eleganter. ꝭ. ſi qs poſt. ff. de ꝯdi. inde. ſi vo accipiẜ
res iudicata pro effectu executionis ſnie. ⁊ tũc ſubdiſtinguit.
Quidã eñ eſt effectꝰ iuris: vt quia a iure ſit ſtatim executio:
vt in caſibꝰ in qbꝰ ſnia irrogat infamiã: tũc quia ſtatim ſeq-
tur iſte effectꝰ. vt in. l. furti. ff. de his q no. infa. incõtinenti dꝛ
res iudicata. Quidã eſt effectꝰ facti vbi reqriẜ hoĩs executio:
tũc quo ad id nõ dꝛ res iudicata quia interim nõ põt execu-
tioni mãdari ſnia. vt in. l. i. in prin. ff. nil noua. app. pendẽ. Et
quãq̃ hec vba Bar. prima frõte videanẜ exqſita: mihi tñ nõ
placẽt. dico eñ vt patet ex ꝑdictis: ꝙ res iudicata dꝛ incõti-
nẽti cũ ſnia eſt ꝓmulgata reſpectu ꝯtẽtoꝝ in ipſa ſnia. ſemel
eñ iudicata ſunt que in ipſa ꝯtineẜ. ſicut eñ ſnia dꝛ lata re-
ſpectu cauſe agentis: quia iudicis officiũ finitũ eſt. vt in. c. in
literis. de offi. dele. ita res dꝛ iudicata reſpectu cauſe patiẽtis

ſeu materie ipſiꝰ ſnie. Nec ob. ꝙ poſſit appellari ⁊ retractari
quia per hoc nõ põt argui ꝙ res non ſit iudicata: imo fortiꝰ
eſt hodie dicẽdũ: quia appellatio extinguit vel verius ſuſpẽ-
dit pronũtiatum. vt in. l. i. ff. ad turpil. ⁊. c. veniẽtes. de iureiu.
et. c. paſtoralis. ꝭ. ꝑterea. de offi. delega. ergo res fuit iudicata
⁊ tenuit iudicatũ: quia extinctio vel ſuſpẽſio preſupponit ha
bitũ. vt in. l. decẽ. de ver. obli. ⁊ in. c. ad diſſoluẽdũ. de deſpon.
impu. quinimo dico ꝙ ex toto effectꝰ ſnie ſcilꝫ non ſuſpẽdiẜ
per appellationẽ: vt dꝛ in. c. ſi. de eo qui mit. in poſ. multo er-
go fortiꝰ poteſt dici res iudicata ſi nõdũ fuit appellatũ lꝫ ap-
pellari poſſit. ſed fateoꝛ ꝙ ante lapſum decẽdij nõ habet au-
toritatem rei iudicate irreuocabiliter. ⁊ ſic loquiẜ. d. c. qꝺ ad
conſultationẽ. ſicut dicimꝰ in ſimili ꝙ per miſſionẽ ex primo
decreto quis efficiẜ verus poſſeſſoꝛ ſaltẽ de iure canonico ſed
non incõmutabiliter: ſed per lapſum anni efficiẜ irreuocabi-
lis. vt no. in. c. quoniã. ꝭ. in aliis. vt lite non cõte. ⁊ in. c. cõtin-
git. de do. ⁊ cõtu. ⁊ hanc partẽ vt dicaẜ res iudicata lꝫ poſſit
appellari: tenet Hoſti. poſt Goffre. in ſum. eo. tit. ꝭ. hoc autẽ.
Ad. l. elegãter. ꝭ. ſi quis. prealẜ. ſed ideo ꝙ principaliter loquiẜ
de re iudicata a qua non poteſt appellari: nõ tamen ſequitur
quin ⁊ an dicaẜ iudicata: vnde tex. poſtmodum ibi diſtinguit
ꝙ ſi fuit appellatũ poteſt trãſigi: et ſic ꝑſupponit ꝙ diciẜ res
iudicata: lꝫ fuerit appellatũ nõ: nec reſpectu executionis põt
dici res iudicata: quia is qui exequiẜ nõ iudicat: imo mãdat
executioni rem per alium iudicatã. vt eſt tex. in. l. executoreꝫ.
C. de execu. rei iudi. ⁊ ſic nõ procedit illa Barto. cõſideratio.
4 ¶ † Nunc pro declaratione rubri. ⁊ predictoꝝ quero quid ſit
c ſentẽtiaᶜ Sol. dic ꝙ ſentẽtia poteſt multipliciter ſumi. qñqꝫ
enim ſumiẜ pro ſignificatiõe cuiuſqꝫ orationis: qñqꝫ pro opi-
nione in aliqua re. vt in. c. veniã. xxxv. q. ix. et ꝭ. dixi de ferijs.
capellanꝰ. ⁊ multis aliis modis põt ſumi: de qbus per Hoſti.
in ſum. eo. tit. in prin. ſed quo ad materiã noſtrã: ſententia eſt
diffinitio iudicialis cõtrouerſie finem imponẽs: determinat
enim iurgãtium cõtrouerſias. vt. l. i. ff. eo. ⁊. c. iurgantiũ. ꝭ. eo.
Dicitur auteꝫ ſentẽtia quia iudex ſm quod ſentit declarat:
diffinit: ⁊ determinat lites ⁊ dubia inter partes. l. ſicut. ꝭ. ſed
queriẜ. ff. ſi ſer. vẽdi. ⁊. c. forus. iũcta glo. ꝭ. de ver. ſigni. et ſcias
ꝙ ſniarum tres ſunt ſpecies. quedã dꝛ diffinitiua. quedã in-
terlocutoria. quedam habẽs vim diffinitiue. gl. vero. ij. q. i. in
ſum. addit aliã ſpeciẽ: dicit enim ꝙ quedã eſt ſentẽtia ꝑcepti.
et vide illam glo. que eſt optima in materia noſtra. Diffini-
d tiuaᵈ eſt illa que imponit finẽ toti cauſe in iudicium deducte.
vt no. glo. in cle. vna. de ſeque. poſſeſ. ⁊ fru. et diciẜ diffinitiua
5 quia imponit finẽ cõtrouerſie ⁊ finit iudicis officiũ. † An au
tem ſnia lata ſuper exceptiõe peremptoria dicaẜ diffinitiua.
6 vide quod no. in clemẽ. ſi. de appel. in glo. ij. † Reperiẜ quedã
quaſi diffinitiua: de qua per glo. in. c. cõſultationibꝰ. de offi.
deleg. vt eſt ſnia lata ſup poſſeſſorio: nã habito reſpectu quia
poteſt intẽtari: poſtea petitoriũ nõ diciẜ ex toto diffinitiua.
vide tamen qꝺ dixi. ꝭ. in. c. ſi. de iudi. Interlocutoria eſt illa
que inter principiũ ⁊ finẽ cauſe fertur ſuper his que incidunt
vel emergũt. vt no. glo. in. d. cle. i. de ſeqſtr. poſſeſ. ⁊ fru. in ver.
diffinitiua. ⁊ diciẜ interlocutoria vel quia iudex non diffinit
cauſam ſed interloquiẜ inter principiũ ⁊ finẽ: vel quia iudex
inter partes loquẽdo ſine ſolẽnitate ſcripture ꝓnũtiat: vt di
7 cit Hoſti. poſt Goffre. in ſum. ea. ꝭ. ij. in prin. ¶ † Sed dubi-
tatur de ꝑcepto ꝙ iudex per ſe vel nuntiũ facit de cõparẽdo.
glo. in aut. de hered. ⁊ fal. ꝭ. illud. in ver. decreto. col. i. dicit ꝙ
eſt interlocutoria. Sed glo. in ea. aut. ꝭ. ſi quis autem nõ im-
plens. dicit ꝙ eſt quaſi interlocutoria. et credo poſſe dici ꝙ ſi
cauſa erat inchoata ante ꝑceptũ: tunc dꝛ vere interlocutoria:
qꝛ interloquiẜ ꝑcipiẽdo inter principiũ ⁊ finẽ cauſe: ſi vo nõ-
dum erat inchoata. ⁊ tũc dꝛ quaſi interlocutoria: quia non ſit
8 inter principiũ ⁊ finẽ: ſed ante. † Quedã ſnia non eſt diffiniti
ua: ſed habet vim diffinitiue: vt qñ nõ imponit finẽ cauſe: ſed
expectat aliã ſniam poſt ſe vt cum iudex ꝓnũtiat ſe non iudi
cem in illa cauſa. vt no. glo. in aut. habita. C. ne ſi. pro patre. ⁊
in. c. ſignificãtibꝰ. de offi. dele. ⁊ vide ꝑ Bar. de hoc in. l. titia.
ff. de accu. ⁊ qꝺ no. in. c. ꝑuenit. ꝭ. de appel. Sentẽtia ꝑcepti eſt
qñ iudex ſine cauſe cognitione aliqd ꝑcipit extra iudiciũ. et
hec improprie diciẜ ſnia. ⁊ de hoc per glo. ij. q. i. in ſum. et per
9 Inn. in. c. ad aures. de tẽpo. ordi. † An vero excõicatio dicaẜ
ſentẽtia: ⁊ an trahaẜ potius ad materiã interlocutoriarũ q̃
diffinitiuarũ. vide per Inno. in. c. per tuas. de ſentẽ. excõi. et
ibi dixi. ⁊ glo. ij. q. i. in ſum. ⁊ per Jo. and. in. c. venerabilibus.
eo. titu. lib. vi. et per Archi. in. c. vt animarũ. de conſti. eo. lib.
vbi dicit ꝙ improprie diciẜ ſentẽtia: quia potius punit q̃ fi-
nem cauſe imponat. Abſolutio etiam diciẜ ſentẽtia. xi. q. iij.
c. ij. ⁊ in rubri. de ſentẽ. excõi. ⁊ abſolu. ſed improprie ratione
predicta. ⁊ vide in locis pꝛeallegatis.

1 ¶ Sententia eſt nulla ſi error iuris in ea eſt expreſſus. ⁊ nu. 4.
2 Sententia lata ꝯtra legem ciuilē eſt nulla: etiā in foro canonico: ſec⁹ ſi eſt lata ꝯtra ſtatuta laicoꝝ.
3 Sententia nulla non poteſt dici ſententia.
5 Caſus in quibus ſentētia redditur nulla: lʒ in ea error iuris non ſit expreſſus.
6 Sententia lata contra ius an et quo caſu ſit ipſo iure nulla. ⁊ nu. 7. et. 12.
8 Snia cōtinēs plura capitula vel vnū ſi in aliquo caſu ſit erratū an ſaltē reſpectu reſidui valeat.
9 Sententia lata contra legem habentē plures intellectus non eſt ipſo iure nulla.
10 Iudex an teneatur in ſyndicatu ſi iudicauit ſm opinionē multoꝝ que tamen non eſt vera.
Iudex non ſequendo cōmunem opinioneʒ eſt in culpa niſi ſit falſa vel poſſit probabilibus rationibus conuinci.
11 Appellans ſi ſuccubuerit releuaꝫ a condēnatione expenſarū ſi vna opinio doctoꝝ erat pro ipſo.
12 Sententia lata contra extrauagantes non incorporatas: non eſt nulla: niſi extrauagātes ſint multum note. ⁊ nu. 16.
13 Sentētia lata cōtra ius cōmune: non expreſſe ſed intellectualiter: non eſt nulla ipſo iure.
14 Sentētia lata contra rationē legis que lʒ loquaꝫ in alijs terminis eſt nulla: ſecus ſi ſit lata contra ſimile alicuius legis.
15 Penalis diſpoſitio extenditur ad limites rationis expreſſe.
16 Sentētia lata contra ſtatuta particularia alicuius loci an ſit nulla.
17 Sentētia contra cōſuetudinem non eſt nulla niſi conſuetudo ſit notoria.
18 Sentētia lata cōtra priuilegiū: valet: qn̄ ſumus in priuilegio cui pars poteſt renūtiare: alʃ ſecus.
19 Tacens non habeꝫ pro cōſentiente: qn̄ ſi expreſſe vellet cōſentire nō poſſet.
Exēpt⁹ nō pōt renūtiare priuilegio exēptiōis ſue.
20 Decretū poſitū ex falſa cauſa non tenet.
Decretū iudicis an p̄beat iuſtā cauſaʒ poſſidēdi.
21 Sentētia adiudicationis ex ſecūdo decreto dicitur interlocutoria ex eo quia poteſt reuocari qn̄ patet ꝙ non fuerat debitum.
22 Sentētia nulla an cōualidetur propter interpoſitionem appellationis.
Sentētia lata cōtra falſum procuratorem nō habētem mādatum eſt nulla.
23 Snia nulla ex defectu ſolēnitatis poteſt cōfirmari per partes ꝙ valeat tanꝗ pactum: ⁊ non tanꝗ ſentētia: ſed nō per viam appellationis.
24 Ratihabitio nō trahitur ad ea que nō pēdent ex voluntate partis.
25 Iudex qui tulit ſniam nullā an poſſit ſuper eadem cauſa iterum pronuntiare.
26 Iudex delegat⁹ qui ꝓbabili errore ductus tulit aliquā ſniam poteſt illā reuocare et ſup cauſa iterum ꝓnūtiare: qđ an ꝓcedat: vide nu. 28.
27 Non facere ⁊ male facere paria ſunt.
29 Si prouideꝫ alicui non idoneo ignorāter prouiſio an ſit nulla.
Papa ſi mādet vt prouideatur Titio reperto habili de beneficio ſi fiat collatio: ⁊ poſtea appareat inhabilis an valeat.
30 Curator datur alicui tanꝗ prodigo: item minori qui non ſit nec prodigus vel minor an teneat.

1 SEntentia. † Nō valet ſententia que cōtra ius eſt lata expſſo errore in ſnia. ita ſummat do. Anto. quia Io. and. nō ſummat propter breuitateʒ. Hoc ſummariū eſt in ſe verū: ſed non cōgruit litere in qua nulla ſit mētio de expreſſione erroris in ſnia. ideo ſummo ſic.
a Sententia lata contra leges vel canones: non tenet: nec ab ea opus eſt appellare. ¶ Caſu literali non indiget: neqꝫ tria capitula ſequentia: quia eorum litera clara eſt in ſe. Bernar. ¶ No. i. differētiā in vocabulo inter iura ciuilia: ⁊ canonica. Nam legū appellatiōe veniūt iura ciuilia:
b appellatione canonū^b veniūt canonica. Et ex hoc vlti. ⁊ ex tex. inferꝫ ꝙ omnis ꝯſtitutio eccleſiaſtica poteſt appellari canon. cōcor. c. j. de cōſti. ⁊ xxi. diſt. nicena. ⁊ hoc verum ſumpto largo vocabulo: alʃ ſecus. de quo vide ho. glo. iij. diſt. in ſum. vbi notanꝫ varia nomina ꝯſtitutionis eccleſiaſtice. Itē dic ꝙ canones poſſunt dici leges: vt ꝓbatur in. d. c. nicena. facit tamen in ꝯtrarium. ij. diſt. lex. ¶ No. ij. ꝙ eccleſia intātū approbat leges ciuiles vt exparet eas canonib⁹ in foro eccleſiaſtico. ⁊ intellige qn̄ nō ꝯdicūt canonib⁹. de quo dicit plene no. in. c. j. de no. ope. nūt. ⁊. c. ſi in adiutoriuʒ. x. diſt.
2 c ¶ † Et no. ꝙ ſentētia lata contra legeʒ ciuilē: eſt nulla:^c etiā in foro canonico. ſecus dic ſi eſſet lata cōtra ſtatuta particularia laicoꝝ. vt in. c. eccleſia ſancte Marie. de cōſtitu. ⁊ dic vt ibi dixi: lʒ aliud ſenſerit Bar. in. l. cūctos populos. C. de ſum. tri.
3 d e ¶ Nota † ꝙ ſentētia nulla^d poteſt dici ſnia. ⁊ hoc largo modo: nam ſtricte ſecus.^e arg. in. l. iiij. §. cōdemnatū. ff. de re iudi. maxime qn̄ fuit lata a iudice non ſuo. ad hoc glo. not. in cle. j. de ſequeſtra. ¶ No. vlti. ex ſi. c. pro cōmuni vſu loquēdi cum dicimus ſniam eſſe nullaʒ ipſo iure. ⁊ dic ipſo iure: ideſt ipſo iure diſponēte: nō enim eſt neceſſe expectare ſententiā infirmatoriā hominis.
4 f ¶ † Opp. contra tex. ⁊ videꝫ ꝙ ſentētia lata^f contra ius teneat. vt in. c. cuʒ inter. j. eo. ⁊. l. cum prolatis. ⁊. l. preſes. ff. de re iud. Sol. glo. vt arbitror in prima parte metu ꝯtrarij: ponit duos intellect⁹ ad tex. Primus vt intelligaꝫ de legib⁹ ⁊ canonib⁹ diſponētibus vt non valeat ſnia a non ſuo iudice lata. vt in. c. in primis. ij. q. j. ⁊ in. c. at ſi clerici. ꝯ. de iudi. ⁊. C. ſi a non cōpe. iud. per totū. Secūdus intellect⁹ vt intelligaꝫ generaliter qualitercūqꝫ ſit lata cōtra leges aut canones dūmodo exprimaꝫ error i ſentētia: nam tunc ſnia nulla eſt. vt in. l. ſi expreſſim. ff. de appel. ⁊. l. ij. C. que ſent. ſine appel. reſcin. ⁊. ij. q. vi. diffinitiua. §. ſi ſentētia. Ad ꝯtria dic ꝙ procedunt qn̄ error in ſnia non fuit expreſſus: ⁊ hoc eſt de mente glo. cum qua doc. cōiter tranſeūt. ego dico nō eſſe neceſſe tex. iſtū reſtrigere ad iſtos duos intellect⁹.
5 † Nam in infinitis vt ita dixerim caſibus ſentētia ꝯtra leges canoneſue ꝓlata eſt nulla lʒ error in ſentētia non ſit expſſus: vtputa ex defectu iuriſditionis. vt in. c. at ſi clerici. ꝓalleꝫ. Item
g ex defectu iudicis: vt quia notorie excōicatus.^g vt in. c. ad probandū. de re iudi. Item ex defectu litigatoꝝ: vt quia contra minorē ſine curatoris auctoritate in iudicio exiſtente. l. ſi curatorē habens. C. de in inte. reſti. ⁊. l. clarum. C. de aut. preſtā. ⁊. l. j. et. ij. C. qui legi. perſo. non ha. in iud. Item rōne tpis vt quia die feriato fuit lata. vt in. c. ſi. de fer. Uel de nocte. vt in. c. cōſuluit. de offi. dele. Uel ratione loci quia in eccleſia per iudicē ſecularē. vt in c. decet. de immu. eccle. lib. vj. Uel per mulierē ſeu minorem qui iudicare non poſſunt. l. cum pretor. ff. de iudi. ⁊ plene no. in. c. ſuſcitata. de in inte. reſt. et in multis alijs caſib⁹ de quibus vide per Spe. in titu. de ſen. ꝓla. §. iuxta. ⁊ vide ibi in verſi. item eſt nulla ratione litigatoꝝ. per Io. and. an valeat ſententia lata pro bannito contra ſtatutuʒ quod
b prohibet ius illi reddi^b ⁊ precipit audiētiam denegari. In omnibus ergo iſtis caſibus et ſimilibus poteſt iſte teſtator verificari. ſemper enim ſen
i tentia erit nulla quantūcunqꝫ error in ſententia^i nō ſit expreſſus. ex quibus patet ꝙ glo. ⁊ ſummarium do. Anto. nimium reſtringunt literam que
6 loquitur indiſtincte. ¶ † Et pro clariori reſponſione ad contrarium. ꝯ. formatum diſtinguo ſic: ꝙ aut ſententia eſt contra ius habito reſpectu ad merita cauſe dūtaxat. aut illud ius contra quod eſt lata ſententia concernit extrinſecus aliam iniuſticiam a meritis cauſe: puta vt ſententia non feratur die feriata vel aliquod ſimile. Primo ca
k ſu debet diſtingui an ſentētia^k nt lata contra ius iuris errore in ſententia non expreſſo ⁊ valet ſententia. ſic loquitur. c. cum inter. j. eo. ⁊. l. cum prolatis. ⁊. l. preſes. ⁊ ſm vnum intellectum: ⁊ hoc caſu procedūt iura que dicunt ꝙ ſententia facit ius inter partes licet ſit iniuſta. d. c. cum inter. ⁊. ff. de re iudi. res iudicata. ⁊. l. ingenuū. ff. de ſta. homi.

a ¶ Iō ſummo ſic. Pōdera qꝛ iſtud ſummariū eſt ꝯ caſum. l. ij. C. qn̄ ꝓuo. nō eſt neceſ. Andre. Barba.

b ¶ Appellatione canonū. Adde ꝙ i odioſis canonis appellatiōe veniūt tm̄ papalis: ſec⁹ in fauorabilib⁹: ſm Cald. ꝯſi. xvj. de cōſtitu.

c ¶ Eſt nulla. qđ ſi ſnia feraꝫ ꝯ ꝯſuetudinē: Iac. de ra. uē. tʒ ꝙ vʒ: qꝛ cōſuetudo ꝯſiſtit in facto: ⁊ ſic pōt ꝓbabili⁹ ignorari ꝙ lex. c. j. de ꝯſtitu. li. vj. ⁊ ita no. in. l. ij. C. qn̄ ꝓuo. non ē neceſ. ⁊ Cy. vbi etiā no. qđ iuris qn̄ lex hʒ plures intellect⁹ ⁊ fertur ſnia ꝯtra vnū intellectū approbatū p ꝯſuetudinē: ſecus ſi de eo dubiteꝫ. vt. l. leg. ff. de cōtrahē. emp. Andre. Barba. ☞ Sebaſti. Sapia.

d ¶ Sentētia nulla. Hinc eſt qđ de ſnia nulla nō eſt facīēda mētio: vt p Feli. in. c. ex tenore. col. iij. verſi. de reſcripto nullo. ꝯ. de reſcrip.

e ¶ Stricte ſecus. Adde Io. de ana. cōſi. lxxxiij. ⁊ vide q̄ poſui. j. §. cōdēnatū. in poſt. ad Bar. de totis.

f ¶ Sētētia lata. Iſtam materiaʒ totam reaſſumit Dn̄i. in. c. intātū. in penul. et vlti. col. xxi. diſt. ⁊ ibidē latiſſime do. Barth. de bel. in ... i col.

g ¶ Notorie excōicat⁹. Adde ꝙ nec ꝯſenſu partiū pōt ei⁹ iuriſditio ꝓrogari: vt ēt voluit Rom. ꝯſi. cxlviij. ſʒ qđ ſi excōicat⁹ nō reputabaꝫ: vide de Roma. ſingu. ſuo. fo. xxij. Anto. Franc.

¶ De iſta materia ꝓrogationis iuriſditionis plene tradiꝫ in. l. cōſenſiſſe. ff. de iudi. ⁊ in. c. P. ⁊ G. de offi. dele. ⁊ an iuriſditio ꝓrogata dicaꝫ eē delegata vel ordinaria: vide Bal. i. l. j. ff. de iudi. ⁊. l. j. C. vbi de cri. agi opor. dicas tn̄ ꝙ ſi iuriſditio ſit taxata certꝭ ſinib⁹ illa non pōt ꝓrogari etiā de quātitate ad quātitatē: vt p Bar. i. l. itra ꝯuenietes. ff. ad municipa. ⁊ p Cy. in. l. ſi qs ex cōſenſu. C. de epi. aud. ⁊ habeꝫ p gl. i. l. d. l. j. ff. de iudi. an aūt in criminalibus habeat locū ꝓrogatio. vt in ꝑall. l. ſi qs ex ꝯſenſu. vbi p Bal. in. l. j. i ꝑn. C. vbi de cri. agi opor. vide Inno. in. c. paſtoralis ꝯ reſcri. vbi ponit an iuriſditio prorogaꝫ qn̄ dubitatur de ipſa. et an prorogatio fieri poſſet in cā meri vel miſti iperij. ⁊ an poſſit fieri p ꝓcuratorē: vid p Spe. i ti. de dele. in. §. excipi pōt. vſi. ſʒ nota. ⁊ i tit. de iuriſdi. oīm iudi. verſi. vnum.

b ¶ Ius illi reddi. Adde Rom. ꝯſi. cexiiij.

i ¶ Error in ſnia. Adde Io. de ana. ꝯſi. vi. Alex. cōſi. cxxiij. i. lib. ⁊ cōſi. lxxix. ij. lib. ⁊ vide Frā. are. ꝯſi. xxv. ☞ Sebaſti. Sapia.

k ¶ An ſnia. Uide Bar. i. l. i. ſi cui bonis. vſi. qrit gl. ff. de ver. obli. Bar. Ange. Areti. et alij i. l. ſi expſſim ff. de appel. Moder. in. l. penul. ff. de iuſticia ⁊ iure.

a ⟜Sebaſti.Sapia.¶ Preſumendū eſſe.Quō ⁊ qñ pro ſnia preſumat̃:
vide Feli.late in.c.quoniā cōtra.col.xij.ē.de proba.vbi etiam alij.
b ¶ Tenet ſnia.Adde Roma.conſi.cclxxx.⁊ vide per eundem quādo ſit
nulla ipſo iure.Angu.ſuis.fo.vi.
c ⟜Sebaſti. Sapia.¶ Notoria.An ſnia notorie iniuſta valeat:vide re
miſſiue p Feli.i.c.
ſi qñ.in prin.ē.de
off.dele.⁊ quō ſnia
dicat̃ ꝯtinere ma
nifeſtā iniq̄tatē.
colligit̃ ex not.p
Ang.in.l.ſi pars
iudicatiū.in pn.
vbi ē bonus tex.
ad hāc materiā l
ver.niſi apte.ſen
tit cū Ang.ꝙ dr
ꝯtinere māifeſtā
iniuſtitiā qñ ap
paret ex pceſſu.
cui⁹ tñ ꝯ̄riū ſentit
Bal.i.l.i.i pe.col.
verſi.ſꝫ qd ſi iſte.
C.ne ſi.pro pſe.⁊
in.l.ſi.ad ſi.C.ſen.
reſcin.non poſ.
d ¶ Et p pte nō.
Adde Alex.ꝯſi.
c.iiij.lib. Roma.
cōſilio.cclxxxi.
⟜Sebaſti. Sapia.
e ¶ Illud ius. Vi
de Deci. in.c.nā
ꝯcupiſcētiā.co.ij.
l.i.lec.ē. de ꝯſti.⁊
pulchre p all.Hec
ptorē meū do.Ro
chū curtiū in re
peti.c.ſi.co.xx. de
ꝯſue.⁊ quot mo
dis dicat̃ ius du
biū declarat Ale
xā. in apoſtil. ad
Bar.in.l.qō ner
ua.col.vi.⁊ Soʒi.
in rubr.ff.de reb.
du.vide Abb.in
c.capellanus.co.
iij.ē.de ferijs.
f ¶ Non ſit bona.
Adde Pet. de
anc.conſi.cclx.
g ¶ Notiſſima.ad
de ꝙ ſnia lata ꝯ̄
extrauagantē ſit
nulla: ro.ꝯſ.cclv.
Anto.Franciſ.
¶ Circa hoc an
ſnia lata ꝯ̄ extra
gātē ſit nulla:di
cas ꝙ ſnia lata ꝯ̄
ius cōe vl ꝯ̄ ꝯſti
tutionē vel ꝯ̄ ſta
tutū eſt ipſo iure
nulla.l.ij. et ibi
Bar.qſt pno.nō
ē neceſ.⁊ ibi ēt p
Alex.i apoſt.ſec⁹
tñ eſt ſi ſnia ſit la
ta ꝯ̄ cōſuetudinē
q̄ illa vꝫ ſi ab ea
nō appellet̃:vt p
Bal.i ti.ō pa.cō
ſtā.l.ꝗ.ſꝫ nos ro
manoꝝ.i pe.col.⁊
no.i.c.i.de ꝯſti.li.
vi.⁊ i.c.cū dilect⁹
ō ꝯſue.⁊ i.l.ō qb⁹
ff.de legi.⁊ vide q̄
no.in.c.i.de ꝯſue.

Aut fuit in ſnia iuris error expſſus:vtputa diſce
ptabatur ſuper teſtamēto a minore facto ⁊ iudex
pronūtiauit teſtamentū valere:quia minor.xiiij.
annis poteſt teſtari:vel diſputabat̃ de validitate
electionis:⁊ iudex pronuntiauit electionē valere:
quia ſuſpenſi poſſunt eligere:et tunc ſententia eſt
ipſo iure nulla:vt in iuribus ſuperius all.Secun
do caſu principali quando eſt lata ſnia eſt contra
ius concernēs alias iniuſtitiā ⁊ non merita cauſe
et tunc dico regulariter ꝙ ſententia eſt ipſo iure
nulla:ſiue ſit expreſſus error in ſnia:ſiue non:⁊ in
hoc membro poteſt generaliter iſte tex.verificari.
Nam regulariter quicquid ſit contra ius eſt nul
lum:etiam ſi ius non decernit expreſſe actum eſſe
nullum.vt in.l.non dubium.C.de legi.⁊.l.iuriſgē
tiū.§.ſi paciſcar.ff.de pac.⁊ in reg.que cōtra ius.
lib.vi.⁊.x.diſ.vides.⁊ in alijs iurib⁹.ē.all. Dices
tu que eſt diuerſitatis ratio inter iſtud membrum
⁊ precedens.ſol.nemo tāgit.Ego autē dico ſic ꝙ
in ꝯcernentibus merita cauſe datur iudici facul
tas diſcernēdi ⁊ arbitrādi cuius partis iura ſunt
potiora:quia nō poteſt dari certa regula.vt in.l.
iij.ff.de teſti.et in.c.in noſtra.eo.titu.et.c.cauſam.
ē.eo.cum ſimi.⁊ ideo in iſtis pſumit̃ eſſe iuſtum ꝙ
iudex iudicauerit.Hinc eſt ꝙ iura dicunt preſu
a mendum eſſe pro ſnia iudicis ſaltem per lapſum
temporis.x.dierū.d.c.in preſentia.⁊.c.cauſam.niſi
exprimat̃ error iuris quia tunc ceſſat preſumptio
que erat pro iudice:cum notorietas habeat vim
offuſcare ⁊ cōfundere illam pſumptionē.viij.diſt.
veritate manifeſta.et in incertis non certis opus
eſt cōiecturis.vt in reg.ij.ē.de reg.iur.clare enim pa
tet ſniam tunc eſſe contra ius.ideo tūc merito eſt
nulla. In alijs vero iuribus concernētibus alias
iniuſtitiā meritis cauſe non datur facultas iudi
ci diſcernēdi: ſed ponitur neceſſitas obtēperādi.
vt in.c.i.⁊.c.ne innitaris.de conſti.⁊.l.leges ſacra
tiſſime.C.de legi.vbi dicitur ꝙ leges cōſtringunt
vitas hominum.vt in.c.i.de conſti.dicitur ꝙ ca
nones ab omnibus ſunt ſeruandi:merito ergo ſi
ſentētia reperitur lata contra ius virib⁹ nō ſubſi
ſtit:non enim poteſt inferior tollere legē ſuperio
ris:vel in aliquo ꝯuenire in caſibus non pmiſſis:
vt in cle.ne romani.de elec.xxvi.q.ij. inſtitutiōis.
et.c.quod ſuper his.de maio.⁊ obe.notabis bene
hanc rationem ⁊ optime facit pro ea parte quod
in ſimili no.Bar.in.l.is cui.ff.de ver.obli. in ver.
querit glo.in.l.ſepe.ff.de tuto.et cura.da ab his.
7 ¶ † Nunc autem quero an indiſtincte procedant
ſuperius dicta vt in primo mēbro ſnia teneat vel
annullet̃ expreſſo iuris errore ⁊ in ſecūdo ſit nulla
ſiue exprimat̃ error:ſiue non. Sol. diſtingue ſic:ꝙ
aut ſnia fuit lata contra ius litigatoris tm̄: et tūc
b regulariter tenet ſententia vnde opus eſt appel
latiōe:qꝛ ius pſumit iudicem recte fuiſſe motum:
c vt predixi:fallit ſi iniuſtitia ſit notoria: tūc enim
eſt nulla.arg.opti.ē.eo.inter ceteras.vbi plenius
dicā.no.Inn.in.c.fraternitatis.de fri.et male.ē.c.
cum bertoldus.⁊ do.Anto.hic.⁊ in.d.c.inter cete
ras.pbatur ratione.in notorio enim ceſſat ratio
preſumptionis quia ſuſtinet̃ iniuſta ſnia: non enī
habet tunc iudex poteſtatē cognoſcēdi:ſed tm̄ iu
dicandi:ſeu verius exequēdi.vt in.c.quoniam.de
ſi.preſby.⁊.c.audiētia.ē.de accu.⁊.ij.q.i. manifeſta.
no.Inno.in.c.ex parte.de ver.ſigni.facit.d.c.veri
tate.viij.diſt.nā hoc caſu poteſt ſnia iniuſta ſim
pliciter dici cōtra leges prolata:⁊ ſic nulla:vt hic.
Aut ceſſat hec notoria iniuſtitia:⁊ ſic ſi fuit expſ
ſa cauſa contra ius cōmune:⁊ alia que non eſt cō
tra ius ſententia tenet.ita ſing. tenet Inno.in.c.
in pſentia.de renun.⁊ Io.andr.in.c.cum inter.ē.
eo.nam tunc ſuſtinetur ſententia ratiōe alterius
cauſe que non eſt contra ius:et optime pro dicto
Inno.adduco.c.per tuas.ē.qui ſi.ſint leg. Iudex

enim exprimēdo duas videtur non preciſe fundaſſe ſe ſuper altera dū
taxat.vnde ſatis eſt ꝙ ſnia poſſet ſuſtineri ex illa que non eſt cōtra ius.
ad hoc bene facit ratio litere.in.d.c.cauſam.vbi dr ꝙ iudicis animus nō
ſemper ad vnam pbationis ſpeciem inclinat̃:⁊ in dubio debem⁹ inter
pretari vt potius reus valeat.ē.de verbo.ſigni.abbate.⁊.l.quoties.ff.de
ver.ſigni.⁊ hoc videtur pcedere etiam ſi altera cauſa ſit contra ius liti
gatoris:quoniam in dubio preſumitur iuſta:vt pdixi:⁊ imputādum eſt
non appellanti.Hoc tamen dictum Inno.limito quando ex cauſa ex
preſſa que non eſt contra ius poſſet ſi eſſet vera ſuſtineri.Exemplū pri
mi.iudex pnuntiauit teſtamentū valere:quia minor.xiiij.annis poteſt
teſtari.qꝛ pbatum fuit ꝙ teſtator erat maior.xiiij.annis.nā ſnia poteſt
ex hac vltima cauſa ſuſtineri:vnde nō habet vitiare expſſio cauſe falſe.
vtile enī nō debet p inutile vitiari ex quo ſunt inſeparabilia.vt in reg.
vtile.de reg.iur.lib.vi.Exemplum ſecūdi quādo iudex ſic pronūtiat te
ſtamētū valere:quia minor.xiiij.annis poteſt teſtari:⁊ quia nullus de
fectus affuit in numero teſtium:certe ſnia eſt nulla quia pſuppoſito ꝙ
illa cauſa ſit vera:tamē ex ea non poteſt teſtamentum ſuſtineri:quia nō
ſufficit ſolēnitatem fuiſſe adhibitā niſi teſtator fuerit habilis.vt in.l.ſi
queramus.ff.de teſta.⁊ no.bene hāc limitationem quia nemo tāgit:aut
fuit expreſſa cauſa cōtra ius cōmune dūtaxat vel ſimul cum alia ex qua
tamē nō poteſt ſuſtineri ſentētia.⁊ tūc ſi illud ius commune eſt clarum
⁊ indubitatum tūc nō valet ſentētia:quia ceſſat ratio preſumende iu
ſtitie:vt predixi.hoc limito verum quādo cauſa cōtra ius expreſſa re
ſpicit totam ſententiam:vtputa quia cōtinet vnum articulum vel plu
8 res cōnexos.¶ † Si autem cōtinet plura capitula et error cōtra ius
expreſſus cōcernat vnum duntaxat:tūc ſolum corruit illud capitulū.
in alijs vero remanet ſentētia valida.ad hoc all.glo.ſing.⁊ Bar.in.l.ij.
C.de re iudi.probo ratiōe nam quādo ſunt plura capitula ſeparata vi
dētur tot ſentētie quot ſunt capitula.vt.l.etiam.ff.de mino.adeo poteſt
d pro parte valere et pro parte nō.l.quedam mulier.ff.fami. her. Sed
quādo ſnia cōtinet vnum capitulū nō poteſt pro parte valere etiam ſi
error ſit in parte.ad hoc gl.no.in.l.ſi.ff.de iuriſdi.oim iudi.que dicit ꝙ
ſi habēs facultatē cognoſcēdi vſq; ad.x.cōdēnauit in.xv.nō valet ſnia
etiam vſq; ad.x.⁊ tenuit illam glo.ibi Bar.⁊ Bal.in.l.i.C.ſi aduer.rē
iudi.quia cum ſnia ſit res indiuiſibilis non poteſt valere pro parte.l.in
hoc iudicio.ff.fami.hercis.⁊ in.l.cum certa ratione.C.quādo prouo.nō
eſt neceſ.no.Bal.in.d.l.ij.ſecus in re diuiſibili:quia tūc vtile nō vitiat̃
per inutile.vt in.c.ſi quos.de ſer.xij.q.ij.⁊.l.ſancimus.C.de donā.et hoc
9 bene no.¶ † Si autem illud ius contra qō eſt ſnia lata eſt dubium vt
e quia ſunt multe opi.hincinde vel eſt dubiū in ſuo intellectu.et tūc ſnia
valet quia talis error excuſat.hoc pbatur in.d.l.cum prolatis.ſm vnū
intellectū quem ſequunt̃ cōmuniter doc.⁊ ibi in.l.ij.C.que ſentē.ſi app.
et ibi per Bar.⁊ do.Anto.hic ⁊ optime facit tex.in.l.regula.ff.de iur.⁊
fa.igno.⁊ in.d.c.cum dilectus.de conſue.⁊ quod no.glo.in.c.cum vene
10 rabilis.eo.titu.⁊.c.vno.de poſtu.prela.libro.vi.¶ † An autē poſſit iu
dex ſyndicari qui male iudicauerit:quia elegit opi.quam multi ſequū
f tur lꝫ non ſit bona. Bar.in.d.l.cum prolatis.tenet ꝙ ſic.mitius tamē
debet puniri ſm eum.ad hoc all.quod not.inſti.de obli.que ex qſi deli.
in prin.Sed Ange.de peru.dicit in.d.l.cum prolatis.hoc verū quādo
altera opi.eſſet approbata:alias autem licitum eſt alterā preeligere.all.
Inno.in.c.ne innitaris.ē.de cōſti.Ego dico ꝙ ſi opi.ꝯ̄ria eſt magis cō
munis pcedit dictum Bar.quia eſt in culpa non ſequēdo cōem opi.ex
quo erat vera.arg.in.c.i.de deci.⁊ dicit Io.an.in.c.i.de cōſti.ꝙ commu
nis opi.eſt ſequēda:niſi ſit euidēter falſa vel poſſit probabilibus ratio
nibus cōuinci.ſed vbi tantus eſſet opinionum conflictus vt non poſſit
apparere que ſit opi.magis cōmunis tūc poſſet procedere opi. Ang.⁊
hoc caſu poſſet pcedere opi.Pe.quam recitat do. Ant.in.c.vt debit⁹.
11 de appel.vbi dicit † ꝙ ſi vna opi.faciebat pro appellāte releuat̃ ſi ſuccu
buerit a cōdēnatione expēſarum.⁊ vide qō ibi dico.⁊ in.c.i.de cōſtitu.
12 † Et per hoc idem dicēdum vt ſcilicet ſnia teneat quādo eſt lata cōtra
legē ſeu decretalē extrauagātē:nam cum nō ſit in corpore iuris clauſa
poteſt de ea pbabiliter dubitari.⁊ hoc pbatur in.d.l.cum prolatis.ſm
alium intellectū quem ſequunt̃ ibi Bar.⁊ Ange.⁊ alij.⁊ Bal.in.l.ij.C.
que ſentē.ſine appel.reſcin.⁊ do.Anto.hic.⁊ in.c.paſtoralis.de fi.inſtr.
⁊ vide quod ibi dixi.Ego puto hoc verū:niſi extrauagās eſſet in loco
g illo notiſſima. exemplum in extrauagan.execrabilis.⁊ in extrauagan
ti.ad reprimendum.que quotidie allegantur in ſcholis ⁊ iudicijs.tūc
enim ceſſat ratio incertitudinis.facit.c.i.de poſtu.prelato.⁊.xvi.diſtin.
quod dicitis. quod nota.et facit quod infra dicam in conſuetudine.
13 ¶ † Item vt ſententia teneat quando ius commune non eſt expreſſum:
ſed p argumēta ⁊ cōcluſiones nō poteſt intellectualiter reduci vt ſit cō
tra ius commune.et hoc notabiliter voluit Innocen.in.c.P.et.H.de
14 officio delega.⁊ facit quod not.glo.in.c.ij.de teſtibus cogē.¶ † Quid
autem ſi eſt lata contra ſimile legis nō tamen reperitur lex cōtraria in
illis terminis.Iaco.de arena ⁊ Cynus in.l.i.C.de legibus.dicunt ſen
tentiam valere.refert ⁊ ſequitur Bal.in.l.ij.prealleg.facit optime quod
no.Innocen.in.c.cum ſpeciali.de appellationibus.tunc enim ſm Cy
num in dicta.l.i.eſt ſententia contra ius quādo reperitur lex ſcripta i
terminis occurrentibus vel omnino indifferentibus: ſecus ſi termini
differunt licet propinqui ſint ⁊ habeāt rationis paritatem.Dominus
Anto.dicit

a Anto. dicit ꝙ ſi ratio [a] eſſet ſcripta in genere lʒ ſub aliis ter-
minis ſpecificis ſatis videtur cõtra legẽ iudicatũ. ſi eſſet iudi-
catum contra rõnem legis nihil adducit. Sed mihi hec ſnia
placet pro qua opi. adduco l. nõ dubiũ. C. de legi. ⁊ tex. in c. ſi.
de reg. iu. li. vi. vbi dicitur ꝙ is cõmittit in legẽ qui verba legis
amplectẽs cõtra legis nititur voluntatẽ: et ſic ratio legis eſt
quaſi lex. hinc eſt ꝙ rõnem legis reſtringit ⁊ ampliatur dictum
15 legis. vt. l. cũ pater. §. dulciſſimis. ff. de lega. ¶ † Diſpoſitio
etiã penalis extẽditur ad limites rõnis expreſſe. not. gl. in cle. i.
de ele. in verbo eligatur. ⁊ in cle. ij. de vita ⁊ hone. cleri. in ver.
pileũ lineũ. facit. l. ij. ff. ad tertu. ſecus vbi allegaretur ſimile ſub
facilioribus terminis vel paribus vt not. Inn. in. d. c. cũ ſpe-
ciali. Idẽ per omnia eſſet dicẽdum quãdo ſentẽtia reperitur
lata cõtra legem cõcernentem aliam iuſtitiã a meritis cauſe.
vbi tamẽ lex daret ordinẽ cauſe ad cauſam tũc nõ vitiaretur
ſententia ex tranſgreſſione illius ordinis ſed opus eſt appel
lare: vt in. l. i. C. de ap. ⁊ regulariter an valeat factũ contra le-
gem vide per glo. in c. tua. de ſpon. du. ⁊ x. diſtinct. vides per
Cy. ⁊ Bal. in. d. l. non dubium. ⁊ per Bar. in. l. ſtipulatio. ff. de
16 no. ope. nun. dico in. c. ſi. de poſtu. prela. ¶ † Sed quero qd ſi
ſententia ſit lata contra ſtatutum particulare loci. Solu. dic
idem quo ad illum locũ ſicut dictũ eſt. ſ. de. l. cõmuni quo ad
vniuerſum. Nam ſtatutum eſt lex loco vbi viget. l. omnes po-
puli. ff. de iuſti. ⁊ iure. ⁊. i. diſtin. ius ciuile. Hinc dixit Bart. et
Anto. poſt eum in. d. l. cum prolatis. ⁊ Bal. in. d. l. ij. ꝙ ſenten
tia lata cõtra ſtatutum extrauagans in volumine ſtatutorum
b tenet ſicut dicimus in extrauaganti principis: [b] ſed limito:
vt. ſ. dixi in extrauaganti principis niſi ſtatutũ ſeu reforma-
tio extrauagans eſſet nota in loco et in iudiciis. ſecus ſi ſnia
eſſet contra tenorem ſtatutorum in volumine redactorum.
17 ¶ † Quero qd ſi ſnia ſit lata ꝯ cõſuetudinẽ. Sol. dic ꝙ va-
let ꝑpter dubiũ facti. arg. eorũ que dicta ſunt: niſi cõſuetudo
eſſet notoria tam in populo ꝙ̃ in iudicio. arg. eorũ que leg. et
no. in. c. i. de cõſti. li. vi. e in. l. de quib⁹. ff. de leg. ⁊ ita no. Bald.
in. d. l. ij. pro hoc facit qđ no. Bar. in. l. de quib⁹. preal. vbi con
cludit ꝙ cõſuetudo eſt ius ⁊ probatur ibi. ⁊. i. diſt. cõſuetudo.
debet tamen probari ſi allegatur ſm cõm: vt. l. i. que ſit lon. con-
ſue. ⁊ probatur in. c. cũ dilectus. eo. tit. ⁊ hoc qꝛ conſiſtit in facto
qđ ſepe prudẽtiſſimos fallit. ſi enim datur ꝓbabilis ignoran
tia debet tenere ſnia: ſicut tenet ſnia contra legẽ extrauagan-
tem: ſecus vbi ceſſat ignorãtia cum reperiatur lata cõtra ids
18 qđ no. ¶ † Quero quid ſi ſnia fuit lata cõtra priuilegium vi
detur ꝙ nõ valeat quia priuilegium eſt lex. iij. diſtin. priuile-
gia. dic cõtra per. c. ſuborta. ĩ. eo. vbi dicitur ꝙ aut priuilegiũ
fuit oſtẽſum iudici ⁊ dando ſnãm ꝯtriam videtur reprobare:
aut nõ fuit oſtẽſum et non dʒ pretextu priuilegij de nouo re-
perti ſententia retractari. reſpondeo ad ꝯtrium ꝙ priuilegiũ
eſt lex priuata: nõ autẽ cõis vt dicitur in contrario: ⁊ cõſiſtit in
facto ⁊ priuatus poteſt ſuo fauori renũtiare: ſecus autem eſt
in lege cõi que eſt certa ⁊ clara: ⁊ iudici datur facultas iudicã
di an priuilegium teneat. iuxta not. in. c. cum veniſſent. de iu.
19 ¶ † Hoc puto ꝓcedere in priuilegio cui pars renũtiare põt
ſeu quatenus venit in preiudiciũ partis. alias ſecus vnde ſi
exemptus litigauit corã ordinario loci. ⁊ nõ allegauit exem-
c ptionẽ non tenet ſnia. [c] nec obſtat taciturnitas qꝛ ſi voluiſſet
nõ potuiſſet etiã expreſſe in illũ vt iudicẽ cõſentire. de arbit.
cũ tẽpore ergo nil operatur taciturnitas. ⁊ hoc tenet Joã. and.
in regula ſcienti. de regu. iur. lib. vi. in mercu. facit qđ no. glo.
in. l. i. C. vbi de cri. agi opor. ⁊ vide qđ dixi in. d. ca. ſignificaſti.
de fo. compet. ſed hoc caſu non tenet ſnia ex eo capite: qꝛ fuit
lata ꝯ priuilegiũ: ſed ꝑpter defectũ iuriſditionis: ſecus puto
ſi exemptus produxiſſet priuilegiũ exẽptionis ⁊ ordinarius
hoc non obſtante tulit ſniam in cõtrariũ: ſeu dicit priuilegio
nõ obſtante qꝛ tunc preiudicat quo ad exemplũ licet nõ quo
ad papam. argu. eorũ que not. in. c. ad audientiã. de preſcript.
⁊ in. d. c. dilectus. de capel. mo. ⁊. d. c. ſuborta. ¶ Quero an va-
leat ſententia contra ſententiã cũ prima ſententia fecerit ius
d inter partes. dic vt plene dicã. ĩ. eodem. inter monaſterium. [d]
20 ¶ † Quero qd in decreto [e] interpoſito ex falſa cauſa: dic qđ
e non tenet: ſiue ſit error iuris in eo expſſus ſiue non. et in hoc
differt a ſnia, vt probatur in. l. cũ hi. §. ſi pretor. ff. de trãſact. et
l. magis puto. §. ſi res. de reb. eo. qui ſub tut. ⁊ cura. ⁊. l. i. §. hec
verba. ff. ne vis fiat ei. et. l. cũ vero. §. ſubuentũ. ff. de fideicom.
lib. no. Bar. in. l. ſeye. ff. de tuto. ⁊ cur. da. ab his. ⁊ plenius per
eum. in. l. iuſte poſſidet. ff. de re iudi. vbi diſtinguit qđ aut de-
cretũ non interponitur rite. i. ſeruato iuris ordine et in dubio
nõ valet. l. meminerint. C. vnde vi. ⁊. l. fin. C. ſi per vim. vel alio
modo. no. in. d. l. iuſte. Quãq3 decretũ interponitur rite: ſed nõ
recte. id eſt iuſte ſeruata iuſtitia. e tunc quãdoq3 deficit decre
tum in iuſtitie reſpectu petẽtis ⁊ nõ valet: vt in iurib⁹ ꝑalleg.

Quandoq3 deficit iuſtitia ex parte cõuenti vel rei in qua fa-
cta fuit miſſio: ſed iuſtitia eſt iuſta ex parte agentis: et tunc
decretũ in ſe eſt validũ ⁊ is qui illud obtinuit poſſidet et pre-
ſcribit vt in. d. l. iuſte poſſidet. Exemplum in hoc vltimo in eo
qui vere eſt creditor Titij et mittitur in poſſeſſionem rerum
Sempronij nõ debitoris tanq̃ Titij valet etiã tunc decretũ a
licet reſtituatur ille Sempronius. vt. l. a diuo pio. §. ſi ſuper re-
bus. ff. de re iud. ¶ Que autẽ ſit ratio diuerſitatis inter ſen-
tentiã ⁊ decretũ. credo qđ decretũ ſapit potius naturã inter-
locutorie que reuocatur propter iniuſtitiã ex iudicis officio:
vt. c. cũ ceſſante. de ap. ⁊. l. qđ iuſſit. ff. de re iudic. ꝙ̃ diffinitiue
que irreuocabilis eſt ex quo tranſiuit in rem iudic. vt. c. cum
21 inter. ĩ. eo. ⁊. C. ſen. reſcin. nõ poſ. per totũ. ¶ † Et ideo notã-
ter dicit Inno. in. c. dilecto. de verb. ſigni. quia hec ſententia
ꝙ res debitoris vendatur ex ſecũdo decreto eſt interlocutoria:
ideo ſi iudex poſtea cõtrariũ cognoſcit. ſ. ꝙ nõ ſuberat debi-
tum reuocabit miſſionẽ ⁊ venditionem. ar. in. d. §. ſi pretor. et
§. ſi res. preal. ⁊ de hoc decreto interponẽdo ⁊ an preſumatur
pro eo vide eleganter per Bart. in. l. i. C. de prediis mino. ſine
decreto nõ alie. ⁊ per Spe. in ti. de procu. §. ſi. ver. quid ſi ſolũ. b
et in ti. de emptio. ⁊ vend. §. nunc dicendũ. ver. breuiter ſcias.
et per Bal. in. l. quicũq3. C. de bo. que libe. ⁊ in prima cõſtit. li.
22 feu. ¶ † Redeo nunc ad ſecũdam particulam glo. in qua gl.
opponit in eo qđ in prima parte cõcluſerat ſententiã nullam
non cõualidari ex interpoſitione appellationis. d. l. iij. §. fal-
ſus. ff. rem ra. ha. vbi dicitur ꝙ ſi dñs appellat a ſentẽtia lata ꝯ
falſum procuratorẽ ratificatur: ⁊ ſic ſnia que erat nulla pro-
pter defectũ mandati: vt in. c. ex inſinuatione. ⁊. c. in noſtra. de
procura. ratificatur per appellationem. Sol. glo. nititur ſol-
uere vt patet in ea: ſed nõ formaliter ſoluit. ⁊ habes gl. ij. q. l.
ſtatutis. que dicit qđ appellando confirmat quis ſniam licet
ſit nulla ex defectu ſolennitatis. hoc voluit illa glo. relata ad
illum tex. mouetur per. d. §. falſus. ſed male loquitur. vnde doc.
cõmuniter tenent cõtrarium. ⁊ Bart. in. l. licet. ff. de iudi. d. l.
ſi expreſſim. ⁊ notatur. ĩ. de app. dilecto. Dic ergo formaliter
ſoluendo cõtrarium ꝙ quãdoq3 ſententia eſt nulla ſolum ex
defectu cõſenſus partis. ⁊ tũc poteſt pars illam ratificare cõ
ſentiẽdo: vt in. d. l. licet. ⁊ appellãdo videtur conſentire geſtis
per falſum procuratorẽ. ⁊ ſic vr loqui. d. §. falſus. nã ſnia lata
ꝯ falſum ꝓcuratorẽ tenet q̃ ad ipſm ꝓcuratorẽ: qꝛ eſt eo eſt cõ c
tractum ſeu quaſi per lit. cõteſta. l. plautius. ff. de procur. quo
ad dñm vero nõ tenet ex defectu cõſenſus dũtaxat: ideo rati-
ficando tacite per ipſum actum appellationis conualidatur. d
23 ¶ † Quãq3 ſentẽtia eſt nulla ex alio defectu puta quia contra
leges lata vel ex defectu ſolẽnitatis: et tunc nõ conualidatur
per actũ appellationis: qꝛ defectus ſnie nõ dependet ex con- e
ſenſu partiũ: vnde nõ poſſent partes: etiã expſſe eã ꝯualidare
vt valeret vt ſnia: lʒ poſſent approbare vt valeret tanq̃ pa-
f ctum [f] nouiter cõtrahendo. ⁊ ita intelligitur. l. ij. C. cõmunia
vtriuſq3 iudi. vt ibi no. per Cyn. ⁊ per Bart. in. l. vnica. C. qui
pro ſua iuriſdi. ⁊ in. d. l. ſi expreſſim. appellando vero non ap-
probat ſententiã: imo impugnat: et ſic nõ poteſt valere etiam
24 vt pactum vt no. Bar. in. d. l. ſi expreſſim. ¶ † Et aduerte ad
vnam limitationẽ eorum que ponit gl. ratificatur enim ſen-
tentia lata cum falſo procuratore per cõſenſum dñi ſuperue-
nientẽ quãdo ille poterat eſſe procurator: alias ſecus ita no- f
tanter dixit gl. in. d. l. licet. ⁊ ſequitur ibi Bar. ⁊ pro hoc facit
quia ſnia hoc caſu nõ eſt nulla ex ſolo cõſenſu partis ſed alio
defectu nõ dependẽte a poteſtate dñi. facit qđ not. Inno. in. c.
prudentiã. de offi. deleg. ⁊ per Dy. in regu. ratihabitio. de re-
gu. iur. lib. vi. ⁊ per Jo. an. in regula ratum eodẽ ti. in mercu. f
25 ¶ † Extra glo. quero quia ſnia contra leges lata eſt nulla vt
g hic. nũquid iudex poterit iterum pronuntiare. [g] Solu. tan-
git hanc. q. hic Innocẽ. ⁊ concludit ꝙ ſi eſt ordinarius poteſt
vt. C. quomodo et quãdo iud. l. preſes. ⁊. l. iiij. C. de acc. ſecus
in delegato qui pronũtiando functus eſt officio. l. ſi vt propo
nis. C. quõ ⁊ quando iud. Sed tn de hac qõne dic vt plenius
26 no. in. c. in literis. de offi. delega. vbi melius cadit. ¶ † Addit
tamẽ hic Innoc. notabile dictum dicens ꝙ vbi nõ tenet ipſo
iure qđ fecit delegatus ex errore ꝓbabile ductus iterũ pro-
ſequi poterit ponit exemplum in executore cui mandabatur
vt prouideret Titio de prebenda cui prouidit de prebenda g
Martini qui cõmuni opinione reputabatur mortuus ſed vi
uebat vt poſtea compertum eſt ex hoc errore probabili pote-
rit denuo de alia prouidere ſm eum. arg. ĩ. de ſecun. nup. do
minus. C. de iur. et fac. igno. l. error. Si vero prouidit de pre-
benda que de iure vacabat nõ de facto prouiſus autẽ renuit
proſequi ius ſuũ exercens forte lites: nõ poteſt executor am-
plius prouidere: imputetur autem prouiſo qui ius ſuum nõ
defendit. argu. ff. de peti. here. l. illud. nec prodeſt ignorantia

ggg

¶ Qđ ſi rõ. no. de rõne expſſa in. l. ⁊ ad hoc optime facit qđ no. Pe. de ancha. eleganter in repe. c. canonũ ſtatuta. in. xxvi. col. de ꝯſti. Item vide qđ ſing. ſcribit Domi. in. c. vt litigantes. in vlt. colũ. de offi. ordi. libro. vi.

Sebaſti. Sapia.

b ¶ Principis. vide Bar. ⁊ alios. ĩ l. cũ prolatis. ff. de re iudi. cũ multis allegatis ꝑ Feli. ĩ c. paſtoralis. col. i. ver. vltimo. ꝑ iſtũ tex. ĩ. de offi. dele. vbi late de ſnia lata ꝯ extrauagantẽ et ꝯ ſtatutũ nõ inſertũ ĩ corpore iuris ⁊ ꝯ deciſiones rote et plura vt ibi ⁊ hic. ⁊ cui⁹ autoritatis ſint extrauagãtes ponit idẽ Feli. in. c. ij. col. antepenul. ĩ. de reſcrip.

c ¶ Non tenet ſentẽtia. adde Cald. cõſi. xij. de iudi.

d ¶ Inter monaſteriũ. Adõ q̃ ibi ponam deo duce.

e ¶ Quid in decreto. Alexan. conſi. lxxxiiij. iij. libr. et qd in ſnia per eũdẽ ꝯſi. lxxv. ij. lib. ⁊ de decreto vide Rapha. co. conſi. cxiiij. Ange. cõſi. cxciij. Ro. conſil. cccclxiij.

f ¶ Tanq̃ pactũ. Adde Alex. cõſi. cxxij. ⁊ Jo. de ana. conſi. vj.

Sebaſti. Sapia.

f ¶ Pactũ. Snia nulla an poſſit ꝑ partes ratificari tradit Feli. in. c. ſignificaſti. colũ. iij. ver. tene mẽti. ĩ. de fo. cõpeten. ⁊ in ca. cũ ex officij. col. xvi. verſi. non obſtat dictũ Inno. ĩ. de preſcrip.

g ¶ Iterũ pronũtiare. Adde do. ĩ rota deciſio. cxlj. in nouis hoc eo. titulo.

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Papa.vid Ol
dra.i ꝯſi.clxxv.in
ci.thema tale ē.et
i ꝯſi.cli.ici.breui
ter.Bal.in.l.neqꝫ
natales.C.de pba.
Car.in ꝯſi.xx.ici.
pēdēte inquiſitiōe.
⁊ multa p Feli.in
c.ſi.col.viij.v.ver
tin cōcluſio.ſ.de
preſumptio.
b ¶ Celeriter ter
minari.not.ꝙ in
ſentētijs ſerēdis
celeritas cōmēda
tur quāqꝫ reproba
tur de quo in.c.ſi.
de electio.lib.vj.
And.Barba.
Sebaſti. Sapia.
c ¶ Equitas.vide
Are.i.l.ſi ſeruum
§.ſeqꝫ.i.iij.not.ff.
de verbo.obli.
d ¶ Ad cognoſcē
dū qd ſit eqtas ⁊
qd rigor ⁊c.vide
ſpecu.l ti.de le.§.
diſpēſatio.i v.no
tādū.cū ſeq.alibi
bal.l.l.iij.C.de do.
pmiſ.dicit ꝙ eq
tas nil aliud eſt ꝙ
naturalꝭ rō.nibi
⁊ melius Bal.i.l.
j.l pō.iij.col.ff.de
iuſti.⁊ iu.dicit qd
eqtas eſt applica
tio al ſeu eſt indi
ciū in q̄ circūſcri
pta iuris regula
aliquid dictante
ratione naturali
ſtatuitur et iſtud
plus placet.
e ¶ Quid aūt ſpor
tet ſtatutū diſpo
nēs ꝙ i curia mer
catorū pcedatꝭ de
mera eqtate: ⁊ nō
attēdātur apices
iuris ciuilis ha
bes egregie dela
ratū p Bali.in.d.
l.placuit.tenētē i
effectu cū bal.l.l.
ſi pro ea.in vl.col.
C.mā.tāgit Bar.
l.l.ſi fideiuſſor.§.
qdā.et l.l.quātus.
ff.man.et late per
Ludo.ro.i repet.
rub.ff.de arbi.⁊ i
l.ſi iuſſa.in princ.
ff.de dona.
¶ Adde Ro.cō
ſilio.ccv.
f ¶ Vnū etiā ſcias
ꝙ i arbitrarijs ꝗ
eſt i his in qb⁹ iu
dex hꝫ arbitrium
vel a iure cōi vel ex
forma ſtatutorū
nō tenetꝭ ſeq rigo
rem ſcriptū: imo
pōt ⁊ dꝫ ſeq eqtatē
qūis non ſit ſcri
pta dicit ita ad li

facti quo ad poſſeſſionem que non eſt talis quod de iure po
tuerit prouiſionē impedire ſm Inno.⁊ bene.nec ob.c.cū no
ſtris.de conceſ.preben.quia loquitur in alio caſu cum.ſ.gra
tia fuit in principio ſurreptitia.Idē dicit Inno.vt nō poſſit
iterū prouidere ſi executor errauit in iure: licet ſua prouiſio
fuerit nulla.ponit exemplū Hoſtiē.cum diſpenſatiue prouī
dit eps de parochiali eccleſia prouiſo in minoribus tantum:
executor credens epm diſpenſare non potuiſſe contulit illam
vt vacantē: errans in iure.ſ.de eta.et quali.preterea.et hodie
credo ꝙ hoc caſu nō ſit neceſſaria diſpenſatio per.c.ſi pro cle
ricis pauperibus.de prebē.lib.vj.Aliud tamē ſenſit ibi gloſ.
et dic vt no.in.d.c.preterea.⁊.c.ij.de inſtit.li.vj.dictum tamen
Inno.nō placet hic Hoſti.qui tenet ꝙ licet errauerit in iure
ex quo tamen apparet ꝙ prouiſio fuerit nulla: iterum tamen
debet de beneficio alio illi prouidere vt beneficia principum
27 habeāt ſuum effectū: nec illis illudaꝭ. ¶ † Quia non facere ⁊
facere ita qd ſit nullum equiparantur de tranſat.c.ij.cū con
28 tra.ibi poſitis.⁊ de cleri.non reſi.tue. ¶ † Aduerte inquātū
Innoc.loquitur generaliter in terminis queſtionis de quo
libet delegato indubie dictum ſuum nō eſt verum quatenus
dicit ꝙ poteſt iterum pronuntiare ſi ipſo iure ex probabili
errore facti nō tenuit ꝙ ipſe fecit.dico enim ꝙ ſiue errauerit
in facto ſiue in iure dūmodo ſeruauerit formā cōmiſſionis ſi
tulit ſententiā diffinitiuā non poteſt amplius ſe intromitte
re quia functus eſt officio ſuo ſiue bene ſiue male. ad hoc bo.
tex.in.l.ſi vt proponis.⁊ qd ibi no.per Bar.C.quomodo ⁊ qñ
iud.⁊ optime facit tex.in.l.dicere.in fin.cum duabus ſequen.
ff.de arbi.⁊ in.c.ſi cōpromiſſarius.de ele.lib.vj.vbi tex.op.ad
materiā.⁊ qd no.Dyn.in regu.qd ſemel.de regu.iur.lib.vj.et
Bar.in.d.l.ſi expreſſim.ff.de app.ſed per rationē Hoſt.ꝑalle.
poteſt ſaluari dictum Innoc.in exemplo per eum poſito.ſ.in
executore gratie vt ſiue errauerit in iure ſiue in facto poſſit
ſemper iterū prouidere ſi prima prouiſio fuit nulla: qꝛ prin
ceps videtur mandaſſe prouiſionem effectualem: et beneficia
principū debent benigne interpretari: vt in.c.olim.de verb.
ſigni.⁊.l.ſi.ff.de conſti.princi.Preterea gratia eſt quid princi
pale: poteſtas vero executorum venit acceſſorie ad gratiam:
vnde ſicut per inutilem et erroneam prouiſionem non expi
rat gratia quia intelligitur de beneficio vacāti nulla debito:
ita nec debet expirare poteſtas executorum.argu.op.in.c.ſi
ſuper gratia.de offic.delega.lib.vj.vbi vigore gratie ſuſtine
tur poteſtas executoris eo caſu quo poteſtas delegati expi
raſſet.qd eſt bene notādū.⁊ hanc opi.tenet finaliter do.Ant.
29 in.c.ex literis.preallꝭ. ¶ † Sed iuxta predicta quero de q̄ōne
a quam ponit Bal.in.d.l.ij.C.que ſen.ſine appel.reſcin. papa[a]
mandauit in forma pauperū hoc modo conferas Petro cle
rico aliud beneficium nō habenti tale beneficiū qd non exce
dat tantam quantitatē annuā ſi eum reperieris ſufficientem
in lectura: conſtructione ⁊ cantu: qui executor eum examina
uit ⁊ putans ipſum eſſe idoneum cum nō eſſet beneficiū aſſi
gnauit: nunquid valet collatio.⁊ videtur primo ꝙ non per.l.
ſcie egreſſe.ff.de tut.⁊ cura.da.ab his.vbi dr ꝙ ſi iudex dedit
adulto tutorē tanꝙ minori non valet datio. Ad idem.l.cum
vero.§.ſubuentū.ff.de fideicō.lib.vbi nō valet pronuntiatio
ſuper libertate ſi iudici falſo obreptum fuit Bald.ipſe tenuit
contrarium per tex.inſtit.qui manu.non poſ.§.ſemel.vbi di
citur ſatis eſſe qd ſemel fuit cauſa approbata ſiue ſit vera ſiue
non: ſiue iſta verba ſapiant monitionem vt quidam dicunt
ſiue conditionē: conditio tamen non eſt purificata per obſer
uantiā ſolius forme.et qꝛuis materia.i.perſona non ſit ſuffi
ciens: non tñ eſt rebellio actui cum diſcere poſſit qꝛdiu viuit
⁊ pleraqꝫ in aptitudine recipiunt fundamentū.ff.de fideicō.
lib.l.apud iulianū.Idem dicit ſi papa dixerit ſi cum inuene
ris virū vite laudabilis ⁊ conuerſationis honeſte.Nam ſuf
ficit qd fuerit taliter qualiter facta inquiſitio quia executor
ad nullam formam artatur niſi ad formam mandati: addu
cit.no.per glo.in cle.vna.de offi.deleg.Inno.in.c.ex ratione.
de app.⁊ in hoc vlti.male allegat.Nam voluit allegare Inn.
in.c.ſi.de preſum.vbi ponit plene hanc materiā et ibi pleniſ
ſime dixi.Et hec dicta Bal.ſunt notanda. Sed in contrariū
facit qd no. Inno.in.c.inter dilectos.de exceſ.prela.vbi dicit
ꝙ ſi aliquis autoritate pape prouidit alicui notorie indigno
et ſcienter de aliqua prelatura vel manifeſte contra tenorem
mandati: prouiſio eſt nulla nec impedit aliā prouiſionē ſien
dam.ar.de electio.cum in cunctis.in ſi.Et poſt pauca nō re
ſtringens ſe ad caſum manifeſte iniuſtitie dicit ꝙ ſi papa mā
dat prouidere alicui ſub conditione: puta ſi eſt de tali loco
oriundus ꝙ executor non habet poteſtatē prouidendi niſi cō
ditio ſit vera.ff.de verbo.ſigni.cedere diem. Idem dicit ſi po
teſtas non ſit conditionalis.ſed certum eſt quod papa nunꝙ

ſcripſiſſet pro illo ſi ſciuiſſet veritatem vt ſi ſcripſit pro quo
cunqꝫ in crimine permanente: qd eſt valde notandum.Quid
ergo dicemus.Ego vltra q̄ dixi in.d.c.ſi.in vlti.col.vbi vide:
dicerem in preſenti ſic ꝙ aut notorie cōſtat conditionē requi
ſitam a papa non exiſtere vel illum pro quo ſcripſit fore no
torie indignum ita ꝙ veriſimiliter ſi papa ſciuiſſet nunꝙ pro
illo ſcripſiſſet: et tunc prouiſio eſt nulla: quia ceſſat preſum
ptio que eſt pro facto executoris: ex quo notorietas eſt in op
poſitum: vt.ſ.dixi.⁊ optime facit.l.ſcie egreſſe.preallegꝭ.nam
ibi non tenuit datio tuto.cum naturaliter cōſtaret illum non
eſſe pupillum.Aut ceſſat notorietas.et tunc quedā ſunt que
cōmittuntur cognitioni ipſius iudicis.vt puta ſi reperit eum
vite laudabilis ⁊c.quedā vero veniunt extrinſecus verifican
da vt puta prouideas tali ſi nullum poſſidet beneficiū: vel ſi
acceſſerit cōſenſus capituli.Primo caſu tenet prouiſio licet
conditio vel monitio in veritate nō exiſtat: dūmodo executor
fecerit aliquā examinationē ſeu inquiſitionē. ratio quia cum
iſta veniunt verificanda per iudicis cognitionē preſumptio
eſt ꝙ inſint ex quo iudex ſic declarauit.vt i.d.§.ſemel. Fateor
tamen ꝙ ſuperior poſtmodū ex officio pcedens poterit pro
uiſionem caſſare ſi nō reperit requiſita.arg.in.c.paſtoralis.de
ap.⁊ qd no.gl.in.d.cle.vna.de offi.deleg.Scdo caſu nō tenet
prouiſio niſi cōditio ſit verificata. argu.in.d.l.cedere.⁊.c.pro
te.⁊ qd ibi no.de reſcrip.lib.vj.qꝛ hoc caſu ceſſat preſumptio
ſurgens ex facto iudicis cum iſta nō dependeant a ſua cogni
30 tione. ¶ † Ad hoc optime facit qd not.Bart.in.d.l.is cui.ff.
de verb.obliga.in illa.q.ſi iudex dedit tutorem adulto tanꝙ
minori vel alicui vt prodigo qui non erat prodigus. et licet
multe ſint opi.vt ibi per eum tamen iſti diſtinguunt ꝙ in pri
mo caſu nō tenet datio ex quo in veritate non erat minor per
d.l.ſcie.ſed in ſecūdo caſu tenet licet nō eſſet prodigus: vt no.
gl.in.l.j.C.de cur.fur.Et eſt diuerſitatis ratio ſm eū quia eſſe
minorē vel maiorē declarat natura.ſed eſſe prodigū ſpectat
ad iudicē.⁊ ideo preſumitur pro eo qd ipſe fecit.⁊ videtur ad
ius facere qd iudex dixit.arg.in.l.j.ff.qd cum fal.tu.ita dic in
propoſito qd eſt notandū.⁊ hic ſit finis in hoc.c. Nam quedā
alia tangit hic Inn.que quia nō faciunt ad materiā nec ſunt
multum vtilia omitto.⁊ de materia vide in.c.j.ſ.de alie.iudi.
mu.cauſa.⁊.l.j.ff.eodem.

1 ¶ Executio ſententie an et quo caſu poſſit fieri ſtatim poſt
datam ſententiam vel poſt aliqd tempus.
2 Sentētia corporalis an poſſit mādari executioni infra decē
dies datos ad appellandum.
3 Contra ſniam criminalē dantur decē dies ad appellādum.
Appellatio a ſentētia in criminalibus: quibus caſibus non
admittatur.
4 Non valet ſnia lata p iudicē qui ita celeriter pronūtiauit qd
poteſt preſumi ꝙ non ita celeriter fuerit inſtructus.

Urgantium.

Breue eſt vel ſumma
ſic. Lites debent cele
b riter terminari.[b] ¶ Not.caſum in quo concurrit
c equitas[c] cū rigore.Et nō.ꝙ in iure eſt dare rigo
d rem ⁊ equitatem.⁊ eſt equitas[d] iuſtitia dulcore miſericordie
tēperata vt no.in.c.ſi.de trāſac.facit optime.c.diſciplina.xlv.
diſt.Bart.in.l.j.C.de leg.dixit hāc eſſe differētiā inter eqtatē
⁊ ius: qꝛ ius ſcriptū ſeu rigor iuris eſt deciſio que ſit ſm regu
las iuris ſcriptas.Equitas vero dicitur quedā facti cōueniē
tia ſeu cōueniens quoddā.ad hoc adducit.l.nulla.ff.de lega.
et.d.l.j.⁊.l.placuit.C.de iudic.Sed tu dic melius ꝙ differētia
eſt inter equitatem.rigorem ⁊ ius.Ius enim tenet medium.
Et qd ſit ius dic vt habes in.l.j.ff.de iuſti.et iur. Ius enim eſt
ars boni et equi ⁊c.ſed in materia noſtra capitur de cōi deci
ſione q̄ ſit ſm cōes regulas iuris.Rigor vero eſt iuris exceſ
ſus q qñꝙ ſtatuitur ad terrorē aliorū.vt in.c.ij.de torneā.⁊.l.
aut facta.in ſi.ff.de pe.qñqꝫ tñ ſumiꝭ pro ordine iuris. vt in.c.
ſuper lrīs.de reſcri.Equitas vero eſt ordinata iuſtitia tēpe
rata dulcedine miſericordie.Vide ad materiā ho.glo.in.c.vt
cōſtitueret.l.diſt.Qñ vo ſit ſeruāda eqtas vel rigor dic vt no.
e in.d.c.ſi.⁊.d.l.placuit. ¶ Vnd ſcias[e] ꝙ iudex non dꝫ velle vi
deri clementior lege vt dicit tex.in aut.de iudicijs.§.oportet.
1 ¶ † Gl.in principio ſui allegat cōcordantias.poſtmodū op
f ponit de.c.cū apud.[f] xi.q.iij.vbi ſnia principis differtur per
xxx.dies.Soluit ⁊ bene qd ibi nō differtur ſententia ſed exe
cutio.et eſt ſpeciale enim princeps ex iracundia fert ſententiā
perſonalē cōtra aliquem.debet enim tunc differri per tēpus
predictum vt rex poſſit ſi opus erit accipere penitētiā. vt ibi
et in.l.ſi vindicari.C.de penis.⁊ vide plures caſus in quibus
differē executio per gloſ.in.d.c.cū apud.regulariter autē nō
debet fieri talis dilatio vt in.c.ſicut ſine.ij.q.j.ſed in ciuilibus
datur tps de quo leg.⁊ no.in.c.quod ad cōſultationem.ſ.eo.

Sed dubiū

2 ¶ † Sed dubiũ eſt an ſnĩa corporalis [a] poſſit mã
a dari executioni infra decẽ dies qui dantur ad ap-
pellandum. Bar. hanc q̃onem format ⁊ examinat
in. l. qui vltimo ſupplicio. ff. de penis. et finaliter
concludit q̃ quedã eſt executio que fit a iure vt ꝙ
efficiat̃ infamis ſeruus vel ſimile quid ⁊ tũc talis
executio fit ſtatim lata ſententia: vt in. d. l. qui vl-
timo. et. l. furti. ff. de his qui not. infa. ⁊ habes tex.
de iure canonico. iij. q. vij. §. porro. Quedã eſt exe-
cutio que debet fieri ab hõie ⁊ iſta debet fieri poſt
decẽ dies in. l. j. ff. nil. no. ap. pen. et hoc dicit ſe pu-
tare de iure verius. ſed dicit ꝙ de cõſuetudine ſer
uatur contrariũ quia illa dies non expectatur. et
pro illa conſuetudine adduco tex. in. l. nõ tantum.
ff. de ap. vbi dr̃ ꝙ non tñ ille qui ad ſuppliciũ du-
cit̃ põt appellare: ſed etiã alius ⁊c. et ſic erat infra
tempus appellãdi et nihilominus ducebatur ad
ſupplicium. Specu. in ti. de ſen. exeũ. §. vidẽdum.
ver. porro. dicit ꝙ regulariter poſt decẽ dies i cri
minalibus eſt ſnĩa executioni mãdanda: niſi fue-
rit appellatione: ſupplicatione: vel petitione reſti
tutionis in integrum ſuſpenſa. fallit in notorijs
vel quãdo reus fuit confeſſus ſeu teſtibus ⁊ argu
mentis ſuperatus vt vix ipſe negare audeat. nam
talis non appellat. vt. ij. q. vi. ſunt quorũ. ⁊ de hoc
vltimo plene dicam in. c. cũ ſpeciali. ſ. de ap. ⁊ facit
tex. in. c. cum ſit romana. eo. ti. ⁊ hoc eſt de iure te-
3 nendum. ¶ † Nam ſi in ciuilibus dantur decem
dies fortius in criminalibus vbi agitur de maio-
ri preiudicio. ⁊ vide ho. glo. in. c. ſepe. de appel. Et
ad. l. non tantũ. ⁊ conſuetudinem cõmunem: reſpõ
deo ꝙ procedunt: quia cõmuniter non damnatur
quis ad mortem niſi fuerit ſponte cõfeſſus vel ita
in facinore deprehenſus ⁊ teſtibus et argumẽtis
cõuictus vt vix ipſe denegare audeat: vt dicit tex.
in. l. qui ſententiam. C. de pen. quibus caſibus nõ
admittitur appellatio. de quo tamen dicendum:
vt in. l. ij. C. quorum appel. non reci. et dicam in. d.
c. cum ſpeciali. Ad iſtũ tex. dic ꝙ loquitur in ſen-
tentia proferẽda que debet celeriter promulgari.
Sed contra hoc oppono ⁊ videtur quod etiã ſen-
tentia non ſit recipienda: vt in. c. tum ex literis. de
in integrũ reſti. Solu. dicit glo. q̃ iudex non de-
bet tantũ feſtinare quominus plene inſtruatur in
cauſa. ⁊ dic ꝙ iudex debet accelerare expeditionẽ
ita tñ vt iuris ordo nõ pretermittatur ⁊ veritas nõ
occultetur: vt in cle. ſepe. §. amputet. de ver. ſigni.
4 ¶ † Et ſi iudex [b] ita feſtinaret q̃ ex breuitate tẽ
b poris poteſt preſumi quod nõ bene inſtructus ta-
lic ſententiã nõ valet quod agit: vt in. c. tum ex li-
teris. de in integ. reſtit. no. Bar. in. l. prolatã. C. de
ſen. ⁊ Specu. in ti. de ſen. prola. §. quoniã. ver. item
oppone. facit q̃ no. gl. in. c. eccleſia. de cõſtit. ⁊ tex.
in. c. nos in quemq̃. ⁊. c. primates. ij. q. i.

1 ¶ Clericus depoſitus non perdit characterem
impreſſum in anima etiam poſt mortem.
Clericus depoſitus ſi de facto celebret an cõficiat
corpus Chriſti.
2 Epiſcopi veniunt appellatione ſacerdotum: ſed
non in materia penali.
3 Sacerdos non poteſt deponi ab inferiore epiſco
po conſecrato.
4 In depoſitione epõrum: ſacerdotũ: diaconorũ: et
aliorum religioſorum quot epi requirantur: ſiue
agatur ciuiliter ſiue criminaliter. 10. 11.
5 In depoſitione epi dum agit̃ criminaliter requi-
runtur ad minus duodecim epi vltra metropoli-
tanum: qui habent tantũ recognoſcere: diffinire
vero ſpectat ad papam.
6 Iudex qui non poteſt aliquẽ condẽnare ex aliquo
reſpectu: poteſt tamẽ pronũtiare condẽnandum
intellige ſane: vt hic ⁊ ſubtiliter.
7 Epiſcopus per ſolum papam remouetur ab epi-
ſcopatu ⁊ non per alium.
8 Epiſcopus poteſt excõicari ſine alia pena minori
puniri per metropolitanum.
Archieps habet ordinariã poteſtatem in ſuffra-
ganeos quando agitur ciuiliter.
9 In depoſitione epi electi ⁊ confirmati nondũ con
ſecrati requiruntur ſex epiſcopi.
12 Conſenſus poteſt preſtari per illũ qui fuit depu-
tatus ab illo qui habebat preſtare.
13 Epi vel alij qui requirunt̃ in depoſitione epõrum
et aliorum a quibus eligendi ſunt.
14 Deputati ad depoſitionem epõrum vel aliorum
ſufficit ꝙ pro parte maiori conſentiant. 15.
16 Cõcorditer dicitur illud fieri quod fit nemine di-
ſcrepante alias ſecus.
17 Scholaris dũ doctoratur requiritur ad minus
numerus ſeptem doctorum.
18 Epiſcopi vel alij electi ad deponendum aliquem: c
an ſint omnes iudices. 20.
19 Epi qui deputantur ad aliquẽ deponendum: de-
bent ire ad locum iudicij ſuis ſumptibus.
21 Conſilium licet aliquo caſu quis teneatur requi-
rere ⁊ expectare: non tamen tenetur illud ſequi.

NOn poteſt. Breue eſt: vel ſumma ſic per
alia verba. Sacerdos ſine iuſta cauſa
nõ eſt ab epiſcopis etiã in vnam ſnĩam
concordantibus deponendus et non diuiditur.
¶ No. primo clericũ non deponendũ ad libitum
epi nec etiã cõcilij prouincialis: debet enim ſubeſſe
legitima cauſa. ⁊ dic ꝙ debet eſſe grauis et mani-
feſta. Nam et a beneficio nõ eſt clericus remouen-
dus ſine graui cauſa. vt dicit text. not. in. c. inuen-
tum. xvi. q. vij. multo fortius ab ordine. Que autẽ
ſint crimina ſuſpenſione: depoſitione: vel degra-
datione actuali digna: dixi plene in. c. at ſi clerici.
1 de iudi. ¶ † No. ſcdo ꝙ per depoſitionẽ dicit̃ cle-
ricus remoueri a gradu ſuo: non tamen per hoc
perdit characterẽ impreſſum in anima qui eſt inde
lebilis adeo vt remaneat etiã poſt mortẽ. vnde cle
ricus reſuſcitatus nõ eſt ordinandus vt no. gl. in
c. ij. xxxij. q̃. vij. ſed perdit exercitium. An autem
de facto celebrans poſt depoſitionẽ conficiat verũ
corpus Chriſti. vide per glo. in. c. ij. de pe. lib. vi. et
c ſuper ea plenius omnino per Jo. an. [c] ¶ † No. iij.
2 ibi. ſacerdotũ. iuncta gl. que expedit. ⁊ bene. i. epi-
ſcoporũ q̃ appellatione ſacerdotum veniũt epi.
nam et ipſi ſunt ſacerdotes ⁊ olim non erat diffe-
rentia in vocabulis. omnes enim tam epi q̃ ſim-
plices pſbyteri vocabant̃ ſacerdotes: vt dicit tex.
in. d. c. olim. xcvi. diſtin. pſbyteri enim dicũtur ſa-
cerdotes: quia ſacrũ dant ſicut epi. vt dicit text. in
c. cleros. xxi. diſt. poſſunt etiam epi appellari pre-
ſbyteri: eſt enim illud nomen dignitatis. pſbyter
enim idem eſt ꝙ ſenior non reſpectu etatis: ſed di
gnitatis. et ideo olim epi vocabantur pſbyteri vt
dicit tex. in. d. c. cleros. Sed in materia penali cre
derem ꝙ appellatione ſacerdotũ ⁊ preſbyterorũ
nõ venirent epi quia habẽt aliũ ordinẽ. ſ. epalem.
et dignitatem. q̃. ſimplices ſacerdotes. ad hoc q̃
no. Inno. in. c. ſedes. de reſer. ⁊ vide q̃ dixi ſuper
rub. de vita et ho. cle. facit. c. quia periculoſum. de
3 ſentẽ. excõ. li. vi. ¶ † Opp. cõtra tex. ⁊ videt̃ ꝙ ſa-
cerdotes nõ poſſunt aliũ ſacerdotẽ etiã ex cauſa d
deponere: quia nec capitulũ cathedralis eccleſie
hoc poteſt: nec electus ⁊ cõfirmatus in epm niſi ſit
cõſecratus: vt in. c. trãſmiſſam. de elec. ⁊ in. c. irre-
fragabili. §. exceſſus. ⁊ q̃ ibi no. de offi. ordi. Sol.
gl. in prin. vt arbitror metu cõtrarij huius expo-
nit ſacerdotum. i. epõrum. ⁊ bene loquitur vt p̃di-
4 xi. olim enim epi ſic vocabãtur vt p̃dixi. ¶ † Sed
quero quia text. loquit̃ in plurali numero de epi-
ſcopis quot requirunt̃ in depoſitione clerici. So.
glo. in ſcda parte dicit ꝙ in cauſa diaconi requi-
d runtur tres: [d] in cauſa pſbyteri ſex ad minus. xv.
q. vij. ſi autem. et. c. felix. De ſubdiacono glo. nihil
dicit: et hoc ideo q̃ iura de illo nõ fecerunt men-
tionẽ: q̃ illo tẽpore ſubdiaconatus non erat ordo
ſacer: ſed hodie ſecus: vt in. c. miramur. de ſer. non
ordi. et gaudent eodẽ priuilegio cũ diacono. ideo
dicendũ hodie ꝙ in cauſa ſubdiaconi requirũtur
tres epi: ſicut in cauſa diaconi. d. c. miramur. not.
Archi. in. §. ſolus. xv. q. vij. ſentit Inno. in. c. gra-
ue. de preben. no. glo. in. c. j. de here. lib. vi. ¶ Ex-
pediẽdo hic iſtam materiã vbi bene cõgruit ſcias
ꝙ aut agitur cõtra epm: aut contra ſacerdotẽ: aut
cõtra diaconũ: aut ſubdiaconũ: aut ꝯtra clericos

teram ſingul. do. Anto. de bu. l. c. j. in. vi. col. de cõſti. et eſt magnũ verbum alle. Bar. in l. j. C. de ſacroſan. eccle.
Anto. Franciſ.
¶ An in arbitrarijs iudex debeat ſequi equitatẽ potius q̃ rigorẽ iuris quãuis forſan rigor ſit ſcriptus ⁊ equitas nõ. vid Bal. et Salí. in. l. placuit. C. de iud. vbi etiã p Alexã. et in. l. i. ff. de le. ij. ⁊ vide Bar. in. l. j. C. de legi. vbi dixit ꝙ equitati nõ ſcripte prefert̃ rigor iuris ſcript[9] niſi in his q̃ ſunt in arbitrio iudicis in quibus ſeruat̃. vt eqtas debeat preferri. 6 q̃ etiã per Bal. in. l. j. ff. de iuriſd. om. iudi. ⁊ adde quod eqtas inter mercatores ſemp eſt ſeruãda. et nõ ordo iuris ⁊ ſolẽnitates a iure reqſite. vt not. Bar. in l. ſi fideiuſſor. l. §. quedã. ff. mand. ⁊ in. l. quintus. eod. ti. ⁊ per Bal. in. l. ſi pro ea. in vlt. colum. C. manda.
Sebaſti. Sapia.
a ¶ Sententia corporalis. vid Bar. l. l. q vltimo. ff. de pe. ⁊ Sali. l. l. ad dictos. C. de epiſ. audi. Cataldi. in tract. ſindicatus. q. xxvij.
Sebaſti. Sapia.
b ¶ Et ſi iudex. an ſentẽtia lata itra breue tempus ſit nulla ponit Feli. l. c. eccleſia ſancte Marie. col. vj. ſ. de conſtitu.

Zacharias.
¶ Per Jo. and. Adde Gemi. in preallег. c. ij. ⁊ ibi Celſum in apo. l princ. qui cum co tenet ꝙ non cõficiat verũ corpus Chriſti. Eundem in. c. ij. vbi tamen heſitare vr̃. xxxij. q. vij. ⁊ Ber. d̃ ſir. in tracta. de epo. in vlti. parte.
Anto. Franciſ.
¶ An depoſitus poſt depoſitionẽ celebrans ꝯficiat verũ corpus chriſti. ⁊ alia ſacramẽta cõferat vide gl. ſumme. ix. q. i. ⁊ de materia vide pleniſſime in tracta. de epo hic alle. in iiij. li. i. viij. parte et Domi. in. c. degradatio. et ibi p Pe. de ancha. de pe. l. vi. ⁊ an depoſitus ſit de foro ſeculari ⁊ viuere debeat clericaliter. vide p Spe. in ti. de cõpe. iudi. adi. in. §. i. v. in quibuſdam. ⁊ per eundẽ in tit. de ſen. in. §. vi. in vſ. nõnunq̃. ibi ponit̃ forma depoſitionis ⁊ q̃liter feratur ſentẽtia ⁊ an platus depoſit[9] poſſit ferre ſententiã vide Spe. in ti. de ſen. excõ. in. §. i. ver. ſi.
¶ Requiruntur tres. An requiratur ꝙ oẽs vel maior pars concordent do. Pet. hic ſequit̃ glo. And. Barba.

5 conſtitutos in minoꝛibus. ¶ † Pꝛimo caſu aut agit̄ ciuiliter aut criminaliter. Si criminaliter et crimen exigit depoſitionem debent cōuenire ep̄i totius prouincie vna cū metropolitano: ⁊ ad minus requirantur .xij. vltra metropolitanū: vt no. in gl. iij. q. viij. in ſumma. ⁊ clarius ibi Archid. et in. c. ſcitote. vi. q. iij. not. Inn. in. d. c. graue. ⁊ videt̄ probari in. c. ſelix. xv. q. vij. ⁊ olim poterat ep̄s ab iſtis deponi vt in. c. ſi quis ep̄s criminaliter. vi. q. iiij. hodie vero iſti poſſunt cognoſcere vſq; ad cōcluſionē diſtagat: et diffinitio reſeruat̄ pape: vt in c. accuſatus. ⁊ c. quāuis. et. c. multū ſtupeo. iij. q. vi. no. Inno. c. ꝙ ſicut. de elect. in. j. col. ⁊ Archi. in. d. c. ſi quis epiſcopus criminaliter. Quidam tamen dixerunt quod ab iſtis tamē nō poteſt cōdemnari: ſed abſolui. ſicut no. glo. in. c. preceptis. xij. diſt. a ſed contrariū[a] decidit gl. in. d. c. accuſatus. ⁊ illam ſequit̄ ibi Archi. per. c. dudum. ea. cauſa ⁊. q. idem tenet in. c. ſi qs epiſcopus. vi. q. iiij. ⁊ credo ꝙ bene quia deciſio cauſe reſeruatur indiſtincte ipſi pape vt in dictis iuribus. Et per hoc puto glo. nō bene dixiſſe. ij. q. vj. biduum. et in. c. frater. xvi. q. i. videt̄

6 ſequi Arch. in. d. c. accuſatus. ¶ † Et licet metropolitanus non poſſit deponere ep̄m poteſt tamē pronuntiare eum deponendū. ſicut preſes prouincie licet nō poſſit in inſulā deportare pronuntiat tamen aliquem deportandum. d. c. biduum. ⁊ l. relegatorum. ff. de inter. ⁊ rele. hoc enim placet quia nō ſolū depoſitio reſeruatur pape. ſed etiā ipſius b cauſe deciſio ſeu diffinitio:[b] vt patet i dictis. c. accuſatus. ꝙuis. et. c. dudū. Nec ob. ſimile de preſide quia preſes habet poteſtatem deportādi ſi habet inſulam in quam vult deportare ſubiectum. vt. d. l. relegatorum. vel pronuntiat deportādum et expectat vt princeps aſſignet ſibi inſulam. vt ibi. et ſic nō deficit ſibi iuriſdictio. ſed in caſu noſtro deficit poteſtas in decidendo non autem in exequendo tantum. et hoc teneas.

7 ¶ † Si vero nō agitur ad depoſitionem ab ordine ſed vt remoueatur ab ep̄atu. ⁊ tunc aut eſt cōſecratus ⁊ requiritur idem numerus epiſcoporum ⁊ deciſio reſeruatur pape. ar. in dictis iuribus ⁊ in. c. ij. de tranſla. prela. voluit no. Inno. in. d. c. ꝙ ſicut. ar. c. ex tue. ij. reſpon. de cle. non reſi. Hinc notabiliter dixit Archi. in d. c. biduum. ij. q. vi. ꝙ metropolitanus nō poteſt ep̄m detrudere in monaſterium. ⁊ credo ꝙ nec totum concilium prouinciale quia ſequeretur remotio ab epiſcopatu que reſeruatur ſoli pape. vt in

8 iuribus preallę. ¶ † Si vero agitur ad aliā penā minorem citra depoſitionem ab ordine vel ep̄atu. dic qd̄ concilium prouinciale et etiā ſolus metropolitanus poteſt. vt in. c. ſacro. de ſen. excō. x. q. iij. quia cognouimus. no. Io. and. in. c. vt litigantes. de offi. oꝛ. li. vi. vnde etiā excōicare poteſt ep̄m ſuffraganeū ipſe metropolitanus. vt not. glo. in. d. c. accuſatus. ⁊ probat̄ in. c. romana. de offi. oꝛ. lib. vi. vbi probat̄ qd̄ etiā officialis archiep̄i hoc pōt in abſentia ipſius. Idem ⁊ fortius dic vt iſti poſſint cognoſcere ⁊ diffinire ſi agit̄ ciuiliter qꝛ archiep̄s eſt ordinarius ſuffraganeorum. vt in. c. paſtoralis. de offic. oꝛdi. dūmodo non recipiatur de crimine vel agat̄ ciuiliter ad depoſitionē ab epiſcopatu. quia tūc requirit̄ numerus epiſcoporū de quo. ſ. xxiiij. diſt. quorūdam. not. Innoc. in. d. c. qd̄ ſicut.

9 et. d. c. graue. ¶ † Si vero agitur contra electū cōfirmatum nondū conſecratū ſufficit numerus ſex ep̄orum. vt in. d. c. illud. xxiij. diſt. ſm̄ vnum intellectū qui eſt notabilis et ſatis probabilis. ⁊ tenet Archi. iij. q. viij. in ſum. ſuper gl. ſumme. An autē requirat̄ iſte numerus cū cauſa ꝯtra ep̄m delegat̄ per papā. gloſ. iij. q. viij. in ſum. ꝙ ſic. Sed Archi. tenet ibi cōtrariū. ⁊ in. c. illud. xxiij. diſ. ⁊ Inno. in d. c. graue. dicētes ꝙ licet hoc ſit honeſtū propter excellentiā dignitatis epiſcopalis. nō tamē neceſſariū. dicit tamē hoc perpēdendū ex forma cōmiſſionis qua ceſſante procedit hec vlt. opi. qꝛ delegatus repreſentat perſonā pape. l. j. ff. de offi. eius. et c. ſane. de offi. delega. qui ſolus ſufficit ad depoſi

10 tionē. xv. q. iij. per principalē. ¶ † Scd̄o caſu principali: cū agit̄ cōtra ſacerdotē: dic ꝙ aut non agit̄ ad depoſitionē ab ordine ſed a beneficio vel ad aliam penā: ⁊ non requi c ritur numerus ep̄orum:[c] vt no. glo. xv. q. vij. in ſumma. et Innoc. in. d. c. graue. qd̄ procedit etiā ſi agatur cōtra abbatem vel alios prelatos inferiores ſeu clericos inferioris gradus vt probat̄. xviij. q. ij. ſi qs abbas. iuncta glo. et. xvi. qd̄. vi. Epiſcopo. Si vero agitur ad depoſitionem ab ordine. et tunc contra ſacerdotem requirūtur ſex epiſcopi vltra epiſcopum propꝛium. ⁊ in cauſa diaconi requiruntur tres vltra propꝛiū epiſcopum. et totidem requiruntur in cauſa ſubdiaconi. xv. q. vij. c. j. et. c. ſi quis tumidus. et. c. ſi autem. et ad hoc minus. Nam ſi fieri poteſt debet cōgregari totum concilium prouinciale. i. epiſcopi totius prouincie vt in. d. c. j. et. vi. qd̄. iij. ſcitote. Et quod requiratur dictus numerus vltra propꝛiū epiſcopum vide de hoc tex. in. c. ij. de penis. li. vj. hoc tenet Io. and. in nouel. ⁊ Archi. poſt Hugo. in. c. ſcitote. vj. q. iij. ⁊ in. c. ſi quis epiſcopus. ea. cauſa. q. iiij. ⁊ no. iij. qd̄. vi. hec quippe. ⁊ in. d. c. ij. optime probatur. quod dixi de ſubdiacono. nam requiritur numerus epiſcoporū quando agitur ad depoſitionem ſacrorum ordinum: certūq; eſt qd̄ hodie ſubdiaconatus eſt ſacer ordo. d. c. miramur. ⁊ idē tenet glo. in. d. c. ij. et. j. eo. ti. licet enim ſolus epiſcopus poſſit honorem dare. i. ordines cōferre: ſolus tamen auferre non poteſt. vt in. d. c. j. Quare autem plures requiruntur epiſcopi in auferendo honorem quā in cōferendo: vide ꝙ plurimas rationes quas reddit glo. in dicto. c. j. in verbo ſolus. et ſcias quod iſte numerus epiſcoporum requiritur dum cauſa examinatur vt probatur in dictis iuribus. non tamen in actuali degradatione: quia illa eſt executio depoſitionis verbalis. et ita videntur loqui iura preallega. et ſic plene examinat et determinat Io. and. in. d. c. ij. vbi vide. fatetur tamen qd̄ de conſuetudine hodie requiritur numerus ille in examinatione cauſe quando epiſcopus tendit ad depoſitionem actualem: ſecus aūt ſi vult eſſe cōtētus verbali depoſitione. ⁊ pro hac cōſuetudine facit. c. at ſi clerici. et. c. cum non ab homine. de iudi. vbi ſolum ſit mentio de epiſcopo propꝛio. ⁊ c. poſtulaſti. de foro compe. qd̄ eſt notandum. et pro pꝛimo dicto qd̄ Io. an. dicit vt iſte numerus requiratur in ſentētia et non in actuali degradatione adduco tex. iſtum in verbo ſnīa. et. d. c. ij. vbi in depoſitione verbaliter fienda facit mentionem de epiſcopis in actuali vero dicit diſtagat de propꝛio ep̄o. nā vt predixi actualis eſt executio verbalis ⁊ in executione nō requiritur ſolēnitas tanta. Hinc eſt ꝙ ſnīa fertur in alijs per propꝛiū iudicem: ⁊ executio fit per nuntiū:

11 vt. l. executorem. C. de execu. rei iudi. ¶ † Si vero agitur contra clericū in minoꝛibus conſtitutum etiam ad depoſitionē ſufficit vnus epiſcopus: vt probatur in. d. c. ij. xv. q. vij. ſi autē. iuncto. §. ſequē. ⁊ dicit ꝙ ſufficit ſolus epiſcopus propꝛius ſine alijs epiſcopis. requiritur tamē preſentia capituli: vt in. c. epiſcopus nullius. ea. cauſa ⁊. q. alias ſentētia eſt nulla vt ibi. ſufficit tamen ꝙ de cōſenſu capituli adſint aliqui canonici puta duo vel tres qui repꝛeſentent totum capitulum ſm̄ Archid. poſt

12 alios in. d. ca. epiſcopus. qd̄ eſt bene notandum. ¶ † Ex quo potes inferre qd̄ in actibus in quibus requiritur preſentia capituli ſeu conſenſus poteſt capitulum deputare aliquos loco capituli: facit qd̄ not. in. c. irrefragabili. §. exceſſus. de offi. oꝛdi. ⁊ cle. i. de here. Hodie tamē epiſcopus ex cōſuetudine p̄ſcripta audit cauſas ſine p̄ſentia capituli et valet conſuetudo: vt in. c. iij. de conſuetu. lib. vi. et dic ꝙ valet etiam vt ſolus deponat clericos in minoꝛib⁹ conſtitutos: quia illud. c. iij. loquitur indiſtincte: ⁊ hoc tenet gloſ. no. in. d. c. ij. ⁊ Archid. in. d. c. ep̄s nullius. pro quo facit illud. c. ij. vbi ſolū fit mentio in epiſcopo de depoſitione cleri

13 corum minoꝛis oꝛdinis. ꝙ bene notabis. ¶ † Sed quero quia. ſ. viſum eſt quot ep̄i requirant̄ in cauſa ep̄i et aliorum inferiorū clericorū: vnde ſunt aſſumēdi iſti epiſcopi ⁊ per quē eligent̄. ſol. iura varie in hoc loqui vident̄. Nam quedā dicūt ꝙ conciliū prouinciale ep̄orum debet in iſtis caſibus cōgregari. vj. q. iij. ſcitote. et. q. iiij. ſi quis epiſcopus criminalr. Quedam vero dicunt ſimpliciter de. xij. in cauſa epiſcopi. ſex in cauſa preſbyteri. tres in cauſa diaconi ⁊ ſubdiaconi. xv. q. vij. ſi autē. ⁊. c. ſelix. et innuitur in. d. c. ſi autem. ꝙ epiſcopus propꝛius habet eligere. Quedam vero innuūt ꝙ ipſe accuſatus vt in. c. iudices. xi. q. i. ⁊ videtur ſentire Hoſt. in. c. j. de foro cōpe. licet glo. ibi dicat ꝙ. c. illud iudices. ſit correctum. Ego dico ſic ꝙ concilium prouinciale ſi fieri poteſt debet congregari quia non debet quis diſcuti ⁊ iudicari ab alieno iudice: probat̄ in. c. ſcitote. prealleg. et. c. ſi quis epiſcopus criminaliter. vj. q. iiij. ⁊. iij. q. vi. hoc quippe. et. xv. q. vij. c. j. et ſi defecerit aliquis iuxta pretaxatū numerū debet ſuppleri de vicina prouincia. arg. c. ſi quis ep̄s. prealle. lxv. diſt. c. ſi. Si autē non poteſt cōgregari conciliū prouinciale tunc vocabunt̄ ep̄i de propꝛia prouincia iuxta numerum in cauſa requiſitum: et ſi nō poſſunt tot haberi in propꝛia prouincia vocabunt̄ de vicina prouincia vt in iuribus p̄alle. ⁊ ſi nō poſſunt haberi in numero ſufficiēti procedi non poteſt. ar. c. j. de here. lib. vi. arguēdo per locum a ſpeciali. ⁊ ſi aliquos de epiſcopis vocatis habebit accuſatus ſuſpectos tūc maioꝛ iter illos: puta metropolitanus vel propꝛius epiſcopus ad electionē ipſius vocabit alios vel a pꝛincipio cauſe vitande recuſationis poterit de cōſenſu ſuo illos vocare: ſic intelligitur. d. c. ſi autem. xv. q. vij. ⁊. c. iudices. xi. q. i. ⁊ hoc videtur de mēte Archi. ibi. ⁊ Inno. in. c. graue. de p̄ben. alſ autem ceſſante ſuſpitionis cauſa non debent iudices vocari ad voluntatem rei. ⁊ ſic ſalua. qd̄ not. gl. in. c. j. de foro compe. ⁊. l. obſeruandum. ff. de iudi. quinimo dixit Innoc. in. d. c. graue. ꝙ imminente recuſationis

causa

a ¶ Sed ꝯtrariū. Sicut i degragatione ep̄i requiritur numerus epiſcoporū ſic i abſolutione a crimine de quo cōdemnatus veniebat degradandus. ſed contra hoc facit gl. in. d. l. p̄ceptis. hic alle. cum qua videt̄ ibi tranſire Archid. qui dicit qd̄ numerus epiſcoporū pōt abſoluere ep̄m a crimine depoſitione digno: ſʒ non poſſit deponere quia depoſitio eſt reſeruata ſoli pape. ſʒ dico gl. iſtā male loqui vt hic per Panoꝛ.

Sebaſti. Sapia.

b ¶ Seu diffinitio. Vide Gemi. in. c. ep̄orum. in. v. col. verſi. quicquid. dicat Lapus. de p̄ben. in ſexto. et. d. Maria. ſozi. in. c. recepimus. co. xi. ver. xx. ſm̄ Lapū. j. de priuileg. vbi ponit an qui non habet iuriſdictionē ſupꝛa exēptos poſſit contra eos pronuntiare.

Sebaſti. Sapia.

c ¶ Numerus epiſcoporum. Vide Abbatē ⁊ alios i c. at ſi clerici. ſ. de adulter. col. xx. ſ. de iudi.

cauſa debet metropolitanus alios epos vocare ad electionē
accuſati de cōſenſu tamen alterius partis quod placet. facit
no.in ſimili gl.in.c.ſcdo requiris.de appel.in verbo de recu-
ſatorū aſſenſu.Et adde ad predicta gloſ.iij.q.viij.in ſumma.
14 ¶ † Quero circa pdicta qd ſi^a epi iſti diſcordāt inter ſe: nec
a in vnā ſniam cōueniunt.Solu.in cā epi poterat olim cadere
dubitatio:q2 illo tpe poterat eps deponi vel abſolui a cōcilio
prouinciali ſeu ab illis.xij.epis et metropolitano.ſm pdicta
deputatis.vt in.c.ſi quis eps.vj.qō.iiij.et.c.hec quippe.iij.qō.
vi.no.Archi.in.c.ſi quis eps.et tunc videbat nōnullis qō in
cā epi deberēt eſſe cōcordes:nec ſtabat iudicio maioris ptis
eporum p.d.c.ſi quis.⁊ ita poſt multa tenuit ibi gl. Alij vero
vt Hug.intelligebāt illum tex.qñ epi numero diſcordabant
quo caſu recurrebat ad epos prouincie vicine vt ibi. Hodie
vero ceſſat hec difficultas quia deciſio cauſe contra epm tam
in cōdemnādo ꝙ in abſoluēdo reſeruat pape:vt.ſ.dixi.et tꝫ
Arch.in.d.c.ſi quis.⁊ ſic ceſſat ſm eum hodie diſpoſitio horū
capitulorū et eporū.Sed gl.noſtra a nemine pōderata miro
modo ſaluat etiā hodie illud.c.ſi qs.dicēs procedere in plu-
ribus delegatis a papa in cauſa cōtra epm. et tunc requirat
in cōdēnando omniū concordia:⁊ dicit ſpeciale in cauſa epi.
Sed pfecto hec gl.nō videt vera: q2 illud.c.ſi quis.loquit in
epis puincie cognoſcētibus ordinario iure ⁊ nō delegato et
maxime pbat ex eo ꝙ illis diſcordātib9 recurritur ad epos
prouincie vicine.ſi enim fuiſſent delegati recurreret ad papā
delegantē:vt in.c.ſi.ſ.eo.Sed glo.ob hanc cauſam intellegit
in delegatis q2 ordinario iure non poteſt aliquis citra papā
ferre ſniam contra epm:vt in preal.iuribus.ſed nō cōſidera-
uit ꝙ illud pcedebat iure antiquiſſimo:vt in.d.c.hec quippe.
ſed poſtea fuit mutatū vt in.d.c.accuſatus.et.c.huis.quare
puto qō etiā in delegatis ſimpliciter deputatis per papā nō
haberet locū opi.huius gloſ.vt requireretur omniū concor-
dia:q2 hoc nullo iure pbat: imo oppoſitū generaliter cauet
q2 in eis ſtatur iudicio plurimoꝝ: ⁊ ſi diſcordāt pari numero
dependet alterius ſnie approbatio a papa: vt.d.c.ſi.ſ.eo.⁊.ff.
de iudi.duo ex tribus.et.l.duo iudices.nec debemus recede-
re a cōibus regulis.ex quo ꝫnum ſpecifice non cauet. nā ma
ior pars iudicū repreſentat perſonā delegantis.et ipſe dele-
gans cōdēnaſſe vel abſoluiſſe vr niſi appellet.⁊ maxime hoc
procedit tenēdo qō pdixi ꝙ etiā vn9 ſolus cui cōmiſſa fuiſſet
15 cā poſſet epm cōdemnare. ¶ † Sed dubitari pōt in cā cleri-
corū exiſtentiū in ſacris:nunqd requirat olm epoꝝ cōcordia
b ira cōdemnando.tex.vr hic ꝙ ſic in verbo cōcors.ſed glo.^b in
ij.parte quā nunc expedio tenet cōtrariū dicēs ſufficere ma-
iorem partē.Et ad hunc text.rīdet ꝙ ſatis dicūtur cōcordes
ex quo maior pars diſponit.ar.in.l.qō maior.ff.ad munici. et
16 lxv.diſ.c.i.⁊ cum gl.tranſeūt cōiter ſcribētes. ¶ † Ex hac gl.
c colligebat.d.Car.ꝙ factū a maiori parte^c dr factū cōcordi-
ter ꝙ pcedit ſm eū qñ actus explicat a plurib9 vt a collegio.
ſecus ſi vt a ſingulis per.l.ſabinus.ff.cōi diui.et in regula in
re cōi.de reg.in.lib.vi.ſed certe teneas hoc eſſe falſum et eē
cōtra propriū ſignificatū verbi. nō enim pōt dici cōcorditer
factū etiā a collegio qō ſit aliquo diſcordāte.ad hoc alleg.bo.
tex.in.c.in cauſis.de elec.vbi factū a maiori parte capituli et
factū cōcorditer ponunt vt diuerſa. Idē probat in.c.quorū-
dam.eo.ti.lib.vi.habes glo.ordinariā que hoc expſſe tenet in
duplici loco in.c.cupiētes.in verbo cōcorditer.eo.ti.⁊ li.et in
cle.ne romani.⁊ vide ibi Io.de imo.eo.tit.in ṽbo cōcorditer.
⁊ vide p Io.an.ſup regula in toto. de reg. iur.in mer. Patet
ex etymologia vocabuli.dr enim cōcordia a con qō eſt ſimul:
ita ꝙ opꝫ vt nullus diſcrepet. Et ex ħ dico ꝙ vbi l aliq̄ actu
requirit vt aliquid fiat concorditer etiā a collegio nō eſt diſ-
poſitioni ſatiſfactū ſi aliqs contradicit: vt probat in iuribus
prealle.⁊ hoc bñ no.Ex his infero ad nouū intellectū huius
gl.⁊ dico ſic:ꝙ aut totū cōciliū prouinciale fuit cōgregatū et
ſufficit maior pars dūmodo in depoſitione ſacerdotis con-
ueniant ſex: et in depoſitione diaconi vel ſubdiaconi conue-
niāt tres pro quo allego hallc.c.j.iuncta gl.xv.q.vij. ibi enim
dr qō ſtandū eſt diffinitioni ſynodali. ſed diffinitio ſynoda-
lis eſt q̄ ſit a maiori parte. q2 qō maior pars facit ⁊c. vt in.c.j.
de his q̄ ſi.a ma.parte ca.⁊.l.ꝙ maior.ff.ad muni.cū ſi. requi-
ro autē vt maior pars concilij nō ſit minor ſex vel trib9:quia
alia iura requirūt illum numerū preciſe:vt in.d.c.ſi autē.et.c.
felix.et in.c.ij.iuncta gl.de pe.lib.vi.ſi vero cōgregat cōciliū:
ſed eps proprius vocat aliquos de epis puincie qō pōt:vt in
d.c.ſi autē.⁊.d.c.ij.tūc dico ꝙ ad minus debēt cōuenire ⁊ con
cordare vltra epm proprium ſex in cauſa preſbyteri.⁊ tres in
cauſa diaconi et ſubdiaconi.Ad hoc primo allego iſtum tex.
qui requirit cōcordē ſniam eporum:annuit tex.in.d.c.ſi autē.
et clarius in.d.c.ij.de pe.li.vj.vbi dr ꝙ verbalis degradatio
ſeu depoſitio debet fieri ab epo pprio aſſiſtēte ſibi in acta nu-
mero eporū a iure reqſito.vnde pondero verbū aſſiſtēte. non
enim aſſiſterēt in depoſitione niſi oēs cōcordarēt.diſcordans
eñ diceretur potius reſiſtere ꝙ actui aſſiſtere.lxv.di.c.i.et de
17 his q̄ ſi.a ma.par.capi.c.i. ¶ † Adduco vnū ſimile in appro-
batione pmouēdi ad doctoratū.dꝫ eñ approbari in ordine.i.
a collegio:vt.l.magiſtros.C.de profeſ.⁊ me.lib.x.et tñ requi-
rit preciſe numerus.vij.doctorū ad minus:vt not.gl.⁊ Bart.
in.d.l.magiſtros.probat in.l.ſi quis.eo.ti.⁊ no.Io.and.in.c.i.
de cele.miſ.⁊ facit qō olim obſeruabat in cauſa epi: vt in.d.c.
ſi quis eps iuncta gl.ſicut enim requirebat vt etiā oēs.xij.epi
requiſiti ſimul cōcordarent vt ibi ſm intellectū gl. ita dicen-
dū in minori numero requiſito in cauſa clericorū inferiorū.
ſatis eñ inducebat ſpāle in epo cū requirit numerus duode-
narius.Et hoc diligenter notabis q2 minus bñ p alios exa-
18 minatur.⁊ hic p doc.nihil ſcribit. ¶ † Ex his infero ad aliā
queſtionē:nūquid iſti epi ſunt omnes iudices.Glo. tetigit in
ſumma.iij.q.viij.et refert duas opi.Quidam enim dicūt qō
ſunt aſſeſſores.⁊ ſolus metropolitanus eſt iudex.ad idē poſ-
ſet dici qñ eps proprius procedit cum numero requiſito ſine
metropolitano.⁊ pro hoc ſatis bene facit tex.in.d.c.ij.vbi di-
citur ꝙ ipſe eps deponit aſſiſtente ſibi numero epiſcoporum
et videtur in alijs rebus ſolum requirere preſentiā et cōſen-
ſum.⁊ hoc per illā literā arguit Ioā.and.Alia eſt opi. vt oēs
ſint loco iudicis ordinarij ⁊ hanc partē firmat Inno.⁊ Hoſt.
in.d.c.graue.⁊ tranſit ibi cū hac opi.Ioā.and.firmat Archi.
ſuper prealleg.ſumma.iij.q.viij.Ego dicerem ꝙ vbi congre-
gatur cōcilium tunc totū cōciliū eſt iudex non autē ſingula-
res:vt probatur in.c.ſcitote.vj.q.iij.et.c.ſi quis eps crimina-
liter.ea.cā.q.iiij.vbi actus ſententiādi refertur ad omnes.ad
idem.iij.q.vi.hec quippe.xv.q.vij.c.j.facit.c.j.de iudi.et.c.j.de
libel.obla.⁊ de ſpō.c.i.cum ſi.Aut epiſcopus procedit contra
ſubditū ſuum accerſito ſibi numero epiſcopoꝝ a iure requiſi
toꝝ tunc audiat cauſam cum omnibus:vt in.d.ca.ſi autē. xv.
q.vij.et habito ipſorum conſenſu et preſentia in diffinitione
ipſe poterit dictare depoſitionis ſniam in ſuā perſonā. et vi-
detur probari in.d.c.ij.nec impugnaretur ſnia ſi oēs ſeu oim
nomine ſentētia ferretur:q2 ſuccedunt loco concilij.⁊ facit.d.
c.i.xv.q.vij.vbi dicitur ꝙ epiſcopus ſolus honorem auferre
19 poteſt. ¶ † Quorum autē expenſis veniunt iſti epi ad locum
iudicij.vide Archi.in.d.c.ſi autem.vbi dicit poſt alios ꝙ ex-
penſis proprijs. quia cū ſint ordinarij nihil poſſunt exigere
niſi quatenus iure cauetur vt no.in.c.cum ab omni.de vita et
20 hone cle.⁊ in.c.cū ſit.de ſimo. ¶ † Vltimo quero quid de ca-
pitulo vbi eps procedit cōtra clericos in minoribus cōſtitu-
tos.vide gl.q̄ dubitat an ſint iudices vel aſſeſſores.iij.q.viij.
in ſumma.Sed archi.in.d.c.eps nullius.xv.q.vij.dicit ꝙ ca-
pitulū habet tunc ordinariā.facit ille tex.in eo.ꝙ dicit irritā
eſſe eporum ſententiā ſine canonicorū preſentia.Sed ego cre
do oppoſitū per.c.iij.de cōſuetu.libr.vj.vbi patet ꝙ cōcilium
dūtaxat tenet de iure eps requirere a capitulo in corrigēdis
ſubditoꝝ exceſſib9.⁊ facit.c.nouit.⁊.c.quālto.de his q̄ ſi.a pla.
21 ¶ † Conciliū autē licet quis teneat requirere ⁊ debito tem-
pore expectare reſponſum:non autē ſequi: vt in.c.cū in vete-
ri.de elec.⁊ in.c.cum olim.de arbi.ergo nō poteſt dici ꝙ capi
tulum habeat ordinariā.hinc eſt ꝙ iura cōiter faciūt in actu
iudicandi mentionē de ſolo epo:vt in.d.c.de perſona.xi.q.i.et
in.c.ſi quis contra clericū.⁊.c.poſtulaſti.et.c.cum contingat.
de fo.cōpe.⁊.c.cū ex iniuncto.in ſi.de here.cū multis ſimilib9.
inducitur actus nullitas quia a iure arctatur ad conciliū pe-
tendum:vt in.d.c.nouit.⁊ hec no.

1 Non ſufficit ad validitatē ſententie partē fouere iuſtitiā
ſed requiritur ꝙ ad illam perueniatur ſeruato iuris ordine.
2 Iudex non debet ſuum officium non poſtulatum impartiri
ad vtilitatem priuatam.
3 Ex certa ſcientia:iſta clauſula quid importet.
4 Sententia an et quando caſu poſſit peti vt confirmetur: ſiue
ſit interpoſita appellatio ſiue nō:⁊ quos effectus operabitur
talis confirmatio.5.
6 Iudex appellationis debet procedere iuris ordine ſeruato ⁊
iudicialiter niſi fuerit papa qui extraiudicialiter pōt ſuper
hoc cognoſcere.
Sententia a qua fuit appellatū licet preſumatur iuſta tamen
non preſumitur lata ſeruato iuris ordine.
7 Snia lꝫ iniuſta a qua nō fuit appellatū:facit ius īter partes.
8 Clauſula ex certa ſcientia idem importat qō clauſula ex ple-
nitudine poteſtatis.
9 Papa poteſt ſententiam etiā iniuſtā ⁊ ſine ordine iudiciario
prolatā confirmare:niſi deficiat in iuſtitia naturali: quo caſu
papa non poteſt ſupplere.

a ¶ An autē ſen
tentia degrada-
tionis epi requi-
rat iſta ſententia
eporū nemine di-
ſcrepāte. vide gl.
et ibi Domi.cir-
ca ſi.in.c.multis.
xvij.diſtin.

b ¶ Sed gl. huic
glo.cōcor. gloſ.ſi.
in.c.cū olim.ſ.eo.
et gl.in.c.j.de ma
io.⁊ obe.In con-
trarium tñ eſt gl.
in.c.cupientes.ſ.
ad hoc.verſi.cum
eodem.de elec.in
vj.⁊ in.c.vbi peri
culum.in ṽ.ſingu
laris.eo.tit.⁊ li. ⁊
gloſ.in cle.ne ro-
mani.de elec.in ṽ.
ꝯcorditer. quib9
glo.cōtrarijs di-
cit hic do. Abb.
ſibi videri potius
ſtandum.

Sebaſti. Sapia.
c ¶ A maiori pte.
Vide Ro.in cōſ.
cccccxij.incipien.
quod ad primū. ⁊
Alexan.in conſ.
cxxiiij.incip.in cā
et lite.in.i.col.i.ij.
volu.vbi dicit qō
ſtāte cōpromiſſo
ꝙ arbitri concor
diter pronūtient
oportet qō nemo
eorum diſcrepet.

EAque. Breue eſt: vel per alia verba poteſt ſic ſummari. Juſte qͦ petit ſniam a papa confirmari: ſi iuſte et rõnabiliter fuit lata. Et nõ nimis dif. ꝛ fuit forſan vt dicit Jo. and. exordium alicuius papalis cõfirmationis: quia nõ eſt veriſimile qͦ fuit ſpecialis diſpoſitio in his verbis dũtaxat concepta. cum nõ imponit neceſſitatẽ ſed potius innuit cuiqꝫ eſſe hoc petendi facultatem cõceſſam in hoc tamen nõ eſt vis. ¶ No. primo differentiã eſſe inter hoc verbũ iuſte ꝛ rõnabiliter: cũ hic ponantur vt diuerſa et habeant diuerſa vocabula. arg. in l. ſi idẽ ſt codicillus. C. de codi. ꝛ exponit Jo. and. verbũ iuſte. i. non contra ius ſcriptũ. rationabiliter. i. non contra ius litigatoris. hec expoſitio ſatis placet quo ad iſtum tex. ſed dicerem ſuffeciſſe ſi fuiſſet appoſitũ verbũ iuſte dũtaxat: q: omne iuſtũ eſt rationabile cũ ius ſit ſuper ratione fundatũ. i. di. cõſuetudo. ꝛ ois lex dꝫ eſſe rationabilis. iiij. di. erit autem lex. et in. l. leges ſacratiſſime. C. de legi. ſed ad maiorẽ declarationẽ fuit adiectũ verbum rationabiliter. vel dic ꝛ melius qͦ verbum iuſte: refertur ad iuſtitiã partis pro qua hic fuit lata ſententia: verbũ rationabiliter ad ordinẽ procedẽdi in iudicio.
1 ¶ † Non enĩ ſufficit partem habere ꝛ fouere iuſtitiã ad validitatẽ actus ſentẽtie: ſed requiritur ꝙ ad illam rationabiliter perueniatur. i. iuris ordine ſeruato. alias illa ſententia eſt nulla: vt in. l. prolatã. C. de ſen. ꝛ. ij. q. vi. diffinitiua. ver. itẽ ſententia. Et hec expoſitio mea plus placet ꝙ̃ illa Jo. and. nimis enĩ ipſe reſtringit illa verba. et pro hac mea expoſitione eſt tex. iuncta glo. ij. j. eo. cõſanguinei. ¶ Gloſ. facit duo. primo opponendo declarat tex. ſecũdo ponit vnũ effectũ confir-
2 mationis papalis. ¶ † Opp. cũ prima parte. nõ enim debet papa officium ſuum non poſtulatũ impartiri ad vtilitatem priuatã. l. iiij. §. hoc autẽ iudi. ff. de dam. infec. no. Jnnoc. in. c. ad noſtram. ij. de iureiurã. Sol. metu cõtrarij vt arbitror gl. intellexit tex. alio poſtulante cõfirmationẽ. et hoc mihi placet de ordinata iuſtitia: ſed ex plenitudine poteſtatis poteſt papa ſententiã vel quid aliud cõfirmare ex ſuo officio etiam nõ poſtulato. ar. in. c. ſi motu proprio. et. c. ſi pluribus. de pre-
3 ben. lib. vi. ¶ † In ſcd̃a parte ponit vnum effectum cõfirma-
a tionis facere ex certa ſcientia.[a] ſed tu vide op. glo. in. c. q: vniuerſitatem. de conceſ. prebẽ. que ponit tres effectus cõfirmationis huius. facit enim rem confirmatam maioris autoritatis. xi. di. quis neſciat. ſi res eſt minus valida reddit eam validam in. c. j. de trãſac. Tertio nullus inferior poteſt de validitate illius rei amplius cognoſcere in. c. j. et. ij. de confir. vti. et
4 ibi plenius dicemus de hac materia. ¶ † Extra gloſſ. quero an indiſtincte poſſit hec ꝯfirmatio ſentẽtie peti a papa. Sol. Jo. and. primo intelligit qͦ petitur cõfirmatio ſi nõ ſit interpoſita appellatio vel aduerſus ſententiã petita in inte. reſtit. in caſu quo peti potuit. poſtea dicit idẽ eſſe vt peti poſſit etiã ſi ſit appellatũ ſi exponũtur illa verba iuſte et rationabiliter ſm̃ qͦ predixi. quaſi per hoc vltimum ſentiat qͦ ſi ſententia nõ fuit lata cõtra ius ſcriptũ vel cõtra ius litigatoris poteſt peti cõfirmatio quantũcũqꝫ fuerit appellatũ. qͦ intelligit. d. Anto. poſtꝙ̃ ſnia fuit aduerſus appellationem vel aliud remedium retractatiuũ iuſtificata: ſed ante iuſtificationem nõ poteſt peti cõfirmatio. Dic tu melius ꝙ aut fuit ad papã appellatum: ꝛ tunc poteſt appellatus in cauſa appellationis ea pendente petere confirmationẽ ſentẽtie. Sicut enim appellator petit illam infirmari ita appellatus põt petere illã cõfirmari. vt in aut. ei qui. C. de temp. ap. ꝛ. ij. q. vi. appellatione. ſic intelligo Jnn. in. c. j. in ſi. de cõfir. vti. vbi dicit illud eſſe indubitatum ꝙ ſnia a qua appellatũ eſt poteſt cõfirmari. alleg. d. aut. ei qui. que loquit̃ ſm̃ qͦ predixi. aut fuit appellatum ad inferiorẽ: ꝛ tunc cauſa coram eo pendente non debet peti confirmatio a papa. ſed dꝫ expectari exitus remedij retractatiui. ſ. appellatio vel reſtitutio in inte. arg. in. c. ij. in ſi. de in integ. reſti. Jdem ſi fuit appellatũ ad papã: ſed appellatus preueniens appellantem nulla facta mentione de appellatione impetrat literas ſuper cõfirmatione ſentẽtie tales enĩ litere tanꝙ̃ ſurreptitie nõ debent valere. ꝛ de hoc dicendũ vt plene legitur ꝛ no. in. c. bone. j. de ꝯfir. vti. vel inuti. ꝛ ſic reducas ad concordiã predictas opi. et hec eſt ipſa veritas. Si autẽ nulla fuit interpoſita appellatio vel fuit deſerta: tunc dic vt in ſe-
5 quẽ. q. ¶ † Secũdo quero an hec confirmatio ſentẽtie poſſit peti ab inferiori a papa. Sol. dic qͦ aut fuit ad illum appellatũ et poteſt in cauſa appellationis peti per ipſum appellatum: vt in. d. aut. ei qui. et. c. appellatione. preallc. in proxima q. Aut ſnia tranſiuit in rem iudicatã ꝛ nullum pendet remedium retractatiuum: et tunc eſt dubium: q: poſſeſſori non eſt prodita actio. inſtit. de act. §. ij. de iudi. examinata. hunc articulum plene examinauit Jnn. in. c. j. de confir. vti. vbi cõcludit tandẽ qͦ etiam hoc caſu poteſt. ar. c. ex inſinuatione. in ſi. de procura. ꝛ. xvi. q. vi. ſi epĩs. et ne inſtitu. c. ij. hoc tenet Bart. etiã de iure ciuili in. l. j. in ſi. C. qñ prouo. nõ eſt neceſ. et. l. ſi expreſſim. in ſi. ff. de appel. ¶ Et ponit Jnnoc. in loco prealleg. duos not. effectus huius cõfirmationis facte per inferiorem
b in foro iudiciali.[b] Primus quia ſi prima ſententia fuit nulla cõfirmabitur nũc per iſtam ſentẽtiam ſecundam que fuit lata a iudice ſuo ꝛ ſeruato iuris ordine nec fuit appellatum. et facit qͦ idem Jnno. no. in. c. ſuper literis. de reſcript. Bar. in l. ſi expreſſim. ff. de ap. facit. l. j. in prin. ff. que ſent. ſine appella. reſcin. Scd̃s effect⁹ eſt q: poſt ꝯfirmationẽ illius nullus inferior cõfirmatore poterit de illius validitate cognoſcere arg. in. c. cũ inferior. de ma. ꝛ obe. ꝛ no. in. c. proxi. Sequitur ꝛ tertius effectus quia erit nũc hec ſentẽtia maioris autoritatis
6 quã primo: ſicut. ſ. dixi in ſententia pape. ¶ † Dices ergo tu cõfirmatio inferioris operabitur tantum quãtum confirmatio pape: qͦ ſonat in abſurdum. Rñdeo quod confirmatio pape operatur illos effectus etiam ſi ſit facta extra iudicium dũmodo ex certa ſcientia. j. de cõfir. vti. c. j. ꝛ. ij. de tranſac. c. j. Sed confirmatio inferioris quaſi nil operatur niſi ſiat in iudicio per viam cõtentioſe iuriſditionis: ita quod ſumit vim potius ex preſumptione ſue ſententie ꝙ̃ ex ſua poteſtate ſeu voluntate. ꝛ ideo dixit Jnno. in. d. c. j. qͦ petens hanc confirmationẽ ſentẽtie corã inferiore habet docere qͦ iudex fuit q tulit eam. et quod ordinem ſeruauerit. non autem habet neceſſe ꝓbare qͦ ſit iuſta: quaſi ſentiat ꝙ pro iuſtitia preſumit̃. ar. in. c. in preſentia. de renun. Hic diligenter notabis qͦ coram confirmatore nõ preſumit̃ iuſtitia proceſſus ſed iuſtitia cauſe ſic. arg. c. quoniã cõtra. de proba. Et poteſt eſſe ratio q: probato illũ fuiſſe iudicẽ q illã tulit et ꝙ ſeruauerit iudiciarium ordinẽ infertur ſentẽtiam fuiſſe et eſſe validã: ideo iuſte poteſt cõfirmatio peti. nõ autem eſt neceſſe probare qͦ fuerit
7 iuſta. ¶ † Quia preſuppoſito quod fuiſſet iniuſta. i. cõtra ius litigatoris: tamen ex quo non fuit appellatum fecit ius inter partes: nec amplius debet diſcuti de illius iuſtitia vel iniuſtitia. vt in. c. cum inter. j. eo. ꝛ. l. res iudicata. ff. de re iudica. et. l. ingenuũ. de ſta. ho. et hoc diligenter notabis: q: nemo aperit
8 hoc. ¶ † Sed coram papa nõ eſt neceſſe hoc maxime iudicialiter ſeruare cum fecit ex certa ſcientia. quod idem importat ꝙ ex plenitudine poteſtatis: vt eſt glo. ſing. in. c. ad hec. de reſcrip. Ex quibus omnibus infero ad intellectũ huius. c. dico enim ꝙ exigitur ꝙ iuſte et rõnabiliter fuit lata ſententia ad
9 hoc vt per papam cõfirmetur. ſ. ex iuſtitia ordinata. ¶ † Sed ex plenitudine poteſtatis poteſt ſententiã cõfirmare quãtumcunqꝫ iniuſtã ꝛ ſine iudiciario ordine prolatam: vt legi. et no. in. c. hec quippe. iij. q. vi. not. gl. in. c. nullus. ix. q. ij. facit tex. in d. c. ad petitionẽ. de accu. qͦ intelligo in dependentibus a libera poteſtate principis vt in beneficialibus vel in ſupplendo defectũ ordinis poſitiui: ꝛ ita loquũtur iura ſuperius allegata: ſed ſi ſententia deficit in iuſtitia naturali nõ poteſt per principẽ cõfirmari ſeu defectus ſuppleri: vt eſt tex. not. in cle. paſtoralis. de re iudi. ꝛ per hoc habes enucleatum intellectũ huius. c. qͦ valde breuiter et ſuccincte tactum per ſcribẽtes extitit: ꝛ lento pede tranſiuerunt.

Zacharias.
a ¶ Ex certa ſcientia. Adde qͦ dixi in apo. ad iſtũ in. c. j. per cũ alle. j. de cõfir. vti. vel inuti. Pan. ſ ca. conſi. cv. Alexan. cõſi. xxxviij. ꝛ ꝯſi. ciij. vol. iiij. Alud. barba. conſil. ciij. col. x. volu. iiij. et ro. deci. cccxxiij. inci. pape Jnno. Sebaſti. Sapia.
b ¶ In foro iudiciali. Quid operetur ſnie cõfirmatio ponit Ange. i l. quidam cõſulebãt. circa mediũ. ff. de re iud. ꝛ in. l. ij. in ſeptima fallẽtia. ff. ſi quis in ius voca. nõ ierit. ꝛ rota dci. cxxxij. incipi. item no. in antiquis. Cardi. in cõſi. lxxiij. inci. omnis a me charitatis. in ſecũdo dubio.

1 ¶ Executio ſententie eſt delegabilis.
De iure canonico omnia ſunt delegabilia.
2 Corã illo cui eſt ꝯmiſſa executio ſnie poteſt allegari nullitas ipſius ſnie: ſup quã ipſe executor non cognoſcet: ſed remittit ſuperiori: ꝛ interim ſuperſedetur in executione.
3 Executor ſententie nõ poteſt cognoſcere de fraude vel nullitate que allegatur in dicta ſententia.
4 Papa quando reſcribit pro aliquo beneficiando in admittantur exceptiones propoſite cõtra executorem: cõtra beneficiandum ꝛ contra reſcriptum.
5 Executor criminaliũ cauſarum ſi cognoſcit aliquem eſſe iniuſte condemnatum non debet ipſam ſententiam executioni mandare.
6 Executor ſentẽtie an poſſit reſiſtenti violentiam inferre quo ad actum executionis explendum.
7 Poſſeſſio non eſt alicui auferenda ſine cauſe cognitione.
8 Executor cui eſt ſcriptum vt det alieni poſſeſſionem remoto quolibet illicito detentore: an habeat iuriſditionem.
9 Cui eſt cõmiſſa executio an poſſit cognoſcere de ſurreptione et falſitate reſcripti ſi coram eo opponatur.
10 Executor an debet exceptiones oppoſitas admittere.
Exceptiones calumnie poſſunt per iudicem non admitti.
11 Executio ſententie an poſſit cõmitti parti vincenti ꝛ propria autoritate poſſit poſſeſſionem intrare.
12 Poſſeſſio bonorum adiudicatorũ quando capitur nõ requiritur citatio partis.

Creditor

13 Creditor an poſſit propria autoritate capere poſſeſſionē bonorum debitoris vigore pacti inter eos conuenti.
Poſſidens per alium precario: poteſt illam poſſeſſionē cum violentia capere: quia dicitur potius ſe defendere quam violentiam inferre.
14 Archieps̄ an poſſit punire ſuum ſuffraganeū qui ſimoniace obtinuit aliquam gratiam.
Obtinentes aliquam gratiam ſimoniace ſiue clerici vel laici vtriuſq; ſexus ſunt ipſo iure excōicati: et nō poſſunt abſolui niſi in mortis articulo a roma.pontifice.

E Ecetero.

Merus executor ſnie contra quem excipitur de fraude non cognoſcit ſed remittit. Ita communiter ſummant doc. ſed iudicio meo minus bene: quia iſte tex. nō loquitur de mero executore: qꝛ merus executor nullam exceptionem executionē impedientē admittit: vt in.l. ſi vt proponis.⁊.l. executorē.C. de execu.rei iudic.⁊.ſ. dicam latius. Sed tex. iſte admittit vt is cui executio cōmittitur admittat exceptionem ad effectū vt remittat negotiū ad ſuperiorem non vt ſup principali pronūtiet: vt latius in proceſſu dicam: ideo ego ſummo ſic. Iudex deputatus ſuper executione ſententie admittit exceptionem fraudis ſed nullitatis ſententie: nō ad effectū vt ſuper ea pronūtiet: ſed vt negotium ad ſuperiorem qui iudicauit trāſmittat ſi illam probabilem reperierit. h.d. notabiliter. et non diuiditur. ¶ Caſus literalis. Ecce papa preſentibus partibus tulit ſnīam diffinitiuā mandat papa alicui quatenus ſententiā illam debeat executioni mandare. executor literis executionis receptis citat partes. reus contra quem debet executio fieri dicit ꝙ executioni ſentētia nō eſt mandanda quia per fraudem ⁊ dolum lata eſt. querit executor quid facere debeat vtrum debeat cognoſcere de fraude allegata. Reſpōdet papa ꝙ executor de fraude illa ⁊ dolo cognoſcere non debet. ſed hoc refert ad ſedem apoſtolicā. Ber.
1 ¶ †Nota primo qđ executio ſententie eſt delegabilis: ⁊ hoc eſt indubitatum ſi princeps delegat: vt hic. ipſe enim poteſt delegare etiam ea que ſunt meri imperij: vt.l.j.ff. de offi. eius cui man. eſt iuriſdi. ſed in inferioribus eſt dubium ſaltem de iure canonico. cōmuniter tamē cōcluditur qđ de iure noſtro omnia ſunt delegabilia: vt plene not. in.c. qđ ſedes. de officio ordi. vbi plene dixi. facit clem.j. de here.⁊.c. licet. de offi. vica. li.6.vi. dixi plene in.c. ſi quis contra clericum. de foro compe. vbi vide. Ex quo infero qđ de iure canonico poteſt iudex ordinarius vel delegatus a principe delegare executionem ſententie licet executio requirat iuriſditionem maiorem. ⁊ quid de iure ciuili dixi in.d.c. qđ ſedes. et.c. ſi quis cōtra clericum. facit.c. in literis.⁊.c. querenti.⁊.c. ſignificaſti. de offic. delega.
2 ¶ †No.ij.ꝙ coram eo cui eſt ſentētie executio cōmiſſa poteſt allegari nullitas illius ſententie: puta quia per fraudem vel falſa inſtrumēta lata extitit: nō tamen executor habet ſuper hoc pronūtiare: ſed qōnem hanc incidentem coram eo remita tet [a] ad ſuperiorē qui ſentētiabit ⁊ ſuperſedebit interim exe
3 cutioni ſententie. ¶ †Opp.⁊ vr̄ ꝙ ſi corā executore interueniat fraus poſſit de illa cognoſcere ⁊ diffinire: quia vno commiſſo intelliguntur omnia cōmiſſa. de offic. delega. preterea. et.c. prudentiā. Sol. glo. metu contrarij intelligit tex. ⁊ bene quando allegatur fraus cōmiſſa circa negotium principale coram iudice qui ſententiauit: vt puta is cōtra quem petitur executio allegat ſententiam fuiſſe latam per falſa inſtrumenta vel teſtes falſos vel quid ſimile ⁊ ob hoc dicit illam ſententiam non mereri executionem: quo caſu dicit gl. executor nō aſſumit ſuper hoc cognitionem: quia non debet ſibi aſſumere partes iudicis cum non habeat iuriſditionem: vt in.d.l. ſi vt proponis. ſed debet executioni ſuperſedere: vt hic. Et ſm hunc intellectum expone tex. ibi: et fraus interuenerit id eſt interueniſſe dicatur. ſimilis expoſitio.ſ. de fide inſtru.c.ij. ſm Egidiū. ¶ Sed contra predicta et contra tex. oppo. de.c. et ſi non cognitio. xxv. qđ.ij.⁊ eſt lex. et ſi non cognitio.C. ſi contra ius vel vti. publi. Sol. gl. in ſcđa parte ꝙ illa lex intelligitur in executore mixto qui.ſ. habet cognitionem et iuriſditionē annexam. Iſtud vero.c. loquitur in mero executore qui nullam habet cognitionem ſeu iuriſditionem annexam ſed nudum miniſterium exequendi. Et certe gloſſ. iſta non bene loquitur: quia vt.ſ. dixi executor merus nullam admittit exceptionem: vt.d.l. ſi vt proponis. et.l. executorem. ſed iſte de quo in tex. admittit exceptionem. et de ea cognoſcit non vt pronuntiet ſuper principali ſed vt remittat negotium infectum ad ſuperiorem. hoc probat iſte tex. in eo qđ dicit ꝙ non eſt facultas executori de toto negotio cognoſcēdi. que verba bene pondera. ergo bene poteſt cognoſcere de exceptionibus corā eo propoſitis nō vt pronūtiet: ſed ſi reperit veras ſaltem apparenter debet remittere negotium ad ſuperiorē vt ipſe plene cognoſcat ⁊ pronuntiet. ⁊ hoc voluit finis.c. ⁊ ſic illud.c. nō contradicit.l.⁊ ſi nō cognitio. ibi enim dicitur ꝙ executor poteſt cognoſcere de fraude allegata vt ſi fraus interuenerit de toto negotio cognoſcatur. vnde pondera quia dicit cognoſcatur ⁊ non dicit per executorem. vnde gl. in.d.c.⁊ ſi non cognitio. intelligit ꝙ debet poſtmodū cognoſci et diffiniri per iudicem: non autem per executorem. ⁊ ad hoc allegat illud.c. et idem Bal. in.d.l.⁊ ſi non cognitio. Bald. in.l. a diuo pio. in prin.ff. de re iudi. ⁊ ſatis voluit Inno. hic parū ante ſi. gl. ſue.
Ec colligendo ſubſtantiam corū que tangunt hic doc. ⁊ Bar. in.d.l. a diuo pio. aliquibus additis: hanc materiam clare in tria membra cōſtringo. Aut enim commiſſio alicuius executionis facta ſit ante omnē cognitionē ⁊ diffinitionē: aut poſt ſententiam ſed anteꝙ executio fienda diſcutiatur: aut poſt latam ſententiā ⁊ cognitionem omnem habitā ſuper executione. Primo caſu ſi cōmittitur nudum miniſteriū: puta predicare vel abſoluere vel quid ſimile: ⁊ tunc nō committitur iuriſditio. tex. eſt in.c. ſi.§. vlti. de offi. delega. ⁊ licet glo. ibi. ⁊ in c. ex literis. co. ti. dicat ꝙ acceſſorie tranſit coertio ſi nō poteſt aliter cōmiſſarius iniunctū exequi. tamen Io. and.⁊ Hoſtiē. tenent contrariū in.d.c. ſi.⁊ ibi rñdetur ad.c. ex literis. qđ videtur facere contrariū. ⁊ vide tn̄ qđ ibi dixi. vnde puto ꝙ talis ſit nudus executor nec debet admittere aliquā exceptionem niſi forte ſit aliqua nouiter orta vel antiqua occulta non
b conſiderata per mandantē [b] per tex. notabilē in.l. ſi hominē.
c ff. mand. [c] facit qđ no. gl. xxv. q.ij.⁊ ſi non cognitio. Aut committit aliquid iuris: puta ſcribit papa: conqueſtus eſt nobis talis ꝙ violēter fuit a ſuo beneficio eiectus. quapropter ſi ita eſt reſtituas ſibi dictū beneficium et talis cōmiſſarius habet iuriſditionē et poteſt de toto negotio cognoſcere ⁊ iudicare. Nam talis vigore illius clauſule: ſi eſt ita: etiam ſi non eſt expreſſa cū ſubintelligat habet iuriſditionē cognoſcendi: vt in c.ij. de reſer. licet eñ mandet executio: tamen cum non poſſit fieri ſine preambulo: vt.ſ. cognoſcat ſi ita eſt videtur etiā mād data iuriſditio: [d] vt.l. ad rem mobilem. et.l. ad legatum.ff. de procu.⁊ in.c. preterea.⁊.c. prudentiā. de offi. delega.⁊ ſic poteſt intelligi ſm alium intellectum.d.l.⁊ ſi non cognitio.⁊ hoc eſt clarum: ⁊ tenet Bar. in.d.l. a diuo pio. ⁊ eſt glo. ordi. et in.c. pa
4 ſtoralis.§. quia vero. de offi. delega. ¶ †Quid autem ſi papa ſcribit alicui ꝙ prouideat Petro de tali prebenda ſi vacat. dicit Inno. ꝙ hec cōmiſſio habet cauſe cognitionem in hoc vt executor inquirat ⁊ cognoſcat an vacet anteꝙ de ipſa proe uideat: ſed poſtꝙ ei conſtiterit de vacatione [e] mera remanet executor quo ad prouiſionē que non habet cauſe cognitionē. vnde ſm eū ſi quis vellet obijcere in perſonā executoris vel etiā illius cui prouidendū eſt nō eſt excipiēs audiendus. allegat no. in.c. propoſuit. de cōceſ. pben. ſed Hoſt. dicit hec iura noua nec ſibi placere quo ad hoc vltimū dicens ꝙ cū ſcribit papa p aliquo bñficiādo admittūtur exceptiones ppoſite ꝯ beneficiatū ⁊ cōtra reſcriptum et contra executorem. allegat c. ad aures.⁊.c. cum adeo.⁊.c. poſtulaſti. et.c. ſi proponente. de reſcrip.⁊ de offi. delega. paſtoralis.§. qꝛ vero.⁊ ibi bona gloſ. de hac materia niſi Inno. intelligat hoc dictū ſuū eſſe intelligendum vbi papa certo iudici ⁊ pro certa perſona ⁊ de certa prebenda preciſe et de certa ſcientia ſcribat exprimens ſufficienter in ſua litera ꝙ non vult cōtra ſuam literam aliquam exceptionē admitti. ſic enim poſſet faluari dictum ſuum ſm Hoſt.⁊ cum papa dicat ꝙ nec ſe nec anteceſſores ſuos crederet hoc expreſſiſſe: vt in.c. ex parte.ij. de offic. delega. ⁊ placet mihi dictum Hoſt. quia deputatus ad prouidendum ſimplif citer de beneficio nō eſt purus executor ſed mixtus [f] cū papa nō ſit informatus de perſona cui mādat prouideri vel cui cōmittit vel de quantitate beneficij: vt plene no. per. glo. in.d.§. quia vero. in clemen. vna. de offi. delega. dixi poſt Innoc. in.c. ſi. de preſump. Ideo hic hunc articulum nō proſequor: quia habet materiā ſeparatam ⁊ diſtinctam: ſed not. dictū Hoſtiē.
¶ Secundo mēbro principali quando cōmiſſio ſit poſt ſententiam dātā gat. et tunc dic qđ is cui ſit commiſſio eſt iudex cum in actu executionis multa poſſint allegari: vt in.l. a diuo pio.§. ſi ſuper rebus. preallega. et hic: et in dicta.l. et ſi non cognitio.⁊ no. Bald. ibi: ⁊ facit qđ not. Inno. in.c. cum ſuper. in ſi.ſ. eo. probatur ibi: ⁊ in.c. veniens.ij. de teſtibus. cōmiſſarius enim hoc caſu ſuccedit loco iudicis. Vide quicquid opponi potuiſſet coram eo poterit opponi coram iſto executore.⁊ hoc caſu bene conſidera ſm Barto. in.d.l. a diuo pio. qđ quādoq; executio cōmittitur alicui in defectū iuriſditionis: vt quia ille qui ſententiauit non poteſt exequi: puta quia arbiter vel delegatus inferioris a principe: quo caſu recurritur ad ordinariū: ⁊ ad delegantem: ⁊ tunc indubie talis executor

2.° Capi.

a ¶ Remittet. adde qđ Ro. cōſi.lj. dicit ꝙ ſi notoriē nullitas apparet ꝙ non dꝫ remitti ad ſuperiorē. ⁊ ibi hoc comprobat multis rōnibus.
b ¶ Per mandantē. Adde ꝙ p illā l. voluit Ro. cōſi. cccxxv. ⁊ dic ꝙ nō admittitur exceptio de poteſtate mandātis: vt voluit Lapus allega.ſi.
Sebaſti. Sapia.
c ¶ ff. mādati. vide multa q̄ deciduntur p illū tex. cumulata p Feli. in c.j. col.xvj. verſi. fallit.⁊.ſ. de cōſtit. ⁊ per Iaſ. in.l. nō ſolum.§. morte. col.xxj.ff. de ope. no. nū. per And. ſiculū in.c. ſi. in.ij. nota.ſ. de offi. delega.⁊ in repe. rubrice.C. q admit. colū. xxxij. circa medium.
d ¶ Iuriſditio. adde qđ voluit Ro. conſi. ccxliij.
Sebaſti. Sapia.
e ¶ De vacatione. Vide ad hāc materiam multa cumulata p Feli. in c. ſi. col.v. cū pluribus ſequētibꝰ.ſ. de preſump.
f ¶ Sed mixtus. Adde Oldr. cōſi. cccxvij.⁊ vide eūdem Abb. conſil. xxxiiij. Pe. de ancha. cōſi. cxxv. incipi. iſte executor. Fede. conſi. cclj.

habet omnem cognitionem que requiritur in executione: vt in dicta. l. a diuo pio. ⁊ credo ꝙ iſti tales tanꝙ ſuperiores po‑terunt etiam pronuntiare ſuper nullitate actus. argu. opti. in. c. cum ab eccleſiarum. in fi. de offic. ordi. ſunt enim iſti pro‑nuntiando functi officio ſuo. Et idem videtur quando infe‑rior tulit ſententiam puta Arch. in iuriſditione ſua ⁊ pro exe‑cutione recurritur ad epiſcopum tanꝙ ſuperiorem quod no‑tabiliter cõfirmauit Specu. in ti. de execu. ſenten. §. nunc vi‑dendum. ver. vt autem. Sequitur hic do. Anto. dicens ſe pu‑tare hoc procedere etiã ſi inferior poſſit exequi ex quo ſupe‑rior illius auditur pro executione. Nã inferior poteſt exequi per iuriſditionẽ quam habet: vt plene dixi in. c. ſi quis cõtra clericum. ſed pro iuriſditione maiori ſolet recurri ad ſupe‑riorem vt ibi dixi. Item poſſet iſte ſuperior de retractatione cognoſcere per viam reſtitutionis: vt no. Spec. in loco preal‑legato. facit. c. pe. de in integ. reſtit. ⁊ qḋ legi. ⁊ no. in. d. c. cum ab eccleſiarum. Quãdoqꝫ cõmittitur alicui executio a ſtatu‑to in auxilium iuriſditionis: vt quia per ſtatutum deputatur aliquis ſuper executione ſententiarũ: ⁊ tunc ſm Bar. quedã eſt cognitio circa res in quibus eſt fienda executio et de hoc poterit iſte cognoſcere: vt in. d. l. a diuo pio. §. ſi ſuper rebus. ⁊ ſeq. Quedã eſt cognitio ſuper exceptione que opponiꝛ poſt ſententiam: ⁊ tunc aut opponitur tale quid qḋ cõcernit me‑rita principalis cauſe. exemplũ ponit Bar. in his in quibus loquitur tex. in. l. ij. C. de iuris et facti igno. vt puta quia dicit ꝙ debet excuſari a iuris ignorantia ex ſpeciali priuilegio: et de iſtis nõ poterit cognoſcere talis executor ſed debet remit‑tere ad priorem iudicem alleg. l. pe. ff. de cõfeſ. Quedam ſunt exceptiones que ſolum reſpiciunt executionem: nec infrin‑gunt ſententiam vt exceptione quis exigatur vltra ꝙ facere poſſit et ſimiles: ⁊ de iſtis executor cognoſcit. d. l. pe. et etiam pronunciabit vt ibi. Quedam ſunt exceptiones que directe veniunt contra ſententiã et eam impugnant: vt exceptio nul‑litatis vel falſorum inſtrumentorũ ⁊ ſimiles. glo. in. d. c. paſto‑ralis. et in. l. ⁊ ſi non cognitio. tenet ꝙ executor poteſt de his cognoſcere ⁊ ibi eſt glo. multum no. de hac materia. vide per Specu. qui idem tenuit in ti. de execu. ſen. §. j. verſi. vt autem. Dicit tamen glo. ꝙ cognoſcit ad finem. vt ſuperſedeat. ⁊ re‑mittat ad ſuperiorem non autem vt ſuper illis pronũtiet. Et idem voluit Barto. in dicta. l. a diuo pio. ⁊ pro hoc caſu alle‑gat tex. hic. et ſimiliter in. l. ſi pretor. §. marcellus. ff. de iudic. Et idem finaliter tenet Inno. ⁊ Hoſt. hic: ⁊ ſi diceremus con‑trarium poſſet ſequi abſurditas ſm Barto. ſ. ꝙ iudex minor vel par poſſit infringere ſententiam maioris vel paris. cõ‑tra. l. nam et magiſtratus. ff. de arbit. et. c. innotuit. ẽ. de elect. Idem per omnia tenet Bart. quando iudex ſententians de‑legat executionem ante cognitionem habitam ſuper execu‑tione fienda. ⁊ hoc finaliter voluit Inno. hic: licet referat va‑rias opi. ſed hoc eſt tenendum predictis rationibus. Addo tamen ꝙ ſi opponitur exceptio concernens iniuſticiam et nõ nullitatem nõ debet executor ſuperſedere: etiam ſi ſciat eam iniuſtam: quia fecit ius inter partes ex quo tranſiuit in rem iudicatam: vt in. d. cle. paſtoralis. §. quia vero. de offic. delega.

5 ¶ † Dicit tamen ibi Inno. ſingulare verbum: ſe non conſu‑lere executoribus criminalium cauſarum vt in perſonã con‑demnati penam exequantur ſi cognoſcunt illum iniuſte con‑demnatum: licet referat alios contradicere. arg. c. cum mini‑ſter. xxiij. q. v. ⁊ vide hic quod dixi in. d. §. quia vero. ⁊ hoc di‑ctum Inno. refert ⁊ ſequitur Ang. de peru. in. d. l. a diuo pio. qui videtur in aliquo deuiare a predictis ⁊ a Bar. ſed allegã‑do. d. l. ſi pretor. in fi. aliter inducendo quã Bar. ſed Inno. in‑telligit illam legem ſm quod intelligit Bart. ⁊ mihi placet.

a ¶ Tertio membro principali quandoqꝫ executio ſententie[a] cõmittitur poſt ſententiam ⁊ habitam cognitionẽ de execu‑tione vt in commiſſione que fit in nuntio: ⁊ iſte ſm Bart. vo‑catur merus ⁊ nudus executor ⁊ nullam habet cognitionem d. l. ſi vt proponis. ⁊ l. executorem. ⁊ eſt ratio: quia omnis co‑gnitio preceſſit: ⁊ ideo mera executio videtur cõmiſſa: et hoc modo ſm eũ cognoſcitur merus executor. ⁊ hoc ſequitur hic do. Ant. dicens: ꝙ iſte talis nullam exceptionẽ poteſt admit‑tere. ⁊ idem Bal. in. d. l. ⁊ ſi non cognitio. ⁊ idem refert tenere Odo. ⁊ omnes. ſed tu vide glo. in. d. l. ⁊ ſi nõ cognitio in decre‑tis. que dicit ꝙ quantumcunqꝫ executio ſit mera: tamen ſi eui‑

b dens[b] eſt eam eſſe nullam vt per falſa inſtrumenta latã exe‑cutor nõ debet eam exequi. ⁊ mihi placet hoc. arg. eius quod no. in. l. iuſte poſſidet. de re iudic. Nam vbi ſententia eſt nulla nõ exenſatur quis autoritate iudicis preſertim quando eui‑dens eſt eam eſſe nullam: niſi aliud dicatur in caſu noſtro in quo fuit habita cognitio ſuper executione: ſed vt dixi euiden‑tia facti debet preualere. ar. vi. j. diſtinct. io. veritate ⁊ in. c. eui‑dentia. de accu. poſſet tamen ſic diſtingui: ꝙ aut preſentibus partibus ſuper executione ſententie lata fuit aliqua ſenten‑tia: ⁊ tunc cũ tranſiuit in rem iudi. non debet amplius excipi de nullitate. argu. in. l. j. ff. que ſen. ſine app. in prin. Aut nulla ſententia lata fuit: et tunc ſecus et abſtinebit iſte executor ab executione non rõne iuriſditionis quã habet cũ nullam ha‑beat: ſed quia non meretur dici ſnia ex quo eſt nulla: vt in. l. iiij. §. cõdemnatum. ff. de re iudi. facit qḋ not. Innoc. in. c. ſi qñ. de offic. deleg. vbi aliquid tetigi ad materiam poſt eum. Ex his omnibus infertur cõtra lect. huius gl. que intelligit iſtũ tex.

6 in mero executore. ¶ † Sed circa iſtũ merũ executorẽ quero an poſſit reſiſtenti violẽtiam inferre quo ad actum executio‑

c nis explendũ.[c] Ang. de peru. in. d. l. a diuo pio. dixit qḋ non: quia ſua poteſtas cum ſit mera ⁊ modica non extenditur ad hunc caſum alle. Innoc. in. c. cum olim. ij. de priuile. in verbo per portariũ. Sed aduerte eũ quia Inn. nõ loquitur ita ſim‑pliciter prout eũ allegat: imo ſi bene ponderetur quo ad hũc caſum ſentit oppoſitũ. loquitur enim primo qñ cõmiſſio fuit facta ſimpliciter alicui nuntio vt mittat aliquẽ in poſſeſſionẽ alicuius rei nulla ſententia prius lata partibus preſentibus ſuper illa re quo caſu dic ꝙ nõ debet iſte nuntius violentiam inferre etiã partibꝫ quia officiũ ſuũ ad hoc non extendiꝛ: dꝫ enim intelligi de poſſeſſione vacãte. Ideo dicit ꝙ etiã abſen‑

7 te poſſeſſore non debet aliũ in poſſeſſionẽ mittere. ¶ † Quia non debet priuare alium ſua poſſeſſione cũ ipſe nõ ſit iudex: nec ſine cauſe cognitione quia eſt a ſua poſſeſſione remouen‑dus. l. ſi. C. ſi per vim vel alio modo. Oportet ergo ſm eum ꝙ prius poſſeſſor renuntiet vel autoritate iudicis inde expella‑tur. hoc verum ſm eum niſi partibus preſentibus ſententia lata fuiſſet cõtra poſſeſſorẽ: tunc enim ſatis videtur ꝙ viator ſeu nuntius poſſit dare poſſeſſionẽ: rei quam alius poſſidet maxime ſi poteſt fieri ſine violentia. d. l. fina. C. ſi per vim. Et põdera bene hec verba vltima in eo ꝙ dicit maxime ſine vio‑lentia. ex quo clare ſentit qḋ etiam violentiam poteſt inferre qñ eſt merus executor datus poſt ſnĩam. et ſic primũ dictum ſuũ videꝛ reſtringere qñ ante cognitionẽ fuit mandatũ nun‑tio vt aliquẽ immitteret in poſſeſſionẽ. dꝫ enim in dubio intel‑ligi de vacante. ar. c. cũ noſtris. de cõceſ. prebẽ. ⁊ c. dudum. de priui. ⁊ qḋ leg. in. c. ij. de deci. lib. vi. in prin. Et ꝙ nuntius de‑putatus poſt cauſe cognitionem poſſit violentiam inferre: fa‑cit optime tex. in. l. qui reſtituere. ff. de rei vend. ⁊ l. prohibitũ. C. de iure fiſc. lib. x. facit qḋ no. glo. in. c. ex literis. ⁊ c. ſi. de offi‑cio delega. vt ſic ille gl. ſoluentur ſaltem reſpectu coertionis facti. ⁊ facit. l. ad rem mobilem. et. l. ad legatum. ff. de procur.

8 ¶ † Quero circa predicta quid ſi fuit ſcriptũ alicui vt daret

d poſſeſſionẽ[d] amoto quolibet illicito detentore: [e] an talis ha‑

e bet iuriſditionẽ vel ſit ſimpliciter executor Inno. in. d. c. cum olim. dicit primo ꝙ talis nõ habet iuriſditionẽ niſi ſuper no‑torijs ⁊ illicitis. ar. in. c. ſtatuimus. de offi. deleg. lib. vi. alij di‑cunt ⁊ forte melius ſm eũ ꝙ procedat etiã ſup notorijs iuris ordine ſeruato alleg. no. in. c. epiſcopi. de reb. eccle. nõ alien. ⁊ hoc vltimũ mihi placet ſi cõmiſſio fuit facta ante ſententiam ⁊ cognitionẽ ſuper executione: quia talis vꝫ iudex cum habeat cognoſcere an poſſeſſor ſit illicitus: ad hoc qḋ no. gl. in ꝑalle. c. paſtoralis. §. quia vero. ver. mixta. Secus autem ſi preceſſit ſnĩa ⁊ cognitio ſuper executione fienda: quia tunc eſt merus

9 executor: vt. ẽ. dixi ⁊ ſic limito Innocẽ. ¶ † Quero an is cui cõmittitur executio poſſit cognoſcere de ſurreptione vel fal‑ſitate reſcripti ſi corã eo opponitur. Innoc. hic: diſtinguit ꝙ aut is qui tulit ſententiã cõmiſit executionem: ⁊ tunc opponi nõ poteſt de ſurreptione: cũ ipſe ſatis ſit certus de facto ſuo. de reſcrip. ab excõicato. Aut non ipſe tulit ſnĩam ſed alius ⁊ vincens cãm impetrauit reſcriptũ a ſuperiore: puta a papa narrãdo multa ꝓ executione fienda: ⁊ tũc poteſt ipſe cogno‑ſcere ⁊ tardabit executionem. ⁊ de hoc eſt caſus in. d. l. ⁊ ſi non cognitio. ⁊ hãc executionẽ appellat Inno. mixtã ſꝫ ꝑmo caſu appellat merã. ſed hoc procedit quo ad cognoſcendũ de exce‑ptione ſurreptionis: ſed quo ad alias exceptiões admittẽdas vel repellẽdas tene qḋ. ẽ. dixi. Sꝫ Inn. nõ aperit an itelligat dictũ ſuũ in mero executore: capiẽdo merũ ꝓut. ẽ. dixi. vnde dico ꝙ capiẽdo executorẽ mixtũ vt dixi in ꝑcedẽtibus pote‑rit in dubio cognoſcere de exceptione falſi reſcripti: ⁊ etiã iu‑dicare ⁊ etiã de ſurreptione ſi poſſet probari etiã in facto ꝓ‑prio. arg. op. in. c. cũ olim. de re iudi. ⁊ hoc probatur in. d. l. et ſi non cognitio. Iſte enim eſt iudex in executionis actu: vt. ẽ. dixi. merito poteſt cognoſcere de poteſtate ſua: ⁊ etiã ſe pro‑nuntiare iudicẽ ſeu nõ iudicẽ: vt in. c. ſignificãtibus. de offic. delega. ⁊ clemen. j. de reſcript. ¶ Sed dubiũ eſt quid in mero capiendo proprie vt predixi. ⁊ tunc diſtinguo ꝙ aut alius iu‑dex cõmiſit executionem narrando ꝙ ſnĩa fuit lata et omnis cognitio

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Executio ſnie. Vide late ꝑ Feli. in. c. paſtoralis. §. quia vero. colũ. ij. ẽ. de offic. delega. vbi late ponit qḋ poſſit merus exe‑cutor et quaſi re‑aſſumit totã hãc materiam.

Sebaſti. Sapia.
b ¶ Euidẽs. Vide ad hoc Pe. de an‑cha. l. cõſi. cclxxx‑iij. incipiẽ. retẽto ordine dubiorum dũ limitat tex. in c. ſi. de except. in vj. vide Feli. in. c. ſi quãdo. ff. de offi‑cio delega.

c ¶ Explendum. Adde qḋ voluit Alex. cõſi. cxliiij. ij. li. de iniuſte tor‑to q fugit de car‑ceribus.
Zacharias.

d ¶ Ut daret poſ‑ſeſſionem. Adde an poſſit aliũ ſub‑ſtituere ad exeqn‑dũ. et vide ꝙ non per Inno. ⁊ Io. an. l. c. ſi. ẽ. de offi. dele. Bal. in apo. ad Spe. in tit. de dele. §. excipiꝛ. v. item ꝙ iniunctũ. Alex. in. l. nemo. ff. de duo. reis. et Card. in cle. j. eo. ti. ⁊ qualiter talis executor ꝓcedat. ⁊ vide Spe. in ti. de execu. ſen. §. ij. circa prin. ⁊ in ti. de ſent. excõ. §. ij. ver. quid ſi.

Sebaſti. Sapia.
e ¶ Illicito deten‑tore. De hac clau‑ſula vide Lapum alleg. xv. incipiẽ. idem eſt dicere. ⁊ Bal. in rubr. ẽ. de offi. dele. col. pen.

a ¶ Et qd quis poſſit eſſe nũtius in cauſa propria ex cõmiſſiõe iudicis. dicit etiã Bald.in.d.l.iuſte poſſidet.per.d.§.ſi epiſtola.Salice.in.l.dotis.ſolu.ma.facit qd vult Bar.in.l.j.C.de ſer.fug.vbi per illũ tex.dicit probari ꝙ quis põt eſſe nũtius ⁊ executor in cã propria ⁊ ad propriam vtilitatẽ.Idẽ in teſtatore qui põt dare licentiã legatario ꝙ capiat rez legatã ⁊ poſſeſſionẽ ipſi⁹ ꝓpria autoritate.iſta ẽ elegans glo.in.l.titia cum teſtamẽto.ff.de lega.ij.in §.lucius.in verſi.non ſit interpretandũ ibi.circa finez. vel tertio a ſe id eſt vt nõ petat ab alio not.ꝑ legiſtas l.l.nemo poteſt.ff.de legatis ꝑmo.adde an legatari⁹ ꝓpria autoritate poſſit rem legatam capere.⁊ quãdo nõ Roma.ꝯſi.cccxij. Anto.Franciſ.

¶ An qs poſſit eſſe nũtius i cauſa ꝓpria ad citandum etiam ſuum aduerſarium.vide Bar.in.l.eum qui.in.§.fina.ff.de furt.⁊ per Bart. in extrauagã. ad reprimen.in ver. per nũtium. vbi dicit ꝙ ſic. et per Bal.in auf. ⁊ ol.no.C.ne vxor pro marito .et tenet Barto . in. l.j.C. vt nemi. lice.ſine iudi.auto. et per Pau.de caſtr.in l.miles. in.§.qui iudicati.ff. de re iudica.⁊ per glo. in.l.ſi vt ꝓponis. la.ij.C.quomõ et quando iudex.et vide Alexã.in.l. iuſte poſſidet.hic allegata vbi poſt Barto.dicit: qd iudex poteſt dare licentiam actori quod citet ipſum reum.

b ¶ Et iſta concluſio eſt approbata.Et idẽ tenet Bar.in.l.j.per illũ tex. C.nemi.li.ꝓpria auto.ſine iu.⁊ in repe.l.creditores.in.iiij.q.princ.C. de pig.⁊ in.l.ſi finita.§.iuli.in.vj.col.ff.de dã.infec.Cy.⁊ nouiſ.in.l.iubemus.ff.de iuriſdi.om.iudi.in.j.q.cum alijs cõcor.quas addit do.Alex. in.d.l.iuſte.de acquir.poſ.vbi etiam refert Bal.⁊ Ludo.roma.variaſſe ad eum remitto:⁊ facit ad predicta glo.in.l.miles.§.qui iudicati.ff.eo. per quam dicit Ange.ibi no.ꝙ parti obtinenti ſententiam poteſt per iudicem committi venditio bonorum condemnati:qd dicit eſſe mirabile verbum pro.d.l.meminerint.dicit etiam Bald.in auf.vt oratio.C. ne vxor pro mar.ꝙ executio in rebus ⁊ captura perſone poſſunt per iudicem committi parti dummodo talis executio fieri poſſit ſine violẽtia ⁊ periculo armorum.alibi etiam dicunt Cy.⁊ Bal.in.l.ij.C.ſi in cauſa iudi.ꝙ iudex poteſt dare licentiam creditori ꝙ pignus ſibimet inſolutum accipiat per not.per glo.in.d.§.qui iudicati.imo plus per iudicem poteſt dari licentia parti ꝙ citet ipſamet ſm Bar.in ver.per literas.in extrauagan.ad reprimen.Bal.⁊ Salice.in.l.ſi vt proponis.per glo.j.⁊.C.quomodo ⁊ qñ iud.do.Ant.⁊ alij canoni.plene ponunt in.c. j.ꝫ.de iudi.poſt Specu.in titu.de cita.§.ſequitur.in ver.quãdoqꝫ committitur parti.vbi tenet ꝙ poſſit.⁊ in tit.de acto.⁊ pe.in.§.ſup.in ver. item.vide per Ant.in.l.ij.C.vt nemo priua.predicta intellige parte citata ⁊ vocato poſſeſſore alias quis non debet ingredi tenutam vel poſſeſſionẽ fundi autoritate vel licentia iudicis niſi ꝯceſſa ſit vocato prius poſſeſſore alias caderet a iure ſuo per.d.l.meminerint.⁊ ibi Bar.in.ij.col.⁊ alij poſt eum.⁊ glo.in.d.l.iuſte poſſidet.⁊ propterea Bar.in cõſil. qd incip.miſſus in poſ.in.iiij.dubio princi.dicit not.ꝙ qui vult autoritate alicuius licentie ingredi poſſeſſionem rei debet diligenter inquirere quis ſit poſſeſſor:⁊ eum facere citari:⁊ ſi hoc neglexerit punit̃ priuatione iuris ſui.d.l.meminerint.⁊ ſic negligentia in non inueſtigãdo poſſeſſorez ⁊ etiã in non vocando eũ ad ius puniẽda eſt.d.l. meminerint.⁊ non excuſat̃ ratione ſententie:vt ibi per eum.⁊ idem dicit Bal.in.l.ſi.in.iij. col.C.de edic.di. adria.tollẽ. Pe. de anchara.⁊ Heminia.in.c.fin.de electio. in.vj.vbi refert Pe.de anchara.ſe ita conſuluiſſe.⁊ ita conſuluit in conſilio cclxvij.quod incipit in primo dubio quo queritur ⁊c.⁊ in ꝯſi.cclxix. incip. videretur prima facie.⁊ do. Alexan.de imol. in cõſil.cccxv.incip.viſa facti narratione.in.v.col. ad fi.nec obſt.regula ꝙ nõ ſit citãdus ille quo inuito et contradicente poteſt act⁹ expediri.l.iiij.in prin.in ver.illud ff.de fideicõmiſſ. li.⁊ regula ꝙ põt inuitus q̃ poteſt dici ꝙ iõ lex requirit citationẽ: quia multa poſſent opponi contra ſententiam que tranſiuit in rem iudicatam ad impediendam executionem:que pulchre ponunt̃ per Barto.⁊ alios in l.j.C.de iuris ⁊ facti ignoran.

cognitio ſuper executione habita:⁊ per partem aduerſam hoc negatur ⁊ dicitur reſcriptum ſurreptitium.⁊ tunc eſt dubium an poſſit de hoc cognoſcere ⁊ pronũtiare.⁊ credo ꝙ ſic: quia ſubintelligit̃ illa clauſula:ſi ita eſt que in hoc peremptorio dat iuriſditionẽ.vt in.d.c.ab excommunicato. de reſcrip.ſecus videtur ſi ille idem qui tulit ſententiam hoc cõmiſit.Si tamen exciperetur ꝙ reſcriptum eſt falſum vel ſurreptitiũ vt q̃ aliter eſt viua voce dixerat ꝙ̃ nunc ſcribens.argu.dicto.c. olim.⁊ tũc puto ꝙ nõ per viam iudicij cũ nullam iuriſditionem habeat argu.d.l.ſi vt proponis.⁊.l. executorẽ.ſed extra iudicialiter ad ſui inſtructionem poterit de hoc inquirere ad effectum vt exequat̃ vel ſupſedeat. ar.c.cũ cõtingat.ꝫ.de reſcrip.
10 ¶ † Quero an executor preſertim miſſus debeat ſemp exceptiões propoſitas admittere.Sol.Hoſ. dicit ꝙ nõ.ſi eñi executor percipit ꝙ malitioſe opponit̃ exceptio falſi cauſa differende executionis ſiat executio ſalua manente falſi qõne.C.de fal.l. ij.Ad hoc adduco.c.ad diſſoluendum.de deſpon. impub.⁊ not.per Inno.in.c.poſt electio.de cõceſ. prebẽ.vbi dicit iudicẽ nõ debere admittere exceptionem etiã peremptoriã ſi vehementer pſumit illã calũnioſe oppoſitã. facit.c.cũ ꝯtingat.⁊.c.ſup literis.de reſcriptis.
11 ¶ † Ulterius quero an iudex poſſit parti vincenti executionẽ ſententie cõmittere vt ſic vadat ꝓpria autoritate poſſeſſionez ingrediatur. Gloſ.in.l.meminerint. tenet ꝙ ſic.⁊ pro illa bene facit.l.eum qui.§.ſi epiſtola.ff.de fur. vbi in facto proprio quis conſtituit̃ nuntius.[a] et qd legi.⁊ no.in.c.cum dilecti.de dolo ⁊ contu.Cõtrarium ſentit glo.in.l.iuſte poſſidet.ff.de acquir. poſ.⁊ vtrobiqꝫ no.per doct.Communis legiſtarũ concluſio[b] eſt.maxime Bar.ꝙ dummodo non reperiat reſiſtentes põt hec facultas dari parti:alſ ſecus ne detur materia generandi ſcandalum.ar. in.l.non eſt ſingulis.ff.de re iudica.Ego puto hoc verum in caſu in quo cõmittit̃ nuda ⁊ mera executio:ſed ſi oporteret cauſe cognitionem adhibere tunc ſecus:quia nõ debet quis in facto ſuo iudex conſtitui.l.vna.C.ne quis in ſua cauſa.⁊.iij.q.iiij. c.j.Exigitur autem cauſe cognitio:quando rebus in non adiudicatis eſt fienda executio:vt in perſonali actione.d.l.a diuo pio.not.Innocen.in.d.c. cum ſuper.ꝫ.eod.in fine.
12 ¶ † Secus in rebus adiudicatis:tunc enim nulla etiã ſummaria cognitio adhibetur:vt not.Innocen.in loco preallega.

hoc dixit idem Innocẽ.in.c.ex ratione.de appel. qd etiam citatio non exigitur:qd eſt notandum: ⁊ vide qd ibi dicam.
13 ¶ † An autem ex pacto inter creditorem ⁊ debitorem inito poſſit induci vt liceat creditori propria autoritate poſſeſſionem bonorum debitoris apprehendere pro ſatiſfactione debiti:vide plene per Bartol.in.l.iij.C.de pigno. ⁊ tandem concludit ꝙ ſic per illum text.dummodo non reperiat reſiſtẽtem[c] alias non valet pactũ ratione predicta ne pactum ſit cauſa ſcãdali.l.cõuenire.ff.de pactis dot.hoc verum ſecundum eũ: niſi debitor conſtituiſſet ſe precario nomine poſſidere:quia tunc cum poſſeſſio ſit tranſlata in creditorem.l.certe.ff.de precario.poterit vi poſſeſſionem intrare: quia potius tunc dicitur ſuam poſſeſſionem defendere ꝙ̃ violentiam inferre:qd eſt notandum.
14 ¶ † Ultimo hic quero.de.q.no.quam ponit hic Innoc.quidam electus pone in epiſcopum obtinuit confirmationem a roma.pontifice demum accuſatur coraz metropolitano ſuo quod ſimoniace illam confirmationem obtinuit:puta quia dedit pro ea obtinenda pecuniam alicui ex familiaribus pape:queritur nunquid talis accuſatio fieri:⁊ admitti debeat per metropolitanum. Innoc.tenet hic ꝙ ſic:dummodo non agatur ad penam depoſitionis:ſed ad aliam penam:⁊ nihil tangitur de confirmatione:⁊ quia ſi ageretur qd confirmatio eſſet iniuſta nõ poſſet agi coram inferiore a confirmante.Nota bene hoc dictum pro quo allego text.iuncta gloſ.not.in.c.de confirma. vtil.vel inutil.vbi patet ꝙ licet inferior cognoſcere non poſſit de validitate confirmationis ſeu rei per ſuperiorem confirmate: poteſt tamen de crimine commiſſo per confirmationem obtinentem cognoſcere ⁊ punire:quia hoc non tangit vires confirmationis:non enim per confirmationẽ eximitur a poteſtate ſui iudicis:vt no.in.c.niſi.de preben.Ex quo dico ꝙ contra epiſcopum confirmatum ſimoniace poterit agi etiam ad penam depoſitionis dummodo diffinitio reſeruetur pape ⁊ in agitatione cauſe adhibeatur numerus epiſcoporum.de quo ſatis dixi.ꝫ.eodem.non poteſt.contra alium prelatum inferiorem poterit agi ad depoſitionem:⁊ priuationem ratione predicta.Et hodie excõmunicati ſunt ipſo facto clerici ſeu religioſi vel laici vtriuſqꝫ ſexus qui promiſſionem ſeu munus aliquod ex pacto fecerint vel receperint vel donauerint pro aliqua grã vel iuſtitia obtinenda

¶ Adde quid in ceſſionario creditoris qui habebat poteſtatẽ ingrediendi propria autoritate .Bal.conſi.cxiiij.v.lib.

Anto.Fran. ¶ Dicas circa hoc qd hic dicitur de legato ꝙ legatum recta via in legatarium ⁊ ſibi rei legate dominium acquiritur.l.a titio ff.de fur.⁊ cedit ab adita hereditate.vt plene per Bar.⁊ Bal.in.l.cum quam.C.de fideicõ.⁊ in.l.j.ff.⁊.C.qñ dies leg.ced.⁊ vide gl.inſti.de lega. §.ſi peculium.tamen non poteſt propria autoritate occupare legatum l.j.§.j.ff.quorũ lega.⁊ habetur per glo.⁊ Bar.in.l.extat.ff.qd met⁹ cau. alias priuaretur legato.vt in.l.non dubiũ.⁊ ibi per gl.⁊ doc.C.de legi. qd verum eſt qñ res legata teneret̃ per alium ſm Bar.in.d.l.extat.⁊ ꝑ Pau.de ca.in conſi.incip.dñi donatio ſine dubio.in.ij.col.qd etiam eſt verum niſi de licentia teſtatoris rem legatam acciperet.vt in.l.titia cũ teſtamento.§.ij.ff.de lega.ij.⁊ not.Barto.in.l.legitimos.de legi.tuto.⁊ per Alexan.in.l.extraneum.C.de heredi.inſtituen.vbi dixit: ꝙ etiam ſi teſtator diceret accipe talem rem tua autoritate vel a teipſo.qd tunc ⁊ eo caſu poteſt etiam additis armis licet non debeat armis percutere:ſed ſolum illis vti ad terrorem:qd etiam volunt Barto.in.l.j.in.iiij. col.C.communia de lega.poteſt etiam capere propria autoritate:ſi legatarius eſſet executor teſtamentarius.ita Bal.in.d.l.non dubium.C. de legi.⁊ eodem mõ ſi in legato eſſet adiectum verbum libere:ſm bar. in.l.precibus.in vltima col.C.de impube.⁊ alijs ſubſti.Et ad predicta vide conſilium Pau.de caſt.cclxxxiij.

c ⁊ Sebaſti. Sapia.¶ Reſiſtentem.Uide late do.Iaſo.in.l.ij.colum. xxviij.ver.capio glo.magnam.C.de iure emphyteo.

apud ſedē apoſto. a qua preterꝙ in mortis articu
lo niſi a papa abſolui non poſſunt: ⁊ gratia ſic ob⸗
tenta eſt ipſo iure nulla. Simili ſentētia inuolui⸗
tur qui ſcienter tali gratia vtuntur vt habetur in
extrauaganti Bonifa. viij. que incipit excommu⸗
nicamus ⁊ anathematizamus ⁊c.

1 ¶ Pignus pretorium non conſtituitur ex ſola iuſſione pretoris: niſi actualiter fiat miſſio: ſecus eſt in pignore conuentionali quod ſolo conſenſu contrahitur. 3.

2 Adiudicatio bonorum non impeditur: ſi reus eſt paratus dare alia pignora. 12.

4 Obligatio bonorum ſimpliciter facta itelligitur de futuris ⁊ preſentibus.

Publicatio bonorum ſimpliciter facta intelligi⸗tur tantum de preſentibus.

5 Pignus conuentionale quoad poſſeſſionem nō transfertur in creditorem ſine actuali traditione.

6 Actio pignoratitia directa non competit niſi creditor ſit in poſſeſſione pignoris.

Statuta loquentia in pignore non habent locum in hypotheca in factis odioſis.

7 Juſſus iudicis de mittendo aliquē in poſſ. durat biennio: poſtea vero requirit̄ nouus ꝓceſſus: niſi creditor ex rationabili cauſa fuerit impedit⁹: quo caſu habetur pro poſſeſſore.

8 Nuntius miſſus a iudice vt ponat creditorem in poſſeſſionem bonorum: ⁊ ipſe aſſignauit vnaꝫ pro alia: non transfert poſſeſſionē in ipſum creditorē.

Poſſeſſio bonorum adiudicatorum transfert̄ in creditorem per nuntium a longe ſtantem et bona ipſa videntem ſm verā opi. Abb. hic. 10.

9 Poſſeſſionem vnius bñficij qn̄ quis vult accipe⸗re: debet oīm rerum ipſius bñficij poſſeſſionē accipere: ⁊ non ſufficit ſi acceperit poſſeſſionem vnius pro oībus niſi conſuetudo ſit in contrarium.

10 Poſſeſſio bñficij acquiritur in conſpectu bñficij: licet nō intrauerit actualiter: etiam ſi alius ſit in poſſeſſione dūmō contra eum ſit lata ſnia.

11 Creditores oēs cenſentur cepiſſe poſſeſſionem: ſi vnus ipſorum ipſam ingreſſus eſt.

12 Appellari non poteſt a ſnia lata in realibus.

13 Dominium rei an perdatur per ſententiam latā ſuper illa re.

+Sebaſti. Sapia.
a ¶ Statuta. hoc tenet Are. in ꝯſ. exquiſi. incip. exi⸗mie domine col⸗lateralis circa ſinem. Pan. ꝺ ca. in. l. j. ff. de pign. act. Sed contra⸗rium tenet Feli. hic quorum con⸗cordiaꝫ poſui in repeti. l. credito⸗res. in. ij. q. C. de pignoribus.

CUm aliquibus. Hoc ca. pōt itelligi duobus modis. Primo ꝙ loquat̄ in pignore pretorio: puta ꝙ pretor vel iudex propter contumaciā rei point verbotenus actorem in poſſeſſionem rei petite in actione reali: vel aliorum bonorum ipſius rei in actione pſonali: ⁊ intentus litere eſt ꝙ ad cauſandū pignus pretorium ad hoc vt miſſus poſſideat non ſufficit iuſſus iudicis: ſed requiritur vt actualiter mittatur in poſſeſſionem. Et ſm hunc intellectum. hoc
1 dicit. in ſumma. ¶ † Non ſufficit ad pretoriū pignus vt verbaliter deꝰ niſi actualiter fiat miſſio. Secundo poteſt intelligi cum poſſeſſio aliqua vel proprietas alicuius rei ſeu res aliqua adiudicat̄ actori iure dominij: ⁊ reus pro executiōe vult dare aliquod pignus ⁊ non ipſam rem ſaltem in preſenti hoc caſu non ſufficit: ⁊ ſm hunc intellectum
2 hoc intendit. ¶ † Nō impediet reus ſententiam adiudicationis poſſeſſionis ſi ſit paratus dare pignora. vel ſic: nō ſufficit reo damnato ad traditionem poſſeſſionis tradere pignus pro ipſa poſſeſ⸗
3 ſione: ⁊ non diuiditur. ¶ † Ultra ſummaria non poſſunt notabilia colligi. Sed pro declaratione ipſorum. ⁊. c. opponitur. ⁊ videtur ꝙ ſolo decreto iudicis transferri debeat poſſeſſio ſeu induci pignus pretorium: vt in. l. pignus. ff. de pigno. act. ⁊ l. cōtrahitur. ff. de pignoribus. vbi patet qꝺ nuda conuentione ſine alia traditione conſtituitur pignus ſeu bonorum hypotheca ſoluitur. vt ſm ſiſi hoc. c. poteſt duobus modis intelligi. Primo in pignore pretorio: ſcilicet cum iudex vult dare pignus creditori de bonis ipſius debitoris propter eius contumaciam in non comparendo vel in nō parendo iudicatis: quo caſu nō ſufficit ſolus iuſſus iudicis niſi corporaliter creditor mittatur in poſſeſſionem: vt hic ⁊ eſt tex. apertus in. l. non eſt mirum. ff. de pig. act. vbi dicitur ꝙ cum iuſſu magiſtratus pignus conſtituitur: non alr̄ conſtituitur niſi vētum fuerit in poſſeſſionem. ⁊ ratio eſt: qꝛ poſſeſſio regulariter non acquiritur niſi animo ⁊ corpore: vt in. l. j. ⁊ iij. ff. de acquirē. poſ. ⁊ l. licet. C. eo. nec ius reale conſtituitur ſine traditione: vt in. l. traditionibus. C. de pac. ⁊ ff. de vſufru. l. iij. §. j. ⁊ l. ſi partem. in prin. ff. quē admo. ſer. amit. Ad contrarium dic ꝙ loquitur de pignore conuentionali quod ſolo conſenſu cōtrahitur vt ibi: ⁊ eſt ibi ſpeciale: quia modi⸗
4 ci preiudicij eſt ſm Bar. in. ꝺ. l. j. de pig. act. ¶ † Similis ratio no. in. l. fi. C. que res pig. obli. vbi patet ꝙ in generali obligatione bonorū veniunt bona preſentia ⁊ futura: ſecus in publicatione: vt in. l. ſi mandauero. §. is cuius. ff. manda. ⁊ c. felicis. §. verum. de penis. lib. vj. ratio diuerſitatis communiter ibi redditur: quia primo caſu tractatur de mo⸗
5 dico preiudicio. ¶ † Item dic ꝙ in conuentionali pignore non trāſfertur poſſeſſio ſine actuali traditione: nec proprie cōſtituitur pignus ſed potius obligatio pignoris: vt no. glo. in. ꝺ. l. j. qꝛ proprie pignus eſt cum poſſeſſio ſeu detentatio tranſit in creditorem hinc dicitur pignus a pugno quo ſtringitur. hypotheca vero dicitur cum nō tranſit: vt. l. ſi rem alienā. §. proprio. ff. eo. ⁊ inſti. de act. §. inter pignus. Et dicit Bar. in. ꝺ. §. proprio. qꝺ quantum ad actionem hypothecariam nulla eſt differentia inter pignus ⁊ hypothecam: qꝛ vtroqꝫ caſu competit: vt. l. res hypothece. §. penulti. ⁊ ff. de pigno. ⁊ §. item ſeruiana. inſtitu. de actio.
6 ¶ † Sed quantū ad pignoratitiam directā eſt differentia qꝛ illa cōtrahitur re: vt inſti. quibus modis re contrahi. obli. in fi. Ideo niſi ad creditorem tranſeat poſſeſſio vel detentatio non haberet locum pignora⸗
a titia. Ex predictis no. Bar. ibi poſſe dici ꝙ ſtatuta ᵃ que loquuntur de pignore non habeant locū in hypotheca cum ſm propriā ſignificationem debeat intelligi de pignore qꝺ tranſit ad creditorem: dicit tamen qꝺ hoc pro conſtanti non poneret. Sed mihi placet qn̄ ſtatutum prouideret circa factū odioſum: qꝛ tunc verba ſtrictiſſime ſunt intelligēda: vt in. c. in noſtra. de iniur. ⁊ c. cum dilectus. de conſuetu. ⁊ hec nota. Et hanc lecturā ſentit tacite hec glo. in prin. dum allegat. ꝺ. l. nō eſt mirū.
7 cum fi. ¶ † Et circa eam quero an iuſſus iudicis de mittendo in poſſeſſionem creditorem duret magno tempore ſi creditor nō curauit actualiter poſſeſſionem ingredi: ⁊ dic ꝙ durat vſqꝫ ad biennium: poſtea vero opus eſt nouo proceſſu. Ad hoc tex. nota. in. l. fi. C. de bonis auto. indi. poſſi. tenet Bar. in. l. pretor ait. §. in cuni. ff. eo. qꝺ no. ⁊ hoc intelligo qn̄ pro eo deficit: quominus in poſſeſſionem intraret. Si vero ſtetit ꝑpter potentiam debitoris: vel qꝛ fundus in quem debebat fieri miſſio erat inundatus tunc habetur pro poſſeſſore: vt in. c. contingit. de do. ⁊ cōtu. ⁊ l. cum vnus. in fi. cum. l. ſeq. ff. de bonis auto. indi. poſ. ⁊ ſic limita iſtū
8 tex. ¶ † Ulterius quero circa hanc lect. quid ſi nuntius miſſus a iudice vt creditorem mitteret in poſſeſſionem aſſignauit vnam rem ꝓ alia vel pro pluribus alijs in qbus debebat fieri miſſio: an ſit trāſlata poſſeſſio. Specu. in ti. de. j. ⁊. ij. decre. §. iam de effectu. in prin. tenet ꝙ non. imo plus dicit ꝙ non ſufficit ad transferendam poſſeſſionē ꝙ nuntius a longe ſtās oſtendat poſſeſſionem: ⁊ verbis tradat: nec ob. ſm eum. l. quod meo. ff. de acqui. poſ. ⁊ quod not. in. c. ij. de cōſue. qꝛ illud procedit in poſſeſſione rei: ſed nuntius illā non poſſidet: ideo oportet qꝺ actualiter transferatur. Et hec dicta ſequitur hic do. Anto. ⁊ dicit bene notanda. Aduerte qꝛ ſepe fui hoc ſecutus ſed nunc data oportunitate inueſtigandi dico aliter: ⁊ fateor primo ꝙ ſi tradat vnam rem pro alia nō transfertur poſſeſſio: qꝛ ad acquirendā poſſeſſionem oportet qꝺ actua⸗
9 liter intret: vt in. ꝺ. l. licet. ⁊ l. poſſidere. in prin. prealleg. ¶ † Et vide p Dy. in regula. j. de regu. iur. lib. vj. vbi dicit: ꝙ ſi quis ponit aliquem in poſſeſſionem vnius rei beneficij pro illa ⁊ pro omnibus alijs reb⁹ bñficij: non acquiritur poſſeſſio niſi illius rei tantum in quā eſt facta miſſio hoc limito niſi ꝯſuetudo habeat vt ſufficiat facta traditio que ſit interuentu alicuius rei. Ad hoc allegat tex. ſingu. in. c. ij. de conſue. vide qꝺ ibi dixi. ⁊ quid in eccleſia. vide qꝺ dixi plene. in. c. cum veniſſet. de reſti. ſpo. vbi tractaui an traditione penſionis videat̄ tranſlata rei poſſeſſio dic vt ibi reſpectu tamen eiuſdē fundi non eſt neceſſe ad acquirendam poſſeſſionē totius vt oēs fundi glebas circūambulet: ſed ſufficit quālibet partem eius fundi introire dū mente ⁊ cogitatione hac ſit vt totum fundū vſqꝫ ad terminū velit poſſidere: vt dicit tex. in. l. iij. in prin.
10 de acqui. poſ. ¶ † Sed quatenus dicit Spec. ꝙ ſi nuntius eſt in pñtia rei non poſſit trāſferre poſſeſſionē oculo niſi actual̄r intret: non credo eum verū dicere. Et ꝯtrium huius dicti aperte ſenſerunt Jo. an. ⁊ Cōpoſt. in. c. tranſmiſſam. de elec. ſequit̄ do. Ant. in prealle. c. ij. de conſue. vbi cōiter dicunt ꝙ ſi inueſtitura de beneficio ſit in conſpectu beneficij poſt collationem habitā transfertur poſſeſſio per. ꝺ. l. qꝺ meo. ⁊ ſic trāſfertur poſſeſſio inſpectione per ſolam inueſtituram factā ab eo qui nō poſſidet: ex quo habet autoritatē tradendi poſſeſſionem: fortius debet tranſire quando nuntius dicit expreſſe trado tibi iſtam poſſeſſionem. Ad idem allego tex. in. l. j. §. ſi iuſſerim. ver. non enim. ff. de acqui. poſſ. vbi dicitur ꝙ non ſemper eſt neceſſe corpore ⁊ actu apprehendere poſſeſſionem ſed etiam oculis ⁊ aſpectibus: patet per exemplum in illis rebus que pre magnitudine ponderis moueri non poſſunt: vt colūne: pro traditis enim haberi debent ſi in re preſenti cōſentiunt: ⁊ vina tradita videri cum claues celle vinarie emptori tradite fuerīt. Ad idē. l. clauibus.

clamibus.ff.de contrahen.emp.que profecto iura non aſtringunt ſe ad eum qui poſſidet:ſed ad diſpoſitionem ſubiecti vt ſufficiat rem eſſe in preſenti vt transferat poſſeſſio per habentem ptātem tradendi:quinno plus ſentiunt Jo.and.⁊ Cōpo.in.d.c.tranſmiſſam.ꝙ etiā ſi alius ſit in poſſeſſione illius rei ſeu beneficij transferat poſſeſſio per inueſtituram in conſpectu rei habitam:⁊ alius priuatur poſſeſſiōe ſi contra illū poſſeſſorem fuit lata prius ſententia.ar.in.d.l.damni infecti.§.non ſolum.ff.de dam.infec.Nam videmus ꝙ iudex transfert poſſeſſionē ſolo iuſſū quando poſſeſſor non patitur alium de quo iudex decreuit poſſeſſionē
11 inerare:vt in.d.c.non ſolum.⁊ in.c.contingit.de dolo ⁊ contu.¶ †Ad idem.l.cū vnus.ff.de bo.auto.iud.poſ.⁊.l.fi.C.e.vbi iudex mittēdo vnū ex creditoribus in poſſeſſionem bonorū videtur mittere omnes alios creditores:nuntius autem in illo actu non repreſentat iudicis autoritatem:⁊ iura vt dixi indiſtincte parificant mittere in poſſeſſionem vel oculo oſtendere in rei preſentia:ex quo vero tradens habet autoritatē
12 actualiter tradendi.d.ver.non eſt enim.¶ †Uenio nūc ad ſecundam lecturam.c.vt intelligatur quando aliqua res fuit per ſententiā actori adiudicata:non enim ſatiſfit ſententie ſi reus vult dare pignus ꝑ illa re:ſed oportet ꝙ fiat executio in illam rem:⁊ hanc lectu.ſentit Innoc. dum exponit tex.ibi:poſſeſſio:id eſt res aliqua.Unde ponitur hic poſſeſſio ſm cōem vſum loquendi.Simile habetur in.c.quoniam.§.quod ſi ſuper rebus.vt lite non conteſt.⁊ ratio poteſt eſſe duplex.Prima quia in realibus dꝫ ſtatim ſnīa mandari executioni ex quo non ſubeſt remedium appellandi.ij.q.j.ſicut.⁊.l.vnica.C.de rei vxo.act.Secunda quam tangit glo.hic in fi.ne lites in futuro ex litibus oriantur.l.fi.C.de fruc.⁊ litiū expen.Et ex hoc dicebat Hoſt.ꝙ ſi conſtat de ſnīa non requirit in executione libellus.Tu de hoc dic vt plenius dixi in.c.fi.de iud.aliquid in.c.j.de libelli obla.⁊ plene per Bart.in.l.a diuo pio.§.ſententiā.ff.de re iud.vbi inter cetera dicit ꝙ ſi petitur executio coram eodem iudice vel ſucceſſore non eſt neceſſe offerre libellum vel aliud iudiciū intentare ſed ſufficit petere per officium iudicis executionem:ar.in.d.l.fi.ſed ſi petitur coram alio:tunc ceſſat equitas ⁊ neceſſe eſt libellū offerre:quia agit nunc actione in factum:non aūt implorat iudicis officiū cū
13 ipſe ſnīam non tulerit:⁊ dic plenius vt no.in dictis locis.¶ †An aūt per ſententiam perdatur dominium rei ſuper qua ſentētia lata fuerit vide glo.in.c.propoſuit.de conceſ.prebē.in ver.vacare.⁊ ibi per Cald.⁊ in.c.cum noſtris.eo.titu.per glo.inſti.de offi.iud.§.vltimo.⁊ qđ no.in l.iulianus.ff.de condi.indebi. Abbas.

1 ☞ Sententia in matrimonialibus nunꝙ tranſit in rem iudicatam:
2 ⁊ poteſt quādocunꝙ reuocari quando conſtat de errore.2.9.vel ordine iuris non ſeruato.5.
3 Sententia etiam in caſu in quo nunꝙ tranſit in rem iudicatam:ſemp preſumitur iuſta donec cōtrarium doceatur:ſed preſumitur iuſta poſt decem dies. 11.
4 Separatio matrimonij non pōt fieri per ſolam coniugū confeſſionē.
6 Turpitudinem ſuam licitum eſt allegare.vbi non allegando eſſet periculum anime.
7 Allegans turpitudinem ſuā in excipiendo an ⁊ qñ ſit audiendus.
8 Sponſalia inuita confirmantur per copulam carnalem ex voluntate prouenientem:ſecus ſi per vim.
9 Sententia peccati nutritiua nunꝙ tranſit in rem iudicatam.
10 Snīe que non tranſeunt in rem iudicatam recipiunt tamen quaſdā limitationes:vt regulentur in aliquibus vt alie ſnīe vt hic late.
12 Sententia que non ſolet tranſire in rem iudicatam tranſit tamen quo ad inſtantiam:quia poſt decem dies opus eſt nouo proceſſu:niſi audiat per viam reſtitutionis.
13 Preſumitur pro ſententia que tranſiuit in rem iudicatam.

1 LAtor. † Snīa contra matrimoniū non tranſit in rem
a iudicatam:vnde qñcunꝙ reuocatur [a] cum cōſtat de errore.In prima ponit facti narratio.In ſcđa iudicis datio ibi:nolentes.¶ Caſus lr̄alis.Quidā.P.nomine quandā duxit in vxorē carnali copula ſubſecuta:ſcandalū inter eos eſt exortum:ꝑpter qđ debitū ei ſubtraxit:conſanguinei mulieris hoc moleſtum hn̄tes mouerunt qōnem ɔtra virū dicētes ꝙ illa eius nō poterat eſſe vxor:quia eam inuitā ⁊ renitentē nec etatis apte mr̄imonio exiſtētem duxiſſet vxorē:⁊ qm̄ idem vitā cupiebat agere diſſolutā:⁊ ſic ſtudio vtriuſꝙ interueniēte fuerūt ſeparati minus iuſte:vir ꝑdictus ad conſcientiā rediens acceſſit ad dnm̄ papā exponens ſibi ꝑdicta.vnde mandat iudicibus quatenus ſi cōſtiterit eos nō fuiſſe legitime ſeparatos ⁊ eccleſiā deceptā fuiſſe:ipſos faciāt inſimul ſicut virū ⁊ vxorē permane
2 re.Ber.¶ †No.j.ꝙ contra ſnīam latam in cā matrimoniali audit ille idem ad cuius inſtantiam ſeu cuius ſtudio lata fuit ſi vult docere illam iniuſtam:⁊ per ɔñs eccleſiam eſſe deceptā quantūcunꝙ a tali ſnīa non fuit appellatū:⁊ ad hoc quotidie allegat:concordat.j.eo.cōſanguinei.⁊.c.tenor.¶ †No.ij.ibi:ſi vobis conſtiterit:ꝙ licet ſnīa [b] in cā mr̄imoniali non tranſeat in rem iudicatam:quominus poſſit detecto errore reuocari:tamen anteꝙ de errore doceatur pro ea ⁊ eius iuſtitia ⁊ ꝓceſſu preſumit:⁊ eſt obſeruāda donec cōſtiterit eam iniuſtā fuiſſe:vñ allegenti fraudē ſeu errorē incūbit onus ꝓbandi.¶ Sed circa hoc quero quō poterit ɔſtare illos legitime nō fuiſſe ſeparatos:cū hec ſit negati

a ¶ Quo autem iure retractentur ſnīe que non tranſeunt in rem iudicatam an per viam actionis vel reſtitutionis in integ.vel per officium iudicis.vide per do.Anto.in.c.ad audientiam.el.ij.in vltima col.de reſcrip.⁊ an requiratur cauſe cognitio in retractatione talium ſententiarum ⁊ qualis requiratur.vide per do.Anto.poſt Inn.in.c.tenor.in.iij. col.j.eo.titu.

ua que eſt improbabilis.de elect.c.bone.cum ſi.et ſic mandatum pape videt primo fundatum ſuper impoſſibili.Sol.dic ꝙ iſta eſt negatiua pregnans habet enim affirmatiuā implicitā:ſimile in.c.ſup hoc.de renū.poterit enim iſte ꝓbare ſnīam fuiſſe latā ad dictum teſtium corruptorū.j.de teſti.ſicut vel per falſa inſtrumenta.de exceptio.c.cum venerabilis.⁊.c.licet.de proba.¶ †Uel ad confeſſio
4 nem coniugum que de iure non prodeſt ad ſeparationē matrimonij vt in.c.ſup eo.de eo qui cog.cōſang.vxo.ſue.Idem ſm Hoſti.poterit conſtare ꝑ acta cauſe per que patebit ꝙ ad ſolā coniugū confeſſionem ſnīa diuortij lata fuit vel ſi negatur proceſſus ſeu ordo ſeruatus:de quo nō apparet.j.de teſti.ſpo.cum ad ſedem.de proba.quoniam cōtra.
5 ¶ †No.bene ex hoc edicto Hoſt.ꝙ in iſtis ſentētijs que non tranſeunt in rem iudicatā poteſt probari iniuſtitia tam reſpectu meritorū cauſe ꝙ̄ reſpectu ordinis proceſſus per acta cauſe licet trāſiuerit decendium a tempore ſententie:quid autē in alijs ſententijs:vide qđ no.in.c.quoniam cōtra
6 vbi dixi.¶ †Oppono ⁊ videt ꝙ iſte maritus non deberet contra ſnīam audiri cum allegaret turpitudinem ſuam.de dona.inter dilectos.Sol.dicit gloſ.prima:iſtud eſſe ſpeciale propter periculum anime quod hic imminebat.¶ No.bene glo.in iuncto text.quod auditur allegans turpitudinē propriam vt euitetur periculum anime.de quo plene no.in.c.cum ſuper.de cōceſ.prebē.Ala.poſuit hic notabilem limitationē dicens iſtū audiri denunciando:ſed an directe accuſando dicit ſe dubitare ⁊ credo quod non debeat audiri:quia cum audiatur propter periculū anime:ſatis eſt denuntiare ar.c.quemadmodum.de iureiur.⁊ quod legi.⁊ no.in.c.ad noſtram.ij.eo.ti.Accuſator autem non legiti
7 mus audiri non debet:vt in.c.j.de accuſ.¶ †An
c autem debeat audiri allegās ſuam turpitudinē [c] excipiendo:vide qđ dixi nota.in.c.inter dilectos.de donatio.vbi quidam tenuerunt qđ ſic:ſed Jo.and.ſingulariter limitauit dicens illud poſſe procedere quando exceptio in qua verſatur turpitudo eſt talis ꝙ ea perempta perimit intentionem actoris quod eſt menti tenendum:vide tamen circa hoc quod ibi dixi.Nam videt prima fronte contra illum text.⁊ vide ad materiam an ⁊ quādo debeat quis audiri allegans ſuam turpitudinē agēdo vel excipiendo per Bart.in.l.iuſiurandum qđ ex conuentione.§.procurator.ff.de iureiuran.dixi
8 in dicto.c.cum ſuper.¶ †Quero quid ſi in veritate iſta puella fuiſſet inuita ⁊ renitēs:an matrimonium debuiſſet ſeparari.Glo.ſecunda dicit ꝙ nō ex quo ſuperuenit carnalis copula:vt in.c.ad id quod.de ſponſa.dic tu hoc procedere ſi cōſenſiſſet commixtioni carnis:ſecus ſi inuita ⁊ detenta fuiſſet cognita.vt no.Vinc.in.c.conſultationi.de ſpō.probatur ratione:quia ſine conſenſu non eſt matrimonium etiā ſi interueniſſet copula carnalis.
9 vt in.c.cum locum.⁊ in.c.tua.de ſpon.¶ †Oppo.cum enim ab iſta ſententia nō fuiſſet infra decem dies appellatum:nō debuit iſte audiri contra illam.j.eo.qđ ad cōſultationē.Sol.gl.ſi.multū bn̄:quod ſpeciale eſt in cauſa matrimoniali quando
d ex illius obſeruantia nutritur [d] peccatum.Unde ſi eſt lata contra legitimum matrimonium vel pro matrimonio qđ obſtante canonico impedimento ſubſiſtere non poteſt nunꝙ trāſit in rem iudicatā:vt hic.⁊.j.eo.conſanguinei.⁊.c.tenor.ſecus ſi fuit

Sebaſti.Sapia.

b ¶ Licet ſnīa.vide Abb.in.c.ex inhibitio.j.ő clā deſti.deſpō.et in ca.fraternitatis.col.pe.j.de frigi.⁊ malefic.Hemi.ī ſumma ſcđa.q.vi.Pau.de ca.in ɔſi.cclxiij.incip.videt dicendum non valere ſcđm matrimonij ſm antiquā impreſſionem.

Anto.Franciſ.

c ¶ An allegans turpitudinē ſuā debeat audiri.dicas ꝙ regulr̄ nō audit agēdo ſed bn̄ excipiēdo ſm Bald.in.l.j.in.ij.col.C.de cōdi.ob turpē cau.⁊ in.l.mercalē.per illū tex.in.l.cū profiteris.de reuoc.don.⁊ adde ꝙ ad coadiuuādū ius dominij vl̄ aliud ius reale pōt allegari ſm Bal.in l.j.in fin.col.C.de furt.item poteſt allegari vbi vertitur periculum anime:vt ꝑ Inn.in.c.tertio loco.de preſump.⁊ per Joan.an.in.c.cōſanguinei.de re iudic.⁊ vide per Barto.⁊ Alegā.in.l.iuriſiurandi §.procurator.in iii.v.col.vbi ponunt magiſtralē diſtinctionem.ff.de iureiuran.⁊ in l.trāſactione.C.de tranſac.⁊ in.l.ſi ſeruus.§.j.ff.de leg.j.⁊ vide Spe.in tit.de recu.in §.effectus.verſi.ſed nunquid excommunicatio.⁊ vide Alegand.in conſil.xxxviij.in iiij.parte.⁊ habetur in.l.viro atꝙ vxori.ff.ſol.mat.⁊.l.apud celſum in.§.marcell°.ff.de doli excep.

d ¶ Sententia nutriens peccatum non tranſit in rem iudicatam.De ſnīa autem in bn̄ficialibus an tranſeat in rem iudicatam.vide oīno do.Ant.in.c.conſtitutis.de reſcrip.⁊ eſt tex.in.c.cum dilecti.in fi.de elec.⁊ glo.in.c.j.de cōceſ.prebē.⁊ ad predicta vide omnino do.Anto.l.c.fi.de iureiurā.in.iij.col.⁊ in.c.licet cauſam.de proba.in.xix.col.ver.xi.caſus.adde eundem conſi.lx.Pau.de caſt.conſi.cccij.in primo impreſſis.

c+Sebaſti. Sapia.
a ¶ Ad ſuperioꝛē.
Uide bal.i.l.edi
cto.C.de edic.di.
adria.tol.vbi di
cit ꝙ lʒ a ſnia ali
qua nō poſſit ap
pellari pōt tñ im
ploꝛari officiū iu
dicis ꝗrelādo.re
fert.d.Jaſ.i.l.ar
bitro.col.ij.vſ.ꝑ
iſto intellectu.ff.
qui ſatiſda.cog.

b ¶ Adde tñ ꝙ in
dubio ſtatuta et
ꝯſuetudines pre
ſumunẗ rōnabi
lia ſm.d.Ant.h
ſʒ vide oīno gl.i
ṽ.rōnabilia.ꝛ qꝺ
ibi no.l.c.i.ꝺ ceñ.
in.vi.ꝛ ideʒ dicit
d.Ant.l.c.nā con
cupiſcētiā.in ꝑn.
iij.col.de cōſti.et
vide Arch.in.ſ.
iuxta ſanctiones
qui aīr īcipit:nō
igiẗ.xvi.qꝺ.i.vbi
dicit ꝙ ſtaẗ arbi
trio iudic:ſ:an ſit
rōnabilis cū ipo
nēdi aliqꝺ onus
eccīe:ꝛ ſi de hoc
ſit cōtentio inter
epos ꝛ īferioꝛes
ecctias dicit qꝺ
arbiter ꝺ hoc co
gnoſcat per.c.ſi
clericus.xi.qꝺ.i.
ꝗa ibi nō eſt ali⁹
iudex cōpetēs cu
ius arbitrio de
beat ſtari:ꝛ vide
glo.cū eo ꝯcordā
tem in.c.cū apl's.
de cēſ.ꝛ ꝙ ſtetur
arbitrio iudicis
ꝗ dicaẗ ratiōabi
lis cōſuetudo.tʒ
Fed.ꝯſ.xvij.īcip.
queſtio talis eſt.
vltra mediū.ꝛita
dicit tenere Ho
ſtiē.in ſum.de cō
ſue.ſ.i.cur⁹ dictū
vẗ approbare ar
chi.in.c.ſ.de ꝯſti.
in.vj.ſʒ tu de iſto
articulo.vide ele
gantiſſime ꝛ diſ
fuſiſſime.p.d.mcū
Frā.are.in.c.ij.ꝺ
ꝑba.ꝛꝙ ſteẗ arbi
trio iudicis ꝗ di
caẗ rōnabilis cō
ſuetudo tʒ Arc.
i.ſ.leges.iiij.diſ.
ꝑut ibi refert et
ſequiẗ Do.q di
cit ꝙ facit ꝑ hoc
etiam qꝺ no.Ho
ſtiē.in ſum.de cō
ſue.ſ.i.ꝛ Archi.
in.c.fruſtra.viij.
diſtinc.ꝛ vide do.
in dicto cap.fru

lata pro matrimonio nullo ſubſiſtēte impedimen
to:q2 tunc ex eius obſeruātia non nutriẗ peccatū
vt predixi:debent ergo partes de nouo conſenti
re:ꝛ de hac materia vide qꝺ plene dixi i.c.iurauit.
de proba. Item dicit Hoſti.cōtra quālibet ſnīam
cuius obſeruantia nutrit peccatū moꝛtale cū tali
caſu nulla valet ꝑſcriptio vel conſuetudo.de con
ſuetu.c.vlt.ꝛ de preſcrip.c.ſi. Idem no.glo.ſi.in.c.
10 inter monaſteriū.ſ.eo.ꝛ idem ibi Inn. ¶ † Quid
de ſentētijs ꝛ cenſuris.vide qꝺ dicam poſt Hoſti.
ſ.eo.conſanguinei. Et circa hmōi ſententias que
non tranſeunt in rem iudicatam cape aliquas li
mitationes notabiles. Primo enim ſcias ꝙ poſt
decendium non poteſt appellari:licet per viā que
a rele poſſet cauſa deferri ad ſuperioꝛem[a] qui alias
adiri poteſt per viam querele:hoc voluit glo.not.
quam omnes ſequunẗ in.c.ad reprimendā.de off.
oꝛd.ꝛ ideo ſi non appellaẗ ab ēpiſcopo non poteſt
cauſa deferri ad archiepm̄.de offi.oꝛ.c.paſtoꝛalis.
Secundo non pōt in talibus cauſis appellari ter
tio:ſicut nec in alijs cauſis:vt eſt gl.no.in.c.frater
11 nitatis.de frigi.in verbo foꝛnicatio.l ſi. ¶ † Ter
tio q2 licet tales ſententie non tranſeunt in rē iu
dica.quominus poſſent doctoꝛes de erroꝛe retra
ctari:tamen pro eis preſumitur tam pro iuſtitia ꝗ
pro proceſſu donec contrarium probetur:qꝺ itel
lige poſt lapſum decem dierū.de quo per Inn.in
c.bone.de elec.no.hic Hoſti.ꝛ ſatis probatur hoc
in tex.vt.ſ.dixi quinimo.intantum preſumitur vt
dicit ſingula. Innocē.ſ.eo.tenoꝛ.ꝙ licet ſententia
in cauſa matrimoniali non tranſit in rem iudi.nō
tamen debet poſt decē dies quis indifferenter ad
mitti ad probandum contrarium:ſed opoꝛtet qꝺ
allegetur aliqua iuſta ꝛ veriſimilis cauſa iniuſtitie
que habeat mouere iudicem ad credendum illam
iniuſtam. Unde non debet eſſe iudex facilis in au
diendo partem contra illā. Nam ſi diceremus con
trarium ſequereẗ ſm eū ꝙ eadē ratione:ꝛ tertio
ꝛ quarto ꝛ in infinitū eſſet pars contrauenīēs ad
mittenda:qꝺ videtur abſurdum. Ex hoc ego noto
ꝙ non poteſt dari certa regula quoties debeat ps
admitti contra ſnīam:ſed iudex eſtimabit an ꝛ qñ
ex cauſa que corā eo allegaẗ:ꝛ ſic intelligo ꝛ limi
12 to gl.in.d.c.fraternitatis. ¶ † Quarto dico ꝙ ſen
tentia tranſit in rem iudicatā poſt decendiū quo
ad inſtantiā cauſe:eſt enim opus nouo iudicio niſi
quis audiaẗ per viam reſtitutionis in integrū ad
uerſus ſententiam ex iuſta cauſa:ſic intelligiẗ.c.ex
literis.de in integ.reſti.ꝛ vide qꝺ dixi in.c.ex par
te.de reſti.ſpol. Quinto ꝙ ſicut ſententia non trā
ſit in rem iudicatam quo ad ſententiā vinculi:ita
nec quo ad ſeparationem toꝛi quominus poſſit is
ad cuius petitionem fuit ſeparatum matrimoniū
quo ad toꝛum coniugem ſibi reconciliare.de quo
dic vt legi.ꝛ nota.in auẗ.ſed hodie.C.de adul.per
glo.in.c.gaudemus.de conuerſa.coniug.per Jo.
and.in.c.ex literis.de diuoꝛ. ¶ Sed valde dubito
nunquid is contra quem ſentētia lata fuit debeat
audiri volens probare iniuſtitiam ſententie. Jo.
and.in.d.c.ex literis.ſentit ꝙ ſic:quia non tranſit
talis ſententia in rem iudicatam:ꝛ facit ille tex.
ſm vnum intellectum.ſequitur do.Ant.hic. Sed
hoc dictū nullibi probaẗ. Nam auẗ.ſed hodie.pre
alleg.loquitur in marito ad cuius fauoꝛem ſentē
tia diuoꝛtij propter adulterium mulieris lata fuit
vt poſſit eam donec ſit profeſſa ſibi recōciliare:vñ
illud non ſit quia ſententia non tranſit in rem iu
dicatam:ſed quia poteſt maritus parcere vxoꝛi ꝛ
eam ſibi reconciliare:vt in.c.quemadmodum.de
iureiur. Ad.c.ex literis.reſpondetur ꝙ non ſtabi
tur cōfeſſioni mulieris:quia caloꝛe iracūdie eam
fecerat:vt ibi not.glo.ideo audiebatur volens cō
trauenire. Sed ego loquoꝛ quoad illā contra quā
ſententia diuoꝛtij lata fuit. Nam ex quo nō appel
lauit nō apparet ratio quare poſt decem dies de
beat audiri cum ex ſententie obſeruatione nullū
peccatum nutriatur.nam pñt eſſe coniuges ſine
peccato communi conſenſu ſeparati.xxxiij.q.v.qꝺ
deo pari.ꝛ pro ſententia preſumendum eſt ex quo
non fuit appellatum:vnde non ſubeſt cauſa rece

dendi a regulis iuris. Fateoꝛ tamen ꝙ ex officio ſuo ꝑbato erroꝛe ſen
tentie ſeu deceptione eccleſie poterit matrimonium reintegrare ne ꝑ
pter diuiſionem coniugum poſſit ſequi adulteriū ſaltem qñ coniuges
ſunt talis etatis vt merito poſſit dubitari de incōtinentia.ad hoc alle
13 go in ar.opti.tex.cum ibi no.in.c.i.de conuer.coniu. ¶ † Nec ob.predi
ctis ſi apponaẗ de.c.tua.de iureiur.vbi patet ꝙ etiam cum iuramento
non poſſunt temere cōiuges ſe ſeparare etiam quo ad mutua ſeruitia:
quia dico illud procedere quando temere ſe abiurarunt:ſed nos loquī
mur quando fuit lata ſententia diuoꝛtij pro qua eſt preſumendū:vnde
poterit dicere reliquus in cuius fauoꝛem ſententia lata fuit:nō debet
audiri quia ſententia tranſiuit in rem iudicatam:ſimile quod no. Jn
nocē.in.c.quoniam contra.de proba.ꝛ hec no.

1 ¶ Appellationem proſequitur ille qui arripuit iter ad principē in
termino dato ad proſequendum.
2 Per prefixionem termini an deferatur appellationi.
3 Conſuetudo laicoꝝ rationabilis vel ſtatutū an aſtringat eccleſias.
4 Ciuium appellatione veniūt clerici:ꝛ ibi beneficiati ꝛ omnia collegia
ciuitatis.
5 Emens rem eccleſie non ſeruata ſolennitate poteſt cōueniri ad ipſam
reſtituendam in foꝛo eccleſiaſtico.
6 Poſſeſſoꝛ a nemine moleſtatus non poteſt petere vt declaretur domi
nus niſi ab alio poſtea moleſtetur.
7 Iudex appellationis an cenſeatur tacite condemnare vel abſoluere ſi
pronuntiauerit male vel bene ſententiatum ꝛc.
8 Per appellationem deuoluitur tota cā ad iudicem ad quem vt poſſit
ſnīam refoꝛmare etiam ex noua cā:idem qñ fuit actum de nullitate.
9 Citari an debeat appellans ſi elapſo termino ad appellationem ꝑſen
tandam non preſentauit appellationem. 13.
10 Citari non debet appellans ab interlocutoꝛia:ſi iudex a quo tanquā
friuolam non admiſit.
11 Iudex a quo qui prefigit terminum ad appellationem proſequendam
ꝛ aliter non detulit appellationi non poteſt termino pendente proce
dere contra appellantem.
12 Pendente termino vel dilatione iudicis ad vnum actū non debet iu
dex procedere ad alium actum maxime ſine citatione.
14 Executio ſnīe poteſt fieri ſine alia citatione:qñ appellans in termino
dato ad appellandum non appellauit.
15 Alienatio rerum eccleſiaſticarum debet fieri cum omnibus ſolennita
tibus iuris canonici non obſtante conſuetudine in ꝯtrariū que eſt nulla.
16 Dominium poteſt transferri in alium citra aliam traditionem ſi con
ſuetudo hoc dictauerit.
17 Alienatio rei eccleſiaſtice non valet ſine ſolennitatibus introductis
etiam ꝙ pretium ſit verſum in vtilitatem eccleſie:niſi dicta alienatio
fuerit approbata.
Emens res eccleſiaſticas ſine debitis ſolennitatibus:non poteſt pre
tium repetere:nec fructus lucrari.
Fructus perceptos ex ꝯtractu inito ꝯ ius nunꝗ quis lucratur fructus.

Cum cauſa. Retractatur ſnīa pretextu iniq̄ cō
ſuetudinis lata cōtra eccleſiā. Pri
ma pars ponit factū. Secunda diffinit. ſecunda ibi:nos aūt
¶ Caſus ſtalis. Archipreſbyter cuiuſdam plebis vēdidit
quandam domum ſine conſenſu capituli.g.ꝛ.a.laicis qui occaſione hu
ius venditionis coram legato aplīce ſedis petierūt domum illā ſibi
adiudicari quidam canonicus illius plebis.t.noīe comparuit pro ca
pitulo ad defenſionem domus.dum cā illa tractaretur:ille.t.appella
uit ad ſedem apoſtolicā:legatus ſtatuit terminū appellanti ad iter ar
ripiendum ad apoſt.ſe.ſed q2 illa intra terminū ſibi prefixum iter non
arripuit predictus legatus tulit ſnīam contra.d.T.adiudicās domū
illam laicis predictis ſm conſuetudinem Veronenſis ciuitatis:a qua
ſnīa fuit appellatū:ꝛ appellationis cā commiſſa fuit epo Brixienſi:q
legati erroꝛem ſecutus ꝯ foꝛmam canonū legati ſnīam confirmauit ꝛ
iterum fuit appellatū.papa diligenter examinato negotio:lʒ vſus vel
conſuetudo nō minime ſit autoꝛitatis nunꝗ tñ legi aut veritati ꝑiudi
cat:ꝛ ideo ꝑdictam ſnīam caſſauit plebē predictā abſoluens ab impe
1 titiōe dictoꝝ laicoꝝ ꝛ domū illā eidē eccīe adiudicās. Ber. ¶ † No.ſ.
ꝛ tene menti ꝙ arripiens iter ꝑ appellatione ꝑmouenda dr̄ appella
tionem ꝑſequi:per arreptionem ergo itineris ſatiſſit termino ad ap
pellationem ꝑſequendam prefixo:de quo vide qꝺ no.ſ.de app.ex inſi
nuatione. Item ſit ꝑſecutio appellationis per impetrationis acti:vt
2 in.c.ex parte.ꝛ.c.dilectus.ij.de reſcrip. ¶ † No.ij.ar.ho.ꝙ per prefixio
nem termini ad appellationē proſequendā:non videẗ iudex qui termi
num prefigit appellatione detuliſſe:qꝺ colligiẗ ex eo q2 ſi appellationī
detuliſſet non potuiſſet amplius cām reaſſumere.ar.c.cū appellatiōis
de app.lib.vj.de hoc tñ dubitauit glo.in.d.c.cū app.ꝛ videẗ concludere
ꝙ appellatoꝛe non ꝑſequente poſſit cām reaſſumere.de quo vide lati⁹
per Do.de rot.deciſi.cc.x.ꝛ quod no.in.c.oblate.ꝛ.c.ſepe.ſ.titu.proxi.
Primum tamen dictū eſt verum:q2 prefigendo terminū non dr̄ appel
lationi deferri vt probari videtur in.c.oblate.eo.tit.ꝛ tenet glo.in.c.cū
3 appella.qꝺ tene menti. ¶ † No.iij.ar.a ꝯrio ſenſu ꝙ ſtatutū ſeu conſue
b tudo laicoꝝ aſtringit eccleſias ſi non eſt irrationabilis.[b] Et hunc tex.
adducit

adducit Bart.pro ſua opi.in.l.cunctos populos.C.de ſum.trini.quaſi
ſentiat ꝙ ſi cõſuetudo iſta fuiſſet rõnabilis valuiſſet ſnĩa ſm eum lata
etiam ꝯ eccleſiam.Sed certe per iſtũ tex.non poteſt fieri aliquod bonũ
4 fundamentum ex duplici capite.¶ †Primo q2 papa ſimplr conſuetu
dinem hic reprobauit.Scdo q2 hec erat totius ciuitatis cõſuetudo:vt
patet in tex.⁊ ſic oĩm ciuium:quorum appellatione includũtur clerici
inde oriundi vel ibi beneficiati ⁊ oĩa collegia ciuitatis:vt plene not.p
Bar.in.l.j.ff.ad municip.bene facit tex.in.c.iij.de temp.ord.lib.vj.⁊.ſ.
de foro compe.dilecti.⁊ vide qđ dixi in.c.poſtulaſti.eo.ti.erat ergo con
ſuetudo mixta.ſ.clericorum ⁊ laicorũ.Simile dixi in.c.iij.de eo q mit.
in poſ.Et ex hoc intellectu ⁊ illius.c.tertij tene menti ꝙ cõſuetudo cõ
a munis[a] clericoꝝ ⁊ laicorum valet etiã quo ad eccleſiã oĩmodo ſit als
rõnabilis:⁊ hec ſolutio melior eſt ꝙ̃ precedens:q2 papa videt̃ reproba
re eã ex defectu rõnabilitatis ⁊ nõ ptãtis:vt colligitur ibi:veritati ⁊c.
¶ Anteq̃ more ſolito veniam ad glo.formabo aliquas oppoſitiones
ad declarationẽ lr̃e que videt̃ aliqualiter obſcura. Et primo oppont̃
cõtra tex.de contrarietate.nã primo hec domus fuit adiudicata iſtis
laicis.Ex quo infertur ꝙ ipſi erãt in hac cauſa actores:deinde in ſi.ap
pellationis cauſe papa adiudicauit illã eccleſie:⁊ ſic innuit̃ ꝙ illa eccle
ſia erat actrix:q2 adiudicatio fit actori:non autem reo poſſeſſori:q2 nõ
datur poſſeſſori rei vendicatio.ſ.de iudi.examinata.⁊ inſtit.de act.§.j.
Sol.duplex eſt intellectus huius.c.Primus ꝙ iſti laici erant rei ⁊ ec
5 cleſia actrix vendicans illã domũ iniuſte venditã illis laicis.¶ †Hũc
intellectum ſentit primo do.Anto.in primo ſuo notabili in quo colli
git ex tex.ꝙ ad reſciſſionem contractus ſuper re eccleſiaſtica ſpreta ſo
lennitate canonica poteſt clericus agere contra laicũ in iudicio eccle
ſiaſtico:licet hoc dictũ ſit verum in ſe ⁊ originaliter fuerit Inn.in.c.cũ
ſit gñale.ſ.de fo.compe.vbi dixi:tamen non colligit̃ ex hac lr̃a:ſed po
tius innuitur oppoſitum quia:vt patet ea domus fuit adiudicata lai
cis in prima ſnĩa:ergo laici erãt actores:als pñcipaliter nõ potuiſſet
eis domus adiudicari.Preterea papa in ſnĩa ſua pmo abſoluit eccle
ſiam ſeu capitulũ eccleſie ab impetitione illoꝝ:ergo illi erãt actores:
pro hoc vide tex.iuncta glo.in verbo imponentes.de cau.poſ.⁊ pprie.
6 ⁊.c.cum olim.¶ †Legitur ⁊ ſcđo modo ꝙ iſti laici erãt actores ⁊ tunc
ad contrarium rñdetur dupliciter ſm Hoſtien.primo ꝙ eccleſia ꝯuen
ta vltro ſe obtulit petens domum illã ſibi adiudicari ⁊ probauit dñiũ
q2 forte laici dicebant illã domum ad ſe pertinere:⁊ tunc rñdeo forma
liter ad ꝯrium ꝙ licet poſſeſſor a nemine moleſtat9 petere nequeat ſibi
rẽ adiudicari:tamẽ ſi conuenit̃ ab alio qui dicit ſe dñm poteſt reflectẽ
do dicere ſe dñm:⁊ aſſumere vltro onus probandi ⁊ petere ſe declarari
dominum:⁊ per ꝯñs rem ſibi adiudicari:vt no.Innoc.in.c.ex conque
ſtione.de reſti.ſpoli.videtur tex.iuncta glo.in.l.circa.ff.de proba.⁊ di
b cũt ibi glo.multum notabiliter:ꝙ licet iſte reus[b] non pbet dominium
non per hoc debet perdere cãm niſi aduerſarius probet de iure ſuo:ſꝫ
actore non probante reus abſoluetur non autem alr̃ pro eo pronũtia
bitur:ſecus autem ſi probat ſe dominum:quia tunc non ſolum abſolui
c tur ab impetitione actoris:ſed etiã declaratur dñs:[c] vt hic ⁊ ſic intelli
go hunc tex.Quid autem ſi reus non petijt ſe declarari dominũ an ſit
pro eo pronuntiandum:vide per Inn.in.c.ex conqueſtione.⁊ quod ibi
dixi.Secundo legit Hoſtien.ꝙ legatus executus fuerat ſnĩam quare
eccleſia petijt reuocare attentata ⁊ domum ſibi adiudicari:⁊ vterq3 in
7 tellectus bonus ſed primus preſtantior.¶ †Secundo contra hoc ⁊ cõ
tra tex.oppo.videtur enim ꝙ papa exceſſerit hic finem iudicis appel
lationis in eo qđ reuocauit ſententiã iudicis a quo ⁊ clericos abſoluit
ab impetitione actoris ac eis adiudicauit domũ.Officiũ enim iudicis
ad quẽ eſt pronũtiare bñ vel male appellatum ⁊ hoc debet ſufficere in
omni cauſa:vt dicit tex.in.l.eos.C.de vſuris.⁊.ij.q.vj.in ſi.Solu.dicit
do.Ant.ꝙ ſi intelligatur ꝙ eccleſia egit non ſufficiebat infirmare ſen
tentiam:ſed oportebat ꝙ adiudicaret̃ res petita:⁊ hec eſt practica ſen
tentiandi pro actore qñ obtinuit in primo iudicio contra ſe ſententiã:
⁊ poſtea obtinet in cauſa appellationis:non enim debet eſſe ſm eũ ſim
plex confirmatoria vel infirmatoria:ſed debet eſſe adiudicatoria peti
tio:quaſi ſentiat ꝙ infirmando ſnĩam non eſt actori ſatiſfactum q pete
bat rem ſibi adiudicari:⁊ iudex ad quem:ſuccedit loco iudicis a quo:
ergo debet facere qđ erat facturus iudex a quo.Si aũt erat eccleſia cõ
uenta tunc tenet̃ qđ.ſ.dixi ſm Hoſtiẽ.Aduerte pro primo dicto nihil
adducit:ſed ego allego pmo tex.qui videtur hoc probare in.l.cũ apud
ff.iudica.ſolui.Et ad hoc Bar.diligenter ponderauit ibi illum tex.di
cens per tex.illum probari ꝙ reo abſoluto ſi actor appellauit ⁊ fouet
iuſtam cãm:iudex appellationis debet reum condemnare nec dꝫ ſim
pliciter pronuntiare bene appellatum ⁊ male iudicatum ſm formam
dicte.l.eos.Et idem dixi notari in.l.officiũ.ff.de lega.iij.⁊ in.l.chiro
graphus.§.j.de adminiſtra.tut.qđ dixit menti tenendum.Sed allego
glo.que aperte ſentit contrarium in.l.preſes.C.de ſen.dicens ꝙ iudex
appellationis infirmando ſententiam qua reus fuerat abſolutus vi
detur tacite illum condemnare:ita ꝙ non eſt opus alia condẽnatione
⁊ illam glo.ſequitur Calder.in.c.ſignificauerunt.de exceptio.⁊ latius
d idem tenuit in.c.raynaldus.de teſtamẽ.dicens ꝙ illa verba cõfirmo.[d]
vel infirmo ſnĩam equipollent condemnationi vel abſolutioni:et hoc
ſufficit.arg.in.c.in his.de verbo.ſigni.Et per hoc ceſſat ſm eum quo

ſtra.prope ſi.⁊ quod in dubio conſuetudo preſumatur rationabilis.te
net Jo.and.in.c.ſi.in.ſi.col.vel.iij.de conſuetu.
Anto.Fran. ¶ Quũ cõſuetudo dicat̃ rõnabilis ⁊ qñ non ⁊ quõ cogno
ſcatur ꝯſuetudo rõnabilis ab irrõnabili.vide que habent̃ p.d.Ab.in
rub.de ꝯſue.⁊ que plene tradunt̃ in.c.q̃to.⁊.c.ſi.de ꝯſue.⁊ p Bal.⁊ legi
ſtas in.l.de qbus

rũdam diſtinctio qui dicebant ꝙ ſi prima ſenten
tia fuit condẽnatoria ſufficit illã pronuntiari iu
ſtam vel iniuſtam:ſi abſolutoria ſufficit illã cõfir
mari:ſed ſi infirmat tũc oportet ꝙ adijciat verbũ
condemnationis:als non teneret ſententia:q2 nõ
eſſet abſolutoria vel condemnatoria per.d.l.pſes
⁊.ij.qđ.vj.§.diffinitiua.hoc enim non procedit ſm
eum per predicta:quia hoc vltimo caſu infirman
do ſnĩam abſolutoriam videtur condemnare quẽ
primo iudex abſoluerat.Idem reperio alibi ſen
ſiſſe ⁊ aperte tenuiſſe Bart.in.l.eos.prealleg. vbi
poſt glo.primo recitat illam diſtinctionem quorũ
dam quam recitauit Calde.poſtea concludit com
muniter teneri per doct.ꝙ etiã ſi nihil addat̃ hoc
vltimo caſu in ſnĩa valet nihilominus:q2 ſufficit
ꝙ in ea ſit verbum condemno vel abſoluo vel eq
e pollens.[e] vt.l.j.ff.de re iudi.⁊.l.in ſumma.eo.titu.
⁊ eo ipſo ꝙ ſnĩam abſolutoriam pronuntiauit in
iuſtam idem eſt ac ſi pronuntiaſſet reum condem
nandum ⁊ eum condemnare.Declarat enim ipm
debitorem eſſe.alleg.l.ſi pretor.in princ.ff.de iudi.
cum ſi.⁊.d.l.eos.vbi dicitur ꝙ in omni ſnĩa ſuffi
cit iudicem appellationis dicere ⁊ pnuntiare pri
mam ſnĩam iuſtã vel iniuſtã.Subdit tñ ibi Bart.
ꝙ iudex appellationis poterit addere in ſentẽtia
⁊ ideo condemno vel abſoluo:⁊ ad hoc alleg.tex.
in.l.cum apud.⁊.l.creditor.§.j.ff.de ſolu.⁊ ad hoc
ſentit glo.in.d.l.eos.dum dicit conſultius tamen
faciet ⁊c.⁊ ſic ponderat qđ Bar.dat alium intelle
ctum ad.d.l.cum apud.vbi poſuit dictum cõtra
rium vt intelligatur ꝙ iudex poſſit ad cautelam
condemnare non autem ꝙ ſit neceſſe:⁊ ſic põt in
telligi iſte text.⁊.c.Raynaldus.prealleg.Nam ſi
petij domum mihi adiudicari ⁊ te condemnari et
compelli ad relaxãdũ ⁊ iudex te abſoluit:ſi iudex
appellationis retractat ⁊ infirmat illam ſnĩam ſa a
tis videtur tacite adiudicare mihi domũ ⁊ te con
demnare ad relaxãdum:quod eſt valde notandũ.
Sed cautius eſt addere verbũ cõdemnationis vt
euitent̃ predicte opiniones cũ vt vides cõis opi
nio eſt ꝙ inducit̃ tacita condemnatio qđ eſt ꝯtra
opinionem do.Ant.Sed ipſe vt dixit ſimplr tran
ſiuit nil allegando pro vel contra.Et placet mihi
ſatis illa cõis opi.per.d.l.eos.⁊.ij.q.vj.in ſi.Do tñ
vnam limitationem ſine qua illa cõis opinio vide
tur falſa vt procedat quando ex cõfirmatione vel
infirmatione ſententie ſimplr facta reſultat ſaltẽ
tacite omne id quod debebat facere pmus iudex
vbi autem hoc nõ reſultat tunc tenetur iudex pri
f mam ſnĩam reformare.[f] Exemplum primi:pone b
ꝙ actor petebat domum ſibi adiudicari:reus ve
ro nihil petebat ſed ſimpliciter cõtradicebat pe
titis per actorẽ:ſi iudex adiudicabat domũ actori
⁊ ab hac ſnĩa fuit bene appellatum:ſatis enim eſt
iudici appellationis pronuntiare bene appellatũ
q2 tacite abſoluit reum.Uel pone exemplum ecõ
tra qñ actor petebat rẽ ſibi adiudicari ⁊ iudex ma
le abſoluit reum:ſatis enim eſt iudicem appella c
tionis reuocare ſnĩam:q2 ſatis tacite illum condẽ
nat:⁊ his ſimilibus caſibus procedit illa commu
nis opinio doc.q2 ſufficienter eſt parti ſatiſfactũ.
Secus eſt autem quando non eſſet ex toto ſatiſfa d
ctum parti.Exemplum actor petijt rem ſibi adiu
dicari:reus contradicebat ⁊ petijt ſe declarari do
minum ⁊ rem ſibi adiudicari:ſi iudex iniuſte adiu
dicauit rem actori cum deberet pronuntiare pro
reo:q2 ipſe probauerat ſe dñm ⁊ non actor:nõ ſuf
ficit iudicem appellationis pronũtiare bñ appel
latum ſeu retractare illam ſnĩam:q2 licet ex hac

ff.de legi.⁊ in.l.ij.
C.q̃ ſit lõ.ꝯſue.et
adde ꝙ in dubio
cõſuetudo eſt ſer
nanda.l.qđ ſi no
lit.§.qui aſſidua.
ff.de edi.edic.⁊ in
l.circa.C.loc.⁊ in
l.illud.in prin.ff.
de excu.tut.⁊ ma
xime iſtud proce
dit i claũſulis ſo
litis apponi in ꝯ
ctibus per nota
rium qui ſemper
debet apponere
clauſulas cõſue
tas:als inſtrumẽ
tum cẽt ſuſpectũ
de falſo.ſ quoui
de per Bar.in.l.
pignor.§.ſi.ff.de
pign.act.imo di
cebat Bald.in.l.
ſi.in.iij.col.C.de
ſucceſ.edic.ꝙ in
ꝯctib9 tacite ſem
per intelligit̃ cõ
ſuetudo ⁊ illa p
ſumitur deducta
in ſtipulatiõe qđ
etiam voluit in.l.
ſi.in.ij.q.C.p ſoc.
per.l.licet.C.loc.
c-✝Sebaſti.Sapia.
¶ Conſuetudo
communis. vide
Feli.in.c.eccleſia
ſancte marie.co.
xxix.ver.ſcđo ca
ſus.ſ.de conſtit.
vbi late quando
ꝯſuetudo vel ſta
tutum laicorum
ligat clericos:vi
de etiam Feli.in
c.dilectus.in pñ.
ſ.de offi.ordina.
c-✝Sebaſti.Sapia.
¶ Iſte re9.vide
late per do.Ant.
de hut.in.c.ex cõ
queſtione.col.iij.
cũ tribus ſequẽ
tibus.ſ.de reſti.
ſpolia.⁊ Bart.in
l.circa.ff.de pba.
¶ Declarat do
min9.Adde Ro
ma.conſi.clxvj.
c-✝Sebaſti.Sapia.
¶ Confirmo.vi
de late per Ang.
are.in.l.ſi expreſ
ſim.col.xl.verſic.
quero de ſoluta.
ff.de app.Bal.⁊
Salu.l.l.eos.C.e.
tit.Alex.i.l.l ſum
ma.ff.de re iudi.

e ¶ Equipollens.Adde Angel.conſilio.cclxxv.
f c-✝Sebaſti.Sapia. ¶ Reformare.Uide Pet.de anch.in.c.pe.in.iiij
no.ſ.de app.Bar.in.l.titianus.ff.ꝙ cum eo.Abb.in.c.raynutius.colũ.
iiij.ſ.de teſta.Egid.bellame.deci.dcciij.incip.cõcluſio ꝙ ſi auditor.

generali pronuntiatione videref reum abſoluere
non tamen declarat ipſum eſſe dominū prout pe-
tebat. Nam illa ſentētia infirmatoria poteſt bene
habere effectum ſuum.ſ.abſolutoriū: ⁊ poteſt eſſe
abſolutio abſq; eo q̄ res adiudicef reo: q: non ꝓ-
bat hoc eſſe ꝙ ab hoc cōtingit abeſſe: vt.l.neq; na
tales.C.de proba.⁊.c.ij.de trāſla.prela.ergo debet
ſupplere adiudicare: vtputa reuocamus talē ſen-
tentiam ⁊ ipſam reo adiudicamus: q: probauit ſe
dominū. Et iſte iudicio meo eſt ꝓprius caſus hu-
ius.c.in fi. Idem dico quando prima ſententia nō
eſt ex toto iuſta: ſed indiget aliqua reformatione:
vtputa adiudicauit iudex actori rem in totum vbi
debebat adiudicare pro parte: vel cōdēnauit reū
in mille vbi debebat condemnare in centum: cer-
te non eſſet ſatiſfactum: ſi iudex appellationis ſim
pliciter retractaret ſnīam vel pronuntiaret bene
fuiſſe appellatum: q: ex hoc retractaret totā pri-
mam ſnīam ꝙ nō eſt fiendū: cū debeat facere illud
q̄ primus iudex debebat facere tanq̄ in illi⁹ lo-
cum ſurrogatus: ſed debet illam reformare diſtin
guendo ⁊ pro parte adiudicando ſicut primus de-
buiſſet facere. De hoc eſt tex. rotundus in.c.ray-
nutius.⁊.c.raynaldus.de teſta.⁊ tenēt do.de Rot.
8 vt dixi in.c.Joannes.de fide inſtru. ¶ † Et tenet
idem Bar.in.l.ſi expreſſim.ff.de appel.in vlti.col.
vbi dicit ꝙ cauſa appellationis deuoluit totā cau
ſam ad ſuperiorē vt poſſit ſnīam reformare [a] etiā
ex noua cā: vt.l.per hanc.C.de temp.appel.cum ſi.
⁊ idē q̄ plus eſt dicit in cauſa nullitatis vt deuo-
luat totam cauſam ad ſuperiorem vt poſſit totam
cām primam reformare: quod dicit multū eſſe no-
tandum: ⁊ idem videtur ſentire Innocen.in.c.cū
contingat.de offi.deleg. Ex his dico minus bene
dixiſſe Barto.in.d.l.eos.vbi dixit per illum text.
in verbo cum ſuper omni cauſa ⁊c. ꝙ quecūq; ſen
tentia preceſſerit ſufficit iudicē appellationis ꝓ-
nuntiare primam ſnīam iuſtam vel iniuſtam. hoc
enim non eſt verum indiſtincte vt patet ex predi-
ctis: ⁊ ad illū text. reſpōdeo ꝙ debet intelligi quo
ad effectum: debet enim pronūtiare iuſtam vel in-
iuſtam prout opus fuerit diſtinguēdo.ſ.iuſtitiam
vel iniuſtitiam prout opus fuerit: vt probatur in
d.c.raynaldus.⁊ hoc per rationes predictas.⁊ fa-
9 cit.d.l.per hanc.⁊ hoc diligēter notabis. ¶ † Ve
nio ad gloſ.⁊ opp. contra tex. videtur enim ꝙ etiā
ex alio capite ſententia prioris iudicis fuit nulla
quia ſine citatione proceſſit ad ſentētiā. contra.c.
conſuluit.de offi.delega.⁊.l.de vnoquoq;.ff.de re
iudi. Solu. dicit primo glo. ꝙ ex quo termin⁹ fuit
appellationi prefixus ⁊ iſte l termino appellatio-
nem non preſentauit: perinde eſt ac ſi fuiſſet cita-
tus peremptorie.[b] vt in.c.ſepe.de appel.do.Ant.
dicit ⁊ bene quod glo. male allegat illud.c.ſepe. q:
loquitur quo ad proceſſum fiendum per iudicem
appellationis: ⁊ dicvt ibi: ſed nos loqmur de pro-
ceſſu facto poſt lapſum terminū per iudicē a quo:
dictum tamen glo. placet ſed non per illū tex.[c] ſed
10 per.c.eum qui.de dolo ⁊ contu.lib.vj. ¶ † Aduer-
te diligēter quia per hoc multum extenderef ille
tex. nam illud.c. loquitur quando quis appellauit
a iudicis interlocutoria ſententia qua non obſtā-
te iudex reputans illam friuolam vult procedere
ad vlteriora ⁊ dicitur ibi ꝙ poteſt ſine alia citatio
ne: quia appellando videtur ille proteſtari ꝙ non
vult amplius corā illo comparere ſed nos hic lo-
quimur quando iudex a quo prefigit terminū ap-
pellanti ⁊ ſuperſedit negotio vſq; ad finem termi
ni. Unde nūc dubito an iudex poſt terminū poſſit
procedere ſine noua citatione cū ſumus extra ca-
ſum illius.c.cum qui.⁊ loquor eo caſu quo ſi nō ap
11 pellaſſet fuiſſet opus citatione. ¶ † Itē eſt ⁊ aliud
dubium an iudex qui prefixit terminū ad appella
tionem proſequendam nec aliter appellationi de
tulit poſſit pendente termino procedere cōtra ap
pellantem: ⁊ ſic ſit locus pendente termino.d.c.cū
quiː ⁊ ſi tenemus ꝙ ſic quaſi prefigendo terminū [d]
non detulerit appellationi vt predixi: tunc pote-
rit fortius ſine citatione procedere poſt terminū
cum ſit tunc deſerta appellatio.j.ti.progi.pſonas.

ego credo quod pendēte termino non poſſet pro-
cedere ar.c.cum iit.j.ti.progi. vbi dicitur ꝙ ex tūc
ſequitur cum nō proſequitur in termino cogitur
12 ſtare iudicio iudicis a quo: ergo nō pri⁹. ¶ † Itē
prefixio termini habet vim cuiuſdam dilationis:
ſed pendente dilatione iudicis ad vnum actū non
debet iudex procedere ad alium actū maxime ſine
citatione: quia interim iudicis officium conquie-
ſcit: vt in.l.ſiue pars.C.de dilatio.⁊.c.ſignificante.
de appel. facit q̄ no.in cle.ſepe.de verbo.ſigni.in
13 verbo poſt dationē que eſt notabilis. ¶ † An aūt
lapſo termino ⁊ ſic deſerta appellatione poſſit ꝓ-
cedere ſine noua citatione. credo ꝙ ſic quaſi nō cō
parendo poſt terminum videatur confirmare id
quod tacite fuerit proteſtatus appellando.ſ. ꝙ vl-
14 terius non intendit comparere coram eo. ¶ † Et
pro hoc vide Inno.in.c.ex ratione.de app. vbi ſin
gulariter dicit ꝙ ſi appellatio eſt deſerta propter
non proſequi in termino: poteſt iudex a quo pro-
cedere ad executionē ſnīe ſine noua citatiōe. Pre [f]
terea iudex a quo potuiſſet illico procedere ſi non
prefixiſſet terminum.d.c.cū qui. ſublato ergo ter-
mino ⁊ ſic dilatione data appellanti remanet iu-
dex in priori ſtatu.ar.c.cū ceſſante.j.tit.progi.⁊ ex
his poteſt ſuſtineri dictum gloſ.⁊ not.eam iuncto
tex.⁊ habes ex predictis duas ſingulares limita-
tiones ad.d.c.cum qui. Dices tu quare ergo fuit
retractata hec ſententia ex quo iudex recte ꝓceſ-
ſit. Dic ꝙ proceſſit rite ſed non recte: quia funda-
uit ſe ſuper iniqua ⁊ irrationabili cōſuetudine vt
15 ſatis colligif ex ſententia pape. ¶ † Qualis aūt
erat hec conſuetudo colligitur ex gloſ.ſeq. vbi di-
citur quod forte habebat vt valeret venditio fa-
cta a ſolo prelato licet non probaretur pretiū ver-
ſum in vtilitatem eccleſie que non valuit: quia iu-
ri contraria ⁊ mala in preiudiciū eccleſie. ¶ Not.
bene hanc gloſ. ex qua collige ꝙ conſuetudo non
poteſt diminuere ſolennitatem inductam in alie-
[e] nationibus rerum eccleſiaſticarum.[e] ⁊ idem ſen-
tit hic Joan.an. dicens eam non valere q: grauā-
men eccleſijs inducit.ſ.de conſuetu.c.j.⁊ vide la-
tius per Joan.and.in.c.nulli.de rebus eccle.non
[f] alien. vbi dicit ꝙ ſolennitas.[f] ca.ſine exceptione.
xij.q.ij.non poteſt per conſuetudinem tolli. facit
quod no.c.j.de rebus eccle.non alien.lib.vj.⁊ dico
tex. eſſe hic iuncta glo. ſed ſolennitas aut. hoc ius
porrectum.C.de ſacroſanc.eccl. ſic idem dicit ꝙ ſo
lennitas ad illud.c.ſine exceptione. poteſt conſue-
tudo addere. quod not. diminuere autem non. fa-
cit quod no.in.c.quod ſuper his.de conſangui.et
affi.⁊ ſm predicta poteſt intelligi q̄ no.glo.in.d.
aut.hoc ius porrectum. vbi dicit valere conſuetu
dinem vt non ſeruetur ſolennitas illius autenti.
idem tenet in.l.de quibus.ff.de legi. Sed Bar.in
d.aut. dicit ꝙ ſi eccleſia acceptaſſet pro ſe ſolenni
tates illius aut. que eſt canonizata.x.q.ij.hoc ius
porrectum. non valeret conſuetudo in contrariū:
q: eſſet contra libertatem eccleſiaſticam: cum hoc
ſit conceſſum eccleſie in priuilegium vt non poſſit
fieri alienatio ſine illa ſolennitate ⁊ cōſuetudo cō
tra libertatem eccleſie nō valet: vt in aut.caſſa.C.
de ſacroſan.eccle.⁊ de ſentē.excō.nouerit.⁊.c.gra
uem. ſed eccleſia nō acceptauit illud priuilegium
ſed induxit aliam ſolennitatem. de qua in.d.c.ſine
exceptione.⁊ ideo non eſt neceſſaria illius aut.ſo-
lennitas.alleg.notata in.d.c.j.⁊ dicit ꝙ ibi hoc te-
net Inno.⁊ glo. Et not. diligenter dicta Barto.⁊
rationem ex qua infertur ꝙ ſolennitates iuridice
introducte ab habente poteſtatem in alienatione
rerum eccleſiaſticarum nō poſſunt conſuetudine
tolli. Item ꝙ non eſt neceſſaria cōſuetudo ad tol
lendam ſolennitatem illius autentice. ſed ſatis eſt
ꝙ eccleſia non acceptauit pro ſe: poſſet ergo indu
ci conſuetudo vt illa ſolennitas ſeruaretur: et ſic
limito illud dictum Jo.and.in.d.c.nonnulli. Vel
dic extra gloſ. ad principale queſitum ſm Hoſtiē.
16 ⁊ Joan.and. ¶ † Quod forte erat conſuetudo q̄
ex venditione facta ſine traditione tranſiret do-
minium: et not. hoc dictum: vel erat conſuetudo:
vt infra annum ⁊ diem teneatur eccleſia vendere
poſſeſſionem

a ¶ Reformare. Adde Alex.con ſil.lxxix.

b ¶ Perēptorie. Adde Ro.cōſil. clxxvj. vbi dicit ꝙ citatio non re quiritur vbi con uentione partiū vel ſtatuto preſi- xus eſt terminus ad audiendā ſen tentiam.

c ¶ Per illū tex. tu dic ꝙ imo proba bat: q: ſi pōt pro- cedere qn̄ nō ꝓſi- xit terminū mul to fortius qn̄ pre fixit ⁊ elapſus eſt. Andre.Barba.

✠ Sebaſti. Sapia.

d ¶ Prefigēdo ter minū. Vide Ro. deciſ.xxxij.in tit. de app.in nouis ⁊ Joā.de ana.i.c. ſi.ſ.de accuſ. vbi examinat dictū Inno. ibi q̄ di- ctum dicit ſingu- lare Roī.i ſing. clxv.incip.iudex a quo. Tamē cōi ter reprobari at- teſtatus Feli.l.c. cū bertoldus.co. vj.ſ.eo.⁊ Feli.l.c. prelatorū.col.vj. ver.ſecūdo caſu. ſ.de accuſa.

✠ Sebaſti. Sapia.

e ¶ Rerū eccleſia ſticarū. vide Cal. in conſil. vlti.ſub ti.de conſuet. Et Rot.ſub eodem ti.deciſ.pma. vbi dicit valere ꝯſue tudinē ꝯ ſolenni tates inductas a iure ciuili in alie natione rei eccle ſie ⁊ ħ ſentit Ro ma.l ſing.dcclv. inci.tu ſcis ꝙ res eccleſie. Alex.in cōſil.lxxix.incip. circa primū.col. iiij.in.j.vol.⁊ hoc deducit ad ꝓpoſi tum do.meus.d. Rochus curti⁹ l c.ſi.col.lxxvj.vſ. ſcdo l ſertur.ſ.de cōſue. vbi plura per eum.

f ¶ Solēnitates inductas in alie- nationib⁹ re.ecc. per aut. hoc ius porrectū conſue tudo poteſt tolle re et diminuere. Sed ſolēnitates inductas p.c.ſine exceptione.xij.q. ij.non pōt cōſue- tudo etiā clerico rum tollere: ⁊ iſta eſt veritas et ita cōiter concludūt Cano.poſt Joā. and.in.d.c.nulli. firmat Imol.l.c. j.in.vij.col.ō his q̄ ſiunt a ꝓla.ſine conſen.capli.⁊ li mitavt ibi p eū.⁊ ſic eſſet ꝯſulēdū ⁊ conſuetudines q̄ i multis locis ali ter ſeruant nihil valēt. de quo etiā vide late p Bal. alr diſtinguentē in.d.aut.hoc ius porrectū.l.iij.co. ⁊ in.c.j.in prin.in fin.j.col.q feu.da. poſ.per Fede.de ſe.conſil.cxxxvij. dicit etiā Bal.in rubr.C.que ſit lō. conſue. circa fin. ꝙ poſito ꝙ tales ſolennitates poſ ſent per cōſuetu- dinē diminui re- quireref in tali cō- ſuetudine ſpatiū xxx.an.⁊ an ſuffi ceret cōſuetudo longa.x.an.puto ꝙ debuerit dice re de conſuetudi ne.xl.an.xxx.nō: ⁊ ſic ꝓſcriptā qa de iure cano.req ritur ꝙ cōſuetu- do ſit inducta.xl. an. maxime ſup aliena.re.eccle. Anto.Franciſ.

¶ An ſolēnita- tes reqſite l alie natione rer.eccl. de quibus l.c.ſi-

ne exceptiõe.xii.
q.ii.⁊ l.c.nulli.de
reb⁹eccl.nõ alie.
poſſint tolli p cõ
ſuetudinẽ vl per
ſtatutũ laicorum
etiã ſi per ſpatiũ
xxx.anno. fuiſſet
talis conſuetudo
obſuata.vide gl.
in.l.diuturna.ff.
de legi.⁊ Pau.d
ca.in.l.etiã.ff.ſol.
mat.⁊ in auf.hoc
ius porrectuz.C.
de ſac.ſan.ec.vbi
ponit quãdã ſuã
diſtinctionẽ: ego
aũt puto ꝙ ſolẽ-
nitates introdu-
cte ex diſpõne iu-
ris canonici per
conſuetudinẽ vel
ſtatuta laicorum
nullo modo poſ-
ſint tolli ex defe-
ctu pñtis ipſorũ
laicorũ qui circa
diſpoſita a iure ca
no.⁊ ſpũalia nul-
lam videnẽ habe-
re poteſtatẽ niſi
interueniſſet cõ-
ſenſus pape taci
tus vel expſſus p
no.pleni.in.c.ec-
cleſia ſancte ma-
rie.de conſti.⁊ vi
de Fed.de ſen.in
conſi.xxxvii.⁊ p
d.Abb.in.c.cum
l officijs.de teſta.
⁊ per Inn.in.c.j.
de his que a pla.
ſi.ſine conſen.ca.

poſſeſſionẽ ſibi relictã. contra id quod legitur in
c.ſi.de rebus eccle.non alie.⁊ vide tu bonũ text.in
c.j.de immu.eccle.lib.vj.in ſi.Uel pone exemplum
ſm eos in.c.que in eccleſiarum.de conſtitutioni.
17 ❡ † Ad vnum tamẽ aduerte in eo ꝙ iſta glo.ſen
ſit ꝙ valet venditio a ſolo prelato facta ſi pretium
probaẽ verſum in vtilitatẽ eccleſie:ſaltẽ ſi hoc ha
bet cõſuetudo:qḋ ego non puto verum. primo:q2
nõ ſufficit rem alienare in caſu licito niſi etiã ſer-
uetur ſolẽnitas a iure introducta vt aperte pro-
batur in.c.ſine exceptiõe.⁊ in.d.c.j.de reb.eccl.nõ
alie.lib.vj.Nec cõſuetudo põt detrahere ſolẽnita-
ti:vt dixi.ſ.⁊ etiã audeo dicere ꝙ emptor hoc ca-
ſu non põt etiã repetere pretiũ: ſed illud amittit:
q2 ꝫ ius emit et etiã teneẽ reſtituere fructus per-
ceptos:vt probaẽ l.l.iubemus nulli.C.de ſac.ſan.
eccle.⁊ ex ꝫctu cõtra ius nunq̃ qs lucraẽ fructus
vt.l.j.⁊ qḋ ibi no.Bar.C.de re.decu. ſine decre.nõ
alie.lib.x.Fateor tamen ꝙ eccleſia poſſet talẽ con-
tractũ alienatiõis approbare ſi caderet in fauorẽ
ſuũ aliquo reſpectu:per text.ſingularẽ in.c.ſi qua
de rebus.xij.q.ij.vide glo.in.c.j.ne ſede vacante.⁊
hec ſufficiant.

1 ❡ Snĩa cõtinens manifeſtã iniquitatẽ eſt nulla
licet cauſa ſit cõmiſſa pape appellatiõe remota.6.
intellige vt in nu.7.
2 Clauſula appellatione remota:importat ꝙ a ſnĩa
lata nõ poſſit appellari:niſi ex cã in iure expreſſa
vel ex notorio grauamine.3.⁊ dicta clauſula non
tollit remedium nullitatis.4.
5 Clauſula appellatione remota quid operetur.
8 Snĩa recipit interpretationem ex actis.
Snĩa in qua eſt error expreſſus: an ⁊ qñ ſit nulla.
Sententia referens ſe ad acta:⁊ in actis aliud ap
pareat an ſit nulla.11.
9 Sententia dubia continens cauſam falſam: an ⁊
quando ſit nulla.
Excommunicatio lata per errorem cauſe vel fa-
cti an teneat.
10 Snĩa que euidenter conſtat latã fuiſſe ex iniuſta
cauſa que tamen non eſt expreſſa eſt nulla.
12 Quando agitur de nullitate an ſit ſeruandus or-
do iudiciarius.

Inter ceteras. † Põt in
telligi va-
rio modo.⁊ per cõſequens vario modo
ſummari.d.Ant.ſummat ſic. Snĩa con
tinens in ſe manifeſtã iniquitatẽ retractatur non
obſtante ꝙ cauſa fuerit appellatione remota com
miſſa.Hec ſummatio eſt vera in ſe ſm vnum mo-
dum intelligẽdi:ſed ſm aliũ intellectũ notabilio-
rem ſummo ſic.Nulla eſt ſnĩa cõtinens manifeſtã
iniquitatẽ.[a] Uel aliter intelligẽdo ꝙ ponat duos
caſus. Snĩa iniqua retractaẽ per ſuperiorez licet
cauſa fuerit appellatiõe remota cõmiſſa. Si autẽ
cõtinet manifeſtã iniquitatem eſt nulla. ❡ Caſus
literalis.Aliqua cauſa cõmiſſa eſt appellatiõe re-
mota.iudex tulit ſnĩam iniquã cõtra ius ſcriptũ
vel expreſſo errore in ſnĩa.talis ſnĩa nõ tenet cum
iniquitatẽ cõtineat manifeſtã. Ber. ❡ Notabilia
poterũt colligi declarato intellectu.c.ideo venio
ad declarationẽ.Et oppo.ꝫ tex. primo de contra-
rietate ⁊ repugnantia lr̃e in eo qḋ primo dicit ſen
tentiã iniquã euacuandã ⁊ ſic preſupponit validi-
tatem:quia qḋ nullum eſt:euacuari non poteſt. de
deſpõ.impu.ad diſſoluendũ.ff.de vbo.obli.l.decẽ.
⁊.xxxij.q.ij.qḋ vero non formatũ.⁊ tamen poſtea
innuit eã eſſe nullã i eo ꝙ per verba pñtis tpis di
cit.nec ei debet ſtari ⁊c.facit qḋ in ſimili not.in.c.
quiſquis.de elect. ❡ † Itẽ obſtat ⁊ aliud:quia eſt
cauſa fuiſſet cõmiſſa appellatiõe remota non poſ-
ſet pretexta iniquitatis appellari niſi ex cauſa in
iure expreſſa.vt in.c.paſtoralis.de appel. Sol.di-
co qḋ tex.põt intelligi dupliciter.Primo ꝙ con-
tineat vnum caſum. Secundo ꝙ contineat duos.
ſcḋm primũ intellectum poteſt intelligi multipli-
citer.Primo ꝙ hec ſnĩa retractetur per viã ap-
pellationis. ❡ † Nec obſtat clauſula:appellatio-
ne remota: quia illa non impedit appellationem
ex notorio grauamine interpoſitam. vt eſt gloſſ.

multum notabilia in.c.ex conqueſtione.de reſtit.
ſpo.vbi dixi.que videtur ſingulr̃ probari per iſtũ
tex.ſm hunc intellectũ in eo qḋ hic põderaẽ mani
feſta iniqtas.⁊ tenet hic do.Anto.ſicut eñ admit
titur appellatio in caſibus iure expreſſis propter
notoriam ⁊ iniuſtam cãm.d.c.paſtoralis.ita vbi ſub
eſt notoria iniuſtitia:eadẽ enim eſt ratio in vtriſq;
non eñ eſt veriſimile ꝙ ſuperior velit tolerare in
iuſtitiã notoriã:vt in cle.paſtoralis.de re iud.facit
qḋ habeẽ.ſ.in proemio.⁊.iiij.di.facte ſunt.⁊.c.erit
aũt.⁊ tunc verbũ euacuari ſtat proprie.Ad verbũ
aũt factum nec ei ſtari debet:dic ꝙ non debet ſta-
ri ſi ab ea fuerit appellatũ:vt ſentit glo.j.hic.Uel
melius dico ꝙ nõ debet ei ſtare.ſ.virtute illi⁹ clau
ſule:appellatione remota.quominus.ſ.poſſit ap-
pellari ⁊ retractari.Scḋo poteſt itelligi qḋ retra-
ctetur de facto per viam nullitatis ex eo ꝙ conti-
nebat in ſe manifeſtã iniquitatez ⁊ hoc dupliciter
quia aut error iuris erat in ſnĩa expreſſus quo ca-
ſu indubitanter ſnĩa eſt nulla:⁊ ſic intelligit gloſ.
ij.vt patet in iuribus in ea allegatis:vel quia alr̃
error errat in ſnĩa expreſſus ⁊ hunc etiam intelle-
ctum ponit ⁊ ſequiẽ do.Ant.hic dicens hoc maxi
me procedere quando cã iniqua ſeu error expreſ-
ſus continet aliquid qḋ eſt impoſſibile.iuxta not.
in.c.per tuas.de ſen.excõ.facit qḋ no.Ioã.and.in
cle.paſtoralis.de re iudi.⁊ hunc articulũ latius.ſ.
reaſſumã.Et tunc ad tex.dic ꝙ verbum euacuari
debet intelligi ⁊ referri ad factum ſicut de facto p
4 ceſſit.vt intelligit glo.j. ❡ † Non ob.remotio ap-
pellationis q2 illa clauſula non tollit remedium
nullitatis vt penitus ſeparatum.facit quod legi.
⁊ no.in.c.licet.de ſen.exc.lib.vj.Item puto ꝙ poſ-
ſit appellari propter manifeſtũ grauamẽ:vt.ſ.di-
xi.Nã ⁊ a ſnĩa nulla appellari poteſt:vt plene not.
j.ti.proxi.c.dilecto. ❡ Secundo modo principa-
liter põt intelligi qḋ iſta decretalis ꝯtineat duos
caſus.Primus vt ſnĩa iniqua licet non cõtineat
in ſe manifeſtã ⁊ notoriã iniquitatem poſſit retra
5 ctari:vt.ſ.c.pxi. ❡ † Non ob.remotio appellatio
nis:q2 licet illa clauſula opereẽ vt virtute appel-
lationis non ſuſpendaẽ iuriſditio iudicis a quo:
quominus poſſit illã exequi appellatione nõ ob-
ſtante.vt in.c.paſtoralis.§.preterea.de offi.deleg.
non tamẽ tollitur appellatio reſpectu iudicis ad
quẽ:qui ex grauamine ſeu iniuſtitia põt appella-
tionẽ recipere ⁊ ſnĩam retractare:vt notabiliter
probatur in.d.c.paſtoralis.de offi.deleg.prealleg.
6 ❡ † Unde tex.dicit hic ſimplr̃ eam euacuari opor
tet:qḋ debet intelligi modo ꝓdicto:⁊ iſte primus
caſus poniẽ vſq; ad ver.nec debet ei ⁊c.vbi inutat
caſum ⁊ ponit quando ſnĩa continet manifeſtam
iniquitatẽ:quo caſu non debet ei ſtari:q2 eſt ipſo
iure nulla:⁊ ſic nõ eſt opus vt aliter euacueẽ.Nec
ob.remotio appellationis rationibus predictis.
Ex his habes hic caſum valde notabilẽ ꝙ ſenten
tia continens manifeſtã iniquitatem eſt ipſo iure
nulla:⁊ cũ nil dicat ꝙ iniquitas ſit ꝫ ius ſcriptum
7 intelligã indiſtincte. ❡ † Sed quero nunquid hoc
ſit verum ſimplr̃.Aduerte q2 hec queſtio eſt nota-
bilis ⁊ ſepe dubitaui:⁊ vltra alios diſtinguo ſic.
Aut ſnĩa continet errorẽ ſed nõ expreſſum:poteſt
tamen ex actis colligi.Aut continet cãm notorie
falſam ſeu iniuſtam.Aut nullã talem cãm habet
in ſe:ſed alr̃ eſt notorium ꝙ ex iniuſta cã ſerẽ.Pri-
mo caſu dic ꝙ ſententia eſt ipſo iure nulla licet er
ror conſiſtat in facto ⁊ non in iure.tex.eſt apertus
in.l.j.§.j.ff.que ſentẽ.ſine appel.reſcin.vbi dicitur
ꝙ ſi iudex ſic pronuntiat q2 conſtat titium debere
ſempronio.l.ex tali ſpecie.⁊.xxx.ex tali:ideo eũ cõ
demno in centum:talis ſententia citra remedium
appellationis venit corrigenda.Et idem no.glo.
⁊ Bar.in.l.vna.C.de erro.calcu.Aut error nõ fuit
expreſſus in ſnĩa:vtputa in terminis precedenti-
bus condẽnauit titium in centum errans in cal-
culo[b] vbi debebat cõdemnare in.lxxx.⁊ hic ſunt
opi.glo.in.d.l.vnica.dicit ꝙ ſent ẽtiã tenet nec dz
reuocari ſi non fuit appellatum:⁊ hoc per textum
illius.l.quam intelligit.ſ.qñ error non fuit in ſen
tentia expreſſus.Illam glo.damnat Iaco.de are.

nulla talis ſnĩa:
q2 nõ poteſt ſibi
imputari ꝙ non
appellauit:⁊ ideo
ſic põt ſummari
ꝙ ſnĩa continẽs
manifeſtã iniqui
tatez a qua pars
non põt appella-
re redditur nul-
la ipſo iure:ſecus
ſi põt appellare:
q2 tũc tenet ⁊ ſibi
iputet vel poteſt
dici ꝙ hic poniẽ
manifeſtũ p noto
rio:⁊ concor.cum
d.l.ciues Andr.
Barba.
Anto.Franciſ.

❡ Ut ex error cal
culi reddat actũ
ipſo iure nullum.
dicas ꝙ calculus
erroneus dz reui
deri ⁊ retractari
etiaz ſi ſtipulatio
interceſſerit niſi
forſan ſup eo ſit
lata ſententia vel
trãſactio:vt in.l.
j.⁊ ibi per Bal.⁊
doc.C.de err.cal.
⁊ p Bar.in.l.j.in
j.col.C.de iur.ſiſ.
lib.x.qḋ intellige
verũ qñ error eſ-
ſet notabilis:ſe-
cus ſi eſſet modi
cus:q2 tunc nõ vi
tiaret. vt in.l.q̃-
uis.⁊ ibi p doc.ff.
de condi.:demõ.
⁊ per Bal.in.l.j.i
ſi.C.ſi aduer.ſol.
⁊ an error calcu-
li poſſit obijci in
cã appellationis
ſi non fuit allega
tus in cã princi-
pali.vide p pau.
de caſtr.plene in
conſi.xxxiij.

a ❡ Manifeſtam
iniqtatẽ.tu põde
ra q2 ꝫ iſtum tex.
eſt caſus in.l.ci-
ues.C.de ap.vbi
ſnĩa continẽs ma
nifeſtam iniuſti-
tiã partis eſt ini-
qua ⁊ tenet ſi non
appelleẽ:hic dici
tur ꝯtrarium:q2 ma
le:vñ gl. ibi facit
differentiã inter
notoriam iniuſti
tiam ⁊ manifeſtã
cũ qua tranſeunt
ibi doc.pondera
q2 põt dici ꝙ.d.l.
ciues. loquiẽ qñ
poterat appella-
re ⁊ non appellã
do videẽ appro-
bare illã iniuſti-
tiã:ideo ſibi ipu-
tet.ideo valet ſen
tentia:ſed hic nõ
poterat appella-
re ideo redditur

b ❡ Erris in cal-
culo.adde Fede.
conſilio.xxviij.⁊
cclxix.

8 ¶ † Quia ſnia ſemper refertur ad acta.[a] vt.l.pe.
a C.de ſen.que ſine cer.quanti.z.l.ait pretor.§.i.ff.de re iudi.z ideo ſatis eſt q̄ error ex actis appareat. z inducit etiã tex.in.d.l.i.non ergo debet ſm eum diſtingui an ſit error expreſſus vel non dum modo ex actis colligat.hanc opi.videtur ſequi Pau.in cle.paſtoralis.de re iud.z Do.de Rot.deciſ.cccx viij.Sed Bar.in.d.l.vna.dicit q̄ pro opi.gl.videt tex.in.l.prefes.ff.de re iudi.z.l.ij.C.quando prouoc. non eſt neceſ.ideo diſtinguo ſic.q̄ aut error eſt expreſſus in ſnia z tunc eſt ipſo iure nulla.d.l.j.z.d.l. ij.C.qñ prouoc.non eſt neceſ.Quãdoq̄ non eſt expreſſus error in ſnia ſed apparet in actis:z tūc aut ſnia eſt lata per relationem ad illa acta in qb[9] eſt error:z videt error eſſe in ſnia:vt in predicta.l.pe. C.de ſen.que ſine cer.quãti.z.l.ait pretor.§.i.ff.de re iudi.iuncta gloſ.Aut eſt lata ſnia ſimpliciter:z tunc quedam ſunt acta ad que de neceſſitate refertur ſnia vt libellus.l.vt fundus.ff.communi diui. Itẽ ſententẽtia appellationis de neceſſitate refertur ad primam ſniam:quia iudex approbat vel improbat eam:vt.l.eos.C.de appel.z.ij.q.vi.in fin.et hoc caſu ſi in libello vel prima ſententia eſt error expreſſus:ſnia ſimpliciter lata videtur eundẽ errorem continere merito eſſet nulla.d.l.j.§.j.ff.que ſenten.ſine appel.reſcin.Et hoc caſu poſſet eſſe vera opinio Jaco.de ra.ſm eũ.Si vero apparet error ex alijs actis:per hoc non redditur ſnia nulla z hoc caſu procedit glo.in.d.l.j.de erro.calcu.z.l.j. ff.que ſen.ſine appel.reſcin.Pro his dictis Bar. facit.c.cum bertoldus.z quod ibi no.Inno.ſ.eod. vbi dixit per illum tex.q̄ ſi iudex dixit q̄ per.a.et
b b.[b] teſtes probatum fuit ideo in cẽtum te condẽno:q̄ ſi ex actis apparet per illos non eſſe probatum nõ valet ſnia:licet aliud ſenſerit in.c.quoniã. de probatio.vbi dicit q̄ pars non debet admitti ad probandum iniuſtitiam que colligitur per relationem ad acta obſtante exceptione rei iudicate ſed primum dictuz verius:z communius.Ex his tamen colligitur mens Inno.q̄ vbi iudex nõ retulit ſe ad acta q̄ non debet pars admitti ad probandum errorem vel iniuſtitiam que colligi põt ex actis:quod facit pro opinione glo.z Bar.contra alios.z hec opi.mihi placet:quia potuit iudex aliunde motum ſui animi informare.ad hoc addu co tex.valde notabilem cum ibi no.ſ.eod.cauſam que.facit.c.in preſentia.de renũ.Do tamen duas limitationes.Prima eſt:q̄ ſi pars p̄ qua lata fuit ſententia non excipit de tranſitu in rem iudicatã ſed aſſumpſit diſputationem de iniuſtitia ſententie z ex productione actorum poteſt euidenter colligi iniuſtitia:debet iudex retractare ſententiam quia de qua re iudex cognouit de ea pronuntiare debet in.c.cum ſuper.de cauſa poſ.z propri.z.l.de qua re.ff.de iudi.Hoc notanter voluit Innocen. in.d.c.cum dilecta.de reſcri.z.d.c.cum bertoldus. tamen debet per acta conſtare prout.ſ.in.d.c.cauſam.dicam vbi vide.Secunda limitatio ſi notorie conſtaret de errore per ea que ipſe iudex prius dixit vel facti euidentia:tunc enim licet in ſententia non ſit error expreſſus nec per relationẽ ad acta: tamen notorietas erroris que equipollet expſſioni:vt.ſ.dicam reddit ſententiam nullã.arg.in cle. paſtoralis.§.piſana.iuncta glo.de re iud.z in.c.ad probandum.ſ.eo.z per Inn.in.c.fraternitatis.de frigi.vbi hoc expreſſe videt tenere in v̄bo ſimili.
9 ¶ † Venio nũc ad ſcðm membrũ qñ ſnia cõtinet
c cauſam falſam.[c] z dico ſic q̄ aut cauſa[d] eſt noto-
d rie falſa z impoſſibilis ita q̄ concurrant iſta duo ſimul z tunc non tenet ſnia etiam ſi ſit excõicationis.exemplũ:ſi iudex condẽnauerit vel excõicauerit eunuchum vel infamẽ q: pregnantem reddidit monialem.ad hoc.c.romana.§.in vniuerſitate.iũcta glo.de ſen.excom.lib.vj.z ibi hoc tenet Joan. and.Arch.requirebat notoriũ actus permanentis.hec reſtrictio non placet ibi Jo.and.z bene:q: ſatis eſt notoriũ exiſtens tempore ſnie.arg.in.d.c. ad p̄bandũ.ſ.eo.z.c.cum ſit romana.ſ.ti.pxi.Aut cauſa notorie eſt falſa:ſed nõ impoſſibilis vtputa iudex excõmunicauit aliquem:q: ſpoliauit eccleſiam cum incendio:z notorie hec cã eſt falſa non tamẽ impoſſibilis:qa potuiſſet hoc facere.z Tenuit Archi.in.c.venerabili.de ſen.excõ.li.vj. talẽ ſniam valere loquit tamen in excõicatione z forte potuit moueri: q: iura in nullitate excõicationis loquuntur qñ in ſnia fuit expreſſus error intolerabilis:z hanc opinionẽ ſaltem in excõicatione ſenſit p̄ma fronte glo.in.c.per tuas.eo.ti.in verbo intolerabilem errorẽ:prope fi. vbi querit quid ſi error conſiſtit in facto:vt quia iudex dicat excõico te q: talem ſpoliaſti z manifeſte falſum eſt: nunquid tenet ſnia arguit ad vtrãq̄ partem:z tandẽ dicit ſe credere q̄ in ſnia excõicationis lata p̄ errorem facti mõ predicto tutius vel mitius ſit tenere q̄ ſnia teneat z fiat abſolutio ſaltem ad cautelam:q: talis cauſa poſſibilis eſt licet ſit falſa nec continet errorem:z ſententia excõicationis iuſta vel iniuſta ligat.Et no.diligenter verba glo.q: videntur ſentire ſecus eſſe in alijs ſententijs:qð.ſ.tenui.z optime facit.ſ.eo.cum bertoldus.z dicit Joã. and.in.c.per tuas.q̄ licet illa gl.ſoleat allegari q̄ ſnia tenet:lʒ ſit lata ex cauſa notorie falſa:tamen gloſ.illa hoc nõ dicit aperte:q: non dicit de notorie falſa:ſed manifeſte.Hec aũt ſunt diuerſa vt not.in.c.veſtra. de coha.cle.z mul.z ex hoc videtur Jo.an.nõ oĩno probare illud dictũ Arch.do.Ant.ibi z hic tenet ſniam nullam etiã ſi ſit excõicationis:q: ſnia iniuſta ſuſtinetur p̄pter preſumptionem iuſtitie que cadit ſuper dubio.facit.ſ.eo.cauſam.vbi aũt iniuſtitia eſt notoria hoc ceſſat.argu. in.l.pe.ff.de iuſti.z iur.z.l.pars literarum.ff.de iudi.ſcens dicit in cauſa manifeſte falſa:q: non ſufficit manifeſtũ ſi non ſumitur pro notorio. allegat no.in.d.c.per tuas.vbi hoc ſentit Jo.and.vt dixi.z hoc dictum puto veriſſimũ.ad qð allego tex.iuncta glo.in cle.paſtoralis.§.piſana. de re iud.Nec ob.q̄ iura in excõicatione faciunt mentionẽ de expſſione erroris intolerabilis.d.c.per tuas.z.c.venerabili.quia dico q̄ iura illa dicunt cã exemplificandi ſuper nullitate:z ea que dicuntur cã exempli diſpõnem non reſtringunt:vt in.c.j.z qð ibi no.de cle.vel mo.nã expreſſio erroris inducit nullitatẽ: q: apparet de notoria iniuſta. Idem ergo vbi factum eſt re ipſa notorie iniuſtũ:vt in caſu noſtro:ar.in.c.euidentia.de accu.z.ij.q.i.de manifeſta.z.c.manifeſta.non refert qd ex equi-
10 pollentibus fiat de teſti.licet ex quadã. ¶ † Ad tertium membrũ quid ſi nulla cã ſit expreſſa in ſnia tamen notorie conſtat q̄ ex iniuſta cã profertur:z puto q̄ ſnia ſit nulla:q: paria ſunt aliquid iniuſtũ exprimi vel
e q̄ notorie conſtet illud eſſe iniuſtum:[e] vt no.Inno.in.c.ij.de dila.et eſt tex.cum glo.in cle.paſtoralis.§.piſana.preall.facit q: ſicut notori[9] defectus in iudice reddit ſniam nullam:licet alr non exprimiat.arg.in.c. ad p̄bandum.ſ.eo.z notorietas re ipſa fortificat ſniam vt non admittatur appellatio:vt in.c.cum ſit.ſ.tit.proxi.ita notorietas iniuſtitie re
f ipſa ſine alia expreſſione debet reddere ſniam nullam:[f] q: vt p̄dixi ceſſat hoc caſu ratio preſumptionis que eſt pro iudice.ar.c.euidentia.de accu.z notorietas facti plus operatur q̄̄ notorietas iuris.ad hoc vide glo.no.in cle.j.de vſur.vel ſaltem equiparant.de coha.cle.z mul.veſtra z eo.ti.c.ſi.nec iura debent fouere notoriam iniuſtitiam ne inde oriant iniurie vnde iura naſcantur.ſ.de accu.qualiter z qñ.el.j.z.C.vnde vi.l. meminerint.z ſic põt intelligi tex.quem ſic intellectum reputo verum z notabilem.c.cum ad quoſdam.de exceſ.p̄la.vbi idem probat reſpe-
11 ctu ſnie excõicationis. ¶ † Idem eſt vbi iniuſtitia poſſit colligi p̄ rela-
g tionem ad acta[g] vel per acta ad que neceſſario eſt ſnia referenda vt ex libello.iuxta ea que.ſ.dixi poſt Bar.z Innocẽ.in locis preall.z tene-
12 menti iſtum intellectum:vt.ſ.q: eſt valde no. ¶ † An aũt vbi de nullitate agitur debeat libellus offerri lĩo conteſtari certuſq̄ ordo iudiciarius obſeruandus ſit:vide per dños de Rot.deciſi.preall.vbi in effectu poſt multa videntur concludere q̄ ſic ſi nullitas non eſt notoria:vt puta que eſt ex actis colligitur:alr ſecus.Ad hoc quod no.per Inno. in.c.auditis.de procur.z bene facit ibi tex.z in.c.ij.de offi.iudi.z.c.cum inter.de conſuetu.z.c.quoniam.de fil.preſby.cum ſi.vide quod gñaliter dixi in.c.j.de libel.obla.coram quo ſit de nullitate ſententie agendum. vide quod no.per Dy.in regula quod ſemel placuit.de reg.iur.lib.vj. z per doc.maxime per do.Ant.in.c.in literis.de offi.deleg.z per Bar. optime in.l.ſi expreſſim.in vlti.col.ff.de appel.

1 ¶ Infirmitas grauis excuſat quem a contumacia:ſecus ſi eſt leuis.
2 Preſumptio infirmitatis tollitur per exercitiũ actus non compaſſibilis cum infirmitate.z.
Infirmitas quomodo probatur.
4 Sponſalia contracta per immiſſionem annuli an tollantur per matrimonium carnali copula cum alia conſummatum.
Sponſalia preſumũtur facta per verba de preſenti:per immiſſionem annuli.ʒ.
Pro validitate matrimonij preſumitur.
6 Sententia que eſt nulla vel que de ſui natura non tranſit in rem iudicatam non confirmatur ex eo q̄ pars non appellauit.
Sententia que non tranſit in rem iudicatam:tunc demum retractatur quando equum videbitur iudici.
Sententia matrimonialis ideo non tranſit in rem iudicatam quia nutriret peccatum.
7 Ad matrimonium accuſandum vel impediendum vel ad ipſum reintegrandum:ſi eſt indebite ſeparatum:admittitur quilibet de populo: vide.ſ.c.proxi.in primo nota.

Ad euitandum

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Ad acta.vide Ang.in.l.ſi pars ff.de iudi.vbi dicit q̄ nullitas q̄ cõſtat ex actis dicitur euidens.de quo vide p̄ abba. in cõſil.xliiij.inci. in p̄ſenti q̄one.in j.vol.z Alex.in.l. de pupillo.§.qui opus.co.pe.ff.de ope.no.nuntia.z nunquid notoria nullitas dicatur q̄ cõſtat ex actis vide plura p̄ andre.ſicu.in conſi. xxxviij.incip.preclare ſcripſit pſalmiſta.in.ij.vo.cũ multis allegatis p̄ Decciũ in.c.ex inſinnatione col. ſi.ſ.de appel.
b ¶ Quod per.a.z b.Adde Alex.j. conſi.cxxiij.lib.j.
c ¶ Falſam cãm. Adde Alex.cõſi. lxxiiij.lib.iij.
Sebaſti. Sapia.
d ¶ Aut cauſa.vide Cardi.in cle. paſtoralis in ver. rurſus de re iud. z late.d.Aut.de hut.in.c.fraternitatis.ſ.de frigi.z malefi.col.iij.vbi dicunt q̄ ſufficit q̄ talis notorietas appareat ex libello vide eundem do.Anto.in c.ab excõicato co lũ.viij.ſ.de reſc.
Sebaſti. Sapia.
e ¶ Iniuſtũ.vide allegata p̄ Fel.in c.cum ordinẽ.co. viij.verſi.ſecũda declaratio.ſ.de reſcrip.vide etiã ad hec Cardi.in cõſi.lvj.incip.dñi reuerẽdus.z abb. z ibi late Andr. ſic.in.c.ſi qñ.ſ.de offi.dele.z Abb. in.c.ſuborta.ſ.e. z in.c.cũ apoſtolus.ſ.de cenſib.
f ¶ Sententiam nullã.Adde Ol. conſi.cvj.Abba. conſi.lv.
g ¶ Relationẽ ad acta.adde Pau. de caſt.conſi.ccexix.in primo impreſſis.

8 Ad euitandum peccatum in dubio mitior pars eſt eligenda.
9 Licet in dubio preſumatur pro ſententia: et interim mandetur execu-
tioni: tamen ſecus eſt in cauſa matrimoniali in qua nil innouatur pen-
dente litigio ſuper nullitate prime ſententie.
10 Sententia in dubio an preſumatur lata parte citata.
11 Inueſtitura alicuius beneficij preſumitur facta in preſentia iudicis.
12 Citari an debeat preſens etiam ad audiendam ſententiam.

Tenor. Iſtud.c. poteſt intelligi duobus modis. Pri-
mo ꝙ ſententia hic lata cõtra mulierẽ tenuit
q̃ꝛ contumaciter abfuit. Et tũc idẽ in effectu dicit quod.c. la
tor.§.e. ideo ſumma vt ibi. Secũdo poteſt intelligi hic quod
mulier non fuit cõtumax: ⁊ tũc communiter ſic ſummaꝛ. Sententia la-
ta contra abſentem non cõtumacem in cauſa matrimoniali non valet.
Cõmunis diuiſio. Secũda ibi: ideoq;. ¶ Caſus literalis. Inter.r. ⁊.m.
mulierem queſtio matrimonij vertebatur: que commiſſa fuit epiſcopo
rhea tino. iudex abſente muliere dictũ.r. ab impetitiõe ipſius abſoluit
mulier hoc audito cauſam impetrauit cõmitti iudici preſenti vt de cau
ſa illa cognoſceret ⁊ fine canonico terminaret: iudex vocauit dictum.r.
ille infirmitate pretenſa non venit: ſed nocte ſequenti cũ alia contraxit
propter qđ iudex ipſum excõicauit: ille poſtmodũ cõparuit ⁊ fuit abſo-
lutus oſtendẽs ſententiã epiſcopi predicti qualiter a muliere predicta
fuerat abſolutus: nihilominus mulier teſtes afferebat per quos proba
re volebat qđ dictus.r. eã deſpõſauerat. iudex dubitauit quid facere de
beret. Conſultus papa reſpondet ꝙ nõ obſtante illa illicita abſolutio-
ne quã fecit epiſcopus in cauſa procedat precipiens.r. ſub pena excom-
municationis ne ad eaꝫ quã ſuperduxit accedat donec cauſa iſta fuerit
1 terminata. Ber. ¶ † No. i. iuncta gl. prima ꝙ infirmitas[a] excuſat a con
a tumacia et intellige de infirmitate graui. leuis autem febricula aut ve-
tus quartana neminẽ a cõtumacia excuſat: vt in. l. queſitũ. ff. de re iudi.
2 no. glo. in. c. placuit. xviij. di. ¶ † No. ij. ꝙ per exercitiũ actus non veriſi
militer cõpaſſibilis cũ infirmitate tollitur excuſatio ⁊ preſumptio in-
firmitatis. Si vero dubitatur de infirmitate debet iudex mittere medi
cum ad egrotũ. C. de re mil. l. ſemel. li. xij. ſm Goſ. ⁊ Hoſt. Idẽ no. Bar.
in. d. l. queſitũ. vbi etiã dicit ꝙ poſt infirmitatẽ poterit probari per di-
ſpoſitionẽ corporis vt quia pallidus eſt in facie. facit. l. minor. xxv. ann.
ex aſpectu. ff. de mino. alia non colligo: quia aut veniunt. ſ. examinanda
3 aut fuerunt examinata. §. c. lator. ⁊ in. c. iurauit. de proba. ¶ † Oppo. ex
pediendo ſimul primã gl. cum ſecũda. videtur enim ꝙ iudex iniuſte ex-
communicauit iſtũ: cũ infirmitas excuſat a cõtumacia. §. de procu. que
relam. ⁊. d. l. queſitũ. Sol. contrariũ procederet ſi vera fuiſſet excuſatio.
ſed ex actu ſequẽti: q̃ꝛ nocte ſubſequẽte contraxit matrimoniũ cuꝫ alia:
tunc tollitur excuſatio infirmitatis. Ex quo no. ꝙ excõicatio poteſt fer
ri pro preſumpta cõtumacia. Fateor tamẽ ꝙ ſi iſte poſtea veniret ⁊ pro-
baret ſe tunc infirmitate detẽtum abſolueret ab omni onere ſententie:
vt in. c. venerabili. §. ſecus. iuncto. §. precedẽti. de ſen. exc. lib. vi. ¶ Sed
contra hoc. ⁊ cõtra tex. aliter op. excõicatio non dꝫ ab homine ferri niſi
pro cõtumacia: vt in. c. ſacro. de ſen. exc. not. gl. xj. q. iij. epiſcopi. ſed facta
non poſſunt pro infectis haberi. l. in bello. §. facte. ff. de capti. et poſtli. ⁊
xxxij. q. v. ſi paulus. Ex quo ergo iſte contraxerat matrimoniũ nec pote
rat amplius haberi pro infecto ſed tenuit: non debuit ob hoc excõicari
cum nõ poſſit reſpectu futuri tẽporis dici contumax. Sol. dicit Inno.
ꝙ nõ debuit excõmunicari q̃ꝛ cõtraxerat ratione predicta: ſed ſi lite pẽ
dente cohabitaret eidem ⁊ monitus non deſiſteret excõicari potuit: vt
hic in ſi. c. Et ſic ſentit Inn. ꝙ hec excõicatio fuit ex hoc capite iniuſta:
ſed ego dico eã fuiſſe iuſtã quoniã illuꝫ excõicauit non q̃ꝛ contraxit ſed
propter contumaciam in nõ cõparẽdo quã iudex preſumpſit infirmita
te pretenſa non obſtante propter contractum matrimonij ſuperuenien-
tem: fuerat enim iſte prius citatus ⁊ pretẽſa infirmitate nõ comparuit.
4 ¶ † Op. videt enĩ ꝙ nõ debuit amplius inquiri de ſubarrhatione pri
me q̃ꝛ etiam ſi interueniſſet fuit ſublata per matrimoniũ ſubſequẽs cũ
alia: vt in. c. ſicut. ⁊. c. pe. de ſpon. Sol. capiẽdo mentẽ tertie gl. ſubarrha
tio prime duob[9] modis poteſt intelligi. Primo qđ illã ſubarrhauit id
eſt fidem cõſenſus de preſenti dedit ⁊ ſic cõtraxit cum prima matrimo
nium per verba de preſenti: eſt vulgare illius loci vbi tale matrimoniũ
appellaꝛ ſubarrhatio. Secũdo dicit gl. ꝙ ſubarrhatio fit per immiſſio
nem annuli interueniẽte cõſenſu tacite vel expreſſe ⁊ ſtabitur huic ſub-
arrhationi q̃tus nihil dicatur q̃diu non probabitur contrariũ: q̃ꝛ pre
ſumptio eſt ꝓ matrimonio. ar. c. femine. ⁊. c. noſtrates. xxx. q. v. vbi quis
5 probat ꝙ nõ animo contrahendi illud fecit. ¶ † No. ſingulariter hanc
6 glo. ꝙ per immiſſionẽ annuli[b] in digito mulieris preſumitur cõtractũ
matrimoniũ per verba de preſenti niſi contrariũ probetur: ⁊ dic ꝙ po-
terit probari per coniecturas vel verba precedentia. arg. eorũ que not.
in. c. ex literis. de ſpõ. ⁊. l. ſi ſeruus pluriũ. ⁊. l. qui filiabus. ff. de leg. j. et. l.
ſi quis in princ. ff. de leg. iij. vel per loci conſuetudinem in contrarium.
arg. c. illud. ⁊ quod ibi no. de preſump. et. l. quod ſi nolit. §. quia aſſidua.
ff. de edil. edic. facit in ſimili quod no. Bart. in. l. nemo eſt qui neſciat. ff.
de duo. re. et vide aliam gl. pleniorem huic concordantem. in. c. ſi. de de-
ſpon. impub. vbi de hac materia latius tractatur: ⁊ vide etiam glo. in. c.
femine. preall. Et ex his ſoluitur formaliter contrariũ ſupra formatuꝫ:
quia hic allegabatur precedens matrimonium per conſenſum de pre-
6 ſenti: ⁊ non ſponſalia de futuro. ¶ † Opp. quia ex
quo non fuit appellatum per mulierem nõ debuit
amplius audiri: quia ſentẽtie acquieuiſſe videtur
ſ. eo. quod ad conſultationem. Solu. dicit gloſ. pe-
nul. quod ſententia hec fuit nulla quia lata contra
abſentem non contumaciter et ſic non fuit neceſſe
appellare: vt in iuribus alleg. in gloſ. et expreſſius
in. l. de vnoquoq;. ff. de re iudi. ⁊. l. j. ff. que ſentẽ. ſine
app. reſcin. Si vero contumax non fuiſſet nõ reuo
caretur ſentẽtia: vt in contrario. ita dicit gl. cuius
dictum vltimuꝫ procedit in alijs cauſis in quibus
ſententia tranſiuit in rem iudicatam: ſecus in cau
ſa matrimoniali. Ideo dic poſt doc. ꝙ ſi nulla pre-
ceſſit citatio ad ſententiam auditur mulier ratio-
ne nullitatis ſententie. Item ratione ſubiecte ma
terie: quia cauſa matrimonialis non trãſit in rem
iudicatam. Si vero ſententia fuit lata contra con
tumacem etiam fictum ſentẽtia tenuit: vt. l. ab eo.
C. de ſen. ⁊. §. vt lit. non conte. quoniã. §. porro. cum
ſeq. ⁊ tunc auditur mulier priuilegio cauſe: q̃ꝛ pro-
pter peccatum non tranſit ſententia in rem iudic.
vt in. c. lator. §. eo. ⁊. ſ. e. cõſanguinei. dicit tamẽ no.
Inno. hic: ꝙ licet ſententia nõ tranſit in cauſa ma
trimoniali in rem iudi. non tamẽ auditur quis vo
lens contrauenire indifferẽter: ex quo lapſum eſt
appellandi tempus ſed tũc demum audietur cum
iuſta cauſa mouet iudicem ad ipſum audiendum:
ſicut hic mouit mulieris abſentia. Nam ſi preſens a
fuiſſet ⁊ aliquis nõ diceret nõ audiretur ſm eum.
als eadem ratione audiretur. iij. et. iiij. eſſe in infi-
nitum. quod eſſet abſurdum. In decr. vero ſequen
ti mouit iudicem qđ illa eadem pars pro qua erat
lata ſentẽtia petebat ipſam infringi: ⁊ ꝙ ſine cau-
ſa non audiatur alleg. c. ex literis. de in integ. reſti.
vbi dicit expreſſum placet mihi dictum. ſed illud
c. hoc nõ probat: quia ibi pars petebat reſtitui ad
primam inſtãtiam: ſecus autem ſi voluiſſet de no-
uo inſtantiam inchoare probando iniuſtitiam ſen b
tentie: tunc enim allegata aliqua probabili ratio-
ne audiretur. §. eo. lator. ⁊ dicit hic Inn. ꝙ ſumma
rie etiam parte non vocata poterit per iudicẽ fie-
ri hec examinatio cauſe. Nam de iure eſt ſm Inn. b
qđ vterq; coniugum contra ſentẽtiam matrimo-
7 nij audiatur. ¶ † Hoſti. dicit ꝙ etiam quilibet de
populo audietur: maxime conſanguineus. ſ. qui
ma. accu. poſ. videtur quod placet: ſicut enim quili
bet de populo admittitur ad impediendum et ac-
cuſandum matrimonium. ſ. de clande. deſpon. c. ſi.
⁊ qui ma. accu. poſ. c. vlt. ita quilibet debet admit-
ti ad reintegrandum matrimonium iniuſte ſepa-
ratum et loquitur de ſeparatione quo ad vinculũ.
nam quo ad thorum ipſi duntaxat coniuges ſunt
audiendi. vt not. Innoc. in. c. j. de adul. Concludit
tandem Inno. quo ad primum quod iudex nõ de-
bet eſſe facilis in audiendo aliquem contra ſenten
tiam iſtam ex quo lapſum eſt decendium: ſed ex iu
ſta cauſa prius arbitrium ſuũ informabit: et in du
bio notanter dicit partem audiendam. arg. c. cum
8 ſpeciali. de app. quod placet. ¶ † Qa agitur ad
peccatum euitandum: et pars tutior eſt in dubio
amplectenda. de ſpon. iuuenis. ⁊. ſ. de verb. ſig. cle.
exiui. not. gl. in. c. vno. de ſcrutinio in or. fa. vide ad
iſtam materiam multas limitationes quas poſui.
9 §. eo. lator. ¶ † Op. contra ſi. c. in eo ꝙ iſti precipiꝛ
ne pendente cauſa habeat acceſſum ad ſuperindu
ctam. cum enim mulier ſecunda ſit in poſſeſſione
matrimonij non debuit ipſo iure priuari lite pen-
dente. §. vt lit. pen. c. laudabilem. Sol. glo. ſi. ꝙ con
trarium procedit cum quis contrahit nulla lite ſu
per matrimonio pendente: ſed etiaꝫ approbante:
et ca. vt in ea. Et dic quod duplici reſpectu potuit
vſus ſecũdi matrimonij interdici. Primo ſi tene-
tur opi. quod ſententia lata contra mulierem ab-
ſentem fuit nulla. Nam cum adhuc penderet lis
cum prima nõ debuit lite indeciſa cõtrahere cum
ſecunda. vt in. c. cum apoſtolica. ſ. de ſpon. nam per
contractum matrimonij vir quodammodo ſe alie
nat. de conſang. ⁊ affi. c. non debet. quod non debet
fieri lite pendẽte. Si autem tenemus quod prima
ſententia valuit dic qđ ex quo preceſſit citatio per

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Infirmitas. vide do. Iaſ. in. l. ij. §. ſi qs i iudicio. ff. ſi qs cauti. vbi ampliat hoc ꝓcedere etiã in infirmitate ſuoꝝ per gl. in. c. cõmunis. xxiij. diſt.
b ¶ Immiſſioneꝫ annuli. adde Raꝑum alleg. lviij.
Sebaſti. Sapia.
b ¶ Annuli. Vide late per Fel. in. c. illud. col. fin. §. de ꝑſum. vbi late ex qbus mſimoniũ ꝓbari poſſit.

a ❡ Contra abſentem. Adde Ang.conſi.clxxxvi.ꝛ ſeq.
a ⁂ Sebaſti. Sapia. ❡ Contra abſentem.vide Abb.in conſi.xcixij.inci-
pi.contra ſententiam in.i.volu. Feli.late.in.c.quoniam contra falſam.
col.xiij.ver.tertia concluſio.ē.de proba. Ang.in.l.de vnoquoqꝫ.ff.de re
iudi.ꝛ in.l.ſciendum.ff.de verb.obl.vbi tenet contra Abb.hic.

b ❡ In pñtia iu-
dicis. adde Old.
cōſi.cc xvij. a quo
Jo.andr.habuit
Rom.ꝯſi.ccccix.
⁂ Sebaſti. Sapia.
b ❡ Preſentia iu-
dicis.vide Pan.
de ca.i.l.illud.an
te fine.ū.vlt.alle-
gat.C.de ſac.ſan.
eccle.vbi vult qꝺ
nō preſumat pñe a
ſentia et ita dicit
fuiſſe conſultū.
c ❡ Cōfirmo per
illud qꝺ not.ꝛ ſe-
quit. Panoz.col
ligens ex verbis
Bart. in.l.nemo
eſt q neſciat.ff.de
duo.re. i.e.ad no
ſtrā.de rebus ec.
nō ali. ꝛ Panoz.
in.c.cū.M.ē.de
ꝯſti.ꝙ ꝫctus ſim
pliciter factꝰ itel
ligunt iuxta ſecū-
dū qꝺ fieri cōſue
nerunt in illo lo-
co. Et ad hoc vi-
de ho.gl. in.l.iuj.
§.i cōmiſſoria.ff.
de leg.cōmiſ. Se
cūdo facit qꝺ di-
cit Inn.l.c.olim.
in prin.de vb.ſig.
quē refert ꝛ ſequi
tur idē abb. Pa.
in.c. certificari. i
prin.de ſepul.qꝺ
ois diſpoſitio de
mundo ſiue lega
lis ſiue vltimarū
volūtatū ſiue ꝫ-
ctuū recipit iter-
pretationē ꝛ ſup
plemētū a cōſue-
tudine ꝛ ab eo ꝙ
fieri ꝯſueuit hic
dixit Pañ.in.c.i.
in.iij.not.de ſca-
rio allegādo bar
to.qꝺ ſi in ſtudio
eſt cōſuetudo:vt
doc.poſſint ex eā
legere p ſubſtitu
tū lꝫ hoc non fue
rit deductū in ꝫ-
ctuꝫ: nihilominꝰ
poterit ſubſtitue
re aliū i ſuū locū
legentē vt ibi la-
tius per eū. vide
etiā qꝺ dixit idē
abb.Pañ. l.c.cū
aliqꝺ.cir.me.ē.
e.ti. hinc dixit in
ſpecie Bal.in.l.ſ.
in.ij.q.C.p ſo.qꝺ
ſi ita cōſuetuꝫ eſt
intelligit tacite
actūin ꝫctu qꝺ id
qꝺ eſt ſm ꝯſuetu
dinē tacite actuꝫ

quam fuit informatus ſuper quo deberet conueni-
ri nō debuit aliquid innouari in litis pñiudiciū.ar.
in.c.ij.ne lit.pēd.et hoc tenuit hic Holt.ex hoc po
tes vnum colligere quod eſt menti tenendum:qꝺ
licet in iſtis cauſis ſtandum ſit ſententie donec cō
trarium probetur.vt.ē.eo.lato.non tamen ſtatur
in tantum vt liceat interim cum alio contrahere
renocato litigio ſuper validitate prioris ſentētie:
et ſic litigium noviter exortum facit primam ſen-
10 tentiam vacillare. ❡ † Extra gl.querunt hic In-
no.ꝛ Jo.and.an ſententia in dubio preſumatur la
ta cōtra abſentemᵃ:quia mulier allegabat hic ab
ſentiam tempore ſententie.remittit ad Specu.de
ſen.prola.§.vt autem.ver.et nota ſecundum quoſ-
dam:et nil aliud dicit. Aduerte quia hoc dubium
eſt ſatis pulchrum ꝛ quotidianum et alſ habui de
facto et ſuper eo conſului: et ſi tenemus fuiſſe ap-
pellatum hoc eſt clariſſimum qꝺ non preſumatur
pars citata: vel ꝙ fuerit preſens niſi per acta pro-
betur: vt in.c.quoniam.et quod ibi not.de proba.
et in.c.in preſentia.de renunt.vbi de hoc. Si vero
non fuit appellatum et ex inſpectione actorū pro-
bari poteſt partem non fuiſſe citatam nec preſen-
tem tempore ſentētie non valet ſentētia. Hec eniꝫ
probatio non reperitur in actis quod ſufficit.ar-
gu.in.d.c.quoniam contra. et ibi aperte tenet Jo.
cal.ſaltem in facto multum antiquo.et idem tenet
Jo.an.in addi.Spec.in.d.ver.nō apparet niſi ſen-
tentia in qua nil dicitur de preſentia vel abſentia.
eſt caſus ſatis dubitabilis.Specul.recitat in loco
preal.varias opi.et tandem videtur ibi tenere qꝺ
ex quo ſentētia tranſiuit in rem iudicatam pro ea
eſt preſumendum niſi probetur contrarium. Inn.
vero latius hunc articulum examinat in.c.cum in
iure.de offic.deleg. et videtur magis inclinare in
partem vt non preſumatur partem fuiſſe preſentē
niſi ſaltem hoc in ſententia exprimatur. Et hanc
partem videtur tenere Joā.and.in addi.predicta
quinimo refert Guil. diſputaſſe qꝺ etiam ſi iudex
dicat in ſententia ꝙ partem citauit peremptorie:
et ꝙ eo non comparente pronuntiauit ꝛc.propter
hoc non probatur peremptorium preceſſiſſe:quia
iudici non eſt credendum.d.c.quoniam.nec tabel-
lioni ſcribenti:maxime cum ſit atteſtatio de prete
rito:ad hoc facit quod no. Inno.in.d.c.quoniā.et
Bar.in aut.ſi quis in aliquo documēto. C.de edē.
ſecus dicit ibi Jo.an.ſi in ſententia diceretur par
tem fuiſſe preſentem: quia tunc creditur notario
referenti cum atteſtatio ſit de preſenti. Hanc ean-
dem opi.videtur tenere Fede. de ſenis:conſi.clxx.
vbi dicit qꝺ pars poteſt excipere contra primum
ꝛ ſm decre.quod nō preceſſit peremptoriū:ꝛ onus
probandi contrarium incumbit aduerſario: quia
hic non poteſt preſumi pro ſententia ex quo non
conſtat partem fuiſſe preſentem:imo negat pars
et ſic ſumus extra not.per Innoc.in.c.innotuit.de
eo qui fur.oz.rece. et.d.c.quoniam.ꝛ.c.cum in iure.
qui dixit preſumendum pro ſententia et proceſſu
quando ſentētia fuit lata contra preſentem et non
fuit appellatum:que ratio ceſſat quando non ap-
paret partem fuiſſe preſentem:ꝛ hec opi.mihi pla
cuit tanꝗ iuri et equitati conſentanea. Nam ſi di-
ceremus oppoſitum daretur facultas iudici con-
demnandi iniuſte partem abſentem non citatam
et indefenſam et poſt lapſum decem dierum iam
haberet pars aliquam defenſionem cum non ap-
parentibus actis preſumeretur pro ſententia ſm
opi.cōtrariam quod ſonat in abſurdum. Preter-
ea dico ꝙ cum ſententia negetur lata in preſenteꝫ
ſeu citatam nō poteſt dici ꝙ tranſiuerit in rem iu
dicatam cum ſit nulla.l.ij.C.quando prouoc.nō eſt
neceſ.et in.c.i.ē.e. Preterea tranſitus in rem iudi
catam ſurgit ex iuris autoritate fundata ſuper ta
cito conſenſu partium preſumpto ex eo:q2 fuerūt

preſentes ꝛ non reclamauerunt vel abſentes cōtu
maciter qui habentur pro preſentibus:vt.j.eo.qꝺ
ad conſultationem. et.c.veritatis.de dol.et contu.
ſed hec preſumptio omnino ceſſat cum nō conſtat
partem fuiſſe preſentē vel contumacem:quia imo
negatur et negatio venit hic ad detrahendum il-
lam qualitatem ſcilicet preſentie ſuper qua ius ſe
fundat et inducit autoritatem rei iudicate merito
tollitur ipſius effectus niſi aliter probetur preſen
tia:iuxta id quod leg.et not.maxime per Bart.in
l.i.ff.quod vi aut clam.et quod dixi in.c.item cum
quis.de reſti.ſpol. Item.c.quoniam contra.de pro
ba.ad hoc ſolum emanauit vt precluderetur iudi-
cibus via malignandi:ſi ergo expreſſe noluit cre-
di iudici ſuper actis fortius preſumendum eſt no-
luiſſe pro eo preſumi. Ad idem in ſimili ho.text.in
c.ſacro.in princ.de ſent.excō.vbi mandatur iudici
excōmunicare volenti vt faciat monitionē preſen-
tibus teſtibus idoneis p quos poſſit monitio pro
bari ſi opus erit:et per illum tex.notāter dixit do.
Ant.in.d.c.quoniam.in.xx.col.ꝙ etiam poſt decē-
dium nō preſumitur pro excōicatione quo ad mo-
nitionem ſed oportet vt aliter probetur. An autē
preſumatur abſentia vel preſentia tempore ſentē-
tie:dixit ibi qꝺ ſi talis eſt ſententia que ferri ſolet
propter contumaciā vt excōicatio ꝛ preſumitur la
ta in abſentem.alleg. Fede.in loco preall. Si vero
eſt talis que ferri ſolet in preſentem:tunc nō bene
firmat pedes:ſed duas dūtaxat opi.refert ſcilicet
Innoc.ꝛ Spec.et ſatis ſuccincte.tu vero dic:vt.ē.
Et omniū concluſio ſit hec:ꝙ aut iudex atteſtatur
partes fuiſſe preſentes ꝛ creditur dūmodo ſit ſcri-
ptura tabellionis qui fuit rogatus de ſentētia:vt
ſentit Joan.and.ꝛ bene vbi.ē.ſecus ſi ipſemet iu-
dex cōſcripſiſſet.ar.c.qm̄.preal.niſi cauſa eſſet mo-
dica:q2 tunc ſtatur verbo iudicis etiā ſine ſcriptu-
ra:multo fortius ſtandum eſt ſcripture ſue:vt legi.
et no.maxime per Bar.in aut.niſi breuiores.C.de
ſen.ex peri.reci.ꝛ in.l.iubemus nulli.C.de ſac.ſan.
ec.dixi.in.c.i.de libel.obl. Aut iudex atteſtat perē-
ptorium preceſſiſſe:et tūc non creditur etiam ſcri-
pture tabelliōis:q2 eſt de preterito. Aut nulla ſit
de hoc mentio in ſententia ꝛ non preſumitur pre-
ſentia ſeu citatio:quia facta non preſumunt ꝛ ius
exigit vocationē.l.i.ff.de in ius vo.et de offi. dele.
conſuluit.facit quod optime in ſimili no.p Bart.
in.l.theopompus.ff.de do.prele.facit.l. quecunqꝫ.
11 ff.de pub. ❡ † Quid autem ſi in inſtrumento con-
tineatur ꝙ talis titulo collationis vel donationis
talem de tali re inueſtiuit an preſumatur inueſti-
b tus in preſentia iudicis.ᵇ Joā.an.qui refert hanc
opi.antiquorum in ti.de emp.et ven.§.i.ver. nunc
formam. in.viij.col.videtur concludere ibi quod
ſic:quia verba communiter hoc importare viden-
tur:quia inueſtitura non ſit niſi de preſenti: tum
quia communiter videtur fieri per birettū vel an-
c nulum:tum quia communiter ſic fieri ſolet.ᶜarg.
in regula inſpicimus in obſcuris.li.vi.et hoc facit
ad multa. Sed dic aliud eſſe in iudicialibus vbi
iura mandant citationes fieri et acta conſcribi.d.
c.quoniam.et.c.ſignificauit.ꝛ.c.albericus.de teſti.
12 ❡ † An autem in ſententia ſufficiat ſola partium
preſentia abſqꝫ alia citatione vel monitione. Joā.
and.in add.preal.refert Guido.de ſuza. in ſumma
ſua.in tit.de ſen. tenuiſſe ꝙ ſola preſentia abſqꝫ ex
preſſo conſenſu vel diſſenſu ſufficit quia citatio ſo
lum ſit ad partis preſentiam habendam. Et ideꝫ
hic velle videtur Joā.and.et clarius ꝛ latius in.c.
ſi.de elec.lib.vi.dicit tamen in additione predicta
ꝙ ad cautelam fecit quādoqꝫ ſeruari ꝙ iudex mo-
nuit peremptorie partes preſentes vt ſententiam
audirent ꝛ hec eſt bona practica ad opiniones cui
tandas. Hanc opi.tenuiſſe reperio Bald.in aut.ſi
omnes. C.ſi vt ſe ab heredi.abſtin. vbi dicit quod
reſpectu

videl.l.licet.C.loca.ꝛ Bar.in.l.incendium.circa ſi. C.ſi cer.pe.inquit ꝙ
illud preſumitur factum qꝺ fieri conſueuit in loco:hinc ꝛ tertio dixit ſi-
gnanter Ang.in.l.bene a zenone.C.de quadri.preſcrip. per illū text.in
ver.pactis cōditionalibus ibi eſſe tex.in terminis expreſſum ꝙ procu-
rator ſimpliciter cōſtitutus ad vendēdum vel ad donandū poteſt tamē
in inſtrumēto ap
ponere dia pacta
etiā penalia ſoli-
ta p notarios ap
poni i ſimilibus
inſtrumētis ꝙ di
cit eſſe valde quo
tidianū ꝙ nisi di-
camus ꝙ pcura-
tor nō poſſit egre
di fines mandati
c.iter ceteras.de
reſcri. Et idē vo-
luit Ange.in.l.ij.
ff.de iu.om.iud.ꝛ
hoc habet etiam
in lec. fratris ſui
Bal.in.l.bñ a ze-
none.ꝛ alibi ideꝫ
Ang.in.l. ſi quis
heredē.ad fin.C.
de inſti.ꝛ ſubſtit.
dicit ꝙ pcurator
q hꝫ ſimplex mā-
datū in vno actu
vel in vno cōtra-
ctu:pōt tamē ap
ponere oēs clau-
ſulas ꝛ oēs pena
rum adiectiones
que de cōſuetudi
ne ſolite ſunt ap
poni.ꝛ ad hoc vi
de qꝺ decidit pa
noz.de prelatis ꝛ
embaſſatoribꝰ in
c.ij.de pca. Hinc
ꝛ quarto dicit ſin
gu. Barto. in.l.ſi
fraudator. ff. de
his que in fraud.
cre.ſe reſpōdiſſe
in contingētia fa
cti ꝙ procurator
ſimpliciter cōſti-
tutꝰ ad fideiubē-
dum poteſt renū
tiare beneficio or
dinis:et preiudi-
cabit ſuo princi-
pali:quia de con
ſuetudie eſt ꝙ fi-
deiuſſores ſimi-
les renūtiatiōes
faciūt:et ſequit ꝛ
multū not. Abb.
Pañ.in.c.i.vt li.
non cōteſt.in.vij.
col.in iſta impreſ
ſione.ꝛ Bal.in ru
bri.C.de his que
in fran.cred.imo
ſingularius ex p-
dictis conſuluit
Lud.rom.in ꝯſil.
lix.inci.ad diſcu-
tiendum. in.ij.co
lum.ꝙ ſi papa cō
ſueuit in inueſti-
turis qs facit vi
carijs vel princi-
pibus temporali
bus ſuper terris
et oppidis eccle.
cōcedere iuriſdi-

tionem publicationis bonoꝝ et vltimi ſupplicij qđ iſta duo veniunt in ſimplici cōceſſione facta per papā dato ꝙ in inueſtitura non exprimaꝉ qđ valde notabis.facit bñ tex.in.c.ij.τ ibi no. Jmo.de reſcri.facit qđ no. Bar.in.l.magiſtratus.ff.ad munic. Hinc τ quinto videmus ꝙ ꝓmiſſio ſimpliciter facta ꝓlato eccleſie de renouanda emphyteoſi intelligiꝉ ſm qđ eſt ꝯſuetū.ita

Ang.in.§.in emphyteoſim.l aut.de nō ali.imo fortius vide qđ decidit ſingu.Bal.in addi.Spec.in ti.de loc.τ ꝙ ai ſibi dixit ſinglr Jmol.in.c.potuit.de locato.τ in cōmēto illiꝰ.c.ad ſi.vide etiā qđ dixit bal.in.l.i.in.ꝛ.q.C.q teſta.fa.poſ.vide tex.gl.τ Sal.in.l.excepto.C.lo.tex.Bar.τ alios in.l.dñi.C.de agri.li.gl.Jtē vide qđ dixit Bal.i.l.libertī.in.iiij.col.C.de ope.li.τ iſta ſunt multa ad ꝗ facit deciſio Pan.hic vt ipſe dicit facere ad multa.facit etiā ad illud qđ ſinglr determiaꝉ Bal.in.l.ſideicōmiſſa.§.ſeruo.ff.de leg.iij.τ qđ no.Pe.de ancha.i.c.cū ep̄s.de oſ.ord.in.vi.et ad multa alia collecta ſub.do.Jaſ.de may.in.l.vt liberis.C.de colla.

Anto.Franciſ.

¶ Circa iſtā materiā clauſularū ſolitaꝝ exponi i reſcriptis vel ꝯ-ctibꝰ aut alijs diſpoſitiōibus: an videanꝉ eē appoſite etiā ſi non apponanꝉ in actibꝰ q ſiūt.vide p Jo.bertha.i ſuo rep.vbi tractat ſingulariter de oībus clauſulis ſolitis apponi i qbuſcū ꝙ actibꝰ: ſiue iudicialibꝰ: ſiue extraiudicialibꝰ: τ vltra ea ꝗ ibi plene τ diffuſe tractāꝉ: vide p And.barba.τ alios nouiſſimos poſt eū in.c.ex parte ꝯuētē.de reſcri.vbi iter reliꝗ ꝯcludiꝉ qđ oēs clauſule ꝗ ſolēt apponi ex cōi obſeruantia: etiā ſi nō apponātur ſemp intelliguntur eſſe appoſite.

¶ Adde qđ notarius preſumiaꝉ i rogatus ad conſueta: Alex.conſi.lxxxviij.iij.lib. Et qđ emphyteoſis ꝯcedi poſſit ſcđm ſolitum: Pet.de ancb.conſi.xxxvij.τ.xliiij.τ qđ procurator poſſit extendere mandatum ſuum ad conſueta not. Ro.conſil.xciiij.

a ⁓ Sebaſti. Sapia. ¶ Reſpectu actus. Bart.in.l.furioſo.ad ſi.ff.de re iud. Alex.in.d.l.de vnoquoq;. Bal.in.c.j.col.i.ſi de inueſt.inter do.τ vaſ-lis oriaꝉ. Mod.in.d.l.ſciendū.ff.de verb.obli.

⁓ Sebaſti. Sapia.

b ¶ Ad ꝯfeſſionē.vide abb.i.c.duo pueri.vbi gl.v̄ſi.dicat.ſ.de clāde.deſp.τ Arch.i.c.ſi duo.xxxv.q.vi.rom.i ꝯſ.cccccvi.

Zacharias.

c ¶ Videꝉ iprobabilis. Adđ Lāfr.de ori.in.c.qm̄ ꝯ.in ꝓn.in.iij.no.e.nu.v̄.iij.no.τ ſeq.vſq; ad nuꝫ.viij.vbi diuiſa triſariā negatiua docet ꝗ ſit ꝓbabilis τ ꝗ nō τ ꝗlr ꝓbaꝉ τ i.c.teſtiū depoſtiōes.i ſi.τ vtrobi ꝗ i apo.Bñd.va.τ Celſi.ꝯ.de pba.

Anto.Franciſ.

¶ Circa qſtē dicit de triplici ſpecie negatiue ꝗs ponit Lāfr.in.c.qm̄ ꝯ.h alꝉ.dicas vidēdū eſſe Jnn.i.c.cū eccliā ſutrina.de cā poſ.τ ꝓpŕie.τ adde ꝙ negatiua cauſata loco τ tp̄e pōt ꝓbari etiā p viſuꝫ: vt p Bar.i.l.i.C.de canoñ.fru.vr.ro.lib.xi.τ in.l.in illa.τ in.l.ſi iure.ff.de v̄.obl.τ vide etiā p Bar.τ doc.in.l.ij.τ in.l.ab ea parte.ff.de pba.τ vide p Alex.i cōſil.xiij.i.iiij.pte.τ Bar.in ꝯſi.qđ inci.cōe licignani.et adde qđ teſtes deponētes de negatiua etiā coarctata debent rēddere rōneꝫ dicti ſui etiā nō ſterro gati: aꝉs nō ꝓbāt imo ſūt ſuſpecti de falſo ad qđ vide Ang.τ Alex.i l.i.in.§.docere.ff.ne q̄s eū q.τ adde ꝙ teſtis deponēs ſup negatiua nō coarctata ꝺi temerarie deponē τ aſſeuerare negatiuā adeo ꝙ nedū eſt i lata culpa: ſꝫ ēt teneꝉ de falſo ſi cōſtat de dolo: vt p Alex.poſt pau.de ca.in.l.i.in ꝓn.ff.qđ q̄ſq; iuris.

¶ Compaternitas impedit τ dirimit matrimonium poſt contractum.

2 Sententia diuortij non retractatur ex eo ꝙ ille in cuius fauorem ſit lata aſſerat iniuſtam.5.

3 Teſtes in dubio preſumuntur vera dixiſſe: niſi cōtrarium probetur.

4 Jidem teſtes non admittuntur ad probandū contra illud quod depoſuerunt.

6 Negatiua quomodo probatur.

7 Sententia nutritiua peccati: an et quando poſſit per quēlibet de populo accuſari etiā poſt lapſum decem dierum.8.

8 Obtinens iniuſtam ſententiam licet ab ea non ſit appellatum: peccat.

9 Sententia excommunicationis vel alterius cenſure: an trāſeat in rem iudicatam: adeo ꝙ poſt decem dies non poſſit peti abſolutio.

Excommunicationis ſententia non ſuſpenditur per appellationem.11.

10 Sententia que de natura ſui non trāſit in rem iudicatam tranſit ſaltem quo ad hoc vt poſt decem dies preſumatur pro ea.

11 Sententia corporalis et quelibet criminalis: an tranſeat in rem iudicatam.

12 Sententia in ciuilibus nō retractatur pretextu inſtrumentorum nouiter repertorum.

Conſanguinei.

Jdē dicit ꝙ de cre.lator.ꝯ.eo.titu. Sed ego vt aliqnid de nouo afferā ſummo ſic. Sentētia diuortij in cauſa matrimoniali rite lata ad ſolam cōiugis confeſſionem aſſerentis contrariū nō reuocatur: ſed interim ei ſtatur donec legitime de contrario doceatur. Cōis diuiſio.ſecunda ibi: reſpondemus. ¶ Caſus literalis. Quedam mulier contraxit matrimoniū cū quodā viro.tandē conſanguinei ipſius mulieris accuſauerunt matrimoniū dicētes ꝙ ipſa nō poterat eſſe eius vxor cum eſſet cōmater ipſius: quo probato ſententia diuortij lata fuit.poſt ſentētiam latā mulier confeſſa eſt epiſcopo loci ꝙ in veritate ante ſententiā eius cōmater non fuerat ſed poſt ſeparationē cōpaternitatē cum eo cōtraxit: τ poſtmodū cū alio cōtraxit: queſitum fuit a papa quid iuris eſſet: τ ipſe reſpondit qđ per ſolā mulieris confeſſionē nō eſt a ſententia recedēdum per iudiciū eccleſie promulgata: niſi legitime in contrariū probaretur. Ber. ¶ Not.i.qđ conſanguinei poſſunt accuſare matrimonium de cognatione ſpirituali tendentes ad ſeparationeꝫ matrimonij: τ dic idē in quolibet de populo.ſ.qui matr.accu.poſ.per totum τ maxime in.c.videtur. ¶ † No.ij.ꝙ compaternitas contracta in baptiſmo vel cōfirmatione impedit τ dirimit matrimonium poſt cōtractū de quo in.c.martinus.ſ.de cogna.ſpi.τ in.c.iij.τ ſi.e.tit.li.vi. ¶ No.iij.quod ſententia lata in cauſa matrimoniali poteſt ex ſuperuenientibus probationibus retractari etiam ſi negotium non ſit integrum: vt puta qꝛ cōiuges tranſiuerunt ad alia vota: de quo in.c.ſicut.ꝯ.de teſtib.

2 ¶ † No.vij.ꝙ ſola confeſſio illius in cuius fauorē et petitionem lata fuit ſentētia diuortij: non ſufficit ad ſententiā retractandā inducit tamē preſumptionē iniuſtitie vel iudex ſuper hoc probationes ſuper iniuſtitia recipiat.ad hoc alleg. Jnn.decre.hanc.ꝯ.c.proxi. ¶ Oppo.dicitur hic in tex.qđ hec ſententia fuit legitime τ rationabiliter lata: et tamen poſtea in ſi.admittit probationē in contrariū qđ inducit repugnātiā qꝛ ādam: qꝛ ſi legitime fuit lata non debet retractari imo confirmaꝉ: vt.ꝯ.e.ea ꝗ. Sol.dic vt in gl.i.τ.ij.ꝙ hec verba legitime τ rationabiliter referūtur ad ordinē iudiciariū: nō autē ad iuſtitiā probationū vt no.gl.ij.pro intellectu quē dedi ad.d.c.ea que.

3 ¶ † Vel dic extra glo.ꝙ hec ſententia fuit legitime lata.i.ſm ꝙ leges et canones diſponūt qꝛ in ore duoꝝ vel trium ꝛc.ij.q.iij.in ꝓin.τ.l.licet.de teſti.τ teſtes preſumūtur verum dixiſſe donec fuerit contrarium oſtenſum: et ideo interim huic ſentētie ſtandum eſt.facit.c.accepimus.ꝯ.de ſi.inſtru.

4 ¶ † Sed quero nunquid illi ijdem teſtes qui depoſuerunt in cauſa priori ſint idonei ad deponēdum nunc contrariū. Sol.gl.ſi.in prima parte dicit ꝙ nō: qꝛ ſunt periuri cum iurauerint dicere primo veritatē ſi nunc ꝓbarēt cōtrariū τ remittit ad notata in.c.ſicut.de teſti.τ dic vt ibi leg.τ no.

5 ¶ † Vltima gl. querit an ad cōfeſ-

b ſionēᵇ amboꝝ coniugū ſit ſententia irritanda. Gl.dicit ꝙ non.ſicut enim nō ſufficit cōfeſſio ad ſeparandum matrimoniū: vt in.c.ſuper eo.allegato in gl.ita nec retractādum ſententiā.dic gl.procedere quādo lata fuit ſententia occaſione impedimenti nō dependentis a voluntate partiū: vt in caſu noſtro.nam probatio legitima eſt eoꝝ cōfeſſioni preferēda maxime in facto proprio.xiiij.q.ij.in princi.ſecus vbi ſententia dependet ex eorū facto vt puta qꝛ pronuntiatū fuit eos matrimoniū non contraxiſſe. Poſſunt enim nūc dicere contrarium nullo ſubſiſtente impedimēto: τ eccleſia illis credet cum poſſint de nouo contrahere τ eorū cōfeſſio nō vertitur in alterius preiudiciū.ſecus ſi pēderet in preiudiciū alterius matrimonij. Ad hoc quod legi.τ

6 not.in.c.ij.de cland.deſpon. ¶ † Extra gl.op.contra tex.in eo qđ admittit probationē cōtra ſententiam iam latā.cū enim teſtes priores depoſuerint ſuper compaternitate contracta: probatio in contrariū eſt mere negatiua ſcilicet ꝙ cōpaternitatē non cōtraxerūt: que cum non ſit determinata videc tur improbabilisᶜ.ꝯ.de elec.bone. Sol.dicit Hoſti.ꝙ poterit indirecte probari contrariū. Si eniꝫ primi dixerūt ꝙ mulier leuauit filium petri: nunc probari poterit ꝙ ille nō erat filius petri ſed alterius.arg.ſ.qui fil.ſint legi.tranſmiſſe.τ.l.filiū.ff.de his qui ſui vel alie.iur.ſunt.vel teſtes primi depoſuerūt diem τ locū.iſti autē probabūt ꝙ illa eadem die iacuit mulier infirma: nec domū exiuit: vel eaꝫ fuiſſe in aliquo loco remoto.ꝯ.de teſt.ex tenore.vel dic qđ poterit probari primos teſtes fuiſſe corruptos iuxta not.in.d.c.ſicut. ¶ Quero quid ſi mulier iſta egit τ ſuccubuit.nunquid poterit cuꝫ alio contrahere. Hoſti.dicit ꝙ ſue conſcientie eſt relinquendum: et bene loquitur per.c.mulieri.de iureiur.non enim debet ſibi nocere confeſſio cum non fuerit in iudicio admiſſa: ſed contra eum lata fuit ſentētia vt ibi.

7 ¶ † Quero ſi iſta mulier ſuccubuerit an poterit alius poſt ſententiam latam denuntiare impedimentum τ petere vt recipiantur probationes ſuper impedimēto videtur primo quod non: quia actio popularis conſumitur vno agēte.

l.iij.ff.de acquir.poſ.no.glo.in.c. cū dilecti.de elec.
contrarium determinat hic Hol. ⁊ Hoſt. ⁊ commu
niter ſequunt doct.dicentes ꝙ non debet admitti
denuntians volens facere fidē de errore quo pro-
bato debet retractari ſententia:q2 non trāſiuit in
rem iudicatā:nullum enim vinculū ſeu cōſuetudo
vel ſentētia poteſt peccatorem in ſuo peccato de-
fendere vel nutrire:ſed tu hoc dictum intelligas:
prout dixi.ſ.c.latoꝛ. ⁊.c.cōſanguinei. nō enī debet
admitti indiſtincte ſed debet allegari ſeu ſubeſſe
aliqua ſimilitudo in cōtrarium quare ſcilicet pri-
8 ma ſententia fuit iniuſta. ¶ †Sed dices tu quare
non eſt idē in alijs ſententijs cū obtinēs iniuſtam
ſententiā peccet ſcienter rem victā detinendo.nec
excuſat peccatū ipſius omiſſio appellationis alte
rius partis:vt notāter dicit Inno.in.c.q2 plerique.
de immu.ec. Sol.cōtrariū videt vigere:ſed poteſt
iudicio meo dici ꝙ in alijs cauſis priuatis ſenten-
tia iniuſta eſt dūtaxat contra ius litigatoꝝ ⁊ vt
eſſet litium finis noluerūt iura ꝙ poſt tranſitū in
rem iudicatā refricaret in dubiū de iniuſtitia ſen-
tentie. Ad hoc quod no.c. paſtoralis.§.q2 vero.de
offi.dele.⁊ in.l.qui exce.ff.de condi.indebi. Sed in
caſu noſtro ſentētia nedum eſt cōtra ius litigato-
rum ſed etiā contra bonū publicū ſeu iuſtitiā pu-
blicā ne ſcilicet matrimoniū legitime coniunctuʒ
ſeparet. Itē in cauſis priuatis poteſt quis iudica-
tis cōſentire ⁊ appellationē omittere.ſ.eo.c.quod
ad cōſultationē.ſecus in iſtis publicis cum pecca
tum ex iniuſta ſententia proueniens ſit irremiſſi-
bile per partē. An autem in alijs cauſis poſſit cō-
tra iniuſta ſententiā remedio denūtiationis euan
gelice procedi.vide quod dixi in.c.nouit.ſ. de iu-
di.in quadā additione. Bar.tenuit ꝙ nō in extra-
uaganti ad reprimendū in verſi.denuntiationem.
9 Hoſ.ſentit op.i.d.c.nouit.dic vt ibi dixi. ¶ †Que
ro quid de ſententijs cenſure an tranſeant in rem
iudicatā vt eſt excōicatio ſuſpenſio ⁊ interdictum.
ſ.de ver.ſig.querēti.vt ſic per lapſum decē dierum
non poſſit peti abſolutio:vel dic de iniuſtitia vel ſi
ſemel fuit quis pnuntiatus nō ligatus poſſit poſt
decendium probari ligatus vel quid ſimile. Vide-
tur primo ꝙ tranſeat in rem iudicatā:quia ſecum
trahit executionem nec ſuſpenduntur per appel-
lationem:vt in.c.paſtoralis.de appel.⁊.c.is cui.de
ſen.excō.lib.vj. In contrariū facit.c.cū contingat.
de offi.dele.⁊.c.ſi.de penis.⁊.c.ſacro.de ſen.ex. vbi
patet ꝙ quandocūque auditur quis petens abſolu
tionē et volens probare ſententiam eſſe iniuſtam.
Item eadē ratio videt in iſtis que eſt in ſententia
lata in cauſa matrimoniali ſcilicet periculum ani
marū. Nā pronūtiatio iudicis ꝙ qui s excōicatus
non ſit non mutat veritatem ſi vere excōicatus ſit.
Itē vicula iſtaꝝ ſniaꝝ nō ſoluunt p mortē:nā poſt
morteʒ remanet quis excōicatus:vt in.c.a nobis.
de ſen.excō.⁊ tamen matrimoniū morte diſſoluit.
in aut.de nup.§.deinceps. Sol.dicit Hoſt.ꝙ talis
ſententia quo ad priuatā vtilitatem tranſit in rem
iudicatā:ſed quo ad publicā tangentē animarum
periculū nō.ar.de excep.pia.lib.vi.licet enī in iſtis
non appareat ius expreſſum ſubeſt tamē rationis
idētitas ⁊ per conſequēs idē debet eſſe ius.de con
ſti.tranſlato. Vide tu ad materiā qđ no.in.c.ad re-
primendā.de off.oꝛ.in gl.in ver. nō ſuſpendat que
eſt notabilis dicens ꝙ per lapſum decēdij nō trā-
ſit excōicatio in rem iudicatā quominus poſſit ex
communicatus per ſimplicem querelaʒ de iniuſta
excōmunicatione cōqueri ſed nō auditur per viā
appellationis:⁊ ſic nō poterit iſtā cauſam deferre
ad eū qui ſine appellatione adiri nō poterat:vtpu
ta ad archiepiſcopū:ſi excōicatus eſt ſubiect' epi-
ſcopo.de offi.oꝛ.paſtoralis. Qđ limita niſi ex nouo
grauamine:puta q2 petit abſolutionē poſt decen-
dium:⁊ excōicatoꝛ iniuſte abſolutionem denegat:
tunc enī poterit ex nouo grauamine appellari ad
archiepiſcopū:vt no.in.d.c.ad reprimendā. Item
vide p Io.an.in.c.venerabilis. de ſen.excō.lib.vj.
vbi dicit ꝙ ſi quis fuerit excōicatus pro contuma
a cia ⁊ non appellat infra decendiū[a] non audit poſt
modū volens probare iniuſtitiā ad effectū euitan
di expēſas ſeu penam contumacie vel id propter qđ fuit excōicatus vi-
detur enim in facto priuato ratione cuius videt ſententia lata acquie-
uiſſe ſentētie.ar.ſ.c.qđ ad cōſultationē.facit qđ no. Inno.in.c.preterea.
de ap.⁊ hoc eſt qđ voluit.ſ. Hoſt.in eo ꝙ dixit has ſnias trāſire in rem
iudicatā quo ad vtilitatē priuatā ſed nō quo ad publicā cōcernentē ani
marū periculū. Et dic ꝙ tranſit in rem iudicatā quo ad factū priuatuʒ
interclusum qñ excōicatio fuit pure lata ⁊ cum cauſe cognitione:ſecus
ſi fuit lata ſub conditione ſine cauſe cognitione:vtputa ſicut fieri aſſo-
let mādauit index titio vt ſolueret ſempronio debitum vel compareret
coram eo:⁊ ſi neutrū faceret eū excōmunicabat. hoc ſentit do. Ant. hic
ego allego ad hoc gl.ſing.in.c.ex parte.de verb.ſig.facit qđ no. Bar.in
10 l.non fatetur.ff.de cōfeſ. ¶ †Preterea dic ꝙ iſte ſententie trāſeunt in
rem iudicatā poſt lapſum decē dierū quo ad preſumptionē iuſtitie: di-
ctum eſt notabile Inno.in.c.bone.de elec.vbi dicit ꝙ licet ſentētia ex-
communicationis nō tranſeat in rē iudicatā tñ poſt lapſum decē dieꝝ
ſemper pro ea preſumitur.vnde onus probationis ꝙ ſit iniuſta incum-
11 bit excōicato.allegat.d.c.ſacro.⁊.d.c.ad reprimendaʒ. ¶ †Si autē fuit
appellatū licet excōicatio omnino teneat:de iuſtitia tamen excōicatio-
nis non preſumitur etenim illi incūbit probatio q2 incūbebat ante ap-
pellationem ⁊ ſic habebit excōicatoꝛ probare iuſtitiā facit.c.i.de ſen.ex.
lib.vi.⁊ quod no.in.c.in preſentia.de renū.qđ eſt menti tenendū. Limi-
ta primā partē diſtinctionis ſcilicet ꝙ pro ſententia excōicationis pre
ſumitur ſi nō fuit appellatū niſi quo ad monitionē:illa enim dꝫ proba-
ri per.d.c.ſacro.de ſen.exc.dixi.ſ.c.proxi.⁊ hoc ideo:q2 talis ſentētia ſo
let cōmuniter ferri in abſentē: vnde non preſumitur citatio vel moni-
tio niſi probetur:ceſſat enim ratio preſumendi pro ea ſi pars ignorave
rit:ſecus puto ſi index excōicauit aliquē preſentē ⁊ nō appellantē infra
decendium:q2 ratione preſentie ⁊ taciturnitatis omnia preſumunt ri-
te ⁊ recte geſta. Ad hoc quod not. Innoc.in.c.innotuit.de eo qui fur.oꝛ.
rece.facit quod ponit Fede.conſi.lxxv.ſic limito qđ dixi.ſ.c.ex tenoꝛe.
12 ¶ †Ultimo quero an ſententia[b] coꝛporis afflictiua trāſeat in rē iudi-
b catā:dic qđ ſic ſi tñ apparēt probationes noviter reperte poteſt ſubue-
niri condēnato ex gratia ſpeciali et per principem dūtaxat. tex.eſt val-
de notabilis.et ibi per Bart.in.l.diui fratres.ff.de pe. Et pari ratione
idem poteſt dici in pena honoris priuatiua vel alia lata ſuper crimine.
Et vide tex.in ſententia continente penā pecuniariā.in.l.iij.C.de re iu-
di. Sed in ciuili non retractatur ſententia pretextu inſtrumentoꝝ no-
uiter repertoꝝ:vt in.c.ſuborta.ſ.eo.⁊.l.imperatores.ff.de re iud.⁊.l.ſub
pretextu.C.de tranſac.et hec ſufficiant. Vide alias limitationes ad ma
teriam huius capituli quas poſui.ſ.eo.latoꝛ et tenoꝛ.

1 ☞ Collatio beneficij facta per papam contra prouinciam quam tale
rat diciatur ſurreptitia:ſi de prouincia non fiat mentio.12.
2 Canonicus qui gerit vices duarum perſonarum videlicet canonici et
alterius dignitatis: an habeat duas voces in capitulo et duas diſtri-
butiones.6.
3 Clericus habens ſub eodem tecto diſpenſatiue canonicatum et capel
laniaʒ:illa hora qua celebrat vt capellanus priuatur diſtributionibus
quas debet habere vt canonicus.
4 Generi per ſpeciem non derogatur:quando ſpecies eſt de per ſe ⁊ non
poteſt inferri ad genus.
5 Fratrum appellatione an veniat prioꝛ.
7 Epiſcopus poteſt habere prebendam in eccleſia de iure ſpeciali.
8 Clerici habentes dignitates in aliqua eccleſia citra canonicatum: nō
habent vocem in capitulo de iure communi.
9 Canonicus poteſt dare per procuratorem vocem ſuam in capitulo cui
velit.
Procuratoꝛ ad eligendum:qui et ipſe habet ius eligendi: non poteſt
ex perſona ſua vnum eligere:⁊ tanquam procuratoꝛ eligere alium:niſi ha-
buiſſet in mandatis talem eligere.
10 Habens duas voces circa electionem alicuius:nō poteſt illas diuide-
re videlicet dare vnam vni:et aliam alteri.
11 Ad archidiaconatum poteſt quis aſſumi:licet ſit in minoꝛibus.
12 Epiſcopus poteſt quis eligi licet non ſit niſi ſubdiaconus.
13 Sententie interlocutoꝛie ſi reperiuntur due in eodem facto et contra-
rie:prima non cenſetur reuocata per ſecundam:quia iudex preſumitur
non reuocari de prima:niſi fuerit de proximo lata:⁊ in aliquo facto no-
tabili.
14 Collatio facta in preiudicium alterius collationis quā conferens ſibi
reſeruauit:eſt nulla:ſi de ea mentionem non fecit.
15 Motus proprius principis non firmat gratiam contra preſumptam
intentionem concedentis.
16 Citari an debeat pars quando aduerſarius impetrat literas vel iuſti-
tie vel gratie in preiudicium ipſius aduerſarij.
Citari et conſentire debet quis quādo detrahi poteſt iuri ſibi iam de
iure gentium queſito.
17 In principem preſumitur cauſa quando reſcribit ex certa ſcientia.
18 Collatio bñficij ſi facta fuerit per ſuperioꝛē:et petatur confirmari per
inferioꝛem:ille talem confirmationem petens tanquam ingratus cadit a
tali beneficio niſi fiat ad cautelam.
19 Surreptitie litere non conualidantur etiā ſi aduerſarius conſentiat:
quia hoc

a ¶ Infra decen-
diū. Adde qđ vo
luerūt do.de rot.
deciſ.clxxxvij. in
nouis. de ap.i.c.
lʒ ficte cōtumax.
⁊ Sebaſti. Sapia.
b ¶ An ſnia.vide
late p Io.de ana.
⁊ Arc.poſt Abb.
in.c.de his.ſ.de
accu. Abb.in conſ.
lxxiiij.inci.in cō-
tētione q vertit.
col.ſi.in.i.vol.

quia hoc non dependet ex voluntate ſua.
20 In notorijs in quibus nulla poteſt competere defenſio poteſt deueniri ad ſententiam ſine citatione: alias ſecus. de quo dic vt. ſ. late vſq; ad ver. qualiter autem.
21 In notorijs poteſt ferri ſententia ſine libello et litis conteſtatione.
22 Papa non poteſt ſine citatione procedere in cauſis notorijs vbi poteſt aliqua defenſio cõpetere: etiã procedendo contra ſuos ſubiectos. 24.
Citatio non poteſt tolli etiam per papam. 25.
23 Principi mandanti aliquid fieri contra ſuum ſubditum eſt parẽdum etiam quod mandat vt ſuſpendatur: quia preſumitur moueri ex cauſa contra ſuum ſubditum.
Preſumitur pro proceſſu principis contra ſubditum: ſed non contra illum qui dubitatur an ſit ſubditus.
26 Citatio eſt de iure diuino.
27 Proceſſus nullus ex defectu ordinis non ſeruati: poteſt per ſolũ principem conualidari de plenitudine poteſtatis.
Sententia lata ſuper proceſſu inepto ratione ordinis: eſt nulla.
28 In electionibus debẽt vocari etiam abſentes: et ſufficit concordia maioris partis exiſtentium in collegio.
29 Concorditer: iſtud verbum poſitum vel prolatum in materia iuris: et in negotio per vniuerſitatem explicãdo: verificatur dũmodo pars ſufficiens conſentiat niſi aliud de voluntate principis appareat.

1 **Cum olim.** ¶ † Si papa contra pronuntiationẽ ſuã cõfert beneficiũ hoc tacito: ſurreptitia dicit collatio ꝛ nõ tenet. prima pars narrat factũ. ſecunda diffinit: ibi: nos igit. ¶ Caſus literalis. Vacante archidiaconatu magaloñ. eps noiauit Pe. de caſt. nouo ad ipſum archidiaconatũ. ꝓpoſit⁹ eiuſdẽ eccle inhibuit ne aliqs inſtitueret ibidẽ niſi prius duplici voce ſibi cõceſſa: ꝛ ne cõtra fieret appellauit. ſed eps dictũ Pet. per annulũ de archidiaconatu inueſtiuit: ꝛ prepoſitus aliũ nominauit propter hoc procuratores vtriuſq; partis ad ſe. apo. acceſſerunt. Celeſtinus intellecto negotio caſſauit quicqd factũ fuit ab vtraq; parte ꝓnũtiãs q; ſcriberet aliqbus: vt tã epm q̃ prepoſitũ ꝛ alios moneret ad ordinandũ archidiaconatũ cõcorditer q; ſi nõ facerent ipſi executores archidiaconatũ ordinarẽt: poſt hoc idẽ. C. cõtra ꝓnuntiationẽ ſuã archidiaconatũ ipſum cõtulit. B. qui nondũ ꝓmotus erat ad diaconatus offm circũuẽtus vbi dicebat ꝓcuratore epi ignorãte in curia exiſtẽti. Tandẽ negotiũ iſtud delatũ fuit ad Inno. ipſe vero volẽs ꝓdeceſſoꝝ ſuoꝝ veſtigijs inherere dicentiũ ſententiã romane ſedis cũ aliquid ſurreptũ eſt poſſe in melius cõmutari: qđ de predicto. B. factũ fuit in irritum reuocauit ei: licet abſens exiſteret ſilẽtium imponẽdo cũ de ſurreptione liquido cõſtitiſſet non obſtãte donatione quã a dicto epo in eluſionẽ ſe. apo. idẽ. B. dicit recepiſſe. Mandãs capitulo magaloñ. quatenus predictũ archidiaconatũ in cõcordiã eoꝝ qui preſentes in eccleſia fuerint ordinare procurẽt. Ber. ¶ Ex text. notabilia modice vtilitatis colligi poſſunt cũ ea q̃ poſſent ad corticẽ elici veniũt. ſ. plene examinanda. ideo omitto.
2 ¶ † Et primo pro declaratione op. ꝛ videt q; iſti ꝓpoſito nõ poterat cõpetere ius dãdi duas voces: ſed vnã dũtaxat. ar. in. c. qꝛ ꝓpter. de elec. ꝛ. c. ſcriptũ. e. ti. ſol. glo. ſ. dupliciter. Primo q; de iure cõi ꝓcedit cõtrariũ: ſed forte iſte ꝓpoſitus ex cõſuetudine vendicabat ſibi vnã vocẽ ratione dignitatis ꝓpoſiture: et aliã ratione canonie: quia erat etiã canonicus. Glo. tñ in hac ſolutione non perſiſtit. Ratio pꝫ in ea ꝛ trãſit ad ſecundã ſolutionẽ q̃ ſatis facilis eſt. Inn. videt velle q; ex quo quis pluriũ perſonarũ vices gerit vt ꝓpoſiti ꝛ canonici plures voces[a] habeãt. allegat de elec. cũ inter. ij. facit. c. pe. §. porro. e. ti. lib. vj. Jo. an. dicit q; ſi duo iura[b] cõcurrũt in eadẽ perſona quoꝝ quodlibet ꝓducit ius vocis dande dꝫ talis perſona habere duas voces: qꝛ cẽſent iure diuerſoꝝ. ar. in. c. ex literis. de proba. ꝛ. l. ſi cõſul. ff. de adop. cũ ſi. ꝛ idẽ dicit in diſtributionibus quotidianis qñ rõne cuiuſq; iuriũ debent ipſe diſtributiones: vt quẽadmodũ ſi quis haberet illa duo iura in diuerſis eccleſijs duplicẽ portionẽ ꝛ vocẽ haberet. facit qđ no. glo. in. c. qꝛ indãtũ. de prebẽ. ꝛ ſicut duo habẽtes ipſa iura in eadẽ eccleſia duplicarent predicta qꝛ quilibet haberet vocem ꝛ diſtributiones quotidianas: ſic ꝛ iſte fungens vice duoꝝ ſcilicet in vna eccleſia duplicẽ vocẽ ꝛ diſtributiones habebit. Secus dicit qñ rõne alteri⁹ iuris nullã vocẽ haberet: qꝛ tũc nõ habebit niſi vnã vocẽ reſpectu iuris illã ꝓducẽtis. Et idẽ dicit ſi reſpectu cuiuſq; haberet ex cõſuetudine duplicẽ portionẽ. Nõ eñ ex tali duplicatione deberet duplici voce vti: ꝛ ſic dꝫ intelligi gl. quatenus impugnat primã ſolutionẽ: qꝛ opꝫ ad hoc vt fiat vocũ duplicatio q; cõcurrãt diuerſa iura quoꝝ quodlibet hꝫ diſtributiue facultatẽ vocis dande tribuere ꝛ ſicut tribuũt dũ in vniuerſis ꝑſonis cõcurrũt ita debẽt tribuere in eadẽ ꝑſona cõcurrẽtia: nõ eñ apparet rõ quare magis debeat vox vel diſtributio quotidiana rõne vni⁹ q̃ alterius. ergo rõne vtriuſq;. ar. op. in ſi. in. l. generaliter. C. de fideiuſ. Et per hoc dicit cõſuluiſſe ipſum Joã. an. in eccleſia florentina in qua theſauraria erat noua dignitas in eccleſia. ex ſpeciali diſpoſitione theſaurarius lꝫ alias nõ canonicus debebat habere vocẽ in capitulo ꝛ diſtributiones quotidianas ſicut quilibet canonicus: demũ vacante theſauraria quidã canonicus fuit aſſumptus ad theſaurariã: ꝛ ex ꝯſuetudine vel diſpoſitione poſſidebat ſimul theſaurariã ꝛ canonicatũ: querebat an deberet habere vocẽ in capitulo

a ¶ Quando liceat alicui habere plures voces in collegio: ꝛ an ratione duplicis officij poſſit qs pretẽdere ſe debere habere duas voces in eo. collegio. vide Alb. in prima parte ſtatutoꝝ. q. cl̄xij. Itẽ adde hic Bal. in. l. ſi ad ſcribatũ. in prin. C. de ap. vbi refert ꝛ ſequit doctrinã Jo. and. hic. Item de duplici ꝓcuratione in eccleſia an poſſit deberi vni ꝛ eidẽ et diſtributionẽ duplicẽ. Conſuluit q; licet equiſſimum eſſet quod nullus in vno corpore vel collegio duas voces vel duo ſuffragia haberet ſuo iure: id eſt iuris ſui vnici capitis vocis naturalis vel oris: tamen vbi conſuetudo eccleſie nõ apparet cui ſtaretur in hoc ex quo vtriq; illoꝝ iuriũ debetur vox ꝛ diſtributio habens licite iſta duo duplicem vocẽ et duplices diſtributiones habebit ꝛ ſic dicit ſe intelligere dictum Inno. cũ non ſit iuri contrarium vnum diuerſo iure diuerſis vti ſuffragijs: ꝛ maxima realibus id eſt que ſequunt et debentur ex illa re. facit. ſ. de deci. paſtoralis. ꝛ ele. paſtoralis. de cẽſibus. cum ſi. vbi vero ex dignitate perſonatu vel officio per ſe ſine canonia non haberet vocem tunc talis habens illud officiũ dignitatẽ vel perſonatum cum canonia vnicã vocẽ habebit: qꝛ vnicũ ius habet cui ſit vox debita. Et ſic dicit eſſe in eccleſia bononienſi vbi archidiaconus ꝛ archipreſbyter non canonicus nõ habet vocẽ in capitulo: ergo exiſtẽs archidiaconus ꝛ canonicus vnicã vocẽ habebit lꝫ quandoq; duplicẽ habet de conſuetudine portionem: ex tali enim redditnũ duplicatione voce duplici non vteret: vt. ſ. dictũ eſt. d. Anto. ſequit hãc opi. Jo. and. reſpectu vocũ: qꝛ ille dantur ad conſequentiã dignitatis: ſed non placet ſibi quo ad diſtributiones inquãtum ſunt vere diſtributiones: quia dãtur ratione ſeruitij perſonalis intereſſendi in diuinis: ipſe aũt in diuinis non poteſt intereſſe: vt plures cũ nõ ſit niſi vnus et ſeruit pro vno: licet habeat plures dignitates: nam ſi duo haberẽt illas dignitates et alius intereſſet: reliqui non intereſſent nihil daretur. nec obſt. ſecundum eum d. l. generaliter. quia ibi ille qui ſucceſſit correo nõ magis grauatur q̃ primus ideo tenetur ex perſona ſua ꝛ ex perſona correi ex quo nõ apparet quare magis debeat teneri vna obligatione q̃ alia: ſꝫ in caſu noſtro preiudicaret eccleſie ſi vltra impenſum ſeruitiũ grauaretur. Pro hac opi. do. Anto. que prima fronte videtur ſatis bona facit. c. vnicũ. de cler. non reſi. lib. vj.
3 ¶ † Et quod ponit Feder. cõſi. xv. alias. xviij. vbi dicit q; ſi quis habet in eadem eccleſia ex diſpenſatione canonicatũ ꝛ capellaniam q; illa hora qua celebrat vt capellanus priuatur diſtributionibus quas debet habere vt canonicus. ar. c. cũ ſecundũ. de prebẽ. q; eſt notandũ. Bart. tamen alias Bal. ꝛ do. Car. in terminis Joã. an. conſuluerunt ſm opi. ſuã: vt concurrẽtibus illis duobus iuribus in eadem perſona deberet vti
4 duplici voce et recipe duplicẽ portionẽ. ¶ † Pro quo optime facit. l. titia. §. qui marco. ff. de annu. lega. vbi legato generali per ſpeciale eidẽ facto nõ derogat nt ſimpliciter nõ ob eandẽ cauſaꝫ. Unde ſi legãtur vni liberto cẽtum in ſpecie: ꝛ poſtea per eundẽ teſtatorẽ legat quid annuũ oĩbus libertis: habebit ille annuũ legatũ ꝛ centum ſpecialiter le-
5 gata. ¶ † Ad idẽ qđ no. Cy. ꝛ Pet. in. l. cum queſtio. C. de leg. ꝛ Barto. in. l. ſi ſeruus cõmunis. ff. de ſtipu. ſer. vbi dicũt q; ſi quis legat fratribus predicatoribus cuilibet vnã cappã ꝛ priori bibliã: prior b debet habere cappã tanq̃ frater et bibliam tanq̃ prior: ſecus tamen ibi dicunt ſi clauſula generalis fuiſſet ſecuta: vt ſi dixiſſet: lego priori vnã bibliam et cuilibet fratrũ vnã cappã: qꝛ tunc videt excepiſſe priorẽ a numero fratrũ: ꝛ clauſula generalis nõ eſt referenda ad eũ cui eſt ſpecialiter ꝓuiſum: vt in l. doli clauſula. ff. de v. obl. l. ſanctio legũ. de penis. Ita videtur dicẽdum in propoſito q; cũ in eadem perſona cõcurrant due diſpoſitiones diuerſe que- c libet debet ſuũ effectum conſequi: ſicut ſi in diuer-
6 ſis perſonis concurrerent. ¶ † Attamen pro ali-
c quali concordia maxime cum dicto Feder. ego ſic diſtinguerem q; quandoq; is in cuius perſona concurrunt talia iura deſeruit reſpectu vnius: et hoc cõſtat: ꝛ nõ debet habere diſtributiones reſpectu

vide Jo. an. ꝛ do. Ant. in. c. cũ nup. de cenſi. et qđ ibi no. Itẽ ſup hoc Bal. hic q in oĩbus ſeqt Jo. an. ꝛ oia q̃ latiſ. ſcripſit. d. Bar. de bele. in. d. c. cũ nup. Anto. Franciſ.
¶ An vn⁹ ꝛ idẽ poſſit habere plures voces in actu collegiali vel capitulari: dic ꝙ vt habet in. c. olim. ꝛ ibi plene ꝓdoc. de re iudi. aduerte tñ q; vox in electiõe põt ab vno alteri delegari qñ delegãs eſt impeditus iuſto impedimẽto vel de cõſenſu preſidentis capli vel collegio: vt l. c. ſi qs iuſto. de ele. li. vj. qđ intellige verũ dũmodo delegẽt vni de collegio vel vniuerſitate ſiue capitulo nõ aũt põt delegari extraneo. vt l. d. c. ſi quis iuſto. in §. i. eſt verũ tñ qđ q hꝫ vocẽ ꝓprias ꝛ delegatã nõ poteſt illas diuidere nec poteſt dare vni vnam ꝛ alteri alterã per. d. c. ſi quis iuſto. et ideo dicebat bal. in. l. ſi qs plures. in prin. de condi. inſer. qđ vox eſt in electione indiuidua ad qđ vide Alex. in. l. ſi cõuenerit. §. ſi nuda. ff. de pig. act. ꝛ. d. Car. poſt gl. i cle. ſ. de reg. vbi etiã dicit qđ qñq; nõ põt delegari etiã vni de collegio.
→ Sebaſti. Sapia.
¶ Duo iura. vide Card. in cõſil. liiij. incipi. caſus talis decanus eccleſie. Ro. in ꝯſil. xxv. incip. viſo facto. Lapũ alleg. xcix. incip. cõmune Florentie.
¶ Domi. Franc. de are. in voce legens hãc decr. dicebat q; in practica ſeruaret opin. Jo. an. ſed qđ in puncto iuris cre

debat opi. d. Ant. eſſe veriorē quā cōfirmabat ſubtili rōne vcʒ q: diſtri-
butiōes danī ꝑpter intereſſentiā in qua cultus diuinus honorabilior
tāto eſt ꝗnto ineſt maior numerus eccleſiaſticaꝝ pſonaꝝ in cāticis iubi-
lationū cū ergo ꝑ honorādo diuino cultu denī diſtributiones: dicēduʒ
qō cū cultus nō ſit ita honorabilis ſicut ſi adeſſent due pſone ꝙ non de-
beat dari niſi vna
diſtributio nec
ob. ſi diceretī ho-
neſtas pſone ſup
plet interdū mul
titudinē pſonaꝝ
vt in. c. in nr̄a. de
teſtib. ꝛ tradit in
c. de multa. de p̄-
bend. q: dico ꝙ ſi
ſint diuerſe pſo-
ne plura concur-
rēt. primo q: ibi
erit eadem hone
ſtas perſonarū ſi
vnꝰ theſaurariꝰ ꝛ
aliuscanonicus.
ſcdo ibi erit nu-
meroſitas ꝑ quā
honorabilior e-
rit cultꝰ diuinus.
℄ Adde Bal. cō
ſi. cccclxx. iiii. lib.
inci. et ꝑ iſta opi.
Jo. an. vbi dicit
ꝙ Pe. de bel. pti
ca: ꝛ Cy. ſunt ī 3-
ria opi. et tū pro-
pter autoritateʒ
Jo. andr. ab ipſo
non recedit.
a ℄ Iterabile. pō-
dera q: ſi leganī
alimēta itelligiī
de integris ſʒ di
ſtributiones qti
diane nō ſunt ite
gra alimēta lʒ ce
dāt loco alimēto
rū. Andr. Barb.
b ℄ Nō eſt notan-
dum. Adde Ro.
ſing. ſuis. fo. ii.
e+ Sebaſti. Sapia.
c ℄ Duas voces.
vide Lapū alle-
gatiōe. xxii. inci.
an ſufficiat. abb.
ꝛ Fel. in. c. ꝗuis.
ꝟ. de offi. delega.
Abb. in. c. ꝯſtitu
tis. ii. ſ. de app. ꝛ
Corſetū. in ſing.
ſuis. in verbo vox
ꝟ. habēs vocē no
mine proprio.
d ℄ Debebat. ad-
de Fed. ꝯſ. ccxc.
in. vi. col.
e+ Sebaſti. Sapia.
e ℄ Reuocādi pri
mā. vide Bar. in
l. cū ꝓcurator. ſ. i.
in pe. q. ff. de ope.
no. nū. ꝛ Abb. in
cōſi. xli. inci. in cā
ꝗ vertiī ſeuerti
ſperaī in ꝑmodū
his in. i. vol.

alterius iuris. Exemplum in canonico habēte ca
pellaniā in eccleſia qui celebrat tanꝗ capellanus:
nam tunc non poteſt dici ꝙ interſit vt canonicus:
quia actus ille pro tunc celebrādi ſibi vt ſoli capel
lano competit. arg. cum inter. ꝟ. de elec. iuncta gl.
et eorum que not. in. c. vt circa. eo. tit. lib. vi. et in. c.
poſtulaſti. de conce. preben. Quandoqʒ non poteſt
apparere ratio cuius iuris ſit: et tunc cum non ap
paret ratio quare debeat habere magis reſpectu
vnius quam alterius et eccleſia ſeu eius decor re-
fulget reſpectu vtriuſqʒ iuris cum ſit decor in ec-
cleſia eſſe prepoſitum ꝛ canonicum: vnde ſi vis nu-
merare canonicos eſt ibi reperire numerum debi
tum: ſi vis habere prepoſitum idem: ergo debet ha
bere diſtributiones reſpectu vtriuſqʒ iuris. argu.
ho. in. d. l. generaliter. ꝛ. d. ſ. qui marco. facit etiaʒ:
quia diſtributiones dantur reſpectu intereſſe di-
uinorum non preciſe reſpectu cantus vel alterius
obſequii: vt in. c. vno. de cleri. non reſi. lib. vi. et ve-
rum eſt dicere iſtum interfuiſſe diuinis vt canoni-
cum et prepoſitum. d. l. ſi conſul. et per hoc tollitur
motiuum do. Anto. Item poſſet tolli aliud forte
motiuum de. l. alimenta. ſ. haſilice. ff. de ali. ꝛ ciba.
leg. vbi legatum alimentorum non videtur itera-
a bile vnde vnum per aliud tollitur: ſed diſtributio
nes ſunt pro alimētis canonicorum ergo non de-
bent duplicate in eadem perſona concurrere. So
lu. diſtributio particularis non ſufficit pro alimē-
tis: ſed datur pro parte alimentorum. Item quan
to quis eſt in eccleſia clarior antiquior et dignior:
et tanto in his que dantur pro alimentis preho-
norari debet: vt no. Inno. in. c. cum omnes. de con
ſti. facit. c. non cogātur. xli. di. cum ergo iſte habeat
duas qualitates preeminentes: merito etiam pre
aliis diſtributionibus honorari debet. argu. op. in
c. de multa. in ſi. de prebē. Et predicta in dubio ꝓ-
cedere puto in diſtributionibus que dantur loco
prebende vt ſi prebende non ſint ibi diſtincte: alſ
eſſet dignitas ſine prebenda ſeu portione. Idem
dico in eccleſiis vbi ſunt diſtincte prebende et eſt
menſa groſſa vltra diſtributiones quotidianas vt
de menſa groſſa indubie habeat iſte portionē du-
plicatam: quia illa portio nō datur ratione inter-
eſſentie. arg. ad vtrūqʒ dictum ſatis colligitur ex
notatis per glo. in. d. c. vno. de cleri. non reſi. et per
hoc fortius tollitur motiuum ſupra factum de ali
7 mentorum ratione. ℄ † Nam ſi illa ratio cōclude-
ret idem ꝛ fortius eſſet in prebenda vt illa non de-
beatur ei cui eſt prouiſum per commodū alterius
dignitatis quod eſt falſuʒ: vt patet in epiſcopo qui
iure ſpeciali poteſt habere prebendam in eccleſia.
de prebē. lib. vi. Preterea clericus vltra alimenta
eſt diſpenſator ad pias cauſas etiam ſi ſit canoni-
cus: vt eſt tex. notabilis. xii. q. i. ſ. ſi. et hec notabis.
8 ℄ † Sed quia ſupra Jo. an. nimis ſuccincte tran-
ſiuit in iſtis habentibus dignitatem perſonatum
vel officiuʒ in cathedrali eccleſia ſine canonicatu:
quero an de iure debeant iſti habere vocem in ca-
pitulo ceſſante conſuetudine. Sol. dico quod non
quia habētes dūtaxat ius canonie habent vocem
in capitulo. vt no. Inno. in. c. ii. de inſti. Hinc dici-
tur quod canonici et epiſcopus faciant vnum cor
pus: de aliis vero nil dicitur: vt in. c. nouit. et capi.
quanto. de his que ſi. a prela. qui ergo citra cano-
nicos vult ſibi ius eligendi vendicare vel vocem
in capitulo habere debet hoc per aliquod ius ſpe
ciale probare: vt in. c. cuʒ eccleſia ſutrina. de cauſa
poſſ. et proprie. et. c. ſcriptum. et. c. cumana. de elec.
et facit. c. cum dilectus. de conſue. quod no. Ex his
habes vnam notabilem ſolutionem quare iſte pre
poſitus vendicabat ſibi duas voces in iſta electio-
ne. Nam vt patet in text. maxime in medio et in ſi.
hec electio ad archidiaconuʒ pertinebat ſimul ad
epiſcopum et capitulum: et prepoſitus erat cano-

nicus ꝛ de conſuetudine vel ſtatuto prepoſitus ratione prepoſiture de-
9 bebat habere vocem in capitulo ſicut quilibet canonicus. ℄ † Secun-
da ſol. datur in gl. quod forte vnam vendicabat ſibi iſte nomine ꝓprio.
aliam tanꝗ alterius procurator: quod eſſe poteſt: vt in. c. quia propter.
de elec. et. c. ſcriptum eſt. eo. ti. ꝛ melius in. c. pe. ſ. porro. eo. tit. lib. vi. Et
hoc caſu ibi notabiliter deciditur quod habens tali modo duas voces
non poteſt vnum ſuo nomine eligere et alium tanꝗ procurator: q: cum
non habeat niſi vnū dictamen rationis: ea ratione qua putat aliquem
meliorem ſuo nomine: debet putare et alieno: niſi in mandatis habuiſ-
b ſet de eligendo certā perſonam vt ibi: quod eſt notandum. ℄ † Quid
10 autem in caſu precedenti cum quis habet duas voces iure proprio an
c poſſit illas diuidere: dic quod non: quia fortius habet locum premiſſa
ratio in iſto caſu ꝗ in precedenti et hoc tenuit Jo. and. in. d. c. pe. Et fa-
cit quod rector huius vniuerſitatis qui habet duas voces in electione
rectoris in preeminētia rectoratus ꝛ officii non poſſit illas in diuerſos
11 diuidere: quod ſi faceret nihil ageret: vt in. d. ſ. porro. ℄ † Oppo. ſecū-
do in eo quod tex. iſte videtur impugnare prouiſionem illius Guillel-
mi: quia nō erat tempore impetrationis ſeu collationis diaconus hic
enim non videtur obſtare: vt in. c. multis. de eta. et quali. vbi patet etiā
quod ad epiſcopatum promoueri poteſt ſubdiaconus. Sol. gl. ſecūda
dicit ꝙ iſta allegatio non valebat: ſed papa aſſumit illam: non cauſam
vt cauſam. Et dicit hic Jo. an. ꝙ ſecūdum antiquos canones procede
bat illa allegatio. lx. di. c. ii. ꝛ. iii. Inno. dicit ꝙ ad hunc ordinem diaco
d natus promoueri iſte aſſumptus in archidiaconum debebat vt in. c.
cum in cunctis. ſ. inferiora. de elect. et etiam exiſtens in minoribus ad
hanc dignitatem eligi poteſt. Hoſti. dicit hoc primum verum diſpen-
ſatiue per. c. preterea. de etate et quali. quaſi velit ꝙ non exiſtens in ſa-
cris non poſſit iure communi ad dignitatem inferiorem vel eccleſiam
curatam promoueri: et pro hoc dicto ſatis facit. c. dudum. el. i. de elect.
Pro dicto Inno. facit. c. ſi pro clericis. de preben. li. vi. ꝛ. c. ii. de inſti. e.
lib. Jo. and. in. d. c. dudum. et gl. in. d. c. ſi pro clericis. tenent illam opi.
Inno. quando proceditur per viam electionis: ſecus ſi procederetī per
viam impetrationis vel inſtitutionis. d. c. ii. de inſti. et. c. ſi pro clericis.
Jo. cal. in. d. c. dudum. tenet indiſtincte iſtam opi. Innoc. que profecto
eſt verior. nam ſi ad epiſcopatum ſufficit ꝙ eligendus ſit in ſubdiaco-
natu. d. c. a multis. fortius in inferioribꝰ debet ſufficere vt tempore aſ-
ſumptionis ſit in minoribus. d. c. cum in cunctis. et ad iura alle. pro cō
trariis dic vt no. Cal. in. c. dudū. ad hoc. c. poteſt dici quod in hoc proce
dit ſecundum iura antiqua. vel dic ſecundum Hoſti. hic ꝙ forte impe-
diente aliqua irregularitate nō poterat promoueri ad illum ordinem
diaconatus. ergo nec ad archidiaconatum promoueri poterat. de eta.
et quali. c. i. ℄ Quero que fuit principalis et potiſſima cauſa annullan
di et retractandi collationem iſti. G. factam per Celeſti. nam vt. ſ. pa-
tuit ordinis defectus non habuit vitiare niſi forte ſecundum antiqua
12 tempora. ℄ † Sol. gl. iii. proſequiī duas cauſas. Prima qō illa colla-
tio fuit ſurreptitia cum papa feciſſet illam contra interlocutoriā ſuam
quam ſi ſciuiſſet veriſimiliter non feciſſet. ideo preſumitur quod fuerit
circūuentus ex quo de iſta ſua interlocutoria nō fecit mentionem. Nec
ob. c. cum ceſſante. de app. vbi dicitur iudicem etiam inferiorem poſſe
ſuam interlocutoriā reuocare. Illud enim procedit quādo iudex ſcien-
ter et ex cauſa reuocat illam puta quia erat iniqua: ſed in caſu noſtro
erat iuſta ꝛ equa et non apparet quod ſcienter illam reuocauerit et ſic
preſumitur circūuentus. hāc annullationis cauſam communiter doc.
approbant ꝛ dicit Inn. ꝙ pro ſurreptione iſta erat preſumptio ita vio
lenta ꝙ non admittebat in contrarium preſumptionem vt colligitur
ex litera. nam ita papa violenter ſurreptionem preſumpſit quod pro-
nuntiauit contra abſentē nulla defenſionis exceptione expectata. Hūc
intellectum videtur approbare Bart. in. l. quod iuſſit in ſi. ff. de re iud.
13 ℄ † Ubi inducit hunc tex. ad notabilem queſtionem. videlicet ſub eo-
dem facto apparent due ſententie interlocutorie contrarie nec appa-
e ret ꝙ iudex tulerit ſecundam cum animo reuocādi primam: queritur
que preualeat: Bar. ibi concludit ꝙ prima non videtur reuocata q: pri
mam eſſe latam debet iudici liquere qn̄ profert ſecundam 3riam. l. hoc
antē. ſ. i. ff. qui. ex cau. in poſ. ea. ſicut videmus in ſimili quod quis non
renuntiat iuri quod ignorat. l. mater. ff. de inoffi. teſt. nec miles videtur
exheredare filium quem ignorat habere. l. ſicut. C. de teſta. milita. ꝛ pro
hoc dicit videri tex. hic. ꝛ dicit quod in iudice ordinario eſt preſumēda
ignorātia in dubio propter multitudinem factorum per iſtum tex. Ex
quo no. quod non ſolum procedit quod hic dicitur in impetratione be
neficii que eſt odioſa et reſtringenda: vt in. c. ꝗuis. de preben. lib. vi. ſed
etiam in interlocutoriis vt non valeat ſecunda contra primam ſi non
apparet iudicem fuiſſe de prima memorem: preſumerem tamen ſcien-
tiam in vtroqʒ caſu ſi iudex de proximo preſertim in facto notabili il-
lam tuliſſet: preſumitur enim hoc caſu ſcientia in facto proprio. arg. de
reſcrip. ab excommunicato. et. c. cum illorū. ad ſi. de ſentē. excō. Idem ſi
premiſit ſuper primam cauſe cognitionem. arg. eorum que no. Jo. and.
in. c. ii. de ſchiſ. et ſentit Bart. in. l. quod iuſſit. preal. Idem quod. ſ. dixi
in impetratione a papa. et in ſecunda interlocutoria locum habet in
14 aliis terminis. ℄ † Unde per iſtum tex. dicit Jo. cal. in. c. cum dilectus.
de iurepa. non valere collationem legati ſimpliciter factam que tendit
in preiudiciū

a ¶ Aduerſarium. preſentem in curia an debeam ſpecialiter citare quã do volo in eius preiudicium literas impetrare. et vide gloſ. in. l. obſeruandum. ff. de iudi. et no. Ant. in. c. cum dilectus. in. iij. col. de reſcrip. et vide omnino hic per Bal. ⁊ gl. in. l. nam ita diuus. ff. de adop. et de hoc per do. Ant. in. c. ceterum. in pe. col. de reſcrip. An autẽ in conceſſione vel innouatione priuilegii ſit pars aduerſa citanda. vide. d. Ant. in. c. cũ dilectus. in. vj. col. de confir. vti. vel inu. Et de p̃mo: videlȝ de impetratiõe reſcripti vide p̃ Pau. de ca. in. l. de vnoquoq;. in fi. ff. de re iudi. et per do. Ant. in. c. ex parte decani. in. ij. colum. ver. ꝙ nõ valet. de reſcri. ⁊ vide qð no. Bar. in l. iij. circa me. C. de tẽp. ap. vbi dicit ꝙ in impetratione priuilegii nõ eſt pars citãda ſi agit de paruo p̃iudicio: ſec⁹ ſi de graui. ⁊ vide Innoc. in. c. olim. de verb. ſig.

¶ Adde Frã. de are. cõſ. xxxvi. Anto. Franciſ.

¶ An impetrãs reſcriptũ debeat partẽ citare etiã in curia exiſtẽtẽ. dicas ꝙ licet regulariter ad vnũquodq; actũ preiudicialem debeat pars citari: vt in l. nam ita diuus. ff. de adop. ⁊ in. l. de vnoquoq;. ff. de re iudi. hic alleg. tamen non puto qð ad talẽ impetrationem q̃ etiã fieri poteſt nomine meo per non habentẽ mandatum debeat quis citari quia citat⁹ etiam comparẽs nõ haberet cum quo contenderet vt per gl. ordi. in c. nonnulli. de reſcri. que dicit qð curia non admittit talẽ exceptionem de non mandato: et eo magis hoc dicendum eſt quia poſtq̃ reſcriptum eſt impetratum et iudici delegato preſentatum: iudex delegatus citat cum inſertione reſcripti: vt in. c. cum in iureperitus. de offi. dele. ⁊ parte comparente vel non cognoſcit an reſcriptum ſit ſurreptitiuȝ vel obreptitium: ⁊ an ſua ſit iuriſdictio: vt in. c. ſuper literis. de reſcri. ⁊ ideo puto qð in impetratione fruſtratoria eſſet citatio aduerſarij: ſuper quo tamen relinquo cogitandum.

in preiudicium reſeruationis prius per eum pro alio facte: licet ex certa ſcientia potuiſſet reſerua-
15 tionem reuocare: vt ibi not. ¶ † An autem impediatur collatio contra interlocutoriam ſi fuit motu proprio facta credo qð ſic quia motus proprius non firmat gratiam contra preſumptam intentionem concedentis. vt not. Jo. an. in. c. ſi motu proprio. de preben. lib. vj. et no. de Rota deci. xlv. ſentit Calde. in. d. c. cum dilectus. vbi dixi. hic autem annullatur gratia ex defectu intẽtionis. Ad idem gloſ. notabilis in cle. ſi romanus. de prebend. vide tamen ad materiam quod no. Hoſt. in. c. cũ in cunctis. §. inferiora. de electi. et quod idem ſit in facto proprio motu ſatis ſentit Bart. in. q. ſua: ⁊ Jo. cal. in. d. c. cum dilectus. quod maxime procedit vbi ſecunda diſpoſitio tẽdit in alterius preiudicium vt in caſu noſtro. Princeps enim in dubio non preſumitur velle tertio preiudicare: vt. l. ij. §. ſi quis a principe. ff. ne quid in loco publ. ⁊ in. c. ſuper eo. de
16 offi. dele. et hec no. quia faciunt ad multa. ¶ † Secunda cauſa annullationis fuit ſm gloſſ. quia iſte S. impetrauit archidiaconatum preſente in curia procuratore aduerſarij ſui eo nõ requiſito: ⁊ in hoc glo. multum inſtat an ex ſe ſola ſufficiat: ⁊ tandem videtur velle ꝙ non: concludẽs quod non tenetur
a quis in impetratione ſua requirere aduerſariuȝ[a] ſuum: ſed ſibi eſt imputandum quod non contradixit in audientia quando litere emanauerunt: et ſecundũ hoc dicit Jo. and. quod papa aſſumit hic non cauſam vt cauſam. ſimile de elec. bone. ij. Hoſtien. dicit curiam ſeruare vt litere preiudiciales non tranſeant quando aduerſarius vel eius procurator eſt preſens in curia niſi citetur: nec ſufficit ſecundum eum citatio in audientia: ſed debet fieri ad hoſpitium ⁊ ſic videtur intelligere iſtum tex. Gaſ. de cal. dicit ſe putare hoc dictũ Hoſti. practicari in literis iuſtitie ſed in literis gratie nõ. q. d. quod literas gratioſas impetrare poſſuȝ abſq; eo qð aduerſarium meum citari faciam. Ego relinquo hoc ſtilo curie qui ſeruandus eſt: vt in. c. ex literis. de conſtit. et. c. q̃ graui. de cri. fal. Sed de iu-
b re puto cũ impetratio[b] nõ ſit actus iudicialis partis preſentiam non requiri: maxime in literis gratioſis: nam ſuperior in concedendo gratiam nõ tenetur citare ſeu vocare illos quibus preiudicium irrogari poteſt: vt no. Inno. in. c. niſi cum pridem. prope fin. de renunti. nam nulli facit iniuriam qui vtitur iure ſuo quod procedit niſi iure aliud in certo caſu caueat ſicut dicimus in legitimatione quã princeps facit illis vocatis qui poſſent ſuccedere ab inteſtato. de quo tamen dicendum vt no. Bart. in. l. gallus. §. et quid ſi tantum. ff. de libe. et poſth. et per Bald. in. l. reſcripta. C. de preci. impe. offer.
c in fin. et in proemio. C. puto tamen quod deberet quis vocari et etiam conſentire quando detraheretur ſuo iuri iam queſito de iure gẽtium: et ſic poteſt intelligi. l. fin. de nata. reſti. ff. vbi dicitur ꝙ patrono conſentiente debet libertus per imperatorem reſtitui natalibus quia hoc impetrato ius patroni amittitur: et not. illam rationem quam ibi
17 reddit text. ¶ † An autem princeps poſſit ex plenitudine poteſtatis talem gratiam nullo vocato
e concedere[c] vide quod no. Barto. et Bald. in locis preall. et credo quod ſic ſubſiſtente cauſa. argu. eorum que no. Inno. c. que in eccleſiarum. de conſtit. et ſentit Bar. in loco preal. et in dubio preſumere-
d tur cauſa ſi dicit qð ex certa[d] ſcientia fecit: ad hoc quod no. idem Bart. in. l. ſi. C. ſi contra ius vel vti. publi. et Cy. in. l. preſcriptione. C. eo. tit. et ita late
18 in facto conſului. ¶ † Quero quid intendat litera dum dicit quod iſte. S. in eluſione donationis apoſtolice recepit collationeȝ poſtmodum ab epiſcopo. Glo. in ver. eluſionem reſpondet vt patet in ea. et no. iſtam gl. ꝙ videtur deludere collationem ſuperioris qui vult eccleſiam poſtea recognoſcere ab inferiori: videtur enim magis extollere ius inferioris et ſi hoc facie ſine cauſa credo qð ſit legitima cauſa priuandi illum tali beneficio ratione cuiuſdam ingratitudinis. ar. in. c. ſi. de dona. ſicut dicimus in vaſallo qui ab alio recognoſcit feudum. vt dixi. J. tit. proxi. ſi diligenti. et arg. hic. Secus ſi faceret ad cautelã: vt quia dubitabat probabiliter de validitate prime collationis. ad hoc tex. not. in
19 c. poſt elec. de conceſ. preb. et quod ibi dixi. ¶ † Ecno. ex tex. iuncta glo. hac ꝙ licet aduerſarius conſentiat: nõ tamẽ cõualeſcit quod ſit per ſurreptionem. Et hoc colligit Innoc. hoc dictum verum eſt in ſe: quia per ſurreptionem litere ſunt nulle: vt in c. ad audientiam. de reſcript. et. c. ſi eo tempore. eo. tit. lib. vj. que non poſſunt conualeſcere ex conſenſu aduerſarij poſtmodum ſuperueniente cum validitas non dependeat ab eo: ſed facto ſuperioris. hic vero illud dictum non probatur: quia electio non pertinebat ad ſolum epiſcopum ſed ad totuȝ capitulum vt patet in litera. ¶ Op. contra tex. in eo qð ſententia hic fertur contra abſentem li. non conteſt. nec citatione premiſſa: ⁊ ſic obſtant iura infinita vulgaria. Sol. gl. in ver. licet abſenti. dat plures ſolutiones in princi. que omnes diuinant. ſed in ſi. dat notandam ſolutionem dicens ꝙ hic conſtabat de ſurreptione ideo potuit ſententia ferri
20 contra abſentem etiam nõ citatum. ¶ † No. ſing. hãc glo. que limitat alias glo. cõmuniter dicentes ꝙ in notorijs non requiritur citatio: vt no. in. c. ad noſtram. iij. de iureiurã. ⁊. c. porro. de diuor. cum ſi. procedunt enĩ ſi in abſentia ſine alia citatione poſſit de facto liquide conſtare ſine alia diſcuſſione et indagine ſienda vt ſingulariter probatur hic iuncta gl. Secus autem vbi poſſit aliqua defenſio cõpetere: tũc enim eſt citatio ſienda. ſic intellige. c. ſi. de offi. deleg. lib. vj. vbi innuitur ꝙ cõſeruator pape citat: tamen non procedit niſi ſuper notorio. vt in. c. j. e. tit. li. vj. et ſic etiam reduco ad concordiam Inno. in. c. tua. de coha. cle. vbi dixit ſemper in notorio requiri citationem: alſ ſententia eſſet nulla. contrariũ dixit in. c. q̃to. de trãſla. prela. ita etiam

b ☞ Sebaſti. Sapia. ¶ Impetratio. vide Bal. in. l. ij. C. de tempo. app. et late in rub. de reſcrip. col. j. Abb. in conſi. lxxxvi. inci. illud in ſumma. col. pe. in. j. vol. Roma. in conſi. ccclxix. incip. circa primum. col. xi. ver. et huius eſt ratio.

c ☞ Sebaſti. Sapia. ¶ Concedere. An princeps poſſit tollere citationem vide Jaſ. in. l. nec quicq̃. §. vbi decretum. in. vij. fallen. ff. de officio procon. et lega. Feli. in. c. que in eccleſiarum. col. xxiiij. in. vj. limi. quinte concluſionis. J. de conſti. Aret. in cõſil. clxv. col. xij. ver. circa ſin. vbi concludit ꝙ non etiam ex certa ſcientia et de plenitudine poteſtatis et ita etiam tenet Andr. ſicul. in conſil. xxiiij. col. antepe. in. ij. et Alex. in conſil. lxxvij. incip. viſis dubitationibus. in. j. col. in. iij. vol. Feli. in. c. conſtitutis. col. viij. de reſcrip.

d ¶ Ad hoc etiam facit quod no. ipſe Abb. Pan. per glo. ibi no. in. c. ad hec. J. de reſcrip. vbi dicunt glo. ⁊ Panor. qð clauſula ex certa ſciẽtia expollet clauſule de plenitudine poteſtatis idẽ voluit gl. ſi. l vbo obſeruari. in cle. et ſi principalis. de reſcrip. et glo. in ver. literarũ. in. c. ſtatutum. de reſcri. in. vj. et gl. ſed Bald. ibi clarius in. l. eos. in princ. C. de ap. pro quibus eſt ho. text. in. l. quidam conſulebat. in ſi. ſecũdum intel. Bart. et cõmunem. ff. e. Et quando princeps vtitur dicta clauſula ex certa ſcientia non poteſt aliquid reſricari in dubiũ nec poteſt dici quid agis: cur ita agis iſta ſũt verba domi. Bar. ad literã in. l. cõficiunt. paulo poſt princ. ff. de iure codi. et vnum tene menti ꝑpetuo qð qñ princeps concedit talem gratiã aut actum quem ſcit non poſſe valere de iure niſi vtatur plenitudine poteſtatis qð tũc ſemper preſumit vti plenitudine poteſtatis etiam ſi aliquam clauſulã nõ apponat in actu ipſo. ita voluit Paul. de caſ. in. l. ex imperfecto. per gl. ibi ſup verbo imperij. C. de teſta. idẽ in. l. princeps. ff. de legi.

¶ Adde qð operet predicta clauſula eũdeȝ Abb. conſil. lxvij. ⁊ Ro. conſi. cccxxvij. ⁊. cccix. Frãc. aretium conſi. xlv. Anto. Franciſ. ¶ An impetrãs reſcriptũ debeat partẽ citare etiã in curia exiſtẽtem dicas qð lȝ regulariter ad vnũquodq; actũ preiudicialẽ debeat pars citari vt in. l. nã ita diuus. ff. de adop. ⁊ in. l. de vnoquoq;. ff. de re iudi. hic alleg. tñ nõ puto qð ad talẽ impetrationẽ que etiam fieri poteſt nomine meo per non habentem mandatum debeat quis citari quia citatus etiam comparens non haberet cum quo contenderet: vt per gloſ. ordi. in. c. nonnulli. de reſcrip. que dicit quod curia non admittit talem exceptionem de non mandato: et eo magis hoc dicendum eſt quia poſtq̃ reſcriptum eſt impetratum et iudici delegato preſentatum iudex delegatus citat cum inſertione reſcripti: vt in. c. cum in iureperitus. de offi. deleg. et parte comparente vel non cognoſcit an reſcriptuȝ ſit ſubreptitium vel obreptitium et an ſua ſit iuriſditio. vt in. c. ſuper literis. de reſcrip. et ideo puto qð in impetratione fruſtratoria eſſet citatio aduerſarij: ſuper quo tamen relinquo cogitandum.

a ¶ In pceſſu ꝛ ſnia pncipis ſup notorio fereda nõ reqrit citatio qd eſt ſin. ſm Lud. ro. in ſuis ſing. ſm Bal. in plu. ſcu. in. xviij. col. allegãdo iſtũ tex. ꝙ qñ papa fert ſniam ꝯ detinẽtes terras eccle nõ reqrit citatio de cuiꝰ dicti vitate vide ipm abb. Pañ. in. c. ea q. ad fi. ꝯ. c. ꝛ in. c. j. de cõfir. vti. vel inuti. ꝛ vide iſtũ tex. alio mõ alle. p gl. in. c. ſua. de offi. vic. Et per Bal. allego et di ctũ elegãs arc bi. i. c. q lotbariꝰ. ſi. q. j. quẽ refert ꝛ ſe quit do. in. c. con. in pe. col. de imm. ec. li. vi. ſꝫ d. bar. de belẽ. ꝛ vide qd ſbi not. ſꝫ ꝯ illud dictũ Bal. ſal. vſ vagere tex. in cle. paſtoꝛalis. c. ti. ſꝫ põt rñderi qd lꝫ impatoꝛ ibi fue rit morꝰ ex cauſis de qbꝰ in pn. illiꝰ cle. tñ nõ erat ve rum nec rex Robertꝰ ei fuerat re bellis nec cõmiſe rat crimẽ leſe ma ieſtatis i cũ vt p bat tex. in. ſ. rur ſus. iũcta gl. ꝛ ſic babes duos ca ſus in qbꝰ in ſnia diffinitiua nõ re grit citatio. Itẽ adde ꝙ ex cã põt a pnceps omittere citationẽ in ſnia diffinitiua. gl. eſt in ſi. val de no. l. l. antepe. ff. ex qui. cau. ma. et eſt tex. expreſſus in. c. in cauſis. in ſi. ꝯ. eo.

¶ Adde an i no torio reqrat cita tio late Frã. are. ꝯſi. clxiiij. ꝛ an pn ceps poſſit tolle re citationẽ. vide etiã Old. ꝯſ. xiiij.

c✠ Sebaſti. Sapia.

b ¶ Nõ eſt notoriũ. vide ad hec Ra pba. con. in cõſi. clxviij. inci. reue rẽdus pater. col. pe. ad ſi.

c✠ Sebaſti. Sapia.

c ¶ Citationẽ. nũ qd aũt poſſit tol li citatio in bisq̃ fieri pñt inuita parte vide Ana. in ꝯſi. xxix. l. v. du bio. et Iaſ. in. l. ſi qñ. co. iiij. C. vñ vi vbi dicit ꝙ omiſ ſio citationis nõ vitiat actum qui poteſt fieri inui tis partibus.

debet intelligi Inno. in. c. ex inſinuatione. de app. vbi dixit ꝙ in facto notorio qd ex actis colligitur poteſt iudex procedere etiã parte abſente. Et idem ſentit Arcbi. in. c. que lotbarius. ij. q. j. et Bart. in l. ij. ſ. quod de frumẽtaria. ff. de admi. re. ad ci. per ti. et ibi tex. no. iuncta glo. allego tex. notabilem in c. venerabilem. de elec. et. c. bone. eo. ti. vbi ſine cita tione proceditur in facto notorio in quo nulla po
21 terat defenſio competere. ¶ † Sic intelligo et di ſtinguo Hoſtien. qui dixit hic aperte colligi quod in notorijs fertur ſententia contra abſentem non dato libello nec lit. conte. Ad idem alleg. de elect. dudum. lo. j. ſ. fin. de accuſ. ſi cõſtiterit. de app. cum ſit romana. in ſi. quod locũ habet ſm eum vbi ali qui ciues vel alij res ec. ro. iniuſte occupãt ſeu deti nent occupatas. Sed non video cauſam huius re ſtrictionis: ſed intelligo generaliter modo predi
22 cto. ¶ † Dominus Ant. dicit ſe putare quod pro ceſſus pape in notorijs valet abſq̃ citatione: quia non ſubijcitur forme: et maxime ſecũdum eum qñ notoꝛium ſurgit ex hisque facta ſunt coram eo ab alijs hoc nõ placet in his que non dependẽt a ple na poteſtate pape: quia ex quo poteſt aliqua defen ſio competere: nõ poteſt etiam princeps omittere citationem: quia eſſet tollere defenſionem vt pro
23 batur in clemẽ. paſtoꝛalis. de re iudic. ¶ † Fateoꝛ tamen qd in dubio preſumetur pro proceſſu prin cipisª contra ſubiectum: vt no. Cy. in. l. reſcripta. C. ſi contra ius vel vti. publ. vbi dicit ꝙ ſi princeps ſine ali a cauſe cognitione mãdat alicui vt aliquẽ ſuſpendat poteſt ille ſine peccato exequi: quia pro principe preſumitur ꝙ iuſte procedat quod eſt no tandum. facit. l. ſi vindicari. C. de pe. xi. qd. iij. cum apud. ſed reſpectu non ſubditi quem dicit aliqua ratione ſuum forum ſortiri nõ preſumerẽ pro ſen tentia principis nec poterit in iſtis omittere cita tionem. ſic intelligo cle. paſtoꝛalis. prẽal. vbi ex de fectu citationis corruit proceſſus imperatoris cõ tra regem Robertum qui dicebatur ſubiectus ec cleſie et non imperatoris: ſed ratione delicti com miſſi in imperio cõtra eũ procedebatur. facit pro hoc vlti. quod not. Inno. in. c. inquiſitioni. de ſent. excõ. ꝛ vide ad predicta. c. j. de cauſa poſ. et propꝛi.
24 et quod ibi dixit in addi. ¶ † Nam mihi plus pla b cet vt indiſtincte ex quo factum nõ eſt notoriumᵇ ſententia principis etiã in ſubiectũ ſit nulla abſq̃ citatione ꝛ cauſe cognitione. hoc videtur probare tex. aperte in. d. cle. paſtoꝛalis. in ver. nec predicta ſuppletio: vbi aperte dicit ꝙ nec in ſubditum po teſt princeps ſupplere defectũ citationis: aut aliã
25 defenſionem tollere. ¶ † Ad idem tex. iunct a glo. in. l. fin. C. de leg. vbi expreſſe hoc tenet glo. ꝛ aper tius ibi Bal. ꝛ videtur ibi tex. exigere cauſe cogni tionem et preſentiam partium ad hoc vt ſentẽtia principis etiam teneat licet enim princeps poſſit tollere ſolennitates iuris ciuilis non tamen cita c tionemᶜ que ſit vt reus ſe defendat: et ſic vt de cau
26 ſa cognoſcatur. ¶ † Nam et ipſe deus videtur in duxiſſe citationem et cauſe cognitionem vt colli gitur ex. c. deus omnipotens. ij. q. j. vbi dicit quod deus noluit punire peccata ſodomorum niſi deſcẽ deret ꝛ videret ꝛc. Ad idem Gene. in. c. iij. vbi dici tur ꝙ deus anteq̃ puniret Adã de peccato inobe dientie vocauit eum et audiuit ſuam defenſionẽ ꝛ ſic dictum Cy. non puto ſimpliciter verum ſed in telligatur ſm predicta. Dixit etiam hic do. Ant. poſſe dici ꝙ licet in notorijs reqrat citatio ipſius: tamen omiſſio nõ vitiat proceſſum: conſtito de no torio ſi nil in contrariũ allegatur: quia circuitus ſunt euitandi: nam retractata ſentẽtia eſſet iterũ ex quo factum eſt notorium in eandẽ ſententiam reducendus. allegat notata. de teſtib. ex parte ade.
27 que iudicio meo paruum et nihil faciunt. ¶ † Sed in contrarium ego adduco tex. no. iũcta gl. in ver. prouidemus. in. c. ad petitionem. de act. vbi probatur ꝙ ſolus princeps poteſt ex plenitudine poteſtatis habere ratum proceſſum nullũ ex defe ctu ordinis nõ ſeruati: licet cõſtet cauſam recte inſtructã quo ad ipſius merita: nam ſententia quandoq̃ eſt iniuſta ex ordine quandoq̃ ex cau ſa: et plus inficit iniuſtitia ex oꝛdine quam ex cauſa quia prima reddit ſententiam nullam et ſecunda non: vt. xi. q. iij. in ſumma. ꝛ in. l. ſi ergo. ꝛ l. prolatam. C. de ſent. et in. c. proxi. in ſi. et ideo dicit Innoc. in. d. c. tua. de cohab. cler. prope ſi. ꝙ ſentẽtia eſt nulla etiam in notorijs nulla pre miſſa citatione: quia debuit prius iudex audire excuſationem partis. Dicerem tamen aduertendum qualiter nunc iſte condemnatus com paret: aut enim dicit ſententiam nullam: quia debuit vocari et audiri ſua excuſatio cum defenſio poterat competere: ꝛ tunc licet ſpecifice de fenſionem non alleget redditur talis ſententia nulla vt in dicto Inno. et facit. l. de vnoquoq̃. ff. de re iudica. et ſolus princeps alia defenſione non allegata poterit proceſſum ratum habere: ꝛ ſic intelligo. d. c. ad pe titionem. Aut comparendo fatetur ipſum factũ propter quod fuit con demnatus: ꝛ dicit ꝙ nulla defenſio ſibi competit et ſententia poteſt ſu ſtineri: quia apparet ꝙ erat tale notorium in quo nulla competebat de fenſio: ꝛ ſic nõ erat citatio neceſſaria: vt premiſi. ad hoc not. dictũ ipſius Inn. in. d. c. tua. in ſi. vbi dicit ꝙ ſi iudex pceſſit tanq̃ iudex ſup notorio ſꝫ ſibi nõ cõſtaret factũ notoriũ ex quo tñ vere eſt notoriũ ſentẽtia eius irreuocabiliter tenet. ¶ Qualiter autem in caſu huius. c. factum erat notorium. dicit Inno. quod papa iſte Innocentius erat tunc cardina lis ꝛ interfuit cum alijs cardinalibus omnibus hic contentis dũ age rẽtur per Celeſtinum papam predeceſſorem ſuum. nec poterat iſte. G.
28 ab alio ius acquirere. ¶ † Oppo. in eo ꝙ papa mandat prouideri de archidiaconatu per preſentes in eccleſia. ꝛ interueniente omnium con cordia. vnde obſtant duo. Primum: quia ad actum collationis ſeu ele ctionis debent vocari etiam abſentes: vt in. c. quia propter. de ele. ꝛ ho die eſt tex. in. c. cũ in eccleſijs. de preben. li. vi. Secundum quia dꝫ ſuffi cere concordia maioris partis exiſtentium in capitulo: vt in. d. c. quia propter. et. c. j. de his que ſi. a prela. ꝛ. l. quod maioꝛ. ff. ad muni. So. glo. ſi. fatetur contrarium ꝛ dicit foꝛte ꝙ hec erat conſuetudo ꝙ abſentes non vocarentur. dic tu quo ad primum contrarium vt habes tex. iun cta gl. in. d. c. cũ in eccleſijs. ꝛ ibi in gl. ij. examinat intellectus huius. c. Vel poteſt dici ſm Hoſt. ꝙ forſan hic erat deuoluta collatio ad papã quam reſtituit preſentibus tantum: nec de hoc alij conqueri poſſunt: quia in re ſua ꝛc. l. in re mandata. C. mandati. Sed ad ſecundum cõtra rium doc. nil dicunt nec conſiderant. Ego dico quod de proprio ſignifi cato huius verbi concoꝛdia eſt vt nemo diſcrepet. vt plene dixi in. c. nõ poteſt. ꝯ. e. ꝛ tunc ad contrarium poteſt reſponderi dupliciter. Primo tenendo vltimam ſolutionem Hoſt. ꝙ papa eis de gratia hanc pote ſtatem reſtituit quo caſu potuit illam gratiam qualificare vt voluit: vt ſcilicet tantum preſentes haberẽt eligere ꝛ quod fieret electio omniũ intercedente concoꝛdia: ꝛ tunc non ſufficeret maioꝛ pars: quia verba
29 debent intelligi proprie. ¶ † Secundo modo poteſt intelligi ꝙ papa iure communi mandauit vt iſti eligerent: ꝛ tunc iſtud verbum concoꝛ dia ſtat improprie ꝛ verificatur in concordia facti. nam ficte videtur fa ctũ ab omnibus quod ſit a maioꝛi parte. vt. l. aliud. ſ. refertur. ff. de reg. iu. ꝛ tunc ex tex. iſto iuncta gl. ſing. notabis quod verba hec plena oim concoꝛdia ꝛc. prolata in materia iuris in negotio vniuerſitatis ex quo non apparet aliter principem ius voluiſſe immutare: debet impropria ri ꝛ reduci ad terminos iuris vt verificentur in maioꝛi parte vniuerſi tatis. ꝛ hec ſufficiant.

1 ☞ Sententia valet lata contra ius litigatoris ſi ab ea non extitit ap pellatum.
2 Eccleſia ſecularis etiam collegiata poteſt eſſe pleno iure ſubiecta mo naſterio.
3 Eccleſia quomodo dicatur ſubiecta pleno iure. vide remiſſiue. 12. vſq̃ ad nume. 16.
4 Pro cantandis letanijs que perſone debent eſſe ꝛ ad quem locum.
5 Libellus in quo quis petit ſubiectionem aliquorum: ꝛ ſic in generali vel vniuerſali iudicio poteſt eſſe generalis: ꝛ in proceſſu ſufficit deueni re ad particularia ꝛ illa probare.
6 Prioꝛ ꝛ omnes clerici alicuius eccleſie poſſunt eſſe teſtes etiam ad cõ modum ꝛ vtilitatem ipſius eccleſie.
7 Sententia a qua non fuit appellatum facit ius inter partes poſt decẽ dies: niſi notoꝛie conſtat de iniuſtitia. ſ. ante decem dies vero declarat ius inter partes.
8 Statur ſententie etiam inique de iure canonico licet ille pro quo fuit lata ſi ſcit illam iniquam non poſſit vti cum bona conſcientia.
Sententia que tranſiuit in rem iudicatam retractatur ex confeſſione partis pro qua fuit lata ſi aſſerat ipſam iniquam.
9 Sententia contra ius litigatoris non eſt nulla: imo ſi non appelletur ab ea facit ius inter partes: ſed ſententia contra ius eſt nulla.
Sententia dicitur contra ius quando in ea exprimitur erroꝛ iuris: ſed quando non exprimitur dicitur contra ius litigatoris.
10 Sententia lata ex duabus cauſis: quarum vna ſit contra ius ꝛ alia non ſuſtinetur ex illa que non eſt contra ius.
11 Sententia poſtq̃ trãſiuit in rẽ iudicatã hꝫ preſumptionẽ p ſe ꝙ fuerit rite ꝛ recte

rite ⁊ recte lata: adeo ꝙ non eſt neceſſe ad probandam iniu-
ſticiam producere acta. 22.
13 Epiſcopus poteſt eccleſiam a ſe abdicare ⁊ a iuriſditiõe ſua
ipſam eximere cum ſolẽnitatibus de quibus hic exceptis q-
buſdam caſibus.
14 Archiepiſcopus nõ põt eccleſiam ſuo ſuffraganeo ſubiectã
exemptam facere: niſi cũ ſolẽnitatibus de quibus hic.
15 Papa poteſt eccleſiam vni epõ ſubiectã exemptam facere ⁊
illam ita eximendo cenſetur priuare epm oĩbus iuribus epi
ſcopalibus quo ad illam eccleſiam.
16 Eccleſia quomodo dicatur ſubiecta alteri eccleſie pleno iure
ex preſcriptione.
Preſcriptio nõ extẽditur de caſu ad caſum. 17.
Preſcribens vnum actum preſcriptionis non cenſetur pre
ſcripſiſſe alios actus.
18 Subſcribere dʒ qs ſe manu ppria ſi ſcit ſcribere: als ſecus.
19 Donatio facta per epm de bonis eccleſie cum conſenſu capi
tuli valet.
Priuilegia confirmatoria alicuius actus nõ valent ſi actus
ille confirmatus erat nullus.
20 Priuilegia ⁊ confirmationes in quibus differant.
21 Sentẽtia an ⁊ quãdo faciat ius inter alias partes citra eas
inter quas fuit lata.
22 Scripture actorũ vel aliarũ rerum magis creditur ꝙ̃ aſſer-
tioni partis aſſerentis contrarium.
Sententia que reperitur lata iam ſunt anni duo ſi ab ea non
fuit appellatum: habet preſumptionem pro ſe ꝙ in ea fuerit
ſeruatus iuris ordo.
23 Snĩa an ⁊ quãdo valeat lata ſuper parte petitorum.
24 Iudex põt in vna re ex pluribꝰ petitis pronũtiare: ſi iudex
viderit illam clarã: ⁊ ſuper aliis procedere.
25 Sententia iudicis lata in maiori ſumma: ſi ipſe nõ poteſt co
gnoſcere niſi de minori eſt nulla.

1 **CUm inter.** ❡ † Valet ſnĩa contra ius litigatoris lata ſi ab ea in-
fra decem dies non fuerit appellatum: vel ſic ⁊ ali-
ter. Per ſniam a qua nõ fuit appellatũ põt eccle
ſia ſubiici prelato inferiori epõ ſeu ad aliã eccleſiã pertinere.
Prima pars narrat pceſſum ⁊ iura vnius partis. Secunda
diffinit diffinitionis cauſam permittẽs ibi ꝙuis. ❡ Caſus
literalis. Inter abbatem ⁊ conuẽtũ ſancti zenonis veron. ex
parte vna ⁊ archipreſbyterũ ⁊ clericos ſancti Proculi ex al
tera ſuper ſubiectiõe ipſius eccleſie qd vertebatur: partibus
in preſentia domi. pape cõſtitutis pponebatur ex parte mo
naſterii ꝙ eccleſia pdicto monaſterio dʒ eſſe ſubiecta pleno
iure in inſtitutione vez deſtitutione inueſtitura archipreſby
teri ⁊ eius fidelitate ⁊ aliis per que plena ſubiectio declarat.
ad hoc probandum pars monaſterii inducebat inſtrumen-
tum publicũ cõceſſionis. B. quondã veron. epi quã conceſſio
nem. G. ſucceſſor ipſius cõfirmauit. induxit etiã priuilegium
romanorũ ponti. ⁊ patriarcharũ aquilegien. quorũ vnus de
ſubiectione plenaria in priuilegio ſuo euidenter expreſſit ꝙ
ſub teſtimonio. R. quondã veron. epi qui eiuſdẽ eccleſie ar-
chipreſbyter extitit: factũ fuerat ⁊ cõpletũ ⁊ in eum a priore
ſancti zeno. mãdauit ſua vice ſubſcribi. Allegauit inſuper ꝙ
olim inter abbatẽ ſancti zenonis ⁊ archipreſbyterũ ſancti
proculi ⁊ fratres ipſius orta fuit queſtio de obediẽtia manu-
ali ⁊ fidelitate. ſed illi ad hec duo ſe teneri negabant. ⁊ ſuper
his teſtes inducti fuerunt tãdẽ prefatus. B. veron. epõ ſentẽ
tialiter diffiniuit ꝙ archipreſbyter vel dimitteret eccleſiam
aut faceret eidẽ abbati obediẽtiã ⁊ fidelitatẽ ſcđʒ ꝙ qdã car
dinalis olim iudicauerat cuiꝰ ſniaʒ epõ fuit ſecutus ⁊ a ſnĩa
epi appellatũ nõ fuit. ⁊ ſic in rẽ trãſiuit iudicatã. Ex pte ad-
uerſa pponebat ꝙ predicta donatio nõ valebat ⁊ ita per cõ
ſequẽs nec priuilegia cõfirmationis ipſius cõceſſionis. Dñs
papa his ⁊ aliis auditis ⁊ itellectis dicit ꝙ quis nõ ſic mul-
tũ inſiſtẽdũ inſtrumẽto donationis nec cõfirmationibus vel
priuilegiis que ab ipſa donatiõe cãm ⁊ originez habuerunt:
tñ cõſiderauit ꝙ quãtũ ad ipſos litigãtes ius ex ſnĩa factuʒ
fuit: ex quo trãſiuit in rem iudi. etiã ſi contra ius litigatoris
lata fuiſſet cũ lata nõ fuiſſet cõtra ius cõſtitutionis expreſſe
veritate geſtorũ ſermonibus preualẽte. que ſnĩa preſumitur
recte lata diffiniuit papa ꝙ archipreſbyter ſancti pculi qui
p tpe fuerit pſtet obediẽtiã ⁊ fidelitatẽ abbati ſcti zenonis.
Ber. ❡ No. i. ⁊ tene mẽti ꝙ de iure ſubiectionis põt agi con-
tra eccleſiã inferiorẽ que pretẽdit ſubiecta: ⁊ ſic nõ eſt neceſſe
a pncipio agere cõtra ſuperiorẽ qui ſubiectionẽ in illa poſſi
det. Inno. reſtringit iſtã literã dicens hic agi ↄtra clericos:
qꝛ nemo in eis hec iura poſtulata poſſidebat: aliter ↄtra poſ
ſeſſorem ageretur. alle. not. in. c. inter quatuor. de ma. ⁊ obe.

et. ꝟ. de preſcrip. auditis. ⁊. c. cũ olim. ſed profecto hoc dictuʒ
eſt falſum: qꝛ abbas hic dicebat eccleſiã iſtã monaſterio ple-
no iure ſubiectã vt in inſtitutione ⁊ deſtitutione ⁊c. Vñ non
eſt poſſibile ꝙ aliter hec ſubiectionis iura in eccleſia iſta nõ
poſſideret cũ nõ poſſit eſſe ſibiipſi ſubiecta nec acephala: vt a
in. c. cum nõ liceat. de preſcri. ⁊. xciii. diſt. nulla rõne. ⁊ ꝙ poſ-
ſit agi cõtra ſubiectum videtur tex. ſ. cum ſuper. ⁊ de confir.
vti. cũ dilecta. ⁊ ad iura alleg. per Inno. dic vt dixi in. d. c. au
2 ditis. ❡ † No. ii. ꝙ eccleſia ſecularis etiam collegiata poteſt b
pleno iure ſubeſſe monaſterio. cõcor. ꝟ. de preſcrip. auditis. ⁊
c. cum olim. vide qualiter multiplici iure poteſt eccleſia per-
tinere ad monaſteriũ. c. de monachis. de prebẽ. ⁊. c. viſis. xvi.
3 q. ii. ❡ † Not. iii. ꝙ habens eccleſiã pleno iure ſubiectã habʒ
omnia iura hic enumerata ⁊ multa alia de quibus in. c. con-
4 querente. de offi. ord. ❡ † No. ꝙ eccleſia alteri ſubiecta tenet
illi ad letanias ⁊ ſic tenerẽtur clerici ire cũ illis quibus ple-
no iure ſubiiciãtur: regulariter tamẽ ſacerdotes tenẽtur ire
in letaniis. i. rogationibus ad eccleſiam cathedralem: vt eſt
tex. iuncta glo. in. c. quãdo preſbyteri. xxxviii. diſt. An autem
a exemptiꝰ teneantur ire ad letanias. dic vt legi. ⁊ no. in. c. ni-
5 mis. ſ. de exceſ. prela. ❡ † Not. ꝙ cũ agitur de ſubiectione iu c
dicium dicitur generale. vnde admittitur hic libellus gene-
ralis. quod tenet hic Inn. dicens admittẽdum hunc libellũ
in genere peto ſubiectionẽ talium clericorum. tamẽ poſtmo-
dum debet actor pbare in quibus articulis ſunt ſubiecti. et
in illis tñ obtinebit vt hic in fi. ⁊. c. cõquerente. de offic. ordi.
ſm eum quod not. Ego de hac materia plene dixi in. c. ii. de
libel. obla. ⁊ placet mihi hoc dictũ cum is qui de iure inten-
tionem fundatam ſuper ſubiectione nõ habet ſubiectionez
petit. ſʒ ſi epiſcopus in eccleſia ſue dioceſis ſubiectionem pe
teret: dico iudicium eſſe vniuerſale: ⁊ non tenetur ſpecificare
aliqua iura nec in libello nec in progreſſu: vt pbatur in. c. cũ
venerabilis. de reli. do. ſed ſi diceret illam ſubiectam in tem
poralibus: habet hoc pbare: ⁊ ſic deſcendere ad ſpecialia in
proceſſu: vt probatur in. d. c. cum venerabilis. Limita tamẽ
6 prout not. in. c. cum ad ſedem. de reſti. ſpol. ❡ † Not. ꝙ prior
poteſt eſſe teſtis deſcriptus in inſtrumento in donatione fa-
cta eccleſie. Idem ⁊ fortius dicendum eſt in fratribus ⁊ cleri
cis eccleſie ⁊ nimirum cuʒ viua voce poſſint teſtificari ad cõ-
modum eccleſie: vt in. c. inſuper. ⁊. c. cum nuntius. de teſti. et
c. ⁊ ſi chriſtus. in fi. de iureiur. de quo dic vt plene dixi in. d. c.
inſuper. nam cauſa eccleſie non eſt ſingulorum. xii. q. ii. qui
manumittitur. ⁊. c. liberti. ⁊. ii. q. vi. biduum. verſicu. palam.
7 ❡ † Not. quod ad probationem iuris proprietatis ſatis eſt
inter eaſdem perſonas producere ſententiam ſuper eodem
iure prolatam: ⁊ tenetur iudex ſcđm illam iudicare: quia ex
quo ab ea non fuit appellatũ fecit ius inter partes. Ex hoc
⁊ ex tex. not. quod licet ſententia a principio ius non conſti-
tuat inter partes ſed declarat. l. ſicut. §. ſi queritur. ff. ſi ſer.
ven. leg. ⁊ no. per glo. in. c. forus. ſ. de verbo. ſigni. tamen poſt
b lapſum. x. dierum dicitur facere ius inter ipſos litigãtesᵇ et
eſt ratio quia ſiue bene ſiue male fuerit iudicatuʒ: ſtãdum eſt
ſententie propter autoritatem rei iudicate. Unde eſto quod
declaratio iudicis fuit mala: tamen ius conſtituit inter par-
tes: qꝛ preſumeretur qđ bene iudicauit. ❡ Item not. ⁊ pon-
dera qđ dicitur ſentẽtia trãſire in rem iudi. ſi non fuerit ap-
pellatione ſuſpenſa: ⁊ ſic videtur ꝙ ſententia ſi differat a re
iudicata. cuius cõtrarium innuit rubrica. ꝟ. eo. tit. Sed dic ⁊
expone hanc literam vt ibi dixi: nam tranſit in rem iudi. i. in
autoritatem rei iudicate: vt dixi tex. ſ. eo. qđ ad conſultatio-
8 nem. ❡ † Not. ꝙ etiam de iure canonico ſtatur ſententie ini
que poſtꝙ̃ trãſiuit in rem iudic. Dico tamen ꝙ ſi is in cuius
fauorem fuit lata ſcit eam iniquã: non põt cum bona conſciẽ
tia illa vti. quinimo ſi confiteretur illam ſniam iniquã retra
c ctaretᶜ ita ſingulariter voluit Inn. in. c. qꝛ plerique. de immu.
eccle. ⁊ per hoc dictum reſtringo tex. iſtum ⁊ conſimilia iura:
vt. l. res iudicata. ff. de reg. iur. et. l. ingenuum. de ſtatu homi.
vbi dicitur quod ſententia accipitur pro veritate: et quod fa-
cit ius inter partes. ſ. in dubio. Secus videtur ſi notorie con
ſtaret de iniuſtitia. argu. in. c. ii. de pur. vul. et quod not. Inn.
in. c. fraternitatis. de frigi. et malefi. dixi. ꝟ. eo. inter ceteras.
9 ❡ † No. ⁊ tene menti regulam que elicitur ex tex. qđ ſentẽtia
d lata contra ius litigatoris tenetᵈ: ſecus ſi eſt lata contra ius
cõſtitutionis. i. cõtra ius cõmune: dices tu cõtra. cum omnis
ſentẽtia cõtra ius litigatoris ſit cõtra ius cõe: vt cum ius cõ
mune mãdat iuſtã ſniam ferri: vt in. c. forus. de verbo. ſig. ⁊. c. d
cum eterni. de re iudic. lib. vi. ⁊ in aut. iuſiurã. quod preſta. ab
his. dico ſtandum eſſe cõtrario quod ſententia ſit cõtra ius
ſed non eſt expreſſe contra ius quod requirit hec litera ad
nullitatem ſententie. dicitur autem expreſſe contra ius cum

❡ Exempti. Adde Cal. conſi. viii. de regula.
Sebaſti. Sapia.
❡ Litigãtes. vide Feli. late in. c. qñ ꝯ falſam. col. xiii. vſ. venio ad tertiũ. ꝟ. de pba. ⁊ Moder. l. i. pe. ff. de iuſt. ⁊ iu. vbi ad hec ẽ optimꝰ tex. ⁊ ibi poſt bar to. traditur an ſit nulla ſnĩa lata ꝯ ius litigatoris.
❡ Plꝰ dicit ibi Inn. ꝙ nũꝙ̃ põt vel dʒ amplꝰ exe cutiõi mãdari et adde qđ iſtud di- ctũ Inno. etiã re fert p ſingulari idẽ. d. abb. Pan. in. c. quãto. de pſ- ſum. ⁊ in. c. is q ſi dẽ. de ſpõ. ⁊ vtro- bique. d. Ant. ⁊ idẽ d. abb. Pañ. i di ſpu. ſua inci. ſtãte ſtatuto in. xvii. co lũ. vbi multũ cõ- mẽdat hoc dictũ Inn. ⁊ i. c. i. circa me. de cõfir. vtili vel inuti. ⁊ etiã in locis hic pipſuz all. ⁊ d. Ant. in. c. ſi. in. xiii. colũ. de ſuc. ab inte. ⁊ in. c. ab excõicato. ⁊ in c. cũ dilecta. de re ſcri. i. c. in pñtia. de renunt. ſequit Pe. de anc. in re pe. c. poſſeſſor. in vi. i. ix. chart. bal. no. in aut. ad hec C. de vſur. in pe. col. ⁊ in. l. cuʒ qs. in. viii. col. in vſ. pdicta ſunt vera. C. de iur. ⁊ fac. ig. flor. de ſan. pe. in l. cũ putarẽ. i vlt. col. ff. fam. her. d. Bar. võñ. in cau. xxiii. adde etiã ꝙ fortiꝰ dixit Bal. in. l. ſi qs iſtituat. in. §. ſi ſub ↄdi. in fi. ff. de here. inſt. ⁊ i. d. aut. ad hoc. in pe. col. in verſi. itẽ dubitat. in eo q imo abſolutꝰ. ⁊ Inn. in. d. §. ſi ſub ↄdi. in fi. limita p dicta vt per do. Bar. veroñ. in pſ- all. cũ. xxiii. in fi.
❡ Tenet. Adde qñ ſit nulla ipſo iure: Ro. ſin. ſuis ſol. viii.

iudex in ſententia fundat ſe expreſſe cõtra ius commune: vt
plene dixi.ſ.c.j. Ratio diuerſitatis eſt:quia quando nil expri
mit contra ius commune preſumitur ſentẽtia iuſta: maxime
cum pars videatur acquieuiſſe non appellando vt.j.c.proxi.
cum ſeq.ſed qñ exprimit cauſam contra ius tollitur ois pre
ſumptio ſentẽtie merito tanq̃ notorie iniuſta iudicat̃ nulla.
10 ¶ † Et ob hoc dicit Inno.ſing.dictũ in.c.in preſentia.de re
nun.⁊ ſequitur Io.an.hic ꝙ ſi in ſnia exprimũtur due cauſe
quarũ vna dũtaxat eſt cõtra ius:ſnia tñ ẽ ſnia vigore alterius
cauſe que nõ eſt notorie iniuſta:cũ poſſit iuſtificari ex aliqua
11 cã expreſſa:qd limita vt dixi in.d.c.j. ¶ † No.vlt.⁊ tene mẽti
finẽ litere ꝙ poſtq̃ trãſiuit ſnia in rem iudicatã preſumit̃ qd
fuerit recte ⁊ rite lata ita ꝙ non eſt neceſſe amplius pducere
acta ad pbãdum iniuſtitiã vel pceſſuz lz pars aduerſa dicat
eã vndiq; iniuſtã:⁊ ſic pbat hec litera dictũ Inn.qui hoc te
nuit in.c.bone.de elec.⁊.c.cũ in iure.de offic.deleg.dic vt ple
12 ne dixi in.c.qñ cõtra.de pba. ¶ † Venio ſolito more ad glo.
et quero qñ dicit̃ eccleſia ſubiecta pleno iure. Rñdet gl.j.qñ
ſubijcit̃ in ſpũalibus ⁊ tẽporalibus. ¶ No.bene hãc glo.ꝙ ſi
ſi princeps[a] ſubijcit eccleſiã vel aliquẽ locum donat pleno iu
re[b] videtur donare in ſpũalibus ⁊ tẽporalibus ſi cõcedẽs ta
lis eſt vt poſſit ſpũalia ⁊ tẽporalia cõcedere:vide conſimilem
glo.in.c.cõqueſtus.de fo.cõpe.⁊ vide omnino qd plenius ibi
dixi.Et tractat hic Inn.aliquãtulũ inuolute que ſunt ſigna
⁊ indicia plene ſubiectionis:⁊ in effectu dicit ꝙ oia ſimul hic
enumerata ſatis hic indicant plenã ſubiectionẽ:nõ autẽ ſin
gula per ſe:vt ſunt letanie et quedã alia:dicit tñ ꝙ aliqua ex
hic enumeratis ſunt per ſe ſufficiẽtia indicia vt inſtitutio in
ſpũalibus ⁊ fidelitas in tẽporalibus nõ aũt dicit ſic in alijs.
Nam lz abbas habeat aliqua epalia in eccleſia:in alijs tñ re
manet eccleſia ſub epo.refert tñ alios dicere ꝙ tunc demum
pertinet ad aliquẽ eccleſia pleno iure cuz oia epiſcopalia ibi
habeat nec ſufficit ſm Inno.ad hoc vt plene ſit exempta vt
eps ſpecificet ſingula iura ꝯferẽdo:niſi dicat eximo vel verbũ
aliud equipollẽs licet facta exceptiõe poſſit eximere aliqua
de qbus.j.de priui.cũ ⁊ plantare.⁊.c.recepimus.⁊.c.cũ capel
la.Hec dicta iudicio meo nõ ſunt perfecta: lz do. Anto.ſim
pliciter tranſeat illã recitãdo.dico ergo ſic ꝙ aut inferior epo
vel eps extraneus pretendit eccleſiã ſibi ſubiectã pleno iure
ex conceſſione epi aut archiepiſcopi aut pape aut ex preſcri
13 ptione. ¶ † Primo caſu dico ꝙ eps videtur ꝯceſſiſſe omnia
iura que ipſe poſſidebat in eccleſia:exceptis quibuſdã que a
ſe alienare ſeu abdicare non poteſt[c].vt in.c.paſtoralis.de do
na.que autẽ ſunt hec iura que a ſe abdicare non poteſt:dic vt
plene no.Io.an.in.c.cũ venerabilis.de cenſi.aliquid per glo.
in.c.paſtoralis.prealleg.⁊.xvi.q.ij.c.viſis.nec per generalem
donationẽ videt̃ data poteſtas donatario:vt poſſit fructus
in proprios vſus cõuertere:vt not.dicit Inn.in.c.paſtoralis.
de priuile.Et intellige ꝙ eps hãc cõceſſionem faciat cũ con
ſenſu ſui capituli tex.cauſa.vt in.d.c.paſtoralis.facit cle.ij.de
re.eccle.nõ alie.nec iſte tex.pbat ꝙ eps poſſit eccleſiã in totũ
alteri concedere:imo potius pbat oppoſitũ ſm Io.an.hic.⁊
bene:cũ papa nõ fuerit motus ex illa donatione:ſed ex ſnia.
Et in hoc plus poteſt ſnia q̃ donatio epi.Et ad hũc effectuz
allegat notãter hunc tex.Io.and.in.d.c.cum venerabilis.de
cenſi.dicens ꝙ ex ſnia põt eccleſia pleno iure alteri eſſe ſubie
cta ⁊ nõ ſic ex donatione epiſcopi. Ratio quia pro ſententia
preſumitur ꝙ ex aliqua iuſta cauſa fuerit lata vt hic in ſi.ſed
epiſcopus nõ poteſt a ſe abijcere in totum onus epiſcopale.
Nam qua ratione poſſet reſpectu vnius eccleſie poſſet reſpe
ctu aliarum:qd nõ eſt admittẽdum.l.legatus.ff.de offi.preſi.
14 et.c.niſi cum pridẽ.de renũtia.cũ ſimi.qd no. ¶ † Secũdo ca
ſu:qñ cõceſſio fuit facta per metropolitanũ dico ꝙ aut eccle
ſia ſue dioceſis:⁊ idem ꝙ in epo.Aut fecit cõceſſionem de ec
cleſia ſuo ſuffraganeo ſubiecta ⁊ nõ valet cõceſſio vt in.c.duo
ſimul.de offi.ordi.⁊.c.paſtoralis.eo.tit.⁊.c.nullus.de iurepat.
et hoc verum ſm glo.hic:in verbo ſub teſtimonio.niſi de cõ
ſenſu epiſcopi hoc feciſſet.ita intelligit iſtum tex.ſed glo.fin.
in.c.placuit.xvi.q.vi.requirit cõſenſum olim epiſcopoꝝ pro
uincie ad hoc vt dare poſſit priuilegia in dioceſi ſui ſuffraga
nei.alleg.c.archiepiſcopus.ix.q.iij. Ego dico ꝙ in facto gra
ui concernente ſtatum totius prouincie procedit glo.in.d.c.
placuit.ad hoc glo.no.ix.q.iij.in ſi.ſumme.⁊ qd no.Innoc. in
c.iij.de inſti.ſed in facto concernente preiudicium vnius epi
ſcopi dũtaxat ſufficit illius conſenſus dummodo interueni
ant alie debite ſolennitates vt conſenſu capituli in cõceſſio
nem eccleſie ⁊ ſimiles:qr tũc conſentiendo videntur de nouo
concedere.arg.c.paſtoralis.de dona.⁊.l.caius.ff.de pig.act.⁊
ſic procedat iſta glo.arg.ho.ix.q.ij.c.ij.iuncto.c.ſi.⁊ idem dico
in patriarcha.argu.op.in.c.duo ſimul.facit per locum a ſpe

↪ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Si princeps. Adde Car.in ꝯſ. xlviij.incip.reuerende pater cum infinitis cumulatis per Feli.auditio.col.iij.ver.itẽ inquãtũ abbas. ſ.de preſcriptio. et late p Abb.in diſpu.ſua incipi. duo clerici.colũ. xxiij.cuz allega. p Feli.in.c.ſicut. vſ.adde etiaz ad iſtũ.ſ.de preſcri.
b ¶ Pleno iure. Adde Oldr.conſil.cccxij.
c ¶ Nõ põt.Adde Fede.ꝯſ.ccxlviij.
d ¶ In priuilegijs cõfirmatorijs requiritur ſubſcriptio.ſecus in cõfirmationibus:⁊ hoc dictũ perpetuo tene mẽti p limitatione eorũ q̃ ſcribit do.Anto.poſt Io.an.in c.qua frõte.i vlti. col.de app.⁊ vide qd de hoc pleni⁹ ſcribit do.Bart. de bel.in.c.nouit in.vj.q.pncip.de his q̃ fiũt a pla.

15 ciali.c.pe.de pe.⁊ re.⁊.c.j.eo.tit.lib.vj.iuncta glo. ¶ † In ter
tio mẽbro.ſ.cum cõceſſio ſit a papa puto ꝙ in dubio idẽ dicẽ
dum quod dixi in conceſſione facta ab epiſcopo:hoc addito:
qr ex quo papa conceſſit alicui eccleſiam pleno iure videtur
conceſſiſſe omne ius epiſcopale nihil epiſcopo reſeruato:qr
hec importãt verba:nam vt dicit Hoſti.in.c.quoniã.de pri
uile.tunc eccleſia pertinet ad aliquẽ cum nullũ ius epiſcopa
le epiſcopus ibi exercet:et facit tex.iſte in arg.⁊ quod legi.et
not.in.c.conſtitutus.de relig.domi.nec puto quod per hanc
conceſſionem a papa factam poſſit etiã donatarius conuer
tere fructus in proprios vſus quia cum hec cõceſſio veniat in
preiudicium eccleſie conceſſe debet ſtricte intelligi.arg.eorũ
que notat Inno.in.c.cum dilecti.de dona.⁊ Bart.in.l.ſin.ff.
de conſti.prin.⁊ Io.and.in.c.olim.de verb.ſig.⁊ habebit illã
poteſtatem in temporalibus quam habebat epiſcopus.ſ.exi
gendi rationem de temporalibus: vt in.c.cum et plantare.j.
de priuile.facit quod not.Inno.in.c.cum ad ſedem.⁊.d.c.pa
16 ſtoralis. ¶ † Quarto ⁊ vltimo caſu:quando ex preſcriptione
vendicat ſibi eccleſiam pleno iure ſubiectaz. Aut alter puta
epiſcopus eſt in poſſeſſione iuriſditionis ⁊ tũc tñ preſcribit̃
quãtum poſſidetur:nec extenditur preſcriptio de caſu ad ca
ſum:vt not.Inno.in.c.dilectus.de capel.mona.⁊ Bar.in.l.j.
§.ſi quis.ff.de iti.actuq; priua.facit optime.c.cum cõtingat.
de deci.⁊ hoc caſu inueſtitura in ſpiritualibus ⁊ in tempora
libus fidelitas non probabunt plenam ſubiectionem ſed ſo
17 lum illa duo competerent. ¶ † Aut nemo erat in poſſeſſio
ne exercendi iuriſditionem:⁊ tunc ſi exercuerit aliquẽ actum
iuriſditionalẽ animo acquirendi vniuerſalem iuriſditionez
illam acquirit ⁊ debito tempore illam preſcribit:vt no.Inn.
in.d.c.dilectus.Aut ſumus in dubio:vel non cõſtat in cuius
dioceſi ſit talis eccleſia:⁊ tunc exercitium aliquorum iurium
eſt indicium plene ſubiectionis.Ad hoc tex.notabilis in.c.j.
de relig.domi.⁊ vide quod ibi no.per Inno.⁊ Io.and.et ſm
18 hoc debet diſtingui hec glo.Innoc. ¶ † Oppo.ꝙ quis non
poſſit per alium ſe ſubſcribere:ſed hoc debet manu propria
facere:vt in.l.hac conſultiſſima.C.de teſti. Solu.gloſ.in ver.
ſua vice.dicit illud pcedere quãdo quis ſcit ſcribere alo per
alium poteſt ſe ſubſcribere:⁊ videtur hãc diſtinctionem pro
19 bare tex.in.d.l.hac conſultiſſima.⁊ hoc no. ¶ † Opp.contra
tex.in eo ꝙ dicit non eſſe innitendum inſtrumento donatio
nis nec alijs priuilegijs ⁊ confirmationibus que emanarũt
a romanis pontificibus ⁊c.Nam primo videtur ꝙ donatio
epiſcopi debuit valere ſaltem quo ad iura que concedere po
tuit:vt in.c.paſtoralis.de dona.⁊ idem fortius videtur dicẽ
dum in alijs priuilegijs ⁊ confirmationibus que emanarũt
a romanis pontificibus:vt in.c.conſtitutus.de reli.do.Sol.
dicit glo.in verſi.donationis.ꝙ donatio epiſcopi corruit qr
non interuenit debita ſolẽnitas puta capituli conſenſus.d.
c.paſtoralis.⁊.xij.q.ij.ſine exceptione.Alia vero priuilegia
non valerent etiam confirmatoria tanq̃ fundata ſup inſtru
mento donationis quod erat nullum.Et dic clarius ꝙ pri
uilegia ſummoꝝ pontificum nõ concedebant ſimpliciter ec
cleſiam pleno iure:ſed referebant ſe ad primam conceſſionẽ
erant enim oia quaſi confirmatoria in forma cõmuni:vt pu
ta ſicut eps iuſte conceſſit:ita cõcedimus ⁊ confirmamus:cũ
enim non valet prima conceſſio ita nec priuilegia ſuper illa
fundata.Et vide ad idem hon.tex.⁊ quod ibi dixi in.c.inter
20 dilectos.de fide inſtru. ¶ † Que autem hoc caſu ſit differen
tia inter priuilegia ⁊ confirmationes dicit Inno.ꝙ in priui
legijs ponuntur multa preter confirmata:ſed in cõfirmatio
d nibus ponitur ſola confirmatio.Item in priuilegijs[d] poni
tur ſubſcriptio canonicoꝝ in confirmationib⁹ non.hoc vlti
mum habet locũ in ꝯceſſione ab inferioribus a papa.dicerẽ
tamen ꝙ ſubſcriptio requiritur ſcdm ſubiectam materiam.
21 ¶ † Opp.⁊ videtur ꝙ ſnia facit ius etiam inter alios.ff.de
liber.agno.l.j.cum alijs allegatis in glo.Sol.glo.ver.ad li
tigantes.quod regulariter procedit tex.fallit in caſibus de
quibus in gloſſa:⁊ dic quod ratio fallentie eſt:quia ſenten
tia in illis non eſt reſtringibilis ad certam perſonam:et de
hoc dic latius vt notat Inno.in.c.cauſam.qui filij ſint legi
22 timi.⁊ Bart.in.l.ingenuum.ff.de ſtatu homi. ¶ † Quero qd
intendit litera:ibi veritate geſtorum ſermonibus preualen
te.Solu.glo.vlti.exponit duobus modis:et quelibet bona.
vel ſm docto.forte errauit ſcriptor in ſcribendo priuilegia
ſeu donationes vel forte pars aduerſa dicebat litẽ non fuiſ
ſe conteſtatam coram iudice:ſed geſta contradicebant qui
bus erat magis credendum.C.de re iudicata.geſta.⁊ dicit
Hoſt.qd ſi factũ eſt antiquũ ſufficit pducere inſtrm ſnie pro
quo preſumit̃:lz alia pars dicat ordinem in pceſſu nõ fuiſſe
ſeruatum.⁊ dicit factum antiquũ ſi biẽnium eſt lapſum:ego
remitto

a ¶ An ⁊ quando valeat ſententia lata ſuper parte petitorum: ⁊ quando valet an et quando ſuper ea parte de qua nihil dictum eſt cenſeat̄ facta abſolutio vel condēnatio et quādo ſententia cōtinet plura capitula qn̄ poſſit ſuper vno valere ⁊ ſuper alio nō. vide plene per Bar. in. l. ij. C. de re iudi. ⁊ vide glo. in. c. cū tpe. de arbi. ⁊ quādo reus poſt lit. cōteſt. perdidit partem feudi petiti an debeat fieri cōdemnatio ſup toto: an vero ſuper parte que remāſit vide per Bart. ⁊ Imol. in l. ſi cōſtāte. §. ſi. ff. ſol. matri. ⁊ de. q. hic poſita per. d. Ant. vide late p Pet. de anch. in regula ea que. li. vi. ſuper gl. circa ſi. ⁊ vide q̄ de hoc late ſcribit Bal. in ſua marg. Inno. in ver. ſententia. q. xxxiij. Itez ſi actor in libello petijt. c. l. ⁊ probat de. c. an ſaltē pro eo debeat ferri ſnīa i. c. vide per Bar. in. l. ſcire debemus. in ſi. pnc. ff. de verb. obli. et ibi Bar. ⁊ Ang. ponūt quid e contra ſi actor in libello petijt. c. ⁊ p bantur ſolū. l. an actor debeat obtinere l illis. l. de qua. q. vide p Cy. in. l. j. in fine. C. de lit. conteſt. et per Bart. in. l. q vas. in princ. ff. de fur. vbi alle. gl. in. l. j. C. ſi aduer. rē iudi. ⁊ per do. Ant. in. c. j. l pe. col. de lit. cōte. vbi olno vide que ibi not. Itē adde h̄ Bal. in. c. iter ceteras. in vlti. q. ⁊. c. Ad de q dicebat do. meus Franci. de are. in voce legēs hic decr. qd̄ ſi ex v̄bis narratiuis ſentētie apparet iudicem ſentire actorē in partem petitorum nō habere ius ſi condēnat reum in alia parte ⁊ de alia nihil dicit: cēſetur cum in parte tacita abſoluiſſe. et pro hoc dicebat eſſe caſum ſing. Inno. hic in. c. cum inter. Dicebat etiā ipſe do. Frāc. hanc decre. facere p opi. qn̄ ſimpliciter pronuntiās ſuper parte ſumme petite non videatur in alia parte abſoluere eſt caſus in. c. j. de arbi. in. vi. quia ſi diceremus ipſum videri abſoluiſſe in alia parte: ſua ſnīa eſſet contraria illi qua alius iudex condēnat in maiori ſumma cuius cōtrariū dicit tex. in. d. c. j. ⁊ p hoc allegatur qd̄ ſing. dicit Bal. in l. j. circa pn̄. C. de ſen. que ſine certa quātita. ibi Bal. dicit quod ſi iudex condemnauit in minori ſumma et abſoluit in alia parte. ſolu. gloſ. non habet locum diſpoſitio. d. c. j. et. l. diem proferre. §. ſi plures. ff. de arbitr. Refricabat tamen in dubium an illa doctrina Bal. ſit vera qꝛ dicebat reſpōderi poſſe ad. d. c. j. quod eſt verum q in ſumma de qua vnus pronūtiat ⁊ alter nō: iudices ſunt cōtrarij: ⁊ ꝓpterea ſentētia ſuper eo non valeret ſed in ſumma minori in qua oēs pronunti auerūt bene valet: qꝛ in hac omnes dicuntur eſſe cōcordes: ⁊ hoc eſt qd̄ vult tex. in. d. c. j. ⁊ ita reſpōdendo nō eſſet ibi caſus p illa opi. quā proxi. dixi dato tamē q vera eſſet opi. illa q non videatur abſoluere in alia parte eam limitabat predictus do. meus niſi pronuntiaſſet in vna parte petitorū per dictionem diſtaxat vel aliam dictionem taxatiuā: qꝛ tunc bene videtur in alia parte abſoluiſſe: ⁊ ad hoc allega. qd̄ in ſimili no. Bar. in. l. j. in prin. in. j. col. ff. ſi quis ius dic. non ob. ego addo ſꝫ abb. Panor. hic in penulti. col. in v̄. tertius caſus. Anto. Franciſ.

¶ An ſnīa lata ſuper parte petitorū etiā ſi ſuper alia parte non feratur illa valeat dicas q qn̄ petitus eſt totus fundus ⁊ pbatur tm̄ reū ꝯuentū poſſidere partē q valet ſnīa ſup parte pbata. ita Bart. in. l. j. in. j. col. C. ſi aduer. rem iud. ⁊ in. l. ſi conſtāte. in §. ſi. vbi etiaꝫ per do. Alex. in. iiij. col. ff. ſol. ma. ⁊ vide do. Ant. in. c. cū inter. de re iu. vbi dicūt hoc eē verum etiaꝫ ſi de altera parte nihil pnūtiet̄ cui tn̄ cōtrarium tenuit Jo. de imo. ⁊ Ro. in. d. §. ſi. in l. ſi conſtante. vbi dicūt q dꝫ abſolui reus p altera parte fundi de q̄ non eſt pbatum: et vide ad predicta glo. ⁊ doct. in c. ij. de reſcrip. et Cy. ⁊ Bald. in. l. cum te. C. de pb. et glo. ⁊ Bald. in l. ſi. C. ſi ex fal. inſtru. ⁊ per Bart. ⁊ doc. in. l. diuus. ff. de re iud. ⁊ per Alexā. in. l. titia. ff. ſolu. matri. Sebaſti. Sapia.

remitto ad ea que plene dixi in. d. c. quoniā cōtra.

23 ¶ † Extra glo. quero qꝛ abbas hic petiuit multa iura vt p3 in prin. c. ⁊ papa pronūtiauit dūtaxat ſuper duobus[a] ⁊ nil dixit de reliquis petitis: nec abſoluendo nec condēnando an in alijs videatur abſoluiſſe. Inno. dicit hic q ſic ⁊ circa hanc materiam notabilem facit tria mēbra. Quādoq3 enī petuntur multa capitula ſub generali petitione incluſa. Quādoq3 plura capitula ſingulariter ⁊ ſpecialiter petita. Quandoq3 tertio petit̄ vna magna ſumma vel vna magna res. Primo caſu ſi iudex pronūtiet ſuper aliquibus ſub generali petitione contentis in alijs intelligitur abſoluiſſe. Secūdo caſu ſententiando ſuper aliquibus non videtur in alijs abſoluiſſe vel condēnaſſe ſed poterit poſtmodum pronuntiare etiā ſeparatim. l. etiam. ff. de mino. ⁊. j. eo. cū. i. ⁊. a. ⁊ ibi gloſ. ho. que idē tenet etiam in delegato. Tertio caſu dicit q ſi iudex pnuntiet ſuper parte: nō videtur in alia parte abſoluiſſe vel condemnaſſe. alleg. l. quidem. ff. ſi cer. pe. non tamē exprimit an hoc caſu tenet ſnīa. Jo. and. latius exorditur hic materiam formādo ex predictis duas queſtiones. Prima an ſnīa teneat per partes lata ſecunda an in alijs videatur iudex abſoluiſſe vel cōdemnaſſe ⁊ refert varias legiſtarū opiniones ⁊ more ſuo expreſſe nullam eligit. dn̄s Anto. recitat aliquātulum confuſe. Ego cōcluſiue dicā capiēdo opi. legiſtarum magis cōmunes ⁊ veriores: de quibus in. l. j. C. ſi aduer. rē iudic. aliquibus additis et diſtinguo ſic. q aut fuit actum vt arbiter ſeu iudex ſuper omnibus ſimul pronūtiaret: ⁊ tunc non valet ſentētia niſi ſuper omnibus ſimul pronuntiet̄. l. quid tn̄. ff. de arbi. ⁊. c. cum dilecta. de reſcri. Aut non fuit actum et tunc ſi libellus cōtinebat plura capitula diuerſa valet ſententia ſuper parte et in alijs non videtur abſoluiſſe nec condēnaſſe: quod tenuit Jac. de are. qꝛ tot vidētur petitiones[b] quot ſunt res vel capitula: ⁊ per conſequens tot ſententie quot res. arg. in. l. etiam. ff. de mino. facit. c. cum J. ⁊ A. j. eo. iuncta glo. ⁊ in. c. cū veniſſent. de inſti. et. c. cum dilectus. ⁊ qd̄ ibi no. de conſue. ⁊ nimirū. Nam in pluribus capitulis poteſt ſentētia p parte valere ⁊ pro parte nō vt in. l. quedam mulier. ff. fami. herc. ⁊. l. ſi. ff. de iure pa. not. Bar. ⁊ Bal. in. d. l. j. C. ſi aduer. rem iudi. facit q in cā cōuentionis ⁊ reconuentionis: vt valeāt ſi ſeparatim diffiniūtur leg. ⁊ no. in. l. j. ff. que ſent. ſine appel. reſcin. ⁊ in. c. j. de mu. pe. Ad idem quod not. Spec. in tit. de acti. et pe. §. ſequitur. ver. ſed ſi quis petit. vbi dicit qd̄ ſi quis in eodem libello petijt ſortem[c] et penam: et iudex pronuntiauit ſuper pena tantum valet ſententia: quia plura videntur capitula allega. c. raynutius. de teſta. cum ſimul. ſed non tāgit aperte an ſuper ſorte videatur abſoluiſſe: ſed potius ſentit q non: in eo quod dicit quod ſunt diuerſe petitiones: nam vbi de pluribus diuerſis diſceptatur et prius liquet de vno q̄ de alijs poteſt iudex prius ſuper illo pronuntiare. vt in. c. cum veniſſent. de inſtitu. ⁊ idem ſeruatur in diuerſis exceptionibus ſimul propoſitis.

24 ¶ † Si enim per confeſſionē partis liquet de vna poteſt iudex vt parcat laboribus et expenſis partium illico ſuper illa pronuntiare ⁊ ſuper alia procedere: vt eſt tex. in. c. cum inter. de elec. ⁊ ibi hoc no. Inno. Si vero libellus continet vnum caſum: et tunc ſubdiſtinguo. Aut continet vnam rem ſingularem ſeu certam ſummam. Aut continet aliquod vniuerſale vel generale. Primo caſu Inno. videtur hic ſentire quod teneat ſententia ſuper parte. ⁊ idem Spec. in tit. de ſent. prolat. §. qualiter. ver. quid ſi peto. quinimo ibi tenuit qd̄ ſuper alijs videtur facta abſolutio: ſed communis eſt opi. vt hoc caſu non valeat ſententia ſuper parte: per text. in. l. in hoc iudicio. ff. fami. herciſ. ſenſit Innocē. in. c. cum inter. vbi dicit q ſi peto centum non debet iudex pronuntiare ſuper. l. tantum. vel alia parte. Hanc opin. q ſententia non valeat tenet Jaco. de are. ⁊ Bart. in. d. l. j. C. ſi aduer. rem iudic. ⁊ do. Anto. hic. ⁊ Bald. in. d. l. j. reddens rationem quia ſi valeret ſententia ſuper parte non videtur facta abſolutio ſuper reliqua parte: quia nō apparet ratio quare debeat videri abſoluiſſe ex quo non pronuntiauit ſaltem tacite: ⁊ ſic remaneret petitio ſuper aliqua parte in cuius partis examinatione oporteret refricare in dubiuꝫ de parte ſuper qua fuit iudicatum: quia nō poſſet cognoſci de parte quin cognoſcatur de toto. argu. in. l. vulgaris. ff. de fur. canonizata. de peni. diſ. j. vulgaris. ſed hoc eſt cōtra naturam diffinitiue: quia ex quo ſemel eſt lata nō poteſt amplius in dubium refricari ſine remedio retractationis cū ſnīa ſit terminus diffinitiuus litiū. l. terminato. C. de fruc. et lit. expē. Et per hāc rationē idem dicas quando in petitione fuerunt plura capitula connexa: vt non valeat ſentētia ſuper parte quod voluit Jac. de are. ⁊ do. Ant. poſt eum. Item per hāc rationē aliud eſt dicendū qn̄ vna ſumma fuit in petitione: ſed certa pars petita fuit ex vna cauſa et reliqua ex alia: tꝫ enim tunc ſententia ſuper parte: vt tenuerunt hic quidam: vt recitat hic Joā. an. quorum opi. defendo per predicta. Primo qꝛ ex diuerſitate cauſe vidētur diuerſa capitula. arg. in. c. abbate ſane. de re iudic. lib. vj. ⁊. l. ſi mater. §. et an eadem. ff. de excep. rei iud. tum qꝛ ceſſat ratio quā. ſ. dixi poſt Bal. qꝛ ſatis poterit cognoſci de alia parte que ex diuerſa cā petitur abſq3 eo q refricet̄ in dubiū de alia parte ſup qua fuit iudicatū: qꝛ ex diuerſis non fit illatio. l. neq3 natales. C. de proba. ⁊. c. ij. de trāſla. pla. qd̄ eſt notāduꝫ qd̄. ſ. dixi: vt nō valeat ſentētia ſup parte vnius capituli. fallit in duob[9] caſibus. Primus qn̄ inſtātia eſſet pro parte perempta ita q ſe quereret̄ abſolutio ab inſtātia iudicij: tūc enī ſufficit pronuntiare ſuper illa parte in qua tenet iudicium. caſus videt̄ in. l. ſi conſtāte. §. ſi. ff. ſolu. matri. Exēplum ſi a muliere petebatur dos ⁊ durāte iudicio ſit dos pro parte publicata ſpirat iudiciū ſuper parte in qua ſucceſſit fiſcus: qꝛ debet cōueniri ipſe fiſcus corā iudice fiſcali: ⁊ primus iudex iudicabit ſuper alia parte vt ibi: ⁊ hoc dictuꝫ tenet Bar. et Bal. in. d. l. j. ⁊ per hoc dixit ibi Barto. q ſi aliquis conuenitur rei vēdicatione pro certo fundo: et repertum eſt illum poſſidere p dimidia tātum: b

d iudex cum in illa dimidia[d] condemnabit ⁊ valebit

b ¶ Petitiones. Vide Bald. in. l. quedam mulier. ff. fami. herciſcun. ⁊ in. l. in hoc iudicio. eo. titu. ⁊ in. l. ij. col. iij. C. de re iudic. nunquid autem ſi in libello petitur genus poſſit iudex iudicare ſuper ſpecie tantum. vide Bal. in. l. ſi. C. de fideicom. lib. ⁊ refert Feli. in. c. licet heli. col. penul. verſi. vndecimo limita. j. de ſimo.

c ¶ Quando petitur ſors: et pena poteſt pronuntiari ſuper vno ex his tantum et an in alio videatur facta abſolutio vide etiam hic do. Anto. in penul. col. in prin. in verſi. ex his deciditur. ⁊ do. Fran. de are. dicebat q cum habuiſſet iſtam queſtionē de facto non potuit reperire niſi hanc deciſionem Speculatoris et doctorum hic.

d ¶ In illa dimidia. adde tamen quod petens fundi medietatem pro indiuiſo ſi probat de medietate pro diuiſo debet ſuccumbere vt conſuluit Fede. conſil. clix. vbi multa adducit. Ber. Lan.

ſententia:licet in alia dimidia nihil dicat q: ſuper illa non tenet hic iudiciū.l.ſi.ff.de rei vend.cantū tñ puto vt iudex ſu p illa dimidia abſoluat cū expreſſo:q: nō reperitur illā poſſidere.arg.§.de excep.c. aduerſario.ꝛ.l.ſi a te.ff.de excep.rei iudi.Scḋs caſus eſt qñ libellus[a] fuit oblatus cōtra plures:tunc eñ ſi pnūtiat cōtra vnū valet:nec videt̃ pnūtiatum cōtra alios:vt.ff.de iudi.l. non idcirco.et.l.de vnoquoq;.ff.de re iudic.ꝛ hoc ponit Bart.in.d.l.j. Optime facit in arg.l.vna.C.ſi plu.vna.ſed non videntur due petitiones q: a quolibet videt̃ petita pars:ꝛ ſic ceſſat rō nullitatis quam.§.tetigi.Tertius caſus poteſt addi qñ ſnīa fuit lata ſup parte cū dictione taxatiua:vtputa petitis.c.dixit condē no titium in quīquaginta tñ vel dūtaxat tūc valet ſentētia ꝛ videt̃ pronuntiare ſuper toto:q: tacite abſoluit in alijs.l.per iſtā dictionez taxatiuā facit c.cū eccleſia ſutrina.de cā poſ.ꝛ ppꝛie.ꝛ hoc tenuit Bal.in.d.l.j.qḋ ſatis placet.Scḋs caſus ſubdiſtinctionis qñ libellus cōtinet vnū capitulū generale vel vniuerſale:vtputa peto iura eṗalia vel ſubiectionē vel adminiſtrationē vel rationē tutele:ꝛ tūc ſi partes fuerunt aliquas ſpecies dūtaxat proſecute ꝛ iudex ſuper proſecutione dūtaxat tulit ſententiam valet:nec ſuper alijs videt̃ abſoluiſſe vel condēnaſſe per tex.in.l.licet.C.de iudi. facit qḋ not.in c.j.de tranſac.ꝛ facit qḋ no.Bal.ałs Bar.in.l.terminato.C.de fruc.ꝛ lit.expē.in.j.col.in ſi.Aut partes generaliter fuerunt proſecute contēta in libello:ꝛ ſubdiſtingue.Aut eniz genus eſt reſolubile in diuerſas ꝛ certas ſpecies:vtputa peto ſubiectionem pleno iure vel peto iura eṗalia:ſcitur eñ que ſunt iura eṗalia:ꝛ tunc idē puto ac ſi fuiſſent ſingulariter petita ꝛ ſic idem dicendū ac ſi fuiſſent plura capitula:vt ſic teneat ſententia ſuper expreſſis in ſentētia ꝛ in alijs non videat̃ abſoluere nec condemnare:ꝛ hāc partē hic tenet do.Anto. licet Innoc.aliud ſenſerit faciēdo diuerſitatē an plura capitula contineātur in generali petitione an ſingulariter petātur:ſed hec ſua differētia iure nō probatur vt dicit Hoſt.ꝛ bene ꝛ ideo opoꝛtet hic dicere qḋ papa expꝛeſſe abſoluit in alijs:vt dixit hic Pet.ꝛ Abb.licet tex.hoc nō dicat probo ratione. Aut eñ iudicat̃ vnicū capitulū:ꝛ tunc nō deberet tenere ſentētia ſup parte:vt in.d.l. in hoc iudicio. Aut iudicantur diuerſa capitula habito reſpectu ad compꝛehēſa:ꝛ tūc dʒ tenere ſnīa:ꝛ in alijs non videt̃ pnūtiatum vt ipſemet Inno.voluit in pluribus ca.Sed hoc vltimū eſt potius tenendum vt res potius valeat.de verb.ſig.abbate ſane.ꝛ.l.quoties.ff.de verb.obli.ꝛ q: id qḋ tacite ineſt habetur p expꝛeſſo.l.cū quid.ff.ſi cer.pe. Aut genus deductum in libello non eſt reſolubile vel ſaltē nō recipit determinationē iuris a iure:et tunc valet ſnīa ſuper parte:q: tūc videt̃ pnuntiatū ſup toto:ꝛ iſte eſt caſus.in.l.j.C.ſi aduer.rem iudi.ſm intellectuʒ quē appꝛobat ibi Bart.ꝛ multi alij.exemplū.peto mihi reddi rationē adminiſtrationis frumēti agēdo actione tutele:ꝛ reliqua peto mihi reſtitui.Iudex mādat mihi.v.reſtitui cū in veritate deberentur decē:tunc enim valet ſnīa:q: in dubio videt̃ iudicaſſe ſuper oībus debitis cū oīa illa verba generalia in petitione cōtenta nō recipiāt certā determinationē a iure:ꝛ ſic non pōt dici ꝙ iudicauerit ſup parte:hec oīa pcedūt qñ iudex ſuper parte iudicat vel tacite ſuper toto mō predicto.¶ Sed quid ſi pnūtiauit ſuper toto:ſed defect[9] annullatiuus cōcernit partē dūtaxat nūquid poſſit ſentētia valere pro parte.Sol.dic poſt Bal.in.d.l.j. qḋ aut ſunt diuerſa capitula ꝛ pōt valere ſentētia ſup parte petitoꝝ ꝛ ſuper alijs vbi reperitur defectus eſt nulla.vt.l.quedā mulier.ff.fami.herciſ. ꝛ in.l.ſi.ff.de in re pa.facit.l.etiā.ff.de mino.vbi contra partem poteſt peti in inte.reſti.facit ꝙ de inſtrumēto continēte aliquā falſitatem.no.Inno.in.c.fraternitatis.de here. Aut eſt vnicū capitulū.exemplū petis.x.iudex cōdēnauit in.v.ex ſcripti recitatione:in alijs vero.v.condēnauit viua voce ſine ſcriptura ꝛ tūc ſentētia nō tenet:q: nō habet ſua ſubſtantialia:cum enim vnica ſit ſentētia nō poteſt p parte valere ꝛ pro parte non.arg.in.c.cum ſuper.de offic.deleg.ꝛ in.d.l.

25 etiam.¶ † Idem ſi iudex habēs facultatē cognoſcēdi vſq; ad.x.tantū condēnauit in.xv.nō enim valet ſentētia in.x.q: vt dixi cū vnica ſit non pōt valere p parte:ꝛ pro parte non.Et pro hoc allego glo. no.in.l.ſi.ff. de iuriſ.om.iud.Contrariū ſentit gl.in.d.l.ij.C.de re iudic.ſed Bart.in d.l.ſi.cōcoꝛdat modo predicto diſtinguēdo inter plura capitula ꝛ vnuz capitulū:quādo autē petitur certa ſumma excedens iuriſditionē iudicis in nihilum videtur ad iuriſditionē iudicis pertinere:q: in iuriſditione iudicis fundāda inſpicitur quid petitur:vt.l.ſi idem cum eodem. et.l.cum quedā puella.co.titu.Et hoc ſingulariter notabis:q: nemo ita late ꝛ clare iſtam materiam tangit.

1 ¶ Sententia nihil iniquitatis continēs venit in cā ap.cōfirmāda licet ſit lata contra illum pro quo in actis extitit probatum.

2 A ſententia lata a iudice partium conſenſu electo:vel cuius iuriſditio fuit proꝛogata per partes poteſt appellari:licet de iudice proꝛogato recipiat limitationes.

Dicta teſtium an poſſint repꝛobari per illum qui ipſos produxit.

3 A ſnīa eṗi lata inter laicos non pōt appellari ſed inter clericos ſic.

4 A ſententia lata ſm conſilium ſapientis cōſenſu partium aſſumpti poteſt appellari.

5 Sententia a qua fuit appellatum:non per hoc preſumitur iniuſta:contrarium ſentit infra nume.7.

6 Pro ſnīa iudicis electi ab vtraq; pte magis credit̃ ꝙ electi ab vna pte.

7 Preter legem vel contra legem an idem ſit.

9 Teſtium variatio vel vacillatio debet in actis deſcribi tempoꝛe depoſitionis et non poſtea:ad effectum.de quo hic.

10 Iudex cui eſt data certa foꝛma in pronuntiando ſi illaʒ excedat reddit actum nullum.

Arbitri in quos eſt compꝛomiſſum vt pronūtient de iure tantū:ſi iniuſte pꝛonuntiauerint:reddunt laudum nullum.

11 In cauſa appellationis cui incumbit onus probandi.

Iudex ad quem poteſt ſe informare ex actis factis in pꝛima inſtantia ſi in iudicio appellationis nil adducatur.

Cauſam. Sufficit ad cōfirmationem ſnīe nihil continētis iniquum ꝙ contra ipſam aliquid non pꝛobetur:ita cōmuniter ſummat̃:ſed hec ſummatio iudicio meo non euacuat totā ſentētiam litere:nec cōtinet ſed

1 decidit aliquod factum dubitabile:ideo aliter ſummo ſic.¶ † Sententia ꝯtra accoꝛē lata nihil iniqui cōtinens venit in cauſa appellationis confirmāda lʒ per atteſtationes videatur p actore fuiſſe pbatum:dummodo p ſnīa concurrāt preſumptiones de quibus hic in litera.Et ſm hūc intellectum eſt hic caſus ſingularis valde. Diuiditur q: in prima parte ponit delegatoꝝ pceſſum ſentētiam ꝛ appellationem. In ſecunda ibi:licet.ponit allegationem appellātis motiuū ſuū ꝛ confirmationem ſententie.¶ Caſus literalis. Inter canonicos nouarieñ.ex parte vna:ꝛ.a.clericū ex altera queſtio vertebatur ſuper prebenda nouarieñ. eccleſie:que de conſenſu partium cōmiſſa fuit eṗo Laudeñ.qui cognito de meritis cauſe et ab vtraq; parte requiſitus tulit ſententiam pro canonicis nouarieñ.a qua.d.clericus ad ſe.apo.appellauit:partes p cauſa illa coꝛam dño papa comparuerunt in cuius preſentia propoſitum fuit ex parte ipſius clerici ꝙ epiſcopus contra foꝛmā mādati ſententiā promulgauit ſicut per atteſtationes nitebatur probare:papa auditis rationibus partium conſiderans ꝙ non ſemper ad vnam ſpeciem probationis iudex animi ſui motum infoꝛmat:et ipſa ſententia nihil continebat iniquum et eidem iudici de conſenſu partium ea fuerat commiſſa:qui vt ſententiam ferret poſt examinationem cauſe ab vtraq; parte fuit requiſitus ſententiam a predicto latam confirmauit. Bern.

2 ¶ † Nota primo ꝛ tene menti ꝙ a ſententia iudicis partium conſenſu delegati poteſt appellari. concoꝛ.l.ex conſenſu.ff.de appella. videntur enim partes appꝛobaſſe perſonam iudicis:non autem ſententiam ferendam quam ignoꝛabat.ſimile in teſte cuius perſona non repꝛobatur a producente.ſed dictum ſic vt.iiij.q.iij.§.ſi quis teſtibus. not.glo.in.c. preſentium.de teſti.Ex quo argue ab idētitate rationis quod a iudice

b cuius iuriſditio fuit a partium conſenſu proꝛogata poteſt appellari.[b] quod tenet Barto.in.d.l.ex conſenſu.probatur per locum a ſpeciali.in l.epiſcopale.C.de epiſc.audi.vbi ſtatuitur ſpeciale in epiſcopo propter dignitatem epiſcopalem vt ab eius ſententia lata in proꝛogatione iuriſditionis non poſſet appellari:quod eſt notandum.in contrarium ergo eſt ius commune.Et per illum tex.notanter ibi dixit Bart. quod in facultate appellandi a iudice proꝛogato inſpicitur conſuetudo ꝛ dignitas ipſius iudicis:non autem iudicis ipſorum proꝛogantiū et ideo ſi a iudice proꝛogato nō appellatur als inter ſubditos:ita nec ab iſtis proꝛogantibus:ꝛ ſatis videtur mihi rationabile.ratio:quia per proꝛogationem non alteratur prima iuriſditio:ſed extenditur ad ipſos proꝛogantes ſecundū ſuas qualitates.facit quod no.glo.in.l.inter conue-

3 nientes.ff.ad municip.¶ † Aduerte tamen ne tu decipiaris tam tu canoniſta quam legiſta per illum text.ꝛ dictum Barto. Nam debes ſcire quod a ſententia epiſcopi bene appellatur:vt in.c.paſtoꝛalis.de offic. oꝛdi.ꝛ.c.romana.de app.lib.vj.j.reſponſo.ꝛ.§.debet.ſed imperatoꝛ dedit in dicta.l.epiſcopale.priuilegium ſpeciale epiſcopo in iuriſditione proꝛogata.

Sebaſti. Sapia.

a ¶ Qñ libellus. Vide Abb.in.c. paſtoꝛalis.§.qm. in ſi.§.de reſcrip. Bal.l.aut.ſi ocs. ad ſi.§.vltimo quero.C.ſi vt ſe abſtinere.abſti.ꝛ bar. in.l.ſtipulationū aliε.§.ſi.ff.de vb. obli.Are.in.l.iij. §.vbi duo.co.iiij. ff.de du.reis. vbi ex hoc vult ꝙ admittat̃ cumulatio ꝯ diuerſas perſonas in codē libello qñ cumulātur plures actiones que ita ſe habēt ꝙ ſnīa abſolutoꝛia lata ſup vna parit exceptionem rei iudicate ſup alia:qḋ nō admitteretur ſi ageretur cōtra vnā perſonā tñ.

b ¶ Pōt appellari. adde Ro.ſing. ſuis. fol.j.et vide qḋ voluit fol.iij. incip. vltimo dico tibi vnum.

a ¶ A ſnia lata ſm cõſi. ſapiẽtis de volũtate partiũ põt appellari. adde qr eſt vtilis & ſignãda deciſio qđ ita etiã no. Bar. in. l. ex cõſenſu per illũ tex. in pri. de app. Bal. in. l. nouũ. & in. l. ex illo. C. de ap. & eſt glo. de hoc in. c. intimaſti. & ibi no. do. Ant. de but. & Pau. in fi. ſ. de ap. & glo. no. in. l. fi. ff. qñ app. ſit. no. Bal. in. l. tale pactũ. §. q puocauit. in. ix. col. ff. de pac. imo fortiꝰ nedũ poteſt appellari imo ſi non ſit appellatũ: talis ſententia tñ nũq̃ tranſit i rẽ iud. ſz ſemper & q̃ñcũq; poterit retractari ſi cõſiliũ alteriꝰ magis periti cõtrarium cõſulẽtis aſtrat: ita decidit in terminis ſingul. do. Ant. l. c. ppoſuiſti. añ ſi. de pbat. ſequit ſimplr Ru do. rom. cõſi. ccxxviij. inci. p plena diſcuſſione ad ſi. idẽ in. l. cũ qdaz. §. q dz. ff. de acqr. here. & ſimplr ſeqtur etiã. d. Alex. in. l. ſi ab hoſtibꝰ. ff. ſol. mat. in. iiij. colũ. vbi reputat hoc dictũ eſſe ſingulariſſimũ & d. Iaſ. hec ponens in. l. admonendi. ff. de iureiurã. in xxv. col. vbi mandat perpetuo cordi tenẽdũ qr tota die apud nos ferunt ſnie ſm cõſil. ſapiẽtis & ſtatuta cõiter diſponunt ſi petat preſtari debeat. Anto. Franciſ. ¶ Circa eadẽ hic dicunt de ſnia lata ex cõſilio ſapiẽtis: dicas pmo q iudex nõ tenetur cãm committere cõſultoſapiẽtis: etiã ſi partes petãt niſi p ſtatutũ ad id artet vt per Bal. l. l. ex illo. C. de ap. vbi no. dicit q ſi cã eſt commiſſa cõſi. ſapientis de conſenſu vtriuſq; partis illa põt per iudicẽ reuocari etiã inuitis partibꝰ de q̃ etiã p Ang. in. l. ad principẽ. poſt Bar. ff. de ap. & vide p Phil. Frã. in. c. cuz ceſſante. in. vij. co. de ap. & in. c. vt debitꝰ. in xxvi. col. eo. ti. et p Pan. de caſ. in cõſil. lxxxv. & vide Bald. in. l. i. C. de rela. vbi dixit qđ qñ cã cõmittitur cõſilio ſapientis virtute ſtatuti talis cõmiſſio nõ dz fieri niſi datis cõſidẽtibus per vtrãq; partem & vide etiã Feli. in. c. intimaſti. de ap. & adde q petitio cõſilio ſapiẽtis non põt iudex recipere nouas pbationes donec cauſa eſt in manibus conſultoris vt voluit Bart. in. d. l. ex illo. C. de ap. & adde q petito conſilio & non expectato ſnia eſt nulla ſm Bald. in. d. l. ex illo. & Bar. in. l. i. C. de rela. & vide Bal. i addi. Spe. in ti. de execution ſnie in v. ſz pone. cl. ij. & vide plene p Alex. in conſi. lj. in. iiij. par. cõſi. & de materia hmõi ſentẽtie late ex cõſilio ſapiẽtis vide per Ioã. an. in. c. non eſt. de cõſue. li. vj. in nouel. et p do. Alex. plene poſt Bar. & doc. in. l. i. §. ſi plures. ff. de exerci. ✠ Sebaſti. Sapia.

prorogata: qđ credo procedere dũtaxat quo ad laicos quibus potuit imperator per ſuũ priuilegiuz preiudicare: non autẽ quo ad clericos: nã ſi de iure canonico põt ab epo appellari dũ cognoſcit inter ſubditos: fortius idẽ dicẽdũ cũ cognoſcit inter nõ ſubditos ipſius iuriſditionẽ prorogãdo: nec in preiudicium clericoꝝ cũ derogatione iuris cano. potuit Imperator priuilegiare epm. vide bonũ ſimile quod poſt Inno. poſui in. c. nuper. de teſti. & hoc notabis. 4 ¶ † Facit etiã iſte tex. in ar. q a ſnia lata a ſm cõſiliũ ſapientis cõi partiũ cõſenſu aſſumpti poſſit appellari. Adde idẽ. l. i. §. queſitum. ff. de app. & ibi plene per Bar. facit qđ no. in. c. ſi pro debilitate. ſ. de offi. deleg. & per Bart. in. l. i. §. ſi plures. ff. de exerci. 5 ¶ † Nota q per appellationẽ nõ ſuſpenditur omnino preſumptio iuſtitie ſeu ſententie b. vnde ſi productis actis non colligitur euidenter iniquitas preſumitur iudicem iuſte fuiſſe motum: & reputo iſtum tex. valde nota. lo eo vt in dubio ſtetur ſnie: & preſumatur iudicem iuſte fuiſſe motum. 6 ¶ † No. q magis preſumitur pro iuſtitia ſnie qñ iudex fuit deputatus partium conſenſu: q̃ qñ ad inſtãtiam vnius partis vel ex puro iudicis officio. nam in primo caſu preſumitur amicus vtriq; parti. nam per affectio omnẽ ſuſpicionem tollit. l. non ſolum. ff. de ritu nup. 7 ¶ † Opp. contra tex. ex quo iudex contra mandati formam proceſſit non debuit valere proceſſus nec ſnia: vt in. c. cum dilecta. de reſcrip. & l. diligenter. ff. man. Sol. glo. i. fatetur cõtrarium ſi hoc probatũ fuiſſet: ſed pars nitebatur probare: nõ aũt probauit. ſecus dicit glo. ſi proceſſiſſet preter formam: tunc enim teneret pceſſus. Hoſti. dicit hoc vltimũ eſſe verum quãdo illud eſſet de coniunctis mãdato: et ſic loquũtur iura alleg. in gl. alias aũt idẽ eſſet facere preter qđ contra: de quo vide q leg. & no. in. c. prudentiam. i. reſpon. de offi. deleg. et ho. tex. cum gloſ. in. c. ſi cui. de elec. lib. vi. hic teneas qđ vbi certa forma eſt de ſubſtantia c equiparantur preter et contrarie autem qui facit vicinum et coniunctum mãdato nõ dicitur facere preter vel cõtra. ¶ Sed circa hoc quero pro tex. declaratione in quo dicebatur iſtum iudicem feciſſe contra formam & iniuſtam ſentẽtiam ptuliſſe. Sol. dicit Innoc. & cõiter doc. q forte mãdatum erat ſententiari pro clerico ſi pbaret ſe per maiorẽ partem capituli electũ: qđ cum probaſſet per teſtes viles & ſubornatos iudex non pro ipſo ſed cõtra pronuntiauit: & ex hoc dicebat clericus iniuſte & contra formam reſcripti pronuntiatum qđ eſt falſum: qr lz teſtes forte pro clerico teſtificarentur: iudex tñ qui recepit illos cognoſcens ſubornationem illoꝝ vel alios defectus non fuit ſecutus illoꝝ dicta. hoc eñ iudicis arbitrio relinquitur. ff. de teſti. l. iij. ver. tu magis. dicit tamen Inno. q iudex qui fert ſentẽtiaz debet in tali caſu hoc ipſum ſignificare iudici appella. ſ. de teſt. cauſam. Aduerte qr Inno. nõ preſupponit pro cõſtãti q hic cõſtaret illos teſtes fuiſſe viles: vel quod iudex a quo de defectu teſtium ſignificauerit iudici ad quem. Nec etiã tex. hoc patitur: nam tũc clarum eſſet q ſentẽtia non fuiſſet retractanda: imo tex. preſupponit q pbatio facta per iſtum actorez prima fronte eſſet valida: ſed qr iudex non ſemper ad vnam pbationis ſpeciem. inclinatur ergo &c. Et hoc apertius vult hic do. Ant. dicens q ſi conſtaret qđ teſtes eſſent viles vel q iudex hoc ſignificaſſet iudici ad quem hoc eſſet expeditum: vbi vero aliud non apparet: & ſic ſumus in dubio ex quo alia acta apparent legitime facta & ex ſe ſententia non habet apparentem iniquitatem: quia licet appareat probatum: iudex nõ artatur applicare preciſe animum ad vnam ſpeciẽ probationis: ex hoc enim non retractaretur ſententia: qr acta non concludũt apertam iniuſtitiam: quod dixi notãdum.

Hec dicta iamdudum mihi nõ placuerunt. primo propter abſurditatem que ſequeretur: poſſet eniz iudex ſecundũ predicta de facili eludere probantẽ pronuntiando ſentẽtiam contra eum nec hoc grauamẽ poſſet releuari per iudicem appellationis: quia preſumeretur ex aliqua cauſa iudicem fuiſſe motum ad pronuntiãdum cõtra pbationẽ. Item hec dicta ſunt expreſſe cõtra no. per Compo. in. c. bone. i. de elec. cuius dicta recitat & ſequitur Ioã.
8 an. in. c. in preſentia. de renun. ¶ † Nam vt ibi no. pendente appellatione nõ preſumitur pro proceſſu vel iuſtitia ſententie: & ſufficiat ad retractãdam ſentẽtiam probare coram iudice ad quem aliquid fuiſſe probatũ in inſtantia principali ppter quod moueri debet iudex ad pronuntiandum pro actore. facit quod le. & no. in. c. cum ad ſedẽ. de reſti. ſpo.
9 ¶ † Preterea hec videntur contra no. per eundez
d Inno. in. c. quoniã. de proba. vbi dicit qđ ſi iudex b qui recipit teſtes perpendit teſtes variare vel vacillare debet facere hoc in actis deſcribi: quia licet iſte poſſet ferre iuſtam ſentẽtiam: iudex tamen ad quẽ: ſentẽtiabit ſcđm atteſtationes: & addit q hoc poteſt facere in actis deſcribi tempore depoſitionis teſtium & non poſtea. Item contra iſtam lecturã cõmunem allego tex. quaſi apertum in. c. cum bertoldus. in fi. ſ. eo. vbi papa reuocat ſententiã: quia iudex pronuntiauit partem defeciſſe in probatione: cum tamen conſtaret per atteſtationes ipſam plene ſuã intentionem probaſſe. Si ergo non preſumitur quod iudex reperit defeciſſe in probatio c nibus quãdo expreſſe dixit nõ fuiſſe probatũ: cum tamen appareat probatum fortius non debet preſumi quando iudex nihil dixit & tamen per teſtes alſ per partes appareat p actore probatum et ex predictis remanet dubius intellectus huius cap. Primo cogitaui poſſe dici: vt ſentit glo. i. in fi. qđ actor hic nitebatur probare: vt dicitur in tex. non tamen probauit: ideo ſatis fuit ad cõfirmationem ſententie q nihil cõtinebat iniquum: ſed profecto hoc ſtare nõ poteſt: qr papa ad confirmationem ſnie non fundaſſet ſe ſuper allegationibus poſitis in tex. maxime ſuper illa qđ iudicis animus non ſemper ad vnam probationis ſpeciem &c. Illa eñ allegatio preſupponit aliquã probationis ſpeciez d prima fronte validam in actis patuiſſe: ideo dico poſſe dari nouum intellectũ ad iſtum ſm tex. quez omnes allegationes quas papa ad confirmationẽ ſententie adducit aliquid operantur: videlicet qđ concurrẽtibus omnibus iſtis tribus de quibus in tex. ſ. q ſententia nihil cõtineat iniquum: & q conſenſu cõmuni partiũ cauſa fuit cõmiſſa & qđ pars requiſiuit in fine iudicẽ vt ſentẽtiam ferret: preſumendũ eſt pro ſnia licet in atteſtationibus appareat fuiſſe probatum pro actore: tunc eñ preſumendum eſt ex cauſa aliqua iudicem fuiſſe motum ad non cõſequẽdum illas pbationes: & ille allegationes faciunt vt iudex preſumatur amicus vtriuſq; partis & iuſte motus: alias eñ difficile & quaſi impoſſibile erit ſaluare ſine impropriatione intellectum huius. c. nec fruſtra preſumendum eſt papaz hic põderaſſe illa tria licet gl. fi. hic innuat q duo ex illis hic nil faciãt ad cõfirmationem ſentẽtie q non eſt preſumendũ. ar. c. ſi romanoꝝ. xix. diſt. & c. ſi papa. de priuil. li. vj. & l. ſi qñ. C. de inoffi. teſt. Hoſti. tamẽ hic ponit aliquos effectus extrinſecos illoꝝ verboꝝ dicens q per partiũ conſenſum preſumit amicus & per cõſequẽs preſumitur non grauaſſe. ¶ Id no. qđ dicit de requiſitione põt valere ſi forma reſpiciẽs fauorẽ partiũ tñ fuiſſet violata: videtur eñ tũc pars cõſentire: ſed certe hoc vltimũ nõ congruit allegationi quã papa fecit q iudicis ani-
10 mus &c. dictũ tñ Hoſti. in ſe eſt verum. ¶ † Et aduerte q in eo qđ Inn. ſentit q ſi mãdat ſentẽtiari ſub cõditione concernẽte merita cauſe videt data

b ¶ Seu ſentẽtie. Uide Feli. in ca. qm cõtra falſam. col. xij. v. ſcđa cõcluſio. ſ. de pbat. vbi poſt Abb. cõcludit q pẽdente appellatiõe preſumit p rectitudine ſentẽtie nõ aũt p proceſſu. ✠ Sebaſti. Sapia.

c ¶ De ſubſtãtia. Uide Abb. in. c. prudentiã. in pri. in. ij. col. ſ. de off. dele. & in. c. ſuper qõnum. §. veruz. col. i. eo. ti. & Car. in cle. i. an pnci. in vi. q. de ſup. negl. prela. Fel. in. c. cũ dilecta. colũ. x. v. amplia primo. ſ. de reſcrip. ✠ Sebaſti. Sapia.

d ¶ Q. iudex. hoc dictum adducit Bar. l. l. iij. in pri. ff. de teſti. & Bal. in. l. q falſa: vel varia in apoſtillis. ff. eo. & Bald. in. l. nullũ. circa prin. ver. ſed quero. C. eo. tit. de teſti.

noua foꝛma ꝓcedēdi: ita ꝙ ex trāſgreſſione ꝓceſſus iudicaꝛ nullus:⁊ facit ad hoc vnū ſingulare dictum Bar.in.l.diē ꝓferre.§.ſtari.ff.de arbi.vbi dicit ꝙ ſi fuit cōpꝛomiſſum in arbitrū vt ꝓnūtiet de iure tñ:nō valet ſnia ex defectu foꝛme ſi iniuſte pronuntiat.Sed contra Inno.facit qḋ ipſemet no.in c.prudētiā.de offi.deleg.vbi dicit ꝙ ſi papa cōmittit cām iudici vt ɔdēnet reū:ſi actoꝛ ꝓbauerit illū ſibi eſſe obligatū:nō daꝛ ex hoc noua foꝛma mādati:adeo ꝙ ſi actoꝛe probāte reum abſoluit tenet nihilominus ſnia:qꝛ potius illa vba ſapiunt inſtructionē iudicis ꝙ̄ noue foꝛme appoſitionē:⁊ ad dictum Bar.an ſit verū vide qḋ dixi in.c.cū dilecta.

11 de reſcri.⁊ in.c.quint aualli.de iureiur.❡ † Ultimo hic queriꝛ cui incūbat onus ꝓbandi in appellationis cā.Glo.ij.hoc tāgit ſed nō eſt materia noſtra:dic vt plene no.per Cal.⁊ alios in.c.qm̄ ɔtra.de ꝓba.⁊ ibi dixi p Jo.an.⁊ alios in.c.in pñtia.de renū.Illud autē certū eſt ꝙ ſi nil in iudicio appellationis preter atteſtationes in pᷓma cauſa factas ꝓduciꝛ iudex ad quē ex illis ⁊ aliis pſumptionibꝰ et motū animi ſui infoꝛmabit circa ſnie ꝓlationē: vt hic ⁊ in.c.cum ad ſedem.de reſti.ſpol.

1 ❡ Tempus datum ad appellandum quādo currat:et quando non.3.4.

Tempus quadrimeſtre quod datur cōdemnatis in actione perſonali ad ſoluēdum poteſt per iudicem abbꝛeuiari cum cauſa.8.als ſex ſuppleret ſi iudex abbꝛeuiaret.14.

Ab executione ſnie an ⁊ qñ appelleꝛ.10.24.

2 Reus pōt condēnari ſub cōditione ſi ſe nō purgauerit qñ ꝓ actoꝛe reperiunꝛ alique pſumptiones:⁊ an talis ſnia ſit interlocutoꝛia vel non.12.

Geſta contra legem quando valeant.

3 Tempus datum ad appellandū currit de momēto ad momentum ſi poteſt haberi copia iudicis a quo et iudicis ad quem.

Appellari poteſt coꝛam honeſtis perſonis ſi non poteſt haberi copia iudicis a quo.

5 Executio ſnie facta intra tpa data ad appellandū retractaꝛ tam in cauſa ciuili ꝙ̄ in criminali.

6 Non appellans cenſetur acquieſcere ſententie et ipſam approbare.

7 Ex ſententia iniuſta a qua non extitit appellatuꝫ non oꝛitur naturalis obligatio.

9 Renuntiare cenſetur iuri ſuo qui ſponte breuioꝛem dilationem recepit ꝙ̄ a iure diſponatur.15.

11 In appellationibus tā ab interlocutoꝛia ꝙ̄ a diffinitiua an ſit neceſſe cauſam expꝛimere.

13 Condēnatus petēs inducias ad ſoluēdū vel aliū terminū ad parendū ſnie an cenſeatur ſniam appꝛobaſſe ⁊ appellationi renuntiaſſe.

16 Pars ſi nō appellauerit a datione termini nimis breuis:an ſibi preiudicet.

17 Dilatiōes pñt ⁊ dñt abbꝛeuiari cū cāe cognitiōe.

18 Appellans an appellatus habeat pꝛobare iniuſtitiam vel iuſtitiam cauſe.

19 Tempus quadrimeſtre licet non poſſit iudex ſine cauſa artare:poteſt tamen illud pꝛoꝛogare licet a tali pꝛoꝛogatione poſſit appellari.

20 Terminus datus ad ſoluendum:vel ad aliud faciendum per quē iudicem poteſt pꝛoꝛogari.

21 Tempus quadrimeſtre quod datur condemnatis ad ſoluendum:datur etiam confeſſis.

22 Condēnati qui habēt dilationē ad ſoluēdū debēt pendente tali dilatione cauere de ſoluendo adueniente termino:niſi poſſideant immobilia.

23 Moꝛatoꝛia facta alicui vt infra tantum tpˢ moleſtetur habet incluſam conditionem ſi interim caueat de ſoluendo in termino:niſi ille qui obtinuit poſſideat immobilia.

25 Appellatur a iudice non admittēte legitimas exceptiones.

26 Executio ſnie nō ſit appellatione pendente.

27 Executio ſententie ſi ſiat oꝛdine non ſeruato puta qꝛ pꝛimo incepit ab immobilibus ꝙ̄ a mobilibus poteſt a tali executione appellari.

Quomodo excedatur modus in exequendo.24.et ſequenti.

28 Ab iniuſta executione ſnie ad quē appellabitur.

a ❡ Poteſt ferri. adde Alex.cōſil. lxxiij.in.iij.libꝛ. Pan.de ca.cōſi. cccxv.in pᷓmo impꝛeſſis.Fulg.cōſil.cxliij. Zacharias.

b ❡ Sub cōditiōe extriſeca.Adde an ſub intriſeca cōditione poſſit ferri.vide Lāfrā.de oꝛi.in.l.admonēdi.col.vij.poſt ſcdm no.et ibi in apoſtil.Cel.ff.de iureiuran.

29 Executio ſnie eſt miꝫti imperij:⁊ regulariter non delegatur.

30 In appellatiōe ab executiōe eſt inſerēda cā ſpāliter nō in genere.32.33.

In appellatione ab interlocutoꝛia eſt expꝛimenda cauſa.

31 An per appellationem ab executione ſuſpēdatur executio in totum.

34 Delegatus ad cauſam decidendam infra certum tempus poſt illud tēpus non poteſt abſoluere ſi reum infra dictum tempus excommunicauit pꝛopter contumaciam.

35 Excōmunicatus an poſſit impetrare reſcriptum ſuper nullitate ſentētie a qua non appellauit tacito de excōicatione.

Excōicatus contra executoꝛem ſententie poteſt legitimas exceptiones opponere vt euitet grauamen iuris vel facti.

Quod ad conſultationē.

Sententia p lapſum.x.dierū tranſiuit in rē iudi.ſi prius non fuerit appellatum ⁊ quadrimeſtre tpˢ qḋ datur condēnatis in pſonali ad ſoluendum pōt ex cā per iudicē artari.Sic cōiter ſummaꝛ que ſummatio iudicio meo nil noui decidit:⁊ ideo vt text. iſte aliquid noui afferat euacuādo medullā.c.ſummo ſic.

1 ❡ † Si ſnla precipit aliqd fieri ad certū terminū tpˢ decēdij ad appellādū currit a tpe ſnle:nō aūt a die finiti termini.hoc pᷓmo.Quadrimeſtre tpˢ qḋ a lege daꝛ cōdēnatis in pſonali pōt a iudice ex cā artari:⁊ ſpōte terminū artatū recipiēs nō poteſt poſt decēdiū appellare:lꝫ non cōſtet iudicē ex cā terminū abbꝛeuiaſſe.hoc ſcḋo ab executione ſnie nō appellaꝛ niſi in executione modus excedatur.hoc tertio.Diuiditur pncipaliter in duas partes.ſcḋa ibi:taliter.Et ſcias ꝙ caſus literalis ponitur multis modis:qꝛ litera nimis ſuccincte factū narrat.Ponā aūt quatuoꝛ modos pꝛincipales.❡ Pꝛimo enī intelligiꝛ ꝙ ponat duas ſnias ſeſe minime cōtingētes quarum fuit vna ſup purgationis indictione.altera fuit condēnatoꝛia pecuniaria:⁊ hūc intellectū ponit glo.j.quā vide.ponit etiā Innoc.⁊ vſqꝫ ad v.ſed nec ponitur pꝛima:abinde vſqꝫ ad finē ponitur ſcḋa. ❡ Scḋs pncipalis intellectus eſt vt tex.ponat duas ſnias ſe tñ contingentes ita qḋ vna pēdeat ab alia:vtputa iudex ꝓcedens cōtra clericū recipit pꝛobationes ſuper delicto quo plene nō ꝓbato indixit iſti purgationē vt infra.xx.dies ſe purgaret.alias pꝛiuabit cum beneficio ſuo:⁊ hūc intellectum ſenſit Inno. ❡ Tertius intellectus eſt ꝙ vnica fuit hic lata ſnla in ciuili:qꝛ pꝛeſumptione faciēte pꝛo actoꝛe iudex condēnauit reū puta ad centum ſoluenda infra.x.dies.niſi infra illud tēpus reus purgaret innocentiā ſuā.ſ.iurādo ſe nō teneri iuxta.c.ſi.de iureiur.⁊ hunc intellectum poſuit Guil. ❡ Quartū intellectū poſuit Hoſt.intelligēdo ꝙ vnica fuerit ſnla ſed lata fuit in crimine ⁊ ponit caſum in condemnato de furto nō manifeſto ad duplū ſoluendum niſi infra.xx.dies ſe purgaret.qui terminū recipiēs ⁊ ad diē pꝛefixum veniens appellabat:querebaꝛ ſm eū de tribus an valeret appellatio.rñdetur ꝙ nō.ſcḋo an poſſit cōqueri ꝙ nō habuerit quadrimeſtre:⁊ rñdetur etiā ꝙ nō.tertio an poſſit ab executoꝛe appellare:⁊ rñdetur ꝙ nō:niſi modū excedat et qlibet iſtoꝛū intellectuum ſuſtētabilis eſt ⁊ ad literā applicabilis pꝛeter ſcḋm intellectū Inno.dū poſuit exēplum vt niſi ſe purget pꝛiuabit eū bñficio ſuo.nā iudicio meo lꝫ talis ſnia ferri poſſit nō tñ eſt iſte intellectus applicabilis ad tex.lꝫ in ver.ſꝫ nec.Inno.hic dicat poſſe dici ꝙ ſicut in perſonalibus ſic ⁊ foꝛte in pᷓuatione eccleſie niſi ſe purgaret neceſſariuꝫ eſt tpˢ quadrimeſtre.Refert tñ alios tenere ɔ̄rium ⁊ remittit ad no.in c.cōquerente.de offi.dele.Sed mihi vt dixi dictū Inno.nō placet ideo ſequoꝛ ɔ̄riā opi.Moueoꝛ:qꝛ ſcḋm modū agēdi deficiēs in purgatione puniēdus eſt vt no.in.c.accedens.de ac.vnde vt iuſtificeꝛ hec lectura ops pꝛeſupponere ꝙ hic agebatur de crimine expoſcēte pꝛiuationē beneficij:qꝛ deficiēs in purgatione habetur ꝓ conuicto:vt in.c.de hoc.⁊.c.inſinuatum.de ſimo.Si ergo iſte poſt lapſuꝫ termini habeatur pꝛo pꝛiuato vel deberet pꝛiuari non debet iudex pati criminoſum detinere beneficium maxime ſine titulo.Item quia habito reſpectu ad beneficium ſententia poteſt dici lata in reali:ideo purificata ea debet illico executioni mandari.l.vna.C.de rei vxo.actio.et.ij.q.j.ſicut.cum ſimil.Preterea tempus quadrimeſtre datur condēnato ad ſoluendum pecuniam pꝛopter difficultatem illam inueniendi:vt.l.ij.C.de vſu.rei iudi.que ratio ceſſat in pꝛiuatione beneficij. ❡ Nunc venio ad notabilia ⁊ pꝛimo not.ꝙ purgatio quandoqꝫ indicitur per ſententiam.An autem ſit diffini-

2 tiua vel interlocutoꝛia dicam.j.ſuper glo.ij. ❡ † No.ſecundo ſm vnum intellectū ꝙ pꝛeſumptione faciente pꝛo actoꝛe poteſt reus ſub conditione condēnari niſi per iuramentum ſe purgauerit.ad hoc.l.generaliter.C.de re.cred.⁊ iureiur.Ex hoc ⁊ ex tex.nota ꝙ ſentētia ſub condi-

a tione poteſt ferri.[a] dic tamen ꝙ ſub conditione extrinſeca[b] ferri nō de-

b bet lata tamen tenet.l.j.§.biduum.ff.qñ ap.ſit.⁊.ij.q.vi.§.biduum.Sed contra hoc facit qꝛ geſtum cōtra legē eſt nullum vt.l.nō dub.ū.C.de le.et.x.diſt.vides.⁊ regula que contra ius.lib.vi.Sol.dic ꝙ cōtrariū pꝛocedit regulariter.Fallit qñ lex ꝓcedit vltra ſuſtinēdo factū ɔtra legē: vt no.Dy.in regula que a iure.lib.vi.ſequitur Bart.in.d.§.biduum.et

3 no.hāc ſolutionem.vide glo.in.c.tua.de ſpon.duoꝛum. ❡ † Not.ibi: ad cuius pꝛolationē.quod tpˢ.x.dierū pꝛefixū ad appellādū currit a pꝛolatione ſnle:⁊ ſic nō excluditur a numero dies illa in qua fuit ſnla lata ſed tpˢ currit de momēto ad momētū a pncipio tñ hoc tpˢ eſt vtile:ſed in pꝛogreſſu eſt ɔtinuū vt pꝛobatur in.d.l.j.§.dies.ff.qñ app.ſit.vbi tex. cum glo.

cum gl. et in. d. §. biduū. v. dies. ff. q. vi. ſi eſt iudex a
quo ⁊ ad quē ſi facit ſui copiā tps non currit: vt in
locis ſal. ꝯſuluit tñ ibi Bar. vt pars hic ꝓteſtet[a] ⁊
appellet corā publicis pſonis. ⁊ p hoc videt tex. in
c. paſtoralis. §. preterea. de offi. or. ⁊ c. ſi. de ap. ⁊ dic vt
4 ibi. ¶ †No. ꝙ tps iſtud decendij currit a tpe late
ſnie: non autē a tpe finiti termini pfixi ad aliqd fa
ciēdū: ⁊ eſt rō: qꝛ incōtinēti cū ſnia ferē pars cōdē
nata grauata eſt. Nā videmus idē eſſe cū ſnia ferē
ſub cōditione. d. §. biduū. fortius ergo idē dicēdū
cū ſnia pure ferē ſ; prefigat terminus ad executio
5 nē actus. ¶ †No. ꝙ ſnia ante lapſum. x. dierū non
h; autoritatē rei iudi. ſi ergo ante mandat execu
tiōi debet talis executio reuocari. de quo vide bo.
tex. cū gl. in. c. nō ſolū. de ap. lib. vi. Et cū iſte tex. lo
quat indiſtincte dicā hoc pcedere tā in ciuili ꝙ in
criminali. facit qd no. Bar. in. l. qui vltimo ſuppli
6 cio. ff. de pe. ⁊ qd dixi. s. eo. c. cōſanguinei. ¶ †No.
ibi per interpretationē iuris ⁊c. ꝙ ſnia trāſit in rē
iudi. ex interpretato ⁊ pſumpto acquieſcere parti.
Nā pars non appellādo vr̃ acqeſcere ſnie: ⁊ in hoc
tene mēti iſtum tex. Et alibi tex. notabilis dicit ꝙ
b non appellās cōfirmat ſniam[b] vt in. l. ſi. C. de ſen. ꝙ
ſine cer. quāti. ⁊ l. ab eo. C. quō ⁊ qñ iudex. dr̃ ꝙ nō
7 appellās preſtat aſſenſum ſnie. ¶ †Et hec faciūt
ad. q. an ex ſnia condēnatoria iniuſta oriat obliga
c tio naturalis: ⁊ videt qd ſic: qꝛ nō appellādo[c] pars
ꝯſentit: ⁊ ex cōſenſu orit naturalis obligatio. l. i. ff.
de pac. ⁊ c. i. e. ti. Hāc. q. format Bar. in. d. l. ab eo. et
refert varias opi. Quidā eñ tenuerūt qd ſic. Jac.
vero but. dixit ꝙ aut quis potuit appellare: ſ; no
luit ⁊ orit naturalis vt in dictis iurib⁹: ſed ſi appel
lat ſemel vel bis ⁊ ſuccūbit ⁊ nō pōt ampli⁹ appel
lare: tūc qꝛ inuitus tacet nō oritur natur alis. Bar
to. tenet indiſtincte ꝙ ex ſnia nō orit obligatio na
turalis vera: qꝛ ſnia nō tollit obligationē natura
lē: vt. l. iulianus. ff. de cōdi. indebi. nō ergo inducit
qꝛ facilius tollit ꝙ inducat. l. ſi vnus. §. pactus. ff.
de pac. ⁊ ad id qd dicūt de cōſenſu rñdet ꝙ nō ap
pellās vere nō cōſentit ſed ficte: qꝛ ſepe qs omittit
appellationē execrās litē ⁊ timēs vexationē iudi
cior. Ad hoc bo. tex. in. l. item ſi reo. in ſi. ff. de alie.
iud. mu. cau. fac. ⁊ hoc eſt in dubio pſumēdū. arg. in
l. cū indebito. ff. de pba. ſ; iura vt ſit litiū finis pre
ſumūt ſeu fingūt cōſenſum ad hoc vt pcludat via
appellādi. ⁊ hoc ſentit Jnn. in. c. qꝛ plerique. de im
mu. ec. facit qd no. gl. i. c. paſtoralis. §. qꝛ vo. de offi.
dele. ⁊ Jnn. ⁊ Jo. an. in. c. ſacro. de ſen. exco. ⁊ h no.
8 ¶ †No. in ver. ſed nec. ꝙ iudex pōt ex cā minuere
tps ⁊ dilationē a iure pfixā. an hoc pcedat indiſti
ncte. vide ꝙ plene dicā in. c. cū ſit. j. de appel. p Bar.
in. l. ij. ff. de re iudi. p Dy. in regula indultū. de re
9 gu. iur. lib. vi. ¶ †No. ꝙ ſpōte recipiēs minorē di
lationē ꝙ a iure diſponat vr̃ iuri ſuo renūtiare fa
cit. l. ad ſolutionē. C. de re iud. vide tex. cū glo. in. c.
10 vxor. xvij. q. iiij. ¶ †No. vlti. ꝙ ab executore regu
lariter nō appellat. Rō qꝛ nō grauat ipſe: ſ; ſi qd
grauamē ineſt illud fuit inflictū a iudice q manda
uit. executor eñ eſt ſimplex miniſter. l. executorē. et
l. ſi vt pponis. C. de execu. rei iudi. ideo ab illo iudi
ce erat appellādū: vt no. Jnn. in. c. ſepe. de app. ſed
d ſi executor[d] excedit modū ſibi iniunctū: tunc ab eo
appellari pōt: qꝛ ipſe ⁊ nō iudex grauat. l. ab execu
tore. ff. de ap. ⁊ hic. ¶ Op. dicit hic ꝙ ipſe poſt decē
diū nō exprimebat cām in appellādo: vr̃ eñ ꝙ etiā
e ſi cām expſſiſſet nō erat audiēdus[e] qꝛ ſnia trāſiuit
in rē iudi. vt. s. in. c. cū inter. Sol. gl. ij. fatet ꝯtrium.
et dic ꝙ ad faciliorē repulſionē appellātis pōdera
11 bat hoc ꝙ nō exprimebat cāz. ¶ †Et hinc ſumpta
occaſione glo. iſta pſequit an ſit in appellatione cā
exprimēda. ⁊ dic vt in ea. ⁊ de appellatiōe ab inter
f locutoria[f] dic vt in. c. vt debitus. j. de app. ⁊ pleni⁹
in cle. appellāti. eo. tit. ⁊ regulariter eſt exprimēda
vt ibi. Quid in interlocutoria habēte vim diffini
tiue: dic vt no. in. d. cle. appellāti. ⁊ dicā. j. ti. pxi. p
uenit. de appellatiōe a diffinitiua dic ꝙ nō eſt ne
ceſſe cām exprimere: ⁊ ſi cām expſſit pōt illā vel aliā
12 pſeq: vt. l. ſcio. ff. de ap. ¶ †Sed hic qrit an ſnia p
quā inducit purgatio ſit interlocutoria vel diffini
g tiua[g] tres ſunt opi. Prima Jnn. qui videt tandē
tenere ꝙ ſit diffinitiua. Scđa eſt Abb. ꝙ eſt inter
locutoria: qꝛ nō imponit finē cauſe imo abſoluto
ria ⁊ condēnatoria ferē cū purgationē reus pſtitit
vel in ea pſtāda defecit. j. de pur. ca. c. cū. p. Tertia
eſt opi. Jo. and. diſtinguētis in mō pnūtiādi. Aut
eñ ferē ſnia niſi ſe purgauerit ⁊ ē diffinitiua. Aut
ſimplr̃ fuit indicta purgatio: ⁊ tūc eſt interlocuto
ria. Et p hāc diſtinctionē reducas ad ꝯcordiā has
opiniones ꝯrias: ⁊ credo ꝙ h fuit de mēte Jnn. et
Abb. dico tñ ꝙ ſi dubitat an ſit purgatio indicen
da ⁊ iudex pnūtiauit illā nō indicēdā ⁊ hec ſnia eſt
diffinitiua vel ſaltē h; vim diffinitiue cū nō expe
ctet alia ſnia. Ad hoc qd leg. ⁊ no. in. ſi. c. ſignificā
tibus. de offi. dele. ⁊ in aut. habita. C. ne ſi. p patre.
et Bar. in. l. ſi titia. ff. de accu. ⁊ qd dicā in. d. c. pue
13 nit. ¶ †Quero qre lr̃a dicit ꝙ hic nō erat loc⁹ ni
ſi ſuſcipiēde purgatiōi. Sol. gl. iiij. qꝛ petēdo indu
cias vt dr̃ in pn. vr̃ approbaſſe ſniam allegat mul
ta iura. Jn ꝯtriū adducit. iij. q. iij. offerat. vbi habe
tur ꝙ l; reus recipiat inducias: nō tñ p hoc cōſen
tit in iudicē. dicit Jo. an. ꝙ ꝯtū loquit in īducijs
deliberatorijs quaſi hic loquat de īducijs ad ſnie
executionē. Sed aduerte qꝛ glo. iſta nō pōderauit
bñ pncipiū. c. hic eñ nō dr̃ ꝙ reus petijt inducias
ad ſe purgādū ſ; ꝙ terminū ſine ꝯdictiōe recepit
et dr̃ia eſt maxima inter petere ⁊ recipere. Jtē gl.
iſta iudicio meo loquit ꝯtra tex. qꝛ tex. pſupponit
iſtū potuiſſe appellare infra decēdiū: ⁊ ſic nō renū
tiauit appellationi interponēde. Nec ob. l. ad ſolu
tionē. C. de re iud. quā glo. inducit pro ſe qꝛ illa lo
quit cū qs petijt terminū ad ſoluēdū ⁊ ſic ad execu
tionē ſnie quo caſu merito videt approbare ſniaz.
Sed ob. iſte tex. in ver. ſed nec. vbi innuit ꝙ ſponte
b recipiēs terminū[b] breuiorē vr̃ appellationi renū
tiare nedū interpoſite ſed etiā interponēde. Doc.
aperte nō ſenſerūt ꝯrietatē iſtā q orit ex tex. ſed in
ſtāt dūtaxat ſup ſcđa parte. c. an recipiēs breuiorē
terminū quadrimeſtri ſit excluſus a beneficio ap
pellandi vel a bñficio legali ſuper toto quadrime
ſtri. Poſt. pōderat tex. in ver. ſpōte. vñ ſecus ſm eū
ſi ꝯdixit vel inuitus recepit qꝛ iudiciū reddit in in
uitū. l. inter ſtipulātē. §. ſi ſtichū. ff. de vb. obl. quaſi
ſentiat ꝙ recipiēdo inuitus ſeu cū ꝯdictione non
fecit ſibi piudiciū. Jnn. vero dicit ꝙ ſpōte pſumit
recepiſſe q pfixo ſibi tali termino non appellat l;
ꝯdicat cū nō ſufficit hoc caſu ꝯdictio ſine appel
latiōe. Et facit qd ipſe idē no. in. c. ad petitionē. de
accu. S; in prima pte. c. ſup v. recipiēs. dicit ꝙ ſic
i recipiēdo iſtū terminū ad ſe purgādū vr̃ appella
tioni facte renuntiaſſe ſed nō faciende. Et idē ibi
¶ Jo. an. hic ſup glo. expreſſe nō eligit ſ; dicit ex
pdictis colligi ꝙ diuerſa ſunt[i] petere et recipere.
Jtē recipere ſpōte vel cōtradicere tm̃ vel etiā ap
pellare. d. Ant. latius ſic diſtinguit ꝙ aut ſuſcipi
tur terminus vel ſit actus tendēs ad excluſionem
iuriſditionis ⁊ defenſionē appellationis. ⁊ tūc nō
renuntiatur appellationi etiā interponēde vt in
c. ſi a iudice. de ap. lib. vj. ⁊ vide ibi bo. glo. ſup hoc
vtputa cū appellās ſuſcipit terminū ad pbationē
grauaminis ad effectū reuocandi grauamē. ⁊ idē
tenent do. de ro. deci. cclxxxviij. circa me. Aut ſu
ſcipit terminus ad executionē ſnie vel grauami
nis illati. ⁊ tūc renūtiat appellationi. vt in. d. c. ad
ſolutionē. Aut terminus nō ꝯſonat fini grauami
nis: ⁊ tūc nō vr̃ interponēde appellationi renun
tiare: vt no. Jnn. in. c. ſolicitudinē. j. ti. px. facit qd
no. in. c. ſignificauerit. de teſti. ideo ſuſcipiēdo ter
minum ad deliberādum nō videtur qs renūtiare
facultati appellandi: vt in. d. aut. offerat. Si vero
tpe quo ſuſcipit terminus pēdet appellatio: tunc
ſi terminus vel actus pſupponit iuriſditionē a iu
dice īducit ipſi⁹ renūtiatio: alr̃s ſecus: adducit no.
in. d. c. ſolicitudinē. ⁊ Jo. an. in. c. ſi. de ap. lib. vi. ſed
per hoc vt vides nō ſoluit ꝯrietas quā. s. dixi pce
dere ex prima ⁊ ſcđa parte. c. ideo p cōcordia ⁊ cla
riori intellectu totius. c. dico ſic ꝙ. c. iſtud vt pdixi
pōt itelligi ꝙ ponat duas ſnias diffinitiuas. pria
fuit vt qs ſe purgaret. j. xx. dies. ⁊ huic terminū re
cepit reus ſine ꝯtradictiōe vt dr̃ in litera. An aūt
per hoc renūtiauerit appellationi interponende

a ¶ Proteſtetur. a Adde qd voluit Ant. de bu. cōſil. xviij. et Lapum alle. xxix.

b ¶ Cōfirmat ſententiā. Adde alex. ꝯſi. cxxxv. ij. lib.

Sebaſti. Sapia.

c ¶ Non appellādo. Vide Bal. in l. ex hoc iure. col. pe ff. de iuſt. ⁊ iu. ⁊ Bal. in. l. eos. §. ne temere. l. ſi. C. de appel. Bar. et Moder. in. l. iul. verū debitorem. col. ij. ff. de cond. indebi.

Sebaſti. Sapia.

d ¶ Executor. vide Feli. poſt Abb. i c. paſtoralis. §. preterea. s. de off. de leg. vbi tāgūt ad quē ſit appellandum qñ appellat ab executore. vide etiā Feli. in. c. ſup qōnū. col. iiij. ver. capio glo. in verbo executorē. eo. titu.

e ¶ Audiendus. Adde ro. ꝯſi. ccc xiiij. vbi dicit ꝙ appellās in caſibus phibitis tenet exprimere cāz.

f ¶ Ab interlocutoria. Adde ꝙ requirat appellatio ab iterlocutoria ad ſui validitatē Ro. pulchre ꝯſi. ccccci.

g ¶ Vel diffinitiua. Adde ꝙ Ro. cōſi. cccl j. in ſi. dicit ꝙ aduerſus iudictā purgationē non admittit appellatio niſi modus excedat.

b ¶ An recipiēdo terminum ad ſe purgādū vel ſoluendū videat pe renūtiaſſe facultati appellādi. et vide. d. Ant. in. c. gratū. in vlti. col. de off. dele. ⁊ vide oino Pe. de anc. poſt Jo. an. in. d. c. ſi. de ap. li. vi. in pe. col. ⁊ p Jmol. in. l. iiij. §. ſi qs cōdēnat⁹. ff. e. ⁊ glo. in. d. l. ad ſol. C. e. q videt ſentire ꝯrīū eius qd dicit hic Jnn. ⁊ ibi vide Flo. ⁊ adde ꝙ illud dictū Jnn. all. ⁊ ſequit ro. in rubr. ff. de arb. in xxiiij. colū. v. Et adde ꝙ ſi lata ſententia. de hvide ol no p do. de rot. in deci. cclxxv. ſ; ordinē meū nouiſſimū. adde ro. cōſi. viij. ⁊ vide qd voluit Bal. conſi. v. de app.

i ¶ Diuerſa ſunt pōdera qꝛ hodie legēdo tenuit in cetu audiētiū qd nō erat differentia an quis ſpōte recipiat dilationē an illā petat ⁊ dicebā fore caſuz in. d. l. abſolutionē. vbi dr̃ ad ſolutionē dilationez petētē acqeuiſſe ſnie manifeſte pbat ſicut q ſnie q libet mō acquieſcit: ecce qualiter paria ſūt petere ⁊ acqeſcere quolibet ergo mō petat ſiue patiat pindicat ſibi ve nō poſſit appellare tene menti: quia noua ſunt. And. Barba.

teꝫ.vt dixi videt̃ innuere ꝙ nō vt patet in ver. tali-
ter.⁊ pōt iudicio meo eſſe rō:qꝛ ſuſcipiēdo q̄s ter-
minū a iudice p̄fixū poſt illatū grauamē nō vide
tur appellatiōi interponēde renūtiare cū habeat
ante appellationē parere iudici:⁊ ideo cū non fece
rit actū tēdentē ad executionē grauaminis nō re-
nūtiat facultati appellādi:hoc videt̃ velle Inn.in
d.c.ſolicitudinē.⁊ Jo.an. in.c.ſi.§.de ap.lib.vi.Se-
cus aūt ſi vult petere terminū vt ibi dicit Jo.an.⁊
probatur in.l.ad ſolutionē.p̄eal.⁊ ſic pōt intelligi
prima pars.c.Non ob.litera in eo quod dicit ꝙ nō
erat locus niſi ſuſcipiende purgationi:qꝛ litera lo
quitur habito reſpectu ad lapſum.x.dieꝝ in quo
termino includit̃ tempus decēdij p̄fixum ad ap-
pellādum.Scōa pars.c.ponit aliam ſnīam in qua
cōdemnato in actione perſonali fuit p̄fixus ter-
minus quadrimeſtri breuior ⁊ reus hūc terminuꝫ
ſpōte recepit:per hāc em̄ ſuſceptionē ſpōte factaꝫ
renuntiauit appellationi etiā interponēde:vt cla-
re innuit litera in ſcōa parte:et hoc ideo qꝛ ſponte
terminum breuiorē recepit ⁊ ſic nō fecit vt iudicis
precepto obediret pēdente tpe ad appellandū ſed
animo volēdi ſoluere in termino p̄fixo:vnde cōſi
dera ꝙ in ſcōa parte ponitur illud aduerbiū ſpō-
te:nō aūt in prima:ꝙ nō eſt ſine myſterio.Si vero
intelligimus ꝙ teꝫ.ponat vnā ſnīam ſub cōditio-
ne lati:tūc eſt difficile reſpōdere ad hāc cōtrarie-
tatē qꝛ verbū ſpōte tūc habet qualificare de neceſ
ſitate totā ſnīam ⁊ eo reſpectu quo nō poteſt reus
appellare quo ad breuitatem termini:ita nec quo
ad onus ſubeūde purgationis:⁊ tūc eſt dicendum
ꝙ papa in ver.taliter. pōderauit lapſum.x.dierūꝫ
ad faciliorē excluſionem appellare volētis nec re-
ſtringit ſe ad cauſam cum terminus fuit ſpōte re-
ceptus ſed ſimpliciter reſpectu cuiuſcūqꝫ ſnīe:vn̄
iſte nec ante decēdiū potuiſſet appellare: qꝛ videt̃
ex tūc ſnīam approbaſſe vt in ſi.capituli dicit̃:⁊ q̄-
14 libet ſolutio pōt ſuſtineri.¶ †Sed ego reuoco in
dubium ſcōam partem.c.an pars nō appellādo a
termino iſto breuiori quadrimeſtri videatur ſibi
preiudicare.teꝫ.in.l.iiij.§.ſi quis condēnatus.ff.e.
dicit ꝙ ſi iudex artat illum terminum lex ſupplet.
ſol.gloſ.hic in ver.artari.dicit ꝙ iudex ex iuſta cā
artat hūc terminū ⁊ valet vt hic.⁊.l.ij.ff.de re iud.
Aut nulla cauſa aſſignata:et tūc lex ſupplet vt in
d.l.iiij.Aduerte qꝛ gloſ.non ponderat teꝫ.in ver.⁊
qui ab initio ⁊c.vbi clare innuitur q̄d etiam ſi ſine
cauſa iudex decurtauit terminum imputādum eſt
ſpōte illi recipiēti.alſ ver.ille ſuperflueret.qꝛ vbi
iuſta cauſa ſubeſt nō requirit̃ ꝙ ſpōte faciat qꝛ iu-
diciū reddit̃ in inuitum ⁊ hoc tenet Hoſti. hic qui
tn̄ ad.q.noſtram reſpōdet ꝙ aut ſponte fecit ⁊ ſibi
preiudicat:aut cōtradixit:⁊ tūc ſecus.Et hāc opi.
ſequitur hic.do.Ant. Inno.dicit ꝙ requiritur q̄d
appellet:alſ nō ſufficeret contradictio: vt.ſ̄.dixi.
Sed certe ꝯtra hāc opi.Inno.videt̃ teꝫ.in.d.l.iiij.
§.ſi quis.naꝫ ſi lex ſupplet vbi ſit abbreuiatio ſine
cauſa nō pōt appellari:qꝛ nullū ſubeſt grauamen.
Ideo videt̃ ꝙ ſatis ſit ad habēdū quadrimeſtre ꝙ
15 pars ſpōte terminū non recipiat. ¶ †Et tā circa
primam partē.c.quā ſcōam diſtinguo vtiliter ſic.
ꝙ aut ꝯdēnatus petijt terminū breuiorē ad ſoluē
dum q̄ ſit terminus iuris:et tunc receſſit a termi-
no iuris ⁊ renūtiauit tam appellationi interpoſi-
te q̄ interponēde.pro hoc teꝫ.iuncta glo.notabili
in.l.ad ſolutionem.C.de re iudi.aut cōtradixit vel
non ſpōte recepit:⁊ tūc nō vr̄ approbare terminū
ar.hic in eo q̄d ponderatur ꝙ ſpōte recepit nec re
cedit a beneficio appellationis interponēde:vt.ſ̄.
in.j.parte.c.quia nō tenetur incōtinēti appellare
cū habeat a iure.x.dies ad appellādum.ad hoc q̄d
not. Inno.in.d.c.ſolicitudinē.⁊ Jo.an. in.d.c.ſi.de
16 app.lib.vi.¶ †An aūt hoc caſu facit ſibi preiudi-
ciū ſi non appellat infra.x.dies:res eſt ſatis dubia
per illā.l.iiij.§.ſi quis cōdemnatus.vbi dicit̃ ꝙ lex
ſupplet iudice ſine cauſa abbreuiāte:ſed in contra
riū facit.c.j.de dila. vbi fuit opus appellare a ter-
mino breuiato. Inno.in.d.c.ad petitionem.prope
fin.videtur dubitaſſe. Nam in caſu quo iudex ſine
iuſta cauſa moderat̃ dilationes iuris dicit ꝙ ſen-

tentia eſt nulla ſm̄ quoſdā:vel opus eſt appellare ⁊ iuſta erit appellatio
et ſic non bene firmat.Ego diſtinguerē ſic:ꝙ aut iudex ſine cauſa mode
ratur dilationē iure dandā cum miniſterio iudicis:⁊ tunc opus eſt ap-
pellare etiā ſi ſine cauſe cognitione iudex terminū abbreuiat:⁊ ſic intel-
ligatur Inno.in.d.c.ad petitionē.⁊ in.c.j.de dila.etiam ſi eſſet talis di-
latio in qua ius diceret nō minorē dādam:vt in caſu.l.ad peremptoriū.
ff.de iu.⁊ etiā in illa loquit̃ Inno.in.d.c.ad petitionē. in iſtis enim cum
interueniat iudicis miniſteriū ſatis patet iudicis officiū ⁊ etiam p̄ iu-
dice preſumitur.Aut iudex ſine cauſa moderat̃ dilationem a iure datā
ſine iudicis miniſterio:vt in quadrimeſtri ⁊ tunc ſatis eſt contradicere
ſeu nō ſponte recipere:qꝛ lex immediate ſupplet vt in.d.l.iiij.⁊ hoc iu-
dicio meo videtur de mēte Bar.in vtroqꝫ mēbro in.d.l.ij.in ver.itē que
ro:c.⁊ hoc puto p̄cedere qn̄ iudex artauit ſine cauſe cognitione.Si aūt
cauſa cognita licet male fuerat arbitratus tūc opus eſt appellatiōe:qꝛ
ſnīa tunc nō eſt cōtra ius cōe:ſed cōtra ius litigatoꝝ:vt ſentit Inno.in
d.c.ad petitionē.facit.c.cū inter.ſ̄.eo.⁊ q̄d in ſimili not.glo.in.c.cupien
17 tes.§.ꝙ ſi p̄ viginti.in ver.priuatos.de elec.lib.vi.¶ †Facit hec litera
in eo q̄d dicit ꝙ iſtud quadrimeſtre pōt artari a ſedēte in medio.i.cum
cauſe cognitione:qꝛ iudex dꝫ ſedere p̄ tribunali et cū cauſe cognitione
18 hoc facere:vt legi.⁊ no.in.l.a procedēte.de dila.¶ †Quis autē hꝫ p̄ba
re in cauſa appellationis an appellās ꝙ ſine iuſta cauſa terminū iuris
breuiauerit an appellatus q̄d ex cauſa fecerit:vide per Inno.in.d.c.ad
petitionē.vbi videt̃ ſentire ꝙ in iſtationibus arbitrarijs habebit pro
bare appellans:cū iudex p̄ſumat̃ iuſte arbitratus fuiſſe.arg.c.ad au-
dientiā.de p̄ſcrip. In alijs vero que determinant̃ a iure licet dentur
cum iudicis miniſterio dꝫ appellatus ſeu iudex cū p̄cedit ex officio iu
ſtam cām p̄bare:qꝛ ſine iuſta cā nō debuit recedere a diſpoſitiōe legis.
19 arg.d.l.ad peremptoriū.cū.l.ſeq.ff.de iudi. ¶ †Et ſcias ꝙ lꝫ iudex[a] nō
a poſſit ſine cā artare tp̄s quadrimeſtre:prorogare tn̄ pōt:qꝛ prorogatio
eſt fauorabilior.ita tenet glo.in.d.l.ij.⁊.l.iiij.§. ſi quis.p̄eal.⁊ facit text.
in.d.§.ſi quis.q̄d ego intelligo quo ad hoc vt factum iudicis valeat niſi
appelletur.ſed puto q̄d appellari poterit:qꝛ nō debet aliā partē ſine cā
20 grauare.¶ †Item qꝛ teꝫ.in.d.l.ij.videtur innuere ꝙ ex cā dꝫ p̄rogare.
b Quero vtrū quiſqꝫ iudex poſſit ex cā hunc terminū p̄rogare[b]:dic ꝙ or
dinarius hoc poterit. Item iudex deputatus ſuper executione ſenten-
tie:qꝛ hoc concernit ipſam executionē. Itē delegatus dūmodo habeat
executionem ſnīe alſ ſecus:qꝛ eſſet imponere legē ſuperiori. hec leg.et
21 no.in.d.l.ij.¶ †Quero an hoc tp̄s quadrimeſtre ſit dādūꝫ etiā his qui
a principio cōfitētur debitū cum tūc nō feratur ſnīa:ſed ſiat preceptūꝫ
de ſoluendo iuxta not.in.c.dudū.ij.de elect.⁊.ſi.q.j.nos in quēqꝫ.⁊.l.j.C.
de confeſ.Sol.gloſ.in.l.ſi debitor.ff. de iudi. ſentit ꝙ nō:ſed datur tunc
terminus.x.dierū. Idē dicit glo.in.§.oīs.inſti.de verb.obli. ſed in con-
trariū videt̃ teꝫ.apertus in.l.certū.§.ſi.ff.de ꝯfeſ.ideo dic melius vt no.
c Bar.in.d.l.ſi debitori[c].ꝙ de iure dādū eſt illud tp̄s.ſed ex cōſuetudine
inualuit vt detur illud tp̄s.x.dierū.Ex quo infero ꝙ ceſſante conſuetu-
22 dine ſeruabit̃.d.l.certum.vt detur quadrimeſtre.¶ †Sed quero iuxta
predicta de vtili.q.nunquid indiſtincte infra quatuor menſes vel predi
ctos.x.dies reus nullam moleſtiam patietur. Sol.dic ꝙ poſt condem-
nationem ſi vult vti illis dilationibus tenetur ſatiſdare de ſoluēdo in
termino.teꝫ.allego ſingularem in.d.l.ſi debitori.Et hoc no.ibi Bar.et
hec eſt ratio:quia hoc tempus datur condēnato miſerationis gratia.l.
d ſi cū milite.ff.de cōpen.ergo interim debet ſatiſdare[d]: vt in.l.vniuerſa.
C.de preci.impe.offe.vbi notabiliter dicitur ꝙ ſi princeps concedat ali
cui reſcriptum ſuper dilatione debiti nō valet aliter niſi caueat de ſol-
23 uendo in termino. ¶ †Et per iſtum teꝫ.fuit alias conſultum q̄d ſi da-
tur alicui ſaluuſconductus vt infra certum terminum nō poſſit a ſuis
creditoribus conueniri debet intelligi dummodo ſatiſdet de ſoluendo
poſt terminum:quod eſt valde notandum. Et eſt ratio omnium predi-
ctorum:qꝛ poſſet iterum fugere quod eſſet iniquū:⁊ ex hoc dixit Bart.
in.d.l.ſi debitori.notandūꝫ quod infra illud tempus quatuor menſium
poſſet debitor capi et carcerari:niſi cauerit vt.d.l.ſi debitori. vel bonis
cedat:vt.l.j.qui bo.ced.poſ.quod ego limitarem quando debitor labo-
e raret inopia:ita ꝙ veriſimiliter timeretur de fuga[e]. Nam ſi bona ſuffi-
cientia habet non debet capi pro debito.ad hoc gloſ.notabilis.in.l.iij.
§.tutores.ff.de ſuſpec.tu.quam ſequitur ibi Barto.quia ſi primo diſcu
tiūtur mobilia q̄ perueniatur ad immobilia:⁊ prius immobilia q̄ de-
ſcendatur ad nomina debitorum.vt.l.a diuo pio.§. in venditione. ff.de
re iudi.multo magis debet hec miſericordia adhiberi circa perſonam:
vt prius diſcutiantur predicta q̄ perueniat̃ ad perſonam.facit.l.ſcien-
dum.ff.qui ſatiſda.cog.compellatur ergo cauere captis pig. ſi illa ha-
bet ſufficientia.arg.in.l.j.ff.de ven.in poſſeſ.mit. ⁊ inſtitu.de ſatiſd.tut.
prope ſi.Sed dictum Bar.poteſt procedere ſcōm varias locorum con-
ſuetudines et ſtatuta que pro debito indiſtincte permittunt capturam
et hec ſingulariter notabis: quia docto. noſtri hanc vtilem materiam
24 omiſerunt.¶ †Venio ad gloſ.vlti.⁊ oppo.cum ea contra text. in eo ꝙ
f dicit ab executore non poſſit appellari[f] niſi modum excedat: videtur
enim ꝙ nullo caſu ab eo appellari debeat:quia aut executor non exce-
dit modum et tunc clarum eſt q̄d ab eo non appellatur vt hic.et.d.l.ab
executore.ff.de appel.Aut excedit modum commiſſionis ⁊ nō eſt opus
appellare: quia non tenet quod agit propter tranſgreſſionem forme
mandati

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Q̄d iudex. De veritate vide per Alex.in.d.l.iiij.§. ſi q̄s cōdēnatus. ff.de re iud.⁊ per Geor.natā in repet.clemen.ſepe. de verb.ſig.
b ¶ Prorogare. Adde Alex.ꝯſil. xxv.ij.lib.
c ¶ L. ſi debitori. Adde ꝙ Ro. ſingul.ſuis dicit q̄d non habet locuꝫ in arbitrio.
d ¶ Dꝫ ſatiſdare. intellige ſi talis ſatiſdatio petat̃ a parte: alſ ipſe nō teneret̃.gl. eſt ſing. i.d.l.vniuerſa.quā ſeq̄t̃ paul. de ca.⁊ dicit practicaſſe i ciuitate padue cū multis ſimilib⁹ q̄ adducit lumē nr̄i tp̄is do. Iaſ.i.d.l.vniuerſa.et id talis debitor nō poſſet carcerari niſi cauerit:niſi p̄mode tali cautione req̄rat̃ a parte:et ita in facto practicauit. tene menti. Aeneas falco.
e ¶ De fuga. adde late Ro. conſil.cccxlj.
f ¶ An et qn̄ poſſit appellari.⁊ vide oīno do.de ro. deciſ.cccxxxix.in ordie meo nouiſ. vbi etiā inciden-ter dicūt ꝙ qn̄ appellat̃: talis appellatio dr̄ extraiudicialis. Adde an ab executore appellet̃: Alex.i. ꝯſi.xcv.iiij.li. ⁊ an a ſnīa exequēda. Jo.de ana.conſi. xxvj.aug.ꝯſ.cxv.

mandati.vt in.c.cũ dilecta.de reſcrip.⁊.c.venerabili.de offic.
dele.Sol.gl.multũ inſtat ⁊ l effectu vult ꝙ executor põt face
re qđ mandaĩ ⁊ aliquid vltra:⁊ ſic non peruertit formã vnde
ratione illius exceſſus opus eſt appellare et ponit multos
caſus in quibus executor poteſt grauare.❡ Sed cõtra pre-
cedens dictũ glo.in fi.op.de.l.diligẽter.ff.mã.vbi nõ fuit mã
datũ alicui vt equuʒ emeret pro.x.⁊ emit pro pluri.Dicitur
ibi ꝙ iſte exceſſit fines mãdati:⁊ ſic in nullo obligat manda-
torẽ.ecce ergo ꝙ faciẽdo aliqđ vltra mãdatũ videĩ excedere
fines mãdati.gl.nõ ſoluit. Jo.an.dicit.ꝙ qñqʒ mandatũ eſt
limitatũ in certo ⁊ tũc id in quo excediĩ nullũ eſt vt in cõtra
rio.Qñqʒ mandatũ eſt limitatũ in incertũ vt qđ mittatur in
poſſeſſionẽ bonorũ valentiũ centũ:vel hereditariorũ vel que
poſſidebat teſtator:⁊ qr de his dubitari poteſt appellandum
eſt:vt in ſuperiori parte glo.⁊ concordat.§.eo.cũ inter.in fi.⁊
optime loquiĩ.⁊ ex his habes vnã ſolutionẽ ad contrarium
principale.§.formatũ vt dicamus.ſ.ꝙ ab executore appella-
tur ſeu neceſſe eſt appellari:vbi põt ꝓbabiliter excedere mo
dũ:vt in exẽplo.§.poſito.ſecũdo dic ꝙ põt grauare non exce-
dẽdo fines commiſſionis:puta ꝙ vult exequi ſibi iniunctum
ſed nõ vult admittere exceptionẽ legitimam quã teneĩ de iu
re admittere:tũc eñ qr grauat partẽ ⁊ eſt iudex in actu exe-
cutionis eſt opus appellare:alr factũ ſuũ trãſiret in rẽ iudi.
qr faceret cõtra ius litigatorũ ⁊ non cõtra ius cõſtitutionis.
25 ❡ † Sicut opus eſt appellare a iudice cũ legitimã exceptio-
nẽ non admittit vt in.c.interpoſita.⁊ in.c.vt debitus.de app.
Quas aũt exceptiones ⁊ qñ executor tenetur admittere tra-
ctant hic doc.intricate.tu aũt dic vt clare dixi in.c.decetero.
§.eo.⁊ vide ad materiã huius gl.qđ no.glo.in.l.ab executio-
26 ne.C.quorũ ap.nõ reci.⁊ in.l.ab executore.ff.de ap.❡ † Ter-
tio dic ſm Hoſt.ꝙ lʒ nõ ſit neceſſe appellare qñ excediĩ mo-
dus:ita ꝙ actꝰ ſit nullus:tñ vtile eſt appellare vt euitet gra-
uamẽ facti qr de facto poſſet fieri executio quã tñ ſepe iudex
propter appellationẽ omittit ſicut ſepe appellaĩ ad iſtũ effe-
ctũ a ſnĩa nulla.vt in.d.c.dilecto.§.ti.ꝑxi.l.carmelia.ff. de iu-
27 re patro.per Bar.in.l.ſi expreſſum.ff.de ap.❡ † Itẽ ⁊ quarto
ſm eum:lʒ executor velit facere qđ ſibi mandaĩ:tñ mandatũ
poſſet eſſe iniquũ vel nullũ vel ſurreptitiũ.⁊ tunc põt appel-
lari.Preterea ⁊ quinto ſm Jo.and.poſſet excedere modũ ſi
turbat ordinẽ executionis q eſt vt primo in mobilibus. ſecũ
do in immobilibus.tertio in nolbus fiat executio. vt.l.a di-
uo pio.ff.de re iudi.ſed Jo.and.nõ aperit an ſit hoc caſu ne-
ceſſe appellare qđ eſt q̃rere an teneat executio illa ordine nõ
ſeruato nec doct.aliĩ tractant hoc. Barto.in.d.l. a diuo pio.
dicit ꝙ factuʒ tenet.vñ opus eſt appellare ex tranſgreſſione
illius ordinis.qr ille tex.nõ ponit illũ ordinẽ vt ſubſtantifi-
cũ qđ mihi ſatis placet ſed credo ꝙ hũc ordinẽ induxit vel ꝓ
minori preiudicio vel vt citius fiat executio.⁊ ſic cũ verſetur
vtilitas partis ſi ſenſerit ex hoc ſe grauari dʒ appellare. et
hec bene notabis.Itẽ dicit ibi glo.ꝙ in mobilibꝰ dʒ ſeruari
ordo.qr primo debet capi ꝙ minus nocet debitori. quod di-
cit ibi Bar.bene notandũ.⁊ ſic videĩ ꝙ ille ordo ſit inductus
fauore debitorũ.Ideʒ putat Bar.in rebus immobilibus ne
pro modica quantitate vendatur magna res.⁊ ſi contra fiat
poterit appellari quaſi excedatur modus.Quid auteʒ ſi non
fuerũt capte res:ſed perſona eſt coacta ſoluere.vide ho.tex.
in.l.fi.in fi.ff.qđ me.cau.ad quẽ remittit Bar.in.d.l.fi.ſed iu-
dicio meo remedium erat a principio vt appellaret ab illa
captura:quia excedebatur modus.vt in.d.l.ab executione.C.
quorũ app.non reci.⁊ quod ibi not.ſed ſi nõ appellauit ⁊ ſol-
uit debitum:tũc illud repetere inciuile eſt:vt innuit tex. in
d.l.fi.Conclude ergo ex oĩbus predictis ꝙ in multis caſibꝰ
appellatio eſt neceſſaria:⁊ quandoqʒ vtilis tñ ab executore.
a Et dic ꝙ dupliciter ᵃ põt ab executore appellari.ꝑmo a pro-
nuntiatione iudicis de exequẽdo ſi perperã ⁊ iniuſte dicatur
pronuntiaſſe.ſecũdo ab executione facti quã facit ipſe iudex
ſeu eius nuntius modũ excedẽdo.vt le.⁊ no.in.d.l.ab execu-
tione.⁊.l.ab executore.ff.de app.⁊ hoc in tex.dũ generaliter
28 loquiĩ.❡ † Sed q̃ro ad quẽ ᵇ appellabiĩ.ſol.dic cõiungẽdo
b Bar.in.d.l.a diuo pio.§.ſnĩam.⁊.d.l.ab executore.ff.de app.
ꝙ aut qs appellat a iudice ꝓnũtiante ſup executione ſienda
⁊ tũc in dubio appellandũ eſt ad ſuperiorem ipſius iudicis.
vt in.c.dilecti.de app.⁊.l.i.C.vbi ⁊ apud quẽ.Aut appellatur
ab executione facti ⁊ tunc aut iudex exequiĩ ſolum ꝑ nuntiũ
aut implorat officium alterius iudicis in cuius territorio
erat res.Primo caſu aut nuntius exequitur prout ſibi fuit
iniunctum:⁊ appellandum eſt ad ſuperiorem ipſius iudicis
non autem ad ipſum iudicẽ:qr ipſe grauat ⁊ non nuntius q
unde exequitur factũ ſibi iniunctum.Jo eñ facit cuius noĩe
fit.vt in.c.nouit.de ap.⁊.c.cum veniſſent.de reſtitu.ſpol.Aut
grauat ipſe nuntius:vtputa qr excedit modũ ⁊ tunc appella
biĩ ad ipſum iudicẽ q executionẽ cõmiſit:qr ipſe eſt ſuperior a
immediatus.poterit tñ grauatus etiã ſine appellatione im-
plorare officiũ iudicis cõtra grauamen nuntij.argu.in.d.l.a
diuo pio.§.ſi ſup rebꝰ.Scđo caſu cũ implorauit auxilium iu-
dicis alterius territorij:aut ille exeq̃tur.⁊ tũc appellandum
eſt ad ſuperiorẽ ſuũ qr ipſe exequiĩ iure ꝓprio ⁊ non vt dele-
gatus:cũ executio ſit mixti imperij regulariter non delegaĩ.
29 ❡ † Ad hoc.c.poſtulaſti.in fi.de fo.compe.⁊ in.c.romana.§.
cõtrahentes.eo.tit.lib.vj.vbi ſatis innuitur qđ iure proprio
exequiĩ ⁊ nõ vt delegatus alterius iudicis.ad idem.l.cũ vnꝰ
§.is qui poſſidere.ff.de bo.aut.iudic.poſ.Aut alienus iudex
nõ exequiĩ:ſed preſtat auxiliũ.⁊ tunc aut eſt auxiliũ facti aut
iuris.Primo caſu appellaĩ ad ſuperiorẽ ipſius iudicis exe-
quẽtis.qr ipſe grauat ⁊ nõ ille qui preſtitit auxiliũ facti puta
familiam. Et ſic ſi poteſtas preſtat in executione familiam
ep̃o modũ excedenti in executione appellabiĩ ad archiep̃m
vel ad papã non aũt ad ſuperiorẽ poteſtatis.Si preſtat auxi-
lium iuris puta qr pro executione ſentẽtie late a ꝑtãte ep̃s ex
cõicauit iuuando ꝑtãtem:iuxta not.in.c.j.de offic.ordi.⁊.c.lʒ
ex ſuſcepto.de fo.cõpe.⁊ tunc appellabiĩ ad ſuperiorẽ iſtius
excõicatoris:qr actus ſuus eſt qui me grauat ſm Bar. Ego
puto ꝙ põt etiã appellari ad ſuperiorẽ poteſtatis:quia ipſe
etiã grauat implorãdo iniuſte auxilium cõtra me ⁊ q cauſam
dãni dat damnum dediſſe videtur in.c.fi.de iniur.⁊ dam.da.
30 ❡ † Quero an in appellatione ᶜ ab executione ſit exprimen b
c da cauſa.dic qđ ſic:qr regulariter eſt interdicta appellatio vt
hic ⁊ aliĩs iuribus ſuperius allegatis.⁊ ex certa cauſa dun-
taxat permittiĩ.ſ.cũ modus excediĩ.appellãs ergo in mate-
ria ꝓhibita debet exprimere cauſam ad iuſtificandam appel
lationem ꝑſertim cũ iſta ſit quedã interlocutoria vel habẽs c
vim interlocutorie a qua niſi cã expreſſa non appellatur: vt
in.c.vt debitus.de ap.⁊ qđ ſit cauſa exprimenda tenet Spec.
in ti.de execu.ſen.§.nũc dicendũ.ver.ſed nũquid.⁊ ponit Jo.
an.in addi.ſpe.in ti.de ap.§.in quibꝰ.ver. qntus.⁊ do. Anto.
31 hic ⁊ Bar.in.d.l.ab executore.❡ † Alterius iuxta ꝓdicta q̃-
ro an ꝑ appellationẽ interpoſitã ab executore ſeu executio-
ne ſnĩe ſuſpẽdaĩ executio in totũ.Sol.dico ꝙ de hoc eſt tex.
no.in.l.ab executione.C.quorũ ap.nõ reci.⁊ dic ꝙ aut non ex
primitur iuſta cauſa in appellando vel nulla:⁊ tunc eſt diffe-
rẽda executio.ar.hic⁊ ibi.Aut exprimitur iuſta cauſa de qua
dubitaĩ an ſit vera ⁊ tunc ſuſpẽdiĩ executio:ſed res mobiles
⁊ fructus rei mobilis in quibus erat executio fienda debent
ſequeſtrari:⁊ pendente appellatione apud ſequeſtruʒ rema-
nere.vt in.d.l.ab executiõe.Et ꝑ hoc notãter dicit ibi Bart.
quod ſi aliquis capitur ꝓpter debituʒ ⁊ ab ipſa captura ap-
pellatur:nõ debet ſtatim relaxari:ſed pendẽte appellatione
debet retineri ſicut de re mobili ſeruaĩ:qr poniĩ in ſeq̃ſtrum
vt predixi.qđ no.Et ad limitationem predictorum vide no-
tabile dictũ Spec.in ti.de ſen.excom.§.nunc dicendum. ver.
ſed nunquid.vbi dicitur qđ ſi in appellatione exprimitur in
quo modum excedit:ita quod cauſa non concernit totã exe-
cutionem:ſed partẽ:in illa tantuʒ parte ſuſpendiĩ executio.
32 ❡ † Si vero nõ exprimiĩ ſed in genere dixit qr excedit is mo
dũ appellationis: tunc ratione incertitudinis ſuſpenditur
executio in totum:⁊ hanc opi.ſequitur hic do.Anto.Sed tu
aduerte qr illa fuit originalis opi.Aber.vt ibi recitat Spec.
ſed iudicio meo Spec.ibi in fi.videtur ad hoc vltimo recede
re dicens ꝙ cũ cã ſit in appellatione exprimenda hec queſtio
nõ habet dubiũ.quaſi velit dicere ꝙ cũ teneaĩ ſemper expri-
mere cauſam nõ cadit dubitatio an appellatio cõcernat to-
tã executionẽ an partẽ.qr hoc facile eſt perpẽdere ꝓpter ex-
33 preſſionẽ cauſe ⁊ hoc puto eſſe de iure.❡ † Unde nõ puto va
lere hãc appellationẽ appello qr excedit modũ in exeq̃ndo
qr cauſa grauaminis dʒ exprimi nominatim ⁊ non in genere
vt in cle.appellanti.de ap.Et no.ſingulariter hoc dictũ ꝙ ſi
cauſa cõcernit partẽ nõ ſuſpendiĩ executio in totum.facit in
contrariũ qđ dixi in.c.ſuper eo.de ap.ſʒ dic ꝙ illud procedit
in iudice qui dʒ ceſſare in totũ cũ in multis habeat arbitra-
ri.ſecus in executore q cũ ſit nudus miniſter nõ repelliĩ pre-
textu ſuſpicionis.not.in.c.nouit.de appel.qđ bene notabis. d
34 ❡ † Poſtremo ponit hic Hoſti.qõnẽ ſatis facilem iudicio
meo an iudex delegatꝰ deputatꝰ ad cauſam decidendã infra
d mẽſem:poſt mẽſem ᵈ poſſit abſoluere ſi reũ infra mẽſem ex- e
cõicauit ꝓpter cõtumaciã ⁊ cõcluſio eſt ꝙ nõ.qr iam expira-
uit iuriſdictio per menſis lapſum.vt in.d.c.de cauſis.de offic.
35 dele.⁊ vide qđ leg.⁊ no.in.c.querẽti.eo.ti.❡ † An aũt excõi-
e catus poſſit impetrare reſcriptũ ſuper nullitate ᵉ ſententie a
qua nõ appellauit ne mandetur executioni tacito de excõica-
tione.Hoſt.tenuit ꝙ ſic ſed Joã.an.contra per.c.j.de reſcri.

Sebaſti.Sapia.
❡ Dupliciter. An a pronuntiatiõe iudicis đ exequẽdo poſſit appellari vide alex. in ꝯſi.lxxxv. icip. viſis ꝓceſſibꝰ. in ij.volu. vbi dicit eõdem opi. eſſe qđ nõ appelleĩ ideʒ tenet.d.Anto.de tauaro in tractatu.de execu.inſtr. qđ.xlvj.Paul.de ca.in ꝯſil.cccxxix. incip.ad primum ſm antiquaʒ imꝑſſionẽ Bartho. vo.l can.xliij.cuʒ ſeq.Et Bñdic.de barſi.in tractatu de inſtru. guarẽ. i ſcđa pte.qđ.xiij.

Sebaſti. Sapia.
❡ Ad quẽ. Uide latiſſime ꝑ Feli.i c.paſtoralis.§.ꝑterea in princi.§. de offi.delegati.
❡ Quãdo appellatur ab executione ſnĩe ꝓpter exceſſiuũ modũ exequendi debet exprimi cauſa in appellatione.⁊ ideʒ dicit Bal.in.l.ab executione. in.ij.col.C.quoꝝ app.non re.⁊.d.Ant.hic l.vij.col.l ꝑn.ꝟ.vbi aũt appellaĩ ab executione ſnĩe ⁊ ideʒ firmat d.Ant.in.c. vt debitus.in. vj.colũ. vbi oĩno vide.de app.⁊ ſentiũt do.de ro.deci.ccxxxix.in ordine mto nouiſ. Sed contrariũ determinare videĩ.d. Ant.§.eo.c.in pe.colũ. ver. nũquid autẽ nõ appelleĩ. Qñ aũt appellatur a pronũtiatione de exequendo neceſſario debeat exprimi cã pleniſſime examinat ro. in.l.v.in princ.in iiij.col.ff. de ver. obli.vbi cõcludit ꝙ nõ dicẽs ſe ita his obtinuiſſe in Rota. adde Jo. de ana.cõſil.xxix.
❡ Poſt mẽſem. Adde cal.cõſil.v. de ſenten, excõ.
❡ Nullitate. Ad de qđ etiã excõicatꝰ ſub ꝯditione põt impetrare reſcriptum ⁊ ita limitat.c.j. Pe.de ancha.conſil.ciij.

a ¶ Annua preſtatio. Adde Bald. cõſi. xcvi. v. lib.
b ¶ No. ii. tu pondera verbũ rñdit modũ excipiendi vide q̃ remiſi ad Barto. in. l. i. ff. de exce. And. Bar.
→ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Scripturam. Uide multa allegata p Alex. in. l. ii. C. de bo. poſ. ſʒ tab. ⁊ ibi etiã per Iaſ. col. iiii. verſi. ſecũdꝰ caſus. vbi not. q̃ p duos teſtes pbaẽ voluntas teſtatoris qñ teſtamentum fuit depditũ. lʒ in teſtamẽto regranẽ ſeptẽ teſtes.
d ¶ Teſtes probari. adde do. de ro. deci. ſuis. in antiquis. de teſti.
→ Sebaſti. Sapia.
e ¶ Ad deciſionẽ. Uide Bartol. in repe. l. de quibus colũ. x. ff. de legi. vbi dicit ſtãdũ eẽ doctori atteſtãti aliqd eſſe de ↄſuetudine. vide etiaʒ moder. in. l. i. poſt Bart. ibi. col. pe. ff. ſi cer. pe.
f ¶ Utrũ in ſnia debeat exp̃mi cã de hoc vid p imo. in. l. ſi is ad quẽ. i vlti. col. ff. de acq. he. ⁊ p. d. maria. i re. c. quaſr ⁊ qñ in xviii. q. xi. i pn. d. q̃rit etiã circa articulũ. de acc. ⁊ ad de q̃ iſtã materiã late reaſſumit et forte meliꝰ q̃ alibi dicit do. in. c. i tãtũ. xxi. di. et do. in. c. cenomanẽ ſem. i pe. no. xlvi. di. Itẽ adde qd in p̃cepto iudicis qd facit extra iudicium nõ eſt neceſſe exp̃mere cãʒ vt no. d. Ant. i. c. ad aures. ext. me diũ. de tẽp. ordi.

lib. vi. ⁊ hoc verius cum hoc caſu ſit actor. Dixit etiã Hoſti. excõicatũ cõtra quẽ fuit lata ſentẽtia nulla poſſe implorare officiũ iudicis vt illã reuocet. Io. and. dicit hoc verũ niſi excipiaẽ p decretalẽ. pia. de exce. li. vi. qd placet cõiter Moder. puto tñ q̃ cõtra executorẽ ſententie poſſit excõicatus legitimas exceptiones opponere vt euitet grauamen iuris vel facti. Nã hoc caſu eſt reus neceſſarius. q: ſtimulaẽ p executorẽ ad hoc. c. cũ inter. de excep. ⁊ qd no. Io. an. in. d. c. pia.

1 ¶ Sententia lata ſine cauſe expreſſione valet ⁊ lʒ. 9. 10.
2 Poſſeſſoriũ an competat pro iuribus perſonalibus.
3 Exceptio rei iudicate eſt exceptio litis finite ⁊ impedit litis ingreſſum.
4 Scriptura que reqritur in aliquo actu ſi eſt deperdita probata perditione ſcripture poteſt probari per teſtes quod in ea continebatur.
5 Teſtes qui pducunẽ ad pbandũ ſic fore ſententiatũ non eſt neceſſe vt deponãt de oĩbus verbis p iudicẽ prolatis. ſed ſatis eſt quod recitent effectum.
6 Sententia quando apparet prolata preſumunẽ oĩa ſolẽnia preceſſiſſe. ⁊ aſſerenti contrarium incũbit onus pbãdi. 7. ſiue ſit in facto antiquo: ſiue non.
8 Dicta doctorũ licet nõ neceſſitent ad deciſionẽ cauſe: tamen faciunt magnam preſumptionem.
11 In quibus ſententijs ſit exprimenda cauſa.
12 Sententia appellationis an debeat continere cauſam. 10.
13 In ſententia debet exprimi cauſa qñ ex gñalitate ſententie poſſunt elici diuerſe cauſe diuerſos effectus operãtes.
In libello debet exprimi actio qñ ex generalitate proponendi poſſunt elici diuerſe actiones diuerſos effectꝰ pducẽtes.
14 Sententia lata cũ expreſſione cauſe an reddatur nulla ſi eſt falſa ipſa cauſa: maxime ſi eſt adiecta dictio p̃ſertim: vel precipue.
15 Sententia cũ expreſſione duarũ cauſarũ quarũ alia eſt contra ius: ⁊ alia non ſuſtineẽ ex illa que nõ eſt contra ius.
16 Sententia que tranſiuit in rem iudicatam non retractatur per inſtrumenta de nouo reperta.
Sententia in qua dicitur condẽnamus titium q: fuit probatum contra ipſum ⁊c. non reddiẽ nulla ſi in actis non appareat probatum contra titium. imo tranſit in rem iudicatam. nec retractatur per inſtrumenta de nouo reperta.
17 Solẽnitas ſententie vel inſtrumenti an ⁊ qñ preſumaẽ: ſi in eis de dicta ſolennitate ſit mentio.
18 Notarius qui in depoſitione teſtiũ ſcripſit talis iuratus ⁊c. facit fidem q̃ talis teſtis iurauerit.
19 Teſtis dicens in cauſa ſcientie q: promiſit non concludit qd promiſerit per ſolennem ſtipulationem: licet de natura ſui hoc importet.
Promiſit. iſtud verbũ platũ a teſte non includit p ſtipulationem ſed prolatũ a notario in inſtrumento ſic. 17.
Solẽnitas intrinſeca nõ preſumiẽ in dictis teſtiũ niſi referant ſe ad dictum ſeu factũ iudicis in caſu in quo pro iudice preſumeretur circa talem ſolennitatem. 20.
21 An ⁊ quando credatur iudici aſſerenti ſe delegatum et habere commiſſionem.
Incõpetentia iudicis non põt allegari poſt litẽ conteſtataʒ vel poſtq̃ ſententia tranſiuit in rem iudicatam.
22 Solẽnitas intrinſeca an indiſtincte preſumatur.
23 Onus probandi incũbit ei qui aſſerit ſe eſſe talem: niſi multo tempore pro tali habitus fuerit.
24 Sententia eſt ferenda in ſcriptis: nõ ad finem vt poſſit melius probari ſed vt cũ maiori moderamine feratur.
25 Preſumptio q̃ interuenerit ſolennitas tollitur per aliam preſumptionem.
26 Teſtis tenetur reddere cauſam ſufficientem dicti ſui quomodo ipſe percepit: non autem que cauſa mouit talem ad ita faciendum.
27 Iudex non tenetur ſequi conſilium ſapientis niſi ſit iuridicum etiam q̃ ex forma ſtatuti teneatur requirere.

1 **Sicut nobis.** ¶ † Sententia ſine expreſſione cauſe lata lʒ ita communiter ſummaẽ. Ego plenius ſummo ſic. Sententia põt pbari per teſtes lʒ nõ deponãt de cauſis q̃ ſolent iudicẽ mouere ad ſententiandũ. Cõis diuiſio ſeda ibi. cũ autẽ. ¶ Caſus literalis. Inter. H. ſubdiaconũ: ⁊ H. preſbyterũ vertebaẽ qõ ſup. v. modijs frumenti: quos. d. p̃ſbyter annuatim eidẽ ſubdiacono ſoluere tenebaẽ. cõmiſſa fuit cã ſup hoc qbuſdã iudicibꝰ corã quibꝰ. H. ſubdiaconus petebat a. d. H. p̃ſbytero. v. modios frumẽti ſibi per annos ſingulos perſoluẽdos. ſacerdos ſe non teneri rñdit cum alia vice ſup hoc cõuentus fuerit ⁊ ſententialiter abſolutus ad qd pbandũ duos teſtes induxit p quos cõſtitit q̃ magiſter. A. autoritate epi lõdineñ. ipſuʒ abſoluit ab impetitione ſubdiaconi ſupradicti. ſed q: teſtimoniũ ipſorum quaſi nude prolatũ fuerat cũ nihil dixerint de cauſis q̃ iudiceʒ mouere ſolẽt ad ſententiã pferendã cõſuluerũt papã qd ſup hoc ſit ſeruandũ. cum in pleriſq; locis in quibꝰ copia prudentũ habeẽ obſerueẽ de cõſuetudine q̃ oĩa q̃ monẽt iudicẽ ad ſentẽtiã pferendã nõ exprimanẽ in ſententia. Reſpondit papa cũ ita ſit q̃ ex dictis ipſorũ cõſtet ſniam a iudice ſuo platã p̃ſumi dʒ oĩa ſolẽniter pceſſiſſe pp̃ter iudiciariã ptãtem. Ber.

2 ¶ † No. ibi reſtitutionẽ. q̃ qs põt petere reduci ad ſtatũ recipiẽdi annuã penſionẽ ſeu p̃ſtationẽ agẽdo poſſeſſorio: ⁊ habeo iſtum tex. in ar. pro ſingulari qñ hic non dr̃ q̃ reſpectu
a alicuius rei repetaẽ hec annua preſtatio. a ⁊ ſic videẽ q̃ poſſit agi poſſeſſorio pro iuribꝰ mere perſonalibus. facit gloſ. ii. q. ii. nullus. Sed de materia remitto ad plene notata. in. c. que
3 relã. de elec. ¶ † No. ii. b modũ ⁊ practicã excipiẽdi de re iu. ⁊
b talis exceptio eſt litis finite. ideo habet impedire li. conteſt. de quo dic vt plene le. ⁊ no. in. c. i. de lit. cõteſt. lib. vi. quẽ tex.
4 voluit hic allegare glo. i. ¶ † No. iii. q̃ id qd ad ſui ſubſtan
c tiã exigit ſcripturã c põt pbari per teſtes. ſi ſcriptura ſit perdita ſufficiũt duo teſtes. Nã ad validitatẽ ſententie requiritur ſcriptura. vt in. c. ſi. de re iu. lib. vi. ⁊ tñ põt p teſtes proba
d ri. d Ad idem vide tex. no. in. l. teſtiũ. C. de teſti. vbi probaẽ qd etiã ſi ſcriptura ſit de ſubſtantia probationis: nihilominus põt actus pbari p duos teſtes. dũmodo probeẽ caſus peremptionis. facit optime in. c. cũ olim. ⁊ qd ibi not. ſ. de priuileg.
5 ¶ † Itẽ no. q̃ ad probandũ ſententiã p teſtes nõ eſt neceſſe vt teſtes deponãt de oĩbus verbis p iudicẽ prolatis ſʒ ſatis eſt recitare effectum ad ſubſtantialia ſententie. Iſti cũ depoſuerunt ſuper iudicis commiſſione: ⁊ de ipſo iudice ⁊ cauſa: ⁊ contra quem ⁊ pro quo fuit lata ſententia. Iſta enim vt dicit
6 Hoſ. ſunt neceſſaria veſtimẽta ſentẽtie. ¶ † Und tñ ſingulariter no. q̃ teſtes non depoſuerunt qd interuenit ſcriptura: ergo nõ videẽ corũ teſtimoniũ valere: facit qd no. Bart. in. d. l. teſtiũ. ſed põt dici q̃ in caſu noſtro ex quo teſtes depoſuerunt de ſententia preſumendũ eſt q̃ interuenerit ſcriptura: q: illa eſt ſolẽnitas intrinſeca ſententie. non enim eſt ſentẽtia ſine ſcriptura. d. c. ſi. ⁊ d. l. i. C. de ſent. ex peri. reci. ⁊ hoc ſentit hic. D. an. ⁊ facit qd no. Bar. in. l. ſciendũ. ff. de verbo. oblig. ⁊ optime facit. c. in preſentia. de proba. vbi patʒ ſufficere vt teſtes deponant ſuper profeſſione. Nam preſumũtur oĩa neceſſaria ad profeſſionẽ reqſita ⁊ optime hoc videẽ probare tex. iſte in ſi. vbi dr̃ q̃ ex quo cõſtat ſententiã a iudice ſuo plataʒ propter autoritatẽ iudiciariã oĩa preſumunẽ legitime pro
7 ceſſiſſe. ¶ † Ex his verbis ſingulariter no. q̃ ex quo conſtat de ſentẽtia: lʒ nõ appareant acta preſumendũ eſt q̃ oĩa rite et recte pceſſerunt. ⁊ aſſerenti cõtrarium incũbit onus probandi. ⁊ tene menti q̃ hic nõ diſtinguiẽ inter factũ antiquuʒ ⁊ recẽs: licet aliter ſenſit Hoſti. ſ. eo. cum inter. nec inter proceſſum ⁊ iuſtitiã. ſed in genere dr̃ q̃ pp̃ter autoritatem iudiciariã preſumũtur legitime proceſſiſſe. vnde pondera verbũ oĩa: q: qui totũ dicit nihil excludit. xix. diſt. ſi romanorũ. et. c. ſolite. de ma. ⁊ obe. Et ſic pbat iſte tex. iudicio meo opi. Innoc. in. c. bone. de ele. ⁊. c. cũ in iure. de offi. dele. q dixit p ſententia preſumendũ quo ad oĩa ex quo tranſiuit in rẽ iudicatam: ⁊ tene mẽti iſtũ tex. q: nõ ſolet ad hoc p alios allegari. ⁊
8 vide de materia que dixi in. c. qñ cõtra. de pba. ¶ † Not. hñ
p̃ſumendũ pro ſtylo loci in quo prudentiũ copia habeẽ ⁊ fa
e cit tex. iſte q̃ dicta doctorũ lʒ nõ neceſſitẽt ad deciſionẽ e cauſe faciũt tñ maximã p̃ſumptionẽ p iuſtitia. facit. c. i. de decl. ⁊. l. i. C. de pfeſ. q in vrbe cõſtan. li. xii. ⁊ qd no. gl. in. c. i. de po
9 ſtu. p̃la. ⁊. l. i. C. de legi. ¶ † No. vltimo q̃ ad validitatẽ ſentẽ
f tie non requiriẽ q̃ in ea exprimaẽ cauſa f q̃ ipſum iudiceʒ ad ſic ſententiandũ induxit ⁊ ad hoc quotidie p canoniſtas ⁊ le
10 giſtas allegaẽ iſte tex. ¶ † Sed ↄtra hoc opp. de. l. ii. §. ignominie. ff. de his q not. infa. ⁊. l. pperanduʒ. §. illo. C. de iudic. xxi. di. in tantũ. q̃ iura videnẽ pbare cõtrariũ. Sol. gl. iii. tangit in prin. ⁊ ſoluit q̃ iudex põt exprimere ſi vult: tñ ſi nõ exprimit tenet ſnia vt hic. ⁊. ſ. eo. cũ bertholdus. Dicit tñ qd in cauſa appellationis debet iudex cãm exprimere vt prioris iudicis honorẽ cõſeruet. vt in. c. cũ Ioãnes. de ſi. inſtru. gloſſ. in. c. in tantũ. p alle. tenet cauſam eſſe ſemp in ſnia exprimendã. ſi tñ nõ exprimiẽ tenet ſnia. ſed totũ oppoſitũ vt ita dixerim tenet hic Ioãnes antiquus gloſſator vt refert hic Ioã. an. dicẽs regulare q̃ in ſnia nõ ſit exprimẽda cauſa. fallit in
11 caſibꝰ. ¶ † Primo in cauſa appellationis. ſ. eo. cum bertoldus. p rõnẽ gl. Secũdus vbi pp̃ter ineptã petitionẽ abſoluiẽ. ſ. de in. examinata. Tertius vbi ſm legẽ. ſ. pperandum. C. de iudi. abſoluiẽ ab inſtãtia iudicij: tũc dʒ exprimi per quẽ
ſtetit

ſtetit:vt in.d.§.illo. Quartus vbi iudex ſententian-
do recedit a iure cõi.ff.de ap.rect.l.ſciẽdũ.vñ ſi nõ
condẽnat victũ in expẽſis dʒ dicere cauſam qua-
re in aut.de iudi.§. opʒ.colla.vj. Quintus qñ ab-
ſoluit reus:qꝛ nõ poſſidet.ȝ.de exce.c.pe. Sextus
in ſnĩa excõicationis de ſent.excõ.c.j.lib.vj.Et de
materia in ſpe.de ſen.ꝓla.§.qualiter.vſ. verũ ſi
rationes.⁊ hoc ſequit Joã.an.hic dicẽs nõ ſolum
iudicẽ nõ teneri ad exꝓmendã cauſam ꝗnimo fa-
tuũ eſt exprimere ſm eũ:qꝛ facile poſſet mala cau-
ſa exprimi:⁊ bona ſupprimi:⁊ ſic nõ valeret ſnĩa.
remittit ad notata in.c.ex parte.de cõceſ.pbẽ. et
ff.de excu.tu.qui teſtõ.et.ȝ.de reſti.in integr. tũ ex
literis.§.nos igit.qõ ꝓcedit ſm eũ nedũ in diffi-
nitiua:ſed in interlocutoria.arg.ȝ.de offi.dele. cũ
ſuper.⁊ ſic refert Hoſti.iudicati ꝑ dñm Clemen.
de ꝯſilio fratrũ.⁊ cũ his dictis trãſit.D.An. hic.
ſed tu aduerte latius.dico eñi formaliter rñdẽdo
ad ꝯtraria ſupius formata.⁊ ad iſtũ tex.ꝙ ad ſen-
tentie validitatem non eſt neceſſe[a] vt cauſa expꝛi
maſ in ſnĩa vt hic ⁊ ſm Bar.in.d.§.ignominic.ſʒ
quo ad certos effectus q poſſunt ex ſententia ori
ri debet in aliquibus cauſis cauſa exprimi. et ita
loquunſ cõtraria.ȝ.formata ⁊ iura allegata in ca
ſibus ꝓxime enumeratis.Nam dãnatus ex vna
cauſa efficitur infamis:ſecus ſi ex alia.Exemplũ
in tutore ſi remouetur ob dolũ efficiſ infamis ſe-
cus ſi ꝑ negligentiã:ideo vt appareat an ſit infa-
mis vel ne debebit iudex exprimere remotionis
cauſam:vt in.l.iij.⁊.l.hoc eñi.ff.de ſuſpe.tu.et.d.§.
ignominie.tñ ſi cauſa omittiſ tenet ſententia ſed
interpretamur ob mitiorẽ cauſam fuiſſe prolatã
vt in iuribus ꝓxime alleg.quare dico ꝙ lʒ non
exprimaſ cauſa in caſib⁹.ȝ.exceptis tenet nihilo-
12 minus ſnĩa.¶ † Et diſcurram⁹ nunc ꝑ ſingulos
et ꝑmo in cauſa appellationis.dico eñi nullibi ca
b ueri ꝙ iudex[b] teneaſ exprimere cauſam quinimo
potius innuiſ contrari.l.ij.q.vj.in ſi.et.l.eos.C.de
ap.vbi ptʒ ꝙ iudicis officiũ eſt ꝓnũtiare dũtaxat
appellationẽ iuſtã vł iniuſtã:fateor tñ ꝙ de hone-
ſtate dũtaxat dʒ cauſam exꝓmere qñ irritat ſen-
tentiam ex nouis actis vt ſic conſeruet honorem
primi iudicis.ſic debet intelligi.c.cum Joannes.
de fide inſtru.⁊.c. raynutius.et.c. raynaldus.ȷ.de
teſta.Quo ad ſcõm tertiũ et quartum dic qõ etiã
ſi cauſa nõ exprimiſ tenet ſnĩa abſolutoria:vt ptʒ
in iurib⁹ ꝑalleg.⁊ ibi per glo.⁊ vide in iſtis q̃ dixi
in.c.examinata.de iudi.⁊ in.c.finem.de do.⁊ cõtu.
Exigiſ eñi in illis cã nõ ad ſnĩe validitatẽ:ſed vt
appareat an reus ſit abſolut⁹ ab obſeruãtia iſtius
inſtãtie an vero ſimpliciter ⁊ in perpetuũ. Itẽ vt
appareat in caſu.l.ꝓperandũ.C.de iudi.per quez
ſtetit vt nõ ſequereſ diffinitiua ꝓpter expenſas ⁊
alios effectus.¶ In quĩto caſu dʒ exprimi cauſa
vt ſi de nouo incipiat poſſidere poſſit ꝯuenire nõ
obſtante exceptione rei iudicate.nõ autem ex hac
omiſſione cauſe ſnĩa eſſet nulla.¶ In ſexto.ſ. ex-
cõicatione dico ꝙ cauſa dʒ ibi exprimi de neceſſi-
tate:non tñ ex omiſſione ſnĩa reddiſ nulla:ſed iu-
dex omittens puniſ nec pro ſnĩa in aliquo preſu-
miſ.vñ dʒ ſine difficultate relaxari vt ꝓbaſ in.d.
c.j.⁊ ſic ille caſus hʒ ſpecialẽ naturã ab alijs ca-
ſibus.ȝ.exceptis.⁊ hoc ideo qꝛ iura ſtricte mandãt
hic cãm exprimi:qꝛ iudices erant faciles in excõi
13 catione fulminanda.ſecus aũt in alijs.¶ † Unde
gñaliter alias a me fuit queſitum an iudex tenere
tur cãm in ſnĩa exꝓmere qñ ex gñalitate ſnĩe poſ-
ſunt elici diuerſe cauſe habẽtes diuerſos effectus
dixi ꝑ predicta ꝙ ſic.ſicut dicimus in libello ꝙ te
neſ actor exprimere actionẽ qñ ex gñalitate ꝓpo-
nendi poſſunt elici diuerſe actiones diuerſos effe
ctus producentes:vt not.in.c.dilecti.ȝ.de iu.et.l.
edita.C.de eden.Itẽ propter has difficultates vi
tandas iura voluerunt in certis caſibus de qbus
ȝ.cauſas debere exprimi.Idẽ ergo dicendũ vbi-
cũq; eadẽ ſubeſt rõ.de confir.vti.cum dilecta.et.l.
illud.ff.ad.l.aquil.dixi tñ ꝙ ex omiſſiõe cauſe non
reddiſ ſnĩa nulla:ſed dʒ fieri interpretatio in mi-
tiorem partẽ:vt in iurib⁹ ſal.⁊.l.ſi preſes.ff.de pe-
nis.facit qõ no.ſpec.in tit.de offi.iudi.§. deſeruit.

ver.in ſuſe.⁊ cũ his limitationib⁹ intelligo iſtum
14 tex.¶ † Itẽ attende in eo qõ Jo.an.dicit ꝙ ſi cã
c expreſſa eſt falſa[c] reddiſ ſnĩa nulla. ꝑmo eñi dʒ li-
mitari qñ cã eſt contra ius cõe:ſecus autẽ ſi cõtra
ius litigatoris niſi eſſet notorie falſa ſaltẽ ꝑ rela-
tionẽ ad acta:iuxta ea que plene dixi.ȝ.c.j.et facit
c.cũ inter.ȝ.eo.⁊ qõ no.Inno.in.c.qm̃ ꝯtra.de pro
ba.⁊ Bart.in.l.j.C.de erro.cal.⁊ per.d.Anto.in.c.
in pñtia.de renun.Secũdo debet limitari qñ cau-
ſa cõtra ius dũtaxat eſſet expreſſa. ſecus eñi ſi fuiſ
ſet adiecta dictio ꝑſertim ſeu precipue ſeu maxi-
me ſeu alia ſimilis q̃ tacite alias cauſas includit.
vtputa ſi iudex ita ꝓnunciat.dico teſtamentũ va-
lere ꝑſertiʒ qꝛ minoꝛ.xiiij.annis põt teſtari.⁊ hoc
notãter dixit But.in.l.ij.§.ignominic.ꝑalle. Sed
do.An.in.c.tũ ex literis.de in inte.reſti.dixit hoc
eſſe cõtra illũ tex.in ver.nos igiſ.vbi nõ ſaluatur
ſnĩa ex cauſa falſa lata ꝑ dictionez precipue:qꝛ ex
quo apparet iudicem deceptũ in expreſſo fortius
ꝑſumiſ in tacito.ſed in.c.in preſentia.de renũ.vbi
latius hãc materiã tetigi:diſtingit ꝙ aut ſnĩa ta-
lis non põt iuſtificari ex actis in illa cã et ſnĩa cor
ruit:ſecus ſi iuſtificari põt:qꝛ tũc illa dictio ꝑſer-
tim includit iudicẽ fuiſſe motũ ex alia cauſa q̃ ex
actis colligiſ:ſed qñ falſam cãm expreſſit ⁊ nõ ap
poſuit aliquã ex dictis dictionib⁹:tunc non ſuffi-
cit ꝙ ex alijs poſſit ſnĩa iuſtificari.qꝛ ptʒ iudicem
fuiſſe motũ ex falſa cã dũtaxat.ad hoc qõ le.⁊ not.
d in.c.ex parte.de cõceſ.pbẽ.Sed ego[d] ſequoꝛ But. e
pluribꝰ rõnibꝰ. Primo qꝛ taciti vel expreſſi eadẽ
15 eſt rõ.vt hic.⁊ in.c.cũ quid.ff.ſi cer.pet.¶ † Sed ſi
iudex in ſnĩa expreſſiſſet duas cauſas:vnã contra
ius ⁊ aliã non:ſuſtineſ ſnĩa ex alia cauſa que non
eſt cõtra ius.qꝛ aperte ptʒ iudicẽ non fuiſſe motũ
ex alia cauſa dũtaxat que eſt cõtra ius ideo cũ ſen
tentia poſſit ſuſtineri ex alia cauſa imputandum
e eſt nõ appellãti.hoc tenuit Inno.[e] in.d.c.j.⁊ in.d.
c.in preſentia.⁊ Jo.an.in.c.cũ inter.ȝ.eod.dixi.ȝ.
eo.c.j.Ergo idẽ dicendũ in caſu nr̃o.nã dictio pre
ſertim põt includere tacite nedũ vnã cãm ſed plu
res.ergo ex cauſa tacita debuit ſuſtineri ſnĩa. ad
hoc allego ſingulariter iſtũ text.in eo qõ dicit qõ
in ſnĩa nõ ſolent exprimi oẽs cauſe.cũ ergo ex cõ-
ſuetudine iudicantiũ non aũt ex dictione ꝑſertim
clare ptʒ iudicẽ nõ fuiſſe motũ ex illa cã duntaxat
q̃ eſt cõtra ius.In dubio ergo debemus ſuſtine-
re ſnĩam ar.in.c.abbate ſane.de verb.ſig.⁊.l. quo-
ties.de ver.obli.Tertio adduco.c.ꝑ tuas.ȷ.q fil.
ſint leg.vbi cã ꝑncipalioꝛ qua iudex fuit mot⁹ ni-
hil faciebat ad cãm.nec ꝑ hoc iudicaſ ſnĩa nulla.
hinc eſt ꝙ vbi dicit Jo.an.ꝙ ſepe iudices minus
eruditos mouẽt cauſe minus cõcludẽtes. Quar-
to allego illud.c.tũ ex literis.qõ.d.Anto.induxit
pro ſe.nã ſi ibi illa expreſſio cauſe reddidiſſet ſen-
tentiã nullaʒ:non oportuiſſet ꝙ papa diſputaſſet
an aduerſus illã ſnĩam eſſet dãda reſtitutio in in-
teg.ſed illico ꝓnũtiaſſet nullã.Uñ dico ꝙ exꝓſſio
cauſe falſe cũ dictione ꝑſertim facit preſumi ꝯtra
ſentẽtiã de iniuſtitia et grauamine partis.Unde
eſt coniectura ꝓbationis grauaminis vt ſic poſſit
peti in inte.reſti.ſaltẽ cũ alijs adminiculis ⁊ hoc
vult tex.in.d.c.tũ ex literis.⁊ loquoꝛ de reſtitutio
ne q̃ petiſ priuilegio ſpeciali:vt in re minoris vel
eccleſie.Nã maioꝛ nõ admitteref:qꝛ eſt ſibi impu-
tandũ quare a tali ſnĩa non appellauit. Item ex
alio.d.c.tum ex literis.nõ facit contra dictũ But.
qꝛ ibi loquiſ de cã q̃ erat cõtra ius litigatoris: nõ
aũt ꝯ ius ſcriptũ.vnde dico ꝙ etiã ſi ibi viſus nõ
fuiſſet dictione preſertim non ꝓpter hoc ſnĩa de-
buiſſet retractari ſi ex regiſtro poſtmodũ produ-
16 cto apparet illã cãm fuiſſe falſam.¶ † Quia pro-
pter inſtr̃a nouiter repta nõ retractaſ ſnĩa q̃ trã-
ſiuit in rẽ iudicatã.vt in.c.ſuborta.ȷ.e.⁊.l.impera-
tores.ff.de re iu.vñ dixit Innoc.fortius in.d.c.qm̃
cõtra.ꝙ ſi iudex dixit in ſnĩa qꝛ ꝓbatũ fuit ꝑ.a.et
b.ideo cõdẽnamus ⁊c.ꝙ lʒ non appareat ex actis
illos aliquid ꝓbaſſe:nõ ꝑ hoc dʒ ſnĩa q̃ trãſiuit in
rẽ iudicatã retractari. Ponderaſ ergo illa falſi-
tas cauſe in.d.c.tũ ex literis.ad preſumendũ pro
iniuſtitia ſententie vt facilius indulgereſ in inte-

a ¶ In caſib⁹ in qui-
bus in ſnĩa iudex
dʒ exꝓmere cãm
expreſſio non eſt
de ſubſtantia ⁊c.
Adde Paul. de
caſt.idẽ ⁊ plenius
tenentẽ in ꝯſi.vij.
incip.quidã cõſi-
liũ petijt a me ⁊c.
Sali.in.l. prope-
randuʒ.§. illo.C.
de iudi.
Sebaſti.Sapia.

b ¶ Qõ iudex. Ad
uerte tñ ꝙlicet cã
non ſit exꝓmẽda
ſi tñ exprimaſ et
ſepte vitiat ſnĩaʒ
vt not. Feli.in. c.
cũ ordinẽ. col.j.ȝ.
de reſcrip. Jaſ.in
l.edita.col.ij.ff.de
eden.
Sebaſti.Sapia.

c ¶ Eſt falſa. vide
late ꝑ Feli.l.c.in
ter ceteraſ.co.vij.
verſi.ſcõa conclu
ſio.ȝ.eo. poſt ab-
ba.ibi.col.iij. vſ.
venio nũc ad ſcõʒ
membrum.

d ¶ Idẽ tenet ipſe
Abb.panoꝛ.in.c.
ex parte.in fin.ȝ.
de conceſ.pbend.
vbi dicit ꝙ ꝯſiliũ
eſt ⁊ cautela qñ iu
dex vult i ſnĩa ex
primere cauſam
adijciat i ſentẽtia
maxime vel ſimi-
lẽ puta dicat ab-
ſoluo maxime ex
tali cauſa.nõ oſtẽ
dit ſe motum nõ
ſolũ ex illa cã ex-
preſſa ſed etiã ex
alijs ⁊c. Item te-
net Hier. tort⁹ l
ſuo pul.ꝯſi. quod
fecit in fauorẽ flo
rentinorũ inci.in
nomie dñi noſtri
Jeſu xpi.d. deus
meus ⁊c.l.xv.col.
in ṽ.ſed qd forti⁹
⁊c. et nouiſ. in.l.
properãdũ.§.illo
C.de iud.⁊ ibidez
do. Jaſ.in.ij. col.
vbi etiã dicit cõ-
ſiderandũ eſſe in
predictis cum ha
beamus tritã re-
gulã ꝙ quãdo ali
quid de neceſſita
te nõ reqriſ in ali
quo actu ſi illud
exprimaſ ⁊ inepte
non vitiat actum
l.j.in ꝑn.C.de rei
vxo. act. facit qõ
vult gloſ.in.l. vi-
nuʒ.in glo. mag.
in ſi.ff.ſi cer.pete.
⁊ glo.in.l.q teſtõ.
§.mulier.ff.de te-
ſti. et quod alibi
vult glo.in ṽb.in
multis.inſtitu.de
liber.quam repu
tat valde ſingul.
Bal.in.l.conſen-
taneum.in.vj.col.
C.quõ et qñ iud.
ſʒ ego allego aliã
inſtitu.in.§.inter
venditorẽ.in glo.
j.ibi ⁊ eſt ratio. et
ibi eã not.d.xpo-
fo.poꝛ. ergo cum
in ſnĩa non requi
raſ expreſſio cau
ſe vt hic:quõ ergo
ſi exprimaſ et ine
pta debet actum
vitiare cogitabis
pro reſponſione.

e ¶ Tenuit Inn.
tu pondera quia
illud dictum In
no.non eſt veruʒ.
vt tenet do.Car.
in.d.c.in ꝑſentia.
iteʒ.d.c.per tuas
non loquitur in
cauſa iuſta ⁊ ma
la vt loquimur
nos .item.d.c. ex
literis. non pro-
bat ꝙ ſit ipſo iu-
re nulla. Hoſtie.
dicit ꝙ poteſt re-
tractari ⁊ ſic non
bñ reprehẽdit.d.
Abb.dictũ.d.an.
ſed ego dico ꝙ nõ
tenet ex eo qꝛ ibi
concurrunt duo
quorum vnuʒ no
cet ⁊ alterum pro
deſt : attenditur
quod nocet. An-
dre.Barba.

grū teſti.cōtra ſniam ⁊ hoc ſingulariter notabis.
17 ¶ †Sed q2.ſ.viſum eſt an ⁊ qñ ſit ꝑ ſnia preſumēdum. Glo.iſta in ſcda parte principali q̄rit an idē dicendum ſit in inſtrumētorū ſolēnitate ⁊ tandem cōcludit ꝙ ſic.cū tñ nō ꝑſumiť niſi probeť.vt in.c.ſi cautio.de fi.inſtr.⁊ l.cū de indebito.in fi.ff.de ꝓba. Sed attende:q2 gl.poſtea dicit ꝙ ille qui allegat ſolennitatem ſnie circa ſniam ſiue circa inſtr̄m hoc probare debet:⁊ ſic vr̄ recedere a priori dicto cum nō ponat diuerſitatis rōnē inter primū ⁊ ſcdm credo tñ ꝙ gl.habuit bonū ſenſum ſed inepte locuta eſt. Sed pro cōcordia ⁊ pleniori intellectu tu diſtingue poſt gl.⁊ Bar.in.l.ſciendū.ff.de ver.ob. cum queritur an ꝑ ſolēnitate ꝑſumatur.aut enim queritur de ſolēnitate extrinſeca aut intrinſeca. Et dr̄ extrinſeca illa q̄ ex verborū ꝓlatione abſq3 alia expreſſione ſpecifica nō cōprehendiť. Intrinſeca vero eſt illa q̄ ex ꝓlatione verborum abſq3 alia expreſſione ſpecifica cōprehendiť vel cōprehendi pōt. Exemplū ſi inſtr̄m dicit ꝙ titius fuit ſtipulatus ⁊c. intelligiť ꝙ interuenit interrogatio ⁊ rñſio q2 ſine his nō fit ſtipulatio.l.v.ff.de v̄.ob. Itē qñ cōꝑhendi pōt l3 de neceſſitate nō cōprehēdať. Exēplum dicit inſtrumētū ꝙ titius ꝓmiſit ⁊c. vbū eñ promiſit intelligi pōt dupliciter.ſ.ꝙ promiſit ſimpliciter. Itē ꝑ ſolēnē ſtipulationē vt dicit tex.no. in.l.ſciendū.§.edictū.ff.de edi.edic. vñ in dubio intelligitur ꝙ ꝓmiſit ſolēniter.d.l.ſciendum.⁊ in.l.j.C.de cōtrahē.ſti.⁊.§.ſi ſcriptū.inſti.de inuti.ſtip. Exemplū de ſolēnitate extrinſeca ſi minor cōtraxit nō ꝑſumiť ꝙ interuenit autoritas tutoris niſi ꝓbetur.l.quecūq3.ff.de publ.q2 cōtractus pōt eſſe ſine autoritate tutoris.⁊ idem dic ſi eccleſia contraxit.nō eñ ꝑſumiť autoritas ꝑlati niſi ꝓbeť.xij.q.ij.ſi qua de reb.⁊.c.ſine exceptione.⁊ in cle.j.de re.eccle.nō alie.nā neq3 ex proprio neq3 ex lato ſignificato includitur hec ſolēnitas ſicut in precedēti caſu. ¶ His premiſſis dic ad queſitū ꝙ aut de ſolēnitate extrinſeca a nō ſit mētio in inſtrumēto:⁊ nō preſumiť.d.l.quedā.⁊ multo fortius non preſumiť in dictis teſtium.l.j.C.de vſur.⁊.c.j.de reb.ecc.non alie.lib.vj. Aut de ea ſit mentio in inſtrumento:et tunc aut poſſibile eſt illam ſolēnitatem interueniſſe tēpore cōfecti inſtrumēti ⁊ ſtať inſtr̄o vt inſti.de fideiuſ.§.fi.⁊.l.j.cū ſua gloſ.C.de fide inſtr.⁊ in.ba
18 ſte fi.l3.ex.notat Inno.in.c.qm̄.de ꝓba. ¶ †Exemplū dicit ſcriptura ꝙ titius iurat' ſic depoſuit ⁊c. hec eñ ſcriptura probat inſtr̄m teſtis q2 potuit interuenire tēpore depoſitionis.de quo vide qđ no. Bart.in.l.theopompus.ff.de dote prele. Aut non fuit poſſibile illam interueniſſe tpe cōfecti inſtrumenti:⁊ tunc aut queris inter eaſdē ꝑſonas inter quas illa verba enuntiatiua fuerunt prolata:⁊ preſumiť dummodo enūtieť tale qđ cui partes poterant renuntiare vt eſt caſus in.l.optimā.C.de contrah.⁊ cōmit.ſtip. alias ſi nō poterat renūtiare nō preſumitur. Exemplum in contractu venditionis cum eccleſia celebrato dr̄ ꝓcedentibus tractatib' ⁊c.nō eñ ꝑſumitur ꝓceſſiſſe niſi aliter ꝓbeť: vt in c.j.de reb.eccle.nō alie.lib.vj.no.Bar.in aut.ſi qs in aliquo documento.C.de eden.⁊.d.l.ſciendum.⁊ l.ſi forte.ff.de caſtren.pec. Aut queriť an ꝓbeť inter alias perſonas.⁊ dicēdū qđ nō vt i.d.aut.ſi qs. Si autem teſtes deponant ſuper illa ſolennitate tunc ſtādum eſt ſi deponunt ⁊ reddunt cauſam ſufficientem ſcie:vt hic in eo ꝙ teſtes deponūt de cōmiſſione iudicis ⁊ abſolutione vt in.c.ad aures.de reb.eccle.non alie. Scdo caſu principali.ſ.cū3 queritur de ſolēnitate intrinſeca. dic ꝙ ſolēnitas intrinſeca formalis nō ꝑſumiť.inſti.de emp.⁊ vend.§.pretiū.non eñ preſumiť pretiu3 ſolutum l3 ſine eo venditio nō cōſtat.vt.d.§.pretium. Aut queriť de ſolennitate formali:puta q2 interuenit ſtipulatio vel ſimile.⁊ de iſta dicendū ꝙ in inſtr̄o publico vel priuato preſumiť.d.l.ſciēdū.⁊.l.j.C.de contra
19 hen.⁊ cōmit.ſti.inſti.de fideiuſ.§.fi. ¶ †In dictis vero teſtium b non preſumitur vt eſt tex.iuncta gl. in.l.j.C.de vſur. multiplex autem redditur diuerſitatis rō:ſed mihi pl3 opi.Bar.in.d.l.j.§.ſciendu3. ve3 teſtis habet deponere ⁊ reddere rōnem ꝑ ſenſum corporeum:vt ꝓbať.iij.q.ix.teſtes.⁊.l.teſtium. C.de teſti.nec debet deponere per verba iuris ſed facti:vt no.Inn.in.c.cū cauſa.ſ.de teſti.vbi plene dixi. Si ergo diceret teſtis ꝙ ſtipulatio interuenit:nō v3 dictum ſuū niſi reddat rōnem per verba facti:q2 decernere an ex verbis reſultet ſtipulatio ſpectat ad iudicem:⁊ ideo non poteſt in dictis teſtium preſumi ſolēnitas intrinſeca. Teſtis eñ debet dicere promiſit precedente interrogatiōe ⁊ iudex ex dictis teſtium h3 decernere an reſultet iuris effectus ſed in inſtr̄o eſt aliud q2 cū cōficiatur de cōſenſu partium pōt notari' id qđ eſt geſtum ſcribere per quecūq3 verba ſibi vr̄ que hoc important.⁊ idem eſt in parte ſcribēte ſe ꝓmiſiſſe vel fideiuſſiſſe vel qđ ſimile.d.Ant.hic putat hoc dictum Bar.verum qñ deponēdo ſup facto ſe refert teſtis ad verba iuris ita ꝙ ſint ex toto verba iuris ſecus c ſi verba adaptanť ad qđ facti:vt q2 deponit teſtis c talem iudicē ſic ſentētiaſſe qđ vbū nō eſt iuris mere.⁊ hoc caſu preſumitur in teſte ſolēnitas intrinſeca.⁊ de hoc dicit tex.eſſe notabile3 hic.vbi teſtis depoſuit ſimpl'r iudice3 ſic ſentētiaſſe.⁊ intelligiť ꝙ in ſcriptis. Ego cōtra hāc limitationē.d.Ant. d adduco tex.iuncta gl.in.d.l.j.C. d de vſur.vbi teſtis deponit ꝑ verba que ſunt iuris mere:vt ꝑ verbum ꝓmiſit.⁊ tñ nō intelligiť ꝙ ꝑ ſtipulationē ſicut ꝑſumiť in inſtr̄o publico vel priuato:vt in iurib' ꝑalle. Preterea dictum teſtis d3 concludere neceſſario.vt in.c.in preſentia.de proba.nō aūt preſumptiue niſi preſumptione iuris vt.l.j.⁊ ibi per bart. ff.ſi cer.pe.ergo in dicto teſtis non eſt preſumenda
20 iſta ſolēnitas l3 intrinſeca. ¶ †Ad iſtū tex.do notabilem intellectum.ſ.ꝙ hoc procedit nō ex ꝑſumptione teſtis ſed iudicis:q2 ex quo conſtat ſniam a ſuo iudice latam oīa ꝑſumunť legitime fuiſſe geſta vt dicitur in ſi.c. Et ex hoc do notabilem limitationem ad dictum Bar.vt in dicto teſtis nō preſumatur ſolēnitas intrinſeca niſi referatur ad dictum ſeu ad factu3 iudicis in caſu quo ꝑ iudice ꝑ
21 ſumeretur vt notanter probatur hic. ¶ †Ex predictis poteſt decidi queſtio an ꝑſumatur ꝙ iudex habuerit cōmiſſionē ſi aſſeruit ſe delegatū.⁊ videť ꝙ nō:q2 hec eſt ſolēnitas extrinſeca ar.hic nec preſumitur ꝙ aliqs habuerit cōmiſſionē niſi ꝓbetur vt in.c.cū in iure.de offi.dele.⁊.l.vnica.C.de man.prin. Inno.poſuit hanc queſtione3 in.c.innotuit. de eo qui fur.ordi.rece.⁊ cōcludit ꝙ ſi ſentētia fuit lata partibus ꝑſentibus nec reclamātib' ꝑſumiť e iuriſditio:ex quo ſnia tranſiuit in rem iudicatam. Idem dicit ſi lis fuit conteſtata vt poſtmodum incumbat parti opponenti onus ꝓbandi iuriſditionis defectum:⁊ vide de hoc articulo ⁊ alijs ad materiā iſtā ſpectātibus ſbi per Inn.⁊ de hoc vltimo dic vt no.in.d.c.cū in iure.⁊ multas q̄ōnes in ma
22 teria vide per bar.in.d.l.ſciendū. ¶ †An aūt indiſtincte ꝑſumať ꝑ ſolēnitate intrinſeca. Inno.in d.c.innotuit.⁊ Io.an.hic dicūt ꝙ nō preſumiť vbi ius dicit formā ꝓbādi.j.de ſen.excō.ſacro.in prin. ⁊.ſ.de teſti.in noie qđ eſt notādum. Itē vbi ius ꝑcipit interuenire ſcripturam videť eñ ꝓceſſiſſe vt ꝑ eā ꝓbeť ſolēnitas.de ſen.ex.cū medicinalis.li.vj.
23 ¶ †Et ꝑ hoc notāter dicit Inno.in.c.ſup his.de accu.ꝙ ſi excipiť cōtra aliquē ꝙ nō eſt ſubdiaconus:⁊ ideo eligi nō potuit in epm ꝙ ſibi incumbit d onus ꝓbandi ſe eſſe ſubdiaconum:q2 iura mādāt ſup hoc literas cōfici.ij.q.j.legum.niſi ſm eū tāta ſit ꝑſumptio ꝓ ordinato ꝙ trāſferret onus ꝓbandi in excipiētē vt ſi multo tpe in ſubdiaconat' ordine ſeruiuiſſet.⁊ no.hāc limitationē.vide de hoc vltimo qđ no.Ho.in.d.c.innotuit.⁊ ꝑ Fed.cōſ.xiij. Sed hoc vltimum videtur cōtra iſtum tex.nā iura mādāt de ſnia cōfici ſcripturā.vt l.e.ſi.de re iu. lib.vj.⁊ tñ ꝑ hac ſolēnitate ꝑſumiť vt hic. Ob hoc dixerunt quidam vt refert.d.Ant.hic ꝙ d3 teſtis addere in teſtimonio ꝙ iudex ſentētiauit in ſcriptis ⁊ ſic op3 ſupplere ad iſtū tex.ſed hoc eſt diuinare.vel dicit hoc ſpeciale ꝓpter autoritatem iudiciariā.⁊ mihi placet per finē hui' tex.vt.ſ.dixi.
24 ¶ †Vel tertio ſcriptura requiritur i ſentētia nō ad finē illā ꝓbādi:ſ3 ad finē illā tūc recitādi vt cū moderatione

☞ Sebaſti.Sapia.

a ¶ Extrinſeca. Limitat Fel.hic nō procedere in actu q̄ ſit cum expenſa q2 in dubio preſumiť factus ab eo cui' intereſt l3 hoc ſit qđ extrinſecu3 adđ Abb.in pulchra qđ.in conſil. liiij.incip.vr̄.in.j.vol. Bal.in conſi. cccxvij.in.iij.parte.⁊ Dec.in.c.j.in ſi.char.de iud.l.j. lectura.nung ꝙ ex diuturnitate temporis talis ſolennitas ꝑſumať vide Alex.in conſi. in.iiij.vol.⁊ in cōſil.xlv.incip.viſa in.iij.volu.⁊ in cōſil.ix.incipiē.viſo themate eo.volu. iij.⁊ in cōſil.xvij. incip.viſo inſtrumēto.in.iiij.vol. Iaſ.late in.l.j.co.v.ver.ex his habes ſignāter.C.q admit.⁊ in.l.q in aliena.§.j.ff.de acqui.here.⁊ in.d.l. ſciendū.ff.de ver. obliga.

b ¶ Not.differentiam inter teſtes et inſtr̄a ſeu ſcripturam tā publicam vel priuata3 ⁊ adde glo.cōcor. in.§.ſcriptū.iſtit. de inuti.ſtip.⁊ ibi do.ꝓpo.por.⁊ pleniſſi.per Ang.de are.⁊ vltra rōne3 Barto.quā referunt ibi ꝑfati docto.et iſte hic.vr̄ mihi ꝙ alia ratio poſſit colligi ex gl.no.i vbo.dubiū.in.c.in ꝑñtia. ſ.de proba.dum vult ꝙ verbū teſtis ambiguū pro reo ſit interpretādū:ergo intelligimus ꝓmiſit.ſ.ſine ſtipulatiōe q2 hoc erit vtili' reo cogitabis adđ de vbo ꝓmiſit.alex. cōſi.lxiij.lib.j. Antoni' Frācis. ¶ Utrū verbum ꝓmiſit importet ſtipulatione3 dicas ꝙ ꝓlatū a teſtib' non importat ſtipulatione3 niſi ꝓbeť qđ preceſſerit interrogatio et ſequuta fuerit reſponſio. ita Bar.⁊ Alexā. in.l.ſciendum.in iij.col.ff.de verb. obli.⁊ no.Bal.in l.j.in.ij.col.C.qñ li.ab emp.diſc.et Ang.in.l.ij.C.de cōtrahen.⁊ commit.ſtipu.et in.l. ſciendū.§.dictū. ff.de edi.edic.⁊ vide Sali.in.l.j.C. de vſu.vbi dixit ꝙ verbū ꝓmitto additū preſtationi vſurarū puta ſi dicať promitto vſuras etiā i ſcriptura priuata intelligiť ꝑ ſtipulationē qđ etiā ſentit gl.⁊ bart.in.d. l.j.C.đ vſu.⁊ bar. l.l.lecta.in.iij.co. ff.ſi cert.peta.⁊ in l.titia.§.fin.ff.de verb.obli.⁊ vide pau.de ca.in cōſil. ſuo.lxxxiij.incip. in cā ſilueſtri ⁊ eiuſdem.d.Paul.in l.iuriſgentium.§. quod ferre.ff.de pact.⁊ adde qđ ſi in inſtr̄o diceret promitto ꝓmutare non intelligiť per ſtipulationē. imo habet locu3 ꝑnia.ita bal.in.l. ſicut.i pe.q.C.de act.⁊ obli.⁊ vide Ange.in.l.j.C.de ſbē.⁊ cōmit.ſtip. vbi dixit ꝙ ſi verbū ꝓmitto ꝓferatur a teſtatore iuriſperito intelligitur per ſtipulationem.

c ¶ Deponit teſtis. tu pondera ꝙ teſtis deponēs ſup equiuoco niſi ſpecificet nō probat vt not.in.l.heredes palā.⁊ ibi Bal.ff.de teſti.d. Ant.in.c.cū cām. de teſti.ſ3 verbu3 ꝓmiſit eſt equiuocū ergo nō ꝓbat. vt.d.l.ſciendū.in ꝑn.ff.de edi.edic. vbi vr̄ melior rō. Andre. Barba.

d ¶ Ubi vide bal. circa medium. et etiam Sali.

moderatione magna ferat̃:ſm predicta ſalua cõtrarietate illius gl.vt
25 prima po loquai in ſolẽnitate intrinſeca.ſecũda in extriſeca.¶ †Nũc
venio ad aliã particulã glo.an contra iſtã preſumptã ſolẽnitatẽ admit-
tat̃ pbatio in cõtrariũ:⁊ dicit ꝙ ſic.no.gl.plus notãter dixit Inn.in.c.
innotuit.⁊ Io.an.hic ꝙ cum pſumptio ſolẽnitatis in precedentibus ca
ſibus ſolum pcedat ex pſumptione: cito p alias preſumptiones tollit̃
⁊ iudex de facili inquiret.arg.de preſump.q̃ veriſimile.⁊ vide in hoc ꝙ
no.Bar.in.d.l.ſciendum.Sed q̃ gl.hic dicit ꝙ in inſtrumẽtis publicis
vel priuatis nõ pſumitur cauſa:qd ſi interuenit ſtipulatio.vide qð no.
26 in.d.c.ſi cautio.⁊ per bar.in.l.ij.§.purc.ff.de doli exce.¶ †Ultimo nũc
venio ad gl.ij.quam ſerioſe omiſi vt materia premiſſa eſſet cõtexta.Et
opponit̃ cõtra dictũ iſtoꝝ teſtiũ vñ teſtimoniũ proferẽdo ſine cauſa nõ
debuit valere.iiij.q.iij.ſolam.Glo.reſpõdet ⁊ minus bñ quo ad literaꝫ
iſtam.Goſ.dicit ꝙ teſtimoniũ iſtoꝝ nõ erat nudũ ſed veſtitũ neceſſarijs
veſtimẽtis vt ptꝫ in litera:qꝛ deponebãt de cõmiſſione cauſe ſnie ⁊c.vt
ſ.dixi.ſꝫ nõ reddebãt cãm q̃ mouit iudicẽ:qꝛ ad hoc teſtis nõ tenet̃ ſed
tenetur reddere cauſam dicti ſui prout ipſe percepit ⁊ nõ prout mouit
alium ad ſic faciẽdũ.ſi tñ interrogaret̃ puto ꝙ deberet reſpondere qua
a tenus ipſe pcepit.[a] ¶ †Ultimo no.in practica vnũ dictũ Io.an.[b] hic
27 dicit eñ qð illud qð hic in tex.dr de cã nõ exprimẽda ſeruãt iuriſperiti
b in cõſilijs cõtra iura.ſ.nõ allegãda:cũ petant̃ cõſilia p iudices cauſarũ
ſecus ſi petant̃ p partes.ſed ego nõ vidi hoc hactenus ſeruari nec pu-
to hoc fore iuſtũ:qꝛ iudex nõ tenet̃ ſeq cõſiliũ ſapiẽtis etiã ſi ex forma
ſtatuti teneat̃ requirere niſi ſit iuridicũ:vt plene no.Bart.in.l.i.§.ſi plu
res.ff.de exercito.⁊ aliqd in.c.ſi p debilitate.de offi.dele.idð vt iudex bñ
decernat an cõſiliũ ſit iuri cõſonũ vr̃ neceſſariũ exprimere iura ⁊ motiua

1 ☞ Appellare poteſt tertius a ſententia pro ſuo intereſſe.3.14.
Sententia a qua fuit appellatum poteſt cõfirmari ſi per appellantem
nihil doceatur cõtra eam.reſpectu vero tertij poteſt infirmari qui pro
ſuo intereſſe ab ea appellauit.9.
2 Libellus poteſt dirigi cõtra ſubditos abſq; eo ꝙ prius dirigat̃ cõtra
illum qui ſubiectionis poſſeſſionem pretendit.17.
4 Appellãtes ſi ſint plures ab eadem ſnia ⁊ vnus obtineat qꝛ de iure ſuo
docuit ⁊ alij non: victoria illius non prodeſt alijs. 10.
5 Tertius appellans a ſnia inter alios acta pro ſuo intereſſe dꝫ cauſam
grauaminis exprimere per rationes de quibus hic.
6 Snia inter alios lata nõ nocet:tertio etiã ꝙ ipſe ſciuerit cauſam agi et
non contradixit.16.17.vbi examinatur de veritate iſtius dicti.
7 Executio ſententie an differat̃ ſi tertius ſummarie docet de iure ſuo.31.
8 Tertius qñ appellat pro intereſſe ſuo a ſnia inter alios lata quomodo
pronuntiabit iudex appellationis circa iſtam ſententiam.
9 Snia lata pro tertio qui appellauit pro intereſſe ſuo an proſit illi q in
primo iudicio fuit victus.⁊ ſimiliter appellauit vel econuerſo.11.
12 Tertius poteſt appellare a ſnia lata in cauſa capitali contra alium.⁊ ſi
obtinet prodeſt condemnato.
13 Tertius regulariter non appellat a ſnia inter alios lata niſi oſtendat
de aliquo ſuo particulari intereſſe vel affectione.de quibus hic.
15 Appellatio quam facit tertius pro intereſſe ſuo dicitur iudicialis.
16 Sententia lata contra ſubditum quale preiudicium inferat ſuperiori
ſuper iure ſubiectionis.
17 Subditorum intereſt nõ mutare dominum.ideo poſſunt ſe opponere
ne mutent dominũ.
18 Poſſeſſionis commodum maximum eſt ⁊ parit multos effectus.
19 Creditor litigãs ſup dñio pignoris agẽdo hypothecaria infert pͥudi
cium dño ſcienti qꝛ cenſetur dediſſe licentiam litigãdi ſup dominio.
20 Snia lata cõtra ſubditum an preiudicet dño qui a tali ſnia appellauit
⁊ poſtmodum appellationem deſeruit.
21 Sententia lata contra ſubditum an preiudicet domino qui fuit voca-
tus ⁊ non comparuit.
22 Ex ſola contumacia quis non priuatur iure ſuo.ſed debet procedi con
tra ipſum alijs remedijs oppoꝛtunis.
23 Nominatus in iudicio ſi in termino ſibi dato nõ comparet nõ per hoc
priuatur iure ſuo.
24 Iudiciũ cõtra aduocatũ an pͥudicet parti pͥncipali vocate ⁊ preſenti.
25 Tertius an poſſit appellare a qualibet ſententia etiam a tertia.26.
27 Tertius licet non appellauerit a ſententia inter alios lata: tñ pot ap-
pellationem per victum interpoſitam pſequi:lꝫ ille victus tranſegerit
vel aliter compoſuerit.
28 Tertius qui comparet p ſuo intereſſe ad quem effectum põt ſe intro-
mittere ad cauſam per alium intentatam.⁊ quos actus ⁊ q̃ adminiculẽ
ta poteſt facere.vide in diſcurſu.
29 Defendere poteſt quis aliquem etiam inuitum.
30 Tertius comparẽs p iure ſuo tam in primo q̃ in ſcðo iudicio an tenea
tur libellum offerre ⁊ litem conteſtari ⁊ ſimilia facere.
33 Tertius poteſt impedire executionem ſnie etiã reſpectu ſimplicis poſ
ſeſſionis quam habet.

1 **Cum ſuper.** ¶ † Confirmatur ſententia quo ad
reum appellantẽ ſi nihil doceat̃ cõ-
tra eam.differtur tamen executio ſi tertius de ſuo intereſſe
doceat.Uel ſumma ſic.Ab eadem ſnia põt appellare nedũ
reus victus.ſed etiam tertius cuius intereſt ⁊ po
terit ſententia quo ad reum nil de iure ſuo docen
tem cõfirmari.reſpectu vero tertij rõnabiliter ap
pellantis infirmari.h.d.Diuidit̃ in tres ptes.In
prima deciſe narrat factum.In ſcða quo ad reuꝫ
principalem confirmat ſniam.ibi cũ ex parte.In
tertia quo ad tertium appellãtem committit cau-
ſam executionis fiende vel nõ.Et hec decretalis
ſemper videbatur mihi difficilis tum pp̃ter ipſi⁹
difficilem materiam.tum propter intrincatũ mo-
dum tradendi ipſam per commẽtatores noſtros:
maxime Inn.in.c.adhibitum.Ego deo largitore
dicam clariſſime ⁊ concluſiue.primo tex.cum glo.
et materia intrinſeca cap.tradam.demum aliqua
ſubijciam ad materiam ampliandam.¶ Caſus li[a]
teralis.Cum inter epiſcopum aurieñ.ex vna par
te:⁊ monaſterium celle noue ex altera ſuper ſtatu
ipſius diuerſe ſententie pro epiſcopo late fuiſſent
tam ex parte monaſterij q̃ ex parte oueteñ.epiſco
pi fuit ad ſedem apoſtolicam appellatum.vñ epĩs
oueteñ.per nuntium ſuum cõquerebatur per ſen-
tẽtias illas eccleſiam oueteñ.enoꝛmiter eſſe leſaꝫ.
ad quam dicebat dictum monaſterium pertinere.
quare dicta ſententia pro epiſcopo nõ deberet exe
cutioni mandari.ſuper hoc negotio multa fuerũt
allegata in preſentia pape.verumtamen ex parte
monaſterij nihil rationabile,oſtenſum fuit quare
dicta ſentẽtia pro epiſcopo lata debuerit irritari.
⁊ ideo quantũ ad monaſteriũ ipſam ↄfirmauit mã
dat papa iudicib⁹ quatenus ſi conſtiterit appella-
tionẽ p eccleſia oueteñ.rõnabiliter interpoſitã et
ad eam pſequendã nuntiũ ſuũ infra tp̃s legitimũ
deſtinaſſe executio ſentẽtie differat̃ ne circa poſſeſ
ſionem oueteñ.eccleſia detrimẽtum incurrat.alio
quin ſicut iuſtũ fuerit executiõi mãdet̃ ſine pͥudi-
cio eccleſie oueteñ.cũ hoc ſibi nõ pͥudicet quomi-
nus ſuã poſſit ↄſequi rõnẽ.cũ res inter alios acta[b]
nõ noceat regulariter alijs iuxta ↄſtitutiones ca
2 nonicas ⁊ ciuiles.Ber.¶ †Et no.i.ꝙ cũ de ſubie
ctione agit̃ põt libellus dirigi ↄ eũ q dr̃ ſubiect⁹
abſq; eo ꝙ primo cõueniat̃ is q ſubiectionem vel
ſubiectionis poſſeſſionẽ pretẽdit.cõcordat.ſ.e.c.
cũ inter.vbi tetigi ⁊ pleniſſime dixi in.c.auditis.
3 de preſcrip.¶ †No.ij.ꝙ ab eadẽ ſentẽtia poſſunt
appellare oẽs quoꝝ intereſt.lꝫ in iudicio nõ itter-
uenerint.qualis aũt ſit hec appellatio iudicialis
vel extraiudicialis.j.dicetur.cõcoꝛdat huic tex.l.
a ſentẽtia.in pͥn.cũ duob⁹.§.ſeq.ff.de app.facit per
4 cõtrariũ ſenſum.ij.q.vi.nõ ſolet.¶ †No.iij.qð cũ
in eadẽ cã ab eadẽ ſnia plures appellãt ⁊ pſequũ-
tur victoria vnius q de iure ſuo docuit non pdeſt
alteri nil rõnabilr̃ pponẽti.⁊ ſic limita.c.vna ſen-
tẽtia.j.ti.proxi.⁊.l.ſi q ſeparatim.ff.de ap.⁊.ſ. ſup
glo.dicã plenius ⁊ clarius.¶ Not.ibi rõnabiliter
ꝙ tertius q nõ fuit in iudicio p intereſſe ſuo ap-
pellãs dꝫ ſeruare tp̃a appellationis interponẽde
5 ⁊ ex cauſa rationabili appellare.¶ †Et ex hoc et
ex tex.ſingulr̃ no.caſum in quo cũ appellat̃ a diffi[c]
c nitiua eſt neceſſe exprimere cauſaꝫ[c] appellãdi.nec
ſufficit dicere appello ab iniqua ſentẽtia vꝫ cum
tertius q in iudicio nõ interfuit appellat pro in-
tereſſe ſuo.qð tenet Barto.in.d.l.a ſentẽtia.⁊ hoc[e]
notãter hic pbat̃.⁊ in.d.l.a ſentẽtia. in princi.Et
hãc puto rõnẽ qꝛ regulr̃ nõ lꝫ appellare a ſenten-
tia inter alios.vt in.d.l.a ſentẽtia.cũ ergo iſta ap-
pellatio a tertio facta ſit cõtra regulas iuris opꝫ
ꝙ exprimat̃ cauſa eã iuſtificãs:qꝛ geſtũ cõtra legẽ
eſt nullũ.l.nõ dubiũ.C.de leg.⁊.ij.q.vj.non ſolum,
⁊.c.cũ inter.de elec.ſicut in ſimili dixi de appella-
tione interponẽda ab executore.ſ.e.qð ad ↄſulta
tionẽ.⁊ hoc tene mẽti.¶ No.vnũ modũ impediẽ-
di executionẽ ſentẽtie pro alio late.vt.ſ.pretẽdẽs
intereſſe circa ipſius executionẽ appellet.⁊ in ap-
pellationis cauſa doceat de intereſſe ſuo.An aũt
ſine appellatione poſſit hunc effectũ cõſeq dicã.j.
6 ¶ †No.ꝙ ſentẽtia lata ſuper ſubiectione contra
ſubiectũ nõ nocet ei qui pretẽdit habere ius ſub-
iectionis quãtũcunq; ſciuerit illã cãm agi et non
contradixit. quinimo reputat̃ olno alia pſona ita
vt habeat locum illa regula res inter alios acta,

☞ Sebaſti.Sapia.
[a] ¶ Ipſe percepit.
Aduerte tñ qð ſi
ex verbis precedẽ
tibus dictis p te
ſtẽ apparet quali
ter intelligit ei⁹
dictuꝫ ſi interro-
gat̃ qualiter itel-
ligit nõ tenet̃ re-
ſpondere ita ſen
tit Bar.in.l.i.col.
iiij.ff.ſi cer.peta.⁊
ibi clare Iaſon l
iij.no.vbi plus di
cit ꝙ etiaꝫ ſi tunc
male reſpondeat
nõ vitiat̃ eius di
ctũ vide eũdẽ l.l.
ſi.ff.de offi. pcur.
ceſa.Feli.in.c.cũ
cãm. colũ.ij.ſ.de
teſti.
[b] ¶ Dicebat hic
d.Frã.de arc.ſm
d.Bar.de hel.qð
hoc bene dicebat
Io.an.pp̃ter ex-
cellẽtiam et ſum-
mam eius auto-
ritatẽ.Et an do-
ctoꝛ cõſulens de-
beat allegare quo
tas iuris vide h
d.Ant.col.ij.cir.
pͥn.v̇.⁊ eſt ar.con
ſulentẽ in ciuita-
tere.l.i.⁊.iij. co.v̇.
vlt.q̃ro q̃ ad hec.
Adde ꝙ medio-
lani doctores cõ-
ſulentes et iudi-
ces ſeruant dictũ
Io.and.
[c] ¶ Exprimere cau
ſam.Adde Ro.
ↄſil.cccxxxiij.i ſi.
☞ Sebaſti. Sapia.
[c] ¶ Cauſam. Ui-
de Bal.⁊ Sali.in
aut. hodie .C.de
appellatio.late p
Ang.are.in.d.l.a
ſnia ⁊ p Raph.in
l.i.ff.de ap.recipi.

Et probat hoc apertiſſime hic ſaltez quo ad ius
proprietatis. et tene menti perpetuo huic tex. quia
credo q alibi nõ ita plene pbet. An aũt iferat p̃
iudiciũ tacenti quo ad poſſeſſionẽ ſi ipſe ſuperior
7 erat in poſſeſſione. dicã. j. ſup gl. iij. ¶ † Opp. con
tra tex. in eo q exigit vt epũs oueteñ. debeat pba
re rõnabiliter appellaſſe. cũ eñ agit de modico. p̃
iudicio. ſ. vt differat executio ſententie ſatis erat
probare ſummarie de iure ſuo. vt in. c. veniens. et
qđ ibi no. de teſti. et l. iij. et l. theſaurus. ff. ad exhi
ben. Sol. glo. ij. ſentit hic 2nũ in prin. ſ3 anteq̃ re
ſpondeat inculcat aliã qõnẽ. ſ. an pbãte epiſcopo
oueteñ. de iure ſuo debeat retractari ſentẽtia lata
ꝯtra monaſteriũ in fauorẽ epi aurieñ. Et ad vtrũ
q dicit q ad effectũ differẽdi executionẽ ſatis eſt
probare de iure ſuo ſummarie. ſed ad cõſequendã
retractionẽ ſententie oportebit plene de iure ſuo
docere. hec videt mẽs glo. in prima pte ſui. Quo
ad primã partẽ gl. optime loqtur intelligẽdo qđ
per pbationẽ ſummariã differat executio ad tẽ
pus. ſ. donec poſtmodũ plene diſcutiatur de iure
iſtius tertij. vt pbatur in. d. c. veniẽs. vbi de hoc.
8 ¶ † Sed quatenus gloſ. ſentit q iſto epõ oueteñ.
plene de iure ſuo pbãte debeat caſſari ſentẽtia in
fauorẽ alterius lata: Innocẽ. hic inſtat ponendo
duas practicas pnũtiandi. Quidã eñ dicũt q ſi
ille eps oueteñ. pbabit ſentẽtiã iniquã p quã pro
nũtiatũ eſt monaſteriũ q ei ſubeſt ad aurieñ. epm
pertinere iudex appellationis pnũtiabit ſic. cum
monaſteriũ celle noue nõ ad aurieñ. ſ3 ad oueteñ.
pertineat: ideo ipſum monaſterium abſoluimus
ab impetitione epi aurieñ. et latã p ipſo ſentẽtiam
reuocamus. Refert alios dicere q iudex in cauſa
appellationis pnũtiabit dũtaxat ſententiã p epõ
aurieñ. latã nõ preiudicare epõ oueteñ. arg. in. d. l.
a ſentẽtia. in princ. ff. de app. Innoc. vero diſtinguit
q in cauſa in qua ex prima ſententia infert preiu
diciũ ipſi tertio ferẽda eſt ſentẽtia ſm primũ mo
dũ. Exẽplũ in caſibus de quib⁹. j. c. pe. Si vero non
ſit preiudiciũ niſi quo ad preſumptionẽ vt in ca
ſu noſtro: tũc refert ſentẽtia ſm aliũ modum. Do.
Ant. limitat hoc vltimũ verũ qñ iſte tertius com
paret poſt ſentẽtiã latã cõtra reũ. ſed ſi cõparet ex
ratione ſui intereſſe ingredit litẽ et pſequitur vna
cũ reo. tũc qz ſentẽtia facit ſibi plenũ preiudiciũ.
vt hic no. Innoc. tũc fertur ſententia etiã quo ad
reũ. ſed certe de hoc vltimo nõ eſt dubiũ. Conclu
de q aut tertius appellauit in caſu quo defenſio
vel actio primo loco ſpectabat ad eũ tũc cum oĩa
acta ſibi proſint et nocẽt [a] ſicut ſentẽtia prodeſſet et
noceret. d. c. pe. feret ſentẽtia ſm primũ modũ. Si
vero comparet in caſu in quo defenſio nõ ſpecta
bat ad eũ primo loco ſ3 rõne aliqualis ſui preiu
dicij appellauit. vt in caſu huius. c. et tunc non eſt
vis an iudex pnũtiet ſentẽtiã nõ preiudicare iſti
tertio. an vero dicat illaz iniquã et iniuſtã quo ad
iſtud factũ. vel ſi retractet et caſſet illã quo ad iſtũ
tertiũ. nã ſatis illã retractat quo ad tertiũ ſi pro
nũtiet illã ſibi non debere preiudicare. et ſic poteſt
ſaluari qđ tacite ſentit hic gl. et videt hoc vltimũ
9 de mẽte Bar. in. d. l. a ſentẽtia. ¶ † An autẽ a ſen
tentia lata p iſto tertio proſit victo diſtingue ſic
poſt Bart. in. d. l. a ſentẽtia. qđ aut iſte victus ap
pellauit et etiã iſte tertius. et vterq pſecut⁹ eſt ap
pellationẽ ſuã. tñ ille victus nihil de iure ſuo p
bauit in cauſa appellationis. licet ille tertius do
cuit de iure ſuo. et tũc ſentẽtia proderit ſolum illi
tertio. et quantũ ad eũ ſentẽtia infirmabit. quantũ
vero ad aliũ victũ ſentẽtia ꝯfirmabit. et de hoc eſt
caſus hic. Unde dico q iſtud monaſteriũ non ha
bebit amplius ex ſe vocẽ cõtradictionis quomi
nus ſubijciat epõ aurieñ. ſed rõne epi oueteñ. cõſe
quet vt nõ ſubijciat epõ aurieñ. vt hic apte colli
gitur. Ubi aũt ius iſtius victi foret oĩno ſepara
tũ et diſtinctũ a iure tertij. tũc nullã vtilitatẽ dire
cte vel indirecte cõſequeret iſte victus ex perſona
iſtius tertij qui pro ſe obtinuit in appellationis
cauſa: vt ſatis pbat hic cũ quo ad victũ fuerit cõ
10 firmata hec ſentẽtia. ¶ † Non obſtat huic conclu
ſioni. c. vna ſententia. de app. et l. ſi ſeparatim. ff. de
appel. vbi ptz: q victoria vnius prodeſt alteri in
cauſa appellationis ex quo habet eandẽ cauſam
qz ex quo vterq ſibi pudit appellãdo videt qui
libet renũtiaſſe puiſioni et beneficio illorũ iuriũ.
Qualis autẽ debeat eſſe tunc forma petendi per
iſtũ tertiũ: ſatis colligit ex forma pnũtiandi quã
11 ſ. poſui. ¶ † Aut ille victus acqeuit ſentẽtie et
ratã habuit: et tũc idẽ qz ſentẽtia infirmabit dun
taxat quo ad preiudiciũ iſtius tertij et nõ quo ad
1 preiudiciũ iſtius victi. ¶ † Ut probat p locum a
2 ſpeciali in. l. non tantũ. ff. de app. nã ibi eſt ſpeciale
in cauſa capitali vt reo approbãte [b] ſentẽtiam ter
b tius audiat appellãs in eius fauorẽ: regulariter
ergo cõtra. et limita hoc vt. ſ. dixi in iure diuiſibi
li. Et ex hoc poſſet dici q ibi nullũ ponit ſpecia
le: ſed hoc cõtingit ibi: qz intereſſe tertij nõ erat ſe
parabile a iure victi: nam ibi appellat tertius ra
tione humanitatis et cuiuſdã cognationis quam
inter hoies natura cõſtituit. l. vt vim. ff. de iuſti. et
iure. intereſt eñ cuiuſlibet ne alter iniuſte dãnet
ad mortẽ: vt ibi. ideo differtur executio et prodeſt
victoria iſtius tertij illi victo. Si vero iſte victus
non acqeuit ſententie nec appellauit: ſed fuit con
tentus appellatione interpoſita per iſtum tertiũ
et tũc pderit victoria iſtius tertij illi victo et irri
tabitur ſentẽtia in totũ. argu. in. d. l. ſi qui ſepara
tim. et. d. c. vna ſentẽtia. qđ eſt bene notandũ: quia
multũ limitat iſtũ tex. et tenet expſſe Bart. in. d. l. a
ſententia. et qđ plus eſt dicit iſtud pcedere etiaz ſi
iſte tertius in appellatione et pſecutione diceret
ſe appellare reſpectu ſui preiudicij: qz nihilomi
nus ex quo eadem eſt victoria in cauſa appellatio
nis porrigit ex iuris diſpoſitione ad iſtũ q ſuccu
buerat vt in dictis iurib⁹. et in. l. ſi poſt mortẽ. in
fi. ff. de bo. poſ. cõtra tabulas. quod eſt notandum.
13 ¶ † Opp. contra predicta et cõtra tex. videt eñ q
a ſentẽtia lata inter alios nõ poſſit appellari. d. l.
a ſentẽtia. ff. de app. phatur per locũ a ſpeciali in
d. l. nõ tantũ. Sol. gl. iſta in ſcđa parte format con
trariũ et formaliter non ſoluit. dic tu q regulari
ter pcedit contrarium. fallit vbi ex ſentẽtia inter
c alios dicta infert alteri plenũ preiudicium. [c] vt in
caſu. l. ſepe. ff. eo. et c. pe. eo. ti. et in. d. l. a ſententia. j.
reſponſo eñ. ſ. ſententia eſt lata cõtra heredem in
preiudiciũ teſtamẽti: tũc eñ legatarij appellãt vt
ibi. Idẽ ſi infertur aliud preiudiciũ l3 non plenũ:
puta reſpectu poſſeſſionis vt hic. Idem ſi põt in
ferri preiudiciũ reſpectu preſumptionis: vt quia
ſententia fuit lata cõtra vnũ ex coheredibus: tũc
alij poſſunt appellare: nec illa ſentẽtia vel acta fa
ciunt aliquã preſumptionẽ cõtra eos cũ aget ſu
per eorũ portionibus. d. l. a ſentẽtia. §. iij. Idẽ qñ
intereſt ratione cuiuſdã humanitatis. d. l. nõ tan
tũ. dic ergo q vbi nullum intereſſe põt pretẽdere
tertius: tũc non auditur appellãs a ſentẽtia lata
inter alios. ij. q. vi. nõ ſolent. et c. cum inter. ff. de
electio. Secus vbi põt aliquod intereſſe pretẽde
14 re: vt hic. et in iuribus preallег. ¶ † Sed dices tu
quõ auditur iſte tertius per viam appellationis
cum iudex eũ non grauauerit: qz nunq̃ fuit in iu
dicio. Sol. dicit Inno. quod iſte appellauit: quia
ſententiando contra vnum intulit ſibi iniuriã in
iure ſuo. nõ placet hoc Bar. in. d. l. a ſententia. non
eñ potuit iniuriã inferre illi quez non cognouit.
vnde dicit q iſte appellat ne inferat ſibi preiudi
ciũ ex ſentẽtia et hic effectus nõ põt haberi niſi co
gnoſcat de iniquitate ſentẽtie quo ad eũ: merito
15 auditur appellãs. ¶ † Ex hoc infertur q hec ap
pellatio eſt iudicialis et nõ extraiudicialis. qđ te
net Inno. dicens ex hoc q nõ erit opus procede
re ſicut in appellatione extraiudiciali vel litẽ con
teſtari data cõtumacia appellati. ſed p oĩa proce
detur ſicut in qualibet appellatione iudiciali. qđ
eſt notãdum. et ſatis videt hoc colligi ex iſto text.
et clarius ex. d. l. a ſentẽtia. ¶ Nũc quero pone qđ
ſentẽtia mandat executioni pro epiſcopo aurieñ.
puta qz oueteñ. rationabiliter nõ appellauit et ſe
ut cauſam agi: nunqđ epõ aurieñ. preſtabit cau
tionẽ huic monaſterio q ipſum defendet contra
oueteñ. iuxta. l. ius a quo. ff. de rei ven. Gloſſ. iſta in
tertia

a ¶ Proſint et no
cent. Adde Frã.
are. ꝯſi. lxxviij. et
vide Ancha. ꝯſil.
lxxxvi. Alex. cõſi.
cxxxiiij. et. ccv. ij.
lib.
Sebaſti. Sapia.
b ¶ Reo approbã
te. Adde bal. Sal.
et Alber. in. l. ad
dictos. C. de epiſ.
audien. Angel. et
Imo. in. l. nõ tñ.
ff. de appel. Ang.
are. in. l. ſi q ſepa
ratim. §. ſi. ff. eo.
c ¶ Plenũ preiu
diciũ. Adde Ful.
ꝯſi. clxix. Ro. ꝯſi.
cccxliij. Alex. ꝯſil.
xxxvi. j. li. et conſi.
lxxxij. co. li. et di
cit Ro. ꝯſi. ccccl
iij. q rõne qualiſ
qualis preiudicij
l3 appellare.
Antoni⁹ Frãciſ.
¶ An et qñ ter
tius poſſit appel
lare et rõne cuius
preiudicij id face
re poſſit dicas q
terti⁹ põt appel
lare a ſnia p ſuo
intereſſe vt p In
no. et doc. in. c. cuz
ſup. de re iudi. et p
do. Car. in cle. j. ſ
prin. de cã poſ. et
proprie. et plene p
And. ſic. in. c. ſup
eo. de off. dele. et p
Old. in ꝯſ. cclііij.
inci. 3 puiſionẽ et
vide Bart. in. l. a
ſnia. ff. de ap. vbi
dixit q terti⁹ põt
appellare p ſuo
intereſſe etiã ſi ſit
tertia ſnia illa a q
appellat dũtamẽ
ipſe nõ appellaue
rit ſed pncipalis
litigator qđ itelli
ge ver: ſi ipſe igno
rauit cauſam agi
alſ ſec⁹ vt p bar
to. in. d. l. a ſenten
tia. et de modo for
mandi libellũ qñ
terti⁹ appellat p
ſuo intereſſe vide
Inno. in. d. c. cum
ſup. et adde q ter
tius pſequẽs pro
intereſſe ſuo ap
pellationẽ inter
poſitã p litigãtez
nõ põt pſequi qñ
appellatio ẽ nul
liter interpoſita:
vt no. d. Card. in
cle. ꝯſtitutionẽ. §.
ſane. de elec. l. uij.
q. et adde etiaz qđ
tertius inherens
appellationi in
terpoſite p alium
p ſuo itereſſe de
bet ratificare ip
ſam appellatio
nẽ interpoſitã in
fra tpa appellan
di. vt not. Bal. in
aut. hodie ad fin.
C. de app. et Alex.
in. l. ſi pluforio. §.
j. ff. de app. et ad
de etiã q tertius
p ſuo itereſſe põt
appellare quãuis
cã inter pncipalt
ter litigãtes fue
rit ꝯmiſſa appel
latiõe remota ita
Bar. in. l. i. §. ſi. ff.
a qui. ap. nõ li. et
no. And. ſic. in. d.
c. ſup eo. de offic.
dele. vbi etiã dicit
q terti⁹ appellat
ab executione in
ſtrumẽti guaren
tigiati l3 p ſtatu
tum a tali execu
tione phibeatur
appellatio quod
etiam voluit ipſe
Andr. ſic. in quo
dã cõſi. inci. ſcri
pſit eccleſiaſticus
in. xiiij. col. qđ eſt
poſt cõſil. Alexã.
ciij. in. iiij. pte vbi
alle. d. Anto. idez
voluiſſe in. c. vt de
bitus. de ap. et ad
de q qñq3 qs põt
appellar ſi ſua nõ
interſit puta quã
do appellat p cõ
dẽnato ad mortẽ
p crimine capita
li iuxta. l. nõ tñ.
ff. de app. q eſt ve
rũ etiã ſi ſit renũ
tiatũ bñficio illi⁹
l. ſm Alexã. ibi p
gl. in. l. pactũ iter
heredẽ. ff. de pac.
et de materia vide
plene p Alex. in
d. l. non tantum.
de appella.

tertia ⁊ vltima parte concludit ꝙ non:qꝛ nunc aget tantum
eccleſia oueten.quaſi velit gl.ꝙ cautio de qua in.d.l.ſi a quo.
eſt preſtāda qñ duo eodē tpe agūt cōtra vnum.⁊ alter prius
obtinuit ſententiā pro ſe cōtra reū:tūc cū ſentētia mandat
executioni in fauorē vincētis preſtita cautione ipſi reo de cō-
ſeruādo illū indēnem ſi alter actor obtineret contra ipſum.
Ex hoc dico qḋ ad tex.noſtrū gl.optime loquit:qm̄ ipſe eps
oueten.nō veniebat principaliter cōtra monaſterium:ſed in-
terponebat ſe ad impediēdū executionē ſententie:⁊ ſic ceſſat
hoc caſu diſpoſitio illius.d.l.ſi a quo.Sed dubium eſſet quid
ſi ante executionē factā eps oueten.moueret litē cōtra mona-
ſteriū:nunqd poſſet monaſteriū tpe executionis petere hāc
cautionem de indēnitate quo ad oueten.⁊ forte qḋ non:ſi iſte
ſciuit cām ſuā agi ⁊ nō cōtradixit.nā ſentētia dȝ ante oīa mā-
dari executioni:⁊ poſtea poterit iſte oueten.agere contra au
rien.Quid autē ſi iſte eps oueten.eſſet in poſſeſſione.dic vt.j.
dicam in glo.ſeq.¶ Opp.cōtra literā de cōtrarietate.primo
eñ dicit ꝙ ſi eps oueten.pōt docere ſe rōnabiliter appellaſſe
ꝙ dȝ differri executio ne eccleſia oueten.patiat circa poſſeſ-
ſionem detrimentum. Poſtea in ver.alioquin.innuit cōtra-
riū.Dicit eñ ꝙ ſi non pōt docere rōnabiliter ſe appellaſſe
ꝙ fiēda eſt executio abſqȝ preiudicio eccleſie oueten.quia res
inter alios acta ⁊c.cū eñ ver.ille alioquin.veniat aduerſati-
ue ad precedētia dȝ intelligi ꝙ in caſu 3ᵒ nō fiat eccleſie oue-
ten.preiudiciū.So.glo.in verbo nō noceat:tu cōtrarij di
cit ꝙ primū dictum dȝ intelligi de preiudicio reſpectu poſ-
ſeſſionis ver.alioquin.de preiudicio reſpectu proprietatis.
q.d.ꝙ ſi eccleſia oueten.pōt docere ſe rationabiliter et iuſte
appellaſſe:⁊ ſic docebit de iure ſuo:puta qꝛ ꝓbabit illud mo
naſteriū ad ſe pertinere:vel quia eſt in dioceſi ſua vel preſcri-
pſit ſibi quomodam iuriſditionē vel hȝ priuilegium vel quid
ſimile:⁊ tūc nullum preiudiciū patiet nec reſpectu poſſeſſio-
nis nec ꝓprietatis.ſi autē qꝛ non rationabiliter appellauit
vel miſit nuntiū ad illā proſequendā debito tpe et ſciuit cau
ſam ſuā agi non patiet preiudiciū ſcȝ in proprietate ſȝ circa
16 poſſeſſionē ſic.¶ † Aduerte qꝛ hic iacet difficultas princi-
palis huius.c.in videndo quale preiudiciū infert ſuperiori
a ex ſententia lata cōtra ſubiectū ſuper iure ſubiectionis.[a] et
in caſu in quo ſuperior ignorauit iugiter cām agitari contra
ſubiectum:ita qḋ tpe ſuperuenientis ſcientie lapſum eſt ap-
pellādi tps.Dicendū cōi omniū iudicio qḋ nullū dȝ ex hoc
fieri preiudiciū ipſi ſuperiori ſiue ipſe poſſideat ſubiectionē
ſiue nemo alius p.c.veniens.de teſti.Unde poteſt ante execu
tionē occurrere ei ⁊ de iure ſuo docere.⁊ Innoc.ſic intelligit
illud.c.in ignorante cauſam agi.⁊ facit.c.pe.j.eod.⁊.l.ſepe.ff.
de re iudi.Si vō ſciuit ⁊ a ſentētia appellauit idē dicendum:
qꝛ adhuc cauſa eſt integra:qꝛ p appellationē legitime inter-
poſitā ſuſpendit ſentētia.vt in.c.veniētes.de iureiuran.et in
17 d.l.a ſentētia.¶ † Sed dubiū eſt cū ſciuit cām ſubiectionis
b agi ⁊ nō cōtradixit[b] nec appellauit ſaltē legitime.vel ſi legi-
time nō fuit debito tēpore ꝓſecutus.quo caſu ſuccedit verſ.
alioquin.hic poſitus.Pro cuius intellectu ego premitto il-
lud certū eſſe:ſubditos poſſe cōueniri a tertio ſup iure ſubie
ctionis:tū qꝛ intereſt eorū dñm nō mutare:tum qꝛ ipſi viden
tur facere quominus tertius poſſideat nō patiēdo eū poſſi-
dere ſeu ſibi nō obediēdo.vt patet hic et in.c.inter.ꝫ.eo.et.c.
auditis.ꝫ.de reſcri.vbi hoc tenet Innoc.⁊ idē ſentit in.c.in-
ter quatuor.de maio.⁊ obe.dicit tamē Innoc.in.d.c.auditis.
quoſdā tenere ꝙ lȝ ſubiecti admittantur ad defenſionem et
poſſent cōueniri.tamē defenſio primo loco pertinet ad illum
qui poſſidet ſubiectionem.Refert alios dicere ⁊ melius ſm
eum ꝙ defenſio nō pertinet principalius ad vnū ꝙ̄ ad reli-
quū.ſed plene ad vtrunqȝ ⁊ equaliter. alleg.l. principaliter.
C.de libe.cauſa.⁊ cum hoc ſcḋo dicto tranſeunt cōiter docto.
ibi ⁊ hoc mihi ſemp placuit argu.eorū que legū. et not.in.c.
ſi.de maio.⁊ obe.⁊ maxime ibi per Hoſti.⁊ in.c. imperialem.
§.preterea.de ꝓhi.feu.alie.p Fe.de.colla.⁊.vbi ptȝ qḋ ſubdi-
ti poſſunt ſe opponere ne mutent dñm.⁊ ſic pro eorum inter-
eſſe poſſunt cōueniri vel ſe offerre defenſioni cū de iure ſub-
iectionis agitur.Hoc premiſſo cum queritur quale preiudi-
cium infert dño q ſciuit cauſam agi cum ſubiectis et tacuit
nec a ſentētia appellauit.Innoc.in.c.ſuborta.j.eo.videt ſen-
tire ꝙ inferat plenū preiudiciū.requiritur tamē ꝙ dñs ſciue-
rit cauſam agi ⁊ non ignorauerit ſibi ius cōpetere in ſubie-
ctos litigantes.Idem etiā ſentit in.d.c.auditis.vbi dixit qḋ
ſententia lata cōtra vnum alteri nō preiudicat niſi ſciuerit ⁊
nō defenderit.alleg.c.pe.j.eo.⁊.l.ſepe.§.pe.eo.ti.ſed cōtrariū
tenuit ipſe Inno.hic dicens ꝙ dño ſit preiudicium quo ad
poſſeſſionem:qꝛ ſit executio pro illo q ſentētiā obtinuit.non
aūt preiudicat dño quo ad proprietatem.⁊ idē tenuit in.d.c.
pe.⁊ videtur eſſe caſus hic.⁊ hoc cōiter tenent doct.d.Fran.
de Zaba.olim cardinalis florentinus preceptor meus legen
do hoc.c.magis ſe reſtringit.Dicit enim ꝙ nō ſuit ꝓiudiciū
ſuperiori etiā ſup poſſeſſione ſi ipſe poſſidebat ſubiectionē
⁊ ad hoc.c.reſpondebat:ꝙ intelligit qñ ſuperior non erat in
poſſeſſione.nam vbi alias potuiſſet impedire executionem
fiendam ii reuocante pretextu iuris ſui:vt legi.⁊ not.in.d.c.
veniens.de teſti.⁊ per Bar.in.l.a diuo pio.ff.de re iudi. nunc
non poterit ex quo fuit ſciens ⁊ non aſſumpſit defenſionem.
Sed ſi ipſe ſuperior fuiſſet in poſſeſſione non debet ea priua-
ri propter ſententiā latam cōtra ſubiectos:qꝛ hoc eſſet de di
recto cōtra mentē huius.c.vbi dicit ꝙ ſententia debet man-
dari executioni abſqȝ epi oueten.preiudicio.⁊ ſubdit tex. ra-
tionem:qꝛ geſta contra monaſterium nō debent preiudicare
epo pretendenti ſubiectionē licet ſciuerit ⁊ non appellauerit
qꝛ res inter alios acta regulariter alijs nocere non dȝ. Un-
de placet mihi iſte intellectus:⁊ pondero multū duo ex iſto
tex.Primo in eo qḋ dicit ꝙ abſqȝ preiudicio eccleſie oueten.
mandata eſt ſententia executioni.ſi eñ priuaret poſſeſſione
18 ſua nō fieret abſqȝ preiudicio grauiſſimo.¶ † Cum magnū
ſit poſſeſſionis cōmodum cū ſepe ex defectu probationis de
dominio perdat ipſum dñium.vt in.c.ſepe.de reſtitu.ſpol.et
onus probandi incumbit non poſſidenti.l.fin.de rei vendic.
C.⁊ in.c.ex literis.de proba.⁊ inſti.de interdi.§.commodum.
Intelligatur ergo iſte text.de tali preiudicio quo grauatur
dñs tacens:cum ſit executio in re vacante cum facilius ipſe
obtinuiſſet ſi nemo poſſideret.vt not.in.c.veniens.⁊ hunc in-
tellectum iudicio meo videtur tacite ſenſiſſe Inno.in.c.quā-
uis.in prin.j.eo.Secundo pondero multum rationem deci-
dendi hic in fine poſitam.ꝙ res inter alios acta ⁊c.⁊ ſic ſin-
gulariter vult hec litera:⁊ neſcio alibi ꝙ dñs dicit prorſus
alia perſona quo ad hoc vt nullum fiat ſibi preiudiciū ſaltē
graue ex geſtis cū ſubiecto.Ex quo infertur qḋ.c.pe.j.eod.et
l.ſepe.eo.tit.ff.habent locū in dño ſuperiore:quo ad regulam
ibi poſitam:⁊ nō quo ad caſus ibi exceptos.Et hoc aptiſſi-
me probo per rationem ipſius Inno.in.c.auditis. vbi dixit
quod defenſio cum de ſurreptione agitur equaliter ad ſupe-
riorem ⁊ ad ipſos ſubiectos pertinet.ergo ſentētia lata con
tra vnum nō debet nocere alteri etiam tacenti.qḋ probo p.l.
ſepe.⁊.d.c.penul.tunc eñ ſententia contra vnum nocet alteri
cum is cui primo loco competebat actio permiſit ſequentem
experiri cū poſſet illum a iudicio repellere vt ibi dicit.ſed ſi
equaliter ad vtrūqȝ pertineret non potuiſſet dñs ſubditos
remouere a iudicio. Item quare eſt hoc imputandum dño
ſeu ſuperiori cū ſubiecti litigent pro intereſſe eorū:⁊ ſic ſen-
tentia habebit ſuū effectum cōtra ſubditos vt nō poſſint ra-
tione eorum intereſſe amplius contradicere:ſed cōtra ſupe-
riorem nō:cum nō debeat ſententia excedere effectum ſuū ⁊
tranſire ad alias perſonas.vt in.c.queſiuit. de his que fiunt
a prela.⁊.l.ſancimus.C.de penis.Dicet aliquis: hec viden-
tur contra text.in.d.l.ſepe.§.nā ⁊ ſi libertus.vbi dicitur qḋ ſi
libertus litigans de ſtatu ſuo cum tertio reportat ſententiā
contrariam preiudicabit ſibi domino ſuper ſuo iurepatro-
natus.Ad illū tex.etiā pōt reſponderi dupliciter. primo qḋ
tex.ille habet duos intellectus.Primo ꝙ intelligatur quā-
do dñs interuenit in iudicio et hoc ſonare videtur ille text.
dū dicit me interueniente ⁊c.⁊ hunc intellectum tenuit Jo.
⁊ approbat Inno.hic.Dicit enim Joan.⁊ bene ſm Innoc.
ꝙ ſi quis petit iura que ego poſſideo in re aliqua me ſcien-
te ⁊ obtineat:non tamē mihi preiudicat niſi eum defendam.⁊
exponit ver.d.l.ſepe.ibi:me interueniente ⁊ defendente:⁊ ſic
apparet ſm eum ꝙ ſi offerat ſe defenſioni debet probare de
iure ſuo:alias fieret ſibi preiudicium.Secundus intellectus
fuit Roge.vt ſufficiat ſola ſcientia.⁊ licet Bar.hunc intelle-
ctum teneat in.d.l.ſepe.Inno.tamen ⁊ Joan.andr.dicūt hic
ꝙ papa videtur hic illum intellectū Roge.reprobare. Sed
ſi volumus ſeruare hunc intellectum Roge.et Barto.dica-
mus aliter ⁊ ſic.qḋ aut loquimur in liberto litigāte et ſit dño
ſcienti preiudiciū.vt in.d.§.nam ⁊ ſi libertus.Aut loquimur
in ſubiecto litigante ⁊ non ſit dño preiudicium lȝ ſcienti:niſi
interfuerit in iudicio ⁊ obtulerit ſe defenſioni.et ita ꝓcedat
iſte tex.Et hunc intellectū poſuit.d.Anto. hic.⁊ videt iudi-
cio meo de mente Bar.in.d.§.nam ⁊ ſi ratio ſua bene ponde-
retur.ratio diuerſitatis eſt:qꝛ libertus fuit conſecutus liber-
tatem a dño.⁊ ſic videtur habuiſſe licentiā a dño experiendi
ſuper dñio:cōſequēter ſup iurepatronatus ex licentia ipſius
19 dñi merito ſit dño ſcienti preiudiciū.¶ † Sicut eadē ratio-
ne dicitur in creditore litigāte ſup dñio pignoris agēdo hy-
pothecaria vt fiat preiudiciū debitori ſcienti. habuit enim
illam obligationē facto dñi ⁊ ſic videtur ſibi dediſſe licentiā

Sebaſti.Sapia.
a ¶ Sup iure ſub-
iectionis. Vide
Abb.in conſi.iij.
inci.nitar in pſen
ti.col.xviij.in.ij.
vol.⁊ in ꝯſi.lxxx-
vij.incip.in qſtio
nē q̄ ad pūs ver-
titur.char.fin.in
j.volu.Feli.late
poſt Abb.i.c.au-
ditis.col.xvi.ver.
inquantū late po
nit abbas.ꝫ.de pꝛe-
ſcrip.⁊ Alexā.in
repe.l.ſepe.colū.
xxx.ff.de re iudi.
vide etiā aliqua
p Feli.in.c.pe.co.
ti.j.eo.vbi tradit
an quando terti⁹
agit noie meo me
ſciente mihi pre-
iudicet.
b ¶ Et nō 3ᵒdixit.
Adde videndū
eūdē cōſil.lxxxix.
lib.j.incipi.Jeſu
xpi puriſſime vir-
ginis marie,

litigandi ſuper dominio:vt no.Bart.in.d.l.ſepe.in ſubiecto
aūt ceſſat hec rō cū nihil habeat facto dñi ſeu ſuperioris ſed
mere ipſe poſſidet.ſi ergo litigat de ſubiectione venit mere
pro intereſſe ꝛ facto ſuo:ideo non debet preiudicare.domino
immo dñs quo ad ius ſuū cenſet̄ prorſus alia perſona.vt aper-
te voluit tex.hic ꝛ cū hoc temperamēto dictū Innoc.in.d.c.
ſuborta.pōt intelligi Nā ibi litigabat̄ de iure exemptionis
cū pretēdente ſe exēptū.Ex hoc infert̄ ſingulr̄ qꝺ ſi exēptus
ex priuilegio litigat ſup iure ſubiectionis cuꝫ ordinario lo-
ci ſciente papa ꝛ tacente:ꝙ ſentētia cōtra exemptū lata pre-
iudicat iuri ipſius pape ad inſtar liberti litigantis ſup ſtatu
ſuo ſciente dño ꝛ nō contradicēte.qꝺ expreſſe tenuit hic do.
Ant.qꝛ exēptus aliqꝺ cōmodum vltra ſubiectionē cōſequi-
tur a papa in quo poteſt dici habere cām a papa. hinc eſt qꝺ
qñ papa iudicat ſup exēptione excipit expreſſum ſuū preiu-
diciū.Predicta ꝓcedunt qñ ſuperior ſciuit et tacuit.ꝛ idē ſi
20 minus rōnabiliter appellauit.¶ †Sed dubito quid ſi ſupe
rior debito tpe et ordine appellauit a ſententia lata contra
ſubiectū:ſed poſtmodū appellationē deſeruit:nunqd ſenten
tia irroget ſibi preiudiciū.Inno.ſentit ꝙ ſic circa poſſeſſio-
nē.non aūt circa ꝓprietatē.exponit eñ verbū alioqn.ideſt
ſi appellatio non fuit rationabiliter interpoſita:vel fuit ſed
non miſit nuntiū vel neſciuit cauſam ſuā agi.Hoſt.dicit ꝛ be
ne ꝙ hoc vltimū debet dicere ꝛ ſciuit cauſam ſuā agi.alˀs ſe-
cus per.c.pe.ȷ.eo.quaſi dicat ꝛ bene:ꝙ ſi non appellauit ꝛ ne-
ſciuit cauſam ſuā agi nō fit ſibi preiudiciū etiā vbi primo lo-
co defenſio ſibi cōpeteret.vt.d.c.penul.multofortius in caſu
huius.c.ignorātia nō dꝫ ſibi nocere.Et ſic redeūdo ad queſ-
tum ſentiunt iſti apertiſſime ꝙ id qꝺ dr̄ in ver.alioqn.vt ſine
preiudicio fiat executio ſnīe habeat locum etiam vbi fuit ap
pellatum:ſed fuit appellatio poſtmodū deſerta ꝑ non ꝓſecu-
tionē.Sed in cōtrariū allego:qꝛ ſi tertius offert ſe defenſio-
ni ꝛ ſuccūbit facit ſibi plenū preiudiciū.vt no.hic doct.argu.
hic.ꝛ ſentit Bart.in.l.ſi pluſorio.ff.de app.Solu.pōt dici qꝺ
cōtrariū ꝓcederet qñ tertius aſſumeret plenam diſputatio-
nē de iure ſuo.hic vō loquit̄ qñ appellat̄ reſpectu ſui ꝑiudi-
cij circa executionē fiendā vnde ſi nō ꝓſequit̄ appellationeꝫ
perinde eſt ac ſi non appellaſſet:vt hic.ꝛ ſic remanet ius ſuū
preter executionē ſaluū.qꝺ intelligo cū limitatione de qua
21 ſ.dixi in principali qōne.¶ †Preterea circa ꝑdicta quero
pone ꝙ ſuperior fuit vocatus ad cauſam que mouebat̄ con-
tra ſubiectū ſed nō cōparuit:nunqd hoc caſu ſententia lata
contra ſubiectū preiudicat ſuperiori.d.Ant.videt̄ hic ſenti-
re ꝙ ſic:refert eñ Cy.in.l.j.C.de aduo.diuer.iudi.tenentē qꝺ
ſi de iure meo cum alio iudicat̄ me aſſiſtente vel vocato ſem-
per mihi preiudicatur.Ad hoc gloſſ.in ca.dilectus.de ſimo.
Sed tu attende.nā puto qꝺ aut lec.d.Anto.eſt corrupta aut
corrupte alleg.Cy.ꝛ quicquid ſit dictū non eſt verū vt ſuffi-
ciat ſola vocatio in caſu huius.c.vel conſimili.Unde dico qꝺ
aut ſumus in caſibus de qbus in.c.pe.ȷ.eo.in qbus infertur
abſenti plenū preiudiciū data ſcientia cauſe:ꝛ tunc fatenduꝫ
eſt vt ſufficiat ſola vocatio qꝛ per hoc arguimus illū ſciuiſſe
cauſam agi:merito fit ſibi preiudicium cum ſibi primo loco
cōpeteret actio et ipſe permiſit ſequentē experiri.vt ibi ꝛ in
l.ſepe.ff.eo.titu.Aut ſumus in caſu huius.c.vel alio:vbi ab-
ſenti ꝛ ſcienti nō fit plenū preiudiciū:ꝛ tūc nō video ꝙ ex ſo-
la vocatione fieret illi plenū preiudicium.nam primo tex.eſt
22 in dictis iuribus ꝑ locuꝫ a ſpāli in ꝫrium.¶ †Item ex ſola
vocatione qˀs cōſtituit̄ in contumacia:ꝛ ſola cōtumacia non
ſufficit ad priuādū me iure meo:ſed dꝫ ꝓcedi alijs remedijs:
23 vt in.c.tue.ꝛ.c.qm̄ frequēter.ꝟ.in alijs.vt lit.non.¶ †Quin-
immo plus dicit Inno.in.c.inter quatuor.de maio.ꝛ obe.qꝺ ſi
ſubditus ſup iure ſubiectionis conuentus noīat dñm in iu-
dicio:ꝛ datur illi terminus ad cōparendū.ꝙ eo nō cōparēte
non dꝫ dari preſenti etiā vera poſſeſſio ſubiectionis:qꝛ ſub-
ditus nō habet facultatē reſtituēdi ſubiectionē cū ille ipſam
in ſe non poſſideat alieno nole:ſed poſſideatur.Et vide ple-
ne an hoc caſu habeat locū nominatio domini cum effectu.
24 ¶ †Nec Cy.tenet id ad qꝺ eum allegat do.Ant.immo loqui-
tur quādo agitur de preuaricatione cōtra aduocatum parte
vocata ꝛ preſente.ꝛ tūc iudiciū agitatū contra aduocatū pre
iudicet parti.ꝛ ſic ſecus ſi fuit vocata ſed non preſens.ꝛ hoc
idē videtur velle gloſ.in.d.c.dilectus.ij.de ſimo.quam alleg.
Cy.ꝛ forte vt dixi voluit dicere do.Ant.me aſſiſtente ꝛ voca
to.vnde iſta alternatiua vel dꝫ eſſe.ꝛ alˀs nō bñ diceret.ꝛ hec
no.Et ꝑ hoc habes oīa q̄ tendūt ad intellectū text.ꝛ glo.que
25 ſufficere debent ꝓ lec.huius.c.¶ †Sed ꝓ ſtudio camere q̄-
ro an tertius poſſit appellare a qualibet ſentētia lata cōtra
reū principalē.Sol.Inno.hic multū inſtat ſed vera ꝛ clara
concluſio que videt̄ ſibi in effectu placere:ꝛ approbat Bart.

→ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Nunqd terti⁹.
Uide Ange.late
in.l.ſi ſuſpecta.ff.
de inoffi.teſt.car.
in.c.exceptioneꝫ.
in.vi.q.de except.
Ang.in.l.femine
ff.de re.iur.paul.
de caſt.in.l.ſi plu-
ſorio.ff.de appel.
Ange.ꝛ Inno.in
l.ab executore.ꝟ.
alio.ff.eo.titu.de
app.Bald.in.l.j.
in vlti.q.C.ſi vn⁹
ex plurib⁹.ꝛ que
ꝑuilegia habeat
tertius cōparēs
pro ſuoītereſſe q̄
nō habent litigā
tes ponit Feli.in
c.ſup eo.in princ.
ȷ.de offi.deleg.et
ibi late quas ex-
ceptiones poſſit
opponere ꝛ quo-
modo habeat ꝓ-
bare ſuū ītereſſe.

in.d.l.a ſentētia.eſt hec.ꝙ ab ea ſententia a qua pōt appella-
re reus victus poterit appellare ille tertius.puta a prima et
26 ſcḋa ſentētia.¶ †Sed dubiū eſt in tertia ſententia a qua vi-
ctus appellare non poteſt:qꝛ non licet tertio appellare.C.ne
in vna eadēqꝫ cau.l.i.tertio appel.in rubro ꝛ nigro.ꝛ in.c.ſua
ȷ.de app.Et in hoc eſt diſtinguendum qꝺ aut ſciuit cauſam
agi per victum ante ſententiā ꝛ non poterit tertio appellare
imputet eñ ſibi quare prius non ꝓuidit ſibi arg.C.de euic.l.
ſi parētes.ꝛ ar.ȷ.c.pe.ꝛ.d.l.ſepe.Aut ignorauit ꝛ poterit ap-
pellare qꝛ ſine culpa ſua non debet dānificari.hec tñ appella
tio nō habebit releuare victū ꝑ hūc tex.hic in eo ꝙ cōfirma
tur ſententia quo ad reū cū nihil de iure ſuo docet.idē dicen
dum qñ ex iuris diſpoſitione appellare non pōt.Et pro hac
concluſione adduco text.in eo ꝙ mandat inquiri an iſte ter-
tius rationabiliter appellauerit.non enim eſt rōnabilis ap-
pellatio ex quo potuit prius ꝓuidere ꝛ oſtendere de iure ſuo
ſed voluit expectare tertiam ſentētiam.Eſt eñ preſumptio
27 ꝙ dilationis cauſa nunc appellet.¶ †Quero nunquid ter-
a tius[a] poſſit pro intereſſe ſuo proſequi appellationē interpo-
ſitam ꝑ reū principalē aliter per ſe nō appellando.dic qꝺ ſic:
quinimo ſi principalis reus tranſigeret cū actore pōt nihi-
lominus iſte tertius quo ad ius ſuū proſequi:qꝛ nō pōt reus
per ſuā tranſactionem preiudicare iuri iam queſito tertio in
eo ꝙ incepit illā appellationem reſpectu iuris ſui ꝓſequi.de
his videtur tex.in.l.a ſentētia.ꝟ.idē reſcripſit.cum ſeq.ff.de
appel.ꝛ ibi hoc firmat ꝛ not.Bart.Potuiſſet ergo iſte oue-
teñ.nō appellare ꝛ appellationē interpoſitā ꝑ monaſterium
proſequi:ꝛ ſup illa de ſuo iure docere:nec mirū.ſicut eñ pōt
tertius pro ſuo intereſſe aſſiſtere liti ꝛ illam ꝓmouere:vt in
l.ſi perluſorio.poſt prin.ff.de app.ꝛ.l.ſi ſuſpecta.ff.de inoffic.
teſt.ita aſſiſtere cauſe appellationis:ꝛ etiā ꝓmouere reo prin
28 cipali deſiſtente.¶ †Quero nunc generaliter quid poſſit fa
cere iſte tertius q̄ venit ad cauſam per aliū intentatā.Inno.
hic multa ꝛ intricate ponit.Barto.in.d.l.ſi perluſorio.ꝟ.j.ſic
clare ꝛ notāter dixit ꝙ tertius poteſt venire ad triplicē effe-
ctū.qñqꝫ venit vt remoueat illum qui cauſam incepit vt ipſe
proſequat̄ agendo vel defendendo prout ille faciebat:qñqꝫ
enim venit vt illi aſſiſtat:probationes inducat:et alia faciat
ad victoriā conſequēdam:qñqꝫ venit poſt ſentētiā ad execu-
29 tionē impediendā.¶ †Quo ad primū effectū diſtinguit qꝺ
aut ad illū qui cauſam incepit ſpectat negotium principali-
ter aut eque principalr̄ ſicut ad iſtū tertiū:ꝛ tūc tertius non
poteſt impedire iſtum agere vel defendere ſeu aliter remo-
uere in.d.c.pe.ꝛ.l.ſepe.prealleg.Aut ad iſtum principalr̄ nō
pertinet.ſed per quandā conſequentiā:ad iſtū aūt tertiū per
tinet principaliter.exemplū in venditore q̄ agit cauſam ſu-
per dñio rei vēdite:hec autē cauſa principaliter pertinet ad
ipſum emptorē licet ꝑ quandā cōſequentiā periculū empto-
ris reuertat̄ ad ipſum venditorē qui tenetur de euictio.vt in
c.ſi.de empt.ꝛ vendi.ꝛ tunc ſi quidem tertius venit ante lit.
conteſt.ꝛ poteſt impedire illum agere vel defendere.vt.d.l.ſe
pe.ꝛ.c.penul.ȷ.eo.ad hoc.l.titia.ff.ſolu.mat.Si vero iſte ter-
tius venit poſt lit.conteſta.et tunc ſi venit ad impediendum
illum agere ꝛ ignoret ea que facta ſunt ꝛ poteſt illum adhuc
impedire vt dixi in ꝑcedēti caſu:qꝛ ſicut ſnīa nō nocet igno-
rāti.d.c.pe.ꝛ.l.ſepe.ita nec cōteſtatio.Si vō ſciuit litē ꝯteſta-
ri tūc pōt ei aſſiſtere:nō aūt impedire ſed remouere:qꝛ ſicut
ſnīa ſibi ſciēti ꝑiudicat dictis iurib⁹ eadē rōe litis ꝯteſtatio
vt no.in dictis iurib⁹.Si vō venit ad impediendū illum de-
fendere:tūc impedire pōt ne illū defendat in ꝑiudiciū ipſius
tertij.nō autē ne illū defendat in preiudiciū ſuum propriū.
30 ¶ †Qꝛ etiā inuitū pōt qˀs defendere.l.ſoluere.cū ſi.ff.de ſol.
¶ Uenio ad ſcḋm qñ venit tertius vt illi aſſiſtat et coadiu-
uet ad victoriā:ꝛ tunc in dubio pōt ꝓ ſuo intereſſe.vt in.d.l.
ſi pluſorio.Sꝫ de iſto dubitat̄ an poſſit ꝓducere teſtes quos
principalis nō ꝓduxit.Glo.tenuit ꝙ ſic in.l.ſi ſuſpecta.ff.de
inoffi.teſt.ſequit̄ Bar.in loco preallc.facit.c.ꝯſtitut⁹.de teſti.
Secūdo de iſto tertio dubitat̄ an in iſto ſecūdo caſu veniens
poſt dilationes datas:ꝛ atteſtationes publicatas poſſit de
nouo teſtes inducere.intellige ſup antiqˀs articulis vel dire
cte cōtrarijs:quib⁹ caſib⁹ nō admitteret̄ principalr̄ cauſam
agens.vt in.c.fraternitatis.de teſti.Inn.hic multū inſtat et
videt̄ tandē dicere ꝙ nō qꝛ primū ꝓceſſum ꝓſequit̄:non aūt
incohat nouū.Bar.dicit ꝙ acta geſta per iſtū primum ita de
mū ꝑiudicant iſti tertio ſi ſciuit cām agi.ſecus ſi ignorauit:
ſicut diximus in ſnīa in.d.l.ſepe.ꝛ.d.c.pe.Aut ergo iſte ter-
tius veniēs ſciuit iſtas dilationes dari et teſtes examinari ꝛ
publicari:ꝛ tūc iſta acta ſibi preiudicant:nec auditur volens
producere ſicut nec audiret̄ ille ꝑmus.Si vō ignorauit tunc
auditur.qꝺ probat hac ratione.Nam ſi principalis de cauſa
tranſegiſſet

tranſegiſſet vel ipſi inſtātie expreſſe renūtiaſſet iſte tertius audiretur nihilominus vt. ē. dixi multomagis eſt audiendus in caſu noſtro vbi tacite principalis eſt excluſus: de hoc vide qḋ legi. ⁊ no. in. d. c. conſtitutus. vbi ho. tex. ¶ Tertio circa iſtū caſum dubitaſ quid ſi iſte principalis aliqd ꝯfiteaſ qḋ tendit in preiudicium iſtius tertij nunqd ſibi preiudicat. dic ꝙ non: vt. d. l. a ſententia. ⁊. d. l. ſi perluſorio. ¶ Venio ad tertiū
a membrū qñ iſte tertius cōparet poſt ſnīam ad executionem[a] ſnīe impediendam. ⁊ de hoc concludit ꝙ aut venit infra tpa appellandi ⁊ poteſt ſibi prouidere perviam appellationis. ⁊ de hoc ſatis. ē. dictū fuit. Aut venit poſt tpa appellatiōis elapſo tpe quo debet fieri executio: ⁊ dic vt plene no. in. c. veniens. ij. de teſti. ⁊ in. l. a diuo pio. §. ſi ſuper rebus. ff. de re iudi. vbi plene per Bar. ¶ Quero an eo caſu quo tertius pro intereſſe ſuo aſſiſtit ei qui primo cauſam incboauit ſeu ipſum adiuuat ſententia ꝯ illum principalem lata ſibi noceat. Inno. hic dicit ꝙ ſic. argu. opti. in. d. l. ſepe. §. nam ⁊ ſi libertus. in ver. me interueniente. Ad idem in. d. l. perluſorio. ⁊. d. l. a ſententia. ff. de appel. ⁊ qḋ not. glo. in. d. c. dile-
31 ctus. ij. de ſimo. ⁊ Cy. in. d. l. j. C. de aduo. diuer. iu. ¶ † Vltimo hic q̄ro an iſte tertius teneatur libellum offerre ⁊ lit. conteſt. Inno. dicit quod ſi vellet pro ſuo iure nouum iudicium incboare cōtra eū tunc dabit libellum litem ꝯteſtabiſ: ⁊ omnia alia neceſſaria ad iudiciū incboandū ⁊ perficiendū obſeruabit: ⁊ habebit tūc locū diſpoſitio. l. is a quo. ff. de rei vendic. Si vero proſequiſ litem ceptā per alium tunc nō eſt neceſſe de nouo litē conte. vel libellū offerri. ſufficit enim ꝯteſtatio facta a reo principali. ⁊ hoc dicit verū ſiue proſequatur litem principalē ante ſententiam ⁊ appellationē ſiue in cauſa appellationis velit proſequi appellationē per aliū interpoſitam. Idē dicere videſ ſi appellat a ſententia contra alium lata: qꝛ approbare videſ oia geſta per alium vſqꝫ ad actum appellationis. arg. in. l. iij. §. falſus. ff. rem rat. ha. Videſ tamen ab hoc vltimo poſtea in alia glo. recedere. ſ. qḋ ex quo principaliter appellat requiritur libellus. Hoſti. ex toto non placent hec dicta Inn. dicit eñi ꝙ cum reus principalis non fuit in cauſa nomine illius tertij non poterit ratificare qḋ ſuo noie geſtū nō eſt: vt in regula ratū. lib. vj. ideo dicit ꝙ ſi vult ſnīam directo proſequi exigiſ alia litis cōteſtatio. do. Anto. dicit diſtinguendū finē ad quē venit iſte tertius. Si quidem venit ad finē impediendi executionē ſnīe tñ non exigitur alia litis cōteſtatio: ⁊ hoc qꝛ iſtud iudicium ſummarie agitaſ. hoc mihi placet: ſed requiro vt detur aliqualis petitio. arg. in. c. veniens. ij. de teſti. non formaliter per modum libelli: qꝛ ex quo agitur de modico preiudicio nec ſperaſ ſententia que afferat perpetuū preiudiciū ſufficit iudiciū ſummarium reſpectu ordinis ⁊ reſpectu probationis: vt ſentit gloſ. ij. hoc no. Jo. de lig. in cle. ſepe. de verb. ſigni. dixi in. c. j. de libel. obla. quod intelligo qñ vult differre executionē donec ꝓbauerit plene de iure ſuo.
32 ¶ † Nam ad effectum impediendi ꝑpetuo executionē requiro plenā ꝓbationē reſpectu ſubſtātie probationis. iuxta no. in. d. l. a diuo pio. §. ſi ſuper rebus. vbi pleniſſime de hoc: quia affert magnū preiudicium ſed reſpectu ordinis procedendi ſufficiet iudicium ſummarium qꝛ nō eſt queſtio per ſe principalis: vt in. d. §. ſi ſuper rebus. Redeo adverba do. Anto. ſi aūt principaliter iſte tertius appellat vel etiam proſequiſ exigitur aliqualis petitio ſm eum. Ego in hoc vltimo dicerem ꝙ aut iſte aſſiſtit liti ne colludatur cum reo principali. ⁊ tunc nō eſt neceſſe libellum vel aliquam petitionem offerre: qꝛ exigit vt pro ſe pronuntietur: aut aſſiſtit pariter aſſumendo iudicium ⁊ petit. pro ſuo iure ꝓnuntiari ⁊ ſequor Hoſti. vel vt ſaltē detur aliqualis petitio: qꝛ fatuus eſſet iudex qui pronuntiaret ſuper non petitis. l. fina. C. de fideicommiſ. lib.
33 ¶ † Poſſet etiā queri an ſolius poſſeſſionis ratione quā tertius habet poſſit impedire executionē ſnīe in ſui preiudicium. Inno. inſtat tādem videtur ſentire quod ſic. ⁊ idem Bart. in. d. §. ſi ſuper rebus. quod placet. quia non debet cōtra ignorantem ⁊ non vocatū mutari ſtatus poſſeſſionis. l. ſi. C. ſi per vim vel alio modo. ⁊. c. j. de cauſa poſ. ⁊ ꝓprie. in. c. inter quatuor. de maio. ⁊ obedi. ⁊ hec ſufficiant.

1 ¶ Sententia lata contra abſentē retractatur docto de legitima abſentia. alſ ſecus. 35.
2 Vniuerſitas tpalis in q̄ eſt iuſpatronat⁹ pōt pignorari vēdi ⁊ locari.
Iuſpatronatus non tranſit in creditorem qui habet in pignus locum vbi eſt eccleſia patronata. 36. 38.
Iuſpatronatus tranſit in emptorem ⁊ conductorem.
3 Poſſeſſio in beneficialibus quo caſu transferatur per inſtitutionē de beneficio factam.
4 Iudex qui remittit negotiū ad ſuperiorē poteſt cuilibet partium dare atteſtationes ſuas ipſi ſuperiori deferendas: ⁊ ſtatuere vtriqꝫ parti terminum peremptorium ad comparendum. 15. ⁊ ſuperior poteſt pronuntiare abſqꝫ alia citatione.
5 Legatus pape habet ordinariam iuriſditionem. ⁊ ideo poteſt cauſam iure legationis ſibi competentem delegare.
6 Illud diciſ conſtare ex ſententia qḋ cōſtat ex atteſtationibus ad quas ſe refert ſententia.
7 Snīa in qua dicitur titium non probaſſe ⁊ tñ apparet ꝙ probauit: nō eſt nulla: ſed preſumitur iudicem erraſſe.
8 Nudū miniſterium cōpetens alicui iure proprio pōt ꝑ aliū exerceri.
9 Preſentato an acquiratur aliquod ius. 11. 12.
10 Preſentari poſſunt plures ꝑ patronū: ſed vnus ipſorum tantum inſtituitur ad libitū epiſcopi.
Patronus nō poteſt preſentare plures variādo ſed cumulatiue ſic.
Preſentati poſſunt implorare officium ſuperioris vt epiſcopus velit vnū ex ipſis inſtituere.
11 Preſentatus qui ex cauſa legitima non fuit inſtitutus ab epo: habet contra ipſum actionem perſonalem vt ſibi prouideat de beneficio.
13 Preſentatio facta a nō patrono: licet aliter preſentatus ſit inſtitutus: eſt ipſo iure nulla maxime ſi verus patronus impugnet q pōt dicta preſentatione non obſtante alium preſentare.
14 Inſtitutio facta per epm in eccleſia patrona anteqꝫ patronus ſit in mora preſentandi: an conualeſcat ſi patronus in termino nullū preſentauit.
16 Impedimentū abſentie an probeſ per ſimplex iuramentum: vel quomodo. 36.
17 Sententia lata cōtra legitime impeditum an ſit ipſo iure nulla.
18 Iudex an poſſit reſtituere quē etiā maiorē aduerſus ſentētiam quam ipſe iudex tulit.
19 Subdelegatus vtrum poſſit cauſas ſubdelegare: vide in diſcurſu.
Procurator ante litem ꝯteſtatam nō pōt alium ſubſtituere: poſtea vero ſic: qꝛ eſt effect⁹ dñs litis.
Procurator poſt lit. cōte. non reuocaſ inuitus.
20 Delegatus ad vniuerſitatem cauſarum dicitur quaſi ordinarius.
21 Vices ſuas ſi quis alteri cōmiſerit: nīl ſibi reſeruare cenſetur.
22 Delegat⁹ legati cardinalis poteſt ſubdelegare.
23 Delegatus regulariter nō ſubdelegat: qꝛ non habet iuriſditionem propriam: ſed alienam. a
24 Delegatus inferioris a principe pōt ſubdelegare cum poteſtate ſubdelegandi.
25 Delegatus principis ſubdelegās: an poſſit dare poteſtatem ſubdelegandi.
26 Teſtium examinatio in cauſa ciuili poteſt alteri committi.
27 Teſtium examinatio vel receptio an poſſit ſubdelegari per illum cui fuit commiſſa.
28 Non ꝓbare ⁊ min⁹ ſufficienter ꝓbare paria ſunt
29 Collatio beneficiorū debet eſſe pura et ab ea abeſſe omnis ſurreptio.
Sentētia in cauſa beneficiali nūqꝫ tranſit in rem iudicatā ſicut in cauſa matrimoniali: niſi reſpectu illius qui ſuccubuit.
30 Sententia lata errore iuris ꝓbabili non eſt ipſo iure nulla.
31 Sententia lata qꝛ iudex fuit doloſe circūuentus an ſit ipſo iure nulla.
32 Iudex poteſt procedere ad deciſionem cauſe per iura partis preſentis: ſi credit illa ſufficere ad ipſam deciſionem.
33 Iudex ordinarius q tulit ſnīam elicitā per obreptionem vel dolum mali pōt eandem reuocare.
34 Sententia licet tranſiuerit in rem iudi. tamen retractaſ ex ꝯfeſſione partis pro qua fuit lata aſſerentis ipſam fore iniquam.
37 Poſſeſſio: an capiatur per perceptionem penſionis alicuius rei.
40 A delegato legati an appelletur ad papam.

¶ Ad executione. Adde vidēdū de hoc ⁊ de ſupra dictis: Pe. de ancha. ꝯſi. cccclxxiiij. incip. in chriſti noie. ad dubia de quib⁹ queriſ. † Sebaſti. Sapia.

a ¶ Executionem. īpedire executionē ſnīe. vide car. in cle. j. in. iiij. co. ꝟ. generaliter antē. de re iud. alex. in. l. a diuo pio. §. ſi ſuper rebus. ff. de re iudi. Fel. in c. veniens. ij. ē. de teſti. col. ij. vbi aduerte cū plurib⁹ ſequentibus.

Cum bertoldus.

1 ¶ † Probata iuſta cauſa abſentie reuocatur ſententia lata contra abſentē maxime vbi apparet iudicem circūuentum. Vel aliter et ſic. contra ſnīam auditur is qui fuit abſens docto de impedimento etiā minus ſufficiēter ſi opponit de inīqtate que ex tenore ſententie ⁊ ex actis conſtare dicitur quo docto obtinebit. Vel clarius ⁊ notabilius ſic. Si citatus ad ſentētiam ex legitima cauſa iudici ignorata non comparuit: tenet ſnīa eo abſente lata: ſed retractatur eo ꝓbante legitimā abſentie cauſam. Si vō impedimentū probat nō plene non retractaſ ſnīa niſi prius doceat de ipſius iniquitate. Et iſte iudicio meo eſt verus ⁊ notabilis intellect⁹ huius ca. quē doc. noſtri non clare dilucidauerunt. Diuiditur

principaliter in duas partes. In prima ponitur
pceſſus narratio. In ſecūda ibi:lȝ.partis reſtitu
tio:auditoris datio:ipſi⁹ relatio:pape diffinitio:
ſuum motiuū ꝯtinēs. Prima pars pōt ſubdiui
di ſed nō expedit:q: ſatis patent partes in litera
¶ Caſus literalis. Bertold⁹ miles habebat vil
lam quādam in qua erat eccleſia de qua ipſe erat
patronus. villam illam obligauit.p. militi dicto
p.creditore ſublato de medio.a.nepos eius et he
res vacante ipſa eccleſia.d.clericū eiuſdē loci pñ
tauit ad dictā eccleſiā archidiacono dicens ꝙ iuſ
patronatus cū vniuerſitate tranſiſſet in eum. ar
chi.de conſenſu epi ipſum inſtituit in eadem ꝛ in
corporalem poſſeſſionē induci fecit eundē. dictus
bertoldus dñs fundi hoc audiēs.t. preſbyterum
epo preſentauit:ſed eps ipſum non admiſit pro
pter ꝙ dictus.t.preſbyter corā remenſi archiepi
ſcopo apoſtolice ſedis legato ꝯtra pfatū.d.depo
ſuit qōnem archieps cauſam ſup hoc iudicibus
delegauit ſub hac forma vt cauſam inſtructā ad
ipſum remitterent prefigēdo partibus terminū
peremptoriū in quo eius ꝯſpectui ſe preſentarēt
ſniam recepturi ad quē terminū dict⁹.d.cuȝ ſuis
atteſtationibus acceſſit.t.preſbyter nec venit nec
tunc miſit aliquē reſponſalem. legatus inſpectis
atteſtationibus dicti clerici ipſum.d. ab impeti
tione.t.preſbyteri abſoluit poſtmodū vero idem
preſbyter infra breue tempus ad legatū accedēs
iuſtā cām abſentie allegauit quo audito archiepi
ſcopus mandauit quibuſdā iudicibus vt ſi iuſtā
cauſam abſentie oſtenderet corā eis predictā ſen
tentiā decernerent nullius eſſe valoris ꝛ cauſam
terminarent eandem alioquin ſniam ipſam face
rent obſeruari dicti iudices cōmiſerunt alijs vi
ces ſuas qui teſtes ſup pdicto articulo receperūt
a quibus dictus.d.clericus ad ſedē apo. appella
uit. Papa auditis pbationibus illius preſbyte
ri ſuper abſentie ſue cauſa:licet eā minus ſufficiē
ter probaſſet:ne tamen preiudicaret opinio veri
tati:cōmiſit papa cauſam illam cuidā cardinali.
ipſe vero intellectis meritis cauſe oīa retulit dño
pape qui archiepiſcopū inuenit circūuentū fuiſ
ſe ex tenore ſnie. tum q: continebaꝛ in illis ꝙ p at
teſtationes ipſius clerici fuiſſet ſufficienter pba
tum ꝙ prefatus.a.in poſſeſſione iuriſpatronatus
extiterat cum ipſum ad eādē eccleſiā preſentauit
cū tamē per atteſtationes illas nihil aliud oſten
ſum fuit niſi ꝙ predicti.p.ꝛ.a. annuatim percepe
runt decē ſolidos qui patronis illius eccleſie da
ri conſueuerunt. tum q: dicebatur in ſentētia illa
quod dictus.t.in probatione defecerat:cum per
atteſtationes illi⁹ appareat manifeſte ipſum ſuā
intentionē ſufficienter probaſſe:tum etiam quia
cauſam non recepit ſufficienter inſtructam cum
vnius tātum partis atteſtationes receperit que
parū faciebant ad cauſam:vnde papa ſniam pre
dictam caſſauit.ꝛ prefecto.t. adiudicauit eccleſiā
memoratā:cū a vero patrono ipſum preſentatum
2 fuiſſe cōſtiterit. Ber. ¶ † Pauca notabilia colli
gam:q: litera eſt dubia:ideo venit infra examinā
da. Sed pro forma colligo primo ꝙ vniuerſitas
tēporalis in qua eſt iuſpatronatus poteſt pigno
a ri tradi ꝛ nimirū. nam ꝛ vēdi poteſt:[a] vt in.c.cum
ſeculū. de iurepa.ꝛ.l.in modicis. iuncta gloſ.fi. ff.
de contrahen.empt.ꝛ locati:vt in.c.ex literis. de
iurepa. Sed iuſpatronatus in contractu pigno
ris nō trāſit in creditorē. vt hic ſingulariter pro
batur ſm verum ꝛ cōem intellectū. Sec⁹ in alijs
duobus contractibus pcedentibus vt in iuribus
prealle. Diuerſitatis ratio.j.dicet. tranſit etiam
cum hereditate vt hic in pn. Et quot modis trāſ
feraꝛ hoc iuſpatronat⁹:vide p gl.in hac materia
notabilē.xvi.q.vij.pie mētis. ¶ Not.ij.ibi: ipſum
3 inſtituit. † ꝙ etiā p inſtitutionē[b] de bñficio factā
b nō trāſferꝛ ipſi⁹ beneficij corporalis poſſeſſio. nā
iſte archi.iſtū dñm inſtituit ꝛ in corporalē poſſeſ
ſionē induxit:ꝛ ꝙ p inſtitutionem factā de bñficio
vel alia re nō transferaꝛ poſſeſſio: tenet gl.in.c. p
tuas. de dona.ꝛ in.c.ex ore. de his que fi.a ma.par.
ca.ꝛ in.c.autoritate. de inſti.ꝛ ibi eſt glo. de effectu
huius inſtitutionis. Sed contrarium ꝙ tranſeat
poſſeſſio tenet glo.in.c.ij. de conſue. vide quid iu
ris per Joan.and.poſt Cōpo.in.c.tranſmiſſam.
de elec.tetigi in.c.ij.ꝛ.c.autoritate.pal. Et ꝯclude
quod ſi inſtitutio ſit ante collationem tunc non
trāſfertur poſſeſſio:q: habet vim collationis. Si
vero poſt ꝛ ſit in pſentia rei ſeu beneficij:et nemo
eſt in poſſeſſione beneficij:ꝛ tunc ſecus vt.l. quod
meo.ff.de acq.poſ.ꝛ ſic concordat glo.prealle. hoc
declara vt latius not.in prealleg.iuribus ad que
4 iura remiſſ. ¶ † No.ibi:per partes remiſiſſent:ꝙ
iudex remittens negotium ad ſuperiorē pōt cui
libet partiū dare atteſtationes ſuas ipſi ſuperio
ri deferendas. concordat quod leg.ꝛ not.in.c.du
dum.el.ij.ſ. de elec.ꝛ ſtatuere vtriqꝫ parti terminū
peremptorium ad comparēdum coram ſuperio
c re[c]:vt in.c.fi. de accuſa.ꝛ ita fuit actū hic. nam le
gatus iſte ſine alia citatione protulit ſententiam
5 remiſſo ſibi negotio per delegatos. ¶ † No. ꝙ le
d gatus pape poteſt delegare[d] cauſam iure legatio
nis ſibi competentem. Concordat.c.fi. de offi.leg.
vbi vide ꝛ nimirū. habet enim ordinariam:vt in
c.ij.co.ti.lib.vi.et quilibet ordinarius poteſt pro
ſua iuriſditione cauſam delegare:vt.l. vnica.C.q
pro ſua iuriſdi.ꝛ.c.vt litigantes. de offic.ordi.lib.
vi.ꝛ.c.ſi quis contra clericum. de foro compe. idē
ſi eſſet delegatus cū haberet delegatam a princi
6 pe:vt in.c.paſtoralis.in prin. de offi.dele. ¶ † No.
ibi ex tenore ſnie.ꝛ tenementi ꝙ illud dicit ꝯſtare
e ex tenore ſnie[e] qđ conſtat ex ſnia iūctis atteſtatio
nibus ad quas iudex in ſententia ſe retulit. Vide
tur ergo expreſſum in ſnia ꝙ continet in atteſta
tionib⁹ ex quo iudex ad illas ſe retulit facit opti
me.c.l.penul.C. de ſen.que ſine cer.quāti.ꝛ.l. ait pre
tor.ſ.i. de re iudi. facit ad ea que dixi.ſ.eo.titu.c.j.
7 ¶ † No.in ver.tum q:ꝛ tenementi ſemp q: pro
bat id quod dixi.ſ.e.c.cauſam.ꝙ ſi iudex in ſentē
tia dixit alterā partiū in pbatione defeciſſe ꝛ per
atteſtationes cōſtat ꝙ probauit intentionē ſuam
preſumitur iudex erraſſe vel circūuentus nō aūe
debet preſumi ꝙ teſtes vacillauerūt vel alius de
fectus ex quo in actis nō dicitur. facit qđ no. In
no.in.c.qm̄ contra. de proba. ¶ Oppo. cōtra tex.
in eo quod archidiaconus iſtū.d. inſtituit. nā in
ſtitutio ptinet ad epm̄:vt in.c.cum ſatis. de offic.
archi. ¶ Sol. dicit glo.ij. ꝙ hic archi. hoc fecit ex
cōmiſſione epi:vt diciꝛ in tex. alꝯ aūt non potuiſ
ſet niſi hoc haberet ex conſuetudine. Aduerte ꝙ
archi. fecit hic duplicē inſtitutionē. vnā tituli col
latoriā:aliā corporalē:quatenus illū fecit in poſ
ſeſſionē induci. In prima procedit dictū glo. In
ſecunda non:q: illa ſpectat iure pprio ad archi.
vt eſt tex.in.c.vt noſtrū.et.c.ad hec. de offic.archi.
8 ¶ † Et no. ex tex. ꝙ iſtam inſtitutionē corporalē
f poteſt archi. per alium facere:[f] licet ſit nudū mini
ſterium. Ex quo collige ꝙ nudū miniſterium cō
petēs alicui iure proprio pōt per alium exerceri.
Quid aūt ſi ex delegatione:dic vt in.c.ſi.ſ. vlt. de
9 offi.dele. ¶ † Oppo. ſecūdo ꝯtra tex.in eo ꝙ iſte
pſentatus a vero patrono egit contra inſtitutum
per epm̄. vnde obſtat.c.paſtoralis.j. de iurepatro.
vbi agiꝛ cōtra epm̄ ad intereſſe. nā ex preſentatio
ne ſola patroni non videꝛ ius acqſitū preſentato
ſaltē vt poſſit cōtra inſtitutū agere cū patronus
nō trāſferat ius ſpirituale:ſed eſt illa preſentatio
quoddā principiū ad inſtitutionē obtinendam ꝙ
quidē principiū nō eſt ratū antequā pſentatio ap
probeꝛ p dioceſanū:vt dicit text.in.c.qđ aūt.j.rñ.
de iurepatro. Solu. glo.iij. dicit quod ius acqui
ritur preſentato permanente in eadem volunta
te patrono:licet epiſcopus eū nolit ſine cauſa ad
mittere:et vigore huius iuris poteſt agere vt in
ſtituatur ſicut poteſt agere electus vt ſua electio
confirmetur. ad hoc alleg. iſtum text.ꝛ not. ſingu
lariter:q: quotidie ſolet ad hoc allegari iſte text.
iuncta gl. ſed non reſpōdet gl. ſpecifice ad iura ſu
perius allegata. Aduerte q: doctores hic inſtant
ꝛ vario modo loquunꝛ.ꝛ Inn. vr in varijs locis
ſibi ꝯtrius. nā in.c.qđ ſicut. de ele. dicit ꝙ inter pre
ſentatum ꝛ eccleſiā nullum vinculum ꝯhitur:cum
nihil ſibi

a ¶ Et vendi pōt. Adde Ro.conſi. cccl.xix. Bal.ꝯſil. j.v.lib. vbi ponit an veniat appellatione oīum bonorum ꝛ iurium datorū in dotē per mulierem.

Sebaſti. Sapia.

b ¶ Per iſtitutionē. Vide Alex.in l.cū hēdes.in pn. ff. de acq.poſ. vbi dicit ꝙ ēt in eccleſiam nō transferꝛ poſſeſſio niſi per apprehenſionē.

c ¶ Corā ſuperiore. adde ꝙ voluit Fede.ꝯſil.xxviij.

d ¶ Pōt delegare Pōdera q: multa noua dixi circa iſtū tex. primo vera lect. eſt vltra alias ꝙ iđ papa ꝯ reſtituit aduerſus ſniam et illā irritauit: q: erat pſumptio veritatis ꝯ ſniam:q: libellauit ꝙ iuſpatronat⁹ tranſiuerat in creditorē ꝛ non fuit inueſtitus quo caſu daꝛ talis concluſio ꝙ vbi eſt pſumptio veritatis ꝯ ſentētiam audiꝛ quis contra illam ſententiā ad probādam veritatē cōtra illam ſniam. ꝛ ita hic eſt caſus q: papa dicit qđ auditorē cedit ne opinio preualeat veritati. ergo videbatur pape ꝙ veritas eſſet ꝯtra ſniam. iſtud colligiꝛ ex libello. iſta mihi vr vera lec. item dicebā aliud ꝙ forte deciſio huius cap. non bene procedit q: libellus ineptus ꝛ calūnioſus exparātur ſm Inno.in c.i. de offi.vic. ſed ſnia lata ſuper libello iepto ē nulla vt.l.ſi.ff. de lib. ꝛ poſthu. ergo ita ſup libello calūnioſo ergo iſta ſententia erit nulla ipo iure. ergo male decidit irritandam. Itē dicebā ꝙ iuxtā Innoc. hic dicit ꝙ ſi iudex dicit cōdēno q: pbatū eſt p.a. et.b. ꝙ talis ſnia nō tenet: ꝛ reſcindi pōt p iſtū tex. ego dicebā ꝙ iſte tex. loquiꝛ eo caſu quo dictū fuit ꝙ vna pars pbauerit ſuā intētionē et altera pars nō probauerat. ꝛ ſic erāt duo errores ergo duplex funiculus fortior eſt vno. vt l.c.i. de treuga ꝛ pa. ergo nō pbat iſte tex. dictū Inno. Itē inqͣtū.d. Ant.in c.in pñtia. de renun. ſalnat.d. Inno.in.d.c.qm̄ contra. q: dicit ꝙ vbi iudex dicit q: pbatum eſt ꝛ nō reducit ſe ad.a.ꝛ.b. ꝙ valet ſnia quia poſſibile eſt ꝙ pbauerit p confeſſionē partis vel alio mō:vt.l. quoties.ſ. q dolo.ff. de pba. ego dicebā iſtud pcedere eo caſu quo exprimeret iſtud apud acta p id qđ dixit Bar.in.l.incius. ff. de his q no.in fa. alꝯ ſecus. Andre. Barba.

Sebaſti. Sapia.

e ¶ Ex tenore ſnie Qñ qđ dicaꝛ cōſtare ex tenore declarat Feli.in.c. trāſlato.co.j.ſ. de ꝯſti.vſi. adde pro iſtis notabilibus vbi dicit ꝙ illud non dicitur conſtare ex tenore ꝙ eliciꝛ virtualiter.

f ¶ Per aliū facere. adde vt p cal. ꝯſi.j. de priui.l ſi.

nihil ſibi iuris acquirat.allegat.d.c.paſtoralis.⁊ pondera hoc vltimũ
dñ dicit ꝙ nihil iuris acqrit̃ p̃ſtato: ꝯ̃rium dixit apte in.d.c.dilectus
de offi.leg.vbi eñ dicit ꝙ p̃ſtatus acquirit ius.ſed nõ plenum ſicut ac
quirit per inſtitutionẽ ſeu collationẽ.notabiliter ſubiũgit ꝙ ꝑ colla-
tionẽ ſeu inſtitutionem acquirit̃ ius in re.qḋ ꝓbat̃ in.c.pe. de p̃bẽ.lib.
vi.⁊.c.vlt.de ꝯceſ.p̃ben.eo.lib.ꝑ p̃ſentationẽ võ acqritur ius ad rem.i.
ad bñficiũ petẽdũ.⁊ hꝫ actionẽ pſonalem ꝯ̃ ep̃m vt in.c.paſtoralis.⁊.c.
a cũ dilectus.de iurepa.que verba bñ notabis.[a] Et vide ho.gl.q̃ idẽ ſen
tit in.d.c.dilectus.q: hec materia ꝓprie non adaptat̃ ad titulũ:nõ ꝓſe
quor hic.ſꝫ dicã plene in.d.c.paſtoralis.ſꝫ quatenus facit ad ꝓpoſitũ.
10 ¶ † Cõclude ſic nõ ſequendo verba doc.ꝙ patronus p̃ſentauit duos
ſimul vel ſucceſſiue anteꝙ̃ ep̃s ſpreuerit primũ.⁊ tunc neutri eſt acqſi-
tum ius petendi inſtitutionẽ:ſed eſt in optione epiſcopi ſeu debẽtis in
ſtituere eligere quẽ vult ex illis:vt in.c.cũ aũt.⁊ ibi plene dixi de iure-
patronat⁹:nec hꝫ primo p̃ſtatus hoc caſu aliquã actionẽ ꝯ̃ ep̃m etiam
ad aliud beneficiũ:q: patrono licuit variare aliũ accumulando.nõ aũt
ex toto recedendo.vt plene no.ꝑ Jo.an.in regula in re cõi.de reg.iur.
lib.vi.in mer.⁊ ep̃o licuit vti autoritate a iure ſibi cõceſſa ſine alterius
iniuria vt pluribꝰ preſentatis eligat ex illis vnũ.nemini eñ ex illis in
iuriam facit.q: vtit̃ iure ſuo:vt no.in.c.cũ eccleſia.de elec.⁊.xxiij.q.iiij.
qui peccat.ſꝫ ſi ep̃s differret inſtituere aliquẽ ex eis.tũc patronus põt
inſtare vt ep̃s cõpellat̃ ꝑ ſuperiorẽ.ar.c.decernim⁹.⁊.c.filijs.xvi.q.vij.
et credo ꝙ etiã p̃ſentati poſſunt implorare officiũ ſuperioris in gene
11 re vt vnum ex his eligat.ar.in.l.cum quidã.ff.de leg.ij. ¶ † Aut patro
nus preſentat vnũ quẽ ep̃s ſine cã legitima ſpreuit inſtituere.⁊ patro-
nus poſtmodũ accumulauit aliũ quẽ ep̃s inſtituit.⁊ tunc valet inſtitu-
tio facta de ſcḋo cũ fuerit p̃ſentatus ꝑ patronũ cui licuit variare aliũ
accumulando.d.c.cũ aũt.ſed ep̃s ſine cauſa legitima ſpreuit a princi-
pio primũ cõfirmare ſeu inſtituere.ita ꝙ propter eũ primo p̃ſentatus
incurrit dãnũ tenet̃ illi ꝓuidere.iuxta id qḋ habet̃ in.c.paſtoralis.pre
alleg.⁊ in hoc habet ille preſentatus actionẽ pſonalẽ contra ep̃m. Aut
patronus nullũ aliũ preſentauit.ſed perſeuerat in prima p̃ſentatione.
et ſumus in terminis.c.noſtri.quo caſu dic ꝙ põt p̃ſentatus agere vt
ep̃s cõpellat̃ eũ inſtituere:q: ius eſt ſibi acquiſitũ ex p̃ſentatione.vt ꝓ-
12 batur hic ⁊ in.c.dilectus.de offi.deleg. ¶ † Idẽ põt agere ꝯ̃ intruſum
in illo beneficio vt inde remoueat̃ ⁊ ſua p̃ſentatio admittat̃.tex.eſt hic
q: eũ habeat ius ad beneficiũ petendũ hꝫ ꝑ ꝯſequens ius ad oĩa per q̃
veniat̃ ad bñficiũ ꝯſequendũ.arg.c.preterea.⁊.c.prudẽtiã.de offi.dele.
Nõ ob.c.qḋ aũt.ſ.alle.⁊ pro ꝯ̃rio q: fateor ꝙ factũ patroni nõ eſt ratũ
anteꝙ̃ ſequat̃ inſtitutio per ep̃m:q: põt variare aliũ accumulando: vt
ſ.dixi.ſed dũ ꝑmanet in prima voluntate eſt ius acquiſitum p̃ſentato
ex quo poteſt agere vt conſequat̃ inſtitutionẽ:vt hic ſaltẽ implorando
officium ſuperioris.facit qḋ in ſimili not.in.c.veniens.de renun.quod
acquiratur ius preſentato:patet q: patronus habet ius in p̃ſentando
vt in.c.dilectus.ergo in preſentatũ transfert ius:nõ tñ ius in re vt pre
dixi:ſed ius ad illud petendũ. Nec ob.ſi dicat̃ ꝙ ſi haberet ius ex p̃ſen
tatione non teneret inſtitutio facta de alio ad ſecundã p̃ſentationẽ pa
troni nec patronus poſſet aliũ p̃ſentare. Ad hoc eñ reſpondet̃ vt pre-
dixi q: patronus poteſt aliũ preſentare accumulando non in totum a
priore recedẽdo:vt in.d.c.cũ aũt. Et ex hac variatiõe ſeu accumulatiõe
b patrono a iure permiſſa[b] acquirat̃ aliquale ius etiã ſecundo: ideo põt
13 ep̃s eligere quẽ vult. ¶ † Quãdoq; preſentatio eſt facta de vno per eũ
qui non eſt patronus:nec in poſſeſſione patronatus:⁊ preſentatus in-
ſtituitur ab ep̃o putante illum eſſe patronum. poſtmodũ vero preſen-
tatur alius per patronũ qui eſt in poſſeſſione patronatus:⁊ valet hec
vltima preſentatio etiam facta prima nõ caſſata nec aliter irrita renũ
tiata.⁊ preſentato acqritur ius ac ſi nulla alia preſentatio preceſſiſſet
⁊ poteſt agere contra inſtitutum ſine preſentatione veri patroni vt re-
moueatur:⁊ vt ſua preſentatio admittat̃ ⁊ inſtituat̃:vt eſt tex.notabi-
c lis hic. Ex hoc notabiliter colligitur quod inſtitutio[c] facta ꝑ epiſcopũ
ſine p̃ſtatiõe veri patroni eſt ipſo iure nulla patrono ſaltẽ illã inſtitu-
tionem impugnante.qḋ procedit etiã ſi ep̃s nõ agebat in inſtitutione
contẽnere verũ patronũ cũ hic crederet aliũ eſſe patronũ poſſeſſorem
fortius ergo debet eſſe nulla cũ ſine aliqua preſentatione aliquem inſti
tuit vt hic ⁊ in.c.decernimus.xvi.q.vij.vbi tex.optimus. Ex hoc infer
tur ad intellectũ.d.c.illud.de iurepa.vt verbũ irritanda ibi poſitũ ſtet
proprie:⁊ ꝙ inſtitutio talis ſit nulla:aperte ſentit Fed.in trac.permu
14 tationis.dicã pleniſſime in.d.c.illud. ¶ † Quid aũt ſi epiſcopus ſim-
pliciter cõtulit ⁊ patronus infra tp̃s ſex mẽſiũ nullum preſentauit an
cõualeſcat prima inſtitutio facta ꝑ ep̃m.vide de hoc ⁊ alijs circa mate
riam per do.de Rot.deci.cccl vij.dicam in.d.c.illud.ſufficiant iſta hic.
15 ¶ † Oppo.⁊ videt̃ ꝙ ex alio capite hec ſententia fuit nulla:q: ſine per
emptorio lata.iij.q.ix.caueant.⁊.c.oĩa.⁊.l.i.§.itẽ cũ ex edicto.ff.q̃ ſentẽ.
ſine appel.reſcin. Sol.glo.ſequens ꝙ iudices remittentes negotiũ ci
tauerunt partes:vt.ſ.dixi in notabilibus. Et circa hoc vide notabile
dictũ Inno.in.c.ſi.de accuſa.in princi.vbi dicit ꝙ iudex cui committi-
tur per ſuperiorem aliquis articulus cauſe per eum inſtruendus ⁊ ad
ſuperiorẽ remittendus poteſt etiam ſi nihil fuerit dictum ꝑ ſuperiorẽ
prefigere partibus terminum infra quem cõpareant coram ſuperiore
ne ſine termino cauſa remaneat.qḋ eſt mẽti tenedũ. ¶ Alterius opp.

videt̃ eñ ex quo ĩfra breue tp̃s poſt ſnĩam iſte cle
ricus comparuit debuit audiri abſq; eo ꝙ aliter
impedimentũ probaret:vt in.l.⁊ ſi poſt tres.ff.ſi
quis cautio.ſol.dicit gl.in ver.breue tẽpus.ꝙ illa
l.intelligit̃ quando quis vult purgare morã ante
lit.conteſta.et cum ius alterius partis non eſt ef-
fectum deterius.vel dic melius quod illa.l.loqui
tur in ſtipulatione iudiciali cum quis promiſit ſe
ſub certa pena ſiſtere die certa in iudicio:quod
ſi nõ fecit poterit moram purgare infra paucos
dies dummodo ius actoris non ſit effectum dete
rius:ſed hic loquitur cum ſententia lata quis pe
tit illam retractari allegãdo iuſtam cauſam ab-
ſentie quo caſu non debet audiri niſi probet im-
pedimentum:vt.j.latius dicetur:q: ſentẽtia fecit
ius inter partes:vt in.c.cũ inter.ſ.eo.de purga-
tione more.vide quod no.in.c.cupientes.de elect.
lib.vi.in verbo expectari.⁊ in regula mora.de re-
gu.iur.lib.vi.⁊ plene per Bart.in.l.ſi inſulam.ff.
16 de verb.ob. ¶ † Oppo.de.c.ex literis.de in inte.
reſti.vbi quis fuit auditus contra ſententiã pro-
bando impedimentũ ſeu iuſtã cãm abſentie per
ſolum iuramentum. Solu.gloſ.ſequens ꝙ illud
proceſſit fauore matrimonij vt ibi dicitur in tex.
nec is qui fraudulenter abſentiã procurauit erat
ſoluendo:ideo pars fuit audita contra ſententiã
hic aũt ceſſat ille fauor nec probat̃ alicuiꝰ fraus:
ideo oportet qḋ probet̃ impedimentũ quo proba
to reuocabitur ſnĩa:vt hic et.l.ſi finita.§.ſi forte. a
ff.de dã.infec.nec dicitur iudicatũ vbi quis iuſta
cauſa detentus preſens eſſe nõ potuit.l.queſitum
17 ff.de re iudi. ¶ † Aduerte q: glo.videtur ſibi cõ
trariari:ac etiam tex.de contrarietate notari po-
teſt. Nã primo dicit gloſ.ꝙ ſnĩa reuocat̃ probato
impedimento ⁊ ſic vult ꝙ ſnĩa tenuit.ꝙ clarius
dicit̃ in gl.ſeq.⁊ ſatis videt̃ innuere litera in fi.in
v̉bo irritandã.⁊ tñ poſtea ſentit ꝯtrariũ.ſ.ꝙ nul-
la in eo ꝙ allegat.l.queſitum. Hoc etiã videt̃ in-
nuere tex.in ver.poſtmodũ.in ver.nullius decer-
nerent eſſe valoris ⁊c. So.dic ꝙ aut iudex ſciebat
iuſtam cauſam abſentie ⁊ nihilominus tulit ſen- b
tentiã ⁊ non videt̃ iudicatũ:ita intelligi põt.d.l.
queſitũ.⁊ tꝫ ibi Bar.⁊ dixi in.c.querelã.de ꝓcur.
facit.c.ſi duobꝰ.de appel. Aut iudex ignorabat.⁊
ſnĩa tenet mero iure:vt i.d.c.querelam.ſed debet
reuocari impedimento probato:vt hic. Nec obſt. c
tex.in eo quod dicit nullius valoris.debet enim c
intelligi in effectu.et hoc vult gloſ.ſequens.et fa-
tis etiã ſentit Hoſti.in tex.in verbo irritandam.
ponderando quod non dixit irritam. et ſic talis
ſententia tenuit ſꝫm eum. ¶ Sed tunc oppo.ſi te
nuit quomodo potuit legatus ſuã ſnĩam retra-
ctare contra.c.in literis.de offi.delega.⁊.l.i.C.ſen
ten.reſcin.non poſſe. Solu.dicit gloſ.in ver. nul-
lius.ꝙ hoc potuit per beneficium reſtitutionis
in integrũ ex clauſula generali ſi qua iuſta cauſa
mihi videbitur ⁊c.ff.ex quibus cau.maio.per to-
18 tum. ¶ † Nota ex hac glo.iuncto tex.quod lega-
tus poteſt ex cauſa reſtituere etiã maiorem cõtra
ſuam ſnĩam:⁊ idem facere poteſt ep̃s et quilibet
alius habens merũ ⁊ mixtum imperiũ:vt in.l.in
cauſe.ij.§.ſi.cũ.l.ſequen.que incipit perfecti.ff.de
mino. Quid aũt in ſimplici magiſtratu an poſſit
reſtituere:et quid in delegato.dic vt plene legi.⁊
nota.in.l.ſi.C.vbi ⁊ apud quẽ.⁊.l.aduerſus ſentẽ-
tiam.C.ſi aduer.rem iudica.in.d.§.ſi.et in.c.penĩ.
19 de in inte.reſt.vbi plene de hoc. ¶ † Oppo.ꝯtra
tex.in eo ꝙ delegati a legato cõmiſerunt alijs vi
ces ſuas.⁊ ſic contra.l.a iudice.C.de iudi.⁊.c.cum
cãm.de app.vbi dr̃ ꝙ delegatꝰ inferioris a prin-
cipe nõ põt alteri ſubdelegare.ſol.glo.in v̉.alijs.
ſoluit tribus modis. Primo ꝙ hic fuit lis conte
ſtata coram iſtis delegatis legati anteꝙ̃ ſubdele
gaſſent vnde ſicut ꝓcurator ad iudicia nõ poteſt
ante litẽ ꝯteſt.aliũ ſubſtituere ſed poſtea ſic cũ ſit
dñs litis per ꝯteſtationẽ effectus vt in.l.nulla.C.
de ꝓcu.⁊ expreſſius in.c.i.eo.tit.lib.vi.ita et dele-
gati inferioris a principe:quaſi dicat ꝙ cõtraria
loquuntur anteꝙ̃ ſit lis conteſtata coram delega
tis:ſecus ſi poſtea vt hic. Hãc opi.tenuerũt Azo

a ¶ Bene notabis. Adde an ꝑ p̃ſentationẽ acquirat̃ ius p̃ſtato ꝑ La pũ allega.viij. et el.xviij.⁊ an ꝑ electionẽ electo.cal de.ꝯſi.xv.de iure pa.⁊ ꝙ ex inſtõne querat̃ ius ꝑ La pũ alle.xliij.

b ¶ Iure ꝑmiſſa. Adde Lap.alle. lxxviij.vbi vide ad ſequentia.

Sebaſti. Sapia.

c ¶ Qḋ inſtitutio. Vide Egi.bellame.in deci.clxiij.incip.collatio facta.Car.in cle.i.§.verũ.in fi.ſ.de bere.Card.in cõ ſi.lxiij.inci.in eccleſia bellimẽſi.⁊ iij.dubio.⁊ Car. in cle.i.in p̃n.col.xv.v̉.ſed poſt longam cogitationẽ de ſupplen.negl. ꝓla.Roma in ꝯſ. cccl vj.ad finem.

et vin.⁊ cū ea tranſit Spe.in tit.de lit.ↄteſt.§.fin.
in fi.Sed hāc ſolutionē reprobat gl.⁊ bene in.d.
c.cū cauſam.per illū tex.qui bene facit:et q: iura
in contrarium allegata loquunt indiſtincte. Nec
ob.ratio premiſſa ſm Joā.and.in.d.c.cū cauſam.
q: ꝓcurator ideo cōmiſit ſeu ſubſtituit poſt litis
cōteſtationē:q: eſt effectus dñs inſtantie vt dicit
in.d.c.j.hinc eſt ꝙ ſine cauſa poſtmodū non reuo-
catur inuitus:vt in.c.ij.eo.tit.li.vj.qđ nō eſt in iu-
dice delegato:vt.l.iudicium ſoluit.ff.de iudi.⁊ ra
tio rationis eſt:q: in ↄteſtatione ꝓcurator eſt vt
agens:iudex vt patiens.fortius ergo operat con
teſtatio in agente ꝙ̄ in patiēte.facit.l̄.qđ metus
cauſa.facris. Preterea in ↄteſtatione quaſi con-
trahitur inter partes vt.l.iij.ff.de pecu.non antē
cū iudice:ſed corā eo fit iſte quaſi contractus.Itē
ratio quare prohibet delegatus ſubdelegare de
qua per glo.in.c.is cui.de offi.dele.li.vj.vbi vide
ita nullitat poſt lit.ↄteſt.ſicut ante.⁊ hanc partem
ſequunt cōiter legiſte in.l.a iudice.prealle.et in.l.
more maiorū.ff.de iuriſd.om.iudi.⁊ vtrobiqʒ per
Bar.Hinc merito glo.tranſit ad ſecūdā ſolutio-
nem dicens quod hic nō fuit exceptum:⁊ ideo de
facto taliter proceſſum fuit.poteſt gl.intelligi ꝙ
valet cōmiſſio niſi excipiat.qđ non puto verū ex
defectu poteſtatis.d.l.a iudice.⁊.d.c.cū cauſam.et
hoc tenet hic do.Anto.ſed credo ꝙ gl.intellexit
ꝙ de iure non valuit ille proceſſus ſed de facto
dūtaxat:qđ clarius exprimit in tertia ſolutione:
dicens ꝙ hodie ſtandum eſt contrario. Hec ſolu
tio eſt vera in ſe:ſed nō congruit huic litere q pre
ſupponit validitatem ꝓceſſus irreuocabilē niſi
fuiſſet pretenſa iuſta cauſa abſentie tpe ſententie
Quarto ſol.Inno.eleganter ꝙ articulum iuriſ-
ditionalem nō poteſt iudex inferior a principe de
legare:ſed articulum non iuriſditionalem ſic.et
receptio teſtium eſt articulus iuriſditionalis cū
teſtes non ſunt approbati ſeu interrogatoria nō
ſunt facta.nam tunc iudex deputatur ſuper rece-
ptione teſtium:vt eſt tex.iuncta glo.in cle.vna.de
offi.deleg.Secus vbi omnia fuiſſent examinata:
ita ꝙ cōmiſſarius habet nudā facti receptionem
tunc enim eſt articulus ſine iuriſditione.Ad hoc
vide ho.gloſ.in.d.cle.vna.⁊ ſic intelligas dictum
Inno.⁊ hoc vltimo caſu poteſt ſaluari hec litera
⁊ hanc ſolu.ſequitur hic.d.Ant.Ego ad hoc al-
lego glo.not.in aut.vt defun.ſeu corum fu.coll.v.
in verbo cauſam audiant que hoc ſentit.Ad idē
allego tex.opti.in.c.ſuper queſtionū.de offi.dele.
ver.nos autem.vbi quando fecit mentionē de ar
ticulo non iuriſditionali dixit a nobis vel quicū-
qʒ iudex ⁊c.ſed vbi fecit mentionē de articulo iu-
riſditionali non replicauit illa verba vel quicun-
qʒ ⁊c.⁊ hoc teneo licet Bar.in.l.more maiorum.ff.
de iuriſdi.om.iud.ſimpliciter dixerit talē delega
tum[a] inferioris poſſe vnū articulum ſubdelega-
re:ſicut delegatus ad vniuerſitatem cauſarū po-
teſt ſubdelegare vnam cauſam.⁊ de hoc dixit eſſe
caſum in cle.vna.de offi deleg.ſed certe Bar.non
b bene ponderauit illū tex.[b] loquit enī in delegato
pape de quo nō eſt dubiū quin ex priuilegio ſpe-
ciali poſſit ſubdelegare vt in.c.paſtoralis.de offi.
deleg.⁊.l.⁊ q:.ff.de iuriſ.om.iu.⁊.l.vnica.C.q pro
ſua iuriſditione.Itē cōtra eū aperte facit tex.in
d.c.cū cauſam.vbi loquitur de articulo receptio
nis teſtium.Ad idem.l.a iudice.prealleg.vbi dr
ꝙ iudex delegatus nō habet poteſtatē dandi iu-
dicem:ſed cōmittendo articulū iuriſditionalem
daret iudicē:vt ꝓbat in.d.cle.vna.de offi.delega.
ergo talem articulū iuriſditionalē cōmittere nō
20 pōt.Nō ob.ſimilitudo p eū allegata.¶ †Qr dele
gatus ad vniuerſitatē cauſarū cenſet quaſi ordi-
nari⁹ ideo pōt vnā cām ſubdelegare:vt not.in.c.
cū cauſam.preal.⁊.l.cū pretor.ff.de iudi.⁊.l.pōpo-
nius.ff.de re iudi.q ratio ceſſat in deleg.ad vnam
cauſam.Si ergo vis ſaluare dictū Bart.reſtrin-
ge eū ad articulum non iuriſditionalem:vt dixit
Innoc.⁊ hoc dictū vr tenere Bal.in.d.l.a iudice.
Allegat glo.in cle.vna.de offi.deleg.⁊ eſt glo.fin.
Hāc ſolutionē ſequunt do.de Rot.deci.xlvij.als
elvij.vide plene per Spec.in tit.de teſte.§.i.v.ſed
nunqd.⁊ p Pau.in.d.cle.vna.Sed ꝙ̄ꝙ̄ hec dicta
mihi placeāt:tn̄ iudicio meo hec lec.nō congruit
21 huic litere.¶ †Q:iſti delegati nō ſubdelegaue
runt vnū articulum tm̄:ſed ſimpliciter alijs com
miſerunt vices ſuas:⁊ ſic nihil ſibi reſeruauerūt
vt ſingulariter voluit Innoc.in.c.ſuper queſtio-
num.de offic.delg.vbi dicit ꝙ ſi delegatus com-
mittit alicui vices ſuas videt in totū commiſiſſe
ad quod allego tex.iuncto principio cum ſi.in.c.
venerabili.de offi.deleg.Nec ob.qđ.ſ.dixit.ſcʒ ꝙ
lr̄a innuit ꝓceſſum hic valuiſſe:q: hic non diſcu-
titur de validitate proceſſus iſtorū ſubdelegato
rum:imo nil de iſtoꝝ proceſſu dicit:ſed diſputat
dūtaxat de ſnīa archiepi:⁊ ſic ſi bene ponderetur
hec litera nō facit i hoc pro:nec ↄ:ſed ſimpliciter
22 narrat factū.¶ †Quintā lect.ſeu ſolutionē ego
do valde ſingularē per quā tollit oīs obiectio vt
dicamus ſpeciale eſſe in delegatis legati pape de
putati in certa ꝓuincia vt illi poſſint alteri ſub-
delegare:ſicut hoc poteſt facere delegatus procō
ſulis.vt probatur ſm vnum intellectum in.l.le-
c gatis[c].ff.de offic.procon.quem intellectum ſenſit
ibi glo.nec Barto.reprobat ſed cū eo ſimpliciter
tranſit.⁊ Bal.expreſſe approbat in.d.l.a iudice.⁊
d per illam.l.dixit ꝙ delegatus legati cardinalis[d]
poteſt committere:⁊ hoc q: talis gerit in prouin
cia ſibi cōmiſſa vices principis ⁊ habet ibi ſupre
mam poteſtatē:⁊ ſic eſt loco principis.vnde ſicut
delegatus principis ſubdelegat:ita et delegatus
iſtius legati.ſed Bal.intellexit in legato cardina
li.facit ad hoc qđ not.glo.in.c.ij.de off.leg.lib.vj.
e que dicit ꝙ legatus cardinalis[e] equiparat pro-
conſuli.legatus vero non cardinalis qualis erat
iſte de quo in tex.equiparat preſidi.text.tamē ibi
loquit indiſtincte in omni legato pape:et ſic in-
telligendo habes hic lecturam omnino nouam.
23 ¶ †Que autem ſit ratio quare delegatus regula
riter non ſubdelegat.Joā.an.in.c.is cui.de offic.
dele.lib.vj.dicit quod officium ſeu munus iudi-
candi eſt neceſſarium.alleg.nota.in.d.l.a iudice.
f Ego vero allego aliam rationē.[f] ſcʒ ꝙ delegatus

a Sebaſti. Sapia.¶ Talē delegatū.Vide rotā deci.iij.incipi.itē ꝙ delegat⁹.⁊ deci.xiiij.inci.itē ſi eps.ſub tit.de offi.lega.in nouis.Imo.in cle.j.in glo.ſi.de offi.deleg.Alex.in.ii.l.more.col.v.
¶ Illū tex.Et ſi diceret quiſpiā ꝙ ſm hoc ille tex.eſſet de idubitabili q: delegat⁹ pape poteſt totā cām ſubdelegare:fortius debet poſſe ſubdelegare vnū articulum cauſe.rn̄deo ꝙ dubiū faciebat:q: ibi delegata erat grauis cauſa.puta inquiſitio contra certas perſonas.iđ propter grauitatem negotij videbat quod nihil poſſʒ ſubdelegari.et ꝯ Bar.tenēt oēs in d.l.a iudice.C.de iud.excepto pau.de ca.⁊ Spe.in titu.de iudi.deleg.§.i.in v.ſʒ nunqd ſubdelegat⁹.Cano.hic ⁊ in.c.ſuper qōnū.§.nos aūt.de offi.deleg.per illū tex.q melius ꝓbat ꝙ̄ alius de mūdo inducēdo vt pul.per Imo.ibi ⁊ do.Alex.in d.l.a iudice.ful.⁊ Alex.l.d.l.more.⁊ facit vulgata regula ꝙ ide iuris eſt de pte quo ad partē q eſt de toto quo ad totum l.q de tota.ff.de rei vend.l.qui ſic.impr:in.cū glo.ff.de vſu.Nec ob.ꝙ delegatus ad vniuerſitatē cauſarū pōt vnā cām ſubdelegare ꝙ ideo eſt q: cū preſit territorio cenſet ordinari⁹.iđ nimirū ſi poteſt ſubdelegare.

c ¶ In.l.legatis.Et.l.l.cū ptor.§.j.⁊ ibi Ang.ff.de iud.ꝯuicit Sali.in.d.l.a iudice.C.de iudi.ꝙ ex quo totus mundus ꝯ tʒ nō audet diſcedere:ſed tn̄ ꝙ aures ſuas offendit a vt latius ibi videas per do.Jaſ.de may.

d ¶ Cardinalis. Contrariū tʒ expreſſe Ludo.ro.i l.more.ff.de iuriſ.om.iud.per iſtū tex.⁊.c.cū cauſ.in.de appel.q iura nihil obſtant:q: bene dicunt ꝙ ſubdelegatus a delegato principis nō pōt ſubdelegare fateor vt ibi:⁊ in.d.c.ſuper queſtionū.§.ſi vero.de offi.dele.eodē modo ſubdelegatus a delegato cardinalis.

e Sebaſti. Sapia.¶ Cardinalis.Vide Ang.in.l.cū ptor.§.j.ff.de iudi.vide Jaſ.in.l.i.col.iij.v.item cardinales.ff.de offi.eius cui man.eſt iuriſ.vbi refert aliquos tenētes quod cardinales equiparantur prefecto pretorio aliquos quod equiparantur proconſuli.

f ¶ Rationē.Iſta ratio eſt vera ⁊ cōmunis quā tenent doc.in.d.l.a iudice.⁊ in.d.l.more.Sed eā declara pulchre ſic.nam ille pōt delegare q habet propriam iuriſditionem.l.i.§.qui mandatum.ff.de offi.eius cui man.eſt iuriſdi.hoc eſt dicere qui habet proprietatem in iuriſditione ſed delegatus non habet proprietatem:q: iuriſditio nō eſt ſua propria ſed illius iudicis ordinarij cuius munere fungit:⁊ ꝙ nō habeat ꝓprietatem ptʒ:q: poteſt qn̄cūqʒ reuocari.Sed delegat⁹ habet ſolū vſum iuriſditionis nō proprietatē:quēadmodū ergo vſurarius pōt vti:ſed nō poteſt alijs cōcedere nec locare.§.j.⁊.ij.inſtitut.de vſu.⁊ habita.ita eodē modo delegatus qui nō habet proprietatē iuriſditionis ſed ſolū vſum bene poteſt vti iuriſditiōe ſʒ alij non pōt ↄcedere nec dlegare ita eleganter declarat Ang.in.l.more.qui multūʒ gloriat d hac ſua declaratiōe ⁊ ſuo ſimili.⁊ eā ſibi tacite aſcribit pau.in.d.l.a iudice.de Angelo mētionē non faciēs.iſtam tn̄ ſimilitudinem reprehēdit Ful.in.d.l.more.in.j.⁊ ij.col.q: ſm eum ſimilitudo nō eſt bona:q: qui concedit alicui vſum nō pōt illū reuocare dicto.§.j.inſtitu.de vſu ⁊ habita.⁊ tn̄ qui delegat iuriſditio poteſt vt dixi quandocunqʒ reuocari:ergo ſimilitudo nō eſt bona de vſurario ad delegatū.Sed dominus me⁹.d.Jaſ.de may.i.d.l.a iudice.defendit Ange.dicēs Ful.nō aduertere ꝙ iſtō eē magis fortificare rōnē Ange.q: ſi vſurarius q hʒ plus iuris eo q: talis vſus non poteſt ab eo reuocari.tamē poteſt ipſe tn̄ vti ⁊ non alijs cōcedere ꝙ̄to magis delegatus a quo poteſt ſemper ⁊ quandocūqʒ reuocari poterit ipſe alij delegare.vnde Fulg.aſr declarat iſtaʒ communē rationē:nemʒ placet mihi tn̄ domino meo.nā ille poteſt delegare qui habet propriam iuriſditionem.quare:quia in re propria quilibet eſt moderator ⁊ arbiter:vt.l.in re mandata.C.man.⁊ dicit text.in.l.nemo.C.de iude.iuſtum eſt vnicuiqʒ ſua committere.ille ergo q habet iuriſditionē propriā poteſt ea vti ⁊ poteſt eam delegare ꝓut vnicuiqʒ licitū eſt in re ꝓpria:ſed ille cui delegata eſt iuriſditio:q: nil propriū habet.ſed fungit iuriſditione delegātis:⁊ ſi vtitur re aliena nō pōt facere in re aliena illud qđ ſibi placet:ſed pōt facere tantū ꝙ̄tum dñs ſibi ↄcedit.l.diligēter.ff.man.Sed ordinarius delegauit ſibi cauſam vt cognoſceret:ergo iſtū finem non debet egredi ergo nō debet poſſe alij ſubdelegare.ex quo nō habet cōmiſſionē de hoc ⁊ ideo poteſt fieri delegatio cum poteſtate ſubdelegādi:⁊ tūc poſſet ſubdelegare.vtraqʒ eſt pulchra ⁊ no.declaratio ſm prefatum dominum meum:vbi.ſ.

non habet iuriſditionē propriā: licet fungať mu-
nere iudicandi: ideo nō pōt alteri committere: q2
nemo dat ꝙ non habet. vt in. c. dabertū. j. qō. vij.
ꝛ in. c. quod aūt. de iurepa. Hanc rationem ſenſit
text. in. l. more maiorum. ff. de iuriſdi. om. iudic. et
expreſſe tenet Bal. in. d. l. a iudice. ideo delegatus
principis habet ex priuilegio vt cōmittere poſſit
24 ❡ † Et hec faciunt ad queſtionē notabilē quam
ponit glo. in. d. c. is cui. An delegatus inferioris
a principe cum poteſtate ſubdelegandi poſſit al-
teri ſubdelegare. Jo. and. in gloſ. ſua ꝛ in nouella
tenuit ꝙ ſic multi tamen contra. Sed primā par-
tem ſequitur Bart. in. d. l. more maiorū. reddens
bonā rationē q2 tūc non vř ipſe delegatus delega-
re ſed delegans. vt. l. vnum ex familia. §. ſi de falci
dia. ff. de lega. ij. ꝛ. l. nō diſtinguemus. §. queſitum.
ff. de arbi. Itē ſi cognitio cauſe eſt iuriſditionis.
et ideo delegabilis. ita iudicis dare licentiam eſt
iuriſditionis: vt. l. imperium. in ſi. ff. de iuriſ. om.
iu. ideo delegabilis. Et he rationes ſufficiunt iu-
dicio meo in cauſis ꝓhibitiuis huius delegatio-
nis. de quibus. ſ. ſiue teneamus primā ſiue ſecun
dam. adduco optimū ſimile in. c. j. de procu. lib. vj.
25 in fine. ❡ † Sed dubium eſt. nō tactum per doct.
aliquos ꝙ meminerim qd in delegato principis
ſubdelegante an poſſit dare poteſtatē ſubdelegā
di. Ego allego ad hoc gloſ. ſing. in. c. ſup qōnum.
in. §. porro. in ver. trāſfert. que tenet ꝙ nō:ᵃ q2 po-
teſtatē cōmittendi habet ipſe delegatus nō ex cō
miſſione: ſed a lege. Ego vero ſic diſtinguerem ꝙ
aut cōmittit totaliter vices ſuas et non pōt dare
hāc poteſtatē ſubdelegādi: q2 cū cū p talē ꝯmiſſio
nem deſinat eſſe iudex nō poterit illa ſubdelega-
tio poſtmodū ſienda per ſubdelegatū ſibi attri-
bui cū deficiat extremū ad qō: vt in. l. bonorum. ff.
rem ra. ha. ꝛ qō not. Bar. in. l. ſi is q pro emptore.
ff. de vſuca. ꝛ p glo. in. c. ꝙ ſit. de elec. lib. vj. nec pri
uilegiū ſuum cū ſit perſonale poterit alteri cōica
re: vt in regula priuilegiū pſonale. de reg. iur. lib.
vj. Aut cōmiſit reſeruata ſibi aliqua iuriſditione
ꝛ tūc valebit q2 ipſe videť cōmittere dādo ſpecia
le mandatū cōmittēdi. arg. in. d. l. vnum ex fami-
26 lia. ꝛ. d. c. j. de procu. li. vj. ꝛ hec no. ❡ † An autem
iudexᵇ delegatus a principe vel ordinari⁹ poſſit
notario cōmittere receptionem teſtium. Innocē.
dicit ꝙ ſic ꝙtum ad ſcribendū: ſed non ꝙtum ad
examinandum. j. de conſanguini. ꝛ affini. c. j. Hoc
vltimū nō placet Hoſti. nec cōiter alijs doc. q2 in
ciuili iudex pōt cōmittere teſtium examinationē
als receptionē: vt in. l. iudices. cū aut. ibi ſignata
C. de fide inſtru. ꝛ in cle. vna. de offi. dele. de quo in
Spe. de teſte. §. nunc tradendum. ver. ad officium
ꝛ plene hunc articulū examinaui in. c. cū cauſam.
27 de teſti. dic vt ibi. ❡ † Quid de eo cui fuit cōmiſſa
receptio teſtiū an poſſit alteri ſubdelegare. Inn.
diſtinguit ꝙ aut fuit cōmiſſa receptio teſtium ſeu
examinatio ꝛ non pōt alteri cōmittere: q2 in hoc
electa eſt eius induſtria. de offi. dele. c. ſi. Aut fuit
commiſſum vt atteſtationes ſcriberet ꝛ tūc com-
mittit: q2 eligitur eius opera potius ꝙ induſtria
argu. j. de appel. cū cauſam. Hoſtiē. in hoc vltimo
contra: q2 lʒ ſit electa opera tñ non ſubſtituet ſine
ꝯſenſu eligentis. ff. de ſolu. inter artifices. ꝛ certū
eſt quod multū poteſt in his tabellio. Item talis
confidit de electo qui non ꝯſideret de ſubſtituto.
ꝛ cum hac opi. trāſit hic Jo. and. ꝛ placet hoc vl-
timum do. Anto. Et pro hoc ego allego text. in. c.
ſi. §. ceterū. de offi. deleg. vbi ptʒ ꝙ cum alicui cō-
mittiť nudum miniſteriū induſtriale non poteſt
cōmiſſarius alium ſubſtituere: ſed iſte tabellio lʒ
ſit electus ad ſcribendū tamen quia per fidem et
eius legalitatem fuit electus non poterit alium
ſubrogare. multū eñ valet fides boni ſcriptoris.
de proba. qm cōtra. ꝛ. c. cum dilectus. de ſi. inſtru.
ſed primū dictū ꝙ deputatus ad examinationem
teſtium non poſſit al. ij cōmittere nō puto verum
ſed diſtinguo quod aut ad hoc fuit deputatus p
papam ꝛ poteſt q2 iudex eſt: vt eſt text. apertus in
d. cle. vna. de offi. deleg. Aut fuit deputatus ab in
feriori et poteſt cōmittere articulum nudū: vt. ſ.

dici in alio iudice. ꝛ tenet aperte gloſ. ſin. in. d. cle.
vna. quam notabis. ſentit etiā hoc do. Ant. ꝛ hec
ſufficiāt hic cum nō ſit propria materia huius. c.
28 ❡ † Opp. contra tex. quod iſte ſacerdos fuit au-
ditus contra ſententiam licet ſufficienter nō pro
baret iuſtam cauſam abſentie vnde ob. c. querelā.
de procu. ꝛ per locum a ſpeciali. c. ex literis. de in
integ. reſtit. et paria ſunt non probare vel minus
ſufficienter probare: vt in. c. tam literis. de teſti. et
c. ſi. de iureiuran. et optime. c. cauſam. ſ. eo. Solu.
glo. in ver. minus ſufficienter. ſentit duas ſolutio
nes. Prima ꝙ iſte fuit auditus ne veritati opi-
nio ꝑualeret vt in litera. hec ſolutio eſt nimis ge-
neralis. Nam eadē eſt ratio in qualibet alia cau-
ſa: ꝛ tamen non ſit retractatio ſententie niſi pbe-
tur legitima abſentie cauſa: q2 cum ſentētia trāſi-
uit in rem iud. fecit ius inter partes ſiue equa fue
rit ſiue iniqua. ideo nō debet retractari cum gra-
ui preiudicio alterius partis niſi deť plena ꝓba-
tio. ſ. eod. cum inter. ꝛ. l. ingenuum. ff. de ſta. homi.
Et forte ob hoc gl. trāſit ad ſecūdam ſolutionē di
cens ꝙ hic ex pluribus cauſis fuerit auditus q2
iudex fuit circūuentus ꝛc. vt habetur in litera. et
in gl. ſed per hanc ſolutionē nō habeť clare intel-
lectus huius ca. q2 aut iſte cauſe reddunt ſenten-
tiam nullam ꝛ tunc non oportebat probare cau-
ſam abſentie ſed pretextu nullitatis debuiſſet au
diri ꝙ tumcunq; fuiſſet contumax: vt in. c. licet. et
quod ibi not. de ſenten. excom. lib. vj. facit cle. j. de
re iudica. Aut non inſerebat nullitatem ꝛ tūc nō
debebat retractari ex quo nō trāſiuit in rem iu-
dicatam: vt in iuribus prealleg. vt in. c. tum ex li-
teris. §. ſi. de in integ. reſtitu. facit quod not. Joā.
and. poſt Arche. ꝛ Jo. mo. in. c. j. de dolo ꝛ contu.
lib. vj. Innocen. ponit hic ſeptem ſolutiones ſeu
ſeptem lecturas. que licet iudicio meo ex toto li-
tere nō ſatiſfaciant: vt. j. patebit: que tamen in ſe
ſunt notabiles. ideo illas ſingulariter ꝓſequar.
29 ❡ † Et primo dicit ipſe ꝙ ideo auditur iſte ꝯtra
ſententiam diffinitiuā nulla appellatione ſuſpē-
ſam: q2 agebatur de beneficio: nam ſpeciale eſt cū
de beneficijs agitur cū in ipſoꝝ collatione adeſſe
debeat omnis puritas ꝛ abeſſe omnis ſurreptio
ſ. eo. cum olim. ꝛ de ele. cum dilecti. Nec ob. ſm cū
ſ. eo. cum inter. et. c. ſuborta. q2 non loquuntur in
beneficialibus. Ex hac lec. habes notabile quod
ſicut ſententia in cauſa matrimonij carnalis non
tranſit in rem iudicatam. ſ. eo. lator. ꝛ. c. ꝯſangui-
nei. ita nec in cauſa matrimonij ſpiritualis etiaʒ
ſi agatur de inferioribus beneficijs vt hic ſm iſtū
intellectū. Et hoc idem dictum fuerat Innoc. in
c. cum olim. de do. et contu. per illū text. Sed hec
lect. nō videtur primum cōgruere huic litere: q2
ſm eum fruſtra fuiſſet inquiſitum legitima cauſa
abſentie. Preterea papa non firmat ſe ſup quali
tate cauſe: ſed rationes text. pariter militant in
alia cauſa. Item dictū non eſt verum indiſtincte
q2 in preiudiciū ſuccumbentis bene trāſit ſnīa in
rem iudicatam etiam in cauſa beneficiali: ꝛ pro-
batur. ꝛ optime in. c. cum dilecti. in ſi. de elec. ꝛ per
glo. in. c. j. de conceſ. prebē. dixi plene in. c. cū olim. ᵇ
de dolo ꝛ contu. vbi vide do. Ant. dicit ꝙ hec lec.
poteſt ſaluari intelligendo quod propter abſen-
tiam minus legitime probatam poſſit retracta-
ri ſententia ſicut retractatur in matrimonio: vt
in dicto. c. ex literis. de in integ. reſtitu. ſatis poſ-
ſet hec lectu. ſaluari in ſe ſed nimis reſtringit lite
ram que in retractatione ſententie non fundat ſe
ſuper ſpecialitate cauſe beneficialis. Item poſſet
ſubtiliʒando hec lectu. impugnari per iſtum tex.
q2 ſi in cauſa beneficiali deberet indiſtincte retra
ctari ſententia propter abſentiam minus legiti-
me prolatam papa retractaſſet iſtam ſententiam
in prin. anteꝙ admiſiſſet alias ꝓbationes ſuper
iniuſtitia ſnīe qō nō fecit: imo probata abſentia
minus ſufficienter dedit autoritatem ſup probā
da iniuſtitia ꝛ ea ꝓbata tūc demum retractat ſen-
tentiā vt clare probať in verſi. licet aūt. ❡ Secū-
da lec. Inno. eſt vt locū habeat qō hic dr cū ex te-
nore ſnīe deprehēdiť illius eiudēs iniquitas vt hic

ᵃ ❡ Quod nō. De
legat⁹ ꝑncipis nō
pōt dare delega-
to poteſtatem ſubde
legandi. adde qō
vltra gloſ. hic al-
leg. p iſtū idem tʒ
Arch. in. c. huius.
de offi. dele. in. vj.
ꝛ Jo. and. in. c. is
eñ. eo. tit. de offi.
dele. in. vj. l. uo. et
ſequiť. d. Alex. in
d. l. a iudice. C. de
iudi. p rōnē Joā.
and. q2 nullus de
legatus pōt dare
illā facultatē ſub
delegandi. alias
res trāſiret in in-
finitū ꝯtra. l. ſidei
cōmiſſa. §. ſi qs. ꝛ
ff. de le. iij. ꝛ idem
tʒ expreſſe Albe
ri. de roſa. in. d. l.
more. ff. de iuriſd.
om. iud. in. vij. co
lū. Fulg. autē ibi a
l. iiij. col. ꝛ. d. Jaſ.
de may. l. d. l. a iu
dice. in. vij. col. in
ſi. tenet ꝯtrā ꝛ ſic
ꝯ cōem: mouetur
vna rōne cū di-
cit ſe magis cre-
dere ꝙ autoritati
doctoꝝ: nā maior
eſt ptās delegati
ꝑncipis in ſubde
legando ꝙ ſit or-
dinarij in delegā
do. iſtud expreſſe
ptʒ in. l. j. C. q pro
ſua iur. q2 delega
tus ꝑncipis pōt
delegare cōem cāʒ
etiā meri ꝛ mixti
impij ꝙ non pōt
delegat⁹ ordina-
rij. Si ergo ordi-
narius pōt dare
iſtā ptātē delega
to ſuo ꝙto magis
delegat⁹ princi-
pis pōt dare dele
gato ſuo. nec obſ.
ꝙ ōi ꝓceſſet ire in
infinitū. nā itelli
git. d. Jaſ. ꝙ pōt
delegatus prin-
cipis dare iſtam
facultateʒ ſubde
legato ſuo ſed nō
trāſit vltra. pʒ q2
ſubdelegat⁹ a de
legato principis
nō pōt vltra poſt
ea ſubdelegare:
vt hic. ꝛ in. c. ſup
qōnum. §. ſi vō. de
off. dele. ꝛ in. c. cū
cām. j. de appel. ꝛ
i hoc viſi ſunt ibi
docto. dormire. ꝛ
ſic dicit ſe nō vi-
dere que ratio di
uerſa poſſit dari
quare ordinari⁹
poſſit dare iſtam
poteſtatē ſuo de-
legato ꝛ nō dele-
gatus principis
ſuo ſubdelegato:
ꝛ clarius pbat ſic
aut res pōt in in
finitū tranſire ex
parte vni⁹. ita trā
ſibit in infinituʒ
res in delegatiōe
ꝛ ſubdelegatione
ordinarij ſicut in
delegatis ꝛ ſubde
legatis ꝑncipis:
aut nō pōt vltra
trāſire qō eſt ve-
rius: ꝛ tunc nihil
obſtat quare non
poſſit dari iſta fa
cultas vtriq;. et
iſtā ꝯcluſionē di-
cit ſe tenere p vā
ꝛ marmorea con-
cluſione ꝯ cōem.
❡ Adde ꝙ gl. in
§. porro. ſequitur
Are. conſi. xiij.
Anto. Franciſ.
❡ Delegat⁹ ꝑn-
cipis lʒ poſſit ſub
delegare. l. a iudi
ce. C. d iud. hic al
le. nō tñ credo ꝙ
ſubdelegare poſ
ſit cū ptāte ſubde
legādi. p gl. in. c.
ſup qōnū. l. §. por
ro. de off. dele. ge
qd iſte dicat: q2 lʒ
ſit maior ordina-
rio. vt in. c. ſane. ꝛ
in. c. ſtuduiſti. de
off. leg. tñ ordina
rij iuriſditio eſt
firmior ꝛ vniuer-
ſalior ꝙ ſit iuriſ-
ditio deleg. ſicuti
p plura ꝓbat an-
dre. ſicu. in ru. de
offi. dele. q etiam
hāc partem tʒ in
d. §. porro. ꝙ vide
tur eſſe cōior pro
pterea puto in h
paſſu multuʒ co-
gitandum cū du
ruʒ ſit recedere a
cōmuni opi. que
quid dixerint no
uiſſimi.
Sebaſti. Sapia.
ᵇ ❡ An aūt iudex.
Vide Pe. de an-
cha. in. c. pñtium.
§. teſtes. colū. j. de
teſti. in. vj. vbi re
fert Jo. an. repre
hendere iudices
ꝯmittētes exami
nationē teſtiū no
tario q2 dēbēt eos
examinare in ꝓ-
pria pſona: nūqd
poſſit fieri cōmiſ
ſio. vide Ange. ꝛ
P au. de caſ. in. l.
hac cōſultiſſima.
§. pe. C. de teſta. p
Fel. in. d. c. cū cāʒ
in vlti. char. ſ. de
teſti.

erat. nam falſum reperiebatur in eo quod dicebat per atteſtationes eſſe probatum quod A. habuiſſet poſſeſſionem iuriſpatronatus. Item in eo quod dicebat quod T. defecerat in probatione. argu. adducit ad hoc c. ij. de pur. vul. Hec lec. ex toto mihi non placet: quia ſi ex predictis reſultaſſet euidens iniquitas ſententie non valuiſſet ipſo iure: vt in c. inter ceteras. ſ. eo. et quod plene dixi ibidem. facit quod no. Bar. in l. j. C. de erro. cal. et ſic non fuiſſet hic opus retractare ſententiam ſi papa pronuntiaſſet eam ipſo iure nullam: vt in c. accedens. el. j. ſ. vt lite non conteſt. videtur tamen quod debuiſſet eſſe nulla ex quo error deprehenditur ex tenore ſententie iunctis atteſtationibus ad que iudex
30 in ſumma ſe retulit. ¶ † Sed poteſt dici quod hic fuit probabilis error quia nullo iure prius erat cautum quod iuſpatronatus non tranſiret cum vniuerſitate in creditorem maxime quia creditor percipiebat hic penſionem ſolitam exhiberi patrono. argu. opt. in c. cum veniſſet. de reſti. ſpol. et in l. quiius. et quod ibi not. ff. de acqr. poſ. et ideo ſententia non debebat eſſe nulla ipſo facto cum non eſſet error manifeſtus et de iure clarus. vt no. in c. j. ſ. eo. et per Inno. in c. p. et g. de offi. deleg. et c. cum ſpeciali. de ap. facit quod not. gloſ. in c. vno. de poſtu. prela. li. vj. Poſſet tamen hec ſol. Inno. ſaluari put. ſ. dicam in octaua lect. ¶ † Tertia
31 lec. eſt quod iudex fuit ab aduerſario doloſe circumuentus: et ideo potuit hec ſententia retractari: vt. l. ſi pretor. ff. de iud. Hec lec. eſt vera in ſe diſtinguitur tamen quod aut fuit ſententia lata in abſentem dolo preſentis[a] puta ex falſis allegationibus factis doloſe per preſentem et eſt ſententia ipſo iure nulla: vt in d. l. ſi pretor. §. marcellus. prealleg. Aut fuit lata ſententia in preſentem et non eſt nulla ſed venit retractanda per reſtitutionem in integrum. arg. in l. diuus. ff. de re iudi. et c. cum venerabilis. de excep. dixi in c. licet. de proba. et hanc concluſionem firmat Bart. poſt gl. in d. l. pretor. ſicut Innoc. in c. cum dilecta. de reſcrip. et hic. ſed hec lec. non congruit iudicio meo huic litere quia iudex non fuit hic circumuentus dolo partis preſentis: ſed ex ſua facilitate vt patet ex ſequentibus in tex. qui dixit illum plene probaſſe quod non probauerat etc. vt in litera vnde de dolo partis nil dicitur in litera. Nec ob. ſi dicatur quod preſens dolo tacuit iura alterius partis quia primo poteſt dubitari vtrum ſufficiat dolus preſentis in tacendo: de quo vide quod no. Inno. in c. ſi. de accuſ. et c. ſi duobus. de appel. et c. ij. de dila. Item preſuppoſito quod ſufficiat non apparet hic de dolo preſentis. nam credidit quod acta ſua ſufficerent ad inſtructionem cauſe et imputandum eſt alteri parti que iura ſua non produxit. vt in c. dudum. ſ. de elec. et ſi diceremus contrarium iſta ſententia fuiſſet nulla: cuius contrarium innuit text. cum papa retractauit ſententiam. Et per hoc tollitur aliud argumentum quod poteſt contra tex. formari. nam hec ſententia tanquam lata
b a minus inſtructo[b] debuit eſſe nulla: vt in c. cum ex literis. de in integ. reſt. per Bar. in l. prolatam C. de ſente. et interlo. dico enim quod iudex recepit acta vnius partis que credidit ſufficere ad deciſionem cauſe et ſic non fuit lata ſine mediis: ſed error conſiſtebat in facto: et ad aliud errorem eo quod iudex pronuntiauit quod T. defecerat in probatione: dic quod tum ſe non retulerit ad acta et ex aliis iudex potuit motum animi ſui informare non reddit illam ſententiam nullam: iuxta ea que habentur et no. ſ. eo. cauſam. ¶ Quarta lec. Inno. quod hec ſolum ſufficiebat ad caſſationem quod ordo iudiciarius hic non fuit ſeruatus quia iudex probationes condemnati non vidit: vt in d. l. prolatam. Hec lectu. etiam non placet quia concluderet ſi eſſet vera ſententiam eſſe nullam. d. l. prolatam. cuius contrarium innuit hec litera: vt. ſ. dixi. Item vt predixi hic iudex vidit atteſtationes partis comparentis qui credidit ſufficere et imputandum eſt alteri parti iura ſua
32 non producenti. d. c. dudum. ¶ † Nam ſecundum iura partis preſentis poteſt iudex procedere ſi credit illa ſufficere ad deciſionem cauſe: vt. l. properandum.
33 C. de iudi. et d. c. dudum. ¶ † Quinta lectu. quod ex quo apparet ſententiam diffinitiuam per obreptionem et dolum malum elicitam ipſe idem iudex qui ſententiam tulit ſi ordinarius eſt eam reuocare poteſt. argu. ff. de do. cum a te. xxxv. q. 6. ix. veniam. et c. ſententiam. ſed ſi ſine dolo malo dicatur lata: tunc non reuocatur. d. l. pretor. ſecundum eum. ſed ad hanc lect.
34 reſpondeo vt dixi. ſ. in tertia lectu. ¶ † Sexta lect. quod licet a principio poſſet et deberet repelli is qui petebat ſententiam reuocari ſi tamen admiſſus eſt de facto et apparet ſententiam iniuſte latam reuocabitur. et eſt ratio: quia ex quo cognouit pronuntiare debet. ff. de iudi. de qua re. et c. cum ſuper. de cauſa poſſeſ. et proprie. et ff. de offi. preſid. illicitas. §. veritas. et tene menti hanc lectu. et eſt. x. in ſe. et idem tenet Innocen. in d.
c c. cum dilecta.[c] de reſcript. et facit quod ipſe not. in c. pleriq. de immu. eccle. vbi dicit quod ſi is pro quo lata fuit ſententia confitetur eam iniuſtam debet ſententia retractari. nam his caſibus ceſſat preſumptio iuſtitie qua ſuſtinebatur ſententia per tranſitum in rem iudi. ſed non congruit hec lect. ad iſtum tex. quia archiepiſcopus et papa ex eorum officio implorato per viam reſtitutionis in integrum propter iuſtam cauſam abſentie allegatam dederunt auditorem contra ſententiam. ¶ Septima et vlti. lectu. Inn. eſt quod hic fuit admiſſus contra ſententiam beneficio reſtitutionis vel potius ſupplicationis propter abſentiam que licet minus ſufficienter probata fuerit: tamen ex illa minus ſufficienti probatione data fuit reſtitutio in integ. ad audientiam cauſe. Simile in d. c. ex literis. de in integ. reſtitu. Aduerte. c. illud ponit caſum diſſimilem: licet ab Innoc. et multis aliis allegetur pro concordanti. nam ibi fauore matrimonii fuit illico retractata ſententia beneficio ſupplicationis probato impedimento. licet minus ſufficienter. hic autem talis probatio minus ſufficiens preſtitit cauſam dumtaxat vt audiretur contra ſententiam: ſed ſententia non fuit retractata niſi poſtquam fuit probata ipſius iniuſti-
35 tia vt clare colligitur ex tex. in v. licet. ¶ † Ego pono octauam lect. et facio tria membra. Aut enim nullo modo probatur iuſta cauſa abſentie et non debet quis audiri contra ſententiam ex quo tranſiuit in rem iudicatam quantumcunque velit probare iniuſtitiam ſententie: quia iam fecit ius inter partes. ſ. eo. inter. et ff. de re iudi. l. res iudicata. niſi vellet probare nullitatem vel aliquem caſum ſpecialem in quo ſententia venit retractanda beneficio reſtitutionis: vt dolum partis vel falſitatem inſtrumentorum vel quid ſimile. de proba. licet. et l. diuus. ff. de re iudi. Aut probatur iuſta cauſa abſentie ſufficienter: et tunc debet illico ſententia retractari non expectato quod aliter probetur ipſius iniuſtitia et poſtmodum procedetur in cauſa: ac ſi ſententia nunquam lata fuiſſet: vt probatur hic in ver. poſtmodum. in l. queſitum. et quod no. ibi Barto. ff. de re iudic. et in l. ſi finita. §. quod ſi forte. ff. de dam. infec. et c. querelam. de procur. Aut et tertio probatur iuſta cauſa abſentie minus ſufficienter: et tunc capitur quedam media via ne veritas ſupplantetur per opinionem. non enim debet illico ſententia retractari ſicut fit in caſu precedente nec debet ex toto iſti denegari audientia ſicut fit in caſu priori: ſed reſtituitur vt audiatur contra ſententiam: et ſi non probauerit aliquid contra illam remanebit in ſuo robore. Si vero probatur iniuſtitia maxime ex tenore ſententie et ex actis debet ſententia retractari. et de hoc eſt caſus ſingu. hic iudicio meo ſi tex. bene ponderetur. nam in ver. licet etc. papa ex illa probatione abſentie minus ſufficienter facta reſtituit iſtum ſacerdotem dumtaxat vt audiretur contra ſententiam: non tamen retractauit ſententiam et hoc fecit ne opinio que erat pro ſententia preiudicaret veritati: licet plene veritas non fuiſſet probata. demum probata iniuſtitia ſententie illam retractauit probata enim iuſtitia ſententie preſumptio eſt quod iuſtam cauſam abſentie habuit: tum quia non eſt veriſimile quod quis deſerat iuſtam cauſam: tum quia abſentia fuerat probata licet minus ſufficienter. vnde ex ſubſequenti probatione conualidatur et roboratur preſumptio que erat pro abſente. arg. c. cum contumacia. de here. lib. vj. et quod no. in c. inſinuatum. de ſimo. et hanc lectu. puto veriſſimam: et prouidet iſte tex. ſecundum eum de caſu nouo et ſingulari.
36 ¶ † Qualiter autem ſit probanda[d] iuſta cauſa abſentie vel impedimenti.
d vide per glo. in c. vno. iiij. q. v. et per Spec. in tit. de app. §. nunc breuiter. et quid ergo. per Jo. an. ſ. ei. prox. ex ratione. et per eundem in c. j. de dolo et contu. lib. vj. poſt Archi. Joan. mo. et Hoſti. et Feder. conſi. cix. et communis concluſio videtur vt inſpecta qualitate cauſe impedimenti allegati et
e perſone allegantis quandoque ſufficit allegantis iuramentum.[e] quandoque alia ſemiplena probatio. quandoque plena. facit iſte tex. et c. ex literis. de in integ. reſtitu. et c. ſi vero. de ſenten. excommu. cum ſimi. et bene
37 facit. c. cupientes. §. quod ſi per viginti. de elec. lib. vj. ¶ † Nunc capiendo aliud articulum oppo. contra tex. et videtur quod ſententia legati fuerit iuſta quia ex quo creditor percipiebat penſionem ſolitam patrono ſolui ſatis probatur poſſeſſio iuriſpatronatus: quia qui minimam partem fundi poſſidet totam poſſidere videtur vt in l. iij. ff. de acquir. poſ. ſolu. dic capiendo mentem gloſſ. in verbo. quodam iure. quod aut loquimur in connexis: et procedit contrarium. aut in ſeparatis: et tunc ſecus: vt in capi. auditis. de reſcrip. Penſio enim et poſſeſſio preſentandi ſunt ſeparata: quia ex iurepatronatus non competit ius percipiendi penſionem: ſed illa quandoque conſtituitur extrinſecus ad petitionem patroni ex autoritate epiſcopi. et ſic non probat hoc eſſe quod ab hoc contingit abeſſe: vt. l. neque natales. C. de probationibus. et c. ij. de tranſla. prelatorum. Et hec ſolutio ſic intellecta ſatis ſuſtineri poteſt ſed in contrarium fortiter videtur facere. c. cum veniſſet. de reſtitutio. ſpolia. et quod legitur et notatur in l. quiius. ff. de acquire. poſſeſſio. vbi patet

a ¶ Dolo preſentis. Adde Ang. conſil. lxxxix.
b ¶ Minus inſtructo. Adde anch. conſ. cclx.
c ¶ Cum dilecta. vbi etiam expreſſe tenet d. Ant. de but. et alii: et in c. fraternitatis. de frig. et ma. Jo. an. in c. j. in glo. in v. retardet. de lit. conteſ. in vj. idem tenet ipſe do. Abb. pan. in conſ. xc. inci. in queſtione que ad preſens verſatur circa veritatem. in iiij. col. ſequitur commendat Pau. de caſ. in l. admonendi. ff. vj. col. et Rudo. in xij. d. Jaſ. ſuo may. in xiiij. in ſi. et alii de iureiu. et idem d. Jaſ. in l. patre. ff. de his qui ſunt ſui. in vj. col.
¶ Adde eundem Abb. conſil. lv. ij. li. Sebaſti. Sapia.
d ¶ Probanda. de modis probandi cauſas abſentie et impedimenti: tradit peruſi. in c. ex ratione. j. de appell. moder. poſt bar. ſ. l. ij. §. quod diximus. ff. ſi quis cautio. vbi plene p alleg.
e ¶ Iuramentum. Adde Old. conſilio. lx.

patet quod ſi de voluntate domini percipio penſionem de aliqua re ſa
a tis videtur probata illius rei poſſeſſio^a. de hoc dic vt plene dixi in.d.
c.cũ veniſſet.d.Anto.dicit ꝙ cũ poſſeſſio iuriſpatronatus eſſet in debi
tore perceptor illius pẽſionis abſq; patiẽtia debitoris nõ acqrit quaſi
poſſeſſionẽ nec pẽſionis nec patronatus:vel ſi pẽſionis nõ iuriſpatro
natus:per no.in.d.c.in literis. Ego vero formalius ſoluo hoc 9trium
tripliciter. Et primo ꝙ cõtrariũ loquitur qñ quis precedẽte titulo habi
li ad trãſlationẽ rei percipit pẽſionẽ de voluntate dñi:tunc transfertur
poſſeſſio quaſi ex titulo conſtituti.⁊ iſte eſt proprius caſus.d.c. cum ve
niſſet.quod hic non cõtingit. Secundo ſoluo ꝙ alio exiſtẽte in poſſeſ
ſione rei ex qua percipitur pẽſio per aliũ nõ transfertur poſſeſſio in per
cipientem:q2 nõ poteſt colonus vel inquilinus alteri ſoluẽdo priuare
poſſeſſorẽ poſſeſſione ſua.⁊ iſte eſt proprius caſus in.l.Quis.prealle.vt
ibi no.in glo.ſecus ſi nemo eſſet in poſſeſſione:vt ibi no.ſed in caſu no
ſtro remãſit in poſſeſſione iuriſpatronatus ipſe patronus ꝑ rationem
38 que ſubijcitur in gl.ſi.¶ † Tertio ſoluo adhuc notabilius ꝙ ois cõmo
ditas iuriſpatronatus eſtimabilis trãſit in creditorẽ cuz vniuerſitate
ratione acceſſorij.ar.in.c.ex literis.de iurepa.cũ ſubiaceat reſtitutioni
⁊ poſſit diminuere ſortẽ. Ad idẽ.l.Quis.C.in quib^9 cau.pig.tac. Ibi.⁊
in.c.ad noſtrã.el.i.de iureiu.ceſſant eñ quo ad iſtã cõmoditatẽ eſtima
bilem rationes poſite in gl.ſi. Sed cõmoditas ineſtimabilis nõ trãſit
in creditorẽ etiam cum vniuerſitate:q2 nõ poſſet hec vtilitas reſtitui.
⁊ ideo nõ tranſit in 9ctu pignoratitio iuriſpatronatus vel ipſius poſ
ſeſſio.⁊ iſte eſt caſus.c.noſtri.⁊ ſic potes itelligere ⁊ limitare tex.iſtũ et
39 materiam.¶ † Et ꝑ predicta declaratur gl.ſi.que opponit cõtra tex.de
d.c.ex literis.de iurepa.⁊ de.l.in modicis.ff.de 9trahen.emp.in qbus
iuribus ptz ꝙ res ſpiritualis trãſit acceſſorie cũ vniuerſitate tempora
li in 9tractu emptionis vel locationis. Glo.ſoluit dupl'r:primo ꝙ hic
fuit in 9tractu pignoris exceptũ iuſpatronatus alr trãſiuiſſet cũ vni
uerſitate in creditorẽ.hec ſolutio nõ eſt bona.tñ q2 diuinat ad tex.q2 ſi
hoc fuiſſet nõ fuiſſet hec qõ de iuriſpatronat^9 cõceſſione.arg.in.c.ij.de
verb.ſigni.⁊.l.ille.ff.de leg.iij. Secũdo ſoluit ⁊ melius ꝙ tex.iſte proce
dat in 9tractu pignoratitio in quo nõ trãſit iuſpatronat^9 in credito
rem. Ratio:q2 creditor tenetur reſtituere omnẽ fructũ vel quaſi quẽ ca
pit ex pignore:⁊ ſi fructũ conſumpſit tenetur illũ ſeu eſtimationẽ cõpu
tare in ſortem:vt legi.⁊ no.in.c.ad noſtrã.de iureiur.⁊.l.i.⁊.ij.C.de pig.
actio.ſed ſi iuſpatronat^9 tranſiret in creditorẽ nõ poſſet reſtitui quaſi
fruct^9 ipſius iuris. Nec poſſet dari eſtimatio:q2 eſt ineſtimabilis tanq̃
res ſpiritualis vel annexa.nã ſi creditor eligeret ⁊ preſentaret ⁊ pſen
tatus ꝑ eũ inſtitueretur nõ deberet poſtmodũ remoueri:vt.c.9ſultatio
nibus.de iurepat.⁊.c.qreiaz.de elec.⁊ ſic cũ iſte quaſi fructus iuris eli
gendi nõ poſſit reſtitui nec in debitũ cõpenſari merito non debet hoc
ius trãſire in creditorẽ.ſecus in penſione debita eccleſie occaſione iu
riſpatronatus:q2 illa tranſit cũ poſſit reſtitui ⁊ in debitũ compenſari.
¶ Ultimo glo.in verſi.arg.contra oppo.cõtra predicta ſatis intrica
te ⁊ impertinenter adeo ꝙ do.Ant.dicit ꝙ nõ habet intellectũ nec ſe
ipſam forte intellexit. Sed puto ꝙ hec fuit mens glo.vcz ꝙ non debe
mus ſemper animaduertere ꝙ fructus diminuant ſortẽ:nã quandoq;
fructus poteſt eſſe inutilis apud creditorẽ ſicut ſeruitus:quandoq; eſt
inutilis apud eũ q conſtituit.vt.l.ei fundo.ff.de ſer.ergo debet trãſire
pari modo iuſpatronatus in creditorẽ:lz nullã habeat vtilitatẽ q2 nõ
preſentauit. Uel ſecũdo poſſumus intelligere ꝙ licet preſentauerit ex
hoc tñ nõ capit aliquã vtilitatẽ eſtimabilẽ. Glo.directe non ſoluit:ſed
ſimpliciter dicit ꝙ iuſpatronat^9 hñ trãſit cũ vniuerſitate niſi excipia
tur ⁊ non apparet ex hoc quid velit.⁊ forte voluit redire ad primã ſo
lutionẽ ꝙ hic tranſiſſet iuſpatronatus niſi ſpecialiter fuiſſet exceptũ.
Sed tunc ob.quod.ſ.dixi:ideo tene precedẽtem ſolutionem que tene
tur cõmuniter a doctoribus.⁊ ad contrarium dic quod non viget nam
preſentare eſt honor quaſi fructus iuris eligendi.vt not.Innoc.in.c.
in literis.de reſtit.ſpoli.ideo non debet tranſire in creditorem ratione
40 predicta.¶ † Ultimo extra gl.oppo.contra tex.in eo quod fuit hic a
ſubdelegatis legati appellatũ ad papam.debuit eñ appellare ad ſub
delegantem vel ſaltẽ ad ipſum delegatum qui primo delegauerat:vt in
c.ſuper queſtionum.§.porro.de offi.deleg. Sol.multiplex eſt ſm doct.
et primo ꝙ forte finita erat delegatio ⁊ delegati forte ſubdelegauerãt
in totũ. Uel ſecundo nõ fuit hic exceptũ.vnde dixit Inno.ꝙ ſi potuiſ
ſet appellatus ad inferiorẽ remitti:obtinuiſſet ad quos ordinaria via
fuerat appellãdum. Uel tertio papa recepit hic appellationem ex cer
ta ſciẽtia ⁊ de plenitudine poteſtatis forte q2 preſbyter petebat per cu
riam expediri. Uel quarto contrarium loquitur in ſubdelegatis dele
gatorum pape datorum cum clauſula appellatione remota.⁊ ſic trãſit
hic Joan.andr.et communiter docto. Aduerte tu hec vltima ſolutio
eſſet vera niſi fuiſſet poſita iſta reſtrictio.ſ.cum delegati pape fuerunt
dati cum clauſula appellatione remota. Sed puto ꝙ Joã.and.fuit ſic
hic locutus:q2 ſic loquitur tex.in.d.§.porro.⁊ ita intellexit Hoſtiẽ.ibi
illum tex.ſed gl.ibi ſupplet ad tex.maxime q2 idem eſſet ſi non fuiſſent
dati cum illa cauſula.⁊ ſequitur ibi Jo.and.quare cõclude quod ſpe
ciale eſt in delegato pape ſubdelegante non in totũ vt ad eũ appelletur
non ad papam omiſſo medio vt ibi ⁊ clarius probatur in.c.ſi delega
tus.in ſi.de offic.dele.lib.vj.⁊ in.c.cum te conſulente.eo.titu. vbi nulla

fuit facta mentio de clauſula appellatione remo
ta ſed ſimpliciter dicitur vt ad delegatum ſubde
legantem appelletur. Secus autem in delegatis
ſeu ſubdelegatis legati vel alterius citra papam
quia tunc omiſſis omnibus poteſt ad papam ap
pellari ij.q.vj.ad romanam.⁊ probatur notabili
ter hoc. Et eſt diuerſitatis ratio: quia delegatus
pape gerit perſonam ipſius pape cũ iuriſditionẽ
non habeat iure proprio:ſed delegantis:vt.l.i.ff.
de offic.eius cui man.eſt iuriſd.⁊ in.c.ſane.de offi. a
dele. Ideo cum appellãs habeat iudicium pape
paratum in perſonã delegati ſubdelegantis non
debet audiri volens appellare ad papam quia qđ
querit habet ante oculos. Secus autẽ eſt in alijs
iudicibus in quibus ceſſat hec ratio etiam ſi ſit le
gatus pape qui ſubdelegauerit.nam legatus ha
bet ordinariam iuriſditionem: vt in.c.ij.de offic.
leg.li.vj.nec ita immediate repreſentat perſonaz
pape ſicut delegatus:cum iuriſditio legati eanq̃
ordinaria ſit radicata in perſonam ipſius non au
tem ſic in iuriſditione delegati que eſt ipſius de
legantis. Et hec notabis.

1 ¶ Papa debet ſeruare iuris ordinẽ ⁊ rigorem
⁊ equitatẽ ⁊ contra iuſtitiam nulli parcere.
2 Sententia lata per papam non ſeruato iuris or
dine:an teneat.
3 Sententia principis vel proceſſus ſuus non pre
ſumitur habere maculam vel rugam.
4 Snia principis ſiue interlocutoria ſiue diffiniti
uã an habeat vim legis:vt poſſit earum exemplo
iudicari.2.
5 Sententia principis lata parte abſente:licet ci
tata non facit ius inter alios.
6 Snia principis lata cum cauſe cognitione:licet
ordine iuris non ſeruato partibus tamen preſen
tibus facit ius inter alios.
Litis conteſtatio ſit corã papa per narrationem
facti et verbalem contradictionem ⁊ ſine libello. b

In cauſis. Papa in ſenten
tijs quas profert
ordinem iuris ſeruat: vel ſumma ſic.
Inferiores tenentur iudicare ſm qđ
papa inter certas perſonas iudicauit ſi rite ⁊ re
cte ſentẽtiam tulit. Primo ponitur dictum. Se
cundo ratio. Tertio exceptio. Secunda ibi:cum.
Tertia ibi:niſi. ¶ Caſus literalis loco. Secũdũ
quod papa iudicat et alij debẽt iudicare: et ideo
papa iuris ordinem et equitatis rigorem in cau
ſis diligenter obſeruare debet:cum ſin ſimilibus
alij debeant ſimiliter iudicare: niſi cum ipſe ali
quid diſpenſatiue duxerit ordinãdum. Bernar.
¶ Nota quod papa nuncupatur ſummus pon
tifex.et dicitur ſummus reſpectu aliorum ponti
ficum. Epiſcopus autem poteſt appellari ſum
mus ſacerdos ⁊ pontifex magnus reſpectu alio
rum ſacerdotum.ſic intelligitur.xxi.diſt.cleros.
1 verſic.pontifex.¶ † No.ſecundo quod etiam pa
pa debet ſeruare iuris ordinem ⁊ rigorem equi
tatis vt contra iuſtitiam nulli parcat an autem
teneat ſententia ſi papa non ſeruauit iuris ordi
b nem.dico ſic.quod quidã eſt ordo^b inductus de
more iure poſitiuo:⁊ illius defectus non habuit
vitiare proceſſum coram principe: quia legibus
non ligatur cum ſit ſupra legem:vt.l.digna vox.
C.de legi.⁊.l.princeps.ff.eodem.⁊.c.propoſuit.de
conceſ.prebẽde. Hinc notanter dixit Innocen.
in.c.vno.de lit.conteſta.quod ſententia pape ſup
plet defectum ſolennitatum.C.de teſt.l.omnium
et.c.i.de tranſlatio.prelatox.facit quod not.Ho
ſtien.hic qui dicit quod coram papa non datur
libellus in ſcriptis.et ſupraſcriptam concluſio
nem firmat Bald.in.l.fina.C.de leg. Quidam eſt
ordo iuris fundatus ſup iure naturali:vt quod
ſententia feratur parte vocata et ſi ille ordo pre
termittitur non valet ſentẽtia.hoc videtur velle
tex.iuncta gloſ.in.d.l.ſi.⁊ firmat aperte ibi Bal.
argu.clemen.paſtoralis.de re iudicata.⁊ no.bene
hoc dictũ:ſed vide quod dixi in.c.cũ olim.ſ.co.⁊

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Rei poſſeſſio.
An pceptio pen
ſionis inducat ac
qſitionẽ poſſeſſio
nis. vide Abba.
Imo.bal.⁊ alios
i.d.c.cũ veniſſent.
ſ.de reſt.ſpo.bal.
in.c.iter dilectos
col.viij.ſ.de ſi.in
ſtru.Alex.in.l.q̃
uis.§.i.ff. de acq.
poſſ.bal.in.l.põ
poni^9.ff.q.mod.
vſuſfr.amit.⁊.l.l.
ad pbationẽ.col.
ij.C.loca.Fed.de
ſeñ.in 9ſi.cxxx.in
cip.factũ tale eſt
qđdã dominus.cal.
in ti.de priui.9ſi.
v.⁊ bal.in 9ſi.cij.
incip.in cã q̃ ver
titur.co.iij.in.i.pte
cũ multis allega
tis p Deci.l.c.bo
ne.col.vij.v.i gl.
in v.vnã procura
tionẽ.ſ.de appel.
b ¶ Ordo. Adde
Ang.etiã ita di
ſtinguere in.l.pn
ceps.ff.de legi.et
alle.gl.i.l.ſi.l pñ.
quã etiaz ad hoc
ibi no.Bal.C.de
legi.⁊ tex.i cle.pa
ſtoralis.de re iu.
Adde tu tex.l.e.
ij.de cã poſ.⁊ pp.
bar.in.l.diui.per
illũ tex.ff.de iur.
au.annu.⁊.l.l.nã
ita diu^9.quã legit
cũ.l.adoptio.ff.d
adop.⁊ i.l.gallus
§.⁊ qđ ſi tãtũ.vbi
vide plene mod.
ff.de li.⁊ poſth.vi
de et Bald.in.c.i.
§.ſi.in ſi.co.d no.
for.ſi.⁊ Innoc.in
c.de cauſis.de of.
dele.⁊ ibi Jo.an.
no.⁊ Bal.in.c.i.l
ij.colũ.ſi de inue.
inter do.⁊ vaſal.
lis ori.⁊ vide qđ
no.d.Ant.in.c.i.
in ſi.viij.co.de li.
ob. Et adde Bar
cbi.l.§.interiox.
in.iiij.colũ.ij.qđ.
vj.vbi dicit ꝙ in
cauſis q̃ p princi
pem decidunt et
ordo iur' ⁊ vigor
eqtatis eſt ſubti
liter obſeruãdus
limitat tñ ſm mẽ
brum.v.Abbas

Panoꝛ.hic niſi ex cã:q2 ex cã poſſet etiã princeps omittere citationez in ſnia diffinitiua.glo.eſt valde not.in.l.antepe.in ſi.ex qui.cau.ma.Et eſt tex.hic expreſſus.z Bal.in.l.ij.circa pn.C.quo z qñ iu.Itẽ limita verum in papa ferente ſniam ꝯ tenentes res eccleſie.q2 valet ſnia eis nõ citatis ſm Io.an.in.c.cum olim.ꝟ.eo.z ibi no.vna tñ citatio principis habet vim peremptoꝛij ſm Innocen. et alios in c. cum nobis olim. de elec. per Cy.l.l.reſcripta.C.de preci.impe.offe.vbi videtur velle ꝙ pro ſnia z mãdato principis ſemp eſt pſumendũ.¶ No.vlti.ſm Hoſti.etiã ſummũ põtificem nõ debere ſuper ſententia ſine cauſa diſpẽſare.In ꝯtrarium facit qđ not.Inno.in.c.cũ ad monaſteriũ.de ſta.regu.dic vt dixi in.c.de multa.de pbẽ.vbi etiã p Io.an.¶ † Opp.ꝯtra tex.z videt ꝙ nõ ſit ſm ſniam alterius iudicandũ:q2 legibus z nõ exemplis iudicandũ eſt:vt.l.nemo.C.de ſen.ſolu.dic ꝙ ꝯtrariũ pcedit in ſnia inferioris.ſecus in ſnia principis:vt hic:z.l.ſi.C.de leg.z eſt ſpecialitatis ratio ſm Hoſti.q2 lex eſt quicqđ principi placet animo condendi legem.inſtitu.de iure na.

3 ꝟ.ſed quod principi.¶ † Et q2 nõ eſt preſumẽdũ ꝙ pceſſus ſuus habeat maculã vel rugã.xxiiij.q.j.in ſede.z in.c.hec eſt fides.omnia enim pſumuntur per eum plene examinata: vt in.c.apoſtolice.xxxv.q.ix.ſed inferiorum iudicũ non ſic preſumit iudicium integrũ nec habẽt poteſtatem condendi leges vel interpretãdi quo ad alios.ad hoc qđ no.in.c.j.de poſtu.prela.z p Inno.in.c.cũ ſpeciali.de app.Ego tñ dico ꝙ in facto dubio debemus iudicare ſicut per alios in loco illo iudicatũ eſt.Ad hoc adduco ho.tex.iuncta glo.in.c.ſi.xx.diſt.z.l.ſine interpretatione.ff.de legi.facit.c.ſi qs.ꝟ.e.vbi papa allegat ſtilum prudentũ.¶ Sed contra predicta z contra tex.op.z videt ꝙ nec ſm principis ſniam ſit iudicandum:vt.l.iij.C.de leg.Solu.dicit glo.ꝙ tex.iſte debet intelligi in diffinitiua.Contrariũ procedit in interlocutoria:niſi ſit corpore iuris clauſa:q2 tunc idẽ qđ in diffinitiua: vt l.metum.ꝟ.ſed qđ ait pretor.ff. quod metus cau.Idem dicunt Hoſti.z Io.an. ſi interlocutoria feratur cauſa cognita et partibus pſentibus: vt in prealleg.l.ſi.C.de legi.ſecus ſi ſine cauſe cognitione ex voluntate vel poteſtate interloquitur et ſic debet intelligi.l.prealleg.ad idem.C.cõmina. vel epiſtolas.l.pe.z vlti.C.de ſenten.z interlo.l.ex ſtipulatione.quod videtur placere do.Anto.ſatis mihi etiã placet:q2 eſt eadẽ ratio hoc caſu in vtro

4 ꝗ.arg.d.ꝟ.ſed quod principi.¶ † Et circa hanc materiã ponit hic Ioã.and.diſtinctionẽ quorundam legiſtarum qui ſic dixerunt ꝙ aut ſententia principis eſt interlocutoria aut diffinitiua.Primo caſu aut eſt corpore iuris clauſa:et tunc facit ius[a].C.de no.co.cõpo.in ſi.z hoc ſi tenor eius patiatur.alſ ſi non patiatur non facit ius generale.C.de ſac.ſan.eccle.l.non plures. Si vero nõ eſt clauſa corpore iuris nõ facit ius.C.de le.l.ij.z.iij.ſed tu dic niſi ſit lata cauſa cognita:vt.ꝟ. dictum eſt.Secundo caſu principali: ſcʒ cum eſt diffinitiua:et tunc aut eſt corpore iuris clauſa:z facit ius ſi tenor ipſius patiatur:vt.ꝟ.de interlocutoria dictum eſt.Aut nõ eſt ſcripta in corpore iuris:z tũc ſubdiſtinguitur.Aut ſententia illa eſt contra legem principis corpore iuris ſcriptam aut non.Primo caſu non facit ius generale:q2 non preſumitur talem ſentẽtiam tuliſſe ad legem corrigendam.ſed ſolum ad ius litigatoris ledendũ. Secũdo caſu quando non eſt cõtra legem ſed ſupra vel pter.z tũc refert an lata ſit ſine cauſe cognitiõe z nõ facit ius generale.arg.a ꝯtrario ſenſu hic.z in d.l.ſi.C.de leg.Aut cum cauſe cognitione et tunc parte abſente z non facit ius:vt.l.qui repudiãtis ff.de inoffi.teſta.Aut preſente:z tunc quo ad oẽs ius facit:vt in preall.l.ſi.ſic etiam illã.l.intellexit hic Inno.ſcilicet cum princeps partibus preſentibus cognouit z diffiniuit. hoc idem videtur de mente Bar.z Bal.in d.l.ſi.z no.bene hanc diſtinctionem:q2 ſatis notanda.z eã poſuit Cyn.

5 in.l.iij.C.de legibus.¶ † Sed ego vltra alios quero:pone ꝙ lata fuit ſententia per principem contra abſentem contumaciter cum quo fuit prius lis conteſtata z de cauſa cognitum:ſed ad ſententiã audiendam noluit citatus comparere:videtur quod talis ſententia facit ius inter alios.argu.in.l.ab eo.C.quomodo z quando iudex.z in.c.veritatis. de dolo z contu.talis enim contumax reputatur pro preſenti vt ibi. et.l.Quis.C.de adul.z facit iſte tex.qui ſolum requirit vt ſententia feratur iuris ordine ſeruato z equitatis rigore.Contrarium ego credo.lʒ eñ talis ſententia valeat contra condemnatum quo caſu loquuntur iura ſuperius allegata.tamen ad hoc vt inter alios ius faciat requirit preciſe partiũ preſentia.per.l.ſi.C.de leg.que ſic loquitur vnde vt dicit ibi glo.quando ſententia fuit lata cõtra abſentem potius videtur lata ob contumaciam et iniuriam contumacie ꝙ ꝙ habeat iniuſtam cauſam.Ad hoc optime facit tex.in.c.ſi.de emp.z vend.z.l. qui repudiantis.ꝟ.cum contra.iuncta glo.z Bar.ff.de inoffi.teſta.vbi requiritur preſentia partium vt ſententia aliis preiudicet.neq; ſufficit in hoc contumacia:vt no.ibi glo.z Ber.Aduerte tamen q2 Bar.fuit in hoc ſibi contrarius.nã aliud notauit in.l.ſi ſuperatus.ff.de pig.ibi enim dixit ꝙ tunc ſententia lata contra contumacẽ non preiudicat aliis quando qs paſſus eſt eo contumace cauſam liquidari tunc enim videtur magis ex cõ

b tumacia ꝙ ꝙ bonam cauſam nõ habuit ſuccũbere[b] ſed ſi totã cauſam tractauit preſens z allegationibus interfuit:licet ipſo actu ſentẽtiandi fuerit contumax dicit ſe putare ꝙ ſententia aliis preiudicet: q2 tũc ſua preſentia nihil fuiſſet operata.z ita dicit ſe intelligere iura que dicunt ſentẽtiam latã in preſentem aliis preiudicare.l.ſi ideo.ff.de euic.z.c.ſi.ff.de empt.z ven.cõtrarium tamen ipſe ſentit in.d.ꝟ.cum contra.Sed profecto opinio in.d.ꝟ.ſi ſuperatus.videtur equior.argu.l.Quis.C.de adulte.Et ſaltẽ procedere debet quãdo ex actis apparere poteſt de iuſtitia ſententie:nam tunc abſentia non nocet:vt not.Bal. in.l.res

6 iudicata.C.qui.res iud.non no.Additio Nic.¶ † Alterius quero qđ ſi papa tulit ſniam cauſa cognita z pſentibus partibus nõ ſeruato iuris ordine:puta q2 nõ fuit coram eo lis conteſt.vel libellus in ſcriptis oblatus vel qđ ſimile.Sol.videt ꝙ talis ſententia non faciat ius quo

c ad alios.arg.bonum hic.Contrarium ego credo q2 iſte ſolẽnitates[c] q ſunt de iure poſitiuo non habent alterare iuſtitiã ſentẽtie:z ſepe princeps de eis coram ſe non curat vnde vt narrat hic Hoſt.habet ꝯſuetudo curie ꝙ per narrationem facti z verbalẽ petitionẽ z contradictionem z reſponſionem coram papa et fratribus habitã inter partes intelligitur lis cõteſtari etiam nullo libello oblato:cõtra id quod habetur z notatur.ꝟ.de libel.obla.per totum.Ad idem adduco.l.ſi. ſepius allegatã.C.de leg.vbi tñ requiritur quod cognitionaliter z partibus preſentibus ſententiam tulerit:z ſic videtur requirere de ſubſtãtia ſolennitatis iuriſgentium dũtaxat.alias enim ſolennitates iuriſciuilis poſitiui poteſt princeps ad votum omittere:vt ibi no. Bal.Ad iſtum tex.reſpon.quod poteſt intelligi dupliciter. Primo quod cautum eſt: vt ſeruetur iuris ordo vt ſic magis pro ſentẽtia preſumatur nõ tamen eſt de ſubſtantia.Secundo de ordine cõcernente inſtructionem cauſe vt ſic recipiantur probationes:z de cauſa cognoſcatur.z ſic concordabit cum.d.l.ſi.z hoc ſatis placet.

¶ Add late are. ꝯſ.clxiiij.z p ange.ꝯſ.cclix. et de ꝯ pxime dictis in apo.vide Ro.ſingu.ſuis.ſo.xiiij.

a ¶ Facit ius. An ſnia pape vel pncipis faciat ius z de hoc vide tex.z glo.in ꝟ.interlocut.z ibi bar.in.l.j.ff.de ꝯſti.princi.vbi ꝯcludit interlocutoriam principis non habere vim.l.niſi ipſe hoc dicat vel niſi fuerit in corpore iuris inſertã:hec.in.ꝟ.pe.C.de no.co.compo.z dicit Iaco.de ra.vt refert Albe.de ro.in.d.l.j.qđ aduocati curie romane qñ deficiũt eis iura ad allegãdũ dicũt ego ſic vidi interloq papã in ſimili cã.et idẽ dicũt fieri in regno frãcie vbi aduocati dicũt vidi regẽ ſic iterloq i ſili caſu.ſed iſte interlocutorie nihil faciũt dato ꝙ ſit verũ:cũ nõ ſint redacte in corpore iuris.z eſt ho.vbuz ſm do.meum do. Iaſ.d may.in.d.l.j.z vide omnino Bal.in.l.iij. in ſi.C.de leg. vbi plura diſtiguit ĩ hac materia.vide ho.text.l.l.regula.ꝟ.ſi.ff. de iur.z facti igno.z qđ ſnia facit ius:eſt tex.l.l.ſiue ꝯ.in princ.ff.de lib.agno.

¶ Adde qđ voluit ro.ꝯſ.cclx.

b ¶ Succumbere. Adde qñ hoc pcedat Ro.conſil,ccexxix.

→ Sebaſti. Sapia.

c ¶ Solennitates, Vide.d.Iaſ.in.l.j.col.ij.ꝟ.itẽ pondera.ff. de ꝯſtitu.princi.vbi dicit ꝙ in ſnia principis nõ requirit ordo iuris.et quod poteſt procedere ſola veritate inſpecta.z ibi etiam ponit caſum in quo papa poteſt pcedere omiſſa citatione.vcʒ qñ profert ſententiam contra tenentes res eccleſie:z quomodo ordo iudiciarius poteſt omitti per principem.vide late Paridẽ de puteo in trac.ſyndicatus.char.xviij. ver.z inquantum.ꝟ.tangitur.

1 ☞ Monaſterium poteſt pretendere ſubiectionẽ vel ius eligẽdi actiue z paſſiue in alio monaſterio.

2 Iudex nõ poteſt tanꝙ ſuſpectus recuſari niſi ex cauſa legitima: et que ſint cauſe legitime:vide remiſſiue.

3 Iudex debet allegari ſuſpectus ante litẽ conteſtatam:z quare.

Litigans coram iudice quem accuſauit ſuſpectum:cenſetur exceptioni renuntiaſſe.

4 Litere ſecũde tũc demũ reuocãt primas ſi de primis z de toto pceſſu ſuper ipſis fundato fuerit facta mentio in ſecundis.alſ ſecus.24.

5 Exceptio recuſationis iudicis an poſſit opponi quandocunq; ante litem conteſtatam.

6 Conſentire in iudicem non cenſetur is qui dedit ſportulas z fideiuſſorem de iudicio ſiſti.9.

7 Exceptio falſi procuratoris:an debeat opponi primo ꝙ exceptio declinatoria iudicij.

Iudicis perſona an cenſeat a partib⁹ approbata p aliquã pronuntiationem quam ad partiũ inſtantiã ipſe iudex ante litẽ cõteſtatam tulit: adeo ꝙ non poſſit vlterius opponi exceptio declinatoria iudicij.8.

Conſentire in iudicem an et quando quis cenſeat ante litem conteſtatam p aliquos actus coraʒ eo factos:adeo vt amplius non poſſit eius preiudicium declinari vide in diſcurſu.

10 Iudex recuſatus ſuſpectus nõ poteſt cognoſcere de cauſa ſuſpicionis: ſed ad ipſam cognoſcendam eliguntur arbitri.

11 Impetrans iudicẽ non poteſt vlterius illum recuſare.

12 Exceptio per quam negat iuriſdictio poteſt ſemp opponi:licet fuerint alie ante ipſam oppoſite.

13 Eccleſia reſtituitur aduerſus ſnĩam propter neceſſariam probationẽ omiſſam:perſone vero eccleſiaſtice non.

14 Exceptio peremptoria non oppoſita in primo iudicio poteſt opponi

in cauſa

Sebaſti. Sapia.

a ¶ Renunciare. Ad ꝫ ꝙ huiuſmodi exceptio declinatoria ꝑt oppo- ni qñcūq; per tertiū venientē in iudicio ꝓ ſuo interesse: vt ꝑ Feli.i.c. ſup eo.col.ij. vſi. tertio allego.ſ.ð offi.deleg.

b ¶ Reuocāda ſententia. An & qñ ſententia poſſit retractari ſub ꝓtextu ꝓbationū ſeu inſtrumētoꝝ de nouo reptoꝝ. vide tex.ꝛ glo.in.l.imperatores.ff.ð re iudi.ꝛ plenꝰ per Roñ.in.l.admonēdi.ff.de iureiu. in.iiij.co.vbi etiā ponit an ſiet iuramēto ptis dicentis iſtrumēta de nouo fuiſſe reperta. Et an ſententia poſſit retractari ꝓtextu iſtrumētoꝝ de nouo reptoꝝ p viā reſtitutiōis in integrū ex clauſula gñali: vide elegātiſſime p do. An. in.c.cū bertoldꝰ. i. xvij.col.vſi. gl. caſus.ſ. e.ti.poſt Jo.and.in addi. Spe. Jtē limita iſtā materiā vt p Bart. in.l.i.C.de ſeu. aduer. fiſ. la. vbi all. Jnno.i.c. vltra tertiam.de teſt. ¶ Adde an ſnia poſſit retractari p iſtrumēta nouiter reperta: Alex.cōſi.cxciiij. Anto.Franciſ. ¶ An ſnia retractaꝛ p iſtrumēta de nouo repta: di- ~as regulariter ꝙ nō.vt in.l. ſub ſpecie.C.de re iudi.et p Pau.de ca.plene in conſi. ccccxv.inci.i cā ꝗ vertiꝛ.qð eſt verū niſi reo nō poſſit negligentia aliq̄ iputari: ſm Cy. i.l.i.C.de ꝯdi.inde.ꝛ no.do. Ant. i.c.cū bertoldꝰ.ſ. e.ꝛ habeꝛ p Spe. in ti. de appel.in ſ.v.ꝛ de exe.ſen.i ſ.vj.ꝛ i ti.de ſen. in.ſ.vij.et vide p Alex.in.l.admonēdi.in.ix.col.de iureiu.et adde ēt ꝙ ſnia lata ꝯ ſiſcū eccleſiā vel mi

in cauſa appellatiōis: niſi fuerit doloſe omiſſa in pꝛimo iudicio quod probatur ex coniecturis: de quibus hic.

15 Appellatio friuola non admittitur.

16 Sententia ſecunda contra primam an valeat. et nu.18. item lata contra iuramentum vel tranſactionem valet.ꝛ nu.19.

17 Sententia lata ex ꝓbationibus priuilegiatis: lꝫ tranſiuerit in rem iudicatam: tamen poteſt retractari propter inſtrumēta nouiter reperta.

20 Sententia lata contra notoriū non valet quia dꝫ fieri ſuper dubio non autem ſuper certo. vide in nu.22.ꝛ.23. vbi dicitur contrarium.

21 Notorium inducitur ex priuilegio aliquo impetrato vel indulto: item ex probationibꝰ factis in iudicio.ꝛ nu.23.

25 Abbas electus ad regimē monaſterij poteſt dici et nūcupari abbas lꝫ ſit benedictus: ꝛ poteſt oīa ad ſuum officiū ſpectātia exercere.

Archiepiſcopus non pōt quis nūcupari anteꝙ̄ pallium acceperit.

Inſignia que dantur abbatibus potius ſunt ad decorem ꝙ̄ ad ſubſtantiam.

Abbas quibus diebꝰ poſſit benedici ꝛ qualis eſt talis benedictio.

Inter monaſteriū.

Tenet ſecūda ſententia diffinitiua lata contra primam ſi de prima non fuit exceptū neq; appellatuꝫ a ſecunda.h.d. ſm vnum intellectum. Uel ſumma ſic ſm intellectum quem teneo. Secunda ſententia in diuerſa inſtantia contra primam lata tenet mero iure: nec debet infringi etiam ſi ſit iniuſta ex quo ab ea non fuerit appellatum preſertim ſi prima ſententia ſecūdis iudicibus oſtenſa non fuit. Diuiditur in quatuor partes. In prima ponit thema deciſum. In ſecūda diffinitionis cauſam. In tertia ſoluit quoddam obſtaculuꝫ. In quarta diffinit. Secunda ibi cum conſtiterit. Tertia ibi: non obſtante. Quarta ibi: factum. ¶ Caſus literalis. Uacante monaſterio ſancti Lanfredi monachi elegerunt quendam de gremio ipſius monaſterij in abbatem: et cum ipſi peterent confirmationeꝫ electionis ſue: monachi ſancti Leodori ſe oppoſuerūt dicentes electionem illam infirmandam ex eo ꝙ de monaſterio ſancti Leodori fieri debebat: quia diocesanus eps eam confirmare diſtulit: vnde ſuper hoc ad petitionē monachorum ſancti Lanfredi: cauſa cōmiſſa fuit quibuſdā iudicibus coram quibꝰ lis fuit conteſtata ꝛ ꝓceſſum in cauſa ꝛ teſtes recepti. demum monachi ſancti Leodori ad alios iudices literas impetrarunt continētes ꝙ primi iudices erant eis certa ratione ſuſpecti. vnde ꝓpoſuerūt quaſdam friuolas exceptiones cōtra eos. quaſi cum iudices admittere nollent illi appellauerunt: iudices videntes ꝙ prime litere non reuocabanꝛ per ſecundas ꝓceſſerunt in cauſa non obſtante illorum appellatione cōfirmātes electionem monachoꝝ ſancti Lanfredi: propter qð delata fuit cauſa ad papam coram quo obijciebatur contra ſententiā ꝙ lata erat a ſuſpectis iudicibꝰ et ꝙ cauſa fuerat alijs iudicibus delegata: ꝛ poſt appellationē allegabāt contra ſententiā prius latam pro eis. Super queſtione ipſa dñs papa auditis hincinde propoſitis quia conſtitit ei ꝙ ſecūde litere non reuocabāt primas. tamē quia cauſe ſuſpicionis friuole fuerunt que ante ingreſſum litis debuerunt proponi: ꝛ ideo eis renūtiaſſe videtur: ꝛ quia de ꝓceſſu iudicum ꝛ de priuilegijs apoſtolice ſedis nullam fecerint mentionē que ſi fuiſſent exp̄ſſa nullatenus habuiſſent: ſniam prioruꝫ iudicum cōfirmauit: non obſtante ſententia que allegabatur a parte aduerſa: que non fuit oſtenſa domino pape nec primis iudicibus: que etiam ſi ei fuiſſet oſtenſa: nihilominus ꝯtrium ſtatuiſſet ea poſtpoſita: quia non valebat: ſi autem tenebat et eam non oppoſuerunt eis imputeꝛ cum lites pretextu nouorum inſtrumētoꝝ non debeant inſtaurari: ꝛ electo munus benedictionis non exhibuit

1 ſaluo iure dioceſani. B. ¶ † No.i. ꝙ vnū monaſterium poteſt pretēdere ſubiectionē vel ius eligēdi actiue vel paſſiue in alio monaſterio. ꝯcoꝛ. qð leg. et no.in.c.cum dilectus.de conſue.ꝛ.c.abbate.ſ.de

2 ver.ſigni. ¶ † No.ij. ꝙ etiam ad recuſandū iudicem delegatū non ſufficit ꝓponere quācūq; recuſationis cauſam: ſed debet eſſe legitima non autē friuola. Que vero cauſa dicaꝛ legitima ꝛ ſufficiēs: dic vt plene dicam poſt Inno.in.c.cuꝫ ſpeciali.de appel.ꝛ vide Jo.and.in.c.legitima.de app.lib.vj.

3 ¶ † No.iij. ꝙ exceptio recuſationis cōtra iudicem eſt dilatoria ꝛ ante litem conteſtatā proponēda. per ingreſſum autem iudicij videtur quis iudicem approbare ꝛ exceptioni recuſationis renū-

a tiare: ᵃ qð intelligo ſi talis exceptio erat patens: ſecus ſi occulta: nam tunc poteſt ꝓponi poſt litem cōte. vt no.glo.iij.q.vj.exceptio. idē ſi oriꝛ poſt li. conte. vt in.c.inſinuāte.de offi.dele. facit in ſimili l.ij.C.de cōſoꝛ.eiuſdē li. Et ex ꝓdictis ꝛ ex tex.infero ꝙ ſi quis poſt propoſitā recuſationē coram iudice litigat ſuper principali coram eo videtur illi exceptioni renūtiare. ad hoc.c.gratuꝫ.de offi.de-

4 lega.ꝛ.c.ſolicitudinē.ſ.de appel. ¶ † No.iiij. ꝙ ad reuocationē primarum literarum non ſufficit de illis facere mētionē in ſecūdis: ſed oportet ꝙ etiā fiat mentio de proceſſu per illas habito. ꝛ ad hoc quotidie allegatur iſta litera. et idem dic quo ad hoc vt cauſa abducetur de manibꝰ ordinarij. oportet enim ꝙ in cōmiſſione que ſit delegato fiat mētio de proceſſu coram ordinario habito alꝛ litere ſunt ſurreptitie. argu. hic ꝛ in.l.vbi ceptum.ff.de iudi.no.glo.in.c.vt debitus.de appel.in ver.ſi dicat.ꝛ in.c.prudentiā.de offi.delega. in ver. aliam. ¶ No. etiam ꝙ de iure canonico et in cauſa eccle-

b ſie non eſt reuocanda ſententia ᵇ pretextu alterius ſentētie vel ꝓbationis in ꝯtrium nouiter reperte. ¶ No. vlti. ꝙ quādo papa benedictionis munus impendit electo in abbatē licet abbas ſit loci ordinario ſubiectꝰ: per hoc tamen non eximit eum a iuriſditione ordinarij nec preiudicat ordinario reſpectu alioruꝫ promouendorū quominus ab eo teneatur recipere benedictionis munus: ꝛ hoc vo-

c luit proteſtatio ᶜ hic in fi. poſita. Sentiunt tamen hic doc. ꝛ bene ꝙ etiam ſine hac proteſtatione nullum fuiſſet ordinario preiudiciū ex hoc generatum. arg.c.per tuas.de maio.ꝛ obe.ꝛ.c.quia diligentia.de elect. vtile tamen eſt ꝓteſtari quando timetur ne alicui in poſterum poſſit ex facto etiam iuſto preiudiciū generari: vt hic.ꝛ in.c. pōtifices. vij.q.i.ꝛ.c.ij.ſ.de ſup.neg. ꝓla. ¶ Uenio nunc ad glo.ꝛ primo ponit caſum literalem.ꝛ dic vt in ea. Uel clariꝰ ꝛ breuius ſic. Orta diſcordia inter monaſteria ſancti. A. ex vna parte: ꝛ ſancti Leonis ex alia parte ſuper iure eligendi abbatem in monaſterio ſancti Leonis pro parte huius monaſterij quod iam elegerat de proprio gremio ſibi abbatem. fuerunt iudices impetrati contra monaſteriū ſancti. A. quod ſe opponebat dicte electioni: iudices deputati proceſſerūt vtraq; parte preſente ꝛ receperunt ꝓbationes: demum ante ſentētiam monaſteriū ſancti. A. dicens ſe habere illos iudices ſuſpectos miſit ad papā ꝛ impetrauit ſecundos iudices quibus inter cetera mādabatur ꝙ ſi conſtiterit eis ꝙ iſtud monaſteriū habeat legitimam ſuſpicionis cauſam contra priores iudices ꝙ ipſi ꝓcederent in cauſa ꝓdicta et non priores. deniq; contra primos iudices fuit exceptum de ſecūdis iudicibus ꝛ de reuocatione poteſtatis ipſoꝝ. ipſi vero iudices videntes per ſecundas literas non eſſe priores reuocatos per cauſas in litera exp̄ſſas ꝓceſſerunt ad vlteriora ꝛ tulerūt ſententiam in fauorē monaſterij ſancti Leonis: quaꝫ dictum monaſteriū petijt per ſedem apoſtolicam cōfirmari. papa vero aduertēs ſententiā fore iuſtam eam duxit confirmandam: non obſtantibus exceptionibꝰ propoſitis contra primos iudices ꝛ triplici motiuo. Primo quia accuſationis cauſe erant friuole. Secūdo quia preſuppoſito ꝙ fuiſſent legitime tamen debuiſſent proponi tanꝙ̄ dilatorie ante litis conteſta. vnde intrando iudiciū

noiē pōt reuocari p iſtrumēta de nouo repta qñcū ꝗ. vt p gl. et doc. i. d.l. admonēdi. ꝛ in.l.impatores. C.de re iud.ꝛ l.i.ſ. hic all. C.ð ſentē. aduer.fiſ.la.ꝛ vid Bar. i.l.iij.ſ. diuus.ff.ð iu.fiſci.ꝛ idē dicas de ſnia lata p arbitrū neceſſariū: ſecꝰ vero in ſnia arbitratoris: de ꝗ p Bal.i d.l.ſub ꝓtextu.le j.in.i. not. et vide Fed.ð ſe.ꝯſi. ſuo ccxxvij.ꝛ adð ēt ꝙ ſnia pōt retractari p nouas ꝓbationes ſupueniētes. qð ē verū: niſi aliter ſit ſuccurſuꝫ ei q ſuccubuit: q2 tūc retractaꝛ p reſtitutionē in integruꝫ ex clauſula gñali. vt p Alex.in.l.argētarius.ſ.ſi.ff.de edē.ꝛ adde etiam ꝙ ſnīa retractaꝛ per teſtīn nouiter reptū. vt l.i.ſi mater.de exec.rei iu. ꝛ vide Ang.in.l. iij.ſ.quod ſi ipſe. poſt gloſ.ff.ſi cui plus ꝙ̄ p le.ſal. et pōt ēt retractari p teſtes de nouo repertos fauore pupilli. vt p gl.ꝛ Bar.in.l.imperatores.de re iud.ꝛ l. d.l. admonēdi.

Sebaſti. Sapia.

c ¶ Proteſtatio. De proteſtatiōe illa facta cū clauſula ſaluo iure. multa cumulat Feli.Heo.ij. vltra quē vide Andre. ſicu.i ꝯſi.xxxviij. inci. ꝓclare. in.ij. vo.ꝛ in cōſi.xxvi. inci. ſapiēter.ꝛ ꝯſ. xvij. inci. ꝓclare. in eo.vo.ij.ꝛ i ꝯſi. lj.inci.ſcripſit ſapientie fons.in.j. vo.ꝛ Alex.in ꝯſi. xc.inci.fere oſſis vis.in.j.volu.

a ¶ Cōtra iudicē. Adde Rom. ꝯſ. cclxix.

b ¶ Conteſtationē litis. Vſq; ad quātū tps poſſit opponi declinatoria iudicij. ⁊ ad de olno ſ aliqs caſus i qb⁹ dilatoria exceptio opponi poſt li. ꝯte. p do. Ant. i. c. dilect⁹. ð reſcr. el. ij. in. ij. co. adde hic gl. in. §. biduū. in ver. illud. ⁊ i ver. g tunc. ij. q. vi. Et ad dō ꝙ ſi exceptio recuſatiōis cōcernit naturaz vt q2 ſit mut⁹ vel furioſus pōt opponi etiā poſt lit. ꝯteſt. hoc dicit Archi. iij. q. vij. in ſum. ⁊ p Jo. an. in. c. ſciſcitat⁹. de reſcri. Anto. Franc.

c ¶ Litis cōteſtationē. Circa recuſationez iudicis qñ fieri debeat dicas ꝙ regulr dz fieri añ li. ꝯte. nec pōt fieri poſt. vt p Bal. in. l. fi. in. j. col. C. de ſentē. et interloc. ⁊ in. l. apertiſſimi in. i. col. C. de iudi. ꝙ intelligē ver: niſi talis ſuſpicio inſurgeret poſt litē ꝯte. q2 tūc etiam pōt opponi poſt. ita Ang. in. l. fi. C. de fer. p. l. eo diſtinguem⁹. §. cū qdā ff. de arbi. nan tñ pōt proponi poſt ꝯcluſionē l cā ſm Jo. an. i. c. cū dilect⁹. de ordi. cog. niſi forſan talis exceptio recuſatiōis fuiſſet occulta q2 tūc poſſet ꝓponi ēt poſt p gl. in. §. exceptia. iij. q. vi. ⁊ habet per Spe. i ti. de recu. iud. in. §. iiij. vñ. qdā tñ. et de dila. §. nūc videamus. vñ. penul. ⁊ de excep. §. iiij. in vñ. ⁊ nota. et de materia plene habet in. c. ſuſpicionis. ⁊ in. c. inſinuante de offi. delega.

illis renunciauerant. Tertio quia litere ſecunde erant ſurreptitie qñ nō fecerūt mentionē de proceſſu habito per priores literas: nec de priuilegio manaſterij ſancti Leonis conceſſo monaſterio ⁊c. ¶ Quero hic di ꝙ intrādo iudiciū coram iudice ſuſpecto videt quis renūciare exceptioni declinatorie contra iudicem: ⁊ hoc videtur indubitatū ſi quis intrat iudicium litem ꝯteſtando ſuper principali. ¶ † Sed dubiū eſt quid ſi reus habet multas dilationes nūquid litigādo ſuper illis videt renūciare exceptioni recuſationis contra iudicē. Sol. glo. iij. intrat hanc materiam: et primo allegat pro ⁊ contra: vt patet in ea. deinū ponit duas opi. Prima eſt Tācre. dicentis ꝙ ſi habens exceptionem declinatoriam cōtra iudicem proponit aliam: ſiue in illa obtineat: ſiue ſuccūbat videtur renunciare declinatorie contra iudicem: quia litigando coram illo videtur eum approbaſſe magime ſi non fuit proteſtatus in principio: quia non intēdebat illi declinatorie renunciare. ꝓ hoc aptime faciat arg. iiij. q. i. §. ſi quis teſtibus. ⁊ iij. q. viij. cui⁹ in agēda. ⁊. l. ſed ⁊ ſi ſuſceperit. ff. de iudi. ⁊. c. inſinuante. de offi. dele. Secunda fuit opi. Jo. diſtinguentis an proponens aliam dilatoriā obtinuerit: ⁊ videtur approbaſſe iudicez: an vero ſuccubuit ⁊ poteſt tranſire ad alias contra iudicē:[a] quia non videtur ꝯſenſiſſe in iudicē cum ſemp inſtet vt declinet iudiciū. arg. in. l. contra maiores. C. de inoffi. teſt. ⁊ in reg. nullus plurib⁹. de reg. iu. li. vi. ⁊. l. nemo. ff. de excep. vbi patet ꝙ reus poteſt plures ⁊ varias exceptiones proponere etiam cōtrarias: vt quidam ibi dicunt. et hanc opi. firmat ibi Ja. an. ⁊. iij. q. iij. offeratur. ⁊ idē Uincen. Goffre. ⁊ Abb. gloſſator videtur dicere ꝙ lz hec opi. ſit equa: precedens tñ plus ſibi placet. Extra glo. ſunt ⁊ alie opi. ſed recitabo principaliores dūtagat. Tertia fuit opi. quorundā: vt refert hic Innocē. dicentium ꝙ ſi fuerit ꝓteſtatus poteſt redire ad declinatoriā cōtra iudicē: alias ſecus. vt. C. de iudi. l. fi. Quarta fuit opi. aliorum vt hic refert Jo. an. ⁊ Bar. in. l. quidā conſulebat. ff. de re iudi. qð vſq; ad. xx. dies eā ꝓponere poteſt ſiue aliam ꝓpoſuerit ſiue non per tex. in aut. offerat. iij. q. iij. q2 beneficiū iuris nemini eſt auferendum. regula indultū. de reg. iur. lib. vi. Quinta fuit opi. Phi. ⁊ Ja. de are. Abb. Guil. ⁊ Spe. in ti. de dilatione §. nunc videamus. in fi. ꝙ ſemp vſq; ad litis conteſtationem poteſt proponi per. l. nemo. C. de iuriſdi. om. iudi. ⁊. l. apertiſſimi. C. de iudi. et hic. vbi videt iouui ꝙ vſq; ad cōteſtationem litis[b] poteſt ꝓponi declinatoria cōtra iudicē ⁊ non poſtea niſi fuiſſet datus terminus ad declinatorias ꝓponēdas: q2 tunc non licet poſt terminū proponere: vt in. c. paſtoralis. de except. Nec ob. ſm illos qð dr de. xx. diebus in aut. offeratur. preallег. q2 hodie inducie arbitrarie ſunt. j. ti. ꝓxi. cū ſiti. ⁊ no. in. c. i. et. ij. de dila. quinimo quidam ex predictis doctoribus intantum inherent predicte opinioni vt fatuum reputēt illū qui primo illā proponit cū per hoc iudicem contra ſe ꝓuocet. tamē ipſe Guil. in ſpecu. de recu. §. ſit autem recuſatio. conſuluit tenēdam primā opinionē Tan. ⁊ idem cōſuluit Hoſtien. in. c. qñ cōtra. de ꝓbatio. Sexta fuit opinio quorundam dicentiū ꝙ aut reus prouocat petendo ſniam ſuper alijs exceptionib⁹: aut ꝓuocatur ab aduerſario ſuo. Primo caſu amplius non recuſat. Secūdo ſic. arg. ff. de condi. fur. l. et ideo. ⁊. c. cū inter. de excep. ⁊ hoc dicūt ꝓpter inconueniens qð ſequeretur tenendo ſimpliciter contrariā opinionē. Nam ſi reus peteret ſibi dari copiā reſcripti dicet actor talis eſt perſona iudicis cui debet credi. xcvij. diſt. nobiliſſimus ſi petat libellum dicet actor nō eſt de conſuetudine. et hoc faciet ſolū vt iudex ſuper eo pronunciet vt ſic nō liceat amplius iudicē recuſare. Septima eſt opi. Jo. and. dicentis ꝙ ſola exceptio per quam negatur quem eſſe iudicem precedere debet exceptionē de ſuſpecto. Nam ſi nō eſt iudex ad quid debeo eū recuſare magime cū lōgiorē tractum habeat recuſatio pro eo ꝙ itur ad arbitros. vtile tamē eſt hoc caſu

proteſtari de ſuſpicione non tamē putat neceſſariū. In alijs vero exceptionibus dilatorijs per quas non negat iuriſditio tenet ante factum opi. Tancre. vt precedat recuſatio. pro quo facit quod no. Spe. in titu. de excep. §. viſo. verſi. porro. poſt factū vero tenet opi. Jo. an.: vt ſcz poſſit ad iſtam redire poſt alias dilatorias anteq̄ litem conteſtetur. Hanc opi. in effectu videtur ſequi do. Anto. hic: dicit enim ꝙ ante factum tenenda eſt opi. Tancre. vt primo recuſatio ꝓponatur: ſed de iure ſibi videtur ꝙ tam exceptio recuſationis q̄ alia que proponitur contra iudi-
c cem poteſt vſq; ad litis conteſtationē proponi quia conteſtatio eſt terminus communis dilatoriarum. Item ſicut prorogatio iuriſdictionis non ſit irreuocabiliter ante li. conteſta. nec huic exceptioni dilatorie renunciat per aliquem actum citra cōteſtationem. Inno. vero ſimpliciter videtur tenere primā opi. vt ſemper prima proponatur exceptio recuſationis. ⁊ ſi primo aliam quis ꝓponeret faceret ſibi preiudicium. all. iſtum tex. ⁊. iij. q. viij. cuius in agendo. ⁊. iiij. q. iij. §. ſi quis. ⁊. d. l. ſed et ſi. ff. de iudi. Item facit ad hac ſm eum quia ſi ſemper vſq; ad litem cōteſtatam proponi poſſet fruſtra prefigeretur terminus. xx. dierum. vt in d. aut. offeratur. Item fruſtra conſuleretur ꝓteſtatio tempore abſentie iudicis ſi vſq; ad litem conteſtatam poſſet recuſari. C. de iudi. cum ſpeciali. Ad aut. offeratur. vbi datur terminus. xx. dierum rñdet ꝙ procedit niſi expreſſe vel tacite huic exceptiōi renūciaretur quod videt fieri
6 litigando coram ſuſpecto ſuper alijs exceptionib⁹. † Nec obſt. ꝙ dādo ſportulas ⁊ fideiuſſorem iudicio ſiſti non videtur quis in iudicem conſentire. vt in. d. aut. offeratur. cum iſta preſtentur in principio ex neceſſitate: vt ibi. ⁊ quādoq; talis cautio de iudicio ſiſti preſtatur corā illo iudice qui de cauſa non eſt cogniturus: vt patet in illo qui ex cauſa rome conuentus reuocat domum. vt in. l. ij. ff. de iudi. ⁊ no. in. c. ſi. de fo. cōpe.
7 ¶ † Ex his infert Inno. ꝙ aliquis non poteſt recuſare iudicez ⁊ ſimul repellere procuratorem aduerſarij ſui cum ſuper ꝓcuratiōe oporteret eum audire ſentētiam: ⁊ ſic videretur in iudicem conſentire. Cōtrariū tamen tenet Bal. in. l. exceptionem. C. de proba. vbi expſſe dicit ꝙ licet pars opponat exceptionem ꝓcuratoriam contra partem ⁊ iudex pronunciet ſuper ea non videtur per hoc pars in iudicem conſentire quin poſſit poſtea opponere exceptionē recuſationis. Sed ſi actor proponit contra procuratorem rei ⁊ procurator recuſat iudicem: bene procedūt he due queſtiones ſimul quia ille qui recuſat non eligit arbitriū huius iudicis ſup procuratione ſed aduerſarius ⁊ iudicium redditur inuitum. ff. de ver. obl. l. inter ſtipulantē. §. i. Et aduerte quia hec opi. videtur concordare cum ſexta oppoſitione. ſ. poſita. Bar. in. d. l. quidam cōſulebat. ſimpliciter tenet opi. Tancre. ⁊ Inno. hic qui etiam allegat vt tam hec exceptio recuſationis q̄ quelibet alia declinatoria cōtra iudicem debeat opponi ab initio: ſcilz anteq̄ coram iudice aliquid proponat per quod videtur eum approbare in iudicem ſeu iudiciū ſuſcipere. all. tex. in. l. fi. C. de except. ⁊. d. l. ſed ⁊ ſi ſuſceperit. in prin. ⁊ iſtum tex.
8 cum glo. ſua. † Si autem quis ꝓponeret aliam exceptionē: puta cōtra perſonam actoris: vel contra libellū: quis proponendo tales exceptionem videtur velle ꝙ ſuper ea ꝓnunctietur cum ſit emergēs: iuxta no. in
9 c. i. de ordi. cogni. videretur iudicem approbare. † Non obſt. l. non videtur. ff. de iudi. vbi dicitur ꝙ non videtur quis in iudicem cōſentire petendo genus actionis ſibi edi: quia ſm Bar. qui ſibi actionez petit edi nihil petit a iudice: ideo nō videtur cōſentire in iudicem. Non ob. aut. offerat. preall. vbi dicitur ꝙ poteſt recuſari poſt cautionem de iudicio ſiſti preſtitam: quia ſm eum habet illa cautio cōditionem in ſe de ſtando iudicio ſi apparuerit me teneri: vt ibi colligit. Item nō obſt. ꝙ ibi dicitur de. xx. dieb⁹: quia illud dz intelligi niſi pars aliqd fecerit ꝓpter qð videatur in iudicē conſentire: vt ibi innuitur. ⁊ ita tranſit Bar. hanc etiam opi. ſequitur hic do. Cardi. ⁊ ſemper mihi placuit. mouetur quia ſuſpicio cōſiſtit in animo: ideo ex cōiecturis inducitur ⁊ colligit: [illegible] id quod no. glo. in. c. adrianus. lxiij. diſt. ⁊ in. c. ſi ille. xxij. q. iiij. eligendo ergo litigare ſuper alijs exceptionibus corā iudice ſuſpecto videt illum approbare ⁊ renūtiare exceptioni ſuſpicionis. Ad hoc bo. tex. in c. inſinuante. de offi. dele. vbi dicitur quis illico in iudicem cōſentire ſi ſuperueniente ſuſpicione in perſonam iudicis coram illo litigat. Nam
10 eadez eſt ſuſpicionis ratio in exceptionibus q̄ in principali. ¶ † Hinc eſt ꝙ iudex recuſans non cognoſcit de cauſa ſuſpicionis contra eum propoſita: ſed eligūtur arbitri: quia ſicut eſt ſuſpectus in principali: ita ⁊ in incidenti. vt no. Innocen. in. c. prudentiam. de offi. deleg. ita dicendum in propoſito. ſi enim habuiſſet illum ſuſpectum ad quid coram eo litigaſſet ſuper alijs exceptionibus. facit optime. c. j. de iudicijs. vbi p actum citra litem conteſtatam quis renunciat declinatorie cōtra iudicem: licet non inducatur iuriſditionis prorogatio ſm vnam opinionem. de quo tamen dic vt ibi plenius dixi. ⁊ per hoc tollitur motiuum
11 do. Anto. † Preterea iudicem impetrando videtur intantum in illum conſentire vt non poſſit amplius recuſare: iuxta illud quod leg. ⁊ no. in c. inſinuāte. de offi. dele. ita dicamus cum eligit iudicis iudicium ſuper exceptionibus. Et ſatis bene facit iſte tex. dum dicit ꝙ ſubeundo corā illis iudicium illi exceptioni renūtiauit. ad idem ⁊ ſimile in. c. j. de frig. et. c. ad id quod. de ſponſa. ⁊ ad contraria que videntur obſtare. ſ. ſatis eſt reſpōſum. Et ſatis mihi placet hec opi. cum temperio poſito l ſexta
12 opi. quod etiam ſentit Innocē. ¶ † Placet etiam illud dictum Jo. andre. vt

andre. vt exceptio p quã negetur iuriſditio ſemp
poſſit pponi^a q2 ſemper tendit ad iudicem decli-
nandũ: ꝛ ideo non videtur in iudicem conſentire
iuxta no. in. c. ſi a iudice. de app. lib. vi. ſecus autẽ
in aliis declinatoriis: q2 ille tendunt ad differen-
dum iudicium: ſed non cõtra iudicẽ imo preſup-
ponunt iudicẽ hñe iuriſditionẽ cũ ad ipſum ſpe-
ctet ſententia ꝛ hec no. q2 habes plene ꝛ clare hũc
articulũ plenius ꝙ alibi declaratũ. ¶ Quero que
ſunt iſta priuilegia de quibus reſcriptũ debeat fa-
cere mentionẽ. Sol. dicit glo. in v. videtur. de pri-
uilegiis: ꝙ forte concedebãt monaſterio ius eligẽ-
di. ex quo glo. videtur velle ꝙ de priuilegio cõcer-
nẽte merita cauſe ꝛ eius peremptoriũ ſit in reſcri-
pto ad lites conceſſo ſiẽda mentio qđ ſimpliciter
nõ pcedit. ar. in. c. j. de lit. cõt. li. vi. Unde tene qđ
no. in. c. cũ ordinẽ. de reſcrip. ꝛ ad iſtuz tex. dic ſm
do. Ant. ꝙ procedit qñ reſcriptũ habet aliquam
clauſulã priuilegia tam detrahentẽ priuilegio vel
forte vt arbitror priuilegiũ monaſterii habebat
clauſulam derogatoriã ad reſcripta certa forma
nõ ſeruata vt in ſimili habetur in. d. c. cũ ordinez.
13 ¶ † Glo. vlti. procedit multũ intricate: ſed diui-
dẽdo eã quo ad intellectũ facit tria ɔtraria. Pri-
mo eñ op. ꝙ cũ ſentẽtia fuiſſet hic lata cõtra mo-
naſteriũ debuiſſent monachi audiri p viam reſti-
tutionis in integrũ propter neceſſariã pbationẽ
omiſſam: vt in. c. auditis. ẽ. de in integ. reſti. ꝛ. c. j.
eo. tit. lib. vi. Sol. glo. fatet contrariũ ſi monaſte-
riũ petiiſſet reſtitutionẽ in integ. ſꝫ nõ petiit hoc
intellige qñ leſio tangit eccleſiã: ſecus ſi perſonas
eccleſiarũ et eorũ iura. de quo vide ho. glo. in cle. j.
14 de in integ. reſti. ¶ † Scđo principaliter glo. op.
exceptio perẽptoria in cauſa pncipali omiſſa: po-
teſt opponi in cauſa appellationis^b: vt in. d. c. cuz
Joãnes. de fi. inſtru. ꝛ. l. per hãc. C. de tẽp. app. ſed
iſti monachi appellauerũt a ſentẽtia lata contra
monaſteriũ: vt pꝫ in deciſa. ergo male dicit lite-
ra ꝙ eſt eis imputandũ quare non oppoſuerunt
tunc. Sol. glo. refert Joã. dixiſſe hanc decre. pce-
dere quãdo quis omiſit ſciẽter ꝛ doloſe exceptio-
nem primo proponendã cauſa fatigãdi aduerſa-
rium ſuũ. ſecus ſi ignorãter omiſiſſet exceptionez
proponere. hec ſol. nõ placet glo. quo ad iſtuz tex.
q2 ex litera nõ apparet de dolo ꝛ malitia iſtorum
monachorũ. Sed no. tu ſol. iſtã in ſe valde ſingu-
larẽ ex qua infertur mirabilis limitatio ad iura
ſupius alleg. vt ex perẽptoria non poſſit opponi
in appellatiõis cauſa quãdo ſciẽter et doloſe fuit
omiſſa in cauſa principali: ſꝫ Jo. andr. dicit ſe nõ
putare ꝙ hoc dixerit Jo. ad ſolutionẽ huius cõ-
trarii ſed alterius quod. j. ſubiiciã. ſed hoc dictuz
Jo. placet Phil. qđ omnino putat verũ Hoſtiẽ.
alleg. in argu. ẽ. de excep. c. exceptionẽ. inſti. de ex-
cep. §. itẽ ſi in iudicio. Joã. and. dicit ꝙ illa decre.
exceptionẽ facere videt potius cõtra: q2 ibi q non
oppoſuit exceptionem tpe debito malitioſe: poſt
tẽpus auditur: ſed condẽnatur in expenſis. ſic vi-
detur dicendũ in hoc caſu vt audiatur iſte qui tẽ-
pore debito non oppoſuit exceptionẽ rei iudi. ſed
condẽnetur in expẽſis. Sed tandem Jo. and. ſe-
quit Hoſti. q2 decre. illa exceptionẽ. ponit caſum
ſpecialem in excõicatione vt ſatis apparet ibi in
tex. ppter cauſas que habent in. c. pia. de excepe.
lib. vi. ergo eius contrariuz eſt generale vt is qui
malitioſe nõ opponit exceptionẽ ſibi cõpetẽtem
debito tẽpore: ꝛ facit hoc cauſa fatigãdi aduerſa-
riũ poſtea volens opponere nõ debet audiri.^e fa-
cit de prebẽ. ſi ſenti. §. loca. lib. vi. et qđ ibi not. Et
hec opi. videt hic placere. d. Anto. ꝛ facit optime
qđ not. glo. in. c. ad audiẽtiã. ẽ. de reſcrip. et ſatis
placet mihi. ar. c. ex tenore. ꝛ. c. ſedes. de reſcrip. et
xi. q. iii. priuilegiũ. omnia eñ debent ſuis tẽpori-
bus conuenire. xxiii. q. iiii. ſi eccleſia. Itẽ appella-
tio fuit inuẽta vt eſſet preſidiũ innocẽtie ꝛ grauati
minis releuatio: non aũt vt defenderet appellan-
tez in ſua malitia: vt in. c. ſuggeſtũ. ꝛ. c. ad noſtrã.
de appel. ꝛ tene hoc ſemp menti. Qualiter autem
probabit iſte dolus ſeu malitia. dic ex cõiecturis:
vel q2 ipſe aduerſarius hoc dixerit extra iudiciũ.

Secundo glo. ſoluit contrariũ ſupra formatuz ꝙ
15 hic nõ fuit appellatũ a diffinitiua. ¶ † Quinimo
nec potuiſſent iſti appellare ab ea: q2 contumaci-
ter receſſerunt friuole appellãdo ab interlocuto-
ria in eo ꝙ primi iudices noluerũt admittere ex-
ceptionẽ recuſationis hec ſol. eſt bona in ſe: q2 ap-
pellans friuole manifeſte non audit volẽs poſtea
a diffinitiua appellare: vt in cle. vna. de do. ꝛ ɔtu.
ſed no. glo. qđ illa cle. habet locũ etiã in cauſa ec-
cleſie qđ an ſit verũ: indiſtincte vide qđ leg. ꝛ not.
in. c. imperatoꝝ. de iura. calũ. ꝛ. c. j. vt lit. non cõte.
vbi dixi an cõtumacia pcuratoris noceat dño vt
appellare nõ poſſit. facit etiã qđ dixi in. c. j. de do.
16 et cõta. ꝛ in. c. ſi. de iura. calũ. §. j. ¶ † Tertio pnci-
paliter op. glo. ꝙ ex alio capite ſnĩa iſta fuit nul-
la q2 lata cõtra rem prius iudicatã. ꝛ ſic citra ap-
pellationẽ debuit monaſterium ſancti. A. audiri:
vt. l. j. C. qñ prouo. non eſt neceſ. ꝛ. ii. q. vi. §. item ſi
ſentẽtia contra. ſol. colligendo ei^s mentẽ dat tres
ſolutiones. Prima eſt ꝙ ſentit Joã. applicando
eius dictũ ad hoc contrariũ qđ vr̃ fuiſſe ex ipſius
mente: q2 contrariũ pcedit niſi ſcienter et doloſe
cauſa fatigandi aduerſariũ ſuũ quis omiſerit ex-
ceptionẽ rei iudicate opponere. quo caſu intelli-
gebat iſtum tex. ꝛ eſt notabilis limitatio ad iura
prealleg. et poteſt defendi per ſuperius dicta: ſed
non placet hec ſol. glo. ſed tranſit ad ſecũdã ſolu-
tionẽ dicens: ꝙ ſnĩa valet cõtra primã ſi de ea nõ
fuit oppoſitũ ſiue ignoranter ſiue ſcienter: vt ſa-
tis videt innuere hec litera. imputandũ eñ eſt nõ
obiicienti vt dicit in tex. Tertiã ſolutionez ſentit
glo. in fin. ꝙ hic non fuit prima ſentẽtia etiã nunc
oſtenſa: licet fuerit allegata pape. ſed hec ſolu. pa
rum valet ad materiã q2 tex. preſupponit ꝙ etiaz
ſi nunc oſtẽderetur non dꝫ ſentẽtia ptextu proba-
tionis nouiter reperte retractari. Et ſic habes ex
d predictis duos caſus in qbus valet ſentẽtia^d ſcđa
contra primã. Ponit gl. ꝛ quatuor alios caſus q
tamen nõ faciũt ad intellectũ huius. c. ſed ad ma-
teriã ampliandã. Ad vnum tñ ex illis aduerte in
quantũ dicit ꝙ in cauſa publica valet ſcđa cõtra
primã ex pbatione nouiter reperta: vt in. l. impe-
ratores. ff. de re iudi. ꝛ per illũ tex. idem dicit ibi
glo. in cã eccleſie: q2 iura eccleſiaꝝ dicunt publica.
j. di. ius publicũ. ꝛ. ff. de iuſti. ꝛ iure. l. j. §. publicuz.
Sed Joã. hic no. cõtrariũ dicẽs ꝙ hoc caſu eccle-
ſia nõ equiparatur reipublice. ꝛ hoc verius. vnde
opus eſt vt eccleſia hoc caſu petat reſtitutionẽ i in-
tegrũ vt pbat in. c. ſuſcitata. ẽ. de in integ. reſti. fa-
cit. c. j. pxi. ꝛ ibi hoc ſentit Joã. and. poſt Gof. ſup
glo. ſi. ꝛ do. Ant. hic: ꝛ hoc teneas et pbat iudicio
meo aperte hic in ver. alioquin. Quartus caſus
cũ iudex expreſſe reprobat ſnĩam primã coram eo
pductã: vt pbatur hic in ver. nõ obſtãte ſm vnuz ^e
intellectũ. ꝛ. j. ꝛ. c. pxi. Quintus caſus cuz reuocat
in dubiũ: an ſnĩa fuerit lata ꝛ iudex pnuntiat nõ
fuiſſe pnuntiatũ: vt in. l. j. in pñ. ff. q ſen. ſine app.
17 reſcin. ¶ † Sextus in caſu. l. admonendi. ff. de iu-
reiurã. ſ. cũ ſentẽtia fuerit lata p probationẽ non
integrã puta iudice iuramẽtũ parti deferente. nã
ſuperuenientibus probationibus poteſt prima
ſententia reprobari vt ibi: ꝛ hoc caſu dic vt plene
not. ibi. ꝛ in. c. fina. de iureiur. vbi dixi.

Additio. Potes addere ſeptimuz ca-
ſum: vt colligit: qñ iminnet
periculũ animarũ. Et p hoc habes declaratã to-
18 tam glo. ¶ † Sed nũc extra glo. attẽde. Nã circa
primũ intellectũ hui^s. c. ſunt varie opiniones iter
doctores vtriuſq; iuris. glo. eñ hic tenet: vt. ẽ. di-
e xi ꝙ ſcđa ſentẽtia directe cõtraria prime tenet^e ſi
de prima non fuit exceptũ: ſiue ſciẽter: ſiue ignorã-
ter nõ fuerit oſtẽſa. ꝛ ita glo. intelligit iſtũ tex. Si
autẽ prima ſnĩa fuit allegata ꝛ oſtẽſa nec expreſſe
reprobata non tenet ſcđa. ꝛ ſic intelligit. l. j. C. qñ
prouo. non eſt neceſ. Jo. an. vt. ẽ. dixi poſuit ſecũ-
dam opinionez: vt. l. j. procedat quãdo non doloſe
ſententia non fuit allegata: iſtud. c. quãdo doloſe
cauſa fatigandi aduerſariuz fuit tacita. Tertiam
opinionẽ poſuit Jmo. in. d. l. j. vt procedat quan-
do de prima ſnĩa non fuit oppoſitũ nec probatũ.

a ¶ Poſſit pponi. Adde Pau. de ca. cõſi. lxxxiii. in primo impreſſis. Ang. ɔſ. clxxxvii Zacharias.

b ¶ In cauſa appellationis. Adde Bal. in addi. ad Spe. in tit. de inſtru. edi. ver. alle q appellat. Sebaſti. Sapia.

b ¶ In cã appellatiõis. Nũqd aũt exceptio q̃ debebat opponi ĩtra terminũ pfixũ a iudice poſſit opponi i cã appellatiõis: vide Feli. i c. paſtoralis. col. xi. vñ. duz ſubdit abb. ẽ. de excep. ꝛ ꝙ nõ poſſit opponi i cã appellationis ꝙ fuit omiſſum malitioſe in cã principali: tꝫ do. Anto. Car. et Imo. i. c. ſup his. in ſi. j. de accu. et Fed. de ſe. in ɔſi. xxiii. ici. titu^s cle-ct^s. ꝛ i ɔſi. cxi. inci. nobilis qdã. late Feli. i. c. ad audiẽtiã. ii. col. xvii. vñ. omiſſum in pncipali. ẽ. de reſcri.

c ¶ Nõ dꝫ audiri. Adde an exceptio omiſſa in pncipali poſſit opponi i cauſa appellationis: Alexan. cõſi. xxxii. iiii. lib.

d ¶ Snĩa. No. caſus i qb^s vꝫ ſnĩa ɔ ſnĩaz. ꝛ de his plene p Bal. in. l. poſt ſniam. circa pñ. C. de ſen. ꝛ gl. i. l. j. C. ſen. reſcin. nõ poſ. p glo. poſt bar. i. l. j. C. qñ prouo. non eſt neceſ. ibi Ange. addit duos caſus i qb^s vꝫ ſnĩa ɔ ſniam. pm^s eſt i caſu. l. j. §. ſi. ff. de qđ. ſcđs qñ cã eſt talis nature ꝙ nõ reqrit inſtãtiã: ſed in ea pcedit de facto ꝛ ſummarie. et ita ^e dicit eẽ caſum de executiõe iſtroꝝ. ꝛ i. c. cũ dilecta. in v. eo. de offi. dele. ꝛ i. c. paſtoralis. i pñ. i. xi. col. de reſcrip. ꝛ de hoc articulo vid late p eũ i repe. c. ab excõicato. i. viii. col. de reſcrip. ꝛ i. c. cãm. el. ij. i. iiii. col. q ſi.

ſint leg. itez vide Arche. in vñ. itẽ ſi ſnĩa lata fuerit ɔ reũ. ii. q. vi. vbi dicit ꝙ in notoriis ſnĩa fertur ɔ ſnĩam ẽt ſi null^s oblatus fuerit libellus. ꝛ ita dicit Hoſt. i. c. cũ olim. de re iud. ꝛ vide oĩno i iſta materia ẽt gl. ꝛ Arche. in d. vñ. itẽ ſi ſnĩa. et Bar. i. l. nãz poſtea. §. ſi dãnet. ff. de inui. ꝛ. l. l. duob^s. de exce. rei iu. et oĩno Pau. de ca. i d. §. ſi dãnet. ꝛ per do. Ant. i. d. c. qm̃ ɔ. i vlt. co. de pba. ꝛ i. c. aduerſario. i vlti. col. de exce. ꝛ addẽ ꝙ lꝫ ſꝫ cões ſnĩas doc. h ꝛ vbi ꝙ vꝫ ſnĩa lata ɔ ſniam a diuerſo iudice in diuerſa iſtãtia. tñ ſnĩa lata ab eodẽ iudice ɔ puã iterlocutoriã pri^s latã nõ vꝫ niſi expſſe appeat ꝙ h fecerit aio reuocãdi primã. ita no. decidit Bar. i. l. ꝙ iuſſit. i vlti. q. ff. de re iud. quẽ ſequit iſte in. c. cũ olim. ẽ. eo. ꝙ tene mẽti: q2 eſt nota. limitatio ad iſtã materiã de q̃ faciebat magnũ feſtũ do. me^s Frã. de are. i voce legẽdo. d. c. cuz olim.

¶ Adde an valeat ſnĩa ɔ ſniaz: Roma. ɔſi. cccx. ɔtra opi. Bar. Zacharias.

e ¶ Tenet. Tu dic ꝙ iſta ẽ vera ꝛ ſtabilior firma ɔcluſio ꝙ ſnĩa ɔ ſniaz lata ẽ nulla. vt p Lãfrã. de oẽa. in c. qm̃ ɔ. in pñ. nu. 22. vñ. ſtat magna difficultas. ẽ. de pba. ꝛ ibi in apoſtilla mei eũdẽ i. l. admonẽdi. col. ii. circa pñ. de iureiu. Frã. are. in. l. ait ptor. §. ſi dãnet. ff. de iureiu. Phi. ɔſ. ccxvi. i ci. multũ. vol. j. Alexan. ɔſi. xxxiii. vol. j. et ɔſi. xv. co. ſi. eo. li. et Bartho. ſoci. i ſuo trac. fallẽtia. reg. ccclii. vbi i limitatiue ibi. xiiii reſtrictuz ne qb^s ibi procedetur.

arg.in.l.quod in diem.ff.de compen. Illud.c.in-
telligitur quãdo fuit propoſita exceptio rei iudi-
cate:ſed inſtrumentũ nõ fuit productum vel alia
probatio.hec ſol.ad iſtum tex.diuinat ſicut prece
dens ſol. Jo. Quartam opi. poſuit hic Jo.an.ſic
ad propoſitũ diſtinguendo φ aut fuit diſputatuȝ
de viribus prime ⁊ tũc valet ſecunda vt di in glo.
Aut non fuit de hoc diſputatũ:⁊ tunc aut is pro
quo facit ſnia ſciẽter ⁊ doloſe omiſit illa vti:⁊ tũc
valet ſecunda per.d.c.exceptionẽ.⁊ alia iura ſupe
rius inducta.⁊ hoc caſu intelligit iſtum tex. Ideȝ
dicit ſi res iudicata opponiẗ ſed non probatur vt
dixit Inn. Aut ſcienter ſed non doloſe:⁊ tũc non
valet ſecũda. Aut omiſit ignorãter:⁊ tunc lȝ qui-
dam dicant φ ſi iudex ſciuerit tunc non valet ſen
tentia:ſecus ſi ignorauerit.ipſe tamẽ tenet ſniam
non tenere cũ pars ⁊ iudex ignorauerũt:quia nõ
eſt equum vt beneficiũ ignorãtie partis ledaẗ per
ignorantiã iudicis per quã potius iuuari debet.
ad hoc.ẽ.de reſcrip.ex parte decani. Nec obſt.c.ſi
duob⁹.ſ.de appel.⁊.l.ſi forte.ff.de offi.preſ.loquũ-
tur enim cum procedit qui iudex nõ eſt quo caſu
ponderaẗ ſcientia ipſius vel ignorãtia. Et predi
cta dicit locum habere ſiue pro actore agente:ſiue
contra ipſum pro reo fuerit prius iudicatum cuȝ
predicta.l.j.non diſtinguat.⁊ facit qđ ibi no.in ſi.
vlti.glo. Sed certe hec opi. Jo.an.diuinat ad iſtũ
tex.cum hic in nullo allegaẗ malitia alteri⁹ par-
tis:quinimo iudicio meo ſi non erro ipſe.⁊ Inn.
ſi fas eſt ſic contra tantos viros loqui dicunt ex-
preſſe contra iſtum tex.in ſi.vbi papa referẽdo ſe
ad primam ſniam dicit φ ꝑtextu inſtrumentoruȝ
nouorum lites non debẽt inſtaurari:⁊ ſic preſup-
ponit ſecundã ſniam valere:lȝ omnino ceſſet do-
lus partis ⁊ detur penit⁹ ipſius ignorãtia ita qđ
nunꝗ̃ fuerit allegata. Quintam opi.ᵃ ponit Bar.
in.l.j.C.qñ prouo.non eſt neceſ.ſepius all.vbi fir-
mat φ tunc non valet ſecũda ſnia contra primam
quando ambe fuerunt late ex eadem inſtãtia.⁊ ſic
intelligit iſtum tex.ſi autem ex diuerſis inſtantijs
tunc ſemper tenet ſecunda.allẽ.pro hoc vlti.quod
legiẗ ⁊ no.in.l.ſi duobus.ff.de excep.rei iudi.⁊.l.j.
C.ſi plu.vna ſen.moneẗ ad hoc quia cauſa quare
non valet:ſecũda ſnia eſt quia reperitur lata ſine
inſtantia cum per ſniam pareat inſtãtia.l.grece.
§.poſt litem.ff.de fideiuſ.⁊.l.cum apud.ff.iudi.ſol.
Item quia iudex eſt per ſniam funct⁹ officio ſuo:
vt in.c.in literis.ẽ.de offi.deleg.⁊.l.iudex.ff.de re
iudi.⁊ he rationes militant ſolum qñ ſentẽtia fer
tur ex eadem inſtantia:ſecus ſi inſtantia reuocaẗ.
Quidam tamen dixerũt φ ideo non valet ſecũda
ſentẽtia:quia prima fecit ius:⁊ ſic ſecũda videtur
lata contra ius. Hoc dictum reprobat ibi gloſ.et
Bar.quia non eſt exꝓſſus error in ſnia. Preterea
ſm Bar.ſnis lata contra ius non redactũ in cor-
pore iuris non eſt ipſo iure nulla.vt.l.cum prola-
tis.ff.de re iudi.ſed illa prima ſententia non erat
redacta in corpore iuris:ergo ⁊c. Alij dicunt hoc
cõtingere vt ſit litium finis.⁊ in hoc reſidẽt com-
muniter glo.iuris ciuilis.⁊ ſequiẗ Bald.in.d.l.j.

ᵃ Sebaſti. Sapia. ᵃ ¶ Quintaȝ opi. Cõis ſnia eſt cõtra Bart.ſm do. Ane.de but.i ȝſi. xxvij. incip.viſis pñctis ⁊ queſitis. vide Jaſ. in.l.nã ⁊ poſtea.§.ſi dam netur.ff. de iure-iuran.

19 ¶ †Sed non placet Bar.quia eadẽ ratione non
valeret ſentẽtia lata contra iuramentũ vel tranſ-
actionem:cum iuſiurandũ et trãſactio ſint intro-
ducta vt ſit litium finis ſicut ⁊ ſentẽtia.vt.l.j.ff.de
iureiu.⁊.l.fratris.C.de tranſac. Sed vtrũꝗ eſt fal
ſum.primum probatur in.l.nam poſtea.§.ſi dam-
netur.ff.de iureiurã.ſecundum ꝓbatur in.l.elegã
ter.ff.de condi.inde.quare ſtat in ratione ſuperi⁹
dicta ex quo infert ad opi.ſuam preall. Sextam
opi.poſuit hic do. Ant.reprobãdo Bar.in dicto
⁊ in ratione.nam dicit qđ dictum Bar.nimis re-
ſtringit tex.illius.l.j.que indiſtincte dicit nõ vale-
re ſecundã contra primam. Item videtur contra
hunc tex.ſeu eius rationẽ qui ſe fundat ſuper va-
liditate ſecunde: quia prima non fuit iudicibus
oſtenſa. Item.l.j.ff.que ſentẽ.ſine appel. loquitur
quando ſnie ſunt late in diuerſis inſtantijs:⁊ ta-
men excipit ſolum caſum quãdo reuocatũ fuit in
dubium an prima fuerit lata:⁊ per conſequẽs nõ
placet ſibi ratio Bar.quare nõ valet ſecũda con-

20 tra primam. †Aſſignat ergo ipſe aliam rationẽ:ſcilicet quia ſentẽtia
facit notorium:⁊ ſententia lata contra notorium eſt nulla:vt dixi in.c.
inter ceteras.ẽ.eo.⁊ hoc dicit ſentire Pe.poſt Cy.in.l.j.C.de ſentẽ.vbi
dicit φ cauſa eſt quia ſentẽtia debet ferri ſuper dubio nõ autem ſuper
certo.vt in.d.c.inter ceteras. Ex hac ratione cõcludit ad queſtionẽ no
ſtrã:quia indiſtincte ſententia lata contra ſententiam etiam in diuer-
ſis inſtãtijs non tenet quando ſententia fuit prius iudicibus oſtenſa et
non reuocant in dubium de viribus eius vel inſtãtia eius ſtatim iudex
pronũtiat contra illam:quia videtur lata cõtra notorium. Ubi autem
prima non fuiſſet oſtenſa tunc valet ſecunda:quia iudici non cõſtabat
de notorio. Nec facit do. Anto.differentiã an doloſe vel nõ doloſe omi
ſerit pars opponere de prima. Item an ſciẽter vel ignorãter:quia qñ-
cunꝗ omiſerit ſententia non reperitur lata cõtra notorium de quo iu
dici conſtat.⁊ hec opi.eſt contra Bar.⁊ Jo.and.ſed in effectu incidit in
primam opi.glo.noſtre quam etiam ſequitur Bal.in.l.j.C.qñ ꝓuo.vbi
dicit φ ratione more in producẽdo primam valet ſecunda contra pri-
mam allẽ.iſtum tex.cum gl.⁊ hoc quia prima ſentẽtia tranſiuit in rem
iudicatam exiſtẽter:ſed nõ apparẽter ex quo non fuit producta.addit
tamen alium caſum quo valet ſecunda contra primam: ſcȝ quando is
qui habuit primam ſententiã reperitur in culpa vt quia iterum voluit
agere ⁊ ſuccubuit.allẽ.l.ſi duob⁹.ff.de excep.rei iudi. Ille tamen tex.hoc
non probat:ſed fuit illa opi.quorundã antiquorum:⁊ ꝯtrarium ſentit hic
Jo.an.vt patet ex predictis. Et in hoc Bal.facit quatuor mẽbra. Aut
enim ſententia tranſiuit in rem iudicatam apparẽter ⁊ exiſtẽter:⁊ non
tenet ſecũda contra primam niſi ratione culpe:vt ꝓdixi. Aut tranſiuit
in rem iudicatam apparenter ſed non exiſtenter:ſed quia ſentẽtia erat
nulla ⁊ valet indubie ſecunda.arg.in.l.iiij.§.condẽnatum.ff.de re iud.
Aut exiſtenter:ſed non apparẽter:quia non fuit oppoſitũ de ſententia.
et tenet ſecunda ratione more ⁊ ignorãtie:vt hic. Aut nec exiſtẽter:nec
apparenter tranſiuit in rem iudicatã:puta quia prima notorie nõ te-
nebat vel fuit appellatum ⁊ indubie tenet ſecunda. Ego ſimpliciter ſe
quor opi. Bar.vt lata ex diuerſis inſtãtijs ſemper teneat.moueor:quia
aut de prima non fuit oppoſitum:⁊ caſus apertus eſt hic φ teneat aut
fuit oppoſitum ⁊ probatum nihilominus iudex tulit contrariã ſenten
tiam:⁊ dico idem quia ferendo cõtrariã ſnlam videtur primam ex ali-
quo caſu reprobaſſe:quia prima ſentẽtia cauſat exceptionẽ perempto-
riam.vnde cum iudex non teneatur ſpecifice pronuntiare ſup perem-
ptorio ſed ſuper principali:quia ꝓnuntiando ſuper principali:ſatis vi
detur ꝓnuntiare ſuper peremptorio.vt leg.⁊ no.in.c.j.de ordi.cog.dã-
do ſententiã contrariã prime iam ꝓducte videtur ſuper ea ꝓnuntiaſſe
illam reprobando.⁊ de hoc videẗ caſus hic ſm vnum intellectũ intel-
ligẽdo φ illa verba poſt habita:ſunt vna dictio vt ſit ſenſus poſt habi
ta:ideſt propoſita ⁊ abiecta cõtrariũ ſtatuiſſent ⁊c.⁊ hunc intellectum
ponit glo.in ver.poſt habita. Si autem volumus tenere alium intelle-
ctum quem etiam ponit illa glo.vt ſint due dictiões.⁊ tũc ſit ſenſus φ
oſtenſa ſentẽtia iudices contrarium ſtatuiſſent:⁊ ad hunc ſenſum ad-
ducit do. Anto.iſtum tex.pro ſe dico φ nõ probat litera φ ſecũda ſen-
tentia non tenuiſſet.ſed dicit φ contrariũ ſtatuiſſent. Sed φ ſententia
21 habeat tenere:adduco tex.ẽ.c.proxi.in ſi. †Nam priuilegium facit noto
rium:vt no. Inno.in.c.ex inſinuatione.de appel.⁊ tamen tenet ſentẽtia
lata contra priuilegium:quia iudex ſententiando contra illud videtur
illud reprobare:vt ibi aperte dicitur. Nam notorium primũ inficiẗ per
cõtrariã ſententiã:quia vt ꝓdixi:debemus preſumere iudicem fuiſſe
22 ex aliqua cauſa rationabili motum.ẽ.eo.cauſam. †Nam ⁊ tranſactio ⁊
iuſiurandum inducunt notorium:⁊ tamen tenet ſentẽtia contra illã:vt
ẽ.dixi.⁊ ibi interuenit a principio conſenſus partium:⁊ in ſnia non:et
ſic deberent eſſe maioris roboris ꝙ̃ ſententia:⁊ nihilominus tollũtur
per cõtrariam ſentẽtiam. Idem ergo ⁊ fortius debemus dicere in ſen
tentia cõtra ſententiã. Et per hoc tollitur ratio do. Ant.⁊ eius dicta.
Nec obſt.d.l.j.loquitur enim indiſtincte:quia indiſtincte nõ poteſt in
telligi:vt patet hic in tex. Nec obſt.d.l.j.ff.que ſentẽ.quia poteſt intelli
gi quando ſecunda fuit lata in caſu dubij ſuper eadem inſtantia vel ſi
vis intelligere φ ſuper diuerſa:dic φ dubiũ fuerat ibi:quia ſecũda fue
rat lata directe cõtra veritatẽ:quia fuit pronunciatũ φ non fuerat ali
qua ſentẽtia lata:⁊ ſic non videbatur valere.arg.c.ij.de pur.vul.⁊ nihi
lominus cõcludiẗ ibi φ valet. Fortius ergo debet valere qñ fuit ꝓdu-
cta ⁊ tacite reprobata per ꝯtriam ſniam:quia tunc nõ fertur ſecũda cõ-
tra veritatẽ debemus ꝓſumere φ ex aliqua iuſta cauſa fuerit prima re-
probata.vt in.d.c.cauſam.ſicut preſumimus iuſtitiã quãdo fuit in du-
bium reuocatũ de viribus prime:vt.ẽ.dictum eſt in glo.nam inter taci
tum ⁊ expreſſum non debet eſſe differẽtia.l.cũ quid.ff.ſi cer.peta.⁊.l.de
23 quibus.ff.de legi. †Preterea ꝓbationes facte in iudicio inducunt no
torium:vt leg.⁊ no.in.c.cum olim.de ver.ſigni.⁊ tamen tenet ſententia
24 contra probationem.d.c.cauſam.⁊ predicta no. ¶ †Niſi extra glo.pri
mo quero:quia tex.dicit in ſecundis literis ſienda eſt mẽtio nedum de
primis:ſed etiam de ꝓceſſu:nunquid ſufficit mentio generalis:⁊ vide-
tur φ ſic:quia prolixitatem actorum nõ poſſet forte recipere pergame
num. Sol.dicit Hoſti.hoc eſſet arbitrium:ita tamen φ ſiat ſpecialis:⁊
expreſſa mentio de principalib⁹ articulis.ẽ.de reſcrip.cũ dilecta. Iteȝ
de exceptione.ẽ.de procu.in noſtra.§.ſi.de ordinationib⁹.ẽ.eo.cũ olim.
ẽ.titu.

ſ.titu.j.veniēs.de iudicibus ⁊ litigātibus:de his de quibus agitur.ſ.de do.⁊ ꝯtu.ex literis.vbi de hac materia.et in ſnia ita eſt interpretandū vt ratio q̄ mouet delegātē moueat delegatū.ſ.de reſcrip.ſuper literis.in fi.Et ſi delegat⁹ remaneret dubius ꝯſulat delegantē.de ſentē.excōi.inter.⁊ de iudi.cum veniſſent.⁊ optime loquiẜ.⁊ doc.cōiter in hoc eum ſequitur. et idem dic cum cauſa eripiẜ a manibus ordinarij:vt.ſ.dixi.

25 ℂ Quero vlteri⁹ † an ꝓmotus ad regimen monaſterij poſſit
a vocari abbas anteꝗ̄ benedicaẜ:ᵃ Uidetur primo ꝙ non:ſed debet interim vocari elect⁹:lꝫ ſit elect⁹ ⁊ cōfirmatus.arg.hic in fi.ſic ⁊ ꝯſecratio tribuit nomē epiſcopale:an vo vocaẜ electus lꝫ ſit ꝯfirmatus vel per papā ꝓuiſum.vt legiẜ ⁊ no.in.c.tua.de his que fi.a ꝓla.⁊ de vſu pal.in fi.vbi patet ꝙ non appellaẜ quis archiepūs ante palliū.Hoſtien.tenet hic ꝯtrium in abbate.all.c.j.de ſup.negli.ꝓla.⁊ de accu.meminim⁹.⁊ in cle.attēdentes.de ſtatu reg.verſi.ſtatuim⁹.in quib⁹ iurib⁹ ſatis bene ꝓbatur ꝙ ante benedictionē etiam poteſt dici abbas.⁊ ſic trāſeunt cōiter doc.hic.⁊ idē firmāt in.d.cle.attēdentes.et per illū tex.dicūt ꝙ cum hec benedictio abbatis referaẜ potius ad ꝯſuetudinē ⁊ ſolēnitatem quandā ꝗ̄ ad ſubſtātialia:vt ibi patet.ſi nō eſt cōſuetudo in monaſterio ꝙ abbas benedicatur:poterit ſine bñdictione monachos ſuos bñdicere:et alia ad ſuū officiū ſpectātia exercere. arg.opti.in.c.j. de ſup.negli.ꝓla.Quinimo plus dicit ibi Jo.de lig. poſt Lau. ꝙ cum hec benedictio ſit de ſolēnitate ⁊ non de ſubſtātia poterit abbas vti ante benedictionē baculo paſtorali.qḋ eſt bene no.Et idē eadē ratione puto dicēdū de annulo ⁊ mitra:cum vſus iſtoꝝ pontificaliū concedaẜ abbatib⁹ potius ad decorē ſuarū eccleſiarū ꝗ̄ ad ſignificationē eoꝝ ad que in epiſcopo fuerūt inſtituta:vt patet in.c.vt apoſtolice.de priuile.lib.vj.⁊ ibi per Jo.and.hoc ſatis patet in cardinalibus preſbyteris qui ex priuilegio vtūtur epālibus inſignijs ⁊ cōferunt minores ordines ⁊ ſolēniter benedicūt:⁊ tamē nihil habent vltra ſacerdotalē ordinē.vt no.Jo.and.in.c.j.de ſup.neg.ꝓla.ſup glo.ij.Qualis autē ſit benedictio abbatis an ordinaria vel ſimplex.vide bonā glo.in cle.attēdentes.preall.⁊ qḋ no.Jo.and.in.c.tuā.de eta.⁊ q̄li.⁊.d.c.j.Et an dieb⁹ priuatis poſſit fieri.dic vt no.Jo.an.in.c.cū contingat.de eta.⁊ quali.et vide ad materiā quod no.in.d.cle.attēdentes.

1 ℂ Confeſſio ꝓcuratoris nocet dño ⁊ ꝙ eccleſia ſit dña dūmodo ſit cōſtitutus a prelato ⁊ capitulo:alr̄ non ꝑiudicabit.
Confeſſio ſolius prelati non nocet eccleſie.
2 Poſſeſſorio recuperāde ſuper iure ſubiectionis agens:quid probare debeat.⁊ quomodo ꝓnuntietur.nu.3.
4 Snia lata cōtra priuilegiū principis etiā iudici oſtēſum valet:⁊ iudex cēſeẜ illud priuilegiū reprobaſſe ex aliqua cauſa.
5 Sententia lata etiam contra eccleſiam que tranſiuit in rem iudicatam non retractatur per inſtrumēta de nouo reperta niſi per viam reſtitutionis.
6 Sententia lata in cauſa publica retractatur per inſtrumenta nouiter reperta.
7 Petitorium ⁊ poſſeſſoriū ſi ſimul intentetur poteſt iudex ſuper poſſeſſorio ꝓnuntiare:ſi ſuper eo viderit rem clarā:circa petitoriū vero ad vlteriora procedere.
8 Inſtrumentū an cenſeatur reprobatū ex eo ꝙ contra ipſum feratur ſententia.
9 Exceptiones ſi non admittantur cenſentur reprobate.
10 Sententia poſtꝗ̄ trāſiuit in rem iudicatam non retractatur per inſtrumēta de nouo reperta tam in cauſa ciuili ꝗ̄ criminali.ratio eſt vt.j.nu.13.⁊.17.
Indebitum ſi fuerit ſolutum vigore ſententie indebite late an poſſit repeti.
11 Condēnatus ſi ante executionē ſententie reperiaẜ innocens non poteſt ſine licentia principis relaxari.
12 Teſtes poſſunt examinari poſt cōcluſionem in cauſa et ante ſententiam ſuper articulis non directo contrarijs ad innocentiam in cauſa rei criminalis.
Pena impoſita per iudicē indebite vel aliter incōgruenter non poteſt per iudicē reduci:ſed oportet ꝙ princeps adeaẜ.
14 Sententia continens notoriam iniuſtitiā poteſt retractari lꝫ tranſeat in rem iudicatam.
15 Sententia lꝫ tranſiuerit in rem iudicatā poteſt retractari ſi pars pro qua eſt lata cōfiteatur eius iniuſtitiam.
16 Sententia reſcinditur ſi pars ex legitimo impedimēto non potuit probationes adducere.

Suborta. Tenet ſentētia lata cōtra priuilegiū oſtēſum vel non oſtenſum ſi ab ea non fuerit appellatū vel ſupplicatū. Diuidiẜ in tres partes.In prima ꝑmittit proceſſum ⁊ ſententiā ſuper poſſeſſorio latā.In ſecūda ibi:verum. cōmittit ipſius executionē ⁊ cauſam ſuper petitorio.In tertia ibi:iudicibus.petitionē diffinit:diffinitum moderatur:⁊ quoddā ſoluit obſtaculū.ℂ Caſus līalis.Inter epm̄ Meldeñ.⁊ monaſteriū Attrebatēſe ſuper ſubiectione ipſius monaſterij cōtrouerſia vertebaẜ:propter hoc partib⁹ in ꝑſentia dñi pape ꝯſtitutis petijt ꝓcurator epi reſtitui ad quaſi poſſeſſionē obediētie in eodem monaſterio qua ipſum monachi ſpoliarāt:quia per cōfeſſionē ꝓcuratoris monaſterij cōſtitit epm̄ quaſi poſſeſſionē obediētie in eodē monaſterio habuiſ- a ſe.papa ipſum reſtituit ad eandem.verūtamen quia ex parte monaſterij quoddā priuilegiū Innocētij pape exhibitū fuit in iudicio ꝙ plenā libertatē monaſterij exprimebat. mandat papa quibuſdā iudicibus vt epm̄ reſtituāt in quaſi poſſeſſionem obediētie quo reſtituto niſi epūs ꝯtra priuilegiū aliquod rationabile oſtēderet ſuper ſubiectione monaſterij ſilentium imponāt eidem iudices ꝑdicti reſtituerūt epm̄:⁊ poſtmodū ceperūt cognoſcere ſuper ſtatu ipſius monaſterij.cōtra priuilegiū Innocentij exhibuit epūs quandā ſententiā Alexandri pape de ſubiectione ipſius monaſterij.iudices receptis ꝓbationib⁹ vtriuſqꝫ partis cauſam inſtructā remiſerūt ad dñm papā.papa auditis ⁊ intellectis rationib⁹ partiū quia intellexit rationes epiſcopi efficaciores:ſubiectionē in eodē monaſterio adiudicauit eidem vt ibidē habeat tanꝗ̄ dioceſan⁹ epiſcopus poteſtatē:ita tamē ꝙ per hanc ſniam nullū preiudiciū ſedi apoſtolice generēẜ quomin⁹ cum voluerit ſuam iuſtitiā proſequaẜ.in fine reſpondet quaſi tacite q̄ſtioni:diceret aliquis nōne priuilegij vigore debuit tueri monaſteriū ꝯtra ſententiā Alexandri.reſpōdet papa ſi priuilegiū Innocētij fuiſſet Alexādro in iudicio preſentatū ⁊ ipſe tuliſſet ſentētiā in ꝯtrium:illud intelligiẜ reprobaſſe.ſi vero nō fuit exhibitū pretextu priuilegij de nouo reperti ſentētia Alexandri non
1 debet reuocari.Ber.ℂ No.j.ex prin.iuncta glo.j.† ꝙ ꝯfeſſio procuratoris nocet dño etiā ſi eccleſia ſit domina:et agaẜ de ſtatu ipſi⁹ eccleſie.qḋ tene menti.facit.c.dilect⁹.de cap.mona.⁊ quod plene dixi in.c.j.ſ.vt lite non conte.qḋ ego intelligo in procuratore cōſtituto a ꝑlato ⁊ capitulo.ſi autē eſſet cōſtitut⁹
b a ꝑlato tm̄:tunc videẜ ꝙ ſicut cōfeſſio ſolius ꝑlatiᵇ non nocet eccleſie:ſicut legiẜ ⁊ no.in.c.ij.de cōfeſ.lib.vj.ita ⁊ fortius confeſſio ꝓcuratoris ſolius prelati nō debet obeſſe:ne fortior ſit cōfeſſio ꝓcuratoris ꝗ̄ ꝑlati cōſtituentis:⁊ ne vna via permutatur ꝙ alia via ꝓhibetur.c.tue.de ꝓcura.⁊ regu.cum quid
2 vna via.de regu.iur.lib.vj.ℂ No.ij.ibi:habuiſſe.† ꝙ agenti poſſeſſorio ſuper iure ſubiectionis ſufficit probare ꝙ fuit in poſſeſſione:vel quaſi:⁊ ꝙ nūc ſubditi nolūt ei obedire.qḋ tenet hic Inn.dicēs ꝙ hoc ipſo ꝙ ſubdit⁹ reſiſtit apparet ſpoliatus.⁊ inde cōpetit ſuperiori:vel interdictū:vel iudicis officiū:vel conditio.⁊ remittit ad.c.querelā.de elec.⁊ de reſt.ſpo.ſepe.⁊ idem tenet Hoſtie.qḋ tene mēti.Sed tu hoc limita vt no.idem Inno.in.c.olim.iij.de reſti.ſpo.vbi dixi.et facit qḋ ipſe no.in.c.ij.de in inte.reſti.Item ex hoc ⁊ ex tex.colligo ꝙ ad cōſequendā poſſeſſionis reſtitutionē ſufficit probare poſſeſſionē de ꝑterito indeterminate:vt patet ibi habuiſſe.⁊ idē
3 probaẜ in.d.c.olim.⁊ vide qḋ ibi dixi.ℂ † No.practicam pronūtiandi ſup poſſeſſorio cum agiẜ de ſubiectione.nam vltra pronuntiationē verbalē debet poſtea mitti in poſſeſſionē re ipſa.Qualiter autē fiat iſta miſſio cum ſubiectio ſit quid incorporale:dico ꝙ poterit precipi ſubiecto vt illi obediat vel ᵇ mitteẜ in poſſeſſionē corporalē ipſius eccleſie tanꝗ̄ prelatus mediat⁹.arg.in.c.auditis.de reſcrip.⁊ in.c.cum venerabilis.de reli.domi.⁊ qḋ legiẜ ⁊ not.in.c.examinata.de iudi.et.l.qui
4 tabernas.ff.de ꝯtrahen.emp.ℂ † No.ꝙ ſentētia lata cōtra priuilegiū principis tenet.⁊ ſi priuilegiū fuerit in iudicio exhibitum videẜ iudex illud tacite reprobaſſe:lꝫ de illius viribus non fuiſſet diſputatū.preſumiẜ enim iudex motus ex aliqua cauſa rationabili.⁊ hūc tex.all.ſ.c.pxi.qḋ pari modo debet
5 valere ſentētia lata contra ſniam.⁊ dic vt ibi.ℂ † Ulti.no.ꝙ ſentētia lata etiā cōtra eccleſiā ⁊ ſuper ſtatu ipſi⁹ eccleſie non eſt retractāda ex ꝓbationib⁹ nouiter repertis:ſcilꝫ ex remedio iuris cōmunis:ſed bene poſſet implorari beneficiū reſtitutionis iure minoꝝ.vt in.c.j.de in inte.reſtitu.lib.vj.Et ſic
6 aperte colligitur hic † ꝙ cauſa eccleſie non equiparaẜ in hoc
c cauſe publice in qua ſentētia retractaẜᶜ ex probatione nouiter repta.vt in.l.imꝑatores.ff.de re iudi.dixi.ſ.c.j.ℂ Glo.ij.colligit ꝙ iura incorporalia nō poſſidenẜ ſed quaſi.all.iura.
7 vide tu rationē per no.in.c.cōqueſtus.de fo.cōpe.ℂ † Oppo.cum agereẜ hic poſſeſſorio et petitorio quare papa dūtaxat pronūtiauit ſuper poſſeſſorio cum de qua re iudex cognouit de ea debeat ꝓnūtiare.c.cum ſuper.de cau.poſſeſ.et ꝓprieta.Sol.glo.iij.dat tres ſol.Prima ꝙ epūs iſte ꝑſecutus fuit coram papa poſſeſſoriū tm̄:de quo cōſtabat per cōfeſſionē par-

a ℂ Bñdicaẜ.Adde late Oldr.ꝯſi.xiiij.vbi ponit an vacēt ei⁹ bñficia añ bñdictionē et poſt adeptā poſſeſſionem. Anto.Franciſ.
ℂ Circa ſ ꝙ hic dī de abbate electo nōdū tñ bñdicto:dicas ꝙ abbas electus dī abbas ēt añꝗ̄ ſit bñdict⁹ ⁊ pōt vti baculo paſtorali:annulo:et mitra.vt ꝑ Jo.an.⁊ Jo.de lig.in cle.attēdētes.ſ.ſ.ſtatuim⁹.de ſtatu mona.et no.in.c.j.de eta.⁊ q̄li.⁊ ſ.c.meminimus.de accuſa.⁊ vide Old.in cōſi.xiiij.inci.cū q̄riẜ an beneficiū. Sebaſti.Sapla.
a ℂ Bñdicaẜ.Uide ad hec Are.in c.meminim⁹.ſ.de accu.in.ij.no.vbi dicit ꝙ bñdictio abbatis nō diciẜ ſimplex bñdictio qꝛ ꝯfert poteſtatē ꝯferēdi ordines ⁊ bñdicēdi.⁊ qs bñdicaẜ in abbatē: tradit car.Alex.l.c.q̄ñ.lxix.diſt.⁊ nunqd differat a bñdictiōe abbatiſſe: vide Abb.l cle.attēdētes.de ſta.mona.vide ēt Car.in cle.ſi.ſ.ſi.q.ix.de eta.⁊ q̄li.
b ℂ Solius ꝑlati.Adde Frāc.arc.cōſ.lxiij.Roma.conſ.cccxxix. Zacharias.
c ℂ Snia retractatur.Adde Ja.rebuf.in.l.j.in ꝑn.⁊ nu.1.2.⁊.3.⁊ vtrobiqꝫ in apoſ.C.de ſen.aduer.fiſ.latis retra.lib.x.

↪ Sebaſti. Sapia.
a ¶ In executiõe.
Et ita ſe iudicaſ
ſe atteſtaſ Jo.de
imo.in.c.cũ ioan
nes.co.vi.ſ.de fi.
inſtr.ꝯſulnit Ro
ma.l ꝯſi.lxxvi.in-
ci.i cã nobilis vi-
ri.col.iij.⁊ quali-
ter ꝓcedat: vide
Alex.in ꝯſi.xciij.
inci.ꝗrif verũ.in
iiij.volu.Ang.de
are.l.§.in bone fi
dei.colũ.iiij.inſti.
de actioni.
b ¶ In alijs exce-
ptionibꝰ. Adde
ꝙ voluit Roma.
ꝯſ.cccxij.⁊ Ang.
cõſi.cc.⁊.ccxvij.
↪ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Specu.varias
opi.Uide practi-
cã quã circa hoc
ponit Bar.l.l.iu-
lianꝰ verũ debito
rẽ.col.vi.vẽſi.op-
po.qꝛ ſm hoc.ff.
de cõdi.inde.ſm
quã obtinuiſſe at
teſtaſ Ang.are.l
l.ſi.co.pe.ff.⁊ qbꝰ
app.nõ licet.quã
etiã no. Alex.l.l.
impator.ff. de re
iudi.col.vlti.ſȝ re
probat Jaſ.in.d.
l.iulianꝰ.col.viij.
verſi.circa primũ
in quãtũ glo.
d ¶ Adduco duos.
Facit ad ꝑdicta
gl.in ver.euincit.
in.l.aſſ.§.itẽ ipſe.
quã ibi multũ no.
Ang.ff.ſi cui plꝰ
ꝙ̃ ple.ſal.ꝗ idẽ vo
luit i in ſfo teſta
mẽti poſtea repti
poſt ſniã ꝫ vt p il-
lud ſnia retracta
ri nõ poſſit.et ſic
etiã in vltimis vo
lũtatibꝰ ꝗ̃nis i ſ
ſecꝰ ſic i trãſactio
ne.l.i.i pn.ff.quẽ-
admo.teſ.ape.l.d
his.ff.d trãſact.⁊
aliõ ſit i iuramẽ-
to.l.ſi.C.d re.cre.
e ¶ Inſtrumenta.
Uide Pan.d ca.
conſi. cccxxv.vbi
pulchre loquiſ.
Andre.Barba.
f ¶ Innocẽtiã rei.
Add Frãciſ.are.
conſi.cxliiij.
↪ Sebaſti. Sapia.
f ¶ Innocẽtiã rei.
Uid Alex.l.l.ſi ab
hoſtibꝰ.i pn.ff.ſo.
mã.vbi ponit mi
rabilẽ caſuȝ in ꝗ
ſnia retractaſ in
cã crialı.et alios
caſus ponit Are.
l.c.d his.l.j.col.ſ.

tis adverſe lȝ prius intẽtaſſet vtrũqȝ iudiciũ ⁊ petiuit termi
num ad reprobandũ priuilegiũ monaſterij. Papa vero qꝛ de
poſſeſſorio clare ꝯſtabat tulit ſuper eo ſniam:⁊ ad impugnã-
dum priuilegiũ exhibitũ ſuper petitorio dedit terminũ epõ.
et ex hoc intellectu no.ſm Inno.ꝙ cum agitur poſſeſſorio et
petitorio ſimul.ſi prius ꝯſtabat de poſſeſſorio debet iudex ſu
per illo ſtatim ꝓnuntiare dilata queſtione ſup ꝓprietate. fa-
cit optime.c.cum veniſſent.de inſti. Quidam tñ volebãt hoc
reſtringere qñ de poſſeſſorio cõſtabat per ſolã cõfeſſionẽ. ſed
hoc nõ placet Inno.qui dicit hoc obtinere qualitercunqȝ de
eo cõſtet ad qd inducit:nam ſicut ſuſpẽſo petitorio poteſt qs
proſequi poſſeſſoriũ.de cau.poſ.⁊ ꝓprie.c. paſtoralis.ita põt
hoc caſu vno ſuſpẽſo ſiue dilato ſuper alio de quo prius con-
ſtat ꝓnuntiari.qd mihi ſatis placet.⁊ pro hoc adduco.c.cum
veniſſent.⁊.c.cum dilectꝰ.de ꝯſuetu.⁊ qd dixi in.c.i.de mutu.
peti. Secũdo principaliter ſol.glo.ꝙ papa ex officio voluit
prouidere epõ circa proprietatẽ dãdo ſibi terminũ ad defen-
dendũ ſe contra priuilegiũ quod pro ſe etiã inducebat mona
ſteriũ.⁊ no.etiam hanc ſol. Tertio ſol.ꝙ eps egit ſolũ poſſeſ-
ſorio:quo ſinito abbas petijt cauſam cõmitti ſuper proprie-
tate.⁊ hic intellectus magis placet glo. Sed iudicio meo iſte
intellectus non cõſonat litere:tum quia verſi.verũ.vbi agiſ de
ꝓprietate venit ꝯtinuatiue ad ꝑcedentia:tum quia papa mã-
dat ſilentiũ imponi epõ ſi nihil ꝓbauerit cõtra priuilegium
ergo erat actor in cauſa ꝓprietatis:alſ non mãdaſſet ſilẽtiũ
ſibi imponi:qd verbũ actori ꝯuenit ⁊ nõ reo.vt no.in.d.c.cuȝ
olim.de cau.poſſeſ.⁊ ꝓprie.in glo.in ver. opponẽtes.ideo te-
8 ne primũ intellectũ ⁊ no.illũ. ¶ Glo.vlti.colligit † ꝙ inſtru-
mentũ videtur reprobatũ ſi eo iudici oſtenſo fertur ſentẽtia
in ꝯtrium. ¶ Contra qd glo.opp.de.l.quod in diem.ff.de cõ-
penſa.vbi exceptio compẽſationis non intelligiſ per ꝯtriam
ſniam reprobata:niſi iudex expreſſe illaȝ reprobauerit. Glo.
formaliter non ſol.ſed dicit illud eſſe in exceptione cõpenſa-
tionis.do. Anto.dicit ꝙ ideo aliud in cõpẽſatione: quia illa
a poteſt opponi ad merita vt in executione:ᵃ vnde ſi expſſe non
reprobaſ videſ reſeruata ad executionẽ ſententie:ſecus ſi ex-
b preſſe reprobaſ. Aliud dicendũ in alijs exceptionibᵇ que tñ
9 poſſunt opponi ad merita. † quia ex eo ꝙ non admittuntur
videnſ reprobate cum non poſſunt reſeruari ad executioneȝ
nec ibi opponi:cum per ſniam excludunſ.l.ij.C.ſentẽ.reſcin.
non poſ.⁊ optime loquiſ. Sed poteſt dari alia ſolutio regu-
laris:videlȝ qñqȝ ſententia lata ſuper principali non poteſt
eſſe vera niſi intelligaſ pronũtiatũ ſuper incidẽti:⁊ tunc ſen-
tentia videſ excludere ⁊ reprobare exceptionẽ ſeu inſtrumẽ-
tum ſeu aliã ꝓbationẽ producentẽ exceptionẽ.ita debet in-
telligi iſte tex.⁊ facit.c.ex parte.iij.ſ.de appella.qñqȝ ſentẽtia
poteſt ſtare abſqȝ eo ꝙ exceptio expſſe reprobeſ ⁊ tũc non in-
telligiſ exceptio reprobata niſi expſſe reprobeſ:⁊ iſte eſt pro-
prius caſus.l.quod in diez.nam ſnia poteſt ſtare ⁊ verificari
abſqȝ eo qd reprobeſ cõpenſatio cum illa poſſit ꝑſeruari ad
tempus executionis.ergo non debet intelligi reprobata cuȝ
non interueniat actus Inno.argu.in.l.ſancimꝰ.C.de teſta.et
xxij.q.i.c.cũ renũtiatur.⁊ hec eſt ſolẽnis limitatio ad iuuli-
ca iura.maxime ad iſtũ tex.⁊ ad.c.ſ.pxi.⁊ videſ de mẽte glo.
in.l.penul.ff.de his qui ſunt ſui vel alie.iu.⁊ Bart.i.d.l.qd in
diem. ¶ Extra glo.oppo.ꝯtra tex.in eo ꝙ papa dicit ꝙ nul-
lum preiudiciũ ex hac ſnia debet irrogari Romane eccleſie
ſi in futuꝝ vellet pretẽdere ⁊ allegare exceptionẽ monaſterij.
hoc enim videſ cõtra.c.penul.ſ.eo.⁊.l.ſepe.ff.eo.tit.ex quo eñ
ſe defenſioni non oppoſuit videſ ſibi ꝑiudicaſſe. Sol. Inno.
dicit ꝙ papa ignorabat ius qd habebat in monaſterio: alſ
ſibi preiudicaſſet. ¶ No.hanc limitationẽ ad illa iura vt nõ
ſufficiat quem ſcire liteȝ motã cõtra aliquẽ niſi etiã ſciat ius
ſibi in re illa cõpetere.de quo dꝛ plenꝰ in.d.c. Uel ſecũdo põt
dici ſm eum ꝙ ratione publici ⁊ neceſſarij officij excuſaſ hic
papa:quia de qua re iudex cognouit de ea debet pronũtiare.
vt.l.de qua re.ff.de iudi.⁊.c.cum ſuper.de cau.poſ.et ꝓprie.
videſ de hoc tex.in.c.inter dilectos.de fi.inſtru. Secus auteȝ
eſſet in officio volũtario vt aduocationis.de quo in.c.ex lite-
ris.de trãſac.⁊.l.inter officiũ.ff.de rei vẽdi.tutius tamen eſt
ſm eum vt iudex ſemper ſuum ius excipiat ſicut papa hoc fe
cit.⁊ hec ſol.eſt bona:ſed ad materiã vide quod plene dixi in
10 c.cum ſuper.ſ.eo. ¶ † Quero debitor ſoluit creditori ſuo ſed
inſtrumẽtũ remãſit apud ipſum creditorẽ tractu tpis repeti
tur ꝑtextu inſtrumẽti illud debitũ.⁊ reus non valens proba-
re ſolutionẽ:quia ꝑdiderat inſtrumentũ ſolutionis fuit con-
dẽnatus ad ſoluendũ:poſt ſniam ⁊ lapſum tps ad appellan-
dum reus reperit inſtrumẽtũ ſolutionis: queriſ nunqd poſ-
ſit impedire executionẽ vel ſi ſoluerit poſſit repetere. Jo.an.
hic remittit ad Specu.de ſentẽ.execũ.§.vlti.vẽſi.illud.vbi po-

c nit Spe.varias opi.ᶜ Nam quidam dixerunt ꝙ poteſt agere
ad intereſſe ſicut agitur contra argentarium qui noluit in-
ſtrumentum edere. Alij dixerunt ꝙ poteſt petere beneficiuȝ
reſtitutionis ex clauſula generali.arg.in.l. pretor.§. marcel-
lus.ff.de iudi. Tertij diſtinguebant ꝙ aut fuit allegata exce-
ptio ſolutionis:et iudex ea reprobata tulit ſententiam con-
demnatoriam et non debet amplius audiri:alſ ſecus.arg.l.
cum autem.ff.de nego.geſtis.ipſe vero Spe.videtur velle vt
poſt ſolutionem poſſit repetere condictione ſine cauſa. arg.
in.l.fideiuſſor.§.in omnibus.ff.mãda.⁊ ſi poteſt repetere for-
tius habet ius retentionis ante ſolutionem.argu.l.i.ff.de ſu-
perficie. Jo.and.ibi in addi.retulit Ja.de ranẽ.⁊ Pe.de bel
laper.tenuiſſe in.l.i.C.de condi.inde.vt indiſtincte reus non
audiatur per.l.ſub pretextu.C.de tranſact.ſed Jaco. de are.
diſtingit an ſolutio fuerit facta ipſi creditori an ſuo autori:
quaſi primo caſu poſſit agi propter dolum ipſius creditoris
ſecundo non.ſed Cy.ibi tenet ꝙ etiam ſi creditor non fuiſſet
in dolo tamen ex quo ſententia fuit lata ex falſa cauſa debet
iſte reſtitui.arg.in.l.ſi is ad quem.ff.de acquirẽ.heredi. Ad-
uerte quia illa opi.Spe.fuit glo.in.d.l. fideiuſſor.§.in omni-
bus.⁊ in.l.ſi ſine.§.cum autem.ff. rem ratam habe.ſed Bar.
in.d.l.i.dicit ꝙ docto.reprobant illas glo.⁊ merito ſm eum
concludens ꝙ ſolutum indebitũ per ſentẽtiam nullo modo
poteſt repeti cum venit contra ſniam:ſed ſi eſſet aliqua actio
que contra ſententiã non repugnat ſed aſſerit eam eſſe verã:
tunc datur repetitio:vt eſt caſus in.l.in cõmodatum.in ſi.ff.
cõmoda.vbi dicitur ꝙ ſi ego perdidi rem cõmodatam ⁊ coa-
ctus ſum de valore ſatiſfacere ſi poſtmodũ res illa peruenit
ad te poſſum agere contrario iudicio cõmodati:vt aut rem
illam mihi reddas:aut quod habuiſti pro ſatiſfactione reſti-
tuas. Ad idem.l.ſi fullo.ff.de condi.ſine cauſa.vbi agit fullo
condictione ſine cauſa ad repetẽdum quod pro eſtimatione
rei perdite dederat ſi res nunc peruenerit ad dominum:quia
nunc apparet ꝙ ſine cauſa dedit.mihi placet hec vltima ſen-
tentia ve nullo modo poſſit agi ſi directe venit contra ſentẽ-
tiam que iam tranſiuit in rem iudicatã. Et vltra alios addu-
d co duosᵈ tex.valde nota.⁊ miror ꝙ nemo iſtorum allegauit.
Primo in.l.diui.ff.de penis.vbi patet ꝙ etiam in cauſa cri-
minali non poteſt aliquis citra principem reſcindere ſenten
tiam etiam per beneficium reſtitutionis in integruȝ ex eo ꝙ
nunc conſtat de innocentia rei:ſed ſolius principis eſt reſcin
dere ſeu beneficium reſtitutionis indulgere. Secundo vide-
tur tex.tam in criminali ꝙ̃ in ciuili.in.l.i.§.ſi.ff.de queſtio. et
11 vtrobiqȝ facit Bar.magnum feſtum de illis iuribus. † Un-
de in.d.l.i.dicit notandum per illum tex.ꝙ ſi aliquis eſt in
carceribus condemnatus ⁊ ante executionem ſententie con
ſtat de innocẽtia illius non poteſt poteſtas illum abſoluere:
12 ſed ad ſolum principem ſpectat. ¶ † Ponit tamen ibi vnuȝ
ſpeciale ⁊ ſingulare in cauſa criminali ꝙ poſt concluſionẽ et
e ante ſententiaȝ poſſunt recipi probationes per inſtrumẽtaᵉ
vel teſtes ſuper articulis non directe contrarijs ad innocen-
f tiam reiᶠ probandam.de quo vide quod no.in.c.fraternita-
tis.de teſti.no.in.d.l.diui.vbi colligit ipſe caſum in quo ſen-
tentia reſcinditur pretextu inſtrumentoꝝ repertorum de no
no. Nec obſt.d.l.imperatores.pre alſ.quia ſm eum ⁊ bene illa
loquitur de iure cõmuni ſed beneficio principis poteſt reſcin
di.vt in iuribus per me allegatis.⁊ predicta bene notabis.et
pro his optime facit.l.moris.§.iſte fere.ff.de penis.vbi patet
ꝙ ſi iudex impoſuit penam non congruentem legibus non
poteſt illam amplius reuocare ſed ad principem eunduȝ eſt.
13 ¶ † Predicta coadiuuat hec ratio.nam exceptio rei iudica
te fuit inducta ad iuris rigorem conſeruandũ vt litium ſit ſi
nis ne immortales exiſtant.vt no.in glo.in.l.qui excep.ff.de
ꝯdi.inde.⁊.c.paſtoralis.§.quia vo.de offi.dele. Ideo ad hunc
iuris ordinis rigorem conſeruanduȝ non debet quis audiri
volens probare ꝙ de nouo reperit probationes.ſepe eñ da-
retur materia malignãdi:⁊ inſtrumenta falſificandi:⁊ teſtes
corrumpẽdi quod eſſe non debet.arg. in.c. quanto.de diuor.
14 ¶ † Predictam concluſionẽ arbitror veram niſi notorieta-
te facti conſtaret nunc ſententiã eſſe iniuſtam:tunc enim per
aliam citra principem poterit ex iuſta cauſa ſuperuenietẽ re-
tractari.⁊ hoc caſu intelligi poteſt.c.ij.de pur.vul.et ſic dico
limitanda no.ibi per Hoſt.probo ratione: iniuſta ſententia
que trãſiuit in rem iudicatã ſuſtinetur ex ſola preſumptione
que eſt pro iudicio proceſſu.vt in.c.in preſentia.de renun.⁊.c.
cauſam.ſ.eo.leges enim que iuſtitiã fouent non mandarent
aliter iniuſtam ſententiam ſeruandã ne inde naſcerenſ iniu-
rie vnde iura naſcuntur.ſ.de accu.qualiter ⁊ quando.ſ.l. me-
minerint.C.vnde vi.ſed vbi notorie nunc cõſtat de iniuſtitia
ceſſat ꝑſumptio.⁊ cedit opi.veritati.viij.diſt. veritate mani-
feſta.

15 feſſa. ¶ †Hinc notabiliter dixit Inno. in c. quia pleriq̄ʒ. de immu. eccle. ꝙ ſi pars que obtinuit pro ſe ſentētiā fatetur il-
a lam iniuſtā: debet iudex illā retractare^a quia ceſſat hoc caſu legis pſumptio: ergo fortius idem dicēdū qñ notorietate facti que plus valet ꝙ̄ confeſſio conſtat de iniquitate ſentētie. Preterea videmus ꝙ euidēs ꝛ notoria iniuſtitia exiſtēs tpe ſentētie reddit illā nullā. vt in. c. inter ceteras. ꝛ ibi dixi. ſ̄. eo. ergo idem qñ notorietas ſupuenit vt ſaltem nunc retractet̄. ꝛ hoc caſu poſſunt intelligi illa iura. l. in cōmodato. ꝛ. l. ſi ful-
16 lo. ſuperius alle. lʒ aliter ea adduxerit Bar. ¶ †Vide alium caſum notabilē quādo. ſ. pars que nunc petit reſtitui aduerſus ſniam nequiuit pbationes debitas ꝛ neceſſarias pducere. puta quia teſtes ſui erāt in captiuitate vel peregrinatiōe vel furore detinebant̄: ꝛ pars petit a pncipio ante ſnlam vt differret̄ diffinitio cauſe: ſʒ nō potuit omittere inceptū cauſe cognitione premiſſa per iudicem poterit ſnla per beneficiuʒ reſtitutiōis reſcindi ſuperueniēte pbationum copia. ita no. voluit Inno. in c. vltra tertiam. de teſti. Et poteſt eſſe ratio. nam ſicut reſcindit̄ ſentētia quando pars ex legitimo impedimēto nō potuiſſet intereſſe. vt in. c. cum bertold⁹. ſ̄. eo. ita in caſu noſtro dato impedimēto pbationis pducende.

17 **Additio** Nico. †Hec vera niſi alia ſubſiſt que ſuſtineat ſniam. Exemplū: quidā cognouit ſolutam que cōmuni opinione tenebatur pro maritata quam ꝛ ipſe credebat cōiugatā ꝛ eo punito pena ſtatuti ac ſi cognouiſſet maritatā conſtitit poſtmodū illam nō maritatam: an debeat ſnia retractari? ꝛ dicēdum ꝙ non: quia culpa fuit in re ipſa ꝛ dolus in operatione: et cōis opinio in quali-
b tate. ꝛ ſic alias diſputādo fuit cōcluſum:^b vt ponit Jo. an. in reg. cū quis. de reg. iur. lib. vi. in mer. ꝛ vide ad pdicta bonā et plenā glo. in c. plerūq̄ʒ. de do. poſt diuor. reſti. ꝛ hec ſufficiāt.

1 ¶ Prelatus ꝛ quilibet ſuperior poteſt a ſuis ſubditis de crimine incuſari.
2 Inquiſitores poſiti ad inquirēdum de aliquo crimine poſſunt repertum culpabilē priuare officio ꝛ beneficio. ꝛ nu. 3.
4 Inquiſitores an poſſint dici iudices: ꝛ in quibus differant a iudicibus. ꝛ nu. 8.
5 Proceſſus appellatione an veniat ſententia.
6 Snia lata ex dictis teſtium quorū aliqui ſunt habiles ꝛ aliqui non: ſuſtinet̄ per illos habiles.
7 Inquiſitores deputati ſuper aliquo crimine et in certo loco nō poſſunt de alio crimine ꝛ in alio loco inquirere.
8 Inquiſitor deputatus ſuper pluribus criminibus ꝛ contra plures perſonas non tenetur ſuper omnibus ꝛ cōtra omnes ſimul procedere.
9 Inquiſitores habent delegatam nō autem ordinariam iuriſditionem.
10 Publicatio proceſſus non eſt de ſubſtantia iudicij: adeo ꝙ ſententia lata pceſſu non publicato valet.
11 Sententia contra ius litigatoris dicitur data qñ non publicatur proceſſus.
12 Concluſio ſeu renuntiatio in cauſa non dicitur de ſubſtantia iudicij.
13 Exceptio contra teſtes an poſſit opponi in cauſa appellationis: ſi in prima nō fuit oppoſita. ꝛ nu. 19.
14 Appellatio an ex hoc cenſeatur iuſta ex eo ꝙ pars obtulit ſe probaturam indignitatem teſtium.
15 Appellatione pendente omnia attentata veniunt renocanda. ꝛ numero. 17.
16 Appellatio iudicialis ꝛ extra. quomodo differant.
18 Exceptio contra perſonas teſtium debet tangere negotium principale: ſaltem per obliquum.
19 Teſtes ſi non ſint idonei perit totum negotium.
20 Conſpiratores habētur ac ſi eſſent capitales inimici: ꝛ ideo repelluntur a teſtimonio: lʒ aliquo caſu admittantur.
21 Iudex poteſt ex officio ſuo teſtes indignos repellere.
22 Inimicus an poſſit reputari ille qui reſiſtit alicui ne faciat aliquid contra iuris ordinē adeo vt repellat̄ a teſtimonio.
23 Teſtes minus idonei admittunt̄ vbi alij haberi nō poſſunt.
24 Religioſus an ꝛ quando poſſit conſtituere procuratorē nomine proprio: ꝛ quando ipſe poteſt conſtitui. ꝛ nu. 29.
25 Religioſus accuſans proprium prelatum debet habere expenſas a monaſterio.
26 Religioſus vbicūq̄ʒ habet legitimā perſonā ſtandi in iudicio: omnia poſſunt actiue ꝛ paſſiue cōcipi in perſonaʒ ſuam.
27 Monachus poteſt conueniri de geſtis ante monachatū nec liberatur per ingreſſum monaſterij: ꝛ ſi condemnatur debet ſententia ferri in perſonam vtriuſq̄ʒ: videlicet ꝛ monachi et monaſterij.
28 Monaſterium obligatur ex facto monachi: quo caſu omnia concipiuntur in perſonam monaſterij.
29 Monachus poteſt eſſe pcurator alicuius laici: ꝛ quando.
30 Epiſcopus lʒ non poſſit eſſe procurator tamen admittit̄ aliquando in cauſa alicuius magni domini.
31 Monachus non poteſt recipere literas quantūcūq̄ʒ priuatas ſine licentia ſuperioris.

Cum. J. et. A. Sentētia a qua fuit appellatuʒ retracta- b tur ſi conſtat teſtes ad quorum dicta tñ lata fuit cōſpiratores fuiſſe ꝛ ꝯtradicente parte receptos. h. d. Diuidit̄ principaliter in duas partes. In prima ponit factum coram papa narratū appellationis remedio. In ſecunda dat iudices appellationis quibus diffinitioneʒ cauſe ſub certa forma committit. Secūda ibi: quia vero. Et quelibet pars poteſt ſubdiuidi vt patet in tex. ſed predicta diuiſio ſufficit ad intellectū. ¶ Caſus literalis. Cum. J. et. A. canonici ſancti Dionyſij Remen̄. pro ſe ꝛ quibuſdam alijs canonicis ſuis denūtiauerunt domino pape abbatē ſuum ſuper dilapidatione: periurio: ſimonia: et quibuſdam alijs criminibus ſuper quibus erat multipliciter infamatus. vnde papa commiſit quibuſdam iudicibus quatenus ad illam eccleſiam perſonaliter accedāt: ꝛ tam in capite ꝙ̄ in membris corrigerent corrigenda et ſtatuant que ſm deum viderint ſtatuenda. iudices vero receptis iuramentis abbatis ꝛ canonicorum abbatē ipſum ab adminiſtratione ipſius eccleſie per ſniam remouerūt dilata correctione membrorum: a qua ſententia pcurator abbatis appellauit: vnde poſtmoduʒ in preſentia pape propoſuit dictam ſentētiam reprobari debere: primo quia iudices li. nō conteſta. in negotio proceſſerunt: tamen quia iuramenta conſpiratorū contra ipſum receperūt: depoſitionibus teſtium coram partibus non publicatis nec oſtenſis eiſdem ad ſententiam procedere pſumpſerunt. papa vero his ꝛ alijs intellectis: qꝛ de articulo conſpirationis ſibi non potuit fieri plena fides: mandat iudicibus quatenus ſi conſtiterit ꝙ illi conſpiratores fuerūt quorum iuramēta iudices receperant ꝙ abbas probare voluit coram eis: ꝛ iudices dicta illorum ſolūmodo ſecuti ſunt cuʒ per alios ea probata non eſſent ſententiam protulerunt proceſſum illorum debeāt irritare in pncipali negotio iuxta formam comprehenſam in prioribus literis poſtmodum procedentes. ſi vero abbas non poterit probare illos conſpiratores fuiſſe: vel ſi etiam hoc probauerit appareat tamen ꝙ nihil depoſuerunt ſuper his pro quibus fuit abbas amotus: vel etiam ſi aliqua oppoſuerunt contra abbatem: ea tñ per alios fuerant ſufficienter probata: proceſſum illorum iudicum debeant confirmare: quia ꝙuis aduerſus abbatem non debuerint conſpiratores admitti: iuramenta tamen ipſorum de veritate dicēda ſuper ſtatu ipſius eccleſie recipi potuerūt: vt per dicta illorum ſuper alijs fides poſſit haberi que ipſum abbatē non tangebant: precipue cum tunc probatū non eſſet ipſos conſpiratores fuiſſe. Ber. ¶ No. i. ꝙ quandoq̄ʒ canonici regula- c res habent abbatem: vt hic. quādoq̄ʒ gubernant̄ prioris regimine. vt in. c. cū in eccleſijs. de maio. et obe. Monachi vero non dicuntur canonici niſi ſint in eccleſia cathedrali inſtituti: vt qꝛ eccleſia cathedralis eſt monachalis. ad hoc all. tex. iūcta glo. in. c. ij. lviij. diſt. facit. lxxxiiij. diſt. quorundā. dixi plenius in. c. cauſam que. ſ̄. de iudi. ¶ No. ij. ibi: ex parte quorundam canonicorum ꝛc. ꝙ regularis poteſt in cauſa quam habet etiam contra prelatum conſtituere procuratoreʒ nedum laicum: ſed etiam regularem conſortem eiuſdem litis. facit cle. religioſus. de procu. ꝛ de hoc. ſ. dicam latius poſt Innocen.
1 ¶ †No. iij. ꝙ regulares canonici poſſunt deferre proprium prelatum nō ſolum de crimine: ſed etiam de infamia criminum ꝛ implorare vt commiſſio fiat ſuper veritate. Idem dic in monachis. vt in. c. ex parte. ꝛ in. c. olim. de accu. Idem etiā in ſecularibus clericis reſpectu epiſcopi. vt in. c. veniens. ꝛ. c. licet. de accu. ꝛ. c. veritatis. de do. ꝛ contu. cum intereſt iſtoruʒ habere bonum prelatum. iiij. q. i. audacter. ¶ No. iiij. ꝙ infamato prelato de crimine debet fieri inquiſitio tam in capite ꝙ̄ in membris: vt hic. qꝛ oritur ſiniſtra ſuſpicio contra membra ex corruptione capitis. facit quod legitur et no. in. c. ſi. de
2 ſtatu reg. ꝛ. c. cum oporteat. de accu. ¶ †No. v. ꝛ tene menti ꝙ
c inquiſitor^c generalis generaliter datus ſuper aliqua eccleſia vt corrigat corrigenda pōt ex cauſa amouere prelatū a regi-
3 mine eccleſie. ¶ †Et no. ex hoc ꝛ ex tex. Jo. and. poſt abbatē appellatione correctionis inquiſitionem committi. Item ꝙ is cui cōmittitur correctio priuat beneficio. ꝛ vide ad materiam quod legitur ꝛ no. in. c. cum dilectus. de reſcrip. ꝛ in. c. i.
4 de homici. ¶ †No. ibi: iudices.^d ꝙ inquiſitores ſuper ſtatu alicuius eccleſie poſſunt dici iudices. dicit tamen Hoſti. ꝙ tex.

de accu. Feli. l. c. pꝑoſuiſti. col. pe. ſ̄. de pba. et in. c. ꝯſanguinei. col. ſinali. ſ̄. eo.
a ¶ Retractare. adde eūdē ꝯſi. lx.
b ¶ Cōcluſum. ad de Fed. cōſi. cxc. vbi ponit de eo q verberauit laicū quē reuera putabat clericum. Anto. Franciſ.
¶ Circa hō deuerberāte laicū quē putabat clericuʒ an puniatur tāꝙ̄ verberās clericū rōne iniectiōis ꝛ animi quē habebat. vide q̄ habēt̄ p Bar. ꝛ alios in l. i. §. ſi qs virginē ff. de adul. ꝛ adde ꝙ forſan rōne animi quē habebat ꝑberandi clericū lʒ eēt laicus quo ad deū rōne talis animi delictū vr̄ eē ꝯſummatū: ita ꝙ forſan poſſit dici ꝙ icurriſſet penā canonis ſi qs ſuadente. xvij. q. iiij. ꝛ hoc dependet ab illa materia an ꝛ qñ puniatur affect⁹ ēt ſi nō ſequat̄ effect⁹: de q̄ in. l. raptores. ꝛ in. l. ſi qs nō dicā rapere. C. de epiſ. ꝛ cle. ꝛ in. l. vnica C. de raptu virg. ſuper quo puto eſſe multum cogitandum. Sebaſti. Sapia.
c ¶ Inqſitor. Vide Feli. poſt Abb. in. c. dilectus. i. ſ̄. de reſcrip. col. ij. vbi ponit ꝗ viſitatore ſimpliciter dato an poſſit deponere prelatū.

magis pꝛopꝛie appellaſſet eos inqſitores:ſed iudices dicunt
quia ad modū iudicum ab adminiſtratione deponūt ⁊ exce-
ptiones admittūt in quo tñ differūt.vt leg.⁊ no.in.c.exhibi-
5 ta.de iudi. ¶ †Glo.ibi:pceſſum ⁊c.ꝙ appellatiōe pceſſus ve-
a nit ſentētia[a] nam hec etiā ſententia veniebat irritanda. In
ꝯtrarium facit.c.prudentiā.de offi.dele.⁊ de hoc alis in hac ſecū-
6 da parte memini plene dixiſſe. ¶ †Glo.ꝙ cōmiſſio[b] inhabi-
b lium teſtium non viciat pceſſum ſeu ſnīam ex quo per habi-
lium dicta poteſt ſentētia ſuſtineri:quia vtile eſt ab inutili ſe-
parabile.vt in reg.vtile.de reg.iur.lib.vj.Alia nō colligo qꝛ
7 aut clara aut.ſ.examinā da. ¶ Glo.j.querit †an iſti inquiſito
res deputati vt pſonaliter inquirant poſſint aliis vices ſuas
committere vel extra locum in quo ſunt deputati inquirere?
Reſpondet ꝙ non:⁊ bene loquit:ſed de vltima parte vide qđ
latius habetur in.c.ſtatuimus.de offi.dele.lib.vj.et in.c.ſta-
8 tutum.§.in nullo.de reſcrip.eo.tit. ¶ †Secundo queritur
nūquid indiſtincte poſſit exigi ab inquiſitore iuramētum de
veritate dicenda? Glo.ij.ſentit ꝙ non:ſed procedendū eſt vt
habetur in.c.qualiter ⁊ quando.j.de accuſa.§.formam. vide
quod plene dixi in.c.ij.de confeſ. ¶ Glo.iij. colligit ex text.ꝙ
officium inquiſitoris ſuper aliquibus deputati non expirat
per pronunciationem ſuper aliquibus articulis de ſibi com-
9 miſſa: vt ſatis bene colligitur hic. ¶ †Ex quo no.ꝙ inquiſi-
tor ſuper pluribus articulis ſeu cōtra plures perſonas de-
putatus non tenetur ſuper omnibus ſeu cōtra omnes ſimul
procedere ſeu pronūtiare. facit quod plene dixi in.c. cum in-
ter.ſ.eo. Idem eſt ſm glo. in ordinario ⁊ arbitro:vt in iuri-
bus allegatis in ea. Ex quo nota ꝙ inquiſitor datus ſuper
c ſtatu alicuius eccleſie non habet ordinariam ſed delegatam[c]
et nimirum.nam ⁊ inquiſitor generaliter deputatus a papa
ſuper negotio hereſis habet delegatam ⁊ non ordinariam.
vt not. Joan.andre.in.c. per hoc.de hereticis.libro.vj. quod
probo per locum a ſpeciali in.c.ne aliqui.de hereti. libro.vj.
iuncto.c.ij.de offi.lega.eodem libro. ¶ Secundo no.ex gloſ.
iuncto tex.quod delegatus functus eſt officio ſuo per ſenten
tiam cum ſcilicet pronuntiat ſuper toto. ſic debet intelligi.c.
in literis.de officio delegati.⁊.l.iudex.ff.de re iudicata.ſecus
ſi pronuntiat ſuper parte.⁊ limita predicta ſecundum ea que
dixi.ſ.eo.cum inter. ¶ Opp.contra text. in eo ꝙ hic lis non
fuit conteſtata:⁊ tamen papa hanc exceptionem non videtur
ponderaſſe.⁊ ſic obſt.c. cum dilectus. de pur.cano. Sol.dicit
glo.in ver.lite non cōteſtata. ꝙ hec exceptio nō habebat ob-
ſtare in caſu noſtro: quia procedebat per viam inqſitionis et
inquiſitus erat cōtumax:quo caſu pcedi poteſt lite non cōte.
vt in.c.quoniā.§.ſunt ⁊ alij.vt li.non cōteſt. qđ intelligit glo.
quādo eſt ſpecialis pſecutor inqſitionis. Si enim iudex pce-
deret ex ſuo officio : tunc etiā cum pſente nō fieret cōteſtatio
quia non eſt cum quo fieret. Et no.primū dictū glo. ſing.pro
limitatione preall.c.cū dilectus. ⁊.d.§. ſunt ⁊ alij. vbi all.hāc
glo.⁊ expedies hūc articulū : vt ibi dixi. Ex his ſenſit hic gl.
ꝙ abbas fuit hic cōtumaciter abſens.quod tamen ex tex.nō
colligit:imo iudicio meo potius colligit oppoſitū in ver. iu-
dices.vbi abbas preſtitit iuramentum de veritate dicenda.
Preterea abbas hic appellauit a diffinitiua: qđ facere non
potuiſſet ſi fuiſſet cōtumax.ij.q.vj. ſunt quorum.⁊.l.ij.C. quo.
appel.non reci. Ideo intelligo ꝙ hic non erat ſpecialis pſe-
cutor inquiſitionis:ſed papa ad ſolam denuntiationē canonicorum
cōmiſit inquiſitionē tam in capite ꝙ̄ in membris:vt
patet in litera. Et ſic aperte patet ꝙ canonici qui denūtiaue
runt infamiā abbatis non pſequebant iſtarū inquiſitionem:
cum vt ꝑdixi iſta inquiſitio fuiſſet cōmiſſa pariter cōtra eos.
Hinc eſt ꝙ ab omnibus de eccleſia fuit exactū iuramentū de
veritate dicēda:vt patet in verſi.iudices.merito non erat hic
neceſſario li.conte.ideo papa de illa exceptione non curauit.
¶ Oppo. ⁊ aliter.ex quo enim dicta teſtium non fuerunt pu
blicata ⁊ abbati inquiſitio oſtenſa ſatis iuſtificari videt ab-
batis appellatio:vt in.c.qualiter ⁊ quādo.§.debet.de accu.et
tñ papa hanc allegationem abbatis videtur neglexiſſe. So-
lu.dicit glo.in ver.oſtenſis.ꝙ hic erat iuſta appellandi cauſa
ſed papa hic nō curauit:qꝛ de ea non conſtitit. Sed certe hec
reſponſio nō eſt bona:qꝛ nec de conſpiratione cōſtabat: tñ in
cōmiſſione appellationis papa mandat de cōſpiratione dū-
taxat inquiri. Inn.dicit ꝙ forte dicta aliorū teſtiū fuerūt pu-
blicata:ſed dicta cōſpiratorū nō:ideo de cōſpiratoribus mā-
dat inqri:vel ſm eū nulle atteſtationes fuerūt hic publicate.
non tñ propter hoc reuocari debet ſnīa cum ex ea non fuerit
appellatū. Ex quo no.Hoſti.ꝙ grauamē illatum contra ius
litigatoris tranſit in rē iudicatā ſi infra.x. dies nō fuerit per
partem appellatū.ad hoc all.c.ſignificauerunt. de teſti.et.c.
cū dilecti.de elec.qđ tñ limitādū eſt put habet in.c.ſi.de app.

10 lib.vj.⁊ cle.vlti.eo.ti. ¶ †Et no. ſingulariter hoc dictū In-
d no.ꝙ atteſtationum publicatio eſt de iuſtitia[d]:non autem de
ſubſtantia:⁊ parti illam non petenti imputandū eſt. debuit
enim petere ⁊ a denegatione appellare:alias non auditur vo
lens impugnare proceſſum ſeu ſententiam ex defectu publi-
cationis atteſtationum.⁊ ita ſingulariter poteſt intelligi iſte
text.quod alibi non ita bene probatur. quinimo gl.in.l.pro-
latam.C.de ſen. ſenſit oppoſitum.ſ. ꝙ publicatio ſit de ordi-
ne ſubſtantiali.ſed Bart.ibi ſequit primum qđ ſic probat:il
lud enī eſt de ſubſtantia rei quo ceſſante res eſſe non poteſt:vt
l.pretia.ff.de contrahē.emp.⁊ inſti.de emp.⁊ vendi.§.pretiū.
vbi dr ꝙ res ⁊ pretium ſunt de ſubſtantia venditionis. nam
emptio ſine his eſſe non poteſt. Euictio aūt eſt de naturalib⁹
ſeu accidentalibus emptionis. Nunc ad propoſitum cū ſnīa
eſſe poſſit ſine teſtium examinatione ſeu publicatione quod
patet ex eo quia non eſt de neceſſitate vt probatio fiat per te-
ſtes cum poſſit fieri per inſtrumenta ⁊ confeſſiones preſum-
ptiones ⁊ ſimilia:vt in.c.afferte.de preſump.⁊.c.cū Joannes.
de fide inſtru.⁊.l. in exercendis.C.eo.ti. ergo publicatio non
11 eſt de ſubſtantia ſententie. ¶ †Et ideo concluditur ꝙ ſi teſti
bus non ſcriptis vel non publicatis ſnīa feratur illud eſt cō-
tra ius litigatoris:non aūt contra ſubſtantialem ordinem iu
diciorum.⁊ ita refert Bar.tenuiſſe Ja.but. Idem etiā ſentit
Spe.in ſecūda parte ſui libri.in prin. ⁊ Hoſt.in ſum. de re iu.
di.vbi dicunt ꝙ non omnia que interuenire debent in iudi-
cio ſunt de ſubſtantia:ſed quedā de ſolēnitate:quedā de ſub-
ſtantia:ſicut in ſacramento altaris ſolū illa verba quibus fit
tranſlatio ſunt de ſubſtantia. alia vero ſunt de ſolēnitate : vt
in.c.panis.de cōſe.diſt.ij.vnde dicunt ꝙ in iudicio de ſubſtan
tia eſt citatio:libelli oblatio:litis conteſtatio: iuramentū de
calumnia:⁊ quod ſententia feratur in ſcriptis congruo loco
et tempore ſeruatis ſolennitatibus debitis.ſ; tu de citatio-
ne dic ꝙ eſt de ſubſtātia circa abſentes.iij.q.viij. caueāt.⁊.c.ō
nia. ſed erga preſentem non eſt de ſubſtantia. vt not. Joan.
an.in.c.ſi.de ele.lib.vj.⁊ Bart.in.d.l.prolatam.et Bal.in aut.
ſi omnes.C.ſi vt ſe ab he.de lib.obli.dic vt plene dixi in.c.j.de
lib.ob.de lit.conteſt. dic vt in.c.vno. de lit. conteſt. De iura-
mento calumnie habes ho.tex.in.c.j.de iura.cal.li.vj. De ſen
tentia qualiter ſit ferenda:dic vt.c.ſi. de re iudi.li.vj. Et ad
noſtrum principale propoſitum adde tex.ſingu.in.c.ſi. de he-
re.lib.vj.vbi dicitur ꝙ propter ſcandalum teſtium euitandū
poſſunt ſubticeri nomina teſtium.⁊ dic ꝙ etiam dicta teſtiū
poſſunt ad tempus occultari: vt ſi pars non audet conueni-
re aduerſarium propter eius potentiam ⁊ interim timetur
de abſentia vel morte teſtium:vt not.ponit Hoſtien.in.c.quo
niam.in prin.vt lit.non cōteſt.vbi dixit.⁊ vide quod no. Joā.
12 and.in.c.j.de homi.lib.vj. ¶ †Sed quero quid de renuntia-
tione ſeu concluſione que ſolet fieri in cauſa:de qua in.c.cum
dilectus.de fide inſtrumen.⁊ cap.paſtoralis.de cauſa poſ.⁊ p-
prie.vbi per Innocen.⁊ in.c.cum veniſſent.de teſti.cum ſi.an
ſint de ordine ſubſtantiali de hoc vide ho.gloſ.in cle.ſepe. de
verb.ſignifi.ver.concluſione.per Joan.an.in addi.Specu.in
titu.de renuntia.⁊ concluſio.in prin.vbi tenet quod non ſit de
ſubſtantia.Et profecto ſatis dico hic hoc probari ex predi-
13 ctis.⁊ hoc teneas. ¶ †Quero quia text. mandat hic inquiri
in cauſa appellationis an teſtes iſti fuerunt cōſpiratores an
ſufficiat probare in cauſa appellationis inhabilitatem te-
ſtium. Solu.glo.in ver.iuramenta.dicit quod non ſed requi-
ritur quod in prima cauſa pars probare voluerit.quinimo
non ſufficit quod obtulerit ſe probaturam niſi nunc vere p-
bet argumen. hic in text. ibi probare voluit ⁊c. ¶ Sed con-
tra hoc glo.oppo.de.c.interpoſita.de appella.vbi oblatio p-
bationis abſq; alia probatione grauaminis iuſtificat appel
lationem.remittit pro ſolutione ad notat.in.c. ex parte ade.
de teſti.aduerte duo ſunt hic vidēda. Primo an in cauſa ap-
pellationis poſſit probari indignitas teſtium ad finem retra
ctandi ſententiam licet non fuerit oppoſita in cauſa princi-
pali. Secundo an ſola oblatio probationis indignitatis te-
ſtium facta coram iudice a quo iuſtificet appellationē: vt ſic
ex hoc conſequatur pars retractionem ſententie. Ad primū
vidiſtis quid ſenſerit glo. Innuit enim quod non ⁊.idē ſen-
ſit hic Innocen.dicit enim quod pars volens reprobare te-
ſtes debet hoc proteſtari a principio:alias ſibi preiudicat.ſ.
de teſti.preſentium. imo quod plus eſt debuit ſtatim proba-
re ⁊ petere et recipere terminum ad probandum. vt hic ⁊.ſ.
de teſti.cauſam. Sed tu aduerte quia habes notabilem glo.
in contrarium in.c.j.ſ.de excep. que dicit quod hec exceptio
e contra perſonas teſtium eſt quaſi peremptoria[e]. Ideo po-
teſt opponi ⁊ probari in cauſa appellationis ſicut perem-
ptoria.Et idem ſentit glo.in.c.ex parte Ade.de teſti.et in.c.
de teſtibus.

Zacharias.

a ¶ Venit ſententia.Adde Lāfrā. de ora. in.c. qm̄ ꝯtra falſam.i ꝑn. nu.4. verſi. nota hic videri caſum ſ.de proba.

b ¶ Cōmiſſio. Cō miſtura teſtiū inhabiliū cū habilib⁹ nō viciat teſti moniū habilium dūmodo ſint tot teſtes habiles ꝙ̄ ſufficiant. ¶ Adde do.Anto.h in vj.co.vſi.⁊ ſic ptz ꝙ cōmiſtio inhabiliū ⁊c.⁊ vide ol no ꝙ no.p eundē do. Ant.in.c. cū nobis olī.in.iij. co.in verſi.ex his patet ſi appellet. ſ.de elect.

Zacharias.

c ¶ Sed delegatā. Ita no.Cardi.in cle.j.l.ij. apo.⁊ in §.⁊ quia.gl.iij.di ſtin.de hereti.

d ¶ De iuſtitia.adde Pe.de anch. conſi.liij.

Sebaſti. Sapia.

d ¶ De iuſtitia.ſe piſſime ō hoc du bitat in practica ſm Imo.i.l.diu⁹ in.iij. col.ff.de re iud. de quo vide Bal.i.c.j.ſi de inueſti.iter do.⁊ vaſal.lis oria.in vſi. feu.⁊ Abb.i.c.cū dilect⁹.l.iij.no.ſ. de ſi.iſtru.⁊ late p And.ſicu.in.c.cū olim.col.vij.ſ.de offi.dele.

e ¶ Quaſi peremptoria.Adde Lapum all.lxxxij.

de teſtibus.co.ti. Intelligo tñ ſm limitationẽ.c.preſentiũ.de teſti.et vi
de qd dixi in.d.c.ex parte. Et ad iſtũ tex.dico qd ſi pars nõ opponit nec
proteſtatur in principio non auditur indifferenter poſtmodũ: vt dixi
in.c.pñtiũ.et hoc caſu procedit opi.gl.et Inno.ſed ſeruata diſpoſitione
d.c.preſentium.debet audiri videlicet ſi iuret qꝫ ad hoc ex malitia non
14 procedat et dic:vt ibi. ¶ † Ad ſecundum dic vt plene dixi in.c.ex parte
ade.et ad iſtum tex.dic qꝫ iſte abbas non appellauit a reiectione proba
tionis ſed a diffinitiua.vt patet in litera.et infra dicã.et ſic oblatio pro
bationis etiã ſi fuiſſet a principio reiecta non habuit iuſtificare appel
lationem.c.interpoſita.loquitur cum appellatur a grauamine.et dic vt
ibi et in.d.c.ex parte. ¶ Glo.pe.colligit ex tex.qꝫ per appellationẽ reuo
cantur ſolum ea quominus legitime ſecuta ſunt:non antẽ omnia licet
appellatio ſit legitima.hec colligit glo. ex eo qꝫ tex.mandat inquiri an
iudex fuerit ſecutus dicta conſpiratorum vel non.nõ aũt reuocat ſen
tentiam ex grauamine admiſſionis conſpiratorũ. Contra qd glo.opp.
de.c.ſuper queſtionum.in ſi.de offi.delega.vbi reuocantur oĩa innoua
ta poſt appellationem. Solu.glo.et minus bene:dicens qꝫ hic videba
tur appellatio legitima:ſed nõ erat:quia oportebat probare oẽs teſtes
15 eſſe conſpiratores. ¶ † Sed certe hec ſolu.non eſt bona:quia ad iuſti
ficandam appellationem iudicialem ſatis eſt probare ex iuſta et vera cau
ſa fuiſſe appellatũ:quo probato omnia poſtmodũ attentata veniunt re
uocanda tanqꝫ geſta a iudice cuius iuriſditio erat ſuſpenſa per appel
lationem:vt probat in.d.c.ſuper queſtionum.in ſi.et in.c.ſi a iudice.et.c.
16 nõ ſolum.de appel.lib.vi. ¶ † Hinc notanter dixit Innoc. in.c.qꝛ pro
pter.de electio.in pe.col.qꝫ hec eſt vna de differentijs inter appellatio
nem iudicialẽ et extraiudicialem qꝛ in iudicijs quicquid ſit poſt appel
lationem venit reuocandũ:qꝛ poſt appellationẽ legitimã deſinit eſſe iu
dex.ſ.de appel.cum eãm.ſecus extra iudiciũ quia ſolum venit reuocan
dum quicquid ſit cõtra appellationẽ qꝛ per talem appellati.non impe
17 ditur quis vti legitime iure ſuo:vt in.c.cũ nobis.de elec. ¶ † Hanc ean
dem concluſionẽ repetit Inn.in.d.c.cũ nobis.in.j.col.vbi dicit qꝫ ſi in
iudicijs appellatur in vno articulo:puta qꝛ vocat ad locũ non tutum
vel qꝛ recepit teſtẽ quem conſtat excõmunicatũ vlterius quicquid fecit
in tali cauſa iudex reuocabit:certũqꝫ eſt qꝫ hec eſt legitima cã appellan
di:qꝛ iudex admittit teſtes conſpiratores etiã in cauſa inquiſitionis:vt
probatur in.c.per tuas.el.j.de ſimo. Ideo dic melius ad cõtrariũ.ſ.for
matum qꝫ hic non fuit appellatũ ab illo grauamine:qꝛ teſtes conſpira
tores admittebantur:ſed ſolũ a diffinitiua p quã abbas fuerat remo
tus:vt dicit hic Hoſti.et bene.et aperte hoc probat per iſtũ text.in ver.a
qua ſnia.et vigore huius appellationis petebat ſniam retractari ex eo
qꝫ teſtes fuerant cõſpiratores ſed non obtinet niſi probet qꝫ iudex fue
rat ſecutus dicta conſpiratorũ et eſt ratio qꝛ per appellationẽ a diffini
tiua venit ſnia retractanda ſolũ propter iniquitatẽ ſnie.non antẽ pro
pter grauamen pcedens ex quo ab illo non fuit appellatum.ſnia vero
non põt dici iniqua propter admiſſionem cõſpiratorũ ſi nihil dixerũt
vel iudex illorum dicta nõ fuit ſecutus. Sꝫ dices tu qre mãdat nũc in
quiri ſi iudex fuerat illorum dicta ſecutus cũ pars non debeat amplius
audiri.ex quo tempore grauaminis.ſ.admiſſionis teſtiũ nõ ſuit appel
latum.debuit enim illud grauamen contra iuſtitiaꝫ partis tranſiſſe in
rem iudi.vt in.c.cum dilectus.de elec.et.c.ſignificauerunt.ſ.de teſti. So
lu.Hoſti.dicit qꝫ ideo:quia illud grauamen receptionis conſpiratorꝫ
potiſſime tangit ſententiam.magis enim grauatus fuit abbas circa
illum articulum in ſnie prolatione qꝫ in teſtium receptione. Et hodie
in hoc dic vt habet in.c.ſi. de appel.li.vi.vbi habet qꝫ ſi grauamẽ a quo
non fuit appellatũ tangit negotiũ principale poteſt in appellatione a
diffinitiua reuocari.ſecus ſi non preiudicat negotio principali de quo
18 dic vt habetur latius in cle.ſi.eo.titu. ¶ † Et ex his ſingulariter no.qꝫ
a exceptio[a] contra perſonas teſtiũ dicitur tangere negotiũ principale et
ſi non principaliter ſaltẽ per obliquum quia admiſſis teſtibus nõ ido
neis perit ipſum negotiũ.ad hoc gl.no.in.d.c.j.de excep.et in.c. ex par
te Ade.et in.c.ne teſtibus.ſ.de teſti.et hoc clare probatur hic. Nã in cau
ſa appellationis diſcutitur de hoc grauamine:licet ab eo nõ fuerit ap
pellatum in prima cauſa cum grauamen infligeretur. Et not.ſingula
19 riter hoc:quia neſcio quod alibi ita bene probetur. ¶ † Et probat hec
litera qꝫ admittitur diſcuſſio indignitatis teſtiũ in appellatione a diſ
finitiua:etiã ſi in prima cauſa fuit oppoſitum et iudice ad vlteriora pro
cedente non fuit appellatum et hoc ratione predicta:quia indirecte tan
git negotiũ principale.vnde iudex iterũ grauare videtur ſequendo il
20 lorum dicta in ſententie prolatione.et tene menti predicta. ¶ † Op.cõ
tra tex.in ſi.vbi dicitur qꝫ contra alios ab abbate hic potuerunt teſtes
b conſpiratores[b] admitti.hoc enim vr cõtra teſtimonium.ſ. de teſtibus
vbi dicitur qꝫ teſtes criminoſi ſunt repellendi a teſtimonio:ſed conſpi
ratores maxime peccant vt in.c.coniurationum.cũ duobus ſeq.xi.q.j.
ergo et.ad idem.c.per tuas.preal.de ſimo.vbi conſpiratores et capita
les inimici equiparantur et pari modo a teſtimonio repelluntur. ſolu.
gloſſ.ſi.quattuor modis. Primo qꝫ iſti fuerunt admiſſi vt de facto ſuo
deponerent.nam et ſecundo interrogantur de eorum facto in aliorum
defectum.iiij.q.iij.§.ſerui.ſi.reſponſo.dic tñ qꝫ non crederet eis ad ple
num in aliorũ preiudiciũ.ad hoc qd leg.et no.in.c.j.de confeſ. ¶ Secun
do ſoluit qꝫ iſti conſpiratores poſſunt contra alios admitti nõ ad ple
nã fidẽ ſed ad pſumptionẽ faciendã vel ad iudicis informationem ſm

Io.an.e eſt ſimile in.d.c.j. de confeſſis. ¶ Tertio
ſoluit qꝫ vꝫ iſtorũ dictũ ꝯ illos q eos tolerauerũt
arg.in.c.nulli.ſ.de accu.hoc non placet Io. and.
quia illud ſpeciale in epiſcopo:vt ibi not. et.ij.qd.
vij.in hoc. ¶ Quarto ſoluit qd hoc non conſtabat
tempore depoſitionis illos fuiſſe conſpiratores:
vt in fine litere dicitur. hec ſol.non videtur ſuffi
ciens:qꝛ litera vtitur verbo pſertim:quaſi dicat qꝫ
idem ſi cõſtitiſſet. Preterea text.expreſſe dicit qd
tales poſſunt contra alios admitti. ¶ Quinto ex
tra glo.ſoluit Innoc.qꝫ ſi alij obiecꝫiſſent hoc cri
men cõſpirationis fuiſſent repulſi.ſed hoc nullus
preter abbatem obijciebat:ideo a ſolius abbatis
21 nocumento excluduntur. ¶ † Hec ſol.poteſt admit
ti ſi delictum teſtium erat incognitum:alias iudex
ex officio ſuo debet repellere indignos.ij.q.vj. in
22 quirendũ.iuncta gl.j. ¶ † Sexto ſoluit idẽ Inno.
qꝫ text.poteſt intelligi de his qui conſpirauerunt
contra abbatem in bonuꝫ. puta vt reficerent ſibi
male alienanti vel aliquid ſimile.iſti enim non de
bent admitti contra eũ contra quem conſpirant:
qꝛ non ſolũ inimici dicunt vt repellantur a teſti
monio qui odiunt mente.ſed etiam hi qui ſine mẽ
tis odio habẽt vel habere preſumunt cauſas ini
micitie.vt.iij.q.v.cũ tribus ſeq.ſed cõtra alios be
ne admittunt.quia non peccant nec preſumuntur
contra alios habere inimicitie cauſam.qd eſt ſin
gulariter notandũ.et vide qd not.in.c. exhibita.ſ.
de iudi. ¶ Septimo ſoluit Hoſtiẽ.qꝫ id quod hic
dicitur procedit cum ſit generalis inquiſitio: tũc
enim non eſt locus ſubtilitatibus iſtis: maxime
quo ad illos qui debent penitentiã agere quo ca
ſu nec forſan locus eſt ſm euꝫ illi forme que tradit
de accu.qualiter et qñ.ij.§.debet.lꝫ abbas qui ſpe
cialiter expreſſus erat:et ab adminiſtratione remo
uendus de hoc cõqueri potuiſſet. Et no.bene hãc
ſolu.que ſatis mihi placet.nam cum agit ad peni
tentiam non requiruntur probationes ita diluci
de.de quo vide quod not.gloſſ.in.c. multi.ij.q.j.[a] et a
quod dixi in.c.at clerici.ſ.de iud.et de modo proce
dendi contra religioſos dixi in.c.cum contingat.
de fo.compe.et in repet.c.ſi quis contra clericum.
eod.titu. ¶ Octauo ſoluit Goff. quod ſpeciale eſt
quod tales recipiantur hic:quia que fiunt in ca
pitulo per alios ſciri non poſſunt.ſ. de teſtibus.
veniens.ſicut ea q̃ fiunt domi indagãtur a dome
ſticis.l.cõſenſu.§.de repu.et ideo quales inueniun b
tur tales recipiuntur quelibet iſtarum ſolutio
num eſt bona et moderata: vt.ſ.vnde eas coniun
c gendo dicit hic do.Anto.qꝫ conſpirator[c] in bonuꝫ
repellitur a teſtimonio contra prelatum non con
tra capitulum vel alios.conſpirator in malum re
pellitur a teſtimonio contra illum contra quẽ cõ
ſpiratur cõtra alios ſi nõ opponatur admittitur
ſi opponatur admittitur in generali inquiſitione
et cõtra infamatum:vbi agitur ad penitentiã.con
tra nõ infamatum admittitur in iudiciũ ad infor
mationem vel qualẽqualẽ preſumptionem ad pe
23 nam non vbi poſſunt alij teſtes haberi. ¶ † Ubi
alij non poſſunt haberi admittuntur:ſed quanta
fides detur relinquendum eſt arbitrio iudicis.et
vide ad materiam quod leg.et not.in.d.c. per tuas
de ſimo.et quod dixi in.d.c.ex parte Ade. de teſti.
dico enim breuiter qd iſti conſpiratores omnino
ſunt repellendi et a principio contra illum contra
quem cõſpirauerant etiam ſi agatur per viam in c
quiſitionis.tex.eſt not. in.d.c.per tuas.cõtra alios
vero admittuntur ſi erant conſpiratores ex bona
cauſa:ſi ex mala admittũtur et repellunt creditur
parum vel plus ſm qualitatem perſonaruꝫ preiu
dicij et neceſſitatem probandi prout de alijs cri
minoſis in iure diſponitur de quibus plene dixi
in.d.c.ex parte. et dic vt ibi.et.d.c.j.de confeſ. vbi
24 etiam plene dixi. ¶ † Nunc extra gloſſ.oppo.con
tra text.in eo quod iſti regulares pro ſe et ex parte
quorundã conſociorũ denuntiauerunt proprium
abbatem apud romanum pontificem.vt in princ.
litere dicitur. videtur enim quod regulares non
poſſunt conſtituere procuratores tanqꝫ ſingula
res perſone nec procuratores conſtitui ſaltem ſi
ne abbatis licentia. Primum probatur quia non

Sebaſti. Sapia.
¶ Exceptio. Ui
de Feli.i.c.j. co.j.
vñ. dum dt gl.h.
vbi dicit qꝫ exce
ptio in pſonas te
ſtiũ regulatur vt
peremptoria:tal
legat Abb.hic.
¶ Qñ ꝯſpirator
admittat ad te
ſtificandũ et adde
h Inno. in.c.j.de
ſchiſmaticis.
¶ Adde old. ꝯſ.
cclxxviij.et.cxlv.
Zacharias.
¶ Adde Spe.in
ti.de teſti.§.j.vñ.
itẽ qꝫ eſt ꝯſpira
tor.et l ti.de accu.
§.iij.v.videndum.
Bal.i.c. ꝯuẽticu
las.col.j.not.j.de
pace iura.fir.i vſ.
feu.et car.i ele.j.§.
qñ vo.de ſta.mo.
Sebaſti. Sapia.
¶ Conſpirator.
Qñ ꝯſpiratores
repellunt a teſti
monio vid arc.in
c. qñ et qñ.j.in.ij.
colũ.ſ.de accu.et
old.i ꝯſi.cclxviij.
inci.lꝫ quantũad
clauſtrales.

n ¶ Ubicūq; monach⁹ pōt ꝓpria autoꝛitate agere pōt ēt ꝓpria autoꝛitate p aliū lr̄as īpetrare ⁊ ad eas ſas illas ꝓcuratoꝛē ꝯſtituere vt hēt p d. Ant.in ij.colū.cir.med.⁊ hāc eandē doctrinā tradit gloſ. in vbo ꝯſtituere.in cle.religioſus.de ꝓcur.⁊ p h̄ facit qd̄ no.d. Ant.in c.edoceri.i p̄n.in vi.col.de reſcrip. Itē ad h̄ facit q: in caſibus in qb⁹ minoꝛ hꝫ legitimā pſonā ſtandi ī iudicio his caſibus pōt ꝓcuratoꝛē ꝓpria autoꝛitate cōſtituere vt eſt tex.l.c.ex pte. de reſti.ſpo.⁊ hāc ptē tꝫ h.d.Ant.ī prin.in.viij. col.⁊ Jmo.i.d.cle. religioſus.ſuper illa gl.i ver.ꝯſtituere ⁊ Bar.i.l.ēt ex pterito.§. abſens. ff.d ma.vin.q al'.le.l.diu⁹.ff.q pe.tu.⁊ idē dicit barto.in.l.neq; tutores.C.de ꝓcur.⁊ vide pro iſta doctrina quod not. Cy.⁊ bal.i.l.exigēdi.C.de ꝓcu.et q his caſib⁹ poſſit ꝓcuratoꝛē cōſtituere tꝫ Bar.⁊ Ja. d are.i.l.ſi ex legati cā.ff.de v. ob.⁊ alle.ad h̄ gl. in.l.ij.ff.q pe.tu. quā vid ⁊ alle.no. i.l.iij.§.i.ff.rē ra.ba.pro q̄ opti.facit qd̄ no.ſpe.i ti. de ꝓcura.§. rōne quoq; ꝯſtituētis in.i.col.ver.itē q ꝯſtitut⁹ eſt. Item add q his caſib⁹ qb⁹ ꝯiuncta pſona pōt agere ꝓ cōiuncta his ēt pōt ꝯſtituere ꝓcuratoꝛē ēt aſi lit.ꝯte. iſte eſt caſus no.l c.accedēs.l ſi.tbi procuratoꝛē mittas q ad agendū ⁊ rn̄dēdū ⁊c.s.de ꝓcur.ſꝫ poſſet rn̄deri q ille tex.nō dicit q cōiuncta pſona conſtituat ꝓcuratoꝛē. ſꝫ dū tex.dicit q mittas ꝓcuratoꝛē intelligat.ſ. ꝯſtitutū ab ipſo filio q ꝯxit ſponſalia.⁊

habent velle vel nolle:ſed eoꝝ voluntas vel noluntas dependet a ſuperioꝛis iudicio vt in.c.ſi religioſus.de elec.lib.vi.⁊ in.c.ij.de teſta.eod.lib.⁊.ij.q.i.c. non dicatis.Secundum probaſ in.c.ij.de poſtu.et xvi.q.i.monachi.vbi probaſ qd̄ monachus vel canonicus regularis non pōt ꝓcuratoꝛ cōſtitui niſi pro vtilitate monaſterij ⁊ abbate nihilominus īperante.Sol.hinc ſumpta occaſione Innoc.ſatis egregie tractat hic materiam iſtā permixtim.Sꝫ ego pro clarioꝛi intelligentia diuido dicta ſua in duas partes.In pria tractabimus an religioſus poſſit ꝓcuratoꝛē cōſtituere noīe proprio. In ſcđa an ⁊ qn̄ poſſit ꝓcuratoꝛ conſtitui. ¶ Circa primū dicit hic Inno.qd̄ in cauſis quas religioſi habēt ſeu habere pn̄t noīe proprio pn̄t cōſtituere ꝓcuratorem in illis ēt procurare noīe proprio.exemplū pōt in multis cōſtitui:vtputa ſi fiat inquiſitio contra ipſos vel inquiſitionē ꝓmouerunt cōtra prelatum.vt hic.⁊.j.c.pe.de accu.vel ſi agant de ꝓpria electione:vtputa ſi fuerant electi ad prelaturā proprie eccleſie vel aliene:⁊ electioni iam cōſenſerunt de licētia abbatis.ad hoc.c.cū dilectus.de ꝯſue.et
25 c.cū dilectꝰ.de reſcri.⁊.j.eo.ad ꝓbandū. ¶ † Itē cū accuſant propriū prelatū.quo caſu debent habere expenſas a monaſterio.vt in.c.ex parte.et.c. pe.de accu.Et circa h̄ ꝯcludit Inn.regulā q vbicūq; iꝫ monacho agere lꝫ ei p alium literas impetrare ⁊ eam proſequi.ad hoc.s̄.de excep.dilecti.in prin.Firmat ⁊ aliā regulā magis generalē dicēs
a q is cui permittiſ p ſe agere pōt procuratoꝛē conſtituere p.l.i.ff.de procu.Et preſertim hoc ꝓcedit in religioſo qui a melius eſt vt religioſus agat per aliū q̄ p ſeipſum: vt in.c.vno.s̄.de ſyndi.et predi-
26 cta notabis. ¶ † Ex qbus infero qd̄ vbicūq; religioſus hꝫ legitimā pſonā ſtandi.in iudicio vt in caſibus ſibi a iure permiſſis: in illis libellū ꝓprio noīe poteſt ꝯficere ſiue agat ſiue ꝯueniaſ.ad qd̄ allego ho.tex.in.c.dudū.de cōuer.coniug.vbi ſentētia abſolutoꝛia fuit concepta in pſona monialis. Idē ibi dicit Jo.and. in cōdēnatoꝛia qn̄ executio non pōt fieri in bonis monaſterij: vtputa q: obligatio directe concernit pſonam monachi.xxvij.q.
27 i.ſi qua monacha.⁊.xvi.qd̄.vi.de lapſis. ¶ † Quid aūt ſi executio eſſet fienda in bonis:vtputa qi monachus cōueniſ ex facto geſto añ monachatum et bona monachi tranſiuerunt in monaſteriū vel ex facto geſto poſt monachatū in caſu quo obligatur monaſteriū iuxta not.p Inno.in.c.cū olim.de priui.vbi vide ⁊ p glo.⁊ doct.in.d.c.ex parte.de accu. ⁊ p Archi.in.c.vt piculoſa.ne cleri.vel mona.lib. vi.plenius p gl.⁊ Bal.in auſ.cauſa que fit cū monacho.C.de epi.⁊ cleri.Et concludit q ſi agaſ contra monachū ex obligatione orta ante monachatum debet narratio facti cōcipi in perſonā monachi:quia cū eo negotiū geſtum eſt.Itē qn̄ obligatio conſiſtit in perſonam monachi : q: non potuit per ingreſſum monaſterij ſe ab obligatione liberare.argu.opt. in.d.auſ.cauſa que fit cū monacho ſꝫ monaſteriū teneſ tanq̄ procuratoꝛ in rem ſuaꝫ arg.inſtitu.de acquiſi.p arrog.in ſi.not. Bal.in.d. auſ.cauſa.ſed concluſio libelli ⁊ ſnia cōdemnatoria debent referri in monaſteriū.qd̄ tenet Jo.an. in.d.c.dudū.⁊ multi alij in.d.auſ.cauſa. Sed alij contra.Bal.ibi conſuluit q feraſ in pſonā vtriuſq;.q ſatis placet arg.coꝛū que not.in.c.querelam de elec.facit optime qd̄ not.Inno.ſuper rubꝛi.de obliga.ad ratio.vbi dicit q ſi obligatus alicui intrat monaſteriū ⁊ non habeat in bonis vnde ſatiſfaciat q ſcribendo vel aliud honeſtū opus faciendo ſalua honeſtate regule ille ſuo creditoꝛi ſatiſfaciat quod not.Primo ergo executio fieri debet in bonis ſi qua ꝓuenerūt ad monaſterium.Secundo prouidebiſ i defectū modo predicto in pſonaꝫ monachi:ex quo euidenter colligitur q obligatio re-
28 manſit in perſonam monachi. ¶ † Scđo caſu p̄ncipali cū agiſ ex facto geſto poſt monachatum dic q obligatur monaſteriū ⁊ cōtra illud eſt agendū: qd̄ tn̄ eſt intelligendū vt no.Inno. in.d.c.cū olim. ⁊ no.in.d.c.vt periculoſa.⁊ in.c. qd̄ quibuſdam.de fideiuſſo.⁊ hoc quo ad primum principale dictuꝫ.

29 ¶ † Quo ad ſecundū an religioſus poſſit procurator ꝯſtitui.ꝯcludit hic Inno.q p vtilitate monaſterij ⁊ abbate impetrāte pōt indubie.vt in iuri
b bus.s̄.alleg.Dubiū eſt⁹ nunquid poſſit eſſe p vtilitate abbatis vt ſi ſit accuſatus vel contra euꝫ inquiritur.⁊ cōcludit q ſic.⁊ ideꝫ dicit in alijs negotijs abbatis: vt in electione ipſius ⁊ ſimilibus q: in hoc vertitur vtilitas monaſterij: vt bonus abbas ei preficiaſ ⁊ prefectus defendatur.qd̄ no. per
c hanc rationē.idē dicit Inn.ᵃ vt poſſit cōſtitui pro laico patrono vel pꝛīcipe vel magno defenſoꝛe ſiue vtili amico monaſterij.Nam ep̄o vꝰ hoc officiū procuratoꝛis interdicendum magis q̄ monacho v.q.iij.quia epi.⁊.ix.q.iij.cuꝫ ſcimus.⁊ tn̄ archiep̄s fuit procuratoꝛ pro quodā dn̄o laico: vt habeſ i.c. per venerabilem.qui ſi.ſint legi.multo ergo fortius in predictis caſibus eſt monachus admittendus cum verſetur vtilitas monaſterij ꝓmouendo cām magni dn̄i vel amici monaſterij:⁊ ſi is cōtra quem cōſtituiſ excipiat q in hoc nō vertitur vtilitas monaſterij replicabitur ſm̄ Innoc.q non ſpectat ad ipſum de hoc inquirere vel ſcire:poſſent em̄ tales eſſe:⁊ ita occulte vtilitates monaſterij qd̄ non expediret:imo officeret ipſas omnib⁹ eſſe notas.ſed cōuentus ad quē pertinet ſcire ⁊ tractare vtilitatē monaſterij vel etiā ipſe monachus q cōſtituiſ poſſet cōtradicere ex hac cā. Itē ⁊ de mandato epi poteſt monachus cōſtitui procuratoꝛ ſm̄ Inno.alle. xvi.q.i.qui vere.qd̄ intellige p vtilitate cōi et publica eccleſiarū:de quo tn̄ dic vt not.per Innoc.et alios in.c.i.de ſta.re.quinimo plus dicit Inno. qd̄ etiā contra voluntatē epi ⁊ abbatis poſſunt monachi denuntiare malum prelatū ⁊ ad hoc procuratores conſtituere:vt hic ptꝫ.⁊.ij.q.vij. quapꝛopter quinimo ꝓ proſecutione cuiuſlibet negotij:in quo plures monachi agendo vel defendendo admittūtur poſſunt vnus vel plures ex his pro ſe negotiū proſequi et etiam conſtitui procuratores ab alijs nomine eoꝛundem:vt hic not.probatur ſm̄ Inn. ⁊ bene.j.eodem.de accuſa. cum olim.⁊ allegat ad hoc ho.tex.apertum iuncta gloſſ.in ver.conſoꝛte.
30 in clementina.religioſus.de procura. ¶ † Nec obſtat predictis ſm̄ Innocen.d.c.non dicatis.vbi dicitur q nec literas debet recipere monachus ſine licentia ſuperioꝛis qd̄ intelligitur de literis quātumcūq; priuatus ⁊ amicabilibus ſibi miſſis : vt ibi not.ergo fortius hoc idem dicendū in procuratorijs.Ad hoc enim reſpondeſ q premiſſa cōcluſio procedit qn̄ vertitur vtilitas monaſterij: et in caſibus ſibi a iure permiſſis contrariū vero procedit regulariter et pro vtilitate propria.qd̄ eſt notādum. Ex predictis ſume multas notabiles limitationes ad.c.ij.de poſtu.maxime quatenus ibi fit mentio de vtilitate monaſterij:vt ſic illud verbum ſumatur valde late.⁊ ex hac ſignificatione ſic late ſumpta dixit Hoſti.in.c.ex reſcripto.de iureiurā. q ex abbatis permiſſione poteſt monachus deputari ad tps ad ſeruitiū alicuius prelati vel magnatis:quia hoc fit ſine vtilitate monaſterij cū per illum negotium monaſterij promoueatur ſicut als de clerico ſeculari:vt in.c.cuꝫ dilectus.de clericis non reſiden.ad hoc alleg.tex.cum glo.in.c.cū paſtoꝛalis.ij.q.vij.

1 ☞ Iniuria fit alicui ēt ſi ei dicis veritatē dūmō animo iniuriādi dicas:de quo.j.nu.26.
2 Actio iniuriarū ſiue intenteſ ciuiliter ſiue criminaliter infamat aliquē iꝫ aliquo reſpectu talis īfamia poſſit vitari.3.4.5.
3 Procuratoꝛ nō pōt interuenire in cā corpoꝛali.
Pro iniuria poteſt aliquo caſu inferri pena corpoꝛalis.24.
6 Actio iniuriarū an cōpetat p modica iniuria.
Condemnatus pro modica iniuria an efficiatur infamis.8.
7 Delicta quātūcūq; parua ſunt punienda.
Cōtumacia tāto maioꝛ eſt quāto ex minoꝛi delicto inſurgit ⁊ quare.
9 Infamia facti eſt illa q̄ obuenit ex cōi boīm oblocutione que nō pōt aboleri niſi cōtrario facto: veꝫ q contrarium dicatur.

addē q p doctrina.s̄.tradita de minoꝛe eſt caſus i c.ſi annū.l p̄nc.ij. col.de iudi.l.vi.⁊ all.tex.ibi p bar. l.l.diu⁹.v.ſi qdeꝫ ff.qui pe.tu.⁊ ad idē vide lap.alle. glix.in viti.col.et bar.i.l.i.l p̄n.cir. me.dū loqtur de ſeruo.ff.de ꝓcur. ⁊ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Dubiū eſt.vide Semi.poſt archi. in.c. null⁹.ij. ij.q.ix.vbi idem tꝫ dūmō fiat de mādato epi.et tꝫ Jmo.l cle.⁊ ſi p̄ncipalis.co.xij. de reſcri.⁊ Ro.l fin. cclxxiiij.inci. monachus nō pōt.
¶ Et illud dictū Inn.ſeqſ.d.ant. l.c.p venerabilē.l iij.col.q ſi.ſint legi.⁊ l.c.ex pte.de iureiur.⁊ l.c.i.de ſyndi.in vi. col.⁊ l.c.cū.M.ferra.l xij.col.de ꝯſtitut. et Jmo. poſt do. Ant.l cle.⁊ ſi p̄ncipalis.in.ix.col. in ſi.de reſcri.⁊ ſequiſ arch.l.c.nulius.ij.q.vij. Sꝫ ꝫ h̄ fortiter vigiq no. Jo. an.l.c.ij.l ſi.de poſtu.vbi tꝫ q ad h̄ vt monachus poſſit eē ꝓcuratoꝛ nō ſufficit q ſecundario adſit vtilitas monaſterij:ſꝫ opꝫ q adſit principalr. Itē adde h̄ do.d ro.in antiq decī ſio.xxxiij.⁊ in nouiſ.dci.cclxvi. itē vide do.in.c. quāuis.l.ſi.col.ver.ſꝫ qd ſi eē ꝯſtitutus de procu.in.vi.
¶ Adde an religioſus poſſit ꝓcura. cōſtitui do. Cardi.ꝯſ. lxvi.⁊ quid de clerico p Fede.ꝯſ. cclxx.⁊ p Ro. conſil.ccclxxxij.

10 Papa pōt reſtituere fame tam laicos ꝙ̄ clericos ſibi ſubiectos alios vero non.
Degradatus ⁊ depoſitus pōt ꝑ papā reſtitui. ⁊ cō ſtat qḋ ex hoc eſt effectus infamis.
Papa nō legitimat alteri ſuppoſitum.
11 Legitimare ⁊ fame reſtituere ꝓcedūt a pari.
12 Collegium cardinalium vtrum poſſit aliquē fame reſtituere.
Cardinales in titulis eorum habent iuriſditionē quaſi epiſcopalem alias nullam habent iuriſditionem.
13 Cardinales ſede vacante nil poſſunt exercere de ſpectantibus ad papam.
14 Epī an poſſint aliquē fame reſtituere.
Epī diſpēſant a votis iuramētis ⁊ fidelitatibus ⁊ huiuſmodi.
Eps nō diſpenſat cū patiente defectū in natalibꝰ quo ad ordines.
Criminoſus cū quo eſt diſpēſatū pōt teſtificari in omni cauſa ⁊ quemlibet accuſare: ſi vero nō eſt diſpenſatus non.
16 Reſtituere fame nō pñt prelati inferiores epō.
17 Imperator pōt iperio ſuo ſubiectos fame reſtituere ⁊ taliter reſtituti citra aliā diſpēſationē poſſunt ꝓmoueri ad ſacros ordines.
18 Senatus romanus nō pōt hodie fame reſtituere: q2 apud eū nulla iuriſditio remāſit.
19 Principes ⁊ ciuitates nō recognoſcētes ſuperiorem: poſſunt fame reſtituere.
Ciuitates nō recognoſcentes ſuperiorem habent tantam poteſtatem in ſe: quantā habet imperator in vniuerſo.
20 Infamis ex forma alicuius ſtatuti pōt reſtitui fame ꝑ ꝓncipes ⁊ ciuitates ſup̄iorē recognoſcētes.
21 Preſcriptio: qua ꝓſcribūtur reſeruata ꝓncipi requirit tp̄s de cuius initio nō eſt memoria.
22 Reſtituere fame nō poſſunt iferiores ꝓncipes niſi in quandam cōſequentiam.
23 Actio iniuriarū intentatur ciuiliter ad pecuniariā eſtimationē ſm iuramentū iniuriati ſm formā hic traditā. ſecuta tū taxatione iudicis.
24 Actio iniuriarū ſi eſt intentata ciuiliter: non pōt vlterius criminaliter intentari.
25 Dicentes adinuicem iniuriam: poteſt alter alterū accuſare.
Delicta paria mutua compenſatione tolluntur quando agitur ciuiliter: ſecus ſi criminaliter.
27 Dicere alicui tu es baſtardus animo iniuriandi eſt verbum iniurioſum. 28.
29 Animus an fuerit bonus vel malus iudicatur per circunſtantias et indicia.
30 Libellum famoſuz ſi qs repererit: ⁊ in eo cōtenta propalauerit: grauiter punitur.

Cum te. [a] Dānatus in actione iniuriaꝝ infamis eſt et ꝑ papam pōt fame reſtitui. Ita cōiter ſummat. ⁊ procedit hec ſummatio ſm vnū intellectū quē glo. nō ſequit. ſ3 ſm ꝙ gl. intelligit ſummo ſic. Damnatus pro nulla vel modica iniuria infamis nō efficit. Que aūt iſtarū lecturarum ſit verior [b]. j. ſubijciaz cū glo. ij. Diuiditur in duas partes. In pria ponit petitio. In ſcd̄a eius examinatio vel rnſio. ibi: nos autē. ¶ Caſus literalis. H. de caſtro Guartinis. B. habuerunt inter ſe verba iniurioſa ita quod. H. dixit ipſi. B. quod equus ſuus nō erat minoris valoris ꝙ̄ capilli ipſius. B. quare ipſe. B. cōuenit. H. actione iniuriarum. iudices quidē qui ſup hoc cognoſcebant: condēnarūt dictū. H. in decez ſolidis. vn̄ ipſe timens ne ꝑ dictā ſnīam notaret infamia petijt a dn̄o papa beneficiū reſtitutionis ad famā. papa vero cōſiderans ꝙ nulla vel modica ſibi fuerit facta iniuria: vult ipſum. H. per dictam ſnīam infamia non notari. Ber. ¶ † Not. j. ꝙ l3 quis dicat verum: ex quo tū iniuriandi aīo dicit tenet actione iniuriarum. nā equus ꝙ̄ꝙ̄ viliſſimus non eſt veriſimile ꝙ ſit minoris pretij ꝙ̄ capilli alicuius: ſ3 q2 hoc illi iproperauit aīo iniuriādi tenet de iniuria ⁊ gn̄aliter cū querit an dicens alicui cōuitiū qḋ eſt in ſe verū teneat actione iniuriarū: dic vt. j. pleniſſime

a ¶ Pro itellectu huius decre. vid Bart. i. l. infamē. ff. de pub. iudi.
b ¶ Sit verior. no. qḋ itellectꝰ q pl3 Hoſt. violat literam ideo altꝰ intellectus videt verior nec ob. ꝙ rnſio d3 ꝯuenire: q2 ille ſi petebat ſim plr ſe reſtitui: ſ3 timēs eē notatꝰ ſ3 nō affirmabat ſe notatum. q. d. ego timeo nō eſſe notatꝰ: q2 iſta iniuria fuit nulla vel modica tenēdo aliū itellectū iſte tex. ꝓbaret ꝙ ſnīa nulla infamaret qḋ nō ē dicēdū. ⁊ an cācellatio bāni reſtituat famā. vid bal. i. l. gn̄alr. C. de ſent. paſ. And. barba.
c ¶ Nō efficit. vid Bal. in eo. c. in. §. iiuria de dānato de leui iniuria. Andre. Barba.
Sebaſti. Sapia.
d ¶ Procedere. vide Bal. i. l. nihil. poſt mediū. C. de ꝓcura. ⁊ Bal. i. l. eos. §. ſuper his. v. ex no. C. de ap. ⁊ in. l. ſi. C. de iiu.
e ¶ Penā mortis. adde an ꝓcu. poſſit iteruenire cuz pena eſt arbitraria: Pe. de anch. ꝯſ. cclxxij. ⁊ an iudex poſſit arbitrari penā corporalem per Alex. ꝯſ. cxi. ij. lib. Anto. Franc.
¶ Circa h qḋ h a d̄r an iudex poſſit arbitrari penā corporalez qñ pena eſt collata i arbitriū iudicis dicas ꝙ pōt iponi etiā pena mortis qñ ꝓ ſimilibꝰ delictis ꝯſueuit iponi ſm do. Ant. et Jo. de imo. i. c. de cauſis. de offi. dele. et vide. d. Car. Abb. ⁊ Imo. i. c. ex lr̄is. de reſcri. ⁊ Jo. de imol. i. l. ij. ff. de pub. iudi. ⁊ Bal. i. l. ⁊ ſi ſeuerior. i. ij. col. C. de infa. ⁊ an ⁊ qñ in arbitrarijs poſſit iudex arbitrari penam mortis vide Bal. in. c. i. §. iniuria. de pa. iu. fir. vbi dicit ꝙ

dicā in vlti. q. ¶ No. ij. ꝙ l3 actio iniuriarū ſit priuati iuris. vt. l. ſi. C. de iniur. tū irrogat infamiam ꝯdēnato: vt hic. ⁊. l. j. de his q not. infa. ⁊ ibi habentur multa de qbus quis dānatus efficit infamis. Et ſcias ꝙ infamia iuris qñqȝ irrogatur ex gn̄e delicti per ſnīaz declarati. qñqȝ ex gn̄e pene. qñqȝ ipſo facto. ſ. ex gn̄e facti. qḋ ꝓſequere vt legi. ⁊ not. iij. q. vij. §. porro infamia. alia non colligo: quia ve
2 niūt. j. diſcutienda. ¶ † Quero nūc an actio iniuriarum infamet ſiue agat criminaliter ſiue ciuiliter. Glo. j. not. dicit ꝙ ſic alle. l. athletas. in ſi. ff. de his q not. infa. Iſte tū tex. aperte hoc nō ꝓbat. ibi eñ ſolū d2 ꝙ dānatꝰ furti vi bo. rap. ⁊ iniuriarum de dolo malo ſuo nole pactuſve fuit efficitur infamis. ⁊ ſic non attingit ſpecifice caſum qñ agit ciuiliter. docto. tū ſimpliciter hic trāſeunt cū glo. Sed tu habes glo. in cōtrariū. in. c. at ſi clerici. de iu. in verbo a non ſuo iudice. prope ſi. q̄ tenet cōtrariuz dicens generaliter ꝙ dānatus de crimine infamie euitat infamiā ſi agitur ciuiliter. ſed primū dictū ſentit glo. in. c. multi. ij. q. j. ⁊ tenet glo. ⁊ Barto. in l. infamē. ff. de pub. iud. vbi plus dicit qḋ etiam in crimine publico efficit quis infamis: l3 actum ſit ciuiliter. ſatis eñ eſt ꝙ habeat cauſam publici iudicij. quod ſingulariter not. ⁊ pro glo. noſtra facit q2 iura ſimplr dicūt ꝙ dānatus in actione iniuriarum efficitur infamis. l. j. ⁊. d. l. athletas. de his qui not. infa. ergo indiſtincte intelligi debēt. de ma. et obe. c. ſolite. et. gl. xc. di. ſi romanorū. ꝓſertim in caſu noſtro. nā cum actio iniuriarū ſit priuati iuris. d. l. ſi. C. de iniur. nō eſt curandum an ſit actū ciuiliter an criminaliter. ⁊ profecto pro hac ſnīa videt tex.
3 in. d. l. infamē. in ſin. ¶ † Sed quero an ſubſit aliquod aliud remediū euitandi a principio hāc infamiā. ſol. hic gl. j. dat vnū remediū. vt. ſ. cōuentus actione famoſa cōſtituat ꝓcuratorē ⁊ nō patiatur ipſe ſnīam. l. furti. §. ſi qs alieno. ff. de his qui not.
c infa. vbi d2 ꝙ cōdemnatus alieno noīe nō efficit [c] infamis. ⁊ iō nec procurator meus nec ego incurri
d mus infamiā. Pet. dicit hanc cautelā procedere [d] qñ ciuiliter agit: q2 ſi criminaliter nō conſtituitur ꝓcurator in actione iniuriarū niſi cōſtituens ſit illuſtris: vt in. l. ſi. C. de iniu. ⁊. iij. q. viij. §. niſi in crimine. Dices tu quare hoc cū vſqȝ ad penā relegationis poſſit cōſtitui ꝓcurator. l. j. ff. an per aliū cā ap. ⁊ not. in. c. veniens. j. de accu. dico hoc ideo eſſe q2 cum agit criminaliter de iniuria pena eſt arbitraria. vn̄ pōt iudex imponere penā corporis afflictiuā. vt inſti. de iniur. §. in ſumma. q̄ glo. ſingula
e riter dicit ꝙ etiā penā mortis [e] poſſit iudex inferre q̄ cuz non ſit exequibilis in abſentē non d3 interuenire procurator ne ſnīa ſit in illū euentū fruſtratoria. Et ſic not. ſin. ex. d. l. ſi. d. §. niſi. ꝙ etiaz in crimine priuato non interuenit ꝓcurator qñ pōt imponi pena corporis afflictiua. qḋ etiā not. Bar. in. d. l. ſi. ⁊ ſic ampliatur intellectus. l. pen. §. ad crimen. ff. de pub. iud. vbi ſolū d2 de crimine publico. An aūt ſnīa ſit ꝑdicto caſu ferenda in pſonā dn̄i dic poſt Cy. in. d. l. ſi. ꝙ cū agitur criminaliter ſnīa eſt ferenda in pſonā dn̄i et nō procuratoris: vt dicit tex. in. d. l. ſi. ⁊ rationē ibi vide per Cy. Si vero agitur ciuiliter debet ferri in perſonā ꝓcuratoris d. l. furti. §. ſi quis alieno. ⁊ not. Cy. in. l. j. C. de ſent.
4 ¶ † Quid aūt ſi iudex ſequendo cōmunem theoricam de qua in. c. querelam. de elec. et. l. j. C. de ſen. ⁊ interlo. om. iud. ꝓfert ſnīam cōtra ꝓcuratorē ⁊ cōtra dn̄m nunquid dn̄s efficiat infamis. Cy. in. l. ſi non conuitij. in vlti. q. C. de iniu. ſentit ꝙ ſic. et ſentit idem in ꝑalle. l. j. dicit tū ibi ꝙ ſnīa non eſt ferenda contra dominū hoc caſu alias nullā eſſet conſilium legis. vnde dicendum vt ipſe ſentit quod aut ſententia non tenebit per tex. preal le. in. l. j. aut dn̄s vocabitur: quia verum eſt dicere ipſum fuiſſe condemnatum. ⁊ ſic ceſſat ratio. d. §. ſi quis alieno.
5 quod not. ¶ † Cape aliud remedium extra glo. vt vocatus ad iudicium in actione iniuriarum vel
f alia famoſa actione ſoluat [f] anteꝙ̄ condemnetur tunc enim abſoluetur: quia ſoluit. Ad hoc tex. nota. in. l. ſi reus. ff. de procura. et ibi per Barto. in d. l. infamem. prope finem. et ſic limita iſtam gloſſ.

ꝓpter exceſſū criminis pōt arbitrari penam vſqȝ ad mortē incluſiue ⁊ vide gl. inſtit. de iniu. ⁊ ibi plene ꝑ Ang. are. in §. i ſumma. ⁊ addꝰ ꝙ ſemꝑ princeps pōt arbitrari penā mortis vt per bal. i. l. j. C. de ſac. ſan. ec. ⁊ in. l. qcū q. C. de ſer. fugi. Et adde ꝙ ſi arbitraretur iudex iponēdā eē penā mortis: tūc putarē nō admitti ꝓcuratorē ad plenam cauſe defenſionē ſicut i aliīs criminibꝰ publici iudicij ingta eaq̄ habent in. l. ſeruum quoqȝ. ff. de ꝓcur. ⁊ in. l. pe. §. ad crimē. ff. d pu bli. iu. ⁊ ꝑ gl. in. c. veniens. de accu. vbi plene de materia ⁊ habet l. c. tue. de procu.
¶ Adde Bal. in l. ſin. in ſi. vbi ho. text. C. de dolo. ⁊ Bal. in. l. ea q̄. C. de ꝯdi. inde. in ſi. ⁊ in. d. l. ſi reus. ꝑ Bal. in. l. vtiqȝ. d rei vēdi. itē vide Bart. ⁊ doc. in. l. iuſiurandū ⁊ ad pecunias. l. §. cuz res. ff. ne iureiur. vbi Bar. dicit ꝙ alias ꝯſueſit cuidam ꝑtāti exiſtēti in officio cum ibi eēt ſtatutū ꝙ qñ aliqs ꝑtās cōdēnab at in ſyndicatu ꝙ tūc nec ipſe nec aliqs de ſua familia poſſit eſſe ibi ꝑtās ꝙ ſoluat anteꝙ̄ eſſet ꝯdēnatꝰ. Et eſde. d. matth. l no. lexxiiij. ⁊ Barto. veron. in cau. xxvij. vbi pōit nas alias cautelas ad euitandū dictuz ſtatutum.
Sebaſti. Sapia.
¶ Soluat. Vide Deci. poſt Abb. in. c. at ſi clerici. ꝑ prin. col. xvi. ver. ⁊ retenta ꝯcluſione. ē. de iudi. vbi allegat Bal. in. l. j. in ſcd̄o no. C. de dolo. ⁊ in. l. vtiqȝ. l ſi. prin. ff. de rei vendi.

a Sebaſti. Sapia. ¶ Ita modica. In penalibus de minimis hr̄ rōne
hic. ⁊ tradit Bald. in. l. i. §. de exercitoribus. ff. nau. cau. ſtab. vbi dicit ꝙ
pena q̄ iponit̄ cōburēti domū hʒ ēt locū in ꝯburēte domūculam. vide
multa ꝑ Deci. q̄ ēt allegat Abb. ſi in. c. de appellationib[us]. an ſcd̄o not.
de appel. Iaſ. l. aut. q̄ rē. col. iiij. C. de ſa. ſan. ec. aduerte tn̄ ꝙ dicit Bal.
l. c. cū adeo. col. ij.
ſ. de reſcri. ꝙ no-
tarius nō pt̄ pu-
niri de falſo quā-
do falſitas eſt in
re modica ⁊ dicit
Alex. i ꝯſi. cxiij.
in. iij. vol. ꝙ fabri
cans falſam mo-
netā paruā non
punit̄ pena fabri
cantis falſaʒ mo
netam.

b ¶ Expeſſit. adde
ꝓ h̄ qḋ dicit ant.
de but. cōſi. ij. de
clauſula fiat vt pe
tit̄ q̄ poni ſolet i
ſignatura ſuppli
cationum.
Anto. Franc.
¶ Circa iſtā clau
ſulaʒ fiat: ſimpl'r
appoſitā i ſigna-
tura. Dicas ꝙ re
fert̄ ad narrata i
ſupplicatione qꝛ
papa vr̄ oīa ſup- a
plicata cōcedere
ſʒ ſi addat̄ in re-
ſcripto v̄bū ius
vel iuſtitia vt pu-
ta qꝛ dicat̄ ꝙ fiat
ius vl' iuſtitia ope
rat̄ vt valeat ſn̄ia
ēt iniuſta: lʒ ab illa
poſſit appellari
vt ꝑ Inn. i. c. pau
dētiā. de of. dele.
⁊ vide pan. de ea.
l. i. ſi. ff. de iuſti. et
iur. vbi ponit de
iſta clā ⁊ Ang. in
aut. de here. ⁊ fal.
l. §. exheredatos.
⁊ vid' bal. l. c. cū ve
niſſet. ḋ teſti. ⁊ i. c.
ij. i. ij. col. de of. de
le. ⁊ ꝑ nouiſſimos
l. l. iuſtitia. ff. ḋ iu
ſti. ⁊ iu. vbi multa
ad hoc allegant.

c ¶ Itē vide eūdē
l. §. ſi qs cū militi
bus. vj. q. i. vbi dr̄
qḋ ſi papa reſti- b
tuit aliquē īfamē
i ſuo ordine ē ad-
mittēdus ab īpe
ratore: qꝛ ip̄e īpe
rator ē minor ⁊c.
ex quo ei minora
ꝯcedunt̄. ⁊ ꝙ pa-
pa nō poſſit tolle
re infamiā irro-
gatā ꝑ iudicē ci-
uilē tenet beatus
Tho. in. ſi. ij. qḋ.
lxviij. ar. vlt. in ſi.

6 ſuper qua nihil ſcribūt doctores. ¶ † Quare pa-
pa noluit iſtum cōdemnatū actione iniuriarū no-
tari infamia. Gloſſ. ſcd̄a reddit multas generales
cauſas: vt patʒ in ea. Et vr̄ glo. velle qḋ iſte nō fuit
notatus infamia: lʒ fuit cōdemnatus: quia iniuria
fuit nulla vel minima: vt in tex. ⁊ ex hoc gloſ. ſi eēt
vera haberetur ſolennis limitatio ad iura gene-
raliter et indiſtincte dicētia quod actio iniuriarū
infamat vt nō procedat in iniuria modica. Item
voluit hec gloſſ. ⁊ aliud notabile ſi eſſet verū quod
pro modica iniuria non datur actio iniuriarum
ſicut nec actio de dolo datur pro modico. duo ſunt
examinanda. Primum an pro modica iniuria de-
tur ſeu competat actio iniuriarum. Scd̄m an con
demnatus pro modica iniuria maxime verbali ef-
ficiatur infamis. Circa primum Jo. an. tenet hic
aperte cōtra gl. dicēs ꝙ in tex. colligit̄ cōtrariū. ⁊
idē ſentiunt hic doc. ⁊ Barto. in. d. l. infamē. prope
finē. allegans ad hoc iſtū text. Sed volens rn̄dere
ad iſtū tex. poſſet dicere ꝙ hic fuit iſte iniuſte con-
demnatus. nā papa hic dicit ꝙ ꝓ nulla vel modi-
ca iniuria fuit iſte cōdemnatus. vn̄ pondera ver-
bum nulla. ſed hoc nō obſtante teneo primum: vt
ſ. detur actio iniuriarum quātūcunqʒ leuis fuerit
iniuria. primo facit iſte text. in quo pap. non dicit
ſn̄iam nullā vel iniuſtam: ſed qḋ iniuria fuerit ita
modica[a] vt quaſi nulla videret̄. Itē hoc probo ex
etymologia vocabuli. dr̄ enī iniuria omne id qḋ
non iure fit. et appellatur cōtumelia a ꝯtēnendo:
qꝛ inferens iniuriā alium cōtemnit: vt probat̄ in
l. i. ff. de iniur. hic enim cōueniunt iniurie etiā mo-
7 dice. ¶ † Nam delictū quātūcunqʒ paruū punien
dum eſt. l. reſpiciendū. ff. de pen. c. non afferamus.
xxiiij. q. i. hinc dicit gl. not. in. c. duo ſunt. xcvi. diſt.
ꝙ oīs cōtumacia eſt excōicatione digna. ⁊ tāto eſt
maior quāto ex minori reſurgit: qꝛ vr̄ magis iudi
8 cem contēnere. ¶ † Quo ad ſcd̄m Spe. in ti. de in
integ. reſti. in ſcd̄a pte. §. videndū. in fi. ſequit̄ opi.
huius glo. dicēs ꝙ papa iſtum nō reſtituit ſed de-
clarat eum nō infamē qꝛ ꝓ modicis verbis fuerat
cōdēnatus ⁊ placuit hoc Pe. ſed alij doc. vt Inn.
Hoſt. Jo. an. ⁊ do. Car. tenent cōtrariā opi. vnde
Inn. in verbo volumus ſupplet reſtituēdo te ple-
ne. ⁊ ſic intelligit ꝙ papa iſtū reſtituit priſtine fa-
me. Item ſm̄ Jo. an. rn̄ſio debet cōuenire petitio
ni. de fide inſtru. inter dilectos. verſi. ceterū. quaſi
innuat ꝙ cū hic fuerit poſtulatū beneficium reſti-
tutionis ad famā: papa rn̄dendo ꝑ verbum volu-
mus vr̄ reſtituiſſe. pro hoc allego meliorē text. in-
ſti. de inuti. ſtip. §. preterea. vbi dr̄ ꝙ ſi qs ſtipulat̄
a me decē ſub ꝯditiōe vel ad diē ⁊ ego ſimpliciter
rn̄deo promitto: videor ſpopondiſſe ſub cōditio-
ne vel ad diē ſm̄ ꝙ ꝓceſſit interrogatio. ſubijciēs
tex. ibi: rationem. qꝛ nō eſt neceſſe in rn̄dendo ea-
dē oīa repeti q̄ ſtipulator expreſſit[b] ita dico in ꝓ-
poſito noſtro. Item hoc idē colligit̄ per verbum
volumus. qḋ eſt verbuʒ inducens diſpoſitionem ⁊
nō ſimplicem declarationē. ad hoc tex. iuncta glo.
in cle. vna. de offi. vica. ⁊ in. c. ꝓſenti. in ver. loca. de
ꝓbē. li. vj. hoc idē ꝑ iſtum tex. reperio tenere Bar.
in. d. l. infamē. prope fi. Tertio ad vtrūqʒ qḋ. facit
qꝛ iura ſimpliciter ⁊ indiſtincte dicūt ꝙ cōdemna
tus actione iniuriarū efficit̄ infamis: nec diſtin-
guunt an agat̄ ciuiliter an criminaliter: an fuerit
modica vel magna iniuria. d. l. i. ⁊ l. athletas. ergo
indiſtincte ſunt intelligenda. l. de pretio. ff. de pu-
bli. ⁊ in iuribus ꝓalleg. ⁊ ꝑ hoc ſit expedita gl. ſi. cū
9 materia ſua. ¶ † Opp. ⁊ vr̄ ꝙ papa non potuerat
iſtū liberare ab infamia: quia nō eſt ſuppoſitus iu-
riſditioni ſue: nec ꝑ impoſitionē penitētie potuit
eū priſtine fame reſtituere: qꝛ lʒ ꝑ penitentiā ani-
mas ſaluare poſſumus: infamiam tn̄ abolere non
poſſumus. vt. ij. q. iij. §. hinc colligit̄. Solu. duplex
ſm̄ gloſ. ſi. Primo: qꝛ poſſumus intelligere iſtum
fuiſſe clericū. ſed hoc nō colligit̄ ex litera. Scd̄o qꝛ forte iſte ſuberat pa
pe quo ad tēporalē iuriſditionem. Sed pro clariori expeditione totius
materie ꝓſequar hoc generaliter poſt Inno. qui poſſint fame reſtitue-
re. ⁊ primo ſcias duplicē eſſe infamiā. vna eſt facti q̄ ꝓuenit ex cōi homi
num locutione. de qua plene ꝑ Bar. in. l. de minore. §. tormēta. ff. de qḋ.
⁊ vide qḋ dixi in. c. teſtimoniū. de teſt. ⁊ iſta nō pōt per aliquem abole-
ri: qꝛ cum cōſiſtat in facto opʒ ꝙ facto cōtrario tollat̄: ⁊ in iſto habet lo
cum. §. hinc colligitur. ꝓalleg. nō enī poteſt facere princeps vt facta ha-
beantur ꝓ infectis. l. in bello. §. facta. ff. de capti. ⁊. c. ſi paulus. xxxij. q. v.
nec poteſt mutare volūtatem hominum ſeu eorum expreſſiones ⁊ opi.
xlvij. di. §. neceſſe. in fi. als in. §. ſeq. ſed bene poteſt princeps diſponere
ꝙ talis infamia facti nō habeat effectū ⁊ debet facere cū viderit illam
eſſe iniuſtam maxime ab emulis ortam. vt in. c. cum in iuuētute. de pre-
ſump. ij. q. v. mennā. Alia ſpecies infamie eſt iuris que. ſ. a iure infligi-
tur: vt in. §. porro. iij. q. vij. ⁊ ſuper iſta verſat̄ materia noſtra quā expe-
diam per octo. q. Prima quid in papa. Scd̄a qd in collegio cardina-
lium. Tertia qd in ep̄o. Quarta qd in inferiorib[us] prelatis. Quinta qd
dicemus de iperatore. Sexta de ſenatu. Septima de regibus: de alijs
10 ꝓncipibus citra iperatorē. Octaua de iudicibus inferioribus. ¶ † Ad
primū de papa cōcludendo hic glo. ⁊ Inno. dic ꝙ clericū indubie fame
reſtituere poteſt: vt hic ſm̄ vnum intellectū intelligendo ꝙ iſte fuit cle-
ricus. Preterea papa reſtituit clericū depoſitum ſeu ſolēniter degra-
datum. vt leg. ⁊ not. in. c. ideo. ij. q. vj. q̄ tamen ex tali degradatione fuit
effectus infamis. vt leg. ⁊ not. tam in milite celeſtis militie q̄ ſecularis
in. l. ij. §. ignominie. ff. de his qui not. infa. Idē dicendū de laico eccleſie
ſubdito quo ad adminiſtrationem temporalem. vt illū papa reſtituere
poſſit: vt hic in glo. ⁊ probo per. c. per venerabilē. qui fi. ſint legi. vbi ꝓ-
batur ꝙ in terris ſubiectis eccleſie papa exercet omnia iura iperij. ad
idem. xcvj. diſt. conſtantinus. ⁊. c. fundamenta. de elec. lib. vj. ⁊ cle. paſto-
ralis. de re iudi. cum ſi. Laicum vero alteri ſuppoſitum cōmuni opi. te-
netur vt reſtituere fame non poſſit qḋ mihi placet. ad qḋ allego. c. cau-
ſam que. qui fi. ſint legi. vbi patet ꝙ de iſtis temporalibus papa ſe im-
pedire nō debet in terris aliorū. cōcor. c. ſolite. de maio. ⁊ obe. ⁊. c. ſi im-
perator. xcvj. diſt. maxime: quia imperator hoc ſibi reſeruauit in prero-
gatiuam imperij. l. i. §. de qua. ff. de poſtu. probo etiā per idētitatem ra-
tionis per. c. ꝑ venerabilem. ꝓalleg. nā ſicut papa nō legitimat alteri
11 ſuppoſitum vt ibi cōiter tenetur: ita nec fame reſtituere pōt. ¶ † Cum
iſta pari ratione procedant: vt not. Inno. in. c. cū. ꝓ. tabellio. de fi. inſtr.
Dubitatur tamē quid ſi pa. indiget eo ad clericatū quo caſu tenet hic
Inno. ꝙ pap. tantum ⁊ nō alius poſſit reſtituere fame: vt ſic reſtitutus
poſſit ad clericatum aſſumi. ar. liiij. di. multos. ⁊. c. ex antiquis. vbi po-
teſt eccleſia ſeruū alterius aſſumere. dūmodo ius ſuum dn̄o ſerui com-
penſet. Hoſt. dicit ꝙ lʒ pro Inno. faciat ꝙ laicus nō eligit̄: ſed tantum
poſtulatur. lxj. diſt. §. ſed aliud. ⁊. c. oſius. poſtulatio aūt ad epiſcopatuʒ
facta per alium approbari nō poteſt q̄ per papam: vt in. c. ſi. de poſtul.
prela. vbi de hoc. tamen ipſe quo ad caſum iſtum tenet contrarium ſm̄
Jo. and. ſed do. Anto. ſequitur Innoc. ⁊ dicit ꝙ Hoſtiē. nō ſentit aper
c te cōtrarium. idem Archi. ij. q. iij. §. hinc colligitur. Ego etiam ſequor
Inno. ⁊ allego bonū caſum in. d. c. per venerabilem. vbi patet ꝙ pa. le-
gitimat aliquem laicuʒ quo ad ſpiritualia: vt ſic per omnia reſtitutus
cenſeatur natalibus. Fortius ergo poteſt talem fame reſtituere quo ad
ſpiritualia: ⁊ per conſequens cenſet̄ reſtitutus quo ad temporalia. pre-
ſertim cum nō tractetur hoc caſu de alterius preiudicio: monſtruoſuʒ
ſiquidem videretur vt quis cenſeretur integre fame quo ad ſpiritua-
lia que ſunt digniora: ⁊ non quo ad temporalia: vt arguit ibi tex. ⁊ vi-
de quod ibi not. ⁊ ſic dico ibi eſſe caſum de hac queſtione: cum vt dixi le
12 gitimare ⁊ fame reſtituere iudicātur a pari. ¶ † Uenio ad ſecūdū. In-
nocē. hic voluit ꝙ collegium cardinaliū poſſit fame reſtituere. moue-
tur: quia autoritatē ſenatorum habet allegat. d. c. Conſtantinus. xcvi.
diſt. ⁊ ſic poteſt intelligi ſm̄ eum quod dicitur quod eccleſia habet ſena
tum. ⁊ cum Innocen. tranſeunt cōmuniter docto. hoc ſequentes. Idē
tenuit Barto. in. d. l. i. §. de qua. ff. de poſtu. ſed in. l. infamem. ff. de publi.
iudi. prope finem. videtur velle hic procedere cum eccleſia caret paſto-
re: id eſt mortuo papa. Innocē. ſequit̄ Archidia. ⁊ ibi gl. ⁊ tenet hoc in
c. eccleſia. xvi. q. i. ⁊ in. §. hinc colligitur. ij. qḋ. iij. ſed Lau. ⁊ Joan. de lig.
ſentiunt oppoſitū in cle. ſi. ne romani. de elec. per illum tex. Et profecto
antequā eos vidiſſem placebat mihi iſta opi. cōtraria. ⁊ facio hic funda-
mentum. in iure non legitur quod collegium cardinalium vel ſingula
res cardinales habeant alicuius iuriſditionis exercitium ſine papa:
preterq̄ in titulis eorum in quibus ſm̄ communem opi. habent iuriſ-
ditionem quaſi epiſcopalem: vt legi. ⁊ not. in. c. cuʒ in eccleſijs. de maio.
⁊ obediē. ⁊ in. c. vno. eod. titu. lib. vj. facit quod not. Jo. mona. in. c. ſuper
13 eo. de here. lib. vi. ¶ † Poſt mortē vero pape vacāte eccleſia iuriſditio
nem exercere non poſſunt per tex. illius cle. ne romani: vbi dr̄ ꝙ vacan
te eccleſia non poſſunt cardinales exercere de ſpectantibus ad pa. Nō
obſt. c. conſtantinus. ſuper quod ſe fundat Inno. ⁊ cum communiter ſe-
quētes. ille enim tex. ſolū facit in eo ꝙ imperator cōſtantinus conceſſit
diuerſi ordinis clericis reuerēdiſſimis ſancte romane eccleſie ſeruiēti-
bus vt haberēt culmē ⁊ dignitatē ſenatus: q̄ſi velit Inn. ꝙ ſicut ſenat[us]
romanus poterat reſtituere fame: vt in dicta. l. i. §. de qua. ff. de poſtu.
ita ⁊ collegium

ita ⁊ collegium cardinaliū cū habeat ſenatus po-
teſtatem per illū tex. Sed certe iudicio meo nō fa-
cit.[a] tum qꝛ nō loquit̄ de cardinalibus: tum quia
imperator non potuit dare poteſtatem hanc in ec-
cleſia dei. qꝛ hoc ꝑtinet ad pa. Preterea illud nun-
quam fuit repertū vt collegiū cardinaliū exerceret in-
ra ſenatus. nā ſenatus habebat poteſtatem legis
cōdende: vt in l. ij. §. deinde. ff. de ori. iur. ⁊ inſti. de
14 iur. natu. gen. ⁊ ciui. §. ſenatuſconſultum. ¶ †Ue-
nio ad tertium quid de epis. Innoc. indiſtincte tz
ꝙ lz minores[b] et maiores poſſint in multis reſti-
tuere ⁊ in multis diſpēſare vt no. in c. dilectus. de
temp. ordi. ⁊ c. at ſi clerici. §. de adult. de iudi. ⁊ ab-
ſoluere a iuramentis ⁊ votis ⁊ fidelitatibus. vt in
c. j. de voto. ⁊ c. cū quidā. de iureiur. ⁊ no. in c. debi-
tores. co. ti. ⁊ xv. q. vi. autoritatē. In integrum ta-
men reſtituere non poſſunt quo ad honores et ſi-
milia nec infamiam remittere: quia hoc nullo iu-
re cauetur. et hoc ſequitur Hoſti. adducens ꝙ nō
diſpenſat cum patiente defectuz in natalibus quo
ad ordines: vt hodie habetur in c. j. de fil. presby.
15 lib. vi. ¶ †Dicit etiam Inno. ꝙ ſi epiſcopus cum
alio criminoſo ꝙ cum infami diſpenſet bene ad-
mittitur ad accuſandum et teſtificandum non ſo-
lum in ciuili ſed etiā in criminali non ſolū contra
laicos ſz etiam cōtra clericos. cū ⁊ talis cum quo
diſpenſat poſſit quod plus eſt ad ordines promo-
ueri: ⁊ ad bñficia ⁊ ad alios actus legitimos: q̄re
multo fortius poterit accuſare ⁊ teſtificari etiā in
ſacerdotes. ij. q. vij. ipſi apoſtoli. et c. precedenti et
ſeq. Nec ob. ſ. de teſti. c. teſtimonium. vbi dī ꝙ con-
demnatus de crimine non poteſt teſtificari in cri-
minalibus: quod intelligendū eſt quando non eſt
diſpenſatum ſm̄ Innoc. vel ſm̄ Jo. and. cum ſuit
cōdemnatus de crimine ad cuius ſniam ſit infa-
mis ⁊ predicta not. ¶ Glo. tñ Jo. in c. dño ſancto.
l. diſt. ⁊ in §. hinc colligitur. ij. q. iij. dicit ꝙ epus in
omni crimine in quo pōt diſpenſare poteſt infa-
miam tollere. Inno. tamen ⁊ Hoſt. cōiter ſequen-
tes ſentiunt hic oppoſitum vt patet ex predictis
ego vero tenui in d. §. de adulteriis. ꝙ epus nō po-
teſt diſpenſare ſuper infamia principaliter[c] ⁊ hoc
caſu procedūt predicta. ſed vbi venit acceſſorie ad
caſum ſibi permiſſum dico ꝙ poteſt. Nam cōdem-
natus de adulterio efficitur infamis. l. j. de his qui
not. infa. ⁊ tñ epus diſpenſat cum tali: vt dixi plene
in d. §. de adulteriis. vbi vide. Ad idem vr̄ tex. ſm̄
vnū intellectum in d. §. de qua. vbi habet̄ ꝙ infe-
rior abſoluit ab infamia q̄ veniebat acceſſorie ad
ſniam cōtra quam ex cauſa reſtitutionem in inte-
grum cōceſſit. multa enim cōceduntur acceſſorie
16 q̄ nō veniūt principaliter. l. j. ff. de aut. tut. ¶ †Ex
his infertur ad deciſionem quarti dubij. dicendū
eſt enim quod iſti citra epz reſtituere fame nō pñt
preſertim cum nunꝙ diſpenſent niſi in caſibus a
iure expreſſis: vt plene dixi in d. §. de adulteriis.
17 ¶ †Ad quintum de imperatore[d] dicēdum ꝙ ſue
iuriſditioni ſuppoſitos indubie poteſt fame reſti-
tuere cum hoc ipſe ſibi reſeruauerit in ſignum pri-
uilegij ſpecialis. d. §. de qua. alteri vero ſuppoſi-
tos puta pape non poterit ſicut. ſ. dixi de papa re-
ſpectu ſubiectorum imperatoris. An aūt laicus
infamis reſtitutus p imperatorē poſſit promoueri
ſine alia diſpenſatione ad clericatū. poſſet addu-
ci Inn. pro ⁊ cōtra: vt patet ex predictis. Sed ego
credo ꝙ ſic: dūmodo egerit penitentiā: qꝛ incipit
eſſe qd̄ non fuit: vt in c. ferrū. l. di. Poſſet tamen
in contrariū argui. qꝛ imperator non poteſt habi-
litare quo ad ſpiritualia. arg. in c. per venerabilē
⁊ hoc forte voluit Innoc. in eo qd̄ dixit papā tan-
tum: ⁊ non aliū poſſe reſtituere laicū fame cuz ſibi
neceſſarius eſt in clericatu. Poſſet tñ intelligi ꝙ
illa dictio tñ excludat alios prelatos inferiores:
non aūt imperatorē cum ſimpliciter reſtituat pri-
ſtine fame nam reſtitutio eſt priſtini ſtatus reinte-
gratio. ij. q. iij. §. notandū. ⁊ l. j. C. de ſent. paſ. ⁊ im-
perator potuit tollere infamiā quā per legē ſuam
intulit: ⁊ perinde ſentire ac ſi ille nunꝙ fuiſſet in-
famis quo ad iuris effectū: vt not. glo. in ſimili in
clemen. j. de immu. eccle. ⁊ reſpectu criminis quod
fuit notoriū nō poteſt haberi pro infecto. poterit
tñ epus poſtmodū diſpenſare ſicut facit cū illo q in
notorium crimen ſine infamia incidit. de tēpo. or-
di. c. ſi. ⁊ no. bene hanc mediā viam quam puto de
18 iure veriſſimā. ¶ †Ad ſextū de ſenatu certum eſt
quod olim poterat. d. §. de qua. ſed hodie non eſt
e amplius iſte ſenatus[e] preſertim rome nec reman-
ſit hodie aliqua poteſtas in ſenatu. hinc not. dixit
Bar. in l. ſi. C. de legi. ꝙ hodie populus romanus
⁊ ſenatus nō poſſunt facere legē: ſed olim ſic. ratio
eſt hec ſm̄ eū: nā poſtꝙ populus romanus trāſ-
tulit poteſtatem in principem adhuc apud eos re-
manſit poteſtas eligendi et priuandi: vt. l. ij. §. ex-
actis. ff. de orig. iur. ideo illo tēpore poterat popu-
f lus romanus ⁊ etiam ſenatus legē condere.[f] Sed
hodie omnis poteſtas imperij eſt abdicata ab eis
Jus enim eligendi habet principes de alamania
de quibus per gloſ. in c. ad apoſtolice. de re iudic.
lib. vj. ⁊ ius priuādi habet ſolus papa. d. c. ad apo-
ſtolice. facit. c. venerabilē. de elect. et cle. ne romani
de iureiu. Cū ergo nil quod ſit de imperio reman-
ſit nō apparet rō ſm̄ Bar. ⁊ bene per quā poſſunt
leges cōdere. Et optime facit ad ea que. ſ. dixi in
collegio cardinaliū: vt non poſſunt fame reſtitue-
re cū poteſtas exercendi hic precipua ſit in papa
dūtaxat: lz faciat cū conſilio cardinaliū. d. c. p ve-
nerabilē. in vſ. rationibus. et per Joā. mo. in d. c.
ſuper eo. de here. lib. vj. ⁊ ſic limita dicta Inno. ⁊
aliorū ſequaciū qui dixerunt ſimpliciter ſenatum
poſſe fame reſtituere. nam dico illud procedere ſz
antiqua tēpora: ſed hodie ſecus cū nulla poteſtas
imperij remanſit apud populū romanū vel ſena-
tum. ⁊ recognoſcit hodie imperator imperium ab
eccleſia: ⁊ nō a romanis: vt dixi in c. nouit. de iudi.
19 vbi vide. ¶ †Ad ſeptimum quid de regibus et
alijs principibus inferioribus. dicit Inno. ꝙ non
poſſunt reſtituere fame: qꝛ vnus tantum princeps
inter laicos preeſt omnibus alijs ſcz imperator: vt
patet. vij. q. j. c. in apibus. et ff. ad l. rho. de ia. l. de-
precatio. C. de qua. pſcrip. l. bene a zenone. cuius le-
gibus oēs chriſtiani laici tam reges ꝙ alij obedi-
re debent. C. de legi. l. leges. maxime: qꝛ ab eccleſia
ſunt approbate: et nulla lege cauetur ꝙ poſſit ali-
quis reſtituere niſi ſolus princeps. id eſt impera-
tor vel ſenatus. d. §. de qua. quaſi per hoc omni-
bus alijs videatur interdictum. Sed dicit Inno.
alios dicere ꝙ omnes reges in integrum reſtitue-
re poſſunt qui non ſunt imperatori ſubditi: ſed ſo-
li pape. In dubijs: et in grauibus de quibus in c.
per venerabilez. prealleg. do. Anto. dicit ꝙ prima
opi. poteſt eſſe vera in recognoſcētibus ſuperiorē
ſcda in nō recognoſcētibus q poſſunt ponere ma-
num ad ea que principi ſunt reſeruata. d. §. ratio-
nibus. per qd̄ poteſt dici ſm̄ eū ꝙ ciuitates q̄ non
recognoſcunt ſuperiorem poſſunt fame reſtituere
alleg. quod not. Barto. in l. hoſtes. ff. de capti. ego
primo ad hoc allego Inn. qui hoc expreſſe firmat
in c. cum. P. tabellio. de fide inſtru. ⁊ Barto. in l.
infamem. in ſi. ff. de pub. iudi. vbi idem quod. ſ. te-
g net in regibus[g] ⁊ principibus ⁊ alijs ciuitatibꝰ nō
recognoſcentibus ſuperiorem. dicens quod popu-
lus liber tantam poteſtatem habet in ſe: quātam
imperator in vniuerſo. et facit quod ipſe not. in l.
j. ff. de aqua plu. ar. ⁊ Bal. in l. decernimus. C. de ſa-
20 croſan. eccle. ¶ †Uide ad predicta vnam limita-
tionem quā ponit Bart. in d. l. j. §. de qua. vbi di-
cit ꝙ ciuitas recognoſcens ſuperiorez non poteſt
fame reſtituere per illū text. ⁊ idem in alijs princi-
pibus recognoſcētibus ſuperiorē. quod dicit ve-
rum in infamia irrogata per ius commune. ſecus
in infamia que irrogatur ex forma alicuius ſtatu-
ti. quia per aliud ſtatutum cōtrarium poſſet tolli
cum nil tam naturale ꝙ vt vnumquodqz ſoluatur
eo vinculo quo ligatuz eſt. l. nil tam naturale. ff. de
reg. iur. ex hoc dicto not. ꝙ ciuitas non libera po-
teſt facere ſtatutuz infamie irrogatiuū. facit. l. oēs
populi. ff. de iuſti. et iure. ⁊ illam infamiam poteſt
21 tollere. ¶ †Dico etiam ꝙ iſti recognoſcentes ſu-
h periorez[h] poſſunt remanente ſubiectione preſcri-
i bere[i] iſta reſeruata principi. ſed requiritur tēpus:

a ¶ Nō facit. adde ꝙ ro. cōſi. cccexcviij. tz opi. Inn.

↪ Sebaſti. Sapia.

b ¶ Lz minores. vide Imo. in l. infamem. i. v. col. ff. de publi. iudi. cū allegatis p Deci. l. b c. at ſi clerici. §. de adulteriis. co. ti. vſ. ſucceſſiue abbas ꝯcludit. ſ. de iudi. vbi tāgit an poſſit epus reſtituere in ꝯſequentiam lz nō poſſit principaliter.

c ¶ Epus diſpēſat ſup īfamia nō p̄ncipalr ſz acceſſorie q̄n venit l ꝯſequētiā neceſſariā de q̄ p arch. in §. hinc colligit̄. cir. ſi. ij. q. iij. ⁊ ꝙ epus nō poſſit reſtituere fame tz bal. in c. at ſi clerici. l re. co. de iud. ⁊ ibi vide. d. Ant. in pn. in xv. col. vbi circa h̄ ponit dictū notabile.

d ¶ Adde qd̄ bal. ꝯſi. ccc. iij. li. incipiente pponit̄ ꝙ qdā clericꝰ vr̄ iclinare ſaluādo gl. l. diſt. dño ſancto ꝙ epus poſſit diſpēſare cū īfamia cōtracta leui cā.

↪ Sebaſti. Sapia.

e ¶ Jſte ſenatus. Cōtrariū ſentit Pau. de caſ. in l. nō ambigit̄. ff. de legi. vide Andr. ſicu. l. c. trāſlato. col. pe. ſ. de cōſti.

f ¶ Uide p arch. ij. q. iij. cauēdū p Pau. plenius p Imo. l. c. veniēs. de ſi. pſby. ⁊ aliqd l. c. diuerſis. de cle. ꝯiu. ⁊ in c. ſi ſummus pontifex. de ſen. ex. Arch. vi. q. j. ſi quis. et xv. q. j. cos. ⁊ adde ꝙ Fran. de piſis dixit diſputādo ꝙ ſic. qꝛ p̄nceps pōt reſtituere infamē niſi illa īfamia ſit ꝯcta certo loco. vt p. d. alex. imo. in l. infamē. ff. de pub. iu. l addi. ad Bar. ibi vbi etiā ponit an poſſit peti p pcuratorē.

f ¶ Leges ꝯdere. Adde Romā. ꝯſ. cccxviij.

↪ Sebaſti. Sapia.

g ¶ In regibꝰ v. ꝯtrariū ſentit bar. l. l. acta. §. j. ff. de reiu.

↪ Sebaſti. Sapia.

h ¶ Supior: c. vide abb. i. c. ſup quibuſdā. §. pterea. de v. ſig. et ſignoro. de homode. l ꝯſ. cclj l pn. col. iiij. ⁊ do. ant. de roſel. i tractatu legitima. ebar. xiij. colū. ij. vbi ponit d ptāte legitimādi an poſſit pſcribi. vid et Jaſ. i. l. iperiū. colū. xi. ff. de iu. om. iud. ⁊ Feli. l. c. auditis. col. ix. ſ. de preſcrip.

i ¶ Addo ipz abb. pañ. i. c. ſi. i. v. col. l vſ. ſcdo q̄rit i ſi. ſ. de ꝯſue. vbi dē ꝙ l his q̄ ſunt reſeruata pncipi i ſignum ſupreme ptātis nō pōt induci conſuetudo niſi eēt tm̄ tps cuius initij memoria nō eēt l ꝯtrarium p ſing. tex. in d. c. ſup quibuſdā. §. pterea. ⁊ ita ēt ibi d. an. ⁊ Imo. et q̄ ſunt iſta q̄ ſunt reſeruata principi enūerat bal. i. l. j. C. de iure au. ānu. ⁊ l. l. reſcripta. C. ſi ꝯ ius vbi ēt recitat illa q̄ ſūt reſeruata pape. et adde ꝙ no. Bar. in l. cū neqz. C. de incolis. li. x. ⁊ l. l. j. C. de muli. li. x. in v. col. in v. q̄ro cui poſſit iponi h̄ collecte ⁊c. vbi mirabilr̄ ꝯcludit ⁊ eſt caſꝰ multum frequens ꝙ ad h̄ vt ciuitates poſſint iponere collectas forēſibꝰ p rebꝰ q̄s poſſidēt forēſes l illa ciuitate ſi ille ciuitates dicant ꝙ hn̄t ex ꝯſuetudīe pñt ſi hn̄t ex ꝯſuetudine tāti tpis: cuius initij memoria nō ſit in ꝯtrariū. hoc nō vr̄ ver: qꝛ imo dz ſufficere

de cuius initio non eſt memoria.vt eſt tex. no.in.c.
ſuper quibuſdam.de ver.ſigni.ꝛ p Bar.in.l.ſi pu-
22 blicandos.§.in vectigalibus.ff. de publi. ¶ † Ex
his pꝫ deciſio octaue ꝛ vltime queſtionis.Dicen
dum eſt enim:vt pꝫ ex predictis ꝙ iſti iudices in-
feriores nequeunt fame reſtituere.d.§.de qua.niſi
in quandam cõſequētiā ſcḋꝫ vnam lectu.d.§.de q.
vt.ſ.dixi.ꝛ per hec habes pleniſſime hãc materiā
23 expeditam.¶ † Ulterius quero ad quid agitur[a]
actione iniuriarum.Sol.dicunt Hoſti.ꝛ Joã.and.
ꝙ agitur ad pecuniariam eſtimationem iniurie:
vt.ſ.de iniu.olim.ꝛ condemnatus infamis efficit̃:
vt hic ꝛ in iuribus.ſ.allegat.etiam ſi clerico:et qḋ
plus eſt epõ fuerit irrogata vt in predicta decre.
olim.ꝛ.ſ.de ſen.exc.ea noſcitur.ego dico ꝙ de iniu
ria põt agi ciuiliter et criminaliter.ſi agitur ciuili
ter procedit qḋ.ſ.dictum eſt vt agat̃ ad eſtimatio
nem pecuniariā:ꝛ eſtimabitur iniuria p iuramen
tum iniuriati.ſecuta tñ taxatione iudicis ne ille in
infinitum iuret:vt.l.cõſtitutionibus.ff.de iniur.et
debet iniuriatus ſe referre in eſtimatione ad dam
num qḋ potius voluiſſet pati:non aũt ad lucrum
a quo potius voluiſſet abſtinere: vtputa iuro qḋ
potius voluiſſem centuꝫ de meo perdidiſſe ꝙ hãc
iniuriam pati ꝛ hanc practicam iurandi ꝛ taxan-
di:vide per glo.in.c.ſi canonici.de offi.ordi.lib.vi.
in verb.dãnis:plenius per glo.ꝛ Bar.in.l.iniuria
rum eſtimatio.ff.de iniur.ꝛ pleniſſime de hac ma-
teria videre poteris multas queſtiones per Cyn.
in.d.l.ſi non cõuitij.C.de iniu.Et an in libello po
terit actor hanc quantitatē exprimere.Bart.in.d.
l.iniuriarũ.dicit ꝙ aut eſtimatio venit ſienda per
iudicem:ꝛ tunc non eſt exprimenda quantitas in
libello cum iſta taxatio ſpectet ad iudicē:ꝛ non ad
ipſum actorē.aut eſtimatio eſt ſienda ab ipſo acto
re:ꝛ tunc per eum dꝫ exprimi.ar.in.l.vbi.ff.de ver.
24 obliga.¶ † Si vero agit criminaliter tunc venit
imponenda pena arbitraria.et poteſt iudex arbi-
trari penam corporaleꝫ vel pecuniariā fiſco appli
candā.ad hoc vide tex.cũ gloſ.inſti.de iniur.§.in
ſumma.ꝛ ſi actũ fuit ciuiliter nõ poteſt poſtea agi
criminaliter:quia actio ciuilis hoc caſu tendit ad
vindictam.de quo dic vt leg.ꝛ not.in.l.ꝑtor edixit
ff.de iniu.An autem clericus admittatur hodie vo
lens agere ad eſtimationem iniurie. vide qḋ not.
25 in.c.olim. preallegato.¶ † Sed pone qḋ vocaui[b]
b te latronem ꝛ tu me nunquid quilibet noſtrum po
c teſt agere de iniuria illata.Spe.[c]format iſtaꝫ que-
ſtionem in titulo de accuſatore.§.i.ver.quid ſi vo-
caui te.Et primo arguit̃ ꝙ non: quia ſicut vim vi
repellere lꝫ: ita ꝛ iniuriā.ſ.de reſti.ſpolia.c.olim.ꝛ
l.vt vim.ff.de inſti.ꝛ iure. Preterea paria delicta
mutua compenſatione tolluntur.vt in.c.penul. et
vltimo.de adulte.Specu. firmat contrarium: vt
quilibet poſſit agere de iniuria ſibi illata:quia iſte
iniurie cõcernerent diuerſa ad hoc.iij.q.xi. negan
da.ſecus autem qñ cõcernerent idem ꝛ ageretur ci
uiliter.ꝛ iſte eſt caſus.d.c.penul.ꝛ vlti.Nã adulte-
ria cõiugũ cõcernebant idem matrimoniũ.refert
tñ quoſdā dicere ꝙ ſi tu dicto vel facto me ꝓuoca-
ſti:ꝛ ego dicto vel facto feci tibi iniuriaꝫ ꝙ tu non
potes agere cõtra me.ad hoc.l.i.§. cum arietes.ff.
ſi quadru.pau.fe.di.ꝛ qḋ inconſultus calor vitio ca
lumnie caret.ij.q.ḋ.iij.§.notandum.in ſi.et ita ſim-
pliciter tranſit Spec.doc.hanc queſtionē hic non
tangunt.Ego vero diſtinguo ſic: qḋ aut ego dixi
tibi iniuriaꝫ potius animo purgandi me ab iniu-
ria quaꝫ mihi inferebas ꝛ non tenetor actione iniu
riarũ. Exemplũ:ſi diceres ꝙ ego cõmiſi aliquod
crimen: dico ꝙ tu mentiris.nam lꝫ mihi meaꝫ in-
nocentiam defendere:ꝛ hoc aperte tꝫ Bart.in.l.ſi
omnia.ff. de procura.alleg.l. qui cũ maior.§.ſi li-
bertus.de bo.lib.Aut cõuitiũ meũ cõcernit aliud
factũ:ita ꝙ non venit ad Innocentiam meam de-
fendendam ꝛ tunc dico ꝙ quilibet poteſt agere de
iniuria ſua.argu.opti.in.c.veniens.de iureiur.ibi
alternatim cõuitia inferendo ꝛc. Item probo ra-
tione ſicut nõ eſt licitũ percutere eum qui me per-
cuſſit ſi nõ ſit ad defenſionem ſed ad vindictā.vt.l.
ſi ex plagis.§.tabernarius.ff.ad.l.aquil. dixi in.c.
olim.de reſtitu.ſpo.ita nõ licet inferre iniuriā inferēti: qꝛ meminit licet
propria autoritate vlciſci.l.nullus.C.de iude. puto tñ ꝙ is qui prouo-
catus iniuriā intulit eſt minus puniendus: qꝛ difficile eſt cõpeſcere iu-
ſtum animi dolorē.ar.opti.quaſi expreſſum in ſimili.in.l.ſi adulterium.
§.imperatores.ff.de adulte.facit qḋ le.ꝛ not.in.c.iij.de ſen.ex.ꝛ hec not.
26 ¶ † Ultimo hic reuoco in dubiū an ſit verũ qḋ dixi in prin. vt non te-
near actione iniuriarum ſi cõuitiũ quod tibi intuli ſit verum. reperio
d Jo.and.[d]pleniſſime hunc articulū fuiſſe proſecutū in additio.Spe.in
titu.de iniur.poſt prin.ꝛ quia optime hic cadit vt patet ex predictis et
materia eſt quotidiana hic inſeram.Et recitat ipſe circa hunc articu-
lum ſex varias opiniones.Prima opi.ꝙ aut quis dixit verũ animo in-
famandi ꝛ tenetur:alias ſecus.vt not.in.c.ſi.de iniu.vbi per Hoſti.Se-
cunda fuit opinio Accur.in.l.eum qui.in ꝑnc.ff.de iniu.qui ſimpliciter
tenuit cõuitiantem teneri actione iniuriarum ſiue in iudicio ſiue extra
iudicium id agat.facit inſti.eod.tit.in princ.Tertia fuit opi.Jo.ij.q.i.ſi
peccauerit.in principio.vbi videtur diſtinguere an id ſiat in iudicio et
liceat:an extra iudicium ꝛ non liceat.ꝛ ſm primum dictũ intelligit ꝑdi
ctam.l.eum qui.Quarta fuit quorundaꝫ opinio diſtinguentium an il-
lud conuitium proueniat ex culpa eius cui iniungitur:puta qꝛ dꝛ ꝑdi-
27 tor hereticus vel periurus ꝛ nõ tenetur.ꝛ ſic loquit̃.l.eũ qui. ¶ † Aut
ſine culpa vt quia dixit eum baſtardū:ꝛ tũc tenet̃ ad hoc.l.vj.di.naſci.C.
de natu.li.l.legem.Quinta fuit opinio aliquorum ꝛ diſtinguentiũ ali-
ter.ſ.an expediat reipu.iſtud conuitium publicari:ꝛ tunc nõ tenetur ſi
verũ eſt.nec diſtinguitur hoc caſu an prouenerit ex culpa vel ſine:vt qꝛ
leproſus:talem enim expedit ſeparare:quia cõtagioſus eſt morbus.de
28 cõiu.lepro.c.i.de cle.egro.c.de rectoribus.ꝛ predicta.l.eũ qui.¶ † Aut
nõ expedit reipub.talia publicari:vtputa ſi appellauit illũ baſtardum
claudum:cucurbitam: vel quid ſimile:ꝛ tunc tenetur qꝛ iniurioſum eſt
noſtros defectus detegi.C.quando ꝛ qui.quar.pars.l.ij.lib.x.ꝛ hoc di-
cit Joã.and.placuiſſe dño ꝛ magiſtro ſuo.in.d.l.ſi nõ conuitij.ꝛ Cyn.et
Pet.ibidē ſub.viij.q.ꝛ dic ꝙ etiā placuit Bart.in.l.eum qui.vt.ſ. dixi
in primo notabili.Sextā opinionē poſuit Dy.dicens ꝙ aut de conui-
tio poterat iniuriatus accuſari:ꝛ ſi dicit verum nõ tenet̃ iniuriarũ. ſic
intelligitur.d.l.eũ q.ꝛ.l.iiij.C.eo.tit.aut nõ poterat accuſari.ꝛ tunc te-
netur lꝫ verũ dicat vt ꝑ alle.l.ij.niſi probet ſe non animo iniuriandi di-
xiſſe.d.l.ſi nõ cõuitij.ꝛ hec opinio idem in effectu hꝫ qḋ precedēs. Ipſe
vero Jo.and.in addi.preallc.ſic dicit poſſe rite diſtingui ꝙ aut dixit qs
cõuitiũ in iudicio aut extra.Primo caſu ſi illud probat nõ eſt dubium
ꝙ nõ tenetur:vt in.d.l.eum qui.cũ ꝯcor.ꝛ intellige ſiue agendo ſiue exci
piendo illud ſiat:qꝛ iuris executio nõ habet iniuriā.ff.eo.l.iniuriarum.
ꝛ in.l.factũ cuiuſ.§.i.alias eſt.l.nõ videt̃.ff.de regu.iur.vbi dꝛ ꝙ nõ vide
tur vim facere qui ordinaria actione experitur. Secũdo caſu aut ſit p
libellum famoſum:ꝛ tunc etiam ſi dicit verum tenetur.C.de famo.lib.l.
i.ſm canones excuſatur ſi procedat in publicum:ꝛ illud probet. de quo
dic vt.v.q.i.in ſumma.ſi vero dicatur conuitium tunc aut illud conui-
c tium dicitur ex cauſa aut ſine cauſa.[e] Primo caſu ſi cauſa correctionis
dicatur etiam publice non tenetur:quia iſta duo ſimul iuncta faciunt
ceſſare actionem iniuriarum ſcilicet quod ex cauſa iuſta dixit:et illud
quod dixit eſt veruꝫ.pro hoc.xlv.diſtin.ſed illud.vbi ponitur illud apo
ſtoli.Peccantem coram omnibus argue vt ceteri timorem habeant.ꝛ
ex ea cauſa etiam coram ſuperiore: lꝫ non in iudicio ad eius correctio-
nem dici poterit. vtputa quia vult ordinari et eſt ſpurius vel hereti-
29 cus occultus vel quid ſimile. ¶ † Exiſtentia enim cauſe vt eius veri-
tas indicat quod non animo iniuriandi hoc fecit: per circunſtantias
enim et indicia apparet de animo ſeu de eo iudicatur.l.prima.ꝛ quod
ibi nota.C. ad legem corneliam de ſicarijs.et in cap.ſecundo.de renun-
tia.libro ſexto.et.c.paſtoralis.de cauſa poſſ.ꝛ propꝛie.in fine.In ſecun-
do membro quando ſine cauſa dicitur conuitium : puta in rixa et ani-
moſe:ꝛ tunc etiam ſi conuitium ſit verum tenetur ſecundum eum . hoc
enim eſt ſubiectum huius actionis et animus iniuriandi quod verba
ſonant:et dicendi modus nec veritas cõuitij eximet eum ab hac actio
ne.l.quiſquis.C.de poſtu.ꝛ.C.de officio rectoris prouincie.l.iij.ibi nam
ꝛ ſi vere voces ſint nec ad libidinem ꝛc.vbi patet quod non ſufficit ve-
ritas conuitij. ſed requiritur quod abſit libido et voluntas iniurian-
di. Ad idem facit.l.iij.C.quemadmodum teſtamenta aperiantur . vbi
iubet imperator non aperiri partem teſtamenti que reſpicit alterius
ignominiam.et vide quod not.in.c.i.de collu.in gloſ. magna vbi dicit
quod deus non eſt remunerator nominum ſed aduerbiorum quaſi re-
ſpiciat non id quod ſit ſed quo animo ſit. ad hoc.lxxxvi. diſtin. non ſa-
tis. Idem ſi denuntiando repellitur malo zelo denontians:vt in.c.cuꝫ
i.ꝛ.a.ſ.eod.ꝛ.c.cum oporteat.de accu.fortius prohibendum eſt infama-
re.ꝛ cõtra detractores remittit ad.c.ex merito.cum ſequenti.vi.q.i.ꝛ cũ
hac opinio.tranſit ipſe domi.Anto.ꝛ hec dicta ſua ſatis mihi placent.
In precedentibus enim caſibus ſatis excuſatur ab iniuria verum di-
cens cum non habuerit animum iniuriandi. iniuria enim abſq; effe-
ctu facientis non conſiſtit:vt.l.illud.ff.de iniur.ꝛ.xv.qḋ.i.c. illud. Nam
et ſuperiorem poteſt quis reprehendere dummodo non faciat impro-
briose et temerarie. de quo vide bonam gloſſ.et in.c.nolite.xxi.diſtin.ꝛ
nlibi dicitur quod Paul.reprehendit Pet.quia reprehenſibilis erat
ij.q.ḋne.vij.paulus. ſed in hoc vltimo caſu quando animo iniuriandi
dixit:licet

tp̃s.x. annoꝝ cuꝫ
iponere collectā
forẽſibus nõ ſit ḋ
reſeruatis ſum-
mo ꝓncipi: quia
iſtud ꝑt induci p
ſtatū iferioris:ex
pꝛeſſe not.bal.i.l.
j.in.vij.col.C.de
ſen.q ꝓ eo qḋ in-
ter.ꝛ ibi ꝓbat.l.ꝛ
rõnibꝰ ꝛ ppterea
in ꝯtingētia facti
d.Alex.mo.ꝯſu
luit ſ Bart.i ꝯſi.
cex.inci.viſo ꝛ hñ
diſcuſſo ꝓceſſu. i
v.ꝛ.vi.col.vbi ex-
preſſe tꝫ ꝙ ſuffi-
ciat tp̃s.x.ann.vt
poſſit iponi colle
cta forẽſibꝰ.ꝛ ita
refert ꝛ ſeqtur.d.
Jaſ.de may.in.l.
de qbꝰ.ff.de legi.
¶ Adde an ciui
tas non recogno
ſcens ſuperioreꝫ
poſſit fame reſti-
tuere eūdē Abb.
ꝯſi.ciiij.
a ¶ Ad qd agit̃.
Adde Alex.ꝯſil.
cex.ij.li.ꝛ Joã.de
ana.cõſil.xliiij.ſ.
nlle.ro.ꝯſil.xcvij.
Sebaſti. Sapia.
b ¶ Uocaui.Uide
do.Jaſ.in.l. vim.
col.ſi.ff.de inſti.ꝛ
iure.
c ¶ Adde Ange.
in.l.vt vim.ff.de
inſti.ꝛ iure.
d ¶ Jo.an.adde ꝙ
illa verba fuerũt
originaliter Ol-
dra. ꝯſi.liiij.de q
ꝑ Ro.ꝯſ.xcvi.ꝛ vi
de ancha.ꝯſi.ccc-
xxvi.
Sebaſti. Sapia.
e ¶ Sine cā. vide
ad hec plura per
Ang.aret.ꝛ ibi p
Aug.de arimi.i
trac.malef.e har.
xxxij.ꝛ ang.i ꝯſi.
xciij.inci.ſup pũ
cto.ang.i.l.ſi non
ꝯuitij.C.de iniu.
vbi ēt p Sali.ro.
in ꝯſi.xcvi.ꝛ Ol-
dra.liij.inci.ꝯſue
uit dubitari.

digit:lʒ verum digerit:non dʒ excuſari etiã ſi expediat reipu
blice illud publicare.q: debuit ire ad iudicem pviam accuſa
ſationis ſeu denũtiationis illud probare.⁊ tũc meret laudẽ
vt ſatis probare vr̃ in.l.vna.C.de famo.lib.vbi Iperator pbi
bet aliquẽ p libellũ diffamari etiã ſi illa vera ſint.⁊ ſubijcit
ꝙ ſi aliquis vult ſue ſaluti conſulere ⁊ damnũ euitare dʒ ire
ad iudiciũ ⁊ ea q̃ arbitrat vera eſſe probare.⁊ ex hoc vltimo
dicto vr̃ ibi tex.prohibere oẽm diſtamationẽ extraiudicialẽ
30 ſiue per famoſum libellũ ſiue aliter.¶ † Qđ etiam innuitur
ibi ex alio q: grauiter punitur is q repetit libellum et eo di-
miſſo vadit propalando ibi cõtenta.Ad idem adduco text.
in.l.lex cornelia.§.ſi quis libellũ cũ ſequenti.⁊ in.l.itẽ apud
labeonẽ.§.conuitiũ.cum duobus.§.ſequentibus.ff.de iniur.
hoc etiaʒ colligitur ex tacita mẽte diuine legis vt colligit.ſi.
q.j.ſi peccauerit.⁊ ex notatis in.c.nouit.de iudic.⁊ in pſalmo
miſericordiam ⁊ iudicium cantabo tibi domine.dicit:detra-
hentem ſecreto proximo ſuo hunc perſequebar.nam ⁊ bonũ
non eſt ſiendum malo animo.lxxxvj.diſtin.non ſatis.⁊.j.q.nõ
eſt putanda.

1 ¶ Snia ⁊ alia acta facta per iudicẽ notorie excõicatũ ſunt ipſo iure nulla.
2 Geſta per excõicatum qui cõi opinione nõ reputabat excõicatus ſunt valida licet poſtea appareat excõicatus.⁊ idem de alio inhabili.3.7.11.vbi proſequit ſiue gerantur rõne publici officij vel nõ vide in diſcurſu.
3 Collatio beneficij facta per excommunicatum toleratum valet.15.16.
4 Iudices plures delegati:nõ cẽſentur in dubio habere iuriſditionẽ inſolidũ:ſed p parte oĩbus competentem.21.
5 Cõfirmatio ſi nõ valet remanet electio in priſtino ſtatu.
Confirmatio ſuper electione nulla an valeat:vide remiſſiue.
6 Snia vitiata nõ vitiatur proceſſus:niſi vitium ſnie cõcernat totum proceſſum.
8 Excõicatus põt acquirere ex cõtractu vel quaſi tñ non põt experiri niſi poſt abſolutionem.
9 Excõicatus põt eſſe in iudicio niſi repellatur.
Excõicatus quantũcũqꝫ manifeſtus põt teſtari:niſi forte cõtra eius teſtamentũ excipiatur.
10 Excõicatus poteſt legare ad pias cauſas.
Heretici excõicati non poſſunt teſtari.
12 Scire non preſumimus antiquum factum:quod veriſimiliter euanuit de memoria vel illud quod eſt factũ in longinqs partibus.
31 In his que nõ geruntur rõne publici officij nõ eſt differẽtia inter excõicatum publicũ vel occultum.
14 Reſcriptum impetratum ab excõicato non valet.
17 Prelato excommunicato:etiam occulto:ſimoniaco in ordine:et notorio fornicatori:impune non paretur:ſecus aliter crimi noſis.
18 Geſta per prelatũ intruſum:qui cõmuni opinione reputabatur prelatus an teneant.
19 Literis epiſcopi an credatur.
20 Sententia lata per publicum excommunicatum eſt ipſo iure nulla.
Futurũ exponit pro preterito qñ materia hoc requirit.
21 Tutores habent omnes exercitium inſolidum.

a
1 **Ad probandum.** a¶ † Reuocata ſnia ppter defectum iuriſditionis vt q: vnus ex iudicibꝰ publice excõicatus erat vel propter iuris ordinẽ nõ
ſeruatum:iterum de principali queritur.h.d.⁊ de eodem facto loquit.c.cũ dilecta.de reſcrip.Et pone ſic caſum literalẽ quantũ ptinet ad intellectũ.c.¶ Vacãte quodã monaſterio monialiũ due fuerũt electe in diſcordia in abbatiſſam eiuſdem monaſterij:cuſtos.ſ.eiuſdem eccleſie ⁊ quedam alia monialis:vtraqꝫ pte aſſerẽte ſuã electionẽ preualere.Papa cõmiſit cãm iudicibus delegatis qbus mandauit vt examinatis vtriſqꝫ electionibus cõfirmarent illã que de iure preualeret.Cognito de cauſa iudices confirmauerunt electionẽ factam de cuſtode p ſniam diffinitiuam:a qua ſnia fuit ab altera parte appellatum vel p viam nullitatis cauſam introduxerunt ad romanã ſedẽ allegantes ꝙ vnus ex iudicibus qui cõfirmationis ſniam tulerunt erat tpe ſnie publice excõmunicatus.Itẽ ꝙ non ſeruauerũt in pcedẽdo iudiciariũ ordinẽ.Papa ad inſtantiã huius ptis cõmiſit cãm alijs iudicibus ſub forma de qua in litera ɔtinet.⁊ proſequere vt in tex.
2 ¶ † No.ibi:publice innodatus:ꝙ geſta a iudice ẽt a delega-
b to publiceb excõicato ſunt ipſo iure nulla:c ſecus ſi non eſſet
c publice excõicatus ſʒ toleratus vt hic pbat a cõtrario ſenſu
⁊ ad hoc allegat quotidie iſte text.Ex hoc infert ꝙ tolerantia operatur etiã in delegato vt valeãt geſta ſi cõi opi.reputabat habilis.ad hoc ho.tex.iij.q.vij.§.tria.ver.vex.vbi dicit ꝙ ſi ſeruus dum putaretur liber ex delegatione ſnlam dixit tenet ſnia qñuis poſtea deprehendat ꝙ ſit ſeruus idem
probat in.l.ij iuncta glo.C.de ſenten.⁊ interlo.om.iudi.⁊ facit hoc cõtra no.p Inn.in.d.c.cũ dilecta.de reſcrip.vbi videt a
velle ꝙ tolerantia non operat in delegato inhabili ſed tene
d primũ.⁊ vide qđ ibi not.Quid aũt in arbitrod ⁊ arbitratore
vide in Spe.de arbi.§.differt.ver.itẽ ſm cũ.⁊ ſequenti.⁊ ibi
tʒ in arbitro idem quod in delegato:quod ſatis placet quia
arbitria ſunt redacta ad inſtar iudiciorum.l.j.ff.de arbi.ſed
in arbitratore magis dubitat.de quo vide p Io.and.in regu.dolo facit.de reg.iur.li.vj.in mercu.⁊ p do.Ant.in.c.quin
3 tauallis.de iureiur.⁊ ibi dixi dic vt ibi.¶ † Not.ij.⁊ tene mẽ
ti ꝙ confirmatio electionis facta ab excõmunicato qui alias
habebat poteſtatẽ cõfirmãdi tenet mero iure ex quo pari ra
e tione infertur ꝙ collatio factae per excõmunicatum toleratum valet ⁊ tenet.ꝙ per iſtũ tex.ſic inductũ tenuit Cal.in quadam ſua diſputatiõe que incipit excõmunicatus qui cõmuni opi.habebatur ⁊c.⁊ Inno.aperte tenet in.c.ſi vere.de ſen.
excõ.⁊ idem ſentit in.c.j.de ſchiſma.dicam latius ſup gloſ.j.
4 ¶ † Not.iij.ꝙ data inhabilitate vnius ex pluribus iudicibus delegatis corruit quicquid omnes agunt.⁊ hoc q: exercitium iuriſditionis cõpetit eis pro parte ⁊ non inſolidum vt in.c.vno delegatorũ.⁊.c.cauſam matrimonij.de offi.dele.
ſententia aũt non poteſt pro parte valere.ad hoc quod leg.⁊
no.in.c.cum ſuper abbatia.de offi.dele.qđ procedit etiam ſi fuiſſent dati cum clauſula ꝙ ſi non omnes duo ⁊c.Nã procedendo cũ inhabili inficiunt iuriſditionẽ propriã.de quo dic
5 vt plene no.in.d.c.cum ſuper.¶ † No.iiij.ꝙ caſſata cõfirmatione ex cõfirmantis defectu vel propter iudiciariũ ordinẽ
non ſeruatũ remanet electio in priſtino ſtatu quod eſt expreſſum in.c.ſi cõfirmationem.de elec.lib.vj.quid econtra an electione exiſtente inualida valeat cõfirmatio.dic vt le.⁊ not.in
c.cum ſuper.de cau.poſ.⁊ proprie.⁊ in.c.ꝙ ſit.de elec.lib.vi.⁊
6 c.vno.de poſtu.prela.eo.lib.⁊ vtrobiqꝫ bona gl.¶ † Vltimo no.ibi:in ſi.iterum vt cognoſcatis ꝙ corruente ſnia corruit
pariter totus proceſſus.Nam papa mandat hic iterũ de ele- e
ctione cognoſci.An autem hoc ſit verũ indiſtincte dic ꝙ nõ
ſed fac tria membra circa hoc.Aut enim vitiũ nullitatis cõcernit ſententiam dũtaxat:puta quia lata die feriata:⁊ tunc
remanent acta in ſuo robore.facit.l.ſi vt pponis.C.quomodo ⁊ quando iudex.Aut cõcernit ſententiam pariter ⁊ acta
⁊ tunc omnia corruunt ⁊ hoc caſu iudicio meo poteſt intelligi iſte tex.Forte enim iſte iudex fuit excõmunicatus publice
in toto iudicio merito de nouo inquiri debet de toto negotio.Aut vitium cõcernit ſententiam ⁊ partem actorũ dũtaxat:⁊ tunc annullabuntur vitioſa dumtaxat ⁊ non alia.Hec
ſunt de mente Bart.in.l.ſi expreſſim.ff.de appella.et vide ꝙ
no.in.c.in literis.de offi.dele.⁊ in Spe.de ſentẽ.pla.§.iuxta d
7 propoſitionis.verſ.ſed ſi cauſa.vbi idẽ ſentit Spe.¶ † Ve-
f niof nũc ad gl.⁊ primo querit quid ſi iſte iudex occulte fuiſſet excõmunicatus an tenuiſſet ſententia.⁊ reſpondet ꝙ ſic.
Ad hoc allegat multas cõcordantias.⁊ ideʒ tenet hic Inn.
⁊ Hoſtien.⁊ vide bonam glo.in.c.ſciſcitatus.de reſcript.Ex e
hoc ⁊ ex text.infertur.ꝙ etiam in ſpiritualibus valent geſta
ratione publici officij ab excõmunicato tolerato qđ eſt not.
Et ſcias ꝙ circa hunc articulum an ⁊ quando tolerantia faciat valere geſta ab excõmunicato poſuit hic Io.cal.quedaʒ f
bona dicta.⁊ latius videas per eum in dicta diſputatione.⁊
8 addendo multa ad dicta ſua.¶ † Dic ꝙ quidã ſunt actus
qui cõmuni opi.tenent licet gerantur ab excõmunicato manifeſto.⁊ de iſtis non eſt diſputandum:vtputa cõtractus vel
quaſi:valet enim lʒ ab excommunicato publico ſit initus vt
acquiratur obligatio etiam ipſi excõmunicato:ſed non poteſt excõmunicatus agere niſi poſt abſolutionem.hoc aperte probatur in.c.felicis.§.cum autem.et ſeq.de pe.li.vj.quem
text.ſemper tenebis menti.dixi pleniſſime in.c.veritatis.de
9 do.⁊ contu.¶ † Item in quaſi contractu:vt probatur in.c.
pia.de excep.lib.vj.vbi patet tenere iudicium agitatum cuʒ
excõmunicato antequã repellatur.et in iudicio quaſi contrahimus.l.iij.ff.de pecu.not.Io.an.in dicto.c.pia.idem dic de
teſtamento excõmunicati quantũcũqꝫ manifeſti vt diſputauit Ia.de bel.⁊ ſequitur ⁊ proſequitur Io.and.in.c.decernimus.de ſen.excom.lib.vj.lʒ aliter dixerit in gl.ſua.ſed illam
reuocauit in nouella.tenet Barto.in.l.ſi queramus.ff.de teſta.ſentit Bal.in.l.j.C.de ſacroſan.eccle.Idem Fed.ɔſ.lxxi.
10 ⁊ ɔſ.cxvi.vbi plene proſequitur.¶ † An autem poſſit legare pro anima ſua.Bart.ꝙ non:in dicta.l.j.ſaltem vt habeãt

a ¶ Pro itellectu huius decre.vide do.d.ant.i.c.ſrnitatis.lxx.col.vſ.ex pdictis põt decidi alia.q.ã.d te.Itẽ practici opponẽdi excõicationẽ ɔ iudicẽ vl teſtẽ vide eleganter p bar.i.l.j.i.ij.col.C.de teſta.
b ¶ Adde h bal.i l.j.in.v.colũ.C.d iur.⁊ facti igno.vbi dicit qđ ſnia decretũ ⁊ ois alia autoritas p publice excõicatum interpoſita ſunt ipſo iure nulla.⁊ ita dicit notari i c.pia.de excep.li.vj.Inno.⁊ ita dicit Pe.de anc.in d.c.pia.in pe.col.
¶ Adde Ro.ɔſ.xlviij.vbi dicit ꝙ iudicis excõicati iuriſditio prorogari non põt.
Sebaſti.Sapia.
c ¶ Nulla.vide Feli.in.c.rodulphꝰ.colũ.xxvj.verſ.⁊ guſta.ã.de reſcr.⁊ latiꝰ p eundẽ h ⁊ qñ qs dicat publice excõicatꝰ vide Fel.poſt abb.i.c.exceptionẽ.colum.xvj.ver.Itẽ dũ Abb.ã.de exceptio.
d ¶ Vide p Pe.d anch.i.c.pia.i pe.col.d excep.li.vj.p gl.⁊ Bart.in.l.pediꝰ.ff.de arbi.
e ¶ Collatio fctã.Adde do.de ro.deci.ſuis in antiquis.de ſen.exc.
f ¶ Adde h.d.anto.in.c.ſciſcitatꝰ.in vlti.char.de reſcript.vbi plene examinat an ⁊ qñ valeat ſnia lata a iudice occulte excõicato.⁊ vide in not.i.c.pia.cir.ſi.d excep.li.vj.vbi dicit ꝙ ſnia lata a publice excõicato nõ tʒ ſecꝰ ſi eẽt occulte excõicatꝰ ⁊ idẽ Bal.i.l.j.in vi.col.de in.et fa.igno.et vide per Pe.de anch.i.d.c.pia.i pñc.v.col.vbi ſequit Inn.⁊ Ioan.and.⁊ de

hoc vide ꝑ Inn. in c. excep. cir. ꝓn. de excep. τ ꝑ bal. in ſuis mar. Inn. in ver. ſententia. xxxv. q. τ Bar. in l. barbarius. in ſi. ff. de offi. pꝛeto. τ ibi Albe. in xij. col. dicit ꝙ ſi aliquis cōi opi. reputabatur iudex idoneus τ nō erat ſi ferat ſnias excōicationis ꝫ aliquē nihil vꝫ. et ita ēt tꝫ ſing. archi. in c. ſnia paſtoꝛis. xj. q. iij. τ in l. c. j. in glo. j. de ſen. ex. in vi. τ gl. xxiiij. q. j. in ſum. facit. c. ij. de oꝛd. ab epō idē tꝫ expſſe d. Ant. hic in ij. col. ad ſi. τ nō. limitat qđ not. ꝑ limitatio. d. l. barbarius cū ibi notatis ꝑ Bar. in ſi.

Sebaſti. Sapia. ¶ Venio. Vide Ant. de but. in diſputa. ſua incipi. Bononienſis qdā vſurarius τ Abb. in c. fraternitatis. ꝫ. de teſti. cū allegatis p. d. Iaſ. in l. barbarius. col. xij. ꝟ. ſucceſſiue bar. hic in ſi. ff. de offi. pꝛo. vbi ponit cōcluſionē affirmatiuam ꝙ valeant acta facta ꝑ iudicem excōicatum occultū τ limitat duobus modis vt ibi ꝑ eū vide etiā ad hoc and. ſicu. in c. ab excōicato. eo. xxiij. ꝫ. de reſcri.

Sebaſti. Sapia. s ¶ Tolerantᷓ. Vide de Cal. in diſpu. ſua incip. excōicatus τ Abb. in c. cū dilectus. l. ij. col. de cōſue. τ in c. veritatis. col. pe. ꝫ. de dolo τ ꝯtu. τ in c. ab excōicato. col. ij. ꝫ. de reſcri. τ Lapum alle. clxxxij. Gemi. in c. decernimus. de ſen. ex. in vi. et in c. j. col. ij. de reſcri. col. j. Abb. in c. paſtoꝛalis. §. verū. col. v. j. de appel.

legata priuilegia pie cauſe. ſed Bal. ibi cōtra τ melius qꝛ in hoc dꝫ attendi non fauoꝛ excōmunicati ſed illius cui ſit relictum. τ vide circa hoc qđ dico in. c. ij. de teſta. facit qđ not. gl. in. c. ex tranſmiſſa. de deci. τ. xxiij. q. v. in ſumma. τ aut. credentes. C. de here. τ. c. excōmunicamus. §. credentes. eo. ti. vbi pꝫ ꝙ ſpeciale eſt in heretico τ fauoꝛe hereticorū vt ſecuta excōicatione non poſſint teſtari. ſecus ergo in ſimplici excōicato. τ de hoc dicendum vt pleniſſime nota. in iuribus pꝛeallega.

11 ¶ † Quidam ſunt actus qui ipſo facto ſunt irriti qꝛ ab excōmunicato geruntᷓ vt eligere: cōferre: excōicare: τ ſimilia. et in iſtis dubitatur an tolerantia faciat iſta valere ex quo gerentes cōmuni opinione putabantur non excōicati τ hic eſt pꝛopꝛie materia noſtra. Cal. dicit ꝙ aut iſta cōis tolerantia non eſt pꝛobabilis puta quia ſnia fuit publice lata: τ tunc nō iuuat talis opinio: qꝛ non eſt ꝓbabilis ignorantia eoꝝ ꝗ publice ſiunt. xvi. diſt. qđ dicitis. in. c. j. de poſtu. pꝛela. cum ſimi.

12 ¶ † Dominus Anto. putat hoc verū qñ ſententia fuit lata de ꝓximo. ſecus ſi de lōginquo qđ veriſimiliter euanuerit de memoꝛia. Itē procedit ſm eum qñ ſnia fuit lata in loco proxi. ſecus ſi in tam longinquo ꝙ veriſimiliter nō potuit tranſire in notitiā illorū in quorum loco nunc actus geſtus eſt. et not. hoc dictū τ vide circa hoc qđ dixi poſt gl. in. c. ad noſtrā. de iureiu. τ qđ notat Inno. in addi. in. c. inquiſitioni. de ſent. excō. An talis opi. eſt pꝛobabilis. τ tunc ſubdiſtinguit Cal. ꝙ aut actus de quo queritᷓ non cōpetit ratione publici officij. aut competit ratione publici officij. Primo caſu aut talis excōmunicatus exercet actū pꝛo ſe τ pꝛo ſuo iure ſingulari τ intereſſe ſicut eſt impetrare pꝛo ſe reſcriptū gratie vel iuſtitie vel eligere τ tunc dicit ꝙ talis cōmunis opinio talem actum non iuuat alleg. c. j. de reſcrip. lib. vi. τ de cle. excō. miniſ. c. pꝛopoſuit. τ qđ no. in. c. ad apoſtolice. eo. tit.

13 ¶ † Dic tu ꝙ hec fuit generaliter opi. Innoc. in. c. cū dilectus. de cōſue. vbi poſuit notabilē regulā ꝙ in his que non geruntᷓ ratione publici officij non eſt differentia inter excōmunicatum publicum τ occultū et idem voluit Io. an. poſt Ioā. mona. in. c. j. de reſcrip. ꝓalle. facit. d. c. cū dilectus. τ. c. cū inter. R. de ele. vbi electio facta a ſuſpenſis iudicabitur irrita nulla facta diſtinctione inter publicos et occultos nā in iſtis ceſſat rō publice vtilitatis. Et ſi diceres nōne canonici eligunt iure publico: dic ꝙ non: ſed pꝛoſequuntᷓ ius ſuum pꝛopꝛiū ſed ipſum capitulū bene habet iure publico: vt no. Inn. in. d. c. cū dilectus. ſicut in ſimili de teſte not. Inno. in. c. nihil. in ſi. de elect. Aut excōicatus gerit talem actū nomine alterius τ ad alterius cōmodū τ tunc aut is cuius noie facit ſcienter cōſtituit eum ad exerciciū illius actus τ communis opi. non iuuat. ad hoc de ſen. excō. cum non ab homine. pꝛimo reſpōſo: τ de pꝛeben. ſi beneficia. lib. vi. indignū eſt enim vt beneficiū ignorātie non pꝛoſit ſcientibus τ hoc fuit dictū Ioā. and. poſt quoſdam alios in. d. c. j. de reſcrip. lib. vi. lꝫ Io. cal. cū non allegat.

14 ¶ † Tenuit ibi Io. and. ꝙ non valet reſcriptum impetratū ab excōmunicato etiā nomine alterius τ in illius odium qꝛ tex. ille loquitᷓ indiſtincte. τ optime facit. c. poſt ceſſionem. de pꝛoba. Aut conſtituens cuius noie actum exercebat ignorabat eum eſſe excōmunicatū: vel ipſe excōmunicatus id fecit nomine alterius ſine mandato: τ tunc dicit Io. cal. ſe credere ꝙ cōis opi. iuuet talem actum qꝛ hic non tangitᷓ de cōmodo vel vtilitate ipſius excōicati ſed illius cuius noie id actū eſt qui in nulla culpa reperitᷓ cū ignorauerit. ad hoc pꝛedicta decre. ſi beneficia. de conſe. di. ij. c. τ dixit. τ cū hac opi. ſimpliciter tranſiuit hic. d. Ant. τ hāc opi. tenuerūt Archi. τ Hoſtiē. vt not. in. c. j. pꝛealle. lꝫ Io. calde. hic nihil dicat. Sed contrariā opi. ꝙ talis actus non teneat: tenuerūt Io. an. τ Io. mo. ibidē. τ gl. oꝛdi. in. d. c. poſt ceſſionē. τ dicit Io. an. ꝙ ſi conſtituens fuit ignorans agat cōtra illū qui nō detexit defectum ſuū. τ hec opi. plus mihi plꝫ ex quo enim nō verſatur publica vtilitas nō debemus diſtinguere inter publicum τ occultum. τ facit. d. c. j. qđ loquitᷓ indiſtincte. et in. c. poſt ceſſionem. pꝛealle. vide Inn. in. c. cōſiderauimus. de elec. facit ꝙ electio facta a ſuſpenſis nō tꝫ lꝫ tractaretᷓ de cōmodo electi ꝗ ignorauit vitiū eligentiū. τ de cōmodo eccleſie vt citius ſibi ꝓuideatur de pꝛelato. arg. c. ne pꝛo defectu. de elec. nec eccleſia reperitur in culpa ſed ſatis eſt eligentes ad actū explicandum fuiſſe inhabiles ad hoc vt actus iure nō ſubſiſtat. ¶ Venio ad ſcdm membrū principale qñ actus quē exercet talis excōmunicatus cōpetitᷓ ratione publici officij. τ tenet Io. cal. qđ ſiue ſit actus tempoꝛalis ſiue ſpiritualis cōis opi. iuuat. arg. iij. q. vij. §. verū. ff. de offi. pꝛeto. l. barbarius. τ. d. l. ij. C. de ſen. τ inter. τ tex. noſter a cōtrario ſenſu hoc dicit verū niſi ſit ſententia excōmunicationis ꝗ non tꝫ lata ab excōicato quantūcunqꝫ occulto vt no. xxiij. q. j. in ſum. vt. ꝫ. de oꝛd. ab epiſcopo

ex. c. j. τ idem dicit foꝛte gaſ. eſſe in ſnia abſolutionis ab excōmunicatione: quia eadem ratio videtur. facit de peni. diſtin. j. verbū.

15 ¶ † Attende quia Inn. expꝛeſſe voluit contrariū in d. c. ſi vere. de ſen. excō. vbi dicit tenere excōmunicationē collacationem et ſimilia a tolerato excōmunicato lata qꝛ dignitas hoc exercet τ nō pſona: τ hec opi. foꝛet verioꝛ lꝫ Io. and. in. c. pia. de excep. lib. vi. tenet pꝛimā: et cōmuniter teneatur. Nam conſidero ꝙ excōmunicatio et abſolutio ſunt iuriſdictionis: τ nihil aut parum operātur quo ad deū ſed principaliter vim ſuam exercent quo ad eccleſiā militantē vt dicit gl. notabilis in. c. quodcūqꝫ. xxiiij. q. j. deberet ergo valere ſicut τ alia ſpūalia vt hic. quinimo dixit ſingulariter Innoc. in. d. c. j. de ſchiſma. ꝙ etiā ſpiritualia ſacramenta ab excōmunicatis: ſchiſmaticis: hereticis: τ ſimilibus in foꝛma eccleſie illa cōferentibus vim ſuā omnimodā habent: ex quo ab eccleſia tolerantᷓ: [a] τ ſic oꝛdinati ab iſtis recipiunt nedū ſacramentum ſed etiā executionē ſacramēti abſqꝫ alia diſpenſatione Glo. th. ix. q. j. in ſumma reſpectu executiōis tꝫ ꝯtrium. τ Io. cal. in. d. diſputatione: quia cū tales non habeant executionē nō poſſunt illam alijs tradere. ſed ſi vis tenere opi. Inn. que eſt valde equa potes dicere ꝙ ex quo iſti ſunt tolerati executionem cōferunt: quia pꝛeſbyteri ſolum dicunt verba: τ pꝛopter dignitatē oꝛdinis deus cōfert gratiam quantūcūqꝫ illi ſint peccatoꝛes vt patet. j. q. j. pꝛophetauit. τ. c. dedit. τ. c. multi. cum ſi. Et ad iura que innuūt contrariū poteſt dici qđ loquuntᷓ de nō toleratis: τ vide ad materiam qđ no. in. c. quanto. de conſue. τ in. c. veſtra. de loca. vbi per do. Anto. vbi etiā tetigi quod pꝛius dixi. ſ. geſta toleranda ratione publici officij. Limitat Calde. hoc niſi is in cuius fauoꝛē actus ille publici officij geſtus fuit: ſciebat facientē excōmunicatū τ voluntarie ſibi communicauit in actu illo: tunc enim licet communi opi. haberetur pꝛo nō excōmunicato et actus in ſe teneat pꝛopter cōmunem opi. iuſtum eſt tamē ꝙ irritetur in odium voluntarie ſuſcipientis a tali ſciēter vt puniatᷓ in eo in quo putauit. j. q. j. ſi qui epi. cum concoꝛ. τ de cle. excō. mi. poſtulaſti. cum ſi. τ not. hoc dictum qđ ſequitur hic do. Anto. τ dico ꝙ hec fuit oꝛiginaliter opi. Io. and. poſt Io. de deo. in. c. dilectus. ij. de pꝛeben. vbi dixit non valere impetrationē illius ꝗ ſcienter impetrauit iudicem excōmunicatū lꝫ occultum. facit. c. ſi beneficia. pꝛealle. τ in. c. inter cetera. eo. tit. τ dic ꝙ hoc caſu ſciētia iſtius inficit actum ipſo facto: quia agebat rem pꝛo pꝛiuato intereſſe: τ nō exercēdo publicum officiū. Si autem exerceretur actus publici officij ꝑ eum quē ſciebat excommunicatum: tunc valet actus licet veniat irritandus. et hoc

16 caſu ꝓcedit opi. Cal. ¶ † Et ꝑ hoc dixit ipſe in dicta diſputatione ꝙ collatio beneficij facta per excōmunicatum occultum ei qui ſciebat illum excōmunicatum tenet mero iure ratione publici officij conferentis tamen iſte cui facta eſt collatio poterit pꝛiuari illo bñficio vt puniatur in eo in quo deliquit: participauit enim cū perſona pꝛohibita τ in actu ꝓhi-

17 bito. ¶ † Et not. hoc vltimum ad quod adduco dictū Inn. in. c. j. de ſchiſma. vbi notabiliter dicit ꝙ quātūcunqꝫ excommunicatus toleretur dummodo pꝛobari poſſit ꝙ ſit excommunicatus ſi vocat aliquem ad oꝛdinē vel alia ſacramēta poteſt ei dici non recipiam hoc a te quia es excommunicatus: vnde tibi participandum nō eſt τ hec eſt legitima cauſa appellandi ſi pꝛelatus eum cōpelleret: ſecus dicit in alijs puta in infamibus in irregularibus τ in ſimilibus. Nā cōtra eos non eſſet talis exceptio admittēda. ſ. non recipiam hoc a te: qꝛ tu es irregularis: qꝛ ſufficit ſm eū ꝙ toleretur. viij. q. iiij. c. nonne. rationē diuerſitatis aſſignat: qꝛ excōicato cōmunicari non poteſt ſine periculo: ſed in alijs ſecus. Idē quod in excōmunicatis dicit in ſimoniaco in oꝛdine: τ notoꝛio foꝛnicatoꝛe: τ hoc ea ratione: quia ab eorū obedientia ſua autoꝛitate lꝫ recedere. xxxij. diſt. §. verū. ¶ No. ſingulariter hec: ſed vide qđ dixi in. c. veſtra. de coha. cle. τ not. ex pꝛedictis vitandum eſſe excōmunicatū etiam occultū lꝫ ſit pꝛopꝛius pꝛelatus. Sed de hoc vltimo vide quod leg. τ no. in. c. cum non ab homine. j. reſpōſo. de ſent. excō. Pꝛedicta dico pꝛocedere qñ toleratur is qui alꝫ habet poteſtatem τ publicū officium li-

18 cet infectū pꝛopter excōmunicationem. ¶ † Quid autem ſi nullam poteſtatē habet ſed eſt intruſus tamen cōmuni opi. habetur pꝛo pꝛelato an valeant per eū geſta: vide not. ꝑ Inno. in. c. nihil eſt. de elec. τ qđ leg. τ no. in. l. ſi vrbana. ff. de condi. indebi. τ aliquid per Inno. in. c. literis. de reſti. ſpolia. τ ꝙ dixi in. c. grauis. eo. titu. τ hec ſufficiant quo ad iſtum articu-

19 lum. ¶ † Gloſſ. ij. colligit argu. qđ literis epiſcopi creditur Inno. videtur colligere contrarium argu. ſ. ꝙ non credatur ad quid enim mandaretur inquiri ſi crederetur. Io. and. dicit poſſe dici ꝙ mandatᷓ inquiri non de excōicatione de qua conſtabat

conſtabat: ſed de publicatione de qua non conſtabat: vel pōt dici iudi-
cio meo ꝙ pape non ꝯſtabat de literis allegatis ideo mandat inquiri
vel dic ꝙ erant lr̃e teſtimoniales non autem ꝓmulgatorie ⁊ de mate-
ria dic vt plene dixi in .c. poſt ceſſionem. de proba. ℂ Quero que pote
rat eſſe alia cā nullitatis de qua papa mandat inquiri. Gloſ. iij. ponit
multa exempla quoꝝ aliqua non conueniunt litere. Et primo dicit pu-
ta q: electa fuiſſet excōicata vel per ſimoniā electa vel alr̃s inſufficiēs:
certe hec exempla non ſunt bona quo ad tex. quoniam ſi tex. intelle-
xiſſet de vitio concernente perſonā non mandaret amplius inq̄ri de
electione cum eſſet peremptum negotium principale. Item hic non
agit̃ de cauſis infringentibus electionem ſed proceſſum ⁊ ſn̄iam. Ex
hoc infertur ꝙ nec ſequens exemplū de forma in electione nō ſerua-
ta conuenit litere: ⁊ hodie in electione monialium non ſeruat̃ forma.
c. quia propter. de elec. ſed .c. indemnitatibus. de elect. lib. vi. ideo tene
quod ſequitur in glo. quia forte obijciebatur qḋ non fuerit ſeruatus
20 ordo iuris in iudicio. ℂ † Oppo. in eo ꝙ papa mandat caſſari ſn̄iam
latam a publico excōicato: videtur enim ꝙ ſit ipſo iure caſſa ⁊ irrita:
quia excōicatus eſt ſuſpenſus a iuriſditione: ⁊ per ꝯñs non poteſt ali
quid attentare valide ꝙ ſit iuriſditionis. ad hoc qḋ no. in .c. cum dile-
ctus. de conſue. ⁊ .c. veritatis. de do. ⁊ contu. ⁊ in .c. paſtoralis. §. de app.
Sol. glo. vt arbitror metu contrarij exponit tex. in verbo caſſata id eſt
caſſa ⁊ irrita nuntiata: ⁊ ſic expreſſe ſentit talem ſn̄iam eſſe nullam. et
idem ſentit. §. eo. cum dicit nulla in excōicatum poteſt cadere iuriſdi
tio. Item voluit Innocen. hic qui exponit tex. ibi infirmandam id eſt
infirmam nuntiandam. Et idem tenet glo. in .c. ſciſcitatus. de reſcrip.
⁊ .c. exceptionem. de excep. ⁊ in .l. j. C. de iuris ⁊ fact. igno. ⁊ probatur a
contrario ſenſu in .c. ſi. de cle. excō. mini. vide gloſ. xxiij. q. j. in ſumma.
⁊ in .c. audiuimus. ca. cau. ⁊ q. ⁊ hoc incunctanter teneas. Nam ſi iuriſ-
ditio eius eſt ſuſpenſa non valet qḋ agitur. d. c. veritatis. ſed data clā
deſtinitate valet actus ꝓpter publicam vtilitatē ratione publici offi
cij vt hic. ⁊ in iuribus alleg. Et per hoc declaratur ſequens particu-
la glo. in eo: ꝙ colligit ſn̄iam retractari detecto impedimento: et ſta-
tim opponit de multis iuribus quibus probatur ꝯtrarium: dicendū eſt
enim ꝙ hoc impedimentū erat publicum ⁊ ſic ſn̄ia fuit ipſo iure nul-
la ſecus ſi fuiſſet occultum: q: tunc non retractaretur ſn̄ia: vt in ꝯtrarijs
21 ⁊ hoc a contrario ſenſu. ℂ † Alterius glo. opponit. in eo ꝙ retractat̃
ſeu vitiatur hic ſn̄ia ex vitio vnius iudicis dūtaxat. vide de hoc. l. j. ff.
qḋ cum fal. tuto. vbi dicitur ꝙ ſi veri ⁊ falſi tutores interponunt auto
ritatem ſuſtinetur actus propter verum tutorem. Ad idem. c. cū vin-
tonien. de elec. vbi habiles ⁊ inhabiles ſimul elegerunt. Solu. glo. ꝙ
delegatis datur iuriſditio vt omnes ſimul ꝓcedant ita ꝙ exercitium
non competit inſolidū ſed pro parte: ideo ex defectu vnius vitiatur
in totum quicquid omnes agunt. vt in .c. vno delegatorū. de offi. dele.
⁊ ad contraria glo. formaliter non reſpondet. Sed tu dic vt plene no.
in .c. cum ſuper abbatia. de offi. deleg. ⁊ ſpecialiter ad. d. l. j. dic ꝙ tuto-
res habent ptātem inſolidum ideo quiſq; videtur interponere auto
ritatem meliori modo quo poteſt. Ad .c. cum vintonien. dic ꝙ illi non
erant inhabiles quo ad ſe: ſed reſpectu ſocioꝝ de cuius vtilitate ipſi
erant priuati: vnde inhabiles illos admittendo videntur illos habi
litaſſe: vt ibi no. ℂ Ultimo extra glo. quero quare tex. ponit illam di
ctionem ſuſpenſiuā ibi: interim ⁊c. Triplex datur ſolu. ſm doc. Pri
ma vt exponatur interim: id eſt pendente illius adminiſtratione cui
debuit fieri reſignatio ſubtractorum: vt habetur in .c. cum dilecta. de
reſcrip. Scd̄a vt habeatur reſpectus ad appellationis pendentiam.
Tertia ꝙ hic excipiebatur contra procuratorem dn̄i de excōicatione
vt ſit ſenſus ꝙ pendente illa cognitione interim iſti cognoſcāt de vi-
ribus ſententie ⁊ in hoc non eſt vis que opinio teneatur. An autē qḋ
hic dicitur de excommunicatione habeat locum in ſuſpenſione maio
ri: credo ꝙ ſic per dictum .c. cum dilectus. ⁊ qḋ ibi no. de conſuetu. ⁊ .c.
ſi celebrat. de cleri. excom. miniſtran. a contrario ſenſu hec ſufficiant.

1 ☞ Res inter alios acta quare alijs nō preiudicat.
2 Res inter alios acta non nocet nec prodeſt alijs: niſi quo ad ſemiple
nam probationem: qḋ relinquitur iudicis arbitrio. 3.
4 Atteſtationes ⁊ probationes inter alios acte alijs non ꝑiudicāt pro-
ut ſententia.
Confeſſio non preiudicat confitenti niſi reſpectu interrogantis. 31.
5 Coniuncta pſona agens ꝓ cōiuncta non ꝑiudicat ei niſi ratū habeat.
6 Si aliquis fuit condemnatus de homicidio iniuſte: ⁊ poſtea appareat
verus homicida: poteſt non obſtante qḋ fuerit primus indebite puni
tus: ⁊ iſte decapitari: ⁊ idem in alijs delictis.
7 Pignus ſi perdatur vel euincatur periculum eſt debitoris.
8 Res inter alios acta preiudicat tertio ſi de re ſua litigatur ⁊ potuit
aut impedire aut ꝓteſtari aut iudiciū in ſe aſſumere ⁊ nō fecit. 12. 34.
Creditor poteſt agere hypothecaria etiam inuito debitore.
9 Debitor agens ſuper proprietate rei pignorate ⁊ ſuccubuerit an no-
ceat creditori ⁊ econtra. 10.
11 Litem eſſe motam non ſufficit ſcire ad hoc vt ſcienti preiudicet: niſi
ſciat ſibi ius in illa re competere.
12 Sententia lata contra venditorem ſuper re vendita vel contra vxo-
rem ſuper dote: an preiudicet emptori vel marito: ⁊ quid econtra.
13 Fiſcus habens rem communem cum priuato po
teſt totam vendere ⁊ priuatus non poteſt vendi-
tionem renocare: ſed bene partē pretij repetere: a
rem aūt priuati totam non pōt vendere nec etiā
imperator: niſi reputet ſuā rōne poſſeſſionis quo
caſu valet venditio ⁊ pretium ſibi reſtituitur.
14 Preſcriptio ea rōne qua non currit cōtra pupil
lum eadem ratione nec ꝯ maiorem habentē rem
cōem cum pupillo indiuiduē: non diuiduē.
15 Ratiōe idiuidui res ĩter alios acta alteri nocet.
16 Querelās teſtamentū ⁊ ſuccūbēs: perdit qḋ acq-
ſiturus erat ex illo teſtamento ⁊ fiſco applicatur.
17 Sententia lata in cauſa filiationis an preiudicet
alijs: videlicet ꝙ ſit vel non ſit filius.
18 Legitimatus ſimpliciter an habeatur pro legiti
mo ad omnes effectus.
19 Ingenuus ſimpl̃r pronuntiatus an habeat̃ pro
ingenuo quo ad omnes.
20 Sn̄ie late inter alios q̄ ſint q̄ ⁊ alijs preiudicent.
21 Accuſatus ſi nil fuit probatum contra ipſum: et
ideo abſolutus: an poſſit iterum accuſari.
De delicto vnius hoīs non eſt ſepius querēdū.
22 Sn̄ia lata ꝯ vnum ex connexis: puta contra ele-
ctū vel electorē vel fideiuſſorē: an noceat alteri ꝯnexo.
23 Sn̄ia lata contra adulterū non nocet illi que di-
citur adultera in eodem delicto. 24.
Adultera non ſequit̃ ꝙ vna ſit: ſi vnus de adulte
rio cum ipſa commiſſo fuerit condemnatus. 24.
25 Producēs falſos teſtes licet cōdemnetur de fal
ſo: non ſequitur ꝙ ipſi teſtes ſint falſi.
26 Notarius ſi condemnetur de falſo inſtrumēto nō
preiudicat illi ad cuius inſtantiam fuit factū in-
ſtrumentum.
27 Duo fratres vterini ⁊ cōſanguinei contraxerūt
matrimonium cum duabus ſororibus vterinis ⁊
conſanguineis: ſi ſententia feratur contra vnum
de impedimento matrimonij non preiudicat al-
teri per rationes de quibus hic.
28 Sn̄ia lata inter duos nobiles ſuper iuriſditione
vnius caſtri: nō ꝑiudicat hoībus de dicto caſtro.
29 Sententia lata ꝙ non potuit eſſe matrimonium
inter virum ⁊ vxorem an noceat filijs ꝙ per hoc
iudicentur illegitimi.
Filij nati ex matrimonio qḋ vir ⁊ vxor credebant
fore legitimum: ⁊ in rei veritate non erat: ſunt le-
gitimi ſi fuerunt nati vel ſaltem concepti añ ſen-
tentiam ⁊ poſſunt ſuccedere parentibus.
30 Trāſactio vel compromiſſum vel quid ſimile an
noceat alijs in caſibus in quibus nocet ſentētia.
32 Confeſſio cedentis an noceat ceſſionario.
33 Legitima an minuatur filio ex eo ꝙ eius pr̄ con-
fiteat̃ debitum abſorbens totum patrimonium.
35 In reſtitutione in integrū vel ſimilibus caſibus
qui pn̄t concernere plures: ſunt citandi omnes q
ſua putauerint intereſſe: ſaltem per edictum.
36 Hypothecaria non poteſt agere creditor: ſi fun-
dus hypothecatus fuit venditus ipſo citato ⁊ nō
comparente.

a Quāuis. [a] Ponit regulam et duos caſus exceptos
primus ibi: et tamē: ſcd̄s ibi: ac illi. Et
pōt ſic ſummari. Res inter alios iudi
cata alijs non nocet. fallit in eo qui paſſus eſt illū
litigare cui ſcd̄o loco competebat actio vel defen
ſio: vel a quo cām in iure iudicato habuit. Et hec
decre. de ſe habet ſubtilē ⁊ longam materiā nitar
cōpendioſe loqui quantū potero. Et primo proſe
quar regulam. Scd̄o caſus exceptos tā in tex. q̄
1 in glo. ℂ † Quero ergo primo de ratione regule.
Solu. dic ꝙ ratio regule eſt naturalis. nā vni per
alterum non debet iniqua conditio afferri. Item
res diſpoſita ad certum finem non debet aliū effe
ctum operari: cum enim ſn̄ia ſit dicta inter litigā-
tes ſuper eoꝝ iure nec ſit ibi diſcuſſum de iure ter
tij: nec etiā de alterius iure licuit ſine mādato di-
ſceptare: merito ſn̄ia non dꝫ alijs qui non fuerūt
in initio obeſſe ꝯcordantias plurimas habes in
prin. glo. Preterea cū agentē de iure ſuo non va-
leam a iudicio remouere: indignū eſſet ſi ex facto
ſuo mihi preiudicium generaret̃: q: res q̄ culpa

Sebaſti. Sapia.
a ℂ Quāuis. Hūc
tex. reſtringit mi
rabiliter bal. l. c.
veniēs. §. de teſti.
vt ſolū ꝓcedat in
ſn̄ia lata ſup om
ni bn̄ficio eccliaſ-
tico: vult enī ꝙ il
la ſolū ſn̄ia ꝑiu-
dicet ſciēti: q: bn̄
ficia ſm eū ſunt
publici iuris: et
iō ſn̄ia ſup ipſis
lata facit ius quo
ad oēs qḋ refert
ſed nō firmat. d.
Iaſ. in. l. j. §. hui⁹
ſtudij. ff. de iuſt. ⁊
iur. ſꝫ hec reſtri-
ctio eſt ꝯ tex. l. c.
lꝫ. §. de re iudica.
a ℂ Pro ītellectu
huius decr. vide
oīno Bal. in ſua
marg. Inn. in v.
ſentētia. q. lxxvij.
Itē limita ꝑnio
ſing. iſtū tex. vt p
Inn. in .c. ad pe-
titionē. circa pn.
in ſi. glo. ſup v. re
clamāte. de accu.
⁊ vide oīno quod
ibi not. Scd̄o li-
mita vt p. d. An-
to. poſt Inn. §. c.
Tertio limita p
Bal. in. l. ij. de ſi.
inſtru. quā tamē
ītellige put ſing.
not. Imol. in. l. a
ſn̄ia. ff. de app. in
prin. Itē adde h
Albe. in. iij. par-
te ſtatuto. q. lxv.
Itē an ſn̄ia abſo
lutoria lata in cā
ciuili obſtet ī cri
minali vel e ꝯ vi-
de latiſſime ⁊ ple
niſſi. p Sali. in. l.
j. C. qñ ciui. ac. ꝑ
iudi. cri. ad q̄ fa-
ciūt que late no.
poſt no. Ant. l. c.
cām. el. ij. i. vi. co.
de teſtib. Itē an
ſn̄ia lata ꝯ pnci-
palē noceat fide-
iuſſori vel eꝯ. vi-
de late p Pan. ſ
caſ. in. l. duob⁹. §.
j. vltra mediū. ff.
de iureiu. ⁊ oīno
vide pulchre bar
to. in. l. ſi. ff. de iu-
reiurā. An ⁊ qñ
ſn̄ia ꝓ principali
pſit fideiuſſori vl̃
eꝯ. Item an ſn̄ia
lata ſup crimine
ī iudicio ſumma
rio obſtet in iudi
cio plenario. vid
late p do. Anto.
poſt doct. in .c. cū
dilectus. §. fin. de
ordi. cog. ⁊ q̄ ha-

bentur in.l.lucius.ff.de infa. Item an ſnia lata in petito.obſtet agere volenti ſup eadem re poſſeſſorio recuperande.vide latiſſime ⁊ meli⁹ q̄ alibi per.d.Ant.in.c.paſtoralis.§.ſi vero.in.ij.⁊.iiij.col.de cā poſ.⁊ ꝓprie.poſt Dy.in regu.qui ad agēdum.⁊ Bart.in.l.naturaliter.§.nihil cōe.ff.de acqui.poſ. Itē an probationes ſuper corruptela ſeu preuaricatione aduocati noceāt ei⁹ cliētulo.vide bar.in l.j.ſi.C.de aduo.diuer.indi.⁊ in.l.preuaricationes ff.de preuar. Itē an ſnia lata ſup 3 deductis non ꝑncipaliter:ſed per modum cauſe in vno iudicio ꝓſit vel obſit ī alio iudicio.vide omnino late p.d.Ant.poſt Inn.⁊ doct.in.c.cū eccl'ia ſutrina.in ꝑnc.l.vj.col.cū.iij.ſeq.de cā poſ.⁊ ꝓprieta. Itez an ſnia lata ſuper exceptione obſtet ſi idem deducatur per viaz actionis vel econ 4 tra.vide omnino per do.Ant.late in.c.aduerſario.i antepe.col.cū.ij.ſequē.de except. Utrū aūt ſnia lata ī iterdicto vti poſſidetis obſtet agenti cōfeſſoria vel recuperāde.vide p do.Anto.poſt Inn.in.c.venies.in.iij.col.de ꝑſcrip.vbi etiam ponit an ſnia ſuper cōfeſſoria obſtet agenti poſſeſſorio recuperande. Item an ſnia lata ſup ſorte fa 5 ciat fidem vel pariat exceptionez ſuper pena:vide tex.ſm vnā lect.

2 caret in damnū vocari non conuenit in.c.ij.de cōſtit.⁊ hanc rationē videt̄ reddere tex.in.d.l.ſepe.ver.cum aūt. ¶ † Scdo quero:q2 hic datur regula q̄ res iudicata non debet alijs nocere:nunqd ſaltem poſſit ꝓdeſſe.dic q̄ non:vnde ſicut regulariter alijs non nocet ita nec prodeſt:vt probatur in l.res inter alios.C.qui.res iudi.nō no. ¶ † Tertio q̄ro an hec regula res inter alios iudicata nemini noceat vel proſit:procedat indiſtincte quo ad omne preiudicium vel commodū:dic q̄ ꝓcedit reſpectu pleni preiudicij ſeu cōmodi. Nam prodeſt ſeu nocet quo ad preſumptionē ex quo tangit ius abſentium:vt no.glo.⁊ Bar.in.l.ſi duo.ff.de iureiurā.⁊ in.d.c.dilectus.ij.de ſimo.⁊ in.c.interrogatum.ij.q.v.⁊ dixit Bar.in.l.admonendi.ff.de iureiur.q̄ facit ſemiplenam a probationem:qd̄ eſt no. Hoc tamen ego relinquerem arbitrio iudicis qui hoc arbitratur ſm qd̄ ſnia tāgit ius abſentium et bene facit tex.in.d.l.ſi duo patroni.iuncta.l.iij.ff.de teſti.⁊ vide Rap.alleg.liiij.⁊ hoc ſequit̄ Bart.⁊ do.Ant.hic. Bar.tamen in.d.l.admonendi.intelligit q̄ illi teſtes non poterunt iterū produci.ar.l.ſi.C.de teſti.⁊.c.preſentata.eo.tit.qd̄ placet. Additio Nico. ¶ † Quarto quero qd de alijs actis cauſe vt atteſtationibus ⁊ ſimilibus.dic q̄ idē in eis qd̄ in ſnia:regulantur enim ſm ſniam.vnde qbus prodeſt vel nocet ſnia:proſunt vel nocent acta.ad hoc bo.tex.in.c.inter dilectos.ver.nec atteſtationes.de fide inſtru.no.Inno.in.c.cūm que.de teſti.⁊ no.in.d.l.ſepe.in fin.⁊ idem in confeſſione dicas.non enim preiudicat confitenti niſi reſpectu interrogantis.vt eſt tex.no.in.l.ſi.ff.de interro.ac.vide tamen circa hoc quod no.Inno.in.c.qualiter ⁊ qñ ij.de accu.c.per inquiſitionem.de elect.⁊ quod dixi in.c.ſi.de confeſ. Quinto quero qualr̄ debet intelligi illa regula:res inter alios acta ⁊c. Sol.dic q̄ procedit ſiue neuter illorum de quorum preiudicio vel commodo agitur fuerit in iudicio ſꝫ res fuit prorſus inter alios geſta:ſiue alter eorūz fuit in iudicio litigādo cum alio:nam geſtum per me cum aliquo:reliquis qui nō fuerunt in iudicio nō prodeſt neqꝫ nocet:vt.C.res inter alios acta.p totum.⁊.l.lucius.ff.de his qui no.infa.⁊.c.cum olim.in ſi.de cauſa poſ.⁊ proprie.cum ſimi. ¶ † Et pcedit regula etiam ſi cōſanguineus meus litigaſſet de iure meo:non enim mihi nocet niſi ratū habeā:vt.l.j.C.quibus res iud.non no.licet enim ius ad-

ex his que ponit ibi Bar.circa princ.in.l.qui rome.§.duo fratres.⁊ ibi omnino vide Bar.in.v.oppo.ff.de verbo.obli. Utrum autem ſnia lata contra eum qui ſimplr̄ petijt partem debiti iuxta materiam.l.quidam eſtimauerant.ff.ſi cer.pet.obſtet eidem petenti totum debitum.vide p Bar.no.in aut.at qui ſemel.C.de proba.tex.⁊ ibi Bar.in.l.ſi quis cum totum.§.ſi.ff.de excep.rei ind. Bart.ſuper hoc diſtinguentem in.l.ſcire debemus.circa ſi.prin.ff.de verb.ob.quem paſſum elegantiſſime diſcutit dñs meus Franc.de are.in.c.fraternitatis.de teſt.in ſuis commentis in.iiij.char. Item vtrum ſnia lata cōtra cōitatem homicidiū obſit mandanti vel econtra.vide per Cy.in.l.j.C.ſi reus vel ac.mor.fue.per Bal.in.l.no.ideo minus in ſua repe.C.de ac.⁊ in.l.j.C.de ſer.fug.

Anto.Fran. ¶ An mādans delictū cōmitti veniat appellatione faciētis delictum.vide Bar.in.l.ſi per aliū.in prin.ff.ne quis eū qui.⁊ in.l.ſꝫ ſi vnus.vbi per Alex.in.l.ſi ſeruus.de iniu.⁊ vide Bar.in.l.ſi ſeruus.§.pretor ait.de acqui.here.⁊ Bal.in.c.j.in vlti.col.quib⁹ mo.feu.amit.⁊ p Alex.in.l.ſi qs id qd̄.ff.de iuriſ.om.iud.⁊ in.l.ij.§.j.ff.qd̄ quiſqꝫ iur.⁊ in l.j.in prin.ff.de ver.ob.⁊ vide Bal.Imo.⁊ do.Alex.in.l.gallus.§.quid ſi is.vbi multas concordantes aſſignant.ff.de lib.⁊ poſth.vbi ponitur an mandans homicidiū committi comprehendatur a ſtatuto loquēte de homicida.⁊ vide do.Card.in cle.j.in.v.q.de vita ⁊ hone.cler.vbi dixit per vnam glo.que eſt ibi q̄ mandans cōprehendit̄ a ſtatuto loquēte de delinquente niſi ſtatutum mandaret puniri tantū delinquentem perſonaliter,⁊ vide per Bart.in.l.tranſigere.in vlti.col.C.de tranſact.vbi dixit q̄ mandās fieri falſum comprehendit̄ in lege loquente:de faciente vel cōmittente falſum:⁊ vide Bal.in.l.non dubiū.in.ij.col.C.de legi.vbi dixit q̄ mādans non cōprehendit̄ in ſtatuto de homicidio.et

vide de materia per Andre.ſicu.in.c.j.de offi.delega.

a ¶ Semiplenam.ſnia lata cū alio me ignorante mihi non plene ꝑiudicat tamen facit quale quale iudiciū equalens ſemiplene ꝓbationi qd̄ eſt habile ad deferendum iuramentū in ſupplementum ꝓbationis ſm do.Ant.hic in vlti.col.Abb.panor.hic vt vides tenet etiā cū Bart.q̄ faciat ſemplenā ꝓbationem. Idē tenet do.Ant.de bu.⁊ Panor.l.c.ſi.j.de iureiurā.⁊ ibi Imo.l.ij.co. Ang.in.l.ij.C.de eden.⁊ do.Alex.imo.in repe.l.ſepe.ff.eo.l.xxxvij.col.multū exclamat hanc deciſionem Bar.dicens teneas mēti obſero:q2 dictū iſtō eſt de pane querēdo tñ dicit q̄ nō videt̄ ſine dubio.q2 tex.in.l.a ſnia.in prin.alleg.per Bart.ſuper qua ſe fundant Bar.⁊ doct.non ꝓbat de ſemiplena ꝓbatione ſed ſolū permittit appellare que appellatio ꝯcedit̄ etiam rōne leuis preiudicij:vel itereſſe imo rōne ſolius humanitat̄.l.nō tantum.in princ.ff.de app.in contrariū etiā ſimultū vrget tex.in.l.apud labeonē.§.pretor ait.v.mediaſtinus an qualiſqualis.ff.de iniurijs.vbi tex.vidētur innuere q̄ qualis qualis ſit minus plena ꝓbatio ꝓpter verbū mediaſtinus:qd̄ procedit cum tamē ad deferendū iuramētum requiritur integra ſemiplena probatio. Item adde qd̄ iſtud quale quale preiudicium ſententie habet alium effectum valet q̄ ſi probationes eſſent hincinde pares obtinebit ille pro quo eſſet ꝑſumptio reſultans ex ſnia inter alios lata.glo.eſt no.in.d.l.ſi duo patroni.que incipit quaſi dicat.ff.de iureiur.quod eſt ſingulare ſm Fulgo.ibi ⁊ idem tenet Ang.in.l.j.ff.de excep.rei iudi.imo plus dicit Gul.de cu.in.d.l.ſi duo.q̄ talis ſententia operatur q̄ etiā ſi pars probaſſet per duos teſtes qui repelli poſſent:q̄ preſumptio reſultans pro eodem probante ex ſententia inter alios lata facit q̄ illi teſtes habeātur pro integris ⁊ alleg.pro hoc.l.qui liberis.§.teſtamento.ver.plane.ff.de bonoꝝ poſſ.ſm tabu.quod eſt ſingulariter notandum.

¶ Adde an acta noceant ⁊ proſint illis quibus ſententia. Roma.cōſ.cccclxiiij.⁊ ibi vide an ſententia inter alios lata preiudicet:⁊ an ſententia lata contra creditorem preiudicet alijs concreditoribus p Alexā.conſilio.clvij.ſcdo lib.⁊ vide per eundem conſil.lxx.primo lib.⁊ cōſilio clxxxviij.ſcdo lib.⁊ an ſententia lata in petitorio faciat fidem in poſſeſſorio per Alexan.conſil.cxcvij.ſcdo lib.⁊ an ſententia lata cōtra principalem noceat fideiuſſori per eundem conſil.cxxx.ſecundo lib.p Abbatem conſil.iij.qd̄.x.⁊ an ſententia lata contra electorem preiudicet electo per eundem.conſilio.xvij.ſecundo lib.⁊ an ſententia lata contra notarium de falſo preiudicet illi cui dedit inſtrumentum per Angel.conſilio.cccviij.

mittat conſanguineum ad agendū pro coniuncto cū cautione debita:vt in.l.ſed ⁊ he.ff.de ꝓcur.⁊.c.nonnulli.in ſi.⁊.c.ex parte decani.de reſcript.non tamen per hoc facit illum procuratorem.vt dicit tex.no.in.l.iiij.ff.iudi.ſol.ſed conſanguineus obligat ſe facturum q̄ cōiuncta perſona pro qua agit habebit iudicium ratum. ¶ Sexto quero an procedat regula hic poſita ſi ſcio aliquem agere noīe meo ⁊ non contradico. Sol.aliquid tāgit hic Innoc.ſed plenius in.d.c.ex parte decani.⁊ dic vt ibi

6 dixi.⁊.j.aliqd ſubijciā. ¶ † Septimo q̄ro quidā b

b fuit accuſatus de homicidio ⁊ iniuſte conuict⁹ vel confeſſus:fuit corporaliter punitus:tandem reperitur q̄ non fuit ipſe ſed ſempronius nunqd ſempronius debeat decapitari ſeu vt delictum meret̄ aliter puniri:dic q̄ ſic per regulam hic poſitā.res inter alios acta.videtur expreſſe quaſi ī terminis noſtris in.l.qui ſeruum.de interrog.act. Nec ob.ſi dicatur q̄ in iſtis criminalibus ſnia facit fidē quo ad omnes.vt.l.eum qui.§.in popularibus.ff.de iniur.quia res inter alios acta non debet patrocinari malefactori:ad hoc.l.denuntiaſſe.§.queritur.ff.de adul.⁊ quod no.Cy.in.l.j.C.qui accu.non poſ.⁊ hoc expreſſe firmat Bart.in.l.res īter alios C.qui.res iudi.non nocet.in fin.⁊ facit optime qd̄ legitur ⁊ not.in.c.ij.de pur.vul.quod bñ notabis ⁊ hec ſufficiant quo ad regulam hic poſitā. ¶ Uenio nunc ad caſus exceptos.⁊ primus eſt cum hic cui primum de ea re actio vel exceptio cōpetebat de ea re ſuſtinuit ſequentem agere. Pro cuius declaratione primo quero qñ actio vel defenſio primo loco alicui competere dicatur. Solu.breuiter dico quo ad eum cōpetit primo loco actio vel defenſio cuius eſt ius vel res in iudicium deducta:ſeu de cuius preiudicio principaliter agitur. Ad eum vero qui pōt aliqd̄ intereſſe vel preiudicium ſaltē facti pretendere dr̄ ſcdo loco cōpetere:⁊ potes inſtrui ex notatis in.c.cum deputati.de iud.⁊ varia exempla potes colligere ex.d.l.ſepe. Primo in debitore qui habet pignus obnoxium ⁊ creditore:nam vbi contendit̄ de proprietate ſeu do-

6' minio rei pignorate cū tertio. † Actio vel defenſio primo loco ſpectat ad debitorē:qñ dñiū illius rei ad eum ptinet:⁊ periculum ad eū ſpectat principaliter:q2 illa re euicta ipſe tenet̄ creditori pſonaliter.l.creditor qui nō idoneū pignus.ff.ſi cert.pet.⁊ poteſt agere creditor pignoratitia cōtra de-

b ⁊ Sebaſti.Sapia. ¶ Quidam.vide de hac qōne Bal.in.l.qui ſeruū.ff.de interro.actio.⁊ in.c.j.§.iniuria.col.vlti.de pace iura.firmā.in vſibus feudo.de quo vide Ange.de are.in trac.maleficiorū in verbo dandis ⁊ ſoluendis.in ſi.vbi Auguſti.de arim.in addi.

bitorem.

bitoꝛem:vt in.l.tutoꝛ.§.ꝯtrium.ff.de pig.act.Ad ipſum vero
creditoꝛem ſpectat actio vel defenſio ſcđario reſpectu hypo-
thecarie quā habet.Scđo poteſt poni exemplū in marito et
ſocero ſeu vxoꝛe reſpectu rerū dotaliū:nam actio ſeu defen-
ſio primo loco ꝑtinet ad maritū:q2 in eū tranſiuit dñiū rerū
dotaliū conſtante matrimonio:vt in.l.doce ancillā.C.de rei
vendi.ad ſocerū vero ſeu vxoꝛē pertinet ſcđario ſaltē defen-
ſio propter periculū euictionis.Idem pōt dici in emptoꝛe ⁊
8 venditoꝛe ⁊ ſimilibus.¶ †Scđo quare in hoc caſu ꝑiudicat
res inter alios acta.Sol.tex.in.d.l.ſepe.ponit rationē:quia
cum diſputet' de re ad me principaliter ꝑtinente ⁊ poſſum re-
mouere litigantē a iudicio ſeu in me aſſumere iudiciū ſeu ꝓ-
teſtari ꝙ non intendo vt litiget in mei preiudiciū ⁊ taceo vi-
deoꝛ ꝯſentire:⁊ ſic ille videt' litigare cū voluntate mea:vt.j.
hoc latius ſubijciā.Et ꝑ hanc rationē gl.⁊ Bar.in.d.l.ſepe.
impugnat illud exemplū de debitoꝛe patiēte creditoꝛē age-
re:q2 creditoꝛ pōt agere hypothecaria etiā inuito debitoꝛe.
vt.l.cū notiſſimi.C.de pſcrip.xxx.vel.xl.an.ideo dicūt ꝙ pre-
cedens rō non vēdicat ſibi locū in debitoꝛe:ſ3 in eo aſſignāt
aliam rationē vc3 ꝙ ex quo debitoꝛ pignoꝛauit rem videtur
ſuo creditoꝛi dediſſe ꝑtātem agendi hypothecaria in qua ve-
nit ꝓbandū dñium debitoꝛis:ideo ipſi debitoꝛi ſciēti ſit pre-
iudicium:ſed do.Ant.nitit' ſaluare illā rationem etiā in de-
bitoꝛe dicens ꝙ licet creditoꝛ non poſſit impediri a debito-
re ſuo quominus agat hypothecaria inquātū tamē aſſumit
diſputationē ſuper ꝓprietate:q2 defenſio primo loco ad cū
ſpectat pōt in ſe aſſumere iudiciū ꝓprietatis ⁊ impedire cre-
ditoꝛem de ipſo diſceptare ex quo paratus eſt aſſumere iu-
diciū:nec habet de quo conqueratur creditoꝛ:ex quo debitoꝛ
vult eū defendere fideli'r:poterit tñ ſibi aſſiſtere creditoꝛ ne
colludat.ar.in.l.ſi ſuſpecta.ff.de inoffi.teſt.⁊ hoc mihi placet
cū hoc velit tex.aperte in.d.l.ſepe.Preterea dico ꝙ cū poſ-
ſit ſibi ꝓuidere ꝓteſtando in iudicio ꝙ nō intēdit ꝙ ille ſibi
ꝑiudicet ſi omittit videt' ille litigare ex ſuo ꝯſenſu.nam tex.
iſte loquit' cum is ad quē primo loco cōpetit actio patit' ſe-
quentē agere:ſed per illā ꝓteſtationē ſatis apparet de ſua cō-
traria voluntate:ad hoc.l.ſi debitoꝛ.§.j.ff.quib' mo.pig.vel
9 hypo.ſol.⁊.l.ſicut.§.non videt'.ff.e.ti.¶ †Et qđ.ſ.dixi de de-
bitoꝛe patiente creditoꝛē agere ꝓcedit ſm gl.noſtrā poſt me-
dium ſm literā piſanā.⁊ in hoc habuit glo.reſpectū ad pan-
dectas antiquas in qbus ſunt originalia legū:que pandecte
olim erāt piſis:hodie vo ſunt floꝛentie:⁊ ibi eas vidi:ſ3 alia
lr̄a in.d.l.ſepe.habet oppoſitū.ſ.qn̄ creditoꝛ patit' debitoꝛē
experiri de ꝓprietate pignoꝛis vt faciat ſibi preiudicium in
iſta hypothecaria ſi debitoꝛ ſuccubuit ſup ꝓprietate:ſed ſm
iſtā literā ob.l.ſi ſuperatus.ff.de pig.⁊.l.pſes.C.eo.ti.vbi in-
nuit' ꝙ iudiciū agitatū cum debitoꝛe nō nocet creditoꝛi ſed
glo.iſta dicit ꝙ tenendo iſtā lr̄am poſſet rn̄deri ꝙ loquūtur
qn̄ ignoꝛante creditoꝛe debitoꝛ litigauit:ſed tūc aduerte.nā
ceſſat in creditoꝛe.rō.d.l.ſepe.tum q2 ad creditoꝛē nō ſpectat
actio vel defenſio primo loco ſup ꝓprietate dñi:vt.ſ.dixi.ſed
ad ipſm debitoꝛē.Itē non pōt creditoꝛ ꝓhibere debitoꝛē ex-
periri ſup pꝛopꝛietate pignoꝛis:quare plus placet mihi pre-
cedens lr̄a vt loquat' in debitoꝛe patiēte.Fateoꝛ tñ ꝙ ⁊ alia
lr̄a eſt vera in ſe:vt p3 in.l.pſens.ꝑ alle.vbi dr̄ ꝙ tantū in duo-
bus caſibus iudiciū agitatū cū debitoꝛe nō nocet creditoꝛi
in ſua hypothecaria.Primus eſt cum pōt docere de collu-
ſione debitoꝛis.Scđs cum non cā cognita fuit condēnatus
ſed foꝛte ꝓpter ſuā contumaciā:⁊ puto ꝙ regul'r fiat ſibi ꝑiu-
dicium non ꝑ rationes ꝑdictas:ſed per id qđ hic ſubijcit' in
ſcđo caſu excepto:q2 ſc3 paſſus eſt eum a quo cām habuit ex-
periri.Ex quo eñ ſciuit debitoꝛē ſuum a quo habuit ius pi-
gnoꝛis experiri de ꝓprietate pignoꝛis ⁊ ſibi non reſiſtit nec
fuit pꝛoteſtatus de iure ſuo videt' de voluntate ſua fuiſſe liti-
gatum:⁊ per hoc pōt iudicio meo recte poni exemplū in ſe-
cundo caſu in tex.excepto vt inter primū ⁊ ſcđm caſum note-
tur hec diuerſitas:vc3 vt primus caſus ꝓcedat qn̄ is cui pri-
mo loco cōpetebat actio vel defenſio ꝑmiſit ſequentē agere.
ſcđs ꝓcedat qn̄ nō cōpetebat ſibi primo loco actio vel defen-
ſio:ſed permiſit agere illū a quo cām habuerat.Ex quo enim
autoꝛ ſuus diſputauit de ſuo iure:⁊ iſte tacuit videt' egiſſe cū
ſuo conſenſu:⁊ in hoc loquit' tex.iſte magis ſpecifice ꝙ in.d.
l.ſepe.nā ibi ſolū excipit' ꝑmus caſus:⁊ hec ꝯſideratio plus
mihi placet ꝙ dictum do.An.dicentis ꝙ in effectu eſt vnus
caſus exceptus:q2 primus caſus ⁊ ſt ratio ſcđi:q2 non ad au-
toꝛem ſed ad ſucceſſoꝛē ſpectat primo loco actio vel defenſio
⁊c.Sed pꝛofecto ſm hoc papa inepte excepiſſet duos caſus.
Item ego dedi tibi exemplū in creditoꝛe patiente ad quem
non ſpectat actio vel defenſio primo loco ⁊ tamen ꝓpter ra-
tionem ſcđi caſus ſit ſibi ꝑiudiciū:⁊ per hoc habes etiam

10 ſcđm caſum declaratū ⁊ exemplificatū.¶ †Sed anteꝙ de-
ſcendam ad alios caſus vltra tex.quero an ſit indiſtincte ve-
a rum ꝙ ſn̄ia lata ꝯ creditoꝛem [a] preiudicet debitoꝛi ſcienti ⁊
econuerſo.Sol.primo reſpectu creditoꝛis diſtingue ſic poſt
Bar.in.d.l.ſi ſuperatus ꝙ aut debitoꝛ fuit victus anteꝙ pi-
gnoꝛi rē traderet ⁊ indiſtincte ſn̄ia nocet creditoꝛi:q2 nō po-
tuit plus iuris in aliū transferre ꝙ ipſe haberet:vt in.c.nup
de do.poſt di.re.⁊.l.traditio.ff.de acquir.rerū do.⁊ reſoluto
iure autoꝛis reſoluit' ius ſucceſſoꝛis:vt in.l.lex vectigali.ff.
de pig.Aut primo obligauit ⁊ poſtea fuit victus:⁊ tunc aut
creditoꝛe ignoꝛante ⁊ ſibi non preiudicat:vt in.d.l.ſi ſupera-
tus.ſm cōem intellectum.Aut creditoꝛe ſciente:⁊ tunc aut
ſn̄ia fuit lata ꝯ debitoꝛem contumacem ⁊ creditoꝛi non pre-
iudicat:vt.d.l.preſes.C.de pig.ſm vnam lect.⁊ ar.in.l.papi-
nianus.§.meminiſſe.ff.de inoff.teſta.Aut debitoꝛe preſente
⁊ tunc preiudicat' vt creditoꝛi:vt in.d.l.ſepe.ſm vnā lect.⁊ in
d.l.preſes.arguendo per locum a ſpāli.Illud aūt qđ dictum
eſt de ſn̄ia lata ꝯ debitoꝛē contumacem intelligit' ſm no.per
Bar.qn̄ paſſus eſt cām eo contumace liquidari:tunc eñ ma-
gis propter cōtumaciā ꝙ ꝙ malam cām habuerit videt' ſuc-
cubuiſſe:ſed ſi totam cām tractauit pn̄s ⁊ allegationibus in- a
terfuit:licet in ipſo actu ſn̄iandi fuerit contumax putat ipſe
ꝙ ſn̄ia non preiudicet creditoꝛi:q2 eius pn̄tia nihil tūc fuiſ-
ſet operata:vt.l.ſi rem.§.ſi.ff.de euic.⁊ not.hoc dictū:q2 facit
ad multa.⁊ alleg.in ſi.Inno.in.c.raynaldus.de teſta.parum
poſt prin.Predicta vera niſi debitoꝛ per colluſionem ſuccu- b
buiſſet:vt in.d.l.preſes.⁊ hoc de primo.Reſpectu vero debi-
toꝛis diſtingue ſic poſt Bar.in.d.l.ſepe.ꝙ aut creditoꝛe agē-
te fuit reus abſolutus:q2 non valet obligatio pignoꝛis vel
alia cā concernente dñium:⁊ tunc indubie non ꝑiudicat de-
bitoꝛi:ar.in.l.cum querit'.cum ſe.ff.de excep.rei iud.⁊ in.c.ſi.
b de cā poſ.⁊ pꝛopꝛieta.Idem ſi ſuccubuit creditoꝛ [b] q2 non ꝓ-
bauit de dñio debitoꝛis:nā debitoꝛ poterit poſtea agere rei
ven.q2 ad alium finē fuit queſitum de dñio in primo iudicio
ꝙ in ſcđo:q2 in primo ad effectū hypothecarie:nunc vero di-
recte agit' de dñio:ideo non obſtat debitoꝛi exceptio.rei iud.
d.l.cum querit'.⁊.d.c.ſi.⁊ qđ no.in.l.iulia.ff.de condi.inde.gl.
magna.Aut ſuccubuit:q2 reus aſſumpſit in ſe onus ꝓbādi:⁊ c
pꝛobauit ſe dñm:⁊ tunc preiudicat debitoꝛi ſcienti:⁊ hoc ca-
ſu ꝓcedat.d.l.ſepe.⁊ iſte tex.⁊ pro hoc tex.in.d.l.ſepe.dū pre-
ſupponit ꝙ agebat' de ꝓprietate pignoꝛis.Itē predicta ve-
ra ſi plene fuit cognitum de ꝓprietate pignoꝛis ſeu de dñio:
al's ſecus.ar.in.l.a diuo pio.§.ſi ſuper rebus.ff.de re iud.⁊ qđ
no.in.l.ij.de oꝛd.cog.⁊.l.pe.ff.de his qui ſunt ſui vel alie.iur.
nam dñium venit incidenter in hypothecaria:ideo non pre-
iudicat ſn̄ia in eo qđ venit incidenter ſeu per modum cauſe
niſi prius de illo fuerit cognitū:vt no.in iuribus ꝑxi.alleg.
⁊ dixi in.c.cū eccleſia ſutrina.de cā poſ.⁊ pꝛopꝛie.Ex his in-
fert Bar.non ſufficere debitoꝛē ſcire ꝙ creditoꝛ agat hypo-
thecaria niſi etiā ſciat reū aſſumpſiſſe onus ꝓbandi ſe dñm:
q2 vt patet ex ꝑdictis in hoc ſcđo caſu ſit ſibi preiudicium ⁊
non in primo ſed in creditoꝛe conuento ſatis eſt ꝙ ſciat litē
motam:q2 diſputat' de dñio principal'r ⁊ dando ſibi pignus
11 videt' ſibi permiſiſſe defenſionem.¶ †Adde ad ꝑdicta aliā
limitationē bonam quā ponit Innoc.in.c.ſuboꝛta.ſ.eo.vbi
dicit ꝙ non ſufficit aliquē ſcire litem motā ad hoc vt ſibi in
iure ſuo preiudicet niſi etiā ſciat ſibi ius in illa re cōpetere.
Pro hoc q2 ignoꝛans non vr̄ conſentire.l.ſi mulier.ff.de in-
12 offi.teſta.xxxviij.di.placuit.¶ †Sed qr ſupra poſuit exem-
plū in emptoꝛe ⁊ vēditoꝛe ⁊ marito ⁊ vxoꝛe ſeu ſocero:vt fa-
ctum autoꝛis preiudicet ſucceſſoꝛi:⁊ ponit etiam tex.in.d.l.
ſepe.⁊ glo.hic.an hoc ſit verum ſimpl'r aduerte ſi autoꝛ puta
venditoꝛ:vel vxoꝛ ſeu ſocer aſſumit defenſionem ſup ꝓprie-
tate rei vendite ſeu in dotē date marito ſeu emptoꝛe ſciente
in dubio ſit ei preiudicium ſi actoꝛ ſuccumbit:vt hic ⁊ in.d.l.
c ſepe.Sed dubiū eſt cum vxoꝛ [c] ſeu venditoꝛ agit ⁊ videt' qđ
tunc nō fiat preiudiciū marito vel emptoꝛi:q2 cū iſti non ha-
beant actionē cum dñium ſit tranſlatū iam in maritū ⁊ em-
ptoꝛem:ergo agere non poterunt:q2 ſine actione nemo expe-
ritur.l.ſi pupilli.§.videamus.ff.de nego.geſt.⁊ de iud.c.exa-
minata.cum ſi.Item ſi vxoꝛ vel venditoꝛ egit ⁊ ſuccubuit ſa-
tis regul'r ſuccubuit:q2 non poteſt ꝓbare ſe dñm ergo non
debet preiudiciū generari ſucceſſoꝛi vt marito ſeu emptoꝛi
habenti dñium:⁊ hanc partē videt' tenere gl.in.d.l.ſepe.⁊ ad
illum tex.qui dicit ⁊ ꝑſupponit:ꝙ iſti poſſunt experiri dicit
ꝙ illud verbum ponit' ibi pro defendere:⁊ ita ſentit glo.no-
ſtra hic modicū ante finem.Sed finaliter hic glo.⁊ Inno.te-
nent ꝯtrarium dicentes ꝙ licet de iure iſti nō poſſint agere:ta-
men ſatis eſt ꝙ de facto egerunt nec fuerunt per ſucceſſoꝛes
reuocati.nam hoc ipſo ꝙ paſſi ſunt videt' ex voluntate eoꝛū

¶ De hoc vide omnino p Bald. i.l.ſi fine.circa ſi. C.ad velleianū.
Sebaſti. Sapia.

¶ Creditoꝛ.Vide bar.in.l.ij.§.j.ver.quero vtrum probatiōes facte ff.vi bo.rape.⁊ late per Alex.i repe.d.l.ſepe.co.gl. ff.de re iudic.vbi tenet ꝯ Ab.hic ⁊ late explicat hāc materiam.
Sebaſti Sapia.

¶ Cuz vxoꝛ.An aūt ſn̄ia lata contra maritū preiudicet vxoꝛi:vide Bal.in.l.doce ancillā.C.de rei vē. Are.in.l.iulian' §.qui fundū.circa ſi.ff.de verbo.ob.Alex.in.l.de dic.§.qui mulierem.ff.qui ſatiſ. cogan.

indicatum:ideo eis preiudicat ſententia lata cum eoꝝ au-
toꝛe:ꝛ pro hoc iſte tex.in ſecundo caſu qui loquitur in diſtin-
cte.ꝛ tex.in.d.l.ſepe.in ver.cur autem.vbi fit mentio de actio
ne ꝛ defenſione.Bar.in.d.l.ſepe.ſic diſtinguit.ꝙ aut vendi-
toꝛ meus agit vel defendit meo nole:ꝛ tunc ſnĩa lata contra
eum mihi non ꝑiudicat ſiue fuerim ſciens ſiue ignoꝛans niſi
ratum habeam:vt in.l.j.C.qui.res iudi.non no.ratio eſt:qꝛ
hoc caſu iſte agit de iure qđ meum eſt:non de eo qđ mecum
habet ſic ceſſat rõ poſita hic:ꝛ in.d.l.ſepe.ꝓhibere enim vi-
deoꝛ ex quo inutiliter gerit negotiũ meũ qđ apparet ex eo
qꝛ victus eſt.l.iij.§.in hac.ff.iud.ſol.Mihi hoc dictũ nõ pla
cet:qꝛ ſi ſcio illũ agere nole meo ꝛ nõ ꝓhibeo:videoꝛ ſibi da
re mandatũ:aut inſurgit preſumptio ꝙ habeat mandatum
vt inſti.per quas perſo.age.po.no.Inno.in.c.ex parte deca
ni.de reſcrip.ꝛ ibi plene dixi.nec verũ eſt ꝙ agendo nomine
meo inutiliter agat:qꝛ ſi hoc eſſet non admitterent iura con
ſanguineũ pro conſanguineo:nec debet inſpici euentus:qꝛ
ſatis eſt ꝙ bñ inceperit.l.ſed an vltro.ff.de neg.geſt.Itẽ fa-
uoꝛe iudicioꝝ debemus interpꝛetari:vt ſ.dixi.Itẽ regula
eſt ꝙ tacens habeĩ pro conſentiente ex quo poteſt impedi
re actum qui geriĩ ꝛ non ĩpedit.vt not.in.l.gaius.ff.de pig.
act.dixi plene in.c.nonne.de ꝑſump.quare puto ꝙ ſiue autoꝛ
meus ſiue alius agat nole meo ꝓ iuribus meis ꝛ ego ſcio ꝛ
non ꝯdico videoꝛ tacite ꝯſentire ꝛ dare ſibi mandatum vel
inſurgit ꝑſumptio mãdati.Redeo ad ꝟba Barto.aut autoꝛ
meus puta vẽditoꝛ vel ſocer agit ſuo nole nõ exprimẽdo ꝙ
vẽdiderit vel in dotẽ dederit:ꝛ tunc aut ſnĩa ſimpl'r fuit la-
ta contra eũ:qꝛ non eſt dñs:ꝛ tunc aut ſnĩa non nocet ſucceſ-
ſoꝛi:qꝛ verũ eſt dicere ꝙ illo tp̃e autoꝛ non erat dñs:qꝛ iã in
alium tranſtulerat dñium:ꝛ ſic emptoꝛ agendo pro dñio ſuo
non venit ꝯ pꝛioꝛem ſnĩam imo appꝛobat illam dicendo ꝙ
autoꝛ non erat dñs ſed ipſe ꝛ hoc caſu poteſt pꝛocedere con
traria opinio.Aut pꝛonuntiatum fuit rem non eſſe autoꝛis
adiecta cã:quia ille a quo autoꝛ habuit prius illam rẽ alte-
ri donauit:vel qꝛ reus conuentus ꝓbauit illam rẽ eſſe ſuam
ꝛ tunc ꝑiudicat emptoꝛi ꝛ viro ſcienti cãm ſuper hoc agita
ri ꝛ ꝓcedat hoc caſu opinio Inn.ꝛ glo.noſtre.requirit tamẽ
Bar.ꝙ emptoꝛ ſeu maritus ſciuerit ꝙ de ſuo dñio ageretur
ſicut ſupꝛa dictũ fuit in debitoꝛe.In autoꝛe vero defendẽte
ſufficit ꝙ ſucceſſoꝛ ſciuerit illũ eſſe conuentũ ſuper dñio qꝛ
illico diſputaĩ de iure ſuo:ideo debet obuiare ſi vult euitare
pꝛeiudiciũ:opoꝛtet ergo in ſnĩa vt alteri inferaĩ pꝛeiudiciũ
ꝙ ille pꝛimo loco habeat actionẽ vel qđ permiſerit ſnĩũ au-
toꝛem agere ꝛ ꝙ fuerit diſcuſſum de ſuo iure:ꝛ hoc ſciuerit.
Item qꝛ ſciuerit ſibi ius in illa re cõpetere:vt.ſ.dixi.ꝛ per
hoc habes declaratũ tex.ꝛ glo.in ver.itẽ fallit.vſqꝫ ad finẽ.
que ſolũ tendit ad declarationẽ tex.¶ Nũc venio ad caſus
exceptos extra textũ.ꝛ quero nũquid ſint alij caſus quibus
fallit regula in tex.poſita.Sol.glo.noſtra in pꝛima parte di
cit ꝙ ſic.ꝛ ponit ſeptẽ caſus.Ego incipiã ab vltimo tanꝗ̃ a
faciliori ꝛ oꝛdine retrogrado veniã ad pꝛimũ quẽ mihi re-
13 ſeruo in vltimo tanꝗ̃ difficilioꝛem.¶ † Pꝛimus igiĩ caſus
eſt in.l.ij.C.de cõi rerum alie.vbi habetur ꝙ ſi fiſcus hꝫ rem
a cõem cum pꝛiuato poteſt ratione partis vendere [a] totã:nec
poteſt pꝛiuatus reuocare venditionẽ etiã ratione partis:lꝫ
poſſit partem pꝛetij a fiſco petere ꝛ ſic nocet res inter alios
acta:ſed dic ꝙ illud ꝓcedit ex pꝛiuilegio ſpeciali fiſco tribu
to:ꝛ idẽ pꝛobaĩ in.l.j.C.de vend.rerũ fiſca.cũ pꝛiua.cõmuni.
lib.x.qđ eſt notandũ.ſecus aũt eſt in rebus cum alio cõmu-
nibus:qꝛ tunc licet quis poſſit vendere partẽ ſuam ꝓ indi-
uiſo ſocio nõ requiſito:nõ tñ per hoc pꝛeiudicare põt ſocio
in parte ſua:vt.l.j.C.cõi diui.Et per locum a ſpãli ſing.not.
b ꝙ vbi fiſcus nõ habet cõionẽ in re pꝛiuati non [b] põt illã vẽ-
dere ita ſing.dixit glo.in.d.l.ij.ꝛ.d.l.j.de ven.re.fiſca.cũ pꝛi-
ua.cõi.Ex quo inferĩ ꝙ.l.bene a zenone.C.de quadri.pꝛeſcri.
que videĩ innuere ꝯtrium debet intelligi qñ fiſcus ſeu impe
ratoꝛ credidit rem ſuam rõne poſſeſſionis quã habebat:tũc
enim venditio facta per pꝛincipẽ tenet:ꝛ tũc debet infringi
ſed is cuius eſt res debet agere ad pꝛetium contra fiſcũ qđ
14 no.qꝛ multi errant in intellectu illius.l.¶ † Scđs caſus qñ
quis habet rem cõem cum pupillo:vt in.l.ſi cõem.ff.quẽad-
mo.ſer.amit.vbi patet ꝙ ſi quis habet cõem fundum cũ pu
pillo retinet ſeruitutẽ debitam fundo licet illa non vtatur ꝛ
hoc eſt ex perſona pupilli:ſicut enim non currit ꝑſcriptio ꝯ
pupillum:vt.l.ſi.C.in qui.cau.in integ.reſti.non eſt neceſ.ita
nec contra maioꝛẽ habentem fundum cõem cum pupillo:et
ſic ꝓdeſt res inter alios acta:ſed dic hoc ꝓcedere rõne indi-
uiſibilitatis vnde in indiuiduis qꝫ conſequitur per ſocium
qđ non põt per ſe.ar.in.c.ſacris.de ſepul.ꝛ qđ legi.ꝛ no.in.c.
ꝗ̃ magnũ.xxxiij.q.iiij.ſecus aũt foret vbi pꝛeiudiciũ maio-
ris eſſet ſeparabile a ꝑiudicio pupilli.ar.eoꝝ que leg.ꝛ not.
15 in.c.cũ veniſſent.de inſti.in ſi.¶ † Tertius caſus in re indi
uiſibili ꝛ maioꝛibus cõi.vt in.l.loci.§.ſi fundus.ff.ſi ſer.ven.
vbi patet ꝙ ſnĩa lata pro vno vel ꝯ vnum ex dñis inſolidum
pꝛodeſt ꝛ nocet alteri in re indiuiſibili:puta in ſeruitute ſiñe
quod legitur ꝛ no.in cã appellationis.vt in.c.vna ſnĩa.j.de
appel.vbi de hoc.ꝛ illud ꝓcedit.vt dixi in rõne indiuiſibili
16 tatis.¶ † Quartus caſus in querela inoffi.teſt.vt in.l.papi
nianus.§.meminiſſe.ff.de inoffi.teſta.vbi patet ꝙ ſi quis ſuc
cubuit in querela inofficioſi teſtamẽti perdit qđ ex teſtamẽ-
to illo conſequi poterat ꝛ applicatur fiſco:ꝛ ſic ſnĩa pꝛodeſt
fiſco lꝫ non fuerit in iudicio:ꝛ hoc ideo qꝛ ſnĩa declarat illũ
indignũ legato:merito fiſcus poteſt illud idem tanꝗ̃ ab in
digno auferre:talis enim effectus neceſſario reſultat ex illa
17 ſnĩa:ſecus qñ ſnĩa põt reſtringi ad certũ effectũ.¶ † Quin-
tus caſus in cã filiationis vt ſi qꝫ ꝓnuntiaĩ filius dꝫ haberi
pro tali quo ad oẽs in.l.j.in ſi.ꝛ.l.ij.ꝛ.iij.in pꝛinc.ff.de lib.ag.
Aduerte aũt ſnĩa ferĩ ſuper filiatione cũ pr̃e:ꝛ tunc ꝑiudi-
cat ꝛ facit fidem quo ad oẽs agnatos ꝛ cognatos trahentes
ius agnationis ſeu cognationis ex illo cõi parẽte:ꝛ hoc ca-
ſu loquunĩ leges.ſ.alleg.fuit eñ talis ſnĩa lata cũ legitimo
contradictoꝛe:ꝛ idem eſt quo ad oẽs reſpectu iuris ꝛ inter-
eſſe publici:qꝛ cũ legitimo ꝯdictoꝛe lata fuit.Alijs vero qui
non ſunt de cognatione nõ ꝑiudicat quo ad eoꝝ pꝛiuatũ in-
tereſſe:qꝛ quo ad illos pr̃ non eſſet legitimus defenſoꝛ.arg.
hic.Illa eñ qualitas declarata ꝯcernit certũ genus ꝑſona
rum.ſ.illos de illa cognatione ideo ad eos dũtaxat reſtrin-
gitur.Si aũt fuit lata ſnĩa inter pares puta inter ꝯſangui-
neos:tũc illa ſnĩa nõ facit fidẽ quo ad alios:qꝛ reſpectu iſto-
rum agiĩ de ſpãli intereſſe:ideo ſnĩa non extendiĩ ad alios
effectus.ar.hic.ꝛ in.d.l.ſepe.ff.de re iu.ꝛ hoc in effectu volue
runt Iac.de are.ꝛ Cy.in.d.l.ingenuũ.ff.de ſtatu ho.ſequitur
c Bal.[c] in.d.l.res inter alios.C.qui.res iud.nõ no.do.Anto.
18 hic.ꝛ p Inno.in.c.cãm.qui fil.ſint leg.¶ † Et p hec infertur
ad deciſionẽ alterius qõnis:quid dicendũ in cã legitimatio
nis.Inno.in.d.c.cãm.refert varias opi.Quidã dicunt ꝙ vꝫ
ſolum inter illos inter quos ſnĩatum eſt:vñ reſpectu vnius
poſſet iudicari legitimus:ꝛ reſpectu alterius cũ quo poſtea
agiĩ poſſet iudicari illegitimus ꝛ valeret vtraqꝫ ſnĩa:alij di
cant ꝯtrium ꝙ.ſ.valeant quo ad oẽs.d.Ant.hic ꝛ ibi ꝯcordã
do dicit ꝙ aut agitur ad pꝛiuatũ intereſſe:ꝛ tũc ꝓcedat pꝛi-
ma opi.aut reſpectu iuris publici ita ꝙ ſnĩa non eſt reſtrin
gibilis ad certas ꝑſonas:ꝛ tunc facit fidẽ quo ad oẽs:qꝛ nõ
poteſt eſſe legitimus quo ad vnũ ꝛ illegitimus quo ad aliũ.
Hoc vltimum placet:ſed reſpectu pꝛimi membꝛi dic ꝙ aut
fuit actũ cum patre:ꝛ tunc idẽ dicendũ qđ.ſ.dixi in filiatio-
ne eadẽ ratione:aut cũ pari ꝛ procedat illa opi.ꝛ hoc voluit
Bal.in.d.l.res inter alios.ꝛ idem dicit eadẽ ratione in ſnĩa
lata ſuper patria ptãte:ꝛ idem dic qñ ſnĩa fuit declaratoꝛia
reſpectu rei:vt ſi fuit pꝛonuntiatũ inſtrumentum falſum.de
19 quo per Inno.in.d.c.cãm.¶ † Sextus caſus in cauſa liber
d tatis [d] nam ſi pꝛonunciaĩ qꝫ ingenuus habeĩ pro ingenuo
quo ad oẽs.d.l.ingenuũ.ff.de ſtatu ho.qđ limitauit Inno.in
d.c.cãm.qui fil.ſint leg.cum eſt cã ingenuitatis ex ſeruitute.
ff.de libe.cã.l.diui.ſecus ſi ex libertate diceret ſe ingenuũ.ff.
de inge.l.j.ꝛ.l.patronũ.ꝛ cum hoc dicto tranſit hic Jo.and.
Sed tu vide glo.in.d.l.j.que recitat hic opi.quoꝝdam anti
quoꝝum ꝛ ponit aliam que videĩ verioꝛ qđ.d.l.j.ꝛ.l.patronũ
pꝛocedunt qñ non interuenit legitimus ꝯdictoꝛ.Si aũt in-
teruenuiſſet legitimus ꝯdictoꝛ puta dñs:tunc ſnĩa faceret in
diſtincte fidem quo ad oẽs.d.l.ingenuũ.ꝛ hãc opi.ſentit ibi
Bar.qui in hoc articulo ſic diſtinguit:ꝙ aut iudiciũ eſt agi
tatum cum iuſto ꝯdictoꝛe:aut nõ.pꝛimo caſu aut ſnĩa decla
rat eũ ingenuum:ꝛ tunc facit ius inter oẽs:vt.d.l.ingenuũ.
niſi detegaĩ colluſio:vt.d.l.ij.ff.de collu.detegẽ.Aut ſnĩa de
clarat eũ non eſſe libertũ vel ſeruũ alio agente:ꝛ tunc nõ fa
cit ius quo ad alios vt.l.diui fratres.§.j.ff.de libe.cã.ꝛ vide
ibi ho.tex.pꝛope ſi.an ſine ꝯdictoꝛe poſſit qꝫ petere decla-
ri ſe ingenuum:ꝛ per Inno.in.d.c.cãm.Scđo caſu pꝛincipa
lꝫ qñ in iudicio non interuenit iuſtus contradictoꝛ ꝛ tũc ſnĩa
non facit ius:vt in.l.cũ non iuſto.ff.de collu.detegẽ.ꝛ ibi ha-
betur per glo.quis dicaĩ legitimus ꝯdictoꝛ.¶ Sed dices:
cur tam varie ſtatuiĩ in legitimatione ꝛ filiatiõe ꝛ ingenui-
tate:dic ꝙ legitimatio põt reſtringi ad certum effectũ:filia
tio vero eſt reſtringibilis ad certũ genus perſonarũ.inge-
nuitas vero nõ eſt reſtringibilis ad certas ꝑſonas:ſed oẽs
equaliter concernit:ideo effectus huius ſnĩe eſt magis ma-
gnus.¶ Et gñaliter circa hanc materiã dic poſt But.ꝛ bal.
in.l.res inter alios.pꝛeallega.ꝙ ſex ꝯcurrentibus ſnĩa facit
fidem quo ad oẽs.Pꝛimo requiriĩ vnum in pꝛincipio cau-
ſe ſcꝫ vt

a ¶ Dicit tñ not. ibi Bal.ꝙ fiſcus teneĩ pri' conſoꝛtẽ requirere an ve-lit totã rẽ emere priuſꝗ̃ velit vendere p.l.j.cũ ſi.ff.de priuil.cred.

b ¶ Iſtud eſt verũ niſi de plenitudine ptãtis qꝛ de plenitudine ptãtis põt auferre dominium rei mee ſine cã:ita expꝛeſſe dicit Ang.in.l.ſi ita verberatũ.§.j.ff.de rei ven. Anto.Fran.

¶ Circa hoc an pꝛinceps poſſit mihi auferre dñium rei mee ſine cã:vide Bar.in.l.ſi.C.ſi ꝯ ius vel vtili.pub.vbi dixit ꝙ nunꝗ̃ potuit intrare caput ſuum ꝙ pꝛinceps poſſit iſtud facere tñ cõis ſnĩa eſt in ꝯtrariũ ꝙ ſi hoc facit ex certa ſcĩa vel de plenitudĩe poteſtatis poſſit hoc facere qꝛ tũc nõ pꝛeſumiĩ ſine cã imo pꝛeſumiĩ feciſſe ex cã adeo ꝙ ſi ſine cauſa feciſſet teneretur ꝗ̃ ad deum vt p Cy.et Bal.in.d.l.ſi.addẽ tñ ꝙ pꝛinceps nunꝗ̃ intelligiĩ vti abſoluta ptãte niſi qñ hoc expꝛimeret:vt per Inno.in.c.innotuit.in.ij.colũ.de elec.qđ intellige niſi faceret cum clauſula ex certa ſcĩa p gl.in.c.ad hec.de reſcrip.

c ¶ Et bal.ſequiĩ ibi Sali.ꝛ domi. Alexan.Imo.in ꝑpoſt.ad Bal.q dicit ꝙ opi.Bal. ſibi placet ꝛ allegat etiã Bal.l.d. l.ingenuum. Sebaſti.Sapia.

d ¶ Cauſa libertatis.Quõ iſtud ꝓcedat vide p Angel.de aret.in.§.ꝑiudiciales.col.iiij.ver.in ea.gl.ibi.l.ingenuum.inſti.de actio.

ſe ſcꝫ vt interueniat legitimus ↄdictoꝛ.d.l.cū non iuſto.⁊ qs
dꝛ legitimus ↄdictoꝛ colliges ex p̄dictis. Scd̄m eſt neceſſa
rium in pꝛogreſſu.ſ.ꝙ defendat cām ⁊ ſit pn̄s alias poti⁹ ex
ſua contumacia videt̃ cōdēnatus ꝙ̄ ꝙ haberet malam cām:
⁊ ideo alijs nō noceret:vt in.l.q repudiātis.§.cum ↄ.ff.de in
offi.teſt.vt.ↄ.dixi. Tertiū eſt neceſſarium vt ſn̄ia ferat̃ decla
ratiue:vt.d.l.ingenuū. Quartū eſt neceſſariū poſt ſn̄iam.ſ.vt
non detegat̃ colluſio. Quintū vt cauſa ſit talis nature ꝙ̄ om
nibus pꝛeiudicet. Sextum ꝙ cā ſit oꝛdinaria ⁊ agat̃ princi
paliter pꝛopter ſe:que eñi incidenter decernunt̃ ius non fa
ciunt.l.iudex.ff.de his q ſunt ſui vel alie.iur.⁊ hec duo vltia
poſuit Bal.addendo ad dicta But.⁊ certe ſine illis ſatis in
20 effectu ſufficiebant dicta But. ¶ † Que aūt ſn̄ie ᵃ illius na
a ture que alijs pꝛeiudicent:dic ꝙ ille quartū effectus nō eſt re
ſtringibilis ad certas perſonas vt pꝛedixi:⁊ ponit Bal.mul
ta exempla in loco pꝛealle. Pꝛimo in ſn̄ia que irrogat infa
miam:que eſt quedā lepꝛa ⁊ ſequit̃ lepꝛoſum quocūqꝫ fuer
it.ſ.q.i.cito turpē.no.in.l.ex ea.de poſtu.facit.c.teſtimoniū.
de teſti.per F.cde.cōſi.xxiij. Scd̄o in ſn̄ia deportationis:que
eſt quedam moꝛs in.l.i.in fi.ff.de contratabu. Tertio in ſn̄ia
excōicationis que priuat conſoꝛtio ſicut fetidū cadauer:vt
pꝛobatur.xi.q.iij.cure.⁊ in.c.i.de treu.⁊ pac.⁊ hoc qñ pꝛobat̃
ipſa excōicatio. Quid aūt ſi pꝛobatur excōicatio per viā ex
b ceptionis:nūqd illa pꝛobatio faciat fidē ad alios effectus ᵇ
dic vt dixi poſt Inn.in.c.cū dilectus.de oꝛd.cog. Quarto in
ſn̄ia exilij ſiue banni:qꝛ reſpub.non diuidit ſe.ff.de capi.di.l.
amiſſione.§.qui deficiunt. Quinto in actione populari:quia
non poteſt ferri niſi ſemel.vt.l.eum qui.§.in popularibus.ff.
de iureiuran. Sexto in ſn̄ia lata ſuper colluſione:qꝛ ſimiliter
non poteſt ferri niſi ſemel.l.iij.ff.de pꝛeuari. Septimo in ſen
tentia lata ſuper matrimonio inter maritū ⁊ vxoꝛē:quia ipſi
ſunt pꝛincipiū ⁊ finis:⁊ tota maſſa matrimonij in eis eſt vt in
l.i.in fi.ff.de liber.agno.⁊ no.hunc caſum.qꝛ facit ad infra di
cenda. Octauo in ſn̄ia lata ſuper patria ptāte vel qd̄ fili⁹ ſit
legitimus:qꝛ eſt queſtio ſtatus ⁊ p̄iudicialis:vt inſtit.de act.
§.pꝛeiudiciales.⁊ hoc verum ſm̄ eum qñ inter patrem ⁊ filiū
ſn̄ia fertur quoꝝ pꝛincipaliter ⁊ directe ius eſt:ſecus ſi īter
compares pꝛonuntiet̃.i.non cū ipſo fonte generationis ſm̄
Jac.de are.⁊ Cy.in.d.l.ingenuū.qꝛ inter alios puta fratres
nulla pꝛeiudicialis actio cōpetit. Nono in ſn̄ia lata ſup iure
eligendi ↄ electoꝛes:que pꝛeiudicat electo patienti:qꝛ cauſa
cōis eſt.ar.in.d.l.ſepe.⁊ no.hic de quo.ſ.latius dicā in ſepti
mo caſu pꝛincipali. Decimo in ſn̄ia lata ↄ vnum que mādat̃
executioni ↄ alium:vt.l.fi.§.vlt.C.de excep.rei iud.⁊ p Inn.
in.d.c.cām. Undecimo l ſn̄ia lata ſup etate.ff.de mino. Duo
decimo qñ tractatur de conditione pſone.nam tunc ſn̄ia affi
ciens perſonā facit ius inter oēs:vtputa ſi quis pꝛonuntiet̃
clericus vel laicus iſti⁹ oꝛiginis vel illi⁹.l.quoties.C.de de
cur.lib.x. ¶ Quid autem ſi pꝛonuntiet̃ aliquem eſſe vaſallū
reſpectu talis feudi:dicit Bal.ꝙ hec queſtio non eſt pꝛopꝛie
de ſtatu pſone ſed de qualitate patrimonij:qꝛ iſte ſtatus pōt
a perſona remoueri:⁊ ſic non habet infallibilem cām ſeu per
petuam annexam de neceſſitate:⁊ idem putat de ſn̄ia lata nō
ſuper oꝛigine ſed ſup domicilio:ſi aūt pꝛonūtiaretur aliquē
eſſe aſcriptitium vel cenſitū qꝛ iſte eſt ꝓpꝛie ſtatus pſonarū ⁊
immobilis:vt.l.quemadmodū.C.de agri.⁊ cenſi.lib.xi.putat
ſn̄iam facere ius quo ad oēs.nam iſte ſtatus eſt differens ab
alio ſtatu:⁊ habet quādam ſpēm ſeruitutis:licet nemini ſint
ſerui:vt no.inſti.de iure perſo.poſt pꝛin. ¶ Et not.bene p̄di
cta:⁊ volui oīa interſerere:qꝛ ex pꝛedictis potes inſtrui dili
genter vltra doc.noſtros hic:an ⁊ qñ ſn̄ia extendat̃ ad alios
vbicunqꝫ ſn̄ia eſt declaratiua certe qualitatis ad pſonā. Et
dicit Bal.id quod.ↄ.dixi tenere Inn.⁊ Bar.qd̄ vbi ſn̄ia nō
facit ius:nec pbationes faciunt:⁊ idem econtra vt pꝛedixi.
Itē tene id qd̄.ↄ.dixi tenere Bar.⁊ tunc abſentia ⁊ contuma
cia litigatoꝛis impediat vires ſn̄ie quo ad alios qñ ex actis
non poteſt cōſtare de meritis cauſe:al's ſecus:qꝛ tunc euidē
ter conſtat ꝙ non ꝓpter contumaciam ſed ex inſtantia cauſe
21 fuit lata ſn̄ia:nā al's poſſet ſequi abſurdum ſm̄ cū. ¶ † Nā ſi
accuſaui aliquē de publico crimine ⁊ videns ꝙ nihil ꝓbaui
abſentarem me tpe ſn̄ie:⁊ iudex ex ſuo officio illum abſolue
ret:poſſet iterū ab alio accuſari ſi nō faceret ſn̄ia ius quo ad
alios ꝓpter abſentiam accuſatoꝛis:⁊ ſic ſepe accuſatoꝛ defi
ciēs in ꝓbatione malitioſe ſe abſentaret vt aduerſari⁹ poſ
ſet ab alio accuſari:qd̄ non eſt dicendū:tū qꝛ de delicto vni⁹
hoīs nō eſt ſepius querēdū:vt.l.licet.§.fi.ff.nau.cau.ſta.⁊ in
c.de his.ſ.de accu.tum qꝛ iudex qui fert ſn̄iam in criminali
bus accuſatoꝛe abſente gerit perſonā accuſatoꝛis:vt.l.ſi quis
C.de adul. Et ad id qd̄ dꝛ ꝙ eſt iuris pſumptio ꝙ ſn̄ia lata cō
tra contumacem videat̃ potius lata in odium cōtumacie ꝙ̄
ex iuſtitia cauſe:vt.d.l.pꝛeſes.C.de pig. Rn̄det ipſe ⁊ elegan
ter ꝙ illud fallit in duobus caſibus. Pꝛimo ſi pꝛobet̃ ↄtrium
per inſpectionem actoꝛum vcꝫ ꝙ ex veritate actoꝝ ⁊ ex ple
niſſima pꝛobatione ſn̄ia lata ſit. Scd̄o quādo fuit abſens ex
pꝛobabili ⁊ iuſta cauſa.ad hec glo.not.in.l.ij.C.de ↄtꝛ.iudi.
tu.qd̄ eſt no.faciūt hec ad ea ꝙ̄ le.⁊ no.in.c.fi.de emp.⁊ vendi. a
22 ¶ † Septimus ⁊ vltimus caſus exceptus per gloſ.eſt cum
cauſe ſunt cōnexe.l.xxxi.di.tantis daniel.in.c.hec quippe.iij.
q.vi.⁊ pone exemplū in oꝛdinato ⁊ oꝛdinatoꝛe:vñ videtur ꝙ
ſn̄ia lata ↄ vnum pꝛeiudicet alteri:vt no.in iuribus pꝛealle.
⁊ per glo.in.c.dilectus.ij.de ſimo.ſed Inno.⁊ Hoſti.hoc in
diſtincte non admittunt:dicunt enim ꝙ licet oꝛdinatus dā
netur ꝓpter crimen:hoc tñ non pꝛeiudicat oꝛdinatoꝛi. Nul
lum eñi ius occurrit ſm̄ eos ꝙ non accuſatus ex vi accuſa
tionis alterius damnet̃ ⁊ penam patiat̃ niſi in quibuſdā ca
ſibus vt in crimine leſe maieſtatis ⁊ hereſis.de quibus in.c.
vergentis.de hereti.⁊.vi.q.i.§.verum.ver.ſi qs cū militibus. b
¶ Et ad iura allegata in glo.reſpondet̃ ꝙ intelliguntur qñ
crimina oꝛdinatoꝝ electoꝛum ⁊ inſtitutoꝝ erant adeo noto
ria ꝙ etiā ſi non eſſet actum ↄ oꝛdinatos:tamen oꝛdinatoꝛes
ipſoꝝ qui ſcienter eos male oꝛdinauerant ex hoc puniri po
terant iuris oꝛdine nō ſeruato.de accu.euidentia.⁊.c.ad no
ſtram.cl.iij.de iureiur.⁊ finaliter dicit Inn.ꝙ licet pꝛedicta
quidā concedāt:ſibi tñ videt̃ melius ꝙ qñtuncūqꝫ ſit noto
rium crimē oꝛdinati vel ꝙ oꝛdinatoꝛ contulerit oꝛdines ex
tra tpa ſtatuta:nūqꝫ tamen pōt agi vt caſſet̃ oꝛdinatio quā
oꝛdinatus habet ab oꝛdinatoꝛe:ſed tantū ad hoc vt alter pu
niatur vel agat pn̄iam vnde nūqꝫ p̄iudicabit vni ſn̄ia lata c
contra alterum niſi foꝛte ſm̄ Hoſtie.ex officij exuberatione
aliud cōtingat ad alioꝝ terroꝛē.ar.ff.de pe.l.aut facta.de ma
ledi.c.i.⁊ ſic ſm̄ eum poſſunt intelligi.c.tantis.⁊ ſim.p̄alleg.
¶ Sed aduerte tu quia caſus iſte ratione conuexitatis pōt
verificari in multis caſibus. Nā pꝛimo datur cōnexitas iter
oꝛdinatoꝛem ⁊ oꝛdinatum:inſtituentē ⁊ inſtitutū:electum ⁊
electoꝛes:pꝛeſentatum ⁊ pꝛeſentatoꝛem:⁊ in omnibus iſtis
que vident̃ pari ratione cōſtringi:queri pōt an ſn̄ia lata cō
tra vnum pꝛeiudicet alteri:de quo aliquid per Innocē.in.c.
dudum.ij.de elec.⁊ per do.Anto.qui varia ⁊ multa in hoc di
cit. Sed ego compꝛehendendo veritatē ⁊ mentem in effectu
Inno.⁊.d.Ant.ſic breuiter in oībus pꝛedictis ⁊ ſimilib⁹ ca
ſibus dico ꝙ aut agitur ad penam ↄ aliquem ex pꝛedictis ⁊
ſimilibus ⁊ ſn̄ia vnius alteri non nocet quia reſpectu pene
non eſt inter eos ↄnexitas ſed reſpectu iuris creati ſeu trāſ
lati.ad hoc.l.denuntiaſſe.ff.de adult.⁊ in.c.interrogatum.ij.
23 q.v.⁊ qd̄ leg.⁊ no.in.c.ſignificaſti.de adult. ¶ † Ubi patet ꝙ
ſn̄ia lata ↄ adulterum non facit fidem contra eā que diceba
tur in eodem delicto adultera:facit tñ pꝛeſumptionem con
tra alterum vt pꝛedixi:⁊ vbi daretur notoꝛietas delicti poſ
ſet iudex ex officio ſocios criminis punire:vt in.d.c.tantis.
qd̄ intellige inchoando nouā inſtantiam:non aūt ſuper an
tiqua niſi eſſet papa:iuxta no.per Jo.and.in.c.mandatis.de
reſcrip. Aut agit̃ contra alterum ſup iure iam tranſlato vel
ſuper inhabilitate conferendi vel oꝛdinandi ſeu inſtituendi
vel pꝛeſentandi:⁊ tunc dico ꝙ ſi ſn̄ia eſt lata ↄ oꝛdinatoꝛem
inſtituentem eligentē:ſeu pꝛeſentantē pꝛeiudicat oꝛdinato
ſcienti ⁊ patienti ſeu inſtituto electo vel pꝛeſentato. Ratio
qꝛ fuit lata ↄ autoꝛem ſuum in illo iure qd̄ habet ab eo:ideo
pꝛopter connexitatem ⁊ cōitatem iuris vt cauſe videtur ille
egiſſe cum voluntate alterius:vt.ↄ.plene dixi.⁊ videt̃ pꝛoba
ri hoc in ſcd̄o caſu excepto in text. Idē dico econtra vt ſn̄ia
lata contra oꝛdinatū inſtitutum ⁊c.ſup ipſo iure qd̄ habuit
ab oꝛdinatoꝛe vel inſtituente pꝛeiudicet ipſi oꝛdinatoꝛi vel
inſtituenti ſcienti cām agi ⁊ patiēti:vt pꝛobatur in ſimili in
d.l.ſepe.ver.nam ⁊ ſi libertus.vbi patet ꝙ ſn̄ia lata cōtra li
bertum ſciente dn̄o ⁊ patiente pꝛeiudicat ipſi dn̄o de ſuo iu
re patronatus:qꝛ manumittendo illū videt̃ dediſſe ſibi po
teſtatē litigandi ſuper illo iure:vt ibi no.per Bar.⁊ dixi ple
nius in.c.cum ſuper.ↄ.eo.ita dico in ꝓpoſito oꝛdinando eū
ſeu pn̄tando vel eligēdo alium videt̃ illi dediſſe ptātē expe
riendi ſuper illo iure. Et hoc foꝛte voluit tex.in.c.cum olim
de cau.poſſ.⁊ pꝛopꝛie.vbi papa in fi.reſeruauit dūtaxat ius
litigandi ſuper ꝓpꝛietate:⁊ ibi dixi in quadā additione par
ua. Qñqꝫ datur cōnexitas reſpectu eiuſdē delicti:vtputa qa
ad illud delictum perpetrādo neceſſario requirunt̃ plures
24 perſone. ¶ † Exemplum in adulterio ᶜ quo caſu querit̃ an
c ſn̄ia lata contra vnū vel pꝛo vno alteri pꝛeiudicet:licet ſciē
ti cauſam agi cum ſocio:⁊ de hoc eſt caſus not.in.l.denun
tiaſſe.§.queritur.ff.de adulte.vbi clare pꝛobatur ꝙ ſi eſt con
demnatoꝛia non pꝛeiudicat alteri oꝛitur tamen pꝛeſumptio
contra alterum.vt not.in.d.c.interrogatum.ij.q.v.⁊.c.ſigni

a ¶ Not.caſus in quibus res iudicata alijs nocet. Adde bal.⁊ Ange.in.l.ingenuū.ff.de ſtat.ho.⁊ cū Bal.i.d.l.res int̃ alios.C.qui.res iud.non no.tranſit ibi idē Sali.
Zacharias.

b ¶ Ad alios effectus.adde d hoc pleniſſi.⁊ remiſſiue p Car.in cle.i.qd̄.xvij.de excep.nō alias repelleretur licet oppo neret̃ niſi pbata excōmunicatio ne.vt ibi.
Zacharias.

c ¶ Exemplum in adulterio. Adde an ↄfeſſio vni⁹ ex adulteris alteri p̄iudicet: et vide ho.glo.lix.di.oꝛdinatos.ꝙ ſic ꝓpter connexitatē cauſe: licet gl.in c.interrogatū.ij.q.v.teneat oppoſitum ⁊ male vt p Archidia.ibi.
Anto.Fran.

¶ An ↄfeſſio facta ab vno noceat alteri dicas p̄mo ꝙ ↄfeſſus de lictū non pōt cōdēnari ex ſola cōfeſſione.l.i.§.fi.ff.de queſtio.⁊ ideo iudex debet cōſiderare vtrū confeſſio ſit veriſimilis vel ne.ita bal.in.l.ſi qs in hoc genus.C.de epiſ.⁊ cleri.⁊ vide ho.tex.in.l.confeſſionibus.ff.de interrog.act.⁊ aduerte qꝛ regulꝛr confeſſio nocet ſoli cōfitenti adeo ꝙ licet alius ꝙ̄ cōfitens delictū cōmiſerit tenet̃ ipſe confitens.l.ſi is cum quo.ff.de cōfeſ. Bar.tamē tenuit ↄtriū in.l.i.in iij.col.C.de ↄfeſ.tamē ꝓpter hoc nō liberatur qui reuera commiſit delictum.vt per glo.⁊ doct.in.d.l.confeſſionibus.

ficaſti.de adul.⁊ibi dixi latius.⁊ tex.illus.§.queriť.dixit ibi
25 Bar.bñ no.pꝛo maleficijs connexis ⁊ ꝯiunctis.¶ † Ex quo
infert ꝙ licet ꝑducens falſos teſtes ſit condẽnatus de falſo
non ſequiť de neceſſitate ꝯ teſtes ꝙ ipſi ſunt falſi:pꝛo hoc vi-
de ho.tex.cum rõne ſua in.l.lucius.ff.de his qui not.infa.fa-
26 cit.c.cũ dilectus.in fi.de oꝛd.cog.¶ † Idẽ dicit in notario ᵃ
condemnato de falſo inſtrumento vt hec ſnia nõ preiudicet
dño ad quem ſpectat inſtrumentũ.Idem dicit ibi Barto.in
ſnia abſolutoꝛia vt alteri nõ pꝛoſit.nã ſpãle videť ibi in mu-
liere nupta tpe quo accuſatur adulter vt ſnia abſolutoꝛia la
ta pꝛo adultero pꝛoſit adultere:ſecus autem in alijs perſo-
nis:vel qñ mulier nõ eſſet tunc nupta:⁊ hoc firmat ipſe poſt
Richar.malũ.qui diſputando ita determinat:qꝺ eſt not.nã
aliqui ꝯtrium ſenſerunt per illum tex.tenet etiam glo.in.d.c.
interrogatum.ſed primũ mihi plus placet per regulam hic
poſitã ⁊ qꝺ ſuper ea dixi:⁊vide plenius per Bar.in.l.ibi ſeq.
27 que incipit adulter.¶ † Qñꝙ datur conexitas iuris reſpe
ctu eiuſdẽ pꝛincipij:vtputa:duo fratres ex eiſdem parẽtibus
ꝯtraxerunt matrimonium cũ duabus ſoꝛoꝛibus vterinis ⁊ cõ-
ſanguineis.an ſnia lata ꝯ vnum ſuper impedimento matri-
monij reſpectu conſanguinitatis preiudicet alteri habenti
penitus idem ius:⁊ dicendum ꝙ non per regulã hic poſitã
⁊ per ſupꝛadicta:⁊ hoc expꝛeſſe firmat gloſ.in.c.dilecto.in fi.
de pꝛebẽ.⁊ idem tenet Spec.in ti.de ſen.pꝛola.§.nũc de effe-
ctu.ver.ſed pone.⁊ efficax rõ eſt:qꝛ potuiſſet alter obtinuiſſe
diſpenſationem.de conſan.⁊ affi.c.quia circa.Item poterit
alter teſtes repꝛobare.Preterea foꝛte fuit colluſum in pꝛima
cauſa vel ſcꝺs eſt magis diligens ꝙ pꝛimus.Quãdoꝙ dať
cõnexitas in eo iure reſpectu ſuperioꝛitatis ⁊ inferioꝛitatis
quo caſu dubitať:an ſnia lata ꝯ ſubiectum ad inſtantiã alte-
rius preiudicet ſuperioꝛi qui non fuit in iudicio:⁊ ecõtra.et
28 de hoc vide qꝺ plene dixi in.c.cum ſuper.ꝯ.co.¶ † Et circa
hoc videvnũ dictum Bal.in.l.ij.C.de lib.cã.vbi adducit iſtũ
tex.ad qõnem ſi inter duos nobiles eſt contentio de iuriſdi-
tione ſuper aliquo caſtro an ſnia lata inter eos ꝑiudicet ho-
minibus caſtri:⁊ dicit ꝙ nõ qꝛ res inter alios acta ⁊c.vt hic:
nec ſufficit ſm cum ꝙ vniuerſitas caſtri ſciuerit cãm agi:qꝛ
cum non potuiſſet ꝓhibere non nocet taciturnitas.vñ con-
ſuluit ꝙ citetur vniuerſitas:nõ tamen putat expedire vt deť
libellus ꝯ vniuerſitatez qꝛ venit acceſſoꝛie ⁊ implicite:qꝺ
no.Sed pꝛo pꝛimo dicto optime facit tex.cũ ibi no.in.c.fi.de
maioꝛ.⁊ obe.⁊.c.expoſuit.de dila.voluit Inn.in.c.auditis.de
pꝛeſcrip.dixi plene in.d.c.cum ſuper.⁊ per hoc habes mate-
29 riam apertã ad infinitas qõnes decidendas.¶ † Unum tñ
nolo omittere an ſnla lata contra virum ⁊ mulierem ſup de-
fectu matrimonij noceat filijs qui non fuerunt in iudicio.d.
Anto.hic diſtinguit ꝙ aꝺt fuit lata filijs ſciẽtibus ⁊ eis pre
iudicat allegat.l.iij.in fing.ff.de carbo.edict.⁊.l.at pretoꝛ.§.
ſed ſi conditione.ff.de iureiur.ad fi.§.eis autem ignoꝛantibꝰ
non preiudicat.Non ob.ſm eum ꝙ ſnla lata ꝯ defunctũ pre
iudicet heredi:qꝛ filius non eſt heres vel filiatione vel legi-
timatione:ſed illaz habet a natura.Sed aduerte qꝛ ipſemet
do.Anto.ſentit ſimplr in.c.cãm.qui fil.ſint legi.ꝙ talis ſnia
non nocet filijs non facta diſtinctione ſcientie vel ignoꝛan-
tie.Ego ad hanc qõnem adduco iudicio meo duos caſus ex
pꝛeſſos.Aut enim ſnia fuit lata contra parentes ſuper defe
ctu matrimonij:⁊ queriť nunc an obſtet filijs ſup legitimita
te.Aut fuit lata ſuper conditione mřis qꝛ fuit declarata ſer
ua vel liberta:⁊ queriť an obſtet filijs vt teneanť ſeqꝺi mřis
conditionẽ iuxta.l.partũ ancille.C.de rei vẽ.In pꝛimo caſu
queſtio deciditur per.c.cum inter.qui fil.ſint leg.aperte pꝛo-
batur maxime iuncta glo.⁊ dicunt doc.ꝙ oẽs nati ante ſen-
tentiã ſunt habendi pꝛo legitimis ⁊ ſic licet fuerint cõcepti
poſt litẽ motam ſup matrimonio nihilominꝰ legitimi ſunt
⁊ in bonis parentum debent ſuccedere:ex quo parentes bo-
na fide ꝯtraxerunt palam ⁊ publice:⁊ idem ſi fuerunt nati poſt
ſnlam ex quo fuerunt ante concepti:vt ibi dicitur valde no-
tabiliter.In ſcꝺo caſu decidiť dubium per tex.ſing.in.l.fi.C.
de lib.cã.vbi pꝛobať ꝙ nati poſt lit.conte.ſequunť conditio
nem matris ⁊ ſic obeſt eis ſnia lata ꝯ matrem:qꝛ cenſenť ꝑs
viſcerum matris ex quo erant in vtero tpe lit.conte.ſed natꝰ
ante lit.conte.non ob.talis ſnia quantũcunꝙ ſciuerint cãm
agitari ꝯ matrẽ ſed opoꝛtet eos ſuo noĩe in iudiciũ vocari:
vt ibi clare decidiť:⁊ hunc intellectũ aperte tenuit ibi bal.⁊
adducit ad qõnem de legitimitate:ſed poſtea in ꝯrariũ addu-
cit no.in.d.c.cum inter.¶ Sed tu dices que eſt differẽtia in-
ter pꝛimum caſum ⁊ ſcꝺm:⁊ rñdeo:qꝛ partus vt dixi ſequitur
conditionem ventris ideo filij tanꝙ acceſſoꝛij ad ipſam rẽ ⁊
partes viſcerum tpe lit.conteſt.ſequunť conditionẽ matris:
ſed non ſic eſt in legitimitate:qꝛ in ea conſiderať tolerãtia ⁊

fauoꝛ matrimonij qꝺ quidẽ libere exerceť ex pmiſſiõe eccle
etiã lite pendente ſup ſtatu matrimonij:vt in.c.laudabilem.
vt lit.pen.ideo ſatis eſt ꝙ tpe tolerantie filij fuerunt conce-
30 pti qꝺ no.¶ † Sed circa caſus exceptos quero an ſicut ſnia
pꝛeiudicat:ita tranſactio cõpoſitio ſeu cõpꝛomiſſum.Inno.
in.c.auditis.ꝯ.de pꝛeſcrip.notanter dicit ꝙ non ⁊ bñ:qꝛ iſti
ſunt actus voluntarij ideo non debent preiudicare alteri in
ſuo iure in eum tranſlato.ar.c.optimũ.in.l.ſi dictũ.§.ſi com-
31 pꝛomiſero.ff.de euic.⁊ qꝺ no.in.c.fi.de emp.⁊ ven.¶ † Et ea
b, dem rõne idem vř dicendum in ꝯfeſſione ᵇ qꝺ tenuit Io.an.
poſt Aber.in addi.Spec.in ti.de confeſ.§.nunc videndũ.v.
quid ſi cõfiteoꝛ.iuxta fi.§.⁊ doc.hoc hic dicunt tenendũ.licet
tñ aliqui faciant differentiã inter voluntariã ꝯfeſſionẽ ⁊ cõ-
tentioſam:ſicut dicimus in pꝛocura.vt leg.⁊ no.in.l.certũ.§.
ſed an ⁊ ipſos.ff.de ꝯfeſ.ſed pꝛo pꝛimo facit:qꝛ ſicut cõtuma-
cia litigatoꝛis non nocet:vt.ꝯ.dixi.ita nec iſti actus volũta-
32 rij.¶ † In ꝯfeſſione vo facta an ꝯfeſſio cedentis noceat ceſ
c ſionario.ᶜ vide per Barto.in.l.facta.§.ſi heres.ff.ad trebel.
33 ¶ † Ex his deciditť an confeſſio patris noceat filio quo ad
ſuã legitimam vt ſi confiteať debitum abſoꝛbens totum pa-
trimonium:de quo vide per Cy.in.l.i.C.de ꝯfeſ.⁊ Spe.eo.ti.
§.nunc videndũ.ver.ſed nunqd.⁊ videnť iſti velle ꝙ nõ ꝑiu-
dicet:qꝛ filius in legitima eſt quaſi creditoꝛ.ar.l.qm in pꝛioꝛi-
ribus.C.de inoffi.teſta.⁊ hoc hic ſequiť.d.Ant.qꝛ ex magna
ꝙtitate preſumiť fraus.l.lucius.§.oẽs.ff.de his que in frau.
cre.dicit tñ ponderandã qualitatem ꝑſone ⁊ veriſimilitudi-
nem debiti ⁊ tractatu filij ad fraudẽ ꝯiecturandã:⁊ hoc pla-
cet.Idem dic in alienatione ꝙ př faceret titulo nõ lucratĩ-
d no:vide qꝺ leg.⁊ no.in.c.raynutius.ᵈ de teſta.in gloſ.in ver.
integraliter.⁊ per Bartol.in.l.ij.ff.ſi quis a pa.fuer.manu.
34 ¶ † Quero vlterius ad declarationẽ caſuũ exceptoꝝ qñ qs
dꝛ pati aliũ agere ad hoc vt ſibi fiat ꝑiudiciũ.Sol.dicit do.
Ant.qñ ſcit cãm agi ⁊ tacet.dꝛ aũt non pati qñ venit ad iudi
cium ⁊ ſuſcipit in ſe iudiciũ totũ:vel pꝛo iore ſuo:tunc enim
non vř pmittere illũ pꝛo ſe agere.ff.de libera.cau.ſi pariter.
Idem ſm cũ ſi ꝓteſteť.l.ſi debitoꝛ.§.i.ff.q.mo.pig.vel hypo.
ſol.⁊.l.ſicut.§.non videť.e.ti.⁊ pondera qꝺ dicit de ꝓteſtatio
ne.Ego vero ſic dicerẽ ꝙ aut cã ex ſui natura nõ eſt reſtrin-
gibilis ad certã perſonã vt eſt cã ingenuitatis:⁊ tunc nõ pu
to ſufficere ꝓteſtationem ſi ꝓteſtať vt ſibi nõ fiat ꝑiudicium
dꝫ eñi ſibimet colluſionẽ liti aſſiſtere ⁊ legitime ꝯdicere:ad
hoc.l.ſi ſuſpecta.ff.de inoſ.teſt.ſnia eñi hoc caſu facit ius quo
ad oẽs:non ex tacita voluntate alioꝝ ſed ex natura cauſe ió
ꝓteſtatio ꝯ ius non ꝓdeſt.l.alimenta.C.de neg.geſt.⁊.c.cum
M.de conſti.⁊ idẽ dico vbicũꝙ ſnia extendiť ad alios ex na
tura cauſe.Aut ſumus in caſu in quo ſnia extendiť ad alios
ex ꝓſumpta voluntate tacentis vt in caſibus hic exceptis:⁊
tunc ſufficit hic ꝓteſtari ꝙ nõ intẽdit ꝙ per illũ fiat ſibi ꝑiu
dicium.Ceſſat eñi hoc caſu rõ alle.ſuperius in caſibus exce-
ptis.⁊ in hoc caſu ꝓcedat opi.d.Ant.debet eñi iſte tertiꝰ cõ-
parere ante lit.conte.ſi pꝛius ſciuit:alias admittiť etiã poſt
lit.conte.cũ pꝛimũ ſciuerit.de quo plene per Bar.in.d.l.qñ
35 tum.¶ † Ultimo hic qꝛo qꝺ ſi ſumus extra caſus hic exce-
ptos in glo.⁊ in tex.ſed ſunt quidã quos res tãgit videntes
aliquẽ agere iploꝛãdo officiũ iudicis ſup reſtitutione in in-
teg.vel ſimili.⁊ tacẽt:nunqd het eis ꝑiudiciũ vt ſic caſus iſte
ſit exceptꝰ a regula:an vo diſtinguať ſub regula.Dicit In-
noc.ꝙ nõ ſit eis ꝑiudiciũ niſi citenť noĩatim vel ꝑ edictum.
adducit no.in.c.fi.de maio.⁊ obe.⁊ de ꝓcur.in nřa.alś bñ no-
cet.Nec ob.ſm eũ regula hic poſita qꝛ ĩ caſu ꝓpoſito ex quo
citatio facta eſt iudiciũ intelligiť ꝯ oẽs illos qui ſciuerit vel
ſcire debuerint cãm agi qꝛ in talibus ſentẽtijs non noĩatur
aliqs ſpãlr:ſed ferť ſnia in genere ſic:reſtituimus te in inte-
grum ꝓſtamus autoꝛitatẽ adoptioni ⁊c.⁊ idẽ in ſimilibꝰ.Et
in hoc differt iſte caſus ab alijs exceptis in tex.nam in illis
ſufficit ſola ſcia:⁊ in caſu nřo vel ſimili requiriť citatio ſaltẽ
ꝑ edictum nõ ꝑdicto.Aduerte iſte caſus dꝫ diſtigui ſm qꝺ
leg.⁊ no.in.l.ſi eo tpe.C.de remiſ.pi.in aut.ſi oẽs.C.ſi vt ſe ab
ſtere.ab.⁊ qꝺ vtrobiꝙ no.ꝑ Bart.⁊ Bal.dico eñi ꝙ aut immi-
net caſus in quo non agiť ꝯ certã ꝑſonã vtputa cũ imminet
cõfectio inuẽtarij:vel cũ vendiť fundus q põt eſſe alijs obli
e gatus:⁊ tũc ſatis eſt facere ꝓclamaᵉ gñale ꝙ q putauerit ſua
intereſſe debeat cõparere:nõ cõparẽtes aũt ſciẽtes ꝓclama
36 faciũt ſibi ꝑiudiciũ.¶ † Uñ fundo vendito nõ pñt allegare
illiꝰ hypothecã.tacẽtes aũt videnť renũſiſſe pignꝰ:vt eſt tex.
no.in.d.l.ſi eo tpe.ad idẽ.c.ſi.q ma.ac.poſ.⁊ qꝺ ibi no.Inno.
vbi patet ꝙ tpe matrimonij ꝯhendi ſiũt gñalia edicta:vt qui-
cũꙗ ſcit aliqꝺ ĩpedimentũ debeat ꝓdere in publicum infra
certũ terminũ:aut ĩploꝛať officiũ in aliquo in quo aliquoꝝ
ſpãlr intereſt:⁊ tunc ſi illi ſunt pñtes debẽt citari:ſi aũt ſunt
abſentes

a ¶ Et vide dñm Ant.in.c.cãm.el.ij.in.v.⁊.vj.col.q fil.ſint legi.

↩ Sebaſti. Sapia.

b ¶ In ꝯfeſſione. Et hꝺ voluit bart. in.l.ij.in fin.C.de ede.ꝙ tñ limita nõ ꝓcedere in cõfeſſione ficta:vt ꝑ Alex.in.l.cũ filiꝰ ff.de v.ob.Fel.in rub.de ꝓba.col.j. Deciũ in.c.at ſi clerici.in ꝑn.col. viij.vſ.⁊ dñ abb. ꝯ.de iud.itẽ limi ta in ꝯfeſſione re pꝛobata ꝑ iudicẽ vt ꝑ Feli.i.c.capi tulũ ſctẽ crucis. col.xiij.ver.cõfir mať.ꝯ.d reſcrip. ⁊ in.c.cũ venera-bilis.col.ij.r.ꝯ.de excep.⁊ ad hꝺ vide etiam Fel.in.c.ſ. col.iij.v.ſcꝺa con cluſio.ꝯ.de exce. Zacharias.

c ¶ Ceſſionario. adde qꝺ Bart.in ꝑalle.l.aut facta. eo.ij.ver.qꝛo vtꝝ ꝯfeſſio.diſtiguit in iodiciali ⁊ ex-traiudiciali ꝙ ꝑ-mo caſu noceat ſcꝺo nõ.vt ꝑ eun dem.in.l.ſi cũ em ptoꝛe.in fi.ꝑn.ff. d pac.⁊.l.l.ſi actoꝛ de pecu.⁊ in.l.ſer-uus filij.§.i.ff.de leg.j.ipſe tamen i.l.ſi partẽ.ff.quẽ admo.ſer.amitt. tenet idiſtincte qꝺ non nocet:d quo per Bal.in addi. ad Spec.in ti.de ceſſio.act.ver.cõ feſſio cedentis.⁊ ibi plene ꝑ Spe. ⁊ Io.an.⁊ ꝑ Sa-li.in.l.fi.C.d ꝓcu.

d ¶ Et ibi.do.ant. in.vj.col.Angel. are.in.§.itẽ ſi qs in fraudem.inſti. de act.in pe.col.⁊ do.Iaſ.d may.in col.j.Adde Ro. ſing.ſuis.ſo.18.

↩ Sebaſti. Sapia.

e ¶ Pꝛoclama.qñ fieri poſſit cita-tio per edictum late tradit Feli. in.c.quoniam fre quenter.§.poꝛro col.ij.ver.cõſide-ra in ꝑmis.ꝯ.vt lit.non conteſt.

ab ordinario ⁊ alia a delegato collige que iſtarum preualebit.

1 Sñie due ſup eodẽ facto ⁊ ꝯrie ſi repiant̃ date a diuerſis iudicib⁹ ordinarijs illa ꝓualet q̃ eſt ꝓ reo. 4. licet fallat in quibuſdã caſib⁹ ſi vero reperiantur date a duobus delegatis ſtat̃ arbitrio delegãtis. 6. ſi võ ab arbitris neutra vꝫ. 7. 21. vbi late.

2 Reo in dubijs fauendum eſt potius q̃ actori.

3 Cauſa matrimonialis intantũ eſt fauorabilis qđ potius ſtat̃ opinioni vnius doctoris dicentis pro ea quã plurium dicentiũ ꝯ: niſi illa ſit euidẽter falſa.

5 Diſcordes ſi reperiant̃ duo ſuperiores circa regimen alicuius rei eis ſubiecte debent alternis annis vel vicibus gubernare aut regere.

7 Arbitri ſiue arbitratores dicuntur habere poteſtatem pro parte: ⁊ non inſolidum.

8 Arbitratores diſcordantes non compellunt̃ eligere tertium.

9 Iudices ordinarij habẽt iuriſditionẽ inſolidum.

10 Duo ꝓcuratores ꝯſtituti ab eodẽ non inſolidũ: ⁊ vnus neget ⁊ alter confiteat̃ nil agunt tanq̃ ꝯrij.

11 Uicarius epi ſiue vnus ſiue plures dicuntur habere ordinariam.

12 Epi plures poſſunt preeſſe vni epatui vel eccleſie. Coadiutores duo poſſunt dari vni epiſcopo.

13 In his que geruntur per vniuerſitatem ſtat̃ maiori parti ipſius vniuerſitatis niſi minor pars aliquid rationabile opponat in contrarium. Epi in cõcilio ſunt tanq̃ vniuerſitas ⁊ non vt ſinguli: reſultat effectus de quo hic.

14 Ordinarius et delegatus pape electi iudices in vna cauſa ſi diſcordent recurrit̃ ad papã: idem ſi vnus vno modo ⁊ alter alio modo ſentẽtiauerit.

15 Sententie ꝯrie ſuper eodem facto ſi dentur vna ab ordinario ⁊ alia a delegato collige que iſtarum preualebit.

16 Ratio licet non reperiatur expreſſa in aliqua diſpoſitione tamen illa coniecturari debet que potuit mouere iuriſlatorem.

17 Caſus excepti a regula extẽdunt̃ ad caſus ꝯſiles.

18 Delegati ad vniuerſitatem cauſarũ cenſent̃ ordinarij ⁊ habent iuriſditionẽ vnuſquiſq; inſolidum licet Abb. hic teneat contrarium. Snie ꝯrie ſuper eodẽ facto late a duob⁹ delegatis ad vniuerſitatẽ cauſarũ: que iſtarũ preualeat.

19 Inquiſitores heretice prauitatis dicunt̃ delegati ad vniuerſitatem cauſarũ ⁊ fauore fidei habent iuriſditionem inſolidum.

20 Snie contrarie ſi reperiantur late a delegato pape ⁊ a delegato ordinarij recurritur ad papã: quia iſti habent poteſtatem pro parte.

21 Arbitri iuris an habeant delegatam vel ordinariam iuriſditionem: ⁊ an ſi diſcordent teneantur eligere tertium.

22 Arbitri iuris vel aſſumpti de conſenſu partium non poſſunt alijs committere vices ſuas.

1 Tobus. † Si duo ordinarij ꝓnuntiãt ꝯria tenet ſententia ꝓ reo. fallit in quatuor caſib⁹ hic cõtentis ⁊ ſimilib⁹. Si vero delegati diſcordãt delegãs eſt adeundus ſi arbitri neutra tenet. Et tria ſunt dicta q̃ ꝑ ſe patent. ℂ Caſus lſalis. Ecce duo ſunt iudices in aliqua cauſa diuerſas ꝓferant ſnias querit̃ que illarũ teneat. diſtinguit̃: ſi ſunt ordinarij tenet ſnia ꝓ reo ⁊ non ꝓ actore niſi in cã fauorabili ſcꝫ matrimonij dote libertate ſeu teſtamẽto ⁊ pro ipſo actore ſnia lata fuerit: ſi võ ſint delegati: vtraq; pendet ſnia ex arbitrio delegantis: ſi vero ſunt arbitri neutra ſnia

2 valet. Ber. ℂ † No. j. ꝙ re⁹ ᵃ eſt fauorabilior acto

a re. l. fauorabiliores. ff. de regu. iur. ⁊ c. ex literis. de proba. Et ex hoc ⁊ ex tex. collige ꝙ in dubijs fauẽdum eſt potius reo q̃ actori: vt in regula cum ira partiũ. de regu. iur. lib. vj. ℂ No. ij. quatuor caſus fauorabiles inter quos computatur cã matrimonialis: ⁊ intellige quando ſnia fertur in fauore matrimonij. Nam in dubio ſtãdum eſt pro matri-

b monio.ᵇ vt in. c. licet ex quadam. in fine. ꝫ. de teſta.

3 ℂ † Hinc dixit no. Hoſti. in. c. ſup eo. de cog. ſpir.

ℂ An ⁊ qñ ſit magis fauendũ actori an reo: in hoc tene doctrinam do. Azo. in ſumma ſua in ti. de reb. du. quã ſequit̃ Ant. Pan. ⁊ alij ⁊ in effectu Bar. in. l. de die. ff. qui ſatiſd. cog. vt tria tpa cõſiderent̃: de quo eſt glo. ord. c. cũ ad ſedem. de reſti. ſpo. ⁊ in. c. ex lr̃is. in gloſ. ſi. j. de ſpõ. ⁊ in regula ꝯ eum in. vj. ⁊ in. d. regula cũ ſint partiũ hic alleg. ꝑ iſtum Bar. ⁊ alij in. l. iter ſtipulantẽ. §. j. ff. de ver. ob. Bal. in. l. q accuſare. in pe. col. C. de edẽ. ⁊ in. l. ſi ſtatus. in ſi. ff. de ord. cog. ⁊. l. ſi. ⁊ ſic tẽpore ferende ſnie magis fauetur reo ad abſoluendũ q̃ actori ad ꝯdẽnandũ. Et ſic ĩ dubio dꝫ ſnia ferri pro reo hinc eſt ꝙ ſi duo ordinarij ꝓnunciãt ꝯriũ: tꝫ ſnia ꝓ reo fallit ĩ cauſis fauorabilioribus vt hic in tex. ⁊ eſt etiã tex. no. ĩ. l. lege iul. ff. ꝺ maiu. ⁊ in iſtis caſibus ſicut fauet̃ in ſnia ita fauet̃ circa ꝓbatiões. tex. eſt ĩ. d. l. lege iul. quẽ ad hoc reputat ſing. bal. in. c. dño guerrã. §. ad hoc in ti. hic fini. l. cõtra. ⁊ c. ſcđo limita vt ꝑ gl. not. in. c. cũ ꝯtingat. ĩ gl. iij. magna. ad fi. de reſcrip. ⁊. d. Alex. in. l. de die. ff. qui ſatiſ. cogã. qñ cẽt dubiũ ſup iuriſditione. Itẽ adde ꝙ in cauſis ciuilib⁹ q̃ ad dilationes dãdas q̃ nis reo non poſſint dari plures dilationes nume ro q̃ actori pñt tamen dari longiores ⁊ maiores q̃ actori. glo. eſt de hoc valde no. in. l. ſicuti. §. ſed ſi querat̃. in glo. j. ff. ſi ſer. vendi. quam glo. Bart. ibi ſimplr ſequitur ⁊ Bal. ibi reputat valde ſing. no. Bar. in. l. ſi prius. in. vij. op. j. partis prin. ⁊ ibi expreſſius Imo. ff. de oper. no. nũ. Bar. in. l. j. in. §. j. ij. col. ff. de iti. actuq; priua. ⁊ ita intelligẽdo põt ſaluari glo. que alias de directo diceret contra tex. in. l. ſi. ff. de ferijs. ⁊ in. l. in tribus. in gl. ſi. in ver. actorẽ. ff. de iud. Alias circa media iudicij ⁊ circa ꝓbatiões parit̃ fauet̃ actori ſicut reo ⁊ cogita ꝺ rõne: cetera videas ĩ locis ĩ hac gl. allt̃.

a ꝯ Sebaſti. Sapia. ℂ Quã reus. Hoc intellige in fine cauſe nã in principio fauendũ eſt actori in medio vtriq; vt ꝑ Bar. in. l. de die. in prin. ff. qui ſatiſd. cog. ⁊ no. Iaſo. in. l. non eſt nouum. C. de edendo. ⁊ ad hãc regulam vide Abb. in. c. examinata. col. iij. ꝫ. de iud.

b ℂ Et ideo facere in ar. ad qõnẽ ꝙ furioſus hñs dilucida interualla ſi nõ apparet qñ ꝯtraxerit matrimonium: an tempore furoris: an tpe dilucidi interualli ad hoc vt matrimoniũ valeat ⁊ filij poſtea ſuſcepti ſint legitimi: cũ dubijs iudex debeat iudicare ⁊ ferre ſniam pro matrimonio vt hic Io. an. ⁊ alij in. c. pe. de deſpõ. impub. ꝙ in dubio capi debet preſumptio vt actus potius valeat q̃ ꝙ ſit nullus. l. quoties. ff. q ſatiſ. cog. ⁊ de ver. ob. ⁊ de reg. iur. facit etiã ꝙ vult gl. in ver. confiterit. in. c. tuanos. de ſpon. ꝙ licet alias ꝯfeſſio facta in pñtia nõ ꝓbet in iudicio ⁊ ſacerdos peccat ⁊ puniri deberet reuelãdo. c. ſi ſacerdos. de offi. or. Bal. in. l. archigerontes. C. de epiſ. aud. tamen hoc fallit qñ cõfeſſio ſieret ſacerdoti ad fauorẽ matrimonij ſi eã reuelaret ꝓbaret in iudicio: ⁊ illam glo. in ſpecie põderat ꝓ ſing. ad hoc ſolus Lud. ro. in. l. ſi non ſpãli. C. de teſta. In ꝯrium eſt veritas ꝙ imo in dubio matrimoniũ preſumitur contractum tpe furoris alijs cõiecturis ceſſantibus: ⁊ ſic in dubio matrimonium tale ⁊ filij nõ eſſent legitimi: qui allegãti matrimonium cõtractum in illo interuallo dilucide ⁊ ſane mẽtis incũbit onus ꝓbãdi. glo. eſt ordi. cõi approbata in. c. ſi. de ſucceſ. ab inteſt. in ver. cõpotẽ. ⁊ in. c. indicas hermanũ. iij. q. ix. ⁊ ita firmat do. Card. ⁊ Pe. de anch. in cle. j. de homi. do. Ant. ⁊ Imo. in. c. inter canonicos. de elect. ⁊ Imo. in. c. ſi. de pſump. ⁊ Gemi. in. c. j. §. ſi vero de cle. egro. in. vj. ⁊ Imo. in. l. q teſtamento. §. nec furioſum. ff. de teſta. ⁊ Sali. in. l. furioſum. C. qui teſta. fac. poſ. ⁊ illã gl. ſeqt̃ Io. and. in addi. Spec. in ti. de ꝓba. §. ꝓbare. ſup ṽ. pone qđã erat furioſus. ⁊ iſta eſt cõis ſnia ĩ furioſo habẽti dilucida interualla qđ actus pſumat̃ factus tẽpore furoris niſi per aliã partẽ cui ĩcũbit onus ꝓbãdi ꝓbetur factus in dilucidis interuallis dũmõ talis furor fuiſſet continuatus per aliqđ ſpatiũ: ſec⁹ ſi fuiſſet momentane⁹ vel breuis tẽporis tunc nõ ſufficeret ſm Bar. in. l. ij. circa fin. ff. de bo. poſ. q̃ fu. iſan. cũ infinitis cõcordãtijs q̃ tradunt̃ ꝑ doc. in. l. furioſum. ⁊ ratio eſt qꝛ tũc cõcurrit preſumptio nature talis furoris qui preſumit̃ durare ſicut in alijs q̃litatib⁹ animi ſm glo. ⁊ doc. in. d. c. cũ inter alias ſi nõ eẽt iſta pſumptio nature que trãſfert onus ꝓbandi: bene verũ eſſet ꝙ actus pſumeret̃ fact⁹ ⁊ tpe cõgruo ⁊ in loco licito ꝑ doctrinã Bar. ⁊ doc. ĩ. l. nõ ſolum. §. ſed probari. ff. de ope. no. nũ. Bal. in. l. ſi. C. an ſeruus ex ſuo fa. ⁊ in. l. precibus. circa. vj. col. C. de impu. Panor. ipſe in. c. auditis. ꝫ. de preſcrip. ⁊ in. c. in pñtia. in. iij. col. ꝫ. de ꝓba. do. Andre. barb. in rub. C. qui admit. in. ij. col. ⁊ põt ꝯfirmari ex eo qđ decidit Pe. de anch. in cle. j. de homi. ⁊ ex eo qđ decidit. d. Car. in. d. cle. j. in. iij. col. quas deciſiones ſequitur. d. Alex. imo. in cõſi. cxxxj. incip. viſo themate ⁊ dubijs. ⁊ in cõſil. cxxxviij. incip. viſis dubitationibus elegãter formatis: ibi videas. ⁊ ꝑ. d. Iaſ. de may. in. l. patre furioſo. ff. de his qui ſunt ſui. vbi ſubiungit licet iſta ſit cõis ſnia in quolibet actu geſto a furioſo q hꝫ dilucida interualla vt preſumat̃ geſtus tpe furoris qđ tamẽ caripẽderet reperire deciſum in ſpecie in mr̃imonio cũ poſſet dici ꝙ pdicta nõ ꝓcederẽt fauore matrimonij. ar. iſtius tex. cũ ſi. ⁊ fauore liberorũ qbus iura multũ fauent. l. j. ff. ſol. mat. Et propterea credit in hoc paſſu ꝙ eſſet multum ponderanda qualitatis actio ꝓut in ſimili dicit Bal. ⁊ clarius Ang. ⁊ Mod. in. d. l. furioſum. ⁊ Barto. in tractatu ſuo de teſte in. c. qđ incipit oppoſita prudentie: ⁊ ideo ſm ipſum multũ eſſet aduertendum quale matrimoniũ contraxiſſet furioſus ⁊ qualiter cõfeſſionẽ dotis feciſſet. poſſet enim eſſe ſic congruũ ⁊ no. matrimoniũ ⁊ actus dotis taliter geſtus ꝙ ipſa pſumptio tolleret illum furorẽ. alleg. Bal. in. c. j. in princ. in ti. per quos ſi. inueſti. ⁊ Bal. in. §. furioſi. inſti. qui. non eſt per. ſa. te. Anto. Fran. ℂ An furioſus habens dilucida interualla preſumat̃ ꝯtraxiſſe mr̃imoniũ vel aliud actũ feciſſe tpe interualli vel tpe furoris vide Spec. ⁊ ibi per Bar. in addi. in ver. ſed pone an habens in ti. de ꝓba. ⁊ vide Bal. ⁊ Alex. in. l. furioſum. C. qui teſta. fa. poſ. ⁊ Bar. in. l. nec codicillũ. ⁊ in ver. ſi. C. de codi. vbi dicit ꝙ debent fieri ꝑ poſitionẽ vel poſitiones ꝙ ſemel tñ fecit teſtamẽtũ ⁊ ꝙ tũc loquebat̃ fatue. ⁊ vide Alex. in ꝯſi. lxxxvi. in. ij. par. aduerte tñ ꝙ ſi fuit furioſus ante actũ factum dꝫ probari ꝙ tpe ꝯtus ſiue actus fuit ſane mentis: alias actus etiã valeret.

ret.vt eſt gl.in.c.
ſi.de ſucceſ.ab in
teſt.⁊ vide Lan-
fran.in.c.qm con
tra.in ver.teſtes.
de proba.et vide
Jo.an.in.d.c.fin.
i nouella.⁊ de te-
ſtamento furioſi
habentis diluci-
da interualla.vi-
de Alex.in conſi.
c.xli.in.j.parte.
¶ Add. late An
dre.ſicu.conſi.lx.ij.
lib.vbi de furio-
ſo habēte diluci-
da lterualla qui
ingreſſus erat re
ligionem cū bo-
nis ſuis.

ꝙ ſi vna reperit doctorū opin.pro mrīmonio illa
ſeqnēda eſt licet multi teneāt contra matrimoniū
qḋ mihi placet niſi illa opi.eſſet euidēter falſa.nā
tunc poteſt ſperni cōis opi. Idem ſi pōt communi
ꝓbabilibus rōnibus iuxta no.per Jo.and.in.c.j.
de conſti.⁊ vide ibi do.Pet.de ancha.fo.z.⁊ facit
egregie iſte tex.pro opi.Hoſtiē.ſane intellecta vt
predixi.hic eñ in fauorē mrīmonij preualet ſnia
4 vnius cōtra iuris regulas.¶ †No.vltimo ⁊ tene mē-
ti qd iuris cū college in eodē officio diſcordāt in
pari numero.Si eñ habent ordinariā valet ſnia
lata ꝓ reo niſi actor ſtet pro cā fauorabili.hoc ldu
5 bie ꝓcedit in ſnia.¶ †In alijs aūt ordinationi-
bus allego tibi gl.not.in.c.licet.xvj.q.iij.que dicit
ꝙ ſi eccleſia eſt ſubiecta duob⁹ epis:puta q: eſt po
ſita in limite dioceſum vtriuſq; ⁊ non conueniunt
in illā ordinādo:ſupioris erit offiñ in hac parte:vt
alternis annis diſponāt.ar.in.l.quoties.ff.de vſu-
fruc.⁊ tene menti illā glo.facit enim ꝙ ſi ſint duo
domini alicuius caſtri vel ciuitatis ꝓ indiuiſo et
nō conueniūt in illius diſpōne ꝙ ſuperior dꝫ proui
dere vt alternis annis habeāt regimina.vide ad
materiā qḋ no.Bar.in.l.pōponi⁹.als lcipit ſi vni.
ff.de re iudi.⁊ vide quod dixi in.c.prudentiam.de
6 offi.dele.¶ †Si vero habēt ptātē delegatā depē
det preualiditas a ptāte delegātis:⁊ credo ꝙ de-
legans poterit alterā vel nullā approbare ſm qḋ
ſibi videt.Nā tex.hic dicit ꝙ vtraq; pēdet ex arbi
trio delegantis.non eñ tenet alteram approbare
cū nulla ſit lata ab habente ptātem cū exercitium
cōpetit delegatis pro parte ⁊ non inſolidū:vnde
vnus ſine alio nihil agit vt in.c.vno delegatorū.⁊
c.cām matrimonij.de offi.deleg.⁊ no.gl.in.d.c.pru
dentiam.ſi enim alterā approbat ſumet illam va-
liditatem ex autoritate delegātis ⁊ nō ipſius dele
gati.poſſunt enim delegati a principio dum non
poſſunt in eandē ſnīam conuenire totum negotium
ſufficienter inſtructū ad ſuperiorē delegantem re
7 mittere:vt in.c.pro hoc.de here.li.vi.¶ †Si vero
a habent ptātē arbitrariam [a] neutra ſnīa valet:qa
nemo illoꝝ habet poteſtatē in ſolidū.Et idem ea-
dem rōne dicendum puto in pluribus arbitrato-
ribus pari numero diſcordātibus:tum q: eſt eadē
ratio hoc caſu in arbitris ⁊ arbitratoribus:tū qa
tex.iſte loquitur gñaliter in habentibus poteſtatē
ex compromiſſo:⁊ arbitrorū duo ſunt genera.vt
in.l.ſi ſocietatem.§.arbitrorum.ff.pro ſocio.ergo
tex.iſte loquens ſimpliciter debet intelligi in gñā
li ſignificato:q: non apparet rō reſtringendi.xix.
di.ſi romanorum.⁊.l.de pretio.ff.de pub.⁊.c.ſolite
de maio.⁊ obediē.⁊ hoc videtur in effectu ſenſiſſe
Bar.in.l.j.§.ſi plures.ff.de exercito.vbi dicit ꝙ ha
bentes officium priuatum autoritate ⁊ vtilitate a
litigatoribus habent ptātem non inſolidū ſed ꝓ
parte.alleg.in ar.l.parui.als.l.pedius.ff.de arbi.
8 ¶ †Et idem ſentit Bal.in.c.j.de inueſti.in ma.fa.
colla.x.vbi plus dicit ꝙ duo arbitratores diſcor-
dantes non compelluntur eligere tertium:q: iſti
ſunt vt quidam proxenete a quorum perſonis nō
receditur.l.ſi quis arbitratu.ff.de verbo.ob.patet
etiam hoc in ſi.nam ſi haberent poteſtatem inſoli
dum diſponeret in iſtis compromiſſarijs ſicut in
ordinarijs dicitur in pn.Unde ego puto ꝙ ratio
fundamentalis decidendi hic ſumitur ex ſolidita
9 te vel defectu ptātis.¶ †Nam q: ordinarij habēt
poteſtatē inſolidum:vt.l.vna.ff.de offi.conſul.no.
glo.in.c.prudentiā.de offi.deleg.⁊ ibi plene dixi ꝑ
Bar.in.d.§.ſi plures.⁊.d.l.pōponi⁹.Ideo vtraq;
ſnīa deberet valere:q: lata ab habente ſolidū po-
teſtatem:ſed propter contrarietatem non poſſunt
ambe cōcurrere:ideo eligitur fauorabilior abſq;
alia ſuperioris approbatione.In delegatis vero
qui non habent poteſtatem inſolidum ſaltē reſpe
ctu exercitij vt.ſ.dixi:non poteſt habere locū qḋ
diſponitur in ordinarijs q: deficit ex defectu po-
teſtatis:cum nulla reperitur lata ſnīa ab habente
totam poteſtatem:vnde recurritur ad ſuperiorem
non ſolum pro nuda abſolutione ſed vt ab eo re-
cipiat fomentum ⁊ validitatem ex noua approba
tione:vt.ſ.dixi.Eadem fuit ratio reſpectu cōpro-

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Arbitrarias.
Vide.d.Iaſ.refe
rentem ⁊ appro-
bantem hanc ra-
tionē in.l.duo iu
dices.col.ij.ff.de
re iud.vbi plura
in hac materia.

b ¶ Qñ ordinari⁹
⁊ delegat⁹ ſimul
ꝓcedentes ferūt
ſnīas cōtrarias recur
ritur ad ſuperio-
reꝫ delegati ac ſi
fuiſſet late a duo
bus delegatis.⁊
idē tenet bal.hic
poſt alios.⁊ doc.
in.d.c.per hoc.de

miſſariorum.nam nulla ſententia ſeu laudum reperitur latum ab ha-
bente ſolidam ptātem:nec recurritur hoc caſu ad ſuperiorem ſicut in
precedenti:q: ex quo partes receſſerunt a prouiſione ſuperioris ⁊ vo-
luerunt ſibi propria autoritate prouidere ſuperior ſe de tali laudo nō
impedit.ar.in.l.ſi.C.de pac.conuen.ſuper do.facit qḋ in ſimili no.bar.
in.l.ſi ſocietatem.§.arbitrorum.ff.pro ſocio.Uel dic ⁊ melius ꝙ a pſo
nis arbitrorum non receditur niſi qñ male pronuntiant:vnde ſicut qñ
non pronuntiant non habet recurſus ad ſuperiorem:q: partes nō vi-
dentur cogitaſſe de ſuperiore:imo totum oppoſitū cum ſcienter ab eo
receſſerunt eligendo ſibi arbitros ſeu arbitratores:vt legi.⁊ no.in.l.ſi
quis arbitratu.ff.de verb.ob.ita dicendum eſt vt ceſſet iudicis officiū
quando pronuntiant pari numero:q: vident non pronuntiaſſe cū im-
10 pediuerunt ſe:⁊ perdunt poteſtatē ſuam ſic ſe diuidēdo.¶ †Ad hoc
vide qḋ no.in.c.ſi duo.de procur.lib.vj.in glo.iij.que notanter dicit ꝙ
ſi ſint duo procuratores non inſolidum quorū vnus negat alter con-
fitetur nihil agunt:⁊ perinde eſt procedendum contra dñm ac ſi nihil
dixiſſent.Et has puto rōnes decidendi ad totum tex.quicquid ſentit
hic gl.ſi.⁊ precipue male dicit quatenus dixit ꝙ in ordinarijs hoc fuit
ſtatutum:q: non poteſt haberi recurſus ad ſuperiorē:qḋ eſt falſum:cū
ſpeciale ſit in papa vt cum deſit ſuperior.vt in.c.licet.in ſi.de elect.⁊
ix.q.iij.cuncta per mundū.Ex his dico hic nō fuiſſe editū ius de nouo
cum ratio ſit antiqua.Sed rñdetur qd iuris ⁊ pro hoc q: papa hic re-
ſpondet ad conſultationē cum queſtio iſta accidiſſet in facto:vt colligi
tur ex tex.in prin.ibi ſicut accepimus ⁊c.pro hoc qḋ no.glo.in.c.cōſul-
tationi.de tempo.ord.⁊.c.ex tua.de fil.presby.⁊ hec faciunt ad infra di
tenda.¶ Et primo circa primā partem quero de exemplis.Sol.doc.
vario mō exemplificant:puta in duobus comitibus conſulibus doct.
11 ⁊ ſimilibus.¶ †Et in eccleſiaſticis potes ponere exemplū in duobus
vicarijs eiuſdem epi qui habent ordinariā:vt no.gl.xxv.di.perlectis.⁊
Inno.in.c.ſuā.de offi.vica.⁊ glo.in.c.licet.e.ti.lib.vj.⁊ Bar.in.l.vna.ff.
12 de off.conſul.¶ †Item in duobus epis qui ex ſpāli diſpoſitione pape
poſſunt preſici eidem epatui:vt notanter legi.⁊ no.in.c.non autem.vij.
q.j.Item in duobus epis diuerſarum dioceſum quibus eadem eccle-
ſia eſt ſubiecta qḋ poteſt contingere tam de iure cō:vt.ſ.dixi quando
eccleſia eſſet in limite vtriuſq;:ꝙ de iure ſpāli.vtputa preſcriptiōe vel
fundatione vel priuilegio.ar.eorum que leg.⁊ no.in.c.cum dilectus.de
conſue.Item ſm Jo.and.cum duo coadiutores dati eſſent epo.de ele.
egro.c.j.lib.vj.⁊ no.hunc caſum.Item dicit cum epi in concilio puin-
13 ciali pari numero diſcordant.¶ †Aduerte:q: non puto ꝙ in hoc hā
dicat:licet doctores ſequentes ſimplr cum eo tranſeant aliter non in-
ueſtigando veritatem:⁊ qḋ hoc dictum ſit falſum ꝓbo:epi in concilio
ſunt tanꝗ vniuerſitas ⁊ non vt ſinguli:ideo ſtatur maiori parti niſi mi
nor pars aliquid rōnabile opponat in cōtrarium:vt eſt tex.iuncta gl.in.c.
ij.lxv.di.facit.vj.q.iij.ſcitote.⁊.c.graue.⁊ qḋ ibi no.de prebē.vide gl.no.
in.c.ij.de arbi.lib.vj.in ver.circa iudices.Certum eſt ꝙ in cōpetentib⁹
pluribus vt vniuerſis non valet quod agitur niſi cōcurrat ad minus
maior pars totius vniuerſitatis nec ſufficit maior pars reſpectu mino
rum partium:vt eſt tex.no.in.c.eccleſia.el.j.de elec.facit.c.j.de his que
fiunt a maio.par.capi.⁊ aperte etiam in ſynodo ſenſit gl.preallег.in.d.
c.ij.ergo diſpoſitio huius tex.non poteſt habere locum in vniuerſita-
te ſi ſinguli diſcordant pari numero:quia in nulla parte conſiſtit vni-
uerſitas:facit quod notatur in glo.in.c.cum inter.R.de electio.⁊ ipſa
iuriſditio ordinaria non eſt in ſingulis:ſed apud ipſam vniuerſitatem
vt no.Innocen.in.c.irrefragabili.§.ceterum.de offi.ordina.⁊ in.c.cum
non ignores.de preben.ergo neceſſario oportet dicere quod hoc capi
tulum in principio non poteſt adaptari ad epiſcopos concilij prouin-
cialis vel alterius vniuerſitatis habentis iuriſditionem ⁊ hec eſt ipſa
veritas.Sed forte Joan.and.ſentit ꝙ epiſcopi in prouinciali cōcilio
ſunt vt ſinguli:ſed minus bene:quia vt ſinguli non habent poteſtatē
in dioceſibus alienis vel ſubditis aliorum:⁊ tamen in concilio prouin
ciali poſſunt tractari cauſe omnium de prouincia:vt in.d.c.ſcitote.Itē
cauſe epiſcoporum:⁊ tamen certum eſt ꝙ vnus epiſcopus non eſt ſu-
pra alium:ergo iudicant vt vniuerſitas que iure communi recipit in
communi illam poteſtatem:facit quod legitur ⁊ notatur in.c.j.de iud.
14 ⁊ hec bene notabis.¶ †Secundo dubitatur quid ſi ordinarius [b] pro
b cedit cum delegato pape ⁊ proferunt diuerſas ſentētias an habeat lo
cum prima pars capli an ſcda.Jo.and.dicit recurrendum ad papam ⁊
ſic ꝙ caſus iſte determinetur per ſecundam partem capituli mouetur
per.c.per hoc.de here.libro.vi.vbi patet quod ſi ordinarius:⁊ inquiſi-
tor diſcordant recurritur ad papam.Inquiſitor autem heretice praui
tatis habet delegatam:vt ibi ex hoc innuitur.⁊ nota.facit.c.ne aliqui.
eodem titu.libr.vi.quaſi velit text.in dicto.c.per hoc.ꝙ poteſtas dele-
gata per papam tanꝗ dignior trahat ad naturam ſuam ordinariam
potius ꝙ econtra.huius autem dicti non reddit Joā.and.rationem.
ego autem credo rationem illam eſſe quoniam eoipſo ꝙ papa dat de-
legatum ⁊ mandat vt ordinarius abſq; eo non procedat in certo nego
tio videtur ſibi adimere poteſtatem quam habebat vt ſolus poſſit pro
cedere ⁊ videtur dare vtriq; exercitium pro parte ſicut in pluribꝰ de-
legatis ſupra dixi ad hoc.⁊ dicto.c.per hoc.⁊ qḋ no.in.c.ſi ſoli.de cōceſſ.
preben.lib.vj.⁊ ſic ſententia non reperitur lata ab habente poteſtatem
inſolidum

hereti.li.vj.ſed tn̄ vide Bar.Ang.⁊ Imo.in.l.duo iudices.ff.de re iud. vbi Bar.⁊ Pau.de caſ.tenēt.ꝙ ſi pcedāt ſimul vnus ordinari⁹ ⁊ vnus delegat⁹ ⁊ ferāt ꝯrias ſnias dꝫ recurri ad pncipē delegātē tanꝙ eſſent duo delegati.lꝫ Ang.ibi dicat qḋ valebit ſnia ꝓ reo ſicut ſi.cēnt duo ordinarij.ſꝫ ꝓ opi.Bar.dico eſſe caſum in terminis in.d.c.ꝑ hoc.de here. in.vi.et hanc opi. Bar.et Pau. de ca.tꝫ eꝫ ꝓſſe ⁊ ī terminis Arch.i.c. ſi quis ep̄s accuſatus.circa ſinē.ꝫ. ij.q.vij.
C Adde Alexā. conſilio.clxxx.ij. libro.
Anto.Franciſ.
C Circa hoc an ⁊ qn̄ plures iudices faciūt diuerſas ſnias q̄ preualeat ⁊ an ſit recurrendū ad pncipē vide plene ꝑ Alexā.in.l.duo ex tribus hic alleg.et i l.ſi in tres.ff.d arbi.⁊ qd de pluribus executorib⁹ dat.l testō ſi ſunt ſter ſe ꝯrij in exequēdo tūc recurrendū eſt ad ep̄m p ea q̄ habent in l.ſi qs ad declinādā.⁊ in.l.nulli.C. de epi.⁊ cle.⁊ addō ꝙ ſi vn⁹ ex executoribus datis in teſtamēto moriatur nō poteſt ep̄s aliū ei⁹ loco ſubrogare: imo nec ipſe executor poſſit ſeipſum ſubrogare.vt ꝑ Bal. in.d.l.nulli.i vlti. col.et vide Spe.i ti.de loca.§.nunc vero aliqua.in v. qd ſi ſunt ples et ibi per Io.an.in addi.⁊ vid Pau. de ca.in ꝯſi.cxlvi. vbi dicit qḋ ſi tot executores ſūt viui quot ſunt mortui viui exequuntur qḋ eſt no.
a C Fauorabili.et in eo ꝙ dicit do. Anto.hic: ꝙ pendet ex arbitrio ſuperioris ſi eſſent duo ordinarij ferētes ſnlas ꝯrias qn̄ non apparet qs ex litigantib⁹ ſit actor et qs re⁹ eſt text.ſingu.ſm vnam lec. quā ponit ⁊ ſeqꝉ ibi bar. in.l.duo iudices. ff.de re indi. ⁊ dicit illā caſum nō eſſe alibi.et idem dicit Bal.hic.
Sebaſti. Sapia.
b C De arbitris. vide Abb.⁊ Moder. in.c.ſuſpicionis.§.de offi.dele. Alexā.in.l.inter pares.col.ij.ff.de re iud. Bar.in.l.ſi in.ij.no.C.de iudi.Ang.⁊ Pau.de ca.in.l.apertiſſimi.C.e.ti.vide Abb. in.c.cū dilectus.col.x.vij.⁊ per hoc decidi poteſt queſtio.§.de arbi.
c C Ad ſupiorē. Adde qḋ ſi duo executores teſtamēti diſcordant in exequēdo in legatis ad pias cauſas ep̄s erit diffinitor ⁊ in alijs preſes loci ſed Bal.i.c.ſi.circa princi.de offic. dele.et alle.l.duo iudices.ff. de re iud.⁊ l.maiorem. ff.de pac.
d C Eligere tertiū Adde qḋ qn̄ duo ordinarij diſcordant in ſnla ferēda debēt aſſumere tertium.tex.eſt quē ibi no. Bar.i l.in offerēdis.C. de ap.ſi tn̄ ferant ſnlas contrarias habet locū diſpoſitio huius decr. quam multiplr ⁊ ſingulariter limita vt per Bal. hic. quid autē in tribus iudicibus penitus diſcordātibus.vt qꝛ vnus cōdemnat: alius ſimpliciter abſoluit a petitiꝫ: alius abſoluit ab inſtātia iudicij cuius ſnia valebit. dic qḋ ꝓualet ſnia illius qui abſoluit ab inſtātia: qꝛ in illa ſaltem tacite duo ex his cōcordāt ſm Bart.no. in.l. inter pares. ff.de re ind. pro q̄ facit tex.in.c.j.de arbi.lib.vi.⁊ in.l. diem ꝓferre.§. ſi plures.ff.de arbi. ſed vbi inter eos tres penit⁹ eſſet diſcordia ita ꝙ ſi poſſit dari tacite concordia ſaltem duorū tunc valebit ſententia illa que magis fauet reo vt ſentit Bar. in.d.l.iter pares. qd autē de iudice q̄ dicit pronuntio ꝓut conſultū eſt quando emanauerūt duo conſilia contraria an ſentētia eēt nulla ratione perplexitatis dic ꝙ ſic ſm Bar. no.in.l.duo iudices.in ſi.ſſ.de re iud.⁊ Bal.hic: quē omnino vid: ponit hic mille pulcherrima ad materiam.

inſolidum ſicut reperitur in ordinarijs vt.§.dixi. merito hoc caſu recurritur ad ſuperiorem ſicut
15 obſeruaꝉ in pluribus delegatis. C † Et per hoc poteſt decidi alia queſtio quā ponit hic Ioā.and. videlicet quid ſi concurrant in diuerſis ſentētijs ordinarius et delegatus collegę.ſol.Io.and.qḋ ſi ſententia ordinarij eſt pro reo videꝉ ſumme equū ꝙ illa preualeat.Idem ſi pro actore in cauſa fauorabili:vt ſit ratio ſm eum ne impediat ipſius effectum cōtraria ſententia delegati quem nō impediret ſcḋa ſententia ipſius collegę delegantis vt hic patet.Sed ſi alias ordinarius pro actore in cā non fauorabili ferret ſententiam:delegatus vero pro reo pronūtiat putat hoc caſu neutram valere cū vtraqꝫ a pari poteſtate dependeat nec ſit caſus determinatus.facit.l.commodiſſime.ff.de liber.⁊ poſth.⁊.c.ſuſceptum.de reſcrip.lib.vj. Nam ſi hec iura nō emanaſſent diceremus omni caſu ſententiam nō valere diſcordantium numero pari.Ego vero in hoc vltimo membro teneo contrarium: quia quemadmodum ordinarius in illa cauſa habet ſolidam poteſtatē: ita ⁊ delegatus collegę cū repreſentet perſonā delegantis et quantū ad illā cauſam habet poteſtatem ſolidam ipſius delegātis.vt in.c.ſanc.ij.de offi. delega.⁊.l.ſi.et prima.ff. de offi.eius cui manda.eſt iuriſditio.⁊.c.ſtuduiſti. de offic.legati. ergo idem dicendum in iſtis hoc caſu quod in pluribus ordinarijs: nec video aliquam bonam rationē diuerſitatis preſertim quia vt predixi hic non ponitur ius nouum cum ratio
16 ſit antiqua. C † Et licet ratio non exprimatur in tex.tamen illa debet cōiecturari que naturaliter potuit mouere iuriſlatorem ad ſic reſpondendū. iuxta no.in.l.tale pactum.ff.de pact.⁊ per Cyn. in l.non dubium.C.de legi.⁊ per Bart.in.l.maximū vitium.C.de lib.pre.facit qḋ not.Dy.in regula ſi.
17 de regu.iur.lib.vj. C † Vlterius circa iſtam partem quero quid in alijs caſibus fauorabilib⁹ vltra caſus hic expreſſos in tex.Sol. ſentit. Vincē. idem dicēdum.i.qḋ iſti quatuor caſus ponuntur hic cauſa exempli:et hoc mihi ſatis placet: nā ea que ponuntur cauſa exempli non habent reſtringere regulam:vt legi.et not.in.c.i.ne cle.vel mo.⁊ l.ita vulneratus.et.l.illud.ff.ad legē aquil. Item caſus excepti a regula extenduntur ad cōſimiles caſus vt no.glo.in.l.i.C.de condic.indebi.allegat text.in.c.cum dilecta.de confir.vti.quē ad hoc te
18 nebis menti. C † Venio ad ſecundam partem.c. ad cuius declarationē primo quero quid ſi ſunt delegati ad vniuerſitatem cauſarum. Solu.doct. hoc non tangunt ſed ex ratione Barto.in.l.ſi vniuerſ pomponius preallge.⁊.d.l.i.§.ſi plures.de exerci.videretur dicendum idem in eis qḋ in pluribus ordinarijs: quia iſti cenſentur quaſi ordinarij:vt not.glo.in.c.cum cauſam.de appel.vnde tenuit Bar.in locis prealle.ſentit glo.ſm vnā intellectum in.d.l.ſi vni. qḋ iſti habent iuriſditionem et exercitium inſolidum ſicut plures ordinarij:et ſic per rationem predictā deberet valere alterius ſentētia in caſu fauorabili.[a] Sed ego hoc dictum reprobaui in.c.cauſam matrimonij.de offi. deleg. per tex.ſingu.iuncta glo.in.c.vt officium.de here. lib.vj.in princ.in ver.ſeparatim.inducendo illum
19 text. per locum a ſpeciali. C † Nam inquiſitores heretice prauitatis deputati in aliqua prouincia ſeu ciuitate vel caſtro dicūtur delegati ad vniuerſitatem cauſarum:vt no. Io.and.in.d.c.per hoc.⁊ idem ſentit hic vt predixi.et probatur ſubtiliter in.c.ne aliqui.eo.tit.li.vi.⁊ tamē in eis ſpeciale eſt fauore fidei vt poſſint procedere ſeparatim: ergo regulariter debent ſimul conuenire ſicut delegati ad certā cauſam:vt in.d.c.cauſam. Nec ob.iura allegata per glo.⁊ Bar.qꝛ non reſtringunt in caſu noſtro:ſed procedunt in alia materia ⁊ pro primo facit quia delegati repreſentant perſonā delegantis: vnde iuriſditio non eſt fundata in ipſis delegatis:ſed in perſona delegātis.d.l.i.ff.de offi. eius cui man.eſt iuriſd.⁊ in.d.c.ſane. merito qualitercūqꝫ ſint cēſendi poſſunt habere exercitium pro parte et non inſolidum cum ſint loco vnius.[d] et per hoc dico ꝙ ſi epiſcopus conſtituit aliquos officiales ſimpliciter in aliqua parte dioceſis niſi eis dederit poteſtatē inſolidum non poſſunt procedere ſeparatim.et ſi proferunt ſentētias cōtrarias neutra valet ſed recurrendum eſt ad ipſum epiſcopum.Nam iſti officiales foranei habēt delegatam ad vniuerſitatem cauſarum et nō ordinariam:vt no.gl.in c.le.⁊ ſi principales.de reſcri.⁊ de iſtis delegatis ad vniuerſitatem cauſarū vide qḋ
20 no.Bald.in.l.a iudice.C.de indi. C † Scḋo queritur quid ſi delegatus pape cū ſubdelegato collegę ferunt diuerſas ſententias.dicit Ioā.and.ſe putare hunc caſum non habere dubium quin dependeat a poteſtate papali.de offic.delega.ſuper queſtionum.§.penul.⁊ eod.ti.ſi duo ex tribus.lib. vi.et hoc placet: quia iſti habent poteſtatem pro parte et non inſolidum cum ſemper repreſentent
21 perſonam vnius.ſ.delegātis. C † Circa vltimam
b partem.c.quero an qḋ hic dicitur de arbitris[b] electis per compromiſſum habeat locū indiſtincte. Sol. Ioā.and.reſtringit text.ad arbitros aſſumptos ex volūtate.ſecus ſi ex neceſſitate.quaſi velit ꝙ in arbitris iuris non procedat qḋ hic dicitꝛ:ſed eis diſcordantibus recurrendum eſt ad papā.ar. de offi.delega.ab arbitris.lib.vj.ſed hoc originaliter voluit Vincē.in.c.ſuſpitionis.de offi.deleg. vbi dicit qḋ ſi arbitri aſſumpti ſuper ſuſpicionis articulo ferunt diuerſas ſententias.vt quia vnus pronuntiat iuſtam eſſe recuſationis cauſam allegatam.reliquo pronuntiante oppoſitum. recur-
c rendum eſt ad ſuperiorem[c] qui approbabit vnā ex diuerſis ſententijs ſicut obſeruatur in duobus delegatis.vt hic ſcḋa parte.c.j.⁊ in.l.duo iudices. ff.eo.ſed Specu.in ti.de recuſa.§.ſi.verſ.ſed quid ſi arbiter. tenet indiſtincte qḋ ſiue arbitri diſcordent in ſententia ferenda ſiue in iam lata compel-
d luntur eligere tertium.[d] ⁊ aliud eſt ſm eum in puris delegatis: quia illi per ſententiam finierunt cauſam merito recurritur ad delegantem ſed in caſu noſtro cauſa principalis remaneret impedita.ideo ad faciliorem expeditionē debet tertius aſſumi. Mihi nō placet hoc dictum Specu. licet in ſe videatur equum.nam ſibi reſiſtit iſte tex. vbi patet ꝙ tales arbitri nihil agunt. Item cum functi ſunt per pronuntiationē officio ſuo nō poſſunt eligere tertium.vnde dico ꝙ tertius aſſumiꝉ ante pronuntiationem cum non poſſunt conuenire in vnam ſententiam ⁊ non poſt:vt innuit text.in.d.c. ſuſpicionis.et vide quod ibi de hac materia plenius dico vbi proſequor:an iſti ſint delegati an ordinarij:⁊ vide Ioā.and.in addi. Specu.in tit. de recu.§.ſi.ver.ſed nunquid arbiter.vbi dicit qḋ nō ſunt mere delegati nec mere ordinarij.quaſi ſentiat ꝙ ſit quedā ſpecies per ſe ſeu mixta. Nam nō videtur dicendum qḋ ſint ordinarij cum non habeant iuriſditionē niſi in certo articulo:nec mere delegati:quia princeps eos non elegit:ſed fuerint
22 aſſumpti conſenſu partiū. C † Et ideo dixit ipſe in ti.de arbi.§.differt.verſ.ſed nūquid.qḋ iſti arbitri nō poſſunt committere vices ſuas ſicut nec alij arbitri compromiſſarij qḋ poſſent ſi eſſent ordinarij vel delegati. Ego tamē puto qḋ poteſtas iſtorum magis accedat ad naturam delegate iuriſditionis q̄ ordinarie. ar.d.c.ſuſpicionis.⁊.d.c. ab arbitris.que ponuntur in ti.de offi.dele.⁊ non in ti.de offi.ord.⁊ valet ar.a ſituatione rubrice. vt no.in gl.in.c.tibi qui.de reſcrip.lib.vi.⁊.c.ſi ſuper gratia.de offi.dele.lib.vj.⁊.c.bone.j.de confir.vti.

a ¶ De ſubſtātialib⁹. Que ſunt de ſubſtātialib⁹ appellatiōis ꝛ q̄ de acci dentalib⁹. de forma autem ſubſtātiali eſt vt cōtineat nomē appellantis iudi. a quo appellat. ſnīam a qua appellat. l. j. §. fin. cū. l. ſeq. ff. eo. nomen aduerſarij. vi. q. v. formā iudicis forū. d. §. ad quē ꝛ qđ petant apoſtoli et de hoc. in. c. ab eo. ꝛ in. c. vt ſuper. eo. ti. in. vj. ꝛ in cle. ij. eo. ti. circa princi. vid Bar. in. l. j. §. fi. in fi. j. col. vbi ſi procurator appellat dʒ procuratorio noīe appellare: ꝛ ſi ſimplr appellat itelligit ꝓcuratorio nole et ſi erat iam factus dn̄s litis pōt etiā proprio noīe appellare. de nomie iudicis Bart. ibi cōcludit ꝙ ſufficit exprimere nomē dignitatis iudicis. plus voluit Specu. eo. ti. §. de offic. in fi. in v. ſed pone. ꝙ ſi ī reſcripto ſeu in cōmiſſione nō ſit expſſum nomen iudicis a quo appellat valebit cōmiſſio appellatiōis ꝛ reſcripti ꝛ ſatis ē ꝙ conſtet de cā. et de pſona. Iter q̄s lata ē ſnīa qđ no. ꝺ tertio vid Bar. in. d. §. ſi. cū. l. ſeq. de noīe aduerſarij dic qđ ſi omittitur nō viciatur ap. vt. §. ſi. cum. l. ſequen. vbi glo. ꝛ doc. ꝑ bar. ꝛ alios in. l. iiij. §. ſʒ illud. ff. eo. ꝛ adde ſing. dictum Bal. in. l. etiam. C. de fal. cā adie. le. ꝙ ſi appellaui a ſnīa quā dixi latā contra me die decimo mēſis que tamen fuerat lata die vndecimo qđ talis falſa demōſtratio non viciat appellationē qđ tene menti. Sebaſti. Sapia.

a ¶ De ſubſtātialib⁹. Quare nō valeat huiuſmodi cōſuetudo declarat Abb. in. c. ſi. ī not. ſ. de dilatio. aliter declarat. d. Anto. de bu. ī repe. c. ſi. colū. iiij. ſ. de ꝯſuetu. ꝛ ꝙ nō valeat cōſuetudo cōtra ſubſtātiam actus tradit Alex. in. l. de pupiſ lo. §. qui nuntiat. ff. de ope. no. nun. ꝛ ꝙ valeat tollēs accidentalia appellatiōis tʒ Jo. de ana. l ꝯſi. lj. lci. in cā illorū. in fin. vide ad hec And.

¶ Ex quo infero ꝙ in caſu hui⁹. c. qui ferūt diuerſas ſnīas debēt regulari vt delegati: nō autem vt ordinarij maxime qꝛ q̄libet pars elegit vnū: vt in c. cū ſpāli. de appel. vnde graue eſſet dicere ꝙ alterius ſnīa ꝑualeat cū nec debemus dicere ꝙ ad ſuperiorē nō ſit recurrendū cū autoritate iuris illi ſunt deputati: merito ceſſat in eis rō quā aſſignaui. ſ. in arbitris voluntarijs. Et eadē ratione idē puto dicendū in arbitris aſſumptis inter epm̄ et ſubditū ſuū iuxta materiā. c. ſi clericus aduerſus clericū. xi. q. j. nā illi nō poſſunt dici ꝓprie ordinarij cū eligantur ſup vna cauſa dūtaxat et a partibus lʒ iuris autoritate cognoſcāt. vnde placet vt eis ferētib⁹ diuerſas ſnīas in pari numero recurrat ad papā ſicut predixi in aſſumptis ſuper articulo ſuſpicionis. arg. d. c. ab arbitris. Et per hoc habes longe plenius ꝛ melius hoc. c. declaratum q̄ per alios ſcribētes hic. Glo. ſunt faciles ꝛ ſatis ſ. expedite. ꝛ in eo qđ dꝛ in prima glo. aliquos dicere ꝙ in cauſa criminali epi debent oēs eſſe concordes: dic vt plene dixi in. c. non poteſt. ſ. eo.

¶ De appellationibus: recuſationibus: et relationibus. Rubrica.

1 ¶ Appellatio: recuſatio: et relatio: extinguunt quicquid poſt ipſas fuit attentatum.
2 Conſuetudo contra ſubſtantialia appellationis nō valet puta ꝙ non appelletur ad ſuperiorē: ſed ad equalem vel inferiorem.
Appellatio interpoſita omiſſo medio qn̄ valeat.
3 Quid ſit appellatio: tam iudicialis quam extraiudicialis.
4 Appellatio quos effectus pariat: ꝛ an ſuſpendat vel extinguat.
5 Excōmunicatio nō ſuſpenditur per appellationem ſubſequētem: ſed deuoluitur ad ſuperiorem et tollitur eius preſumptio.
Appellari poteſt a ſnīa nulla nō ꝙ ꝑ hoc ſuſpendatur qꝛ nulla eſt ſed vt deuoluatur ad ſuperiorē.
6 Appellatio quo ad eius formā. i. quo ad modum procedēdi ſuper ea eſt de iure poſitiuo: quo ad effectum vero vel ſubſtantiam eſt de iure naturali.
7 Princeps poteſt tollere appellationē: ſiue qđ ab eius ſententia non appeletur vel quia committit cauſam appellatione remota et ratio eſt quia pro principe multum preſumitur.
8 Iudex appellationis poteſt reformare ſupplere et pro parte approbare prout melius ſibi videtur ſententiam a qua extitit appellatum.
9 Appellari nō poteſt a ſnīa illius qui nō recognoſcit ſuperiorē: niſi ſit notorie iniuſta quo caſu recurritur ad papam: an autē ſuccurrat per denunciationem euangelicam remiſſiue.
10 Iudex appellationis ſi nō reperiatur in loco appellatur ad ſuperiorem loci.
11 A ſnīa lata per rectorem alicuius collegij ſecularis appellatur ad poteſtatē loci. ſi vero collegium eſt eccleſiaſticum: appellatur ad epm̄.
12 Collegium dicitur eccleſiaſticum ſi in eo pro maiori parte ſint clerici.
13 Abſentia epi vel alterius eccleſiaſtici iudicantis tanq̄ ſecularis appellatur ad ſecularē ſuperiorē non autem ad ſuperiorem eccleſiaſticum.
14 Iudex tenet parti in ſyndicatu reſpectu inique ſententie ſiue pars non appellauerit: ſiue appellauerit ꝛ ſuccubuerit.
15 Arbiter ſiue arbitrator et ſimiles quo caſu teneantur parti ad intereſſe reſpectu inique ſententie quam tulerunt.
16 Aduocatus vel ꝓcurator ſi per ipſorū imperitiā aut negligentiam quis iniuſte cauſam perdat: an teneatur in foro anime ad intereſſe.
Penę an habeant locum in foro anime.

ſiculum in repe. rub. de fide inſtru. col. xxxj. ante finem.

b ¶ Omiſſo. Intellige ſm̄ canones: qꝛ ſm̄ leges gradatim eſt appellandū ad proximū ſuperiorē ꝛ non poſſet appellari ad imperatorē omiſſo medio: vt. l. imperatores. ff. eo. de quo. ſ. eo. ſi duobus.

¶ Adde an ſuſpēdat vel extinguat eundē cōſi. lix. Joā. de ana. cōſi. ix.

¶ Hec rubri. continuari poteſt duobus modis. Primo ad totum precedentem tractatum huius ſcđi libri. Scđo ſpecialius ad rubricā ꝓxime ꝑcedentem. Et primo ſic. Supra in precedētibus rubricis viſum eſt de his que fiunt in iudicijs: ꝛ tandem de ipſis ſententijs merito reſtabat tractare de remedijs quibus ipſi litigantes releuantur in iudicijs: ideo ſubijcitur ꝛc. ſm̄ Goff. vel ſm̄ Joā. and. ſic. Quia ſi a ſententia non appellatur tranſit in rē iudi. et de hoc vidimus. ſ. tit. proxi. appellatio autem impedit effectū rei iudi. ideo de illa videndū eſt: vel continua tu clarius ꝛ tertio. Supra viſum eſt de ſententia et eius effectu: ſed quia appellatio eſt remedium contra ſententiam: merito ſubijcitur hec rubri. de appel. ꝛ quia ſm̄ Jo. and. appellatio: recuſatio: ꝛ relatio eque conueniūt in iuriſditione iudicis ſuſpendenda ne autor haberet materiā multiplicandi rubricas annectit oia

1 iſta tria ſimul. ¶ † Ex hac continuatione notabis qđ ſicut appellatio ſuſpendit iudicis iuriſditionem: et per conſequens reddit nullū quicq̄d poſtea fuit attentatū. vt in. c. ſi a iudice. et. c. nō ſolum. de appel. lib. vj. ꝛ. c. ſuper q̄onum. in ſi. de offi. delega. ita dicendū videtur de relatione ꝛ recuſatione. Et de relatiōe dic vt plene leg. ꝛ no. in. c. intimaſti. ſ. eo. vbi dicam. De recuſatione vide gl. q̄ hoc tenuit in. c. quoties. ij. q. vij. q̄ notanter dicit per illū text. ꝙ quicquid ſit poſt recuſationē eque caſſatur ſicut ſi fieret poſt appellationem. et eſt ꝯ Innoc. qui in. c. cum ſpeciali. ſ. eo. dixit qđ nō meminit ſe legiſſe ꝙ nō valeat proceſſus poſt recuſationem ſi nō fuit appellatum: ſed tu de hoc diſtingue vt plenius dicam in. c. cum ſpeciali. ¶ Super hac rubri. vltra alios ſoleo querere de pluribus ad materiā dilucidādam. Primo quid ſit appellatio. Scđo de effectibus ipſius. Tertio quo iure ſit adinuenta. Quarto quid ſit officium iudicis ad quē. Quinto quid ſi in loco nō ſit iudex appellationis. Sexto ad quē debet appellari a rectore cuiuſlibet vniuerſitatis ſeu collegij. Septimo nū quid omittens appellationē poſſit pro iniquitate ſentētie agere ad intereſſe contra iudicē ꝛ nunq̄d teneatur iudex ſaltē in foro anime. ¶ Ad primū vide gl. in iſta materia ſatis bonā. ij. q. vj. in ſumma. per Hoſti. ꝛ Goff. in eorū ſummis huius tit. ꝛ

2 ho. gl. in. c. ij. de conſuetu. lib. vj. ¶ † Et not. illam preſertim ideo ꝙ dicit nō poſſe induci conſuetudinem contra ſubſtantialia appellationis. ſecus

a circa accidentalia. De ſubſtantialibus ᵃ autē appellationis inter cetera eſt vt appelletur ad maiorem nō autem ad minorem vel ad parē vel eundem iuris fictione. vt in. d. c. ij. et in. l. j. §. ſi quis in appellatione. ff. eo. tit. De accidentalibus autem eſt vt appelletur gradatim: vnde valet conſuetudo vt appelletur omiſſo medio. vt in ca. referente. iuncta glo. de prebē. allego tex. meliorem ꝛ rotundum in. c. romana. §. 1. ſ. eo. ti. lib. vj. Itē dic ꝙ etiā

b ceſſante conſuetudine valet appellatio omiſſo ᵇ medio ſi non fuit obiectum: vt not. gloſ. in. c. dilecti. ſ. e. ꝛ hoc modo poteſt intelligi dictū capitulū

3 referente. ¶ † Circa principale queſitum. ſ. quid ſit appellatio. vide etiam per Bar. in. d. l. j. vbi poſitis et impugnatis aliorū diffinitionibus diffi

c nit ipſe ſic. Appellatio eſt ius ᶜ quo interim prima ſententia extinguitur et cauſe cognitio ad iudicē ſuperiorem deuoluitur. ꝛ hoc quo ad appellationē a diffinitiua. Sed ꝑfecto iudicio meo nō bene euacuat naturā appellationis ſicut debet facere quelibet bona diffinitio vt. l. j. et qđ ibi nota. ff. de dolo. vnde ego diffinirem ſic. Appellatio eſt a minore iudice ad maiorē prouocatio que ſi eſt legitima ꝓnunciatū et iuriſditionē iudicis quo ad illā cām ſuſpēdit et ipſius cognitionē ad ſuperiorem transfert: ꝛ hoc ꝗtum ad appellationē iudicialē. extraiudicialis

c ¶ Eſt ius. tu pōdera quia hic dixi ꝙ ius ꝛ bñficiū ſūt diuerſa. l. nulla. ff. de legi. cū ergo appellatio ſit bñficiū ergo non eſt ius nec ob. l. j. §. j. ff. eo. ināītum dicit ius appellādi quia nō ſequit qđ appellatio ſit ius ſicut dicimus in ſimili de bñficio ſuitatis: quia dicit ius ſuitatis. Itē capit ius appellādi. Item facultas ꝛ poteſtas appellandi: ſed ꝑ Bar. adduxi. inſti. de act. in prin. vbi actio eſt ius. ꝛ. l. j. ff. de bo. poſ. vbi bonorū poſſeſſio eſt ius ꝛ qđ habet in. §. ex nō ſcripto. inſtitu. de iure na. gen. et ci. vbi cōſuetudo eſt quid facti ꝛ tamē eſt ius adduxit. l. j. in verbo iure appellationis. C. de rela. poſtea dicebam poſſe ſaluari Barto. vt dicamus ꝙ illud vbū ius capiat late vt comprehēdat iuris beneficiuꝫ: vt dicitur in. d. l. nulla in ſe virtus. nō autē benignitas ꝛ per infinita iuraque allegaui ꝙ appellatio erat beneficium remedium ꝛ auxilium vt videri poteſt ī reportatis. ꝛ dedi hanc diffinitionē qđ appellatio eſt iuris beneficium aptum impedire ſnīe executionem ꝛ deuoluere negotiū ad ſuperiorē. And. Barba.

...rum —— 88
... — 91 · 100 · 103 · 105 · 107 ·
...ſe ntiam —— 97
...is —— 101
...entiam —— 105
... —— 106

Cum ſit Romana —— 89
Conſuluit —— 104 — 97 — 98
Cum ten' amar —— 98
Cum parati —— 99
Conſtitutis —— 1.. —— 101

Cum in eccleſia —— 107
Cum venante —— 118
Cum ſpetiali —— 129
Cum cauſam —— 131
Dilecti filii —— 96

Dilecto —— 131
Dilecti —— 134
De appellationibus —— 95
De priori —— 105

extraiudicialis vero poteſt ſic diffiniri. Appellatio eſt a preſenti vel veriſimiliter grauamine futuro ad ſuperiorem prouocatio: que ſi eſt veriſimilis ⁊ probabilis ipſam cauſam ad ſuperiorem transfert vt ea pendente nil in ipſius preiudicium attentetur qđ declara vt plene dicetur.ĩ.eo.
4 bone. ¶ † Quo ad ſcđm quis ſit appellationis effectus: dic ꝙ principaliter operatur duos effectus.ſ.ſuſpenſiuum et deuolutiuum: effectus ſuſpenſiuus eſt triplex: ſuſpēdit enim pronuntiatum ⁊ iuriſditionem iudicis ꝙtum ad illam cauſam: de quo plenius dicetur.ĩ.c.ſuper eo.preſumptionem que erat pro ſententia.vt in.c.cum ad ſedem.de reſti.ſpoli.⁊ qđ not.in.c.in preſentia.de renunt.quod limita vt notanter dixi in.c.fin.de ſeque.de primo qđ ſuſpendit pronuntiatum in.c.venientes.de iureiurā. et.c.paſtoralis.§.preterea.de offic.delega.ſed tex.in.l.j.ff.ad turpil.⁊.l.ij. ff.de penis.dicit ꝙ extinguit.et ideo Barto.in ſua diffinitione dixit qđ extinguit.ſed primum verius ⁊ ſaluando vtrūꝗ dic ꝙ extinguit de preſenti ſed ſuſpendit reſpectu futuri tēporis: nam ſi ſimpliciter extingueret non aſſumeret vires appellatore non proſequēte: cum iura dicant ꝙ rata maneat ſententia appellatore non proſequēte: vt in.c.cum ſit romana.et.c.perſonas.ĩ.e.quinimo.nec de preſenti in totum extinguit: vt patet ex his que dixi in.d.c.fi.⁊ facit clemen.vna.de ſeque.⁊ cle.j.de re iudi.
5 ¶ † Et ſcias ꝙ non ſemper appellatio operatur omnes iſtos effectus. Exemplum in appellatione ſentētie cēſure eccleſiaſtice. Nam per appellationem ſequentem talis ſententia non ſuſpenditur.vt in.c.paſtoralis. ĩ.eo.⁊.c.is cui.de ſen.excōmu.lib.vj.cum ſimi. Sed operatur tunc appel
a latio[a] effectum deuolutiuum: qꝛ deuoluit cauſam ad ſuperiorem: vt in.c. cum contingat.de offi.dele.c.per tuas.de ſen.excom.⁊ tollit preſumptionem ſentētie: vt notanter dicit Inno.in.c.bone.el.j.de elec.⁊.c.quoniam contra.de proba.⁊ vide bo.glo.in materia in.c.ad reprimendam.de offi. ord. Et idem eſt cum appellatur a ſententia nulla: nam talis appellatio non ſuſpendit pronuntiatum cum viribus non ſubſiſtat: ſed operatᷣ tūc effectum deuolutiuum dūtaxat: deuoluit enim cauſam ad ſuperiorem: ⁊ hoc reſpectu appellari poteſt a ſentētia nulla: vt in.c.dilecto.ĩ.eo.vbi de
6 hoc et per Bart.in.l.ſi expreſſim.ff.eo. ¶ † Ad tertium quo iure ſcilꝫ ſit
b adinuēta.[b] dico ꝙ formalitas appellatiōis eſt de iure poſitiuo: vt probatur in.l.vna.C.de ſen.pfe.preto.nam et olim reddebatur ius manu regia nec erant inuente actiones ⁊ ſolēnitates iudiciorū ⁊ appellationum.vt.l.ij.in col.iij.ff.de origi.iur.ſed ipſa ſubſtātia appellationis vi-
c detur de iure naturali: eſt enim quedam defenſio[c] ſeu preſidiū innocentie: vt in.c.cum ſpeciali.§.porro.ĩ.eo.⁊.c.ſuggeſtū.eo.ti. Hinc eſt ꝙ etiā excōmunicato cōceditur.ſ.de excep.cum inter.fuit enim principaliter inducta ad iniquitatem ſeu imperitiam iudicis corrigendam.l.j.ff.eo. vel ad ſupplēdū quod incaute in priori iudicio fuerat omiſſum. vt in.c.
7 cum Joānes.de fide inſtru.et.l.per hanc.C.de tempo.appella. ¶ † Ex
d quibus poſſet prima fronte inferri ꝙ licet princeps[d] poſſit appellationis formalitatē tollere: non tamen videtur ꝙ poſſit tollere ipſius ſubſtantiā: vt iuſtitia non reddatur aduerſus iniquitatem vel imperitiam iudicis: cum princeps nō poſſit tollere ea que ſunt iuris naturalis ſeu gentium: vt in cle.paſtoralis.de re iudi.facit qđ not. Innoc.in.c.que in eccleſiarum.de cōſti.et poteſt optime adduci.c.paſtoralis.j.reſpon.ĩ.eo.
e Finaliter tamē puto qđ a ſentētia principis non poteſt appellari:[e] nec tenetur princeps admittere ſupplicationem ſi non vult: quia licet princeps nō poſſit de directo tollere defenſionem tamen pro principe preſumitur cum proceſſit cauſa cognita: ideo non eſt dicendū ꝙ tollat defenſionem.facit qđ legi.⁊ no.maxime per Bar.in.l.fi.C.de legi.⁊ videᷣ tex. ix.q.iij.cuncta per mundum.⁊.d.l.j.ff.a qui.appel.non licet.facit qđ no. Bar.in.l.fi.C.ſi contra ius vel vti.publi.⁊ Cy.in.l.reſcripta.C.de preci. impe.offer. Idē puto ſi cōmiſit alicui cauſam appellatione remota. Nā poteſt ſi vult appellationē nō admittere ſicut diſpoſuit in prefecto ꝑtorio ⁊ in ſenatu.d.l.j.ff.a qui.appel.nō licet.⁊ in.l.vna.C.de ſen. pfec. ꝑto. et hoc quia princeps tunc preſumit illum non minus recte ꝙ̄ cum iudicaturum vt ibi.hoc procedit pſertim attento ꝙ exceptio rei iudicate fuit inducta ad iuris rigorem ſeruandum.vt no.gloſ.in.c.paſtoralis.§. quia vero.de offi.delega.⁊ in.l.qui exceptionē.ff.de condic.inde.⁊ vt ſit litium finis.vnde ſicut princeps hoc ſtatuit poſt duas ſententias: quia tertio appellare non licet in.c.ſuam.ĩ.eo.ita aliquibus cauſis inſpectis poteſt hoc ſtatuere a principio poſt primam ſentētiam in certis cauſis.
8 et hoc not. ¶ † Circa quartū qđ ſit officiū iudicis ad quē. videtur ſolū in pronuntiando bene appellatum vel male: vt habetur.ij.q.vi.in fine. et in.l.eos qui.C.de ſent. Sed dic melius ꝙ non ſuccedat loco iudicis a
f quo poteſt ⁊ debet reformare ſentētiam[f] ſi opus fuerit vel ſupplere vel in parte reprobare prout opus eſt: vt probatur in.c.raynutius.et in ca. raynaldus.de teſtamen.⁊ vide in hoc qđ dixi in.c.cū cauſam.de re iudi. et in.c.ioannes.de fide inſtru.per Bar.in.l.cū apud.ff.iudi.ſol.⁊.l.ſi expreſſim.ff.eod. Et idem puto dicendum in iudice qui aditur vt reducat [illegible]dum ab bonam equitatem cum ſuccedat loco boni viri.vt no.Bart. in.[illegible]ff.de lega.ij.et Innoc.in.c.ſtatutum.de reſcrip.lib.vj.⁊ hec petitio reductionis eſt ſpecies cuiuſdā appellationis: vt.l.non diſtinguemus.
9 [illegible] quidam.in fi.ff.de arbit. ¶ † Ad quintum ad quem[g] debeat ap-
g [illegible] cū deeſt iudex appellationis. Hec queſtio poteſt intelligi primo [illegible] eſt propter defectum ſuperioris vt quia dux ſeu princeps ille nō [illegible]oſcit ſuperiorē in temporalibꝰ ⁊ puto ꝙ a tali non poſſit appel-

a ⟡ Sebaſti. Sapia. ¶ Appellatio.vide Alexā.⁊ Moder. in.l.ſi cauſa cognita.circa fi.C.de tranſact. Alexā.in cōſil.xxvij.inci.viſo themate. col.ij.in.ij.volu.⁊ Soz.in cōſi.lxxvi.inci.viſa facti cōtingētia.in.ij.colū.
b ¶ Sit adinuēta. De iſta facultate appellādi quō ⁊ qualiter ſit conceſſa a iure.vide pulchre per beatū Tho.in ſcđa ſcđe.q.lxix.arti.iij.

lari: quia eſt loco principis a quo nō appellatur. vt.ſ.dixi.⁊ facit qđ not. Barto.in.l.infamem.ff.de publi.iudi.in fine.et in.l.vna.C.ne quis in ſua cā. et quod dixi in.c.cum veniſſent.de iudi.et vide ad hoc gl.no.in.c.quoniam.x.diſtinc.que aperte ſentit qđ a tali principe non eſt appellandum etiam ad papam. ſi tamen iniuſtitia eſſet notoria poſſet dici papam poſſe adiri.argu.opti.ex his que notauit Innoc.in.c.cum te.ſ.tit.proxi.⁊ in.c.licet ex ſuſcepto.de foro compe. An autem per viā denuntiationis euangelice poſſit eccleſiaſticus adiri cōtra laicū ratione iniuſte ſententie.vide qđ dixi in
10 c.nouit.de iudic.in additio.ma. ¶ † Scđo modo poteſt intelligi dicta queſtio quando nō deeſt ſu-
b perior: [h] ſi deficit ſpecialis iudex ſuper appellatione: puta ciuitas iſta elegit ſibi poteſtatem vel aliquis princeps in ſua ciuitate vel oppido: ſed nō prouidit ſibi de iudice appellationis dic ꝙ appellabitur ad ipſum ſuperiorem qui poteſtatem elegit.facit.c.venientes.de iureiuran.no.Bart.in l.j.ff.eo.in ver.quero vbi dicitur: et vide per eundem.l.vbi abſunt.ff.de tuto.⁊ cura.da.ab his.vbi dicit ꝙ reſpectu poteſtatis poteſt appellari ad ordinem decurionum: puta ad ſuperiores ſeu do-
11 minos.⁊ bene facit ille tex. ¶ † Venio ad ſextam queſtionem ad quem.ſ.ſit appellandum a rectore alicuius collegij. Bar.format hāc queſtionem in predicta.l.prima.ff.eod.in ver.quero in aliqua ciuitate ⁊c.⁊ concludit ꝙ debet appellari ad illum cui ipſum collegium eſt ſubiectū: puta ad rectorem illius ciuitatis ſꝫm eum alleg.c.dilecti filij.ſ. eo.tit.quod tamen parum aut nihil facit.ego primo allego Inno.in.c.dilecta.de exceſſib.prela.in fine.vbi notanter dicit ꝙ iſta collegia inferiora ⁊ rectores eorum ſunt ſubdita maioribus et ordinarijs poteſtatibus: et ꝙ ad eorum dictū deſtrui poſſunt ⁊ prohiberi etiam poſſunt a principio ne incipiant quod not. Attende et dic latius ſic. aut ipſum corpus eſt ſeculare non autem eccleſiaſticū et ipſius rector eſt ſecularis: exemplum in lanificibus ſutoribus et ſimilibus.⁊ tunc indubie tenēprimū vt appelletur ad maiorem officialem loci: puta poteſtatem: quia regula eſt vt ſemper appelletur ad ſuperiorem ipſius qui iudicauit vt.l.j.C. vbi ⁊ apud quem.⁊ qđ no.Bar.in.l.ij.in fi.eo.titu. facit qđ.ſ.dixi in diffinitione.et tex.in dicta.l.j.ff. eo.tit. Aut ipſum corpus eſt eccleſiaſticū ⁊ rector eſt etiam eccleſiaſtica perſona: ⁊ tunc debet appellari immediatus ſuperior puta epſ. vt in.c.romana.§.j.eo.tit.lib.vj. ¶ Ex hoc habes quid dicendum cū appellatur a rectore ſcholarium vbi ſta-
12 tuta appellationem nō prohibent. ¶ † Nam ſi eſt collegiū eccleſiaſticū: puta quia pro maiori parte ſunt clerici iuxta no.in.l.fi.ff.de colle.illici.dixi in ca.ex literis.de conſtitu.tunc appellandum eſt ad epm loci.facit.d.c.ex literis.vbi fuit recurſum ad iudicem eccleſiaſticum quo caſu putarem non valere ſtatuta vt a ſententia rectoris non poſſit appellari: niſi eſſet confirmata per papam: quia hoc eſt contra canones permittētes appellationē: ⁊ ĩ ius ſuperioris.vt in.c.venientes.de iureiurā. dubium vero eſt cum vniuerſitas eſt ſecularis: puta quia plures in eis ſunt laici ſed rector eſt clericus ſicut tenetur ex forma ſtatuti propter ſcholares clericos. Nam habito reſpectu ad ipſum collegiū videtur appellandum ad iudicem ſecularem cui ſubeſt.ſed habito reſpectu ad perſonā ipſius rectoris qui iudicauit videtur appellandū ad epm qui eſt ſuperior ipſius rectoris ex quo eſt clericus xi.q.j.c.j.⁊.c.de perſona. Judicio meo poſſet diſtingui: ita eque ꝙ quatenus iudicat de ſcholari clerico: quia tunc iudicat vt iudex eccleſiaſticus: qꝛ aliter in eū nō caderet iuriſditio.vt no. Innoc. in.c.cum ab eccleſiarū.de offi.ord.debet appellari

c ¶ Quedā defenſio.adde Fel.ꝯſi. clxv. Joā.de ana. conſi.xlviij.
⟡ Sebaſti. Sapia.
d ¶ Licet pnceps. Vide Fel.i.c.q in eccleſiarū.col.xx. ver.ſed hec declara.ſ.de cōſtitu. et Paridem de puteo.i tra. ſyndica. ehar.xviij. verſic. ⁊ inꝗtū.ſ.tangit quē refert Fel.in c.in cauſis.j.j.col. ſ.de re iudi.
e ¶ Non poteſt appellari. Adde ad hoc dicendū vt p Ro.ꝯſi.cccc xxi.
⟡ Sebaſti. Sapia.
f ¶ Reformaᷣ ſententiā. Vide Fel. i.c.cū ioānes.col. vi.ſ.de fide inſtr.
g ¶ Ad quē. adde Alexā.ꝯſil.clxxx. li.ij.⁊ ibi vide qđ ſi alter ſit clericꝰ et alter laicus.
h ¶ Supior. adde Bal.in aut.habita.C.ne fil.p pa. ĩ viij.col.v.ſed dubitaᷣ quis eſt iudex iſtiꝰ appellationis ⁊c.vbi etiā dixit ꝙ nūꝗ pōt eſſe iudex appellationis ille q ſemel fuit in cā declinatus ſeu recuſatus. Item adde ꝙ eſt neceſſe ꝙ iudex ad quem habeat merū et mixtū iperiū ad hoc vt poſſit ad ipm appellari: ita dicit Bar.l.j.§.ſolent circa mediū. ff.qui appellā. ſit. An ad illū qui iudicauit et ſucceſſit iudi. appellationis poſſit appellari: vide gloſ. ⁊ Bart.i.l.filiꝰ.in fi.ff.de inoffi.teſt.
⟡ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Supior. Vide Roma.in cōſil.l. incip.vt declaratione.circa fi.

Qua fronte ——
Quia nos ——
Sollicitudinem ——
Significauit ——
Reprehenſibilis ——
Si duobus ——
Super eo ——
Super ——
Suggeſtū ——
Significantibus ——

Ex parte tua —— 116 | Meminimus —— 94 | Preterea —— 108 —— 101
Ex innouatione —— 117 | Nicolas —— 192 | Propoſuit —— 113
Ex parte —— 135 | Nouit ille qui —— 111 | Poſtremo —— 106
Intimaſti —— 136 | Oblatū —— 124 | Paſtoralis —— 119
[illegible] | Porremas —— [illegible]

ad epm: qꝛ regula eſt vt predixi ꝙ ad ſuperiorem
13 ipſius ſentētiantis appellandū eſt.d.l.i. ¶ † Sed
quatenus iudicat inter laicos ad poteſtatē appel
landum eſt: qꝛ tunc licet ipſe ſit clericus: nō tamē
iudicat vt iudex eccleſiaſticus ſed vt laicus tanꝗ̄
rectoꝛ collegij ſecularis: ideo nō eſt ab eo appellā
dum tanꝗ̄ a clerico. ad hoc allego tex. not. iuncta
glo.in.c.romana.§.debet.eo.ti.lib.vi. vbi patet qꝺ
cū epſ eſt iudex tanꝗ̄ ciuilis iudex: puta qꝛ hꝫ iu
riſditionē infeudatā a principe ſeculari: nō appel
latur ad ipm archiepm ſed ad principem ſecularē
a quo deriuatur feudū. vt no. Jnno.in.c.ceterum.
de iudi.⁊.c.verū.de foro compe.⁊ Bart.in.d.l.i.ff.
eo.tit.in ver.quero.pone ꝙ aliquis epſ. vbi inter
cetera dicit ꝙ ſi aliqs clericus eſſet rectoꝛ alicuiꝰ
ciuitatis dꝫ ab eo appellari ad ſuperiorē ipſius
ciuitatis: quia nō iudicauit vt clericus ſed vt re
ctoꝛ ciuitatis. Jdem dicendū ſi hꝫ comitatum nō
incoꝛporatū eccleſie. Jdem dic ſi vnus rex teneret
vnū comitatū vt ab eo appelleẽ de facto comita
tus ad ſuperiorē ipſius comitatus pꝛo hoc opti
me facit.l.ſi qñ.C.eo.⁊.c.cū appella.de priui.⁊ hec
14 nota qꝛ faciunt ad multa. ¶ † Ad ſeptimū ⁊ vlti
mū nunqd poſſit agi ꝯ iudicē ad intereſſe pꝛetextu
a inique ſnīe. dic ꝙ ſic [a] ſiue nō fuerit appellatū ex
crando lites ſiue ſuccumbens bis appellauerit: ⁊
tunc nō lꝫ tertio appellare nec obſtabit exceptio
rei iudicate: qꝛ ad aliud ⁊ cōtra aliū nunc agitur:
de quo vide bonā glo.⁊ qꝺ ibi not.in.c.paſtoꝛa.§.
quia vero.de offi.dele.ibi idem Jnno.⁊ doct.in.c.
ſepe.de appel.⁊ Jo.an.poſt Jnn.in.c.ſacro.d ſen.
15 excō. ¶ † Jdem Bar.in.l.ſi.ff.de var.⁊ extraoꝛdi.
cogni. vbi tractat nūquid poſſit agi eodem modo
ꝯ arbitrū male iudicātē.⁊ cōcludit ꝙ ſic.⁊ ibi idē
b glo. ſed in arbitratoꝛe [b] eſt queſtio magis notabi
lis.⁊ dicit ibi ꝙ nullibi reperit hanc qōnem fina
liter cōcludit qꝺ tenetur ſolū de dolo et lata cul
pa: qꝛ ipſe eſt quaſi quidā pꝛoxeneta: qꝛ non teneẽ
niſi de dolo ⁊ lata culpa.l.ij.ff.de pꝛoxene. ſed ego
allego text. quaſi expꝛeſſum qꝺ arbitratoꝛ modo
pꝛedicto teneaẽ in.l.ſi.ff.ſi men.fal.mo.di.⁊ Bart.
ſequitur ibi ⁊ facit feſtū de illo tex.⁊ idem dicendū
16 in aſſumētibus conſimilia officia. ¶ † An autem
iudex teneaẽ in foꝛo anime: et qd in aduocato ſeu
pꝛocuratoꝛe pꝛopter quoꝛū negligentiā ſeu impe
ritiā quis iniuſte perdit cauſam. vide qꝺ no.doct.
in.c.calumniam.de penis. vbi tetigi per Jnno.in
c.ſicut dignum.de homi. vbi tractat etiā de alijs
articulis: vtputa quando quis dedit damnum in
rebꝰ alienis. Et de pena an habeat locum in foꝛo
anime vide glo.in.c.fraternitatis.xij.q.ij.et quod
plene dixi in.c.ij.de conſti.

1 ☞ Collatio beneficij facta poſt appellationē le
gitime vel ex pꝛobabili cauſa interpoſitā eſt ipſo
iure nulla.§.6.
2 Pꝛomittēs nō facere querominiam de aliqua re
ſub pena incidit in penam ſimpliciter exponēdo
querelam iudici.⁊ ſic ante litem conteſtatam.
3 Legatus qui nō eſt de latere non habet collatio
nem beneficioꝛum.
4 Appellatione extraiudiciali interpoſita illud ſo
lum venit retractādum qꝺ ſit contra appellatio
nem: non autem poſt.
7 Appellatio non veriſimilis ⁊ que hꝫ ius cōmune
cōtra ſe nō reuocat attentata niſi doceatur de ve
ritate cauſe ob quam fuit appellatum.
8 Fama ſola non ſufficit ad aliquem cōdemnandū
niſi cum vno teſte vel alijs adminiculis.
9 Exceptiones qñ opponuntur in curia: an remit
tantur ad partes pꝛo illarum pꝛobatione.

1 Dilecti filij. ¶ † Col
latio be
neficij poſt et contra appellatio
nem legitimā facta: non tenet. ita
c cōmuniter ſummatur. [c] ſed vt.j.
dicam hec ſummatio eſt nimis ge
neralis: ideo ſm quod intelligo ſummo ſic. Colla
tio beneficij facta poſt appellationem ex pꝛobabi
li ⁊ veriſimili cauſa interpoſitam eſt ipſo iure nul
la. Diuiditur. nam pꝛimo ponit querelam appel
lantium. Secūdo dat iudices. ibi: ſuper quibus.
¶ Ex pꝛepoſitione caſus literalis aduerte. nam
iſte pꝛioꝛ ⁊ clerici de quibus in pꝛincipio litere cō
querebantur de quatuoꝛ grauaminibus eis illa
tis per iſtum archiepiſcopum poſt appellationē
ad papam interpoſitā: quoꝛum tria expꝛimuntur
in litera: quartū erat in antiqua et fuit cauſa bre
uitatis hic deciſum.ſ.ꝙ cōtulerat eccleſias ſpectā
tes ad collationem pꝛioꝛis ⁊ ſolum huic deciſe re
ſpondetur. Ad alia vero in litera expꝛeſſa nō re
ſpondetur hic.⁊ ideo dicit Jo.and.ꝙ fuit hec de
cre. male deciſa. ſimilis deciſio habeẽ in.c.veniēs.
de pꝛeſcr. ſed dic excuſando quantū fieri pōt com
pilatoꝛem qꝺ ad alia hic expꝛeſſa non fuit hic ſpe
cifice inſerta rñſio: quia ſatis quid iuris erat ha
betur in ſuis titulis: puta in ti.de ſent.excō.c.per
tuas.de offi.dele.c.cum contingat.cum ſimi. No
luit autē decidere ipſa grauamina vt cōpꝛehende
remus totū factū ſicut accidit: voluit autē breui
tatis cauſa decidere quartum grauamen. qꝛ ſatis
poteſt ex reſponſione cōpꝛehendi. nam ex rñſione
ſatis compꝛehenditur interrogatio. vt in.c.inter
2 dilectos.§.ceterū.de ſi.inſtru. ¶ † No. pꝛimo ibi:

a ¶ Dic ꝙ ſic. Jmo plus cōſuluit Ludo.ro.in cōtingentia facti in cōſil. cccxxxviij. qꝺ incipit in caſu pꝛopoſite cōſultationis aduertendū cenſeo.in.ij.dubio pꝛinc.ꝙ ſi iudex negligat iuſtitiā facere nedum tenetur ipſe iudex ⁊ facit litem ſuā et contra eum agi poteſt ad intereſſe. ſed qꝺ fortius eſt tenetur etiā ciuitas ⁊ pꝛinceps qui creauit talem iudicē non facientem iuſtitiā et facit litem ſuā vt ex multis compꝛobat Ludoui. quem omnino vide: qꝛ eſt pulcherrimū conſilium.

¶ Et adde eundem in.l.iiij.in.§.ſi tam vicinum.ff.de damno infec.⁊ adde eūdē Bart. l qōne ſua diſputata q̄ incipit iudex qui per imperitiam. vbi tenet qꝺ licet ille cōtra quē late ſunt tres ſententie confoꝛmes nō poſſit opponere aliquā exceptionem ad impediēdum executionem ipſarum ſentētiarū cle.i.de re iudi. tamē contra ipſum iudicē poteſt cōqueri et conueniri poterit in ſyndicatu. idem tenet Ang. in.d.l.iiij.§.fina.⁊ ibidē do. Hiero. toꝛ.in ſi.⁊ alij nouiſſi. Bald.in.l. obſeruare.§.pꝛoficiſci.ff.de offi.pꝛoconſu. Jo.and.in c.ſepe.j.eo.et ibidem in.d.ca.ſepe. vide ipſum Abb. Panoꝛ. q tenet cum Bald. ibi qꝺ etſi appellauerit qs ⁊ appellationi expꝛeſſe renuntiauerit: quod tamē poterit conueniri iudex in ſyndica. quāuis in hoc Bal. ſit ſibi contrarius et cōtrarium teneat in.§. iniuria. in.c.i.de pa.iura.fir. tenet etiā Ang.in pꝛealleg.§.ſi. ꝙ iudex qui male iudicauit poterit cōueniri in ſyndicatu licet pars ipſa potuerit appellare et non appellauerit vel licet appellauerit appellatio eſt deſerta vel licet appellauerit ⁊ pꝛoſecuta fuerit ⁊ ſentētia cōfirmata fuit cum quo etiā tranſit do. Joan.de Jmo.⁊ do. Hiero.toꝛ.et alij nouiſſimi.ibi. Adde pꝛedictis Bal.in.l.i.C.de pe.iudi.do. Alexan.in.l.iij.§.cōdēnatum.ff.de re iudica. Bal.⁊ Cy.in.l.i.ff.qꝺ quiſqꝫ iur. Jdem dicit Jnno.in.c.ſacro.de ſenten. excōmu. quando a ſententia non fuit appellatum ꝙ iudex poterit conueniri. Adde tamē qꝺ not. Bart.in.l.iij.§.ex quibus.ff.de alie.iudi.mu.can.fac. ꝙ quando appellans in appellatione obtinuit ꝙ tunc videtur ꝙ iudex ſolum poſſit conueniri quo ad expenſas litis. quod late pꝛoſequitur Jo.de imo.in.l.i.ff.eo.

Anto. Fran. ¶ An ſi iudex negligat facere iuſtitiam vel foꝛſan dolo verſetur in iudicādo vel male iudicet per imperitiā teneaẽ ipſe vel heredes eius. dicas ꝙ iudex negligens in puniēdis criminibus eſt ipſe puniēdus: vt no. Bar.⁊ Bal.in.l.mancipia.C.de ſer.fugi.⁊ in.l.i.C.de monopo.⁊ habeẽ p Bar.in.l.i.C.de offi.pꝛe.vꝛ. imo punitur tunc tanꝗ̄ conſcius criminis vt in.l.nō ſolū.C.de cōmer.⁊ merca.et dicit Bart.in.d.l.i.C.de offi.pꝛe.vꝛ.ꝙ pōt remoueri ab officio ⁊ vide Bart.⁊ Bal.in.l.i.ff.de his qui ſunt ſui vel alie.iu. vbi dicūt ꝙ pꝛopter ſeueritatē pōt ſyndicari: ⁊ adde qꝺ iudex negligēs vel per iperitiā iudicās teneẽ ꝗtū iudici et ſupꝛioꝛi ⁊ vr ex ti.de obli.que ex qua.deli.naſ. qꝺ etiā voluit Bal.in.l. mancipia.pꝛealle. ſed ſi pꝛopter dolū male iudicat teneẽ parti ad totale intereſſe ⁊ inſolidum ⁊ in dubio pꝛeſumitur ꝙ per dolum male iudicauerit: vt per Alexā.plene in.l.iiij.§.in eum.ff.de dam.infe.⁊ adde ꝙ ſi iudex negligit vel denegat facere iuſtitiā dꝫ adiri ſuperioꝛ: vt p Jnn.in.c. ex ꝯqueſtione. de reſtit.ſpo. qꝺ etiā tenuit Spe. in ti.de iudi.delega.in §.ſequitur.⁊ p alex.in.l.de qua re.ff.de iud.⁊ intellige qꝺ dꝫ adiri ſuperioꝛ per viā querele ⁊ nō p viā appellationis: vt in l.ſi.§.illud. vbi p Bal.de tēpo.appel.⁊ vide Bar.⁊ Alex.in.l.de pupillo.§.ſi qs ipſi pꝛetoꝛi.ff.de ope.no.nū.⁊ pꝛedicta intellige ſi cōſtat euidēter de iuſtitia dnegata alias pōt in dubio dicere ſe facere iuſtitiā ⁊ velle ſtare ad iudicatum in fine officij. vt per Bar.⁊ Bal.in.d.§.ſi quis ipſi. et p Bar.in.l.ſi tutoꝛ. pupillo.ff.de autoꝛ.tuto.

¶ Et adde ad pꝛedicta Bal.i.l.ſancimus.in tit. quo tēpo.mi.⁊ Bal.in c.i.ver.iudices.et vide omnino qꝺ no.Bar.l.l.ſi minoꝛis.circa med.ff.de admini.tut.⁊ i.l.ſi reo.et.l.iij.§.ex quibus.ff.de alie.iudi.mu.ca.u.fac.⁊ an appellatione pēdēte poſſit agi contra iudicem: vide Bal.in.d.§.pꝛoficiſci. item adde qꝺ dicit Bal.in.l.ſi vt pponis.l.iij.col.C.quō et qñ iud. et Ang.in.d.l.i.⁊ Jmo.et Ange.in l.i.§.hec verba.ff.qꝺ quiſqꝫ iuris.ꝙ vbi a ſentētia nō poterit appellari tamen iudex facit litem ſuā etiā ſi eſt nulla. Et an ipſi iudici ſoluēti expenſas litis aliquo caſu conſulatur: vide ſingulare dictum Spe. in tit.de impe.§.poſtremo.ver.illud. vbi tenet ꝙ iudex qui cōdemnaẽ in ſyndicatu ⁊ ſoluit expenſas litis in quibꝰ negligēter omiſit cōdēnare partem victam calūnioſe litigātem poſſit eas repetere ab eo quē debuiſſet cōdemnare qꝺ no.ſi eſſet verū. ſed cōtrarium tenet Jnno.⁊ bene in.l.ſi tertius.§.celſus.ff.de aqua plu.arcē.et Bal.in.l.ſancimus.C.de iudi.et de hoc vide Lud.ro.in.d.§.celſus qui ſaluat.d.Specu.qñ expenſe litis eſſent pꝛomiſſe in contractu qꝛ tunc iudex poſſet repetere ex quo etiam poſt iudiciū finitū iure actionis peti poſſunt ſm glo.in.l.non ſolum.ff.de rei ven.cum ſi. cetera ad materiā hanc vide.j.in.d.c.ſepe.

b ☞ Sebaſti. Sapia. ¶ Jn arbitratoꝛe. Vide Abb.in.c.qꝛ iudicante.col.ſi. vbi Feli.ꝯ.de pꝛeſcri. Feli.in.c.paſtoꝛalis.§.quia vero.col.iij.ꝯ.de offi.deleg.⁊ Jaſ.in.l.ſi quis in conſcribendo.col.iiij.in.ix.notabili.C.de pac. vbi ponit an ſicut iudex facit litē ſuā male iudicando vel negligendo. ita ⁊ arbiter, ⁊ ibi etiā remiſſiue quid de arbitratoꝛe.

c ¶ Communiter ſummatur. Poſſet ſic ſummari. Collatio beneficioꝛū poſt appellationē legitimā facta ab eo cui regulariter nō competit poteſtas conferendi eſt nulla. hic dicit iudicio meo ⁊ in hoc iſte eſt tex. ſingu. non ponderatus ab aliquo. And. Barb.

querimoniā ⁊c.

Si quis tes —— 138
Sepe contingit —— 132
Significanti —— 136
Tua nobis —— 133
Ut nostrum —— 124
Ut debitus —— 126

a querimoniā ⁊c. ꝙ querimonia[a] dicit̃ fieri etiā ante litem cōteſtatam. et
facit ad q̄ōnem ꝙ ſi quis promiſit ſub pena querimoniā non facere ſeu
exponere ꝙ exponēdo querelā iudici dicit̃ incidere in penā. ⁊ de hoc et
multorū aliorū ſimiliū verborū ſignificatione: vide p Bar. in. l. amplius.
3 ff. rem ratā habe. ¶ † No. ſcdo legatū qui nō eſt de latere[b] id eſt cardi-
b nalis beneficia cōferre nō poſſe. de quo eſt hodie tex. in. c. j. de offi. lega.
li. vj. ¶ No. iij. ꝙ collatio aliquorū beneficiorū poteſt pertinere ad prio-
rem ⁊ conuentū qđ poteſt intelligi de beneficijs fundatis in ipſorū ec-
cleſia. de quo dicēdum vt legi. et no. in. c. cum eccleſia vulterana. de elec.
Idem de alijs inſpecto iure ſpeciali. ar. in. c. ſcriptum. de elec. et. c. cum
4 eccleſia ſutrina. de cau. poſſeſ. ⁊ propric. ¶ † Quero vt aperiā prius in-
tellectum. c. quare collatio iſtorum beneficiorum non valuit. Sol. dicit
Inno. ꝙ fuit facta poſt appellationem. Hoſtiē. addit ⁊ cōtra ipſam ap-
pellationem: quaſi innuit non ſufficere qđ ſit facta poſt appellationem
niſi etiā ſit facta cōtra. ⁊ pro Hoſt. adduco tex. in. c. cū nobis de elec. vbi
patet ꝙ in iſtis appellationibus extraiudicialibus non conſideratur
c ſimpliciter id qđ ſit poſt appellationem:[c] ſed oportet qđ ſit factū etiam
contra. ⁊ credo ꝙ hoc ipſum fuerit de mente Innoc. cum predictā con-
cluſionem firmauit in. d. c. cum nobis. vbi per illum tex. dicit notandū
ꝙ ſi is a quo appellatū eſt extra iudiciū aliquid facit contra ipſam ap-
pellationē illud ſolum venit reuocandum ⁊ non alia que facit poſt ap-
5 pellationē: etiā ſi appellatio iuſta ſit. De quo vide ibi latius. ¶ † Sed
contra predicta ⁊ contra tex. ego vltra alios oppono multipliciter con-
tra tex. ⁊ cōtra hunc intellectum Inno. ⁊ Hoſt. ⁊ primo de notatis per
Inno. in. c. cū inter. R. de elec. ⁊. c. quia propter. co. ti. ⁊ de deſponſa. im-
pu. ad diſſoluendū. vbi dicit ꝙ licet quis proponat legitimā exceptio-
nem coram collatore ⁊ eam offerat ſe probaturū ⁊ appellat: ſi fiat col-
latio in cōtrarium ꝙ p hoc nō caſſatur collatio: niſi aliter probetur ve-
ritas exceptionis. cum ergo collatio fiat extra iudiciū et pro iure ſuo
explicādo non tenetur differre ius ſuum propter appellationem alte-
rius nec oblatio probationis iuſtificat appellationē: quia cū non pro-
cedat vt iudex ſed vt pars nō tenetur recipere pbationes. ⁊ ſic nō pro-
cedit. c. interpoſita. de appel. vt etiam ibi no. ¶ Secundo etiam impu-
gno tex. in eo papa mandat inquiri per famam et teſtes et an collatio
fuerit facta per iſtum legatū: videtur enim ſuperuacua hec indagatio:
quia ſi non conſtat de collatione poſſunt iſti prior ⁊ clerici vti iure eorū
in conferendo ⁊ ordinādo eccleſias illas. ¶ Tertio contra tex. facit in
eo ꝙ papa in fine pſeruat collationes factas a legato ſi malitioſe cleri-
ci diſtulerunt ordinare illas eccleſias. nam idem videtur ſi neglexerūt
infra debitum tempus conferre. tunc enim fit deuolutio ad iſtum lega-
tum tanq̄ ad archiepiſcopū ⁊ dioceſanum iſtorum. vt in. c. ij. de conceſ.
preben. ⁊ in. c. ij. de ſup. neg. pla. hec iudicio meo ſunt difficultates intel-
lectus huius capi. ſup cuius intellectu valde ſuccincte trāſiuerunt hic
doct. ego vero ſoluendo contraria pono tres intellectus ad iſtum tex.
Primus ꝙ primum contrarium procedit quādo appellatio interpo-
nitur corā mero collatore non vt negetur poteſtas conferendi: ſed exci-
piatur ne collatio fiat certe perſone ex aliqua cauſa: puta quia dicitur cri-
minoſus ⁊ excipiēs offert ſe probaturū. Iſtud vero. c. procedit quando
is ad quē vere collatio non ſpectabat volebat conferre. nā ne videatur
verus collator cōſentire: debet appellare: ⁊ tūc actus redditur nullus:
de quo in. c. bone. ⁋. eo. Iſte tamē intellectus nō videtur omnino tutus:
quoniam ſine appellatione potuiſſet iſte contradicere ⁊ ſufficeret ſola cōtra-
dictio ad impediēdam validitatem collationis: quia hec incorporalia
poſſidentur ſolo animo: nec perditur poſſeſſio niſi data patiētia. l. ij. C.
de ſer. fugi. plene p Inno. in. c. olim. el. ij. de reſti. ſpo. ⁊ in. c. ij. de in integ.
reſti. Do ergo ſcdm intellectum fatendo ꝙ collatio iſtius legati ex quo
ad eum tanq̄ ad archiepiſcopū non erat deuoluta cōferendi poteſtas
fuit nulla ex defectu poteſtatis. vt in. c. cum bertoldus. ſ. ti. proxi. ſed a
grauamine extraiudicialiter illato vel veriſimiliter inferendo poteſt
pars releuari dupliciter. ſ. per viā appellationis extraiudicialis: et per
viā querele. vt eſt tex. no. in. c. cōcertationi. ⁋. eo. tit. lib. vj. Et ſi pars pro-
ſequit̃ grauamen per viā appellationis oportet ꝙ probet appellatio-
nem: quia eſt cauſa ſue intentionis etiam ſi actus expreſſe ſit nullus: ſicut
obſeruatur quando appellatur a ſnia nulla: vt in. c. exhibita. de iudi. et
c. dilecto. ⁋. eo. no. in. c. ex parte ade. ſ. de teſti. ⁊ eſt tex. in. c. ad audientiā.
⁋. eo. Unde quia iſte prior appellauerat ⁊ hanc viā proſequebatur: opor-
tebat ꝙ doceret de appellatione: ⁊ ꝙ collationes fuerunt facte poſt ap-
pellationem. ⁊ ideo papa mandat de his inquiri. nō tamen per hoc ſe-
quitur ꝙ ſi in hac via ſuccumberet quin poſſet redire ad viam ⁊ reme-
dium nullitatis. vt no. in p̄calle. iuribus facit qđ leg. ⁊ no. in. c. licet. de
ſent. excōmu. lib. vj. Ex his innuitur ꝙ etiam ſine appellatione colla-
6 tio fuiſſet nulla. ¶ † Pono tertium intellectum ⁊ notabiliorem intel-
ligēdo ꝙ iſte archiepiſcopus dicebat collationē ad ſe deuolutam pro-
pter negligentiā prioris in cōferendo. Prior autē proponebat cauſam
probabilem ⁊ veriſimilem propter quā dicebat poteſtatē cōferendi re-
manſiſſe penes eum: et videns archiepm diſpoſitum hoc non obſtante
ad conferēdum appellauit ad papam. dicitur hic ꝙ collatio facta poſt
appellationem non tenet. intellige etiam ſi in veritate poteſtas fuiſſet
deuoluta ad archiepiſcopum: quia propter appellationē ex probabili
⁊ veriſimili cauſa interpoſita fuit totum negotium ad ſuperiorē deuo-

a ✠ Sebaſti. Sapia. ¶ Querimonia. Vide Abb. in. c. qui iudicāte. ver.
ſexto q̄ro. ſ. de reſcr. Corſe. l ſing. ſuis. l vb. q̄rela. Are. l ꝯſ. lxxv. co. viij.
b ¶ Latere. Nam hic eboraceñ. archiepūs eſt legatus natus de quibus le-
gatis natis. Vide glo. ordi. in. c. j. de offi. lega.
c ✠ Sebaſti. Sapia. ¶ Poſt appellationem. Et idem concludit Abb.

lutū. Ideo ante oīa debet reuocari quicquid fue-
rit in cōtrarium innouatū. vt in. c. bone. ⁋. eod. niſi
conſtiterit ꝙ doloſe ille prior diſtulerit conferre:
puta vt interim perciperet redditus illorū bñficio-
rū. Nam tūc patet ꝙ nō ex pbabili cā appellaue-
rit: ideo in fine reſeruauit caſum doli cōmiſſi. Et
hoc hic nō dicat̃ de probabili et veriſimiliter cā:
tū ita dꝫ intelligi. nā ſi appellatio nō fuiſſet talis
nō fieret reuocatio attentatorū anteq̄ pbaret̃ ve-
7 ritas cauſe appellationis. ¶ † Hinc dicūt do. de
ro. deci. cccxxxvij. ꝙ ſi rector eccleſie appellat a vi-
ſitatione epi dicēs ſe eſſe exemptū non ſufficit ad
reuocandū medio tpe attentata docere de appel- d
latione ⁊ attentatis poſtmodū niſi doceat de ve-
ritate cauſe. ſ. exceptionis ſaltem ſemiplene alleg.
not. in. c. dilecti. de ma. et obe. ⁊. c. rodulphus. ⁊. c.
ſignificauit. de reſcri. ⁊. c. nō ſolum. ⁋. eo. tit. lib. vj.
cū ſimi. hec enim appellatio non erat probabilis
⁊ veriſimilis: cū ius cōe faceret p epiſcopo ⁊ ꝯtra
appellantē facit qđ plene no. Innoc. in. c. venera-
bili. de cenſi. ⁊ per iſtā caſus poſitionē appellatio
hic inducit nullitatē collationis ſine qua valuiſ-
ſet collatio. ⁊ ſm p̄dicta debet reſtringi et limita-
ri lec. doc. hic et eorū ſummariū. et regulariter an
⁊ q̄n valeāt geſta poſt appellationē extraiudicia-
lem vel veniāt irritāda. vide qđ dicā. ⁋. c. cōſuluit. ⁊
in p̄calle. c. bone. ¶ Venio nunc ad gloſ. ⁊ primo
videt̃ qđ iſte archiepūs debeat deponi cum nō on-
gerit deferendum appellationi interpoſite. ij. q.
vj. decreto. Gl. fatet̃ contrariū. ſed ad hoc nō fuit
actū. Dic illud pcedere in cā criminali de quo di-
cēdum vt habetur ⁊ no. ⁋. eo. de priore. ⁊ dic vt ibi
8 dicam. ¶ † Op. ſcdo in eo ꝙ papa requirit hic te-
ſtes ⁊ famā. nam ſufficere debēt duo teſtes vt in. c.
licet vniuerſis. ſ. de teſti. Sol. dic cōiungendo gl.
q̄ eſt in ṽ. per idoneos. cū ſeq. ꝙ fama per ſe nō ſuf-
ficit ſed cum vno teſte vel alijs adminiculis pba-
ret: ſed teſtes per ſe bene ſufficerent. ſed p hoc nō
ſoluitur cōtrariū. cū tex. incipiat a pſonis. Hoſti.
ſuper tex. dicit ꝙ forſan tex. in hoc habuit reſpe-
ctum ad cōſuetudinem Anglie ſm quā creditur
xij. iuratis aſſerentibꝰ ſe credere ita eſſe ⁊ talē eſſe
vocē vel famā patrie: que tamen nō eſt plena pro-
batio nec toleratur in ſentētijs ſm eum. Ex hoc
dicto dicit do. Anto. bene notādum ꝙ non poteſt
ꝯſuetudo inducere vt nō plene pbatio ſit: ⁊ qđ
nō plena habeat̃ pro plena. remittit ad Fede. ꝯſ.
xvij. Certe hoc eſt cōtra. c. cū dilectus. de fid. inſtr.
⁊ vide qđ plene dixi in. c. ij. de probat. vbi ipſemet
do. Anto. tenuit contrarium. nec Hoſti. ſenſit hoc
dictū. nam dicit ꝙ nō eſt plena probatio. ſ. inſpe-
cto iure cōmuni: nec valet conſuetudo. ſ. reſpectu
ſententie vt feratur ſentētia ſm credulitatē et iu-
diciū aliquorū. ⁊ ita loquitur. c. ad noſtra. de con-
ſue. ⁊ ꝙ reſpectu pbationis valeat cōſuetudo fa-
cit iſte tex. in quo papa mādat inquiri per teſtes
⁊ famā. ⁊ cum exigat vtrūq̄ videtur intelligere de e
teſtibus deponentibus ſuper credulitate ſm cō-
ſuetudinē patrie: alias non mandaſſet copulati-
d ue inquiri. Et no. ex gl.[d] ꝙ fama cū vno teſte pro-
bat. et ſic videt̃ ꝙ poſſunt cōiungi diuerſe partes
probationis. de quo vide tu qđ plene dixi in. c. cū
cauſam. de pba. Et an ⁊ q̄n fama probat dixi ple-
nius in. c. veniens. j. ſ. de teſti. plene per Bar. in. l.
9 de minore. ⁋. tormenta. ff. de queſtio. ¶ † Ultimo
e extra glo. hic q̄ro qd ſi in curia[e] negetur appellatū

in. c. cum. J. ⁊. A.
ſ. de re iud. col. v.
et ad hec faciūt q̄
ſcribit Soz. l ꝯſ.
glo. inci. viſo ap-
pellatione. col. ij.
in. j. parte vbi po-
nit quō differat
appellatio iudi-
cialis et extraiu-
dicialis circa at-
tentata poſt ap-
pellationem.

¶ Ex gloſ. Tene-
mēti hūc gl. ordi.
⁊ ita quotidie al-
legat̃ ꝙ in ciuili-
bus cauſis fama
facit ſemiplenam
pbationē ⁊ iūcta
cū vno teſte de ve-
ritate facit plenā
probationē et ita
voluit et alia gl.
no. in. c. veniēs. ſ.
de teſti. ⁊ ſequunt̃
ibi doc. ⁊ gl. in ṽ.
fama. ⁋. c. ſcpe. iiij.
q. iij. ⁊ in. l. in bo-
ne fidei. C. de iure
iurā. ⁊ plenior. in
l. iij. ⁋ ṽ. cōfirmat.
in. ⁋. eiuſdē. ff. de
teſti. ⁊ vid de hoc
plene p cano. ⁋. d.
c. veniens. el. j. de
teſti. ⁊ hic per do.
Phi. de fran. de
peruſio in. ij. col.
⁊ plenius per do.
Iaſo. de mai. in
ſua aurea repe. l.
admonendi. ff. de
iureiurā. in. cliiij.
col. vbi eleganter
ponit an ⁊ q̄n fa-
ma faciat ſemiple-
nam probationē
et q̄n plenā: et an
et q̄n vnus teſtis
ſimul cum fama
plene pbat. et qd
in criminalibus
⁊ an diuerſe ſpēs
probationis de-
beāt cōiungi. ibi
vide per eum.

¶ In curia. vide
etiā hic. d. Phil.
de frā. de peru. in
vj. col. vbi etiā po-
nit poſt Inno. an
appellans teneat̃
pbare ſuā appel-
lationē legitimo
tpe interpoſitā.
¶ Adde an fama
plene pbet et q̄n.

Roma. conſi. vij. ⁊. cccx. Alexan. conſi. lxvj. iij. lib.
Anto. Fran. ¶ An ⁊ q̄n fama in ciuilibus vel criminalibus probet
plene vel ſemiplene: vel quādo faciat preſumptionē ſeu indicium. vide
que plene ſcribit Lanfran. in repe. l. admonēdi. in penult. ⁊ vlti. char. ff.
de iureiuran. ⁊ in criminalibus vide que habentur in. l. de minore. ⁋. tor-
menta. ff. de queſt. ⁊ per Ang. nec plene in tract. maleſi. in gl. in verſi. qđ
fama publica precedente ⁊ ibi plene per apoſtillantes.

~Sebaſti. Sapia.
a ¶ Appellãs. idẽ
tʒ ang. i. l. ab exe-
cutore. C. quo. ap-
pella. vbi tenet ꝙ
ita ſeruaretur in
terris eccleſie.
~Sebaſti. Sapia.
b ¶ Cõtrauẽtiõe.
vide bart. l. l. ſi qs
p eo. in. v. mẽbro.
ff. de fideiuſſo. ⁊
Car. i cle. ij. i vlti.
col. de vita et ho.
cle. ⁊ in cle. dudũ.
§. ſi. de ſepul. abb.
i rubr. ſ. de obſer.
ieiu. in fi. ⁊ in. c. ſa
cris. col. fin. ſ. qd
metus cau.
c ¶ In. l. i. adde in
§. ſi qs in appella
tiõe poſt me. in v.
q̃ro qd ſi aliqs. ⁊
idẽ qd Bar. tenet
Spec. §. nũc tra-
ctem⁹. v. ſʒ ſi qs. i
eo. tit. de appel. ⁊
bal. i. l. aptiſſimi.
C. de iud. i. i. q. gl. ⁊
Bal. in. l. cũ ppo-
nas. añ fi. C. de bo.
au. iud. poſ. ⁊ ipſm
Abb. pa. i. c. vt de
bitus. in fi. ſ. eo. ⁊
circa hanc mate-
riã adde omnino
Pau. de caſ. i. l. q
rome. §. pe. ff. de v.
obli. ⁊ qd ibi not.
p d. Alex. de imol.
¶ Adde an va-
leat applo gñalis
Alexã. ↄſi. clxx. et
clxxiij. ij. lib.
Anto. Franciſ.
¶ Circa h an p-
cedat appellatio
gñal. dicas ꝙ ap-
pellatio fit multi
pliciter vt p vbũ
appello platũ ſic
ſimplr: vel p vbũ
appello a ſnia vel
p vbũ appello ad
iudicẽ cõpetentẽ
vt eſt gl. in. l. cũ p
ponas. C. de boñ.
aut. iudi. poſ. Itẽ
per v. appello ad
iudicẽ. q² tũc itel
ligit̃ ſ. cõpetentẽ.
vt in. l. q rome. §.
ſcia. ff. de vb. obli.
Itẽ p vbũ appel
lo ad quẽlibet iu-
dicẽ ſm Bal. in. l.
apertiſſimi. i. i. co.
C. de iu. hoc tñ i-
tereſt q2 ſi appel-
let̃ ab interlocu-
toria dʒ inſeri cã
⁊ iuſtificari ex eiſ
dẽ actis ſi vo ap-
pellet̃ a diffiniti-
ua ſufficit appel-
lare abſqȝ aliqua

fuiſſe an teneatur appellans ſibi probationẽ indu
cere: an vo poſſit petere vt fiat remiſſio ad partes
p illius pbatione. Certe in hoc iudicio meo attẽ
dendus eſſet ſtylus curie. ⁊ facit. ſ. ti. pro. i. c. cum
ſuper. vbi fuit ad partẽ remiſſum reſpectu tertij
proponentis ſe appellaſſe. Sed Hoſti. dicit curiã
tenere ꝙ aut oppono l vim dilatorie ⁊ dʒ fieri p-
batio in curia. de quo remittit ad. c. per tuas. ſ. de
ſen. exco. Aut in vim peremptorie poſt litem con
teſt. ⁊ tunc fit remiſſio ad partes ſup illius proba
tione. et ita dicit fuiſſe diffinitũ per cle. iij. nã ſup
principali non cogitur quis ſecum probationẽ in
curiã adducere: ſed qñ opponitur dilatorie ſic: q²
debet appellans a principio pbare fundamentũ
iuriſditionis. facit. c. romana. §. ſi vero. ſ. eo. lib. vj.
et ſuper hoc debet venire inſtructus.
1 ¶ Appellans temere de iure canonico non pu
nitur: ſed de iure ciuili ſic: diſtingue tamen vt hic
dicitur per Abba.
2 Pena corporalis reperitur de iure canonico.
3 Appellans preſumitur calũnioſe appellaſſe eo-
ipſo ꝙ ſuccubuit.
4 Peccatũ mortale nõ ſemper quis incurrit ex cõ-
trauentione canonis.
5 Prelatus lʒ poſſit pro modica cauſa a regimine
repelli: tamen non ſufficit leuis cauſa.
6 Abbas et loca religioſa et ipſorum perſone quõ
ſubijciuntur ordinario loci.
Monachus magis dʒ obedire abbati ꝙ epo.
7 In appellationibus debet ineſſe cauſa vera iuſta
et expreſſa.
8 Appellatio gñalis puta appello ad iudicẽ cõpe-
tentẽ valet de iure ciuili: ſed de iure canonico nõ.
Genus qd non poteſt verificari niſi in vna ſpecie.
non inducit aliquã incertitudinem. 10.
9 Appellari põt omiſſo medio de iure canonico.
10 A ſubdelegato nõ appellatur niſi ad delegatum.
11 Appellatio alternatiue interpoſita puta appello
ad talem vel ad talem: an ⁊ quo caſu valeat.
Alternatiua non inducit certitudinẽ: qñ certum
eſt ꝙ in vno caſu non poteſt verificari.

Inter cetera.

Appellatio gñalis reſpectu cauſe non valet: tria facit: refert appellationẽ: appellantẽ redarguit: ⁊ ap-
1 pellationem repellit. ¶ † No. i. ⁊ tene menti quia
non ſolet ad hoc allegari ꝙ temere appellans nõ
eſt de iure canonico pena extrinſeca puniendus.
Nam papa iſtum abbatẽ hic temere appellantem
redarguit duntaxat. De iure vero ciuili ſecus: de
quo dicendũ vt leg. ⁊ no. in. l. a proconſulib⁹. C. eo.
⁊ in. l. ab executore. C. quorũ app. non reci. Glo. tñ
in. c. ad romanã. ij. q. vi. ſentit idem de iure cano-
nico qd de iure ciuili ⁊ clarius Jo. and. poſt Jo.
Ci in. Goff. ⁊ Philip. in. c. vt debitus. ſ. eo. vbi di-
xit ꝙ ſi calũnioſe qs appellauerit punit̃ in quin-
quaginta libris. In criminali vero pdita lite no-
tarius abſcedat. C. de ap. a procõſulibus. Sed pri
mã partem qd de iure canonico nõ veniat appel-
a lans[a] puniẽdus vltra expenſas: et ꝙ aliud ſit de
iure ciuili tenet gl. in. l. i. ff. a qui. appel. nõ licet. et
Cy. in. l. eos. C. de ap. ⁊ Spe. c. xi. §. nunc dicamus.
in prin. Ego vero diſtinguerẽ ſic: ꝙ aut qs teme-
re ſeu importune appellauit et punit̃ de iure ciui
li vt in legibus predictis que nõ requirũt in hoc
calumniã. Ad idem. l. quiſquis. C. quorum ap. nõ
reci. canonizata. ij. q. vi. prope fi. ⁊ in. c. ſi qs auſus.
ſed de iure canonico talis non punitur niſi in ex-
2 penſis. ¶ † Sed ſi non eſt ſoluendo poteſt puniri
corpus: vt hic ⁊ melius in. c. reprehenſibilis. ſ. eo.
facit. c. finẽ litibus. de dolo ⁊ cõtu. probat optime
tex. in. c. i. de elec. li. vi. in ver. hoc autẽ. puto tamen
ꝙ alia pena extriſeca puniri poterit ſi iudici hoc
viſum fuerit. ar. optimũ in. c. frequens. de reſtitu.
ſpo. li. vi. ⁊ in. l. nõ ignorat. C. de fruc. ⁊ litis expen.
Aut quis calũnioſe appellauit. ⁊ tunc in preſum-
3 pta calũnia idem dicẽdum qd. ſ. ¶ † Nam eo ipſo
qd appellans ſuccubuit pſumitur calumniatus.
vt probatur in. d. c. i. de elect. lib. vi. ad fi. ⁊ notãter
probat ille tex. ꝙ de iure canonico nõ habẽt locũ
pdicte pene legales. nã ſibi p pſumpta calumnia
imponit̃ alia pena: et in certo caſu tñ. ſ. cum quis
deficit non pbãdo qd obijcit in pſonã electi. Aut
quis poteſt cõuinci de calũnia ex pſpicuis conie-
cturis ſeu indicijs: vel qd cã cõtemptus appella-
uerit: et tunc puniri dʒ de iure canonico: pena tñ
arbitraria. ad hoc. c. cũ parati. ſ. eo. ſm vnũ intel-
lectũ: nã calumnie delictũ nõ debet remanere im
punitũ etiã de iure canonico. vt. ſ. de calũnia. per
totum. ſed de iure ciuili ſerua leges. ſ. alleg. ⁊ hoc d
no. q² non habes alibi hunc paſſum ita plene diſ-
4 cuſſum. ¶ † No. ſcdo ꝙ nõ ex qualibet cõtrauen-
b tione[b] canonis incurrit quis mortale: vel ſaltẽ ſit
pena depoſitionis afficiẽdus. Nam iſte abbas te-
mere et ſic cõtra ius appellauit. nec tamẽ fuit re-
motus ab abbatia vel tanꝙ pro mortali punien-
dus. ⁊ ſic limita gl. in. c. generali. de ele. li. vj. ⁊ vide
qd circa hoc dixi in. c. nã cõcupiſcentiã. de conſti.
5 ⁊ in. c. i. eo. ti. ¶ † Et ex hoc ⁊ ex tex. no. ⁊ tene men
ti. qd licet plātus regularis poſſit pro modica cã
a regimine remoueri. vt in. c. p tuas. in fi. de ſimo.
et. c. qualiter ⁊ quando. in fi. de accuſa. non tamen
6 ſufficit q̃libet cã leuis vt hic. ¶ † No. tertio abba
tem cõueniẽdum coram ordinario loci. xviij. q. ij.
abbates. et. c. monaſteria. ſ. de religio. do. cũ vene-
rabilis. cũ ſimi. nõ tamẽ intantũ ſubijciũtur loca
religioſa ⁊ earũ perſone ſicut ſecularia ⁊ perſone
ſeculares. de quibus dicẽdum vt leg. et nota. in. c.
dilectus. de offi. ordi. p Inno. in. c. i. de ſtatu reg. et
vide gloſ. xi. q. iij. qui reſiſtit. q̃ dicit ꝙ monachus
potius obedit abbati ꝙ epo. de quo in. c. cum ab e
7 eccleſiarũ. de offi. or. ¶ † Not. quarto ꝙ ſm antiq̃
tẽpora valebat appellatio nõ expſſa cã grauami-
nis: vt no. ſ. eo. vt debitus. tñ vbi erat notorie fri-
uola non deuoluebat cãm: et hoc operabatur iſta
decre. olim. hodie autẽ non habet dubiũ per pdi-
ctã decretalem: vt debitus. q² debet eſſe cauſa ap-
pellationis vera iuſta ⁊ expſſa in ipſa appellatiõe.
de quo dicendum vt ibi. et cle. appellanti. eo. titu.
8 ¶ † Circa hunc text. quero de duabus qõnibus.
Prima an valeat appellatio generalis reſpectu
iudicum: puta appello ad iudicem competentem.
c Bar. in. l. i.[c] ff. eo. tenet ꝙ ſic. p tex. illius. l. i. prope
finem. cũ ſequen. qd eſt veriſſimũ de iure ciuili: q²
genus quod nõ poteſt verificari niſi in vna ſpecie
nõ inducit aliquam incertitudinem. ſicut in ſimili
no. in nomine appel. in. c. quoniam abbas. de offi.
deleg. ⁊. c. ex parte. ſ. eo. ti. Sed eũ de iure ciuili nõ
poſſit appellari omiſſo medio. vt in. l. imperato-
res. ff. e. ergo illa generalitas reſpectu iudicis nõ
inducit incertitudinẽ quia debet intelligi de iu-
dice ſuperiore immediato: ⁊ p cõſequẽs nõ vitiat.
9 ¶ † Sed de iure canonico:[d] puto talem appella-
d tionem nõ valere: q² poteſt appellari omiſſo me-
dio ad papã. ij. q. vi. ad romanã. Item ad legatum e
in prouincia ſm quoſdã. vt no. in. c. i. ⁊. c. qd tranſ-
lationem. de offi. lega. vbi hoc teneo. Item ad pa-
triarchã ſm Inno. in. c. antiqua. de priuile. ⁊ gloſ.
in. c. renouantes. xxij. diſtinc. de quo tamen dic vt
plene no. in. d. c. antiqua. et ideo cum hec appella-
tio generalis inducat incertitudinem. non debet
valere: quia iudex debet eſſe certus. de reſcri. c. ad
hec. nec licet cum alterius iniuria vagari. l. pretor
10 edixit. ff. de iniurijs. ¶ † Puto tamen ꝙ vbi eui-
taretur incertitudo valeret alias appellatio etiã
de iure canonico: puta quia appellatur a ſubde-
legato delegati pape. nam tunc non poteſt intel-
ligi niſi de iudice ipſo delegato: q² eo omiſſo non
poteſt ad aliquem appellari. iuxta illud qd legi. ⁊
no. in. c. ſuper queſtionum. §. ſi vero. de offi. deleg.
⁊ dixi in. c. cum bertoldus. de re iudi. ⁊ facit qd di-
11 cam in ſequen. q. ¶ † Quero ſcdo quid ſi appella
e tio interponitur alternatiue[e] reſpectu iudicum
nunquid valeat. vide bonã gl. in. c. is cui. de offic.
dele. lib. vi. ⁊ per Jo. an. plenius in regula in alter
natiuis in mercu. Et videt̃ cõcludere Jo. and. in
vtroqȝ loco qd de iure ciuili poſſit talis appella-
tio tolerari: q² ex quo illo iure iudex eſt certus: vt
dixi in pcedenti. q. alternatiua nõ poteſt inducere
obſcuritatẽ: ſed de iure canonico cõcludit qd non
valeret

expſſione cauſe q̃
tñ poſtmoduʒ in
pgreſſu cauſe ap
pellationis debe
bit allegari vt in
c. vt debit⁹. ⁊ in. c.
iterpoſita. hoc. e.
tit. et in. l. p hanc.
C. de temp. ap.
d ¶ Canonico. Jo
an. de imol. in. d.
l. i. ff. eo. tʒ qd imo
indiſtincte vʒ ap
pellatio iſta: ap-
pello ad iudicem
cõpetẽtẽ: q² de iu
re canonico gra-
datim dʒ appella
ri preterꝙ in duo
bus quorũ vnus
eſt ſedes apoſtoli
ca: et alter legat⁹
eiuſdem vt in. c. i.
de offi. lega. vnde
in dubio videtur
i alijs vti iure cõ
muni et nõ ſpãli.
l. ꝙꝙ. ⁊. l. teſtamẽ
to. ff. de teſtamen.
mili. l. i.
e ¶ Alternatiue.
An poſſit appel-
lari alternatiue
vel copulatiue. vi
de p Ang. ⁊ Mo
der. in. l. i. §. ſi qs.
in fi. ff. eo. ⁊ Bal. i
l. appellatione. in
iij. col. C. e. ⁊ Bal.
in. l. cũ pponas. i
fi. C. de bo. aut. iud.
poſ. ⁊ ibi Ange. ⁊
Salic. tenet cum
Bal. ſed an poſſit
penitere vid. bal.
in. l. ſi quis libel-
los. C. eodem.
¶ Adde an va-
leat appellatio al
ternatiua. Alex.
cõſi. clxi. ij. lib. do.
de ro. deci. ſuis in
nouis hoc eo. tit.
~Sebaſti. Sapia.
e ¶ Alternatiue.
Vide Mod. poſt
Inno. ⁊ Bald. in
ca. ex parte. e. vbi
etiam do. Anto.
ſ. de reſcri. Ang.
in cõſil. cccxxvi.
incipiẽ. iſta que-
ſtio. Bal. in conſi.
cccxx. incipiẽ. do.
Simonis. in q̃r-
ta parte.

valeret cũ poſſit appellari omiſſo medio vt ꝑdixi. Sed vide tu do.de Ro.deci.ccij.vbi videntur impugnare hoc dictum Jo.an.dicentis ꝙ aduerſarius poterit in proſecutione cer‑tificare appellatum: ꝛ referunt Joã.de lig.hoc tenuiſſe. Ego dicerem ꝙ aut eſt talis alternatiua que non habet inducere incertitudinẽ: puta quia appellat ad iudicẽ competentẽ vel incompetentem: ꝛ tunc idem dicẽdum ꝙ de iure ciuili. nam illa pars repellit iudicẽ incompetentẽ. Aut poſſet ad vtrũq; appellare: ꝛ tunc ſi iuſta cauſa illum excuſat in diſcernendo quis ſit competens puto appellationem valere.argu.eorum que leg.ꝛ no.maxime per Inno.in.c.cõſtitutus.de in integ. reſti.ꝛ in.l.j.ff.quorũ leg.ꝛ in.c.j.de poſtu. prela.lib.vj.ceſſan‑te autẽ iuſta cauſa tene opi. Joã.and. Glo.eſt facilis ec inſtat circa quedam brocardica.ꝛ vide qđ no.in.c.ſi ſacerdos.alle‑gato in eadem.

Nicolaus abbas.

1 ¶ Monachi ꝛ alij religioſi appellant a correctione ſupe‑rioris qui in corrigendo excedit modũ.7.vbi ponitur quid ſit agendum in tali appellatione.

2 Monachi delinquẽtes circa regulã et ipſius ordinationes ſunt plectendi p abbatẽ: ſi vero delinquũt circa alia crimina ob que venit formãda ꝯ eos inquiſitio: vide remiſſiue.3.

4 Monachi ꝛ alij religioſi vel clerici ſeculares: an poſſint poſt profeſſionem aſtringi vt viuãt ſub ſtrictiori regula quã illa quam in ingreſſu inuenerunt.5.

6 Fratres mendicãtes poſſunt tranſire ad religionem ſancti Benedicti ex regula quã habẽt: ſed non ex cõſtitutionibus quas poſtea fecerunt: quibus ſtatur.

8 Appellatio nõ eſt admittẽda vbicũq; ſnĩa eſt notorie iuſta.

9 In appellatione a diffinitiua nõ eſt neceſſe exprimere cãm.

AD noſtram. A correctione non ap‑pellaẽ.vt ſummo ſic in‑ſpecta mẽte. A correctione legitima nõ appellaẽ niſi modus excedatur.h.d. Primo premittit cau‑ſam mandati. Scđm mandatum.ibi: mandamus. ¶ Caſus literalis. Abbas ſancti Petri queſiuit a papa an deberet deferre appellationib⁹ monachorũ ſuoꝝ a correctiõe inter‑poſitis. Reſpondet qđ appellatio non eſt inuenta vt alicui preſtaret patrocinium in ſua nequitia exiſtenti: quare man‑dat eidem quatenus nõ obſtante appellatione ſubditorum ſuorũ corrigat eos ſꝫm regulam et inſtitutionẽ ordinis ſui. Ber. ¶ No.primo a cõtrario ſenſu qđ appellatio permittiẽ. etiam religioſis qñ indebite pregrauãtur per ſuperiorem: licet ſuperior procedat per viã correctionis.qđ clarius pro‑batur.j.eo.rephenſibilis.ad finem. nulli enim denegãda eſt

1 defenſio etiã ſi ſit excõicatus.ſ.de excep.cũ inter. ¶ † No.ij. ibi: quilibet ſubditorũ tuorũ.iuncta ſubſcriptione ꝙ mona‑

a chi poſſunt dici ſubditi abbati [a] eorũ. Idẽ poteſt dici de ſe‑cularibus reſpectu prelatorũ ſuorũ vt in.c.irrefragabili. de offic.ordi.ꝛ.c.cũ apoſtolus.§.ꝓhibemus.de cẽſi. Sunt enim iſti ſub prelatis ratione iuriſditionis ꝛ prelature. prelati tñ debent eos tractare vt ſocios: quia non ſunt dñi nec debent vt dñi dominari.vide ho.tex.in.c.eſto ſubiectus.xcv.diſtin.ꝛ per illũ tex.arguit ibi gl.j.cõtra ſuperciliũ epoꝝ qui ſubdi‑tos appellant filios cũ debeant eos appellare fratres vel ſo‑cios.viij.q.j.qđ autem.ꝛ.x.q.iij.cauendũ. Caueant tñ ſubdi‑ti cũ ſcribunt prelato vt non appellent eũ fratrẽ cũ debeant eum honorare in ſupraſcriptione.ita nõ dicit illa glo.ſed tu vide tex.in.c.cũ clerici.de verb.ſigni.ꝛ.c.graue.de exceſ.ꝑla.

2 vbi clerici appellant epm dñm. ¶ † No.iij.ibi corrigas ꝛ ca‑ſtiges iũcta ſuprascriptione.ꝙ correctio monachoꝝ ſpectat ad abbatẽ ſolũ. vnde hic nulla ſit mentio de.c.ſuo ad hoc.c. nulã.xviij.q.ij.ꝛ vide Jo.and.in.c.Joãnes.j.de reg. Ex quo infertur ꝙ maior eſt in hoc autoritas abbatis in monachos ꝙ epi in clericos: q2 epũs illos nõ corrigit de iure cõi ſine cõſi‑lio capituli ſui.xv.q.vij.epũs nullius.lꝫ valeat conſuetudo in cõtrariũ.vt in.c.ij.de cõſue.lib.vj. An aliquo caſu teneatur abbas habere cõſiliũ ſui capituli in correctione monachorũ dicã.j.eo.reprehẽſibilis. Itẽ not.ex hoc ꝛ ex tex.ꝙ correctio monachorũ ꝑncipaliter ſpectat ad abbatẽ etiã excluſo epo. qđ nõ reperiẽ in alio ꝑlato ſeculari citra epm: iuxta not.per Inn.ꝛ alios in.c.cũ ab eccleſiarũ.ꝛ.c.quãto.de offi.ordi.ꝛ de abbate eſt ho.text.in.d.c.quãto.hic indubie ꝓcedũt in his q̃

3 ſpectant ad regulã ꝛ ad cõſtõnes ordinis. ¶ † Quid autem cum accuſatur monachus de delicto extrinſeco vel eſt formã‑da cõtra eũ inquiſitio.vide per doc.in prealleg.iuribus ple‑nius per Joan.de lig.in cle.ne in agro.de ſta.reg.pleniſſime dixi in repe.c.ſi quis cõtra clericũ.de foro cõpe.et credo hũc

b articulũ poſuiſſe in.c.cũ contingat.eo.ti.ꝛ in fauorẽ [b] abba‑tis optime facit.c.in ſingulis.ꝛ.c.ſi.de ſta.reg.ꝛ in.c.ſuſcepi‑mus.de homi.ꝛ.c.moniales.de pur.ca. ¶ † Not.vltimo mo‑nachos poſſe cõpelli ad obſeruantiã religionis ꝛ conſtõnis ordinis.facit tex.in cle.j.de priuile. ¶ Et ex hoc ꝛ ex tex.not. differentiã inter obſeruãtiã religionis et ordinis. Nam ob‑ſeruãtia religionis proprie cõſiſtit circa id qđ cõtineẽ in re‑gula illius religionis. Obſeruantia ordinis cõcernit cõten‑ta in ſtatutis et conſtitutionibus ordinis poſt regulã factis ab illis de illo ordine ſeu per ſuperiorẽ habẽtem ad hoc po‑

4 teſtatem. ¶ † Et faciũt hec ad queſtionẽ nunquid religioſis poſſit poſt ꝓfeſſionẽ indici durior ꝛ ſtrictior vita. ꝛ facit iſte tex.ꝙ ſic.quia nedum ad regule obſeruantiam tenentur ſed etiã ad ſtatuta ordinis. Sed tu vide ad hanc queſtionem ho.

c glo.[c] in regula qđ oẽs tangit.de reg.iur.lib.vj.et in.c.geſta. lxxiiij.diſt.ꝛ p Innoc.in.c.ſuper eo.de regu.ꝛ aliquid p eun‑dem in.c.dudum.de cõuer.coniuga.ꝛ cõmuniter tenetur qđ

d poſſit.[d] quia monachi renũtiauerũt proprijs voluntatibus. vnde non poſſunt reſiſtere ſed teneneẽ facere quãtum poſſunt ad hoc.c.in memoria.xix.di.ꝛ melius in.c.vnico.de ſta.regu. lib.vj.vbi monialibus fuit indicta perpetua clauſura.et optime adduco tex.ſꝫm vnum intellectũ in.c.reprehenſibilis.ꝑalleg. in ſi.vbi patet ꝙ etiã ſtatuta abbatis ꝛ capituli ligãt mona‑chos vel moniales ſingulariter.ꝛ videẽ in eis ſufficere maior

5 pars capituli.argu.in.c.j.de his q̃ ſi.a ma.par.ca. ¶ † Circa clericos ſeculares videẽ aliter ſentire gl.in.d.reg.qđ oẽs.ſed ego dicerẽ ſic.qđ aut querit nunquid poſſit eis indici auſte‑rior vita per quã auſteritatẽ mutetur ſtatus ꝑſone: vtputa q2 accoliti teneanẽ cõtinere nec poſſint tranſire ad nuptias. vel ꝙ abdicent a ſe propria.ꝛ ꝓcedat illa glo.ꝛ hoc nõ poſſit fieri niſi ipſi ordinati cõſentiant.argu.xxxij.qđ.j.integritas. Aut indicitur auſterior vita circa accidentalia p que ſtatus vite nõ mutatur: et tũc ſuperior poterit maxime papa. arg. op.in.c.quoniã.de vi.ꝛ ho.cle.ꝛ.iiij.diſt.denique.cum ſi. Item ꝛ capitulum ipſius eccleſie dũmodo oẽs cõſentiant: nõ enim puto in eis ſufficere maiorẽ partẽ.ar.eorũ q̃ not.in.c.cũ oẽs. de cõſti.ꝛ Inno.ꝛ glo.puto etiã ꝙ debeat interuenire cõſen‑ſus ꝛ autoritas epi.iuxta ea que no. Inn.in.c.cũ cõſuetudi‑nis.de cõſue.ꝛ per glo.in.c.ij.de ver.ſig.lib.vj.in ver.ſtatutũ. Scđo principaliter induco tex.ad predicta ꝙ ad conſiderã‑

e dum que religio [e] ſit ſtrictior nõ dꝫ ſimpliciter attẽdi diſpo‑ſitio originalis regule ſed etiã ſtatuta ordinis que duriorẽ viuendi modũ inducunt: vt hic ꝛ in.d.c.j.de ſtatu mo.lib.vj.

6 ¶ † Et hec faciunt ad fratres ꝑdicatores qui ex regula non ſunt mendicãtes: ſed poſtea ex cõſtitutione ordinis abdica‑rũt a ſe propria ꝛ fecerũt ſe mẽdicãtes.vnde habito reſpectu ad regulã poſſent intrare ad religionẽ ſancti Benedicti. nõ

f autem ſic habito reſpectu ad conſtõnes.[f] Item dic qđ debet cõſiderari auſteritas religionis reſpectu obſeruãtie de pre‑ſenti ꝛ nõ reſpectu inſtitutionis antique. vnde nõ poteſt qs de religione in ſe laxiori itrare ad arctiorẽ reſpectu antique inſtitutionis.ſi de preſenti illa auſteritas non ſeruatur quia nõ videẽ ductus ſpiritu dei: ſed aduerſarij: vt in.c.ſane.ꝛ ibi per Inno.de reg.ꝛ hoc no.quia multi errant ꝛ ſepe vidi ſer‑

7 uari cõtrariũ ꝛ male. ¶ † Venio ad gl.ꝛ op.de.c.de priore.j. eo.ꝛ.c.licet in corrigẽdis.de offi.ord.vbi in cauſa correctio‑nis nõ appellaẽ. Sol.dicit gl.ſi.ꝙ iſtud fallit cũ excediẽ mo‑dus in corrigendo vt in cõtrarijs. Reddit autẽ in ſi.rationẽ regule quare non appellaẽ: q2 ſit ad preſentiã et extra formã iudicij.hoc idẽ ſentiunt Tancre.ꝛ Vin.dicẽtes ꝙ ſi procede‑ret in forma iudicij poſſet monachus ſicut ꝛ clericus appel‑lare: ꝛ ſic videnẽ iſti ſentire differentiã inter clericũ ꝛ mona‑chũ reſpectu ꝓceſſus extraiudicialis. Inn.vero dicit qđ ho‑die nõ videtur differẽtia inter regulares ꝛ alios: ꝛ inter cor‑rectionẽ ꝛ aliũ ꝓceſſum cũ ſemp liceat appellare ſi ſupior ex‑cedat qđ idẽ eſt ac ſi grauet.d.c.licet.de accu.c.inquiſitionis. Olim autem poterat eſſe differentia: q2 clerici ſepius audie‑banẽ appellantes: regulares autẽ rarius. Preterea contra diſciplinã nõ appellabant niſi grauarentur. In alijs audie‑bantur appellantes lꝫ non grauarenẽ: ꝛ poſſet hodie ſꝫm eũ precedẽs dictũ habere locũ poſt ſnĩam cõtra regulares latã ſꝫm ipſoꝝ regulã.nã tũc nõ deferret iudex tali appellationi. ꝛ idẽ dicit in corrigẽdis exceſſib⁹ regulariũ ſubditorũ.ſ.de offi.ordi.irrefragabili.§.j. Hoſt.dicit ꝙ quicqd dicat Inno. multi ſunt caſus in quib⁹ grauatur ſecularis clericus: et in eiſdẽ nõ grauaẽ regularis. Unde dicit hodie ꝛ olim magnã differẽtiã eſſe iter correctionẽ regulariũ ꝛ ſeculariũ clericoꝝ j.eo.cũ ſpẽali.de accu.qualr.ij.§.ſi.de ſimo.c.p tuas.§.ſi.ꝛ idẽ Guil.in ſpe.eo.tit.§.in quibus.ver.xi. Sed per iſtud dictum Hoſt.nõ tollitur opi.Inno.vnde dico ꝙ reſpectu facultatis appellãdi nulla eſt hodie differẽtia inter ſeculares ꝛ regula‑res: q2 etiã ſeculares hodie nõ appellãt extra iudiciũ vel in iudicio ante ſnĩam niſi pretextu grauaminis qđ exprimere

a ¶ Subditi ab‑bati. Not. ꝙ mo‑nachus dꝫ ſubdi‑tus abbatis ergo põt inferri ꝙ nõ poterit reuocare abbatem ſine ve‑nia.vide q̃ dixi in c.ex pte.de accu.ꝛ c.cũ olim.de cau. poſ. And.Barb.

b ¶ In fauorẽ ab‑batis. Adde qđ ibi poſui.

Sebaſti. Sapia.

c ¶ Bonã gl. Con‑tra illã gl.in.d.c. qđ oẽs conſuluit Oldra.in conſil. xcvj. inci. nunqd monachũ.de cui⁹ veritate diſputãt hic Feli.et Deci.

d ¶ Qđ poſſit.ad‑de videndũ Old. conſi.xcvj.

Sebaſti. Sapia.

e ¶ Que religio. Vide Car.in ꝯſi. xix.inci.pro elucidatione. ꝛ Lapũ. alleg.lxij.incipiẽ. Frãciſcus.ꝛ alle‑gatio.xxxv.inci. pro dubij propo‑ſiti.in prin.

f ¶ Ad conſtitu‑tiões. Adde Cal. cõſi.xiij.de reg.et vide Lapum alle ga.lxij.

Zacharias.
a ¶ Exprimere cām
Adde Lanfran.
de oꝛdi.l.c.qñ cō
tra falſam.§.in
terlo.⁊ appel.nu
me.39.verſ.ſatis
ſupꝛa viſum eſt.⁊
ſibi remiſſi.i apo.
Benedi. vadi. in
verſ.exprimatur.
ẞ.de proba.
b ¶ Exceditur mo
dus. Adde Ro.
ꝯſ.cccli.⁊ Calde.
cōſi.xx.de regu.
c ¶ Cā ꝯdēnatio
nis.Adde ꝑ hoc
qđ dicit Alexan.
cōſi.cxiiij.i.lib.ꝙ
lr̄e remiſſorie cō
dēnatio. ſunt nul
le niſi oīa ſpecifi
cent in ſupplica
tione que potuiſ
ſent mouere prin
cipē ad nō conce
dendum: de quo
per Oldra. conſi.
xxij.in fi.
Sebaſti. Sapia.
d ¶ Deſerit appel
latio.Uide Bar
tho.vero. in cau.
cxciiij.lci.vbi qs
pōt Mattheſi.in
no.xxi. inci. nota
practicā.⁊ hoc in
telligit Fel.hic ꝓ
cedere etiā qñ pē
dēte termino ite
ruʒ appellaretur
qꝛ prima appella
tione deſerta nō
innuaret ex ſecun
da:allegat Rotā
in tit.de appella.
decl.xxiij. in anti
quis.ſed ꝯtrium
ſentit Cal.in diſ
putatione. incip.
a diffinitiua ſnīa
col.penul. quā re
fert ⁊ ſequit Fel.
in.c.capitulū.col.
iiij.ꝟ.amplia fal
lentiā iſtam.ẞ.de
de reſcrip.
Zacharias.
e ¶ Appellāti ꝑfi
gere.Adde Feli.
ſ.c.cū bertoldus.
ver.dum Abb.al
leg.col.viij.ẞ.ō re
iud. iſtū in.c.cum
ſit.eo.ti.cū cōcor.
de quib⁹ per Fel.
in.ẞ. alleg.c.cum
bertoldus.⁊ Lu
do.ro. licet oīno
nō loquat in his
terminis ſingu.
ſuo.clxvi.incipiē.
iudex a quo.

tenētur.vt in.c.vt debitus.ſ.eo.⁊.c.i.eo.ti.li.vi.⁊ idē eſt in reli
gioſis.vt.ẞ.dictū eſt.Fatendū tamen eſt ꝙ facilius pōt gra
uari in oꝛdine ꝓcedendi ⁊ in alijs religioſis ꝙ̄ ſecularib⁹:vt
in iuribus alleg.per Hoſti.ſed per hoc nō tollit ſupꝛadicta
concluſio.opꝫ eñi in vtriſqꝫ grauamen ſubeſſe.ſed olim pote
rat eſſe dr̄a qꝛ oīs appellatio que nō erat manifeſta friuola
deferebat cām ad ſuperioꝛē.ij.q.vi.ad romanā.no.in ꝑalleg.
c.vt debitus.ſed regulares non audiebant appellantes niſi
excederet modus in corrigēdo.ſ.eo.cum ſpāli.Poſt ſnīam
8 vero diffinitiuā idem poteſt dici.¶ †Nam ſi ſnīa eſt notorie
iure fulcita non debet admitti appellatio tā in religioſis ꝙ̄
in ſecularibus.vt in.c.romana.§.ſi autem poſt ſnīam.ſ.e.ti.
li.vi.facit.c.cū ſit romana.ſ.eo.ſecus autē eſt vbi poſſet com
petere excuſatio vel poſſet habere locū non probatū proba
bo ⁊c.vt in.c.cū Joānes.de fi.inſtru.⁊.l.per hāc.C.de temp.
app.Illoꝛū eñi iurīū ratio pariter vendicat ſibi in locū ſecu
laribus ⁊ religioſis.¶ Ultimo ſcias qđ Innocē.poſuit hic
vnū notabile dictū dicēs ꝙ ſi qs appellat in cauſa correctio
nis etiā poſt ſnīam nō valent lr̄e impetrate in cauſa appel
lationis lꝫ faciāt mentionē de appellatione niſi faciāt men
tionē de cauſa cōdemnationis.alle.c.dilectus filius abbas.
de reſcript.⁊.c.ſuper eo.de coha.cleri.⁊ mu.ſed illa iura hoc
aperte nō probant qꝛ nō loquunt in cā appellationis ſed cū
quis priuatus ex cauſa per ſuū ſuperioꝛē impetrat literas
in foꝛma cōi ſup ſua reſtitutione ſubijciendo cām ſue priua
tionis:ſed vbi fuit poſt diffinitiuā appellatū eſt maius du
9 biū.¶ †Quia regulariter cū appellatur a diffinitiua nō eſt
a neceſſe exprimere cām:ᵃ ſed ſufficit dicere appello ab iniqua
ſnīa.vt.l.i.in fi.cū.l.ſeq.ff.eo.tit.no.gl.in.c.cū in eccleſia.ſ.eo.
ſed nihilominus placet mihi opi.Inn.quā tamen defendo
alia ratione.videlicet cū ꝓcedit ad correctionē intercidit
appellatio regulariter:ſed admittit in caſu ſpeciali.ſ.cū in
b corrigēdo exceditur modus.ᵇ vt in.c.licet in corrigendis.de
offi.oꝛdi.⁊.ſ.eo.de prioꝛe.⁊.c.reprehenſibilis.Cum ergo ius
reſiſtat tali appellationi niſi in caſu:opꝫ ꝙ ille caſus expri
matur vt appareat appellatū in caſu cōceſſo.ſicut obſeruat
cū appellat ab executoꝛe vt dixi plene.ẞ.tit.proxi.qđ ad cō
ſultationē.⁊ ideo in impetratione literarū debet fieri mētio
c de cauſa cōdemnationis ᶜ qꝛ ea expreſſa foꝛſan papa literas
denegaſſet:niſi vidiſſet cauſam rationabilē appellādi.ar.in
c.poſtulaſti.de reſcr.Ex his dico ꝙ ſiue ad correctionē pro
cedatur extra iudiciū ſiue in iudicio:ſiue appellet ante ſentē
tiā ſiue poſt:neceſſe eſt vt exprimatur in appellatione cauſa
appellandi puta qꝛ excedit modum:et in impetratione lite
rarū opoꝛtet ꝙ etiā exprimatur cauſa condēnationis.⁊ hec
bene notabis.¶ Annectit etiā Inno.aliā differentiā inter
proceſſum in cauſa correctionis ⁊ alia cauſa.Nā contra cor
rectionem nō poteſt allegari alia preſcriptio: ſecus in alijs
cauſis.Dic tu clarius quia ſicut cōtra viſitationē nō poteſt
allegari aliqua ꝑſcriptio actiue ſed paſſiue ſic:iuxta ea que
habentur in.c.cū ex officij.⁊.c.cum non liceat.de preſcrip.ita
nec cōtra correctionē.nam viſitatio fit propter correctionē.
de alijs vero qualiter preſcriptione tollantur:dic vt plene
dixi in.c.cum contingat.de foꝛo compe.
1 ¶ Appellans ſi nō proſequitur appellationē in termino
ſibi dato:cenſetur prime ſententie acquieuiſſe.
2 Appellans habet annum ad proſequēdam vel finiendā ap
pellationem.⁊ ex cauſa biennium.7.
Judex licet poſſit breuiare terminos:tamen non tenetur.
3 Appellatio cēſetur deſerta non ſolum per lapſum termini
iuris ſed etiam hominis.4.
4 Appellatio an ſit deſerta per lapſum termini hoīs adeo vt
remaneat firma ſententia diffinitiua a qua fuit appellatum.
5 Judex delegatus poteſt terminum appellanti prefigere ad
proſequendam appellationem.
6 Terminus ad proſequendam appellationē non poteſt pre
figi appellanti per appellatum:ſed appellans ſibiipſi poteſt
prefigere.
7 Terminus ad iter arripiendum vel ad ſe preſentādum qñ
⁊ qualiter detur tam a iure ꝙ̄ a iudice vel ab ipſo appellāte:
ſiue appellatio fuerit iudicialis ſiue extraiudicialis.
8 Termino ad proſequendā appellationē qñ ſatiſfiat.
Terminus ad arripiendum iter quando appellatur in cu
ria non debet dari.
9 Preſentare ſe tunc proprie quis dicitur quando exhibet ſe
conſpectui alterius.
10 Appellans qui in termino cōparuit corā iudice a quo foꝛte
cū inhibitorijs:nō poteſt aſtringi regulariter ad proſequen
dam appellationem niſi in termino iuris.
11 Appellans debet infra terminū facere fidē de ꝑſentatione
alīs iudex a quo mandabit executioni ſententiam quā tulit
credens appellationem eſſe deſertam.
12 Judex ad quem an ⁊ quo caſu poſſit abbreuiare terminum
datum a iudice a quo.
Judex appellationis pendente dilatione data a iudice a
quo non eſt iudex.
13 Appellās qui licet impetrauerit iudices tamen in termino
non ſe preſentauit:an nihilominus poſſit coꝛam iudicibus
impetratis appellationem proſequi.
14 Appellatione deſerta poteſt iudex a quo executioni man
dare ſententiam ſuam abſqꝫ alia citatione.

1 Perſonas. ¶ †Si appellans infra ter
minū a iudice a quo appel
lauit vel a ſeipſo ſtatutū appellationē nō ꝓſequit
ſnīe vel iudicio illius ſtare compellit.h.d.vel ſum
ma aliter ſic.Poteſt appellans ſue appellationi terminum
breuioꝛē termino iuris ſtatuere.eo autē nimis proliꝫū ſta
tuente vel nullū poteſt iudex ſtatuere competentē infra quē
ſi nō ſatiſfaciat termino deſerta eſt appellatio.h.d.cum prin
cipio ſequētis.c.Diuidit in duas partes pꝛout ſunt duo di
cta.Scđa ibi:ſi autem.¶ Caſus literalis.Aliquis appella
uit et appellationi ſue nimis proliꝫū terminū ſtatuit: iudex
debet ei aſſignare terminū infra quem ſedē apo.cōuenienter
poſſit adire.⁊ ſi ad terminū illū appellationē ſuā non fuerit
proſecutus ex tunc cōpellit appellantē ſtare iudicio ſuo ſup
his que in queſtione vertuntur.⁊ ſi competentē terminū ſibi
prefigit ⁊ appellationē ad illū nō fuerit ꝓſecut⁹ ſimili modo
2 compellat illū.Ber.¶ †Not.i.ꝙ licet a iure det appellanti
annus ad proſequēdam ⁊ finiendam appellationē.vt in cle.
ſicut.eo.ti.poteſt tamē appellās ſibi ꝑiudicando reſtringere
terminū iuris reſpectu ꝓſecutionis ⁊ ſtatuere ſibi terminū
breuioꝛē:vt hic.⁊.ſ.c.ꝓxi.cū ſi.et idem poteſt facere iudex vt
hic ⁊ in.c.ſ.ꝓxi.non tamē iudex tenet hoc facere lꝫ poſſit: vt
in.c.ad hec.iij.ſ.eo.⁊ vide qđ ibi dicā.¶ Not.ꝙ ſi appellans
nullum terminū ſibi prefigit vel nimis proliꝫū poteſt iudex
ſibi ſtatuere cōpetentē:et iudicabitur cōpetens ⁊ cōueniens
ſm diſtantiā viarum ſuarū et qualitatem cauſe et naturam
et qualitatē termini ſtatuendi.¶ No.tertio ex tex.duplicem
terminū qui appellanti ſtatui poteſt. nam qñqꝫ ſtatuitur ad
proſequendū.qñqꝫ ad ſe preſentandū.nunquid autē ad aliū
3 effectū poſſit terminus ſtatui dicā.ſ.late.¶ †No.vltimo nō
d cauillādo literā qđ ſicut deſerit appellatio ᵈ ꝓpter lapſum
termini iuris.vt in cle.ſi appellationē.eo.ti.⁊.c.proxi.ita per
lapſum termini hoīs.nam terminus hoīs ſuccedit loco ter
mini iuris.¶ Oppo.primo de ſuperfluitate litere. nam idē
repetit in ſcđo dicto qđ dixerat in primo.Sol.dic ſm doc.ꝙ
tres differentie poſſunt colligi inter primū dictum ⁊ ſcđm.
Prima differentia qꝛ in prima parte loquit de termino ſta
tuto ad ſe ꝑſentandū.in ſcđa de termino ꝑfixo ad proſequen
dum.Scđa differentia quia in prima parte loquitur de ter
mino per iudicē abbreuiato.in ſcđa quando appellans ſta
tuit terminū congruentem.Tertia qꝛ principiū loquitur in
appellatione interpoſita ante ſententiā:finis vero in appel
4 latione interpoſita poſt ſentētiam.¶ †Et hoc vltimū facit
ad qōnē an ꝑ lapſum termini hominis non expectato lapſu
termini iuris remaneat rata ſnīa diffinitiua a qua fuit ap
pellatū.Ad qđ quidā dixerunt:vt refert Inno.ꝙ nō expo
nētes tex.in fi.ibi ſnīe id eſt iuriſditioni.dicebāt enim iſti ꝙ
nūqꝫ manet rata ſnīa diffinitiua donec ſit lapſus terminus
iuris. Alij vero dicunt oppoſitū qđ vtroqꝫ termino elapſo
ſ.iuris vel hoīs rata manet ſnīa.⁊ hoc vr̄ verius ſm Inno.
⁊ profecto iudicio meo tex.clariſſimus eſt hic lr̄am nō cauil
lādo:vt patet ibi:ex tunc ſnīe tue ⁊c.Unde pōdero illud ver
bum extūc.qđ referat ad lapſum termini hoīs.nec valet illa
expoſitio vt dicat ſnīe.i.iuriſditionis ſue:qꝛ ſupꝛa ꝑmiſerat
de appellāte ante ſnīam.Ad idem adduco ho.tex.in.c.licet.
ſ.de ſen.excō.lib.vi.⁊ ita tꝫ Fed.ꝯſil.xxviij.⁊ do.de Ro.deci.
lxxxix.als.ccix.Illud tamen verū eſt qđ etiam poſt lapſum
vtriuſqꝫ termini ſi talis eſt cauſa in qua iudex pōt ſupplere
ex officio ſuo ⁊ inquirere.de quo dicendum vt leg.⁊ no.in.c.
cōſtitutus.ſ.eo.⁊ ex predictis nota iudicē poſſe terminū ſta
tuere appellanti tam ab interlocutoria ſeu grauamine ꝙ̄ a
5 diffinitiua.¶ †Uenio ad glo.⁊ prima facilis eſt circa quam
quero an iudex delegatus poſſit hunc terminum appellāti
e prefigere.ᵉ Sol.dico ꝙ ſic.ad quod alleg.tex.ſ.eo.ad aures.
6 ¶ †Scđo quero nūquid appellatus valeat talem terminū
prefigere ſicut poteſt appellans ⁊ iudex.Sol.dic qđ nō:quia
hoc non reperit iure cautū in eo maxime qꝛ imponeret legē
aduerſario ſuo qđ non eſt concedendū.ſed appellans poteſt
hoc:qꝛ ipſe imponit legē ſibiipſi preiudicādo reſtringendo
terminū

terminū iuris:hinc eſt ꝙ ſi ſtatuit ſibi terminū nimis ꝓlixū
poteſt iudex illum reſtringere vt hic:⁊ in hanc partē videnť
tandem inclinare do. de Ro. deci. cciz. alleg. Idem Jo. and.
poſt Spec. et quoſdā alios in. c. i. ſ. eo. ti. lib. vi. Quidā tamen
tenuerunt contrariū:ſed primū verius ⁊ cōiter obſeruatur.
7 ¶ † Glo. ij. diuiditur in duas partes. In prima parte ponit
duas ſpecies termini. nā quidā ſtatuiť ab hoie:et hoc dupl'r
ſm eam. aut ad ſe preſentandum iudici. aut ad iter arripien-
dum. quidam ſtatuiť a lege ⁊ iſte eſt annus ⁊ ex iuſta cā bien-
nium. Aduerte tu latius. nā qñq; appellať extra iudicium a
grauamine illato vel cōminato ſeu preparato. qñq; in iudi-
cio:⁊ hoc dupl'r:q2 aliqñ ante ſniam:aliqñ poſt et in oībus
predictis vniformе eſt tp̄s a iure prefixū reſpectu ꝓſecutio-
nis ⁊ finis. Nā appellanti in iudicio vel extra ius dat in con-
fuſo annū ⁊ ex cā biennium ad ꝓſequendā ⁊ finiendā appella
tionē:vt cle. ſicut. eo. ti. differūt tamē in hoc q2 in appellatio-
ne extraiudiciali tp̄s currit a die illati grauaminis. In iu-
diciali vō a die īterpoſitiōis ipſi⁹ appellatiōis:vt i. d. cle. ſi-
cut. A iudice vō ſeu appellante vario mō pōt termin⁹ ꝑfigi:
nō tñ excedēdo terminū iuris ſed illū reſtrigēdo vt ibi daľ a
iure annus ad ꝓſequēdū ⁊ finiendum pōt iudex ad lites ab-
breuiādas ⁊ fraudibus obuiandū cū plerūq; appellatur cā
differendi negotiū de termino iuris capere certā partem et
illam aſſignare ad variū effectū. Nā qñq; talē terminum ſta-
tuit ad iter arripiendū. ſ. eo. peruenit. Qñq; ad ꝓſequēdum
vt hic:⁊ in. c. cum cām. de re iud. ⁊ c. ex parte. de reſcri. ⁊. ſ. eo.
ad hec tertio. Qñq; ad ſe iudici ad quē preſentādū ⁊ ad aliū
certum terminum ad faciēdā fidem ipſi iudici a quo de ꝑſen
tatione ſeu ꝑcuratione appellationis. Qñq; ad appellatio-
nem finiēdam. ¶ Primo caſu qñ terminus prefigiť ad iter
arripiēdū clarū eſt ſatiſfactū eſſe termino ſi infra illū appel-
lans iter arripuit ad appellationē ꝓſequendam vt in. c. i. de
elec. lib. vi. in princ. qr verba ibi nil aliud importāt a quibus
nō eſt recedēdum:ex quo aliud nō coſtat de mēte vt in. l. non
8 aliter. ff. de leg. iij. ⁊ in. c. ſi. de verb. ſig. ¶ † Scdō caſu qñ pre
figitur ad ꝓſequēdum iura vī innuere vt ſufficiat qualiter-
a cūq; proſequi^a vt iter arripiēdo ad ſedē apoſtolicā. ſ. ti. ꝓxi.
cum cauſa. Itē per impetrationis actuz vt. ſ. de reſcrip. c. ex
parte. ⁊. c. dilectus. ij. tenet Spe. in ti. de app. §. nūc breuiter.
ver. item qd ſi pars. et do. de Ro. deci. cxix. qđ tñ limitant qñ
terminus ſtatuiť per hominez extra curiā. ſi aūt fuerit talis
terminus ſtatutus in curia nō eſt illi ſatiſfactū per ſolā itine
ris arreptionē ſed requiriť maior diligētia in ꝓſequēdo:vt
puta ꝙ adeat ipſum cancellariū vel locūtenentē ⁊ ſi neutrū
habere pōt ꝓteſtetur. hoc dictū licet aperto iure nō ꝓbetur
tñ ſatis mihi placet:qr nō eſt veriſimile ꝙ cum in eodē loco
ſit iudex ad quē videatur in tali termino cogitatum de ſola
itineris arreptiōe:qr fruſtratorius eſſet talis terminus qđ
nō eſt ſentiēdum. ſed dʒ intelligi in caſu quo vtilitatē affer-
re poſſit. arg. in. l. i. in ſi. ff. ad muni. ⁊. l. quod labeo. de carbo.
edic. facit quod legi. ⁊ no. in. c. cum in iure. de elect. cum ſimi.
Tertio caſu quādo ſtatuitur ad ſe iudici preſentādum:⁊ tūc
nō ſufficit iter arripere. ſed opʒ ꝙſe exhibeat cōſpectui apo
ſtolico. ⁊ ſi eum habere nō poteſt ꝓteſtetur in valuis palatij
vt moris eſt quod tenēt do. de Ro. deci. cxlix. pealle. ⁊ quali
ter debeāt ſe preſentare vide per Jo. an. in. c. ꝗuis. de electi.
9 lib. vi. ¶ † Et pro hoc facit quia ille dicitur ꝓprie ſe preſen-
tare qui exhibet ſe conſpectui alterius. vt no. in cle. dudum.
de ſepul. in gloſ. in verſ. preſentari. nō tñ tenetur infra illum
terminum aliter ꝓſequi. vt no. in locis pealleg. ⁊ per do. de
Ro. ⁊ per ſpe. in pealle. locis. §. nūc breuiter. v. itē pone pre-
10 fixus fuit. ¶ † Ubi querit pone ꝙ appellās cōparet in ter-
mino. dicit appellatus vel iudex ꝓſequere appellationē tuā
nunquid aſtringitur. ⁊ cōcludit ꝙ nō. qr habet a iure annuz.
vt. ſ. eo. cum ſit. ⁊. c. ex ratione. et beneficium iuris nemini eſt
auferēdum. vt in regula indultum. de reg. iur. lib. vi. Tu dic
hoc verum niſi ſit talis cauſa ex cuius dilatione poſſet peri-
culum imminere. de quo dic vt leg. et no. in. c. oblate. ſ. e. Di-
cit et ſi notāter ſpe. in loco ꝓxi. alle. ꝙ appellatus poterit ap-
pellāti ſe preſentāti porrigere petitionē ſuā in qua ſniāʒ ꝓ
eo latā vel ꝯ eū petit cōfirmari. ⁊ ſic indirecte cōpelleť appel
lās ꝓſequi. et ex his habes bonū effectū huius ſtatuitionis
11 termini. ¶ † Quarto caſu qñ fuit ſtatut⁹ termin⁹ᵇ ad ſe pre-
b ſentandū ⁊ alius ad faciēdū fidē de ꝑſentatione. eſt dubiū an
poſſit iudex talē terminū ſtatuere. de quo per do. de ro. deci.
vbi. ſ. vbi dicunt ꝙ ſi iudici nō ſit fides de preſentatione ſeu
ꝓſecutione vbi terminus fuit datus ad ꝓſequēdum poterit
iudex a quo ſententiam irreprehenſibiliter executioni man
dare nō tamen per hoc deſerta eſt appellatio. ex quo inveri-
tate fuit appellās ꝓſecutus in termino ſed executio ſnit nō
reuocabitur ante finē cauſe appellationis ⁊ ſic pendebit ab
exitu appellationis. Et idem vī velle. Fede. cōſi. xxviij. inci
piente punctus qđ mis ⁊c. ⁊ do. Anto. ſ. eod. ex inſinuatione.
Dubitare tamen vī Fede. an iudex potuerit talē terminum
prefigere:qr nō vī ſpectare ad officiū ſuū. arg. in. d. c. ex inſi-
nuatione. cōcludit tamen ꝙ prefixio ex quo nō fuit cōtradi-
ctum operabiť effectum premiſſum. Ego puto ꝙ a ꝑncipio
c pōt appellans cōtradicereᶜ vt nō teneatur fidē facere de pre
ſentatione ſeu ꝓſecutione per. c. ſi a iudice. ſ. eo. lib. vi. vbi dī
ꝙ appellās nō tenetur cōparere corā iudice a quo niſi ad au
diendum reuocationē grauaminis. ſed ſi pars nō cōtradixe
rit imputabitur ſibi reſpectu executionis ſiēde ſi nō fecerit
fidē infra terminū qr veriſimiliter iudex cogitaret appella-
tionem eſſe deſertā. ad hoc qđ no. Inn. ſ. eo. ex rōne. ⁊ qđ no.
ſ. c. ꝓxi. ſed per hoc nō eſt deſerta appellatio ex quo in veri-
tate ꝓſecutus fuit in termino. vt. ſ. dixi. ¶ Quinto ⁊ vltimo
caſu ſtatuitur terminus qñq; ad appellationē finiendaʒ. qđ a
an fieri poſſit ⁊ quē effectum habeat:dicēdum vt leg. ⁊ no. in
12 d. c. ex inſinuatiōe. ¶ † Sed circa predicta nūc queritur an
iudex ad quē poſſit abbreuiare terminuʒ ſtatutuʒ a iudice a
quo Spec. ponit in pealleg. §. nunc breuiter. ver. itē pone. et
cōcludit ꝙ nō:qr pendente dilatione nō eſt iudex. ar. in. c. ſi-
gnificante. ſ. eo. C. de dila. ſine. Alij tamen tenuerūt ꝯtrariū
vt ipſe recitat ſed ipſe reſidet in prima opi. Ego diſtinguerē
ꝙ aut ſubeſt cauſa reſtringendi puta qr ex dilatione immi-
net periculū animarū ⁊ poterit reſtringere. arg. opti. in. d. c.
oblate. ſ. eo. alias ſecus qr indultū a iure beneficiū nō eſt au-
13 ferēdum:vt i. d. regula indultū. ¶ † Ulterius quero quid ſi
d appellans nō cōparuit in termino ab hoīe ſibi prefixoᵈ ap-
pellās tñ infra illum terminū impetrauit iudices nunquid
poſſit appellans coram iudicibus ab appellato impetratis
appellationē ꝓſequi. Cōclude ſic:ꝙ aut appellās fuit legiti
me infra terminū impeditus ⁊ poterit qr lapſus termini nō
debet ſibi obeſſe. arg. ſ. eo. ex ratione. ⁊ tenent do. de Ro. deci.
cclxx. Aut nō fuit impeditus:⁊ tūc aut reſiſtit appellās ⁊ nō
poterit qr quātum ad eum deſerta eſt appellatio vt hic. et. ſ.
c. ꝓx. nec diligētia appellati dʒ ſibi prodeſſe ex quo nō vult
amplius ꝓſequi. arg. regule ex eo. de reg. iur. lib. vi. ſic intel-
lige ⁊ reſtringe Spec. in. d. §. nūc breuiter. vſi. itē pone. Aut
appellatus vult ꝓſequi petēdo cōfirmationem ſnie ⁊ tūc po
terit appellans ex perſona appellati proſequi. arg. in. l. petē
de. C. de temp. in integ. reſt. ⁊ hoc caſu intellige nota. per do.
de Ro. deci. lxi. ⁊ ſic nulla erit cōtrarietas inter eos. ⁊ Spe.
licet aliter ſentiant. Et idem per oīa puto dicēdum cū infra
terminum iuris appellatus incepit proſequi:⁊ elapſo termi
no inſtat petendo ſniam qđ pōt. vt in aut. ei qui appellat. C.
de tēp. app. ⁊. ij. q. vi. appellatore. ⁊ per hoc reſtringe intelle-
ctum cle. ſi appellationem. ſ. eo. ti. vt intelligatur quādo neu
ter impetrauit in termino quo caſu non poſſunt etiā ambo
proſequi:poſtea cum ſemel per negligētiam vtriuſq; deſerta
ſit appellatio:vt ibi qđ bene notabis. ⁊ vide qđ no. ſ. eo. ſepe.
¶ Glo. iſta in ſcda parte querit an ⁊ quādo poſſit terminus
preueniri ab alterutra partiū. ⁊ dic plenius vt legi. ⁊ not. in
14 iuribus allegatis in ea. ¶ † Ultimo quero quid intendit li
tera ibi extunc ⁊c. Sol. dicit glo. ſi. ꝙ poſt terminum lapſum
poteſt iudex ꝓcedere ac ſi peremptorie fuiſſet citatus per. c.
ſepe. ſ. eo. Sed dic tu melius ꝙ illud c. loquitur de iudice ad
quem dic vt ibi. ſed reſpectu iudicis a quo dic ꝙ nō tenetur
illum citare per. c. ij. de do. ⁊ cōtu. lib. vi. ⁊ vide per Innoc. in
c. ex rōne. ſ. eo. vbi aperte tenet ꝙ ſi appellās nō proſequitur
in termino pōt iudex ꝓcedere ſine alia citatione ad execu-
tionē ſnie. ⁊ dic vt latius ibi dicetur. dic ergo ꝙ extūc. i. poſt
lapſum terminum pōt iudex valide ꝓcedere cum deſerta ſit
appellatio:vt hic ⁊. ſ. c. ꝓxi. Hoſt. vō accipit hoc verbū extūc
magis late. exponit enī. i. ex quo certuʒ eſt ꝙ cōtempſit qr tā
tum ſibi fluxit de tempore prefixo ꝙ impoſſibile eſt illū poſ-
ſe facere id ad qđ terminus fuit prefixus. arg. ff. de ver. obli.
ſtipulationes. ⁊. l. cōtinuus. Joā. an tenet contrarium per. c.
reprehēſibilis. ſ. eo. ſed certe melius facit iſte text. in dictiōe
extunc que denotat extremitatē tēporis. ⁊ ſic clare innuiť ꝙ
poſt terminū lapſum ⁊ nō ante valide ꝓcedat.

1 ¶ Appellans habet annum ⁊ ex cauſa biennium ad ꝓſe-
quendam et finiendam appellationem:ſiue iudicialem:ſiue
extraiudicialem.
2 Biēniū daľ ad ꝓſequēdā ⁊ finiēdā appellationē ex cauſa que
oportet ꝙ aut ꝓbeť aut ſit notoria:alʳ nō datur.
3 Iudex a quo pōt appellāti ꝑfigere terminū breuiorē:termi-
no iuris ad ꝓſequēdā nō autē ad finiēdū appellationē intel
lige cū limitatione de qua hic. 12. 17.
4 Appellatio efficitur deſerta nō ſolū ꝑ lapſum temini iuris:

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Proſequi. vi-
de Rot. in tit. de
appel. deciſ. xiij.
inci. Itē ſi iudex
l nouis ⁊ deci. xl.
inci. nota ſi iudex
in antiquis. et de
ci. l. incip. nunqd
infra terminū. in
antiquis. Old. in
conſi. lx. incip. eſt
tempus.

Sebaſti. Sapia.
b ¶ Statutus ter
minus. Uide ro.
in ſing. clxij. inci.
hoc neſciūt legi-
ſte. Card. in cle. i.
q. xxiij. de appel.

Sebaſti. Sapia.
c ¶ Cōtradicere.
Uide Barth. vo.
l cautela. lxxvij.
incip. eſt dubiuʒ.
vbi notat caute-
lam qđ qñ iudex
aliqd facit parte
preſente qđ pars
cui diſplicet ſem
per cōtradicat.

Zacharias.
d ¶ Ab hoīe ſibi
prefixo. Adde lā-
fran. de ori. in. c.
qñ contra. §. in-
terlocu. et appel.
nu. xliij. v. tertiū
tp̄s. ſ. de ꝓbā.

ſed hominis quo caſu prima ſentētia remanet firma.18.
5 Statutum faciens mentionē de appellatione non compre-hendit appellationem extraiudicialem in odioſis: ſecus in fauorabilibus.21.
6 Appellatiōe pendēte in cā criminali ſnīa nō dꝫ mādari exe-cutioni etiā ſi immineat pena vltimi ſupplicij.
In criminalibus tertius appellat inuito cōdēnato.
7 In notorijs ſnīa ferť in nō citatū ⁊ abſentē: quādo certū eſt ſibi nullā cōpetere defenſionē.31.32. vbi plene an in notorijs requiratur citatio.
8 Excōicari pōt ſubdit⁹ abſens ītellige. vt. ī. nu.28.
9 Appellās an aliquo reſpectu habeat triēniū ad appellatio-nē pſequendā ⁊ finiendā.
10 Termini iuris nō poſſunt per iudicē breuiari: niſi in certis caſibus: de quib⁹ hic.
11 Statutū ꝙ declinās iuriſditionē ſecularē tanꝙ cleric⁹ dꝫ in-fra trī tēpus docere de ſuo clericatu nō valet.
Tp̄s datū ad appellādū an poſſit ex forma ſtatuti breuiari vel elōgari.14. vel etiā ab ipſo iudice in aliquo caſu.13.16.
15 A nimis lōga vel breui dilatiōe lata per iudicē pars poteſt appellare.
In cōmiſſis iudicis arbitrio pars poteſt appellare: ſi iudex male arbitratur.
17 Iudex ad quē poteſt ex cauſa reſtringere terminū datū ad appellationem finiendam.
19 Appellans extraiudicialiter auditur deſerta appellatione per viam querele.22.
Facta extraiudicialia nō trāſeunt in rem iudicatā.
Etiā eſt dictio implicatiua.
20 Appellatio extraiudicialis an ⁊ quo caſu debeat continere cauſam.
23 Appellatus extraiudicialiter nō teneť cōparere ſi nō citeť niſi in caſu. ī.26.
Citatio nulla pōt fieri etiā per nūtios deputatos ſine ſpeci-ali cōmiſſione iudicis.
24 Citatio pōt fieri etiā per partē ex mādato iudicis: nō crediť tamē parti aſſerēti id facere ex iudicis mādato.25.
27 Appellatio eſt interdicta in facto notorio.
28 Excōicatio an ⁊ quo caſu feratur cōtra nō citatū.30.
29 Citatio pōt fieri per familiarē iudicis: ſi cōſtat iudicem hoc ſibi iniunxiſſe: puta oſtendēdo literas iudicis.
33 Excōicatio nunꝙ ferť ab hoīe niſi ratiōe cōtumacie.

Cum ſit romana. Appellans ad pſequendum habet annū ⁊ ex cā biēniū niſi iudex moderetur. ⁊ ſi infra tp̄s nō proſequitur rata manet ſnīa: vel redit ad priuū ſi ante ſnīam appellauit. hoc primo. Qui de crimine impeditur appellare pōt: niſi ſit notoriū. hoc ſcdō. Diuiditur ī tres partes. In prima ponit terminū appella-tiōis pſequēde. In ſcda penā nō pſequētis. ibi īfra qđ. Ter-tia ibi: preterea. proſequitur an de crimine delatus appellet. ¶ Caſus literalis. Aliquis appellauit ante ſnīam vel poſt. queritur quātum tp̄s dādum ſit ei ad appellationē pſequē-dam. Reſpōdet ꝙ ſi ante ſnīam vel poſt fuerit appellatum: huiōi appellātibus indulgetur annus. et ſi iuſta cā interue-nerit indulgeť biēnium niſi iudex a quo appellatur breuius tp̄s duxerit ſtatuēdū ſcdm locoꝝ diſtantiam ⁊ perſonarū ⁊ negotij qualitatem. Et ſi infra illud tp̄s appellationē nō fue-rit pſecutus tenebit ſnīa. Si poſt ſnīaꝫ diffinitiuā fuerit ap-pellatum ⁊ a cauſa ſua cecidiſſe videtur nec amplius ſuper codeꝫ negotio audietur appellans. Si vero a grauamine et ante litis ingreſſuꝫ fuerit appellatum huiuſmodi audietur appellans: qꝛ canones etiaꝫ extra iudicium paſſim appella-re permittunt: ⁊ tales nō ſolent ppriē dici appellationes: ſꝫ prouocationes ad cauſam. Si vero ante ſnīam appellauerit quis cōpelli debet ſtare illius iudicio ad quē appellauit al-ternatiue. ſ. vt appellationē pſequatur: aut iudicio ſuo ſtet. Si vero ille qui appellat fuerit raptor vel aliene rei violen-tus detentor: talis appellatio facta in iudicio apud eccleſia-ſticas perſonas admittiť: niſi forte notori⁹ vel raptor vel for-nicator exiſtat ſicut ille quē apoſtolus abſentē ⁊ irrequiſitū
1 excōicauit. Ber. ¶ † No. primo ꝙ appellāti poſt ſentētiā vel ante prefigitur a iure annus. qđ intellige quo ad pſequen-dam ⁊ finiēdam appellationē ſimul. ⁊ idem dic ſi appellatur extra iudiciuꝫ: vt pbatur in cle. ſicut. co. tit. per quā ſatis de-
2 claratur iſte text. ¶ † Not. ſecūdo ꝙ ad hoc vt appellāti deť
a bienniuma oportet duo cōcurrere. Primo quod ex cauſa ne-ceſſaria nō potuerit cauſam proſequi et finire infra annum. Secundo ꝙ illa cauſa ſit euidens non ergo ſtatur aſſertioni
3 ſue: ſed oportet ꝙ probetur aut ꝙ ſit notoria. ¶ † No. iij. iu-
b dicem a quo poſſe ex officiob prefigere appellāti terminum breuiorem termino iuris ad appellationē pſequēdam: et re-ſtringitur terminus reſpectu pſecutionis: non aūt reſpectu finis. Nam vbi habebat integrū annū ad pſequendum ⁊ fi-niendum. d. cle. ſicut. ita ꝙ non tenebatur infra annū pſequi niſi ad libitum: niſi put habetur. ij. q. vj. appellatore. et auť. ei qui appellat. C. de temp. app. nūc oportebit euꝫ pſequi in termino a iudice prefixo: ⁊ ſit hec reſtrictio ppter cauſaꝫ de qua in glo. ⁊ nota hoc p limitatione. c. precedentis: vt nō ſo-lum poſſit appellās ſibi prefigere terminum ſed etiaꝫ iudex appellāte omnino ceſſante hoc tamen limito quando iudex appellationem recipit ſaltem ad vlteriora non pcedendo. ſi autē appellationem nō admittit ſed ad vlteriora pcedit nō poteſt hunc terminū prefigere. ita ſing. ſentit Innoc. in. c. ſi. de accu. p hoc qꝛ quo ad iudicem habetur p non appellāte. arg. c. cum qui. de do. ⁊ contu. lib. vj. ⁊ eorum que dixi in. c. iij.
4 de eo qui mitti. in poſſeſ. ¶ † No. quarto tex. hic ſatis expreſ-ſum maxime iuncta glo. quod ſicut deſeritur appellatio per lapſum termini iuris: ita per lapſum termini hominis: ita ꝙ ſi iudex etiam appellāti a diffinitiua ſtatuit terminū mē-ſis ad pſequēdam appellationem: lapſo menſe appellatore non pſequēte ſnīa rata manet nec expectatur lapſus totius anni: qꝛ terminus prefixus a iudice ſuccedit loco termini iu-ris ⁊ ideo quo ad deſertionem operatur eundem effectū. qđ
5 tenet Inno. ī. eo. ex ratione. ⁊ ſ. c. pxi. vbi etiā dixi. ¶ † No. quinto ꝙ appellatio extraiudicialis nō dicitur ppriē appel-latio: ſed eſt potius quedam puocatio ad cauſam. ⁊ hūc tex. ſemper notabis p ſtatutis ⁊ alijs diſpoſitionibus facienti-bus mentionem de appellatione. nam in odioſis nonveniet nomine appellationis extraiudicialis appellatio: ſecus in fauorabilibus qꝛ largo modo poteſt dici appellatio: vt hic ⁊
6 ī. eo. bene facit regula odia reſtrigi. de reg. iu. lib. vj. ¶ † No. in. §. preterea. quod ī cauſa criminali poteſt quis appellare quinimo pendente termino appellationis interponēde nō debet mandari ſententia executioni etiam ſi immineat pe-na vltima ſupplicij. de quo per Bart. in. l. qui vltimo ſuppli-cio. ff. de pe. Et eſt aliud ſpeciale: qꝛ inuito condēnato poteſt tertius appellare. l. non tantum. ff. eo. no. ij. q. vj. in ſumma.
7 ¶ † Item no. hic text. apertiſſimum ꝙ in facto notorio pōt ferri ſnīa contra abſentem nō citatum: ſi certum eſt abſenti nullā defenſionem cōpetere. quod vide de quo plenius dixi in. c. cum olim. de re iud. An autem ⁊ qñ notorietas excludit queꝫ a facultate appellandi. dic vt dicam. ī. c. cum ſpeciali. §.
8 porro. ¶ † Vltimo no. argu. opti. iudicem poſſe ſubditū ab-ſentem excōmunicare. quod probatur hic intelligēdo ꝙ iſte corinthius erat abſens extra territorium: ſed poſſet intelli-gi ꝙ dioceſes non erant olim diuiſe ſicut hodie iuxta no. in c. cum cauſa. de pba. dictum trī in ſe eſt verum: de quo dic vt
9 dixi plene in. c. ſi. de foro cōpe. ¶ † Venio ad glo. j. cuius finē bene nota in eo qđ dicit qđ ſicut impedito infra annū datur biēnium: ita impedito infra ſcdꝫ annū datur annus tertius allega. c. ex ratione. ī. eo. hoc trī dictū nullibi aperte pbatur.
10 Unde dic vt melius ⁊ latius dicā in. d. c. ex rōne. ¶ † Glo. in verbo reciſus. colligit arg. ex text. iudicē poſſe abreuiare in-ducias datas a lege ⁊ allegat aliquas cōcordantias: contra qđ opponit de multis iuribus ⁊ tādem ſoluēdo cōcludit po-nēdo regulā qđ inducie que dātur a lege vel canone poſſunt iuſta cā interueniēte a iudice abbreuiari. ⁊ ſic ponit regulam
c affirmatiue: excipit trī duos caſusc dūtaxat. Primus in ter-mino decē dierū prefixo ad appellādū. Scdꝫ in quadriēnio prefixo ad ī inte. reſti. peten. Aduerte trī: qꝛ gl. nō reddit ali-quam rōnem ſpecialitatis. Hoſ. excipit alios tres caſus: ⁊ ſit quartus ſm eum in ſemeſtri dato ad redhibēdum. ff. de edi. edic. cum ſex. Quintus in ſemeſtri prefixo ad cōferēdum be-neficia. de ſup. neg. prela. ⁊ de cōceſſ. prebē. c. ij. Sextus. in. lx. diebus qui dātur ad accuſandum vxorem iure mariti. iiij. q. iiij. §. aliquādo ſed nō reddit rōnem diuerſitatis nec illa iu-ra videntur hec pbare: non eñi loquūtur quādo cauſa ſugge-rente iudex vult dilationē augere vel minuere. Dy. in regu-la indultum. de reg. iur. lib. vj. ⁊ Cy. in. l. j. C. de dila. et in auť. qui ſemel. C. quomodo ⁊ qñ iu. videtur ponere hanc theori-cam ꝙ terminū datum a lege cum miniſterio iudicis poſſit iudex ex cauſa abbreuiare vel elongare. ſic loquuntur iura alleg. in princi. gloſ. ſecus ſi datur a lege ſine iudicis miniſte-rio quo caſu pcedūt caſus excepti. dicitur autem terminus datus cum miniſterio iudicis quādo ius diſponit certū ter-minum prefigendum a iudice. ſine iudicis miniſterio datur quādo iuſmet per ſeipſum abſqꝫ facto iudicis ſtatuit termi-num ad faciēdum aliquid. Ratio vltimi dicti eſt qꝛ indultū a iure beneficium nemini eſt auferendum: vt in. d. regula in-dultum.

Anto. Franciſ.
a ¶ Circa hoc an īpedimētū vnius diei cōtingēs in primo anno dato ad pſequēdā appellationē ſit ſufficiēs ad cōcedendū ſcdm ſatale di cas ꝙ nō ſi impeditus ſe immiſcuit arctauit ⁊ potuit pſequi ⁊ expedire cām in primo anno ⁊ nō fecit vt eſt no. glo. ⁊ ibi p doc. in. c. cū in ve teri. circa ſi. ō cle. ⁊ hr̄ per Ange. et Alex. ī. l. ſ. ff. ſi qs cau. ⁊ per gl. in. c. cupiētes. in. §. ce terū. iv. viij. dies de elec. lib. vj. ⁊ p Io. an. in reg. im putari. de re. iur. li. vj. in mercu. et adde ꝙ impedimentū nō pſecu te appellationis infra annū nō pbař p vnū teſtem cum iuramēto in ſupplemētū pbationis vt eſt glo. reputata ſing. in l. ſi. §. illud. in vſ. euidētiſſimis pbationibus. C. đ tēp. app. ſed alia eſt gloſſ. in. l. ſi. ff. ꝙ met. cau.

Sebaſti. Sapia.
b ¶ Ex officio. vi de Rom. in ſing. clxv. inci. iudex a quo Feli. in. c. cuꝫ bertoldus. co. vj. ī. de re iudica. et Feli. ī. c. ꝑlatoꝝ. co. vj. v. ſcdo caſu ſ. ō accuſa. Rotā deci. xvi. in anti quis. ⁊ in deci. xl. inci. itē ſi appella tur. in ti. de app. in nouis.

Sebaſti. Sapia.
c ¶ Duos caſus. Vide multa per Geor. natta in re peti. cle. ſepe. col. xxviij. cū plurib⁹ ſequē. de vbo. ſig. et vide Roma. in 2ſil. cccc.xcvij. ici. diligēter perſcru tatis. col. j.

dultum. Barto. plene proſequitur in. l. ſecunda. ff. de re iudi. ⁊ tādē cōcludit indiſtincte iudicē poſſe cā cognita dilatiōes datas a lege augere vel minuere: ꝓbat allegādo caſus in quibus iudex hoc facit indiſtincte. Et primo pꝫ ſm eū in exceptionibus dilatorijs ad quas ꝓponēdas ius ſine iudicis miniſterio ſtatuit certū terminū. et tñ iudex aſſignat aliū terminū reſtringēdo terminū iuris vt legi. ⁊ not. in. c. paſtoralis. ē. de excep. Scḋo pꝫ in tpe qḋ datur ad agēdum qñ cā cognita limitaꝛ l. titia. de accu. ⁊. l. ſi ea. C. qui accuſ. nō poſ. ⁊. l. diffamari. C. de inge. ma. Tertio in tpe dato ad petēdam ⁊ diffiniendam in integ. reſti. vt. l. intra vtile. ſm vnā lec. ff. de mino. Quarto in tpe dato ad hereditatē adeundā: vt. l. ſi quis inſtituaꝛ. ff. de here. inſti. Quinto i n tpe dato iudicatis in actione perſonali qḋ datur a lege ſine iudicis miniſterio. quimo ꝙ plus eū lex ſupplet ſed iudex minuit: vt. l. ij. §. ſi quis condemnatus. ff. de re iudi. ⁊ tamē iudex cā cognita pōt illum terminū abbreuiare: vt l. ij. ff. eo. ⁊ in. c. qḋ ad conſultationem. ē. de re iudi. Ange. de peru. in. d. l. ij. dicit opi. Bart. eſſe veram qñ iudex vult abbreuiare vel elōgare inducias in pertinētibus ad iuriſditionem ſuam. ſecus aūt ſi hoc vult diſponere in pertinētibus ad iuriſditionem ſuperioris. ideo dicit ꝙ terminus. x. dierum ad appellādum vel annus ad ꝓſequēdū ⁊ finiendum non pōt diminui. ⁊ hec tāgūt iuriſditionē et poteſtatem ſuperioris. alleg. glo. in auꝛ. offeratur C. de lit. cōte. que firmat ꝙ tps decendij ad appellandum nō poteſt a iudice diminui. alle. etiā gloſ. Jo. and. in regula indultū. de reg. iur. lib. vj. in ſi. que dicit qḋ elect⁹ qui habet tres mēſes ad petēdum confirmationem electionis ſue. vt in. c. ꝗ ſit. de elec. lib. vj. nō poteſt epūs mādare vt cōfirmationem petat infra menſem q: non poteſt diminuere dilationē datam a iure ſi nullo alio iure concediꝛ.

11 ¶ †Et per hoc dicit Ang. prefatum ſtatutū ciuitatis quo cauetur ꝙ declinans iuriſditionē poteſtatis tāꝗ clericus teneaꝛ ꝓbare clericatū coram epō infra certum tps nō valere. dicit tñ valere ſtatutum ciuitatis abbreuiās terminū prefixum ad appellādum. alleg. glo. quā dicit ſing. in. l. preſcriptione. C. ſi cōtra ius vel vti. pub. que innuit valere cōſuetudinem vt infra. xij. dicꝰ poſſit appellari. quaſi innuat ꝙ ſicut pōt elōgare: ita breuiareᵃ.

¶ Aduerte tu ad glo. in dicta regula indultū. ꝗ videtur in hoc multū dubitaſſe. Nam primo ponit illā diſtinctionem Dy. an terminus ſit datus cum iudicis miniſterio an ſine. ſed poſtea ponit aliam theoricā dicens ꝙ indultū a iure nō dꝫ diminui. ſ. ab hoīe ⁊ ſine cauſe cognitione. et ita pōt intelligi illa regula que dicit ꝙ cū cauſe cognitione pōt diminui ⁊ ſic in hoc accedit ad opi. Barto. Item ab alio iure bene poteſt diminui etiam ſine cauſe cognitione. vt ibi no. Aduerte mihi placet ꝙ quatenus iudex vult minuere vel elongare terminū in preiudiciū poteſtatis ſuperioris nō poſſit. text. eſt apertus in. c. ex inſinuatione. j. eo. et in c. venientes. de iureiuran. ſed quatenus factū tāgit ius partis tunc bene poteſt: licet illud veniat retractandum corā ſuperiore dūmodo ſtatuat in pertinentibus ad poteſtatē ſuā. de quo videꝛ tex. hic. ⁊. ē. eo. perſonas. Nā annus datur ad ꝓſequēdam ⁊ finiēdam appellationē vt in cle. ſicut. eo. ti.

12 ¶ †Et tñ lꝫ iudex a quo nō poſſit ꝑfigere terminum reſpectu finiendi. vt in. d. c. ex inſinuatione. q: eſſet imponere legem ſuperiori vt infra certū terminum cauſam appellationis finiat pōt tamē terminū reſtringere reſpectu ꝓſecutionis q: hoc cōcernit ius partis: lꝫ ꝓſecutio debeat fieri corā ſuperiore: vt dixi. ē. c. pxi. ⁊ ſic limitaꝛ dictū Ang. Item aperte ꝓbat iſte tex. cū. c. precedenti. illam opi. Bar. vt etiā terminū prefixum a lege ſine iudicis miniſterio poſſit iudex ex cauſa abbreuiare quatenus nō imponit legē ſuperiori nam iſte terminus anni daꝛ ſine miniſterio iudicis: et tamen poteſt diminui et reſtringi vt hic. Nec. ob. ſi dicaꝛ hoc a lege cōcedi: q: tūc iſta nō loquiꝛ diſpoſitiue ſꝫ narratiue innuētia tacite iudicis circa hoc

13 poteſtatē. ¶ †Et ꝑ hoc dicerē ꝙ exiſtente magna cauſa puta ſcandalo vel alia vtilitate publica ſuadente poterit iudex a quo minuere terminum. x. dierū prefixum ad appellādū q: per hoc non prefigitur lex ſuperiori imo ipſi parti que habet appellare. naꝫ ſicut pōt terminus reſtringi reſpectu proſecutionis vt hic: ita ⁊ reſpectu appellationis interponende. non eñ video in hoc rōnem diuer-
14 ſitatis reſpectu poteſtatis ſuperioris. ¶ †Et per hoc dicerem ꝙ licet ciuitas recognoſcēs ſuperiorem nō poſſit ex toto tollere appellationeꝫ: vt in c. venientes. de iureiuran. poterit tamen minuere vel elōgare terminū appellādi: ad ħ. d. gloſ. in prealleg. l. preſcriptione. ⁊ ꝑ hoc notāter limito illud c. venientes. qḋ eſt notandum ⁊ menti tenendum.
15 ¶ †Dico etiā qḋ vbi iudex male arbitraretur in reſtringendo vel in ampliādo iuris terminum et ſine cauſa poterit appellari: q: in commiſſis iudicis arbitrio pōt appellari ſi iudex male arbitrabitur. vt no. gloſ. in. c. ſuper his. de accuſa. ⁊ Bart. in. l. ſi qua pena. ff. de verbo. ſigni. ꝓbatur. in. c. i. de dilat. vbi dixi. et hoc in terminis noſtris videtur ſatis de mente Inno. in. c. ad petitionem. de accu-
16 ſaꝛ. vbi vide. ¶ †Plus dicit ꝙ etiam vbi ius diſponit ꝙ non detur minor dilatio. xxx. diebus qḋ nihilominus poterit iudex ex cauſa dilationem minuere. ſed ſi cauſa moderationis non ſubeſt poterit iuſte appellari ſm eum quod bene notabis. b ⁊ hec ſufficiunt quo ad hunc articulum. Poteris ad materiaꝫ ampliandam videre not. per Inn. in
b d. c. ad petitionem.ᵇ ⁊ quod ibi dixi. ⁊ qḋ dixi in. c.
17 j. de dila. ¶ †Querit eadem glo. an liceat indiſtincte iudici reſtringere terminum anni ſoluendo. refert opiniones. Nam quidam dixerunt qḋ ſic in preiudiciū ipſius appellantis: ⁊ ſic intelligebant text. in ver. nñ. ſed in preiudicium iudicis ad quē ſecus. vt. j. eo. ex inſinuatione. Sed gloſſ. tenet indiſtincte hoc fieri non poſſe. Poteſt eñ iudex ꝑfigere terminum appellanti quo ad iter arripiendum vel ſe preſentandum iudici ad quem vel ad aliter ꝓſequendum: non autem reſpectu appellationis finiende. ⁊ hāc opi. tenet que ſatis ꝓbatur d. c. ex inſinuatione. Et ex his ſatis ꝓbatur quod dixi. ē. c. prece. eſſet eñ ponere manum in commiſſis iudici ad quē: ipſe tamen iudex ad quem poterit ex cā reſtringere hunc terminum anni dando breuiores dilationes ⁊ cōpellendo partes ad proſequendum vt notāter ꝓbatur. j. eo. oblate. quod
18 intellige vt ibi dicetur. ¶ †Et no. bene ex hac gl. ꝙ ſententia manet rata ex ſolo lapſu termini hominis non expectato ſine termini iuris. Deinde iſta glo. querit quid ſi nō fuit prefixus aliquis terminus a iudice a quo. Item quare ſtatuitur iſte terminus reſtringendo terminū iuris. Et reſpōdet vt in ea que ſatis clare loquitur. ⁊ nota ſi. gloſſ.

¶ Oppo. contra tex. de ſuperfluitate. nam in vſi. ſi vero a grauamine. diſponitur de appellatione que interponitur ante ſniam. et idem facit in ver. ſi ante ſniam. Sol. colligi poteſt ex glo. in vſ. ante litem conteſt. iuncta gloſſ. in ver. ante ſniam. vt in verſi. ſi vero. intelligatur quādo appellatur in iudicio ante litem conteſt. ingreſſuꝫ. i. ante lit. cōte. puta ſuper aliqua exceptione dilatoria. nam ſm canones in qualibet parte iudicij pōt appellari: lꝫ ſecus ſm leges. de quo tñ dicēdum. vt dicā. j. c. ſuper eo. verſi. antē. ſi ante. intelligatur qñ appellatur ante ſniam poſt lit. conteſt. Aduerte q: male iudicio meo declaratur tex. iſte in hoc paſſu ꝑ gloſ. ⁊ doc. Nō eñ placet mihi vt iſte verſi. ſi vero. intelligatur aliquo mō in appellatione extraiudiciali qñ ſiue appellatur ante lit. conteſt. ſiue poſt ex quo appellatur in iudicio nō video aliquā differentiam citra deſertionē appellationis. vtroꝗ eñ caſu cōpellitur appellās ſtare iudicio illius a quo appellauit. ar. in cle. ſicut appellationē. eo. ti. Ideo intelligo iſtū tex. in verſi. infra qḋvſꝗ ad v̄. preterea. vt ponat tres caſus. Primo quādo fuit appellatum poſt ſniam: et tūc ex nō proſecutione in termino manet rata ſnia vt hic. ⁊. ē. c. proximo. Secundus quādo fuit appellatum extra iudiciū

a ¶ Et adde hic ꝙ dicit ipſe panor. j. eo. pxi. ij. et per hoc dicerē. ⁊ ꝙ tempus datū ad appellandūꝫ poſſit abbreuiari tenet Bal. in. l. preſcriptione in. ix. col. idē tꝫ Bald. in. l. ſi. ad ſin. C. cōmi. vel epiſt. et hū eſt verū ꝙ dicit glo. in. d. l. ꝑſcriptiōe ſolū vult ꝙ ꝑ conſuetudinē poteſt ꝓrogari tps datū ad appellādū ⁊ ita illā gl. not. ad hoc ibi ſol⁹ bald. in. vj. colū. ⁊ dicit qḋ raro alibi reperiꝛ. Illā glo. ēt qḋ ſing. not. ang. ⁊ Imo. in. l. ij. ff. de re iudi.
Zacharias.
¶ Adde Anto. corſe. ſing. ſuo. ix. in vſ. appellatio. ꝓ quo alle. gl. ſin. in. l. preſcriptiōe C. ſi cōtra ius vel vti. publi. ⁊ Bal. in auꝛ. ei qui. et in auꝛ. hodie. C. de tēp. ap. vbi cōcludit vt hic et quid per iudicē ⁊ partes. ⁊ de. q. etiam ꝑtacta. vide Rāfrā. ē. alleg. c. ⁊ §. nu. xliij. ver. ꝗro nūquid tps. ⁊ ibi celſus in apo. ad ipm i v̄. ꝑ ſtatutū
¶ Adde an conſuetudine poſſit induci vt nō appellet Jo. ď ana. conſi. lj.
Anto. Franiſc.
¶ Circa hoc an per cōſuetudinē poſſit induci vt nō poſſit appellari. Dicas regulariter ꝙ nō quando appellās eſſet grauatus q: tūc videreꝛ tolli defenſio que inſurgit ex appellatione ꝙ nō pōt facere ipſa ꝯſuetudo cuꝫ illa eſſet hoc caſu irrationabilis que non teneret q: ad eſſe conſuetudinis eſt qḋ ſit rōabilis iuxta materiā. l. de quibus. ff. de leg. ⁊. l. ij. C. que ſit long. conſue. ⁊ in. c. ſin. de cōſue. ⁊ an conſuetudine poſſit induci qḋ poſſit appellare eo caſu quo eēt forſan per ſtatutū ꝓhibita appellatio: aut aliquo caſu ꝗ etiaꝫ de iure non poſſit appellari: vide l. c. ſi duob⁹ hoc. eo. ti. et an ꝑ cōſuetudinē poſſit tribui iuriſditio alꝭ nō habēti vide gl. l. c. accedētibus que dicit ꝙ ſic. de exceſ. prela. ⁊ no. in. c. ſi. de officio archi. ⁊ in. c. ꝑlectis. xxv. di.

b ¶ Ubi Inno. et cōitereano. tenēt ꝙ in criminalib⁹ cauſis poſſit per iudicē certū tps abbreuiari. ⁊ idē Spec. in titu. de accu. in. § . nūc de tēpore circa finē. Bal. in. l. ij. C. vt infra certum tps qḋ cri. ter. Bal. i l. i. C. de requi. re. Bald. in auꝛ. qui ſemel. C. quomō. ⁊ qñ in. vbi inducit ad no. q. l. auꝛ. iubemus. C. ď iudi. Bal. in. l. ſi ea. C. qui accuſa. nō poſſ. Bal. in. l. de die. ff. qui ſatiſd. cogā. et his adde no. per Bal. in. l. ij. circa ſi. C. quō ⁊ qñ iud. ⁊ no. in. c. expoſita. extra de dila. ⁊ per. d. ant. in. c. j. de ele. non reſi. ⁊ per. Imol. in. l. ſi finita. in. §. ſi plures. in. viij. col. de dā. infec. limita tñ predicta non procedere in papa vl ſupremo principe qui etiā ſine cauſa ⁊ abſolute poſſunt immutare tps ⁊ oēs dilationē legaleꝫ mere ſeu conceſſam cum iudicis miniſterio. text. ē in. c. ex ore quem ibi pōderāt Pe. de ancha. ⁊ Imo. j. de his ꝗ ſi. a ma. parte ca. iuncto. c. nulla. ē. de conceſ. preben.

a grauamine.vt in ver.ſi vero.a grauamine quo
caſu lȝ nō fuerit appellator ꝓſecutus in termino
auditur tñ appellās poſt terminū vt videtur cla-
re innuere iſte text.in eo ꝙ verſi.iſte ſi vero. venit
aduerſatiue ad ꝓcedētia.text.tñ non declarat quō
debeat audiri.Ego dico ꝙ ſicut appellanti extra
iudiciū a grauamine non currit annus niſi a die
illati grauaminis.vt in.d.cle.ſicut.ita ⁊ iſte termi
nus quē ſibi prefigit nō currit niſi a die illati gra
uaminis q: ſuccedit loco termini iuris.ſ.anni. vt
no.Inno.ſ.eo. ex rōne deſeritur ergo extraiudi-
cialis qñ appellans nō fuit ꝓſecutus appellatio-
nem a die illati grauaminis infra terminū iuris
19 vel infra terminum hoīs. ¶ † Sed nihilominus
deſerta appellatione auditur iſte ſuper iure ſuo.
vt hic.⁊ intelligo per viā querele nō aūt per viam
appellationis.⁊ ratio eſt[a] quare amplius auditur
q: facta extraiudicialia nō trāſeunt in rē iudica-
tam.vt in.d.c.cōcertationi.eo.ti.lib.vi.ꝑ viā autē
appellationis nō eſt vlterius audiēdus vt in.d.c.
cōcertationi.Nec ob.ſi dicat ꝙ iſte ver.ſi vero.lo-
quatur cū appellatū fuit etiā in iudicio vt pȝ per
dictionē etiā poſitā in text.que eſt implicatiua. vt
no.in.c.i.de cōmo. q: nō implicat vt ſit eadē iuris
diſpoſitio in vtraq; ſȝ ad inferēdū ꝙ iura admit-
tunt appellationē ſiue appellet in iudicio ſiue ex.
Tertius caſus eſt in verſi.ſi ante.in quo prouidet
qualitercūq; ⁊ qñcūq; appellet ante ſniam in iu-
dicio ſiue ante lit.cōteſt.ſiue poſt cū loquatur in-
diſtincte et eadē ſit ſemper rō.Nec obſt.verba illa
ante litis ingreſſum etiam poſita in vſi.prece.que
videtur ꝓuidere appellationi etiā iudiciali q: di-
co ꝙ large ponūtur vt ſit ſenſus.ſ. anteꝙ partes
20 veniāt ad iudiciū. ¶ † Oppo.aliter cōtra.v.ſi vo.
videtur eñi ꝙ ibi nō liceat paſſim appellare imo
dȝ ſubeſſe cā rōnabilis ⁊ exprimi.vt in.c. vt debi-
tum.ſ.eo.Soluit glo.in ver.paſſim.ꝙ ſm antiqua
tpa nō erat neceſſe cām exprimere ſed indiſtincte
admittebatur appellatio:hodie ſecus vt in cōtra
rio.Aduerte q: c.vt debitus nō loquit in appel-
latione extraiudiciali ſȝ iudiciali.iſte vero ver.ſi
vero loquitur in extraiudiciali in qua eſt dubium
an in ea ſit cā exprimēda.Hoſti.diſtinguit qō aut
appellatur a iudice extra iudiciū.Et debēt expri
mi cauſe vel ꝓbabiles cōiecture.ſ.eo.bone.ad ſi.
⁊.c.dilectus.§.q: vero.e.ti.Aut appellat extra iu
diciū ab aduerſario ⁊ nulla cauſa requirit ſm eū
qui ſic dicit intelligēdam decre.cordi.eo.ti.lib.vi.
⁊ ſic cum dicto Hoſt.trāſeūt hic cōiter doc.Sȝ tu
vide glos.in.c.cōſiderauimus.de elec.que ꝑ illud.
c.cordi.dicit cām exprimendā lȝ appelletur ab ad
uerſario ⁊ nō a iudice:⁊ ꝑfecto ſatis bene facit il-
lud.c.in eo ꝙ loquitur indiſtincte.verba tamē vi-
dentur ſonare cum appellatur a iudice in eo ꝙ ſit
mentio de apoſtolis et de termino a iudice prefi-
gendo.Uide tamē ibi gloſ.in ver. interlocutoria.
ꝓpe finem que ponit diuerſas opi.⁊ Io. and.in
nouella.Cōcluderem ſic.ꝙ aut appellat extra iu-
dicium a iudice ⁊ caſus eſt clarus:vt ex text. in.d.
c.cordi.Aut appellatur extra iudiciū a parte et
tūc eo caſu quo talis appellatio neceſſitat aduer-
ſarium ad ꝓſecutionem abſq; alia citatione cā dȝ
exprimi.ſic intelligo.c.ſ.iuncto.c.vt circa.de elect.
lib.vi.Aut neceſſitat ad ꝓſecutionem abſq; alia
citatione.qō eſt regulare in appellatione extraiu
dicialiter interpoſita ab aduerſario vt not.in glo.
ſeq.⁊ Inno.in.c.dilecti.de maio.⁊ obe.⁊ tūc reſpe
ctu validitatis non requiretur expreſſio cauſe cū
ſit parui effectus ſicut nec in citatione: vt dixi in.
c.preterea.de dila.per Bart.in.l.inter accuſatorē.
ff.de pub.iudi.ſed quo ad effectū obtinendi retra
ctationem attētatorum oportet ꝙ appellatio fuerit
interpoſita ex veriſimili ⁊ ꝓbabili cauſa.vt notā-
ter videtur innuere.in.c.bone.ſ.eo.⁊ dic vt ibi di-
21 cetur. ¶ † Opp.⁊ vr ꝙ etiā extra iudiciū interpo
natur appellatio:vt.ſ.c.bone.⁊.ſ.de elec.c.cōſide
rauimus.⁊.c.auditis.cū multis ſimi.Sol.gl.in v.
nec ſolēt.metu cōtrarii dicit.ꝙ ꝓprie ſumpto vo-
cabulo appellatio interponitur in iudicio q: ap-
pellatio nō ſit niſi a iudice.hinc diffinitur qō ap-
pellatio continet querelam inique ſententie.Improprie vero etiā di-
citur appellatio illa que interponitur extra iudicium.et ita poteſt in-
telligi hec litera.⁊ ponit glo.duos modos exēplificandi hanc literāvt
pȝ in ea.⁊ no.bene gloſ.ꝑ his que ſupra in notabilibus dixi.Et idē in
effectu voluit hic Inno.dicēs ꝙ licet ꝓuocationes iure appellationis
per omnia cēſeantur:eſt tamē differentia ſm eum:q: in ꝓpria ⁊ ſtricta
locutione appellationis apellatio eſt illa que ſit in iudicio et cauſa
iam cepta.prouocatio que ſit extra iudicium et in cauſa non cepta.
22 vnde dicitur prouocatio ad cauſam.ſ.incipiendam. ¶ † Secunda dif-
ferentia:q: in iudicio appellans non proſequens infra terminum aſſi-
gnatum nō auditur amplius ſuper eo ſuper quo appellauit vt hic.⁊.ſ.
c.pxi.ſecus in ꝓuocatione extraiudiciali.quod declara.vt.ſ.dixi.⁊ vi-
de tex.in.c.cōcertationi.e.ti.lib.vi.Dicit Hoſti.eſſe ⁊ alias differētias
de quibus remittit.ſ.eo.bone.vbi dicetur.Uide etiā aliam differentiā
que colligi pōt ex no.ſ.eo.nō ſolū.lib.vi.in gloſſ.ſi.in ver.extraiudicia-
lis fuit appellatio.Colligo etiā alias differentias ex no.p.Inno. in.c.
quia ꝓpter.de elec.in vlti.col.⁊ in.c.cum nobis.e.titu.in.i.col.⁊ in.c. ad
23 diſſoluēdum.de deſpon.impu. ¶ † Sed quero nūquid pretextu appel
lationis extraiudicialis que interponitur contra aduerſarium teneat
aduerſarius coram ſuperiore cōparere.Glo.iſta no.dicit ꝙ nō.idem tȝ
Inn.in.c.dilecti.de maio.⁊ obe.probo.per.l.ſi.C.de exhib.reis.vbi pa-
tet neminem citādum verbaliter vel perſonaliter niſi iudex prius de-
creuerit.per quē tex.probatur ꝙ etiam nuntius generalis deputatus
ad citationes faciēdas nequit citare ſine mādato ſpeciali iudicis .⁊ de
24 hoc ibi per Bar. ¶ † An autem iudex poſſit cōmittere parti.vt citet
aduerſarium:videtur text.ꝙ ſic in.l.cum qui.§.ſi epiſtola.ff.de fur.et ꝑ
Bar.in.l.iuſte.ff.de acquir.poſ.⁊ not.in.c.cum dilectus.de do.⁊ contu.
25 ¶ † An autem ſit ſibi credēdum ſi dicat hoc ſibi cōmiſſū a iudice.dic
ꝙ non[b] vt not.Spec.in titu.de cita.§.ſequitur. poſt prin.Aſſumit eñi
ſibi officium:ideo nō eſt credendum ſibi maxime in facto proprio:facit
quod not.Bart.in.l.lucius titius.ff.de fideiuſ.Realem autem citatio-
nem poteſt facere pars quādoq; ꝓpria autoritate vt ſi videat debitorē
ſeu criminoſum fugientem.vt.l.ait pretor.§.ſi debitorem.ff.de his que
in frau.cre.⁊.l.nullus.C.de iude.vide qō dixi in.c.i.⁊.c.cum non ab ho-
26 mine.de iudi. ¶ † Limita tamen primū dictū gloſ.ꝙ pars nō tenetur
cōparere virtute appellationis extraiudicialis.ſcȝ regulariter. Fallit
vbi a iure aliud ſtatuitur vt in caſu.c.i.de elec.lib.vi.⁊ ſimilibus.Effe-
ctum autem huius appellationis extraiudicialis dicam in.c.bone.ſ.e.
27 ¶ † Oppo.contra verſi.preterea.videtur eñi ꝙ in manifeſtis ſit admit
tenda appellatio:q: ſolum videtur interdicta in facto notorio:vt in.c.
romana.§.ſi autem poſt ſententiam.eo.titu.lib.vi.Soluit glo.in verſic.
manifeſtum ꝙ hic capitur manifeſtum ꝓ notorio.⁊ no gloſ.ꝙ in mani-
feſtis admittitur appellatio.adduco ad hoc text.iūcta glo.iii.q.v.quia
ſuſpecti.Et in quo differt manifeſtum ꝓprie ſumptum a notorio.vide
quod nota.in.c.veſtra.de coha.cle.⁊ mulie.Et intelligo tex iſtum ꝙ in
notoriis nō admittitur appellatio prout dicā.ſ.eo.cū ſpeciali.§.porro.
28 ¶ † Oppo.contra text.in eo ꝙ dicit apoſtolum excōmunicaſſe corin-
thium abſentem ⁊ irrequiſitum.videtur eñi ꝙ excōmunicatio non ſit
ferenda niſi cōpetenti monitione premiſſa etiā ſi delictū ſit notorium
q: excōmunicatio nō fertur ab homine niſi ꝓ contumacia vt no.glo.in
c.epi.xi.q.iii.Gloſ.ſi.ſoluit tripliciter.Primo ꝙ apoſtolus nō requiſi-
uit iſtū abſentem citādo.ſ.perēptorie ⁊ iudicialiter ſȝ bene admonuit
eum prius ad penitētiam.Do.Anto.impugnat hoc dictū glo.q: opȝ ꝙ
ſpecialiter citetur ſm eum ad ſniam.Mihi nō placet dictum ſuū:quia
ſufficit ꝙ per priores citatiōes vel vnicā peremptoriā appareat de cō-
tumacia excōicati.tūc eñi ſine alia citatione ad ſniam audiēdā pōt ex-
cōicari:vt ꝓbatur in.c.i.de iud.⁊ vide qō ibi late dixit ad idem.xi.q.iii.
certum.tenet Inno.in.c.ex parte.el.i.de verbo.ſig.vbi dixit ꝙ ſi prela-
tus precipit ſubdito ꝙ faciat vel non certū quid qō ſpectat ad officiū
ſuū:⁊ ille trāſgreditur preceptū.pōt eū excōicare ſine alia citatiōe vel
monitiōe:q: iam hȝ eum in cōtumacia.⁊ vide per eū ibi in vlti.col.⁊ vi
de formā citandi quo ad excōicationē ferendā per tex.notabilē iuncta
glo.in.c.cōſtitutionem.de ſen.excō.lib.vi.Et puto quo ad tex. noſtrum
poſſe ſatis hāc primam ſolutionem tolerari:q: ex quo factum erat no-
torium nō requirebatur cauſe cognitio:⁊ ſic per cōſequens nec factum
iudiciale.vt in.c.quoniam.de ſi.preſby.ideo ſufficiebat illum admone-
re extraiudicialiter vt ſe emendaret quod cum nō fecit potuit excōmu
nicari.Pro hoc facit.c.nouit.de iud.vbi dicitur ꝙ ſi peccator non au-
dit eccleſiā debet haberi pro ethnico ⁊ publicano.i.excōmunicari:vt
ibi.⁊.ii.q.i.ſi peccauerit.facit quod leg.⁊ no.in.c.dilecto.de ſen.excom.
vbi vide per doct. ¶ Secunda ſolutio eſt ꝙ apoſtolus illum requiſiuit
per prius.⁊ not.hanc ſolu.facit enim pro his que ſupra dixi vt non ſit
29 neceſſaria citatio ad excōmunicationem audiēdam. ¶ † Tertia ſo.ꝙ
requiſiuit illum per appolinem diſcipulum ſuum.Not.hanc ſolutio-
nem ex qua habes iudicem poſſe citare per familiarem ſuum.pro hoc
facit quod no.in.d.c.cauſa delicti.de do.⁊ contu.⁊ per Barto.in.d.l.iu-
ſte.⁊ facit tex.in.d.§.ſi epiſtola.quod intelligo dummodo conſtat iudi-
cem illi hoc iniunxiſſe.ideo poteſt fieri commiſſio cum literis iudicis.
facit.c.prudentiam.in prin.de offi.deleg.⁊ hanc ſolu.glo.ſequitur hic
30 Inno.⁊ Tanc. ¶ † Hoſti.dicit ꝙ licet notarius quoad ſatiſfactionē
vel reſtitutionem

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Ratio eſt.Ui-
de Ange. in cōſi.
clxvii.iuci.in fa-
cto ꝓponit alex.
in cōſil.lix.in.iii.
col.in ſi.i.iiii.vol.
Rap.co.in conſi.
xliii.and.ſiculū.
in conſil.xliii.in
iii.vol.
Zacharias.
b ¶ Dic ꝙ nō.ad-
de Bal.in.l.ſi vt
ꝓponis.la.ii. ad
ſi.ibi in glo.ii.ibi
ex parte.C.quō ⁊
qñ iud.et olno in
addi.ad ſpe.i lo-
co per iſtū alleg.
ver.qñq;.vbi di-
cit partē nō tene
ri ei credere niſi
ferat literas cita
torias manu no-
tarii de mandato
iudicis ſubſcri-
ptas.q caſu cre-
dēdū eſt.ſed tñ ō
relatiōe ei credi
nō dȝ.vt ibi ꝓ eū
⁊ per Philip.in
c.cū parati.q.vii.
eo.tit.⁊ an.de hu.
in.c.i.ſ.de iudic.
An aūt nūtio ꝓri
cipis ſine literis
credat.vide Re-
buf.in.l.ꝓhibitū
in ꝓncip.⁊ ibi in
apoſti.C.de iure
fiſci.li.x.
Anto.Franciſ.
¶ Circa iſta ma
teriā citationis ⁊
cōmiſſionē de ci-
tādo.vide plenā
gloſ.in.c.i.de mi-
li.vaſa.qui cō.eſt
in vlti.glo.⁊ vide
glo.in.c.de illici-
ta.xix.q.iii.⁊ glo.
i.c.ſi epſ.iii.q.ii.
adde tamē ꝙ vbi
nulla eſt citatio
vel q: nō emana-
uit vel q: non tȝ
vide plene ꝑ In
no.in.c.preterea.
de reſcrip.⁊ in.c.
querelā.de ꝓcur.
⁊ Bart.in.l.ſi cuȝ
nulla.ff.de re iu-
dic.⁊ in.l.vir bo-
nus.ff.iudic.ſo.et
in.l.ſi pſ.C.ne de
ſtatu defuncto.

vel reſtitutionem faciendam abſens ⁊ irrequiſitus poſſit cō
dēnari:nunꝙ tamen excōmunicabitur niſi monitione pre-
miſſa vt in.d.c.ſacro.⁊ hodie debet excōicari i ſcriptis:vt in
c.i.eo.ti.li.vj.Ideo cum hic loquamur de excōmunicatione
31 dz litera cum ſuppletione legi. ¶ †Alij vero dicūt ſm cum
nullum abſentem condēnādum niſi ſit cōtumax.iij.q.ix.per
totum.C.quō et qñ iudex.per totum.ff.que ſnie ſine app.re-
ſcin.l.i.§.item cū ex eo edicto.Unde nullus quantūcūqꝫ no-
torius ſine citatione ⁊ monitione cōdēnandus eſt.Et hoc fa
tetur Hoſti.iuſtius et tutius.tum qꝛ multi dicuntur notorij
qui nō ſunt.j.e.cōſuluit.tum qꝛ notorius quoqꝫ hꝫ legitimas
exceptiones que ſunt admittēde.de offi.deleg.ex parte.ij.tū
qꝛ oīs condēnatio maxime nimis accelerata odioſa eſt in.c.
32 cum bertoldus.de re iudi. ¶ †Aduerte tñ qꝛ in hoc inuaui-
dentur varia ⁊ doc.opini.vt plene no.in.d.c.veſtra.de coha.
cle.⁊ mu.⁊ in.c.ad noſtram.iij.de iureiur.et vtrobiqꝫ dixi.ſꝫ
conclude vt ſemper mihi viſum fuit cū queritur an in noto-
rijs requiratur citatio.ꝙ aut loquimur in alijs ſententijs a
cenſura eccleſiaſtica.aut in cenſura eccleſiaſtica.Primo caſu
ſi factum eſt ita notorium ꝙ certum eſt abſenti defenſionem
a nō competere nō requiritur de neceſſitate citatio.[a] ſic intelli
gitur.c.cum olim.de re iud.⁊.c.bone.el.i.de elec.⁊.l.ij.§.ꝙ ſi
de frumētaria.ff.de admi.rerū ad ciui.perti.⁊.l.ictus fuſtiū.
ff.de his qui no.infa.⁊ vtrobiqꝫ per Bart.facit tex.⁊ ibi per
Inno.in.c.quāto.de trāſla.prela.Aut dubium eſt an abſen-
ti poſſit cōpetere aliqua excuſatio ⁊ requirit citatio alr̄ non
valet ſnīa ſic intellige.c.ſi.de offi.dele.lib.vj.Inno.in.c.tua.
de coha.cle.⁊ mu.ſic reduces ad cōcor.opi.cōtrarias.In ſen
tentia vero excōmunicationis ſemper credo admonitionē
competētē debere precedere:qꝛ vt.ſ.dixi excommunicatio
fertur ratione cōtemptus vt in.c.ij.de cōſti.lib.vj.Ideo opꝫ
admonitionem debere precedere qꝛ primo non cōſtat.de cō
33 temptu. ¶ †Ideo dicitur ꝙ nūꝙ fertur excōmunicatio ab
homine niſi rōne contumacie.vt not.glo.in.d.c.ep̄i.In alijs
vero ſnīa eſt pene promulgatoria.vnde cū iam conſtat de de
licto fruſtra fieret admonitio cum per penitētiā nō deſinat
eſſe nocens:vt.l.pe.ff.vi bo.rap.Excōicatio autem eſt medi-
cina:⁊ fertur vt quis ſe corrigat.vt in.c.i.de ſen.excō.lib.vj.⁊
xi.q.iij.audi denique.Debet ergo prius requiri vt appareat
an velit ſe emendare.

1 ☞ Appellatio ſuſpendit iuriſditionem iudicis quo ad il-
lam cauſam tantum et non quo ad aliam penitus ſeparatam
etiam reſpectu eiuſdem perſone.

2 Iudex a quo extitit appellatum an poſſit per appellantem
in alia cauſa recuſari vt ſuſpectus.4.5.
Suſpicio iudicis an poſſit de vtroqꝫ iure allegari tā reſpe-
ctu delegatorum:ꝙ ordinariorum:tam cū expreſſione cauſe
ꝙ ſine.4.

3 Animus ſiue bon⁹ ſiue malus preſumit ex geſtis.

6 Iudex de impertia vel negligētia tenet ad intereſſe pti li-
cet a ſua ſentētia nō puocauerit.

AD hec. Si coram iudice a quo in vna cau
ſa appellam poſſum in alia cōue-
niri niſi cum recuſem vt ſuſpectum.⁊ nō diuidit.
¶ Caſus literalis.Aliquis appellauit ſuper ali-
qua cā:pendēte appellatione cōuenitur vel accuſatur ſuper
alio ꝙ ſuper eo ſuper quo appellauit. queritur an teneatur
ſtare ſub illo a quo appellauit appellatiōe pendēte.Reſpon
det papa ꝙ ſi voluerit poteſt cum tanꝙ ſuſpectum recuſare.
alioquin ſtare dꝫ iudicio eius:⁊ precipue ſi iudex ſuus ordi-
1 narius extiſtat.Ber. ¶ †No.i.ꝙ appellatio ſuſpendit iuriſ-
ditionem iudicis in eadem cauſa duntaxat in qua eſt appel
latum:nō autem quo ad aliam cām prorſus ſeparatam.et ſic
b no.caſum[b] in quo iudicis iuriſditio quo ad quid eſt ſuſpen-
ſa reſpectu certe pſone ⁊ quo ad qd remanet in ſuo eſſe:⁊ eſt
vera rō decidēdi:qm̄ grauamē eſt immediata cauſa appella-
tionis:qō grauamē nō cōtingit reſpectu aliarum cauſarum
⁊ ideo nō hꝫ ſuſpēdere iuriſditionē iudicis in alijs cauſis.
¶ No.ij.quem poſſe cōpelli ad reſpondendum eodem tem-
pore coram diuerſis iudicibus in diuerſis tamē cauſis.Nam
in cauſa appellationis litigabat hic coram iudice ad quē de
nouo pōt accuſari vel cōueniri corā iudice a quo. ¶ Not.iij.
ex ſi.litere ꝙ diſpoſitio huius.c.vendicat ſibi locum etiā in
delegato.Pone exemplum:cauſe varie ⁊ diuerſe fuerūt cō-
miſſe delegato.fuit prius vna incepta et ab ea appellatum
certe ea pendente pōt conueniri in alijs coram eodem:vel
pendente appellatione in vna finge nouā literarū impetra-
2 tionem ſuper alia. ¶ Oppo.et videtur ꝙ pretextu pendētie
appellationis nō poſſit iudicem a quo tanꝙ ſuſpectum re-
cuſare.hꝫ cū ſi eum grauauit prōptum remedium appella-
tionis.vt dicit tex.in.l.vna.ff.apud eum a quo appel.Soluit.
gloſ.i.ꝙ contrarium pcedit ſm leges ſm quas iudices non
ita de facili recuſantur:ꝙ hic dicitur pcedit ex diſpoſitione
canonica qō tñ eſt limitandū put le.⁊ not.j.eo.ppoſuit.vt.ſ.
in crimine manifeſto nō poſſit iudicē recuſare pretextu ap-
pellationis pendēte.Hanc ſol.gloſ.que fuit Lau.expreſſius
tenuit Goff.ꝙ aliud ſm leges ⁊ aliud ſm canones.qō decla
rabat Hoſti.vt ſicut leges reſtringunt appellationes:ita et
recuſationes.j.eo.ſuper eo.Sed certe hec ratio non eſt vera
ſaltem in delegatis:quia illi facilius recuſantur de iure ciui
li ꝙ canonico:vt pbatur in.c.cum ſpeciali.⁊.c.ſecūdo requi-
ris.j.eo.⁊ in.l.apertiſſimi.C.de iudi.Nam de iure ciuili poſ-
ſunt indiſtincte recuſari etiā nulla cauſa expreſſa:dum tamē
non appareat recuſatio calūnioſa:vt in iuribus preallega-
tis.Sed de iure canonico opus eſt allegare ⁊ pbare proba-
bilem cauſam vt in dictis iuribus. ¶ Secundam lec.poſuit
Ia.ꝙ lex contraria loquitur in ordinario:iſta decre.in dele
gato.⁊ exponit tex.ibi iudicis.i.delegati.et ibi alioquin.i.ſi
non ſit delegatus.⁊ ibi maxime pro tātum. Sed hec proba-
tur ſm Io.an.j.eo.propoſuit:que in ordinario loquit.Item
dicit ꝙ ſatis reprobatur hic in ſi.non extorquendo literam.
¶ Tertia lec.ponitur per Inno.vt poſſit iudex recuſari nō
ex ſola appellatiōis pēdentia ſed ex alia iuſta cā. ¶ Quarta
ponitur per eundem:vt procedat iſte tex.ſcōm iura antiqua
ſcōm que licebat ſine cā appellare ſic etiā recuſare. ¶ Quin
tam lectu.ponit Hoſti.vt tex.iſte intelligatur appellatione
pendente lex vero loquatur ea finita. ¶ Sexta ponitur per
eundem vt contrarium procedat quando iudex non recipit
appellationem.hic ⁊.j.eod.c.propoſuit.⁊.c.accepta.quando
iudex recipit ⁊ approbauit ad hoc.j.eo.c.ſepe.⁊.ſ.de offi.de
leg.c.paſtoralis.§.preterea.⁊ certe iſte continent diuinatio-
nem. ¶ Septimam.lec.ponit Io.and.dicens ꝙ ſola pendē-
tia appellationis non facit iudicem recuſari vt ſuſpectum:
abſurdum enim eſſet cum ex facto meo:et a nuda mea volū-
tate procedit appellatio forte ex falſa cauſa:⁊ ad hunc finem
interiecta:vt effugerem et impedirem iuriſditionem iudi-
b cis mei:ideo dicit quod ſicut in alijs recuſationibus ſic ⁊ in
iſta recurretur ad arbitros coram quibus non erit mihi ſa-
tis pbare pendentiam appellationis:imo habeo neceſſe p
bare veritatem grauaminis quo probato arbitri pronūtia-
bunt illum ſuſpectum.et demum ad aliud finē ſcilicꝫ ad re-
uocationem grauaminis habeo probare idem corā iudice
ſpoliationis.nec eſt hoc nouum.ſ.de teſt.veniens.ij.de reſt.
ſpol.ſolicite.Item ſm eum non eſt ſatis ad recuſandum iu-
dicem probare grauamen ex re tantum quod appareat non
fuiſſe ex mente ſed in cauſa appellationis ſufficit probare
grauamen ex re:vt no.per eum.j.eo.ex parte.Hanc lec.Io.
c and.ſequitur hic do.An.⁊ cōmuniter moderniores ſequen
tes.ipſe tamē do.An.aliter refert dicta Io.an.ꝙ ipſe intel-
lexit iudicio meo.Dicit eñ referendo ꝙ ad obtinendum in
cauſa reuocatiōnis nō ſufficit probare grauamen ex re tan-
tum.i.grauamen re ipſa.ſed oportet ꝙ pbetur grauamē ex
mente.i.ꝙ ex ppoſito grauauerit.ſic etiam refert ⁊ ſequitur
Bar.in.d.l.vnica.ſed p certo Io.an.nō ſic loquitur:ſed ſolū
videtur requirere ꝙ nō appareat grauamen ex re tātū. non
eñ requirit vt probetur ꝙ ex mente pceſſit:ſed ꝙ nō appa-
reat de contrario:quare puto ꝙ in dubio pbato grauamine
3 preſumi debeat ꝙ ex malo aīo pceſſerit. ¶ †Quia i maleſa
ctis preſumitur malus animus:vt in.c.i.⁊ quod ibi not.per
Inno.de preſum.et in.l.nam ludus.ff.ad le.aquil.Ad idem
gloſſ.notabilis in.c.cum adrianus.lxiij.diſt.que dixit quem
preſumēdum inimicum illius quem ſalutare nō vult.Et in
c telligo[c] illam glo.quando erāt ſoliti ſe ſalutare vel vnus ſa-
lutatur ab alio ⁊ ille non vult reſpondere.facit quod no.glo.
in.c.cum ſuper.de offic.deleg.Et hāc ſnīam expreſſe reperio
ſentire glo.i.ij.q.vj.hoc etiā ⁊ in.c.ppoſuit.j.eo.Cōclude er
go ꝙ de iure canonico nō ſufficit pbare appellationis pen-
dentiam ad effectū recuſandi iudicē a quo in alia cauſa:ſed
eſt neceſſe pbare grauamē non ſolū re ipſa:ſed etiā ex ppo-
ſito.Sed in dubio dico preſumēdum malū animū.ſꝫ ſi appa
reret ex cōiecturis iudicē grauaſſe nō ex mēte:hoc nō ſuffi-
ciet:qꝛ ſuſpicio fundatur ſuper iniquo animo:nō autem ſup
grauamine:vt no.in.d.c.cū ſuper.⁊ ſic intelligo Io.and.hic.
4 ¶ †An autē hec procedūt de iure ciuili diſtinguo ſic.qꝛ aut
d loquimur in delegato ⁊ poteſt recuſari[d] etiam ex nuda volū
tate dummodo recuſatio non appareat manifeſte fruſtrato-
ria:vt no.in.l.apertiſſimi.⁊.c.cum ſpeciali.preallega.⁊ ſic non
oportet ꝙ pbetur etiā realitas grauaminis.Aut loquimur
in ordinario ⁊ puto ꝙ olim nō poterat recuſari maxime ex
hac ſuſpicione:qꝛ pendebat appellatio quātuncūqꝫ pbatur

a ¶ Requiritur ci-
tatio.tu dic vt di
ſtinguēdo cōclu-
ſi in apoſt.ad iſtū
in.c.accepta ni-
mis.in verſi.non
cōpetere.ſ.de re
ſtitu.ſpol.

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Citatio.vide
Bal.in.l.ea que.
col.ix.ver.tertio
queritur in pnci.
C.de accuſ.mod.
Taurinenſes in
l.vt vim.col.ij.ff.
de iuſt.⁊ iure.do.
Franci.curtiū in
cōſi.xx.col.iij.cū
ſeq.⁊ in conſi.xxi.
co.ij.Ro.in cōſi.
cccexcix.incip.in
premiſſa.colū.ij.
Aret.in cōſi.clxv.
incip.ſicut Io.di
cit col.xi.

Sebaſti. Sapia.
b ¶ No.caſum.vide
quod ex hoc de-
cidit Rota deciſ.
xxxi.incip.Item
ſi ab excōicatiōe.
in tit.de appella.
in nouis.cui⁹ me
minit Peru.et
Dec.hic.

Sebaſti. Sapia.
c ¶ Et intelligo.
Hec refert ⁊ ſeqt
Feli.in pe.grego
ria.col.v.v̄.lex.
ibi ſalutem.⁊ ibi
ponit econtra ꝙ
ex ſalutatione p-
batur remiſſio i-
iurie ⁊ de effectu
ſalutationis po-
nit idē Feli.in.c.
cū ſuper.col.iij.
v̄ſi.quarta cā eſt
de illo qui nō ſa-
lutat.ſ.de offi.de
legati.

d ¶ Recuſari.ad-
alex.cōſi.clxxx.ij
lib.⁊ an recuſatio
et appellatio a
pari pcedant vi-
de ro.conſi.ccxx.

realitas grauaminis per tegt. illius. l. vnice. que preſuppo-
nit offenſionem ⁊ tamē denegat recuſationem reddēs cām.
q: poteſt denuo appellare. Et pōt eſſe illius deciſiōis ratio
q: olim ordinarius nō poterat de iure ciuili recuſari: vt not.
in. d. l. apertiſſimi. ⁊ bene facit tegt. in. d. l. vnica. Hodie vero
puiſum eſt vt poſſit peti adiunctus nō autē pōt in totum re
cuſari. vt in aut. ſi vero contigerit. C. de iudi. not. in. d. l. aper-
tiſſimi. quare puto ꝙ etiam hodie de iure ciuili poterit pro-
bato grauamine modo predicto peti adiunctus ſcđm qđ dr
in prealleg. in aut. ſi vero cōtigerit. ⁊ ſic limito illā. l. vnicā. ⁊
hec plus placent ꝙ qđ ibi voluit Bart. qui videtur velle idē
fuiſſe ⁊ eſſe hodie de iure ciuili qđ de iure canonico vt pba-
to grauamine eg ꝑpoſito poſſit iudeg recuſari. Mouetur q:
hoc probato: pbatur iniuria verbalis ſeu realis ꝑpter quā
pōt appellari. ſm opi. Pla. C. e. l. ſi quis puocatione. que ap
pellatio ꝑpter iniuriam habet impedire iuriſditionem iu-
dicis in alia cauſa: vt. C. ſi quacūq; predi. po. l. vna. ⁊ ita ſenti
re refert Guil. de cu. in. l. arbitrio. ff. qui ſatiſd. cog. Sȝ certe
dicta ſua in hoc mihi nō placent. Nam. in. l. ſi quis puocatio
ne deuoluitur iuriſditio ſolū quo ad illā cauſam vt ibi not.
per glo. ⁊ Bar. ſed nos loquimur hic q̄ ad aliā cām. Nec obſtat
l. vnica. C. ſi quacūq; predi. po. q: illa. l. ponit caſum ſpecialē
vt ibi cōmuniter not. ⁊ dico in. c. cum ſpeciali. ſ. eo. vel debet
intelligi quādo iniuria fuit allegata a iudice egtraiudiciali-
ter pcedēte. ſecus ſi iudicialiter. d. l. vnica. ff. apud euȝ a quo
appella. ⁊ vide in argu. quod no. glo. in. c. preſentium. vij. q. i.
5 ¶ † Sȝ iugta predicta quero quid ſi appellās fuit cōtumag
in appellatione pſequenda nūquid poterit virtute illi⁹ gra-
uaminis iudicē illū in alia cā recuſare. Sol. Tan. Vincen. et
Inno. tenēt ꝙ nō. quia ſicut talis contumax nō appellat. ita
nec recuſat. ā. c. pxi. ⁊. ſ. eo. ſuper eo. ij. qđ eſt notādum pro li-
mitatione huius. c. d. An. dicit ꝙ cōtumacia in nō pſequen-
do nō repellit ſemper ab appellādo iugta no. ſ. eo. c. directe.
Vnde putat ꝙ eo caſu quo poterit appellare non tollet re-
cuſatio ſi probetur grauamē et poterit ad aliūm finē graua-
men oſtendere licet nō poſſit appellationē pſequi. arg. ſ. de
ſen. excō. licet. lib. vj. Ego puto ꝙ indiſtincte poterit iudicez
recuſare probādo grauamē mō predicto: licet appellationē
deſeruerit q: vt digi recuſatio fundatur ſuper malo animo
iudicis. ſed malus animus nō mutatur per deſertionem ap
pellationis. Vnde lȝ per deſertionem ſnīa tranſiuerit in rem
iudi. vt nō audiatur amplius volēs appellationem pſequi
tamen bene poterit adducere grauamen ad aliūm finē. ſ. ad
iniquū iudicis animū pbādum. arg. in. c. veniēs. ij. de teſti. et
6 d. c. licet. de ſen. excō. lib. vi. ¶ † Probatur per ſimile: lȝ enim
quis a ſnīa nō prouocauerit: tamē poſtea poterit agere con-
tra iudicem: q: malitioſe vel per imprudentiam condēnauit
eum. inſti. de obli. que eg quaſi deli. naſcū. in pnc. Nec ob. ſibi
exceptio rei iudicate a qua nō eſt appellatū: q: alie ſunt pſo-
ne inter quas nūc agit iudeg ⁊ pars: ⁊ alie inter quas primo
agebatur. Itē modo ad aliud agitur: q: ad itereſſe ad alias
penas. ⁊ ad aliud primo. ſ. ad reȝ que petebatur. Hoc tenuit
Inno. in. c. ſacro. de ſen. excō. ⁊ glo. in. c. paſtoralis. §. q: vero.
in ſi. de offi. deleg. ⁊ Bart. in. l. i. ff. eo. ti. facit qđ ipſe not. in. l.
ſi. de var. ⁊ extraor. cog. ¶ Vltimo queritur quid ſiet de iſtis
cauſis nouiter mouēdis recuſato iudice. Sol. dicit gl. ꝙ iu-
deg recuſat⁹ delegabit eas. Tu de hoc dic vt digi ſ. c. ſi qs cō
tra clericū. de fo. cōpe. ⁊ plene tangā. ſ. c. cū ſpeciali.

Sebaſti. Sapia.
4 ¶ Proceſſuȝ in dicis. vide Bal. in aut. ſi qui eg cō ſenſu. col. ii. ij. verſi. deinde no. C. d epi. audi. cū alle gatis p alex. in. l. ij. co. iij. ff. ſi quis i ius voc. nō ierit.

1 ¶ Appellare pōt vtraq; pars ab eadē ſentētia ſi vtraq; eſt
grauata: aſs ſecus. 20.
2 Si ab eadē ſentētia ambo appellāt vnus ad maiorē et alter
ad minorē: que appellatio preualet.
3 Valet pceſſus fact⁹ corā iudice cuius iuriſditio poterat eli
di p exceptionē: ⁊ nō fuit eliſa: niſi iudeg ſciuiſſet ſuā iuriſdi
tionē poſſe de facili elidi. 4. 14. 16. 18. 19.
5 Appellari an poſſit ad papā de iniuſtitia facta per quēlibet
iudicē ſecularē ⁊ per imperatorē.
Papa dicit habere poteſtatē tēporaliū ſaltem habitu: adeo
ꝙ deficiēte ſuperiore ad ipſū recurrit.
6 Ius canonicū ſeruat in terris eccleſie vbi diſcordat a iure
ciuili: etiā in nō cōcernētibus animā.
Appellat de iure canonico āte ſnīaȝ a quocūq; grauamine
⁊ omiſſo medio: ſecus de iure ciuili.
7 Statuta laicorū cōtra ius canonicū nō valēt in terris eccle-
ſie: intellige circa cōcernentia animas ⁊ fauorē eccleſiaſticū:
q: talia ſtatuta in nullo loco mūdi valerent.
8 Appellat de ſeculari ad eccleſiaſticū de cōſuetudine: quin-
imo valet cōſuetudo vt laic⁹ cōueniat corā eccleſiaſtico.
9 Citatus nō tenetur cōparere quando citatus nō habet iu-
riſditionem in eū.
10 Sententia lata contra abſentem per falſas allegatiōes pre
ſentis nō valet.
Litigatores nō tenentur ius alterius allegare: ne pars ad-
uerſa efficiatur inſtructior niſi forte doloſe tacuiſſet: q: tunc
non valeret proceſſus. 17.
11 Proceſſus factus corā iudice ad quē p illū q falſo digerit ſe
appellaſſe vel tacuerit ſe appellatiōi renūciaſſe. reſcinditur.
12 Contumag ſi cōpareat non pōt ſuas exceptiones opponere
niſi illo tpe quo potuiſſet opponere ſi fuiſſet preſens.
13 Proceſſus factus cōtra abſentem cui exceptio legitima cō
petebat an valeat.
15 Litigās ſcienter coram excōicato tolerato non debet repor
tare aliquod cōmodū: ⁊ talis pceſſus retractatur quatenus
venit in ſui fauorē.

SI duobus. Superior ad quez tuus aduerſarius appellat ſi
ignorat te ſuper eadē cā ad ſedē apoſtolicā appel
laſſe: te nolentem cōparere excōicare poterit hoc
primo. A ciuili iudice qui nō eſt de tpali iuriſditiōe eccleſie
nō appellatur ad papā. hoc ſcđo vſq; ad ſi. Vel ſumma pnci-
paliter et clarius ſic. Si a iudice inferiori vnus appellat ad
papā alius ad inferiorē tenetur appellās ad papā cōparere
ad citationē iudicis inferioris ſaltē allegaturus appellatio
neȝ ſuā. alꝭ valebit pceſſus a minori niſi ſciuerit appellatio
nem interiectā ad papā. Duo ſunt dicta. ſcđm ibi deniq; ⁊c.
¶ Caſus literalis. Duo litigabāt corā iudice ſuo puta corā
archidiacono: vnus appellauit ad epm̄ alter ad papā: vel in
tellige ꝙ litigabāt corā epō vn⁹ appellauit ad papā alter ad
archiepm̄. ille qui appellauit ad epm̄ vel ille qui appellauit
ad archiepm̄ ad diē appellationis acceſſit ad epȝ ꝑponens
ſe ad eius audiētiā appellaſſe tacito de appellatiōe aduerſa
rij ad ſedē apoſtolicā interpoſita ⁊ ille q appellauerat ad pa
pā citatus fuit ab epō: vel archiepō. ille cōfidēs de appella-
tione ſua ad papā interpoſita nec iuit nec miſit aliquē rñſa-
leȝ ⁊ q: nō venit fuit excōicatus: querit an teneat excōicatio
Reſpōdetur ꝙ tenet ſnīa in euȝ p cōtumacia lata niſi iudeg
ille cognouerit eum ad ſedē apoſtolicā appellaſſe. Scđo po
nitur alia queſtio. Aliquis appellauit a ciuili iudice ante iu
dicium vel poſt ad dnm̄ papaȝ: queritur an talis appellatio
valeat. Rñdet papa ꝙ tenet appellatio in illis qui ſubſunt
pape in tpali iuriſditione. In aliis vō ꝗuis de cōſuetudine
1 alicuius loci teneat: de iuris tñ rigore nō tȝ. H. ¶ † Not. i. ꝙ
ab eadeȝ ſnīa poſſunt ambe partes appellare qđ intellige ſi
vtraq; pars ſentit ſe per ſnīam pregrauari concor. c. raynu-
tius. ⁊. c. raynaldus. de teſt. ⁊. ſ. de excep. ſignificauerūt. Exci
pe notabilem caſum. l. omnē honorē. C. quādo prouo. non eſt
neceſ. ⁊ quid dicat ille teg. digit in. d. c. ſignificauerūt. vbi ple-
2 ne examinaui. ¶ † Not. ij. ꝙ ſi ab eadē ſnīa diuerſi ad diuer-
ſos appellāt appellatio interpoſita ad maiorem iudicez eli-
dit appellationem interpoſitā ad minorē iudicem: dūmodo
de ea excipiatur corā minore vel alꝭ nota ſit iudici ⁊ hoc in-
dubie ſi iudeg maior ſit ipſe papa quo caſu loquitur iſte teg.
3 ¶ † Quid autem ſi appellatur ad alium ſuperiorem citra
papā. Hoſti. ſentit hic ꝙ idē. ponit tamē exēplum in legato
a latere. ā. de offi. ind. dele. c. i. Item Spec. in titu. eo. §. nunc
tractemus. verſi. quid ſi a ſnīa. Ego dico hūc teg. pcedere in
quolibet ſuperiore ad quē pōt omiſſo medio appellari. Ea-
dem eni eſt decidēdi rō cum vna ⁊ eadem appellatio tracta-
ri nō poſſit corā diuerſis iudicibus oportet vt appellatio in
terpoſita ad maiorē preualeat ei que fuit interpoſita ad mi-
norem. arg. opti. vt in. c. per hoc. ⁊ qđ ibi not. de here. lib. vi. ⁊
l. cōtra pupillum. ff. de re iudi. Et ideo quod dictum eſt in le
gato procedit ſi preſupponimus ad euȝ poſſe omiſſo medio
appellari. de quo dicendum vt no. in. c. i. ⁊. c. quod tranſlatio
nem. de offic. lega. Si autem eſt talis ſuperior ad quem non
poteſt omiſſo medio appellari tunc preualeat appellatio in
terpoſita ad minorem ad quem gradatim ⁊ legitime fuit ap
pellatum. de quo dicendum vt no. in. c. dilecti. ſ. eo. ¶ No. iij.
a valere proceſſū iudicis⁹ cuius iuriſditio elidi poterat ſi per
exceptionem non fuit eliſa. de quo per Inno. in. c. ceterum.
4 de reſcrip. ¶ † Not. iiij. ⁊ tene menti ꝙ ſi iudeg ſcit ſe nō ha-
bere iuriſditionem in certo caſu vel ſcit ſe non debere proce
dere quia habet cam de facili elidibilem nō valet proceſſus
contra abſentem: etiam ſi ſit cōtumaciter puniturus. ad hoc
vide quod not. Inno. in. c. iij. de dila. facit. l. non videtur la-
titare. ff. de iudi. ⁊. l. ij. in ſi. ſi quis in ius voca. non ier. ſecus
autem ſi iudeg ignorat quia tunc valet proceſſus ſaltez qua-
tenus punit contumaciam. ad hoc. l. i. ff. ſi quis ius di. non
ob. c. ſuper literis. cum ibi not. de reſcrip. et. l. ſi quis eg alie-
5 na. ff. de iudi. ¶ † Not. in. §. deniq; ꝙ grauatus coram iudi-
ce ſeculari

a ¶ Ibi voluit qđ ad papã etiam in terris īperij appellatur a iudice laico ſi non recognoſcat ſuperiorē ſm̃ no. Barto. de belleʒinis. hic in addi. de quo etiã in.c.lʒ.ſ. de fo. cõpet. nõ tñ tali iudici ſi repertˀ fuerit male iudicaſſe papa poterit īponere penã. gl. eſt quã dicit ibi do. abb ſing. in.c. ⁊ ſi neceſſe. de do. inter vir. ⁊ vx. Et illud dictũ Hoſt. in.d.c. cũ Jo. refert et ſequit̃ ibidem do. Anto. in viij. col. p quo alleg. tex. rotũdum e in.c. expoſita. de arbi. per quē ibi ſing. dicit. n. abb. cir. pn. poſt Inn. ꝙ ſi quis per cõpromiſſum factũ in laicum videat ab arbitro notorie ſe ledi quaſi rõne cuiuſdã ſacrilegij põt de ſ reclamare corã iudice eccl'iaſtico Anto. Franciſ.

¶ Si petatur reductio a ſnĩa arbitri aut alit' ab ipſo reclamet̃ ad quē ſit reclamandũ. dicas ꝙ ſi hodie petatur reductio a ſentētia arbitri l quē cõpromiſerũt clericus ⁊ laicˀ ꝙ eſt petēda corã eccleſiaſtico: vt per Bar. in l.ij.C. vbi ⁊ apud quē. pro quo vide bonũ text. in.c. expoſita. ð arb. vbi a ſnĩa lata p illuſtriſſimũ ducem venetiarũ inter epm̃ teruiſinũ ⁊ ciues teruiſinos fuit appellatum ad papã: de quo per Bart. in.l.ij. C. vbi ⁊ apð quē. ⁊ in.l.ij.ff. ð app. ⁊ p Pe. de anch. in quadã ſua diſpu. inci. cũ laicus in ſcðo dubio. et Bal. in.l. precipimus. C. de app.

Sebaſti. Sapia.

b ¶ Papa adiri. Ubi Car. in.c. nouit. vbi late Mo der. ſ. de iudi. Feli. in.c. qualiter ⁊

ee ſeculari non poteſt in iuſtitiam illam per viam appellatiõis deferre ad papã. ⁊ ad hoc ſolet quotidie allegari iſte text. hinc ſentit glo. no. in.c. qm̃. x.di. ꝙ ab imperatore non appellatur ad papam. Sed tu vide ad limitationē notabile dictũ Hoſt. in.c. cum Joan.ᵃ de fide inſtru. vbi dicit ꝙ deficiēte ſuperiore ſemper poteſt ad papam appellari. ⁊ pro concordia allego dictum notabile Inno in c. licet ex ſuſcepto. de fo. cõpe. vbi dicit ꝙ vbi non reperitur ſuperior de iure vel de facto poteſt papa adiri.ᵇ pro hoc facit illa cõmunis canoniſtarũ opinio que habet vt penes papã ſit poteſtas temporalium ſaltē habitu de quo plene dixi in.c. nouit. de iudi. Unde deficiente ſuperiore videtur ꝙ poſſit illum habitum deducere ad actum ſicut illam exercet in cauſis arduis etiam ſuperiore non deficiente: vt eſt caſus notabilis in.c. p humani. de homi. lib. vi. hec tamen puto limitanda in grauibus ⁊ dubijs articulis. vt ſingu. videtur ſentire Inn. in.c. cum te. de re iudi. per.c. p venerabilem. qui fi. ſint leg. ⁊ hec non tradat obliuioni: et vide
6 que dixi in.c. nouit. de iudi. ⁊ in.c. ſi.e. titu. ¶ † No. etiam ſing. arg. opti. et quaſi expreſſum in text. qđ in terris ſubiectis temporali iuriſditioni eccleſie debēt etiã īter laicos ſeruari canones ⁊ nõ leges ciuilesᶜ data inter eos diſcordia. hoc probat iſte tex. hoc modo inducēdo. De iure ciuili regulariter nõ appellatur ante ſnĩam. vt in.l. ante ſnĩe tēpus. C. quo. ap. nõ rec. ⁊.l.ij.ff.e. ⁊ qđ le. ⁊ no. ſ. eo.c. ſuper eo. ⁊ tñ in terris eccleſie põt ante ſnĩam appellari vt hic: qꝛ de iure canoñ. licet appellare indiſtincte ab omni grauamine vt in.c. interpoſita. de appel. ⁊ in.c. ſuper eo. ⁊.c. vt debitus. ſ. eo. Preterea pbat hoc iſte text. ⁊ aliter omiſſo medio de iure ciuili nõ appellat̃ etiã ad principem. l. imperatores. in fi.ff.e.ti. De iure vero canonico appellatur ſaltem ad papã omiſſo medio: vt in.c. ad romanã. ij.q.vj. ⁊.c. cuncta per mũdum. ⁊.c. per venerabilem. ix.q.iij. Et iſtud ius canonicũ ſeruat̃ hic in terris eccleſie: qꝛ a ciuili iudice põt appellari ad papã: de quo vide in.c. licet ex ſuſcepto. de fo. cõp. ⁊ hãc concluſionem predictam vt canones preualeant in terris eccleſie etiã inter laicosᵈ tenet hic
7 Hoſt. ⁊ ſequũtur eũ cõiter doc. ¶ † Ex his infero ad vnũ notabile dictũ ꝙ in terris eccleſie non valet ſtatutum laicoꝝ cõtra ius canonicũ ſicut nec ſtatuta clericorũ. de quo dic vt plenius dixi in.c.
8 quod clericis. de fo. compe. ¶ † Ultimo no. valere cõſuetudinem vt de ſeculari iudice appelletur ad eccleſiaſticum: quinimo ex cõſuetudine poteſt introduci vt laicus poſſit cõueniri etiam corã eccleſiaſtico. vide gloſ. in.c. ſi clericus laicum. ⁊.c. ex trãſmiſſa. de fo. cõpe. ⁊ qđ vtrobiq; dixi. ¶ Uenio more ſolito ad glo. ⁊ prime due ſunt faciles. Tertia opponit cõtra tex. videt̃ eñ ꝙ etiã data ignorantia iudicis nõ dʒ valere excõicatio qꝛ appellatio precedens impedit illius vires: vt in.c. p tuas ſ. eo. Item per appellationē iſte deſijt eſſe iudex ergo ⁊c. Soluit glo. ꝙ iſtud cõtingit pter contumaciã. debuit eñ ire et allegare priuilegiũ ſuum. Aduerte qꝛ gloſ. hʒ bonã mentem ſed formaliter nõ ſoluit cõtrariũ. ſed dic formalius ꝙ cõtrariũ loquitur in ſnĩa excõicationis lata a iudice a quo que non tenet cũ ipſius iuriſditio ſit ſuſpenſa per appellationem. vt in.c. ſi a iudice. ⁊.c. nõ ſolũ. ſ. eo. lib. vi. Hic aũt loquimur in excõicatiõe lata a iudice ad quē qui hʒ iuriſditionē vigore appellationis licet illa iuriſditio poſſit elidi ⁊ euacuari per exceptionem appellationis interpoſite ad papã, ſed iſte nõ excipit ideo ſibi imputandum. ⁊ de hoc
9 ſ. latius. ¶ † In glo. in ver. nõ cognouerit. No. hñ hãc glo. ꝙ citatus nõ tenetur comparere ad allegãdum priuilegiumᵉ ſuum ſi notorium eſt iudicē nõ habere iuriſditionem vel habere elidibilē in cauſa. cõcordat gloſ. in cle. paſtoralis. ſ. piſana. de re iudi. ⁊ in.c. veniens. de acc. ⁊.iij.q.v. ij. ſi eps. et. ſ.
10 aliquid tãgam. ¶ † Extra glo. op. cõtra predicta ⁊ cõtra tex. videtur eñ ꝙ excõicatio lata per inferiorem iudicem non debeat tenere qꝛ iſte qui appellauit ad inferiorem obtinuit ſententiã contra abſentem doloſe tacēdo appellationem interpoſitam ad papã. ergo nõ valet pceſſus ſeu ſententia vt in.l. ſi pretor. ſ. marcellus. ff. de iudi. vbi ptʒ qđ ſnĩa lata cõtra abſentem per falſas allegationes preſentis nõ valet. Sol. doc. multum inſtãt ⁊ propter difficultatem materie intricate procedunt. ego primo ſpecifice reſpondebo ad contrarium vt habeatur clare intellectus. ⁊ poſtmodũ reaſſumã materiã per quatuor mẽbra. Dico eñ ꝙ illa. l. loquitur quãdo quis per falſas allegationes obtinuit ſnĩam cõtra abſentem. ſed hic nullã falſitatē allegauit. ſed tñ tacuit appellationē aduerſe partis quã non tenebatur exprimere: qm̃ licet impetrans nil debeat tacere qđ habeat mouerē principem in cõtrarium: vt.l.c. poſtulaſti. de reſcri. pars tamē nõ tenetur in iudicio allegare ius alterius partis. Nam cũ iſti ſint inuicem aduerſarij non tenetur vnus pponere ius alterius: vt hic notabiliter pbatur: ⁊ tʒ notãter Inno. ⁊ cõiter ſequētes. ⁊ ſic nõ poteſt dici ſnĩa lata dolo preſentis. et plus ſentit Inno. hic. dic ꝙ etiã in principali tenuiſſet pceſſus geſtus cõtra abſentē qđ ſatis plʒ: qm̃ appellatio detulit iuriſditionē illi iudici inferiori lʒ elidibilem pter autoritatē ſuperioris ad quem fuit etiã appellatũ. ſatis ergo eſt ꝙ non fuit debito tpe eliſa p cõflictũ exceptiõis. ¶ Ex his paucis habet̃ verus ⁊ aptus intellectˀ huius.c. ⁊ optima limitatio ad illam. l. ſi pretor. ⁊ vide notabilem limitationē ad iſtũ tex. quam ponit Inn. in.c. ſi. de accu. vbi dicit ꝙ ſi iſte aduerſarius doloſe tacuiſſet appellationē nõ valuiſſet pceſſus per. d. l. ſi pre-
11 tor. ſ. marcellus. qđ intellige. vt. ſ. dicã. ¶ † Hinc dixit hic Inno. ⁊ bñ ꝙ vbi quis acceſſit ad iudicē appellationis et falſo dixit ſe appellaſſe vel dolo tacuit appellationi quã fecerat ſe renuntiaſſe: qꝛ tũc pceſſus nõ teneret vel ſaltē reſcinderetur vel per conditionē ſine cã vel per reſtitutionē in inte. ex clauſula generali vel per querelã falſi vt. d. l. ſi pretor. ⁊ vide ad hãc qõnem Archidiaconũ in.c. romana. ſ. ſi vero. ſ. eo. lib. vj. ⁊ Spẽ. in Spe. de citatio. ſ. i. ver. itē pone. ⁊ ad materiã vide Jo. and. in regula ſciẽti. lib. vi. in mercu. et per Inno. in.c.
12 ſi. de dilatio. ¶ † Unum tñ dictũ tene ſemp menti qđ ponit Inno. hic. ⁊ in. d.c. ſi. dicēs ꝙ ſi abſenti cõpetebat exceptio declinatoria vel peremptoria ⁊ fuit abſens cõtumaciter nõ auditur illam volēs pponere niſi veniat eo tempore quo ſi fuiſſet preſens illã poſſet pponere. Ratio eſt: qꝛ cõtumacia facit eũ preſentem. de do. ⁊ contu.c. veritatis. non ergo dʒ eſſe melioris cõditionis cõtumax ꝙ obediens. ſed ſi fuiſſet preſens. ⁊ debito tpe non excepiſſet: non audiretur amplius: vt in.c. paſtoralis. de excep. l. ij. C. ſen. reſcin. nõ poſ. ita nec ſi fuit abſens contumaciter qđ intellige ſiue preſens ſciatᶠ exceptionem cõpetere abſenti ſiue non: qꝛ non tenetur vt dixi ius ſui aduerſarij allegare. nam aduerſarius tacendo videtur iuri ſuo renuntiare. Ideo dixit Inno. hic ꝙ ſi poſtꝙ is qui appellauit ad archiepm̃ incepit litem pſequi. corã eo cõpareat aduerſarius: qꝛ appellauit ad papã ⁊ contumaciter renuit cõparere corã archiepo ⁊ ad impediēdum pceſſum dicat ſe appellaſſe ad papam nõ eſt ſuper hoc audiendus: ſicut nec audiretur ſi in pceſſu ſemper preſens fuiſſet ⁊ hoc tacuiſſet: qꝛ qui abeſt cõtumaciter nõ minor eſt preſente. vt in
13 aut. vt oẽs obe. iudi. ſ. ſi aũt. colla. v. ¶ † Et reaſſumendo totam materiam hic ⁊ alibi tactam cõpendioſe tamen expediendo cum queritur an valeat proceſſus geſtus cõtra abſentē cui exceptio legitima cõpetebat. facio vt predixi quatuor mẽbra. aut enim iudex nullam in veritate habebat iuriſditionem in illa cauſa: aut habebat elidibilē tantum per exceptionis conflictum: aut iudex habebat iuriſditionem ſed preſenti nõ competebat ius agendi. aut competebat ius agendi ſed elidibile per exceptionem aduerſario competentem.
14 ¶ † Primo caſu ſi iudex ſcit ſe iuriſditionē non habere non valet proceſſus nec ſuper principali nec ſuper contumacia vt ſatis hic probatur a cõtrario facit. l. ij. in fi. ff. ſi quis in ius voc. non ierit.

quãdo. eo. ti. bar. in cõſil. clxxxvij. i cip. dñi priores ſ iij. dubio Jaſ. i. l. ſi cũ. ſ. qui iniuriarũ. ff. ſi qs cau.

c ¶ Leges ciuiles. Adde an in appellatione ſit ſeruandũ ius canonicum vel ciuile. Alex. cõſ. clxiiij. ij. lib.

Sebaſti. Sapia.

d ¶ Inter laicos. Uide Cald. in ti. de conſtit. conſil. xviij. ⁊ Feli. in.c. ꝙ ſup his de maio. ⁊ obe. et ibi an valeat ſtatutum laicoꝝ contra canones ī terris eccleſie: de quo etiã vide Alex. in cõſ. clxxv. col. i. incip. viſo themate in ij. volu. vbi tenet ꝙ valet.

e ¶ Ad allegãdũ ſuum priuilegiũ. Adde iſtum in.c. prudētiã. col. iij. ſ. de offi. deleg. ⁊ in.c. olim. ſ. de excep. Feli. in.c. cũ ordinem. ð. ad allegãdum. col. iij. ſ. de reſcrip. Lanfran. de oria. in.c. quoniaʒ cõtra. ſ. citationes. nu. vj. ⁊ in apoſt. Bene. vadi. in ð. priuilegium. ſ. de pba. ⁊ Cald. conſi. cij. de foro cõpe.

f ¶ Preſens ſciat. Adde ꝙ Inn. in hoc fuit ſibi contrarius qꝛ aliter dicit in.c. preterea. de dila. ⁊ ita dicit Ro. cõſ. cccclxiij. vbi vide de veritate huius dicti.

a ¶ Reportare. ad
de do. de ro. deci.
ccccviij. l antiqs
de ſnia excõica-
tionis vbi dicũt
ꝙ executoris ex-
cõmunicati colla
tio valet dummõ
ille cui confertur
ignoret excõmu-
nicationẽ.
Anto. Franciſ.
¶ Circa hoc an
excõicatus poſſit
cõferre dicas vi-
dẽdã eſſe gloſſ. in
c. decernimus. de
ſen. excõ. lib. vj. et
in. c. pia. de exce.
co. lib. vbi habeť
n quibus actibus
excluditur excõi-
catus de quo per
Inno. ⁊ doc. in. c.
veritatis. de do.
⁊ cõtu. ⁊ vide que
habẽt. in. c. vene-
rabilẽ de ele. vbi
habetur ꝙ excõi
catio ita excludit
excõicatum a di-
gnitate ſeculari.
ſicut a dignitate
eccleſiaſtica ⁊ an
excõicatus poſſit
eſſe executor te-
ſtamẽti. vide bal.
in. l. id qđ paupe-
ribus. C. de epiſ.
⁊ cle. ⁊ an excõica
tꝰ repellatur ab
actibus extraiu-
dicialibus. vide
Innoc. quĩ dixit
ꝙ nõ in. c. dilecti.
de maio. ⁊ obe. et
in. c. cuꝫ inter. de
excepti. ⁊ Jo. an.
in. c. pia. de exce.
lib. vj.
Sebaſti. Sapia.
b ¶ Partis aduer
ſe. Vide Math.
in not. xviij. inci.
no. ꝙ ſnia lata cõ
trã abſentem.
Sebaſti. Sapia.
c ¶ Si autẽ ſciat.
Vid Feli. in. c. ce
terũ. ver. valet p-
ceſſus. ſ. đ reſcri.
Roma. in ſingu.
lviij. inci. fuit que
ſtio rome.

et. l. ſi pretor. §. ſi. cum notatis ibidem. ff. de iudi. ⁊
per Inn. in. d. c. ij. de dila. et Jo. an. in. d. reg. ſciẽti
in merc. Si vero iudex ignorabat. ⁊ tũc aut pars
pñs etiã ignorabat defectũ iuriſditionis q; ſatis
erat pbabilis ignorãtia ⁊ tũc valet pceſſus cõtu-
macie punitiuus. vt in. l. ij. ff. ſi qs in ius voca. ⁊ in
l. j. ff. ſi qs ius dicẽ. nõ obtẽ. ⁊ l. ſi qs ex aliena. ff. de
iud. ⁊ no. in. d. reg. ſciẽti. Sꝫ ſup pncipali nõ valet
pceſſus: ex quo iudex nõ habebat iuriſditionẽ
niſi pus pnũtiaſſet ſe iudicẽ cõpetẽtẽ vt no. Inn. i
d. c. ij. de dila. ⁊ Jo. and. in. d. regula ſcienti. ⁊ not. p
aliquos in. d. c. j. de reſcri. lib. vj. et. c. ſuper literis.
eo. ti. Aut pars preſens ſciuit defectũ iuriſditio-
nis: tũc dico ꝙ in principali non valet pceſſus ex
quo datur in iuriſditiõe defectus. C. ſi a nõ cõpet.
iudi. per totum. ⁊ in. c. at ſi clerici. de iudi. pſertim
q; pars ſcienter corã illo litigãdo videtur in dolo
et ſeipſam decepiſſe. arg. in. d. l. pretoꝛ. ⁊. l. is qui ſe
obtulit. ff. de rei ven. ſed pceſſus cõtumacie puni
tiuus valet pꝑ ignorãtiam iudicis pbabilem
quatenus nõ concernit cõmoduꝫ partis. arg. hic
⁊ in. l. ij. in. ſi. ff. ſi quis in ius voc. ſed quatenus cõ-
cernit cõmodum partis: puta in miſſione ex pri-
mo vel ſecũdo decreto tunc nõ valet: vel ſaltẽ pro
15 pter ſuam ſcientiã venit reuocãdus. ¶ † Ad hoc
quod no. Inno. in. c. ij. de dila. ⁊ Jo. and. in. c. dile-
ctus. ij. de preben. ⁊ Cald. in. c. ad probãdum. de re
iudi. vbi not. ꝙ litigãs ſciẽter corã excõmunicato
a toleꝛato nõ debet aliquod cõmodum reportare[a]
vnde proceſſus dꝫ tractare quatenus venit in ſui
fauorem. Ex predictis infertur ad intellectũ iſtiꝰ
c. ſi eñ teneamus ꝙ appellatio interpoſita ad pa-
pam ipſo iure nõ impediat iuriſditionis tranſla-
tionẽ in aliũ ſuperiorẽ ad quẽ alia pars appella-
uit: ſed opus eſt exceptiõe tũc dicẽdum vt. ſ. dixi.
⁊ dicã in ſequẽti mẽbro. Si aũt tenetur opi. ꝙ ipſo
iure impediat iuriſditionem reſpectu inferioris
iudicis. tũc nõ valeret pceſſus ſuper pncipali. do.
Ant. expreſſe nõ eligit. ſed Inno. videtur ſentire
ꝙ opus ſit exceptione. qđ mihi plus placet: quia
quilibet eñ cõpetens iudex per appellationeꝫ. vñ
ex quo papa ex certa ſciẽtia nõ aduocat ad ſe can-
ſam valebit pceſſus corã vtroqꝫ niſi excipiať. vt l
ſimilibus terminis voluit Innoc. in. c. cũ. Ma. de
16 cõſt. ¶ † Venio ad ſcðm mẽbrũ. ſ. cũ iudex habe-
bat iuriſditionẽ: ſed eliſibilẽ p exceptionis cõfli
ctum. in quo dico ꝙ ſi iudex ſciebat. nõ tenet pro-
ceſſus vt in cle. paſtoralis. §. piſana. de re iudi. fa-
cit. l. nõ videtur latitare. ff. de iudi. ⁊ notanter po-
nit Inno. in. d. c. ij. de dila. optime facit iſte text. a
cõtrario ſenſu ſm premiſſum intellectuꝫ. Si vero
iudex ſciebat ſe habere iuriſditionẽ ſꝫ ignorabat
impedimẽtum: tũc ſiue pars ignorabat ſiue ſcie-
bat tꝫ pceſſus tam cõtumacie punitiuus ꝙ̃ ſuper
pncipali: vt hic. nõ eñ tenetur pars allegare iura
b partis aduerſe.[b] forte enim voluit illi renuntiare
et in hoc caſu intelligo iſtum text. poſt Innocen.
17 ¶ † Niſi forte doloſe ſubticuiſſet iura alteriꝰ par-
tis: quia tunc non teneret pceſſus ad ſui cõmodũ
vt no. voluit Inno. in prealle. c. ſi. de accu. ⁊ dixi. ſ.
Predicta videtur etiã de mente Hoſt. qui hic ta-
lem regulã poſuit dicẽs ꝙ ſi iudex ſciat ſe nõ iudi
cem vel nõ debere pcedere et pcedit non valebit
proceſſus: vt hic ⁊ in. d. l. ij. ſi quis in ius vocᵗ. in ſi.
ſaluo eo qđ legi. ⁊ no. ſ. ti. pximo. ad pbãdum. Si
c aũt ſciatꝰ ſe eſſe iudicẽ ignorat tñ impedimentum
pceſſus ex alieno facto pueniẽs dꝫ eſſe pbabilis
ignorãtia excuſata. ar. ſ. de ele. excõ. mi. apoſtolice
lꝫ in pprio facto nõ ſit pbabilis ignorãtia. ſ. đ re
ſcri. ab excõicato. Hec autẽ dicit locuꝫ habẽre re
gulariter. nã in caſibus in quibꝰ appellatio etiaꝫ
fruſtratoria ad papã facta reſerť ſtatim negotium
ad papam inſolidum: nullus erit pceſſus archi-
epi quãtuncũqꝫ ius ignorãtis ſicut patere dicit in
caſibus ſedi apoſtolice reſeruatis. de quo remit-
tit ad no. in. c. vt debitus. de appel. ⁊ dic ꝙ in iſtis
non eſt pbabilis ignorantia. de quo vide quod le.
18 et no. in. c. quãuis. de elec. lib. vj. ¶ † Ad tertium
membrum cuꝫ iudex habebat iuriſditionem ſed
preſenti non cõpetebať ius agendi dic proceſſum

non valere ſi iudex ſciebat vt hic. Si autem ignorabat et tunc ex quo
pars ſciebat nõ tenet pceſſus contra abſentẽ quatenus venit in fauo-
rem preſentis: q; fuit in dolo agendo ſine actione ⁊ ſic obtinuit ſenten-
19 tiam per dolum ſuum. d. l. pretor. §. marcellus. ¶ † Ad quartum ⁊ vlti
mum cum iudex habebat iuriſditionẽ nec preſenti deficiebat ius agẽ-
di: ſed abſens erat tutus exceptione contra actionem partis ⁊ tũc ſi iu
dex ſciebat impedimẽtum nõ debebat pcedere per iura ⁊ rationes ſu-
perius alleg. Aut iudex ignorabat: pars autem preſens ſciebat: ⁊ puto
valere pceſſum contra abſentem: q; vt. ſ. dixi nõ tenetur allegare iura
partis aduerſe. forſan eñ vult illis renũtiare: vt. ſ. dixi. niſi doloſe ſub-
ticuiſſet: vt. ſ. dictum eſt. ⁊ per hoc habes hãc materiam longe clarius
20 declaratã ꝙ̃ p alios ſcribẽtes. ¶ † Vltimo hic quero qualiter debeat
intelligi iſte tex. in eo ꝙ dicit vtrãqꝫ partem appellaſſe ad diuerſos iu
dices: ⁊ ꝙ preualet appellatio interpoſita ad papã. ſol. dicit In. ꝙ hec
decre. hꝫ locum quãdo ex ſnia vterqꝫ litigantium putat ſe grauatum.
Si enim grauato appellãte ad archiepm: non grauatus diceret ⁊ ego
appello ad papã vel volo ꝙ appellatio tua agatur corã papa nõ debet
audiri q; non appellat. ſed appellãtis eſt eligere iudicem appellatio-
nis: necnon grauatus appellat: vt in. c. vt debitus. ſ. e. et in. l. omnẽ ho-
norem. C. quando prouo. non eſt neceſſe. Vel ſm eum potuiſſet hec de-
cre. habere locum in alijs caſibus ſcðm antiqua iura ſcðm que licebat
appellare ſine cauſa. et optime loquitur iudicio meo maxime in primo
intellectu. putat tamẽ do. Anto. ꝙ ſi partes grauãtur in diuerſis arti-
culis ꝙ cuiuſlibet appellatio deuoluet illum articulum ad iudicẽ ſuũ
ad quem fuit appellatum: et ſic non habebit tunc locum hec decre. Sꝫ
quando appellatur a grauamine ſuper eodẽ vt quia petito fundo fuit
reus condẽnatus in dimidio fundo. ⁊ quilibet propter hoc appellat: ⁊
tunc habet locum quod hic dicitur vt vna appellatio preualeat. ⁊ fuit
notabilis conſideratio nihil tamen allegat. Ego puto procedere quã-
do quelibet pars diſtincte appellaret ab vno articulo ſeparato: quia
tot ſunt ſententie quot ſunt articuli. l. etiã. ff. de minoribus. ſecus autẽ
vbi quelibet pars appellaret ab articulo ſeparato ſimpliciter a ſentẽ-
tia quatenus facit contra eum ſicut moris eſt. Nam tunc dico hũc text.
habere locum: q; negotium in iudicio deductũ eſt vnicũ. Vnde ne con
tinentia cauſe diuidatur vnica dꝫ preualere appellatio. argu. in. c. j. de
cauſa poſ. et ppꝛie. ⁊. l. nulli. C. de iudic. Item q; adhuc non apparet in
quo ſit vtraqꝫ pars leſa. ⁊ ita videtur intelligendus iſte textus.

1 ☞ Appellans ſi intra biẽnium non potuit appellationem pſequi le-
gitime impeditus. reſtituitur ad alium annum. 3.
2 Tempus qđ datur ad appellationẽ pſequẽdam currit a die interpoſi-
te appellationis: nõ aũt a die late ſententie.
3 Volumus: iſtud verbũ eſt noui iuris introductiuum.
4 Appellans impeditus in primo anno: an indifferenter debeat habe-
re ſecundum ſiue impediatur facto ſuo: vel iudicis: vel appellati. vide
in diſcurſu.
5 Inopia inducit iuſtum impedimentũ ad appellationem proſequẽdaꝫ.
6 Appellans impeditus an reſtituatur ipſo iure vel per remedium re-
ſtitutionis. 9.
Appellans an reſtituatur ad tempus quo fuit impeditus: an ad ma-
ius. 9. vide in apoſti. l. j. in. v. q. an prin.
Tempus datum ad appellanduꝫ non currit ſi partes compromiſerũt
vel etiam ſi ita ipſe voluerunt.
8 Tempus datum a iure ad appellationem pſequendam non põt con-
ſenſu partium prorogari: ſed bene poteſt ſuper eo ſuperſederi: et idem
dicendum eſt termino ſtatuti vel hominis.
Fatalia que ſint ⁊ quare dicantur.
Inſtantia non poteſt per partes prorogari.
9 Appellans impeditus in ſcðo anno: an debeat habere tertiũ ipſo iure
vel per remedium reſtitutionis.
10 Appellans impeditus ad ſe preſentandũ in termino dato ab homine
habebit alium terminum ſimilem primo.
Citatus impeditus ſi nõ comparet in termino debet comparere ꝙ̃ ci-
tius poterit.
11 Impedimentũ an probetur per iuramentũ.
Probatio euidens vbi requiritur nõ ſufficit probare per iuramentũ.
12 Appellans an debeat habere ſcðm annum pro quolibet impedimen-
to veniens in primo.
14 Citatio an requiratur in executiõe ſnie ſiue ſuper adiudicatis ſiue ſu-
per non adiudicatis exequatur: maxime quãdo appellauit ⁊ appella-
tionem pſequutus non eſt forte impeditus. 13.
Appellans poteſt allegare impedimẽtum etiam ſi poſt appellationeꝫ
deſertã ſentẽtia ſit executioni mandata. 13.
15 Citatio requiritur in notorijs vbicũqꝫ abſenti poteſt cõpetere aliqua
defenſio.
16 Citari ſemper debet aliquis licet habeat cõtra ſe preſumptionẽ iuris
ꝙ ſibi nulla cõpetat defenſio.
Clericus qui habuit ſcðam eccleſiã curatam: lꝫ prima quã habebat va
cet ipſo iure: tamen non debet ſpoliari prima niſi citetur.
In notorijs non requiritur citatio: quando ex preſumptione iuris et
de iure abſenti nõ competit defenſio.

Ex ratione

1 Exratione. †Etiã poſt biennũ audiſ appellãs
qui prius appellationẽ proſequi non
potuit.h.d.vel ſumma melius ſm veriorẽ intellectum.La-
pſus biennij non preiudicat appellanti quo minus ex cau-
ſa legitima audiatur.ſaltẽ per beneficiũ reſt. in integ. Ponit dictũ eu
ius rationẽ interſerit.ꝛ hec eſt decre.valde ſamoſa ꝓpter ſui materiã.
¶ Caſus literalis. Quidã clerici appellauerũt a ſentẽtia cõtra eos la
ta quã ex iuſta cauſa infra bienniũ nõ fuerant pſecuti petebãt a papa
ꝙ adhuc admitterenſ ad proſequendã appellationẽ cũ infra biẽniũ
cã non potuerint proſequi:mãdat papa iudicibus quatenus ſi conſti-
terit eo propter impotentiã proſecutionẽ appellationis omiſiſſe non
2, vult papa ꝙ propter hoc eis debeat preiudiciũ generari. B. ¶ †No.ſ.
ex tex.ſm aliquos ꝙ tempus anni ſiue biennij currit a die ſententie.
ſed certe hoc nõ colligiſ ex tex.imo potius oppoſitũ.nã verbũ a ſentẽ-
tia nõ refertur ad bienniũ:ſed ad appellationẽ interpoſitã. Et licet in
hoc fuerunt diſceptationes hodie clarum eſt ꝙ a die appellationis in
terpoſite currit hoc tempus ꝛ non a tempore ſententie.vt in cle., ſicut.
eo.ti. ¶ Not.ij.ibi per impotentiã ꝛc.quod eſt verbũ generale: vt in.c.
ſciſcitatus.de reſeri.ꝙ qualiſcũqꝫ fuerit impotẽtia preſtat tamẽ iuſtaꝫ
cauſam habẽdi ſecũdũ annũ:ꝛ vt preiudiciũ nõ fiat ipſi appellãti ſal-
tem in effectu in ſecundo anno ꝛ poſt hec pondera propter.ſ.dicenda.
3 ¶ †Ultimo no.ibi:volumus ſm cõmunẽ et veriorẽ intellectuꝫ ꝙ ver
a bum volumus[a] inducit diſpoſitionẽ nouã : non autẽ eſt verbũ princi-
paliter declaratum.vide pro cõcordia alias duas glo.notabiles quas
menti tenebis.quarũ prima eſt in cle.vnica.de offi.vnica.in verſi.volu
mus.alia in cle.vnica.de re.permu. Ex quo infero ꝙ poſt lapſum ſecũ
di anni debet audiri appellãs per reſtitutionis beneficiũ in integruꝫ
et nõ ipſo iure: alſ papa nõ fuiſſet vſus verbo volumus ſed verbo de
claratiuo.quod bene notabis:qꝛ facit ad multa.ꝛ.ſ. latiꝰ dicã. ¶ Que
ro qꝛ tex.dicit ꝙ impeditus perſequi infra bienniũ propter impoten
tiaꝫ nõ debet incurrere diſcrimẽ ꝛc.de qua impotẽtia intelligitur tex.
Glo. reſpõdet in prima parte vt in ea patet:ꝛ minꝰ perfecte explicat:
ſed intrat aliã queſtionẽ an data impotẽtia in ſecũdo anno audiaſ ap-
pellans poſt ſecundũ annũ ipſo iure an ſit opus petere beneficiũ reſti
tu.in integ.per illã clauſulã generalẽ:ſi qua mihi iuſta cauſa ꝛc.ff.ex q.
cau.ma.per totũ.ꝛ in hoc refert duas opi.et videſ reſidere in prima vt
nõ currat tꝑs. Sed vt habeaſ clare materia huius.c.que quotidiana
eſt:ꝛ formabo ex ea ſex.q. Prima nũquid impeditꝰ in primo anno de-
beat indifferenter habere ſecundũ annũ. Secũda nunquid impeditꝰ
in ſecũdo anno debeat habere tertiũ annũ:vel ſeruetur ſaltẽ illeſus vt
tempus nõ currat vt ſit ſubueniendũ per beneficiũ reſtitutionis. Ter
tia nunquid terminus a iure prefixus ad proſequẽdũ dato impedimẽ
to duplicetur ſicut duplicaſ terminꝰ anni a iure indulti. Quarta qua-
liter probetur impedimentũ ꝛ an ſufficiat iuramentũ. Quinta nunqd
quodlibet impedimentũ ſufficiat ſiue magnũ ſiue paruuꝫ ad obtinen
dum ſecundũ annũ etiã ſi fuit modici temporis. Sexta ꝛ vltima nun
quid elapſo primo anno poſſit iudex a quo cui nõ conſtat de impedi-
mento mandere executioni ſuã ſententiã appellante vlteriꝰ nõ citato.
4 ¶ †Uenio ad primã an impeditus in primo anno debeat habere ſe-
b cundũ.[b] et in hac.q.premitto ꝙ quãdoqꝫ quis impediſ ex facto ꝓprio
ſeu ex impedimẽto concernẽte perſonã propriã quãdoqꝫ impediſ ex fa
cto iudicis:qñqꝫ ex mixto facto ſcilicet ipſius appellãtis et appellati.
quãdoqꝫ ex facto appellati tantũ:quãdoqꝫ ex facto tertij. Primo caſu
qñ impediſ ex facto ꝓprio iuſto impedimẽto cõmuniter teneſ vt ipſo
iure detur ſecundus annus:pro hoc.c.cũ ſit.ð.c.ꝛ.C. de temp.ap.l.ſi.cũ
5 aut.ei qui ibi ſignata. ¶ †Et inter cetera impedimẽta not. in practica
c vnũ qꝺ ponit hic Inn.[c] quãdo ꝓpter inopiã[d] nõ poteſt appellationeꝫ
d proſequi infra annũ:qꝺ bene no. pro his qui appellant ad romanã cu-
riam et propter inopiã nõ poſſunt illã proſequi infra annũ.ꝛ ſic eſt iu-
ſta cauſa habẽdi bienniũ:facit.c.qꝺ de his.de ſen.ex. Secũdo caſu quã
e do impedimentũ cõtingit ex facto iudicis[e] varie fuerunt opi. Inn.di-
cit ꝙ ſibi nõ debet preiudicare negligentia iudicis. Bar.in aut.item ſi
appellatione.C.de tẽp.ap.ſequẽdo vnã opi.ibi per gl.recitatã dicit ꝙ
debet reſtitui in integrũ ꝛ ſic currit ſibi tꝑs.ad hoc.l.ſed ꝛ ſi p pretore.
6 ff.ex qui.cau.ma. ¶ †Dicit tamẽ ꝙ ſine libello reſtituitur dicet enĩ iu
dex qꝛ facto noſtro talis appellãs fuit impeditꝰ ipſum reſtituimꝰ.glo.
in.d.aut.primo facit differentiã inter impedimentũ principis ꝛ alte-
rius iudicis:vt ꝑmo caſu ſeruetſ illeſus ipſo iure ſecũdo reſtituaſ. Re
fert tamen alios tenere vt nulla ſit differentia inter principẽ ꝛ inferio
rem iudicem. Iaco.de bel.in auſ.vt ſponſali.lar.§.hoc quoqꝫ.tenet me
diam viã vt nõ habeãt hoc caſu annũ ſed reſtituanſ ad tempus tantũ
quantũ fuerit tempus impedimẽti et do. Ant.videſ ſequi iſtã mediã
viã vel ſaltẽ vt nõ detur ſecundus annus ſed ſeruetſ illeſus.ꝛ dicit ipſe
ꝙ aut.de his qui ingre.ad app.§.i. corrigiſ per.d.§. hoc quoqꝫ.in auſ
vt ſpon.lar. Ego euitãdo iuriũ correctionẽ vt ſaluenſ iura in caſu ſuo
dicerẽ ꝙ aut fuit impedimentũ per illũ principẽ ad quẽ fuit appella-
tum ꝛ ipſo iure ſeruetur illeſus.ita ꝙ tempus ſibi nõ currit vnde non
habebit biennium:ſed ſi per mille annos impediretur ex facto princi-
pis nunꝗ curreret ſibi tempus.probo per.c.ex inſinuatione.ſ.e.vbi di
ciſ lis intacta ꝑmaneat ꝛc.ꝛ per auſ. ſꝫ lis.C.de tẽp.ap. Si vero ĩpedi
mentũ proceſſit per inferiorẽ iudicẽ tũc credo qꝺ
datur ſecundus annus: ſed poſt ſecũdũ annũ non
habebit tertiũ annũ:imo tempus curret ſibi licet a
impedito.hoc probaſ in.l.ſi.C.de temp.ap.in au-
ten.de his qui ingredi.ad ap.§.i. Et hec eſt diffe-
rentia in hoc inter impedimẽtũ principis et in-
ferioris. Non ob.tex.in.§. hoc quoqꝫ preallc.quia
debet intelligi ꝙ in effectu non preiudicaſ appel
lanti ex facto iudicis etiã ſi fuit impedimentum b
mille annoꝝ.ꝛ hoc eſt tutũ tenere vt euitetur iu-
7 rium correctio. ¶ †Aut impedimẽtũ proceſſit ex
mixto facto appellantis ꝛ appellati vtputa quia
compromiſerunt in primo anno ꝛ tempus nõ cur
rit ipſo iure. Non autẽ datur ſecundus annꝰ vt in
cle.ꝗdiu.e.ti.ꝛ in aut.ſi tamen. C. de temp.appel.
Hodie eſt additũ ꝙ etiam per expreſſum conſen-
ſum appellantis ꝛ appellati ſine alio cõpromiſſo
poteſt curſu temporis ſupſederi.vt l.d.cle.ꝗdiu.
8 ¶ †Sed circa hoc verſatur vnũ notabile dubiũ
nunquid idem ſit in termino prefixo a ſtatuto vt c
f appellans ꝛ appellatꝰ poſſint illũ ꝓrogare[f] Ioã.
an.in addi.Spe.c.ti.§.nũc breuiter.v.iſtud anteꝫ
ſcias.tꝫ ꝙ nõ poſſit ꝓrogari ſicut nec terminꝰ triẽ
nij ꝑme inſtãtie.vt i.l.ꝓperãdũ.C. de iudi. qꝛ hoc
eſt fundatũ ſup publica vtilitate vt ſinis ſit litiuꝫ
cui ptes renũtiare nõ pñt.ff.de leg.i.l nemo põt
ꝛ in.c.ſi diligẽti.de fo. cõpe.d. Anto.dicit optime
põderãdo.d.cle.ꝗdiu.ꝙ nec terminꝰ hoĩs nec iu-
ris cõis vel ſtatuti pviã ꝓrogatiõis põt elongari
ampliãdo vel duplicãdo vel triplicãdo: qꝛ hoc nõ
reperiſ cõceſſum.ſꝫ ſi volũt exꝑſſo cõſenſu ſupſe-
dere executioni hñpñt ꝛ interim ipſo iure nõ cur
rit tꝑs.vt in.d.cle.ꝗdiu.ꝛ ſic dicit debere intelli-
gi Arch.ij.q.vi anterioꝝ.v.ad hoc.qꝺ dicit notã
dum:qꝛ limitat illã cle.ꝛ docet modũ illã practicã
di. Sꝫ ꝯ hãc opi.adduco tex.in.l.ſi.C.de tẽ.ap.vbi
dꝛ ptes cõuenire poſſe vt nullũ fatale deſ.i.vt nõ
deſ integer annꝰ. Nã primꝰ annꝰ dꝛ primũ fatale
a fato.i.morte:qꝛ ſicut mors extinguit hominem:
ita lapſus iſtiꝰ termini extinguit appellationeꝫ. d
qꝺ latiꝰ pſequiſ Bal.ibi ꝛ p illũ tex.hoc tenuerũt
aliqui vt ibi no.qñ poſſint partes renũtiare iſtis
terminis iuris. ſꝫ mihi plꝰ placet ꝑma ſnĩa Ioã.
an.ꝛ.d.Ant.vt nõ poſſit ꝓrogari ſꝫ ſupſederi ſic.
ꝑmo qꝛ tex.in cle.illa exꝑſſe ita loquiſ dũ dicit:qꝺ
interim nõ currit tꝑs:ergo nõ loquiſ in termino
ꝓrogato:qꝛ tũc curret tꝑs. Itẽ ſeqꝛeſ abſurdum
ꝙ partes poſſent ꝓrogare illud tꝑs in mille an-
nos ꝛ ſic inquietareſ iudex ꝛ reſpu.lederef ptes
vexarenſ litibꝰ ꝛ expẽſis ꝛ materia criminibꝰ pre
bereſ ex lõga cõcertatione qbꝰ lex obuiare volẽs
ꝑfixit certũ terminũ.iõ nõ dñt ptes huic poſſe re-
nũtiare. Sic in.d.l.ꝓperãduꝫ.ꝛ.l.nemo põt. ff.de
leg.i.facit.c.regiſſu.ꝛ.c.tua.de teſta. Sꝫ qñ volũt
ſuperſedere vt nõ currat tꝑs.ꝛ ſic abſtinere a liti-
gijs ceſſant oĩa iſta mala.ꝛ interim poſſet ſeq cõ
cordia merito aliud dicẽdũ in ꝓrogatiõe.aliud vt
ſupſedeaſ:ꝛ a litigijs interim ceſſet. Nõ ob.d.l.ſi.
alle.p ꝯrio qꝛ loquiſ in reſtrictione termini et nõ
in ꝓrogatione:reſtrictio vero cõcernit ꝑiudicium
partiũ:ꝓrogatio ꝑiudiciũ reipu.merito ꝑmũ per
mittendũ eſt partibꝰ ꝛ nõ ſecundũ. Qñqꝫ impedi
mentũ ꝓuenit ex facto ſoliꝰ appellati:in quo caſu
ẽt varie ſũt ſnĩe. Inn.ſẽtit vt tꝑs nõ currat ſꝫ po-
tiꝰ hẽat ĩpeditꝰ ãnũ. Do.de ro.deci.xix.tenẽt qꝺ
appellãti nõ currit tꝑs vñ dicũt ꝙ ſi appellatꝰ in
teriꝫ attẽtauit ꝛ opoꝛtet appellãtẽ agere ſup attẽ
tatis ſi egit ꝛ obtinuit,hoc tꝑs nõ cõputabiſ:quia
ĩpedimẽtũ ꝑſtitit appellatꝰ:vt i.d.cle.ꝗdiu.ſecꝰ ſi
ſuccubuit:qꝛ ſibijpſi ĩpedimẽtũ ꝑſtitit. Nec obſt.d. e
cle.vbi nõ currit tꝑs:qꝛ ibi ĩpedimẽtũ ſurrexit ab
exꝑſſo cõi ꝯſenſu.d.Ant.dicit cõiter teneri vt deſ
actio de dolo ꝯ aduerſariũ ꝗ doloſe ꝓcurantẽ ad
ĩtereſſe.ꝛ ſi nõ ẽ ſoluẽdo reſtituet ſicut diceſ in ſe
quẽti mẽbro.alle.gl.in auſ. ſed lis.C. de temp.ap. f
et in.l. arbitro.§. dolus.ff.de dolo. Sed certe non
video vnde oriatur hec communis opinio quam
ipſe allegat.nec glo.per eum allegate hoc dicunt
ſꝫ loquunſ gñaliter in impedimẽto aliciuꝰ et pñt
intelligi in impedimento tertij. Quinimo glo.et

Sebaſti. Sapia.
¶ Uerbum volu
mus.idẽ no.abb.
in.c.cuꝫ.ꝛc col.iij.
ꝯ.de re iudi.et in
c.ſi.ſ.qui filij ſint
legi.
¶ Habere ſecun
dum. adde Ioã.
de ana.cõſi.i. An
ge.cõſi.xxix. Ol
dra.cõſi.lx. Ra.al
leg.ꝛ.cccvij.et ibi
vide an requiraſ
declaratio ante-
ꝗ detur ſecũdus
annus.
Sebaſti. Sapia.
¶ Inno.hoc di-
ctum Inno.alle
gat Bal.acceptũ
col.pe.q.xxiij. C.
de vſu. et l.l.ij.§.
ſi quis in iudicio
ff. ſi quis cautio.
ſequiſ Bal.in cõ
ſi. v. ĩci. queritur
vtrũ in.iij.parte.
et Card.in conſi.
lxxvij.inci.vidẽ
dum eſt ꝺ duobꝰ
l.iij.col.ꝛ de pri-
uilegijs pauper-
tatis ꝛ a quibꝰ ex
cuſat paupertas
tradit Feli. in.c.
ſi q teſtium. col.
pe.ꝯ.de teſti.
¶ Pauptas ex-
cuſat a pſecutio
ne appellationis
qꝺ ſequiſ Bal.in
l. acceptã in pen.
col.i.xxxiij.q.l ſi.
C. de vſu.ꝛ ſic nõ
currunt ſibi fata
lia alleg.gl. ordi.
quã dicit eſſe no.
dignã in.l.ab eo.
C.de ap. Contra
riũ tamen tenuit
idẽ bald. l.l. ſi.C.
de ꝯdi.inſer. per
glo.in.l.cũ ita.in
prin.l.a.ij.ff.de cõ
di.et demõ. et ſic
habes biennũ ca
ſum in quo paup
tas prodeſt:alios
ꝗ plures caſus ĩ
quibus pauptas
prodeſt. vide per
do. Alexan. poſt
Bar.in addi.vbi
in.l.oẽs.C.de an-
no.ꝛ trib.li.x.
¶ Adde Bal. cõ
ſil.xxi.iij.lib.
¶ Facto iudicis.
adde Alex. cõſil.
lxxij.iij.li.pau.de
caſt.cõſi.xx.in ꝑ-
mo impreſſis.
¶ Prorogare.
adde Alex.conſ.
xxiiij.iiij.li.

Bar.in.d.§.dolo.potius ſentiūt oppoſitū ſcilicet
vt cōtra aduerſariū doloſum fiat reſtitutio per.l.
ait pretor.in fi.ff.ex q.cau.ma.Ego enī dicerem in
hoc dubio ꝙ debeat hr̄e ſecundū annū:qꝛ iura lo
quunt̄ gn̄aliter vt impedit⁹ in p̄mo anno habeat
ſecundū ſicut impedit⁹ p iudicē primū hꝫ ſecūdū
d.l.ſi.vel ſaltē ſeruari dꝫ illeſus vt voluerūt do.de
ro.nec in iure reperit̄ contrariū. Nec ob.no.in.d.
§.dolo.ꝓcedūt enī qn̄ dato impedimēto ius ſpe
cialiter nō ꝓuidet:ſed in caſu nr̄o gn̄aliter ꝓuide
tur per ſecūdi anni dationē. Qn̄qꝫ impedimentū
ꝓuenit ex tertio.⁊ tūc cōiter tenet̄ vt prius detur
cōtra eū actio ad intereſſe.⁊ ſi nō eſt ſoluēdo reſti
tuat̄ cōtra aduerſariū:vt hic in gl.⁊ in iuribus in
ea allegatis.Et puto hāc eſſe diuerſitatis ratiōnē
inter impedimentū preſtitū ab appellato ⁊ a ter
tio qꝛ factū tertij non dꝫ preiudicare appellato q
nō fuit in culpa.ideo agit̄ contra tertiū ad inter
eſſe:⁊ ſententia remanet ſalua ⁊ valida.ſed quan
do ipſe appellās p̄ſtitit cauſam ſeu impedimentū
ceſſat hec ratio ⁊ prouidet̄ vt ſupra dictū eſt.Et p
hoc habes primam queſtionem declaratam late.
9 ¶ †Uenio ad ſecundā nunqd impedit⁹ in ſecun
do anno debeat hr̄e tertiū ſeu debeat conſeruari
a illeſus^a ipſo iure vt tp̄s nō currat vel ſit ſubueniē
dum ei p bn̄ficiū reſtitutionis.gl.hic recitat duas
opi.Una eſt vt cōpetat reſtitutio.alia vt ipſo iure
impedit⁹ ſeruet̄ illeſus niſi ſit in p̄iudiciū tertij.⁊
in hoc reſidet ⁊ ſequit̄ Hoſt.maxime inſpecta ſim
plicitate iuris canonici.de iudi.c.dilecti.⁊.ſ.e.ad
audientiā. ¶ Inno.videt̄ velle ꝙ vltra ſecūdū fa
tale nec tertiū nec vlterius habebit ſine reſtitutio
ne.⁊ tūc reſtituet̄ ad tantū tp̄s qn̄tū fuit tp̄s impe
dimēti.Et ꝙ ſit neceſſaria reſtitutio videt̄ tenere
gl.in aut.ei qui.C.de te.app.videt̄ tn̄ velle ꝙ inte
ger annus dꝫ reſtitui:vt.l.ſed ⁊ ſi per pretorem.in
prin.ff.ex q.cau.ma.gl.j.in.c.cū ſit.ſ.e.ſentit ꝙ da
tur terti⁹ ann⁹ ipſo iure.Io.an.cōcordando dicit
ꝙ aut fuit impedit⁹ per iudicē ⁊ ſubuenit̄ ipſo iu
re.aut ꝓceſſit īpedimētū aliūde:⁊ ꝓcedit opini.ꝙ
det̄ reſtitutio:⁊ ſolū ad illō tp̄s ī q fuit īpedit⁹.d.
an.dixit ꝙ ī caſib⁹ in quib⁹ nō currit ſecūdus an
nus impedito nō currit etiā terti⁹.in alijs caſib⁹
currit ſed dat̄ reſtitutio ſecundū tp̄s leſionis et in
hoc multe vt dixi ſunt varietates.Ego dicerē qđ
tn̄ ī duob⁹ caſib⁹ nō currat tp̄s ſecūdi anni.Pri
mus qn̄ lis erat in cōſiſtorio pncipis ⁊ impedimē
tum ꝓuenit ex facto ipſi⁹ principis per.d.c.ex in
ſinuatione.ſ.e.⁊ in aut.ſed lis p̄al.Secūdus qn̄ p
cōpromiſſum vel alr̄s de expreſſo partiū conſenſu
ſuperſedet̄ negotio p cle.q̄dā.ꝑalleg.Nec iſtis
caſibus dico dandū tertiū annū ſed ꝙ tp̄s impe
dimēti nō currit.In alijs vero caſibus credo in
diſtincte tp̄s currere ⁊ ſententiā trāſire in rem iu
di.per lapſum biennij.ꝓbo per.l.ſi.C.de te.app.et
per aut.ei.qui.e.ti.vbi dicit̄ ꝙ iuſte impedito dat̄
ſecūdus annus poſt cui⁹ lapſum ſententia rema
net rata ⁊ ſic aperte innuit ꝙ impedimentū in ſe
cūdo anno contingēs nō impedit tranſitū in rem
iudi.ſed impedito ſubuenit̄ p bn̄ficiū reſtitutiōis
in inte.vt hic notabiliter ꝓbat̄ in verbo volum⁹
inducēdo vt.ſ.⁊ ſiet reſtitutio vſqꝫ ad tn̄ tp̄s qn̄tū
fuit tp̄s impedimēti.hoc enim eſt regulare vt in
10 cle.vna de in inte.reſti.cū ibi no. ¶ †Ad tertiam
queſtionē nūquid dato impedimēto duplicet̄ ter
minus hominis ſicut terminus iuris.Exēplū iu
dex dedit menſeꝫ ad ſe preſentādū iudici ad quē:
appellans autē fuit infra menſem impedit⁹:nun
quid debeat hr̄e ſecunduꝫ menſem vel quid erit.
Inno.hic inſtat ſed finaliter cōcludit ꝙ iſtud tem
pus duplicet̄ et eſt cōis concluſio:qꝛ ſuccedit loco
termini iuris.dꝫ ergo eodē iure cēſeri vt ſicut du
plicatur annus ita et iſte terminus.ab hac cōmu
ni opi.non eſſe in iudicio recedenduꝫ.In ſcholis
autē tenerē oppoſitum.qꝛ iſte terminus datus ad
ſe preſentandū vel proſequendū eſt quaſi quedaꝫ
citatio vt preſentet ſe iudici ad quē:ſꝫ natura ter
mini citatorij eſt hec vt ſi nō poteſt citat⁹ cōpare
b re in termino cōpareat q̄ citius poterit ^b vt pro
batur in.c.cū dilecti.de do.et contu.⁊ in.c.cū parā
ti.ſ.e.ad idem tex.in ſimili in.c.cupientes.ſ.rū.de c
elec.li.vj.Ratio diuerſitatis eſt:quia terminus an
ni datur ad proſequendū ⁊ finiendum.ſed iſte ter
minus datur ſolū ad proſequendū ⁊ ſic nō ex toto
ſuccedit loco termini iuris:⁊ per conſequens nō
debet eodē iure cenſeri:maxime quia in termino
11 anni tractatur de maiori preiudicio. ¶ †Quarta
c queſtio fuit qualiter probabit̄ impedimentum.^c
Spe.e.ti.§.nūc breuiter.ꝟ.quid ergo.dicit ꝙ per
iuramentū impediti.Io.an.in addi.dicit hoc pro
cedere qn̄ appellaretur ad iudicē valde remotuꝫ
qꝛ tunc difficile eſt ſecū adducere teſtes ⁊ ſi daret̄
terminus ad probandū in partibus occuparetur
forte maius tempus q̄ eſſet tempus ſecundi ter
mini.ſi autē loci diſtantia nō impedit dꝫ impedi
mentū plene probari ſm̄ eū.⁊ cū hac opin.tranſit
d hic do.Anto.^d Sed aduerte.qꝛ credo firmiter qđ
etiā data diſtantia locoꝝ non ſufficiat hoc caſu ꝓ
bare impedimentū per iuramentū:ratio qꝛ pro
pter impedimentū nō trāſiuit ſententia in rē iu
di.vt in.c.cū ſit.ſ.e.⁊.d.l.ſi.cū ſi.ergo cum hic aga
tur de maximo preiudicio ⁊ de abdicādo iure iā
queſito appellato per deſertionē appellationis
debet impedimentuꝫ plene probari ſicut probari
debet in quolibet facto graui nō ob.locoꝝ diſtan
tia ſecus dic vbi nō ageretur de dando ſecūdo fa
tali ſed de dandis alijs inducijs non ita preiudi
e cialibus tūc enim ſtabitur iuramēto^e impediti ſm̄
Fede.ꝯſi.cix.alr̄s.cxij.Pōt in hoc vltimo melius
dici vt arbitrariū ſit qualiter probet̄ impedimen
tum.vt voluit Io.an.poſt Archi.in.c.j.de dolo et
contu.li.vj.qđ no.Et pro p̄cedenti dicto meo vide f
ho.tex.in.d.c.cū ſit.ſ.e.⁊ in eo quod dicit ꝙ ex eui
denti et neceſſaria cauſa debet dari biennium ſed
iuramentū ſolū nō facit cauſam euidentē facit qđ
12 no.in.c.pia.de excep.li.vj. ¶ †Ad quintā queſtio
nem nunquid quodlibet impedimentum preſti
tum in primo anno ſufficiat vt detur ſecund⁹ an
nus in caſibus in quibus dixi ſecundum annum
f indulgendum.Et ſcias ꝙ Io.an.^f tot opi.et con
fuſe recitauit hic vt ipſemet fatetur in addi.Spe.
in ti.de ap.in ſecunda parte ſuper Rub.ꝙ dū ca
ſus dubius circa hanc materiam contigiſſet in cu
ria romana non potuit decidi per ſcripta ſua hic.
ſed concludēdo breuiter ſm̄ Io.an.⁊ do.Ant.hic
aſſumo tantum tres caſus videlicet.Quādoqꝫ im
pedimentum fuit in prima parte anni negligen
tia in ſecūda parte. Quandoqꝫ ecōtra negligen
tia in prima:impedimentū in ſcđa.Qn̄qꝫ ⁊ tertio
impedimēta fuerūt internallata:qꝛ quādoqꝫ fuit
impeditus quādoqꝫ negligēs multis vicibus.In
primo caſu tene ꝙ ſi negligētia ſequēs fuit tanti
temporis ꝙ potuiſſet infra illud tp̄s finire appel
lationē ſuā nō debet per impedimentū precedēs
habere ſecundū annū qꝛ negligentia ſequens ha
bet abſorbere illud impedimentū precedēs.Qua
re enim iura dederūt tantū tempus niſi ꝙ cōſide
rarūt multa impedimēta ꝓuenire poſſe.Hoc eſt
de mente Io.an.in loco preal.⁊ ſequit̄ hic do.an.
⁊ puto veriſſimū ratione predicta quicquid ſenſe
rit Bar.in.l.itē ſi appellatio.C.de te.ap.vbi vide
tur velle ꝙ ſi impedimentū fuit tanti tēporis in
fra qđ potuiſſet appellationē finire debet dari ſe
cundus annus:⁊ dicit terminū mēſis preſumpti
ue ſufficere ad appellationē finiendā.arg.ibi ſm̄
hoc ſequeretur ꝙ dato impedimēto in primo mē
ſe et negligentia in.xj.mēſibus ſequentibus dare
tur ſecundus annus.quod videtur abſurdum.et
ꝓ hoc allego.d.c.cū ſit.ſ.e.vbi dicit̄ ex neceſſaria
cauſa ⁊c.Secūdo caſu quādo negligētia preceſſit.
dic ꝙ ſi tempus negligētie fuit tantum infra quod
potuiſſet appellationē finire īpedimēto ceſſante
dꝫ habere ſecundum annum non obſtante priori
negligentia.Ratio quia ſi impedimentū nō fuiſ
ſet habuiſſet effectum ſuum.et ita ſentiūt Io.an.
⁊ do.An.vbi.ſ.ſed hoc dictū limita niſi ſe reſtrin
xiſſet ad terminum ita artū vt quodlibet impedi
mentum ſufficeret ad impediendū finem appella
tionis:nam tunc nō puto ſubueniendum per.l.ij.
ff.ſi quis cau.quia non eſt ſubueniendum ei qui ſe
multum

e+ Sebaſti.Sapia.

a ¶ Illeſus.vide late per.d.Fran.curtiū in cōſi.xxiiij.inci.ſuper co.col.penul.

¶ Quā citi⁹ poterit.Tu pōdera qꝛ prefixio tēporis ad ſe preſentandū operat̄ eūdem effectū queꝫ operat̄ termin⁹ iuris:vt habetur in.c.ꝑſonas.ſ.e.et in.c.cū ſit.ſ.e.ergo.And.barb.

c ¶ Probabit̄ impedimentū.adde Oldra.cōſi.lx.ſ.alle.Alex.conſil.clix.ij.li.

e+ Sebaſti.Sapia.

c ¶ Impedimentum.vide Bal.in l.ſcire oportet.§.ſufficit.ff.de excu.tut.Semi.in.c.cupientes.§.inſup.de elec.in.vj.cum multis allegatis per Alex.et Moder.i.l.ij.§.qđ dixim⁹.ff.ſi qs cautiōi.et per an an.in conſi.j.inci.circa modum.col.j.

d ¶ Do.Ant.poſſet allegari qđ volunt do.de ro.deci.cxlix.quos alr̄.do.in ca.ꝑſonas ſ.e.pro dicto Io.an.vide ſimile in.c.ꝙ ſuper his.de ſi.inſtru.per do.Ant.⁊ alios.⁊ ꝙ voluit Bal.in.l.ſi aliquādo.ff.de offi.ꝓcō.⁊ Ang.in l.invitus.§.is q.ff.de procu.Ia.de bel.l.j.C.de mā.prin.And.barb.

e ¶ Stabitur iuramento.⁊ vide tex.cōtra oēs.in.l.ſi.§.ſi.in ver.euidētiſſimis ꝓbationib⁹.C.de temp.ap.vbi nō ſufficit probatio per iuramentū.Andr.barba.

Anto.Franciſ.

¶ Quomodo debeat probari impedimētum.vide Bar.in.l.qui cōmeat⁹.ff.de re mili.⁊ an impedimētū ſit iuſtū vel dicitur hoc eſſe arbitrariuꝫ vt.l.iij.ff.ſi quis cau.⁊ in c.peruenit.xviij.di.⁊ not.in.c.quia propter.i.§.illō.de elect.et habet̄ in.c.placuit.xviij.di.⁊ in.c.quiſqꝫ.iiij.qđ.v.⁊ in.c.ex literis.de in inte.reſti.⁊ i.c.ex trāſmiſſa.de procu.

f ¶ Et vide ꝺ hoc gl.in.c.ſi.in ſi.de elect.in.vj.plene Ang.in aut.ei q circa prin.C.de te.po.ap.Et de iſto arti.vide elegantiſſime per Ang.in cōſi.cxcvij.incipit in dei nomine et ſue matris.et vide qđ pleniſſime ſcribit ro.pōt Bar.in.l.et ideo heſitatur.ff.de ꝟ.ob.⁊ arch.ij.q.vj.in ſumma circa finem vbi dicit qđ propter impedimētū vnius diei tn̄ in p̄mo fatali datur ipſo iure abſqꝫ aliqua reſtitutione ſecundus annus ſed ſi fuerit impeditus in ſecundo anno ſolum reſtituitur ad tp̄s quo fuit īpeditus.⁊ de iſta queſtione vide et Pet.Cy.⁊ Bal.i.d.aut.ei qui.et p Ioā.an.in addi.ſpe.i rub.eiuſdeꝫ ti.de ap.⁊ qđ no.Bar.de bel.poſt Abb.in cle.j.de i integ.reſti.

¶ Addō quod ad ſcripta Ioā.an.h alle.ſint videnda originaliter per Old.cōſil.clvij.⁊ vide Ro.cōſilio cccxcvj.

a ¶Adde Bar.in.l.itē appellatiōe.ff.de tē.ap.ꝛ in.l.pſes.C.de ap.bar.
in.l.ij.§.qđ dixim⁹.ff.ſi qs can.Bar.in.l.q cōmeat⁹.ff.de re mili.Paul.
de ca.in cōſi.xxi.inci.cā deſertionis appellationis ꝛc.in.iij.col.in fi.
b ꝫSebaſti.Sapia.¶Mero iure.vide Cardi.in cōſi.xxxij.inci.ꝓ de
ciſione col.fi.Feli.in.c.ex parte.ꝛ.col.vj.ē.de reſcrip.And.ſicu.in cōſil.
xxvij.in.iiij.vo.

transmiſſis.in.iiij.col.cū alijs ibi per eū aleg.ergo cū in caſu noſtro iu
dex nō exequaꝛ ſententiā ꝓprio officio ſed parte petente ꝛ requirente
cū reſpiciat priuatā vtilitatē per re.l.iiij.§.hoc aūt iudiciū.ff.de dā.in
fecto.Ergo ſequiꝛ ꝙ requiritꝛ citatio partis.ꝛ cū Pan.hic ꝙ requiraꝛ
citatio tenet do.Phil.de peru.in repeti.ſuper hoc.c.i.gl.col.vbi colli
git concordātiā.

decrū in ꝫſ.xcvij.
inci.in caſu ꝓpo
ſito.col.fi.
c ¶Premittēdā.
pro dicto Inno.
dico fore caſuꝫ in
c.perſonas.ibi ſi
ne cōtradictione a
ſtare ꝫpellatur ſi
non pōt cōtradi
cere ad quid req
ritur citatio ꝙ ſit
ad ꝫtradicendū.
in.l.ij.C.ſi ꝑ vim
vel alio mō cū ſi.
d ¶Poterat etiā b
moueri per no.re
gu.que dꝫ ꝙ quo
tieſcūꝗ iudex ali
quid facit non ex
officio ſuo ſed ad
inſtantiaꝫ partis
ibi ſemper de ne
ceſſitate requiriꝛ
citatio alteri⁹ par
tis.vnde ſi inhi
bitio per iudiceꝫ
eccleſiaſticuꝫ fiat
iudici ſeculari ne
procedat in cau
ſa ꝛ fiat ad inſtan.
tiā partis ibi req
riꝛ ꝙ altera quo
ꝗ pars citetur.
vt in.c.romana.
§.ſi vero.ꝛ in.c.nō
ſolū.ad fi.de ap.
in.vi.ponit no.fe
de.de ſe.in conſi.
ccc.inc.factū pro
poniꝛ eſſe tale de
bitor ꝓmiſit ꝛc.
Pe.de anc.in cō
ſi.cccxxv.icip.ca
ſus talis eſt poſt
ꝓceptū factuꝫ ꝛc.
Imol.in.l.iiij.§.
cōdēnatum.ff.de
re iudi.Idē Io.
de imo.in.c.debi
tores.circa me.ꝛ
ibi ipſe Abb.pa.
in.vij.col.de iure
iurā.ꝛ.d.Lau.de
rodul.in ſua not.
repe.c.cōſuluit.ē
vſu.in.q.xxxi.ſe
cus quādo iudex
ex officio ſuo ꝓce
deret vel inhibe
ret nō ad inſtātiā
partis.tūc nō re
quiriꝛ citatio ita
debet itelligi qđ
vult ipſe abb.pa.
in.c.tuā.in pe.co.
ē.de ord.cog.alle
gādo Inno.in.c.
ad noſtrā.el.ij.de
iureiur.ꝛ vtrāꝗ
regulā ponit do.
Alex.de imol.in
cōſi.cxxxiiij.inci.
viſis actis mihi

multū anguſtauit.nā debuit cogitare veriſimili
ter aliqua impedimēta prefutura.¶Vltimo ca
ſu quando impedimēta fuerunt interuallata dic
ꝙ ſi tanta fuerunt impedimēta ꝙ infra tp̄s negli
gentie nō potuiſſet finire habebit ſecundū annū
alias ſecus.Ratio diuerſitatis ex ſe patet.intelli
ge tamē ꝙ ceſſantibus impedimētis fuiſſet veri
ſimiliter appellationē proſecutus:ᵃꝛ ſic ꝙ ſuā di
ligentiā oſtēderet infra tempus impedimenti qꝛ
aliter conſtaret impedimentū preſtitiſſe cauſam.
vide qđ dixi in ſimili poſt Inno.in.c.ex transmiſ
13 ſa.de preſcrip.¶† In vi.q.nunquid poſt lapſum
anni poſſit iudex a quo ſi ſibi aliter de impedimē
to appellationis non conſtat ſententiā executio
ni mandare appellante vlterius nō citato.Inno.
hic cōcludit ꝙ mero iure ᵇhoc poteſt qꝛ nō teneꝛ
ad executionis actū partē citare.dicit tamē ꝙ ap
pellās prudēter facit ſi cōparet corā iudice a quo
et doceat de impedimēto:ꝛ ſi hoc non obſtante iu
dex vult procedere ad vlteriora:appellet ad ſupe
riorē.fatetur tamē ꝙ licet appellās non cōpareat
corā iudice a quo allegatur⁹ impedimentū ſi tū in
veritate impedimentū ſuberat reuocabiꝛ execu
tio per ſuperiorē.hāc cōcluſionē recitat Innoc.et
ſequunꝛ.d.de ro.deci.cccxlix.ꝛ Hoſt.hic qui tamē
dicit cauti⁹ eſſe vt appellās citeꝛ ne poſtmodū pre
14 tenſo impedimēto reuoceꝛ executio.¶† Ecno.
ex dictis Inn.vnū ad qđ ſolet multū allegari ſci
licet ꝙ iudex pōt ſententiā exeq̄ri parte vlterius
nō citata ſed vide tu eundē Inn.in.c.cū ſup.ē.ti.
proxi.vbi dicit hoc ꝓcedere qn̄ executio ſit in re
bus adiudicatis per ſententiā:ſecus in alijs reb⁹
qꝛ tunc nedū citatio ſed quedā ſummaria cogni
tio procedere dꝫ per.l.a diuo pio.§.in venditiōe.
ff.de re iudi.ꝛ ſic tempera dictū Inno.hic et vide
plenius per Bar.in loco proxi.alleg.vbi reſpectu
executionis dicit ꝙ ſi ſentētia fuit lata in ꝗtitate
vel genere dꝫ pars citari in executiōis actu.ſi ve
ro ſuper ſpecie ꝛ tūc an executio eſt ſiēda in alia
ſpecie puta propter defectū ſpeciei adiudicate et
requiritur citatio.ſi vero in ſpecie adiudicata et
tūc non requiriꝛ citatio:ſed quoddā preceptū de
exequēdo poſt quod auferet res manu militari:
vt in.l.qui reſtituere.ff.de rei ven.hec procedunt
qn̄ fuit appellatū vel certū eſt impedimentū non
ſuffeciſſe in primo anno.In dubio vero crederē
indiſtincte citationē premittendāᶜlicet ſic ſienda
15 executio in rebus adiudicatis.¶† Moueor⁹ qꝛ
vbicūꝗ abſenti poteſt cōpetere defenſio ſemper
requiriꝛ citatio etiā in notorijs.vt dixi.ē.c.cū ſit.
ſed in caſu noſtro pōt competere defenſio qꝛ forte
appellator fuit impedit⁹ in primo anno ergo eſt
ſienda citatio.Itē video ꝙ iura ſemper exigūt ci
tationē ꝛ ſummariā cognitionem in executionis
actu qn̄ veriſimiliter poteſt defenſio cōpetere par
ti vt clare colligiꝛ ex.d.l.a diuo pio.ꝛ ex predictis
ſed in caſu noſtro poteſt defenſio cōpetere parti:
ergo ꝛc.Nec ob.ſi dicas preſumptionē eſſe contra
appellantē ex lapſu primi fatalis:qꝛ dico hāc pre
ſumptionē nō ſufficere.vt ſine citatione ſpolietur
re ſua ex quo pōt ſibi aliqua defenſio competere.
16 ¶† Hoc apertiſſime ꝓbo in ſimili per.c.licet epi
ſcopus.de preben.li.vi.ꝛ.c.ordinarij.de offi.ordi.
eo.li.in quibus dicitur ꝙ licet per adeptionē ſe
cunde eccleſie curate vacet prima ipſo iure:vt in
c.de multa.de preben.non tamen poteſt epiſcop⁹
illum ſpoliare citatione prius nō facta quia poſ
ſet ſibi defenſio competere:puta diſpenſatio vel
quid ſimile et ſic ſunt ibi duo tex.notabiliter pro
bantes pro:licet contra abſentem ſit preſumptio
iuris:non tamen ex hoc debet priuari poſſeſſiōe
ſua citatione nō premiſſa.ita clariſſime infero ad
propoſitū:ꝛ ſic putarē ꝙ executio non poſſet ſieri
appellatore non citato:ᵉꝛ ſi de facto fieret debe
ret incontinenti de facto reuocari.ar.in.c.cū cau
ſa.de offi.dele.ꝛ in.c.conquerente.de offi.ordi.

1 ¶Arripiens iter ad papam ſine aliqua fraude
eximitur interim a iuriſditione cuiuſcunꝗ iudi
cis vt contra ipſum interim non procedatur.ꝫ.
2 Clauſula appell.remota non tollit ꝙ anteꝗ quis
citetur non poſſit aliquo reſpectu iuriſditio iudi
cis ſuſpendi.
4 Abſens etiā cauſa reipublice pōt pati miſſionem
ex ꝓmo decreto niſi acceſſerit ad ſedē apoſtolicā.
5 Citari poteſt ſubditus vbiꝗ exiſtens per ſuū or
dinarium.
Citari poteſt quis extra territorium citantis.

Eminimus. Sire⁹ poſt citationē vel notitiam literarū iuit ad curiam dele
gatus in cauſa ꝓcedet:alīs non.et.h.d.
cū.c.ſuggeſtū.ſ.e.¶Caſus literalis.Aliqua cau
ſa cōmiſſa eſt alicui appellatione remota.iudex
citat reum.ille ſtatim mittit nuntium ad papam
pro cauſa illa.ille venit allegans ꝙ nuntiū ſuum
propter cauſam illam miſit ad papam.queriꝛ an
debeat i cauſa ꝓcedere vel nō.Reſpōdet papa ꝙ
ꝓpterea nō dimittat ꝙ min⁹ ꝓcedat in cā ſm̄ for
mā iuris.ſi vō ante citationē iter arripuit:tūc iu
dex ꝓcedere nō dꝫ.hoc vltimū hodie nō tꝫ.ſ.c.vt
debit⁹.Bar.¶No.i.ꝙ arreptio itineris ad prin
cipē ad eādē nō ſuſpēdit indiſtincte iuriſditionē
1 delegati etiaꝫ apoſtolici.¶† No.ij.ꝙ itinerans ex
iuſta cā ad papā oī fraude ceſſante eximiꝛ interiꝫ
a iuriſditiōe cuiuſcūꝗ iudicis vt ꝫ cū interim mi
nime ꝓcedaꝛ.ꝫcor.c.vnicū.ſ.de pegri.ꝛ infra dicā
2 lati⁹ cū gl.¶† No.iij.ꝙ clauſula appellatione re
mota nō tollit ſuſpēſionē ꝙ ſit ex itinerꝫ arreptio
ne añ citationē vł notitiā lr̄aꝝ.¶Op.ꝫ tex.in eo
ꝙ reqrit citationē ꝓceſſiſſe itinerationē ad hꝯ vt iu
riſditio iudicis nō ſuſpēdaꝛ.vn̄ ob.c.ſuggeſtū.ſ.e.
vbi ſufficit notitia lr̄aꝝ.Sol.gl.ſ.fateꝛ ꝫriū ꝛ hn̄.
vn̄ ꝑ illū tex.extendiꝛ iſte.nā vnū ius ſuppleꝛ per
3 aliud.¶† Sꝫ ꝫ h ꝛ ꝫ tex.op.de.c.vt dbit⁹.ſ.e.vbi
pꝫ ꝙ miſſio nūtij ad curiā nihil.opaꝛ ꝗmin⁹ mit
tēs poſſit interim i ꝑtib⁹ ꝫueniri.So.gl.dicit ho
die h.c.eē correctū:qꝛ ad euitādū ꝫuētionē nō ſuf
ficit miſiſſe nūtiū ad curiā ſicut nec ꝓdeſt hr̄e lite
ras ꝓ ꝛes ꝙ nō ſunt iudici p̄ntate:vt i.d.c.vt debi
tus.ſꝫ in h gl.nō bn̄ loqꝛ:qꝛ iſtō.c.nō loqꝛ i miſſio
ne nūtij:ſꝫ leo q pſonalr iter arripuit.ꝛ ob h for
te gl.formāt.q.i eo q nō miſit nūtiū:ſꝫ i ꝓpria pſo
na iuit ad curiā nūqd poſſit ꝫ cū ꝓcedi in ꝑtib⁹ ſi
ꝫueniaꝛ corā ordinario vel delegato.ꝛ itellige qn̄
iter arripuit añ oēm lr̄aꝝ notitiā ſeu ꝫuētionē de
eo factā.ſꝫ i h gl.ponit duas opi.Pꝛiō ſuā.vt pro
pter h nō ſuſpēdaꝛ iudicis iuriſditio.nā ꝛ ſi lr̄as
reportet ſibi nō ꝓdeſſe vꝛ cū iā eēt ꝓuēt⁹.vt.d.c.vt
debit⁹.Nec ob.c.dilecti.ꝛ.c.vt nr̄ꝫ.ſ.e.vbi pꝫ ꝙ ar
reptio itineris hꝫ vim appellatiōis:qđ ꝓcedit qn̄
arreptio ſit poſt incohoatā cauſam.ꝛ dicēdū.vt ibi
no.Scđo ponit gl.opi.Tācre.ꝫtrā dicētis ꝙ ſi bo
na fide ſine fraude iuit nō dꝫ ꝫ eū ꝓcedi.Et idē te
nuit Hoſt.hic allegās etiā decretalē ꝓmā de pere
gri.ſequiꝛ etiā.d.Anto.ſꝫ tu vide de hac materia
latius ꝑ Inn.in.d.c.vt debit⁹.Ex cui⁹ dictis pōt
elici hec ꝫcluſio ꝙ itinerās ad papā ex iuſta cā ſi
ue in fauorē ſuū ſiue alteri⁹ eſt ſub ꝓtectione apo
ſtolica:vt interim ꝫ eū nō ꝓcedaꝛ i ꝑtib⁹ ꝛ defen
diꝛ talis nō ꝟtute appellacionis ſꝫ ꝑ ti.de pegri.
4 ſ.e.¶† Ex his pōt reſpōderi ad.l.ignorare.C.de
reſti.in inte.ex ꝙ poſſet ſieri forte cōtrariū contra
predicta.Nā ibi cōtra abſentē cauſa reipu.qui nō
dimiſit procuratorē ꝓcediꝛ ſaltē ad miſſionem fa
ciendā ex primo decreto ex quo nō defendiꝛ.Di
cendū eſt ergo hoc eſſe priuilegiū indultū itinerā
tibus perſonaliter ad ſedē apoſtolicā ex iuſta cau
ſa qđ eſt ſemꝑ notandū.ꝛ hoc obtinet vigore tit.ſ.

Anto.Francſ.
¶Circa hoc ā i
executione ſentē
tie ſit pars citan
da.vide in nota.
pulchre examinā
tem iſtā materiā
i.c.ex ratiōe hoc
eo tit.ꝛ Paul.de
lea.in cle.ꝗuis.ē
ſo.ꝫpe.ꝛ Bar.in
extrauā.ad repri.
i gl.incip.hic eſt
caſus.ꝛ in.l.a di
uo pio.§.in vēdi
tione.ff.de re iu
di.ꝛ per Io.and.
in.c.cū ſuper hoc
eo.tit.ꝛ an in tali
executione ſit ne
ceſſarius libell⁹.
vide Innoc.in.c.
ſ.de libel.ob.ꝛ in
c.cū in iure peri
tus.de offi.dele.ꝛ
per Bar.in.l.iter
dies.ff.de re iud.
ꝛ per Spec.in ti.
de exe.ſent.in.§.
nūc dicendū.l.ꝟ.
ſed pone iudex.ꝛ
in.§.breuiter.ꝛ vi
de Archidi.in.c.
āteriorū.ꝛ i.c.ab
executore.ij.q.vi.
ꝫSebaſti.Sapia.
e ¶Nō citato.cau
tela tñ eſt ꝙ ille q
fuit miſſus i poſ
ſeſſionēꝫ de facto
per iudicē.petat
ſe i poſſeſſiōe cō
firmari vt tradit
Alex.in.l.ſi fini
ta in prin.col.iij.
ff.de dā.infe.cum
allegatis ꝑ eū.
hic in fi.adde eū
dem in.c.cum ceſ
ſante in fi.ſ.eo.et
Feli.in.c.cū dile
ctus filius.ſ.eo.ſ.
ē.de reſcrip.ꝛ ibi
rī.ad regulā qđ
ſpoliatus dꝫ an
te oīa reſtitui.

de peregri.quod eſt perpetuo menti tenendū. et dicā in.d.c.vno.Ex his etiā infero ꝙ clauſula appellatione remota hic appoſita nihil operraꝛ hic ad deciſionē.c.ſed factū hic narratur: licet quidaꝫ contrariū ſentiant.ſed primū tenet Jo.an.ꝛ com
5 muniter doc.ſequunꝛ.¶ † Querebat hic Abb.vltra gl.an ordinarius poſſet ſubditū ſuū vbiqꝫ citare:ꝛ dicit ꝙ in queſtione facti fuit conſulta curia romana dū vellet ordinarius citare ſubditū ſuū ibi exiſtentē ꝛ latitantē.ꝛ reſponderunt curiales ꝙ quandoqꝫ curia ſeruauerat ꝙ ibi nō poſſet ordinarius citare ſubditū: poſtea mutauit: quia per id multi eoꝛū exceſſus occultabant:et ſic dicit in illo caſu fuiſſe ſeruatū. Jo.an. remittit ad not. per eū in.c.romana.§.contrahentes. de fo. cōpet. li.vi.Ego remitto te ad ea que lōge plenius dixi in.c.ſi.de fo.compe.ſed no.quod dictū eſt.ſ.de romana curia.et vide vbi.ſ.ꝛc.

1 ☞ Appellatio ex falſa cā interpoſita nō aſtringit iudicem a quo quin poſſit ad vlteriora procedere.12.

2 Appellatio ſuper vno articulo quo caſu faciat ſuperſederi in tota cauſa.3.4.6.

5 Judex appellationis ex quo recipit appellationem emiſſam ex pꝛobabili cauſa poteſt inhibere iudici a quo ne procedat ſuper pꝛincipali.

6 Appellatione verificata annullantur omnia attētata per iudicē a quo poſt ipſam appellationeꝫ

7 Appellatio a tortura deuoluit totam cauſam ad iudicem ad quem.

8 Appellatio ab vna cauſa penit⁹ ſeparata ab alia etiā ſi ſit cauſa reconuentionis non deuoluit aliā ad iudicem ad quem.

8 Appellatio ab vno articulo tunc deuoluit totam cauſam ad iudicem ad quem quando appellans vult: alꝭ eo tacente ſecus:et iudice a quo procedēte ad vlteriora.

10 Exceptio falſi aliquando poteſt opponi ante lit. conteſt.tantum. aliquando poſt ſententiam. vide hic exempla.

11 Appellatio ante grauamen non admittitur.

12 Appellans non debet ſtatim emiſſa appellatione recedere.ſed debet expectare an iudex admittat vel non.

13 Judex ſi viderit excipiētem ꝙ malitioſe excipiat non debet talem exceptionem admittere. nec de appellatione curare.

a ¶ Appellatione pendente. adde qualiter intelligatur hoc dictuꝫ Federi.conſil.cxxiiij. Zacharias.

b ¶ Poteſt inhibere.Dictū diſtinguendo: vt p La fran.de oꝛia.no.l c.qm̄ contra.nu. lxvi.ꝛ.lxvij.et ibi in apoſtil.celſi.in ver.pendente.ſ. de pꝛoba.

Sebaſti.Sapia.

c ¶ Idē.circa hūc intellectum vide Alex.in ꝯſ.lxxxix. inci.diligēter conſideratis.col. iiij.in.j.vol.

d ¶ Super illa cā. adō ꝙ Feder.cōſi.cccci. dicit qō poſtq̄ iudex appellationi detulit ꝙ oīs iuriſdictio trāſlata eſt in iudicē ad quem: adeo ꝙ de cōſenſu partiū nō poſſet ampli⁹ de cauſa cognoſcere niſi remittereꝛ p iudicem ad quem.

Super eo. Superſedetur articulo in quo appellatū eſt etiā ſup pꝛincipali cauſa ſi ſine illo articulo expediri nō pōt.h.d.inherendo litere ſed.j.multū reſtringeꝛ.Duo ſunt dicta.ſm ibi:ſi aūt. Pꝛima pars cōiter nō ſummaꝛ pꝛopter varietatē lecturarū.ſed ſm veriorē intel
1 lectū poſſumus ſic ſummare.¶ † Non obſtāte appellatione ex falſa cauſa interpoſita pōt iudex ad vlteriora pꝛocedere.¶ Caſus literalis. Cauſa cōmiſſa eſt alicui. reus aliquā exceptionē obijcit in cauſa illa pꝑter quā exceptionē appellaꝛ. queriꝛ vtrū iudex ea nō obſtāte poſſit in pꝛincipali pꝓcedere.Reſpōdet papa ꝙ eidē exceptioni erit merito ſuperſedendū.Et ſi pꝛincipalis cauſa ſine illa terminari nō poſſit ei nihilominus ſuperſedeaꝛ. In fine poniꝛ alia dubitatio.Ecce lit.cōte.opponit reus ꝙ per falſi ſuggeſtionem litere ſint impetrate.queriꝛ an hec exceptio ſit admittenda. Rñ. pa.ꝙ pꝑter hoc non eſt differenda ſententia.Her
2 ¶ † No.j.iudicē debere ſuperſedere in tota cauſa licet appellatio interponaꝛ ſup certo articulo qō eſt indubitatū ſi cauſa pꝛincipalis eſt iſta connexa illi articulo ut ſine eo decidi nō poſſit.quid auteꝫ ſi nō eſt ita cōnexa.j.ſubijciā.¶ Gloſ.j.querit qñ hꝫ locū iſte tex. Rñdet ꝙ pōt pꝓcedere tā ante lit. conte.q̄ poſt.Exemplū pꝛimi qñ opponiꝛ aliqua exceptio dilatoꝛia pꝓbabilis vt puta ꝙ reſcriptuꝫ eſt ſurreptitiū:vel opponiꝛ iudicē eſſe excōicatū. vel quid ſimile. ꝛ a grauamine illato cōtingit appellari. Exemplū ſecūdi quādo op. peremptoꝛia poſt lit.cōte.vtputa pactū de nō petēdo.vel cōſanguinitatis exceptio contra petētē xgoiē.vel quid
3 ſimile.¶ † Sed nūc quero qñ pꝛincipalis queſtio terminari nō poteſt ſine articulo appellatiōis ꝛ qñ pōt.So.gl.ij.ꝛ.iij.ponūt exēpla pꝛimi. vt patet in exceptionibus iudicialibus de quibus. iij.q.xi.§. aliquando.Item in pacto de non petēdo. vt pꝛeſcriptio et conſimiles.ſed glo. non ponit exempla ſecundi.quādo ſcilicet poſſit cauſa terminari ſine illo articulo a quo fuit appellatum. ſed multa exempla poni poſſunt. Pꝛimo pone ꝙ fuit appellatum a condemnatione expenſarum ratione contumacie.nam ſine iſta poteſt expediri queſtio pꝛincipalis. Iteꝫ pone exemplum ſi appelletur in exceptione compenſationis ꝛ multis
4 alijs ſimi.¶ † His auteꝫ pꝛemiſſis op.foꝛtiter contra tex.videtur cū ꝙ ſiue articulus in quo fuit appellatum ſit connexus cauſe pꝛincipali ſiue non nunq̄ poſſit iudex procedere ad vlteriora.quia non teneoꝛ reſpondere coꝛam iudice qui me grauauit.ſ.e.ad hoc.Sol.gl.hic in ver. terminari fatetur contrarium ad iſtum tex.reſpōdet ꝙ vacat hic arg. a contrario ſenſu.Idē hic Hoſti.adducens illud generale dictum nil
a foꝛe innouandū appellatione[a] pendente.j.e.dilectis.¶ † Et qꝛ iudex
5 appellationis ex quo recipit appellationem vt emiſſam ex cauſa pro
b babili poteſt inhibere[b] iudici a quo ne procedat in pꝛincipali.j.co.romana.§.quod ſi.li.vi. et melius facit ſm Jo.an. quia verificata appellatione omnia facta poſt illam per iudicem a quo reuocantur per mo
c dum nullitatis.j.e.c. non ſolum.li.vi. Idem[c] finaliter tenuit Inn.:hic do.Ant.poſt multa ſentit nouum intellectum vt ante inhibitionaꝫ ſeu dilationem vel iuſtificationem ap.poſſit iudex a quo pꝛocedere ſuper cauſa pꝛincipali non connexa articulo appellationis nec reuocabitur ſic attentatum iuſtificata poſtea appellatione quaſi iuſte proceſſit : ſecus ſi pꝛoceſſiſſet in cauſa connexa articulo appellatio.hoc enim caſu
6 pꝛocedit.c.non ſolum pꝛealleg.ſecundum eum.¶ † Et q̄q̄ hec lect.videatur pꝛima fronte demulcere aures et conuenit ſuperficiei hui⁹ litere: tamen veritate inſpecta non puto veram et ſemper ſecutus ſum communem opi.pꝛedictam vt indiſtincte iudex a quo non poſſit proce
d dere ſuper illa cauſa.[d] Pꝛimo adduco.c.ſi a iudice.e.ti. lib.vi.vbi diciꝛ ꝙ ſi appellaui a grauamine mihi illato per iudicem: non teneoꝛ amplius comparere ad citationem ſuam in illa cauſa:niſi me citet ad audiendam reuocationem grauaminis.vnde pondero exceptioneꝫ que firmat regulam in non exceptis.xxxij.q.vij.dominus.ꝛ in.c.ij.de cōiu. lepꝛo.Ad idē ille tex.in ſi.vbi dicitur ꝙ reuocato grauamine extūc poteſt illud pꝛocedere ad vlteriora ergo non pꝛius. Secundo pꝛincipaliter adduco.c.cum qui.de do.et contu.li.vi.vbi dicitur ꝙ appellatione interpoſita ab interlocutoꝛia ſeu grauamine nō teneꝛ iudex amplius appellantē citare quaſi ſit cōtumax ſuper tota cauſa. ergo appellatio operatur reſpectu totius cauſe.alꝭ dixiſſet ꝙ in ſequentibus actibus debet citare appellantem.et pꝛo hoc quōd ibi no.in gl. Tertio facit il
7 lud.c.non ſolum.generaliter loquēs.¶ † Quarto induco text. in.l.ſi quis pꝛouocatione.C.eo.tit.vbi dicitur ꝙ appellatio īterpoſita ſuper iniuria illata puta a toꝛtura ſuſpendit iuriſditionem in tota cauſa et eam deuoluit ad ſuperioꝛem.quam lec.ſequuntur ibi gl.et Bar.ꝛ alij. et ſic articulus appellationis erat ibi ſeparatus a cauſa pꝛincipali:et nihilominus iuriſditio in tota cauſa deuoluitur ad ſuperioꝛem et eleganter pꝛo hac opi.facit.c.ſolicitudineꝫ.j.e. vbi dicam.ꝛ hāc opi.ſequi
8 tur Inno.in.c.pꝛopter.et.c.cum nobis.de elec.¶ † Secus tamen dicit ibi.vbi due cauſe ſeparate eſſent coꝛam iudice:tunc enim etiam ſi vna ſit conuentionis alia reconuentionis appellatio in vna non deuoluit in alia.et hoc vltimum voluit hic Uin.de quo in ſpe.in tit.de recon. in ſi.§.pe.et no.bene hoc vltimum:quia limitat multa iura et maxime illam.l.ſi quis a pꝛouocatione.Ultimo adduco equitatem maximā.naꝫ durum eſt dicere illum appellātem arctari ad comparendum in eadē cauſa coꝛam diuerſis iudicibus contra.c.diſpēdia.§.reus quoqꝫ.de reſcrip.li.vi.poteſt etiam adduci alia ratio non minus foꝛtis. Continentia cauſe diuidi non debet in.c.j.de cauſa poſ.et pꝛopꝛie.Non ergo debet eſſe vnus iudex vni us articuli ꝛ alius iudex toti⁹ cauſe.Finge cū appellationem poſtea iuſtificatam eſſe ꝙ cauſa pꝛincipalis deuolueꝛ ad ſuperioꝛem vt in.c.vt debitus.j.e.et ſic apparet iſtum iudiceꝫ a quo pꝛoceſſiſſe tempoꝛe quo erat in pēdenti an eſſet futur⁹ iudex. Ad iſtū tex.poteſt reſpōderi pꝛimo.vt dicit hic gl.ꝙ nō valet ar.a cōtrario ſenſu:tum qꝛ reperitur cōtrarium in iure.vt.ſ.digi.tum qꝛ reſultaret prauus ꝛ abſonus intellectus.iuxta no.in.c.publicato.de elec. nec eſt hoc
9 nouum et inuſitatum in iure.ad hoc.c.q̄to.de vſur.¶ † Secundo pōt reſponderi vt pꝛocedat appellatoꝛe conſentiente.eo autem reſiſtēte ſecus eſt dicendum.Tertio poteſt intelligi quando iudex arbitratur appellationem eſſe iniuſtam:tunc enim ex equitate poteſt ſuperſedere in articulo appellatiōis et pꝛocedere in cauſa pꝛincipali Inn.ponit aliū intellectum vt pꝛocedatur in cauſa pꝛincipali ſeꝫ coꝛā iudice competēti.ſed non placet mihi iſte intellectus qꝛ diuidit continentiā cauſe contra.l.j.ꝛ.ij.ff.de qui.re.ad eū.in.ea. ꝛ in.l.nulli.C. de iudi.d.c.j.de cauſa poſ.ꝛ pꝓpꝛie.¶ Ex quibus omnibus cōcludo ꝙ appellatio ab interlocutoꝛia ſeu grauamine ſi eſt legitima ſuſpēdit iuriſditionem iudicis a quo reſpectu totius cauſe ſiue cā pꝛincipalis ſit cōnexa articulo appella
10 tionis ſiue nō ſec⁹ reſpectu cāe ſepate.¶ † Op.ſ ſecūdā partē.c.ꝛvr̄ ꝙ legitima ſit appellatio ſi nō admittaꝛ exceptio falſi:vt.ſ.de reſcri.cete rum.ꝛ.c.olim.j.facit de cri.fal.p totū.So.gl.ſi.dupliciter.pꝛimo ꝙ tex.dꝫ intelligi

↪ Sebaſti.Sapia.
a ¶ Dictū Inno. vide alex. in cōſi. lxiij. inci. habita ſup cōtētis.col. iij.in.i.vol.Pet. de anc.i cōſ.clvij. inci.ex narratis i facto.col.antepe. Alex.in cōſ.xvij. ici. requiſitus in cauſa.col.iij.in.i. vol.cū allegatis per Feliū.i.c.de cetero.col.iiij.ē. de re iudic.

↪ Sebaſti.Sapia.
b ¶ De minimis. Quādo de minimis rō habeat vide Iaſ. in aut.q rem colum.v.C. de.ſac.ſan.ec.⁊ in l.ſciēdū.i pn.col. iiij.ff.qui ſatiſ.cogan. cū infinitis cōgeſtis.per Corſe.in trac. de minimis inſerto in trac. de regia poteſtate.

c ¶ De hoc vide opti.tex.in.l.fi.ff. de app.reci.⁊ ibi Bart.in pnnci.⁊ Bald.in.l. nemo cleric⁹.C.de ſum ma tri.

d ¶ Cōiter concludunt do. ꝙ relinquiƚ arbitrio iudicis inſpecta pſonarū qualitate ſm gl.bar.⁊ doc. i aut. niſi breuiores.C.ē ſentē. ex peri.reci.Bar.in l.diuus.ff.de bo. dā.lʒ Bal.in.l.ſi. in.v.col.ē.qro in xta hec que dicā tur cauſe minime C.de peda.iudic. expreſſe voluerit cauſas breuiores eſſe illas q̄ ſunt a centū aureis infra.⁊ hoc idē pōdera velle Bart. in.l.imperiū.circa fi.in ver. vi.eſt in iure minima. ff.de iu.om.iudi. qō multū no.qꝛ ē valde vtile ſi ē verum ad multa:cū in cauſis breuioribus nō requiritur libell⁹ nec ſententia in ſcriptis d.aut.niſi ⁊ in eis ſemiplena probatio habeƚ pro plena ſm gl.Bar.et doc.in.l.admonē di.ff.de iurein.et in ſpecie ponit.d. Mat. in no.ij.et iij.facit qō in fiñ

intelligi cū falſitas nude allegaƚ.nō autē exhibeƚ
probatio:ideo non curandū.arg.in.l.metū.C.qō
met.cau.Secundo pōt intelligi in exceptione de
falſi ſuggeſtione ꝑpoſita poſt lit.cōte.nā cū ſic di-
latoria dʒ proponi ante lit.cōte.⁊ nō poſtea.et in-
telligeƚ ſm Io.an.⁊ bene quādo opponiƚ ꝙ in re-
ſcripto fuit falſum ſuggeſtū:non aūt dʒ intelligi
de exceptione falſitatis:qꝛ illa poteſt opponi etiā
poſt ſententiā.ē.de excep.c.cū venerabilis.⁊ in.c.
in noſtra.ē.de procura.⁊ plene dixi in.c.licet.ē.de
11 proba.¶ † Extra gl.doc.ponūt alios intellectus
⁊ primo ſm Io.poteſt fieri vis in verbo prorupit
ideſt procul rūpit.nō ſcilicet excipiendo.ſed ſim-
pliciter dicit appello:ne procedatis qꝛ falſum eſt
reſcriptum.talis appellatio eſt fruſtratoria qꝛ nō
grauabatur ex eo ſolo ꝙ exceptio ſibi cōpetebat.
ſed tunc demū cū per iudicē nō eſſet admiſſa.ē.e.
c.dilecto.vbi de hoc.et.ē.de teſti.ſignificauerunt.
vbi etiā dixi.Et alia lec.eſt ꝙ hec appellatio non
valet propter generalitatē ipſi⁹ que impedit vim
appellatiōis.multiplex enim eſt falſi exceptio ali
qua impedit aliqua non. debuit ergo appellans
ſpecificare.arḡ.ff.de iure fiſ.l.in fraudē.de elec.c.vt
12 qs duas.li.vi.⁊.l.ꝑtor edixit.ff.de iniur.¶ † Itē
nō dʒ appellās ſtatim emiſſa voce ab appel.rece
dere.ſed ſpectare an iudex admittit appellationē
vel non. Alia lec.eſt que magis placet Io.an.vt
intelligatur ꝙ appellatio fuit interpoſita ex falſa
cauſa.huic enī appellationi nō teneƚ iudex defer-
re nec dʒ curare de appellatione: qm̄ nō reuocaƚ
attentatū niſi ꝓbeƚ veritas cauſe.vt in.c.interpo-
13 ſita.c.ti.⁊ hoc no.¶ † Et adde vnū no.dictum In
a no.in⁹.c.poſt electionē.in fi.de cōceſ.prebē.vbi di
cit ꝙ quādocūq; iudex vehemēter preſumit cōtra
excipientē ꝙ malitioſe excipiat non debet talē ex
ceptionē admittere.nec de appellatiōe curare qꝛ
illa nō pdeſt niſi ꝓbeƚ veritas cauſe.vt.ē.dixi.
1 ☞ Appellari poteſt a grauamine etiā illato in
minimis cauſis.2.3. de iure canonico.ſed de iure
ciuili ſecus.5.6.
4 Appellari an poſſit a proteſtatione alimentorū
vel qn̄ iudex iuſſit rem exhiberi.vide remiſſiue.
5 Cauſe minime dicunƚ quādo ſumptus litis ſunt
maiores.q̄ ipſa cauſa.
6 Expenſe quando excedunt valorē rei ſuper qua
ſunt fiende non debent fieri licet aliquis ratione
officij ſit talem rem obligatus facere.

De appellatiōibus.

1 ¶ † Breue eſt: et propter ſui breuitatē
nō ſolet ſummari.ſed p alia verba pōt
ſic ſummari.Etiā pro minorib⁹ ſeu leuiorib⁹ cau-
ſis appellari pōt.h.d.¶ Caſus literalis.A mini
ma cauſa inter duos corā iudicibus vertēte fuit
appellatū.queritur vtrum appellatio teneat. Re
ſpondet papa in qualibet cauſa maiori vel mino-
2 ri pōt quis appellare ſi grauetur.Ber.¶ † No.ꝙ
appellatio nō eſt fundata ſuper q̄titate grauami
nis.ſed ſuper iniuſtitia ſentētie ⁊ iniquitate iudi
cij.concor.l.i.ff.e.ideo poteſt appellari etiā in mi-
nimis cauſis qꝛ iniuſtitia ⁊ iniquitas ita poſſunt
accidere in minimis ſicut etiā in maiorib⁹. et hec
eſt ratio decidendi vera ad tex.quā ſentit glo. hic
3 in ſecūda parte ſui.¶ † Et ex hoc ⁊ ex tex.not.qō
quādoq; curaƚ etiā de minimis.et hoc qn̄ ratio q̄
eſt in maioribus militat etiā in minimis.als ſec⁹.
Et ſic poteſt reſpōderi ad.c.⁊ ſi queſtiones.de ſy-
mo.vbi de minimo non curaƚ. Itē in extraordina
b rijs remedijs regulariter nō curaƚ de minimis.[b]
ideo nō datur in eis in inte.reſt.l.ſcio.ff.de mino.
⁊ de re.ec.non alie.c.pe.ſecus in extraordinarijs.
vt hic.⁊.xxiij.q.fi.c.vl.vnde dicit Laurē.ſe credere
ꝙ etiā pro gallina pōt appellari.qō no.⁊ p eo fa-
4 cit.inſti.de re.diui.§.gallinarū.cū ſua gl.¶ † An
c aūt poſſit appellari cū iudex decreuit alimenta[c]
preſtari.vel quādo iuſſit rē exhiberi.vide in ſpec.
5 e.ti.§.in quibus.ſub verbo.viij.qn̄ res.¶ † Glo.
noſtra diuidiƚ in duas partes.In prima querit q̄
d dicatur cauſa minima[d] ſeu leuis.et ponit multi-
plices poſitiones quas no.⁊ inter ceteras no.illā

quando ſumpt⁹ litis iudicialis excedit valorem
cauſe.de quo.ij.q.vi.anteriorū.⁊ vide per Bar. in
l.mediterranee.C.de anno.⁊ tri.li.x.⁊ aut.niſi bre
uiores.C.de ſentē.expe.reci.Et ſing.dixit bar.in
d.l.mediterranee.per illū tex.quē excuſari ſi non
fecit id ad quod faciendū maior erat ſumptus q̄
rei agēde vtilitas.Et ſic excuſatur prelat⁹ vel tu
tor ſi nō mouit cauſam quādo maior erat ſumpt⁹
iudicialis q̄ vtilitas cauſe.⁊ idē dicit in ſimilib⁹
ꝙ no.vide etiā gl.in.c.fi.de re iudi.lib.vi.vbi diciƚ
arbitrariū conſiderata qualitate perſonarū que
dicaƚ magna cauſa.⁊ idē no.in.d.aut. niſi breuio-
res.Hoc tamē valet ad aliū effectū ſcilicet cū que
ritur que dicaƚ magna vel parua cauſa.Nā reſpe-
ctu huius.c.non eſt curandū de iure canonico ſed
de iure ciuili ſic qꝛ in modicis cauſis non appella
tur.d.aut.anteriorū.canonizata.ij.q.vi.credo ta-
men ꝙ ius canonicū ponit quolibet.Nā licitum
eſt petere iuſticiā de quocūq; grauamine. ſicut in
ſimili dicitur ita iudicabis magnū ſicut ⁊ paruū.
de iudi.nouit.Non autē ponit hec decre.quid ex-
pediat.nam nō puto expedire viro probatiſſimo
appellare in minimis negotijs.ar. in.c. vnico. de
ſyndi.decet enim paruo icōmodo a ſtrepitu iudi
ciorū abſtinere. vt ibi ⁊ ob hāc cauſaʒ apls ſuadet
pati iniuriā ⁊ fraudeʒ potius q̄ iudicio cum fra-
6 tre.id eſt cū chriſtiano contendere.¶ † In ſecun
da parte glo.querit quare de iure canonico lʒ ap-
pellare etiam pro minima cauſa. et reſpondet qō
hoc operatur ſubiectum appellationis quod con
ſiſtit in iuſtitia ⁊c.vt.ē in.ij. no.Sʒ dices tu ſi hec
eſt ratio quare etiam de iure ciuili non appellaƚ
pro cauſa minima.dic ꝙ illud fuit ſtatutum de ri-
gore contra naturam ap.ſed ſm canones procedi
tur mitius:qua ratiōe inſpecta poteſt a quocunq;
grauamine appellari:vt optime ſentit gloſſ.in.l.i.
ff.a qui.ap.non licet in fi.qō no.
1 ☞ Appellari poteſt de iure canonico etiam an
te ſententiam:ſed nō de iure ciuili regulariter.3.
vbi ponuntur caſus excepti.
Recuſari non poteſt iudex ſine cauſa rationabili.
Tempus datum ad cauſam decidendam incipit
a die preſentati reſcripti.7.
2 Appellari poteſt de iure canonico quandocunq;
pars ſentit ſe grauatam.
3 A datiōe torture pōt quis appellare antēq̄ deƚ.
4 Litigator poteſt in quacunq; parte iudicij petere
ſe remitti ad iudicem eccleſiaſticum miniſtētis
cauſe.et hoc ex ſpeciali priuilegio eccleſie.
Priuilegium conceſſum eccleſie per imperatorē
non poteſt per ipſum amplius reuocari.
5 Inſtantia quare de iure canonico non perit.
Appellans temere de iure canonico non puniƚ.
de iure ciuili ſic.
6 Sententia in dubio intelligitur de diffinitiua.
7 Reſcriptum an det iuriſditionem a tempore da-
te ipſius reſcripti vel a tempore preſentationis.
8 In appellatione ab interlocutoria dʒ ineſſe cau-
ſa ⁊ legitima.in appellatione a diffinitiua ſecus.
9 Appellatio ⁊ recuſatio non ſemp iudicanƚ a pari
niſi in quibuſdam caſibus hic expreſſis.
10 Appellatio remota ſiue ex forma iuris cōis ſiue
reſcripti an cenſeatur remota recuſatio.
Clauſula appellatione remota an extendatur ad
omnem appellationem.vel ad friuolam tantū.
11 Dies preſentationis reſcripti an computetur in
termino.
Tunc:iſta dictio denotat extremitatē temporis.
12 Omne tempus currit de momento ad momentū
regulariter vbi aliud a iure non exprimitur.14.
niſi quis impediatur impedimento iuris.15.
13 A.iſta dictio qn̄q; eſt excluſiua ⁊ qn̄q; incluſiua.
15 Iudex cōmiſſarius ſi reperit ſe ligatuʒ tempore
quo ſibi preſentaƚ reſcriptū an tempus in reſcri-
pto contentum currat a die preſentationis.
16 Iudex cui eſt commiſſa cauſa terminanda infra
breuiorem terminum termino iuris.an poſſit bre
uiare dilationes et in ipſis non ſeruare ius com-
mune ad hoc vt in termino ſibi prefixo poſſit cau
ſam terminare.

dicit i ſpē Albe. de ro. in.l. in bone ſidei.in vi. col. C. de re.cre. qō ſi eſſet queſtio iter duos ciues ē. ec. florenis. diceret cauſa magna:ſed iter duos reges diceretur modica ⁊ parua et hoc vltimū de regib⁹ vult etiā Bal. in l.ſed et ſi ſuſcepe rit.ff. de iudi.§.i. circa fi.Sed q̄ſit arbitrariū iudici inſpecta qualitate perſonarū.vide Bart. in aut. minoris debitor. in.ij.col.cir.prin. C.qui da. tu.poſ. ⁊ dicit Bar.i.d.l. admonēdi.l.xvij. co.in medio ꝙ lʒ cauſa ꝑncipalis ſit magna:ſi tū ſit ſolum queſtio de poſſeſſione cauſa cenſeƚ modica et parua et expreſſe ſequitur.d. ant.i c.fi.de iureiur.in vij.col.

Anto.Francī.
¶ Que dicaƚ eſſe cā magna vel parua abſq; dubio dicas illā opi.eē veram:vt illud relī quaƚ arbitrio iudicis per illā gl. in.l.illicitas. i.§. veritas. ff.ē offi. preſi.que dixit ꝙ porcellus ruſtici dicitur ocul⁹ ruſtici inſpecta qualitate ipſius ruſtici.⁊ vide ro.⁊ lan franc.oīa.q plene examinat iſtū paſſum in.l.ſi cōſtante.in princ.ff. ſolu.ma.

¶ Adde que dicat dos magna vel parua. Bal. cōſ. cclxvi.ij.li.⁊ dicit Pe.de Anch.ꝙ excuſaƚ tutor nō faciēs inuētariū cū paupertas eſt in pupillis ei⁹.cōſ. ſi.cexxiij. ⁊ ro.cōſilio.i. ꝙ excuſaƚ adminiſtrator re pub.cū nō exigit propter impēſas maiores exactiones.

a ¶ Et ideo dixit Ang.in cōſi.caſus talis eſt pronūtiatū fuit ꝙ licet nō poſſit appellari a ſententia diffinitiua lata in poſſeſſorio tamē appellari pōt a qualibet interlocutoria lata in ipſo poſſeſſorio ante diffinitiuam q̄ꝛ grauamē illatū per dictā interlocutoriā nō eſt reparabile qđ eſt no.ꝛ hoc voluit Inno.ſm eū in.c.ſignificauerunt.ṽ.appellaſſe.ꝫ.de teſti.Et adde qđ iſto caſu quando grauamē non poteſt reparari i ſindicatu vt eſt l toꝛtura ꝙ ſi iudex i iuſte aget inferēdo grauamen necdum eſt licitū appellare:ſed etiaȝ poteſt de facto ꝛ cū armis ſibi reſiſti.ita pulchꝛe dicit Cy.in.l.j.in ſi.C.vnde vi.ar.d.l.ij.ff.ꝺ ap.re.Idē tenet Bald.in repe.illius.l.j.x.colū.in ver.xij.quero an iudici poſſit reſiſti.et idem Bal.in.l.vt vim.in.vij.q.ff.de iuſti.ꝛ iu.d.Alexā.in conſil.cclxxvj.vbi ꝑpꝛie conſulit l iſto caſu qđ ſcipit poſt redditum primū conſiliū vbi addit idē tenere Paul.de leaȝa.in cōmē.rubri.de reſti.ſpo.ꝛ vidđ oīno ꝑ ipſuȝ Pan.in.c.ſi quādo.ꝫ.de offi.del.vide que ſcripſi i c.qđ ad conſultationem.in vl.no.poſt Abb.ꝫ.ti.ꝑ xi.Aeneas falconius.
¶ Adde Pan.ꝺ caſt.conſil.xxij.in pꝛimo impreſſis.
Anto.Franciſ.
¶ Circa ꝺ quando grauamen eſt irrepabile ā poſſit reſiſti per vim iudici lſerēti grauamen dicas qđ ſic put videnṫ tenere Inn.ꝛ Ioā.an.i.c.cū dilect⁹.de acc.vbi dicūt ꝙ grauī⁹ eſt grauamē ꝙ infertur iniuſte qñ nō poteſt reparari:quā illud qđ poteſt reparari:q̄ꝛ tūc nō pōt reſiſti:ꝗ̄uis vtroq̄ꝫ caſu quando illud inferreṫ a ſupiore reſiſtentia de facto eſſet periculoſa.
ↄ✝ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Toꝛquenduȝ.vide Sandi.l tracta.maleficio.ſub rub.de queſtio.et toꝛmētis in.iiij.col.ṽ.ſed quid de

Terminus datus ad cauſam expediendā de conſenſu partium eſt cenſendus peremptoꝛius.nec pars auditur petens terminum ad pꝛobandum.nec ad hoc appellabit niſi fuerit in excogitato impedimento vel de conſenſu vtriuſq̄ꝫ partis.20.ſȝ quid ſi de conſenſu vnius partis.vide nu.18.
Iudex non reſtituit quem ad ſuas defenſiones ſinito officio ipſius iudicis:
17 Sententia non eſt ferenda quando cauſa adhuc eſt dubia.licet tempus datum ad ſententiandum ſit iam in fine.
Terminus datus ad cauſam expediēdam per ſuperioꝛem poteſt conſenſu partium pꝛoꝛogari.
18 Dilationes ſunt minuende maxime quando cauſa eſt commiſſā breui tempoꝛe terminanda.16.
19 In ſummariſ̄s etiam cauſis non ſunt dande tam breues dilationes infra quas partes non poſſint docere ius ſuum.
21 Reſcriptum in quo cauſa committebatur decidēda infra tantum tempus impetratum de cōmuni partium conſenſu: an ſi pꝛeſentetur malitioſe per reȝ incipiat currere tp̄s in ꝑiudiciū actoꝛis
22 Iudex cui fuit mandatum vt infra certum tempus cauſam inſtruat et inſtructam remittere mādanti poteſt cauſam remittere non inſtructam: q̄ꝛ ex defectu partium non potuit hoc facere.

1 Uper. ¶ † Summatur per alia verba q̄ꝛ pꝛopter breuitatem per alios non ſolet ſummari. et ſic. Secundū canones appellatur etiaȝ ante ſententiā ſm leges non niſi in quibuſdā caſibus.hoc pꝛimo.Appellatio ꝛ recuſatio equiparantur in hoc q̄ꝛ ſicut in appellatione requiritur cauſa rōnabilis:ita ꝛ in recuſatiōe hoc ſcđo ſm veꝛum intellectū.Tempus aſſignatū iudici ad cauſam decidendā incipit currere a tempoꝛe ꝑſentationis reſcripti.hoc tertio.ꝛ tria ſunt dicta q̄ patent per.§. ¶ Caſus literalis.Secundū canones ꝛ ante ſententiā.ꝛ poſt poteſt appellari.ſm leges non poteſt appellari ante ſententiā niſi in caſib⁹.Itē vbicūq̄ꝫ appellatio tollitur ꝛ recuſatio nō admittitur.Itē ſi cauſa committitur termināda infra certū tempus illud incipit currere quando iudices literas recipiūt.Ber. ¶ † No.j.ex tex.duas
2 regulas vnā de iure canonico.aliaȝ de iure ciuili. Pꝛima eſt ꝙ quatuoꝛ tempoꝛibus poteſt appellari de iure canonico.intellige cauſa rationabili ſubſiſtente.j.e.vt debitus.videlicet ante litē conte.poſt conteſtationē tēpoꝛe ſententie:ꝛ poſt ipſi⁹ pꝛomulgationē adde ꝛ quintū temp⁹ ſcȝ extra iudiciū.vt in.c.cū ſit.ꝫ.e.vel per alia verba colligendo mentē.c.potes ſic ponere regulā ꝙ vbicūq̄ꝫ qs ſentit ſe in iudicio ꝑgrauari poteſt appellare de iure canonico.extra iudiciū vero poteſt cum grauatur vel cum ſuſpiciatur veriſimiliter grauari j.eodem.bone.vbi plene de hoc.ꝛ in cle.ſicut ap-
3 pellationē.e.ti. ¶ † Secūda regula eſt de iure ciuili ꝙ ante ſententie tempus non admititur appellatio q̄tūcūq̄ꝫ ſubſit cauſa grauaminis.niſi in quibuſdā caſibus ꝛ qui ſint iſti caſus.dic breuiter ꝙ vbicūq̄ꝫ grauamē illatum ante ſententiā nō poteſt reparari in ſententia diffinitiua poſtmodū ferenda ſemper poteſt de iure ciuili appellari.puta
a ſi iudex decreuit aliquē toꝛquēdū hoc eſt grauamen toꝛture nō poteſt tolli in ſententia diffinitiua.l.ij.ꝛ ibi pleniſſime de hoc per Bart.ff.de app.reci.ꝛ.l.ante ſententie tempus.C.quo.ap.nō reci.Idē dic vbi poſt grauamē non expectatur diffinitiua.ꝛ ideo ſi quis pronūtiauit ſe non iudicem ab hac interlocutoꝛia poteſt appellari etiā de iure ciuili:q̄ꝛ non expectatur alia ſententia ſi nō poſſet ab hac interlocutoꝛia appellari grauamē eſſet irreuocabile.Ad hoc glo.no.in aut.habita.C.ne ſi.pꝛo pa.ꝛ Bart.in.d.l.ij.facit quod leg.ꝛ no.in.c.ſi

queſtione de facto ꝛ Frā.bruni in trac.de indiciis ꝛ toꝛtura.Car.ix.in iiij.col.ꝛ Ang.de are.in trac.maleficioꝝ in verbo fama publica.cir.xij.ver.aduertis tamen.
b ↄ✝ Sebaſti.Sapia. ¶ Ubi tollitur.vide Alex.i rub.ff.de re iudi.vbi moder.ꝛ Alex.i ꝯſi.l.inci.viſis actis cauſe.col.ij.in.ij.vol.Abb.i no.xciiij.
4 gnificantibus.ꝫ.de of.del. ¶ † Adde tamen ad pꝛedicta caſum ſing.de quo in.c.quicūq̄ꝫ.xi.q.ꝛ recitatur in.c.nouit.de iudi.hȝ enim eccleſia ibi priuilegium ſingulare ab imperatoꝛe cōceſſum vt in quacūq̄ꝫ parte litis poſſit litigās petere ſe remitti ad iudiciū eccleſiaſticū cum munimentis cauſe
ꝛ ꝗ̄ꝗ̄ imperatoꝛ videaṫ poſtmodū illud priuilegiū tacite reuocaſſe.tñ canoniſte dicūt illud eſſe irreuocabile vt plene nota.in dicto.c.nouit.vbi vide.
5 ¶ † Ex oībus pꝛedictis ex tex.pōt elici rō quare de iure ciuili inſtantia perit triēnio ꝛ nō de iure canonico.iuxta no.in.c.pe.de iudi.nā de iure ciuili nō admittunṫ tot appellationes ſicut de iure canonico.plerūq̄ꝫ enim periret inſtātia curſu triēnij ſi a quolibet grauamine poſſet appellari.Idē dic quod de iure canonico miti⁹ pꝛoceditur quā de iure ciuili ideo de iure canonico indiſtincte appellatur.ita no.dicit glo.in.l.j.ff.a qui.app.non licet.in ſi.hinc dicit ꝙ de iure canonico nō punitur temere appellans.ſed de iure ciuili ſic.l.ab executiōe.in ſi.C.quo.ap.non reci.quod an ſit verū.di-
6 cam in.c.vt debitus.j.e. ¶ † No.ibi in pꝛolatione ſententie.iunctis verbis pꝛecedentibus.quod appellatione ſentētie intelligitur de diffinitiua.qđ no.pꝛobatur hic.vide tex.iuncta glo.in.c.cū olim.de teſti. ¶ No.in.§.in cauſis quod appellatio ꝛ re-
b cuſatio a pari iudicantur.et vbi tollitur appellatio cenſetur ſublata recuſatio.An hoc ſit verū in-
7 diſtincte dicam ſuper glo.pe. ¶ † No. in.§.ſi autē quod in tempoꝛe pꝛefixo iudici ad cauſam decidēdam nō cōſideratur tēpus dati reſcripti:ſ illud autem pꝛius conſideratur quo ad vim compꝛehenſiuam reſcriptam ideſt ad conſiderandum quid cōpꝛehendat reſcriptum.ſic intellige.c.ſi eo tempoꝛe.de reſcrip.lib.vj.ex.c.cam te.eo.titu.ſed quo ad tempus pꝛefixum iudici inſpicitur tempus ꝑſentationis.quia durum eſſet tempus antea currere quam iudici ſit pꝛeſentatum reſcriptum cum perpꝛius non poſſit iuriſditionē exercere.vt in.c.paſtoꝛalis.ꝫ.de reſcript.Pꝛedicta intellige quādo tempus eſt diffinitum per numerum dierum ſeptimanarum menſium vel annoꝛum:vt puta ſi diceret cauſam audias et decidas infra duos menſes.vel duos annos vel decem dies.vel quid ſimile.ſecus ſi limitetur ad certum dieȝ.puta infra feſtum aſſumptionis:vel vſq̄ꝫ ad tale tempus tunc certum eſt tempus poſt datam currere et ſemper labi ſecundum Ioan.and.et placet communiter docto.et pꝛobatur re ipſa.Et per hoc conſulūt docto.vt de pꝛeſentatione reſcripti fiat inſtrumentū vt ſic appareat quanto tempoꝛe durat iuriſditio.Item quod pꝛeſentans ſit cautus ne tale reſcriptum pꝛeſentet quando iudex eſt impeditus pꝛopter abſentiam rei vel aliam iuſtam cauſam ne tē-
8 pus inutiliter labaṫ ¶ † Oppo.quod non liceat indiſtincte appellare etiam de iure canonico.vt in.c.vt debitus.j.eo.cuius contrarium innuit litera.So.dicit glo.j.et bene tex.intelligendum de appellatione rite et iuſte interpoſita.nā ſi appellatur ab interlocutoꝛia oppoꝛtet ꝙ ſubſit et expꝛimatur cauſa.vt in contrario.ſi a diffinitiua ſatis eſt dicere appello ab hac ſententia ad hoc.l.ij.ff.
9 e.ti.et per gl.in.c.cum eccleſia.j.e. ¶ † Op.contra ſecundum dictum et videtur ꝙ appellatio ꝛ recuſatio non in omnibus equiparātur.vt patet in.c.ad hec.ꝫ.e.et.c.pꝛopoſuit.ꝫ.e.Sol.gl.pe.ſentit qđ iſta equiparantur ſolum quo ad foꝛmalitatem.vt ſicut in vna exigitur impꝛeſſio cauſe legitime.ita et in alia.q.d.quod ſicut ſine cauſa nō licet appellare.ita nec recuſare:quo ad alia vero nō equiparantur.et hoc placet Io.an.et communiter doct.Uidemus tamen ſm Io.an.ꝙ ab executoꝛe non appellaṫ qui tamen recuſatur:ſed an hoc vltimū ſit verū dic vt dicā.j.c.nouit.Item nō appellaṫ a iudice

ſci.no.ꝙ ſub hoc vocabulo.and.ſicu liū i ꝯſ.xxxj.icī.hū etem l.i.col.l.iij.vol.ꝛ multa ēt vide ꝑ Fel.l rub.ꝫ.de re iud.col.v.ṽ.ſcias ēt ꝙ appellatiōe ſnīe.vbi late quō intelligaṫ vbū ſnīa i ſtatuto
c ¶ Iſta rō quā ēt aſſignat pa.iſte i d.c.pe.ꝺ iud.l.iij.co.lȝ ſit coloꝛata.tñ ē fragiſ ꝛ cā reꝑbat An.ro.l.l.ij.ff.de re iudi.q̄ꝛ iſtū reſpectū hūiſſent iura canonica nō limitādi aliquā iſtātiā cāe q̄ꝛ cū ð iure cano.aq̄ cūq̄ꝫ ꝑuamīe poſſit ap.ꝛc.vt ꝺ per iſtuȝ tex.certe cū iſte ꝛſpect⁹ ēt militet l cā appellationis q̄ꝛ corā iudice appellatiōiſ poſſet appellari aq̄cūq̄ꝫ ꝑuamine ſi iſte reſpect⁹ eēt i ꝯſideratiōe:nō obuiſſent ꝗ̄ iura cano.limitare inſtātiā cāe appellatiōis.ꝛ tñ ē limitataꝫ vt ſit vni⁹ ānī vel ex cā biēnij.c.cū ſit.ꝺ.e.ꝛ tanto pl⁹ q̄ꝛ l cā appellationis mai⁹ ꝑiudiciū vtiſ.ꝛ ē no.ad examinationē ſcholariū.Et ꝑpterea auſus fuit ipſe in.ro.i ꝯtīgētia facti cōſulere ꝯ iſtā ꝯmunē op.quā tenēt oēs legiſte et cano.i.d.§.pe.ꝙ imo ð iure cano.l foꝛo canonico iſtātia ſit limitata ad triēniū ſicut de iure ciuili mot⁹ dupli ci fundamento.ꝛ cādē opi.tȝ Ful.l.l.ꝑperādū.l ꝑn C.de iudi.vt ibi ꝑ eos.Tñ a cōi ſnīa nō eſt recedēdū.ſ.iudicādo et ꝯſulēdo ſȝ diſputando pōt teneri ꝯrā prout tenui legēdo per multas rōnes et fundamēta limitata iſtātia de iure canonico ſicut de iure ciuili.

a ¶ Glo.j.in.c.ſi qs inquacūq̄.ij.q.vj.intelligit iſtū tex. inquantū equiparat app.recu.de recuſatione ſimplici ⁊ vaga.ſecus de legitima.⁊ per hoc poteſt dari ſol.ad.c.paſtoralis.et alia.c.videntur contraria.
¶ Adde an procedat a pari recuſatio et appellatio.ro.conſi.ccxx.Alexan.conſi.lxxxix.j.lib.

iudice niſi grauet.qui tamen bene recuſatur[a] et ſi
non grauet.Preterea appello a iudice in quē con
ſenſi.quē tamē nō recuſo.vt in.c.inſinuāte de offi.
dele.iūcto.c.cauſam.de re iud. Itē notorie delin-
quens qui nō pōt appellare forte poteſt recuſare
vt le.⁊ no.ſ.e.cū ſpeciali.§.j.ſed de hoc dic melius
vt dicā.ſ.e.propoſuit.Itē recuſat officialis coraʒ
ordinario ſuo ad ipſum tamen ab illo non appel-
latur.vt in.c.ſi cōtra vnū.in fin.de offi.dele.li.vj.et
10 vide ibi bonā gl.de hac materia.¶ † Aduerte ta
men q̄ tex.videt velle ꝙ vbi tollit appellatio vi-
detur ſublata etiā recuſatio.⁊ videtur velle Io.
an.hic procedere ſiue tollat per ius cōmune exē-
plum.ſ.co.c.iij.⁊.c.cū ſit.in fi.ſiue per ſpeciale re-
ſcriptū.de reſcrip.c.j. de offi.deleg. ſuper queſtio
num.qđ ego intelligo procedere reſpectu modi p
ponendi.vt ſine ea nō liceat appellare vel recuſa
re.vt.ſ.dixi.Itē credo hunc tex.procedere ſm an
tiqua tempora ſecundū que licebat appellare in-
diſtincte vnde omnis appellatio que nō erat ma
nifeſte friuola deferebat cauſam ad ſuperiorē vt
in.c.ad romanā. ij.q.vj.no.in.c.vt debitus.ſ.e. vñ
remotio appellationis facta per ius cōmune vel
reſcriptū operabat reſpectu appellationis friuo
le.vt ſine iuſta cauſa nō liceret appellare.qđ etiaʒ
voluit gl.in.l.j.ff.a qui.ap.nō licet.in fi.⁊ hoc tem-
pore remota ap.cenſebatur remota recuſatio: vt
hic vt ſicut ſine cauſa nō liceret appellare ita nec
recuſare.Hodie autē nō puto hūc tex.procedere:
q: remotio appellationis tollit omnē appellatio
nem:q: in iure nō reperit ſpecifice pmiſſa. vt leg.
et no.in.c.paſtoralis.ſ.e.vnde durū eſſet dicere ꝙ
per remotionē appellationis nō poſſit quis recu
ſare iudicē ex iuſta cauſa:licet nō ſit in iure expſ-
ſa.non enim eſt preſumēdū principē voluiſſe iſtū
litigare corā iudice ſuſpecto.ar.in.c.cū inter.ſ.de
exce.imo eſt dubiū an princeps poſſit tollere hāc
exceptionē recuſationis:vt dixi in.d.c.cū inter.de
excep.⁊.c.ad hec.de reſcrip.Preterea ⁊ fortius cuʒ
iſta ſcilicet recuſatio ⁊ appellatio nō equiparētur
quo ad omnia.vt patet ex predictis. ergo remo-
tio vnius nō extendit ad remotionē alterius in ma
teria odioſa qualis eſt iſta ar.in.c.ſtatutū. de elec.
li.vj.⁊ facit quod no.in.c.tue de ſpon.⁊ ſic intelli-
go iſtū tex:puto eamē ꝙ de iure ciuili reſpectu de
legati remotio appellationis in reſcripto extēda
tur ad recuſationē:q: de iure ciuili nō eſt opus ex
pmere cauſam recuſationis.vt no.in.l.apertiſſi-
mi.⁊.l.cū ſpeciali.de iudi.dixi in.c.ſi contra vnum
de offi. dele.⁊ ideo ſicut nō licet ſine cauſa appella
11 re:ita nec recuſare vt hic.qđ no.¶ † Quero circa
tertiū dictū an dies preſentationis reſcripti com
putet in termino.Glo.ſi.dicit ꝙ nō allegat aliq̄s
cōcordantias.In contrariū alle.l. continuus act[9].
ff.de verb.ob.⁊.l.j.§.qui preſens.vbi patet ꝙ poſt
interrogationē ſtipulationis ſequi dʒ reſpōſio in
continenti ſcilicet anteq̄ ad alios actus diuerta-
tur.Itē videt in propoſito dicendū ꝙ incontinen
ti poſt preſentationē literarū debet tps currere ⁊
nō expectari aliud tempus.Primā opi.ꝙ nō cō-
putetur tenet Inno.Gof.Philip.⁊ Hoſt.p qui-
bus facit cle.ſicut.e.ti.⁊ qđ ibi no.in prin.mag.gl.
Sed Guil.naſo tenet contrariū dicens temp[9] re-
ceptionis cōputari:qđ probat per literā ex tunc[b]
poſitā in tex.nā illa dictio denotat extremitatem
temporis:⁊ eſt gl.c.perſonas.ſ.e.⁊.c.q̄ ſit.de elec.
li.vj.als ſequeret abſurdū ſm cū ꝙ remota iuriſ-
ditione poſſit iudex ea die pcedere: q: ſi nō com-
putat dies inchoāde iuriſditionis:ergo non dies
12 finiende.¶ † Et hanc opi.credit Io.an.veriorē:⁊
facit in hoc vnā regulā notabilē que in hoc quoti-
die allegat ꝙ omne tempus[c] currit regulariter
de momento ad momentū vbi aliud a iure nō ex-
primitur:⁊ hic ſoluit contraria de quibus in gl.⁊

ſimilia.In eis enim ſpecifice cauetur.⁊ hanc opi.
ſequunt cōiter moderniores:ſed vt habeat reſpō
ſio magis ſpecifica ad cōtraria:vt in materia ha-
13 beas bonā theoricā diſtingue ſic.¶ † Qđ quādo
d ꝙ terminus prefigit ad certū actū cum litera[d] a
appoſita numero dierum vel annorum vel men-
ſium:⁊ tunc illa dies nō computatur in termino:
quia hec litera a:de natura ſua excludit diem cui
ſpecifice apponitur. Exemplum ſi dicatur facies
hoc infra.xx.dies a die pſentationis. vide ad hoc
bonam gl.in.c.ſtatutum.de prebē.li.vj.⁊ cle. ſicut.
de ap.Quādoq̄ litera a: apponitur determinato
tempore vel ſtatuitur tempus ſimpliciter ſine li-
tera a:vel ſimili:et tunc regulariter currit temp[9]
de momento ad momentū. vt voluit Io. an.Exē-
plum iura prefigunt terminum.x. dierum ad ap-
pellandū a tempore ſententie quo caſu tempus
currit immediate a tēpore quo ſentētia lata fuit.
vt legi.⁊ no.in.c.quod ad conſultationem.de re iu
14 di.⁊ in.d.cle.ſicut.¶ † Adde etiaʒ ad predicta gl.
no.ff.de diuer.et temp.preſcrip.ſuper rub.que di
cit ꝙ omnia tempora preſcriptionuʒ regulariter
ſunt continua et concurrunt de momento ad mo
15 mentum:niſi aliud in iure caueatur.¶ † Nunc ex
tra gl.quero ad declarationem materie.§.ſi.quid
ſi iudex fuerit excommunicat[9] poſt datam reſcri-
pti:et ſic ligatus recipit reſcriptum vtrū habeat
locum finis huius.c. vt tempus currat a die pre-
ſentationis literarum.Hoſt.tenet ꝙ non.cū nec
partes nec iudex poſſint illo tempore procedere.
ſ.ti.proxi.ad probanduʒ.ergo non debet currere
tempus.de reſcrip.plerūq̄.de preſcrip.vigilanti.
ff.ad tertu.l.ij.§.confeſtim.⁊ hoc cōiter tenēt doc.
ſequentes.ſed in contrariū facit quod.ſ.dixi om-
ne tempus currere de momento ad momentū.ad
idem.l.ſed ſi per pretorē.ff.ex.qui.cau.vbi patet ꝙ
impedimentū iudicis nō impedit curſum tempo
ris licet detur reſtitutio.facit quod dixi.ſ.e. ex ra
tione.Sed pro primo dicto cōmuni facit:q: iſtud
eſt impedimentum iuris qđ habet impedire cur-
ſum temporis.vt in.c. q: diuerſitatem. de conceſ.
preben. ⁊.l.j.C. de anna.excep.⁊ maxime quando
impedimentū preceſſit curſum tēporis iuxta not.
per Bar.in.l.ſenatus.ff.de offi. preſi. facit qđ dixi
16 in.c.illud.de preſcri.¶ † Secundo quero pone ꝙ
e delegans prefigit terminū breuiorē[e] termino iu-
ris.ſcilicet triennio.nunquid delegatus teneatur
obſeruare ius commune in dilationibus cōceden
dis.Sol.Inno.inſtat.et in effectu cōcludit ꝙ aut
de conſenſu vtriuſq̄ partis terminus fuit appo-
ſitus aut ad petitionē alterius tantū.Primo ca-
ſu debet iudex ita abbreuiare dilationes ꝙ poſ-
ſit in termino ſibi prefixo cauſam decidere. talis
enim terminus eſt perēptorius reputandus ⁊ ha
f betur pro cōcluſione in cauſa.[f] vnde illo adueniē
te iudex ad petitionem alterius partis ſententiā
dabit.Nec differet ipſam dare quantūcūq̄ altera
pars cōtradicat ⁊ ad probandum de iure ſuo ter-
minum petat. et quia ſibi denegatur appellet .q:
hoc ipſo ꝙ ab initio cōſentit in termino talis eſt
peremptorius reputandus.vt.ſ.dixi niſi forte no
uum et inexcogitatum impedimentum interue-
niat quare probationes ſuas nequiuerit induce-
re.tunc enim vel iure cōi vel beneficio reſtitutio-
nis in integrū ſubuenit ſicut ſit in termino iuris.
vt no.ſ.e.ex ratione.Intellige tamen ꝙ vltra ter
minū prefixū dilationes non det nec in dicta cau
ſa procedat niſi de conſenſu partium hoc pcedat
vt in.c.de cauſis.de offi.dele.Et hoc ſentit hic In
no.in alia gl.⁊ bene loquitur.Intellige ergo pre-
dicta ꝙ infra terminum ſibi prefixum poſſit reſti
tui in integrum ratione impedimenti ⁊ nō vltra.
17 ¶ † Quid ergo fiet ſi inſtat finis termini ⁊ cauſa
nondum eſt liquida propter probabile impedi

b ¶ Et pro iſta parte ego adduco id ꝙ vult Bar.in.l.j.ff.ſi quis cau.ꝙ dies termini nō cōputet in termino qñ aſſignatio termini ſimpliciter fieret:ſecus ſi per dictionē hic. puta aſſignam[9] terminū hinc ad x.dies.⁊ Cuius nihil boni ad hoc allegat p hoc An do.Roſſ.ibi tex. quē reputat vnicum ⁊ ſingu. in.l. placet.cū gl.in.ď. ab hinc.C.đ ſac. ſan.ec.⁊ ſequitur Imo.poſt Ra.in l.hmōi.ij.ff. de v. ob.ſi hoc operantur iſte dictiōes hinc ⁊ abhinc nō minus debet poſſe hec dictio extūc poſita in tex. ¶ Adde de hac dictione infra:et a:ab: vſq̄ Oldr. conſi.xlix.
⁂ Sebaſti. Sapia.

c ¶ Omne tps. vide Bald. in cōſi. ccclxxij.inci. proponit in.ij. parte et multa cōgeſta per alex.l. l.j.ff.ſi quis cautioni.

d ¶ Vide de hoc p Bald.⁊ Pau.de caſt.in.l.j. ff.ſi qs cau.cū multis cō cor.traditis ibi p do.Alex.⁊ ibi vide per Lud.Ro. quid ſi aſſignatio termini fieret p dictionem ſupra vel vltra.

e ¶ Ex quādo cauſa eſt cōmiſſa iudici decidēda infra certū tēpus breuius termino iuris an poſſit amputare dilatiōes plus ſolito:et an poſſit pars ſi ſibi ſit neceſſariū petere ſibi aſſignari tātam dilationem q̄ abſorbeat totū tempus delegationis. vide p Ric.mal.in ſua diſpu. que īcipit ex forma ſtatuti. plene per Io.an. in addi.ſpe.§.reſtat.in.vj.colū.in addi.inc. Old.in ſua diſpu.verſi.⁊ quia per Cy.l.j.C.qui ac.non poſ.Bar.in.l.ſi cū ipſe.ff.de excu. tut.per Bal.in.l.ſi quando.in.iij.col.ver.iiij. querit.C.de teſti. Imo.in cle.j.in vj.col.ver.iij.quid ſi peta.de reſti.in inte.latiſſime. ⁊ melius q̄ p alios per Sali.in.l.ſi docueris.C.de fal.do.Ant. in.c. licet.in.xij. col.de proba.qui ponit quid fiendū quādo incidūt tot dies feriati ꝙ abſorbēt totum tempus delegationis. et ad hoc facit.c. cōſultationibus.de offi.dele.⁊.c.ſi quis incognit[9]. xij. q. ij.⁊ glo.in.c. puella. xx.q.j. et facit qđ eleganter no. Bal. in.l.j.in pn. ij. col.C. de iu.calū.all.ſpe. in ti. đ dila.§.j.verſi. ſed nunquid currāt. Item ad hoc facit ꝙ de dieb[9] feriatis incidentibus not. gl. in.c. placita ſecularia. xv.q.iiij. ⁊ glo.in c.ſi. de iudi.⁊ que ibi ſcribūt.d.Anto.⁊ doct. Itē ad de qđ not. Imol. poſt Bal. in.l.q̄dam.iij.i ſi.iiij.col. ff.de acqui. here. ⁊ Inno.in.d.c.de cauſis. in gl. j.de offi.dele.
Anto. Franciſ.
¶ An ⁊ quando dies termini cōputetur in terminū.vide in.l.j.ff. ſi qs cautio.et in l.ij.§.ſed ſi maritus.⁊ ibi p Bar. ff.de libe. agno.⁊ per Bal.in.l.eos in.§.ſi.C. de ap.⁊ adde ꝙ terminus iuris pōt ex cauſa per iudicē prorogari:vt in aut. vbi liceat ma. et aute.in.§. ad hec et per Cy. in.l.ſi. C.de adult.⁊ in.l. petende. C. de in integ.reſti.⁊ in.l. ſcire oportet.l.§. cōſequēs.ff.de excu.tu.⁊ de materia vide plene in c.conſuluit.de offi.deleg.
⁂ Sebaſti. Sapia.

f ¶ In cauſa.vide Math.d.no.xvij. inci.no. ꝙ quandocunq̄ eſt preſa Alex.l.l. pperandū.§.et ſi quidez.C.de iudi.colum.iij. repetentes.in.l. admonēdi poſt Bar.ibi i iiij.col.vſ.quero j.ff. de iureiur. et bar.vero. in cau. xxiij.ici.ſepe ptigit.alias in can. lxvj.

a ℭ Hic dicit Ja co. bu.in.l.iij. ff. ad.l.fal.vt refert Pau de.ca.in.d. l.properandū.in princ.in.ij.col.qđ vbi cū ꝙ iudex vi det aliqđ fieri ad procraſtinationē litis dʒ illā amo uere etiam parte nō petēte ne ſibi inſtantia pereat. Et dicit ſin. bar. et eius dictum ſo let multū commē dari in.l.ſeius et augerius in.c.ti. ad.l.fal.ꝙ qn̄ iu dex videt inſtan tiā cauſe perire pōt ex officio ēt parte non peten te pcedere ad ſen tentiandū anteꝙ inſtantia pereat: licet regulariter nō debeat impar tiri ſuū officiū ir requiſit⁹: pue re ferunt idē Pau. ⁊.d.Alexā.in.d.l. properandum.in pri.⁊ ſeqꝰ Jmol. multū commen dans in.c. cū con tingat de iureiu. in.x. mēbro. l.iij. q. Bal.in.l.i.C.vt que deſunt aduo. tū aduerte: q: li cet poſſit facere ſi vult: ſi tñ non fa ceret nō incurre ret penā aliquaʒ propter lapſum i ſtantie: q: etiaʒ ſi ſtatutū diſponat ꝙ iudex teneatur diffinire cauſam īfra.l.dies ſub pe na centū ducato rū ꝑut eſt in iſta ciuitate intelligi tur ſi fuit requiſi tus a par'e ꝙ diſ finiat alias ſi la batur inſtātia iu dex nō īcurrit pe nā.ita decidit ſin. do. Ant. in.c.pe. extra de iudi.per regulā.l.iiij.§ ſi autem iudiciū.ff. de dā infe.⁊ ſequi tur ſimpliciter.d. Alex.in.d.l.ppe randū. ſed idē te net Pau.de caſt. ibi in.ij.colū.vbi dicit q. vrouidie iſtud fieri ꝙ iudi ces dent ſibi iſtū laborē diffinien di cauſas ſi pars nō petat. et tunc tamē non poteſt eius negligētia im putari p regulā. d.l.iiij.⁊ ita intel

mentum partis puto ꝙ ſententiam ferre non po teſt quia graue eſt in re dubia certā ferre ſenten tiam.xi.q.iij.graue. oportet ergo ꝙ ante conſenſu partiū fiat prorogatio ad certū tempus. iuxta il lud.c.de cauſis.aut cauſam remittat indeciſaʒ ad ſuperiorē.de quo vide notata in.d.c.de cauſis.etiā
18 per Bar.in.l.properandū.C.de iudi. ℭ †Secun do caſu cū ad petitionē alterius partis tantū ter minus fuit prefigus.tunc.dixit Jnn.ꝙ ad peticio nem eiuſdē non differtur ſententia vltra tempus ſtatutū quia ſic conſenſiſſe videtur.ſed alteri par ti non preiudicabat quin debeat habere modera tas dilationes ad probandū de iure ſuo. iudex ta men debet ⁊ cogitur dilationes iuris diminuere. Jn hoc enim videtur delegās gratiā feciſſe impe tranti ſm eū.qđ no. Pro hoc facit ſm Hoſt. quia ſi mandaꝰ ſententia ferri infra ſex vel infra octo mēſes: non poſſunt dari tot ⁊ tante inducie quot et quante dari poſſunt ſi cauſa poſſet durare ſal tem vſqʒ ad tempus in iure ciuili ſcriptū ſcʒ trien nium.nam ⁊ tunc debet iudex dilationes reſtrin gere. Hinc dicit lex ꝙ nemo poteſt inuito iudice cauſam protelare.ᵃ vt.d.l.properandū. ⁊ alia lex dicit ꝙ ſemper dilationū materia eſt amputāda.
19 C.de temp.ap.l.ij.in prin. ℭ †Cauendū tamen eſt iudici ſm Jnnocē.ne ſi diminuat ꝙ omnino ius partis pereat que de iure ſuo nullatenus infra tā breuem dilationeʒ docere poteſt.ad hoc vide ho. tex.in cle.ſepe.de ver.ſig.qui dicit hoc precauen dum etiā in ſummarijs. Eſt etiā de mente Jnno. ꝙ pars que nō conſenſit in terminū debet habe re dilationes vlteriores quam actor qui cōſenſit.
20 ℭ †Fatetur tamen ꝙ dilationes date illi reo ꝓ derunt etiā actori vt infra eadē poſſit de iure ſuo docere: vt.l.petende.C.de temp.in integ.nunqꝫ ta men vltra terminū iudex ꝑcedit nec dabit dilatio nes niſi hoc procedat de conſenſu partiuʒ vt dixi
21 in precedēti membro.qđ no. ℭ †Sed quero iuxta predicta: pone ꝙ de conſenſu partiuʒ reſcriptum fuit impetratū ⁊ duplicatū ⁊ traditū vtrique parti. reus auteʒ malitioſe preueniēs preſentauit illud ſtatim iudici vt ſic tempus illico incipiat currere in preiudiciū actoris: nūquid ſtatim incipiet cur rere an expectabitur preſentatio fienda per acto rem cui incūbit onus probandi. Ho.ſentit Jnno. ꝙ tempus incipit labi a prima preſentatione. Fa tetur tamen ꝙ ſi de fraude rei conſtiterit eſt alte ri ſubueniendū.⁊ ſi tempus totū ſingit ante ſuam preſentationē debet delegās ſibi ſubuenire. arg. de in integ.reſti. ex literis.⁊. de verb. ob.l. conti nuus.et.j.c.oblate.⁊ reus ex malitia ſua erit con demnādus in expēſis.arg.c.ceterū.de reſcrip vbi actore vēniente infra terminū conſentiūt partes in prorogatione ⁊ reſtitutione termini qui iā ſu perat.arg.ī.de offi.dele.paſtoralis. in ſi. ſm eum. Sed tu dic clarius ⁊ latius qđ aut reus preuenit actorē in preſentatione nō malitioſe nec nimium precurrit: ⁊ tūc currit tempus a die preſentatiōis ſue.et imputandū eſt actori qui fuit negligens in ius ſuū proſequendo.ar.c.oblate.j.e. puto tamen ſubueniendū actori ſi ex impedimento probabili non potuit citius comparere.d.c.ex literis.de re ſti.in inte.tū nō ſuccurriꝰ vt iudex delegatus poſ ſit procedere vltra terminū ex ſe: ſed debet ſibi ſuc curri per delegantē aut per viā prorogationis ſiē de partiū conſenſu.vt in.d.c. de cauſis. Aut reus malitioſe preuenit: et ſi totū tempꝰ eſt lapſum an te cōparitionem actoris ita ꝙ iudex in nullo pro ceſſit infra terminū: puto ꝙ non poſſit procedere poſt terminū etiā in expenſis condēnādo: vt in.d. c.de cauſis: ſed ſi actor cōparuit in termino ⁊ alle gauit dolū rei in preſentādo niſi conſenſerit pro rogari terminū poterit per iudiceʒ condēnari in expenſis.ar.c.ſi.et quod ibi no.de reſcrip.⁊ per de legantē poterit ſubueniri actori circa prorogatio
22 nem termini. ℭ †Ultimo Jnn. hic plene tractat quid ſi mandaꝰ iudici.vt.j. certū tempus cauſam inſtruat ⁊ ex tūc inſtructā remittat: an teneaꝰ poſt terminū remittere ſi cauſam nō inſtruxit forte ex defectu actoris vel rei.dubiū iacit: q: nō pōt ſpeci

ſice adimplere mandatū cū ſibi non fuit commiſ ſum vt cauſam nude remitteret: ſed inſtructam. nūc aūt deficit qualitas. Jnno.videꝰ cōcludere ꝙ teneꝰ ipſam remittere ſicut poteſt: ⁊ dʒ citare par tes vt cōpareāt corā iudice delegante q: licet hic concurrant duo mādata vnū de inſtruēdo ⁊ aliud de remiſſione: tamen ex quo iudex non poteſt pri mum tenetur exequi ſaltem ſecundū. facit quod no gl.in.c.conſtitutus.de reſcri. Mihi placet hec concluſio: et allego pro ea tex.in.c.piſanis.de reſt. ſpo. facit.c.cum dilecti.de do.et contu. vide quod no. Jnn.in.c.ſi.de accu. Et hec ſufficiant.

1 ℭ Uerberans vel percutiens clericum non po teſt abſolui niſi a papa: niſi iniuria fuerit leuis.
2 Percutiens clericum ipſo facto incidit in excom municationem maiorem.
3 Judex ſi non admiſit appellationem non pōt ap pellanti prefigere terminum ad proſequendum.
4 Cōicātes cū excōicato qū incurrāt minorē aut ma iorem.
5 Uerberans clericum an debeat ipſo facto pronū tiari excommunicatus: an vero debeant primo re cipi probationes.
6 A pena iuris nō poteſt appellari: ſʒ bene a ſentē tia iudicis declarātis illū incidiſſe in penā iuris.
7 Jn notorijs non requiritur ſententia: ſed quedā executio: et in eis non ſeruatur iuris ordo.
8 Appellatio an impediat denuntiationem excō municationis.
9 Uerberans clericum nō debet abſolui niſi prius ſatiſfaciat leſo et niſi ipſe vocetur.

Peruenit. Cōueſtus ſuper iniuria clerici: vel ſuper adulterio appellare poteſt niſi ſit notorius.h.d.cū.c.ſeq. Cōis diuiſio: ſe cunda ibi fraternitati. ℭ Caſus literalis. Clerici conqueruntur corā iudicibꝰ ſe ab aliquibꝰ vulnera tos.vel alis leſos eſſe. qui malefactores dū impe tunꝰ ad apo.ſe.appellāc. Rñdet papa ſi coꝝ exceſ ſus nō ſit notorius cōpellendi ſunt vt infra conue niens tps appellationē interpoſitaʒ proſequanꝰ. Si vero exceſſus illoꝝ notoriꝰ fuerit nō ob.appel latione illoꝝ denūtiandi ſunt excōicati: ac vt excō municati euitandi donec paſſis iniuriam ſatiſfa ciant: et cū literis ſui iudicis apoſtolico cōſpectui
1 ſe preſentent. Ber. ℭ †No.ex prin.iuncto ſi. ꝙ in
b cidensᵇ in excōicationē ex percuſſione clerici nō abſoluiꝰ niſi a papa qn̄ ius leſio in perſonam conti gerit ſine vulneratione.hoc dico notandum ad li mitationē coꝝ que no. in.c. peruenit.de ſen. excō. c vbi ſm opi.leet.habetur ꝙ ſi iniuria fuit leuis ab ſoluit eps. hic habes ꝙ non omnis iniuria ſine vulneratione diciꝰ leuis.que ergo dicaꝰ leuis vel atrox vel mediocris: dic vt habeꝰ inſti.de iniur.§. atrox.ex circūſtantijs enim ⁊ qualitate perſonaꝝ
2 hoc deprehendiꝰ. ℭ †No.ſi.ꝙ percutiens clericū incidit ipſo facto in excōicationē maiorē vnde nō ſolū eſt priuatus participatione ſacramentoꝝ ſed etiā cōmunione fideliū vt patet ibi cautius euita re ⁊c.licet aliud ſenſerit Gra. ⁊ minus bene in.§. euidenter.xi.q.iij.et ibi ho. gl.in ver. ab ingreſſu.
3 ℭ †Jtē no.ar.opp.ꝙ iudex nō deferens appella tioni ab iterlocutoria: ſed procedēs ad vlteriora nō poteſt prefigere terminū appellanti ad appel lationē proſequendā hoc.ar.colligo: q: in ꝑncipio vbi papa dicit ap.recipiendā mādat terminū pre figi. Jn ſi.aūt vbi.dicit appellationē nō recipien dam nullā facit mētionē de prefixione termini.et ſic opti.facit iſte tex.pro dicto Jnno.c. ſi.de accuſ.
4 vbi hoc tenet.dixi in.c.pſonas.ī.co. ℭ †Ultimo no. bonū remediū cōpeſcēdi laicos: ⁊ iducēdi eos ad ſatiſfactionē pro iniuria perſonali illata cleri co: vt iudex eccleſiaſticus ad querelā clerici leſi de nuntiet illū malefactorē excōicatū ⁊ cōpellat po pulū ad illū euitandū.⁊ dico ꝙ optima erit caute la vt iudex tpe denūtiationis excōicet oēs q ſecū cōicauerint ante abſolutionē. Nā timore maioris excōicationis euitabiꝰ ab oībꝰ vbi hodie cōmuni
6 ter nō euitaꝰ: q: cōicātes nō īcurrūt niſi minorē.ᶜ Et ꝙ poſſit talis ſententia ferri.vide Jo.an.in.c. ſtatutum

ligi debet Bal.i l.j.§.ſciendū.ff.6 ma.conue. vbi di cit eſſe tex.et me lius non probari alibi ꝙ iudex te netur qui permi ſit labi inſtantias prout etiam ipſe nota.in.l.non du bium.C. de legi. in.vi.col. nam ex verā parte requi rente.idem tenet ipſemet Abb.pa nor.in.d.c.pen.in penul.colum. ℭ Adde Ange. conſi.cc.ij. vbi po nit de ſtatuto di ctante ꝙ cā com mittaꝰ ad cōſiliū ſapientis: q: de bet intelligi par te petente.

c ✝ Sebaſti.Sapis.

b ℭ Incidens.vi de Feli.in.c.por ro.j.d ſen.ex. vbi dicit quod hoc ve inferior a papa poſſit abſoluere percutientē cleri cum.requiriꝰ qđ habeat cōmiſſio nem a papa fallit in legatis.qui ha bent in mādatis. et ibi per eū poſt Abb.⁊ an percu tiens veſte cleri ci ſic excōicatꝰ t gitꝰ Feli.l.c.ij.co lum.v.v.limita.j. ʒ.de ſe.cōpe.

Zacharias.

ℭ Non incurriꝰ niſi minorē. Ad de quid in papa quando ſcienter cū excōicato pu blico: notorio cō municat vide Fe li.in.c.nulli. co.f. na. vñ. ⁊ ꝙ papa nō poſſit.j.de ſen ten.excom.

ſtatutum.de ſen.exco.lib.vi.in nouel.licet tex.ibi non bene pôderatus
5 videatur prima fronte velle contrariũ. ¶ †Sed circa predicta ꝛ circa
a tex.moueo talẽ qõnẽ nunqd iudex[a] eccleſiaſticus poſſit denũtiare illũ
pcuſſorẽ excõicatũ eo minime vocato:nec aliter prius declarato ꝙ inci
dat in ſniam iuris.dic ꝙ vbi exceſſus nõ eſt notorius debet iudex illũ
prius vocare ꝛ recipere eo pſente probationes ſup facto ꝛ poſtea ꝯſti
to de facto declarare illũ incidiſſe in ſniam iuris.hoc probat primo no
tabiliter in.c.cũ ſm leges.de here.li.vi.vbi patet ꝙ ſi allegat quẽ inci
diſſe in ſniam iuris non dʒ iudex prius procedere ad executionẽ ꝙ de
clarauerit illũ incidiſſe in ſniam iuris. Ad idẽ bo.tex.de iure ciuili lʒ
non ita clarus in.l.eius qui delatorem.ff.de iu.fiſ.ꝛ ibi p Bart.ꝛ ꝙ de
beat vocare reũ quo ad materiã excõicationis vide bo.glo.iuncto tex.
cle.preſenti.de cenſ.in cle.i.de penis.in verbo cõmode.ꝛ in cle.ij.co.ti.
in verbo conſtiterit.ꝛ in.c.ſacro.in verbo conſtiterit.de ſenten.excom.
6 ¶ †Ab hac tamen declaratione poteſt appellari q: licet nõ poſſit ap
pellari a pena iuris.vt in.c.q:.ſ.eo.ꝛ.l.ſi qua pena.ff.de verb.ſig. poteſt
tñ appellari a ſnia iudicis declarãtis illũ incidiſſe in penã iuris q: illa
declaratio eſt ſentẽtia hominis ꝛ nõ iuris.ad hoc vide glo.no. in.c. cu
pientes.§.quod ſi per viginti.in ver.priuatos.de elec.lib.vi.quã ſemp
b tenebis menti[b] ꝛ ſi non appellatur tunc debet procedere iudex ad de
7 nũtiationẽ ꝛ nõ prius.vt hic dr.¶ †Si vero exceſſus eſt notorius tũc
non opʒ ꝙ hec ſolẽnitas adhibeatur.ſed poteſt eum denũtiare ꝛ facere
arcti⁹ eũ euitari modo predicto.vt eſt tex.hic quẽ no.appellatione nõ
obſtante q: notorius criminoſus nõ auditur appellans.facit dictum
Inno.in.c.ex parte.el.i.de vb.ſig.vbi dicit ꝙ in notorijs non requirit
proprie ſnia:ſed fit quedã iuris executio.facit qd leg.ꝛ no.in.l.ictus fu
ſtium.ff.de his qui no.infa.ꝛ.c.qm.de fil.presby.vbi tex.no.ꝛ mẽti ſem
per tenẽdus dicit ꝙ iſta notoria nõ ſunt in iudicio adducenda limita
tñ ſm quod no.in.c.vr̃a.de coha.cle.ꝛ mu.vbi dixi.ꝛ premiſſam cõclu
ſionẽ apte tenet Hoſti.ꝛ Io.an.in.c.reprehenſibilis.ſ.e.ꝛ ibi vr̃ tex.ſm
8 vnum intellectũ quẽ ponit ibi Hoſti.¶ †Opp.vlti.ʒ tex.vr̃ eñi ꝙ ap
pellatio nunꝗ habeat impedire denũtiationẽ excõicationis per.c.pa
ſtoralis.ſ.eo.q: denuntiatio nõ ligat ꝛ id nil noui facit iudex.Sol.dico
contrariũ pcedere qñ cõſtat de excõicatione:ꝛ ſequit ab ea appellatio
vt cauſam deuoluat ad ſuperiorẽ:talis enim appellatio nõ impedit de
nuntiationẽ futurã:q: ex quo nõ ſuſpendit excõicationẽ prius latã nõ
poteſt ſuſpendere denũtiationẽ q: illa neceſſario ſequit excõicationẽ
precedentẽ:ſi eñi eſt excõicatus ergo debet vitari.Sed hic loqmur qñ
reuocabat in dubiũ verũ incidiſſet in excõicationẽ quo caſu appella
tio debet admitti ne iſte ſine cauſa infametur ꝛ ab alijs iniuſte vitetur
9 ¶ †Ultimo no.ex fi.litere ibi:donec paſſus iniuriã ꝛc.ꝙ pcutiẽs cle
ricum nõ debet abſolui per ſuperiorẽ donec ſatiſfecerit leſo.facit.c.pa
rochianos.ſ.de ſent.exc.vbi vide tex.cum glo.ꝛ ideo curia romana ſer
uat quando aliquẽ mãdat abſolui vt prius ſatiſfaciat leſo.ꝛ credo in
dubitanter illum leſum vocandũ ſup ſatiſfactione ſua.ꝛ hoc eſt aper
te de mente glo.in.c.parochianos.prealleg.quã not.etiã vbi tractabit
corã quo iudice eſtimabitur hec iniuria.

1 ¶ Adulterium eſt de foro eccleſiaſtico nõ ſolum quãdo agitur ad ſe
parationem tori:ſed etiam quando agitur ad vindictam.
Matrimonium eſt magnum ſacramentum in eccleſia dei.
2 Super notorijs non eſt de facili procedendum anteꝗ ꝯſtet an ſit in ve
ritate notorium.
Teſtes deponentes ſup notorio ꝛ non reddentes cauſam ſcientie ſuf
ficientem licet de cauſa non interrogentur non probant idem quando
deponunt de aliquo qd non ita de facili pcipitur iudicio intellectus.
3 Super notorio non debet pati iudex ꝙ fiat proceſſus.
4 In appellatione a diffinitiua regulariter non exprimitur cauſa.
In notorijs quando appelletur.
Appellatio qñ requirit expreſſionem cauſe.

c Onſuluit.[c] Summatum eſt.ſ.c.proxi.ꝛ ſecunda
1 pars ibi conſultationi.¶ †Not.arg.
ex tex.ꝙ iudex eccleſiaſticus põt pcedere cõtra laicos adul
teria cõmittẽtes.lʒ nõ agat principaliter ad ſeparationem
tori:ſed ad vindictam.ꝛ hoc q: adulteri dicunt ſacrilegi.C.de adult.l.
Quis.in fi.cũ matrimoniũ ſit magnũ ſacramẽtũ in eccleſia dei. vt de bi
ga.debitũ.ꝛ hoc tene quicquid ſenſerit Io.and.in.c.ſi.de fo.cõpe. li.vi.
vbi dixit ꝙ adulteriũ eſt de foro eccleſie dũtaxat qñ agit ad ſeparatio
nẽ tori:ſʒ p dicto meo vide aliũ tex.in.c.de bñdicto.xxxij.q.i.ꝛ in.c.i.et
quod ibi dixi.de offi.ordi.ꝛ in.c.cũ ſit.de fo.cõp.vbi plenꝰ dixi poſt gl.
2 ¶ †No.ij.nõ eſſe de facili pcedẽdũ ſup aliquo tanꝗ notorio:q: multa
dicunt notoria que nõ ſunt.ꝛ ad h quotidie allegat hec lr̃a.ex quo in
fero ad vnũ no.dictũ ꝙ ſi teſtis ſimpliciter dicit factũ eſſe notorium:ꝛ
aliter cãm nõ reddit etiã nõ interrogatus a iudice nõ pbat:q: notoriũ
de facili nõ cõprehendit ſenſu corporis:ſed iudicio boni intellectꝰ adeo
d ꝙ etiam periti titubant an ꝛ qñ factum dicatur notorium.[d] vnde alibi
dicit gl.no.de notorio loquimur ꝛ qd ſit notoriũ ignoramus.ij.q.i.ma
nifeſta.ꝛ pro predictis vide bonã theoricã Inno.in.c.cũ cauſam.de te
ſti.ꝛ Bar.in trac.de teſti.vbi dicũt nõ valere dictum teſtis qñ deponit
ſuper eo qd pcipit iudicio intellectꝰ ꝛ nõ cũ modico diſcurſu:ſi nõ red
dit cauſam dicti ſui:licet de cauſa non fuerit interrogatus ꝛ rationem

a ꝛ Sebaſti. Sapia.¶ Nunqd iudex.vide do.Barth.ſozi.in ꝯſil.inſer
to inter ꝯſilia dñi Frãciſ.curtij.nu.xx.col.vj.Roma.in ꝯſi.cccclxxxij.in
cip.in caſu premiſſo.col.ſi.ver.tertio dico.
b ¶ Tenebis menti.adde ro.ꝯſi.cccclxxxij.vbi tenet ꝙ non requirat ci
tatio cũ quis declarat excõicatus cuius contrariũ tenet Fed.de ſe.cõ
ſil.cix.et.cxviij.ꝛ

huius dicti dixi in.d.c.cum cauſam.vbi vide.facit
etiam quod not.Bart.de teſte deponente ſup fa
ma.in.l.de minore.§.tormẽta.ff.de queſtio.et hoc
no.q: ſepe accidit.ꝛ vide quod dixi in.d.c.cũ cau
3 ſam.¶ †No.tertio ex tex.iudicẽ nõ debere omit
tere pceſſum ſiendum ſup notorio pper hec ver
ba generalia multa dicũtur notoria ꝛc. Si enim
4 certus eſt non debet de hoc curare. ¶ †Ulti.op.
contra text.videt enim ꝙ hodie nil operet:q: aut
quis grauat ꝛ ſemper poteſt appellare ſiue factũ
ſit notorium ſiue non.aut non grauat et non põt
appellare:vt in.c.vt debitus.ſ.eo. Sol.Inno. fa
tetur contrarium:ſed Hoſtiẽ.dicit ꝙ vbi crimen
eſt notorium non põt de facili quis grauari niſi
iudex excederet modũ.ſ.c.iij.de offi.ordi.lʒ Io.
and.dicat ꝙ iura hoc non intendũt q: notorius p
appellationẽ non euitat correctionem criminis
quaſi illud nõ cõmiſerit quod facit occultꝰ. Ego
reſpondeo formalius ſaluãdo hoc.c.ꝛ ſimilia iu
ra q: in facto occulto admittit quis appellans a
diffinitiua ꝗlicunqʒ cauſam non exprimat ap
pellandi:q: ſaltem habet locum illud non proba
tum probabo.Nec regulariter cogit quis in ap
pellatione a diffinitiua exprimere cauſam appel
landi.ff.eo.l.i.in fi.cum ſe.no.in.c.cum in eccleſia.
ſ.eo.ſed in facto notorio non audit appellans a
diffinitiua:cauſa legitima obfuſcante notorium
non expreſſa.vt in.c.romana.§. ſi autem poſt ſen
tentiam.ſ.eod.lib.vi.ꝛ in hoc caſu intelligo hunc
tex.ꝛ ſimilia iura que faciunt differentiã inter no
torium ꝛ occultum.ꝛ vide Innoc.in.c.paſtoralis.
§.preterea.de offi.dele.Ex cuius dictis elicio no.
concluſionẽ ꝙ vbicũqʒ ius prohibet appellatio
nem:nunꝗ iudex tenet deferre appellationi niſi
cauſa legitima in ea exprimat:ꝛ ita limita iura q̃
dicunt ꝙ in appellatione a diffinitiua non eſt ne
ceſſe cauſam exprimere.facit qd leg.ꝛ not.in.c.qd
ad conſultationem.de ſen.ꝛ re iudi.

1 ¶ Per appellationẽ interpoſitam extra iudi
cium non tenetur aduerſarius ire vel mittere nũ
tium ad iudicem ad quem.
2 Lex vel alia diſpoſitio nõ exprimens cauſam de
bet conſiderari ꝙ ſit fundata in ratione naturali
ꝛ iuxta illam rationem debet interpretari.
3 Appellatio ad quid fuit inuenta.
4 Appellatio regulariter debet fieri coram iudi
ce a quo.
Appellatio qñ interponit nõ requirit preſentiã
appellati.ſed ſufficit ꝙ ſibi intimetur.6.7.
5 Appellatio ſi facta ſit in abſentia iudicis a quo
qui ad vlteriora proceſſit ignorans appellationẽ
valebit proceſſus coram eo agitatus niſi pars ap
pellata hoc ſciuerit:ꝛ omnino litigauerit.intelli
ge:vt.ſ.nume.8.
9 Malitia probat ex cõiecturis.id eſt quod pars
aliquid fecerit malitioſe.

Uggeſtum. Hoc.c.ſum
matum eſt.ſ.d
c.meminimus.ꝛ dic vt ibi.cõis diuiſio
ſecũda ibi tne.¶ Caſus literalis.Ali
qui opprimuntur ab aduerſarijs ſuis.propter ꝙ
appellant.et cum ipſi oppreſſi ꝛ grauati iter arri
piunt ad appellationem proſequendam aduerſa
rij illi qui cognoſcentes appellationem interpo
ſitam nec vadunt nec mittunt ad preſentiam pa
pe.ſed cum intelligũt illos literas reportaſſe ap
pellant ꝛ iter arripiunt ad papam:vt ſic aduerſa
rios eludant. Suggeſtũ fuit domino pape.vnde
mandat quatenus ſi quis deprehẽſus fuerit hoc
ex fraude vel malitia facere appellationi ſue nul
latenus deferatur:ꝛ iudex in cauſa pcedat quia
decretalis illa qua iſti hoc facere pſumunt nõ ad
deprimendam cuiuſcunqʒ iuſtitiam facta eſt.ſed
ad reprimendum iniquum grauamen. Bernar,

fil.cix.et.cxviij.ꝛ ꝙ appellet a de
claratiõe per ro.
ſing.ſuis.ſo.v.
c ¶ Uide bal.in.l.
addictos. circa
mediũ.C.de epiſ.
audi.vbi Bal.ſin
gu.ampliat qd h
dr nõ appellari a
ſnia lata ſup deli
cto notorio vero.
ſʒ ẽt ſi ſit lata ſup
notorio vehemẽ
tis pſumptiõis,
ꝛ ita dixit de mẽ
te Innoc.ꝛ adde
bal.l.l.addictos.
C.de ap.ꝛ de hoc
vide pleniſſime p
d.ant.l repe.c.ve
ſtra.d coha.cle.et
mu.l antep.char.
ꝛ p do.in.c.roma
na.§.ſinautẽ. vbi
bo.tex.de appel.l
vj.et per.d.Alex.
de imo.in.l. ꝯſti
tutiones.ff.co.in
addi.ad bart.vbi
vltra iſtuʒ caſum
enũerat multos
alios in quibus
non lʒ appellare.
¶ Caſus in qbꝰ
in appellatione a
diffinitiua reqri
tur expſſio cauſe
ꝛ adde Bal.in.l.
minoribus.l.iij.
no.C.de his qui.
vt indi.ꝛ p bal.in
l.i.C.ſi de mo.poſ.
fue.ap.ꝛ in.l.ij.in
pn.C. quo.ap. nõ
re.et in.l.ſi.C. de
lit.ꝯte.p Bar.in
l.ſi.in.ij.col.ff.de
ap.re.et p Imo.
in.l.i.§.iuſſus.ff.
eo.de app.in iſtis
locis reperies nõ
nullos caſus in
quibus etiam qñ
appellat a diffini
tiua requirit ex
preſſio cauſe.
ꝛ Sebaſti. Sapia.
d ¶ Notoriũ.vide
Aret.in ꝯſi.cxlv.
col.vij.Car.ſ cle.
paſtoralis.l.xvij.
not.de re iudi.et
ꝙ debeat cõſtare
de notorio ante
ꝙ ſup notorio ali
quid diſponatur
tenet Car.in ꝯſi.
liiij.incip.in enu
cleatiõe l.iij.col.
ꝛ Roma.in ꝯſil.
cliij.incip.viſis.

a ☞Sebaſti. Sapia.¶ Seruare. Uide Iaſ.in.l.illã.col.iij. C.de colla.
z.d.Fran.cur.in ꝯſi.lxx.inci.ticinenſi ſtatuto.col.vi.z in ꝯſi.lxxx.colũ.ij.
in pꝛin. Iaſ.in.l.de qbus.col.iiij.z in fi.cũ ſeq.ff.de legibus.
b ¶ No.dictũ Cy.no.ad intellectũ.l.ꝑ hãc.C.de temp.appel.z ſimiles q̃
dicũt ꝙ nõ ꝓbatũ in cã pꝛincipali põt ꝓbari in cã appel.et nõ ꝓductũ
in cã ꝑncipali ꝓ-
duci põt in cauſa
appel. verũ eſt ꝙ
ps ignoꝛabat vel
etiã ẽm dõ. Ant.
de but.in.c.ad au
dientiam.ij.de re
ſcrip.ex alia ſiml
li iuſta cã puta qꝛ
pars fuit impedi
ta ꝓducere ſeu ꝓ
bare i cã ꝑncipa-
li poterit in cau-
ſa app.ſecus qñ
do fuit negligẽs
pars ꝓducere in
cã ꝑncipali:qꝛ nõ
poterit in cã ap.
ita declarat.d.an
toñ.d.l. per hanc
quod not.
Anto . Franciſ.
¶ Utrũ diſpoſi-
tio.l.ꝑhanc.C.de
tẽp.appe.habeat
locũ i eo qui fuit
negligẽs in ꝓdu-
cendo vel ꝓbãdo
in cã ꝑncipali an
veru ſolũ in eo q
adhibita debita
diligentia omiſit
facere ꝓbatiões
dicas ꝙ hꝫ locũ
ſolũ i eo qui fuit
diligẽs.ſed ex ali
qua iuſta cã non
deduxit iura z ꝓ
bationes ſuas:qꝛ
tũc põt nõ dedu-
cta deduceret nõ
ꝓbata ꝓbare alś
negligentia aſſi-
mularet culpe. l.
ij.z ibi glo.fin.C.
arbi.tute.l. ſi ſer-
uus ſtichũ.in ꝑn.
z ibi gl.in v̄.an nõ
faciẽdo. vbi etiã
ꝑ Bar.ff.de v̄bo.
oblig.z in.l.ſi mo
ra.ff.ſol. ma.et ꝑ
gl.ij.in.c.queſitũ.
de peni.z remiſ.z
adde ꝙ negligẽ-
tia dꝛ eſſe pecca-
tũ moꝛtale z op-
ponit pꝛudentie.
vt ꝑ beatũ Tho.
ij.ij.q.lviij. artic.
j.z articu.iij.
☞Sebaſti. Sapia.
c ¶ Appellatio.vi
de Ange.in cõſi.
xxxx.incipi. viſis
dſbus.z Rot. de
ciſ.xlix.incip. itẽ
ſi appellet a diffi
nitiua. in nomi.
Lapum in alleg.
xxix.inci.an va-
leat appellatio.

1 ¶ † No.pꝛimo ꝙ ꝑ appellationem interpoſitam
extra iudicium nõ tenet aduerſarius ire vel mit-
tere nuntium ad iudicẽ ad quem.quod dixi poſt
glo.in.c.cũ ſit romana.ſ.eo.z hoc limita niſi in ca
ſibus in quibus citatio ſit a iure. vt in.c.j. de ele-
cti.lib.vi.z in cle.cauſam.eo. titu.z in.c.coꝛdi. de
2 appel.lib.vi.cũ ſimi. ¶ † No.ij.ꝙ vbicũqꝫ ius ali-
quid ſtatuit cauſam nõ exprimẽs ſi poſſumus cõ-
iecturare ratiõẽ naturalẽ illi⁹ diſpoſitionis de-
bemus ad limites illius rationis ſeu cauſe diſpo
ſitionẽ generalẽ reſtringere z illam diſpoſitionẽ
a ſeruare[a] vt ratio naturalis interpretata militet.
b ad hoc no.dictũ Cy.[b] z Bald.in.l.nõ dubium.C.
de legi.z in.l.ſcire opoꝛtet.ꝯ. ſufficit.ff.de excuſa.
tuto.z ibi ho.text.facit.c.ſecũdo requiſ.in fi. ſ.eo.
Nã in.c.meminimus.ſ.eo.ſimpliciter erat ſtatu-
tũ de nõ ꝓcedẽdo cõtra tales itinerãtes ad pa.et
hic papa non diſponendo de nouo.ſed reſpondẽ-
do quid iuris illam decretalẽ reſtringit ad limi-
tes rationis.quare fuit inducta appella.z quare
3 illa decre.emanauit. ¶ † Ultimo not.quare fuit
inuenta appel. Appellationis enim fuit pꝛinci-
palis cauſa vt grauamen inflictum repararetur.
non aũt ad depꝛimendam iuſtitiam alicuius.de-
bemus ergo conſiderare naturam cuiuſqꝫ rei. et
ẽm eã reipſa vti.vide tex.in.l.j.ff.eod.vbi dicit ꝙ
ad coercendam iniquitatem iudicis et imperitiã
coꝛrigendã fuit appellatio introducta.Adde et
tertiam cauſam.vt.ſ.captus ex ꝓpꝛia ignoꝛantia
in pꝛima inſtãtia poſſit reuelari in ſecũda. habet
enim in appellatione locum illud vulgare dictuꝫ
non pꝛobatũ pꝛobabo.non oppoſitum opponam.
l.per hanc.C.de temp.appel.z in.c.cũ Joãnes.de
fide inſtru.ideo ceſſante iniquitate iudicis z eius
imperitia põt appellari ꝓpter cauſam predictã:
vt pꝛobatur in iuribus pꝛoxime alle.Et circa hu
ius.c.intellectum dic vt dixi.ſ.eo. meminimus.z
4 vt no.ſ.eo.vt debitus. ¶ † Quero numqd appel-
latio ſit interponenda in pꝛeſentia iudicis. Glo.
pꝛima hic colligit arg.ꝙ non eſt de neceſſitate:qꝛ
quis debet appellare cũ ſcit ſe eſſe grauatum.ij.
q.vi.biduũ.Ex qua glo.no.ꝙ talis appellatio in
terpoſita in iudicis abſentia ꝓtegit me a facto iu
dicis adeo ꝙ non tenebit excõicatio poſt talẽ ap
pellationẽ latã z hoc verũ dũmodo malitioſe nõ
fiat.Sed in fi.gl.videt ab hac opi.recedere dicẽs
hodie non valere talem appellationẽ per.c.vt de-
bitus.z.c.cum ſpeciali.ſ.eo.Jo.an. dicit ꝙ hodie
qui a pluribus iudicibus vult appellare põt co-
ram ipſis vel maioꝛi parte ipſoꝛũ ſeparatim ap-
pellare z ſeparatim apoſtolos petere. vt in cle.ſi
a iudicibus.eo.ti. Hoſti.videtur inclinare in pꝛi-
mam opi.gloſ.dicens ꝙ iura allegata in vltima
opinione non obloquunt enim de appellationi-
bus factis in iudicio hic aũt de illo qui appellat
extra iudicium z iter arripuit pꝛoſequẽdo.et in
hoc etiam caſu ſolũ iter arreptũ bona fi.excuſa-
ret ẽm eum.loquitur Hoſti.nimis generaliter z
ſuccincte. Aduerte tu lati⁹.nã Inn.in.c. dilecto.
ſ.eo.ſentit pꝛimã opi.ſcꝫ ꝙ appellatio facta etiaꝫ
in abſentia iudicis a quo: eximit appellantem a
iuriſditione ipſius. arg.ſ.c.c.paſtoꝛalis.z. ij.q.vi.
biduum.ſed idẽ Inno.in.c.ſi iuſtus.ſ.eo.tenet vl-
timã.ſ.appellationẽ non valere in abſentia factã
ſi poteſt haberi iudicis copia niſi iuſtus met⁹ ex-
cuſet.z vide ho.gl.in.c.appellatio.ſ.eo.lib.vi.que
concludit appellandum in pꝛeſentia iudicis niſi
ex iuſto metu.d.c.ſi iuſtus.z hoc puto verius per
illum tex.z per.d.c.appellatio.z.ij.qõ.vi.biduum.
Nam vt ibi pꝫ ſi haberi põt copia iudicis a quo
coꝛam eo eſt interponenda appel.alś autem coꝛã
iudice ad quẽ.Et ſi neutrius copiam habere po-
teſt appellare debet coꝛã publicis pſonis.d.ꝯ.bi-
duum.no.glo.in cle.j.in ver.maioꝛi.eo.tit.z videt
hoc ibi apertiſſime pꝛobari.z in.l.j.ꝯ.ſi quis ipſius.ff. quando ap.ſit.et
vide ibi glo. Itẽ aduerte ꝙ licet requirat in appellatione pꝛeſentia iudi
cis ſi haberi poteſt.nõ tñ ſic requiritur pꝛeſentia appellati.ſed ſufficit
ꝙ fiat ſibi intimatio.vt in.d.cle.cauſam que.de elec. Conclude tñ mate
riam ſic ꝙ aut appellatur a iudice.z tunc ſemper eſt appellandũ in ſui
pꝛeſentia ſi haberi poteſt:ſiue appellet in iudicio:ſiue extra.vt in iuri-
bus pꝛealleg.z in.c.coꝛdi.eo.tit.lib.vi.Si appellat ab alio extra iudi-
ciũ ſatis eſt ꝙ fiat illi intimatio ẽm diſpoſitionẽ cle.cauſam que.de ele.
z hoc quando ap.deuoluit cãm ad ſuperioꝛem:vt in caſu.c.j.de ele.lib.
vi.iuncta.d.cle.cauſam.Si vero quis appellat generaliter a grauami-
ne z non contra certã perſonã.ſerua.c.bone.ſ.eo.z de hac materia vide
plene ꝑ Pau.in.d.cle.cauſam.z ꝑ Spec.eo.titu.ꝯ.qualiter.ver.itẽ cum
5 tius z ſequenti. ¶ † Pleniſſime ꝑ Lap.alleg.gl.q inter cetera quo ad
materiam noſtrã dicit figendo pedem ꝙ licet appellatio ex iuſta cauſa
interponatur in abſentia iudicis:nõ tamen pꝛotegit appellantem do-
nec fuerit intimata iudici z cũ intimatione petiti apoſtoli vbi peti de-
bent. Fatetur tamen ꝙ ſi non intimetur non vitiatur appel.etiã ſi ſine
cauſa fiat in abſentia.ſed iudex poteſt pꝛocedere donec ſibi fiat intima
tio z valebit pꝛoceſſus dummodo alś ſit rationabilis.dicit tñ quo ad
nullitatem ꝓceſſus ſufficere ꝙ appellatio ſit intimata parti qꝛ dolus
partis pꝛocedẽtis coꝛam putatiuo iudice ignoꝛante impedimẽtũ facit
nullum pꝛoceſſum quo ad cõmodũ partis agitatum.ad quod facit qõ
in ſimili de litigatoꝛe coꝛam excõmunicato ſciẽter.not. Jo.cal.in.c.ad
pꝛobandum.de re iudi. Jo.and.in.c.dilectus.ij.de pꝛeben.z dicit debe
re intelligi.c.ſi duobus.ſ.eo.z hec dicta refert z ſequitur.d. Ant.in.d.
c.ſi.ſ.eo.limita tamen hoc vltimũ dictum quo ad pꝛoceſſum ad cõmo-
dum partis.nam quo ad pꝛoceſſum cõtumacie punitiuũ pꝛopter con-
temptum iudicis putat ſententiam partis non obeſſe per.d.c.ſi duo-
bus. Aduerte diligenter ad pꝛedicta.nã poſſunt elici tres cõcluſiones
6 notãde ſi ſunt vere. ¶ † Pꝛima ꝙ appellatio[c] in abſentia iudicis etiã
c ſi ex iuſta cauſa ſit interpoſita nõ ꝓtegit appellãtem a iuriſditione iu-
dicis a quo donec ſibi fuerit intimata appellatio. Scḋa ꝯcluſio q: va-
let appellatio in abſentia iudicis etiã ſi ſine cauſa rationabili ſit inter
poſita ſed nõ habet ante intimationem inualidare iudicis pꝛoceſſum.
Tertia concluſio ꝙ ſciẽtia partis de appellatione aduerſarij interpo
ſita in abſentia iudicis inducit nullitatẽ ꝓceſſus ſaltẽ quo ad ſui com
7 modum. ¶ † Circa pꝛimã ꝯcluſionem ego allego tex.iuncta gl.in ver.
obtẽta.ſ.c.cũ parati.vbi aliquid tangam. Itẽ optime facit.d.c.ſi duo-
bus.vbi pꝫ ꝙ ſi iudex ignoꝛat appel.interpoſitã ad ſuperioꝛem tenet
pꝛoceſſus ergo idẽ dicendum qñ ignoꝛat ab eo fuiſſe appellatũ z facit
qõ ibi dixi.ſed indubie hec ꝓcedunt qñ ſine cauſa rationabili fuit ap-
pellatũ in abſentia iudicis.z ſic defendi põt ſecũda ꝯcluſio. Sꝫ quãdo
ex rõnabili cã fuit ſic interpoſita ſumus extra caſum.c.ſi duobus.nam
ibi ratione contumacie valet pꝛoceſſus.ſed in caſu noſtro nulla reperi
tur ꝯtumacia vel culpa in appellatione quare nõ intimaui iudici vnũ
pꝛopter rationabilitatẽ cãe ſubſiſtẽtis debet pꝛinde valere ac ſi fuiſſent
interpoſita in pꝛeſentia iudicis.alś nõ eſſet ſufficienter ꝓuiſum ꝓpter
ꝓbabilẽ metũ iudicis.cuius ꝯtrariũ innuit text.in.c.ſi.q eſt no.ad hãc
materiã.z ſic põt intelligi Inno.in.c.dilectus.vbi hoc tenuit. Ad idẽ
facit in ar.c.j.de cõceſ.pꝛebẽ.lib.vi.vbi pꝫ ꝙ excõicatione lata ab igno
8 rante pꝛiuilegium illius quẽ excõmunicat nõ valet. ¶ † Quo ad ter-
tiã ꝯcluſionẽ non puto ꝙ ꝓceſſus ſit nullus ꝓpter ſciẽtiam partis: ex
quo appel.fuit interpoſita in abſentia ſine rationabili cauſa:qꝛ cũ ta-
lis appellatio nõ valuit nõ debet eum defendere.vt.ſ.dixi. Itẽ ꝓſup-
poſita validitate põt eſſe ꝙ ille renũtiauerit ex quo citatus ꝑ iudicẽ a
quo nõ cõparet z pars aduerſa reperit in dolo qꝛ nõ tenet iura partis
9 aduerſe allegare:vt plene dixi in.d.c.ſi duobus. ¶ † In gloſ.ſi.in ſi.in
tellige ſi.glo.ꝙ ipſo facto videt malitia ꝓbata qñ ſcꝫ arripuit iter poſt
notitiã literarũ qõ expꝛeſſius voluit Jo.an.z ſatis ꝓbat ꝑ text.nã pa-
pa ſe fundat dũtaxat ſup facto narrato z ex facto ꝓſumit fraus. ſimile
in.c.ij.de renun.lib.vi.facit.l.dolũ.C.de dolo. Dolus etiam pꝛobatur
ex coniecturis.nec poteſt aliter pꝛobari ex dictis iuribus.

1 ¶ Excõmunicatus qui appellauit poteſt interim celebrare diuina ſi
appareat eum legitime appellaſſe.2.
2 Excõmunicatio lata poſt appellationem eſt nulla.
Excõmunicatio nulla an z quo tempoꝛe eſt vitanda.
3 Judex delegatus an poſſit facere quẽ abſolui ad cautelam.
Judices ſiue auditoꝛes dati in curia an habeant oꝛdinariam.
De connexis idem eſt iudicium.

a Ad pꝛeſentiam. ¶ † Excommunicatus pen-
dente cognitione appella-
tionis abſolui poteſt ad cautelam.z ſi apparet eum legiti-
me appellaſſe non punitur pꝛo eo quod interim celebrauit
diuina. Ad ſumma aliter z ſic. Si poſt appellationem excommunica-
tus celebrat diuina nõ incurrit aliquam irregularitatem nec ex eo ve-
nit puniendus ſi cõſtat appellationem fuiſſe legitimam. Et pꝛimo po-
nit dationem auditoꝛũ. Secundo actum ipſoꝛum.ibi:q. Tertio pꝛin-
cipaleꝫ diffinitionẽ.ibi:ideoqꝫ. ¶ Caſus literalis. Inter archiepiſco
pum eboꝛacẽſ.z.R.pꝛeſbyterum cõtrouerſia fuit oboꝛta occaſione cu
iuſdam excõmunicationis in ipſum pꝛeſbyterũ late ab archiepiſcopo.

Papa cõmiſit

Papa commiſit cauſam ipſam epiſcopo tuſculano ꝛ cardi-
nali ſancte Suſanne:coram quibus proponebatᷣ ex parte ar
chiepiſcopi ꝙ ipſe preſbyter poſt ſententiã in ſe latã diuina
officia celebrauit.vnde puniri debebat ſm q̄ꝺ iura regrunt
Ex parte preſbyteri reſpondebatur ꝙ excõmunicatio non
tenebat cũ eſſet lata poſt appellationem legitime interpoſi-
tam.vnde non debebat puniri ꝛ omnia q̄ facta fuerũt cõtra
ipſum reuocari debebãt in priſtinũ ſtatum.Judices intelle
cto negotio.licet preſbyter nõ eſſet excõicatus de iure.tñ de
facto:et ad cautelam ipſum fecerunt abſolui.ꝛ ideo mandat
papa archiepiſcopo.quatenus decetero dictum preſbyterũ
non moleſtet pro eo ꝙ poſt excõmunicationẽ celebrauit di-
uina cum excõmunicatio illa facta fuerit poſt appellationẽ
legitimam:ſed oĩa reducat ad eum ſtatum in quo erant tpe
2 appella.emiſſe.Ber.¶ † No.j.ꝙ excõmunicatus poſt appel
lationem non tenetur deſiſtere a diuinis officijs q: talis ex-
a communicatio nulla eſt.ᵃ vt in.c.per tuas.ſ.de ſentẽ.excom.
Alij tamen tenentᷣ eum vitare ſm Inno.quod tamen nõ eſt
ſimpliciter verum.vnde dicvt hodie habes tex.in.c.ſolet.de
ſen.excõ.lib.vi.vbi dicitur ꝙ in iudicijs pendente cognitio
ne nullitatis debet vitari.ſed extra iudicium nõ etiã in acti
3 bus ſpiritualibus.¶ † Not.ij.arg.quod iudex delegatꝰ põt
facere quem abſolui ad cautelam.De hoc tamen eſt dubiuꝫ.
vide per glo.in.d.c.ſolet.ꝛ ad hunc tex.reſpondetᷣ euitando
contrarium ꝙ auditores in curia dati habent ordinariã iu
riſditionem:ꝙ tamen ab omnibus non admittitur.ſed vide
glo.ꝛ doct.in cle.auditor.de reſcrip. Mihi placet primũ di-
ctum vt delegatus poſſit q: lꝫ hoc ſpecifice ſibi nõ ſit iniun-
b ctum tñ eſt de ꝯnexisᵇ negotio principali.pro hoc ho.tex.in
c.prudẽtiã.§.ſi.de offic.deleg.ꝛ in ſiñ facit tex.in.c.in cauſis.
iuncta glo.de elec.vbi datus ad eligendũ põt poſtulare.

1 ☞ Iudex a quo nõ habet ſuſpenſam iuriſditionẽ qn poſ-
ſit fauere ipſi appellationi interpoſite.vide late.j.nu.4.5.
2 Appellans non cenſetur renuntiare appellationi adeundo
iudicẽ a quo ſup innouatione poſt appellationem factam.
3 Poſſeſſoriuum retinende poteſt intentari per ſeruum abſen
te domino ſi turbatur in poſſeſſione quã detinet noĩe dñi.

Cum teneamur. Si appellãs tur
batur in poſſeſ-
ſione ſuper qua fuit appellatũ iudex a quo poteſt
illam poſſeſſioneꝫ ſibi reformare. appellatione in
ſuo ſtatu permanente.h.d.ſm communem intellectum. Cõ
munis diuiſio . ſecunda ibi: prudentie. ¶ Caſus literalis.
Aliquis litigabat coram ordinario ſuo archiepiſcopo can-
tuarieñ.ꝛ alicuius grauaminis pretextu ad papam appella
uit ſuper cauſa illa de qua litigabat:pendente appellatione
aliquis turbauit poſſeſſionem ipſius appellantis : queſiuit
archiepiſcopus vtrum liceat ei reformare poſſeſſionem tur
batam eo pretermiſſo ſuper quo eſt appellatum. Reſpõdet
papa.ſi ad ipſum querela exinde peruenit ordine iudiciario
id ſibi licebit nec propterea intelligitur appellationi renũ-
1 tiare.Ber.¶ † Nota primo ſm communem intellectum de
quo infero vnum dictum mirabile quod in tendentibus in
faciliorem exitum cauſe appellationis iuriſditio iudicis a
quo non eſt ſuſpenſa dummodo abſtineat a cognitione cau-
ſe appellationis.vnde poteſt prohibere attentanda de facto
ꝛ attẽtata reuocare.ꝛ vide ad hoc tex.ꝛ glo.no.in.c.ij.de ma,
con.contra inter.eccle.vbi iudex a quo precipit partibus ne
appellatione durante ſuper matrimonio cõtrahant de no-
uo matrimonium.facit.c.qua fronte.ꝛ quod ibi not.ſ.eod.et
2 dicam ibi latius.¶ † No.ſecundo ꝙ appellans adeũdo iu-
dicem a quo non ſuper appellatione interpoſita:ſed ſup in-
nouatione poſt appellationem non videtᷣ renuntiare appel-
lationi ſue.ad idem vide ho.glo.j.in.c.ſi a iudice.eo.titu.lib.
vj.ꝛ quod not.in.c.iij.de eo qui mit.in poſſeſ.¶ Gloſ.j.vide-
tur ponere vnũ ſimile in ſeruo qui poteſt agere vt poſſeſſio
turbata abſente domino reformetur vt in.l.iij.C.ſi per vim
vel alio modo.ſed hoc ſimile eſt multum a remotis ꝛ ex ſup-
uacuo ponitur hic:q: in nullo ꝯfert ad intellectũ.c. Et forte
glo.hic voluit in iſto ſimili:q: ſicut ſeruus regulariter non
poteſt eſſe in iudicio.vt in.l.vix certis.ff.de iudi.ꝛ tamen in-
teruenire poteſt pro recuperatione poſſeſſionis.ita ꝛ iudex
a quo poteſt in his caſibus ſpecialibus ꝛ fauorabilibus ſuã
iuriſditionem exercere.ſed de hoc dicvt ſtatim dicam cũ gl.
3 ſequen.¶ † Et aduerte q: hec gl.ibi etiam turbata videtur
ſentire quod ſeruus poſſit agere abſente domino etiam in-
terdicto vti poſſidetis:ſi turbatur in ea poſſeſſione quã de-
tinet nomine domini.illa tamen lex.j.hic alleg.hoc nõ dicit
ſed loquitur de illo qui fuit poſſeſſione priuatus cõmuniter
tamen hic ꝛ ibi tenetᷣ quod etiã agat pro turbatione vti poſ,

per illam rubri.ꝛ ſuper ea no.ꝛ per identitatem rationis.ar
gu.c.j.ꝛ.ij.ꝛ.c.cum dilecta.ꝛ quod no.in.c.ex parte.de reſtitu.
4 ſpol.¶ † Oppo.contra tex.nam p appellationem nulla re-
manet iudicis iuriſditio cum trãſferatur ad ſuperiorem.vt
in.c.vt debitus.ſ.eo.ergo non poteſt poſſeſſionem reformare
Sol.glo.ij.intrat intellectum.c.ꝛ dicit ꝙ contrarium loqui-
tur in delegato ſecus in ordinario.vt hic q: illius iuriſditio
ſolũ ſuſpenditᷣ ſuper articulo ſuper quo fuit appellatũ. Ex
hoc colligitur prima lect.ad tex.vt procedat in ordinario q
ex iuriſditione generali quã habet poteſt ſe interponere et
reuocare de facto attentata p partes vel alios in preiudiciũ
appellationis.ſecus in delegato qui non habet iuriſditionẽ
niſi ſuper illa cã que videtᷣ ſuſpẽſa per appellationem. Pe.
dixit ꝙ ſi plures articuli cõmiſſi eſſent delegato lꝫ fuit ap-
pellatũ in vno adhuc remanet iudex in alijs.ſ.eo. ſuper eo.
¶ Et circa intellectũ.c.multũ inſiſtũt doct.ex quorũ dictis
ego colligo ex ordine.vij.lecturas. Prima vt loquatᷣ in ordi
nario:vt.ſ.dixi.Secũda qñ appellans innouauit. nam hoc
caſu videtᷣ renũtiaſſe appellationi ſue.ideo iudex a quo po-
terit ſe interponere.ſ.eo.an ſit. Hec lectu.eſt vera in ſe ſꝫ nõ
congruit litere:tum q: litera loquitᷣ qñ in preiudiciũ appel-
lantis fuit innouatio facta:tũ q: hic ſe impedit iudex appel
latione remanente in ſtatu ſuo. Tertia lect.ꝙ ſpoliatio fuit
hic facta a tertio.vnde tertius cõuenitur iure ordinario co
rã iudice a quo.ꝛ intellige virtute ſue generalis iuriſditio-
nis quã habet.nã cõtra tertiũ innouantẽ nõ procediᷣ p viã
attentati.ſed ordine iudiciario. vide glo.no.in.c.non ſolum
ſ.li.vi. Quid aũt in delegato reſpectu iſtiꝰ tertij.vide q̄ꝺ no.
in.c.j.de off.deleg. Quarta lec.vt intelligatᷣ qñ filius ſeu ami
cus appellantis illius noĩe poſſidens fuit ſpoliatus.tũc eñ
per cõparitionẽ illius coram iudice a quo ille abſens renũ-
tiat appellationi.ſed hec lec.ꝓcedit reſpectu renũtiationis
ſed non ſatiſfacit contrario ex defectu iuriſditionis iudicis
a quo. Quinta lec.ꝙ hic nõ loquitᷣ de iudice a quo.ſed de ar-
chiepiſcopo cãtuarieñ.qui habet priuilegiũ ſup tuẽdo iure
eorum qui appellant ad ſe.apo.ꝛ multum placet Hoſti.hec
lect.mihi aũt minime q: iſtud.c.eſſet de indubio ꝛ de nihilo
quaſi nobis ſeruiret contra.l.quod labeo.ff.de car.edic.et.c.
cum in iure.de offi.deleg. Sexta lectu.ꝙ hic operatᷣ litis pẽ
dentiã. Septima lectu.ꝙ ſit ꝓpter notorietatẽ facti ratione
cuius ceſſat oĩs ſuſpicio.ſ.e.propoſuit. Sed doc.cõiter vidẽ
tur amplecti iſtã lectu.vt ratione nouiter attẽtati poſſit iu-
dex a quo ſe intromittere non attingendo articulũ appella-
5 tionis.¶ † Mihi placet hec lec.vt generaliter ꝓcedat tex.
tam in ordinario q̄ in delegato vt appellatione nõ obſtan-
te poſſit iudex a quo reuocare attentata in preiudicium ap-
pellatio.lꝫ pẽdeat cognitio appellationis dũmodo ſe intro
mittat principaliter de articulo appellationis. Hoc proba
tur tali rõne:iuriſditio iudicis ordinarij vel delegati nõ ex
tinguitur per appellationẽ etiã quo ad illam cauſam in qua
fuit appellatũ:ſed tantum ſuſpenditur quatenus verſatur
cognitio iuſtitie appellationis.vt in.c.ſi a iudice.ſ.eo.ti.lib.
vi.vbi iudex a quo citat appellantẽ ad audiendam reuoca-
tionem grauaminis.ꝛ ſic citatus tenetur cõparere. Ad idẽ
c.cũ ceſſante.ſ.eo.ſicut ergo iudex habet exercitium iuriſdi
tionis in reuocando grauamine per ſe illato: ita in reuocã-
do grauamine illato per aliũ:ſeu in reuocando attentata in
preiudicium appellationis.nam cum cauſa ſit ad eum redi-
tura appellatione non iuſtificata intereſt ſua vt nihil inno-
uetur.pro hoc q̄ꝺ leg.ꝛ no.in.c.ij.ſ.eo.ꝛ in.c. qua fronte.ſ.eo.
ſm vnum intellectum. Facit no.dictum Fede.conſi. lxxxvi.
vbi dicit ꝙ iudex a quo qui pronuntiauit inſtrumentum nõ
eſſe feneratitium reuocando inhibitoriam factam iudici ſe-
culari:poteſt poſt appellationem interpoſitam inhibere iu-
dici ſeculari ne appel.interpoſita pendente ꝓcedat. Et pro
hoc alleg.text.iſtum.puto tamen quod ſi delegatus detulit
appellationi quod non poſſit amplius ſe intromittere:q: p
appellationẽ eſt ab eo abdicata in totum iuriſditio: vt in.c.
cum appellationibus.eo.titu.lib.vi.ſecus in ordinario:quia
ex generali iuriſditione quã habet poteſt ſe intromittere in
nouiter ortis.ꝛ ſm hoc ſalua diſtinctionem ſeu differẽtiam
quam ponit iſta glo.inter ordinarium et delegatum. ſimile
in.c.ſi quis contra clericum.ſ.de foro compt.ꝛ in.c.cum ſpe
ciali.ſ.eo.iuncto.c.iudex.de offi.deleg.lib.vi.

1 ☞ Appellatio generalis reſpectu cuiuſlibet grauaminis
non valet niſi reſtringatur ad certã cauſam.j.vbi de verita-
te.ꝛ an habeat locum in appellatione extraiudiciali.6.
2 Appellatio ab vno articulo ſuſpendit iuriſditionem iudi-
cis reſpectu totius cauſe.ꝛ hoc ſi appellator vult.
4 Appellari an poſſit a futuro grauamine.ꝛ quomodo in ap-

Zacharias.
a ¶ Nulla eſt. Forte hoc eſt verũ ſi appellauerit ãte excõicationẽ latã q: poſt latam nõ poteſt appellare: vt no.glo. in.c.cupientes.§.q̄ꝺ per viginti.ꝛ ibi ge-mi.de elec.lib.vi. ꝛ Alex.in.l.imperator.ff.d iure fiſ. ꝛ in.l.ſi qua.de ṽ. ſig. aduerte tñ ꝙ põt appellare a declaratione quẽ incidiſſe in excõicatiõe lꝫ ab excõicatione nõ poſſit vt ꝓdixi. ita not. Car.in cle.j.q.ij. de ſeque. poſſeſ.ꝛ fruct.
b ¶ De connexis. Facit glo. ſi.in.l. iij.C.ſi a nõ cõ.iu di.ſu.app.vbi dicit gl.ꝙ lꝫ aĺs iudex proprietatis nõ poſſit de poſſeſſione cognoſcere vel econtra eſt verũ dicit gl.niſi aĺs nõ poſſet de ꝓprietate cognoſcere niſi de poſſeſſiõe cognoſceret tũc põt.l.ij.ff. de iuriſ.om.iu.
¶ Adde an delegatus poſſit facere quem abſolui ad cautelam: Ol. conſi.cclv.

pellatione extraiudiciali.

5 In appellatione tam iudiciali ꝙ extraiudiciali an ſit cauſa exprimenda.

7 Libellus a quo petiť reuocatio attentatoꝝ poſt appellationem: quomodo formabiť ſiue pendēte appellatione iudiciali ſiue extraiudiciali.

8 Attētata pendente appellatione iudiciali vel extraiudiciali an ſint ipſo iure irrita vel veniant irritanda.

1 **Conſuluit.** ¶ † Generalis appellatio ſi fiat in olbus cauſis nō valet ſi fiat in vna tm̄ bene valet. Uel ſumma ſic. Generalis ⁊ vaga appellatio reſpectu cuiuſlibet grauaminis nō valet: ſed reſtricta ad certā cām ſic. ſecūda pars ibi: ſi vero. ¶ Caſus l falis. Litigantibus aliquibꝰ corā epo ⁊ archiepo Bonon. vna partiū appellationem interpoſuit ab ol grauamine qđ poſſet ſibi ꝯtingere. iudices ꝓdicti ſup huiuſmodi appellatione qd fiendū eſſet papā ꝯſuluerūt. qui dn̄s pa. rn̄dit hmōi appel. non tenere. Si vo ab aliquo iudice ſuper omni grauamine qđ in vna cauſa ſibi poſſit inferri ꝙꝙ generalis appellatio ſit interpoſita. appellationi tamē eius ab eodē iudice eſt deferendū. Her. 2 ¶ † No. ꝙ reſpectu vnius grauaminis pōt quis appellare a iudice nō reſpectu cuiuſlibet grauaminis futuri in eadē cā. et ſic vř hic bonus tex. ſm vnū intellectū pro his q̄ dixi. ā. eo. ſup eo. vt appellatio reſpectu vnius articuli ſuſpēdat iuriſditionem iudicis quo ad totā cauſam appellatore volente. 3 ¶ † Oppo. contra tex. de. c. ij. ā. eo. vbi reprobať appellatio generalis. Sol. gl. ꝙ hoc valet reſpectu certe cauſe ibi reprobať generalis appellatio nō reſtricta ad certā cauſam. ⁊ dic ꝙ principiū huius. c. ꝯcordat cū illa decre. Scđa vero pars limitat illū tex. ⁊ principium huius. c. Diceres tu que eſt diuerſitatis ratio quare valet appellatio reſpectu vnius cauſe tm̄ lꝫ generaliter proponať ⁊ non reſpectu cuiuſlibet grauaminis futuri. Sol. dico ꝙ eſt grauamen immediata cauſa appellationis: vt in. c. ſuggeſtū. ā. eo. ⁊ ſ. c. vt debitus. ⁊ ij. q. vi. ad romanam Et reſpectu cuiuſlibet cauſe intentande in futurū nō poteſt pretendi grauamē de preſenti. ergo nec appellatio pōt ſic interponi: qꝛ vbi deficit cauſa ceſſat effectus. vt in. c. cū ceſſante. ſ. eo. ſed qn̄ reſtringiť ad certā cauſam: tunc grauamē preceſſit ſeu pretendiť de pſenti in aliquo articulo ⁊ ꝓpter cōtinentiam ⁊ cōnexitatem ſeu vnitatē cauſe videť totam cauſam quodāmodo cōtigiſſe. nā qui aurē hominis tetigit totum hominem tetigiſſe videť. de pe. di. j. vulgaris. ⁊ l. vulgaris. ff. de fur. merito. hec appel. admittenda eſt ⁊ valet reſpectu vniꝰ cauſe. Sed an hodie talis appellatio valeat vel non licet reſpectu vnius cauſe. a Glo. iſta[a] in fine dicit ꝙ nō per. c. vt debitus. ſ. eo. qꝛ neceſſe eſt ſemp exprimere grauamē. Aduerte qꝛ glo. videť intellexiſſe tex. iſtū qn̄ appellať generaliter reſpectu vnius cauſe: nulla appellandi cauſa expreſſa: et ſentit ꝙ expreſſo grauamine admittiť etiam iſta appellatio. Et hoc expreſſius ſentit Joan. and. in primo intellectu quē dat ad iſtū tex. Dicit em̄ ꝓcedere aliquo grauamine illato ⁊ appellatione expreſſa ſecuta clauſula generali vt moris eſt. Uel ſm eū intelligať de generali interpoſita in cauſis maioribus in quibꝰ nō eſt neceſſe cām exprimi. ſ. eo. vt debitꝰ. in fi. Inno. vero primo tenuit ꝙ gl. hic ⁊ dicit ꝙ hoc. c. ſit correctum hodie in appellatiōe iudiciali.[b] b In extraiudiciali vo dicit ꝙ valet ap. etiā certo grauamine nō exꝑſſo dūmō aliquid fiat vel dicat grauamē timeri poſſe ⁊ grauamen poſtea ſubſequať: aliter dicit nō admittendā etiā extraiudicialem appellationē propter multas abſurditates q̄ ſequi poſſunt. 4 ¶ † Fatetur tn̄ a futuro grauamine extra iudiciū appellari poſſe ſic. Appello ne graues me ſuper tali facto vel ne qs moleſtet me ſup tali poſſeſſione etiā ſi nulla pſona exprimať in illa. ſufficit em̄ ꝙ fiat ex pluribꝰ coniecturis. ſ. eo. bone. et factū ſit certū. Ego reſpectu appellationis extraiudicialis remitto ad no. ſ. eo. cordi. lib. vi. in tex. ⁊ glo. in. d. c. bone. vbi plene diceť. ⁊ vide qđ dixi in. c. cū ſit romana. ā. e. 5 ¶ † Et puto ꝙ quo ad expreſſionē cauſe nō ſit differētia inter iudicialem appellationē ⁊ extraiudicialē per. d. c. cordi. ⁊ qđ ibi no. per gl. in. c. ꝯſiderauimus. de elec. licet em̄ grauamen non ſit ſemper exprimendū in appellatione extraiudiciali cū poſſit appellari a futuro grauamine: vt in cle. ſicut. ſ. eo. titu. et. ſ. c. bone. Cauſa tn̄ appellandi debet exprimi per iura preal leg. vnde ꝯcludo generaliter cū glo. ꝙ appellatio iudicialis vel extraiudicialis ꝓtextu grauaminis interpoſita nō valet appellandi cauſa non expreſſa. 6 ¶ † Et iſte tex. in ſecūda parte poteſt intelligi dupliciter. Primo ſm antiqua tpa ſm que nō erat neceſſe exprimere cauſaꝫ. ij. q. vi. ad romanā. ſꝫ ſatis erat ꝙ appel. nō apparebat manifeſte fruſtratoria: vt no. in d. c. vt debitꝰ. Scđo pōt intelligi ſm hodierna tpa vt exprimatur grauamē illatum in vno articulo ⁊ ſubijciať clauſula gn̄alis vcꝫ ⁊ ab ol grauamine qđ mihi pōt inferri in hac cā: vt ſentit Jo. an. Sꝫ puto ꝙ hec adiectio reſpectu cuiuſlibet grauaminis in eadē cā non ſit neceſſaria qꝛ ſi non opponať appellatio tn̄ hꝫ effectū iuriſditionis ſuſpēſiuū reſpectu totius cauſe: vt ſ. c. ſi a iudice. ⁊ c. nō ſolū. ſ. e. li. vi. vt dixi plene ā. eo. ſup eo. ſicut ſuperflua eſt illa clauſula qua hodie cōiter vtunť appellantes dū appellāt a certo grauamine. nā exꝑſſe ſubijciunt clauſulā generalē. ſ. ⁊ alijs rationibꝰ ⁊ cauſis ſuo loco ⁊ tpe ꝓponēdis. nō em̄ pōt iuſtificari appel. ab interlocutoria niſi ex cauſis ab ea expreſſis. vt in cle. j. ſ. eo. tit. vn̄ he clauſule ſolēt apponi ad maiorē expreſſionē: ꝯſulo tn̄ vt practica hic tradit obſerueť ꝓpter opi. de quibꝰ in. d. c. ſup eo. nā do. Ant. ſequiť hic illā opi. Joā. an. lꝫ aliud ſenſerit in. d. c. ſup eo. 7 ¶ † Extra glo. quero de practica libellādi cū petiť c reuocatio attētatoꝝ[c] poſt appel. Inno. hic dicit nō ſufficere dicere peto reuocari oīa attētata poſt app. ſed dꝫ dicere poſt ⁊ contra appellationē qm̄ nō oīa q̄ fiūt poſt appellationem ſed illa dūtaxat q̄ fiūt ꝯtra reuocāda ſunt: vt in. c. cū nobis. de elec. ⁊ c. auditis. de pen. Hoſti. dicit ꝙ qcqd dicat Inno. curſus iudicioꝝ admittit primū libellū: qꝛ intelligiť illud ⁊ contra ⁊c. do. Ant. ꝯcordando dicit ꝙ in appellatione iudiciali ꝓcedit dictū Hoſt. in extraiudiciali vo ꝓcedit dictum Inno. qꝛ in extraiudiciali ſolū reuocanť attentata ꝯ appel. ſecus i iudiciali. ꝓ hac differētia allego Innn. in. c. qꝛ ꝓpter ⁊. c. cum inter. de elec. vbi hoc tenet. Et diuerſitatis ratio eſt qꝛ appellatio iudicialis reſpectu vniꝰ articuli ſuſpendit iuriſditionem iudicis in tota cā. ideo qcquid iudex facit poſtmodū in illa cauſa in preiudiciū appellationis non valet: vt dixi in. d. c. ſuper eo. Sed extraiudicialis appellatio nō ſuſpendit poteſtatē ꝯpetentē parti: qꝛ nō teneť deſiſtere a iure ſuo niſi forte quatenus directe obuiat appellationi. et ibi ꝑ eūdē Inno. in. c. ad diſſoluendū. de deſpō. impu. Et hoc puto ꝓcedere cū queriť de valitudine geſtoꝝ. Puto tn̄ ꝙ libellus generaliter cōceptus indiſtincte ꝓcedit: qꝛ libellus recipit interpretationē ſm ſubiectā materiā ⁊ ſemp debet interpretari in fauorē libellantis etiā impropriādo verba ſi expediat. ad hoc tex. cū gl. not. in. c. ꝯſtitutus. de re. do. ⁊ in. l. ſi qs intentione ambigua. ff. de iudi. ⁊ quod ibi not. Bar. reuocatio tn̄ nō fiet niſi ad limites ꝓbationis. facit qđ no. in. c. cum ad ſedē. de reſtit. ſpo. 8 ¶ † Ex his inferť ad. q. nunqd atten d tata[d] poſt app. extraiudicialē ſint ipſo iure nulla. d. Ant. allegando Archi. iij. q. ij. quoties. dicit ꝙ nō ſꝫ veniūt retractanda: ſed innouata poſt appellationē iudicialē ſunt irrita ſi cā appel. eſt in iure exꝑſſa alias ſunt retractāda. Sꝫ certe hoc dictū nō eſt verū. nec Archi. ita loquiť. ⁊ ꝯtra hoc dictū aperte eſt tex. in. c. ad audiētiā. ⁊. c. dilecti. ſ. eod. vbi excōicatio lata poſt app. extraiudicialē eſt nulla. ad idem. c. cū parati. ſtatim ſequens iuncta gl. in ver. obtenta appellationis. ſ. eo. nec video rationē diuerſitatis vtꝝ cā appellādi ſit iure expreſſa vel non. Illud em̄ requiriť qn̄ eſt adiecta clauſula appellatione remota: vt in. c. paſtoralis. ſ. eo. Ideo ꝯcludendo materiā dico ſic ꝙ aut queriť de innouatione poſt appel. iudicialē aut poſt extraiudicialem. Primo caſu ſi appellatio eſt legitima puta ex grauamine interpoſito ⁊ oīa ſunt nulla poſtmodū innouata ⁊ reuocabunť ꝑ viam attentati. vide tex. not. cū glo. pleniſſime in. c. nō ſolū. eo. tit. lib. vi. Secūdo caſu qn̄ poſt appel. extraiudicialē ſi appellatio fuit interpoſita a iudice nō valet quicqd facit iudex ꝯtra appel. vt in. d. c. ad audiētiā. ⁊. d. c. dilecti. Si vero nō fuit appellatū a iudice ſed a parte: ⁊ tunc ſi appellatio fuit interpoſita ex cā ꝓbabili ⁊ veriſimili: actꝰ poſtea ſecutus eſt nullus ad hoc. c. j. ā. eo. ſm lec. quā ibi dedi. Nā ibi archiepꝯ ꝓcedebat vt pars in collatione beneficioꝝ. ad idē. ſ. eo. c. bone. ⁊ dic latiꝰ vt ibi dicetur. De effectu iſtius appel. extraiudicialis. vide etiā per do. Ant. in. d. c. dilecti. ſ. eo. vbi ex tex. illo colligit ꝙ attētatum poſt appellationem extraiudicialem eſt ipſo iure nullū quinimo appellať non vt a parte ſed vt a iudice. Et ſic dixit limitandum quod no. in. c. conſiderauimus. de elect. ſed tu diſtingue cauſam appellandi: vt. ā. dixi.

1 ¶ Excōmunicatus repellitur taꝫ a petitione iudiciali ꝙ extraiudiciali.
2 Excōicationē alteriꝰ pōt etiā tertius denūtiare ⁊ excipere.
3 Legatus principis ſecularis pōt eſſe etiā prelatus vel epꝯ.
4 Nuntijs vel alijs crediť non ſolū ſi aſſerāt aliquē citaſſe: ſed etiā ſi aſſerāt aliqua q̄ ſint vicina ⁊ ꝓxima ipſi citationi. 12.
5 Preſentiā ſui facere dicitur ille qui exhibet preſentiā ſuam corporalem: nō autem per nuntium vel epiſtolam.
6 Citatio ſine termio vꝫ: ⁊ citatꝰ dꝫ cōparere ꝙ citiꝰ poterit.

Citatus ſi

☞ Sebaſti. Sapia.

a ¶ Glo. iſta. vide Ro. deci. xliij. in principio. itē ſi appelleť in tit. de appel. in antiquis. ⁊ eo. ti. deci. ij. incip. itē ſi appelleť. in nouiſſimis. alex. in ꝯſi. lxxx. inci. viſo eo lū. vi. in. j. vol.

b ¶ Iudiciali. An l iudicialibꝰ poſſit appellari a grauamine futuro. vide p. d. Ant. in. c. ſignificauerūt. in v. col. de teſti. ⁊ in c. bone. in. ij. colū. ver. op. ꝙ vꝫ. ſ. eo. ¶ Adde ang. cōſil. xciij. ⁊ Paul. de caſ. ꝯſil. xxij. in primo impreſſis. ¶ Adde an l appellatione extraiudiciali ſit exprimēda cā no. ꝺ ro. deci. ſuis in antiquis hoc eo. titu.

c ¶ Attētatorum. Qualiter debeat formari libellꝰ ſuper attētatis appellatiōe pēdēte: ⁊ de ꝺ p. n. Anto. poſt Inno. ⁊ Hoſti. in. c. cū dilecti. ſi. ſ. eo. ⁊ p Archi. ij. q. vi. ſunt quoꝝ ꝯ. fin. vbi dicit qđ cautū eſt propter euitādas oēs difficultates ꝙ appellans ſeruet cōſiliū datū p Hoſ. in. d. c. dilecti. vcꝫ ꝙ dicat peto retractari qcquid poſt ⁊ ꝯ ap. l medū ꝓiudiciū attentatū eſt. ⁊ vide oīno qđ late ſcripſit. d. ant. l. c. cū nobis. olim. in. iij. ⁊ iiij. col. de elec. ⁊ vide qđ ipſe no. in. c. ꝑ tuas. l. ij. col. v̄. ex his decidiť. ſ. e. ⁊ qđ de hoc no. l. c. dilecta. in. j. colū. de exce.

☞ Sebaſti. Sapia.

c ¶ Attentatorū. Uide Soci. l ꝯſi. xlv. incip. viſa appellatiōe. co. ij. in j. pte. et ibi ponit quō differant appellatio iudicialis ⁊ extraiudicialis circa reuocationē attētatoꝝ.

☞ Sebaſti. Sapia.

d ¶ Attentata. vide Bal. in conſil. cxiij. inci. proponiť. in. j. pte. Old. l ꝯſil. cc. inci. orta

Citatus ſi ex impedimento non comparet in termino debet comparere ꝗ̃citius poterit.
7 Citatꝰ ſi eſt in legatiõe vel alia expeditiõe an dicatur legitime impeditꝰ adeo ꝙ debeat potiꝰ parere illi a quo habet legationẽ ꝗ̃ citanti.
Legatus pape eſt tanꝗ̃ papa.
8 Clericꝰ ſiue aliꝰ ꝑlatꝰ ſi citeť a duobꝰ ſuperioribꝰ vno eccleſiaſtico ꝛ alio tꝑali:cui dꝫ potiꝰ parere.
9 Obſo iurata ꝗ̃ſita alteri nõ põt etiã ꝑ papã tolli.
10 Pape nõ eſt obediẽdũ:qñ ex tali obediẽtia veriſimiliter timeť ſcandalũ vel aliquod malũ futurũ vel ſi precipit ꝯ ſtatum vniuerſalis eccleſie.
11 Papa in dubio ꝑſumitur moueri ex iuſta cã.
12 Cui magis credať nuntio vel parti:vel nũtio vel notario:ꝛ quãta fides adhibeať iſtis nuntijs.
13 Confeſſio facta calore iracũdie non valet niſi data perſeuerantia.
14 Excõicatio fulminata poſt appellationẽ etiã extraiudicialem non valet.15.
16 Appellatio iterpoſita i abſẽtia iudicis an valeat.
17 Obedire teneť ſubditꝰ ſuperiori licet ipſe ob hoc appellauerit friuole.

Cum parati. Pretextu appellatiõis nõ debet ſubditus contẽnere ordinarium ita cõiter ſummatur. ſꝫ certe hec ſummatio eſt nimis generalis et de nihilo ſeruit p.c. vt debitus.ſ.e.ſumma ergo ſic. Appellatio friuola nõ excuſat inferiorẽ quominus teneatur obedire ſuperiori ꝛ vt de ꝯtẽptu puniať niſi innocẽtiam ſuã aliter purget.ꝛ eſt caſus valde not.in eo ꝙ dixit iſtũ puniendũ. Diuidiť. nã primo ponit qđ opponebat cardinalis ꝯ epm. Secũdo excuſationẽ epi ibi:cũq;. Tertio rñſionem ad illam ibi. cardinalis. Quarto citationem epi.ibi:nos vero. ¶ Caſus lr̃alis. Eps zamoreñ.quaſdã petitiões per nũtiũ ſuũ fecit corãm dño papa ꝑponi: quas cũ paratꝰ eſſet admittere. J.diaconꝰ cardi. olim in hiſpania legatus ꝑpoſuit contra ipſum ꝙ cũ ad ſynodũ ſuã vocaſſet ad eius vocationẽ contẽpſit accedere ꝑpter qđ ipm excõicauit:ꝛ ſic excõicatus ſe fecit in epm ꝯſecrari. Cumq;. J.canonicꝰ ſancti Jacobi ꝑ ipſo epo firmiter aſſeruit ꝙ erat tunc in legatione regis:ꝛ iđ ad ipm venire nõ potuit. Cardinalis allegauit ecõtra ꝙ nũtius ſuus inuenit eũ in ſalamãtina eccleſia ꝛ nõ in legatione regis. Jterũ nuntius epi allegauit ꝙ ab ipſo cardinali appellauerat ante ſentẽtiã latã. Papa vero his intellectis ꝯſideratis ꝙ pretextu appellationis nõ debuit cõtẽnere ad vocationem legati venire:precepit eidẽ epo quatenus vel in perſona propria vel per nũtios idoneos apoſtolico cõſpectui ſe preſentet ſuã ſi poterit innocentiã oſtẽ-
1 ſurus. Ber. ¶ † No. primo excõicatũ repellendũ nõ ſolũ ab eo qđ petit in iudicio:vt in.c.intellegimus.de iudi.ſed etiam ab eo qđ petit extra iudi-
2 cium:facit.c.pia.de excep.lib.vi. ¶ † No.ij.ꝙ etiã verius põt excipere ꝛ denuntiare excõicationem alterius:maxime ſi fuit excõicator:licet officiũ
3 ſuum ſit finitũ:vt hic. ¶ † Not.tertio ꝙ prelatus etiaꝫ eps licite acceptat legationẽ principis ſecularis.ꝛ vide bonũ text.iuncta gl.in.c.ſi epm.xviij. diſt. Jdẽ videť dicendũ in delegatione:vt in.c.in archiepiſcopatu.de rap.aliquid tetigi in.c.ij.de
4 indi. ¶ † No.quarto tex.valde no.ꝙ nuntio creditur non ſolum ſup nuda citatione:ſed etiã ſup his que ſunt vicina ꝛ proxima citationi:vt q: reperit citatũ in certo loco.vt.ſ.latius dicã. ¶ Jtẽ
5 no. † ꝙ quis exhibet preſentiã ſuã per ſe vel ꝑ nũtium ſeu per procuratorẽ:ꝛ ſic cõmuniter notant hic doc.allegantes.c.epiſcopus.xviij.diſtin. Ego dico ꝙ ſm propriã ſignificationẽ vocabuli ille dicitur ſe preſentare qui exhibet preſentiã ſuã corporalem:hoc patet ex etymologia vocabuli:ad quod vide ho.glo.quam not.in clemẽ.dudum.de ſepul.in ver.preſentari.facit quod legi.ꝛ no.in.c. ea noſcitur.de his que ſi.a prela. Et hoc bene notabis pro ſtatutis ꝛ alijs diſpoſitionibus requirentibus preſentiam alicuius ad certum actum: ꝫ iſte tex.poteſt adduci ad hanc ſententiam:quia papa hoc expreſſit vt poſſit ſe preſentare per nũtios.ſecus ergo ſi non expreſſiſſet. vide tñ ꝑ primo dicto tex.qui melius facit in.c.penul.de iuracalum.ſed illud procedit propter ſubiectã mate-
6 riam.ꝛ dic vt ibi. ¶ † Ultimo nota vnum ad qđ quotidie ſolet allegari iſte tex.ꝛ nunꝗ̃ obliuioni
a tradas ꝙ citatio ſine terminoª valet:ꝛ debet comparere citatus ꝗ̃ citius poteſt cum quodam tamen temperamento.non enim tenetur illico currere. Pro hoc.l.quod dicimus.ꝛ.l.ratum.ff.de ſolu.ꝛ vide Jnnoce.in c.ſi.qui ma. accuſ. poſ.vbi dicit idẽ eſſe in citatione generali vt valeat ſine termino modo predicto quod not. Ad idem facit.c. cum dilectus.de dolo et contu.vbi dicitur quod non valens compare in termino prefixo debet cõparere poſtmodum ꝗ̃ citius poteſt. Ecce ergo ꝙ ſecunda citatio remanet ibi ſine termino.ꝛ vide quod ibi dixi.et hoc tenent communiter canoniſte.vide Spec.in titu.de cita.§. ſequitur.vñ.quid ſi non prefixi.vbi tenet quod.ſ.dixi lꝫ Cyn.aliter ſenſerit.in.l.ſi.C.de fer.ſed tene primum pro quo vltra predicta facit.c.cupientes.§.i.reſpon. de elec.
7 lib.vi. ¶ † Quero preſuppoſito ꝙ iſte epiſcopus fuiſſet tempore citationis legati in legatione regia an ex hoc fuiſſet excuſatus.ſo.gl.ñ. primo arguit ꝙ ſic.ſecundo arguit in contrariũ. tertio ſoluendo diſtinguit ꝙ ſi mandatum regis preuenit mandatum cuiuſq; prelati citra papam obtemperandum eſt regi dũmodo ab ipſo teneat regalia.ſecus ſi a papa vocatur vel a legato ipſius qui tenet vicem pape. Not.ex hoc vltimo legato obediendum tanꝗ̃ pape.facit qđ legi.et not.in.c.fin. xciij.di. Sed aduerte q: glo.videtur ꝯtra iſtũ tex. nã ſi legatio regia nõ excuſaſſet epiſcopũ a cõparẽdo corã legato fruſtra fuiſſet hic allegatũ ꝙ nõ erat in legatione regis. Jtẽ papa in citatione dicit ꝙ obtentu appellationis nõ decuit contẽnere legatũ:ſecus ergo obtentu legationis. nã ſi legatio nõ excuſaſſet eũ illã cauſam ꝯfutaſſet ſicut fe-
8 cit in appella. ¶ † No.tñ gl.in alio in eo ꝙ ſentit ꝙ clericus nõ obtinẽs regalia id eſt bona feudalia a principe ſeculari nõ debet pretextu vocationis principis reſiſtere mandato ſuperioris ſui q: clericus ꝗ̃tumcũq; ſimplex:maxime ſi eſt ſacerdos non ſubijcitur in aliquo iudici ſeculari:vt in c.cũ nõ ab homine.de iud.imo dignitas ſacerdotalis excedit omnẽ dignitatẽ ſecularem.xcvi.diſt. duo ſunt. Et quo ad materiã gloſ.dicit Jnno.ꝙ ſi archiepiſcopus vocat epiſcopum vel alium prelatum ad concilium vel ad cauſam ꝛ rex ante vel poſt vocauit eundem licite poteſt ꝑtermittere mãb datum archiepiſcopi et ire ad regẽ cui honor eſt deferendus:per iura que primo alleg.glo.qđ intelligit Hoſti.de tenente regalia. Sed ſi archiepiſcopus precepit non obſtãte vocatione regia debet corãm eo comparere q: magis eſt obediendũ ſpiritui ꝗ̃ corpori:ꝛ vinculũ ſpirituale eſt fortius ꝗ̃ carnale. De papa dicit ꝙ ſibi ſemper eſt obtẽperandum relictis omnibus dũmodo nõ precipiat aliquid contra deum. Et tamen dicit Jnno. ꝙ vocatꝰ a diuerſis debet multa reuoluere.debet eñ conſiderare an vocantes ſint pares ꝛ quis primo vocauit. Jtem quis eſt in maiori neceſſitate. arg.in.l.ſi quis in graui.§.ſi cũ dis.ff.ad ſille.et.l. contra pupillũ.de re iudi. Ego arbitror ꝙ ꝑmiſſa dicta Jnno.ꝛ Hoſtiẽ.nõ ſunt indiſtincte vera. Quid enim ſi prelatus ratione feudi aſtringitur ad aliquod ſeruitiũ temporale ꝛ perſonale ꝛ vrgẽte cauſa vocatur a dño ſeculari.ſuperior autẽ eccleſiaſticus reuocat pro modica cauſa.non puto ꝙ quãtũcunq; iſte hoc intendat teneatur pretermittere citationẽ principis.ſatis enim eſt ꝙ data paritate in reliquis ꝑferatur ſuperior eccleſiaſticus ſecus vbi cetera nõ ſunt paria:vt q: ille ſecularis primo vocauit.ꝛ eſt in maiori neceſſitate conſtitutus.vnde vide in ſimili Jnnocẽ.in.c.cum
b iamdudum.de preben.vbi tractat de eo qui vocatur eodẽ tempore a duobus ſuperioribusᵇ eccle-
9 ſiaſticis. ¶ † Jdẽ forte poſſet dici in papa vt ſine cauſa non poſſit impedire:quominus ille prela-

materia. Cardi. ci.incip.ſup premiſſo.colũ.iiij.in ſi.ꝛ hec declarat ꝛ reſtrigit ꝑ Jaſ. in.l.i.col.ij.C.de bo.poſ.ſm tabu.
a ¶ Sine termino. Et idẽ dicit bal. in.l.hac ꝯditione ff.de ꝯdi.ꝛ demõ. et idẽ clarꝰ dicit Ange.in.l.vt ꝑfectius.C.de anna. excep. dicens ita tenere Spe.in ti. de cita.ꝛ õ hoc vide etiã ꝑ Ro.l.l. ſi ex legati cã.ff.õ ver.obl.vbi dicit ꝙ in citatione extraiudiciali nõ requirit dies.ꝛ ad hoc dicit eſſe glo.fin. in ṽ.requirerũt.in cle.i.de here. Sꝫ illa gloſ. iudicio meo nõ ꝑbat hoc ſi referaſ ad text. q: loquiſ qñ citato extraiudicialiter eſt ꝑfixus certus terminꝰ a iure quo caſu ħ tñ fatetur ꝙ valeret ita intelligaſ illa glo.ꝛ etiã ꝑbant iura per eũ alleg. Sꝫ tu magis ad propoſitũ dicas ꝙ lꝫ in citatione nõ apponat hora tñ itelligitur ꝙ citatus debeat cõparere hora cõſueta ſm Jnn.in c.cũ nobis olim. de elec.quẽ refert ꝛ ſequiſ Bald.in c.i.in ſi.iiij.col.ṽ. quero vtrũ.in ti. de mili.vaſal.qui contu.eſt.ꝛ ꝑprie Jnn.in.d.c.cum nobis loquiſ.õ citatiõe extraiudiciali.ꝛ vide circa ꝑdicta et ad ea ꝗ̃ ponit hic.d.ant. pleniſſime Ro.l repe.rub.ff.de arbi.in.vi.col.ꝛ copioſe et elegãter in.l.i.§.nũtiatio. ff.de ope.no.nũt. in petijs nouis.i v.colũ.
¶ Adde an citatio generalis arctet Ro.conſilio ccclxix.
☞ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Sine termino. Uide Feli.cõcludentẽ ꝙ cõiter tenetur talem citationẽ valere:in.c. conſuluit. col. ij. ṽ.not.tex. ibi: ea. hora.ſ.de offi. de

leg.vide Andre, ſicu.in conſil.viij. col.xv.in.i.vol.et in ꝯſil.iij.col.xij.i ij.vol. Feli.i.c.q: indicante.in.i.colũ.ſ.de reſcrip. Anto. Franciſ.
a ¶ An valeat citatio ſine termini ꝑfixiõe. vide bartoꝛ doc.i.l. liber homo.§. arcẽ.ff. de verb.obli. vbi dixit ꝙ citatio ſine die ꝛ hora non valet.ꝛ vide Cy. in.l.ſin.C.de fer. et no.in.l.aut qui aliter.§.i.ff.quod vi aut clam.ꝛ in.l. ſi.C.de iur.do.impet.ꝛ habetur in aut.de exhi.ꝛ introdu.re.in.§.vltimo.ꝛ per Spe. in titu.de citatione.in.§.ſequitur. in ver.quid ſi nõ prefixerat.ꝛ Jod. andr.ꝛ moder.in c.ſi.de fer. vbi tenet quod valet citatio abſq; termino in prefixione tenetur citare cũ primum põt tempore tamen congruo per text. in c.cũ dilectus.de do.et contu.ꝛ circa materiam citatiõis: vide bonã glo.in.c.i.de mil. vaſal.qui contu. eſt in vſi.feu.ꝛ gl. in.c.de illicita.xxiiij.q.iij.ꝛ gloſ.in c.ſi epiſcopus.iij. queſtione.ij.
b ¶ Duobus ſuperioribus. Adde Ro.conſ.xlviij. vbi ponit de confederato cum rege anglie ꝛ francie cui magis parere debeat.

a ⁂Sebaſti. Sapia. ¶ Obediendū. Qḋ nō ſit pape obediēdū vbi imminet peccatū: tenet Feli. in. c. ſi quādo. col. ij. ʒ. de reſcri. Abb. in. c. cū teneamur. ʒ. de preben. ⁊ Feli. in. c. accepimus. col. j. ʒ. de fide inſtru.

b ⁂Sebaſti. Sapia. ¶ Materia. Uide de hac materia Feli. in. c. j. col. vj. v. quarta ʒcluſio. ʒ. de offi. iud. ⁊ in. c. ꝑpoſuiſti. in vſi. prima ʒcluſio. ʒ. de proba. et an vilis pſona poſſit eſſe nuntius. tradit idem Fel. l. c. prudentiam. col. ſi. in ver. gl. in verbo literatorie. ʒ. de offic. dele. vide ad hanc materiā Alex. in ʒſil. ij. in cip. conſideratis his. in. iij. vol.

b ¶ Materia. An credatur nuntio dicenti ſe citaſſe. de hoc per arch. l. c. venerabilibꝰ. §. idez eſt. de ſen. excom. in. vi. ⁊ vide oīno de hoc ꝑ Ang. in repe. l. ſi vacātia. l. j. char. C. de bo. va. lib. x. Et adde ꝙ qn̄ creditur nūtio de citatione ſtatur eiꝰ dicto ſine iuramē to: q2 cū a principio glibʒ q creaſ nuntius iuret ꝙ fideliter exercebit ſuum officiū poſt ea eius relationi ſtaſ ſine iuramento ſm̄ Bald. in. l. ij. circa pri. C. de ſpon. Et ſcias ꝙ ſi nuntiꝰ retulit ſe citaſſe extra territoriū quē nō citauit nō pōt puniri niſi ī loco relationis. h. d. etiā Bal. i. l. nullū. in ſi. C. de teſti. ⁊ adde ꝙ in relatione quā facit ipſe nūtius nō eſt neceſſaria pñtia partium ſm̄ ipſum Bal. in. l. in minorū. in. ij. col. C. in qui. cau. reſt. in integ. nō eſt neceſ. ⁊ optime facit qḋ not. d. Anto. in. c. veniens. el. j. in pn. iij. col. de teſti. Itē ſcias ꝙ qn̄ iudex cōmiſit parti poteſtatē citādi alterain partē. tunc non ſtatur verbo citantis hic dixit etiā ipſe Bal. in. l. ſi vt ꝑponis. ij. circa ſi. C. qūo ⁊ qñ iu. Itē adde ꝙ nūtius impeditus non poteſt facere relationem ꝑ aliū: ſʒ iudex debet mittere ad eū aliquē qui ſuſcipiat relationē. ita ſin. dicit idē Bal. in. c. cū dilecti. in ſi. iiij. colū. ʒ. de do. ⁊ contu. vbi etiā plene examinat an nūtius poſſit explicare relationē per aliū. de quo vltimo etiā vide ꝑ Bal. in. l. ſi ꝓcurator. §. ſi quis mādauit. ff. māda. ⁊ in. c. ſi. in penul. col. de dolo ⁊ contu. Item adde qḋ nuntius nō pōt aliquem capere perſonaliter niſi ſpecialiter habeat cōmiſſionē iudicis: de qua conſtet per publicam ſcripturam vel autenticum inſtrumentum. ita dicit idē Bal. in. l. ʒſentaneum. in. ij. col. C. quō et quando iu. vide Bal. in ʒſi. ſuo incip. Guidotinus quidam. vbi ponit qualiter puniri debeat fieri faciens falſam relationē. Qualiter aūt puniatur nūtius publicus qui retulit falſum: vide Bald. in. c. fin. in. ij. col. de dolo ⁊ contu. qui ad hoc alleg. no. in aut. de armis. Et vtrū nuntius poſſit facere ſuam relationem die feriato. dicit idē Bal. ꝙ non in dicta. l. in minorū. in. ij. colū. in verſic. ſed hoc eſt dubitandum. ſed contrarium tenet Iaco. butri. in. l. dies. C. de fer. Sed Bal. ibi dicit ꝙ tutius eſt ꝙ ipſa relatio fiat die iuridica. Item adde ꝙ quando iudex in cauſa eligit nuntiū nō poteſt amplius ipſum mutare. ita dicit Paul. de ca. in. l. teſtamenta. C. de teſta. ⁊ dicit quod Bal. ad hoc ſemper ʒſue-

tus teneatur obedire principi ſeculari ſm̄ iuramentum ſuum occaſione feudi preſtitū. Nam non poteſt papa tollere obligationem iuramentalem queſitam laico. ad hoc clemen. paſtoralis. de re iudica. ⁊ dictum Inno. in. c. cum inter. P. de renū.

10 ¶ † Et adde ſingu. dictum eiuſdem. in. c. inquiſitione. de ſenten. excō. vbi dicit nō eſſe obediēdūa pape ſi ex eius mandato veriſimiliter timeſ ſcandalum vel aliquod malum futurum. ¶ Itē ſi p̄cepit contra ſtatum vniuerſalis eccleſie ſine cauſa manifeſta: vt no. idem Inno. in. c. q̄to. de ʒſuetu.

11 ¶ † Fatendū tn̄ ꝙ in dubio debet citatus obedire pape: q2 preſumendum eſt moueri cuz cā iuſta. not. in. c. que in eccleſiarum. de ʒſtit. ⁊ per legiſtas in. l. ſi. C. ſi contra ius vel vti. pub. Poderet ergo citatus omnes circūſtantias ⁊ ea que dixi. ʒ. poſt Inno. ⁊ ſm̄ illa obediat vni vel alteri. vbi autem prelatus nō teneret temporalia a rege. dicit Hoſtien. ſemper obediendum ſuperiori eccleſiaſtico.

12 ¶ † Quero etiam ⁊ reuoco in dubium: an nuntio ſit credendum. Solu. gloſ. ij. primo inducit in argu. iſtum text. ꝙ ſic. Opponitur in contrarium de. c. prudentiam. de offi. delega. vbi videtur requiri litera citatoria vltra nuntium. Demū concludit ꝙ nuntio publico ⁊ iurato eſt credendum circa citationes: in aliis ſecus. quaſi ſentiat gloſ. qḋ vbi non eſſet nuntius publicus tunc requiriſ qḋ ſit literatone deſtinatꝰ: ⁊ ſic poteſt intelligi dictū c. prudentiam. Idē quod iſta ſentit glo. in. c. propoſuiſti. lxxij. diſt. ⁊ iiij. q. iij. §. item in criminali. Hoſt. dicit ꝙ bonus iudex arbitrabitur cui magis ſit credendum an parti vel nuntio habito reſpectu ad cauſe quātitatē ⁊ perſonarum qualitatem. Quid enim ſi nuntius dixit ſe citaſſe epiſcopum ⁊ epiſcopus iurat ſe nunq̄ ab illo citatum: credemus ne potius nuntio vili q̄ epō cum iuramento: maxime q2 poſtmodum anteq̄ contumax non poſſet appellare: ⁊ de hoc per Spec. ⁊ Ioan. and. in tit. de cita. §. ſequiſ. v. ſed nunqd crederet. Et vt habeaſ materiab collecta tria ſunt vidēda. nam qn̄q3 eſt contentio inter partē ⁊ nuntiū: qn̄q3 inter nūtiū ⁊ notariū q1 nūtius negat ſe retuliſſe ⁊ notarius ſcripſit. qn̄q3 eſt cōtētio inter partem ⁊ nuntiū nō ſuper nuda citatione ſed ſup verbis prolatis a citato. Primo caſu ʒcludit Ioā. and. poſt multa in loco p̄alle. ꝙ ſm̄ qualitates pſonarū ⁊ quātitatē preiudicij iudex arbitrabiſ. Nā qn̄q3 potius crediſ ſimplici aſſertioni partis q̄ verbo nuntij: vtputa q2 nūtius eſt vilis pſona ⁊ pars eſt in dignitate conſtituta ⁊ laudabilis vite. qn̄q3 exiget iuramētum ʒ aſſertionē nuntij: qn̄q3 plenam probationē. ⁊ hec dicta cōiter teneñ et ſunt multum equa: ⁊ facit a ʒrio. c. ad audiētiā. de preſcrip. Scḋo caſu ꝑncipali vide Cy. in. l. ſi qs decurio. C. de fal. ⁊ Io. an. in Spec. tit. de inſtru. edi. §. reſtat. v. qd ſi vnꝰ. Et cōis ʒcluſio eſt hec vt inſpecta qualitate notarij ⁊ nuntij iudex arbitreſ cui magis ſit credēdū. nā ſi notarius eſt ſuſpectus ex antea geſtis ⁊ cōtra notariū eſt aſſertio nuntij nō credeſ notario: ſed ceſſante p̄ſumptione ʒtra notarium magis credeſ ſcripture ipſius notarij q̄ nuntio. alleg. tex. opt. in. c. qm̄ cōtra. de proba. vbi c plus creditur notario ſcribēti acta ſeu ſcripture ipſiꝰ notarij q̄ iudici. In tertio mēbro dicit Io. and. in Spec. in tit. de cita. §. j. in pn. nō eſſe credēdū nūtio ſi dicat citatū dixiſſe ſe nō vēturū vel qḋ citatus intulit ſibi iniuriā. ⁊ not. bene hoc vltimū dictū: moueſ q2 nuntio nō crediſ niſi circa officiū ſuum, qḋ verſaſ circa citationē ⁊ relationem citationis: non ergo eſt ſibi credendum in aliis. Nec poteſt dici ꝙ fuit annexa citationi: q2 citatio valet ⁊ eſt perfecta q̄tūcunq3 citatus nihil dixerit. Et ita ſimpliciter trāſit hic do. Anto. ſed tu vide c tex. ſing. cū gl. in. c. venerabilibꝰ. §. ſecus. de ſent. excō. lib. vi. vbi diciſ ꝙ ſi in iudicio citatꝰ dixit p iudicē ſe nō cōpariturū tūc cōtumacia ſua eſt notoria. ſecus ergo ſi extra iudicium. h. d. ⁊ vide glo. ibi que hoc firmat ⁊ eā ſequitur Bart. in. l. ex conſenſu. in ſi. ff. co. vbi plus ſentit. ſ. ꝙ ſi in actu requiritur trina citatio ⁊ citatus dixit nuntio ſe nolle cōparere ꝙ debet iterū ac tertio citari q̄ſi illa riſio nō preiudicet. Sed in ʒrium vide Innoc. in. c. ad petitionē. de accu. vbi dicit oppoſitum eius qḋ tenet Bar. vt nō ſit neceſſe hoc caſu geminare citationē. Idē reperio etiā ſequi do. de Rot. deciſ. eclx. Idem ſentit glo. in. l. ſi. ff. de reſtitu. in integ. Ego hec dicta ſic concordarem ꝙ ſi in iudicio dixit quis ſe nolle cōparere in termino poterit iudex incontinenti contra eum tanq̄ contra contumacem procedere: ⁊ hoc caſu loquitur tex. in. d. §. ſecus. ⁊ vide no. dictū Inno. in. c. cumana. de elec. in additione. Aut extra iudicium dixit nuntio ſe nolle comparere: ⁊ tunc credo expectandum lapſum terminum: q2 aſſertio nuntij non facit plenam probationem per ſupradicta: tamen q2 confeſſio extraiudicialis nō debet preiudicare reſpectu criminis contumacie: maxime q1 potuit hoc dixiſſe

13 ex iracundia. ¶ † Et confeſſio facta calore iracūdied non tenet niſi in ea detur perſeuerātia: vt eſt glo. no. in. c. ex literis. de diuor. Sed ſi in termino non comparuit tunc quia inſurgunt due preſumptiones contra abſentem. vna que oritur ex con-

uerat alleg. tex. in. l. in fraudem. §. quoties. in verſi. manu cōmentarienſis. ff. de iure fiſci. Item adde ꝙ ſtatur relationi nuntij: an potuerit citatus habere copiam probatur ſm̄ Bald. in. l. properandum. §. ſi quidem. circa medium. ꝑ illum tex. C. de iudi. Et ſi nuntius dicat ſe citaſſe vnum ⁊ ille neget cui magis credi debeat. Uide oīno ꝑ Bald. in. l. j. §. ſi quis neget. l. xij. col. ff. quemad. teſta. aper.

¶ Adde an credatur nuntio iurato Pau. de ca. ʒſi. cclxxv. in primo impſſis. Ro. conſil. ccccliiij. et Franci. de are. cōſil. xxxiij.

c ¶ Uenerabilibꝰ. Et ibi de hoc ſcʒ an credaſ nuntio referenti de vbis citati. vide ꝑ Domi. et adde circa predicta quod ſi citatus eſt contumax iudex nō poteſt punire eiꝰ cōtumaciā ante relationem nuntij de ʒtumacia. ſm̄ Bar. in. l. ſi finita. §. iulianus. de dāno ifec. ⁊ vid bar. i. l. apud iulianū. ff. ex quib. cau. in poſ. ea. ⁊ ſequitur ibi Ang. dicēs ꝙ vidit ita pluries practicari. Item an ſteſ dicto publici nuntij depo nētis ſuper facto alieno. puta ſi dicat factū homicidium a tali. vide Bart. in. l. j. §. cura carnis. in ſi. ff. de offi. prefec. vr. Item an negatiua probeſ p diſcuſſionē nuntiorum vide ꝑ Bar. in. l. hoc iure. in fine. ff. de ver. obli. vbi vide omnino late do. Alexan. Item adde ꝙ ſtatur relationi nūtiorum qui dicūt ꝙ diſcuſſione facta nihil repertum eſt in bonis debitoris ſm̄ Ang. in aut. hoc ſi debitor. in. ij. ⁊ iij. col. C. de pig. ⁊ Barto. in. l. a diuo pio. §. in venditione. in. ij. col. C. de re iud. Et an iudex debeat credere relationi nuntij. vide oīno late Sali. in. l. abſentē. in. iiij. col. C. de accu. Item adde hic ꝙ pulchre ſcribit Lap. in alle. xiiij. in ſi. iij. col. ⁊ vide Bal. in. l. j. in prin. in vlt. col. in apo. ff. de fer. ⁊ oīno quod not. Bart. in. l. diuus. ij. poſt me. ff. de cuſt. re. ⁊ vide etiā Bal. in. l. ij. in apo. in eo. ti. de fer. Item an pars teneaſ credere nūtio citanti dicenti ſe habere cōmiſſionē niſi oſtendat. vide latiſſi. ꝑ Imo. in. l. ex ʒſenſu. §. eū q. in. iij. char. ff. de ap. ⁊ per Do. in. d. c. venerabilibus. §. ſecus. de ſenten. excom. lib. vi. ⁊ an aliquo caſu poſſit citare ſine cōmiſſione iudicis. vide omnino ꝑ Bal. in. l. cum clerici. C. de epiſc. ⁊ cleri. ⁊ do. Anto. in quodam conſil. incip. Ieſu Chriſti ⁊ matris eius. in ſi. ij. col. vbi dicit quod ex hoc quod nō appareret de commiſſione iudicis non redditur citatio nulla. adde Bal. in. l. eadē ratione. ff. de fer. Item adde qḋ in curia romana ſufficit ꝙ fiat citatio per curſorem papalem: licet non fiat per nūtium propium vt cōcludunt do. de Rot. deci. cccxx. in ordine meo nouiſſi.

¶ Adde an credatur nuntio de executione: Roma. conſi. clxiij.

d Zacharias. ¶ Calore iracundie. Adde Ludo. Ro. ſingu. ſuo. cccccx. incip. volo cōmentari. l. quicquid. circa medium. vbi alleg. glo. ꝑ iſtum alleg. pro ſingu. ad quod per eū hic allegatur ⁊ dixi in apoſt. ad iſtū in c. at ſi clerici. nu. xv. in ver. calore iracundie. ʒ. de iudi.

tumacia ſua:vt eſt tex.no.in.c.nullus.de preſump.Alia ꝗ orta eſt ex re‑ latione nuntij:tūc iſte due preſumptiones ſimul iuncte operant̄ vt ille amplius nō citetur:q: ſatis liquet illum nolle comparere ⁊ citationes geminant̄ ſolum vt appareat de voluntate citati:vt no. Inno.in.c. ad petitionē.de accu.⁊ qđ dictum nuntij faciat in hoc aliqualē fidē addu co tex.expreſſum hic contra opi. Io.and.⁊ aliorum.hic enim allegaba tur dictū nuntij ꝙ fuerat iſte repertus in eccleſia ſalamātina ⁊ nō in le gatione regis:⁊ tñ hoc non eſt de neceſſario comitātibus citationē ſed eſt actus ꝓpinquus citationi.Et ꝑ hoc poſſunt ad ꝯcordiā reduci opi

14 niones ꝯtrarie.¶ † Glo.in ṽ.obtentu.in ſui prin.eſt facilis poſtea op ponit.videt̄ eñ ꝙ excōicatio iſta nō debuit tenere q: preceſſit appella tio quā cardinalis nō ignorauit.ad hoc.ſ.co.c.ſi duobꝰ.⁊.j.de ſen.exc. c.ꝑ tuas.Sol.gl.ꝙ hic nō cōſtabat iſtū epm appellaſſe ſaltem ex legiti ma cauſa:⁊ in dubio magis debuit credi cardinali ⁊ nuntio ſuo ꝙ̄ iſti epiſcopo allegāti.Itē fuit in culpa qꝛ ſaltē debuit ire ⁊ allegare p:iui

15 legiū ſuū ſeu cām quare cōparere nō poterat.¶ † No.plura ex hac gl. primo probat aptiſſime iuncto tex.ꝙ excōicatio lata poſt appellatio‑ nem extraiudicialē legitimā eſt ipſo iure nulla ⁊ actus geſtus a iudice poſt appellationē extraiudicialem nōvalet.ſi eñ appellatio hic fuiſſet legitima non valuiſſet excōicatio vt in glo.⁊ hanc gloſ.alleg.ſ.c.pri.

16 vbi vide.¶ † Scdo colligit̄ ex gl.ꝙ appellatio iterpoſita in abſentia iudicis:ſi alſ eſt legitima:tenet ⁊ valet ⁊ ſuſpēdit iuriſditionē iudicis in illa cā.Nā iſta appellatio fuerat interpoſita in abſentia legati vt col ligitur ex tex.Sed aduerte q: tex.videtur requirere ꝙ iudex appel.nō ignoret.⁊ facit qđ no.Archi.in.c.appellatio.j.e.li.vi.Ego vō nō credo requiri ſcientiā iudicis ſꝫ dicerē ꝙ pti appellāti nō pōt imputari quare hoc non deducit in notitiā iudicis ⁊ tunc talis appellatio non tuet̄ ap pellantē.Aut non eſt quid imputet̄ parti vt qꝛ citationē recepit longa agēs ⁊ timuit excōicationē veriſilr futurā nec poterat infra tꝑs habe re copiā iudicis a quo vel ad quē ⁊ tunc talis appel.facta in ꝑſentia bo norum viroꝝ defendit appellantē vt nō teneāt geſta ꝑ iudicē cōtra eū: ad hoc no.dictū Inno.ſ.co.dilectus.in verbo ſi de appellatione inno‑ tuerit ⁊c.cuius dicta diſtingue ꝑ ſupradicta.⁊ vide qđ latiꝰ in hoc dixi ſ.c.ſuggeſtū.Nō ob.ꝑdictis.c.ſi duobꝰ.vbi ponderat̄ ignorantia iudi‑ cis:qꝛ nō loquit̄ ibi de iudice a quo:ſed de iudice ad quē cuius iuriſdi tio non erat adhuc ſuſpenſa:ſed ſecus in caſu noſtro.¶ Ulti.oppo.vt̄ eñ ꝙ papa non debuit iſtū epm citare vt veniret ad curiā: qꝛ cardina‑ lis oppoſuit de excōicatione pūiā excep.ꝗ habuit effectū ſuū eoipſo ꝙ papa noluit admittere illius epi petitiones:vt in.c.ij.de ord.cog.Sol. glo.ſi.ꝙ card.nō ſimplr̄ excepit imo denūtiauit dño pape contumaciā ſuā ⁊ excōicationē ⁊c.vt in glo.Et no.in hoc glo.ex qua collige ꝙ plus opatur denūtiatio ꝙ̄ exceptio.nā exceptio ſolū operat̄ effectū repulſi‑ uum.denuntiatio vero effectū etiā procedendi ꝯ denuntiatū.Uel dic extra glo.ꝙ papa hic inchoauit nouū proceſſum audita ꝯtumacia ⁊ ex cōicatione illius pro hoc qđ no.Io.an.in.c.mādatū.de reſcri.¶ Ulti.

17 no.ex ſi.glo.iuncto tex.in eo † ꝙ dixi in ſummario ꝙ ꝯtēnēs adire ſu‑ periorē ſeu obedire ꝑtextu appellationis friuole puniendus eſt.ſecus dic vbi nō ꝯtēpſit obedire ſed appellauit a ſnia:lꝫ eñ denuntiet̄ appel latio iniuſta non per hoc puniet̄.Sic intellige ꝗ dixi in.c.ad noſtram. ſ.eo.⁊ ſic tempera gl.in.l.j.ff.a qui.app.nō lꝫ.vbi dicit̄ ꝙ de iure cano. non punitur temere appellans.de quo vide in.c.vt debitus.ſ.eo.vbi la tius hoc examinat.Hinc vſqꝫ ad ſi.libri non recitabo gl.ꝑ queſtiones ⁊ oppoſitiones vt hactenus feci:tñ vt euitē prolixitatem cū huius ſe‑ cunde partis volumē ſit nimis magnum:tñ qꝛ alſ ſatis copioſe in ſcho lis hunc titulum legi:vnde illis reportationibus decreui eſſe conten‑ tus ⁊ ſi quid deerit in addi.ſupplebo.

1 ¶ Appellari poteſt a promiſſione iurata:qñ promittens ex hoc gra uaretur:alſ ſecus.3.

2 Excōicatus quando abſoluit̄ iurare debet de parendo mandatis ec‑ cleſie vel iudicis.

4 Arripiens iter ad principem cenſetur proſequi appellationem.

5 Iuramentū generaliter preſtitum debet intelligi ciuiliter ⁊ reſtringi ad cauſam honeſtam ⁊ veriſimiliter excogitatam.

6 Terminus eſt dandus ſeu moderandus ſm locorum diſtantiā ⁊ per‑ ſonarum qualitatem.

a A**D hec.** [a] ¶ † Qui iurauit ſtare mandato eccleſie nō

1 audit̄ appellans contra iuramētum: ſi tamē de facto grauatur appellare poterit.h.d.cū ſeq.Uel ſumma compendioſius ſic.Si mandatum factū ei qui iurauit ſtare iudicio eccleſie excedit limites iuramēti ⁊ licite promiſſionis appella re poterit.alſ ſecus.ſecunda pars ibi:id tua.¶ Caſus literalis.Aliq iurant ꝙ ſtabunt iudicio eccleſie ⁊ poſtea appellāt queſitum fuit quid agēdum ſit de iſtis.R ñ.pa.ꝙ iudex debet compellere eos vt obſeruēt iuramentū ſuū vel ꝙ infra.xl.dies poſt appellationem ſuam iter arri

2 piant ad eam proſequendam.Her.¶ † No.j.ex tex.ꝙ is q ab excōica‑ tione abſoluitur preſtat iuramentū de ſtando iudicio eccleſie.q̄nqꝫ iu‑ rat obedire mandatis iudicis:vt in.c.ex tenore.de ſentē.excō.In effe‑

b ctu tamē non eſt differentia inter iſtas duas formas [b] iurādi qꝛ in qua libet intelligitur de mandato iſto. Ad hoc.c. qntauallis.⁊.c. veniens. de iureiur.Et vide glo.no.quā tene menti in.d.c.ex tenore. Et aliquid

a ¶ Ad hec.Uide ꝙ per iſtū tex.dicit glo.ſingu.in.c. ꝙ bene. vj.q.iiij.ꝙ qui iurat ſtare ſnie vel parere mādato alicuiꝰ pōt appellare nō obſtāte tali ꝓmiſſiōe vel obligatiōe.⁊ ſic habes vnū no.vltra Panor.hic.ex ꝗ infert̄ ſing.ꝙ lꝫ alſ etiā añ ſniam poſſit per pactū renuntiare appel.vt eſt tex.in.l.ſi.in ſi.C.de tēp.ap.⁊ in.l.j.in ſi.ff.a qbus app.non lꝫ.tñ iſtud

no.ſ.eo.c.proxi.et intellige quod dixi ꝑ iſtum tex. quando quis fuit excōicatus pro dubia offenſa ſeu pro dubia cōtumacia.Nam ſi manifeſta eſt of‑ fenſa ſeu cōtumacia nō debet regulariter excom‑ municatio relaxari niſi prius precedat integra ſa tiſfactio contumacie vel offenſe:vt in.c.ex parte. el.i.ſ.de verbo.ſigni.⁊ in.c.venerabilibus.§.ſecus

3 eo.titu.lib.vi.⁊ latius dicam in.c.ſeq.¶ † Secun do nota quod appellationi interpoſite contra iu ramētum prius interpoſitum per appellationem non eſt deferendum.⁊ hoc vbi clarum eſt appella tionem obuiare iuramento:ſecus vbi dubitatur quia tunc debet admitti appellatio.et ſic intelli‑ ge alternatiuam huius.c.ſic etiā reducitur ad cō

4 cordiam iſtud.c.cum ſeq.¶ † Ultimo no.ꝙ arri‑ piens iter eundi ad iudicem ad quem videt̄ ꝓſe‑ qui appellationem.Item quod iudex a quo po‑ teſt prefigere terminum ad iter arripiendum vel ad appellationem proſequendam.de quo dic vt latius dixi in.c.perſonas.ſ.eo.in glo.j.in ſi.⁊ di‑ cit Innoc.quod ſiue qs iurauerit ſiue non nunꝗ̄ auditur appellans niſi grauetur.vt in.d.c.vt de‑ bitus.ſ.eo.⁊ ſic tranſeunt communiter doct. Sed aduerte qꝛ ſm hoc de nihilo prouideret iſte text. ideo dic quod ratio dubitandi fuit qꝛ iuramen‑ tum de ſtando mandatis eccleſie fuit generaliter preſtitum ideo videtur generaliter intelligendū

5 de ma.⁊ obe.c.ſolite.¶ † Sed ratio decidendi in

c contrarium fuit quia iuramenta [c] generaliter pre ſtita debent intelligi ciuiliter ⁊ reſtringi ad cau‑ ſam honeſtam ⁊ veriſimiliter cogitatam: vt in.c. quintauallis.⁊.c.veniens.de iureiur.Ideo ſi mā‑ datum iudicis excedit fines iuramenti poteſt li‑ cite appellari quia iuramentum hoc caſu non vr‑ get vt in dictis iuribus ⁊ declara prout not.in.c. ſeq.in glo.ij.ibi:non arctatur:ad hoc intellige ꝙ non arctatur ad iſtum terminum in alijs cauſis

6 ſeu in alijs caſibus.¶ † Ai iudex debet modera ri terminum ſm locorum diſtantiam.⁊ perſona‑ rum qualitatem;vt in.c.cum ſit.ſ.eo. Sed in caſu iſto iudex debebat prefigere iſtum terminum ex quo papa hoc voluit moderari in iſto caſu. Uel etiam dic:quod voluit per hoc papa inferre pote ſtatem iudicialiter moderandi niſi ſubeſſet legi‑ tima cauſa.

1 ¶ Abſolutio ab excōmunicatione poteſt ſieri etiā non preſtito iuramento de parendo manda‑ tis eccleſie.⁊ non ſeruata forma.

2 A promiſſione iurata de parendo ⁊c. nō appella tur qñ mandatum nō excedit debitam formam iu ramenti.alſ ſecus.5.

3 Abſolutus ab excommunicatione reincidens in idem delictum per quod fuerat excōmunicatus: non reincidit ipſo facto in excōmunicationem re gulariter:ſed durius conſequitur ſecūdam abſo lutionem ꝙ̄ primam.4.

5 Excōicatus appellans ab excōicatione: adeūdo iudicem a quo ſuper abſolutione:an cēſeatur ap‑ pellationi renuntiaſſe.

6 Appellans ab excōicatione pōt abſolui a iudice a quo appellauit,ſi eſt ordinarius:ſi delegatus nō licet non renuntiet appellationi.

7 Iudex a quo non habet ſuſpenſam iuriſditionē in his que tendunt in faciliorem exitum appel‑ lationis.

8 Proſequor:iſtud verbum denotat inchoamen‑ tum quoddam nō autem actum perfectum.

9 Excōicatus pro manifeſta cauſa non abſoluitur niſi prius integre ſatiſfaciat ſi poſſibile eſt:aut ꝓ‑ ſtet cautionem de ſatiſfaciendo.

10 Excommunicatus iterū pro eodem delicto a quo primo fuerat abſolutus: non debet abſolui niſi iterum caueat.

11 Preſumptio ſi eſt contra aliquem ne veniat ꝯtra

pcedit qñ exꝑſſe et ſpecifice renū‑ tiat̄ app. ſecus ſi ſimpliciter: puta qꝛ ꝓmittit cū iu‑ ramēto ſtare ⁊ pa rere ſnie iudicis, tunc eñ ex h non ſtelligit̄ renūtia re appellatiōi:vt hic tex.in.d.gloſ. ⁊ ꝑ glo.in.c.ꝑxi. in prin.⁊ tꝫ Bar. in.l.ſi conuenerit in ſi.ff.de re iudi.

¶ Adde an ap‑ pellationi poſſit renūtiari cū iura mento: Ange.cō ſil.clxxxvij.et an quis poſſit abſol ui ad cautelā abſ qꝫ iuramēto per Old.conſil.xciij.

b ¶ Duas formas Tu aduerte quia pōt eſſe differen‑ tia inter has for mas.nam fideiuſ ſor datus promit tens parere ⁊ ſa‑ tiſfacere manda‑ to iudicis nō te‑ net̄ iud.ſucceſſori vel i eo ꝙ eſſet iu dicatū ꝯ cā app. ſꝫ qñ eſſet iuramē tum de parendo mandatis eccl'ie cū iuratū videat̄ ſub noīe dignita tis vt̄ ꝙ poſſet eē dubiū an teneat̄ de iudicatis in cā appellationis ſꝫ not.in.l.cū apud. ff.iudi.ſol.⁊ ibi ꝑ Bar.⁊ Ang.⁊ fa cit conſideratio Hoſt.⁊ Io.an.in c.j.ſ.de his ꝗ vi met.cau.et ibi ꝑ But.⁊ alios doc. ⁊ ita refert hic et ſequitur.d.Phi. fran.de peru.

¶ Adde an fide iuſſor de iudicio ſiſti teneat̄ coram alio iudice:rapb. cuma.ꝯſi.xxxij. Sebaſti. Sapia.

c ¶ Iuramēta.vi‑ de moder.in. l.ſi. ff.qui ſatiſd.cog. bar.in. l.ſꝫ ⁊ ſi qs §.queſitū vbi mo der.late.ff.ſi quis cau.Iaſ.in.l.ſi cō uenerit.col.vij.ff. d iur.om.iu.Frā. cur.in cōſi.lxxvi. inci.do.Lud.⁊ in ꝯſi.iij.col. ij.inci, ⁊ ſi ſubtiliſſime,

iuramentum debet ab eo exigi ſufficiens cautio.
12 Iuramentum honoris regulariter eſt interdictū
piuro ſed iuramētū oneris qđ tēdit ad ipm obli-
gādū:nō eſt ſibi iterdictū:niſi dubitet ne deieret.

Queſtioni. Sūma vt.ſ. pro-
xi.ſecunda pars
ibi reſpondemus. ¶ Caſus literalis.
Aliquis excōmunicatus preſtitit iu-
ramentum quod ſtabit mādato eccleſie.et ſic fuit
abſolutus:ꝛ antequā mandatū fiat ei appellat cau
ſa ſubterfugij vel mādato recepto.querit vtrum
deferēdum ſit appellationi illius. rñdit papa qđ
nō eſt deferendū appellationi illius que iuramē-
to illius debeat obuiare:ſed ſtatim reducēdus eſt
in eandem ſententiam donec mandatum ſuſcepe
rit ꝛ adimpleuerit pro poſſe. Bernar. ¶ Primo
not.ibi:ſicut moris eſt ꝛc.quod iuramētum quod
preſtatur in abſolutione ab excommunicatione
de ſtando mandatis eccleſie potius fuit introdu-
ctum ex moribus ſeu conſuetudine quā de iure.
1 ¶ † Unde facit ad illam queſtionem nunquid va
leat abſolutio non preſtito iuramēto.videtur ꝙ
ſic:cum iuramentum preſtetur ex quadam cōſue-
tudine:ꝛ ſic non eſt de ſubſtantialibus abſolutio-
nis. Hoſti.hic:ꝛ plenius in.d.c.cum deſideres.de
ſentē.excom.tenet contrarium.nam conſuetudo
ſicut lex ſeruanda eſt.xi.diſt.in his.facit.l.de qui-
bus.ff.de leg.communiter tamen in.d.c. cum deſi
deres.tenetur cōtrarium nam illud iuramētum
exigitur ad cautelam vnde ſicut tenet excōmuni-
catio non ſeruata forma:vt in.c.ſacro.de ſentē.ex
cō.ꝛ no.ij.q.i.in ſumma.ꝛ.xi.q.iij.in ſumma.ſic et
abſolutio debet tenere non ſeruata forma. argu.
de pe.di.i.verbum.ꝛ.c.venerabilibus.§.vbi autē
2 de ſenten.excom.lib.vi.vbi bo.tex. ¶ † No.ſecun-
do principaliter regulam hic poſitam quod vbi-
cūque mandatum nō excedit debitam formam iu-
ramenti non valet appellatio contra mandatum
3 facta. ¶ † Item no. quod reincidens[a] in delictū
a pro quo prius fuerat excōmunicatus ꝛ poſtea ab
ſolutus non reincidit ipſo facto in excōmunica-
tionem ſed eſt reducēdus per iudicem.quod pro-
cedit niſi in quibuſdam caſibus in quibus ex di-
ſpoſitione iuris ipſo facto reincidit:ꝛ vide tex.bo
4 num in.c.eos.de ſenten.excom.lib.vi. ¶ † No.vi.
quod iterum excommunicatus pro eodem facto
durius conſequitur abſolutionem ſecundam quā
primam:quia eſt preſumptio contra eum quod non
5 ſatiſfecerit primo. ¶ † In gloſ.i.in fi. quelibet ſo
lu.eſt bona in ſe ſed poteſt dici breuius ꝛ genera-
lius quod vbicunque mandatum excedit limites
iuramenti ſemper poteſt appellari:ꝛ ſic precedēs
c.intellige.ſi nō excedit habet locum iſte tex. Ra
tio diuerſitatis quia immediata cauſa appellatio-
nis eſt ipſum grauamen:vt in.c.vt debitus.ſ.eod.
Si ceſſat grauamen ceſſat appellatio iudex autē
ex varijs coniecturis ſeu ex qualitate factorū ha
bebit decernere vtrum ſubſit grauamē. Et ex pre
dictis habes vnum intellectum quod hic nō ad-
mittit appellatio quia obuiauit iuramento. Secun
da lectu.poteſt intelligi ex dictis Inno.vt intelli
gatur tex.quādo fuit appellatum ab excōmuni-
catione ꝛ appellans redit ad iudicem a quo et fe-
cit ſe abſolui preſtito iuramēto. demum volebat
proſequi appellationem prius interpoſitam. de-
ciditur tali appellationi non eſſe deferendum quia
petendo abſolutionem ꝛ preſtando iuramentum
iudici a quo renunciauit appellationi.et hoc pu-
tat verum Inno.niſi iſte fuiſſet proteſtatus quod
per hoc non intendebat renūtiare appellationi.
Refert tamē alios dicere quod nunquā iudex a quo
poteſt abſoluere ab excommunicatiōe niſi prius
renūtietur appellationi tacite vel expreſſe. domi.
Anto.ponit tres caſus. Primus quādo vult ab
ſoluere per viam reuocationis ꝛ tunc poſſit non
obſtāte appellatione:ſed iſte caſus de nihilo pro
uidet quoniam ſi reuocat excommunicationem
ratione cuius fuit appellatum tollitur etiam ap
pellatio.vt in.c.ſi a iudice.eo.titu.lib.vi.ꝛ in.c.vt
debitus.ſ.eo. Secundus caſus quando vult aſſu

+ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Reincidēs.vi
de Rot. ita concłu
dentem in deciſi.
vij.incip.ſi pnun
tietur.ꝛ deci.vlt.
inci.ſi excōmuni-
catus. ſub tit. de
ſent.exc.in nouis
ꝛ Semi.in.c.eos.
§.i.vñ.qd ſi abſo-
lutus.de ſent.ex-
com.in.vi.

Zacharias.
b ¶ Abſolutionē.
Adde Innoc.in
c.prudētiā. in pe.
colū.in gl. in vñ.
aſtrictū.ſ. de off.
deleg. Bal.in ſua
marg.in v. iudex
vñ.lxv.ꝛ Fed.de
ſenis.con.clxiij.

mere cognitionem ſuper iuſtitia vel iniuſtitia ꝛ non poteſt niſi renun-
tietur appellationi. Reſpōdeo ſm eum quod hoc ſpectat ad iudicem
ad quem. Hoc dictum mihi nō placet indiſtincte quoniā iudex a quo
pōt dupliciter cognoſcere de iuſtitia vel iniuſtitia appellationis. Pri
mo modo ad effectum preiudicandi appellationi ſeu pronuntiandi eā
iuſtam vel iniuſtam ꝛ hic non poteſt:vt in.c.dilectus.de reſcrip. Secū-
do modo ad effectum reuocandi grauamen:ꝛ iſto modo poteſt conſen
tiente appellatore:licet appellator nō teneatur ad hoc comparere po
teſt tamen ſi vult ſine preiudicio appellationis:quia hoc non eſt obuiare
appellationi ſue:imo proſequitur deſiderium ſuum vt tollatur graua
men:allego tex.cum glo.in.c.ſi a iudice.prealleg.vide Inno.in.c. paſto
ralis.§.preterea.de offi.deleg.vbi dicit iudicem a quo poſſe ad inſtru-
ctionē ſuam cognoſcere de cauſa appellationis. Tertius caſus eſt quā
do quis petit abſolutionem a iudice a quo cauſa legitimandi perſonā
ſuam duntaxat:hoc caſu poteſt fieri abſolutio ſine preiudicio appella
tionis:ꝛ hunc caſum puto veriſſimum etiam ſi non fiat proteſtatio quia
tacite videtur proteſtari ſi petit abſolutionem vt non maneat interim
in excommunicatione. Ex omnibus predictis ſic ſparſis poſſumus eli
6 cere duos articulos. ¶ † Primus nunquid excōmunicatus appellans
ab excommunicatione adeundo iudicem a quo ſuper abſolutione vi-
deatur renuntiare appellationi. Secundus articulus nunquid in caſu
b in quo non renuntiat poſſit conſequi abſolutionē[b] a iudice a quo.ꝛ ſa-
tis patet ſolutio ex predictis:ꝛ iunge ea que dixi in.c.cum teneamur.ſ.
eo.ꝛ que no.in.c.qua fronte.ſ.eo. ¶ Et cōclude clarius ſic:ꝛ primo quo
ad primum quod ſi comparet vt ipſe iudex a quo reuocat grauamē vel
vt legitimet perſonam ſuam ne interim pendente appellatione ſtet in
excommunicatione ꝛ non videtur renuntiare appellationi ſue:cū non
faciat aliquem actum contrarium appellationi ſue vt predixi. Si autē
comparet ſuper alijs articulis vel vt ipſe cognoſcat de iuſtitia cauſe
ad effectū pronūtiandi ſuper appellatione:ꝛ ſatis videtur renuntiare
appellationi ſue.argu.in.c.ſolicitudinem.ſ.eo. Idem puto vbi compa
reat ſimpliciter coram iudice a quo petendo abſolutionem.arg.c.gra-
tum.de offi.deleg.niſi proteſtetur.ꝛ hoc caſu intelligo dictum Innoc.
7 ¶ † Quo ad ſecundum articulum vtrum iudex poſſit abſoluere. Di-
co ꝙ aut nō fuit delatum appellationi aut ſic:primo caſu poterit ſiue
ſit ordinarius ſiue delegatus:quia aut eſt renuntiatū appellationi ꝛ cla-
rum eſt quod poteſt. Idem ſi non eſt renuntiatum:quia iudex a quo po-
teſt omnia tendentia ad faciliorē exitum cauſa appellationis ſaluo ap
pellationis articulo:vt no.ſ.eo.cum teneamur.nam et iudex ad quem
hoc faceret ante omnia recepta cautione:vt in.c.per tuas.de ſen.excō.
Aut detulit appellationi ꝛ tunc ſi eſt ordinarius ꝛ credo ꝙ poterit pro-
pter generalem iuriſditionem quam habet ad hoc.c.qua fronte.ſ.eod.
ſm vnum intellectum aut eſt delegatus:ꝛ licet doc.ſentiant idē fauore
excōmunicationis:vt not.in.d.c.qua fronte. Ego tamen puto oppoſi-
tum quia per delationem omnis iuriſditio eſt trāſfuſa in ſuperiorem:vt
in.c.cum appellationibus.ſ.eo.tit.lib.vi.

Additio. In glo.ij.in fi. Hoſtiē.dicit glo.procedere in alijs
caſibus vt abſoluēdus iuret:quia hec eſt forma eccle
ſie in abſolutione:ſed quo ad caſum noſtrum dicit cōcertationem glo.
nō procedere:quia etiā ſi ille vellet preſtare pignora ꝛ fideiuſſores non
abſolueretur niſi prius adimpleat mandatum:quia hoc videtur require
re iſte tex.in fi.ꝛ ita tranſeunt docto. Sed certe iſte tex.in fi.hoc nō pro
bat.ſolum enim dicit vt pro poſſe prius proſequatur mandatum ꝛc.
8 ¶ † Uerbum autem proſequi nō denotat actum perfectū ſed inchoa-
mentum quoddam:vt plene dixi in.c.perſonas.ſ.eo. Item videtur bo
nus tex.in.c.ſignificauit.in fi.ſ.de offi.ordi.vbi verus contumax ꝛ re-
dire volēs abſoluitur ab excommunicatione prius incepta cauſa licet
9 non perfecta. ¶ † Unde cōcluderem quod aut liquida eſt cauſa propter
quam fuit excommunicatus ita quod incipit eſſe excōmunicatus pro
manifeſta offenſa:ꝛ tunc nō debet abſolui niſi prius integre ſatiſfaciat
per.c.ex parte.i.ſ.de verb.ſigni.ꝛ in.c.venerabilibus.§.ſecus.de ſentē.
excom.lib.vi.quod puto verum quādo ſatiſfactio in preſenti vel ſaltē
de proximo poteſt haberi. Si autem exigeret longum tractum:puta
quia habet conſtituere capellam vel ire in ſuccurſum terre ſancte vel quid
ſimile:tunc puto poſſe dici vt ſufficiat incipere pro poſſe ipſam ſatiſfa
ctionem:ꝛ poſtea recepta cautione de adimplendo poterit ſatiſfactio-
nem complere:ꝛ ſic poteſt intelligi iſte tex.in fi.ꝛ preſtat optimum ar.
ad hanc ſententiam illud.c.ſignificauit. Item quia videmus ſimile in eo
qui abſoluitur in articulo mortis pro manifeſta offenſa vt non exiga-
tur prius ſatiſfactio:vt in.c.ſi.de ſepul.aliud ſimile.xxvi.qđ.vij.c.ſi. fa-
cit optime.c.qua fronte.ſ.eo. vbi ſtatuitur ſpecialiter propter timorē
ne decedat quis in excommunicatione ad quod iudex debet multū ad
uertere tex.bo.eſt in.c.epiſcopi.in fi.xi.qđ.iij. Itē quia excōmunicatio
eſt medicina ꝛ tantum fertur ratione contemptus:ſed hic non eſt con
temptus ex quo de preſenti ſatiſfacere non poteſt:prouideat ergo per
cautionem modo predicto cum non debeat eccleſia claudere gremiū
10 redeunti:vt in.c.ſuper eo.de here.li.vi. ¶ † Ubi autem cauſa excōmu-
nicationis non eſſet adhuc liquidata:ꝛ iterum reincideret in excōmu
nicationem placet opinio vt propter preſumptionē de preterito aggra
uetur iterum iſte ad cauendum cum pignoribus vel fideiuſſoribus.arg.

eorum que no.in.c.ij.de dolo ꝛ cõtu.ꝛ in.c.literas.de preſump.ꝛ ſic põt
procedere opi.Tan.ſi dictio preter ſtet ibi incluſiue.Unde placet mihi
vt iterum iſte teneatur iurare ac preſtare aliam cautionem ſufficientẽ.
11 ¶ † Pro quo vide no.per doc.in.c.ſi.de reſti.ſpo.ꝛ.c.ad reprimendã.de
offi.ordi.vbi dicũt ꝙ vbicũqꝫ eſt preſumptio cõtra aliquẽ de veniendo
contra iuramentũ debet exigi ſufficiẽs cautio:ſed hic eſt preſumptio
in contrarium.ar.c.ſcribã.de preſump.ꝛ in regula ſemel malus.lib.vi.
12 Additio ¶ † Et pono hanc cõcluſionẽ reſpectu iuramẽti vt
omne iuramẽtũ honoris ſit regulariter periuro in-
a terdictum [a] per iura in glo.alle.Sed iuramentum oneris quod tendit
ad obligandum eum tenetur preſtare periurus ſicut alius.vt in.c.cum
in eccleſijs.de maio.ꝛ obe.niſi ſit preſumptio ꝙ iterum deieraret:tunc
enim nunꝙ ſibi eſt deferendum iuramentum etiam oneris:vt eſt text.
no.in.c.clericos.de coha.cle.ꝛ mu.

1 ☞ Appellatio nõ ſuſpendit iuriſditionem iudicis a quo niſi in cau-
ſa in qua fuit interpoſita vnde in alijs poteſt procedere.
2 Appellatio fouens aliquam iniuſtitiam ſiue iniquitatem non eſt ad-
mittenda.

Preterea. Appellans ab ordinario de delicto poſt
ea ab eo cõmiſſo puniri poteſt per ipm
ordinarium.h.d.Secũda ibi:dugimus.Sed ſupple ad text.
idem eſſe de antea cõmiſſis ſi nunc de illis accuſatur.vt in.c.
ad hec.el.i.ĩ.eo.ꝛ.c.propoſuit.j.eo.¶ Caſus literalis.Aliqui appellãt
ſuper aliqua cauſa appel.pendẽ.aliqua grauia cõmittunt.ꝛ dũ conue-
niunt ſuper exceſſib⁹ illis volũt ſe tueri per appellationẽ.querit qd iu-
ris ſit.R ñ.papa ꝙ appellatio illa non debet eos defendere quominus
1 exceſſus eoꝝ puniantur cenſura canonica.Ber.¶ † No.i.ꝙ appellatio
nõ ſuſpẽdit iuriſditionẽ iudicis a quo niſi in cauſa in qua fuit interpo
ſita:vnde in alijs põt ꝓcedere.ꝛ dic vt plene digi in.c.ſup eo.el.i.ꝛ.c.cũ
2 teneamur.ĩ.eo.latius explicabo materiã iſtius.c.j.c.ꝓpoſuit.¶ † Se-
cũdo no.vnã regulã ex tex.ꝙ appellationi fouẽti aliquã iniuſtitiam et
iniquitatẽ nũꝙ eſt deferendũ:q2 nõ põt appellatio operari vltra natu-
rã ſuã ꝗ eſt vt releuet a grauamine nõ vt iuſtitiã peruertat.vt in.c.ſug-
geſtũ.ꝛ in.c.ad noſtrã.ĩ.eo.¶ In glo.i.in ſi.vel ſm Hoſt.ſi ſunt grauia
ꝛ manifeſta nihil operatᷣ appellatio:ſecus ſi nõ grauia:q2 tunc poterit
iudicẽ recuſare:dic vt melius dicetᷣ in.c.ꝓpoſuit.j.eo.pondera q2 papa
in deciſione nullã facit mentionẽ de qualitate ꝛ enormitate:ſed in dete-
ſtationem iſtorũ appellantium factũ fuit ſic qualificate narratum.

Conſtitutis. Qui non detulit appellationi ſui
aduerſarij de ſua poſteriori circa
idẽ cõtra eũ excipere nequit.h.d.Prima pars deciſe narrat
factũ.Secũda dat iudices ibi:ideoqꝫ.¶ Premitte ꝙ vacã
te iſta eccleſia cathedrali cõuenientib⁹ oibus ad quos ſpectabat electio
Archi.noiauit quendã cõſociũ eligendũ in epiſcopũ:fuit obuiatũ ꝛ cõ
tradictũ a reliquis ne eligeretur eũ eſſet excõicatus ac fuit interpoſita
appellatio ſi ſecus fieret:ſed hac appellatione nõ obſtante Archi.cum
quibuſdam paucis de capitulo proceſſit ad electionem iſtius conſocij:
ꝛ appellationẽ interpoſuit ne in preiudiciũ illius electionis attentaretᷣ
aliquid:hac ſecũda appellatione nõ obſtante reliqui facientes maiorẽ
partem ꝓceſſerunt ad electionem ꝛ quendam aliũ elegerũt vtraqꝫ ele
ctio deuoluta fuit ad ſedẽ apo.ꝛ papa mandat vt in litera continetur.
b ¶ No.ex principio ꝙ abbas [b] poteſt eſſe procurator alterius licet prin
cipaliter nõ vertatur vtilitas monaſterij.vide glo.xvi.q.i.de preſentiũ.
facit tex.in.c.per venerabilẽ.qui ſi.ſint legi.ꝛ qd ibi no.qd ſatis ꝓcedit
corã iudice eccleſiaſtico.¶ Scdo no.tex.ꝙ nõ eſt deferendũ appellatio
ni illius qui nõ detulit appellationi aduerſarij.ꝛ intellige qñ iſte ap-
pellationes reflectuntᷣ ad idẽ.ſecus ſi circa diuerſa.ſicut in ſimili limi-
tatur illa regula frangenti fidẽ fides frãgatur eidẽ.vt in.c.peruenit.de
iureiurã.j.de penis.c.cõſtitutus.ꝛ ita accipit hic.¶ Ultimo no.ꝙ non
valet ſecũda electio prima exiſtente nulla licet nõ preceſſerit denũtia-
tio nullitatis.hoc intellige ꝛ limita prout no.in.c.auditis.ĩ.de ele.vbi
p doc.¶ Glo.i.ꝗrit qd ſi nõ eſſet excõicatus ſed ſuſpenſus.dicit ꝗdẽ.
¶ In glo.ij.in ſi.dicit tex.procedere ſiue fuerit ſimplex noiatio ſiue ele
ctio.nã ſi fuit noiatio dubiũ faciebat app.Archi.ſi fuit electio tũc vi-
debatᷣ ſecundã electionẽ nõ valere:tum ꝓpter primã nõ caſſatã:tũ pro-
pter appellationem Archi.ſed cauſa decidẽdi in cõtrarium fuit q2 ele
ctio prima erat nulla tanꝙ facta a minori parte ꝛ cõtra app.legitimã
ꝛ de excõicato.vt dicitᷣ in glo.ſi.Nec appellatio poteſt preſtare impedi-
mentũ per rationẽ poſitã in ſi.litere.melius tamẽ videtᷣ cõuenire litere
qd iſte Archi.elegit q2 alṡ non poſſet dici Archi.nõ detuliſſe appella-
tioni aliorum prout dicetur in ſi.litere.

1 ☞ Appellatio nõ operatur ſuſpenſionem iuriſditionis iudicis:niſi
reſpectu illius cauſe appellatum fuit.
2 Suſpenſus non poteſt allegari iudex quando crimen eſt notoriũ ꝛ pro
ipſo eſt determinata pena a iure:ſecus ſi eſſet arbitraria.5.vel eſſet no-
torium actus tranſeuntis.10.
3 Acta facta ad vnum finem non nocent vel proſunt ad alium finem.
4 Ratio naturalis reſtringit generalem diſpoſitionem legis:licet ipſa ra
tio non ſit in lege expreſſa.
6 Suſpicio iudicis ſemper poteſt allegari.licet ab eius pronuntiatione
poſſit appellari.
7 Appellari põt a iudice excedente modum in ar-
bitrando penam.
8 In notorijs quis põt eſſe iudex in facto proprio
quando pena venit terminanda a iure.ſecus ſi ab
ipſo iudice.
9 Poteſtas an poſſit cognoſcere de delicto cõmiſ-
ſo inter vel contra familiam ſuam.

Propoſuit. ¶ Appellãs
ab ordinario
in vna cauſa in alijs corã eo reſponde-
re tenetur:põt tamẽ eũ recuſare vt ſu-
ſpectum niſi cõueniatur de crimine manifeſto in
quo nõ cadit excuſatio nec ſuſpicio:vt q2 imponi-
tur pena iuris ſurgens ipſo facto.h.d. ſm intelle
ctum intrinſecũ.Et primo cõſultatio.Secũdo re
ſponſio ibi ſup quo.¶ Caſus literalis.Aliquis
corã ordinario ſuo appellat in aliqua cauſa con-
ueniᷣ:poſtea corã eodẽ ordinario ſuper alijs cau-
ſis ſup quib⁹ nõ eſt appellatũ ille ꝓpter app.non
vult ſup alijs reſpondere querit qd ſic ſeruandũ.
Reſpon.papa:ꝙ propter appella.illã nõ minus
tenetur in alijs cauſis ſuper quibus nõ eſt appel-
latũ reſpondere:verũtamẽ iudex a quo appellatᷣ
nõ debet eũ cõpellere ad reſpondendũ ſup alijs:
q2 ei ſuſpect⁹ eſt niſi ꝓ crimine adeo graui ꝛ mani
feſto propter qd ipſo actu merito ſit damnandus.
1 Ber.¶ † Primo no.ꝙ appellatio non operatur
ſuſpẽſionẽ iuriſditionis iudicis niſi reſpectu il- a
lius cauſe in qua fuit appellatum qd plene tetigi
2 in.c.ſuper eo.ꝛ in.c.ad hec.j.ĩ.eod.¶ † Secundo
no.ꝙ in crimine manifeſto non admittitur iudi-
cis recuſatio quantũcunqꝫ alias ſit ſuſpectus qd
intellige quãdo pro illo delicto pena eſt a iure de-
terminata:hoc voluit litera iſta in fin.ꝛ.j.dicã la-
3 tius.¶ † In glo.ij.in ſi.Hec ſolutio glo.nõ vide
tur bona:q2 acta facta ad vnum finem ſcilꝫ reſpe-
ctu appellationis non debent prodeſſe vel noce-
re cum agitur ad alium finem:ſcilicet vt admitta
tur recuſatio argu.in.c.veniens.ĩ.de teſti.et forte b
ob hoc dicit Joã.an.hic non eſſe ſperandũ euen-
tum appellationis:ſed eligendi ſunt arbitri ſu-
per recuſatione:et ſi probabitur grauamen illa-
tum admittitur recuſatio:alṡ ſecus.et not.bene
quia Joã.and.hic non exigit ꝙ probetur graua-
men ex mente.ꝛ vide qd plene digi in.c.ad hec.j.
ĩ.eo.hoc dictum tamen multum reſtringit iſtum
tex.quia fundat ſe ſolum ſuper pendẽtia appella-
tionis.Ex his verbis text.ſimpliciter inherens c
Goffre.in ſumma in tit.de iudi.in.§.ex his ergo
caſibus.dixit ſolam pendentiam appellationis
ſufficere.dicens:quod ratio iuris eſt quia iudex a
quo appellatur ſolet prouocari.l.iij.C.de epiſco.
audien.facit.l.litigatores.ff.de arbi.et.c.vt debi-
tus.j.eo.hoc tamen dictũ Goffre.cõiter non reci
pitur a docto.Nam vt digi in.d.c.ad hec.quiſqꝫ
poſſet ex nuda volũtate ſibi parare legitimã cau-
ſam recuſandi iudicem:q2 nõ haberet niſi appel-
lationem interponere:ſed vt ſatiſfiat verbis lite-
re puto poſſe dici:q2 ſi iudex nõ reuocat in dubiũ
grauamẽ ꝙ tũc habeat locũ iſte text.hoc vult iſta
litera dũ dicit oino ſuſpect⁹ eſt ꝛc.Aut negat gra
uamẽ ꝛ ꝑ cõſequẽs negat legitimã cãm recuſan-
di:tũc eligantᷣ arbitri iuxta formã.c.cum ſpeciali.
4 j.eo.alṡ ſequeretᷣ abſurdũ de quo digi.¶ † Et ex
c predictis tene menti vnũ qd licitũ eſt per rõnem
naturalẽ reſtringere generalẽ diſpoſitionẽ legis:
lꝫ ratio nõ ſit in.l.expreſſa.facit pro hoc tex.iũcta
gl.in verbo ineptum.in aut.vt ma.debi.et qd di-
xi in.c.ſuggeſtũ.ĩ.eo.vbi vide.ꝛ qd no.Bart.in.l.
item queritur.§.qui impleto.ff.locati.Et quid
de verbo pretextu.ꝛ ver.fas.vide no.in.c.ad hec.j.
eo.ꝛ de verbo debet.nunquid importat ſemp ne-
ceſſitatẽ dic ꝙ ſic:niſi ſubiecta materia aliud ſua-
deat.vt in.c.i.de deſponſa.impube.Ad hoc vide
glo.no.quam ſemper tene menti in cle.attenden-
tes.de ſtatu regu.in ver.debet.et vide Bart.in.l.
iij.de pignoribus.vbi latius ꝓſequitur materiã.
5 ¶ † In glo.ſi.in ſi.no.ſingulꝛ ꝑmo ꝙ l facto ma-
nifeſto prout differt a notorio põt iudex recuſari

Zacharias.
a ¶ Periuro in-
terdictuꝫ. Adde
Archi.in.c.per-
uul.xxij.qd.ſi.et
Alex.in.l.ij.§.qd
diximus.ff.ſi qs
cau.ꝛ Ludo.Ro.
in.l.admonendi.
poſt prin.ff.de iu
reiuran.
Sebaſti.Sapia.
b ¶ Quod abbas.
Uide Abb.in.c.
in noſtra.colũ.iij.
ĩ.de procurato.ꝛ
in.c.ſopite.in.ij.
no.j.de cenſi.ꝛ ro.
in ſingu.celxxiij.
incip.tu ſcis.
Sebaſti.Sapia.
c ¶ Unum. Uide
que dicta ſunt in
c.ſuggeſtuꝫ.ĩ.eo.
circa ſcdm nota-
bile abbatis de
verbo debet vide
p Feli.in.c.nã cõ
cupiſcentiã.colũ.
ij.ĩ.de cõſtit.ꝛ di-
cit Abb.in.c.i.ĩ.
de deſpon.ipub.
ꝙ regulatᷣ ſecũdũ
ſubiectam mate-
riam.

a ℭ Ro.notabilem ni.an in notoꝛijs iudex recuſeẗ. et adde qđ idē dicit d.Ant. in repe.c. vīa.de coba.ele. ⁊ mu.i.l.lxxx.col. ⁊ p hanc doctrinā intulit nouū ⁊ ſingu.dictum .d. Abb.i.c.i.de ele. mi.i.c.dilect⁹.de pe.⁊ illđ qđ dꝫ qđ iudex i delictꝫ notoꝛijs poſſit eſſe iudex i ſcđ ꝓpꝛio vt eſt tex.in.c.romana.de pe.i.vi. ⁊ plene no.d.ant. in.c.dilect⁹.⁊ i.c. cum veniſſent.de iud.itelligaẗ vex niſi ꝓ illo delicto notoꝛio đ iure deberet imponi pena arbitraria: qꝛ tūc cū poſſet grauare i arbitrādo nō poterit arbitrari in cā ꝓpꝛia qđ perpetuo tenemēti.et idē qđ tꝫ hic.d.Anto.tꝫ ēt do.i.c.i.in pe.col. de offi.dele.i.vi.⁊ in.c.iudex.i ſi.eo.ti.⁊ li.et adde qđ iſtud.d.arch.i.l.d.c.qꝛ ſuſpecti r̄fert ⁊ ſequiẗ Inno.i.c. plerūqꝫ.circa me. de offi.oꝛdi.in.vi.

ℭ Adde an i notoꝛijs iudex recuſetur ſuſpectus: Ro.ꝯſi.cccxxiiij. ⁊ in ſingu.ſuis. Antoni⁹ Frācis.

ℭ An in notoꝛijs poſſit iudex recuſari vt ſuſpectus dicas qđ iudex ꝓpter caſdeꝫ cās pōt recuſari ꝑ quas pōt recuſari ꝓcuratoꝛ de qb⁹ i.c.i.de ꝓcur. li.vi.⁊ no.in.c.poſtremo.de app.et adde ꝙ iudex qui etiā culpa mea eſt mihi ſuſpect⁹ vt ꝑ Inn.in.c.exhibita.de iudi. pōt recuſari. gl. tñ in c.vt debit⁹.de ap. vr̄ tenere ꝯtrium. ſꝫ illa tñ glo.cōiter ꝓbꝫ.in.c.ſi in ſtius met⁹.de ap. reꝑhendiẗ.⁊ hr̄ ꝑ Jo. an.in.c.legitima.eo.ti.⁊ in.c. ſi ꝯ vnam.de offi. dele.eo.ti.li.vi.et Barto.in.l.ſi qs mihi bona.§.ſiqs iuſta.ff.de dam. infec.

ex legitima cauſa tanꝙ ſuſpectus:⁊ ſic ꝓcedit tex. multū no.in.c.qꝛ ſuſpecti.alle.in glo.ſecus in manifeſto notoꝛio.⁊ dꝫ manifeſtū non notoꝛiū id qđ pꝛobari pōt tñ nō eſt notoꝛiū. Innoc.hic dat aliā ſol.ꝙ in crimine graui ⁊ manifeſto nō admittitur recuſatio vt hic ſecus in manifeſto nō graui vt in contrariū. Mihi videẗ totū oppoſitū:qꝛ facilius deberet admitti recuſatio in grauib⁹ vbi agiẗ de maioꝛi pꝛeiudicio ꝙ in leuib⁹ ꝑ.c.vbi periculū.de elec.li.vi. Vñ tene ſolutio.glo.ſꝫ.d.Ant.[a] hic referēdo Archid.in.c.qꝛ ſuſpecti.vbi hoc ponit:limitat qñ pena eſt impoſita ⁊ determinata a lege. Si aūt veniret imponēda arbitrio iudicis:tūc quantūcūqꝫ crimen ſit manifeſtū ſeu notoꝛiū admittiẗ recuſatio qꝛ poſſet nocere in arbitrādo penā:⁊ eſt

b dictum[b] ſatis not.lꝫ hoc attribuat archidiacono. ego dico ꝙ oꝛiginaliter fuit Hoſt. Jo.and.ſequiẗ in.c.cum ſpeciali.ī.eo.vbi plenius ꝓſequiẗ hoc ꝙ

6 Archi.in dicto loco. ℭ † Et ſi tu diceres hāc non eſſe legitimā cauſam recuſandi:qꝛ poterit appellari ſi excedit modū:certe nō eſt bene dictū: qꝛ ſm hoc nūꝙ poſſet iudex recuſari cum ſemꝑ ſubſit facultas appellādi. Nā debet qs euitare ſaltem grauamē de facto ⁊ ne vexetur in expēſis ⁊ in appellationibus ſuperfluis:ex quo eñi ſuſpectus eſt non videẗ habere rectū iudiciū arbitrandi. arg.c.re-

7 pellanẗ.ī.de accuſa.⁊ in.d.c.qꝛ ſuſpecti. ℭ † Et qđ poſſit appellari a iudice arbitrante penam: vide glo.no.in.c.ſuper his.de accu.⁊ ꝑ Bar.in.l.ſi qua

8 pena.ff.de ver.ſigni. ℭ † Et ex pꝛedictis pone ſingularē limitationē ad dictū Innoc.in.c.ex parte. ī.de verb.ſig.vbi dicit ꝙ in delicto notoꝛio poteſt etiam iudex in ꝓpꝛio facto ꝓcedere:cū ſit potius executoꝛ legis ꝙ iudex.debet eñi intelligi ⁊ limitari qñ pena illius delicti eſt determinata in lege

9 ſecus ſi eſſet arbitrio ſuo determinanda. ℭ † Eodem modo poſſunt limitari dicta Bart.in.l.ſi qs foꝛte.§.i.ff.de penis.vbi pꝛoſequiẗ an et qñ poteſtas poſſit eſſe iudex cōtra offendentem officialeꝫ

10 ſuū vel familiā ſuā. ℭ † Itē do ⁊ aliū intellectū ad.d.c.qꝛ ſuſpecti. vt procedat in notoꝛio actus tranſeuntis: qꝛ cū tunc recipiantur pꝛobationes. vt no.glo.ij.q.i.manifeſta.⁊ eſt tex.in.c.ſicut.de re iudi.poſſet iudex ſuſpect⁹ in illis recipiēdis grauare partē.merito poterit recuſari vt ſuſpectus. Iſtud vero.c.ꝓcedit in notoꝛio facti permanentis ⁊ vbi pena eſt determinata a lege.hoc videtur velle iſta litera in ſi.que no.

1 ℭ Excōmunicatus abſoluiẗ preſtita cautione de ſatiſfaciēdo.licet creditoꝛes vel alij inſtent qđ non abſoluatur.ratio ponitur infra nu.5.

2 Iudex eccleſiaſticus pōt ius dicere in eccleſia iudex ſecularis non:⁊ ſi ſecus fecerit reddit iudiciū nullum.13.

3 Contractus poſſunt fieri in eccleſia:licet contrahentes peccent.

Pena appoſita in quaſi cōtractu:non habet locū in contractu nec econtra.

4 Statutum loquens de muliere vt nō poſſit cōtrahere:non extenditur quin poſſit quaſi contrahere ⁊ ſic hereditatem adire.

6 Excōicatus quando abſoluitur debet pars citari ſi ad eius inſtantiā fuit excōicatus.alr̄ ſecus.tñ ſi de facto fuit abſolutus ſine citatione partis: abſolutio tenet.vide in nu.7.vbi in hoc diſtinguiẗ.

8 Abſolutio a iuramento:an debeat preſtari parte aduerſa non citata.

9 Abſolutio a licito iuramento alteri preſtito regulariter non pōt fieri etiam a papa.

10 Excōicatio nūꝙ ferẗ ab hoīe niſi propter ꝯtumaciam ideſt qñ aliter coꝛrigi non poteſt.

Excōmunicatio poteſt ferri ſine alia monitione quando preceſſit contumacia.

11 Iudex ad quem eligatur ad electionem appellantis:an appellati.

12 Priuilegiato an aliꝗ caſu poſſit iuſtitia dēnegari.

14 Conſiliū ⁊ cōſenſus multū differunt inter ſe.

In confirmationibus electionum an requiratur conſenſus capituli.

15 Appellatio nō admittiẗ in his q̄ dilationē nō recipiunt:puta in rebus tempoꝛe perituris.

16 Juriſditio iudicis a quo nō ſuſpendiẗ in his que tendūt in faciliorē exitū appellationis.

17 Excōicat⁹ nō dꝫ abſolui niſi pri⁹ ꝓſtita iuratoꝛia cautione de parēdo mādatis eccl'ie:⁊ hoc regulr̄. Miſſio in poſſeſſionē nō reuocaẗ niſi prius preſtita cautione de fideiuſſoꝛia vel pignoꝛatitia.

18 Juramentum ſiue cautio iuratoꝛia non ſunt exigēda ab illis qui preſumuntur deierare.

c
1 Ua fronte. ℭ † Abſoluitur excōicatus cautiōe recepta lꝫ aduerſari⁹.vel excōicatoꝛ ne abſoluaẗ appellet.h.d.ſm vnū intellectum:quē tñ opꝫ limitare qñ excōicatio nō fuit lata ꝑ manifeſta cōtumacia vel offenſa:qꝛ tūc nō dꝫ abſolui niſi ſatiſfactione ꝓcedēte.vt in.c.ex b parte.ī.de ver.ſig.ſꝫ ſm aliū intellectū pōt ſic ſummari. Appellās ab excōicatione pōt petere abſolutionē ab excōicatoꝛe a quo appellauit nō obſtāte appellatione ſua vel appellatione interpoſita ꝑ aduerſarium ne abſoluatur:nō tñ iſte intellectus multum cōgruit litere. Diuidiẗ. Prima pars repꝛehendit querentem.ſcđa ibi:ſane.ipſius duplici c queſtioni reſpōdet. ℭ Caſus literalis. Archiepiſcopus cantuarieñ.ſuper quibuſdam dubijs ſuis conſuluit dominum papam anteꝙ ad queſtiones reſpondeat. Papa reſpondet ꝙ nō videt qua frōte ipſum cōſulat cū dicaẗ iuris oꝛdinē peruertere cū ipſe nō in eccleſia nō in palatio non in camera ſua:ſed in camera regis cōtra ius ⁊ cōtra pontificalem dignitatem electiones epoꝛum confirmet. Poſtea deſcendit ad queſtiones. Prima eſt talis aliquis fuit excōmunicatus vel interdictus ꝓ contumacia vel alia iniuſta cauſa.ille offert ſe ad iuſtitiam pro quibus ſuiam recepit:pars aduerſa appellat ne abſoluaẗ:queritur an iudex ipſum abſoluere debeat. Rñ.papa.ꝙ iudex ipſum abſoluere pōt ne in excommunicatione decedat etiam ſi appellauerit pars aduerſa recepta pꝛimo cautione ſufficienti ab ipſo ꝙ iuri parebit coꝛam papa ad queꝫ appellauit vt delegato ipſius. Scđa queſtio d fuit aliquis conqueritur ſe irrationabiliter excōicatum vel interdictum nihilominus offert ſe ad iuſtitiā ⁊ petit abſolui pars aduerſa appellat. Ad hanc queſtionem idem reſpondet quod in pꝛima: ꝙ poteſt illuꝫ abſoluere etiam ſi pars aduerſa duxerit appellandum. Ber. ℭ Primo no.ꝙ electiones poſſunt examinari ſeu cōfirmari in eccleſia ſiue

2 in palatio epi vel in camera ſua. ℭ † Ex pꝛedictis infero ad plura. Primo qđ cauſe eccleſiaſtice poſſunt iudicialiter tractari in eccleſia. Secundo vero infero epm poſſe ſibi eligere ſedem in aliqua cauſa nedum in eccleſia ſed in palatio ſuo vel in camera ſua.⁊ no.iſtum tex.pro conſuetudine quorundam locoꝛum:nam in aliquibus locis vicari⁹ epi reddit ius in eccleſia in aliquibus in palatio epiſcopi:⁊ vtrūqꝫ recte fieri poteſt vt hic qđ no.et facit.ij.q.ij.preceptum.vbi bonus tex. Secus de in iudice ſeculari. Nam eius iudiciū agitatum in eccleſia non valet:vt eſt tex.hodie ſingularis in.c. decet.de immu.eccle.lib.vi.in.§.oēs oꝛdinarij.⁊ vide glo.ſingularem ibi ꝙ in contractibus initis in eccleſia:⁊ determinat ꝙ cōtractus valent licet cōtrahentes peccauerint:qꝛ pena retractationis illius capituli non debet extendi. Et no.illam glo. perpetuo ꝙ vbi retractatio actus inducitur a lege in penā ꝯtrafaciētis tūc illa diſpoſitio dꝫ odioſa ⁊ penalis.⁊ ideo reſtringēda. Dico latius in.c. cognoſcētes.ī.de cōſti.vbi eſt bona glo.in ver.di-

3 ſpendijs. ℭ † Itē no.ex illa glo.ꝙ pena[d] appoſita

d in quaſi contractu nō debet extendi adverū cōtractum. Nam in iudicio quaſi cōtrahimus.l.iij.ff.de pecu.no.Jo.an.in.c.pia.de excep.lib.vj.⁊ tamē pena nullitatis iudicij.i.quaſi contractus non extēditur ad verum cotractum. Unde verus cōtract⁹ geſtus in eccleſia tenet vt ibi. Itē puto econtra vt pena appoſita in cōtractu vero non habeat locuꝫ in quaſi cōtractu eadē ratione ne fiat extenſio pene ad cauſam non omnino conſimilem iuxta gloſ. no.in.c.i.de tempo.oꝛdi.lib.vj.

Additio

Sebaſti. Sapia.

b ℭ Eſt dictuꝫ. Et hoc dictū multuꝫ cōmēdat.d.andr. ſiculus in tractatu de ꝓſtātia cardinaliū in.iij. qđ. ij.partis. col.pe.

c ℭ Allegaẗ deciſio huius decre.ꝙ qñ debitū eſt ligādū creditoꝛe ꝓpſit impedire ſepulturam debitoꝛis moꝛtui niſi ſibi ſatiſfiat ab heredibus.⁊ ita alle. gl. in.§. ſunt quorū. ver.ſi qs etiā anſus.ij.q.vi.et hoc ſm Archid.ibi q late diſcutit iſtuꝫ paſſum:de quo ꝑ do. Anto.in.c. ex parte.ij.de ſepul.

Sebaſti. Sapia.

d ℭ Pena. Uide Abb.in ꝯſi.lxxi. incip.quinqꝫ dubia.colū.iij. in.i. vol.⁊ Alexan. in ꝯſi.lxvij.incip. viſis.col .iij.l.i. vol. cū allegatis p.d. Jaſ.poſt Bar.in l.ſi vnus. §.pact⁹ ne peteret. colū. viij.ff.de pac. per Alex.⁊ Jaſ.in.l. ſi apud acta.col.i. C.de triſa.ꝑ Jaſ. inſtit.de actio.in pein.col.v.

¶ Contrarium tenet idẽ Bar. in l. more. in prin. ff. de acqui. heredi. qđ mulier prohibita cõtrahere ſine cõſenſu propinquorũ non poterit adire hereditatẽ ⁊ ſic quaſi cõtrahere quã cõtrarietatẽ ponit d. Matthe. de ma. in no. clxviij. ⁊ ſic cõcor. ꝙ aut ſtatutũ loquit᷑ per verbũ obligare ⁊ tunc verũ dicit Bar. in d. l. more. aut loquitur ꝑ verbum cõtrahere. ⁊ tunc verũ loqtur Bar. in d. l. apud iul. §. ſi eı⁹ rationẽ cõſideras: ſed verba Bart. non patiũtur iſtã cõcordiã: q: vtroq; caſu Bar. loquit᷑ proprie qñ ſtatutũ ꝓhibet cõtrahere ꝑ hoc verbũ contrahere ⁊ opi. do. Abb. panor. hic poſt Bart. in d. ap. ſirmãt bal. Ange. ⁊ Imo. et Rapha. cu. ⁊ do. Alex. in l. inutĩ. ff. de acqrẽ. here. q. d. Alexan. nouiſſi. adducit fundamentum ꝑ qđ videt᷑ ꝙ poſſet reſponderi ad oĩa q̃ adduci poſſent in contrariũ: maxime ad arg. quo vtit᷑ Lud. in d. l. mutum. ꝙ vbi in ſtatuto nõ poteſt aſſignari niſi vna ratio illa habet᷑ pro expreſſa et ex idẽtitate ratiõis licitum eſt arguere ad caſuʒ omiſſuʒ in ſtatuto gl. l. q̃uis. ⁊ ibi expſ ſius Bal. ⁊ Pau. de ca. C. de fideic. ⁊ Bal. in l. maximũ vitiuʒ. in iiij. col. C. de li. prete. cum ſi. ⁊ maxime qñ ſit extenſio de ſtricta vocabuli ſignificatiõe ad latã gloſ. in ver. eligat᷑. in cle. j. et ibi Paul. de lea. de ele. Sed ſic eſt qđ ratio predicta ſtatuti eſt ad tollendum ꝓſumptionẽ doli vel metus ſm ipm Bart. in l. tranſactione. C. de tranſac. Et ne mulieres ꝑpter fragilitatẽ ſexus decipiantur ſm Bal. in l. ij. circa ſi. C. de adopt. ſed iſta ratio militat in quaſi cõtractu ⁊ ſic in aditiõe hereditatis ergo ⁊c. nam d. Alex. vbi ſ. ꝙ imo nõ eſt eadẽ rõ. ⁊ ideo ſtatuẽtes nõ ita veriſimilr ſtatuiſſent in quaſi contractu aditionis hereditatis. nam in cõtractibus naturaliter cõtrahẽtes ſolẽt inuicẽ ſe decipere. l. in cauſe. ij. in prin. ff. de minori. cũ ſi. ideo introductũ eſt ſtatutũ ad iſtũ finem ſʒ aditio ad hereditatẽ cũ fiat nuda volũtate mulieris. ⁊ ſic ibi non cadat periculũ ꝙ a cõtrahente decipiat᷑. ideo cũ non militet rõ ꝓ-ꝯñs nec ſtatutũ. Ad hoc reſpondet ꝙ imo mulier poterit decipi: q: legatarij fideicommiſſarij ⁊ creditores hereditarij poſſent decipere mulierẽ falſis ꝑſuaſionibus inducẽdo eam ad adeundũ ꝯcurrẽte fragilitate ſexus ⁊ facilitate decipiendi. ideo rõ ſtatuti etiam hoc caſu limitat. ⁊ ita dicebat d. Iaſ. de may. dum ſub eo audirẽ. l. barbarius. de offic. ꝓto. dicens ꝙ ita conſuleret et iudicaret ꝯ eũdem: limitabat tñ niſi hereditas eſſet lucroſa: vel opulẽta ex eo qđ in iſtis terminis no. Bal. in l. neq; tutores. ꝑ illũ tex. C. d ꝯhe. ⁊ cõ. ſti. vbi dicit illũ tex. eẽ multũ tenendũ mẽti ad ſtatuta de ꝯctib⁹ mulierũ qđ nõ valeãt ſine conſenſu propinquorʒ. naʒ intelligunt᷑ de cõtractibus dãnoſis nõ de vtilib⁹. Idẽ tenẽt Ang. ⁊ Imol. l. d. l. mutũ §. j. ⁊ ibi paul. de ca. idẽ tʒ ibi d. alex. poſt Raph. cu. in d. l. more. ſimile dicim⁹ in iudicijs. l. nõ id. C. de ꝓcur. cũ ſi. hñ facit qđ no. ange. ⁊ Imo. in l. ij. per gl. ibi. ff. de exce. facit ꝙ vult gl. in l. q̃cũq;. C. de bonis q̃ lib. quã bal. ibi: circa prin. ex ꝯclamat ⁊ dicit eſſe tenẽdã mẽti ꝙ ꝓ vtilitate filij pater põt alienare bona aduentitia filij in quibus hʒ vſumfru. qđ dicit Bal. facere ad locationes rerũ eccleſie que poſſunt fieri pro vtilitate eccleſie vſq; ad annos. xxix. facit ꝙ no. Bal. in l. contra. in ſi. prin. per illũ tex. ff. de pac. ¶ Adde an mulier ſtante predicto ſtatuto poſſit hereditatẽ adire: Ange. in terminis. cõſi. cccxi.

4 **Additio** ¶ † Et hoc vltimũ tenet bar. in l. more. ff. de acq. here. et l. apud iulianum. ff. ex quibus cau. in poſ. eat. et per hoc dicit ꝙ mulier põt adire hereditatẽ non obſtante ſtatuto quo cauetur qđ mulier non poſſit cõtrahere ſine cõſenſu duorũ cõſanguineorũ ſuorum: q: ille qui adit hereditatem non contrahit. vt in d. l. apud iulianum. ⁊ verba ſtatuti debent intelligi proprie. qđ no. ¶ No. ꝙ nõ ſolum excõmunicatus debet repelli a petitionibus ſuis. et facit ſe indignum gratia ſedis apoſtolice. vt in. c. cum parati. ꝯ. eo. ſed etiã peruertẽs iuris ordinẽ ⁊ contẽnens canonum diſpoſitionem. vnde papa nolebat reſpondere ſuper cõſultationib⁹ ſuis iſti archiepiſcopo: q: violauerat debitũ ordinẽ iuris et contẽpſerat canonũ diſpoſitionẽ cõfirmando electiones in camera regis. ¶ Item no. in ver. ſane. ꝙ perſona non ſolũ excõicatur ſed etiã interdicit᷑ ad hoc. c. is cui. de ſen. excõ. lib. vj. ¶ Item no. caſum in quo iudex a quo iuriſditionem ſuam exercet appellatione non obſtãte ſcʒ abſoluẽdo excõmunicatũ.ᵃ vnde aũt hoc procedat. j. dicã latius. ¶ Oppo. cõtra tex. fortiter videt᷑ qđ nullo modo poſſit procedere hoc capitulũ. Aut enĩ iſte fuerat excõicatus pro manifeſta offenſa ſiue contumacia ⁊ non debebat abſolui niſi prius preſtita ſatiſfactione ⁊ iuſta eſt cõtradictio aduerſarij. vt in. c. ſolet. de ſen. excõ. lib. vj. ⁊. c. ex parte. de ver. ſignifica. Aut fuerat excõicatus pro offenſa vel contumacia dubia ⁊ tũc appellatio ne abſolueretur eſt fruſtratoria: q: ſatis eſt hoc caſu preſtare cautionem vt in d. c. ex parte. ergo appellatio iſta tanq̃ fruſtratoria nõ debebat deuoluere cauſam ad ſuperiorẽ ⁊ per conſequens non debebat iudex recipere cautionẽ de parendo iuri coram iudice ad quẽ fuerat appellatum. Solu. expreſſis dictis docto. colligo cõpendioſe duas lectu. Prima vt intelligatur tex. ꝙ petebatur abſolutio a iudice a quo. Secũda qđ petebatur a iudice ad quem. Prima lectu. ſubdiuiditur in duas. Prima qñ aduerſarius tantũ appellauit ne abſolueret᷑. Secunda qñ excõmunicatus prius appellauit: et poſtea petijt abſolutionem ⁊ aduerſarius appellabat ne abſolueretur ⁊ ſic concurrebat vtriuſq; partis appellatio. ¶ Uenio ad primã lectu. quomodo petebatur abſolutio a iudice a quo et aduerſarius tantũ appellabat. Pe. ⁊ Abb. reſpondent ad contrarium ꝙ hic nõ fuit appellatũ ne abſolueret᷑ ſʒ ex cauſa ſuperuenienti: vnde propter affinitatem nouiter cõtractam inter iudicẽ ⁊ excõicatum appellatio ſua habuit deuoluere cauſam. Hec ſolu. impugnat᷑ per Ioan. an. ꝙ ſuſpicio non eſt ſufficiens cauſa appellandi ſed recuſandi tantum. vt no. in. c. accedens. vt lit. nõ conteſta. Item dico qđ ex alio corruit iſta ſol. q: in tex. dicitur ꝙ iſte appellauit ne abſolueret᷑. Secũda ſolu. ſm Hoſt. qđ ex aliqua rõnabili cauſa iſte appellauit. Hec ſolutio penitus non euacuat cõtrarium: q: in litera dicitur quod aduerſarius appellauerat ne abſolueretur. Tertiã ſol. ponit Ioã. andr. vt procedat ſm antiqua iura ſm que appellatio non expreſſa cauſa deuoluebat cauſam ad ſuperiorem non tamen impediebat abſolutionẽ ꝑpter rationẽ litere ne decederet in excõicatione. Hec tertia poteſt impugnari: q: litera dicit ꝙ appellauerat ne abſolueretur. ⁊ ſic exprimebat cauſam fruſtratoriam cõtra ius: ſed cauſa manifeſte friuola etiã ſm antiqua iura nõ deuoluebat cauſam ad ſuperiorem: vt not. in. c. vt debitus. j. eo. Pono duas ſolutiones. Prima ꝙ licet a principio contradixiſſet ne abſolueretur tamen poſtea appellauit ſimpliciter videns non proficere: ⁊ ſic poſſet ſaluari ſolutio Io. and. Pono ſecundam meliorẽ ꝙ hic contradicebat iſti ne abſolueretur ante ſatiſfactionẽ proponens forte offenſam vel contumaciã manifeſtam ſed pars ⁊ iudex hoc negabãt ideo ille appellauit. Hec appellatio etiam ſm hodierna tempora eſt legitima. vt in. c. ſolet. ideo habuit deuoluere cauſam ad ſuperiorem. Et ſi diceres quare abſoluit iudex a quo ex quo appellatio prima fronte eſt legitima. Reſpondeo qđ vbi appellatio fuit interiecta nõ expreſſa cauſa duplex fuit ratio abſoluendi.

5 ¶ † Una ne pendẽte litigio iſte decederet in excõmunicatione: vt in litera: ſed prouidetur parti aduerſe recipiendo cautionem. Secunda ratio quia iſta abſolutio tendit in faciliorem exitum cauſe appellationis. hanc ſententiam tenet Feder. de ſe. conſi. cxcviij. Nam iudex ad quẽ ante omnia ipſum abſolueret recepta cautione. vt in. c. per tuas. j. de ſenten. excõ. Sed ſi expreſſit illã cauſam: quia fuerat excõmunicatus pro manifeſta cauſa: tunc vnica eſt ratio abſoluendi ne decedat interim in excõmunicatione: quoniam abſolutio non tendit hoc caſu in faciliorem exitum. ideo preiudicat appellationi cum ob hoc fuiſſet appellatuʒ ne abſolueretur. Ex his habes declaratam primam lectu. et habes caſum in quo iudex a quo abſoluit poſt appellationem rationibus predictis. ¶ Uenio ad ſecundam lectu. que habet qđ excõmunicatus prius appellauerat ab excõmunicatione. et nunc petebat abſolutionem et aduerſarius appellabat ne abſolueretur. Dic qđ reſpectu appellationis aduerſarij ſatis. ꝯ. materia diſcuſſa eſt: ſed reſpectu appellationis interpoſite ab excõmunicato dicit Innocen. quod petendo abſolutionem a iudice a quo tacite renuntiauit appellationi ſue niſi fuerit proteſtatus: q: non intendebat renuntiare appellationi. de hoc vide quod plene dixi in. c. queſtioni. ꝯ. eo. dicit tñ Inn. qđ ſiue ſit ordinarius ſiue delegatus ſiue detulit appellationi ſiue non: poteſt ipſum abſoluere ſed non reddit cauſam quare. Sed dic qđ duplex poſſet eſſe ratio. ſi enim cenſetur renuntiare appellationi tunc non habet dubium cum iuriſditio integra reuertatur ad eum in caſibus in quibus non renuntiat. Dic quod ratio abſoluendi eſt duplex. Prima ne pendente appellatione iſte decedat in excommunicatione. Secũda quia tendit in faciliorem exitum cauſe appellationis. Nam hoc faceret iudex ad quem ante omnia. vt in. c. per tuas. prealleg. de ſen. excõmunicationis. Mihi tamen non placet dictum ſuum in delegato qui detulit appellationi quia per delationem tota iuriſditio eſt ab eo abdicata et tranſlata in ſuperiorem. vt in. c. cum appellationibus. eodem titu. lib. vj. nec tanta imminet neceſſitas vt dicamus non iudicem poſſe abſoluere ab excommunicatione vt eſt iſte qui detulit appellationi.

¶ Uenio ad tertiam lectu. quod hic petebatur abſolutio a iudice ad quem: ⁊ hoc innuit ſatis finis huius. c. dum dicit qđ excõmunicator contradicebat. ⁊ hoc caſu dicit Hoſtien. quod iudex ad quem poteſt abſoluere poſtq̃ examinauit cauſaʒ partib⁹ preſentibus ⁊ nõ ante ꝑ. c. romana. §. penulti. eo. ti. lib. vj. ⁊ ita tenetur cõmuniter ⁊ cuʒ eo tranſeunt docto. Sed aduerte quia hoc non eſt verum in abſolutione q̃ fit cum cautione quia ante oĩa iudex ad quem talem abſolutionem impartitur. tex. eſt apertus in d. c. per tuas. ſed ſententiaʒ reuocare vel denuntiare nullã non põt niſi prius plene cognouerit de cauſa preſentibus partibus ⁊ ita loquitur. §. pe. alleg. per Hoſt. Aliud eſt abſoluere cautione recepta: ⁊ aliud reuocare ſententiam vel denuntiare eam nullam vt ipſemet Io. and. dicit in nouel. Ratio diuerſitatis eſt quia in abſolutione que fit cautione recepta nulli parti preiudicat᷑ nec aliqd fit in effectu contra ſentẽtiã excõicatoris: ſed cõtra quãdo vult reuocare tanq̃

iniuſtã ſeu denũtiare nullã l hoc ꝓindicat pti ad-
uerſe ⁊ tacite ꝓnũtiat excõicatorẽ male pceſſiſſe
qđ nõ dʒ poſſe facere niſi prius de meritis appel-
lationis cognouerit. et ꝑ hoc habeo clariſſime in
tellectum huius.c.⁊ multorũ iuriũ.ſ. allegatorũ.
Und tñ no.qđ do.Anto.hic aperte videt̃ reuoca-
re id qđ dixi poſt eũ in.c.qñ.ſ.eod.dicit enĩ pri-
mo ꝙ iudex a quo põt abſoluere per viã reuoca-
tionis:poſtea dicit hoc ſibi nõ placere qꝛ per hoc
ceſſaret appellatio reuocãdo grauamẽ ⁊ ſic nulla
remaneret dubietas:qꝛ non põt amplius dici iu-
dex a quo eũ ceſſat appellatio.ad hoc.c.ſi a iudi-
6 ce.eo.tit.lib.vj.¶ † Supra viſum eſt an ⁊ quando
iudex a quo vel ad quẽ abſoluere poſſit ab excõi-
catione:nunc quero de.q.quotidiana nunquid iu-
a dex teneat̃ citare^a partem aduerſam ad actũ abſo
lutionis.Doc.cõiter tenent ꝙ ſic:cũ poſſit pretẽ-
dere intereſſe:forte enĩ expẽſas quas fecit cõſequi
debet ante abſolutionẽ.de ſen.exc.c.cũ venerabi-
libus.§.idẽ.li.vj.vel forte poſſit pretendere offen-
b ſam manifeſtam ita ꝙ ante abſolutionẽ^b deberet
aduerſari⁹ ſatiſfacere:rõne ergo ſui intereſſe vo-
cari debet arg.c.inter quatuor.de maio.⁊ obe.iij.
q.ix.c.oĩa.Simile cũ reuocat̃ miſſio in poſſeſſio-
nem.vt no.in.c.qm̃ frequẽter.§.in alijs.vt lit. non
cõteſt.Dicũt tñ doct.cõiter hic.⁊ in.c.j. de iud.qđ
ſi de facto fiet abſolutio parte non vocata:tenet.⁊
idẽ tenet Spe.in ti.de eõtu.§.ſi.verſi.ſed pone ex-
cõicatus.vide etiã gloſſ.in.c.excõicatos.xj.qđ.iij.
que videt̃ limitare dicta doctorum hic.Ut pars
ſit vocãda ad actum abſolutionis qñ iudex excõi
cauit ad inſtantiam partis.ſecus ſi excõicauit ex
ſuo mero officio.⁊ hoc dictum ſatis mihi placet.
facit quod in ſimili no.Bart.in.l.ij.ff.de eo qui in
7 ius voca.¶ † Sed cõtra predicta adduco tex.no-
tabilem in.c.romana.§.ſententias.eo.ti.li.vj. vbi
dicit̃ ꝙ ſentẽtia excõicationis vel interdicti nul-
latenus eſt reuocãda parte nõ vocata.Et per illũ
tex.argu.Jo.an.cõtra opi.predictã vt non teneat
abſolutio parte nõ vocata:licet hic nullã mentiõ
nem faciat de illo.§.nec etiã do.Anto.ſed ſimplr
tranſeunt cũ predictis.Sed reducendo ad cõcor-
diam multa iura diſtinguo qđ aut abſolutio ſit ab
ipſo excõicatore ſiue ſuperiore concurrente cum
eo ad actum iuriſditionis circa excõicatũ.⁊ tunc
tenet abſolutio parte non vocata.tex.eſt maxime
iuncta glo.in ſi.c.cũ ab eccleſiarũ.de offi.ordi.Ra
tio huius eſt qꝛ iſta abſolutio eſt actus penitentia
lis:ideo ad ſui eſſentiã nõ exigit citationem.Se-
cunda racio ꝙ ſicut excõicatio ſine citatione lata
tenet.vt in.c.ſacro.de ſenten.excõ.⁊ not.xj.q.iij.in
ſum.ita ⁊ abſolutio tenere debet ⁊ fortius cum ſit
actus magis fauorabilis.vide tex.cũ glo.in.c.ve-
nerabilibus.§.vbi aũt.de ſen.excõ.lib.vj. vbi tra-
ditur regula generalis ꝙ abſolutio facta a iudice
ſuo quãtũcũqȝ iniuſta tenet:⁊ nõ tradas obliuio-
ni illũ tex.⁊ in hoc caſu intellige dicta doct.hic et
in.c.j.Quandoqȝ abſolutio ſic a iudice ad quẽ de-
uoluit̃ iuriſditio ſolũ via appellationis.exẽplũ in
archiepõ q nõ hʒ iuriſditionem regulr in ſubdi-
tos ſuffraganei niſi ꝑ appellationẽ.vt in.c.paſto-
ralis.de offi.ordi.⁊ hoc caſu dic ꝙ ſi non eſt appel
latũ ad eũ nõ valet abſolutio niſi recipiat appel-
lationẽ ex probabili cauſa emiſſam:tũc enĩ abſo-
lutio facta ab eo tenet etiam parte nõ vocata licet
ſit iniuſta:qꝛ hoc caſu iudex eſt ⁊ ꝑ cõſequens pro-
cedũt rõnes alle.in excõicatore.ad hoc.c.ꝑ tuas.⁊
qđ ibi not.de ſen. excõi.⁊.d.§.vbi aũt.qui proprie
loquit̃ de iudice ad quẽ.Aut vult ſententiã excõi-
cationis reuocare tanq̃ iniuſtã vel eã denuntiare
nullã:⁊ non põt niſi partib⁹ vocatis:⁊ ſi aliter fa-
ceret:reuocatio vel declaratio nõ teneret.⁊ hoc ca
ſu itelligo dictũ.§.ſniãs.⁊ Jo.an.ibi rõ eſt:qꝛ hoc
caſu eſt quaſi diffinitiue ꝓnũtiare ſup ipſa excõi
catione ⁊ eſt actus iudicialis:nec cõpetit ſibi po-
8 teſtas niſi prius examinauit cauſam.¶ † Et hec
facit ad queſtionẽ quotidianã.nunquid abſolu-
c tio a iuramento^c preſtito ſup aliquo cõtractu fa-
cto ab epõ parte non vocata valeat in caſibus in
quibus pars debeat vocari.do.Anto.in.c.debito
res.de iureiurando tenet ꝙ ſic arguendo ꝑ ſimile
de abſolutione facta ab excõicatione parte nõ vo
cata.Sed ꝑ predicta ego diſtinguerem:ꝙ aut cer
tũ eſt iuramentũ eſſe illicitum ex parte recipien-
tis ⁊ procedit dictũ ſuũ.qꝛ hoc caſu clarũ eſt epm
eſſe iudicem ſuũ in abſoluendo:ꝑ id qđ no.Inno.
in.c.debitores.ſed vbi contractus ſuper quo iura
mentũ fuit preſtitũ in ſui ſerie nullam iniquitatẽ
cõtinet:lʒ iniquitas allegaret̃ per partẽ puto qđ c
9 non teneat abſolutio parte nõ vocata.¶ † Quia
regulariter epõs nec etiã papa põt abſoluere a lici
to iuramento alteri preſtito.vt no. Innoc.in.c.cũ
inter.ꝑ.de renun.⁊ eſt glo.or.in.c.quanto.de iure-
iurã.⁊ ibi plene dixi.ergo nõ eſt iudex in omnem c
euentũ:⁊ ſic anteq̃ cõſtet iuramentũ eſſe illicitum
non põt abſoluere:⁊ conſtare non põt niſi parte
vocata.vt in.c.tũ ex literis.de in integrũ reſtit. et
in.l.ſi.C.ſi per vim vel alio modo. vnde preſuppo
ſito ꝙ iuramentũ illicitũ eſſet ⁊ receptum ex quo
tñ non conſtat nõ tenet quicquid facit qꝛ ignorat
id qđ eſt fundamentum ſue iuriſditionis.ad hoc
l.quero.ff.de eo qui pro tuto.vide notabilẽ theo-
ricã Bart.in.l.multum intereſt.ff.de condi.et de-
mon.⁊.l.ſi finita.§.iulianus.ff.de dã.ifec.hoc not.
10 ¶ † Opp.cõtra tex.in.§.ſane.vbi dicitur ſeu pre-
ſupponitur queʒ poſſe excõicari pro contumacia
vel alia cauſa:hoc enĩ videt̃ falſum cũ ab homine
nunq̃ ſit ferenda excõicatio niſi propter cõtuma-
ciã.glo.eſt no.xj.q.iij.nemo.vbi dicitur qđ nunq̃
debet quis excõicari niſi qñ aliter corrigi nõ po-
teſt.Sol.doc.aliquid tangunt hic ſʒ nõ clare.vide d
Inno.in.c.ex parte.el.j.ſ.de ver.ſigni.in vlti.col.
Dic ad hoc clarius ꝙ eo qđ ſemp cõtumacia de-
bet eſſe immediata cauſa excõicationis ſiue pre-
ceſſerit delictum ſiue nõ:debet prius ſemp mone-
ri vt ſatiſfaciat de hac contumacia immediata:in
tellige cõtraria qñ offenſa ſeu delictũ eſt cauſa ex
cõmunicationis ſʒ nõ immediata. Et de hac im-
mediata intellige iſtum tex.⁊ conſimiles. Et ad-
de vnum not.dictum Innoc.in.c.ex parte.qđ vbi
preceſſit cõtumacia etiam extraiudicialis põt ſe-
qui excõmunicatio ſine alia admonitione.per.c.
certum.xj.qõne.iij.⁊ vide latius in.d.c.ex parte.
11 ¶ † Opp.cõtra text.ibi ſi maluerit aduerſarius.
videtur enim ꝙ non ad appellatum ſicut hic in-
nuit pertinet facultas eligendi iudicẽ corã quo
cauſa tractetur ſed ad appellantem.ij.q.vj.ad ro-
manam.So.doct.vario modo ſoluunt hoc:ſed tu
dic vt no.in.c.cordi.e.ti.li.vj.in glo.j ver.petierit.
¶ Item oppo.quod.§.de his.videtur eſſe ſuper
fluus:quia idem dicit cum priori dic qđ primus
§.loquitur cum appellat aduerſarius iſte cum ap-
12 pellat excommunicator.¶ † In gloſſ.j.in fin. per
hoc Hoſtiẽ.infert quod ſi priuilegiatus excedat
poteſt ſibi iuſtitia denegari.adducitur.c. nuper.§.
ſina.ſ.de deciſio.ſed non excedat ſecus.in.c.iiij.de
priuile.in ſi.decre.et videtur hoc mirabile dictuʒ.
ſed intelligo hoc modo quando priuilegiatus de
linquit contra ſubditum alicuius iudicis et non
vult ſatiſfacere vt poſtea ſibi petenti iuſtitiam de
alio ſubdito vel de eodem poſſit iuſtitia denega-
ri per iudicem niſi primo ſatiſfaciat ⁊ eſſet exqui-
ſitus modus procedendi cõtra exemptos. ſed nõ
credo procedere quando delictum ipſius nõ eſſet
13 liquidum.¶ † In gloſ.ij.in fin.dic quod contra-
ria procedunt in iudicijs ſecularibus.vt in.c. de-
cet.prealleg.ſed iudicia eccleſiaſtica poſſunt in ec
cleſia exerceri.vt in.c.preceptum alleg.in gloſſ.ſc.
14 ¶ † In glo.in ver.contra debitum: ſine conſilio
et conſenſu capituli:in eo quod gloſſ. exigit con-
ſenſum capituli in cõfirmationib⁹ electionum cõ
muniter dãnantur a doctoribus. quia iura alle.
in glo.ſolum exigunt conſilium ⁊ non cõſenſum.
et maxima eſt diuerſitas inter conſilium et con-
ſenſum.vt in.c.j.ne ſede vacan.libro vj.⁊ in.c.cum
in veteri.de elect.vbi dixi hodie qualis exigatur
d cauſe cognitio in confirmationibus^d electionum
dic vt eſt hodie textus in.c.fin.de electio.libro.vj.
¶ In gloſſ.in ver.decedat.Not.ex hac gloſſ. tres
rationes decidẽdi ad tex.quare abſolutio poteſt
ſieri

a ¶ Adde hic ar-
chid.in.c.qui iu-
bẽte.xj.qđ.iij.vbi
dicit qđ ſatiſfa-
ctio nunq̃ dene-
gat̃ excõicato:vt
hic.ſed venia in-
terdũ hñ differt̃
vt ibi ⁊ in.c.ſi qs
aũt.xviij.diſ. Itẽ
adde ꝙ excõicat⁹
petens ſe abſolui
etiã in nõ adiecta
cauſa auditur:ſʒ
do.de Ro.in anti
quis deci. lxxxv.
☞ Sebaſti.Sapia.
a ¶ Citare. Uide
Gemi.in.c.roma
na.§.ſentẽtias.de
ſenten.excõ.li. vj.
Calde.in cõſil.vij.
incip.an epõs.i ti.
de iureiurã. et in
cõſil.j.in tit.de fe-
rijs.⁊ Pe.de an-
cha.in cõſil.cxcix.
ſci.ꝓdictis. Lau.
de rodul.in trac.
de vſu.q.xxxv.
b ¶ An in abſolu
tione a ſnĩa excõi
cationis aduerſa
rius ſit citãdus.⁊
adde qđ not. do.
de ro.deciſio.ſua
ij.⁊ Rom.in ſuis
ſing.in lra.C.no-
tabili quod inci.
ſine citatione.⁊ ꝙ
no.do.Ant. in.c.
euʒ ceſſante.ſ.eo.
in.vij.co.⁊ de hoc
ꝑ Inno.in.c.pru-
dentiã.circa ſi.de
offi.deleg.in glo.
ſua que eſt ſup v.
a iudice.⁊.d.ant.
in.c.dilectus.el.j.
in verſic.ad ſcõm
de reſcri.⁊ ad hoc
qđ de abſolutio-
ne a iuramento
no.ipſe do.Abb.
pa.poſt Inno.et
do.Ant.in.c.de-
bitores.de iurein
ran.Ec qñ qs pe
tit a iudice vt de-
claret quem inci-
diſſe in canonẽ ſi
qs ſuadẽte.an de
beat pars citari.
vide do. de Ro.
deci.lij. ſm ordi-
nẽ meũ nouiſſi.et
qđ abſolutio ab
excõi. poſſit fieri
parte non citata
eſt tex.in.c.olim.
de reſcri.quẽ pon
derat ibi.d.Ant.
in prin.ij.col.ver.
no.hoc apertum.
Sed de hoc vide
per Bald.in.l.ſi
pacto quo penaʒ
circa princi.C.de
pac.vbi alle.gloſ.
in.d.c.excõmuni-
catos.xj.q.iij.⁊ ꝑ
d. Abb. Panor.
in.c.ꝑ tuas.circa
ſi.verſi.conclude.
poſt doct.de ſen.
excõ.⁊ per Bald.
in.c.j. in pe.col.j.
cõniẽto.de iudi.
¶ Abſolutio a
iuramẽto. Adde
Oldr.coſi.cxx. et
clxxxvj.
☞ Sebaſti.Sapia.
¶ Iuramẽto.vi-
de Rom.in ſing.
cccclxxxiiij.inci:
tu habes regulãt
late per Iaſ.in.l.
nec quicq̃.§.vbi
decretum.col.ix.
ff.de offi.ꝓcõ ſul.
⁊ leg.⁊ ꝑ ro.ĩ cõſ.
cccclxxxvij.inci.
circa ꝓpoſitam.⁊
And.ſicu.in cõſil.
lxxxv.in.iij.volu.
⁊.d. Fran.curtiũ
in cõſ.xliij. incip.
ſup cõtingẽtia.co.
penul. vbi plene.
¶ In confirma-
tionibus electio-
num an requirat̃
cõſenſus ſui capi
tuli.⁊ de hoc per
gloſ.in.c.epm nõ
opʒ.lxj.diſt.⁊ per
doct.in.c.ſi.in.iij.
col.de elect.in.vj.
ſed tu limita ⁊ de
clara hic multũ
eleganter:vt per
do.Ant.poſt do-
cto.in.c.cũ inter.
§.j.in.ij.col.de re
iudica.⁊ vide qđ
de hoc plene ſcri
pſit do.Barto.de
bel.in.c.nouit. in
vj.q.de his que ſi.
a prela.

fieri a iudice a quo. Prima ratio q2 ſpeciale eſt in ſententia excō. q2 propter periculū timet̄ ne decedat in excōicatione: q2 peccatū q̄ſq3 eſt cauſa accelerandi terminos vite: ſic etiā ⁊ bonitas. ⁊ hoc ne mutet̄ intellectus bonorū. intellige tñ non ſemꝑ hoc cōtingere ſed q̄ſq3. nā ſi dictū glo. gn̄aliter eſſet verū nullꝰ homo fere remaneret in mūdo: ⁊ vide ad intellectū
15 glo. pulchrum tex. in. c. ſi ex bono. alle. hic in gl. ¶ † Secūda ratio decidēdi q2 in his q̄ nō capiūt dilationē non admittit̄ appel. vtputa q2 res eſt tēpore peritura. multa exempla patent in. l. ſi. ff. de ap. reci. no. tu canoni. iſtam glo. Tertia ratio ponit̄ hic in verſi. preterea. que eſt magis gn̄alis ꝙ ideo pōt iudex a quo q2 nil deperit aduerſario per hāc abſolutionē cū ſibi cautū ſit per recep. cautionis ⁊ excōicato prodeſt ne inte
16 rim vitetur vel moriat̄. ¶ † Ex hac tertia rōne not. ꝙ iudex a quo pōt omne id qđ tendit in faciliorē exitū cauſe appellationis. Et vide ꝙ plene dixi in. c. cū teneamur. ē. eo. ſed tene
17 menti hāc particulā glo. iuncto tex. ¶ † In gl. in ver. cautione. in ſi. No. iſtā glo. ſemꝑ ex qua habes regulā ⁊ vnū caſum exceptū a regula. Et hec eſt regula qđ abſolutio a qualibet
a excōicatione fiat cum cautione iuratoria[a] id eſt ꝙ abſoluendus iuret ſtare mādatis eccleſie ſuper illa excōicatione. Caſus exceptus eſt ille cū fuit excōicatus: q2 noluit parere iuri id eſt cū excōicatio fuit lata ꝑ contumacia iudiciali. Et licet doc. hic ſimpliciter trāſeant: tñ plenius diſtinguunt hāc materiā in. c. ex parte. i. ē. de ver. ſig. vbi vide. Sed quo ad caſum nō exceptū puto glo. optime loqui. Primo cū hic verſet̄ intereſſe partis ⁊ habeat vim cuiuſdam miſſionis: vt in. c. qm̄ frequēter. in ſi. vt lit. nō cōteſt. ſicut miſſio non reuocatur niſi preſtita cautione fideiuſſori vel pignoratitia: vt in aut. ei qui iurat. C. de bo. auto. iud. poſ. ⁊ in. c. i. ē. de ſequeſtra. Ita nec excōicatio debet relaxari niſi tali cautione preſtita. Item cautio de iudicio ſiſti eſt pretoria. l. i. ff. de preto. ſtip. Et regulariter oēs cautiones pretorie debēt eſſe ſufficiētes. vt in. d. l. i.
18 ¶ † Reſpectu regule no. dictū pulchrū ꝙ vbicūq3 timet̄ ne abſoluendus veniat contra iuramentū non ſufficit iuratoria cautio. ita cōiter no. doc. in. c. ſi. de reſtitu. ſpo. ⁊ in. c. ad reprimendā. de offic. ordi. Adde ad predicta. c. i. de do. ⁊ contu. lib. vi. ⁊ facit glo. in. c. queſtioni. ⁊ qđ ibi dixi. ē. eo.

1 ¶ Excōicatio ſiue ſuſpenſio nō debent ferri niſi prius monitione premiſſa. 2. 3. 4.
Appellans ſi in termino ſibi prefixo nō ꝓſequitur appellationem: iudex a quo reaſſumit iuriſditionem.
Appellās ſi neglexerit ꝓſequi appellationē ⁊ ipſe appellatus proſeq̄tur condēnat̄ in expenſis ipſi proſequēti. 10. vide infra nu. 14. vbi qs iudex facit iſtā condemnationē.
2 Excōicatio nō fertur ab hoīe niſi per contumaciā in nō parendo in iudicio vel in non ſatiſfaciendo.
3 Suſpenſio anteq̄ ferat̄ requirit monitionē: q̄n quis ſuſpenditur ob contumaciā: ſecus ſi propter delictum. 4.
5 Clericus pōt ſuſpendi ab officijs diuinis ꝑpter delictum.
6 Excōicatio pōt ferri ab hoīe nulla monitione premiſſa quando ius fulminat ipſam ipſo facto ꝑpter aliqđ delictū. 7.
8 Excōicatus a iure pōt pro eodē delicto ab hoīe pronūtiari excōicatus citra aliam contumaciam: ⁊ quare.
Pena certo modo terminata a iure poteſt minui vel augeri per ipſum iudicē pro aliquo delicto.
9 Appellari non pōt contra ſtatuta eccleſiaſtica: nec a pena imponenda ſm̄ aliquā regulā vel ſtatuta.
11 Abbas poteſt punire monachos ſuos ſine cōſenſu capituli q2 ipſe ſolus habet poteſtatē inſolidū in monachos.
In notorijs que forme citādi obſeruant̄. vide remiſſiue.
Excōicatio lata ſine monitione tenet. fallit vt hic.
15 Debitor egenus tūc luit in corpore q̄n reſpectu ſui id qđ venit ſoluēdum eſt pena: ſed reſpectu creditoris eſt intereſſe.
16 Clerici beneficiati non habētes aliquid in patrimonio: an dicantur habere proprium.
Propriū q dicant̄ nō habere ad vitādā penā de qua in text.
17 Clerici an faciant ſuos fructus beneficiorū ſuorū. 18.
19 Tutor prelatus ⁊ quilbet alius adminiſtrator ſi mouerunt litem iniuſtam ⁊ ob hoc condēnentur in expenſis debent illas ſoluere de ſuo. 22.
20 Clericus litigans ſi condēnetur in expenſis: an ſoluet illas de redditibus ſui beneficij an de ſuo patrimonio.
21 Delictum prelati cōmunicato cōſi. cū capitulo: nocet eccleſie preſertim in iudicio.

1 REprehenſibilis. ¶ † Prelatus ſubditum ſuſpendere vel excōmunicare nō debet niſi monitione premiſſa: nec ſubditus cōtra diſciplinā eccleſiaſticam appellare maxime ſi eſt religioſus. hoc primo. Iudex a quo prefigit terminū appellanti ad appellationē ꝓſequendam infra quem ſi nō proſequitur iudex a quo reaſſumit iuriſditionem. hoc ſcđo. Appellans vero non proſequens appellationem ſuā condēnat̄ in expenſis appellato proſequenti. hoc tertio. Et q̄nq3 ſunt dicta tex. ſcđm ibi: nec ſubiecti. tertiū ibi: ſi vero. quartū ibi: ſi autem. quintum ibi: precipue.
¶ Caſus literalis. Quia prelati nimis prompti erant ⁊ faciles ad excōicandum: ⁊ ſubditi promptiores ad appellandū volens lateranenſe concilium prouidere ſuper his tā ſubditis q̄ prelatis ſtatuit ꝙ prelati ſuſpenſionis vel excōicationis ſententiam nullatenus proferant in ſubditos niſi canonica monitione premiſſa: niſi forte talis ſit culpa que ipſo facto ſuſpenſionem vel excōicationem inducat: nec ſubiecti cōtra diſciplinam eccleſiaſticam appellare preſumant ſed ſi qs pro ſua neceſſitate appellauerit competens ſibi terminus ꝓfigatur ad ꝓſequēdam appel. ꝙ ſi infra terminū non fuerit proſecutus extunc epiſcopus autoritate ſua vtatur. Si autē aliquis appellauerit: ⁊ ille cōtra quē fuerit appellatū venit ille vero qui appellat venire neglexerit ſi ꝓpriū habuerit in expēſis alteri condēnet̄ vt hoc ſaltē timore perterritus non facile qs appellet. In ſi. dicit ꝙ religioſi cū fuerint pro ſuis exceſſibus corrigēdi cōtra regularem diſciplinā non appel
2 lent. Ber. ¶ † No. i. vnam regulā generalē ꝙ ſententia excōicationis vel ſuſpenſionis nunq̄ eſt ferenda ab hoīe niſi canonica monitione premiſſa. ⁊ ſic elicitur illud quod excōicatio nunq̄ eſt ferenda ab hoīe niſi ꝑ cōtumacia ſiue in nō parendo in iudicio ſiue in nō ſatiſfaciendo. xi. q. iij. epi. et ibi gloſſ. Hodie adde qđ habet̄ in. c. i. de ſen. excō. li. vi. vbi idem diſponitur de interdicto eccl'iaſtico ⁊ debet in ſcriptis ferri vt ibi.
3 ¶ † Sed limita predicta ⁊ tex. ſm̄ vnum peregrinum dictū
b Inn. qđ nō ſolet cōiter allegari in. c. i. de exceſ. prela.[b] vt reſpectu ſuſpenſionis ꝓcedat iſte tex. requirēs monitionē q̄n ſuſpenſio fertur ꝑpter contumaciā ſecus ſi in penā delicti: q2 tunc fruſtra fieret monitio cū opꝫ eū luere penā delicti commiſſi. nam ſuſpenſio ſepe ſit ꝑpter delictū. vt in. c. tam literis ē. de teſti. v. q. iij. in loco. ſecus in excōicatione q2 illa nunquā fert̄ ab hoīe ꝑpter delictū: ⁊ q̄ cito vult ſatiſfacere illico dꝫ
4 relaxari. xi. q. iij. nemo. ⁊. c. illud. ¶ † Et idē ꝙ non requirat̄ hoc caſu monitio tenuit Inno. in. c. ad hec qm̄. ē. eo. vbi dicit ꝙ excōicatio interdictū ⁊ ſuſpenſio equiparant̄ in multis: et preſertim in hoc vt debeat precedere monitio niſi quādo ſuſpenſio fieret in penā delicti. Hoſti. tamen ibi hoc approbat reſpectu ſuſpenſionis fiende a canone. ſecus ſi a iudice: quia tunc requiritur monitio ſm̄ eū. alle. c. ſicut. de coha. cle. ⁊ mu. Mihi placet indiſtincte dictū Inno. ⁊ ꝑ eo vr̄ text. in. d. c. tā literis. de teſti. vbi papa ſine monitione impoſuit penam ſuſpenſionis. ergo ⁊ alij hoc facere poſſunt. de re iud. in cauſis. Ad idem allego. c. romana. §. ſed nec in ſpecie. de ſent. excōi. lib. vi. vbi licet prius dixiſſet de ſuſpenſione excōicatione et interdicto: poſtea tamen duꝫ tractauit de offenſis ſeu culpis preteritis vel ꝑñtibus ſolum ꝓhibet excōicationē ferri ſine monitione quaſi ſecus ſenſerit de interdicto vel ſuſpenſione qđ no. ⁊ ꝙ reſpectu monitionis premittende equiparentur iſte ſnie regul'r: vide ho. tex. in. c. ſtatutū. de ſen. excōi. li. vi.
5 Additio ¶ † Et no. ex illo. d. Inno. iudicem poſſe in penā delicti ſuſpēdere clericū ab offi
6 cijs diuinis. ¶ † Scđo no. principaliter ꝙ vbicunq3 ius fulminat excōicationem ꝑpter delictū tunc iudex poteſt delinquentē excōicare ſine alia admonitione. ⁊ eſt tex. apertus ſm̄ lec. abbatis quam neſcio alibi. ⁊ ꝑpter hoc dicit ſe excuſaſſe quēdam abbatem qui excōicauerat monachū ſuum ſine monitione qui exiuerat clauſtrū ſine licentia: ⁊ repertū fuit ſtatutū in monaſterio ꝙ ob hanc cauſam fulminabat excōmu
c nicationem ipſo facto.[c] ¶ † Ex hac lec. no. vnū ſingulare in
7 quo habes excōmunicationē poſſe ferri ſine aliqua admoni
d tione q̄n ius excōicat[d] propter illud delictum quaſi nil noui
8 videat̄ facere iſte iudex. ¶ † Sed ex hoc not. aliud mirabilius ꝙ excōicatum a iure pro certo delicto poteſt ſuperior iterū excōicare pro eodem delicto aliter nō iterato nec cōtumacia aliter de nouo cōtracta vt hic clare colligit̄ intelligēdo illam dictionē niſi poſitā in tex. ꝓprie facit iſte text. qđ iudex poteſt alterare ⁊ augere penā a iure determinatam pro certo delicto. ⁊ videt̄ text. in. l. qđ ergo. §. pena grauior. ff. de his q no. infa. vbi Bart. hoc tenet expreſſe ex certa cauſa. facit. l. aut facta. §. ſi. ff. de penis. ⁊ per hec dicta iuris ciuilis defendo hanc lec. Abb. Hoſt. intellexit iſtū text. q̄n iudex vult denuntiare excōicatū a iure vt non requiratur monitio ſi factum eſt notorium. ¶ No. bene ſuā lect. que eſt vera in ſe dixi latius in. c. peruenit. ē. eo. lectu. Abb. magis conuenit litere. Quid autē operet̄ tunc ſcđa excōicatio. vide ho. gloſ. in. c. ita

Zacharias.
a ¶ Cum cautione iuratoria. Adde an fieri poſſit pte nō citata ſi pars offerat cautionē de ſtando iuri vel de ſatiſfaciēdo ꝑti. vide Spec. i ti. de cōtu. §. nūc dicamus. ver. ſꝫ pone. ⁊ ver. ſeq. ⁊ ibi qđ ſi ps ſe abſentet vt abſolutionē differat. ⁊ qualiter tūc fiat abſolutio ibi dicit̄ ꝑ Innocē. in. c. prudentiā. in pe. col. in gl. in ver. maliciam. ē. de off. dle.
Sebaſti. Sapia.
b ¶ In. c. i. de exceſ. ꝓla. Vide ibi Abb. idē tenentē ⁊ Abb. in. c. ij. in prin. ē. de cle. exc. miniſt. ⁊ q̄do ꝓcedat tex. iſte declarat Ro. cōſ. cccclxxxij. inci. in caſu premiſſo. colū. ſi. ver. tertio dico.
Sebaſti. Sapia.
c ¶ Ipſo facto. Quid importent illa verba ipſo facto tradit Fel. in c. rodulphus. co. xxij. ver. mox ipſo iure ipſo facto. ē. de reſcrip. vbi dicit ꝙ ꝑdicta verba ſunt late ſnie.
d ¶ Ius excōicat. Adde Lap. alle. lxxiij. et an religioſus excōicans ſubiectum monitione nō ꝑmiſſa incurrat irregularitatē. vide ꝑ eum dem alle. xij.

9 quorundā.de iudi. ¶ † No.iij.ꝙ appellatio interpoſita cō-
tra diſciplinā eccleſiaſticā.i.cōtra ſtatuta eccleſiaſtica nō va-
let. Idē ſi religioſus appellat a pena infligēda ſm regulam
ſuaʒ:vel ſm ſtatuta hominis.nam illa ſunt eis leges ad hoc
10 c.ad noſtram.ſ.eo. ¶ † Quarto not.ar.op.ꝙ non pſequens
appellationem ſuam licet fuerit fruſtratoria non punit pena
extrinſeca de iure canonico:ſed fit cōdēnatio expenſaꝝ. vide
11 qd dixi in.c.ij.ſ.eo.⁊ in.c.cū parati. ¶ † Ultimo no.hic ar.ꝙ
abbas nō punit ſubditū ſine cōſenſu capituli ſui.hoc tamen
cōiter reprobatur qꝛ ſolus abbas habet poteſtatē inſolidū
circa monachos.vt in.c.ad noſtrā.ſ.eo.plene no. Joā.and.in
c.ioannes.de regu.vide ho.tex.in.c.nulla.xviij.q.ij. Ad iſtū
tex.reſpondetur ꝙ non loqtur de pena inferenda a prelato
⁊ capitulo ſed de pena inferenda a prelato ſtatuta per prela-
tum ⁊ capitulū:qꝛ ſepe vltra regulā religioſi faciunt ſibi ſta-
tuta.vt in.c.ad noſtrā.ſ.eo. ¶ No.ſm hāc ſolutionē ꝙ etiam
illam penā ſtatutam cōmuni conſenſu ſolus abbas infligit.
¶ Reperio alium intellectū ad iſtū tex.in loco extraneo vʒ
in.c.j.de ſent.excō.lib.vj.p Joā.and.poſt alios vt pcedat iſta
litera qñ prelatus eſt nimis ſeuerus in corrigendo:[a] et tunc
adhibeat capituli conſenſum.ſed certe hoc eſt diuinare ad
iſtū tex.lʒ ſit equū nullibi tamē de iure probat.nā promptuʒ
eſt remediū cōtra prelatos ſeueros ſcʒ p appellationē nā hic
ſolum tollit appellationem contra regule diſciplinaʒ.ſecus
autē ſi punit prelatus religioſum iniuſte ⁊ contra regulā:qꝛ
tunc bene poteſt ab eo appellari ad ſuperiorē.vt in.c.ad no-
12 ſtram.⁊ ibi dixi.ſ.eo.⁊ ſatis ꝓbatur hic a contrario. ¶ † In
glo.i.ibi:trina vel vna peremptoria p diſes.⁊ vide practicā
in.c.conſtitutionem.de ſen.excō.li.vj.in ſi.vbi ponitur ꝓprie
qualis debet eſſe monitio que debet precedere.⁊ vide ho.gl.
que ponit diuerſas formas citandi in notorio vbi res apta
eſſet preſens:ſufficit vna monitio.vide p Archi.xxiiij.qō.iij.
de illicita.per doct.in.c.dilecto.de ſen.excō.lib.vj. ¶ In ea.
ibi de canonica admonitione:melius dixiſſet glo.de euāgeli-
ca monitione.nā.c.nouit.alle.in glo.nō tractauit de canoni-
13 ca admonitione ſʒ de euāgelica. ¶ † In glo.ij.ibi tʒ tamen
b not.gloſ.ex qua habes ꝙ excōicatio[b] ſine admonitione lata
tenet.⁊ idē not.glo.xi.q.iij.in ſum.ij.q.i.in ſum.pbat in.c.ſa-
cro.de ſen.excō.qd pcedit etiā in delegato:vt not. Innoc. in
c.illud.de cle.excō.mi.⁊ in.c.prudentiā.de offi.dele.vide glo.
in.c.ſacro.preallé. Et inquantū gloſſ.excipit hic duos caſus:
dic ꝙ illi caſus non recte excipiunt a regula:qꝛ nō loquit qñ
monitio preceſſit:ſed vide vnū caſum vere exceptum in.c.ſta
tuimus.de ſen.excō.li.vj.vbi nō tenet excōicatio lata in par-
ticipātes cū excōicato monitione nō pmiſſa.⁊ ille tex. opti-
me pbat ſententiā tenere in alijs caſib⁹:arguēdo per locuʒ a
ſpeciali.⁊ illud.c.ſtatuimus.eſt reſtringendum prout ibi not.
p Abb.⁊ Jo.an.ſic intellige glo.in.d.c.ſacro.q videt ſibi con
trariari.ſed optime loquitur diſtinguendo ſcōm predicta.
14 ¶ † In glo.in ver.ſi quid propriū ibi.ſ.eod.nicolao.vbi hoc
expediatur latius.⁊ in.c.ſepe.ſ.eo.tit. Sed circa hoc et circa
tex.oritur dubiū quis faciet iſtā condēnationē expenſarum.
vide Fede.conſi.xxxi.⁊ vera concluſio eſt ꝙ ſi iudex ad queʒ
pronuntiabit male appellatum:indubie faciet condemnatio
nē expenſarū.c.vt debitus.ſ.eo. Si vero plene non cognouit
ſed pnūtiauit appellationē eſſe deſertā ⁊ ſe nō eſſe iudicē cō-
petentē idē eſt dicendū:qꝛ ex quo fuit iudex in cognoſcendo
an ſua eſſet iuriſditio:eſt etiā iudex in acceſſorio vt condēnet
temere litigantē in expēſis.vide tex.no.in cle.j.de reſcrip.vi-
de bonā glo.in.c.vlti.eo.tit. Si vero iudex ad quē nunꝙ fuit
aditus:ſed iudex a quo reaſſumpſit iuriſditionem deſerta
appellatione tūc ipſe faciet hanc cōdemnatoriā:⁊ agetur ad
iſtas expenſas nō ſolū officio iudicis ſed ꝯditione huius de
15 cre.⁊ hoc vltimū videt ꝓbare iſte tex. ¶ † In ſi.gl.no.glo.ex
qua habes ꝙ vbi id qd eſt ſoluendū eſt pena reſpectu eius q
debet ſoluere:ſed reſpectu illius cui dʒ ſolui eſt intereſſe:tūc
propter inopiā debētis ſoluere fit condēnatio in penam cor-
poralē:vt hic iuncta gloſ.pbat in.c.ſi.ſ.de dolo ⁊ contu.vide
16 Hoſt.in.c.ſi.de reſcrip. ¶ † Sed circa predicta ⁊ tex. dubita
tur qs dicat nō habere ꝓpriū vt ſic euitet cōdemnationē ex
pēſarū.doct.ponunt exēplū in religioſis.xij.q.i.non dicatis.
Item in illis qui ex toto ſont impotentes ad ſoluendum.
17 ¶ † Secus dicunt in clerico habente beneficium licet nō ha
beat patrimoniū:dicunt enī hoc caſu ⁊ principaliter Hoſti.
ꝙ condēnabitur ⁊ ſatiſfaciet de redditibus beneficij dūmo-
do eccleſia enormiter non ledatur.alleg.c.peruenit.de fide-
iuſſo.nec debet ſm eum haberi ratio confuſionis et inopie
ipſius delinquentis quaſi velit dicere qd non dimittetur ſibi
vnde viuat:ſed ſimpliciter debet ſatiſfieri prout hic dicitur
alleg.ſimile in epiſcopo vaſallo cōmittente feloniā idest deli-

a ¶ In corrigēdo. Facit qd qñ iudex eſt nimis ſeuerus in corrigēdo pōt ꝓpter nimiā ſeueritatē et ſeuiciā repelli ab officio. ita ſingu. Bart.in.l.j.in vltimis verbis.ff.de iure pat.ſequitur do. Jaſ. in addi. ad Chri.por. iſti. de his q ſont ſui vel alie. iur.l. iiij. addi.qd eſt not. Aeneas de falco.
☞ Sebaſti. Sapia.

b ¶ Excōicatio.vide Rotā deciſ.x. ſub ti.de ſen.exc. incip.no.ꝙ excōicatio in antiqs et in nouis deciſi.lſ. incip.itē ſi cōmittatur.ver.ſed pone. Jnno.in.c.ſin. col.pe.ſ.de pben.

c ¶ In vita ſua. Adde Ro.conſi. cclxxxiij. Oldra.

d ¶ Et teſtari. Adde Bal.conſi.ccclxxiiij.li.ij.
☞ Sebaſti.Sapia.

e ¶ Bñficiati. An clericus teneatur de redditibus beneficij vltra ꝙ facere pōt late tangit.d.Alexā.in.l. cēturio.ff.de vulga.⁊ pupil. Moder.in.l. miles.ff. de re iudic.Abb. in.c.odoardus.ſ. de ſolutio.

f ¶ Noie eccleſie. Adde Ro.conſi. cclxix.

c ctum contra dſm feudi. Nam priuat in vita ſua[c] illo feudo
qd eſt de mente ipſius. vt in.c.ſi clericus vel eps.de ca. con.in
li.feu.hác opi.ſeqtur do.Anto.quicqd ſenſerit Archid.in.c.
ſtatuti.de reſcript.lib.vj.⁊ videt ſequi do.Anto. diſtinctio-
nem glo.in.c.preſenti.de offic.ordi.lib.vj.vbi gloſ.diſtinguit
an et quando clerici faciant fructus ſuos quaſi de illis quos
facit ſuos teneatur ſatiſfacere put hic dicitur. ſecus de his
quos non facit ſuos.⁊ in veritate voluit Hoſtien.lʒ hoc non
18 declaret latius ponit.d.c.peruenit. ¶ † Aduerte quia veri-
tas huius queſtionis dependet ab alia. Nunquid clerici fa-
ciant fructus beneficiorum ſuos vt poſſint diſponere ad li-
d bitum ⁊ teſtari.[d] Ego ſemp tenui contrariā ſententiā ſequē-
do Archi.in loco preallé.⁊ Jo.de lig.in cle.gratie.de reſcri.
19 ⁊ dicam in.d.c.peruenit. ¶ † Vide ho.tex.iuncta gl.in.l.non
eſt ignotum.C.de admi.tu.vbi ſi tutor inſtituit litem calum-
nioſam tenetur ſoluere expenſas de ſuo ⁊ non de bonis pu-
pilli:licet egerit nomine pupilli. Item dicit glo.ſing.in pre-
lato quam tenebis ſemper menti:quia ſaltem nemo poterit
illaʒ negare quando eſt talis prelatus qui non facit fructus
ſuos vt epiſcopus vel alius prelatus religioſus et ſimiles.
Aduerte tamen quia plus vult illa gloſſ.vt non ſolum con-
dēnet etiā qñ inſtituit litē calūnioſam noie ꝓprio: ſed etiam
20 nomine eccleſie ſue. ¶ † Et ꝯclude latius ⁊ clarius predicta
ſic:ꝙ aut clerici condemnentur in expenſis in cauſa propria
aut in cauſa quā agitaret noie eccleſie. Primo caſu indubie
mādatur executioni in bonis patrimonialib⁹ ſi qua habent
vt hic ⁊ facit.c.de multa.de pbē.iūcta glo.in ver.de ſuis.ſi vo
nō hñt bona pr̄imonialia ſed bñficia ſic tunc reſpectu eorum
redditū q debēt cōuerti in vtilitatē eccłie nō dʒ executio fie-
ri p regulā delictū pſone.de reg.iu.lib.vj.⁊ ſentit Hoſti. hic.
Sed reſpectu illorū redditū q debēt ꝯuerti in vtilitatē pſo-
ne ipſorū clericorū eſt dubiū.⁊ tenendo opi.quā.ſ.tenui:cre-
do etiā ꝙ ad tales redditus non debēt manus extēdi.⁊ nō q
eccleſia tenetur clericos alere ad ſui decorem nec tenet ſuas
cōdēnationes ſoluere. Unde ſi clericus nō venit alēdus non
tenet eccleſia in aliquo contribuere. Debet eñ clericus par-
ticipare de bonis eccłie quatenus indiget ad neceſſitatē ſui
victus ⁊ nō aliter. vt in.c.eps.x.q.ij.⁊.xij.q.i.§.ſi.cum.c.ſequē.
⁊ vide de hoc qd dixi in.c.olim.ij.de reſti.ſpo.⁊ in.d.c.peruenit.
de fideiuſ.ſed attenta conſuetudine generali ſm quam cleri-
e ci perſonaliter beneficiati[e] faciunt fructus ſuos iuxta diſtin-
ctionem gloſ.d.c.preſenti.poſſet admitti opi. Hoſtien.dum-
modo clerici non mendicarent quia hoc redondaret in op-
probrium eccleſie.xciiij.diſtin.diaconi.et ſic indirecte puni-
tur eccleſia ꝙ fieri non debet.argu.regule delictum preall.
21 ¶ † Aut clerici litigarunt nomine eccleſie:[f] et tunc aut col-
f legiater et mandatur executioni in bonis eccleſie quia de-
lictum prelati communicato conſilio capituli nocet eccleſie
preſertim in iudicio ſaltē in hac condēnatione.pro quo alle-
go caſum in.c.j.de do.⁊ contu.vbi hoc probatur etiam in re-
ligioſis.facit quod leg.et no.in.c.ij.de or.cog.⁊ in dicta regu-
22 la delictum. ¶ † Aut litigauit ſolus prelatus ⁊ tunc ipſe cō-
demnari debet in expenſis de ſuo:vt tex.iuncta gloſ. in.d.l.
non eſt ignotum.C.de admi.tut. Nõ enim videtur ſibi man-
datum vt cauſam iniuſtam promoueat. vt.l.ſi procura.ff.de
cōdi.inde. Et idem eſt in omni adminiſtratore generali agi-
tante ſeu litigante ſine iuſta cauſa vt ibi no.dicit Bart.ſi ve-
ro prelatus non habet vnde de ſuo ſoluat ſatis poteſt dici qd
dixi in primo membro.

Additio. ſecunda. Et hec ſofficiant ad hunc arti-
culum que no.diligenter et tene ſemper
menti quia ſunt vtilia dicta.

1 ☞ Judex a quo cognoſcit de cauſa:ſi appellās non proſe-
cutus eſt in termino ſuam apellationem.
2 Terminus ad appellationem ꝓſequendam non poteſt dari
a iudice a quo.⁊ eſt in arbitrio ſuo dare vel non et ſi dat vel
non dat non grauat partes.
3 Judex recuſatus poteſt cauſam alteri committere.

1 AD hec. ¶ † Judex a quo nō obſtante ap-
pellatione cognoſcit de cauſa ſi
appellans nō proſeqtur.hoc primo. Judex vt ſu-
ſpectus recuſatus poteſt alteri cauſam commit-
tere.hoc ſecundo ſm vnum intellectum.de hoc tamen vlti-
mo dic vt plene dicam in.c.cum ſpeciali.ſ.e.dico pleniſſime
in repe.c.ſi quis contra clericū.de foro compe.duo ſunt dicta
Secundum ibi:aut ſi. ¶ Caſus literalis. Vertente cauſa in-
ter aliquos coram iudice ordinario vna partium appella-
uit nec appellationem proſequebatur. Judex conſuluit pa-
pam quid agēdum eſſet. Rñ.pa.ꝙ debet appellantē appel-
latione remota cōpellere vt appellationē ſuam proſequatur

infra

↪ Sebaſti.Sapia.
a ¶ Eſt ergo. Ui/
de ad hec que co/
pioſe no.do. Fel.
in.c.exceptionez.
colū.iij.§. de ex/
ceptio.vbi ponit
quō cognoſcatur
q ſint in mero ar
bitrio iudicis et
que non.
b ¶ Item ꝙ in ap/
pellatione inter/
locutoria haben/
te vim diffinitiue
non ſit exprimen
da cā tenet Bal.
in.l.in minorib⁹.
C.de his quib. vt
in di.cir. mediū.ꝛ
Bald.in.l.i.C. qñ
prouo.nō eſt nec.
ꝛ idem ſentit do.
Anto.in.c. cū ceſ
ſante.in. viij. col.
ver.ex his decidi
tur.ſ.eo.dū dicit
cle.appellāti non
habere locum in
ſnia appellatio/
nis deſerte.ꝛ pro
horū limitatione
vide Fede.in ꝯſ.
clxxxij.quem re/
fert.d. Abb.in.c.
tuā. vltra me.de
or.cog.ꝛ vide ibi
do. Anto.in. vij.
col.ꝛ adde hic cū
dē l.o.c.cū ceſſan
te.in.v.col.vbi di
cit qđ de interlo/
cutoria habente
vim diffinitiue
idē iudicandū eſt
ꝙ de diffinitiua.
ad hoc vid qđ no.
d.Abb.poſt cal.
in.c.ad diſſoluen
dum.circa pn.de
deſpō.impu. Itē
adđ h Imo.poſt
Ang.in.l.ſi ſic.in
princ.ff.de lega.i.
vbi dicit ꝙ ſtatu/
tum loquens de
mera diffinitiua
hʒ locū in inter/
locutoria habēte
vim diffinitiue.đ
quo etiā dicit ha/
beri p Angt.in.l.
ſtipulationū alie
ff.de ver.obli. Et
ꝙ interlocutoria
habēs vim diffi/
nitiue nō regulef
vt mera interlo/
cutoria:ſʒ potius
vt diffinitiua te/
net Imo.in.l. ſti/
pulationū alie.in
princ.ꝛ alle. Joā.
and.in hoc.c. pro
quo vide gl.in ꝟ.
ad nos. reputatā
ſing.in.c.i.de ele.
in.vi.et oīno do.
ſup eo.ꝛ cum hac
opi.concor.do.de

infra terminum ſibi prefixum:vel vt ſtet iuri co/
rā ipſo hoc eſt coram ſuo iudice. In ſi.dicit ſi ali/
qua partiū iudicē habet ſoſpectū te inſiſtente iu/
2 dicē eligat q cauſam dirimat. Ber. ¶ † Not.i.ibi
fas tibi ſit.ꝙ iudici a quo: nō imponitur neceſſi/
a tas prefigēdi terminū ad appellandū. Eſt ergo[a]
in facultate ſua vtrū velit prefigere terminum vel
eū relinquere diſpoſicioni iuris cōis hoc probat
illud verbū fas.non eñ importat neceſſitatē ſicut
nec verbū pōt.l.ſepe.ꝛ.l.generaliter.ff.de offi.pſi.
ꝛ.c.cōſuluit.de offi.dele.ꝛ hoc tenet Hoſt.hic ꝛ in
hoc tene menti iſtū text. Non ergo iudex grauat
partē prefigēdo vel non prefigendo cū ſit in mera
facultate ſua.puto tamē ꝙ vbi eſſet ſuſpicio ap/
pellationis fruſtratorie ꝙ iudex peccaret nō pre/
figendo terminū qꝛ dʒ obuiare malitijs hominuʒ
qui qñqʒ appellāt vt differāt litē p annū vel bien/
niū.alle.tex.ſ.c.prorogi.in ver.mādamus.facit.c.per
3 uenit.§.c. ¶ † Secūdo no.in ver.aut ſi.ꝙ ſi iudex
excuſatus nō vult contēdere de iuſtitia recoſatio
nis non deuenitur ad electionē arbitrorū.ſed pōt
ipſe partes compellere vt iudicē eligāt cui ipe cō
mittet vices ſuas.ꝛ iſte eſt vnus intellectus hui⁹
litere.pōt ſecūdo intelligi ꝙ debent partes elige
re iudicem ideſt arbitrum qui dirimat queſtionē
ſuſpicionis.ſed de hoc dicendum eſt vt dicam in
d.c.enim ſpeciali.ſ.eo.tit.
1 ¶ Canonicus poteſt cogi vt faciat reſidentiaʒ
in eccleſia vbi habet prebendā poteſt tñ clericus
a tali coactione aliquo caſu appellare.6.10.
2 Canonicus de iure cōi tenef perſonaliter reſide/
re vbi habet prebendā an autē valeat conſuetudo
vt poſſit per aliū ſeruire.vide remiſſiue.
3 Clericus dō faciēs reſidentiā in ſuo bñficio ſuffi/
cit ꝙ extraiudicialiter moneatur:ꝛ poſtea poteſt
de facto ſpoliari beneficio.
4 Appellari poteſt a precepto ſeu monitione extra
iudiciali.
5 Judex a quo poteſt ſtatuere terminū appellanti
quando contra eum eſt preſumptio qđ calūnioſe
appellauerit.
7 In appellatione ab interlocutoria habente vim
diffinitiue:an ſit opus inſerere cauſam.9.
8 Interlocutoria habens vim diffinitiue:an regu/
letur ſcđm naturā diffinitiue. Quedam exempla
circa interlocutoriā habentē vim diffinitiue.9.
9 Appellatio ab interlocutoria quare reqrit cauſe
expreſſionem.
11 Appellaf de iure ciuili ab interlocutoria quādo
poſt ipſam non expectatur alia diffinitiua.

Peruenit. Si canonicus ad reſidentiā monit⁹ appellat ſtatuif ſibi terminus ad ap/
pellationē pſequendam:ꝛ interim de/
ſeruitur beneficio per vicariū de fructib⁹ benefi/
cij ſuſtētandum.ꝛ ſi appellationeʒ non pſequitur
vel reſidentiā nō facit priuaf prebēda. In primo
ponif deciſa cōſultatio.ſcđo reſpōſio ibi:cū antē.
q̄ tria facit q̄ p ſe patent. ¶ Caſus literalis. Eps
ſaliſburgeñ.monuit Gui.canonicum ſuum vt in
eccleſia ſua reſidentiam faceret.ille appellauit qſi
uit epo a papa quid ſuper hoc faceret. Manda/
uit papa epo quatenus illū moneat vt in eccleſia
reſidentiā faciat vel infra terminū cōpetentē iter
arripiat eā pſequendi.interim vero vices eius in
predicta eccleſia cōmittat alicui honeſte perſone
ꝛ de beneficio illius ei puideat:ꝙ ſi alterum iſto/
rū nō fecerit prebenda ipſa priuet eundē ꝛ eā alij
1 cōferat qui ibidē ſeruiat. Ber. ¶ † Not.i.canoni/
cum poſſe cōpelli ad reſidētiam faciēdam in eccle
ſia ꝛ ad deſeruiēdum perſonaliter eccleſie vbi ha/
2 bet prebendā. ¶ † Et ex hoc ꝛ ex tex.infero qđ de
iure cōi non poteſt etiā canonicus per aliū deſer/
uire.ad hoc.c.cōquerente.ſ.de cleri.nō reſi. nūqd
valeat cōſuetudo in oppoſitū.dic vt plene not.in
c.cū oēs.§.de conſtit.ꝛ maxime vertitur dubium.
nunquid valeat cōſuetudo vt etiā per aliuū non
teneaf deſeruire.plene dico in repe.§.qui vero.in
3 c.extirpāde.de preben. ¶ † Secūdo not.ꝙ ad fa/
ciendā reſidentiam in beneficio non requirif ne/
ceſſario citatio iudicialis ſed ſufficit monitio ex/
traiudicialis nec etiam requirif ſententia priuat
contra nolentē reſidere ſed ſufficit ſpoliatio facti
facit tex.vt in.c.ex tue.de cle.nō reſi.ꝛ ita cōſuluit
Oldr.per multa iura dicam latius in.d.c.ex tue.
4 ¶ † Tertio no.ꝙ a precepto ſeu a monitione ex/
traiudiciali pōt appellari ſi ex tali pcepto pars
5 leditur. ¶ † Item no.ibi:mandamus ꝙ ſi pſum/
ptio malitie eſt cōtra appellantē debet iudex ſibi
prefigere terminum ad appellationem proſeqnē/
dam.ad hoc allegaui iſtum text.§.c.pxi. ¶ Ulti/
mo no.caſum in quo in beneficio ponif vicarius
tēporalis.vtrū autem licitum ſit clerico cōſtitue/
re talem vicarium temporalem ſine autoritate ſu/
perioris.vide tex.in.c.cum ex eo.de elec.li.vj.ꝛ ibi
6 per Joā.and. ¶ † Poteſt etiam colligi ex tex.ꝙ
valet appellatio interpoſita per clericum ne per/
ſonaliter teneatur reſidere in beneficio ſuo:quod
intellige ſi pretendit iuſtam cauſam non reſiden/
di.ꝛ ſic poteſt ſolui contrarium de.c.relatum.ſ.de
cleri.nō reſiden.vbi talis appellatio non admit/
titur.nam ibi beneficium erat curatum et promi/
ſerat reſidere.ꝛ nulla cauſa legitima allegabatur
in contrarium. ¶ In gloſſ.ij.ibi: admittitur hic
fruſtratoria appellatio. Gloſſ.ſentit qđ admitte/
batur olim fruſtratoria appellatio quod profe/
cto non eſt verum ſi conſtabat eam eſſe fruſtrato/
riam.vt in.c.ad noſtram.ꝛ in.c. ſuggeſtum.§. eod.
ꝛ in.c.conſuluit.ſ.eo.ſed bene admittebatur olim
appellatio ante ſententiam non expreſſa cauſa q̄
per ſeipſam erat fruſtratoria. Nec obſtat iſte text.qꝛ
hic non preſupponitur quod illa appellatio eſſet
fruſtratoria:ſed preſumebatur.et hoc ideo qꝛ pri/
ma fronte erat contra diſpoſitionem iuris cum
de iure cōmuni teneretur reſidere in beneficio: ſʒ
quia illud ius commune habet multas exceptio/
nes.vt in gloſ.ſ.ideo olim admittebatur iſta ap/
pellatio cauſa non expreſſa:quia poterat verifica
ri in caſibus exceptis. Hodie autem neceſſe eſt ex
primere cauſaʒ rationabilem.vt in.c.vt debitus.
7 allegato in glo. ¶ † Abbas tamen nititur ſalua
re hoc.c.etiam ſm iura hodierna quia cum iſtud
preceptum de reſidendo haberet vim diffinitiue
non erat opus exprimere cauſam in appellatio/
b ne[b] nec in mera diffinitiua.vt in.l.ij.ff.eodem.
8 ¶ † No.bene hoc dictum Abb.ſentit enim qđ in c
c terlocutoria[c] hoīs habens vim diffinitiue regu/
latur ſm naturā diffinitiue. Idem ſencit Specu.
eo.ti.§.in quib⁹.ver.ſʒ nūqd. Jo.an.videtur velle
diſtinguere vtrū talis interlocutoria proferatur
lit.cōte.vel ante p no.in.c.dudū.el.ij.§.de electio.
quaſi velit dicere ꝙ ſi ferf lit.cōte.regulaf ſm na/
turā diffinitiue.ſi ante ſm naturaʒ interlocutorie
forte fuit ipſe motus hac rōne qꝛ añ lit.cōteſt.non
pōt ferri diffinitiua quātūcūqʒ p confeſſionem li/
queat de cauſa:ſʒ ſit quoddā preceptū de ſoluēdo
nec daf tantū tps ad ſoluendū ſicut daf condēna
tis p ſnlam.not.in.d.c.dudū.ij.q.i. nos in quenqʒ.
Bar.in.l.nō fatef.ff.de ꝯfeſ.videf velle ꝙ vbicūqʒ
ſit preceptū cauſa plene nō cognita nunqʒ hʒ vim
diffinitiue.vide gl.no.q̄ hoc ſentit iūcto text.in.c.
ex parte.el.i.ſ.de ver.ſig.do.de Ro.deciſ.lxxxi.vi
denf diſtinguere vt quo ad effectū reuocandi ſor/
tiaf naturam interlocutorie.vñ dicūt qđ ſi iudex
pronūtiauit appellationē eſſe deſertā poſt illam
ſentētiā interlocutoriam reuocare lʒ habeat vim
diffinitiue:ſentiūt tñ hoc pcedere ſi fuerit appel/
latū:ſʒ quo ad effectū cle.appellāti.eo.ti.ꝛ.c.vt de
bitus.ſ.eo.dicūt ꝙ hʒ vim diffinitiue.ꝛ ſic in hoc
ſentiūt cū abbate.vide p Arch.ꝛ Jo.mo.in.c.cu
piētes.de elec.lib.vj.vbi ſentiūt eam habere vim
interlocutorie:ꝛ in hoc multe ſunt diuerſitates.
vide Bar.in.l.qđ iuſſit.ff.de reg.iu.in fin.ꝛ in.l.ti/
tia.ff.de accu. Ego in hoc articulo ad has opi.con
cordandas ponerē hanc concluſionē: qđ interlo/
cutoria hominis habēs vim diffinitiue nō regu/
laf ex toto vt diffinitiua nec vt interlocutoria:ſed
trahitur qñqʒ ad naturam interlocutorie: qñqʒ
ad naturam diffinitiue ſm qđ magis participat
de diffinitiua vel interlocutoria. Hec interlocu/

Ro.deci. lxxxij.
incip. itē a ſnia q̄
ſuper attētatis ꝛ
Spec.in ti.de ap.
§.in quib⁹.ver. ſʒ
nunqd hic.ꝛ Fe/
de.in ꝯſil.cxcviij.
inci.caſus eſt ta/
lis lata fuit ſnia.
Sed in ꝯtrium qđ
imo reguletur ta
lis ſnia vt mera i
terlocutoria. vid
Bar.in.l.titia.ꝟ.
nūc pro declara/
tione.ff.de accuſ.
cum quo concor.
Bal.ꝛ Imo.in.l.
ioſte.ff.ne acqrē.
poſ.ſʒ de hoc vi/
de p.d. Ant.in.c.
ſua nobis.in ſi.ſ.
eo.ꝛ p Bald.in.l.
cōſentaneū.in.ij.
colū.C.quō et qñ
iu.ite vide qđ de
iſta interlocuto/
ria habente vim
diffinitiue no.gl.
in.l.cum a repul/
ſione.ff.de appel.
ꝛ.d. Ant.in rub.
de re iu.itez vide
Arch.xx.diſt.in
ſum.circa me.vbi
dicit ꝙ appellās
a ſnia lata ſup ex
ceptione pempto
ria non pōt pſeq
aliam cām q̄ ex/
preſſam cū ſit in/
terlocutoria ꝛ ita
dicit pbari in.c.
dilecto.de appel.
↪ Sebaſti.Sapia.
¶ Interlocuto/
ria. Uide Cardi.
in ꝯſ.lxxiiij.icip.
titius dunc ſont.
ver.ad quintum.
Fede.de ſe.in ꝯſ.
cxcviij. incip.ca/
ſus talis eſt lata
fuit ſnia. Roma.
in ꝯſ.cli.in prin.
cū moltis allega
tis p Fel.in rub.
§.de re iudi.colū.
iij. circa interlo/
cutoriā habētem
vim diffinitiue.

toria hois habens vim diffinitiue eſt quoddam
mediū inter pure diffinitiuā ⁊ pure interlocuto-
riā.non eñ eſt pure diffinitiua:qꝛ non imponit fi-
nem toti cauſe.nō eſt pure interlocutoria:quia nō
ſpectat aliam ſniam diffinitiuā poſt ſe. exemplū:
qꝛ iudex ꝓnuntiat ſe nō iudicē cōpetentē:vel non
eſſe reſpondendum libello tanꝙ inepto.vide gl.
in clem̄.j.de ſequeſt.ſi ergo hec ſnīa tenet quoddā
mediū debet trahi ad naturā alterius extremoꝝ
ſm ꝙ magis participat cū illo extremo. Similr
in hermaphrodito.iiij.qō.iij. hermaphroditus.l.
querit.ff.de ſta.ho.Simile etiā de tacente qui te
net medium inter contradicere ⁊ cōſentire. vnde
qn̄qꝫ habetur pro cōſentiēte qn̄qꝫ ꝓ cōtradicente
ſm ꝙ magis participat cum natura alterius ex-
tremoꝝ.vt plene no.maxime per Dyn.in regula
is q tacet.de re.iur.li.vj.dixi in.c.nonne.de ꝑſum.
Et ideo bonus iudex habebit diſcurrere ꝑ ſingu-
los actus.⁊ cauſa exēpli vt intelligant̄ preceden-
tia diſcurramus per tres actus.nā aliter appel-
latur a diffinitiua aliter ab interlocutoria: cum
alia ſolēnitate fertur diffinitiua:cū alia interlo-
cutoria.Interlocutoria poteſt per iudicē reuoca-
ri:diffinitiua nō.Nunc eſt dubium qualiter regu-
labitur interlocutoria habens vim diffinitiue.
9 ¶ † Dico eñ ſm cōcluſionē premiſſam attingē-
a do pͥmum actū ꝙ ſi interlocutoria [a] eſt talis q̄ fi-
nit iuriſdictionē iudicis ſiue officiū ſuū in illa cau
ſa dꝫ appellari tāꝙ a diffinitiua:puta ſi ꝓnuntia-
uit ſe iudicē nō cōpetentē iuxta no.in.c. ſignificā-
tibus.de offic.deleg.⁊ in aut.habita.C.ne fi.ꝑ pa.
vbi per gloſ.Nam hoc caſu ceſſat ratio quare ius
voluit cauſam exprimi in appellatione ab inter-
locutoria vt ſcꝫ debitus honoꝛ deferat̄ iudici. Nā
ex quo pōt ꝯſequi iuſtitiā corā iudice nō dꝫ ab eo
recedere ꝑ appellationē niſi expꝛſſa rōnabili cau-
ſa.vt in.d.c.vt debit⁹.Sed ſm exēplū premiſſum
nulla iniuria fit iudici cū ꝓnūtiauit ſe non iudicē
ergo dꝫ trahi ad naturā diffinitiue:ſed ſi eſt talis
interlocutoria que nō finit officiū iudicis:ita qō
poſſum ab eo iuſtitiā ꝯſequi tūc dꝫ regulari tāꝙ
interlocutoria:qꝛ magis trahit̄ ad naturā inter-
locutorie rōne predicta.Exēplū ſi iudex pronun-
tiauit nō eſſe reſpondendū libello tanꝙ inepto.
nam exprimendo cauſam rationabilē corā eo po-
teſt ipſe mutare ſentētiā ſuā.vt in.d.c.cū ceſſante.
idem per oīa dic quo ad ſecundū actū.nam ſi iſta
quaſi diffinitiua habet omnē effectum diffinitiue
ſeruabitur ſolēnitas que in diffinitiua ſeruanda
eſt:alr̄s ſecus.¶ Quo ad tertium actum.ſ.reuoca-
tionis dicā plene in.c.cū ceſſante.j.eo.vbi melius
cadit.⁊ ꝑ hec opiniones cōtrarie poſſunt ad con-
10 cordiā reduci.¶ † In glo.in verſ.aſſignes.in fi.
Ex hac glo.collige duas rationes quare penden
te appellatione fit hic illa innouatio. Pꝛima eſt
ſpecialis.ſ.in fauorē eccl̄ie ⁊ cultus diuini.Secū-
da eſt magis generalis ⁊ notabilis videlꝫ ꝓpter
preſumptionē que erat cōꝑa iuſtitiā appellatio-
nis.nā preſumebat̄ fruſtratoria ⁊ docto.circa hoc
multū inſiſtunt.Sed vt clare habeas materiam
conſidera duos caſus.Pꝛimus ſi iſte canonicus
pretendebat non debere reſidere perſonaliter:nō
tñ negabat quin per ſubſtitutum.Scḋs caſus qn̄
pretendebat nullo modo teneri ad reſidentiā nec
per ſubſtitutū.forte ex pͥuilegio vel conſuetudi-
ne.¶ Pꝛimo caſu nullus fauoꝛ hic cōcurrit nec
preſumptio appellationis iniuſte:ſed mera iuſti-
tia exercet̄:qꝛ cū negaret quin ſaltē per ſubſtitu-
tum deberet deſeruire fruſtra expectaretur euen-
tus cuius nullus eſſet effectus.vt in.c. cum con-
tingat.de offi.delega.Nec fit hoc caſu innouatio
contra appellationem.facit.c.nobis.de electio.
¶ Secūdo caſu militat cōtrariū gl.⁊ tunc potes
cōiungere illas duas rōnes gl.ꝙ hic fit iſta inno-
uatio:tum ꝓpter fauorē cultus diuini vt ne ap-
pellatione exiſtēte friuola priuet̄ interim eccleſia
ſuffragio iſtius:tum propter preſumptionem fri-
uole appellationis.Ex his habes caſum notabi-
lem in quo aliquid innouatur contra appellatio-
nem que recipit̄ a iudice.ſimile in.c.ſi.de eo q mit.

in poſ.⁊ qō ibi dixi.⁊.c.cū perſone.in fi.de pͥui.lib.vj.Reſpectu vō fa-
cultatis appellandi de iure ciuili dic ꝙ trahitur ad naturā diffinitiue
qꝛ nō pōt amplius reuocari grauamē niſi nūc appellet̄ iuxta ea q̄ dixi
11 ſ.eo.ſuper eo.¶ † Et vide ad materiā qō no.Cal.in.c.ad diſſoluendū
de deſpon.impu.⁊ Fede.conſ.cxij.⁊ Bar.in.l.titia.ff.de accuſa.vbi te-
net qō.ſ.dixi ꝙ de iure ciuili poteſt appellari ex quo non expectat̄ alia
diffinitiua.ideo in hoc excedit naturā diffinitiue.ſꝫ reſpectu ſolēnita-
tis ꝓnuntiandi hꝫ vim interlocutorie:qꝛ nō eſt neceſſe ꝙ conſeruet̄ ſo-
lēnitas de qua in.c.ſi.de re iudi.li.vj.Et forte hec opinio verioꝛ:qꝛ cum
non decidit totam cauſam principalem nō eſt ſeruāda tanta ſolēnitas
cum non agatur de tanto preiudicio.
1 ¶ Appellatio que eſt manifeſte ꝯtra ius non eſt regulariter admit-
tenda:niſi exprimatur aliqua rationabilis cauſa.
2 Papa exercet iuriſditionē in laicos etiā infideles:in concernentibus
decoꝛem chriſtiane religionis etiam peccato ceſſante.ꝫ.
4 An a diſpoſitione ſtatuti poſſit appellari.
5 Statuta iniqua qn̄ fiunt poteſt vnuſquiſqꝫ contradicere vel appellare
ſiue pretendat intereſſe ſiue non.
Tacens in his que tenetur contradicere ⁊ non cōtradicit:habetur pro
conſentiente.
6 Officialis an teneatur dimittere officiū:ſi non poteſt alicui iniuſte rei
obuiare:vide remiſſiue.

Conſuluit. Appellatio cōtra canones nō admit-
titur.vel latius ſic.A iudice iuris di-
ſpoſitionem exequente nō appellat̄.Secūda ibi:non conue-
nit.Et intellige hanc literā duobus modis.Pꝛimo ꝙ cum
epꝯ cōpelleret iudeos vt dimitterēt mancipia chꝛiſtiana in ſua liberta
te cum non ſit licitū eis ſm iuris diſpoſitionem habere ſeruos chꝛiſtia
nos:appellabat̄ ab eo per regē Francoꝝ qui interponebat appellatio
nem in fauoꝛē iudeoꝝ a quib⁹ forte multa cōmoda percipiebat.Secū-
do modo poteſt intelligi ꝙ nō appellebat hic Rex ſed appellabat̄ ab
eo qui tanꝙ miniſter eccleſie compellebat iudeos vt dimitterēt ſeruos
chꝛiſtianos.⁊ vtraqꝫ lect.poteſt adaptari litere nec mutatur iuris di-
ſpoſitio.nam vtroqꝫ caſu appellatio erat contra diſpoſitionem iuris:
1 merito non erat admittēda.¶ † No.qō vbi appellatio manifeſte eſt cō
tra ius non tenetur iudex ſuperſedere:imo debet ꝓcedere ad executio
nem iuris.hoc intellige niſi allegetur aliqua rationabilis cauſa in qua
forte illud ius generale fallit.vt probatur.ſ.c.proxi.ad idē.c. romana.
eo.ti.lib.vi.hoc tamē eſt verū ꝙ vbicūqꝫ generalr̄ a iure interdicit̄ ap-
pellatio nō tenet̄ iudex ſuꝑſedere executiōi.niſi exprimat̄ aliqua ratio
nabilis cauſa iuri cōformis.de quo per Inno.in.c.paſtoralis.§.preter-
2 ea.de offi.dele.¶ † Secundo no.ex tex.iunctis iuribus alle.in glo.qō
papa in cōcernentib⁹ decoꝛē chꝛiſtiane religionis etiā peccato ceſſante
poteſt ſtatuere inter laicos ⁊ infideles.nā nullū peccatū ineſt vt iudeus
habeat ſeruum chꝛiſtianum:ſed dedecorat ⁊ degenerat chꝛiſtianam re
ligionem:⁊ ſic habes vnū caſum notabilē ⁊ generalē in quo papa exer
cet iuriſditionē inter laicos etiā infideles ⁊ gn̄aliter quā poteſtatē hꝫ
b papa circa infideles.[b] vide not.ꝑ Inno.in.c.ſup his.j.de vo.vbi dicet.
3 ¶ † Ultimo no.regē ſecularē etiā ſupioꝛē nō recognoſcētem non poſſe
in regno ſuo ſtatuere vt iudei habeant ſeruos chꝛiſtianos.hoc ideo qꝛ
pꝛincipes ſeculares ſubſunt pape in concernētib⁹ ſalutē anime vel de-
coꝛē chꝛiſtiane religionis.xcvj.di.in.c.duo.vide tex.in.c.j. de ho.lib.vj.
¶ In glo.ſi.Et ratio ſpecialitatis eſt:qꝛ ius neminem grauat: ita nec
ius exequēs.xxiij.q.iiij.qui peccat.l.gracchus.C.de adul.ergo non pōt
appellari cū immediata cā appellationis ſit grauamē iniuſtū:vt in.c.
4 ſuggeſtū.in fi.ſ.eo.¶ † Et hec faciūt ad queſtionē nūquid a ſtatuto lo-
c ci poſſit appellari.[c] Bart.ponit in.l.oēs populi.ff.de iuſti.⁊ iur.in repe.
in vlti.q.v.q.pͥn.⁊ in.l.ſi.de appel.reci.in effectu facit tria mēbra qō ſi
ſtatutū eſt generale effectu ⁊ verbis:non pōt appellari:ſic nec a lege cōi
vt in.l.ſi qua pena.ff.de ver.ſig.vide tex.de iure canonico in.c.qꝛ nos.j.
eo.ſm verū intellectū.Si vero ſtatutū ex verbis ⁊ re eſt perſonale:vt qꝛ
d cōcernit vnam perſonā[d] tm̄:tunc talis perſona pōt appellare.ar.in.l.j.
§.ſolent.ff.quando app.ſit.facit optime tex.in.c.cum oēs.ſ.de cōſtit.cū
ibi not.⁊ ratio huius dicti poteſt eſſe duplex. Pꝛima qꝛ ſtatutū debet
eſſe generale cum ſit quedam lex.iiij.diſt.erit autem lex.ergo nō debet
fieri ſtatutum in odium illius perſone tantum.Item tale ſtatutū pōt
dici quoddam pꝛeceptum ⁊ non lex.ſed a precepto iniuſto pōt appella
ri.vt.ſ.c.proxi.Tertium mēbrum qn̄ lex vel ſtatutum eſt generale quo
ad verba ſed in effectu eſt perſonale:⁊ idem qō in proximo caſu eiſdem
rationibus.nam non verba ſed mens legis conſideranda eſt regula ſi.
de reg.iur.lib.vi.l.non dubium.C.de legi.op.facit.l.j.in fi.ff.de doli ex-
cep.Et hec verba ſunt notanda.aliquid per Cy.in.l.ij.C.que ſit longa
conſue.tamen generaliter dicerem qō non ſit fienda differentia an ſta-
tutum ſit generale vel perſonale.ſed ſolum an contineat in ſe aliquam
iniquitatem:⁊ tunc poſſet appellari ⁊ vnus ſolus poteſt reſiſtere omni
bus ſtatutarijs.vt in.c.j.de his que ſiunt a maio. par.cap.lxv.diſtin.c.j.
5 ¶ † Uide pulchꝛum dictum Inno.in.c.j.prealleg.vbi dicit qō quan-
docunqꝫ ſtatutum iniquum editur vel aliquid iniquum ſit in vniuerſi-
tate quilibet pretendens intereſſe poteſt contradicere et appellare: et
ſi non pretendit intereſſe tenetur contradicere propter iniuſtitiā nec
ſufficit

Sebaſti.Sapia.
a ¶ Si interlocu-
toria.Ex his ſen
tit Abb.qō qua-
ten⁹ ſententia in
terlocutoria ha-
bet vim diffiniti-
ue nō hꝫ locū di-
ſpoſitio.d.c.vt de
bitus ꝙ etiā fir-
mat ex pluribus
Alex.in.l. in mi-
noribus.col.ij.C.
de his quibus vt
indi.⁊ Are.i ꝯſil.
xx.incip.in q̄ſtio-
ne.col.iij.⁊ in ꝯſi.
cxix.incip.in pre-
ſenti ꝯſultatione
Ang.de are.in.l.
eius qui.col.vj.ff.
de appel.reci.
b ¶ Circa infide-
les.Adde Oldr.
ꝯſi.xcj.⁊.cclxiiij.
Zacharias.
¶ Adde Hē.in
c.mulier.c.iij.et
ibi Celſiꝫ remiſ
ſi.in apo. ad ipm.
ij.q.i.Feli.in.c. in
dei.el.ij.col.ij.v.⁊
de hac materia.ſ.
de iudeis.⁊ dixi i
apo. ad iſtū in.c.
que in eccleſiarū.
in apo.in vſi. cir-
ca infideles poſt
alios. nu.v.ſ. de
conſti.
Sebaſti.Sapia.
c ¶ Appellari.vi-
de Feli.in.c.que i
eccl̄iarū.co.xviij.
⁊ in.c.cū oēs. col.
iij.ſ.de ꝯſti.Ioā.
de ana.in conſil.
lxxxi.⁊ And. ſic.
in.c.nā cōcupiſcē
tiam.colū.v.ſ.de
cōſtitutio.⁊ i ꝯſil.
clxxxiij. colū. iij.
volu.ij.⁊ in conſi.
cviij.col.iij.i. iiij.
volu.
d ¶ Unā perſonā.
Adde Ang.con-
ſilio.cxlix.

ſufficit tacere:alſ inuolueretur pena ⁊ peccato cũ aliis conſen
tientibus:q2 ex quo eſt in vniuerſitate tenetur malefactis con
6 tradicere. ¶ † Quid aũt ſi eſt officialis an teneatur dimittere
a officium ſi non põt aliter obuiare.ᵃ vide doct.in.c.aduerſus.
de immu.eccle.vbi dicetur.

1 ☞ Judex delegatus nõ põt ſe intromittere in cã ſi pars ad
uerſa ante notitiam commiſſionis miſerit ſuper dicta cauſa
nuntium ad ſuperiorem.

AD hec. Idez dicit qđ.c.nemini.⁊.c.ſuggeſtum.s.eo. Uel ſpãlius ſic. Qui añ citationẽ vel notitiã literarũ miſit nuntiũ ad papam appellare põt ne delegatus pcedat: ſecus ſi poſt. Et vtrũ hodie miſſio nuntij aliquid operetur dicã plene in.c.vt debitus.j.eo. Per hanc remiſſionẽ.c.iſtud eſt expeditum. ¶ Caſus literalis. Aliqua cã cõmiſſa eſt alicui appel. re.ille contra quẽ cõmiſſio facta eſt appellat dicens ſe p eadem cauſa nuntiũ ſuũ ad ſe.apo.deſtinaſſe:queritur an tali appellationi ſit deferendũ. Rñdet pa.q ſi conſtiterit iudici appellantẽ nuntiũ ad ſe.apo.deſtinaſſe anteq̃ partes eẽnt citate vel anteq̃ delegatio cauſe perueniſſet ad ipſum dz appellationi deferre:ſi vero poſt citationem fuit nuntius deſtinatus nõ tenetur appellationi deferre.hoc intellige ſz illã.j.c.
1 vt debitus. Ber. ¶ † No.j.q ſicut arreptio itineris pſonaliter facta ad ſedẽ apo.defendit itinerantez:vt interim nõ pcedatur contra eum ex quo ſine dolo itinerauit ad papam vt in.c.meminimus.⁊ quod ibi dixi.s.eo.ſic ⁊ nuntij miſſio defendebat mittentem ſuper cauſa in qua nuntium miſerat vt interim non teneatur reſpondere corã delegato impetrato per aduerſam partem ex quo ante notitiam literarum nũtium miſerat.ſed vtrũ hodie ſufficiat iſta allegatio.s. remiſi ad.c.vt debitus.

1 ☞ A nimia rigoroſitate ſuperioris licitũ eſt appellare.3.
Subditorum intereſt habere bonũ prelatum.
2 Appellatio iuſta ſi nõ admittatur iudex peccat ⁊ venit puniendus.7. Idem ſi iniuſtam admittat.
4 Prelato ẽt notorie crimĩoſo obediendũ eſt a ſubditis: niſi in quibuſdam caſibus ſpecialibus.5.
5 Contra ordinariũ nõ admittitur aliqua exceptio donec toleratur in officio.
6 Appellari poteſt a correctione ſuperioris corrigentis nõ ex iuſtitia ſed ex odio.
7 Judex a quo q nõ admiſit appellationẽ iuſtã q̃ pena puniatur tam de iure ciuili q̃ canonico.

DE priore. Qui non detulit appellatiõi interpoſite ad papam mittitur cũ literis ordinarij ad curiã puniẽdus. ¶ Caſus literalis. Quidam canonicus regularis appellauit a ſuo priore qui modũ excedebat in correctione q fecit eũ veſtibus vſq3 ad camiſiam ſpoliari.prior nõ obſt.ap. proceſſit enormiter cõtra illũ canonicũ.vñ cõqueſtus fuit do.pape. vñ mandat cuidam iudici vt ſi prefatus canonicus appellauit propter enormitates ſui prioris manifeſtas que reddunt ipſum notabilẽ ⁊ ipſe nõ detulit appellationi:cõpellat ipſuz ad apo.ſe.cũ lrĩs veritatẽ cõtinẽtibus venire ſatiſfacturum
1 de tanto exceſſu. Ber. ¶ † No.j.ſm vnũ intellectũ ſubditum poſſe ſuperiorẽ ſuũ pp̃ter exceſſus manifeſtos appellare ad ſuperiorẽ:⁊ iſta appellatio eſt quedã puocatio ad cãm: vt in c.cũ ſit romana.s.eo.nec ſit tibi mirandũ. nã ſicut ſubditus põt accuſare prelatũ ⁊ crimẽ ſuũ denuntiare ſuperioribus.c. lz heli.de ſimo.⁊ in.c.ex parte.c.olim.⁊.c.veniẽs.de accu.cum ſi.ita ⁊ eũ puocare põt ad cãm.intereſt eñ cuiuſlibet ſubditi
2 habere bonũ prelatũ.viij.q.j.audacter.⁊.c.qualis. ¶ † Scđo no.q nõ deferens appellationi etiam extraiudiciali puniendus eſt p ſuperiorẽ:ita crederẽ indifferẽter appellationi friuole ⁊ iniuſte.vide tex.iuncta gl.in.c.cũ appellationibus.eo. ti.lib.vj.vbi glo.appellat hanc delationẽ iniuſtã reatũ. et eſt ratio:q2 delatio eſt quedã interlocutoria q̃ dz eſſe iuſta:ſi ergo appellatio eſt manifeſte friuola peccat iudex cã admittendo.facit.c.j.de re iudi.li.vj.ſicut peccat non deferẽdo appellationi iuſte vt hic.nam cõtrariorũ eadẽ debet eſſe diſciplina. xxxij.diſt.hoſpitiolũ.⁊.c.intellecto.de iureiur. ¶ Tertio no. ibi:notabilẽ reddunt.q delicta ⁊ mali mores reddunt quem notabilẽ.i.infamẽ ⁊ nota infamie dignũ.ſicut eñ fama poteſt ſe habere ad bonũ ⁊ ad maluz.l.capitalium.§.famoſos.ff. de pe.p Bart.in.l.de minore.§.tormenta.ff.de qđ.ita ⁊ hoc verbum notabilis adaptatur ad viros moribus et origine generoſos ⁊ crimine infectos q2 iſte ſe reddit notũ aliis ex bonis operibus.alter vero ex moribus malis.c.ex pte ade. de teſti. ¶ In gl.j.ibi:modũ excedit in corrigendo ⁊c.pondera gloſ. q2 ſentit vnã lect.ad tex.vt intelligatur q iſte prior corrigebat iſtũ canonicũ.⁊ in corrigendo exceſſit modũ affligendo eũ cõtra iuris debitũ ⁊ propter hoc iſte canonicus appellauit ad papã. Hec lect.male poteſt ad text.adaptari:q2 hic nõ dr qđ appellauit a priore ad papã ⁊ ſic eum puocabat ad ſuperio
3 rem pp̃ter delicta ſua. ¶ † Sed ſi tu vis tenere hanc lec.que eſt vera in ſe expone tex.ibi:pp̃ter ſuas enormitates.ſ. commiſſas in affligendo ⁊ corrigẽdo hunc canonicũ cõtra regulam ⁊ iuris diſpoſitionẽ ⁊ diſciplinã:⁊ tũc not.ex tex.q ſubditus quãtũcũq3 religioſus iniuſte afflictus ⁊ correctus a ſuperiore põt appellare ad ſuperiorez ſuperioris:⁊ ſuus ſuperior tenetur appellationi deferre alſ punitur:vt hic. Scđa lec.poteſt colligi ex dictis doc.intelligendo q iſte prior cõpellebat iſtũ canonicũ ad cõſentiendũ alienationibus quas illicite faciebat de rebus eccleſie cõſanguineis ⁊ amicis ſuis. Item ad tegendũ vitia ſua eũ vrgebat ad iurandũ.vñ iſte ſentiens ſe illis grauari appellauit ad ſuperiorẽ.puocatus prior iſtum incarcerauit ⁊ coegit eum renũtiare ſue appellationi pp̃ter a qđ venit puniendus vt in text. Tertius intellectus etiã colligitur ex dictis doc.intelligẽdo q hic nõ pceſſerat grauamẽ ſed iſte canonicus pp̃ter cauſas pdictas ſeu propter delicta alia iſtius prioris appellauit eum ad ſedẽ apoſtolicã et fuit hec appellatio extraiudicialis.⁊ multũ hec lect.conſonat litere:vt.s.dixi.⁊ q̃q̃ ſuperior appellatus nõ teneatur ire ad ſuperiorẽ p hanc appellationẽ extraiudicialẽ.vt dixi in.c.cum ſit.s.eo.non tñ debet ſuperior appellantẽ opprimere ſeu eũ a pſecutione appellatiõis aliter impedire qđ ſi fecerit dz puniri vt hic. Quartã lec.vltra doc.colligo ex no.p Hoſt.⁊ Joan.and.in.c.j.de cenſi.lib.vj.vbi dicũt q platus ẽt religioſus in mortali cõſtitutus notorius vel infamatus ſi ſit incorrigibilis põt p ſubditũ appellari:⁊ ſi defert appellatiõi bñ quidem:ſin aũt punietur vt hic ⁊ reddit Hoſti.mirabilem cãm qđ correctio iudicialis nõ cadit in talem platũ.iij.q.vij.iudicet. Et ex ratione iſta Hoſti.colligo lec.iſtã in eo q allegat iſtuz tex.q prior volebat iſtũ corrigere:iſte vero appellauit dicendo eum eſſe criminoſum notoriũ vel famoſum ita q nõ põt
4 alios corrigere.⁊ hanc lectu. ¶ † Clarius ſentit Hoſt.in.c.lz in corrigendis.de offi.or.vbi dicit q ſi platus corrigẽs ſubditum eodem peccato equali vel maiori notorie detinetur põt ab eo appellari.⁊ ita dicit intelligendũ iſtum tex.⁊ ita recitãdo tranſit Jo.and.ibi.

5 **Additio.** ¶ † Si hec lect.eſſet vera multũ eẽt notabilis ſed profecto nõ eſt vera indiſtincte q2 anteq̃ prelatus priuetur prelatura poteſt iuriſditionẽ in ſubditos exercere nec lz ſubditos recedere a prelato quãtũcũq3 notorie crimĩoſo ante priuationẽ niſi in quibuſdam caſibus ſpecialibus.viij.q.iiij.nõne.ij.q.vij.ſacerdotes. vide glo.cum multis iuribus in ea allegatis in.c.cũ nõ liceat. de preſcript.⁊ ibi dixi. Et ad.c.iudicet.rñde q non loquitur de ptãte iudiciali exercenda ſed quo ad meritũ vite et damnationẽ ſuã quia prelatus magis delinquit corrigẽdo aliũ et nõ ſe ſed nihilominus corrigere poteſt.vide Inno. in.c.cum noſtris.de cõceſ.pben.⁊ melius in.c.cũ venerabilis.de excep. vbi voluit q etiã cõtra delegatũ non poſſum excipere de crimine:q2 criminoſus non poteſt eſſe iudex.ſed de infamia bñ poſſum excipere . et plus voluit in.c.ſciſcitatus. de reſcript.
6 ¶ † Ubi dicit q cõtra ordinariũ non debet aliqua exceptio admitti quãdiu toleratur in officio . et vide qđ ibi dixi . dic tu q vbi ſuperior corrigeret non ex dilectione ſeu iuſtitia:ſz ex odio poteſt appellari.ita notanter voluit Joan. and.poſt Hoſt.in.c.lz.de offi.ordi.alleg.c.ita plane.xxiij.q.iiij. Itẽ facit:q2 ſnĩa dicitur iuſta ex animo.xj.q.iij.§.ſi ergo.vide gloſſ. eadem cauſa ⁊.q.in ſumma.

7 **Additio.** ¶ † In gl.ſi.in ſi.⁊ generaliter cũ queri
b tur de penaᵇ infligenda iudici non deferenti appellationi legitime. cõclude capiendo aliqua dicta doc.hic. Archi.in.c.decreto.ij.qđ.vj.q aut queritur de iure canonico aut de iure ciuili. Primo caſu ſi cauſa eſt criminalis debet deponi:vt in.c.decreto.prealleg. Si vero cauſa eſt ciuilis punitur vt hic.nam debet remitti ad ſuperiorem puniendus : et credo qđ pena erit arbitraria.argu.c.de cauſis.s. de offi.delega. Si queritur de iure ciuili:aut eſt cauſa ciuilis ⁊ hz locũ pena poſita in glo.vt puniatur in.xxx.pondo auri ⁊ accipitur pondus pro libra:vt.ff.de aur.⁊ argẽ.leg.l.inter veſtem.⁊ ita debet intelligi.l.quoniã.palleg.in gloſ. Si vero eſt cã criminalis tunc debet iuſto ſupplicio puniri:vt in.l.a procõſulibus.C.eo.⁊ ſic pena erit arbitraria.vñ poterit arbitrari penam corporis afflictiuã que eſt maior quãtũcũq3 minor ſit q̃libet pecuniaria in perſona honeſta vt in.l.in ſeruorum.ff.de pe.⁊ qđ no.in.l.j.eo.titu.

1 ☞ Infamia notoria punitur citra aliam probationem:

a ¶ Obuiare. adđ Ro. ſin.ſuis: fol. xxiij. vbi an eps teneatur renũtiare epatui ſi videt ſui cã ſcãdalum imminere.
Anto. Franciſ.
¶ An eps debeat renũtiare epatui ſi videt ex ſua pſona ſcãdalũ iminere dicas q eps ſi ſolũ ſit ex dignitate plationis ſz ex bona ⁊ ſancta vita vt j.c.nõ oẽs ij.q.vij.nã q male vitã ducit magis dicẽdus ẽ canis ĩpudic⁹ quaz eps.ij.q.vij.c.qui nec.⁊.c.qb⁹ vo.et e.q̃q̃.dicas tñ q eps q renũtiauit epatuoz habere ſumpt⁹ vite ab eccleſia cui pferat vt j.c.quãuis.vij. q. j.raro ſedes epalis pt ex cã neceſſitatis mutari ẽt ad alia loca.vt in c.epo.vij.q.j.⁊ in c.j.de pbile.⁊ adđ q eps p ſuperiorẽ ꝯpelli põt ad epatũ ſuſcipiẽdũ vt eſt tex.⁊ gl.j.c. añ oia.xl.di.⁊ gl. j.c.ſcriptiti⁹.viij. q.j.⁊ j.c.q̃lr.đ ele. ⁊ eſt gl.j.c.oẽs q. vij.q.j.⁊ in.c.epo. ea.can.⁊.q.⁊ ideo quẽadmodũ pp̃t bonũ publicũ pt cõpelli ad ſuſcipiẽdũ epatũ ita rõne ſcãdali põt ꝯpelli illum dimittere.
Sebaſti. Sapia.
b ¶ De pena. vid Ang.bal.⁊ Sal. j.l.qñ iudices.C. đ ap.bal.j.l.iudicib⁹.e.ti.vbi late de hac materia ⁊ de officiali nõ reſiſtẽte an puniatur tradit alex.j.l.diẽ functo.col.ij.ff.đ offi.aſſeſ.

ſecus ſi non eſt notoria: nam tunc requirit probationē duorum teſtium.

2 Prelatus non eſt remouendus etiā ob notoriam infamiam ſi paratus eſt ipſam purgare.3.

Infamia purgatur per iuramentum infamati: ⁊ aliorum de credulitate deponentium.

4 Infamia an ſit ſufficiens ad ſuſpēſionem epi donec veritas diſcutiatur. vide remiſſiue.

5 Prelatus ſiue alius ſuperior non tenet̃ ob aliqđ delictū deponere prelaturam in manibus aliquorum niſi ſuperioris: niſi cōſuetudo ſit in contrarium.6.

Quia nos. Si pena legis etiā pticulariter non appellat̃. vel ſpālius ſic. Cōtra cōſtitutiones regulares appellatio religioſum non defendit. ¶ Caſus lr̃alis. Cōmonitione facta cuidā abbati de infamia ꝯ euꝫ orta appellationē interpoſuit. querit̃ qđ ſiendū. Rn̄det pa. ꝙ abbates q publica infamia ſunt reſperſi aut cōuicti ſi cōmoniti in cōi capitulo renūtiare noluerint vocem nō habeant appellandi. Ber.

1 ¶ † No. ꝙ qñq; infamia ita eſt ſparſa ⁊ clamoſa vt nō exigatur de ea altera ꝓbatio ſicut dicimus de notorio facti pmanētis. vt in. c. euidētia. de accu. ij. q. j. manifeſtam. Si aūt infamia nō eſt ſic ſparſa ⁊ clamoſa opꝫ ꝙ probet̃ p teſtes. ⁊ ſic intellige illā alternatiuā aut cōuicti. ⁊ poteſt infamia ꝓbari p duos teſtes[a] ſicut ⁊ notoriū. no. gloſſ. ij. q. j. §. ſi. ⁊ in. §. itē ſepe. iiij. q. iij. ⁊ gl. iuris ciuilis in. l. iij. §. ſi argumenta. ff. de teſtib. p Bar. in. l. de minore. §. tormēta. ff. de qđ. facit text. in. c. iij. ꝯ. de pſump. vbi dixi. ¶ Scđo no. ꝙ appellatio contra diſpoſitionē conſuetudinis ſeu ſtatuti pticularis nō eſt admittēda ⁊ ſic eſt hic caſus p his q̄ dixi poſt Bart. in. c. ꝯſuluit. ꝯ. e. Nā hic erat cōſuetudo ſeu ſtatutū arctans ad cedendū ꝓpter infamiā. vt. j. dicā. In glo. ij. ibi. de qua purgare ſe nequedt pōdera iſtā glo. q: ex ea habet̃ vnus intellectus ad. c. ſm quem multa cōtraria ſilent vt intelligatur qñ iſti abbates publice infamati de delictis nō poterāt ſe purgare: ſi aūt potuiſſent ſe purgare nō fuiſſent cōſtricti ad cedēdū. ſꝫ hoc nullū ſpāle poneret iſta decreta. i religioſis. Idē eſt in ſecularib9 q: ſi deficiēte accuſatore ſuperior indicit purgationē infamato ⁊ ille ſe purgare nequiuit habet̃ p cōuicto de illo delicto. vt i. c. accedens. j. de accu. vbi plene dixi. ⁊ in iuribus hic alle. i glo. merito hoc caſu non admittit̃ appellatio q: eſſet cōtra iuris

2 diſpoſitionē. vt in. c. cōſuluit. ꝯ. eo. ¶ † Ex hac gl. no. aliud ꝙ

b eſt ſemp menti tenendū: ꝙ ꝓpter ſolā infamiā[b] quātūcunq; publicā ⁊ famoſam nō dꝫ prelatus etiā religioſus remoueri a prelatura dūmodo de illa ſe purgare poſſit p ſuū iuramentum ⁊ alioꝝ de credulitate iurantiū ꝓut tradit̃ forma purga

3 tionis in. c. quoties. j. de purga. ca. ¶ † Sed Inno. vr̃ ſentire aliā lect. vt ſit ſpāle in p̄latis religioſis vt ex ſola infamia poſſint remoueri a ſuis dignitatibus. ar. in. c. qualiter et qñ. ij. in ſi. j. de accu. ſed hec lec. nō ꝓbat̃ aliquo iure. illud. c. qualiter ⁊ qñ. credo ꝙ faciat in oppoſitū q: ibi dat̃ forma inquirēdi ꝓpter infamiā. ⁊ dꝫ ibi ꝙ in religioſis nō eſt iſte ordo vſq; quaq; ſeruandus. p̄ſupponit ergo ꝙ infamia cōtra religioſum prelatū dat facultatē inquirendi de veritate ⁊ inquiſitione veritatis nō eſt ordo iuris vſq; ad vnguē ſeruandus. Nec obſt. ibi litera dum dicit ꝙ facilius ⁊ liberius poſſint remoueri ⁊c. q: fatendum eſt ꝙ pro facilioribus cauſis pñt remoueri tam religioſi q̄ ſeculares vt ibi nō tñ ſufficit ſola iſamia pro hoc eſt tex. opti. in. c. lꝫ heli. de ſimo. ⁊ in. c. p tuas. el. j. eo.

4 tit. vbi quaſi vr̃ hoc expreſſum. ¶ † An aūt infamia ſit ſufficiens ad ſuſpenſionē etiā epiſcopi donec diſcutiat̃ veritas: vide Jo. and. in. c. j. de accuſa. li. vj.

5 Additio. ¶ † Tertia lec. colligit̃ ex dictis Hoſt. dicentis hunc tex. pcedere ſꝫ ꝯſuetudinem quorūdā religioſoꝝ ſꝫ quā prelatus infamia reſperſus admonitus in capitulo tenet̃ cedere adminiſtrationi. ⁊ dicit hoc eſſe de ꝯſuetudine fratrum predicatoꝝ cartuſieñ. reſpectu generalis ipſoꝝ. ſicut eñ generalis ex ſola electiōe abſq; cōfirmatione adminiſtrat: ita ex ſola infamia tenet̃ cedere ſi hoc plꝫ omnibus p̄ſidētibus ſeu diffinitoribus capituli vel maiori parti ipſoꝝ: ⁊ ſm hoc intellige ſummariū ꝙ hic erat pena legis pticularis ſeu diſpoſitionis pticularis a qua nō appellatur ſicut nec a pena legis generalis. Et hanc lect. tꝫ Hoſ. ⁊ lec. hec vr̃ magis cōſentanea litere. nā ceſſante cōſue. ſeu ſtatuto approbato p ſuperiorē non poteſt abbas etiā in cōmuni capitulo cedere p̄lature ſꝫ dꝫ cedere in manibus ſuperioris: vt in. c. cū venerabilis. ꝯ. de cōſue. nec poteſt p capitulū generale ipſorū religioſoꝝ priuari: vt in. c. in ſingulis. j. de ſta. reg. ⁊ ſm hanc lect. oīa cōtraria ſilent que poſſunt for

6 mari contra iſtū tex. ¶ † Sed oppo. de. c. admonet. ⁊. c. qđ in

n ¶ Per duos teſtes. adđ q̄lr ꝓbetur iſamia. alegā. ꝯſ. lxxiiij. ij. lib. Zacharias.

b ¶ Propter ſolā iſamiā. adde ro. ſing. ſuo. ccccxvj. lci. fuit a međſitū an iſamia priuet. Sebaſti. Sapia.

b ¶ Infamiā. An infamia p̄uet aliquē bñſicio acq̄ſito. Itē an priuet honorib9 ⁊ dignitatib9. vide Feli. poſt abb. i. c. q̄relā. col. ij. ꝯ. de iureiuran.

c ¶ Conſuetudo. adde qđ Fed. ꝯſ. cv. dicit ꝙ valet ꝯſuetudo ꝙ ſine iuris ordine ex leuib9 cauſis religioſi viri ex ſuis locis de adminiſtrationibus admoueantur. Zacharias.

d ¶ Verbū appello. Adde Lanfr. de oꝛia. i. c. qñ ꝯ. §. iterlocutorie ⁊ appellatiōes. nu. 41. ver. ſequit̃ aliqua videre. ⁊ ibi in apo. Bene. va di. ꝯ. de proba.

dubiis. de renun. vbi patet ꝙ quis non pōt cedere prelature niſi in manibus ſuperioris. dicit Hoſti. ꝙ hoc. c. pcedit in religioſis ⁊ vbi eſt conſuetudo: contrarium ꝓcedit in ſecularibus ⁊ vbi nō eſt cōſuetudo. [c] Sed contra hoc dictū Hoſti. facit tex. in. c. cū venerabilis. prealleg. vbi damnat̃ talis cōſuetudo ēt in religioſo. Credo poſſe dici ꝙ illud. c. loquit̃ quando ſine cā legitima ꝓpria autoritate vult dimittere p̄laturā. Iſte tex. procedit qñ ſubeſt cauſa infamie: ⁊ quando cedebat in cōmuni capitulo. Nam et ſi cōmune capitulū non habeat totalem iuriſditionem in particulares prelatos habet tamē in aliquibus. vt in. d. c. in ſingulis. ¶ In gloſ. ſi. ibi. de triennio in triennium: ſentit glo. ꝙ hoc. c. loquitur de illo generali capitulo de quo. c. in ſingulis prealleg. qđ non placet doc. q: illud. c. fuit editū ab Inno. iij. iſtud ab Alexādro. iij. q multo tpe preceſſit Inno. ideo ſm Hoſti. loquit̃ de conſue. quorundam religioſorū: vt. ꝯ. dixi. Credo tamen qđ tex. debet intelligi nō de capitulo particulari ſed cōi: vt q: cōuenit religioſis multorū monaſteriorū. ſicut hodie videmus in predicatoribus ⁊ cartuſienſibus ⁊ ſimilibus. Demum glo. querit qđ ſi noluerit cedere: reſpondet vide eam.

1 ☞ Iudex a quo ēt ꝙ ſit delegatus pōt prefigere terminū ad proſequendā appellationē: quo elapſo reaſſumit iuriſditionem ⁊ ꝙ appellationi detulerit.

1 Ad aures. ¶ † Iudex a quo pōt p̄figere terminum appellanti ad pſequendam appellationem quo lapſo reaſſumet iudex iuriſditionem. Et aduerte q: iſtud ca. non eſt ex toto ſuperfluum. nā loquitur in delegato de quo non habemus tex. ita apertū. Et ex hoc ⁊ ex tex. no. ꝙ non ſolū ordinarius ſed etiā delegatus pōt prefigere terminū appellanti reſtringēdo terminū iuris ſm diſpoſitionē. c. cū ſit romana. ꝯ. eod. Sed circa hoc moueo notabile dubiū pone ꝙ delegatus detulit appellationi ⁊ p̄figit terminū appellanti nunqd appellatore nō proſequente poſſit delegatus reaſſumere iuriſditionem ⁊ ſic habet locum iſte tex. etiā vbi delegatus detulit appellationi dubiū facit. c. cum appellationibus. eo. tit. lib. vj. vbi dicit ꝙ per delationeꝫ abdicata eſt iuriſditio a iudice deferente. Sed vide gloſſ. not. in. d. c. cum appellationibus. que determinat contrarium: ⁊ vide plenius per do. de Ro. deci. cccl.

1 ☞ Appellatio pōt interponi p alia verba q̄ appello puta ſi dixerit ſubmitto me ꝓtectioni talis dummō ſeruent̃ illa q̄ requirunt̃ in appellatione. 3. 5. 6.

2 Solēnitas verborū ſi nō reqritur in aliquo actu ſufficit qđ exprimatur effectus rei.

4 Attentata poſt ⁊ contra appellationem extraiudicialē ſunt ipſo iure nulla.

7 Prelatus an poſſit eſſe iudex inter ipſum ⁊ ſubditum dum agitur de cauſa ſubiectionis. in cauſa vero eccleſie ſue poteſt eſſe iudex. 8.

8 Iudex an aliqñ poſſit eſſe in cā qñ eius cōmodū ſaltē in cōſequentiā venit applicandū ipſi iudici. 10.

9 Suſpitio iudicis ſi non allegetur procedit iudicium coram eo factum.

10 Iudex qñ poſſit cognoſcere an ſua ſit iuriſditio.

11 Iudex a quo pōt cognoſcere de iniuſtitia appellatiōis ad hoc vt ſciat an debeat deferre vel non.

12 Snīa lata ſine cauſe cognitione: eſt ipſo iure nulla.

Excōmunicato debet ferri cū cauſe cognitione: tamen lata ſine tenet.

1 Ad audientiam. ¶ † Qui ſe ꝓtectioni pape

d ſubmittit licet verbū appello[d] nō exprimat intelligitur appellaſſe. Vel ſumma melius ſic. Si p̄cedente grauamine quis ſubmittit ſe ꝓtectioni ſuperioris habetur p appellante dūmodo ſeruauerit ea que in appellatione ſunt neceſſaria. ita limita. Primo narrat factum. Secundo dat iudicem ibi: licet aūt. ¶ Caſus literalis. Eccleſia ſancti Iacobi zamoreñ. ſubeſt eccleſie compoſtellane. eps zamoreñ. multipliciter moleſtabat. G. p̄sbyterū dicte eccleſie ſancti Iacobi zamoreñ. ꝓpter quod idem p̄sbyter ſe ⁊ eccleſiam ſuā ſub ꝓtectione do. pa. ſuppoſuit. ſed p̄fatus eps nihilominus poſt inuocatū ſe. apoſt. patrocinium q: forte verbum appellationis non expreſſit dictum p̄sbyterum excōmunicauit ꝓpter quod idē p̄sbyter do. pa. fuit conqueſtus. Reſpondit pa. licet p̄dictus p̄sbyter ex ſimplicitate verbū appellatiōis non expreſſit tñ ex quo ſe ⁊ ſua ſub ꝓtectiōe apoſtolica ſubiecerat ſine cauſe cognitione non debuit aliqua ſnīa ꝯdēnari vnde mandat quatenus ſi ꝯſtiterit ita eſſe ſnīam quam p̄dictus eps tulit in eundē p̄sbyterū denuntiet nullā eſſe. Berñ.

No. j. ꝙ

2 ¶ †Not.j.ꝙ vbi ad certum actū[a] explicandū non eſt ꝑxa ſolennitas
a verboꝝ ſufficit exprimere cōceptū τ effectū rei:licet non exprimanꝭ ꝓ
pria verba illi actui cōformia.ꝑ hoc qꝛ verba deſeruiunt intentioni et
non econtra.vide bo.text.in ſimili.in.c.in his.ſ.de verbo.ſig. ſecus vbi
ſolēnitas verborū requiritur.l.j.ff.de verb.ob.facit.c.pe.τ quod ibi di
3 xi de iureiur. ¶ †Scđo not.ꝙ ſubmiſſio[b] protectionis τ appellationis
b pari paſſu ambulant.qđ intellige qñ in ſubmiſſione exprimuntur ea q̄
4 requiruntur in appellatione.vt.ſ.latius dicā. ¶ †Ultimo not.ꝙ atten
tatū poſt τ contra appellationē extraiudicialē eſt ipſo iure nullum.de
quo plenius dixi in.c.conſuluit.ē.eo. ¶ In glo.in ver.noſtre ꝓtectioni
ibi de generali ꝓtectione τc.Uel dic melius poſt Hoſti.ꝙ contrarium
c loquitur cū papa[c] ꝑ ſuas literas recepit aliquos ſub ꝓtectiōe ſua quo
caſu non intendit eos eximere.c.recepimus.ſ.de priuile.hic loquiꝭ qñ
quis in certa cā ſubmittit ſe ꝓtectioni apoſtolice τ poſtea arripuit iter
5 ad ſedē apoſtolicā.tunc enim hꝫ vim appellatiōis: vt hic. ¶ †Et quā
uis Inno.multum inuolute in hoc inſiſtat an τ qñ ſubmiſſio protectio
nis hꝫ vim appellationis:tñ ſm mentē doc.facio iſtam cōcluſionem ꝙ
vbicūqꝫ in ſubmiſſione protectionis ſeruantur ea que ſeruari debēt in
appellatione:tūc talis ſubmiſſio hꝫ vim appellationis:quia nō eſt ſien
da vis in verbis ex quo conſtat de intētione vt hic.τ in.c. petitio.de ꝓ
cura.τ ideo ſi quis appellare vult ante ſententiam in iudicio debet cau
ſas exprimere.vt in.c.vt debitus.ſ.eo.apoſtolos petere.vt in.c.j.eo.tit.
lib.vj.ſi hec τ ſimilia ſeruat nō eſt vis an dicat appello vel ſubmitto me
protectioni apoſtolice.Et idem dic qñ appellatur extra iudicium vel
poſt ſententiam vt ſemper ſeruentur ea que ſunt neceſſaria ad illaꝫ ap
6 pellationem. ¶ †Sed circa hoc τ ex tex.dubitatur nūquid idem ſit in
eo qui ſubmiſit ſe protectioni alterius citra papam.Hoſti.τ communi
ter docto.ꝙ ſic.ex quo ille eſt iudex appellationis qđ ſatis mihi placet:
quia eſt eadē ratio in alio iudice ad quē que eſt in papa.ꝑ hoc facit glo.
in.c.j.eo.ti.lib.vj. ¶ In gl.pe.pro intellectu glo.oppo.videtur enim qđ
etiā cum cauſe cognitione non potuiſſet iſte epiſcopus procedere con
tra appellationē:qꝛ ſuſpenſa eſt eius iuriſditio:vt in.c.non ſolum.eod.
titu.lib.vj.Sol.glo.vt arbitror metu contrarij ſupplet cū cauſe cogni
tione delegata a papa quaſi ꝑ ſe non potuiſſet cognoſcere an appella
tio fuit iuſta vel iniuſta.Sed certe hec opi.gloſſ.lꝫ ſit vera in ſe non ta
men eſt veriſimilis:quia papa non remitteret cauſam appellatiōis ad
iudicem a quo per eū cognoſcendā.vt.ē.c.prox.ideo extra gl.alij ſup
plent ad tex.maxime. ¶ Uel tertio dic ꝙ papa poſuit hoc verbum ad
magis aggrauandū negotium.Itē narrauit prout in facto contingit.
Fatendū eſt ergo ꝙ etiā cum cauſe cognitione non potuiſſet cognoſce
re de iuſtitia appellationis nec de principali pendente articulo appel
lationis:vt in.d.c.ſi a iudice.ſed certe hec glo.ponit etiā aliā rationem
dicens ꝙ iſte non potuiſſet cognoſcere etiā alio reſpectu:quia non po
terat ſibi dicere ius.C.ne quis in ſua cā.l.vna.ſed Io.and.multū breui
ter τ obſcure videꝭ approbare hanc vltimā lect.dicens hanc rationem
eſſe falſam niſi referaꝭ ad proximū dictū glo.quaſi ſentiat iudicem non
poſſe cognoſcere an ſua ſit iuriſditio qñ fuit ab eo appellatum:vt dici
tur in prin.glo.qꝛ iſta cognitio ſpectat ad iudicē ad quē:vt habeꝭ in.c.
dilectus.de reſcri.quaſi dicat ſecus ſi non fuiſſet appellatū:τ tunc poſ
ſit iſte ep̄s cognoſcere an ſua iuriſditio ꝑ iura generalia.ſꝫ d.Anto.in
telligit rōnē glo.generaliter etiam vbi non fuiſſet appellatū:qꝛ hic cō
tendebaꝭ non de nudo exercitio iuriſditionis:ſed de proprietate iuris
an iſte ꝑſbyter eſſet ſubiectus ep̄o.τ ſic cōmodū cōſecutiue venit appli
7 candū iudici. ¶ †Ex hoc dicto do.Ant.nota duo.primo ꝙ vbi eſt con
tentio inter ꝑlatū τ ſubditū ſup iure ſubiectionis nō pōt prelatus eſſe
iudex:qꝛ ſuſpectus eſt cū multa veniant ſibi cōmoda applicanda rōne
8 ſubiectionis. ¶ †Scđo no.generaliter ꝙ vbi aliqđ cōmodū ſaltem in
conſequentiā venit applicandū iudici non poteſt in dubio cognoſcere
an ſua ſit iuriſditio.vide Inno.qui vꝭ primum dictū voluiſſe in.c.vene
rabili.de cenſi.τ in.c.ex parte.de verbo.ſigni.τ ſic tranſit do.Ant.hic et
ibi attingit iſtā materiā τ maxime in.c.ſup literis.de reſcrip.Sed con
tra hoc dictū multū viget text.in.c.cū ꝑſona.de priuile.lib.vj.vbi ſpeci
fice diſponiꝭ ꝙ ſubditus allegans exceptionem dꝫ eam probare coraꝫ
ep̄o.τ glo.ibi:apertiſſime eſt contra hanc opinionem do. Anto.dicen
do ꝙ ep̄s eſt ibi iudex:tū qꝛ iſta cā non eſt ꝓpria ſed eccleſie: et in cauſa
eccleſie ꝑlatus poteſt eē iudex.j.q.v.ſi quis erga.tū qꝛ ibi dubitatur de
iuriſditione ergo cognoſcet an ſua ſit iuriſditio. Ad ſoluendum han
opin.primo dicerem in.c.cū ꝑſone.ꝙ ibi ſit ꝓbatio coram ep̄o de exce
ptione non vt iudicet ſup ea: ſed ad inſtructionem ſuā vt cognoſcat an
interim debeat procedere cōtra ſubditū:τ ſic ſaluabitur dictum huius
9 glo.do.Anto.τ Inn.ſed hoc eſt contra gl.illius.c. ¶ †Scđo poteſt di
ci vt intelligatur ꝙ poſſit eſſe iudex ſalua tñ recuſatione ſicut dicimus
in pſe q poteſt eſſe iudex in cā filij.iij.q.vij.§.tria.l.in priuatis.ff.de iu
di.τ tñ poteſt recuſari vt ſuſpectus.vt not.in.c.cū cōtingat.de fo.cōpe.
ita in prelato in cā eccleſie.vt dicā.j.in.c.poſtremo.Tertio poteſt dici τ
melius ꝙ ſuperior poſſet eē iudex in cā exceptiōis qm̄ cā eſt eccleſie. nō
10 enim hꝫ dominiū iure ꝓprio. ¶ †Sed vtrū poterit recuſari puto attē
dendā quantitatē munerū ſibi cōſecutiue applicādoꝝ ꝑ illū ſubditū τ
qualitatē ꝑſone iudicis:non enim eſt veriſimile ꝙ vnus ep̄s daret ſen
tentiam iniuſtaꝫ ſi recepturus eſt tñ a ſubdito qđ modicum.ſecus vbi
eſſet magna quātitas vel maximus honoꝛ immi
neret ſibi.ad hoc.c.τ ſi queſtiones.de ſimo.τ ſic cō a
cludere in quolibet iudice cui cōmodum ſportula
d rum[d] eſſet applicandū vt ſm quātitatem τ quali
tatem ꝑſone iudiceꝭ ſuſpectus vel non ſuſpectus
in cognoſcendo an ſua ſit iuriſditio.ſm hanc diffi
nitionem intelligerem gloſſ.τ doc.in.l.de iure.ad
muni.ff.τ in.l.ij.ff.ſi quis in ius vo.ꝑ Bar.τ per ca
noniſtas in.d.c.ſup literis.Nam glo.τ Bart.indi
ſtincte voluerunt vt iudicetur ſuſpectus ꝓpter cō
modum ſportularum. ſed premiſſa diſtinctio eſt
11 equioꝛ. ¶ †Ultimo ſcias iudicem a quo poſſe co b
gnoſcere de iuſtitia appellationis ad inſtructio
nem ſuā vt ſciat an debeat deferre vel ne.no.Inn.
in.c.paſtoralis.§.preterea.de offi.delega.ſed con
ditionaliter non poteſt cognoſcere in preiudiciuꝫ
appellationis:qꝛ hoc ſpectat ad iudicem ad queꝫ
12 vt dixi.τ ſic intellige primū dictum glo. ¶ †Ulti
mo opp.contra text.in eo quod papa mandat in
quiri de appellatione ad effectum denuntiandum
ſententiam eſſe nullam.videtur enim ꝙ ſine quali
bet appellatione iſta ſententia erat nulla tanq̄ la
ta ſine cauſe cognitione:vt in.c.eccleſia ſancte ma
rie.τ ibi gloſſ.de conſti.et in.c.tum ex literis.de in
integ.reſti.τ ꝑ Bart.in.l.prolatam.C.de ſen. Sol.
dic ꝙ iſte preſbyter proſequebatur illud attētatū
ꝑ viam appellationis.ideo debebat ꝓbare id qđ
erat cā ſue intentionis ſcilicet appellationis non
tamen ſequitur quin attentatum ſit nullum.vnde c
eo ſuccumbente in cauſa appellationis poſſet iſte
ꝓſequi per viam nullitatis vt dixi in.c.j.ē.eo.Fa
cit iſte tex.ad vnum intellectū quem ibi dedi.facit
c.exhibita.de iu.τ quod not.in.c.ex ꝑte ade.de te
ſti.vel dic ꝙ ꝓcedit hoc.c.in ſententia.ſ.excōmuni
cationis que lꝫ ſit ferēda cum cauſe cognitione.vt
in.c.nemo.ij.q.j.lata tñ ſine ea tenet vt ibi.τ in.c.ſa
cro.ſ.de ſen.excom.

1 ¶ Iudex ordinarius vel appellationis nō pōt
a ſe abdicare onus iudicandi.
2 Appellationi poteſt renuntiari et ad iudicem a
quo reuerti ex conſenſu vtriuſqꝫ partis: non autē
vnius.
3 Pluralitas quo caſu reſoluatur in ſingularitatē.
4 Renuntiari non poteſt appellationi a diffinitiua
ſine cōſenſu appellati:ſecus ab interlocutoria:ra
tio ponitur hic.
Appellatus pōt ꝓſequi appellationē inuito ap
pellante a diffinitiua;ſecus ab interlocutoria.

A Ccepta. Cauſa nō eſt ad iudi d
cem a quo remitten
da appellatione adhuc non iuſtificata
niſi de partium cōſenſu: ſcđa pars ibi: e
non debet. ¶ Primo not. vnam regulā ad quam
quotidie iſte text.allē.ꝙ appellans nō teneꝭ redi
re ad iudicem a quo licet iudex ad quem hoc preci
piat niſi conſtaret de iuſtitia appellationis vt in
e c.vt debitus.ſ.eo.[e] ¶ †Scđo not.ꝙ non eſt in fa
1 cultate iudicis ad quem recipere appellationē vel
ipſam reiicere.ſed ſi eſt iuſta teneꝭ eam admittere f
ratio qꝛ iudicare eſt munus publicum cui renun
tiari non poteſt.l.munerū.§.iudicandi.ff.de mu.et
ho.nec poteſt iudex quantūcunqꝫ ordinarius a ſe
abdicare onus iudicandi.l.legatus.ff.de off.preſi. g
2 ¶ †Ultimo no.ꝙ partes cōi conſenſu poſſunt re
f nuntiare appellationi[f] et redire ad iudicē a quo.
Nunquid hoc ꝓcedat ſi iudex detulit appellatio
ni.vide qđ not.eo.titu.lib.vj.c.cū appellationibus.
¶ In glo.ij.in ſi.hanc opi.ſequiꝭ Io.and.τ cōmu
niter doc.qꝛ de hoc videtur tex.in.d.c.interpoſita
alleg.in glo.vñ ponitur hic pro ſingulari ſm Io.
3 and.Simile in.c.vt priuilegio.de priuile. ¶ †Et
g not.pro ſtatutis vt plurale[g] reſoluatur in ſingula
re qñ ex pluralitate ſequitur abſonus intellectus
vel iuri contrarius.Sed ſaluando tex. puto poſſe
dici ꝙ partium cōſenſus requiriꭍ ad hoc vt libere
ſiat remiſſio ad iudicem a quo ſine alia condemna
tione expenſarū.ſed qñ adeſt conſenſus appellan
tis tantū ſit condēnatio expenſarū.τ hoc caſu lo
quitur.c.interpoſita.§.ille.τ dic plenius de hoc ar
ticulo.vt.ſ.dicetur.

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Certū actū.vi
de Bal. in.l.ij.C.
cōmoda.τ in rub.
C.de iure emphy.
vbi tradit qđ in
quolibet actu cō
ſideraꭍ effectus τ
ꝙ diſpoſitio po
tius ab effectu q̄
ex verbis ꝑlatis
iudicatur.
b ¶ Uide hic ꝑdo.
Phi.de peru. et
do.i.c.cordi.l ꝑn.
in.ij.col.ver. qđ
ſi ſubdit[9].e.tit.in
vj.τ idem eſt ſi di
cat cōmitto me iu
riſditioni ſupio
ris ſꝫ Bal.i aut.
ſi qs litigātū.cir
ca ꝑn.c.epiſ.aud.
¶ Adde eundeꝫ
Bal.cōſi. cccviij.
iij.li. vbi cōſuluit
in facto.
Sebaſti. Sapia.
c ¶ Cūꝫ papa.qđ
iportent iſta vba
recipere aliqueꝫ
ſub ꝓtectiōe decla
rat.d.And.ſicu.l
cōſi.j.in.iiij. volu.
Ange.in.l.i.C.de
excuſa. mu.lib.x.
Bar.in ꝓe.ſſoꝝ.ī
ꝑn.col.iiij.verſic.
Itē dꝛ hic.And.
ſicu.late in conſi.
lxij.vo.iiij.τ in cō
ſil.xi.col.vij.in.ij.
vol.Are.in cōſil.
clxv.col.iiij. ſoci.
pulchre l cōſi.lxx
iiij.col.vij.τ Fel.l
c.poſtulaſti.colū.
iiij.ē.de fo.cōpe.
d ¶ Sportularuꝫ.
Adde Fran.are.
cōſi.cvij.
e ¶ Iunge hic id
qđ dicit l d.c.i ſi.
l v.vl.op.τ habe
bis reg.cū duab[9]
limitatiōib[9].τ vi
de hic.d. Phi.de
peru.
f ¶ Appellatiōi.
Adde quod not.
Ro.cōſi.cccccj.
Sebaſti. Sapia.
g ¶ Ut plurale. vi
de ad hoc multa
ꝑ Alex.in.l. qui
q̄rtā.§.i.ff.de le.j.
τ in.l.ſi ſeru[9].§.ſi
plurib[9].ff.ſi quis
cautio.τ latius ꝑ
Feli.in.c.oēs le
ges.in princ.j.di
ſtinc.τ Geoꝛ.nat
tā.in repe.c.quā
uis.colū.xlvi.in
ſiij.qđ.de pactis.
lib.vj.

Additio. Uel dic dando aliū nouū intellectuz φ iſte pōt intelligi in appellatione a diffinitiua a qua nō pōt appellans reſilire ſine conſenſu appellati cuz ſua interſit: vt patet in ſeq. q.

4 **Additio.** ¶ † Sed ɔtra hūc intellectū eādem op. vr̄ eē φ ſufficiat cōſenſus appellantis tm̄. qꝛ ſicut actore nō pſequēte in prima inſtātia pōt reus pſequi eo inuito. vt in. c. cām. de do. ꝛ ɔtu. ꝛ in aut. q ſemel. C. quō et qñ iu. Ergo idē dicendū in caſu noſtro vt inuito appellatore poſſit appellatus pſequi maxime cū videaẗ idē eſſe in appellatiōe a diffinitiua: vt pꝫ. ij. q. vj. appellatione ceſſante. ꝛ in aut. ei q. C. de tem. ap. Sol. pōt dici aliud eſſe in appellatiōe ab interlocutoria aliud in appellatione a diffinitiua vel a pſecutione prioris inſtantie: qꝛ in appellatione a diffinitiua pōt appellatus ptendere intereſſe: forte enim vult repetere reformationem ipſius ſnīe iuxta ea q̄ dixi. s. ſup rub. vel habere cōfirmationem ipſius ſnīe ad maiorē autoritatem. Idē eſt in pceſſu prioris inſtantie. Nā intereſt rei cām ſemel decidi ne ſepius poſſit vexari. arg. l. diffamari. C. de inge. ma. ꝛ c. cōquerente. de offi. or. ſed in appellatione ab interlocutoria nullū intereſſe pōt pretendere appellatus ſi appellans nō vult proſequi cū cā redeat ad priorē iudicē quē ipſe ſuſpectum nō habet ꝛ lis citius decidetur. ¶ Ultimo op. contra tex. de. c. ad reprimendā. de offi. ordi. vbi excōicatus appellans remittitur abſoluendus ad iudicem a quo. quod dicūt doct. ꝛ bene ibi loquitur in abſolutione fienda in qua appellans grauari non pōt a iudice a quo. ſꝫ hic prohibeẗ remiſſio cognitionis cauſe in qua poſſet grauari p iudicē a quo cū ſemel eum grauauerit. ar. in regula ſemel malus. de reg. iur. lib. vj.

1 ☞ Clauſula appellatione remota poſita in commiſſione cauſe: nō tollit quin iudex poſſit ex aliq̄ iuſta cauſa recuſari.
2 Iudex tam delegatus q̄ ordinarius quibus caſibus recuſari poſſit. 3.
4 Conſanguinitas ꝛ affinitas vſq; ad quē gradū faciat iudicem ſuſpectum.
5 Suſpitio iudicis nō pōt allegari qñ eſt vtriq; pti in pari gradu cōiunctus.
6 Iudex an poſſit allegari ſuſpectus ſi eſt cōſanguineus impetrantis: tñ cauſa nō eſt impetrātis ſed alterius.
Prelatus lꝫ poſſit eē iudex in cā eccl'ie ſue tñ pōt allegari vt ſuſpectus.
7 Suſpitionis cauſa ſi fuit allegata corā iudice: que coram arbitro non pōt probari: non pōt alia amplius allegari.
Cauſa appellationis ſi fuit vna allegata ꝛ alia pbata nō excludit appellantem.
8 Affines ꝛ cōſanguinei an indiſtincte poſſint recuſari tanq̄ ſuſpecti.

Poſtremo. Delegatus etiā cum clauſula appellatione remota recuſari poteſt ſi eſt conſanguineus impetrantis vel ſi fuit aduocatus eius in illa cā non diuiditur. ¶ Caſus literalis. Dicit hic φ ſi iudex delegatus ſit cōſanguineus impetrantis vel fuerit aduocatus in eadē cauſa vel alia iuſta cauſa ſuſpect⁹ pōt legitime recuſari lꝫ ſit ei cā cōmiſſa appellatione remota. B. ¶ † No. j. dictū notabile ꝛ menti cōmendandū φ remotio appellationis in certa cā facta non tollit facultatem recuſandi iudicem ex iuſta cā. Ex quo infertur φ appellatio ꝛ recuſatio non p oīa equiparantur ad remotionē ergo appellationis non ſequitur remotio recuſationis ex iuſta cauſa quod procedit etiā de iure ciuili ſm Jo. and. hic ꝛ bñ allegat. l. vnicā. C. ne in vna eademq; cauſa. canonizata. ij. q. vj. ſi quis in quacūq;. Ego ad hoc dictuz allego glo. ꝛ Bart. in. l. j. ff. a qui. ap. non lꝫ. et vide quod dixi in. c. ſup eo. ij. s. e. faciunt ratiōes ibi allegate. vbi vide. 2 ¶ † Scdo not. φ cōſanguinitas[a] eſt ſufficiens cauſa recuſandi iudicez delegatū vt ſuſpectū. tene menti hoc quia idem puto in ordinario conſimili rōne. Idem dic de affinitate vt ſi iudex eſt affinis alterius ptis. vt no. Spe. in tit. j. §. ſupereſt. verſi. qd ſi non eſt. Facit. l. aut affinitate. ff. de pcur. vbi poteſt remoueri ſi contraxit affinitatem cū aduerſa parte. Tradit Tancre. nota-
b bilem regulā φ omnis cauſa[b] ſufficiens ad remouendū pcuratorem ſeu arbitrum eſt ſufficiens ad recuſandum iudicē. Pro hoc dicto facit qꝛ ex faciliori cauſa poteſt recuſari iudex. vt not. glo. in. c. cū R. de offi. deleg. ꝛ l. apertiſſimi. ꝛ l. cū ſpecialis. C.
3 de iudi. dicam plene in. c. cū ſpāli. j. eo. ¶ † Secun- e
c do is qui fuit aduocatus[c] in cauſa poteſt recuſari ſi datur iudex in eadem: nec mirum qꝛ iam manifeſtauit animū ſuum. Itē eſt affectus ad illaz cām ratione aduocationis ſuſcepte. nam is qui in cauſa conſuluit poteſt recuſari vt ſuſpectus ſi deputatur iudex. pro hoc tex. in. l. ꝑtor. ff. de iuriſ. om. iud. Uide Inno. in. c. irrefragabili. de offi. or. ꝛ ponderat tex. dum dicit in eodem negotio ſecus in alio negotio ſm docto. ꝛ bñ. Ex quo infero φ eum qui fuit aduocatus vel pcurator meus in vna cauſa poſſum impetrare in iudicez in alia cā ſine metu
4 recuſationis. ¶ † In gl. j. ibi. ꝛ ſuccederet ei videẗ gl. cōcludere φ vſq; ad illū gradū poſſit iudex recuſari vſq; ad quem admittitur ſucceſſio ab inteſtato. Sed inquantū glo. dicit φ vſq; ad ſeptimū admittiẗ ſucceſſio: licet doc. ſimpliciter tranſeant non credo glo. verū dicere qꝛ admittitur ſucceſſio
d vſq; ad decimuz[d] tam inter agnatos q̄ cognatos tex. eſt cū glo. inſti. de ſucceſ. cog. in fine. Sed quo ad principale dictū glo. dicit Joā. an. cōſiderādū vtrum ſit de eadē domo ſeu ſtirpe maſculina ꝛ ſm hoc iudicabitur ſuſpectus vel ne. Uidemus enim in tuſcia ſm eum φ offenſe vindicantur in oībus qui ſunt de eadē domo ſeu ſtirpe maſculina lꝫ excedant ſeptimū gradū. ꝛ ſatis vr̄ dicendum φ in hoc ɔſidereẗ cōſuetudo regionis. nā in aliquibus f
locis affectio cōſanguinitatis ꝛ affinitatis extenditur q̄ſi in infinitū: in aliq̄b⁹ vſq; ad certū gradū tm̄: cum ergo rōne affectionis dūtaxat cōſanguineus repellaẗ debemus cōſiderare an duret affectio in ceſſante cōſuetudine multū plꝫ dictū gloſ. iuncto dicto Joā. and. vt inter agnatos ꝛ cognatos extendaẗ φ hic dꝛ vſq; ad ſeptimū graduz in quo admittiẗ ſucceſſio ab inteſtato: ſed in his qui g
ſunt de ſtirpe maſculina admittiẗ recuſatio indifferenter. Nam videmus qđ ſola origo eiuſdē loci q̄nq; p̄ſtat iuſtā cām recuſandi iudicē vt in. c. accedens. el. ij. s. vt lit. non cōte. fortius idē dicendū in his q ſunt de eadē ſtirpe maſculina nā ppter idez
5 cognomē ſemp durat affectio inter eos. ¶ † Et p pdicta puto ſane intelligendū qđ ſequiẗ in ſequenti. q. glo. in eo qđ dicit cōſanguineū equaliter non vt ſuſpectum recuſari: qꝛ par affectionis cā ſuſpitionē remouet. ꝛc. dꝫ enim intelligi φ vtriq; pti
e eodē ſeu pari gradu attinet: tunc enim eſt par[e] affectio. ꝛ hoc clare ſentit glo. in ratione ſui ꝛ per illud verbū equaliter ꝛc. ſecus puto vbi vni attineret in primo gradu puta qꝛ frater: alteri in quar-
f to[f] vel vlteriori gradu tunc enim non eſt par affectio circa fratrem q̄ circa aliū remotiorē. argu. in c. literas. de preſump. ꝛ c. accedens. el. j. in prin. vt li. nō cōteſt. Nam oēs hoīes ſunt conſanguinei cū deſcenderint ab adam. vt le. ꝛ not. in. l. vt vim. ff. de iuſti. ꝛ iu. ſed ratione pximitatis preſumitur maior affectio vt hic.

Additio. In ea. glo. ibi: in ſi. vide multos caſus iuſte recuſandi iudicem p Jo. an. in. c. legitima. e. ti. li. vj. dicā plene i
6 c. cū ſpāli. j. e. ¶ † Extra gl. q̄ro qd ſi iudex eſt con-
g ſanguineus[g] ipetrantis. cā tñ non eſt ꝑprie impetrantis ſed eccleſie ſue: nunquid poſſit recuſari vt ſuſpectus p aduerſam ptē. Egi. ꝛ Specu. φ nō. vt not. in Spe. co. ti. in. §. ſupereſt. ver. qd ſi prelatus. Jo. an. tꝫ cōtrariū p. c. inſinuante. de offi. dele. ꝛ illum tex. ſemp reputaui ſingularē in hac materia ꝛ optime facit in ſimili. c. accedēs. ij. ꝛ quod ibi dixi. s. vt lit. non cōteſt. ꝛ illud. c. inſinuāte. ſoleo allegare ad aliud dictuz multū notandū φ lꝫ ꝑlatus poſſit eſſe iudex in cā eccleſie ſue. ij. q. ꝺ. vij. §. ſi quis

ergo. ꝛ

a ¶ Conſanguinitas. Qualis autē regraẗ ꝛ vſq; ad quotū gradū vid' hippo. de marſi. ſin. cxxxiij. ici. affinitas repellēs. dixi i apo. ad iſtā in. c. j lr̄is. nu. 5. i v. familiares. s. de teſti.
Anto. Franc.

b ¶ Et que ſint ille cauſe ex qbus iudex pōt recuſari vide p Jo. an. i. c. legitima. de ap. li. vj. et in. c. ij. requiris. ꝛ i. c. cū ſpāli. de ap. ꝛ q̄ ſint ille cauſe ex qb⁹ pōt remoueri procurator poſt lit. ɔteſtatā hr̄ i. l. poſt litē ꝛ in. l. an̄ litē. ff. de pcur. ꝛ i. c. j. de pcur. li. vj. ꝛ no. doc. i. c. poſtremo de ap. ꝛ an iudex poſſit poſt ɔcluſionē in cā recuſari vt ſuſpect⁹. vide Lap. tenētē φ nō in. c. iudex. de offi. leg. li. vj. ꝛ d. Ant. in. c. cū uile ctus. de cau. poſ. ꝛ ꝓprie.
¶ Adde an iudex affinis poſſit vt ſuſpect⁹ recuſari: ro. ɔſi. lxviij. ꝛ vid' Cal. ɔſi. vij. co. ti.
Sebaſti. Sapia.

b ¶ Ois cā. Uide Pe. de anch. i cōſi. cclxiij. lci. ſubtiliter ꝛ ad plenū ꝛ Alex. i ɔſi. ciij. inci. circa primū col. j. in. v. volu. et φ ille q fuit aduocat⁹ in cā poſſit recuſari tradit Are. i ɔſil. xx. inci. in qōe i fine.
Zacharias.

c ¶ Aduocat⁹. adde Lanfr. de oria. in. c. qñ s. §. recuſatiōes. nu. j. ver. itē pōt ordinari⁹ ꝛ ibi i apo. cel. in ver. ꝑcedētis aduocationis. ꝛ ibi alie cauſe p q̄s iudex recuſaẗ. s. de proba.

d ¶ Uide φ i ſi. dicūt doc. in. l. q iuriſditioni. ff. d iuriſ. om. iu. ꝛ dicit hic. d. bart. d bel. aduertēdū eē qꝛ forte poſſet dici φ recuſatio non pcedat niſi vſq; ad q̄rtū gradū qꝛ a ſucceſſio ſi vr̄ pcedere iure canonico niſi vſq; ad illū gradū. gl. i. c. requiſiuit. de teſt. ꝛ ē gl. in. c. j. xij. q. iij. ꝛ rōt φ ꝓhibitio. d. l. q iuriſditiōi. nō excedit niſi vſq; ad q̄rtū graduz ſm doc. ibi.

e ¶ Facit φ i ſtri ſignāter dt bart. i. l. q teſtā. §. φ āt ff. de teſt. l pe. col. φ lꝫ ff nō poſſit eē teſtis p ſre ſaltē in cā criali ſallit niſi eēt iter ipſos ſres: facit ētiā no. i ſi. p doc. i. l. q iuriſditiōi. ff. de iuriſ. om. iud. vbi lꝫ iudex nō poſſit diceẗ ius i cā ſuorū fallit qñ eēt iudex iter duos pariter ɔiūctos qꝛ par affectio oēm ſuſpitionē tollit l. nō ſolū. §. d vno ꝛ ibi no. bar. ff. de ritu nupt. gl. ij. q. j. bar. i. l. exneo. §. de. q. p illum tex. quē legit ſub. l. repeti. ff. de queſti.

f ¶ Uel qꝛ cū altero eēt ēt ɔiunct⁹ maiori conuerſatiōe qꝛ tūc nō excinderet ſuſpitio vt i ſine dicit bal. in. l. parentes. C. de teſti.

g ¶ An cōſanguineus in cā eccl'ie ɔſanguinei poſſit recuſari. adde h tex. ꝛ gl. i v. ꝛ in dicē. l. §. tria. cir. ſi. iij. q. vij. ꝛ ꝙno. doc. i. c. cū ɔtigat ſup vl. gl. d ſo. ɔp. itē vid' de h p do. Ant. i. c. iſinuāte. de of. deleg. Et p Domi. i. c. iudex. §. j. col. de offi. deleg. in. vj.

a ¶ An teneat recuſatio extra cã alia tñ corã arbitro probata ⁊ ad hoc
hñ facit.c.abbate ſane circa fi.de re iudi.in vj.⁊ qđ no.d.Ant.in.c.cũ cõ
tingat.in vlt.col.de offi.deleg.⁊ optime tex.in cle.appellãti.de ap.in fi.
vbi recuſari põt iudex pretextu ingratitudinis.ad hoc facit qđ no.do.
Anto.in.c.accedẽs.el.j.in.iiij.col.vt lit.nõ cõteſt.

ergo.⁊ qđ no.in.c.cũ pſone.de priui.li.vi.tñ recuſa
ri poterit vt ſuſpectus.nã ſi cõſanguineus preſu
mitur habere affectionez ad cãm rõne ſanguinis
fortius ipſe prelatus vr̃ habere maiorẽ affectionẽ:
tũ q2 eſt ſponſus vel filius eccleſie: tũ qꝛ honor aut
emolumentũ cõſecutiue ipſuz attingit de hoc ple
nius dico in.c.cũ veniſſent.de iudi. vbi vide. facit
7 iſta lr̃a q̃ indiſtincte loqtur. ¶ † Ultimo q̃ro qđ
ſi allegaui vnã cãm ſuſpitionis dũtaxat coram iu
dice ſed corã arbitro electo nõ probaui illam ſed
a aliã an ſufficiat cã probata. Quidã tenuerunt qđ
ſic:moti ex.l.ſcio.ff.de appel.vbi dr̃ ꝙ ſi in appella
tione a diffinitiua expreſſi vnaz cãm poſſum reli
quã pſequi corã iudice ad quẽ lz ſecus ſit in ap
pellatione ab interlocutoria:vt in cle.appellanti.
eo.ti.Sed cõiter tenet cõtrariũ.qꝛ iſta non eſt ap
pellatio a diffinitiua ſed potius trahit ad naturã
interlocutorie.Item iura mãdant cauſam recuſa
tionis coraz iudice recuſato.vt in.c.ſcđo requiris
⁊.c.cum ſpãli.j.eo.ergo nõ ſufficit allegare cãm al
legatam idem tz Spe.⁊ latius pſequit de recuſa
tione.§.fi.ver.ſed quid ſi vnã.⁊ hoc not. Nec ob.ſi
dicatur de quo ſeruiũt iura dicẽtia ꝓlatũ poſſe eẽ
iudicem in cã eccleſie ſue ſi poteſt recuſari. Rñdeo
proſunt in hoc:quia non data recuſatione valebit
ſnĩa ita intelligit tex.⁊ ſium in ꝯſanguineo qꝛ põt
eſſe iudex ſi non recuſat vide ſimile in pr̃e qui ſin
ius põt eſſe iudex in cã filij:vt in.l.in priuatis.ff.d
iudi.mj.qđ.vij.tria.tñ poteſt recuſari vt ſuſpectus
vt in.l.qui iuriſditioni.ff.de iur.om.iudi.dixi ple
8 ne in.c.cũ cõtingat.de fo.ꝯpe. ¶ † An autẽ cõſan
guineus ſeu affinis poſſint indiſtincte recuſari.
Sol.dicit hic Ant.ꝙ non:ſed oz cõſiderari perſo
na cõſanguinei q̃ talis poſſet eſſe ꝙ ceſſaret ſuſpi
b tio vt ſi eſſet ciſtercienſis de quo in Spe.ti.j.§.ſu
pereſt.ver.qđ ſi non eſt.vbi idẽ tz qđ ſatis placet.
¶ Quid autem ſi expreſſe remouetur facultas re
cuſandi.vide quod dixi in.c.cum inter.de exce
ptionibus.et.c.ad hec.de reſcriptis.⁊ quod not.j.
eo.c.paſtoralis.

Anto.Franc.

¶ Circa hoc an propoſita vna cã ſuſpitiõis et illa deducta corã arbitro poſſit iudex recuſari ex alia cã ꝓbata vel deducta corã ipſo arbitro. dicas ꝙ ſup exceptiõe recuſatiõis ꝓpoſita dz de neceſſitate ꝑ arbitros cognoſcẽtes de ipſa cã ſuſpitiõis pronũtiari alias nõ valeret ſnĩa.vt voluit Pet.de ancha.i.c. iudex. de offi.dele.li.vj.vbi etiã dicit archidiacon ꝙ talis pnũtiatio eſt interlocutoria q al le.c.ſignificãtibꝰ. de appel.dicit tñ ꝙ talis pnũtiatio aliquo reſpectu põt dici diffinitiua:qꝛ poſt eã alia nõ expectat allegat not.in.d. autẽtica habita. C.ne fi.ꝓ pa.et facit q̃ habent in b c.vt debitus.⁊ in c. interpoſita. de appel.vbi tractatur materia pronunciationis interlocutone.
b ¶ Et ſequit ſimpliciter do. alex. de imo.l.l.qui iuriſditiõi.ff.de iuriſ.om. iudi. in.j colũ.vj.fallentia. idẽ ſm.d. Anto. de bu.hic ſi ꝯſanguineus ſeu con-
iunctus eſſet homo magne ſanctimonie non poterit recuſari vt ſuſpe
ctus:qꝛ nõ eſt pſumptio ꝙ ꝓpter coniunctionẽ ſanguinis iniuſte iudi
cet:facit qđ ſingulariter vult Hoſt.in.c.ſinẽ litibus.in pe.col.de do.⁊ cõ
tu.ꝙ ſi litigans eſt magne ⁊ approbate fidei ꝑ ciuitatẽ ⁊ ſuccũbat in li
te non põt in expenſis ꝯdẽnari.qꝛ nõ eſt pſumptio ꝙ tantus vir ꝓceſ
ſiſſet ad litigandũ ſine aliqua rõnabili cã.idẽ tz Jo.and.⁊ Pet. de an
cha.ibi ⁊ do.Ant.in.viij.col.in prin.⁊ alij cano.do.Alex. imo.in.l.ꝓpe
randum.in.§.ſinaũt alterutra.in.iiij.col.C.de iudi.⁊ pro hoc bona glo.
in.c.expedit.xj.q.ij.Itẽ facit qđ ſingu.inquit Jo.de imol.in.c.cum.R.
canonicus.in.ij.colũ.de offi.delega.ꝙ ſi eſſet religioſus ordinis cartu
ſienſium vel montis oliueti bononie:vel eſſet laicus note et approbate
fidei dato ꝙ eſſet frater vel ꝯſanguineus illius ꝓ quo deponit nihil di
minueret ſibi de fide:lz alias ꝯſanguinei vel affines ſint multum ſuſpe
cti.⁊ eis multũ diminuit de fide ſm Spec.in ti.de teſte.§.j.in ver.ſz nũ
quid frater.faciet etiã ꝙ ſingu.vult Inn.in.c.nuper.de teſtĩ.quẽ refert
Bart.in bona lec.in.l.ſolã.circa prin.C.de teſt.ꝙ pſone religioſe et bo
ne vite deponẽti ſine iuramento credit quantuz ad faciendũ ho.⁊ ma
gnã pſumptionẽ accedat qđ ſingulariter vult Spec.in ti.de inſtru.edi.
§.ſi.ver.ſed qđ ſi debitor.ꝙ iudex nõ obſtante renũtiatiõe ptis facte in
iudicio ꝓductioni teſtiũ põt recipere teſtes ſi ſunt legaliſſimi ⁊ multuz
ſpectate fidei.⁊ ibi ſequit Jo.an.in addi.de quo vide do.Franc.de are.
in.c.ſi.in.v.col.de pba.Accedat ẽt ꝙ pulchre multũ dicit Bal.in.c.pre
terea.de teſti.cog.⁊ in.c.iurauit.in.iij.col.de pba.ꝙ ille q eſt bone ⁊ ſpe
ctate fidei põt poſt aperta ⁊ didicita teſtificata nouos teſtes producere

1 ☞ Excõicatio iam lata non ſupenditur per ap
pellationem.
Appellatio nõ ſuſpẽdit id qđ cõcernit aĩam.
Preceptũ factũ de nõ intrãdo aliquã poſſeſſionẽ
ſuſpendit per appellationem.
2 Appellatio regl'r ſuſpẽdit ſnĩam latã ẽt ſi ſit talis
q̃ trahat ſecũ executionẽ.5.
3 Excõicatio ⁊ interdictũ in quibus cõueniant ⁊ in
quibus differant.

quia in eo ceſſat ſuſpitio ſubornationis teſtium. Itẽ põt corrigere di
ctum ſuũ multũ nota ad limita.cle.j.de teſti.cũ ſimi.Et ad iſtã materiã
ꝙ excellentia pſone multũ operet.vide tex.no.in.l.ſi a bone fidei. et qđ
ibi not.Ang.ff.de rei ven.cũ cõcordantijs q̃s late pſequor in repe.mea
in verſi.excellentia.Aeneas de falco.

4 Epũs nõ põt cõcedere ꝙ in eccleſia interdicta cele
bretur diſtingue tñ vt ſequitur.
6 Epũs nõ poteſt ſuſpendere interdictũ: qñ perſona
ob ſuum delictum eſt interdicta. ſecus ſi ob deli
ctum alterius.

AD hec. Snĩa interdicti non ſu
ſpẽditur per appellatio
nem ſequentẽ. Cõis diuiſio.ſcđa ibi nouerĩs. ¶ Caſus ſꝑalis. Aliqui clerici
ſunt interdicti ⁊ appellant:de appellatione conſiſi
non ſeruant interdictum. queritur quid iuris ſit.
Rñdet papa ſicut poſt appellationẽ legitimã ne
mo põt excõicari ſic clerici non pñt declinare iter
dictum cui añ appellationem ſuppoſiti fuerant.
1 Ber. ¶ † Primo not.vnũ caſum in quo equipa
c rant excõicatio et interdictũ: ſicut eñ appellatio
nõ ſuſpẽdit excõicationem iam latã.vt in.c. paſto
ralis.j.eo.vbi dicã rõnẽ:ita nec interdictũ ſuſpen
ditur ꝑ appellationẽ ſequentẽ:⁊ interdicto a omi
nis officijs:⁊ ſic a ſpũalibus: ſecus in interdicto
rõne temporalium.Nam ſi iudex interdiceret mihi
ingreſſum alicuius poſſeſſionis appellãdo ab eo
ſuſpẽdendo effectum ſnĩe.argu.in.l.nõ tñ.ff.codẽ.
Idẽ dic in ſuſpenſione a bñficio lz Innocẽ.in hoc
multũ inſtet.ſed vide glo.not. quã tenebis menti
in.c.is cui.de ſen.exc.lib.vj.Ex qua cõclude ꝙ di
ſpoſitio huius.c.vẽdicat ſibi locum in oibus ſen
tentijs cenſure q̃ cõcernũt ipſam animã:⁊ iſte ſen
tentie ſunt tres.excõicatio interdictũ ⁊ ſuſpenſio
vt in.c.is cui.prealleg.⁊ rationẽ iſtarũ ſnĩarum di
cam in.d.c.paſtoralis.Ex his infertur qđ ſuſpen
ſus a pontificalibus: vel ab vſu pallij appellando
ſuſpendit ſnĩam qđ ſentit Hoſti.hoc facit qđ no
tat Inno.in.c.j.de ſent.exc.lib.vj. ¶ In gl.ibi: ita
⁊ interdictũ emiſſum.glo.ſimpliciter recitat ſimi
litudinẽ litere que in veritate non concludit: cum
aliud ſit quem nõ poſſe excõicare poſt ſentẽtiam ⁊
aliud ꝙ appellatio nõ ſuſpẽdit ſnĩam. nam vide
mus qđ appellatio legitima non ſuſpendit totali
ter ſentẽtiam futuram quia ſuſpendit iuriſditio
nem iudicis:vt patet in.c.ſi a iudice.eod.ti. lib.vj.
2 ¶ † Et tñ appellatio ſequens ſuſpendit regulari
ter quãlibet ſnĩam latam:et ſi ſit talis que trahat
ſecum executionem:vt in.l.furti.ff.de his qui not.
infa.not.glo.in.c.paſtoralis.j.cod.ſed ex ſeparatis
nõ ſit bona illatio:vt in.c.ſecũdo.de tranſla.prela.
3 ¶ † Unde rectius legitur litera cuz ſuppletione
d vt dicamus ſic ſicut quis excõmunicari nõ poteſt
poſt appellationẽ ſupple nec excõmunicatus per

¶ Adde ꝙ dicit Frã.are.de pau pere legali. cõſil. xiij.⁊ eo.ꝯſil.ccexxxij.⁊ an tabelliones ꝯſultores et alij q aſſiſtunt cauſe poſſint vt ſuſpecti recuſari vide arehi.conſ. celxiij. vbi dicit ꝙ cã recuſatiõis relinquitur arbitrio iudicis.
Anto.Franciſ.
¶ Circa hoc an ille q eſt excellentis ⁊ ꝓbate fidei poſſit poſt didicita teſtificata ꝓducere alios teſtes ſup eiſdem iuxta materiã.c.ſenes. ⁊.c.fr̃nitatis. tan ꝙ l tali pſona ceſſet ſuſpitio fraudis vr̃ eẽ ſatis dubiũ ex quo pſupponit ꝙ teſtificata didicerit ⁊ inſpexerit et credo ꝙ hoc dictum ſic intellectũ nõ ꝓcederet de iure ſz illud forſan ꝓcederet qñ ſimpliciter eſſent publicate atteſtatiões ⁊ eſſemus incerti an didicerit teſtificata vel non qꝛ tunc rõne probate fidei ſi ipſe diceret ſe ñ didiciſſe teſtificata poſſet ꝓcedere ꝙ nõ pſumat didiciſſe ſed qñ appareret eum didiciſſe teſtificata tũc eſſemus in caſu cer-
to ⁊ ideo nõ eſſet opus ex qualitate fidei cõiecturari an didicerit teſtifi
cata:qꝛ in incertis nõ certis opꝰ eſt cõiecturis.l.ille aut ille.§.cũ in ver
bis.ff.de leg.iij.l.cõmunius.§.cũ ita.ff.de ver.ob.⁊ ideo nõ puto hoc di
ctum eſſe ſimpliciter verum.
b ☞ Sebaſti. Sapia. ¶ Ciſtercienſis. Uide que no.d. Iaſ.in aut.iubemꝰ
col.iij.C.de iudi.⁊ in repe.l.admonendi.char.xvij.col.iij.verſic. limitat
multum ſingulariter.ff.de iureiurã.⁊ Feli.in.c.cum contingat.colũ.iij.
ſ.de reſcrip.
c ☞ Sebaſti. Sapia. ¶ Añ caſum. Quo ꝯueniãt ⁊ differãt excõicatio
⁊ interdictũ tradit Jo.de ana.in ru.de cleri.excõ.vel interdi. miniſtrã.
col.pe.cũ ſeq.Gemi.in.c.j.ver.⁊ hec.de ſen.excõ.in.vj.
d ¶ Unde rectius.tu pondera:qꝛ imo effectꝰ eſt ſeparabilis ab executio
ne vt pbat in.l.q vltimo.ff.de pen.⁊.l.ſi quis filio exheredato.§.hi autẽ
oẽs.ff.de inofſi.teſta.voluit gl.in.l.ſi.C.ſi a nõ cõpe.iudi.ergo non
põt epũs ſuſpẽdere.ergo nõ vr̃ mihi iſta rõ quare appellatio nõ ſuſpen
dat.ſed rõ qꝛ alie ſnĩe dãtur ad penã.ideo de facili ſuſpẽditur pena.ſed
iſte due ſentẽtie dantur ad medicinam.vt.c.j.de ſen.excõ.lib.vj.ergo ap
pellatio nõ operatur ſuum effectum.Item iſte ſentẽtie ſiunt ꝓpter bo
na obediẽtie.ideo non tollitur ius obedientie:vt in.c.cum nõ liceat.de
preſcrip.ergo nec ſuſpẽditur.Item pondera aliud appellatio ab inter
dicto vel excõicatione non eſt proprie appellatio a ſnĩa : qꝛ appellatio
eſt preſidium innocẽtie.vt in.c.cũ ſpãli.§.porro.j.co.Itẽ qꝛ põt peti ab
ſolutio ad cautelã.Itẽ põdera.l.titius.ff.de execu.tuto.qꝛ loquit in caſu
fauorabili.And.Barba.

appellationē ſuſpendere poteſt ſniam iam latam
ita ſubditus interdictus nō poteſt p appellationē
ſuſpendere interdictū vñ litera iſta nō aliud vult
niſi cōparare excōicationē ꝛ interdictū:ꝛ clarius
equiꝑarat tex.in.d.c.is cui.habent iſtas ꝛ multas
a alias cōfoꝛmitates.[a] Pꝛima eſt iſta quā dixi. Se⸗
cunda qꝛ vtraqꝫ requirit monitionē pꝛecedentem
vt in.c.repꝛehenſibilis.§.e.ꝛ dicut ibi dixi. Tertia
qꝛ cōſtitutus in aliqua illarū incurrit irregulari⸗
tatem celebrādo:vt in.d.c.is cui. Quarta qꝛ abſo⸗
lutio in vtraqꝫ ſnia fit recepto iuramēto de paren
do mandatis eccleſie vt in.c.venerabili.de ſen.ex.
Quinta qꝛ vtraqꝫ ſnia relaxari pōt ad cautelam
vt.d.c.venerabili. Sexta qꝛ vtraqꝫ ligat licet iniu
ſta.xi.q.iij.ſnia.ꝛ.c.ſi quis epõ.ꝛ idem dic de ſentē.
ſuſpenſionis a diuino officio. Nã omnes iſte tres
ſnie dicunt̃ ſnie cenſure:ꝛ cōcernunt ipſam aiam:
vt in.d.c.is cui.ꝛ.c.q̃renti.de verbo.ſig. In aliqui⸗
bus tñ differunt.qꝛ excōicatio fertur in perſonaꝫ
nō in locum vt in.c.romana.§.in vniuerſitateꝫ.de
ſen.exc.lib.vi. Sed interdictū poteſt ferri nedū in
perſonā ſed in locū:vt in.c.nō eſt.§.de ſpon. et.c.ſi.
de ſen.excō.lib.vi. Item excōmunicatio regulari
ter nō ſuſpēditur per inferioꝛem a papa:vt.§.dicā
ſed interdictū ſic ſm multos.§.dicā.ꝛ ſub iſta pñt
4 reperiri ꝛ alie differentie. ¶ † In ead.gl.in fi.nō
apparet clare quid glo.ſentiat. nā aliud eſt q̃rere
vtrū epũs poſſit dare pꝛiuilegiū vt celebret̃ in eccle
ſia interdicta:aliud vtrum poſſit ſuſpendere effe⸗
ctum interdicti ſm oēs pꝛimū nō poteſt facere: qꝛ
eſt cōtra iuris diſpoſitionē:ſed clarius glo.poſuit
opi.ſuam.§.c.dilectis.ꝛ ibi tandē vr̃ cōcludere qđ
tenet Jo.an.hic ꝛ ſtatim patebit. Circa ſecūdum
ſunt opi.ꝛ cōſidera ꝙ hic ſunt due q̃ones eque pñ
cipales. Pꝛimo nūquid epũs poteſt durante ſnia
interdicti ſuſpēdere effectū interdicti:vt ſic poſſit
celebrari ſine peccato.et intellige qñ interdictum
eſt latum a ſe.nā ſi eſſet a ſuperioꝛe latū nō eſſet du
bium ꝙ nō poteſt ar.c.paſtoꝛalis.§.preterea.de of
fi.oꝛdi. Scđa queſtio eſt nō minus ſubtilis.vtrum
ſuſpenſione facta pꝛeſuppoſito ꝙ poſſit ſuſpende
re ſuſpendat̃ effectus ipſius per appellationē me
dio tpe interiectam cōtra voluntatē ipſius ſuſpē⸗
dentis vt ſic duret ſuſpēſio vſqꝫ ad finem cauſe ſi⸗
cut ſi a pꝛincipio fuiſſet lata cū cōditione. Jo.and.
hic cōcludit in effectu tria.dicit enim ipſum poſſe
ſuū interdictum ſuſpendere:quia ſicut poteſt in to
tum tollere.ar.l.iudicium ſoluitur.ff.de iudi.ita ꝛ
foꝛtius poteſt illud ad tēpus ſuſpēdere. Secundo
cōcludit ad ſecundā queſtionē qđ appellatio facta
poſt ſuſpenſionē tenebit ipſam ſniam in ſuſpenſo
ſicut ſi fuiſſet lata ſub cōditione.arg.c. preterea.§.
eo. Tertio dicit ꝙ excōmunicatio ſuſpendi nō po
teſt quin tollatur ex toto:quia communicare non
debemus excōmunicato ante abſolutioneꝫ factaꝫ
in foꝛma eccleſie:vt in.c.cū deſideres.de ſentē. exc.
In effectu hoc idē vr̃ velle do.Ant.ſed aliqui mo
derni multū inſiſtunt circa iſtas queſtiones. Cal.
tñ tenuit cōtra Jo.an.in.ij.q. dicit enim ꝙ cū iſta
non ſit noua ſnia appellatio nō operabit̃ ſuſpen⸗
5 ſionem. ¶ † Joã.de lig.in quadā diſputatione te⸗
nuit ꝙ interdictū nō pōt ſuſpendi per epm̃. Mo⸗
uetur quia in iſtis ſentētijs cenſure pꝛimus actus
non eſt ſeparatus a ſecundo:vult dicere ꝙ ſubſtā⸗
tia ſnie cenſure que eſt pꝛimus actus nō eſt ſepa⸗
rabilis ab effectu ipſius ſentētie:q effectus eſt ſe⸗
cundus actus quaſi iſte ſnie cenſure trahant ſecū
executionē ꝛ ſic executio effectus non eſt ſeparabi
lis a ſubſtantia ſnie:vt in.d.c.is cui.ꝛ p ꝯñs nō po
teſt remouere effectum remanente ſubſtantia. alle
gat in ſimili.l.titius.ff.de excu.tuto. Card. tandeꝫ
ſequitur illam opi.cōmunē vt poſſit ſuſpendi:pꝛo
qua facit.d.c.dilectis.§.quia vero.hec opinio eēt
in pꝛactica ſeruanda:maxime poſt factuꝫ:ſed ante
factū alia opi.cōtraria eſſet cōſulenda: ꝛ credo de
ſubtilitate iuris illam veriorē.ꝛ moueoꝛ hac rōne
inter cetera:maioꝛ eſt vis ꝛ poteſtas appellatiōis
in ſuſpēdendo effectum ſnie q̃ poteſtas iudican⸗
tis poſt latam ſnīam pꝛobatur qꝛ cōdemnatuꝫ de
furto non poteſt facere iudex quin ſequatur infa⸗

a ¶ In qbus ꝯue⸗
niāt ꝛ diſconue⸗
niāt excōicatio ꝛ
interdictū ꝛ vide
iſtos caſus enu⸗
meratos per do.
Ant.hic ꝛ p do.§
c.cū medicinalis
§.pe.de ſen. ex.in
vi.ꝛ p cald.in ſuo
trac.de eccl. inter⸗
di.l.ſ. effectu.i.ij.
ꝛ.iij.q.
¶ Adđ do.ꝺ ro⸗
ta deci.lxvij.ĩ an⸗
tiquis.de ſen. ex.
ꝛ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Inn.opi. In⸗
noc.ſequit̃ Bal.ĩ
l.cū alijs.C.de cu
rato.furio.ꝛ in.l.
ſi.col.ij.ver.ꝛ cir⸗
ca ꝺ fuit dubiuꝫ.
C.ſi a nō ꝯpe.iu⸗
di.ꝛ Ange.in.l.ſi
vnus.§.ſi cū reo.
ff.de pac.ꝛ l.i.pu⸗
to.ff.de poſtulā.
c ¶ Suſpenſione.
Adde videnduꝫ
Fede.ꝯſ.ccviij.ꝛ
do.ꝺ ro.deci.cccc
xxxiiij. in nouis.
de ſen.excō.

mia.l.nō poteſt.ff.de fur.ꝛ tñ appellatio ſuſpendit infamiam iam illa⸗
tam p ſniam.vt.d.l.furti.ſed appellatio nō poteſt ſuſpendere effectum
ſententie cenſure:ergo minus ipſe iudex.hoc enim non dependet a po
teſtate ſua:ſed ex diſpoſitione iuris. Nec valet argu. Jo.an. poteſt tolle
re in totū:ergo ſuſpendere:qꝛ tollendo in totū agit ſm naturā actus
nec ius repugnat.ſed ſuſpendere effectū vt nō habeat ſecum executio⸗
nem eſt agere cōtra naturam ipſius actus cōtra iuris diſpoſitionē:cuꝫ
ſm iura trahant ſecum executionē nō ſuſpendibilē etiā per appellatio
nem.vt in.d.c.paſtoꝛalis.ꝛ do.Ant.in.c.dilectis.dic vt ibi dicetur.ꝛ pꝛe
ſuppoſito ꝙ poſſit ſuſpendi ſm cōem opi. Cald.ꝛ appellatio ſequens
nō pꝛoſit vt teneat ſniam in ſuſpenſo:quia nō eſt noua ſnia qđ tenet ēt
b Inno.[b] in.c.cum inter.de ꝯſue.ꝛ q̃q̃ hec opi.videatur multū pꝛobabi
lis tñ in cōtrariā opi.quā tenet Jo.an.multū me vrget.c.dilectis.§.alle.
vbi aperte innuit̃ ꝙ ſnia interdicti in locū lata poteſt ſuſpendi p ipm
c pꝛomulgantē ꝛ durante ſuſpenſione[c] poteſt appellari ad effectum te⸗
nendi illam in ſuſpēſione.eſt verū qđ quidā dixerūt.ſ.ꝙ ille tex. loqua⸗
tur in ceſſatione a diuinis non in interdicto quia tex.ibi appꝛobat cō⸗
trariū vt ibi patet nō potuit ferri ſnia interdicti. Item diceret ibi tex.
ſententiam decernimus irritam ꝛ inanem ꝛc.cū ceſſatio ſit quid facti.
vt no.in.c.ſi canonici.de offi.oꝛdi.lib.vj.ſed potius dixiſſet eam irratio
nabilem fuiſſe.ꝛ hanc opi.tenet ibi Joã.de lig.ꝛ Inno.in.c.vt pꝛiuile⸗
gia.§.de pꝛiuile.ꝛ ꝙ ſuſpendatur per appellationē facit: qꝛ ſicut tenet̃
in ſuſpenſo qñ a pꝛincipio fuit effectus ſuſpēſus.§.c.preterea. ita ꝛ ſi ex
poſtfacto ſuſpēdatur:ꝛ quo ad pꝛimū dictū facit: qꝛ hec ſententia cen⸗
ſure ligat ꝛ durat ad placitū pꝛoferentis merito cū dependeat ab eius
poteſtate poterit etiam effectus ſuſpēdi.ſecus ſi non dependeret a po⸗
6 teſtate ſua quo caſu locū hꝫ.arg.qđ ſupꝛa ſeci de.l.nō poteſt. ¶ † Circa
interdictum vero latum in perſonam communiter tenetur non poſſe
ſuſpendi.ratio diuerſitatis quia locus interdictus non peccauit meri
to nulla ratio repugnat ſi ſuſpenditur ſecundum illam opi.ſed quando
interdicta eſt perſona tunc cum perſona deliquerit ꝛ non ſit emēdata
non poteſt eſſe in eccleſia et extra eccleſiam.ſecus dic vbi perſona eſſet
interdicta pꝛopter delictum alterius: quia tunc ſicut poteſt ſuſpendi
interdictum latum in locum ita in perſonam.dictū eſt notabile Inno.
in.c.vt pꝛiuilegia.

1 ☞ Iudex appellationis vidēs appellationē friuolā ꝛ iniuſtā dꝫ ap⸗
pellantē remittere ad iudicē a quo.
2 Archiepũs nō ſe intromittit in ſubditos ſui ſuffraganei niſi per viā ap⸗
pellationis.
3 Appellatione friuola apparēte iudex a quo reaſſumit iuriſditioneꝫ ēt
reſpectu executionis ſnie late.
4 Legati nati dicunt̃ illi q habēt legatiōis officiū vigoꝛe dignitatis cui
legationis officiū indultū eſt ex pꝛiuilegio apoſtolico.
5 Iudicium ceptum coꝛam vno iudice non pōt finiri corā alio etiaꝫ ſi ſit
legatus.
Inter oꝛdinariū loci ꝛ legatum locus eſt pꝛeuentioni.
6 In appellatione a diffinitiua nō requirit̃ expꝛeſſio cauſe:ſed in appel⸗
latione ab interlocutoꝛia ſic.
7 Appellatio ab interlocutoꝛia an ſit ferēda in ſcriptis.
Scriptura continens appellationem ſufficit ꝙ pꝛeſentet̃ iudici abſqꝫ
eo ꝙ legatur.
8 Snia a qua fuit appellatū ſi cōfirmet̃ per iudicē ad quē pōt ab vtroqꝫ
executioni mādari.limita tñ vt hic dicitur.

1 Cum in eccleſia. ¶ † Iudex appellationis remittit appellantē et cām
ad pꝛioꝛem iudicem:niſi ſibi cōſtiterit a grauamine vel iniu
ſta ſnia fuiſſe appellatū.pꝛimo narrat factū. ſcđo pꝛouidet
ibi pꝛudentie. ¶ Caſus litteralis. Quidam clerici de vallia linconien⸗
ſis epĩ volentes ipſius iudicium declinare vt ſub archiepõ litigarent
ſine rationabili cā euitabant epm̃ ſuum appellando ad archiepm̃ ſi⸗
gnificatum fuit hoc do.pa. vnde mandauit ipſi archiepõ quatenus ſi
aliquando contigerit aliquem de clericis a pꝛedicto epõ appellare ad
ipſum vt nō pꝛius coꝛum appellationem admittat q̃ ei conſtiterit eaꝫ
interpoſitam fuiſſe vel ab iniuſto grauamine vel ab iniuſta condemna
2 tione.alioquin remittet illos ad epm̃ ſuum. Ber. ¶ † Pꝛimo not. ex
iſto tex.archiepm̃ non debere ſe intromittere de cauſis ſubditoꝛum ſui
ſuffragranei:niſi per apppellationē deuoluatur ad eum.cōcoꝛdat.c. pa
ſtoꝛalis.§.de offi.oꝛdi. ¶ Scđo not.ꝙ etiā ſm illa tempoꝛa nō debebat
iudex ad quē admittere appellationem fruſtratoꝛiā vbi appareret ma⸗
3 nifeſte fruſtratoꝛia ſm Hoſt.de quo in.c.vt debitus.§.eod. ¶ † Ultimo
no.ho.ar.ex tex.iuncta glo.antepe.ꝙ appellatione exiſtente friuola iu⸗
dex a quo reaſſumit iuriſditionem etiam reſpectu executionis ſnie la⸗
4 te de quo in.c.paſtoꝛalis.§.quia vero.de offi.delega. ¶ † In glo.i. in fi.
ſed cōtra finem glo.ꝛ text.op. Nam archiepũs cantuarienſis eſt legatus
natus quoniam officiū legationis eſt indultum illi dignitati ex pꝛiuile
gio apoſtolico vt quicunqꝫ ſit archiepũs cantuarienſis ſit etiam legatus
vt in.c.i.de offi.leg.ſed legatus poteſt adiri p viam querele citra appel
lationē.ergo poterat iſte adiri iuxta not.in.d.c.i.de offi.leg. Solu. Joã.
and.ꝙ licet poſſit adiri legatus per viam querele non tñ per viam ap⸗
pellationis fruſtratoꝛie.qꝛ appellatio fruſtratoꝛia nō deuoluit cauſam
in.c.cum

in.c.cũ appellationibus.eo.ti.lib.vj.Simile in papa qui aditur ꝑ viam
5 querele ꝛ nõ per fruſtratoriam appellationẽ.¶ †Uel ſolue melius qꝺ
etiã ꝑ viam querele nõ poterat legatus hic adiri coꝝ cã eſſet cepta co-
a ram ordinario loci.Nam vbi ceptũ[a] eſt iudiciũ ibi dꝫ finem accipere.l.
vbi ceptũ.ff.de iudi.Itẽ qꝛ inter legatum ꝛ ordinariũ loci locus eſt pre
uentioni.vt in.c.ſi a ſede.de prebẽ.lib.vj.ꝛ de materia hmõi dicet in.c.
vlti.ſ.de confir.vti.¶ In glo.ij.in fi.cõtra gloſ.facit quia tpe huius.c.
nondum emanauerat.c.vt debitus.vbi ſpecifice diſponitur de nouo vt
non valeat appellatio ab interlocutoria cauſa non expreſſa. Dicit hic
Inno.ꝙ iſta decretalis preſagiuit ius nouum ſed hoc nõ eſt ſoluere cõ
trarium.Unde dicit ꝙ hic nõ dꝛ ꝙ cã nõ debeat exprimi in appellatio
ne ſed ꝙ iudex ad quem nõ debeat admittere appellationem cum eſſe-
ctu niſi prius cõſtaret eam fuiſſe interpoſitam a grauamine. Poſſum
enim docere coram iudice ad quẽ me fuiſſe grauatum ꝑ iudicẽ a quo li-
cet illud grauamen non expreſſerim coram eo. Hec ergo litera ſolum
6 inſtruit iudicẽ ad quem.¶ †In glo.in ver.iniuſta.No.hanc glo.cũ pre
b ce.ex qua habes vnã diuerſitatẽ[b] inter appellationẽ a diffinitiua et ab
interlocutoria vt in diffinitiua nõ ſit neceſſe exprimere cãm.ſecus ſi ap
pellatur ab interlocutoria.rõ diuerſitatis colligitur ex his q̃ not. in.c.
7 vt debitus.ſ.eo.ꝑ dicto hui⁹ gl.videt tex.in.l.ij.ff.eo. ¶ †An autẽ ſit
c neceſſe vt appelletur in ſcriptis[c] maxime ab interlocutoria vide tex.ꝛ
glo.in.c.j.eod.titu.lib.vj.Et preſuppoſito ꝙ ſit neceſſe appellari in ſcri
ptis:ſatis eſt porrigere iudici ſcripturam appellationeꝫ continentem
abſq; eo ꝙ legatur in p̃ſentia ſua.vide text.ho.ꝛ notabilem facientẽ ad
8 molta in.c.appellatio.eo.ti.lib.vj.¶ †In glo.in ver.alioquin in fi.no.
iſtam glo.iuncto text.quia optime facit ꝓ illa opĩ.vt iudex a quo exe-
quatur ſniam cõfirmatã.ſed ſuſtinendo illam opi.quaſi cõem que hꝫ vt
vterq; poſſit iuxta not.in.§.preterea.hic allegato poteſt dici tex.iſtũ ꝓce
dere qñ appellatio nõ admittitur per iudicem ad quẽ tanq̃ manifeſte
fruſtratoria.ꝓ hoc tex.ibi nõ ante appellationeꝫ admittas.ꝛ ſic loqtur
qñ nõ cõfirmauit ſniam.ſi autem admiſiſſet appellationẽ ꝛ cõfirmaſſet
eandem ſniam poſſet habere locum opiñ.cõis et eſt bona limitatio ad
illam materiã.vel dic ꝙ iſte tex.optime facit pro opi.que hꝫ ꝙ iudex a
quo exequitur ſi nihil fuit additũ in eã appellationis ſed pure ex prio-
ribus actis fuit cõfirmata: quia tũc conſtat ꝙ nõ fuit appellatum ab
iniuſta ꝓuocatione quo caſu remittitur executio ad priorẽ iudicem vt
hic clare probatur qꝺ eſt bene notandũ.Et de hac materia vide plene
in.d.§.qꝛ vero.ꝛ ꝑ Bar.in.l.tale pactũ.§.qui prouocauit.ff. de pact.ꝛ in
l.a diuo pio.ff.de re iudi.

1 ☞ Appellatio ſi ſit deſerta non impedit quin poſſit iterum appella-
re pars ſi grauetur.2.vide.ſ.nu.4.et.6.vbi ponuntur quidam caſus in
materia ſimili.
3 Per appellationẽ legitimã eximitur appellãs a iuriſditione iudicis a
quo:quo ad illam cauſam tantum.
5 Dictio preſertim:ꝛ maxime:importãt idẽ eſſe in caſu cõtrario.
7 Appellans ſi deſerat appellationẽ vel ei renũtiet an ꝛ quo caſu debeat
a iudice a quo amplius citari.
8 Appellare nõ licet tertio ſuper eodẽ articulo:ſiue a diffinitiua ſiue ab
interlocutoria.ſecus a diuerſis articulis:lꝫ in eadẽ cã vbi quotieſcũq;
grauatur toties põt appellari.9.

1 OIrecte. ¶ †Si appellans qui nõ ꝓſequit redit ad
iudicem a quo:ꝛ interim grauatur: nõ ob-
ſtante prima deſertione poteſt iterum appellare et eſt caſus
notabilis.Cõmunis diuiſio.ſcꝺa ibi: uidemus.Caſus lite-
ralis.Quedam cauſa matrimonialis tractabatur coraꝫ ordinario in q̃
vir impedimentũ cõſanguinitatis oppoſuit:mulier ad ſedem apoſto-
licam appellauit:iudex ſtatuit terminum:appellãti:mulier illa nõ fuit
proſecuta appellationem in termino et ea renuntiante appellationi iu
dex in cauſa procedens recepit teſtes de conſanguinitate:tandem mu-
lier iterũ appellauit:petijt iudex vtrũ debeat ad ſniam procedere. Rñ
det papa. lꝫ in cõcilio lateranẽ.ſit ſtatutuꝫ vt cum aliquis appellat ꝛ in-
fra terminũ ſibi preſixum appellationẽ ſuam nõ fuerit proſecutus iu-
dex autoritate ſua libere poſſit vti: tamen quia iterũ appellauit: quod
ſibi licuit in eadem cauſa a iuriſditione illius fuit exempta: preſertim
cum hic ageretur ad ſeparationem matrimonij quod eſt res fauorabi-
2 lis. Bernard. ¶ †Nota primo qꝺ ſi appellans deſerit appellationem
ſuam ꝛ incipit proſequi corã iudice a quo videtur adeo omnẽ primam
cõtumaciam ſi qua erat purgaſſe vt ſi iterum grauetur iteruꝫ audiatur
appellans.nõ enim poteſt excludi pretextu contumacie cum eam pur-
gauerit cõparendo corã iudice.¶ Secundo not.ꝙ quis quandoq; re-
nontiat ei quod nõ habet.nam iſta mulier poſt deſertionẽ appellatio-
nis illi renuntiauit.dic tñ qꝺ iſta non eſt vera renuntiatio: qꝛ priuatio
preſupponit habitum.c.ad diſſoluendũ.de deſpon.impube.l.decem.ff.
de verbo.obli.ſ.q.vij.dalbertũ.ſed iſta renuntiauit vt clarificaret iudi-
cem de purgatione contumacie ſeu quod volebat amplius inſtare in
prima appellatione.vel dic vt ſentit glo.prima qꝺ renuntiauit appella
tioni proſequendo cauſam coram iudice a quo.et ſic loquitur de tacita
renuntiatione.ß.de offi.delega.c.gratum.¶ Item nota ibi:libere poſ-
d ſis vti.ꝙ poteſtas[d] libere data alicui ad certum actũ reſtringit ad ter-
3 minum iuris vt ꝑ hoc non faciat alicui iniuſtitiam. ¶ †Nota bonum
tex.ibi:exemptuꝫ.ꝙ per appellationem legitimã
appellans eximitur a poteſtate ꝛ iuriſditiõe iudi-
cis a quo.intellige quo ad illam cauſam.ß.eodem
propoſuit.et.c.ad hec.Ad idem quo ad primuꝫ fa
cit.c.ſi a iudice.eo.titu.lib.vj.ꝛ.c.ſup queſtionuꝫ.in
fi.de offi.delega. ¶ Ultimo not.fauendum ei qui
ſtat pro cauſa fauorabili.facit.c. fina.de re iudica.
4 ¶ †Contra tex.opp.de.c.pſona.ß.eo.vbi dicitur
ꝙ non proſequens appellationem ſuam compel-
litur parere iudicio iudicis a quo appellatione re
mota:ſic videtur quod amplius nõ auditur appel
lans.Solu.aliqui dicunt hunc tex.procedere fauo
re matrimonij vt in fine litere ſed hec ſolu.non eſt
bona quia papa fundat ſe non ſuper matrimonio
ſed ſuper alijs iuribus dicentibus ꝙ licet iterum
appellare vt patet ibi cum ſm iura ꝛc. Illa ergo
eſt cauſa finalis decidendi.id autem quod dicitur
de matrimonio fuit cauſa impulſiua et coadiu-
5 tiua.¶ †Hoc etiam colligitur ex dictione preſer
tim q̃ ſm proprium ſignificatum importat idem
in caſu contrario ſicut illa dictio maxime: vt not.
in.c.auditis.de elect.ꝛ.c.ꝑ tuas.de ſimo.cum ſimi.
Secundo vero ſoluunt alij qꝺ.c.perſonas. loqui-
tur quando deſerens appellationem vult recuſa-
re illam eandem.hoc cap.procedit quando ex no-
uo grauamine de nouo appellat. Hec ſolu. eſt ve-
ra in ſe:ſed eſt indubitata et non multum cõgruit
c.perſonas.cum generaliter dicatur ibi appella-
tione remota ꝛc.Tertia eſt notabilis ſolu. Ioan.
and.ꝛ quorundam antiquorum dicentium qꝺ ant
deſerens appellationem perſeuerat in contuma-
cia ſua; et non auditur amplius appellans: quia
contumax non appellat.ij.qꝺ.vj.ſunt quorum.aut
deſerta appellatione reaſſumit cãm coram iudice
a quo ꝛ ſi iterum grauatur poteſt denuo appella-
re quia nihil eſt hoc caſu appellationeꝫ impediẽs
Io.cal.dicit ꝙ ſiue reaſſumpſerit cãꝫ non ſemper
debet appellans ſecundo audiri niſi prima appel
latio ſit friuola manifeſte.hoc dicit probari in cle.
vna.de dolo ꝛ contu.plene illam legendo.ſed certe
opi. Io.and.ꝛ aliorũ videtur verior.non enim ex-
cluditur a ſcꝺa appellatione pretextu prime ſꝫ ꝓ-
pter contumaciaꝫ nouiter cõmiſſam poſt deſertio
nem prime appellationis ꝛ cle.vna palle.dꝫ intel-
ligi qñ grauamen vel iniuſtitia cõtingit penden-
te prima appellatione. Nã tunc niſi prima appel-
latio ſit friuola manifeſte põt iterum appellare lꝫ
non reaſſumpſerit cauſam coram iudice a quo. qꝛ
pendentia appellationis excuſat eũ a cõtumacia
ſed qñ prima appellatio fuit manifeſte friuola nõ
excuſatur a contumacia ita qꝺ vere ponderando
rationẽ illius cle.facit potius ꝓ pte iſta lꝫ ad con-
6 ticem faciat ꝑ calderino.¶ †Ex predictis habes
duos caſus deciſos. Unus eſt qꝺ ſi pendente ap-
pellatione contingit grauamen ſcꝺm: poteſt de-
nuo appellare lꝫ cãm reaſſumpſerit.et quid ope-
retur tunc ſcꝺa appellatio dic vt ibi not. Secun-
dus caſus qñ deſerta appellatione ꝯtingit graua
men ꝛ diſtingue prout.ß.dixi ſm Io.an. Tertius
caſus eſt magis dubius qñ grauamen ſcꝺm con-
tingit pendente prima appellatione ſed ea deſer-
ta appellauit a ſcꝺo grauamine exiſtens tñ infra
tps appellandi do.Anto.dicit ſe credere appella-
tionem iſtã non admittendã quaſi tunc detegatur
cõtumacia ipſius:puto dictũ ſuum procedere qñ
iudex a quo feciſſet aliquẽ actum poſt deſertã ap-
pellationem iſto abſente ꝛ in cõtumacia pſeueran
te.ſed vbi poſt deſertionem iudex nõ ꝓceſſit in cã
non video rationem quare non poſſit appellari a
grauamine inflicto pendente appellatione cum
tũc defenderet a cõtumacia virtute appellatiõis
nec ſequit non fuit proſecutus ergo fuit cõtumax
qꝛ ſepe homines deſerunt multis ex cauſis appel-
lationem legitimam. Hinc eſt ꝙ text. in.d.cle.vna
defendit appellantem a cõtumacia niſi manifeſte
7 appellatio fuerit friuola.¶ †Nota ex oibus ꝓdi-
ctis ꝙ iudex a quo tenet citare appellanteꝫ ab eo
etiam poſt deſertionem appellationis.quod etiaꝫ
tenet Io.an.in.c.ij.de do.ꝛ cõtu.li.vj. Optime vi-
detur ꝓbari ꝑ illum tex. vbi dicitur ꝙ niſi ſponte

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Ubi ceptum.
Hoc q̃liter ꝓce-
dat declarat ple-
niſſime Fel.in.c.
ex tenore.col.vij.
ꝯſi.l.vbi ceptum.
ff.de iudi.
Zacharias.
b ¶ Unã diuerſita
tem.Adde Lan-
frã.in ſepe alle.c.
qm̃ ß.§. interlocu
torie ꝛ appellatio
nes. nu.61.v̈. q̃ro
vtrũ aliq̃ differẽ-
tia.ꝛ ibi l apo.cel
ſi l v̈.cã vbi ꝙ dꝫ
ſpecificare nõ ãt
in gñe allegare.
ß.de proba.
c ¶ In ſcriptis.
Adde q̃ regrant
in appellatiõe i-
terlocutorie ple-
ne ꝑ ro. ꝯſi.cccci.
Sebaſti. Sapia.
d ¶ Ptis. Uide
multa allegata ꝑ
Fel.l.c.j.col.xvij.
v̈.fallit octauo.ß.
de ꝯſti.ꝛ ꝺ verbo
libere vid.d.Iaſ.
l.l.j.C.de ſa.ſanc.
eccle. Et Deci.i
c.q̃ in eccleſiaruꝫ
col.j.ß.de ꝯſti.ꝛ i
c.qñi.ß.eo.

a ¶ Et adde quod dicit do.Anto.in.c.j.in prin.in.iij.col.de reſcript.vbi dicit ꝙ habens priuilegiū vt poſſit libere appellare poterit tertio appellare ad hoc vt priuilegium aliquid operetur vltra ius cōe: ſed non poterit appellare quarto.

¶ Adde qualiter intelligatur eundem Abb.conſi.lij.
Anto.Franc.

renuntiauerit appellationi non tenetur eū iudex amplius citare: quaſi videatur ſemper pdurare in pposito ſuo nō comparendi coram iudice a quo: z vide in hoc quod plenius dixi poſt glo.in.c.cū cauſam.de re iudi. Ex his ſume bonam cautelam vt nō proſequens appellationem in termino vadat ad iudicem a quo. z de facto renūtiet appellationi z dicat ſe velle pſequi coram eo: tunc eñ tenebitur eū ad actus vlteriores citare: ſm pdicta intellige glo.fi.c.pſonas.ē.c.que minus bene loquitur.

8 ¶ † In glo.in verbo appellare. Nota bene glo.ex qua collige ꝙ ſuper eodem articulo poteſt bis appellari: nō autem tertio ſiue ſit appellatū a diffinitiua ſiue ab interlocutoria et not.in eo quod dicit de interlocutoria vt ſequatur in hoc naturā diffinitiue. ¶ Scđo not.ꝙ iura dicentia nō licere tertio[a] appellare pcedūt qñ quis vult tertio puocare ſuper eodem articulo. ſecus in articulis diuerſis. vñ ſi millies quis grauat in cā ſup diuerſis articulis millies poſſet appellare. et duas appellationes ſucceſſiue facere ſuper quolibet articulo. z qđ dictū eſt ꝙ nō licet in eodē tertio appellare intellige ſm Jo.and. z bene in eadē pſona: qꝛ ex quo qs bis appellauit z ſemp ſuccubuit eſt pſumptio cōtra eū ideo non auditur tertio[b] appellans ſʒ alteri parti hñ lʒ alias duas appellationes facere z ſic erunt quatuoꝛ appellationes. Exemplū: bis appellaui a ſnīa lata cōtra me vlterius iudex reprobauit ſniam poteſt altera pars ſemel z ēt ſcđo appellare. qꝛ contra eū qui ſemp obtinuit non eſt ora pſumptio iniuſtitie hoc ſatis plʒ. facit in ſimili ē.de teſti.c.licet dilectus vbi tractatur de reprobatione teſtiū. vide ad pdicta plene per Spe.eod.tit.§.quoties per totū. z quod habetur in cle. vna de ſententia z re iudi.

1 ☞ Snīa excōicationis ſub cōditione lata ſuſpēditur ſi ante aduentum conditionis fuerit ab ipſa appellatum.
2 Sententia excommunicationis poteſt ferri ſub conditione: ſed an pro delictis futuris. vide hic tactum.
4 Excōicatio lata contra debitorem ſi non ſoluerit infra menſem et creditor prorogauerit ad alium menſem: infra quem non fuit ſibi ſatiſfactum: an dicta excōmunicatio liget.

¶ Circa hoc an q hʒ priuilegiū vt libere poſſit appellare: poſſit appellare vltra tertiam vicē. z ſic q̄r to mihi plʒ deciſio hic facta: qꝛ ſatis eſt ꝙ p h̄ priuilegium ſit ꝯceſſa tm̄ tertia puocatio z nō vltra vt priuilegiū aliqd operetur: qꝛ non lʒ de iure cōi tertio puocare. vt in tit.C. ne lice.tertio puo. z ſi p h̄ priuilegiū ꝯcedit ſibi libera appellatio ſatis operabitur hoc priuilegiū vltra ius cōe l.ſi qñ.ff.de leg.j. c.ſi papa.de pui. le.lib.vi. verbum eniʒ libere excludit oēm diſpenſationem. vt eſt gl. z ibi.d.Cardi.illam not.in cle.ſi. de eta.z qli. intelligitur enim libere.i.ſine cōtradictione z aliquo iuris impedimēto: vt p glo.in cle.dudum. de ſepul.et l.c.j.de ſup. neg. plā.in.vi.z no.archi.l.c.j.de regu. eo.lib.z in.c.cum archiepō.de offi. ordi.in.vi. intelligitur etiā ꝙ poſſit appellare ſine ſuperioris autoritate: vt eſt gloſſ.in clem.ij.in.§.penul.z ibi etiam p do.Cardi.de iurepatro. hoc enim operabitur hoc priuilegium contra diſpoſitionem iuris cōis. vt ſi non alicuius contradictione ſine iuris impedimento ſine autoritate ſuperioris poſſit tertio appellare: qđ alias de iure cōi non poſſet. de quo etiam per Alexā.in.l.ſi mihi z titio.ff.de verbo.oblig.

a ✠ Sebaſti. Sapia. ¶ Tertio. Quō illud intelligatur declarat Alex. in ꝯſ.lxx.inci.in cauſa z lite.in.ij.volu.z Deci.in cōſ.clix.incip.preſtantiſſime.col.j.

b ¶ Et idē dicit Bar.in.l.j.C.ne li.tertio puo.eſt verū niſi p tertiā ſnīaʒ inferretur nouum grauamen.

c ¶ In materia huius decre.vide olno ꝙ plurimas queſtiones q̄s ponit Bal.in repe.in.c.commiſſa.cir.fi.de elec.in.vi. Item pro intellectu huius decre. vide olno qđ eleganter ſcribit do.Anto.in.c.lʒ.in pe.col.ver. ſi.p iſtam decre.de voto. Itē adde ꝙ in cauſa ciuili iudex in ſnīa poſſet apponere penā ſi non fuerit ſatiſfactū iudicatis infra terminum. queſtio eſt vtilis z quotidiana. de qua p Spec.in ti.de ſen.§.j.ver.ſed nunquid iudex qui pcepit. z p Jo.and.in.c.raynaldus.ad fi. Inno.de teſta. ad quos in hac.q.remittit Ang.in.l.debitoribus.in fi. de re iudi. et de dictione niſi.poſita hic in tex.vide hic p do.Anto.in.iiij.col.z Bald.in ſua marg. Inno.in litera n.in verbo.ſnīa.q.xxv.z p do.in.c.j.circa pnc. de reg.z p glo.in.c.j.lxiiij.diſt.z late p Jo.and.in addi.ſpecu.de ſpon.§.j.in addi.magna.z p gloſſ.in.l.ij.C.qui accu.non poſ.z ibi Sali.in vlti.col.z p eundē poſt glo.in.l.non ignorat.in.j.col.C.lʒ.qui accu.z p do.in.c.ſtatutum.§.cum vero.in.viij.colū.de reſcrip.in.vi.z in.c.ad decimas.in v.no.de reſti.ſpo.in.vi.z p domi.in.c.non lʒ.xxiij.diſt.z in.c.conſtitutio. circa princi.de elec.in.vi.z per glo.in ver.attulerit.in.l.ij.§.in dic.ff.pro empto.z p do.in.c.j.xxviij.diſt.z in.c.conſiliū.ea.diſt.in.c.ſi laicus.in.ij. not.xxxj.diſt.z in.c.nemo.in.ij.not.xliij.di.z in.c.honor.in.j.not.xlvij. diſtin. Itē de iſta dictione niſi.vide etiā p Archi.in.c.j.de conſti.in.vj.z plene per Dy.in regula peccatum.in.vj.z pleniſſime p Pet.de ancha.in repe.regule peccati venia.lib.vj.circa princ.z p do.Anto.z do.Abb.Panoꝛ.in.c.ex parte.in vlt.col.de ſpon.z in.c.cōſultationibus.de offi. deleg.ſup gl.fi.et vide per gl.z ibi pleniſſime p Bar.in.l.ſi eum.§.qui iniuriaꝝ.ff.ſi q̄s cau.z p Bal.in.l.actiōe.C.de trāſ.z vide Archi.in c.placuit.xiij.q.ij.vbi dicit ꝙ dictio niſi: pprie ſumpta ponitur exceptiue: ſed aliqñ ponitur cauſatiue: exempli: vt in illo.c.et vide late p archi.in.c.non eſt pmiſſus.xv.q.iiij.vbi diſtinguit an adiungat orationi affirmatiue: et tunc negat an negatiue z tūc affirmat. et ponit ꝙ plura ſignificata illius dictionis. z vide etiam p do.Phi.de perū.hic in.iij.not. Item not.ex tex.ibi videtur ante nobis p hoc verbum videt reſpōdetur de iure. cōcordat.c.j.ē.de iudi.l.ſermo.in fi.ff.de verb.ſignifi. Hinc ſumpta occaſione do.Ant. hic no.plura verba quibus papa decidit conſultationes. z adde ꝙ condit papa ius pceptiuū p vbuʒ ſufficit.tex.eſt in c.cōſuluiſti.de cele.miſ.z etiā p verbū cenſemus.tex.eſt in cle.j.de ꝯceſ.pben. Et p verbū conuenit. vt eſt tex.in.c.irrgantium.de re iudi. qñꝗ p verbum conſultius eſſe credimus.tex.eſt.c.tertio loco.de pben.z adde hic do.Anto.in c.oſius.de elec.vbi dicit ꝙ iudex vel conſultor reſpondens per verbum arbitror: videtur reſpondere de iure.z idem dicit domi.in.c.j.in.j.colū. ver.ꝙ per verbū videtur.x.diſtin.z ꝙ valeat ſententia p verbū videtur eſt caſus in.l.quid tamen.§.ſi arbiter.ff.de arbitris. et in.l.diui fratres §.penul.ff.de libe.cauſa.z de verbo videtur: poſito hic per do.Anto.eſt text.in.c.decetero.de homi.et in dicto.§.ſi arbiter.et eodem modo conſulens poteſt determinare conſilium per verbum videtur mihi. tenet etiam Domini.in.c.j.in.iiij.not.xxxj.diſtin. Similiter doctor cōſulens vel legens poteſt reſpondere de iure per verbum teneo.ſm domi.in.c. tenēt.in.j.no.xxx.diſtin.z in.c.ſi.in.ij.not.xlv.diſt.z de ver.credimus vide domi.in.c.quod ad nos.in.iij.not.xlvij.diſtin.z in.c.quia tua.in pen. colum.j.diſtin.

¶ Adde de hac dictione niſi: videndū Alex.ꝯſ.lxxxiij.li.j.
Anto.Fran. ¶ De hac dictione niſi: z eius natura dicas ꝙ ſi dictionē niſi: pcedit oratio negatiua ſemp priuat ſiue negat. ita Bar.z Bal.in.l. actione.C.de tranſ.z no.d.Car.in cle.j.in.iij.no.de vſu.z eſt tex.in regula peccatū.de reg.iur.lib.vi.z hꝫ p Alex.in.l.j.de offi.eius.in.vi.colū. et plenius p euʒ in.l.ſi eum.in.§.fi.ff.ſi quis cau.z in.l.fideicōmiſſa.in.§.ſi fideicōmiſſum.ff.de le.iij.z p eundē Alex.in ꝯſ.lxxxvij.in.j.parte. qñꝗ tñ facit conditionē qñ non poſtponitur orationi negatiue: vt p Bar.in l.diuus.ff.de pe.here. qñꝗ ēt ſtat exceptiue. vt p Bal.in.l.qui ſe patris in.j.col.C.vñ lib. aliqñ etiaʒ ponit pro quatius. vt in.c.a nobis.in fi. iuncta glo.de teſti.

d ✠ Sebaſti. Sapia. ¶ Snīam. Vide Rapū declarantē hunc tex. circa hoc propoſitū in allega.lxxij.incip.prelatus regularis.

5 Snīa excōicationis conditionalis valet z tenet lʒ eius effectus ſuſpendatur.
6 Obligatio bonorum ſi ſit facta primo vni ſub cōditione z poſtea alteri pure: veniente conditione prefertur prima.
7 Retrotractio an z quo tempore z ad quod tēpus fieri poſſit.
8 A ſentētijs latis ſub cōditiōe an appelletur añ.x. dies a die promulgationis. an a die euenientis cōditionis.
9 Verba gñalia reſtringunt z reducuntur ad terminos iuris cōmunis.
10 Snīa ſiue interlocutoria ſiue diffinitiua an z quo caſu poſſit ferri ſub cōditione.
11 Excōicatio lata hoc modo excōico te ex nūc ſi infra talem terminum hoc nō feceris: ſuſpēditur p appellationem.
12 Excōmunicatio pōt ferri in abſentem hoc modo ſi non ſatiſfeceris infra menſem cognoſcas te eſſe excōmunicatum.
13 Excōicatio magis regulatur a mēte pferentis ꝙ̄ a conceptione verborum.
14 Snīa excōicationis potius ſapit naturā interlocutorie ꝙ̄ diffinitiue.
15 Excōmunicatio lata hoc modo: excommunico te ſi hoc facies an liget poſt factum vel quando vult facere.

c
1 Preterea.[c] ¶ † Subtilis deciſio z multū allegabilis.b.d. Snīa excommunicationis ſuſpenſionis vel interdicti lata ſub cōditione ſuſpenditur ſi ante cōditionis euentū fuerit appellatū. hoc dicit: inherēdo verbis lr̄e vt ſic ſatiſfiat cuilibet lectu. Prio cōſultatio. Scđo rñſio ibi: vt aūt. ¶ Caſus literalis. Iudex ita protulit ſniam: niſi infra.xx. dies ſatiſfeceris titio cognoſcas te ſuſpenſum vel interdictuʒ vel excōicatum: ille contra queʒ ſnīa lata eſt medio tpe appellauit nec ad diem pfixum ſatiſfecit: queritur vtruʒ ille ſit excōicatus an non propter appellationem ante terminū interpoſitam. Reſpondit papa qđ appellatio hmōi ſniam impedit z ſuſpendit. Her.
2 ¶ † Nota ſententiā[d] excōmunicationis ferri poſ-
d ſe conditione ſuſpenſiua z non ſolum p delicto ſeu cōtumacia iudiciali ſed etiā p intereſſe pximi: vt

quia non

quia non vult ſatiſfacere illi vt tenetur.hodie autē vt hec ſentētia ex-
cōmunicationis ↄditionalis ſit iuſta debet ꝓcedere mera culpa aut of-
fenſa.vt in.c.romana.§.caueāt.de ſent.exc.lib.vj.lʒ ſecus ſit in ſtatuto.
3 vt ibi no.¶ † Secūdo no.ꝙ lʒ excōicatio ſeu ſnīa cenſure pure lata nō
ſuſpendaꝛ per appellationē ſequētem.vt in.c. paſtoralis.§.eo.⁊ in.c. is
qui.de ſent.excō.lib.vi.ſecus tamen in excōicatione ſeu ſentētia cēſure
lata ſub ↄditione ſuſpēſiua:quia illa bene ſuſpēditur per appellationē
ſequentē:vt hic. Ratio q: ante conditionis euentū hec ſentētia nō in-
ſecit vires ſuas.¶ Tertio no.ꝙ euētus cōditionis non trahitur retro
in ſentētia excōicationis ad diē prolationis ipſius:de quo.j. dicetur.
¶ In glo.j.in ſi.Et dicitur quis ſatiſfacere creditori qualitercūqꝫ vo-
lūtati illius ſatiſfit:vnde lʒ non ſoluat debitū:ſed dat ſibi pignora vel
fideiuſſores ex quo creditor cōtētatur dicit ſibi ſatiſfactū eſſe.vt in.d.
§.omnis.alle.in glo.Et no.ꝙ hoc etiam habet locum in preceptis iudi
4 cum.de quo per Archi.in.c.ij.de vſur.lib.vj.¶ † Et cadit hic vna nota
bilis ⁊ quotidiana queſtio:quam ponūt doc.ſuper tex. Iudex tulit ex-
a cōmunicationē[a] in certum debitorē ſi non ſatiſfaceret creditori ſuo in-
fra menſem demū creditor prorogauit illum terminū debitori:⁊ ſic nō
ſatiſfecit ſibi aliter infra menſem:dubitaꝛ nunqd inciderit in excōmu-
nicationem:Inno.ponit duas opi.vna vt non ſit excōicatus: quia cre
ditor poteſt terminū debitori ſuo prorogare.l.j.ff.ſi quis cau.facit.c.cū
dilecti.de do.⁊ contu.⁊.c.de cauſis.de offi.dele.videtur ergo ꝓrogatio
facta in omnib⁹ appēditijs ⁊ acceſſorijs ſuis:⁊ ſic non incurrit interim
excōicationē.ar.in reg.acceſſoriū.de reg.iur.lib.vi. Sed ſi in termino
prorogato non ſoluit creditori tunc incidit in excōicationē. arg.in.l.ſʒ
ſi manente.ff.de preca. Inno.ipſe videtur inherere opi.cōtrarie.⁊ idē
Hoſti.quia hoc nō depēdet a facultate partis:lʒ eñ poſſit prorogare
terminum reſpectu ſolutionis:nō tamen reſpectu excōicationis: cum
ergo hic verſetur factū alterius:ſcilʒ iudicis debet illius cōſenſus in-
teruenire.vt in.l.labeo.in ſi.ff.de arbi.l.item queritur.§.qui impleto.ff.
loca.do.Anto.ante factum dicit tenendā iſtam ſecūdam opi. quia tu-
tior eſt:ſed poſt factū prima opi.videtur verior: quia iudex videꝛ ful-
minaſſe ſententiā in fauorem partis ⁊ ſic dato partis cōſenſu excludiꝛ
contumacia.hanc opi.primam puto veriſſimā adduco optimū ſimile:
iuramentū parti preſtitum principaliter dirigitur in deū:ita ꝙ deus
recipit principaliter obligationē.vt in.c.debitores.de iureiur.⁊ tamē
pars poteſt illud iuramētū remittere vel obligationē differre.vt ē tex.
in.c.j.de iureiurā.⁊ in.c.ij.de ſpōſa.⁊ ibi per doct.Et eſt ratio:quia cum
deus recipiat obligationē in fauorem partis remittēte parte remittit
⁊ deus. Ita in propoſito iudex excōmunicat in fauorem partis ſi pars
vult differre terminū:etiam iudex videtur differre velle:cum niſi aliud
agat iudex niſi vt partes ad concordiā reducat.l.j.ff.de no.ope.nūtia.
5 facit quod.S.dixi poſt glo.¶ † In glo.ij.ibi:ſuſpēdatur ſententia que
nondū tenet.dic ꝙ imo tenet lʒ effectus ſentētie ſit ſuſpenſus in euētū
cōditionis.nam ſi nō teneret non recōualeſceret cōditione adueniēte:
per reg.non firmatur.de reg.iur.lib.vj.vide in cōtractu cōditionali ſi-
mile:nam ibi ſpes eſt in obligatione ita ꝙ trāſmittiꝛ etiam in heredē:
lʒ adhuc nō extiterit cōditio.inſti.de ver. obli.§.ex cōditionali.ita di-
6 cendū in iudicio cū ibi quaſi cōtrahitur.l.iij.ff.de pecu.¶ † In ea.glo.
b ibi.l.potior. Illa.l.poteſt[b] induci in ↄtrium hoc modo: ibi enim dicitur
ꝙ ſi obligo tibi omnia bona mea ſub cōditione:demū ante cōditionis
euētum obligo alteri pure:ſi poſtmodū extat cōditio primus creditor
eſt potior:quia euētus cōditionis trahitur retro ad diem cōtractus:et
perinde eſt ac ſi tūc pure tibi obligaſſem bona mea. Ita videtur dicen
dum in ꝓpoſito ꝙ adueniēte cōditione:ſcilʒ ſolutione non facta infra
terminū debeat trahi retro ⁊ perinde ſit iudicādū ac ſi excōmunicatio
fuiſſet tunc pure lata:⁊ ſic appellatio medio tēpore nō debet impedire
vires ſentētie.arg.c.paſtoralis.j.eo.ſicut ſecunda obligatio pure facta
nō impedit vires prime adueniente cōditione.d.l.potior.cuius ↄtrium
innuit iſta litera. Io.and.poſt Hoſt.ſoluit hoc modo qꝺ ↄtrium loquiꝛ
in obligatione cōditionali iudiciali que quidē obligatio eſt neceſſaria
cū iudiciū reddatur in inuitū:in.c.intelleximꝰ.de iudi.l.inter ſtipulan-
tem.§.j.ff.de verb.obli.Et pondera ꝙ per hāc rationē ſentiunt ipſi ꝙ
regulariter in ſentētijs tempus cōditionis extātis nō trahitur ad diē
promulgate ſententie.cuius cōtrariū ſentiunt in.q.progi.vbi dicetur.
7 ¶ Sed clare ſoluēdo ↄtrium poſſumus dicere † ꝙ retrotractus ſit qñ
reperitur id ad qꝺ debet fieri retrotractio.ſed hoc nō reperiꝛ cum ipſa
ſentētia ſit ſuſpēſa per appellationis interiectionē ⁊ quaſi extincta.l.j.
ff.ad turpil.c.veniētes.de iureiuran.cum ſimi.vide bonum ſimile in.c.
quāuis.de reſcrip.lib.vj.ſecus autē eſt in.l.potior.quia ibi ſecūda obli-
gatio non potuit ſuſpēdere primam ex mera volūtate illius proceden-
tē nec ſpei obligationis preiudicare.vt in.d.§.ex cōditionali.⁊ hic vide
quod no.Bar.in.l.ſi qs pro emptore.ff.de vſuca.vbi dicit ꝙ ad hoc vt
ſiat ꝑ ſucceſſorē retractatio:vt ſcʒ actus ſingatur geſtus priori tēpore
oportet ꝙ cōcurrant duo extrema habilia:ſcilʒ extremū a quo ⁊ extre-
mum ad quod.Extremū a quo appellaꝛ etiā illud tempus in quo ex-
tat ↄditio.Extremū ad quod eſt illud tempus in quo ſentētia lata fuit
ſub cōditione.⁊ diciꝛ ad quod quia per illud tempus ſit relatio perfe-
ctior:quia ne primo tēpore qꝺ debet eſſe habile:hoc habes in.l. bono-
rū.ff.rem ratā habe.vbi patet ꝙ ratihabitio debet fieri eo tēpore quo
quis potuiſſet actum per ſe gerere. ad quod vide
bonam glo.in.c.quam ſit.de elec.lib.vj.De ſecun-
do tempore:vide in.l.neceſſario.§.quod ſi pendē-
te.ff.de pericu.⁊ cōmo.rei vendi.vbi patet ꝙ ven-
ditione facta ſub conditione non trahitur a tem-
pore extantis conditionis ad tempus venditio-
nis ſi interim anteꝙ̄ extaret conditio res vendi-
ta eſt reperta:quia defecit extremū ad quod. Ita
dicēdum in propoſito hic tamen deficit extremū
a quo:quia tunc tempore extantis cōditionis nō
potuiſſet iudex ferre excōmunicationem obſtan-
te appellatione.⁊ ſic obſt.d.l.bonorum. Item defi
cit extremum ad quod cum ſit extinctum vel ſuſ-
penſum per appellationem.vt in.d.l.neceſſario.⁊
ſic non poteſt habere locum illa fictio: ſed in caſu
l.potior.extrema ſunt habilia:nec potuit ille alte
ri pure obligare bona ſua cum prima obligatio
eſſet in pendenti.

8 **Additio.** † In ea.glo.ibi: appellandū
eſt ante diem ↄditionis.pon
dera bene iſtam practicā glo.vult enim denotare a
diuerſitatem inter ſententiam excommunicatio-
nis conditionalem:et alias ſententias conditio-
nales:vt in excommunicatione licitum ſit appel-
lare vſqꝫ ad aduentum conditionis quamꝙ̄ la-
pſum ſit decendium a tempore promulgationis:
ſed in alijs ſententijs currit tempus decendij in-
continenti a tempore promulgationis. Et aduer
te quia iſtud argumentum eſt multum ſubtile: et
docto.diuiſerunt ſe in tres ſententias.Prima eſt
ſententia Goffre.⁊ Roffre.vt nulla ſit differentia
inter has ſententias:⁊ ꝙ tempus ad appellandū
currit ab euentu conditionis: quia ante ſenten-
tiam non ligat:⁊ ſic tunc incipit pars grauari:
ideo ſatis eſt appellare infra decendium a tempo
re euentus conditionis.Nec obſt.l.vna.§.biduū.
ff.qñ appel. ſit.canonizata. ij. q.vj. biduum. quia
ibi non dicitur ꝙ ſit neceſſarium appellare a tem
pore ſententie: ſed ꝙ eſt vtile. Secunda fuit opi.
Barth.brixiē.in quadā queſtione.⁊ Egi.⁊ Tan- a
cre.⁊ Vincē.dicentium ꝙ tempus decendij ad ap
pellandum etiam in excōicationis ſententia cur-
rit a tempore ꝓmulgationis ⁊ non a tēpore con-
ditionis extantis.dicunt hoc expꝛſſum in.c. quod
ad conſultationē.de re iudicata.⁊ eſt opi.directe
prime contraria.adducunt etiam iſtum tex. dum
dicit ꝙ medio tempore fuerit appellatum:⁊ tem-
pus fuit viginti dierum:⁊ ſic appellabat ante de-
cendium: vel in decendio quod eſt medium tem- b
pus.Tertia fuit opi. Inno. Hoſtien.et Io.andr.
gloſſatoris noſtri et Ioan. moua.in.c. quecunqꝫ.
de ſentē.excōmuni.lib.vj.⁊ fere omnium ſequen-
tium qui diſtinguunt inter ſententiam excōmuni
cationis ⁊ alias ſentētias cōditionales:vt in ſen-
tentia excōicationis licitum ſit appellare quan-
docunqꝫ ante euentum cōditionis poſtea non li-
cet quo ad effectum ſuſpendendi: lʒ poſſit infra
decendium quo ad deuoluendū negotium ad ſu-
periorem:iuxta no.per glo.in.c. ad reprimēdam.
de offi.ordi. In alijs vero ſentētijs conditionali-
bus currit tempus a die promulgationis: ita ꝙ
infra decendium ſemper poterit appellari etiam
ſi extiterit conditio. Reddunt hanc rationem di-
uerſitatis.⁊ principaliter Inno. ⁊ multum inſtat
Io.and.eam approbando in ſentētia excommu-
nicationis euentus conditionis non trahitur re-
tro ad diem promulgationis:alias ſequeretur ꝙ
interim deberet vitari:et quod eſſet excommuni-
catus ſi poſtmodum extaret conditio merito cum
ipſa ſententia trahatur ad diem conditionis ex-
tantis ex tunc incipit ligare:⁊ poteſt vſqꝫ ad illud
tempus appellari quaſi vſqꝫ ad illud tempus nō
videtur lata ſententia:ſed in alijs ſententijs euen
tus conditionis trahitur retro:⁊ ſic videtur con-
dēnatus tunc:ideo currit tempus a die promul-
gationis.Hinc etiam videmus ꝙ in alijs ſenten-
tijs poteſt appellare poſt conditionis euentum
ſi eſt infra decendium quo ad effectum deuoluen-
di et ſuſpendendi: ſed in ſententia excommuni-
cationis non poteſt appellari poſt conditionis

a ¶ Excōicationē. Atrū excōicat⁹ ſi nō ſoluerit infra mēſē incurrat ex-cōicationē ſi non ſoluerit:q: aduerſarius ſibi terminū prorogauit.et adde hic do.Anto.l.v.col.vñ.lata ſnīa ⁊c.et qꝺ no. idē do. Ant.in.c. quāto.l ſi.de iure iur.⁊ de iſta qōne vide oīno Bal.in repe. c.cōmiſſa.l ver.circa hāc materiā.de elec.l.vj. Sebaſti. Sapia.

a ¶ Excōicationē. Vide Bal. Imo. ⁊ Moder.i.l.j.§. et poſt opis.ff.de ope.no. nū. Car. in cle.j.§.nos itaqꝫ.col.ſi.vñ.ſexto quero.de iureiu. Sebaſti. Sapia.

b ¶ Illa lex pōt. Circa intellectū illius.l.potior.vide Bar.in.l.quo ties. in princi.ff. de noua. Iaſo.in l.ſi is q ꝓ empto-re. charta.xi. col. j.ff.de vſuc.

a ⁜Sebaſti. Sapia. ¶ Mediū tp̄s. Quō mediū capiat: declarat Bal. in.l.qui ſella.§.ſi.in ſi.ff.de ſerui.ruſti.p̄dio. Bar.in.l.iij.in p̄n.ff.de fur. Areti.in.l.iij.§.inter medias.ff.de libe.⁊ poſthu.

b ¶ In tota. Vide ſup hoc oīno Bal.in ſua marg. Inno.in vlt.§.in ver. ſentētia.q.xxv. Item adde aliū caſum in quo vltra.x.dies a tp̄e ſnīe vel ſciētie appellat: quem ponit do. Ant.in.c.cū ſup. in.xix.co.vſi.ſcdo qn̄ non appellat. ꝫ.de re iudi.

c ¶ Secundā opi. Et idē dicit do. Ant.hic.⁊ Bal.i c.ꝯmiſſa.circa ſi. vſi.ſꝫ pone ab ex cōicatiōe.ꝺ elec.l vi.et' ꝭ limitat eē verū qn̄ executio ſiue pena p̄cepti ē ſub alia re quā ſit lata ſnīa: put erat hic: q2 ſnīa erat ſup pecunia: ⁊ pena erat excōicatio: ſecus eēt ſi eēt de eadē re: puta ſi nō ſolueris x.infra mēſem te cōdēno in qnquagīta q2 ab iſto p̄cepto nō poſſit appellari niſi infra x.dies: q̄ ē ſing.limitatio ſi ē vera.

d ¶ Sub ꝯditiōe. An ⁊ qn̄ ſnīa poſſit ferri ſub cōditiōe: vide oīno p Bar.poſt gl.in.l. cū iudex.C.ꝺ ſen. vbi dicit ꝙ ſic: ſi fuerit lata ſub cōditiōe extriſeca: vtputa ſi nauis ex Aſia venerit. ſed ſi fuerit lata ſub ꝯditione intriſeca: vtputa cōdēno te ſi actor p̄babit ē ipſo iure nulla: niſi ꝯditio veniret ſtatim iplēda. Sꝫ ꝯ ꝭ vī caſus i.c.oīꝫ.el.j. ī ſi.de reſti.ſpo.ſꝫ ꝺ ꝭ vlti.dictū Bar. de ꝯditiōe itrinſeca limita: niſi iudex faceret ꝭ ex cā: vt q2 periret inſtātia: q2 tūc ia diſtincte valeret ſnīa: ſꝫ Bal.ſing. in.l.j.in pe.col.in p̄n.C.q accu.nō poſ. Et de iſto arg.qn̄ valet ſnīa ſub cōditiōe lata: vide etiā p Bar.in.l.⁊ ſi ꝯditionalis.ff.de auto.tut. Bar. ⁊ alios i.l.a diuo pio.§.in vēditiōe.ff.de re iudi.⁊ de hoc an valeat ſnīa lata ſub iſta ꝯditione ſi actor vel reus p̄bauerit vel iurauerit: vide per Bar.⁊ Bal.in.d.l.cū iudex.⁊ no.Bar.⁊ aliī in.l.at p̄tor.§.ſi iudex.vbi aliquas q̄ſtiones ponūt ad hoc.ff.de re iudi.late p Bal.in.l.admonēdi. ff.de iureiurā. Spe.plene in ti.de ſentē.§.ſpecies.in verſi.quid ſi iudex. et ibidem Jo.and.in addi.inci.habeo qōnem ſolēniter diſputatā ⁊c.et in eo.tit.§.inſerta.in ver.ecce iudex. Anto.⁊ Imo.in.l.qui rome.§.augerius.ff.de verbo.obli.⁊ Pau.de ca.in.l.cōtinuus.in p̄n.eo.titu.do. Anto.in.c.cū venerabilis.de excep.⁊ in.c.cōſtitutꝰ.⁊ in.c.qd venerabilis.de reli.domi.⁊ in.c.j.de re iudi. Item an valeat ſub ꝯditione reſolutiua vt condēno te niſi feceris: vide per Jo.an.in addi.Specu.d.§.ſpecies.cuius dicta refert Imo.in.l.iudex poſtq̄.ff.de re iud.prout all.hic do.Frāciſ.de are.⁊ do.Bartholo.de bellēzi.quibꝰ addo ipſum Panor. in.c.literis.circa mediū.dicentē ꝙ non.ꝫ.de offi.dele.⁊ ꝙ valeat ſub cōditione iuramenti: ideſt ſi iuratū fuerit. eſt tex.in.l.generaliter.§.j.C.de rebus credi. Itē adde glo.⁊ Bar.in.l.obligationū fere.§.cōditio.ff.de act.⁊ obliga. ¶ Adde quādo valeat ſentētia lata ſub cōditione: Alex. conſi.clxvij. Pau.de caſt.conſi.cccxv.in primo impreſſis.

eventū quo ad ſuſpēdēdū: vt.ꝫ.dixi.et p hac opi. tertia adducit Jo.and.iſtā literā reuoluēdo eam ꝯ ſcdaꝫ opi.nā hic dr̄ ꝙ medio tp̄e ſuīt appellatū. Sed qualitercūqꝫ computet illud tp̄s.xx.dierū: ſemp mediū tp̄sᵃ reperit poſt decendiū.nā mediū dr̄ ꝙ eq̄liter diſtat ab extremis dimidendo tp̄s.xx. dieꝝ in tres partes.ſecūda pars dicet mediū tp̄s et ſic in totaᵇ ſecūda parte pōt appellari qd etiā erit poſt decēdiū: ſiue dicamꝰ mediū oīe id ꝙ eſt inter p̄mū ⁊ vltimū diē: tūc etiā poſt decēdiū appellatio interponat. Et q̄uis hec opi.cōis multū ſit colorata diſputatiue credere ſecundā opi.ᶜ veriorē moueor quia incontinēti cū iudex p̄fert talē ſnīam me grauat ſi nō teneor ſoluere: vel ſi nō debeo excōicari: ergo poſſum ⁊ debeo incōtinēti appellare infra decēdiū. p hoc eſt iſte tex. qui appellat illā ſnīam: lꝫ adhuc non ligaut. Ad idē.c.romana.§.caueāt.preall.vbi p̄hibet talis excōicatio ferri ſub ꝯditione niſi p̄cedēte mora culpa vel offenſa: ergo talis ſnīa grauat ante euētū ꝯditionis: alˀs fruſtra p̄hiberet ibi. tertio moueor. quia aut talis ſnīa in iudicio lata grauat: aut non. Si nō grauat ante euētū ꝯditionis ergo nō dꝫ poſſe appellari: per.c.vt debitꝰ.j.eo.cuiꝰ ꝯriū apte vult iſta lr̄a. ſi grauat ergo dꝫ appellari infra decēdiū a tp̄e grauaminis: vt in.d.c.qd ad conſultationē. Nec ob.motiua Jo.an.ne his v̄bis medio tp̄e ⁊c. tum quia iſta verba nō ponunt diſpoſitiue hic: ſꝫ
9 narratiue. ¶ † Itē quia cū ſint verba generalia debēt reſtringi vt reducant ad terminos iuris cōmunis.arg.c.cū dilectꝰ.de ꝯſue.⁊.c.cauſam.de reſcrip.⁊ ſic debet intelligi medio tp̄e: ita tñ ꝙ decēdiū nō ſit elapſum: vel medio tp̄e: ideſt in inediatate tp̄is: ⁊ ſic decima die. Ex p̄dictis oībus ꝯclude ꝙ a qualibet ſnīa quātūcunqꝫ cōditionali currit tp̄s decēdiī ad appellādū a tp̄e p̄mulgationis. et ad.d.§.biduū. dicētē hoc eſſe vtile dic ꝙ potiꝰ facit pro iſta opi. quia ſi nō eſſet opus appellare niſi poſt euētū ꝯditionis nō eſſet vtile appellare p̄ꝰ imo diſpēdioſum cū forte cōditio nō ſit extitura. ſed id dixi vtile: q2 poſſibile eſt ꝙ ꝯditio non extabit: ⁊ ſic appellatio nō erit neceſſaria poſſibile eſt ꝙ extabit.⁊ id vtile eſt appellare a tp̄e ſnīe. Intellige hoc vltimū in ꝯditione caſuali: quia illa pōt extare ⁊ non extare: puta ſi nauis venerit ex Aſia te cōdēno. in cōditiōe aūt poteſtatiua ſicut iſta de qua in tex.oīno eſt vtile ⁊ neceſſariū appellare infra decēdiū cum oīno ſit extitura eo volēte ſatiſfa-
10 cere. ¶ † Sed ꝯtra p̄dicta ⁊ tex.facit quia ſnīa nō dꝫ ferri ſub cōditione.ᵈ in.d.§.biduū. Sol. diſtinguēdū eſt: aut loquimur in iterlocutoria: aut in diſfinitiua. Interlocutoria licite pōt ferri ſub cōditione.l.a diuo pio.§.in venditione.vbi no.ff.de re iudi. In diffinitiua vero aut eſt ꝯditio intriſeca ⁊ coherēs negotio de quo agit: ⁊ pōt licite ferri ſub ꝯditione: puta cōdēno ad.x.ſi actor iurauerit.l.cū iudex.⁊ ibi no.C.de ſentē.l.generaliter.C.de iureiurā.⁊ hoc caſu itellige iſtū tex. Nam hec cōditio erat intrinſeca ⁊ neceſſaria ad actū excōicationis ſcilꝫ niſi ſatiſfaceret ⁊c. Si v̄o eſt ꝯditio extrīſeca: puta quia nullā ꝯformitatē hꝫ cū ſubiecta materia: ⁊ illa non debet poni in ſnīa. ſic intellige.d.§. biduū. ſi tñ fertur tenet ⁊ opus eſt appellatiōe: vt ibi: quia eſt ꝯ ius partis. ¶ In ſi.glo.ſi.No. hācᵉ vlti.opi.glo.cuiꝰ ꝯriū tenet Archi.in.c.ij.de ꝯſti. lib.vj. Sed vide pleniſſime de hac.q.per Jo.and. in reg.cum ſunt.de reg.iu.lib.vj.in mercu.vbi videtur ꝯcludere cum iſta glo. Et no. quia facit hec deciſio pro his que dixi.ꝫ.defendēdo primā opi. Nam ſi hec ꝯditionalis ſnīa nō inieciſſet hoc vinculū tolleret ex toto ⁊ impediret eiꝰ effectꝰ p trāſ-
11 lationē domicilij. ¶ Extra glo.q̄ro † qd ſi iudex dixiſſet in ſnīa ſi nō ſatiſfeceris infra talē terminum te exnūc excōico nūquid p appellationē ſuſpendat hec ſnīa? Quidā ꝙ nō.⁊ ſic reſtringūt illā literā Inno.⁊ cōiter doc.tenēt ꝯriū: ⁊ bene. vt nō ſit differētia an dicat: excōico te exnūc p̄ut extūc: ſeu dicat te excōico extūc. ſemp enī idē reſultat: effectꝰ enī nunq̄ ligat niſi in euentū ꝯditionis. hoc videt p̄bare in ſimili in cle.vnica.de cōceſ.p̄ben.⁊ vide ibi glo.in ver.exnūc. Nam ſnīa horū verborū hec eſt: excōico te exnunc: ideſt exnūc decerno ꝙ ſi nō ſatiſfeceris in termino ſis tūc excōicatꝰ.⁊ hoc
12 no. ¶ Alteriꝰ q̄rit † nunqdᶠ ferat excōicatio ipſo facto ſi iudex ſcribat lr̄as abſenti ſub iſta forma: ſi Titio nō ſatiſfeceris infra mēſeꝫ cognoſcas te eſſe excōicatū? Egid.tenet ꝙ nō.⁊ idē tenet Guil. naſo qui tenuit: ꝙ oportet vt ore ſuo iudex p̄ferat ſnīam: alˀs nō erit excōicatꝰ: ſicut ⁊ alie ſnīe non ligant niſi iudex eas p̄ferat ore ſuo. vt in.c.ſi.de re iudi.lib.vj.C.de ſentē.ex peri.reci.l.j. Itē ex alio capite dicit Hoſ.illā nō eſſe excōicationis ſnīam: quia ſunt v̄ba narratiua. Nec obſt. iſte tex.ibi: cognoſcēs ⁊c. Intelligit enī ipſe cū ſuppletione: vt quia dixit te excōico ⁊ excōicatū te eſſe cognoſcas p̄fecto hec eſt extorſio. Egi.vero p primo inducebat tex.ibi: p̄tuleris ſnīam ⁊c. ſecꝰ ergo ſi in ſcriptis illa verba tñ p̄tulit ⁊ lr̄as aduerſario deſtinauit: ⁊ cōiter tenet oppoſitū. Pro primo videt ho.tex.quē tenebis menti.iij.q.iiij.nullus. vbi innuit ſuperiorē poſſe excōicare per lr̄as ſuas abſqꝫ eo ꝙ ore ſuo ſnīam p̄ferat. facit.c.quāto.ij.q.v.in cta glo.vbi abſolutio ſit per lr̄as. multū tñ obſtare videt tex.nō allegatꝰ per doc.in.c.j.de ſen.excō. lib.vj.vbi p̄hibet p̄latus ferre excōicatiōis ſnīaꝫ niſi in ſcriptis p̄ferat.⁊ pōdero v̄bū p̄ferat. Sed ſaluādo opi.p̄cedentē ſm practicā hodiernā poſſumꝰ dicere ꝙ ſatis p̄fert in ſcriptis in redigēdo eam in lr̄is ſuis ⁊ mittēdo eas ad aduerſariū ar. in.c.appellatio.eo.tit.lib.vi.⁊ reſpectu ſecūdi videlicet ꝙ illa ſunt verba narratiua ſeu enūtiatiua te excōicatū cognoſcas ⁊c. dic ꝙ ſatis apparet de mēte p̄ſcrētis ꝙ volebat eum excōmunicare ex quo aſſumpſit materiā excōmunicatione dignaꝫ.

Anto.Frāc. ¶ An ſnīa lata ſub ꝯditiōe valeat: dicas p̄mo ꝙ lata ſub ꝯditiōe īpoſſibili nō vꝫ. vid p Alex.i l.īpoſſibilis.ff.de ver.obli.⁊ p eūdē poſt Ang.l.l.q rome.l.§.augerius ff.e.ti.vbi pōit qd de ſnīa: abſoluo ſi iuraueris: vl ꝯdēno ſi p̄bauerꝭ. vid de eūdē Ang.l.l. quēadmodū.ff.ꝺ iudi.⁊ vid Inn.i c.i p̄ntia.ꝺ renū.⁊ qd ꝺ ſnīa lata ſub ꝯditiōe ꝺ p̄terito vid gl.⁊ Bar.l.l. a diuo pio.§.i vēditiōe.ff.ꝺ re iud. ⁊ p Alex.l.d.l.ñ.i §.biduū.p all.⁊ an ſnīa corpalis poſſit ferri ſub ꝯdi.ꝫ abſētē.vide Car. i cle.ij.l.i.op.ꝺ re iudi.⁊ qd ne ſnīa lata ſub cōditiōe itrīſeca vl extriſeca: vltra ꝭ dicta dicas ꝙ vꝫ ſub cōditiōe itriſeca: niſi tal ꝯditio ītriſeca ſit de futuro q̄ icōtinēti nō poſſit īpleri: q2 tūc ñ vꝫ. vid Inno.i.c. ꝭ.ppetuꝰ.ꝺ ſi.iuſtru.vbi pōit exēplū de ꝭ.⁊ vide p Bal.i.l.ñ.C.vt li. pēd.vbi ſfert Jo no.i loco p all.⁊ vide Pan.ꝺ ca.i cōſi.xv.lci.p clariori examinatione. ¶ Et adde ꝙ qn̄ ſnīa fert ſub ꝯditiōe ſi p̄batū ē dꝫ itelligi ſi ē plene p̄batū: nō ſi eſt ſemiplene. ita Bal. in.l.pe.i.ij.col.in vſi. q̄ro de q̄ p̄batiōe.C.de ſen.q ſine cer.quāti.⁊ vide Bar.i.l.at p̄tor.§.cū iudex.in vlt.co.ff.ꝺ re iud. ⁊ Bal.in.c.qd ad cōſultationē.in.ij.⁊.iij.col.de re iudi.⁊ vide omnino Alexā.in.d.§.cum iudex.in vlti.col.cum multis cōcordantijs ibi ſignatis per eum.

d ⁜Seb.Sab. ¶ Cōditiōe. vide Feli.i.c.cū ꝯtigat.col.iij.ver.qd ꝺ ſnīa abſoluo te.ꝫ.ꝺ off.dele.vbi tāgit an valeat ſnīa lata ſub ꝯdi.ſi iuraueriꝭ.

e ¶ No.bene. Et circa hoc vide glo.in.c.ſalonitane.lxiij.diſt.⁊ in.c.a nobis.de ſen.excō.de qōne huiꝰ glo.in terminis vide p Bal.in.repe.c.cōmiſſa.vſi.x.q̄rit.de elec.in.vi.in vlt.col.⁊ de hac.q.in terminis cū Bar. hugi.videt ꝯcludere Archi.in.c.ſi qs de pulcia.xiij.q.ij.ſed poſtea ſubiungit ꝙ exp̄ſſe videt ꝯdicere.c.vt animarū.§.j.de ꝯſti.in.vj.ſed de.q.in terminis vide per Rap.all.cxxix.in pe.col.vbi ꝯcludit ꝙ non ligat.ſed Fed.in ꝯſi.ſuo inci.q vbi fundamētū nō eſt.vltra mediū: qd eſt.xcij.in ordine meo ꝯcludit cū opi.huiꝰ glo. Item de qōne huiꝰ glo.vide Rap. all.xliij.in.ij.col. ¶ Adde Fede.conſi.xcvij.

f ⁜Sebaſti. Sapia. ¶ Nūquid. Nūquid autē excōicatus et abſolutus ſub cōditione vel ad tempus elapſo tēpore: reincidat in excōicationē. ponit Feli.in.c.ad reprimendā.col.ij.ꝫ.de offi.ordi.

Et excōicatio

13 †Et excōicatio magis regulatur a mente pferen
tis ꝙ a cōceptione verbor̄.in.c.i.de indi.ꝛ qđ ibi
no.de hoc tex.in.c.penul.ſ.de ſent.excō.in ordine
primo.Non ergo refert ſm docto.an iudex dicat:
precipio tibi ſub pena excōicationis quam incur
ras ipſo facto.vel dicat:ſi non ſatiſfeceris excōico
14 te:vel te excōicatum cognoſcas ꝛc.†Nec ob.pdi-
cta quod dixi de ſententia diffinitiua:quia excōi-
catio non eſt pprie ſentētia.vt no.in.c.ſi.de cōſti.
lib.vi.ꝛ potius trahit ad naturam interlocutorie
ꝙ diffinitiue.vt no.in.c.per tuas.de ſentē.excō.et
15 in.c.venerabilib'.eo.tit.lib.vi.¶Quero†quid ſi
a iudex a dicat excōico te ſi appellas:an ſtatim cum
appellat ſit excōicatus vt ſic videatur excōicatio
preceſſiſſe appellationē:an ecōtra ſcilȝ appellatio
videat precedere excōicationē.ꝛ idem poteſt que-
ri in ſimilib' terminis:puta ſi iudex dicat excom-
b munico te ſi elegeris: b an ſit excōicatus poſt ele-
ctionem:ꝛ ſic electio non videat facta ab excōica-
to:aut econtra:Sol.Inno.hic multū inſtat refe-
rendo varias opi.Quidam dixerūt excōicationē
non ligare niſi poſt actum cōſummatū:quia hoc
eſt de natura diſpoſitionis ↄditionalis.l.hec con
ditio.ff.de condi.ꝛ demō.Item aliter dicendo vi-
detur excōicatio lata ſine aliquo facto precedēte.
Alij diſtinxerūt modū ꝛ conceptionē verborum.
Aut enim iudex dicit excōico te ſi appellas vel ſi
eligas.ꝛ intelligit excōicatus ſtatim cū parat ſe
ad appellādū ſeu eligēdū:ita ꝙ ſtatim cum inci-
pit eligere vel appellare incidit in excōicationē.
Aut iudex dicit:excōico te ſi elegeris vel appella
ueris:ꝛ tūc non ligatur niſi poſt actum perfectū:
qꝛ hec verba ex pprio ſignificatu requirūt actum
cōſummatū.vt eſt pulcher tex.in.l.ſi quis ſtipula-
tus ſit.§.ſtichum.ff.de ver.obli.Aut dicit:excōi-
co te ſi appellas:ſi eligas:et tunc ſecus.ſed Inno.
dicit ſequendā intentionem excōicatoris in his.ſi
enim intēdebat ſtatim excōicare erit ante actum
conſummatū excōicatus:ſecus ſi hoc non inten-
debat.In dubio vo tenet ꝙ ſtatim ſit in ipſa pla-
tione verbor̄ excōicatus:ſtatim enim fuit contu-
max ꝛ inobediēs:ꝛ gladius domini:ſcilȝ excōica-
tio eſt penetrabilior ꝙ hominis factum:quaſi di-
cat vtrūq ↄcurrere in tempore.ſed excōicatio tā
ꝙ penetrabilior pcedit.ꝛ latius ipſe hoc pſequi-
tur.Sed ↄtrium tenet Hoſti.in ſum.de re iudi.§.
qualis.ꝛ ſub.§.pura.ꝛ do.Anto.hic:quia ille qui
parat ſe ad eligendū vel appellādū non eligit nec
appellat:ſed vult eligere vel appellare.Itē quia
oportet vt purificet diſpoſitio ↄditionalis.l.ij.ff.
de ↄdi.ꝛ demō.Ego puto hoc vltimū pcedere at-
tenta propria ſignificatione verbor̄:non enim dt
quis eligere vel appellare niſi poſt actū perfectū.
d.l.ſi quis ſtipulat'.niſi quo ad penam incurren-
dam.vt in.c.cum in cūctis.de elect.iuncto.c.per-
petue.eo.titu.lib.vj.ꝛ facit qđ no.Jo.an.in regu.
in penis.de regu.iur.lib.vj.in mercu.Sed pp̄ter
preſumptā mentem excōicatoris:puto in caſu no
ſtro ſequendā opi.Inno.moueor:quia qlibet pſu-
mitur gerere actū meliori modo quo poteſt vt va
leat.l.iij.ff.de mili.teſt.ſed ſi pſumeremus excōica
tionem debere ſequi actum appellationis non va
leret excōicatio:quia per appellationē ſuſpende-
retur iuriſditio.vt in.c.per tuas.de ſenten.excō.ꝛ
hic ergo in dubio preſumendū eſt ꝙ iudex voluit
ligare ante actū perfectū:ſcilȝ ſtatim cum incipit
contra facere:ſicut enim ſtatim propter inobediē-
tiam cadit a cōſpectu dei:ita ſtatim incidit in ex-
cōicationē que eſt ſeparatio a gratia diuina.Idē
videt in alio actu dicendū:puta in electione cum
enim iudex excōicet in odium actus:ergo in du-
bio debem' pſumere ꝙ voluerit ligare ſtatim:vt
ſic meliori modo quo fieri pōt act' inualidet.ꝛ he
rationes videt mihi efficaciſſime p iſta opi.
☞Clauſula appellatiōe remota:poſita in vno
articulo ex plurib' in eodem reſcripto delegatis
concernit omnes articulos.ꝛ nu.4.et.10.
Cauſa ſuſpicionis eſt proponēda corā iudice qui
allegat ſuſpectus:ſed eſt pbanda coram illis qui
de tali ſuſpicione habent cognoſcere.

↝Sebaſti. Sapia.
a ¶Si iudex.Vid
ad hāc.q.Bal.i.l.
arethuſa.in.i.co.
vſi.itē no.arg.ff.
de ſta.homi.ꝛ ibi
Albe.de roſa.po
nit plures qōnes
vide etiā Pau.d
ca.i.l.filiuſfami.
§.diui.ij.colū.iij.
vſi.itē opponit.
ff.de leg.i.
b ¶Si elegerit.Et
de h aliqd p Bal.
i.c.cōmiſſa.circa
ſi.vſi.vlti.ſrit.de
elec.i.vi.ꝛ vid do.
Ant.poſt doc.in
c.ex ore ſedētis.
viij.ꝛ.ix.co.d his
q ſi.a ma.par.ca.
ꝛ ꝙ ſit excōicat':
tȝ Bal.in.l.are-
thuſa.in.ij.col.ff.
de ſta.hoiȝ.ꝛ alr.
Inno.h:ꝛ de iſta
qōne vide i termi
nis per Imo.l.ſi
poſt mortē.in pn.
ff.de leg.i.vbi alr.
Inn.hic.ſȝ nō fir
mat.ſȝ tu de iſta
q.i terminis vide
p Archi.i.§.ſi er-
go.i.viij.col.xvij.
qō.i.vbi firmat ꝙ
erit excōicat' ſta
tim cum parat ſe
ad eligēdū:ꝛ tūc
electio erit nulla.
ꝛ ſec' dicit eſſe in
actib' tpalib'.et
alr.etiā doctrinā
Inn.hic.itē vide
Bal.i.l.i.l.vi.col.
C.ſi re.pui.itē ad
hoc vid opti.q.de
capitaneo.quam
ponit Bart.poſt
Ja.but.in.l.ſi qs
id qđ.añ me.ff.de
iuriſ.om̄ iudi.cū
cui' dicto concor.
Ja.but.i.l.tradi-
tionib'.C.d pac.
de qua etiā ponit
Bar.i.l.poſt mor
tē.ꝛ i.l.filiuſfa.§.
diui.el.i.circa vl-
ti.co.de leg.i.per
Ang.ꝛ Imo.i.l.
inter ſtipulā.§.ſa
cram.de ver.obli.
↝Sebaſti. Sapia.
c ¶Verba.Vide
Alex.in.l.iiij.vbi
Moder.C.d lib.
pte.ꝛ Geor.natā
in repe.cle.ſepe.i
pn.i.i.no.de ver.
ſigni.ꝛ plura per
do.Frā.cur.i ↄſi.1
ix.ici.ticinēſi ſta-
tuto.col.vi.

2 Verba alicuius diſpoſitioni ſunt amplianda vel
reſtringēda ſm mentē ipſius:que mens eſt ↄſide-
rāda ex ratione expſſa vel que cōiecturari poteſt.
3 Clauſula appellatiōe remota:inducta fuit ne per
fruſtratorias appellationes iuſtitia violetur.
4 Clauſula poſita in vna diſpoſitione cōcernit to-
tam illam diſpoſitionē quando ſubeſt ratio: vide
plene.ſ.nu.10.
Iura licite deducunt in argumentū ꝛ hoc quādo
aperte non probat intentum allegantis.
5 Proceſſus factus corā iudice recuſato non valet
anteꝙ diſcutiat ſuper exceptione recuſationis.
6 Cauſa ſuſpicionis ſi non fuit corā iudice oppoſi-
ta non poterunt arbitri ſuper ea cognoſcere.
7 Arbitri qui habent cognoſcere de ſuſpicione iu-
dicis debent eligi ꝙ non ſint de loco iudicis: nec
multum remoti:ꝛ ſufficit vnus.ꝛ nu.12.
8 Nō naturalis pōt allegari ad deciſiōes cauſarū.
9 Pricepe nō pōt tollere qn poſſit iudex recuſari.
11 Clauſula poſita in vno articulo non refertur ad
alios habentes ſpeciales clauſulas.
13 Iudex an et qñ poſſit cognoſcere de exceptione
oppoſita contra eius perſonam.
14 Arbitri q cognoſcūt ſup cauſa ſuſpiciōis ipſius
iudicis non pñt ſup cauſa principali cognoſcere.
15 Iudex ſi fuerit remot' tanꝙ ſuſpect' quis cogno
ſcet de cauſa in qua ipſe a principio erat iudex.
16 Suſpicio iudicis ꝛ eius cauſa ſi non pōt ſine ma-
gno ſcādalo allegari:ſtatur iuramēto partis alle
gantis ipſum ſuſpectum attenta prius qualitate
perſone que habet hoc iurare.
17 A ſententia arbitror̄ pronuntiantiū ſuper ſuſpi-
cione an poſſit appellari.

SEcundo requiris.

1 †Si per reſcriptū cōmittātur plures
articuli cōnexi:ꝛ in vno remoueat ap-
pellatio:intelligit remota etiam in alijs.hoc pri-
mo.Cauſa ſuſpicionis pponēda eſt coram iudi-
ce qui recuſat ꝛ pbanda coram arbitris.hoc ſecū
do.Diuidit principalr in duas partes:ſicut duo
ſunt dicta.Secūdū ibi:tertio.¶Caſus literalis.
In vna cōmiſſione plures articuli cōtinentur in
vno tm̄ articulo appellatio inhibet: appellat ſu-
per alijs articulis.querit an teneat appellatio?
rñdit papa ꝙ ſm beatum Gregoriū:verba deſer-
uiunt intētioni:ꝛ hec eſt intētio pape vt in omni-
bus que in cōmiſſione ponunt iuſtitia fiat:ꝛ ideo
appellatio in omnib' intelligit interdicta:nō re-
fert an appellatio inhibeat a principio medio vel
fine quia vtriuſq iuris argumēta docent ea que
ponūtur in principio ad mediū ꝛ finem:ꝛ que in
medio ad finem atq principiū ſepe referuntur.
Tandē ponit aliā qōnem.aliquis pponit ſe ha-
bere iudicē ſuſpectū:querit an cauſam ſuſpiciōis
allegare teneat ꝛ pbare:rñdit papa ꝙ cauſam ſu-
ſpiciōis allegare tenet:ꝛ partes eligere debēt ar-
bitros non multū remotos qui de ſuſpicione co-
gnoſcāt:ꝙ ſi non fecerint iudex partes ad hoc cō-
pellat:ꝛ ſi infra terminū competentē a iudice aſſi
gnandū probata non fuerit iudex extūc in cauſa
procedat:ſed ſi ſuſpicio fuerit pbata iudex in cau
ſa non pcedat:quia ſuſpecti ꝛ inimici iudices eſſe
2 non debēt.Ber.¶†No.i.ꝙ verba c cuiuſcūq diſ-
c poſitionis ſunt ampliāda vel reſtringēda ſm mē-
tem diſponētis que quidem mens colligit ex ra-
tione expreſſa in diſpoſitione.ad hoc quod no.in
reg.ſi.de reg.iur.lib.vi.Idē ſi non ſit expreſſa dū-
modo poſſit rationabiliter coniecturari et indu-
bitanter que potuit mouere diſponentē.vt hic in
fine.ꝛ facit quod no.in.l.tale pactū.ff.de pac.ꝛ qđ
no.Cy.in.l.non dubium.C.de legi.ꝛ Bal.in.l.ma-
ximum vitium.C.de libe.prete.

Additio. Siue ergo dictum ſit genera
le:ſiue ſpeciale ſemp reſtrin-
gitur vel ampliatur ſm intentionem diſponen-
d tis:vt hic plene probatur.Ad idem d bonus tex.
in.c.intelligentia.ſ.de verbo.ſignifi.ꝛ in.l.cum pa
ter.§.dulciſſimis.ꝛ ibi per Barto.ff.de legatis ſe-
cūdo.ꝛ in.l.pater.§.fundum.ff.de legatis tertio.

d ¶Ad idē.ꝛ alibi
egregie dicit tex.
in.c.ſedulo.xxv-
viij.diſt.ita eſt p-
ponēda ſnia ver-
bis vt pponit ani
mus corpi.ꝛ alibi
bal.multū egre-
gie in.c.mādatū.
in.i.col.de reſcri.
dicit ꝙ mēs ē ra
dix verbor̄ ꝛ ei'
ſubſtātia prima ꝛ
corē imperator in
gue:ꝛ hȝ eā ſicut
mācipiū ſub ſua
iuriſditione: ꝛ ꝙ
ligua cedit cordi
ꝛ ꝙ ſub iugo mē
tis verba cōſiſtūt
tanꝙ ſub ſuo p-
prio originali ꝛc.
q vba ſunt valde
pulchra ꝛ in cōſi
lijs allegabilia.
Anto.Franciſ.
¶An qñ verba
ſint poti' attēdē-
da ꝙ mēs:vide q
habent ll.nō ali
ter.ff.d leg.iij.ꝛ vi
de Spe.l ti.de in
ſtru.edi.i.§.reſtat
videre.in vſi.qd
ſi l aliquo.dicas
tū ꝙ ex verbis cō
phēdim' mētē qꝛ
ſunt ear̄ qſi mē-
te gerim' paſſio-
nū note.l.labeo.ꝛ
ita Bal.no.ff.de
ſupel.leg.p verba
eſt declarat ani-
mus conſenſus.
vt l.c.tue.de ſpō.
qñ aūt vba eſſent
dubia:ꝛ eſſem' in
ↄtrib' eēt faciē-
da interptatio ↄ
pferentē.l.veteri
bus.ff.de pac.di-
cas tū ꝙ vba cō-
trahentiū debēt
interptari ſemp
vt act' valeat.l.ſi
inſulā.de pſcrip.
ver.l.ſi vno.i pn.
ꝛ in.l.ſi olei.ff.lo-
ca.et habet in.c.
cōſtitut'.de reli.
do.ꝛ vide p Alex.
plene in cōſi.glij.
in.iiij.parte cōſ.

¶ Secundo no.ꝙ verba data ſunt ad exprimen-
dam intentionez:ideo dicitur ꝙ verba ſunt note
paſſionū anime:ideſt ſigna intētionū anime. pro
3 hoc.c.his autem.xxij.q.ij. ¶ † No.iij. intentionem
apponētis clauſulā appellatione remota ſeu re-
motis appellationibꝰ in aliqua cauſa:non enim
intendit defenſionez tollere:ſed potius iuſtitiam
conſeruare que ſepe violaꝛ per appellationes fru
ſtratorias.⁊ quid operetur hodie hec clauſula di-
4 cam in.c.paſtoralis.j.eo. ¶ † Item no.⁊ tene mē-
ti ꝙ vbi vnaᵃ diſpoſitione cōtinente plures arti-
culos adijcitur aliqua clauſula illa referenda eſt
ad totam diſpoſitionez:ſi non ſubeſt ratio quare
magis debeat cōcernere vnum articulū ꝙ̄ alium
in quacūqꝫ parte clauſula illa ponatur.de hoc ta-
men latꝰ dicā cum glo.ſi. ¶ No.vlti.ibi:vtriuſqꝫ
iuris argumēta ⁊c.qꝛ licitū eſt in eodem facto al-
legare poſitionē vtriuſqꝫ iuris.lꝫ ergo ius cano-
nicum ꝓuideat nihilominus ſi ius ciuile cum eo
cōcurrit licite vtrūqꝫᵇ ius allegatur ſic tēpera.x.
diſt.ſi in adiutoriū. ¶ Itē ex eo.verſi.no.ꝙ licite
iura deducunꝛ in argumentū:vnde quotidie alle-
gamus argumentū ex tali capitulo vel lege:⁊ de-
bet ſic allegari qñ illud ius aperte non ꝓbat intē-
tum allegātis:vbi vero apte ꝓbaret non debere-
mus dicere argumentū:ſed prout habetur in tali
lege vel capitulo.nam dicitur argumētum quaſi
argute ⁊ ſubtiliter inuētū:ceſſat enim ſubtilitas
vbi caſus eſt expꝛeſſus ad hoc.c.forus.de ver.ſigni.
5 et qđ no.Io.and.in.c.j.ā.de pac. ¶ † No.ibi:tunc
demuꝫ ⁊c.argu.opti.ꝙ ꝓceſſus iudicis non valet
ſuper principali non diſcuſſa prius exceptione re
cuſationis cōtra eum ꝓpoſita ante enim non pōt
iuriſditione vti:vt hic.qđ facit pro gl.que hoc te-
nuit.ij.q.vj.quoties.⁊ contra Inno.in.c.cum ſpe-
ciali.j.eo.ſed dic vt ibi dicetur in.§.iij.no.modum
procedēdi cum iudex recuſaꝛ:nam debet ſuſpicio
nis cauſa corā eo allegari ⁊ arbitri per partes eli
gi coꝛam quibꝰ eſt ꝓbanda cauſa ſuſpicionis. Et
ex hoc no.vnam differentiā inter ius canonicū et
ciuile.nam de iure ciuili non eligunꝛ arbitri cum
recuſaꝛ delegatꝰ:nec eſt neceſſe ꝓbare ſuſpicionis
cauſaꝫ.vt in.l.cum ſpecialis.⁊.l.apertiſſimi.C.de
iud.ſecus de iure canonico:vt hic.⁊ in.c.iudex.de
offi.dele.lib.vj.alia differētia patebit cum glo.ſi.
6 j.eo. ¶ † Item pondera illud verbū corā eodem.
qđ verbū repetiꝛ in.c.cum ſpeciali.j.rñſo.j.eo.ex
quo inferꝛ ꝙ non ſufficit probare coꝛam arbitris
cauſam ſuſpicionis corā iudice non propoſitam:
qđ tꝫ Io.an.ā.eo.poſtremo.⁊ Spe.in tit.de recu.
§.ſi.verſi.qđ ſi vnā.ſimile in cle.appellāti.eo.titu.

7 **Additio.** † Item no.ibi:aliquos non
valde remotos.ꝙ recuſans
iudicem vt ſuſpectū non tenetur arbitros eligere
in eodē loco:ſed poteſt nominare alibi exiſtentes
dūmodo non ſint valde remoti.⁊ dicuntur valde
remoti ſm doc.qui diſtāt vltra duas dietas. arg.
c.nōnulli.de reſcrip.vel hodie vltra vnaꝫ dietam.
arg.c.ſtatutū.eo.tit.lib.vj.⁊ hoc tene menti. Nam
ſepe iudex eſt ita potens in loco:maxime ſi eſt ꝓla
tus loci:ꝙ recuſans nō habet idoneos arbitros
8 in loco. ¶ † Vlt.no.ibi ipſa nāqꝫ ratio dictat ⁊c.
ꝙ licite in deciſionibꝰ cauſarū allegaꝛ ratio natu
ralis.ᶜvide glo.j.diſt.conſuetudo.⁊ opti.tex.in.l.
ſcire.§.ſufficit.ff.de excu.tuto.vbi allegaꝛ natura
lis iuſtitia.facit iſta litera per dicta Cy.et alioꝝ
in.l.non dubiū.C.de legi.⁊ cōſideratio naturalis
9 que potuit mouere iuriſlatoꝛē. ¶ † Et facit opti.
tex.iſte vt remediū recuſationis non poſſit in re-
ſcripto tolli etiā per principē.de quo vide qđ no.
glo.in.c.ſi quis quacūqꝫ.ij.q.vj. Et qđ dixi.ā.eo.
ſuper eo.⁊.c.cū inter.de excep.⁊.c.ad hoc.de reſcr.
10 ¶ † In glo.ij.ibi:ſed plures articulos cōtinetre.
No.ex hac ſol.ꝙ clauſula qualificatiua appoſita
inter diuerſa negotia nō qualificat oīa:ſed tñ re-
ferꝛ ad precedētia:⁊ in hac materia poſſunt exa-
minari due queſtiones difficiles. Prima nunqd
clauſula appoſita in aliqua diſpoſitione ꝯcernat
omnia tam precedētia ꝙ̄ ſequētia.Secunda quid
de aliqua qͥlitate appoſita in aliqua diſpoſitione
nunquid concernat omnia.de hac.q.vide plene p Bar.in.l.pretoꝛ.ff.vi
bono.rap.de precedenti per eundē in.l.talis ſcriptura.ff.de lega.j.vide
Spe.in ti.de inſtru.edi.§.nunc aliqua.verſi.itē excipe.⁊ in tit.de diſpu.
⁊ alleg.§.poſt hoc.in prin.⁊ cōcludendo aliqua de clauſula inquantum
attingit propoſitū noſtrū dicēdum vt colligiꝛ ex predictis ꝙ aut ſunt
diuerſa negotia in eadem diſpoſitione ꝯtenta:tunc clauſula concernit
dūtaxat ꝓcedentia:maxime quādo eſt odioſa:ſicut iſta clauſula appel-
latione remota:vt probatur in.c.inquiſitioni.j.eo.Aut vnicum eſt ne-
gotium habens plures articulos:⁊ tunc ſi clauſula apponiꝛ in ꝯtextu
alicuiꝰ articuli:tūc cōcernit aliū articulū tñ:quia tunc eſt pars arti
culi.vt ꝓbatur in.l.iij.§.filius.ff.de lib.⁊ poſthu.⁊ diciꝛ poni in cōtextu
quando non ponitur in principio vel in fine articuli:ſed infra illū arti
culum:puta cōmitto tibi cauſam inter Titium ⁊ Sempronium ſuper
tali re.⁊ primo videas de ſpoliatione ⁊ facias appellatione remota re-
ſtitutionē fieri.Secūdo des adminiſtratorē ⁊c.illa enim clauſula eſt po
ſita in cōtextu illiꝰ articuli:⁊ ſic eſt pars illius non ergo debet cōcerne
11 re alios articulos. † Si vero clauſula poniꝛ in principio vel in fine ar-
ticuli:tūc ſi alij articuli habent ſuas clauſulas ⁊ determinationes tūc
illa non extendiꝛ ad alios.iſte eſt propriꝰ caſus.c.cum dilecti.de dona.
⁊ opti.facit tex.in.l.ſi quis legata.ff.de cōdi.⁊ demō.vbi dicitur ꝙ quiſ-
dam fecit multa legata pure.demū dixit ꝙ volebat illa ſolui annua bi
ma trima die.i.vna pars ſolueret in primo anno:ſcđa pars in ſcđo:ter
tia in tertio anno in fine fecit legatū impuberi cui vult ꝓſtari cum per-
uenerit ad pubertatē.querebaꝛ nūqd ei effecto puberi eſſet ſoluēduꝫ
legatū in tres partes ſicut ⁊ alia ꝓmiſſa:ꝯcluditur ibi ꝙ nō:quia iſtud
legatū factum impuberi habebat ſuam determinationē:vcꝫ cum per-
uenerit ad pubertatē. Illa ergo clauſula ꝙ ſoluerenꝛ omnia nō referꝛ
ad illum legatū habēs determinationē ſuā:qđ no. Si vero articuli nō
habēt ſuas determinationes:tūc ſi ex relatione ad alios articulos ſur-
git abſurditas:tūc non debet fieri relatio.ad hoc cle.ne in agro.§.cete
rum.hic iūcta gl.de ſtatu reg.Si vero nulla ſurgit abſurditas tunc de
bet cōcernere omnia ſi oīno nō poteſt reddi ratio quare magis debeat
cōcernere vnum articulū ꝙ̄ alios.de hoc eſt caſus hic.vbi papa fundat
ſe ſuper idētitate rationis vt fiat iſta relatio ad cetera.ad materiā vide
bonū tex.cum gl.in.c.apoſtolus.xxxij.q.vij. ¶ In ea.glo.in ſi. Aduer-
te quia videtur velle hec glo.in ſi.ꝙ hec clauſula appel.remo.hodie nil
operaꝛ.⁊ idem teneꝛ a multis.Sed tu dic ⁊ melius ꝙ etiaꝫ hodie opaꝛ
multos effectus:q no.in.c.paſtoralis.⁊.c.vt debitꝰ.j.eo.vbi diceꝛ. ¶ In
d glo.in verbo:ſuſpicionis.ᵈibi:danda eſt in ſcriptis. Glo.verum dicit:
ſed probatur per iura que allegat vt dico in illo.c.quoniam contra.ſed
probatur in.l.apertiſſimi.C.de iudi.vide ibi glo.que ponit practicā in
cōfectione libelli recuſatoꝛij. ¶ In ea.ibi:ſm leges poteſt ꝓponi vſqꝫ
ad viginti dies ⁊c.Non credo in hoc eſſe diuerſitatē inter ius canonicū
et ciuile.ſed ideo auc.offeratur.facit mentionē de viginti diebus:quia
viginti dies dantur ad deliberandū ⁊ reſpondendū libello:vnde infra
illos viginti dies debet iudicē recuſare:quaſi poſtea non liceat cum fa-
cta ſit cōteſtatio per reſponſionē ad libellum. Sed dubium eſt nūquid
per aliquem actum poſitum citra litis conteſta.ſit precluſa via recuſan
di iudicem.de quo per Bar.in.l.quidam ꝯſulebat.ff.de re iudi.per gl.
⁊ doc.in.c.inter monaſterium.ā.de re iudi.vbi dixi. ¶ In ſi.gl. Ex ſi.
huius glo.potes colligere rationem quare hec glo.in prin.dixit iſtam
decret.loqui in delegato cum ſpeciale ſit in oꝛdinario.nam ſm opi.gl.
delegatus recuſatus non cōmittit:vt hic in ſi.ſed oꝛdinarius poteſt al
teri cauſam cōmittere vel eam ad ſuperioꝛem remittere. ¶ No.ꝙ glo.
dicit oꝛdinarium hoc poſſe etiam partibus inuitis.an autem hoc indi
ſtincte ſit verum dicam plene in.d.c.cum ſpeciali.aliquid attingaꝫ.j.in
glo.penul.⁊ in delegato hodie ſerua tex.c.iudex.de offi.delega.libꝛo.vj.
12 ¶ † In glo.in ver.in aliquos.ibi:in arbitrū vel arbitros ⁊c. No.glo.ᵉ
e que dicit arbitrum in ſingulari vt non ſit de ſubſtātia vt arbitri eligē-
di ſuper ſuſpicione ſint plures:vide Specu.in tit.de recuſa.§.effectus.
verſi.ſed nunquid vna pars.vbi dicit ꝙ vbi partes non poſſunt conue
nire in vnum tunc eligendi ſunt plures:alꝛs ſufficit vnus.qđ ſatis pla-
cet.quia ſatis eſt iudici ꝙ partes ad concoꝛdiam reducātur.vt in.l.j.ff.
13 de no.ope.nuntia. ¶ † In glo.in ver.debet cogi.in ſi. Hec gl.diuerſifi-
cat caſus:ſed non ponit veram rationē diuerſitatis. Io.and.dicit ꝙ iu
dex magis afficitur in hac exceptione ꝙ̄ vbi proponiꝛ defectus iuriſdi
tionis:ſed non reddit rationē quare vera ratio eſt:quia ita timetur in
incidenti ſicuti in principali:nam quēadmodum timeo ne iudex inimi
cus grauet me in principali:ita poſſum timere ſup exceptione recuſa-
tionis:nā de facili ꝓnuntiaret ſe iudicē:vt poſſet mihi nocere.ar.c.quia
ſuſpecti.iij.q.v.⁊ hac rationē ſentit Inno.in.c.prudentiā.de offi.dele.
Item adde aliam rationē quia iudex cōiter ex reuocatiōe ſolet prouo-
cari.arg.c.vt debitꝰ.j.eo.⁊.l.litigatoꝛes.ff.de arbi.vnde timeꝛ ne prouo
catus noceat.d.c.quia ſuſpecti.in alijs caſibꝰ qñ reſcriptū eēt ſurrepti
tium vel dico me non cōtraxiſſe in loco non eſt eadem ratio. Sed gene
raliter an ⁊ quando poſſit iudex cognoſcere de exceptione ꝓpoſita cō-
tra eum:dic vt in.c.cum ſuper abbatia.de offi.dele.⁊ in.c.ſuper literis.
de reſcrip.per Legiſtas maxime per Bar.in.l.ij.ff.ſi qs in ius vocat.in
l.quidam cōſulebat.ff.de re iudi. ¶ In glo.in ver.terminū.in ſi. Videꝛ
hec glo.velle ꝙ.c.ſuſpicionis.hodie coꝛrigaꝛ per.c.legitima.eo.ti.li.vj.
⁊ ꝙ cōiter

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Vbi vna. Vi-
de do. Iaſo. poſt a-
lios.l.j.eo.j.cū
ſeq.C.de lib.ꝓte.
⁊ in.l.ſi idē cū eo-
dē.§.ſi.ff.de iuriſ.
oīm iudi.⁊ Alex.
in ꝯſi.cxiij.icip.
viſis et oppoitu-
ne digeſtis.in.ij.
vo.⁊ in ꝯſi.xlviij.
incip.ſup citatio
ne.in.j.volu.
b ¶ Vtrūqꝫ.Et vi
de.c.j.⁊.c.autori-
tate.de ꝯceſ.ꝓbē.
lib.vj.vbi etiā in
cauſis bñficiali-
bus eſt licitū alle
gare leges ſi non
reperiꝛ cōtrariū
per canones.
c ¶ Rō naturalis.
Facit ēt.c.ſi.ā.de
trāſac.vbi eſt tex.
ꝙ in his in qbus
ius nō inueniꝛ ex
ꝓſſum ſm eqtatē
⁊ rōnē naturalez
decidēdū ē.⁊ vide
ad hoc ipſuꝫ abba.
Panoꝛ.et q̄ ibi
addidi in.c.ſug-
geſtū.in ꝓn.ā.eo.
Sebaſti. Sapia.
c ¶ Rō naturalis.
Vid Feli.i.c.tua
nos.col.ij.cū ſeq.
ā.de iureiu.⁊ Iaſ.
in.l.quoties.col.
vj.C.de reivendi.
vbi dicit ꝙ iudex
ita debet moueri
ex rōne naturali:
ſicut ex lege.vide
eundē in.l.illam.
C.de colla.
d ¶ Suſpicionis.
No.bene hāc gl.
q̄ docet moduꝫ ⁊
practicā qñ iudex
recuſaꝛ ſuſpectꝰ.
e ¶ No.glo. Pro
quo all.caſum in
terminis in.l.cuꝫ
ſpecialis.C.de iu
di.dū dicit arbi-
trū vel arbitros.
⁊ ita ſequunꝛ hic
doct.⁊ facit.c.ad
hec.ā.eo.

et ꝙ cõiter non admittit: loquit enim in diuerſis caſib⁹. c. ſuſpicionis.
loquitur in termino prefigẽdo partib⁹ ad ſuſpicionẽ probandã qui ſta
tuendus eſt per arbitros. c. legitima loquit in termino prefigẽdo arbi
tris ad cauſam decidendã qui prefigi poteſt a iudice recuſato cum arbi
ter non poſſit ſibiipſi prefigere terminũ hoc caſu. not. in. d. c. legitima.
14 ¶ † In glo. pe. in fi. No. ex iſta glo. ꝙ de iure ciuili[a] non eſt neceſſe pro
a bare cauſaꝫ ſuſpicionis in delegato. Sed hic poteſt dubitari nunquid
iſti arbitri poſſint poſtmodũ cognoſcere de cauſa ꝑncipali: dicit Hoſt.
ꝙ ſic nititur adducere. l. apertiſſimi. preall. Fatet tñ ꝙ hec ſua opi. nõ
recipit cõiter: nec approbat per curiaꝫ. doc. hic cõiter hoc dictũ Hoſt.
non admittunt. Item glo. ⁊ Archi. ii. q. vii. ſi quis in quacũqꝫ. nam iſti
arbitri ſolum eligunt ſuper cauſa ſuſpicionis: ⁊ per ꝓnuntiationẽ fun
15 cti ſunt officio eorum. † Sed aduerte quia poteſt de alio dubitari: nun
quid ſuſpicione ꝓbata debent eligi alii arbitri ad cauſam decidẽdam
ſicut fit de iure ciuili in. l. cum ſpeciali. vbi recuſat⁹ nõ delegat ſed com
pellit partes vt arbitros eligãt qui dicunt arbitri iuris ⁊ ab eis appel
latur: vt ibi. Credo hoc non habere locũ. Primo per tex. dum dicit ſu
perſedeat. ⁊ ſic non cõpellit partes ad electionẽ arbitroꝝ. Secũdo per
tex. c. iudex. preall. vbi dr ꝙ deſinit eſſe iudex poſt ꝓnuntiationẽ ſuper
recuſatione: ⁊ ſic non poſſet ſeruari de iure canonico tenor. l. cum ſpe
cialis. cum ibi ex toto nõ deſinat eſſe iudex: imo habet exequi ſniam ar
bitrorum. An autem ⁊ qñ delegat⁹ recuſat⁹ poſſit cõmittere de iure ca
nonico: habet in. c. iudex preall. In ordinario quid fiendũ eſt poſt pro
16 nuntiationẽ: dicã in. d. c. cum ſpeciali. ¶ Extra glo. querit † quid ſi ha
bens iudicẽ ſuſpectũ nõ poteſt cauſam ſuſpicionis exprimere ſine ſcan
dalo: puta quia pars recuſans eſt riualis iudicis: dicũt aliq ꝙ non te
netur exprimere cauſam: ſed ſtandũ eſt iuramẽto ſup legitimate cauſe.
Doc. cõiter hoc non admittũt. nam videm⁹ ꝙ volẽs agere iniuriarum
tenetur ſpecificare cauſam quantũcũqꝫ ſit turpis. l. ꝑtor edixit. ff. de in
iuriis. ſed illa. l. loquit quãdo agit de graui ꝑiudicio partis. ſed hic de
modico ꝑiudicio: ⁊ quaſi de nullo. ꝑſertim eo cõſiderato ꝙ de iure ciuili
admittit recuſatio cauſa nõ probata nec ſpecifice allegata: vnde valde
equũ putarem vt ſtetur iuramẽto ſuo habito reſpectu ad qualitatẽ pſo
ne. per id qð in ſimili no. in. c. nicolao. ſ. eo. lꝫ hoc iure nõ ꝓbetur. ſed ra
tio naturalis dictat: ⁊ opti. facit in arg. c. ſtatutũ. §. cũ vo. de reſcri. li. vi.
17 † Nunquid autem arbitri habeãt ꝓnuntiare ſuper ſuſpicione: ⁊ vtrum
b poſſit ab eis appellari.[b] dic vt in. d. c. legitima. ⁊ i. c. ab arbitris. de offi.
deleg. lib. vi. Quis ꝓprie dicat riualis vel improprie. vide tex. iũcta gl.
in. c. horrendus. xxxii. q. v.

1 ¶ Appellatio illius non admittit qui appellationẽ aduerſarii non
admiſit. ⁊ nu. 2. et. 3. vbi plene.
2 Auxiliũ legis fruſtra inuocat qui legẽ cõmittit. intellige vt. ſ. nu. 5.
4 Iniuriãtes ſe ad inuicẽ non cõpenſant: imo alter alterum accuſat.
6 Obligatio ſi non fuit per vnam ex partib⁹ adimpleta altera non tenet
etiam adimplere: intellige qñ vna iſtarũ obligationũ eſt reſpectiua ad
alteram: als ſi ſunt ſeparate ſecus.
7 Exceptio ſpoliationis excludit appellantẽ: ſecus exceptio attentati.
Excõicatus appellat iudicialiter ſed extraiudicialiter non.
8 Dictiones incõtinenti: ſtatim: mox: ⁊ ſimiles: vbi non habent determi
nationẽ temporis a iure cõi: recipiũt internallũ arbitrio iudicis.

1 **A**n ſit deferendum. † Habet duos intel
lect⁹. ſm primũ pñt
ſummari dupliciter. primo ſic. Appellationi ſue renũtiat q
poſt eam aliquid in ipſius preiudiciũ innouauit. vel ſic. Non
tenetur iudex vel aduerſari⁹ deferre appellationi cui nõ detulit appel
lans. Scdm aliam intellectũ non eſt deferendũ appellationi illius qui
appellationi aduerſarii non detulit. Secunda pars ibi: reſpondemus.
¶ Caſus literalis. Aliquis paratus erat ſpoliare aliquem re ſua: ille
appellauit ne aliquid ſibi iniuriã faceret vel grauamẽ: non obſtãte illa
appellatione ſpoliauit illum ſpoliatus traxit ſuũ ſpoliatorẽ in cauſaꝫ
paratus ꝓbare incõtinẽti ſuam ſpoliationẽ: ille ſpoliator appellauit:
querit an eius appellationi ſit deferẽdũ: rñdit papa ꝙ cũ in eo ſit pu
niẽdus in quo peccauit: appellationi illius nõ eſt deferendũ qui appel
2 lationi deferre neglexit. Ber. ¶ † No. ſm vtrũqꝫ intellectũ duos caſus
c in quibus tollit appellatio. Primus ſi appellãs[c] non detulit appella
tioni proprie: ſed aliqd innouauit in preiudiciũ aduerſarii. Secundus
caſus qñ non detulit appellationi aduerſarii: tũc enim ſua appellatio
tollitur: an tollatur indiſtincte: an poſſit reduci ad priſtinũ ſtatum re
ſtituto attẽtato. ſ. dicam. Ex quo infertur ꝙ peccãs contra vnam legẽ
nõ poteſt conſequi beneficiũ illius legis quia fruſtra legis auxiliũ in
uocat ⁊c. ſ. de vſur. quia fruſtra. ¶ Item no. ex ſi. ꝙ appellatio dicit be
neficium. ex quo infertur ꝙ clauſula appella. remo. eſt oneroſa: ⁊ ſic me
rito reſtringẽda: facit. ſ. eo. titu. inquiſitioni. ¶ Quero de intellectu li
tere: nunqd appellatio indiſtincte tollatur per innouationẽ factã poſt
ipſam appellationẽ. Sol. vt dixi hoc. c. habet duos intellect⁹. Primus
eſt ꝙ vnica appellatio hic interceſſit: ſcilicet illius qui ſpoliauit aduer
ſariũ poſt appellationẽ ſuam. ⁊ iſte intellectus in ſe eſt planus. ⁊ poteſt
ſm doc. practicari in iudicio ⁊ extra iudicium: quia nõ deferendo ap
3 pellationi ſue iudex vel aduerſarius nõ tenetur deferre. ¶ † Sꝫ circa
hunc intellectũ oritur dubium: nunquid iſta appellatio prorſus tolla
tur per innouationẽ appellãtis: an vero ſufficiat
reſtituere attentatũ ⁊ demum proſequi ipſam ap
pellationem. do. Anto. putat ꝙ indiſtincte non
tollatur: ſed ꝙ facit ſibi preiudicium ante reſtitu
tionem attentati. Ego putarem oppoſitum per
iſtam literam dum dicit puniendum iſtum in eo
in quo deliquit: non enĩ eſſet pena ſi ſufficeret re
ſtituere attentatum: cum ad illius reſtitutionem
multis remediis iuris compelli poſſit. Secundo
obſt. litera in fi. ibi ſi reddidit beneficio appella
tionis indignũ: nõ enim dicit ꝙ reddidit ſe indi
a gnum ꝓſecutione ſed appellatione: ergo appella
tio prorſus eſt ſublata: videtur enim innouando
receſſiſſe ab appellatione et contempſiſſe benefi
cium iuris ſibi autoritate propria prouidẽdo. ar
gumẽ. in. l. ſi. C. de pac. cõuen. ſuper dote. ⁊c. ⁊ eorũ
que no. glo. in. c. non ſolum. eo. titu. lib. vi. melius
facit tex. in ſimili in. c. eum qui. de do. et contuma.
lib. vi. ¶ Secundus intellectus principalis eſt ꝙ
hic interceſſerunt due appellationes. Primo ap
pellauit reus et poſtmodum actor eum ſpoliauit.
et tunc expone literam ibi: poſt appellationẽ legi
time interpoſitã: ſcilꝫ per ipſum reum ſpoliatuꝫ.
pro hoc facit quia non eſt veriſimile ꝙ reus nar
rans appellationẽ aduerſarii dixiſſet eam legiti
me interpoſitã. Iſte intellect⁹ habet multas diffi b
cultates. nam dicit Inno. ⁊ poſt eum Hoſti. ꝙ in
iudicio practicari non poteſt. ſed ꝓcedit in appel
latione extraiudiciali. do. Ant. dixit ſe nõ videre
cauſam reſtringẽdi hoc. c. ad extraiudicialia tñ:
vnde practicari poterit etiaꝫ in iudicio. Sed ad
uerte quia difficile eſt nunc perſcrutari vtrũ ap c
pellatio iſtius innouãtis indiſtincte tollat taꝫ in
eadem ꝙ in alia cauſa. do. Ant. dicit ꝙ ſi iſte ſpo
liatus deducit attẽtatũ per viam exceptionis tũc
excludit aduerſariũ ab omni appellatione taꝫ in
eadẽ cauſa ꝙ in alia. queadmodũ exceptio ſpolia
tionis obſtat agẽti in quacũqꝫ cauſa. in. c. ii. de or
di. cog. ita ⁊ hec exceptio attẽtati poſt appellatio
nem. ſed ſi attẽtatũ non deducit per viã exceptio
nis ſed per viam agẽdi vt ille puniat propter il
lam nouitatẽ: tunc tenet ꝙ tollatur prima appel
latio etiam legitima in eadem cauſa: ſecus in alia d
cauſa. Hoc vlti. ſenſit Io. an. ſuper glo. ſi. Iſte in
tellectus mihi non placet quia delictũ vnius par
tis non debet ꝑſtare impunitatẽ delicto alterius
partis. nam ſm hunc intellectũ ſequeret ꝙ iudex
vel pars poſſet me grauare in alio articulo: ⁊ eſſet
mihi precluſa via appellandi: ⁊ ſic multa ſcãdala
orirent quod non eſt dicendũ. arg. l. equiſſimum.
4 ff. de vſufru. † Ad hoc qð no. Spe. in titu. de accu.
§. ſ. verſi. quid ſi te vocaui. vbi dixit ꝙ ſi dixi tibi
d conuitiũ: ⁊ tu mihi non ſit cõpenſatio:[d] ſed quili
bet de iniuria ſibi illata agere poteſt. idem Inno.
in. c. intellexim⁹. ſ. de adul. vbi plene per eum. pla
cet ergo mihi intellect⁹ Spe. co. titu. §. ſi. verſi. itẽ
ꝙ appellãs. vbi dicit ꝙ iſtud. c. ⁊. c. cõſtitut⁹. ſ. eo.
et. c. bone. de elec. cum ſi. habẽt locũ qñ ſecũda ap
pellatio venit ad defendẽdũ attentatã poſt appel
lationẽ aduerſarii: vtputa ſpoliaui te poſt appel
lationem tuam: ⁊ interpono appellationẽ ne ali
quid innouetur certe non obſtante hac appella
tione poteſt iudex procedere contra iſtum ſuper
huiuſmodi innouato. Procedunt ergo iſta iura
quando iſte due appellationes reflectuntur circa
idem: ſecus ſi circa diuerſa: tunc enim puniat iſte
inquantum non detulit appellationi aduerſarii:
5 ⁊ ſua appellatio alias legitima admittatur. † Ad
hoc facit dictum Innocen. in. c. intelleximus. de
adulte. vbi dicit ꝙ illa regula fruſtra legis auxi
lium inuocat ⁊c. habet locum quando circa idem
in legem commiſit. dicto. c. intelleximus. Et pro
hoc intellectu ego allego textũ apertum ⁊ notabi
lem. ſ. codem. dilectus. vbi probatur ꝙ licet deca
nus non detuliſſet appellatione epiſcopi licet le
gitime: epiſcopus tamen debuit deferre appella
tioni decani ſuper alio articulo interpoſite: adeo
quod excommunicatio lata poſt appellationem
decani per epiſcopum: non tenuit: quod ibi di
cam latius.

a ¶ De iure ciuili. No. differentias inter ius canoni cũ ⁊ ciuile. de qb⁹ vide Io. an. in. c. legitima. de app. in. vi. in nouel. et idẽ tenẽt doc. i. l. apertiſſimi.
Zacharias.
¶ Adde Rãfrã. de ora. i. c. qm ſ. nu. 2. ⁊. 3. vbi eſt et ſnia cõis legiſtarum. ſ. de ꝓba.
b ¶ Appellari. ad de tex. valõ no. ꝙ ſic: ſm Bar. ibi i l. ſi. C. ꝙ iudi. ⁊ ibi Moder. etiã no.
Sebaſti. Sapia.
c ¶ Si appellãs. Vide de iſto caſu Matteſill. in no. xxviii. incip. nota ꝙ actor. ⁊ Bal. in c. ex pte adc. col. vi. vſi. itẽ ſcias ꝙ illeg nõ defert. ſ. de teſti. Ang. i. l. ſi. C. de tẽp. app.
Zacharias.
d ¶ Compẽſatio. Adde iſtũ in. c. di lecti filii. circa ſi. ſ. de excep. ⁊ in. c. olim. vſi. hoc di cit ſpe. col. ii. ſ. de reſcri. de quo ple ne p Felinum in pall. c. dilecti. vbi cõcordant doc. in v. col. verſi. prouo cat⁹ delinquẽs.

n ¶ Incōtinēti. De ſignificatione iſtius dictionis incōtinēti: moꝝ: illi co: ⁊ ſimiliū: vide etiam per glo. in. l. iij. §. cum igitur. ff. de vi ⁊ vi arma. per Bal. in. l. petēs. ⁊ in. l. bone fidei. C. de pac. ⁊ tex. l. l. fi. C. de iudi. quē Bal. Sali. ⁊ alij no. ꝙ illud dicitur illico fieri ꝙ fit intra triduū. ſimile in ver. incōtinenti. qđ etiam triduū importat. l. fi. C. de erro. aduo. ⁊ diuerſimode ſm diuerſas materias 6 accipi debēt. ⁊ vide per do. Alex. Imo. in. l. bi qui. de cōue. fiſ. debi. lib. x. in addi. ad Bar. glo. Bar. et doc. in. l. j. ff. ſi cer. 7 pet. de natura ꝗ̄t iſtiꝰ dictiōis ⁊ ſimiliū ē ꝓprie importare cām immediatā. hinc dixit glo. ſing. quaꝫ ſequunt ibi Bal. ⁊ Ang. in aut. de ſec. nup. in pn. ꝙ qñ lex īponit penā p iſtā dictionē moꝝ: cenſeē pena īpoſita ipo iure: ⁊ 8 nō expectat ſnīa. vide do. Abb. et qđ ibi dixi in. c. j. a in verſi. ⁊ no. hāc gl. de mu. pet. Aeneas falco. b ¶ Adde de pdictis dictionibus: Alexā. ꝯſi. lxxvij. iij. lib. Cald. ꝯſi. v. de ver. ſigni. Anto. Franciſ. ¶ De dictiōe incontinēti ⁊ ſimilibus: de qbꝰ hic fit mētio: vide Spe. in tit. de appel. in §. vi. circa prin. et Bal. in. l. ij. C. de edi. diui adri. tol. vbi dicit ꝙ aliqñ ponit̄ ꝓ quinꝗ̄ diebus: aliqñ ꝓ decē: aliqñ ꝓ tribꝰ: aliqñ ꝓ duobꝰ mēſibus ſm ſubiectā materiā. Alex. in. l. iij. in. §. cuꝫ igit̄ ff. de vi ⁊ vi arma. vbi dicit hoc eſſe relinquēdū arbitrio iudicis. ⁊ vi 1 de Bar. in. l. ſi ita in. §. i. ff. de noua. 2 ⁊ in. l. j. ff. de ſol. ⁊ Bald. in. l. j. C. de 3 opē. lib. vbi dicūt ꝙ itelligit̄ ꝑ tpˢ 4 parū aū vel parū poſt. ⁊ vide etiā ꝗ̄ 5 habētur i. l. lecta. in v̄ſi. dicebā. ff. ſi 6 cer. peta. 7 ¶ Et adde ꝙ intelligē etiā illud 8 fieri icōtinēti an 9 teꝗ̄ ptes diuertāt ad actꝰ extraneos. l. qđ ait. i. §. ait. ff. đ adul. l. cū antiqtas. et ibi ꝑ Bal. C. đ teſt. ⁊ di 10 cebat Bal. l. l. pe-

Additio. Sic diſtinguimus † in ſimili qñ ꝯcurrunt due obligationes vt ſi vna obligatio reſpectiua ſ ad aliam vno non ſeruāte alius ſeruare nō tenet̄: ſecus vbi obligationes eſſent prorſus ſeparate. vt plene no. i. c. ꝯſtitutus. j. de pe. ⁊ in. c. ꝑuenit. de iureiu. per Cy. in. l. cuꝫ ꝓponas. C. de pac. ⁊. l. ij. C. ꝗ̄ ſit lon. cōſue. † Nec placet illa ſimilitudo do. Anto. vt exceptio attētati excludat appellantē in omni cauſa: ſicut excludit exceptio ſpoliationis: qm̄ exceptio ſpoliationis non obſtat ꝓſequēti appellationē: quia potius iſte dr̄ ſe defendere ꝗ̄ agere: vt expſſe tenet Inno. in. c. ij. de ordi. cog. preall. pro hoc quia ꝓſequens appellationē non excludit̄ per exceptionē excōicationis qđ plus eſt. vt in. c. cū inter. ⁊ in. c. ſi. de excep. niſi eſſet appellatio mere extraiudicialis. iuxta no. per Jo. and. in. c. pia. de excep. lib. vi. quia talis appellatio eſt ad cauſam ꝓuocatio: ſed ſecus vbi appellatio non eſt talis: quia tūc eſt defenſio aduerſus ſtimulū ſnīe vel grauaminis illati. ⁊ per hoc habes clare ītellectū huiꝰ. c. ¶ † Glo. in ver. incōtinēti. ibi: poteſt cōmitti arbitrio iudicis. No. bene hoc dictū pro ſignificato iſtius dictionis incōtinēti: a ⁊ aliarū ſimiliū: vt moꝝ illico ⁊c. vbi enim non habēt certam determinationem in iure recipiūt interuallū ſm arbitriū boni iudicis. b facit. c. de cauſis. đ offi. dele. tenet Bar. in. l. j. ff. de ver. obli. vide glo. in. c. quia ꝓpter. ꝫ. de elec. ⁊ xx. q. ij. c. ſi in qualibet. Sed quo ad caſum noſtruꝫ glo. recedit ab opi. Ala. dicētis idē eſſe ſi incōtinēti hec exceptio nō ꝓbet̄: quia nulla ratio viget arctandi facultatē probādi. Hoſt. dicit ꝙ infra. xv. dies ꝗ̄ habebit ꝓbare. arg. c. frequēs. de reſti. ſpo. lib. vi. vbi datur terminꝰ. xv. dierū ad ꝓbādū exceptionē ſpoliationis. Hoc nō placet Jo. and. qr ibi excipit̄ de ſpoliatiōe ⁊ in viᵃ dilatorie: hic autem agit̄ ſuper ipſo attētato. ⁊ ſic ſumus extra caſum illius. c. videt̄ ergo approbare opi. glo. Dñs Anto. diſtinguit ꝙ ſi attentatū deducit̄ dilatorie ad effectū repellēdi appellātē niſi prius reſtituat̄ attentatū: tūc ꝓcedit opi. Hoſti. Si vero deducit̄ peremptorie vt priuet̄ iſte bñficio appellādi: tunc ꝓcedat opi. glo. putat tñ ipſe ꝙ nunꝗ̄ ex toto tollitur appellatio: vt. ꝫ. dixi. Mihi placet opi. glo. qđ vt. ꝫ. dixi ſemꝑ tollit̄ hec appellatio. Et ad ex. dum dicit incōtinēti ⁊c. dic ꝙ narrat factuꝫ quia aduerſariꝰ ſic dicebat: non aūt ponit iuris miniſteriuꝫ. ¶ In glo. ſi. ibi: quo ſemel punitꝰ eſt. Jo. and. hic poſt doc. antiquos dicit ꝙ per iura que hic allegant̄ in glo. puniet̄ tñ in vna appellatiōe in eadē cauſa: vnde ſi ſecūdo grauat̄ in eadē poterit appellare. ſed dic clarius vt. ꝫ. dixi.

¶ Executor non recuſat̄: nec ab eo appellatur. niſi modum exceſſerit in exequendo.

A iudice ſuſpecto nō pōt recedi ꝑ appellationeꝫ: niſi acceptauerit recuſationē quā fecit de eo.

Clauſula appella. remo. non excludit quin iudex poſſit remoueri ex legitima cauſa.

Cardinalis ſi fuit deputatus iudex non poteſt recuſari.

Papa mandans aliquam ſententiā ferri: nō cenſeatur ipſe ferre.

Executor an ⁊ quando poſſit recuſari.

Executor deputatus per papam in beneficialibꝰ an ⁊ quo caſu poſſit recuſari.

Exceptio ſpoliatiōis nō retractet executionē ſnīe

Spoliatus non poteſt cum effectu ad iudiciū vocari niſi primo reſtituatur.

Exceptio ſpoliationis obſtat petenti vel implorāti officium iudicis contra tertium.

Excōicatus non poteſt petere executionē ſnīe: ⁊ ſi petat obſtat ſibi exceptio ſpoliationis.

Exceptio nullitatis que incōtinenti poteſt ꝓbari obſtat executioni ſententie.

tens. in autēpe. col. C. de pac. ꝙ ille actus dr̄ factus incōtinēti qñ fit eodem loco ⁊ corā eiſdē teſtibus. qđ etiam voluit ipſe Bal. in. l. pe. in. §. mulier. circa fi. ff. ſol. ma. ⁊ vide omnino Ange. in. l. ſi ventri. in. §. fi. ff. de priui. credi. ⁊ Roma. in. l. j. in. §. i. ff. de ver. obli. vbi dicūt ꝙ pactū de retrouendēdo dr̄ eſſe appoſitū incōtinenti prout arbitrabit̄ iudex. qđ eſt no. ad materiam. c. illo vos. ⁊. c. ad nr̄aꝫ. de emp. ⁊ vēdi.

1 **Quit ille qui.** † Habet duos intellectꝰ ſm primū hoc intēdit. Merus executor nō recuſat̄: nec ab eo appellat̄ b niſi modū excedat: maxime ſi eſt datus cū clauſula appella. remo. h. d. ſm aliū intellectū hoc intēdit. A iudice ſuſpecto nō recedit̄ ꝑ appellationem niſi modū excedat. Scđa pars. ibi: de ſuſpicionis. Pro intellectu pmitte ꝙ ꝓpter diſcordiā olim vertētē inter regē Frācie ⁊ regē Anglie papa mādauit cuidā legato q erat in partibꝰ Francie: vt totā terrā regis ſupponeret īterdicto ꝫ interdictū poſtea ꝓmulgatū rex Francie allegabat tria. Primo ꝙ ille legatꝰ tpe publicationis erat extra legationē ſuā. ad hoc rn̄detur in. c. nouit. de offi. dele. Secūdo opponebat ꝙ is ab ipſo legato appellauerat. Tertio ꝙ ipſum habebat ſuſpectū ad iſta duo rn̄detur hic. ¶ No. ꝑncipiū ex quo ha c bes deo nihil eſſe occultū. qd de demone: c vide de natura demonū pulchriū tex. Aug. xxvi. q. iiij. ſciēdum. ¶ Scđo no. differētiā eſſe inter edere ⁊ publicare: ⁊ dictare ſeu exequi. Nam ꝓprie ille dr̄ edere ꝯſtitutionē vel ſnīam qui fuit autor. Publica- d re dr̄ ille qui publicat ſnīam ab alio editā. ⁊ ſic no. ꝙ iſte qui publicat ſeu declarat nō dr̄ aliqd noui facere. ad hoc. l. heredes palā. ff. de teſta. bene dr̄ ꝙ d cōſtitutio antiq iuris declaratoria d extēditur ad ꝓterita. vt no. in. c. cū tu. de vſur. ⁊ plene in. c. ſi. de cōſti. Dictare dr̄ ille qui dictat diſpoſitionē ponēdo verba ꝯformia ⁊ aperta: nō tñ eſt autor diſpoſitionis. vt in. l. dictātibꝰ. C. de teſta. Executor eſt ille qui pure exequit̄ factū ab alio geſtū. l. executorem. C. de exe. rei iudi. ⁊ hoc no. ꝓpter ſtatuta fa- 2 ciētia mētionē de his vocabulis. ¶ † No. vlt. ꝙ a iudice ſuſpecto nō pōt recedi ꝑ appellationē. Rō quia immediata cauſa appellādi eſt ipſuꝫ grauamen. vt in. c. vt debitꝰ. j. e. ſed is qui eſt mihi ſuſpectus me nō grauat: debeo ergo eū recuſare: ⁊ ſi recuſationē nō acceptat tūc poſſuꝫ ab eo appellare: qm̄ grauat me in nō recipiēdo recuſationē legitimam: ꝓbat̄ in. c. ſup qōnum. in fi. ꝫ. de offi. deleg. 3 ¶ Itē no. ſubtiliter † ꝙ iudex datꝰ cū clauſula appel. remo. pōt ex legitima cauſa recuſari. ꝯcord. c. poſtremo. ⁊ qđ ibi dixi. ꝫ. eo. ⁊ pleniꝰ tetigi in. c. ſuper eo. ij. ꝫ. eo. ⁊ vide bo. glo. in. c. ſi qs in ꝗ̄cūꝗ̄. ij. 4 q. vij. ¶ † Alt. doc. colligūt arg. ꝙ cardinalis deputatꝰ iudex nō pōt recuſari. ſed nō video quō ꝗ̄ e colligat̄ ex tex. imo potiꝰ colligit̄ e ꝯtrīuꝫ: dū dicit ꝙ ſi iſte fuit ſuſpectꝰ nō debebat ab eo recedi ap- 5 pellatiōis via. ¶ † In gl. j. in fi. Hoſt. dicit ꝙ cardinalis legatꝰ ſnīam ꝓmulgauit ex mandato pape. vt in. c. nouit. de offi. leg. papa dicit hoc crediſſe ex ꝗ̄dā iuris interꝓtatiōe: quia ipſe vr̄ facere ex quo mādauit hoc faciēdū. tex. bo. l. c. mulieres. de ſen. exc. Jo. an. dicit in hoc nō inſtādū: qr papa edidit: vt hic dr̄. Et ad. c. nouit. Hoſt. rn̄det ꝙ illa ſunt verba regis non pape. Sed in ꝯtrariū l. c. j. de poſtu. ꝓla. vbi eadē materia ponit̄: ⁊ papa videtur aſſerere cardinalē ſnīam ꝓmulgaſſe. Pōt dici ꝙ etiā opi. Hoſt. eſt in ſe vera. nam reſpectu appellatiōis vel recuſatiōis nō dr̄ qs facere ſi exequit̄ mādatū ſupioris: vide tex. cū glo. in. c. cū aliquibꝰ. de reſcr. lib. vi. no. Inn. i. c. ex parte. de ver. ſig. ¶ In glo. ſi. in fi. Ex iſta glo. colligunt̄ iſti duo intellectus de qbꝰ ꝑmiſi. Primꝰ eſt ꝙ iſte legatus tanꝗ̄ merꝰ executor nō pōt recuſari: ſicut nec ab eo poterat appellari hūc intellectū bene no. ⁊ facit pro eo tex. in fi. dum pōderat ꝙ non ꝓprio motu proceſſit iſte legatus ſed ꝑcepto apoſtolico. Secūdus intellectus eſt ꝙ rex Francie non fuit auditꝰ propter ineptum modum ꝓcedendi: quia ſi habebat legatum ſuſpectum non debebat illico appellare ſed recuſationē coram eo proponere ⁊ ea non admiſſa appellare. ꝓ hoc facit tex. ibi ꝓpter appellationem

Sebaſti. Sapia. ¶ Boni iudicis. Nō late ꝑ Alex. in. l. i. §. q ꝓſens. ff. de ver. obli. ⁊ ꝗ̄ modis ſumat̄ dictio icōtinēti: tradit Feli. i. c. ꝓterea. co. pe. v̄ſi. i gl. ſi. i ſi. ꝫ. đ teſt. cog. poſt Abb. ibi. co. vlti. vbi dicit: ꝙ relinꝗ̄t arbitrio iudicis: vt hic.

Sebaſti. Sapia. ¶ De demone. vide ad ꝗ̄ multa cōgeſta ꝑ Deci. i c. nouit. in. j. col. i. not. ꝫ. de iudi. ¶ Declaratoria. De ꝗ̄ eſt tex. opt. ⁊ ibi glo. ordi. i. §. ſi. in aut. de ſi. aſſ do. iſtru. na. quaꝫ all. Bal. i. l. nō du bui. vbi ēt de hoc ē tex. no. C. đ leg. vñ dicit Jo. an. i c. ſi. đ ver. ſig. i. vi. in nouel. ꝙ declaratio ſe hꝫ in pl'ꝗ̄ ꝯſtitutio: qr declaratio reſpicit preteritā: futura ꝯſtitutio ſolū futura. adde Bal. i l. leges ⁊ ꝯſtitutiones. i. j. ⁊ vlti. col. C. de legi. Bart. plene all. multos tex. ad hoc in. l. oēs populi. ff. de iuſt. ⁊ iure. ij. q. v. q. princip. ij. colū. illius. ij. q.

¶ Colligit̄. Sequit̄ do. Philip. de peru. hic remittēdo ſe đ hoc articulo ad no. ꝑ ipm̄ in. c. poſtremo. ꝫ. eo.

tionem interpoſitam ⁊c.quaſi dicat ꝙ appellatio hic nõ fuit legitima.
primus intellectus magis videtur conuenire huic litere propter finẽ.c.
6 ¶ †Sed nunquid[a] hoc ſit verum indiſtincte vt executor non poſſit re-
a cuſari? Diſtingue ꝙ aut eſt executor miſſiuus: ideſt habens iuriſditio-
nem.⁊ tũc recuſari poteſt cum poſſit grauare. ſic poteſt intelligi.c. ſup
queſtionum.§.cum autem.de offi.dele.ſm vnum intellectũ. Aut eſt exe
cutor merus: nullam ſcilicet habens in actu iuriſditionẽ:⁊ tũc aut eſt
deputatus ad certum articulũ:ita ꝙ non poteſt excedere quin notorie
conſtet.⁊ non poteſt recuſari.⁊ ſic intellige iſtum tex.ad hoc quod not.
Inno.in.d.c.ex parte.de ver.ſigni.vbi dicit: iudicem poſſe vlciſci noto
riam iniuriã ſibi illatam: quia potius eſt executor iuris ꝙ iudex. Aut
eſt executor datus ⁊ deputatus ad certum actum in quo poteſt occulte
grauare partem:puta vt recipiat dicta teſtium:vel vt audiat aliquid ⁊
referat.⁊ poteſt recuſari:quia poſſet grauare partem occulte in referẽ-
do:vt no.Io.and.poſt Hoſti.in.c.paſtoralis.§.preterea.de offi.dele. In
caſu enim noſtro non poterat legatus grauare partem quãdo notorie
conſtaret ꝙ haberet certum mandatum ⁊ limitatũ:nec haberet proce
dere iudicialiter:ſed tñ ſubijcere terram regis interdicto merito re-
7 cuſari non poterat.argu.opti.in.c.propoſuit.ĩ.eo. ¶ †Hec faciũt ad
queſtionem quotidianam:nunquid executor deputatus per papam in
beneficialib⁹ poſſit tanꝙ ſuſpectus recuſari ab alia parte? Archi.ĩj.q.
vj.ſunt quorum.verſi.ab exeutione.tenet ꝙ non. Do.Anto.diſtinguit
ꝙ aut aſſumpſit partes iudicis:⁊ poteſt recuſari.nec credo contrarium
ſenſiſſe Archi.ad hoc quod no.in.d.§.preterea. Aut fuit deputatus ad
dandam poſſeſſionẽ beneficij:⁊ tunc non poteſt recuſari ſm eum:ſecus
ſi ad alium articulum. Aduerte ꝙ ex verbis iſtis non habere aliquã
perfectam doctrinam.ideo dic plenius vt.ĩ.dixi.nec videtur verũ in-
diſtincte ꝙ ſi deputatur ad dandam poſſeſſionẽ ꝙ non poſſit recuſari:
quia non poteſt executor poſſeſſionẽ dare aduerſario poſſeſſore non ci-
tato.vt no.idem Inno.in.c.cum olim.de priuile.⁊ in.c.j.de cõceſ.ꝑben.
lib.vi.facit.c.licet epiſcopus.de prebẽ.eo.lib.⁊.l.ſi.C.ſi per vim vel alio
modo.cum ergo poſſit grauare circa exceptiones proponẽdas per poſ
ſeſſorem:merito poterit tanꝙ ſuſpectus recuſari. Conclude ergo vt ꝑ-
dixi ꝙ quando deputatur ad certum miniſterium in quo non põt gra-
8 uare quin clare conſtet:tunc nõ poterit recuſari:alꝰ ſecus. ¶ †Scias
vlt.ꝙ Inno.valde impertinẽter tractauit hic: an ꝑ exceptionẽ ſpolia
tionis debeat retractari executio ſnĩe.⁊ dicit ſe credere ꝙ nõ.ſꝫ Hoſti.
dicit hanc exceptionem obſtare in ſpoliato qui non eſt ſoluendo:per.c.
olim.ĩj.de reſti.ſpo.ſed Io.and.dicit illud ꝓuenire ex inopia que ſuffi-
cit ſine ſpoliatione.ſed tu vide quod dixi in.d.c. olim.ĩj. ſed quo ad ca-
ſum noſtrum credo exceptionem ſpoliationis facte a petente executio
9 nem obſtare. † Moueor[b] primo: quia ſpoliatus non poteſt ad iudiciũ
b cum effectu vocari obſtãte ſpoliationis exceptione niſi plene pri⁹ reſti
tuatur.vt in.c.nullus.ĩj.q.ĩj.⁊.iĩj.q.i.c.ĩj. Secundo facit dictũ Inno.in
c.ſi.de ordi.cog vbi dicit ꝙ contra petentẽ ſeu implorantẽ iudicis of
ficium contra tertiũ obſtat ſpoliationis exceptio. Tertio facit ꝙ ſicut
excõicationis exceptio obſtat petenti executionẽ ſententie.vt in.c.pia.
de excep.lib.vj.ita debet obſtare exceptio ſpoliationis cũ hec exceptio
10 ſit multũ fauorabilis.vt in.c.ſi.de ordi.cogni. †Quarto adduco theori
cam Io.de lig.in cle.j.de re iudi.in illa.q.an exceptio nullitatis obſtat
petenti executionẽ.⁊ concludit ꝙ aut incõtinenti poteſt probari ⁊ diſ-
fertur executio.ad hoc.l.iudicati.C.ſi ex fal.inſtru. Aut nõ poteſt incõ-
tinenti probari ⁊ exigit longiorem tractatũ ad ſuam liquidationẽ quã
exigat ſummaria cognitio exceptionis.⁊ tunc non obſtat ad hoc qđ in
ſimili habetur in.l.ſi.C.de ordi.cog.ſed hodie eſt prouiſum vt infra bre
ue tempus:ſcilicet infra quindecim dies debeat probari ſpoliationis
exceptio.vt in.c.frequens.de reſti.ſpo.lib.vj.ergo fortius debet in caſu
noſtro in odiũ ſpoliationis ⁊ in fauorem ſpoliati admitti hec exceptio.
argu.cle.j.de cau.poſſeſ.⁊ proprie.

1 ☞ Terminus datus ad proſequẽdam appellationẽ que per iudicem
fuit admiſſa vel a parte recepta:obtinet vim peremptorij:adeo vt etiã
in appellatum vel appellantẽ abſentẽ procedatur ac ſi eſſet perempto
rie citatus.⁊ nu.6.et.9.
2 Contumacia ꝓcuratoris ante litem conteſtatã nocet domino:q2 ipſe
debet reficere expenſas poſt litem vero conteſtatã nocet ipſi.
Procurator debet citari poſt litem conteſtatã ⁊ non dominus.
3 Poſitionibus iuris ſcripti non eſt reſpondendũ ſecus iuris non ſcri-
pti vt eſt conſuetudo.
4 Contumax vel in citatione hominis:vel in citatione iuris:poteſt ſe ex
cuſare ex aliqua legitima cauſa.
5 Lis:iſtud nomen quando ponitur in aliqua diſpoſitione poteſt verifi-
cari non ſolum in cõtentione iudiciali:ſed etiam extraiudiciali.
7 Citari debet pars etiam vbi vertitur queſtio iuris.
8 Facilis probatio dicitur illa que ſit per inſtrumentũ vel teſtes preſen
tes vel confeſſionem partis.
9 Appellatus debet citari corã iudice ad quem ſi appellatio nõ fuit ad-
miſſa a iudice a quo vel approbata a parte:alꝰ ſecus.⁊ nu.1.et.6.intelli
ge ꝙ non debet citari quando fuit approbata a parte:ſecus ſi fuit ad-
miſſa a iudice.⁊ nu.12.
10 Appellatio ſi eſt deſerta tam per appellatum ꝙ per appellãtem iudex
ad quem non poteſt amplius ſe impedire: ſecus ſi
per appellantem tñ:appellato volente proſequi
Renuntiari non poteſt quin ſententia tranſeat in
rem iudicatam.
11 Appellat⁹ ſi impetrauit literas in termino ⁊ ve-
lit appellationẽ proſequi poteſt etiam appellans
dicere ego volo ꝓſequi:niſi appellatus velit renũ
tiare illis literis ⁊ appellationẽ non proſequi.
13 Terminus datus a iudice ad appellationem pro-
ſequendam habet vim peremptorij neutro proſe-
quente appellationem:qua deſerta poterit iudex
procedere etiam ſine citatione.
14 Appellatio ſi preceſſit ſnĩam etiã excõicationis
ſi poſtea deſeratur non cõfirmat ipſam ſnĩam:ſe-
cus ſi appellatio ſequatur ſententiam.
15 Per appellationẽ non ſuſpenditur ſnĩa cenſure:
ſed ſententia depoſitionis ſic.
16 Appellatio ſuſpendit ſnĩam ſuſpenſionis q̃ eſt
lata in penam alicuius.
17 Iudex tenetur in ſyndicatu de peritia etiam ꝙ
pars appellauerit ⁊ deſeruerit.
18 Terminus hominis ſuccedit loco termini iuris
non autem computatur in termino iuris.
19 Iudex appellationis an pronuntiabit ſuper ex-
penſis:⁊ quando.
20 Appellatio ſi malitioſe non admittatur vel ap-
probetur a iudice vel parte nihilomin⁹ habet vi-
gorem ſuum:tamen oportet ꝙ appellat⁹ citetur.
21 Terminus anni datus a iure ad proſequendam
appellationẽ non eſt peremptorius etiam ꝙ ap-
pellatio approbetur a parte.
22 Iudex a quo prefigendo terminum ad appella-
tionem proſequendã non cenſetur per hoc deſer-
re appellationi.
23 Iudex appellationis poteſt condẽnare in expen-
ſis factis non ſolum in ſecundo iudicio: ſed in pri
mo.item poteſt reuocare condẽnationem expen-
ſarum factam a primo iudice:⁊ addere ⁊ detrahe
re ſententie prime.
24 Iudex poteſt ex ſuo officio cõdẽnare partem in
expenſis factis non ſolum poſt:ſed etiam ante li-
tem conteſtatam.
25 Condẽnatio expenſarũ etiam reſpectu vnius ar-
ticuli poteſt reſeruari in fine cauſe.⁊ nu.26.
A condẽnatione expenſarũ non poteſt appellari
quãdo pars non appellauit ab illa pronuntia ſu-
per qua vel ob quam ſit talis condẽnatio expen-
ſarum niſi iudex excederet modum in taxando.
26 Condẽnatio expenſarũ poſt diffinitiuã non põt
fieri niſi per totam illam diem:ſed poſt interlocu-
toriam poteſt reſeruari vſq; ad finem cauſe.

1 Epe contingit. †Si appel
latio recipitur a iudice: vel approba-
tur a parte terminus ad eam proſe-
quendam prefixus obtinet vicem peremptorij vt
in abſentem procedatur ac ſi peremptorie fuiſſet
citatus:nec talis terminus preueniri poterit ab
aliqua partium. h.d. Diuiditur. Primo ponit
conſtitutionis cauſam. Secundo ſtatuit.ibi: pre-
ſenti.in qua ſex facit. Primo ſtatuitur vt appel-
latione recepta terminus habeat vicem perem-
ptorij. Secundo ibi:ꝙ ſi forſan.quid ſi interpoſi-
ta prouocatio non fuerit recepta. Tertio ibi:ſal-
uis.ſaluat queſtiones diſponẽtes ſuper deſertio-
ne appellationis. Quarto ibi:quicquid.declarat
primum dictum huius conſtitutionis. Quinto
ibi:ſi quis.punit preuenientem terminum homi-
nis. Sexto ibi:hoc autem.conſtitutionem deter-
minat. ¶ Caſus literalis. Aliqui appellant ad
ſedem apoſtolicam:ſed propter defectum alterius
partis non proſequentis appellationem interpo
ſitam:nec per ſe:nec per alium:vt forte ex malitia
procuratoriũ mãdatum occultantis lites que de
facili poſſunt terminari remanẽt indeciſe: quia ſi
ſit q̃ſtio iuris illa poſſit citius experiri cum ꝓba-
tiones ibi non ſunt neceſſarie.⁊ ſi eſſet q̃ſtio facti
de leui poſſit partib⁹ preſentibus cõprobari. vn-
de lꝫ ſuper hoc olim ſtatutũ fuit in Lateraũ.con-
cilio:vt in quocũq; negotio q ꝯ appellauerit ⁊ ille

☞ Sebaſti. Sapie.
a ¶ Sed nũquid. De hac materia vide feli. in.c. de cetero.ĩ.ore iud. ⁊ in.c.ſi.ĩ.de pre-ſumpt.⁊ in.c.quo ad cõſultationẽ. col.xiiij.ĩ.de re iudica.vbi tãgit q̃ñ ab executore poſ ſit appellari.
b ¶ Moueor. Et idem tenet Inn. hoc intellige a ve ruꝫ: q̃ñ ſpoliatio interuenit poſt ſen tẽtiã quin ſecus ſi ante cũ ſit exce ptio dilatoria vn de imputaꝰ ſpo- liato ſi nõ oppo- ſuit ante litẽ con teſta.⁊ ide etiã te net hic do. Phi- lip.de peru.

a ¶ Materia. Et vide omnino Bal.in aut.hodie.in.ij.col.C.eo.

b ¶ Unde non. Quis ſit effectus ꝙ cauſa dicať eſſe in curia. vide hic do. Ant.in.xij.col.vii.effect⁹ antē.⁊ do.Ant.in.c.veniēs.in pe.col.de renū.

c ¶ Impetrādū. Et itellige hoc in omni cauſa appellatiōis etiā ſi cauſa nō ſit bñficialis: nā cauſe bñficiales de ſui natura ſunt tractāde i curia. vt i cle.ca3.d elec. ⁊ i.c.j.eo.ti.d elec. li.vj. Itē itellige iſtū tex.de pte appellata ſm Inn. hic q: approbatio ptis appellātis nō ſufficeret q: nō d3 eſſe in facultate appellantis ꝙ ea deuoluatur ad curiā.et p q̄ verba ſeu qñ dicatur iudex deferre appellatiōi: vide hic Imo.et vide ſingu.determinatiōnē Bal.i repe.l.edita.C.de edē. in penul.char.in pn. vbi dicit ꝙ ſi iudex dicat admitto: vł deſero: ſit ⁊ inquātū de iure teneor: ⁊ nō alr ꝙ tūc iudex cēſeť detuliſſe ſicut de iure erat: vel non erat deferēdū: p q̄ determinatiōe ↄſuluit et Ang. ↄſi.clxxiij.ici. in cā accuſationis. col.iiij.qd no. In aliis vo terminis de virtute pdicte clauſule ſi ⁊ iquātū de iure teneor a vide p doct.l.l.ſi qñ.de lega.i. Anto.Franc.

¶ Si iudex admittit nō admittēda etiā adiecta iſta clauſula ſi et inquātū talis admiſſio nihil operať: ⁊ habeť pnō ꝓ facta.ita Bar.in l.ſi qñ.in ſi.pn. et ibi Jo.de imo.ff.de lega.j.et vide Bar.i.l.ambitioſa.in verſi.qro qd ſi in reformatiōe.ff.d decre.ab ord.facien.⁊ in.l.ille a quo.in.§.ſi de teſtamēto.in verſi. quero quid opereť.ff.ad trebel.⁊ vide Roma.in ↄſi.lvi.⁊ no.docto.in.c. cōſtitutus.de appel.⁊ vide Bal.in.l.generaliter.in.§.ſed ⁊ iuramēto.in j.col.C.de re.credi.vbi dicit ꝙ iſta clauſula facit qd ea que fuerunt admiſſa ſi ⁊ inquantū dicantur eſſe de actis.⁊ habetur in.c.preſentium.de teſti.⁊ de huiuſmodi clauſula vide Bal.in.l.j.in vlti.col.C.quō ⁊ qñ iu. vbi dicit ꝙ debet exponi de iure ⁊ non de facto.

qui appellauerit: et ille qui appellatus fuit venit appellante minime comparente appellans debet appellato condēnari in expenſis. ſed quia ꝓpter hoc lites nihilominus prorogabanť ſtatuit Innocētius.iij.vt ſi huiuſmodi appellatio vel a iudice recepta vel a parte fuerit approbata: iudex terminū ſtatuat appellāti: ita vt ſi infra terminū appellationē non fuerit ꝓſecutus eo lapſo peremptorij edicti vires obtineat terminus aſſignat⁹: vt ex tunc in abſentē perinde procedať ac ſi peremptorie vocatus fuiſſet ad iudiciū: ꝙ ſi appellatio interpoſita malitioſe recepta vel approbata non fuerit nihilominus vigorem ſuum obtineat cum apparuerit legitime prouocatū ſaluis conſtitutionib⁹ ꝓmulgatis de appellantib⁹ poſt ſententiam: quia tunc illis non proſequētibus appellationes ſuas poſt terminū appellationi ꝓſequēde prefixū rata manet ſentētia que fuit appellatione ſuſpēſa. verūtamen quicquid poſſit ꝓponi cōtra citationem peremptoriā ab abſente ad ſui defenſionē et illud idem proponi poſſit aduerſus huiuſmodi appellationē. in fine dicit ſi quis preuenerit terminū appellationis ex veritate tacita literas impetrauit careat impetratis ⁊ in expen-
2 ſis parti alteri condēnabitur. Her. ¶ † No.j.ibi: ex malitia reſpōſalis ⁊c. quia ſi citatur dominus et ipſe mittit procuratorem qui non cōpareat ſeu occultat mandatum condēnatur dñs in expenſis tanꝗ cōtumax: ſecus dic ſi ꝓcurator fuiſſet contumax poſt litis cōteſtationē quia tunc ipſe condēnatur. vt in.l.vnica.ff.ſi quis ius dicē.non obtem. §.procurator. ⁊ hoc intellige ſi fuit citatus procurator qui fuit li.conteſt. ſecus ſi fuit citatus dñs: quia tunc nemo erit condēnādus: quia debuit citari ꝓcurator qui fuerat in iudicio: de quo vide quod no.Bar.in.l.j.C.de ſen.⁊ interlo.⁊ in.l.nutari.in ſi.ff.de procu.⁊ de hac materia[a] dic vt plene no.in.c.j.vt li.non cōte.⁊ pmiſſa voluit Inno. hic. ¶ Secūdo no.ꝙ ſi appellatio recipiatur a iudice vel approbatur a parte tunc cauſa appella-
b tionis eſt in curia: vnde non[b] ſufficit tūc mittere
c procuratorē ad impetrandū[c] literas: ſed oportet ꝙ ſit procurator ad totam cauſam appellationis pertractandā. ¶ Tertio no.ꝙ delatio iudicis vel reprobatio partis non impedit vires appellationis: ſed tūc cauſa non dicitur in curia. et intellige
3 verſi.quod ſi.⁊ de hoc.j.plenius. ¶ † Item no.ꝙ
d queſtio iuris[d] nō indiget ꝓbatione. ⁊ per hoc in-
e fertur ꝙ poſitioni iuris[e] non eſt rñdendum: quia quod non eſt ꝓbabile non eſt punibile. de quo vide glo.in.c.ſi.de confeſ.lib.vi.per glo.⁊ doc.in.l.ij. de iura.calū. Hoc tamen intellige qñ ius eſt ſcriptum: ſecus ſi non eſſet ſcriptū vel eſſet ↄſuetudo. de quo dicēdū vt plene no.Bar.in.d.l.ij.⁊ de materia in Specu.in tit.depoſi.§.poſtremo.verſi.ij. ¶ Item no.in ver.ſaluis.ꝙ l3 poſſit ꝓcedi cōtra appellantē non cōparentē in termino: nihilominus ſi appellat⁹ non vult proſequi appellatio eſt
4 deſerta.⁊ declara vt.j.latius diceť. ¶ † No.in ver. quicqd.ꝙ id ꝙ allegari poteſt ad excuſandū contumaciā reſpectu citationis hois: allegari poteſt reſpectu citationis iuris. ¶ No.in vñ.ſi qa.ꝙ terminus ꝑfixus a iudice a quo ad appellationē ꝓſequendam impedit etiā appellātē vt ante lapſum terminū ꝓſequi non poſſit. ¶ Ulti.no.ꝙ iſta conſtitutio habet locum tam in appellationib⁹ iudicialibus ꝙ̄ extraiudicialibus.⁊ expone literam in ſi.ibi: in litib⁹.i.in appellationib⁹ interpoſitis extra iudiciū.⁊ ibi: iudicis.i.appellationibus inter-
5 poſitis in iudicio. ¶ Ex quo infeť † ꝙ verbū litis verificať etiā in ↄtentione extraiudiciali. probatur in.c.forus.j.de ver.ſigni. Et hec no.propter ſtatuta facientia mentionē de litigantib⁹ ſeu de litibus. ¶ In glo.j.in ſi. Idem dicit Inno. in appellato.⁊ dic ꝙ ideo forte glo. expoſuit de appel. quia hec ↄſtitutio in prin.refert ſe ad.c.reprehēſibilis.ſ.eo.vbi tñ diſponiť de appellāte ⁊ non cōparente. Sed dic ꝙ vbi appellans non comparēs puniebať in expenſis: quia vexauit appellatum in veniēdo ſed appellatus nō puniebatur vigore illius ↄſtitutionis niſi prius fuiſſet citatus: nā appellatio non erat in curia ante iſtam cōſtitutionē.
6 † Hodie autē ſi appellatio recipiť a iudice vel approbatur a parte tunc contra appellatū abſentē procediť vnde effectus huius ↄſtitutionis habet locū in vtroqꝫ. hoc apertiſſime voluit gloſ.in ver. abſentē.l3 glo.in ver.quia appellauerit. aliud digerit in appellato et minus bene: vt ibi dicetur.
7 ¶ † In glo.in ver.iuris queſtio.in ſi. Ex hac glo. iuncto tex.ꝙ etiam vbi eſt queſtio iuris d3 pars
f citari.[f] ⁊ ratio eſt: quia forte abſenti competit aliqua defenſio tendēs ad obfuſcationē illius iuris vel forte allegabat conſuetudinē in oppoſitū: vel quid ſimile: vide in ſimili bonā glo.in.c.j.de offi. delega.libro.vj.et quod dixi in.c.cum ſit romana. ſ.eodē.⁊ credo tex.procedere etiam in alio iudice inferiore citra papā: quia l3 non preſumať omnia habere in ſcrinio pectoris ſui tamē id ꝙ eſt iuris non ſubijcitur probationi facti. ſed ideo tex. dicit apud nos ⁊c. quia ſepe ſuper intellectu alicui⁹ iuris ſunt opi.de quib⁹ inferior poteſt multū dubitare. vt in.c. literas.ſ.de reſti.ſpo.et in.c.capellanus.de fer. ſed hec omnia ceſſant in principe cum de nouo poſſit legē cōdere ⁊ antiqua ſunt clariſſi-
8 ma apud eum. ¶ † In glo.in ver.facti qōne.in ſi. No.glo.iuncto tex.pro ſtatutis diſponentib⁹ ſup facili ꝓbatione habēda. nam facilis eſt probatio que ſit per inſtrumenta: vel per teſtes ꝑſentes: vel per cōfeſſionem partium.⁊ vide qd no.in.c.cū ad
9 ſedem.de reſti.ſpo. ¶ † In glo.in ver.qui appellauit.ibi: ſecus eſt de appellato ⁊c. Hec gl.videtur ſentire primo ꝙ diſpoſitio huius.c.non h3 locum in appellato: ⁊ ꝙ appellat⁹ debeat citari: vt ſentit ibi: prius citato ⁊c. ſed cōtrariū eſt verū: quia hec

d ✠ Sebaſti. Sapia. ¶ Queſtio iuris. Uide Bar.⁊ Moder.in.l.ꝑſcriptione.C.ſi contra ius vel vtili.publi.vbi dicit ꝙ poſitioni iuris nō eſt reſpōdendū quando eſt ius ſcriptum: ſecus ſi eſt ius ↄſuetudinariū: de quo vide Lanfrā.de ordia.in.c.quoniā contra falſam.in ver.rñſiones. in ij.col.ſ.de proba.⁊ do.Fran.cur.in trac.poſitionū.in.xiij.breuiloquio.

e ¶ Poſitioni iuris. Et ꝙ non debeat fieri poſitio iuris: tenet glo.in.l. non fatetur.ff.de confeſ.imo plus ibi dicit Bar.circa ſi.illius.l.ꝙ ſi ſiat poſitio iuris contra ius ⁊ aduerſari⁹ reſpōdeat ↄfitendo: illa ↄfeſſio ei nō preiudicat. Item adde oino hic quod ſing.dicit Ange.in.d.l.nō fatetur.in ſi.vbi dicit ꝙ bene poteſt fieri poſitio equitatis ſeu iuris equi. ⁊ hoc dicit eſſe de mente.l.ij.ff.de in.⁊ fa.igno.⁊ eſt no.ad deducendū in practica in materia ſpeciali vel coram arbitratorib⁹ cum quibus ſeruatur equitas vt ſiat poſitio equitatis contra rigorē iuris ſcripti. Et ꝙ non ſit reſpondendū poſitioni iuris: tenet etiam Ange.in.l.j.in ſi.j.col. C.de cōfeſ.idem tenet Domini.xix.diſt.in ſum.circa ſi.⁊ ad hoc all.glo. in.c.j.i ſi.in.vj.de quo vide late in.l.ornamētorū.ff.de au.⁊ ar.le.⁊ Old. in cōſi.cxlii.⁊ p do. Phi.d peru. hic in.ij.co.⁊ late hic per do.Ant. in.ij.col.cum ſeq. Anto.Franc.

¶ Circa iſtā materiā poſitionum vide p Spe.i tit. de teſte.in.§.nūc videndū. in ver.ſ3 pone ago.⁊ ibi p Bal. in addi.⁊ p eūdē Spe.i titu. depoſi.i.§.iij.l vř. ſtūt quoqꝫ.vbi dicit ꝙ poſſunt ſieri tā ab actore ꝙ̄ a reo.ſ3 pri⁹ dēbet ſieri ab actore niſi iudex ex cā ſtatuat vtriqꝫ parti terminū ad ponēdū ⁊ ꝓbādū ꝙ it voluit Spe.i eo. tit.depoſi.l.§.iij. vř.hoc quoqꝫ.et habeť p Alex.in l.ſi nō fuerit.ff.de iureiu. ¶ Et ad do ꝙ poſitiōi iuris regulř nō eſt rñdēdū.ita Bal. in.l.ij.§.qd obſeruari.C.d in.calū. in.vij.cold.et no. Bar.i.l.nō fateť. in ſi.co.ff.de ↄfeſ. ⁊ vide gl.⁊ Bar. in.l.j.in.ij.col.ad ſi.C.de cōfeſ. vbi dixit ꝙ ſi tali poſitioni rñderetur rñſio non releuaret ponētē ⁊ vide Old.l ↄſi.cxlii. ⁊ iſtud itellige verū qñ poſitio eēt de iure ſcripto: ſecus ſi eēt de iure nō ſcripto: puta de ↄſuetudine: ꝙ tūc tali poſitioni eſſet rñdēdū.ita Bald.in rub.C. que ſit lon.cōſue.ad ſi.⁊ Bar.idem voluit in.d.l.non fateť.de cōfeſ. vbi etiam dixit ꝙ poſitioni iuris municipalis: vel extrauagātis debet rñderi: ⁊ debet ꝓbari ſi negetur.ita Bar.in.l.ꝑſcriptiōe.C.ſi ↄtra ius vel vti.pub.in vlti.col.⁊ in.l.de quibus.ff.de legi.⁊ que dicať eſſe poſitio iuris: vide Bal.in.d.§.qd obſeruari.in vlti.col.⁊ in addi.Spe.in titu.depoſi.in ver.vbi poſitio.⁊ vide Pan.de ca.in.l.cum quem temere.in.§.j. ff.de iudi.⁊ vide glo.in.c.ij.de ↄfeſ.in.vj.⁊ vide omnino Bal.in.l.cū virum.in.j.no.C.de fideicō.vbi dixit ꝙ poſitioni de ꝑſumptione iuris d3 reſponderi.⁊ vide do.de Rota in deci.cviij.in nouis.vbi dicūt ꝙ ſi ſiat poſitio iuris: ⁊ illa admittať: vel ſup illa recipianť teſtes: valet talis teſtium depoſitio.qd eſt not. ¶ Uide omnino hic do.Philip.de peru.in xiiij.col.vbi in caſu iſto tenet contra glo.⁊ Panormi.

f ✠ Sebaſti. Sapia. ¶ Pars citari. Contrariū ſentit Bal.in.l.poſtꝙ̄ liti.col.iij.C.de pac.⁊ in.c.cum inter vos.ſ.de ↄſuetu.⁊ in.l.imperator. col.j.in ſi.verſi.item poſito.ff.de ſtatu homi.Pe.de anch.in conſi.clxij. incipiē.viſis.colū.ij.

cōſtitutio prouidit tam cōtra appellantē ꝙ contra appellatū vt patet
ibi in abſentē procedatur. Et hoc apertiſſime voluit gl.in ver.abſentē.
et hoc idem probaṫ in ꝟ.ſi quis autē.vbi generaliter diſponit.ſed dictū
gl.poteſt ꝓcedere ſi appellatio nō eſſet recepta a iudice nec approbata
a parte tūc enim appellatus nō tenetur ire niſi citetur. ℭ In ea.gl. ibi
et no.ꝙ q appellat hec gl.vſqꝫ ad fi.ponit tenorē illius.c.i.ſ.eo.tit.li.vi.
Sed aduerte quia illud.c.i.ſolū requirit cōſenſum appellati vt cauſa ſit
in curia. Sed tex.hic videṫ velle vt ſufficiat dilatio iudicis:ſed conclu-
de ſic.ꝙ quādiu ad deuoluendū articulum appellationis ſufficit dela-
tio iudicis vel probatio partis per iſtum tex.qui loquitur alternatiue.
ſed quo ad hoc vt appellans teneatur deferre omnia munimenta cauſe
vt omiſſo articulo appellationis poſſit procedi in principali nō ſufficit
delatio iudicis ſed requiritur cōſenſus appellati. Et an requiratur cō
ſenſus appellātis vt procedaṫ omiſſo articulo appellationis dic vt no.
ibi Jo.and.poſt Inno.vbi cōcludit ꝙ non. De hac materia vide dños
de Rota deciſio.xcviij.als.xcix.vbi in effectu volunt ꝙ premiſi: et alle-
10 gant Inno.in.c.interpoſita.ſ.eo. ℭ † In gloſſ.in verbo.obtineat in fi.
ſed cōtra hanc glo.et contra tex.fortiter ſic opponitur. ſi appellans nō
fuit proſecutus in termino ergo appellatio fuit deſerta ſiue ſit appella
tum a diffinitiua ſiue ab interlocutoria:vt in.c.perſonas.ꝛ.c.cum ſit ro-
mana.ſ.eo.ergo iudex ad quem non poteſt amplius ſe impedire vt in
dictis iuribus cuius contrarium innuit iſta litera. Sol. multa poſſent
dici breuiter concludendo dic qđ ſi appellans et appellatus non proſe
quuntur in termino habent locum contraria adeo ꝙ ſi poſt terminum
vellent proſequi appellationē non minus cenſebiṫ ſnīam tranſiuiſſe in
rem iudicatā:quia partes non poſſunt huic trāſitui in rem iudicatā re-
nuntiare.vide tex.in cle.ſi appellationē.eo.ti.ꝛ ibi glo.ij. Si autē appel
lans nō proſequereṫ in termino appellato ꝓſequēte tunc quo ad appel
lantē deſerta eſt appellatio et appellatus hꝫ facultatē approbandi de-
ſertionē vel petēdi vt procedatur in cā appellationis:vt qꝛ vult petere
cōfirmationē ſeu reformationē ſententie ꝛ cōdemnationē expenſarū.et
in hoc caſu ꝓprie loquiṫ tex.iſte maxime dū refert ſe ad.c.reꝑhēſibilis.
ſ.eo.qđ loquitur de appellato proſequēte. Et aduerte qꝛ ſi eſt appella-
tum ab interlocutoria ſatis dicitur appellatus proſequi ſi comparuit
in termino maxime ſi literas in termino impetrauit qđ voluit Feder.
conſi.xxx.de hoc dico caſum hic. Nam hic ſolum cōparuit appellatus
in termino:ꝛ nihilominus dicitur ꝙ poſt terminū poteſt procedi ꝯtra
abſentē. ꝛ idem dico ſi fuit a diffinitiua appellatum ex quo comparuit
in termino hominis.vt hic: poterit enim poſtea finire appellationē in
termino iuris non tñ reputo vtile appellato ꝓcedere ꝛ proſequi appel-
lationem:ſed melius eſt approbare deſertionē ne exponat ſe periculo
cōtrarie ſententie quā poſſet reportare in cā appellationis et expenſas
poterit cōſequi coram iudice a quo vt dixi in.c.reꝑhenſibilis prius alle
11 gato. ℭ † Et vide no.dictum Specu.eo.ti.§.nunc videndum.verſ.ſed
pone.vbi dicit ꝙ ſi appellatus īpetrauit literas in termino ꝛ appellās
poſtea comparens velit appellationem proſequi:poteſt appellatus cō-
tradicere et renuntiare literis ſuis:quia quo ad appellantē appellatio
fuit deſerta.ſi tñ vellet abſolutus proſequi audieṫ etiam appellās. arg.
l.petende.C.de temp.ap.in integ.reſti.ꝛ eorum que dixi.ſ.eo.ti.in rub.
Si autē appellans cōparet in termino et appellatus nō: tunc caſus eſt
clarus poterit enim appellās petere vt ꝓcedatur in cauſa appellatio-
nis cōtra appellatū ac ſi peremptorie fuiſſet citatus vt hic. ſed diffici-
lius eſt ſi iudex pronūtiat bene appellatū nūquid poterit procedere in
principali ſine alia citatione.de hoc dicā.ſ.ſup glo.in ver.ac ſi perēpto-
rie.ꝛ vide ad materiā dños de ro.deci.lxij. ℭ In gl.in verbo ac ſi pem-
ptorie ibi:vt ſi lis eſt cōteſta.ꝛc. Aduerte qꝛ vt dicit Jo.and.ꝛ bene quo
ad decidendum articulum appellationis nō eſt neceſſe conſiderare an
ſit lis cōteſt.vel nō:quia ſine noua conteſtatione poteſt decidi articulus
appel.ſiue ſit appellatū ab interlocutoria: vt in.c.interpoſita.ſ.eod.ſiue
a diffinitiua.vt.ſ.eo.c.p tuas.ſed cōſideratio gl.hꝫ locū in ꝓceſſu ſuper
negotio principali:vt ſi iudex prius pronūtiauit bñ appellatū poſtmo-
dū ꝯ abſentē ꝓcederet ꝓut diciṫ in prin.gl. Sed dicit Jo.an.ꝛ credo ꝙ
bene:nouā citationē requiri ad hoc vt poſſit procedi ſuper princ.niſi in
caſu.c.i.de elec.li.vi.ꝛ.c.ordi.eo.ti.lib.vi.ꝛ tota vis queſtionis dependet
ab intellectu illorum verborū ibi: ac ſi peremptorie vocatus ꝛc.nam ſi
prefixio termini habet vim peremptorij quo ad articulum appellatio-
nis ꝛ cām principalem tūc bene diceret gl.ſed certe de mente litere nō
eſt niſi citare reſpectu articuli appellationis cū tantū hic loquitur de
articulo appellationis. Hoc videtur etiā probari in.d.c.ordi.arguen-
do per locū a ſpeciali. An aūt in caſu illius.c.requiraṫ citatio ſup princi-
pali. Jo.an.ſentit hic ꝙ nō:ſed dic vt plene no.p domi.de ro.deci.cxix.
et vt no.i.d.c.ordi.qđ hic omitto.quia eſſet legere illud.c. ℭ In ea.gl.
ibi iudex poteſt facere gratiam ꝛc. Nota bene iſtam gl. pro limitatione
notabili ad.c.conſuluit.de offi.delega.vt iudex poſſit facere gratiā con
tumaci ꝛ expectare in ſequentem diem niſi ius ſit acquiſitū parti: puta
quia per nō cōparitionē in termino deſerta eſt appellatio qđ bene no-
tabis. ℭ In gloſ.in verbo ſaluis in ſi.pondera bene hanc glo. nam vi-
detur velle ponere differētiam reſpectu deſertionis inter appellationē
interpoſitam a diffinitiua ꝛ ab interlocutoria:ſed non inſtando verbis
dic nullam in hoc eſſe differētiam. Nam ſi neuter proſequitur appella-
tionem in termino hominis vbi prefixus eſt: vel
in termino iuris vbi terminus hōis nō fuit prefi
xus.quelibet appellatio eſt deſerta:vt ꝓbaṫ in.c.
ꝑſonas.ꝛ.c.cū ſit romana.ſ.e.ſed altero in termi-
no proſequēte non eſt deſerta appellatio etiā poſt
terminū.vt.ſ.dixi.ſed forte gl.ſentit ꝙ hec conſti
tutio nō habet locū in appellatione interpoſita a
diffinitiua.d.Anto.dicit ꝙ nō videt cām reſtrin-
gendi cū tex.loquiṫ indiſtincte.ꝛ no.bene hoc di-
12 ctū do.Ant. ℭ † Sed vide Spe.eo.ti.§.qualiter.
vſi.porro.vbi latius attingit hūc articulū. Et vṫ
tādē ꝯcludere ꝙ delatio iudicis nihil operaṫ ī ap
pellatiōe a diffinitiua: qꝛ nō pōt iudex nō deferre
p.c.nō ſolū.eo.tit.li.vi.ſed ſi appellatio approbaṫ
a pte tūc ſentit ꝙ ꝑfixio termini hꝫ vim perēpto-
rij.ꝛ hoc dictū eſt valde no.ꝛ equū.ſed difficultas
eſt quare hic pa.tñ ſaluauit cōſtitutiones loquē-
tes de appellationibus interpoſitis a diffinitiua
cum eadē ſit rō in appellationibꝫ interpoſitis ab
interlocutoria vt inducaṫ deſertio ex nō proſecu-
tione. Credo ꝙ ver.ſaluis.ꝓprie habuit reſpectū
ad proceſſum qui omnino eſt futurus ſup princi-
pali.ſed in appellatione a diffinitiua non eſt ne-
ceſſe vt procedatur ad vlteriora ſi appellatus vult
13 cōtentari deſertione appellationis. ℭ † Nūquid
autē iſte terminus habet vicem perēptorij reſpe-
ctu iudicis a quo neutro ꝓſequēte appellationē.
glo.ſi.in.c.in perſonas.ſ.eo.tit.ſentit ꝙ ſic.et etiā
Hoſt.ſed nō puto hoc eſſe de mēte litere p princi-
piū huius ca.vbi ſit prouiſio reſpectu iudicis ad
quē.fateor tamen ꝙ iudex a quo poterit ꝓcedere
appellatione deſerta etiā ſine noua citatione non
p hoc.c.ſed ꝑ alia iura:vt in.c.directe. ꝛ qđ ibi di-
xi.ſ.eo.ꝛ per id qđ leg.ꝛ no.in.c.eum qui.de do.et
contu.lib.vi.dixi plene in.c.cum cauſa. de re iudi.
14 vbi vide. ℭ † In gl.in ꝟ.rata remanet.ibi: aliud a
in ſen.excō.ꝛc.dicit Jo.an.hoc procedere quando
appellatio ſequiṫ ſententiā tunc bene eſt diuerſi-
tas inter ſententiā excōicationis ꝛ alias ſnīas:qꝛ
effectus aliarū ſnīarum bene ſuſpēditur p appel
lationē: vt in.l.furti.hic alleg.ꝛ hic in text.noſtro.
ſed effectus excōicationis nō ſuſpendiṫ vt in.c.pa
ſtoralis.ſ.eo.ſed vbi appellatio ꝓceſſit ſnīam non
eſt differentia inter excōicationē ꝛ alias ſnīas qſi
velit dicere ꝙ ſnīa que ſequiṫ appellationē legiti-
mā non cōualeſcit per deſertionē appellationis:
a vide tex.not.in.c.licet.a de ſen.excō.li.vi.ꝛ quāuis
ille text.loquaṫ in excōicatione: idē tñ eſt in alijs
ſentētijs:vt habes ibi glo.ordi.quā ſemper tene-
bis mēti. probaṫ rōne.ſi appellatio fuit legitima
habuit ſuſpēdere iuriſditionē iudicis vt in.c.ſi a
iudice.eo.tit.lib.vi.adeo ꝙ appellans diciṫ facere
ſe exemptū quo ad illam cām a iuriſditione iudi-
cis a quo vt dicit tex.no.i.c.directe.ſ.eo.ergo ſen
tentia vel alius actus ſequēs appellationē legiti-
mā eſt nullus.ad hoc.c.nō ſolū.eo.tit.li.vi. ergo ꝑ
deſertionē appellationis nō conualeſcit vt regu-
la non firmatur de regu.iur.libr.vi. Poteſt ergo
deſerens appellationē allegare nullitatem actus
ad cuius probationē poterit doceri dependentia
appellationis. Et idē dicendū ſi appellans renū-
tiat appellationi ſue vt actus geſtus pendēte ap-
pellatione legitima ſit nullus. Idem volunt dñi
de ro.deciſio.cxxvi.ꝛ vide Archidia. viij.q.iiij.in
ſumma.vbi autem appellatio ſequitur ſentētiam
merito per deſertionē trahitur retro effectus ſen
tentie:quia ſententia a principio fuit valida et tñ
eius effectus fuit ſuſpenſus per appellationē:de-
ſerta ergo appellatione quia ceſſauit cauſa ſuſpē
dens remanet ſentētia in priori ſtatu. ℭ In eadē
glo.ibi:ſed pone aliquē epiſcopum depoſitum ꝛc.
Rota iſtam gl.vſqꝫ ad finem ꝛ idē in effectu tenet
glo.viij.q.iiij.in ſumma ꝛ cōmuniter approbatur
15 a doc. ℭ † Ex quibus glo.no.primo ꝙ ſententia
depoſitionis ſuſpenditur per appellationē ſequē
tem:et aduerte licet nemo ponderet:nā videretur
dicendum cōtrarium cū depoſitio ab ordine con-
tineat in ſe ſuſpenſionē quia depoſitio eſt ꝑpetua
remotio ab altaris miniſterio: ſuſpenſio ad tpꝰ:
vt in.c.at ſi clerici.de iud.ſed ſuſpēſionis ſentētia

ℭ Nota ad am-
pliationē.c.lꝫ. de
ſentē.excō.ꝙ non
ſolū ſentētia cēſu
re ſed etiā alia iu
dicialis lata poſt
appellationēꝫ eſt
nulla:ideo nō ra-
tificatur:licet ap-
pellatio ſit deſer-
ta.et idē dicit do.
Anto.hic et in.c.
cū veniſſent.i.vij.
col. de eo q mit. ī
poſ.ꝛ vide Bald.
in.c.cum olim.in
j.col.de do.ꝛ con-
tuma.vbi dicit ꝙ
poſt lapſa fatalia
appellādi non po
teſt quis ꝓſequi
nullitatē attenta
torū.ꝛ alleg. Ar-
chi.viij. qđ.iiij.§.
qđ autē.quē etiā
alleg.hic iſte.do.
ō ro.deciſ.cccl vij.
in ordine meo no
uiſſimo.

nō ſuſpēdit ꝑ appellationē ſequētē vt in.c.is cui.
de ſen.excō.li.vi.ergo fortius idē dicendū in ſnīa
depoſitionis.Sed ſalnādo iſtas gl.poſſumus ſic
dicere ꝙ ſpeciale eſt in tribꝰ ſentētijs cēſurevt nō
ſuſpendat ꝑ appellationē ſequētem:vt in.c.is cui.
ꝑal.facit.c.q̄rēti.de v̄.ſig.hoc ideo:q2 ſnīa cenſure
ſunt medicinales ⁊ veniūt principaliter ad corri-
gēdū aliquē:vt i.c.j.de ſen.excō.li.vj.vn̄ ne ꝓtextu
friuole appellationis īpediret correctio fuit īdu
cta illa ſpālitas in eis ſ3 ſnīa depōnis nō eſt ſnīa
cenſure:vt patet in.d.c.q̄rēti.nā ibi īponit in pe-
nam maximā:vt in.c.tue.de penis.vnde cū ſit res
grauiſſimi ꝑiudicij ⁊ ceſſat rō ꝑalleg.d3 ſuſpēdi ꝑ
16 appellationem ſicut certe ſnīe.¶ † Ex quo poſſet
attentari vnū nouū dictū ꝙ ſi ſuſpēſio infligitur
alicui in penā qđ fieri pōt iuxta not.ꝑ Inn.in.c.j.
de exceſ.ꝓla.in.c.ad hec q̄m.ꝫ.co.dixi in.c.repꝛhen
ſibilis.ꝙ tūc talis ſnīa ſuſpēſionis ſuſpēdat ꝑ ap
pellationē ſequentē.nō enī pōt tūc dici medicina.
vide ſimile q̄m iura cōiter diſponūt vt ſuſpenſio
ab officio nō fiat ſine monitiōe ꝑcedēte:vt i.c.j.de
ſen.excō.li.vj.⁊ in ꝑal.c.reprehēſibilis.⁊ tn̄ vbi infli
git in penā nō eſt neceſſaria monitio. vt no. Inn.
in locis ꝑalleg.⁊ ſic poſſet limitari dictū.c.is cui.
¶ Scđo principaliter no.bonā limitationē ad.l.
furti.ff.de his qui not.infa.ꝙ l3 appellationē non
ꝓſequēs retro efficiat infamis ſi ſnīa infamabat:
actus tn̄ geſti medio tpe rōne publici officij non
retractātur.facit.l.barbarius.cū materia ſua.de
17 offi.ꝓto.¶ † Extra ᵃ gl.quero nūqd nō ꝓſequēs
a appellationē ᵇ poſſit agere cōtra iudicē ꝙ inique
b ſiue per imperitiā cōdēnauit eum.videt ꝙ nō:q2
nō proſequēdo renūtiauit appellationi:⁊ ꝑ cōſe-
quēs videt purgaſſe oē vitiū ſnīe ⁊ renūtiaſſe ap-
pellationi cū acceſſorijs.arg.c.ſollicitudinē.ꝫ.eo.
Cōtrariū tenēt hic cōiter doc.q2 ex quo habebat
duas vias:vnā ꝑ appellationē aliā agendi cōtra
iudicē.inſti.de obli.que ex qua.deli.naſcū.in ꝑne.
renūtiando vni nō videtur renūtiaſſe alteri alle-
gant.l.contra maiores.C.de inoffi.teſta. vide ho.
tex.in ſimili in.c.ex tuarū.de auto.⁊ vſu pallij.et.l.
domus.ff.de ſer.vr.ꝑd.vide Inno.⁊ Io.and.in.c.
ſacro.de ſen.excō.vbi idē volunt ꝙ ſi fuit appella
tum his nō licuit tertio appellare:vt not.gl.in.c.
paſtoralis.§.q2 vero.ꝫ.de offi.deleg.Iſta enim eſt
alia via agēdi ideo nō ob.exceptio.l.cū q̄rit.ff.de
excep.rei iudi.Idē dicit Bar.in.l.j.ff.de appel. et
in.l.ſi.de extraor.cog.vbi etiā tractat quid de ar-
bitratore cōſiliario ⁊ ſimilibus.et de his vltimis
vide qđ dixi in.c.qui iudicante.de ꝑſcri.et in Spe.
de requiſi.conſilij.§.j.ver.conſiliarij ⁊c.Idē dicit
Io.and.hic ſi vult agere ad penā quia iudex non
detulit appellatiōi legitime iuxta no.i.c.de prio-
re.ꝫ.eo.nā poterit agere nō obſtāte deſertione ap
18 pellationis.¶ † In gl.in v̄ſic.careat in ſi.Io.an.
et cōiter doc.ſequētes reprobāt gl.dicētes ⁊ bene
iſtum terminū hominis cōputandum in termino
anni qui indulget a iure.nā terminus hois ſucce
dit in loco termini iuris.Hinc eſt ꝙ lapſo homi-
nis termino deſerta eſt appellatio nec expectatur
lapſus termini iuris:vt in.c.perſonas.ꝫ.eo. Sed
aduerte:quia cōtra hāc glo. puto caſum expꝛeſſum
in.c.cū ſit romana.ꝫ.eod.vbi dicit tex.ꝙ iudex ex
cauſa poteſt abbreuiare terminū iuris:ergo com-
putat in anno alr̄ non eſſet abbreuiatio ſed elon-
gatio.Item quia terminus prefigitur in odiū ap
pellatoris:vt in.c.peruenit.ꝫ.eo. Sed ſi cōputa-
retur in anno cederet ſibi ad cōmodum cōtra.c.⁊
19 ſi neceſſe.ꝫ.de dote poſt diuor.reſti.¶ † In glo.ſi.
ibi ponit in expēſis.vide Fede.cōſ.clviij.vbi dicit
ꝙ pena cōtumacie in hoc caſu eſt duplex.nā pce-
det cōtra abſentē vt hic in ver.ꝑſenti.⁊ etiam cō-
demnabitur in expēſis tanq̄ cōtumax. Aduerte
ex hoc qđ ſentit ꝙ vbicūq3 pōt procedi ꝯtra ab-
ſentē contumacē poteſt fieri etiā condēnatio ex-
penſarū:qđ nō v3 verū indiſtincte:quia condēna-
tio ᶜ expenſarum fit rōne intereſſe partis.l.ſanci-
mus.C.de iudic.ſed nullū intereſſe pōt pars pre-
ſens ꝓtendere ſi ꝓcedat cōtra abſentē.ergo nō d3
habere locū condemnatio expenſarū:ſed poterit
fieri cōdemnatio expēſarū in fine cauſe.q2 victus
victori ⁊c. Vide pro hac materia glo. no.in.c.j.de
elec.lib.vi.in ſi.ibi per Io.an.in nouel.dicā plene
in.c.ſi.de dolo ⁊ contu.ideo reuertēdo ad tex. no-
ſtrū dicerē ꝙ ſi preſens facit procedi in cauſa con
tra abſentē nō habebit locū cōdemnatio expēſa-
rum niſi in fine cauſe ſi obtinebit in cauſa appel-
20 lationis.¶ † Extra glo.querit pro declaratione
tex.qđ intēdit litera in v̄.ꝙ ſi.vbi dicit ꝙ ſi prouo
catio malitioſe non ſit recepta vel reprobata ni-
hilominus d3 habere vigorē.Sol.quidam intelli
gunt qđ habuit vigorē ac ſi fuiſſet recepta vel re-
probata ne malitia iudicis vel ptis noceat appel
lanti ſed hec opi.cōiter nō tenet.cōis intellectꝰ ⁊
etiam verius eſt ꝙ ſi appellatio recipit a iudice vel
approbat a pte ꝑfixio termini h3 vicē ꝑemptorij.
vt in v̄.ꝑſenti.Si vero malitioſe non recipit a iu-
dice vel a parte habebit nihilominus vigorē quo
ad retractationē attentatorū:quoniā appellatio
legitima ſuſpēdit iuriſditionē iudicis:retracta-
bit ergo quicqd geſſerit poſt appellationē ſi rece
perit vel nō:vt in.c.nō ſolum.eo.ti.lib.vi.Sed nō
habet vigorē vt termini ꝑfixio habeat vicē ꝑem-
ptorij:vnde nō tenet appellatus cōparere niſi ci-
21 tetur.ꝑ hoc.c.per tuas.ꝫ.eo.¶ † Scđo querit nū
quid ſi terminus ab homine nō fuit prefixus ha-
beat locū iſte tex.i termino iuris. vt ſic terminus
anni habeat vicē peremptorij.quidā ꝙ nō.Hoſti.
tenet iſtū tex.ꝓcedere indiſtincte cū indiſtincte lo
quatur Io.an.ſequit primā opi.mouet:quia ter-
minus hominis ꝑfigit ad appellationē inchoan-
dā merito h3 vicem ꝑemptorij:vt ꝓcedatur in cā
terminus iuris.ſ.anni ꝑfigitur ad appellationē
proſequēdam ⁊ finiendā:vt in cle.ſicut.eo.ti. ideo
non poteſt habere vicē peremptorij.quaſi ſentiat
qđ poſt lapſum illius termini iuris non eſt locus
ꝓſecutioni cū rata maneat ſentētia.d.Anto.dicit
ꝙ pōt habere locū in termino iuris in caſibus in
quibꝰ poteſt procedi poſt terminū iuris.⁊ obſcu-
re loquitur ſed vult dicere ꝙ ſi altera pars cōpa-
ruit in termino iuris q2 tūc poteſt proſequi poſt
terminū habebit ille terminus vicē ꝑemptorij:ſ3
nō credo hoc ꝓcedere.q2 iſte tex. vult ꝙ procedat
poſt terminū ergo ſequeret ꝙ appellans vel ap-
pellatus poſſit differre cauſam vſq3 ad vltimum
diē anni:qđ eſt falſum.nā ſi eſt appellans d3 ꝓſeq
tali tēpore ꝙ poſſit finire infra annū. vt in.d.cle.
ſicut.⁊ in.d.aut.ei qui.ſi autē eſt appellatus opor-
tet ꝙ cōpareat ſaltē per menſem ante finem anni.
vt in.d.aut.ei qui.⁊.ſi.qđ.vi.appellatore.ergo iſte
tex.non habet locum in termino iuris. Ad idem
adduco tex.hic expꝛeſſum in ver.ſi quis autem. vbi
dicit ꝙ neutri partiū pōt preuenire iſtum termi-
num.ergo loquitur de termino hois:quia in ter-
mino iuris pōt appellans proſequi quando vult.
22 vt in.c.oblate.ꝫ.e.⁊ in.d.aut.ei qui.¶ † An iudex
prefigendo terminum ad appellationē proſequē-
dam videat appellationi deferre:vt ſic prefixio ta
lis termini habeat vicē peremptorij prout hic d3:
vt ſic nō exigat alia receptio appellationis.dic ꝙ
non.vt ꝓbatur in.c.oblate.vbi dilatio et termini
ꝑfixio ponunt vt diuerſa:ad idē bene facit tex.vbi
de vtroq3 fit mētio principaliter.⁊ ſic ſola prefixio
termini nō operat dilationē.⁊ hoc t3 glo.ordi.in
c.cū appellationibus.ꝫ.eo.ti.lib.vi.vbi etiam per
doct.⁊ in.ij.q.vj.appellatore.⁊ do.de ro.deci.xcix.
23 alr̄.ccix.¶ † Tertio hic q̄rit de qbꝰ expenſis pōt
iudex ad quē condēnationē facere.vide plene hic
per Inno.Concluſio ſua eſt hec:ꝙ nedum poteſt
cōdemnare in expenſis factis poſt appellationē:
ſed etiam in expēſis factis poſt ſententiā ⁊ etiam
ante ſententiā in cauſa principali:ratio:quia iu-
dex ad quē ſuccedit loco iudicis a quo. ergo ſicut
poteſt addere ⁊ detrahere prime ſentētie: vt in.c.
raynutius.et.c.raynaldus. de teſta.eodem modo
poteſt cōdemnare in omnibus expenſis ſi iudex a
quo minus bene pretermiſit. Item ſi poteſt reuo
care cōdemnationē expenſarū factā per iudicem
a quo et ita ſupplere.vbi ille minus hn̄ ꝑtermiſit.
Et no.bene hoc dictum in alio:vt officiū iudicis
ad quem

↪ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Extra.vide al
leg.ꝑ Alexā.in.l.
iiij.§.ſi.ff.de dam.
infec.⁊ ꝑ Andre.
ſicu.in.c.paſtora-
lis.§.qi vero.ꝫ.d
offi.dele.⁊ in ꝯſil.
xij.in quarto vo-
lumi.vbi plura.
b ¶ Appellationē.
Deſerēs appella
tionē nihilomi-
nus pōt agere ꝯ
iudicē vt puniat.
q2 fecit litē ſuā vl
q2 detulit appel-
lationi idē eſſet ſi
non appellaſſet ⁊
ſic ſnīa trāſiſſet in
rem iud. q2 pote-
rit agere ꝯ iudi-
cē ſm glo.quā ſic
ſibi itelligūt doc.i
c.paſtoralis.§.q2
vero.i ſi. gl.mag.
de offi.dele.⁊ adđ
qđ de iſta doctri-
na Io.an.memi-
nit. Pe.de anch.
in.c.j.i ſi.de re iu-
di.in.vj. et idē qđ
hic dicit. t3 Bal.
i.l.ſi.C.de re iud.i
v̄ſ.quero.ſi ferūt.
⁊ alle.gl.i.d.c.pa-
ſtoralis.et idē di-
cit Inno.in.c.ſn-
cro.i gl. ſua.q̄ eſt
ſup v̄. reuoca.de
ſentē.excō.⁊ vide
Bart.in diſputa.
ſua inci.a ſnīa iu-
dicis q ꝑ īperitiā
iudicauit.⁊ aliud
ꝙ ēt q̄n ſnīa trāſi
uit in rē iudic.ita
ꝙ non pōt appel
lari tn̄ ille ꝯ quē
ē lata poterit pe-
tere reſtōnē i ite.
ex clauſula gn̄ali
ſi q̄ mihi ⁊c. iſtud
fuit dictū Hoſti.
quē ſequūtur ibi
cōiter doct.exce-
pto uo. Abb.i.c.
ſignificantibꝰ. de
purg.vul. ⁊ adde
ꝙ iſtud idē qđ h
d2 tenet Ange.in
l.iiij.§.in cū.ff.de
dam.infec. ⁊ alle.
Inno.in.c.ſepe.⁊
idem Bar. in ſua
diſpu. q̄ incipit a
ſnīa iudicis q ꝑ
imperitiā iudica
uit. ⁊ Bal.l.l.ob-
ſeruare.§.profici
ſci. in.xxviij.q.ff.
de offi.ꝓcō.⁊ bal.
l.c.j.de pace iura.
ſir.et ſequit Ro.
ꝑdictas oēs quo-
tas allegādo.l.d.

l.iiij.§.in cū.in v̄.
ꝙ l3 pars nō ap-
pellauerit a ſnīa
iudicis . ita dicit
Bald.in.l.item ſi
res.in ſi.prin.ff.d
app.⁊ l.l.ſi.in ꝑn.
in vlti. colū.ff. qđ
q̄ſq3 iur.⁊ Ange.
in.l.ſi filiuſf.ff. de
iudi.⁊ Imo.in.c.
ſi.de emp.⁊ vend.
⁊ Bal.⁊ Ange.in
d.l.j.in prin. ff.qđ
quiſq3 iur. Item
de q̄ōne hic poſi-
ta p.d.Ant. vide
ꝑ Bal.in.c.ſi.i v̄ſ.
ſcias tamen.ti.q̄
tēp.vide etiā per
Ange.in ꝯſil.ſuo
clxxvi.qđ icipit
nunc videndū.in
vlti.col.⁊ ad ꝑdi-
cta bene facit qđ
no.Bar.poſt gl.i
l.i.in princi.in.ſi.
col.verſ.quero an
iputet.ff.qđ q̄ſq3
iur.vbi dicit ꝙ l3
pars nō appella-
uerit a ſnīa i qua
iudex ſtatuit ius
iniquū ꝑ hoc non
ceſſat quin iudex
teneat hoc codē
iure iniquo vti ꝯ
ſe. Item adde qđ
q̄n dicit diſpoſi-
tio ꝙ omnino de
beat ſtari ſenten-
tie alicuꝰ ſiue ſit
equa ſiue iniqua
tamē ſi iudex ini-
que per dolū pro-
nuntiat cōtra eū
poteſt agi de do-
lo.⁊ ad hoc ē tex.
cum gl. ſua in.l.ſi
propter iudiciū.
§.plane.ff.ſi men.
fal.mo.di.et vide
ad idē Bald.in.l.
cū duobus.§.ſin.
ff.pro ſocio.
↪ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Cōdemnatio.
Nō peti poſſint
expenſe in h caſu
nō rōne intereſſe
ſed in penā cōtu-
macie tenet Bal.
in.d.l . ſancimus.
l.iiij.q. poſt Spe.
in tit.de expē.§.ſi
ante litē conteſta
tam.verſi. quid ſi
talis.

a ⁘ Seba.Sap. ¶ Utrū iudex. Uide Abb.⁊ Pe.de auc.in.c.fine litib⁹. ſ.de dolo ⁊ cōtu. Bal.poſt Bar.in.l.fi.C.qñ prouo.non eſt neceſ.

b ¶ Ná gl. Cū qua tȝ.d.Ant.ibi.⁊ ibi Bar.in.l.iiij.§.hoc autē iudiciū.in v.q.ff.de dā.iſe.Spe.i ti.de offi.iu.§.deſeruit.in v.poſt litē.cū vſi.ſeq.et late defendit.d.Alex.imo.in.l.pperādū.§.ſinautē alterutra.C.de iudi.

c ¶ Ueniunt iure.

Quo iure petant expēſe.vid hic.d. Ant.l.iiij.col.vſ. fi.et i.c.ex pte.i fi. v.no.q l cā.de re ſcri.⁊ vide Inn.i c.calūniā.in fi.de pe.vbi dicit q ex pēſe petāt actiōe i ſcm. Ex quo inf petant expenſe 3 calūnioſum accuſatorē.vid p ſali.i l.qui crimē.in.vi. col.v.nūc aliqua. C.q acc.Et q expenſe nō poſſint peti iure actiōis vt firmare.d.ant. in.c.vnico.in vlt. col.de plus peti. Anto.Franciſ.

¶ Quo iure petunt expēſe ⁊ qua actione.Dicas q qñq petunt cōdictiōe ex.l.eum quē temere.ff.de iudi. vel ɔditione ex.l. non ignorat.C.d fru.⁊ lit.expē.qñq actiōe in factū deſcēdēte ex edic. ꝑtoris.de ho. aucto.iud.poſ.vel de eo q mit.i poſſ.cā rei ſer. qñq etiaȝ officio iudicis.de quo vide Spe. in ti. de dolo.i.§.fi.i v.verū.⁊ in tit.de offi.iudi. in.§.vij. circa finem.

¶ Et adde q qñ p ſtatutū vict⁹ victori cōdēnaret i expenſis poſſent ēt peti cōditione ex ſtatuto: vt per Bart.i.l.nō ſolū. ff.de rei ven.

d ¶ Idē tȝ Sal.in l.pperādū.§. ſinautē alternitra.C. de iud.q dicit eſſe tex. valde pegrinū.i auſ.d execu. i ꝑn.vbi dat legiti.modum iudici ɔuidēdi circa expēſas q̄ añ li.ɔte. proceſſerūt. tñ tu adnerte qđ in illo tex.nō poteſt fieri fundamētum : qꝛ ille tex. ibi in ſpē nō declarat q iudex ꝓcedat ſi expenſe petite non ſint iſtā opi. tȝ ēt Cy.l.l.ſancimus. in.viij.q. et ibidē bal.p illū tex.C.d iudi.⁊ late Imo.

ad quem nō verſetur ſimpliciter in pronuntiādo male vel bene appellatū:ſed poteſt diſtinguere et reformare ſententiā in aliquib⁹ addendo vel mi-
24 nuendo.vide qđ dixi ſuper rubrica. ¶ † Ultimo
a querit Inno.vtrū iudex [a] ex officio ſuo poſſit cōdemnare etiā in expenſis factis ante lit. conteſta. cōcludit qđ ſic.vnde quemadmodū poteſt ex officio ſuo mulctare partē ante lit.conteſta.l.vna.ff.ſi quis ius dicē.eodē modo poteſt ex officio cōdemnare in expenſis factis ante lit.cōte.lȝ nō fuerint
b petite per partē:⁊ notabis ſemp hoc dictū.nā gl.[b] tenuit cōtrarium in.c.fi.de do.⁊ cōtu.dicendo qđ
c expēſe facte añ lit.cōte.veniūt iure [c] actionis ⁊ nō officio iudicis:qꝛ ea q̄ fiunt ante lit.cōte.nō pertinent ad officiū iudicis:ideo cōcludit q niſi nominatim petant in libello nō poteſt iudex condēnationē facere per.l.ediles.§.item ſciendū.ff.de edi.
d edic.Sed tene primū dictū Innocē.[d] quia ea que fiunt poſt lit.cōteſt.permaxime pertinent ad officiū iudicis ita intellige.§.itē ſciendū. non tamen ſequit quin ⁊ ea que ante fiunt pertineant ad officiū iudicis.nam vt.ſ.dixi ex officio ſuo mulctat cōtumacē ⁊ mulcta indicitur ex mero officio iudicis:vt no.Barto.in.l.ij.ff.ſi qs in ius voc.⁊ multa
25 alia explicat ex officio ante lit.ɔteſt. ¶ † Ultimo querit.pone q iudex pronūtiauit ſup aliqua exceptione et non cōdemnauit partem in expenſis: nunquid poſſit poſtmodū vſq ad finem condem-
e nare in illis expēſis. Inno.[e] dicit hic notabiliter qđ ſic:quia ſemper durat officiū iudicis etiā per totū diē late ſnie diffinitiue: vt in.c.cum appellationibus.eo.tit.lib.vj.imo plus dicit Innoc.qđ ſi
f pars nō appellauit [f] a pronūtiatione ſuper exceptione non poterit poſt decendium appellare ab illa cōdemnatione expenſarū:qꝛ cōdemnatio iſta eſt executio illius pronūtiationis.vnde nō appellando videtur acquieuiſſe illi interlocutorie niſi iudex excederet modū in taxatione: vel niſi pars poſſet probare q ꝓbabiliter illā exceptionē propoſuit.arg.l.qui ſolidum.§.etiā.ff.de lega.ij.et in
26 c.i.in fi.de elec.lib.vi. ¶ † No.ſemper hoc dictum ex quo habes vnam bonā limitationē ad.l.terminato.C.de fruc.⁊ lit.expē.⁊ auſ.de iudi.§.oportet. et ad no.in.c.i.vt lite nō cōteſta. per do.Ant.in fi. vt poſt ſententiā diffinitiuā non poſſie iudex condemnare in expenſis niſi per illam diem.ſecus in interlocutoria.tunc pōt vſq ad finē cauſe. Ratio diuerſitatis eſt:quia per diffinitiuam expirat officium iudicis.merito non poteſt poſtmodum habere rationē de acceſſorijs:ſed per interlocutoriā non expirat officium ſuum.ideo ⁊c.vide ſimile in c.querenti.de offi.deleg.

1 ¶ Appellatione deſerta ex negligentia partis iudex aliquo caſu poteſt ex ſuo officio inquirere de meritis ꝑpter que fuerat appellatū:et hoc qñ iudicis officiū exuberat:ſecus ſi concerneret merum commodum priuatum.3.

2 Accuſator ſi ceſſauerit ab accuſa.poteſt iudex ex ſuo officio inquirere.

4 Facilitas que conſideratur in vno caſu preſumit in alio ſimili niſi probetur contrarium.

5 Argumentū a ſimili procedit licet non in omnibus detur ſimilitudo.

6 Compromiſſum quod fit in aliquem de eligendo: debent omnes de collegio approbare et in ipſum conſentire.

7 Collegiati non poſſunt cōmittere votū ſuū alicui niſi ſit de collegio qñ alij opponunt: quia intereſt collegij ne eius ſecreta pateant forinſecus. alš ſi alij non opponunt poteſt votū extraneo cōmitti.

8 Uniuerſitas vel collegium poteſt regulariter ſtatuere vt non valeat actus niſi habeatur omnium conſenſus item q valeat actus gerendus a pluribus de vniuerſitate.

in.l.fi.l pe.col.ff.de re iud.Io.an.⁊ Imo.i.c.auditis.de pcur.nūqd autē iudex q pōt ex offō cōdēnare in expēſis nō petitis ſi nō cōdēnet teneat parti.dic q nō ita tenēt Cyn.⁊ Bar.in.d.l.pperandū.§.ſinautē alterutra.C.de iu.qꝛ dato q poſſit tñ nō teneṫ impartiri officiū ſi nō petatur p regu.l.iiij.§.hoc aūt.ff.de dā.infe.⁊ ideo cautela eſt q petat ſm formā ibi p eos traditā et cum eis tenent ang.⁊ magis cōiter alij Io. an. in addi. Spe.i ti.de expen.§. ſinautē. ſup vſi.j.et Dy.et Bart. in.d.§.hoc aūt iudiciū.et gl. fi.in.c.fi.de reſcri. et tenēdo hāc ptē adde illō qđ dicit Bal.l.d.§.ſinautē alterutra q ſufficeret petitio īplicita vł gñalis: puta peto ſniam ꝑ me ferri qꝛ tūc videor petijſſe q ferat ſniam tā ſup ꝑn. q̄ ſup acceſſorijs ⁊ ſic ſup expēſis. argu.l.fi.C.de an.exce. qđ dictū ſeqꝛ ⁊ reputat tenēdū mēti Pau. de caſ.⁊ ibi ſequit ſimpliciter.d.alexan.de imo.

9 Iudex ad euitandum ſcandalum poteſt ſe intromittere vbi non habet iuriſditionem.

10 Iudex a quo poteſt ſe intromittere ad faciliorem exitum appellationis:ex officio tamen ſuo:vel vt hoc ab eo geſtū teneat:nō autem q pars teneatur ſue citationi parere:ita colligo ex hoc.11.

12 Cardinali etiā legato non credit in ꝑiudiciū partiū de iure cōi:niſi ſit cōſuetudo in contrarium.

13 Electus an et quando ⁊ in cuius manibus poſſit renuntiare iuri ſuo.14.

15 Electio ſecūda an ⁊ qñ valeat prima non caſſata.

Conſtitutus. Si appellans in cā electionis infra tēpus legitimū nō ꝓſequitur nō per hoc preiudicat cognitioni faciende officio iudicis ſuper impedimētis electi vel ſumma generalius ⁊ notabilius ſic. Appellatione deſerta p negligentiā appellantis pōt iudex ex officio procedere in caſib⁹ in quib⁹ eius officiū exuberat ⁊ eſt caſus valde not. Diuiditur ꝑmo ponit partis narratio.ibi:intellecto.Secundo pape motiuum et iudicū datio. ¶ Caſus litteralis. Uacante decanatu claromon.quidam canonici contulerūt poteſtatē eligendi in epm ⁊ quidā non.hoc acto in illa tranſlatione q eps nō procederet ad electionē ſine alijs: dū eſſent in tractatu electionis.xi.canonici appellauerūt ne aliquis eligeret in decanū ſine aſſenſu oim: eps cum quibuſdam alijs cōtulit decanatū archidiacono eiuſdē eccleſie:⁊ pars alia aliū elegit. Quidam cardinalis le.apoſto.ſedis p partes illas iter faciēs examinationē electionis illius cōmiſit duob⁹ abbatibus vt cauſam inſtructā ad ſedē apoſt. remitteret nō vt appellationi iterpoſite derogaret. facta examinatione cardi.trāſmiſit illam ad ſedē apo. partibus poſtmodū in preſentia pa. conſtitutis. Archi.predictus ꝑdicta omnia allegauit petens electionē de ſe factā cōfirmari. Ex parte aduerſa reſponſum fuit: qđ nō erat cōfirmanda ſed infirmanda:quia facta fuit poſt appellationē et cōtra formā epo traditā.⁊ qđ Archi.ſponte renūtiauerat facto epi.ad hoc fuit pro Archi.allegatum qđ illi nō erant vlterius audiendi cum appellationē ſuā.ſ.annū nō fuerūt proſecuti. Dominus pa.his et alijs auditis intellexit p aſſertionē Card.ꝑdicti q ſub ea forma fuerat appellatū ne ſine aſſenſu omniū ꝓcederet in electione decani ⁊ q appellationē infra annū nō fuerāt proſecuti.nec allegauerūt cauſam propter quā eſſet eis biēnium cōcedendū:quia ſicut infra annū miſerunt bis nuntiū ita potuerūt mittere procuratorē:verumtamē ne videat do.pa.peremptorias exceptiones ex eorū parte propoſitas ſub ſilentio ꝑterire mādat iudicibus quatenus ſi cōſtiterit Archi.ſponte renuntiaſſe facto epi ex quo facto nititur:vel ſi conſtiterit ipſum epm ꝓceſſiſſe ad electionē ipſius archi. cōtemptis ꝑdictis canonicis ſine quibus ad electionē procedere non valebat ſm ſibi traditā poteſtatē:eidē Archi.ſuper decanatu ſilentiū imponat: alioquin nominationē ſiue electionē de alio factā ⁊ quicquid fuerit ſecutū ex ipſa denuntient
1 irritum ⁊ inane.Ber. ¶ † Primo no.⁊ tene menti qđ dixi in ſcđo ſummario qđ deſerta appellatione ex negligentia appellantis nō ceſſat officiū iudicis quominus poſſit ꝓcedere et inquirere de meritis eorū ꝑpter que fuerat appellatū: ſed hoc intellige vbi iudex ex officio ſuo potuiſſet aliter procedere ſicut ex cauſa electionis. nā negligētia partis nō debet nocere officio iudicis.ex quo eſt duo ſunt modi ꝓcedēdi vno ſublato remanet reliquus.pro hoc.c.ex tuarū.de auto.⁊ vſu pal.et.c.
2 accedens.ſ.de accuſa. ¶ † Sic videmus in ſimili in inſtantia principali qđ deficiēte accuſatore iudex procedit ex officio ad vtilitatem reipublice.

e ¶ Inn.⁊ ipm refert ⁊ ſimplr ſeqꝛ pau.de ca.i.l.ſancimus.C.de iudi.

⁘ Sebaſti. Sapia.

e ¶ Innocē. Uide Bar. referentem Inno.in.l. terminato.l.ij.col.C.de fruct.⁊ lit. expen. refert Iaſ. in.l.ꝑperādū.§. ſinautē alterutra. col. ix. v.ſcdo quero.C.d indi. vbi limitat vt per eum.

f ¶ Appellauit. Si lata fuit interlocutoria a q̄ non fuit appellatū tēpore dbito ſi poſt ea lapſis.x.dieb⁹ ferat ſentētia ſup expēſis illius interlocutorie non poterit appellare niſi modus excedat. Et adde qđ iſtud dictū Inn. alle.⁊ ſequit Ro. in ſuis ſingu.⁊ dicit q qui neſciret iſtud dictū in curia romana reputaretur groſſus. et ꝑ hoc optime facit qđ no.domi. Ant. in.c.quinta uallis.in princ.in iiij.col.de iureiu. ⁊ in.c.paſtoralis. in.iiij.col.j.eo.

vt in.c.crimina.ſ.de collu.facit optime.l.ꝗuis.C.
de adul.vide aliud ſimile in.c.ſi forte.iuncta gl.de
ele.lib.vi.ꝛ bonū tex.in.c.cū nobis.et.c.cū dilecti.
3 de ele.❡ † Secus dic vbi eſſet talis cauſa in qua
nō exuberaret officiū iudicis vtputa concernens
merū cōmodum priuatum ꝙ tunc iudex nō dꝫ ſe
impedire actore vel appellatore ceſſante iuxta no
tata in.c.ad noſtrā.el.ij.de iurciuran.vide bo.tex.
cū ibi not.in.l.iiij.in.§.hoc antē iudiciū.ff.de dā.
infe.ꝛ.l.ad peremptoriū.ꝛ qđ ibi p Bart. no.ff.de
iudi.❡ Scđo no.ꝛ tene menti iſtū tex.qđ lꝫ lega-
tus etiā cardinalis non poſſit ſe intromittere de
appellatione interpoſita ad papā in ipſius appel
lantis preiudiciū:pōt tn̄ ſe ingerere extraiudicia
liter vt cām inſtructā remittat ad papā.de hoc.ſ.
4 plenius.❡ † Tertio no.ꝛ eſt tex.iſte bene notan-
dus in alio qđ vbi duo ſunt paria expedibilia ſi
probatur vnū fuiſſe geſtū p̄ſumitur potētia expe-
diendi aliud:licet illa non ſint oīno ſimilia.Nam
papa arguit hic de miſſione nuntij ad miſſionem
procuratoris:vt quēadmodū potuerunt iſti mit-
tere nuntiū ita preſumiꝫ potuiſſe mittere procu-
ratorē:tn̄ vt dicit Jo.and.ꝛ bene: qꝛ facilius repe
ritur nūtius ꝙ̄ pcurator:ꝛ qꝛ per talia loca trāſit
nūtius p que nō poſſet trāſire pcurator ſꝫ prima
fronte ſtat prima p̄ſumptio. et idem probaꝫ in.c.
5 cū dilecti.de do.ꝛ cōtu.❡ † Ex hoc inferꝫ ad vnū
dictū notabiliſſimū ꝙ procedit arg. a ſimili licet
a illud nō ſit oīno ſimile.ᵃ facit qđ no. Jo.and.in.c.
nō pōt.de p̄ben.li.vi.in nouel.facit tex.in.c.cū di-
lecta.de cōfir.vti.Sed modus deſtruendi hoc ar-
gumentū eſt probare diſſimilitudinē in illo actu
ad quē ſit collatio: vnde ſi iſti pbaſſent iter fuiſſe
tutū nuntio ꝛ nō procuratori pculdubio ceſſaſſet
iſta p̄ſumptio.ad hoc qđ no.in.c.trāſlato.de cōſti.
et in.l.non poſſunt.ff.de legi.❡ No.quarto vnam
partē capituli poſſe vota ſua in aliū etiā forinſecū
6 a collegio cōpromittere.❡ † Sed cōtra hoc opp.
de.c.quia propter.de ele.vbi leg.ꝛ no.ꝙ ad hoc vt
valeat cōpromiſſum ſup electione oportet vt ne-
b mo diſſentiat ᵇ in.c.cām que.de elec.Itē non pōt
quis cōmittere votū ſuum niſi ſit impeditus nec
tūc niſi ei qui eſt de collegio.vt.d.c.qꝛ ppter.Sol.
dicit Inn.lꝫ ſpecifice nō attingat hec cōtraria qꝛ
contrariū pcedit hodie:ſed olim poterat fieri qđ
hic dicit: et ſic ſentit ꝙ in hoc iſtud.c.ſit correctū.
Pe.aliter dicit ꝙ cōtrariū pcedit in his electio-
nibus in quibꝰ eſt ſeruanda illa forma illius.c.qꝛ
ppter.ſ.qñ per mortē prelati eccleſia remanet vi-
duata.do.Anto. diſtinguit ꝙ aut minor pars ſeu
maior vult facere cōpromiſſum etiam in preiudi-
cium nō conſentientium et nō poſſunt:vt in.d.ca.
quia propter.ꝛ no.in.d.c.ſcriptū.eod.ti.Aut vult
cōſtituere procuratorem ꝛ ſic nō tangendo aliorū
preiudicium:ꝛ tunc ibi eſt ſeruanda forma.c.quia
propter. non poteſt niſi p iout ibi dicitur. Sed ſi
nō eſt ſeruāda forma illius.c.poteſt procedere di-
ctū Pet.ꝛ qđ ibi dicitur. Aduerte latius. nam re-
ſpectu cōpromiſſi arctantis alios nō conſentien-
tes verū eſt vt omnes debent cōſentire quia tra-
ctatur hoc caſu de preiudicio iuris ſingulorum vt
priuenꝫ facultati vocis dāde:ideo nō ſufficit ma-
ior pars.hoc puto verū nedum in actu electionis
ſed in oībus actibꝰ vniuerſitatis per rationē pre-
dictam.et per ea que no.in.c.quia propter.et in.c.
ſcriptū.ꝛ ita pluries in varijs actibꝰ allegaui in
cōcilio ſeneñ generali.ſed quo ad facultatē cōſti
tuendi procuratorē credo qđ ſpāle ſit in qualibet
electione vt nō impeditus nequeat cōmittere al-
teri vices ſuas alijs maxime cōtradicētibus p.c.
qꝛ propter.§.illud p̄al leg.ꝛ facit ratio.c.is cui.de
offi.dele.lib.vi.ꝛ.c.cū in eccleſijs.de p̄ben.eo.lib.
Sed in alijs actibꝰ poterit nō impeditus cōmit-
7 tere quia hoc nō reperiꝫ prohibitū. ❡ † Nūquid
antē poſſet cōmittere extraneo vt forinſeco a col-
legio.credo ꝙ nō poſſit cōtradicente vniuerſitate
qualiſcūqꝫ ſit actus gerendus: quia intereſt vni-
uerſitatis ne eius ſecreta pateant forinſecus: qđ
ſentit Joan.and.in regula qđ alicui.de regu.iur.
lib.vj.in mercu.ꝛ ſic intellige tex.c.pe.de ele.eo.li.

❡ In glo.in verbo omniū.ibi non valuiſſet appellatio.dic ſm doct.qđ
imo valuiſſet ſi in cōpromiſſo fuit actum vt eps non eligeret niſi habi-
to oīm conſenſu ꝛ hoc iudicio meo videtur probare tex.iſte prope finē.
8 in ver.vel predictū epm ꝛc.❡ † Ex quo notabis bene ꝙ iſti de vniuer-
ſitate poſſunt ſtatuere vt nō valeat actus niſi habeaꝫ omniū conſenſus:
nec eſt cōtrarius cōe:ex quo a principio hoc voluerūt oēs: hoc procedit
niſi in actu eſſet a iure pdita certa forma vt valeat actꝰ a maiori pte ꝛc.
vt in.c.quia propter.de elec.vel niſi propter iſtam reformationē impedi
reꝫ vtilitas eccleſie.Quid eñ ſi nunꝙ̄ poſſent oēs eſſe cōcordes ꝛ inſtat
neceſſitas vel vtilitas eccleſie.certe tunc putarem actū valere a maiori
parte.arg.c.j.de his que ſiunt a maio.parte capi.facit qđ leg.ꝛ not.in.c.
cū omnes.de cōſti.ſic ecōtra poteſt vniuerſitas ſtatuere vt valeat actus
gerendus a pluribus de vniuerſitate: licet non faciant maiorē partem
totius vniuerſitatis:ſed ſint plures partiū cōparatione minoris. vide
glo.no.quā ſemper tenebis menti.in.c.ſi cui.de elect.lib.vi.alias autem
non valet quicqd faciunt plures de vniuerſitate niſi cōſtituant maiorē
partē totius vniuerſitatis.et eſt tex.no.in.c.cum eccleſia.el.j.ſ.de elect.
hoc ideo quia non reperitur hic vniuerſitas ex quo non eſt maior pars
totius vniuerſitatis.l.qđ maior.ff.ad munici.ꝛ in.c.j.de his q̄ ſi.a maio.
parte capi.❡ In glo.in ver.delegauit in ſi.dantur ꝛ alie plures ſol.per
doct.inter cetera dicit Innoc.ꝙ vbi negatur fuiſſe appellatum vel ap-
pellationē deuoluiſſe negotium poteſt inferior de hoc cognoſcere.Sed
hec ſol.licet ſit vera in ſe et notabilis.facit qđ ipſe no.in.c.paſtoralis.§.
preterea.de offic.delega.nō tamen cōgruit huic litere quia hic inferior
cognoſcebat vt cauſam magis inſtructā remitteret:nō autem vt vide-
9 ret an ſua eſſet iuriſditio.❡ † Hoſt.dicit ꝙ hic imminebat ſcandalū:ᶜ
c ideo potuit legatus ſe intromittere.argu.l.equiſſimum.ff.de vſufruct.
❡ No.hāc ſol.in practica:ſed nō cōgruit litere quia nō allegat cauſam
10 ſcandali ſed facilioris inſtructionis.❡ † Do.Ant.dicit inferiorem ſe
poſſe intromittere ad effectū:de quo hic enim hoc tendat ad faciliorem
exitū cauſe appellationis.per ea que no.in.c.ij.de matri.cō.cōtra inter.
eccle.allegat Spe.de offi.lega.§.nūc oſtendendū.ver.xxxiij.Non credo
hoc procedere in quolibet inferiore maxime a iudice a quo fuerit appel
latum:per tex.apertum in.c.ſi a iudice.eo.ti.li.vi.vbi dicitur qđ appel-
lans nō tenetur comparere ad citationē iudicis a quo niſi ſolum ad au-
diendam reuocationē grauaminis:ergo nō tenetur comparere ſi citat
vt cauſam magis inſtructā remittat ad ſuperiorē.ſed hoc puto eſſe ſpe-
ciale in legato de latere:vt dicit hic Hoſt.tum quia legatus repreſentat
perſonā pape:tum qꝛ ex quo eſt cardinalis ꝛ ſit de collegio ipſius pape
poteſt ſe intromittere ad hunc finem vt cām magis inſtructā remittat
ad papā.ita proprie loquiꝫ Spec.vbi.ſ.licet do.Anto.eū alleget gene-
11 raliter.vide circa hoc multa tacta per Spe.ibi:ꝛ hec notabis.❡ † Nec
obſt.motiuū do.Anto.fateor eñ ꝙ inferior poteſt ſe impedire de cōcer
nentibus faciliorem exitum cauſe appellationis qñ vult prohibere de
nouo attentanda:vt in.c.cū teneamur.ſ.eo.ꝛ in.c.ij.qđ ipſe allegat. vel
qñ partes nō cōtradicūt ſecus autē vbi appellans cōtradiceret.ꝛ nihil
12 de nouo attentat:vt in.d.c.ſi a iudice.❡ † Sed extra gl.opp. cōtra tex.
alio modo videꝫ enim ꝙ aſſertioni iſtius legati nō erat ſtandū in preiu
diciū partiū:vt in.c.cū a nobis.de teſti.Hoſt.hic primo ſoluit ꝙ partes
d acquieuerunt relationi legati vel hoc eſt ſpeciale in legatoᵈ de latere ex
cōſuetudine generali vt credaꝫ relatiom illius.ſed de iure cōi ſecus eſt
vt pronūtiauit papa Clemēs: vt refert Spe.in ti.de teſte.in.§.i.ver. ſed
nūquid aduocatus.Ego allego gl.not.in.c.ſicut.ſ.de ſen.excō.q̄ vult qđ
de iure nō creditur legato etiā cardinali in preiudiciū partiū.ceſſante
ergo conſuetudine tene primā ſol.ꝛ no.hoc cōe dictum doct.in illa glo.
13 ❡ † In gl.in verbo renuntiaſſe ibi:qđ ei licuit.ꝯ hoc oppo.de.c.admo
net.ꝛ.c.qđ in dubijs.de renū.vbi nō renūtiat quis beneficio niſi in ma-
nibus ſuperioris.Sol.Hoſt.ꝙ electus in diſcordia etiā ſi conſenſerit ꝛ
ſit appellatus ad ſuperiorē poteſt renūtiare iuri ex quo non habet ius
14 pacificū:ſecus vbi cōſenſiſſet et nulla diſcordia ſubeſſet.❡ † No.primā
dictū ſed intelligerē ſm no.per gl.in.d.c.qđ in dubijs.aliquid in clem.
gratie.de reſcrip.ꝛ gl.in.c.ſi electio.de ele.li.vi.que eſt multū notabilis
et generaliter tractat an ꝛ qñ poſſit electꝰ renūtiare iuri ſuo.dic vt ibi.
15 ❡ † In gl.ſi.in ſi.de hac materia an ꝛ qñ valet ſecūda electio prima nō
caſſata.dic vt no.in.c.cōſiderauimus.ꝛ in.c.auditis.de elect.An minor
pars contēpta in electione prima poſſit procedere ad ſcđam ſicut fece-
runt iſti.dic vt plene no.in.c.bone.ꝛ in.c.quia propter.de elec.

1 ☞ Prelatus timens ne patronus preſentet aliquem non idoneum
eccleſie ad preces forte aliquorum poteſt ipſum abiurare vt bonum et
vtilem preſentet.
2 Conſcientia debet eſſe informata iudicio rationis ꝛ ſecundū deum alſ
non excuſaret.
3 Eps ꝛ quilibet adminiſtrator nō ſolum debet eſſe idoneus ſed vtilis.
4 Scholaris notorie peritus tranſit ſine examinatione vel ſaltem modi-
ca pro forma.
Notus poteſt promoueri ſine examinatione.
5 Poſſeſſio in beneficialibus transfertur per inueſtituram factam poſt
electionem ꝛ confirmationem.
6 Electus ꝛ confirmatus debet conſequi poſſeſſionem nō obſtante appel
latione vel electione de alio extraiudicialiter facta.

Electores

Sebaſti. Sapia.
a ❡ Oino ſimile.vi
de Abb.et alios
in.c.trāſlato.ſ.de
cōſtitu.et nūquid
allegāti ſimile de
beat pbare ſimi-
litudinē i eo in q̄
res cōueniūt: an
vo aduerſario in
cūbat onus pbā-
di diſſimilitudi-
nē vt tollat funda
mētū a ſimili. nō
reperio ab aliq̄
tactū.Ego tetigi
in repe.l.qđ ner-
uā. in.j.not.ff.de-
poſi.conſiderādo
an ea q̄ allegātur
pro ſimilibus ha
beant plures diſ-
ferētias. an vero
plures cōuenien
tias.qꝛ p̄mo caſu
incūbet onus p-
bandi ſimilitudi-
nē.l ſcđo caſu leuā
bit negāti.vt ibi
late probant.
Zacharias.
b ❡ Nemo diſſen-
tiat.Solus enim
cōtradicēs impe
diret illud vt di-
xi i apo.ad iſtū in
c.in cauſis. nūc.ꝫ.
in ver.oibus.ſ.de
elec.ꝛ not.Cardi.
māda.in ſuo tra-
cta.de elec.pte.ij.
c.lix.fo.viij.et ibi
in apoſt.in v̄.ſpe-
cialiter.
c ❡ Scandalum.
Si iſte itellectus
eſſet verus redde
ret iſtā decre.mul
tum ſingu.ſed di-
uinat ideo intel-
lectus quē ponit
do. Anto. hic eſt
amicus lre ſm.d.
Bart.de bel.hic i
addi.ad.d.Anto.
d ❡ In legato.vid
ē hoc.d.Ant, hic
in.ij.colū.ver.op.
ꝙ non ſtetur ꝛc.q
dicit ꝙ nō ſtatur
aſſertioni cardi-
nalis legati:licet
aliter de cōſuetu
dine obſeruet: ſꝫ
de hoc vide p eun
dem.ꝛ qđ ibi poſt
iſtū addidi in ca.
qm̄ ſ.i.xxviij.col.
de probatio.

7 Electores qui eligunt idoneū: an vulnerēt cōſcientiam eorum ſi poſſunt idoneiorem eligere.
Peccatum non incurrit qui operatur bonum et potuit optimum operari.
8 Habens duas voces: vnā iure proprio: aliā tanq̄ procurator non poteſt vnā vni dare: et aliā alteri: et ſi ſecus fecerit non tenet.
9 Prelatus impeditus adminiſtrare propter ſenectutem remouetur: ⁊ ei datur coadiutor.
10 An ⁊ qñ ſit eligēdus potius in ꝑlaturā doct⁹: diues an potens: ⁊ qñ electio facta de aliquo iſtorū caſſetur tanq̄ non expediens eccleſie. 11.
12 Diuitie an ⁊ qñ poſſunt poſſideri ſine peccato.
13 Cauſa ſi exprimatur vna ex multis que ſit friuola alie etiam preſumuntur friuole.
14 Confirmatio electionis an et quādo habeat vim diffinitiue ſententie.
15 Agenti poſſeſſorio adipiſcēde in beneficialibus obſtat exceptio defectus proprietatis ſi incontinenti poteſt probari. ⁊ alie de quibus hic.

Conſtitutis.

¶ Appellatio fruſtratoria poſſeſſionē cōfirmati non impedit. ita cōiter ſummaē. Sed ſm hanc ſummationē hec decretalis eſſet de īdubio ideo ſummo ſic. Cōtra electū vel ꝯfirmatū nullū aliud ius ſpectantē nō admittitur regulariter exceptio vel appellatio maxime fruſtratoria ad impediēdum electionis ⁊ cōfirmationis effectū. ſed poſſeſſione habita poterit accuſari vel denuntiari. ⁊ ſm hoc eſt caſus notabilis. Diuidit primo narrat factū. ſcdo diffinit. ibi: nos ergo. tertio ꝓteſtatur. ibi: ſi quid. ¶ Caſus literalis. Vacāte prepoſitura ſancti Saluatoris die ſtatuta ad celebrandū electionem: ep̄s metenſis abiurauit canonicos illos per patrē et filiū ⁊ ſpm̄ ſanctū: vt ſm deū vnum eligerent de duobus in quos partes videbanē conueniſſe quē magis vtilē ⁊ idoneū eccleſie reputarēt. poſt hoc decanus cū qbuſdā nominauit ꝓpoſitū cantorē metēſem. cantor ſcti Saluatoris cū qbuſdam alijs cōcorditer. cancellariū metēſem elegerūt in ꝓpoſitū. cuius electionē tanq̄ a maiori ⁊ ſaniori parte capituli metēſis ep̄s cōfirmauit. et cū vellet ei dare inueſtiturā: decanus appellauit ad ſedē apo. ꝯ ipſum impotentiā allegādo dicēs illū cancellariū īpotentē in partib⁹ illis in qb⁹ bona ꝓpoſiture ꝯſiſtunt: addens ꝙ alia ſibi opponeret in preſentia pape q̄ in ꝓſentia iudicis ſuſpecti noluit explicare. demū cauſa iſta ad ſedē apo. eſt delata. decanus ꝓ parte ſua in preſentia pape hec ⁊ alia ꝓpoſuit do. pa. examinato negotio ei cōſtitit euidēter app. eiꝯ corā ep̄o expreſſam rationabilem nō fuiſſe ⁊ aliā nō expſſit q̄uis dixerit qḋ exprimeret corā papa: vnde ipſe ſtatuit vt p ea q̄ dicta fuerūt cōfirmationis effectus nō debeat īpediri. poſtq̄ vero pacificā poſſeſſionē ipſius prepoſiture habuerit ſi cōtra ipſum aliquid proponere voluerit: nō in modū exceptionis ſed in modum denuntiationis vel accuſationis licentiā habeat proponēdi. Ber. ¶ No. primo ſuperiorē poſſe per abiurationem aſtringere electores vt eligant ſm deū ⁊ conſcientiā magis idoneū et vtilē eccleſie ⁊ hec abiuratio[a] eſt loco iuramenti: vt in glo. ij. quā tene mēti. ⁊ idem Archidia. ij. q. v. ſi quis. ¶ † Ex hoc infero ad vnā notabilē theoricam ꝙ vbi epiſcopus timet ꝙ patroni non ꝓſentent vtiliorē eccleſie propter preces aliorū per dilectionē carnalem ꝙ poſſit eos cōſtringere iuramēto vel ab hac abiuratione vt preſentēt magis idoneū et vtilem ex quo enim de iure ad hoc teneuē. vt. ſ. dicā ergo pōt ſupior interponere partes ſuas. ¶ † Scdo no. ꝙ quis debet eligere ſm deū ⁊ iuſtam cōſcientiam: ergo non ſufficit ſequi puram conſcientiam niſi illa ſit informata ſm deū. Vñ alibi dicit text. not. quē tene menti non debet puritati conſciētie deeſſe iudiciū rōnis. vnde peccat ille q ſequiē conſcientiā ſuā nō informatā ſm deū lʒ credat bñ facere. vt in. c. nō ſolū. vbi tex. de reg. lib. vi. Nā peccat iſte p ignorātiā et ſic nō excuſaē maxime circa ea q̄ ſunt dei. xxxviij. di. qui ea. de pe. di. ij. ſciendū.

3 ¶ † Tertio no. ꝙ eligēdus in prelatū non ſolum dʒ eſſe in ſe idoneus: ſʒ etiā vtilis eccleſie. Et ideo alibi dicitur ꝙ ep̄s nō debet eſſe cuſtos chartarū nec ſolū attendere ſtudio literarū ſed etiam alijs exterioribus: vt l. c. in canonib⁹. xvi. q. i. facit. xxxix. di. c. petrus. vbi ſimplicitas repellit a ꝓmotione. ¶ Itē no. ꝙ canonici tenētur eligere magis idoneū non ergo ſatis eſt ꝙ ſit idoneus dūmodo reperiaē idoneior. qḋ an ſit verū indiſtincte dicā in
4 gl. iij. ¶ † Itē no. ꝙ notus pōt ꝓmoueri ſine examinatione: habet enim teſtimoniū totius populi. vide ho. tex. in. c. nullus. xxiiij. diſ. facit iſte tex. vt ſcholaris notorie peritus tranſeat ſine examina
5 tione vel ſaltē modica pro forma. ¶ † Itē no. ꝙ ꝑ inueſtiturā factam poſt electionē et cōfirmationē trāſfertur poſſeſſio. de hoc plene no. in. c. trāſmiſ
6 ſam. de electione. ⁊ in. c. ij. de cōſuetu. ¶ † Vltimo no. ꝙ electus ⁊ cōfirmatus nō obſtante electione vel appellatione extraiudiciali debet cōſequi poſſeſſionē nā exceptio nō eſt hoc caſu ꝓportionabilis petitioni poſſeſſionis: qꝛ petens poſſeſſionem petit qḋ facti: ſed exceptio opponiē iuri. qḋ dicā latius. ſ. cum gloſ. ſi. Alia nō colligo qꝛ examinabunē. ſ. in glo. iij. no. gl. ex qua habes duas cōcluſiones. Prima ꝙ doctior ⁊ ſcientior eſt eligēdus. Scḋa ꝙ licet nō eligatur doctior ⁊ ſciētior tenet electio dūmodo ſit facta de idoneo. et de hoc vide
7 plene. gl. viij. q. i. in. c. licet ergo. ¶ † Sed dubitaē
b nunqd eligentes[b] vulnerent cōſcientiā ſuā eligēdo idoneū ex quo potuerūt eligere idoneiorē. do. Anto. hic in quodā notabili ꝙ ſic: nihil tamē allegat preter iſtū tex. Tu vide glo. hoc diſputantē in. d. c. licet ergo. q̄ refert varias opi. Finaliter cōcludit cōtrarium ſicut enim agēs bonū nō peccat ſi pōt facere magis bonū: ita eligētes idoneū non peccant ſi potuerūt eligere idoneiorē. Alij cōtra vt ibi no. Arch. vbi dicit ꝙ in voluntarijs procedit illa opi. glo. ſed in neceſſarijs opʒ eligere meliorē: vt in. d. c. licet ergo. Hoc idē reperio ſenſiſſe Fede. cōſi. xc. vbi dicit ꝙ eligentes non ſaluāt cōſciētiam ſuā ſi potuerant eligere meliorē. In hac materia ſic diſtinguerē comprehendendo vtrāq; cōcluſionē glo. ꝙ aut a principio fuit appellatum ne fieret electio de idoneiori: ⁊ tūc puto ꝙ ſi in eodē collegio reperiē idoneior nō valet electio facta de idoneo cū de iure teneantur eligere idoneiorē: vt in. d. c. licet ergo. ⁊ i. c. dilecti. de elec. ⁊ iuſta fuit cauſa appellādi vel ſaltē talis electio retractabiē per ſuperiorē in cauſa appellationis qḋ ſentit gl. in. d. c. lʒ ergo. Aut nō fuit appellatū: ⁊ tunc tenet electio facta de idoneo. ar. in. c. cū nobis. et. c. cum dilecti. de elec. facit tex. cū gl. in. c. cū terra. e. ti. Sʒ eligētes peccāt nō eligēdo idoneiorē p iura ſuperius allegata ⁊ qꝛ tenētur eccleſie ꝯſulere meliori
8 modo q̄ poſſunt. ¶ † Pro hoc optime facit tex. iūcta gl. in vbo nihil in. c. pe. de ele. li. vi. vbi dr̄ qḋ q hʒ duas voces: vnā iure ꝓprio aliā tanq̄ procurator nō poteſt vnā vocē dare vni: aliā alteri: et ſi aliter facit nihil valet: ⁊ eſt ratio qꝛ eadē conſcientia qua tenetur eligere meliorē etiā iure ꝓprio dʒ eligere tanq̄ procurator. ſi ergo ſatis eſſet eligere idoneū poſſet ⁊ quis diuidere illas voces in duos idoneos: ſed quia habet eligere idoneiorē ille voces nō ſunt ſeparabiles. no. hoc quia habes verā rationem decidendi ad illam tex. quia ibi nō redditur. Et intellige predicta qñ in eodem collegio reperiē idoneior: alias autē nō teneretur eligere idoneiorē de alio collegio qꝛ honeſtius eſt vt idoneus eligaē de eodem collegio q̄ qḋ fiat trāſitus ad idoneiorē alterius collegij. pro hoc facit text. in. c. nullus ep̄s. lxi. di. ⁊ qḋ leg. et no. in. c. inter canonicos. ꝑ ealle. ſ. de elec. ⁊ cū predictorū limitatione puto intelligēdas glo. ⁊ Bar. in. l. cū quidā. ff. de leg. i. vbi concludit ꝙ habēs electionē tanq̄ bonus vir ſatis eſt vt eligat idoneū licet poſſit eligere idoneiorem. Dico enim hoc procedere quo
c ad validitatē electionis. conſcientia[c] tamen non ſaluatur cū ſemꝑ in ſaluanda cōſcientia ⁊ in eleemoſyna impendenda debet eligere iuſtiorem ceteris paribus. de quo vide ho. tex. in. c. non ſatis.

a ¶ Abiuratio. vide tex. i. c. fraternitatis. ſ. de frig. ibi in piculo aiarum ⁊c. quem ibi pōderat. d. Ant. Itē adde hic Archi. xxij. qḋ. v. vbi dicit ꝙ verū iuramentū eſt ſi qs ſe aſſerit dicere veritatē in piculo ale ſue. vt i. c. fraternitatꝭ. ita dicit tenere Inno. ⁊ Hoſtien. in. c. ſi ebrietas. de iureiur. Sebaſti. Sapia.

b ¶ Eligētes. vide Abb. in. c. iij. vbi gl. in vbo maiori bus. ſ. de iure patro. cū plurib⁹ allegatis per And. ſiculū in cōſil. xiz. incipiē. illud afferam in medium. col. xij. in. i. volu.

c ¶ Cōſciētia. vidꝫ tu hic Imo. et. d. Philip. de peru. in. ij. col. vbi probat p. i. col. ꝙ electio facta de idoneo ſit valida i foro iudiciali: licet ali⁹ idoneior potuiſſet eligi dummodo ſit electus a maiori parte et appellatio i ꝯriū nō videē legitima ⁊ ius canonicum inquātū diſponit in foro iudiciali ſemꝑ tendit in ſalutē aie. vt patet in. c. cū cōtingat. de iureiu. vñ īfertur ꝙ ſi electio facta de idoneo eſt valida in foro iudiciali lʒ potuiſſet eligi ali⁹ idoneior. eodē ⁊ ſimili modo dicendū in foro cōſcientie qꝛ ius canonicū nunq̄ iniicit alicui laqueū. xxvij. q. ij. d viduis. nec ſcienter defendit aliquē in peccato c. literas. de reſti. ſpo. ſi enim eligere idoneū induceret petiū ius canonicū nō validaret tunc electionē ſicut facit. c. quia propter. ⁊ c. cū in cunctis. de elec. ⁊ ꝯ hꝫ tex. ergo eligentes nō peccant. l. gracchus. C. de adul. ⁊ ex his facit vnā cōcluſionē ꝙ d iure canonico qñ factū eſt certū ⁊ de eo conſtat omē id qḋ eſt licitū et ꝑmiſſum in foro iudiciali cenſeē licitū et ꝑmiſſum ī foro cōſcientie alias ius canonicū iniiceret laqueū et peccarent exercētes actum autoritate canonis qḋ nō eſt dicendū vt ibi latius per eum. Anto. Franciſ.

¶ Circa hoc an ſufficiat eligere idoneū etiā ſi reperiatur magis idoneus. credo verū eſſe qḋ iſte dicit. Et addo ꝙ idoneus ad bñficiuꝫ diciē qlibet q ſcit bene legere bene conſtruere ⁊ bene cantare. vt eſt gl. quā. d. Cardi. ibi no. in cle. i. de conceſ. preben. ⁊ addo qḋ idoneus diciē eſſe ille quē papa eligit pro idoneo vt p Card. vbi. ſ. vbi dicit ꝙ reputare nō idoneum quem papa reputauit idoneū eēt ſacrilegium. xvij. q. iiij. in. §. qui autem. ⁊ dixit Bal. in. l. precibus. in viij. col. C. de ipu. et alijs ſubſtitu. ꝙ ille dicitur idoneus quē virtus probat. ⁊ alibi dixit tex. in. l. qui ſatiſda. in. §. ſi. ff. de fideiuſſ. ꝙ ille diciē idoneus quē approbat is cui⁹ intereſt.

lxxvi.di.ⲧ glo.optimā.glī.di.quieſcamus.ⲧ pre‑
dicta cōcluſio vr̄ de mente Dy.in.d.l.cū quidam.
9 qđ no. ¶ † In glo.in ver.potentia.ibi prouenićs
ex ſenectute.not.gl.et eſt tex.in.c.archidiaconum
als florentinum.lxxxv.diſt.ꝙ ſenectus impedićs
adminiſtrationē repellit quē a promotione. Nun
quid autē repellat.promotū de ſeculari. nō eſt du
bium qđ nō repellit:ſed debet ſibi dari coadiutor
ꝓ hoc.ĵ.de cle.egro.per totū.ſed in ꝓlato religio‑
ſo eſt magis dubium.de quo vide per Jo.and. in
c.ſi.de ſupplen.neg.prela.in nouel.vbi tenet idem
10 in religioſo licet quidam cōtra. ¶ † In eadē gl.
ibi:ſed nūquid eſt habenda ratio ⲥ.No. glo.vſq
ad ſi.maxime in eo qđ dicit ꝙ data in reliquis pa
ritate inter eligēdos preferēdus eſt ditior ſeu po
tentior vt melius cōſulatur eccleſie per potētiam
ſeu diuitias iſtius.Nō enim daꝝ ſibi beneficiū ſeu
prelatura vt inde viuat ſed vt bene regat ⲧ bñ diſ
penſet:vnde alibi dr̄: qui epatum deſiderat bonū
opus deſiderat.nota qđ dicit opus:idē eſt qđ ap‑
petere ſolicitudies ⲧ labores. vnde principaliter
vbi verſaꝝ onus ibi in cōſequētiā eſt honor ⲧ par‑
ticipat de fructib⁹ in cōſequētiam cū indiget.x.q.
11 ij.eps. ¶ † Ex quo ad qđ.gl.dicit Hoſt. cōſiderā‑
dam qualitatē et ſitū eccleſie: vt ſi eccleſia indiget
potentia vel diuitijs tunc potētia preferꝝ ſciētie.
arg.bonū in.c.officiū.de elec.vbi vero nō indiget
a potētia:ſcientia a ꝓferꝝ potētie.ar.c.cū cauſam.de
elec.Si vō indiget diuitijs:vt q2 eſt onerata debi
tis tūc diuitie ꝓferenꝝ potētie ⲧ ſciētie.ar.x.q.ij.c.
hoc ius porrectū.ceſſantibus autē ꝓdictis conſi‑
derationib⁹:vtputa q2 eccleſia nō indiget poten‑
tia vel diuitijs tunc lз ꝓdicta gradū adijciant: nō
tñ ꝓpter hoc reprobabiꝝ electio facta de eo q non
eſt diues vel potēs ex quo alias eſt idoneus.ⲧ pō‑
dera bene hoc dictum Hoſt.qui tacite ſentit ꝙ vbi
eccleſia indiget viro potenti:vtputa q2 hз poſſeſ‑
ſiones circa inimicos vel indiget diuitijs tūc ele
ctio facta de nō potenti vel nō diuite eſt retractā‑
da:qđ ſatis mihi placet:q2 lз in ſe iſte ſit idoneus
nō tñ eſt vtilis eccleſie.ⲧ ꝓlatus non ſolum dз eſſe
idoneus in ſe ſз etiā vtilis eccleſie vt hic in tex.qđ
no.nunqd aūt preſumaꝝ pro potētia ſeu nobilita‑
te.vide gl.in.c.illud.xl.diſt.vide aliā gl. in cōtra‑
riū in.c.qñ vetus.xxiiij.qđ.i.que narrat ꝙ cū duo
eligerenꝝ fuit oppoſitū ꝑ alterā partē de ipotētia
alterius:replicatū extitit qđ Petro piſcatori fa‑
bri filio ſucceſſorē querimus nō auguſto.i.cū ipſe
debeat ſuccedere nō imperatori: vbi cōſideratur
ſplēdor dom⁹:ſed in adminiſtratione eccleſiaſtica
in qua ꝓfuit Petrus q fuit piſcator et filius Fa‑
bri nō eſt curādū de nobilitate.pro hoc.c.venera‑
bili.ſ.de ꝓbē.vbi bonus tex.Sз intellige ſm ꝓdi‑
12 cta niſi eccleſia idigeat potētia. ¶ † Et pro diuiti
bus an et qñ poſſint diuitias poſſidere ſine pec‑
cato.vide bonū text.in.c.hec ſcripſimus.xxx.diſt.
et bonā gl.in.c.clericus.xxij.q.i. ¶ In glo.in vbo
rationabilē.ibi: nō fuit iuſta cā appellandi.limi‑
ta iſtā gl.ſm ea q dixi in ꝓced.gl. ¶ In gl.in v.qđ
alia.Ex gl.iſta colligunt tres ſolutiones.Prima
ꝙ ſpāle eſt in electiōe vt appellās in ea poſſit ꝓſeq
cām in appellatiōe nō expreſſaз. ſed certe iſta ſol.
nō ꝓcedit maxime hodie ꝑ.c.vt circa.de ele.li.vj.
ⲧ cle.cōſtōnem.eo.tit.nec ob.iura allegata in gl.q2
vt dicit Hoſti.lз poſſit iudex ex officio procedere
nō tñ dз pars audiri.vt appellans.pro hoc tex. in
ſimili.in.c.ꝓced.ⲧ.c.cū dilecti.ſ.de elec.in ſi. Scḋa
ſol.eſt iſti 3ria vt nō admittaꝝ volēdo aliā ꝓſequi
per iſtū tex.ⲧ iſta ſol.eſt vera:ⲧ ꝓbaꝝ in tex.dū pō‑
derat ꝙ tunc aliā non expreſſit.Tertia ſol.ꝙ iſte
repelliꝝ propter preſumptionē ortam cōtra eū: q2
13 cauſa expreſſa erat irrationabilis. ¶ † Not.bene
hāc vltimā ſol.ad aliū effectū ꝙ vbi qs in ſnīa vel
appellatione exprimit vnam cām ⲧ ſubijcit qđ ex
multis alijs cauſis ⲥ.ꝙ ſi expreſſa cā eſt irratio‑
nabilis preſumiꝝ etiā ꝙ nō expſſe cōprehenſe ſub
clauſula generali ſint etiā irrationabiles.facit in
arg.c.ſi forte.de elec.lib.vi.ⲧ reſpectu ſnīe vide qđ
14 plene dixi in.c.ſicut.de re iudi. ¶ † Sed 3 ꝓdicta
op.cōfirmatio electionis hз vim diffinitiue ſnīe.

a ¶ Scientia. adḋ dictum Joā.mo‑
nachi.i.c.cum ex eo.de ele.in.vi.qđ
eccleſia maxime indiget viris lite
ratis non aſinis ferratis refert Fe
li.in.c.ſi quando. col.v.verſi.de in‑
feriorib⁹.ſ.de reſcrip.

ergo ſicut in diffinitiua nō teneor exprimere oēs cauſas in appellatio‑
ne.l.ſcio.ff.eo.vide gl.in.c.cū cauſa.ĵ.eo.ita ⲧ in appellatione a cōfirma
tione:ergo poterat iſte proſequi cām nō expſſam.Sol.dicit Inno. 3:iū
procedere qñ cōfirmatio ſit oblato libello lit.cōteſt.ⲧ alio iudiciario or
dine obſeruato.ſecus aūt qñ ſit cū ſummaria cauſe cognitione: q2 tunc
nō hз vim diffinitiue.Jo.and.dicit poſſe dici ꝙ cū hodie ſit ſeruāda in
cōfirmatione ſolēnitas.c.ſi.de elec.li.vi.ſemper cōfirmatio hз vim diffi
nitiue.Certe nō bene loquiꝝ ⲧ ipſemet aliud ſentit in.c.auaritie.de ele.
lib.vi.in nouel.Nā diſtinguendū eſt. Aut eñ nō ſeruaꝝ ſolēnitas illius
c.ſi.ⲧ nō valet cōfirmatio.aut ſeruaꝝ ⲧ tūc ſi cōfirmatio ſit cōparēte con
tradictore in iudicio ⲧ iudice iudicialiter ꝯfirmāte:tunc eſt diffinitiua.
Si aūt nullus 3dictor apparet.ⲧ ſupior cōfirmat cū ſummaria cogni‑
tione tūc illius cōfirmatio nō hз vim diffinitiue q2 eſt actus extraiudi‑
cialis hec no.q2 nō valent ad multa nec ſolēt recitari hic. ¶ In glo.ſi.
gl.multa 3ria ſimul inculcat ⲧ formaliter nō ſoluit.Et ꝓ intellectu glo.
formo quatuor cōtraria q eliciūtur ex ea.Primo obſtat regula cui da‑
mus actionē fortius exceptionē:vt in.l.i.mitius.ſ.cui damus.hic alleg.
et in regula q ad agēdū.de reg.iu.li.vi.ſed 3 iſtū electū ⲧ cōfirmatū pōt
agi:ergo fortius excipi.Scḋo ob.c.tantis daniel.lxxxi.diſ.ⲧ.c.olpotēs.
ĵ.de accu.vbi patet ꝙ pēdēte accuſatiōe alicui⁹ nō dз ꝓmoueri ad bñſi
ciū:ſed hic pendebat cōtrouerſia.ergo ⲥ.Tertio obſt.c.ſuper his.ĵ.de
accu.vbi excipiꝝ 3 electū ⲧ confirmatū.Quarto pōt adduci pro ⲧ cōtra
c.accedens.eo.ti.vbi excipiꝝ cōtra ꝓuiſum de crimine famoſo.ⲧ ſic exce
ptio eſt proportionabilis petitioni poſſeſſionis. Sed in cōtrariū facit
iſte tex.in eo ꝙ regulariter nō admittiꝝ exceptio.Ad primū argu.glo.
in prin.rñdet ꝙ hic poniꝝ ſpeciale ꝓpter preſumptionē ortā cōtra iſtū.
Sed in ſi.gl.rñdet formalius ꝙ iſte electus ⲧ cōfirmatus poſtꝗ habuit
poſſeſſionē corporalē quā papa ſibi mandat tradi cōſecutus fuit plenū
ius ⲧ ſic nihil reſtabat petere merito nō dз admitti exceptio q eſt actio
nis excluſio.ſed in.c.ſup his.reſtabat cōſecratio vel benedictio ⲧ ſic re‑
ſpectu illius iuris de futuro poterit excipi.Sed aduerte q2 lз doct.non
ponderēt.tñ gl.nō recte loquiꝝ.Nā illud de quo qriꝝ eſt quare papa vo‑
luit exceptionē admitti anteꝗ traderet ſibi poſſeſ.ſed voluit vt añ oia
iſte cōſequereꝝ effectū cōfirmationis.Inn.hic dicit quē cōiter ſequunꝝ
doc.ꝙ cū excep.ſit act.vel intētionis excluſio:et ipſe iam ꝑ cōfirmatio‑
nē cōſecutus erat ſuā intentionē ꝙ habebat plenū ius:ideo nō obſtitit
ſibi excep.q2 non ſupeſt aliqd cui opponaꝝ.ⲧ ſi diceres ꝙ hic pendebat
appellatio et ſic petebat iſte confirmationē ſue electionis:et ſic petebat
aliquid iuris.Reſpōdet ipſe ꝙ ſi iſte fuiſſet admiſſus ad excipiendū re‑
nuntiaſſet appellationi:nec ſimul poterat admitti ad appellandum: et
excipiendū.ſed hec ſolu.mihi nō ſatiſfacit quia papa prius pronuntia‑
uit ſuper illegitimitate appellationis ⲧ poſtmodum dixit exceptionē
nō admittendam:ſed ꝙ ante omnia cōſequeretur poſſeſſionē. Et circa
hoc Innoc.inſtat ſed nō recte iudicio meo ſoluit cōtrarium et maxime
in eo ꝙ ſentit qđ poſſeſſio venit cōſecutiue ad ius obtentū de preterito.
nam nouiſſime cōſiderau i ꝙ cōmune dictum doc.non procedit quoniā
licet electus ⲧ cōfirmatus ſit plenum ius cōſecutus in beneficio quādo
nō reſtat aliquid iuris tamen ad petendā poſſeſſionē quam nunꝗ ha‑
buit cōpetit actio ſine qua nemo experitur:vt.l.ſi pupilli.ſ.vlt.ff.de ne‑
go.geſt.et actio eſt ius proſequēdi in iudicio qđ ſibi debetur.vt inſtitu.
de acti.in prin.ⲧ no.in.c.dilecti.de iudi.ergo cōtra hanc actionem pro‑
portionabilis eſt exceptio.nam ſcḋm theoricam per doc.notatam in.c.
accedens.de accuſa.agens pro poſſeſſione beneficij adipiſcendi intētat
interdictum adipiſcēde poſſeſſionis ſicut intentat heres vel bonorum
poſſeſſor qui eſt effectus dominus rerū hereditariarū ⲧ agitur pro poſ
15 ſeſſione adipiſcēda:vt no.in.c.paſtoralis.de cau.poſ.ⲧ propie. ¶ † Sed
certū eſt ꝙ contra intentantē hoc interdictum etiam in beneficialibus
multe exceptiones admittunꝝ.nam admittitur exceptio defectus pro‑
prietatis ſi incōtinenti offerꝝ probatio:vt no.gl.in.c.i.ⲧ in.c.literas. de
reſtit.ſpol.facit tex.in.l.iij.ſ.idem.ff.ad exhiben.Item obſtat exceptio
criminis cū infamia:vt in.c.accedēs.Item obſtat ſi negatur fundamē‑
tum iuris pretenſi vt quia dicitur collatores vel electores non habuiſſe
ius eligendi vel cōferendi:vt le.ⲧ no.in.c.cū olim.de cau.poſ.ⲧ proprie.
et in.c.cū olim.de dolo et cōtuma.ergo nō eſt verū ꝙ hic repellatur ex‑
ceptio quia non eſt aliquid cui opponaꝝ:quare puto ꝙ vera ratio deci‑
dendi fuit iſta.Agens pro poſſeſſione adipiſcenda intentat interdictū
poſſeſſorium.vnde regulariter nō admittitur exceptio cōcernens defe
ctū ꝓprietatis niſi in caſib⁹ ſuperius exceptis. Regulariter ergo pro‑
hibetur exceptio ante adeptam poſſeſſionē:q2 nō inſtat pro iure proſe‑
quēdo:ſed papa hic nullā exceptionē fecit quia erat ꝓſumptio 3 iſtum
friuole appellantē ꝙ exciperet malitioſe cauſa differendi poſſeſſionem
illius.argu.bo.in.c.ſi forte.de elec.lib.vi.ⲧ ſic poſſunt ſaluari alie ſolu‑
tiones tradite in glo.ⲧ habes intellectū ad.c.accedens.Itē dic qđ ideo
papa generaliter excluſit iſtū:quia nō expreſſit aliquā de exceptionib⁹
priuilegiatis q poſſunt opponi cōtra electū cōfirmatū. Reſtat ſoluere
contrariū de.c.tantis.ad qđ dicendum ꝙ ibi ante promotionē fuit ac‑
cuſatus:ſed iſte fuerat promotus ante oēm accuſationē ⲧ appellationē.
Et generaliter cum queritur que poſſint opponi cōtra electum ⲧ cōfir‑
matū cum ſolum petit poſſeſſionē.vide qđ dixi in.c.accedens.de accu.ⲧ
in.c.cum olim.de cau.poſ.ⲧ proprieta.

a ¶ Ex parte tua. Pro intellectu huius decre. vide que ſcribit Bar. eleganter in.l.ſi ante ſententiā. ante mediū. verſ. ſcđo principaliter quero. ff. de appel. re. ꝛ do. Philip. de peru. hic.

b ✚ Sebaſti. Sapia. ¶ Nō locus. Vide qđ ex hoc no. Ang. ꝛ Alex. in l. cū res. in.j. col. ff. de lega.j. vbi dicūt ꝙ qui promiſit ꝙ poſſit cōueniri vbicūqꝫ inuētus fuerit. nō tñ poterit ꝯueniri i loco non tuto. vide in ſimili qđ ſcribit Ro. in cōſ. ccclij. inci. querit̃ ꝑmo. col. penul.

c ¶ Dilectus filiꝰ. Et vide etiā Bal. in.l. peremptorias. in. iiij. col. vbi refert Archi. iij. q. ix. c. hortamur. et vide no. Bald. in l. cum fratrē. in fi. ff. de his quibus vt indig.

d ¶ In gl.j. Et in ꝙtum gloſ.j. in fi. vult ꝙ ad locum nō tutū nō teneatur quis cōparere etiā ſi ſibi mittant̃ lr̃e de ſaluo conductu. an iudex poſſit dare ſaluū cōductum citato. vide Bar. qđ ſic. l.j. l. is q reꝰ. ff. de publi. iudic. ꝛ no. in. c. venientes. ij. de iureiur. ꝛ vide oīno de hoc p do. Philip. de peru. in fi. Anto. Franciſ.

¶ Ad hoc ꝙ hic di de ſaluo cōductu. dicas qđ ſaluus cōductus nō ſufficit vbi eſt iuſtus timor pſone: imo di ſtultus eē q tali ſaluo cōductui fidit. c. accedēs. el. ij. vt lit. nō cōteſta. et ibi hoc etiam tꝫ. d. Abb. vbi dicit ꝙ ſaluꝰ cōductus non arctat citatū ad cōparendū ad locū non tutum.

¶ Et adde qđ ſaluus ꝯductus poteſt fieri ſolum a principe: vel a repreſentante principem prout eſſet imperator ſiue capitaneus belli: vt no. Bar. ꝛ Bal. in l. cōuētionum. in ij. opp. ff. de pact. ꝛ ibi p Alex. in.j. col. vbi alleg. plures concor. ꝛ vide ad hoc ēt Bal. in ti. de pace ꝯſtan. i ꝑ. imperialis. l.j. col. i fi. in vſi. feu.

¶ Et adde qđ ſaluus cōductus de eundo liberet ſe-

1 ¶ Clauſula app. re. non excludit quin citatus poſſit appellare. ſi locus nō eſſet tutus tam ſibi ꝙ illis quos ducit ſecū vt procuratores ꝛ ſſſes. 2. 5.
3 Citatus ad locū nō tutū ſemper poteſt appellare lꝫ in prima vel ſcđa citatione nō appellauerit. 8.
4 Licet a principio grauatus nō appellauerit tñ ſi illud grauamen reiterat̃ ſemp poterit appellare.
5 Locus citationis debet eſſe tutus nō ſolum principali ſed etiam procuratori.
6 Appellans ab aliquo grauamine puta quia non eſt citatus ad locum non tutum vel ab alio ſimili: an poſſit incōtinēti hoc facere: vel prius probare exceptionem ꝛ poſtea appellare.
7 Citatus allegās locū nō tutū debet hoc probare: niſi notorie talis locus non ſit tutus.

Ex parte tua.

a ¶ † Appellari pōt ſi locus nō tutus partibus aſſignatur etiā ſi ſit ſcriptū appellatione remota. decisa conſultatio et rñſio ibi preſenti. ¶ Caſus lr̃ alis loco. Si iudex citet aliquē ad locū ad quem nō poteſt ire ſecure: ꝓpoſita exceptiōe de loco ſuſpecto libere poterit appellare lꝫ appellatio in literis ſit inhibita: niſi iudex locū ſecurū ei duxerit aſſignādum. Ber. ¶ Not. vnū caſum in quo licite appellat̃ nō obſtante illa clauſula generali appellatione remota. facit ad ea q̄ habentur in. c. paſtoralis. i prin. ĵ. eo. ¶ † No. ibi citatus tu vel tui ꝛc. ꝙ locus b iudicij exercēdi nō ſolum dꝫ eſſe tutus dño ſed etiam his qui interueniūt pro eo vt ſunt procuratores aduocati ꝛ ſimiles. de hoc. ĵ. latius. ¶ † Itē no. ibi: quoties ꝛc. ꝙ quoties quis citat̃ ad locū non tutū ſemper poteſt appellare: licet in prima vel ſcđa vice nō appellauerit. ꝛ ratio eſt qꝛ grauamē toties iteratur quoties citatur ad locū nō tutum: ideo ſemper a nouo grauamine poteſt appellari. Vide no. per doc. in ſimili in. c. dilectus filius. c ĵ. de reſcri. ¶ † Ex hoc no. ꝙ licet a principio grauatus nō appellauerit tamē ſi illud idē grauamē iteratur poterit appellare. facit qđ not. gl. in. c. ſepe. de verb. ſigni. in fi. ¶ † In glo.j. d ibi: et oēs ſui ꝛc. No. bene gl. ꝛ tene menti ꝙ locus iudicij exercendi debet eſſe ſecurus oībus qui ſunt venturi ad iudiciū in fauorē partiū. vide ho. text. cū gl. i. c. ſiue. de cōiu. alle. in gl. et p hoc puto ſolui vnam qōnem doctorū hic: nunquid ſufficiat locū eſſe tutū procuratori: licet nō ſit tutus dño. Inn. vr̃ velle ꝙ ſic. qꝛ poteſt mittere procuratorē. Hoſt. tenet oppoſitū concludens non ſufficere locū eſſe tutum ipſi dño niſi etiā ſit tutus procuratori: nec ꝯ̄ ſi eſt tutus procuratori et non dño. Ratio ſm eum. nā ſi ſibi et nō procuratori eſt tutus priuabit̃ iſte facultate ſibi conceſſa a iure vt poſſit in cauſa procuratorē cōſtituere. l.j. ff. de procur. experimur enim eſſe ad maximū cōmodum per procuratorē maxime inſtructū cauſam ꝓmouere: ita ecōtra ſi eſt tutus procuratori ꝛ nō ſibi ſequeretur ꝙ in cā ordīa cōpellerentur cōſtituere procuratorē ꝯtra c. querelam. ĵ. de procu. Et hec opi. mihi placet: ꝛ cōiter approbatur: ꝛ ſatis iudicio meo eſt tex. hic cū gl. ꝛ in. d. c. ſiue. de coniug. ¶ † Sed extra gloſ. queritur de ſubtili qōne nūquid citatus e ad locū nō tutū poſſit incōtinenti appellare an teneatur proponere corā iudice exceptionē loci non tuti. ꝛ nūquid ſi ſit ꝓponēda exceptio debeat ibi ꝓbari veritas coram iudice. Et attēde qꝛ hec queſtio nō ſolū practicatur in terminis. c. noſtri ſed generaliter in omni grauamine. Nam poſſet queri generaliter vt habeat maiorē vtilitatē. nūquid ſe grauatum ſentiēs in iudicio poſſit immediate appellare an vero teneatur prius ꝓponere exceptionē cōtra grauamen puta dicendo nō teneor comparere: qꝛ locus nō eſt mihi tutus. In hoc varie ſunt opi. ex dictis antiquorū et modernorū multa reuoluendo collegi. viij. opiniones. Prima eſt opi. Innoc. qui tenuit exceptionē non eſſe neceſſariā. dicit enim ꝙ pars nō tenetur petere aſſignationē loci tuti. ſꝫ pōt appellare niſi iudex vltro aſſignet locum tutū. Scđa fuit opi. Hoſti. qui tenuit exceptionē prius proponēdam ꝛ iudice nolēte admittere. tunc fore appellandū. adducit ſtylū curie ſm quē dicit̃ in literis appellatiōis: quia talis iudex diligenter ꝛ humiliter requiſitus noluit locū tutum aſſignare ꝛc. ideo appellamt ꝛc. et hanc opin. tenuit Archi. in. c. venerabilibꝰ. in. ꝑ. ꝛ hoc ipſum. de ſentē. excōmu. lib. vi. ꝛ dicit eſſe caſum. ſed Jo. mona. in. c. cōcertationi ... tit. de appella. lib. vi. tenet cū Inno. Tertia fuit opi. quorūdā. vt refert hic Boatinus diſtinguentiū ꝙ aut iudex intēdebat grauare vel veriſimiliter ſcire debebat et pōt incōtinenti appellare. aut ꝓbabiliter ignorabat. et eſt opus proponere exceptionē: ꝛ ſic reducebāt iſta ad concordiā Inno. ꝛ Hoſt. Quarta fuit opi. Jo. and. qui videt̃ probare precedentē diſtinctionem quoniā ſm eum grauamen poteſt cōtingere duobus modis: re ipſa tantū: item re et mente: vt qꝛ iudex intendebat etiā grauare. ſed ad iuſtificādam appellationem ſufficit probare grauamē re ipſa: licet iudex nō intēderet grauare. alleg. c. cum in cauſa. ĵ. eo. et. c. dilecto. de teſti. c. iij. de no. oper. nun. cū fi. Et idem voluit Jo. and. in. c. ad hec. el.j. ĵ. eo. ꝛ lꝫ hic doc. ꝛ in. d. c. ad hec. tranſeant cū Jo. an. in hoc ꝑambulo vt ſufficiat iuſtificare appellationē ex grauamine re ipſa ceſſante mēte iudicis. tñ reperio Col. hic multū breuiter hoc elegāter limitaſſe qñ iudex credebat nō grauare ex iuris ignorātia ita ꝙ illa credulitas ſua erat improbabilis. ꝛ ſic loquunt̃ oīa iura allegata p Jo. and. ſecus autem vbi iudex probabiliter nō credebat grauare: tunc eñ nō ſufficit ꝓbare grauamen ad iuſtificandū appellationē. qđ mihi multū placet. Et licet nihil alleget ego allego duas rationes p hoc dicto. Primo in appellatione a grauamine diſputat̃ de iniqtate iudicis: vt dicit text. in. c. interpoſita. i. ꝑ. fi. ĵ. eo. ꝛ ſic ex iniqtate ipſius appellatio iuſtificabit̃. ſed nō poteſt dici iniquus ſi probabiliter nō credebat grauari: qꝛ tūc nō facit iniuſtitiā: vt in. c. forus. de verb. ſig. ſed imputandū eſt parti que nō informauit iudicē. Scđo adduco c. vt debitus. vbi di qđ vt debitus honor deferat̃ iudici nō dꝫ ab eo recedi abſqꝫ cauſa rationabili expſſa corā eo: ſed certe honor nō defertur iudici ſi recedit̃ ab eo per appellationē ſine aliqua culpa ſua et hoc bene notabis ſic incidenter dictū. Sed in principali qōne dicit Jo. an. ſequēdo ꝑmiſſam rōnem ſuā opi. Hoſt. verā de eqtate. ſed opi. Inn. eſt verior inſpecto mero iure quaſi velit dicere qđ ex quo grauat̃ ſaltē re ipſa poteſt incōtinenti ap-
7 pellare. ¶ † Sed ab hac opin. vr̃ poſtmodū recedere: quia iudex non tenet̃ credere alleganti locū nō tutū etiā ille hoc probet. ꝛ ſi valeret appellatio abdicaretur ab eo iuriſditio ſua ſine cauſa rōnabili. Unde cōcludit in hac ſcđa opi. ſua ꝙ oportet excipere corā iudice niſi locus ſit ſibi adeo periculoſus vt neqꝫ per ſe neqꝫ per aliū poſſit tute ire ad exceptionē proponendā: tūc enim poſſet procedere opi. Inno. ꝙꝙ in veritate Inn. expreſſe nō dicat illum nō teneri ad excipiēdum et probandum locū. ſ. non tutū: ſed ſolum dicit ꝙ nō tenetur petere locū tutum: vel niſi ſm Jo. an. locus eſſet notorie nō tutus: nam tunc etiā nō tenetur excipere vt in cle. paſtoralis. ꝑ. piſana. de re iudica. Quinta fuit opi. Soſ. diſtinguētis ꝙ ſi grauamē nō cōcernit principaliter pſonā iudicis dꝫ corā eo excipi ꝛ ēt ꝓbari: ſi aūt cōcernit pſonā iudicis tūc dꝫ corā eo excipi ſed nō ꝓbari: quia ſatis eſt ſi ipſe eſt certus de facto ſuo. ꝛ hanc opi. tenuit Archi. in. d. ca. ſiue. de cōiugi. Sextā opin. ponit do. Anto. vt co-

cure intelligitur etiā de mittendo nuntiū ſuum. ita etiā voluit Bar. in fi. ꝛ Bal. in. ij. no. in auſ. habita. C. ne fil. pro pa. vbi etiā dicūt ꝙ habens ſaluum cōductum de eūdo intelligitur etiā habere pro redeūdo. ꝛ vide Alex. ad hoc in cōſ. xlvj. in. ij. parte cōſ. ꝛ tenet do. Abb. in. c. qꝛ diuerſitatem. de cōceſ. prebē. tamen gl. de hoc videt̃ dubitaſſe. in auſ. de man. prin. in. ꝑ. neqꝫ. de quo ēt habet̃ i. c. inter alia. d lmu. ecc. ꝛ p Bar. l. l. i ꝑ. non fuit. de do.

¶ Et adde ēt qđ ſaluus cōductus nō debet ſeruari delinquentibꝰ in loco ſalui conductus. vt eſt glo. in auſ. de mā. princ. i j. glo. in. ꝑ. neqꝫ. et vide Bar. in. l. illicitas. i. ꝑ. ne potentiores. in fi. ff. de offi. preſi. ꝛ idē voluit Bal. in. ꝑ. itē ſacramēta. in vlti. col. de pa. iu. fir. vbi dicit qđ ſi concedens ſaluū cōductum etiam iuraſſet illud obſeruare: nō tenet̃ illi delinquēti de nouo ſuare: ꝛ ita ol's vidi ſeruatū in iſta ciuitate padue in quodā bānito cui fuerat factus ſaluus conductus ꝛ cum veniſſet ad iſtā ciuitatē de nouo deliquit expendendo falſas monetas ꝛ non ſeruato ſibi ſaluo ꝯductu fuit ſuſpenſus.

✚ Sebaſti. Sapia.

e ¶ Nunquid citatus. Vide de hac qđ. Cardi. in cle. ſ. in prin. q. xxxiij. de foro cōpe. bal. in. l. ij. verſic. ſcđo querit̃. C. de epiſ. audien. Roti ſub titu. de reſti. ſpol. deciſ. iiij. inci. no. ꝙ vbi dicit in antiquis. Pau. de ca. in cōſ. xxv. incipi. ſup primo in iij. co. ſm antiquā impreſſionē. Alexan. poſt Imo. in l. de etate. ff. ad trebel.

ram iudice a quo nõ ſit neceſſe probare grauamẽ
niſi ipſe eſſet paratus recipere ꝓbationes q: tũc
effectualiter nõ grauat anteꝗ̃ probationes ſper-
nat. Sed in alia parte hic dꝛ qꝺ citatus ad locum
nõ tutum poteſt incõtinenti appellare q: imme-
diate grauatur: ⁊ hoc vꝛ̃ cõtra precedens dictum
ſuũ. Sed forte voluit intelligere precedens dictũ
in alio grauamine cõtingẽte in ꝓceſſu: ſecus autẽ
in grauamine illato in ipſa citatione ⁊ qñ tute nõ
poteſt ad iudicem accedere: ſed tunc hec opi. rein
cidit in ſcꝺam opi. Jo. and. Septimam opi. ponit
Cal. in addi. dicẽs ꝙ ſi grauamẽ procedit ex me-
ro facto iudicis. tunc poteſt incõtinẽti appellare
vt in. d. c. j. de dila. Secus aũt vbi cõtingit aliũde.
puta q: criminoſus ꝓducit̃ in teſtẽ. tũc enĩ opus.
eſt excipere ꝑ hoc põt allegari. c. ex parte. de teſti.
et in caſu noſtro ſentit ꝙ imediate põt appellari
q: incõtinẽti grauat̃ ⁊ grauamẽ ꝓcedit ex fcõ iu-
dicis: q: ex ſua citatione. hoc vltimũ non vꝛ̃ verũ
et qꝛ eſt cõtra ea que. ſ. dixi ſm eũ. nã iudex põt hoc
caſu probabiliter ignorare grauamẽ. ergo nõ iu-
ſtificatur appellatio niſi ꝓponat̃ exceptio ſi tute
ꝓponi poteſt. Octauã opin. poſuit do. Cardi. vt ſi
factũ eſt dubiũ debeat excipi ante appellationẽ:
ſecus ſi grauamen eſt manifeſtum. vt in. d. ꝟ. piſa-
na. Et adde ad materiam not. per Pau. in cle. q:
contingit. de re. do. Hec ſunt que ſatis ordinate
collegi ex varijs dictis doctorũ. Sed per hoc non
habemus aliquã firmã theoricã. quare puto pro
opinionũ cõcordantia ſic poſſe diſtingui. aut gra-
uamen procedit ex mero facto iudicis. ita qꝺ ipſe
ſcit vel ſcire debet grauamẽ intuliſſe: ⁊ tũc imme-
a diate poteſt appellari [a] abſq; alia exceptione vel
petitione reuocationis grauaminis. pro hoc tex.
in. c. j. de dila. et ibi per Calde. facit. c. ſi a iudice. ſ.
eo. ti. lib. vi. probat̃ ratione immediata cauſa ap-
pellationis eſt grauamẽ. in. c. vt debitus. ſ. e. ergo
ſatis eſt grauamen preceſſiſſe. Aut nõ ꝓceſſit gra-
uamen ex mero facto iudicis: ita qꝺ probabiliter
ignorare poteſt grauamen inflictũ et tunc ſi tute
poteſt corã eo excipi ⁊ grauamen probari tenetur
pars hoc facere ante appellationem: q: iudex nõ
tenetur ſibi credere in preiudiciũ alterius partis
vel iuriſditionis ſue: vt in. c. ex parte. ade. prealle.
exemplũ ſi producit falſum inſtrumentũ vel crimi
noſos teſtes: nã iudex hoc ꝓbabiliter ignorat nec
tenet̃ credere excipienti niſi ꝓbet exceptionẽ. d. c.
ex parte. ade. l. lucius. ff. de his qui not. infa. Aut
nõ poteſt ſecure ꝓponere hãc exceptionẽ ſeu pro-
bationẽ facere ⁊ tunc poteſt immediate appellare
excuſat̃ enim propter iuſtũ timorẽ a propoſitione
exceptionis ⁊ ipſius ꝓbatione. ar. c. ſi. ſ. eo. de hoc
puto tex. hic. Nam hic dicitur ꝙ vocatus ad locũ
nõ tutum poteſt libere appellare. nõ enim habet
libertatẽ appellãdi ſi teneretur ire ad locũ nõ tu-
tum ad excipiẽdum ⁊ probandum ipſum graua-
men. pro hoc qꝺ no. in vb. libere. in. c. licet epũs. de
prebẽ. li. vi. ⁊ a nouel. ⁊ in. c. de multa. de prebẽ. ⁊ ſic
intelligerẽ tex. in. c. venerabilib[9]. ꝟ. et hoc ipſum.
cũ ſeq. de ſentẽ. excõ. li. vi. nã ibi excuſatur ille qui
non probauit locũ non tutum corã iudice a quo
quia ſecure accedere non poteſt: vt dicit tex. et ſic
bene ponderando illum textum. eleganter probat
b vtrũq; [b] membrum mee diſtinctionis vt ſi ſecure
poteſt probare grauamen qꝺ probabiliter iudex
ignorat debet coram eo probare ante appellatio-
nem. ſecus vbi tute probare nõ poteſt ꝓpter peri
8 culum imminens in mora trahenda. ¶ † Unum
tamen pre ceteris tenebis menti ꝙ vbicũq; noto-
c rium [c] eſt locũ non eſſe tutũ nedum poteſt incõti-
nenti appellari: ſed etiã poteſt pars citata appel-
lationẽ omittere ⁊ de citatione nihil curare: q: ex
quo citatio eſt notorie iniuſta non artat citatũ: vt
eleganter probatur in. d. ꝟ. piſana. iuncta gloſ. Et
d adde pulchrũ dictũ Inno. [d] in. c. ij. de dila. vbi di-
cit qꝺ quoties citatio continet in ſe notoriã iniu-
ſtitiam: puta vt veniat ad reſpondendum ſeruo
vel alꝭ eſt notorie iniuſta licet iniuſtitia nõ ſit de-
ſcripta in citatione: talis citatio non aretat cita-
tum. pro hoc dicto allego bonum text. in. c. bone.

cl. ij. ſ. de electio. maxime iuncta gloſ. ſi. ſbi: et hoc
caſu notorietas excuſat etiam ab onere proponẽ-
di: q: ex quo nõ tenet̃ venire ergo nec proponere.
ſecus vbi pars eſſet preſens in iudicio et grauat̃
notorie in proceſſu: q: tunc nõ excuſatur quomi-
nus ꝓponat grauamẽ ſaltẽ in appellatione et ſic
intellige notata in cle. appellanti. eo. ti.

1 ¶ Appellare licitum eſt parti aſſerẽti procura
torem aduerſarij nõ habere mandatũ ſi talis ſua
exceptio admittitur.
2 Procurator poteſt cõſtitui per literas priuatas
autentico ſigillo conſtituentis ſigillatas.
3 Sigillum alicuius dicitur autenticum ſaltem in
pertinentibus ad factum illius cuius eſt.
4 Plurib[9] ſigillis põt quis vti ad diuerſos actus.
Sigillare quis poteſt cum alieno ſigillo etiam in
rebus eccleſiaſticis.
5 Appellans ex pluribus cauſis copulatiue dedu-
ctis nõ grauatur onere probandi oẽs niſi vna ve-
niat vt qualitas ad reliquam.
6 Cauſa ob quam appellatur debet eſſe iuſta et qꝺ
vera probetur.
7 Citare non poteſt iudex quẽ per nuntiũ priuatũ
ſine literis dando ſibi aliquod ſignum ſuum.
8 Capitulum poteſt agere contra prelatum abſq;
eo ꝙ ſibi detur actor.
Capitulũ equiparatur minori quo ad reſtitutio-
nem in integrum.
Reſtitutio in integrum datur prelato ⁊ capitulo
niſi in contrahendo fuerint decepti.

1 **Significauit.** ¶ † Licite appellat
reus ſi non auditur excipiens procu-
ratorem actoris non habere ſufficiens
mandatum: vel ſe prius conuentũ per alias lite-
ras de quibus non ſit mentio in ſecũdis. h. d. quo
ad vltimũ. Prima pars ponit querelã appellan-
tis. Secũda dat iudices: ibi quocirca. ¶ Caſus
literalis. Defuncto magiſtro hoſpitalis ebora-
cenſis fratres ipſius hoſpitalis elegerũt. B. pre-
ſbyterum in rectorem ſiue magiſtrum ipſius ho-
ſpitalis ille ad quẽ confirmatio pertinebat dictũ
B. electum prefecit ibidem poſtmodũ vero deca-
nus ⁊ capitulũ eboraceñ. dicentes ꝙ ad ipſos ho
ſpitalis ordinatio pertinebat impetrauerũt lite-
ras ſuper hoc ad quoſdã iudices citauerunt tam
archiepm̃ ꝗ̃ dictũ magiſtrum. in quorum preſen-
tia cõparuit procurator capituli cũ literis procu-
rationis ſigillatis ſigillo capituli in quo contine-
batur ſigillũ capituli ac citationes tantum cũ ca-
pitulum illud habere noſcatur: magiſter hoſpi-
talis excipiẽdo propoſuit ꝙ occaſione illarũ lite-
rarũ ꝓcurator taliter cõſtitutus non debebat ad
cauſam admitti ⁊ inſuper adiungit qꝺ autoritate
quarũdam literarũ ad alios obtentarum prius
cõuentus fuit ſuper eodẽ negotio de quibus ſub
poſterioribus[9] literis mentio nõ fiebat: quare corã
eis nõ debebat nec poterat per illas literas cõue
niri iudices hmõi exceptiones admittere nolue-
runt. quare ad ſedẽ apo. appellauit. vnde mandat
papa ſi cõſtiterit propter predictas exceptiones.
vel alteram earũ fuiſſe ad ſe appellatũ quicquid
factũ fuit poſt appellationẽ huiuſmodi debeat in
irritum reuocari ⁊ poſt modũ iudices in cauſam
2 procedãt. Ber. ¶ † No. j. quẽ poſſe cõſtitui procu-
ratorẽ per literas priuatas cõſtituentis dũmodo
habeat ſigillũ conſtituentis autenticũ. et pro hoc
vide ho. tex. in cle. j. de procu. ⁊ ꝙ hoc intelligat̃ de
literis priuatis probatur ex eo: q: ſi litere fuiſſent
publice feciſſent per ſe fidẽ de ſyndicatu lꝫ ſigillũ
nõ eſſet autenticũ. vel eſſet fractũ ſeu deperditum
vt notabiliter dicit Inn. in. c. inter dilectos. de fi.
3 inſtrumẽtorũ. ¶ † Secũdo not. ꝙ ſigillũ capituli
dicitur autẽticũ ſaltem in pertinẽtibus ad factũ
e capituli. [e] de quo no. Inn. in. c. j. ⁊. ij. de fide inſtru.
⁊ aliquid notat̃ in. c. poſſeſſionẽ. de probationib[9].
4 ¶ † Tertio not. quem poſſe habere plura ſigilla
deſtinata ad diuerſos actus. ⁊ ꝙ ſigillum deſtina
tum ad certum vſum ſeu actum non factum non
facit fidẽ in alio actu. vt hic notabiliter probatur
quia vtendum

a ¶ Poteſt appel
lari. Et ita Joã.
and. hic. et in hoc
oẽs concordant.
unde videretur qꝺ
tunc proceſſus ſit
nullus ipſo iure
ex quo iudex non
ignorauit impe-
dimentum: vt. c. ſi
duobus. ſ. eo. ⁊. l.
q̃ſitũ. ⁊ ibi Bart.
ff. de re iud.

b ¶ Utrũq;. Et ſe-
quit̃ Imo. in. l. de
etate. ff. ad trebel.
diſtinguendo an
cauſa ſit leuis vel
grauis ita qꝺ de-
buerit mittere ꝓ
curatorẽ vel non.
et in hoc reſidet
Ange. in ſua diſ-
pu. incip. bonoñ.
ſue ciuitatis ban
nitus in. iiij. du-
bio vt ibi latius
per eũ. et per do.
Philip. de perũ.
hic in. vi. col.

Sebaſti. Sapia.

c ¶ Notoriũ. Nun
quid aũt citatus
ad locũ non tutũ
teneatur mittere
procuratorẽ late
tradit. d. Feli. in
c. accedens. ij. col.
iij. verſi. tertia cõ
cluſio. vt lite non
conteſt. ⁊ ad hanc
materiã vide etiã
per Fel. in. c. cũ. ij.
in. j. col. ſ. de offi.
delega.

d ¶ Innocẽ. Et ſe-
quũtur ibi do. d.
Ant. ⁊ Imo. hic.
Et ex h et ex tex.
no. per Jo. and. ⁊
alios doct. in. d. c.
ij. habes notabi-
lem differentiam
inter ſuſpicionẽ
rõne loci et rõne
iudicis q: ꝗ̃tun-
cũq; iudex ſit no-
torie ſuſpect[9] tñ
notorium nõ rele
uat ab onere pro
ponẽdi ſed tenet̃
comparere ⁊ alle
gare de ſuſpicio-
ne iudicis ⁊ noto
rie ſuſpecti ſcꝺm
doc. in. d. c. ij. et tꝫ
Paul. in cle. pa-
ſtoralis. et ſ cle. q:
contingit de reli.
do. licet gl. ⁊ Ar-
chi. velit ꝯtrariũ
ſi. qꝺ. vꝛ̃. quoties.
el. j. ꝙ ſtatim poſ-
ſit recedere appel
lans ⁊ male. et rõ
differentie eſt: q:
eo ipſo ꝙ quis ci-
tatur ad locũ nõ
tutum grauatur
ſec[9] ſi citatur co-
ram iudice noto-
rie ſuſpecto quia
poſſet facere iuſti
tiam. hinc eſt ꝙ ſi
lius poſſet eſſe iu
dex in cauſa pr̃is
niſi recuſetur: vt
not. ſ. c. poſtremo.
ſ. eo. ⁊ ita etiã te-
net hic Imol. ſ ſi.
qꝺ no. ex his col-
lige aliam differẽ
tiã quia litigãdo
ſcienter corã iudi
ce ſuſpecto cenſet̃
quis renuntiare
exceptioni ſuſpi-
cionis ex illa vt
in. c. inſinuãte. de
offi. deleg. non ſic
in comparẽdo et
litigando in loco
non tuto vt hic ⁊
dictum eſt. ſ.

Sebaſti. Sapia.

e ¶ Ad factũ capi
tuli. De hac ma-
teria vide late per
Deciũ in. c. poſt
ceſſionẽ. ſ. de pro
ba. per Feli. in. c.
ij. ſ. de fide inſtru
mentorũ. in. c. qꝺ
ſuper his. colũ. ij.
eo. titu.

qꝛ vtendum eſt qualibet re ad vſum ſeu actū deſtinatū:vt in cle.qꝛ con-
tingit.de reli.domi.ꝛ in.c.ad noſtrā.ꝛ in.c.ſuggeſtū.§.eo.hoc puto pro
cedere niſi dicatur ꝙ ſigillū ſolitum non habeſ pre manibus.ideo fuit
a ſigillatum alio ſigillo.ᵃ Nā tunc putarē hoc ſigillū facere fidē ad aliū
actū ſicut poteſt ſigillari cum alieno ſigillo:vt in.l.ſi vnus.C.de teſta.fa
cit.c.cum inter.§.de re iudi.vbi ex cā quis ſubſcribit ſe inſtrumēto per
alium.Et hoc vltimū dicunt doc.etiam ꝓcedere in rebus eccleſiaſticis
vt ex cā poſſit etiam ſigillari cū alieno ſigillo:ſicut ſit de iure ciuili:qḋ
no.facit in ar.c.cum inter.¶ Item no.ꝙ cōſtitutus ad procurandum
facta vniuerſitatis pōt appellari actor:quãq; appellatur ſyndicus:quã
doq; economus:vide glo.in.l.ij.ff.quod cuiuſq;.No.etiam glo.ij.q.vij.
ſi erga.appellatur quãq; procurator qꝛ non eſt vis in noīe:vt in.c.peti
5 tio.vbi caſus.de procur.¶ †Ultimo no.ꝙ appellans ex pluribꝰ cau-
ſis copulatiue deductis non grauaſ onere probandi oēs cauſas ſʒ ſuf-
ficit probare alterā per ſe ſufficientem niſi vna veniat vt qualitas ad
reliquā qḋ declara vt dixi in.c.licet.de proba.ꝛ p Bar.in.l.diuus.ff.de
6 re iud.¶ †Sed oppo.ꝫ tex.in ſi.videſ ꝙ non ſufficiat ꝓbare appella
tum fuiſſe ex cā iuſta niſi probeſ ipſius cauſe veritas:vt in.c.interpoſi
ta.§.eo.Sol.ſm Inno.ſupplendū eſt ad literā ibi fuiſſe appellatum et
etiā ſubſit veritas cauſarū allegatarū.ꝛ qualiter debeat ꝓbari veritas
7 dicetur in.d.c.interpoſita.¶ †In glo.j.in ſi.no.ſingulr ſinem glo.ex qua
infertur ꝙ iudex pōt citare quē per nūtiū priuatū ſine literis dando
ſibi aliquod ſignū ſuum vt ſic viſo ſigno adhibeatur ſides nuntio:quē-
admodum hic mittebaſ ſigillum capituli cū nuntio priuato vt crede-
retur ipſum eſſe miſſum per caplm:ꝛ hoc ſm intellectum vltimū huiꝰ
glo.Ex hoc intellectu infert do.Ant.ad id qḋ ſit quotidie.nam mitiſ
b nuntiusᵇ cū aliquo ſigno mittentis:puta annulo vel cultello ad aliqd
recipiendū de domo vel amico:vt ſic viſo ſigno fides adhibeaſ nuntio
in referendo:ſatis enī excuſaſ is qui vigore illius ſigni aliquid tradi-
dit nuntio:hoc tñ limitaſ niſi pſona que portat ſignum veriſilr potue-
rit illud ſubtrahere:ar.eorū que no.in.l.vna.C.de la.li.tol.in.c.eccleſia
el.ij.§.vt lite pē.Item limitat qñ mittens erat ſolitus talia ſigna mit-
tere:nihil allegando.Sed ad primū dictum bene facit text.in.l.ſi quis
vxori.in.§.apud labeonē.ff.de fur.ꝛ expſſius ibi Bar.dicens ꝙ ſi bidel
lus tradidit librū portanti ſignū ſcholaris cui veriſimilr debuit crede
re excuſaſ:licet nūtius infideliter egerit:ſed limitarē hoc in hiſq̃ ſunt
leuis preiudicij.nā in grauibus non crederem illū excuſandū.ar.in.c.
literas.de pſump.ꝛ eorꝫ que no.Inno.in.c.qꝛ veriſimile.cod.ti.Et hoc
idem dr ſentire Bar.in.d.§.itē apud labeonem.dicit enī bidellum ex-
cuſari ſi veriſilr debuit ille credere.Ad idem vide qḋ in ſimili in defe-
rente lras credentie voluit Bar.in.l.lucius titius.ff.de fideiuſ.qḋ dixi
in.c.fraternitati.de cle.non reſi.Itē credo ſufficere ꝙ hec ſit conſuetu
do in loco licet non ꝓbetur mittentē conſueuiſſe ſigna mittere:ꝛ ꝙ in
his debet attendi conſuetudo loci ꝛ non vnius tantū ex quo non con-
ſtat de ꝫria cōſuetudine iſtius:ar.in.l.qḋ ſi nolit.§.qꝛ aſſidua.ff.de edi.
edi.ꝛ eorꝫ que no.Bar.in.l.nemo.ff.de duo.reis.ꝛ hec no.Predicta li-
mita qñ quis tradit rē ipſius cuius noīe fuit petita:ſecus aūt ſi tradēs
erat obligatus in genere.nā tunc ſi recipiēs infideliter egerit cum nō
eſſet miſſus a creditore non liberaſ ipſe debitor tradens:ſed dʒ agere
contra illū qui infideliter egit:vt eſt tex.no.in.d.§.apud labeonē.quā-
tumcūq; dederit ſignum:vt ibi.ꝛ eſt ratio qꝛ res perit dño:vt.l.argen-
8 tum.ff.commo.¶ †In glo.ij.in ſi.de hac materia vtrum prelatꝰ poſ-
ſit agere vel conueniri ſine autoritate capituli vel econtra:dic vt plene
c no.in.c.edoceri.de reſcrip.ſed non placet mihi dictum glo.ᶜ ꝙ capitu-
lo volenti agere contra prelatum debet neceſſario dari actor autorita
te iudicis:quia hoc nullibi probatur:ꝛ regulariter quelibet vniuerſi-
tas poteſt conſtituere actorē ſeu ſyndicū.l.j.ff.qḋ cuiuſq; vni.nec valet
ar.glo.ꝙ caplm equipareſ minori.nam lʒ equipareturvt ſubueniatur
contra leſionē non tñ quo ad hoc qn poſſit libere ſup iuribus ꝫ ꝓlatū
eſſe in iudicio ꝓ hoc iſte tex.ꝛ.c.cū eccleſia vulterana.§.de elec.tolle in-
ſtantiam ꝫ ar.glo.nā prelatus ꝛ caplm ꝫhendo poſſunt petere reſtitu-
tionem ſicut minor:vt in.c.j.ꝛ.ij.de in integr.reſti.lib.vj.ꝛ tamen nemo
negat:qn prelatus ꝛ caplm poſſint agere ſine actore dādo a iudice.Et
hanc contrariam opinionem tenuit Jo.gloſ.v.q.iij.in.c.ſi.licet referat
Alanū cuius opi.fuit iſta glo.tenuiſſe contrariū.ſed Jo.ſequitur ibi
Archid.ꝛ Compo.ꝛ multi alij in.d.c.edoceri.de reſcriptis.vbi plenꝰ
dixi:licet glo.ibi:ꝛ quidam alij teneant id quod glo.hic.Sed pro opin.
quam tenui facit textus in.c.dilectorꝫ.de teſt.cog.ꝛ.c.cum olim.de cau.
poſſeſ.ꝛ propric.ꝛ.c.cum ſuper abbatia.in princip.de offic.delega.ꝛ.d.
c.cum eccleſia vulterana.ꝛ.c.dilecti.§.eodem.In quibus patet capitu-
lum litigaſſe contra proprium prelatum ꝛ non legitur fuiſſe datum cu
ratorem capitulo.¶ In gloſ.penulti.in fine.De materia dic vt plene
nota.per gloſ.ꝛ docto.in.c.ſi.de reſcriptis.ꝛ aliquid dixi in capitulo lʒ
de probatio.¶ In glo.fina.in fine.hoc dictum glo.procedit reſpectu
prime exceptionis:quia ſi probatur prima exceptio dumtaxat cā abdi
catur a primis iudicibus ꝛ conſolidatur in iſtis ſecūdis:vt in.c.vt de-
bitus.§.eodem.ſed ſi ſecunda exceptio fuiſſet probata:videlicet ꝙ cau
ſa erat mota coram prioribus iudicibus:tunc iuſtificata appellatione
debēt iſti tertij iudices remittere cauſam ad priores ad hoc quod no.
§.de except.in.c.ſignificauerunt.

1 ¶ Actor ſi non declarat rem petitam in libello
licite ab hoc grauamine appellatur.

1 **Significantibꝰ.** †Lici-
te ap-
pellat reus ſi non auditur petēs decla-
rari rem petitam in libello.Secūda ps
ibi:quo circa.¶ Hoc.c.eſt de verbo ad verbum in
titu.de libel.obla.Nec obſt.argu.de ſuperfluitate
quia ponitur hic ad alium effectū ꝗ̄ ibi:ponitur
enim ibi ad oſtendendum ꝙ res petenda debet ta
liter i libello declarari vt omnis ambiguitas ceſ-
ſet:hic vero replicatur ad oſtendēdum ꝙ ſi iudex
non facit libellum declarari licite ab eo appella-
tur.¶ Nota ex hoc modum bonum ad excuſan-
dum doctorem de ſuperfluitate vt ſi idem repli-
d cat ad varios effectus:ꝛ legeᵈ iſtud.c.prout legiſ
in.d.c.ſignificantibus.de libelli oblatione.

1 ¶ Iudex a quo non poteſt ſtatuere terminum
ad finiendam appellationem:ꝛ ſi ſtatuerit intelli-
getur de proſequenda. 2. 4.
3 Terminus non currit propter impedimentū pro
ueniens ex facto principis.
5 Notorium inducitur etiam per inſpectionē acto-
rum.
6 Iudex poteſt procedere parte abſente quādo cer
tum eſt parti non competere aliud ius niſi illud
quod iudex habet in manibus.

1 **Ex inſinuatione.** †Iu-
dex a
quo non poteſt ſtatuere terminum ad
finiendam appellationem:quod ſi fece
e rit intelligitur ſtatuiſſe ad ſe preſentandum.ᵉ h.
dicit.ſm intellectum gl.qui communiter tenetur:
vel ſumma ſic.Si iudex a quo prefigit terminum b
ad proſequendam appellationem ꝛ ad redeundū
a proſecutione nō valet terminus reſpectu redeū
di ſed bene valet reſpectu proſecutionis adeo qḋ
a neutra partium preueniri poteſt.Ponit quere-
lam appellantis.Secundo dat iudicem.ibi:quia.
¶ Caſus literalis.Inter priorē ꝛ canonicos ſan- c
cte Barbare ex vna parte:et.U.camerarium de
tangar ex altera ſuper quodam manerio coram
ordinario queſtio vertebatur:dictus.U.ad ſedē
apoſtolicam appellauit:iudex qui cauſam eius vi
debatur fouere pro eo ꝙ quidam clericus com-
menſalis ſuus dicti camerarij fuerat aduocatus
talem terminum ſibi ſtatuit:vt vſq; ad feſtum pu-
rificatiōis beate Marie virginis vtraq; pars ab
appellationis proſecutione eſſet reuerſa:interim
vero dictus camerarius preueniens nuntiū prio-
ris nec expectauit vſq; ad legitimum terminum
impetrauit literas ꝛ receſſit:prior hoc intelligēs
ſignificauit hoc domino pape ſup hoc ſcribit pa
pa dicens ꝙ ille iudex non potuit ei legem impo-
nere ſcilicet vt teneretur cauſam infra predictum
tps expedire:imo abſq; damno more intacta per
maneat quouſq; cauſam faciat expediri:qꝛ fraus
ꝛ dolus alicui patrocinari non debent mādat pa
pa quatenus ſi eſt ita partibus cōuocatis audiat
2 cauſam.Ber.¶ †No.primo ꝙ iudex a quo poteſt
prefigere terminum appellanti ad proſequēdam
appellationem:licet ipſe appellās nullum termi-
num ſibi prefigerit:non tamen prefigit terminum
ad finiendam appellationem:quia eſſet impone- d
re legem ſuperiori.Nunquid autem hoc poſſit fa
cere iudex ad quem:dicam in capitu.oblate.§.eo.

a Anto.Fran.¶ An liceat ſigillare alieno ſigillo.vide tex.in.§.poſſunt
inſti.de teſta.ꝛ per Bart.in.l.ſi procuratorem.in ver.ſi.pōt approbari.
ff.de procur.ꝛ per Pe.de peru.in trac.ſocie.in.xi.parte.in.xxviij.col.et
vide Bal.in.l.ſi.in ſi.C.de iure delibe.vbi concludunt oēs poſſe alieno
ſigillo ſigillare ex qua ſigillatione inducitur approbatio actus:ꝛ ꝓdi-
cta vera intellige
prout etiā hic dr
ſi cōmittaſ.alias
non:ad qḋ etiam
vide bal.in.l.j.in
j.col.ad ſi.C.pro
ſoc.qḋ etiā ꝓce-
dit in rebꝰ eccle-
ſiaſticis.arg.tex.
in.c.cuʒ inter.de
re iud.ꝛ predicta
itellige vā ſi ſigil
lans non habeat
ꝓpriū ſigillū:vt
plene p Spec.in
tit.de inſtru.edi.
in.§.reſtat.in vſ.
illud.ꝛ in ti.de ꝓ
ba.in.§.vidēdū.i
ver.ꝛ no.ꝛ habeſ
per Inno.in.c.ij.
de ſi.inſtru.ꝛ l.d.
ver.ꝛ no.dicit ēt
Spec.idē qḋ hic
dr ꝛ quod voluit
Bar.l.l.ad teſtiū
hic alle.ꝙ debet
fieri expſſa men-
tio de ſigillāte ꝙ
ſigillat alieno ſi-
gillo:de quo etiā
p Jo.and.in.c.ij.
de ſi.inſtru.
c ✝ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Mittiſ nūtiꝰ.
Vide Bal.in.l.ſi
is cui.ver.quero
nunqd.C.de fur.
Ange.in.l.j.ff.de
eo ꝓ quē fac.erit.
c ¶ Dicit hic do.
Bart.de bellē.ꝙ
hoc dictū gl.ꝓce
dit de iure ciuili.
de iure aūt cano-
nico dicit ꝙ qli-
bet de ꝓ ſe conſti
tuet ꝓcuratorem
ad hoc alleg.etiā
gl.quā alle.hiſte
v.qḋ.iij.in.c.ſi.in
glo.magna.circa
medi.dicit etiam
ꝙ practicā huiꝰ
gl.cōmē.d.Ant.
in.c.edoceri.de
reſcript.tñ dicit
d.Ant.ſine carc
cte fieri poſſe ſine
agēt noīe ꝓprio
ſue eccl'ie:qꝛ tūc
ſolum caplm cen
ſeſ habere admi
niſtrationem.
d ¶ Et hic per do.
Phil.de peru.
c ✝ Sebaſti. Sapia.
d ¶ Et lege.Qui-
bus modis excu
ſetur ſupfluitas:tradit Feli.in.c.ſolite.col.ſi.§.de mai.ꝛ obe.ꝛ in proe.
Gregoria.col.ſi.ꝛ.d.Fran.cur.in ꝫſi.lxxviij.incip.dña frācīſca.col.vij.
e ¶ Adde ꝙ vbicūq; lex vel ſtatutum precipit aliquem actum ſucceſſi-
uum fieri infra certum terminum intelligitur terminus datus ad in-
choandum non ad finiendum.ita determinat do.per illum textū.in.c.
propter.el.in princi.xviij.diſtinc.

a ¶ De hoc vide per Jmo.⁊ plene per doc.in.c.poſtremo.ē.eo.
b ¶ Et Bal.in.d.aut.ad hec.C.de viſu.col.iiij.vbi p hoc dicto alleg.etiā tex.in.l.que ſnlam.C.de pe.no.etiā ex hoc dicto Jnn.hic q in tantū ex actis iudicij reſultat notoꝛiū iuris qđ iudex pōt ex his q ſibi conſtant ex actis ex ſuo officio ſupplere ad vtilitatē partis:⁊ ita etiā dixit Jnn. in.c.p tuas.l ſi.ē.

de teſti.ſequitur 3 Ang.alleg.Jnn. hic in.l.ſi vn⁹.ſ. pact⁹ne peteret. ff.de pac.circa ſi. ⁊ facit gl.in.c.ho ne.ē.d poſtu.pre 4 la.⁊ in.c.euidētia ſ.d acc.Et ſcias q quantū ad deciſionē cauſe nū q ex actis ⁊ pbationib⁹ reſultat notoꝛiū iuris nec dr liquere de cauſa niſi qñ eſſet in ipſa cā cōcluſum vt eſt glo.ſing.in verſ.liquere vbi ipſemet Ab.Panoꝛ.⁊ Jmo.ita te a nent in.c.ſignificauerunt.ē.de teſtibus.
Anto.Franciſ.
¶ Dicas circa h conclusionē eē verā q nō dr liqre de cauſa niſi poſt q eſt in cā cōcluſum p glo.in.c.ſignificauerunt.d teſti.⁊ vide Alex. de imo.ple.d hoc loquentē vltra h alle.l.l.j.ff.de no. ope.nū.in apoſt.
¶ Et adde quod vbi agit de liquidatiōe inſtrumētoꝛum:illa debet fieri parte citata vt p Bal.in.l.iij. C.de exec.rei iu. ⁊ p Bar.l.l.iiij.in iiij.q.pn.C.d pig. ⁊ adde etiā q liqdatio cauſe vł alicuius actus pōt fieri p coniūctionem duoꝝ inſtrumentoꝛū:vt in.l. fin.⁊ ibi per Bal. C.de fal.cau.ad iec.lega.
c+ Sebaſti.Sapia.
b ¶ Acta.vide Feli.in.c.cū olim.ē. de re iudi.⁊ in.c. accedēs.j.co.iiij. ver.⁊ inquantum dicuntur.ē.vt li. non conte.⁊ in.c. afferte.col.iiij.vſ. ſecundus caſus. ē.de preſumpt.⁊ multa allegata p And.ſicu.in ꝯſil. xxxviij.incip.preclare ſcripſit.l.ij. volu.Roſi.in cōſil.cxxxvij.incip. ſpecialis.

¶ † Scđo no.q impedimentum ſurgēs ex facto pꝛincipis īpedit curſum termini pfixi ad appellationem finiendā:vnde non datur ſcđs annus ſed impedit curſus tpis vt pbatur ibi:intacta pmaneat ⁊c.⁊ ibi:abſq damno moꝛe:qđ de alio iudice dixi plene in.c.ex rōne.ē.e.per que decido aliqua tacta hic p doc. ¶ † Not.ſm cōem intellectum q terminus prefixus ad appellationē finiendā habetur pro termino prefixo ad appellationē:proſequendā:⁊ eſt ratio q2 terminus prefixus ad finiendam appellationē includit in ſe terminū ad pſequendum:vt in cle.j.eo.ti. Unde ſi nō valet reſpectu finis valet reſpectu pſecutionis.ar.opti.in.c. vnico.de deſpō.impu.lib.vj.vbi dr q ſi inhabiles etate ad ꝯhendum matrimonium exprimunt verba apta ad ꝯhendum matrimoniū iuris interpretatione ſunt ſponſalia de futuro ex quo ſunt habiles ad ꝯhendum ipſa ſpōſalia:⁊ iſta eſt vera ratio decidendi ſm lect.glo. ¶ Jn glo.j.in ſi.primā opinio.tenuit gloſ.iij.q.v.accuſatores.Jnn.hic tenet opi.glo.vt non ſit ſufficiens cā ad recuſandū[a] iudicem:⁊ hoc placet:⁊ videtur probari l illo.c.j.de offi.iudi.non obſt.iſte tex.quoniam hic iudex fuit recuſatus.Jtem hic de facto fauebat nimiū alteri parti:⁊ hoc reſpectu poſſet recuſari:ſec⁹ vbi iudex incedit per rectā viam:non enim eſt veriſimile q velit moueri per cōmenſalem ſuū ex quo nullum intereſſe pten dit niſi q2 eſt aduocatus. ¶ Jn glo.pe.in ſi.Ex iſta glo.habes duos intellectus ad tex.Primus vt intelligatur litera in termino prefixo a lege:ſcz anno:ſed iſte intellectus nō placet glo.q2 non tenet nec debet quis expectare finem termini anni:q2 per lapſum illius termini appellatio eſt deſerta. ¶ Unde glo.trāſeundo ad ſecūdam lectu.dicit q debet intelligi de termino prefixo a iudice ad appellationē pſequendā quē terminum neutra pars preuenire poteſt:vt in.c.ſepe. in ſi.ē.eo.⁊.c.oblate.ſ.eo.⁊ licet alia fuerit iudicis intentio tamen per illā regulam ſi non valet quod ago ⁊c.valet prefixio termini reſpectu pſecutiōis huius cuius reſpectu poterat valere:⁊ non reſpectu finiendi q2 eſſet imponere legem ſuperioꝛi ad quem appellatur qđ fieri non poteſt:vt hic in tex. ſed Jnno.ſequendo primū intellectū dicit q terminus prefixus a iudice habetur ac ſi non fuiſſet pfixus:q2 non poterat terminum ad finiendū ſtatuere:⁊ ſic partes fuerunt relicte in termino iuris ⁊ dicitur hic camerarius preueniſſe nuntium aduerſe partis nec expectaſſe ad terminū legitimū quoniā debuit differre vſq ad vltimum menſem anni:quod q2 non fecit litere annullant.Jo.and. dicit hoc dictum pcedere ſi iſte camerarius fuiſſet appellatus:ſed ipſe erat appellans:⁊ ſic poterat infra terminum iuris proſequi qñcunq:⁊ hec eſt bona impugnatio.nā appellanti prefigitur terminus anni a lege ad proſequendum ⁊ finiendum:vt in cle.ſicut.eo.ti.ideo poteſt proſequi qñcūq:non ſic eſt in appellato:cum ipſe non impugnet ſententiam ſuam:non poteſt proſequi qñcunq infra terminū iuris:ſed dūtaxat in vltimo menſe anni appellatoꝛe non proſequente.ij.q.vj.appellatoꝛe ceſſante.⁊ aut.ei qui.C.de temp.appel.Uel dic q ex alio hec lec.Jnno.non pꝛocedit q2 etiam appellatus poteſt proſequi qñcūq infra terminum iuris dummodo in pſecutionis actu faciat citari appellantem:ſecus aūt ſi vellet procedere ſine citatiōe ſed ſolum vt perquiratur ſi appellans eſt in curia vt voluit Bar.in aut.ei qui appellat.C.de tempo. appel.per.l.ſi.ſ.illud.e.ti.ergo potuiſſet iſte camerarius etiam ſi fuiſſet appellatus impetrare infra terminum iuris qñcūq dummodo poſtea in proceſſu faceret citari aduerſarium:videtur etiā probari in.c.bone.ſ.de confir.vtil.nā ibi litere impetrate per appellatū preueniendo appellantem dicuntur ſurreptitie q2 non fecerunt mentionem de appellatione:⁊ vide quod dicam ibi:oportet neceſſario intelligere literam iſtā de termino hominis qui preueniri non pōt etiam ab appellante ⁊ corrobora hūc intellectum:prout.ē.dixi in no.⁊ eſt ſatis verus in ſe. ¶ Sed do alium intellectū inherendo ſecundo ſummario q terminus hic prefixus ad proſequendā appellationem:ſcz reſpectu impetrationis literarum ad redeundū a pſecutione:ſed nō valuit terminus quatenus arctabat ad redeundum q2 eſt imponere legē ſuperioꝛi vt det literas infra terminum prefixum a iudice a quo vel cām finiat:ſed valuit reſpectu proſecutionis finiende nā vbi vtile eſt ſeparabile ab inutili vtile non vitiat propter inutile:vt in regula vtile.lib.vj.Remanſit ergo hic terminus reſpectu pſecutionis:⁊ ideo non potuit appellans impetrare literas hunc terminū preueniendo:⁊ hoc voluit litera dum dicit a pſecutione appellationis ⁊c.Patet etiā ex alio q2 ſi pfixiſſet terminum ad finiēdū in curia non impetraſſent partes literas extra curiā:cum tamen quelibet earū hoc fecerit:hic intellectus eſt clarus ⁊ nullū patitur ſcrupulum:⁊ habes dictū nouū:q2 licet iudex a quo poſſit prefigere terminū ad proſequendum non tamen ad redeundū cum literis impetratis q2 eſſet imponere legem ſuperioꝛi. ¶ Sed dices extra gloſ.ex quo iudex iſte videbatur fauere camerario quare appellauit ab eo.Jtē quare iudex ipſe prefixerit terminum ita arctū.Sol.dicit Hoſt.hoc fuiſſe fraudulenter confectum vt haberet iſte materiā impetrandi literas ad iudices remotioꝛes vt ſic ps aduerſa tedio affecta ꝯpelleret cedere.Jtē iudex minabatur q niſi vtraq pars eſſet reuerſa in termino ſe non auditurum amplius ipſas partes:⁊ hoc faciebat vt iſte camerarius qui erat reus remaneret in poſſeſſione ſua:poſſent preſumi ⁊ alie cauſe in quibus non eſt ſtandum. ¶ Jn glo.ſi.in ſi.Sed contra hoc opponitur videtur qđ iudices pꝛioꝛes habeant cognoſcere de ſurreptione pmarum literarum:vt in.c.ſuper literis.de reſcriptis.Solu.dicit Jnnocē.
5 hec proceſſiſſe ex gratia. ¶ Uel ſcđm cum notoꝛium erat ex inſpectione actoꝛum q2 iſte camerarius preuenerat terminū:⁊ ſic q lr̄e non valebant ideo potuit papa abſente ipſa parte dare ſcđas literas. ¶ Nota
b hoc dictum q non ſolum ſententia ſed etiam acta[b] iudicij inducūt notoꝛium:qđ limita vt dixi in.c.cum olim.ſ.de verb.ſigni.vbi ho.tex.pro
6 hoc dicto Jnno. ¶ † Jtem no.q vbi totum ius partium eſt redactum in ſcriptis poteſt iudex procedere etiam abſente parte tanq ſup notoꝛio:qđ ſemper not.q ideo procedit quia certum eſt hoc caſu abſenti aliud ius non competere:pro hoc bonus text.in.l.ij.ff.de admini.rerū ad ciui.pertinen.⁊ qui ſic debet intelligi:⁊ bonus tex.in.c.cum olim.de re iudi.⁊ quod ibi dixi:iſte tamen intellectus non congruit huic litere que mandat ſub conditione ſi ita eſt ⁊c.Nam ſi fuiſſet notoꝛiū dixiſſet: quia liquide conſtat ⁊c.prout facit in dicto.c.cum olim.⁊ pleniſſime de materia.c.quotuplex ſit terminus qui poteſt prefigi a iudice plene dixi in.c.perſonas.ē.eo.vbi vide.

1 ¶ Appellās extraiudicialr ne moleſtetur in poſſeſſione ſua ſi poſtea fuerit ſpoliatus reſtituitur in ſtatum in quo erat tempoꝛe appellationis emiſſe.
2 Patronus alicuius eccleſie ipſa vacāte pōt percipere oēs fructus:et ipſos vel ſucceſſoꝛi reſeruare:vel in vtilitatem eccleſie conuertere.
3 Abbas poteſt acquirere poſſeſſionem per monachum.
4 Appellare pōt quis pluries ſuper eodem articulo vel grauamine. 23.
5 Appellatio extraiudicialis ex probabilibus cauſis facta adeo deuoluit cām ad ſuperioꝛem vt oīa poſtea ꝯ eam attentata reuocentur.22.
6 Remedium attentati non ſolum datur contra ſpoliantem:ſed etiā contra illum qui ſucceſſerit ſpolianti. 8.
7 Differentie inter appellationem extraiudicialem ⁊ iudicialem.
8 Appellatio non continet in ſe appellationē extraiudicialē in odioſis.
9 Apoſtoli qui ſint tam dimiſſoꝛij refutatoꝛij:q reuerentiales.
10 Excōicatus an appellabit extraiudicialiter.
11 Cuſtodia eccleſie vacantis ad quem ſpectat de iure communi.
12 Capitulum ſuccedit ſede vacante.
13 Sede vacante ſi collatio pertinet ad prelatum:poteſt capitulum eccleſiam alicui commendare donec ei prouideatur de rectoꝛe.14.
15 Poſſeſſio an probetur per ſolutionem penſionis vel cenſus.
16 Officium iudicis datur ꝯ quēlibet poſſeſſoꝛem ex naturali equitate.
17 Jnterdictum vnde vi:⁊ via attentati differunt in multis:vt hic.
Jn interdicto vnde vi ſeruatur oꝛdo iudiciarius etiam contra contumacem:ſecus ſi agitur via attentati.
19 Jn interdicto vnde vi:debet probari ſpoliatio ⁊ poſſeſſio.
Quando agitur via attentati ſatis eſt q probetur poſſeſſio tēpoꝛe appellationis.
20 Agenti interdicto vnde vi obſtat exceptio alterius ſpoliationis.
Contra remedium attentati non obſtat exceptio ſpoliationis:q2 talis reuocatio fit ex mero iudicis officio.
21 Quando agitur interdicto vnde vi in beneficialibus oportet coloꝛare ⁊ iuſtificare poſſeſſionem.
Quando agitur remedio attentati etiam in beneficialibus non oportet iuſtificare poſſeſſionem.
22 Appellans ne quis moleſtetur in poſſeſſione ſua:⁊ poſtea fuerit ſpoliatus ab ea an ⁊ quando reuocet attentata poſt ipſam appellationem.

Bone memoꝛie.

a Bone memorie. a †Pōt intelli-
gi pluribꝰ modis
vt.ĩ.patebit:ſed inherēdo verbis lr̃e ꝛ vt mos ge
1 ratur cuiqȝ lecture ſummaꝶ gn̄alius ſic.¶ †Qui
extra iudiciū appellat ex veriſimilibus ꝛ pbabilibus cauſis
ne in poſſeſſione moleſteꝶ ſi poſtea ſpoliaꝶ reſtituiꝶ ante oīa
in ſtatum in quo erat tpe appellationis emiſſe.h.d.Prima
pars ponit allegationes appellātis.Scd̄a appellati.In ter
tia pnunciat ibi:premiſſis.¶ Caſus lr̃alis.Mortuo.O.de
camera rectoris eccl̃ie de ſan.abb.ſancti Auguſtini cantua-
rien̄.primo per quoſdā monachos poſtmodū per ſeipm̄ poſ
ſeſſionē ipſiꝰ eccl̃ie moleſtabat:ꝛ cū poſtmodū pdictā eccle-
ſiam pacifice poſſediſſet qdā laici ipm̄ abbatē ꝛ monachos
per violentiā de poſſeſſione eiecerūt quā eccleſiā archidiaco
nus cantuarien̄.cepit poſtmodū poſſidere:vn̄ abbas ꝛ mona
chi dictā poſſeſſionem petierūt ſibi reſtitui cū fructibꝰ inde
pceptis lit.conte.inter monachos ꝛ archidi.teſtes fuerunt
hincinde pducti:demum cū delata eſt ad papā corā quo pre
dicta ex parte abbatis fuerūt ppoſita:pcurator archid.pro
poſuit ex aduerſo ꝙ defuncta pſona illius eccl̃ie archid.tan
tum daꝶ eius cuſtodia:imo archidi.qui pro tpe fuerunt tam
de iure cōi ꝙ̄ conſuetudine gn̄ali tā in illa eccleſia ꝙ̄ in alijs
eiuſdē dioceſis illo iure ſemp vſi fuerunt.ꝛ ille.O.nole ipſiꝰ
archidia.eandē eccleſiā poſſidebat qui ei pcurationē vnā:et
qnqȝ ſolidos annis ſingulis exhibebat.His ꝛ alijs diligen-
ter auditis.d.pa.predictos abbatē ꝛ monachos in eū ſtatum
reducēdos decernit in quo erant tpe appellationis facte ex
veriſimilibꝰ ꝛ pbabilibus cauſis ſaluo iure pprietatis vtriuſqȝ
partis cum fructibus medij tēporis aſſignādis eiſdē.Ber.
2 ¶ †Primo no.ex iſto tex.ſm̄ vnū intellectū ꝙ patronus
eccleſiaſticus alicuius eccleſie debet habere cuſtodiā ipſius
eccleſie vacātis pcipiendo oēs fructus reſeruādos ſucceſſo-
ri ſeu ꝯuertēdos in vtilitatē eccleſie:ad hoc alleg.iſtum tex.
Inn.in.c.vnico.ĩ.vt eccl.bn̄ſi.ꝛ ſentiūt doc.hic.ꝛ.ĩ.latiꝰ dicā.
3 ¶ †Scd̄o no.abbatē poſſe poſſeſſionē aliquā acquirere per
monachos queadmodū dn̄s acqrit poſſeſſionē p ſeruū.l.i.ff.
4 de acqui.poſ.¶ †Tertio no.ibi:pluries vocē appellatiōis
emiſit ꝛc.ꝙ ſup eodē articulo pōt qs geminare pluries ap-
pellationem nunqd aūt aliqd opereꝶ ſcd̄a vel tertia dic vt.ĩ.
5 dicam.¶ †Alterius not.ꝙ lȝ appellatio extra iudicium ſit
quedā pvocatio ad cām:vt in.c.cum ſit romana.ȝ.eo.tamen
ſi interponaꝶ ex veriſimilibꝰ ꝛ pbabilibus cauſis adeo deuol
uit negotiū ad ſuperiorē vt oīa poſtmodū attentata contra
eam reuoceꝶ per viā attentati:nec admittuꝶ exceptiones
6 concernentes defectū pprietatis:vt.ĩ.latius dicā.¶ †Not.
b ꝙ via attētati b non ſolū competit ꝯ primū attentantē ſed
etiā ꝯ tertiū qui ſucceſſit in re attentata.nā archidia.hic nō
ſpoliauit ꝛ tn̄ conueniꝶ ꝓtextu appellationis:de quo.ĩ.latiꝰ
7 dicam.¶ †Ultimo no.ꝙ appellatio extraiudicialis iuſtifi-
catur ex veriſimilibus ꝛ pbabilibus cauſis:lȝ ſecus ſit in ap
c pellatione iudiciali vn̄ ſcire debes,ꝙ multe differentie c no-
tanꝶ hic inter appellationē extraiudicialē ꝛ iudicialem per
quas aperiꝶ multum natura appellationis extraiudicialis.
d ¶ Prima differētia d eſt quā ſmiſi.Nā in iudicio cā appel-
landi debet eſſe vā:vt in.c.vt debitus.ꝛ.c.interpoſita.ĩ.e.ſed
extra iudiciū ſatis eſt ꝙ cā ſit veriſilis ꝛ probabilis:vtputa
veriſilr timui grauari in poſſeſſione alicuiꝰ rei licet adhuc
nō ſim grauatus nihilominꝰ extra iudiciū poſſum appella-
re vt hic:ꝛ in cle.ſicut.eo.ti.Hanc credo rōnem diuerſitatis:
qꝛ iniuria ſit iudici ſi recediꝶ ab eo in iudicio ſine vera cauſa
vt in.c.vt debitus.ꝓallega.ſed extra iudiciū nulli ſit iniuria
imo interponiꝶ ad defenſionē iuris proprij:ſatis ergo eſt eū
8 habere veriſimilē cām appellandi.¶ †Scd̄a differentia eſt
e in noīe. e nā appellatio pprie dr̄ in iudicio:pvocatio dr̄ extra
iudiciū:vt in.c.cū ſit.ȝ.eo.ꝛ hec bn̄ not.vt in diſpoſitionibus
odioſis non cōprehendaꝶ appellatio extraiudicialis ſub no
mine appellationis.¶ Tertia dr̄ia:oblatio pbationis exce
ptiōis obiecte iuſtificat appellationē iudicialē:lȝ non pbeꝶ
veritas exceptionis:vt eſt tex.no.in.c.interpoſita.ĩ.e.nō aūt
iuſtificat appellationē extraiudicialē:qꝛ nō eſt ibi iudex qui
recipiat pbationes tuas:vnde pōt dicere ps ego nolo pba-
tiones tuas recipe ſed volo vti iure meo.Idem no.Innoc.ꝛ
alij doc.in.c.cū inter canonicos.ꝛ.c.quapropter.de elect.ꝛ in
c.ad diſſoluendū.de deſpō.impu.ꝙ pcedit etiā ſi interponaꝶ
a iudice procedente in iuribus ſuis tanqȝ pars:vt no.in iu-
ribus ꝓalleg.¶ Quarta differētia eſt in traditione aplorū.
nā in iudicio oīno apoſtoli ſunt tradendi:ſed extra iudiciū
non ſic tradunꝶ indiſtincte:qꝛ ſepe nō eſt qui illos tradat:de
9 quo dic vt p glo.no.in.c.i.eo.ti.lib.vi.¶ †Quinta differētia
eſt in qualitate ipſorū aplorū.nam in iudicio dicunꝶ apoſtoli
dimiſſorij ſeu refutatorij vel reuerētiales:ꝛ dicunꝶ apl̄i lite
re in qbus iudex a quo narrat quare detulit vel quare nō de
tulit appellationi:ꝛ ſi detulit dicunꝶ apl̄i dimiſſorij qꝛ cum
illis lr̃is mittit partē ad ſuperiorē:ſi nō detulit dicunꝶ refu- a
tatorij:qn̄qȝ defert pꝑter reuerentiā ſuperioris ꝛ tūc appel-
lantur reuerētiales:ſi aūt danꝶ extra iudiciū:puta a iudice a
quo appellaꝶ vel a parte tūc dicunꝶ ſimplr̃ extraiudiciales
vel cōuentionales ſeu teſtimoniales.¶ Sexta differētia qꝛ
extra iudiciū admittitur appellatio gn̄alis ꝛ īcerta reſpe-
ctu pſonarū ſeu grauaminis vt hic:ſed in iudicio debet eſſe
certa ꝛ ſpālis:vt in.c.vt debitus.ĩ.eo.ꝛ dic vt dixi in.c.conſu
luit.ȝ.eo.¶ Septima dr̄ia eſt ſm̄ aliquos ꝙ iter arreptū ad
ſuperiorē habeꝶ p appellatione extra iudiciū nō ſic in iudi-
10 cio ſm̄ aliquos:dic vt plene diceꝶ.ĩ.c.pxi.¶ †Octaua diffe
rentia ꝙ excōicatꝰ appellat in iudicio in.c.cū inter.ȝ.de ex-
cep.ſed non extra iudiciū:qꝛ eſſet impugnare aduerſariū qd̄
non lȝ excōicato.d.c.cū inter.Hoſt.hoc impugnat:qꝛ vt hic
patet interponiꝶ qn̄qȝ ad defenſionē ne moleſteꝶ in poſſeſſio
ne ſua:ꝛ in hoc fuit Innoc.ſibi ꝯrius vtrū excōicatus poſſit
appellare extra iudiciū.Tu ꝯcorda vt no.Io.and.in.c.pia.
de excep.lib.vi.in nouella.¶ Nona differētia.nā appellatio
extra iudicium interponiꝶ rōne cauſe de futuro:qꝛ tunc ti-
met grauari:ſȝ in iudicio rōne preterite cauſe:vt in.c.vt de-
bitus.ĩ.eo.¶ Decima differētia ꝙ in appellatione iudicia- b
li terminꝰ anni currit a die illati grauaminis:vt in cle.ſicut.
eo.ti.¶ Undecima differētia reſpectu ſuſpēſionis.nā appel
latio iudicialis ſuſpendit iuriſditionē iudicis in totum quo
ad illam cām:vt plene diximus in.c.ſup eo.ȝ.eo.ſed extra iu
dicium non ſuſpendit factū de ꝓterito:nec etiā id qd̄ eſt om-
nino ꝯſecutiuū ad ius explicitū de preterito.vt in.c.cōſtitu-
tus.ȝ.eo.ꝛ hoc no.¶ Duodecima dr̄ia reſpectu reuocatio-
f nis attentatorū. f nā in iudicio reuocanꝶ oīa attentata vt in
c.non ſolū.e.tit.lib.vi.ſed extra iudiciū non reuocanꝶ niſi ea
que geſta ſunt ꝯ appellationē vt in.c.cū nobis.ꝛ qd̄ ibi not.
ȝ.de elec.¶ Tertiadecima differentia reſpectu tpis pꝛefigi
ad appellandū.Nā in iudicio appellandū eſt infra decendiū
vt.c.qd̄ ad ꝯſultationē.de re iudi.ſed extra iudiciū etiā poſt c
decendiū appellari pōt:hoc tn̄ eſt falſum per.c.concertatio-
ni.eo.ti.lib.vi.dic vt ibi:licet enim audiaꝶ poſt decendiū per
viam querele:vt in.c.cōcertationi.qꝛ extraiudicialia nō trā
ſeunt in rem iudicatam:non tamen audiaꝶ per viam appel-
lationis vt ibi.¶ Poteſt addi.xiiij.differentia quam ponit
glo.in.c.non ſolū.pꝛealle.vȝ vt attentata poſt appellationē
iudicialem reuocenꝶ indiſtincte per viā attentati:id eſt nul-
litatis.Sed attentata poſt appellationem extraiudicialem
pendent ex futuro euentu:ad hoc.c.cōſiderauimus.ꝛ.c.cum
inter canonicos.de elec.ita loqniꝶ illa glo.ſed forte vult dice
re ꝙ in appellatione extraiudiciali eſt neceſſe probari prius
veritatem cauſe anteqȝ reuoceꝶ attētatum:ꝛ iſte eſt pulcher
paſſus:latius eū expediam ipſum cū glo.ſi.¶ Conueniunt
aūt appellatio iudicialis ꝛ extraiudicialis gn̄aliter in duo-
bus nā quilibet debet fieri in ſcriptis:ꝛ prout le.ꝛ no.in.c.i.
eo.ti.lib.vi.ſcd̄o vt queadmodū innouata ꝯ appellationē iu
dicialē reuocanꝶ:ita innouata ꝯ appellationē extraiudicia-
lem:vt hic:ꝛ hoc no.¶ In gl.hic in ſi.Ex iſta glo.potes col-
ligere duas rōnes quare iſte abbas intrauit poſſeſſionē iſtiꝰ
eccleſie vacantis:ſed iſte ſolutiones glo.diminūt:ſed ſuppo d
ſito ꝙ ſint vere debuit abbas eas exprimere in appellatiōe
alias non diceraꝶ appellatio eius veriſimilis.Extra gl.po-
tes intelligere iſtū tex.plenius intelligendo ꝙ iſte abbas di
cebat ſe eſſe patronū iſtius eccleſie:ꝛ ſic ꝙ ad eū ptinebat cu
ſtodia eccleſie vacantis qd̄ an ſit verū dicam in ſequēti gloſ.
11 ¶ †In glo.ſi.No.hanc glo.concludit eū ꝙ cuſtodia eccleſie e
vacantis non ſpectat de iure cōi ad archi.ſed ad quemlibet
epm̄ in dioceſi ſua.Uñ ſi intelligo glo.ꝙ ſpectat ad archi.non
tanqȝ ad metropolitanū:ſed tanqȝ ad dioceſanū.ſ.reſpectu
dioceſis ſue:vt habeas plene hāc materiā in vno loco expe-
ditam diſtinguo vltra alios ſic.Aut queriꝶ de cuſtodia eccle
ſie cathedralis:aut eccleſie inferioris.Primo caſu ſi hȝ ec-
cleſia economū gn̄alem ipſe habebit cuſtodiā.xij.qd̄.ij.illud f
no.in.c.cū vos.de offi.ord.ſi nō habet economū tunc capitu-
lum ipſius eccl̃ie habebit cuſtodiā.xij.q.ij.non licet alicui ſi
non habet canonicos de facto vel ſint negligentes ſuccedit
archieps:vt in.c.ſi.de ſupp.neg.pꝛela.lib.vi.Scd̄o caſu cum
queritur de eccleſia inferiori.dic ꝙ aut eſt collegiata aut nō
primo caſu collegium ſuccedit in adminiſtratiōe:vt no.Io.
de lig.poſt alios in cle.ne in agro.de ſta.reg.ꝛ Innoc.in.d.c.
vno.vt eccle.benefi.ſed in ꝯrium videtur tex.in.c.ea que.ĩ.de
ſta.reg.vbi dr̄ ꝙ remoto abbate dandus eſt monaſterio ad-
miniſtrator idoneus:ꝛ dicunt ibi docto.ꝙ deputabitur per

¶ Ex fin.huius decre.no.ꝙ ſicut in poſſeſſorio recuperāde veniūt fructꝰ medio tēpore percepti.c.grauis.ȝ.de reſt.ſpol.ita veniunt fructus quando innouata ꝛ attentata reuocantur:vt hic in fine ibi:aſſignādos.ꝛ ſic ſm̄ Bal.hic portandos:ad domum ſpoliati expenſis ipſius ſpoliantis ꝛ innouātis quod not.
Sebaſti.Sapia.

¶ Uia attētati.de remedio attētati in qbus pcedat late tangit Old.i ꝯſil.xxcix.inci.p fundamēto.in pn̄.ꝛ Card.in conſil.x.incip.in themate ꝓmiſſo.ꝛ Rot.in ti.de reſti.ſpolia.deci.ij.incip.item fuit dubitatum.

¶ Not.differentias inter appellationē iudicialē ꝛ extraiudicialē ꝛ de his per Pe.de anch.in.c.concertationi.de ap.in.vi.Item vide d.Ant.poſt Inno.ꝛ doc.in.c.cū ſit romana.in.ij.col.ver.qn̄ appellationes.ȝ.eo.ti.vbi dicunt ꝙ appellationes iudiciales ꝛ extraiudiciales fere in omnibus conueniunt.
Sebaſti.Sapia.

¶ Prima differentia.de hac prima differētia vide Fel.in.c.i.col.i.ȝ.eo.vbi plura.
Sebaſti.Sapia.

¶ In noīe.vide Card.cle.ſicut.in prin.de appella.Lap.alle.xxxix.incip.an valeat.col.i.
Sebaſti.Sapia.

¶ Attentatorū.Circa hanc differentiam vide do.Barthol.ſoci.in conſ.xlv.colū.ij.ver.circa hanc.ꝛ col.v.ver.octaua dubitatio.

epiſcopum.ꝛ idem Jo.and.in.c.ij.de teſt.lib.vj.ſed in ꝯrium
pro prima opi.adduco bo.tex.in.d.cle.ne in agro.§.abbate.
ſed reduci pōt ad ꝯcordiā ꝑut dico in.d.c.ea que.ꝙ aut ꝓla
tus eccleſie collegiate eſt remotus ꝓpter malā adminiſtra
tionem capitulo tacente:ꝛ tunc non ſuccedit capl'm:quia eſt
mala ꝓſumptio ꝯ eos:ꝛ ita proprie loquit̃ text.in.d.c.ea que.
ad qḋ vide glo.no.in.l.qñ.ij.C.de app.que ꝑ illū text.arguit
ꝙ ſubditi debent reſiſtere prelato male agenti.facit.ij.q.vij.
paulus.Aut vacat alio modo:ꝛ tunc procedit alia opinio.
12 ¶ †Notabis bene duo ex ꝓdictis.Primo ꝙ ſicut capitulū
eccleſie cathedralis ſuccedit ꝓlato ſuo vacāte ſede:ita ꝛ capi
tulum eccleſie inferioris:vt in.d.c.abbate.cū ſi.ꝛ vide in hoc
qḋ no.Innoc.in.c.cū dilectus.de conſue.Scḋo notabis illū
caſum exceptum.Si vero eccleſia nō eſt collegiata ſed habet
ſolū patronum rectorē:ꝛ tunc ſi habet patronū eccleſiaſticū
ipſe habebit cuſtodiā.ar.hic ſm premiſſum intellectū ꝛ te
net Inno.vbi.ſ.bene facit.c.cū ꝛ plantare.ſ.de priui.Nā pa
tronus eccleſiaſticus petit rōnem adminiſtrationis de tem
poralibus:vt ibi:fortius ergo ipſe cuſtodire habet tp̄e vaca
tionis.Si vero non habet patronū ſaltē eccleſiaſticū:tūc gl.
hic dicit ꝙ ſpectat ad dioceſanū.idem ſentit Innoc.in.d.c.
vno.ꝛ rñdet ad.c.ſi in plebib⁹.hic allegatum pro ꝯrio quod
loquitur de iure ſpeciali:licet aliud ſentiat hic.Tu dic me
lius vt habes glo.ſing.quam cōiter ſequunt̃ ibi doc.ꝙ is ha
bet cuſtodiā eccleſie vacantis qui habet inſtitutionē illi⁹ ec
cleſie:ita no.glo.in.c.cū vos.de offi.ordi.ꝛ eſt ſatis rōnabile:
vt ex quo habet conferre titulū habeat cuſtodire eccleſiā va
13 cantē.notabis hec ꝑpetuo.¶ †Uacāte vero ſede vbi colla
tio ꝑtinet ad prelatū poterit capitulū illā eccleſiā cōmenda
re alicui donec fuerit ſibi ꝓuiſum de rectore.ita ſingu.no.in
14 c.vno.ne ſede vac.lib.vj.in nouella.¶ †Notabis ſemp hoc
dictum ex quo habes ꝙ licet capl'm nō ſuccedat in collatio
a ne beneficiorum ᵃ ſpectantiū ad prelatū:vt in.d.c.vnico.pōt
tamen illas eccleſias commodare ꝛ economum ponere do
nec per ſuperiorē fuerit prouiſum:ꝛ per hoc habes pleniſſi
me hunc articulū expeditum.¶ In glo.in verbo nole archi
diaconi.in fi.ſed contra tex.ꝓſuppoſita opi.glo.ꝓ vera opin.
Nam ſi iſte archidiaconus poſſidebat nō poterat iſte abbas
pretendere ſe expoliatū:qꝛ vim vi repellere licet.in.c.olim.
el.j.de reſti.ſpol.nec videt̃ tunc ꝙ appellatio abbatis fuerit
ꝓbabilis.Sol.intellige ꝙ iſta appellatio non fuit ꝓbata.nā
ſi cōſtitiſſet qḋ archidia.tunc poſſideret non habuiſſet locū
deciſio huius.c.per ſupradicta.ſic poteſt ſolui aliud contra
rium in eo qḋ Archidi.allegabat hic ꝯſuetudinem eā enim
nō ꝓbabat:ꝛ ꝓſuppoſito ꝙ ꝓbaſſet illā concernit ꝓprietatē
ꝛ non poſſeſſionē:vñ ſatis erat ꝙ abbas incūbebat poſſeſſio
ni tēpore appellationis emiſſe:de quo plenius dicetur ſuper
15 glo.fi.¶ †In glo.ſup ver.vnā procurationē.in fi.ſed gl.nō
rñdet ad.c.cum veniſſent.ſ.de reſti.ſpol.vbi probatur ꝙ ſi
percipio penſionē ex aliqua re videor illā poſſidere.¶ Itē
no.in.l.ꝗ̄uis alleg.in glo.dic de hoc vt plene dixi in.d.c.cum
veniſſent.ille tex.intelligitur qñ precedente titulo legitimo
ad transferendum dñium ſoluit̃ penſio de conſenſu ſuperio
ris:tunc enim interuenit quedā ficta traditio:ſecus vbi ſim
pliciter probat̃ ſolutio penſionis ſeu cenſus:qꝛ cū multis ex
cauſis poſſit ſolui pēſio ſeu cenſus:talis ſolutio indetermi
nata non probat poſſeſſionē rei nec ſubiectionem:ꝓ hoc.c.
accepimus.de priui.c.quāto.de cenſi.Nā ꝓbatio dubia ꝛ ge
neralis non concludit qd determinatum.vt in.c.in ꝓñtia.de
proba.qḋ eſt contra Bal.in.l.ſolent.ff.de offi.procon.vbi di
cit ꝙ ſi vna eccleſia ſoluerit cenſum pro magno tp̄e preſumi
tur illi ſubiecta.hoc eñ nō ꝓcedit vt ꝓdixi:ꝛ vide qḋ dixi.c.
fi.de cā poſ.ꝛ proprie.¶ In glo.in ver.in eū ſtatū.in fi.pōde
ra bñ glo.que ſentit duos intellectus ad iſtū tex.¶ Primo
ꝙ hic fuit actū contra archidiaconū interdicto vnde vi:qḋ
forte ſpoliari mandauerat vel ſpoliationē illorum laicorum
ratam habuerat.¶ Scḋs intellectus ꝙ agebat̃ officio iudi
cis virtute appellationis:ꝛ ideo potuit agi contra tertiū.ſ.
archidiaconum:licet non ſpoliauerit vel ſpoliationem ratā
habuerit.¶ Sed contra vtrūq; intellectum opponitur for
titer ſic.nam primus intellectus diuinat:nec fuit probatum
quod archi.mandaſſet ſpoliari ꝛc.Item non cōgruit iſti lite
re in qua papa fundat ſe ſup appellatione emiſſa ex ꝓbabili
ꝛ veriſimili cā.¶ Contra ſcḋm intellectū facit ꝙ appellatio
fuit interpoſita ne qs moleſtaret eū in poſſeſſione:ſed iſte ar
chidiaconus non moleſtauit eum in poſſeſſione:ſed per lai
cos facta fuit ſpoliatio:ergo virtute appellationis nō pote
rat agi ꝯ iſtum tertiū.Sol.Inn.hic dicit ꝙ ſicut oīa q̄ dolo
vel male fiunt a partib⁹ lite pendente debent officio iudicis
reuocari in ſtatū ꝓſtinū.ſ.vt lit.pen.per totū.ꝛ vide bo.gloſ.

Zacharias.
a ¶ In collatione beneficiorū. Ad de iſtum in.c.cū vos nu.ij.ꝛ quod ibi poſui in apo. ad ipſum in ver. conferende.ſ.de offi.or.ꝛ in.c.verum.nu.xj.in vſi. ꝑtinentia ad epiſcopum.ſ.de fo. compe.

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Beneficiorū. vide Gemi.in.c.j.in.xv.q.de mai. ꝛ obedi.lib.vj.et Feder.in tracta. permuta.benefi. q.xxxviij.

de mō reuocandi in cle.ij.eo.ti.ita dicit ipſe innouata appel
latione pendente ꝑtinent ad officiū iudicis vt reducant̃ in
ſtatum priſtinū.ff.nil inno.app.pend.ꝑ totum.ſ.eo.dilectus.
Ad idē.l.ediles.§.idem ſciendū.ff.de edil.edic.ꝛ in quadam
alia glo.rectius ſoluit ꝯrium ꝙ non ſolū facit ꝯ appellatio
nem ille q ſpoliat:ſed etiā ille qui tenet rē ſpoliatā ꝯ volun
16 tatem appellantis qḋ no.¶ †Hunc intellectū vr̃ etiā ſenti
re Hoſti.hic dicēs ꝙ officio iudicis pōt agi ꝯ quēlibet poſ
ſeſſorē ex naturali equitate:vt.ij.q.j.in primis.Hinc eſt ꝙ ſi
res mea puenit ad te quoquo mō poſſum agere iudicis offi
cio vt illā rem mihi reſtituas:vt in.l.ſi me ꝛ titiū.ff.ſi cer.pe.
maxime hoc ꝓcedit de equitate canonica ſm eū.ar.c.dilecti
de iudi.Ad materiam vide no.p Joā.mo.in.c.cupientes.de
elec.lib.vj.vide bo.gl.in.c.nō ſolū.de app.eod.ti.ꝛ conclude
breuiter ꝛ clare hanc materiā.Aut eñ ꝓceſſit appellatio ge
neralis reſpectu ꝑſonarū vt hic:ꝛ tunc pōt agi ꝯ quemlibet
poſſeſſorem:qꝛ quiſq; tenendo rē inuaſam in ꝓiudiciū appel
lantis dꝛ committere ꝯ appellationem:vt hic no.ꝓbat̃.Aut
appellatio non fuit gñalis ſed ſpālis reſpectu.ſ.certe ꝑſone
ꝛ tunc ſi tertius aliquid innouat cum parte appellata agit̃
etiā contra tertiū per viā attentati.ar.in.c.cum.M.in fin.de
conſti.ꝛ in.l.chirographis.ꝛ qḋ ibi no.ff.de admini.tu.Aut
tertius innouat ꝑ ſe ꝛ non cum parte appellata:ꝛ tūc debet
agi contra iſtum ꝛ non per viā attentati ſed ordine iudicia
rio fatendum eſt tñ ꝙ poterit agi officio iudicis:prout dicit
Hoſti.ſed non ꝑ viam attentati.Ita ſalua ꝛ concorda dictū
Hoſti.hic ꝛ glo.in.c.nō ſolū.eo.ti.lib.vj.que videt̃ velle con
trariū:ꝛ magna eſt differentia vtrū agatur ꝑ viam attentati
an debeat agi ordine iudiciario.Primo caſu non ſeruat̃ or
do iuris:vñ non eſt neceſſe libellum offerre vel litē conteſta
ri ſeu aliū iudiciariū ordinē ſeruare:ſed ſicut de facto ꝓceſ
ſit innouatio:ita de facto iudex faceret reuocationem:vt no.
glo.in.d.cle.ij.ſecus vbi debet procedere ordine iudiciario.
vñ contra tertiū qui nihil egit cū parte appellata nō poteſt
agi per viā attentati:ſed ſicut cōtra quēlibet ſpoliatorē con
tra quē agitur ſm iuris ordinē:vt in.c.conſultationibus.de
offi.dele.qꝛ ex quo nō fuit ꝯ eū appellatū non pōt dici ꝙ ali
qd attentauerit lite vel appellatione pendente.Ex his ha
17 hes verū intellectū.c.¶ †Alius autē intellectus ꝙ ageret̃
interdicto vñ vi non ꝓcedit quo ad tex.noſtrū.fatendū tamē
eſt ꝙ abbas potuiſſet experiri iterdicto vñ vi:ex quo fuerat
ſpoliatus:ꝓſuppoſito qḋ archi.ſpoliaſſet ꝛc.ſed non eſt mul
tum vtile:multe eñ ſunt differētie an agat̃ via attentati an
per interdictum vñ vi.Nam ſi agitur interdicto vñ vi opor
tet ſeruare ordinē iudiciariū etiam ꝯ contumacē:vt in.c.ac
cedens.el.j.vt lite non conte.ꝛ in.c.conſultationibus.ꝓalle.
18 ſecus ſi agit̃ via attentati:vt in.d.cle.ij.no.¶ †Alia differē
tia ꝙ per interdictū vnde vi:non pōt agi ꝯ tertium:vt in.c.
cū ad ſedē.de reſti.ſpo.ſed virtute appellationis agit̃ cōtra
19 tertiū:diſtinguendo tñ vt ꝓdixi.¶ †Tertia differētia in in
terdicto debeo ꝓbare ſpoliationē ꝛ poſſeſſionē:vt in.d.c.cō
ſultationibus.ſed ꝑ viā attentati ſatis eſt ꝓbare poſſeſſionē
tempore appellationis:ꝛ ꝙ tūc poſſeſſio eſt penes ſe vt hic.
20 ¶ †Quarta differentia eſt qꝛ agenti interdicto obſtet ex
ceptio alterius ſpoliationis:vt in.c.ſi.ꝛ.c.ij.de or.co.Sed cō
tra remediū attentati nō obſtat exceptio ſpoliatiōis:qꝛ illa
reuocatio fit ex mero iudicis officio:vt no.glo.in cle.ij.ꝓall.
21 no.etiā Inn.in.c.ij.de ordi.cog.¶ †Quinta dr̃ia eſt:nam in
interdicto ſm cōem opi.oportet iuſtificare ꝛ colorare poſſeſ
ſionem in bñficialibus:vt no.glo.in cle.vna.ꝛ dic vt ibi not.
de cau.poſ.ꝛ ꝓpriet.ꝛ dixi plene in.c.in lris.de reſti.ſpo.vbi
tamen teneo ꝯrium.cōis opi.habet ꝙ predixi:ſed in reuoca
tione via attentati non oportet colorare poſſeſſionē:ita ſolē
niter dicit do.de Ro.deci.xiiij.als.xix.Ratio:qꝛ plus fuit
exceſſum hic:qñ attentans in preiudiciū litis ſeu appella
tionis leſit iudicē partē ꝛ ius.Item qꝛ fit reuocatio ex mero
iudicis officio.Ex his attentatis cōcurrentibus iſtis dua
bus vijs tutius eſt intentare remediū appellationis q̄ age
re interdicto ꝑut facit iſte abbas:ideo vtilius eſt cū quis ti
met ſpoliari appellationē remittere vt ſic hēat poſtea iſtud
22 facile remediū attentati.¶ †In glo.fin.ibi:ꝙ non ſit vera
vel neceſſaria.No.bene gl.ꝛ intellige:vt.ſ.dixi:qñ dixi hoc
ꝓcedere in appellatione extraiudiciali:ꝛ dicunt quidam ꝙ
licet ſufficiat ꝙ a principio fuerit veriſimilis:tñ poſtea quā
do agitur ad reuocationē attentatoꝝ debet ꝓbari ꝙ ſit ve.
Ad hoc.c.cum inter canonicos.in fi.de elec.vide qḋ no.do.
de Ro.deciſio.cclxiiij.ꝛ Jo.mo.in.c.cupientes.preelleg.et
tenet do.Anto.hic.ꝯ hoc tamen multum facit iſte tex.qꝛ iſte
abbas non ꝓbauit illam cauſam tunc veriſimilē eſſe verum.
Debes eñ ſcire ꝙ duo ſunt intellectus ad iſtud verbū ꝓpo
ſitum

ſitum in tert.veriſimilibus:⁊ pbabilibus cauſis.Jnn.ponit
cām veriſimilem que a iure approbaṫ q: ſic eſt de iure.Exem
plum dico me eſſe patronum eccleſiaſticū:⁊ ſic ad me ſpecta-
re cuſtodiam eccleſie ⁊c.pbabilem cām dicit illam que eſt in
ſe iuſta:vtputa appello ne qs moleſtet me in poſſeſſiōe mea.
Hoſti.aūt videṫ intelligere illam cām eſſe veriſimilē qd ve
riſimiliter ⁊ certis iudicijs timebaṫ:puta Archi.fuit mina-
tus abbati de ſpoliando eū.hec eſt veriſimilis cā appel-
landi:probabilem cām appellat rōnabilem:vnde nunc ad p
poſitum cum papa hic ſolū ſe fundat ſuper cā veriſimili ⁊ nō
ſuper vera etiā reſpectu reuocationis attentatorū nō videṫ
illud dictū verum φ debeat pbari veritas cauſe:ſed in ꝯtrū
facit.d.c.cum inter.Jtem ſequereṫ φ ſi appello ne vēdas rē
meā φ non valeat venditio contra appellationē.contra.l.ſi
fundum.C.de rei vend.⁊ multa in hoc poſſunt dici.Sed col
ligendo dicta Jnno.cuius dicta etiā videṫ ſequi do.Ant.di
cendum eſt φ qñq: quis appellat ex veriſimili cā tantū:quā-
doq: ex veriſimili ⁊ probabili:qñq: ex pbabili cauſa tātum.
Si appellatio interponiṫ extra iudicium ex veriſimili cau-
ſa tantū.i.que a iure approbaṫ ⁊ tunc talis appellatio nō ha
bet impedire poſſeſſionem alterius:vnde ſi archi.hic fuiſſet
in poſſeſſione non valuiſſet appellatio abbatis ingredietis
poſſeſſionem de facto:dicendo φ eſſet patronus.ar.in.d.l.ſi
fundum.Si vero appellaṫ ex veriſimili ⁊ pbabili cauſa tūc
ante oīa debet fieri reuocatio attentatoꝝ nec admittuntur
exceptiones ſuper defectu ꝓprietatis anteq̄ fiat reſtitutio
a vt hic notabiliter pbatur:⁊ puto φ ſufficit pbare cauſam [a]
probabilem eſſe verā.ſ.φ erat in poſſeſſione tpe appellatio-
nis:licet non pbat illam cām veriſimiliter eſſe veram:vnde
ille abbas non pbauit hic ſe eſſe patronū.Et ad.c.cum inter
canonicos:⁊ ſimilia poteſt rñderi φ ibi nō pbabatur ſeu nō
conſtabat φ illa cā allegata eſſet vera:ſed hec erat vera quia
erat in poſſeſſione.Tertio caſu qñ fuit appellatum ex pba-
bili cā tantum.Exemplum appello ne quis me moleſtet in
poſſeſſione in qua ſum ⁊c.Nā nullam cām veriſimilem.i.a iu
re approbatā allego ſed rōnabilem cām tantū.⁊ hoc caſu ſi
ius cōe fundat intentionē innouantis non fit reuocatio niſi
prius iuſtificeṫ poſſeſſio ex titulo ſm Jnno.qđ no.⁊ pro hoc
facit q: idē videmus in interdicto vnde vi:ex quo ius cōmu
ne eſt ꝯ appellātem ⁊ fundat intentionē appellati:vt eſt tex.
in.c.ad decimas.de reſti.ſpo.lib.vj.Jdē uicūt do.de Ro.de-
ciſi.ꝑalleg.ſi ius commune eſt contra appellantē licet nō fun
det intentionē appellati qi nō debet via partibus aperiri:vt
fiat reſtitutio cōtra ius cōe.Lapus in.d.c.ad decimas.tenet
contrarium:dicit enim φ in hac via attentati non debemus
habere reſpectū an ius cōe ſit contra appellantē q: reuoca-
tio debet fieri ex puro iudicis officio:vt.ſ.dixi.Et eſt bonū
motiuū ⁊ bona limitatio ad.d.c.ad decimas.⁊ hoc dictū La
pi placet do.Anto.ſi iudex ex officio vult reſtituere:quaſi ſe
cus ſi ad petitionē partis appellātis.Sed multū mihi pla-
cet dictū Lapi indiſtincte ex quo non ſolū pars eſt leſa ſed
reuerentia iudicis ad quē fuit appellatum ante omnia fiat
ſibi reſtitutio ex quo notorie non conſtat de defectu iuris ap
pellantis.Nam poſſibile eſt φ habebat aliquam cām iuſtam
poſſidendi contra ius commune.ad hoc.c.licet ep̄s.de pbē.
lib.vi.⁊ quod dixi in.c.in literis.ꝑalleg.Et no.q: in hoc vlti-
mo membro ſufficit probare cām probabilem ad effectū re-
uocandi attentata:non eſt ergo neceſſe probare φ illa cā ſit a
iure approbata:licet eā expreſſerit:quod facit ad predicta.
Et ex his habes in ſumma qualiter ſit procedendum ad re-
uocationem eorum que attentantur poſt appellationem ex-
23 traiudicialem.¶ † Ultimo oppo.contra tex.in eo φ iſte plo
b ries vocem appellationis emiſit [b].videtur enim φ ſecunda
fuerit ſuperflua cūm per primam ſit conſultum appellanti.
ar.in.l.qui bis.ff.de verb.ob.Sol.Hoſtien.⁊ Goff.videntur
intelligere φ vnica fuit appellatio ſed iterato ſit verbo ad
maiorem exaggerationem:ſicut in ſimili habetur.xxxi.q.ij.
lotharius.Abbas vero videtur intelligere tex.in geminata
appellatione:⁊ dicit φ ſecunda poteſt eſſe vtilis propter tē-
pus appellationis proſequende:quod licet lapſum eſſet re-
ſpectu prime poſſet durare reſpectu ſecunde:vel ſi non fuit
debito modo facta prima poterit ſe iuuare ex ſecunda legi-
timo modo interpoſita:⁊ videtur hoc placere Joan.an.qui
per hoc dicit φ geminatio appellationis non inducit receſ
ſum a prima:vt no.ſ.eo.dilecto.Tu concordando dic φ aut
quis geminat verbum appello pluries eodem tempore ⁊ p
cedat primum dictum.aut diuerſo tpe in caſu appellādi:vel
eodem tempore tamen ſolenniter repetijt appellationem:⁊
tunc pcedit ſcđm dictum.Et ad materiam vide quod legi.⁊
no.in cle.vna.de do.⁊ contu.⁊.ſ.d.c.dilecto.vbi oīno vide.

1 ¶ Arripere iter ad principem habet vim appellationis ſi
ſeruantur ea que ſeruari debent in appellatione. 5. 6.
2 Actus geſtus a iudice poſt appellationem extraiudicialem
eſt ipſo iure nullus.
Excommunicatio lata poſt appellationē iudicialem vel ex-
traiudicialem eſt ipſo iure nulla.
3 Capitulum litigando cum ſuo prelato non tenetur cōſtitue-
re actorem ſeu ſyndicum.
4 Ad ſubſtantiam appellationis nō eſt neceſſe exprimere ver
bum appello:ſed ſufficit equipollens.
Plus eſt aliquid explicare facto q̄ verbo.
7 Appellatio extraiudicialis non poteſt fieri niſi ad illum ſu-
periorem qui poteſt adiri per viam querele.

1 **Dilecti filij.** ¶ † Si cōtra ſuperiorem
ſuū quis itinerat ad papā
habetur pro appellante:ita φ excōmunicatio po
ſtea in eum lata non tenet:vel aliter ⁊ ſic.Jtineris
arreptio habet vim appellationis ſi ſeruantur ea que ſerua
ri debent in appellatione.h.d.ſm vnum intrinſecum intelle
ctum.c.Prima pars ponit querelam.Scđa dat iudices ibi:
ſibi:cum autē.¶ Caſus lfalis.Jnter archiep̄m cantuarieñ.
⁊ monachos cantuarieñ.eccleſie ſuper capella de lamede cō
trouerſia vertebatur.monachi pro cā illa miſerūt ad ſedem
apoſt.duos monachos.J.⁊.H.quos duos dictus archiep̄s
poſt iter arreptum excommunicauit:illi conqueſti fuerunt a
domino pape:cum aūt plus ſit ad ſe.apo.facto appellare q̄
verbo:⁊ illi ad ſed.apoſt.propter cām illam venientes intel-
ligantur puocaſſe ad eā.Mandat papa quibuſdā quatenus
ſi eſt ita dictos.J.⁊.H.denuntient excommunicationis vin-
2 culo non teneri.Ber.¶ † Not.ſ.ex iſto tex.caſum appertum
quem tenebis mēti φ actus geſtus a iudice poſt appellatio-
nem extraiudicialem ab eo interpoſitā ipſo iure eſt nullus.
Ex quo no.φ ſicut non tenet excommunicatio lata poſt ap-
pellationem iudicialem:ita neq: poſt appellationem extra-
iudicialem vt hic:timens ergo iniuſte excōicari a ſuperiore
habet promptū remediū ex hoc capitulo vt appellet etiā ex
tra iudicium ⁊ ſuſpendit iuriſditionē iudicis:⁊ vide qđ dixi
3 in.c.conſuluit.ſ.eo.¶ † Scđo no.hic bonum ar.pro his que
dixi contra glo.in.c.ſignificauit.ſ.eo.φ capitulum agens cō
tra ep̄m pro iuribus capituli nō teneṫ petere actorē ſeu ſyn-
dicum:ſed poteſt a ſe actorē ſeu ſyndicū ꝯſtituere ⁊ cū prela-
to litigare.Nam iſte prior ⁊ monachi cōſtituunt capitulum
illius eccleſie cantuarieñ.cathedralis que eſt monachorū:⁊ b
archiep̄s eſt ibi loco archiepi ⁊ abbatis.de quo plene dixi in
4 c.cām.de iudi.¶ † Tertio not.φ plus eſt aliquid explicare
facto q̄ verbo:⁊ φ ad ſubſtantiā appellationis non eſt neceſ
c ſe exprimere verbum appello [c]:ſed ſatis eſt dicere vel face-
re aliquid equipollens huic verbo appello:quod nota.facit
qđ dixi.ſ.eo.ad audientiā.¶ Hic vnica eſt glo.⁊ no.bene eā
q: tria facit glo.primo allegat iura que pbant φ plus ſit ali
quid facto facere q̄ verbo:⁊ ſic allegat cōcordantias ad tex.
noſtrum vſq: ad ver.ſed non eſt ita.Abinde vſq: ad finē for-
mat duas.q.licet eas immiſceat.Prima queſtio non ſeruā-
do ordinem glo.ſit iſta.Nunquid indiſtincte arreptio itine-
ris ad ſuperiorem habeat vim appellationis.Scđa nūquid
diſpoſitio huius.c.habeat locum ſi iter arripitur ad aliū ſu-
5 periorem citra papam.¶ † Quo ad primam.q.gloſ.allegat
multa contraria ſed perfecte non ſoluit.doc.etiam inſtant ⁊
credo eos habuiſſe bonum intellectum ſed non clare expli-
cant.Conclude breuiter φ arreptio itineris ad ſuperiorem
habet vim appellationis ſi ſeruantur ea que ſeruari in ap-
pellatione:⁊ ideo ſicut appellans extra iudicium vel in iudi
cio ante ſententiā tenetur exprimere cauſas in ſcriptis ⁊ pe
tere apoſtolos:ita ⁊ iſte qui vult arripere iter debet oīa hec
ſeruare:vtputa dicet ſuperiori.Domine epiſcope vos gra-
uaſtis me in tali articulo ⁊ in tali nolo litigare amplius co-
ram vobis ſed volo ire ad papā ⁊ peto apoſtolos:tunc enim
licet non exprimat verbū appello itinerando ad papam ha
betur pro appellante:quia non refert quid ex equipollenti-
bus fiat:vt in.c.licet ex quadam.ſ.de teſti.Jtem dicit quan-
do appellatur a diffinitiua vel extra iudicium vt ſeruet ea
que iura in talibus mādant obſeruari ſicut dixi in ſubmiſ-
ſione ꝓtectionis:vt in.c.ad audientiam.ſ.eo.alſ autem non c
habebitur pro appellante:⁊ credo φ capitulū plane pcede-
bat olim ſm antiqua iura ſm que non erat neceſſe exprime-
re cām appellandi ſed ſufficiebat dicere appello:ita ſufficie
bat dicere iudici φ volebat iter arripere ad ſuperiorem.Si
autem talia non ſeruat poterit alio remedio defendi:ſcʒ per
tit.de peregri.vt dixi in.c.meminimus.ſ.eo.¶ Sed contra
hunc intellectum ⁊ tex.opp.Jſti nuntij nos appellauerunt

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Probare cau
ſam.vide Feli.la
te in.c.j.col.j.ver.
dum dicit ſignā-
ter.ſ.e.vbi dicit
φ in appellatiōe
iudiciali:ſola ob
latio pbationis
cāe iuſtificat ap-
pellationem:ſed
extiudiciali opor
tet φ ſit cauſa ve
ra:⁊ ibi nūqd ſuf
ficiat pbare cām
probabilē ad re-
uocandum atten
tata.

Sebaſti. Sapia.
b ¶ Emiſit.de ho-
rum veritate.vi-
de Roma.in ꝯſi.
xlj.incip.in pſen
ti conſultatione
late p Alex.in.l.
ſi procurator.ꝗ.ſi
dñs.ff.de op.no.
nū.vbi Moder.

Sebaſti. Sapia.
c ¶ Appello.vide
Abba.in cōſi.cc-
xxiij.incip.illud
de iure queritur.
colū.pe.vbi dicit
φ facta ſunt fo:-
tiora ad declarā-
dum volūtatem
q̄ verba q̄ ſepe
proferuntur con
tra mentem pfe-
rentis refert do.
Jaſ.in.l.de qb⁹.
col.viij.Lidj.not.
ff.de legi.vide et
Jaſ.in.l.repben-
denda.C.de iſtit.
⁊ ſubſti.ſub cōdi.
factis.

Zacharias.
c ¶ Uerbum ap-
pello.Adde qđ
nota.in apoſt.ad
iſtum in.c.ad au-
dientiam.nume.
j.in apoſt.in ver.
verbum appello
ſ.colum.j.

verbo aut facto cum cā eſſet inter archieṗm ⁊ capitulū:ergo
debuit tenere ſnīa contra illos lata cū in eis ceſſet rō litere.
Sol.credo qḋ glo.metu ꝫiij hic incidenter dixit ꝙ iſti nun/
tij erant de monachis illius eccleſie ⁊ ſic erant de appellan/
tibus.Si aūt vis tenere ꝙ non erant de monachis:dic ꝙ ex
quo iuerunt pro appellantibus erāt ſub ꝓtectione pape vt
in.c.j.de peregri.Et ad hunc effectum alleg.Inno.illud.c.ſ.
eo.vt debitus.dicens ꝙ non ſolum venientes pſonaliter ad
papā ſunt ſub ꝓtectione pape:ſed etiam nuntij venientes ꝓ
alijs gaudent hac immunitate.Et hunc intellectum no.fin.
vt excōicatio etiā ſit nulla contra itinerantes ex iuſta cā ad
papā lata:⁊ tunc dic ꝙ appellatio monachoꝝ ponderatur
hic ad referendum ꝙ ex iuſta cā iſti acceſſerunt ad papam.
6 ¶ † Et ex his infero ad ſolutionē ſcḋe qōnis in qua Hoſtiē.
⁊ doct.ſeqnentes videntur velle ſi aditur ſupioꝛ qui poterat
adiri per viam querele tunc itineris arreptio ad eum habet
vim appellationis:ſecus ſi non poterat adire ꝑ viam quere/
le:vt eſt archieṗs reſpectu ſubditoꝝ ſui ſuffraganei.de off.
ordi.c.paſtoralis.Hoc dictū intelligo verū in appellatione
extraiudiciali:qꝛ illa eſt quedā ꝓuocatio ad cām:vt in.c.cum
ſit.ſ.eo.merito opoꝛtet ꝙ ſit talis iudex q poſſit adiri ꝑ viā
querele non puto hoc dictum ꝓcedere quando iter arripiṫ
a iudice ꝓcedente iudicialr:qꝛ enim tunc arreptio itineris
ſit idem qḋ appellatio:vt.ſ.dixi habebit deuoluere cām ad
7 ſupioꝛem ſicut appellatio vocalis iudicialis.¶ † Ex predi
ctis no.vnum ſemꝑ ꝙ extra iudicium non poſſumt appella/
re niſi ad illū ſupioꝛem quē poſſum adire ꝑ viam querele ci/
tra communem appella.quoniam vt dixi illa appellatio ex/
tra iudicialis eſt quedā querimonia ⁊ ꝓuocatio ad cauſam.

1 ¶ Clauſula appel.remota tollit omnem appellationē que
a iure expreſſe non indulgetur. 3.
2 Clauſula ꝗtūcūqꝫ odioſa poſita i reſcripto dꝫ aliqd opari.
Statuta quātumcunqꝫ odioſa ſunt interpretāda vt aliquid
operentur vltra ius commune.
4 Clauſula appel.remota poteſt apponi a papa vel ab impera
toꝛe:⁊ aliquando a iudice inferioꝛe:⁊ omnes qui de iure vel
de facto non recognoſcunt ſuperioꝛem. 5.
6 Statutū tollens appellationē a ſnīa:de qua ſnīa intelligaṫ.
7 Legatus de latere non poteſt tollere appellationem.
8 Clauſula appel.remota etiā hodie opaṫ effectus multos.
9 Clauſula appel.remota operatur hunc effectum ꝙ ꝑ appel/
lationem interpoſitam non ſuſpēditur iuriſditio iudicis a
quo. 13.niſi foꝛte iudex ad quem inhibuerit.16.
Excommunicatio tenet lata poſt appellationem quando cā
eſt commiſſa appellatione remota.
10 Iudex a quo non deferēs appellationi licet alias puniatur
tamen qñ cā eſt commiſſa appel.remota non punietur. 13.
11 Attentata poſt appellationem qñ cā erat cōmiſſa appel.re/
mo.non ſunt nulla licet poſſint reuocari ꝑ viam querele.15.
12 Appellatio ſi fuerit ſublata vel ꝑ ſtatutū vel ex conuentione
partis vel qūocunqꝫ citra tñ reſcriptum an operetur ꝙ etiā
tollatur ꝙ non poſſint attentata reuocari ꝑ viam querele.
13 In his que relinquunṫ ꝯſcientie alicuius non pōt appella/
ri:tamen iniuſte grauatus poterit recurrere ad pꝛincipem.
14 Appellatio que dicaṫ illa que dicīṫ expſſe a iure appꝛobata.
Clauſula appel.remo.non tollit quin notoꝛie grauatus poſ
ſit appellare.
16 Cauſa quando committitur appel.remo.poterit quilibet ſu
perioꝛ adiri per viam querele qui tenetur ex debito iuſtitie
grauamen reuocare:alias ab eo appellabitur.17.
17 Diſpenſationem cogitur iudex concedere ſi ſubeſt cauſa le
gitima concedendi.

Paſtoꝛalis.[a] ¶ † Per clauſulam ap/
pel.remota inhibeṫ omnis
appellatio que a iure non indulgetur expſſe.hoc
intendit vſqꝫ ad.§.verū.Pꝛimo poniṫ conſulta/
tio.Scḋo rñſio ibi:rñdemus.¶ Caſus literalis.Papa mā/
dat alicui ne procedat cā remota appellatione:querebatur
vtrum appellatio fruſtratoꝛia tantum intelligatur inhibi/
ta.papa conſiderās ꝙ ꝑ appel.fruſtratoꝛiā negotium impe/
diri nō debeat etiā ſi non fuit inhibita.rñ.ꝙ quelibet ꝓuoca
tio intelligitur remoueri que expꝛeſſe non indulgetur a iu/
re:ſed ſi appellās fuerit grauatus iniuſte grauamen ꝑ ſupe/
rioꝛem poterit emendari.Ber.¶ No.j.ꝙ etiam ſm antiqua
tēpoꝛa ap.patenter fruſtratoꝛia non impediat negotij diffi
nitionem:de quo.ſ.latius dicetur.vt in.c.vt debitus.ſ.codē.
¶ † Secundo no.ꝙ clauſula odioſa[b] in reſcripto appoſita
ita debet intelligi vt aliquid opereṫ:licet gñaliter intelligē
do poſſit reduci ad terminos iuris communis:ſed vt verba
aliquid opereṅt non debent ita late intelligi vt nil opereṅt.

Hec enim clauſula ap.remo.in ſe eſt odioſa ⁊ poſſet intelli/
gi de appellatione fruſtratoꝛia:ſed quia ſm hunc intellectū
hec clauſula nihil operetur:debet etiā intelligi de ap.alias
pꝛobabili:⁊ hec no.ſemper.Nam facit ꝙ ſi ſtatutum munici
pale late intelligendo nihil operaretur nō debet aſſumi ille
latus intellectus:ſed ita intelligi non violando verba vt ali
quid operetur vltra terminos iuris communis.facit quod
not.Bar.in.l.iij.§.ꝓtoꝛ ait.ff.de dam.infec.⁊ quod dixi in.c.
cām.de dolo ⁊ contu.Et adde ad ꝑdicta vnam ſolēnem limi/
tationem ꝙ vbi diſpoſitio eſſet pꝛoꝛſus inutilis intelligen/
do verba vt iacent debent verba impꝛopꝛiari vt diſpoſitio
teneat etiam ſi ſit odioſa ⁊ penalis:vt ſingulariter ꝓbat tex.
in.c.ſi ſententiam.in ſi.de ſen.excō.lib.vj.facit.l.ſi ſtipulatus
fuero ꝑ te.ff.de verb.ob.vbi extenditur ſtipulatio ne effectu
careat.Ad idē vide ho.tex.in.l.ſtipulatio iſta.§.ſed ſi ſeruus
⁊.l.poſſidere.eod.ti.⁊ Bal.in.c.j.de capi.qui cu.ven.colū.x.⁊
3 Archi.xiij.q.j.c.j.¶ † Tertio no.ꝙ remotio appellationis
non tollit pꝛoꝛſus facultatem appellādi:vnde poterit ſupe/
rioꝛ illam appellationē recipere ⁊ grauamen emendare:pꝛo
hoc intellectu facit tex.ibi:ſed ſi appellans ⁊c.Alij dicūt ꝙ
grauamen reuocabitur per viam querele:ſed pꝛimus intel/
4 lectus magis congruit litere:vt.ſ.latius ſubijciā.¶ † Sed
anteqꝫ attigamus materiam ca.pꝛimo queritur quis poſſit
in reſcripto appellationem tollere:doc.hic communiter di/
cunt ꝙ ſolus pa.qꝛ inferioꝛ non poteſt tollere ius alteri⁹.ad
hoc.c.ſuper queſtionum.de offi.delega.Intellige hec dicta
doc.quo ad ea que ſpectant ad iuriſditionem eccleſiaſticam
nam in tꝑalibus imperatoꝛ poteſt appellationem tollere:vt
in.l.j.ff.a quibus app.non licet.⁊ vide ad ꝑdicta vnam mira
bilem limitationem quam ponit glo.in.l.ſi.C.de ſen.⁊ inter.
om.iud.vt ſolus pꝛinceps poſſit remouere appellationem a
diffinitiua:licet reſpectu interlocutoꝛie hoc poterit facere
iudex inferioꝛ committendo alteri cauſam mouetur illa gl.
per tex.illius.l.quam glo.ſequitur Bar.⁊ ibi facit de ea ma/
gnum feſtum ſed ipſe Bar.in.l.j.ꝑalleg.glo.illam reſtringit
ad appellationem fruſtratoꝛiā concludens ꝙ inferioꝛ nō po
teſt appellationem legitimā etiam ab interlocutoꝛia tollere
quia hoc eſſet tollere ius ſuperioꝛis ad quem appellatur qḋ
non poteſt inferioꝛ facere:pꝛo hoc ho.tex.in.c.veniēs.de iu/
reiur.Adde aliā rationem.nam cum ipſe iudex cognoſcēdo
per ſe non poſſet deferre appellationi legitime ⁊ punitur nō
deferens appellationi legitime:vt dixi in.c.de pꝛioꝛe.ſ.eod.
ergo nec alij cauſam committēdo remouere eam.Sed quia
ſm hunc intellectum nihil operaretur diſpoſitio illius.l.ſi.
que tamen edita videṫ cum magna ſolennitate dicerē ꝙ vi/
deatur remota oīs appellatio cui iſte cām committens pote
rat non deferre:vtputa in caſu dubij vel quando a iure inhi
betur aliqua appellatio:ſed allegatur aliqua cā obfuſcans
illam diſpoſitionem iuris.Item vbi remouetur appellatio
⁊ tamen ꝑ ſe eſt pꝛobabilis:licet iudex non teneatur deferre
poteſt tamen ſi vult vt hic ſing.no.Abb.quem ſequunṫ doc.
quod no.perpetuo.In his ergo ⁊ ſimilibus caſibus tam ra/
tione interlocutoꝛe ꝗ̄ ratione diffinitiue poterit iſta remo
tio appellationis facta per inferioꝛem aliquid operari:⁊ ſic
poteſt intelligi il⁹ a.l.ſin.generaliter pꝛout loquitur ⁊ credo
5 attigiſſe veritatem.¶ † Item limita predicta ꝙ inferioꝛ a
pꝛincipe non poteſt appellationem tollere niſi ſit talis q de
facto non recognoſcat ſuperioꝛem:vt rex francie ⁊ alij ple/
riqꝫ ⁊ quedam ciuitates italie.Nam vtuntur iuribus pꝛinci
pis reſtituendo fame in legitimādo ⁊ ſimilibus.Hoc voluit
Bar.⁊ bene in.d.l.j.facit quod no.Innocē.in.c.cum te.de re
iudi.⁊ in.c.cum.p.tabellio.de fide inſtru.Nam vtrobiqꝫ vult
ꝙ iſti inferioꝛes ab imperatoꝛe recognoſcentes eum in ſupe
6 rioꝛem vtuntur iuribus pꝛincipis.¶ † Item adde aliam li
mitationem ꝙ vbicunqꝫ ꝑ ſtatutum remouetur appellatio
a ſnīa alicuius officialis puta poteſtatis intelligitur ſolum
remota appel.a diffinitiua:non autem ab interlocutoꝛia:qꝛ
appellatione ſnīe intelligiṫ de diffinitiua.vt no.glo.in.c.cū
olim.de teſt.facit tex.in.c.veniētes.ꝑalleg.ſed ſtatutū debet
intelligi ſtricto modo in.c.in noſtra.de iniur.l.iij.ff.de nego.
geſt.ergo debet itelligi in ſtrictioꝛi ſignificato ſuo ⁊ optime
pꝛobatur in ſimili in.c.cū dilectus.de conſue.facit.l.ij.C.de
noxa.ſec⁹ aūt vbi ſimplr caueretur ſtatuto vt a poteſtate nō
poſſit appellari.nā tunc intelligiṫ de qualibet ſnīa ſeu ꝑce/
pto.ar.in.l.j.C.de offi.ꝑfect.ꝑto.ita cōſuluit Bal.⁊ puto hoc
idem ꝓcedere in quacūqꝫ diſpōne remoueaṫ appellatio quo
niam quatenus remoueat appellationem eſt odioſa:⁊ per
ꝯñs reſtringenda vt in.c.j.⁊.ij.de ſil.pꝛeſbyteroꝝ.lib.vj.
7 ¶ † Nunqd aūt legat⁹ de latere poſſit tollere appellationē
c dic ꝙ non:[c] nec etiā aliam clauſulā apponere contra diſpo/
ſitionem

a ¶ Limita ſing.
iſtū text.vt ꝑ do.
Ant.poſt Inno.
l.c.paſtoꝛalis.§.
ſi.de offi.dele.⁊ vi
de oīno qḋ no.d.
poſt La.in.c.ro/
mana.§.ſi aūt.in
ſi.de ap.li.vi.⁊ vi
de plura q̄ de iſta
cla ap.re.ſcribit
Bal.in.l.iij.C.de
ap.⁊ iſte.ſ.l rub.
⁊ ꝙ plene ſcribit
do.Anto.in.c.vt
debitus.ſ.eo.
Sebaſti. Sapia.
b ¶ Odioſa. vide
Bal.in rub.ſ.de
reſcrip.co.ij.⁊ ad
hāc regulā ꝙ ver
ba debent aliqd
opari.vide Iaſ.ſ
l.ſi.in.iij.not.ff.ſi
certum pe.⁊ qūo
ꝓcedat vide Ale
xā.in cōſ.xxxij.
inci.viſo thema/
te in.j.vol.⁊ Fel.
in.c.ſolite.co.ij.
ſ.de mai.⁊ obe.⁊
Are.in.l.ſi qs cū
aliter in vlti.col.
in ꝑn.ff.de ꝟ.ob.
⁊ Iaſ.l.l.inſtitia.
col.ij.ff.de iuſti.⁊
iu.⁊ pulchre per
Riminal.Ferra
rieñ.in.l.j.co.xvi.
ff.de offi.eius cui
mand.eſt iuriſdi.
c ¶ Et idē dicit in
c.j.de reſcri.⁊ Sa
li.in.l.ſi.C.de in.
om.iu.vbi ēt idē
dicit de cardina/
li.et ad hec facit
tex.in.l.j.ff.a qui.
app.non li.⁊ do.
Ant.hic.in.v.co.
⁊ iſtud idē dicit
Bal.in.l.ij.ꝟ.ſed
nūquid.C.de ap.
niſi in pꝛiuilegio
pa.hoc expſſe cō
tineret:imo plus
dicit ꝙ etiā ſi in
ꝑuilegio ſuo con
tineret ꝙ a ſuis
ſentētijs nō poſ/
ſit appellari non
poterit alij com/
mittere cām ap.
qꝛ in ꝑuilegio vi
detur electa idu
ſtria pſone.Facit
quod ponit Lan
frā.in repe.clem̄.
ſepe.de ver.ſig.in
iiij.euidentiali.
vbi dicit ꝙ lꝫ le/
gat⁹ de latere nō
reſcribat cū clau
ſula ſimplr et de
plano tñ ſec⁹ eſt
qñ ſpecialr fue/
rit ſibi cōceſſum.
Bene.de falco.

a ✝ Sebaſti. Sapia. ¶ In detrimentū partis. vide late per Federi.de
ſe.in ꝯſi.cc.inci.ꝙ pmutatio.& per Roma.in ꝯſi.xxxviij.inci.viſo pūcto
Pau.de ca.in cōſi.ccxxv.inci.ſup primo dubio.circa.fi.Et ꝙ legat⁹ nō
poſſit aliquid facere cōtra ius cōmune tenet Iaſ.in.l.oēs populi.col.
iiij.in reper.verſi.nos tamen diligenter.ff.de iuſt.& iure.
pul.i.hic alr.in.v.col.& in.l.ambitioſa.in.x.col.ff.de decr.ab or.fa.& vide
Ang.in.l.fi.in.§.illud circa fi.C.de tēp.ap.& bal.in.l.ij.in.j.col.in fi.C.q̄
ſit lon.cōſue.& an poſſit tolli p ꝯſuetudinē.vide Io.and.in addi.Spe.
in ti.de ap.in.§.nunc tractemus in addi.que incipit martinus de fano.
& vide Ro.in rub.de arbi.in.xxviij.col.& Bal.in.l.neceſſarium.de ori.

b ¶ Et vtrū p ſta-
tutū poſſit inhi-
beri ap. vide hic
per.d.Ant.l.iiij.
col.& p bal.i.l.fi.
C.de ſen.& inter.
om.iu.cir.fi.&.i.l.
ſi appellationem
C.e.& p bar.l.l.ex
h iure.& in.l.oēs
ppli.ff.de inſti.et
iur.et vide p do.
Ant.& iſtū l.c.ve
niens.& ibi not.
Bal.in.ij.col.de
iureiur.& p Alb.
l.ij.pte ſtatutorū
q.xxij.& Bal.in
l.pe.ff.de aq̄ plu.
arcen.& p Bal.in
l.cū de ꝯſue.ff.de
leg.& l repe.§.ius
aūt ciuile.inſti.d
iur.nat.gē.& ciui.
in.viij.col.& adde
hic bal.l.l.pſcri-
ptiōe.in.viij.col.
C.ſi ꝯ ius velvti-
li.pu.ver.nūc ve-
nio ad exempla.
vbi dicit ꝙ lȝ ſta
tutū nō poſſit tol
lere appellatio-
nem pōt modifi-
care & ꝙ non va-
leat ſtatutū vt nō
poſſit appellari
tȝ bal.in.l.cū an-
teriorib⁹.§.illud
C.de tē.ap.& vtrū
de iure canonico
valeat ſtat.vt nō
poſſit appellari
ab iterlocutoria
plene diſpu.Io.
and.in.c.fi.de ap.
li.vj.Et de ſtatu-
to diſponente ꝙ
nō poſſit appella
ri ab interlocuto
ria:vide plene p
Pe.de ancha.in
rep.c.canonū ſta
tuta.de ꝯſti.l.iij.
pnc.q̄ſito.in.xiij.
col.illius q̄ſti.et
Bal.in ſua mar-
garita Inn.in v.
legatus.in.iij.q.
vbi etiā ponit an
valeat ſtatutū le
gati ꝙ ab interlo
cutoria poſſit ap
pellari i voce.de
quo p Bald.in.l.
pgrāma.in fi.C.
cōmi.vel epiſt.
Anto.Fran.
¶ Vtrū appella
tio poſſit tolli p
ſtatutū vltra hic
alle.vide Bar.in
l.is cui⁹.ff.de aq̄
plu.ar.& Alex.d
imo.in.l.oēs po-

ſitionē iuriſdictiōis maxime in detrimentū partis:a
vide glo.not.in.c.fi.de here.lib.vj.vide tn̄ qd dixi
b in.c.fi.de tranſa.nec valeret ſtatutum b inferioris
a papa vt a ſententia etiam interlocutoria nō poſ
ſit appellari:iuxta no.per Ioan.and.in.c.fi.eo.tit.
lib.vj.Putarem tamen ꝙ committēdo alteri poſ
ſit remouere appellationem:prout.ſ.dixi de iure
ciuili reſpectu inferioris a principe.¶ In gl.j.in
fi.Super hoc principio ſunt due gl.dutaxat.Sed
expediendo glo.& doct.formo quinq; queſtiones.
Prima queſtio nūquid clauſula appellatione re-
mota hodie aliquid operetur.Secunda q̄ſtio pre
ſuppoſito ꝙ operetur reſpectu appellationis a
iure non recepte:queritur que appellatio a iure
expreſſe indulgetur & ſic ſcias qn̄ poſſit appellari
non obſt.illa clauſula.Tertia queſtio hic dicit qd
licet ſit remota ap.tamen grauamen illatum pote
rit p ſuperiorem emēdari:qualiter emendabitur
vtrū p viā querele an p viā appellationis.Quar-
ta vtrum hoc qd.ſ.dixi pcedat in quolibet ſupe-
riore citra papā vt poſſit emēdare grauamen non
ob.remotione appellationis.¶ Quinta q̄ſtio eſt
q2 tex.in fi.dicit ꝙ grauamen poterit emendari p
ſupiorē:nunquid ſupior ad hoc teneatur an vero
8 ſit in libera diſpoſitione ſua.¶ † Quo ad primā
q.glo.hic & ſequēs.in.d.c.vt debitus.& communi-
ter vbi attingit hunc articulū ſentit ꝙ hodie ni-
hil operatur remotio appellationis per.c.vt de-
bitus.ſ.eo.vbi omnis appellatio a iure recipitur
ſi appelletur ex cā probabili.Hanc opi.multi ſer-
uant:& vide ad materiam Specu.eo.ti.§.in qbus.
ver.ego dico.Sed Hoſti.Io.and.& cōiter moder.
ſequentes teneant ꝯtrium & melius:Et inter cetera
vide tres rationes optimas.Prima.c.vt debit⁹.
loquitur de appellatione ab interlocutoria.& hoc
c.loquitur indiſtincte.nō eſt ergo veriſimile ꝙ ex
toto corrigeret hunc text.Secunda ratio melior
illud.c.non loquiī in iudice procedente cū clauſu
la appellatione remota ſed gn̄aliter.iſtud vero.c.
ſpecialiter diſponit qn̄ remouetur appellatio:vn̄
potius illud.c.eſt limitandum p iſtud q̄ econtra
qr generi p ſpeciē derogaī & non ecōtra vt in reg.
generi.de reg.iur.lib.vj.Tertia conſideratio col-
ligitur ex.c.inquiſitioni.ſ.eo.nā illud.c.emanauit
poſt.c.vt debitus.& decidit caſum dubium quādo
remota eſt appellatio in reſcripto qd non feciſſet
nec emanaſſet ſi p illud.c.vt debitus hec clauſula
eſſet fruſtratoria.Concludendū ergo eſt ꝙ hoc.c.
pcedit etiā hodie in terminis ſuis:& multi effect⁹
huius clauſule no.in.d.c.vt debitus.Tres vero effe
ctus notabiles poſſunt hic colligi ex dictis doct.
9 ¶ † Primus c ꝙ vbi pceditur ap.remota non te
c netur iudex a quo appellatur appellationi defer-
re:vnde talis appellatio non ſuſpendit iuriſditio
nem iudicis a quo appellatur:poteſt ergo antēq̄
appellatio recipietur a ſupiore ſuam ſniam man-
dare executiōi:vt colligitur in.c.paſtoralis.in.§.
preterea.de offi.delega.Et per iſtum tex.tollitur
opi.Barto.in.l.j.preal̄leg.vbi dicit ꝙ quando in
reſcripto ſimpliciter remouetur appellatio intel
ligitur de fruſtratoria:ſecus ſi remoueret a diffi-
nitiua.nā in.d.§.preterea.dicta clauſula operatur
effectū ſuum etiā reſpectu appellationis a diffini
tiua quantumcunq; ſit pbabilis:niſi ſuperior ex
certa ſciētia illam appellationem recipiat:vt ibi
habetur:& adeo predicta procedūt:vt no.dicit hic
Abb.quem ſequunī doc.ꝙ iudex datus cū clauſu
la appellatione remota:poteſt excōicare pbabili-
ter appellantem ab eo:ex quo illa appellatio ex-
preſſe a iure non approbatur:qr non habuit ſuſpē
dere iuriſditionē iudicis vt hic:& ex hoc notabis
vnū caſum valde ſpecialem in quo tenet excōica-
10 tio lata poſt appellationem pbabilem.¶ † Scdſ
effectus huius clauſule eſt:iudex nō deferēs huic

appellationi q̄tumcūq; pbabili non punietur ex
quo a iure non indulgeī expreſſe:qr hoc fecit auto
ritate iuris:ergo non peccauit.xciij.q.iij.qui pec
11 cat.& l.gracchus.C.de adult.¶ † Tertius effect⁹
reſpectu reuocationis attētatoꝝ poſt appellatio-
nem.nā taliter attentata non reuocabunī p viam
attētati id eſt nullitatis:qn̄ ex quo nō erit ſuſpē- c
ſa iuriſditio iudicis p talē appellationē tenuerūt
geſta:ſȝ p ſupiorē poſſint reuocari poti⁹ p viā q̄re
le q̄ p viā nullitatis.Sed dubiū eſt circa deuolu-
tionē negotij nunqd deuoluaī negotiū ad ſupio-
rem p appellationē.de quo.ſ.dicam in.iij.dubio.
12 ¶ † Et aduerte q2.d.Ant.vr limitare iſtum tex.&
oīa pdicta qn̄ appellatio eſt remota in reſcripto.
Si aūt remoueī appellatio priuilegio pſone vel d
d ſtatuto vbi ſtatuētes d potuerūt hoc facere vel ex
e cōuentione e partiū vel ex cōtumacia nō cōparen
tis:vel qr deſerta eſt app.tunc ſm eum remota eſt
f appellatio quo ad oēm effectū f quaſi ſentiat ꝙ tūc
grauamē nō reuocabiī p ſuperiorē:ſȝ oīno appel-
latio interdiciī.alle.iura gn̄alia.Sed reſpectu ſta
tuti vel reſpectu pſone priuilegiate non video rō
nem differentie.Sicut eīn audiī appellās ſaltem
p viā querele vt remoueaī iniuſtū grauamē nō ap
paret rō quare non ſit idē cum ſtatutū phibet ap-
pellationem.Nā intentio remouentis appellatio
nem non eſt alia niſi vt iuſtitia conſequaī effectū:
vt in.c.ij.requiris.ſ.eo.& qn̄ princeps priuilegiat
pſonā vt ab ea nō poſſit appellari:hoc facit qr pre
ſumit de virtutibus illius pſone priuilegiate vt
nō ſit aliter pceſſura q̄ ſm ꝙ iura pmittunt:vt di
cit tex.no.in.l.j.C.de ſen.pfec.pto.ſi ergo illa perſo
na priuilegiata alr pcedit q̄ debeat nulla rō ſua-
det ꝙ ſuperior non debeat grauamen reuocare.
13 ¶ † Pro hoc vide glo.no.in cle.j.de iurepa.in v.
oneramus.q̄ dicit ꝙ in his q̄ relinquunī ꝯſciētie
iudicis non pōt appellari:vt etiā no.in.c.ſtatutū.
§.aſſeſſorē.de reſcrip.lib.vj.tn̄ iniuſte grauat⁹ po-
terit appellare ad ſupiorē:non aūt ꝙ iudex a quo
teneaī deferre:ſed quo ad hoc vt ſupior poſſit exa
minare appellationē & reuocare grauamen quod
no.pꝑetuo.& ita debet iſte tex.intelligi:vt.j.dicam
14 in tertio dubio.¶ † Ad ſcdam q̄ōnē que appel.dr
expreſſe a iure approbata.Solu.glo.intelligit qn̄
ius expſſe īdulget appellationē eo caſu quo remo
ta eſt appellatio & nimis reſtringit iſtum text.ſed
Hoſt.cū quo tranſeunt cōiter doc.dicit ꝙ oīs ap
pellatio expſſe a iure approbata videī pmiſſa:li-
cet iura nō loquanī qn̄ appellatio eſt remota.Exē
plū in.c.ſignificauit.&.c.rodulphus de reſcri.cū ſi.
& hoc dictū ſatis placet:qr ex quo iura pmittunt
appellare:grauamen videī notoriū:& p ꝯñs nihil
debet opari remotio appellationis.ar.c.ſcdo req
ris.ſ.eo.& p hoc vide gl.no.iūcto tex.quā ſemper
tenebis mēti in.c.ex conqueſtione.de reſt.ſpo.que
dicit ꝙ grauatus notorie pōt appellare:licet i re
15 ſcripto remota ſit appellatio.¶ † In.iij.q.vtrum
grauamē in caſu huius.c.reuocetur p ſupiorē per
viā querele an p viā appellationis.hic ſunt opin.
ſed opinio magis cōis vr ꝙ p viā appellationis:
& p hoc tex.hic dū dicit ſed ſi appellās fuerit gra
uatus.& ſic clare pſupponit ꝙ p viā appel.audiēī.
Sȝ dices tu qd opabiī ergo clauſula ſi ppter gra
uamē pōt appellari.rn̄deo ꝙ hec appellatio non
opabiī reſpectu iudicis a quo:ſȝ reſpectu iudicis
ad quē:vt ſic deuoluat negotiū ad eum:& ita ſentit
illa gl.not.l.d.cle.vnica.& intellige de grauamine
ppter qd fuit appellatū.nā alia attentata poſtmo
dum iuridice non reuocabunī p viā attentati vt
dixi:ſed p viam querele cū iudicis iuriſditio non
eſſet ſuſpenſa.Et no.hunc intellectū:qr idem di-
cerem quando ſtatutum remouet appellationem
16 vt predixi.¶ † Ad quartam queſtionem nunquid
habeat locū in quolibet ſupiore citra papam ſunt

iuris vbi dicit va
lere ſtatutū con-
cedens arbitriū
appellatione vel
reductiōe remo-
ta.
✝ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Primus.vid
p.d.Vitalem de
gabams in trac.
clauſularū.colū.
xv.verſi.clauſula
appellatione re-
mota.
✝ Sebaſti. Sapia.
d ¶ Vbi ſtatuētes
vide de iſto caſu
per Decium.in
conſi.xlix.in vlti.
col.& que ſcribit
Paul.de ca.in.l.
fin.C.de edi.diui
adri.toll.& in.l.ſi
quis.C.de preci-
bus impe.offer.
e ¶ Qn̄ ex conuē-
tione partiū eſt
appoſita clauſu-
la.app.re.ex nul-
la cā poterit ap-
pellari:licet alī
qn̄ iudex eſſet da
tus de conſenſu
partium abſq; di
cta clauſula pōt
partes appellare
ex cōſenſu.ff.e.
& hoc fuit no.di-
ctum Bal.in.l.ij.
ad fi.C.eo.qd te-
ac menti.& d hoc
art.vide p eūdē
Bal.in.c.vt debi
tus.ſ.e.co.ij.limi
tātem niſi iudex
eſſet in dolo vel
lata culpa:qr tūc
poterit appellare
non ob.ꝙ clauſu
la ap.re.fuerit de
conſenſu partiū
appoſita alī ſec⁹
Io.de imo.tamē
īpugnat hoc di-
ctum do.Anto.
Panor.& Bald.
in.l.j.§.interdū
ff.a qui.ap.nō li.
in.xxiiij.col.
f ¶ Facit qd vo-
luit Ang.i.l.eos
C.eod.dicens ꝙ
quando ſtatutū
prohibet ap.vel
recurſum intelli
gitur ſublat⁹ om
nis modus & om
nis regreſſus cō
tra ſententiam.

↬Sebaſti. Sapia.
a ¶ Verū q̄a.vide ꝙ per iſtum tex. determinat Roma.in conſi.cccclxxxiij.incip.I caſu pteruiſſo in ſecundo dubio.
↬Sebaſti. Sapia.
b ¶ Ille qui denūtiat.Ad declarationem ⁊ exoꝛnationē huius reg. vide Feli.in.c.ſuper queſtionū in prin.ſ.de offi.de leg.⁊ in.c.lʒ cām.col.xij.ſ.de ꝓba. ⁊ Mod.l.⁊ q̄a.ff.de iuriſ.om.iud. ⁊ late And.ſicul.in conſi.xviij.incip.clemētiſſimi.col.x.in.ſ.vol.
Zacharias.
c ¶ Habet eundē effectum. Adde Specul.in tit.de ſupel.§.iiij.et.v.quod indiſtincte non eſt verum vt per glo.⁊ doc.in c.ex literis.in gl.in ver.ſupplicāt.⁊ maxime ꝑ Innocē.ſ.de reſt.in integ. Jac.bu.in auē.que ſupplicatio:⁊ ibi ēt Bal.C.de preci.impe.offer.⁊ in.c.anteriozis.ij.q̄o.vj.

opinio.ſed Jo.an.videt velle vt idem ſit q̄n infeꝛioꝛ ꝓcedebat appella.remota virtute iuris cōis exemplum in cā hereſis quilibet oꝛdinarius ꝓcedit appel.remota.vt in.c.vt inquiſitiōis.de here.lib.vj.Condēnatus de hereſi ꝯtendēs ſniam iniuſtam poterit appellare de eṗo condēnante ad archieṗm vt archieṗs examinet negotiū vtrū iniuſte fuerit ꝯdēnatus de hereſi:hec tamē appellatio non ſuſpendit iuriſditionem iudicis a quo niſi a tpe a quo ſuperioꝛ recepit appellationē ⁊ miſerit inhibitoꝛiā iudici a quo.ꝓ hoc vide ho.tex.cū glo.in.c.romana.§.ſi aūt.eo.ti.lib.vj.Superioꝛ autem habebit examinare vtrū iſte appellauerit in caſu a iure conceſſo vel ne.an fuerit grauatus ⁊c.⁊ hoc
17 ſemp no.¶ † Ad vlti.dubiū vtrū ſuperioꝛ teneatur grauamē reuocare an ſit in ſua facultate tātū.quidam q̄d tenet q2 alias nō eſt bonus iudex niſi faciat iuſtitiā:vt in.c.foꝛus.de verbo.ſig.⁊ ſic ſupplet tex.⁊ exponit ibi:poterit.i.debebit.Alij contra:cōiter tenet vt ſuperioꝛ ad hoc teneat:etiā ſi nō admittit pōt ab eo appellari:q̄d mihi ſatis placet.Nā video ꝙ etiā in diſpenſatione ſienda cogit iudex per ſuperioꝛē ſi ſubeſt cā legitima diſpēſandi.vt no.in.c.vt conſtitueret.⁊.c.dño ſancto.l.diſt.foꝛtius in caſu noſtro vbi agitur de iuſtitia miniſtranda.Nam vt dixi intentio apponentis clauſulam fuit pꝛincipaliter motus vt iuſtitia cōſequat effectum:ſed ſi iniuſte grauat ceſſat rō ⁊ mens apponentis clauſulā:⁊ maxime q2 defenſio eſt de iure naturali:vt in cle.paſtoꝛalis.de re iudi.⁊ ꝑ hoc habes expeditum iſtud pꝛincipium.

1 ¶ Excōicatus licet appellauerit:nihilominus poteſt denuntiari ⁊ bñficij redditibus ſpoliari.9.vide late.j.nume.17.
2 Appellatio legitima eximit appellantem quo ad illam cauſam a iuriſditione iudicis a quo.
Appellatio non ſuſpendit iuriſditionem iudicis a quo circa futura que dependent a preteritis.
Lex noua vel ſtatutum quando concernat futura ⁊ quando non.
3 Excōicatus etiā non denuntiatus eſt vitādus ab illis qui ſciunt ipſum excōicatum.
4 Conſtitutio antiqui iuris declaratoꝛia extēditur ad pꝛeterita.
5 Denuntiatio excōicationis neceſſario non ꝓbat denuntiatum eſſe excōicatum.
7 Excōicatio quare nō ſuſpēdit per appellationē.
8 Supplicatio habet eādem effectum quem habet appellatio.
9 Appellatio ſuſpendit ſententiā:licet trahat ſecū executionem.
10 A ſententia vltimi ſupplicij:an appelletur et ad quem effectum.
11 Appellatio legitima ſuſpendit etiam ſententiam interlocutoꝛiam.
Snia ſuſpenſionis bñficij dependet ex futuro euētu ⁊ ſapit naturam interlocutoꝛie.
12 Peccatum eſt cā ꝙ quis ſeparetur a gratia dei.
Ad peccatum vel periculum aicvitandum tutioꝛ via eligenda eſt:licet videatur durioꝛ.
13 Appellatione pendente non preſumitur pro ſnia etiam ꝙ ſit ſnia excommunicationis.
14 Excōicatio lata poſt appellationē an ſit in ſuſpenſo in euentum appellationis.
Appellatio friuola non ſuſpendit iuriſditionem iudicis.
Quicquid eſt certum natura eſt certum legi.
15 Geſta per excōicatum medio tempoꝛe quo appellauit:⁊ ſic dum eſt in ſuſpenſo an valeat excōicatio vel non:an teneant.
Non eſt differētia inter publicū excōicatū ⁊ occultum niſi in his que geruntur rōne publici officij.
Collatio beneficij facta excommunicato qui putabatur abſolutus non valet.
16 Excōicato nō debet ꝓuideri de neceſſitatibꝰ nec ei fieri eleemoſyna:niſi fame periret.
Clericus depoſitus etiā emendatus non recuperat pꝛimum ſtatum:ſibi tamen ꝓuidetur de aliquibus tpalibus per eccleſiam ne mendicet.
18 Excōicatis interdicitur poteſtas adminiſtrandi etiam in tempoꝛalibus.
19 Excōicati non equiparātur in omnibus nec deportatis nec relegatis:ſed eſt potius quedam ſpecies de per ſe.
Excōicatus in vno loco cenſetur excōicatus in omnibus locis.
20 Conſtitutio penalis concernens exercitium perſone vel bona:nō extenditur extra territoꝛium.
21 Suſpenſus a beneficio,in vno loco an poſſit extra illud territoꝛiū obtinere beneficium.
22 Excōicatus pꝛiuatus fructibus ſui beneficij non recuperabit illos ſi fuerit abſolutus:ſed conuertentur in vtilitatem eccleſie.
23 Denuntiare aliquem foꝛe excōicatum:an quilibet iudex poſſit.

a
1 **Verum quia.** [a] ¶ † Licet excōicatus ab excōicatione appellet nihilominus denuntiari pōt ac bñficij redditibus ſpoliari.pꝛimo cōſultatio.ſcdo rñſio ibi:nos itaq̄.¶ Caſus lī alis.Aliquis appellauit a iudice ſuo ſup aliquo certo articulo:⁊ ſic ad tp̄s exemptus eſt a iudice ſuo per appel.quātum ad cām illā ſuper hoc ponit talis queſtio.Iudex excōicauit aliquē ille appellauit ab ea tanq̄ iniuſta:⁊ in eo caſu appellauit in quo valuiſſet app.ſi añ excōicationē facta fuiſſet.querit vtrū iudex poſſit ipſum denūtiare excōicatū nō ob.illa ap.⁊ videt ꝙ nō poſſit eo ꝙ ꝑ app.interpoſitā videat excōicatoꝛis iuriſditio doꝛmitaſſe:⁊ ſic exēptus ab eo q̄tū ad cauſam illā.Itē querit vtrū excōicato poſſint ad tp̄s ſubtrahi eccleſiaſtica bñficia.Ad pꝛimā q̄ōnē rñdet papa ꝙ excōicatio trahit ſecū ſuā executionē ⁊ excōicatus amplius non ligatur ꝑ denuntiationē:⁊ ideo pōt iudex ipſum excōicatū denūtiare vt ab alijs euitet.Ad ſcdm rñdit ꝙ ꝓuentꝰ eccleſiaſtici illi merito ſubtrahunt cui cōio eccleſie denegatur
2 Her.¶ † No.j.ex iſto tex.vnū effectū app.legitime.eximit enī appellātem quo ad illam cām a ꝑtāte iudicis a quo ad hoc.c.ſi a iudice.⁊.c.nō ſolū.eo.tit.lib.vj.⁊ iſte eſt effectus iuriſditionis ſuſpēſionis.Iſte tamē effectus nō vſquequaq̄ ꝓcedit cū appellat ab excōicationis ſnia.non enī operat plenā ſuſpenſionē:lʒ enī ſuſpēdat iuriſditionē iudicis reſpectu actus oīno futuri:nō tñ ſuſpendit ipſam ſniam nec actū futurū oīno acceſſoꝛiū ad ipſam ſniam.Et ex hoc ⁊ ex tex.no.vnū ſolēne dictum ꝙ vbicūq̄ appellatio nō ſuſpendit actū iam geſtū de preterito ſiſr nō ſuſpendit actū gerendū ſi oīno ille actus eſt acceſſoꝛius ⁊ cōſecutoꝛius ad actū geſtū non ſuſpēſum per appel.Ratio:q2 rōne ꝯnexitatis attribuit potius ꝑteritis q̄ futuris.Et ex hoc infert ad aliud notabile dictū ⁊ quotidianū ꝙ lʒ lex noua nō ꝯcernat ꝑterita ſed futura dūtaxat:vt in.c.ſi.de ꝯſti.non tñ concernit illa futura q̄ habent oīmodā dependentiā a ꝑteritis.pro hoc vide tex.iuncta glo.in cle.vt hi qui.de eta.et qua.⁊ in cle.j.de teſta.ſecus aūt vbi actus futurus nō eſt ita acceſſoꝛius ad actū de preterito:lʒ habeat cū eo aliquā ꝯformitatē:⁊ iſte eſt verꝰ in
3 tellectus.c.cū tu.ſ.de vſur.¶ † Alterius no.ꝙ excōicatus dʒ denūtiari in publico vt ab alijs euitet.An aūt debeo euitare excōicatū nō denūtiatū:dicendū eſt ꝙ ſic:ex quo non eſt occultus excōicatus:ꝓbo pꝛimo ꝑ ar.huius tex.nā excōicatio trahit ſecū executionē nec per denuntiationē amplius ligatur:cū ergo iam iniecit plenū vinculū citra denuntiationē nō debeo ſpectare denuntiationē q2 illa ſit ꝓpter ignorātes.vide ho.tex.cū glo.in.c.cū non ab hoīe.ſ.de ſen.excō.⁊ q̄d ibi dixi.
4 ¶ † No.ꝙ ille qui denuntiat [b]:vel declarat non dī aliquid de nouo di
b ſponere ad hoc.l.heredes palā.ff.de teſta.ex quo infertur ꝙ cōſtitutio antiqui iuris declaratoꝛia extendit ad ꝑterita vt no.in.d.c.cū tu.⁊ ple
5 ne in.c.ſi.¶ † Alterius no.⁊ tene menti ho.arg.ex iſto tex.ꝙ denūtiatio excōicationis neceſſario nō ꝓbat denuntiatū eſſe excōicatū:q2 per denuntiationē quis non ligat ⁊ denūtiatio poteſt eſſe iniuſta.vide ho.
6 tex.cū glo.in.c.licet.de ſen.excō.lib.vj.¶ † Vltimo no.⁊ tene menti q2 non eſt alibi ita expreſſus text.ꝙ excōicato debent ſubtrahi redditus ſui bñficij etiā ſi dicat excōicatio iniuſta:dʒ enī ſpectari euentus cauſe ex quo enī interim denegat ſibi communio eccleſie denegāda eſt oīs cō
7 moditas ꝓueniens ab eccleſia.de hoc.j.latius cū glo.ſi.¶ † In glo.in ver.executionē.no.hñ hāc glo.vſq̄ ad ſi.ad quā quotidie ſit remiſſio cū querit quare appellatio nō ſuſpendit excōicationē.Ex hac gloſ.colliguntur quatuoꝛ rōnes.¶ Pꝛima fuit Petri hyſpani glo.antiq aſſerentis ꝙ cū iſta excōicatio ſit ſnia ſummi pontificis:q2 deus in veritate ligat ⁊ non hō.xi.q.iij.nemo.quemadmodū non appellat a ſnia pꝛin
8 cipis maxime ad effectū ſuſpendēdi ita nec ab excōicatione.¶ † Hāc rōnem impugnat Hoſti.q2 ⁊ ſi non appellat tñ ſupplicat ⁊ ſupplicatio
c habet eundē effectū [c] iuxta no.in.c.tū ex literis.⁊.c.ſci ſcitata.⁊.c.ex literis.de reſti.in integ.facit.l.vna.C.de ſen.pꝛefe.pꝛeto.iuncta aut.q̄ ſupplicatio.C.de preci.impe.offe.Adde ⁊ aliā rationē melioꝛem ad impugnandum.nā ratio Petri hyſpani non cōcludit in excōicatione iniuſta:q2 ibi deus nō ligat:vt in.c.cū eterni.de re iud.lib.vj.⁊ in.c.a nobis.ſ.eo.ti.⁊ tamen iſte loquit q̄n excōicatio dī minus rōnabilr ꝓmulgata.¶ Secunda ratio ſeu ſol.fuit Lau.etiam antiqui glo.vt homo creſcat per meritū parendo ſnie cenſure etiā inique:⁊ vt magis timeat diſciplina eccleſiaſtica.hec rō vera eſt ſed non ꝓbat iure.¶ Tertia fuit ſol.Io.⁊ hoc ꝓcedat ex conſtitutione eccleſie nō ex natura excōicationis ⁊ emanauit cōſtitutio vt magis timeat cenſura eccleſiaſtica.Iſta ſolu.incidit cū precedenti.nā idem vult in effectu q̄d precedens ⁊ eadē impugnatione repellitur:⁊ tamen tenendo eam ceſſat omne ꝯtrium:nam in

multis

multis caſibus appellatio eſt a iure īterdicta. ¶ Quarta ſo
lu.eſt Ber.dicentis nullā differentiā eſſe in effectu inter ex cō
municationē ⁊ alias ſententias:nam ſententia qualiſcūq; ſit
nō ſuſpendit per app.ſed tantū ipſius effectus et executio q̄
eſt de futuro:ſed excōicatio incontinēti habet vires ſuas et
9 nullā aliā executionē expectat:merito nō ſuſpēdit. ¶ † Sed
certe hec ſol.nō eſt bona nā ſententia lata ſuper furto trahit
ſecū incontinenti ⁊ immediate executionē reſpectu infamie:
ita ꝙ nulla alia executio expectat reſpectu infamie:⁊ tamen
ſuſpendit per ap.ſequentē:vt probat in.l.furti.ff.de his qui
not.infa. Idem videt in qualibet ſententia abſolutoria que
nullā executionē expectat. Itē cōtra gl.facit tex.apertiſſim⁹
in.l.ij.ff.de pe.vbi dicit ꝙ appellās nondū videt condemna
tus:videt ergo ꝙ appellatio nedum extinguat ſeu ſuſpēdat
ipſum pronuntiatū:ſed etiā executionē ipſius. Extra gl.dan
tur et alie ſol. ¶ Quinta eſt q: ſentētia excōicationis eſt me
dicina:fert enim non vt homo damnet:ſed vt corrigat:vt in
c.j.de ſen.exc.li.vi. Sed in medicinalibus attēdenda eſt volū
tas medici nō autē infirmi:vt in.c.⁊ qui emēdat.xlv.di. De
bemus ergo attēdere ad voluntatem iudicis nō ad volunta
tem appellantis:hanc rationē impugnat Hoſt.nō enim pce
dit eū medicus eſt imperitus:vt in.c.ad aures.de eta.⁊ quali.
facit.l.illicitas.§.ſicuti.ff.de offi.preſi.vnde hec ratio nō pro
cedit in ſententia iniuſta. ¶ Sexta fuit opi.Hoſt.ꝙ alie ſen
tentie ligāt ſenſibilia ſeu inſenſibilia irrationabilia:ſed ex
cōmunicatio ligat animā:vt in.c.ſi quis preſbyterorū.de reb.
ec.nō alie.vnde ſicut anima interius latius videt et contem
platur lōge abſentiā:ita facilius ipſa anima apprehēdit per
ſententiā:ſed hec ratio nō concludit quare nō ſuſpēdat per
appel.vnde cōcludere videt ꝙ cito debet cōprehendere ⁊ ha
bere effectū ſuū. ¶ Ponit Hoſt.⁊ ſeptimā ſolu. Excōicatio
ligat aīam ⁊ fertur pro peccato mortali.xi.q.iij.nullus.appel
latio vero non poteſt ſuſpēdere effectū iam inductū per pec
catum iſtius.q.d.ꝙ ex quo iſte iam ſeparatus eſt a gratia dei
nō poteſt ap.ſua ipſum reſtituere alſ eſſet defenſio iniquita
tis:hec ratio non eſt bona nos loquimur in ap.iniuſta:et qñ
pretendit iniuſta cauſa excōicandi quo caſu iſte negat ſe ex
communicatū ſeu ſeparatū a gratia dei:⁊ tantū pretēdit vin
culum hominis debet poſſe ſuſpendere:nam appellatio fuit
introducta propter imperitiā ⁊ iniuſtitiā iudicis coercendā:
vt in.l.j.in ſi.ff.e.⁊ facit.c.ſuggeſtū.ā.eo.cū ergo iſte appellās
pretēdat imperitiam vel iniuſtitiā iudicis excōmunicantis:
ergo debet ſuſpēdere illam ſentētiam ⁊ vinculum hominis.
¶ Octauā ſol.ponit hic do.Ant.ꝙ ratio ſpecialitatis in ex
cōmunicatione eſt:q: depēdet a poteſtate clauiū ⁊ in eā tollē
do requirit certa forma:vt in.c.a nobis.de ſen.excō. Cū ergo
appellans non habeat hāc clauiū poteſtatē nō valet ſuſpen
dere eā per ap.ſuā:ſed alie ſentētie tranſcurrūt per actus pri
uatos ⁊ concernunt iſta alia que non depēdēt a poteſtate cla
uium. Hec ſol.ſunt mihi viſa quādoq; vera:ſed poſtmodū cō
ſideraui ꝙ in veritate nō habet bonā ⁊ ſufficientē rationem
ſpecialitatis:quod probo apertiſſime:nā infamia que impri
mitur ex ſententia lata ſuper furto nō dependet a poteſtate
priuati:ſed ſolus princeps eā abolere poteſt.l.j.§.de qua.ff.
de poſtu.no.in.c.cū.J.⁊.A.ā.de re iud.⁊ tamen priuata per
ſonā appellādo ab illa ſententia cōdemnatoria ſuſpendit in
famiā iam ad eſſe productā vt in.d.l.furti.hoc ideo q: non eſt
ipſe appellās qui hoc facit ſed princeps qui dedit robur ap
pellationi:ita in caſu noſtro quemadmodū papa pōt in totū
et ad tps tollere excōicationē:ita poterat dare robur ap.pro
hoc vide tex.iūcta gl.no.in cle.vna.de immu.ec.⁊ ibi ſine qua
libet ap.papa tollit excōicationē.ad idē cle.ſi ſumm⁹.de ſen.
10 excō. ¶ † Nona ſol.colligit ex glo.in.l.ſi.C.ſi a nō cōpe.iud.q̄
dicit ꝙ quēadmodū a ſententia vltimi ſupplicij poteſt ap.vt
in.l.qui vltimo.ff.de pe.ita ⁊ a ſententia excōicationis. Sed
illud dictū eſt cōtra tex.⁊.c.is cui.de ſen.exc.li.vj.niſi forte gl.
illa intellexerit ꝙ poſſit appellari ad effectū deuoluēdi illā
cauſam ad ſuperiorē nō aūt ad effectū ſuſpēdendi:nam quo
ad primū effectū appellari pōt vt habes hic tex.⁊ vide ho.gl.
circa hoc in.c.ad reprimēdā.de offic.ordi.ſed tūc nō eſt bona
cōparatio quā facit de ſnia vltimi ſupplicij:q: illa ſuſpendit.
¶ Decima ſol.ponit per dñm meū do.Car.dicentē ꝙ excōi
catio potius trahit ad naturā interlocutorie q̄ diffinitiue:
vt no.doc.in.c.p tuas.de ſen.exc.⁊.c.venerabilib⁹.e.ti.lib.vi.
Sed interlocutoria non ſuſpendit per appellationē ſequen
11 tem:ſed pēdet ex futuro euētu:vt in.d.c.nō ſolū. ¶ † Hec ſo
a lu.cū reuerētia nō procedit[a]:q: ſi appellatio eſt legitima im
mediate ſuſpendit licet quo ad nos dependet ex futuro euē
tu:vt in.c.ſi a iudice.e.ti.li.vj. Hinc dicit gl. in.c.is cui.de ſen
ten.exc.li.vj.ꝙ ſnia ſuſpēſionis a beneficio ſuſpendit per ap
pellationē ſequentē:⁊ tamē illa interlocutoria eſt vel trahit
ad naturā interlocutorie. ¶ Undecimā etiam ſol.poſſumus
colligere ex dictis Bar.in.d.l.qui vltimo.dicētis ꝙ ex natu
ra excōmunicationis hoc procedit q: eſt medicinalis.ſed ali
ter non declarat ⁊ eſt hoc contra ſecundā ⁊ tertiā ſolu.nā ille
ſolutiones volunt ꝙ ſit ex conſtitutione eccleſie nō ex natura
excōicationis. ¶ Cogitaui poſſe dari duodecimā rationem
ſatis perſuaſiuā et minores patitur calūnias vt dicatur hoc
pcedere ex natura ipſius excōicationis. Itē in qualibet ſen
tentia cenſure:vt in.d.c.is cui. Ratio:nā excōicatio iuſta nō
poteſt quoquomodo per appellationē ſuſpendi:q: illa infli
gitur ꝑpter peccatū quod ligat animā indiſſolubiliter niſi
ſubſequatur cōpetens ſatiſfactio:nā peccatū non dimittitur
niſi correcto:vt in regula peccati venia:⁊ in regula peccatū
12 de reg.iur.li.vj.⁊ in.c.cū tu.de vſur. ¶ † Nam cum per pecca
tum ſit ſeparatus a gratia dei.xi.q.iij.audi deniq;.nō poteſt
iſte per actū poſitiuum ſeu a iure poſitiuo inductū reſtituere
ſe gratie dei niſi aliter ſe corrigat ⁊ emendet et in dubio de
bemus preſumere excommunicationem iuſtam quia vbi ver
titur periculum anime tutior via eſt amplectēda licet videat
durior:vt in.c.iuuenis.de ſpōſ.no.gl.in.c.vnico de ſcrutinio.
Tutius eſt ergo excommunicationem tenere iuſtam eſſe et
non ſuſpēdi:quia nullum periculum eſt hoc caſu cum poſſit
ſibi prouidere petendo abſolutionem et preſtādo cautionem
de parendo iuri:vt in.c.per tuas.de ſen.exc. in alio caſu eſſet
periculum quia poſſet ſe immiſcere iniuſte et damnabiliter
ſacramentis eccleſie et communioni hominum pretendēdo
13 eam iniuſtam vbi in veritate eſſet iuſta. ¶ † Et licet fortiter
poſſet opponi contra hanc meam ſolutionem de notabili di
cto Inno.in.c.bone.de elec.⁊ in.c.cum ſuper.de offi.dele.vbi
ſingulariter dicit ꝙ ſi quis appellat.j.decendium a ſentētia
excommunicationis nō preſumitur pro excommunicatione:
ſicut nec pro alijs ſentētijs:ſed ſtatim pro ea incumbit onus
probandi eius iuſtitiam ergo nō debet preſumi iuſta ſi infra
decendium appellatur quia videtur cōtra rationem meam.
Ad hoc reſpondeo qđ in hoc caſu vt onus probandi incum
bat aduerſario nullum periculū imminet excommunicato:
ex quo gerit ſe interim pro excommunicato:ideo trahitur
ad naturam aliarū ſententiarum:ſed in articulo noſtro peri
culum immineret:quia poſſet pretendere ſententiā iniuſtā:
vbi alſ eſſet iuſta:et ſic damnabiliter ſe immiſceret ſacramē
tis eccleſie:pro hoc facit dictum.c.per tuas.vbi dicitur ꝙ an
te omnia ne videatur contemnere cenſurā eccleſiaſticā debet
petere abſolutionem. Cogitaui nunc poſſe dari et aliam ſo
lutionem ſeu rationem. Appellatio veritate inſpecta nō ex
tinguit ſententiam ſed eam ſuſpendit:vt in.c.venientes.de
iureiur.⁊.c.paſtoralis.§.preterea.de offi.dele. adeo vt eā non
ſuſpendat quo ad omnes effectus excommunicationis:vt di
xi in.c.fin.ā.de eo qui mit.in poſſ.ſed effectus excommunica
tionis non eſt ſeparabilis ab ipſa ſententia:non enim poteſt
dari ipſa excommunicatio quin demus effectus ipſius:ſicut
ergo appellatio non ſuſpendit ſeu extinguit ipſum primum
actum ſeu ipſam ſententiam:ita nec ſuſpendere poteſt effe
ctum ipſius cum non ſit ſeparabilis a primo actu:⁊ predicta
no. ¶ In gl.in verbo ſecum trahat in ſi.hec glo.duo tangit.
Primo nunquid excōicatio lata poſt appellationē ſit in ſu
ſpenſo in euentū appellationis. Secundo nūquid geſta per
14 iſtum excōicatum medio tēpore teneant. ¶ † Quo ad primū
conclude poſt Hoſt.aliqua addēdo q: glo.formaliter non ſol
uit ꝙ aut notoriū eſt ap.nō tenere:tūc certiſſimū eſt excōica
tionē incōtinēti ligare:q: appellatio friuola nō ſuſpendit iu
riſditionē iudicis:vt in.c.cū appel.⁊ in.c. nō ſolū.e.tit.lib.vj.
Aut certū eſt appellationē eſſe validā:⁊ tunc certū eſt excōi
cationē nō ligare:vt in.c.dilecti.ā.e.aut dubitatur:⁊ tūc quo
ad nos depēdet a futuro euentu:q: ſi cōſtabit ap.fuiſſe legiti
mā etiā conſtabit excōicationē nō tenere:ſed veritate inſpe
cta excōicatio ſemp ⁊ ſtatim tenuit vel fuit nulla:q: certū eſt
nature:vtrū appellatio ſit legitima vel nō:⁊ ideo q: eſt certū
nature:eſt certū legi.vt in.l.ſi pater.ff.de ſol.⁊ ſic nunq̄ excōi
catio vel eius effectus ſtabit in ſuſpenſo:licet nos poſſumus
dubitare de validitate ante exitum appellationis:⁊ vide ad
15 predicta ho.tex.in.c.licet.de ſen.exc.li.vi. ¶ † Ad ſecūdū du a
bium:nūquid valeāt geſta in medio tpe. Conclude per tria
mēbra. Quedā geri poſſunt per excōicatū ratione publici of
ficij ⁊ iſta tenēt:ex quo putabat nō excōicatus vigore ap.pre
cedētis:licet veritas ſe haberet in cōtrariū:vt in.c.ad probā
dum.de re iud.⁊ arg. in.l.barbarius.de offi.pto. Quedā geri
poſſunt cū excōicato ſeu per eū nō rōne publici officij:ſed cō
cernūt vtilitatē ipſi⁹ vel alteri⁹:⁊ ſi tūc eſt talis act⁹ qui in ſe
eſt interdict⁹ excōicato nō valebit:lʒ putaret nō excōicatus.

Zacharias.
a ¶ Nō ꝓcedit.no.
Bar.in.l.ſi mino
ris.co.ſi.⁊.ſʒ iſta
oppoſitio.ff.ó ad
mi.tut. Idē in.l.
eos.§. nec teme
re.⁊ ibi Bal.col.
j.C.de appel.

ad hoc.c.cum dilectus.de cõſue. vbi Inn.ponit vnũ dictum
ſemꝑ menti tenendũ ꝙ non eſt differentia inter publicũ ex-
communicatũ ⁊ occultũ niſi in his que geruntur ratione pu
blici officij. Idẽ Joã.an.in.c.j.de reſcri.lib.vi. Ex quo infero
cõtra gl.hic ꝙ collatio beneficij facta excõicato qui putabaꝛ
abſolutus nõ valet: ⁊ vide[a] in terminis noſtris gl.ſi. in.c.ſo-
let.de ſen.exc.li.vi.quã limita ſm predicta. Quedã ſunt q̃ cõ
cernunt penã contẽptus: vt eſt irregularitas: ⁊ iſta non affi-
ciunt excõicatũ: q: nõ contẽpſit: ⁊ per cõſequẽs nõ eſt puniẽ-
dus pena contẽptus in.c.ad apoſtolice.§.de cleri.exco.mi.ſa
cit.c.vt animarũ.de conſti.li.vi.⁊ per hoc habes glo. clare ex
16 peditã. ¶ † In glo.fin.ibi publica egeſtate debet laboꝛare[b].
Adde hic ſi.gl.in ṽ.ego credo.vbi gl.ſoluendo iſtã queſtionẽ
concludit nõ eſſe prouidendum excõicato in aliquo niſi ſame
periret: ⁊ no.bene glo.quã videꝛ ſequi Jo.an.reddẽdo ratio-
nem diuerſitatis inter excõicatum ⁊ depoſitũ q: excõicatus
poteſt ſibi prouidere ſcilicet petẽdo abſolutionẽ ſed depoſi-
tus non habet ita remediũ: q: cũ fuerit depoſitus ꝑpter cri-
men q̃ntũcunq; ſit emẽdatus non recuperat primũ ſtatũ me-
rito ſibi diſpẽſatiue prouidet eccleſia de aliquibus tẽporali-
bus ne cogaꝛ mẽdicare in opprobriũ cleri. vide ho.tex.cũ gl.
in.c.ſtudeat.l.diſ.⁊ pro concluſione gl.vide gl.in.c.q: ſepe.de
elect.li.vi.⁊ in.c.epiſcopus.vij.q.j.⁊.j.q.ij.quã pio.⁊ ſatis pla-
cet hec opi.glo. Et per rationem ſupradictã puto limitãdaʒ
gl.no.que dicit prouidendũ ſuſpenſo a beneficio ne cogatur
mendicare: vt no.in.c.cũ vintonienſis.de elec.intelligo enim
glo.quãdo ſuſpenſio eſt facta ꝑpter crimẽ: ſed ſi propter con
tumaciã nõ puto ſibi in aliquo ſubueniendũ cũ poſſit ſibi ꝑ-
uidere ſatiſfaciẽdo: nã ſepe homines de cibo ſecuri iuſtitiam
negligunt.v.q.v.nõ omnis. Ex his poteſt inferri ad deciſio-
nem queſtionis. Nũquid excõicato ſit fienda eleemoſyna[c]: nã
ſi ſame periret tũc ſubueniendum eſt ſibi per illud quod ha-
betur hic: in ſi.glo.xi.q.iij.q̃m multos.ſecus vbi non eſt tanta
17 neceſſitas. ¶ † In ea.gl.ibi: niſi in ſentẽtia hoc exprimatur.
No.bene glo.que ſentit ꝙ excõicato[d] non ſubtrahunꝛ reddi-
tus beneficij niſi hoc ſit expreſſum in ſentẽtia ſicut dicimus
in relegato: poteſt tamen iudex hoc exprimere ſi vult et cum
hac opi.tranſeunt doc.vſq; ad tempus Jo.an.incluſiue ſcili
cet in iſto.c.nã nihil ſcribũt ſed pretereunt: ita ꝙ licet glo.nõ
impugnet eã tamẽ nõ confirmãt: vnde alibi aliud ſentiũt.vt
§.vnicã.d.Anto.tenet hic contra glo.vez ꝙ licet in ſentẽtia iu
dex nõ expreſſerit nihilominus ſubtrahẽdi ſunt excõmuni-
cato redditus beneficij: q: priuaꝛ cõmunione[e] eccleſie. Itez ſi
hic fuiſſet lata ſentẽtia reſpectu ſubtractionis fructuum illa
fuiſſet ſuſpenſa per appellationẽ ſequentẽ cuius contrariuʒ
innuiꝛ hic nullã tamẽ autoꝛitatẽ adducit: ſed ego allego plu
rimas. vide tex.iũcta gl.xxxij.di.preter.⁊ Inno.in.c.qualiter
et quando.el.ij.de accu.prope fine.⁊ Spec.in ti.de ſuſpẽ.⁊ in-
ter.in ſi.vbi recitat idẽ tenuiſſe Vinc. in.c.quoties.de ſimo.⁊
Hoſt.in ſum.de ſen.excõ.§.qd eius effectus.in ver.itẽ ꝙ nul-
lum. Et miroꝛ de iſta opi.gl.cũ ipſamet ſentiat cõtrarium in
prin.dũ dicit ꝙ qui extra eccleſiã eſt nihil debet poſſidere no
mine eccleſie: hec ratio militat etiã ſi in ſententia nihil fuerit
dictũ: hoc etiã apertiſſime probatur hic nõ improprião lite
ram. Nam ſolũ hic fuit appellatũ a ſententia excõicationis:
et dicitur ꝙ ex quo non ſuſpenditur per appellationem non
debet ſuſpendi actus omnino acceſſorius ad ipſam excõica-
tionem vt eſt diminutio ⁊ ſubtractio redditũum: ſi enim ſub
tractio redditũ nõ ſequereꝛ neceſſario ex ſententia excõica
tionis: ſed oporteret exprimere in ſentẽtia tunc per appella
tionẽ ſequẽtẽ ſuſpẽdereꝛ: q: tũc tot eſſent ſentẽtie quot ſunt
articuli.l.etiã.ff.de mino. Quamuis ergo appellatio nõ ſuſpẽ
dat excõicationẽ propter naturã ſuã ſuſpendet tamen ſentẽ-
tiam reſpectu ſubtractionis fructuũ vt habes bo.glo.in.c.is
cui.de ſen.exc.lib.vi.ſed ꝙ ſubtractio fructuũ omnino ſequiꝛ
excommunicationem: ideo nõ ſuſpendiꝛ per appellationem
18 vt hic. ¶ † Ad vnũ tamẽ aduerte q: ſentit hic do.Ant.ꝙ ad
miniſtratio temporaliũ nõ ſubtrahitur excõicato licet nullã
commoditatẽ debeat habere ⁊ cõſequi nihil allegat: hoc mi-
hi non placet: q: cũ excõicato interdicaꝛ cõmunio interdiciꝛ
ſibi poteſtas adminiſtrãdi etiã temporaliter: ꝑ hoc vide tex.
in.c.veritatis.in ſi.de dolo ⁊ contu. Itẽ excõicatus eſt ſuſpẽ-
ſus ab officio et per conſequens a beneficio: ſed ſuſpenſus a
beneficio non debet ſe ingerere adminiſtrationi ipſius: vt in
c.j.de elec.li.vi.ergo ⁊c.quare puto ꝙ beneficio excõicati de-
putabitur economus per ſuperioꝛeʒ aut vicarius tẽporalis:
iuxta ea que habentur in ſimili in.c.peruenit.§.e.⁊ in.c.cum
19 ex eo.de elec.li.vi.⁊ in.c.ſi.§.de ſta.reg. ¶ † Et inquantũ gloſ.
dicit ꝙ excõicatus equiparatur relegato: not.eã ⁊ alibi dicit
glo.iuris ciuilis.inſti.de capi.dimi.§.media.ꝙ equiparatur

[e] deportato[e]. Sed dic ꝙ licet ſimilitudo ꝑcedat in aliquibus
non tamen omnibus. Nam ꝓprie non equiparatur relegato
nec deportato: q: põt quis relegari reſpectu certi loci vt.ff.
de inter.⁊ releg.l.relegatoꝝ. Sed excõicatus reſpectu vnius
eccleſie eſt neceſſario excõicatus quo ad omnes eccleſias: vt in
c.cure.xi.q.iij. Itẽ relegato nõ deneganꝛ cõmunio hominum
nec ſacramentoꝝ: ſecus in excõicato: q: nõ equiparatur pro-
prie deportato q: deportatus perdit ciuitatẽ libertatẽ ⁊ om-
nia que ſunt iuris ciuilis: vt.l.quidã.ff.de penis. ſed excõica-
tus iſta nõ perdit omnino: imo poteſt donare ſm communẽ
opi.⁊ teſtari de bonis ſuis vt no.per gloſ.⁊ Jo.an.in.c.decer-
nimus.de ſen.exc.lib.vj.⁊ vide ꝙ no.in.c.veritatis.palle.⁊ vi
de plene per Ang.de peru.in quadã ſua diſputatione q̃ inci
pit duo adinuicem litigantes.in prin.vbi concludit: ꝙ excõ-
municati ſunt ſpecies hominũ damnatoꝝ per ſe: ita qõ pro-
prie non equiparãtur relegatis nec deportatis: ſed in his in
quibus habet conformitatẽ cũ relegatis cẽſebitur iure rele-
gatoꝝ: in his vero in quibus habet cõformitatẽ cũ deporta-
tis cenſebitur iure deportatorũ: ⁊ vide plene ibi de materia
per Ang.⁊ per Bald.in.l.j.C.de here.inſtit.⁊ vtrobiq; plene
de iſtis bãnis et coꝝ effectu aliquid per Bar.in.l. amiſſione.
20 ff.de capi.dimi. ¶ † In ea.gl.ibi ſed prius dictũ preualet.ſcʒ
ꝙ iſte ſit ſuſpenſus ab officio ex cauſa irrogante infamiã ſi-
ue non: ſemper erit ſuſpenſus quo ad omnes alios etiam ex-
tra territoꝛiũ ſuſpendẽtis: hanc opi.ſequitur Jo.an.reddẽs
rationẽ diuerſitatis inter hunc caſum ⁊.l.ex ea.allegatam in
gl.pro contrario: q: ſuſpenſio ab officio contingit propter oꝛ
dinem: vnde ex quo oꝛdo eſt ſuſpenſus nõ poteſt alicubi mi-
niſtrare diuina.ſʒ in.l.ex ea.ibi ſit interdictũ vt nõ poſſit qs
poſtulare: nec tale interdictũ ꝯcernit cauſam ꝯcernentẽ alie
num territoꝛiũ: nã ex peritia procedit poſtulatio que non in
terdicitur in alieno territoꝛio: et eſt ille textus valde notabi-
lis ad multa alia: ⁊ diſpoſitio penalis concernẽs exercitium
perſone vel bona non extẽdit vires ſuas extra territoꝛiũ iu-
21 dicentis. ¶ † Not.gl.quatenus: dicit aliud eſſe in ſuſpenſo a
beneficio vt poſſit alibi obtinere beneficiũ. In hoc tamẽ ar-
ticulo.d.Ant.diſtinguit ꝙ aut hec ſuſpenſio ſcilicet a benefi
cio ſit ab homine aut a iure. Primo caſu ſi iudex intendebat
inhabilitare iſtũ ad omnia beneficia ⁊ ſentẽtia porrigit effe-
ctum ſuũ etiã extra territoꝛiuʒ iudicis: licet executio debeat
fieri per iudicẽ territoꝛij: per ea que habẽtur in.c.poſtulaſti.
§.de ſo.cõpe. Si vero ſimpliciter intendebat ſuſpẽdere a be-
neficijs que habebat in ſuo territoꝛio tũc procedit gl.arg.in
d.l.ex ea.⁊ in.c.ij.in ſi.de cõſti.lib.vi. Secũdo caſu cũ ſuſpen-
ſio ferꝛ a iure aut ſit ex cauſa concernẽte certã eccleſiã ⁊ tunc
ſuſpenſio operaꝛ ſolũ reſpectu beneficioꝝ illius eccleſie: hoc
probaꝛ in.c.cũ in cunctis.in ſi.de elec.iuncto.c.ſi cõpromiſſa-
rius.e.ti.li.vi. Aut ſit ſimpliciter ex cauſa generali: ⁊ tunc hʒ
locũ reſpectu omniũ beneficioꝝ ⁊ hoc ſatis placet et probaꝛ
per rationes.d.c.ſi cõpromiſſarius. ¶ In ea.glo.ibi: an iuſte
vel iniuſte fuit excõicatus. ¶ No.ſolutionẽ glo.q: ſatis vera
eſt ⁊ idẽ gl.in.c.clericus victũ.xci.di.vide quod no.glo.in cle.
22 vt hi qui.de eta.⁊ qualit. ¶ † Quid autẽ ſiet de illis redditi-
bus ſi iuſte fuit excõicatus dic quod debẽt cõuerti in vtilita-
tem eccleſie: non autẽ dabunꝛ huic excõicato: licet ſit abſolu
tus: vt no.in iuribus preal.facit in ſi.c.preſenti.de off.oꝛ.li.vi.
23 ¶ † Extra glo.quero an quilibet iudex poſſit denũtiare iſtũ
excõicatum appellatione nõ obſtante. Sol. Inn.hic conclu-
dit qõ oꝛdinarius iſtius excõicati põt etiã ſi non fuit ipſe qui
ſentẽtiam tulit.arg.xi.q.iij.cure.⁊ in.c.j.de treu.⁊ pa.ſecus di
cit in delegato ſi appellatio ab eo interpoſita eſt a ſuperioꝛe
recepta.ar.in.c.paſtoꝛalis.§.preterea.de offi.dele. No.hoc di
ctũ: ſed hũc vltimũ articulũ expedias latiꝰ ⁊ clarius ſic. Aut
ante denũtiationem fuit appellatum ab iſto delegato cui ap
pellationi ipſe detulit ⁊ nõ poterit eum denũtiare: tum quia
non remãſit iudex per dilationẽ: vt in.c.cũ appellationibus.
eo.tit.lib.vj.tũ q: ſua nõ intereſt vt iſte vitetur cũ nõ ſit iudex
ſuus. Aut nõ detulit appellationi ⁊ tunc aut fuit appellatio
recepta a ſuperioꝛe ⁊ non poteſt denuntiare: q: per hãc rece-
ptionẽ reuocaꝛ pꝛoꝛſus iuriſditio ab eo.vt in.d.§.preterea.
Aut nõdũ fuit recepta: ⁊ credo ꝙ poſſit: q: ſua intereſt iſtum
euitare vt citius reſipiſcat ⁊ ſibi obediat ⁊ vt mulcta ſua ha-
beat effectũ.ar.c.ad aures.§.e.vbi delegatus ꝑfigit terminũ
appellãti ad appellationẽ proſequẽdam vt citius reaſſumat
iuriſditionẽ. Sed reſpectu oꝛdinarij queriꝛ quid ſi ante de-
nuntiationẽ iudex ad quẽ precipit vt illũ denũtiet: dicit In-
no.ꝙ ſibi eſt obtemperandũ nec audiꝛ pars cõtraria appel
lans: q: ſua nõ intereſt cũ ante exitũ appellationis nõ tenea-
tur illi ſatiſfacere: niſi dicas ꝙ fuit excõicatus pro manifeſta
offenſa: nam tũc ſua intereſt appellare: q: in manifeſta offen-

ſa appella

[a] ¶ Adde h̃ Imo.⁊ do. Phi.de pe-ru.in.iij.col. Sebaſti. Sapia.

[b] ¶ Laboꝛare.vid a quo hoc ꝑcedat Car.declarãtẽ in cle.⁊ ibi q.§.i.i.xx. q.de eta.⁊ qual.⁊ ad hoc ꝙ Abb.h̃ dicit de eo q eſt ĩ ne-ceſſitate faciunt b no.p Alexã.in.l. q̃uis.ff.ſol.ma.

[c] ¶ De ſuſpẽſo vide glo.⁊ doc.in.c. apſtce.§.de exce.

[d] ¶ Utrũ excõicatus ſit ipſo iure ꝑ-uatꝰ redditibꝰ bñficioꝝ vel bñficij. vide p.d.An.i.x. co.ṽ.op.ꝙ nõ ſub trahanꝛ reddit⁹ ⁊c.⁊ adde qõ not. bal.§.finiꝛ.i ſi.in ſti.de vſufr.vbi dicit ꝙ per excõicationẽ finiꝛ vſuſfructꝰ: ⁊ vid q̃ ſup h̃ late ſcribit do. Car.i repe.c.ꝑpẽdimꝰ vltra me.ṽ. nunqd excõicatꝰ ſit ꝑuatꝰ.de ſent. exc.⁊ ꝙ elegãtiſſime ⁊ ſatꝭ ſuccicte tradit do.l.c.ꝑter ea.i.ij.co.xxiij.di. Anto. Franciſ. ¶ Adde ꝙ excõicatꝰ ipſo fcõ remoneꝛ a canonia vt no.volu. Inn.l.c. nup.de ſen.exc.⁊ addõ etiã ꝙ excõicatꝰ nõ põt impetrare bñficiũ eccleſiaſticũ: vt l.c. poſtulaſti.de cle. excõ.mi.⁊ hꝛ p.d. Car.i cle.j.in.§.j. de rel.do.⁊ p do. de ro.i deci.cxlix. inci.no.ꝙ admittiꝛ l antiqs qõ dicũt eẽ verꝛ i excõicato a.l.nõ ab homine.⁊ vide ẽt de ci.clxxiij.vbi dñt ꝙ excõicatꝰ nõ ꝑt optare p no.in.c. referẽte.§ ꝑb.⁊ q̃ ſint ꝑmiſſa excõicato vel ꝓhibita: vid q̃ hñr ⁊ no.l.c. ĩtellexiniꝰ.§ iud. Sebaſti. Sapia.

[e] ¶ Deportato.vide Bal.l.c.j.l.iiij. col.in ꝑmo cõmẽto.§.de iudi. vbi reputat gl.l.d.§. media eẽ ſingularẽ.de q vide alex. l.i.gallꝰ.§.⁊ qd ſi tñ.col.iij.ṽ.l gl. inṽ.⁊ in his.ff.de libe.⁊ poſthu.

lo appellatio non tenuit.ſ.eo.conſuluit.⁊.c.ad hoc.⁊.c.cū ſit romana.⁊ q2 pendēte queſtione iuriſdictionis.ſ.q2 dicit appellationē nō tenere nō pōt iudex ad quē ſe intromittere de pncipali quod placet.et vide.ſ.eo.c.romana.lib.vj.

1 ☞ Iudex a quo fuit appellatum poteſt contumacem excō municare non obſtante eius friuola appellatione.

2 Poſt appellationem reuocantur illa tantum que fuerūt innouata in preiudicium appellantis.

3 Archiepiſcopus poteſt ſe impedire in factis notorijs inter ſubditos ſuffraganei.

4 Appellationi renuntiatur ſi appellans poſtea comparuerit coram iudice a quo vel coram alio iudice ad quem nō fuit appellatum qui eſt ſuperior iudice a quo niſi proteſtetur quod non intendit appellationi renuntiare:ſed quid ſi non fecerit hanc proteſtationem.vide nu.9.

5 Proteſtatio an ⁊ quando tollatur per contrariū actum.ſ.

6 Archiepiſcopus non cognoſcit inter ſubditos ſuffraganei niſi per viam appellationis.

7 Iudex non poteſt cognoſcere an ſua ſit iuriſditio quādo propter hoc poſſet iudicari ſuſpectus.

10 Appellationi an et quando cenſeatur quis renuntiare ex eo ꝙ poſt illatum grauamen pars granata aliquid fecit coram iudice puta producendo teſtes et ſimilia.

Sollicitudinem. ¶ Si excōicatus ab epō poſtꝙ appellauit ad papā hāc cauſaʒ defert ſimpliciter ad metropolitanū:appellationi renūtiat ⁊ archiepūs cauſam audiet:ſed ſi proteſtet contrariū archiepūs nō cognoſcet qḋ ſi fecerit nō poteſt epūs appellare niſi notoriū ſit excō municationē non tenere.Uel ſumma ſic.Si appellans ad ſuperiorē comparet corā iudice inferiori ſuper cōcernentibus ipſam appellationē ipſi appellationi renūtiare videt.Si autem proteſtet ꝙ per hoc nō intēdit renuntiare appellationi tanꝙ contraria allegās non eſt audiendus niſi notorium ſit actū illū eſſe iniuſtū ſuper cuius emendatione adiuit inferiorem:⁊ eſt bonus caſus.Communis diuiſio.ſcꝫ ibi:nos igit.
¶ Caſus literalis.Duo litigabāt corā epō ſuo:alter eoꝝ appellauit ad ſe.apo.epūs appellantē reputās contumacē excō municauit eundē:ille corā metropolitano ſuo petijt ſibi iuſtitiam fieri de epō qui poſt appellationē legitimaʒ excōicauit eūdem ⁊ petijt ſe reſtitui in priſtinū ſtatū in quo fuerat tempore appellationis denūtiari videlicet abſolutum proteſtās ꝙ appellationi nō renūtiabat:ſed proſequi volebat eandeʒ. Primo loquit vtrū metropolitanus cognoſcere valeat de huiuſmodi queſtione ⁊ ſi archiepiſcopus illū appellaſſe legitime inuenerit. Iterū querit vtrū ipſum denūtiare valeat abſolutū.Tertio queſitū fuit vtrū ſi epūs appellauerit ab archiepiſcopo ne illū abſoluat appellationi ſit hmōi deferēdum. Ad hoc reſpōdet papa ꝙ ſicut metropolitanus nō valet omnino cognoſcere de appellatione facta ad papā ita nō poteſt cognoſcere de his que poſt appellationē fuerūt innouata dūmodo nō poſſit cognoſci de illis niſi de appellatiōe pariter cognoſcat vel de his que cauſam appellationis contingunt: et tunc ſi metropolitanus vellet de his que cauſam contingunt cognoſcere epūs poſſet appellare:⁊ ſic ſoluit tertia queſtio:q2 ad officiū illius qui de appellatione cognoſcit pertinet corrigere que poſt appellationē fuerunt innouata. Soluit poſtmodū ſecundū articulū.Si vero notoriū eſſet qḋ mandatum epiſcopi fuit iniuſtū cui non tenebat ſubditus obedire:⁊ ita per cōſequentiā appareat illū iuſte appellaſſe:poteſt archiepūs autoritate metropolitani declarare ſubditū irrationabiliter fuiſſe excōicatum.Ultimo verā dat ſolutionē ad primā queſtionē dicens.Cū aūt excōicatus qui appellauerit iuxta preſcriptā formā coram archiepiſcopo contra epiſcopum deponit queſtionē metropolitanus pōt cognoſcere de huiuſmodi queſtione cū ipſe per hoc tacite renūtiare appellationi videat ſed ſi verbo vel facto proteſtat ſe velle pſequi appellationē tanꝙ aduerſa petēs ⁊ ſibi cōtrarius non eſt audiendus. Ber.

1 ¶ † No.ſ.iudicē a quo appellat reſpectu grauaminis poſſe excōicare appellantē tanꝙ contumacē ſi pretendit appellationē fuiſſe friuolā.ratio:q2 appellatio friuola non tuet appellantē vt in.c.cū appellationibus.e.tit.libi.vi. ergo poteſt reputari cōtumax ⁊ validitas excōicationis quo ad nos pēdet ex futuro euentu.pro hoc qḋ dixi in.c.prece.vide tex.in ſimili in.c.ij.de dolo ⁊ cōtu.li.vj. Et ex illo tex.etiaʒ et ex noſtro collige duas practicas procedēdi cōtra appellantem ab interlocutoria fruſtratoria:nā poteſt iudex illū contumacem mulctare vt hic.Itē poteſt ad vlteriora procedere ſi cauſa ſtatus patitur:vt in.d.c.ij. ¶ Secūdo pncipaliter not. ꝙ quemadmodū poteſt quis denūtiari excōicatus vt euitet.

a ſ.c.proxi.ita poteſt denūtiari abſolutus ⁊ nō ligatus vt nō euitetur:⁊ hoc eſt bonum remediū quando quis iniuſte reputatur excōicatus vel criminoſus:vt denuntiet per iudicē modo predicto. ¶ Tertio not.vnā bonā regulā hic ꝙ inferior a

b iudice ad quē eſt appellatū nō poteſt cognoſcere nec de appellatione nec de innouatis poſt appellationē ſi contingunt articulū appellationis etiā ad petitionē appellātis niſi velit renuntiare appellationi ſue:vel niſi attentatū notorie ſit iniuſtum ar.in.c.cū teneamur.ſ.e.⁊ ſic poteſt intelligi verſi.iſte

2 ſi vero. ¶ † No.ibi corrigere que contra ipſam ⁊c.ꝙ non omnia innouata poſt appellationē ſunt reuocanda per iudicem ad quē ſed dūtaxat ea que cōcernūt preiudiciū ipſius appel-

3 lātis. ¶ † No.in ver.ſi vero notoriū ꝙ in facto notorio archiepiſcopus pōt ſe impedire inter ſubditos ſui ſuffraganei:vi

4 de ho.tex.in.c.romana.§.notoria.de cēſ.lib.vj. ¶ † Ulti.no. vnā regulā ſatis bonā ⁊ notandā ꝙ ſicut renuntiatur appel-

c lationi per comparitionē corā iudice a quo:vt in.c.gratū.de offi.dele.ita per cōparitionē corā alio iudice ad quē non fuit appellatū qui eſt ſuperior iudice a quo niſi contrariū proteſtatur. ¶ Ulti.no.vnā bonā limitationē ad aliud vulgatum proteſtatio tollit per contrariū factū.Id enim procedit quādo cōtrarium factū explicat ita ꝙ non eſt qui a principio repellat proteſtantem ſi antē vult aliquid attentare contrariū proteſtationi dꝫ ſuperior illū nō admittere tanꝙ ſibi contra

d rium.Et no.ex hoc ⁊ ex tex.ꝙ allegans cōtraria non eſt au

5 diendus.l.vbi repugnantia.ff.de reg.iur. ¶ † Sed cōtra predicta ⁊ contra tex.op.videt enim ꝙ ſi iſte appellās renuntiaret appellationi nō per hoc poſſet archiepiſcopus cognoſcere cū hic eſſet cōtētio inter ſubditos ſuffraganei inter quos citra remediū appellationis nō poteſt archiepiſcopus regulariter aliquid diffinire:vt in.c.paſtoralis.de offi.or. Nec ob. ſi dicatur ꝙ hic ſolum petebat vt pronuntiaret excōicationē non tenere:q2 etiam hoc non poteſt facere ex quo fuit lata ab epō agēte:vt probat in.c.venerabilibus.poſt prin.de ſen.exc. lib.vj.Sol.contrariū eſt difficile ſed poteſt dici ꝙ deferendo hanc cauſam ſimpliciter ad archiepm videt renūtiare appellationi interiecte ad papā et eā deferre ad archiepiſcopū ita ꝙ archiepūs cognoſceret per viā appellationis ⁊ non per viā querele:⁊ ſic res valeat meliori modo quo valere ⁊c.ar.ſ.e.ex inſinuatione.⁊ no.hoc dictū. ¶ In gl.j.Et pro intellectu gl. op.nam videtur iſta litera diuerſa ⁊ ſibi contraria:nam cum fuiſſet queſitū vtrū archiepiſcopus poſſet denūtiare iſtū appellantē non ligatū:papa vario modo reſpondet.Primo dicit ꝙ metropolitanus nō poteſt cognoſcere de appellatione interpoſita ad papam.Secūdo dicit ꝙ epūs excōicator poteſt appellare.Tertio in ver.ſi vero dicit ꝙ metropolitanus poteſt denūtiare illum nō ligatū:⁊ aliud videtur dicere in ver. cum aūt.Sol.meti cōtrarij gloſſator intellexit ꝙ hic fuerūt tres queſtiones.Prima queſtio vtrū archiepūs poſſit cognoſcere de appellatione interpōſita ad papā.Secunda queſtio vtrū archiepūs poſſit ſaltē denūtiare appellantē non ligatū: hoc voluit gl.in ver.notoriū.Tertia queſtio vtrū epūs excommunicator poſſit appellare ſi metropolitanus de appellatione interpoſita ad papam vult cognoſcere:⁊ hoc voluit gl.in verbo in quo.Ultimo in ver.cū autē.papa reduxit omnia in vnū ⁊ dicit quid iuris:⁊ hoc voluit gl.in ver.cū autem.ita qḋ iſte quatuor gl.ſunt ſimul expediēde.d.Ant.dicit ꝙ due fuerunt queſtiones.Ego puto ꝙ tantum vna fuit conſultatio vt clare colligit ex prin.c.vcꝫ vtrum archiepiſcopus poſſit denuntiare iſtū excōicatum poſt appellationē non eſſe ligatū. Sed ad euidētiā ſolutionis papa permittit omnia q̄ ſunt in tex.⁊ ſic plana eſt litera. ¶ In gl.ij.in ſi.hoc contrariū nō venit cōtra precedētia ſed contra tex.nam quemadmodum appellatione nō obſtante potuit in.c.precedenti pronūtiare ſuperior illū ligatū ita debet hoc poſſe facere hic appellatione non obſtante maxime cū ageretur hic de re magis fauorabili ſcilicet vt denūtiet hic non ligatus.Glo.nō ſoluit ſed vera ſol.eſt ꝙ hic nō poterit archiepūs decernere de validitate vel inualiditate vinculi niſi pariter cognouiſſet de iuſtitia appellationis interpoſite ad papā.Unde cū non poſſet principale nec acceſſorium:in.c.precedēti:ex ſimplici denuntiatione nō cognoſcebat de iuſtitia appellationis cauſe ſed tātum faciebat actū cōſecutiuū ad excommunicationē iam latam nihil

6 de nouo attentando. ¶ † In gl.in verbo epūs poſſet ibi:q2 ſi appellatio eſt aliqua ⁊c.gl.non ſoluit formaliter cōtrarium. Io.an.melius ſoluit dicens ꝙ licet excipiat cauſe cognitionem ſpectare aſt ſuperiorem ad quem fuit appellatū non tamen fatetur per hoc appellationem legitimam eſſe. Item et ſecundo epūs erat hic reus merito auditur cōtraria allegās. vt no.in regula nullus pluribus.de reg.iu.lib.vj.prima ſolu.

☞ Sebaſti. Sapia.

a ¶ Abſolutus.vide q̄ ſcribit alex. in.l.ſi finita.§.elegāter.ff.de dā.infec.Ro.in conſil. cccexij.inci.p habenda iuſtitia.

b ¶ Circa hoc no. vide hic.d.Phi. de peru.etiam in tij.nota.

c ¶ Hāc regulā:ꝙ appellās adeūdo iudicē a q̄ cenſet renūtiare appellatiōi limita ſex no. modis quos vide hic late per d.Phi.de peru.

☞ Sebaſti. Sapia.

c ¶ Appellatiōi. vide late p Feli. in.c.cū M.ferrarien.col.xxv.ver. ſcias tū vnū.ſ.de cōſti.⁊ Mod.in.l. nō ſolū.§.morte. ff.de op.no.nū.

d ¶ Allegās cōtraria nō eſt audiēdus ꝯcordat.l.j.C.de fur.⁊ ibi p doc.

7 plus placet.¶ † Et in fi.gl.hec gl.iudicio meo nõ reddit ſuf
ficientẽ rationẽ diuerſitatis:nã idẽ eſt cũ excipitur corã iudi
ce ſtante veritate exceptionis:puta ſi dico ꝙ non contraxi in
territorio tuo:nã veritate ꝑſuppoſita tu non es iudex meus
tamen in dubio potes de hoc cognoſcere. Jo.an.dicit ꝙ ſi iu
dex a quo cognoſceret nullũ eſſet officiũ iudicis ad quem:et
hoc quaſi in effectu voluit.d.Anto.dicẽs iudicẽ poſſe cogno
a ſcere an ſua ſit iuriſditio[a] niſi ius transferat iuriſditionẽ co
gnoſcendi in aliũ ſicut facit in cauſa appellationis. Sed iſte
ſolutiones non ſatiſfaciunt queſito ſed repetũt ipſum:quare
de hoc conquerimus quare ius trãſtulit illam poteſtatem co
gnoſcẽdi in aliũ:et ſic nõ fecit in alijs caſibus in quibus du
bitatur de iuriſditione:ego puto hanc eſſe verã ſolutionẽ ſci
licet qꝛ in cauſa appellationis agiẗ de iniqtate iudicis coer
cenda vel imperitia emẽdanda vt in.c.interpoſita.§.eo.⁊ in.l.
j.ff.de ap.vnde ſuſpectus eſt iudex in cognoſcẽdo qꝛ nunꝙ iu
dicaret ſe iniquũ vel imperitũ merito tanꝙ ſuſpectus repel
litur a poteſtate cognoſcẽdi.facit.iij.q.v.qꝛ ſuſpecti.⁊ gl.not.
in.c.ſtatutũ.in prin.de reſcri.li.vj.que ſingulariter dicit qd ſi
iudex aſſumit defenſionẽ ⁊ diſputationẽ cũ parte ſuper iuriſ
ditione ſua reddit ſe ſuſpectũ.ar.in.l.qui omnia.ff.de ꝓcu.et
ſic non poterit cognoſcere an ſua iuriſditio ſit:intelligo glo.
illã:quãdo iudex audit cauſam inter partes qꝛ tunc debet di
mittere diſputationẽ partibus ⁊ debet iudicare an ſua ſit iu
riſditio.no.bene hãc practicã. Sed ſi iudex ꝓcederet per in
quiſitionẽ tũc poſſet dubitari vtrũ poſſet cognoſcere an ſua
ſit iuriſditio cũ tũc ſit loco partis ⁊ iudicis:⁊ credo ꝙ poſſit
ex quo nõ agiẗ de aliquo eius cõmodo:neqꝫ poteſt dici ſuſpe
ctus ſi defendat iuriſditionẽ ſuaꝫ:cũ ad hoc teneatur ex quo
tenet locũ partis:licet aliud teneat.d.Ant.ſub dubio tamen
forte in.c.ſuper literis.de reſcrip.ſed quod dixi verius puto.
Et ad predicta cõtra illã opinionẽ quam videtur tenere do.
Ant.iudicio meo videtur iuncta gl.quã ſemper tenebis mẽ
ti in.c.cũ perſone.de priui.li.vj.vbi epiſcopus procedebat ex
officio ſuo ⁊ parte negãte aſſerebat ſe iudicẽ ⁊ nihilominus
cognoſcit an ſua ſit iuriſditio vt ibi gl.hoc apertiſſime tenet
ſequẽdo intellectũ ſuũ ⁊ de intellectu illius.c.dixi in.c.ad au
dientiã.ſ.e. In gl.in verbo declarare.ibi ſed non credo.Ad
b uerte qꝛ hec glo. videtur cõtra tex.nam ſi in caſu notorij[b] ar
chiepiſcopus põt pronũtiare ſubditũ irrationabiliter fuiſſe
excõicatum:⁊ per conſequẽs pronuntiat ſentẽtiam epiſcopi
iniuſtã fuiſſe ⁊ appellationẽ fuiſſe legitimam. Et ideo dicit
Hoſt.⁊ bene quod dictũ gl.procedit vbi factũ non eſſet noto
rium ſed data notorietate poteſt fieri hec denuntiatio: non
enim per hoc preiudicaẗ appellationi:quia nõ pronuntiauit
vt cognitor ſed extra iudiciũ tanꝙ ſimplex denuntiator ⁊ ſic
non ob.contrariũ gl.¶ In gl.ſi.ibi.§.de reg.ſed gl.nõ ſoluit
nec hoc contrariũ nec ſequentia:ſed tu vide gl.in regula nul
lus pluribus.de reg.iur.li.vi.⁊ in.c.diſciplina.xlv.di.vbi no.
8 an ⁊ quando quis poſſit ꝓponere contraria.¶ † In ea.glo.
ibi facta eſt litis conteſtatio ⁊c.hoc idẽ argumentũ Ant.Mo
ſhen.⁊ Phil.ſed vt dicit Jo.an.⁊ bene:potius litera probat
contrariũ.Nunc ſi hic non interceſſiſſet proteſtatio fuiſſet re
nuntiatũ appellationi:ſed proteſtatio eã ſaluabit:⁊ ſic valuit
c hic proteſtatio contraria facto.Sed tu dic[c] vt dixi.ſ.in nota
bilibus ꝙ vbi factũ contra proteſtationẽ explicatur tũc tol
litur proteſtatio per contrariũ factũ:ſecus ſi factũ cõtrariuꝫ
a principio non admittitur qꝛ tũc ex ſolo attentatu non tolli
tur proteſtatio:⁊ ſuperioꝛ ab initio nõ debet repellere volen
tem agere actũ contrarium proteſtationi ſue:vt hic eſt caſus
no.in fin.licet alij aliter intelligant ⁊ minus bene.De mate
ria proteſtationis vide plene per doc.in.c.cũ.M.de conſti.et
per Jo.mo.cuius dicta refert Joã.an.in regula in generali.
de reg.iu.lib.vi.in mercu.⁊ aliquid in.c.cumana.de elect.per
Bar.in.l.nõ ſolũ.§.morte.ff.de no.ope.nunt.⁊ de queſtiõe gl.
d an ſit facta litis cõteſtatio dic vt plene[d] dixi in.c.vnico.de lit.
9 conte.⁊ in.c.cũ.M.de conſti.¶ † Extra gl.queritur vtrũ per
comparitioneꝫ coram archiepiſcopo ceſſante proteſtatione
renũtiet iſte appellatiõi etiã reſpectu aduerſarij? Inno.hic
ꝙ nõ:ſed tantũ reſpectu iudicis:ex quo principaliter nõ de
ducebat cauſam appellationis coraꝫ iſto archiepiſcopo.pro
hoc facit ſcḋm Hoſt.qꝛ cũ pſone ſint diuerſe:renũtiatio quo ad
vnã perſonã nõ operaẗ quo ad aliã.ar.in.l.ſi vnus.§.ante oĩa.
ff.de pac.⁊.l.cũ queritur.cum duobus ſeq.ff.de excep.rei iud.
Sed ipſe Hoſt.tenet contrariũ vt ꝓpter connexitatẽ videaẗ
renuntiaſſe appellationi etiã quo ad aduerſariũ.d.Ant.niti
tur ſaluare dictum Inn.qꝛ articulus attẽtati eſt ſeparabilis
a cauſa principali.Sed ego puto dictũ Hoſt.eſſe verius.mo
ueor qꝛ vnica fuit hic appellatio:⁊ potius concernebat par
tem ꝙ iudicẽ ex quo litigiũ erat inter partes nec videtur iu
dex appellare ſed pars aduerſa:ideo iudex neceſſario non ci
tatur in cauſa appellationis vt eſt text. in.c. venerabilibus.
poſt prin.de ſen.exc.lib.vi.vnde cũ tex.hic in fi.dicat ꝙ vide
tur appellationi renũtiare dꝫ intelligi de appellatione etiaꝫ
reſpectu partis.Item ſi articulus attẽtati eſſet hic ſeparabi
lis ab appellatione cõtra partẽ nõ propoſuiſſet iſte cõtraria
ſi fuiſſet hic auditus vt hec ꝓteſtatio operareẗ reſpectu par
tis:petitio vero quã faciebat reſpectu iudicis.ad hoc tex.no.
in.c.venerabilibus.§.ſed ſi excõicatus.poſt prin.de ſen.excõ.
li.vi.ſed hoc eſt falſum vt patet in fine litere.Itẽ hoc expreſſe
colligitur in ver.nos igiẗ.vbi dicit tex.ꝙ ſicut inferioꝛ nõ po
teſt cognoſcere de appellatiõe interpoſita ad papã ita nec de
10 innouatis poſt appellationẽ.¶ † Ulterius aduerte ad vnuꝫ
ſingulare dictũ ꝙ ponit Inno.dicẽs ꝙ ſi poſt inflictũ graua
e men[e] pars grauata aliquid agat corã iudice puta producẽdo
teſtes poteſt nihilominus infra decendiũ a tẽpore illati gra
uaminis appellare:qꝛ ius dat grauato decẽdiũ vt infra illud
tempus deliberare valeat vtrũ ſibi expediat appellare:ideo
ea que agit medio tpe etiã cũ iudice nõ preiudicabãt appel
lationi interponẽde:ſed tu vide gl. Jo.an.in.c.ſi.e.tit.lib.vi.
do.de Ro.deci.ij.alle.cclxxxviij.Cõclude ſic ꝙ pars grauata
ſpõte actũ facit corã iudice ⁊ videẗ renũtiare facultati appel
landi.ar.eoꝝ que habẽtur in.c.infirmante.de offi.dele.magi
me quãdo id qd facit eſt executiuũ grauaminis precedentis
vt in.l.ad ſolutionẽ.C.de re iudi.⁊ in.c.qd ad cõſultationem.
eo.ti.Aut ſponte nõ egit ſed iudex prefixit ſibi terminum ad
certũ quid faciẽduꝫ:tũc licet illud faciat nõ per hoc renũtiat
facultati appellãdi ratione grauaminis preteriti: qꝛ ex quo
nõ appellauit teneẗ interim parere iudici nõ tamen dꝫ face
re actũ executiuũ grauaminis preteriti vt in.d.c. qd ad con
ſultationẽ.ꝓ vtroqꝫ mẽbro diſtinctionis facit.c.ab arbitris.
de offi.dele.lib.vi.vbi ſubueniẗ ei qui neceſſitate ductus ali
quid facit. Et vide ad hunc articulum quod plene dixi in.c.
quod ad conſultationem.ſ.tit.proxi.

Zacharias.

a ¶ An ſua ſit iu
riſditio.Addõ nõ
minus abũde ꝙ
eleganter Anto.
corſe.ſing.ſuo:in
verſ.ꝑlig.in ver.
iuriſditio.et ibi
an et qñ cogno
ſcat iudex:an ſua
ſit iuriſditio.

b ¶ Et tũc dꝛ mã
datũ epi ꝯtinere
notoriã iniuſtitiã
qñ nõ poſſet iple
ri abſqꝫ pctõ vel
periculo pſone:
aut qñ mãdaret
aliqd qd notorie
non ptinet ad eiꝰ
offĩñ:de ꝗ in.c.ad
aurea.ſ.de tẽpo.
oꝛ.⁊ ibi no.qbus
mãdatis ſit obe
diẽdũ ⁊qbus nõ.

c ¶ Et idez tꝫ do.
Ant.⁊ Imo. hic
ſꝫ do.Phi.de pe
ru.hic in vlti.col.
dicit hũc tex.pro
bare ꝯriũ ſcḋm in
tellectũ Jo.and.
verioꝛẽ ſcꝫ qd ꝓ
teſtatio hec non
reijciaẗ niſi iudex
appellet:vñ ſi nõ
repelliẗ proteſta
tio iuuat ꝓteſtã
tem:lꝫ ſit ꝯria fa
cto: ⁊ ꝙ hic text.
ꝓcedit in iudicia
libꝰ hoc ſinglr ꝓ
bãs ꝙ vꝫ ꝓteſta
tio ꝯria factoꝛ iu
uat ꝓteſtãtẽ quo
uſqꝫ reijciaẗ alle.
ꝓ hac parte.not.
p Jo.an.in.c.ſi.e.
titu.lib.vj.multa
alia vt hic p eum.

d ¶ Et adde ꝗ ad
dit ſ.d.Phil.de
peru.in pe.col.
Sebaſti. Sapia.

e ¶ Inflictũ gra
uamẽ.Añ tps de
cẽ dierꝫ q dantur
ad appellãdũ nõ
currat tãgit late
Fel.in.c.qd ad cõ
ſultationem.col.
xv.ver.poſtremo
cir.curſum.ſ.de
re iudic.

1 ¶ Per appellationem legitime interpoſitã tota cauſa de
uoluitur ad iudicem ad quem.
2 Clericus poteſt donec ſatiſfecerit de delicto teneri in vincu
lis per ſuum ſuperioꝛem:et ſi opus eſt poteſt toꝛqueri.
3 Prelatus inferioꝛ citra epiſcopum poteſt habere iuriſditio
nem in clericos etiam proprio epiſcopo excluſo.
4 Subditus ab alio iniuſte detentus poteſt a domino repeti.
Creditoꝛ nõ poteſt repetere debitorẽ ſuum ab alio detentũ.
5 Dominus an poſſit agere pro iniuria furto vel turbatione
illatis ſubditis vel colonis.vide remiſſiue.
6 Appellare non poteſt vnus pro alio in ciuilibus regulariter
niſi eius interſit.
7 Appellans ⁊ appellatus ſi habent iudices diuerſos ſuperio
res ad quem appellabitur.9.tam in appellatione extraiudi
ciali ꝙ iudiciali.
8 Archiepũs efficiẗ iudex ſubditoꝝ ſuffraganei ꝑ appellationẽ
ſcꝫ qñ appellaẗ ab ipſo epo:non autem ab alio.
10 Excõicatus nõ deſinit eſſe excõicatus niſi fuerit abſolutus.
11 Appellatus ſi nõ detulerit appellationi aduerſarij:⁊ ipſe in
alio articulo licet in eadem cauſa appellauerit:talis appella
tio defendit appellantem etiam reſpectu aduerſarij.
12 Iudex a quo ſi ſemel detulit appellationi nõ poteſt vlterius
cãm reaſſumere in ſe:qꝛ iuriſditio eſt trãſfuſa in ſuperiorẽ.
13 Attentata contra appellationem legitime interpoſitam re
uocantur ante omnia non ſolum ſi fuerit appellatum a iudi
ce:ſed etiam ab aduerſario extraiudicialiter.14.
15 Excommunicatus iniuſte non eſt vitandus.16.
16 Sola denũtiatio excõicationis nõ ꝓbat quẽ eſſe excõicatũ.
17 Interdici põt citãs ꝑ prelatũ inferiorẽ epo ex cõſuetudine.
Ea que ſunt meri imperij ⁊ ſupreme poteſtatis poſſunt pre
ſcribi per inferiorem.
18 Inter ceſſationẽ a diuinis ⁊ ſñiaꝫ interdicti magna eſt dĩa.
Irregularitatem incurrit ſacerdos etiam foꝛẽſis ſi celebrat
in loco interdicto.
19 Irregularitatem nõ incurrit ille qui celebrat in ciuitate vbi
ceſſatur a diuinis.
20 Irregularitatem nunꝙ quis incurrit niſi in caſibus a iure
expreſſis.
21 Illa que conſiſtunt in facto non ſuſpenduntur per appella
tionem ſed opus eſt contrario facto.
22 Sententia interdicti poteſt ſuſpendi ab ipſo interdicente.
23 Sentẽtia excõicationis nõ ſuſpendiẗ niſi per ſolum papam.
Excõicatio nõ plus ligat ꝙ ipſum peccatũ ꝓpter qd fulmi
natur quo ad eccleſiã triumphantem:ſed militantem ſic.
24 Appellatio minus legitima non ſuſpẽdit iuriſditionem iu
dicis:niſi ei detulerit.

Dilectis

1 Dilectis. ¶ †Per appellatio-
nē legitime interpo-
ſitam principale cum acceſſorijs ad iu-
dicē appellationis deferf ⁊ ſentētie ex-
communicationis ⁊ interdicti poſt appellationez
late nō tenent. h. d. Primo ponitur partis narra-
tio. Secundo diffinitio ibi: qꝛ vero. ¶ Caſus lite-
ralis. Epiſcopus altiſiodorenſis quendā preſbyte-
rum domus dei in qua diſpēſationem plenariam
obtinere dignoſcitur detineri faciebat in vinculis
pro eo ꝙ bona quedam ipſius eccleſie que furtiue
ſubtraxerat reſtituere denegabat: ꝓpter qḋ etiam
fuerat ab eodē ep̄o excōicationis vinculo innoda-
tus. Decanus altiſiodorēſis dicēs eccleſiam ipſaz
et dictum preſbyterū ad ſuā iuriſditionē ſpectare
monuit ep̄m vt ei dictū preſbyterū reſtitueret. epi-
ſcopus timens ne decanus aliquid in ſui preiudi-
cium attētaret ad metropolitanā ſedem appella-
uit. Sed decanus appellationi non deferēs protu-
lit interdictū: vt epiſcopo in ciuitate preſente a di-
uinis in eccleſia altiſiodorēſi ceſſaretur. Poſt hoc
in termino appellationi prefixo partes comparue-
runt in preſentia officialis archiepiſcopi ſenonē.
decanus allegauit qḋ appellationi epiſcopi ideo
non duxerat deferendū: qꝛ preſbyter adhuc in vin-
culis tenebaf ad ſe. apo. appellauit. officialis non
obſtāte appellatione irritum nūtiauit interdictū
poſt appellationē epiſcopi a decano promulgatū.
Poſt hoc qꝛ decanus impediebat diuinū officiuz
in eccleſia celebrari epiſcopus ipſum excōicauit ⁊
per archiepiſcopū ſuū fecit excōicatū nūtiari ſed
canonici ſenon. decanū nō vitabāt. Super his or-
ta queſtione inter epiſcopum ⁊ decanū procurato-
res vtriuſqꝫ partis ad ſe. apo. acceſſerūt hec ⁊ alia
corā domino pa. propoſita fuerunt. Papa exami-
nato negotio intellexit ꝙ epiſcopus diuerſos mo-
dos expreſſit ſm̄ quos paratus fuit iuſtitiā exhi-
bere decano ſuper captione preſbyteri appellās
ad metropolitanū decanus poſtea nō potuit ferre
ſententiā interdicti: ⁊ ideo. Papa ſententiā illam
decreuit irritam ⁊ inanē poſt appellationē legiti-
me promulgatā eo nō obſtāte ꝙ decanus ad excu-
ſationē ſuam quaſi variando propoſuit qḋ anteq̄
ep̄s appellaſſet tulit ſentētiā interdicti cuius effe-
ctum ad tp̄s duxerat ſuſpendēdum: cuz interim ſi
hoc verū fuiſſet appellatione interpoſita procede-
re nō debuit ad ſententiā exequendā: ꝓceſſum offi-
cialis pronuntiauit temerarium qui poſt appella-
tionē a decano interpoſitā decreuit ſentētiam in-
terdicti irritā ⁊ inanem: qꝛ ap. ad ſe. apo. interpoſi-
ta nihil debuit innouari. Preterea licet ſententia
excōicationis ep̄i promulgata in decanum prima
facie videbaf recte lata cū per officialē prohibitū
eſſet ne ſeruaref in eccleſia interdictuz: ⁊ decanus
diuinum officiū impediebat ſcilicet prohibēdo ne
celebraref in eccleſia: tamen qꝛ per appellationem
a decano interpoſitam ad papā cui officialis duxe-
rat deferēdum apoſtolos cōcedēdo: non ſolū prin-
cipale negotium ſed etiā acceſſoria deferebanf ad
ſe. apo. ſententiā ep̄i latā poſt appellationē decer-
nit papa irritā et inanē. In fine licet archiepiſco-
pus decanū denuntiauerat euitādum tamen cano-
nicos ſenon. qui ſaniori ducti cōſilio cōmunicaue-
runt eidē inculpabiles iudicauit: qui potius volue-
runt deferre appellationi facte ad papā q̄ denun-
2 tiationi facte ab archiep̄o. Ber. ¶ †No. i. clericuz
poſſe detineri in vinculis per ſuperiorē ſuū donec
ſatiſfaciat de delicto licet actum ſit ciuiliter: ⁊ etiā
a ſi opus eſſet [a] poſſet ob hanc cauſam torqueri [b] et
b vtrūqꝫ probatur in. c. i. de depo. facit. c. ſi clericos.
ſ. de ſent. excō. li. vi. Quid autē ſi ageretur ciuiliter
nunquid pro debito poſſit detineri. no. in. c. ij. ſ. de
3 pig. ⁊ ibi dicā. ¶ †No. ij. ꝙ prelatus inferior citra
ep̄m pōt de iure ſpeciali habere iuriſditionē etiā
in criminalibus in clericos dioceſis etiā ep̄o exclu-
ſo ita vt non ſit locus preuentioni. Pro hoc facit
c. irrefragabili. §. exceſſus. ſ. de offi. ordi. nam epi-
ſcopus hic preuenerat iſtū decanū in captura pre-
ſbyteri: ⁊ nihilominus decan⁹ illū repetebat tanq̄
ſpectātem ad iuriſditionē ſuā an hoc poſſit induci
reſpecta certe partis dioceſis vt excluſo ep̄o habe-
at inferior iuriſditionē plenariā: eſt queſtio notabi-
lis ⁊ plene eam tāgo in. c. cū contingat. de fo. cōpe.
vbi vide: ⁊ vide Jo. an. in. c. ſi ep̄s. de offi. ord. lib. vj.
4 in nouella. ¶ †Tertio not. et tene menti ꝙ iudex
eccleſiaſticus poteſt repetere ſubditū ſuuz ab alio
iniuſte detētum intereſt enim ſua ne violetur eius
iuriſditio vt poſſit ſubditus ſibi et eccleſie ſue de-
bita ſeruitia impendere: ſic ⁊ poteſtas repetit ſub-
ditum ſuū vt poſſit munera perſonalia ſubire. l. de
iure. ff. ad munici. ⁊ vide tex. cū glo. in. l. j. §. per hāc
ff. de rei vēd. ſic dominus repetit aſcriptitiū ſuū vt
in. c. ij. ſ. de iude. creditor vero non poteſt repetere
debitorē ſuū ab alio detētum ſm̄ Inno. et bene qꝛ
creditor nō habet ius in perſonā debitoris. ſecus
in ſuperioribus dicēdum eſt: de quo vide gl. op. in
c. autoritate. de priuil. li. vj. ⁊ quedā pulchra tāgun-
tur hic per Inn. gl. tamē in. d. c. autoritate poſuit
5 ꝯcluſiue dicta Inn. hic ideo illa omitto. ¶ †Tra-
ctat enim an dn̄s poſſit agere pro iniuria vel furto
facto ſubditis vel colonis: et quid ſi turbatur ⁊ an
poſſit intentare alias actiones eis competētes: et
vide de hoc Jo. an. et Arch. in. c. ad apoſtolice. de
re iudic. lib. vi. per Arch. ij. q. i. in primis. vide ho.
tex. in. c. licet. maxime in ſi. de proba. et Guil. ⁊ zen-
ze. in cle. ſi dominū. de reli. ⁊ vene. ſan. ⁊ do. de Ro.
dccl. ccclxxx. ⁊ videnf predicti cōmuniter cōfirma-
6 re dicta Inno. hic. ¶ †No. iiij. dictū ſatis notādū
ſuperiorē poſſe appellare nedum pro ſe ſed etiā ꝓ
ſubditis ſuis: vt patet ibi: ſe ac ſuos ⁊c. quod pro-
cedit ſm̄ Inno. quādo ſuperior poteſt pretendere
aliquod intereſſe reſpectu ſubditoꝝ: intererat enī
hic ep̄i interdictum nō poni etiā reſpectu ſubdito-
rum: qꝛ curare debet vt populus non patiatur de-
fectum in diuinis ⁊ vt corroboretur in fide: ne ſan-
guis ſubditorū de ſuis manibus requiratur. ſ. de
offi. ord. irrefragabili. ⁊ in. c. inter cetera. x. q. i. legē-
da. als regulariter non appellat quis pro alio in
ciuilibus. Nā regula in appellatione eſt vt non au-
diatur is cuius non intereſt. ij. q. vi. nō ſolent. et in
7 c. cū inter. R. ſ. de elec. ¶ †Quinto no. aliud pul-
chrum et ſingulare dictū nec memini ꝙ alibi pro-
betur et ſolet ad hoc adduci iſte tex. videlicet qḋ ſi
appellās extra iudiciū ⁊ appellatus habent diuer-
ſos iudices poteſt appellās ſe ſubijcere protectio-
ni ſui iudicis et ad illum appellare ⁊ talis appella-
tio tuebitur ipſum appellātem vt hic. Hic enī ep̄s
habebat archiepiſcopū iudicē ordinarium: ſed ar-
chiepiſcopus nō erat iudex decani: qꝛ metropoli-
tanus nō eſt iudex ſubditorum ſui ſuffraganei. ſed
ſi epiſcopus vult cōuenire ſubditum ſunt aſſumēn-
di arbitri. xi. q. i. ſi clericus. no. in. d. c. irrefragabili.
8 ¶ †Et ſi diceres ꝙ per appellationē archiepiſco-
pus efficif iudex ſubditorū epiſcopi. vt in. d. c. pa-
ſtoralis. dico illud ꝓcedere quando appellatur ab
ipſo epiſcopo: quia tunc archiepiſcopus tanq̄ ſu-
perior habet corrigere factū ep̄i: ſed hic nō appel-
laf ab ep̄o: ſed ipſe ep̄s appellabat ſubditum ſuuz
ad archiepiſcopum: et appellatio extraiudicialis
eſt quedam prouocatio ſeu conuentio. vt in. c. cum
9 ſit. ſ. e. ¶ †Op. contra tex. ⁊ no. hic collecta de. c. ſi
clericos. de ſent. excō. lib. vj. videf enim ꝙ non po-
tuit ep̄s appellare decanum ad archiepiſcopū ra-
tione predicta. Sol. cōtrarium eſt difficile. ſed po-
teſt ſic reſponderi qḋ aut ep̄s vel alius appellans
extra iudicium vult trahere appellatū ad iudicez
proprium appellātis vt faciat iuſtitiam de appel-
lato et non poteſt: ſed debet tunc appellare ad iu-
dicem appellati cum ſit quedā conuentio: vt ſupra
dixi. ⁊ debet actor ſequi forū rei. de fo. cōpe. cuz ſit.
et hoc caſu habet locū cōtrarium. Aut appellans
appellat ne turbetur in iure ſuo: ita qḋ in veritate
eſt reus: ⁊ tunc poteſt ſe ſubmittere protectioni ſui
iudicis: ⁊ ad eum appellare extra iudicium: vt hic
eſt caſus valde notabilis. Ratio eſt qꝛ cuz ſit reus
originaliter et re ipſa poteſt illam cauſam deduce-
re ad iudicē ſuum ſicut facit reus quando vult con-
uenire actorem ſuper exceptione ſibi competenti.
Nam trahit actorem ad iudicem ſuuz vt potius in-
ſpiciatur natura cauſe q̄ actus prouocationis ad

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Si opus eſſet. An clericus poſſit torq̄ri tradit Abb. in. c. cuz in ꝯōne. ſ. de reg. iu. Jo. de ana. in. c. i. col. v. de cler. percuſſo. And. ſic. in c. ſi cōſtiterit. col. iij. ſ. de accu. Fel. in. c. veniēs. co. ij. de teſti. ⁊ in. c. vniuerſitatiſ. ſ. de ſentē. exc. Marſi. bononi. in ſingu. lv. inci. aduertas ad vnum. Alex. in. l. multis. in apoſti. ff. de queſtio.
b ¶ Idē no. Bal. ⁊ d. Phil. de peru. hic in p̄mo not. ⁊ ex hoc ⁊ ex tex. not. ꝙ ſi aliquis ſit in carcere: tn̄ pōt ꝯ eū ꝓcedi ⁊ excōicari ꝑ quo. l. ij. ff. ex q. cau. ma. vbi eſt gl. fin. ꝙ ille q detinef in carcere pōt tn̄ citari ad domuz ſolite habitatiōis: ⁊ valet ꝓceſſus ꝯ euz ſz Bal. ibi ⁊ hic. lz ſibi ſubueniaf ⁊ reſtituaf cū parere nō potuit vt ibi dicif nō tn̄ dimittif reus a carcere pendēte ap. text. eſt hic ſcd̄m Bal. ⁊ ad intelligētiā predictorū vide Bar. ⁊ Angel. in. l. j. ff. de in ius voc. ⁊ facit ſz d. Phil. de peru. hic i. j. col. qꝛ carcerat⁹ nō liberaf a debito et pōt ꝯ eū ꝓcedi per alia iuris remedia et eius bona capi ⁊ vēdi vt p Bar. in l. cōſentaneuz. C. quō ⁊ qn̄ iud. col. vi. ⁊ p Bal. in. l. q legati. C. vt i poſſeſ. leg. quō ergo poſſet expediri ꝓceſſus ꝯ carceratū ſi citatio de eo facta foret nulla ⁊ vt hic lati⁹ p ip̄m d. Phi. hoc vltimū diligēter notā ad practicā ꝙ ſi pars intētauerit vnū remediū executiuū poteſt adhuc aliud ⁊ aliud intentare: donec actualiter ſatiſfiat: ita voluit Bar. ⁊ bal. vbi ſ. ⁊ Bal. ⁊ d. Phil. hic ⁊ Bal. in aut. q̄ ſupplicatio. C. de p̄ci. impe. offe. ⁊ in. l. ſi. §. ſed ſi cū ſcio. ff. ſi cer. pe. ⁊ in. l. ignorare. i ſi. C. de re mili. ⁊ i. l. j. l. vlt. col. poſt gl. ibi. C. de pbi. ſeq. ⁊ ibidē dicit ꝙ ꝯ ꝯtumaces p̄t q̄s vti miſſiōe i poſſeſſionē: ⁊ ſeqſtratione rerū ⁊ alijs remedijs ſimł donec ſatiſfiat: ⁊ idē tz Ang. i. l. nemo carcerē. in p̄n. C. de exac. tri. li. x. ⁊ no. Ang. i. l. q reſtituere. ff. de rei vendi.
Anto. Franciſ.
¶ An carcerat⁹ poſſit citari. Dicas ꝙ qn̄ citaf dz eſſe caut⁹ vt mittat nūtiū ad iudicē q nūtiat iudici carcerationez ſuā qꝛ tūc ꝓceſſus poſtea fact⁹ erit null⁹. vt p Pau. de ca. poſt Bart. in. l. ij. in. §. n. ff. ſi q̄s cau. ⁊ ibi etiā p Alex. in vl. col. in v̄. qd de carcerato. ⁊ vide Bar. in. l. is q reus. in vlt. col. ff. de pub. iud. ⁊ vide Alex. in. l. ij. l. ij. col. vbi alle. multas ꝯcordātias. ff. de i ius vo. ⁊ vide ēt pau. de caſt. in. l. qſitū. in. ij. colū. ff. de re iudi. et de hoc an poſſit citari ad domū ſolite habitatiōis ⁊ valeat proceſſus ꝯ eū ſic citatū. vide glo. ⁊ Bal. i. l. ij. C. ex q. cau. ma. vbi dicit ꝙ ſi citef ad carcerē nō arctaf venire: tn̄ valet proceſſus ſm̄ euz factus ꝯ ip̄m carceratū lz ꝯcedaf ſibi reſtitutio et iō bona eſt cautela de q̄ ſupra dixi: ⁊ an carcerat⁹ citatur vt pſonaliter cōpareat poſſit mittere ꝓcuratorē. dicas qḋ ſic ſi pōt eū facile recipere. vide Bart. in. d. l. is q reus. ⁊ Paul. de ca. in. l. ij. ff. de in ius voc. ⁊ Alex. in. d. l. qſitum. ff. de re iud. ⁊ in. l. q i carcerē. ff. qḋ me. cau.

iudiciū:vt plene dico in.c.ſi quis cōtra clericū.de
fo.cōpe.allegando pro hoc vltimo multas concoꝛ
dantias.Ex his habes nouā inſtructionē ad quē
ſit appellādum extra iudiciū quādo actoꝛ et reus
ſunt diuerſi foꝛi:nec nīs inueſtigaui.In iudicio ve
ro ſemper eſt appellandum ad ſuperioꝛē tribuna
lia quo appellatur.vt in.c.romana.§.debet.ꝛ qđ
10 ibi no.e.ti.li.vi.¶ †Sexto no.ꝙ interdictū poteſt
ferri ſub certo modo ita vt eo exiſtente habeat in
terdictū vires ſuas:modo vero ceſſante ceſſat effe
ctus interdicti:vnde decanus hic ſubiecit eccleſiā
interdicto q̄diu epiſcopus eſſet preſens in ciuita
te et ſic epiſcopo preſente habebit effectum:eo ab
ſente ſuſpenditur effectus:ſecus videtur in excom
municatione:quia ſemel excōicatus nunq̄ deſinit
eſſe excōicatus etiā deficiente modo ſeu conditio
ne niſi prius abſoluatur:ꝛ id quod dixi de interdi
cto habet locum in ſuſpēſione:vide ad vtrūq; ho.
tex.cū gl.no.in cle.j.de decimis.ꝛ Innoc.in.c.cum
11 bone.de eta.ꝛ quali.¶ †No.ſeptimo vnum aliud
dictum quod nō credo alibi ita bene probari neq;
audiui nīs ad hoc iſtū tex.allegari:ꝙ q̄uis nō de
tulerit qs appellationi aduerſarij nihilominus ſi
ipſe poſtmodū appellat in alio articulo etiā in ea
dem cauſa talis appellatio defendit appellantem
etiā reſpectu aduerſarij cuius appellationi noluit
iſte deferre.ꝛ ſingulariter iſte tex.probat opinionē
quam tenui in.c.an ſit deferēdum.§.eo.cōtra opi.
Io.an.ꝛ do.Ant.nec allegaui ibi tex.iſtū.hic eñ vt
aperte colligit ex tex.decanus non detulit legiti
me appellationi epi et tñ appellatio ſua poſtmo
dū interpoſita in alio articulo eiuſdē cauſe nedū
defendit ipm appellantē reſpectu officialis a quo
appellat:ꝛ qui detulit appellationi ſue:ſed reſpe
ctu epi qui appellationē ſuā nō approbauit:ꝛ intā
tum valuit appellatio decani vt impediret validi
tatem excōicationis late per epm:ꝛ ſic epus tenebit
hic deferre ap.decani interpoſite in alio articulo
eiuſdē cauſe lȝ decanus nō detuliſſet prius appel
lationi epi:ꝛ hoc ſemp no.q: facio de hoc dicto ma
ximū feſtū.¶ Octauo no.ꝙ ſnia interdicti poteſt
ſuſpēdi per iudicē interdicentē ꝛ ꝙ appellatio tpe
ſuſpēſionis interpoſita operatur dilationē ſuſpē
ſionis in euentum appellationis:ꝛ videt hic caſus
expreſſus in ver.nō obſtante.p opi.Io.an.in.c.ad
12 hoc.§.e.ti.ꝛ.j.aliquid dicā.¶ †No.in ṽ.officialis
ꝙ iudex[a] ſemel deferēs appellationi nō poteſt am
plius penitere et reaſſumere in ſe cām q: iuriſdi
tio eſt tranſfuſa in ſuperioꝛē.vt in.c.cū appellatio
nibus.co.tit.li.vi.vnde nō valet proceſſus etiā als
legitime factus per iſtū iudicē qui detulit appella
tioni.¶ No.cōſequēter ꝙ turbās diuinū officium
13 poteſt excōicari.¶ †Itē no.ꝙ vbi appellatio ex
traiudicialis interponit ex probabili ꝛ veriſimili
cauſa ſcilicet a iure approbata reuocant oia in cō
trariū poſtmodū attentata:licet nō non probetur
veritas cauſe vt hic eſt tex.notabilis ꝛ plene exa
minat Inn.Nam papa nō mādauit prius inquiri
vtrum iſte presbyter ſpectaret ad iuriſditionē de
cani vel epi ſed immediate pronūtiauit interdictū
nullum tanq̄ interpoſitū poſt appellationē legiti
14 mam:qđ bene no.¶ †Itē no.aliud pulcherrimū
dictū ꝙ attentatū poſt appellationē extraiudicia
lem eſt nullū non ſolū quādo appellat extra iudi
cium ab aliquo vt a iudice ſed etiā qñ appellatur
ab aliquo vt a parte que poſſet attentare aliquid
in iniuriā appellantis:qđ de directo eſt cōtra not.
per do.Ant.in.c.cōſuluit.§.e.ꝛ ibi dixi.nā hic epus
appellauit a decano nō tanq̄ a iudice ſuo cū eſſet
ſibi ſubditus ſed appellauit ab eo ne pretextu con
ſuetudinis iniuſte ſubijceret eccleſiā interdicto et
vigoꝛe appellationis interdictū iudicat hic irri
15 tum.¶ †Ultimo no.ex fine litere ꝙ denuntiatio
ni ſuperioꝛis denuntiātis aliquē excōicatū ꝛ vitā
dum nō eſt obtemperandū ſi probabiliter conſtat
veritatē eſſe in cōtrarium:vtputa q: fuit excōica
16 tus poſt appellationem legitimā.¶ †Ex quo no.
duo.pmo ꝙ ſola denuntiatio excōicationis non
probat quē eſſe excōicatum vt hic:ꝛ ꝙ non tenent
ſubditi obtemperare prelato denuntiāti excōmu
nicatū poſt appellationē vitandū.vide dominos de Ro.deci.cclvj.ho
17 dic vide qđ habet in.c.ſolet.in fi.de ſen.ex.li.vi.¶ †In gl.ij.ibi.ciuita
tem vel eccleſiā ꝛc.No.bene hanc gloſſam ex qua habes ꝙ inferiori pre
lato citra epm pōt ex cōſuetudine cōpetere poteſtas interdicēdi nedū
eccleſiā maioꝛē ſed totā ciuitatē.Hoſt.tenet hic contrariū reſpectu ciui
tatis.adducit no.in.c.cū contingat.de fo.cōpe.vbi tractauit:nūquid ea
que ſunt meri imperij et ſupreme poteſtatis poſſunt preſcribi per infe
rioꝛē.ꝛ q: Hoſt.ibi tenuit ꝙ nō ideo hic ponit opi.iſtā contrariā:ſed q:
vt ibi dico cōmunis opi.legiſtarum ꝛ canoniſtarū eſt in contrariū.facit
18 qđ no.Io.an.in.d.c.ſi epus.ꝛ mihi hoc dictū glo.placet.¶ †Alij intelli
gunt hunc tex.vt loquat in ceſſatione a diuinis.Nam differentia eſt in
ter ceſſationē a diuinis ꝛ ſentētiā interdicti.Nam ceſſatio a diuinis eſt
quid facti:nō enim aliud eſt q̄ ſuſpendere organa miniſtroꝝ vt ibi non
celebrent.Sententia vero interdicti eſt quid iuris:vnde ſupponit ille
locus interdicto:ita ꝙ ibi celebrās q̄ticunq; foꝛēſis incurret irregula
ritatē:q: celebrat in loco interdicto:vt in.c.is qui.de ſen.exc.li.vi.ſecus
autē quādo clerici deliberāt inducere ceſſationē q: tunc celebrās ibi nō
efficitur irregularis tanq̄ non celebrās in loco interdicto.hoc notāter
19 voluerūt doc.in.c.irrefragabili.prea.ꝛ hic.¶ †Dubiū tamē remanet
quid ſi ceſſatio a diuinis eſt generalis puta reſpectu toti⁹ ciuitatis nū
quid ibi celebrās efficiat irregularis.Io.an.tangēs in.c.ſi canonici.de
offi.oꝛ.li.vi.cōcludit ꝙ ſic q: talis ceſſatio generalis equiparat interdi
cto.per cle.j.de ſen.exc.ſed do.Anto.dicit hic ſub dubio foꝛte ꝙ ex toto
nō pcedit illa equiparatio:ꝛ hoc conuerti⁹ putarē ꝙ celebrās in ceſſatio
20 ne generali nō efficiat irregularis.¶ †Regula eſt vt nūq̄ quis incur
rat irregularitatē niſi in caſibus iure expreſſis.vt in.d.c.is qui.ſed iure
non cauet niſi de celebratione in loco interdicto.Nec obſt.illa cle.j.que
facit equiparationē tantū in illo caſu:ꝛ pene nō debēt extendi vt in re
gula odia.ꝛ regula in penis.de reg.iur.li.vi.Ubi tamē plus placet vt
hoc.c.loquat in vero interdicto per tex.in ver.q: vero.vbi interponun
tur verba pape ꝛ ſemp papa appellauit ſententiā interdicti.Itē ceſſa
tio a diuinis eſt quid facti ideo non cadit illud verbū irritū poſitum:et
illud verbū inanē ꝛc.Itē appellatio hic habuit ſuſpendere interdictū
21 quod nō faceret in ceſſatione cū illa ſit quid facti.¶ †Ea enim que con
ſiſtunt in facto non ſuſpēdunt per appellationē:ſed opus eſt contrario
facto.arg.in regula.j.de reg.iur.ꝛ in.l.nihil tam naturale.ff.de reg.iur.
¶ In glo.iij.in fi.aduerte ꝙ hoc dictū eſt cōtra deciſionē.c.nā ſi verum
eſſet dictū glo.appellatio epi nō fuiſſet legitima:cuius cōtrariū hic di
citur.Sed dic ꝙ glo.voluit ponere rationē que potuit mouere iſtū de
canū ad nō deferēdū appellationi epi:q: adhuc tenebat presbyterū in
vinculis.Ratio decidendi in cōtrariū ſumit.j.ex gl.in verbo diuerſos.
nā licet eſſet notoꝛiū epm detinere presbyterū nō tñ erat notoꝛiū ꝙ in
22 iuſte detineret:ideo habebat ius cōe pro ſe.¶ †In gl.in verbo ſuſpen
dendū.in fi.Hec gl.multū intricate pcedit:ꝛ ideo dubitauit de deciſio
ne queſtionis ꝛ nō fuit auſa firmare pedem:ꝛ idē fecit in.c.ad hoc.§.eo.
Et de materia dic vt plene dictū fuit:tñ iſte tex.vt.§.dixi multum vrget
me ad tenēdum opi.Io.an.in.d.c.ad hec.vbi dixi ꝙ ſentētia interdicti
poteſt ſuſpendi ab ipſo interdicēte ꝛ ꝙ appellatio medio tpe interpoſi
ta differt ſuſpenſionem in euentu appellationis.Et q̄uis Io.cal.ibi te
neat cōtrarium in hoc vltimo ꝛ placebat mihi ſua opi.ibi:tñ iſte tex.vt
dixi multū vrget in §ntū in ṽ.nō obſtāte.illa eñ ſunt ṽba pape:ꝛ cōfun
dit decanū allegantē ſuſpēſionē ꝛ excuſationē ſuā:ꝛ dicit Io.de lig.hic
eſſe caſum nec loquit de ceſſatione a diuinis vt quidā voluit:ſed de vero
23 interdicto vt colligit ex verſi.q: vero.¶ †No.tñ gl.in fi.ꝙ inferioꝛ citra
papā nō pōt ſuſpēdere ſentētiam excōicationis:ſed papa ſic ſed intelli
go pcedere in papa reſpectu eoꝝ que inſunt ſentētie excōicationis de
iure poſitiuo quo ad ea videlicet que concernūt iſtā eccleſiā militantē:
non autē ad ea que cōcernūt eccleſiā triumphantē ad hoc.c.a nobis.de
ſen.exc.ꝛ vide gl.ſing.in.c.quodcūq;.xxiiij.q.j.que dicit iudicē eccleſia
ſticum nullā vim poteſtatis exercere ferendo ſententiā cenſure quo ad
eccleſiā triūphantē:q: ſi quis deliquit immediate excōicatus eſt quo ad
deum.ſi nō deliquit nō pōt ſeparari a gratia dei per ſententiā iudicis.
vt in.c.cum eterni.de re iud.li.vi.¶ In glo.in ver.deferendū.in fi.glo.
male refert factum:nam ſi officialis prius nuntiaſſet interdictum nul
lum:valuiſſet proceſſus:ſed prius detulit appellationi et poſtea pro
nuntiauit quod facere non potuit cum per delationem eſſet ab eo abdi
24 cata iuriſditio.vt in.d.c.cum appellationibus.¶ †In glo.penul.in fi.
Io.and.ꝛ communiter doc.ſequentes dicunt ꝙ licet appellatio decani
fuiſſet minus legitima tamen ex quo iudex detulit illi non debuit pro
cedi contra ipſum per.d.c.cum appellationibus.Hec ratio mihi non
placet:quoniā licet delatio iudicis minus legitima habeat ligare ma
nus ipſius iudicis deferētis nō tamē potuit ligare manus epi qui non
detulit.Si ergo appellatio decani fuiſſet minus legitima valuiſſet ex
communicatio lata per epiſcopum.vt in.c.licet.de ſententia excommu
nicationis libro ſexto.Ideo placet mihi dictū glo.ꝙ appellatio deca
ni fuit als legitima.nā ſm iſta tempora quelibet appellatio deferebat
cauſam ad ſuperioꝛem ex quo nō erat manifeſte friuola.vt no.in.c.pa
ſtoralis.§.e.¶ Glo.fi.fuit declarata in vno notabili.

1 ¶ Per reuocationem alicuius negotij ad ſedem apoſtolicā ligātur
manus iudicis inferioꝛis eo adeo vt poſtea nil valide coꝛā eo attētatur.

Cauſam

[a] Sebaſti. Sapia. ¶ Qđ iudex. Qñ hoc pcedat:vide Alex.in.l.qđ iuſſit.col.pe.ff.de re iudi.ꝛ in cōſ.lxx.inci.videt prima facie.co.iij.in.iiij.vol.Fel.in.c.qualiter ꝛ quando.j.col.vij.ṽſic.fallit iiij.j.de accu.

a ¶ Pro intellectu huius decre. vide Archid. in. c. multum ſtupeo. iij. q. vj. vbi alle. Inno. hic. ⁊ vide hic Bal. qui not. ex tex. arg. ꝙ ſi tabellioni auferatur vſus ſigni quo vtit in inſtrumentis non poſſet decetero vti tabellionatus officio poteſt enim auferri per ſuperiorē vſus ſigilli ⁊ ſigni: vt hoc tex. ⁊ de ſigillo vide no. in. c. ſignificaſti. ꝫ. c. Item not. ex tex. ibi irritam ⁊ inanem: ꝙ poſtq̄ papa aliquam cauſam ad ſe reuocauit quicquid poſt ea fit eſt ipſo iure nullum: ⁊ ita decerni ⁊ declarari debet ⁊ hoc propter virtutē geminationis horum verborū irritā et inanem prout in ſimili dicit ſolus Bar. in. l. non dubium. in. ij. col. in vj. no. C. de leg. ꝙ iſte dictiones caſſum et inutile ſimul iuncte ſignificāt ꝙ ipſo iure: et hoc ꝓpter virtutē geminationis. vide tex. iuncta gl. j. parua. in aut. caſſat irrita. C. de ſac. ſan. ecc. ⁊ ſorti⁹ ⁊ ſingulari⁹ voluit Bal. in ti. de pact. cō. in. xij. col. ⁊ in ver. in irritus deducitur ꝙ licet regula ſit ꝙ quādo lex vtitur verbo futuri tēporis nunq̄ intelligat ipſo iure ſꝫ requirit ſentētia. glo. eſt in. l. in criminali. C. de iu. om. iu. ⁊ in. l. iubemus nulli. §. ſane. el. ij. vbi Bar. ⁊ alij. C. de ſa. ſanctis eccl. tū q̄. ll. gemīate vterent verbo futuri temporis: vt q̄ diceret vt in illo tex. annullentur ⁊ in irritū deducātur certe intelligerētur ipſo iure ⁊ nō p ſententiā iſtud dicit Bal. probari ibi vbi non requirit aliqua ſentētia qđ multum diligēter no. Itē no. limitationē ad. l. in bello. §. facte. ff. de cap. cuꝫ ſi. ꝙ lꝫ q̄ facta ſūt nō poſſunt tolli ꝙ non ſint facta: q̄ hic ſolū priuat deus tamen pōt īduci quo ad effectum iuris ꝙ facta habeant pro infectis facit. l. non dubium. C. de legi. cle. j. in ver. ipſo iure. de hereti. ⁊ ad idē gl. fi. in ver. pro infectis. in cle. j. de immu. ecc. nā poteſt fieri reuocatio actus geſti: vt ſic ex tunc habeatur pro infecto etiā quo ad effectus retro cauſatos intantum ꝙ excommunicatus etiam abſolutione non egeat.

Anto. Franciſ. ¶ An facta poſſint haberi pro infectis ſaltem quo ad effectū iuris. Dicas ꝙ illud eſt ex iuris fictione vt ius fingat illud non eſſe factū quod eſt factū: ſed ſm veritatē ꝙ nō ſit factū illud eſt impoſſibile etiā reſpectu dei qui priuatur tali poteſtate etiaꝫ ſi ipſe deus vellet vt optime declarat Bal. in. l. fi. C. de legi. ⁊ vide do. Card. optime declarantē in cle. j. de immu. eccl. vbi dicit qđ deus nō poteſt facere preterita non fuiſſe facta quo ad veritatem. ⁊ vide bea. Tho. in. j. parte ſumme. q. xxv. arti. iij. et articu. iiij.

¶ Et de verbis geminatis de qbus hic fit mētio plura eſſent dicēda: ſꝫ hec pauca ſufficiāt ſcꝫ ꝙ geminatio cōfeſſionis etiā extraiudicialis probat cōtra confitentē. l. cum ſcimus. et ibi per Bar. C. de agri. ⁊ cenſi. lib. xi. ⁊ per Alex. ple. in. l. publia. ff. depo. ⁊ vide Pau. de ca. in cōſi. clxxij. vbi ponit de huiuſmodi verbis geminatis: ⁊ ideo dicimus ꝙ geminatio pacti nudi et de iure ciuili ponit actionē. l. j. §. pe. ff. de cōſti. pe. et habetur in. §. de ꝯſtituta. inſti. de actio. ⁊ p Bal. et Ang. in. l. fi. C. ad. l. fal. ⁊ p doct. in. c. per tuas. de arbi. ⁊ p do. Ant. de butr. in. c. cum contingat. de iureiu. ⁊ ponit Alexan. in. l. iuriſgentium. in. §. ſed cū nulla. ff. de pac. ⁊ de geminatione appellatiōis: de qua hic fit mētio vide etiā p Bar. et Alex. in. l. cum procurator. in. §. j. in fi. ff. de oper. no. nunt. et adde qđ geminatū reſcriptum principis emanatū circa idem taſtū valet quantū ſi eſſet appoſita clauſula motus proprij. ita Bal. not. in. l. nec damnoſa. C. de preci. impera. offe. ⁊ adde etiaꝫ ꝙ geminatio verborum enuntiatiuorū inducit diſpoſitionē. vt plene per Alex. in. l. ex hac ſcriptura. ff. de donatio. et vltra adde qđ geminata conditio adiecta legato quod quis ſibi aſcribit propria manu in teſtamento alicuius excuſat ſcribentem a pena. l. diuus. in. §. fi. et ibi per Barto. ff. de fal. quod eſt not. ad limitationem eorum que habētur in tit. C. de his qui ſibi in teſta. aſcri.

2 Cauſam ſeu negotium an et quando videatur ſuperior ad ſe reuocare.
Epiſcopus poteſt ad ſe reuocare cauſas vertētes coram eius vicario.
3 Iuriſditio iudicis magis ſuſpēdit per reuocationem cauſe quā facit ſuperior q̄ per appellationē.
4 Appellatio non annullat actum de futuro omnino acceſſorium ad preteritum.
5 Papa ſi reſeruauit ſibi prouiſionem alicuius abbatie: et ante talem reſeruationē aliquis erat electus et confirmatus: non cenſetur velle derogare iuri iſtius electi.

a UT noſtrum.

Hoc ca. legitur varijs modis ⁊ vt cuilibet lecture ſatiſfiat ita generaliter ſummat. Poſtq̄ papa aliquam cauſam ad ſe reuocat nō valet ꝓceſſus poſtea per minorē iudicē factus ſicut nō valeret ſi fuiſſet ab eo legitime appellatū. Primo ponit dictū.
1 Secundo rationē dicti. ibi: cū plus. ¶ † No. j. ꝙ p reuocationē alicui⁹ negotij ad ſedē apo. ligat manus iudicis inferioris vt ſibi ſit valide in eadē cauſa attentare poſſit. Et idē eſt ſm doc. in alio ſupe-
b riore[b] citra papā dūmodo habeat poteſtatē ad ſe reuocandi tale negotiū. Pro hoc. l. iudiciū ſoluit.
2 ff. de indi. ⁊. c. ſup queſtionū. de offi. deleg. ¶ † An autē ſuperior videat ad ſe negotiuꝫ reuocare ſi ſuper illo aſſumit cognitionē inter partes vel ex officio vide qđ no. Inno. in. c. cum. M. de conſti. Et ex hoc infero ꝙ ſi ep̄s ad ſe reuocat aliqđ negotium attētatū corā vicario ſuo nō valet poſtmodū quicquid facit vicarius in illa cauſa. poteſt eñ ep̄s interdicere vicario ſuo ne de aliquo negotio ſuo ſe intromittat vt no. Inn. in. c. romana. §. e. tit. lib. vj. Nam cū ep̄s poſſit ex toto reuocare vicariū ad libitum. iuxta no. in cle. ⁊ ſi principalis. de reſcrip. fortius poterit interdicere cognitionē certi negotij. ar. c. paſtoralis. §. item cum totū. de offi. dele. ⁊ in. l. que de tota. ff. de rei vēdi. ⁊ hoc no. q: ſepe accidit.
3 ¶ † Secūdo no. ꝙ reuocatio negotij p ſuperiorē facta magis operat in inficiendo ⁊ ſuſpēdendo iuriſditionem iudicis inferioris q̄ facit appellatio. Ratio eſt: q: appellatio cōſiſtit in iure. Unde niſi ſit legitima nō ſuſpēdit iuriſditionē iudicis vt in. c. cū appellationibus. e. ti. in. vj. ſed reuocatio cōſiſtit i facto ſiue iuſta ſit ſiue iniuſta ex quo fit per ſuperiorē ſuſpendit iuriſditio inferioris vt in. d. l. iu-
4 dicium ſoluit. ¶ † Op. cōtra tex. vt habeat verus intellectus. c. videt eñ ꝙ nō obſtāte illa reuocatione valuerit traditio ſigilli illi clerico facta: qm̄ ex quo precedderat collatio dignitatis vel officij iuxta ea que notantur in. c. vt noſtrum. j. vt eccle. benefi. Hec traditio ſigilli fuit quedam executio collationis iam facte: vnde quēadmodū appellatio nō ſuſpendit actū iam factū ita futurū omnino acceſſorium ⁊ executiuū ad actū de preterito per appellationē nō ſuſpēſum. vt in. c. conſtitutus. ⁊. c. paſtoralis. ꝫ. co. ita per hanc reuocationē non debuit impediri traditio ſigilli ex quo veniebat acceſſorie ad collationē prius factā: que non ſuſpēditur per hanc reuocationē negotij ad curiā. So. contrarij iſt eſt difficile ⁊ vario modo ſoluit maxime per Inn. Sed recitabo tres intellectus ſeu ſolutiones que videtur veriores mihi. Prima ſo. ꝙ in contrarijs. conſtabat de electione ⁊ confirmatione ſeu de executione ideo per appellationē ſequentē nō ſuſpenditur actus omnino acceſſorius ad actum iam explicatum: ſed in caſu noſtro nō conſtabat de collatione facta prius licet allegaret per aduerſaꝫ partem vt colligit ex. d. c. noſtrū. ⁊ hec ſolutio multum mihi placet ⁊ optime facit in arg. c. peruenit. ꝫ. co. vbi patet ꝙ q: nō cōſtat de excōicatione ſuſpenditur ipſius executio per appellationē et q̄tumcūq̄ etiā excōicatio per aduerſam partē allegetur. Ex quo enim nō cōſtat de principali nō pōt dici valere acceſſoriū attētatū in preiudiciū reuocationis: cum hoc acceſſoriū nō habeat per ſe ſubſiſtentiam ſine principali: ideo non debuit attētari poſt reuocationē negotij. Ex hoc habes vnam bonā limitationē ad cōtraria ſuperius allegata. ¶ Secunda ſol. ꝙ traditio ſigilli hic habebat aliquid iuris annexum: nā per hāc traditionē transferebatur poteſtas cancellario exercēdi officiū iudicis: ſed in contrarijs illud cōſecutiuū erat puri facti. hec ſol. indiſtincte mihi non placet: q: ſi papa aduocat ad ſe aliquod negotium ignorās illud prius inchoatuꝫ per inferiorē non videt velle impedire actū conſe-
5 cutiuū etiā ſi habeat ius annexū. ¶ † Iuxta no. p gl. no. quā tene mēti in. c. ſi eo tempore. de elec. lib. vj. que multū notāter dicit ꝙ ſi papa reſeruat ſibi prouiſionē alicuius abbatie ⁊ ante reſeruationem aliquis fuerat electus ⁊ cōfirmatus nō videt velle papa impedire reſeruare ſibi benedictionē abbatis cū veniat acceſſorie ad actū nō expletū per inferiorē ante reſeruationē pape: niſi ex coniecturis aliud cōſtaret de intentione pape. Etiā poſſet dici ꝙ hic ex coniecturis ſatis conſtabat papā voluiſſe negotiū omnimode ad ſe reuocare ꝓpter ſuſpicionem quā cōceperat contra inferiorē ex collatione clandeſtine facta ex varia reſpōſione inferioris vt colligit in. d. c. vt noſtrū. vbi inuenies p glo. caſum extēſum in iſta decre. Not. bene iſtam glo. que non ſolet hic allegari ⁊ multum limitat materiam huius. c. ¶ Tertia ſol. etiam eſt Inno. et dicit ꝙ ſpeciale eſt in reuocatione facta per papam ex certa ſcientia ex quo ad ſe aduocat certum negotium videlicet quicquid poſtmodum attentatur per inferiores reſpectu actus cōſecutiui ad actum de preterito: et ideo litera hic dicit ꝙ plus operatur aduocatio apoſtolica q̄ appellatio: ⁊ not. hanc ſol. q: multū limitat ꝯtra. ꝫ. allegata. ſed ego intelligerē ſm ea que dixi in precedēti ſolutione: ⁊ per hec habes tres intellectus ad iſtum tex. Primus placet mihi plus ceteris: ⁊ iſte no. gl. ſunt faciles.

1 ¶ Nomen iudicis a quo fuit appellatum nō eſt neceſſe apponere in literis que impetrant in cauſa appellationis.
2 Non videtur delatum appellationi ex eo ꝙ iudex a quo prefigit terminum.
3 Appellationi ſi fuit benigne recepta et hoc conſtat in actis: cenſetur eidem fuiſſe delatum.
4 Appellans poteſt literas impetrare: licet ipſe in aliquo non appellauerit et debet facere mentionē de appellatione aduerſe partis.
5 Appellans vel appellatus quibus non fuit terminus ſtatutus an poſſint quādoq̄ infra terminum iuris proſequi appellationem: et quando requiratur partis citatio. ⁊c.
6 Iudex a quo poteſt reſtringere terminū ad ꝓſecutionem appellationis: ſed iudex ad quē non.
Terminus iuris ad proſequēdam appellationem non poteſt reſtringi per appellatum: ſed per ap-

b ⁓ Sebaſti. Sapia. ¶ In alio ſuperiore. vide Bal. in. c. j. §. ad hec. ver. ex premiſſis. de pace iura. firm. vbi dicit hūc tex. ad hoc ſing. ad qđ etiā vide Ro. in cōſi. cccxxxv. inci. circa primā. col. ij. ver. ceterum.

pellantem vel iudicem a quo ſit.

8 Litere ſcḋe nō facientes mentionē de pꝛioꝛibus nō legitime impetratis valēt: ⁊ idē eſt in reſcripto. Argumētū a ꝯ̄trario ſenſu fortiſſimū eſt in iure.

9 Pꝛoꝛogari tunc aliquid dicitur quando tempus quod eſt pꝛoꝛogandum non eſt finitum: alꝛ dicitur noua conceſſio non autem pꝛoꝛogatio.

10 Appellatus an et quando poſſit pꝛoſequi appellationem appellante negligente.

11 Appellans ſi habet pꝛobationes remotis partibus poteſt petere dilationes que ſunt concedēde.

12 An terminum hominis ſiue iuris poſſit appellatus vel appellans pꝛeuenire.

Terminus hominis datur ad pꝛoſequendam appellationem: ſed terminus iuris datur et ad pꝛoſequendam et ad finiendam.

OBlate. Si terminū appellationis pꝛoſequende ſtatutum ab hoīe altera pars pꝛeuenit hoc tacito literas impetrādo litere non valent: ſed terminū iuris etiā appellatus pꝛeuenire poteſt dummodo nimiū nō pꝛecurrat: ⁊ vbi ex dilatione imminet periculum etiā neutra parte pꝛoſequēte poteſt iudex ad quem ſupplere partes compellendo ad pꝛoſecutionem. h. d. Cōmunis diuiſio ſecunda ibi: licet igitur. que diſtinguit ⁊ ſm̄ membrum diſtinctionis pꝛoſequitur ibi: ſi vero. In tertia inſtruit iudicem ibi: ſuperioꝛ. In quarta ibi: ex his cōcludit ad caſum pꝛopoſitum. ¶ Caſus literalis. Inter eccleſiā de ſambꝛo. ex vna parte ⁊ eccleſiā de rino comeclario ex alia corā delegatis iudicibus queſtio vertebaꝛ: lata fuit ſentētia pꝛo eccleſia de ſambꝛo. a ſentētia fuit ad ſe. apo. appellatū ex parte eccleſie de rino comeclario: nec ad pꝛoſecutionē appellatiōis fuit terminus aſſignatus: plebanus de ſambꝛo. ſup obſeruāda ſentētia ſicut rationabiliter lata erat literas a ſede apoſt. impetrauit: pars altera poſtmodū ſuper ſentētia infirmanda ad alios iudices literas impetrauit: nulla de pꝛioꝛibus in poſterioꝛibus literis habita mentione: dubitabaꝛ vtrū pꝛioꝛes iudices vel poſterioꝛes de queſtione illa cognoſcere debeant. Conſultus papa reſpōdet: Quia appellāti legitime a ſentētia indulgeaꝛ annus a lege ⁊ ex iuſta cauſa biennium: tamē huiuſmodi terminus pōt reſtringi nō ſolū a iudice a quo appellaꝛ verūetiā ab appellante cū ideo cōſtitutū ſit nō vt terminus ipſe pꝛeueniri non poſſit: ſed ne valeat pꝛoꝛogari: diſtinguit papa in quo caſu litere impetrētur. Et quidem ſi certus terminus pꝛefigitur ab appellāte vel a iudice appellationis pꝛoſequēde: ſi appellans tacite de illo termino literas impetrauit huiuſmodi litere tanꝗ̄ veritate tacita impētrate non valent: ſi vero non ſit aliquis terminus ab appellāte vel iudice pꝛefixus pars appellata infra terminum conſtitutum a lege poterit commiſſionis literas impetrare: dūmodo nimiū non feſtinet vt appellantem in commiſſione ſupplātet ⁊ carū autoꝛitate poterit iudex in appellationis cauſa pꝛocedere: ita vt ſi appellans voluerit in cauſa appellationis pꝛocedere opoꝛtebit eū agere ſub iudice ſic obtento niſi poſſit eum legitime recuſare: qḋ ſi appellās agere noluerit: appellatus nihilominus poterit pꝛoſequi cauſam ipſam maxime ſi ſentiat ſibi ex dilatione imminere grauamē ⁊ ſi iudex appellationis viderit ex dilatione periculum imminere poterit ⁊ debet de cauſa cognoſcere neutro etiā pꝛoſequēte ap. vt periculū euitetur puta ſi appelletur a ſentētia ſuper ꝯfirmatione alicuius electionis: vtraqꝫ pars velit etiā ad annum differre pꝛoſecutionē appellationis poteſt vtiqꝫ imo debet tunc ſuperioꝛ iudex ad quem fuerat appellatum pꝛouide terminū moderari: ne gregi dn̄ico diu deſit cura paſtoꝛis: his ergo conſideratis reſpōſum eſt queſtioni iſtoꝛ iudicum vcz ꝙ per poſterioꝛes nō derogatur pꝛioꝛibus literis legitime impetratis per quas poterūt pꝛimi iudices: pꝛocedere ad infirmandam ſententiam pꝛima ratione. H. ¶ † Not. i. ibi: cum quidā

a iudices ⁊c. ꝙ in impetratione literaꝝ in cauſa appel. non eſt neceſſe facere mentionē de nominibus

a ¶ Quid autē ſi iudex dixerit reuerēter recipio appellationē an videaꝛ differre appellatiōi. vide la. te p do. i. c. coꝛdi. §. i. de ap. lib. vi.

Sebaſti. Sapia.

b ¶ Impetrando. Nunqd impetratio lraꝝ obtenta finito termio valeat: ponit Fede. de ſe. i ꝯſi. xxviii. incip. pꝛictus qḋ ma. circa finem.

Sebaſti. Sapia.

c ¶ Scḋe litere. an de lr̄is nullis ſit faciēda mētio late ponit Fel. in. c. ex tenoꝛe. colū. ii. verſ. de reſcripto nullo vel eludibili. ā. de reſer. Ro. in ꝯſi. cccclxxxiii. inci. dubitaꝛ. col. pe. ⁊ Cald. in tit. de reſcri. ꝯſ. xiiii.

Sebaſti. Sapia.

d ¶ Appellās. ad hāc gl. vide Iaſ. in. l. vbi pactū. co lū. vlt. C. de trāſactio. ⁊ Bal. in cōſi. cxvi. in. ii. co. in ſui. parte. vbi dicit eſſe ſingularē.

iudicum a quibus fuit appellatum: ſed ſatis eſt dicere in genere quod iudices quibus fuit cauſa cōmiſſa tulerunt ſentētiam. Hanc opi. tenuit Uber. antiquus doctoꝛ: vt hic recitat Io. an. quod no. in pꝛactica.

2 ¶ † Secūdo no. arg. bonum ꝙ ex pꝛefixione termini facta per iudicem a quo non videtur delatum appellationi: nam iſta ponuntur hic vt diuerſa: diciꝛ enim in tex. ꝙ nō fuit terminus pꝛfixus nec appellationi delatum. Pꝛo hoc vide quod no. in. c. cū appellationibus. eo. tit. li. vi. ⁊ in

3 c. ſepe. ē. t. ⁊ ibi dixi. ¶ † Quid autē ſi in actis dicitur ꝙ iudex benigne

a recipit[a] appellationem: an per hoc pꝛobeꝛ delatio. vide in Spec. eo. ti. §. nuc dicamus. in ſi. ⁊ cōcludit ꝙ non videꝛ detuliſſe: tū dicit ꝙ clementi placebat contrariū: ſatis etiam mihi placet per. c. ſepe. ē. e. ſit ergo iu

4 dex cautus in reſpondendo. ¶ † Tertio not. appellatum poſſe literas impetrare in cauſa ap. lz ipſe in aliquo nō appellauerit. Et no. pꝛacticam literas impetrādi per appellatū. Nam dz impetrare ſuper ꝯfirmatione ſue ſentētie: dz tamē facere mentionem de appellatione aduerſe partis: alꝛ litere eſſent ſurreptitie vt no. in glo. Appellans vero debet lr̄as impetrare ſup reuocatione ſentētie: vt colligit hic ex tex. ¶ Quarto no. plures regulas in materia appellationis. Pꝛima ꝙ ſi terminus fuit pꝛefixus a iudice a quo vel ab appellante: neutra pars poteſt pꝛeue

b nire hūc terminū hoc tacito literas impetrādo[b]. ¶ † Scḋa regula ꝙ

5 vbi terminus nō fuit pꝛefixus poteſt appellans qñcunqꝫ appellationē pꝛoſequi: ⁊ literas impetrare: dūmodo ſit infra terminum iuris nec fuerit legitime pꝛeuētus per appellatū vt hic: appellatus vero non poteſt qñcunqꝫ pꝛoſequi ſed opꝫ ꝙ nimiū nō pꝛecurrat: facit iſte tex. multū contra opi. Bar. in aut. ei qui. C. de temp. ap. vbi dicit ꝙ appellatus poteſt quādocūqꝫ pꝛoſequi dūmodo faciat citare appellantē. ar. l. ſi. C. de temp. ap. ſecus dicit quando vult pꝛoſequi ſine alia citatione: quia tunc debet differre vſqꝫ ad vltimum mēſem: ⁊ ita intelligit aliam aut. ei qui. canonizatam quo ad pꝛopoſitum. ii. q. vi. appellatoꝛe. nam hic in text. noſtro appellatus nō ſolum impetrauit literas infra terminum iuris nec aliter pꝛoſequebatur: ⁊ dicitur ꝙ non debet nimium pꝛecurrere in impetrādo: de hoc aliquid. j. Tertia regula ꝙ appellās poteſt pꝛoſequi appellationem ſuam coꝛam iudicibus impetratis per appellatum ſuper confirmatione ſentētie. De quo infertur ꝙ litere impetrate ſuper confirmatione extenduntur etiam ad infirmationem ſententie ſi iudex viderit illam infirmādam. Quarta regula ꝙ appellante non pꝛoſequente poteſt appellatus appellationem pꝛoſequi. concoꝛdat. d. aut. ei qui.

6 ¶ † Quinta et vltima regula ꝙ iudex ad quem poteſt moderari iuris terminum ⁊ ſic compellere partes ad pꝛoſecutionem appellationis: ſi ex dilatione imminet periculum reipublice. A contrario no. ꝙ vbi tātum verſatur vtilitas pꝛiuata non poteſt iudex ad quem moderari terminum ⁊ ſic compellere partes ad pꝛoſecutionem appellationis: ſecus eſt in iudice a quo: quia ſemper ipſe poteſt reſtringere terminum iuris reſpectu pꝛoſecutionis appellationis vt hic: vt in. c. perſonas. ⁊ c. cum ſit. ē. eo. ⁊ puto hanc eſſe rationem diuerſitatis: quia iudici a quo ſit pꝛeiudicium per appellationem. Nam ſepe appellatur fruſtratoꝛie cauſa differendi negotium merito poteſt appellationi terminū pꝛefigere vt fraudibus obuietur vt not. glo. in. d. c. cum ſit. ſed iudici ad quem nullum ſit pꝛeiudicium ideo niſi commodum publicum expoſcat nō poteſt terminum iuris reſtringere. argu. regule indultum a iure. de regu. iur. lib. vi.

7 ¶ † Not. i. hi: a pꝛouocante verumetiam a iudice eccleſiaſtico: ho. tex. ꝙ terminus iuris non poteſt reſtringi per appellatum ſed dumtaxat per appellātem vel per iudicem. Et ad hoc doct. ponderant iſtum tex. vide quod no. Spec. eo. tit. §. qualiter. circa ſi. ⁊ tenent do. de Rot. deci. cxcix.

8 ¶ † Ultimo not. in ſi. c. ibi. legitime impetratis. bonum arg. a contra

c rio ſenſu qḋ ſecunde litere[c] valent non facientes mentionem de pꝛioꝛibus: dummodo pꝛioꝛes ſint non legitime impetrate de literis ergo ſurreptitiis non eſt neceſſe in ſecundis facere mentionem. quod not. et vide gloſ. expꝛeſſam in. c. ex tenoꝛe. de reſcrip. et in. c. cum noſtris. de conceſ. pꝛeben. et in. c. ſuggeſtum. de iurepa. quod pꝛocedit etiam in beneficialibus. vt no. in pꝛealle. glo. ⁊ hoc bene notabis in pꝛactica ⁊ multum elegāter facit iſte text. vt dixi. Innuit enim per illud verbum legitime referendo ibi ad id quod. ē. dixerat dūmodo nimium non pꝛecurrat ⁊c. ꝙ ſi appellatus nimium pꝛecurriſſet impetrando literas pꝛioꝛes valerent litere poſterioꝛes impetrate per appellātem licet non faciāt mentionem de pꝛioꝛibus: quia non fuerunt legitime impetrate: ⁊ argumentum a contrario ſenſu eſt fortiſſimum in iure. vt in. c. cum apoſtolica. ē. de his que ſiunt a pꝛela. ⁊ in. l. cum pꝛetoꝛ. ff. de iudi. xxv. diſtinc. qualis.

9 ¶ † In gloſ. in verbo: pꝛoꝛogari. ibi: niſi ex iuſta cauſa. Dicit Io. and. qḋ. c. ex ratione. allegatum in gloſ. non pꝛobat ꝙ ex iuſta cauſa pꝛoꝛogetur terminus iuris: ibi enim parcitur ei qui infra tempus legitimum non potuit appellationem pꝛoſequi. Dic clarius ꝙ ibi ex noua conceſſione datur ſecundus annus non autem ſit pꝛoꝛogatio pꝛimi anni: nam pꝛoꝛogare idem eſt ꝙ extēdere vt in. c. p. ⁊. g. de offi. dele. ſed per lapſum pꝛimi anni nihil remanet: ergo non pꝛoꝛogatur pꝛimus annus: ſed pꝛopter impedimētum conceditur de nouo ſecundus annus. Et vide circa hoc quod plene dixi in. d. c. ex ratione. ¶ In glo. in verb. pars appellata. ibi: cum in cuius fauoꝛē annus cōceditur ⁊c. no. bene hic gloſ. iuncto

d tex. ꝙ poteſt appellās[d] quādocunqꝫ appellationē pꝛoſequi etiā literas impetrādo. appellatus vero nō pōt nimiū pꝛecurrēdo: ⁊ ſic videꝛ ꝙ nō eſt in

eſt in optione appellati ꝓſequi appellationem qñcunqꝫ non
10 ergo dꝫ nimiuꝫ precurrere. ¶ †Sed circa hoc dubitatur qñ
dicitur appellatus nimium precurrere. Sol. in hoc ſunt tres
opi. Prima opi. ꝙ hoc ſit arbitrariũ cum nõ reperiatur iure
deciſum. ſ. de offi. deleg. de cauſis. Scda opinio vt intelliga-
tur qñ nõ expectat appellatus vſqꝫ ad vltimum mẽſem anni
quaſi velit iſti hũc terminum determinãdum per aut. ei qui.
C. de tẽp. app. canonizatã. ij. q. vi. appellatore. vbi dicit ꝙ ap-
pellatore nõ ꝓſequẽte põt appellat᷑ ſe offerre in vltimo mẽ-
ſe anni ꝛ ap. ꝓſequi: ius eñ videt arbitrari: vt ex parte appel
lati qđ nihil de nouo ꝓducturus eſt põt cãm expedire infra
mẽſem. Tertia opi. ꝙ reſpectu ꝓſecutionis habeat locũ illa
aut. ſed reſpectu impetrationis literarũ ſit arbitrarium cuꝫ
litere ſint impetrãde ante vltimũ mẽſem: et ſic intelligit iſte
tex. reſpectu impetrationis literarũ. Jo. an. cũ quo videtur
trãſire doc. ſequẽtes tenet ſimplr primã opinionẽ ꝙ ſit arbi-
trariũ: ꝛ cõſiderãda ſunt in arbitratu cõditio perſone: quali-
tas cauſe: ꝛ loci diſtãtia. arg. in. c. cũ ſit. ſ. eo. ¶ Sed aduerte
qꝛ vt. ſ. dixi. Bar. in. d. aut. ei q. videt tenere nouã opi. in hac
materia: dicit eñ vt. ſ. dixi ꝙ appellatus põt qñcũqꝫ ꝓſequi
faciẽdo ad cãm citari appellãtẽ. Ad hoc adducit. l. ſi. §. illud.
C. de tẽp. app. ſed ſi vult ꝓſequi ſine alia citatione tunc debet
differre vſqꝫ ad vltimũ mẽſem anni: qꝛ videt appellans cãm
habere ꝓ derelicta ꝛ ſic intelligit. d. aut. ei qui. Sed profecto
vt. ſ. dixi: huic opi. fortiter obuiat iſte tex. hic eñ appellatus
volebat ꝓſequi ſine noua citatione: ſed pri᷑ literas impetra-
uit ꝛ tãdẽ dicit ꝙ etiã literas impetrare non põt nimiũ pre-
currẽdo: qꝛ videt velle ſupplãtare appellãtẽ cui a iure datus
eſt ann᷑. Itẽ ſi ceſſarẽt iura inſtat iudicio meo ratio natura-
lis: nã cũ appellãs tendat ad infirmationẽ ſnie: ꝛ poſſit mul-
ta de nouo ꝓbare: vt in. c. cum ioãnes. de fide inſtru. ꝛ in. l. per
hanc. C. de tẽp. ap. ꝛ forte habet ad lõginquas partes ꝓficiſci
pro munimẽtis cauſe: durũ eſt dicere appellatum poſſe eum
cõpellere qñcunqꝫ ad proſecutionem appellationis. Nam vt
dicitur hic in gl. iſte annus principaliter datur appellãti: qꝛ
ipſe agit ꝛ appellatus ſe defendit: ergo non dꝫ poſſe appella
tus iuris beneficiũ decurtare. Pro hoc qđ. ſ. dixi. licet enim
appellans poſſet abbreuiare terminum iuris reſpectu proſe
cutionis nõ tamẽ hoc poteſt appellatus qꝛ non tractatur de
fauore ſuo et hec eſt bona ratio. Concludas ergo ꝙ reſpectu
impetrationis literarũ ſit arbitrarium quãdo dicit appella
tus nimiũ precurrere: nam forte habet portare literas ad lõ
ginquas partes: quandoqꝫ ad propinquas: ideo ſuccedit bo
ni iudicis arbitrium: ꝛ in hoc inhereo prime opinioni quam
ſequitur Jo. and. ſed reſpectu ꝓſecutionis poſtmodũ ſiende
corã iudicibus nõ plꝫ illa opi. vt ſit arbitrariũ ſꝫ expectabit
vſqꝫ ad vltimum mẽſem: qꝛ ius arbitratur quãlibet cãm ap-
pellatiõis quãtũcũqꝫ arduã poſſe decidi infra mẽſem ex par
te appellati cũ ipſe nõ expectet aliud niſi confirmatione ſnie
vt in. d. aut. ei qui. Uel dic ꝛ melius ſaluãdo dictũ Bar. ꝙ ap
pellatus non põt nimiũ preueniẽdo literas impetrare qꝛ vt
dicit in litera videt feciſſe cã ſupplãtandi aduerſarium vt ſic
habeat iudicẽ ſibi gratũ qđ eſſe nõ dꝫ cũ iudex nõ ſit deputã
dus ad inſtãtiam vnius partis tñ ſed vtriuſqꝫ vt. l. obſeruã-
11 dum. ff. de iudi. ꝛ no. in. c. cũ. R. de offi. deleg. ¶ †Sed in pro
ſecutione appel. nulla eſt ſupplãtatio cum ſi habeat ꝓbatio-
nes in remotis partibus poſſit ad hoc petere dilationes et
ꝓ hoc poteſt adduci hec litera hoc modo: nã hic dicit ꝙ hic
impetrauit literas nimiũ precurrẽdo: ergo nõ precurrendo
poteſt quantũcũqꝫ ap. ꝓſequi. ergo nõ tenetur expectare ad
vltimum mẽſem: bene enim iſte tex. ſciuiſſet hoc dicere ſi hoc
voluiſſet. Scdo facit hec litera per locũ a ſpeciali: ſi eñ dene
gat ſola impetratio iudicis nimiũ preueniẽdo: ſecus videt ſi
vult proſequi corã iudice ad quem: quẽ ipſe appellãs elegit.
Tertio facit litera ibi maxime ſi ex dilatione ꝛc. que aperte
ſentit ꝙ nõ tenetur expectare vſqꝫ ad vltimum mẽſem anni.
12 ¶ †Ultimo querit que eſt ratio diuerſitatis inter terminuꝫ
hois ꝛ terminũ iuris: vt terminus hois preueniri non poſſit
etiã per appellãtẽ ꝛ terminus iuris ſic: varie reddunt ratio-
nes: plus plꝫ mihi opi. Jo. an. dicẽtis ꝙ terminus hois daſ
ad proſequendã appellationẽ. vt in. c. cum ſit. ſ. eo. terminus
iuris datur ad ꝓſequẽdam ꝛ finiendam vt in cle. ſicut. eo. tit.
Non ergo dꝫ differri iſto caſu ꝓſecutio vſqꝫ ad finem termi-
ni iuris: qꝛ tũc non poſſet finis haberi infra terminum iuris.
ſed qꝛ primus terminus datur ad ꝓſequẽdũ tñ vtraqꝫ pars
debet expectare terminum alꝭ videret quedã ſupplantatio.
¶ Quero qꝛ litera tñ exemplificat in cã electionis vt iudex
ad quẽ poſſit terminum reſtringere qd in alijs cauſis. Solu.
dic ea que dicuntur cauſa exempli nõ habẽt diſpoſitionẽ re-
ſtringere: vnde pondera ꝙ hoc dictũ eſt generale vcꝫ ꝙ vbi-

cunqꝫ viderit ex dilatione periculum imminere et ideo dicit
Jo. an. hunc tex. procedere vbicũqꝫ de re publica agit vel de
ꝓuiſione eccleſiaꝝ vel de ſalute anime. ar. ſ. de elec. cũ nobis
olim. Idem dicit Hoſt. ſi agitur de matrimonio carnali et in
alijs cauſis que cauſe celeritatẽ deſiderãt. ff. de dam. infec. l. ſi.
ꝛ. C. de fer. l. j. Et no. hoc vltimũ qꝛ ſatis mihi placet. arg. op.
in. c. licet. de fer. ꝛ. c. ſi. de iudi. ꝛ quod ibi not.
1 ¶ †In cauſa appellationis nõ poſſunt opponi exceptiões
que erant opponende in prima inſtantia ante lit. conteſt.
2 Litis cõteſtatio ſit etiam in cauſa appellationis: de quo vide
plene. j. nu. ſeq. 3. vbi ponitur an requiratur libellus.
4 Contra cõtumacem quomodo proceditur. vide remiſſiue.
5 Exceptiones quando producuntur non requiritur quod lis
conteſtetur.
6 In cauſa appellationis quis habet probare appellans an
appellatus.
7 Actore non probãte reus abſoluitur qñ. ſ. actor habuit dila-
tiones ad probandum. alꝭ ſecus.
8 Iudex quotieſcũqꝫ procedit cõtra abſentem debet pro ipſo
ex officio ſupplere.
9 Conteſtatio litis an requiratur quando agitur ſuper nulli-
tate ſententie vel an requiratur libellus.
10 In notorijs non requiritur litis conteſtatio.
11 Litis conteſtatio requiritur quando aliquis petit reſtitutio
nem in integrum.

Ubi nõ eſt neceſſaria litis cõteſtatio nõ requiritur libellus.

DEr tuas. Altera parte cõtumaciter ab ſente poteſt iudex appellatio-
nis etiam principale negotium diffinire ſi poſt li
tem conteſ. fuerit appellatum. Diuiſio cõmunis.
ſcda ibi: nos igit. ¶ Caſus literalis. Appellatũ eſt a ſenten-
tia diffinitiua vel ſaltẽ poſt publicationẽ teſtiũ: querit an il-
li qui de appellatione cognoſcũt põt cãm ſibi cõmiſſam ter-
minare ſi altera partiũ eoꝝ ſe cõſpectui noluerit preſentare.
Reſpondet papa ꝙ cum lis fuerit corã primis iudicibus cõ
teſtata poterunt iudices delegati cũ eis de meritis cauſe cõ
ſtiterit negotiũ terminare ſi altera pars citata ꝑ cõtumaciã
1 ſe abſentet. Ber. ¶ †No. i. bonũ arg. ex iſto tex. ꝙ per ſentẽ-
tiam diffinitiuam tollitur effectus litis facte in prima inſtã-
tia ante lit. conte. ꝛ ꝓ hoc facit tex. in. l. ita demum. C. de ꝓcu.
vbi tex. ſatis notabilis videt innuere ꝙ in cauſa appellatio-
nis nõ põt opponi exceptio dilatoria cõtra perſonã ꝓcura- a
toris ex quo nõ fuit oppoſita in prima inſtãtia ante lit. cõteſ.
Ex quo etiã infert qđ dixi ꝙ ſnia diffinitiua nõ tollit effectũ
ꝓductum per conteſtationẽ litis: ꝛ in hoc tene mẽti gñaliter
iſtum tex. ꝛ illũ qꝛ faciunt ad multa. ¶ Scdo no. ibi: corã pri-
mis iudicibus: nã ex hac rõne litere eſt inferẽdum vt diſpoſi
tio huius. c. vẽdicet ſibi locũ quantũcũqꝫ fuerit appellatum
poſt cõteſtationem litis: vnde nõ ſolũ ꝓcedit qñ appellatur
poſt depoſitiones teſtiũ publicatas: ſed etiã qñcunqꝫ ex quo
lis erat cõteſtata corã primis iudicibus: nã ratio legis nõ re
ſtringitur per exẽplum poſitũ in lege: imo ampliat legeꝫ ad
oẽm caſum in quo habet locũ ratio legis. l. cũ pater. §. dulciſ
ſimis. ff. de leg. ij. facit. c. j. ſ. ne cleri. vel mo. ꝛ regula ſi. de reg. b
2 iur. lib. vi. ¶ †Tertio no. ibi: ſe per cõtumaciã abſentẽ. arg.
a a contrario ſenſu: ꝙ ſi vtraqꝫ pars[a] eſt preſens[b] dꝫ fieri lit. cõ
b teſt. in cã appellationis: pro hoc adduco tex. apertũ in. c. ray-
naldus. verſi. dilectus. vbi ho. gio. j. de teſta. vbi fuit facta lit.
cõte. in appellatione interpoſita a diffinitiua. ꝛ. j. dicã latius.
3 ¶ †In gloſ. ibi: ſi iudici non liquet de cauſa ꝛc. Aduerte qꝛ
glo. obſcure procedit immiſcẽdo ꝓceſſum ſiẽdum tam ſuper
appellatione ꝙ ſup principali appellatione iuſtificata. Ideo
vt clariſſime habeas mentem glo. ꝛ materiã diſtingue ꝙ aut
fuit appellatum ab interlocutoria aut a diffinitiua. Primo
caſu quo ad diffiniẽdum articulũ appellationis an iuſte vel
iniuſte fuerit appellatũ nõ eſt neceſſaria lit. cõteſt. etiam ſi in
prima inſtãtia nõ fuerit lis cõte. qꝛ agitur hoc caſu de iniqui
tate iudicis. tex. eſt in. c. interpoſita. §. ſane. j. eo. Nec eſt neceſ-
ſe ꝙ liqueat vel nõ liqueat de meritis cauſe principalis nec
datur hoc caſu poſſeſſio preſenti contra abſentẽ cum ad hoc
nõ ſit fundata iuriſditio iudicis ad quẽ ſuper caſu ꝑncipali.
Abſentia ergo vnius partis nõ impedit diffinitionẽ articu
li appella. ab interlocutoria ſiue fuerit lis conteſta. ſiue non:
ſed ſi iudex ad quẽ pronũtiauerit appellationem eſſe legiti-
mam tũc cũ ſuccedat loco iudicis a quo ſuper principali dif
finiẽdo. vt in. c. ſe. in ſi. procedit cõtra abſentem cõtumaciter
ſuper principali ſcdm ꝙ diſtinguit hic in gl. in prin. ꝛ in hoc
4 caſu intellige principiũ huius glo. ¶ †Et vide glo. pleniorẽ
de modo procedẽdi cõtra abſentẽ in. c. pront. de do. ꝛ cõtu. ꝛ in
l. conſentaneum. C. quõ ꝛ qñ iudex. Si vero fuit appellatum

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Utraqꝫ pars.
Uide regulã quã
ponit Bal. l. aut.
que in prouincia.
col. j. vñ ex predi
ctis infero. C. vbi
de cri. agi opoꝛ. ꝛ
l. l. incerti. col. pe.
C. de interdi. ꝛ in
l. ſi qs in prin. C.
fini. regundo.
Zacharias.
b ¶ Si vtraqꝫ pars
eſt pſens. Adde
Ang. in. l. ſi. §. il-
lud. C. de tẽp. ap.
Matthe. math.
ſing. lxvi. inci. no.
qđ in cã appella-
tiõis. Et Lafrã.
de ori. in. c. qm̃ ſ.
nu. lxiij. vl. qrit
vtrũ in app. ꝛ ibi
in apo. Cel. in v.
vtraqꝫ pars eſt ꝑ
ſens. ſ. de proba.

a diffinitiua ⁊ tūc dicit glo. hic ſimplr iudicē debere ꝓcedere
ad cōfirmādā vel infirmādā ſniam: ſed nō aperit vtrū conte
ſtatio ſit fiēda. Ideo cōcludo ꝙ aut vtraqꝫ pars eſt preſens: ⁊
dꝫ fieri conteſt. litis. vt hic a cōtrario. ⁊ in. d. c. raynaldus. Si
vero altera pars eſt abſens ꝑ contumaciā pōt ꝓcedi ad diffi
nitiuā ſine lit. cōte. ex quo cōteſtatio fuit facta in prima inſtā
tia vt hic. ⁊ idē voluit dñi de Ro. deci. ix. als. x. ⁊ ibi plene per
eos. Idem etiā ſentit Spec. in ti. de lit. cōteſt. §. nūc dicendū.
vbi dicit ꝙ cū appellat ab interlocutoria nō eſt neceſſe ꝓdu
cere libellū ⁊ ſic per ꝯñs litē cōteſtari: ſecus dicit cū appellat
a diffinitiua: ⁊ ita dicit curiā practicare. Sed Joā. an. in. d. c.
raynaldus. voluit totū oppoſitum: vt in appellatione ab in-
terlocutoria ſit neceſſe vtraqꝫ parte preſente libellū offerre ⁊
litem cōteſtari: ſecus dicit in appellatione a diffinitiua: ⁊ ſic
ſentit ꝙ argumētū hic a cōtrario nō procedit. Reddit ratio
nem diuerſitatis: q: appellatio ab interlocutoria eſt nouus
articulus: ſꝫ appellatio a diffinitiua tm̄ replicat id qđ geſtū
eſt. Sed certe hoc dictū Jo. an. videt cōtra. d. c. dilectus. vbi
fuit facta conteſtatio in appellatione a diffinitiua. Itē ratio
ſua nō ꝓcedit: q: lꝫ appellatio ab interlocutoria ſit nouus ar
5 ticulus: tñ cēſetur quoddā incidēs vel emergēs. ℂ † Sed in
exceptione nō ſit cōteſtatio litis. vt in. c. prudētiam. §. vi. vbi
no. de offi. dele. ſed in appellatione a diffinitiua non pure re
plicatur qđ actū fuit: q: in prima inſtātia petebat res vel qđ
perſona condēnaret: ſed in cā appellationis diſputat de vali
ditate ſentētie. itē de hiſqꝫ nouiter poſſunt addi. vt in. c. cum
ioānes. de fide inſtru. merito data preſentia vtriuſqꝫ partis
dꝫ libellus offerri ⁊ lis cōteſtari: ſed vbi altera pars cōtuma
citer eſt abſens pōt ꝓcedi ſine lit. cōteſ. vt hic q: largo modo
cōteſtatio primo facta pōt referri ad articulū: de quo nūc agi
tur. et per hoc habes aliquid in appellatione interpoſita ab
interlocutoria vel diffinitiua ſit neceſſe libellū offerre ⁊ litē
6 cōteſtari. ℂ † Cui aūt incūbit onus ꝓbādi in appellationis
cauſa: ⁊ vide per Jo. an. in. c. in preſentia. de renū. clarius per
Bart. in. l. hi qui ad ciuilia. C. eo. vbi diſtinguit ꝙ aut altera
tm̄ pars ꝓſequitur alia parte cōtumace: aut vtraqꝫ pars eſt
preſens. Primo caſu ille qui proſequit hꝫ probare iuſtitiam
vel iniuſtitiā ſnīe. vt. l. ampliorē. C. e. ti. ⁊ in aut. de his qui in-
gre. ad app. §. illud quoqꝫ. dicit tñ ꝙ probat actor reo abſolu
to aliquid fuiſſe probatū ꝓpter qđ debuit iudex cōdēnare et
nō abſoluere. reus vero cōdemnatus ꝓbat iniuſtitiā ſnīe ex
actis. vt in. c. cū ad ſedē. de reſti. ſpol. no. Jo. an. in loco ꝑalle.
poterit etiā fieri ꝓbatio de nouo iuxta not. in. c. cū ioānes. de
fide inſtr. Si vo vtraqꝫ pars eſt pñs tūc ꝗdā eſt ꝓbatio ꝗ ſit ꝑ
modū negatiōis: vt q: dicit reus ſe nō fuiſſe citatū vel ſniam
fuiſſe latā ſine cauſe cognitiōe: vt q: nō fuit ſtatutꝰ terminus
ad ꝓbandū tūc qui appellat hꝫ ꝓbare ⁊ ꝓbat indirecte ꝑ in-
ſpectionē actoꝝ: iudex eñ inſpiciet acta: vt. l. is apud quē. C.
de edē. Aut querit de ꝓbatiōe ꝗ ſit directe ꝑ teſtes vel inſtru
⁊ tūc ꝓbabit ille qui habebat ꝓbare in ꝑma cā: nā ꝑ appella
tionē oīa remanēt in priori ſtatu vt in. d. l. hi qui ad ciuilia. et
ſic limita dicta Jo. an. in. d. c. in pñtia. ⁊ ꝓbat nō ꝓdicto: aut
inducēdo ꝓbatiōes de nouo aut ꝓducēdo acta ꝑme cauſe ſi
putat per illa ſufficiēter ꝓbatū. ℂ In eadē gl. ibi: illa regula
locū hꝫ cū ambo ſunt pñtes ⁊c. Idē no. in. c. put. de do. ⁊ ꝯtu.
7 ⁊ in. c. decernimꝰ. iij. q. ix. Dic meliꝰ ꝙ † aut actor recipit oēs
dilationes legitimas ⁊ nihil probauit tūc hꝫ locū illa regula
actore nō ꝓbāte: q: videt defeciſſe in ꝓbationibꝰ. Aut nō ha
buit oēs dilatiōes: q: fecit a ꝑncipio ꝯtumacē ⁊ tūc nō hꝫ lo-
cū illa regula q: nō dicit defeciſſe: ſed ꝓbare noluiſſe. ita not.
Bar. in. l. ꝓperādū. §. ſi gdē. C. de iudi. dico plenꝰ i. d. c. put.
8 ℂ † In ſi. gl. tene hāc vlt. opi. que magis eſt cōis. Nā ex quo
iudex ꝓcedit ꝯ abſentē ſupplet defectū illius: iura illius in-
quirēdo. vt in. c. ij. de arbi. lib. vi. Ideo ſi reperit ſniam iniu-
ſtā dꝫ eā infirmare: ⁊ vide tex. ⁊ Bar. in. l. ampliorē. C. eo. ti. et
in. l. ꝓperādū. §. finaūt reus. C. de iudi. ⁊ poſuit Bar. regulā
in. d. l. ampliorē. ꝙ nedū in cā appellatiōis ſed vbicūqꝫ iudex
ꝓcedit ꝯ abſentē ſupplet ꝓ illo ex officio. Idē etiā latius fir-
mauit in. l. iiij. §. hoc aūt iudiciū. ff. de dā. infec. ſed tu vide id
qđ dixi in. c. bone. de poſtu. ꝑla. ſ. reſpectu cōdēnationis ex-
pēſarum. reſpectu abſentis dic vt plene no. in. c. culūniā. ſ. de
penis. ⁊ ideo nō eñ multū tutū appellato ꝓſequi appellatio-
nē appellatore nō ꝓſequēte ne retractet ſnia ſua ꝗ tranſiſſet
9 in rē iudicatā ꝑ deſertionē appellatiōis. ℂ † Vltimo ēt glo.
a ꝗro an in cā nullitatisª ſnīe ſit lis cōteſtāda. d. Ant. in recol-
lectis notatis ꝑ Bar. in. l. cū querebat. ff. de re iud. ⁊ Spec. in
ti. de lit. ꝯte. §. qñ nūt. v. qđ de cā. per do. de ro. deci. cccxxxiij.
concludit in effectu per tria mēbra. Aut eñ deducit nullitas
ꝑ viā exceptionis ⁊ nō eſt neceſſaria conteſtatio: imo ſufficit
ꝙ ſummarie ꝓcedatur. facit. l. iij. §. ibidē. ff. ad exhi. ego alle-
go qđ no. in. c. prudentiā. §. ſexta. de offi. dele. Aut deducit in
cā appellationis qđ fieri pōt. vt. l. carmelia. ff. de iurepat. ⁊ ſ.
c. dilecto. ⁊ diſtinguendū eſt put diſtinguit in cā appellatio-
nis. Aut deducit ꝑncipaliter ꝑ viā actionis ſeu iudicis offiñ
10 implorādo. ℂ † Et tūc ſi nullitas eſt notoria nō exigit conte
ſtatio. ar. in. c. qm̄. de ſi. preſby. Aut nō eſt notoria ⁊ tūc exigit
cōteſtatio per no. de offi. iudi. c. ij. ⁊. c. ſciſcitata. de in integ. re
ſti. ⁊ per Jo. an. in. c. ſi. de app. ⁊ per glo. in cle. cū a repulſione.
eo. ti. hꝫ eñ illa cōteſtatio litis vim diffinitiue. ſꝫ ipſe. d. Ant.
hoc limitat qñ petit parte preſente. abſente autē parte dicit
ſe credere ꝯteſtationē nō exigi: ex quo nihil petit a parte ſed
iudice per. c. qm̄. §. ſunt ⁊ alij. vt lit. nō cōteſt. ⁊ aut. ſi dēs. C. ſi
vt ſe ab here. abſti. ſed ego ſequor primū dictū indiſtincte q:
ex quo preiudiciū cōcernit certā perſonā eſt fiēda cōteſtatio.
11 ℂ † Sicut obſeruat in petitione reſtōnis in integrū ꝗ expli
cat ex iudicis officio vt leg. ⁊ no. in. d. c. ij. de offi. iudi. ſecus ſi
offiñ iud. nō imploraret cōtra certā perſonā quo caſu ꝓcedit
d. aut. ſi dēs. ⁊ facit ꝙ ipſemet do. Ant. notauit in. c. tue. vt li.
nō cōteſt. vbi vide. Et ex predictis potes inſtrui an in hac cā
nullitatis requirat libellus. de quo vide ꝑ Spec. in ti. de lib.
cōcep. §. nūc dicēdū. in ſi. ver. qđ ſi ſnia. Et cōclude ꝙ vbi non
b eſt neceſſaria lit. cōte. nō requirit libellusᵇ. dicit tñ do. Ant.
hic: ꝙ vbi petit nullitas corā eodē iudice qui talē ſniam non
exigit ſnia nec litis cōteſt. lꝫ agat directe ſuper nullitate: ⁊ di
cit hoc tenere Spec. in ti. de ſen. pla. §. iuxta. v. qđ ergo ſi ap-
pellās. ſed certe iudicio meo hoc nō dicit Spe. ſꝫ ſolū voluit
ꝙ ſi ſnia eſt nulla pōt ordinarius abſqꝫ alia cōteſtatione ⁊ li-
bello aliā ſniam ferre: ⁊ hoc ideo q: vitiū nullitatis ſolū ꝯcer
nebat ſniam: ſecus dic qñ ꝑncipaliter vult decernere ſniam
nullam q: in iſta cauſa non preceſſit tela iudicij: ideo ⁊c.

c-b Sebaſti. Sapia.

a ℂ In cā nullitatis. Vide Bal. in l. tale pactū. in. §. qui ꝓuocauit. q. xxiij. ff. de pac. ⁊ l. i. in ſi. C. de ord. iud. ⁊ Rot. in tit. de li. ꝯteſ. deci. v. in nouis. Phili. de peru. in. c. dilecto. in. xij. q. ſ. eo.

b ℂ Sed tu de hoc vide opi. gl. in. c. ſi qs in quacūqꝫ. in ver. ꝯteſtatione. ij. q. vi. et per Bart. in. l. i. §. fin. circa pn. ff. de ap. vbi concludit qđ nō eſt neceſſariꝰ nouus libellus: ⁊ idē dicit Ang. in l. eos. §. finaūt. C. de ap. dicit tñ qđ cōiter ad cautelā obſeruat ꝯtrium. Qualr autē for-mari debeat libellus ſup attentatis appellatione pendēte: vide do. Ant. poſt do-cto. in. c. ꝯſuluit. el. ij. in. ij. col. ꝯ. c. tit. et omnino qđ ibi notatū.

1 ℂ Appellās ante ſniam debet exprimere cauſam rationa
bilem ⁊ eandem probare: etiam ſi ſit notoria.
Notoria licet excuſent ab onere probādi tamen non releuant
ab onere propon endi.
2 In appellatione a diffinitiua non requiritur expreſſio cau-
ſe: et ſi fuit vna expreſſa: poteſt alia probari: ſecus in vtroqꝫ
caſu in diffinitiua.
3 De iure canonico ſemp pōt appellari: ſecus de iure ciuili.
4 Juriſditio delegati poteſt preuenire per ordinarium anteꝗ̄
litere delegationis preſententur. 21.
5 Cauſa quare appellatur ab interlocutoria eſt proponēda co
ram iudice a quo ſed iuſtificanda coram iudice ad quē: vt col
ligitur. ſ. nu. 6. 8.
6 Appellās friuole condēnat in expēſis per iudicē ad quem.
Judex impetratus per reſcriptum ſurreptitiū cognoſcet ſu
per validitate reſcripti: ꝙ ſi inueniet ſurreptitium condēna
bit impetrantem in expenſis.
7 Sentētia qua condennauit iudex ad quem friuole appellā-
tem mandatur executioni a iudice a quo.
Judex ad quē ſuccedit in loco iudicis a quo iuſtificata cauſa
appellationis: ⁊ procedet ſuper cauſa principali ſicut fuiſſet
proceſſurus iudex a quo.
9 Cauſe maiores de quibus vide remiſſiue ſunt deferende ad
deciſionem ſedis apoſtolice. 37.
In cauſis maioribus valet appellatio ad papam interpoſi-
ta ſine expreſſione cauſe.
10 Preſcriptio an ⁊ qñ interrumpat per litis conteſtationem.
11 In mala fide nō cōſtituitur preſcribēs per interpellationē
extraiudicialem vel per actum in iudicio nullo geſtum.
12 Partes poſſunt prorogare iuriſditionem alicuius iudicis
ex ſola litis conteſtatione: et ſic ex tacito conſenſu nec requi-
ritur expreſſus.
13 Clauſula appellatione remota operat hodie ſicut olim nec
contra eam reperitur aliquid innouatum.
14 Clauſula appellatione remota quos effectus operetur.
15 Litere ſcđe nunꝗ̄ reuocāt primas niſi in ſecūdis fiat expreſ-
ſa mētio de omni notabili clauſula poſita in primis literis.
16 Caſus in quo appellatio a iure recipitur.
17 Attentata poſt appellationem reuocantur per remediū at-
tentati: niſi cauſa eſſet commiſſa ap. re.
18 Nuntius ſi fuerit miſſus ad ſuperiorem an operetur aliquos
effectus.
19 Accedens ad papam an ſit tutus ꝙ interim cauſa nō moueā
tur in partibus contra eum.
Miſſio ex primo decreto pōt fieri cōtra abſentem etiā cau-
ſa reipublice ſi non ſit qui eum defendat.
20 Reſcriptū delegatoriū eſt ſurreptitiū ſi in eo nō ſit mētio ꝙ
cauſa erat cepta corā ordinario etiā per ſolā citationem.
22 In reſcriptis ad lites an attēdatur tempus date an tempus
preſentationis.

In pluribus

a ¶ Hanc decre.ſolēniter cōmentauit Paul.de lea.⁊ do.Phil.de peru.
et adde ꝙ hec dictio vt:ponitur hic cauſatiue:lʒ ſcdm eius ppriā ſigni-
ficationē accipiat modaliter ⁊ modū importet:vt eſt glo.ord.in.c.verū.
de cōdi.ap.in glo.ij.in fi.de qua dictione vide in.l.cum tale.§.titius.ff.
de cōdi.⁊ demō.⁊ per Bar.⁊ plene in.l.qui abſenti.§.j.ff.de acquir.poſ.
eodeʒ modo hec
dictio put:aliqñ
ponit cauſatiue
de cui⁹ ſignifica-
tione vide Bart.
inv.put.in extra
uag.ad reprimē.
Anto.Franciſ.
¶ De hac dictio
ne vt et put.vide
Spe.in tit.de di-
ſpu.⁊ alle.in.§.fi.
in ver.ſed nunqd
iudex.vbi dicit
qd hec dictio ap-
poſita l reſcripto
iportat neceſſita
tē:et an ſit dictio
modalis:vltra di
cta Bar.in.l.j.in
viij.col.ff.de cōdi.
⁊ demō.vide etiā
Bar.in.l.qb⁹ die
bus.in.§.termi-
lius.eo.ti.⁊ Bal.
in aut.cui relictū
in vlt.col.C.de in
dic.vi.vbi ponīt
an ſit dictio mo-
dalis.⁊ vide etiā
Bal.in rub.C.de
his q̄ ſub modo.
Et adde ꝙ qñq
ponit pro ſicut et
qñq p ꝙ:vt per
Bar.in.l.ſi.i.i.co
lū.ff.de eo ꝙ cer.
loco.et vide do.
Card.in cle.ij.de
eta.⁊ qual.vbi di
qd qñq ponit in
vim cauſe.⁊ vide
q̄ habent in.c.p-
ut.de do.⁊ cōtu.
Sebaſti.Sapia.
b ¶ Iūcta gl.Illā
gl.in.d.cle.appel
lanti exornat am
pliādo ⁊ limitan
do Fel.in.c.cū or
dinē.col.vij.ver.
ad glo.in cle.ap-
pellanti.
c ¶ Qñ appella-
tur a diffinitiua
nō eſt neceſſe exp
mere cām.Adde
gl.fi.in.c.cū cām.
ſ.e.⁊ excipe caſuʒ
ſing.vbi fert diſ-
finitiua ſuper ele
ctione epi.vide
tex.in.c.Quis.iū-
cta gl.in ver.pba
bili.de elec.in.vi.
vbi eſt tex.ſingu.
iūcta glo.in verſ.

In pluribus ordinariis locus eſt preuentioni:que
inducitur per ſolam citationem.
23 Reſcripta principis ſunt perpetua:et non tollun
tur niſi per aliud reſcriptum.
24 Idoneus non dicitur ille qui aliqua exceptione
ſubmoueri poteſt.
25 Conſtitutio generalis non extēditur ad ea ad que
ſpecialiter eſt prouiſum.13.
26 Clauſula non obſtante:an deroget alicui conſtitu
tioni ſpeciali.
27 Iudex a quo non deferens appellationi vel defe-
rens appellationi friuole venit puniendus.
28 Conſilium peritorum an teneatur iudex perqui-
rere in decidendis cauſis.
Iudex poteſt leges interpretari quo ad cauſas p
eum decidendas.
29 Iudex poteſt iudicare cōtra cōem opinionem ſi vi
derit illam notorie falſam vel poſſe conuinci plu-
ribus rationibus.
30 Iudex a quo dʒ deferre appellationi qñ dubitat
an cauſa appellandi ſit legitima vel non.
31 Appellatio ad quemcunq ſuperiorem debet por-
tari in ſcriptis.
32 Iudex pōt allegari ſuſpectus etiā ꝙ ſuſpicio pue
nerit culpa illius qui allegat ipſum ſuſpectum.
Iudex a quo nō pōt allegari ſuſpect⁹ p appellātē
niſi poſſet pbare iudicē fuiſſe ſibi cōminatum.
Metus excuſat aliquē licet puenerit culpa ſua.
33 Temere appellās condēnatur in expenſis.
Pene iuris ciuilis an habeāt locū de iure canoni
co qd in ſimili caſu ſtatuit alias penas.
34 Iudex cui eſt cōmiſſa cauſa appellationis in vno
articulo:illo finito poteſt cognoſcere de cauſa prī-
cipali:limita vt hic per apoſtil.
35 Iudex ad quē poteſt de cōſenſu partiū vel ſolius
appellāti cognoſcere prius de negotio principali
q̄ de articulo ſuper quo fuit appellatum.
36 Per rationem naturalem ſolam poſſunt iura li-
mitari et etiam regule.
38 Cauſa appellationis ab interlocutoria debet ex-
primi in ſpecie ⁊ non ſufficit in genere.
An ſufficiat in appe.ab interlocutoria exprimere
vnā cām in ſpecie ⁊ alias in gñe vide remiſſiue.
39 An teneat appellatio dicēdo ſimpliciter appello:
et non dixit ad quem.

Ut debitus. [a]Notabile et
famoſum ca.
habēs multa noua dicta vtrūq ius li-
mitautia.⁊.h.d.in ſumma.Appellans
ante ſniam tenet exprimere cām rationabilē corā
ipſo iudice a quo nec admittitur exceptio ꝙ prius
miſerat nūtium ad ſedem apoſtolicā vel ꝙ literas
impetrauerat que nondum ſunt iudici preſentate
h.d.ſimpliciter inherendo verbis litere.Nam hec
verba vario modo intelliguntur:vt.ſ.dicet.Diui
dit principaliter in tres partes.In prima ponit
duplex cōſtitutionis cauſa.In ſcda cōſtitutio ibi:
ſtatuimus.In tertia quedā proteſtatio.ibi:ſaluis.
¶ Caſus literalis.Quia frequenter malitioſe ap
pellabatur et in grauamē alterius partis ⁊ in de-
rogationē iudicis voluit concilīū vt iudicibus ho
nor debitus deferat ⁊ cōſulat litigatoribus ſup la-
boribus ⁊ expēſis ſtatuit ergo papa vt ſi quis corā
idoneo iudice conuenit aduerſariū ſuū:ille ad ſu-
periorē ante ſniam non appellet abſq cā rōnabili

in ſcrip.ꝙ a ſnia diffi.ſtatim eſt appellandū in ſcriptis.quā glo.alle.do.
Ant.hic in vlti.col.lʒ cōtrarium pcedat regulr vt no.gl.in.c.cordi.eo.tit.in
vi.Aliū caſum excipe vbi appellat a diffinitiua lata ſup notorio crimi
ne p ↄfeſſionē:qr tūc cā eſt exprimēda.vide gl.ſing.in.c.romana.§.ſi au
tē.v̄.mādet.ſ.e.ti.in.vi.quā gl.alle.⁊ cōmēdat Ang.in.l.ij.cir.pn.C.quo.
ap.facit nō.in.c.cū ſpāli.§.porro.ſ.e.Tertius caſus eſt qñ cā eſt cōmiſ
ſa appellatione remota qr tūc poterit appellari dūmodo exprimat cā
appellationis dicit hic do.Ant.in.ix.effectu clauſule ap.remota.⁊ Pe.

de anch.in.d.c.romana.in.v.col.in duobus locis illius col.de ap.in.vi.
Quartus caſus in quo in appellatiōe a diffinitiua exprimēda cā eſt qñ
tertius cōparēs p ſuo intereſſe appellat a diffinitiua ſnia.ita dicit no.
Bar.in.l.a ſnia per illū tex.ff.e.⁊ idē Inn.in.c.cū ſup.de re iudi.vbi ho.
tex.Et vtrū in appellatiōe ab interlocutoria habēte vim diffinitiue ſit

allegata corā iudice a quo appellare intendit:ſed
coram illo iuſtitiā ſuam proſequat non obſtante ſi
dixerit ꝙ ad ſuperiorem p cauſa illa nuntiū deſti-
nauerit aut literas impetrauerit ab eodē que non
dum fuerunt iudici delegato aſſignate:ſi vero pu-
tauerit appellatuʒ ex cauſa rationabili corā eodē
iudice illā exponat talē videlʒ que ſi foret probata
legitima reputaretur:poſtmodum ſuperior de ap
pellatione cognoſcat:⁊ ſi cōſtiterit minus rōnabi
liter appellatum euʒ remittat ad illū iudicē a quo
appellauit ⁊ in expēſis alteri parti condēnet eun-
dem:ſi vero appellatio legitima fuerit in cā proce
dat:ſaluis conſtitutionibus de maioribus cauſis
ad ſedē apoſtolicā deferēdis.Her.¶ No.ex princi
pio ꝙ honor debitus eſt iudicibus deferēdus.Ex
quo infertur qd iudicare eſt honor.Ad idem text.
notabilis in.l.cui muneris.ff.de mun.⁊ hono.vbi
dicitur qd ſi alicui conceditur muneris publici va
catio nō videtur conceſſum ne fiat magiſtratus:qr
pertinet potius ad honorē q̄ ad munera publica.
Alibi dicitur ꝙ eſt onus vt in.c.paſtoralis.in prin.
ſ.de offi.delega.ibi i exoneretur:ſed vide gloſ.in.c.
ſi contra vnum.de offi.deleg.lib.vi.que dicit ꝙ eſt
honor ⁊ onus.facit.l.munerū.§.iudicādi.ff.de mu.
et ho.credo ꝙ in qualibet dignitate principaliter
verſetur onus ⁊ ad explendum onus ⁊ munus pu
blicum defertur dignitas.vt in.d.§.iudicandi.⁊ in
c.qui epiſcopatum.viij.q.i.ſed ratione eoꝝ q̄ mini
ſtrat debetur ſibi honor.Et ita intelligo iſtuʒ tex.
et alia iura que videntur innuere honorem eſſe ha
bere prelaturam vel officium iudicādi.⁊ vide Ar-
chi.qui hoc ſentit in.d.c.qui epatum.¶ Not.ſcdo
ſuperiorem debere conſulere partibus in officio
1 ſuper laboribus ⁊ expenſis vitandis.¶ † Tertio
no.vnam regulam notabilem nouam in materia
appellationis vt non valeat appellatio interpoſi-
ta ante ſentētiā niſi expreſſa cauſa rationabili que
ſi eſſet probata deberet legitima reputari.hoc p-
cedit etiā ſi cauſa eſſet notoria:quia licet notorie-
tas excuſet ſeu releuet ab onere probādi:nō tamē
releuat ab onere proponendi:vt eſt hodie pulcher
b tex.in cle.appellanti.iuncta glo.[b]ſ.e.¶ † Ex hoc
2 collige vnā diuerſitatem in appellatione interpo
nēda ab interlocutoria ⁊ a diffinitiua nā in appel-
latione interponenda a diffinitiua non eſt neceſſe
c exprimere cauſam[c]rationabilē.vt in.l.ſcio.ff.eod.
ti.⁊ ſi exprimit vnā cauſam pōt poſtea pſequi aliā
vt ibi pbatur.ſecus in ap.interponēda ante ſniaʒ
nā neceſſe eſt exprimere cām nec poteſt poſtea pro
ſequi aliā tunc nō expreſſam.vt in.d.cle.appellāti.
3 ¶ † Quarto no.vnam aliā regulā de iure canoni-
co ꝙ ante ſniam ſemp pōt appellari cā rationabi
li expoſcēte:ſecus de iure ciuili.vt in.c.ſuper eo.ſ.
4 eo.⁊ ibi dixi.¶ † No.vlterius ſm cōem intellectū
ꝙ iuriſditio delegata poteſt preueniri per ordina
rium dūmodo litere delegatorie nondum ſint pre
ſentate:ex quo habes qd citatus coram ordinario
non pōt dicere ꝙ papa cōmiſit cām illā alteri.im-
putet enī ſibi ſi prius literas nō preſentauit:⁊ hoc
pcedit ſm doc.etiā ſi fuerit impeditus in pſitādo
qr litera iſta loquitur indiſtincte et potuit emana-
re in fauorē ordinarie iuriſditionis niſi fuerit im-
peditus per aduerſariū q poſtmodū ipſm preuenit
corā ordinario ſm Vinc.quē ſequūtur cōiter doc.
5 ¶ † Vlterius no.ꝙ cā appel.debet exprimi coraʒ

exprimēda cauſa
vide p do.Ant.⁊
iſtuʒ in.c.puenit.
ſ.e.⁊ p Bal.in.l.
minoribus.C.de
his qui.vt indig.
⁊ ibi oino vide q̄
late de iſta cā in
appellatiōe exp-
mēda ſcribit idē
Bal.l.c.ſi.de op.
no.nū.Itē adde
ꝙ qñ appellatur
ab executiōe ſnie
dʒ exprimi ⁊ ſpe-
cificari cā in ap.
ſm Bald.in.l.ab
executione in.ij.
col.C.quoꝝ app.
Itē adde oino ꝙ
dicit.d.An.in.c.
qd ad ↄſultatio-
nē.in.ij.col.de re
ind.Itē adde qd
etiā in ↄcepto iu
dicis qd facit ex
iudiciū in ſpectā
tibus ad officiū
ſnū eſt neceſſe ex
primere cām ita
firmat.d.Ant.in
c.ad aures.de tē-
po.or.Itē ex do-
ctrina Bar.in.d.
l.a ſnia.in pn.tex
dictis do.Ant.⁊
doc.in.d.c.qd ad
conſultationē.in
vij.col.de re iud.
lſerebat.d.Frāc.
de are.in voce le-
gēs ſingularē do
ctrinā ⁊ cōcluſio
nem ꝙ vbicunq
permittit appel-
latio exorbitās ⁊
cōtra regulas iu
ris cōis ibi dʒ ex
primi cā l appel-
latiōe a diffiniti-
ua.Iteʒ adde qd
qñ appellat ab i-
terlocutoria non
ſufficit appella-
re vna die ⁊ expri
mere cauſaʒ alio
die ſed debēt oīa
fieri vno ↄtextu.
ita determinat
Bal.in.l.ij.circa
fi.C.de epi.audi.
⁊ ad hoc al.Inn.
Jo.an.l.c.vt cir-
ca.de elect.in.vi.
Item adde qd ſi
appellās ab iter
locutoria copula

tiue exprimit duas cauſas in appellatione quarū quelibet per ſe ſuffi-
cit appellāti ad victoriā cauſe ſufficit alteram probare.Ad hoc eſt tex.
elegātiſſimus in.c.ſignificante.ſ.e.pro quo bene facit ꝙ traditur in.c.ij.
de reſcri.Et cauſam quare in appellatione ab interlocutoria eſt expri-
menda cauſa ⁊ in appel.a diffini.non:vide per do.Anto.in.c.ex parte
ade.in.j.col.de teſt.Item adde ꝙ valet priuilegium vt poſſit libere ap-
pellare ab interlocu.ſine cauſa ⁊ ſine ſcriptis ita not.dicit do.Anto.in
c.j.in princi.iij.col.de reſcriptis.

a ☞Sebaſti. Sapia. ¶ Qđ iudex. Vide late per do.And.ſicul.in cōſi.l. incip.illud afferam in medium.col.iiij.in.j.volu.

b ¶ Et hoc per do. Philip.de peru.in.v.colū.facientem in hac materia quatuoꝛ concluſiones.

c ☞Sebaſti. Sapia. ¶ In mala fide. Vide Abb.in ꝯſi.gix.v̇.ad hui⁹ca ſus cir.fi.l.ij.vol. vbi idē firmat.

d ¶ No.plures ef- fect⁹ clauſule ap. remo. ⁊ aliū effe- ctū hui⁹ clauſule vide p.d.Ant.in a c.ij.j.col.de his q̄ fi.a ma.par.capi. vbi dicit ꝙ qñ in reſcrip.eſt appo- ſita clauſula ap. remota appella- tio nō iuſtificat̃ p oblationē iuxta c.interpoſitā.ſ.e. aliū effectū vide p Bal.in.l.ij.poſt pnc.C.de ap.q: ſi dicta clauſula ap ponit̃ in iudicio poſſeſſoꝛio:⁊ tūc operat̃ vt nulla- ten⁹ appellet̃ etiā vbi alʼs appella- ret̃ i aliquo caſu ſpāli ampliat eñ naturā poſſeſſo- rij ⁊ remouet ob- ſtaculū vt ſic ali- qđ opet̃.aliū effe ctū opat̃ ſ3 eūdē Bal.i ti.de ꝯſue. recti feu.i.§.qui- buſdā.ꝙ ille q im petrauit cū dicta clauſula non pōt inito aduerſario renūtiare dicte clauſule ⁊ velle ꝙ poſſit appellari. Idē adde de hac clauſ.app. remo. v̇bū no.Bal.l.l.j. ff.de offi.pſe.pt.⁊ bar. i.l.oēs ppli. ff.de iuſt.⁊ iur.in vlti.q.in.vj.q.pn. ⁊ do.alex.de imo. in addi.bar. l.l.j. in.§. lterdū. ff.q. ap.nō l3.⁊.d.phi. de peru.i.c.paſto ralis.ſ.e.vbi po- nit.x.⁊.vij.effect⁹ quos operat̃ iſta clau.ap.remo. de iure canonico:et poſtea qđ de iure ciuili.⁊ vide ang. in.l.ſi.C.de ſen.et inter.om.iu.in fi. ☞Sebaſti. Sapia.

d ¶ Effect⁹. Effe- ctus clauſule ap- pellatōe remota etiā ponit.d.Al- talis de gābanis in tracta.clauſu- lap col.xv.v̇.clau ſula appellatio- ne remota.

iudice a quo et ſic appellatio eſt interponēda corā
ipſo iudice. Quid autē ſi nō pōt ipſius pñtia habe
ri.doc.dicūt appellādum corā idoneis pſonis.ar.
c.ſi.ſ.eo.Sed tu dic melius ⁊ plenius: vt dixi in.c.
6 ſuggeſtum.ſ.eo. ¶ † Item no.ꝙ iudex^a ad quē hʒ
poteſtatē condēnādi appellātē irrationabiliter in
expēſis:l3 ergo appel.minus legitima non deferat
iudici iuriſditionē ſuper pꝛincipali:defert tñ ſup
ipſo incidenti vt pnūciet ſuper articulo appella
tionis ⁊ condēnet in expenſis ſicut in ſimili iudex
impetratus per ſurreptionē pnūciat ſuper vali
ditate reſcripti:⁊ condēnat impetrātē in expēſis:
7 et eſt ho.tex.in cle.i.de reſcrip. ¶ † Quis autē ha
bebit exequi iſtā ſniam condēnationis expēſarū.
dicit Specu.qđ iudex a quo cū ad eū fiat remiſſio:
vt no.in tit.de ſen.excō.§.ij.v̇.qđ ergo. Et ſi iudex
appel.omiſit hāc condēnationē expēſarū iudex a
quo reſeruabit eā in fine litis:⁊ iſtū ſuccumbētem
condēnabit in oībus expēſis vt no.Spec.in tit.de
8 expē.§.nūc vidēdum.v̇.ſed qđ ſi iudex. ¶ † No.ꝙ
iuſtificata appellatiōe ab interlocutoꝛia iudex ad
quē ſuccedit loco iudicis a quo:⁊ pꝛocedit in cauſa
pꝛincipali ſicut fuiſſet pceſſurus iudex a quo:⁊ iu-
ſtificatur appellatio ſi pꝛobat̃ veritas exceptionis
pꝛobabilis corā iudice a quo ppoſite:vt in.c.inter
9 poſita.ſ.eo.vbi plene dicetur de hoc. ¶ † Vltimo
no.in v̇.ſaluis.ꝙ in maioꝛibus cauſis non cōpellit̃
quis litigare coram iudice inferioꝛi:q: ille ex natu
ra ipſaꝝ ſunt deferēde ad ſedē apoſt.⁊ que dicātur
maioꝛes cauſe vide qđ leg.⁊ not.in.c.maioꝛes.ſ.de
baptiſ.⁊ hoc notabile colligitur ſm vnum intelle-
ctum in referendo verſi.ſaluis.ad id qđ fuerat dictū
in pꝛincipio vt corā iudice inferioꝛi pſequat̃ quis
cām vſq3 ad finem. Sed ſm aliū intellectum ſcđm
quem ille ver.ſaluis.refertur ad id quod.ſ.fuit di-
ctum vt abſq3 cā rōnabili expꝛeſſa nō cōpellat̃ ⁊c.
Not.ꝙ in cauſis maioꝛibus vʒ ap.ad papam l3 nō
expꝛimat̃ cā nā ipſa maioꝛitas cauſe eſt cā ſufficiēs
ad ipſam deferendā ad ſuperioꝛē:⁊ vterq3 intelle-
10 ctus eſt bonus in ſe:ſed prim⁹ melioꝛ. ¶ † In glo.
ij.in fi. Idem not.gloſ. in.d.l.ſi pater.⁊ in.c.ex tua-
rum.de purg.ca.in.c.illud.de pꝛeſcrip.vt ſcʒ inter
ruptio pꝛeſcriptionis nō inducat̃ per conteſtatio-
nem litis corā non ſuo iudice habitā.⁊ cū hac opi.
trāſit Io.an.ſed do.Ant.diſtinguit ꝙ aut eſt talis
pꝛeſcriptio que ſolū interrumpitur per lit.cōteſ.⁊
nō per actū citerioꝛē tunc pcedit cōcluſio gl.Aut
eſt talis pꝛeſcriptio que interrumpitur per aduen
tum malefidei:⁊ tunc aut ex tali actu cōſtituitur in
mala fide et interrumpit̃ pꝛeſcriptio alias ſecus:
q: hic conſiderat̃ potius factum q̄ iuris effectus.
11 ¶ † Aduerte hic opi.do.Ant.poſſet pcedere vbi
vere ſuperueniſſet mala fides:ſed per actum con-
teſtātis pꝛeſumit̃ mala fides que quidē pſumptio
ſurgit ex actu iudiciali:ſed cū hic nō tenuerit hu-
iuſmodi actus ceſſat iuris pꝛeſumptio:q: ceſſante
cauſa ceſſat effectus:vt in.c.pxi.nō eñ debet plus
operari actus geſtus corā iudice non ſuo cuius iu
riſditio pꝛogari nō poteſt q̄ actus extraiudicia-
lis iuxta plene no.in.c.at ſi clerici.de iudi.Sed de
nuntiatio extraiudicialis nō cōſtituit quē in mala
fide:vt in.l.ſi fundū.C.de rei ven.⁊ per Arch.xvij.
q.iij.poteſt.⁊ not.in.c.ſi diligenti.de pꝛeſcrip.ergo
nec piſtum actū in iudicio nullo geſtū. Et ad ma-
teriam pꝛeſcrip.interrumpēde per cōteſtationem
b vel citationē dic vt plenius[b] not.in.c.illud.de pꝛe-
ſcrip.⁊ per Bar.in.l.naturaliter.ff.de vſuc.vel dic
ſaluādo opi.d.Ant.ꝙ aut tale quid expꝛeſſit corā
iudice incōpetēti qđ infoꝛmare debuit cōſciētiam
aduerſarij:⁊ tunc inducit̃ interruptio nō artificio
iuris vel virtute cōteſtationis cū ſit nulla:ſed per
ſuperueniētiā malefidei que cōſiſtit in facto.argu.
l.quod te.in fi.ff.ſi cer.pe.⁊ in.c.inq̄ſitioni.de ſent.
excō.Nam ⁊ infoꝛmatio extraiudicialis ſufficit ad
malam fidē impꝛimendā:ad hoc quod no.Bart.in extrauag.ad repꝛi-
men.in ver.ad denūtiationē.in fi.⁊ in.l.accuſatus.ff.de adult.⁊ p dicta
ſua ibi limita gl.iſtā in alijs.ſecus aūt ſi tantū fieret petitio extraiudi-
cialiter vel corā iudice ita ⁊ taliter ꝙ veriſilr nō habuiſſet cauſare ma
lam fidē:quo caſu pcedit illa opi.⁊ hoc credo voluiſſe do.Anto.in eo
c ꝙ dixit interrūpit pꝛeſcriptionē ſi ex illo actu ꝯſtitueret̃ in mala fide[c]
alʼs ſecus debet eñ diſtingui vt predixi ⁊ vide ad materiā qđ dixi in.c.
12 illud.de pſcrip. ¶ † Et intelligo qñ litis conteſtatio fuit facta corā iu
dice non ſuo ignoꝛanter:vel qñ erat talis iudex cuius iuriſditio nō po
terat pꝛoꝛogari p conſenſum partiū:alias conteſtando litē vident̃ par
tes pꝛoꝛogare iuriſditionē ⁊ valet cōteſtatio:q: ſm verā opi.ad pꝛoꝛo
gandū iuriſditionē non requiritur expꝛeſſus conſenſus partiū ſ3 ſuffi
cit tacitus vt no.per Inno.in.c.ad petitionē.ſ.de accu.⁊ per Bar.in.l.
j.⁊.ij.ff.de iu.⁊ dixi plene in.c.ſignificaſti.ſ.de foꝛo competen.vbi vide.
13 ¶ † In glo.in ver.ante ſniam.ibi:de appel.poſt ſniam nihil ſtatuit ⁊c.
pondera hoc dictū glo.concludit eñ hanc conſtitutionē nihil de nouo
inducere reſpectu appellationis interponēde a diffinitiua:⁊ hoc facit
contra opi.ſuā in vlti.q.huius glo.in qua tractat vtrū hodie remotio
appellationis in iure vel in reſcripto poſita aliquid operet̃.glo.repꝛo
bando opi.Io.an.concludit ꝙ nō q: per iſtā cōſtitutionē ſemp poteſt
appellari:vbi qs grauat̃:ſed ſi non grauat̃ non pōt appellari:hāc opi.
glo.tenuerunt antiqui adeo vt curia vt audio ſequat̃ hanc opi.gloſ.vt
no.Hoſti.in ſum.eo.§.qđ ſit eius officiū.Sed ipſe Hoſti.Io.an.⁊ cōi-
ter oēs modernioꝛes ſequentes tenent ꝯ̄riam ſniam que pfecto videt̃
mihi veriſſima vt per iſtā conſtitutionem nihil innouet̃ virtute illius
clauſule appellatione remota. Pꝛimo per rationē huius glo.dū dicit
ꝙ nihil diſpoſuit hec conſtitutio de appellatione interponenda a diffi
nitiua:⁊ tunc clariſſimū eſt ꝙ ſm iura antiqua hec clauſula appellatio
ne remota operabitur aliquid reſpectu appellationis a diffinitiua vt
pꝛobatur in.c.paſtoꝛalis.§.preterea.de offi.dele. Item ſcđo confundit̃
opi.glo.per aliam rationē quā ipſemet allegat in medio ſui dum dicit
ꝙ lex noua non eſt referenda ad eas ſpēs in quibus ſpāliter pꝛouiſum
eſt per iura antiqua:vt in.l.ſanctio legum.ff.de pe.Sed in caſu.c.paſto
ralis.ſ.eo.pꝛouiſum eſt ſpāliter circa virtutē illius clauſule:ergo hec
conſtitutio noua loquens generaliter non faciens mentionem de illa
clauſula nō debet referri ad eas cauſas in quibus ſpecifice remota eſt
appellatio: pꝛeſertim vt euitetur iurium coꝛrectio ob quam cām iura
relaxanda non ſunt imo reſtringenda neq3 debent verba iuris capere
illum largum intellectum quem alias poſſet habere ſi induceretur iu
rium coꝛrectio. Pꝛo hoc ho.tex.in.c.cum dilectus.de conſue.⁊ in.c.j.et
ij.de fil.pꝛeſby.li.vj.⁊ quod no.in.l.non eſt nouū.⁊.l.nam ⁊ poſterioꝛes.
ff.de legi.Nam pꝛomptum eſt iura iuribus concoꝛdare:vt in.c.cum ex-
pediat de elect.lib.vj. Item ⁊ tertio vbi vna conſtitutio loquitur in ſpe
cie alia in genere:ſpeciei per genus non derogatur ſed potius ecōtra
ſiue ſpecies ſequatur ſiue pꝛecedat:vt leg.⁊ nota.in.l.regula generi.de
reg.iur.lib.vj. Sed iſta conſtitutio loquitur in genere non faciēdo mē
tionem quando ſpecifice eſt remota appellatio.⁊.c.paſtoꝛalis.loquitur
ſolum in ea ſpecie quando eſt remota appellatio:ergo hoc.c.non debet
derogare illi:ſed potius econtra maxime q: abſq3 derogatione iuriū
antiquoꝛum hoc.c.operatur maximum effectum quo ad vtrūq3 ius vt
nunq3 admittatur appellatio ante ſententiam niſi expꝛeſſa cauſa rōna
bili vbi alʼs poterat appellare abſq3 expꝛeſſione cauſe:iuxta nota.in.c.
paſtoꝛalis.pꝛealleg.⁊.ij.qđ.vj.ad romanam. Item tenendo opi.mo.gl.
multa iura de appellationis remotione loquentia coꝛrigerentur vt in
c.ij.requiris.ſ.e.⁊.c.j.ſ.de reſcri.⁊.d.§.preterea.⁊.c.inquiſitioni.ſ. cum
multis ſimilibus. Et multū vrget p iſta parte illud.c.inquiſitioni.cum
emanauerit poſt hanc conſtitutionem:vnde fruſtra emanaſſet ſi virtus
huius clauſule pꝛoꝛſus fuiſſet ſublata per iſtud.c. Item non fuiſſet po
ſitum illud.c.in hac compilatione:q: reſecatis ſuperfluis ⁊c.vt dicitur
in pꝛoemio. Cōclude ergo ꝙ ſicut olim illa clauſula operabatur ita et
hodie non obſtante in aliquo iſta conſtitutione:multum facit pꝛo hac
parte theoꝛica Bar.in extrauag.ad repꝛimendū.circa concoꝛdiam iu
ris ſpecialis cum generali cum ſemper vnum ius ſuppleatur p aliud.
arg.eoꝛum que no.in aut.offeratur.C.de lit.conteſt.⁊.l.ſciendum.ff.qui
ſatiſ.cog. Concludit enim ꝙ aut.offeratur.generaliter loquens ſuper
ſatiſdatione pꝛeſtanda limitatur per.d.l.ſciendum.licet gloſ.ibi dubi-
14 tet. ¶ † Quos aūt effectus operetur iſta remotio appellationis aliqđ
tetigi in.c.paſtoꝛalis.pꝛealleg.vbi remiſi ad plenius notanda hic:vbi
docto.multos effectus enumerant. Et quia materia eſt quotidiana p-
d ſequar omnes effectus.[d] ¶ Pꝛimus eſt:vt non admittatur appella-
tio niſi in caſibus a iure appꝛobatis quod declara vt dixi in.c.paſtoꝛa-
lis. ¶ Secundus effectus colligitur extra.c.ſuper queſtionum.§.ſi ve-
ro.de offi.deleg. ¶ † Tertius effectus eſt vt ſecunde litere non reuocēt
pꝛioꝛes etiam facientes mentionem de illis niſi faciant mentionem de
clauſula appellatione remota in pꝛioꝛibus poſita. Ad hoc quod legi.⁊
not.in.c.ex conqueſtione.ſ.de reſtitut.ſpoliat.Not.bene hunc effectum
nam ex hoc poſſumus arguere generaliter qđ nunq3 ſecunde litere re-
uocant pꝛioꝛes niſi faciant ſpecificam mentionē non ſolum de literis
pꝛioꝛibus:ſed de qualibet notabili clauſula appoſita in pꝛioꝛibus.arg.
in.c.ij.de do.et contu.in.c.poſtulaſti.de reſcri.⁊ in.d.c.ex conqueſtione.

¶ Quartus effectus ⁊ notabilis vt iudex a quo nõ obſtãte appellatio-
ne poſſit ſuã ſniam mãdare executioni niſi pri⁹ appellatio ex certa ſciẽ-
tia recipiat a ꝑncipe vt in.d.§.ſi vero.alias ceſſante clauſula nõ põt iu-
dex ſuã ſniam diffinitiuã executiõi mãdare poſt appellationẽ vt in.d.c.
nõ ſolũ.c.ti.lib.vi. ¶ Quintus effectus ꝙ vbi iudex nõ deferẽs appella-
tioni ꝓbabili venit puniẽdus.ij.q.vi.decreto.dixi plene in.c.de priore.
ſ.eo.virtute huius clauſule iudex nõ deferẽs minime punietur:q2 non
peccat qui autoritate legis ſeu ꝑncipis peccat.l.gracchus.C.de adul.⁊
15 xxxij.q.iiij.q peccat. ¶ † Sextus effectus colligit̃ ex.c.j.de reſcri. ¶ Se-
ptimus habet̃ in.c.ij.de mu.petitio. ¶ Octauus colligitur ex.c.ſuper
queſtionũ.§.porro.de offi.deleg. Illum tñ effectũ nõ operat̃ ꝓprie clau
16 ſula appellatione remota:et dic plene:vt ibi nota. ¶ † Nonus effectus
qꝺ vbi alias appellatio operat̃ ſuſpẽſionẽ iuriſditionis iudicis a quo:
virtute huius clauſule perdit appellatio iſtũ effectum.vt in.d.§.ſi vero.
dicit tamẽ hic do.Ant.ꝙ ſi appellãs a diffinitiua dicit ſe appellare: q2
vult ꝓbare non probatũ ꝙ admittat̃ iſta appellatio:clauſula nõ obſtã-
te:q2 iſte caſus eſt a iure approbatus:vt in.c.cũ ioãnes.de fide inſtru.C.
de tẽp.ap.l.per hãc.⁊ ſic põt reduci ad terminos.c.paſtoralis.ſ.eo.Du-
bito an hoc dictũ ſit verũ nã ſcðm hoc poſſet inferri ꝙ ex qualibet ꝓba-
bili cã poſſet appellari ante ſniam:q2 iſtud.c.admittit qualibet appel-
lationem ex ꝓbabili cã ante ſniam:qꝺ tamen non eſt verũ vt predixi:q2
loquit̃ qñ in cã nõ eſt remota appellatio. Idem dicerem ad.l.per hãc.et
ad.c.cum ioãnes. Nam parum operatur hec clauſula reſpectu diffiniti-
ue:q2 quiſq3 appellans diceret ſe velle ꝓbare non ꝓbatum: qꝺ videtur
17 eſſe cõtra mentem dicti.§.ſi vero.qui loquit̃ indiſtincte. ¶ † Decimus
effectus notabilis poteſt colligi ex his que dixi poſt Hoſtien. in.d.c.pa-
ſtoralis.ꝙ vbi alĩs attẽtata poſt appellationem a diffinitiua reuocãtur
ante omnia per viã attẽtati:id eſt nullitatis ea que attentabuntur pen-
dente iſta clauſula non reuocabuntur per viam attentati:q2 tenuerunt
mero iure ex quo iuriſditio nõ erat ſuſpẽſa per appellationẽ ſed reuo-
cabuntur per viam querele ex officio iudicis:de quo plenius dixi in.d.
18 c.paſtoralis. ¶ Ex his habes plene materiam huius clauſule. ¶ † In
glo.in ver.ſi dicat.ibi:et ſic correcta ſunt illa iura:vult ergo glo. ꝙ iura
loquentia de miſſione nũtij ſint hodie correcta et in hoc multum inſtãt
doct.maxime Inno.cõcludẽ ꝙ olim miſſio nuntij poterat habere tres
effectus. Primus in ſuſpẽdendo iuriſditionem iudicis vt non inchoa-
ret ꝓceſſum cõtra eum qui nũtium miſit ad principẽ donec rediret nũ-
tius informaturus iudicem de volũtate principis:⁊ in hoc iſta iura an-
tiqua ſunt correcta per iſtum tex.⁊ in hoc caſu ꝓcedit opi.glo. ¶ Secũ-
dus effectus:q2 miſſio nuntij operabatur quãtũ appellationem:vt in.c.
dilectus.ſ.eo.ti.⁊ hodie ille effectus nõ eſt correctus:non enim intẽdit
hoc.c.tollere appellationem legitimã. Quãdo aũt miſſio nuntij habet
vim appellationis:inſtat hic Inno.clare tetigi in.c.dilecti.⁊ dic vt ibi.
19 ¶ † Tertius effectus colligitur ex.c.vnico.ſ.de peregr.nam accedens
ad pa.ex probabili cã eſt ſub eius protectione vt interim cã nõ moueat̃
in partibus cõtra eum:⁊ hoc ꝓcedit ſm Inno.hic ⁊ bene quando quis
arripit iter in propria perſona:ſecus autem ſi mittit nuntiũ:tunc enim
licet nuntius ſit ſub protectione apoſtolica nõ tamen eũ tranſmittens.
Sed multũ dubito de hoc generali dicto Inno.vtrum accedẽs ad pa-
pam ſit interim ſub ꝓtectione ſua vt ſilere debeat ois ꝓceſſus inchoa-
tus cõtra eum in partibus rationẽ dubitãdi mihi preſtat tex.not.in.l.
ignorare.C.de reſti.mino.vbi patet ꝙ etiã cõtra abſentẽ cã reipubli.ꝓ-
ceditur ſaltẽ ad miſſionem in poſſeſſionẽ ſi nõ eſt qui defendat eundem
ergo fortius põt ꝓcedi cõtra iſtũ qui ex priuata cã iuit ad principẽ non
dimittẽdo procuratorẽ in partibus: vnde ſatis crederẽ ꝙ iſte ꝓceſſus
parum preiudicaturus nõ debebat ſilere rõne huius arreptiõis itine-
ris ad principẽ ſed alius ꝓceſſus preiudicialis d3 ſilere: et fortius ſi de
facto ſpoliaretur vt obtineat reſtitutionẽ cõditione illius.c.vnici.⁊ po-
terit eſſe maxima differẽtia vtrum intentet cõditionem illius.c.an in-
terdictum vnde vi:ſicut in ſimili dixi in.c.bone.ſ.eo. Et iſte tertius effe-
20 ctus hodie nõ eſt prorſus ſublatus ſed diſtinguẽdum eſt:vt.ſ. ¶ † In
eadem glo.ibi:ſed iuriſditio ordinaria iam cepta ⁊c.no.bene glo.iſtam
a q2 eſt valde notabilis. Ex qua habes ꝙ reſcriptum[a] delegatorum non
faciens mẽtionem de cauſa prius cepta corã ordinario etiam per ſola3
citationem eſt ſurreptitium.⁊ ꝓ hoc adduco bo.tex. in ſimili.in.c.inter
monaſteriũ.ſ.ti.ꝓxi.vbi pt3 ꝙ ſecũde litere nõ ſolum debẽt facere mẽ-
tionem de prioribus:ſed etiã de ꝓceſſu geſto corã prioribus iudicibus.
Idem ⁊ fortius dicẽdum eſt ꝙ facere debẽt mẽtionẽ de ꝓceſſu inchoa-
to corã ordinario.ar.in.l.vbi ceptũ.ff.de iudi.nõ enĩ eſt veriſimile ꝙ ꝑn-
21 ceps velit in dubio illi legi preiudicare. ¶ † Et in fi.hec glo.concludit
in effectu hoc.c.habere locum tam in ordinario ꝗ̃ in delegato vel ꝙ de-
legata iuriſditio poſſit preueniri per ordinarium ante preſentationem
literarum. Item per aliud reſcriptum delegatorum ſecundo loco im-
22 petratum. ¶ † Unde concludit gloſ.ꝙ iura antiqua diſponentia vt in
reſcrip.ad lites ſtetur date ſint hodie correcta per iſtum tex.⁊ ꝙ litere
primo preſentate ꝓualere debẽt.ſed gl.j.in verbo aſſignate.hoc magis
reſtringit vt nõ ſufficiant primo preſentate: ſed ille preualebunt ſi ſint
prime vel ſcðe per quas primo deuẽtũ eſt ad citationẽ ⁊ ad tex.qui fun-
dat ſe ſuper aſſignatione glo.ſupplet maxime:⁊ monetur ad hoc dicen-
dum per id qꝺ iura diſponunt in iuribus ordinarijs: ita qꝺ inter eos

ſit locus preuẽtioni per citationem diſtaxat.ſ.de
foro compe.c.pe.⁊ ꝗ̃uis opi.gl.fuerit cõis tpe ſuo
et multũ inualuerit vt audio in romana curia:tñ
inſpecta veritate hec opi.eſt euidẽter falſa.nã per
ſuppletionẽ non debem⁹ inducere iuriũ correctio-
nem ſed potius euitare:vt in glo. c.cupiẽtes.§.qꝺ
ſi per viginti.de elec.lib.vi.nec etiã per ſilitudinẽ
rõnis:vt not. Bart.in aut.quas actiones.C.de ſa-
croſan.eccl.cum ergo iura ſpecifice diſponãt in iu-
dicibus delegatis vt ſtemus date literarũ non de-
bemus per idẽtitatẽ rationis ſeu per ſimilitudinẽ
ordinarioꝝ illa iura corrigere. Item vide rationẽ
apertiſſimã in oppoſitũ.nã in ordinarijs ideo ex-
pectat̃ preuentio per citationẽ q2 ſunt pares in iu-
riſditione merito locus d3 eſſe preuẽtioni:vt in.c.
pe.de reſcrip.lib.vi.ſed in pluribus delegatis di-
uerſo tpe impetratis nõ eſt eadẽ rõ:qñ litere ſunt
ſurreptitie q2 ſi papa ſciuiſſet de prioribus nõ con-
a ceſſiſſet ſcðas:vt in.c.ceterũ.de reſcri.ideo cũ iura
vtriuſq3 partis nõ ſint paria nõ d3 eſſe locus ꝑuẽ-
tioni:vide ſimile in reſcriptis impetratis ad bene-
ficia:videt̃ in.c.tibi qui.de reſcrip.lib.vi.et faciunt
alie rationes quas.j.allegabo. ¶ Extra glo.repe-
riunt̃ tres opi.nã Hoſti.⁊ Vinc.intellexerũt hunc
tex.in ordinario ⁊ nõ in delegato vt conuẽtus corã
ordinario nõ poſſit excipere de literis prius impe-
tratis:ſecus autẽ in conuẽto coram ſcðo delegato
b per iura antiqua:alias ſi diceremus oppoſitum ſe-
queretur abſurdũ ꝙ primus impetrans q forte in
nulla culpa deprehẽditur priuaret̃ iure ſuo et fru-
ſtraretur laboribus⁊ expẽſis ſine cã contra.c.ſatis
peruerſum.lvi.diſt.⁊ regulam ſine culpa.de regul.
iur.lib.vi. licet aliud dicatur in ordinario fauore
ordinarie iuriſditionis: pro hoc adducunt ſ.lite-
re in ver.ſaluis. nã nulla cã eſt ita grauis que non
poſſet tractari corã delegato pape:ergo ille ṽ.non
procedit niſi in ordinarijs. ¶ Scða opi.coꝝ eſt vt
intelligat̃ litera etiã in delegato ſed d3 reduci ad
terminos iuris antiq.ſ.qñ primus impetrãs dolo
vel negligẽtia vti poſtpoſuit lr̃is ſuis infra annũ:
tunc enĩ non põt excipere ꝯ ſm impetrãtẽ vt in.c.
plerũq3.⁊ in.c.ſi autẽ.de reſcrip.ſed certe hoc caſu
quo ad hoc nihil noui inducit iſte tex. ¶ Tertiu3
intellectũ:poſuit Goſ.multũ põderãdo ṽba litere.
dicit enĩ hãc literã ꝓcedere qñ habẽs priores lr̃as
excipit corã delegato vel ordiario de ſcðis literis
quas tñ adhuc nõ preſentauit iudici delegato:ſe-
cus autẽ ſi prius pñtaret ⁊ poſtmodũ iret ad exci-
piẽdũ:tũc enĩ audiret̃ ſua exceptio:⁊ ꝓ hoc intelle-
b ctu bene facit iſte tex.in verbo priuſꝗ̃[b] fuerint de-
legato aſſignate dicit tamẽ ſe eſſe ſolũ in hac opi.
Sed do.Ant.hãc opi.multũ amplectit̃ licet nihil
inducat de nouo. Jo.an.ſimplr recitat. Sed rñdẽ-
do ad opi.Hoſt.inquãtũ inducebat ṽ.ſaluis.videt̃
impugnare opi.Hoſt.dicit enim ꝙ põderatio ſua
ꝓcederet ſi diceretur hoc.c.loqui tñ in delegato:
quaſi velit dicere ꝙ cũ loquatur in ordinario et in
delegato põt ꝓcedere illa ꝓteſtatio in ver. ſaluis
reſpectu ordinarij ⁊ in recitãdo opi.Goffr.vltimo
loco videtur trãſire cum opi.ſua ⁊ ſm hunc intelle-
ctum Goff.poſſet ꝓcedere.c.ad petitionẽ.de accu.
ꝙ litere fuerãt ibi prius preſentate ꝗ̃ ordinarius
inchoaſſet ꝓceſſum cõtra impetrãtẽ:vel dic ꝙ lo-
quitur in cauſa criminali que ꝑncipaliter cõmitti-
tur in fauorẽ publicum:vnde taciturnitas partis
non poteſt preiudicare cõmiſſioni prius facte per
principẽ in fauorẽ publicũ.arg.in.c.ſtuduiſti.ſ.de
offi.dele. Item eo ipſo ꝙ princeps ex certa ſciẽtia
committit cãm certis iudicibus videt̃ eã eripere a
manibus ordinarij.arg.c.vt noſtrũ.ſ.e.⁊ corã que
no. Inn.in.c.cũ.M.de cõſti.hec opi.multũ placet
mihi in ordinario vt etiã per ordinariũ non poſſit
preueniri impetrãs ſi ante exceptionem ſuas lite-
ras preſentat iudici delegato:⁊ reddit ſe paratum
23 reſpõdere corã eo:moueor † quia reſcripta princi-
pis ſunt perpetua ⁊ nunꝗ̃ tollunt̃ durãte actione
niſi per aliud reſcriptum vt eſt tex.in.l.falſo. C.de
diuer.re.ergo iſtud.c.inquãtũ tollit reſcriptũ im-
petratũ ſcðo d3 intelligi ſtricte vz qñ non vult re-
ſpondere corã ordinario nec ſuas literas pñtare.

Sebaſti. Sapie.
a ¶ Reſcriptũ.vi-
de Pau.de ca.in
l.ſi.C.vt lit.pẽd.
et Jaſ.in.l.ij.col.
ij.eo.tit.⁊ Fel.in
c.ſup lr̃is.col.ix.
ṽ.ſexta reg.de pẽ-
dentia litis.ſ.de
reſcrip.
b ¶ Et hũc itelle-
ctum ad iſtũ tex.
credit veriſſimũ
d.Bar.de belẽ.ſi
in addi.do.Ant.
monetur ex iſtis
ṽbis in tex.poſi-
tis priuſꝗ̃ ⁊c.ꝗ̃
videtur velle qꝺ
poſtꝗ̃ fuerint ꝑ-
ſẽtate poterit op-
poni ꝯ ſcðas: l3
ſcðe tñ prius fuiſ-
ſent pñtate. Ite3
adde hoc qꝺ no.
d.Ant.in.c.ſane.
el.j.in fi.pe.co.de
off.dele.vbi dicit
ꝙ iſta decre.etiã
h3 locũ in lr̃is pa-
rib⁹ ioata.⁊ hũc
tellectũ ponit ſi
etiã do. Anto.in
xvi.col.vſ.ſi au-
tẽ oppoſuerit ⁊c.
quem dicit fuiſſe
Goffr.in hoc.c.⁊
nota ṽba ipſius
do.Ant.ꝯtra ca-
no.qui quotidie
allegantes iſtũ
tex.dicũt ꝙ in
ſcrip.ad litẽ atte-
datur indiſtincte
tps pñtationis.

et per iſtū tex. limita illā.l.falſo. ſed reſpectu iudi-
cis delegati credere ꝙ iura antiqua nō ſunt imu-
tata moueor multis rōnibus. ¶ † Primo q꞉ tex.
in p̄ncipio loquit̄ de conuēto coraꝫ iudice idoneo:
ſed iudex impetratus per ſcd̄as literas ſurrepti-
tias nō poteſt dici idoneus: nā ille eſt idoneus qui
nulla exceptione repelli poteſt: vt eſt tex. iūcta gl.
in.c.i.de teſti.facit qd̄ not.in.c.i.de cōſan.ɿ affi. ad-
duco tex.no.in ſimili in.l. ſi dari ſtipulor. ff.de ver.
oblig.vbi dicit̄ ꝙ id qd̄ exceptione repelli pōt ha-
25 bet̄ quaſi ꝓ nullo. ¶ † Scd̄o moueor q꞉ cōſtitutio
generalis nō dʒ referri ad illa negotia quibus ſpe-
cialiter per alias leges ꝓuiſum eſt: vt in.l.ſanctio
legum.ff.de pe.ſed multa iura ſpecifice prouident
ſuper validitate primi reſcripti cōtra ſcd̄m: vt in
d.c.ceterum.cū multis ſimilibus. ergo hec cōſtitu-
tio gn̄aliter loquens nō dʒ extēdi ad ſcd̄m delega-
tum impetratū per ſurreptionē: maxime cū corre-
26 ctione tātorum iuriū. ¶ † Pro hoc facit optimuꝫ
dictum Bar.ſ.in extrauag.ad reprimendū in ver.
legibus.vbi plus dicit qd̄ ſi in ſcd̄a lege generali-
ter apponitur clauſula non obſtante quacūqꝫ lege
nihilominus nō corrigit legē ſpecialē: ſed dʒ limi-
tari ſm̄ illā ɿ prouidebit lex noua in ſpeciebus nō
prouiſis niſi diceretur in lege generali nō obſtāte
quacūqꝫ lege que in totuꝫ vel in partem huic legi
poſſit eſſe cōtraria: qd̄ ſingulariter notabis ꝑpter
ſtatuta ɿ ꝓprie in ſtatuto loquit̄ ibi Bart.ɿ addu-
cit.d.l.ſcīe dum.cum aut.offeratur.cū ergo iſtud.c.
non faciat ſpecifice mētionē de delegato impetra-
to per literas ſurreptitias: ſed loquat̄ generaliter
intelligatur de omni iudice tam ordinario ꝙ; dele-
gato ita tamē non tollātur iura ſpecifice diſponē-
tia de ſecūdo delegato obtēto per ſurreptionem.
Tertio facit id qd̄ dixi in precedēti articulo vt iu-
ra reſtringātur ne inducatur iuriū correctio legi-
tima cā reſtringendi legē ɿ ſtatuta eſt qn̄ quis pu-
niretur ſeu priuaret̄ iure ſuo ſine legitima cauſa ɿ
alius caperet lucrum ſine iuſta cā: vt ꝓbatur in.l.
vt gradatim.ff.de mune.ɿ hono.et in.l.ij.C.de no-
xa.ɿ eſt theorica Bar.in.l.oēs populi. ff.de iuſti.et
iure. Sed in caſu noſtro ſi litera intelligeret̄ de ſe-
cūdo delegato impetrato per literas ſurreptitias
priuaretur primus impetrans ſine cā legitima: et
ſecūdus impetrās ex improbitate ſua ɿ per ſurre-
ptionem cōſequeretur cōmodū ꝙ nō eſt dicendū.
¶ Ultimo adduco iſtum vẽr. ſaluis.ſcd̄m ꝙ addu-
xit Hoſti. Nec ob. riſio Jo.an. q꞉ ſm̄ illā iſta exce-
ptio poſita in ṽ.ſaluis nō ꝓpe fieret a precedēti-
bus: ergo per impropietatē non debemus indu-
cere correctionē iurium vt.ſ.dixi. Conclude ergo
tex.ꝓcedere in omni iudice ordinario et delegato
dūmodo ſit alr̄ idoneus vt nō corrigant̄ iura anti-
qua inquātū fieri pōt. ¶ In gl.in ver.ex rationa-
bili cā ibi ſentētiabit iudex ſcd̄ꝫ ꝙ ſibi videtur ɿc.
glo.nō declarat in quo iudice hoc ꝓcedat. Aduer-
te latiꝰ ꝙ in cā appellationis concurrūt quatuor
perſone.ſ.appellās: appellatus: iudex a quo et iu-
dex ad quē: ɿ quiſqꝫ illoꝝ ſcd̄m ꝙ tāgit eū dʒ iudi-
care ɿ diſcernere an cā appellationis ſit ꝓbabilis.
Appellās eīn dʒ hoc infra ſe diſcutere ne temere
appellet. Appellatus diſcutiet an appellationem
debeat recipere vt in.c.interpoſita.ſ.eo.et.c.ſepe.
27 ſ.eo. ¶ † Iudex a quo: quo ad effectum deferēdi:
nam ſi non defert legitime appellationi venit pu-
niendus: vt in.c.de priore.ſ.eod.ɿ in.l.qn̄ iudices.
C.eo.ſi defert appellationi friuole etiam puniri dʒ
ij.q.vj.ſunt quorum.ver.ſed ſi quis. vide gloſ.in.c.
cum appellationibus.eo.tit.lib.vi.que dicit talem
iudicē committere ratū ɿ hoc tn̄ quicquid ſenſerit
do.Anto. Iudex ad quē habet finaliter iudicialr̄
diſcernere ɿ ſententiare an appellatio legitima et
ſi minus bene ꝓnūtiauit poterit ab eo ſcd̄o appel-
lari: vt in.c.ſnia.ſ.e.ɿ de hoc vide Spe.eo.ti.§.nūc
28 dicamus.verſi.i. ¶ † In ea.gl.ibi: habita tn̄ colla-
a tione ſapientū. No.glo.ᵃ ꝙ iudex in dubio dʒ con-
ferre cū peritis iuris. Sed nūquid teneatur vide
Spec.in locis preallē.qui dicit ꝙ ſi iudex non vult
deferre appellationi pōt appellās ſibi ſupplicare
vt habeat conſilium cum peritis et ſi denegauerit
poteſt legitime appellare: q꞉ videt̄ eū in hoc gra-
uare: ɿ hāc opi.ſequit̄ do.Ant.hic. Sed aduerte q꞉
Spec.ibi refert opi. Inn. cōtrariā vt iudex poſſit
ſequi ſimpliciter iudiciū ſuū: et illa opi. plus mihi
placet quia nō reperio iure mihi cautum vt iudex
ad hoc aſtringatur. imo potius iura innuunt con-
trarium: vt in.l.qualē.ff.de arbi.et in.c.ad noſtraꝫ.
de cōſue.facit qd̄ no. Inno. in.c.cum ſpeciali.ſ.eo.
vbi notāter dicit quēlibet iudicem poſſe leges in-
terpretari quo ad cauſaꝫ per eū decidendam. Ad
idem.l.vnica.C.de profeſ.qui in vrbe conſtantino.
29 lib.xij. ¶ † Et adde ſingulare dictū Jo.and.ſemp
menti tenendum in.c.i.de conſtit.ſ.in fin.vbi dicit
b iudicemᵇ poſſe iudicare cōtra opi.communē doc.
dūmodo illa communis opi.ſit notorie falſa vel
poſſit conuinci pluribus rationibus qd̄ iudex bo-
30 ni ingenij poterit arbitrari. ¶ † In eadem gloſſ.
ibi: in tali dubio deferat appellationi. Not. glo.qd̄
vbi dubitatur de legitimitate cauſe appellādi iu-
dex ꝑpter reuerētiam ſuperioris dʒ appellationi
deferre: ɿ idē no. Jo.an.in.c.ſi a iudice.eo.ti.lib.vi.
et vide Inn.in.c.paſtoralis.§.pterea.de offic.dele.
31 ¶ † In ſi.glo.not.glo.nam relata ad tex.videtur
velle ꝙ appellās ante ſententiam ad quēcunqꝫ ſu-
periorem etiam citra papā tenetur hodie appella-
re in ſcriptis per.c.i.eo.titu.lib.vi.ɿ ſic ſentit illud
ca.nō inducere in hoc ſpecialitatē in papa de quo
32 vt ibi notatur. ¶ † In glo.in verb.ſi minus ibi: ex
culpa propria proceſſit. No.bene hāc glo.que ſen-
tit quod ſi iudex eſt ſuſpectus parti ex propria cul-
pa partis nō poteſt recuſari vt ſuſpectus ɿ hoc vi-
detur ſentire Joā.an.dum alleg.l.itaqꝫ fullo.ff.de
fur.vbi dı ꝙ ex improbitate ſua nemo dʒ actioneꝫ
cōſequi.ſed do.Ant.hoc dictū impugnat q꞉ nō eſt
curandū vnde ꝓceſſit ſuſpicio: dūmō alr̄ legitime
ſit parti ſuſpectꝰ: ɿ hoc verius credo: nec credo qd̄
gl. ɿ Jo.an.ſenſerūt ɔ̄triū: ſed ꝓcedūt dicta eoꝝ ha-
bito reſpectu ad caſum.c.qn̄ ſolū allegat ſuſpicio-
nem q꞉ irrationabiliter appellauit ab eo: et ꝑ hoc
facit qd̄ dixi in.c.ſcd̄o requiris.ſ.eod. vbi poſt oēs
doc.dixi partē poſſe recuſare iudicē ſi hʒ eū ſuſpe-
ctum: q꞉ eſt corriualis iudicis ɿ ſic ſuſpicio orta eſt
ex facto partis ɿ ex illicita cā. Ad idem in ſimili.l.
nec timorē.ff.qd̄ me.cau.vbi patet ꝙ excuſat̄ quis
ab his que geſſit per metū: licet culpa ſua dederit
cauſam metui.facit qd̄ no.in.c.veniēs.ſ.de ſponſa.
Conclude ergo ꝙ iſta ſola cauſa de qua in tex.non
eſt ſufficiēs cā ad recuſandū iudicē: quia iudex di-
ſcretus non prouocat̄ ex appellatione ſed ſi poſſet
ꝓbare iudicē fuiſſe cōminatum appellāti tunc ſa-
33 tis poterit recuſari.ar.in.c.ſeq.ɿ hoc not. ¶ † In
glo.in ver.expēſis.in ſi.dicit Jo.an.poſt doc.anti-
quos ꝙ calūnioſe appellās vltra condēnationem
expēſarū cōdēnabitur in quinquaginta libris au-
ri: vt in.l.ab executione.C.quo.ap.non re.et in cri-
minali cā perdita lite notat̄ infamia vt in.l.a ꝓcō-
ſulibus.C.eo.ɿ ita trāſeūt moderniores recitādo.
Aduerte bene practicā. nam ex hoc ſentiunt doct.
ꝙ de iure canonico habent locum ipſe pene lega- d
les et facit q꞉ nō reperitur cōtrarium diſpoſitū de
iure canonico ſed cōtrarium tenui in.c.ij.ſ.eo.vbi
papa tn̄ redarguit illū temere appellātem. Item
facit.c.reprehēſibilis.ɿ iſtud.c. vbi ſimpliciter pa-
pa mādat appellantē temere cōdēnari in expēſis:
limita tn̄ ſcd̄m ea que dixi in.c.cū parati.ſ.c. Hāc
opi.veꝫ ꝙ nō procedāt ille pene canonice reperio
tenuiſſe gloſ.iuris ciuilis in.l.i. ff.a quib.ap.nō lʒ.
ſentit Cy.in.l.eos.C.eo.tit.nouiſſime reperi Spe.
hoc idē aperte ſentire in.d.§.nūc dicamus.ṽ.i.qd̄
bene no. Et vide in ſimili ho.gl.in.c.i.ɿ ibi p Inn.
de rebus eccle.non alie.lib.vi.nam iura ciuilia va-
rio modo diſponunt ſuper alienatione rei eccleſia-
ſtice: vt in.l.iubemus.ɿ in aut. hoc ius porrectum.
C.de ſacroſanc.eccle.ſed q꞉ iura canonica introdu-
xerunt certā formam nō ita difficilē ſicut ius ciui-
le: vt.xij.q.ij.ſine exceptione. ſtamus iuri canonico
et non ciuili: nec ſuppletur ius canonicum per ci-
34 uile: ita in propoſito. ¶ † In gloſ.ᶜ pen.in ſi. Sed
c queritur nūquid idem ſit in delegatoᵈ ad cauſam
d appellationis vt finito articulo appellationis ab
interlocutoria

a ¶ Et ad iſtā glo.
vide etiā do.an.i
c.i.de ɔ̄ſti.in.viij.
col.ɿ Ang.in ɔ̄ſi.
clxxxi.ɔ̄cludentē
ɔ̄ ipm̄ do.Anto.
ɿ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Iudicē. Vide
Joā.de ana.in.c.
tua. in.v.col.ſ.de
vſur. vbi dicit ꝙ
opi. vnius ꝑfert̄
opinioni cōi. qn̄
fulcit̄ opinionibꝰ
rōnibꝰ vide De-
ci.in ɔ̄ſi.xxiij.col.
vlt.v̄ſi. nō obſtat
ſi dicat̄.et Jaſ.in
l.vt vim.col.peñ.
ff.de iuſt.ɿ iure.ɿ
Feli.in.c.i.col.pe
nul.ſ.de conſti.
c ¶ Adde ꝙ illud
ꝙ dicit h̄ gl.iudi-
cē appellationis
ab interlocutoria
cognoſcere de to-
to negotio p̄nci-
pali nō ꝓnuntiat
bñ appellatū eſt
ver: niſi iudex ad
quē male ꝓnun-
tiaſſet in caſu val
de dubio p papā
nō deciſo: q꞉ tūc
lʒ iudex ad quē ꝓ-
nūtiet bñ appel-
latū nō deuoluit̄
ad eū cognitio ſu-
per negotio p̄nci-
pali.h̄ fuit ſin.di-
ctū abb.antiq in
c.dilecto.de teſti.
quē refert ɿ ſeqt̄
ibi.d.ant.l.ij.col.
ꝙ perpetuo tene-
mēti q꞉ valde ſin.
limita hāc mate-
riā. Scd̄o limita
etiaꝫ alr̄.vt p do.
ant.i.d.c.dilecto.
in.ij.col. Tertio
limita vt ſin.p.d.
ant.i.d.c.dilecto.
vbi omnino vide do.
bar.de bel. Quar-
to limita h̄ verū
qn̄ appellat̄ a iu-
dice ordinario ſʒ
ſi ɔ̄ ſniaꝫ arbitri
peteret reſti.i in-
te. corā ordiario
lʒ ɔ̄cederet reſtō-
nē in inte.tn̄ ſup
p̄ncipali negotio
ꝙ vētilat̄ corā ar-
bitro nō poterit
iudicare ſi aliud
deductum fuerit
ita elegāter deter-
minat. d.ant. l.c.
cā.in.iij.col.de re-
ſti.in integ. Quīto
limita h̄ nō ꝓce-
dere qn̄ appellat̄
ratiōe certe exce-
ptiōis ſup icōpe-
tētia iuriſditōis
quia tūc lʒ iudex
appellationis ꝓ-
nūtiet bñ appel-
latū nō deuoluit̄
ad eū cognitio ne-
gotij p̄ncipalis
q꞉ ſic appellās cō-
ſeqret̄ dānuꝫ qd̄
eſt ɔ̄ intētuꝫ ſuū.
ad hoc eſt caſus
ſin.et nouus in.c.
olim.i ſi.maxime
iūcta ibi gl.in ſi.
de excep.qd̄ tene-
menti ɿ hec apte
et clariſſime fir-
mat.d.Ant. poſt
Pet.ɿ Abb. an-
tiquū i.d.c.olim.
i vlti.col. An aūt
iudex appellatio-
nis ab interlocuto-
ria poſſit cogno-
ſcere de cā p̄nci-
pali ex ꝓrogatio-
ne partiū anteqꝫ
ꝓnuntiet bñ ap-
pellatuꝫ. Dic qd̄
nō ita firmat do.
Ant.i.c.pe. i.xij.
col.de offi.deleg.
Itē adde q꞉ i bñ-
ficialibus qlibet
appellatio ſiue a
diffinitiua ſiue ab
interlocutoria de-
uoluit incōtinen-
ti negotiū p̄nci-
pale: qd̄ nō eſt in
alijs cauſis ita fir-
mat Imol. poſt
gl.ſi.in.c.i.in vlt.
col.de app.qd̄ tn̄
intellige verū qn̄
appellat̄ ad pa-
pā ſʒ formā.c.cor-
di.de app.in.vi.ɿ
qd̄ no. Do.i.c.cu-
pientes.§.i.i.3.col.
de elect.in.vi. Et
an diſpoſitio iſta
etiā habeat locū
de iure ciuili: vi-
de late p Bar.in
l.eiꝰ q.in.vi. q.ff.
de ap.reci.vbi vr̄
cōcludere qd̄ ſic.
Item adde ol no
glo.ij.q.vi.§.ſi.
d ¶ Et vide Pan.
de lea.hic ad ſi.ɿ
p Imol.i.l.iudex
poſtea qꝫ.ff. de re
iud.cū ɔ̄cor.ɿ do.
in.c.cordi.§.poſt
hoc.circa p̄nc.de
app.lib.vi.ɿ glo.
in.c.ſcd̄o regris.
§.i.ſ.eo.ti. Et de
iſta qd̄. vide opt.
text.in.c.olim.in
ſin.de except.vbi
text.videt̄ ꝓbare
ꝙ nō.ſed in ɔ̄triū
videt̄ tex.in.c.ex
parte.el.ij.in ſi.et
in.c.ſignificanti-
bus.in ſi.ſ.e.c. ſed
iſta ɔ̄rietas ſolui-
tur ex diſtinctio-
ne do.Ant.hic.

+Sebaſti. Sapia.
a ¶ Ratione natu
ralem. vide Iaſ.
in. l. quoties. in
vij. limita. C. ne
rei vendi. vbi di
cit ꝙ dictũ natu
rale ita dz moue
re iudicẽ ſicut lex
⁊ vide Abb.in.c.
ſuggeſtũ.et q̃ ibi
ſcripta ſunt.ſ.e.
⁊ Abb. in.c.ꝓpo
ſuit.col.ij.ſ.eo.
b ¶ Cũ appellaẽ
ab iterlocutoria
dz ſpecifice expri
mi cã appellatio
nis.l3 cã cauſe nõ
ſit exprimẽda vt
hic per do.Ant.
in.v.col.⁊ per eũ
dem in.c. ex par
te.in pe.col.ſ.e.⁊
per Ange.in.l.i.
ff.de lib.⁊ poſth.
Bal. in.l. minori
bus. C.de his q.
vt indi.q3 vbicũq3
eſt aliquid expri
mẽdum ex forma
nõ ſufficit ꝙ exp
maẽ per relatio
nem.vt dicit do.
Ant. in.c. ab ex
cõicato. in.vi.co.
de reſcrip.ꝑ text.
ſing.i.c.clericus.
de iurein.⁊ idem
etiam do.Anto.
in.c.accedẽs.i. in
iiij.col.vt lite nõ
conteſt.
+Sebaſti. Sapia.
b ¶ Noiatim.An
ſufficiat exprime
re cauſa3 grana
minis generali
ter ⁊ per relatio
nem ad acta late
tradit Decius l
c.conſuluit.col.j.
et.ij.ſ.eo.
c ¶ Adde h arch.
in.§. anteriorũ3.
verſ.illo vc3.ij.q.
vj.vbi dicit qð ſi
qs dicat ſimpli
citer appello in
telligitur appel
laſſe ad ꝓximum
ſuperiorem non
ad papã:⁊ ita di
cit ſentire Bart.
brix.in ſuis qõni
bus.q.inci. item
eſto ꝙ aliqs ⁊c.⁊
qð valeat appel.
cum dicitur ap
pello ad iudicem
cõpetẽtem tenet
Bal. in.l.cum ꝓ
ponas. circa finẽ
C.de bo.au. iudi.
poſ.ad hoc quod
no. ibi glo.ſuper
quo vide Arebi.
in.c.ſi delegatus.
ad fi. apparatus

interlocutoria poſſit cognoſcere de cauſa princi
pali ſpecialiter ſibi non delegata.gloſ.ij.q.vi.in fi.
tenet ꝙ ſic.Et idem Hoſti.⁊ Inno. hic alle.c.ray
nutius.ſ.de teſta.Vinc.tenet cõtrarium niſi aliud
habeat forma reſcripti.Io.and.dicit aduertenda
verba reſcripti.Fede.cõſi.lxxij.ſequitur opi.Vin.
do.Ant.ſequitur primam. ar.c.prudentiam. in fi.
de offi.deleg.⁊ hec opi.videtur cõmunis ⁊ verior:
nam cauſa principalis venit acceſſorie ad cauſam
appellationis.arg.hic cõmiſſo ergo principali vi
detur commiſſu3 omne conſecutiuum maxime ne
partes habeant ire par diuerſos iudices: et bene
35 facit tex.in.d.c.prudentiam. ¶ †Extra glo.quero
de queſtione notabili nũquid indiſtincte iudex ad
quem habeat cognoſcere prius de articulo appel
lationis.Inno.hic ⁊ communiter doct.ſequentes
dicunt quod non: ſed poteſt appellatus petere vt
omiſſo articulo appellationis cognoſcatur de ꝓn
cipali per iudicem ad quẽ per.c.cordi.eo.ti. lib.vi.
Et ꝗ̃ꝗ̃ illud capi.videatur loqui in appellatione
interpoſita ad papam idem tamen dicunt docto.
eadẽ ratione in appellatione interpoſita ad quẽ
cunq3 ſuperiorem: dũmodo poſſit adiri per viam
querele: vt eſt legatus pape vt in.c.j. de offi.deleg.
Sed in alijs ſuperioribus qui nõ poſſunt adiri ꝑ
viam querele vt in archiepo reſpectu ſubditorum
epi non habet locum illud dictum ad hoc.c.roma
na.eo.tit.lib.vi. niſi iudex a quo detulerit appella
tioni: quia tũc hoc procedit in quolibet ſuperiore:
nam per delationem fuit trãſfuſa iuriſditio in ſu
periorem.in.d.c.cum appellationibus.Nec obſtat
tex.in.d.c.cordi.in eo ꝙ dicit de cõſenſu partiũ ⁊c.
debet eñ ſuppleri id eſt de cõſenſu appellantium.
imo plus dicit Compo.in.c.j.de elec.vt etiã inuito
appellatore poſſit appellatus hoc petere: quia in
hoc verſatur tñ fauor appellantis vt prius cogno
ſcaẽ de articulo appellatiõis nec habet appellãs
de quo cõqueratur eum per appellationem expe
ctat iudicium iudicis ad quẽ ita ꝙ pot ſibi dici qð
queris tutus habes: vt no.in.c.ſuper queſtionum.
§.porro.de offi.deleg. item ſentit glo.in.d.c.cordi.
vt habeat locũ in quolibet ſuperiore qui põt adi
ri per viam querele.d.Car.tenet oppoſitum vt ſo
lum habeat locũ in papa qr lic3 legatus potuiſſet
adiri in principio per via3 querele tñ ex quo cã eſt
cepta coram iudice inferiori nõ debet ab eo cauſa
euelli niſi prius appareat appellationem eſſe ille
gitimam.argu.in.l.vbi ceptum.ff.de iudi.Sed pri
ma opi.plus mihi placet: nã.l.vbi ceptum habeat
locum parte reſiſtẽte: nam ſi partes nolũt ꝓſequi
coram illo iudice non poſſunt per iudicem cõpelli
ex quo eſt cã priuata. arg.in cle.ꝗ̃diu.eo.titu.in.c.
oblate.ſ.eo.⁊ in.l.iiij.§.hoc aũt iudicium.ff.de uñ.
infec.ſolum enim debet iudex intendere vt partes
concordẽtur.l.j.ff.de no.oper.nun.non ergo poteſt
36 excipere ꝙ cã fuit prius cepta cora3 eo. ¶ †Et ex
a his no.ꝙ per rationẽ naturalẽ[a] poſſumus reſtrin
gere verba legis: nam illud.c.cordi.loquiẽ de con
ſenſu partium ⁊ tamen reſtringitur ad conſenſu3
appellati tñ: qr appellans non habet de quo con
queratur dũmodo prius reuocetur grauamẽ pro
pter quod fuit appellatũ ⁊ hoc bene notabis: facit
qð no.idem Io.an.in.d.c.j.⁊ vide ho.glo.in ſimili.
in aut.vt ma.debi.que dicit ineptum eſſe nõ falle
re regulã per rationẽ naturalem ad idem optime
facit.l.ſcire oportet.§.ſufficit.de excu.tut.vbi alle
gatur iuſtitia naturalis ad limitationẽ iuriũ pre
cedẽtium: ⁊ etiã eſt tex. in.c.ſcdo requiris.in fi.ſ.e.
37 ¶ †Gloſ.fin.dicit ꝙ due ſunt cauſe que ad ſedem
apoſtolicam ſunt referẽde dic vt no.in.c.maiores.
de bap.⁊ dicitur in.c.qð trãſlationem.ſ. de offi.le.
38 vbi vide per doct.et ibi pleniſſime dixi. ¶ †Vlte
rius extra gl.queritur an ſufficiat exprimere cau
ſam in genere videl3 appello qr modo grauaſtis.
Sol.dic ꝙ non: ſed dz exprimere cauſas grauami
b nis noiatim[b] et ſpecialiter: vt ſatis ꝓbatur hic ex
mente litere: ⁊ clarius hodie in cle.appellãti.eo.ti.
An aũt ſufficiat exprimere vnã cauſam ⁊ genera
liter alias cauſas que colligũtur ex actis vide per
Pau.in.d.cle.appellãti.⁊ per do.de Ro.deciſ.vij.

¶ Que aũt requirũtur in appellatiõe ante ſniam
vide per Arebi.ij.q.vj.nõ ita vbi multa enumerat
vide latius per Ioã.andr.poſt Hoſti.j.eo.dilecto.
39 ¶ †Vltimo quero quid ſi appellãs[c] dicit ſimpl'r
c appello: ⁊ nõ dixit ad quẽ: dicit Io.an.ꝙ dz intelli
gi de ꝓximo.Et idẽ ſi dicit dixit appello ad maio
rem ⁊ remittit ad Spec.de appel.nũc tractemus.
verſi.quid ſi quis.et ſe.Hec in dubio puto vera de
iure ciuili ſcðm qð appellari nõ poteſt etiã ad im
peratorẽ omiſſo medio.l.imperatores.ff.eo.ſed de
iure canonico ſcðm qð poteſt appellari ad papã ⁊
ad legatum omiſſo medio poteſt ſatis probabili
ter dubitari cum talis generalitas pariat obſcu
ritatem: vide quod dixi in.c.ij.ſ.eo.
1 Iudex a quo eſt appellatũ ſi reuocauit graua
mẽ: põt ſuper cã principali ꝓcedere: niſi detulerit
appellationi quo caſu non poteſt reuocare.15.
2 Cauſa ceſſante an ⁊ quando ceſſet effectus.
3 Interlocutoria poteſt reuocari per illum qui de
dit tam ſi eſt ordinarius ꝗ̃ delegatus: etiam ſi ab
ea fuerit appellatum.4.
5 A grauamine verbali quod in futurũ poſſet pre
iudicare poteſt appellari.vide.j.nu.8.
6 Conſilium ſiue propoſitum mutare in melius: ſa
pientem decet.
7 Libere: iſta dictio denotat quod non exigatur al
terius conſenſus.
8 Iudex an poſſit recuſari ſuſpectus ex aliquo ver
bo quod protulit minatorie.
Inimicus preſumitur aliquis ſi aliqñ nõ ſalutat.
9 Interlocutoria: an trãſeat in rem iudicatam tam
reſpectu partis ꝗ̃ reſpectu iudicis.17.
10 Interlocutoria poteſt per iudicem qui tulit reuo
cari: regulariter fallit in caſibus de quibus hic.
11 Interlocutoria habens vim diffinitiue non poteſt
amplius reuocari: vel ſi per eam finiatur officium
iudicis.12.intellige vt ibi.
13 Interlocutoria nõ poteſt amplius reuocari ſi fue
rit ab ea bis appellatũ ⁊ ſemper fuerit ꝯfirmata.
14 Interlocutoria non reuocatur ſi eſt lata ex conſen
ſu partium.
15 Interlocutoria nõ reuocatur ſi iudex qui tulit de
tulit appellationi.
16 Interlocutoria an reuocetur ſi ab ea fuit appella
tum et iudici qui tulit fuit inhibitum.
17 Interlocutoria poteſt per iudicem reuocari vſq3
ad diffinitiuam ex officio ſuo: ſed ad petitionẽ par
tis vſq3 ad decem dies.
18 In reuocatione interlocutorie an debeat iudex q
tulit adhibere cauſe cognitionem vel partis con
ſenſum.
19 Iudex non poteſt accuſari ſuſpectus ſi grauamen
quod intulit poſtea reuocauit.
20 Mentiri eſt peccatum mortale.
1 Cum ceſſante. †Si iudex a quo eſt ap
pellatu3 a grauamine illud reuocat po
teſt in principali cauſa procedere. hoc
dicit. Diuiditur nam principium et finis ponunt
publicã conſtitutionis cauſam medium ponit cõ
ſtitutionem ibi: ſtatuimus. ¶ Caſus literalis. Si
iudex delegatus aut etiam ordinarius aliquid
comminando vel etiam interloquendo protulerit
quo executioni mandato alter litigantium gra
uaretur ſi a tali communicatione vel interlocu
tione fuerit appellatum et iudex ſano vſus conſi
lio illud reuocauerit libere in cauſa ꝓcedat: non
obſtante appellatione a tali communicatione vel
interlocutione: dummodo non ſit ex alia legiti
ma cauſa ſuſpectus: ne friuolis occaſionibus ne
gotium retardetur: quia ceſſante cauſa ceſſare dz
2 effectus. Bernar. ¶ †Not. primo quod quotidie
allegatur qð grauamen eſt cauſa immediata ap
pellationis: vt in.c.vt debitus.ſ.eo.ceſſante ergo
grauamine per reuocationem debet ipſius effe
d ctus ſcilicet appellatio ceſſare.[d] ⁊ intellige prin
e cipium quando ceſſat[e] cauſa finalis: ſecus ſi ceſſat
cauſa impulſiua: vt in.c.ex parte. de conuer.con
iu.vide ho.gl.in.c.poſt tranſlationem.ſ.de renũ
tia.Item intellige quando cauſa finalis eſt vnica

de offi.delega.in
vj.⁊ vide hic do.
Anto.in.xix.col.
circa ꝓn.ꝙ appel
latione ſuperio
ris in dubio itel
ligiẽ de ꝓximo ⁊
de hoc ꝑ Pet.de
anch.in.c.roma
na.in.x.col.de ap
pel.li.vi.⁊ gloſ.ſi.
quã ibi no.⁊ ſeq
tur Bal.in.d.l.c.
cũ ꝓponas. de ꝗ̃
ꝑ Bart.in.l.j.§.ſi
qs in app.ff.eo.⁊
an ſit neceſſe exꝓ
mere pſonã iudi
cis ad quẽ appel
latur vel ſufficit
exprimere nomẽ
tribunalis. vide
per do.in.c.neq3
illum.xvij.diſt.

+Sebaſti. Sapia.
d ¶ Ceſſare. Qñ
valeat argumen
tũ a ceſſante rõ
ne vide remiſſiue
ꝑ Alexã.in.l.j. in
ij.col.ff.ſol.mat.⁊
vide Feli.in.c.q̃
l eccleſiaꝝ.col.xi.
ver.ſcða declara
tio.ſ.de cõſtitu.

e ¶ Ceſſante cau
ſa ceſſat effectus.
concordat.t.ma
gne.j.e.de voto.⁊
l. generaliter. C.
de epi.⁊ cler.⁊ de
hoc vide in.§.affi
nitatis. inſtit.de
nup.⁊ gl.in verſi.
adunantẽ.inſti.de
mil.teſt.⁊ gl.⁊ do
cto.i.l. ſi mulier.
C.de iure do.⁊ in
l.ij.ff.de donat.et
ibi ꝑ Barto.glo.
iij.in.l.athlete.ff.
de excu.tut.gl.in
l.j.circa ꝓn.C.de
la.liber.tol.in vſ.
imaginẽ.⁊ gl.iij.
l.c. generaliẽ.xvi.
q.i.gl.iij.in.c.due
ſunt.xix.q.ij.⁊gl.
ſi.in.c.abbate.de
vb.ſig.Que autẽ
dicaẽ cã impulſi
ua et que finalis
vide per Bar.in
extrauag. ad re
ꝓn.in verſi. ne ex
cor in princ.⁊ gl.
fin. in.d.l.ij. ff.de
dona.que vult ꝙ
in contractibus

et ſic quando cauſa inſerit ab hoīe in dubio nunꝙ̄ preſumiť finalis ſed potius impulſiua facit qḋ hꝫ in.l.cū te.C.de pac.inter emptoꝛē.Si vero cā apponatur in iure vel in ſtatuto in narratiōe vel in ꝓemio legis tūc in dubio omnis cā appoſita in.l.pꝛeſumiť finalis ⁊ impulſiua:ita voluit alia gl.oꝛd.⁊ ſing.in.l.cū tale.§.falſam cauſam.ff.de cōdi.⁊ demō.ſequiť

Bald.ibi. hoc tamen vltimū limita vt ſing.ꝑ Joā.an.in.c.pe.de immu.ec.in.vj.⁊ ſequtur ibi Gemi.niſi ꝯſtitutio largius poſtea loquať in diſpoſitiōe ꝙ̄ in narratiōe ſeu quā fuerit cā i narratiōe expꝛeſſa:tūc enī cā appoſita in narratione legis pꝛeſumiť potius impulſiua ꝙ̄ finalis ex quo largi⁹ poſtea ipſa cōſtitutio diſponit ꝙ tene menti.

a ¶ Jmo etiā arbiter pōt ſuā interlocutoꝛiā reuocare.l.dicere.§.fin.eū.l.ſe.ff.de arbi. Anto.Franciſ.

¶ Dicas circa h an arbiter poſſit iterlocutoꝛiā reuocare qḋ abſꝗ dubio dicēdū eſt ꝙ ſic q2 cū arbitria ſint redacta ad inſtar iudicioꝝ:vt in.l.j.ff.de arbi.abſꝗ dubio ſicut iudex pōt reuocare.vt in.l.qḋ iuſſit.ff.de re iudi.ita etiā ⁊ arbiter poterit reuocare.

Sebaſti. Sapia.

b ¶ Sanū cōſiliū. Uide tex.⁊ ꝙ ibi no.d.Ant.⁊ inno.i.c. ab excōicato.ĵ.de reſcrip.cum multis allegatis ꝑ Feli.in.c.qualiter ⁊ qñ.i.col.iiij.verſ.tertio nota.ĵ.de accu.

Sebaſti. Sapia.

c ¶ Regulā. Hāc materiā pleniſſime explicat Fel.in.c.qualr ⁊ qñ.i.col.iiij. i gl.i.ĵ.de accu.Mod.in.d.l.qḋ iuſſit.ff.de re iudi.

Sebaſti. Sapia.

d ¶ Pluribꝰ caſibus.Uide arc.in ꝯſi.xx.inci.in qḋne ⁊ in ꝯſi.cvj.incip.in pꝛ̄ſenti dubitatiōe.⁊ in ꝯſi.exig.inci.in pꝛ̄ſenti dubitatione.

e ¶ Et ideo dicit Cardi.in.l.titia.in ſi.ff.de accu.ꝙ interlocutoꝛia poſtꝙ̄ non ſperať alia diffinitiua trāſit in rem iudi.licet nō alia interlocutoꝛia:⁊ vide de hoc do.in.c.ſi.in.ix.col.de elec.in.vj.poſt glo.ibi:in verbo inanes.

ſi autē due ſunt cauſe finales alicuius effectus ſeu conſtitutionis quarum quelibet per ſe ſufficit ad illum effectum producēdum licet tūc ceſſet vna cā non tamen per hoc ceſſat effectus vt eſt tex. inſtit. de nupt.§.affinitatis.ſecus dic vbi quelibet cauſa diſtributiue nō ſufficit ad effectū illū producendū ſed ſimul cōſiderate:tūc enī ſi ceſſat vna cā dꝫ ceſſare effectus.ad hoc adduco ho.tex.in.c. quoniā frequenter.§.poꝛro.iuncto.§.ſi autē.ĵ.vt lit.nō conteſta.nam in.§.poꝛro.proceditur contra abſentē lit. non conteſt.duabus de cauſis. Pꝛima in fauoꝛem coniugis expectantis de cuius foꝛnicatione timetur.Sc̄ḋa in odiū contumacie:⁊ ſic ceſſat altera cā puta odiū contumacie ceſſat diſpoſitio: vt in.d.§.

ſi autem hoc no.q2 limitant illum.§.affinitatis.et

3 iſtum tex.¶ † Sc̄ḋo no.ꝙ tam oꝛdinarius ꝙ̄ dele

a gatus^a poteſt ſuam interlocutoꝛiā reuocare quod not.pro extenſione.l.quod iuſſit. ff. de re iudic.illa enim lex loquiť in oꝛdinario:hec cōſtitutio ꝓcedit

4 et diſponit etiā in delegato.¶ † Tertio no.aliam extenſionem ad illam.l.quod iuſſit.vt poſſit iudex ſuam interlocutoꝛiam reuocare etiam ſi fuit ab ea

5 appellatum:⁊ pendeat appellatio.¶ † Jtem not. et aliud notabile dictum quod alibi non ita bene probať ꝙ non ſolum a grauamine iam inflicto poteſt in iudicio appellari ſed etiā a comminatione facta iniuſte per iudicē licet cōminatio de preſenti non intulerit grauamen:ſed in executione timetur grauamen. Ex quo habes ꝙ a verbali grauamine de pꝛeſenti ⁊ reali de futuro poteſt in iudicio appellari:ſecus vbi grauamen et re et ſpe eſſet de futuro:q2 tunc non poſſet in iudicio appellari ſed extra iudicium ſic:vide no.in cle.ſicut.eo.titu.et in c.dilecto.ĵ.eo.et in.c.bone.ĵ.eo.de hoc.ĵ.latius ſu

6 per glo.¶ † No.ibi:ſano vſus conſilio ⁊c.quod di

b citur ſanum conſilium^b ſi quis reuocat quod male fecit:non enim debet notari de inconſtātia ſed potius commendandus eſt de ſapientia : vnde alibi dicit tex.Magne ſapientie eſt hominem reuocare quod male locutus eſt.xxij.qḋ.iiij.c.magne.et in.c.

7 qualiter ⁊ quādo. el.i.ĵ.de accu.¶ † Nota ibi:libere ⁊c.ꝙ in reuocatione interlocutoꝛie ⁊ cauſe reaſſumptione non exigitur conſenſus partium nam hoc verbum libere de ſui natura non exigit alterius cōſenſum iuxta not.in.c.de multa.ĵ.de pꝛebē. et.c.licet epiſcopus.eo.tit.lib.vj.⁊ facit hec notabi

8 lis conſideratio ad.ĵ.dicenda.¶ † Jn gloſ.ibi:qḋ tamen non eſt verum.Aduerte qḋ hec deciſio videtur contra tex.qui pꝛeſupponit appellationem interpoſitam a comminatione adeo iudicis iuriſditionem ſuſpēdiſſe vt non valeat iudex iuridice in cauſa procedere niſi pꝛius deſiſtat ſeu grauamē remocet. Jnno.hic ponit duas opi. Pꝛima vt tex.intelligatur in cōminatione executiua grauaminis iam illati. Exemplū:pꝛecepit iudex ſub pena excōmunicationis vt certum quid faceret pars:tūc enim poteſt appellari propter grauamē iam inflictum ⁊ propter executionē comminationis:ſecus autem vbi iudex ſimpliciter comminatur ſe partē leſurum:q2 talis metus vanus eſt ⁊ nō iuſtus:cum ſit inſtans de pꝛeſenti.in.l.j.et.l.metum.§.j.⁊.l.ij.ff. quod metus cauſa. Poſtmodum ponit ſecundam opi.recedendo a pꝛioꝛi ꝙ etiam a ſimplici comminatione poſſit appellari ſi iudex comminatur in his et de his que ſpectant ad iuriſditionem ſuam et contrarium intelligit in his potētibus qui nullam iuriſditionem obtinent. Hoſti.tenet hanc pꝛimam opi.latius tamē diſtinguit . Aut enim ſcōm eum iudex ledit partem ſeu metum illi infert extra iudicium ⁊ eſt locus recuſationi:quia iſta ſolet

cauſare inimicitiam ⁊ ſuſpectus poteſt recuſari:vt.iij.q.v.q2 ſuſpecti.et pro hoc vide glo.in.c.cum ſuper abbatia.de offi.dele.⁊ pꝛobatur ibi in parte deciſa.vide etiam glo.in.c.cum adrianus.lxiij.diſt. que dicit ꝙ ſi quis non ſalutat alium pꝛeſumitur eius inimicus et ſic poteſt recuſari vt ſuſpectus:foꝛtius ergo dicendum eſt vbi fuit comminatus de ledendo.Si vero partem leſit in iudicio vel cōminatus eſt iniuſte tūc appellari poteſt vt hic ſecus ſi iuridice cōminatus fuit:⁊ ita intellige contraria hic allegata.in gloſ.nam in.l.in peremptoꝛio.et in.c.tum ex literis. iudex fuit comminatus de procedēdo ad vlterioꝛa ſi pars nō cōparuerit.Ex his colligitur id qḋ.ĵ.dixi in notabilibus:nam ex cōminatione grauamen eſt de pꝛeſenti reſpectu ſpeciei vnde non poteſt dici qḋ hoc grauamen ſit omnino futurum.hoc etiam vult Paul.in.d.clemē.ſicut. ¶ Jn eadem gl.ibi:ſed certe eodem modo quo appellans ⁊c.Aduerte q2 glo.foꝛmaliter non reſpondet ad cōtrarium:nam multiplicare incōueniens non eſt ſoluere.Poteſt ergo ad cōtrarium reſponderi dupliciter.Pꝛimo ꝙ hoc facit iudex beneficio huius conſtitutionis:et huius pꝛouiſionis due ſunt cauſe quarum vna eſt in pꝛin.c.alia in ſi.Secundo poteſt dici ꝙ non tractatur hic de pꝛeiudicio appellātis cū habeat in

9 contentionem ſuā per reuocationem grauaminis.¶ † Jn eadem glo. ibi:non tamen quo ad iudicem.Not.bene iſtam glo.nam quotidie allegatur ꝙ interlocutoꝛia nō trāſit in rem iudicatam quo ad iudicem per lapſum.x.dierum.Et videtur glo.velle iudicem quantūcunꝗ poſſe ſuā interlocutoꝛiam reuocare:ſed petitionē partis non poteſt niſi vſꝗ ad decendium.An hoc ſit verum indiſtincte vt poſt decendium pars non audiatur:vide omnino per Spe.in ti.e.§.reſtat. ver.etiā no.⁊ circa hec multa hic ſcribuntur.⁊ per glo.⁊ doc.in.d.l.quod iuſſit. quoꝝ effectum compēdioſe reduco ad tria membꝛa.Pꝛimum nūquid iudex poſſit indifferenter ſuam interlocutoꝛiam reuocare. Sc̄ḋo vſꝗ ad quod tēpus pꝛ̄ſuppoſito ꝙ poſſit.Tertio nunquid debeat adhibere cauſe cognitio

10 nem:vel partis conſenſum ad hoc vt poſſit reuocare.¶ † Quo ad pri

c mum fac regulam^c affirmatiuam vt iudex poſſit ſuam interlocutoꝛiam reuocare ſiue cōcernat oꝛdinatoꝛia iudicij:vt in.l.diē pꝛ̄ferre.ff.de arbi. ſiue cōcernat deciſionem.arg.hic ⁊ in.d.l.qḋ iuſſit.facit.c.ſi.ĵ.e.tit.li.vj. nam iudex ad quē poteſt vt ibi ⁊ hic tanꝙ̄ ſurrogatus in locum pꝛimi iudicis:ergo foꝛtius poteſt iſte durāte iuriſditione ſua.Aliud eſt in diffinitiua:nam regulariter illam non reuocat etiam ante lapſum decēdij vt in.l.iudex.ff.de re iudi.⁊ in.c.in literis.ĵ.de offi.deleg.⁊ huius diuerſitatis duplex eſt ratio.pꝛima q2 ꝑ diffinitiuā functus eſt iudex officio ſuo:ideo nō pōt ſe amplius impedire in illa cauſa vt in dictis iuribus ſecus in interlocutoꝛia:vt in.c.querenti.de offic.deleg. Secunda ratio diffinitiua fertur cum maioꝛi maturitate ꝙ̄ interlocutoꝛia:adeo diffici

11 lius reuocatur.¶ † Hec regula fallit in pluribus caſibus^d.¶ Pꝛimo

d quando interlocutoꝛia habet vim diffinitiue:tūc enim ſm̄ omnes non

e reuocatur^e per iudicem. ¶ † Secundo quando finitur iuriſditio iudi

12 cis:vt no.in.c.ſignificantibus.de off.deleg.exemplum:ſi pronūtiauit ſe non iudicem ⁊ ratio hoꝝ duoꝝ caſuū eſt ea quā dixi de diffinitiua:quia functus eſt officio ſuo ex quo nō expectatur alia ſnīa:hoc tñ limita niſi fuerit appellatū:nā tūc cū per appellationē ſit ſuſpēſa interlocutoꝛia et per ꝯñs nō poteſt dici ꝙ ſit finita iuriſditio ſua poteſt illā reuocare. ſic not.dñi de Ro.deci.lxxxiij.vide per Jo.moñ. in regula in generali.

13 de reg.iur. in.vj. ¶ † Tertius caſus ſi ab interlocutoꝛia fuerit bis appellatum ⁊ ſemper confirmata:ſic notabiliter dicit glo. in cle.ſi.ĵ.eo.ti. ⁊ ibi Pau.idem licet Bar.cōtra ſed pꝛima opi.videtur pꝛobabilioꝛ q2 reuocatio haberet in ſe notoꝛiam iniuſtitiam que reddit ſententiā nul

14 lam vt dixi in.d.c.inter cetera.de re iudi.¶ † Quartus caſus ſi fuit lata de conſenſu partium tunc non ſufficit alterius conſenſus . argu.c.ſi

15 gnificante.ĵ.eo.titu.¶ † Quintus caſus ſi iudex detulit appellationi: quia tunc iuriſditio eſt transfuſa in ſuperioꝛem:vt in.c.cum appellationibus.eo.tit.libꝛ.vj.¶ Sextus caſus ſi aliter finita iuriſditione deuoluit in alium iudicem:vt ſi nolit iudex tradere apoſtolos infra tempus legitimum:vt in.c.vt ſuper.et.c.ab eo.cod.titu.lib.vj.et iſti caſus ſatis poſſunt teneri ⁊ pꝛacticari:ſed excipiūtur alij caſus ſatis dubitabiles.

16 ¶ † Septimus in oꝛdine ſi iudex ad quem recepta appellatione inhibuit iudici a quo ne procederet in cauſa hoc voluit Hoſtien.hic allegat c.romana.§.ſi vero.cod.titu.lib.vj.de hoc ſatis dubito quia licet iudex ſtante inhibitione non poſſit procedere in pꝛincipali:non tamen ſequitur quin poſſit reuocare grauamen illatum:nam inhibitio pꝛincipaliter tendit ad tuendum appellantem ne grauetur non autem vt a grauamine non poſſit releuari:vide ſimile:appellatio legitima ſuſpendit iuriſditionem iudicis in pꝛincipali non tamen ſuſpendit reſpectu reuocationis grauaminis:vt in.c.ſi a iudice.cod.titu.lib.vj. niſi velis dicere ſaluando Hoſtien. hoc procedere ne iudici ad quem illudatur ſicut in ſimili dicimus in poſtulantibus vt non reuocent poſtulationem poſt pꝛeſentationem factam ſuperioꝛi ne ſibi illudatur:vt in.c.bone.el ſi.ĵ.de poſtulati.pꝛelato.¶ Octauus caſus ſi iudex ad quem commiſit cauſam appellationis:ponit Specu.in titu. de excep.§.viſus.verſi.ſed pone . Et ibi addit nouum caſum quando facta eſt citatio in cauſa appellationis vt tunc non poſſit iudex grauamen reuocare cum iuriſditio ſit ab eo abdicata et transfuſa in ſuperioꝛem : ſed dubito de his caſibus rationibus pꝛedictis:nam iura aperte non pꝛobantur.et hoc.c.

loquitur

loquitur indiſtincte.⁊ militant his caſib⁹ rationes poſite hic in princ.
⁊ in fi.c.niſi velis dicere vt pdixi ne illudatur ſuperior.maxima tamē
eſt autoritas Spe.Ex his habes declaratū primū membrū huius re-
17 gule ⁊ caſum exceptorū.¶ † Venio ad ſecūdum vſq; ad qđ tps ᵃ poſſit
a iudex reuocare in caſib⁹ in quibus ſibi permittit̄ reuocatio.Conclude
breuiter ꝙ ad petitionē partis leſe nō pōt niſi infra decendiū vt hic in
glo.⁊ pbat̄ in.c.cū dilectis.ē.de elec.⁊.c.ſignificauerūt.de teſti.ſ; iudex
ex officio ſuo pōt reuocare vſq; ad ſententiā diffinitiuā.qr tanto tēpo-
re durat eius iuriſditio in principali.⁊ hoc voluit gloſ.in effectu hic.⁊
Bar.in.d.l.qđ iuſſit.⁊ facit in arg.c.ſi.p̄eal.ſ.eo.li.vi.inducēdo vt.ē.in
18 dixi.¶ † In vltimo mēbro ſunt varie ſentētie ſ; hic euiter inſtat Inn.
hic quē etiā ſequit̄ Abbas ⁊ tenet ꝙ ante lapſum decēdij nō exigit̄ cō-
ſenſus partis:ſed poſt lapſum decēdij ſic:cū tranſiuerit in rem iudic.in
fauorē ipſius niſi fuerit appellatū.Sed cōtrariū ſentit Innoc.in.c.ſa-
cro.de ſen.excō.ſ; ꝯcorda vt valeat reuocatio niſi appellet̄:⁊ ſic intelli
ge dictū hic ꝙ nō pōt reuocari poſt decēdiū quominus poſſit appella-
ri.Jo.an.tenet ꝙ ex cauſa poſſit ſemp reuocari:ſine cauſa vero nō:vale
bit tñ reuocatio niſi appelletur.ſed in addi.Spe.in ti.de ſen.pla.§.ſpe
b cies.ver.eſt quoq;.melius cōcluſit dicens ꝙ ſi interlocutoria ᵇ fuit lata
ſine cauſe cognitione poterit eodē modo reuocari.arg.in regula.j.ſ.de
reg.iur.ſed ſi cū cauſe cognitione tūc in reuocatione debet pars vocari
⁊ cauſa cognita reuocari.⁊ hoc voluit Inno.in.c.querelā.de elect.et eſt
de mente Bar.in.d.l.qđ iuſſit.⁊ intellige quādo ad validitatē ſui exige
bat cauſe cognitionē.Conclude ergo ꝙ ſine cauſa non pōt reuocari ci-
tra appellatiōis timorē.ſed ſi ſubeſt cauſa debet adhiberi cauſe cogni-
tio parte vocata ſi illa interlocutoria fuit lata cū cauſe cognitione.ar.
in regula.j.de reg.iur.Addit tñ Bar.in.d.l.qđ iuſſit.ꝙ vbi ſentētia in-
terlocutoria eſt executioni mandāda nō pōt reuocari niſi partibus cō-
ſentiētibus vel cauſa cognita ⁊ hoc eſt qđ voluit glo.hic in ver.ſ; verū
eſt.que dicit ꝙ re integra pōt reuocari quaſi ſecus ſi non eſt integra qr
eſt executioni mandata.Et per hoc habes hāc materiā in ſe difficilē cō
19 pendioſe declaratā.¶ † In eadem glo.ibi:⁊ ſic canon nō poſſet ſibi ⁊c.
hoc dictū glo.impugnat Jo.an.nō tamē apparet rō quare canon non
poſſet iſti iuriſditionē reſtituere.Añ ꝯcludit ꝙ l; iudex fateat̄ ſe erraſſe
vel male fuiſſe interlocutū nihilominus reuocādo grauamē reaſſumit
beneficio huius cōſtitutionis iuriſditionē.No.bene hoc dictū Jo.an.
ex quo poteſt inferri ꝙ licet iudex fateatur grauaſſe ex quo tñ graua-
20 men reuocat nō pōt ab eo ob hanc cām appellari nec recuſari.¶ † In
ea.glo.ibi:nō credo te grauaſſe:hec glo.docet mentiri.nā ſi iudex in ve-
ritate grauauit ⁊ grauare credebat non debet in reuocatione dicere ꝙ
nō credebat ipſm grauare:qr mētiēdo peccat:vt in.c.ſuper eo.ſ.de vſur.
xxij.q.v.iuramenti.Poterit ergo iudex vti alijs verbis duplicib⁹ ad
ſaluandū decorē ſuū iuxta no.in.c.qualiter ⁊ qñ.el.i.ſ.de ac.Et in fi.gl.
hoc ar.nō colligit̄ ex tex.ꝙ per appellationē non extinguit̄ iuriſditio
ſed tantum ſuſpenditur.vt in.c.vemens.de iureiur.cum ſi.

1 ☞ Iudex delegatus qui recuſatur vtetur ſua iuriſditione ſi cauſa re
cuſationis nō ſit legitima:de qua cognoſcēt arbitri ad hoc eligendi: ſi
vero fuerit pronuntiata legitima:remittet cauſam ad ſuperiorē.4.vi-
de.ſ.nume.11.⁊.13.vbi habetur an debeat alteri committere de conſen-
ſu recuſatoris.
2 Iudex non poteſt recuſari de iure canonico niſi ex cauſa allegata ⁊ pro
bata:ſecus de iure ciuili.
3 Arbitri iuris regulariter nō eliguntur niſi in caſibus a iure expſſis.
5 Archiepiſcopus cognoſcit inter ſubditos ſui ſuffraganei bene eſt re-
cuſatus a partibus.
6 Suſpicio iudicis non allegatur per viam appellationis:ſed per viam
recuſationis.
7 Iudex pōt allegari ſuſpectus ex multis cauſis q̄ iure nō exprimuntur
que arbitrio iudicis de hoc cognoſcētis relinquuntur.
Interp̄tatio iudicis aliquorū iurium facit ius quo ad cauſam corā eo
vertentē:ſed interpretatio imperatoris facit ius quo ad omnes.
8 Interpretatio alicuius iuris dubij debet fieri per ipſum principem.
9 Sentētia quō dicatur contra ius litigatoris vel cōtra ius ſcriptum.
10 Sententia lata cōtra ius ſcriptum eſt ipſo iure, nulla ſcilicet quando
ius eſt clarum:ſecus ſi dubium.
12 Proceſſus initus per iudicem recuſatum an teneat citra aliquam ap
pellationem.
14 Citatio nō arctat citatum quando iudex potuit ſcire ꝙ cōpetebat ſibi
exceptio legitima non comparendi.
Cauſa recuſationis iudicis debet corā eo allegari:ſed pbari corā arbi
tris:ſ; ſi cauſa eſt euidēter fruſtratoria iudex debet ſpernere ⁊ ad vlte-
riora procedere.idem ſi eſt notorie iuſta ꝙ non debet amplius remitti
cognitioni arbitrorum.

CUm ſpeciali. Prouidet cōciliū cōtra fruſtra-
torias appellationes ⁊ recuſa-
tiones in vtriſq; tradēs formā qualiter ille fiant ⁊ quomo
do in eis procedendū ſit ⁊ eſt.c.multū allegabile ⁊ quotidia-
1 nū.pōt ſpecialius hoc p̄im.ſic ſummari.¶ † Volēs iudicē recuſare de
bet coram eodē ſuſpicionis cauſaʒ probabilē ꝓponere:⁊ eā coram arbi
tris cōiter eligendis probare:qua non probata ſua iuriſditione iudex
vtitur in principali:ea vero probata remittit ne-
gotiū ad ſuperiorē:vel cauſam cōmittit de recuſa
toris cōſenſu.h.d.Primo recitat antiquā ꝯſtitu-
tioneʒ.Scđo ꝓmulgat nouam:ibi ſtatuimus.ibi
primo ponit̄ vna conſtitutio.ſcđo alia ibi porro.
Tertio p̄ceſtat̄:ibi ceterum.¶ Caſus literalis.
Per illā cōſtitutionē ſacro approbāte cōcilio.ſ.
de ſen.excō.prouiſum fuit ne p̄lati aliquē excōi-
carēt niſi cōpetēti monitione p̄miſſa:p quā con-
ſtitutionē ꝓuidit cōciliū ſubditis p iſtā vult pro-
uidere p̄latis ne ſubditus cōmonitus fruſtrato-
rie recuſationis vel appellationis obtētu declina
re poſſit monētis examē:ſtatuit vt ſi qs allegaue-
rit ſe iudicē habere ſuſpectū corā illo cām iuſte re a
cuſationis aſſignet ⁊ ipſe cū aduerſario vel ſi ad-
uerſarius nō habeat cū iudice arbitros cōiter eli
gat aut ſi nō poterunt ꝯcordare vterq; ſuū arbi-
trū eligat q de ſuſpicionis cā cognoſcat:⁊ ſi ꝯcor
dare nequerint aduocēt tertiū:vt qđ duo decer-
nūt obtineat firmitatē ⁊ autoritate huius decre-
ti ſciāt ſe ad h̄ teneri in virtute obediētie ſub ob-
teſtatione diuini iudicij cā vo ſuſpicionis legiti-
ma corā ipſis infra terminū a iudice p̄figendum
nō ꝓbata iudex in cā ꝓcedat:ſed ſi cā ſuſpicionis
probet̄ iudex recuſat⁹ negotiū cōmittat perſone
idonee de aſſenſu recuſatoris ne illum valeat poſt
ea recuſare:vel ſi magis viderit expedire ad ſupe
2 riorē negotiū remittat.¶ † No.j.ex iſto tex.iudi-
cē nō poſſe de iure canonico ſine iuſta cā aſſigna-
ta ⁊ ꝓbata recuſari.op; em̄ vt cā iuſte ſuſpiciōis
aſſignet̄ corā iudice recuſato ⁊ poſtmodū ꝓbetur
corā arbitris eligēdis:vt hic.⁊ in.c.ij. requiris.ē.
eo.ſecus eſt de iure ciuili.nā nō eſt neceſſe cauſam
probare vt leg.⁊ not.in.l.cū ſpeciali.⁊.l.apertiſſi-
me.C.de iudi.no.gl.in.l.⁊ qr poterat.ff.ad treb.et
in.l.itē ſuſpectus.ff.de ꝓcu.Eſt ⁊ alia differentia
inter ius canonicū ⁊ ciuile.qr ſm ius canonicum
pōt iudex ordinarius in totū recuſari etiam ſi ſit
epũs.vt in.c.ſi quis cōtra clericū.de fo.cōpe.ſecus
de iure ciuili:qr ex toto nō recuſatur ſ; datur ſibi
adiunctus vt in aut.ſi vero contigerit.C.de iudi. b
no.in.d.l.apertiſſimi.niſi in caſu.l.vnice.C.ſi qua-
cūq; p̄di.po.vide tñ circa hoc ſingularem limita-
tionē quam poſuit Barto.in.l.vna.ff.apud eum a
quo appel.quam limita ⁊ declara prout dixi in.c.
ad hec.ē.eo.¶ Scđo not.ꝙ cā ſuſpicionis ꝓbat̄
corā arbitris.hoc limita ſm ea q̄ habentur in.c.ſi
3 cōtra vnū.de offi.dele.li.vi.¶ † Et no.vnū caſum
in quo eligunt̄ arbitri iuris:regulariter vero nō
eligūtur ex neceſſitate niſi in caſib⁹ a iure expſſis
vt no.doc.in.c.pia.de excep.lib.vi.Itē puto in ca-
ſibus ſimilib⁹ expreſſis vt colligit̄ ex gl.in.c.ſtatu
4 tū.de reſcri.li.vi.poſt prin.¶ † Tertio no.ꝙ pro-
bata ſuſpicione:arbitri nō cognoſcūt de cā prin-
cipali:ſ; iudex recuſatus negotiū tranſmittit ad
ſuperiorē vel cōmittit alteri cum ꝯſenſu recuſato
ris:⁊ reſpectu cōmiſſionis quo ad delegatum re-
ſtringe ſeu limita ſm qđ habet̄ in.c.iudex.de offi.
deleg.li.vi.⁊ hoc eſt cōtra Hoſt.in.c.ij.requis.ē.e.
5 ¶ † Vltimo no.vnū caſum in quo archieps pōt
cognoſcere īter ſubditos ſuffraganei ſui citra re
mediū appellationis.ſ.qñ eps iuſte recuſatus re-
mittit ad eū negotiū.nā p iuſtā recuſationē tolli-
tur iſtud remedium.ſicut in ſimili habetur in.c.ſi
6 is cui.de offi.deleg.lib.vi.¶ † Quero an a iudice
ſuſpecto ordinario vel delegato poſſit recedi per
appellationē.Sol.dicit Inno.ſe credere ꝙ nō.cū
habeat ſuſpicio ſuū remediū.ſ.recuſationis.Iteʒ
qr l; ſit ſuſpectus nō tñ ſequit̄ ꝙ grauat ergo nō
pōt appellari.cū grauamen ſit immediata cauſa
appellationis.ē.eo.vt debitus.⁊ ego hoc habeo
pro indubitato per.c.propoſuit.⁊.c.ad hoc.ē.eo.
Nec ob.iſte text.in eo ꝙ innuit cōmonitū habere
vtrūq; remediū:qr hoc non intelligit̄ ex eadē cau
ſa ſ; ex diuerſis.ſ.vt recuſet ꝓpter ſuſpicionem:⁊
appellet propter grauamē.⁊ eodē modo debet in
telligi tex.in.c.quoties epi.ij.q.vi.licet gloſ.aliter
ibi ſentiat.Si tamē iudex non vult admittere le-
gitimā recuſationem pōt ab eo appellari.vt in.c.
7 ſuper queſtionū.in fi.de offi.dele.¶ † In gloſ.in

Zacharias.
a ¶ Vſq; ad quod tps.Conclude vt hic.⁊ p Ang.l.l.ſ.C.ſen.reſcin.non poſ.Sali.in.l.bonefidei.C.de reb.cre.⁊ Innoc.in.c.ad ꝯſultationem de re iud.⁊ rō diuerſitatis pōt eē qr ex quo ptes nō petūt illā reuocari.ſ.decendiū videnſ illam approbare.quo ad indicem vero ſecus qr nūq; trāſit in reʒ iudicatā quo ad eum vt plene no.Alex.in.l.ab arbitro.ff.q ſatiſd.cog.qđ eſt verum niſi fuerit his cōfirmatum vt no.Bart.in alle.l.ab arbitro.

Sebaſti.Sapia.
b ¶ Interlocutoria.Vide Alexā.in.l.ſi pacto quo penā poſt Bald.ibi in princ.C.de pac.⁊ Alex.in.l.ſ.§.nuntiatio.ff.de oper.no.nūtia.et Ro.in cōſil.cexx.incip.circa p̄mū in principio nun qđ aūt interlocutoria mādata executioni poſſit reuocari ſine cauſe cognitione vide Jaſ.in.l.ſi opus.col.ij.ff.de op.no.nū.Fel.i ru.ē.de re iud.col.ix.ver,nō obſtat glo.

Sebaſti.Sapia.
a ❡Dici lata.Ui-
de Felt.in.c.i.co.
ſ.ē.de reſtidi.vbi
tāgit an ſnia lata
cōtra ratione le-
gis ſit nulla vbi
tenet qd ſit nulla
nūqd aūt valeat
ꝯ ſimile legis vi-
de Bal.tenentez
ꝙ ſic in.l.ij.col.ij.
C.qn puoca. non
eſt neceſſe ⁊ Abb.
in.d.c.j.ver.quid
aūt ſi eſt lata con
tra ſimile.
b ❡Uide etiā glo.
not.in.c.cū ſuper
abbatia.de offic.
dele.ꝗ dicit ꝙ eſt
iuſta cauſa recu-
ſandi iudicē ſi in
alia cā mecū liti-
gat.⁊ idē.d.Ant.
in.c.accedēs.⁊ in
c.cauſam.de offi.
dele.vide etiā gl.
plenā in.c.poſtre
mo.ē.co.⁊ gl.i.c.
accedēs.el.ij.⁊ibi
cano.vt lit.nō cō
teſt.⁊ multas cau
ſas enūerat ſpec.
in ti.de offi. dele.
in.§.ſupereſt.⁊ vi
de p totū illū.§.
cū alijs ꝯcor. all.
per.d.Alexā.l.q̄ꝛ
poterat.ff.ad tre-
bel.⁊ in locis pre
alle.magis cōiter
concludit qd ille
ſunt iuſte cauſe ꝗ
reperiunt a iure
poſite ⁊ hoc hꝫ ex
pcditū tractatuꝫ.
alie relinquūtur
arbitrio iudicis:
an ſint iuſte cau-
ſe vt hic p glo.⁊p
iſtū text.⁊ in.d.c.
poſtremo.in pnc.
ē.eo. Et aduerte
ad aliquas cau-
ſas ꝗ nō ponunt
in cōib⁹ locis pro
ut eſt illa quā po
nit Bald.in loco
peregrino in.l.fi.
C.de here.inſti.in
vj.col.in fin.i.xvi.
q.vbi ſingulr in-
quit ꝙ ſi cauſa eſt
ſubtilis in iure ⁊
cōmittat doctori
groſſo eſt iuſta cā
pter quā pōt re
cuſari vt ſuſpect⁹
aliā ponit etiam
ipſe Bal.in.l.i.p
illū text.ff.de his
q ſunt ſui. vel ſi
aliqs eſt nimium
ſeuerus.Aliā po
ſuit etiā ipſe Bal.
nec habeo alium
cōcor.l.d.c.de cau
ſis.de offi.dele.in

verbo iuſte ſuſpicionis ibi:q̄ꝛ nō eſt iure expreſſa
No.gl.ex qua collige iudicē poſſe recuſari ex cau-
ſa in iure non expreſſa.nā cauſe iuſte ſuſpicionis
nō ſunt oēs in iure expſſe: q̄ꝛ nō poſſunt de facili
oēs exprimi.ar.in.l.nō poſſunt.ff.de leg.ſed arbi-
ter ſeu iudex arbitrabit cām iuſtā vel iniuſtam ſm
alias cauſas in iure expſſas:vtputa ſi cā nūc pro-
poſita eſt efficacior:vel ſimilis cauſe in iure expſſe.
Nā de ſimilibus ad ſimilia procedēdum eſt: vt in
d.l.nō poſſunt.⁊ in.c.cū dilecta.j̄.tit.pxi.Nec obſt.
ſi dicatur ſolū principē habere ptātem iura inter
pretādi.vt in.c.inter.de ſenten.excō.⁊ in.l.fi.C.de
legi.quia illud procedit ſm Innocen.et bene in
generali interpretatione ꝗ facit ius quo ad oēs
ſecus in ſpeciali.nam iudex quo ad cām coram eo
vertentē pōt iura interpretari nō tñ ſua interpre-
tatio facit ius quoad alias cauſas quod no.idem
no.d.Ant.in.c.cū veniſſent.de iudi.in prin. Et p
hoc pōt allegari tex.in.l.vnica.C.de profeſ.qui in
vrbe con.lib.xij.vbi datur doctorib⁹ poteſtas iu-
ra interpretandi:vt in aut. iuſiurandum qd pre-
ſta.ab his.vbi iudex iurat ſm equitatem iudicare
ſecundum ꝙ ſibi viſum fuerit iuſtū de quo p Inn.
in.c.j.de cōſti.⁊ p gloſ.iij.q.vij.iudicet.ꝗ dicit iudi
cē poſſe iudicare ſm opi.ſuā ⁊ nō ſm volūtatem.
vide de hac interpretatione in.c.j.in glo.de poſtu.
8 pla.❡† Poſſet etiā dici ꝙ vbi dubitatio eſt ma-
xima de facili nō decidibilis per idētitatem ratio
nis ꝙ tūc ſoli principi quo ad illam cām interpre-
tatio reſeruetur.ad hoc dictū.c.inter.⁊ qd legi. et
9 no.in.c.cū veniſſent.ē.de iud.❡† Et ſi iudex pro
nuntiat cām nō iuſtam vbi eſt iuſta tenet ſnia ſm
Inno.vnde opus eſt appellatione q̄ꝛ eſt ꝯtra ius
litigatoris ⁊ non contra ius ſcriptum ex quo illa
cauſa nō eſt ſpecifice in iure expreſſa:lꝫ ſit iuſta ex
10 idētitate rationis.❡† Et not. bene hoc dictum
Inno.ex quo habes bonā limitationē ad iura di-
centia ſniam latā ꝯ ius expſſum eſſe nullā vt in.c.j.
cū ibi no.de re iu.pcedūt eñ iura illa qñ ius illud
a eſt clarū ⁊ expſſum.ſecus ſi ſnia poſſet dici lata ᵃ ꝯ
ius ex idētitate rōnis:q̄ꝛ tūc dꝛ potius lata cōtra
ius litigatoris.⁊ pone exemplū qñ cā ſuſpicionis
poteſt eſſe dubia:vt q̄ꝛ allegat iudicē eſſe cōpatrē
alterius partis vel partiū:nā poſſet dubitari arg.
c.poſtremo.ē.eo.ſꝫ in his arbitrabitur iudex ſm
morē regionis.nā in quibuſdam locis hec cogna-
tio ſpūalis cauſat maximā amicitiā:in aliqb⁹ nō
tātā.facit ꝙ in ſimili dixi in ꝯiunctis cognatione
carnali.in.d.c.poſtremo.⁊ hoc voluit Io.and.hic.
Idē dicendū in ſimilib⁹.Et.xij.legitimas cauſas
recuſandi iudicē:vide p Io.and.in.c.legitima.eo.
b ti.li.vi.in nouel.vide ᵇ gloſ.in.c.cām.⁊.c.cū ſuper.
de offi.dele.❡ In gl.in v̄.cū iudex.ibi in ordina-
rio:vꝫ gl.hic:⁊.j.in v̄bo recuſatorū.velle hāc con-
ſtitutionē reſtrigere ad ordinariū. ſꝫ certe non ap-
paret cā reſtringendi nec vꝫ iſta cōſideratio gl. cū
iudex delegatus poſſit vigore cōmiſſionis ſibi fa
cte ex officio pcedere:vt in.c.fi.de offi.deleg.⁊ tūc
ſi recuſat ſuſpectus poterit cum recuſatore arbi-
tros eligere:vt hic dꝛ.❡ In glo.in v̄bo aduocent
tertiū ibi ptoꝛ cogere dꝫ ⁊c.No.bene ex iſta glo.ſe
quēti ꝙ diſpoſitū in arbitris voluntarijs pcedit
in arbitris iuris reſpectu cōpulſionis fiende per
ordinariū loci vt ꝯcordēt in vnā ſnlam vel tertiū
aduocēt.Ex quo infert ꝙ ſi ex forma ſtatuti ꝯſan-
guinei cōpellunt cōpromittere ⁊ ipſi compromiſe
rūt in duos q nō ꝯcordāt poterūt cōpelli p ptātē
loci ad concordandū vel ad vocandū tertiū. bene
facit hoc.c.vbi eis iniungit ſub virtute obedien-
tie vt hoc faciāt.❡ In gl.in v̄.terminū.ibi ꝗ cor-
rigit decre.illā ſuſpicionis.hec gl.ſemp errauit i
articulo ideo ab oībus reprehendit cōiter: nā.c.
ſuſpicionis.nō corrigit p.c.legitima.ſed limitat
q̄ꝛ loquit in alio caſu vꝫ in termino pfigēdo recu
ſatori ad recuſationē pbādā:hūc terminū habēt
pfigere arbitri.vt i.d.c.ſuſpicionis.ſꝫ.c. legitima
loquitur de termino prefigendo arbitris ad cau-
ſam ſuſpicionis decidendā:⁊ hunc terminū prefi-
get iudex recuſatus vt hic.❡ In glo.in ver.de re
cuſatoris ibi:qd non pōt facere delegatus.dic qd

imo delegatus pōt cōmittere cauſam de conſen-
ſu recuſatoris ante ſententiā latā ſup recuſatione
vt pbat in.c.iudex.prealle.⁊ ſic iſte tex.pōt pcede
11 re etiā in delegato vt.ē.dixi.❡† Et in fi.glo.hec
gloſſ. concludit:vt in optione iudicis recuſati ſit
cauſam remittere ad ſuperiorē:ſꝫ ſi vult alteri de
legare dꝫ habere ꝯſenſum recuſatoris ⁊ etiā acto
ris ſm glo. Io.an.videt ſequi hunc vltimū intel-
lectum ⁊ intelligit vt illa clauſula referat ad com
miſſionē fiendam non aūt ad perſonam cui fienda
eſt cōmiſſio:quaſi velit dicere ꝙ conſenſus recuſa
toris nō eſt neceſſarius reſpectu perſone cui fien-
da eſt cōmiſſio ſꝫ ſufficit ꝙ conſentiat commiſſio
ni fiende.⁊ forte hoc dixit vt reſtringat illā abſur-
ditatē ꝗ ſequeret ſm opi.glo.Aduerte in delega
to hodie clarū eſt qd tenendū per.c.iudex.preall.
ſed tota vis eſt in ordinario.⁊ videtur velle hic.d.
Anto.ꝙ ante pronuntiationē poſſit committere
cauſam etiā inuito recuſatore.ſed poſt pronuntia
tionē nō:q̄ꝛ pronūtiatio inficit iuriſditionē iudi-
cis.Sed certe iſte intellectus nō pōt adaptari ad
iſtū tex. q loquit cū pbata eſt ſuſpicionis recuſa-
tio ⁊ requirit ꝯſenſum recuſatoris in cōmiſſione
fienda ⁊ clariſſime in delegato.Hec opi.d.Anto.
nō ſic pcedit vt in.c.iudex.prealle.Ego hūc arti-
culum pleniſſime examino in.c.ſi qs cōtra clericū
de fo.cōpe.dic vt ibi plene dixi.vbi pono intelle-
ctum ꝙ iſta clauſula de recuſatoris ꝯſenſu quate-
nus refert ad ordinariū ſtat potius conſultiue vt
euitetur infinitas recuſandi cauſas ꝙ neceſſitati
ue:qm nullibi pbat quin ordinarius ſuſpect⁹ nō
poſſit cōmittere cauſam alteri non ſuſpecto etiaꝫ
inuitis partibus:imo potius probat cōtra.vt in
l.pretor.ff.de iuriſdi.om.iudi.videt caſus ad lite-
ram in.c.ſi quis cōtra clericū.nūc prealleg.nā ſm
ſubiectā materiam verba ꝗ ex ſui natura ſunt pre
ceptiua exponunt conſultiue:vt eſt text.in mate-
ria noſtra iuncta gloſ.in.c.ſup queſtionum.§.cum
autē.de offi.dele.⁊ proſequere pleniſſime hunc in-
tellectum vt dico in.d.c.ſi qs contra clericū. Sed
ſi vis tenere cōem intellectum docto.vt dicta clau
ſula ſtet hic neceſſitatiue et qd limitet oīa iura de
hac materia loquētia:dicerē ꝙ propoſita recuſa-
tione non poſſit etiā ordinarius cōmittere alteri
cauſam ſine conſenſu recuſatoris: qm ex quo iu-
dex eſt parti ſuſpectus reſpectu cognoſcendi po-
teſt pretendi ſuſpectus reſpectu etiam delegandi
quia poſſet delegare alicui magis ſuſpecto q ta-
men non poſſet probari ſuſpectus vt experientia
ſepe docet:ideo ius iſtud requiſiuit cōſenſum re-
cuſatoris nec intelligo ꝙ iudex neceſſitet ad com
mittendum ad libitū recuſatoris ſed vt nō poſſit c
cōmittere ſine conſenſu recuſatoris ſicut dicitur
in delegato in.d.c.iudex.nec exigo conſenſum al-
terius partis prout exigit glo.quia non video qd
in delegatione ſit neceſſarius conſenſus partis:
cum quilibet ordinarius habeat a iure facultatē
cauſam delegandi.vt in.l.vnica.C.qui pro ſua iu-
riſditione.et in.c.vt litigantes.de offi.ordi.lib.vi.
ſed conſenſus recuſatoris exigitur propter ſuſpi
cionem.de qua.ē.dixi.hinc eſt quod tex.in.d.c.iu-
dex.fecit mentionem dumtaxat de ſolo recuſato-
ris conſenſu.⁊ ſm hoc poteſt hec clauſula referri
etiam ad perſonam cui fienda eſt commiſſio: nec
ſequitur aliqua abſurditas cum iudex ad hoc te-
neatur.vt.ē.dixi.et hec eſt opiñ .equa: quia valde
periculoſum eſt coraꝫ ſuſpecto iudice litigare.iij.
qd.v.quia ſuſpecti.⁊ ex facili cauſa iudex recuſa-
12 tur:vt leg.⁊no.in.c.cum.I.de offi.deleg.❡† Ex-
tra glo.quero de notabili queſtione nūquid pro-
c ceſſus ᶜ initus per iudicem recuſatū citra aliquaꝫ
appellationem teneat.Innoc.hic multum inſtat
tandem concludit qd non meminit ſe legiſſe quo
minus proceſſus non teneat niſi fuerit appella-
tum.ad hoc.c.ſuper queſtionum.in fi.de offi. dele.
Ex quo ſentit qd volens infringere proceſſum iu
dicis ſuſpecti debet ab eo appellari ſi non admit
tit exceptionem iuſte recuſationis.Hoſt.dicit qd
meminit ſe audiuiſſe contrarium ab codē Inno.
ſed forte audiuit voce viua.nam in lectura ſua nō
reperitur

viij.col.Si factio
nes ſeu partiali-
tates vigeāt in ci
uitate vel loco ſi
cā cōmittat vni q
ſit de vna parte ⁊
pars ſit de alia eſt
iuſta cā recuſan-
di.An aūt doc.cē
ſeat ſuſpectus in
cā ſui ſcholaris
pter hoc ſolum
ꝙ cum audiat de
terminat ſingulr
idē Bal.ꝙ nō in
aut. habita.in.ix.
col.C.ne fili⁹ pro
patre.imo de iu-
re cōi doctor ē iu
dex ordinari⁹ ſuo
rū ſcholariuꝫ: vt
eſt text.in.d. aut.
idē tenet ipe abb.
Pa.i.c.cū.R.ca-
nonic⁹.ē.de offic.
deleg.et ibi vide
Imol.⁊ d.Andr.
barba.in.v.colū.
⁊ nūqd cōpater-
nitas ſit iuſta cā
ſuſpicionis: vide
olno multū no.p
d.Ant.in.c.paſto
ralis.ē.e.Itē ad-
de ꝙ qſt eſt hō in-
gratus ⁊ immē-
mor bñficiorū eſt
iuſta cā recuſan-
di.pbat hic text.
no.in.§. ſancim⁹.
in aut.de exhibē.
reis. Cano.in.d.
c.poſtremo.ē.co.
qd eſt no.p nota-
bili ⁊ ſingfari effe
ctu obligationis
antidoralis: et ſi
ad materiam.l.ex
hoc iure.ff.de iu-
ſti.⁊ iure.
Sebaſti.Sapia.
❡Nūquid pceſ-
ſus.Uide Hemi.
in.c.iudex.de off.
dele.in.vj. Alex.
in.l.q̄ꝛ poterat.ff.
ad trebel. practi.
pap.in forma de-
clin.iuris.in ver.
iudicē ſuſpectuꝫ.
Alex.in ꝯſi.xix.
inci.diligēter cō-
ſideratis.in.j. vo.

a ℂ Et p iſta opi. ⁊ ſic p Barto. vſ mihi caſus ſm intelle. glo. i. in. c. cũ ſup. de offi. deleg. Sꝫ ꝯ Bart. tenet Jmo. i. c. inſinuãte. de offi. dele. ſequẽdo Jnno. hic ſꝫ vide bar. ⁊ bal. a i. l. i. C. ſi qua pre. po. ⁊ Jmol. late i l. quidã ꝯſulebat ff. de re iudi. ⁊ per Spe. i ti. de recu. indi. §. qḋ autẽ. in fi. vbi tꝫ cũ Jnn. hic ⁊ cũ opi. bart. ꝙ nõ teneat proceſſus videt̃ tenere Pe. de ancha. poſt Joan. an. et b Hoſt. in. c. legitima. de ap. in. vi. in ij. col. vbi dicit qḋ applõ ⁊ recuſatio fraternizãt et ſicut non dꝫ aliqḋ innouari pendẽ. ap. ſic nec pendẽte recuſatione. ⁊ ſicut nõ tꝫ excõicatio lata poſt appellationẽ ſic nõ tꝫ lata poſt recuſationẽ p q̃ opiñ. facit etiã qḋ not. do. Anto. in rub. hui⁹ tit. vbi dicit ꝙ appellatio ⁊ re 13 cuſatio equiparã tur quo ad iuriſditionem in ſuperiorẽ trãſferendã ⁊ ab inferiori auferẽdã. ſꝫ pceſſus fact⁹ poſt appel 14 lationẽ eſt nullus ergo ⁊c. Jtẽ adde glo. in. c. qm̃ ꝯ fal ſam. in ver. recuſationes. ꝭ. de pba. quã dicit ibi d. Ant. eſſe not. p dicto Jnn. hic. et eã ẽt ad h ibi not. d. Abb. pa. et vide de hoc. d. ant. in. c. accedẽs. el. i. in pe. notabili. ⁊ i eo. c. iij. in. iiij. col. 15 vt lit. nõ ꝯte. vbi c dicit illũ text. eſſe argumẽtũ qḋ valet pceſſus iudicis fact⁹ poſt recuſationem ſi nõ appellat̃. et alleg. Jnnoc. hic adde Old. ꝯſi. cxlviij. ⁊ vide ad iſtam qḋ. optimũ text. in. l. nõ diſtinguem⁹. §. cũ quidaꝫ. ff. de arbi. ⁊ Ant. i ꝯſi. cxvij. ⁊ vide q̃ late ſcribit. d. Ant. 1 in. c. paſtoralis. i prin. in. v. col. ver. p hoc infert̃ quar

reperitur niſi per idẽtitatem rationis: vt colligitur ex dictis ſuis in. c. ceterũ. de reſcript. do. Ant. videt̃ hic ſimplr̃ trãſire cũ dicto Jnno. vt pceſſus teneat. Ego als hunc articulũ diſputaui. et incipit diſputatio. Duo clericali ordine ⁊c. ⁊ ibi collige varias opiniones ſparſas in diuerſis locis. nam quidam tenuerũt cũ Jnn. ⁊ d. Ant. ⁊ d. Car. hic. ⁊ Ant. de peru. i. l. quia poterat. ff. ad treb. Sꝫ contrariã op. ꝙ proceſſus nõ teneat: tenet gloſ. ij. q. vi. quoties. ⁊ in. d. c. qui ſuſpecti. ⁊ Barto.ª in. d. l. quia poterat. per. l. vnicã. C. ſi qua pre. po. Pet. de ancha. in. d. c. index. de offi. deleg. ⁊ Hoſt. hic. et in d. c. legitima. Tertia principalis fuit opiñ. Lapi in. d. c. index. qui dicit validitatem proceſſus pendere ex futuro euentu ⁊ ſi pronuntiabitur in recuſatione cõtra recuſatorem apparebit pceſſum valuiſſe: ſi pronuntiabitur cõtra iudicem proceſſus erit nullus: ſicut in ſimili dicimus in attẽtatis per iudicem a quo poſt appellationem ab interlocutoria. vt in. c. non ſoluꝫ. lib. vi. de appella. Quarta fuit opi. quorũdam modernorum diſtinguentium inter ius canonicũᵇ ⁊ ciuile: vt ſm ius canonicuꝫ procedat opi. Jnno. ⁊ ſequaciũ: ſed ſm ius ciuile procedat opi. glo. ⁊ Bar. ⁊ aliorũ. ratio diuerſitatis: q: ſm ius canonicũ nõ ſufficit proponere recuſationem ſed opꝫ ꝙ probetur: adeo ante probationem ſaltẽ debet validitas proceſſus ex futuro euentu pendere ſm illam opi. Lapi ſed q: de iure ciuili ſufficit proponere. vt in. d. l. apertiſſimi. inficitur adeo iuriſditio vt nullo modo proceſſus debeat tenere. vt in. d. l. apertiſſimi. et. l. cum ſpeciali. multa argumenta poſſunt allegari pro ⁊ contra: que plene videre poteris in diſputatione que cauſa breuitatis omitto: ſꝫ in deciſione tenui hãc opi. vcꝫ vt diſtinguamus vtrum recuſator nõ cõparuit amplius coram iudice recuſato licet citatus fuerit ſuper principali: an vero comparuit et fuerit preſens in proceſſu: vt primo membro proceſſus ſit nullus. ſecũdo vero teneat mero iure ſecundũ etiaꝫ ius ciuile. ℂ † Ratio primi membri eſt: q: ex ſola propoſitione recuſationis inficitur adeo iudicis iuriſditio vt etiam committere non poſſit ſine conſenſu recuſatoris: nec procedere in principali niſi prius diſcutiatur articulus recuſationis vt probatur hic ⁊ in. d. c. index. et. d. c. legitima. et. c. ſuſpicionis. ꝭ. eod. ſecundo requiris. ℂ † Nec ob. citatio q: illa tanq̃ temeraria nõ habuit arctare citatum: qm̃ vbicũq; iudici notũ eſt abſenti exceptionem competere ſua citatio nõ tenet: nec videtur abſens fruſtratorie abeſſe: vt probatur in. l. non videtur. ff. de indi. vide Jnnocẽ. in c. ij. de dila. facit. c. ſi duobus. ꝭ. eo. tit. Jtem talis proceſſus eſt attentatus contra iuris ordinẽ cum prius debuiſſet pronuntiare ſuper recuſatione: ergo non tenet. vt in. l. prolatam. C. de ſen. Sed in ſecũdo membro pceſſus tenet: q: videtur pars patiendo iudicem procedere ad vlteriora renuntiare exceptioni recuſationi: vt in ſimili probatur in c. ex parte. ꝭ. eo. ⁊ per Bart. in. l. a procedente. C. de dila. plenius proſequere vt dico in dicta diſputatione. ℂ † Quero ᶜquid habet facere volens iudicem recuſare. dic ſm Jnn. ſufficere vt corã eo proponat probabilem ſuſpicionis cauſam: non autẽ tenetur offerre probationes coram eo. cum probatio ſit ſienda coram arbitris: nec tenetur petere vt arbitri eligantur. ſed iſtud eſt officium iudicis: vt probatur in. c. ſecũdo requiris. ꝭ. eo. Dicũt tamen doct. ꝙ ſi cauſa recuſationis eſt fruſtratoria euidẽter non tenetur index venire ad electionem arbitrorum: ſed debet hanc exceptionem ſpernere. arg. ꝭ. de offi. iu. c. i. ſic ⁊ in caſu conuerſo nõ eſt neceſſe arbitros eligere quando cauſa rationabilis eſt in iure ⁊ in facto notorio. arg. in. c. accedẽs. vt lit. non conteſta. quod no. An autem in delicto notorio ſit locus recuſationi. vide quod dixi in. c. propoſuit. ꝭ. eo. p q̃ decido tacta hic per docto.

1 ℂ Jn notorijs non admittitur appellatio.
Cauſa allegata ad reprobandũ iudicẽ vel ad appellandũ ab eo ſi nõ fuit pbata vel ſi eam pars nõ proſequat̃: poteſt iudex ad vlteriora pcedere.
2 Judex a quo poteſt prefigere terminũ ad appellationem proſequendã ſiue ex officio ſiue ad partis inſtantiam.
A dilationibus breuib⁹ poteſt pars appellare.
3 A correctione ſuperiorum vt prelatorum et ſimilium non poteſt appellari: niſi exceſſerint modum in corrigendo.
4 Notoriũ cauſatur ex atteſtationibus factis ſi contra eas nil oppoſitum ſit.
5 Confeſſus tam in criminalibus q̃ ciuilibus: an poſſit appellare.
6 Jn appellatione contra ius requiritur expreſſio cauſe.
7 Heres an poſſit appellare ſi fuit actum cõtra eũ ex confeſſione defuncti.
Confeſſio defuncti ꝙ extorſerat certam ſummaꝫ preiudicat heredi: adeo probata rapina ⁊ q̃titate heres coget̃ ſoluere abſq; alio ordine iudiciario.
8 Judex a quo q̃ pcedit ex officio et ab eo fuit appellatũ: debet citari per iudicẽ ad quem: alſ proceſſus eſſet nullus: ſed an idem ſit quando pceſſit ad inſtantiam partis. vide hic.
9 Pro ſententia iudicis a qua fuit appellatum an preſumatur.

1 Porro. ℂ † Summa vt in pncipio. vel ſic. Jn notorijs nõ admittit̃ appellatio: in dubijs cauſa pbabilis corã iudice eſt exprimẽda q̃ debeat legitima reputari: quã ſi non proſequitur index a quo in cauſa pcedat. idem ſi proſequitur ⁊ nõ probat. hec aũt conſtitutio non extendit̃ ad regulares. primo dicit quid in notorijs. ſcḋo qḋ in dubijs ibi exceſſu quoq;. tertio proteſtatur in fi. ibi ceterũ. ℂ Caſus literalis. Si vero ſubditus cõmonitus a prelato appellauerit: ſi eius exceſſus euidentia rei vel ipſius confeſſione vel alio modo legitimo fuerit manifeſtus appellationi non deferat̃: cum appellationis remedio nõ fuerit inſtitutũ ad defenſionẽ iniquitatis: ſed b ad preſidiũ innocentie. ſi vero dubius ſit exceſſus appellãs cãm pbabilẽ appellationis corã iudice proponat talẽ que ſi eſſet pbata legitima foret: et tũc ſi appellãs habuerit aduerſariũ infra terminũ a iudice moderandũ ſm locorũ diſtantiã ⁊ tẽporis qualitatẽ ⁊ naturã negotij appellationis cauſam pſequat̃. quã ſi nõ fuerit pſecutus ex tũc nõ obſtãte appellatione index in cauſa pcedat ſi vero nullũ habuerit aduerſariũ tũc index ex officio ſuo pcedat ſuperior appellationis cauſa corã eo pbata ſuũ officiuꝫ exequatur. ſed ſi appellans in pbatione appellationis defecerit ad eũ a quo appellauit remittat̃. Hanc cõſtitutionẽ ⁊ illã ſacro approbãte: nõ vult cõcilium ad regulares extendi ꝯ ſuas obſeruãtias ſpeciales. Ber. ℂ No. i. ꝙ ſola confeſſio impedit appellationis interpoſitionẽ quo ad hoc vt index a quo nõ teneat̃ illi deferre. hoc probat alternatiua vel poſita in text. et eſt cõſimilis tex. in. c. romana. §. ſi autẽ. eod. titu. in vi. ⁊ hoc infra latius cũ glo. ℂ Secundo no. ꝙ ſo d la cõfeſſioᵈ inducit notoriũ. ad hoc. c. ſi. ꝭ. de coha. c cleri. ⁊ mulie. qḋ intellige niſi pbabiliter excuſet̃: vt legi. ⁊ no. in. c. cum dilecti. ꝭ. de accuſa. facit. l. cũ 2 fideicõmiſſum. ff. de cõfeſ. ℂ † No. iij. ibi ſi habuerit aduerſariũ ⁊c. ar. ꝙ index ex officio procedẽs non poteſt prefigere terminum ad appellationeꝫ proſequẽdã. qm̃ tex. videt̃ hoc permittere cuꝫ procedit ad inſtantiã. Contrarium tamen cõiter tenent doct. ⁊ probat̃ in. c. peruenit. ꝭ. eo. Jdeo quantum ad hoc non eſt ſienda diuerſitas vtrũ procedat ex officio vel ad inſtantiã. nã ſemp militat ratio q̃ no. in. c. cũ ſit romana. ꝭ. eod. Et ſi index ſtatuit terminũ nimis breuẽ dicit notabiliter Hoſt. ꝙ ab iſto nouo grauamine poterit ſcḋo appella3 re. qḋ placet. ar. cle. vnice. de do. ⁊ cõtu. ℂ † Vltimo not. ꝙ regulares q̃ corrigunt̃ per ſuperiores ſm inſtitutiones ordinis ſeu regule non poſſunt ſuperiorẽ recuſare vt ſuſpectum. nec etiam ab eo appellare: quia hec correctio ſit ad ipſius ſalutem ⁊ de plano ſine iudiciorum ſtrepitu. dicit tamen Jnno. ꝙ ſi prelatus excederet modũ in corrigendo qḋ poſſit ſubditus appellare qḋ ſatis placet:

to. de reſcrip. Et p pte ꝙ pceſſus ſit nullus: vide ẽt text. in. d. l. i. C. ſi qua pre. po. ⁊ i bi Bal. hũc paſſum plene ⁊ eleganter examinantẽ i. ij. colũ. ⁊ ꝙ pceſſus ſit null⁹ tꝫ Bald. in. c. olim. i. ij. col. ꝯ exte. ⁊ facit tex. in. c. ſup q̃nũ. §. ſi. de off. dele. quã opi. tenet hic do. Car. Ang. ⁊ imo. in. l. q: poterat. ff. ad treb. ⁊ Angel. in. l. aptiſſimi. C. de iudi. de qua. q. vide oĩo Bal. hic ⁊ in. c. ſuſpicioĩs. in. ij. co. verſi. q̃ro nũqḋ op. de offic. delega.
Antoni⁹ Frãciſ.
ℂ De hoc an pceſſus fact⁹ a iudice recuſato poſt appellationẽ ab eo interpoſitã valeat. vide p Alex. ple. in. l. q: poterat. ff. ad trebel. vbi alleg. multas cõcor. ⁊ ibi ẽt pleniſſime ſcripſi.
ℂ Jta tꝫ Jmo. in l. qdã. ff. de re iu. ⁊ Ro. in. l. q: poterat. ff. ad trebel. ⁊ in quodã ꝯſil. ſuo inci. cir. primũ cõſultationis arti. ver. quo ad ſcḋm. ⁊ iſtaꝫ dicit fuiſſe diſt. d. Matth. de ma. in. c. inſinuãte. de offi. dele. ſed ꝙ pceſſus ſit nullus indiſtincte firmat Sal. per illũ tex. in aut. offeratur. C. de liti. cõte. de quo vide etiaꝫ per do. in. c. quoties. ij. q. vi.
Sebaſti. Sapia.
ℂ Quero. Nũqḋ aũt teneat̃ iurare de calũnia tradit Feli. in. c. ij. col. ij. ver. itẽ p iſtũ tex. dicit Bald. ꝭ. de probatio.
Sebaſti. Sapia.
ℂ Sola cõfeſſio. Vide Ang. i ꝯſil. x. incip. in cã predicta. colũ. iij. vbi dicit ꝙ notoriuꝫ ex cõfeſſione iudiciali dicitur notoriũ iuris et qḋ ex cõfeſſiõe reſultet notoriũ tenet Bal. in. l. properandum. in prin. cir. ſi. C. de iudi.

1 ¶ Et Bal.in.l.cõſtitutiones.ff.co.de app.⁊ Bal.in.l.in minoribus.cir.
prin.C.de his quib⁹ vt indig.vbi dicit ꝙ qñ appellat̃ a cõfeſſione debet
exprimi cã in appellatione.⁊ vide melius ꝙ alibi p do.Anto.in repe.c.
veſtra.de coha.cle.⁊ ibidem dicit ꝙ ficte cõfeſſus ab illa ſua ficta con-
feſſione põt appellare:vt etiam dicit Cy.in.l.ij.§.qd ſi actor.C.de iura.
calũ.que refert et
ſequit Pe.de ancha.in.c.ſi.in.iiij.col.de ɔfeſ.in.vj. Itẽ adde hic Archi.in.c.quicũqȝ.ij.q.vj.vbi dicit qd Iaco.Bal.dicebat qd cõfeſſus non põt appellare quia indignus eſt qd qs ſua voce ⁊c. vt in.c.per tuas.de proba.in l.generaliſ.C.de nõ nu.pe.ſed remittit ad hoc no.⁊ in.d.c.romana.§.ſi autẽ.Itẽ limita pdicta ex his que no.d.Ant.in c.propoſuit.in fi.ĩ.co.poſt Archi.ij.q.v.in.c.quia ſuſpecti.Itẽ vide ꝗ hoc ꝗlate ſcribit ho.in.d.§.ſi aũt.⁊ an cõfeſſus i cauſa criminali poſſit petere ſibi aſſignari terminum ad faciendũ ſuaz defenſam ita qd a iudex ei petẽti te b neat̃ illũ aſſignare.Bal.no.dicit ꝙ nõ in.l.a procedente.in fin.C.de dila.Sed dictum Bal.nõ obſeruat̃ in practica ſm.d.Bar.de bellenzinis hic in addi. Et an cõfeſſus in criminalib⁹ poſ c ſit appellare:vid Bal.in.l.ij.in vſi. itẽ no.C.quo.appel.non reci.Aeneas falco.
Antoni⁹ Frãciſ.

¶ Utrum cõfeſſus poſſit appellare.Dicas ꝙ cõfeſſus delictũ notoriũ nõ auditur appellãs.l.obſeruare.in.§.pficiſci.vbi per Bald.in.xij.q.ff.de offi.procõ.⁊ leg.⁊ in.l.addictos.in.l.co.C.de epiſc.audiẽ.⁊ habet̃ per glo.⁊ Bar.in.l.nõ tantum.ff.de appel.⁊ vide Bal.in.l.j.in fi.C.de lit.ɔte.¶ Et adde etiaz ꝙ cõfeſſus cõtra quẽ ſunt indicia nõ appellat.vt p Bal.in.l.ſi.§.neceſſitatẽ.C.de ho.ꝗ lib.in.v.col.vbi
ad hoc alleg.c.romana.§.autem.de appel.lib.vj.

¶ Et adde etiã ꝙ cõfeſſus ⁊ cõuictus de crimine nõ appellat.l.ij.⁊ ibi p Bal.in.ij.col.C.quorũ app.nõ reci.qd intellige verũ etiã ſi crimen nõ ſit cõſummatũ:ſed ſolũ attẽtatũ ſm Bal.⁊ doc.ibi.qd pcedit niſi ſit cõfeſſus p pcuratorẽ:vt ibi etiã per.d.Pau.de ca.poſt Bal. vel niſi eſſet cõfeſſus poſt ſententiã ſm gloſ.in verbo propria.in fi.⁊ ibi p Bart.in l.conſtitutiones.in.iiij.q.ff.de ap.⁊ vide etiã Bart.in.l.creditor.l.§.iuſſus.in.ij.qd.ff.de app.reci.
Sebaſti.Sapia.

b ¶ Confeſſus.Uide tñ Arc.in ɔſi.cxlvij.incip.viſa cõſultatione.col.ij.et.iij.vbi late qñ cõfeſſio etiam ficta poſſit reuocari de quo etiã p Car.in ɔſil.cj.incipi.in cauſa appellationis.⁊ Rapha.comen.i ɔſil.cv.incip.caſus talis eſt circa me.et Moder.in.l.ij.C.q teſta.fac.poſ.

c ¶ Per pcuratorẽ.ſentit.d.Abb.h ꝙ lgſit⁹ i cã criminali poſſit ɔfiteri delictũ p pcuratorẽ qd nõ pcedit idiſtincte q2 ĩ cauſis capitalib⁹ requirit̃ ɔfeſſio ꝑpria ipſi⁹ inqſiti.tex.ẽ i.l.ij.C.quorũ ap.nõ reci.quẽ ad h ibi no.Bal.apud fin.⁊ ibi do.Andre.Barba.Aeneas de falco.

d ¶ A ɔfeſſione defũcti heres appellare nõ pt de h p Bal.i.l.j.C.ne ex dli.dcfũ.i.vij.col.v.iterdũ.⁊ adde h illũ qd di qd ɔfeſſio defũcti ꝑiudicat hẽdi hz locũ i ɔfeſſiõe vera nõ ficta.vt dicit bart.i l.ei⁹ q delatorẽ.ff.de iure fiſ.⁊ eũdẽ q.vide h p.d.ant.l co.ij.ei terminat̃ p eũdez in repe.c.vſa.i pe.charta.ꝗ coha.cle.⁊ mu.
Sebaſti.Sapia.

e ¶ Proceſſum.vide de Ro.in ɔſi.ccxliiij.incip.ex propoſito themate i ij.dubio.Bal.i.l.ſancimus.in.xij.queſtione.in fi.C.de iud.⁊ in.c.j.co.iiij.ver.de iudice de mil.vaſal.qui contumax eſt.in vſi.feudorum.

vt in.c.rephẽſibilis.ĩ.co.plene tetigi in.c.iij.ĩ.eo.
Hoſt.diſtinguit inter pceſſum iudicialẽ ⁊ regula-
rẽ vt ſi ſupior pcedit iudicialiter ɔtra religioſuz
poſſit religioſus recuſare ⁊ appellare ex iuſta cau
ſa:lz cauſa ita plene nõ examinet̃ ſicut ſi eſſet ſecu
laris.Sed tu pondera hãc literã in fi.ꝙ ſolũ pro-
hibet has cõſtitutiones extẽdi ad regulares quã
do p extenſionẽ ſeu obſeruationẽ fieret cõtra ſpe-
ciales obſeruantias iſtorũ religioſorũ.⁊ ſic quan-
do procedit̃ cõtra oẽs ſm regulam.Si ergo ſupe
rior excedat fines regule non prohiberet iſte tex.
hãc cõſtitutionẽ obſeruandũ etiã in religioſis.vi
4 de tñ qd dixi in.d.c.iij.¶ † In glo.in verbo con-
feſſione ibi puta p ſentẽtiã.Idem dicit Hoſti.per
teſtes productos contra quos nihil opponit̃.qd
ſatis placet:ex quo habes qd atteſtationes indu-
cũt notoriũ ſi cõtra eas nihil opponit̃.vide tex.et
5 qd ibi dixi in.c.cũ olim.ĩ.de ver.ſig.¶ † Et in fin.
glo.hec glo.videt̃ velle vt in criminalib⁹ cõfeſſus
poſſit appellare.ad iſtũ tex.reſpondet qd ageba-
tur ad correctionẽ ⁊ extra ordinẽ. ſed pfecto hoc
non colligit̃ ex litera cum interpoſitio appellatio
nis exigat alias iuris obſeruantias.Itez quicqd
ſit de iſto tex.habemus aliũ tex.generaliter idem
diſponentẽ.ſ.vt ſola cõfeſſio impediat̃ vt in pall.
c.romana.§.ſi aũt.⁊ de materia vide in Specu.eo.
ti.§.in quib⁹.circa prin.⁊ per Io.an.in ver.ſz nũ-
quid.⁊ vide ho.glo.in.d.§.ſi autẽ.d.Anto.hic di-
ſtinguit ꝙ ſi eſt cõuictus ⁊ cõfeſſus nõ audit̃ ap-
pellans neqȝ in criminali neqȝ in ciuili vt legi. et
no.in.l.ij.⁊ in.l.abſtinendũ.C.quorũ app.nõ reci.
⁊ p glo.⁊ Bar.[a] in.l.creditor.§.iuſſus.ff.de appel.
Si vero eſt tantũ confeſſus[b] tunc dicit ꝙ de iure
ciuili auditur appellãs qd ſentiũt glo.⁊ Bart.in
d.§.iuſſus.ſed de iure canonico iudex a quo non
tenet̃ deferre niſi excuſetur cõfeſſione vt hic. Iu-
dex tamẽ ad quẽ poterit recipere illã appellatio-
nem ⁊ examinare vtrũ fuerit legitima cauſa ap-
pellandi.Sed aduerte.q2 iſte tex.non loquit̃ in ci
uili:ſed in criminali.nec puto qd in hoc ſit diuer-
ſitas inter ius canonicũ et ciuile.Unde dicerẽ ſic:
ꝙ vbi cõcurrũt tria de quib⁹ in.d.l.ij.canonizata
ij.q.vj.ſunt quorum.ſcz ꝙ fuerit propria voce con
feſſus ⁊ ſic non per pcuratorẽ[c] nec formidine tor-
mentorũ:itẽ ꝙ fuerit teſtib⁹ cõuictus ⁊ argumen
tis ſuperatus ex toto excludit̃ appellatio.ita vt
etiã iudex ad quẽ non debeat eã admittere:q2 vi-
det̃ interpoſita cauſa ſubterfugij.et ſic poteſt in-
telligi tex.in.d.l.ij.dũ requirit oĩa illa tria.Si ve-
ro fuit tantũ cõfeſſus:⁊ tũc ſi nullã cauſam expri-
mit in appellatione confeſſionis facte obfuſcati-
uam credo qd neutro iure iudex a quo tenet̃ ap-
pellationi deferre:tũ q2 confeſſio aliter nõ excuſa
ta inducit notorium. vt.ſ.dixi.⁊ in notorijs non
admittit̃ appellatio:tũ q2 generaliter ex diſpoſi-
tione vtriuſqȝ iuris nõ auditur quis cõtra id qd
dilucide confeſſus eſt:vt in.l.generaliter.C.de nõ
nu.pecu.⁊ in.c.per tuas.de proba.et iſte rationes
militant tam in cauſa ciuili ꝙ criminali ⁊ tam de
iure canonico ꝙ ciuili. text. videtur expreſſus in
6 d.§.ſi autem.¶ † Et ſi diceres qd in appellatione
a diffinitiua non eſt neceſſe cauſam exprimere. vt
no.in.d.c.quod ad conſultationem.ĩ.de re iudic.
et.ĩ.eo.cum in eccleſia.dico illud procedere quan
do appellatio non eſt contra ius.nam tũc non ad-
mittitur niſi exprimatur cauſa rationabilis : vt
no.Innocẽ.in.c.paſtoralis.§.preterea.ĩ.de offic.
deleg.⁊ in Spec.in titu.de execu.ſent.§.nunc dicẽ
dum.ver.ſed nunquid iudex.tñ iudex ad quẽ po-
terit appellationem recipere ⁊ examinare vtrum
habuerit legitimam cauſam appellãdi ⁊ impedi-
re executionem a tempore a quo inceperit cogno
ſcere vtrum appellatio ſit admittenda vt videtur
velle tex.in.d.§.ſi autem appellans allegat proba-
bilem cauſam excuſando confeſſionem propriã:
etiam iudex a quo debet appellationi deferre.ar.
in.c.cum dilecti.preallег.facit optime.l.fina.C.de
erro.aduo.que ſic poteſt intelligi ⁊ ſm hoc intel-
ligerem ⁊ reducerem ad cõcordiã vtrũqȝ ius:⁊ ſa
7 tis fuit de mente glo.in.d.§.ſi autẽ.¶ † Sed que-
d ro an heres[d] poterit appellare ſi fuit actum cõtra
eum ex confeſſione defuncti.dic ꝙ non:niſi pretẽ-
dat iuſtam cauſam grauaminis.de quo vide no-
tabilem queſtionem quam ponit Ioan.andr.poſt
Nico.de matarel.in tit.de appella.§.in quib⁹ ver. b
ſed nunquid.de eo qui veniens ad mortẽ cõfeſſus
fuit ordinario ſe habuiſſe mille per rapinam: et
promiſit reſtituere illa his quibus debent̃ ad mã
datum ordinarij:demũ eo defuncto cõparuit qui
dam petẽs centũ occaſione rapine per defunctum
facte.ordinarius autem receptis indicijs ⁊ argu-
mentis ⁊ delato iuramẽto petitori declarauit cen
tum ſibi deberi ⁊ mandauit heredi vt ſolueret.he
res vero appellauit:q2 ſine libello ⁊ lit.conteſta.⁊
plena probatione proceſſit. Concludit ſoluendo
ꝙ non eſt admittenda appellatio:q2 nõ requireba
tur ordo iuris ex quo conſtabat de certa quãtita-
te per confeſſionem defuncti:vnde ſolũ exigitur
declaratio creditoris ⁊ quantitatis.Et not.qd in
hoc non exigitur plena pbatio.facit qd legi.⁊ no.
in.c.cũ in dioceſi.de vſu.⁊ vide p Fede.ɔſi.cj.⁊ hoc c
8 no.bene.¶ † In gloſ.in verbo corã ſuperiore.in
fi.no.bene gl.⁊ quaſi pro hac gl.induco text.aper-
tum ſi bene ponderetur in.c.venerabilibus. poſt
prin.de ſentẽ.excõ.lib.vj.Et de hac materia plene
per Inno.hic ⁊ in.c.decetero.de tranſac.⁊ in.c.in
noſtra.de procu.⁊ per glo.in.c.ſacro.de ſent.excõ.
⁊ per Hoſt.hic qui in effectu vult idem qd gl.hic
niſi agatur ad penam iudici imponendam.tunc
enim ſemp vocãdus eſt iudex ſiue pceſſerit ad inſtã
tiam ſiue ex officio cum agatur de ſuo preiudicio
⁊ in preiudicium abſentis nihil eſt innouandum.
de cau.poſ.⁊ proprie.c.j.⁊.c.inter quatuor.de ma.
⁊ obe.ij.q.ix.c.caueant.⁊.c.oĩa.et expreſſius in.d.
c.venerabilibus.in prin.in ver.ſed ⁊ ſi excõmuni-
catus.Item vbi proceſſit ad inſtantiam nec agi-
tur ad puniendum iudicem poteſt iudex aſſiſtere d
in proceſſu licet neceſſario non ſit vocandus:quia
quedam preſumptio oritur contra eum extra re-
tractationem ſue ſententie.facit.l.ſi ſuſpecta.ff.de
inoffi.teſt.⁊.l.a ſententia.ff.de appel.et quod legi.
⁊ no.in.d.c.venerabilibus.per tex.d.l.a ſententia.
⁊ per ea que dixi in.c.cum ſuper.de re iudica.dico
ꝙ hoc caſu poterit etiam iudex appellare a retra
ctatione ſententie.⁊ qd iudex poſſit hoc caſu aſſi-
ſtere tenet etiam hic.d.Anto. Et adde ad predi-
cta vnum dictum Fede.conſi.celiij.vbi tenet pro
e ceſſum[e] eſſe nullum ſi iudex qui proceſſit ex offi-
cio non fuit citatus per iudicem ad quem allegat
Innoc.in.c.pe.de re iudi.quod ſatis placet:q2 eſt
loco aduerſarij.Ad hoc tex.ĩ.in prin.c.vbi in re-
cuſationis actu eligit arbitros cum recuſatore ſi
9 non habet alium aduerſarium.¶ † In gl.in ver-
bo defecerit.in fi.de hac materia an preſumatur
pro ſententia iudicis:dic vt plene not.in.c.quo-
niam.alleg.in gloſſ.⁊ in.c.in preſentia.de renũ.ad e
iſtum tex.dic ꝙ loquitur de appellante ab inter-
locutoria qui probare debet cauſam eſſe legitimã
⁊ veram.vt in.c.interpoſita.ſ.eod.c.vt debitus.ĩ.
eo.⁊ ſi deficit in hoc probãdo debet remitti ad iu-
dicẽ a quo vt hic ⁊ in iuribus preallег.In gl.pe.
ibi:⁊ illam.ſ.de ſen.excõ.ſacro.pondera bene glo.
vult eñ ꝙ diſpoſitio.c.ſacro.nõ eſt neceſſario ſer-
uanda in religioſis contra ſuas obſeruãtias ſpe-
ciales.⁊ videtur glo.intelligere tex.in.§.ceterum.
vt loquatur de iſta conſtitutione.c. ſacro. Et for-
te glo.ideo facit mentionez de.c.ſacro.quia tex.in
prin.c.hic dum recitat ius antiquum tacite facit
mentionem

mentionem de illo.c.ſacro.hoc bene notabis. Et credo di
ctū pcedere vbi regula ſeu iſtitutio religioſoꝝ daret certū
modum ſeu ordinē in excōicando religioſum vt ſatis ſit ſer
uare illū ordinē regule ſeu cōſtitutiones ipſoꝝ religioſoꝝ
qđ multū bene notabis. Inno.vero ponit aliū intellectū ad
finem huius litere: vt intelligatur de his duabus cōſtitutio
nibus hic cōtentis. Nam in effectu due conſtitutiones hic cō
tinentur. vna verſatur circa modū recuſandi iudicē. alia cir
ca modum appellationem interponēdi. Scđa incipit in hoc
§.porro.⁊ iſte intellectus magis videt̄ litere conſentaneus
per illa verba: has duas conſtitutiones ⁊c. debet enim fieri
relatio ad proxima.

1 ¶ Litis cōteſtatio non requirit ſolēnem interrogationem
aut reſponſionem: uno pōt conteſtari per reſponſionem ad
uocati ſi reus ipſam approbat.
2 Confeſſio aduocati preiudicat clientulo niſi illā reuocet.
Confeſſio aduocati pōt reuocari per clientē etiam non pro
bato errore: ſed confeſſio propria vel procuratoris nō poteſt
reuocari niſi probato errore.
3 Confeſſio erronea que preiudicat nō ſolū circa merita cau
ſe: ſed circa proceſſum pōt reuocari pono exēplū infra.nu.6.
4 Delegatus principis pōt alteri ſubdelegare vices ſuas: qui
nō poterit in alium ſubdelegare ad vitandā infinitatem.
Delegatus inferioris an poſſit ſubdelegare.
5 Appellare licitum eſt a grauamine licet iudex non intende
ret grauare.
7 Confeſſio aduocati poteſt reuocari infra tres dies per clien
tem ſuum ⁊ quando.
8 Confeſſionem erroneam tam propriam ꝗ̄ aduocati an ⁊ quā
do quis poſſit reuocare docto vel non docto de errore: vel
vſq; ad quod tempus.
9 Litis conteſtatio non inducitur per obiectionem ſolā exce
ptionum peremptoriarum.
10 Iudex an poſſit delegare cauſam poſt litem conteſtatam.
Procurator poteſt ſubſtituere alium procuratorem poſt li
tem conteſtatam.
Receptio teſtiū an ſit articulus iuriſditionalis an vero nu
dum miniſterium.
11 Excōicatio quō intelligit̄ ꝙ non tranſit in tertiam perſonā.
Participans cū excōicato incurrit in minorē tantum per
quam ſolum priuatur a perceptione ſacramentorum.
Participans cum illo qui participauit cum excōmunicato
nullam incurrit excōicationem.
12 Delegatus inferioris a principe ad vniuerſitatem cauſarū
poteſt ſubdelegare.
13 Delegati ad vniuerſitatem cauſarum poteſt vnus ſine alio
cauſam incohare ⁊ finire.
14 Cauſa expreſſa in appellatione a grauamine: illa tantū de
bet probari ⁊ non alia.
15 Appellans a certo grauamine ſubijciendo et ab omni alio
grauamine vel appellans ab omnibus grauaminibus ⁊c. nō
obtinebit: qꝛ debet ſpecialiter exprimere.
16 Ex pluribꝰ cauſis copulatiue expreſſis in appellatione ſuffi
cit vnam probare.

Cum cauſam. Si iudex cōfeſſionem aduocati eadem die
reuocatam pro litis conteſtatione velit habere vel
proceſſum a ſubdelegato ſubdelegati factū rati
ficat licite appellat̄. In prima ponit̄ narratio appellantis.
In ſecunda iudicis datio. ibi: mādamus. ¶ Caſus literalis.
Inter abbatē ⁊ cōuentum de valle ſancti Ioan. ex parte vna
⁊ priorē ⁊ cōuentū de nouo loco ex altera: ſup quadā eccleſia
de holiſeth queſtio vertebat̄: que commiſſa fuit iudicibus de
legatis: iudices vices ſuas quibuſdā iudicibus cōmiſerunt;
ſed cum corā iſtis ſubdelegatis petijt pcurator prioris et ca
nonicoꝝ inducias ad proponendas exceptiones dilatorias
aduocatus ipſius ductus errore interrogatus reſpondet qđ
eccleſia de nouo loco eccleſiam de qua queſtio erat.xl. annis
poſſederāt pacifice ⁊ amplius: ſed pcurator cōfeſſionē aduo
cati reuocauit eadē die: cū ipſius confeſſio ſue petitioni con
traria videbat̄: ne p illam confeſſionē aliqđ ſibi poſſit preiu
diciū generari pro eo ꝙ exceptiones dilatorie ante lit. conte
ſunt proponende. iudices delegati credētes per hāc cōfeſſio
nem lit. cōte. fuiſſe teſtes quoſdā partis alterius receperunt:
quibus receptis examinationē quorundā teſtiū cōmiſerunt
alijs qui receperūt quoſdā teſtes monachoꝝ. iudices dele
gati talē receptionē nō approbauerūt: cū de iure nō valeret
propter que grauamina pcurator canonicoꝝ ad ſedē apoſt.
appellauit. cauſa fuit delata partibus et datus auditor: co
ram quo procurator canonicorum predicta oīa propoſuit pe
tens proceſſum predictoꝝ iudicum irritum nuntiari. pars
altera inſtanter petebat pceſſum predictoꝝ iudicum appro
bari ⁊ cauſam ipſam ꝗ̄ multo tempore durauerat terminari.
Papa his ⁊ alijs intellectis qꝛ ſibi non cōſtitit de predictis
mandat quibuſdā iudicibus quatenus ſi dicti prior et cano
nici legitime probauerint ꝙ per procuratorē ipſoꝝ aduoca
ti reſponſio eadē die extitit reuocata: qꝛ ſic per cōſequēs ap
paret ꝙ lis cōte. nō fuit: vel ſi conſtiterit ꝙ iudices delegati
approbauerint teſtes receptos a ſubdelegatis ſubdelegato
rū ſuoꝝ. cū delegatus ab alio ꝗ̄ a principe cauſam alij dele
gare nō poſſit ⁊ quicquid factū eſt poſt app. predictā denun
ciet irritū ⁊ inane dūmodo hec in appellationis cauſa non
1 fuerint expreſſa. Ber. ¶ † No.i.ar.ex iſto tex. ꝙ ad lit. cōteſt.
nō reqrit̄ ſolēnis interrogatio iudicis aut actoris. ſed ſuffi
cit ſola reſponſio ad libellū etiā ſi facta ſit p aduocatum reo
approbāte. facit ad ea que dixi in.c.vnico.de lit.cōteſta. cōtra
eādem opi. legiſtarū. Nam aduocatus hic pprie rńdit ad libel a
lum. Nam iudex non interrogaſſet aduocatū alio lit. conteſt.
2 ⁊ vide plenius qđ dixi in.c.vnico.pdicto. ¶ † Secundo no. ꝙ
a confeſſio aduocati [a] preiudicat clientulo niſi illā tanꝗ̄ erro
neā reuocet. Et not. bene qđ in reuocatione huius confeſſio
b nis aduocati non eſt neceſſe pbare aliter errorē. [b] ſecus in re
uocatione confeſſionis proprie vel procura. qꝛ tūc eſt neceſſe
probare errorem: vt in.c.ſi.ē.de cōfeſ.l.error.C.de iur.et facti b
igno.⁊ eſt ratio qꝛ aduocatus non habet mandatū ad confi
tendū ideo ſufficit nuda reuocatio ptis.⁊ hoc tenuit Hoſtiē.
3 hic ⁊ ſatis probat̄ per iſtū tex. qđ ſemp not. ¶ † No. vlterius
c ꝙ cōfeſſio poteſt pretextu erroris [c] reuocari non ſolū qñ pre
iudicat ad merita cauſe ſed etiā qñ obeſt proceſſui: vt qꝛ non
poteſt obſtante confeſſione exceptiones dilatorias amplius
4 proponere. ¶ † Itē not. ꝙ ſolus delegatus principis poteſt c
alteri cauſam delegare. Delegatus autē inferioris a princi
pe non pōt vices ſuas alteri delegare qꝛ poſſet eſſe proceſſus
infinitus ⁊ quiſq; recuſaret onus iudicādi. Anqđ autē dele
gatus inferioris poſſit ſubdelegare ſi hoc ſibi fuit indultum
d in cōmiſſione: [d] vide glo.no.in.c.is cui.de offic.dele.li.vj.vbi
5 per Io.an.⁊ limita hūc tex. per illā glo. ¶ † Itē not. ibi: cre
dētes ⁊c. ꝙ a grauamine a iudice inflicto appellari pōt licet
iudex aggrauare nō intenderet. ⁊ intellige qñ iudex errabat
in iure. ⁊ pbat iſte text. opi. de qua in.c.ex parte. et.c. ad hec.
ē.eo. ꝙ grauamen re ipſa licet ex mente non proceſſerit pre
bet iuſtam appellandi cauſam ⁊ in hoc tene menti iſtum tex.
6 plenius dixi in.d.c.ex parte. ¶ † Oppo. contra text. videtur d
enim ꝙ reuocatio confeſſionis fuerit eccleſie nociua cū per
confeſſionem dicebatur eccleſiam preſcripſiſſe ſpatio.xl. an
no. Solu. dicunt qđ confeſſio non reuocabatur hic pretextu
taliter confeſſati ſed quatenus preiudicabat ad proceſſum.
Nam data illius validitate excludebatur prior a facultate
proponendi dilatorias. Unde hec confeſſio fuit erronea: vel
quia aduocatus errauit in iure putando dilatorias poſſe
proponi etiam poſt litem conteſta. vel in facto errauit cre
dens forte priori non competere exceptiones dilatorias. vn
de pretextu huius erroris et preiudicij predicti prior hanc
confeſſionem aduocati reuocauit: qñ erat contraria inten
tioni ⁊ petitioni ſue: contraria enim ſunt: lite conteſta. ⁊ ter
7 minum ad dilatorias proponendas petere. ¶ † In gloſſ. in
verbo eodem die. ibi: in caſu iſto videtur. No. bene glo. iſtam
vſq; ad finem: licet non reddat rationem ſpecialitatis tñ re
cte loquitur et ex ea habes optimam limitationem ad.l.ſin.
C.de errore aduo. vt confeſſio aduocati poſſit reuocari vſq;
ad triduum ſicut ibi dicitur quando ſcilꝫ confeſſio preiudi
cat ad merita cauſe: ſed vbi cōfeſſio aduocati preiudicat ad
proceſſum: vt quia inducit conteſtationem litis et ſic preclu
dit viam dilatorijs proponēdis oportet qđ pars reuocet il
lam confeſſionem anteꝗ̄ faciet aliquid quod ſoleat fieri poſt c
litem conteſt. vnde ſi eadem die certificatus de cōfeſſione ad
uocati producit teſtes vel aliquid aliud quod ſolitū eſt fieri
poſt litē cōteſtatam videtur ipſo facto cōfeſſionem aduocati
approbaſſe cum plus ſit facto aliquid approbare quā verbo
8 vt in.c.dilecti.ē.eo. ¶ † Et generaliter comprehēdendo oīa
iura poſita in glo. recitando mentē doctorū diſtingue ſic: qđ
aut qs vult reuocare cōfeſſionē propriā pretextu erroris et
oportet ꝙ probet errorē: ⁊ licitum eſt reuocare vſq; ad ſentē
tiam. ⁊ ſic loquit̄ capitulū finale. ⁊.l.error. alle. in gloſſ. hoc in
telligę qñ vult reuocare ex interuallo. ſi eñ incōtinenti nō eſt
e neceſſe probare errorē. [e] ad hoc.c.preterea.de teſt.cog.et glo.
no.in.c.ſi.de confeſ.⁊.xxxij.q.i.apud. et per do.de Ro. decl.
lviij.⁊ vide qđ plene dixi in.d.c.fina.de confeſ.⁊ dic vt ibi. aut
vult reuocare confeſſionem aduocati. ⁊ ſic preiudicat ad pro
ceſ. dic vt ſtatim dixi. Si vo p̄iudicat ad merita cauſe debet

a ¶ Et de hoc vi
de ꝗ̄plurima per
Bal.i.c.ſi.de con
feſ.⁊ vide ēt Bar.
hic ⁊ do. Phi. de
peru.in.iiij.no.
Sebaſti. Sapia.

b ¶ Errorē. Uide
Iaſ.in.d.l. error.
ver. quarto limi
ta.⁊ Andr. ſiculū
in cōſ.vj.col.x. in
j.volu.
Zacharias.

c ¶ Pretextu er
roris. Adde Lā
fran.de ordi. in.c.
qm̄ ē.in prin. nu.
xviij.verſi. capio
gl.in ver. cōfeſſio
nes. et in.§. con
feſſiones.in prin.
⁊ vtrobiq; in apo
ſtil. Cel.⁊ Bened.
vad.ē.de proba.
Zacharias.

d ¶ In cōmiſſione.
Adde qđ not. in
apoſtil. ad iſtum
in.c. ſup qđnam.
nu.ix.in apoſt. in
ver. ſubdelegare.
vbi enūero alios
qui ꝗ̄uis ab infe
riore a pncipe de
legent̄ ſubdelega
re tñ poſſunt.ē.ď
offi.dele.⁊ p pri
mo membro.ſ.qđ
tales ſubdelegati
ſubdelegare non
poſſint: vide qđ
not. etiā in apoſt.
ad eū in.c.ſi vero.
nu.xvi.in ver. po
teſtatē ſubdelegā
di.eo.tit.
Sebaſti. Sapia.

e ¶ Probare erro
rē. Uide Ro.in.l.
ſi vero.§.de viro.
ff.ſolu.mat. Bal.
in.l. edita. eħart.
vltima. verſi. ſepe
accidit.C.de edē.
⁊ in.l.j.col.pe.C.
de furtis.

Zabarellas.

a ¶ Infra triduū. Adde Bal. in addi. ad Spec. in ti. de ꝯfeſ. colū. iij. v. ꝯfeſſio aduocati. ⁊ Pau. de ca. ꝯſi. xxxi. per. l. i. C. de errore aduo. Quod eſt verum ſi ſit facta noie ſui clientuli. vt no. iſte l. c. olim. §. de cenſi.

b ¶ Et ita dicit gl. in. d. c. ij. Bal. vero hic aliter dicit ꝙ ꝑ obiectum exceptionis peremptorie nō inducitur lit. ꝯteſt. d. c. ij. eſt verū niſi vltra ꝓceſſerit puta ſi obſferret ſe ꝓbaturū vel teſtes ꝓducēdo qꝛ tūc induceret lit. ꝯteſt. ita ſit tex. hic q ſm ipm alibi nō reperit.

c ¶ Iſta gl. eſt mēti tenēda. qꝛ ē melior q ſit i iure qꝺ in appellatione a diffinitiua nō eſt neceſſario inſerēda cā grauaminis in appellatione ſed in appellatione ab interlocutoria ſic: ⁊ ē tūc neceſſe qꝺ iuſtificet ex cauſis l appellatione inſertis: vt in. c. vt debitus. §. c. ſm do. Phil. de peru. et adde hic q addidi in. d. c. vt debitus. in princi. que etiā bene hic caderent.

a eam reuocare infra triduum.[a] vt in. d. l. iij. poſt triduum vero nō pōt niſi velit docere de errore. Nā ſicut docēdo de errore poteſt reuocare confeſſionē ꝓpriā vſq ad ſniam: fortius hoc poterit in cōfeſſione aduocati. ⁊ ſic poteſt intelligi glo. xxxv. q. ix. §. his ita. que vult confeſſionem aduocati poſſe reuocari vſq ad ſniam: intelligunt doctores de errore alias vſq ad triduū. forte ratio diuerſitatis eſt qꝛ confeſſio aduocati cū in hoc nō habeat mandatū nō debet preiudicare clientulo niſi illā approbet. ⁊ iura preſupponūt clientulū approbare ſi eā ſcit ⁊ nō reuocat infra triduū. Si aūt clientulus expreſſe approbaret cōfeſſionē aduocati idē dicendū in ea qꝺ in ꝯfeſſione ꝓpria: qꝛ oia noſtra facimus ⁊c. vt in. c. ſi apoſtolice. de ꝓeben. li. vj. vide ꝑ Spe. in ti. de ꝯfeſſis. §. poſtremo. ver. adde
9 ſi ſit ꝑ aduocatū. ¶ † In glo. in ver. lite cōteſt. in fi. de hoc vt plene le. ⁊ no. in. c. ij. de lit. ꝯte. li. vj. ⁊ ad iſtū text. vt ceſſet ois obiectio pōt ſuppleri ꝙ aduocatus dixerat petita ꝑ aduerſam partē fieri nō debere: qꝛ prior poſſederat illā eccleſiā per
b gl. annos ⁊c. alias aūt ꝑ obiectū exceptionis peremptorie[b] aliter reſpondēdo ad libellū non inducitur litis conteſtatio. vt
10 in. d. c. ij. ¶ † In gl. in verbo delegatus ibi diſtinguēdo ante litem cōteſtatam vel poſt ⁊c. imo plus dico ꝙ tex. iſte aptiſſime damnat illam opi. Nam receptio teſtiū ſit poſt litē conteſtatā. vt in. c. quoniā. §. vt lite nō cōteſt. ⁊ ſic ſubdelegatio fuit hic facta poſt cōteſtationē litis ⁊ nihilominus papa mandat ex hoc ſolo capite proceſſum denuntiari irritum. Nā loquitur hic papa alternatiue ad cuius veritatē ſufficit alteram partē eſſe verā. vt in. c. inter ceteras. de reſcript. Nec ob. ratio glo. de ꝓcuratore ſubſtituente poſt litē cōteſt. qꝛ vt dicunt doctores fortius operat litis conteſt. in ꝓcuratore ꝙ in iudice: qꝛ ꝓcurator cōteſtando videt quaſi contrahere. l. iij. ff. de peculio. ideo efficit dñs inſtātie: ſed cū iudice nō cōtrahitur. hꝫ cū ſe index in cōteſtatione vt patiens: ꝓcurator aūt vt agēs. Ad. c. cū bertholdus. rñdet hic Ioā. an. ⁊ originalr eſt dictū Inno. in. c. illo. ꝙ articulū non iuriſditionalē pōt delegatus inferioris ſubdelegare puta ſi approbauit teſtē ꝓducendum ⁊ examinauit capitula ſup quib᷒ debet interrogari: tūc hanc receptionē alteri cōmittere pōt. ita loquit iſte text. qꝺ bñ notabis. Idē ſentit glo. pe. in aut. vt defun. ſeu func. Articulum vero iuriſditionalem non pōt ſubdelegare vt eſt exceptio teſtiū nō approbatis prius ipſis teſtibus ſeu capitulis non excōicatio. pro hoc qꝺ legi. ⁊ no. in cle. vnica. de offi. deleg. et ex his habes an ⁊ qñ articulus receptionis teſtiū dicat iuriſditionalis vel nudū miniſteriū. ⁊ hūc articulum plenius examinaui in. d. c. cū bertoldus.
11 ¶ † In eadē glo. ibi: q nō trāſit in tertiā perſonā ⁊c. Pro intellectu horū verborū Io. an. remittit ad. c. pe. xix. diſt. vbi glo. dicit excōicationē nō tranſire in tertiā perſonā: qꝛ cōicans excōicato non incidit in excōicationē eandē: ſed tantū in minorē iuxta not. in. c. ſi celebret. de cle. excō. mini. niſi cōicauerit excōicato in crimine pro quo fuit excōicatus. vt in. c. ſi concubine. de ſen. excō. ⁊ ſic appellatur tertia ꝑſona qlibet perſona ab excōicato. ego darē aliū intellectū q clare colligit ex. c. qm̄ multos. xi. q. iij. qꝺ ideo dicit excōicatio non tranſire in tertiā perſonā qꝛ cōicans ei q communicat excōicato in nullā excōicationē incidit: quia ille nō eſt priuatus cōmunione hominum ſed participatione ſacramentorū tm̄. vt in. d. c. ſi celebrat. vnde recte appellat tertia ꝑſona reſpectu ſcōe que cōmunicauit excōicato. ⁊ no. gl. iſtā
12 ſic dupliciter intellectā. ¶ † Et in fi. gl. no. glo. ꝑpetuo ex qua habes ſingularē limitationē ad iura dicentia delegatum inferioris a principe nō poſſe ſubdelegare. non eñ ꝓcedūt illa iura in delegato ad vniuerſitatē cauſarū. Et pone exemplū in officiali forāco epi qui conſtituit in certa parte dioceſis. Nam ille hꝫ delegatā nō ordinariā. vt no. glo. in cle. ⁊ ſi principalis. de reſcri. ⁊ in. c. romana. §. co. ti. li. vj. Et hꝫ iſte vniuerſitatē cauſarū delegatā: qꝛ delegant ſibi oēs cauſe q poſſent oriri in illo loco. Quidā tñ tenuerunt oppoſitū argu. in. l. et qꝛ. ff. de iuriſdi. om. iudi. vbi dꝛ ꝙ habens iuriſditionem non
13 iure ꝓprio ſubdelegare nō pōt. Sed dictū huius glo. cōiter approbat ⁊ eſt ſatis equū. ¶ † Et vide Bart. in. l. pōpo. ſcribit. als ſi vni. ff. de re iudi. vbi ponit aliam ſingularem limitationē in iſtis delegatis ad vniuerſitatem cauſarum: vt ſi ſunt plures poſſit vnus abſente alio cām inchoare et finire. ſicut dicimus in plurib᷒ ordinariis. l. vnica. ff. de offi. ꝓcon. dic vt plene leg. ⁊ no. in. c. prudētiā. de offi. dele. vbi dixi diffuſe et te
14 ibi remitto. ¶ † In gl. [c] fi. ibi: ſup hoc ita indiſtincte no. glo.
c vſq ad fi. q quotidie allegat ⁊ inquantū dicit ꝙ appellans a grauamine non pōt aliā cauſam ꝙ expſſam ꝓſeq: eſt hodie
15 tex. magis clarus in cle. appellanti. eo. ti. ¶ † Circa iſtū tex. ⁊ iſtā glo. format notabilis qꝺ. Quid ſi appellās dixit ſeu expreſſit certū grauamē ſubiiciēdo clauſulā generalē: vꝫ ⁊ ab omni alio grauamine qꝺ colligi pōt ex actis. Vel quid ſi nullam cām expreſſit ſꝫ generalr dixit appello ab oibus grauaminib᷒ mihi illatis q ex actis colligi poſſunt: nūquid valeat talis appellatio vt poſſit appellationem iuſtificare etiam ex cauſa expreſſe nō deducta. Quidā qꝺ ſic in. d. cle. appellanti. facit in argumentū. c. q ad agendū. de ꝓcu. lib. vj. do. de Ro. deci. viij. plene ꝓſequunt ⁊ finalr tenēt oppoſitū: vt nō liceat ſic vagari cū iactura aduerſarii. Hec opiñ. plus placet mihi facit. d. cle. appellanti. in verbo noiatim. ⁊. l. pretor edixit. de iniur. ⁊ dic vt plene no. in loco ꝑalleg. Et dicit hic Io. an. qꝺ ex plurib᷒ cauſis in appellatione exꝑſſis curia non exprimit hodie niſi vnā: qꝺ dicit Io. an. rōnabile qñ cauſe ſe nō cōpatiūtur. als ſecus vt hic. ⁊. §. eod. ſignificauit. cū ſi. de quo vide in Spe. de appellatione. §. de officio. in prin. pe. colū. et ver. ſi aūt. ⁊ dicit hic Boati. ꝙ expſſo vno ſolo grauamine ex his propter que appellaui non potero iuſtificare appellationem meā etiā ex aliis ꝓpter q appellaui. dicit tñ ꝙ ſup quolibet grauamine curia hñ daret reſcriptū ſingulare ad eoſdem tamen iudices. Sint ergo appellantes prouiſi vt nullā falſam cauſam exprimāt vel quā ꝓbare nō poſſunt ne forte illa ſola
16 exprimantur in reſcripto cōmiſſionis. ¶ † Nam ad hec vitia cōprimenda emanauit predicta conſuetudo ſeu ſtylus curie. de iure non ꝓcedit ꝙ hic dꝛ quinimo plurib᷒ cauſis expſſis copulatiue in appellatione ſufficit probare vnā: vt in. c. exhibita. de iudi. ⁊ in. c. cum iamdudum. de preben.

1 ☞ Appellans debet exprimere corā iudice ad quē: qꝺ propter tale grauamen appellauit.
2 Appellari a futuro grauamine non poteſt.
3 Executor ad beneficia ſi nō admittit exceptiones legitimas licite ab eo appellat: ſiue aſſumpſerit ꝑtes iudicis ſiue non.
4 Appellatio pōt iuſtificari ex confeſſione appellati.
5 Surreptio vitiat reſcriptū ad bñficia vel literas ipſo iure.
6 Appellans a ſentētia nulla nō obtinebit ꝓbando ſimpliciter nullitatem niſi iuſtificet appellationē probādo eam legitime interpoſitā: poterit tñ ꝓſeq nullitatē corā iudice ſuo.
7 Appellans an poſſit inſimul proſequi nullitatem ſententie ⁊ eius iniuſtitiam.
8 A ſententia nulla poteſt appellari.
Arbitramentum ſi petatur corrigi vel reduci ad arbitrium boni viri: poterit ille bonus vir pronuntiare ipſum nullum ſi reperiet nullum licet hoc non ſit petitum.
9 Succūbēs i appellatiōe an poſſit poſtea agere de nullitate.
10 Ea que incidenter veniunt ſi plene non expediunt: non obſtat cum poſtea agitur principaliter.
11 Si exceptiones non admittuntur tacite vel expreſſe poteſt appellari.
Exceptiōes cēſent reprobate ſi iudex ꝓceſſerit ad vlteriora.
12 Appellans ſecunda vel tertia vice an cenſeatur a priori appellatione recedere.
Dicens pluries appello: an cenſeatur ſemel vel pluries appellare.
13 Appellās viua voce ſaluo beneficio appellādi in ſcriptis an currat tps a die appellationis viua voce vel in ſcriptis.

1 DIlecto. ¶ † Non ſufficit appellanti docere ꝙ exceptionē legitimā ⁊ verā oppoſuit et appellauit: niſi doceat propter exceptionē non admiſſam appellaſſe: ⁊ eſt caſus notabilis ⁊ quotidianus. Prima pars ponit factū corā auditore narratum. Scōa cōmittit cām et premittit quare ibi: qm̄. ¶ Caſus literalis. D. preſbyter obtinuit literas a dño papa ſup receptione ſua in ſalamātina eccleſia ad quoſdā executores: corā quib᷒ fuit ex parte capli ſalamātini ꝓpoſitum ꝙ cū in ſalamātina eccl̄ia certus eſſet canonicorū numerus iuramento firmat᷒: de quo in literis directis ad eos mentio nō fiebat: nō debebāt ꝑ eas ꝓcedere ꝯ capitulū ſalamātinū ne ſecus facerēt: ad ſedē apoſtolicā appellauit. Sed executores huius appellatione ꝯtēpta tulerūt excōicationis ſententiā in epm̄ ⁊ ſalamantinū caplm̄. vnde tam ꝓcurator capituli ꝙ dictus ſacerdos ad ſedē apoſtolicā acceſſerūt corā auditore ꝯceſſo: ꝓdicta oia ex ꝑte capituli allegata fuerūt: vñ petebat ꝓcurator capituli predictā ſniam irritā nūtiari: ⁊ cōpeſci preſbyterū a moleſtatione. ſacerdos corā auditore confeſſus fuit ꝙ in eccl̄ia ſalamātina certus erat canonicorū numerus inſtitutus: ſed qꝛ lꝫ ꝑ ꝯfeſſionē pſbyteri ꝯſtiterit ſalamātinā eccl̄iam certū canonicorū numerū habuiſſe iuramento firmatū ⁊ hmōi exceptionē corā executoribus fuiſſe ꝓpoſitā ⁊ ꝙ appellatū extitit ab eiſdē: tñ qꝛ nō cōſtitit pape ꝙ propter hmōi exceptionē nō admiſſam vel aliā legitimā fuerit appellatū: mādat papa quibuſdā iudicibus quatenus ſi conſtiterit exceptionē prefatā de certo canonicorū numero iura

mento

mento firmato vel alias exceptiones legitimas
fuiſſe ppoſitas corã executorib⁹ predictis nec ad
miſſas: ꝛ iõ parte capituli appellaſſe pceſſum ipo
rũ executorũ denũtiet irritũ ꝛ inanẽ.Ber. ¶ No.
j.ibi cõtra ipſos pcedere ꝛc. ꝙ in beneficialibus
põt exceptio peremptoria opponi ad proceſſum
qñ eſt talis exceptio q̄ pariter cõcernit gratiã ꝛ li
teras gratioſas: ꝛ eſt ratio q: quatenus concernit
literas põt dici dilatoria q: negat iuriſditionem
tributã p illas literas. ꝛ p ꝯñs põt de hoc opponi
ante lit.cõteſt.ſicut ði in qualibet declinatoria.de
2 quo dic vt ple.no.in.c.cõſtitut⁹.de reſcri. ¶ † No.
a ij. ꝙ in iudicio[a] non põt app. a grauamine futuro
etiã ſub cõditione vt ſi me grauaueris appello de
bet eñ prius expectari grauamẽ ꝛ poſtmodũ ap
pellari: vt hic clarius p Innoc. ꝛ in.c.ſignificaue
3 rũt.ſ.de teſt. ¶ † No.iij. ꝙ ſi executor deputat⁹ ad
beneficia nõ admittit excep.legitimã licite ab eo
appellaſ ſiue executor aſſumpſerit ptes iudicis
ſiue nõ.optime ad hoc facit iſte tex. ꝛ.c.accepimus
de eta. ꝛ quali. ꝛ de materia dic vt plene not.in.c.
a 4 ſi.de preſum. ꝛ in cle.vnica.de offi.dele. ¶ † Item
no. ꝙ p ꝯfeſſionem preſbyteri ꝛc. ꝙ veritas cauſe
appellationis põt probari per confeſſionẽ appel
lati dũtaxat. ¶ Oppo.cõtra ſ.c.videtur eñ qõ ſi
etiam nõ probetur appellatũ fuiſſe ob exceptio
nẽ repulſam ꝙ nihilominus pceſſus executoris
debeat denunciari irritus.qñ ex quo iſte preſby
ter fatebaſ literas ſuas fuiſſe ſurreptitias pceſ
5 ſus executorũ fuit nullus. ¶ † Quia litere ſurre
ptitie ad beneficia ſunt ipõ iure nulle: vt cõiter te
netur in.c.ad audientiã.el.ij.de reſcrip. probatur
in.c.j. ꝛ.ij.de ſi.preſby.lib.vj.ergo cũ in his benefi
cialibus exuberat multũ officiũ iudicis debebat
papa pronũtiare pceſſum irritũ etiam ſi appella
tio formalr nõ fuiſſet interpoſita.vt in.c.cum dile
cti.de elec.Hoſtiẽ.ponit tres ſolutiones. Prima
ꝙ hic vacat argumentũ a contrario ſenſu. Secũ
da ꝙ procurator capituli ſe obligauit ad proban
dum formalitatẽ appellationis.vnde mos ei ge
rendus fuit ideſt ſatiſfaciendũ fuit deſiderio ſuo
l.circa.ff.de proba. ꝛ in.c.j.de reſti.ſpo. Tertia ſo
lutio ꝙ hic proceſſit ex prouiſione pape. arg.in.c.
cum pridem.de pac. Iſte ſolutiones diuinãt: ꝛ pri
ma inepte negat argumentum a contrario ſenſu.
6 ¶ † Ideo Io.an.ponit bonam ſolutionẽ dicens
ꝙ ex quo appellationem proſequebatur debuit
eam iuſtificare probãdo ipſius formalitatẽ: ideo
non obtinebit in cauſa appellationis probando
nullitatem.quod ſemper notabis. facit.c. exhibi
ta. ꝛ quod ibi dixi.ſ.de iudi. Habes enim ſemper
notare ꝙ appellans a ſententia nulla non obti
net in cauſa appellationis probando nullitatem
ſententie: niſi iuſtificet appellationem probando
eam legitime fuiſſe interpoſitam. Fatendum eſt
tamen vt infra dicam latius ꝙ ſuccũbens in cau
ſa appellationis ex defectu ipſius appellationis
poterit poſtea coram iudice ſuo proſequi nullita
tem.tex.eſt cum glo.in.c.licet.de ſenten. excõmu.
lib.vj.dixi in.c.ſepe.ſ.eo. ꝛ confirmat Ioã.and. in
addi.Specu.in titu.de ſenten.prola.§. iuxta. ver.
ſed nunquid libellus. ꝛ ibi etiam dicit ꝙ de nulli
tate debet agi coram iudice competenti ꝛ non co
ram iudice appellationis. Et idem videtur ſenti
re do.Anto.hic. ꝛ Paul.in cle.ſi appellationem.
eo.titu.Sed Ioan.de lig.ibi prope finem in vlti.
colũ.vbi latius tractat hanc materiam videſ ali
ter ſentire. ꝛ expreſſius Barto.in.l.ſi expreſſim.ff.
eo.vbi firmat ꝙ ſi agitur vt iudex iterum pronun
tiet propter nullitatem ſententie debet agere co
ram primo iudice.arg.l.iiij.C.de accuſa.quia cau
ſa nullitatis tunc venit incidẽter.Aut volo prin
cipaliter inſtare ſuper nullitate vt quia peto eam
pronuntiari nullam et tunc poſſum agere coram
primo iudice et coram ſuperiore.per.l. abſentem.
C.de accuſa. ꝛ quẽadmodum cauſa appellationis
deuoluit totam cauſam vt poſſit ſuperior ſenten
tiam reformare.vt in.c. raynutius. de teſta.ita et
cauſa nullitatis ſm eum.quod dicit bene notan
dum ꝛ alleg. Innocẽ.in.c.cum contingat. de offi.
deleg. ꝛ hoc ſatis mihi placet.Nam hec cauſa nul
litatis eſt ſpecies cuiuſdam prouocationis.argu.
in.l.nõ diſtinguemus.§.cum quidam.ff. de arbit.
nec iniuria fit primo iudici ex quo cauſa fuit iam
7 agitata coram eo. ¶ † Et hec faciunt ad queſtio
b nem quotidianam nũquid poſſit appellans[b] ſi
mul proſequi nullitatem ſententie et eius iniuſti
tiam: vel proſequi tantum ſuper appellatione nul
litatem ſententie vel proceſſus. Inno.qui ſemper
ad hanc materiam allegatur per canoniſtas et le
giſtas ponit omnes opi. Quidam dixerunt qõ ſu
per appellatione nunꝗ poſſit appellãs proſequi
nullitatem qñ ex quo innitiſ appellationi debet
probare ſententiam iniuſtam non autem nullam:
quaſi appellatio non operetur reſpectu ſententie
nulle: quia non reperit qd ſuſpendat. Alij contra
ꝛ hec opi.ſibi plus placet.et non inſtando in ver
bis Inno. ꝛ doct.hic que poteris videre maxime
ad materiam.vide Bart.in.l.ſi expreſſim.ff.e.vbi
pleniſſime proſequitur hanc materiam .et in.l.j.
C.qñ prouo.non eſt neceſ.concludendo cõmunem
ſentẽtiam doct. ꝛ verã diſtingue ſic. ꝙ aut fuit ap
pellatũ ante ſentẽtiam ꝛ nõ ſufficit pbare nulli
tatẽ actus p cauſam in appellatione non expſſam
q: appellans ante ſententiã habet iuſtificare ap
pellationẽ ſuam ex cauſa duntaxat expreſſa.vt in
cle.appellanti.eo.tit.dixi.ſ.c.proxi. Aut fuit ap
pellatum poſt ſentẽtiam ſimpliciter non facien
do mentionem de nullitate ſentẽtie: ꝛ tunc ſi pro
bat nullitatem ex quacũq; cauſa etiam nõ expſſa
debet obtinere dũmodo formaliter appelauerit
ſecus ſi appellatio deficit in forma: quia tunc non
obtineret pronũtiationem ſuper nullitate: vt eſt
hic tex.apertus ſm lectu. Ioan.an.de qua.ſ. Ra
tio predictorum eſt quia appellatio habet plures
effectus.nam ſuſpendit iuriſditionem iudicis et
pronuntiatum.vt in.c.venientes.de iureiuran.l.j.
ad turpil. Item deuoluit cauſam ad ſuperiorem
vt in.c.ſi a iudice.eod.titu.lib.vj.vnde licet poſſit
appellari a ſententia nulla pretextu priorum duo
rum effectuum: q: qõ nõ eſt ſuſpendi nõ poteſt vt in
c.ad diſſoluendum.de deſpon.impub.operatur tñ
c reſpectu vltimi effectus.ſ.deuolutionis[c] cauſe ad
8 ſuperiorem. ¶ † Ideo cum recte appelletur a ſen
d tentia nulla ſi iudex[d] reperit eam nullam poteſt ſu
per nullitate pronuntiare ꝛ ꝙ poſſit a tali ſnĩa ap
pellari facit iſte text. ꝛ.l.ſi expreſſim.preallega. ꝛ.l.
quedam.ff.fami.herciſcun. ꝛ in.l.carmelia pia.ff.de
iurepatro. ꝛ vide ad hoc notabile dictum Archi.
in.c.a iudicib⁹.ij.q.vj.vbi dicit ꝙ ſi petijt corrigi
arbitramentum ꝛ reduci ad arbitriũ boni viri ſi
iudex reperit nullum puta quia latũ a ſeruo vel

a ✠ Sebaſti.Sapia. ¶ In iudicio. Quãdo a futuro grauamine appellari poſſit tangit Feli.in.c.ſignificauerũt.in.iij.col.ſ.de teſti. verſic.ſed contra iſta peruſi.in.c.vt debitus.in.ij.char.ver.ſcdo querit.ſ.eo.

b ¶ De hoc pulchre per Lap.alleg.xcviij.

b ✠ Sebaſti.Sapia. ¶ Appellans. Vide in hac materia ſingulare dictum Salic.in.l. vnica.C.ſi de momen.poſſeſſ.fue. ap.vbi dicit ꝙ in oĩbus cauſis in quibus nõ põt appellari ſʒ dici de nullitate de p ſe ſi quis ſimul iungẽs dicat dico ſniaʒ nullã ꝛ ſi qua eſt appello nihil facit qõ dictũ reputat mirabile.d.Iaſ.ĩ l.j.col.iiij.ĩ pn.ð. iſte due regule.ff. de iuſti. ꝛ iu. tñ illud dictũ reprobat ibi.vt p eũ.

c ¶ De hoc p Lapum alleg.cvij.et vide tres effect⁹ appellationis a ſentẽtia quos ponũt do.de Ro.de ciſ.ccclvij. in ordine meo nouiſſimo.

d ¶ Utrum iudex appellationis q reperit ſniaʒ nullã poſſit eã retractaſ ex capite nullitatis. vide per Imol.in cle.j.de re iudic.in.ij.col. ver.quero tertio. ꝛ vide p do.Ant. ꝛ iſtũ in.c. exhibita.de iudi. et per Pe.de ancha.in c.cordi.in pe.col. ver.circa iſtã appellationẽ. eo.ti. lib.vj. ꝛ p Ange. qui tenet ꝙ ſic in l.eos.in prin. ꝛ in l.nolationes.C.e. quid autem econtra an iudex aditus ſup nullitate poſſit pnuntiare ſuper iniuſtitia.vide do.Ant. poſt Innoc.in.c. cum cõtingat. et qõ ibi no.de offi. deleg. Iteʒ adde hic caſum in quo perpetuo dici poteſt de nullitate ſentẽtie per ſecũdam cõfirmationem ſm domi. de Ro.in antiquis deci.cxliij. Item adde ꝙ iudex appellatiõis cognoſcit de nullitate ſm do.de Ro.in antiquis deciſ.cxv.vide Bal.in.c.j.in ij.col.de re iudi. Item an expreſſa vna cauſa ſufficiat probare aliaʒ per do.Anto.in.d.c.cum cõtingat.in vlti.col.de offi.deleg. Item an ordo ꝛ ſolẽnitas iudicialis obſeruari debeat in cauſa nullitatis.vide late per iſtum in.c.inter ceteras.de re iudi. Adde etiã ꝙ iudex aditus ſup nullitate põt pronuntiare ſuper reſti.in integ.caſus eſt nonus quẽ ad hoc legendo ſingu.in voce ponderabat do. Frã.de are.in.c.cũ bertoldus.ſ. de re indi. qd ecõtra.vide Bart.in.l.carmelia pia.de iurepa. Itẽ an in cauſa nullitatis procedi poſſit lit.nõ cõteſt.vide p Old.in cõſ.xij. ꝛ per do.Anto.in.c.p tuas.de app. Itẽ an iudex ordinarius qui tulit ſententiam nullã ſi vult iterũ iudicare an debeat prius pronũciare ſup nullitate prioris ſentẽtie.vide p Bart.in.l.cũ querebaſ.ff.de re indi. ꝛ in.l.ſi vt proponis .C. quõ ꝛ qñ iud.et.l. ſi.C.de ſen.que ſi. cer.quãti. Itẽ an excõicatus poſſit proſequi nullitatẽ.vide p.d.Ant. in .c. ſignificauerũt.in pe.colũ.de excep. Iteʒ adde ꝙ ſnĩa q̃ eſt nulla põt declarari nulla parte abſente hoc eſt dictũ do. Abb. antiqui in c.cũm.de reſcrip. quẽ refert ꝛ cõmẽdat ibi.d.Anto.in ver.not. hic Abb. Iteʒ adde ꝙ licet ſit remota appellatio nõ poterit dici de nullitate.ita no.d.Anto. ꝛ docto.in.c.inter ceteras. circa prin.de re indi.p quib⁹ eſt caſus in c.lʒ.in ſi.de ſentẽ. excõ.lib.vj.

¶ Adde hic ꝙ lʒ appellare a ſnĩa nulla. Et materiã nullitatiſ quã hic examinat do. Anto.vide late p Bart.in.l.ſi expſſim.ff.co.vbi multa dicit l hac materia. ꝛ in.l.j.ſ pn. vlti.col.C.qñ prouo.nõ eſt ne.p.d. Ant.in.d.c.exhibita.ſ.de indi. Antoni⁹ Frãciſ.

¶ Circa hoc an nullitas ſentẽtie poſſit proponi ſimul cum appellatione: ꝛ ecõtra.et poſſint ſimul in eodẽ libello accumulari.vide bal. in.l.edita.in.xxx. col.C.de edẽ. ꝛ vide olno Car.l cle.j. in.x.q. de re indi. ꝛ eodẽ mõ nũ qd nullitas ꝛ l in integrũ reſtitutio poſſit accumulari.vide Bal.in loco precalle. ꝛ do.de Ro.l deci.cxix.l. cip.lʒ in no. ꝛ an nullitas tacite veniat l appellatione.vide Bald. in addi.Spe.in ti.de ap.in ver.dies. ꝛ in ver.ſtatutum.dicit ꝙ ſnĩa. ꝛ habetur p Bar.in.l.ſi.ff.de iurepa. ꝛ in.l.quedã.ff.fa.her. ꝛ p eundẽ Bar.in.l.j. C.qñ puo.nõ eſt ne.vbi dicit hoc eſſe verum incidenter. ꝛ ideo poteſt iudex ap.p parte cõfirmare ſnĩam ꝛ p parte declarare illã nullã: vt plene decla.Bar.in.d.l.quedã. ꝛ vide Alex.in.l.j.ff.de fer.vbi dixit ꝙ nullitas ſnĩe ppoſita in libello in quo petitur ſnĩa reformari põt pſequi p iudicem: de quo etiam per Alex.in.l.ſi expreſſim.ff.de appella.

a ℂ An procedat talis appellatio dico ſniam nullam ⁊ ſi qua eſt appello ⁊ ꝙ ꝓcedat vt ſit vtilis cautela tȝ Archi.in.c.ſtatutis.in ſi.ij.q.i.⁊ ita dicit tenere Bart.brix.in ſua.q.venc.incip.quero ſi appellatur a ſnia.de qua vide omnino pulchꝛe per Lap.alle.cviij.Alia tamen circa hoc daſ cautela quā tradit.d.Ant.poſt Jo.an.in.c.j.⁊ ibi no.de iudi.⁊ qȝ valeat appellatione qua hic tenet etiam Barto.in.l.j.§.libelli.ff.co.cir.me diū.⁊ Jmol.poſt d.Ant.in cle.ſi.j.in.iij.col.ff.de exe cu.tuto.vbi dicit a etiā ecōuerſo ſin. qȝ procedit talis appellatio: dico ſniam nullā iniuſtā:⁊ ſi aliquo caſu appareret iniſta ex cauſa: dico eam nullam ex peruerſione ordinis iudicij.et ibi ponit quāplures alias ſimiles.qȝ.ad materiā quas oīno vide ⁊ de.q.poſita etiaȝ hic p Ant.vide in terminis per Bal.l.c.cauſam.in vlti.col.de reſcrip.

↪ Sebaſti.Sapia.

b ℂ Succumbens. Uide Raph.comen.in cōſi.xliij.incip.ab arbitrali ſnia.col.ij.

↪ Sebaſti.Sapia.

c ℂ Nullitas. Nūqd nullitas vēiat icidēter vīd Jaſ.i.d.l.j.in prin.col.iiij.ff.ne iuſti.⁊ in re.⁊ Alexā.in ꝯſi.ij.incip.cōſiderātis his.col.pe.in iij.volu.⁊ Raph.comē.in cōſi.xxx.vj.incip.ꝓponit.

↪ Sebaſti.Sapia.

d ℂ Uel tertia. Uide Alexan.in.l.ſi ꝓcurator.§.ſi domino.ff.de ope.no.nuntia.et vide Cautelam ad impediendum ne quis appellet niſi ſemel per do.Bartho.vero.in cau.xciiij.incip.vbi quis poteſt.

e ℂ Et ibi vīd plene per Ang.⁊ qȝ non videatur receſſum a prima p ſecundam appellationem dicit.d.Bart.de bel.ſibi videri eſſe caſum in cle.j.in ſecundo reſcript.de re iudi.et qȝ hic tenet Archid.in.§.biduum.verſic.ſi aduerſarius.ij.q̄ſtione.vj.

f ℂ Uide hic Bal.q not.ex hoc tex.

excōicato poteſt pronuntiare illud nullū.ꝙ,not.⁊ ſequitur hic do.Anto.recitādo.Qn̄qȝ appellans vult ꝓſequi vtrāqȝ viā ſimul vt qꝛ dicit:dico ſniaȝ nullam ⁊ ſi qua eſt ab ea appello:tunc dubitaſ vtrū poſſit hanc appellationem ꝓſequi propter incertitudinem ⁊ contrarietatem.cōiter tenetur per canoniſtas ⁊ legiſtas qȝ talis appellatio[a] interponi poſſit.vt no.Ho.hic.⁊ cōiter ſequētes.⁊ gl.⁊ Bar.in locis pꝛealle.nō eīn iſte vie ſunt contrarie reſpectu vltimi effectus appellationis qꝛ reſpectu nullitatis ⁊ reſpectu iniuſtitie poteſt cauſa ad ſuperioꝛem deduci.vnde licet reſpectu pꝛimi effectus ſeu ſecundi poſſunt ꝯcurrere qꝛ ſi ſnia nō eſt nulla ſuſpenditur ꝑ appellationem:ſi eſt nulla nō pōt ſuſpendi.reſpectu tñ effectus deuolutionis poſſunt dȝ tñ appellans alternatiue proponere ⁊ ꝓſequi: vt.ȝ.dixi.⁊ eſt vtile ſic appellare ſaltem vt vitētur opiniones q̄ verſanſ vtrū a ſnia nulla poſſit ſimpliciter appellari:⁊ ſi cōſtiterit de nullitate iudex ꝓnuntiabit ſuper ea duñtaxat ⁊ non ſuper appellatione:qꝛ appellatio fuit interpoſita conditionalr ſcȝ ſi ſnia eſſet aliqua poterit tñ iudex ſi voluerit ꝓnuntiare appellationem fruſtra interpoſitā fuiſſe.Si vero iudex reperit eā aliquā ſed iniquam ꝓnuntiabit ſicut in cauſa appellationis ſimpliciter interpoſite.
9 ℂ † Sed circa predicta dubitatur nū quid ſuccūbens[b] in appellatiōe poſſit poſtmodū agere de nullitate ſententie ſeu proceſſus.in hoc gloſ.⁊ docto.ſunt contrarij.⁊ not.maxime in.d.l.ſi expꝛeſſim.⁊.d.l.j.Sed diſtingue poſt bar.in vtroqȝ loco qȝ aut nullitas fuit deducta pꝛincipaliter in cā appellatiōis:puta qꝛ fuit appellatuȝ modo pꝛedicto vel appellans in cauſa appellationis ſimplr interpoſite proſecutus eſt nullitatem pꝛincipaliter ⁊ non poterit amplius de nullitate agere ex quo in cauſa appellationis ſuccubuit.ar.in.l.ij.C.ſi ex fal.inſtru.⁊ eorum que no.gloſ.in.c.licet.de pꝛoba.Aut nō fuit deducta nullitas in cauſa appellationis modo predicto tunc lȝ fuerit ꝓnuntiatum male appellatum poterit ſuccumbens poſtmoduȝ coram iudice competenti agere de nullitate.⁊ eſt bonus tex.in clemen.j.de re iud.Nec ob.ſi dicatur ꝙ nullitas[c] venit incidenter in cauſa appellationis vt.ȝ.dixi in pꝛinci.
10 ℂ † Quia vt dicit Barto.⁊ bene.ea que incidenter veniunt et plene non expediunſ nō obſtant cū poſt agitur pꝛincipaliter pro hoc.c.veniēs.ȝ.de teſti.el.ij.⁊ qȝ not.in.c.ſi.⁊.c.ij.de oꝛdi.cog.hoc intellige niſi fuiſſet pronuntiatū male appellatū ⁊ bene iudicatū.nā tūc opus eſſet ab iſta ſnia appellare.vt no.Joā.de lig.in.d.cle.ſi appellatione in vlti.col.facit qȝ no.Jnn.in.c.ſup literis.de reſcrip.
11 ℂ † Oppo.videtur eīn ꝙ lȝ iudex non repellat exceptionem ex quo tamen eſt legitima ⁊ eam non admittit appellari poteſt.vt.ſ.c.ex parte.Solu.cōſidera tres caſus.Pꝛimus qn̄ iudex expꝛeſſe repellit exceptionem legitimam:et tunc indubie appellari poteſt vt hic et.ȝ.de teſti.ex parte ade.cū ſi.Secundus caſus cum expꝛeſſe non repellit ſed tacite procedendo ad vlterioꝛa:⁊ tūc idem quia tacite repellit.vt in.d.c.ex parte.et no.Bar.in.l.a ꝓcedente.C.de dila.⁊ Jo.an.hic.et ſ.c.ex parte.Tertius caſus qn̄ nec expꝛeſſe repellit nec tacite ꝓcedendo ad vlterioꝛa: tunc ſi illico appellatur nō valeat appellatio cuȝ iudex adhuc non grauauerit vt hic pꝛeſertim cum ꝓponit exceptionem ⁊ appellat ſi fuerit cōtra factum. Nam videtur tunc a futuro grauamine appellatum qȝ non licet in iudicio.vt in.c.vt debitus.ȝ.eod.Sed ſi iudex malitioſe ſuperſedet cauſa vexandi excipientem tunc remedium eſt vt excipiens tertio requirat humiliter iudicem vt exceptionem recipiat:quod ſi non fecerit poterit appellare:quia ſatis tunc grauatur.vt in.c.j.de ſup.neg.pꝛela.Et hoc expꝛeſſe tenet Joā.an.hic ⁊ Hoſt.ſ.eo.inter-
12 poſita.
ℂ † Ultimo Jnno.hic querit an appellans in iudicio vel extra iudiciū ſecūda vice vel tertia[d] videatur recedere ab appellatiōe ⁊ pꝛioꝛem ſententiam cōfirmare.⁊ cōcludit finaliter ꝙ nō qꝛ ſemper inſtat vt per appellationem defendatur.Sed an valeat ſecūda appellatio: vide quod ſcripſi in.c.bone.ȝ.e.in additione.⁊ conclude ſic.ꝙ aut appellauit ſcdō a nouo grauamine ⁊ valet vtraqȝ appellatio.caſus eſt in cleſi.v nica.de do.contu.⁊ dic vt ibi no.in glo.Aut appellauit pluries ab eodem grauamine ⁊ tunc ſi pluries in eodem inſtanti expꝛeſſit verbū appello vnica eſt appellatio pluries vociferata.ſic poteſt intelligi.ȝ.c.bone.et.xxxi.q.ij.lotharius.Aut ex interuallo ⁊ tunc aut appellauit ſimpliciter aut ſub conditione.Pꝛimo caſu ſunt opi.Nam Bart.in.l.cum procuratoꝛ.ff.de ope.no.nuntia.tenet ꝙ ſcda appellatio nihil operaſ: qꝛ per pꝛimā fuit iam ſuſpenſa ſentētia ⁊ iudicis iuriſditio.contrariuȝ ſentit Jo.an.poſt Abb.in.d.c.bone.⁊ Haſ.in.d.c.directe.ȝ.eod.ſed do.Anto.nō hec firmat pedes.ſed ſatis mihi placet dictū Bart.ſi pꝛima appellatio tenuit qꝛ per pꝛimā fuit cauſa deuoluta ad ſuperioꝛem hinc eſt ꝙ immediate currit tēpus ꝓſequēdi ⁊ finiendi appellationem.vt in cle.ſicut.ſ.eo.ti.⁊ ſuſpenſa fuit iudicis iuriſditio vt in.c.ſi a iudice.et.c.non ſolum.eo.ti.lib.vj.vnde nō video ſup quo intereſſe fundeſ iſta ſecūda appellatio.ar.in.l.qui bis.ff.de ver.obli.Nec obſtat ſi dicatur qȝ dixit abbas qȝ eſt vtile ꝙ cōputeſ tēpus a ſcda appella.qꝛ nō video quō appellans poſſit hoc facere non geminato grauamine.Nam ſi vult renuntiare pꝛime appellationi trāſibit ſententia in rem iudi.Si autem non renuntiat ſecunda nihil poteſt operari qꝛ non eſt ad quid referatur ar.in.c.ad diſſoluendum.de deſpon.impube.⁊.l.decem.ff.de verbo.obli.Pꝛedicta intellige niſi velit ad alium appellare.nam tunc ſecunda appellatio poteſt operari effectum cauſe tranſlatiuum.ad hoc alle.tex.cum glo.⁊ Bar.in.l.ſi quis libellos.[e] C.eo.
13 ℂ † Secundo caſu cum fuit appellatum ſub conditione puta appello viua voce ſaluo iure appellandi in ſcriptis:⁊ tunc Bar.in.d.l.cum procuratoꝛ.dicit quod iſta verba habere poſſunt duplicem ſenſum.Pꝛimo ꝙ vult ita valere niſi appellauerit in ſcriptis:⁊ tunc ſi appellat in ſcriptis vnica eſt appellatio iſta que nunc interponitur in ſcriptis: quia pꝛima fuit interpoſita ſub conditione ſecunde.Secundo poteſt intelligi.ideſt ſaluo iure redigendi iſtam in ſcriptis.et tunc fingitur pꝛima appellatio nunc in ſcriptis redacta.et videtur iſte vltimus intellectus magis placere Bar.d.Anto.ſentit quod in hoc dubio quid iſte intenderit debemus habere reſpectum ad ſcripturam.nam ſi repetit in ſecunda ſcriptura diē pꝛime cenſetur pꝛima appellatio nunc redacta in ſcriptis.Si habet diem ſm tempus noue ſcripture oꝛitur noua appellatio ⁊ videtur bona conſideratio vt in hoc dubio recurramus ad coniecturas argu.in.l.neſennius.ff.de neg.geſt.

1 ℂ Pꝛimo nominatus preſumitur magis dilectus.
Milites celeſtis militie ſunt digniores militibus ſeculi.

2 Appellatio ſi eſt deuoluta in curiam eſt ibi proſequenda nec ſufficit appellanti vel appellato mittere procuratoꝛem vt petat dari iudices partibus.§.
Appellatio dicitur deuoluta in curiam qn̄ eſt acceptata a parte et approbata a iudice.§.vide latius.ſ.nu.6.

3 Monaſterium condemnatur in expenſis ex contumacia abbatis ⁊ capituli.
Delictum pꝛelati nocet eccleſie quo ad condēnationem expenſarum.ſecus delictum tutoꝛis.
Monachus proſequendo cauſam propꝛiam et contumax non condemnatur in expenſis:quia nihil habet ſed cōſidera quomodo monachus poteſt proſequi cauſam propꝛiam.

4 Appellans poteſt proſequi appellationē appellatoꝛe non proſequente qui condēnabitur in expenſis ipſi appellato.

6 Appellatio an ⁊ quando ſit tractanda in curia.

7 Pꝛefixio,termini ad appellationem proſequendam operatur effectus de quibus hic.

8 Contumax non condēnatur in expenſis ex cōtumacia quādo fuit proceſſum contra eum abſentem.

9 Cauſa appellationis ſi in curia dubitatur an ibi ſit decidenda vel non procuratoꝛ partis miſſus ad impetrandum literas vt decidaſ in partibus cenſetur habere mandatum ad defendendum qȝ eſt in partibus decidenda.

f NJcolao. [f] Appellans qui terminum appellationi pꝛefixit ſi mittit procuratoꝛem ad impetrandum et contradicendum tantum:et appellatio fuit recepta a iudice vel appꝛobata a parte: aduerſario legitime proſequenti condēnatur in expenſis.hoc dicit ſm communem intellectum licet gloſ.aliud ſenſerit.Diuiditur.Pꝛimo ponit narrationem auditoꝛis et petitionem appellātis.Secundo dat iudices ibi mandamus.ℂ Caſus literalis.Abbas ⁊ conuentus monaſterij ſancte marie litigabant cum Nicolao milite ſuper quibuſdam queſtionibus.monachi appellauerunt ad ſedem apoſtolicam ⁊ appellationi ſue terminum pꝛefixerunt propter quod tam miles ꝙ procuratoꝛ monachoꝛum ad curiā acceſſerunt datus fuit eis auditoꝛ in cuius pꝛeſentia ꝓpoſuit idē miles ꝙ cum ꝓcuratoꝛ monachoꝛum non niſi ad impetrandum et

contradicendum

ꝙ ꝓcurator debet habere ſufficiēs mādatū ad cauſam alś dñs q mit-
tit ꝓcura.cū minus ſufficiēti mandato eo ipſo cenſet ꝯtumax:⁊ ita ad
hoc allegat iſte tex.paria eñ ſunt nō cōparere vel cōparere ꝑ ꝓcurato
rem minus ſufficientē.⁊ ideo dixit no.Bald.in.l.ſi.C.de edi.act. in.iiij.
col.ꝙ ſi ſtatutū diceret ꝙ nō valeat ꝓceſſus niſi producto inſtrō māda
ti ꝓcuratōis in-
telligit de māda
to ſufficienti.
Anto. Franciſ.
¶An ꝓcurator
debeat hr̄e ſuffi-
ciēs ad h̄ vt dñs
excuſet a ꝯtuma
cia.Dicas ꝙ nō
ſꝫ: qs procurator
ante pñtationem
mādati.c.his q.
de ꝓcur.lib.vj. et
eſt ordinaria gl.
in cle.j.eo.tit.⁊ vi
de Spec.in ti.de
ꝓcu.l.§.j.in v̄.ſed
qd.ei.ij.⁊ adde ꝙ
appellatione pro
curatoris venit ꝓ
cur.legitim⁹ ⁊ le-
gitime ꝯſtitutus
l.ediles.§.ꝓcura
torē.ff.d edil.edi.
⁊ vide Bald.in.l.
ſi.C.de edil. edi.j
v.col.⁊ gl.⁊ Bal.
in.l.j.C.etiā ꝑ ꝓ-
cur.cau.agi po.l.
j.opp.⁊ ideo ſi qs
mittit ꝓcuratorē
nō legitimū non
euitat ꝯtumaciā
q: paria ſunt ali-
qd non facere vel
min⁹ legitime fa
cere.l. quoties.ff.
qui ſatiſd.cog.
a ¶Habes glo.et
plene in.c.māda-
to.de preben.lib.
vj.⁊ ꝑ Bart.in.l.
nec ordo.ff.d ſol.
vide ho.tex.⁊ ibi
glo.⁊ Bal.in.l.q̄
ties.ff.de vſufru.
⁊ vide gl.ij. i.c.ſe
des.de reſcrip.et
gl.ſi.in.c. dilect⁹.
de cā poſ.⁊ ꝓprie.
tex.⁊ glo. inſti.de
iure natu.gen. et
ciui.§ ſi.Et reſul-
tat ex hoc no.eſſe
ctus ꝙ ſi teſtator
reliquerit titio ⁊
ſeio duos eq̄s ꝙ
electio eſt titij q:
preſumit magis
dilectus.Bar.in
l.q duos.ff.de le.
j.vide tex.in.l.pu
blius.§.titia.vbi
Bar.ff.de condi.
⁊ demō.⁊ ad hoc
vide do.Curtiū
in ꝯſil.lxxv.v̄.ſed
ꝓmiſſis nō ob.et
Alex.diuo in ꝯſi.
cxij.in.v.vo. limi
ta tñ nō ꝓcedere
qñ quis noiare-
tur in opprobriū
quo caſu magis
indignus primo

contradicendū fuerit cōſtitutus ſufficientem ad
cauſam tractādā nō miſerāt eo ipſam ꝑſonaliter
ꝓſequente vnde petebat eos ſibi cōdēnari in ex-
penſis tanq̄ contumaces. vnde mandat pa.qui-
buſdam quatenus ſi conſtiterit abbatem ⁊ mona
chos appellationi ſue terminū prefixiſſe q: ſuffi-
cientē procuratorem ad proſequendam cauſam
eandem non miſerint ipſo milite eam perſonali-
ter proſequente monachos cōdēnent ad reſtituē-
das expenſas a tēpore appel.factas militi memo
1 rato.Ber.¶†No.j. militē preferēdum in hono-
rib⁹ monacho.hoc videt colligi ex ordine litere.
nam hic miles in platione verborū premittitur
monacho.valet eñ hoc arg.ex ordine litere:vt hn
a hes glo.a ſatis no.in.c.quorūdam.de elect. lib.vj.
in verbo predicatorꝫ.que dicit ꝙ vbicunq̄ fit mē
b tio de fratrib⁹ predicatoribus b ⁊ minorib⁹ ſemꝑ
ex ordine litere premittuntur predicatores:q: eo
rum ordo fuit antiquior:vide tex.xvij. diſt.c. pe.⁊
ſeq.⁊ ſorte hoc proceſſit eo tempore quo monachi
non erāt clerici.xvi.q.j.generaliter. nam puto ſa-
cerdotem preferendum militi in honoribus qui
eſt miles celeſtis patrie ⁊ dei.xi.q.j. ⁊ in.c. chriſtia
nus.xxiij.q̄.viij.reprehenſibile. ille vero eſt mi-
les ſeculi:ſpiritualia autem ſunt digniora tempo
ralibus:vt in.c.ſolite.de ma.⁊ obed.⁊ ſacerdotes
propter excellentiam dignitatis ⁊ officij in deorꝫ
numero cōputant.vnde ſcribit in antiqua lege.
Dijs nō detrahes.id eſt ſacerdotib⁹.⁊ alibi.No-
lite tangere chriſtos meos.vide ho.text.in.c.cum
2 ex iniuncto.j.de here.xvi.di.duo ſunt.¶†Secūdo
no.ꝙ vbicūq̄ cauſa ex ſui natura eſt in curia ro-
mana per appellationē legitimam nō ſufficit ap-
pellanti ſeu appellato mittere procuratorem ad
impetrandum iudicem in partibus. ſed oportet
mittere procuratorē ad appellationem ibi proſe-
quendam.Et dicit cauſa eſſe in curia ſi appella-
tio eſt recepta a parte vel approbata a iudice: vt
3 j.latinus dicam.¶†Itē no.⁊ tene menti ꝙ ex cō-
tumacia abbatis ⁊ cōuētus cōdemnat monaſte-
rium in expenſis.Nam cum ipſi nihil proprij ha-
beant oportet hanc condēnationem expenſarum
exequi in bonis monaſterij.Ex quo infero ꝙ.c.
reprehenſibilis.ē.eo.quod videt nō velle condē-
nari in expēſis ꝓpriū nō habentē debet intelli
gi qñ proſequitur cauſam ſuā:ita ꝙ nō agit nole
monaſterij.alś fit cōdēnatio:vt hic probatur. Ex
quo etiā infero ꝙ delictum prelati preiudicat ec-
cleſie quo ad ꝯdēnationē expenſarū:licet ſecus vi
deatur in tutore:vt in.l.nō eſt.C. de admini.tuto.
Et ſorte idem eſſet in prelato ſeculari habente vñ
ſoluere.arg.eo.que not.gl.in.c.de multa.de ꝓben.
4 ⁊ in.d.l.nō eſt.¶†Ultimo not.ꝙ appellatore nō
ꝓſequente legitime appellationem pōt appella-
tus proſequi ⁊ obtinere a iudice ad quem condē-
nationem expenſarū factarū a tēpore appellatio
nis emiſſe.Et ſic habes ꝙ iudex ad quē cōdēnat
5 in expēſis etiā appellatore non cōparētē.¶†In
glo.j.in ſi.hec glo.in effectu hoc intendit ꝙ ſi pre
fixus fuit terminus ad appellationem proſequē-
dam a iudice vel ab appellante:cauſa appellatio
nis ex hoc ſolo eſt in curia romana tractāda adeo
vt nō ſufficiat appellatori mittere procuratorem
ad impetrandum iudicem in partibus ſi appel-
latus vult proſequi in curia.⁊ pro hoc intellectu
videtur tex.quo ad corticem hic.⁊ hūc intellectū
ſecutus fuit abbas hic.Sed Hoſti.Ain.⁊ Joan.
and.⁊ cōmuniter doct.ſequētes dicūt ſolā ꝑfixio-
nem termini non ſufficere vt cauſa dicatur eſſe in
curia;ſed oportet vt appellatio ſit recepta a iudi-
ce vel approbata a parte.ſic loquit tex.in.c.inter-
poſita.j.eo.§.j.⁊ in.c.ſepe.ē.eo.hūc tex.intelligūt
qñ app.fuit recepta a iudice vel approbata a par
te:⁊ iſte intellectus plus mihi placet. Nā ex proſe

cutione perſonali facta per militem appellatum
preſumendum eſt illum militem recepiſſe ſeu ap-
probaſſe appellationem ipſius abbatis. Itē ad-
duco tex.in.c.oblate.⁊ in.c.ex inſinuatione.ē.eod.
vbi patet quod non obſtante prefixione termini
ſatis eſt mittere procuratorem ad literas impe-
trandum.nec apparet aliqua ratio vrgens quare
ſola ꝑfixio termini habeat cauſam deuoluere ad
curiam.Iſta enim prefixio termini ab homine fa
cta ſuccedit loco termini iuris.vt in.c.cum ſit ro-
mana.ē.eo.⁊ dixi in.c.ex ratione.Sicut ergo ſola
prefixio termini iuris non deuoluit cauſam ipſo
facto ad curiam ita nec ꝑfixio termini hominis
cum ſurrogatum debeat ſapere naturam illius
in cuius locum ſurrogatur:vt in.c.eccleſia.ē.vt li
6 te pend.¶†Et vt plene habeatur materia iſtius
c.et clare liqueat quando cauſa appellationis ſit
tractanda in curia diſtinguo ſic poſt Cald.qꝛ aut
fuit appellatum ante ſententiā aut poſt. Primo
caſu ſi appellatio fuit recepta a iudice vel appro-
bata a parte et terminus fuit prefixus ad appel-
lationem proſequendā:⁊ tunc indubie cauſa ap-
pellationis eſt in curia:ita vt teneatur appellans
ibi proſequi appellato volente:vt in.c.interpoſi-
ta.j.eo.⁊ hic.⁊ in.d.c.ſepe.et ſi appellatus volue-
rit ⁊ petierit debet appellans cōparere in omni-
bus munimentis ad cauſam principalem ſpectā
tibus.de quo dicendum vt in.c.j.j.eo. lib.vj. et fa-
cit quod dixi in.c.vt debitus.ē.eo.ſi vero appella
tio fuit recepta a iudice vel approbata a parte ſꝫ
terminus non fuit prefixus tūc eſt maius dubiū
nunquid cauſa ſit in curia.videt ꝙ non per iſtum
tex.⁊ per.d.c.ſepe.ſed ſatis teneri poteſt quod ſit
in curia per.d.c.interpoſita.a contrario vbi ſolū
ponderatur an appellatio fuerit recepta et nihil
de prefixione termini dicitur.hanc partem ſentit
Cald.Si vero appellatio non fuit recepta a iudi
ce vel a parte nec ꝑfixus fuit terminus ad appel-
lationē proſequendam indubie tamen cauſa non
dicitur in curia.vnde ſufficit appellatori mittere
procuratorem ad literas impetrādum etiā inui-
to appellato.vt in.d.c.interpoſita. Si vero termi
nus fuit prefixus et appellatio non fuit recepta: b
tunc caſus eſt dubius propter iſtum tex.⁊ dictam
glo.Cōmunis opi.habet vt cauſa ex hoc non di-
catur eſſe in curia.et plenius hunc caſum expedi-
vi.ē.Ad vnum tamen aduerte ⁊ ſemper tene mē-
ti quod volunt do. de Rot. deci. xxxviij. Dicunt
enim quod vbi cauſa non eſt de ſua natura in cu-
ria tractanda ſi tamen appellans iurat ſe nō cre-
dere quod habebit iuſtitie complemētum in par
tibus ex aliqua iuſta cauſa tunc retractabitur in
curia etiam inuito appellato.arg.opti.in.c.ſtatu-
tum.in verſi.vel ſaltem.de reſcrip.lib.vj. facit.c vt
circa.de elect.eodem li.⁊ hoc quo ad primum mē-
brum.Si vero fuit appellatum a diffinitiua tunc
vult Cardi.ſeu Cald.quod ſi appellatio fuit rece
pta a iudice vel approbata a parte eodem modo
eſt in curia ſicut.ē.dixi in appellatione ab inter-
locutoria.Sed ego dubito quo ad probationem
factam per iudicem.non enim videtur quod rece
ptio appellationis a diffinitiua per iudicem fa-
cta habeat aliquid operari cum regulariter ipſe
non poſſit deferre:vt in.c.non ſolum.eod.titu.lib.
vj.ſed ſecus ab interlocutoria:vt ibi.et in.c. cum
appellationibus.eo.titu. Sed approbatio facta
per partem bene faciet cauſam eſſe in curia. et ita
videtur tenere Specu.eodem tit.§.qualiter. ver.
porro.vbi vide.Si autem appellatio non eſt rece
pta ſeu approbata:ſed terminus eſt tantum pre-
fixus:vult gloſ.hic vt dicatur cauſa eſſe in curia:
7 ſed tene contrarium per ſupradicta. ¶†Et ſi di-
ceres qd operatur prefixio termini. Rñ.ꝙ habet
plures effectus citra iſtum.nam poteſt preueniri

noiat ſm Abba.in.c.auaritie.in vlti.no.de ꝑbē.vide multas ꝯcordan
tias q̄s poſui in meo reptorio in verbo primo noiatus.Alex.falco.
Anto.Franciſ.¶Utrū ex priori nominatione pſumat maior dilectio
noiati.Dicas ꝙ primo noiatus in electione ⁊ alijs actibus debet pre-
ferri.l.ſi quis heres.ff.ex qui.cau.maio.l.ſi non lex.in.§.j.⁊ ibi ꝑ Bald.
ff.de here. inſti.l.
quoties.ff.de vſu
fruc.⁊ hr̄ ꝑ Bal.j
l.pe.ff.de v̄b.ſig.⁊
in.l.j.in.xij.q̄.C.
de here. inſti.⁊ in
l.j.C.de edic.diui
adria. tol.et vide
text.in.c.j chriſto
pater.de ꝯſe.diſt.
ij.q dicit ꝙ ꝑmo
nolatus pſumit
maior.⁊ dixit bal
dus in rubri.C.ſi
quis omiſ.cā teſ.
ꝙ primo noiat⁹
pſumit magis di
lectus.⁊ alibi di-
xit bal.j aut. hoc
amplius.in pe.col.
C.de fideicom.ꝙ
primo noiat⁹ de-
bet magis hono
rari.⁊ vide Bar.
poſt glo.in.l.cum
ita.§.fideicōmiſ-
ſum.de leg.ij.⁊ in
l.ſi cognatis.de
re.du.ꝙ primo no
minatus dꝫ ad-
mitti ad legatū.
¶Et adde ꝙ qñ
duo noiant in cō
tractu primo no-
minatus cēſetur
vt principalis et
alter vt fideiuſſor
niſi ꝯtractus fie-
re ſuper reuinus
tñ.vide bal.in.d.
aut.hoc amplius
C.de fideicom.
Sebaſti. Sapia.
b ¶Predicatori-
bus.Qui digni-
res ſint an frēs ꝑ
dicatores an mi-
nores tradit late
Feli.in rub. ē.de
maio.⁊ obe.colū.
iij.⁊ ibi etiam de
militibus quali-
ter debeāt ꝓcede
re ⁊ quomodo ex
ordine ꝓprobet
dignior tāgit la-
te Feli.in.c.cū di
lecta.colū.ij.v.or
do ſcripture.ē.d
reſcrip.

a ¶ Preparatoria. Adde hic do. Phil. de peru. in. iiij. colū. ⁊ iiij. q. vbi ſubdit hoc eſſe notandum ad ſtatuta de cōpromiſſis qꝛ licet ad cōpromittēdū requirat̄ ſpeciale mādatū. c. per tuas. ꝫ. de arbi. tamē ſimplex procurator ad lites ſi reuocaret̄ in dubium an cauſa ſit compromittenda vel non: poterit hunc articulum defendere.

per alterā partiū: vt in. c. oblate. ꝫ. eo. itē excludit preſumptionē malitie que eſt cōtra appellantem no. glo. in. c. cū ſit. ꝫ. eo. Itē facit vt poſſit appellator condēnari in expēſis ſine alia citatione vt hic ſi non comparet. Et attende ꝙ hec condemnatio expenſaꝝ hꝫ locū qñ appellatus nō inſtat vt procedat̄ ad vlteriora. Nā ſi proceditur in curia eo inſtante cōtra appellatorē abſentē iuxta ea q̄ habētur in. c. ſepe. ⁊. c. per tuas. ꝫ. eo. nō cōdēnaret̄ appellator in expenſis contumacie: ⁊ ſentit Cald. et bene. Et not. bene hoc dictū. ¶ † Ex quo habes ꝙ vbi proceditur ꝫ abſentē contumacē nō eſt cōtumax cōdēnandus in expēſis ſed debet expectari finis iudicij nihil allegat Cal. tū vide Jo. and. in. c. j. de elec. lib. vj. in nouella. vbi ſic limitat gloſ. ſuam que videbat̄ ibi contrarium dicere. Primū dictum verius. nam non poteſt dici fruſtra feciſſe expenſas ex quo proceditur contra abſentem et hoc not. ⁊ habes clare materiā iſtā expeditā. alie glo. ſunt faciles. ¶ † Ultimo hic queritur. pone ꝙ in curia reuocet̄ in dubiū an cā appellationis ſit ibidem retractanda ⁊ decidēda nunqd procurator partis q venit ſolū ad impetrādū ⁊ ꝯtradicēdum cū mādato poſſit hūc articulū defendere. Spe. in tit. de pcu. §. vt autē. v. ſed pone ecce. dicit ꝙ ſic: et ſic dicit fuiſſe obtentum in curia qḋ ſatis mihi plꝫ. adduco ad hoc. l. ad legatū. ⁊ ad. l. rē mobilem. ff. de procu. in quibus patet quod mandatum extenditur ad ea que ſunt preparatoria[a] mādati. ⁊ vide ho. glo. in. c. cum olim. el. j. de offi. delega. ⁊ in. c. in cauſis. de elec.

¶ Iudiciū qñ concipiatur in perſonam ſolius tutoris: ⁊ qñ in perſonam pupilli.

Appellari poteſt ad papam a iudice ſeculari: qñ locus eſt etiam ſubiectus pape in temporalibus.

Snia lata ſup impotentia appellandi eſt interlocu. habens vim diffinitiue.

Papa an committat cauſas temporales clericorum vel laicoꝝ ipſis laicis: ⁊ ſic an laicus poſſit eſſe delegatus pape.

Statutum loquens de actu iterato verificatur in geminatione actus.

Propria ſignificatio verboꝝ reſtringitur ſm naturam ſubiecte materie.

Appellare licet millies a diuerſis grauaminib[9] etiam in eadem cauſa.

Appellans ⁊ appellatus ſi omnes obtinuerunt: qꝛ ſnia fuit ⁊ cōfirmata ⁊ infirmata: pro quo ipſa ſnia mandabitur executioni.

Appellans proferendo verbum appello pluries ſine interuallo cēſetur ſemel tñ appellare: ⁊ erit vnica appellatio.

Appellans iterū infra tps decendij an cenſeat̄ a prima appellatione recedere.

Excōicatus pōt iterum excōicari: ſed qd opabitur ſecunda excōicatio: vide remiſſiue.

Appellans viua voce ſaluo beneficio appellandi in ſcriptis q poſtea infra. x. dies appellat in ſcriptis: an computabitur tempus a prima appellatione: an a ſecunda.

b **Tua nobis.** [b]Ab eadē ſentētia ab eodem tertio appellare non licet. Primo ponit querelam appellati. Secundo ſententiam auditoris ibi: cunq;. Tertio inhibitionem factam iudicibus appellationis. ibi: nos. ¶ Caſus literalis. Inter. R. tutorē filioꝝ quondam. B. ciuis tuſcan. ex vna parte. ⁊. F. p ſe ⁊. P. tutore quondā filij. B. ex altera ſup quadam ſumma pecunie coram iudice tuſcano queſtio vtebat̄ idē iudex p eodē. R. diffinitiuā tulit ſniam a qua pars altera appellauit q̄ bis p iudices delegatos fuit ꝯfirmata. ⁊ iterū tertio fuit appellatū ⁊ confeſſio facta: tādē ad papā delata eſt qḋ ac auditor

b ¶ Tua nobis. vide qḋ p iſtuꝫ tex. determiat do. ex. di. in ſum. cir. pn.
↪ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Tutoris. vide Bal. ⁊ Alex. in. l. ſi ex legati cā. ff. ꝺ vb. obli. ⁊ ibi qd ſeruet̄ de conſuetudine.
d ¶ Papa. Utruꝫ laicus poſſit eſſe delegat[9] pape inter laicos in cauſa mere ciuili. vide tū de hoc etiā p Jo. an. in. c. ſtatutū. §. j. in nouel. de reſcript. in. vj. Anto. Franciſ. ¶ An laic[9] poſſit eſſe delegatus ēt cū clerico in cā ſpūali. vide Ho. in ſumma. de off. dele. in. §. ij. in v. ſed qd ſi delegat[9] vbi dicit ꝙ nō. et vide. d. Ant. in. c. decernim[9]. de iudi. tñ ꝺ nō credo verū qñ papa delegaret cāꝫ ex certa ſcīa qꝛ laic[9] ex p̄uilegio pape poteſt ēt bñficia conferre: vt i. c. adrianus. ⁊ in. c. ſeq. lxiij. di. ⁊ addō ꝙ laicus in caſu neceſſitatis pōt etiam iniungere penitētiā. vt eſt gl. in. c. j. xvi. q. i. p. c. ij. de ꝯſecra. diſt. iiij. et adde ꝙ laic[9] non pōt cognoſcere ꝺ cauſis ſpūalibus p̄ncipalr vel incidēter. vt plene p Spe. in tit. de re ꝯuen. in. §. i. ij. et iij. ⁊ in tit. de ſentē. in. §. iiij. vſ. pe.
↪ Sebaſti. Sapia.
e ¶ Dubitari. de hac qḋ. vide plura p Alex. in ꝯſil. lxxvij. incip. ſ. cauſa ⁊ lite. col. iij. in ij. volu.
f ¶ Iterari. Ad ꝺ facit. l. fideicōmiſſa. ij. ſi qs decē. ff. de leg. iij. Et hec faciūt ad. q. q̄ ſepe de fctō euenit qñ arbitro datur ptās ꝓrogādi cōpromiſſum ſemel ⁊ iterum: non eñ intelligit̄ in infinitū: ſed p duab[9] vicib[9] tñ ſꝫ bal.

hic in ſi. qui ſubdit no. ꝙ arbiter nō poterit ꝓrogare ad longum tēpus quaſi hoc nō videat̄ p partes cogitatū. arg. l. ſi finita. in pn. ff. de dā. infec. ⁊ idē Bal. in. l. j. C. vt in poſ. le. dicens ꝙ arbiter nō poterit ꝓrogare vltra tres mēſes. ſꝫ vide de hoc ſin. doctrinā eiuſdē Bal. i. c. ſi. de ꝯſue. vbi vult quod prorogatio non debeat eſſe maior q̄ terminus primus

ſup hoc datus interlocutus fuit partē alterā non potuiſſe tertio appellare. Mādat papa tertio iudici appellationis ꝙ in cā illa vlteri[9] nō pcedat
1 Ber. ¶ † Not. j. iudicium poſſe cōcipi in pſonam
c ſolius tutoris[c] tutoris noīe poſſet etiam concipi contra pupillum maiorē tñ ſeptēnio cū autoritate tutoris. de quo diſtinguendum eſt: vt leg. ⁊ not.
2 in. l. j. C. de admi. tuto. ¶ † Scḋo no. ꝙ a iudice ſeculari poteſt immediate ad papā appellari inter laicos qñ locus iudicis eſt de tēporali iuriſdictio
3 ne eccleſie: vt in. c. ſi duob[9]. in ſi. ꝫ. eo. ¶ † Tertio no. ꝙ ſnia lata ſup impotētia appellandi ḋr interlocutoria: vt ptꝫ ibi interlocutus fuerit ⁊c. Non enim dici poteſt diffinitiua qꝛ nō eſt lata ſup meritis cauſe: hꝫ tñ vim diffinitiue. vt no. do. de Ro. deciſ. lxxxiij. ⁊ qd importet habere vim diffiniti
4 ue. vide plene qḋ dixi in. c. ꝑuenit. ꝫ. eo. ¶ † Altī. not. ꝙ inter laicos pōt cā cōmitti p papā pſonis laicis: vt ptꝫ ibi: petro ⁊ eius college ⁊c. nihil eñ ḋr ꝙ fuerint clerici ſicut cōiter obſeruat̄ qñ cauſa eis cōmittit̄. Et aduerte qꝛ in ordinario inferiori citra papā hoc nō habet dubiū cū poſſit etiā cauſas tales clericorū laico cōmittere. iuxta no. in. c. decernimus. ꝫ. de iudi. ⁊. xj. q. i. te qdē. ſed dubium
d maximū eſt in papa[d] nō ꝓpter defectum poteſtatis. ſed volūtatis: per id qḋ hodie habet̄ in. c. ſtatutum. de reſcri. lib. vj. vbi ḋr ꝙ p ſedē apo. cauſa ſolū cōmittenda eſt clericis habētibus dignitatē ſeu canonicatū in eccleſijs cathedralib[9] ⁊c. vt ibi
e dicitur. Unde poteſt dubitari[e] nunqd diſpoſitio illius. c. habeat locū cū cā tpalis eſt inter laicos. ⁊ dicit Jo. an. ꝙ vellet in hoc edoceri. Nā iſtud. c. facit qḋ poſſit cōmittere laicis. Itē poſſet cōtingere ꝙ cauſa eſſet criminalis quā etiā papa ſpecialiter cōmittere nō pōt: vt in. c. ſi. ne cle. vel mo. lib. vj. que tñ cā non poteſt clericis cōmitti: vt in c. ſnlam. ꝫ. ne cleri. vel mo. ⁊ in. c. in archiepatu. de rapt. ergo. c. ſtatutum. nō pōt indiſtincte intelligi cū hic cauſa criminalis non poſſit clericis cōmitti. In cōtrarium facit generalis diſpoſitio illius c. nulla exceptione facta. xix. diſt. ſi romanorū. de maio. ⁊ obe. c. ſolite. Nec ob. iſtud. c. qꝛ tpe ipſi[9] nōdum emanauerat illud. c. ſtatutū. Concludit. Jo. an. tenendū id qḋ curia ſeruat. ⁊ ſic dubitauit decidere de iure. do. Ant. dicit equi[9] eſſe tenere hoc c. in hoc non eſſe correctū. Aduerte ratio. c. ſtatutum. militat etiam cū cauſa eſt inter laicos. Nam principalis ratio illius. c. eſt decor ſedis apoſtolice. nā quedā ignominia eſt⁊ dedecus quoddā priuatā pſonā maxime vilem tenere locum pape: vt ibi in gl. ergo debet eſſe eadē iuris diſpoſitio maxime cū illud. c. generaliter loquit̄. Nec ob. ꝙ dicitur de cauſis criminalibus: qꝛ illud intelligit̄ exceptum ratione impotētie. nā lex debet eſſe poſſibilis ⁊ conueniens pſonis ⁊c. iiij. di. erit antē lex. Sed ex alio reſpectu placet mihi prima opi. quia clerici maxime in dignitate poſiti nō debēt occupari in cauſis tpalibus maxime laicorū. ar. ho. in d. c. te quidem. ⁊ in. c. reprehenſibilis. xxij. q. viij. et
ſ hoc no. ¶ † In glo. j. ibi: duas res. No. gl. pro ſta
f tutis pmittētibus aliqd iterari[f] vel punientibus faciētem aliqd iterū habet eñ locū ſtatutū in geminante actū. Sed aduerte qꝛ glo. in ſequētibus vr̄ innuere ꝫtrium et vr̄ ſibi contraria dū exponit iterū. i. quoties opus erit. ſaluādo gl. dic ꝙ ꝓpriū ſignificatū iſtius dictionis eſt vt notet actū geminatū ſed qñq; ex natura actus cui adijcit̄ exponit̄ prout ſequitur in gloſ. ⁊ ita loquit̄. l. veluti. in glo. alleg. Nā editio inſtrumēti pōt ex cauſa iterū peti et intelligitur quoties opus erit: qꝛ hoc habet natura negotij vt pluries poſſit peti editio inſtrumenti ſi opus eſt. nā verba improprians̄ ſm naturā ſubiecte materie. xj. q. iij. rogo cū gl. ⁊ text. cum glo. in proe. decre. ibi: oīa q̄ vultis vt faciāt vobis
hoīes

ipſius compromiſſi. facit. c. ij. v. q. ij. vbi ſecūdus terminus nō debet eſſe maior primo. et quod not. Jmo. in. c. nōnulli. ꝫ. de reſcrip. in ſi. prin. faciūt etiā not. in. l. iij. ff. ꝺ eo quod cer. lo. de illa clauſula vbicū ꝙ locoꝝ q̄ refert̄ ad ſimilia expreſſis. Ad idem. c. ſedes. ꝫ. de reſcrip. cū ibi no. ⁊ p bal. in. c. j. apud quem vel quos ꝯtrouerſia feu. vbi voluit ꝙ illa clauſula ſemel bis ⁊ pluries debeat regulari ſm ſimilitudinē pcedentiū. ⁊ ſubdit etiā bal. in. d. c. ſi. in. x. col. ꝙ illa clauſula ꝙ arbiter poſſit ꝓrogare terminū toties quoties ſibi videbit̄ ſemel bis decies pluries ne res tendat in infinitum non pōt prorogare vltra duas vices aut tres ad ſummū. ⁊ idem dicit Bal. hic: ⁊ in. c. preſentata. in penul. colū. de teſti. ⁊ in. c. olim ex literis. in ij. colū. de reſcri. de quo etiaꝫ vide per eundē Bald. in. c. j. quib. mod. feu. amit. in quadā aditione magna quā multi libri non habēt. vide Lud. roma. in rubric. de arbi. et in repeti. l. ij. ff. de re iudica. in penult. char. in verſic. ſꝫ pro maiori declaratione. ⁊ in l. ſi finita. in prin. ff. de dam. infec. domi. Alexand. Jmol. in conſilio cc xij. incipi. viſo conſilio alias per me reddito. in ſecunda columna. quod eſt bene notan. ad practicā. de quo etiam per doctores. in. l. ⁊ ſi poſt tres. ff. ſi qs canti. et p Bart. in. l. ſi gemina arbor. ff. arbor. furtim ceſa. et ibi de

dictione pluries quot vices importat.⁊ p Ang.in.l.i.§.pe.ff.de cu.reo. qñ aliquis promiſit repñtare aliquẽ toties quoties opus erit.de quo etiã per Jo.de imo.in.l.ſi finita.ff.de dam.infec.
Anto. Franciſ. ¶ Circa hoc qḋ hic ḋr de ṽbo pluries ⁊ pluries. Dicas ꝙ verificat̃ i duob⁹:⁊ ſi dicat̃ pluries ⁊ pluries geminate verificat̃ in quatuor vicib⁹ vt decla.Bart.in l.ſi gemina arbor ff.ar.fur.ce.⁊ hr̃ p Ang.are.in trac. malefi. in gl.in ṽ. plurib⁹.⁊ p alex. de imo.i.d.l.ſi gemina arbor.⁊ per do.Abb. poſt gl. in.c.ad noſtrã.de reb⁹ eccl.nõ alie. a
¶ Et adde ꝙ qñ ꝙ ṽificat̃ i trib⁹. qñq3 in q̃tuor ſm ſubiectã materiã l.cogi.§. item me tiamus.ff.ad tre. ⁊ vide bal. in.c.i.§.qḋ autẽ. de no. feu.⁊ Ange.in.§. ⁊ qḋ ſepe.in aut. de triẽ.⁊ ſemiſ.et Archi. in.c.ij.de fil.presbyt.lib.vi.
¶ Et de ṽbo: vbicũq3.ḋquo hic fit mentio vide in.l. vbicũq3.ff.de interro. act. ꝙ etiã ĩtelligit̃ quoties opus fuerit euitã do tñ infinitate3. ⁊ vide Bald.in.l. luci⁹.ff.de ſer.ru ſti.predi.
Sebaſti. Sapia.
a ¶ Appellare pt. Vide Alex.in cõſil.lex.incip.in cã ⁊ lite.i.ij.volu.et Deci.in cõſi.elig. incip. pſtantiſſime doctor.in.i.col.et ibi declarat ꝙ ſi ſtatuto caueret̃ ꝙ nõ poſſit appellari niſi ſemel: quõ illud d3 intelligi.
Sebaſti. Sapia.
b ¶ Geminate.vide do. Barth.de ro.i caute.xxciiij. incip.vbi qs põt vbi tradit cautelã ad impediẽdũ ne qs pluries appellet.
c ¶ Dilecti. Item adde ꝙ vbi papa vel imperator cõmittũt cãm ſimpliciter videt̃ appellationẽ admiſiſſe non obſtante ꝙ tertio non poſſit alš appellare ſm do.Anto.de but.hic.⁊ expreſſius Joã.de imol.⁊ d.Alexã.in cõſi.cxxix.incip. in cã ⁊ lite vertente coram reuerendo ⁊c.in.ij.col.quod teneas cordi q: poteſt quotidie cõtingere.nam ſemper opponit̃ ꝙ reſcriptum eſt obreptitiũ ⁊ contra ius ideo nõ valet q: de iure cõi nõ põt tertio appellari poteſt ſuſtineri ꝙ imo valeret p hoc dictũ do.An.⁊ Jmo.hic q: eoipſo ꝙ princeps cõcedit reſcriptũ intelligit̃ diſpẽſare ⁊ appellationẽ admiſiſſe.bene facit qḋ ſingulariter inquit Ang.in.l.libertus aduerſus. per illum tex.ff.de in ius voc.ꝙ princeps cõcedendo reſcriptũ delegatorium ſupplicanti videtur ſupplicantem habilem facere ad agendum.bene facit tex.in.l.j.⁊ qḋ ibi Bal.C.de preci.impe.offe.

6 homies.i.debetis velle. ¶ † Jn gl.ij.ibi:ſ3 dic quoties.i.ſcḋo ⁊c.No.glo.ſm hunc intellectũ pro his q̃ dixi in p̃cedẽti gloſ.ꝙ ꝓpria ſignificatio ṽbi eſt reſtringẽda ſm naturã ſubiecte materie q: prompṫ eſt iura iurib⁹ cõcordare:vt in.c.cũ expediat. de elec.lib.vi.⁊ ſic euãgeliſte ſepe reducunt̃ ad cõcordiam:vt leg.⁊ no.in.c.nihil.j.de verbo.ſignifi.
7 ¶ † Uel dic ⁊ aliter ꝙ illud.c.quoties. intelligit̃ ꝓprie ſed verificatur in diuerſis grauaminibus. nã ſi millesies qs grauaretur in eadẽ cauſa toties appellare põt:[a] vt in.c.dilecte.⁊ qḋ ibi no.ſ.e.h.c. loquit̃ qñ ſuper eodẽ fuit bis appellatũ p eãdem partẽ ⁊ bis ſñia fuit cõfirmata: tũc nõ licet tertio appellare:tñ vt euitet̃ finitas:tum ꝓpter preſumptionẽ iniuſtitie q̃ orta eſt cõtra appellantem: ex quo toties ſuccubuit.⁊ hoc vt nõ liceat tertio appellare ab eodẽ articulo:p̃cedit etiã in ſententijs q̃ nõ trãſeũt in rẽ iudicatã:l3 eñi in illis poſſit de nouo cauſa incohoari:non tñ tertio appellari.glo. eſt ſingularis i.c.fraternitatis.j.de frig.quã ſemp tene menti ſicut in ſimili dicimus ꝙ non licet in iſtis cauſis appellare poſt decẽdiũ l3 poſſit p viã q̃rele agi.vt in gl.no.in.c.ad reprimẽdã.de off.or. Jtẽ intelligo tex.vt nõ liceat tertio appellare reſpectu eiuſdẽ partis. nã q̃libet pars põt bis appellare:⁊ ſic põt in cã ſup eodẽ articulo interponi quatuor appellationes:vt no.Jo.an.in.c.directe.ſ.eo.⁊ Spe.eo.tit.§.quoties.⁊ Bart.in.l.vna. C.vt nõ lice.in vna eadẽq3 cã tertio prouocare. ꝙ intelligit ſiue interpolatim habuit pars duas ſententias pro ſe ſiue cõ ſe.exẽplum:appellaui a ſñia lata cõ me:ſñia fuit cõfirmata.iterũ appellaui:ſñia fuit infirmata.tu potes appellare ⁊ ſic tertio.⁊ ſi ſñia fertur cõ te poteris iterũ appellare:nam hoc caſu quilibet noſtrũ habuit ſucceſſiue duas appellationes.quñq3 hoc cõtingit interpolatim: vt q: ego ſemel appellaui ⁊ obtinui ſñiam p me.tu iterum appellaſti ⁊ fuit ſñia p te lata.poſſu3 tertio appellare:⁊ ſi fuerit pro me lata poteris quarto appellare.vlterius nõ eſt licitũ cuiq3 noſtrũ appellare.
8 q: quilibet habuit duas appellationes. ¶ † Sed dubiũ eſt p quo mãdabit̃ ſñia executioni ex q̃ bis appellauit ⁊ bis obtinuit ⁊ nõ licet quarto appellare. Primo vr̃ ꝙ debeat obtinere is q habuit primã ſñiam:q: pſumptio eſt p eo ex quo bis fuit cõfirmata. Jn cõtrariũ facit ꝙ alter vltimo obtinuit. Spe.in.d.§.quoties.in prin.relinqt hoc diſputationi. Jo.an.in addi.dicit hodie dicẽdũ vt habet̃ in cle.j.de re iud.Ex qua colligit̃ actorem debere obtinere q habuit tres ſñias p ſe ⁊ dic vt ibi plene no.
9 ¶ † Et in fi.glo.not.glo.iuncto.d.c.lotharius.ꝙ geminatio appellationis ſeu multiplicatio ſine interuallo facta h3 vim vnius appellationis ⁊ ꝙ non recedit a iure ſuo pluries emittendo vbũ appello.h eñi vr̃ facere ex cordis abũdantia ad h.c.bone.ſ.e.vbi etiã pbat̃.facit in ſili in cle.j.
10 eo.tit. ¶ † Sed pulchrũ ⁊ difficile eſt dubiũ i geminaute[b] appellationẽ ex interuallo infra tẽpus tñ decẽdij.nũqd p ſcḋam appellationẽ videat̃ receſſum a prima ⁊ ſic nunqd poſſit proſeq̃ ſecundã: q: forte expedit ſibi eã magis pſeq.forte eñ fatale prime appellatiõis eſt lapſum ⁊ eſt infra tp̃s ſecũde appellationis.Bar.in.l.cũ procurator.ff.de no.ope.nun.tenet ſcḋam appellationẽ nõ valere: q: p primã pnuntiatũ eſt extinctũ ſeu ſuſpẽſum. l.j.ad turpil.c.veniẽtes.de iureiu.ergo ſcḋa nihil põt opari. Cõtrariũ ſentiũt doc.noſtri in.d.c.bone.⁊ d.Ant.in.c.dilecto.ſ.eo.⁊ dicit Gaſp.de cal. in.c.directe.ſ.e.in qõne facti defendiſſe cõtrariũ eius qḋ tenet Bart.allc.gl.ij.q.vj.biduũ.⁊ d.c.directe. ſed illud nihil facit q: loquit̃ i diuerſis grauaminibus.Adducit̃ tñ rõ põt eñ appellãs renũtiare appellationi ſue alterã interponẽdo ex quo tendit in ei⁹ fauorẽ.facit.ij.q.vj.ſi qs libellos.⁊.C.eo.
11 l.ſi qs.Nec ob. ¶ † Qḋ ḋr ſuſpenſum nõ põt amplius ſuſpẽdi q: imo cõtrariũ eſt verũ:vt pt3 in excõicato:q: põt iterũ excõicari.⁊ qd operet̃ ſcḋa not. in.c.ita quorũdã.j.de iude.⁊ vide de h l. c.capſin. iuncta gl.de reſcrip.puto ꝙ aut vult ſcḋo appellare ad aliũ iudicẽ ⁊ v3 appellatio ⁊ cenſet̃ renuntiare prime.de hoc vr̃ mihi caſus iũcta gl. in.d.l. ſi qs libellos canonizata.vbi.ſ.⁊ hec ſcḋa operat̃ reſpectu trãfferẽde iuriſditiõis de vno in alium vñ l3 non operet̃ effectũ ſuſpẽſiuũ opat̃ tñ tranſlatiuũ quo ei l3 iuris autoritate ne iuſte penitudinis humanitatis ei deneget̃.vt dicit text.in.d.l.ſi qs. Aut vult geminare appellationẽ ad eundem ⁊ tenet̃ opi.Bart.q: nõ video ꝙ ſcḋa appellatio poſſit opari nec effectũ ſuſpẽſiuũ nec deuolutiuũ ſeu trãſlatiuũ nã ex prima appellatione pnuntiatum eſt ſuſpẽſiuũ ⁊ cã eſt deuoluta ad ſuperiorem iudicẽ.ergo ſcḋa ad eũdẽ nõ v3 maxime:q: tp̃e interpoſitionis ipſi⁹ nõ põt appellãs p̃tendere intereſſe. Jdeo appellatio non v3 q: fundat̃ ſup intereſſe.ij.qḋ.vi.non ſolent.⁊.ſ.de elect.cum inter.
12 ¶ † Quid aũt ſi primo appellauit cũ hac ꝓteſtatione ſaluo iure in ſcriptis appellãdi.nunqd ſi ſecundo appellat in ſcriptis infra decendiũ cõputabit̃ tp̃s a prima appellatione vel a ſcḋa.⁊ vide Bart.in.d.l.cũ ꝓcurator.⁊ aliqd tetigit.d.Anto. in.d.c.dilecto.et ibi examinaui nuperrime hanc materiam in additione.dic vt ibi dixi.

1 ¶ De appellationibus interpoſitis ad archiepm iure metropolitico:poteſt eius vicarius cognoſcere:q: eſt idem tribunal.
2 Libellus ſup appellatione d3 cõcludere ſñias latas poſt ⁊ cõtra appellationem legitimam declarari irritas ⁊ inanes.5.
3 Abſentia delegati ab epo an poſſit appellari ad eius vicarium.
Juriſditio vicarij eſt ſuſpẽſa:ſuſpẽſo vel excõmunicato epiſcopo.
4 Procurator gñalis põt inhibere ꝓcuratori ſpeciali aliquid ex cã veriſimili nõ cogitata p dñm.
6 Appellari non poteſt ſm vtrũq3 ius omiſſo medio regulariter.
7 Appellari põt omiſſo medio ſi prius nõ opponat vel ſi ita eſt cõſuetudo.9.põt tñ pars opponere ẽt poſt.x.dies quo caſu ſñia remanebit rata.8.
10 A ſubdelegato appellat̃ ad primum delegãtem: niſi primus delegãs fuerit papa:quo caſu ad ipm non appellatur.11.
11 Ad papã põt appellari omiſſo medio niſi appelletur a ſubdelegato legati pape:quo caſu ad ipm ſubdelegantem appellatur.
12 Ad legatum pape appellatur omiſſis medijs in eius legatione.19.
13 Ad archiepm appellat̃ ab epo:niſi archieps litiget corã epo cum ſubdito ipſius epiſcopi.
Archieps aliqñ litigat corã ſuo ſuffraganeo.
14 Eps cõuenit ſubditos ſuos corã arbitris iuris: a quibus appellatur ad papam,

Anto. Franciſ. ¶ Circa hoc de principe cõcedẽte reſcriptũ impetr.an videat̃ habilitare inhabilẽ ſi impetrans forſan erat inhabilis ad impetrãdum. dicas p̃mo ꝙ reſcriptũ ḋr illud qḋ cõcedit̃ ſm ius cõe et ſi concederet̃ contra ius cõe nõ diceret̃ reſcriptum ſed priuilegium. vt eſt gl.i ver.noſcat̃.in.c.i.de conſti.li.vi.⁊ quo differãt reſcriptum ⁊ priuilegiũ:vide Bar.in.l.preſcriptione.C.ſi cõtra ius velvti.publi. in.ij.col.⁊ p eũdẽ Bart.in.l.ſi.in.j. col.ff.de cõſti.pñ. ⁊ vide Spec.in ti tu.de reſcrip.preſenta.i pñ.⁊ i.§.j.
¶ Et adde ꝙ reſcripti verba etiã enũtiatiua plene probant qñ cõcernunt factum proprium reſcribentis ⁊ ſup ipſis verbis reſcribens ſe fundat vt in cle.j. et ibi per gloſ.et doct.de proba.et not.in.c.ſi papa. de priuil.lib.vi.
¶ Et adde ꝙ reſcriptũ accipit viresq3 ĩtellecture ſcribentis.vt no. Bal.ſup marga. ſup Jnno.in ver. reſcriptũ.in ṽ.ſi.
¶ Adde etiã qḋ reſcriptum eſt cõmune vtriq3 parti vt p Spec.in ti. de reſcrip.preſenta.in prin.⁊ in.§. j.⁊ ḋ forma reſcripti confirmatorij cũ clauſula ex certa ſciẽtia:vide eũdem Spec.in tit. de reſcri.preſenta.in.§.rõne forme.in ver.ſequit̃ videre ⁊ vide eũdem Spec.in tit. de inq̃ſi.in.§.j.in ver.quid ſi in litera.vbi dicit ꝙ reſcriptũ ſemp d3 ita ĩterpretari vt reducatur ad ius cõe in q̃tum fieri põt ⁊ ad id qḋ dicit̃ ꝙ p̃nceps cõcedẽdo reſcriptũ inhabili videtur illum habilitare. Dicas illud eſſe verum qñ princeps cõcedens reſcriptũ haberet notitiam de inhabilitate impetrantis aut reſcriberet cum clauſula motus proprij vel ex certa ſcientia: alš nõ videretur eum habilitare per ea que habentur in.l.ſcripta.C.de p̃ci.impe.offe.⁊ in.l.ſi.C.ſi cõtra ius vel vti.pub.imo reſcriptum aliter impetratum diceretur eſſe ſurreptitium ⁊ non iuuaret impetrantem per ea que habentur in.c.ſuper literis.de reſcrip.

a Seb.Sab. ¶ Vicariū ſui. Uide Ro.in fin.lxxv.inci.ꝯceſſuꝫ eſt epo.
b Seb.Sap. ¶ Ad vicariū. Uide Rot.deci.viij.in ti. de offi. vica.in nouis. Feli.in.c.ſi qs ꝯ clericū.poſt Abb.ibi:colū.xi. Sed circa p̄dicta ꝯ.de ſo.cōpe.⁊ Roma.in ſing.cccclviij.inci.tu habes titulum.
c ¶ Practicas. Quali formari debeat libellus ſup reuocatione attēta toꝝ appellatione pēdēte.⁊ adde.d. Ant.hic ī v̄. q̄ro p̄mo ð practica li bellis.c.⁊ l.c. ꝯſu luit.in.ij.col.ā.c. ⁊ ꝙ ibi no.ð hoc.
d ¶ Legitima. Et iſtā formā tāq̄ tu tioꝛē ſeruandam eſſe dicit arch.ij. q.vi.ſūt q̄dā.§.ſi. q icipit ab eo āt.
e ¶ Excipitur. Caſus in qb⁹ pōt ap pellari omiſſo me dio.⁊ no.ēt Bar. in auſ. habita.C. ne fil.p pa. Item ad patriarchas priuilegiatos ap pellari pōt omiſ ſo medio.tex.ē ꝭꝫ vnā lec.l.c.antiq̄. de p̄ui.⁊ gl.l.c.re nouātes.xxij.diſ. ⁊ ad h̄ ꝙ ad p̄ri archā ꝯſtantino politanuꝫ poſſit appellari omiſſo medio ē ho.tex.⁊ ibi apte archi.in c.ſi cleric⁹.I ſi.xi. q.i.⁊ idē etiā dicit Archi.in.§.ante rioꝝ. v̄ſ. illo vꝫ. ij.q.vi.vbi ētdicit idēꝫ de p̄riarcha alexādriñ.⁊ alle. no.in.d.c.renouā tes.ponit etiā ar chi.i.d.v̄ſ.ſi illo. vcꝫ q̄tuoꝛ ex illis caſib⁹ in qbus ap pellari pōt omiſ ſo medio q̄s etiā poſuit hic.d.ant. itē formoti hi vnā regulā notabi.in iſta maria ꝙ vbi cūq̄ a iudice ſecu lari p̄t appel. ad iudicē eccleſiaſti cū poterit ad eū appellari omiſſo medio.ad h̄ alle go caſuꝫ ſingula rē quē nouū ad h̄ pōdero l.c. ſi duo b⁹.l ſi.ꝯ.c.qō not. qꝛ eſt magna lita tio ad.l. impato res.ff.e. Sꝫ forte poſſet r̄ſideri ad tex.l.d.c.ſi duob⁹ ꝙ ibi cōſuetudo nō dictabat vt ap pellaret ad papā tāq̄ ad ſup̄mā p ſonā. Iteꝫ limita in ſcholarib⁹ q i quolibet grama mine omiſſo me dio p̄ſſit appella ri ēt ð iure ciuili

15 Appellat omiſſo medio qñ medium eſt inhabile:
puta q eſt in excōicatione vel hereſi ⁊c.
16 Appellari nō pōt a vicario epi ad ip̄m ep̄m.lꝫ cō
ſuetudo ſit in ꝯtrariū q̄ nō vꝫ: niſi vicari⁹ cognoſcat
tāq̄ delegat⁹ epi:q̄ caſu appellat ad ip̄m ep̄m. 18.
17 A ſnīa lata p capitulū ⁊ ep̄m appellat ad ipſum
ep̄m qñ eps fuit ibi non tāq̄ prelatus ſed tāq̄
canonicus.ſecus ſi fuiſſet tāq̄ eps.
18 Eps pōt delegare cām ſuo vicario: quo caſu pōt
ad ipſum appellari:ſed ſi malitioſe hoc facit eps
excōmunicabitur per ſuperioꝛem.

Dilecti. De ſubdito vel dele gato epi ad archiep̄m appellare nō lꝫ vel generalius ſic. Appellatio omiſſo medio a iudice īterpo ſita cauſam nō deuoluit exceptione oppoſita.h.d. ſm cōem intellectū. Primo ponit querelā appel lātis:cui ſcdo dat iudicē. ibi: quocirca. ¶ Caſus literalis. Inter cōuentū ⁊ prioꝛē de lacu rubeo.⁊ F.militē corā magiſtro.A.ex delegatione ordina rij queſtio vertebat.idē miles ad bituricen.archi ep̄m appellauit tandē partes cōparuerūt in pre ſentia officialis archiepi bituricen.coram quo ex parte prioris ⁊ cōuentus fuit excipiēdo propoſi
5 tū:ꝙ cuꝫ omiſſo dioceſis epo fuiſſet ad archiep̄m appellatū ad quē gradatim debuit appellari in cā procedere nō debebat:ſꝫ qꝛ officialis hāc exce ptionē admittere denegauit p̄oꝛ ad ſedē apo.ap
c pellauit ſed officialis nō obſtāte app.tulit ſnīam ſuſpenſionis ⁊ interdicti in prioꝛē ⁊ cōuentū pre dictos. Mādat papa quibuſdā iudicibus quate nus ſnīas illas poſt hm̄ōi appellationē p̄mulga
d 1 tas denūtiēt nullas eſſe. Ber. ¶ † Not.i.ꝙ de ap pellationibus interpoſitis ad archiep̄m iure me tropolitico pōt eius officialis ſeu vicari⁹ cogno
a ſcere h̄ qꝛ idē eſt tribunal archiepi ⁊ vicarij ſui.[a] vt in.c.romana.ꝯ.eo.lib.vi. Idē p̄bat in.c.dilect⁹.
2 ꝯ.eo. ¶ † Scdo no.ex tex.practicā libellādi in cā appellationis vt petat ſnīas latas poſt ⁊ ꝯ appel lationem legitimam denuntiari irritas ⁊ inanes.
3 ¶ † Sed circa primū notabile quero de queſtio
6 ne hic non tacta per docto.nunqd a delegato epi
b poſſit appellari ad vicariū[b] ipſius epi an vero ſit neceſſe vt formaliter ad ip̄m ep̄m appellet.⁊ videt primo ꝙ non.arg.c.ſtuduiſti.de offi.leg.vbi ꝙ le gatus generalis pape non impedit ſe de cā alteri ſpecialiter delegata:ergo idē dicēdum de vicario epi.nam eps cauſam alteri delegando vr̄ cā arri pere a iuriſditione ſui vicarij:qō poteſt argu.in.l. iudiciū ſoluit.ff.de iudi.⁊ p Innoc.in.c.romana.
7 p̄alleg.vbi notāter dicit ep̄m poſſe inhibere vica
e rio ſuo ne de certa cā cognoſcat. Nā quēadmodū
f pōt eps ex libito ſuū vicariū ex toto remouere:vt no.glo.in cle.⁊ ſi principalis.de reſcri.⁊ no.in cle. ſi.de p̄cu.ita ⁊ forti⁹ pōt cognitionē certe cāe īter dicere.ar.in.l.q̄ de tota.ff.de rei vē.⁊ in.c.paſtora
g lis.§.atē cū.de offic.dele. In ꝯtrium facit:qꝛ idē eſt epi ⁊ vicarij ꝯſiſtorium vt in.c.ij.de ꝯſue.lib.vi.et in.d.c.romana.⁊ vt patet hic cognoſcit vicarius de appellatione ad archiep̄m interpoſita: qꝛ ipſe archieps videt cognoſcere miniſterio vicarij ſui: cum iuriſditio vicarij ſui non ſit ſeparata a iuriſ ditiōe epi ſed eſt pars iuriſditionis epi. vnde ſu ſpenſo vel excōicato epo ſuſpenſa eſt iuriſditio vi carij:vt leg.⁊ not.in.c.i.de offi.vica.lib.vi. Itē lꝫ p
8 delegationē ſit ab eo remota cognitio principa lis cauſe:nō tñ eſt remota cognitio cauſe appella tionis:et ex ſeparatis non ſit illatio: vt in.c.ij. de tranſla.preal.⁊ in.l.neq̄ natales.C.de proba. In hoc puto ſic dicēdū ꝙ aut eps eſt preſens puta in dioceſi vel loco p̄pinquo tunc debet appellari ad ep̄m non ad vicariū. Aut abſens in loco remoto tūc poterit appellari ad ipſum vicariū. Ad hanc diſtinctionē adduco tex.⁊ ibi no.p Jo. and.in.c.ſi

auſ. habita.C.ne fi.p pa.⁊ ibi Bal.in.iij.col.⁊ do.Alex.Jmol.in.l.j.§.ſi qs in princ.ff.eo.⁊ hoc idē dicit etiā do.Abb.pa.in.l. diſputatione ſua q̄ incipit gādulphus.in.xxviij.co.Alleg.Bal.in.d.auſ.habita.
f ¶ Oppoſitū. Ualeat ap.omiſſo medio ſi nō opponat in caſib⁹ in qbus non pōt app.omiſſo medio:⁊ ita ēt ſingl̄r colligit ex dictis Inno.in.c. cū bertold⁹.quē refert ⁊ ſequit ibi d.Ant.in.v.col.⁊ ceteri ſcribētes ð re iud.⁊ eſt caſus quē ibi ad h̄ mul tum pōderat iſte l.c.referēte.de p̄ ben.⁊ d.Ant.hic in.ij.col.⁊ gl.hic. ⁊ qō ibi no.ſꝫ poſ ſet reſpōderi qō ipſi ſcribētes lo quunt in caſu qñ appellat omiſſo medio ad aliuꝫ q alias cōiteri aliꝫ cauſis erat iudex litigantiū.ita re ſert hic.d.bar.de bellē. in addi.ad d.Ant.⁊ vide hic p.d.Phil.de pe ruſio.in.v.col. Anto. Franciſ. ¶ Corā quoꝝ ad quē debeat appel lari dicas ꝙ ap pllo dꝫ fieri de in feriore ad ſupio rē:illo dꝫ īterpo ni corā iudice a q̄ ſi ei⁹ copia hrī p̄t vl corā iudice ad quē ſi copia iudi cis a quo nō pōt hrī vel corā bone ſtis pſonis vt per Archi.l.c. appel latio.de ap.li. vi. ⁊ p bal.in.l. aptiſ ſimi.C.de iudi.⁊ l addi. Spe.l ti.de ap.l.§.i.l v̄.appel latio dꝫ interpo ni.⁊l cle.i.l p̄n.de re iud.⁊ p bar.i.l. i.l.§.ſi qs.i.iij.co. ff.de ap.⁊ p.d.ale xā.in.l.j.l.§.dics. ff.qñ app.ſit. vbi ēt dicit appellari poſſe ad ſe.apoſt. omiſſo medio.qꝛ papa dꝛ eē ordia ri⁹ toti⁹ orbis:vt in.c.cūcta p mun dū.⁊ in.c.p p̄nci palē.ix.q.iij.et id reſpectu appella tionis q̄ interpo nitur ad pa.nō vi detur eſſe curan dum de medio.

ſtra vnū.de offi.deleg.lib.vi.vbi patet ꝙ ſi recu ſatur delegatus epi debet probari ſuſpicio coꝛaꝫ ipſo epo ⁊ nō corā vicario ſuo:niſi vt ibi dicit Jo. an.eps ſit in remotis.nā cū in cā illa ſpāli delega tus ſit maioꝛ vicario ſuo: vt in.d.c.ſtuduiſti.nō eſt rationi conſonum vt iſte vicarius corrigat erroꝛē
4 illius ſed ex cā p̄dicta hoc poterit. ¶ † Adduco ſcdo.l.valde notabilē.ff.mādati.ſi hoiem.vbi dici tur gn̄alem procuratorē poſſe ex cā veriſimili nō cogitata p dn̄m inhibere ſpeciali p̄curatori nego tium an tenet:ſecus vbi eſt alis cā ⁊ p illā.l.no.ſo lēniter limitat.c.ſtuduiſti.p̄alle. vt legatus pape in prouincia poſſit ex cauſa nouiter orta ſeu veri ſimiliter non ꝯſiderata p papā tēpore delegatio nis inhibere delegato ſpeciali ne p̄cedat in cauſa ſibi ſpāliter delegata:⁊ p illā.l.audio Bar.tenuiſ ſe poſſe ep̄m ex tali cauſa ſtatutum ſeu diſpoſitio nem facere ꝯ legem:ex quo talis cā ſubeſt quam ſi legiſlatoꝛ conſideraſſet aut legē illā nō cōdidiſſet aut facultatē diſponendi ꝯtrium p̄hiburſſet. Et vide quod not.Bal.in.l.oēs populi.ff.de iuſti. et iur.et hoc eſt ſingulariter notādū ad materiā.c.at ſi cle rici.§.de adulterijs.de iud. Et vide qō not. do.de Rot.deci.ciiij.⁊ qō dico in.d.§.de adulterijs.als
5 eſt in deci.cclv. ¶ † Scdo q̄ro p declaratiōe ſecū di notabilis nunquid in cā appellationis debeat ſic pure libellus cōcipi vt ſentētie late poſt appel lationē reuocent in irritū. Inno.hic multū inſtat
c ponēdo varias practicas.[c] Nā qñq̄ petit reuoca ri qcqd eſt geſtum poſt appellationē ſeu p̄ceſſus vt poſt appellationē denūtiet irritus: vt in.c. di lecto.ꝯ.eo.qñq̄ petit vt appellatio p̄nuntiet legi
d tima.[d] ⁊ hoc ſolū pōt ſufficere ſm Inno. Nā reuo catio attentatoꝝ venit acceſſorie.nā ſi appellatio p̄nūtiet legitima patet p ꝯſequēs geſta poſtmo dum eſſe irrita :vt in.c.ſi a iudice.⁊.c.non ſolū.eo. tit.lib.vi. Cautiū tñ eſt ſm Hoſti.vt adijciatur ad maioꝛem expreſſionē vt dēnuntiet irritum qcqd geſtū fuit poſt et cōtra appellationē.⁊ hec eſt bo na practica vt euitet ꝯflictum opinionū vt ſic non reſtringat ſe libellās ad aliqd ſpāle ſed gn̄aliter
6 ad oia poſtmodum attentata ⁊c. ¶ † In glo.j.ibi dicas ꝙ gradatim eſt appellandū ⁊c. Ex hac pri ma parte glo.que durat vſq̄ ad v̄.de appellatio nibus interponēdis ⁊c.collige vnā regulā ⁊ qua tuoꝛ caſus exceptos.regula ponitur negatiue vt omiſſis medijs ſeu iudicib⁹ immediatis nō poſ ſit regulariter appellari ad ſuperioꝛē mediatum tam de iure canonico vt hic ⁊ in.c. romana. p̄alle. q̄ de iure ciuili.ij.q.vj. anterioꝝ.⁊ in.l.imperato
7 res.ff.de appella. ¶ † Excipitur[e] primo caſus qñ
e nō fuit oppoſitū[f] p partē aduerſam:⁊ no.hñ hunc
f caſum:qꝛ de hoc non habet alicubi tex.adeo qō Archi.in.c.ſi delegatus.de off.dele.lib.vi.dixerit Inno.⁊ Hoſti.tenuiſſe ꝯtrium in.c.referente.alle. in glo. Sed vt dicit Joā.an.hic non colligitur ex dictis illoꝝ ibi:⁊ Hoſti.hic ⁊ cōiter doc.ſequunt
g iſtam gl.vt quēadmodum tacitus[g] ꝯſenſus indu cendo conſuetudinē poſſit hoc opari vt dicam in caſu ſequenti:ita ⁊ tacitus ꝯſenſus in nō excipiē do. Et pro hoc qꝛ regulariter qō pōt facere cōſue tudo pōt opari pactū tacitū ſeu expreſſum lꝫ non p oīa iuxta no.p Bart.in.l.oēs populi.ff.de iuſti. ⁊ iure. Item facit iſte tex.in ar.vbi papa fundat ſe ſup appellatione:⁊ ſic ſuit onus hic excipere ⁊ ap
8 pellare. ¶ † Sed circa iſtū caſum ego formo op poſitionē ſatis fortē de.l.j.ff.eo.vbi dꝛ ꝙ ſi p erro rē fuit appellatū ad maioꝛē iudicē debitus erroꝛ nō nocet:ſecus ſi ad minoꝛem.videt ergo velle ꝙ ex certa ſciencia non valet appellatio omiſſo me dio. Ad hoc ꝯtrium r̄ſideo ſic ꝙ erroꝛ non nocet.ſ. vt iuriſditio ſit deuoluta ad iudicē debitum ac ſi ad eum fuiſſet appellatum. vt ibi ſentit Barto. non ergo negat quin parte non excipiente valeat
proceſſus

Sebaſti. Sapia.
g ¶ Tacitus. Hac ratione etiam in terminis ita de ducit Cald.l ꝯſi.j.in tit.de appel. vid Rot.dci.ccc lxxvij.incip.iſē ſi treſ.⁊ Abb.in c.referēte.j.de p̄ bendis.

☞Sebaſti. Sapia.

a ❡Conſuetudo. Vide Jo.ne ana. in ꝯſil.lj.incip.an cũ illoꝝ de monticulo.in fi. Abb.in rub.ꝫ.e.vbi Deci.late.

a ❡Conſuetudo. An valeat cõſuetudo ꝙ poſſit appellari omiſſo medio:⁊ vid hic do. Anto.in vlti.col. ⁊ glo. ma.in.c.nõ putamus.de conſue.in.vi. Et adde ꝙ nõ ſolũ vꝫ conſuetudo ꝙ appellet̃ a ſubditis ad ſuperiorem omiſſo medio ⁊ ſm eum valet cõſuetudo ꝙ appellet̃ a non ſubditis ad ſuperiorẽ omiſſo medio:caſus eſt.i.c. ſi duobus.in fi.ꝫ. c.nec ob.ꝙ ibi appellat̃ ad papã q põt adiri omiſſo medio q: reſpondeo ꝙ ibi appellabat de iure ciuili quo iure nõ appellat̃ omiſſo medio ẽt ad principẽ.vt.l.imperatores.ff.eo.

Zacharias.

b ❡Omiſſis medijs. Dic tu ꝙ h caſus nõ eſt de iure canõico ſingularẽ cũ eodẽ iure poſſit omiſſo medio ab lferiore ad ſuperiorẽ appellari.vt eſt gl.not. in.c.ſi duob⁹.iſto ti.⁊ no.plene Lã fran.in.c.qm̃ cõtra.§.iterlocutorie ⁊. appellationes.nu.70.verſi. quero quo ordĩe ſit appellãdum.⁊ ibi in apo.Cel.in ver.ad ſuperiorẽ ꝫ.de proba.

☞Sebaſti. Sapia.

c ❡Vicario. Nunquid aũt recuſato vicario tanꝙ̃ ſuſpecto recuſari etiã poſſit ep̃s.vide.n. Jaſ. tenẽtẽ ꝙ ſic in.l.apertiſſimi.col.iij. C. de iudi.ſed in ꝯtrarium videt̃ tex.in c.ſi contra vnum. ꝫ.de offi.deleg.

d ❡Ex parte. M. Materiã huius decre.vide latiſſime ⁊ forte melius ꝙ̃ alibi examinatã p Bal.l.§.nos aũt.inſti.d atti.tu.

ceſſus corã iudice maiori.Et ex hoc infert̃ ꝙ ſi
ſcienter appellauit omiſſo medio:⁊ hec appella-
tio aduenit in notitiã appellati poſt decendiũ: ꝙ
eo excipiẽte ſñia remanet rata:q: illa appellatio
non valet obſtãte exceptiõe:ſecus aũt ſi ſic appel
laſſet iuſto errore ductus:q: tũc appellatio deuol
uit cãm ad ſuperiorẽ iudicẽ debitũ.vel itellige de
iure ciuili:q: ius ciuile magis abhorret appella-
tionẽ gradatim non factã ꝙ̃ ius canonicũ: vt pa-
tet in.l.imperatores.vbi imperator nõ vult ꝙ ad
eũ etiã appellet̃ omiſſo medio.facit.ij.q.6.vi.ante-
9 riorum.❡†Secũdus caſus exceptus ſi conſue-
tudoᵃ fouet talẽ appellationẽ omiſſo medio in-
terpoſitã.⁊ ne hoc caſu hodie eſt ho.tex.in.d.c.ro-
10 mana.❡†Tertius caſus ſi delegat⁹ etiã ad vni-
uerſitatẽ cauſarũ ſubdelegauit vnã cãm alteri in
totũ:nã tũc appellat̃ ad primũ delegãtẽ.Et idem
intellige in delegato ad vnã cãm tñ eandem cãm
prorſus ſubdelegãte.vt in.c.ſuper qõnum.§.por-
ro.de offic.dele.⁊ in.l.j.ff. quis ⁊ a quo app.Et no.
hoc pro intellectu illius.l.⁊ maxime no.glo.inꝗ̃-
tum loquit̃ etiã in delegato ad vniuerſitatẽ cau-
ſarum vt nõ cenſeat̃ quaſi ordinarius in appella-
tione interponẽda a ſubdelegato:ꝫ cenſeat̃ quaſi
ordinarius in eo ꝙ ſubdelegauit. no.gl.in.c.cum
11 cãm.ꝫ.eo.❡†Quartus caſus exceptus eſt in pa
pa.ad eũ em̃ appellari põt omiſſo medio vel me-
dijs.ij.q.vj.ad romanã.Fallit ſi appellet̃ a ſubde
legato delegati pape q ſubdelegat nõ in totũ: q:
eũ delegat⁹ pape repñſentet pſonã ipſius pape nõ
dꝫ appellari ad ipſum papã ſed ad ipm̃ delegãtẽ.
12 vt in.d.c.ſup qõnũ.§. porro.❡†Extra glo.exci-
pe vnũ caſum in legato pape.Nã ſm eũdem opi.ad
b eũ põt appellari omiſſis medijsᵇ in ei⁹ legatione
ar.c.i.de offi.leg.⁊ ita voluit Jo.an.in.c.qð tranſ-
lationẽ.de offi.leg.⁊ ibi nixi.ꝫ glo.in.c.ij.de con-
13 ſue.lib.vi.⁊ vide glo.ij.q.vj.in.c.iij.❡†Sext⁹ ca-
ſus ſi archiep̃s cõuenit ſubditũ ep̃i corã ep̃o:tunc
em̃ nõ debet ad eũ appellari ne ſit iudex in cã ſua.
14 ❡†Septimus caſus ſi ep̃s ligauit corã arbitris
ꝯ ſubditũ ſuũ ſicut fieri dꝫ.xi.q.ð.i.ſi clericus.nam
tũc appellat̃ ad papã ab illis arbitris: vt not.gl.
in.c.ab arbitris.de offi.dele.li.vj. Quis poſſit di-
ci hunc caſum nõ recte excipi:q: illi ſunt arbitri
iuris:⁊ ſic ſuperior immediate eſt papa. vt in.d.c.
ab arbitris.⁊ notabis hunc caſum:q: illa glo.nõ
eſt alibi.❡Octauus caſus notabilis eſt qñ ꝯcur
rit iuriſdictio mediata:⁊ immediata.Exemplum ſi
appellet̃ a ſubdito ep̃i nã ſubdit⁹ ep̃i nõ facit gra
dum cũ ep̃o.ſed ambo ꝯcurrũt:⁊ ad hoc gl.nota-
bilis in.c.cũ ab eccleſiarũ.⁊ in.c.paſtoralis.de of-
fi.ordi.vnde hoc caſu appellat̃ ad illũ ſuperiorẽ ⁊
ad ipm̃ ep̃m prout voluerit appellãs.⁊ hoc videt̃
velle Jo.an.poſt Archi.in.c.romana.eo. tit.li.vj.
15 in v̄bo omiſſis.❡†Nonus caſus generalis vbi
mediũ eſt quoquo mõ ſublatũ puta q: iudex im-
mediate eſt heretic⁹ vel excõicat⁹ vel ſuſpẽſus.ad
hoc.c.ſi is cui.⁊ qð ibi not.de offi.dele.lib.vi.limi-
ta tñ ſm not.in.c.ſi qs ꝯtra clericũ.ne foro cõp.ſ.
16 reſpectu iudicis recuſati q ſubdelegauit.❡†In
ca.glo.ibi:⁊ idẽ credo ⁊c.hec particula glo.hodie
eſt reprobata in.c.ij.de conſue.li.vj. vbi habet̃ qð
non valet ꝯſuetudo vt a vicario ep̃i appellet̃ ad
ipſum ep̃m.Et ſi diceres quare ꝯſuetudo valet vt
poſſit appellari omiſſo medio. Pro ſolutione vi-
de glo.in.d.c.ij.nã ꝙ appellat̃ de vicario ad ep̃m
eſt cõtra ſubſtãtialia appellationis ſed ꝙ appel-
let̃ omiſſo medio non eſt de ſubſtantialib⁹: ſed de
circũſtantib⁹ ⁊ dic vt ibi latius habet̃. Nec ob.in
ra gloſ.alleg.in ꝯtrium.nã in.l.j.§.ſolent appellat̃
ad preſidẽ q nõ interfuit in ordine tanꝙ̃ iudex:vt
17 no. Inno.in.c.irrefragabili.de offic.ordi.❡†Et
hodie vide ho.tex.in.c.a collatione.ꝫ.eo.ti. lib.vj.
vbi ptꝫ ꝙ nõ appellat̃ a caplo:⁊ ep̃o ad ipm̃ ep̃m
ſi ep̃s interfuit capitulo vt prelatus.ſecus ſi inter
fuit in capitulo vt canonicus.⁊ ſic põt appellari
ab eodẽ ad eundem aliter conſideratũ.⁊ ſic reſpõ
detur ad.§.ſolet.⁊.c.multis.xvij.ni.ꝫ epiſcopus
18 reſpectu vicarij ſui ſemp eſt idẽ.❡†In ca.gl.ibi
qui non erat de curia dioceſis ep̃i.Dicit Jo.an.

et hẽc ꝙ fruſtra gloſ.hoc ponderat nã ⁊ ſi vica- e
c rio⁹ ſuo ep̃s delegat vnam cãm appellabit̃ ad ipm
ex quo non cognouit vt vicarius. Et ex hoc ha-
bes bonam practicã euitandi certo caſu appella-
tionẽ.Itẽ habes ꝙ ep̃s vel alius ordinarius põt
cauſam delegare vicario ſuo ⁊ ſi in fraudem hoc
fieret poſſet excõmunicari p ſuperiorẽ.Et in hoc
vide p Spe.eo.ti.§.nunc tractemus.v̄.ſed ſm pre
miſſa.⁊ qð not.in.c.ſup qõnum.de offic.deleg.Et
intellige ꝙ euitet appellationẽ interponendã ad
ſuperiorẽ immediatũ ep̃i:nõ aũt ad papã:cum ad
eum omiſſis oĩbus medijs poſſit appellari: vt.ꝫ.
19 dixi.❡†Et ſolũ hec regula reperit̃ habere fal-
lentiam in delegato pape ſubdelegante non in to
tum:vt in.d.c.ſuper queſtionum.§.porro. et tunc
non ad papam ſed ad ipſum delegantem appelle
tur:cum in eo repreſentetur perſona pape:vt ibi
no.q̃ ratio ceſſat in alijs delegantibus.vñ a dele-
gato legati poteſt appellari ad papã omiſſo lega
to delegante.vt in.c.cum bertoldus.de re iudi.vt
dixi.Itẽ a delegato ep̃i poterit appellari ad lega
tum pape:q: ꝯcurrit cũ ipſo:vt.ꝫ.dixi.⁊ hoc not.

1 ☞Tutor poteſt conueniri finita tutela de caſi-
bus incohatis durante tutela:niſi adminiſtratio
ſit tranſlata in curatorem vel alium.
2 Exceptiones cenſetur iudex non admittere pce-
dendo ad vlteriora.
Si iudex nõ admittat tacite vel expreſſe exceptio
nes:licite ab eo appellatur.
3 Iudex nõ admittẽdo vel reſpuendo exceptiones
ppoſitas:an ⁊ quo caſu poſſit ab ipſo appellari.
4 Tutela quotuplex ſit ⁊ eius exempla.
5 Mater nõ põt eſſe tutrix filiorũ niſi renuntiaue-
rit ſecundis nuptijs ⁊ velleiano.
6 Tutor nõ ꝯficiẽdo inuentariũ reddit̃ ſuſpectus.
niſi ſit ꝯſuetudo in ꝯriũ:valet tñ adminiſtratio.
7 Inuentarij confectionem poteſt remittere iudex
ex cauſa:puta ſi expediat pupillo ne ſecreta ſui pa
trimonij reuelentur.
8 Perſone religioſe an poſſint eſſe tutores.
9 Mater relicta tutrix teſtamẽtaria dꝫ ſeruare ſo-
lennitates:de quibus in auſ.matri ⁊ auie.
10 Mater nõ ſolum põt eſſe tutrix filiorum ſed etiã
curatrix:idem in auia.

d **Ex parte. M.** ᵈSi is qui deſijt eẽ tutor noĩe pupilli cõuenit̃ ⁊ inuitus poterit appellare. In p̃ma ponit̃ appellantis querela. In ſecũda dat iudices ibi: ideoq; mãdamus.❡Caſus literalis. Quedã mulier nomine filiorũ ſuoꝝ impetrauit literas contra quãdam aliã mulierẽ. M.noĩe filiorũ eiuſdem ſuper quibuſdã terris ad quoſdã iudices delegatos coram quibus dicta. M.excipiẽdo propoſuit ꝙ eũ res de quibus in iudicio litigabat̃ ⁊ predicti filij ſub poteſtate ac tutela ipſius nõ eſſent cũ iam ad ſecunda vota trãſiſſet ſup his rñdere nullatenus tenebat̃ eidẽ noĩe filioꝝ ſuorũ quorũ deſierat eſſe tutrix:⁊ q: iudices hanc exceptionẽ nõ admittebant ſed rñdere cõpellebant eandem ipſa ad ſedẽ apo.appellauit.vnde mãdat papa quatenus ſi eſt ita reuocato in irritũ quicquid poſt appellationem iudices inuenerint attentata audiant poſtmodũ hincinde propoſita. Ber.❡Not.i.ꝙ tutor alſ mater põt ratione tutele habere filios in poteſtate ⁊ quod pupillus eſt ſub poteſtate tutoris. pro hoc tex.ibi:ſub poteſtate ac tutela ⁊c.hoc etiã probatur ex diffinitione tutele. Eſt enĩ vis ⁊ poteſtas in capite libero conſtituta ad tuendũ eum qui propter etatẽ ſe defendere nequit iure ciuili inducta ac permiſſa.ita habetur in.l.j.ff. de tute. ⁊ inſtitu.eo.in prin.ſecus dic in curatore.nam curator datur bonis ⁊ non perſone ⁊ ideo nõ habet minorem in poteſtate:vt in.l.in copulandis.C.de
e nup.❡Secundo no.ꝙ p tranſitumᵉ ad ſecũda vo
ta extinguitur tutela materna ipſo facto.❡Ter
1 tio no.†eum qui deſinit eſſe tutor nõ poſſe conue
niri amplius nomine pupilli.qð intellige princi
piãdo negotiũ de nouo ſec⁹ in cauſis incohatis.
Nã licet expiret tutela p aduentũ pubertatis ni-

e ❡Per trãſitum Vide do.Ant.h: in.iiij.col.v̄ſ.quod ſi trãſierit ⁊c. Et adde ꝙ idem eſt ſi ſcðo non nubat ſꝫ turpẽ vitã ducat mr̃ vt dicit Spec.ſing.in tit. ne tu.§.nũc uicẽdũ.vñ.itẽ excipit̃ ꝯ matrẽ ⁊ ibi immediate põit qð dicendũ ſi ipſa ꝯbit ſpõſalia de pſenti abſq; copula. Et p primo de turpi vita.vide opt.tex.⁊ibi bar. in.l.his ſolis.C. de reuo.do. Itẽ adde hic ꝙ ſi mater que amiſit tutelã filioꝝ ꝓpter trãſitũ ad ſecũda vota deſinat hr̃e ſecũdum maritũ forte q: ille maritus moriat̃ poterit mater recuperare tutelã filioꝝ prius amiſſã ita dicit glo.no.in.l. adeo.in p̃nc.in v̄. priſtinã.ff.d acq. re.do. Sed in cõtrarium facit qð no.gl.i.c.j.de ele. ꝯin.li.vj.ſꝫ p itellectu materie vid ꝙ̃ ampliſſime ſcribit Bal.l.§. nos aũt.inſtit.de atti. tut. vbi reperies infinitas qõnes i hac materia. itẽ illud quod dixi d dimiſſione tutele ob turpẽ vitã ꝫ nõ tranſeat ad ſecunda vota tenet expreſſe bar.poſt glo.in.l.ſi qs ſub ꝯditione.in p̃nc. viij.col.ff. de teſt. tut.vbi ad hoc dicit ibi tenere gl. in auſ. hoc ſacramentũ.C. qñ mu. tu.offi. Itẽ circa id qð dixi an mr̃ p ꝯtractum ſpõſaliorũ amittat tutelã:vide p Bal.in d.§.nos autẽ. in xiiij.col. Itẽ pro eo qð dixi de ducente turpẽ vitã facit qð not.ang. i.l.cũ quedã puella.in p̃n.ff.de iur. om.iud.vbi dicit ꝙ vidua ducens vitã luxurioſam non retinet domicilium mariti.

bıloıninus tenet tutoı cauſam pncipiatã ꝓſeq
niſi adminiſtratio ſit trãſlata in curatorẽ: vt in.l.
2 vna.C.vt cau.poſt puber.tutoı adſi. ¶ † No.ibi:
exceptio neglecta ꝛc.ꝙ ſi iudex ꝓcedit ad vlterio
ra exceptione neglecta lꝫ expreſſe eã nõ repulerit
põt ab eo appellari.ꝛ ſic limita.c.dilecto.ẽ.eo.vbi
dicit ꝙ appellandum eſt demũ exceptione oppo
ſita reiecta: ſufficit enĩ ꝙ ipſo facto reiciat.ſ.pro
cedendo ad vlterioıa:ꝛ ſic colligit conſiliũ Alber.
Zuum qui conſulebat iudici vt non pronuntiaret
ſup exceptione volendo euitare appellationẽ qđ
nõ ꝓcedit vt hic.Et idẽ tenet Jo.an.in.c.dilecto.
prealle.ꝛ Bar.in.l.a procedẽte.C.de dila. qđ not.
3 ¶ † Quid aũt ſi iudex[a] nõ ꝓcedit ad vlterioıa ſꝫ
ſupſederet forte eã vexãdi excipiẽtẽ quẽ ſepe for
te citat ad audiendã deliberationẽ ſuã.vide Jo.
an.in.d.c.dilecto.vbi notãter cõcludit ꝙ ſi iudex
tertio humiliter reqſitus nõ pnuntiat ſup ea po
terit ex hoc grauamine appellari. argu.in.c.j. de
4 ſup.neg.prela. ¶ † In glo.ibi pferĩ oibus tutori
bus legitimis ꝛ datiuis ꝛc. Pro intellectu hui⁹
glo.vt purus canoniſta intelligat ſciendũ eſt quo
ad propoſitũ noſtrũ ꝙ quedã eſt tutela teſtamen
taria vt illa q̃ deferĩ p partẽ in teſtamẽto. Quedã
eſt quaſi teſtamentaria cõfirmata: vtputa ſi pater
in teſtamento dedit tutorẽ filio iam emancipato
ſeu nõ exiſtẽti in poteſtate ſua: puta qꝛ erat filius
naturalis tñ. Iſta enim dicitur quaſi teſtamẽta
ria ꝯfirmata: qꝛ tali filio in poteſtate nõ exiſtenti
non põt pater tutorẽ dare ſed datus per eũ cõfir
matur p ſuperiorẽ: ꝛ ideo appellaĩ modo ꝑdicto.
de quo tñ plenius dicendũ eſt: vt not.in rubri. de
ꝯfir.tut.ſeu cura.ff.ꝛ.C. Quedã tutela dicĩ legiti
ma vt illa q̃ deferĩ ꝓximiori: vt inſtit. de le. agna.
tu.§.i.ꝛ dr legitima qꝛ deferĩ a lege. Quedã eſt tu
tela datiua: q̃ ſic nũcupaĩ qꝛ daĩ a iudice in defe
ctum aliarũ tutelarũ.ꝛ iſte tutele deferunĩ ſucceſ
ſiue ſm ordinem ſupraſcriptum.nam teſtamẽtã
ria ꝑferĩ oib⁹ aliĳs: ideo vt quãdiu ſpes eſt de te
ſtamẽtaria: puta qꝛ pater dedit ſub ꝯditione non
ſit tranſitus ad legitimã: vt in.l.ſi qs ſub cõditio
ne.ff.de teſt.tute.ꝛ ibi pleniſſime examinaĩ p glo.
ꝛ Bar.pro hac materia vide auĩ.matri ꝛ auie. al
leg.in glo. In defectum vero teſtamẽtarie ſucce
dit ſecũda.ſ.quaſi teſtamentaria. Tertio in defe
ctum vtriuſqꝫ ſuccedit legitima in cuius defectũ
ſuccedit poſtmodũ datiua: hoc ꝓbaĩ ex ordine ru
brice iuris ciuilis. Primo enĩ tractat de teſtamẽ
taria. Secundo de cõfirmando tutore. Tertio de
tutela legitima. Quarto de datiua: vt in rubri.de
tuto.ꝛ cura.datis ab his. Et ex hoc arguiĩ ꝙ va
leat argumentũ ab ordine rubri.ad hoc qđ no.in
proemio ff.oꝝ. ¶ His ꝑſuppoſitis ſciendũ eſt ꝙ
mulier tpe ff.oꝝ nõ poterat eſſe de iure cõi tutrix:
poterat tñ impetrari a iudice ſpeciali bñficio.l.ſi.
ff.de cu.bo.dan. poſtmodũ iure codicis fuit am
pliata hec facultas vt habetur in glo. Nouiſſime
de iure autenticoꝝ fuit ſtatutũ vt liceret matri et
auie agnoſcere tutelã filioꝝ ſeu nepotũ: ita vt pre
feraĩ legitimis ſeu datiuis: vt in.d.auĩ. matri et
auie.ꝛ ita tñ vt ante oĩa duo obſeruarenĩ. Primo
vt renũtiaret ſcđis nuptĳs. Scđo vt renuntiaret
beneficio velleiani.vt in.d.auĩ.matri ꝛ auie. et in
5 glo. ¶ † Dubitaĩ qđ ſi mater[b] adminiſtrauit tu
telã abſqꝫ eo ꝙ renũtiaret ſecũdis nuptĳs ꝛ vel
leiano hec materia tractaĩ p Barto.ꝛ alios in.d.
auĩ.ꝛ fuerũt qdã in opinione ꝙ eoꝝ omiſſio non
vitiaret aſſumptionem tutele: qꝛ omiſſio modice
ſolẽnitatis nõ vitiat actũ: vt in.l.i.ff.de ven. inſpi.
Bar.ibi tenet ꝯriã ſniam q̃ ſatis placet: nã regu
lariter omiſſio ſolennitatis vitiat actũ: vt in.c.qꝛ
ꝓpter.de elec.ꝛ in.l.ſi vnus.C.de teſta. Sed ſolẽni
tas renũtiationis predicte nõ poteſt dici modica
nã ſi mater hꝫ ꝯſilium ꝛ opinionẽ nubẽdi conſu
meret de facili ſubſtãtiã filiorũ amore ſcđi mari
ti: vt in.l.lex q̃ tutores.C.de admi.tu. Sicut enim
mulier maritata non eſt apta ad tutelam propter
ſuſpicionem: ita nec mulier non deponens affe
ctionem nubendi.ita dicendum eſt reſpectu vel
leiani. Nam cum mulier habet priuilegium a vel
leiano inductũ vt nõ obligetur effectualiter pro
alienis debitis: ſi mulier nõ renũtiaret huic pri
uilegio poſſet ſe iuuare in preiudicium filiorum.
nã ſi non excluſit debitoꝛes pupilloꝝ obligaĩ ipſa
et ſic teneĩ pro alienis debitis: vñ vt non poſſit ſe
iuuare debet huic priuilegio renũtiare: ꝛ ſic non
poteſt dici ꝙ modicus ſit effectus huius ſolẽnita
6 tis. ¶ † An autem teneat adminiſtratio ſi nõ cõ
fecerit inuentarium plene no.Bar.in.l.tutoꝛ qui
repertoriũ.ff.de admi.tuto. vbi poſt multa tenet
ꝙ ſic lꝫ tutoꝛ ex hoc poſſit tanqꝫ ſuſpectus remo
ueri. Animum tñ not.in practica ꝙ vbi conſuetudo
ſubeſt de non cõficiendo inuentarium p tutorem
valeret talis conſuetudo.ar. in.l.de quibus.ff. de
7 legi.tenet Bart.in.d.l.tutoꝛ. ¶ † Et inter cetera
ponit alium caſum ſpecialẽ ꝛ notabilẽ: vꝫ vt iu
dex poſſit ex cauſa remittere tutori ꝯfectionẽ in
uẽtarĳ vt ſi expediat pupillo ne ſecreta patrimo
nĳ reuelentur.argu.in.l.ĳ.C.de ali.pupil.preſtan.
¶ Nunqđ aũt hec tutela materna dicaĩ legitima
an datiua diſputaĩ in.d.auĩ.ꝛ placet opi.Barto.
ꝙ ſit legitima tamẽ voluntaria qꝛ mater non cõ
8 pellitur ſi nõ vult.vt.d.auĩ.matri ꝛ auie. ¶ † Nũ
c quid epi[c] ꝛ clerici inferioꝛes ac religioſi poſſint eſſe
tutores cum ſit officiũ piũ.vide text.cũ glo.nota
bili quam tene mẽti in.c. peruenit.lxxxvi.diſtinc.
9 ¶ † Alterius dubitaĩ de qõne quotidiana. Nun
quid mater poſſit dari tutrix in teſtamento pa
terno vel ſola vel cum aliĳs. Hoſti.late proſeqtur
hic: qꝛ queſtio ꝯtingit ſibi de factoꝛ per legiſtas
ponitur in.d.auĩ.matri ꝛ auie. et aliquid in.d.l.ſi
quis ſub conditione. Et licet multe ſint opinio
nes: cõis tñ opi.canoniſtarũ ꝛ legiſtarũ eſt vt ho
die deputari poſſit qñ olim non poterat: qꝛ in le
gitima olim non poterat eſſe tutrix.vñ cũ hodie
ſit indultũ matri ꝛ auie debet ceſſare illa prohibi
tio.nã ſi nõ põt eſſe legitima foꝛtius nec teſtamẽ
taria. Aduertendũ tñ ꝙ nõ per oĩa ſoꝛtiĩ naturã
teſtamentarie.nã tutela in teſtamento ſibi decre
ta eſt in ſuſpenſo donec ſeruauerit ſolẽnitatẽ con
tentam in.d.auĩ.matri ꝛ auie.nam ſolennitas de
bet precedere actũ. ¶ In ea.glo.ibi: ſoluta eſt tu
te. Aduertendũ ꝙ ſi mater nõ petierit tutorẽ da
d ri filio[d] ꝯfeſtim infra annũ cũ poterit priuaĩ iure
ſuccedẽdi ipſi pupillo ſi deceſſerit in pupillari eta
te: ſecus ſi deceſſerit factus pubes. Idẽ eſt in quo
libet alio q poſſet ſuccedere impuberi ab inteſta
to.vt in.l.ĳ.§.cõfeſtim.ff.ad tertul.ꝛ in.l. matrem.
C.eo.tu.ꝛ in.l.ſciant.C.de legi.here.vide ho.text.
e inſtitu.ad tertul.[e] in fin. ¶ † Quero nunqđ qđ dr
10 hic in tutela locum habeat in cura[f] vt mater vel
f auia poſſit deputari curatrix filio. Spec.in tit. de
cura.§.cũ autẽ.ver.ſed nunqđ.tenet ꝙ ſic.ꝛ idẽ gl.
in prealleg.auĩ.matri ꝛ auie.ꝛ dicit ibi Bart.hoc
cõiter teneri.idem glo.in.l.ſcire.ff.de tuto.ꝛ cura.
da.ab his. ¶ Extra glo.opponitur contra finem
c.in eo ꝙ papa mãdat iſtis iudicib⁹ cauſe appel
lationis ꝙ cauſam audiãt hincinde iuſtificata ap
pellatione videtur enim ꝙ debuiſſet mandare vt
proꝛſus deſiſterent a cognitione ex quo iſta nobi
lis probabat deſĳſſe ſe eſſe tutricem.ar.c.cũ olim.
ẽ.de excep. Sol.non intelligas tex.ꝙ iudices de
beant cognoſcere inter iſtã quondã tutricẽ ꝛ aliã
mulierem reſcripti impetratricem ſed inter pu
pilloſ ꝛ iſtam tutricem.nã ex quo cauſa fuit ſemel
delegata.voluit papa prouidere iſti impetrãti de
iudicibus delegatis. Noluit autẽ cauſam remit
tere ad priores iudices vt non grauarent pupil
los ſicut grauarunt matrem: vnde erat ſuſpicio
contra eos oꝛta.

1 ☞ Copia relationũ vel cõſultationũ quas mit
tit iudex ad ſuperiorẽ eſt danda parti publicata
vel aliter autentica: vide late quando ſit dãda ta
lis copia in numero.2.

3 Partes qñ nõ cõcordãt in pũcto mittẽdo vel ad
deciſionẽ ſuperioris: vel ad conſilium ſapientis.

4 Iudex qñ hꝫ mittẽre cauſam ad ꝯſiliũ ſapientis
non debet facere punctũ ex ſe qꝛ tunc nulla adhi
beretur fides: ſed dꝫ interuenire conſenſus partiũ
q̃ ſi nolunt conſentire ſeruus vt.ẽ.3.

Partes

☞ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Si iudex.vide
Fel.late in.c.ſub
oꝛta.ẽ.de re iudi.
ꝛ Ro.in ꝯſ.cccx.
incip.circa ꝑmũ.
col.pe.ꝛ ꝙ vbi iu
dex tertio reqſit⁹
nõ pnuntiat poſ
ſit appellari.tra
dit Fel.in.c.ex li
teris.ẽ.de cõſtit.
ꝛ Roma.in cõſil.
cccxxvij.inci.in
ꝓpoſito caſu col.
ſecunda.

☞ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Si mater.que
reqrunĩ ad hoc qđ
mater poſſit eſſe
tutrix: et habere
adminiſtrationẽ
tradit Ang.i ꝯſ.
l.incip.in thema
te.in prin.

Zacharias.
c ¶ Nunquid epi.
Adde ꝙ de epo
ego puto ꝙ poſ
ſit eſſe tutoꝛ: ſꝫ nõ
adminiſtrare qꝛ dr
tutoꝛ honorari⁹
id eſt ob honorẽ
pupilli dat⁹ qua
tenus in maiori
reuerẽtia habea
tur.ita no.bar.in
l.iure nřo.§.i.ff.
de teſt.tut.ꝛ in.l.
qđ ſi foꝛte.§.ſunt
quedã.in.i.q.ff.đ
ſolu.quẽ.§.legit
in.l.vo ꝓcurato
ri.eo.titu.

☞ Sebaſti. Sapia.
d ¶ Filio. vide ad
hoc pulchrã limita
tionẽ quã tradit
Pau.de caſ.in.l.
clodius.i ſi.ff.de
acq.here.vbi po
nit de matro.ru
ſtica q̃ ignoꝛabat
ſe teneri ad petẽ
dum tutorem an
excuſetur.

e ¶ Ad tertul. Ad
idẽ vide tex.in.l.
oẽꝫ.§.ſi.C.ad ter
tul.ꝛ hoc credo ve
rũ etiã ſi mulier
ſi trãſeat ad ſecũ
da vota ſed etiã ſi
turpẽ vitã ducit
nõ petito tutore
filio ſuo p text.in
l.his ſolis.in fin.
C.de reuo.do.ad
de tñ qꝛ mater ꝓ
diga nõ priuatur
ſucceſſiõe filĳ ꝓ
pter tutorẽ nõ pe
titum ſm Ange.
in.l.ſulcinius.§.
adeo.ff.ex q.cau.
in poſ.eaĩ.ꝛ i.l.is
cui bonis.ff.đ v.
obl. Itẽ fallit qñ
mater eẽt minoꝛ
xxv.an.qꝛ tũc nõ
perdit ſucceſſio
nẽ.text.eſt in.l.ĳ.
C.ſi aduer.deli.ꝛ
iſtud etiã hꝫ locũ
ſi tẽpoꝛe mortis
mariti erat minoꝛ
poſtea intra vel
poſt annũ eſt effe
cta maioꝛ nunqꝫ
indiſtincte amit
tit ſucceſſionem: ꝛ
eſt veritas ꝛ cõis
ſnia per glo. not.
in.l. minorib⁹.C.
de his q.vt idi.in
glo.in ver.rñdeĩ
ibi: ſꝫ qđ.qđ bene
no.ꝛ ita etiam tꝫ
Bal.in auĩ.capti
ui.C.de epi.ꝛ cle.
vbi dicit ꝙ ita cõ
ſuluit poſt Spe.
q idẽ tꝫ in loco p
eum ibi allegato
Idẽ etiã tꝫ bal.i
l.qui cõtra.C. de
inceſ.nupt.ꝛ in.l.
ꝑcibus.in.v.vi.et
vĳ.col.C.de ipu.
ꝛ ali.ſubſti. Bal.
ꝛ Sali.l.ĳ.C.ſi ad
uer.deli. et idẽ tꝫ
Ful.ꝛ Alex.in.d.
l.minoꝛibus.ꝛ di
cit Ful.ꝙ ex facto
cõſuluit ꝛ quoti
dianũ eſt.ꝛ ita cõ
ſuluit Lud.i ꝯſil.
cclxxvĳ.inci.vi
ſis thematis nar
ratiõe ꝛc. de quo
etiã vide Pau.ꝛ
no.Alex.in.l.ſciẽ
dum.§.ſi.p illum
text.ff.qui ſatiſd.
cog.et Ful.in.l.i.
C.ex qui.cau.i in
teg.reſ.ꝛ iſta ẽ ve
ritas.ꝛ ita practi
caĩ qcqd teneat
Pau.in.d.l. mi
noꝛibus.

Zacharias.
f ¶ Habeat locũ i
cura. Ego dicerẽ
ꝙ ſic p rationem
Bar.l auĩ.mino
ris poſt glo.ẽ.ve
nio ad ſe.glo.C.q
da.tu.poſ.

a ¶ Intimaſti. Adde in materia relationis gloſ.i.ꝛ ibi.d.An.in.c.cū m.
el.ij.de teſt. Et qd ſi ꝓprie relatio ponit gl.in.l.ij.C.de leg.ꝛ vide etiā ꝙ
no.in hac materia do.de rot.deci.lxxiij.ſm ordinē meū nouiſ.ꝛ qd ple-
ne ſcribit.d.Ant.poſt Inno.in.c.ſup eo.el.ij.in antepe.co. vſ.circa pre
miſſa.in eo.ti.Et dicit.d.An.hic in.v.col.ꝙ qñ cā eſt cōmiſſa infra cer-
tū tps iudex ſi ſit
referre lr̄a illud
tps ꝯtrāctus ipſe
ſit ipedit⁹ cogno-
ſcere.ꝛ idē dicit
Do.l.c.cōmiſſa.l
ꝓn.de elect.in.vj.
vbi oīno vide.
Sebaſti. Sapia.

b ¶ Contradicen-
tib⁹. Ex his colli
git cautelā Bar-
tho.vero.in can-
te.lxxvij.incip.
eſt dubiū.ꝙ pars
ꝯquā iudex aliqd
dic:ðbeat ꝯdicer.

c ¶ Contradicēte.
Et verū iudex in
relatiōe ðbeat di
cere qñ partes ꝯ
dixerūt.vide h p
d.Anto.in vſ.iij.
quero an debeat
iudex.ꝛ.d.Ant.l
c.paſtoralis.l ꝓn.
l pe.col.de reſcri.
vbi dicit ꝙ rela-
tio irreuocabilis
debet fieri de cō-
ſenſu partium.
Sebaſti. Sapia.

d ¶ Qd iudex. vid
ad hoc plura per
Feli.in rub.ſ.de
treuga ꝛ pace.co
lū.iij.vſ.fallit.vi.

d ¶ Qd iudex. Et
idem dicit hic.d.
Anto.in.ij.co.in
fi.ꝛ Bar.ꝛ Bal.l
l.iuſiurādū.ꝛ ad
pecunias.§.ſi de
q̄litate.ff.de iure
iurā.ꝛ vide etiam
Bal.i.l.de dic.ff.
q ſatiſ.cog.ꝛ idē
dicit Ange.l.l.in
vēditiōe.§.i.ff.de
bo.au.iu.poſ.vbi
ēt vltra h dicit ꝙ
ſi ptes diſcordāt
in eligēdo ꝯſulto
rē oī cā electio ſpe
ctat ad iudicē et
alleg.ſpc.in ti.de
reg.ꝯſilij.§.i.v.ſi
exigitr ivno alio
loco.ꝛ vtrūqꝫ ho
rū ēt dicit Bar.l
d.l.i vēditiōe.§.i.
Anto. Franciſ.

¶ Circa iſtā ma
teriā de ꝯſultore
eligēdo.dicas ꝙ
dꝫ eligi a ptib⁹ vl
a iudice qñ ptes
diſcordāt l eligē-
do vt p Dy.ray.
ꝛ p Bar.in.l.i.in.§.
itē ꝓtor.quē bar.
legit in.§.ex hoc
reſcripto.ff.de vēt.inſpl.ꝛ idē etiā voluit Bart.in.l.in vēditiōe.in.§.ſi.
ff.de bo.auto.iud.poſ.ꝛ ſpe.in tit.de reqſi.cōſi.in ver.ſcias igif.ꝛ habeſ
p Bar.in.l.iuriſiurādi.§.ſi de qualitate.ff.de iureiur.ꝛ in.l.duo.ad fi.ff,
de re iudi.ꝛ p Alexan.de imo.in.l.de dic.in ꝓn.ff.q ſatiſ.cog.ꝛ ſi partes
eſſent diuerſi fori iudex vtriuſqꝫ fori eligit vt p Bar.in.l.iuriſperitos.
in.§.i.in lec.Ric.de Mea.ff.de excu.tut.ꝛ de materia ꝯſilij requirēdi in
cā ex forma ſtatuti aut alio mō:vide p Bar.l.l.i.in.§.ſi plures.ff.ð exer.
ꝛ p doc.cano.magis nouiſſimos ꝛ mod.in.c.ſi p lo debilitate.de of.dele.

5 Partes ſi cōſentiunt relationibus ꝛ ꝯſultationi
bus que mittuntur ad principem:an aliquo caſu
poſſint appellare.

6 A ſnia lata ſm conſilium ſapientis in quē partes
conſenſerunt:poteſt appellari.

Teſtes lꝫ approbenſ a parte q̄ ipſos producit: tñ
eoꝝ dicta poſſunt p ipſam partē reprobari qꝛ ap-
probauit perſonas ꝛ non dicta.

Intimaſti. [a]Exemplū rela-
tionis dꝫ parti-
bus edi anteq̄ fiat relatio vel ſumma
clarius ſic. Si iudex de iure dubitans
vult cōſulere ſuperiorē dꝫ ꝯſultationes corā par
tib⁹ edere:alſ eius verbis ꝯſultationis fides nō
adhibeſ.facit hoc.c.ad tertiā partē rubrice. Et p
intellectu ꝓmitte ꝙ lꝫ ex multis cauſis papa im-
pugnaret relationē factā p iudices iter alias ad-
iecit iſtā cāu:de qua l tex.ideo dicit tex.ꝓtereatc.
¶ Caſus lr̄alis. Papa mādat inqſitionē fieri ꝯ
quoſqꝫ hoſpitalarios: facta inqſitione inqſitores
ignorantib⁹ hoſpitalarijs trāſmiſerūt relationē
ad do.pa.nulla eis facta copia de inqſitionis pro
ceſſu.dicit papa ꝙ nō recte ꝓceſſerūt cū ſm leges
quoties iudex dicit ſe velle referre negotiū ad ſu
periorē ſtatim teneſ dare litigatorib⁹ apud acta
exemplū ꝯſultationis.Ber. ¶ Primo no.ex tex.
ꝙ ex iuſta cā pōt iudex inferior deciſionem nego
tij deferre ꝛ principē de iure cōſultare nec pōt de
hoc pars conqueri dūmodo malitioſe non fiat:qꝛ
eius ꝓprie eſt iura interpretari cuius eſt condere
in.c.inter.ſ.de ſen.excō.ꝛ in.l.fi.C.de leg. ¶ Scdo
no.ibi:legitimas ſanctiones ꝛc.ꝙ in materia re-
lationis ſeu ꝯſultationis ſtandū eſt diſpoſitioni
iuris ciuilis ex quo canonib⁹ non ꝯdicit.ꝛ idē eſt
de alijs materijs:vt in.c.i.ꝛ.ij.de no.oper.nuntia.
1 ¶ † Ultimo ibi:ꝯſultationis exemplū.No.ꝙ co
pia ꝯſultationis hēde dꝫ edi partib⁹ ꝛ fit iſta edi-
tio vt partes poſſint ꝯdicere dubio formato p iu
dicē ſi veritatē occultaret vel mēdacia infereret:ꝛ
debet hec copia tradi ſm docto.publicata manu
notarij:vel duoꝝ viroꝝ ſeu roborata ſigillo autē
tico vt nihil poſſit immutari.arg.c.qñ contra.de
ꝓba. ¶ In gl.ibi:ſi vero vult euitare onus iudi-
candi ꝛc.imo tūc iudex acriter punitur:nam effi-
citur infamis et punitur in.xx.li.auri.de quo di
cendum eſt vt habetur in dicta.l.ij.C.de legi.dicit
tñ Hoſti.ꝙ illa pena non ſeruabitur in foro cano
nico:vt in.c.i.de re iu.lib.vj.ita tranſeūt doc. Hec
opi.tanq̄ equa ſeruanda eſſet in iudicijs.ſed me-
ro iure poſſet dici ꝯtrium:qꝛ.c.i.nō loquiſ in mate
ria relationis:ſed generaliter iſi faciente aliquid
ꝯ iuſtitiā ꝛ ꝯ ꝯſcientiā.vñ cū ſit diſpoſitio gn̄alis
dꝫ referri ad ſpēs nō ꝓuiſas:vt in.l.ſancimus.C.
de pe.vel ſaltē cōcurret vtraqꝫ pena.nā illa eſt ſpe
cialis ꝛ de facili remouibilis.arg.in.l.quoties.ff.
2 de act.ꝛ ob. ¶ † Et in fi.glo.vt hāc materiā clare
habeas:ſcire debes ꝙ multis ex cauſis iudex re-
fert negotiū ſuperiori.qñqꝫ ex natura ipſi⁹ cauſe:
qꝛ eſt reſeruata ſuperiori:vt in.c.maiores.de bap.
ꝛ in.c.vt debitus.ſ.e.ꝛ in hac relatione nō habet
locū diſpoſitio hui⁹ tex.qꝛ cā relinquiſ auditorio
ꝓncipis. Qñqꝫ fit relatio virtute delegationis iā
facte:vt qꝛ princeps delegauit cām cognoſcendā
ꝛ inſtruēdā ꝛ inſtructā remittendā ad eū:vel ſim-
pliciter cōmiſit vt infra certū tps cā remitteref:
inſtructa vel nō inſtructa:ꝛ nō habet locū in hoc
diſpoſitio huius.c.qꝛ totus ꝓceſſus remittiſ ad
ſuperiorē nec ſtaſ vbis iudicis niſi quaten⁹ ꝯſtat
ex actis:vt.c.qñ.ſ.de proba. Qñqꝫ fit relatio ſu-
periori cā ꝯſulēdi cū de aliquo dubio in iure:ꝛ h
caſu loquiſ proprie iſte tex.ꝛ materia.l.i.ij.ꝛ.iij.C.
de rela.nā qꝛ hoc caſu nō remittiſ tot⁹ ꝓceſſus ad
principē ne fatigeſ:ſꝫ ſolū eliciſ ex actis punctus
dubius ꝛ qꝛ iudex poſſet punctū nō bene forma-
re nō ſtaſ relationi ſeu ſuis vbis ꝯſultatiuis niſi
copiā dederit partib⁹ vt ſi de cōſenſu partiū pū-
ctus fuit format⁹. Et in hoc ꝯſidera ꝙ qñqꝫ fit cō
ſultatio principis partibus ꝯſentiētibus ſeu ſal
b tem non ꝯtradicentibus:[b] qñqꝫ altera parte con
tradicente ꝛ appellante:qñqꝫ altera parte abſen-
te p contumaciā vel etiā ſine cōtumacia. Primo
caſu ex quo partes nō ꝯdixerunt ꝯſultationi for-
mate p iudicē nō poſſunt amplius ꝯdicere:vt in
l.i.§.queſitū.ff.de ap. Et p illū tex.ponit Bar.ibi
pulchrū dictū ꝙ ſi iudex aliqd dixerit pñte parte
ꝛ non ꝯdicente nō poteſt amplius ꝯdicere vr̄ eñ
conſentire.facit qd in ſimili no.Inno.in.c.ex par
te decani.de reſcri.ideo vtile eſt vt in actis ſemp
ſcribaſ parte pñte ꝛ nō cōtradicēte. Si vo fuit
c facta relatio parte ꝯtradicente[c] nō facit fidē niſi
aliter ꝓbeſ ex actis:vt in.d.l.i.ꝛ.ij.arg.hic.ꝛ in.l.i.
§.queſitū.ff.eo. Idē dic qñ altera parte abſente p
ꝯtumaciā vel nō fuit facta relatio:nam nō debet
credi vbis iudicis niſi quatenus cōſtat per acta:
3 vt in.c.qñ ꝯtra. ¶ † Quo ergo erit remediū ſi par
tes nō cōcordāt in formatione pūcti. Et dicendū
d eſt ꝙ iudex[d] poterit partes cōpellere ad cōcordiā
ꝛ ſi noluerint poterit interloqui factū ſic ſe habe
re:put ipſe format ꝛ niſi appelleſ ſtabitur interlo
4 cutorie ſue:vt in.l.fin.C.de rela. ¶ † Et hec ſunt
notanda in ſimili materia qñ iudex habet ꝯſule-
re iuriſperitū ex neceſſitate ſtatuti vt fides nō ad
hibeaſ pūcto formato p iudicē niſi interuenerit
cōſenſus partium modo predicto:vt not.in.d.l.i.
5 ¶ † Sed eſt dubiū nunquid poſſit appellari per
alterā partiū. Glo.vr̄ velle hic in fi.ꝙ nō eſt locus
appellationi ex quo partes ſemel approbauerūt
pūctū formatū p iudicē.dic melius vt colligiſ ex
no.in.d.§.queſitum ꝙ quatuor actus interuenire
poſſunt in hac materia. Primus pronūtiatio iu
dicis de conſultatione facienda ꝛ ab iſta non ap-
pellatur:qꝛ non grauat vt.ſ.dixi. Scds actus eſt
ipſa formatio cōſultationis ꝛ ab iſto actu a prin-
cipio pōt appellari ſi iudex verū non exprimit:vt
in.d.l.i. Sed ſi partes cōſenſerunt nō poſſunt cō-
tradicere añ ſniam. Tertius actus eſt rñſio prin-
cipis a qua nō appellaſ:qꝛ facit ius inter partes.
l.i.ff.de ꝯſti.princ.ꝛ in.§.ſed qd prin.inſtit.de iure
na.gen.ꝛ ciui. Quartus actus eſt ipſa ſnia diffini
tiua quā iudex profert ſm reſponſionem princi-
pis:ꝛ ab iſta poteſt appellari p text.in.d.§.queſi-
tum.nā poterit ꝓbari in cauſa appellationis qd
pūctus non fuit bene formatus ꝛ ꝙ p errorē con
ſenſerit. Item poterit cauſam inſtruere ex nouis
actis.nā habet locū nō ꝓbatū ꝓbabo p.l.p hanc
C.de tēp.appel.ꝛ in.c.cū Joannes.de fide inſtru.
6 ¶ † Ex his no.vnum pulchrum ꝛ quotidianum
e dictū ꝙ licet partes[e] conſenſerint vt iudex ferret
ſniam ſm cōſilium alicuius periti ꝛ conſenſerint
puncto formato per iudicem nihilominus a ſnia
f lata ſm conſilium ſapientis[f] poterit appellari p
rationes ſupradictas. Item qꝛ non conſenſerūt
in iuriſperitum tanq̄ in arbitrū vel arbitratorē
ſed vt in virum ſcientificum. In ſimili videmus
quod a iudice obtentu de conſenſu partium po-
teſt appellari:vt in c.cauſam.de re iudicata.et in
l.ex conſenſu.ff.de appellationib⁹. Ita in propo-
ſito ſic etiam videmus in teſtibus.nam licet pro-
ducendo teſtem approbet ipſius perſonam.iiij.
queſtione.iij.ſi qs teſtibus.nihilominus poſſunt

e ¶ Partes. in a
ſnia lata ſm cōſi-
liū ſapientis pōt
appellari.ꝛ idem
dicit Bar.in.l.ex
ꝯſenſu.in ꝓn.ff.ð
app.ꝛ Bal.in.l.li
tigatorib⁹.in fin.
C.de ap. Ang.in
l.ſi ꝯuenerit.in fi.
ff.de re iu.ꝛ p Ja.
de are.l tract.ſuo
de ꝯſilio ſapiētis
ꝛ adde ꝙ etiā po
terit dici nulla de
quo vide oīno eū
dem do.Abb.pa
nor.ꝛ qd ibi addi
di in.c.cū venera
bilis.in pen.col.
de excep.
Zacharias.

f ¶ Sapiētis. Ad
de ad hoc ꝓpoſi-
tū ꝙ ſi ꝯſuetudi-
ne ſtatuto vl par-
tium ꝯſenſu ꝯſi-
liū ſapiētis ad re
ferendā ſniam re
quiraſ ꝙ iudici nō
crediſ dicēti ſe ꝓ-
tuliſſe illam ſcōꝫ
ei⁹ cōſiliū niſi in
ſnia ſe ſubſcripſe
rint ſapiētes quī
ꝯſilium adhibue
rūt eritqꝫ tūc nul
la ſnia defectu ſo
lēnitatis nō adhi
bite ita multū ſin
gulr̄ no.Bar.l.l.
j.C.ne li.ꝓ tio pro
ca. Qd dictū re-
fert et illō multū
extollēdo ſequiſ
Laſ.ð orna.l.c.qñ
ꝯ.ſed nō memini
loci.cui adō pet.
de anch.l.c.cano
nū ſtatuta.v.ſimi
lē.q.ponit Joan.
an.ſ.de ꝯſti.
Anto. Franciſ.

¶ Circa h an cō
ſultor teneaſ ſe ſb
ſcribere ſnie late
de ſuo ꝯſilio qñ ē
elect⁹ l ſapiētē et
ꝯſultorē.dicas ꝙ
ipſe dꝫ l ꝯſilio cō
cludere aliquē eē
ꝯdēnādū vl abſol
uēdū:ꝛ iudex eſt
ille q ex forma ſta
tuti vl ex ꝯſuetu
dine hꝫ ꝓnūtiare
ſm ꝯſiliū ſapiētꝫ
ꝛ iō tūc nō dꝫ ipe
ꝯſultor ꝯdēnare
vl abſoluere.ſꝫ ð
ipſe iudex vt p bar
to.l.l.j.cir.me.C.
ſi aduer.li.ꝛ h caſu nō puto ꝙ ipe hēat neceſſe ſe ſubſcribere:qꝛ ipe ſi iu
dicat ſꝫ ipſe iudex ꝙ voluit idē bal.ibi l v.itē ē argumētū ð q̄ ēt p bal,
ꝛ ang.l.l.i.in.§.ſi qs ita.ꝛ ibi p alex.ff.de v.ob, vbi alleg.infinitas ꝯcor,

a ‹?›Sebaſti. Sapia. de molendino. Vide abb. in c. abbate ſancti Syluani. col. ij. ſ. de verb. ſig. ꝛ Iaſ. late in rep. l. quominus. col. viij. v. tertio pucipaliter. ff. de flumi. Bartho. vero in trac. ſerui. vrba. pdio. ſub rubric. de furno. in ij. q. ꝛ late per do. Iaco. de ſancto Georgio in inueſtitura ſua feudali in verbo cum molendinis. col. ij.

poſtea reprobari dicta: vt not. in c. preſentiũ. ꝫ. de teſt. Et hãc ꝯcluſionẽ firmat Bar. in d. §. q̃ſitum. ꝛ vide lati⁹ ad materiã circa ꝯſiliũ ſapiẽtis qđ ipſe no. in l. i. §. ſi plures. ff. de exer. ꝛ qđ dixi in c. ſi pro debilitate. de offi. dele. ꝛ hec ſufficiãt ad materiã.

1 ¶ Ius molendinorum: furni: ꝛ ſimilium quõ et qñ aliquibus competat.

2 Clerici non poſſunt eſſe tabernarij vel ſimiles: ſʒ bene poſſunt habere ius vt ſimilia non exerceantur niſi in locis eorum.

3 Lite pendẽte nõ debet reus ſpoliari vel prohiberi vti iure ſuo alꝭ a lege nõ improbato: licet illud ius ſit contra intentionem actoris.

4 Dilatio data ex partium cõſenſu non põt altera parte inuita reuocari. 7.

5 Ex plurib⁹ cauſis copulatiue deductis in appellatione ſufficit vnam probare.

6 Officiũ iudicis an poſſit implorari ante lit. ꝯteſ.

7 Dilatiões date an poſſint reuocari ſine cauſe cognitione: vel quando.

Interlocutoria data ex cõſenſu partiũ non põt p ipſum iudicem qui tulit amplius reuocari. 4.

8 Diſpenſatio facta p epm alicui ſcholari p ſniam fauore ſtudij non poteſt ſine cauſa reuocari.

9 Dilatione vel termino pendẽte põt iudex ſtatuere aliũ terminũ vel dilationẽ ad aliũ actũ ſucceſſiue explicandum eidẽ parti vel alteri: q2 nõ tendit in preiudicium prime dilationis.

10 An iudex poſſit eodẽ tempore dare diuerſas dilationes ad diuerſos actus.

11 Terminus alterius anni datur appellatori impedito etiam ex facto tertij: ſi nõ põt agere ꝯtra tertium ad intereſſe.

Significante.

Si añ litẽ conteſtatã circa principale negotium iudex aliquid innouat: vel diem aſſignataʒ ſine cauſa preuenit: licite appellatur: ſi procurator datus ad impetrandum ſuper appellatione non ſeruauit formam mãdati audiꝛ appellans etiã poſt annũ. Primo ponitur appellantis narratio. In ſecunda cauſe cõmiſſio ibi: ideoqȝ. ¶ Caſus literalis. Decanus ꝛ caplm magdun. impetrauerunt literas ꝯtra epm aurelieñ. ad quoſdã iudices ſup eo vʒ q2 dicebat capitulum carnifices nõ debere vendere carnes alibi q̃ in ſtallis decani ꝛ capituli magduñ. ſup quo iure eps moleſtabat capitulum pdictũ: partibus in pſentia iudicis conſtitutis datus fuit terminus de aſſenſu partiũ ad litigandum ſup ipſo negotio: pendẽte dilatione petebant decanus ꝛ caplm implorãdo iudicis officium vt cũ eps poſt citationẽ carnes vẽdi feciſſet in ſtallis alijs quod per ipſum epm factũ erat in ſtatũ priſtinũ reuocarent. Ex parte epi fuit ppoſitũ ꝙ cũ lis nõ fuerit ꝯteſt. ſup negotio principali locum iudicis imploratio nõ habebat: adijciebat inſup ꝙ cũ de conſenſu partiũ ad litigãdum terminus certus datus eſſet: ꝛ quantũ ad diẽ illã ſolutũ fuiſſet iudicium eorũdem iudices diẽ datã nõ poterãt preuenire niſi id fieret de ꝯſenſu partium: nec audire partẽ aduerſam in tali imploratione. Et q2 ſup his nõ audiebãt eũdẽ ad ſe. apo. appellauit dictus eps: infra annũ nuntiũ ſuũ ad appellationem proſequẽdã deſtinauit: qui tamen nuntius vt creditur circũductus cõtra inhibitionem ipſius epi ſup hoc ad quoſdã iudices ſibi certa ratione ſuſpectos literas impetrauit: ſed dict⁹ eps noluit vti lr̃is ſic obtentis: ꝛ ſic ann⁹ elapſus fuit. vnde hec omnia ſignificauit do. pape petens ab ipſo non obſtante lapſu anni ſe ad proſecutionem appellationis admitti. vnde mandat papa iudicibus quatenus ſi de huiuſmodi prohibitione ꝛ de appellatione ex cauſis premiſſis vel altera earũ ꝯſtiterit: reuocato in priſtinũ ſtatum quicqd poſt hmõi appellationẽ fuerit attentatum: procedant in negotio iuxta priorũ continentiã literarum. Ber.

b ¶ No. glo. No. ex glo. ꝛ ex tex. bonã regulã ꝙ dilatione pẽdẽte iudicis offiñ ꝯquieſcit adeo ꝙ illud ꝙ fieret p iudicẽ dilatiõe pẽdẽte eſſet ipſo iure nullũ ſʒ bal. h ꝛ i. l. ſine ps C. de dil. ꝛ l. l. pe. cir. ſi. C. de arbi. l. tñ ꝙ geſta dilatione pẽdente nõ poſſent de expſſo cõſenſu partium ratificari lʒ ptes añ factuʒ poſſent renũtiare dilationi: tñ poſt factum ꝯſenſus ptiũ nihil opaꝛ ſm eundẽ Bal. in d. l. pe. limitat iſtã regulam gl. ꝛ idẽ bal. i d. l. ſine ps. niſi iudex pmo reuocaret ipſam dilationẽ tũc põt pcedere ad vlteriora nõ expectato termino. Itẽ limita ſʒ eũdẽ bal. i. c. ij. de dila. niſi iudex velit exercere actũ ad ipſi⁹ dilatiõis executionẽ: q2 tũc ꝯqeſcit offiñ ipſi⁹ iudicis. tertio limita ſm imo. hic niſi iudex aliqd faciat i fauorẽ ei⁹ cui data fuit dilatio tũc ſi ꝯqeſcit offiñ ipſi⁹ iudicis alleg. l. ſi qs inſtituaꝛ. ff. de here. inſti. qđ no. q̃rto limita ſm Bart. ꝛ doc. in l. a filia. §. alũno. ff. ad treb. niſi ſit finita cauſa dilationis tũc bñ valeret proceſſus dilatione pẽdente.

Anto. Franciſ.

¶ Ad q̃ ſunt facta pẽdẽte appellatiõe poſſunt cõſenſu ptiũ ratificari. Dicas ꝙ regulr pendẽte appellatõe nihil pt innouari, vt in l. ſine ps hic alleg. qđ intellige verũ niſi deꝛ noua dilatio qui tñ dʒ aſſignari pẽdẽte prima niſi forſan cã dilationis eſſet finita vt in l. filia in §. alũno. ff. ad treb. ꝛ niſi etiaʒ eſſet reuocata dilacio ꝯſenſu ptiũ. vt p glo. ꝛ Bal. in d. l. ſiue pars. ꝛ alꝭ multas dilatiões ꝛ declaratiões ad d. l. ſiue pars. vide p Io. berta. de ſir. in ſuo reptorio in ver. dilatio. in ver. dilatione pẽdẽte nihil eſt innouãdũ.

1 ¶ † No. primo ex tex. ꝙ põt alicui in certo loco ius cõpetere vt alibi q̃
a in locis ſuis victualia nõ vendanꝛ ꝛ idẽ dic in furno: molẽdino[a] ꝛ ſimilibus vt poſſit ex ꝯſuetudine vel priuilegio cõpetere hoc ius in illo loco: ꝛ potuit induci ꝯſuetudo ſi alibi volebãt hoc exercere: ꝛ inhibiti acquieuerũt prohibitioni per tps legitimũ ad preſcriptionẽ cõplendam ad hoc qđ no. Cy. in l. ij. alꝭ. i. C. que ſit longa ꝯſue. facit. l. ſi qs diutur
2 no. ff. ſi ſerui. vendi. ¶ † No. ꝙ etiã in clericis ꝛ eccleſijs põt hoc ius cõpetere lʒ ipſi non poſſunt p ſe exercere officiũ carnificũ vel tabernario
3 rum: vt in cle. dioceſani. de vita ꝛ hone. cle. ¶ † Secundo principaliter no. ꝙ lite pendente nõ debet reus prohiberi vti iure ſuo nõ improbato a lege: lʒ illud ius ſit ꝫ intentionẽ actoris ſeu iuris deducti in iudi
4 cium. facit. c. i. ꝫ. vt lit. pẽ. ꝛ quaſi p totũ. ¶ † Tertio no. ꝙ dilatio data de partiũ conſenſu non põt ſine cauſa reuocari altera parte inuita. Et probat iſte tex. id quod dixi in c. cũ ceſſante. ꝫ. eo. vt interlocutoria lata de ꝯſenſu partium nõ poſſit reuocari altera parte inuita: intellige niſi ſubſit cauſa. Alterius no. ꝙ impedimentũ procuratoris ꝫ mandatum
5 preſtitũ prebet iuſtã cãm appellatori ꝯſequendi ſm annum. ¶ † Vltimo no. ꝙ appellans ex pluribus cauſis copulatiue deductis iuſtificat appellationẽ cauſarũ alterã approbãdo. ꝛ ſic facit ꝙ deducẽs plura copulatiue in libello nõ videaꝛ ſe obligare ad quãlibet partẽ copulat: de probandã: ſed ſatis eſt probare id qđ ſufficit ad victoriã de quo vide ꝙ dixi in c. licet. de proba. ꝛ per Bar. in l. diuus. ff. de re iudi. In gl. i. an h. ex hac gl. colliguntꝛ duo intellectus ad text. Primus eſt ꝙ eps erat in iſta poſſeſſione faciẽdi vendi carnes in locis ſuis ꝛ ſic habẽdi ius macelli ꝛ forte ꝯcurrebat cũ capitulo infra illam villã magduñ. ſed caplm dicebat hoc ius macelli ptinere dũtaxat ad capitulum ꝛ ſup hoc iure agebaꝛ: ꝛ hec lectu. ſatis clara eſt. Nã ratio decidendi fuit q2 lite pen. ſup hoc iure nõ debebat eps prohiberi ſua poſſeſſione vti. nã ſi potuiſſet in hoc iudicis offiñ implorari fuiſſet prius executioni ſnia mãdata q̃ lata. Sed ſm hũc intellectũ verbũ: pſertim. poſitũ in tex. ſtat pprie. nã idem fuiſſet ſi lis fuiſſet ꝯteſt. qñ debebat expectari ſnia diffinitiua nõ em dꝫ reus aliqd innouare in preiudiciũ litis ſiue in poſſeſſione ſua imo ſibi fieret innouatio ſi prohibereꝛ ea vti: vt in c. i. vt lit. pen. no. gl. in c. nõ ſolũ. e. tit. lib. vi. Et ideo glo. ſequẽs ſupplet ad tex. maxime ſed certe illa ſuppletio nõ eſt ex toto neceſſaria p tex. q vtiꝛ vbo pſertim. ſʒ põt dici ꝙ ſuppletio gl. procedit reſpectu totius tpis pẽdẽtie litis: q2 nõ debet aliqd innouari in pıudiciũ poſſeſſoris. ex hoc habes clariſſime primã lec. ꝛ rõnẽ decidẽdi. ꝛ quare licuit epo ob hãc cãm appellare.
6 ¶ † Scđs intellect⁹ eſt ꝙ capitulũ erat hic quaſi poſſeſſor in iſta quaſi poſſeſſione ꝛ agebat contra epm forte inquietantẽ ꝛ agebat forte negatoria negãdo hoc ius cõpetere epo: vel forte cõfeſſoria dicẽdo hoc ius macelli ſoli capitulo cõpetere. Et rõ decidendi fuit ſm gl. q2 nõ poterat implorari iudicis officiũ lite non ꝯte. ꝛ tunc non opʒ ſupplere ad tex. verbũ maxime. Sed aduerte q2 gl. nõ aperit hic quare lite nõ ꝯteſ. hoc officiũ iudicis nõ poterat implorari ꝫ inquietantẽ ꝛ innouantem circa poſſeſſionẽ actoris. ſed gl. i. ſup verbo: ſup his vr ponere duas rationes. Prima eſt ꝙ ſpãle eſt in delegatis cum adhuc poſſint recuſari ante litẽ ꝯteſt. nõ dʒ eis licere officiũ impartiri circa principale cũ adhuc nõ ſit firmata ipſorũ iuriſditio. Scđo glo. dicit ꝙ officium iudicis principaliter põt implorari ante lit. ꝯte. q2 ſuccedit loco actiõis ſeu deſeruit actioni intẽtate. ideo dʒ prius lis ꝯteſtari. ſecus vbi officiũ iudicis incidẽter imploraretur: q2 tunc nõ eſt neceſſaria litis ꝯteſ. ꝛ ſic rñdeo ad c. ij. ꝫ. de offi. iudi. Multi reprobãt hũc intellectum ꝛ preſertim. d. Ant. nõ placet dicẽti ꝙ ex quo caplm erat in hac poſſeſſione bñ poterat implorari iudicis officiũ vt nil ibi innouareꝛ in pıudiciũ poſſeſſoris. ego vero credo ꝙ hec lec. ſecũda ſatis iuridice ſuſtineri põt intelligẽdo prout firmiſſime credo in facto ꝯtigiſſe ꝙ hic eps negabat capitulum eſſe in hac poſſeſſione ꝛ ſibi hoc ius cõpetere. ꝛ de hoc erat cõtentio. ideo lite pen. ſup his nõ debebat eps prohiberi vti hac facultate a iure non improbata. Vnde nõ erat licitũ iudicibus ſup hoc aliqd interloqui lite nõ cõte. arg. c. conſultationibus. ſ. de offi. dele. ꝛ hic vide tex. opti. iuncta glo. ſi. in c. ij. de in integ. reſtitu. vltra mediũ. ꝛ tunc nõ oportet ſupplere maxime ad literã. ſed dicendum ꝙ lite non conteſt. non erat licitum iudicibus ſuper hac poſſeſſione ſe interponere cũ de ea eſſet contentio. ſed poſt litem cõteſt. ex quo agitur de poſſeſſione et proprietate poteſt interloqui ſi prius cõſtat de poſſeſſione. ad hoc. c. cũ veniſſent. ſ. de inſti. ꝛ ſic ex his habetur clare ſecundus intellectus. fatendum tñ eſſet qđ vbi conſtitiſſet de poſſeſſione actoris: nec de ea eſſet contentio ꝙ licite poteſt etiã delegatus ſuum officiũ lite conteſt. velle impartiri ꝛ reuocare omnia attentata in preiudicium actoris. pro quo vide tex. cũ glo. in cle. ij. vt lite pen. ꝛ per hoc poſſunt decidi multa hic
7 confuſe tacta per doc. ¶ † In glo. in ver. preuenire. in ſi. No. glo.[b] iun
b cto tex. ꝛ circa materiam iſtam doc. inſtant varia referendo. ſed concluderem ſic clare materiam ꝙ aut dilatio fuit data ſine cauſe cognitione ex iudicis officio: ꝛ poteſt eodẽ modo ſine cauſe cognitione reuocari: vt in l.

a ↪Sebaſt. Sapia. ¶ Statuit iudex. Uide Bar. hoc idem tenentē in l. ſi quis heres. ij. ff. de acqui. here. in l. liberto. §. fi. in fi. ff. de an. leg. in l. ij. in fi. ff. de re iud. qḋ declara vt per Card. in cle. i. in. x. q. de vi. & hone. cle.

b ¶ Et bar. & bal. i. l. fi. C. q admit. & d. Ant. in c. ij. de dila. & ſic habes vnā limitationē ad regu. ꝙ pendēte dilatione iudicis officiū cōquieſcit: eſt verū niſi ſup alio ꝙ ſup quo fuit p̄mo data dilatio: quia ſup alio articulo nō ꝯqeſcit officium iudicis: & ſic pēdēte illa dilatiōe valeret p̄ceſſus: ita bal. i. l. ſiue pars. in prin. C. de dila.

c ¶ Idē tz Imo. h col. vi. quia i his q̄ de nouo emergūt poteſt iudex ſe ītromittere ēt pēdēte dilatiōe. & ideo bal. poſt cy. i. d. l. ſiue pars. limitat p̄dictā regu. hui⁹ gl. in ver. p̄euenire. niſi ſu ſpicio emerſerit poſt datā dilationē. q2 tūc nō ꝯqeſcit offiū iudicis: & iō pēdente dilatione ſuſpect⁹ de fuga poterit capi p quo eſt gl. ſing. i. l. q̄ſitā. ff. ḋ pig.

d ¶ Et idē Bal. in l. ſiue pars. C. ḋ dila. nec ḋi iſto caſu innouari appellatione pēdēte ex q̄ ſimul aſſignātur plures ſucceſſiue dilatiōes: vt per Inn. i. c. ꝯſuluit. de offi. dele. & bal. i. l. ꝑperādū. circa prin. de iudi. & bar. in. l. ij. in fi. ḋ re iud. hinc dicit glo. no. in. l. i. C. ḋ ſuc. edi. ꝙ l̄ras tēpora p̄mi q̄ſiq3 interrogant̄ ſeqūtes. & dixit bar. in l. q̄diu. ff. de acq. here. ꝙ infra tps aſſignata vni q̄ꝫ ꝙ datur dilatio alteri.

e ¶ Uide oīno ad materiā hui⁹. c. i pn. qḋ no. Inn. et do. Ant. in c. cum iter canonicos. ḋ ele. in. vi. & in. c. ad diſſoluēdū. de de ſpōſa. impu. & do. abb. Panor. i. c. vlt. de p̄ſump. Et adde hic glo. no. i ver. potuerit. in c. olim. de excep. q̄ dicit ꝙ ſi iudex a quo eſſet cert⁹ de veritate exceptionis ꝓpter quā nō admiſſam appellatū eſt nō ꝯpelletur appellās corā

vt in. l. diē proferre. ff. de arbi. facit qḋ dixi in. c. cum ceſſante. ū. eo. & qḋ not. Bart. in. l. quod iuſſit. ff. de re iudi. & Inno. in. c. querelā. de elec. Si vero fuit data cum cauſe cognitione: & tūc aut interuenit conſenſus partium: & tunc reuocari non poteſt altera parte inuita cauſa legitima non apparente. et de hoc eſt bonus tex. hic quem adduxi in. d. c. cum ceſſante. ad p̄bandum ꝙ interlocutoria data de conſenſu partiū non poteſt reuocari altera parte inuita cauſa legitima non appar̄te. quam not. aut non interuenit cōſenſus partium: ſed iudex ex officio ſuo dilationē prefigit: & tūc ſi ceſſat cauſa dilationis poteſt illam reuocare. ad hoc text. not. in arg. in. l. a filia. ff. ad trebel. Exemplum: ſtatuit 8 iudex[a] terminum. x. dierū parti abſenti forte erat in villa ad cōparendū: ipſe reuerſus eſt infra. v. dies: certe poterat illa dilatio. x. dierum reuocari: quia ceſſat cauſa illius termini. Si vero cauſa nō ceſſat: & tunc nō debet iudex ſine cauſa aliqd attentare in preiudiciū dilationis. ar. in. l. ſiue pars. C. de dila.

8 ¶ † Et vide ad p̄dicta glo. not. in. c. cum ex eo. de elec. lib. vi. in ver. ad ſeptēniū. que ꝯcludit ꝙ ſi ep̄s diſpēſauit fauore ſtudij cum aliquo ad ſeptēnium non poteſt ſine cauſa euidēti diſpēſatione reuocare: qḋ no. & circa ceſſationē cauſe. vide qḋ no. Bar. in. l. luci⁹. ff. de lega. ij. & l. ij. C. de dila. & ea q̄ dixi in

9 d. c. cū ceſſante. † Poteſt tñ pendente vna dilatione ſtatuere terminum ad aliū actū ſucceſſiue explicandum eidē parti vel alteri: quia hic nō eſt p̄iudicium dilationis: vt ſentit hic Calde. & bn̄. & Bar.[b]

b in. l. ij. ff. de re iudi. Item dic ſi aliqd innouet̄. nam poſſet iudex occurrere dilatione nō obſtāte: quia nō preiudicat dilationi: ſed impertit̄ officiū ſuum circa alia. pro hoc. c. qua frōte. ū. eod. & c. cū teneamur.

10 † Aliquid aūt poſſit iudex dare ſimul duas dilationes ad diuerſos actus. vide per Spe. in ti. de dila. §. i. vſ. deliberatorie. & ſeq. ho. glo. in cle. ſepe. in ver. poſt dationē. de ver. ſigni. Et dic qḋ vbi ſecūdus actus depēdet a priori: ita ꝙ alterationē recipit ab effectu prioris actus nō pōt iudex ad diuerſos act⁹ duas dilatiōes p̄figere ſimul: ſec⁹ vbi actus ſunt oīno diuerſi. Pone exemplū: vult iudex p̄figere terminū parti ad poſitiones faciēdas puta. x. dierū. & aliam dilationem decē dierum ex nunc prefigit ad p̄bandum intentionē ſuam. certe hoc nō debet poſſe fieri. nam forte omnes poſitiones erūt cōfeſſate per partē aduerſam & ſic fruſtra dare t̄ ſecūda dilatio. Item & forte omnes negabūtur & ſic duriori p̄batione afficiet̄. expectādus eſt ergo finis poſitionis: ſecus vt dixi: q̄ñ act⁹ ſunt diuerſi: vtputa prefigo tibi terminū. x. dierū ad p̄ducendū teſtes: & extunc prefigo. v. dies ad p̄ducēdū inſtrumēta. nihil eñ p̄hibet hos terminos accu-

c mulare.[c] ſimul & hec not. ¶ In glo. in ver. ſup his. in fi. Declara hāc glo. quo ad p̄poſitū noſtrū: per ea q̄ dixi. ū. in glo. iij. alś. i. vbi eam expediui. & gñaliter ad materiā vide. c. ij. de offi. iudi. ¶ In glo. fi. ibi: nō poſſet eos recuſare &c. No. glo. & idē no. glo. in. c. cū olim. ū. de cau. poſ. & ꝓprie. & vide qḋ ibi no.

11 ¶ † In ea. glo. ibi: forte nō erāt ſoluēdo &c. Hoſti. dicit ꝙ ex quo p̄curator exceſſit fines mandati in nullo habuit p̄iudicare dño: ideo nō tenebat̄ dñs prius agere cōtra p̄curatorē. Aduerte hoc dictū Hoſt. p̄cedit reſpectu effectus īpetratiōis: illo eñ tā̄ attētata cōtra mādatū nō preiudicat dño: vt in iurib⁹ all. in glo. ſed hic agit̄ de alio preiudicio: quia appellator nō fuit p̄ſecutus infra annum. vñ q̄ēadmodū qlibet tertius impediēs p̄iudicat appellatori vt prius ſaltē agat ꝯ impedientē ad intereſſe: iuxta not. in. c. ex ratione. ū. e. ita videt̄ dicēdū in p̄curatore impedimentū preſtante contra formam mādati cum in hoc non ſit p̄curator. et ideo forte dixit glo. ꝙ non erat ſoluēdo. & notabis hanc glo. pro intellectu iurium que tribuunt ſecundum annum impedito. nā ſi impedit̄ facto tertij nō datur ſecundus annus ſed agitur cōtra tertium ad intereſſe ſi eſt ſoluēdo: alias reſtituit̄ vt hic. Et ſic pōt ſaluari gl. vel dic ꝙ ꝯtrariū gl. p̄cedit q̄ñ tertius fuit in dolo. ſed ipſe procurator credebat̄ circūuentus q2 forte falſo fuerūt date ſibi litere reuocatorie illius inhibitionis. & ex his habes materiam. c. intrinſecā expeditā. ¶ Extra gl. op. cōtra tex. C. de monopo. p toti: nam non l3 cōuenire vt certis p̄ſonis liceat vendere victualia et ꝙ alios non inſtruant vt ibi. Solue ſm Inn. cauſa fraudandi non eſt licitū ſic ꝯuenire ſed bene ex priuilegio ſeu conſuetudine hoc pōt licere vt hic: vel cōtrariū p̄cedit reſpectu perſonarū ſeu rerum ſecus reſpectu loci. i. vt in certo loco vendant̄. prima tñ ſolutio eſt ſecurior vt l3 impugnetur pactū tanq̄ captioſum: non tamen impugnatur priuilegium ſeu conſuetudo quod nota.

iudice ad quē appellatiōis veritatē p̄bare: l3 corā iudice a quo ſe obtulerit p̄baturū quā ibi ſequit̄. d. Ant. quā tene menti: q2 eſt ſin. limitatio ad iſtū tex. facit i ſimili. c. ſi duob⁹. i. fi. i. rñ. ū. e. Et vide olo qḋ no. ang. in l. ſi appellatiōe. C. de ap. vbi alle. Inn. i. c. paſtoralis. i gl. ver. nō videri. de of. dele. & no. i. d. c. olim. de except. Itē an diſpoſitio hui⁹. c. in p̄n. habeat locū i appellatiōe extraiudiciali dic ꝙ nō ſz Inn. i. c. venerabili circa finē. i. col. ḋ cēſi. & per Inn. & d. ant. i. d. c. cū inter canonicos. & idez dicit Inn. i. c. i. in ſi. co. de his q̄ ſi. a ma. p. ca. vbi idez lati⁹ examinādo ꝯcludit. d. ant. in prin. i. ix. col. et ꝙ ibi no. adē triplr limita iſtā ḋcre. i p̄n. & p. d. Ant. in c. i. l. j. col. vſ. not. vlteri⁹ de his q̄ ſi. a ma. p. ca. itez p intellectu et ampliatiōe hui⁹ decre. vide olo. d. anto. i. c. i nr̄a. i p̄n. ij. col. v. no. ꝙ exceptiōes ḋ p̄cur. Et addo ꝙ ſin. ſcribit do. poſt Inn. i. c. poſt electionē i. xi. col. ḋ ꝯceſ. p̄bē. Itē adde h ꝙ illud qḋ dicit iſte tex. i p̄n. eſt verū: ſi ḋ exceptiōis veritate q̄ p iudicē fuit reiecta ꝯſtaret notorie & p cōfeſſionē ptis aduerſe q2 tūc l3 cū ꝓponēs obtulerit ſe p̄baturū in cōtinēti tñ ex ſola ꝓpoſitiōe dicet̄ iuſtificata appellatio adeo ꝙ nō erit neceſſe p̄bare corā iudice appellatiōis ad h ē gl. fin. i. d. c. olim. in ver. potuerit. circa finē. ḋ exce. vt. ū. dixi.

¶ Intellige iſtū tex. de p̄batione q̄ incōtinenti offert̄ ēt cū aliq̄ dilatione ſz nō longiori q2 tūc ſatis ḋr incōtinēti offerri. ita determinat. d. Abb. in. c. l̄ras. de reſti. ſpo. p illū tex. circa fi. quē ad h dicit in iure eē ſingularē. ↪Sebaſti. Sapia. ¶ Alti. vid Feli. in. c. i. col. i. ū. e. vbi ponit differentiā iter appellationē iudicialē & extraiudicialē: vide ēt Abb. i cōſ. lxiiij. inci. venio ad pri mū. col. pe. l. i. vo.

1 ☞ Cauſa propter quam fuit appellatum d3 coram iudice ad quem iuſtificari.

2 Appellatio non iuſtificatur ex hoc ꝙ non admiſit iudex a quo exceptionē: ſed oportet quod probet illam exceptionem eſſe veram. 4. 7. fallit infra numero. 5. vbi non ſemper oblatio probationis iuſtificat appella.

Iudex non admittendo exceptionem partis non dicitur illam grauare: forte q2 putabat illā falſam vnde debet expectari donec probetur veritas.

Exceptiones modici p̄iudicij poſſunt ex leui preſumptione per iudicem repelli: ſi vero ſunt magni preiudicij non debent repelli ſine vehementi preſumptione.

3 Exceptiones & earum probationes ſi nō ſint admiſſe per iudicem: prebent legitimam cauſam appellandi. 4.

6 Notoria non debet iudex pati deduci in iudiciū.

d **Interpoſita.** Capitulum[d] famoſum et multū allegabile. & hoc dicit principiū

1 vſq3 ad. §. eidē. ¶ † Ad iuſtificandam[e]

e appellationē ex cauſa interpoſitā p̄bare op3 cauſe veritatē corā iudice ad quē niſi fuerit corā iudice a quo oblata p̄batio et reiecta. hoc dicit ſingulariter. ¶ Caſus literalis. Aliquis corā iudice cōſtitutus cā probabili aſſignata propter quam nō tenebat̄ r̄ndere: q2 iudex eam non admiſit appellauit: querit̄ vtrū corā iudice appella. ſufficit hoc p̄bare. ſ. cām ꝙ probabilē allegauit coram iudice a quo appellauit nec fuit admiſſus. R̄ndet papa ꝙ hoc nō ſufficit ſi cām illam ſuā non doceat eſſe verā niſi corā inferiore obtulit ſe p̄baturum & nō fuiſſet admiſſus. et propter hoc appellauit. Ber. f

2 ¶ † Nota primo ꝙ ex reiectione exceptionis legitime non iuſtificatur appellatio niſi coram iudice ad quē probetur illā exceptionē eſſe verā. Ex quo infero iudicem non grauare partem eo ſolo ꝙ exceptionem probabilem non admiſit. nam potuit moueri putando forte illam eſſe falſam. ideo vt preſumatur grauamen d3 expectari donec p̄bet̄ veritas ipſius. Et ex hoc infero ad aliud notabile dictum qḋ in facultate iudicis eſt exceptiones dilatorias vel peremptorias admittere vel repellere nec ex ſola admiſſione vel reiectione infert̄ grauamen appellationis iuſtificatiuū. & vide circa hoc Inno. in. c. poſt elec. de cōceſ. preben. prope finem vbi dat bonam theoricā iudici dicens quod f ſi exceptio eſt modici preiudicij poteſt eam ex leui p̄ſumptione repellere. Si vero eſt magni preiudicij vtputa exceptio de non petendo vel preſcriptionis non d3 moueri ſine p̄ſumptione vehementi qḋ nota.

3 ¶ † Ultimo[f] nota quod probationis oblatio: et repulſio exceptionis propoſite iuſtificat ipſo facto appellationē a iudice interponendam: ita qḋ ſufficit coram iudice ad quem p̄bare

Sebaſti. Sapia.
a ¶ Oblatio. Uide Semi.l.c.nō ſolū §.illa vo.vſ. q̄ro quare attētata.ē appel.i.vi. Rotā ſ̄ ti.ē appel.deci. xliij.ī nouis.Fel. in.d.c.i.co.i.ē.co.
b ¶ Oblatio. Utrū ad iuſtificādā ap pellationē pobla tionē ꝓbationis ſufficiat verbalis oblatio: an vo req raẗ realis.⁊ de ē p do. Ant.in.c.ex pte ade.de teſti.i xrix.col.qd aūt ī alijs caſib⁹ i qb⁹ requiriẗ oblatio: an ſufficiat vba lis: an vo reqraẗ realis: vid multū late p Jmo.in.l.ſi ſeru⁹ cōis.ī pn.ff. de vul.⁊ pup. gl.i c.qm̄ frequēter.§. in alijs.ve li.non cōte.in v.neglexe rit.gl.⁊ Bar.in.l. acceptā.C.de vſu.⁊ Bar.i.l.pe.ē diſt. pig.⁊ in.l. ſtoꝛ.§. ſi quis parat⁹.de ope.no.nū.⁊ latiſ ſime p Jmo.poſt Ang.i.l.ſi moꝛa. in.i.⁊.ij.col.ff.ſol. ma.⁊ vide tex.i.l. fund⁹ lucij.et ibi Bar.ff.de reſcin. vēdi.⁊ Bar.i.l.cū ſeru⁹.ff.de cōdi.et demō.⁊ vnā limi tationē quā pōit Bal.i aut.dos da ta.C.ē do.añ nup. ⁊ dic ꝙ vbi.l. exi git ꝓbationē eē incontinēti patā ſufficit ꝙ ſiat ob latio vbalis tñ ſi dūmō realis poſt ea breui tpe ſit ex hibēda: ad hoc ē tex.ſing.⁊ vnicus in iure canonico quē ad ē pōdera bat do. Fran. de are.l voce legēs ꝯ c. literas. verſus ſ.de reſti. ſpolia. Anto. Francis.
¶ Circa ē ꝙ di de oblatiōe reali a vl vbali: dicas ꝙ oblatio vbalis ſo la non ſufficit ad cōſequēdā actio nē vt ēt ſi ate cō parauit.⁊ ibi per Bar.C.de peri.⁊ cōmo. rei vendi. Et adde ꝙ obla tio cū cōſignatio ne etiā ab ex̄neo facta liberat de

exceptionē legitimā interpoſitā:⁊ ipſius proba
tionem oblatā:⁊ ꝙ iudex exceptionē ⁊ probatio
4 nē repulerit. ¶ † Sed quero de ratione decidēdi
ad vtrūq; dictum iſtius principij videlꝫ quare ſo
lum exceptionis legitime repulſio non iuſtificat
appellationē ⁊ ꝓbationis obligatio ſic.dic colli
gendo mentē glo.⁊ doc.cauſa immediate appella
tionis eſt ipſum grauamē.vt in.c.vt debit⁹.ē.co.
Sed ex ſola reiectiōe exceptionis: ꝓbabilis neceſ
ſario nō inferẗ grauamē: quia cum iudex habeat
cōpeſcere malitias litigantiū.vt in.c.finem.de do
lo ⁊ contu.facit.l.quidā eſtimauerunt.ff.ſi cer.pet.
potuit moueri ex iuſta cauſa ad illam exceptionē
repellēdam.nam ſepe exceptio in ſe eſt legitima ⁊
tamē eſt falſa: puta exceptio cōtra actorē ꝙ eſt ex
cōicatus:⁊ tñ in veritate non eſt excōicat⁹: ſed ex
cipitur cauſa differendi iudiciū ⁊ vexandi aduer
ſarium: ideo ex ſola reiectione neceſſario nō ꝓ
batur grauamē: ſed ſi corā iudice ad quem probe
tur poſtmodū veritas ipſius exceptionis tūc ap
paret iudicē grauaſſe ⁊ male motum fuiſſe ad re
iectionem: ſed qñ excipiēs obtulit ſe probaturum
incōtinenti non poteſt iudex nō admittēs aliquā
excuſationē habere ꝙ non grauauerit: quia pre
ſumpta malitia cōtra excipientē purgaẗ ex obla
ta ꝓbatione incōtinenti: nā in moꝛa modici tpis
non eſt periculū.l.ſi debitoꝛi.ff.de iudi.vnde cum
iudex reiecerit oblatā probationē oſtēdit ipſo fa
cto iniquitatē ſuam contra excipientē.ideo ſuffi
cit hoc ſolum ꝓbare ad iuſtificationē appellatio
nis dato ꝙ nō probetur veritas cauſe: quia ſine ve
5 ritate grauamē illatū eſt. ¶ † Sed quero pro de
claratione ꝑdictoꝝ ⁊ tex.nunqd indifferēter ꝓ
batiōis oblatio habeat iuſtificare appellationē:
dic ꝙ nō.ſed regulariter hic ꝓcedit. ¶ Fallit pri
mo in appellatiōe extraiudiciali que interponiẗ
a parte vel a iudice ꝓcedente tanꝙ pars.ratio eſt
quia non teneẗ pars recipere ꝓbationes alterius
partis cum non ſit iudex.hoc ſentit Jnno.hic. et
in.c.cū inter canonicos.⁊ in.c.quia ꝓpter.de elec.
et in.c.ad diſſoluendū.de deſpō.impu.ꝓbatur ra
tione.nam oblatio ꝓbationis iuſtificat ex eo ap
pellationē: quia detegit iniquitatē iudicis in no
lendo recipere iuxta officiū ſuum probationē ex
ceptionis legitime.ſed hec ratio ceſſat in pte cum
non habeat ad hoc officiū: nō enim poteſt eē iu
dex in cauſa ꝓpria.iiij.q.iiij.c.j.et.C.ne quis in
ſua cau.in rubro ⁊ nigro. ¶ Secūdo fallit vbi ap
pellaẗ in abſentia iudicis cum eius ꝓſentia habe
ri non pōt: iuxta ea que dixi in.c.ſuggeſtum.ē.co.
nam cum non ſit iudex qui recipit ꝓbationē obla
tam ridiculū eēt dicere ꝙ talis oblatio iuſtificet
appellationē. Jtem hoc fuit inductū ex iniquita
te iudicis ꝓbationem oblatam ſpernētis.que ra
tio ceſſat cū iudex eſt abſens.⁊ hoc ſenſerūt doc.
6 hic ⁊ bene. ¶ † Tertio fallit ſm Jo.and.⁊ cōiter
ſequētes quando offertur ꝓbatio contra rei eui
dentiam: vt ſi volo ꝓbare Titium viuere de quo
notoꝛie conſtat in loco ꝙ eſt moꝛtuus.facit.c.eui
dentia.ī.de accu. Nam notoꝛia nō debet iudex pa
ti ad iudiciū deduci.vt in.c.quoniā.ē. de ſi.ꝑſby.
Hec enim euidentia rei confundit preſumptionē
probationis oblate: ideo erit neceſſe ad iuſtifican
dam appellationē ꝙ probetur veritas ipſius rei.
¶ Fallit ⁊ quarto quando offertur probatio tem
poꝛe quo iudex nō neceſſitaẗ ad eam recipiendā.⁊
de hoc vltimo dicvt plene no.in.c.ex parte ade.de
teſti. Unum tamen tene menti ꝙ oblatio ꝓba
tionis iuſtificat appellationē quo ad deuolutio
nem cauſe oſtatat: non autem vt exceptio habea
tur ꝓbata in preiudiciū partis aduerſe: quia ini
quitas iudicis nō debet nocere parti: nemo enim
debet alterius odio ꝑgrauari: vt in reg.nō debet.
de reg.iur.lib.vj.⁊ hoc cōiter voluerunt doc.hic.⁊
vide glo.in.c.ex parte ade.prealle.⁊ plenius ibi dixi.
et videtur de hoc ibi caſus ſm vnum intellectum.
7 ¶ † Ultio ſcias ꝙ in dubio vertiẗ qualis debeat
b eē iſta oblatio ꝓbationis ad iuſtificandam ap
pellationē:⁊ due reperiūtur opi. Una vt ſufficiat
verbalis: vtputa ſi dicat pars ego offero me ꝓba
turum hāc exceptionē: iuxta id quod habetur in
l.ſi is a quo.ff.vt in poſſeſ.lega.hodie ꝯſtat hodie
agatur: vt ibi.⁊ hanc opi.fouet Hoſt.et pro eo fa
cit hec litera dum ſimpliciter dicit ſe offerēs ꝓ
baturum ⁊c. Secūda opi.eſt Jo.and.exigit enim
ipſe realem oblationē ꝓbationis: vtputa quia ſe
cum habeat teſtes vel inſtrumēta et ea offerat iu
dici. Si enim iudex tunc ſpernit et ob hoc appel
latur iuſtificata eſt appellatio hoc ſolo probato.⁊
iſtum tex.exponit offerēs ſe probaturum ⁊c. ideſt
probationes offerens.moueẗ quia ex ꝯ̄a opi.ſe
quitur abſurditas.nam facile eēt falſo excipiēti
ꝓbationē verbaliter offerre. Jtem quia verbalis
oblatio nil noui inducit cū in qualibet exceptio
ne tacite inſit oblatio ꝓbatiōis cum quilibet exci
piens teneatur ꝓbare ſuam exceptionē.vt in.l.j.
ff.de excep.⁊ in.l.in exceptionib⁹.ff.de proba. no.
in cle.ſi.de reſcrip.do. Anto.hanc opi.non ſequiẗ
ſed dicit ſufficere vt excipiens ſe offerat ꝓbaturū
incōtinenti: quia per hoc ſatis purgatur malitia
ꝑſumpta contra excipientē.ad hoc.c.lr̄as.de reſt.
ſpo.⁊ in.c.exhibita.de iudi.facit in arg.l. qō dici
mus.⁊ in.l.ratū.ff.de ſolu.⁊ hanc partē ſemper te
nui.⁊ diciẗ velle ꝓbare incōtinēti ex quo non ex
poſcit dilationes lōgioꝛes: ſed petit terminū bre
uiſſimū: vt ꝓbatur in.d.c.literas.et per hoc tolliẗ
motiuū Jo.and. Nam regulariter excipiēs nō te
netur ꝓbare incontinenti.nec etiam ꝓcedit aliud
motiuū ſuum ꝙ falſo poſſit offerri probatio: quia
poterit timere condēnationē expēſarū.vnde non
eſt veriſimile ꝙ offerret ſe incōtinenti probaturū
vel dato modico interuallo niſi crederet ſe veraci
ter poſſe probare.⁊ de hoc eſt tex.opt.in.d.c.lr̄as.
vbi purgaẗ ꝑſumpta malitia excipiētis per talē
oblationē ꝓbationis verbaliter factā: et tunc ex
pone iſtum tex.ibi: niſi hoc ſe offerens ꝓbaturum
incontinēti: ſcꝫ infra breuiſſimā dilationē. ¶ Jn
glo.ij.ibi: cum cauſam. Sol.hoc ꝯ̄rium vt ibi no.
et per glo.in.c.olim.ē.de excep.ꝓbatur enim illa
exceptio ex inſpectiōe reſcripti delegatorij.ad.c.
vt debitus.dic ꝙ illud.c.non probat ꝯ̄rium.nam
ꝓbabilitas cauſe includit ibi veritatē ipſius cau
ſe. Jtem declaraẗ ille tex.per iſtum.arg. in.l. non
poſſunt.⁊ in.l.nam ⁊ poſterioꝛes.ff.de legi. Et ad
c.dilecto.dic ꝙ ibi fuit ꝓbata veritas exceptiōis
per confeſſionē partis aduerſe.
1 ¶ Appellatio dı eē delata in curia ſi ipſā ap
probauit pars appellata aut iudex admiſerit: et
ipſam in curia teneẗ ꝓſequi appellās.⁊ nu.3.lꝫ ter
minus ad proſequendā non ſit prefixus.⁊ nu.2.
4 Appellās an poſſit inuito appellato cauſā ꝓ
ſequi in curia.

Eidem quoq;.

Si appellatio nō fuit recepta a iu
dice vel approbata a parte ſufficit appellāti mit
tere ꝓcuratorē ad ipetrādū ⁊ ꝯdicēdū: lꝫ pars ap
pellata ſit parata in curia ꝓſeq.h.d.vſq; ad.§.ille
deniq;. ¶ Caſus lr̄alis. Ecce aliqs appellauit le
gitime dı hic ꝙ ſi appellatio non recipiaẗ a iudi
ce: nec ab aduerſario approbeẗ licitū eſt appellāti
proſequi cauſam per ꝓcuratorē conſtitutū ad im
petrandū ⁊ ꝯdicendū tñ.lꝫ pars aduerſa per ſe
vel ꝓcuratorem idoneū apud ſedē apoſtoli. iudi
1 ciū recipere ſit parata. Ber. ¶ † No.i.ꝙ ſola ap
probatio appellationis per iudicē vel partē ap
pellatā facta facit cauſam eē in curia vt appella
to ꝓſequēte ꝑſonaliter: ſeu per ꝓcuratorē teneaẗ
appellatoꝛ ipſam appellationē in curia ꝓſequi.et
2 ex hoc duo infero. Pimo † ꝙ ſola approbatio fa
cit cauſam eē in curia: vt ibi tracteẗ: lꝫ terminus
nō fuerit ꝑfixus per iudicē ſeu partē ad appella
tionē ꝓſequendā.⁊ ꝓbat iſte tex.id qō dixi in.c.ni
3 colaus.ē.co.⁊ limita.c. ſepe.ē.eo. ¶ † Scdō no. ꝙ
ſola approbatio partis appellate ſufficit vt cau
ſa tracteẗ in curia: lꝫ iudex appellationē non rece
perit. Eſt ergo in optiōe appellātis qualiter ⁊ ad
quē velit appellare: ſꝫ ī optiōe appellati eſt an ve
lit cauſam tractare in curia. Et hodie adde caſū
in.c.j.eo.tit.lib.vj.⁊ aliquid tetigi in.c.vt debit⁹.
4 ē.eo. ¶ Sed circa tex.dubitaẗ † nunqd poſſit ap
pellatoꝛ

bitoꝛē ipſo iure. vt p Bar.i.l.ſolu tionē.de ſol.et in l.qui decē.⁊ ibi p Alexā.ff.de ſolu. Adde tñ ꝙ obla tio vbalis ipedit diſtractionē pi gnoꝝ.l.ſi pn⁹.C. de diſtra.pig.et oblatio cū conſi gnatiōe debiti li berat debitoꝛē et impedit curſum vſurarū diſſoluit ius pignoꝛis et trāſfert periculū in creditoꝛē.l.ſi creditoꝛi.et.l.ex ꝓdio.C.de vſu.dic cas tñ ꝙ oblatio rei debite ad hoc vt liberet a peri culo ab interitu dꝫ fieri congruo loco ⁊ tpe.vt in.l. illō.⁊ ibi p gl.de peri.⁊ cōmo.rei vendi.l.ſi.et ibi p Bal.C.de condi. inſer.⁊ p Alex.in l.qui rome.circa pn.ff.de ver.obli. et reliqua circa iſtā materiā vide as plene p Bar. Bal.⁊ doc.i.l.ac ceptato.hic all. addas tñ vnū qō puto valde nota bile ꝙ oblatio le gati facta p here dē legatario non ꝓdeſt heredi ad fruct⁹ lucrandos q̄ oīno ſunt reſti tuēdi legatario: etiā ſi legatarius fuerit in moꝛa re cipiēdi legatū.vt no.voluit Bal.in l.j.an.ij.col.C.de vſu.⁊ fru.leg.⁊ hu ius dicti puto rō nē eē qꝛ dñiū rei legate tranſit in legatarium a die moꝛtis teſtatoꝛis l.a titio.ff.de fur.

pellator inuito appellato cauſam ꝓſequi in curia: Inno.vi‑
detur ſentire ꝙ ſic.⁊ hoc mihi placet nam iſte tex.nō dicit ap
pellantem hoc non poſſe.ſed dicit ꝙ permittit ſibi impetra‑
re litteras ſi ſua appellatio non fuerit recepta: poteſt ergo nō
vti hac permiſſione in fauorem ſuum facta.argu.in.l.quic‑
quid.ff.de iudi.⁊ in.c.cōſuluit.de offi.dele. Ex quo enim ap‑
pellatum eſt ad papam nihil repugnat appellatorē proſequi
cauſam ſuam apud ſedem apoſtoli.nec appellat⁹ poteſt con‑
tradicere quia iudiciū redditur in inuitum.vt in.c.intellexi‑
mus.de iudi.⁊ in.l.inter ſtipulantē.§.ſi ſtichū.ff.de ver.obli.
Sed quando appellator nō vult in curia proſequi non poteſt
appellat⁹ niſi de ſeipſo cōqueri:quare ſi nolebat in curia pro‑
ſequi non reciperet prius appellationē.⁊ hāc materiam hu‑
ius.§.ꝓſequere plenius vt dixi in.d.c.nicolao.

1 ☞ Appellans poteſt ante inchoatā appellationē remitte‑
re cauſam ad iudicem a quo inuito appellato cui tamen con
dēnabitur in expenſis factis in illa appellatione: ſecus poſt
inchoatā appellationē.et nu.2.et.3.

4 Appellans an et quando poſſit appellationi renuntiare in‑
uito appellato.

5 Sententia ſi fuit lata pro me in qua victus non fuit condem‑
natus in expēſis:⁊ ipſe appellauerit:non poſſum ego appel‑
lare ratione expenſarū:ſed ſuper appellatiōe partis poſſum
petere refectionē ſententie quo ad expenſas.

a
1 **Ille deniꝗ.** a †Ante inchoatā proſecutionem
appellationis appellans poteſt ſi
vult inuito appellato petere vt remittatur ad iudicē a quo:
ſed cōdemnabitur in expēſis factis per partem aduerſam in
illa appellatione. ℂ Caſus lr̄alis. Aliquis appellauit ad ſu‑
periorem coram illo ad quem appellauit petit remitti ad eū
a quo appellauit pars altera cōtradicit:queritur an debeat
remitti.⁊ dicitur ꝙ debet remitti non obſtāte cōtradictione
alterius partis:ſed debet cōdēnari in expēſis legitimis ad‑
2 uerſario quas eū ꝓpter hoc feciſſe cōſtiterit.Ber. ℂ †No.i.
appellatorē poſſe re integra ſue appellationi inuito appella
to renūtiare.ad hoc.l.ſi quis libellos.C.eo.titu.canonizata.ij.
q.vi.ſi quis.re vero integra non exiſtēte nō poteſt in preiudi‑
cium appellati appellationi renūtiare: quia appellatio hoc
3 caſu eſt effecta communis.⁊ de hoc.§.latius. ℂ †Secūdo no.ꝙ
poſtꝙ appellationis cauſa eſt alteri per ſuperiorē delegata
non ꝫ appellatori appellationi renūtiare inuito appellato.
4 ℂ †Sed contra hoc ⁊ contra tex.oppo. nam ſola delegatio
appellationis non facit rem deſinere eſſe integrā cum nil vi‑
deatur adhuc geſtum cum appellato:ergo debet cōpetere fa
cultas illi renūtiandi. Jo.and.fatetur cōtrium:⁊ ad iſtum tex.
ſupplet maxime.vel ideo ſm eum fecit mentionem de delega
tione:quia tunc fiet remiſſio per iudicē delegatū:quia coram
eo debet fieri petitio remiſſionis ex quo cauſa eſt ſibi delega‑
ta.ſed idem Jo.and.in addi.Specu.eo.tit.§.in quibus.verſi.
xxxiij.refert Gui.de ſuza.in.l.ampliorē.C.eo.tenuiſſe appel‑
latorem poſſe cauſa nondū cepta renūtiare appellationi ſue.
per.d.l.ſi quis libellos.ſed ea cepta non poteſt in preiudiciū
appellati eo inuito.⁊ facit tex.in.d.l.ampliorem.§.ſancimus.
legiſte etiam tenent in.d.l.ſi quis libellos.ꝙ ad incommodū
appellati non poteſt appellator ſue appellationi renuntiare:
⁊ circa hoc multa ſcribunt. Sed vt clare habeas articulos
diſtinguerē ſic.ꝙ aut fuit appellatū ante ſnīam diffinitiuā:
aut poſt. Primo caſu ſi iudex a quo detulit appellationi non
b eſt amplius fas appellatori appellatiōi ſue renūtiare: b quia
tota iuriſditio quo ad illam cauſam tranſlata eſt per delatio
nem ad ſuperiorem.vt in.c.cum appellationibus.eo.tit.li.vi.
vnde etiā cōmuni cōſenſu non poſſunt appellās ⁊ appellatus
redire ad priorem iudicem.ita not.⁊ plene ꝓſequūtur ⁊ con‑
cludunt do.de Rota deci.cclv.lꝫ glo.de hoc vacillauerit in
d.c.cū appellationibus.Si vero non fuit delatū appellationi ⁊
tunc ſi res eſt integra poteſt appellator etiā appellato inuito
renuntiare appellationi ſue:vt hic.⁊ in.d.l.ſi quis libellos.ſi
vero res nō eſt integra aut appellatus nunꝙ approbauit ap
pellationē: puto ꝙ poſſit appellator renūtiare:quia non po‑
teſt appellat⁹ ſe iuuare ex eo qđ ſemp impugnauit:vt in reg.
ex eo.de reg.iur.lib.vi.ſi vero appellatus recepit ⁊ res nō eſt
integra:tūc ſatis puto ꝓcedere illam opi. Guil. quia per in‑
choationē cauſe appellationis eſt effecta ipſa appellatio com
munis.ad hoc quod not.in.c.ex cōqueſtione.de reſti.ſpo.facit
d.c.nicolao.⁊.d.§.ſancimus.Vel dic et melius hoc poſſe pro‑
cedere in appellatione a diffinitiua.nam tunc poteſt preten‑
dere intereſſe propter confirmationem ſnīe quam vult habe
re:ſed in appellatione ab interlocutoria non video quod in‑
tereſſe poteſt pretendere appellatus cum cauſa ſit remittēda
ad iudicem a quo.vt in.c.vt debitus.ꝰ.eo.⁊ hoc conſequitur

nunc ex renūtiatione appellatiōis.Unde poteſt ei dici quod
querīs intus habes. ⁊ facit quod no. glo. in ver.cōtradictiōe. a
Secundo membro principali cum fuit appelatū a ſententia
diffinitiua:diſtingue:aut res non eſt integra:⁊ nō poteſt inui
to appellato renuntiare appellans appellationi per ſupradi
cta.Aut res eſt integra:⁊ tunc ſi propter appellationem ap‑
pellatoris fuit excluſus appellatus a facultate appellādi nō
poteſt appellans renuntiare appellationi ſue ad incommo‑
dum appellati:nam iuris beneficio ſeu diſpoſitiōe eſt appel‑
latio hoc caſu communis:⁊ ſic poſſunt intelligi dicta legiſta‑
5 rum in.d.l.ſi quis libellos. ℂ †Pone exemplum in.l.omnē
honorem.C.quando prouo.non eſt neceſ.⁊ declaraui illam.l.
poſt glo.in.c.ſignificauerūt.ꝰ.de excep.nam ſi ſententia fuit
lata pro me non tamen fuiſti mihi condemnatus in expenſis
et tu appellaſti non poſſum ego appellare ex ſola omiſſione
cōdemnationis expēſarum: ſed ſuper appellatione tua poſ‑
ſum petere refectionem ſententie quo ad expenſas.vt in.d.l.
omnem honorem.hoc enim caſu ſi tu poſſes me inuito renū‑
tiare appellationi:lex vt ita dixerim decepiſſet me: quia ob‑
tentu appellationis tue ſubtraxit mihi facultatem appellā‑
di ne tot appellationes geminarētur ⁊ tibi daret facultatem
renuntiandi appellationi tue quod eſſe non debet:ſed ſi ap‑
pellatio tua non ſubtraxit mihi facultatem appellandi poſ‑
ſum renuntiare re integra te inuito: quia appellatio non eſt
effecta cōmunis per aliquem actum geſtum: in cauſa appel‑
lationis non potes tu principaliter proſequi appellationem
me volente renuntiare.vt in.d.l.ſi quis libellos.facit in cle.ſi
appellationem.eo.titu.⁊ vide quod not.Archi.ij.q.vi.ſi quis
libellos.et Jo.and.poſt eum in.c.i.eo.titu.libro.vi.plene per
Hoſt.in.c.ſi.de crimi.fal.poſſet tamen appellatus impetra‑
re literas ſuper confirmatione ſententie ſeu petere per ſupe‑
riorem ſententiā pro ſe latam cōfirmari.vt in.c.oblate.c.per
tuas.ꝰ.eo.⁊ vide circa petitionem confirmationis ſententie:
quod dixi in.c.ea que.ꝰ.de re iudi.

1 ☞ Grauamen ob quod fuit appellatum diſcutitur coram
iudice ad quem etiam parte contumace ⁊ lite non conteſtata
etiam in prima inſtantia.⁊ nu.2.

3 Appellatus non debet citari quando fuit datus terminus
ad proſequendum.

Appellās non debet citari per appellatū qui ipſe vult proſe
qui appellationē in vltimo menſe termini:ſed ſatis eſt quod
requiratur in curia.

4 Iudex a quo non eſt citandus in diſcuſſione appellationis.

1 **Sane.** †Articulus appellationis interpoſite a gra‑
uamine diſcutitur per iudicē ad quem parte
abſente per contumaciā etiam lite non cōteſtata in appella‑
tione vel principali. ℂ Caſus lr̄alis. Aliquis appellauit a
grauamine coram iudice appella.paratus eſt ꝓbare graua‑
men propter qđ vexerat appellādū:pars aduerſa citata cō‑
tumaciter ſe abſentat.queriť quid ſit iudici faciendū:rn̄det
papa ꝙ iudex poteſt ſuper hoc procedere li.non cōte.lꝫ litis
cōteſta.nōdum facta fuerit in articulo appellationis:vel in
ipſo negotio principali:quia cum in caſu illo iniquitas prio‑
ris iudicis arguatur principaliter non eſt rigor iuris requi‑
2 rēdus ex quo cauſa perplexitatis poſſit ſequi.Ber. ℂ †No.i.
ꝙ appellatio ab interlocutoria poteſt diſcuti ⁊ finiri ſine con
c teſtatione litis aduerſario cōtumace. c quid autem de cauſa
appellationis a diffinitiua.vide qđ dixi in.c.per tuas.ꝰ.eo.
ℂ No.ij.ꝙ li.conte.requiriť ex iuris rigore:qui quidē rigor
non debet hoc caſu obſeruari. ℂ Ulti.no.ꝙ in appellatione
ab interlocutoria nil petitur a parte:ſꝫ tm̄ redarguitur ini‑
quitas iudicis: agitur enim de facto ſuo et vt iuriſditio de‑
3 uoluatur ab eo ad ſuperiorē. ℂ †Sed pro declaratione tex.
queritur qualiter pars cōſtituatur in cōtumacia in cauſa ap‑
pellationis vt ſic ſit locus ꝓceſſui lite non conte.prout hic di.
Sol.doc.intelligūt ⁊ bene ꝙ cōtumax eſt pars ſiue fuit cita‑
ta ab homine ſiue a lege.vt in.c.i.de elect.lib.vi.ſiue ex prefi‑
xione termini ad appellationē ꝓſequendā: iuxta diſpoſitio‑
nem.c.ſepe.ꝰ.eo.Et inter cetera ponit hic Hoſti.bonū dictū
ꝙ abſente appellatore poteſt appellat⁹ in vltimo menſe anni
proſequi appellationē.iuxta id quod habetur.ij.q.vi.appel‑
latore.⁊ non erit neceſſe facere appellatorē citari in partib⁹
perſonaliter:ſed ſatis eſt ꝙ requiratur in curia.nam ſi opor‑
teret eum citari perſonaliter ſorte propter viarum diſtantiā
totus ille menſis laberetur:vnde ideo dicunt ſolum appella‑
torem hoc caſu requirendum:non dicunt citandum: ad hoc
aut.ei qui.C.de tēpo.appel.⁊.d.c.appellatore.⁊ hoc idem te‑
4 nuit Bar.ibi:vide quod dixi.ꝰ.c.oblate. ℂ †In glo.ſi.in ſi.
Ex hac glo.iuncto tex.no.ꝙ vbi iudex tulit interlocutoriam
ſententiam in fauorem alterius partis non eſt ipſe iudex ne‑

ℂ Ille deniꝗ.
do.Abb.l.c.dile‑
ct⁹.el.iij.de ꝓbē.
itelligit iſtū tex.
vbi loquit̄ ꝺ cōdēna
tione expēſa⁊ qñ
appellās remitti‑
tur ad priorē iudi‑
cē vt itelligat̄ qñ
appellatio fuiſſet
iniuſta:ſec⁹ dicit ſi
fuiſſet iuſta.adde
hic Ang.i.l.ſi qs
libellos. C.e. vbi
dicit ꝙ renūtiās
appellatiōi ſemp
vꝫ cōdēnari in ex
pēſis.et alt.Inn.
in.c.ex pte.de re‑
ſcri.⁊ adde ꝙ no.
Bal.in.l.oēm ho
norē.vñ.mō ergo
nūqd.C.qñ ꝓuo.
nō ē ne.vbi ponit
an appellās poſ‑
ſit renūtiare ap‑
pellationi inui‑
to appellato.vid
do.Ant.i.d.c.ex
parte.ꝰ.in vlt.co.
⁊ qđ ibi no.de re‑
ſcri.Adde ꝙ diſ‑
poſitio hui⁹.§.nō
hꝫ locū qñ iudex
a quo detulit ap‑
pellatiōi ſi alr̄ nō
eſt iudex i ordina
rio ꝑmanens.ita
elegāter diſputā
do deciderūt do.de
Ro.dec.cccxlviij
in.ij.co.in ordine
meo nouiſſimo p
tex.in.c.cū appel
latiōib⁹ friuolis.
de appel.in.vi.
Sebaſti. Sapia.
b ℂ Renuntiare.
Quī appellationi
iterpoſite vel iter
ponēde poſſit re‑
nuntiari: tradit
Feli.i.c.ex pte.ij.
co.ij.vñ.ſꝫ de iſto
articulo.ꝰ.de re‑
ſcri.Bal.i.l.poſt‑
ꝙ liti.col.vi. vñ.
tertio q̄rit.C.de
pac.in.l.per hāc
C.de tēpo.appel.
Ang.i cōſi.clxxx‑
viij.inci.A.et.B.
cōtradixerūt.⁊ in
cōſi.ſeq. Deci.in
cōſi.lx.col.i.
c ℂ Cōtumace.ſꝫ ſi
pars eēt pſens de
beret lis cōteſtari
ita ꝓbat̄ i h tex.a
cōtrio ſenſu.⁊ gl.i.l
ſi.ad quā aduerte
vbi all.§.vi.qꝛ ibi
ꝓbat̄ cōtriū.ſ.ꝙ in
exceptiōib⁹ dila‑
torijs ſeu perem‑
ptorijs nō ſit ne‑
ceſſario lis cōteſtā
da.⁊ ita doct.ibi:
vñ i hoc gl.nō vr̄

bñ loq:lʒ Jo.an.
hic aliud velit p
no.i.d.§.ſegta.lʒ
ibi loquiť qñ op
poniť exceptioin
cā principali:ſed
hic loquiť in cau
ſa appellatiōis i
qua neceſſario hʒ
ferri ſnīa.c.vt de
bit⁹.ſ.e.vñ teneo
ꝙ ſit neceſſaria li
tis ꝯteſtatio par
tib⁹ p̄ſentib⁹ qđ
p̄cedit ſine lis ſit
ꝯteſtata in cauſa
p̄ncipali ſiue nō:
ſm Jo.de imo.h.
ꝛ adđ ꝙ cū appel
lationis regulať
ſm naturā cauſe
p̄ncipalis vñ ſi i
cauſa principali
nō erat neceſſa
rio lis ꝯteſtanda
idē erit i cā appel
latiōis:ꝛ ſi cā pn
cipalis erat ſum
maria ita cēſeť cā
appellatiōis.ita
ſing.dicit Ang.i
l.j.ff.eŋ q app.p
iſtū tex.bñ facit
glo.in.c.illud.xij.
diſt.qđ no.

cessario citandus in diſcuſſione appellationis. Nam vt hic
patet ſufficit ſola cōtumacia appellati vt p̄cedatur ad finien
dum articulū appellationis:pro hoc.c.venerabilib⁹.de ſen.
excō.lib.vi.dixi plenius in.d.c.cum ſpeciali.§.porro.in gloſ.
in ver.coram.ſ.eo.

1 ☞ Clauſula appellatione remota:poſita vel alia clauſula
in medio literarū referatur ꝛ ad p̄cedentia ꝛ ad ſequentia.
et numero.3.4.et.5.

2 Clauſula appellatione remota operatur hodie effectū ſuum
ſicut ꝛ olim.

1 # Inquiſitioni.
† Clauſula appellatione remota in medio literaꝝ poſita reſpicit premiſſa qūibus annectitur non ſequētia niſi repetať in fine literarum
et hoc ſi negotia ſunt ſeparata.non diuidiť. ¶ Caſus lr̃alis
loco. Cum plura negotia in vna cōmiſſione ponuntur minime ſe cōtingentia:et clauſula illa appellatione remota ponitur in medio literarum:reſpicit tm̄ p̄cedentia:niſi in fine cō
2 miſſionis clauſula illa reiteretur. Ber. ¶ † No.j.ꝙ clauſula
appellatione remota in reſcripto principis appoſita etiam
hodie operatur effectū ſuum.nā cum iſtud.c. emanauit poſt
e.vt debitus.ſ.eo.non poteſt dici ꝙ corrigať per illud.c.ꝛ ſic
falſa eſt opi.glo.ibi ꝛ ſequaciū volentiū hanc clauſulam hodie nil operari per illud.c.vt debitus. Adde alias rationes
quas poſui in.d.c.vt debitus.et in.c.paſtoralis.eo.titu. Nec
obſt.ſi dicatur ꝙ cauſa exempli fecit mentionē de iſta clauſula quia non adduxiſſet nos per hoc ad iſtum errorē:cum ſine
cōmemoratione ipſius ſuffeciſſet dicere quoties clauſula in
medio ponitur etiam habuiſſem⁹ diſpoſitionē magis generalem. Poſuit ergo serioſe exemplū in remotione appellationis vt haberem⁹ maiorem claritatē tam reſpectu huius
3 clauſule ꝙ reſpectu aliarum clauſulaꝝ. ¶ † Ex hoc ꝛ ex tex.
no.ꝛ tene menti ꝙ vbicūꝗ in eadem diſpoſitione annectunť
plura negotia ſeparata clauſula in medio eorum poſita non
cōcernit totam diſpoſitonē ſed dūtaxat precedentia:qđ valet
4 ad ſtatutū ꝛ cōſimiles diſpoſitiones. ¶ † Ulti.no.ꝙ regulariter clauſula ſeu qualitas in fine diſpoſitionis poſita nō reſtringitur ad immediate precedentia:ſed cōcernit omnia in
5 diſpoſitione ꝯtenta.ꝛ dic vt dicam cum glo.ſi. ¶ † In glo.ſi.
Hoſt.hic ꝛ Jo.and.poſt eum:dicit ꝙ non poteſt in hoc dari
certa doctrina:ſed ſm diuerſitatē caſuum ſiat diuerſa relatio. Quandoꝗ id quod poniť in principio concernit omnia
a ſequētia.ᵃ ꝛ idē de eo ꝙ ponitur in medio:vt in.c.ſecundo requiris.preall. Quandoꝗ clauſula ſolum cōcernit p̄cedētia:
vt hic. Quādoꝗ dictum in principio intelligitur repetitū in
fine:vt in.c.paſtoralis.hic all. Tu vide qđ clarius et plenius
dixi in.d.c.ſecūdo requiris.tam reſpectu effectus clauſule ꝙ
alicuius qualitatis adiecte in aliqua diſpoſitione an concernat omnia p̄cedentia ꝛ ſequentia:vide per Bar.in.l.pretor.ꝛ
l.ij.ff.vi bo.rap.ꝛ in.l.talis ſcriptura.ff.de lega.j.ꝛ per Spe.
in tit.de inſtru.edi.§.nunc autem videndū.verſ.item excipe.
et glo.in.c.caue.xxviij.q.j.ꝛ in cle.ij.de here.et in.c.ſtatutum.
de reſcrip.lib.vi. Et pone exemplū in vno negotio concernēte plures articulos:per id quod habetur in.c.cum dilectus.
de reſcri. In pluribus vero negotijs pone exemplum per.c.
cum veniſſent.ſ.de teſti.

↪ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Sequētia. Uide ꝗ late ſcribit
Jaſ.et aliȷ̄.in.l.ſi
idē cū eodē.§.ſi.
ff.de iuriſdi.oim
iud.ꝛ i.l.j.C.de li
be.p̄te.ꝛ Pau.d
ca.in.l.pe.vbi do.
Sozi.ff.d re.dub.

↪ Sebaſti. Sapia.
b ¶ Nec p̄deſt. Al
de que ſcribit co
pioſe do.Sozi.in
ꝯſi.cxxxij.inci.inſignis doctor.in
ij.col.in.j.parte.

1 ☞ Appellatio vnius prodeſt alteri ſi cōmuni iure inueniť:
et ſit eadem cauſa defenſionis:ꝛ nu.2.ꝛ ſeq.
2 Snīa lata tam in cauſa principali ꝙ appellationis an et qñ
proſit vel noceat alteri.
3 Snīa lata ſuper re indiuidua nocet vel prodeſt alterius indiuiduum habēti.ꝛ nu.4.
5 Si vnus ex pluribus condēnatis appellet aliȷ̄s ſcientibus ꝛ
tacentibus ſi ipſe non proſequitur appellationem poſſunt reliqui proſequi.

1 # Una ſententia.
† Breue eſt vel ſummap alia verba ſic.
Appellatio vnius prodeſt alteri ſi cōmuni iure inuenitur:ꝛ idem ſit negotium et eadem defenſionis
cauſa:ꝛ ſint eadem ſnīa condēnati:alr̄ ſecus.h.d. ¶ Caſus literalis. Plures ſuper aliqua cauſa ipſis cōmuni cōuicti ſunt
vnus illorum appellauit ꝛ obtinuit:queriť an victoria ipſius
ceteris proſit:r̄ndet papa ꝙ victoria illius iure cōmuni ceteris prodeſt ſi cōmuni iure inuentur:ꝛ idem ſit negotiū ꝛ ea
2 dem ſit cauſa defenſionis. Ber. ¶ † No.j.ex tex.plura req̄ſita
ad hoc vt ſententia lata in fauorem vnius proſit alteri. Primo enim requiriť ꝙ vna ſnīa fuerint condēnati:nam ſi non
fuiſſent correi ſeu ambo in iudicio ſnīa lata contra vnum regulariter non prodeſt ſeu nocet alteri:lʒ eodem iure inuētur.
vt in.c.interrogatū.ij.q.v.ꝛ in.l.denuntiaſſe.ff.de adul.vide
glo.in.c.dilecto.ſ.de p̄bē. Facit reg.res inter alios acta aliȷ̄s
nocere vel prodeſſe nō debet.vt in.c.inter dilectos.de ſi.inſtr.
C.res inter alios acta.per totum. Et quod dixi vnam ſnīam
requiri:idem dic ſi plures fuerūt ſententie eadem tamen fuit
probatio:vt p̄batur in.l.ſi qui ſeparatim.ff.eod.ꝛ ibi p Bart.
Secūdo requiriť ꝙ ſnīa fuerit lata in cauſa appellationis:ſecus in ſnīa lata in cauſa principali:illa enim non nocet alteri
b regulariter nec prodeſt:ᵇ per ea que ſuperius dixi.plenius tamen vide hunc articulum:ſcʒ ꝙ in cauſa principali ꝛc.p Jo.
calde.in.c.dilectus.ſ.de ſimo.p Cy.in.l.res.C.res inter alios
3 acta. ¶ † Et eſt ratio diuerſitatis inter cauſam principalē ꝛ
cauſam appellationis.nam in cauſa appellationis diſputať
de validitate vel inualiditate ſnīe que quidem ſnīa debet eſſe
indiuidua:ꝛ non pro parte valere ꝛ pro parte non ex quo fuit
lata contra plures eodem iure fungētes: vnde perinde iudicandum eſt quēadmodum in ſnīa lata ſuper indiuidua ſeu re
indiuiſibili:nam in tali re indiuiſibili ſentētia lata in fauorē
vnius prodeſt alteri eodem iure fungenti lʒ nō fuerit in iudicio.vt in.l.ſi cōmunem.ff.quēadmo.ſer.amit.ꝛ melius quo ad
ſnīam in.l.loci corpus.§.ſi fundus.ff.ſi ſerui.vēdi.que quidem
ratio non militat in cauſa principali vbi agitur de re diuiſibili:quia tunc ſnīa habet ſuum effectū reſpectu illius cōtra
quem lata fuit: vnde regulariter non extenditur ad alium.
4 Tertio requiriť † ꝙ cōi iure iſti inueniantur nam ſi ille qui obtinuit inuetur iure ſpeciali: puta fauore etatis ſeu fauore eccleſie:victoria iſtius obtinentis de iure ſpeciali non prodeſt alteri:licet cōcurrant omnia alia in hoc.c.contenta. Ratio: quia
beneficium perſonale nō communicatur alteri : ſed ſequitur
perſonam.vt in reg.priuilegiū perſonale.de regu. iur. lib.vi.
probatur in.l.vnica.C.ſi in cōi eaū.reſtitu.in integ. poſtu. niſi
ageretur de re indiuiſibili: quia tunc fauor ſpecialis porrigitur ad alium:alr̄ ſibi non prodeſt. vt in.d.l.ſi communem.hoc
caſu in multis beneficium etatis vnius extenditur ad alium
habentē idem ius:vt plenius no.in.d.l.vnica. Quarto requiritur ꝙ idem ſit negotiū:ſecus autem ſi negotium eſſet diuerſum vt ſi fuerunt plures tutores condēnati ex diuerſis negotijs:ꝛ vnus appellauit eius victoria non prodeſt alteri. ceſſat
enim ratio ſupradicta propter diuerſitatē nō poteſt dici vnicam eſſe ſnīam.argu.l.etiam.ff.de mino. Quinto requiriť qđ
eadem ſit defenſionis cauſa.pone exemplū vt in glo.ſi.ꝛ aliud
magis clarum plures fuerunt fideiuſſores vnius non renunciantes beneficio aut.de fideiuſ.ſed vt prius cōueniatur principalis:ꝛ fuerunt omnes cōdemnati:vnus appellat et obtinuit vt prius haberetur recurſus contra principalem:et hec
ſnīa proderit aliȷ̄s cōfideiuſſoribus quia eadem eſt omnium
defenſionis cauſa:ſecus vbi etiam diuerſa:vt in gloſ.ſi. Hec
quinꝗ colliguntť ex iſto tex. Extra tex.datur ſextum requiſitum:ſcilʒ vt agatur ſuper re incorporali.ꝛ hoc voluit glo.j.et
fuit hec opi. Azo.in.d.l.ſi qui.qui dicebat aliud eſſe in re corporali diuiſibili mot⁹:quia ſpeciale eſt in re incorporali indiuiſibili vt ſententia vnius proſit alteri.l.loci corpus.§.ſi fundus.ff.ſi ſer.vend.ꝛ in.d.l.ſi cōmunem. Aliud ergo debet eſſe
in re corporali diuiſibili vt eſt vſuſfructus. Nam cum cetere
ſeruitutes ſint īdiuiſibiles vſuſfructus diuidi poteſt.vt in.l.j.
ad ſi.ff.ad le.ſal. Sed hoc dictum cōmuniter non recipiť per
doc.vt no.in.d.l.ſi qui. Nam ſi diſpoſitio huius.c. habet locū
in re corporali diuiſibili fortius in re incorporali lʒ indiuiſibili:maxime quia in vſufructu habet locum ius accreſcendi.
hoc ergo ſextum neceſſario non requiriť. Septimo requiriť
iuxta ordinem ꝙ alter qui non appellauit tacuerit ita ꝙ ſententiam expreſſe non approbauerit.nam ſi approbauerit expreſſe ſnīam ꝙtum ad eum victoria appellantis non prodeſt
ſibi:quia ꝙtum ad eum ſnīa fecit ius.ad hoc.c.cum ſuper in
ratione ſui.ſ.titu.p̄xi.ꝛ in.l.non tantū.ff.eo.per locum a ſpeciali.vt no.Bar.in.d.l.ſi qui. Octauo requiriť ꝙ iſte ſciuerit
cōtra reum appellaſſe:nam ſi ignorauerit ꝛ tacuerit videtur
ſnīam approbaſſe ꝙtum in eo eſt ꝛ ſic tranſiuit in rem iudica.
per lapſum decendiȷ̄ ꝙtum ad eum. Ad hoc.c.cum ſuper.de
re iudi.probatur etiam ſm vnum intellectū in.l.iij.ff.eod. Si
autem ſciuerit cōtra reum appellaſſe videť tunc approbaſſe
illam appellationem quo ad ſe:nec poteſt dici ꝙ tacite illā ratificauit quia ſciebat ſe tutum appellatione alteri⁹ ex diſpo
5 ſitione iuris. ¶ † Et hec faciunt ad q̄ōnem pone qđ vnus ex
pluribus condēnatis appellat aliȷ̄s ſcientib⁹ ꝛ tacentib⁹ lapſo decēdio fecit compoſitionē cum actore: nūquid aliȷ̄ qui
non appellauerūt poterunt p̄ſequi hanc appellationem:nā
illa cōpoſitio non prodeſt aliȷ̄s quia eſt quid p̄ſonale.l.j.C.de
trāſac.de hoc vide in Specu.eo.tit.§.j.vſ.ſed quid ſi ille. vbi
cōcludit qđ aliȷ̄ poterunt p̄ſequi:quia beneficio iuris appellatio vnius cōmunicatur reliquis.arg.hic vnde non potuit
in preiudiciū

in preiudiciũ alioꝝ appellationi renũciare: ſicut in ſimili dixi in.c.interpoſita.§.ille deniq̃.ſ.eo.et facit.c.cum ſuper.ꝛ qđ ibi plene dixi.ſ.de re iudi. ꝛ per hoc habes ſuccincte ꝛ clariſſime expeditam totã materiã hu°.c.ꝛ diſtingue glo.ꝑ ſupradicta.

1 ☞ Non appellãs ꝓpter metũ habet͛ pro appellãte ſi metus eſt iuſtus etiã ꝙ ſua culpa ꝓuenerit.

2 Non valẽs appellare ꝓpter metũ dꝫ ꝓteſtari ad declarãdũ animũ ipſius: videlicet ꝙ omiſit appellare per metũ non autem per negligentiã.

3 Appellãs in ꝑſentia bonoꝝ viroꝝ forte quia non poteſt habere copiam iudicis: ſufficit ꝙ appellet corã bono viro in ꝑſentia tamen teſtiũ: nec ſufficeret notarius cum teſtibus.

Practica appellãdi coram bonis viris.ꝛ nu.5.

4 Metus qualiter probetur ꝙ quis propter ipſum non poſſit appellare tam reſpectu iudicis ꝙ̃ aduerſarij ꝙ̃ ſtatuti.

SI iuſtus. Iuſtus met° excuſat adeo ꝙ nõ appellãs habetur pro appellãte ſi fuerit proteſtat° ꝛ appellatiõis cauſas duxerit exprimẽdas. Primo ponit͛ thema. Scđo deciſio. ibi: ad appellationis. Tertio moderatio. ibi: dũmodo. ¶ Caſus l͛ talis. Aliquis ↄdẽnatus eſt per ſnĩam diffinitiuã vel etiã interlocutoria ↄtra eum lata eſt ante ſnĩam ille non audet appellare. querit͛ quid ſit faciendũ: r͛ndet papa ſi iuſtus metus excuſat illum: ita ꝙ appellare non poſſit hoc ipſo ad appellationis beneficiũ cõuolaſſe reputatur: dũmodo infra decẽ dies exprimat cauſas appellationis coraꝫ iudice a quo appellare volebat: vel ſi eius copiã habere non pôt in ꝑſentia bonorum viroꝝ idem faciat ſup hoc proteſtatione premiſſa ꝙ iuſto metu appellare non audet: ꝛ ſic non currunt tẽpora infra que debuit appellare. Ber.

1 ¶ † No.i.ꝙ vt metus excuſet ab appellatiõe interponẽda oportet ꝙ ſit iuſt°:ᵃ idest non van° ſed ꝓbabilis. vt legi.ꝛ no.in ſimili in.c.pe.de in inte. reſti.et in.l.i.ff.qđ me.cau.non tñ requirit ſm Hoſt. vt ſit iuſtus: idest ꝙ pars nõ dederit cauſam metui. nam idem ſi fuiſſet cauſa met°.ᵇ al͛.l.iſti quidem.ff.qđ me.cau.ſed al͛.meliorẽ tex.in.l.nec timorẽ.eo.tit.ꝛ.c.veniẽs.ꝛ qđ ibi no.ſ.de ſpõſ.ꝛ hoc vlti.no.

2 ¶ † Secũdo no.ꝙ non valens appellare propter metũ debet ꝓteſtari: ꝛ ſic ꝓteſtatio eſt neceſſaria ad declarãdũ animũ ipſi° vt videat͛ omiſiſſe ꝓpter metũ ꝛ non per negligẽtiã.

3 ¶ † No.iij. ꝙ in defectũ iudicis debet appellari in ꝑſentia bonoꝝ viroꝝ.ꝛ vtrũᶜ ſufficiat vnus vir: aut debeant eſſe plures: vide Lap.in al͛.gl.ꝛ Spec.tit.de ſcđo decre.§.nũc de effectu.ver.ſed nũquid.ꝛ in titu.de inſtru.edi.in.§.nũc vero.verſ.itẽ pone. Et concluſio eſt vt ſufficiat vnus dũmodo fiat in ꝑſentia teſtium: non aũt notari° ꝛ teſtes ſufficerẽt. facit qđ no.glo.in.c.vt circa.de elec.lib.vi.ꝛ hec no.in practica. Et intelligũt aliqui vt do. Cardi.vt neceſſe ſit appellationẽ cõficere: ac ſi eſſet interponẽda coram iudice ꝛ primo ꝓteſtari corã bono viro ꝙ libenter appellaſſet in ꝑſentia iudicis ſi potuiſſet habere cõmode ipſius copiã ſeu ꝑſentiã: ſed quia non poteſt appellat͛ corã eo ꝛ petit apoſtolos ꝛ dꝫ legere poſtmodũ tenorẽ totius appellatiõis quaꝫ interpoſuiſſet corã iudice. Ego puto hanc practicam fore bonã: ſed non ſemper neceſſariã. Arbitror enim ꝓcedere eam qñ ceſſat metus: ꝛ non pôt haberi ꝑſentia iudicis: tũc enim debet appellari in ꝑſentia bonoꝝ viroꝝ.arg.in.c.paſtoralis.in ſi. de offi.ordi.dixi in.c.ſuggeſtũ.ſ.eo.ſed qñ metus excuſat non puto neceſſariũ vt appellet͛. Nam iſte tex.ſolũ requirit vt ꝓteſtet͛ ꝛ cauſas appel.exprimat: ꝛ ex hoc reputat͛ appellaſſe: ergo non eſt neceſſe formaliter appellare ꝓ hoc quia ſufficit hoc ꝓteſtari corã ipſo iudice a quo non audet appellare: ergo non dꝫ intelligi tex.vt ꝓteſtatio formaliter nõ cõtineat appellationẽ: quia de nihilo ſeruiret iſte tex.hñ ſit in pñtia iudicis.

4 ¶ † In glo.i. ibi: et niſi illud ꝓteſtetur ꝛc.non tñ intelligas ꝙ ſola ꝓteſtatio probat metũ. nam eſſet cõtra.l.metum.C.qđ me.cau.vbi dꝛ ꝙ nõ ꝓteſtatione ſed facti atrocitate probatur metus.

Qualiter aũt probetur metus.ᵈ aduertẽdum qñq̃ quis non audet appellare ꝓpter metũ iudicis: qñq̃ ꝓpter metuꝫ partis aduerſe: qñq̃ ꝓpter.l.municipalẽ hoc ꝓhibentẽ. Primo caſu probabit͛ metus ſi iudex expreſſe fuerit ſibi minatus ꝙ peſſime tractaret euꝫ ſi ꝓcederet ad appellationẽ: ꝛ itellige ſi talis erat iudex de quo poterat timeri. facit qđ no.glo.in.c.cum ſuper abbatia.de offi.dele.vel ſi iudex erat ſolitus male tractare appellãtes ab eo: vt quia plures incarcerauerat ob hanc cauſam. nunqđ anteꝫ ſufficiat ꝓbare ꝙ ſemel male tractauit appellantes ab eo: dic ꝙ non: quia vnicus actus hominis non ꝓbat conſuetudineꝫ: ſed ſaltem exigit͛ binus actus. vt no.dicit Archi.xij.diſt.illud. pro hoc.c. ita nos.xxv.q.ij.et.l.iij.C.de epi.audi.facit.l.quis ſit fugitiu°.ff.de edili.edi.vide per Bar.in.d.l.de pupillo.§.ſi quis ipſi ꝓtor.ff.de no.ope.nũ. Et in hoc aduerte: nam qñq̃ quis timet a iudice appellare non tñ timet corã eo ꝓteſtari ꝛ poteſt ſeruari ordo huius litereᵉ vt fiat proteſtatio corã iudiceᵉ ſi eius preſentia cõmode haberi poteſt: nam qñq̃ iudex magis ꝓuocatur ex ipſa appellatione cuꝫ per eam recedat͛ ab eo ꝙ̃ per ꝓteſtationẽ: cum ea non obſtãte nihilomin° paret ipſi iudici: ꝛ maxime qñ proteſtãs vtitur verbis generalib° dicẽdo grauaſtis me in tali ꝛ tali caſu: libẽter appellarẽ ſi auderem. hec eñ ſimplex ꝓteſtatio ſufficit vt arbitror vt non videat͛ ↄſenſiſſe grauaminib° iudicis dũmodo poſtea tempore debito probet iuſtuꝫ metũ. Si vero timet appellare ꝛ etiam ꝓteſtari corã iudice: ꝛ tũc poterit ꝓteſtari corã perſonis idoneis et habebit locũ ſecũda pars alternatiue huius litere: nam habeat copiã iudicis ꝓpter ipſius metum. ꝛ hoc ſatis ſentit Io.and.lꝫ explicite nõ loquatur. Secũdo caſu cum timet aduerſariũ poterit ꝓteſtationẽ facere ſm ordinẽ litere ꝛ probabit metũ modis predictis. Idem dicit in tertio caſu quando timet appellare ꝓpter legẽ municipaleꝫ.

¶ No.hoc vlti.ꝙ ſepe nõ audet quis trahere aduerſariũ corã iudice cõpetenti ꝓpter legẽ municipalẽ que eſt in loco: ꝓcedetur enim tunc prout dꝛ hic in glo.fina. Idem dicit Inno.in appellatione interponẽda vt illam non releuet ſi fiat in abſentiaᶠ iudicis dummodo ipſius copia poſſit haberi. ꝛ vide qđ plene dixi.ſ.e.c.ſuggeſtũ.in glo.ſi.in ſi. et quelibet iſtarũ ſolutionũ pôt tolerari.

5 ¶ † No. vltimã rationẽ in practica.et facit pro his que.ſ. dixi: vt non teneat͛ appellationẽ formaliter interponere: ſed ſatis eſt ꝓteſtari ꝙ appellare non audet propter metum: facit.l.ij.C.de his qui per me. iud. Vel ſol.quarto extra glo.vt intelligat͛ tex.de cauſis: quare appellationẽ non interponit.et hoc voluit Bar.in.d.l.ij.alij aliter: ſꝫ ꝑdicta ſufficiũt.

Sebaſti. Sapia.

ᵃ ¶ Sit iuſt°. Qualis met° eẽ dꝫ: declarat Ang.are.l.§.q̃drupli.iſti.de act. Pau.de ca.ꝛ Iaſ.i.l.cũ aliqs.C.de in.deli.ꝛ i.l. iterpoſitas.C.de trãſac.ꝛ ad ꝓpoſitũ vide Feli.in.c. eccl͛ia ſctẽ marie. col.xxxv.ver.xiij. q̃ro.ſ.de ↄſti.vbi ꝙ ſi iudex cõſueuit male tractare ↄſanguineos eoꝝ q appellãt ab ipſo iſte erit iuſt° met° quo ad excuſandũ nõ appellãtẽ.

ᵇ ¶ Tã met°. Licet alis dicam° ꝙ metus eũ nõ excuſat qñ ſui culpa qs incidit i metũ.l.ſi mulier.§.i.ff.qđ me.cau.ꝛ reg.ipu tari.lib.vi.vbi de hoc vide ꝑ gl.no. ꝛ facit ad hoc an ille q dedit cãm metui excuſet͛ ſi poſtea non audet appellare.qđ no. gl.ꝛ ibi do.Ant. ꝛ do.Abb.i.c.vt debit°.ſ.eo.ꝛ qđ ibi no.poſt Abb.

ᶜ ¶ Et vtrũ. Adde ꝙ no.do.Ant.in c.paſtoralis.§.ꝑterea.i viti.co.de offi.ordi.ꝛ dixit ħ no.Bal.nõ referre an iſti boni viri ſint laici vel clerici: ꝓ no.i.l.in ꝓmittẽdo.in pñ.ff. de iure dotiũ.

Sebaſti. Sapia.

ᵈ ¶ Probet͛ met°. Vide Alex.i.l.ſi cũ dotẽ.§.eo aũt tpe.col.vi.ff.ſolu.mrĩ.ꝛ in.l.de pupillo.§.ſi qs ipſi ꝑtori.ff.de op.no. nũtia.col.vij.

ᵉ ¶ Coraꝫ iudice. Vꝯ q ꝛ ſi ei° copia haberi nõ pôt corã iudice ad quẽ ſi ei° copia haberi pôt alr appellatio alr interpoſita eẽt nulla: ſm Imo.hic.ꝛ Inn. Panor.i.d.c.ſuggeſtũ.ſ.eo.qđ eſt no.qđ ꝑmo eſt appellãdũ corã iudice ad quẽ ſi ei° copia haberi pôt et eẽt ꝑſens in loco ꝙ̃ i ꝑſentia honeſtoꝝ viroꝝ. ſꝫ Spe.e.ti.§.nũc dicam°.ad ſi.voluit ↄriũ ꝙ appellatio non reddit͛ nulla ex eo ꝙ nõ ſit in ꝑſentia iudicis ad quẽ appellat͛ ſi ſaltẽ iterpoſita fuit corã honeſtis viris.ꝛ ita bal.l addi.Spec. e.ti.col.xij.in ver. appellatio dꝫ interponi.ꝛ ita etiã ſunt de mẽte eiuſdẽ Bal.i.l.apertiſſimi.l ꝑn.C.de iudi.dicẽtis verbũ pôt: ꝙ nõ importat oĩno neceſſitatẽ.ꝛ hec pars vr͛ equior argu.l. quoties.ff.đ ver.obli.đ reb.dub.ꝛ de reg.iu.ꝛ.c.abbate.ſ.de ver.ſig.

ᶠ ¶ Abſentia.đ ħ an appellari poſſit in abſentia iudicis: viđ hic do. Anto.co.v.verſ. q̃ro an in abſentia iudicis ꝛc. et adde qđ no.Bal. l.l.aptiſſimi.C.đ iudi.ꝛ vide glo.ꝛ Moder.in.c.appellatio.đ appel. in.vi. Et adde ꝙ ẽt his caſib° qb° pôt appellari in abſentia iudicis ſi appellat͛ in abſentia iudicis appellatio ſola non iuſtificat appellationẽ ſꝫ formã.c. iterpoſita.ſ.e.ita not. determinat Inn.i.d.c.iterpoſita. Itẽ adde ꝙ quẽadmodũ i appellationib° iudicialib° dꝫ appellari corã illis q grauarũt ſi fieri pôt: ita etiã i extraiudicialib°. ita no. Imo.poſt gl.i.in cle.ſ.in.iiij.col.de app.ita dicit Inno.in.c.cũ olim. de do.ꝛ cõtu.put ibi refert Bal.ꝙ corã iudice ẽ appellãdũ ſi ei° haberi pôt copia.đ quo ꝑ do.đ Rot. deci.ccclj.in ordine nouiſſimo.

¶ De peregrinantibus. Rubrica.

¶ Rubrũ ſiue rubrica eſt aliqñ generalior nigro et non reſtringit͛ per nigrũ. Continuat͛ hec rubr. ad ꝑcedentẽ hoc ordine.nã.ſ.viſum eſt de appellãtibus: ſed quia peregrinãtes in multis gaudẽt priuilegio appellãtiũ merito ſubijcit͛ hec rub.de peregrinãtibus. Et põdera quia in rubri.ſolũ fit mẽtio de peregrinãtibus: ſed in nigro reſtringit͛ ad peregrinãtes ad ſedẽ apoſto.ꝛ ſic quãdoq̃ nigrum ſtricti° ꝓuidet ꝙ̃ rubruꝫ: quia rubrũ eñ loquitur de peregrinãtibus.ſꝫ tex.cõiter intelligit͛ etiam in alijs accedẽtib° ad ſedẽ apoſto.alia cauſa ꝙ̃ peregrinationis dũtaxat.vt.ſ.latinus dicã. et ex hoc no.ꝙ nigrũ non debet ſemper reſtringi ad rubrũ.ſimile no.per glo.rub.C.etiaꝫ ob chirogr. pecu.ꝛ ꝓbatur in rub.de offi.deleg.lib.vj.iuncto c.ſi ſuper gratia.ꝛ.c.ſ.ꝛ ſi.eo.tit.lib.vi. Nam ibi in rub.ſolum fit mentio de delegatis: ꝛ tñ nigrũ tractat ñ ſolum de delegatis ſed etiã de cõſeruatoribus ꝛ executorib° datis ad beneficia: et hoc quia illi in multis habent ſimilitudinẽ cum ibi delegatis: vt ibi notatur.

1 ☞ Peregrinantes ad ſedem apoſtolicã vel ad limina apoſtoloꝝ non poſſunt interim in partis

bus in aliquo moleſtari.nu.3.intellige vt.ſ.nu.4.
2 Clerici gaudent in multis priuilegio eccleſiaſtico in rebus patrimonialibus.
5 Nuntij accedẽtes pro alijs ad ſedem apo. gaudẽt ne interim in partibus moleſtẽtur.
6 Peregrinãtes ad ſedẽ apoſtolicam quõ gaudeãt priuilegio ne interim moleſtent in partib⁹:et an contra ipſos poſſit fieri miſſio ex pmo decreto.
7 Peregrinãtes etiam ex cauſa volũtaria gaudẽt priuilegio iſtius capituli.
In interdicto vnde vi lꝫ alñ debeat ꝓbari ꝙ ſpoliatus poſſidebat:⁊ ꝙ fuerit ſpoliatus: tamen qñ intentaꝛ a peregrinantib⁹ ſufficit ꝓbare ꝙ tempoꝛe itineris arrepti ille poſſidebat:et ꝙ nunc reperitur penes alium.
8 Peregrinãtes ſine nũtij accedẽtes ad ſe.apo. nõ poſſunt excõicari nec cõtra eos aliquo modo procedi:⁊ ſi ſecus agatur nullum erit.
9 Clerici an poſſunt peregrinari ſine licentia ſuoꝝ prelatoꝝ:ſiue ob deuotionẽ:ſiue ad proſequẽdam appellationem.

Zacharias.
a ℭ Proceſſus.Nõ tꝫ pceſſus niſi forte eſſent p pcuratorẽ legitime defenſi:alᷓ ſecus.cũ preſumanꝛ abſentes etiaꝫ ex iuſta cã abſẽtie.ita notat Spe.in ti. de reſti.i inte.§.i.vẽ.ſꝫ qd de mercatore.bon⁹ eſt tex.in c.ſup cõſultationibus.ẽ.de offi.dele.⁊ ibi docto.
b ℭ Prelatoꝝ.Vide per do.Anto. in.c.ſcripture.ſ. de voto.
Sebaſti. Sapia.
c ℭ Peregrinationis.Videꝛ tñ ꝙ idẽ cẽt in caſu ſuperiori ꝙ in caſu iſto: qꝛ i iſto caſu eſt cã neceſſaria:⁊ illo eſt cã ꝓbabilis:⁊ cã ꝓbabilis ⁊ neceſſaria equparanꝛ.vt no.gl. in l.filiuſfa.§.ſi.cũ.l.ſeq.ff.de pcu.no. Moder.in.l.i.in ꝑn.i gl.i ver.ꝓficiſcaꝛ.ff.ꝺ offi.ei⁹ cui mãda.eſt iuriſdi. vbi dicunt ꝙ ſicut lꝫ iudici delegare cauſas meris miſti imperij propter abſentiã neceſſariã:ita ⁊ ꝓpter abſentiã probabilẽ.

Onquerente. Hoc dicit in ſumma.peregrinãtes ad papam maxime clerici cum omnib⁹ rebus ſuis debent eſſe ſub protectione apoſtolica ſecuri.vel ſic ⁊ melius comprehendendo quelibet intellectũ.Cõtra peregrinantẽ ſeu proficiſcẽtem ad ſedem apoſtolicã non eſt aliquid innouandum.Primo ponitur querela. Secundo ꝓuiſio. ibi:licet.ℭ Caſus lr̃alis.Quidam pſbyter.I.nomine dum vellet ire ad curiam domini pape cauſa peregrinationis res ſuas ⁊ eccleſie ſue non poſuit ſub ꝓtectione domini pape.poſt iter arreptũ quidam aduerſarij res ſuas ⁊ eccleſie abſtulerũt: vñ ille conqueſtus fuit dño pape:dicit papa lꝫ ille preſbyter non poſuit res ſuas ⁊ eccleſie ſub protectione ipſius:tñ hi qui ad ipſum accedũt cum rebus ſuis ſub apoſtolica ꝓtectione debẽt eſſe ſecuri:vnde mãdat quibuſdã quatenus quicqd eidem preſbytero poſt iter arreptũ ad papaꝫ ſubtractũ eſt vel ablatũ faciãt ſibi reſtitui.Ber.
1 ℭ † No.i.ibi res ſuas ⁊ eccſie ſue ⁊c.ꝙ tẽpoꝛe etiã antiquo pſbyteri poſſidebãt bona patrimonialia vltra res eccleſie.⁊ plus ꝓbat iſta litera ꝙ nedũ licite tenẽt iſta tpalia cum eccleſijs:ſed etiã gaudẽt in eis priuilegio tributo reb⁹ eccleſiaſticis ſaltẽ in multis. et vide tex.in.c.ſi cleric⁹ laicũ.de fo.cõpe.⁊.c.ſimiliter.xvi.q.i.⁊ per totũ ti.ſ.de cenſi.
2 ℭ † No.ij.ibi: quando ad nos acceſſit ⁊c.ꝙ remediũ hui⁹.c.non debet reſtringi ad peregrinãtes cauſa viſitãdi limina apoſtoloꝝ ſeu vrbem Romanã ꝓpter ſanctoꝛum merita:ſed etiã habet locũ in accedentib⁹ ad ipſum ſummũ pontificẽ:vt patet ex illo ver.ad nos qꝺ.ſ.geminaꝛ.
3 ℭ † Tertio no.ꝙ queadmodum appellãtes ſunt ſub ꝓtectione ſuperioꝛis ita ⁊ peregrinãtes.⁊ latius ꝓuidet hoc remedium ꝙ remediũ appellatiõis:qꝛ appellatio nõ ſolũ tueꝛ reſpectu articuli appellationis.vt in.c. ꝓpoſui.et in.c.ad hec.ẽ.ti.ꝑxi.ſed remediũ huius.c.ꝓuidet in omni cauſa:⁊ quis ſit eius effect⁹ ſpecificus: ſtatim dicã cũ glo.ij.ℭ In glo.ij.ibi:cauſa peregrinationis.Pondera hic verba gl.nam videnꝛ reſtringere tex.ad ꝓficiſcẽtes ad ſedẽ apoſto.cauſa peregrinationis dũtaxat:qꝺ non videꝛ indiſtincte verũ:vt.ẽ.dixi.Et vt habeas totã materiã tit. duo ſunt examinãda.Primo in quib⁹ peregrinãtibus habeat locũ remediũ huius tit.Scðo quis ſit effect⁹ huius tit.cum per alia iura ſatis ſit prouiſum contra ſpoliãtes ſeu rapiẽtes bona alioꝛũ. Nam poteſt agi interdicto vnde vi.iteꝫ vi bonoꝝ raptoꝝ ⁊ alijs remedijs cõtentis.in.c.paſtoralis.
4 de cau.poſ.⁊ ꝓprie.ℭ † Quo ad primũ ſunt opi. nam Abb.ſentit cum opi.glo.vt ſolũ habeat locum in his qui publice aſſumũt ſigna peregrinationis vt baculũ ⁊ peram ⁊ ſimilia ⁊ ſtant tpe debito in peregrinationib⁹. Inno.intellexit magis large vt ꝓcedat in quolibet accedẽte ad papaꝫ ex cauſa neceſſaria:vtputa pro appellatione ꝓſequẽda:vel vt releueꝛ ab alia oppreſſione:vel ex alia cã ſimili.ij.q.vj.ſi quis oppreſſus.cum trib⁹.c.ſeq.⁊ in.c.ſi.de dila.⁊ de foro cõpe.c.vlti.Hoſti.intellexit magis large vt ꝓcedat i quolibet accedẽte ex quacũq3 cauſa ad ſedẽ apoſtolicã.ita tranſeũt doc.hic cum iſtis opi.
5 ℭ † Aduerte quia Inno.magis prolixe tractant intellectũ huius ti. in.c.vt debitus.ẽ.tit.ꝑxi.vbi ſenſit ꝙ accedẽtes ex quacũq3 cauſa ꝓbabili gaudent priuilegio huius tit.⁊ adeo ꝙ etiaꝫ nuntij accedẽtes pro alijs gaudent hoc priuilegio.pro hoc.c.dilecti.ẽ.tit.ꝓxi.puto ꝙ opi. Hoſti.poſſit ꝓcedere ſi ex remedio huius tit.ꝓuideatur tñ contra attentantẽ de facto vt ex quacũq3 cauſa accedẽs ad ſedem apoſtoli.poſſit recuperare de facto ſibi ablata remedio huius.c.ꝑ hoc facit litera iſta q̃ non mãdat inquiri de cauſa neceſſaria vel ꝓbabili accedenti ad ſedẽ apoſtolicã.Sed ſi tenemus aliam opi.vt ꝓuideat iſte titu.etiam contra factũ iudicis poſſumus tenere opi. Inno.in.d.c.vt debitus.vt requiratur ꝓbabilis cauſa itinerãdi.nam non videtur equũ vt accedẽs ex cau
6 ſa proꝛſus volũtaria habeat ſuſpẽdere iuriſditionẽ iudicis.ℭ † Quo ad ſecundũ:ſcilꝫ quẽ effectum ꝓducat remediũ huius titu.dic ꝙ etiam ſunt opi.nam abbas videtur ſentire vt ꝓuideat ſolum contra attẽtata de facto.ea enim que ſunt attẽtata in iudicio non debẽt reuocari remedio huius tit.arg.c.audita.de reſti.ſpo.vel ſi de fructibus bñficij peregrinãtis fuit ꝓuiſum vicario qui ſeruit loco abſentis.hoc enim nõ eſt reuocandũ.arg.c.peruenit.el.ij.tit.ꝑxi.⁊ ſubdit vnum verbũ notabile ꝙ contra iſtos peregrinãtes poteſt ꝓcedi in eoꝛum abſentia.prout no. in.c.cõſultationib⁹.de offi.dele.⁊ ſic ſentit ꝙ põt procedi ad miſſionem in poſſeſſionẽ ſi non defendaꝛ in partibus.qꝺ no.⁊ ad hoc tenui aperte in.d.c.vt debitus.⁊ indu3i.l.ignorare.C.de reſti.mili.vbi ſit miſſio ꝯtra abſentẽ cauſa reipubli ſi non defendaꝛ:debuit enim dimittere ꝓcuratorem in partibus foꝛtiu a debet ꝓcedi poſſe ad hunc actum miſſionis contra accedẽtes ad curiã:maxime ex cauſa volũtaria.Hoſt.eñ magis large intelligit.dicit enim poſſe attẽtari:vt cõtra peregrinantẽ ad papam non ꝓcedatur per oꝛdinariũ iudicem vel delegatũ niſi prius fuiſſet facta preuentio.arg.c.pe.de fo.cõpe.vel ſm Jo.an.ꝓuidet iſte tit.vt ex factis ꝺ probationib⁹ iſte peregrinãs audiaꝛ.⁊ ſic tranſeunt doct.
7 cõmuniter.ℭ † Dicereꝫ tñ ꝙ iſte tex.procedit in quolibet accedẽte ad papam etiam ex cauſa volũtaria.prout ſentit Hoſt.⁊ per hoc non ſuſpenditur iuriſditio iudicis:quia fuit in culpa in non dimittẽdo procuratoꝛem.Quid autem operabiꝛ tunc iſte tex.dico ꝙ ꝓducit nouum remedium:nam vbi alias intẽtando interdictũ vnde vi.in hꝰ habuiſſet probare ſpoliationẽ ab ipſo nouo poſſeſſoꝛe factã intẽtando remediuꝫ huius titu.ſufficit ꝓbare ꝙ tempoꝛe arrepti itineris poſſidebat talem rem que nunc reperiꝛ penes tertium:⁊ ex hoc capite obtinebit. Unde põdera ꝙ verba hui⁹.c.ſunt cõpoſita impſonaliter:vt patet ibi: quicquid poſt iter arreptũ ⁊c.⁊ ſic nõ requiriꝛ ꝙ reus cõuentus arripuerit: ſed ſatis eſt ꝙ peregrinãti res illa fuit ſubtracta ſeu ablata. Si vͦo volumus tenere opi. Inn.vt ꝓcedat in accedẽte ad papã ex cauſa neceſſaria vel ſalteꝫ ꝓbabili poterit teneri illa opi.Hoſti.vt ꝓuideat etiã aduerſus iudicem inferioꝛẽ vt reuoceꝛ quicquid fecerit contra peregrinãtem poſt iter arreptum ſaltem id qꝺ eſt grauis preiudicij.⁊ hoc aperte vult Inno.in.c.vt debitus.vbi dicit ꝙ contra accedẽtes ad ſedem apoſtolicam ex cauſa ꝓbabili:etiam ſi ſint nuntij alioꝛum non eſt ꝓceden
8 dum.ℭ † Quid ſi fuerit ꝓceſſum:dicit ꝙ non tenet ꝓceſſus.ᵃ alle.c.dile
a cti.el.j.ẽ.titu.ꝑxi.quod ſatis hic ꝓbatur ſm vnum intellectũ quimmo probatur ꝙ etiam excõicatio contra tales ꝓficiſcentes non valeret:qꝺ
9 no.ℭ † An autem clerici poſſint peregrinari ſine licẽtia ſuoꝛum prela
b toꝛum.ᵇ Sol.dicit Hoſt.ꝙ aut volunt accedere cauſa mere peregrinationis vt ꝓpter deuotionẽ:⁊ nõ lꝫ ſine autoꝛitate ſuperioꝛis.vt in.c.nõ opoꝛtet.de ꝯſe.diſt.v.etiam ſi ſint epiſcopi.vt in.c.magne.de voto.Aut
c non cauſa peregrinationis:ᶜ ſed pro appellatione ꝓſequenda vel ꝑ vitanda oppreſſione:⁊ tũc poſſunt ire ad papam nõ ad alium ſuperioꝛeꝫ etiam inuito prelato eoꝛum.ij.q.vi.omnes oppreſſi.⁊ trib⁹.c.ſeq.de honeſtate tamẽ debẽt petere licentiã:quod ſatis placet.arg.c.licet.de reg. Aut volũt accedere ⁊ peregrinari ꝑ vtilitate eoꝛum tñ ſine cauſa neceſſaria:⁊ tũc tenet ꝙ ſit opus habere autoꝛitatẽ ſui prelati vel dñi pape.in aut.de ſanct.epiſco.§.interdicim⁹.qꝺ no.⁊ per hoc habetur clare materia huius titu.

ℭ De confirmatione vtili vel inutili. Rubꝛica.

ℭ Hec rub.cõtinuaꝛ hoc oꝛdine.ẽ.viſum eſt de ſuſpẽſione ſentẽtie ſeu iuriſditionis iudicis que fit remedio appellationis ſeu peregrinationis:ſed quia ſnia ſeu ꝓceſſus iudicialis quãdoq3 cõfirmatur per ſuperioꝛẽ:⁊ poſſet dubitari de validitate ⁊ inualiditate cõfirmationis merito ſubijcitur hec rub.de confir.vti.vel inuti.
1 ℭ Confirmatio facta per papam ſuper aliqua re nõ poteſt per inferioꝛem infirmari.⁊ nu.4.niſi fuerit ſurreptitia vel facta ſup re litigioſa.⁊ numero.2.et.8.
3 Pacifice nõ dicitur quis rem poſſidere ſuper qua eſt mota ſibi q̃ſtio.
5 Litigioſa non efficiꝛ ꝓprietas ſi q̃ſtio eſt ſuper poſſeſſione mota.
6 Confirmatio ſuperioꝛis an ⁊ quando tribuat ius cõfirmato.
Confirmatio in foꝛma cõmuni quõ dicatur.
7 Clauſula:ſupplẽtes de plenitudine poteſtatis omneꝫ defectũ faciat de

inualido

inualido validum.
8 Confirmatio pape an et qñ operetur ꝙ res confirmata non
poſſit amplius infirmari.
9 Notoriũ dr illud ꝙ conſtat ex tenore bullarũ pape.
10 Cõfirmatio facta alicui ſuper aliqua re:operatur tñ vt non
poſſit infirmari res illa reſpectu preteritoꝝ:ſec⁹ reſpectu eoꝝ
que de nouo poſſunt oriri:vide.ſ.eo.c.ad noſtrã.nu.6.in fi.
11 Priuilegiũ non extenditur ad ius incogitatũ.
12 Sententia nulla vel alij actus non poſſunt confirmari:maxi-
me inuita aliqua partium.
13 Cõfirmatio alicuius rei:puta legitimationis:vel poſſeſſio-
nis:non poteſt peti:niſi primo ſuper his moleſtetur.
14 Princeps confirmando non poteſt ſupplere defectum con-
ſenſus deficientis in re confirmata: niſi talis res penderet a
mera facultate ſua.

1 **SI quis.** Hoc dicit. de re ſcienter con-
firmata per papam inferior iu-
dex cognoſcere non poteſt:niſi cõfirmatio non
tenuerit vt quia ſurreptitia vel de re litigioſa.
h.d.iſtud.c.cum ſequen. Secũda pars ibi:ſed ſi.
¶ Caſus ſ falis. Aliquis mouet queſtionem contra aliquem
ſuper re aliqua reus lite pendente impetrauit a ſede apoſto.
confirmationem rei litigioſe.queſitum fuit an per hoc iudex
ſuperſedere debeat cauſe cognitioni: rñdetur ꝙ ea non ob-
ſtante de cauſa cognoſcere debeat:et eam fine debito termi-
nare.ſed ſi rem pacifice poſſidebat quando cõfirmationẽ ob-
tinuit non licet iudici poſtea de queſtione ſuborta cognoſce-
re vel diffinire ſine mandato apoſtolice ſedis.⁊ in.c.ſeq. dicit
de cõfirmationibus apoſtolice ſedis non licet alicui iudicare
niſi ad hoc habeat mandatum aut certum ſit ꝙ ſuper falſam
2 ſuggeſtionẽ ſint elicite. Ber. ¶ †No.i.ꝙ cõfirmatio facta de
re litigioſa eſt ipſo iure nulla: vñ ea nõ obſtãte põt ipſe iudex
inferior ꝓcedere ad vlteriora tam in cognoſcẽdo ꝙ̃ in decidẽ-
do. Et intellige quando in cõfirmatione non fuit facta men-
tio de litigioſis.nam ſi fuit facta mentio arripitur illa cauſa
3 ab inferiori iudice:vt hic in fi.tex. ¶ †Secũdo no.ꝙ non di-
a citur quis rem pacifice poſſidereᵃ ſi ſuper ea mouet ſibi que-
4 ſtio.facit qđ no.in.c.cõmiſſa.de elec.lib.vi. ¶ †No.iij.vnum
notabilẽ effectũ cõfirmationis facte per Romanum pontifi-
cem:intellige ex certa ſcientia:nam precludit manus ordina-
rioꝝ vt amplius nõ poſſint cognoſcere ſuper re cõfirmata:
vel de validitate ipſius cõfirmationis.ſimile in.c.cum veniſ-
5 ſent.de iudi.⁊ de hoc.ſ.in glo.ſi.latius dicam. ¶ †In glo.i.
ibi:non facit rem litigioſam.Hec glo.poteſt habere duos in-
tellectus. Primus ꝙ queſtio mota ſuper poſſeſſione non fa-
cit rem litigioſam:ideſt proprietatẽ ipſius rei.⁊ tũc glo.bene
loquitur:ex quo enim non mouetur queſtio de ꝓprietate non
põt dici ipſam effici litigioſam:et ideo poterit alienari pro-
prietas ipſius rei ſine vitio litigioſi.arg.in aut. litigioſa res
eſt.all.in glo. Secundo poteſt gloſ.intelligi ꝙ ipſa poſſeſſio
non efficitur litigioſa ex quo non agitur de dñio: prout re-
quirit aut.preall. Contrariũ huius tenet hic do. Anto.⁊ cre-
do ꝙ bene:quia lȝ non agatur de dñio rei agitur tamẽ de do-
minio poſſeſſionis:⁊ ideo non licet transferre poſſeſſionẽ in
b alium lite pendẽte.ᵇ⁊ notabis bene iſtam glo.cũ predictis.
6 ¶ †In glo.ij.in fi. Pro declaratiõe glo.⁊ materie debes ſci-
re ꝙ cõfirmatio quãdoqȝ tribuit multum noui iuris vt con-
firmatio electionis facta per ſuperiorẽ.nam tribuit poteſta-
c tem adminiſtrãdi.ᶜvt in.c.tranſmiſſam.⁊ in.c.qualiter.de elec.
Quãdoqȝ nullum ius tribuit vt eſt cõfirmatio cuiuſqȝ rei fa-
cta per papam in forma cõmuni:ſed ſolet impetrari ad cau-
telam ne videatur ſine ſcientia pape ꝓcedere vt magis timea-
tur.⁊ dicitur facta in forma cõmuni:quando fit cõditionali-
ter:non cognito de cauſa vt ꝯfirmamus tibi poſſeſſiones ꝗs
iuſte poſſides:vel per ſimilia verba:ſeu per ſimilẽ formam.et
de hac cõfirmatione vide tex.cum glo.in.c.quia diuerſitatẽ.ſ.
de cõceſ.ꝑben. Quedam ꝯfirmatio vetus ius ꝯfirmat ⁊ con-
ſolidat:vt quando fit cõfirmatio ex certa ſciẽtia.⁊ dicitur ex
certa ſcientia quando totum negotiũ fuit pape reſeratum:
ipſe poſtmodũ cõfirmauit:maxime apponẽdo clauſulam ex
certa ſcientia:⁊ hec cõfirmatio operatur plus vel minus ſm
ſubiectũ diſpoſitum.nam ſi iuſte poſſidebat operabit vt infe-
rior non poſſit amplius de illa re cognoſcere:ſcȝ vtrum iuſte
poſſideat vel ne:vt in.c.ſeq. Item facit rem maioris autonta-
7 tis.xi.diſt.quis neſciat.† Quandoqȝ operat maiorẽ effectũ:
nam ſi iſte iuſte nõ poſſidebat incipit iuſte poſſidere.vnde ſo-
let papa apponere clauſulam ſupplẽtes de plenitudine pote-
ſtatis omnem defectũ ⁊c.⁊ ſic inualidũ facit validũ.vt in.c.i.
de tranſact.iiij.q.vi.hec quippe.adde quod dicam in glo.ſeq.
8 ¶ †In glo.in ver.exorta.ibi:ſed certe non eſt verũ.Hec im-
pugnatio cõcernit primũ membrũ diſtinctionis Anto.et non
a ſecundũ:vt patet ex ſeq. Et vt habeas clare totam materiam
glo.diſtingue ſic. Aut cõfirmatio fuit facta in forma cõmuni
vt dixi in precedẽti glo.⁊ tunc non precludet viam iudicibus
ordinarijs cognoſcẽdi de validitate iuris ꝯfirmati:ſeu de iu-
re cõpetenti ei qui obtinuit confirmationẽ quia talis confir-
matio parum aut nihil operat:vt.ſ.dixi.de tali cõfirmatio-
d ne non loquitur iſte tex.nec.c.ſequens. Aut confirmatioᵈ fuit
facta ex certa ſcientia:et tunc ſi eſt ſurreptitia: puta quia fuit
obtenta ſuper re litigioſa non habita mẽtione de litigio:vel
alio modo peccat in ſurreptione.⁊ dicendũ eſt idem nõ enim
valet talis cõfirmatio:vt hic in.c.ſeq.⁊ hoc intellige qñ noto-
rie conſtat de vitio ſurreptionis:puta vt dicit Inn.in.c.ſeq.
9 quia pars ꝯfitetur vel conſtat ex tenore bulle. ¶ †Et no.hoc
dictum ꝙ id qđ conſtat ex tenore literarũ pape dicitur noto-
rium.⁊ ita loquit tex.in.c.ſeq.dum dicit:aut certum ſit ⁊c. Si
vero eſt ꝓbabilis dubitatio ſuper ſurreptione non põt infe-
rior ſuper hoc cognoſcere quẽadmodũ non poteſt cognoſce-
re generaliter de priuilegijs pape:ex quo inſurgit ꝓbabilis
dubitatio:vt eſt.tex.in.c.cum veniſſent.ſ.de iudi.ſec⁹ dic vbi
10 dubiũ eſſet leue:vt ibi no.† Si vero cõfirmatio non eſt ſurre-
ptitia non poteſt inferior cognoſcere de validitate ꝯfirmati:
vnde reſpectu preteritoꝝ precluſa eſt via inferioribꝰ:ſȝ reſpe-
ctu eorum que de nouo orta ſunt:vtputa ſi accuſat de crimi-
ne:propter qđ priuari meretur iure ꝯfirmato non eſt inferio-
ribus iudicibꝰ ſublata poteſtas:vt not.dixit iſta gloſ. quam
11 tenebis menti.⁊ ꝓbatur ratione. Primo † quia confirmatio
ſeu priuilegiũ non extẽdit ad ius non cogitatũ.ad hoc qđ in
ſimili leg.⁊ no.in.c.cum inter. P.de renũ.⁊ in.c.ſuggeſtũ.de
deci. Item ſi diceremꝰ oppoſitũ ſequeret ꝙ cõfirmatio preſta-
ret exemptionẽ reſpectu ordinarioꝝ:qđ non eſt dicendũ cum
tñ papa velit ſibi cõfirmare ius reſpectu iuris obtẽti de pre-
12 terito. ¶ Sed extra glo.querit † nũquid poſſit peti cõfirma-
tio ſentẽtie a qua infra decendiũ nõ fuit appellatum: Inno.
inſtat:⁊ primo arguit ꝙ ſic:quia ſi ſentẽtia tenuit tranſiuit in
rem iudicatam ⁊ fecit ius inter partes:lȝ fuiſſet iniuſta:vt in
c.cum inter.de reiudi.⁊ in.l.ingenuũ.de ſtatu homi.⁊ ſic fru-
ſtra fieret cõfirmatio. Aut ſententia erat nulla:⁊ idem dicen-
dum eſt:quia qđ nullum eſt cõfirmari non poteſt.vt in.c.au-
ditis.ſ.de elec.cum ſimi. Item poſſeſſori non eſt ꝑdita actio:
vt in.c.examinata.ſ.de iudi.⁊ inſti.de act.poſt prin. Sed his
nõ obſtantibus Inno.hic tenet oppoſitũ dicens:ꝙ cõfirma-
tio multum poterit operari.nam ſi ſentẽtia erat nulla ⁊ con-
firmatur poſtea iudicialiter cum cauſe cognitione efficit va-
lida:quia ſecũda ſnia que eſt contra ius partis trãſit in rem
iudicatã ſi ab ea non appellat:nec poterit poſtmodum obijci
e exceptio nullitatisᵉ ſi prima ſnia petitur mandari executio-
ni.⁊ cum hac cõcluſione Inno.tranſeũt doc.hic. Sed aduer-
te quia idem Inno.in.c.ſeq.aſſumit generaliter materiã qui
actus poſſunt peti cõfirmari.⁊ ibi cõcludit ꝙ actus iuris ci-
uilis ⁊ canonici poſſunt peti cõfirmari etiam ꝯdicente parte
citata. Exemplũ de ciuilibus in.l.adopt.et in.l.nam ita.ff.de
adop.facit tex.in.c.bone.ſ.eo. Exemplũ de canonicis qñ pe-
titur electio cõfirmari:vel aliud ius canonicũ:ſed actꝰ iuriſ-
gentium vt ſunt ꝯtctus:puta venditio: locatio:⁊ ſimiles: non
poſſunt peti ꝯfirmari inuita altera parte:nec cogitur altera
pars in iudicio rñdere:quia iſti actus dependẽt a mero con-
ſenſu partiũ:ideo iudex non habet ſe impedire niſi velit con-
firmare partibꝰ cõſentientibꝰ. Hoſt.dicit ſe non capere hanc
ſubtilitatẽ Inno. Nam lȝ ꝯtctus a principio ſint voluntarij:
tamẽ ex poſtfacto neceſſe eſt eos obſeruari.vt in.l.ſicut.C.de
act.⁊ obli.⁊ in reg.qđ ſemel placuit.de reg.iur.lib.vi.et ideo
non videtur differẽtia ex poſtfacto inter actus ciuiles ſeu ca-
13 nonicos ⁊ actus iuriſgentiũ. ¶ †Sed attẽdendũ eſt qđ Inn.
in.c.ſeq.dicit plus ſibi placere.qđ no.in.c.cauſam.ſ.qui filij
ſint legi.⁊ vbi videtur tenere oppoſitũ eorum que no.hic ⁊ in
c.ſeq.dicens:quem nõ poſſe petere pronuntiari ſe eſſe legiti-
mum vel matrimoniũ validũ:vel quid ſimile niſi de hoc mo-
ueatur queſtio ſibi principaliter vel diffamet.iuxta.l.diffa-
mari.C.de inge.manu.vel incidenter hoc petat in iudicio vt-
puta quia agit de hereditate ⁊ opponitur defectus natalium:
tunc propter ꝯdictionem bene poterit petere ſe ꝓnuntiari le-
gitimum. Concluſio ergo eſt ꝙ ex quo quis eſt in poſſeſſione
vel quaſi alicuius iuris vel rei non poteſt petere confirmatio-
f nemᶠ ab inferiori:ſed a principe poteſt. Et hanc opi.tene niſi
in caſibus ꝯ.exceptis.⁊ per hoc dico limitandum hoc dictũ
Inno.hic.vt ſi lapſum ſit decẽdiũ:ita ꝙ non eſt locus appel-
lationi non poteſt peti ꝯfirmatio ſnie ab inferiori:ſed a prin-
cipe ſic.facit quod leg.⁊ no.in cle.ſi appellationẽ.de app. hoc
tñ intellige prout plene diſtingui in.c.iiij.ſ.de re iud.vbi vide.

↪ Sebaſti. Sapia.
a ¶ Poſſidere.idẽ
dt Hemi.l.c.ꝯmiſ-
ſa.d cl.li.vi.⁊ i ꝯſ.
lxviij. ici.formãt.
eo.iiij.⁊ idẽ no.do.
Ant.d hut.i.c.cũ
inter.l.iiij.no.de
renũ.⁊ i cle.gr̃e.ſ
giij.q.de reſcrip.
b ¶ Lite pendẽte.
Dicit ãt pẽdere
⁊ rẽ ⁊ actionẽ eſſe
etiã eẽ litigioſa ꝑ
ſolã citationẽ ita
ſductũ fuit d̃iure
ꝑ cle.ij.vt li. pẽd.
↪ Sebaſti. Sapia.
c ¶ Adminiſtrãdi
Uide Bal.i.l.pri
natoꝝ.C.d iuriſ.
oíz iud.⁊ l ant.ha
bita.co.gij.vñ.di
cto d ſcholaribꝰ.
C.ne ſi.p pa.⁊ i.l.
caiꝰ.ff.d exeu.tu.
⁊ Old.l ꝯſi.cxlvi.
ici.factũ tale eſt.
↪ Sebaſti. Sapia.
d ¶ Confirmatio.
Quid operet cõ-
firmatio ex certa
ſcia:tradit Feli.ſ
c.ſi.col.xviij.l vſi.
leges liſcrte.ſ. de
reſcri. Alex.l ꝯſi.
cxxv.inci.viſo ti-
tu.col.ſi.in.ij.vol.
e ¶ Nullitatis. Et
dicit h̃ do.Bar.d
bel.i addi.ad do.
Ant.ꝙ hoc dictũ
Inn. intelligi dȝ
d ꝯfirmatiõe ſnie
nulle alr ꝙ̃ p viã
appellatiõis:ſecꝰ
qñ pria ſnia nulla
fuit ꝯfirmata p iu
dicẽ appellatõis
⁊ qr tũc ꝙ̃tũcũqȝ
ſi appellet a ſcda
poterit dici d nul
litate vtriuſqȝ ad
impediẽdũ execu
tionẽ ſnie.tex.ẽ i
cle.j.de re iud.⁊ p
illũ textũ iudicio
ſuo ſi hñ dicit.d.
Aa.h i ſi.l vñ.hr
ꝓvalida ex q̃ ſi re
pit appellatũ ⁊c.
f ¶ Cõfirmationẽ.
et an ille q h̃ȝ ius
l bñficio ſi timet
ꝯdictorem poſſit
petere vt ꝓnũtiet
ſe fuiſſe canonice
iſtitutũ:vide h̃ p
do.Ant.i vlt.co.ſ
ꝑn.vbi dt ꝙ ſic.⁊
facit optie ad h̃
gl.i.l.nõ ꝯtẽdat.
ff.de fideiuſ.⁊ qđ
no.d.Ant.i.c.ſin-
gulis.cir.ſi.d reſcr.
dȝ tñ facere ad h̃
citari ptẽ aduer-
ſam. ꝑut no. do.
An.ſ.c.ti.venera
bilibꝰ.ſ ꝑn.vi.co.

14 ¶ †Nunquid aũt princeps in cõfirmatiõe poſſit ſupplere defectũ iuris naturalis:puta defectũ cõſenſus:ſenſit Inno.in c.ſeq.ꝙ non:niſi ſit talis actus qui pendeat a mera facultate principis:vtputa 3ctus ſuper rebus eccleſiaſticis.nam ꝗtũcunq; ſit nullus ex defectu cõſenſus:puta quia capitulũ non cõſenſit poteſt papa ↄfirmare.facit ad hoc.c.propoſuit.de cõceſ.ꝑben.⁊ qḋ no.in.c.ↄſtitutus.de reſcrip.⁊ in.c.venientes.de iureiu.⁊ in.c.cũcta per mundũ.⁊ in.c.per principales.ix.q.iij. Ex hoc habes expeditã materiã huius.c.⁊ ſeq.nam vt materia eſſet collecta:maxime quia dicta hec limitant̃ per no.i.c.ſeq.ideo voluit ↄtexere hic tactã materiã vtriuſq;.c.ſed forte hac ratione glo.nihil ſcripſit ſuper.c.ſeq.qḋ non accidit in aliquo alio.c.huius cõpilationis.

1 ¶ Cõfirmatio ſñie a qua fuit appellatũ obtenta tacito de appellatione eſt ſurreptitia.
2 Litere ſecunde valent:lȝ non faciãt mentionẽ de primis literis:ſi ille vel erant nulle:vel exceptione elidibiles.
3 Litere ſecunde non tollãt primas de quib⁹ facta eſt generalis mentio:ſed requirit̃ ꝙ fiat ſpecialis.
4 Cõfirmatio in forma cõmuni quomodo fiat.
5 Vbicũq; plures lecture poſſunt elici ex vno textu illa eſt amplectẽda que magis ↄuenit rubrice vbi eſt poſit⁹ ille textus.

1 DOne. †Litere ↄfirmationis ſuper ſentẽtia a qua erat appellatũ non valẽt ſi appellat⁹ malitioſe ꝑuenit appellãtẽ alˀs pendẽt donec de appellatione cognoſcat̃. Poteſt legi ⁊ aliĳs modis:vt patebit ex.ſ.dicẽdis.ſed nõ inſiſto q: nõ ↄtinet vtilitatẽ magnã. Et primo ponit̃ cõſultatio. Secundo rñſio bimẽbris.ibi rñdemus.ſecundũ membrũ ibi:verũ. ¶ Caſus literalis. Lata fuit ſñia diffinitiua pro eccleſia cõtra aduerſarium eccleſie.ille infra decem dies appellauit.iudices nihilominus mãdauerũt ſñiam executioni appellãs literas impetrauit de reuocãda ſñia.eccleſia pro qua lata erat ſñia caute preueniẽs appellantẽ literas ↄfirmationis ſñie promulgate impetrauit in quib⁹ de appellatione facta nulla mentio habebatur:ideo queſitũ fuit que litere ꝑualerẽt: rñdet papa ꝙ litere poſteriores debẽt priorib⁹ preiudiciũ generare:⁊ iudices debent cognoſcere de appellatione non obſtãte cõfirmatione obtẽta veritate tacita ſuper re litigioſa. Sed ſi diceret̃ in literis appellationis ſecũdo impetratis veritati:⁊ iuſtitie preiudicãtib⁹:vel etiã ſub alia forma verboꝝ dũmodo de literis ↄfirmationis nihil expſſe diceret̃.rñdet papa ꝙ tũc tãdiu litere cõfirmationis ſuum debẽt habere vigorẽ donec de iniqua ſñia plenius cognoſcat̃ per ſecũdas literas ⁊ in ſuſpẽ-
2 ſo ↄfirmatio remanebit. Ber. ¶ †No.i.ꝙ qñ priores lr̃e ſunt nulle vel ſaltem exceptione elidibiles non eſt neceſſe in ſecundis facere mentionẽ de priorib⁹.valẽt enim hic poſteriores litere impetrate per appellantẽ nullam facientes mẽtionem de priorib⁹ impetratis ꝑ appellatũ:⁊ hoc ideo quia prime ſunt nulle vel ſaltẽ poſſunt annullari per exceptionẽ:vide ho.tex.cum glo.in.c.ex tenore.de reſcrip.⁊ in.c.ſuggeſtũ.de in.patr.et in.c.cum noſtris.de cõceſ.ꝑben.⁊ innuũt iſte vlti.glo.idem eſſe in literis impetratis ad beneficia.qḋ no. ¶ Secũdo no.ꝙ appellãs poteſt lr̃as impetrare qñcũq; vult nec poteſt preueniri nimis per appellatũ.de hoc dic vt le.⁊ no.in.c.oblate.et.c.ſepe.ſ.de appel.⁊ quia materia fuit in toto illo tit.ſatis diſcuſſa:ideo non inſiſto hic in tangentib⁹ materiã appellationis:ſed quicqd hic dr̃ eſt reducẽdũ ad materiã ibi ↄtentã. ¶ In glo.ij.in ſi. Hec glo.ſentit primũ intellectũ de quo.ſ.in glo.ſi.et intellige iſtam glo.⁊ ſeq.ſm ea que dicam in glo.ſi. ¶ In glo.ſi.in ſi. Ex hac glo.colligũt doc.duas lec.ad iſtum tex.que vident̃ ſibi ↄtrariari iuncto prin.cum verſi.verũ.nam in prin.ſimpliciter innuit priores lr̃as impetratas per appellatum eſſe nullas.ſed in verſi.verum innuit eſſe eas in pendẽti ſeu ꝙ debẽt litere ſuum habere vigorẽ donec de iniqua ſñia cognoſcat̃.prima lec.eſt vt principiũ intelligat̃ quãdo appellatus impetrauit literas ad iudices delegatos ſuper ↄfirmatione ſue ſñie:ſed non valuerũt quia nimis ꝑuenit appellãtẽ iuxta ea que habent̃ in.c.oblate.ſ.de appel.verſi.verũ intelligitur quando impetrauit tẽpeſtiue:id eſt nimis non ꝑueniendo:tunc enim valẽt priores ⁊ iudices per eas dati debent cognoſcere de validitate ſentẽtie non obſtãte ꝙ in ſecũdis impetratis per appellantẽ ſit facta mentio generalis de priori-
3 bus. †Nam generalis mẽtio non tollit priores lr̃as:ſed oportet ꝙ fiat ſpecialis.vt in.c.ij.de do.⁊ cõtu. Et ſm hunc intellectum adderet iſte tex.ad.d.c.oblate.vt litere priores impetrate debito tẽpore ꝑ appellatũ preualeãt ſecũdis impetrandis per appellantẽ etiam ſi in ſecundis fiat mentio generalis de priorib⁹:vtputa per illa verba nullis literis veritati ⁊ iuſtitie ⁊c.ſm hoc clarus eſt intellect⁹.c.ſed non placet:quia non

a ¶ Plures lectu. Quñ.l.vel decre.ſiue tex.poteſt hr̃e plures lect.illa ẽ verior:⁊ approbatioꝝ q̃ magis cõuenit et adaptat̃ rub.⁊ ſic ex rubri.ſit argui ꝑ eliciẽda veriori lec.et adde gl.ij.in.c.cũ monaſteriũ.ſ.de elec.et ibi habet̃ magis ꝑ Jo.an.⁊ glo.in ver.repetit.l.ſi.i ꝑn.et ibi Bar.ff.de ↄdi.in debi.⁊ gl.ſi.circa ſi.in.l.ius emphyteotici.⁊ ibi Bar.ad ſi.ḋ fun.pa.li.xij.facit.l.imparatores.ff.de in diẽ adiec.accedit gl.valde no.in.l.i.C.ne li.ter.prono.i gl.iij.in ver.ꝑuocare.que no.vult ꝙ ſi vba tex.ſunt dubia ꝙ declarẽtur per rub.⁊ ſm illã intelligant̃.⁊ illam glo.not.ibi Bal.l.iij.col.⁊ dicit eẽ valde no.ꝑ rub.ſtatutoꝝ.idẽ etiã Bal.in.l.ſi.ꝑ illũ tex.ff.ḋ here.inſti.⁊ no.Ang.l auť.de ince.nup.in prin.
Sebaſti. Sapia.

a ¶ Plures lectu. Vide Alex.l.l.i.co.iij.vbi Mod.ff.ſi cer.pe.⁊ i ↄſi.clxxxix.inci.mature digeſtis.col.ij.l.ij.vol.⁊ in ↄſi.xiij.inci.circa primum.col.v.in.ij.volumine.

conuenit rub.nam ſi vtreq; litere fuiſſent impetrate ad iudices facerent potius ad titu.de appel.ſed quia hic tractat̃ de cõfirmatione debet tex.intelligi ſm aliũ intellectum:videlȝ ꝙ primum reſcriptũ impetratũ per appellatũ fuit pure con-
4 firmatoꝛium ſententie. †Ita ꝙ papa cõfirmauit ſententiam in forma cõmuni:ſcilicet ſicut iuſte lata erat: nec mãdabatur aliqua cognitio iudicibus:ſed litere per appellãtẽ impetrate erant ſole iudiciales:⁊ dubitabat̃ que preualerent.nam videbatur ꝙ ex quo ſententia erat cõfirmata per papã ꝙ non poterant iudices impetrati per appellantẽ cognoſcere de viribus ſententie ex quo litere non faciebant expreſſam mentionem de reſcripto cõfirmatorio. Sed hoc non obſtante papa decidit diſtinguẽdo ꝙ ſi primum reſcriptum nõ faciebat mentionem de appellatione eſt nullum poſtmodũ in ver.verum.mutat caſum ſcilȝ quando reſcriptum faciebat mẽtionem de appellatione:ſed ſecunde litere habebant illam clauſulam generalem non obſtãtibus literis ⁊c. Hec enim mẽtio generalis non habuit euacuare ↄfirmationem legitimo modo factam in modo cõmuni:nec cõfirmatio ex quo erat facta in forma cõmuni habebat ꝑcludere viam cognoſcẽdi de iniquitate ſententie:vt dixi.ſ.c.i. Ideo reſcriptum confirmatoꝛium in hoc caſu habet interim ſuum vigoꝛem:ſed nihilominus per ſecũdas literas proceditur ſuper cognitione appellationis:⁊ ſi ſententia retractabit̃ reſcriptũ confirmatoꝛium remanet nullum:quia fuit factum in forma cõmuni:ſcilicet ſicut iuſte lata erat.ſi vero ſententia cõfirmabitur habebit ſuũ effectum.⁊ ita declarãdo ſecũdam lec.glo.videtur veriſſima. Nec inſiſto amplius in aliĳs lecturis que ſunt modice vtilitatis. Nam vt dixi in.c.ij.confirmatio facta in forma commu-
5 ni de modico ſeruit. ¶ †Notabis tamẽ ſemper iſtam glo.ad
a alium effectũ ꝙ vbicũq; plures lecture^a poſſunt elici ex vno tex.illa amplectẽda eſt que ↄuenit rubrice.⁊ ſic debemus ſemper interpretari textum vt conueniat titulo ſub quo ſituatus eſt. No.vnum modum arguendi a ſituatione rubrice:vide ſimilem glo.in.c.tibi qui.de reſcrip.lib.vj.⁊ in.c.ſuper gratia.de offi.dele.eo.lib.⁊ in.c.vnico.ſ.titu.proxi.in glo.ij.

1 ¶ Innouatio priuilegĳ operatur tñ cõſeruationem iuris ſi quod competebat.
2 Priuilegiũ vnũ tñ habere eſt periculoſum:⁊ quare:et quod remedium.
3 Sigillum epoꝛum ⁊ abbatum eſt autenticũ:de aliĳs vero aliorum inferioꝝ:vide remiſſiue.
4 Tranſumptio alicuius ſcripture poteſt delegari alicui qui fideliter ⁊ ſolẽnem tranſumptionẽ faciat.
5 In renouatione priuilegioꝛũ poteſt pars cuius intereſt contradicere.
Priuilegia preſcriptione vel alio modo ſublata non debent renouari:ne preſtent materiã litigandi.
6 Ex idẽtitate rationis extendit̃ non ſolũ diſpoſitio:ſed etiam caſus exceptus.
7 Abſentes ſunt vocãdi ad capitulũ:non ſolũ in caſibus exceptis:ſed etiam in non exceptis in quibus militat eadem vel maioꝛ ratio.
8 Taxatiua dictio nõ excludit caſus ſimiles in materia fauorabili ⁊ pia.
9 Inſtrumẽta ſiue priuilegia poſſunt ſcribi ⁊ publicari tam in charta pergameni ꝗ̃ bombacina.
10 Quaſi:iſta dictio de ſui natura non eſt expreſſiua veritatis:lȝ aliqñ ſit propter ſubiectã materiam.
11 Contra exemptum ⁊ immediate ſubiectum pape preſcribitur ſpatio quadraginta annoꝛum:ſed quatenus preſcriptio poſſet preiudicare pape requiritur ſpatium centum annorum.
12 Preſcriptio centum annoꝛũ requirit̃ non ſolum aduerſus res ipſius Romane eccleſie:ſed etiam aduerſus res quas facit liberas ipſa Romana eccleſia.
Vſucapio triennalis non habet locum in rebus mobilibus Romane eccleſie.⁊ an idem ſit in inferioꝛibus eccleſĳs.
13 Preſcriptio cẽtenaria an poſſit per teſtes ꝓbari.
14 Libellus aut ſñia quõ formet̃ qñ ꝑlatus vult vẽdicare aliquam eccleſiam.
15 Succũbens in cauſa poteſt cogi ad lacerãdũ vel corrũpendũ inſtrumẽta ſuper quibus ſe fundabat.
Si penes aliquem ſunt aliqua inſtrumenta ſibi inutilia: ſed alteri ꝑiudicialia:poteſt cogi ad illa laceranda.
16 Priuilegium quod legi non poteſt propter vetuſtatem vel conſumptionem non debet renouari:ſecus ſi legitur ſed cũ difficultate.
17 Mulier nõ poteſt regulariter eſſe procuratrix aut arbitrix aut iudex.

Mulier

Mulier pōt habere iuriſditionē qñ ſucceſſit i aliquo regno vel comitatu.
Mulier reguleriter nō eſt ꝓcuratrix ad iudicia ſ; ad negotia ſic: de quo tñ vide remiſſiue.
18 Abbates ⁊ alij religioſi an poſſint eſſe ꝓcuratores.
19 Papa ⁊ imperator poſſunt eſſe iudices in cā propria.
20 Litere cōmiſſarij in cā ſibi cōmiſſa nō plene ꝓbent: ſ; faciūt adminiculum.
21 In cauſis ſummarijs et parui preiudicij nō requiritur litis conteſtatio.
22 Exceptio nō regrēs altiorē indaginē impedit actū q de ſui natura exigit celeritatē ſecus ſi requirit altiorē indaginem. Et que dicatur requirere altiorē indaginem.
23 Litis conteſtatio nō requirit qñ agitur ſub renouatione vel tranſumptione inſtrumēti.
24 Cauſa ſummaria que dicatur.
25 In renouatione priuilegij an debeat pars citari.

1 **Cum dilecta.** ¶ † Innouatio priuilegij nouū ius nō tribuit nec antiquū cōfirmat ſed ſi qd cōpetebat cōſeruat. Vel breuius ſic. Renocatio priuilegij non inducit cōfirmationē iuris in eo cōtenti. Diuiditur in ſeptē partes. Primo ponit ſororū petitio ⁊ pape cōmiſſio. In ſecūda ibi: nos aūt. inquiſitorū relatio ⁊ canonicorū obiectio. In tertia ibi: vnde. iudicum datio ⁊ ab ipſis appellatio. In quarta ibi: nuper. ſororū iterata petitio ⁊ etiā cōmū cōtradictio. In quinta ibi: nos igitur. pape interlocutio ⁊ priuilegij innouatio. In ſexta ibi: q: vero. papa abbatiſſam ꝯſtituit procuratricē. In ſeptima ibi: nolentes. cōmittit principale diffiniendū. ¶ Caſus literalis. Abbatiſſa ⁊ moniales cuiuſdam monaſterij volebant priuilegia ſua innouare. vnde cū propter viarū diſcrimina nō poſſent illa preſentare dño pape ſupplicauerunt eidē quatenus aliquibus pſonis diſcretis mandaret vt eorū tenorē inſpicerent diligenter. ⁊ ipſum ſub ſigillis ſuis ad ſedē apo. deſtinarent: vñ papa ſcripſit quibuſdā epis ⁊ abbatibus vt illa priuilegia inſpicerent diligēter: ⁊ tenorē ipſorū ſub ſigillis ſuis ſibi fideliter deſtinarent qd ⁊ factū fuit. Papa viſo tenore priuilegiorū dum vellet illa priuilegia facere innouari: quidā canonici propoſuerunt id fieri nō debere cū hildeſemēſis eccleſia in poſſeſſione ſubiectionis ipſius monaſterij per centū annos ⁊ amplius extitiſſet: vñ ipſe tūc priuilegia noluit innouare: ſed quibuſdam mādauit vt ad locū idoneū accedētes vocatis q̄ fuerint euocādi inquirerēt veritatē: a quibus pars hildeſemēſis eccleſie ad ſe. apo. appellauit vñ poſtmodū abbatiſſa ꝑdicta petijt iterato dicta priuilegia innouari. Ex aduerſo fuit petitum vt cauſam ipſam dñs papa cōmitteret aliquibus qui teſtes reciperent quos cōtra priuilegia monaſterij ⁊ ad probandū pſcriptionem legitimam producere intendebāt. Dominus papa cōſiderans ꝙ iure ciuili cautum eſt vt qñ periculum teſtium timetur etiā lite nō cōteſta. teſtes valitudinarij ⁊ alij de quibus ex aliqua rationabili cauſa timetur recipiūt: eadē equitate prouocatus priuilegia illa quaſi nimia vetuſtate cōſumpta fecit innouari: ita tamen ꝙ per talē innouationē nullū ius monaſterio acquiratur de nouo ſed antiquū cōſeruetur Sed quia predictū monaſteriū ad ius ⁊ proprietatē eccleſie romane per priuilegiū predeceſſorū ſuorū noſcitur ptinere: abbatiſſam predictam nomine romane eccleſie cōſtituit ꝓcuratricem: vt cū aduerſus iura romane eccleſie tantū centenaria currat pſcriptio ſup his ⁊ alijs ꝓcuret q̄ in iudicio ſunt procuranda. Ne ergo de ſtatu monaſterij diutius dubitetur mandat iudici quatenus recipiat teſtes quos hildeſemenſis eccleſia induxerit ad probandā preſcriptionē vel ad interpoſitionem oſtendendā cenobium duxerit producendos: ⁊ ſi pſcriptio legitima ꝓbata fuerit adiudicet ſubiectionē ipſius monaſterij epo predicto cū conſtet ipſum in ſua dioceſi cōſtitutum corrumpendo priuilegiū innouatum: niſi ex aduerſo probata fuerit interruptio: que ſi probata fuerit epo ſup hoc ſilentiū imponatur ⁊ pronūtient monaſterium perpetua libertate gaudere priuilegio innouato reſignādo eidē. Ber.
2 ¶ † Nota primo ibi: propter viarū: quod periculoſum eſſet habenti vnum priuilegiū duntaxat illud deferre ad loca remota. nam eo perdito vel cōſumpto perdit in effectu ius in eo ꝯtemptū. ꝫ. de reſtitu. ſpolia. ſepe. ideo tutum eſt vt ſolēniter trāſcribat. arg. in. l. vnū teſtm. ff. de teſta. ⁊ ſic ꝑdito originali vel ꝯſumpto poſſit fieri ꝓbatio per trāſumptū. ꝫ. de fide
3 inſtru. c. pe. ⁊ vlt. ¶ † Secundo not. ibi: ſub ſigillis ſuis: ꝙ ſigillū epiſcoporū ⁊ abbatū eſt autēticū. Quid de alijs prelatis inferioribus ⁊ capitulis eccleſiarū maxime cathedralium vide qd not. Inn. in. c. ij. de fi. inſtru. facit qd no. in. c. poſt ceſ-
4 ſionem. de ꝓba. in. c. ſi canonici. de offi. or. li. vi. ¶ † Itē nota
ꝙ inquiſitio tenoris alicuius ſcripture ſeu indagatio verita
tis ⁊ falſitatis eſt delegabilis. poſſet ergo epo vel alius ſupe
rior committere inquiſitionē alicuius ſcripture ⁊ ad relatio
nem inquiſitoris ſolēnē trāſumptionem illius facere l; ipſe
5 originale nō preſentauerit quēadmodū hic papa fecit. ¶ † Itē
no. ꝙ ꝑ cōtradictionē illius cuius intereſt priuilegiū nō vale a
ret impedirꝫ ipſius priuilegij renouatio donec cā ꝯtradictio
nis diſcuſſa fuerit. Ex quo infert quē poſſe pretēdere inter
eſſe vt priuilegiū ſeu inſtrumentū alterius nō renouet. ⁊ in
tereſſe pōt verſari in eo ꝙ vexari timet ex documētis non le
gitimis. Et ex hoc ⁊ ex tex. not. ꝙ priuilegia ſublata ꝑ pſcri
ptionē vel que pñt elidi exceptione nō debēt renouari: quia
6 in futurū poſſunt pſtare materiā litigij. ¶ † Itē not. ⁊ tene
ſemp menti ꝙ nedū diſpoſitio ſimplex trahit ad aliū caſū
a ex idētitate rōnis ſed ēt caſus exceptus[a] a regula.[b] nā papa
b hic caſum exceptū in. c. qñ. vt lit. nō ꝯteſt. vt teſtes recipi poſ
ſint nō ſeruata iuris ſolēnitate trahit ex idētitate rōnis ad
innouationē priuilegij. ⁊ ſic eſt hic caſus ꝓ notatis per gl. in
7 l. i. C. de ꝯdi. inde. ¶ † Et ꝑ hoc credo ꝙ l; in iure reperiātur
tres caſus excepti dūtaxat in quibus abſentes debēt vocari
ad capitulū de quibus ꝑ glo. in. c. ij. de teſti. li. vi. ꝙ vocādi erūt
in alijs caſibus cōſimilibus vel arduioribus. facit quod not.
Innoc. in. c. ij. de no. ope. nū. ⁊ glo. in. c. i. ꝫ. de his que fi. a ma.
par. ca. ⁊ ꝑ hoc limita id qd dicit exceptionē firmare regulā
in nō exceptis: vt in. c. dñs. xxiij. q. vij. ⁊ eſt ho. tex. in. c. ij. in
fi. ꝫ. de cōiu. lepro. ꝓcedit enim vt reſtringat regula ad caſus
8 nō cōſimiles exceptis. ¶ † Et vide ad ꝑdicta notabile dictū
Bar. poſt glo. in. l. ſerui. ff. de vſu. vbi concludit ꝙ ſi exceptio
eſt facta ꝑ dictionē taxatiuam: nihilominus extenditur ⁊ ad
aliū caſum ſi in alia pte iuris reperitur exceptus: vt ibi no. ⁊
vñ probari in. c. qñ. in prin. iuncta glo. vt lit. nō ꝯteſt. Si autem ſpecifice alibi nō excipit: ⁊ tunc per idētitatē rōnis extēditur in materia fauorabili ⁊ pia. vt ſentit glo. not. in. l. illud.
C. de ſacroſan. eccle. in ver. alicuius: ſecus in materia reſtrin
9 gibili. vt no. in. l. i. C. de patri. q ſi. di. ⁊ hoc no. ¶ † No. ibi: nō
in pgameno ⁊c. ꝙ priuilegiū pōt ſcribi nō ſolū in pgameno
ſed etiā in papyro. ⁊ vide not. ꝑ ſpecu. in tit. de inſtru. edi. §.
poſtremo. ver. itē ꝙ eſt ſcriptū in papyro. vbi dicit ꝙ inſtrumentū pōt eē publicū in papyro. Et dicit Hoſt. ꝙ l; hec materia ſit periculoſior eſt tñ tutior q: non pōt ita fieri abraſio
ſeu alia falſitas in papyro ſicut in pergameno. Hodie tamē
de ſtilo curie reſcripta fiunt in charta pecorina vt no. Spec.
de reſcrip. pñta. §. i. igit ver. ⁊ qñ. vbi dicit Jo. an. ꝙ notāter
dicit pecorina et non pecudina: q: in plus ſe h; pecus pecoris q̄ pecus pecudis. Nā pecus pecudis ſumitur ꝓ iſtis animalibus paruis que ſunt ad vſum hominis: ſed pecus pecoris ꝓ animalibus magnis. vñ cōprehēdit boues equos ⁊ ſimilia. Et hoc ad denotādū ꝙ etiā in iſtis ſcribunt quāꝙ priuilegia ⁊ proceſſus: quidā tñ dicunt ꝙ priuilegiū nō erat hic
in charta bombacina ſcriptū ſed in quadā materia cōfecta
ex quadā herba q̄ vulgariter appellatur pauera ⁊ cōglutino
quodā efficiebatur apta ad recipiendū ſcripturā ꝑdictā: tamen de iure ꝓcedūt. facit qd not. glo. ⁊ Bar. in. l. cū tabulas.
ff. de fur. hodie tñ notarij preſtant iuramētum de publicādis
inſtrumentis in charta pecorina ſeu in pergameno de quo
10 dicendū vt no. in. c. ſicut. j. ne cle. vel mo. ¶ † No. ibi: quaſi iā
nimia vetuſtate ⁊c. ꝙ dictio quaſi non eſt veritatis aſſertiua
ſed impropriatiua ⁊ denotat diminutionē quandam. Quandoꝙ ſecūdum ſubiectam materiā exprimit veritatem vt habetur in euāgelio Joan. quaſi vnigeniti a patre ⁊c. vide ho.
11 tex. cum glo. in. c. pront. de do. ⁊ contu. ¶ † Nota in ver. quia
vero optimū ar. ꝙ contra exemptū ⁊ immediate pape ſubiectum poteſt preſcribi ſpatio. xl. annorū quatenus preiudicat
ipſi priuilegiato: ſed quatenus preiudicat pape requirit ſpa b
tium centū annorū. ſi enim potuiſſet abbatiſſa deducere ius
pape in iudiciū nō fuiſſet opus vt conſtitueretur ꝓcuratrix
pape ad deducēdum ius ſuū in iudiciū. ⁊ teneb is in hoc mēti iſtū tex. quia multū bene facit ſaltē in arg. ⁊ vide qd no. gl.
in ſimili in. c. ij. de capel. mo. ⁊ in. c. ad audiētiam. de pſcri. ⁊ in
c. volumus. xvi. q. iiij. vbi ſunt tres bone gl. ad materiam. vi
12 de tamen omnino que dixi in. d. c. ad audientiam. ¶ † Item
nota ibi poſſeſſiōes ⁊ iura ⁊c. ꝙ eccleſia romana gaudet preſcriptione cētum annorū nō ſolum in rebus priuatis ipſius
romane eccleſie: ſed etiam in omnibus iuribus ⁊ poſſeſſioni
c bus que competūt ratione libertatis[c] date. Et ſentiūt doct.
hic ex iſta generalitate verborū hoc procedere tam in rebus
mobilibus q̄ immobilibus corporalibus et incorporalibus c
quod bene notabis. Ex hoc enim infertur ꝙ vſucapio triennalis in rebus mobilibus nō habet locum contra eccleſiam

a ¶ Nota diligēter ꝙ iura limitatoria ⁊ ponētia ſolēnitas extēdūtur ex identitate rōnis ⁊ ad dē h eſidē ratior. l. c. ad audiētiā. i. j. no. ꝫ. de cle. nō reſidē. pulchre loquētē h et ēt notātē ad hoc hūc tex. l. §. nos igitꝫ ⁊ ſic habes h tex. meliorē de iure ꝑ Bar. i. l. ſi cōſtāte. in. ix. q. pṅcipis pn. l. i. col. ff. ſolu. mat. vbi idē vult ꝙ l iurib⁹ limitatorijs ſic licita extēſio ex idētitate rōnis l; do. Alex. ibi l. vi. col. conet oſtēdere ꝙ iſte tex. i h v. nos igitꝫ nō probet et male ponderet ꝑ iſtū. Et vide multa exēpla ꝙ taxatiua nō excludat caſus ſimiles que ponit aure⁹ doc. do. Jaſ. i. l. i. ꝫ. ꝑn. i pe. col. ff. de offi. eius vbi iter alia ꝙ nō excludit qñ induceret legis vl ſtatuti correctio de quo per Alex. gl. i. l. i. C. de bo. poſſ. cōtratabu. Aeneas ꝺ falco. Anto. Franciſ.
¶ An ex idētitate rōnis extēdantur iura limitatoria. Dicas ꝺ hoc late vidēdum eē ꝑ Ro. poſt alios i. l. ſi vero. i. §. de viro. in repe. vbi ponit materiam extēſiōis. ff. ſolu. matri. ⁊ ꝑ Sali. ⁊ d. Pau. de caſ. in l. ſi ſerui veſtri. C. de noxa.
Sebaſti. Sapia.
b ¶ A regula. Vide multa ꝑ Fel. i c. qñ frequenter. in prin. ꝫ. vt li. nō ꝯte. ꝑ And. ſicu. i c. iurauit. col. pe. ꝫ. de probatio. et Alex. tenētem cōtra Abb. hic in l. ſi conſtante. in prin. colū. vi. ff. ſolu. matri.
Sebaſti. Sapia.
c ¶ Libertatꝫ. multa circa hec accumulat Feli. in. c.

ad audictiã. col. a
antepe.circa finẽ
verſi.vltio faciaſ
regulã.ẽ.de pſcri
ptioni.ꝛ Alleg.in
ꝯſi.clxix.incip.vi
ſo themate.l.j.co
lum.in.ij.vol.
a ¶ No.ad declara
tionem aut.quas
actiões.in fi.C.de
ſacroſan.eccle.
b ¶ Et tex.in.l.ſed
ꝛ ſi qs.§.qui.ff.de
inſtitu.et tex.in
l. deniq;.§. ſi cui
mandauero. ver.
ſi mater.ff.mã.ꝛ l
l.iij.§.j.ff.de neg.
geſt.ꝛ idem dicit
Jo.and.in addi
tio.ſpec.in tit.de
procura.§.j.circa
prĩc. Et adde qꝺ
etiã ad actuꝫ qui
fit in iudicio dũ
modo ſit actꝰ vo
luntarie iuriſdi
tionis mulier po
teſt cõſtitui pcu
ratrix.tex.eſt ſin.
l.l.j.§.fi.C.de ma
numiſ.
c Sebaſti. Sapia.
c ¶ Adnetus.Ui
de Alex.l.i aut.ſi
quis i aliquo. C.
de edẽ. Abb. l.c.
ex pte.j.l.iij.no.j.
de priuile.ꝛ Feli.
l.d.c. albericus.i
pri.ẽ.de teſti.
d ¶ Et vide.d. an
to.l.c.j.ẽ.tit. pri.
in ver.qro ꝗliter
ꝛ de hoc oio p ar
chi.l.c.cõtra mo
rẽ.in.j.col.cj.diſt.
vbi dicit ꝙ ſi fiat
innouatio priuile
gij p illũ q nõ cõ
ceſſit requirit ci
tatio p ſolemne ꝛ
generale edictuꝫ
ſed ſi fieret p illũ
q ꝯceſſit nõ reqri
tur citatio niſi ui
cat ſuſpectuꝫ vel
de ipſo referatur
queſtio. ꝛ alleg.
Hoſt.ꝛ Jnno. in
d.c.albericus. de
teſtib.ꝛ ꝙ valeat
innouatio priui
legij facta etiã nõ
vocatis partibꝰ
tꝫ.d. Ant.l.c.ve
nerabilis.i prin.
i vl. col.j.c.ſecus
dices eſſe in con
firmatione et vi
de ne hac.q.i ter
minis p.d.Abb.
in.c.ex parte.el.j.
circa pri.j.de pri
uileg.
Anto.Franc.
¶ Circa innoua
tioneꝫ priuilegij

romanã.ª Nũquid aũt in eccleſijs inferioribus habeat locũ
13 vſucapio predicta.plene not.in.c.j.de in inte.reſti. ¶ † Alte
rius not.ibi teſtes recipias ꝛc.tex.apertum ꝙ pſcriptio cẽte
naria^b põt probari p teſtes cuius ꝯtrarium ſentit glo.in.c.cum
14 nobis.ẽ.de pſcrip.ꝛ dic vt ibi dixi. ¶ † Jtẽ no.ibi ſubiectio
nem iudicioꝛ c.modũ ſeu practicã libellandi ſeu ſententian
15 di cũ epiſ vẽdicat aliquã eccleſiã vt ſubiectam. ¶ † Ultimo
not.ꝛ tene menti ibi:corrũpendo ꝛc.ꝙ poſtꝗ quis ſuccubuit
in cã debẽt oĩa priuilegia ſeu inſtrumenta deciſioni cõtraria
lacerari ꝛ corrũpi ne in futurũ poſſint pſtare materiã diſcor
die. Ex quo etiã infertur ꝙ ſi penes te ſint aliqua inſtrumen
ta tibi inutilia ꝛ iuri meo quoad tenorẽ cõtraria poſſum pe
tere vt corrumpãtur ꝛ lacerent̃.facit p hoc.c.accedẽs. el.j.vt
lit.nõ cõte.ꝛ a ſimili ſeu a cõtrario.l.ſicut.C.de lib.cau.ꝛ.c.ec
16 cleſia.ẽ.vt lit.pẽ.ꝛ.l.diſſolute.C.de ꝯdi.ex le. ¶ † Jn gl.j. ibi
ideo nõ poterãt videre ꝛc.ſed hoc vr̃ cõtra factũ pape: cũ pa
pa hic diſtulerit innouationẽ ad ꝯdictionẽ partis aduerſe.
ergo oporteret dicere ꝙ aliqꝺ intereſſe pretendere põt pars
aduerſa.ꝛ dic ꝙ ſatis ſua intereſt qñ cõſumpto originali nõ
timet ſibi litem moueri in futuruꝫ.ſecus ſi fieret innouatio.
Hinc eſt ꝙ ppter hoc intereſſe in fine litere mãdatur hoc pri
uilegiũ corrũpi.ergo ſua intereſt ne innouet̃: quia melius eſt
ante tpꝰ occurrere ꝛc.l.fi.C.in q.cau.ꝛ qꝺ not.in.c.j.de in in
17 teg.reſti.ꝛ de iureiur.c.quẽadmodũ. ¶ † Jn gl.in verbo du
ximus.in fi.dic ꝙ cõtraria procedunt qñ non pñt legi ppter
vetuſtatem ſeu cõſumptionẽ aliter ſuperuenientẽ ſed vbi le
gi pñt lꝫ cũ difficultate ſit innouatio: put hic dr̃. ¶ Jn gl.in
verbo procuratricẽ:ibi ſimiliter ꝛ iudex.non intelligas prin
cipiũ glo.indiſtincte nã regula eſt in cõtrariũ vt neq; pcura
trix neq; arbitratrix ſeu arbiter neq; iudex põt eſſe mulier
iſta enim ſunt officia virilia.vt in.§.tria. allegato in gl.ꝛ no.
plene in.c.ſciſcitatus.ẽ.de reſcri.ſed iura que allegat gl. po
nunt caſus ſpeciales ſcꝫ qñ mulier hꝫ iuriſditionẽ qꝛ ſucceſ
ſit in aliqua dignitate: vtputa in comitatu vel regno. Et in
tellige ꝙ mulier non põt eſſe regulariter pcuratrix ad iudi
cia. Nam ad negotia bene põt ꝯſtitui vt no.in.l.ait pretor.ff.
de neg.geſt. Et caſus in quibus põt mulier eſſe procuratrix:
vide p Spe.in ti.de pcur.§.j.in prin. Et vlt.ſol.gl.hic poſita
18 quantũ ad tex.noſtrũ vr̃ verior. ¶ † De abbate vero ꝛ alijs
religioſis nũquid poſſint eſſe pcuratores: vide bonã gloſſ.in
c.preſentiũ.xi.q.j.per Jnno.in.c.cũ.i.ꝛ.a.ẽ.de re iudi.ꝛ tex.in
c.ij.ẽ.de poſtu.ꝛ in cle.religioſus.de procu. Et no.in fi. gloſſ.
tres modos procedẽdi cũ papa vult mouere queſtionẽ cõtra
19 ſubditũ.ꝛ primi duo modi ſunt honeſtiores. ¶ † Et inquan
tum gl.dicit papã poſſe iudicare in cã eccleſie: ſentit ꝙ in cã
patrimoniali nõ poſſit eſſe iudex: qꝺ tñ nõ eſt verum. Nam ꝛ
imperator iudicat in cauſa ſua.ff.de his q̃ in teſt. delẽ.l.pri.
ꝛ in.l.ꝛ hoc tiberius.de here.inſtitu.vide in hoc qꝺ ſatis ple
20 ne dixi in.c.cũ veniſſent.ẽ.de iudi. ¶ † Extra glo.primo op.
cõtra tex.vr̃ enim ꝙ literis iſtius legati nõ erat fides adhibẽ
da cum ſibi cã fuiſſet commiſſa. Sol.doc.fatent̃ ꝯtrium et di
cunt ꝙ litere ipſius adminiculabantur: nõ autẽ plene proba
bant. Ex quo no.ꝙ lr̃e legati in cã ſibi cõmiſſa faciunt admi
niculũ: plene tñ nõ probant in alterius preiudiciuꝫ vide ho.
21 glo.in.c.ſicut.de ſentẽ.excõ. ¶ † Secundo opp.videt̃ eniꝫ ꝙ
pceſſus iſte nõ valuerit cum nõ proceſſerit lit.cõteſt. vt in.c.
vnico.de lit.conteſta. Solutio multiplex. quidam intelligũt
hic litem nõ fuiſſe conteſtatam. Alij qꝺ ſpeciale eſt cum agi
tur de libertate eccleſie. Alij vt not. Jnnocen.dicunt ꝙ cum
agitur de innouatione priuilegij ſeu alterius ſcripture non
eſt neceſſaria lit.conteſt.quod verbũ not. Hoſtiẽ.tñ requirit
conteſtationem lit.ꝛ dicit ꝙ ob hanc cauſaꝫ fuit hic appella
tum a prioribus iudicibus et petebat̃ vt viris diſcretis cau
ſa cõmitteretur.do. Anto.ſimpliciter videt̃ tenere ꝙ cũ hec
cauſa ſit ſummaria et modici preiudicij non eſt neceſſaria li.
cõteſt.et ſic videt̃ ſequi opi. Jnnocẽ.qui mihi ſatis placet ar
gu.in aut.niſi breuiores.C.de ſent.ex peri.reci.et eorum que
22 no.in.c.j.de libel.obla. ¶ † Dic etiam ꝙ ſi cõtra petẽtem in
nouationem opponitur exceptio non requirens aliam inda
ginem prius diſcutietur exceptio quã fiat innouatio: vt ſa
tis colligitur ex principio capituli. Sed ſi exceptio require
ret longum tractum tunc nõ impeditur innouatio: vt notã
ter etiã colligitur hic in ver.nos igitur. Nam hic patet ꝙ ſi
exceptio a primordio facilis propter appellationes vel aliã
cauſam efficitur difficilis et longeua: ea non obſtante proce
ditur ad innouationem. paria ergo ſunt ꝙ a principio exce
ptio exigat longum tractũ vel ꝙ ex poſtfacto efficiatur diffi
23 cilis propter diſputationem ſeu appellationeꝫ. ¶ † Sed cõ
tra id quod eſt.ẽ.dictum lit.conteſta.non requirit̃ cũ agitur
ſuper reuocatione ſeu tranſumptione inſtrumenti.facit iſte

tex.in verſi.nos igitur.vbi videtur innui ꝙ tunc nõ requiri
tur conteſtatio quando imminet periculum ſuper conſum
ptione ſicut obſeruatur in receptione teſtiũ. Sed hoc nõ ob
24 ſtante teneo primũ.ſ.ꝙ hec cauſa ſit ſummaria. ¶ † Per re
gulam quam poſt Dy.ponit Barto. in extrauagã.ad reprĩ
men.in ver.ſummarie.ꝛ ſequitur Jo.de lig.licet nõ alle.her.
in clem.ſepe.de verbo.ſignifica.vbicũq; enim verſatur cauſa
ſuper qua ſentẽtia lata nõ infert magnum preiudicium ſeu
totaliter nõ decidit quin poſſit in alio iudicio grauamen re
parari:illa dicitur ſummaria.ad hoc.l.iij.§.ibidem.et quod
ibi not.ff.ad exhiben.ꝛ vide latius in locis prealleg. Ad hũc
tex.reſpõdeo qꝺ procedit ſimilitudo hoc modo ſicut enim
teſtes qui non poſſunt aliter recipi lit.nõ conteſta.recipiun
tur inſtante neceſſitate.ita renouatio priuilegij que non de
bet fieri niſi diſcutiatur prius exceptio illius cuius intereſt:
vt innuitur hic in ver.nos autem cum ſe.poteſt fieri imminẽ
te periculo cũ exceptionis diſcuſſio exigit longum tractum
25 vt hic.ꝛ in.d.verſi.nos igitur. ¶ † Sed quero an innouatio
priuilegij parte abſente et non contumace facta valeat. Jn
no.videtur velle ꝙ ſic:dũmodo nũtietur parti infra annum
vel cõueniatur.argu.in.c.quoniã.ẽ.vt lit.nõ cõteſt. Si autem
pars eſt preſens debet citari quia facilius ipſa indagabit et
pcipiet falſitatẽ cuius intereſt ꝗ iudex vel notarius: dicit tñ
Hoſti.ꝙ ſi petitur innouatio in curia non eſt neceſſe ipſam
partẽ abſentem citare cũ habeat trãſire per manus pluriuꝫ
qui ſunt in hoc bene edocti.arg.in.l.omniũ.C.de teſt.dicit tñ
ꝙ ſi pars eſt pſens deberet citari vel ſi de pximo ſperet̃ aduẽ
c tus.ᶜ Ego de hoc remitto^d ad plenius no.in.c.ſignificauit.et
d in.c.albericus.de teſti.vnde crederẽ ꝙ niſi ſit periculũ in ex
pectando partem citandam nõ debet procedi ad innouatio
nem ſine citatione. Et innouatio aliter facta nõ valet niſi il
le faceret qui de nouo poſſet ꝯcedere.probatur in.c.ſignifica
uit.iuncto.c.quoniã.poſt prin.vt lit.nõ cõteſt. Nam ſi in repe
titione teſtium eſt hoc obſeruandum:fortius in innouatione
priuilegij cum ſit maius periculum.nam ſi originale erat vi
tioſum nulla defenſio competit amplius parti aduerſe: cum
vitium nõ poterit perpẽdi in trãſumpto: puta quia falſitas
erat in bulla vel filo.vel qꝛ charta prius fuerat raſa et poſtea
reſcripta:iuxta ea que habẽtur in.c.licet.de cri.fal.dixi plene
in.d.c.albericus.

1 Religioſi nõ poſſunt adminiſtrare temporalia etiã ex cõfir
mation pape: qꝛ cẽſetur aut ſurreptitia aut nulla:vide.j.nu
me.6.vbi ſi cõfirmatur ex certa ſciã pape:nõ poterũt remo
ueri:in alijs vero remanent ſub obedientia ſuperioris vide
in.c.prori.nu.4.
2 Regulares quicquid acquirunt eſt monaſterij ꝛ nil ſibi ap
propriant.5.
3 Litere emanate de curia preter ſolitũ ſtilũ curie preſumitur
ſurreptitie aut nulle.
4 Regularis lꝫ poſſit eẽ canonicus eccleſie cathedralis.tñ ca
nonicus eccleſie ſecularis eſſe nõ poteſt.
7 Papa ſi cõtulit alicui regulari prioratuꝫ in loco vbi abbas
ponebat ꝛ remouebat ad nutũ:an poterit ipſe abbas ꝛ iſtuꝫ
qui hꝫ collationem a papa remouere.
8 Papa concurrit in collatione beneficiorum cum omnibus
ordinarijs.
9 Abbas non poteſt conſtituere monachum in priorem alicu
ius loci.
10 Abbas nõ obligatur monacho ẽt cum iuramẽto.
11 Abbas põt remouere priorẽ etiã ꝙ priores in illo loco fue
runt per preteritum in perpetuũ.
Cõſuetudo nõ inducit̃ ex actibus mere facultatis.
12 Regularis remotus ab aliqua dignitate ſine cã an habeat
aliqꝺ remedium:vide remiſſiue.

AD noſtram audientiã.

1 ¶ † Non valet confirmatio quam religioſus im
petrauit a papa ſup temporali adminiſtratione
ſeu prioratu ſi tacuit ſe regularem.ſi vero expreſſit reſcriptũ
preſumitur falſum: quia papa non cõſueuit concedere. hoc
dicit cum ſe. Cõis diuiſio.ſecunda ibi:quia igitur. ¶ Caſus
literalis. Quidaꝫ canonici regulares nemãſenſis eccleſie im
petrabant literas cõfirmationis ſuper adminiſtrationibus
ſuis tacito qꝺ eſſent regulares: ſignificatum fuit hoc domi
no pape ex parte prepoſiti illorum regularium. Dicit papa
ꝙ regularibus perſonis apoſtolica ſedes aliqua non conſue
uit confirmare: vnde mandat quibuſdam quatenus confir
mationes a predictis regularibus taliter impetratas denũ
tient irritas et inanes. Bernar. ¶ Nota primo ꝙ regulares
exiſtentes in eccleſijs cathedralibus dicuntur canonici.naꝫ
iſta eccleſia

iſta eccleſia nemanſenſis eſt cathedralis ⁊ regularis. vt refert Io. an. ⁊
ſatis colligitur ex textu poteſt tñ intelligi ꝙ erant regulares canonici
vt ſunt iſti de ordine ſancti Auguſtini. Nam quidam reperiunt̃ mendi
cantes ⁊ non ſunt canonici. Quidam vero non ſunt mendicantes: ⁊ iſti
dicuntur canonici. Poteſt intelligi in monachis eccleſie cathedralis.
Nam poſſunt appellari canonici. vt habes text. iuncta glo. in. c. ij. lviij.
2 diſtin. ⁊ vide circa hoc quod plene dixi in. c. cũ in. ſ. de iudi. ¶ † Secun-
do not. qđ regularibus non eſt aliquid perſonaliter confirmandum:
quia non poſſunt ſibi aliquid appropriare ſed totũ eſt monaſterij quo-
cunꝙ ſe vertant: et qualitercunꝙ acquirant. xviij. q. j. c. vno. ea. cauſa ⁊
3 queſti. ij. c. abbates. ¶ † Tertio not. ibi: non conſueuit ⁊c. qđ litere ema
a nantes de curia preter ſolitum curſum ⁊ ſtilum[a] curie preſumũtur ſur-
reptitie ⁊ quandoꝙ falſe: quando ſcilicet nihil ſupprimitur ſed fit con
ceſſio deuians ab omni honeſtate ⁊ ſtilo curie. vt in. c. ſeq. et ibi dicetur.
4 ¶ † Ultimo not. ꝙ nõ ſolum regulares alicuius monaſterij: ſed etiam
ſi ſint canonici eccleſie cathedralis non poſſunt tenere adminiſtratio-
nes perpetuo. non tamen ex hoc intelligas qđ regularis poſſit eſſe ca-
nonicus in eccleſia ſeculari: quia eſſet contra. c. ſuper eo. de regula. ⁊ vi-
de ho. glo. in. c. quorundã. xxiiij. diſtin. ſed intellige qđ eſt ibi canonicus
quando eccleſia cathedralis eſt regularis modo predicto. ¶ In gl. ibi
licet tacita veritate ⁊c. aduerte licet dictum principij huius gloſ. ſit in
ſe verum: non tamen eſt bona expoſitio ad illud verbũ perſonaliter po
ſitum in text. Nam ſenſus illius verbi eſt qđ perſonaliter non conſue-
uit ſedes apoſtolica regularibus aliquid confirmare ita vt ipſe pſone
ſingulares habeant nomine proprio ſed realiter bene conſueuit confir
5 mare dando. ſ. priuilegium ipſi rei. ſ. monaſterio vel collegio. ¶ † Ra-
tio diuerſitatis eſt quia collegiũ eſt capax in cõmuni: ſed particulares
perſone non: quia a ſe abdicauerunt omnia et poſuerunt priorez ſupra
caput ipſorum loco dei: vt in. c. ſi religioſus. de electio. lib. vj. xij. q. i. non
6 dicatis. ¶ † Et vt habeas clare materiam huius. c. ⁊ ſequentis eſt pri-
mo videndũ que ſuit ratio decidendi in iſto tex. Solu. poteſt colligi ex
predictis ⁊ adhuc clarius dic. Aut enim iſti adminiſtratores erant tẽ-
porales: vt quia poterant remoueri ad nutum ſuperioris. vt in. c. cum
ad monaſteriũ. ver. nec alicui. ſ. de ſta. reg. Aut erant perpetui iuxta id
quod habetur in. c. ij. eod. titu. ⁊ vtroꝙ caſu diſſoluebatur bonum obe-
dientie occaſione huius confirmationis. Nã cũ alias poterant remo-
ueri ad nutũ abbatis vel ſaltem ex facili cauſa quando erant perpetui
vigore confirmationis non poſſent remoueri ad nutũ ſuperioris et ſic
quodãmodo per hãc cõfirmationem erigebant ſe contra bonũ obediẽ
tie: ⁊ hoc ius tenendi appropriabãt ſibi perſonaliter. Et ex his ⁊ ex no
tatis in. c. ſeq. not. quod ſi ex certa ſcientia pape confirmetur religioſo
aliqua adminiſtratio que de ſe erat temporalis: quia poterat remoue-
ri ad nutum abbatis nõ poterit deinceps remoueri ſine licentia pape
vnde vbi primo erat obedientiarius abbatis: nunc vigore confirma-
tionis efficitur obedientiarius pape. vide Inno. in. c. niſi. ſ. de preben. ⁊
do. in. c. cũ inter. R. ſ. de elect. ⁊ in cle. qi regulares. de ſup. neg. prela. nõ
tamen intelligas ꝙ per hãc confirmationem eximatur regularis a iu-
riſditione ſui ſuperioris. ſed in omnibus ius cõpetẽs ſuperiori rema-
net illeſum preter ꝙ vt non poſſit cognoſcere vel tollere ius cõfirmatũ
vt in. c. i. ⁊ ij. ſ. eo. niſi ex nouo delicto. vt habes glo. not. in. d. c. i. vide Fe
de. de ſe. conſil. cclv. vnde poteſt iſte in manibus ſuperioris renuntiare
permutare ⁊ alia facere que ad ſuperiorẽ pertinent. hec procedunt in cõ-
7 firmatione facta ex certa ſnia. ¶ † Sed dubitatur qđ dicendũ in colla
b tione ⁊ eſt queſtio ſatis quotidiana. Pone qđ papa[b] contulit regulari
aliquẽ prioratũ q de ſe nõ erat ppetuus ſed abbas ponebat ibi priorez
⁊ remouebat ad nutũ: iuxta ea q̃ habent̃ in ſalleg. c. cũ ad monaſteriũ.
nũquid abbas poteſt iſtũ remouere ad nutum ſicut potuiſſet ſi ipſemet
contuliſſet. Aduerte ad duos caſus. Nam quãꝙ papa cõtulit ex negligẽ
tia abbatis ⁊ tunc nõ alteratur natura bñficij. vnde ſicut primo pote-
rat remoueri ad nutum ita ⁊ nunc interueniente collatione pape: qi ex
quo cõtulit iure deuoluto nõ videt̃ voluiſſe alterare naturã beneficij. de
quo vide tex. cũ gl. not. in. d. cle. qi regulares. vbi hoc tenent cõiter doc.
Secundus caſus dubius eſt qñ papa cõtulit ceſſante oĩ negligentia ſu
perioris. ⁊ in hoc ſunt opi. archi. vi. q. j. ſi monachus. ſentit ꝙ nõ ⁊ idem
c in. c. preſenti.[c] de offi. or. li. vj. Sed aliud ſentit collectarius in. c. p tuas.
de ma. ⁊ obe. facit qđ no. in. d. cle. qi regulares. In hoc diſtinguerem ꝙ
aut illud papa cõtulit expreſſe vt quoad vixerit debeat poſſidere tunc
ſine cã non poteſt remoueri p ſuũ ſuperiorẽ. de hoc vĩ tex. in. d. c. cũ. R.
⁊ ſic intellige no. ibi per doc. Aut ſimpliciter cõtulit ⁊ puto ꝙ poſſit re
8 moueri ſicut prius per ſuperiorẽ. ¶ † Quia cũ papa cõcurrat in colla
tione beneficiorũ cũ omnibus ordinarijs. vt in. c. ij. de pbend. li. vj. nõ vĩ
ſimpliciter cõferẽdo voluiſſe alterare naturã beneficij ⁊ regularem re-
mouibilẽ facere perpetuũ. ar. hic et in. c. ſeq. ⁊ in dubio hoc debemus te
9 nere tanꝙ cõgruens bono obedientie. ¶ † Sed qi viſum eſt. ſ. de viri-
bus collationis facte p papã: nunc querit̃ quid ſi pprius ſuperior pu-
ta abbas cõtulit regulari prioratũ ſeu aliã adminiſtrationẽ quouſꝙ vi
xerit poſſidendã: nunquid hoc non obſtante poſſit hunc regularem ad
libitũ remouere. ⁊ ſepe hec videbis in facto. Conclude ꝙ ſic. nã ſi gere-
bat in animo ꝙ eũ remouere nõ poſſit: illicita fuit cõceſſio ⁊ cõtrariꝰ
vt in. d. c. cũ ad monaſteriũ. in. §. nec alicui. Item quẽadmodũ dñs non

põt obligari ſeruo. vt in. l. interpoſitas. C. de tranſ.
10 ¶ † Ita nec abbas ſuo monacho. Ad idem. c. ma
nifeſtum. xxxiij. q. v. vbi dr ꝙ lz vxor emiſerit votũ
cum conſenſu mariti: non tñ poteſt eo inuito illud
perſonaliter perſoluere. ⁊ vide ad pdicta. q. quã po
nit Io. and. in reg. nõ eſt obligatoriũ. de regu. iur.
libr. vj. in mercu. Ex cuius dictis poſſet inferri ex
idẽtitate rationis ad queſtionem noſtraz ꝙ etiã ſi
abbas iuraſſet nihilominus valebit remotio. Et
hanc concluſionem reperi poſtmodũ tenuiſſe Fe-
de. de ſe. conſi. cxxxiiij. alias. xxxiij. Inno. in. c. inſi-
11 nuante. qui cle. vel vo. ¶ † Sed quero quid ſi nõ
eſt memoria in contrarium qđ nunꝙ fuerit talis
prior per ſuperiorem remotus nunquid ex hoc ſit
inducta conſuetudo vt remoueri non poſſit ad nu
tum abbatis puto ꝙ nõ: quia aut ſuperior nunꝙ
remouit ⁊ nõ poſſet dici inducta cõſuetudo: quia
ex actibus mere facultatis nõ inducit̃ conſuetudo
ſeu ex nõ vſu non habente in ſe actum tacitum iu
ris diſpoſitioni contrarium. vt not. in. c. Ioannes a
de cleri. coniuga. ⁊ per Cy. in. l. ij. que ſit longa cõ-
ſuetu. Aut ſuperior voluit illum remouere ſeu p̃-
deceſſorem ſuum ⁊ propter potentiam illius non
habuit effectum ⁊ non poteſt dici inducta conſue-
tudo cum ſit contra bonum obedientie. argu. c. cũ
non liceat. de preſcrip. et in. c. cum inter vos. de cõ
ſuetu. Et hoc valet etiam pro iſtis preceptoribus
ſancti Antonij qui regulares ſunt: et per eorum
abbatem preficiuntur eorũ preceptorijs: poſſunt
enim de iure communi remoueri ad nutum abba
12 tis. ¶ † Nunquid autem poſſit iſte regularis om
ni cauſa ceſſante remotus implorare officium ſu-
periores abbatis vt ſine cauſa non remoueatur. a
vide quod not. Joan. and. in. c. cum ſingu. de pre-
ben. lib. vj. in nouella. Innoc. et alij poſt eum in. c.
inſinuante. ſ. qui cle. vel vo.

1 ¶ Monachus vel alter religioſus nõ põt p ſu-
periorem poni in aliqua adminiſtratione quoad
vixerit uno papa nõ ſolet cõcedere: niſi hoc faciat
ex certa ſcientia. 4. vide. ſ. c. pxi. nu. 5. b
2 Litere preter ſolitum ſtilum curie impetrate pre-
ſumuntur falſe. niſi fuerit poſitum ex certa ſcien-
tiẽ et portantes huiuſmodi literas preſumuntur
falſarij. 4.
3 Crimen falſi ſolet puniri ex ſola preſumptione.
4 Limitatio ad iſtud. c.
5 Ex certa ſcientia principis aliquid eſſe factũ qđo
probetur ⁊ cui incũbat onus probãdi.

Porrecta.

Summa vt. ſ. c. prox. cõmunis diuiſio. ſecunda ibi: cũ igitur. ¶ Caſus litera-
lis. Quidam regulares qui prioratis- c
bus preſunt impetrabant literas cõfirmationis
ſuper prioratibus ſuis quoad vixerint poſſiden-
dis: peruenit hoc ad papam. dicit papa ꝙ nõ cre
dit huiuſmodi literas a ſua cancellaria emanaſſe: d
vnde mandat illos qui huiuſmodi literas oſten-
derint in quibus adminiſtrationes prioratuum
confirmantur puniri tanquam falſarios. Si vero
non ſuit intentio de religione ipſorum illas denun
tient non valere tanquã veritate tacita impetra-
1 tas. Bernar. ¶ † Nota primo ibi: quoad vixerint
⁊c. qđ papa non ſolet nec intendit confirmare re-
ligioſis prioratus ſeu alias adminiſtrationes quo
ad vixerint poſſidendas ne diſſoluatur bonum
obedientie ſi non poſſent remoueri ad nutum ſu-
perioris. Ex hoc infero qđ nec etiam abbas hoc
debet facere: et ſi fecerit non valet conceſſio quo-
d minus poſſit remoueri: vt latius[d] dixi. ſ. c. pro-
2 ximo. ¶ † Nota ſecundo qđ vbi litere etiam gra-
tioſe emanant a curia preter ſolitũ curſum litera-
rum niſi euidenter pateant ꝙ ex certa ſciẽtia pa-
pe emanauerunt preſumuntur falſo fabricate: nec
eſt eis obtemperandum. ſed ſaltez expectanda eſt
ſecunda iuſſio pape et vbi multũ deuiarent ab ho
neſtate poſſunt puniri delatores tanquã autores
falſitatis. vt hic eſt text. not. ⁊ vide glo. not. iuncto
tex. in. c. cãm. i. ſ. de teſti. Puto tñ ꝙ hodie mul-
tum purgatur hec preſumptio falſitatis ex bulle
papalis appoſitione. facit quod not. Innocen. tñ

an debeat pocita
ri ⁊ equaliter fie-
ri debeat. vide q̃
habent̃ i. c. inter
dilectos. de ſi. in-
ſtru. ⁊ vide ſpe. in
tit. de offic. iu. ſ. §.
v. in ver. ſz q̃rit̃ ⁊
in ver. illud nũc l
ſi. Et adde ꝙ pẽ-
dente appellatio
ne vĩ etiã relatio
ne nõ dz fieri ĩno
uatio vt ſpec. l ti.
de regula. in. §. v.
in prin. ⁊ in. §. ap
pellatiõe pẽdẽte.
in verſi. xxij.
Zacharias.
a ¶ Preter ſolitũ
curſum ⁊ ſtilum.
adde iſtũ. ſ. i pe.
grego. nu. i. et ibi
poſui i apoſ. poſt
alios reimiſtiuc l
apo. in ver. de ſti-
lo. eundẽ in. c. cũ
dilecta. nuñ. 2. in
apo. nica in verſi.
ſtilus curie. ſ. de
reſcrip.
Sebaſti. Sapia.
¶ Et ſtilũ. Uide
Ro. in cõſi. ccclxx
viij. ici. qđ eſt Fe
li. in. c. ij. colũ. vi.
verſi. ſtilus curie
ſ. de reſcript.
Sebaſti. Sapia.
b ¶ Q papa. Ui-
de Card. in cle. i.
col. i. ver. pmiſſa.
de ſupplẽ. negli.
plato. Hemi. i. c.
pñti. col. ij. de off.
or. lib. vi. Capum
alle. ix. inci. diſpu
tat. col. j. ⁊ in alle.
xvij. incip. diſpu-
tat Bal. in. c. illõ
l ſi. ſ. de ma. ⁊ ob.
c ¶ Et ibi latiſſi-
me vĩ p doct. l. ij.
col. ⁊ p do. de ro.
deci. ij. l antiqo.
d ¶ Et adde do. in
c. pñti. de offi. or.
in. vj. in. ij. col.

Zacharias.
a ¶ Ex ſola pſum-
ptione.qđ eſt vex
niſi accuſatus de
falſo haberet ẽt
pſumptionẽ pſe
qꝛ tũc non puni-
retur.vt not.bal.
ple.l.i.ſi.q.v.C.ð
edi.di.adri.tol.
Sebaſti. Sapia.
a ¶ Preſumptiõe
Uide Jo.ð ana.
in rub. de crimi.
fal.col.fin.ꝛ Ale-
xã.in cõſil.lxxvij.
inci.in cã accuſa-
tionis.col.pe.in
j.volu.

b ¶ Geminatio re
ſcripti habet viꝫ
clauſule ex certa
ſciẽtia ꝛ facit ꝯſta
re ex certa ſcien-
tia. Et adde do.
Ant.hic.in.j.col.
ꝛ.d. Ant. in.c.q̃ i
eccleſiarũ. in pe.
colũ.de ꝯſti.et de
hac clã ex certa
ſciẽtia. vide ple-
ne p Bal. l.i.ipe-
trata.C.ſi.reſci.
nõ poſ.ꝛ.d.Abb.
in cle.ij.de reſcri.
Anto.Franciſ.
¶ An gemina-
tio reſcripti ha-
beat vim clauſu-
le ex certa ſciẽtia
Dicas ꝙ non ſo
lum hꝫ vim clau
ſule ex certa ſciẽ-
tia:ſed hꝫ ẽt vim
clauſule motꝰ p-
prij et tollit oẽm
ſubreptionẽꝫ.vt
not.voluit Bal.i
l.nec dãnoſa.C.ð
pci.ipe.offer.nec
mirũ qꝛ etiam ge
minatio verborũ
enuntiatiuorũ q̃
alias ſimplr pla-
ta non diſponũt
vt in.l.ex his ver
bis.C.de teſt.mi.
inducũt diſpoſi-
tionem.l.ex hac
ſcriptura.ꝛ ibi p
Alex.ff.de dona.
ſit etiã geminata
interpellatio ipe-
dit purgationeꝫ
more.vt in.l.opti
mã.C.de ꝯtrhen.et
cõmi.ſtipu.ꝛ no.

3 c.ex pte.de ſi.inſtru.¶ †Ultimo not.hic caſum in
a quo puniꝛ qs de cri. falſi ex ſola preſumptione.[a]
¶ Not.hic p his q̃ not. Inno.in.c.qꝛ veriſimile.ꝫ.
de pſump.ꝛ ad ea que dixi in.c.iij.loco.ꝫ.de proba.
¶ In gl.in ver.ꝯfirmanꝛ.ibi:aliq̃n perpetui ſunt
glo.iſta vꝛ dicere cõtrariũ ſibi:qꝛ regulariter verũ
eſt:ꝛc.ſed reducenda eſt ad ꝯcoꝛdiã p ea q̃ habenꝛ
in.c.ij.de ſta.regu.iuncto.c.cũ ad monaſterium.ꝟ.
4 nec alicui.eo.ti.¶ †Et in ſi.gl.no.bñ gl. Nã limi-
tat multũ iſtũ text.ꝛ bñ vt pſumanꝛ iſti delatores
literarũ falſo eas fabricaſſe qñ non appareat cla-
re de certa ſcientia pape.Si aũt conſtaret de certa
ſcientia tũc valet cõfirmatio ꝛ operatur effectũ vt
non poſſit remoueri p ſuũ abbatẽ ſine ſpāli man-
dato apoſtolico.Intellige tñ gloſ.niſi ex superue-
niente delicto.vt eſt glo.notabilis in.c.i.ꝫ.c.p hãc
enim cõfirmationẽ non eripiꝛ iſte a ptãte ſui ſupe
rioris: ſed in omnibus remanet ſibi ſubiectus vt
prius niſi in hoc vt non poſſit remoueri ad libitũ:
ꝛ vt nullus citra papam poſſit cognoſcere de iure
cõfirmato ſeu de iuribus ipſius confirmationis
vt in.c.i.palleg.dic vt ibi dixi tetigi.ꝫ.c.pxi.et re-
ſtringe dicta doct.hic dicentiũ ꝙ p hanc cõfirma
tionem ex certa ſcientia factaꝫ iſte erit obedientia
rius pape q̃ prius erat obediẽtiarius abbatis nõ
eñi intelligas ꝙ nõ teneatur in alijs obedire ſuo
abbati.facit.c.per tuas.ꝛ quod ibi not.de maio. et
5 obe.¶ †Qualiter aũt cõſtabit de certa ſciẽtia.di-
cit Jo.and.hic:ꝙ ſi facit in literis mentionem de
hac decretali:ſatis vꝛ ex certa ſcientia cõfirmaſſe
ar.in.c.vno.de exceſ.pla.lib.vi.ꝛ in.c. nõnulli.ꝛ qđ
b ibi no.ꝫ.de reſcri.vel ſi emanat ſcḋa iuſſio.[b] arg.in
auꝛ.de man.prin.ꝟ.deinde.In dubio tñ onus pro
handi certã ſcientiã incũbit impetranti cũ pſum-
ptio ſit cõtra eũ:ſm Inn.facit.c.vt noſtrũ.vt eccl.
beneſi.ꝛ.l.ſine.C.de proba.ꝛ vide ad hanc materiã
quod ſatis plene dixi in.c.precedenti.
1 ☞ Laudum latum contra formam iuris vel cõ-
promiſſi etiam confirmatum per papam in forma
cõmuni eſt nullum.
2 Snĩa arbitri contra ius eſt nulla.
3 Confirmatio pape facta in forma communi nil
operatur.6.
4 Actus nullus vel ſnĩa eo caſu quo põt p partes cõ
firmari:valebit tantum vt pactum.
5 Confirmatio pape quando preſumatur facta ex
certa ſcientia.
6 Cõfirmare nõ preſumiꝛ papa ea que ſunt contra
ius alio non expreſſo.

Examinata.

¶ †Senten
1 tia ſeu laudũ
cõtra formaꝫ iuris vel compromiſſi la
tum p arbitros: lꝫ p papam in forma
cõi fuerit cõfirmatũ:nõ tenet.primo ponit cauſaꝫ
decreti.ſcḋo decernit ibi: vñ. ¶ Caſus literalis.
Inter nobilem Mattheũ et quoſdam alios mili
tes de campania vertebaꝛ q̃ſtio ſup iurepatrona-
tus eccleſie ſancti angeli: de qua ſub certa forma
compromiſſum fuit in vicedo.ſabiñ.q tulit arbi-
triũ ſup.q.pdicta.qđ ab vtraq; pte fuit approba-
tum ꝛ confirmatio obtenta fuit in forma cõi a.C.
pa.tandẽ oꝛta queſtione ſup ipſo arbitrio delata
eſt cã ad do.pa.Innoc.ipſe diligenter examinato
negotio inuenit arbitriũ promulgatũ fuiſſe con-
tra formã iuris ꝛ compromiſſi.vñ ipſe arbitrium
illud decernit irritũ ꝛ inane nõ obſt.cõfirmatione
C.pape:qui confirmauerat illud ſicut prouide la-
2 tum erat ꝛ ab vtraq; parte receptũ.Her.¶ †No.
c i.arbitrũ artari ad ſequendã formã iuris.[c] vnde ſi-
d cut nõ valet ſnĩa[d] cõtra ius ita nec laudũꝫ arbitri
nam arbitria ſunt redacta ad inſtar iudicioꝝ.l.
3 j.ff.de arbi.¶ †Not.ſi.ꝙ vbi in cõfirmatione pa-
pe non inſeriꝛ tenoꝛ cõfirmate rei: ſed apponitur
illa clauſula:ſicut puide factũ eſt:ꝛc.hec confirma
tio ðꝛ facta in forma cõi.vñ nõ validat actum in ſe
4 nullũ qꝛ illa clauſula ſtat cõditionaliter.¶ †Iteꝫ
not.ibi:ab vtraq; pte receptũ:ꝛc.ꝙ partes nõ pñt
emologare ſeu approbare arbitriũ nullũ.ꝛ ſic cõ-
ſenſus partiũ nõ põt purgare vitiũ nullitatis.Ex
hoc poſſet argui ꝙ lꝫ ſnĩa nulla recipiaꝛ ꝛ cõpro-
betur p partes:per hoc tamen nullitatis vitiũ nõ
purgatur etiã intercedẽte confirmatione pape in
forma cõi.ita vꝛ pbare tex.iſte.Sed ego intelligo
qñ tollere vitiũ nullitatis nõ dependet a cõſenſu
partiũ ſicut hic potuit eẽ in iurepatronatus.Sed
vbi vitiũ nullitatis cõcernit merũ fauoꝛẽ ptiũ di-
co ꝙ partes ſciẽter approbãdo tenenꝛ ad obſerua
tionem ſaltẽ ex vi pacti:ſed nõ ex vi ſnĩe ſeu laudi.
tex.eſt not.iuncta glo.ꝛ dictis docto.in.l.ſi.C.cõia
vtriuſq; iudi.ſic intellige glo.ꝛ doc.in.c. ſignifica-
ſti.de fo.cõpe.ꝛ hec not. ¶ Op. cõtra literã.nã vꝛ
ꝙ inter laicos nõ poterat eẽ cõtentio ſup eccleſia
cum nõ poſſint illã licite poſſidere: vt in.c.cũm.ꝫ.
de pſcrip.ꝛ in.c.eccleſia. de cõſtitu.ꝛ in.c.maſſana
de elec.Solu.dic ꝙ hic erat ꝯtentio ſup eccleſia.i.
ſup iurepatrona.ipſius eccleſie. loquiꝛ enim de fa
cto.c.examinata.ꝫ.de iudi.¶ Not.ex hoc ꝛ ex tex.
c laicos[c] poſſe cõpromittere queſtionẽ iuriſpatro-
natus.hic enim fuit cõpromiſſum in vicedominũ
ſabineñ.Et ðꝛ vicedominus ſabineñ. vicariꝰ epi
ſabineñ.naꝫ eps ſabinenſis eſt cardinalis ſicut et
Hoſtiẽ.ꝛ multi alij qui eũ habent aſſiſtere pape te
nent in eoꝝ epatibus vicariũ in ſpūalibus ꝛ tem
5 poralibus:ꝛ vulgariter ðꝛ vicedominus.¶ †In
glo.ſi.ibi:ar.cõtra.j.c.proxi.glo.non ſoluit cõtra- c
riuũ.Solu.colligiꝛ.j.c.proxi.in glo. pe.ꝙ illud.c.
intelligitur qñ cõfirmatio fuit facta ex certa ſcien
tia.tunc enim dico ꝙ dictio: ſicut: non ſtat condi-
tionaliter ſed cauſaliter.i.pro qꝛ. reddit enim ra-
tionẽ cõfirmationis:vtputa ſi enarrato tenoꝛe cõ
firmationis ſubiungit:confirmamus pdictã cõpo
ſitionem ſicut prouide facta fuit:dꝫ exponi ſicut p
quia.nam ex quo princeps eſt plene infoꝛmatus
de facto non dꝫ intelligi ꝙ velit cõditionaliter lo
qui:cum habeat oĩa iura in ſcrinio pectoris ſui:vt
in.c.i.de cõſti.li.vi.ſed qñ ſimpliciter cõfirmat ali-
ter nõ inſtructus de iure cõfirmato verba illa de-
bent pprie intelligi ſcꝫ cõditionaliter:qꝛ papa p-
ſumitur ignorare ea q̃ in facto cõſiſtunt: vt in.d.c. d
j.de cõſtitu.Iungendo ergo no.in.c. ſeq.p Abba-
tem ꝛ Jo.an.cõcludo ꝙ aut papa cõfirmat ſimpli
citer nulla clauſula appoſita nec tenoꝛe iuris cõ-
firmati expreſſo:ꝛ vꝛ cõfirmare ex certa ſcientia.
Nam verbũ cõfirmo alio non expreſſo ex ſui natu
ra impoꝛtat vt rem faciat firmã.ad hoc.c.cum in-
ter dilectos.de ſi.inſtru.Hoc limitarem verum qñ
6 cõfirmatio nõ eſt cõtra ius.¶ †Nam in dubio nõ
dꝫ referri vt cõcedat ꝯtra ius alio nõ expreſſo.ar. e
eoꝝ que no.in.c.nõnulli.de reſcri.ꝛ in.c. vnico.de
exceſ.prela.lib.vi.Si vero ſit cõfirmatio appoſita
illa clauſula conſueta ſicut ſine prauitate ꝛc.aliter
non expreſſo tenoꝛe cõfirmati illa confirmatio ðꝛ
in forma cõmuni:qꝛ illa verba ſtant cõditionali-
ter ſm propriũ ſignificatũ.ꝛ de hoc eſt caſus hic.
Si vero expꝛimiꝛ tenoꝛ rei cõfirmate vel papa di
ceret ꝙ ex certa ſcientia cõfirmat:tũc ðꝛ facta ꝯfir
matio ex certa ſcientia:ꝛ verba illius clauſule nõ
ſtant cõditionaliter ſed cauſaliter per rõnem pre
dictam.ꝛ de hoc eſt caſus hic.ꝛ ratio diuerſitatis
colligitur ex predictis.
1 ☞ Cõfirmatio ex certa ſciẽtia qđ operetur.
2 Princeps preſumitur cõfirmare ex certa ſciẽtia:
qñ inſerit tenoꝛẽ rei cõfirmate.
3 Confirmatio principis quando requiritur ex vo-
luntate partis in aliquo actu:intelligitur de con-
firmatione ex certa ſcientia:non autẽ de illa facta
in forma cõmuni.
4 Sicut iſta dictio aliq̃n ſtat cauſaliter ꝛ aliq̃n con-
ditionaliter.
5 Papa ſolus poteſt cõponere ſuper decimis mi-
nuendis.

Venerabilis.

1 ¶ †In cõ-
firmatione
ex certa ſcientia dictio ſicut ponꝛ cau
ſatiue nec nocet ſi verbũ cõfirmatiõis
precedit tenoꝛeꝫ confirmati.h.d. Cõmunis diui-
ſio.ſcḋa ibi:mãdamus. ¶ Caſus literalis. Inter
archiepiſcopum Nicoſieñ.et ſuffraganeos eius ex
vna parte:ꝛ regem ꝛ barones et alios nobiles re-
gni cypri ſup quibuſdã decimis queſtio oꝛta fuit
ſed mediante

cano.in.c.potuit.
de loca.Sic ẽt ge
minatũ pactum
nudum qđ alias
ſimplr factũ non
pducit actioneꝫ
de iure ciuili.l.iu
riſgentiũ.ꝟ.ſꝫ cũ
nulla.ff.de pac.ꝛ
in.l.legẽ.C.eo.ti.
tñ ſi ſit gemina-
tũ pducit actio-
neꝫ.l.j.in.ꝟ. pe.ff.
de ꝯſti.pe.ꝛ in.ꝟ.
de ꝯſtituta. inſti-
tu.de act.ꝛ habeꝛ
p Bal.ꝛ Ang.in
l.ſi.C. ad.l.falci.ꝛ
no.d.Ant.ð hut.
in.c.cũ cõtingat.
de iureiur.ꝛ not.
doct.in.c.p tuas.
de arbi.
Zacharias.
c ¶ Formã iuris.
Ego limitarẽ ni
ſi in arbitro eẽt
eſt credita ptis
vt poſſit arbitra
ri ſm ꝯſcientiã ꝛ
p Bal.in.l.certã.
C.vñ cog.ꝛ Lan-
frã.in ſuo trac.ð
arbi.parte.vij.q.
xiiij.col.iij.ꝛ Ro.
in rub.ff.eo. titu.
in.iij.col.
Sebaſti. Sapia.
d ¶ Snĩa.Quid ſi
arbiter ferat ſen
tentiã ꝯ ius liti-
gatoꝛis an ſit nul
la tangit Feli.i.c.
cãm.col.iiij.verſ.
obſtat foꝛtiter.ꝫ.
de re indi.
Sebaſti. Sapia.
e ¶ Laicos. an de
beat fieri cõpro-
miſſum in cleri-
cos an vo poſſit
fieri ẽt in laicos
tangit Gemi.i.c.
i.ꝟ.in ceteris.col.
j.de cleri.ꝯiug.in
vi.ꝛ Moder.late
in.c.quanto.ꝫ.de
indi.

a ¶ Si in ꝯfirmatione p papã ſit inſertus tenor rei ſꝫ facta ꝯfirmatio ex certa ſciẽtia ẽt ſi in ea ſit inſerta clauſula ſicut ſine ꝛc. ꝛ idẽ. d. Ant. hic i vlti. col. ꝛ d. Bar. de bel. in addi. multũ exclamãs ꝛ formaliter dicẽs te ne mẽti ſingl'r q2 eſt peregrinũ ꝛ no. ꝑpetuo iſtud ſolẽniſſimũ dictũ ꝑ li mitatione. c. q2 diuerſitatẽ cũ his q̃ ibi habent. de ꝯceſ. preben.

Sebaſti. Sapia.

a ¶ Cõfirmate. vi de ad h multa cõ geſta p Fel. i. c. cũ inter. col. i. cũ tri bus ſequẽtib9. ſ. de excep. ꝛ aliqua ponit i. c. nõnul li. in ꝑn. col. xiiij. i q̃rta fallẽtia. ver. ſcdo ꝯ iſtã quar tam fallẽtiã. ſ. de reſcrip.
Zacharias.
b ¶ Dictio ſicut ſtat cauſalr. Ad de q̃lr ponat iſta dictio p iſtũ in. c. q2. v. nu. 6. ꝛ ibi po ſui i apoſt. meis. i vñ. dictio ſicut. ſ. de iudi.
Anto. Franc.
¶ De hac dictio ne ſicut quõ ꝛ q̃li ter ponat vel cau ſaliter vel ſimilitu dinarie. vide bal. Sali. ꝛ do. Pan. i. l. edita. C. de edẽ. ꝛ vide p Bart. in ꝯſi. ſuo inci. teſta tor legauit. ꝛ no. doct. in. c. ꝑut. de do. ꝛ contu.
c ¶ De materia hui9 gl. vide ple niſſime p Jo. cal. ꝛ d. Ant. i cõmẽ. c. poſt ceſſionẽ. de pba. ꝛ aliqd p. d. Ant. in. c. ex inſi nuatiõe. ſ. de re ſcri. ꝛ p gl. ꝛ doc. i c. i. ſ. de ſi. inſtru. ꝛ p gl. xix. diſt. ſi romanoꝝ. ꝛ in. c. vt veterũ. ix. di. et gl. in. c. cũ in iure de offi. dele. ꝛ idẽ ꝙ hec gl. dicit ar col. in. c. ꝑſentiũ. circa ꝑn. vij. q. i. ꝛ vide plene gl. i. c. ꝯ morẽ. c. diſt. ꝛ in c. abbate. ſ. de vˢb. ſig. ꝛ d. Ant. c. i. d ſi. inſtr. i pe. col. v. ad ſcdm an adhi beat. ꝛ ad hoc ele gãs. d. bal. ꝛ ang. i. l. ſciẽdũ. de vˢb. ob. vbi dicũt ꝙ ſi petit executio in ſtrumenti ꝯ fide iuſſorẽ nõ põt pe tere ſideiuſſor qḋ ꝑducat inſtr̃ꝫ ꝑn cipalis debiti dũ mõ i h inſtrõ cla re ꝯtineat ꝙ ipſe ſideiuſſit pro tali debitore in tãta quantitate. ꝛ ita dicit Ant. i aut.

ſed mediãte albano ẽpo tũc legato inter eos ami cabilis cõpoſitio interuenit: hoc adiecto in cõpo ſitione ꝙ ſ̃ſcito p ſe. apo. fuit cõfirmata ſtatim de beat executioni mandari. poſtmodũ papa illã con firmauit ꝛ ad maiorẽ ſecuritatẽ tenor compoſitio nis inſertus fuit in ipſa cõfirmatione. ipſi tñ nobi les ipſam compoſitionẽ ſeruare nolebãt ſumẽtes occaſionem ex eo vꝫ ꝙ verbum cõfirmationis ſm ſtilũ eccleſie romane precedit tenorẽ cõpoſitionis i. in lr̃is cõfirmationis ꝑmiſit papa verba illa: cõ poſitionem factã p legatũ cõfirmamus ſicut ſine prauitate prouide facta eſt. ꝛ ex eo vꝫ eam ſerua re nolebant q2 clauſula illa cõſueta ſicut ſine pra uitate facta eſt in lr̃is cõfirmationis cõtinet. cũ p hoc nõ videbatur ſimpliciter ꝯfirmata: ſꝫ ſub ꝯdi tione vꝫ ſi iuſte lata eẽt: ꝑpter qḋ archiẽps ꝛ ſuf fraganei eius ſignificauerãt hoc do. pa. vnde ipſe mandat ꝑdictis nobilibus q̃tenus ſi ꝑdicta vera ſunt compoſitionẽ illã adimplere ꝓcurent. Bern.
2 ¶ † No. i. ꝙ vbi exprimit tenor rei ꝯfirmate a alio
a nõ expreſſo vr̃ princeps cõfirmare ex certa ſciẽtia etiã ſi in literis ꝯfirmationis ſit appoſita illa clau ſula ſicut ſine prauitate ꝛc. ¶ † Scdo not. qḋ vbi
3 inter partes componẽtes expreſſe fuit actũ vt nõ valeat nõ intercedẽte cõfirmatione principis: dꝫ intelligi de cõfirmatione obtinenda ex certa ſciẽ tia: nõ autẽ de confirmatione obtinenda in forma cõi. ꝛ hec potuit eſſe rõ dubitandi hic. ꝑam forte dicebant iſti holes cypri ꝙ nõ erat adimpleta cõ ditio p illam cõfirmationem factã cũ illa clauſula quaſi illa clauſula faceret cõfirmationẽ cõditiona lem: ſed hoc nõ habuit obſtare q2 tenor cõpoſitio nis erat inſertus in cõfirmatiõe. ꝛ dic vt plene di xi in. c. ꝑcedenti. vbi declaratur materia huius. c.
4 ¶ † No. vlt. ibi p clauſulã cõſuetam ꝛc. ꝙ illa clau ſula ſicut ſine prauitate de ſtilo curie ponit in oĩb9 cõfirmationibus ſine ex certa ſcientia: ſiue in for ma cõmuni factis. ſed vbi confirmatio ſit ex certa
b ſcientia: tũc dictio ſicut ſtat cauſaliter b p q2 in for ma cõi ſtat cõditionaliter. Rationeꝫ diuerſitatis dixi in. c. ꝑcedẽti. ¶ In glo. i. in ſi. ꝛ intelligit In no. ꝙ cõpoſitio hic interuenit ſup tpe loco ꝛ perſo nis quibus decime eſſent ſoluende. nõ autẽ ſuper quãtitate diminuẽda. ꝛ dicit Jo. and. ꝙ ſup quan titate diminuenda potuit interuenire compoſitio ideo expectabat confirmatio pape. vñ ſi tenemus intellectũ Inno. ſatis ꝓcedit dictũ Hoſt. hic: qui dicit ꝙ ſi legatus voluiſſet cõfirmare ſatis cõuali daſſet illã compoſitionẽ. ſed ſi tenemus ꝑcedẽtem intellectũ: tũc legatus nõ potuiſſet ſed neceſſaria erat autoritas pape: iuxta nota. in. c. a nobis. de
5 deci. ¶ † Not. bene hoc dictũ ꝙ nullus citra papã poteſt valide cõponere ſeu cõpoſitionẽ cõfirmare ſup quãtitate decime diminuẽda. ¶ In glo. ij. ibi
c ſed nũquid neceſſariũ ꝛc. No. bñ glo. c vſq ad ſi. ex qua limitatur aut. ſi quis in aliquo documento. C. de eden. ꝛ. c. i. de ſi. inſtr. Et intelligũt doct. ꝙ facit ſidẽ quo ad inſerta ibi ẽt ſi eſſent cõtra ius cõe: q2 papa vr̃ diſpenſaſſe ſic cõfirmando ex certa ſcien tia. Intelligunt tñ qñ confirmatio fuit facta par tibus inſtantibus vel de cõſenſu ipſarũ. als eñ nõ faceret ſidẽ de tenore cõpoſitionis. ego limitarem ſm ea q̃ leguntur et notan. in clemen. i. de proba. ¶ In glo. penul. in ſi. declara iſtam gl. prout dixi in. c. precedenti.
1 ¶ Legatus etiam de latere non poteſt concede re eccleſiam alicui in preiudiciũ iuriũ que debent dioceſano loci.
Legatus ẽt cardinalis nõ põt eximere aliquã ec cleſiam a iuriſditione ſui ordinarij.
Princeps ſolus poteſt alterius iura tollere ꝛ di minuere.
Legatus non poteſt committere cauſam cogno ſcendam ſimpliciter de plano ſine ſtrepitu et ſigu

vt ſpon. lar. ꝯ. ꝛ hoc inſup. ꝛ Bal. in aut. ſi qs in aliquo. i. ſ. col. C. de edẽ. ꝛ ſlo. in. l. ab ea parte. ff. de pba. ꝛ bñ facit. l. ſi donatio. ꝛ qḋ ibi no. Bald. C. de dona. ꝛ qḋ no. idẽ Bal. i. l. in ciuile. ff. de leg. qḋ tñ fallit niſi ſideiuſ ſor in executione peteret ſibi cedi actiones p creditorẽ ꝯ debitorẽ ꝑnci palẽ: q2 tũc cogit ꝑducere inſtr̃m ꝑncipalis debiti vt dicit ſin. Bal. i. l. ſi nomẽ. ff. d here.

ra iudicij.
2 Legatus de latere nõ põt aliqd facere qḋ tendat ad violationẽ iuris cõis.
3 Patriarcha eſt ſupra archiẽpos in ꝓuincijs ſibi decretis.
4 Legat9 de latere an poſſit autoritate ſue legatiõis vnire eccleſias: vel vnã alteri cõcedere.
5 Legatus in legatiõe ſua cõcurrit cũ quolibet ordi nario qcunq ſit vel ẽps vel abbas ꝛc.
6 Legatus de latere nõ põt eccleſiaꝫ ſecularẽ facere religioſam.
7 Epiſcopus cum capitulo habet maiorem autori tatem in ſua dioceſi reſpectu alienationũ rei eccle ſiaſtice: ꝙ habeat legatus ſolus etiam cum epiſco po ſine capitulo.
Legatus non põt alienare rem ſpectantem ad ro manum pontificem: nec ſupprimere aliquã digni tatem in eccleſia.
8 Legatus qui non eſt legatus de latere nõ hꝫ colla tionem beneficiorum: legatus vero de latere ſic in aliquibus eccleſijs.
9 Certa ſciẽtia pape colligit qñ cõfirmat aliquã reꝫ cuius tenorẽ inſerit in cõfirmatione.
10 Papa an poſſit priuare aliquẽ ẽpm ſuo epiſcopa tu ſine cauſa.
11 Papa nõ põt obligationẽ iure diuino cõtractaꝫ ſine cauſa diſſoluere.
12 Papa omnia põt claue non errante.
Papa nõ põt ſine cã ẽpo inuito dioceſim ſuam in duas diuidere: ꝛ duos ponere ẽpos.
13 Papa non poteſt cauſa ceſſante trãſferre epiſco pum inuitum de vno epiſcopatu in aliũ: ſed cuꝫ c cauſa poteſt.
Ẽps debet priuari de ẽpatu ſuo ex eo quod popu lus de hoc ſcandalizat: ſed debet ei papa ꝓuidere de bono cambio.
14 Princeps non põt priuare ſuum ſubditum re ſua ſine cauſa.

Tua nobis.

¶ Collatio ec cleſie alteri fa cta per legatum ꝛ per papã confirma ta ius dioceſani ledit. Communis di uiſio. ſecunda ibi: cum igitur. ¶ Caſus literalis.
f Quidam cardinalis legatus apoſtolice ſedis in partibus Conſtantinopolitanis contulit que dam monaſteria quibuſdam alijs eccleſijs in tem poralibus et ſpiritualibus ſuper illis collationi bus confirmatio apoſtolice ſedis obtenta fuit in forma communi: iſti prelati quorum eccleſie alijs collate fuerant ſumentes occaſionem ex collatio nibus predicti legati et confirmationibus apo ſtolice ſedis patriarche Cõſtantinopolitano obe dire recuſant et eidem in patriarchalibus iuri bus reſpondere. vnde patriarcha Conſtantino politanus conqueſtus fuit domino pape: ſuper hoc ſcribit papa vniuerſis prelatis dioceſis Con ſtantinopolitane dicens ꝙ ipſe non vult iura que dioceſanis debentur per huiuſmodi collationes ſeu etiam confirmationes in nil ſine ledi: vñ man dat prelatis predictis quatenus non obſtante hu iuſmodi occaſione friuola ipſi patriarche obe dientiam ꝛ reuerentiam exhibere procurent: et ei
1 de ſuis iuſtitijs integre reſpondere. Ber. ¶ † No ta primo legatum etiam de latere non poſſe con
d cedere eccleſie: vel clerico aliquam eccleſiam d in p̃ iudicium iurium: que debetur dioceſano loci. Ex quo infero legatum etiam cardinalẽ non poſ ſe eximere aliquam eccleſiam a iuriſditione ſui ordinarij. Nam ſolius principis eſt alterius iu ra tollere ꝛ minuere: vt not. in. c. cõſtitutus. ſ. de re lig. do. ꝛ per Specu. in titu. de leg. ꝯ. nunc oſtendẽ
e dum. ver. ivij. ꝛ vide glo. e not. in. c. ſi. de here. lib. vi.
f que dicit legatum f non poſſe committere cauſam cognoſcendam ſimpliciter et de plano ſine ſtrepi

vel act. vẽ. Itẽ vi de Do. i. c. i. i ꝑn. iiij. col. vſ. q̃ro an lr̃a exẽplata. de ſen. excõ. i. vi. Itẽ de materia ẽt vi de p bar. i. d. aut. ſi qs in aliquo. in vlt. col. vſ. venio ad aliã materiã. ꝛ vide qḋ no. do. Ant. i. c. nõnulli. i. ꝯ. i. i. ij. col. de re ſcri. vbi ponit ſin gulare verbum. ꝛ qḋ no. gl. ꝛ Ang. in. d. l. ſi donatio.
d ¶ Adde hic ar chi. in. c. de eccle ſiaſticis. xxv. q. ij. vbi dicit ꝙ lꝫ le gat9 d latere poſ ſit ꝯferre eccl'ias vacãtes iuris pa tronis clericis ꝛ nõ laicis nõ põt tñ in totũ exime re ꝛ tollere iura alioꝝ. et ita dicit tenere Vincen. ꝛ Hoſ. i hac decre. ¶ Et glo. in ver. mandam9. in cle. ſepe. de ver. ſig.
Zacharias.
¶ Adde ꝙ nota ui i apoſt. ad iſtũ i. c. ni. in ver. or dinẽ iuris. nu. 4. ſ. de of. deleg. ꝛ in c. offi. nu. 16. i ver. ſimplr̃. ſ. de elec.
Sebaſti. Sapia.
¶ Legatuꝫ. Hoc refert ꝛ ſequit. d. Iaſ. i repe. l. oẽs ppli. col. iij. ꝛ no. tñ diligẽter. ff. de iuſti. ꝛ iur. vbi re fert gl. i. d. c. ſi. ẽt ſingularem ſm Jmol. Sed alle gat concordantẽ vt ibi per eum.

tu ꝛ figura iudicij q₂ non poteſt ius violare maxi-
2 me in aliorum preiudicium.¶ † Not.bene illā gl.
non ſolum in caſu quo loquitur ſed vt ex ea ſumas
a regulam ᵃcirca oia que tēdunt ad violationem iu-
ris communis ꝛ in preiudicium aliorū vt hec ſint
3 legato etiam de latere interdicta. ¶ † Nota ibi:
dioceſanis ꝛc.ꝙ patriarcha debet habere ſuā dio
ceſim.ꝛ dioceſanus appellatur ſicut quilibet epi-
ſcopus ratione ſue dioceſis.Nam dioceſis idē eſt
quod partitio curie.ſed dicitur poſtmodum habe
re prouincias ſub ſe quantum ad iuriſditionē pa
triarchatus.nam eſt ſupra archiepiſcopos in pro
uincijs ſibi decretis.de quo in.c.antiqua.ſ.de pri-
uile.Et quemadmodum ſe habet archiepiſcopus
ad epiſcopos ſuffraganeos ſuos: ita ſe habet pa-
triarcha ad archiepiſcopos ſubiectos.vide cap.j.
xcix.diſtin.¶ No.iij.ex fine litere.quod ſubditi de
bent ſuo ſuperiori reuerentiam ꝛ obedientiam ac
integre de iuſtitijs ſuis ſibi reſpondere. vltra er-
go reuerentiam ꝛ obedientiā habent ſuperiores
quedam iura in ſubditos vt ſunt ea que enumerā
4 tur in.c.conquerente.ſ.de offi.ordi.¶ † Sed cir-
ca intellectum.c.quero ſcilicet de queſtione quoti-
diana:nūquid legatus pape maxime de latere poſ
b ſit vnire ᵇ eccleſias aliquas ſue legationis autori-
tate ſeu vnam alteri concedere vel ſubijcere ſicut
epiſcopus.vt in.c.ſicut vnire.ſ.de exceſ.pla. Que-
ſtio iſta eſt ſatis dubia et commouit ſpiritus fere
omnium docto.Hoſtien.hic ſentit ꝙ non. ad hoc
adducit iſtum text.Inno.poſuit duas opiniones.
Prima ꝙ hoc non poſſit in preiudicium dioceſa
ni.vnio tamen valebit in preiudicium eccleſie vni
te.poterit enim eccleſia cui facta eſt vnio ſeu con-
c ceſſio exigere rationem de temporalibus eccleſie ᶜ
vnite illam quandoq₃ viſitare non preiudicando
iuri dioceſani ꝛ ex cauſa iuriſditionem exercere ſ₃
nihilominus dioceſanus vtetur iure ſuo.et ſic lo-
quitur iſte tex. Pouit ſecundā opinionē que ſibi
plus placet vt nullo modo poſſit legatus hoc con
cedere ſeu vnire.Nam ſi valuiſſet iſta conceſſio de
qua in litera:verba conceſſionis importabant ple
nam exceptionē qnia contulit iſte legatus in ſpi-
ritualibus ꝛ temporalibus.ꝛ Specu.in ti.de lega.
in.d.§.nunc oſtendendū. verſic.v.tenet ſub dubio
tamen forte legatū poſſe vnire duas eccleſias: dū-
modo preiudiciū non inferatur iuribus dioceſis
prout intēdebat hic iſte legatus ꝛ quaſi ſentit pri-
mam opinionem Innoc.ſed Jo.and. ibi in addi.
hoc tenet ſine dubio forte dicens hunc legatū poſ-
ſe vnire eccleſiam ſpectantem ad collationem epi
ſcopi etiam menſe epiſcopi ſeu eccleſie cathedra-
li.hanc opinionem ſecuti ſunt do. de Ro.deci.xi.
als.xxxiij.Ad iſtū tex.reſpondent ꝙ hec vnio ſeu
collatio fuit facta exemptio:ꝛ ſic magnū preiudi-
cium irrogabatur dioceſano loci . ſecus vbi vnio
5 fieret eccleſie ſubiecte.¶ † Pro hac opi.facit ho-
num dictū ꝛ not.Specu. in dicto.§.nunc oſtenden
dum.verſi.premiſſo ꝛ ſequen.vbi dicit legatum in
legatione ſua concurrere cum quolibet ordinario
ſue legationis ſiue ille ſit archiepiſcopus ſiue epi-
d ſcopus ſiue abbas ᵈ ſiue quicunq₃ alius:ita ꝙ que-
quid iſti poſſunt in iuriſditionibus tam de iure cō
muni ꝙ̄ ex conſuetudine poterit legatus : contra
opinio.Fede.de ſe.conſi.cixxv.vbi videtur conclu
dere ꝙ nulla vel modica eſt poteſtas legati in alte
ratione ſtatus eccleſiarum.non enim ſ̄m eum po-
teſt eccleſiam vnire alteri in perpetuum preiudi-
cium iuris ordinarij:vt hic.Si enim valeret vnio
priuaretur ordinarius in perpetuum iure cōferē-
6 di illam eccleſiam. ¶ † Nec etiā poteſt ſ̄m eum ec
cleſiam ſecularem facere religioſam ſ̄m terminos
c.ad audientiā.de eccle.edi.nec poteſt preſtare au-
toritatem plebanis ſeu prelatis eccleſiarum colle
giatarū inuitis canonicis illarū eccleſiarum ſeu
illas eccleſias permutandi.ar.in.c.pe.de offi.deleg.
lib.vi.Nec obſt.ſ̄m eū qđ epūs hoc poteſt.non enim
7 ſequitur ergo legatus.¶ † Nam epūs alienat rem
eccleſie.tamen cū conſenſu capituli:quod non po-
teſt facere legatus:ſ̄m archi.xvi.q.ij.ſine exceptio-
ne.nec poteſt epūs alienationem facere cū autori-
tate legati ſine cōſenſu capituli ſui per.c.paſtoralis.de his que ſi.a pre-
la.ꝛ not.hec.Et adde dictum Spec.in.d.§.nunc oſtendendum.in verſi.
pe.ꝛ Bart.in.l.prohibere.in verſi.planc.ff.quod vi aut clam. vbi dicit
legatum non poſſe alienare rem ſpectantem ad romanum pontificem.
Idem videtur de temporalibus eccleſiarum. Pro hac vltima opiñ.fa-
cit aliud pulchrum dictum Specu.de offi.leg.§.nunc tractemus.verſi.
pe.vbi dicit legatum non poſſe ſupprimere aliquam dignitatem in ec-
cleſia:quia hoc eſt ſolius pape:vt in.c.cum acceſſiſſent.et quod ibi not.
de conſtitu.nec etiam fructus dignitatis epiſcopo ad tempus concede
re iuxta ea que habentur in.c.ſi propter tua debita.de reſcrip. libro.vj.
Primam opi.ꝙ legatus poſſit ſine preiudicio ordinarij: ſequitur do-
mi.Cardi.ꝛ dicit ſe vidiſſe conſilium collegij Papienſis illud conclu-
ſiſſe.domi.Anto.ſimpliciter hic tranſit recitando ꝛ vltimo tranſit cum
8 ſecunda opi.Inno.ꝛ aliud videtur ſentire in.d.c.ſicut vnire.¶ † Que-
c ſtio ᶜ vt dixi ſatis dubia eſt dicerem ſic ꝙ aut eſt legatus non de latere
et non poſſit.cum enim non poſſit conferre beneficia.vt in.c.j.de offic.
delega.lib.vj.ita nec vnire:cum maius preiudicium inferatur epiſcopo
ex vnione ꝙ̄ ex vnica collatione.Si vero eſt legatus cardinalis et tunc
eccleſias collegiatas vnire vel ſubijcere non poterit per.d.c. penult.de
offi.lega.libro.vj.vbi generaliter interdicitur ſibi poteſtas conferendi
vel aliter diſponendi de huiuſmodi eccleſijs.aut ſunt eccleſie nō colle-
giate:ꝛ tunc prima fronte videtur ꝙ nō poſſit:quia legatus cardinalis
habet collationem beneficiorum non iure legationis qꝛ legatio ad hoc
ſe non extendit:ſed in quandā prerogatiuā ex ſpeciali priuilegio:vt di-
cit tex.in.d.c.j.hec ergo poteſtas tanq̄ extraordinaria ꝛ ſuperinducta
debet reſtringi.vt arguit glo.ſingu.in cle.ij.de offi.ordi.licet ergo poſ-
ſit conferre iure ſpeciali:nō tamen debet poſſe vnire propter preiudi-
cium qđ circa ius conferēdi irrogatur in perpetuum dioceſano . Sed
pro alia opi.facit iſte tex.in arg.nam papa hic damnat collationem fa-
ctam eccleſijs:ſed dicit ꝙ propter hanc collationem nō debet diminui
vel ledi ius dioceſis videtur ergo glo.loqui iuxta terminos.c.ij.ſ.de re.
do.Nam ibi patet ꝙ ſi papa eccleſiam vnius dioceſis vnit eccleſie alte-
rius dioceſis:nō tamen propter hoc preiudicatur iuribus dioceſis ec-
cleſie vnite.ita poſſumus dicere hic:licet enim collatio vel vnio fiat ec-
cleſie exempte nō debet per hoc minui ius primi dioceſani reſpectu re
uerentie ꝛc.non valuit ergo iſta collatio quo ad preiudiciū iuriū dioce-
ſani.Item facit quia collatio eſt quedam donatio ſeu liberalitas ſaltē
cui donatur:vt in.c.relatum.ꝛ quod ibi not.ſ.preben.ꝛ in.c.fina.ſ.de of-
fi.vica.in.vj.ſed vnio ſit in merum fauorem eccleſiarum ꝛ aliquando eſt
neceſſaria.x.queſt.iij.vnio.in clemen.ne in agro.de ſta.reg.cum ergo le
gatus habeat ordinariam iuriſditionem in loco:vt in.c.ij.de offic. leg.
lib.vj.videtur quod poſſit prouidere neceſſitatibus et vtilitatibus ec-
cleſiarum ꝛ hec ratio infert vt idem ſit in legato non cardinali : tamen
in eo magis dubitandū eſſet. Prima opi.vr̄ equior ſed iſta verior de iu
ris ſubtilitate:ꝛ predicta ita extenſe dixi vt ex his capias bonam do-
ctrinam circa poteſtatem iſtorum legatorum.de qua iura prouident ni
9 mis generaliter.¶ † In gloſſ.j.in ſi.vult ergo glo.iſta quod iſte tex.in-
telligatur in confirmatione facta in forma communi. ita communiter
tranſeunt do.Contra hoc facit theorica tradita in.c. examinata.ſ.eo.
Nam ibi exprimitur tenor rei cōfirmate:ꝛ illa cōfirmatio dicitur ex cer
ta ſcientia pape facta:hic papa confirmauit collationem factam ꝛc.er-
go non debet dici in forma cō. Item hic papa non fundat ſe ſuper hac
allegatione ſed ſimpliciter dicit ꝙ per collationem et confirmationem
non debent minui iura dioceſani.vnde intelligerem ꝙ cōfirmatio fuit
hic ex certa ſcientia ſed non ſe extendebat ad p̄iudicandū iuribus dio
ceſis.ſed ad cōfirmandas collationes reſpectu ipſarū eccleſiarū.Nam ꝛ
ſi ipſemet papa vniret non intendit preiudicare iuribus dioceſis eccle
ſie vnite.vt in.c.ij.ſ.de relig.do.ita nec per confirmationem.habebit er
go validitatem iſta collatio ſeu conceſſio in temporalibus et in ſpiri-
tualibus:ſine tamen preiudicio dioceſanorum.exemplum optimum in
d.c.ij.¶ In glo.ſi.ibi:imo remanet ius ſaluum ꝛc. pondera gloſ.ſentit
enim vltimā opi.ſ.recitatā vt valeat conceſſio facta per legatū ſine tñ
10 preiudicio iurium epi.¶ † In eadem glo.ibi:nec honorem meū repu-
to.hec glo.ſeu ratio decidendi facit ad queſtionem de qua ſolet eſſe con
tentio inter ſcholaſticos.Utrum papa poſſit deponere vnum epm̄ ſine
f cauſa.ᶠ Et videtur ꝙ ſic:per gl.in.c.p principalem.ix.q.iij.que dicit qđ
quemadmodum princeps poteſt priuare ſubditum re ſua vt in.l.bene
a zenone.C.de quadri.preſcri.ita ꝛ papa vnum epm̄:ſed oēs epiſcopos
non poſſet:quia eſſet cōtra vniuerſalē ſtatum eccleſie: dz ergo intelligi
vt poſſit ſine cauſa ꝑpter exceptionem quam facit. Item papa hꝫ ple-
nam poteſtatē in eccleſia militante ꝛ oēs recipiunt dignitatem ab eo.
xxij.diſt.c.j.ꝛ.ij.ꝛ maxime hoc videt verum quia epatus vr̄ de iure poſi-
tiuo.nam olim tpe chriſti non erant ꝑprie epi ſed ꝑpter ſchiſma apo-
ſtoli congregato cōcilio presbyterorū ſtatuerant vt ordinarentur epi q
eſſent ſuper alios.nam vnus volebat p̄ferri reliquo dicens ſe eſſe me-
liorem:quia fuerat baptizatus a paulo:alius quia fuerat baptizatus a
Petro.et ſic erat inter eos ſchiſma.ad que ſedanda ſtatutū fuit inter
apoſtolos ꝛ alios vt ex presbyteris eligerentur aliqui q vocarētur epi
quibus alij obedirent.de quo vide ho.text.in.c.olim.xcv.diſtin.ꝛ qđ ibi
not.Archi.ergo vr̄ ꝙ papa poſſit epm̄ remouere.arg.in.c. ſignificaſti.
de elec.

a ¶ Uñ legat⁹ etiā de latere nō pote rit remouere ap pellationē ſ₃ ſol⁹ princeps pōt cō mittere cām ap pellatiōe remota vt dicit idē abb. Panor.in.c. ſup qōnū in.j.col.ſ.d offi.dele.

b ¶ Uide p Imo.i cle.ne in agro. in x.col.de ſta.mo.

c ¶ Uñ ſi vna ec cleſia vnit̄ alteri poterit vna re vēdi ꝑ debito al teri⁹ ꝛ ſic vna p uidere neceſſita tib⁹ alterius. ita dicit Bald.i aut̄. hoc ius porrectū.i vi.col.C.de ſacro ſan.eccl.alle. In noc.in.c.paſtora lis.de priui.ꝙ ēt ſequunt̄ Imo.et Moder. in.l.j.§. ſi coheredem.ff. ad.l.fal.

Zacharias.

d ¶ Sine Abbas. Ego puto iſtud debere itelligi d legato de latere p ea q̄ no.bart.in l.ſi.ff.d off. pcon. ꝛ leg.ꝛ Inn.in.c. volētes.ſ.de off. leg.ꝛ no.iſte l.c.ſi cut.ſ.d exceſ.pla.

Sebaſti. Sapia.

e ¶ Queſtio. De hac queſti.vide p Fed.de ſe.in 9ſi. xxv.inci.reuerē dus i chriſto pr̄ ꝛ Imo.in cle.ne in agro.i gl.in vbo ordinarios.in ſi. de ſta.mo.

Sebaſti. Sapia.

f ¶ Sine cā. vide Abb.in diſputa. ſua inci.epōꝝ qui dam rector i pri mo dubio.col.x. v.venio ad ſcōm Car.in 9ſl.cxiij. incip.vr̄ dicēdū Gemi.i 9ſi.liij.in cip.gregori⁹ duo decimus.colū.ij. in prin.

a ℭ Facit qđ ſing. dicit Bal. p vnam glo. ibi in. c. i. §. ad hoc. in. vj. col. de pa. iura. ſir. ꝙ ſi papa contulit mihi aliqđ beneficiũ deinde de plenitudine poteſtatis velit mihi auferre ⁊ concedere alteri ꝙ non põt niſi mihi prius prouideat de eque bono beneficio.

Zacharias. ℭ Adde in proprijs terminis huius qđ. Lud. Ro. ſingu. ccccccccclxxix. ici.
an epũs vbi alleg.
ſin. Jnn. hic alle.
ad vtrũq; effectũ
ſ. qđ cogat renũ-
tiare epatui p pa
pam ⁊ qđ ei debe
bat equa ɔpenſa
tio dari õ quo vi
de qđ no. in apo-
ſtil. ad iſtũ l. c. cõ-
ſideranim⁹. i apo
ſtil. in ver. ſcanda
lũ. nu. 3. §. de cle. ⁊
in. c. i. nu. 9. i verſ.
ſuo. co. titu.
Anto. Franciſ.
ℭ Circa hoc an
papa poſſit mihi
auferre beneficiũ
qđ mihi ɔtulit õ
plenitudine ptã-
tis niſi aliud eq̃
bonum tribuat.
Dicas qđ papa i
ſpiritualibus hʒ
plenam ptãtem
non in tpalibus.
vt dixit bal. in. l.
ij. in. vi. q. C. õ ſer.
et aq̃. imo õi hẽe
pleniſſimã ptãtẽ
bñficioꝝ adeo vt
poſſit etiã ſine cã
auferre beneficiũ
beneficiato. vt di
xit. d. Car. i cle. j.
vt li. pẽ. p. c. pnci-
palez. xx. q. iij. ⁊ p
ea q̃ hñtur. l. c. i. x.
diſ. ⁊ in. c. oĩs. xxj.
q. i. ⁊ tʒ Jnn. in. c.
niſi cũ pridem. de
pac. tñ nõ dʒ au-
ferre ſine cã ius
alicui lʒ poſſit ſi
vellet vt voluit ẽt

de elect. ⁊ in. c. ad honorẽ. de auto. ⁊ vſu pallij. Sed
his nõ obſtãtibus cõclude ſic: ꝙ aut nulla prorſus
cã ſubeſt in remouendo ita ꝙ nec vtilitas publica
ſuadet ⁊ tunc non põt: qꝛ quemadmodũ in contra-
hendo cõiugio ſpũali requirit̃ cõſenſus promouẽ
di. vt in. c. inter canonicos. de elec. ⁊ in. c. ij. de trãſ.
pla. ita ⁊ fortius in diſſoluendo: qꝛ nihil tam natu
rale q̃ ꝙ vnũquodq; diſſoluat̃ eodẽ vinculo quo
ligatũ eſt: vt in. c. i. de reg. iur. ⁊ in. l. nil tam natura
le. ff. eod. optime facit. l. j. ⁊ ij. C. qñ ab emp. li. diſce.
Jtẽ coniugiũ ſpũale faciliꝰ cõtrahit̃ q̃ diſſolua-
tur. vt in. c. inter corporalia. de tranſla. prela. ſʒ nõ
poteſt cõtrahi ſine conſenſu promouẽdi: vt. §. dixi
ergo nec diſſolui. Jtem ſicut deus reſeruauit ſibi
diſſolutionẽ cõiugij carnalis: ita pſumendũ eſt qđ
reſeruauit ſibi diſſolutionẽ cõiugij ſpũalis cuʒ il-
lud ſit dignius. ita dicit text. in. d. c. inter corpora-
lia. ⁊ qñ papa illud diſſoluit deponẽdo vel tranſfe
rendo epũ: hoc facit potius diuina ptãte q̃ huma-
na: quia quos deus cõiungit homo nõ ſeparet ita
11 dicit tex. i. d. c. inter corporalia. ℭ † Sed papa nõ
poteſt obligationem iure diuino cõtractã ſine cã
diſſoluere. xxv. q. i. ſunt quedam. ergo non poteſt h̃
cõiugium ſine cã diſſoluere. Vide ⁊ aliam ſubtilẽ
rationẽ quã puto veriſſimã. chriſtus non tribuit
ptãtez ſoli Petro ſed ⁊ oĩbus apoſtolis: ſed Pe-
tro tanq̃ principi dum ſibi ſpecifice dixit. Paſce
oues meas: vt probat̃ in. c. in nouo. xxj. di. ⁊ in. c. ita
dñs. xix. diſt. Oĩbus enim apoſtolis dixit. Accipi-
te ſpiritum ſanctũ: ⁊ quoꝝ remiſeritis peccata re
mittunt̃ eis ⁊c. vt in euangelio. ſed Petrũ conſti-
tuit principem apl'orum dicendo vt pdixi. Paſce
oues meas. vnde ſi vellet epũm remouere ſine cau-
ſa nõ diceretur paſcere ſed potius necare. Epi eñ
ſucceſſerunt in loco apoſtoloꝝ. vt no. in. d. c. in no-
uo. ⁊ xij. q. i. videntes. Unde quẽadmodũ non po-
tuiſſet Petrus ſine cã aliquem remouere ab apo-
12 ſtolatu ſuo: ita nec papa aliquem epũ. ℭ † Ma-
net enim ptãs ſeu ſña Petri dum vere iudicat ⁊
clauis non errat. in. c. manet. xxiij. q. i. facit qđ not.
Jnno. ſ. de voto. c. qđ ſuper his. Et vide ad predi-
ctam cõcluſionẽ autoritatẽ glo. x. di. c. i. vbi gl. val-
de notabiliter dicit papaʒ nõ poſſe ſine cã epo in-
uito dioceſim diuidere i duos epatus. allegat ho.
text. in. c. multis. xv. q. i. ergo fortius non poteſt cã
remouere ſine cauſa. vide ad hoc autoritatem cu-

do. Cardi. in cleñ. i. §. in ceſſationibus. de ſenten. excõ. pro quo facit qđ
voluit Bart. in. l. ſi. C. ſi contra ius vel vti. publi. vbi dixit ꝙ nunq̃ po-
tuit intrare caput ſuum ꝙ deus dederit iſtã poteſtatem pape vel impe
ratori vt poſſet mihi auferre rem meam vel beneficium meũ ſine cau-
ſa: tamen cõmunis ſententia Bal. Sali. do. Pan. ⁊ cõmuniter ſcriben.

iuſdam doc. diſputantis. ⁊ Jo. an. cõfirmantis in
regula quod ob gratiã. de reg. iur. lib. vj. in mercu.
13 vbi qđ tractat̃. ℭ † Nunquid papa poſſit trãſfer-
re epũm inuitum de vno epatu ad aliũ ſeu ad aliam
dignitatẽ. Concluſio eſt qđ õi cã ceſſante non po-
teſt: qꝛ in diſſolutione cõiugij requiritur cõſenſus
ſponſi. ſed ſi ſubeſſet cã publicam vtilitatẽ concer
nens lʒ epũs non eſſet in culpa. exemplũ: populus
proſequitur epũm ſine cã iuſta et magis indurteſcit
cor hominũ contra eccleſiam: tunc poteſt papa et
vicarius dei vt totũ corpus eccleſie ſit ſanũ illud
a membrũ precidere: ſʒ dʒ ſibi dare bonũ cambiũ[a]
ex quo ſine culpa ſua ſit remotio. vt not. dicit Jnn.
in. c. niſi. de renuntia. Et ſm hanc limitationẽ in-
tellige glo. in. d. c. per principalem. poteſt enim pa
pa epũm deponere ſine cauſa. ſ. ſurgẽte ex facto epi:
ſecus ſi ceſſat omnis cauſa: ⁊ ꝙ hoc fuerit de men-
te illius glo. vide ⁊ pondera ſimilia que premittit.
14 ℭ † Dicit enim principem priuare poſſe ſubditũ
re ſua. debet enim intelligi quando ſubeſt aliqua
cauſa puta propter fauorẽ reipub. Nam ſine cauſa
b non poteſt[b] not. Jnno. in. c. que in eccleſiarum. de
conſti. ⁊ doc. iuris ciuilis. C. ſi cõtra ius vel vti. pu
bli. l. ſi. nã pp̃ter bonum publicum conſeruandum
quiſq; debet ſeipſum exponere maxime in fauorẽ
animarum pro quibus ſaluandis deus aperiat in
tellectum ſtudentium in hac compilatione ad ho
norem ipſius. Amen.

[redacted]

ℭ Finis Tertie partis Commentariorum Pa-
normitani in Secundum Decretalium.

in. d. l. ſin. eſt ꝙ ſi
aufert mihi ius
meũ vel rẽ meaʒ
ex certa ſciẽtia p
ſumat̃ facere cuʒ
cã adeo quod nõ
põt vlterius q̃ri
q̃re illud fecerit:
qꝛ nõ hʒ ſuperio-
rem in hoc ſecu-
lo. Dicunt tñ qđ
ſi hoc faceret ſine
cã priuando me
re mea iure meo
qđ erit obligat⁹
quantũ ad deum
⁊ in nouiſſimo iu
dicio erit reddi-
turus rõnẽ apud
diſtrictũ iudicẽ.
⁊ hoc mõ forſan
põt intelligi qđ
voluit Bal. in lo
co hic allega. Di
cens qđ dʒ illi a
quo beneficiũ au
fert puidere ab
alio beneficio.
Zacharias.
b ℭ Non põt. ad-
de qđ no. i apoſt.
ad iſtũ i. c. admo-
net. nu. 12. in apo-
ſtil. in verſi. ſubſi-
ſtente cã. §. de re-
nuntiatione.

ℭ Lugduni ex officina Sebaſtiani
Gryphij Germani.

ℭ Index quaternionum.

aaa bbb ccc ddd eee fff ggg hhh iii kkk lll
mmm nnn ooo ppp qqq rrr ſſſ. oẽs ſunt
quaterniones.

iij. Eſdre. iij.
Super omnia autem vincit Veritas.

LEGATORIA
ROMA